BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
165
M
9
NAPOLI

XII. 9. 11

V — V-n. 12.

In fine Venetijs. 1508 —

Repertoriuꝫ principaliuꝫ. et emergē|tium queſtionuꝫ. ac omniuꝫ. que notatu digna ſūt. Andree Barbatie ſiculi in primā partē principalē ſecūdi decretaliuꝫ.

Georgius de arriuabenis.

¶ Tituli ſuper prima parte principali. ſecundi decretalium cum quibuſcunque capitulis et paragraphis in ea contentis.

¶ De iudiciis.

Rubrica. car.11

c. De quo vult deo. car.6.

c. Decernimus. car.17.

c. Quanto. car.19.

c. At ſi clerici. car.22.

§. de adulteriis. car.32.

c. Ceterum. car.37.

c. Dilecti. car.42.

c. Intelleximus. car.44.

c. Clerici. car.47.

c. Cauſamque. car.50.

c. Cum non ab homine. car.53.

c. Quia. car.59.

c. Cum veniſſent. car.62.

c. Nouit. car.64.

c. Paſtoralis. car.76.

c. Examinata car.78.

c. Cum deputati. car.84.

c. Qualiter. car.86.

c. Cauſamque. car.88.

c. Exhibita. car.88.

c. Venerabilis. car.90.

c. Significauerunt. car.92.

¶ De foro competenti.

Rubrica. car.97.

c. Si quis clericus. car.99.

c. Nullus. car.100.

c. Sane. car.106.

c. Si quis contra. car.107.

c. Si quis laicum. car.113.

c. Ex tranſmiſſa. car.118.

c. Verum. car.122.

c. Cum ſit generale. car.127.

c. Quod clericis. car.139.

c. Licet ex ſuſcepto. car.146.

c. Ex tenore. car.150.

c. Si diligenti. car.152.

c. Cum contingat. car.161.

c. Poſtulaſti. car.171.

c. Ex parte. b. car.181.

c. Conqueſtus. car.184.

c. Dilecti. car.187.

c. Significaſti. car.188.

c. Propoſuiſti. car.193.

c. Licet. car.195.

FINIS.

¶ Repertorium Andree Barbatie ſiculi ſuper prima parte principali ſecundi decretalium.

Abbas an ⁊ in qbus epiſcopo preferaſ in.c.ceterũ de iudi.numero.23. car.38.
Abbas iudiciũ p monachos agitatũ noie monaſterij an ratũ bie poterit in.c.cãmqʒ.de iudi. numero.64. car.53
Abbas in cu monaſterij ſine pſcuſu cõuentus an ſolus agere poſſit in.d.c.cauſamqʒ.numero.1. car.88.
Abbas vel ſuus cõmiſſarius de crie ꝯ ſuũ monachũ ingrens quã formã ſequeſ in.c.cũ ꝯtingat.de fo.cõpe.nũero.103. 167.
Abbas in monachos ſibi ſubiectos in figura iudicij crialr ⁊ ciuilr exercere an poterit in.d.c.cũ ꝯtingat nũero.169. 170.
Abbas ꝙ de iure cõi nõ ꝑcedat an iuriſditionẽ hẽat in.c.ſignificaſti.de fo.cõpe.nũero.3.Et an appellatiõe iuriſditiõis veniat ordinaria ibidẽ numero.4.cũ nũero ſeq. car.188
Abbates canonicis an preferant ⁊ an digniores ſint in.c.decernimus de iudi.numero.22. car.17.
¶ Ablatiui abſolute poſiti qualiter exponunſ in.c.examinata de iudi.numero.53. car.80.
¶ Abſolutus inique a iudice ſeclari an rõne peccati eccleſie denũciari poſſit in.c.nouit de iudi.numero.161. car.70.
¶ Accidens enti aduenićs illud qualificat ⁊ reponit in diuerſa ſpẽ in.c.decernimus de iudi.numero.20. car.17.
¶ Accuſans de homicidio.lite pẽdẽte excõicat⁹ vel bãnit⁹ an poterit accuſatõez ꝓſeq in.c.itellexim⁹ ð iudi.n͞.62. 47.
Accuſatio nullatenus admittiſ niſi legitima iſcriptio ꝓceſſerit in.c.dilecti de iudi.numero.9.cũ numero ſeq. car.42
¶ Acta facta cũ ageref ciuilr.cũ agiſ crialiter an ꝓiudicant in.c.at ſi clerici de iudi.numero.102. car.18.
Acta coraʒ iudice ſeculari ꝑducta an ⁊ qñ faciãt fidẽ coram eccleſiaſtico iu.d.c.nũero.67.⁊ numero ſeq car.24.
¶ Actio eſt ius ꝓſequẽdi in iudicio qđ ſibi debeſ in.c.ſi qs clericus de iudi.numero.2. car.99.
Actio in libello an ſit de neceſſitate exprimenda in.c. dilecti. de iudi.numero.23. car.43.
Actio qd ſit in.d.c.dilecti numero.53. car.44
Actio pſonalis ꝯtra perſonaliter obligatũ dirigitur in.c.qꝛ de iudi.numero.34. car.60.
Actio de iure canonico an ex nudo pacto ⁊ ex iuramẽto oriatur in.c.nouit de iudi.numero.260.cũ plu.ſeq. car.75.
Actio realis que ⁊ que diceſ ꝯfeſſoria ⁊ que negatoria in.c.examinata de iudi.numero.2. car.78.
Actio ð iure canonico an exꝓmẽda ſit in.d.c.nũero.70. 82.
Actionẽ ineptã ꝓponens an ad aptã ⁊ ꝯgruẽtẽ redire poterit in.d.c.numero.56.cũ plu.ſeq. car.81.
Actio de ſacrilegio cõmiſſo cuſlibʒ de eccleſia an cõpetat in c.cũ ſit gñalc.de fo.cõpe.numero.20.cũ plu.nu.ſeq. car.128.
¶ Actor an forũ rei ſequi teneaſ in.c.ſi quis contra clericũ. de fo.compe.numero.4. car.108.
Actor ſub illo iudice in cuius dioceſi reo ſita eſt an agere debeat in.c.ſane de fo.cõpe.numero.17. car.107
Actor opponẽs iudicẽ ordinariũ ſuſpectũ adire poterit iudicẽ ꝑncipalẽ ⁊ petere vt ſibi ⁊ aduerſario ſuo iudicẽ delegatũ ðputet ad arbitros eligẽdos qđ ſi recuſet parte nõ citata an appellare poterit in.c.ſi quis contra clericum.de fo.compe. numero.18.cum nũero ſeq. car.109.
Actor lʒ regulari diſpoſitione ſequeſ forũ rei.tñ cõſuetudine induci poteſt vt laycos coram iudice eccleſiaſtico conueniaſ in.c.ſi laycus clericũ.numero.2.⁊ numero ſeq. car.114.
Actor lʒ ad cedẽdũ ſibi iſtra reũ cõpellẽ non poſſʒ.iudex tñ ne vitas occulteſ cõpellẽ poterit i.c.ſi diligẽti.ð fo.ꝯpe.n͞.9. 152.
Actus vbicũqʒ dʒ eſſe qualificatus nõ ſufficit ſi adſit ſubſtantia ⁊ nõ qualitas in.c.i.de iudi.numero.32. car.8.
Actus humani a duplici principio originantur in.c. dilecti. de fo.compe.numero.22. car.187.
Actũ ſibi penale quotiẽs qs in iudicio facit eo ipſo ſine alio proceſſu cõdemnari debet ⁊ cogi ad ſolutionem pene in.d.c. ſi diligenti.&numero.124. car.158
¶ Ad proficiendũ in ſcientia qd requiratur in.c.qđ clericis de fo.compe.numero.17.cum.ij.nu.ſeq. car.140.
Ad contrahendam inimicitiam quid debeat attendi in.c.i.ð iudi.numero.6. car.5.
¶ Aduerſarius nr̃ is cũ quo in iudicio ꝯtendimus an dicaſ in.c.ſignificaſti.de fo.compe.numero.5. car.193.
¶ Adulteriũ inter crimina minora an cõputeſ in.c.at ſi clerici de fo.cõpe.numero.2.cũ plu.ſeq. car.32.
Adulteriũ ⁊ inceſtũ qdã cõmiſit cum ꝯſanguinea ſua nupta. epũs ꝯdẽnauit ad penã ꝑpetui carceris.epũs vult eũ ðcapitare an poſſit in.c.poſtulaſti.ð fo.cõpe.n͞.93.cũ plu.ſeq. car.177.
¶ Aduocati oia mala noſcũt in.c.dilecti.ð iudi.n͞.42. 44.
Aduocatus ſi dicat clientulo ſi confitearis perdes cauſam an peccat in.d.c.dilecti.numero.43. car.44.
Aduocatus docẽs clientulũ rñdere falſum an teneaſ aduerſario illi⁹ reſarcire dãnũ in.c.paſtoralis ð iudi.nũero.7.Et qd ſi aduocatus dicat clientulo ſi ꝯfitberis cãm ꝑdes ⁊ nõ dicat aiam ꝑdes ibidem remiſſiue. car.76.
¶ Affirmare aliqd de volũtate alterius an liceat in.c.nouit ille de iudi.numero.22. car.64.
¶ Agẽs corã dño feudi ſi dicat ſe dñm ⁊ ꝓbat feudũ an obtinere debeat in.c.ſi clericus laycũ de fo.cõpe.nu.46. car.116.
Agẽs ꝯ emphyteotã volẽs ab eo aduocare rem.libellus q̃lr formeſ in.c.ex pte.b.de fo.cõpe.numero.11. car.181.
Agere an poſſum corã layco ꝑ ſpoliatione iurium eccleſie in c.ſignificauerunt de iudi.numero.27. car.94.
Agere an poſſet iutus exceptiõe anteq̃ꝫ ꝯueniaſ iudicis officiũ implorãdo vt ſilẽtiũ actori iponat in.c.ſi qs ꝯtra clericũ. de fo.compe.numero.6.⁊ numero ſeq. car.108
Agere ad intereſſe an qs poſſit eo caſu quo licitũ eſt penitere in.c.i.de iudi.numero.111.cũ numero ſeq. car.14.
¶ Alienatio facta in fraudẽ legis an ſit ipſo iure nulla in.c. ſi diligẽti de fo.compe.numero.120. car.158.
¶ Alimẽta pauperi ꝑceptori diſcipuli an adminiſtrare teneantur in.c.dilecti de iudi.numero.95. car.42.
¶ Aliud eſt expenſe aliud dãnum in.c.dilecti de fo. compe. numero.32. car.187.
¶ Ambaſiator qui ſibi ꝓcurauit ambaſiatã.in itinere ſi fuerit derobatus cõitas an teneaſ damnum reficere in.c.licet de fo.compe.numero.77. car.200
¶ Ambiguitas ⁊ alternatio an pariant obſcuritatem in.c. ex parte de fo.compe.numero.10. car.181.
¶ Amicitia ſemel habita an durare preſumatur in.c.i.de iudi.numero.79. car.11.
¶ Angelus Baldum ſuũ genitorẽ appellat in.c.poſtulaſti. de fo.compe.numero.109. car.178.
¶ Anglici nõ in anglia habitãtes vel eꝯ forenſes in anglia ſub iſta gñalitate ꝟboꝝ oibus anglicis.an cõprehẽdanſ in.c. dilecti de fo.cõpe.numero.48.Et qd de ꝓſalys cõceſſis ꝯ florẽtinos an ꝯceſſe videanſ in florẽtinos nõ florẽtiaꝫ habitãtes vel eꝯ in exteros florentiã habitãtes ibidem. car.188.
¶ Antipapa quolibet xpiano minor dicitur in.c.nouit de iudi.numero.229. car.74.
¶ Appellãs epm filiũ ruſtici iniuriãdi cã.epũs an de h̃ cognoſcere poſſit in.c.cũ veniſſent de iudi.nũero.38.cũ nu.ſeq. car.63.
Appellãs a grauaminibus pluribus.ſi de vno ꝯſtat an ſufficiat in.c.cãmqʒ de iudi.numero.22. car.89
Appellari vt qs poſſit añ ſniam vbi appellaſ ad eccleſiaʒ an attendatur qualitas tribunalis iudicis ad quẽ an vero iudicis a quo in.c.nouit de iudi.numero.187. car.66.
Appellari a ſnia nulla an poſſit eo reſpectu ꝙ lite nõ ꝯteſta. teſtes recepti fuerint in.c.cãmqʒ de iudi.nũero.14. car.89.
Appellari an poſſit tpe feriato.⁊ an poſſit fieri coram iudice ad quẽ libellus appellatorius ſupradicto tpe in.c.ſignificauerunt de iudi.numero.74. car.96.
Appellari an poſſit a delegato epi recuſati vel nõ recuſati ad eius vicariũ tenẽdo opi.ꝙ appellari ad epm poſſit in.c.ſi qs ꝯ clericũ de fo.cõpe.nũero.55.cũ plu.ſeq. car.112.
Appellari añ ſniam a iudice ſeculari an ⁊ qñ poſſit in.c.lʒ ex ſuſcepto de fo.compe.numero.31. car.147.
Appellatione prelati an veniant abbates in.c. decernimus.

de iudi.numero.14. car.17.
Appellatione exceſſus an veniat delictum in.c.at ſi clerici de iudi.numero.162. car.31.
Apppellatiõe ſcholariũ in mã ꝓmiſcue doctores an veniant in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs de iudi.nũero.42.cum nu.ſeq.
Et an appellatiõe monialiũ veniat abbatiſſa ibidẽ ſi.43. 34.
Appellatiõe fratrũ in ſtatutis odioſis monachi an veniãt in c.cãmq3 de iudi.numero.6. car.51.
Appellatiõe ſacroꝝ ordinũ in mã fauorabili ordines minores an veniãt in.c.cũ nõ ab hoĩe ð iudi.nũero.8. car.54.
Appellatiõe populi an layci dũtaxat veniãt in.c.cũ nõ ab homine iudi.numero.79. car.57.
Appellatiõe ꝓximi iudei ⁊ ſarraceni ⁊ alij infideles an veniant in.c.nouit ille de iudi.numero.33. car.64.
Appellationis ſue validitatem ꝓbari quid facere debeat in d.c.numero.45. car.65.
Appellatiõe generis:nati ex ſeia an veniant in.d.c.ſi.81. 66.
Appellatione canonicorum decanus an veniat.c.cum deputati de iudi.numero.1. car.84.
Appellationes fruſtratorie que dicantur in.c.qualiter de iudi.numero.10. car.87
Appellatione ciuitatis prouincia an veniat in.c. ſignificauerunt de iudi.numero.5. car.92.
Appellatiõe iudicũ iudices layci an tñ veniant in.c.nullus de fo.compe.numero.13. car.101.
Appellatiõe põtificis ſimpliciter facta an veniat papa in.c. nullus de fo.compe.numero.55. car.103.
Appellatiõe executoris in ſtatutis vbi vba ſtricte ĩterpr̃tãda ſũt an veniat delegatus in.c.ſi qs ꝯ clericũ de fo. cõpe. nu.13.
Et qs dicaſ executor ibidẽ nũero.14.cũ nũero ſeq. car.108.
Appellatione ſcholaris rector an veniat ⁊ appõne clici an veniat canonicus in.c.ſi diligẽti de fo.cõpe.nũero.149. 160.
Appellatio viri in ſtatuto vel in dictis teſtiũ ſi reperiaſ qualiter accipiatur in.c.ex parte.b.numero.4. car.181.
Appellatio an admittaſ interdicto vel poſſidetis in.c.cõqueſtus de fo.compe.numero.29. car.185.
Appellatur licite propter grauamen in.c.licet ex ſuſcepto.de fo.compe.numero.25. car.147
Apoſtata ad ſuũ clauſtrũ rediẽs an purgat ſuũ delictũ in c.at ſi clerici.§.de adulterijs de iudi.numero.87. car.37.
Arbiter laycus nõ põt incidẽter ſup re ſpũali ꝓnunciare in.c.decernimus de fo.cõpe.nũero.5.⁊ nũero ſeq. car.14
Arbitri ſup recuſationis cã aſſũpti an de principali negocio cognoſcãt in.c.l3 ex ſuſcepto de fo.cõpe.nũero.5. car.148
Arbitro ſi mãdaſ illud qd a iure ieſt an ſibi videaſ data forma ad iudiciũ ꝓſequẽdũ in.c.cãmq3 de iudi.nũero.35. car.90.
Archidiaconus eccleſie cathedralis quã iuriſditionẽ habeat in.c.cũ ꝯtingat de fo.cõpe.numero.119. car.168
Archieporum ſuffraganei ſine ꝯſenſu ſuorum archieporum in alium iudicẽ eccleſiaſticũ an ꝯſentire poſſint in.c.ſignificaſti de fo.compe.numero.14. car.189
Archipſbyteri rurales in titulis ſuis qualem iuriſditionẽ habeant in.d.c.cũ contingat.numero.118. car.168.
Argumentũ ab ordine littere an valeat in.c. decernimus de iudi.numero.11. car.17.
Argumentum de effectu ad cãm an ſit validum in.c.at ſi clerici de iudi.numero.48. car.23.
Argumẽtũ dicit quedã ſubtilis inductio facta ꝑ ſubtractiões intellectus in.c.nullus de iudi.numero.54. car.102
Argumentum de tempore ad locum an licitum ſit in.c.poſtulaſti.de fo.compe.numero.13. car.179.
Argumentum ab ethymologie vocabuli an ⁊ quando procedat in.d.c.numero.118. car.179.
Argumẽtũ de actu liberali ad actũ neceſſitatis an validũ ſit in.c.ſignificaſti de fo.compe.numero.42. car.192.
Banniti vel diſſidati ceſaris vel pape extra oĩa beneficia ipſoꝝ diſſidantium an ſint in.c. at ſi clerici de iudi.numero.130. car.31.
Bãnitũ occidẽs zelo iuſtitie ⁊ non priuato odio an illa excepcio pariat innocẽtiã in.c.l.de iudi..numero.141. car.16.
Bãnitus a principe reſtitutus an bona recuperat alienata in d.c.at ſi clerici.§.de adulterijs numero.71. car.36.
Bãnũ iudicio delicti an vo iudicio domicilij inqſitõez excludat in.c.ꝓpoſuiſti de fo.cõpe.nũero.34.cũ nu.ſeq. car.191.
Baptizatus factus hẽticus l3 papa indulgeat rebaptizari nõ põt in.c.at ſi clerici de iudi.numero.62. car.24.
Barbatia dicit ſe vidiſſe humanã beſtiã credentem ꝓſiteri leges paruipendentẽ hec noſtra ſacra põtificia iura vẽtis verbis illis.vz auribus noſtris audiuimus in.c.ex tenore de fo. compe.numero.8. car.151.
Bartolus in annis iuuenilibus fuit iudex maleficiorũ in c.l3 de fo.compe.numero.41. car.198.
Bar.fuit homo ſubtilis ſequens opiniones multũ placentes laycis in.c.dilecti de iudi.numero.59. car.44
Baſtardus ſocietatẽ ꝯhens oium bonoꝝ cũ aliquo qui a patre filius baſtardi inſtituaſ an ꝓpter mixturã baſtardi illius dimidiã hereditatis ꝯſequetur in.c.ſignificaſti de fo.compe.numero.30.cum numero ſeq. car.197.
Beneficium indultum a iure an ⁊ qñ nobis auferri poterit in.d.c.l.de iudi.numero.65. car.11.
Beneficiũ manuale qd ſit.⁊ an cõfirmatũ ꝑ papã dicaſ effectũ perpetuũ in.d.c.l.numero.116. car.14.
Canon imponens legẽ epis ne ꝯſtituant clericum yconomũ ipſi epi an poſſint ꝯ tales canones diſpẽſare in.c.decernimꝰ de iudi.ſi.17.⁊ nu.ſe.⁊ ſeq. 18.
Canones ⁊ nõ leges ciuiles in deciſiõibus cauſaꝝ in locis tẽporalis iuriſditionis eccleſie ſeruantur in.c.quod clericis de fo.compe.numero.3. car.145.
Canonicus vñ dicitur in.c.cãmq3 de iudi.nũero.45. car.52.
Cã delegata ꝑ verbũ ſuſcipio an alteri per delegatũ ſubdelegari poterit in.c.qr.de iudi.numero.25. car.60.
Cã iuramẽti cuiꝰ fori ſit in.c.nouit.ð iudi.nũero.97. car.66.
Cã ex prouinciã an vltra vnã dietã cõmitti poſſit in.c.ſignificauerunt de iudi.numero.1.⁊ numero.5. car.92
Cauſa vbi cõmittitur per verbum ipſe an poterit actus fieri per ſubſtitutum.⁊ quid ſi cõmittatur per verbum ille in.c.ſane de fo.compe.numero.13. car.107.
Cauſa multiplex ſuſpitionis legitima in.c.ex tranſmiſſa.de fo.compe.numero.57.cũ plu.ſeq. car.121.
Cauſam appellatione remota inferior a principe an cõmittere poſſet in.d.c.ex tranſmiſſa numero.49. car.119
Cauſe maiores an ſine cauſa ad papam transferri poſſint in c.l.de iudi.numero.83. car.12.
Cauſe ciuiles l3 põſſint delegari laycis:nõ tñ ſpũales vel criminales in.c.decernimus de iudi.numero.12. car.18.
Cauſe de iure canonico ſm rigorem legũ non ſũt decidende in.c.dilecti de iu.numero.58. car.44.
Cauſe notabiles deferentes cauſam ad iudicem eccleſiaſticũ etiam contra laycum ſuper re eccleſiaſtica que ſunt in.c.cum ſit generale de fo.compe.numero.24. car.128.
Cauſe reales ⁊ feudales clericoꝝ qualiter decidantur in.c. quod clericis de fo.compe.numero.55. car.141.
Capitulum ſede vacante cuz clerico ne deponatur ꝓp ter delictum an diſpenſare poſſit in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs. de iudi.numero.63. car.35.
Capitulũ an impetrare poteſt reſcriptum ſine prelato in cauſa in qua agere non poteſt ſine ipſo in.c.cauſamq3.de iudi.numero.16. car.51.
Capitulum in his que de iure ſpẽali cõpetũt epo an ⁊ qñ ſuccedat in.c.verũ de fo.compe.numero.27. car.123.
Capitulũ ſede vacãte in pñte doctorãdi examinatos ⁊ exaĩando an ſuccedat in.d.c.verũ nũero.28.cũ.ij.nu.ſeq. car.123.
Capl'ꝫ capell anos ĩtitulatos ð iure an illos remouere poſſint corrigere in.c.cũ ꝯtingat de fo.cõpe.numero.14.car.162
Certificari per relationem ad aliud an qs poſſit in.c.licz ex ſuſcepto de fo.compe.numero.53. car.148.
Cetus hominum ciuitas appellatur in.c.primo de iudi. numero.80. car.12
Chriſtianus qlibet rõne peccati mortalis iudicaſ de foro eccleſiaſtico in.c.nouit ille de iudi.numero.93. car.66.

Litere

¶ Citare vbiq; ſubditum ſuum ordinarius an poſſit in.c.ij de ſo.compe.numero.20.cũ plu.ſeq. car.196.
Citatio ſine inſtantia partis facta a iudice an valeat in.c.i. de iudi.numero.13. car.6.
Citatio an et quando parti committi poſſit in.c.primo de iudi.numero.15. car.6.
Citatio an p nũciũ gñalez fieri poſſit:an ſo pars citationẽ cõmitti p iudicẽ petẽ et obtinere debeat in.c.i.de iudi.nũero.17. Et an ſufficiat nũcio dic lras cõmiſſiõis ſigillatas ſigillo iudicis ibidẽ. et an et qñ nũcius gñalis ſine cõmiſſiõe ſpali citat: poſſit citare die feriata p nõ feriata ibidẽ. car.6.
Citatio de nouo an neceſſaria ſit in pdẽnatiõe expẽſaꝝ fiẽda de abſente citato ꝯtumace in.d.c.i.numero.66. car.11.
Citatio ad petitionẽ partis fieri debet alr nõ valet in.c.ſigni ficaſti.de ſo.cõpe.numero.10. car.189.
Citatio ſola an faciat cenſeri cauſam nũciatam in.c. poſtulaſti.de ſo.cõpe.numero.14. car.193.
Citatio verbalis non realis in alieno territorio an fieri poſſit in.c.ij.de ſo.cõpe.numero.16. car.195.
Citare facere auctoritate propria an et qñ qs poſſit in.c.i.de iudi.nũero.13. Et qd ſi appeat citationẽ deſcriptã et cõmiſſionẽ et relationẽ:an ad petitionẽ ptis pſumat emanaſſe ibidem Et quid ſi non appareat in actis q iudex citationem commiſerit ibidem numero.14. car.6.
Citatus ſup vna accuſatiõe cõparuit iudex vult q ſe excuſet ſup alio libello ſup quo nõ eſt citatus an poterit ipm cõpellere in.c.i.de iudi.numero.24.cũ plu.ſeq.et nũero.33. car.8.
Citatus illicẽtiatus recedens an et qñ poſſit dici manifeſtus ꝯtumax in.d.c.i.numero.37. car.8.
Citatus ſi eſt dubiũ de iuriſditiõe citãtis an cõparere debeat in.c.ceterum de iudi.numero.13. car.38.
Citatus corã iudice delicti ſi nõ cõparuit et inde deceſſit alibi trãſferẽdo domiciliũ:an ita excipe poſſit in.c. ꝑpoſuiſti.de ſo.cõpe.numero.25.cum plu.ſeq. car.194.
¶ Ciuitas dicitur vnio ciuium ad inuicem cohabitantium in.c.i.de iudi.numero.80. car.12.
Ciuitas an poterit ſe ſubijcere alteri ciuitati ſine licentia imperatoris in.c.i.de iudi.numero.142. car.16.
Ciuitas an aliquẽ in perpetuuz ptãtem ſibi eligere poſſet in c.ſignificauerunt de iudi.numero.81. car.96.
Ciuitas dioceſis appellatione an veniat in.c.cum contingat de ſo.cõpe.numero.10. car.161.
Ciuitas ſi nõ habeat priuilegiũ vt iura in ea legant: ſed hoc habeat ex ꝯſuetudine an ſufficiat in.d.c.nũero.20. car.162.
Ciuitas quotuplex ſit in.d.c.numero.60. car.164.
Ciuitas Bononia an tpaliter romane eccleſie ſubiecta ſit in c.conqueſtus de ſo.cõpe.numero.7. car.197.
Ciuitas quid ſi mittat exercitum ſuuz muninam: et in illo exercitu quis delinquat:talis delinquens cuius forum ſortitur in.c.licet de ſo.cõpe.numero.34. car.186.
¶ Ciues originarij proprie qui dicuntur in.c.dilecti de ſo.cõpe.nũero.4.et numero ſeq. car.186.
Ciues ſi fuerint ſtipulati de damnis et intereſſe ſtandum eſſe ſimplici dicto eorum cum iuramẽto an releuantur a probando intereſſe per teſtes in.d.c.numero.40. car.188.
¶ Claudius tranſcendentem intellectum habuit in.c. clerici.de iudi.numero.29. car.48.
¶ Clauſula gñalis et prouiſio ſpecialis vbi in eadem permaneant materia an tũc ad ſpecificata referatur in.c.at ſi clerici de iudi.numero.81. car.26.
Clauſula vocatis vocandis quid importat in.c.cum cauſam de iudi.numero.8. car.89
Clauſula ex certa noſtra ſcientia lz ſpecifice non apponatur in reſcripto ſi tamen apponatur aliquod verbum ex quo appareat papã habuiſſe ſcientiam facti an ſufficiat in.c. ſignificauerunt de iudi.nũero.22. car.93
¶ Clericus ſi veniat torquẽdus an epũs cõmittere poſſet layco vt eũ torqueat in.c.decernimus de iudi.numero.39. car.19.
Clericus ex ꝯfeſſione facta corã layco ſi illã nõ reuocet vt erroneam an per epm torquẽdus ſit in.c.at ſi clerici de iudi.numero.20.cũ plu.ſeq.et nũero.73.cũ nũero ſeq. car.23.
Clerici corã iudice ſeculari crimen confiteri nec conuinci per teſtes receptos non poſſunt in.d.c.numero.10. car.22.
Clericus an et quando coram layco conueniri poſſit in.c.decernimus de iudi.numero.43. car.19.
Clericus fecit hoc coram epo:iſta verba qualiter intelligant in.d.c.at ſi clerici.numero.46. car.23.
Clericus ſoluens ad petitionez layci preſumitur inuitus ſoluere:eodem modo preſumitur inuitus confiteri crimen coraz layco in.d.c.numero.70. car.25.
Clericus deponens falſum coram iudice ſeculari an p ipſuz condẽnari poterit in.d.c.numero.71. car.25.
Clerici appellatione diſtrictualium iudicis layci an comprehendantur in.d.c.numero.72. car.25.
Clericus poſito q in cã mere ciuili coram iudice layco poſſit reconueniri.quid ſi agatur de crimine ciuiliter an poterit reconueniri actiõe que infamat in.d.c.numero.90. car.27.
Clericus quãdiu corrigi poteſt per eccleſiam quantumcũq; criminoſus nunquam curie ſeculari tradendus eſt in.d.c.numero.127.et numero ſeq. car.30.
Clericus committens homicidium per aſſaſſinamẽtũ abſq; vlla degradatione per iudicem laycum an puniri poterit in d.c.numero.129. car.31.
Clericus faciens coniurationem contra dominum terre an propter hoc ſceleſ degradari et tradi curie ſeculari in.d.c.at ſi clerici de iudi.numero.158. car.32.
Clericus plures exceſſus committens an propter hoc ſit degradandus et curie ſeculari tradẽdus in.d.c.§.de adulterijs. numero.12. car.32.
Clericus an qs pſumat ibidẽ in.d.§.numero.94. car.37.
Clericus rõne rei in cauſa feudi corã layco an conueniri poſſit in.c.ceterum de iudi.numero.38. car.38.
Clerici ſeculares ſcholares an coram rectore layco conueniri poſſint in.d.c.ceterum numero.20. car.38.
Clerici priuilegium obtinuerunt adeo vt coram layco nõ cõueniantur in.d.c.numero.69. car.50.
Clericus in minoribus ꝯſtitutus an ſnie depoſitõis capax ſit in.c.cũ nõ ab hoie de iudi.numero.6.cũ nũero ſeq. car.54.
Clericus ꝓ iſtis criminibus.vz furto homicidio et periurio an deponatur in.d.c.numero.9. car.54.
Clericus in crimine deprehẽſus a ptãte ſeculari an ab ipo iudicari poterit in.d.c.numero.20. car.54.
Clericũ de nocte illicite repertum an a familia ptãtis capi poſſit in.d.c.numero.59. car.55.
Clericũ promouendũ an et qñ quilibet de populo ꝓhibere poteſt vt nõ ꝓmoueat in.d.c.numero.66. car.56.
Clericum debitorem fugientẽ cũ re ſua an laycus cape poſſit in.d.c.numero.71.cum numero ſeq. car.56.
Clericus ſi in delicto capiatur a laycis et qd ſi laycus capiat a clericis an talis deprehẽſio inducat infamiã in.d.c.cũ non ab homine de iudi.numero.77.cũ nũero ſeq. car.56.
Clericus an et qñ coram layco recõueniri poterit in.c. qualiter de iudi.nũero.17.cũ plu.ſeq.Et an in actiõe reali ꝯueniri poterit corã ipſo layco ibidẽ numero.20. car.87
Clericus qñ qs mittit in poſſeſſionez ex edicto diui adriani a layco iudice an citari poterit in rubri.numero.19. car.97.
Clerici principiũ laycoꝝ an diſtrictuales dicãtur in.c.nullus de ſo.cõpe.numero.3. car.100.
Clericus ſi agit contra laycum coram iudice eccleſiaſtico ſup oppſſiõe:an in libello ſufficiat expmere oppreſſionẽ et iuriſditionẽ ſup fũdare in.c.ſane de ſo.cõpe.nũero.16. car.107.
Clericus ſpoliatus an coram iudice clerico ſuum ſpoliatorem conuenire poterit in.c.ſi clericus laycum.de foro compe.numero.8. car.114.
Clerici ſeculares lz in rebus pecuniarijs ſint priuilegiati nõ eſt in realibus et feudalibus.Et qd de clericis ꝓprie ſũptis in c.qñ clericis de ſo.cõpe.numero.23. car.140.
Clericus in actione reali conuenitur coram preſide in.c.qñ clericis de ſo.cõpe.numero.34. car.140.
Clericus monachũ trahẽs ex locũ ſui domicilij cui iuriſditio

di ſubijcitur in.d.c.qđ clericis numero.26. car.140.
Clericus in foro ciuili litigans an ante ſententiam appellare poſſit in.d.c.numero.59. car.141.
Clericus trahēs clericū coram iudice ſeculari que pena puniet in.c.ſi diligenti de fo.cōpe.numero.34. car.153.
Clericus pacto priuatorum iudici ſeculari an ſubijci poſſit in c.ſi diligenti de fo.cōpe.numero.40. car.153.
Et in.c.ſignificaſti đ fo.cōpe.numero.34. car.191.
Clericus vocatus coram iudice ſeculari ſi non venerit proceſſus contra eum habitus an teneat in.d.capitulo ſi diligenti. numero.43. car.154.
Clericus ⁊ laycus ſi habuerint ius ꝓponatus inſimul ⁊ legat⁹ de latere an illud ꝯferre poterit numero.75. car.154
Clericus in laycum vt in arbitrū an compromittere poſſet ſine licentia ſui epi numero.81. car.156.
Clerici in rebus patrimonialibus compromittere in laycum quo ad ordinem proceſſus ⁊ deciſionem cauſe an poſſunt in d.c.numero.82. car.157.
Clericus ſniam latam a iudice non ſuo an approbare poſſit in.d.c.numero.83. car.157.
Clericus cum layco litigans in foro layci ⁊ tacite ſubijcit ſe ſtatutis ipſius layci quo ad ordinem iudicij in.d.capitulo numero.84. car.157.
Clericus quando ad iudicium ſeculare dicitur protrahī in d.c.numero.85. car.157.
Clerici in optione an ſit perdere cauſam an locum in.c.ſi diligenti de fo.compe. numero.133. Et verbum malueris quid preſtat ibidem numero.134. car.159
Clericus cū ſuo fauori expſſe renūciare non poſſit nūqd hoc tacite poſſet in.d.c.ſi diligenti numero.137. car.159
Clerici ſeruitio ⁊ obſequio maiorū ꝑlatoꝝ an deputari poſſint in.c.cū ꝯtingat de fo.cōpe.numero.2. car.161.
Clerici diſtrictualium appellatione an veniunt in.c. dilecti. de fo.compe.numero.13. car.186.
Clericus quis non dicitur niſi probetur in.c. ſignificaſti. de fo.compe.numero.2. car.188.
Clericus ⁊ laycus ſi executores fuerint ad pias cauſas: iudex eccleſiaſticus propter mixturam clerici an laycum compellere poterit in.c.ſignificaſti. de fo.competen. numero.27. cum numero.ſeq. car.191.
Clericus prorogans iuriſditionem alterius iudicis eccleſiaſtici ſine conſenſu ſui epiſcopi: ſicut quādo litigat corā iudice ſeculari in.d.c.numero.34. car.191.
Clericus cum conſenſu ſui epi in iudicem laycum an conſentire poſſit in.d.c.numero.43. car.192.
Clericus fundum layco vendidit ⁊ tradidit ⁊ clarum eſt teneri defendere. Laycus emptor denunciat litē motam huic clerico ⁊ petit vt veniat ad defendendum. Clericus comparet coram iudice layco ⁊ vult iudicium deuolui coram epo ⁊ ſic corā iudice ſuo an hoc facere poſſit in.d.nūero49. car.192.
Clericus habens duo benefi. ia incompatibilia in duab⁹ dioceſibus. licet preuentus ab alio ſit. per ordinarium cuiuſq; dioceſis ad titulū oſtendēdū an compelli poterit in.c.ꝓpoſuiſti. de fo.compe.numero.19. car.193.
Clericus an ex ꝯfeſſiōe coram ſeculari facta torqueri poſſit in.c.at ſi clerici de iudi.nūero.73.⁊ numero ſeq. car.25.
Cognitio iuramenti ad quem iudicem ſpectat in.c.nouit de iudi.numero.1.cum plu.ſeq. car.64.
Cognitio ſidei ad quē ſpectat in.d.c.numero.67. car.65.
Collector obuentionum ſpūalium laycus an eſſe poterit in.c.decernimus de iudi.numero.34. car.19.
Collata eccleſijs titulo lucratiuo an videant̄ ꝑ eis collata in.c.conqueſtus de fo.cōpe.numero.20. car.184.
Collega ſimilem iuriſditionem habens in loco vbi deliquit. ſocius iuriſditionis non delinquens an poterit ibi ſocium delinquentem punire in.c. poſtulaſti de fo.compe.numero.89. cum numero ſeq. car.17.
Collegia ad ſindicum conſtituendum an compelli poſſint in c.cūmq; de iudi.nūero.63. car.53.
Comes proprie quis dicatur in.c.ex tenore de fo.compe. numero.7. car.151.
Comes ⁊ dominus eo ipſo q̄ eſt dn̄s an iuriſditionē habere dicatur in.d.numero.26. car.152.
Cōmiſſio facta quibuſdā patronis galearū vt ſe intēderent cū quodā mercatore in ciuitate Londre q̄ eis daret pecunias ad emēdū pānos ⁊ lanā pro oneridis galeis.quid iferūt ille ꝟba ⁊ q̄r̄ itelligant̄ in.c.decernim⁹ de iudi.nūero.8. car.17.
Cōitas ſeu cōis diſcordias ſuſcitare ſolet in.c.poſtulaſti. de fo.compe.numero.3. car.171.
Cōitas rectorē ſibi eligere de ꝯſuetudine an poſſit in.c.ſignificauit de iudi.numero.10. car.92.
Cōmodū ex malitia an quis reportare debeat in.c.intelleximus de iudi.numero.22.cū plu.ſeq. car.45.
Cōis qđ ſit in.c.ſi diligēti de fo.cōpe.numero.128. car.157.
Cōpromiſſum factū in arbitratorē ſup vſuris an itelligat̄ ſup ꝑteritis an ſup futuris in rubri.de iudi.ſ.38. car.4.
Compromittētes ſi ſemel ab arbitro receſſerint an illum poſſint facere compelli ad pronunciandum in.c.cumq; de iudi.numero.7.cū numero ſeq. car.88.
Conciliū quotuplex accipiat̄ in.c.i.đ iudi.ſ.18. car.6
Concilium prouinciale de cā criminali ad finē depoſitionis ipſius epi an ſit iudex in.d.c.i.nūero.8.Et an ⁊ qñ per ꝟbum placet ſnia feratur ibidem. car.6.
Conciliū gñale ſi ꝯgreget̄ ꝫ papā an papa illud recuſare poſſit vt ſuſpectum in.d.c.i.numero.81. car.12.
Cōcilia an ſint maioris auctoritatis q̄ȝ decretales epl'e in.c.at ſi clerici.ſ.de adulterijs đ iudi.numero.63. car.35.
Confeſſio extraiudicialis quē effectū habeat in.c.at ſi clerici numero.75. car.25.
Confeſſio ⁊ ꝯuictio quo ad effectū ꝓcedēdi ad ſniam an equiparent̄ in.c.at ſi clerici đ fo.cōpe.numero.8. car.21.
Confeſſio ⁊ ꝯuictio corā illo qui non pōt pronunciare facta. an valida ſit in.d.c.numero.15. car.23.
Confeſſio criminis coram iudice competenti in iudicio facta nullo precedenti proceſſu an ſufficiat ad condēnationem ⁊ an ꝯſitenti ꝑiudicet in.d.c.numero.51.⁊ nūero ſeq. car.23.
Conductores vectigalium fiſci ad munera municipalia ſubeunda quare non admittant̄ in.c.ſi diligenti de foro compe.numero.31. car.153.
Confeſſio poſt ſniam non tantum operatur quantum ante in d.c.numero.3. car.24.
Confeſſio facta in carcere principis vel epiſcopi an valida ſit in.d.c.numero.55.Et an mitius cum confeſſo quam cum cōuicto ibidem numero.57. car.24.
Confeſſio emiſſa coram iudice layco ſi ex tali confeſſione opinio clerici aggrauata fuerit adeo q̄ niſi ſe purgauerit deponetur.deficiendo in purgatione an videatur conuictus in.d.c.numero.63.cum.iij.ſeq. car.24.
Cōfeſſio facta corā iudice layco an noceat clerico vt in ea cogat̄ corā epo perſeuerare in.d.c.numero.69. car.25.
Confeſſio quotuplex ſit in capitulo examinata de iudi.numero.21. car.80.
Confeſſio facta abſente parte an preiudicet in.d.c.examinata numero.22. car.80.
Cōfeſſio in iudicio ꝑte ꝑſñte ⁊ acceptāte facta.an ⁊ qñ reuocari poſſit in.c.i.de iudi.numero.111. car.14.
Confeſſus ⁊ conuictus an ſint diuerſa in.c.at ſi clerici. de iudi.numero.6. car.21.
Cōfeſſus corā iudice nō hñte iuriſditionē ſanguinis an ex dicta ꝯfeſſiōe poterit ꝑ preſidē dānari in.d.c.nūero.24. car.23.
Confeſſus an ⁊ qñ poſſit opponere de ineptitudine libelli in d.c.numero.29.cū multis ſeq. car.23.
Cōfeſſus crimen in iudicio an efficitur infamis añ ſniam an poſt in.d.c.numero.92.⁊ numero.93.Et que ꝯfeſſio infamat vera an ficta ibidē numero.98.cū numero ſeq. car.28.
Confeſſus in tormentis non precedentibus indicijs an poſſet dici legitime confeſſus in.c.cum non ab homine. de iudi. numero.17. car.54.
Confeſſus maleficium in tormentis ſi incontinenti ad bancham iuris illam confeſſionem ratificat an talis confeſſio ſit aliculus

alicuius efficatie in capitulo.propoſuiſti. de foro competen-ti.numero.2. car.193

¶ Concluſio quid ſit in.c.examinate. de iudicijs.numero.83.cum pluribus ſequentibus. car.83.

¶ Conſenſus tacitus litigantium coram iudice non ſuo an et quando ſufficiat in.c.j.de iudi.numero.105. car.14.

¶ Conſilium epiſcopi an requiratur in prorogatióe fienda per clericos in.c.ſi quis clericus.de foro compe.numero.9. car.99

¶ Conſuetudo quot proprietates habet in.c.clerici.de iudicijs.numero.66. car.50.

Conſuetudo vt laicus conueniatur coram iudice eccleſiaſtico ad inſtantiam clerici vnde ortum habuit in.c.ſi clericus laicum.de foro compe.numero.16. car.114.

Conſuetudo eſt facti et in facto conſiſtit in capitulo.verum de foro competenti.numero.14. car.133.

Conſuetudo exercita in vno caſu an extendatur ad reliquos in.c.licet ex ſuſcepto.de foro compe.numero.3. car.146

Conſuetudo an iuriſditioné tribuat in.d.c.ñ.26. car.147.

Conſuetudo quid operetur in.d.c.numero.28. car.147.

Conſuetudo in vno actu an et quando extendatur ad alium in.d.c.numero.31. car.147.

Cóſuetudo ſi diſponat quod mortuo prelato mors eius regi denuncietur vt habeatur eius conſenſus ad eligédum.et rex extra regnum reperitur.nec commode eius conſenſus haberi poteſt an ad eius vicarium recurretur in.c.licet ex ſuſcepto de foro competenti.numero.32. car.147.

Cóſuetudo in cauſis appellatióis iuriſditionem tribuens ad cauſas recuſationis an extendatur in.d.c.numero.52. car.148.

Cóſuetudo in ordine an det iuriſditioné in.c.cum contingat.de foro competé.numero.4.cum ſequen.et quid requiratur quod conſuetudo det alicui iuriſditióez ibidem.numero.7. car.162

Cóſuetudinis appellatióe cóſuetudo preſcripta an veniat in.c.cum contingat.de foro compe.numero.19. car.162

Conſuetudo et preſcriptio an ſtricte intelligi debeant in dicto capitulo.numero.111. car.164

Conſuetudo eſt vt emphiteoſis detur in tertiam generatióem quid ſi data fuerit in quartá an teneat in.d.c.ñ.124. car.168

Conſuetudo generalis que dicatur et que ſpecialis in.d.c.numero.190. car.176

¶ Conſtitutio penalis ſi edatur in alicuius fauorem.et faciens non incidit in pená ſi ille in cuius fauoré edita hoc concedit in.c.ſi diligenti.de foro competen.numero.37. car.153

¶ Conſultori dubitanti due queſtiones proponuntur.et ipſe vnica ſolutióe reſpondet an illa reſpóſio illas vniformiter decidat in.c.at ſi clerici.de iudi.numero.50. car.23.

Contendens mecum in lite an et quando poſſim illum repellere ab accuſando propter ſtatutum repellens aduerſarium ab accuſando in.c.j.de iudi.ñ.4.et ante litem conteſta.ſola citatióe interueniente ad iudiciú.quis dicatur aduerſarius ibidé. car.5.

Contemnens in re leui an et quádo peccat mortaliter in.c.j.de iudicijs.numero.59. car.10.

¶ Continentia cauſe data diuerſitate fori conuenti ad recóuentum an diuidatur et an ceſſat priuilegium recóuentionis quando ex diuerſitate fori iuriſditio eſt improrogabilis in.c.ſignificauerunt.de iudi.numero.12. car.93.

Continuatio quando ſit ad proximu et quando ad remota. in rubrica.de iudi.numero.1.cum.2.ſequen. car.2.

Continuatio quid ſit in rubrica.de iudi.numero.7. car.2.

Continuatio legis ad legem eſt vtilis et fructuoſa quantum ad nos.qui docemur inſtruimur et declaramur.in rubrica de iudicijs.numero.8. car.2.

Continuatio an ſit fienda in.vi.et Clementinis in Rubrica de iudicijs.numero.11. car.2.

¶ Cótumax verus quis dicatur in.c.j.de iudi.ñ.38. car.8.

Contumax et ante tempus recedendo an dignus ſit excómunicatione in.d.c.i.numero.43. car.9.

Contumax ſine noua citatione ex antiqua cóntumatia an puniri poſſit pro aliqua mulcta inferenda in.d.c.i.numero.62. et quid ſi contumax delinquit in conſpectu iudicis vbi nulla cadit excuſatio an ſine aliqua citatione alia pena infligi poteſt.ibidem. car.11.

Contumax ex vno articulo ad alium an extendatur in dicto capitu.i.numero.78. car.11.

¶ Contractus ratióe cuius quis ſortitur forum quomodo capiatur in.c.licet.de foro compe.numero.58. car.198.

¶ Cótrahens cum aduena an quid cum recedenté capere poſſit in.c.licet.de fo.compe.numero.58. car.198.

Cótrahentes qui ſunt eiuſdem loci.attédi debz locus vbi redimú contractus agitur in.c.licet.de fo.cópeten.numero.70.car.198

Cótractus cum predeceſſore nomine eccleſie et ad vtilitatem eccleſie factus an in ſucceſſorem prelature tranſeat in.c.dilecti.de fo.competen.numero.8. car.186.

Cótractatio noua quid ſi in nouo territorio facta ſit diuiſio tamen nó mutatio.noua actio an naſcatur in.c.poſtulaſti.de fo.competenti.numero.115. car.179

Cótraxit quis in proprio domicilio poſtea mutauit proprium domicilium.an in primo domicilio cóueniri poterit in.c.propoſuiſti.de foro compe.numero.22.cum numero ſeq. car.194.

¶ Conueniri in domicilio quis póteſt licz alibi contraxerit in.c.licz.de foro compe.numero.71. car.200

Cóueniri quis poterit vbi res ſita eſt in.d.c.nume.73. car.200.

Conuentus actione depoſiti in vno iudicio negauit depoſitum iuramento interpoſito.ſi probatur poſtmodum depoſitum.an per hoc in alio iudicio probabitur illum eſſe periurum in.c.at ſi clerici.de iudi.numero.104. car.28.

Cóuentus non ſub nomine vel habitu clericali.coram layco ſponte litigauit et cóndemnatur a laico.appellat.queritur an valeat ſententia.et ſi non valeat an iudex appellationis pronúciare illam nullam poſſit in.c.nullus.de iudi.numero.100.cum pluribus ſequen. car.105.

¶ Creare milites Rex aut Baro tranſiens per alienas partes an poſſit in capitulo.Poſtulaſti.de foro competenti.numero.61. car.175.

¶ Creditor mutuans filiofami.pecuniam obſtáte exceptione macedoniani an ipſum filiumfami. denunciare poterit in.c.nouit.de iudi.numero.191. car.72.

¶ Crimen capitale an póteſt quis per procuratorem cófiteri. in.c.at ſi clerici.de iudi.numero.70. car.22.

Crimen ſi probatur contra aliquem preſentem ſi agitur ciuiliter an debet puniri in.c.at ſi clerici.de iudi.numero.103. car.28.

Crimina que ſint ſuſpenſione digna et que ſunt depoſitione et degradatione digna in.d.c.numero.109.cum pluribus ſequenti.et an crimen veniat mitius puniendum per modum inquiſitióis quam ſi ageretur per modum accuſatióis ibidem. car.29.

Crimina actuali degradatione digna que ſunt in dicto capitulo.numero.119. car.29.

Criminoſum in domo ſua repertum cuilibet licitum eſt detineri ſpacio.xx.horarum in.c.cum non ab homine.de iudi.numero.52.cum plu.ſequen. car.55

Crimen pape an et quando denunciari poterit in.c.nouit.de iudi.numero.222.cum plu.ſeq. car.73.

Crimen ſacrilegij an ſit mixti fori in.c.cum ſit generale.de foro compe.numero.25.cum numero ſeq. car.128.

Crimen ſacrilegij non ſolum committitur quo ad ſubmittendum laicum iuriſditioni eccleſie quando delinquit contra eccleſiam.ſed etiam contra aliquem venerabilem locum in.c.verum.de fo.competen.numero.61.et quid ſi raperentur bona clerici ibidem. car.128.

Crimina que ſunt de quibus eccleſia cognoſcit cótra laicos. in.d.c.verum.numero.159. car.134.

Crimen hereſis an ſit mere eccleſiaſticum in.d.c. Uerum. numero.177. car.136.

Crimen in vno loco commiſſum in omni loco delinquentem efficit in.c.poſtulaſti.de foro compe.numero.4. car.171.

¶ Curam animarum priuatus ſacerdos ex tempore an acquirere poteſt in capitulo.cum contingat.de foro competen. numero.76. car.165.

Curam prelati religioſi habentes populum.an exercere poſſunt.et an in hoc conſuetudo valeat in.d.c.cum contingat. numero.78. car.168.

Curator an detur luxurioſo viro ſicut luxurioſe mulieri in.c. Paſtoralis de iudi.numero.22. car.77

Debitorem ſuum quando timetur de fuga li-cet quiſ propria auctoritate cape-re poſſit et etiam per procuratorem.illum tamen ad preveni-endam iuriſditionem verbaliter citare non poteſt in.c.poſtu-laſti.de foro compe.numero.6. car.193.

Decernimus et ſtatuimus idem ſignificant et importat no-uum ius in.c.decernimus de iudi.numero.2.car.17. et an ver-bum cenſemus importat nouum ius ibidem. car.17.

Deciſio cauſe prorogatur per cauillationes vt currat inſtantia in.c.venerabilis.de iudi.numero.4. car.90.

¶ Decretalis epiſtola qd ſit in.c.quia.de iudi.numero.1.car.62.

Decretalis epiſtola an de ſimilibus ad ſimilia extendatur in dicto.c.numero.57. car.61

¶ Delegatum in cauſa dare ad quem iudicem ſpectat in.c. ſane.de foro compe.numero.4.cũ nũero ſeq. car.106

Delegatus quo ad commiſſiones equiperatur ordinario an-te arbitrorum pronunciationem.non tamen ſine partium cõ-ſenſu committere poteſt in capitulo.ſi quis contra.de foro competenti.numero.54. car.[illegible]

Delegatus cauſam cõmittens non in totum de partium con-ſenſu.an ad ipſum appellari debeat in dicto.c.ſi quis contra. numero.54. car.[illegible]

Delegatus an brachium ſeculare inuocare poterit ſi ſibi nõ fuerit ſpecialiter commiſſum in.d.c.ſi qs.numero.65. car.[illegible]

Delegatus a principe et delegatus ab ordinario an et quan-do equiparentur in.d.c.numero.73. car.113.

Delegatio contra laicum ad petitionem miſerabilis perſone non oppreſſe neqꝫ pauperis an ſit ipſo iure nulla in.c.Ex tenore. de foro compe.numero.11.cum numero ſeq. car.154

¶ Delicta alibi cõmiſſa an in domicilio ſuo delinquentem aggrauent in.c.cum contingat.de foro cõpe.numero.30.car.161

Delictuꝫ reſpectu loci et temporis an dicatur maius in.c.po-ſtulaſti.de foro compe.numero.11. car.180.

Delictum ad honorem vel commodũ meum ab amicis me-is factum an me mandante factum videatur in.c.ex parte.b. de foro competenti.numero.31. car.181.

Delictum ſi fuerit commiſſum in confinibus duaꝝ ciuitatuꝫ quid faciendum in.c.ſ.de foro compe.numero.31. car.197

Delictum hic exiſtens quis fieri mandauit Florentie: vbi di-citur commiſſum hic an vero Florentie in.d.c.licet.numero. 32.cum numero ſeq. car.1[illegible]

Delinquens in parrochia ſeu territorio alterius.quo ad fo-rum penitentie illi non ſubijcitur in capitulo.cum diligenti. de foro competenti.numero.168. car.170.

Delinquens ad iudicem in priuilegio contentum cuius expẽ-ſis mittetur in.c.ſ.de foro compe.numero.17. car.197

¶ Denuncians laicũ in foro eccleſiaſtico qd probare ante oĩa debet in.c.ſi clericus.de foro compe.numero.67. car.117

¶ Denunciatio quid ſit et quotuplex ſit in.c.nouit.de iudi. numero.195. car.72

Denũciatio an procedat ab actu iuſtitie an ab actu charitatis in.d.c.nouit.numero.197.et an qlibet teneaſ ad hanc denun-ciationẽ ex precepto ibidẽ remiſſiue.ñ.198.cũ plu.ſeq. car.72.

Denunciare an põt ẽt infamis et irregularis dũmodo in pec-cato non perſeuerauerit in.d.c.numero.230. car.74

Denũciatio an locũ habeat ſoluꝫ in manifeſtis an ẽt in occul-tis in.d.c.numero.236.cũ plu.ſeq. car.74.

Denũciatio iudicialis quotuplex in.d.c.ñ.255. car.75.

Denunciatio facta.iudex an et quãdo cognoſcet ſi denũcians neget contenta in denunciatiõe fore vera in.d.c.numero. 268 cum pluribus ſequen. car.76.

¶ Deponi pro quolibet maleficio a bñficio an qs poſſit in.c. at ſi clerici.§.de adulterijs.numero.91. car.37.

Deportatio olim qualr fiebat in.c.i.de iudi.ñ.47. car.9.

Depoſitus ſi ſequaſ incorrigibilitas curie ſeculari an tradi debeat in.d.c.at ſi clerici.numero.120. car.30.

Depoſitus ab vno epõ an a bñficijs q̃ hꝫ in alia dioceſi depo-ſitus itelligaſ in.d.c.at ſi clerici.§.de adulterijs.ñ.93. car.37.

Depoſitus de crimine irregularitatem cauſante vt eſt homi-cidium an ipſo facto perdat priuilegium fori in.c.cum non ab homine de iudi.numero.21.et an talem verberans incidat in ex-communicationem ibidem. car.54.

Depoſitus incorrigibilis ipſo facto an priuilegium clerica-le perdat in.d.c.numero.44. car.54.

¶ Derogari iuri naturali primeuo an poſſit pacto priuatoꝝ in.c.ſi diligenti.de foro compe.ñ.48.cũ nũero ſeq. car.154

Derogari iuri naturali pacto priuatorum an poſſit quo intro-ductum eſt vt nullus cum aliena iactura locupletetur in.d.c. numero.50.et.58. car.154.

¶ Deus a principio quid egit in.c.licet ex ſuſcepto de foro competenti.numero.76. car.150.

¶ Dictio placuit quid importat.et an per iſtud verbũ ſit lata ſnia in.c.i.de iudi.nu.42.et an iudex per verbũ placet poſſit ferre ſniam diffinitiuam ibidem. car.9.

Dictio poſtmodum longum interuallũ denotat in.c.at ſi cle-rici.de iudi.numero.82. car.26.

Dictio omnino qd importat in.d.c.nume.90. car.27.

Dictio vero.qñ dicaſ venire aduerſatiue in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs.de iudi.numero.1. car.32.

Dictio ceteꝝ qd importat in.c.ceteꝝ.de iudi.nume.1. car.37.

Dictio querelam ſeu q̃rimonia an verificatur in cã criminali in.c.dilecti.de iudi.numero.6. car.41.

Dictio nullatenus eſt canõ late ſnie in.d.c.dilecti.ñ.11. car.42.

Dictio violenter actiue et paſſiue verificari poteſt in.c.cũ nõ ab homine.de iudi.numero.2. car.54

Dictio ſicut an omnimodam ſimilitudinem importat in ſolũ et qualitate in.c.quia.de iudi.numero.13. car.60.

Dictio ſuper priuilegijs qualiter exponatur in.c.cum veniſ-ſent.de iudi.numero.1. car.62.

Dictio ſi.propter abſurdum euitandũ poniſ pro q̃uis in.c.ſi qs clericus.de foro compe.numero.13. car.99.

Dictio aut quandoqꝫ ponitur inter ea que differunt ſpecie. quandoqꝫ inter ea que differunt gñe in capitulo.nullus.de foro competenti.numero.7. car.104.

Dictio beneplacito quid importat in.c.verum de foro com-pe.numero.10.cum numero ſeq. car.113.

Dictio tanq̃ eſt dictio improprietatis in.c.cum ſit generale. de foro compe.numero.2. car.127.

Dictio alius ad ſiſco pſonas expſſas implicat.non ad maiora in.c.cum contingat de fo.cõpe.numero.8. car.161.

Dictio quõdã tria tpa importat ſicut dictio olim et dictio du-dum in.c.ex pte.b.de fo.compe.numero.2. car.181.

¶ Dictio iſ qd ſignificet i.c.poſtulaſti.de fo.cp.ñ.18. cã.193.

Dico an et quando interpellatur pro homine in.c.nouit ille de iudi.numero.39. car.65.

Dij et nos rationales ſumus.ſꝫ mortale ſi addiſ nobis ſeparat nos ab illis in.c.ſignificaſti.de fo.cõpe.numero.13. car.189.

¶ Differt hoc ab hoc in.c.poſtulaſti.de fo.cpe.ñ.10.car.171.

Differentia an ſit inter hos modos loquendi.vꝫ.ſine debito decidas aut debitum finem imponas in capi.ex tranſmiſſa. de foro competenti.numero.15. car.119.

¶ Diffinitiua q̃lis ſit in.c.ſignificauerũt de iudi.ñ.19.cã.93.

Diffinitio cuilibet contẽto ſub diffinito cõpetere dꝫ nõ cõuer-tit accidentibus in rubri.de iudi.numero.16. car.3.

Diffinitio bona et perfecta ex duobus conſtare debet in ru-brica.de iudi.numero.18. car.3.

Diffinire et tractare quid ſit in capitulo.decernimus.de iudi-cijs.numero.1. car.20.

¶ Dignitas vxoris ſibi competẽtis ex radijs et coruſcatio-ne mariti an per mortem mariti extinguatur in.c.ex parte.b. de foro competenti.numero.1. car.180.

¶ Diſpenſationis nomen in aliquo tex.iuris ciuilis non re-peritur.ſed loco iſtius nominis eſt nomen indulgentie in.c. at ſi clerici.§.de adulterijs.de iudi.numero.8. car.32.

Diſpenſatio preſupponit iuriſditionem diſpenſantis in di-cto.§.numero.9. car.32.

Diſpenſatio non permittitur indiſtincte niſi peracta peniten-tia in.d.§.numero.10. car.32.

Diſpenſatio an extendatur ad minora conceſſio ibidem.numero.23.eodem titulo. car.33.

Diſpenſaſ cum aliquo ad duo bñficia regrentia reſidétiam an videatur diſpenſatum ꝙ poſſit per vicarium in vno reſidere in.d.§.numero.40. car.34

Diſpenſatū an intelligaſ in acqſitis ⁊ acqrendis ordinibus ⁊ beneficijs per ſimplicē diſpéſationē factam ab epo in.d.§.numero.82.⁊ an talis erit habilitatus ad epiſcopatum.⁊ an notorij fornicatores ⁊ alij ſimiles.lȝ egerint pniaȝ poſſint ſine licentia pape in epos pmoueri ibidem. car.36.

Diſpéſatio ex pte diſpenſati eſt ſtricti iuris adeo ꝙ extēdi nō debet.non ex parte diſpenſantis in.c.ſi diligenti.de foro competenti.numero.141. car.160.

¶ Diſpoſitio municipalis ſi pcedit in modum conceſſionis vel priuilegij an comprehēdit beneficiatum in.c.dilecti.de foro competenti.numero.14. car.185

Diſſimulatio in plato an ſit mortale in.c.nouit de iudi.cā.66

Diſtractio bonoꝝ que ſit pꝑter peinuationē nō hȝ effectum quem hȝ diffinitiua in.c.i.de iudi.numero.71. car.11.

¶ Doctor ſpolians ſuum diſcipulum an diſcipulus contra doctorem ſuum agere poſſit interdicto vnde vi.in.c.ceterum de iudi.numero.91. car.42.

Doctor nouas ⁊ inſolitas opiniones ſequens an pſumaſ ignorans in.c dilecti.de iudi.numero.60. car.44

Doctores canonum etiam ſi ſint laici precedere debēt doctores legum in.c.clerici.de iudi.numero.8.car.47.⁊ an doctores legum debeant precedere doctores artium ibidem remiſſiue.numero.10.cum pluribus ſequen. car.48.

Doctor excellens militi an preferendus ſit in capitu.clerici.de iudi.numero.22. car.48

Doctores duo ſunt equalis ſcientie quorum vnus nobilior eſt.quis preferri debeat in.d.c.numero.24. car.48.

Doctor reſpōdens per verbum forte.cōſilium ſuū an dicaſ dubium in.c.ſignificaſti.de foro compe.numero.12. car.189.

Domiciliū ex aſſiduo ꝯuerſari in loco an ibi qs habere dicatur in.c.ex parte.B.de foro compe.numero.31. car.182.

Dominus interemphiteotas an habeat iuriſditionem ſicut inter vaſallos in.d.c.numero.122. car.42

Donatio propter nuptias que non incipit a traditione.morte an confirmatum in capitulo ex parte.B.de foro competenti.numero.27. car.182.

Dos hereditas mulieris intelligi poteſt in capitulo.ex tenore.de foro competenti.numero.28. car.151.

Eccleſia cuius eſſe dicatur in capitulo.ceterum.de iudi.numero.3. car.37.

Eccleſia dicitur eſſe illius cui eſt collata.lȝ non habeat dominium eccleſie ſed titulum potius adminiſtratiuum in.capitu.quia.v.de iudi.numero.14. car.59

Eccleſia cathedrali vacante cū eius preiudiciū etiā ſi nō concernat plenum preiudicium.ſȝ tale quale.an tractari debeat in capitulo.verum.de foro competenti.numero.18. car.123.

Eccleſijs an fauendum ſit in capitulo.cum ſit generale.de foro competenti.numero.16. car.128

Eccl̄ia conuenit malefactorem coraȝ iudice ſeculari.⁊ eſt negligens in iuſticiam faciendo quid agendum ſit in.c.verum.de foro competenti.numero.73. car.130.

Eccleſia que eſt cultrix iuſticie non vult iuri alterius preiudicare in.c.ex tenore.de foro compe.numero.15. car.151.

Eccleſia Rauēnas olim dominum ſicilie habuit in.c.venerabilis.de iudicijs.numero.1. car.90.

Eccleſia ad defenſionē viduarum de opprimanſ etiā ſi patiant circa rem feudalē oppreſſionem.an teneaſ in.c.ex parte.B.de foro compe.numero.24.cū numero ſequē. car.182

Eccleſia quē pſtat in mortali pcō deceſſiſſe.eius legatū an acceptare debeat in.c.poſtulaſti.de fo.compe.nume.11.car.185.

Eccleſia romana omniuȝ mater ⁊ magiſtra dicitur in.c.licȝ de foro competenti.numero.3. car.195.

Eius eſt interpretare cuius eſt condere in.c.cum venissent.de iudi.numero.9.cum numero ſeq. car.62.

Eius cuius eſt obſequi imperare non eſt in.c.licet ex ſuſcepto de foro competenti.numero.13. car.144

¶ Electio pertinens ad reum corem quo ex pluribus iudicibus litigaſ velit.an electo vno.poſtea variare poſſit in.c.ſi de iudicijs.numero.84. car.12.

Electo ad aliquod officium tēporale non valenti officium exercere etiam ſine culpa ſua.an currat tempus in.c.ſignificauerunt.de iudicijs.numero.80. car.94

Electus an ſine nota ambitus ꝯfirmationē ſue electionis petere poſſit in.c.exhibita.de iudi.numero.2. car.88.

Electus ad prelaturam ⁊ credens ſe dignum.ſi talem prelaturam ſibi oblatam non recipit an peccat mortaliter in.d.c.numero.2. car.88.

Electus ad officium ſeculare ſine confirmatione an hēat ius adminiſtrandi in.c.ſignificauerūt de iudi.nume.20. car.93

Electus epo ⁊ ꝯfirmatus nō pſecratus.voluntas ſua an ſufficiat in.c.ſignificaſti.de foro compe.numero.19. car.190

¶ Elemoſyne potius diſtribuende ſunt paupibus ciuibꝰ ꝙ̄ alienigenis in.c.decernimus de iudi.numero.24. car.18

¶ Epiſcopus licet poſſet delegare cauſas ciuiles laycis.ſpiritualeſ tamen vel criminales non poterit delegare laicis.ſi clerici inueniātur idonei in capitulo.decernimus.de iudicijs numero.12. car.18.

Epiſcopus licȝ non poſſet demādare laico poteſtatem excōmunicādi papa tamen poteſt in.d.c.numero.22. car.18.

Epiſcopus an laico ⁊ clerico ſimul cauſaȝ ſpūalem delegare poſſit in.d.c.numero.44.cum.ij.ſeq. car.19.

Epiſcopus dicens committo tibi omnem iuriſditionem.an merum imperium committere videatur in.c.quanto.de iudicijs.numero.30. car.12.

Epo ꝓprius cum non poſſit ꝯdemnare clericum ex probatione vel confeſſione criminis facta coraȝ laico.an ſi clericus ex ſilio actio veniret abſoluēdus poterit abſolui a ſuo epiſcopo in.c.ſi clerici.de iudi.numero.9. car.12.

Epiſcopus cum diſpēſat in adulterio ⁊ minoribus criminibus an propter hoc inferioribus prelatis derogetur vt non poſſint diſpēſare in.d.c.ſi clerici.§.de adulterijs.ñ.7.car.32.

Epiſcopus in quibus cauſis diſpenſat in.d.capitulo.⁊.§.numero.20. car.33.

Epiſcopus an ⁊ qñ cōtra propriā conſtitutionem diſpenſare poſſit in.d.§.numero.24. car.33

Epo cum ſymoniaco in beneficio an diſpenſare poſſit in.d.§.numero.25.⁊ an epiſcopus cum adultero ⁊ inceſtuoſo ſimul diſpenſet.ibidem.numero.27.cū plu.ſeq. car.33.

Epo an famam reſtituat in.d.§.numero.25. car.35.

Epiſcopus cum capitulo ſuo an diſpenſat in.d.§.numero.61.cum numero ſequen. car.35.

Epiſcopus de conſuetudine per ſe ⁊ vicarium cognoſcit de depoſitione clerici.licet de iure in cognitione cauſe numerus epiſcoporum requiratur dum agitur de actuali depoſitione in.d.§.numero.64. car.35.

Epiſcopus non conſecratus an veniat appellatione epiſcopi in.d.§.numero.65. car.35.

Epiſcopus in cauſis arduis an ſine conſenſu capituli procuratorem conſtituere poſſit ⁊ ecōuerſo in.d.§.ñ.66. car.36.

Epiſcopus cum occultatore qui non probauit an diſpenſat in dicto.§.numero.75. car.36.

Epo diſpenſare poteſt peracta penitētia.ſufficit ne ptem penitentie feciſſe in dicto.§.numero.76. car.36.

Epiſcopi duo ſunt ⁊ vnus creatus fuit ante alium.ꝙ ſi poſterior creatus doctor legum nobilis fuerit an debeat preferri priori creato in.c.clerici.de iudi.numero.25. car.48.

Epiſcopus laicum tranſgredientem ſacras regulas punire poterit ne illum incarcerare.an faciet illum incarcerari per iudicem ſuum ſecularem in.d.c.clerici.numero.78.Et an iudex eccleſiaſticus penam pecuniariaȝ laico imponere.poteſt ibidem remiſſiue.numero.79. car.50.

Epiſcopus ⁊ abbas ſimul an quis eſſe poſſit in.c.cauſaȝ que de iudi.numero.44. car.52.

Epiſcopo non ſeruanti canones an ſubditi obedientiam denegare poſſint in capitulo.cum non ab homine.de iudicijs.

numero.26.cum ſequen. car.54.

Epiſcopus diſpenſat cum celebrante diuina poſt excōicationem in.d.c.numero.33.cū ſeq. car.54.

Epūs officiales armatos ꝛ ſic familiā armatā an ꝛ qn̄ hēre poſſit in.d.c.numero.38. car.54.

Epūs eſt iudex ordinari⁹ ꝛ vl'is in tota ſua dioceſi. Archipreſbyteri ꝛ ſiles ſunt iudices particulares in.c.ſi quis clericus. de iudi.numero.3.ꝛ.4. car.99.

Epūs ꝓprius qs dicat in.d.c.numero.5. car.99.

Epūs an licentiā gn̄alē capiendi clericos delinquētes vel eūtes de nocte vel reptos cum armis.ꝑtāti dare poſſit in.c.nullus. de foro compe.numero.18. car.101.

Epūs in quolibet loco ſue dioceſis tribunal tenere poteſt in.c.ſane.de foro compe.numero.3. car.106.

Epūs de iuſtitia vel iniuſticia ſui vicarij nō cognoſcit.ſʒ de ſuſpitiōe ꝯ vicariū ſuū allegata cogiſcē poterit.i.d.c.n̄.13.cū.109

Epūs ſi fuerit recuſat⁹ vt ſuſpect⁹. ꝛ ipſe aliū deputet vt ō ꝑncipali cā cogſcat.ꝛ appellet ab illo.ad quē appellabit i.c.ſi qs ꝯtra clericū.de foro compe.numero.53. car.111.

Epūs de legatis eccl'ijs iferiorib⁹ factis recipiēs q̄rtam an illā impune donare poterit cui voluerit in.c.ſi clericus laicum. de foro compe.numero.5.cum numero ſequen. car.114.

Epūs idulgētias ſuis ſubditis pro ope ꝯſtruēdo in alteri⁹ dioceſi abſqʒ illius ꝯſenſu an ꝓcedere poſſit in.c.poſtulaſti de foro compe.numero.50.cum numero ſeq. car.173.

Epūs ſcolarem negligenter ſe habentem in ſtudio ad reſidendum in beneficio an reuocare poterit in.c.quod clericis.de foro compe.numero.32. car.140.

Epūs ſi clīcum ſuū traxit ad vetitū examē an penitere poterit vſqʒ ad ſnīam in.c.ſi diligēti.de fo.compe.nu.116. car.158.

Epūs inito abbate mōachū de mōaſterio an accipe poſſʒ ꝛ facē ſuū cubicularīū i.c.cū ꝯtigat.de fo.ꝯpe.nu.3. car.161.

¶ Exceptio rei iudicate quare introducta eſt in.cap. nouit. de iudi.numero.163. car.70.

Exceptiōes legitime an admittant in cā inqſitionis cū ꝓcedit de plano in.d.c.nouit.numero.108. car.66.

Exceptio ois nullitatis aliq̄ ꝯſtitutiōe ꝓhibita.exceptionem iudicis incōpetentie an comprehendat in.c.cum contingat. de foro compe.numero.1. car.171.

Exceptio incompetentie iudicis vbi eſt timor de fuga an admittat in.c.licʒ.de fo.compe.numero.18. car.197

Exceptionē legitimā ꝛ canonicā malitioſe tn̄ opponētes ad differendā executionē an debeat p iudicē admitti in.c.ſignificauerūt.de iudi.nume.80.cum numero ſeq. car.96.

Exceptio incompetentie vbi eſt piculum more pp fugam an ꝛ qn̄ admittat in rubrica.numero.10.cū nūero ſeq.car. 97.

Excluſio ab exceptiōe declinatoria fori non intelligit niſi de nouo ſupuenit in.c.i.de iudi.numero.86. car.12.

¶ Excōicatio an iducat p illa v̄ba nullus cōicet tali maxie ſi fuerint addita verba ſequētia.donec fuerit abſolutus in.c.i.de iudi.numero.44. car.9.

Excōicatio qd eſt in.d.c.i.numero.45. car.9.

Excommunicatus indirecte.ſi voluntarie cōicet alijs an peccet in.d.c.numero.47. car.10.

Excōicatio ꝓfert ab ipſo iure habente poteſtatem.p iſta verba ab omnibus euitet.ſecus ſi talia v̄ba proferantur ab homine in.d.c.numero.15. car.10.

Excōicatus cenſet ille cui non poſſumus cōicare ex ſnia iudicis in.d.c.numero.53.cum plu.ſequen. car.10.

Excōicatus lʒ poſſit priuari fructibus non tn̄ poteſt priuari beneficio in.d.c.numero.71. car.11.

Excōicat⁹ pp ꝯtūaciā māifeſtā vl' offenſaʒ an ſtati ꝓſtita cautiōe de iudicio ſiſti poſſit abſolui in.d.c.n̄.131.cū.ij.ſeq. car.15.

Excōicatus ꝑſeuerans in excōicatiōe per annum an debeat perdere beneficiū in.d.c.i.numero.134. car.15.

Excōicatus abſente aduerſario ꝛ non citato an ꝛ qn̄ poterit abſolui in.d.c.i.numero.138. car.16.

Excōicationis pena an ſit maior q̄ miſſio in veram poſſeſſionem in.d.c.numero.146. car.16.

Excōicatus neqʒ vt agens neqʒ vt aduocatus neqʒ vt teſtis aut ſolicitator cauſe neqʒ vt notarius in iudicio ſtare poterit in.c.intelleximus.de iudi.numero.1. car.44.

Excōicatus ſi contenderet abſolui ab excōicatione an admitteret in iudicio ad defenſam in.d.c.numero.9. car.44

Excōicatus officiare eccleſiaʒ ꝛ alia negocia eccleſie neceſſaria an facere teneatur in.d.c.numero.14. car.45.

Excōmunicatus iniuſta excōicatione vel nulla an in iudicio agere poterit in.d.c.numero.15. car.45.

Excōicatus ꝯueniri pōt nō ꝯuenire ꝛ an excōicatus ſit compellēdus ꝯſtituere ꝓcuratorē in.d.c.nu.16.Et an verbū dʒ neceſſitatem inducat ibidem.numero.31.ꝛ ſeq. car.45

Excōicatus an appellare poteſt ꝛ appellationem ſuam proſequi in.d.c.numero.30. car.46.

Excōicatus obtulit libellū ꝛ citari fecit partē deide ſuperſedit in ꝓcedendo an cogi poterit ſe eſſe excōicatū ꝛ ſic allegare ſuam turpitudinē in.d.c.numero.42. car.46.

Excōicatus ab aliquo diffamat⁹ vult vti remedio.l.diffamari ꝯ diffamātē an poterit in.d.c.n̄.44. car.46.

Excōicatus egit in iudicio nec fuit oppoſitū an teneat iudicium an non in.d.c.numero.45. car.46.

Excōicatus an inſtare poterit vt ꝓcedat in cā ꝛ actor ꝯūtat ſi non ꝓſequit cām inchoatā in.d.c.numero.47. car.47

Excōmunicationis exceptio an corā iudice ſeculari opponi poſſit in.d.c.numero.48. car.47

Excōicatus abſolutionē ꝯtēnens.etiam per procuratorē nō poterit ſe in iudicio defendere in.d.c.numero.57. car.47

Excōicatus an teſtari poſſit in.d.c.numero.52. car.47

Excōicatus an pr̄i ab inteſtato ſuccedit ſuo vt ſuus heres vel ex teſtō in.d.c.numero.58.cum numero ſeq. car.47.

Excōicatus vel bannitus ſua iura cedens alteri.an ille ceſſionarius agere poterit.vel repelletur ꝓpter exceptionem cedentis in.d.c.numero.62. car.47.

Excommunicatio minor ab homine an ferri poſſet in.c.ſi diligenti de foro compe.numero.127. car.159.

Excōicationē in parrochianos indeterminate ꝓferre nequeunt iuriſdictionē fori penitentialis duntaxat obtinentes in.c.cum ꝯtingat de fo.compe.numero.173. car.170.

¶ Exemplum an precedere debet exemplatum in princi.rubri.de iudi.numero.1. car.2.

¶ Exilij pena ad quem iudicem pertineat in.c.cum non ab homine de iudi.numero.46. car.55.

Exempti ab excōicatione inflicta a canōe.an ab epō ſine licētia pape abſolui poſſint i.c.ſignificaſti.ō fo.ꝯpe.n̄.44.cā.192

Exempti ſine licentia dioceſani in loco exempto an ꝯſtruere eccleſiam poſſint in.d.c.numero.45. car.192.

Executio teſtamenti inter puros laicos ad quē ſpectat in.c.ex tenore.de foro compe.numero.29. car.151.

Executor vltime volūtatis ſi fuit negligens p annū cadit ab officio exequendi.epō tn̄ poterit euʒ repellere ad exequēdum in.c.intelleximus de iudi.numero.15.cū plu.ſeq. car.45.

Experiri quandoqʒ pro defendere quandoqʒ pro agere ponitur in.c.i.de iudi.numero.87. car.12.

Experientia docet uños clericos anhelare ad iuriſditionē ſeculares ad equora in.c.ſi qs ꝯ clericū ō fo.ꝯpe.n̄.46. car.111.

Facile labimur in peccatum incontinentie in.ca.atſi clerici de iudi.numero.79. car.29

Factū vnū ꝯtinuatū qn̄qʒ eſt vnū ꝛ idē ſimplr̄ ꝛ reſpectiue.lʒ quādoqʒ ſm̄ qd eſt vnum ꝛ ſm̄ qd ſunt plura in.c.poſtulaſti de foro competen.numero.110. car.178

¶ Falſa latinitas an ꝛ qn̄ vitiet i.c.i.de iudi.n̄.36. car.8.

Falſitas expreſſa in reſcripto concernēs merita cāe principalis cum agitur petitorio an opponi poſſit in.ca.ex parte.ij. de foro compe.numero.26. car.182.

¶ Fama quā multi famant non ex toto perit in.c.atſi clerici.§.de adulterijs de iudi.numero.95. car.37.

¶ Familia clericoꝝ qꝫ gaudeat ꝑuilegio fori an habeat locum in ſeruitoribus conducticijs in.c.nullus de iudi.numero 30.ꝛ numero.35.cum ſequen. car.101.

Familia iudicis ſi egit ꝯ alios corā iudice dn̄o ſuo an p exceptionē repelli poſſit in.c.cū ꝯtigat.de fo.cōpe.nūero.83. 165.

¶ Feudi dñs dñs feudū pignoratū a vaſallo ſi abſtineat a ſeruitio debito p vaſallū an fructus in ſortē cōputare teneat in.c.at ſi clerici.de iudi.numero.79. car.26.
Feudi dñs iʒ ſit iudex ordinari⁹ tñ dicit iudex pticularis. ⁊ p pño iudex dñs maior eo erit. ⁊ an eius iuriſditio reſpectu con ſiſtia cāe feudalis ,progari poterit in.c.ceteꝝ ð iudi.ñ.6. 37.
Feudi dñs volens ſuam iuriſditionē exercere qd conſtare de beat in.c.ceterum.de iudi.numero.12. car.38.
Feudorum conſuetudo in feudis eccleſiaſticis an habeat lo cum in.d.c.numero.28. car.38.
Feudi dñs ſi fuerit negligēs in cognoſcēdo an ad iudicē ordi nariū cognitio de feudo dñoluat in.d.c.ñ.29.⁊ ñ.45. Et an p negligētiā dñi feudi p viā appellatiōis eatur ad aliū an per querele viaꝫ ibidē numero.46.cum plu.ſeq. car.39.
Feudi dñs ſciēs vaſallos litigare corā ordinario ⁊ nō ꝯdicēs an illud iudiciū ſit validū in.d.c.nūero.33.cū plu.ſe. car.39.
Feudi dñs nō recognoſcēs ſupiorē ſicuti rex frācie ſi eſt ꝯten tio corā ipſo qs habet de hoc cognoſcere in.d.c.numero.80. ⁊ in.c.iʒ ex ſuſcepto.de fo.cōpe.char.40.ñ.71. car.149.
Feudi dñs ſi ſpoliauerit clericū vaſallū an p iudicē eccleſiaſti cū poterit cogi ad reſtitutionē in.c.ceterum.de iudi.numero 95.cum.2.nu.ſeq. car.41.
Feudi dñs ꝯuētus corā ordinario ſi excipit q eā ſit feudalis. vel vaſallus ꝯuētus corā dño ſi excipiat cām nō eē qs cogſcer de hac qōne ꝑiudiciali in.d.c.ñ.98.⁊ nu.104. car.41
Feudū eccl'iaſticū p laycū infeudatū alteri.an cenſeat feudū ſecularē in.c.ex tranſmiſſa.de fo.cōpe.numero.12. car.118
Feudū denoīationē a quo recipit in.d.c.numero.13. car.118
Feudi dñs iudex ordinarius ēt laycus ac ſuā ſniam executōē mādari poterit ꝯ vaſallos iʒ clicos adeo q nō īcidat in excōī catōēʒ ſi eos reſiſtētes repellat in.c.veꝝ.ð fo.cōpe.ñ.62. 119.
Feudū quale ſit: ad qd recurrim⁹ in.c.ex tenore.de fo.cōpe. numero.3. Et de priuilegio quale ſit.recurrimus ex eius teno re ibidem numero.4. Et qualis nature ſit emphyteoſis.re currimus ad ꝯtcuꝫ emphyteotico ibidē numero.5. car.151.
Feudū an ipſo iure perdat propter culpas in.c.ſi diligenti.ð fo.compe.numero.110. car.158.
¶ Fidelitatē ꝯ oēm pſonā mūdi ſi tibi ꝓmiſero an ꝯ rēpub. iurare videar in.c.dilecti de fo.cōpe.numero.44. car.188.
¶ Filiusfa.priuilegiatus a pncipe vt teſtari poſſit. ſi poſtea excōicet vel efficiat infamis an teſtm̄ ab eo factū teneat in.c. intelleximus.de iudi.numero.54. car.47.
Filiusfa.accepit pecuniā mutuo.in foro aie an teneat ad reſti tuendū in.c.nouit.de iudi.numero.192.cū nu.ſeq. car.72.
Filiusfa.in ſpūalibus ⁊ depēdētibus ab eis in iudicio an ſta re poſſit in.c.ſignificauerūt.de iudi.numero.52. car.94.
Filiusfa.ipetrare iſa ſine reſcriptū ſine ꝯſenſu pris an poſſit in.c.iʒ ex ſuſcepto.de fo.cōpe.numero.14 car.146.
Filiusfa.in caſu mrimoniali ⁊ ab ipſo depēdētib⁹ ſine ꝯſenſu pris in iudicio an ſtare poſſit in.d.c.numero.75. car.150.
¶ Finis correctionis peccati quis ſit in.c. nouit ille. de in di.numero.95. car.66.
Finis cauſe cauſarum an ſit in.c.ſi diligenti. de foro compe. numero.74. car.154.
¶ Forēſis quare rōne fori ꝯtētioſi ſubijcit. ⁊ nō rōne fori pe nitētialis in.c.cū ꝯtingat.de fo.cōpe.numero.121. car.167.
Fortuitus exiſtēs in iudicio an teneat vendere.⁊ gerēdus ꝯ eū an valeat.c.i.de iudi.numero.36. car.8.
Forus qd ſit in.c.poſtulaſti.de fo.cōpe.numero.4. car.171.
Foꝝ rōne delicti qs ſortit in.c.poſtulaſti.ð fo.cōpe.ñ.30. 172.
Forum quotis modis quis ſortitur in.c.iʒ.de fo.compe. nu mero.5.cum.4.ſeq. car.195.
Furis hodie vnū aial groſſuꝫ cras aliud. poſt cras aliud an puniat vt abigeus.c.iʒ.de fo.cōpe.numero.51. car.198.
Furtū qdā fecit florētie ⁊ inuētus eſt cum re furtiua bononie vbi puniri debeat in.c.poſtulaſti.de fo.cōpe.nūero.106. 178.
Furtū quare dicit delictū actu pmanēs ⁊ nō actu trāſiēs in d.c.poſtulaſti.de fo.compe.numero.108. car.178.

Genitiuus

nō futuꝝ dominiū ſignificat in.c.qz.ð iudi.ñ.14.cū plu.ſeq. car.59.

Genus vbicūqꝫ prohibetur eius ſpecies vr ꝓhiberi in.c.at ſi clerici.de iudi.numero.86.⁊ ſeq. car.17.
¶ Geſta coram vno iudice facta.an corā alio fidem faciant in.c.nouit ille.de iudi. car.66.
¶ Glo.ſi dicant hoc nō ſeruat ꝯſuetudo.vel doctores dicūt hoc nō ſeruat de ꝯſuetudine ſtabit ne coꝝ aſſertiōi in.c.verū de foro compe.numero.155. car.134.
¶ Gregorius nonus cāpanus vir excellentiſſimi ingenij in c.iʒ.de fo.compe.numero.1. car.195.
¶ Guerram hñs qdā cū alio dño ꝓmiſit cuidam dare ſtipē diū p mille eqtibus ad adiuuādū donec guerra finita eēt.ꝓ miſſor demuꝫ fecit treugā cū inimico ad ānuꝫ.an iteriʒ teneat ꝓmiſſor ad hoc ſtipēdiū in.c.nouit.ð iudi.nūero.105. car.66.

Habens

iuriſditionē ⁊ aliā ſupioritatē an ⁊ qñ ꝓ cipe pōt ſubiectis ne litigēt corā alio iu dice illis nō cōpetēte in.c.ex tenore.ð fo.cōpe.nu.10. car.151.
Habeat a cōione excl'ui.illa verba qd important in.c.ſi dili genti.de fo.compe.numero.126. car.159.
¶ Heremite an ⁊ qñ ſub iuriſditiōe eccleſiaſtica eſſe dicant in.c.nullus.de iudi.numero.62. Et an heremita promittere ⁊ ſeruare teneat continētiā ibidē numero.63. car.105.
Heremita an de ꝯſenſu ſui prelati religioſus eſſe poſſit in.d. c.nullus.de iudi.numero.64. car.105.
¶ Heres fideicōmiſſario vel hēditatē reſtituit cui inerat iuſ pronatus penes quē remanebit ius pronatus penes hēdē an in fideicōmiſſario trāſibit in.c.qūto.ð iudi.nu.34. car.22.
Heres in eo qd defunctus tenebat ꝯ ꝯſciam qualiter peccat in.c.nouit.de iudi.numero.110. car.66.
Heres bonefidei ſi ſucceſſit defūcto malefidei an malefi.eē cē ſeat in.d.c.nouit.numero.111.cū nu.ſeq. car.66
Heres an corā iudice eccleſiaſtico rōne iuramēti pſtiti a defun cto ꝯueniri poſſit in.c.veꝝ.de fo.cōpe..numero.106. car.137.
¶ Hodie Roma non eſt cōis patria.ſed curia romana.c.iʒ ex ſuſcepto.de fo.compe.numero.9. car.147.
Homicida clicus volūtari⁹ ⁊ ſtudioſus an ab altari euelli de beat.⁊ euellere ꝓpe qd ſit in.c.at ſi clici.ð iudi.ñ.126. car.30.
Homicida ꝓ primo homicidio cētū ſoluit.deide aliud homi cidiū ꝯmiſit ſtāte ſtatuto q q fecerit duo homicidia decapitet an decapitari debeat an nō in.c.iʒ.ð fo.cōpe.nu.43. car.198.
¶ Hō ē nobiliſſima creatura ex in rubri.ð iudi.nu.10. car.2.
Homo poſt penitentiā dicitur fieri nouus in.c.at clerici.§.de adulteriis.numero.83. car.36.
Homo in dignitate exiſtēs delinquēs dicit delinquere vt hō in.c.nouit ille.de iudi.numero.77. car.65.
Hominis intellectus ⁊ iuris diſpoſitione informari dʒ in.c. poſtulaſti.de fo.compe.numero.8. car.171
Honores ⁊ onera publica potioribus ⁊ honeſtioribus indi cēda ſunt in.c.qd clericis.de fo.cōpe.numero.116. car.144.
Horribiliū reuelator deus ē in.c.nouit.ð iudi.ñ.238. car.74
Hoſpitalia ꝑuata auctoritate fūdata nō ſūt loca eccl'iaſtica ſed ſūt loca pia in.c.nullus.de iudi.numero.88. car.105.
Hoſpitaliū bona ſurripiēs aut poſſeſſionē coꝝ turbans tāqꝫ ſacrilegus excōicādus in.c.poſtulaſti.ð fo.cōpe.ñ.23. car.185

Iconomus

in eccleſia an dicatur habere mini ſterium.i.officium q gñalr oia ad miniſtrat in.c.de cetero.de iudi.numero.25. car.18.
Iconomus eccleſie vacātis in tpalibus.an ⁊ qñ.laycus ꝯſti tui poteſt in.d.c.numero.26. car.18.
Ieſuati an ſint cenſendi eccleſiaſtici ⁊ an gaudeāt priuilegio eccleſiaſtico in.c.nullus.de iudi.numero.99. car.105.
¶ Ignorantia in iudice an turpitudo dicat in.c.veꝝ.ð foro compe.numero.114.cum numero ſeq. car.132.
¶ Illa verba ſit tibi ꝓ ethnico ⁊ publicano an ſint canon la te ſnie in.c.nouit.de iudi.numero.252.⁊ qd de iſto verbo ſit in fami.an ſit canon late ſnie ibidē numero.253. car.75.
Illuſio eſt euitanda.c.de iudi.numero.114. car.24.
¶ Imago falſitatis an illud dicitur quod non eſt veriſimile in.c.i.de iudi.numero.1. car.5.
Immunitas clicoꝝ ne ad iudicē ſecularē trahat toti collegio eccl'iaſtico an ꝯceſſa dicat in.c.ſi diligēti.ð fo.ꝯpe.ñ.35. 153.

Immunitas mercatoribus ꝯceſſa in qbus mercatorib⁹ locũ habeat in.c.ſignificaſti.de foro compe.numero.6.⁊ quis pro prie mercator dicitur ibidem. car.188.
Imperator lʒ ſit dñs mũdi obmiſſis medijs ad ſe appellari noluit in.d.c.ſignificaſti.numero.18. car.190.
Imperator rõne peccati non ſolũ eſt ſubiectus pape.ſed etiã epõ loci in.c.nouit ille de iudi.numero.74. car.65.
Imperatorẽ non eſſe dñm ⁊ monarchã ſi qs diceret an poſſꝫ vocari hereticus.in.c.nouit.numero.135.cũ plu.ſeq. car.68.
Imperator duplex patrimonium habere dicitur in.c.cuꝫ ve niſſent.de iudi.numero.56. car.63.
Impator in cã ꝓpria an ⁊ qñ ꝓuẽiri poterit corã papa ⁊ qñ non in.d.c.cum veniſſent.numero.60. car.63
Impator dñ corꝑalis orbis de⁹ i.c.nouit.d iudi.ñ.140.cã.68
Impatoris ſubditi ſi inobediẽtes ipſi ꝓncipi fuerũ.papa an eũ adiuuare debeat in.d.c.nouit ille.numero.10. car.64.
Impator an ꝯ clericos delinquẽtes legẽ ſtatuere põt in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs de iudi.nu.96.cũ.nu.ſeq. car.37.
Impator an habeat tantã ꝑtãtem in iuis tpalib⁹ q̃tam pa pa hꝫ in ſpũalib⁹ de iudi.c.nouit.nu.137.cũ plurib⁹ſeq. car.68
Impator faciens contra honeſtatẽ nõ videt hẽe deũ pre ocu lis in.c.ex trãſmiſſa de ſo.cõpe.nume.61. car.111.
Imperator an dicatur vicari⁹ pape in.c.lʒ ex ſuſcepto de ſo. compe.numero.15. car.147
Imperio vacante an currat preſcriptio.c.cum contingat.de foro.compe.nu.36. car.163.
Impetratio locum habet ſuper incertis.nõ ſup certis.c. cum veniſſent.de iudi.numero.14. car.62.
In incorporalibus an cadat vera poſſeſſio.c.ſignificaue runt.de iudi.numero.13. car.93.
Incorporalia non poſſidentur ſed quaſi.c.conqueſtus.de ſo. compe.numero.12. car.184.
Indulgentis quot extrema habet.c.poſtulaſti.de foro cõ peten.numero.58. car.173
Ineptã libellũ ꝓponẽs lʒ qs de iure canõico ad exꝑimẽdã actionẽ nõ arcẽt ſuccũbẽ an dẽat.c.examiata d iud.ñ.14.79
In fam atus de ſcõ an ab officio ſuſpẽdit donec ſe purga uerit.c.at ſi clerici.de iudi.numero.100. car.28.
Inferior eo caſu quo nõ potuit cognoſcere de priuilegio ap'lico cogñit.⁊ iudicauit an ⁊ qñ ſnia teneat.c.cũ veniſſent. de iudi.numero.18.cum numero ſeq. car.63.
Infidelis peccans contra legem nature an denunciari pote rit vel non.c.nouit ille.de iudi.numero.32. car.64.
Inferiores quibus facultas diſpẽſandi concedit ſi diſpẽſant ſine cauſe cognitione an diſpenſatio ſit valida.c.at ſi clerici.§. de adulterijs.de iudi.numero.56.cum ſequẽ. car.35.
Inferiores prelati ab epiſcopis hñtes ſubditos an cum eis diſpenſare poſſint.d.§.numero.60. car.35.
Infimi iudices nõ niſi in pũa cognoſcere pñt ⁊ in duob⁹ au reis p̃ũire i.c.cũ ꝯtigat de ſo.ꝯp.ñ.90.cũ ſeq.⁊.ñ.116.car.166
Inhabilitat⁹ ex culpa ſua ad certũ actũ.an itelligat ihabili tatus quo ad ea q̃ tẽdunt ad cõmodum eius.c.intelleximus. de iudi.numero.11. car.45.
Inhabilis quilibet.an rõne reipublice iudicatur habilis.c. verum.de foro compe.numero.180. car.136.
Iniuſtitia nõ dꝫ alicui miſtrari ad petitionẽ ſauorabilit ⁊ mi ſerabilis pſone.c.ex tenore.de ſo.compe.nu.14. car.151.
Iniuriã ſupiori illatã etiã occultã an ipſemet cognoſcere poſ ſit.in.c.cum veniſſent.de iudi.numero.10. car.63.
In libello ſi apponat ꝟbũ accuſo.⁊ p ꝓcedẽtia ꝟba appeat cãm eſſe ciuilem.lʒ agat ad ꝓuẽtionẽ bñficij.an tunc dicatur agi ciuilr an criminalr.in rub.de iudi.ñ.34.⁊ ſeq. car.4.
In libellis non inſpiciuntur verba narratoria.ſed ſola con cluſio.c.examinata.de iudi.numero.80. car.83.
In libello dicere ſe eſſe ſpoliatũ aliter non ꝯcludẽdo in iudi cio poſſeſſorio an ſufficiat.c.ex pte.h.de ſo.ꝯpe.ñ.15. car.182.
In pẽis electio ẽ d'linq̃ntis i.c.ſi diligẽti.d ſo.ꝯpe.ñ.35. cã.153
Inquiſitio an dicatur iudicium ordinarium an extraordina rium in rubrica.de iudi.numero.11. car.3.
Inquiſitio tam de cenſura pontificia q̃ ciuili an ſit iudicium in ea.rubrica.numero.13. car.4.
Inqſitiõis iudiciũ a quo fuit inuẽtũ in ea rubri.ñ.16. car.4.
Inqſitio qñ dicat remediũ ordinariũ ⁊ qñ extraordinariũ. in.c.ceterum.de iudi.numero.5. car.37.
Inqſitor de diuinatiõibus an hẽat ſe intromittere ſi hñiꝫ ais aſſeſtc nõ ſapiãt.c.ſi cleric⁹ laicũ de ſo.ꝯpe.ñ.92. car.116
Inqſitiõis ꝓmotor.q ſpõte ſe obtulit an poſt ꝓceſſum publi catũ teſtes ꝓducere poſſit.c.lʒ.de ſo.ꝯpe.ñ.80. car.100.
Inqſitio que ad inſtantiaꝫ petentis emanauit.an ⁊ qñ agita ri debeat in.d.c.lʒ.numero.81. car.100.
Inſtãtia cũ clico ichoata cũ q̃ agebat petitorio ſup eccl'ia an trãſeat i ſucceſſores eius in.c.qr.v.de iudi.ñ.10. car.59.
Inſtãtia ꝯtra filiũ inchoata.eo mortuo an tranſeat in pẽm. d.c.quia.numero.16.cũ numero.ſeq. car.60.
Inſtantiam tranſire in ſingularem ſucceſſorẽ quotuplr intel ligit in.d.c.numero.52.cũ plu.ſeq.⁊.numero.69. car.61.
Inſtãtia eadẽ an ꝯtinuari poſſit q dolo deſijt poſſidere lite pẽ dente.d.c.quia.numero.67. car.61.
Inſtãtia iudicij lapſu triẽnij ñ ꝑit.c.venerabil.ñ.1. car.90.
Inſtãtia ꝑempta que acta pereant.d.c.ñ.18. car.92.
Inſtantia cauſe principalis an p cõpromiſſum ꝓrogari pote rit in.d.c.nu.19.⁊ ſnia lata poſt terminum prefixum inſtantie an valeat ibidem.numero.20. car.92.
Inſtrã nouiter repta an poſſint ꝓduci vſqꝫ ad calculũ ſeu ſñie in.c.l.de iudi.numero.19.cũ plu.ſeq.⁊ an ⁊ qñ poſt ꝯclu ſum in cã iudex poſſit facere interrogationẽ ibidẽ. car.6.
Inſtrm guarẽtigie hẽs ꝯ debitorẽ.pro illud mãdari execu tiõi ꝯ tertios poſſeſſores tenẽtes res mei debitoris obligatas. an poſſim hoc agere.c.qr.de iudi.ñ.34.cũ plu.ſeq. car.60.
Inſtrm guarẽtigie ſi habuerit executionẽ paratam.ita hẽbis executionẽ in pena poſita ad firmitatem inſtri ſicut in debito principali.c.cũ veniſſent.de iudi.numero.3. car.62.
Inſtro iam producto an qs renunciare poteſt.c.ſi diligenti. de foro.competen.numero.14. car.152.
Inſtitutio in re certa alio coherede non dato an trahitur ad totum.c.ſignificaſti.de foro compe.numero.9. car.189
Inſtõnẽ bñficioꝝ obtinẽtes pꝉati iferiores de iure cõi. clicos in eiſdẽ ꝯſtitutos pp ſimplicẽ defectũ ſeu nõ reſidẽtiã in locum ſolitum an remouere pñt.⁊ in eiſdem alios inſtituere.c.cum conting at de foro compe.numero.175. car.170
Intellectus ař ad manifeſta nãe ita ſe hꝫ.ſicut oculus noctue ad lumẽ dici.c.nouit ille.de iudi.numero.8. car.64.
Intellect⁹ trãſcendẽs qd ſit.c.dilecti.de iudi.ñ.14. car.43.
Interdictum vñ vi an contra ſucceſſorem vniuerſalem detur c.quia.v.de iudi.numero.10. car.59.
Interdicto vti poſſidetis tpe porrecti libelli agens.an ſe in poſſeſſionẽ fuiſſe narrat dẽat.c.ꝯqſt⁹.d ſo.ꝯp.ñ.13.cũ ſeq.184.
Interdicto vti poſſidetis in foro eccl'iaſtico ꝯ laicum.an agi poſſit.d.c.ꝯqueſtus.de ſo.compe.numero.26. car.185.
Interpretatio ſuper re non dubia an cadere poſſint.c.decer nimus.de iudi.numero.35. car.19.
Interpretatio donũ dei eſt.c.dilecti.de iudi.numero.19.car.43
Interrogatiões i iudicio ſup iuriſdõne nõ dclinãda an ⁊ qñ fieri dẽant i.c.l.de iudi.19.cũ plu.ſeq.⁊ an ⁊ qñ p⁹ ꝯcluſã i cã iudex poſſet facẽ interrogatiões.ibidem. car.6.
Iſta ꝟba ꝯcedim⁹ tibi comitatũ ſic d iur poſſum⁹ nunqd faci unt ꝯditiões.i.c.veꝝ.de ſo.ꝯpe.ñ.22.⁊ iſta ꝟba.ſic iuſtũ eſt.an ſint dictiõs expſſiue.ibidẽ remiſſiue.ñ.23. car.123
Iſta ꝟba.pſe.qd iportãt.d.c.veꝝ de iudi.ñ.207. car.137.
Iſta ꝟba cãm pdent.⁊ iſta a cõrone hẽant alieni.an ſint ꝟba late ſnie.c.ſi diligẽti.de ſo.compe.ñ.28. car.153.
Iſta ꝟba.ſit tibi ꝑ ethnico.⁊ publicão an ſint canon late ſnie in.c.nouit de iudi.numero.152.⁊ an iſta ꝟba ſit iſamis an ſint canon late ſnie.ibidem.numero.53. car.75.
Joãnes de ligna.rñdit Urbano põtifici ſe poti⁹ de labore.⁊ ſudore ſuo.quã de ſanguine martyꝝ velle viuere.ca.poſtula ſti.de foro compe.numero.42. car.173.
Judeus.qd ſi edificat eccl'iaꝫ ius pſonat⁹ an ſibi acqrat. in.c.q̃to.de iudi.numero.34. car.22.
Judei an peiores gẽtilibus ⁊ ſodomitis eſſe dicantur.c.no uit ille

uit ille de iudi.numero.34. car.64
Judeus pfidus pijciens de feneſtra immūdiciem deturpauit crucē ſaluatoris.inter iudicē ſecularē ⁊ iudicē eccleſiaſticū ſit ptentio.ad quē ſpectat illius iudei cognitio ⁊ punitio.c.vez, ð ſo.ɔpe.nūero.33.car.118.⁊.c.poſtulaſti eo.ti.ñ.98.car.177.
Judei q̄re dicūt ſerui pncipis in.d.c.vez.ñ.167.⁊ an iude⁹ pec cans ꝑtra nām ſub ouili pape dicat eē.ibidē.rēſſiue.car.135.
Judex vult cōpellere aliquē pñtem in iudicio ad rñdēdū cuſ dā inqſitioni.q tñ eſt pñs ob aliquā aliam,cām.an ⁊ qñ rñde re teneaſ.c.i.de iudi.numero.26.car.7.⁊ an de fuga ſuſpectuſ teneaſ de notorio crimine rñdere.ibidem. car.7.
Judex pferens talia verba ꝯ aliquem.ꝙ nullus ei cōicet.an per talia verba ſit excluſus a participatiōe ſacramentorum actiue ⁊ paſſiue in.d.c.i.numero.47. car.10.
Judex facit ꝓclama ꝙ nullus ꝯbat cū tali.an illi tali videaſ interdicere ptātem ꝯbendi in.d.c.i.numero.50. car.10.
Judex ſi tpe pme citatiōis cōminatus eſt ꝯc ꝓceſſuꝝ ad vlte riora iuſtitia mediante.an in expenſis ꝯdemnare poterit cita tione non repetita in.d.c.numero.63. car.11
Judex ſi in citatiōe cōminaſ citato ꝙ ſi nō cōparuerit in ter mino mulctabit eū.an ſine alia cita.poterit mulctare in.d.c. numero.64. car.11.
Judex regularis aliquē audire nō dꝫ ꝯ ꝓpriū iuramentū.q2 mortaliter peccat q recedit a pacto.c.i.de iudi.nu.104. car.14.
Judex ordinarius deligens cauſam alicui an illam reuoca re poteſt.⁊ quando in.d.c.i.numero.115. car.14
Judex hñs ꝓnunciare ſe incōpetentem.⁊ ꝯdemnare in expē ſis.qd agere debeat in.d.c.numero.128. car.14.
Judex an ⁊ qñ poterit pficere illud qð cōmittiſ ſine pſcie agē dum ſine alicuius citatiōe.d.c.numero.140. car.16.
Judex eccleſiaſticus an ⁊ qñ cām eccleſiaſticam decidere po terit ſm ꝯſiliū laici.c.decernimus.de iudi.numero.17. car.17
Judex laicus an pp aliqð delictum.iurepatronatus priuari poſſet in.c.q̄ſto.de iudi.numero.14. car.21.
Judex ſecularis ꝓpter delictum ꝯdemnat clericū ⁊ ponit ad furchas an pp hoc factionem teſtamenti perdat in.c.ut ſi cle rici.de iudi.numero.13. car.22.
Judex cum agiſ de bñficio de cuiꝰ iure agēte non ꝯſtat.ſi ap pareat p ꝯfeſſionem rei de inhabilitate ipſius an vigore illiꝰ ꝯfeſſionis nouam inſtantiam inchoare poterit.⁊ illū dcō be neficio priuare in.d.c.at ſi clerici.numero.42. car.23.
Judex q tulit ſniaꝫ cū ageref de crimine ciuilr.lꝫ nō poſſꝫ pri uare ꝟtute illius inſtantie.tamē platus ꝓprius illū ſuis bene ficijs priuare poterit in.d.c.numero.101. car.28.
Judex laicus an contra occultas concubinas clericorum in quirere poſſet.d.c.numero.118. car.29.
Judex ꝯſentiēte accuſatore.an ad diſpēſandū poterit eſſe fa cilior in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs.de iudi.nume.73. car.36
Judex ad ſemper ad iuſticiam reddendam paratus eſſe de beat in.c.ceterum.de iudi.numero.31. car.38
Judex ordinariꝰ loci ſi tulerit ſniaꝫ in cā ſeudali nulla negligē tia dñi feudi data.an ſit valida in.d.c.ceteꝝ.nume.32. car.38.
Judex hñs habitū iuriſdictiōis q̄uis careat exercitio.an ali quo caſu iuriſdictiōe vti poterit in.d.c.numero.33. car.38
Judex ſecularis de poſſeſſorio iuriſpatronatus an cognoſce re poſſit in.d.c.numero.59.cum plu.ſequen. car.39.
Judex errans in ſubtilitatibus legum an peccatū mortali cō mittat in.c.dilecti.de iudi.numero.19. car.43.
Judex ſine alia ꝓbatione illud qð eſt ſibi notoriū.vt notoriū iudicare poteſt in.d.c.dilecti.numero.27. car.43.
Judex inferior legem ſcriptam in deciſiōibꝰ cāꝝ.an interpre tare poterit.c.cū veniſſent.de iudi.nūero.15.cū ñ ſeq. car.62.
Judex ſi hūerit ꝓceſſum in modico tpe ⁊ tulerit ſniaꝫ an talis ſnia valeat in.c.examinata.de iudi.ñ.11.cū numero ſeq. car.79
Judex in ſnia ſi dixerit adiudicamus Titio decimā quaſr in telligaſ in.c.examinata.de iudi.numero.19. car.80.
Judex iepte agēte in ſuo offō expellit i.d.c.ñ.24. car.80.
Judex abſoluēs ex cā a pena expēſaꝝ cām exprimere in ſnia an teneaſ in.d.c.nu.49.⁊ qd ſi nō exprimaſ cā an ſnia teneat ibidem.numero.50.cum plu.ſeq. car.80.
Judex ſi in ſnia duas cās vnā aptā aliā iniuſtā expſſerit.an il la ſnia ex cā iniuſta poterit ſuſtētari in.d.c.nūero.107.car.84.
Judex vbi ſūt plures q poſſint ꝯueniri ſub eadē qðnenoie ali cuiꝰ eccſie.ad miſſionē in poſſeſſionē an dēbeat ꝓcedere ſi vnus eorum eſt ꝯtumax.ſine ꝙ oēs vocentur in.c.cum deputati. de iudi.numero.33.cū numero ſeq. car.80.
Judex ꝯſimilē cām hñs remoueſ a iudicādo in.c.cāmq3.ð iu di.numero.2.cū nu.ſeq.Et an oioſitudo ſufficiat ad remouē dū iudicē a iudicādo ibidē remiſſiue numero.10. car.88.
Judex vidēs inſtātiā perire pp lapſū triēnij nemine petēte ex officio ſuo an poterit ferre ſniam rōne publice vtilitatis in.c. venerabilis de iudi.nūero.12.cū nūero ſeq. car.91
Judex ptibus nō petētibus qñ iuriſditio ſeu iſtātia ē tpe pe ritura.pōt ferre ſniam ēt de nocte in.c.ſignificauerūt de iudi. numero.25.cū plu.nu.ſeq. car.96.
Judex eccleſiaſticus pſonas eccſiaſticas alienas ſine ꝯſenſu ꝓpꝛij epi diſtringēs aut ꝯdēnans.an ſit ipſo iure excōicatus c.nullus.de iudi.numero.4. car.100.
Judex ordinarius an recuſari poſſet vt ſuſpectus.⁊ qd de iu dice delegato.c.ſi qs ꝯ clericū de fo.cōpe.nūero.9. car.108.
Judex ſi tulerit ſniam ꝯ vez ꝯtūacē ⁊ ignorauerit eiꝰ ꝯtūaciā an ſnia ob ꝯtumaciam lata ſit nulla.c.ſi clericus laycum. de fo.compe.numero.66. car.117.
Judex qd ſi nō negligit ſꝫ iudicat p dolū g̃ſaꝫ vl' inimicitiā q̄ pena puniaſ.c.vez de fo.compe.numero.118. car.132.
Judex arbitriū hñs in arbitrādo penā:ſi enormiter leſit an ꝓ ſumaſ eē in dolo in.d.c.vez nūero.12.cū plu.ſeq. car.132.
Judex iferior pp publicū bonū in puniēdo iudicē maiorē ꝓ uenire pōt in.c.qð clericis de fo. cōpe.numero.69. car.14.
Judex q cognſcit ð viribꝰ lraꝝ pncipaliū an ipſas irritas ⁊ in anes decernē poſſit in.c.lꝫ ex ſuſcepto.de fo.cōpe.ñ.16. 147.
Judex eccſiaſticus pncipaliter ⁊ p dote imediate ꝓ cā dotis an adiri poſſit.c.ex tenore.de fo.compe.numero.1. car.150.
Judex laycus ſi mittit clericū ad furchas an pp hoc iteſtabi lis erit.c.ſi diligēti de fo.compe.numero.44. car.154.
Judex mādare pōt ꝙ de ſolutiōe cōſtet per inſtrm ⁊ nō p te ſtes in.c.ſi.de fo.cōpe.numero.119. car.158.
Judex dicti clicū deliquētē in ſua dioceſi ſi ibi repiaſ an ꝯpo nere poſſit.c.cū ꝯtingat de fo.compe.numero.26. car.16.
Judicē domiciliꝫ ðliquētē eē ſuā dioceſiꝫ ſꝫ ſua ſtatuta an pu nire poſſit in.c.cū ꝯtingat de fo.cōpe.ñ.31.⁊ ñ.34. car.163.
Judex domiciliꝫ in grauibꝰ:deliquētē remittē ad iudicē deli cti an teneaſ.c.poſtulaſti de fo.cōpe.nu.41.cū nu.ſeq. car.137
Judex minor in ſuo territorio.quocūq3 alio maior eſt in.d.c. numero.45. car.173.
Judex eccſiaſticꝰ layco ſibi nō ſubiecto ipoñr penā pecūiariā iponere an poſſit in.c.ꝯqueſtus de fo.cōpe.nūero.34. car.185.
Judex laycus clericū abſoluere an poſſit in.c.ſignificaſti. de fo.compe.numero.45. car.192
Judicē ꝯſanguineuꝫ mei aduerſarij ſi ſit magne ſanctimonie an ⁊ qñ poſſuꝫ illū recuſare in.c.i.de iudi.numero.11. car.6.
Judicis ꝯſenſus an debeat eſſe expreſſus.an vo ſufficiat taci tus in.d.c.numero.117. car.14.
Judicis pñtia acceptātis in figura iudicij reddit ꝓrogatiōeꝫ imutabilē in.d.c.i.numero.120. car.14.
Judicis vel arbitri cuiꝰ ſnia nō iſamat an ſnia corā ipo facta iſamet in.c.at ſi clerici de iudi.ñ.16.cū plu.ſeq. car.23.
Judices eccleſiaſtici celerē iuſtitiā de clericis laycis reddere debēt.c.qualiter de iudi.nūero.4. car.87.
Judicē ſurrogatū loco recuſati a reo actor ſ̄hñtēte cā lrās re cuſandi an recuſare poſſit in.c.ſi qs clicū ð fo.cōpe.ñ.20. 109.
Judicis negligētia abſorbēs ius ptis an ei ad intereſſe tenea tur in.c.vez de fo.compe.numero.90. car.130.
Judicans male ꝓpter iniqtatē qualiter puniaſ in.c.veruꝫ de fo.compe.numero.111. car.131.
Judicia ſecularia publica dicunſ ⁊ quare.c.ſi diligēti. de fo. cōpe.numero.28. car.153.
Judiciū qd ſit in rub.de iudi.ñ.6.char.2.⁊ ñ.15. car.3.
Judiciū equoce ad multa accipiſ in rub.ð iudi.ñ.13. car.3.
Judiciū quotuplex ſit in rub.de iudi.numero.20. car.3.

Judiciū qōdā ſpūale qōdā tpale. ⁊ an ⁊ qñ ſit dare mixtū cū ſpūali in ea.rubri.de iudi.numero.26. car.4.
Judiciū qñ dicaſ crīale ⁊ qñ ciuile in ea.rubꝛ.nūero.32. 4.
Judiciū cū habeſ in reſcripto ꝙ ſit agitādū d̄ plano ⁊ ſūmarie q̄lr itelligaſ in.c.nouit .d̄ iudi.numero.62.cū plu.ſeq. 65.
Judici eccleſiaſtico layco℞ cā delata qualiter tractabiſ in.c.lꝫ ex ſuſcepto de fo.cōpe.numero.48. car.148.
Jurās rñdere corā iudice alīo nō ſuo an cōpelleſ pcīſe ad iuramēti obſeruationē in.c.i.d̄ iudi.nūero.130. car.14.
Jurari ſoluē ticio.J.mēſeꝫ.ſi iteriꝫ excōiceſ an icidā in piuriū ſi nō ſoluero in.c.itelleximus de iudi.numero.60. car.46.
Jurās defēdere dñm ꝯ oēm hoiem mūdi an teneaſ defēdere ꝯ ciuitates collegia ⁊ ſilia in.c.cū nō ab hoīe d̄ iudi.ñ.4. 53.
Juramētū vbi eſt dubiū an ſit ſeruādū in arduis recurriſ ad papā.ſecꝰ in nō arduis in.c.cū veniſſet de iudi.nūero. 117 62.
Jura oīa pōtificia in toto orbe data a papa magr̄atam ſunt iuris diuini declaratoria.nō iuris noui ꝓmulgatoria in.c.nouit de iudi.numero.142. car.68.
Jura an legi poſſunt ex ꝯſuetudine in terris non priuilegiatis in.d.c.nouit numero.169. car.70.
Juramētū patris preſtātū ſidelitatē an ad filiū trāſeat in.c.ver de fo.cōpe.numero.197. car.137
Juramētū ver ſit mixti fori.⁊ ſi ē nūqd qlibꝫ ſup iuramēto ꝓcedere cogſcē iudicare ⁊ declare poterit i.d.c.ver ñ.199. 137
Jurā ſicut pōt ꝯueniri rōne iuramēti in foro eccl̄iaſtico . an eodē mō eiꝰ heres ꝯueniri poterit in.d.c.nūero.200. car.137.
Jura quē dēbēt eē ꝓuētū in ſcīa canonica in ſeptēnio.⁊ iure ciuili in qnqēnio pſumūt.c.qd̄ clerici d̄ fo.cōpe.ñ.43. car.141
Jura naturalia immutabilia an ſint in.c.ſi diligenti de fo.cōmpe.numero.47. car.154.
Jura honeſto viro deferūt in.c.cū ꝯtigat d̄ fo.cōpe.ñ.81. 165.
Juri ciuili quotiens addiſ vel detrahiſ per ſtatutū ipſa ſub ſtantia alteraſ.qualiter tunc agetur in.c.poſtulaſti.de fo. cōpe.numero.75.cum numero ſeq. car.176.
Juriſte oī tpe felices dicūt in.c.clerici de iudi.nūero.51. 49.
Jus dī eē ars boni ⁊ eq in rub. de iudi.numero.26. car.4.
Jus mere ſpūale nō poſſideſ ſꝫ q̄ſi.⁊ an ius pſonatꝰ a layco poſſideaſ an nō.⁊ an ſit mere ſpūale in ea.rub nūero.28. 4.
Juſpſonatꝰ an cēſeaſ mere ſpūalis in.c.quāto de iudi.ñ.8. ⁊ nu.10.Et q̄dā ſūt mere ⁊ eēntialr ſpūalia vt ſūt gr̄a virtutes.q̄dā nō mere ⁊ eēntialr.ſꝫ pp aliud vt ſūt bñficia vaſa ordinata ad ſacrificiū in.c.q̄to de iudi.numero.9. car.20.
Juſpſonatus q̄ſi poſſideſ a layco.c.quāto numero.19. car.21
Juris patronatus cā an cēſeaſ eē mere ſpūalis.d.c.q̄to.nūero.2.cū plu.ſeq.vſqꝫ ad numerū.15. car.20.
Jus ſūcrādi cū nō ſit ſpūale iuꝫ ſꝫ ānexū ſpūalibꝰ.layci iꝫ dñium ſepulture nō habeāt poſſidere pſt i.d.c.q̄to nu.21. car.21
Juris ſūcrādi cognitio ad quē ſpectat in.d.c.nu.23. car.21.
Jus pſonatus an dicaſ indiuiduū.⁊ quotuplex ſit indiuiduū.d.c.quāto numero.33. car.22.
Jus ꝯceſſum nō ſubdito per ꝯcedētē an reuocari poſſit.c.nouit de iudi.numero.170. car.70.
Juſtinianus an imediate fuerit poſt Ceſarē auguſtum.c.qd̄ clerici de fo.compe.numero.144. car.145.
Jus a papa vel eius legato ꝓlatū qualiter intelligaſ in.d.c.qd̄ clerici numero.138. car.146.
Jus pſonatus ſi donaſ a layco eccl̄ie.eccl̄ia hꝫ ſex menſes ad pñtādū.ſicut hꝫ ad ius pſonatus eccleſiaſticꝰ. ⁊ tñ laycus hꝫ tm̄ quattuor mēſes.⁊ ſic illud qd̄ in aliū trāſferſ . nāꝫ eius aſſumit in quo trāſfer.c.lꝫ ex ſuſcepto.d̄ fo.cōpe.nūero.29. 147.
Jus excōicādi ſi qs pſcripſit.an ius ſoluēdi videaſ pſcripſiſſe c.lꝫ ex ſuſcepto de fo.compe.numero.34. car.149.
Jus reuocandi domū an ⁊ qñ competat in.c.licet de fo. compe.numero.79. car.200.
Juriſditionē alterius iudicis ſine ꝯſenſu ſui ꝓprij.layci an ꝓrogare poſſint in.c.ſignificaſti de fo.cōpe.nūero.16. car.190.
Juriſditio vt legitime ſit ꝓuenta qd ſiendū in. c. poſtulaſti de fo.compe.numero.7. car.192.
Juriſditio ꝑ fugā delinquētis in territoriū alienū an ꝓrogatur in.c.lꝫ.de fo.compe.numero.38. car.197.
Juriſditio an ⁊ qñ ꝓrogeſ ad heredē ⁊ qñ nō.⁊ q̄ ſit iuriſditio generoſa ⁊ q̄ accidētalis in.c.i.de iudi.numero.143. 16.
Juriſditio ſi attribuiſ alicui reſpectu certe cāe eo ipſo vr̄ exēpta a ptāte iudicis ordinarij reſpectu perſone in.c.ceterū de iudi.numero.21. car.38.
Juriſditio vbi fundaſ ſup certa q̄litate oꝫ illā qualitatē velle aſſiſtere in.d.c.ceter℞ numero.15. car.38.
Juriſditio an poteſt acquiri ꝯſuetudine homini priuato in.d numero.27. car.38
Juriſditia eccl̄iaſtica ⁊ ſecl̄aris dēbēt ſe adiuicē adiuuare. nō aūt ꝯtēdere aut ꝑturbare in.c.nouit ille de iudi.ñ.9. car.64.
Jus ſibi dicere an qs poſſet ſi ꝑ iudicē ſibi debitū ꝯſequi non poſſit in.d.c.nouit ille numero.48. car.65.
Juriſditōeꝫ tribuētē a q̄ ſūt in.d.c.nouit ille nūero.69. 65.
Juriſditōeꝫ ſi aliqs hꝫ in habitu ⁊ nō in actu ⁊ exercitio an ꝑ īde hēaſ ac ſi iuriſditōeꝫ nō hēet in.d.c.nūero.20. car.64
Juriſditōeꝫ ordinariā in vaſallos dñs feudi an habeat in.c.ceterum de iudi.numero.4. car.37.
Jus principalr priuatā vtilitatē reſpiciēs ⁊ ſecūdario publicā an tali iuri priuatorū pacto derogari poſſet.c.ſi diligenti. de fo.compe.numero.73. car.54.
Jus dādi tutores an homini priuato cōpetere poſſit.c.cum contingat.de fo.cōpe.numero.9. car.161.
Juriſditionē eccleſia℞ prelati lꝫ habeant illā tñ circa familiares ⁊ ſeruientes ſuos non exercent in.c.cum contingat de fo. compe.numero.11. car.161.
Juriſditio ordināria qbus ſignis ꝯferſ in.d.c.ñ.21. car.161.
Juriſditio in ſeruiētē rōne ſeruitij nō cōpetit ēt ſi dñs aliquā ꝓrogatiuā habeat in.d.c.numero.12. car.161.
Juriſditōeꝫ ordinariā in mercēnariō ſibi ſeruiētē an dñs ſeruitij rōne dūtaxat habeat in.c.cū contingat d̄ fo.cōpe. nūero 79.Et qd de marito reſpectu vxoris.⁊ an eā incarcerare poſſit ibidem numero.80. car.165.
Juriſditio qd ſit in.d.c.cū ꝯtingat nūero.18. car.165.
Juriſditio grauis que ſit in.d.c.nūero.105. car.167
Juriſditōeꝫ fori ꝯtētioſi rōne collegij ⁊ rōne pſonarū illius collegij plati ꝯuētuales an hēant in.d.c.nūero.16. car.176.
Juriſditōeꝫ abbates an hēant iter ſuos monachos vbicunqꝫ delinquūt in.d.c.cū ꝯtingat numero.113. car.168.
Jus iſtituēdi cōpetēs alicui ꝑ ꝯſuetudinē vel preſcriptionē an ēt ius deſtituendi ſibi competat.c.cum contingat.de fo.cōpe.numero.132. car.168.
Juriſditōeꝫ ꝯtētioſam dūtaxat obtinēs in pſonas an illā eē locꝰ ꝓprie exercere poſſit in.d.c.cū ꝯtigat nūero.176.car.170
Juriſditio cōpetēs ciuitati reſidet in cōitate ⁊ iuriſditionem hñte in ciuitate.c.ꝯqueſtus.de fo.cōpe.numero.4. car.148
Layci maleſactores eccleſia℞ ⁊ pio℞ loco℞ cum ſint ſacrilegi ꝯueniri poſſūt corā quo iudice rectores eo℞ maluerit in.c.cū ſit gñale de fo.cōpe.nūero.2. car.127
Layci ꝯuerſi ⁊ deo deuoti an poſſint ſpūalia tractare ⁊ eccleſiaſtica negocia in.d.c.decernimus.numero.21. car.18.
Laycus an poſſet eē vicariꝰ vel yconomus vel gñalis adminiſtrator bono℞ eccl̄ie in.c.d̄cernimus de iudi.nūero.14. 18.
Layco an ⁊ qñ bona diuꝫ bono℞ eccl̄ie pſt in.d.c.ñ.29. 18.
Laycus an poſſit eē vicarius epi in loco vbi eps hꝫ iuriſditionē tpalē in.d.c.numero.33.⁊ numero.36. car.19.
Laycus in cā clico℞ an epi aſſeſſor eē poſſit.cū certum ſit laycos eē oppido infeſtos clericis.d.c.numero.35. car.19.
Laycꝰ an poſſit eē notariꝰ in cāis eccl̄iaſticis.d.c.nu.36. 19.
Laycꝰ an ex delegatiōe epi ꝑdicare poſſit.d.c.nu.37. car.19.
Laycus an executor ad pias cauſas eſſe poſſit.d.c.nūero.38.
Et qd ſi laycus eēt deportatus cui executio teſtamēti cōmittenda eſſet ibideꝫ. car.19.
Laycus an nūcius epi eē poſſit in.d.c.nūero.40. car.19.
Laycus patronus vacāte rectore res eccleſie an adminiſtrare poſſit.d.c.numero.40. car.19.
Laycus an poſſit eē rector hoſpitaliū.d.c.nūero.41. car.19.
Laycus ad beneficiū acceptādū an ꝓcurator conſtitui poſſit d.c.numero.42. car.19.
Laycus an prebendas priuilegio pape conceſſas conferre
poſſit

poſſit.d.c.numero.47. car.19.
Laicus an vicedominus eſſe poſſit.in.d.c. decernimus de iudi.numero.48. car.19.
Laic⁹ an publice de fide diſputare poſſit in.d.c.n.50. car.19.
Laico cũ nõ habeat qualitates requiſitas in delegato pape an hodie ca delegari poſſit in.d.c.numero.51. car.19.
Laicus ſi iudicat de vniuerſitate ſcleri in q̃ ſit ius pronat⁹: an valeat reſpectu iuris pronat⁹ in.c.q̃to de iudi.nu.17. car.21.
Laicorũ v̄ba groſſo mõ ⁊ vulgariter intelligi debent in.d.c. q̃to numero.20. car.21.
Laic⁹ ſi ſpoliat dñs ad hoc vt cl̃icus conueniat laicũ corã laico an iſte fraus pdeſt laico in.c.et ſi clerici de iudi.nu.91.car.27.
Laicorũ ẽ obſeq. clericoꝝ imperare in.d.c.nume.92. car.27.
Laicus coniugat⁹ fornicationẽ cõmittẽs an magis puniri debeat q̃ clericus nõ coniugatus in.d.c.nume.116. car.29.
Laicis quãtũcũq; fulgeat dignitate actus iudicãdi clericos interdict⁹ eſt.in.c.cũ nõ ab hoĩe de iudi.nume.3. car.53.
Laicus nõ teſtificent in crĩe cõ clericũ in.d.c.nume.51. car.55
Laicus ſine priuilegio pape bñficia conferre nõ põt ẽtſi conulit p tm̃ tẽpus cuius in cõtrariũ memoria non exiſtit in.c. nouit de iudi.numero.168. car.70.
Laicus an iudicat de clerico pp defectũ iuſtitie denegate.i.c. q̃liter de iudi.nume.11.cũ plu.ſeq. car.87.
Laicus ſubiectus rõne feudi an prorogare poſſit iuriſdictionẽ alterius iudicis ſine conſenſu dñi feudi in his q̃ dñm feudi cõcernunt in.c.ex tranſmiſſa de foro cõpe.nume.14. car.119.
Laicus prętermittendo ſolẽnitatẽ requiſitam a lege ſui ſuperioris ꝯtraxerit cũ eccl̃ia an peccet.in.c. qd̃ clericis de fo. compe.numero.74. car.142.
Laic⁹ cõ laicũ ĩpetrãs lr̃as apoſtolicas i cãu ſpectãte ad eccl̃iaſticũ forũ nũ poſſit in.c.ex tenore de fo.cõpe. nu.25. car.151.
❡ Laudũ iurũ ſup eo qd̃ nõ ẽ in compromiſſo deductũ etiã ſi fuerit emologatũ an ſit ipſo iure nullũ. in.c. examinata de iudi.numero.5. car.79.
Legatio cenſura eſt ſciẽtia finita ⁊ traditur per modos finitos certos ⁊ determinatos in.c.clerici de iudi.n.47. car.49.
Legato pcedit facultas diſpẽſandi i copula matrimoniali cuꝫ diſtãtib⁹ in ſexto gradu a ſtipite an cũ vtrinq; cõhere intẽdentibus matrimoniũ tanto gradu diſtãtibus diſpẽſare poſſit.in c.et ſi clerici.§.de adulterijs de iudi.nume.34. car.34.
Legati d latere an poſſint cõmittere cauſaꝫ vt procedat ſublato ordine iudiciario ſimpliciter ⁊ d plano.in.c.pilecti de iudi. numero.32. cuꝫ ſeq. car.43.
Legati cardinales cũ habeant q poſſint conferre oĩa bñficia vt in.c.i.d offi.lega.lib.vi. an hoſpitalia conferre poſſint i.c.nuſ lus de iudi.numero.51. car.102.
Legatus an conueniat corã eccleſiaſtico iudice qñ de re eccl̃ie vel clerici agit in.c.ſi cl̃ic⁹ laicũ de fo.cõp.nu.1.⁊ nũe.ſeq.car.113.
Legatus ex ſuã prouinciã cõferre bñficia an poſſit in.c.poſtulaſti de fo.compe.numero.62. car.175.
Legitima pbatio q̃liter fiat ⁊ an dicat legitima pbatio que ſit p teſtes oĩ exceptione maiores in.c. et ſi clerici de iudi.numero.105. car.28.
Legitima pbatio an dicat iuramẽti delatio cũ vno teſte in. d.c.nume.106. car.28.
Legitime cõpreſſus ⁊ cõuictus qualiter intelligat.c.cũ nõ ab hoĩe de iudi.nume.25.cũ plu.ſeq. car.54.
Leges certis caſibus q̃nq; reprobant q̃nq; remittũt iuramentũ in.c.vex de fo.cõpe.nume.187.⁊.189. car.137.
❡ Leuemũ ſeu dictarũ appellatiõe leuce ſeu diete vulgares nõ legales veniunt.in.c.ex pte.h.de fo.cõp.nu.13. car.182.
❡ Lex i penis ⁊ odioſis nihil ſupplet q̃ſ ſit eq̃ pncipale. ſꝫ ſi ples vna ẽẽt cõſecutiua alteri⁹ tũc ſupplet.i.c.1. d iud.n.47. .10.
Lex vbicũq; effectũ cõſideret ⁊ illũ pbibꝫ ẽt modũ p quẽ deuenit ad illũ effectũ pbibẽ vr.i.c.nt ſi clerici de iud.n.95.car.23.
Lex antiq̃ loquẽs de morte nãli vbi ẽ incorporata in canone q̃liter exponit in.d.c.nume.154. car.31.
Lex noua vbi nihil opat aſſumit argumentũ a cõtrio ſenſu ad iuris antiqui correctionem.in.c.aut ſi clerici.§.de adulterijs de iudi.numero.39. car.34.
Lex ciuilis generalr loquẽs reſpectu cauſe an cõprehẽdat clericos in.c.ceterũ de iudi.nume.16.⁊ nu.ſeq. car.38.
Lex dr̃ donũ dei in.c.clerici de iudi.nume.45. car.49.
Lex ciuilis nec cõſuetudo facere poſſꝫ q clericus cõueniat corã iudice ſeculari in.c.clerici de iudi.nume.67. car.50.
Lex cõcilij nõ ligat ad mortale ꝯtẽnẽtẽ tñ ligat. in.c. cum nõ ab homine de iudi.nume.23. car.54.
Lex correcta an ⁊ qñ allegari poſſit.c. nouit de iudi.nu. 175. ⁊ an abrogata lege videat abrogata ci⁹ rõ ibi.n.176.cã. 71.
Lex nõ ſpterit dꝫ nd ea que frequẽter veniunt.in.c. cũ contingat de for.compe.numero.1. car.161.
Lex penalis ⁊ odioſa lꝫ ex̃ cõpriũ ſignificatũ nullatenus extẽdat tñ vbi extẽſio ad fauorẽ reip.tẽdit ita ei extẽdere debem⁹ ſicut legẽ fauorabilẽ.in.c.poſtulaſti.de fo. compe. nume.116. cum numero ſeq. car.179.
Lex ſi diceret citatus lꝫ nõ apponeret verbũ legitime an ſufficeret.in.c.propoſuiſti.de fo.compe.nume.8. car.193.
❡ Libellus ſi ẽ ineptus an ⁊ qñ iudex ex cõfeſſione rei pnunciare poterit p actore ſupplendo.in.c.et ſi clerici.nume.36.cũ numero ſeq.⁊ nume.40.⁊ nume.ſeq. car.23
Libellus competens ſup rei vendicatiõe nõ ſolũ venit dire cũ dñiuꝫ ſꝫ ẽt vtile.in.c.ceterũ de iudi.nume.99. car.41.
Libellus gñalis nõ dino reſtrigit ad q̃litatẽ iudicis ſꝫ dꝫ intelligi p vt congruit iuri actoris in.d.c.ceterũ d iudi.nume.100. cum plu.ſeq. car.41.
Libellus in vulgari formari poteſt dũmõ cõtineat ea q̃ debẽt cõtineri litteraliter.c.dilecti de iudi.nume.20. car.43.
Libellus q̃r cõcipit.in.c.nouit de iudi.nume.166. car.75.
Libelli ineptitudo vbicũq; nõ appet ex cõpoſitiõe ipſius libelli iudex nn illũ admittẽ dꝫ in.c.examinata d iud.nu.15.car.79.
Libelli exceptio inepte cõcepti q̃ncũq; opponi põt.in.d.c.numero.25.⁊ qd̃ ſi libellus nõ eſt bene cõceptus noĩe rei nn habetur.ibidẽ nume.26.cũ plu.ſeq. car.80.
Libellus in quo qs ponit cõcubinã an ſit lacerãdus dẽtibus in.d.c.nume.31. ⁊ qd̃ de libello cõtinẽte peccatũ. ibidẽ nume.32.⁊ qd̃ ſi reus cõſentit vt procedat ſup libello inepto an valeat iudiciũ ibidẽ.nume.33.cũ plu.ſeq. ⁊ an ineptitudo tacita ſicut expſſa viciat.ibidẽ remiſſiue. nume.36. ⁊ qd̃ ſi libellus ẽ ineptus.ſed probatio eſt apta ⁊ cõgrua.iudex an ſupplere poterit ibidẽ nume.37.cũ plu.ſeq. car.80.
Libellus ineptus ſi pducit ⁊ lis cõteſtat ⁊ iurat de calũnia ⁊ re⁹ nõ rñdet poſitiõib⁹ iuxta.c.ij.d cõfeſ.in.6.reus nõ habebit p cõfeſſo ſtãte ineptitudine libelli.in.d.c.nu.81. car.83.
Libellus cõcep.cõ ſtilũ ⁊ cõſuetudineꝫ curie an lacerand⁹ ſit. d.c.nume.90. car.83.
Libellus in quo petit reũ cogi ⁊ cõpelli ⁊ nõ petit cõdẽnari an pcedat in.c.ij.de cõfeſ.nu.108.⁊ nu.150.cũ plu.ſeq. car.8.
Libellus in quo petit ẽẽ actione cõmodati ⁊ tñ poſt lit.cõte.ſaterit depoſitũ ex quo lis nõ fuit cõteſtata in depoſito cõdemnatio an cõſequi poterit.in.d.c.nu.109.cuꝫ nu.ſeq. car.8.
Libell⁹ die feriato an offerri poſſꝫ i.c. ſignificauerũt d iud.n. 62.⁊ an po illo tpe citari poſſꝫ ibi.remiſſiue cũ n.ſeq. car.95.
Libell⁹ poſtq̃ pn citatn ẽ an dicat d pceſſu i.d.c.n.67.cã.95.
Libellus vbicũq; iuriſditio alicui cõfert in certo caſu nõ pcedit corã illo pducto niſi narret q eſt caſus in q̃ iuriſditio ſibi attributa ſit in.c.ſi clericus laicũ de fo.cõpe.nu.40. car. 114.
Libellus alternatiuus an admittat in.c. ex pte.h.de fo. cõpe. nume.8.cũ nume.ſeq. car.181.
Libellus talis.ſi qs petit in libello reũ puniri ſm ius vel ſtatuta an procedat in.d.c. ex parte.h.numero.12. car.181
Libellus talis ſign in libello cõcipiat dico ſniaꝫ nullã vel iniuſtaꝫ an valeat in.d.c.nume.13. car.181.
Libellus lꝫ nõ cõcludat de iure cõi vel municipali. ſꝫ aliquo tñ iure ſpali non viciat in.d.c.nume.28. car.182.
Libellus ſup certa q̃litate ſe fundãs ſi eã nõ pbat an ſuccumbat in.c.cõqueſtus de fo.compe.nume.43. ⁊ nu.ſeq. car.186.
❡ Licẽtia dioceſani verbis expſſis an fieri debeat.c. ſignificaſti de fo.compe.numero.1. car.188.
Licitũ eſt cuibet ſuo iuri renũciare.c.ſi delegenti de for. compe.numero.19. car. 153

Lignis legatis in gñe.ligna q̃ ſpãli noĩe nuncupanł an veni ant.c.dilecti de foro compe. numero.24. car.187.
Limitata cauſa limitatũ effectus parat.c.propoſuiſti de foro compe.numero.17. car.193.
Littere ſunt impetrate ꝯ venditoꝛẽ executio an fieri poterit ꝯ emptoꝛẽ in.c.quia de iudi.numero.56. car.61.
Litterati viri ſm vulgare gallicoꝝ clerici appellanł. in.c.ꝙ clericis de foro compe.nume.8. car.140.
Littere a papa ĩpetrate inter puros laicos abſq3 alio euentu an ſint ipſo iure nulle.i.c.l3 ex ſuſcepto ꝺ fo.ꝯp.ñ.58.car.148.
Litigantes ſine licentia ꝓpꝛij epĩ an in aliũ iudicẽ cõſentire poſſint in.c.ſiqs clericus de fo.compe.nume.14. car.99.

Magiſtratus
Magiſtratus Quilibet i ſuo territorio an dicał maioꝛ altero. in.c. ſane de foro compe.numero.8. car.106.
¶ Magiſtrũculus quilibet quolibet alio in ſuo territorio an ſit maioꝛ in.c.l3 de foro compe.numero.4. car.195
Malefactores eccliaꝝ q dicãł.i.c.vex.ꝺ fo.ꝯp.ñ.126. cã.137.
Manifeſtũ qd dicił.in.c.cũ nõ ab hoĩe de iudi.ñ.17.car.54.
Manifeſtũ illud dł qꝺ ex tenoꝛe legis colligił. in.c.ſi diligẽti de foro compe.numero.30. car.153.
¶ Maſculus ⁊ femina remãſerunt ex iudea an ſimul ſuccedant.in.c.at ſi clerici de iudi.numero.88. car.27.
Maſculus ⁊ feminis appellatione pſone veniũt. non aũt vniuerſitas in.c.dilecti de fo.cõpe. nume.46. ⁊ an appellatione hoĩs fiſcus cõpꝛehẽdał ibidẽ remiſſiue nume.47. car.188.
¶ Mater ad accuſandũ necẽ filij ſi an admittał. ſi pꝛius ſe matrẽ ꝓbauerit in.c.ſi clericus laicũ ꝺ ſo.ꝯpe. nu.61. car.117.
¶ Medici non ſunt maioꝛis valoꝛis q̃ obſtetrices. in.c.clerici de iudi.nume.46. car.49.
¶ Melius eſt redargui a deo de miſericoꝛdia q̃ de ſeueritate in.d.c.numero.114. car.19.
¶ Merũ ⁊ mixtũ imperiũ an pꝛeſcribał in.c.cũ ꝯtingat de foro competen.numero.50. car.164.
¶ Mere ſpũalis an cũ vniuerſitate ꝗliũ trãſeant.in.c. q̃ſto de iudi.numero.18. car.22.
¶ Miles ab impatoꝛe creatus militi creato a rege ſiue barone an pferał in.c.qꝺ clericin de fo.ꝯpe.nume.142.car.146.
Minima cohertio perſone maioꝛ eſt omni pena pecuniaria c.l.de iudi.nume.148. car.16.
Minoꝛi litiganti in cã vſuraria corã epõ an poterit dari curatoꝛ ab eodẽ.in.c.cauſam q̃ de iudi.nu.67. cũ nu.ſeq.car.53.
¶ Miſerabilis pſona eẽ prouinciã trahi non põt in.c.l3 ex ſuſcepto de ſo.compe.numero.73. car.150.
Miſerabilis pſona ratõ iudicis negligentie ẽt ſi agał petitoꝛio iudicem eccleſiaſticũ adire poteſt in.c. ex pte.b.de foro compe.numero.23. car.181.
Miſerabilis pſona habita tñ an corã iudice eccleſiaſtico ꝯ laicũ agere poſſit in.d.c.numero.30. car.182.
Modus procedendi ꝯ clericũ ꝯtumacẽ.c. cũ nõ ab hoie de iudi.nume.1. car.53.
Modus puniendi clericũ criminoſuꝝ.c.cum nõ ab homie.ꝯ dicto numero.17. car.54.
Modus loquẽdi vulgaris dat ꝓpꝛiũ ſignificatũ ṽbis in.c. ex parte.b.de foro compe.numero.35. car.183.
¶ Monachus minoꝛ monacho maioꝛi ſi fuerit eo doctioꝛ an pferał.c.clerici de iudi.numero.23. car.48.
Monachi poſſunt appellari fratres idẽ dic in monialib⁹.q̃ poſſunt appellari ſoroꝛes in.c.cãm q̃ de iudi.nu.2.⁊ an iſti de tertio oꝛdine ſancti franciſci fratres appellanł ibidẽ. car.50.
Monachis eccleſie cathedralis q poſſint appellari canõici an poſſit cã a ſede apſtica delegari ſicut pt delegari canonicis eccleſie cathedralis.in.d.c.nu.46.cũ plu.ſeq. car.52.
Monach⁹ electus abbas alteri⁹ monaſterij poſtea ꝺpoſit⁹ cuius monaſterij monachus remanebit.c.cum nõ ab hoie de iudi.numero.13. car.54.
Monachus infra ſepta mõaſterij homicidiũ ꝯmiſit ⁊ ex ſepta adulteriũ qs de dictis criminibus ꝯ eũ inqre h3. epõ an abb. in.c.cũ ꝯtingat de fo.cõpe.nume. 91. cũ plu.ſeq. ⁊ qd ſi agał ꝯ monachũ de crimine degradationis ibidẽ nu.95 car.166.
Monach⁹ ſine licẽtia abbatis an iurał poſſit i.d.c.ñ.96.166.
Monachi diuerſoꝝ monaſterioꝝ ſi ad inuicẽ ſe pcuſſerint ad quẽ ꝑtinet eoꝝ abſolutio in.d.c.numero.99. car.196.
Monach⁹ poſito ꝙ fecerit delictũ degradatõis dignũ.abb. ꝺ dlicto ꝺgradatõe digno an ꝯgnoſcẽł poſſit i.d.c.ñ.101.166.
Monachi q̃re magis ſunt ſubiecti ſuis abbatibus q̃ clerici ſuis platis in.d.c.numero.115. car.166.
¶ Monarchie quot ſunt in.c.nouit ꝺ iudi.nu.146. car.64.
¶ Mulier ex delegatiõe epĩ an pdicare poſſit.in.c.decernimus numero.10. car.17.
Mulier infra annuꝝ trãſiens ad ſecũda vota an infamis ſit in.c.clerici de iudi.numero.7. car.47.
Mulieri luxurioſe viuenti maritũ habenti an curatoꝛ dabił in.c.paſtoꝛalis de iudi.numero.23. car.77.
Mulier ꝙ nõ ſit iudex qs introduxit.in.c.cũ cõtingat de fo. compe.numero.50. car.164.
Mundus cõis patria nobis ẽ iura aũt romana mater ⁊ magiſtra in.c.lic3 de fo.compe.numero.4. car.195.

Narratio
Narratio Proprietatis i libello an vitiat libellũ in poſſeſſoꝛio in.c.ſignificauerũt ꝺ iudi. numero.21. car.93.
Narratio ꝓprietatis ſup poſſeſſoꝛio i libello vires libelli nec ampliat nec aggrauat.in.c.ex pte.b.ꝺ ſo.ꝯpe.ñ.7. car.181.
¶ Natura eſt vis inſerta rebus ex ſimilibus ſimilia procreans.in.c.nu.144.car.16.⁊ in.c.clerici de iudi.ñ.49.car.49.
¶ Natus in vili patria pſumił eſſe vilis vt patria ſua in.d. c.i.de iudi.numero.145. car.16.
¶ Negatiua ſi pcedit hoc ṽbuꝝ poteſt vel hoc verbũ valeat neceſſitatẽ impoꝛtat in.c.q̃ſto.de iudi.nume.16.⁊ in.c. car.22. ſi qs ꝯ clericũ de fo.compe.numero.24. car.109.
¶ Nobilis ex foꝛma ſtatuti pdidit nobilitatẽ quo ad cõmoda ⁊ lucra an intelligał ẽt pdidiſſe quo ad dãna ⁊ onera in. c.intelleximus de iudi.numero.26.cu3 plu.ſeq. car.45.
¶ Nomina ⁊ cognomina ſunt rebus conſonantia in.c.i. de iudi.nume.3.⁊ an attribuał hoc pꝛimo parenti qui impoſuit noĩa rebus ſm nãꝫ ⁊ ꝓprietatẽ eoꝝ ibidem. car.5.
Notarius an ſuã cõmiſſionẽ ſcribere poſſit in.c.i. de iudi.numero.16. car.6.
Notarius principis dignitatẽ an habere dicał ⁊ an eſſe eo quõ principis ſit dignitas ⁊ an feudũ a principe habẽs ſit nobilis in.c.cũ deputati de iudi.nu.23.cũ.ij.ſeq. car.85.
Notarius ſcripſit chartã vt hõ priuatus ⁊ vt amicus ptiũ.l3 ꝑ p q̃ facit ſcripto dicat ꝙ imo vt notari⁹ rogat⁹ ⁊ ꝓib⁹illã ſcripſit.q̃liter intelligał in.c.verũ de fo.cõpe.nu. 139. car.133.
Notarius ſcripſit cartã vt hõ ꝑuatus ⁊ vt amicus partiũ.ſed ꝑ ꝑ qua facit ſcripto dicit ꝙ imo vt notarius rogatus ⁊ ꝓ ei h⁹ illã ſcripſit q̃liter itelligał i.c.vex de fo.ꝯpe.ñ.139.car.133.
Notarij duo ſi ſunt rogati de eodẽ inſtr̃o ⁊ vnus ẽ infamis ⁊ alter idoneus ⁊ cõficiũt inſtr̃m an ſuſtentabił per hodie3.c. ſignificaſti de foro compe. nume.29. car.191.
Notarius foꝛnicatoꝛ celebrans an efficitur irregularis. in. c.i.de iudi.nume.48. car.10.
Nullus cõicet tali ſi iſta verba pferanł premiſſa cauſe cognitione ⁊ in apparatu excõicandi an inducał excõicatio in.d. c.i.de iudi.nume.49. car.10.
Nullus citra papã iuris ſolẽnitatẽ tollere poteſt cãm ꝯmittẽdi ſipł̃r ⁊ de plano in.c.venerabilis de iudi. nume.8. car.91.
Nuncius captus in itinere ſi ſponte ſe ingeſſit dominus mittens an teneał eũ redimere in.c.l3 de fo.ꝯpe.nu.78.car. 200.

Officia
Officia Secularia debẽt eẽ tpalia ⁊ nõ ꝑpetua in.c. ſignificauerũt de iudi.ñ.37.cũ.ij.ſeq.car.90.
Officialis vnus ſi eligał ſpãliter ꝯtra bannitos quo ad illa3 ſpeciẽ iuriſdictionis poteſtas aut capitaneus an ſe impedire poterit in.c.cũ cõtingat de fo.compe.nume.22. car.161.
Officiũ predicationis l3 ſit virile tñ poteſt ꝯmitti mulieri docte ⁊ ſancte .in.c.decernimus de iudi.nume.10. car.17.
Officialis nõ d3 excedere fines ſui officij in.c. at ſi clerici.§.de adulterijs de iudi.nume.14. car.32.
¶ Omnis pena requirit ſuiaꝫ iudicis.in.c.ſi diligenti de fo. compe.nume.104. car.158.

Onun

Onus pbādi ſi ꝯ electū in rectorē exciperet̄ q̄ nō eſt clericus an incūbat in.c.ſi diligenti de ſo.compe. nume.140. car.159.

Opus nāle ē ꝑcreare ſibi ſimile in rub.de indi.nu.29.car.4.

Ordinarius an ⁊ qn̄ poſſit recuſari ſi eius ꝯſiliator ⁊ aſſeſſor eſt ſuſpectus in.c.i.de indi.numero.76. car.12.

Ordinarius iudex ſi eſt ſuſpectus. an vicarius pp hoc an erit ſuſpectus bſidus in.d.c.i.numero.82. car.12.

Ordinarius ſi cāꝫ dlegauerit de mādato ſupiori: ordinari⁹ an illā reuocare poterit i.c.nouit ille d̄ iud.ſ.12.cū nu.ſe.cā.64

Ordinarius ſecularis quare recuſat̄ in.c.licet ex ſuſcepto de foro competenti numero.47. car.148.

Ordinis ois puerſio iudici dlegato aſſignato an viciat ꝓceſſum in.c.cām que de indi.nu.37.cum duo.ſeq. car.90.

Ordo ſcripture nō attendit̄ in bis q̄ gſa exempli ponūtur in c.decernimus de indi.numero.11. car.17.

Ordo iuris qd ſit in.c.cāmq3 de indi.numero.34. car.90.

Ordo diſputandi ſeu ſcribendi vel recitandi qualiter ſit in.c. ſi diligenti de foro compe.numero.4. car.152.

Paciſcēs De rūdendo corā alio iudice an ⁊ qn̄ lꝫ paciſcentem penitere anteq̄ꝫ facta ſit ꝓrogatio in.c.i.de iudicijs numero.96. car.13.

Pactū de iuriſditione danda ⁊ de iuriſditione non declinanda an ⁊ qn̄ penitere liceat in.c.i.de indi.nu.88. car.12.

Pactū initū q̄ad obligādū ptē pci an valeat. ⁊ qd ſi ē nudū an ꝓducat ſolū exceptōēꝫ. ⁊ qd ſi ē veſtitū an poterit agi ad iterēē ex ſtipulatione vel ad penam ſi eſt appoſita i.c.i.de ind. numero.98.cum duo.ſeq. car.13.

Pactū initū cū iuramēto ſup ꝓmiſſione de rūdo corā iudice alꝯ ſi ſuo an rōe iuramēti ſit validū i.d.c.i.nu.102.cū.2.ſe.cā.13

Pacto ꝑuatorum iure publico non derogat̄ in.c.ſi diligenti de foro competenti numero.6. car.152.

Pactū ꝯ iua publicū nō firmatur iuramēto in.c.ſi diligenti de foro.compe.numero.24.⁊ numero.45. car.153.

Pactum de iudice nō declinando alias habēte iuriſditionē lꝫ exceptione elidibilē an valeat in.d.c.numero.29.car. 187.

Papa ꝯcedēs alicui oēs cās ciuiles an videat̄ ſibi ꝯcedē penas pecuniari as fiſco applicādas eo q̄ dicentur cauſe criminales in rubri.de indi.numero.33. car.4.

Papa quare ſic vocetur in.c.i.de indi.numero.2. car.5.

Papa dputās quēdā rectorē i pſonū cui dedit ſpālē ptātē i ciuitate ducat⁹ iſte exiſtēs i terris pſimonij citat illos d̄ ciuitate ducat⁹ ad cognoſcēdū d̄ eoꝝ cāis an poſſit i.d.c.i.nu.135.cā.15

Papa ſolus ꝑuat epm nō ꝯcilīū ꝓuinciale i.d.c.nu.136.cā. 6.

Papa pōt adequare q̄drata rotūdis in.d.c.nu.24. car.18.

Papa peccando an dicat̄ aneqd pcioris ꝯditōis cenſeat̄ q̄ꝫ inferior in.c.at ſi clerici de iudi.numero.150. car.31.

Papa ꝓ vſſe ſuo q̄ diſpēſat ⁊ q̄ diſpēſat⁹ a papa ſi ſi iuſta cā ſit tut⁹ i foro ꝯſcie i.d.c.at ſi cl̄ici.§.d̄ adulterijs d̄ iu.n.58.cū ſe.31.

Papa diſpēſans q̄ad m̄rimoniū ꝯbendū cū iceſtuoſo q ipſo iure feudū amiſit an ēt recuperat feudū qd̄ eſt alteri queſitum in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs de iudi.numero.70. car.35.

Papa ꝑuilegiās mōachū vt d̄ bōis ſibi a pſe ſſicti teſtari poſſit ſi poſtea excōicet̄ an teſtari poſſit i.c.itelleximꝰ d̄ iu.ſi.5. 47

Papa cū loqt̄ allegat legē in.c.clerici de iudi.nu.i.car. 47.

Papa ⁊ ipator ſūt duo ſupmi iudices i.d.c.cl̄ici ſi.5.car.47.

Papa repetit ab aliq̄ mulīē aſſerēte ſe mulierē eius ⁊ ipē negat q̄a de h̄ cognoſcē hꝫ i.c.cū veniſſent de ind.nu.24.car. 62.

Papa laicis ad tpa dicat̄ an remittē poſſit i.d.c.nu.30.cā.62

Papa ſupra ſubex act⁹ an diſpēſare poſſit i.d.c.nu.35.cā.63.

Papa vtrūq3 gladiū d̄ hſe dicat̄ i.c.nouit ille d̄ iu.ſi.19.cā.64

Papa ſe intromittit de tpali iuriſditione ⁊ qualr hoc ſit in.c. nouit de indi.numero.122. car.64.

Papa an dicat̄ maior ipatore i.d.c.nu.118.⁊ nu.141.car.67.

Papa eſt oia ⁊ ſup oia in ſpūalibus in.d.c.nu.143. car. 69.

Papa an ⁊ qn̄ iudicat iter laicos i.c.examiata d̄ iu.ſi.12.cā.79

Papa ⁊ legatus nō faciunt vnuꝫ conſiſtorium in.c.ſi quis ꝯ clericum de foro compe.numero.57. car.112.

Papa infidelē accuſatorē ad accuſandū an admittere poſſit in.c.ex tranſmiſſa de foro cōpetenti numero.42. car.119.

Papa ordinē iudiciariuꝫ quo ad foꝝ laycoꝝ tollere an poſſit in.c.qd̄ clericis de foro competenti numero.53. car.139.

Papa ꝯcedēs monacho ſm iuris diſpōneꝫ poſſe teſtari q̄lr intelligat̄ in.c.qd̄ clericis de foro cōpetenti nu.139. car.146.

Papa imperio vacāte in iuriſditōe impij an ſuccedat in.c.lꝫ ex ſuſcepto de foro cōpetēti nume.36.cū pluribꝰ ſequē.car. 148.

Papali ſede vacāte ad quē appellādū ē i.d.c.nu.42.car.148

Papa an poſſit a laicis adiri ⁊ in q̄bus caſibus i.c.lꝫ ex ſuſcepto de foro cōpetenti numero.95.cum plu.ſequen. car.148.

Papa ipatorē examinat ⁊ ꝯſecrat in.d.c.nume.66. car.149.

Papa vtriuſq3 iuris eſt doctor ⁊ iterpretatio noui ⁊ veteris teſti ad ipſum ſpectat in.d.c.numero.74. car.150.

Papa ſuos ꝯſāguineos locupletādo de bōis tpalibꝰ eccl̄ie an mortaliter peccat i.c.cōqueſtus de fo.cōpe.nu.18.car.184.

Papa ꝯciliū gn̄ale ſi ꝯ ipm congregaret̄ an illud poſſet recuſare vt ſuſpectū in.c.i.de indi.numero.81. car.12.

Pares curie q dicant̄ in.c.ceterū de indi.numero.73.cū numero ſeq.⁊ quare pares dicant̄ ibidem. car.40.

Pares curie q̄bus cū feudalis cōmittit̄ ſi ſunt plures an oēs iudices erūt in.d.c.nume.75.cum plu.ſeq. car.40.

Pares curie q̄ eligē hꝫ i.d.c.ſi.77.⁊ qd ſi pſes peꝛ curie eligit vnꝰ ex iſtis an citatōeꝫ cōmittē poſſit ſiū alio ibidē ſi.87.40

Partes corā iudice icōpetēti litigātes an ⁊ qn̄ poſtea ꝯ ſniaꝫ latā ab illo venire poſſint ⁊ an ſaltēꝫ illi ſnie i viꝫ taciti pacti ſtare teneant̄ i.c.ſignificaſti d̄ foro cōpetē. nu.38.cū nu.ſe.cā.191.

Pſonalē eccleſiā nō expectata pſitatiōe pſoni laici papa an ꝯferre poſſit in.c.quāto de iudicijs numero.16. car.21.

Pſonꝰ eccl̄ie ſi fuerit expulſus p viꝫ d̄ cuſtodia eccl̄ie vacātis an actiōe iniuriaꝝ corā laico agere poſſit i.d.c.nu.25. car.21.

Pſonus eccleſie qd̄ remediū intentabit ꝓ iure pſonatꝰ declarādo vel euitando in.d.c.numero.27.cum numero ſeq.car.21.

Pſoni pſona ſicut dꝫ videri ſcā ⁊ hōeſta liberto ita pſona doctoris ſuo diſcipulo i.c.ceteꝝ de iudicijs nume.90. car.42.

Paſſagiū inferiori a ꝑncipe cōpetens an pſcribat̄ minori tpe ꝯ ipm minorē q̄ꝫ pſcriberet̄ ꝯ ipſum principeꝫ in dcō.c.cū veniſſent de iudicijs numero.14. car.62.

Peccat̄ qd ē i.c.at ſi cl̄ici.§.d̄ adulterijs d̄ ind.nu.13.cā.32

Pcūi ſacerdoti dcūi i ꝯfeſſiōe ſi ē ꝯmittēdū an fuelari poſſit i.c.cū ſi ab hoie d̄ ind.nu.87. car.17.i.c.nouit d̄ iu.ſi.110.cā.67

Pecunia dpoſita apud aliquē pp defectū creditoris non volente illā recipe depoſitariꝰ eandē pecuniā an licite reſtituere poſſet in.c.verum de foro cōpetenti numero.91. car.126.

Prelatus an poſſit eſſe iudex in cā ſue eccleſie ⁊ quando non in.c.ꝑmo de indi.numero.5. car.5.

Prelati q dicunt̄ i.c.decernimus de iudic.numero.15.car.17.

Prelatus citra epm an dicat̄ hſe iuriſditōeꝫ ordinariā reſpectu certaꝝ cāꝝ ēt ꝑuatiue ad iuriſditōeꝫ epi.⁊ an ruſticꝰ dicat̄ hſe iuris ſi fuerit dn̄s feudi.in.c.ceterū de indi.nu.7. car.37.

Prelati iferiores hſtes iuriſditionē i ſubditis ſuis quē ordinē ſeruare dhēt i cāis ſubditoꝝ i.d.c.nu.83.⁊ an a ſnia lata ab eis appellari poſſit ibidem numero.84.⁊ ad quem ab eis appellabitur ibidem numero.85. car.42.

Prelaturam an adminiſtrare pōt qui in iudicio pro platura agere poteſt in.d.c.numero.124. car.42.

Prelatus an ſine ꝯſenſu capituli in iudicio agere poſſit in.c. cauſamq3 de iudicijs numero.61. car.53.

Prelatus ſuperior inferiorē ab agendo an remouere poſſet in.c.cum deputati de iudicijs numero.43. car.86.

Prelatus cum queritur an ex eius facto eccleſia teneat̄ qualiter iudicat in dicto.c.48. car.86.

Pena nō iferr̄ ex ꝑmiſſo a lege in.d.c.nūero.97. car.13.

Pena ad hoc vt cōmittatur verū requiratur litis conteſtatio in dicto.c.numero.125.cum numero ſequen. car.15.

Pena mortis quotiēs de iure ciuili iponit̄ an ⁊ qn̄ d̄ iure canonico pena ſibi illi iponi dēat: vꝫ degradatio ⁊ traditio ad curiā ſecularē in.c.at ſi clerici de iudi.numero.121. car.30.

Pena dꝫ cōmēſurari dlicto in.d.c.nu.122.cū duobꝰ ſe.car.30.

Pena pecuniaria iuito accuſatore an in corporalibus ꝯuerti poterit in.c.at ſi clerici.§.d̄ adulterijs de indi.nu.72. car.36.

Pena ad augmentum contumacie creſcit in.c.cum non ab homine de indi.numero.18.cum plu.ſequen. car.54.

Pene eccl'ie vltra aa atbēa q̄ ſint i.d.c.ab cū ſi hoic ſi.88. 57.
Pena priuationis a bñficio an imponi poſſet ſi a iure non exprimatur in.c.nouit de iudicijs numero.149. car.75.
Penitētes an ſint de foro eccl'ie: ⁊ qd ſi aliqs tales cōueniri voluerit coram layco an excipere poſſint ꝙ debēt cōueniri corā eccleſiaſtico in.c.nullus de iudi.numero.61. car.103.
Pena temporalis an ſpiritualē tollat ⁊ econtra in.c.verum de foro competenti numero.38. car.118.
Pena vbi iponit̄ p v̄ba futuri tpis an eſt canon ferende ſnie. ⁊ qd p v̄bū pteriti tpis i.c.ſi diligēti d̄ fo.cōp.nu.87.⁊ qd ſi appōat̄ v̄bū ſpoliet̄ an itelligat̄ ipo iure puat' ibid̄ nu.89.cā.157
Pena ⁊ tp̄s vbi a lege apponit̄ de tpe ptinuo ⁊ nō iterpolato intelligitur in.c.licet de foro competenti nume.52. car.198.
¶ Pnia medicamētū q̄re dr̄ in.c.nouit d̄ iudi.nu.80.car.65.
Pnia q̄druplex ſit in.c.poſtulaſti de foro cōpe.nu.56. car.173.
¶ Petēs copiā actoꝝ a iudice cū pteſtatōe ꝙ p hoc nō itendit in iudicem vt competentem conſentire: an vt contumax puniri poterit in rubrica de foro competenti numero.9. car.97.
Petens fundū iure dñij ⁊ pponens actōeꝫ ex locato an pbato dñio debeat obtinere in.c.examinata de iud.nu.73. car.82.
¶ Pleban' eccl'ias bñs ſubiectas rectores illaꝝ canonē antiq' ōbitū ñ ſoluētes excōicet an pt i.c.cū veniſſēt d̄ iu.ſi.37. 63
¶ Periculū vbi ineſt ibi collocet̄ lucrum.i.c.dilecti de foro competenti numero.23. car.187.
¶ Perius' an agere poſſit.c.itelleximus de iudicijs nu.50. ⁊ qd in deportato aut dānato ad metallum an prohibeantur agere ſicut excōmunicatus ibideꝫ remiſſiue nume.51. car.47.
Perius' q̄ pena puniat̄ in.c.vex de fo.cōpe.nu.184. car.137.
¶ Peruerſio ordinis eiuſdē cāe ad ſeipſū an reddat pceſſuꝫ nullū i.c.cāmqꝫ de iudicijs nu.29.cū numero ſeq. ⁊ ſe. car.80.
¶ Perſona idiſcreta an in iudicio eſſe poſſit in capitulo paſtoralis de iudicijs numero.14. car.76.
¶ Popul' pape ⁊ eccl'ie ſbiect' ras maioris pſtātis dicat̄ ꝗ̄ȝ popul' ſubiect' ipatori ⁊ regi i.c.qd̄ clicis d̄ fo.cp.nu.143.146
Populi applone clici an veniāt i.c.dilecti d̄ fo.cp.nu.18.187
Populo interdicto clerici an cenſeantur interdicti in capitulo dilecti de foro competenti numero.10. car.187.
Ptās ciuitatiſ ad rñdendum gñali ipoſitioni an ⁊ quando compelli poſſit ad rñdendum ſingularibus accuſationibus ſuper qbus nō eſt citat' in capitulo pmo d̄ iudicijs nu.25.car.7.
Ptās lxi ſine ſui officij ſi poſſꝫ aliquē cāzellar̄ d̄ bāno poterit tñ pnūciar̄ illū cāzellādū de bāno i.d.c.i.de iud.nu.137.car.16.
Ptatē bñs eligēdi ſibi pfeſſorē an ſacerdotē ſibi ſi bñtē curā aiaꝝ i exercitio eligē poſſet i.c.nouit ille de iud.nu.21.car.64.
Ptās legē pdēdi habuit originē ab eccleſia ⁊ a ſacerdotib' in capitulo nouit de iudicijs numero.132. car.67.
Poteſtas quare appellatur in genere feminino in capitulo ſignificauerunt de iudicijs numero.9. car.92.
Ptās electus p primis ſex mēſibus caſu non potuit illis ſex menſibus vti iuriſditione an ſibi illud tempus reintegrabitur in capitulo ſignificauerunt de iudicijs numero.37. car.94.
Ptās iudicio dandi an dicat̄ cauſari a foro loci ratione rei ſite in capitulo ſane de foro competenti numero.9. car.106.
Ptās ſtatuendi ⁊ iuriſditio ſunt cōnexa ⁊ q hꝫ vnū reliquuꝫ eiuſdē q̄litatis hꝫ in caplo qd̄ clericis de foro cōp.nu.car. 148
Ptās pdēnat clericū ⁊ mittit eū ad furchas an pptereа eū inteſtabilē faciat in caplo ſi diligēti de foro cōp.nu.153. car.161.
Ptās delictū ſui familiaris ſi nō fuerit notoriū an cognoſcere poſſit in.c.cū contingat de foro cōpe.numero.13. car.161.
Ptās quaſcūqꝫ cās audiendi vel alteri inferiori plato in aliqua parte dioceſis an ex conſuetudine cōpetere poſſit in capitulo cum cōtingat de foro competenti numero.14. car.161.
Ptātem legitimādi ⁊ tabelliones creandi inferior a pncipe an q̄rere poſſit in.c.cū cōtigat de fo.cōpe.nu.42.cū ſe.car.163.
Ptās ſi allegat̄ ſuſpectus qd̄ fieri dēat i.d.c.nu.188. car.170.
¶ Pratica duplex ꝙ depoſitus ſecuta icorrigibilitate dgradet̄ in.c.cū nō ab homine de iudicijſ nu.49.cū nu. ſeq. car.55.
Pratica reintegrandi ad poſſeſſionē priuatam quaſi poſſeſſione iuris eligēdi in.c.ſignificauerunt de iudi.nu.23. car.94.
Pratica exequēdi ſnias i icorpalibus i.d.c.nu.26. car.94.
Pratica pnunciandi qñ iuriſditio fundat̄ ſup aliq̄ qualitate q̄ poſtea nō pbat̄ in caplo verū de foro cōpe.nu.153.car.134.
Pratica duplex qbus p ſniam dꝫ quis perdere cām in.c.ſi diligenti de foro cōpetent.numero.122.cum nu.ſeq. car.158.
Preſbyter inuētus in robaria vel adulterio an per familiaꝫ ptātis capi poſſit ⁊ duci ad iudicem in.c.cum non ab homine de iudi.nu.63. car.55.
¶ Preſcriptio quare itroducta ſit in.c.at ſi clerici.§.d̄ adulterijs de iudicijs nume.42.cum nu.ſeq. car.34.
Prelatus in cā ſue eccleſie an iudex eē poſſit.i.c.cū veniſſent de iudicijs numero.22. ⁊ numero.38. car.62.
Precipiatis quid iportat in.c.qualiter de iudi.nu.1. car.86.
Prelatus an rōne rei ſue contumacē excōicare poſſet in.c.ſane de foro competenti numero.22. car.107.
Preſcribere an qs poſſit vt nō ſit ſubditus impatori in capitulo cū cōtingat de foro cōpetenti numero.41. car.163.
Preſcriptio exercita in adulterio ad adulteriuꝫ ⁊ inceſtuꝫ ſimul an extēdatur in dicto capitulo numero.118. car.168.
Preſens a pprij pſbyteri pochialis i teſtō iteruenire an dēat ⁊ quare illius ⁊ non alterius in.c.poſtulaſti de foro competenti numero.48. car.173.
¶ Principia ſunt minima q̄titate ſed maxima poteſtate in capitulo primo de iudicijs numero.31. car.8.
Priuatio bñficij ſeq nō dꝫ ex defectu nō reſidendi in eccleſia pp ipedimentū excōicationis in.d.c.numero.71. car.11.
¶ Priuilegiat' vt poſſit dclinare iudicē citat' a iudice ⁊ ſi cōpetēs an poſſit opponē dclinatoriā an nō i.d.c.nu.89.cū.ſe
Prior ppetu' ⁊ abbas an pferant̄ archidiaconis decanis ⁊ canonicis eccl'ie cathedralis in.c.decernim' d̄ iud.nu.13.cū.17.
Princeps ſi dederit omnem iuriſditionem alicuius caſtri ⁊ illud caſtrum haberet ex priuilegio merū imperiū an merum imperiū videatur donatū in.c.quanto de iudicijs nume.31. ⁊ quid veniat appellatione mere iuriſditionis ibidem. car.11.
Principis beneficium quando ſit latiſſime interpretandum ⁊ quando ſtricte in capitulo at ſi clerici.§.de adulterijs de iudicijs numero.30. ⁊ numero ſequenti. car.33.
Priuilegiū exemptionis in materia odioſa indultū clericis an canonicos comprehendat in caplo at ſi clerici.§.de adulterijs de iudicijs numero.42. car.34.
Princeps ſi aliquē pditorē reſtituit ⁊ aliqs illi dicat tu es pditor actōe iniuriaꝝ teneat̄ in dicto caplo nu.86. car.37.
Prior ſolus an agere poſſit in iudicio cāꝫ prioratus ſine conſenſu ſui capl'i in caplo dilecti de iudicijs nume.2. car.42
Principaтus optimus dicitur vbi vnus dñatur in caplo nouit de iudicijs numero.124. car.67.
Princeps ex ſuo cōtractu an obligetur in dicto capitulo numero.177.cum numero ſequen. car.71.
Principalis p ſe cū factū pponere dēat nūqd p ſe ſimplr rñdere debeat in.c.paſtoralis de iud.nu.15.cū plu.ſeq. car.77.
¶ Priuilegiū reconuētōis data icōpaſſibilitate cāꝫ an ceſſat attēto ſtatādi mō.c.ſignificauerūt de iud.numero.23. car.94.
Priuilegium alicui collegio vel vniuerſitati cōceſſuꝫ vn' de collegio an illi puilegio renūciare poſſit an non in.c.ſi diligēti de foro competenti numero.36. car.153.
Priuilegiū quantūcūqꝫ modicū aliqd operari debet in capitulo dilecti de foro competenti numero.1. car.186.
Priuilegiū cōpetēs noie eccleſie plati an in pıudiciū ſucceſſoris renunciare poſſit in dicto capitulo dilecti nu.6. car.186.
Priuilegium cōceſſuꝫ ciuitati ꝙ poſſit cognoſcere de cauſis ſuoꝝ ciuium an ad incolas inhabitantes in loco extendatur in capitulo dilecti numero.6. car.186.
Priuilegiū hoibus certe pñie cōceſſuꝫ ſub noie appellatiuo an ad clericos trāſeat i capitulo dilecti nu.11.cū nu.ſe.car.186.
Priuilegiatiuuꝫ layci ſtatutū generaliter loquens clericos an cōprehendat in dicto capitulo numero.19. car.187.
Priuilegium pape familiaribus pape pceſſuꝫ ꝙ nō poſſint cōueniri corā ordinario locorum ſine ſpāli licentia pape qualiter intelligatur in.d.c.numero.35. car.187.
Priuilegiati delinquentes an ⁊ qñ perdūt priuilegium in.c. licet de foro cōpetenti numero.23.cum numero ſeq. car.197.
Priuilegium

Priuilegium habens pro ſe ⁊ filijs ſuis maſculis ⁊ feminis deſcendentibus: filie maritate ex eo an veniant in.c.propoſuiſti.de foro compe.numero.30. car.194

Primas quis dicat in.c.ſane de fo.cōpe.numero.22.car.106

Principia gñandi que ſunt.eadē ſunt principia corrumpendi in.c.qđ clericis de fo.cōpe.numero.68. car.141.

Priuatio preſupponit habitū in capitulo.poſtulaſti de fo. competenti.numero.38. car.173.

Priuilegiū qđ ſit in.d.c.poſtulaſti.de fo.cōpe.ñ.55. car.173

Priuari q dñr in.c.ſi diligenti đ fo.ꝯpe.numero.10. car.155.

¶ Probatio viue vocis nobilior eſt probatione vocis mortue in rubrica.de iudi.numero.19. car.3.

Probatio preſumptiua: ad dirimendum matrimonium cōtrahendū an ſufficiat.c.cū nō ab hoīe de iudi.ñ.68. car.56.

Probatio denūciatiōis q̄lr fit.c.nouit de iudi.ñ.173. car.76

¶ Procurator ꝯſtitutus ad agendum an poterit accuſare in.c.dilecti.de iudi.numero.7. car.42

Procurator gñalis ⁊ ꝓcurator ſpālis vbi ꝯcurrūt ad eūdē actū qs eoꝝ ꝑferat i.c.cū đputati đ iudi.ñ.37.cū plu.ſe.cā.86

Proceſſus ꝯ pñtē nō citatū an valeat.c.i.de iudi.ñ.23.car.7

Proceſſus qñ pp ꝯtumaciam principiat ⁊ qñ pp crimen.c.cum non ab hoīe de iudi.numero.87. car.57

Proceſſus eodem inſtanti habitus ſup principali negocio ⁊ dilatorijs an ſit nullus.⁊ an tribuat iuſtam cām appellādi in.c.cūꝗ de iudi.numero.17. car.89.

Proceſſus factus p iudicem ſecularem ꝯ clericum a laico citatū q̄ non cōparuit ad allegādū ſuum priuilegium an valeat in.c.ſi diligenti de fo.compe.numero.152. car.161.

Procurans a miſſi p negocijs ſui prelati an pro reſidente habeatur in.c.licet de fo.cōpe.numero.79. car.100

¶ Prodigus notorie an contrahere poſſet in.c.ſi diligenti de fo.competen.numero.108. car.158.

¶ Promiſſio ſcā de rñdēdo corā iudice non ſuo ſi fuerit ſtipulatiōe vallata adueniente pnia.an agere poterit ad intereſſe ⁊ ad penam in.c.i.de iudi.numero.91. car.13.

Promittens rñdere corā quocūꝗ iudice an pp hoc poterit ꝯueniri corā iudice non ſuo in.d.c.i.numero.92.⁊ qđ iuris ſi ꝓmittꝰ ſoluere vbicūꝗ volueris ibidem. car.13.

Promittens ſoluere Bononie ⁊ Rome quid importat.⁊ quid ſi dicatur.⁊ vbicūꝗ locorū.an in quolibet locorum peti poterit in.d.c.i.numero.95. car.13.

Proponere quis non debet niſi prius audientia conceſſa in c.i.de iudi.numero.12. car.6.

¶ Prorogatio iuriſditiōis quid pro ſuo eē requirit in.c.i. de iudi.numero.119. car.14.

Prorogatio iuriſ.an propter interuētum iuramenti efficiat irreuocabilis in.d.c.i.numero.131. car.15.

Proroganti eo caſu quo licitum eſt penitere non tenetur ad intereſſe in.d.c.i.numero.124. car.15.

Prouincia vna ⁊ ꝓpria reſpectu pape totus mūdus an dici poſſit in.c.ſignificauerūt de iudi.numero.1. car.92.

Prouinciale ꝯciliū ad finē depoſitōis de cā criali ipiꝰ epi ē iudex lȝ ipe diffinit nō poſſit ſine lnia pape in.c.i.de iudi.nu.18. ⁊ q̄tuplex ſit ꝯciliū ibiđ.⁊ an poſſit eē ſuſceptū ibi.ñ.77. cā.12

¶ Publicani appellabant oēs exiſtentes ꝯ legem iudeoꝝ in.c.nouit de iudi.numero.122. car.67

Puniri an qs poſſit duabꝰ ꝯſtitutiōibꝰ canonica.ſ.⁊ ciuili. in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs.de iudi.nu.30.⁊ ñ ſeq.⁊.c.poſtulaſti de fo.compe.numero.91.ñ ſeq.car.33. car.177.

Quidam ſecit ſe mitti in poſſeſſionē ex edicto diui adrianiꝗ, pclama qcūꝗ putauerit ſua intereſſe cōpareat: an ꝓceſſus factus corā laico valeat in rubrica.de fo.compe.numero.17.cū numero ſeq. car.97.

Queſtio omnis de officio debet a diffinitione proficiſci in rubrica de iudi.numero.14. car.3.

Queſtio poſſeſſoria ſup beneficio an dicat beneficialis in.c. ſignificauerunt de iudi.numero.42.⁊ an q̄ſtio poſſeſſoria ſit ſpūalis ibidem.numero.43.cū plu.ſequen. car.94

Qō feudalis lȝ ſit corā dño feudi agitāda nihilominꝰ qō poſſeſſoria feudi agitabit corā ordiario ⁊ q̄re in.d.c.ñ.46.cā.94

Queſtio feudi in tempus futuri epi quare differt in.c.vex.de foro compe.numero.25.⁊ numero ſeq. car.123.

Quot modis dicitur quis conuinci de delicto in.c.at ſi clerici de iudi.numero.4.⁊ numero.5. car.22.

Rapinam perußij aliqs cum armis fecit poſtea cum re capta repertus eſt Mediolani.an debeat puniri tanꝗ latro an tanꝗ ſimplex fur in.c.poſtulaſti de foro compe.nu.107. car.178

¶ Rebꝰ in eccliam iam trāſlatis collecte an imponi poſſint in.c.qđ clericis de foro compe.numero.92. car.143

¶ Rector ſcholariū an poſſit ſuā ſniaȝ executioni mandare in.c.ſi qs contra de foro compe.numero.64. car.112.

Rector ꝑcipit ſcolari ſub đbito iuramēti vt ſi rñdeat corā alio ⁊ q̄re ħ in.c.ex trāſmiſſa.đ fo.ꝯpe.ñ.18.cū plu.ſeq. car.119.

¶ Recedere a cōibꝰ regulis p interꝓtationem an poſſumꝰ in.c.licet ex ſuſcepto de foro cōpe.numero.72. car.149.

¶ Recuſationis cauſa an debeat probari eſſe iuſta in.c.licȝ ex ſuſcepto de foro cōpe.numero.50. car.148

¶ Reductio ad arbitriū boni viri ſi petit ſup re eccliaſtica ꝯ laicū corā q̄ agi dēat in.c.vex de fo.ꝯpe.nume.100.cā.144

¶ Regnū apulie q̄lr diſpōit i.c.ex tenoꝛ đ.fo.ꝯp.ñ.6. cā.151

¶ Regule aliq̄ an ⁊ qñ ꝯſtitutio laicoꝝ in fo.eccliaſtico debeat obſuari in.c.nouit de iudi.nu.182.cū numero ſeq.car.71

¶ Relictis ad cās pias ꝑortio relicta filio an derogat in.c. qđ clericis de foro compe.numero.100. car.144.

¶ Religioſus ꝑpoſitus alicui adminiſtratiōi an dicat gr̄a diuina ꝑponi in.c.cū deputati de iudi.numero.15. car.85

Religioſus ſtricte qs dicat i.c.nullus de iudi.nu.71. cā.103.

¶ Remediū extraordinariū qđ dicat i rub.de iudi.ñ.22.car.4.

Remedium duplex compellendi feudi dominū ad cognoſcendum in.c.ceteꝝ de iudi.numero.49. car.37.

¶ Remiſſio ad locum delicti cuius expenſis fiet in.c.poſtulaſti de foro compe.numero.46. car.173.

Remiſſio in cauſis ciuilibus an hodie locum habeat in.c.13. de foro compe.numero.67. car.199

Remiſſio a pena poſt diffinitiuā a quo fieri pōt in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs.de iudi.numero.11. car.32.

¶ Renunciare probationi teſtium an liceat in.c.ſi diligenti de foro competen.numero.17. car.153

¶ Reſcripta impetrata contra cōciliales conſtitutiones nō habentia clauſulam non obſtante ſpecificam an valida ſint in.d.c.⁊.§.numero.51. car.35.

Reſcriptum quilibet impetrare poteſt niſi prohibitus repiat in.c.cūm que de iudi.numero.19. car.51.

Reſcriptum an extendat ad pſonas non expreſſas in eo in.c. qui a.de iudi.numero.27.⁊ an extendatur ad vniuerſalē ſucceſſorem ibidem numero.18. car.60.

Reſcriptū ⁊ ꝯſtitutio an eq̄parant in.d.c.nu.40. car.60

Reſcriptū olim valebat dans iudicē vltra duas dietas diſtātes a loco domicilij rei: hodie đo vnam.⁊ qualr cōputabant in.c.ex pte.b.de foro cōpe.numero.17. car.182

Reſcriptū cp falſitas narrata circa merita negocij principalis diſcutiēdi in iudicio an valeat in.d.c.numero.18. car.182

Reſcriptū ꝯ pdeceſſorē impetratū ſuo ꝓprio noīe expſſo an i ſucceſſorē trāſeat in.c.dilecti.đ fo.ꝯpe.numero.10. car.186.

Reſcriptum quale ſit recurrimus ad eius tenorem.c.ex tenore de foro compe.numero.27. car.153

Reſcriptum impetrans contra titiū ⁊ quoſdā alios collegiū an conuenire poſſit: ⁊ verbum alios an cōprehēdat vniuerſitatē in.d.c.dilecti.numero.43.cum numero ſeq. car.188

¶ Reſpondere in iudicio quis non citatus an ⁊ quando tenetur in.c.i.de iudi.numero.22. car.7.

Reſpōſio iuriſconſulti qualiter debeat eſſe in capitulo poſtulaſti de foro compe.numero.27.cum nūero ſequen. car.172

¶ Reſtituit aliqs ad famā: an ſit opꝰ fieri mētionē de antiq̄ īfamia in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs đ iudi.ñ.85. car.37.

¶ Rerum eccleſie inuaſores ſacrilegi ſunt.c.conqueſtus.de foro competenti.numero.25.⁊ numero.7. car.189

Rei vēdicatio q̄ cōpetit p rebꝰ corpalibꝰ qđ exigit ex pte agētis ⁊ ex pte pueniti in.c.examinata de iudi.numero.1. car.78.

Res corporalis ratione iuris incorporalis an vendicari poſſit in.d.c.numero.17. car.79.

Res per negationē an efficiaſ dubia in.c.ſi clericus laicum. de foro compe.numero.9. car.114.

¶ Reus recedens illicētiatus an debeat in expēſis dānari. et ꝙ poſſit mulctari quo ad fiſcū.qꝛ iudicem ꝯtempſit ſꝫ non quoad expēſas vel intereſſe parti in.c.i.de iudi.ñ.39. car.8.

Reus citatus comparens in termino et accuſans ꝯtumaciã facientis citari et illicentiatus recedens an mota iudicio ab ipſo puniaſ eo qꝛ illicentiatus receſſit in.d.c.ñ.41. car.9.

Reꝰ ſi patiaſ ꝙ illegitimꝰ accuſator cū accuſet.iudex tñ illō pati nō dꝫ io.c.itelleximꝰ de iudi.numero.43. car.46.

Reus añq̃ꝫ vocaſ ad iudiciū an de iure ciuili prius admoneri debeat de neceſſitate vel oō in.c.nouit de iudi.numero.40. et qd ſi actor dicit ex̄ iudiciũ ſe debitorē monuiſſe.ſꝫ debitor negat:cui incūbit onus pbandi ibidem. car.65.

Reꝰ dat poſitiones dicēs ꝑncipalē melioris ꝯditiōis q̃ꝫ ꝓcuratorē.qua de re vult ꝙ dñs q erat in domicilio valde rēoto rñdeat poſitiōibꝰ.pp qō iudex decernit ad ptes remiſſurus. vt ille poſitionibus rñdeat.cuiꝰ expēſis hoc fieri debeat in.c. paſtoralis de iudi.nomero.31.cū plu.ſeq. car.78.

Reꝰ ad ppetuam rei memoriã petit examinari teſtes.coram quo iudice iſta examinatio debeat fieri in.c.ſi quis contra clericum de foro compe.numero.64. car.112.

Reus excipiendo ſuam exceptionem qualiter dicere debeat in.c.ex parte.b.de foro compe.numero.16. car.181.

Reꝰ ꝓpoſitis exceptionibꝰ et replicationibus.ſi aliqd opponat de nouo excipe dī nō replicare in.d.c.nomero.21.car.181.

Reus vbi domiciliū hꝫ tpe ꝯuentiōis ꝯueniri poteſt in.c.ꝓpoſuiſti de foro compe.nomero.24. car.194.

¶ Rigor iuris qualiter intelligatur in.c.ſi clericus laicum de foro compe.numero.11. car.114.

¶ Ruſtici eccl'ie in duobꝰ tm̄ caſibꝰ gaudent ꝑuilegio eccl'ie q̃r intelligit in.c.nullus de iudi.nomero.75.et qd de fribꝰ tertij ordinis bti Frãciſci ibidē nomero.76.et qd de ieſuatis an gaudeāt ꝑuilegio fori ibidē rēiſſiue.ñ.79.cū plo.ſeq.car.104

Sacerdos an in canone principali diſpenſare poſſit in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs de iudi.numero.45. car.35.

Sacerdos qui non hꝫ libros ſacerdotales an mereaſ ſacerdos appellari io.d.c.clerici.numero.17. car.48.

Sacerdos qlibet penitētiam eūdi p mūdum cū baculo cubitali cū veſte aliqua ꝯſueta ſuo parrochiano iniūgere pōt i.c. cū nō ab hoīe de iudi.nomero.64.cum numero ſeq. car.55.

Sacerdos ex̄ parrochiã ſubditū ſuū ꝯſitentē.an vbicunq̃ꝫ audire poterit in.c.poſtulaſti de foro compe.nu.47. car.173.

Sacerdotes pars rei publice.et de diſtrictu ciuitatis an dicaſ in.c.dilecti.de foro compe.numero.15. car.186.

¶ Sacrilegi q̃r cōpeſcanſ i.c.verũ de fo.ꝯpe.ñ.154.car.134

Sacrilegiū dr̄ crimē mixtū rōne fori eccl'iaſtici et rōne fori ſecularis in.c.verum de foro compe.numero.156. car.134.

Sacrilegiū qd ſit in.c.ꝯqueſtus ō fo.ꝯpe.nome.40. car.186.

Sacrilegus an ipſo iure ſit excōicatꝰ in.d.c.ñ.45. car.186.

¶ Sagittat aliquē qdã exiſtēs in loco exempto in locū non exemptū vbi delinquere dicaſ in.c.13 de fo.ꝯpe.ñ.30.car.197

¶ Scolaris ꝯuētꝰ corã ptāte an declinare poſſit.et qd ſi ꝯueniaſ corã rectore ſuo i.c.ex trāſmiſſa ō fo.ꝯpe.nu.10. car.119.

Scolaris hñs animū redeūdi etiã ſi ſteterit p mille annos in ſtudio oō videſ ibi ꝯhere domiciliū in.c.qō clericis.de foro competen.numero.44.cum numero ſeq. car.141

Scolaris rōne delicti ſortiſ forũ an hoc procedit in fo.penitētiali in.d.c.numero.66.cum plu.ſequen. car.142.

¶ Sententia vera eſt ex nihilo nihil exiſtere in rubrica.de iudi.nomero.17. car.4.

Snīa priuationis ꝯ abſentē ab eꝑatu an et qñ ferri poſſit contra ampliꝰ nō citato in.c.i.de iudi.numero.73. car.11.

Snīa cum non poſſit ferri ab incompetenti an et qñ eo caſu quo poteſt agi ad intereſſe.an poterit agi coram iudice prorogato in.d.c.i.numero.127. car.14.

Snīa ſi lata ꝯ vnū ex patronis aliꝰ obtinuit.an obtinenti totū ius patronatꝰ accreſcat in.c.q̃ſito de iudi.nume.29. car.22.

Sententia lata a iudice non ſuo an valeat in.c.at ſi clerici.de iudi.nomero.22. car.22.

Snīa iudicis ſi nō infamat aliquē eodem mō actus ignominioſe geſtꝰ ab eo nō infamabit in.d.c.ñ.18.cū nu.ſeq. car.23.

Snīa ꝯ nō ſubditū lata ſi nō opponit exceptionē ſuſpitionis an teneat in.c.nouit de iudi.numero.158. car.70.

Snīa cū fieri dꝫ p v̄ba ꝑnte pſone an valeat ſi feraſ p v̄ba tertie pſone in.c.examinata de iudi.nu.44.cū ñ ſeq. car.80.

Snīa in qua iudex dicat abſoluo ticiū a petitis et victū victori in expēſis an ſit valida in.d.c.nomero.116. car.84.

Snīa ſup poſſeſſorio lata an dicatur diffinitiua in.c.ſignificauerunt de iudi.nomero.26.cū numero ſeq. car.93.

Snīe executio tpe feriato meſſium et vindemiarũ an fieri poteſt in.d.c.nomero.31. car.94.

Sentētie arbitri nemo ſtare cogiſ niſi metu pene in.c.ſi quis contra clericum de foro compe.numero.25. car.109

Snīa lata a iudice ſuſpecto ſi poſt ipſius ꝓlationē detegereſ ſuſpitio an retractari poterit in.d.c.numero.37. car.110.

Snīa per vnū iudicẽ lata an fidē faciat corã alio in.c.poſtulaſti de foro compe.numero.33. car.172.

Snīa lata ꝯ pſonã an ad bona ſita ex̄ territoriū iuriſdictōis extendaſ in.c.poſtulaſti de foro compe.ñ.23.cū ñ ſeq. car.172

Snīa nulla ex defectu alio q̃ꝫ ex defectu ꝯſenſus non pōt expreſſo conſenſu ꝯfirmari niſi in ꝯtctum tranſeat in.c.ſignificaſti.de foro competenti.numero.41. car.192.

¶ Sequeſtratio an ſit de re alicuius ſi per publicum inſtrm̄ de debito nō ꝯſtiterit in.c.examinata de iudi.nu.64. car.81.

Sequeſter quid ſit in.d.c.numero.63. car.81.

Seq̄ſter an hēat ius ꝑſtādi i.c.examiata de iudi.ñ.68.car.82

Sequeſter an et qñ dicaſ poſſidere in.d.c.numero.67.car.82

Sequeſtratio an fieri pōt ſi reus fructꝰ in ſuos vſus exponat in.c.licet.de foro compe.numero.74. car.200.

¶ Seruitꝰ ſi eſt cōis pupillo et maiori maior pp mixturã pupilli an ꝑuilegiaſ in.c.ſignificaſti de fo.cōpe.nu.26. car.191

Seruꝰ an et qñ vitã dñi ꝓprie ſue ſaluti pferre debeat.et an etiã vaſallos ſibi hoc debeat in.c.cete.de iudi.numero.88. cā.42

Serui nobiliō an ſiat melioris ꝯditōis q̃ꝫ ſeruus plebeiorũ.et an coquus principis dicaſ hēre dignitatem.in.c.quod clericis.de foro competenti.numero.141. car.146.

¶ Sillaba in lege non eſt apponenda ſuperflua in.c.i.de iudi.numero.106.cum numero ſeq. car.14

¶ Sinodus an et qñ pōt recuſari in.d.c.i.numero.75.car.11

¶ Solēnitaſ.l.libellorũ.ff.ō accu.i terri tpalr ſbiect eccl'e an erit necīa ō iuſ canōico i.c.dilecti.ō iud.ñ.4.cū.q.ſeq.car.42

Solemnitas probatoria per teſtes quare introducta ſit in.c. ſi diligenti.de foro compe.nomero.16. car.151

¶ Species iuriſdictōis data vni an videaſ abſtracta et remota iudici vniuerſali in.c.ceterum de iudi.numero.24. car.38.

¶ Spoliatio ſimplex iuris ſimplicis corã quo iudice agi dꝫ in.c.ceterum de iudi.numero.62.cū numero ſeq. car.40.

¶ Statutū editū i t̄ris tpalr ſbiect eccl'ie loquēs ō iudicio ordinario hꝫ locū in inq̄ſitōe.ſecꝰ in ſtatutis laicorũ i rub.de iudi. ñ.22.et qd ſi ex forma ſtatuti pmittereſ inq̄ſitio an tūc diceretur ordinarium remedium ibidem. car.3.

Statuto caueſ ꝙ bānitꝰ poſſit ipũe occidi.an exceptō bāni ſit q̃dã inocētia an ſit ſbterfugiū dlinq̄nti i.c.i.ō iud.ñ.141. cā.16

Statutū ꝓhibeſ miorē alienaſ ſiñ certa ſolēnitate an et qñ alienāti rē ſuã ꝯtrař poſſit ſine tali ſolēnitate i.c.decernimꝰ ñ.7.17.

Statutū cū nō ab hoīe.ꝓhibēs clicū dgradari et tradi curie ſclari pp hōicidiū vl' furtū.an itelligaſ et i hōicidio q̃lificato vl' nō i.c.at ſi clici.ō iudi.ñ.143.cum plu.ſeq. car.32

Statuto caueſ ꝙ ꝓ hōicidio iter ꝯiūctos pena pecūiaria iponaſ qd ſi ꝯmittiſ pricidiū q̃ pēa puniaſ in.d.c.ñ.145. car.31.

Statutū diſponēs ꝙ i ꝯtctu mior dēat iteruenire ꝯſēſus mr̄is et duorũ ꝓpinq̃rũ et vltra tale ſtatutō ñ ꝓcedit.mortua mr̄e mior ꝯhit cū ꝯſēſu ꝓpinq̃rũ an ꝯtctū valeat i.c.cete.ō iod.ñ.39. 39.

Statuto caueſ forenſem non poſſe acqrere rē imobilē in ciuitate.an poterit acquirere ſibi vndam poſſeſſionem in.c.ceterum de iudi.numero.61. car.39.

Statuentiũ auctoritas ei nõ ſuffragat̃ qui in ſtatutis municipalib⁹ cadit a ſyllaba in.c.dilecti de iudi.nũero.1. car.42.

Statutũ nõ põt facere ꝙ credit̃ dicto teſtis malã ꝯdm reddẽte in.c.ceterũ de iudi.numero.31. car.43.

Statutũ tollẽs ꝓcedẽdi modũ ſꝫ eq̃tatẽ cãonicã ⁊ reducẽs ad rigorẽ iuris ciuil̃ an ſit validũ i.d.c.ñ.38.cũ plu.ſe. car.44.

Statutũ diſponẽs in cauſis viduarũ ꝙ iudex debeat ſeruare equitatẽ ⁊ bonã fidem an in tali iudicio requiratur ordo ex ꝯſſionis in.d.c.numero.48. car.44.

Statutũ diſponens ꝙ ꝓpter euitandũ ſcandalũ Gelfus nõ poſſit ꝯbere matrimonium cum Gibellino ſub pena capitis an teneat in.c.clerici de iudi.numero.7. car.47.

Statuto medi olani cauet̃ ꝙ nullus ſubditus poteſtatis mediolani rem imobilẽ alienari poſſit in nõ ſubditũ niſi triũ ſoluat pro libra an poſſit alienari i perſonã eccl̃iaſticã ⁊ ſi prohibeat̃ expreſſe an ſit ꝯ libertatẽ eccl̃ie interpretãdũ in.c.clerici de iudi.numero.71.cũ plu.ſequẽ. car.50.

Statuta ſm cõem modũ loquendi an intelligẽda ſint in.c.cauſam que de iudi.numero.9.cũ plu.ſequẽ. car.51.

Statutũ diſponẽs ꝙ malefactores teneat̃ cape malefactores an extẽdat̃ ad clericos malefactores in.c.cum nõ ab homine de iudi.numero.64.cũ nũero ſequen. car.55.

Statutũ ꝯcedẽs imunitatẽ ab omni collecta cuicũꝗ veniẽti ad habitandum in tali territorio an illud amplius reuocari poſſit in.c.nouit de iudi.numero.172. car.71.

Statutũ fuit in electione poteſtatis ꝙ de omni pena pecuniaria quã exigeret ipſe poteſtas haberet quartã partẽ ⁊ tẽpore electionis cũ homicidij pena erat pecuniaria poſt ſuã electionem ⁊ acceptationem illa pena pecuniaria in corporalẽ mutata fuit.an ⁊ quãdo mutatio noceat poteſtati quo min⁹ habeat dictã q̃rtã ptẽ pene i.c.nouit d̃ iudi.nũero.173. car.71.

Statuta ꝯferẽtia doctorib⁹legẽtib⁹i ciuitate an talia ſtatuta ſuocari poſſint i p̃iudiciũ doctoꝝ forẽſiũ ꝯductoꝝ tpe q̃ exiſtebãt illa ſtatuta i.c.nouit de iudi.ñ.174.cũ numero ſeq.car.71

Statutũ in quaſi ꝯctũ tranſiens cũ ſuo ſubdito an iuſta cauſa occurrente reuocari poſſit in.d.c.nũero.181. car.71.

Statuto cauet̃ tabernariũ nõ poſſe vẽdere medietã vini niſi octo quatrinis ipſe appõit vnã caſtaneã ⁊ vendit nouẽ rõne illius caſtanee an põt in.c.q̃liter de iudi.nũero.31. car.88.

Statutoꝝ verba an groſſo modo capienda ſunt in.c.ſiq̃s clericus de foro competenti numero.15. car.99.

Statutũ diſponẽs ꝙ faciens tale delictũ ſit bãnitus qualiter intelligit̃ in.c.nullus de ſo.ꝯpe.nũero.2. car.100.

Statutum vbi nihil operatur an debeat ſumi argumẽtũ a contrario ſenſu ad iuris correctionẽ i.d.c.nũero.50. car.102.

Statuto cauet̃ ſiquis ſuis manibus aliquẽ occiderit puniat̃ certa pena.nũquid habebit locũ in occidente per alium in.c.verũ de ſo.compe.numero.209. car.

Statutũ loquẽs de ſacrilegio editũ a laico q̃lr itelligat̃.⁊ de ſtatuto eccleſiaſtico q̃lr intelligat̃.in.c.qđ clericis.ñ.4.car.139

Statutũ laycoꝝ gñalr loq̃ns non cõprehẽdit clericos ẽt de mẽte ipſoꝝ ſtatuentiũ in.d.c.nu.13.cũ numero ſeq. car.140.

Statutũ ſi diſponat ꝙ declinans iuriſditionẽ poteſtatis puniatur an illud ſtatutum ita generaliter loquens clericos cõprehendat in.d.c.numero.16. car.140.

Statuto ſi cauet̃ ꝙ rei imobilis nõ poſſit fieri alienatio in forenſem nũquid tale ſtatutũ comprehendat eccl̃iaſticas perſonas in.d.c.numero.15. car.140.

Statutũ diſponẽs ꝙ cuſtos ville teneat̃ cape malefactorẽ i villa.an poſſit cape clericũ malefactorẽ i villa i.d.c.nu.16.car.140

Statutũ nõ loquẽs ſpẽaliter de clerico ſed gnãliter diſponẽs ſuper ꝯctib⁹ vel quaſi vel ſup aliis actibus hoium ꝙ ſiue agat̃ ꝯtra clericũ in foro eccleſiaſtico ſiue i foro ciuili talis lex clericos ligat in.c.qđ clericis de foro cõpe.nũero.71. car.142.

Statutũ ſi diſponat ꝙ niſi emptor poſſeſſionẽ rei empte appꝛehẽderit i.annũ ꝯctus ſit nullus ſeu preſumat̃ ſimulat⁹.laycus elapſo ãno ſi agit ꝯ clericũ ad preciũ i foro eccl̃iaſtico an iſtud ſtatutũ allegari poterit.i.c.qđ clericis d̃ ſo.ꝯpe.nũero.73. 142.

Statutũ ſi ꝯꝑhẽdit pſonã dicem⁹ ne ꝯꝑhẽdẽ pſonã clericũ lꝫ ĩ foro ſclari agat.i.c.qđ clericis de ſo.ꝯpe.nũero.75. car.143.

Statutũ ſeu ꝯſuetudo illi⁹ ꝯ quẽ iducit̃ i d̃cliorib⁹ tã i foro eccleſiaſtico q̃ꝫ ſeculari ſemp ſeruãdũ erit.in.c.qđ clericis de foro competenti.numero.76. car.143.

Statutũ ſi diſpõat nobilẽ nõ poſſe recipere ceſſioneꝫ actionũ ꝯtra popularẽ an valebit facta nobili per eccleſiã in.c.qđ clericis de foro competenti.nũero.78. car.143.

Statuto laycoꝝ ſi caueat̃ ꝓbationẽ mutui fieri nõ poſſe p teſtes laycus ſi litigat in foro eccl̃iaſtico ꝯ clericũ an illo ſtatuto aſtringat̃ in.d.c.nũero.81. car.143.

Statuto Mutie cauet̃ ꝙ ſi aliq̃ res mobil̃ vl̃ imobil̃ ab aliq̃ poſſeſſa ab eo euicat̃ ꝙ ñ teneat̃ ei ſtitutẽ poſſeſſor niſi ſtitu to ſibi p̃cio q̃ oñdẽt ſe emiſſe.Modo Bonon.litigat Mutie ꝯ mutineñſeꝫ ⁊ obtinuit ſñiam pro ſe nũqd bononiẽ.vigoꝛ ſtatuti mutinẽ.p̃ciũ reſtituere teneat̃ in.d.c.nũero.83. car.143.

Statuto cauet̃ vbi ſũt iudei ꝙ vſurari⁹ nõ teneat̃ reſtituẽ pign⁹ ei q ſe ꝓbauerit dñꝫ rei pignorate niſi pri⁹ ſtituto d̃bito. modo res clici vl̃ ex̃nei fuit pignorata dño inſcio vtꝝ teneat̃ reſtituere ante reſtõneꝫ in.d.c.nũero.84. car.143.

Statutũ ſi diſponat ꝙ ꝓgẽit⁹ ſuccedat ꝙ lꝫ ſc̃dogẽit⁹ poſtea clericus efficiat̃ an iſta ꝯſuetudine ligabit̃ i.d.c.nu.90.cã. 143.

Statuto cauet̃ ꝙ ſtãtib⁹ maſcul̃ fẽie ñ ſuccedãt.an iſtõ ſtatutũ feminis effectus mõialib⁹ vel religioſis p̃iudicet.in.d.c.qđ clericis.nũero.91.⁊ nũero.114.⁊ nũero.115. car.143.

Statutũ ſ̃uens eccl̃eſiis ſi nõ fuerit approbatũ p eccleſiã an ⁊ quãdo teneat in.d.c.nũero.95. car.143.

Statuto ſi caueat̃ creditorẽ audiri nõ debẽ certo tẽpore elapſo poſt debitũ ꝯctũ laycus effect⁹ clericus in ſo.eccl̃iaſtico an ſe ex illo ſtatuto iuuare poterit i.d.c.nũero.96. car.143.

Statutũ iducẽs ſatiſfationis p̃ſumptionẽ poſt d̃criatũ tpe an ⁊ quãdo valeat in.d.c.nũero.97.cũ nũero.ſeq. car.143.

Statuto cauet̃ ꝙ ſi clericus d̃ciaueris foꝝ ptãtis ſit ex̃ cõit̃ ꝓtectionẽ an tale ſtatutũ validũ ſit i.d.c.nume.102. car.144.

Statuto cauet̃ ꝙ iudex teneat̃ ſeq libros mercatoꝝ i iudicãdo an ſit validũ i.d.c.nũero.111.cũ nume.ſeq. car.144.

Statutũ feminis derogãs in ſuccedẽdo an dicat̃ iniurioſum in dicto.c.numero.119. car.144.

Statutũ ſimpliciter ꝑmiſſiuũ laycoꝝ an cõprehẽdat clericũ in ſuo ſauorẽ in.d.c.nũero.123. car.144.

Statutũ laycoꝝ vbicũꝗ clericũ p̃uilegiat ſi ẽ min⁹ rõnabile ñ prodeſt clerico in.d.c.nume.125. car.144.

Statutũ laycoꝝ diſponẽs ꝓpter publicũ bonũ an cõprehendat clericos in.d.c.numero.129. car.145.

Statutũ ⁊ ꝯſuetudo q̃lr differãt i.d.c.nu.140. car.146.

Statuto cauet̃ ſi ſubdit⁹ ſtatuẽtis faciat dõationẽ ꝙ duo notarij adhiberi d̃beãt.Et qđ ſi ſubdit⁹ dõauit clerico an talis donatio valeat duob⁹ notarijs nõ interuenientib⁹ in.c.ex tenore de foro compe.numero.17. car.151.

Statuto cauet̃ ꝙ ptãs cãm viduaꝝ diſponẽ tenent̃ ſm equitatem quib⁹ reſtringere i.d.c.nume.18. car.151.

Statutũ loquẽs de vidua an intelligat̃ ꝓprie de vidua q̃ habuit viꝝ.i.c.ex tenore de ſo.cõpe. nu.22. car.151.

Statuto cauet̃ ꝙ ſine ꝯſenſu duoꝝ ꝓpinquoꝝ mulier adit̃ nõ poſſit.ptes an ab h̃ ſtatuto dãte formã in actib⁹ gerẽdis recedere poterũt in.c.ſi diligẽti de ſo.ꝯpe.nu.61. car.154.

Statuto florẽtie cauebat̃ ꝙ ꝓ forẽſe ciuis florẽtin⁹ ñ poſſꝫ ſacẽ ſecuritatẽ.qdã florẽtin⁹ fecit ſecuritatẽ renũciãs tali ſtatuto. nũquid talis renũciatio valuit.i.d.c.nu.63. car.154.

Statuto cauet̃ ꝙ frater excludat ſororẽ in ſucceſſiõe ptis an ſr huic ſtatuto r̃nũciat̃ poſſit i.d.c.nu.64.cũ plu.ſe. car.154.

Statutũ punit̃ aliquẽ pcutiẽtẽ i platea an extẽdat̃ ad pcutiẽtẽ aliquẽ i palatio.i.c.cũ ꝯtigat d̃ ſo.ꝯpe.ñ.141.cũ plu.ſe. 169.

Statuto epiſcopi cauetur ꝙ ſi clericus de adulterio vel furto conuictus ſine ſpe diſpenſationis reddatur ĩhabilis ad beneficia eccl̃iaſtica obtinẽda an talis ꝯſtõ extẽdat ſe ad bñficia ex̃ dioceſiꝫ ſtatuẽtis ſita i.c.poſtulaſti d̃ ſo.ꝯpe.ñ.78. car.176.

Statutũ epi ſi diceret ꝙ furtũ cõmittẽs debeat excõicari.cũ cũ furans extra territoriũ an ligat in.d.c.nũero.83.cũ nũero ſequen.Et qđ de ſtatuto municipij ibidẽ. car.177.

Statuti ex diſpõne ꝙ ſiqs pp facinora ſua pdat nobilitatem q̃litatẽ intelligat̃ in.d.c.numero.123. car.180.

Statuto cauetur q marito effecto rebelli nõ poſſit vxor eiꝰ ſtare in ciuitate. an marito rebelli mortuo illud odiũ ꝑ vxorem ceſſabit. in. c. ex parte. ij. numero. 3. car. 186.
Statuto caueť florẽtie nullũ florẽtinũ poſſe trahi niſi ad curiã florentinã ſub pena capitis. nũ florẽtinꝰ trahiť ad curiaʒ epi florẽtini an trahi poſſit ſine pena illiꝰ ſtatuti. in. c. cõqueſtus de fo. ꝯpe. numero. 2. cũ nũero ſequẽ. car. 184.
Statutũ laycorum ſi loquiť de ſacrilegio intelligitur de ſacrilegio put a lege ciuili capiť in. d. c. ꝯqſtꝰ. nu. 41. car. 186.
Statutuʒ i terris ĩpalr ſubiectis eccľie editũ in dubio reduciť ad terminos iuris canonici in. d. c. nũero. 42. car. 186.
Statutũ loquẽs de ꝑlato an in capľo vel collegio locũ hẽat in. d. c. dilecti de fo. compe. nũero. 41. car. 188.
Statuto caueť q primogenitus oẽs alios fratres excludat in feudo an illud ſtatutũ ad bona allodialia extendatur in. c. ſi diligenti de fo. compe. numero. 157. car. 169.
Statuto cauetur q filie nõ ſuccedat patri cũ fratribus an in filia nupta extra territoriũ locũ habeat i. c. propoſuiſti de fo. compe. numero. 31. cũ plu. ſequen. car. 194.
Statuto cauetur q fur nõ poſſit furcha ſuſpendi niſi furatus fuerit valorem centũ ipſe furatus eſt Bonoñ. decẽ. poſtea acceſſit mutinã ⁊ furatus eſt viginti. deinde acceſſit ferrariaʒ ⁊ furatus eſt ſeptuaginta ⁊ ibi deprehẽſus q defendit ſe q non poſſit furcha ſuſpendi. an furta alibi per eũ cõmiſſa furtũ iſtũ aggrauent in. c. licet de foro competẽti. numero. 40. cum numero ſequenti. ⁊ numero. 44. car. 198.
Statutũ ſi diſponat q cõdemnatus in centũ ponať in banno aliqs fuit ꝯdemnatus in qnquaginta ꝑ vnã ſententiaʒ. ⁊ per aliã ſniam in aliis qnquaginta an coadinnari poterũt vt ponatur in bãno in. d. c. lʒ. nũero. 45. cũ plu. ſeq. car. 198.
Statutum diſponens q nullus poſſit eſſe bidellus niſi ſit ciuis nihilominus hñs domicilium hic lʒ alibi oriundus. hẽt eſſe ciuis ⁊ poterit eſſe bidellus i. d. c. lʒ nũero. 77. car. 200.
¶ Stipulatio an fuerit valida cũ ſtipulor a te ſtichũ. ⁊ tu de vno itelligas ⁊ ego de alio in. c. i. de iudi. nũero. 85. car. 12.
¶ Stupri accuſatio lʒ tollať qnquẽnio tñ ſtuprũ cõmiſſum cum violentia nõ tollitur qnquẽnio. in. c. atſi clici. §. de adulteriis de iudi. numero. 36. car. 34.
¶ Subditis an reprehẽdere prelatos licitum ſit in. c. nouit de iudi. numero. 219. car. 73.
Subditi vbi de ſuperioribꝰ opprimãtur qd agendũ. in. c. lʒ ex ſuſcepto de fo. compe. nũero. car. 148.
Subditus extra territorium delinquẽs cui ſubmittitur in. c. cum contingat de fo. compe. nũero. 46. car. 169.
Subditus rõne domiciliĩ dũtaxat an ſubditus eſſe deſinat. in c. propoſuiſti de fo. cõpe. nũero. 15. car. 193.
Subditus proprie quis dicatur in. d. c. nũero. 3. car. 193.
¶ Subtilitates quare in cauſis eccleſiaſticis improbanť. in c. dilecti de iudi. numero. 12. cum plu. ſequen. car. 42.
Sub iſto verbo angſicis perſone repreſentate puta collegia capitula ciuitates an comprehẽdãtur. in. c. dilecti de foro cõpetenti numero. 41. car. 188.
Superior cõmittens cãm ſimpliciter ⁊ pure ſm veritateʒ an propter hoc intendit tollere ordinem iudiciarium in. d. c. dilecti de iudi. numero. 29. cum numero ſequen. car. 43.
Superiorẽ recognoſcẽs. iudicẽ ordinariũ in ſuis cauſis an ⁊ quando conſtituere poſſet in. c. nouit de iudi. numero. 156. cũ numero ſequen. car. 70.
Superior dñs feudi ſollicitat ⁊ compellit dominũ imediatũ vaſallis iuſtitiã miniſtrare ⁊ eo negligente ipſe ſupplebit i. c. ex tranſmiſſa de fo. cõpe. nũero. 11. car. 119.

Tabellio.

Qui cõmiſit falſum in officio. remotus fuit ab officio. an poterit de nouo tabellio creari an nõ i. c. atſi clici de iudi. nu. 59. ⁊ nu. ſe. car. 24.
Tabellio ſi ſcripſit primo dictũ vniꝰ teſtis deinde ſcripſit. idẽ per oia dicit aliꝰ teſtis ſiue ſub eadẽ die ſiue ſub alia. an talis ſcriptura valeat i. c. lʒ ex ſuſcepto de fo. ꝯpe. nũero. 56. car. 148
¶ Teſtamentũ factũ ꝯ libertatẽ prelati vel regule an ſit validũ in. c. clerici de iudi. nũero. 77. car. 50.
¶ Teſtator mille vxori legauit ſi habitum tertiĩ ordinis ſuſcepit an ſufficiat aſſumpſiſſe ⁊ poſtea dimittere. in. c. at ſi clerici de iudi. numero. 62. car. 14.
Teſtator ſi mandet ſolui oibus ꝓbantibus ſe debere recipere qualiter itelligi debeat in. d. c. nu. 107. cũ nu. ſeq. car. 19.
Teſtator ſi inſtituit clericũ grauans eũ q det ticio decẽ ſubiiciens eũ foro poteſtatis ſecularis an eũ tali foro ſubiicere poſſit in. c. ceterũ de iudi. numero. 19. car. 39.
Teſtãr voluit q domꝰ ſua perueniret ad maiorẽ de domo. qs dicať maior in. c. nullꝰ de fo. ꝯpe. nũero. 34. car. 101.
Teſtãr legauit cẽtũ clico cũ hͣ q pmittat ſe ꝯueniri corã layco vel cũ hͣ vt nõ ꝯueniať corã ſuo iudice ꝯpetẽti an talis diſpõ ſit valida in. d. c. nullus de fo. ꝯpe. nũero. 106. car. 105.
¶ Tenuiſſe opinionẽ qualiter exponiť in. c. ſi diligenti de foro compe. numero. 3. car. 152.
Teſtes repñtãtes ſe i iudicio eo ipſo q ſe repñtãt ad teſtificandũ an ꝓſumãť requiſiti i. c. i. ð iud. nu. 13. Et qd ſi teſtis nũqͣ fuerit in iudicio ⁊ nũc ſe repreſentat an preſumať citatꝰ ⁊ ſic reſpõdere teneať vel nõ ibidem. car. 7.
Teſtes preſens in iudicio nõ citatus poteſt iurare ⁊ deponere in eo. c. i. de iudi. nmero. 26. car. 8.
Teſtis vnꝰ cũ iuramẽto partis an ſufficiẽter ꝓbat fundamẽtũ iuriſditionis in. c. ceterũ de iudi. nũero. 14. car. 38.
Teſtes ðponẽtes ticiũ cognouiſſe ſemproniã violẽter an probãt in. c. quia. V. de iudi. nu. 3. cũ. ii. ſeq. car. 39.
Teſtis qñ induciť coraʒ iudice añqͣ depõat an ðr iductꝰ i. c. examinata de iudi. numero. 4. car. 79.
Teſtari pupillus malis doli capax an poſſit in. c. qualiter de iudi. numero. 30. car. 88.
Teſtes an recipiendi ſint ante litis ꝯteſta. in cauſa electionis in. c. cauſam de iudi. numero. 21. car. 89.
Teſti ſi opponatur q eſt vſurarius cognitio ad quẽ mitti dʒ in. c. verum de fo. compe. numero. 37. car. 123.
Teſtes qualiter examinãdi ſunt in. c. licet ex ſuſcepto de foro competenti numero. 34. car. 148.
Teſtis ſi dicat ego depono ita vt talis teſtis depoſuit an probet in. c. lʒ ex ſuſcepto de fo. cõpe. nũero. 55. car. 148.
Teſtes ⁊ inſtrumẽta quo ad probandũ an eqparenť in. d. c. ſi diligenti de fo. compe. numero. 18. car. 153.
Tẽritoriũ qd ſit ⁊ vñ dicať i. c. cũ ꝯtigat ð fo. ꝯpe. ñ. 120. 167.
Teſtis falſus teſtificans in quo loco puniri debeat in. c. lʒ de fo. cõpe. numero. 38. cum. ii. nu. ſequẽ. car. 197.
¶ Tempore feriato expediri an poteſt res tẽpore peritura i c. ſignificauerũt de iudi. numero. 33. car. 94.
Tẽpore feriato res deſiderãs celeritatẽ ⁊ reſpiciẽs publicam vtilitatẽ an expediri poterit i. d. c. nũero. 34. car. 94.
Tẽpora noſtra ſunt qbꝰ nõ ſoluʒ merita ſʒ corpꝰa ipſa boīum defecerũt in. c. qð clicus de fo. ꝯpe. nũero. 47. car. 141.
¶ Tractatꝰ ẽ qñ multitudo ꝯgregať ⁊ qlʒ dicat qð ſibi vr̃ i. c. decẽnimꝰ ð iud. ñ. 1. ⁊ q tractať ẽ minꝰ qͣ ẽmiſť ibið. ñ. 3. 17.
Tractatus ois in cauſis eccľiaſticis an ſit ꝓhibitus laycis in dicto. c. numero. 4. car. 17.
Tranſitus de vna exceptione fori declinatoria ad aliã an fieri põt i. c. ex pte. ij. de fo. compe. nũero. 12. car. 182.

Vagabũdus.

Nõ cogiť rñdẽ i loco vbi reptꝰ eſt ſi velit cauẽ q i loco domiciliĩ rñdebit i. c. poſtulaſti de fo. ꝯpe. nu. 67. Et an vagabũdus ſit neceſſario remittẽdus ibidẽ nũero. 69. car. 176.
Vagabũdus qs dicať i. c. lʒ de fo. ꝯpe. nũero. 56. car. 195.
¶ Vaſallus ſi eſt clicus an pares curie eius iudiceſ erũt i. c. ceterum de iudi. numero. 15. car. 38.
Vaſallꝰ dr̃ magis ſubiectꝰ dño qͣ ſubditꝰ ple. i. d. c. ñ. 22. 38.
Vaſalliꝰ ligãs ſpõte corã iudice ordiario dño feudi ſciẽte ⁊ ꝯdicẽte an tũc dicať ſnia lata ab eo valẽ i. d. c. nu. 34. Et qd ſi vaſſallꝰ litiget dño ignorãte corã ordiario ibið nu. 35. cã. 39.
Vaſalli qd ſi litigãt dño ſciente ⁊ nõ ꝯdicente coraʒ alio iudice in. d. c. numero. 36. car. 39.
Vaſalli q poſſint alteriꝰ iuriſditionẽ ꝓrogare an ſit abſolute verũ in. d. c. numero. 38. cũ plu. ſequen. car. 39.
Vaſallus ſi nõ vult eligere poſtqͣ dño eligit an electi p dñm poterũt cognoſcere ⁊ diffinire ibidem. nũero. 81. car. 40.

Vaſallus ſi ſpoliaſ a dño p violẽtiã; an īterdicto vñ vi ꝯ dñs feudi agere debeat nn nõ. ⁊ qd ſi dñs ngat de ſpoliatiõe factn n vaſallo an poterit ngere dñs interdicto vnde vi corã pari- bus curie in.d.c.ceterum.de iudi.numero.86. car.41

Vaſall⁹ an poterit dñm de furto accuſare in.d.c.ñ.87.car.41

Vaſallus negnns dominum eſſe dñm feudi an a iure ſuo cadat in.d.c.numero.105. car.41

Vaſall⁹ copulãs amicitiã cũ inimicis dñi an poterit ſeudo p̄- uari in.d.c.ñ.106.⁊ nu.109.⁊ an faciẽs ligam cũ inimicis dñi preſumaſ pditor remiſſiue ibidem.numero.107.⁊ qd ſi per- miſit inimicos dñi pertrãſire.ibidem.numero.108. car.41.

Vaſallus ſi negat dñm feudi eẽ dñm dñs feudi nõ poterit co- gnoſcere an ſua ſit iuriſditio in.d.c.ñ.11.cũ plu.ſeq. car.41.

Vaſallus puniſ pena indignatiõis dñi q̃ eſt pena cõminatio- nis priuandi cũ feudo in.d.c.numero.116. car.41.

Vaſallus ⁊ ſic ſubditus nõ rõne nude iuriſditionis an pote- rit iuriſditionem alteri⁹ iudicis ꝓrogare ⁊ nõ rñdere corã dño feudi in.c.ex trãſmiſſa.de foro compe.numero.2.car.118.

Vaſallũ dñi ſpoliãs corã q̃ ꝯueniaſ i.d.c.ñ.117.cũ ñ ſeq.cã.41.

Vaſallus an poſſit in aliũ q̃ in dñm vel in pares iuriſditionẽ ꝓrogare.c.ex tranſmiſſa.de foro compe.numero.5.⁊ qd ſit ꝓ rogare iuriſditionẽ ibidem remiſſiue.cũ numero ſeq.car.118.

Vaſallus bñs plures dños vnũ mediatũ ⁊ alteꝝ imediatũ. iuriſditio p̄mo ſpectat imediatũ.⁊ in ſubſidiũ recurriſ ad me diatũ in.c.ex trãſmiſſa.de fo.cõpe.numero.10. car.118.

Vaſallo precipit dñs ne in ſpectantibus ⁊ ꝯcernentibus feu dũ corã alio iudice rñdeat in.d.c.numero.17. car.119

Vaſall⁹ ⁊ qlz alr ſubiect⁹ q̃ rõne nudi exercitĳ iuriſditõis iui to dño iuriſditõe; alteri⁹ ꝓrogare nõ põt in.d.c.ñ.22.car.119.

Vaſallus ſi ꝯueniaſ corã delegato añq̃ cõſtet de negligẽtia dñi feudi ⁊ ipſe declinet an ſatiſdare teneaſ de redeundo ad delegatũ dño negligẽte in.d.c.numero.69.cũ ñ ſeq. car.122.

Vaſalli ẽt ſi ſint clici p dñm feudi ſecularẽ ſiue eccliaſticũ qõ feudalẽ termĩari dꝫ in.c.veꝝ.ð fo.ꝯpe.in p̃n.capli. car.122.

Vaſallus recognoſcendo nõ dñm in dñm an aliqd p̄iudiciũ faciat dño in.c.verum.de ſo.compe.numero.94. car.126

¶ Vbicũq; qs inhabilitaſ gñalr ad iudiciũ ⁊ reſpectu certi actus habilitaſ.ꝙ quo ad illũ actũ nõ ſolum p ſe agere pote rit.ſꝫ etiam ꝯſtituere ꝓcuratorem poterit in.c.intelleximus. de iudicĳs.numero.2.cũ plu.ſequen. car.44

Vbicũq; appet ex actis male actũ ⁊ ex eiſdẽ appet ꝙ in alia cã bñ potuiſſꝫ agi.iudex nõ põt ex illa apta cã ꝯdẽnare.ſꝫ reũ abſoluere dꝫ.nihilomin⁹ in ſnia ex illa cã reſeruabit ius age re poſſe in.c.examinata.de iudicĳs.numero.8. car.79.

¶ Venditio vnius rei facta.p decẽ valentis mille cum addi tamento alterius rei an cẽſeaſ eſſe ꝑmutatio an vẽditio in.c. quanto.de iudi.numero.8. car.20.

¶ Veniens de longinquo cũ lrĩs ꝓcurationis dicens ſe ſo- re illam de quo lr̃e loquunſ an ei credendũ ſit in.c.cum depu tati.de iudi.numero.14. car.85.

Veniẽs ad curiã ex cã probabili puta vt videat filiũ ſtuden- tem vel cã deuotionis an habeat ius reuocandi.in.c.licet.de foro compe.numero.81.cum.ĳ.ſeq. car.200.

¶ Verbũ ſatiſfactio qd iportat in.c.i.de iudi.ñ.133. car.15.

Verbũ p̄ſumãt qd iportat i.c.dcernim⁹.de iudi.ñ.9. car.17.

Verba enunciatiua que nõ poſſunt prodeſſe nõ debent obeſ ſe in.c.ceterum. de iudi.numero.58. car.39.

Verbo mãdam⁹ ſupior vtiſ qñq; delegãdo cãꝫ.cõiter tñ vtiſ verbo p̄cipimus in.c.q2.v.de iudi.numero.14. car.60.

Verbũ induperis eſt verbũ executiuũ qualiter intelligiſ in.c. examinata.de iudi.numero.7. car.79.

Verbũ plenã iuſticiã qd iportet i.c.q̃r.de iudi.ñ.5. car.87.

Verbũ ꝓlatũ a iure multiplr̃ intelligibile qualr̃ intelligi de- beat in.c.nullus.de iudi.numero.32. car.101.

Verbum traxerit quomodo intelligatur in.c.ex traſmiſſa. de foro compe.numero.2. car.118

Verbum careat lꝫ in futuro tpe.pferaſ eſt tñ canon late ſentẽ tie in.c.ſi diligenti.de foro compe.numero.90.⁊ qd ſi appo- naſ verbũ penitus ibidem.numero.91.cũ plu.ſeq. car.157.

Verbum priuetſ.careat.cadat.pdat ſunt v̄ba nãlr ꝓuatiua.⁊ in quocũq; tpe proferanſ ſunt canon ferende ſentẽtie in.d.c. ſi diligenti.de foro compe.numero.118. car.158.

Verba iſta pleno iure quid importent in.c.conqueſtus.de fo ro competenti.numero.9. car.184.

Verbum quondam eſt verbum recte de preſenti abnegatiuũ in.d.c.conqueſtus.numero.15. car.184

Verbũ collata ⁊ v̄bũ relicta qd iportẽt i.d.c.ñ.22. car.185.

Verbum forte incertitudinẽ ⁊ dubitationẽ an inducat in.c. ſignificaſti.de foro compe.numero.11. car.189

Verbũ ſubĳcere qd importat in.d.c.numero.21. car.190

Verbum poſtmodum longum interuallum denotat in.c.p̄- poſuiſti.de foro compe.numero.1. car.192.

Verbum habuit de p̄terito conceptum an tollat tempus pre ſens in.d.c.numero.23. car.193.

¶ Veritas legib⁹ amica eſt in.c.dilecti.de leg.numero.35.⁊ cum pluribus ſequen. car.43

¶ Vicarius epiſcopi an poterit eſſe ille qui fuit iudex male- ficiorum in.c.i.de iudi.numero.34. car.19.

Vicari⁹ epi nõ ſolũ ſubditos ſꝫ ẽt ipſos ſuffraganeos excõica re põt.lꝫ pp honeſtatẽ reſpectu ſuffragãeoꝝ ſit ſibi interdicta ptẽs in.c.ſi qs ꝯ clericũ.de fo.ꝯpe.numero.63. car.112.

¶ Vitium reale pati dicitur eccleſia ſi fuerit violenter occu pata in.c.quia.v.de iudi.numero.21. car.59.

¶ Vidua lꝫ ſub protectione eccleſie ſit laicã tñ coraꝫ iudice eccl̃iaſtico non poteſt ꝯuenire niſi ex nõ nata iudicis negligẽ tia in.c.ex tenore.de foro compe.numero.9. car.151.

Vidua an dicaſ hñs maritũ inutilẽ puta hñs maritũ in car- cerem in.d.c.numero.20.⁊ qd de illa que nunq̃ habuit virũ an vidua dicatur ibidem.numero.21. car.151.

¶ Villa ſi teneſ ad extiatõeꝫ roharie p depdatores ſcẽ.ꝓba tio p teſtes an fieri debeat i.c.ſi dilecti.ð fo.ꝯpe.ñ.37. car.188

¶ Violans priuilegia eccl̃ie accuſat⁹ fuit corã iudice eccl̃ia ſtico ⁊ fuit excõicat⁹ poſtea corã ptãte accuſaſ vt deportetur. ipſe dicit ſe ſemel fuiſſe accuſatũ de illo crimĩe ⁊ punitũ an be ne dicat in.c.verum.de foro compe.numero.37. car.128

¶ Vim facere an qs dicaſ q liberam poſſeſſionem aduerſa- rĳ non relinqt in.c.quia.v.de iudi.numero.1. car.59

¶ Vinculũ duplex difficili⁹ rũpiſ in.c.i.de iudi.ñ.113. car.14

Vir ſtipulans alimenta pro ſe an videatur ſtipulaſſe ẽt pro vxore in.c.nullus.de iudi.numero.46. car.102.

Vita breuis.ars vero longa.tempus acutum.experientia do fallax in.c.clerici.de iudi.numero.48. car.49

Vniuerſitas an poterit iurare de calũnia per ſindicum in.c. paſtoralis.de iudi.numero.21. car.77.

Vniuerſitas ⁊ cõitas vim turbatiuam an inferre poſſit in.c. conqueſtus.de foro compe.numero.11. car.184

Vnum ⁊ idem accidẽs applicaſ diuerſis formis vt aſſumat naturam illoꝝ in rubrica.de iudi.numero.30. car.4.

Vnumquodq; diſſoluitur eo vinculo quo ligatur in.d.c.i. numero.112. car.14

Vnus de eccleſia impetrare poteſt.ſed non agere in.c.licꝫ ex ſuſcepto.de foro compe.numero.2. car.146

¶ Voluntas ſemel poſita an durare p̄ſumaſ.⁊ ſic an inimici tia ſemel deducta ꝑpetuo durare p̄ſumaſ in.c.i.de iudi.nume ro.10.⁊ an ſemel inimic⁹ ſemꝑ p̄ſumaſ inimic⁹ ibidẽ. car.5.

¶ Votum emiſſum calore iracundie an vouentem obligat in.c.quod clericis.de foro compe.numero.109. car.134.

¶ Vſurarĳ an ipſo facto infames ſint in.c.ſi diligenti.de fo ro competenti.numero.111. car.158.

Vſurari⁹ ſi is cui reſtituere tenetur vſuras vagaſ p mũdum. an vagare teneaſ in.c.poſtulaſti.de foro ꝯpe.nu.70. car.176.

Vſure de iure ciuili nunquid hodie ſunt prohibite in.c.verũ. de foro competenti.numero.161. car.134.

¶ Vſurpare in malam partem capitur in.c.conqueſtus.de foro competenti.numero.10. car.184

¶ Vſus actionis an de iure canonico dicatur ſublatus in.c. examinata.de iudicĳs.numero.13. car.79.

¶ Vtile dñium aut directum an accipiaſ preſcriptiõe in.c. ceterum.de iudi.numero.103. car.41.

F I N I S.

[illegible]

Andree Barbatie ſicculi. J. U. inter
pꝛetis conſumatiſſimi in ſecun-
dum decretaliũ opulentiſſi

ma cōmentaria: cum quibuſcunq; eiuſdem auctoris ad-
ditionibus ⁊ repetitionibus. Additis innumeris
naturalibus: theologicis: ⁊ legalibus apoſtil-
lis: congruis locis: pꝛout materie conue-
niebat: in margine appoſitis. Nec nō
elegantiſſima tabula: que omnes
cum pꝛincipales: tum etiā in-
cidentes queſtiones. Et
queq; notatu digna
ſm̄ alphabeti oꝛ
dinem recte
⁊ mirifice
demon
ſtrat.

✠

De Toꝛtis.

¶ Celeberrimi ac excellẽtiſſimi diuini humaniq; iuris Monarche. Nec nõ immortali ingenij ⁊ memorie munere preſulgẽtis generoſi Equitis apoſtolici ac inuictiſſimi Arragonum Regis conſiliarij meritiſſimi. D. Andree Barbatie ſiculi ſcripta cum quibuſcũq; ſuis repetitionibus ſup ſecundo decretalium additis multis eiuſdem auctoris additionibus. Nec non quãplurimũ doctorũ elle gãtiſſimis naturalibus theologicis ⁊ legalibus apoſtillis fauſtis auibus incipiunt.

Incipit liber

ſecundus decretalium in titulo de iudicijs qui ſm dominũ Anto. difficilius eſt.
1 Et ſecundum do. Abb. eſt difficilior liber ⁊ vtilior alijs libris decretalium ⁊ ſm Goffredum continuatur ſic. Expeditis preparatorijs iudiciorum ad iudicia ipſa veniamus. Sequitur Joan. an. Sed re vera fuit continuatio gloſarum iuris ciuilis in rubrica. ff. eo. ⁊ in rubrica. C. eo. Et pro certo non eſt bona cõtinuatio ex eo quia deberet fieri ad proxima. l. ij. ff. de ſtatu ho. Forte ppter hoc. d. Anto. hic dat ſecundam continuationem. ¶ Uiſis inſtrumentis quibus iudices iudicant. ſ. de legibus. conſtitutionibus. conſuetudinibus. viſo etiam de poteſtate iudicum reſtabat d iudicijs ⁊ eorum partibus videre. ¶ Pro certo hec continuatio laborat eodẽ morbo quo ⁊ prima. Superuenit. d. Cardi. ⁊ continuauit ſic. Uiſo de arbitris qr arbitria redacta ſunt ad inſtar iudiciorum. l. i. ff. de arbi. idõ viſo de arbitris videndum eſt de iudicijs. ⁊ hec continuatio fit ad proxima ſm eũ ⁊ hanc tacito auctore attribuit ſibi ſuppremus doct. do. Abbas conſiculus meus hic. ¶ Pro certo vterq; male loquitur. Et contra eos ar-
2 guo ſic. † Exemplum debet precedere exemplatum. l. in teſtã. la grande. ff. de condi. ⁊ demo. Si ergo arbitria ad inſtar iudiciorum inuenta ſunt ſequitur q per prius debuit tractaſſe de iudicijs ⁊ poſtea de arbitris. Et ſi quiſpiã
a dixerit † q tunc continuatio fit ad proxima [a] quando fit d titulo ad titulum. ſed quando fit de libro ad librũ fit ad remota ſingularis eſt glo. in rubrica. ff. de cõditione furtiua. quam ſic allegant moderni in rubrica. ff. ſolu. ma. ⁊ in rubrica. ff. de le. primo. ⁊ in rubrica. ff. de verbo. oblig. Pro qua dico fore tex. l. i. ij. §. quintus ⁊ §. ſexta C. d veteri. iure. enucle. quam g'o. limito niſi liber tractaret de materia libri precedentis quia tunc fit continuatio de libro ad librum glo. eſt in rubrica. ff. de actio. empti. quã moderni reputant ſingu. in rubrica. ff. de accuſ. Ego adduco in argumentum peregrinũ tex. in. c. qualiter. §. debet de accuſa. ⁊ in. c. prudentia. §. ſexta de offi. dele. vbi illi. §. continuantur ad principiũ legis ex eo quia tractãt de materia illius. Cum ergo hic ſit caput libri ideo non eſt admiratione dignum ſi fiat continuatio ad remota ⁊ in genere. quia ad illam glo. ⁊ cõmunem doctrinam do
3 centum do verum ⁊ facile reſponſum vz † q continuatio tunc non fit de libro ad librum quando congrue fieri nõ poteſt. nam tunc non fit de titulo ad titulum. ita ſing. probatur in. l. i. ff. ſi tabule teſtamenti nulle extabunt vbi iuris conſultus continuat ſe ad tractatum de bonorũ poſſeſſionibus ex teſtamento ⁊ non ad proximum tractatũ ſi quid in fraudem patroni. Et ad hoc nouiſſime adduco tex. in. l. ij. ff. de ſta. ho. in d. proximos atq; coniunctos titulos applicãtes prout res patitur vbi ꝯtinuatio tunc fit ad proxima quando hoc patitur materia ergo ſi hoc non patit nõ fit ad proxima ſed ad remota potius ergo ſequitur q eodẽ mõ debet fieri de libro ad librũ vt fiat ad proxima ſi materia hoc patiatur. Et ad hoc adduco glo. valde ſolennem in rubrica. ff. de ver. ob. que dicit q viſo de obligatione in genere in primo titulo. ff. de actio. ⁊ oblig. videndum eſt de obligatiõe in ſpẽ que eſt ex verbis. ecce nunc qualiter liber continuatur ad proximũ
4 titulum libri precedentis. ¶ † Et ſciendũ eſt q liber cõſideraẽ dupliciter. ¶ Uno modo pro volumine vt in. l. librorum. ff. de leg. iij. ⁊ iſto modo non capitur hic. Alio modo conſideratur liber partialis ⁊ iſto modo capitur hic. Eſt enim pars iſte liber huius voluminis decretalium. Et hanc diſtinctionẽ tradidit Andreas de piſis vt referunt ſcriben. in rub. ff. ſolu. ma. ⁊ Joã. monachus in rubrica de ſum. trini. lib. vj. Et ex iſtis elicitur hec cõcluſio
5 † q vbi continuatio de libro ad librum poteſt fieri in titulo proximo eſt fienda als ſecus facit glo. in rub. ff. de iur. om. iudi. ⁊ in rubrica. ff. de poſtulan. ⁊ in rubrica. ff. de in integ. reſti. ⁊ per conſequens ſequitur q concluſio cõmunis non procedat. ¶ Sed hoſti. in ſumma huius titu. in principio continuauit hoc modo. Ex ore ſedentis in throno pcedit gladius bis acutus quo inſtruimur rectas dare ſententias ⁊ contra iuſticiam nulli parcere.

a ¶ Ad prima Adde d. Jaſo. de may. in rubrica inſtitutionũ nũero. iiij. vbi diffuſe per duas colũ. de iſta materia loquitur cõgerẽdo quicquid dici ⁊ excogitari poteſt ⁊ inter cetera adducit. d. And. non hic ſed in repetitiõe. c. teſtimonium infra de teſti. cuius opiniones ad celũ extollit vide ibi qr omnia neceſſaria habebis. ⁊ vide que in iſta materia diximus in apoſtillo. ſ. in rubri. de offi. delega. nũero pzio vbi ſ ⁊ multo plura adiecimus.

Sed vnicuiqʒ ꝙ ſuum eſt tribuere. ideo habito tractatu
de creatione iudicum eccleſiaſticorum ⁊ explicitis pre/
paratorijs iudiciorũ videndũ eſt de iudicijs. ℭ Pro
certo iſta continuatio laborat eodem morbo quo labo/
rarunt ⁊ alie fit enim ad remota. Et ſi quiſpiam oppo/
nat nonne imperator ipſe continuauit ſuũ librum inſtitu
tionum Ad primum in genere ⁊ non in ſpẽ ad proxima
⁊ idem fecit in quarto lib. vbi illũ continuauit ad terti/
um in genere ⁊ idem fecit iuriſconſultus in. l. i. in princi
pio. ff. ad trebel. Quia ad hoc rñdeo ꝙ talis cõtinuatio
facta in genere non tollit quin debeat fieri ad proxima
ſi recte fieri poteſt vt probaꝰ in. d. l. ij. ſicut fit in titulis q
continuantur ad proximos. l. i. ff. de conditione indebi.
inſtitu. per quas perſonas nobis acqui. §. ſi. inſtitu. de le/
ga. in principio inſtit. de obliga. que ex quaſi contractu
naſcuntur in principio. l. i. in principio. ff. de rei ven. inſti.
quibus modis ius patrie pote. ſol in prin. inſti. de tutel.
in prin. inſtitu. de ſuc. liber. in princi. inſtit. de obligat. in
prin. inſtit. de actio. in princi. inſtit. ꝙ cum eo in prin. in/
ſtitu. de his per quos agere poſſumus in prin. inſti. de ꝑ/
petuis ⁊ tempor. actio. in prin. iſtit. de interdic. in princi.
Ex iſtis ſequitur ꝙ iſte titulus debet continuari ad pro/
ximum titulum libri precedentis. ℭ Sed ſi ſuperius ex
preſſe continuationes non ſunt bone. ergo continuatio
recte dabitur ⁊ poſſet dari hec vʒ. Viſo de ius dicentibꝰ
vt ſunt iudices delegati ⁊ ordinarij arbitri qui etiaʒ ius
dicunt quia eorum laudum ſententia appellatur. l. diem
proferre. §. ſtari. ff. de arbit. l. ſi dictum. §. ſi compromiſſo/
ro. ff. de euict. c. i. c. ex parte. c. dilecti. c. cum dilectus. ẽ. de
6 arbitris. merito fuit neceſſe videre de iure dicto. † Eſt enĩ
iudicium ius dictum. l. pe. ff. de iuſti. ⁊ iur. Nam parum
eſt noſce ius ſi ignorentur perſone illud reddentes inſti.
de iure naturali. §. ſi. primo enim inquirẽ. eſt de perſo/
na. c. i. de accu. c. querẽ. ⁊ c. alieni. ij. q. v. l. ſi queramus.
ff. de teſta. l. quidaʒ referunt. ff. de iur. codicil. Et adapta
tur hec continuatio ad proximum titulũ precedentis li/
bri. vel poteſt ſic continuari viſo de perſonis coram qui/
bus debent iudicia fundari vt ſunt iudices delegati ordi
narij ⁊ alij videndum eſt de ipſis iudicijs. Vel ſic viſo de
officio iudicis delegati ordinarij ⁊ arbitri. ſed q̄ȝ inutile
eſſet officium eorũ ſine iuris dicto. vt in. c. paſtoralis de
officio dele. ideo ſequitur de iudicijs. Vel ſic oportet iudi
cem cũcta rimari ⁊ per conſequens ⁊ arbitrũ. xxx. q. v.
c. iudicantem. Sed q̄ȝ iudiciũ eſt diſcuſſio vt in. c. forma
de verb. ſig. ideo viſo de ipſis videndum eſt de eorum diſ
cuſſionibus. ℭ Sed opponi poſſet ꝙ continuatio nul/
lo modo eſt fienda. quia aut fit de. §. ad. §. ⁊ non eſt neceſ
ſaria. l. i. §. hec que. ff. de acqui. poſ. Aut fit de. l. ad. l. ⁊ nõ
eſt neceſſaria vt eſt glo. ſingularis in. l. gallus in prin. ff.
de libe. ⁊ poſthu. Aut fit de titulo ad titulũ. aut de libro
7 ad librum ⁊ non eſt neceſſaria ꝙ ſic oſtendo. Continua
tio fit ad cognoſcendum an ſit ſeruatus ordo titulorum
poſitorum in lib. vt in. l. ij. ff. de ſtatu ho. ⁊ in iuribus alle
gatis ſuperius. Sed certum eſt ꝙ in iure eſt ſeruatus or
do titulorum ex eo q̄ȝ princeps iuſſit leges ſituari ſub cõ
gruis titulis vt in. §. quibus in prima conſti. C. ⁊ etiaʒ iu
riſconſultus promiſit ſe locaturum titulos ſm ꝙ mate/
ria patitur vt in. d. l. ij. Preſumptio ergo eſt ꝙ illud fe/
cerit arg. l. ij. C. de officio ciuilium iudicum ⁊ c. cum iter
de re iudi. ⁊ c. in preſentia de renun. ergo non eſt neceſſa
ria continuatio ex quo preſumitur ſituatio titulorum fa/
cta recte. Ad quid ergo nos huiuſmodi tanto vexamur
labore circa continuationes non neceſſarias iuxta illud
lucani. in principio. Bella geri placuit nullos habitura
triumphos. Sufficit enim dicere ita placuit legiſlatori.
l. i. §. pueritiam. in v. pretor ratus. ff. de poſtulan. l. i. ff. de
conſtit. principum. ⁊ per conſequens non eſt neceſſaria
⁊ ideo ſepe numero dubitanti mihi quare gl. iure. cano/
nici non continuarunt titulos ſuperuenit in mente conſi
8 deratio predicta. † Poſſet tamen dici ꝙ quantũ ad nos

a ℭ Phiſicorum. Iſtud dictum peculiare do. and. qđ etiã in rubrica ducrum precedentiũ titulo⁊ appoſuit habetur originaliter allegato loco s tex. cõmẽ. i. vſqʒ ad. v. incluſiue vbi omnino videas q̄ ab Auerro. mĩ ta pulchra adduces.

b ℭ Actꝰ actiuo⁊. habetur originalr in ſecundo de ani. tex. cõmẽ. xxiij de quo alibi.

qui docemur inſtruimur ⁊ declaramur vtilis eſt ⁊ fru/
ctuoſa ⁊ ideo quilibet ſolemnis doc. debet continuare le
gem ad legem ſi materia patiatur. ⁊ ad hoc alego gl. in
l. ij. in prin. ff. de verbo. ob. que continuauit illam. l. ad ꝑ/
cedentem ⁊ glo. in. l. ij. C. de petit. bonorum ſublato. li.
x. ⁊ glo. in. l. de pupillo in prin. ⁊ in. §. ſextus. ff. de op. no
ui nun. ⁊ gl. in. l. non videtur. ff. de acqui. poſ. Et ad hoc
adduco ſin. tex. in. l. cum delanionis. §. aſinam molendi/
nariam in ver. primis quibuſqʒ proxima copulata ꝓce/
dunt. ff. de fundo inſtru. ⁊ iſta menti cõmenda. Sed ꝯtra
iſtam ſituationem opponit. d. Pe. de ancha. hic dicens
ꝙ iuris lator. hic premittit titulum generalẽ ⁊ poſtea po
nit titulos ſpeciaales. Nam vr̃. ꝙ ſpecies debet precede
re genꝰ vt patet in ordine. ff. veteris vbi preponũtur ti/
tuli ſpãles de ſinglis officijs in ꝑmo lib. Deinde in ſo li.
ponunꝰ tituli gñales de iur. om. iu. Itẽ prio ponuntur ti
tuli de legatis poſtea ponitur rubrica cõmunia delega/
tis. l. ſi ſeruus ſeruum. §. inquit lex. ff. ad. l. acqui. ⁊ ꝙ no.
in rubrica. ff. de reg. iur. vbi ſpecialia regulariter debent
precedere ſuum genus. Soluit ꝙ non vr̃ ſacienda vis in
hoc an precedat ſpecies ſiue genus q̄ȝ eẽt difficile ſacere
titulos ſpãles ideo premittit titulum generalem de om/
nibus iudicijs. Ita reſidet. d. pe. ℭ Mihi autem vide/
9 tur ꝙ deficiat in ſalutari ſuo ex eo † q̄ȝ omnis humana
cognitio incipit a genere ⁊ poſtea venit ad ſpecies ⁊ in
diuidua vt philoſophorum facile princeps Ariſtoteles
a in prin. phyſicorum[a] pulchre ſcripſit tunc inquit opina/
mur vnum qđqʒ cognoſcere cum cauſas cognoſcimus ꝑ
mas principia prima vſqʒ ad elementa. Naʒ pueri a ꝑn
cipio omnes viros appellant patres ⁊ omnes femĩnas
matres poſterius determinãt vnũqđqʒ ⁊ probatur in. l.
ſi. in ſi. ff. ſi cer. pe. in ver. rei nomen vt generale pretor ele
git ⁊ idem fecit ꝑꝑ. in ti. de probat. incepit enim a gene/
re poſtea deuenit ad ſpẽs puta ad ti. de teſtibus de fide in
ſtru. ⁊ ſimilibus. Et idem habetur. ff. ⁊. C. de proba. Nec
eſt verum ꝙ iuriſcõſultus tractauerit de ſpeciebus in ꝑ
mo lib. ff. de veteris ⁊ in ſo libro de genere vt voluit gl.
in rubrica. ff. de iuriſ. om. iudi. que voluit ꝙ in primo lib.
tractauit de iudice ordinario ⁊ de iudice dlegato poſtea
tractauit de iuriſditione vtriuſqʒ. nec bene conſiderauit
do. Pe. circa genus ⁊ ſpẽm hic. q̄ȝ ideo tractauit in pri
10 mo lib. de iudicibus ⁊ in ſo de iudicijs † q̄ȝ homo eſt no
biliſſima creaturarum. l. iuſtiſſime. ff. de edil. edicto. ideo
primo tractauit de ipſis perſonis ius dicentibus poſtea
11 tractauit de iure dicto ⁊ iſta vr̃ pura veritas. † ℭ Sed
poſſet quiſpiam dubitare eſt ne hec continuatio fienda
in. vi. ⁊ in clementi. gloſ. in rubrica de ſum. trini. ⁊ fide
catho. lib. vi. dicit ꝙ ſuo iudicio non ſunt cõtinuande ex
12 eo q̄ȝ non cadit continuatio iuxta illud philoſophi † actꝰ
b actiuorum[b] ſunt in patiente diſpoſito. Nam capitula vi.
libri accedũt corrigendo mutendo addendo ⁊ detrahẽ/
do. ideo non recte fieri poteſt ⁊ hinc eſt ꝙ archi. non cõ
tinuauit rubricas vi. ⁊ iſtud ſequitur pe. de ancha. Do/
minicus ⁊ Jo. de imo. in dicta rubrica. ⁊ addit ibi ideʒ.
d. Pe. ſimile ꝙ fecit accurſius in aucẽticis vbi illa non
continuauit. facit etiam ꝙ habetur in prima ꝯſtitu. vi. li
bri. in. §. quem librum cum verſi. ſe. vbi patet ꝙ illa iura
debebant collocari ſub iſtis ſed ex cauſa fuit obmiſſum
vt ibi patet ⁊ ex hoc infert ſm. d. Pe. ibi ꝙ ſi ex rubrica
decretalium prodita eſſet aliqua actionis ſpecies non eſ
ſet agendum ex iuribus ſexti ac cle. ad predicta tendenti
bus ar. l. imperatores. ff. de in diem adiectione iſtud vtrũ
ſit dictum domini petri verum ſit verum ego non exami
no hic q̄ȝ eſt alienũ ab hac noſtra ſaragine. Sed admi/
ror vehementer de archi. ⁊ Jo. and. ⁊ ſimilibus dicenti
bus ꝙ rubrice ſexti non ſint continuande retenta com
ni opi. ⁊ cõtinuatio ſit fienda de titulo ad titulum vt di/
ctum eſt. Nam in vi. ⁊ clem̃. ponuntur tituli proximi ⁊
coniuncti vt titulus de conſtit. de reſcrip. ⁊ ſi. Unde ſi il/
li tituli continuantur in decretalibus quare non erunt
continuandi

continuandi in vi. ⁊ cle.licet enim vnum capitulum non
poſſet congrue continuari ad aliud ex eo qꝛ veniunt cor
rigendo addendo.detrahendo.quo caſu continuatio nõ
caderet ad proxima ⁊ coniuncta vt.l.ij.ff.de ſtatu homi.
Ideo continuatio apte fieri nõ poſſet in.vi.⁊ cle.⁊ hac
occaſione ſumpta. Io.mo.bñ continuauit rubricas vi.⁊
licet glo.autenticorum non continuauerint dicta auten
tica non.ꝑpter hoc ſequitur ergo non continuãda ſunt.Na
licet glo.iuris canonici non continuarunt titulos in de
cretalibus tamen quotidie facimus continuationes.Et
licet liber autenticorum non contineat ordinem ⁊ ſtilũ
aliorum librorum iuris ⁊ ideo proprie non cadat conti
nuatio nihilominus bene continuatur ⁊ illas rubricas
continuat Iac.de bel.vide per eum in auc.de non eligẽ
do ſecundo nubentes in prin.Et iſta menti commenda.
13 ¶ †Et ſcias hoc nomen iudiciuȝ eſſe equiuocũ ad mul
a ta[a] vt per Io.mo.in rubrica eo.ti.lib.vi.hoſt.⁊ goffre.i
ſummis eorum glo.inſti.quibus eſt permiſſum facere te
ſtamentum in prin.Ioan.an.in.c.in iudicijs de reg.iu.in
vi.Aliquando capitur pro diſcretione ideo dicimus in
fantem ⁊ furioſum carere iudicio.iij.q.vij.§.tria.c.ex p
te ⁊ de corpore viciatis.l.cũ pretor.ff.de iudi.quandoqȝ ca
pitur pro deliberatione.lviij.diſt.c.i.iuxta illud virgilia
num iudicium paridis manet alta mente repoſtum.Et
iuxta illud pſalmiſt.non fecit taliter omni nationi ⁊ iu
dicia ſua nõ manifeſtauit eis.Et alibi dicitur iudicia dei
abiſſus multa facit etiam.l.iudicium poſtremũ.C.ſi qs
aliquem teſtari prohibuerit.Aliquando capitur pro au
ctoritate.lxij.di.c.i.Facit illud pſalmiſt. Deus iudicium
tuum regi da.Dicit etiam ꝙ quandoqȝ capitur pro ſen
tentia.c.in cauſis de re iudi.in ver.iudicio ſummi pontifi
cis.c.perſonas.c.ad hec in ver.ſuo iudicio ⁊.c.cũ ſit Ro
mana de appel.Item exponitur per quoſdam id eſt ſua
iuriſdictione in.d.c.perſonas.Nõqȝ capitur pro pena.l.
di.c.⁊ purgabit facit illud ꝙ ſcripſit Paulus apoſto
lus probet autem ſe ipſum homo ⁊ ſic de pane illo edat
ſibi iudicium ſibi manducat ⁊ bibit.Nõqȝ capitur pro i
ſtantia cã diſcutiende ⁊ partibus eius.l.properandum
.C.de iudi.c.forus de verb.ſig.Et facit illud ꝙ preclare
ſcripſit propheta.Nõ intres in iudicium cũ ſeruo tuo.
14 ¶ Sed vt ſcripſit Cicero in primo officiorum †omnis d
officio queſtio debet a diffinitiõe proficiſci.l.i.ff.de dolo.
l.omnis diffinitio.ff.de regu.iu.ideo tractaturi de iudici
15 is inueſtigare debemus quid ſit iudicium. ¶ †Eſt autẽ
iudicium ſecundum ſummiſtas actus legitimus triuȝ p
ſonarum vȝ iudic.actoris ⁊ rei in iudicio contendentiuȝ
que diffinitio non placet domino cardi.hic quia nõ com
petit cuilibus contento ſub diffinito nec eſt conuertibi
lis cum ſuo diffinito quia quandoqȝ eſt iudicium ſine ac
tore pu.quando iudex procedit ex ſuo officio per inquiſi
tionẽ nemine accuſante vt in.c.qualiter de accuſat.Nõ
qȝ etiam procedit iudicium ſine reo pu.quando malefi
cium eſt notorium ⁊ iudex inquirit in genere ſm formã
traditam per In.in.c.bone de elec.⁊ cum hoc dicto do.
cardi.tranſit hic do.meus Ioan.de Imo. ¶ Sed do.
abb.dicit communem diffinitionem ſaluari poſſe reſpe.
ad cõiter acciden.per id ꝙ habetur in.c.i.iij.q.iij.⁊ qꝛ
ſaltem ficte ſemper ſunt tres perſone qꝛ fama habetur
loco accuſatoris ſed pro certo iſta ſaluatio do. abb.ẽ in
16 becillis.†Nam diffinitio debet competere cuilibet con
tento ſub diffinito vt dictum eſt ergo non debet vari ad
communiter acciden. ¶ Sed contra.d.cardi.poſſet op
b poni hoc modo inquiſitio non eſt iudicium[b] ergo male
arguit ꝙ diffinitio iudicij non comprehendit inquiſitio
nem.Aſſumptum probo.per elegans dictum Inno.in
c.ij.de reſcriptis in.vi.quẽ ibi ſequitur Io.an. vbi dixit
ꝙ inquiſitio non eſt iudicium ſed expedit iudic.officio ⁊
facit glo.in.c.quoniam contra de probat.⁊ probat rõe
filiuſfa. non poteſt ſtare in iudicio ſine cõſenſu patris vt
in.l.fi.§.neceſſitatem.C.de bo.qȝ lib.tamen poteſt implo
rare iudicis officiuȝ vt dicit glo.ſing.in.l.i.C.q admitti.
⁊ ideo dixit glo.in.d.c.quoniam contra ꝙ quando pro
ceditur per viam inquiſitionis non dr̃ procedi in figura
iudicij ⁊ pulchre dixit hic bal.ꝙ vbi procedit per viam
inquiſitionis dr̃ eſſe ſemiplenum iudiciuȝ ergo vere ⁊ re
cte non eſt iudiciũ.Et ſi quiſpiam ſubtiliter opponat de
c.qualiter.§.dȝ in v̇.ſm iudicij formãȝ.ī.de accu.vbi tex.
loquitur de inquiſitione ⁊ ibi dicitur ꝙ ſnĩa eſt ferenda
ſm formam iudicij ergo inquiſitio eſt iudicium Et non
mentior ꝙ contra Inn.non poſſet allegari melior tex.
in tota cenſura pontificia.Nihilominus reſponde ꝙ in
d.c.qualiter tex.loquitur de accuſatione ⁊ iquiſitione ⁊
ideo illud verbum ſm formam iudicij determinat accu
17 ſationem.Nec eſt admiratione dignum †qꝛ vnum ⁊ idẽ
determinans ſequens plura determinabilia que equali
ter determinari non poſſunt illa determinat ſm naturã
illorum vnuȝ proprie aliud improprie ſingularis eſt ca
ſus in.c.cum dilectus de conſue.ſm do.cardi.ibi facit.c.
olim ⁊.c.ab excõicato.ī.de reſcriptis ⁊.c.auditis tamẽ
iuncta glo.de electi.⁊.c.cum ad ſedem de reſti.ſpo.Tũ
etiam qꝛ adaptatur ad id ꝙ ſalua rõne non determina
re poteſt vt dicit glo.melior de iure.in.l.ſi idem cum eo
dem.§.fi.ff.de iur.om.iudi.⁊ facit gl.in.c.i.d preſcrip.li.
vi.⁊ in.c.i.de poſtula.prela.eo.lib.⁊ in cle.ne romani de
elect.⁊ per conſequens ceſſat obiectio tanti doctoris.
¶ Tamen idem.d.cardi.Auſus eſt dare nouam diffi
nitionem ſuo iudicio vȝ ꝙ eſt inueſtigatio quã iudex facit
ſm iur.ordinem per varios modos ad veritatem eliciẽ
dam ⁊ elicitam cuſtodiendam ⁊ ſequitur hic Io.de imo.
Sed do.abb.dicit ꝙ materia ⁊ origo negocij appellat
cauſa a caſu que dum proponitur cauſa dicitur dum diſ
cutitur iudicium vocatur ⁊ cum finitur iuſticia nuncupa
tur.Ex quo infert ꝙ diſcutio cauſe appellatur iudicium
ergo iudicium ſic dȝ diffiniri ſm euȝ ꝙ ẽ cauſe diſcuſſio q̃
coram iudice iuridice fit. ¶ Licet iſte diffinitiones date
per.d.cardi.⁊ dominum abb.videantur colorate ⁊ de
18 mulcere aures tamen non ſunt bone.†Nã diffinitio bo
na ⁊ perfecta dȝ conſtare ex genere ⁊ differentijs ſȝ phi
c loſophum[c] dȝ enĩ fieri ex genere ſub quo continetur res
diffinita ⁊ ex differentijs vt appareat ꝙ differat ab alijs
ſpeciebus contentis in genere ad hoc allego omnes.ll.
continentes diffinitionem.l.i.ff.de teſtamẽtaria tutela.l.
i.ff.de teſta.l.i.ff.de acquiren.poſſ.cũ ſi.plene voluit bar.
in.l.i.ff.de teſta.⁊ habetur in.l.i.ff.de dolo.Item ſignifi
catio vocabuli non eſt diffinitio ita probatur in.l.i.ff.de
teſta.coniuncto tex.inſti.eo.in prin.Item.c.forus poſitũ
eſt in titu.de verbo. ſignificatio.ergo intelligendo illud
ſm rubricam ꝙ fieri dȝ vt.l.imperatores.ff.de in diẽȝ ad
iectione apponit ſignificationeȝ vocabuli ergo ex eo nõ
poteſt colligi diffinitio iudicij quo ergo ſpiritu ducti dif
finiunt iudicium per ſignificationem vocabuli.Vñ poſ
ſet argui ſic.Ex ſignificatione vocabuli non datur diffini
tio vt in dictis iuribus.ſed diffinitio eorum eſt ſignifica
tio vocabuli quare male ⁊ per conſequens non recte lo
cuti ſunt. ¶ Et etiam diffinitio antiquorum non bene
concepta eſt dum dicunt ꝙ eſt actus trium perſonarum
contendentium in iudicio qꝛ melius dixiſſent contendẽ
tium coram iudice. ¶ Ponit.d.abb.diffinitionẽ azo
nis.⁊ Io.cald.hic forte intellexit de Gaſpare calderini
ꝙ eſt cauſa in iure reddendo neceſſario interpoſita cum
interpoſitione perſonarum.⁊ quelibet iſtarum ad bonũ
ſenſum ſuſtentabilis eſt ſm do.abb.⁊ hanc vltimam ⁊
primam diffinitionem ſentit.Inno.in.c.quintaualle.d iu
reiur. ¶ Sed pro certo iſta diffinitio antiquorum niti
tur ſignificationi vocabuli. Sed mirum eſt ꝙ nullus
docen.hic allegauerit glo.in.d.c.forus in ver.iudicium
que aliter diffinit iudiciuȝ vȝ ꝙ eſt legitimus actus dua
rum perſonarum actoris ⁊ rei ſuper eadeȝ queſtiõe ſub
eodem iudice contracta. ¶ Pro certo iſta non eſt bo
na diffinitio ex eo qꝛ iudicium conſtat ex perſonis vt eſt

a ¶ Ad multa. Adde elegantem glo.in.l.i.§.i.ff.de dolo.⁊ glo.in.c.forus de verbo.ſignifica.

b ¶ Iudicium. Quid aũt ſit inquiſitio vide p Barto.i.l.tranſigere.C.d tranſac.⁊ bal.in.l.ea quidem.pij.col.C.d accu.Et in margarita verſi.inquiſitio verſi.ij.⁊ Inno.in.c.dilectus de ſen.excõ.⁊ Bart.elegãtiſſime in l.ij.§.ſi publico.ff.de adult.⁊ an regulariter ſit ꝓhibita officio iudicis maxime in ciuilibus vid.d.alexã.de imo.poſt Bar.i.d.l.ij.§.ſi publico allegata.d.pro quo vide gl.in.c.i.vt eccle.benefi.que ponit quãplures fallentias quas videas.

c ¶ Philoſophum. Adde porphiriũ in vniuerſalibus ⁊ ibi ſcribẽtes ⁊ vide bart.in l.i.§.doluȝ.ff.de dolo alleg.in tex.⁊.d.barto.ſoci.in.l.i.quis ⁊ a quo nu.xiiij.car.pe vi.⁊ do Iaſo.may.in.§.ſuper eſt nume.cv.inſti.de actio.car.vi.vbi hoc pauciſſimis abſoluit ⁊ vide q d.in.l.ii.d mẽte ph.in quamplurimis apoſtillis annotauimus.

a ¶ Defendēs. Adde inſtitu. de interdic. §. retinēde. ⁊ §. plura. ff. de iu-di. l. ſi tribus ⁊ Libberoꝝ. § qd tamen de leg. iij. ⁊ ſpecu. in prin. poſt pro-hemium eo. ti-tu. qbus in lo-cis ſimilem diffinitionem ha-bebis.

a iudex preſidens actor agens ⁊ reus defendens^a iſti ſunt cā efficiens iudicij ⁊ maxime iudex qui dr̄ eſſe potiſſima pſona iudicij vt dicit glo. ſingularis in. l. ſi procuratoreꝫ ab ſentem. ff. de procura. ⁊ iō dicit̃ iud cū a iudice dcm̄ ſicut a pſona principaliori. l. qui explicandi. C. de accu. ⁊ p cō ſequens potius eſt act⁹ iudicis ꝙ̄ actus actoris vel rei ⁊ p ꝯñs non ē bona diffinitio. Sed nihilominus mihi vr̄ ꝙ tex. i. c. nullus el primo. iij. q. iiij. confundat omnem diffinitionem doctoꝝ in verſi. in omni iudicio ſemper quattuor pſonas eē neceſſe eſt. ſ. iudicem actorem reuꝫ ⁊ teſtes. Et pondera verbū neceſſe ex quo ſequit̃ ꝙ iudiciū eſt actus quattuor pſonaꝝ ⁊ facit. c. forus. §. in omni de verbo. ſig. Et ſi opponat̃ non ſemp teſtes ſunt neceſſarij put. qñ factum eſt negatiuū qꝛ ad hoc reſponderi pōt ꝙ ſemp in omni iudicio quattuor pſonas adeſſe neceſſe eſt actu vel potentia Et p ꝯñs iudicium dꝫ ſic diffiniri ꝙ eſt legitim⁹ actus quattuor pſonaꝝ iudicis actoris rei ⁊ teſtium qui redditur in inuitū. Iſta diffinitio conſtat ex genere ⁊ differentijs. Nam illud verbū actus legitimus eſt genus, vt in. l. actus legitimi. ff. de reg. iur. ⁊ c. actus legitimi eo. ti. li. vi. Et illa verba qui redditur in inuitū ponunt̃ loco differentie vt differat ab arbitrio lato ab arbitro ꝙ non redditur in inuitum ſicut iudicium. l. inter ſtipulantem. §. i. ff. de verb. obli. Et ſi dicat̃ mihi ſepenumero ſnīa fertur ex inſtrumentis ex preſumptionibus ex iureiurādo. facit. c. cū ad ſedem de reſti. ſpo. ⁊ ꝙ voluit ibi gl. ego rn̄deo ꝙ ſuccedunt loco teſtium ⁊ iō dictū. c. nullus facit mentionē de teſti. ⁊ nō de inſtris ⁊ alijs, qꝛ proptie illa dr̄ probatio q̄ conſtat ex teſti. vt eſt ſingula. tex. in. d. c. forus. §. in omni. Sed qꝛ ille tex. etiā loqtur de iſtris poſſet dari alia reſpō

19 ſio ideo dixit de teſti. † qꝛ probatio viue vocis nobilior eſt probatiōe vocis mortue vide belliſſimā diſputationem ꝙ̄ de hoc feci in rn̄ſione rubrice. J. de fide inſtru. Et facit illud ꝙ ſcribit Hierony. in prologo bibile hēt neſcio qd latentis energie vox viua docentis pondera ꝯcordiam aut nos loquimur quo ad principiuꝫ ⁊ ſubſtātiā iudicij ⁊ tunc ſufficiunt tres perſone aut loquimur quo ad fiendū iudicium ⁊ requirunt̃ quattuor ad hoc pondero glo. in. c. eccleſia de conſti. que dicit ſentētia lata ſine medijs proba-

20 tionuꝫ eſt nulla ⁊ iſta menti ꝯcedēda. ¶ † Querit hic Io. an. quare intitulator dicit in plurali de iudicijs rn̄det poſt alios qꝛ iudicium eſt multiplex. Aliud criminale pu. qñ agit̃ de crimine criminaliter. c. at ſi clerici. c. cum non ab homine. J. eo. Aliud ciuile cū non agit̃ ad crimen. c. ceterū. c. dilecti. c. cūmqꝫ. J. eo. Aliud eſt mixtū. c. tue de procur. Aliud ordinariū. c. examinata. J. eo. Aliud extra ordinariuꝫ.

21 c. dudū. J. eo. ¶ Ex quo querit hic do. abb. † vtrū inqſitio dicatur iudiciū ordinariū an extraordinariū^b ⁊ refert Inn. fuiſſe ſibi dubiū. Nā in. c. cū oporteat. J. de accuſa. tenet ꝙ eſt extraordinariū. Sꝫ in. c. dilecto de ſen. ex. li. vi. tenet ꝙ eſt ordinarium do. abb. ꝯcordat eum ꝙ certo reſpectu pōt dici ordinariuꝫ ex eo qꝛ inqſitio eſt principaliter introducta a iure ⁊ in ea ſeruat̃ ordo iur. licet non vſqꝫq̄qꝫ iō pōt dici ordinariū. c. ſup his. c. qualiter. J. de accu. c. i. eo. tit. li. vi. Pōt etiā dici extraordinariū ex quo nō procedit̃ comparente accuſatore vt in. c. accedens de accuſa. l. ij. §. ſi publico. ff. de adult. ⁊ qꝛ nō vſqꝫquaqꝫ ſeruat̃ ordo iur. vt in d. c. qualiter. §. dꝫ cum tanta pena non imponat̃ inqſito regulariter de iure canonico q̄nta imponit̃ accuſato. poteſt dici iudiciū extraordinarium. Et ideo dicit ꝙ in materia penali ⁊ reſtringibili appellatiōe iudicij ordinarij non venit inqſitio ex eo qꝛ ex toto non eſt iudicium ordinarium. verba. n. ſunt reſtringenda ad proprium ſignificatum. l. iij. §. hec verba. ff. de nego. geſt. c. in noſtra de iniurijs Secus ſentit ſi materia eſſet fauorabilis ⁊ ita reſidet hic do. abb. ¶ Pulchre non mentior loquit̃ ſed diuinitate ⁊ paꝝ appenſate ſua verba ſumpſit ego aliqualiter attingam iſtum paſſum. Et adduco in medium Bald. in capitulo primo de offi. ordi. vbi dicit ꝙ inquiſitio de iure canonico eſt remedium ordinarium. ſed de iure ciuili

b ¶ Extraordinariū. Adde pro iſta allegā. in materia do. cardi. in cle. ſepe. §. fin. in. iij. q. de vb. ſig. tenentem inquiſitionem de iure cānonico eē remediū ordinariū p. c. ſup his in pn̄. ⁊ c. qlr ter ⁊ qū el. d. §. ad corrigendas de accuſa. pro quo vide ang. ⁊ rapha. in. l. ſi ſeruus plurium de lega. i. do. alexā. de imo. in. l. ſi maritus de adulte. ⁊ vide que ē. dixim⁹. nu. pri. in apoſtil.

ſecus ⁊ ideo dicit ꝙ ſi ex forma ſtatuti ſiat inqſitio diceretur remedium ordinarium quo ad virtutem ſed non quo ad formam ⁊ aliud non dicit. ¶ Sed idem Bal. in. c. ſuper litteris de reſcri. ⁊ in. l. ea quidem. C. de accuſa. tenet ꝙ de iure canonico eſt remedium ordinarium ſed non de

22 iure ciuili † Et ex hoc ſequitur ꝙ ſi ſtatutum in terris tpaliter ſubiectis eccleſie loqueret̃ de iudicio ordinario haberet locum in inqſitione ſecus ſi eſſet ſtatutuꝫ laicorū qꝛ ſtatutum edituꝫ a laico redducit̃ ad terminos iuris imperial. Sed editum in terris tpaliter ſubiectis eccleſie redducitur ad terminos iuris canonici vt eſt glo. in. c. ij. de arbi. li. vi. ⁊ hr̄ in. c. ſi duobus de app. voluit bal. in. l. i. C. quo. cedere poſſint ⁊ in. l. ſi qñ. C. de inoffi. teſt. ⁊ in. l. ij. C. de ſucceſſorio edicto. ¶ Sed bar. in. l. ſi maritus. ff. de adulter. tenet ꝙ eſt extraordinarium ⁊ eum ſequit̃ ibi ange. quidem voluit etiam ind. l. ea. quidem temperat tñ dictum ſuum bar. in. d. §. i. ꝙ ſi ex forma ſtatuti permitteret̃ inquiſitio tunc diceret̃ eſſe ordinarium remedium ⁊ eum ſequitur ibi ang. dicens ꝙ cum in tuſcia ex diſpoſitione ſtatutorum inquiſitio ſit permiſſa ꝙ eſt remedium ordinarium. ¶ Sed andreas de piſis queꝫ refert ⁊ ſequit̃ bal. in. l. i. §. cum vrbem. ff. de of. prefec. vrbis dicit ꝙ vbi inquiſitio eſt iuſſa a ſtatuto eſt remedium ordinarium. Sed vbi eſt permiſſa ſecus ⁊ in hoc variauit a dicto bart. Mirandū eſt ꝙ de eo non fecerit mentionem. ¶ Mihi videtur de iure dicendum dictum bar. fore verius ex eo qꝛ illa dr̄ ordinaria iuriſdictio que dat̃ a lege Inno. in. c. cum ab eccleſiarum de offi. ordi. bar. in. l. more. ff. de iur. om. iudi. d. anto. ⁊ alij in cle. ⁊ ſi principalis de reſcriptis. Sꝫ huiuſmodi inqſitio pmiſſa a ſtatuto vr̄ dari a lege ergo cenſebitur remedium ordinarium. ¶ Sꝫ lapus abbas in. d. c. dilecto ſup hoc paſſu dubitabili Ita diſtinguit ꝙ habito reſpectu ad moduꝫ procedendi qui requirit̃ in proceſſu inquiſitionis vꝫ vt prius inquiratur de fama ⁊ ꝙ perſona ſit prouida ⁊ non leuis vt in. c. qualiter el ſecundo de accuſa ⁊. xxxv. q. vi. c. epiſcopus in ſinodo ⁊ tunc cum iſte ordo iudiciarius ſit ſeruandus inquiſitio dicitur ordinaria ꝙ autem inquiſitio habeat ordinem ego allego text. in. c. qualiter el primo in ver. ordinem de accuſa. Sꝫ habito reſpectu ad modum procedendi quo ad alios modos ordinarios a iure ſtatutos poteſt dici remedium extraordinariuꝫ qꝛ non interuenit accuſator licet fama habeatur loco accuſatoris. Tum qꝛ non conteſtatur lis vt in c. qñ frequenter. §. ſunt ⁊ alij vt lit. non conteſt. ⁊ cū hac cōcordia trāſit do. dominicus in. c. multi. ij. q. i. ¶ Pro certo hec concordia vr̄ nullius efficatie qꝛ queſtio ē vtrū inquiſitio de ſe ſit remedium ordinariuꝫ vel extraordinarium qꝛ nulla dubitatio eſſe poteſt ꝙ remedium extraordinarium quo ad modos ſuos habet ordineꝫ vt. d. c. qualiter in ver. ordinem. ¶ Sed Io. an. in. d. c. dilecto dicit ꝙ poſſunt reduci ad concordiam per id ꝙ no. Inno. i. d. c. cum oporteat ⁊ aliter ſe non declarat. ¶ Sed ſaly. in commento. l. ea quidem. C. de accuſat. clare non decidit hanc queſtionem ſed bene dicit ꝙ inquantum inquiſitio ſuccedit in locum accuſationis videtur eſſe remedium ordinarium alias ſecus. ¶ Pro certo iſtud non videtur auditu aut recitatione dignum qꝛ poſito ꝙ ſuccedat i locum accuſationis non tamen ſuccedit per omnia vt. d. c. qualiter el ſecundo. nec recipit primordialem naturaꝫ accuſat. iuxta no. in. l. vnica in prin. C. de rei vxo. actio. ⁊ i. l. certi conditio. ff. ſi cer. peta. ⁊ in. l. ſi euꝫ qui. §. qui iniuriarum. ff. ſi quis cau. ergo non dicitur remedium ordinarium. Sed allegari poſſet tex. iudicio meo ad hoc ſingularis in. c. i. in ver. inquirere. ē. de offi. ordi. vbi dr̄ ꝙ epiſcopus hꝫ iuriſditionem ordinariam inquirendi ergo eſt ordinarium remediū. Tñ rn̄deri pōt vt dicamus ꝙ iudex inquirit ex ptāte ordinaria vt in. d. c. i. ⁊ i. c. deus omnipotens. ij. q. i. ⁊ in. d. c. qualiter tñ non ſequit̃ ergo iqſitio eſt remedium ordinariuꝫ. ſimile dicimus iudex in pluribus caſibus impartit̃ officiū ſuum non petitum ex ptāte ordinaria vt

naria vt not.in.c.bone ó poſtul.prela.ꝛ in.l.iiij.§.hoc au
tem iudicium.ff.de dá.infec.ꝛ tamen eſt remedium extra
ordinariú. ¶ Addibi aũt vſ ꝙ ſiue loqmur de iure ciuili
ſiue de iure canonico poſito non tñ ꝯceſſo ꝙ inqſitio ſit iu
diciũ tñ eſt extraordinariũ ꝛ ad hoc allego gl.in.c.nul
li.ij.q.i.ꝛ in.c.preſbyter.ij.q.v.ꝛ in.c.nullus el ꝑmo.iiij.
q.iiij.ꝛ in.c.qm̃ ꝯtra de proba.ꝛ in.c.cũ ſpali ó appel.ꝛ
in.l.qui falſa.vel varia.ff.de teſti.quas gloſas menti cõ
menda qꝛ a nemine ad hoc accumulate ſunt. Scdo addu
22 co rõnem inconuincibilem †illud oſ eſſe remedium extra
ordinarium ꝙ ꝑ interuentum ordinariũ ceſſat ita proba
tur in.l.in cauſe.ff.de minor.ꝛ in.l.in prouinciali.ff.ó oper.
no.nunc.ſed inqſitio incepta ceſſat ꝑ interuentum accuſa
toris vt voluit bar.in.d.l.ſi maritus.i.§.i.ꝛ in extraua.ad
reprimendá in ver.denunciatione bal.in.l.i.§.cũ vrbez ꝛ
ꝛ in.d.l.ea quidem ang.in.d.l.ſi maritus.§.i.ꝛ in.d.l.ea
quidem do.anto.do.car.in.d.c.qualiter Jo.an.in addi.
ſpe.in ti.de inquiſitione.§.nunc tractemus.vſi.porro ergo
a ſequitur neceſſario ꝙ eſt remedium extraordinarium.
¶ Tertio adduco tex.coniuncta glo.in.d.c.qm̃ contra
de proba.vbi probaſ ꝙ appoſitione iudicij ordinarij nõ
non venit inquiſitio.ꝛ pro certo mirandũ eſt de eo ꝙ di
cebat do.abb.ꝙ ex eo ꝙ inqſitio erat inuenta a iure dice
baſ remedium ordinariũ qꝛ ex hoc ſequereſ inconueniẽs
quoddá ꝙ quodlibet remedium extraordinariá ex eo qꝛ
eſt introductũ a iure dicereſ remediũ ordinariũ ꝙ non ẽ
dicendũ. ¶ Quarto iqſitio non eſt iudiciũ ergo fruſtra
quereſ ſi eſt ordinariũ vt voluit Inno.in.c.ij. ó reſcriptis
in vi.ſequiſ ibi.Jo.an.ꝛ ego allego tex.in.c.forus de ṽ.
ſig.vbi oſ ꝙ inqſitio olim iudicium dicebaſ ergo non ho
die. ¶ Quinto facit.c.nullus.iij.q.iiij.vbi oſ in omni iu
dicio ſemp neceſſe eſt adeſſe quatuor pſonas ſed in inqui
ſitione non ſunt neceſſarie quatuor pſone vt ſuperius di
ctũ ẽ ergo inqſitio non eſt iudicium fruſtra ergo quereſ.
23 an ſit extraordinarium.an ordinarium iudiciũ. ¶ †Et
ex iſtis eliciſ talis ꝯcluſio ꝙ tam de cenſura pontificia q̃
24 de cenſura ciuili inqſitio nõ eſt iudiciũ. †Scda ꝯcluſio de
25 to ꝙ eẽt iudiciũ nihilominꝰ eẽt extraordinariũ. †Tertia cõ
cluſio ꝙ ſi inqſitio reglr eſt ꝑmiſſa a ſtatuto erit iudiciũ
ordinarium ꝛ modo pondera qꝛ forte inqſitio eſt iudici
um ordinarium tam de iure ciuili q̃ canonico ꝙ ſic oſtẽ
do iudicium noſtrum debet confirmari iudicio dei vt.c.
26 vt noſtrum vt eccle.benef. †Sed iudiciũ iqſitionis fuit
inuentũ a deo vt hſ gene.circa ꝑncipium vbi deus pꝰ inq
ſiuit ꝯtra cayn dixit ſolum vbi eſt abel frater tuꝰ q Rñdit
nũquid ego cuſtos fratris mei ſum. Replicauit deus vox
ſanguinis fratris tui clamat ad me de terra ꝛ gene.xviij.
capitulo.deſcendá inqt ꝛ videbo ſi clamor ſit verus ꝛ eſt
c.deus omnipotens.ij.q.i.ſi ergo ſupremus iuriſlator in
troduxit inqſitioné ergo eſt iudicium ordinarium.nam ſi
iuriſdictio itroducta a lege iferioris vſ ad iſtátia populi
eſt ordinaria vt.d.c.cũ ab eccleſiaꝝ ergo fortius introdu
cta a lege diuina.item ſerius interuenit accuſator ex quo
interuenit publica fama faciat ꝙ dixit hoſti.in ſumma ó
accu.ꝛ inqſitio.vbi dicit ꝙ inqſitio eſt ex bono ꝛ equo ꝛ
ſic eſt ibi iuxta illud ius eſt ars boni ꝛ equi.l.i.ff.de iuſti.
ꝛ iu.ergo eſt ordinariumꝰ ꝛ iſta menti ꝯmenda. ¶ Jtez
diuidiſ iudiciũ qꝛ quoddá eſt iudiciũ ſpũale vt in.c.exhibi
ta.J.eo.quoddam eſt tpale vt qꝛ de re tpali mere vt in.c.
venerabil.J.e.Sed an ſit dare iudiciũ mixtũ cũ ſpũali an
nexum vt cum agitur de iure patronatus.do.abb.hic re
fert doc.cõiter dicere ꝙ non qꝛ iſtud eſt ius ſpũale atten
ta origine vt in.c.qꝛ clerici de iure patro. Sed ipſe dicit
ſe non putare hoc vltimum dictũ fore veꝝ qꝛ imo ius pa
tronatus poteſt dici quoddá mixtuz ratione tpalitatis ꝛ
ſpiritualitatis.qꝛ pticipat ó vtroqꝫ nec preciſe accidit ad
alterum extremorum ſicut dicitur iudicium iſtud.qñ agi
tur de crimine ciuiliter vt in.c.tue de procur.lꝫ enim ius
pa.dicaſ indiuiſibile tamen quo ad intellectuz diciſ mix
tum qꝛ in parte eſt tpale ꝛ in pte eſt ſpirituale iſta eſt gl.

multum pegrina in.c.pie mentiſ.xvi.q.vij.nec procedunt
dicta doctorũ ꝛ maxime.d.anto.ſm eum dum volũt ꝙ
ſm materiam originariam ſit mere ſpirituale. Quia iſtũ
non eſt verũ. Nam anteqꝫ eccleſia diſpenſaret cum laico
patrono vt poſſet ꝯſequi ius pa.in eccleſiaſtico bñſi.hoc
ius nũdum erat in eſſe deductũ ergo non poterat eẽ ſpiri
b27 tuale †qꝛ ex nõ ente.nõ ſit ens vt dixit philoſophꝰ ᵇ ꝛ apõ
boetiũ ſcribitur ex nihilo nihil exiſtere ſnia vera.iõ cũ nõ
eẽt in natura nõ poterat dici ſpũale. Jtẽ ꝯſideratio radi
cibus ipſius iuris pa.non poſſet dici ꝙ ſit ſpũale merum
vel ꝙ aliqñ fuerit qꝛ ꝑ pñtationé pſoni nullũ ius ſpũale
acqriſ pñtato ſed eſt quoddá initiũ ꝛ inchoamẽtũ ad ius
ſpũale obtinendũ vt i.c.ꝙ aũt ꝛ.c.paſtoralis de iure pa.
Hinc eſt ꝙ vno pñtato põt patronus laycus aliũ pñta
re vt.in.c.cũ anté eo.ti.ꝛ iſtud ſentit Inno.in.c.ꝙ ſicut ó
elec.in ꝑn.vbi dicit ꝙ iõ electio nõ ꝯcediſ layco i eccleſia
vt i.c.nobis ó iure pa.ſꝫ pñtatio ſic qꝛ ꝑ electioné iniciaſ
mrĩmoniũ inter electũ ꝛ eccleſiá vt i.c.ſi.de tráſla.prela.
Sed pñtare nõ eſt ius mere ſpũale ſꝫ annexũ ſpũali Nec
ꝯhibitur aliqõ vinculũ inter pñtatũ ꝛ eccleſiam cũ nullum
ius ex hoc ſibi acquiraſ.c.paſtoralis ó iure pa. Et ſic ap
te ſentit Inno.ꝙ ẽt hito reſpectu ad merá nãꝫ iuris pat.
non poteſt dici ius mere ſpũale. Si eni eẽt ius mere ſpũa
le nõ caderet in layco ꝛ iõ fuit ꝯceſſum layco qꝛ nõ erat
mere ſpũale Si enim eẽt ius mere ſpũale nõ exercareſ ꝑ
ꝯceſſionem factá layco.cũ ipſum ius ꝯferendi qñqꝫ ex ꝑ
uilegio ꝯcedaſ layco nec ꝑ hoc exerceaſ.lxiij.di.c.adriano
ꝛ ꝙ no.Jo.an.in.c.ij.de prebẽ.i vi.ꝛ pro tãto hoc ius oſ
annexũ ſpũali qꝛ pat viá ad obtinẽdá iſtitutionez que eſt
ius mere ſpũale.ꝛ ſic concludit.d.abb.ꝙ ius pa.ſm ſuaz
naturam non eſt mere ſpirituale ꝛ dicit hoc tenere gl.in
c.q̃ſto.J.eo. ¶ Jſte paſſus tágendus eſt in loco accõmo
dato.vꝫ in.d.c.q̃ſto vbi oẽs ſcribentes tangũt ſꝫ vt nõ ice
dam vt merus relator ſed vt declarator aut nouorum in
28 uentor. Pro dicto.d.abb.adduci poteſt ratio †ius mere
ſpirituale non poſſideſ ſed quaſi poſſideſ.l.ſeruus.§.tem
porales.ff.de acq.re.do.c.cõqueſtus in ṽ.quaſi poſſeſſio
nem de fo.ꝯpe.ſed ius pa.poſſidetur per laycũ vt decidit
tex.in.c.paſtoralis de iure pa.ꝛ glo.ponit in.d.c.q̃ſto er
go ius pa.non eſt mere ſpũale. Sed poſſet defendi dictum
do.anto.ꝛ gofre.ab illo tex.qꝛ dꝫ ſubaudiri quaſi ar.eius
ꝙ voluit tex.ꝛ glo.in.l.ꝛ puto.ff.famil.her.ꝛ.l.ſed ſi poſ
ſeſſori.§.item ſi iurauero.ff.de iur.iur.ꝛ iſtud voluit bal.
in.d.c.q̃ſto impropriando modum loquendi in glo.illa.
¶ Sed ꝙ opi.gof.ꝛ.d.an.ſit verior oſtẽdo per medium
inconuincibile vꝫ.electio ſꝫ naturá ſuá ẽ ius ſpirituale cũ
non cadat in laicũ.c.meſſana ꝛ.c.ſacroſancta de elec.ſed
ius pa.eſt productiuum electionis ergo eſt productiuum
iuris ſpũalis qꝛ qualitas effectus demõſtrat qualitatem
cauſe producentis vt in.l.ꝙ ſi nolit.§.qui mancipiuz.ff.de
29 edil.edi. †nam opus naturale eſt procreare ſibi ſile vt di
xit phil.in ꝑ de generatione ꝛ corruptione natura enim
c eſt vis inſita rebus ex ſilibus ſilia procreansᶜ facit qõ ha
betur in.c.ius naturale.i.di.ſi ergo ius pa.parit ſpũale er
go ipſum quoqꝫ ſpũale eſt aſſumptum probat tex.aureꝰ
in.c.ij.J.de iu.pa.i ṽ.vnũ eligat ꝛ faciat.c.pe.e.ti.ꝛ faciat
in ar.glo.multũ ſin.in.c.ſi.de elec.li.vi.q̃ extendit illũ tex.
loquentem de elec.ad pñtationem ergo originaliter ius
pa.eſt mere ſpũale. Et adduci pot tex.in.c.iij.de iur.pat.
in ṽſi.ſubſtinuit dicit ꝙ eccleſia ex quadá tolerantia ſuſti
net laycuz hẽ ius pa.i eccleſia naꝫ ſi nõ eſſet mere ſpũa
le ex ſui natura i quo eſſet hec tolerantia põt eniz eccleſia
habilitare laycuz ad ſpũalia vt dixit glo.in.c.menam.ij.
q.v.ꝛ in.c.preter hec.xxxij.di.i.c.bene quidez.xcvi.di. Et
ſi quis vellet ipropriare illum tex.vt intelligatur.i.preſen
tent ar.l.pꝰ ſeu crinam.§.conditionuz ṽba.ff.de ꝯdi.ꝛ de.
ideo dixit bal.i.c.q̃ſto.J.eo.ꝙ ſi epiſcopus conſtituit vica
rium laycum in ſpũalibus ꝙ tꝫ actus ꝛ improprieſ vica
rium.i.aſſeſſorem allegat.d.§.conditionum verba qꝛ re
ſponderi poteſt qꝛ impropriatio eſt euitanda.c.in his de

a¶ Extraordi
narium. Adde
tu ꝙ qñcunqꝫ
inqſitio ex for
ma ſtatuti ꝑ
mittatur diceſ
ordinariuz re
mediũ nõ aũt
extraordiariũ
vt lꝫ oẽs doct.
poſt bart.in.l.
iij.§.fina.ff.de
adulte.ꝛ bal.i
l.ea lege vi.co
li.C.de cõdi.
ob cau.ꝛ in.l.
nullum.C.de
teſt.ꝛ in.l.vbi
C.de fal.vbi
dino videto.

b¶ Dixit phi
loſophꝰ. Jſtõ
cãtatiſſimũ di
ctũ phi.ó quo
in pꝛimo ꝑhi
de dixim ꝰ mul
ta ó mẽte theo
logoꝝ addẽn
do habeſ origi
naliter pꝛio po
ſterio.ꝛ ꝑmo
auditus natu
ralis tex.ꝯmẽ.
33.vbi formali
ter inqt ph.ex
his que nõ ſũt
aliqd fieri im
poſſibile eſt ꝛ
in hoc oẽs cõ
ueniunt q de
nã locuti ſunt
theologice aũt
iſta ꝑpoſitũ ẽ
falſa vt ſubtiliſ
ſime diſſerit ꝑ
ceptor meus i
ij.ſen.diſt.i.q.
ij.ꝛ.iij.cũ plu
ribus ſeq.ꝑ q̃
vide.d.car.in
cle.exiui.§.q̃
nis de ṽb.ſig.

c¶ Procre
ans. Jſtud no
tabile dcm̃ ph.
melius q̃ ali
bi in tota phi
loſophia habe
tur originalr i
ij.ó ani.tex.cõ
mẽ xxxiij.vbi
cõmẽtator mi
rabilr loqtur
vt alibi in ple
riſqꝫ locis dixi
mus.

ver.ſi.nec recte loquitur bal.in.d.c.q̃ſto vt ibi dicet nec ẽ
30 mirum† q: vnum ⁊ idem accidens applicat diuerſis ſub
iectis vt aſſumat naturam illorum per id quod ꝙ voluit
bar.in.l.ſi publicanus.§.ſi.ff.de publi.⁊ bal.in.l.ij.C.de
ſeruitu.⁊.d.ab.in.c.ſup quibuſdaꝫ.§.preterea de ṽb.ſig.
⁊ tenendo hanc concluſionem ꝙ ius pa.originaliter eſt
ſpirituale redditur verior opi.hoſti.ꝙ ſi concedo villam
alicui ſicut ſub vniuerſitate bonorum videor ꝯcedere ius
pa.vt in.c.ex litteris de iur.pat.ita videor ꝯcedere ius d
cimandi de quo per Jo.an.⁊ alios in.c.ad q̃ones de rer
per.⁊ ſm hoc non vr̃ procedere tex.in.c.quãto.J.eo.inq̃ ̄
tum dicit ꝙ ideo eſt ſpirituale q: annectitur iuri ſpiritua
li de quo eſt tex.in.c.de iure.J de iurepa.naꝫ ſi naturaliter
eſt mere ſpirituale ergo nõ eſt accidẽtaliter per ānexiõeꝫ
de quo dicetur in.d.c.quanto.Tene menti predicta.

31 ❡ †Querit hic do.anto.ſi imponitur pena pecuniaria
pro crimine.an iudicium ſit criminale.an ciuile ⁊ latius
iſtum paſſum attingit do.abb.hic ⁊ fuerunt varie gloſa
torum opiniones ipſe autem dicit ꝙ cã ciuilis eſt cui⁹ cõ
modũ eſt partis ⁊ intereſſe priuatum ſed cã criminalis ẽ
cuius finis eſt intereſſe publicum ⁊ vindicta publica cã
mixta eſt que participat de vtroqꝫ ⁊ ſic concludit ꝙ ſi pe
na pecuniaria applicatur fiſco iudicium dr̃ criminale te
nuit Inno.in.c.qualiter el ſo de accuſa.allegat.l.iij.ff.de
preuaricatoribus q: ita intenditur vindicta pu.per penã
pecuniariaꝫ ſicut per penã corporaleꝫ.ita reſidet do.ant.
❡ Sed vna opi.fuit ꝙ ſi pena pecuniaria applicetur fiſ
co cã eſt criminalis ſed ſi applicetur parti dicitur ciuilis
a gl.eſt in.l.iij.§.i.ff.de ſepulchro violato.ᵃSecunda opi.ẽ
ꝙ ſemper dr̃ agi ciuiliter vbi venit imponenda pena pe
cuniaria ſi corporalis dr̃ criminalis.ita dixit gl.i.l.ſi qua
per calũ.C.de epiſ.⁊ cler.⁊ in.l.qui ſepulchra.C.de ſepul
chro viola.⁊ i.l.i.C.quãdo actio ciuilis.❡ Tertia opi.
eſt vt ſi agatur de crimine ſemper dicitur agi criminaliter
ſiue pena applicetur fiſco ſiue pti iſta eſt glo.in.l.lex cor
nelia.ff.de iniur.ſed contra hanc tertiam opi.do.abb.al
legat.c.per tuas el primo de ſimo.c.tue de procur.c.ſup.
his de accuſa.bar.tenet primam opi.quam tenet Inno.
in.d.c.qualiter ⁊ eſt opi.cõis contra quam do.abb.alle
gat.d.c.per tuas vbi agebatur de ſymo.ad priuationem
beneficij ⁊ tñ dicitur agi ciuiliter nec pena ibi applicatur
parti ideo dicit ꝙ tunc proprie dicit agi criminaliter qñ
directa via crimen deducitur ad iudicium vt puniat acri
us q̃ fieri poteſt ⁊ ſicut imponat pena ordinaria ſiue ap
32 plicetur fiſco ſiue parti† quia debemus conſiderare ꝙ pn
cipaliter agitur ⁊ non ꝙ venit in conſequentiam.l.i.ff.de
auctoritate tutorum.c.de cetero d homicidio.Aut crimẽ
non d̃ducitur ſic directa via ⁊ dicitur agi ciuiliter licet pe
na non veniat applicanda parti vt dic.c.per tuas ⁊ di.c.
ſuper his ⁊ di.c.qualiter ⁊ dicitur tunc agi ciuiliter qua
quaſi cur:aliter allegat ſimile ꝙ dicimus de cõdemnato
per inquiſitionem vt non dicatur infamis vt per gl.in.l.
iij.in.§.preterea.ff.de ſuſpect.tuto.⁊ in.l.ſi.C.eo.⁊ in.l.p
ma.C.de modo mulctarum ⁊ ita quienit do.abb.hic.Ta
odde tex.in.l.gaius.ff.ad ſilenia.in ver.cuꝫ pecuniaria ſit
vbi agebatur ad penam delicti applicandam fiſco pro d
licto ⁊ tñ dicit ibi ꝙ cã eſt ciuilis ecce nunc ꝙ pena appli
catur fiſco ⁊ tñ cã non dr̃ criminalis per quem tex.nouiſſi
me allegatum videt ꝯfundi cõis doctrina doctoꝝ volen
tium ꝙ ſi pena applicat fiſco cauſa dicitur criminalis ⁊
ideo dicebat bal.in.d.l.ſi qua per calũniam .C.de epiſ.⁊
33 cle.† ꝙ ſi papa ꝯcedit alicui omnes cauſas ciuiles ꝙ nõ
videtur ſibi concedere penas pecuniarias fiſco applican
das ex eo ꝙ dicuntur cauſe criminales vt voluit gl.in.d.
l.iii.in.§.i.q̃ſ ſequendo cõem opi.d.m.Jo.de imola in ru
brica.ff.de publicis iudi.⁊ in.c.teſtimonium de teſti.dice
bat fore ſingularem Sed pro certo confunditur per.d.l.
gaius Itẽ adduco elegans conſilium federi.de ſenis.xx
34 iii.vbi† dicit ꝙ ſi in libello apponitur verbum accuſo ⁊ p
precedentia ⁊ ſequentia ṽba apparet ꝙ cauſa eſt ciuilis
ꝙ tunc dicitur ciuiliter agi.⁊ ponit exemplum qñ agitur
ad priuationẽ bñficij q: tunc dicit agi ciuilr ⁊ non crimi
naliter Ecce nunc ꝙ pena nõ applicatur parti ⁊ agitur
criminaliter ⁊ nihilominus cã eſt ciuilis.⁊ nõ potuit do.
abb.allegare melius pro illo dicto ſuo q̃ illud conſiliuꝫ
federici de ſenis vide eundem.d.abb.in.d.c.ſuper his vbi
dicit tex.d.c.p tuas fore ad hoc ſin.vide bar.in.l.viro.ff.
35 ſo.matrimonio† vbi dicit ꝙ ſi quis in libello accuſat ali
quem de crimine petens eum condemnari niſi per verba
precedentia vel ſequẽtia aliter appareat preſumitur cãꝫ
criminalem inſtituiſſe allegat ſpe.in ti.de accuſa.§.i.vſi.
quid ſi primo lo.ro.in.d.l.viro reprehendit bal.q: in pe
nis debemus capere illud ꝙ eſt minimũ.l.ſi preſes.ff.de pe
nis pro certo male loquit q: licet ṽbum accuſatio ex lata
ſignificatione intelligit in cã ciuili vt eſt elegans glo.l.d.
l.viro tamen proprie adaptatur cauſe criminali facit ru
brica de accuſatio.❡ †Tangit hic bal.ꝙ iudicium dꝫ in
cipere a monitione q: per prius creditor dꝫ monere cre
ditoreꝫ allegat.l.qdã hiberio.ff.de ſeruitutibus vrba.p
di.in ṽ.de queſo vt cũ hiberio loquaris ⁊ dicitur ꝙ blan
da verba operantur concordiam ⁊ pacẽ nec blandus ṽ
bis clauditur p ferias.l.ſi.C.d ferijs Tu dicas ꝙ iſta mo
nitio requiritur de honeſtate non tamen de neceſſitate p
quo vide eũdeꝫ bal.in.l.nõ ignorat.J.de fructibus ⁊ litis
expen.⁊ in.d.l.quidã hiberio ⁊ gl.ordinariam ⁊ ſcribẽ
in.c.licet heli de ſimo.bar.in.l.iij.C.de pign.ange.in.l.ſi
manumiſ.C.de obſequijs ⁊ in.l.in fideicõmiſ.ff.de vſur.⁊
in.d.l.iij.C.de pign.⁊ in.d.l.qdam hiberio ⁊ vide tex.in
c.ij.de accuſa.⁊ ibi dixi ⁊ lo.ro.in ſuis notabilibus.cccx
37 iij.† Utrum credatur creditori aſſerenti ſe primo monuiſ
ſe debitorem añq̃ feciſſet eum vocari ad iudicium dicas
ꝙ ſic ideo debitori aſſerenti contrarium incumbit onus
probandi ſimilis eſt tex in.d.l.in fideicommiſ.ff.de vſur.
vbi dicitur ꝙ frequenter ita conſueuit fieri ꝙ creditores
monent debitores antequam eos vocari faciant ad iudi
cium ergo preſumitur factuꝫ illud ꝙ fieri conſueuit ⁊ di
centi contrarium incumbit onus probandi gl.elegans ⁊
ibi bar.in.l.neqꝫ natales.C.d proba.facit ꝙ voluit ang.
38 in.d.l.in fideicommiſ.❡ †Querit etiam hic bal.ſi poſſit
compromitti in arbitratorem ſuper vſu.⁊ decidit ꝙ ſic ſi
fiat ſine fraude vſurarum tu vide eundem in.c.exempla
ris de iure iuran.vbi refert fuiſſe arduam.q.in facto vide
eundem in.c.i.§.ſimiliter de controuerſia inueſtiture vbi
diſtinguit ꝙ ſuper preteritis vſu.poteſt ſed ſuper futuris
non argu.l.ſi vnus.§.illud.§.de pac.domi.Abb.in.c.per
tuas de arbitris dicit ſe non vidiſſe doctorem tangentem
hãc queſtionem vide eundem in.c.contingit eo.ti.vbi fa
cit mentionem de Bald.in.d.§.ſimiliter.❡ De multis
queſiuit Bald.hic in hac rubrica que aliena ſunt ab hac
rubrica ſufficiant que dicta ſunt Laus deo clementiſſimo
dominus Andreas Barbatia vtriuſqꝫ iuris doctor ⁊
Miles ⁊ in hac tempeſtate primarius.Mcccclxv.die
iiij.menſis nouembris.

n ſupraſcriptione ibi ex concilio affri
cano dicunt quidam ꝙ fuit generale
concilium.xvi.di.c.ſexta.§.octaua ſino
dus ibi tñ hoc non probatur ſed poti
tius probatur contrarium ⁊ dicit hic
petrus hiſpanus ꝙ fuit conciliuꝫ pro
uinciale vbi cauſe tractabantur.c.i.de
libelli oblatione ꝙ videtur verius ſm
d.car.hic tu pondera.J.de pac.in ſupraſcriptione vbi di
citur ex concilio affricano ⁊ apparet ex.c.i.ibi ꝙ illud cõ
cilium affricanum ibi fuit generale ⁊ etiam.J.de arbi.in
ſupraſcriptione vbi dicitur ex concilio affricano quia in
telligat in gñali ꝯcilio ita vr̃ ibi dicen.ꝙ fuerit ꝯciliuꝫ ge
nerale.Et cum dicit.d.car.ꝙ hic tractabatur de cauſis
prouincie fateor illud veruꝫ in concilio ꝓuinciali in quo
fuerat

a ❡ Uiolato. Ubi ad materiã vide bar. ⁊ vide ſpec.in ti.de contu.§. ſeqtur videre vtrũ ãis ciuilis iuncto verſi.ſi vero agit ciuiliter vbi multa preclara colliges.

fuerat interrogatus iſte epiſcopus ſi volebat ibi rñdere ſed in concilio aphricano fuit dubitatum ſi debebat pri‑uari epiſcopatu ⁊ iſtud mihi videt̄ verius Laus deo cle‑mentiſſimo Barbatia.

E quo vult

Deo. Iſtud.c.eſt famoſuz ⁊ plene examinat̄ per om‑nes ⁊ diuidit̄ in duas par‑tes.in prima ponitur ſcri‑ ⁊ cõtumacie punitio. In ſecunda repellitur actoris iniuſta petitio.ſcd'a ibi naz adm̄i. ¶ Vel ſm petrum hiſpanuz diuiditur in tres partes. in prima ponitur facti narratio in ſcd'a iuris poſitio in tertia incidẽter qõ‑nis deciſio ſecũda ibi placuit tertia ibi nã adim̄i que aũt diuiſio ſit verior non eſt vis ⁊ hoc intendit. ¶ Pactuz de non declinando iudice alias ſuo qui exceptione repel‑li põt eſt irreuocabile.h.d.ſm intellectum glo. ¶ Vel ſic ſm alium intellectum pactuz de reſpondendo coram iudice non ſuo in preſentia iudicis iudice acceptante in illo actu paciſcentem iuriſdictioni iudicis ſubmittit ideo poſtea nõ admittitur penitentia hoc dicat ſm.d.anto.⁊ eſt nouus intellectus ad iſtum tex.⁊ hũit originem ex di‑ctis ſupp̄ml.doc.Ioãnis de lignano hic. ¶ Vel ſic ſm do.Pe.de ancha.iuris remedijs cogitur quia ſubire iu‑dicium cui ſpontanee ſe ſubiecit nec poterit variare hoc dicit. ¶ Vel ſic ſm eũdem qui promittit non declinare iudiciuz penitere nõ poteſt.h.d. ¶ Vel ſic ſm do. Car. qui promiſit ſuum iudicem nõ declinare variare non po‑teſt. ¶ Vel ſic ſm eundem concilium ꝓuinciale de cau‑ſis contra epiſcopos prouincie cognoſcit ⁊ cõtumaciter receden tẽ punit. ¶ Vel ſic ſm Bal. qui conſentit in iu‑dicem penitere nõ poteſt quo vult deus epiſcopus con‑ſenſit cõcilio tandẽ penituit ⁊ illicentia.receſſit excõmu‑nicatur tñ ex hac contumacia nõ ꝑuat̄ epatu.h.d.ſm eũ. ¶ Vel ſic ſm do. Abb. ꝯtumax in non cõparẽdo vel nõ rñden.excõmunicari põt benefi.tñ ꝑuari non dz. ¶ Ca‑ſus ſic ponitur ſm do.Anto.coram concilio quidam de quo vult deus cõparuit ⁊ qꝛ poterat recuſare concilium prouinciale ne ſic declinare poſſet fuit a concilio interro‑gatus an vellet experiri ⁊ iudicium ingredi corã ꝯcilio. Rñdit ꝙ ſic altera die illicentia.receſſit fuit ꝓpoſitum in concilio generali vt dãnaretur ⁊ deponeret̄ talis epiſco‑pus rñdetur vt in littera. ¶ Tu pondera qꝛ dñs Anto. non ponit caſuz ſm intellectuz nouũ quem ipſe dederat. Item pondera ꝙ ſentit illud ꝙ ego dixi in.õ.ſcriptione ꝙ in concilio generali aphricano fuit petitum vt priua‑retur epatu. ¶ Pro certo intellectus nouus datus per do.anto.non videtur adaptari huic tex.nec rõni naz hic dicit̄ ꝙ aduerſarius petijt introduci epm coraz concilio nã ſi fuiſſet aliene iuriſdictionis nõ eſt preſumptio ꝙ cõ‑cilium prouinciale feciſſet illum citari qꝛ fruſtratoria vi‑deretur illa citatio iuxta no.in.l.ij.ff.ſi quis in ius vo.nõ ierit ⁊ in.c.preterea de dila.per Inno.nec etiam eſt pre‑ſumen.ꝙ epiſcopus citatus a non ſuo iudice comparuiſ‑ſet in propria perſona coram eo ⁊ maxime cita.pro cau‑ſa criminali digna priuatione epiſcopali.† Naz illud ꝙ non eſt veriſimile eſt quedã falſitatis ymago vt ait auer‑royos commentator * vt per Bal.in rubrica.C.de proba. ⁊ in.l.i.C.de ſeruis fugi.cum ſimi.etiam qꝛ non poterat prorogare iuriſdictionem iudicis non ſui ſine conſenſu ꝓ‑prij iudi.c.ſignificaſti de foro compe.vnde iſte intellect⁹ nec in ſe eſt verus nec huic littere conſentaneus ſileat er‑go cum nouitate ſua domi. An. ¶ Item pondera qꝛ in‑tellectus glo.eſt communis quia communiter omnes ſe‑quuntur illuz tamen non videtur verus intellectus quia ſecundum illum ſequitur vnum ꝙ videtur hereticũ aſſe‑rere in iure.vz iſte epiſcopus habebat priuilegium decli‑nandi forum ſm opi.glo.⁊ doctorum ⁊ vt meis detur au‑dacia verbis adduco in medium Bar.in.l.ſi conuenerit ff.de iur.om.iudi.vbi ponit exemplum in ſcholari ꝑuile‑giato ſm auc.habita.C.ne filius pro patre vt per huiuſ‑modi pactum videatur renunciaſſe priuilegio dicte auc. ⁊ ad hoc allegat iſtum tex.⁊ admiror vehemẽter ꝙ nec do.anto.nec Pe.de ancha.nec do. Car.nec Bald.nec Jo.de imo.nec do.Abb.viderint Bar.ſequentem iſtuz intellectum ad hanc decreta.ibi. ¶ Modo ego arguo ſic formaliter nunq̃ꝫ quia videtur renunciare priuilegio declinatorio niſi ſpecialiter de eo faciat mentionem tex. allego peregrinum in.l.i.in verſi.ſpecialiter.ff.ſi quis in ius vo.non ierit hoc decidit ibi Bar.licet eniz non tenea‑tur renũciare indiuidualiter tamẽ tenetur ſpecialiter cũ ergo hic non renunciauerit ſpecialiter priuilegium decli‑natorium ergo non cecidit ab illo ergo ſequitur ꝙ com‑munis intellectus eſt erroneus ad iſtuz tex.vel dicemus ꝙ iſte tex.deſtruit ex toto.d.l.i.ff.ſi quis in ius vo.non ie‑rit miror maiores noſtros qui extremam in iure artez ſu‑peraſſe viſi ſunt ad hoc non aduertiſſe ſoluat apollo ⁊ ſi dicatur ꝙ.d.l.i.loquitur in ſi.de fideiuſſore de iudicio ſi‑ſti qui ſatiſdando pro alio non videtur renunciare priui‑legio ꝙ habet ĩ elec.iudi.vt dicim⁹ in ſcholari per auc. habita.C.ne filius pro patre ⁊ hoc ideo qꝛ hic nõ iniun‑gitur ſatiſdatio. Secus in eo qui promittit reſpondere quia tunc ipſo iure videtur renũciare declinatorijs ar.c. inter monaſteriuz de re iudicata ⁊ ita dicebat hic domi. Car. Quia contra iſtud adduco Bar.in diuiduo in.d.l. ſi conuenerit vbi ponit exemplum in ſcholare ⁊ in priui‑legio de auc.habita ⁊ allegat iſtum tex. ⁊ ſic non loqui‑tur in fideiuſſore de iudicio ſiſti ⁊ per conſequens videt̄ oriri quedam cõtrarietas noua ⁊ inaudita inter tex.iſtũ ⁊.d.l.i.⁊ videtur iſte tex.apponere nouam iuris cenſurã ex qua reus excluditur a priuilegio declinandi licet ſpe‑cialiter de illo non fiat mentio ⁊ hoc ideo eſt ꝓpter calo‑rem iudicij vt hunc effectum operetur calor ipſius iudi‑cij ⁊ in ſimili allego tex.multum elegantes in quibus ca‑lor iudicij mirum in modum operatur vt in.l.cum oſten‑dimus.§.fi.ff.de fideiuſ.tuto.⁊ in.l.manumiſſio per licto‑res.ff.de manumiſ.vindi.⁊ in.l.cum pro quo.ff.de in ius voc.⁊ in.l.ſi quis vxori.§.ſi quis ſeruum fugitiuum.ff.de fur.⁊ ꝙ nota.in.c.cum te.ẽ.de offi.delega.⁊ in.l.tale pa‑ctum.§.qui prouocauit.ff.de pactis per Barto.⁊ in.l.i. in princi.ff.de verbo.obliga.⁊ ſic pactum factum in iudi‑cio coram ipſo iudice acceptante de reſpondendo coraz ipſo veſtitur calore iudi.vt promittens reſpõdere videa‑tur renũciaſſe priuilegio declinandi licet de illo ſpeciali‑ter non faciat mentionem cum regulariter de illo debe‑at fieri mentio.Et ſi oppo.de.c.dilecti de foro compe.re‑ſponde non obſtare quia ibi non renunciauit priuilegio ſed priuilegium non comprehendit ꝓmittentem ſolue‑re alibi ⁊ ſic non renunciatur ibi priuilegium ⁊ iſte ſit ⁊ nouus ⁊ clarus caſus in h̄ capi. ¶ Ideo ſummabis ſic. Pactum de non declinando ſuo iudice factum in iudi‑cio ipſo iudice acceptante excludit paciſcentem a priui‑legio declinandi licet ſpecialiter priuilegio non renun‑ciauerit.hoc dicat ⁊ eſt inuentio mea. ¶ No.ibi de quo vult deo ꝙ eſt propriuz nomen ⁊ ſunt due partes de pre‑poſitio ⁊ quouultdeo nomen ⁊ ſi queratur cum quo ver‑bo conſtruitur Tancredus ſupplet verbum ſtatutum eſt ⁊ ſic eſt ablatiui caſus ſecunduz Hoſtien.non eſt neceſſa‑ria ſubauditio quia regitur ab illo verbo placuit vt dica‑mus placuit concilio de quouultdeo vel poteſt etiam in‑telligi vt totum ſit nomen proprium ⁊ ſic datiui caſus ⁊ regatur ab illo verbo communicet. Sed quia apponi‑tur verbum eidem relatum ad verbuz communicet ideo melior vĩ precedens expoſitio. ¶ Et ſolet apponi h̄ no‑men alicui qꝛ ei⁹ ſignificatũ ꝯſiderat adeſſe in indiuiduo

a ¶ Comenta tor. Colligit h̄ dcm̃ cõmenta toris i.viij.au‑ditus natura‑lis in prologo ⁊ in co.li.ſex‑cõmen.iiij. ⁊ i alijs pluriſq3 locis maxime vbi arguit con tra ſequentes legos ⁊ ꝓiſta elegantĩ pro‑poſitione fa‑cit quod voluit pau.de caſt.in conſi.cplix.Et Azo.in ſum. ẽ cri.fal. ⁊ ſpec. in titu. de ad‑uo.§ iz. verſi. Ites ſis cãut⁹.

quaſi faciat illud deus vult ſimile habetur in.c.ij. de
ſimo.iūcta ſupraſcriptione vbi habetur nomen deo dat'
 in.c.ſanta co.ti.ſimile habemus de auguſto qꝛ deſide
ratur vt augeat imperium vt voluit glo.in probe.ff.vete
2 teris.†Simile dicimus in papa. vt vocetur pontifex vt
faciat pontem alijs exemplo vite doctrine vt fecit do
minus noſter Jeſus xp̄s de quo dixit Paulus ſeruulus
eius chriſtus aſſiſtens pontifex futurorum bonorum c.
Si tamen papa hoc non faciat malus ſit tamen papa
eſt vt notat in.c.i.de cōſti.lib.vj. in.c.nemo in.c.glo
rum.ix.q.iij. Eſt enim laudabile habere nomen bo
a nū ª vt voluit Joan.an.in.c.cū apoſtolus de preben.Et
idem in prohemio clemē.in ſua glo.commendat nomen
ſuum tollit cōmemorat maximos viros appellatos
Joannem ſimile fecit accurſius vt per gl.in.l.facta.§.in
dauda.ff.ad treb.tamen noīa propria non imponuntur
ſerioſe vt neceſſario ita ſint indiuidua ſicut ſonant ꝫoꝝ
nomina imponuntur enim ad placitum vt recognoſcā
tur indiuidua.l.ad recognoſcendos.C.de ingenuis ma
numiſ.l.ſi quis in fundi vocabulo.ff.de leg.i.iō nō ſequit
aliquis vocatur bollognimus ergo eſt bononi.l.fi.§.pe.
.ff.ad municipales per Bar. per eundem in rubrica in
fortiati ſi oppono de eo de eo voluit phs in.iiij. me
b 3 thaᵇ.†nomina inquit cognomina ſunt rebus conſonā
tia ideo apponuntur ſm̄ proprietatem eoꝝ vt magnus
voluit albertus in lib.d proprietatib' animalium hoc
eſt attribuitur primo parēti qui impoſuit nomina re
bus ſm̄ naturam proprietatem eoꝝ. Rn̄deo illud pro
cedit in nominibus appellatiuis ſpergit hic vba mul
ta.d.Abb.ſi valeat ar. ab ethimologia vocabuli pro cer
to nō eſt locus accommodatus hic vide per bal. alios
in rub.īfortiati in.l.ij.§.appellata.ff.ſi cer.pe. No.
4 ibi aduerſarius ſm̄ do.Anto.† qui mecum contendit
c in lite dicitur aduerſarius meusᶜ ſic ex contentione iu
ridica facta a iure non improbato oritur qn̄qꝫ inimici
tia dicuntur homines aduerſarij eſt bene no. ꝑpter
ſtatutum repellens aduerſariuꝫ ab accuſando nihil al
legat.ego allego tex.in.c.propoſuiſti.de ſo.cōpe. in.c.
ſi.de iuramēto calūnie lib.vj. in.c.hi qui vt lit.pen.eo.
lib. ibi dominū oſtiēſ .c.ſi.de eo qui mittitur in poſ
ſeſſionē ibi.d.abb. .c.item tamē quis. .c.in litteris
ibi per.d.abb.de reſti.ſpo. .c.accedens el.ij.vt lit.nō cō
teſta.c.aduerſario de exceptio.c. vt debitus de appel.c.
ſi.de plus peti. ibi per.d.abb. .l.cum pena .l. cū pro
ponas.C.de pac..l.i.C.de eden. auc. de litigio.§.oēm
  ibi voluit ange. vide Bal.in.c.quoniā de teſti.vbi
dicit aduerſarius dicitur qui poteſt appellare tene
bene menti qꝛ illa ſunt iura mea nō allegata per aliquē.
Et pondera quia ſalua pace do.anto. hic ad huc nō
erat lis qꝛ ſola citatio interuenerat de quo dicendū vt in
.l.cauſas vel lites.C.de trāſac.vnde probatur hic an
te litem conteſta.per ſolaꝫ citationē factam ad iudiciuꝫ
quis dicit aduerſarius facit.d.§.oēm allegat hic do.
anto.glo.valde ſing.in.c.cū ſuper de offi.deleg. que vo
luit aduerſariuꝫ meū in vna cauſa ſi detur contra me
in iudicem in alia cā poſſuꝫ illū recuſare etiā ſuper re ec
cle.c.inſinuante.ē.de offi.deleg.vbi in cauſa eccleſie recu
ſatur in iudicem dn̄s clerici ergo multofortius ipſe cleri
cus eſt bene no. induc.do.abb.ad qōnem prela
tus iudicans in cā eccleſie pōt recuſari vt ſuſpectus al
legat no.paulus.ij.q.vij.c.ſi quis erga dicit hoc vo
luiſſe do.anto.in.c.cū veniſſet.ē.e. Cy.in.l.vnica.C.ne
quis in ſua cā ſi enim recuſo iudiceꝫ in facto proprio qꝛ
habet aliam litem cū eccleſia mea ſic quodāmodo lis
mea iudicatur potius poſſum recuſari ſi volo eſſe iudex
in cā eccleſie mee alleg.d.c.īſinuante vbi ſi in cā eccl'ie re
cuſat dn̄s clerici fortius recuſat ipſe clericus fatet tn̄ do.
Abb. ſi non recuſaret poſſet nihilominꝰ eſſe iudex ita
5 ipſe hic reſidet.†Tu adde an prelatus poſſit eē iudex in
cā ſue eccleſie nō eſt materia huius.c.ideo ſuccincte vnū

a Bonum. Addē cle. exiui d paradiſo. §. ceterū ibi iu culcāter.d. car. de ver.ſig. Et debet eſſe ſem per ꝯſequens rei vt inſti. de dona.§.eſt ali ud per ſpec. in titu. de acti. ab vniuer. vſi. puberes queſ tio videto.

b Metha. Iſtud dictum philoſophi oꝛi ginaliter aliſto loco a.d. and. colligit a tex. cōmen.x.citra ſiſtem ſinam hꝫ philoſophꝰ in p phiermē. queſ ſi tibi qd otii eſt videas ibi ſcribētes maxie oēs ſummiſtas. p quo vide.l.i.ff. de ver. ob. no. in.l.pater.ff. d ſerui.leg. flo rida.in.l.i.ff. de de ſerui. vrba. predio. q hoc idem in termi nis cantant.

c Aduerſari us meus.Addē Inno. in.c. cū inter in.i. col. d excep. bal. in.l i.i. iij. col. d.ex hoc iſero quādam cōclu ſionē.C.q ad mit. ad bono. poſ.Et vidē no uiſſimos ſcri bentes hic.

dico doctores cōmuniter in.c.ex parte d ver.ſig. tenēt
 prelatus poſſit eſſe iudex in cā ſue eccleſie ſine oppōne
recuſationis tenet bal.in.l.i.ne quis in ſua cā glo.in
d.c.ſi quis erga.Sed contra illaꝫ cōeꝫ opi.arguo ſic ius
abhorret iniquitateꝫ.l.ſi pa.ff.de inoff.te.c.inter ceteras
de re iudicata iuxta illud.odiſti iniqtatem ſꝫ iudicare in
ſua cauſa eſt valde iniquū vt dixit tex.in.d.l.i.in .admo
dum iniquū cauſa eccleſie dicit epiſcopi.vt in.c.i. d po
ſtu.pla.ergo valde iniquū eſt ſit iudex in cauſa ſue ec
cleſie nec.c.ſi quis erga probat cōem opi. licet glo.ibi
teneat ꝯtrium tamen allegat malū ſimile dum arguit d ꝓ
curatore fiſci qui iudicat in cauſa fiſci qꝛ maiorē ptātem
habet epūs in rebus eccleſie licet ibi glo. moueatur ex
eo qꝛ imperator iudicat in cauſa ſua dico iſtd eſſe maluꝫ
ſile qꝛ ideo iudicat in cauſa ſua princeps qꝛ videtur ha
bere celeſte arbitriuꝫ vt in.l.i.C.de ſum.tri. qcqd facit
facit.vt deus in auc.de here. fal.in prin.q̄ iō ceſſat in ꝓ
6 lato tene menti predicta. †Et ſubdit hic do.abb.pro
bare hic ad ꝯbendam inimicitiam non attenditur an
iuſta cauſa an iniuſta preceſſerit ſed an habuerit cōmo
uere animum alterius ad odium.c.meminimus .c.re
pellantur de app.c.nō eſt crudelis.xxxiij.q.v.vbi iudex
qn̄qꝫ incurrit odium ex adminiſtratione iuſticie.c.quali
ter el.ij.de accu.ego addo glo.ſing.in.l.athlete.§. dat re
7 miſſioneꝫ.ff.de excu.tu.que voluit† ſi inimicitia eſt cau
ſata inter me pātreꝫ pupilli cauſa culpa ipſius pātris
nihilominus non potero eſſe tutor pupilli nihilominus
dicas iſtud nō eſſe ſemp verū adduco ſing. habetur
8 in.l.i.§.cū quis.ff.de qōnibus ibi voluit Bartolus†
ſi prouoco te ad iram ad hoc vt non teſtificeris ꝯtra me
 non potero opponere de inimicitia adduco notabi
9 le dictum bar.in.l.cuꝫ in tabulis.§.i.ff.de adi.lega.† ſi
orta eſt inimicitia inter me teſtatorem culpa ipſius te
ſtatoris propter hoc non videtur reuocatum legatuꝫ
 ſic attenditur an ex iuſta cauſa an iniuſta superuenerit
inimicitia tene menti vide glo.in.c.vt debitus de app.
que dicit nō poteſt recuſari iudex ſuſpectꝰ ſi allegata fuit
cauſa ſuſpitiōis facit.l.ſi mulier.ff. me. cauſa faciet.c.
qualiter el.ij.de accu.vbi prelatꝰ efficitur inimicus exer
cendo officium epiſcopale.Dicit etiaꝫ dominus Anto.
 ratione iſtius pendentie lit.non pōt repelli a teſtimo
nio ferendo aduerſarius allegat Jo.an.in addi.ſpec.in
ti.de teſt.in.§.eſt ſciendum..exponitur ibi ſexto vbi con
cludit non propter hoc repellitur a teſtificando qꝛ ali
quā litem habuerat cū eo loquit tamen de preterito non
autem aperit qd ſi habeat cūm de pn̄ti allegat inſtitu.de
excuſa.tuto.§.item ꝑpter in auc.de teſte.§.ſi vero odio
ſus.d.anto.putat eſſe in arbitrio iudi.quanta fides ſit ta
li adhibenda non tamen putat propter hoc ipſum ex to
to repellen.iſtud vltimū ſic indiſtincte nō placet.d. abb.
Quid enim ſi contendūt de omnibus bonis vel ma
iori parte bonoꝝ vt in.c.frequens de reſti.ſpolia.lib.vi.
nam quandoqꝫ etiam ex vna re oritur inimicitia capita
lis vt in.c.accedens vt lit.non conteſt. hoc caſu deberet
ex toto repelli.c.inquiſitionis de accu. Tu dicas ideꝫ
ſi eſſet queſtio de meliori re q̄ħeret in bonis vt eſt text.
ſingularis in.l.ſumma cum ratione.ff.de peculio idem
dices ſi eſſet queſtio amiſſionis magni lucri ſingl'are di
cum fuit Cy.in.l.interpoſitas.C.de tranſac. refert
ſequitur pe.de ancha.in.d.c.frequens. Et pondera
quia pro certo Jo.an. eius ſequaces non bene dicūt
10 mouent†voluntas ſemel poſita durare preſumitur.l.
ſancimꝰ.C.de teſte.c.maiores d baptiſ. ideo inimicitia
ſemel ineſſe deducta preſumit durare ꝑpetuo ad hoc ad
duco peregrinum dcm̄ Inno.in.cum oportet de accuſa.
refert ſeqtur illud bal.in auc.ſi dicat.C.de teſti.qui er
go fuit ſemel inimicus preſumit ſp durare inimicus niſi
ꝓbetur reconciliatio.l.iij.C.fa.hercil.l.iij.ff.de adi.lega.
inſti.de iniurijs.§.ſi.c.adrianus.lxiii.di. mō ſi iſti conce
dūt mihi ex lite contracta eſt inimicitia ſequitur ſe
mel poſita

mel poſita preſumitur durare in perpetuum ⁊ per conſe
quens repelli poterit ⁊ in hoc defecit illuſtre ingenium
Jo.an.ergo ſi propter inimiciciam lit. preterite repelli/
tur aduerſarius ad teſtifican.fortius repelletur aduerſari⁹
in lite preſenti ſerua tamen diſtinctionē dicte auc.ſi dicat
tene menti predicta. ¶ Et tū do tibi limitationes nouaꝫ
vꝫ ꝙ ſi aduerſarius litis ē homo magne ſanctitatis ꝙ
nō ꝑpter hoc pſumitur me⁹ inimicus adduco vobis ſingu.
tex.in.c.ij.de ope.no.nunc.⁊ etiaꝫ in argu.adduco tex.in
l.ſi a bonefidei.ff.de rei ven.⁊ ſtupendum dictum Hoſti.
in.c.finem litibus de dolo ⁊ cōtu.⁊ ideo dicebat domi-
11 nus anto.in.c.poſtremo de app.†ꝙ licꝫ ego poſſim recu
ſare iudicē ꝯſanguineum aduerſarij mei vt ibi nō tamen
poſſum recuſare ſi ille ꝯſanguineus eſt magne ſanctimo
nie ceſſat eniꝫ ſiniſtra ſuſpitio in homine tali. ¶ No.ibi
12 petijſſet ſm.do.Car.†ꝙ quis nō dꝫ proponere niſi prius
audientia conceſſa ꝙ dicit facere cōtra eos q faciunt ad
uerſarios citari ſine licen.iudicis in hoc tū ſuanda eſt ſꝫ
eum ꝯſuetudo illius fori vbi agit pro certo do.car.non
bene allegat iſtuꝫ tex.hic nō dicit nō petijt prius audiri ſꝫ pe
tijt reuꝫ citari verū tū do.car.in ſe verū eſt ꝓ quo adduco
13 tex.in.c.oīa autēꝫ in ver.audire veliti.xxi.di. ¶ † Et iō
a colli.ex hoc ꝙ citatio eſt petenda per parteꝫ ᵃ a iudice q
ad petitionem partis illaꝫ cōmittat hoc probat iſte tex.
vnde non valeret ſi ad inſtantiaꝫ ptis nō fieret ita proba
tur in.l.ad pemptorium.ff.de iudicijs ⁊ ibi per bar.quia
iudex non debet impartiri ſuum officium nō petitū.l.iiij.
.§.hoc autem.ff.de dā.infec.ſpec.in ti.de citatiōe.§.ſequi
tur ver.illud autē ⁊ ideo ſuat in practica ꝙ ad partis
inſtantiam emanauit citatio Bar.in.d.§.hoc autē iudi
cium ⁊ in.l.ſi finita.§.iulianus.ff.de dam.infec.⁊ in dicto
l.ad peremptorium. ¶ Quod autem debeat peti a iudi
ce facit.c.ex parte in ṽ. auc.in.citat de reſcriptis.l.cuꝫ cle
ricis ⁊.l.omnes.C.de epiſ.⁊ cle.c.propoſuiſti de fo.com
pe.⁊.l.neminē.C.de exhibē.reis per que iura apparet
ꝙ quis nō poteſt citare alium auctoritate propria fallit
ſm bar.in.d.l.neminē in caſu.l.ait pretor.§ ſi debitorē.
.ff.que in frau.credi.⁊ in caſu.l.nullus.C.de iudeis ⁊.l.
ſi quis in ſeruitute.ff.de fur.⁊.c.cuꝫ ſit romana de appel.
ideo citatio eſt nulla ſi nō fiat ad partis petitioneꝫ qꝛ or
do eſt datus a iure ſm Bar.vbi.ſ. Et ideo dicit hic do.
anto.ꝙ ſi in actis appareat citationē deſcriptaꝫ ⁊ com/
miſſionem ⁊ relationem ꝙ preſumit ad petitiōeꝫ partis
emanaſſe ar.l.ſciendum.ff.de ver.ob.inſtitu.de fideiuſ.§.
ſi.inſti.de inutilibus ſtipula.§.ſi ita ſcriptū ⁊ argumēto
eius ꝙ voluit Hoſtien.⁊ Jo.an.in.c.i.ō lit.ꝯteſt.⁊ bar.
in auc.ſi quis in aliquo documento.C.ō eden.⁊ ꝙ no.in
.l.ij.C.de do.ꝓmiſ.⁊ in.l.qui in aliena.§.ꝙ ſi nō adierit.
ff.de acq.here.⁊ fuit dictum Guido.de ſuza.in.d.l.ad p/
emptorium cum quo tranſeunt cōiter doctores ſed qdaꝫ
moderni in.d.l.ſciendum dānant iſtud dictum ⁊ mouē/
tur qꝛ ſolēnitas extrinſeca nō preſumit.l.quecūqꝫ.§.q a
pupillo.ff.de publi.⁊ ad iura.ſ.allegata in ꝯtrium reſpō
dent ꝙ procedunt in ſolēnitate intrinſeca. Tu vero adde
ꝙ bar.in.d.l.ſi finita.§.iulianus tenet ꝙ in actis dꝫ inſe/
ri ꝙ ad petitionē ptis emanauit ergo ſi preſumitur non
eſſet opus inſerere in actis ⁊ ſic argumentatiue poſſet in
duci Bar.tenere cōtrarium.Ego autem reduco me ad
hanc cōcluſionem ꝙ aut factum eſt de longinquo ⁊ tūc
indiſtincte ſit vera cōmunis opi.ꝙ preſumatur petitio/
nem partis preceſſiſſe ar.l.ſi ſtitius ⁊ ꝙ ibi voluit Bald.
.C.de peti.here.⁊.d.l.qui in aliena.§.ꝙ ſi non adierit ⁊
ꝙ voluit Inno.in.c.illud de preſump.Cy.⁊ Bal.in.l.
emancipatione.C.de fide inſtru.tex.in.c.bone de ele.aut
factum eſt de recenti ⁊ eodem mō dico opi.cōmunem ve
raꝫ ⁊ moueor hac noua rōne.iudex preſumitur feciſſe il
lud ꝙ de iure debuit.l.i.C.de officio ciuiliuꝫ iudicum.c.
in preſentia de renū.l.herēnius.§.gaya.ff.de euic. Sꝫ ad
partis petitionem debebat iudex cōmittere citationeꝫ vt
d.l.cum clericis de epi.⁊ cle.cum ſi.ergo ſi reperitur ci

tatio cōmiſſa ⁊ relatio facta preſumit ꝙ ad ptis inſtan/
tiam iudex cōmiſerit ⁊ cum opponitur ꝙ ſolēnitas extri
ſeca non preſumitur reſpondeo principaliter ſed īcidē
ter ⁊ in conſequētiam bene preſumit vt in iſto caſu. Fa
cit ſimile epiſcopus non reſtituit ad famam.c.cum te de
re iudi.tamen diſpenſando cū criminoſo vł diſpenſare ſu
per infamia ſing.eſt tex.in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs.
14 J.e.tene menti qꝛ nouum eſt ad.d.l.ſcien. ¶ †Sed quid
b ſi non appareat in actis ꝙ iudex cōmiſerit citationeꝫᵇ ⁊
reperitur ꝙ petita fuit citatio a iudice ⁊ facta eſt citatio
ſed de cōmiſſione iudicis non apparet an preſumatur ꝙ
iudex illam commiſerit do.anto.refert hic eundem Gui
do.in.d.l.ad peremptoriuꝫ tenuiſſe ꝙ ſic ſed contrariuꝫ
tenuit bar.in.d.l.ſciendū ⁊ eū ſequitur domi.anto.hic ex
eo quia ſolemnitas extrinſeca nō preſumitur vt.d.§. qui
a pupillo.Sed pro certo non bene loquitur ⁊ ſubſtinen
do dictum Guidonis dato ꝙ commiſſio iudi.facta pre/
ſumitur ex eo quia ſemper videtur ineſſe mandatum nū
cio a iudice vt citet vnde dicebat multum ſingu. Inno.i
c.quoniam contra de proba.ꝙ nūcij ſine iudicis manda
to requirunt ⁊ citant ergo ſi reperitur in actis ꝙ nunci/
us citauit videtur ꝙ de mandato iudicis fecerit eſſet ta/
men cautius ꝙ in actis apponeret ꝙ de mandato iudi/
cis citauit ita eleganter dicit aoge.in.l.neminē.C.de ex
hiben.reis tenendo ergo illud dictum Inno. videtur ve
ritas ꝙ preſumatur pro iudicis commiſſione ⁊ adduco
Jac.butri.in.d.l.neminem dicentem aduocatos tenere
ꝙ ſine iudicis mandato nūcij citant qꝛ preſumit eis mā
datum.Facit etiaꝫ habitis extremis preſumūtur media
glo.in.c.volumus.xvi.q.iiij.ergo ſi habentur illa extrēa
ꝙ pars petijt aduerſariū citari in iudicio ⁊ nūcius cita/
uit ⁊ retulit ꝙ preſumitur medium.ſ.cōmiſſio tene mēti
iſta qꝛ ad hāc.q.ſunt nona nō adducta per aliquē i.d.l.
15 ſciendum nec hic. ¶ †Querit circa hoc do.anto.ſi cita/
tio poſſit committi pars ⁊ dicit ſe alibi dicturum tu vid
Cy.in.l.dotis.C.ſo.ma.⁊ in.l.meminerint.C.vnde vi
Bar.in.l.iuſte.ff.de acqui.poſ.⁊ in.l.cū qui.§.in epl'a.ff.
de furtis do.Abb.in.c.cum dilecti de dolo ⁊ cōtu.⁊ ꝙ
voluit glo.in l.non eſt ſingulis.ff.de reg.iur.⁊ Inno.in
c.cū noſtris de conceſ.preben.⁊ ſpec.in titulo de citatio
ne.§.ſequitur ver.quandoqꝫ citatio ⁊ concluſio eſt ꝙ po
teſt cōmitti ſi non agatur ſcandalum ſed citatus non te/
netur credere parti citanti per.c.accedens vt lit.non con
teſt.⁊ ideo quis non tenetur credere parti dicēti ſe extra
iudicialiter appellaſſe qꝛ talis appellatio habet vim ci/
tationis.c.cū ſit romana ō app.niſi haberet litteras aut
ſigillum iudicis pro quo vide ſing. gl.in.c. ſignificauit ō
appel.⁊ qō voluit ſpe.in ti.de citatione.§.ſequitur ⁊ in ti/
tulo de actione ⁊ petitione.§.ſuper petitionibus ṽ.item
vł ius.vi.colū.⁊ in ti.de appel.§.qualr autē.ṽ.cautus ⁊ i
ṽſi.precedenti ⁊ refert hic do.Ant.ſpec.ibi dicere poſſe
cōmitti citationē notario ⁊ ipſemet notarius poterit ſcri
bere propriam relationē ⁊ ſibi credet arg.l.ſi ꝯſul.ff.de
adop.cōtra ꝙ dictū ſcribit Jo.an.i.c.qm̄ ꝯ de ꝓba.vbi
dicit notarium nō poſſe ſcribere cōmiſſioneꝫ qua natus
eſt teſtiū examinator.⁊ hoc reputat verius do.Anto.dā
nato dicto Spe. ¶ Sed do.meus Jo.de imo.hic cona/
tur reducere ad concordiaꝫ.ꝙ aut loquitur in cauſis bre
uibus ⁊ tunc poſſit notario cōmittere vt ſcribat ſuam cō
c miſſionēᶜ aut relationem. Aut loquitur in cauſis magnis
⁊ tūc ſecus ⁊ mouet ex dcō Bart.in.l.iubemus.§.ſane.
.C.de ſacroſan.ec.vbi dicit ꝙ in cauſis breuib⁹ pōt vn⁹
eſſe notarius ⁊ iudex.Sed certe idem voluit Barto.in
auc.niſi breuiores.C.ō ſentētijs ex p.⁊ in.l.ſi ſeruus.ff.ō
ſtipu.ſeruorum ⁊ cum illo dicto Barto.trāſiuit do.ant.
in.c.cū ad ſedem de reſti.ſpo.⁊ in.c.qm̄ ꝯ de ꝓba.⁊ do.
Abb.in.c.ex litis de teſtibus ⁊ Pe.de ancha.in.c.cum
a nobis co.ti.⁊ Jo.de imo.in.d.l.ſi ſeruus cōis ⁊ Bal.
in.d.l.iubemus.§.ſane.⁊ i.d.auc.niſi breuiores. Et pon
dera qꝛ iſtud dictum Barto.eſt dānatum.ergo remanet

a ¶ Per par-
tem Adde doc
ſcribētes poſt
Bar.⁊ ange.
in.l.i.§.hec ſti
pulatio ſi cui
pluſquā p ſal-
ci.⁊ vide ſpec.
in ti.de cita.§.
ſeqtur ver.illū
aūt no.⁊ facit
qō voluit Gui
de de ſuza.in
l.ad peremptoriuꝫ.ff.de iudi.
alle in tex. Et
lāfran i.c.qm̄
cōtra ver.cita-
tiones de pro-
ba.a.ſt aūt niſi
ad inſtantiam
partis citatio
eſſet facta cēt
ꝓſus nulla vt
tenet pe.ō ſon
ci.in l.ea que.
C.qūo ⁊ quā-
do iu.⁊ pau.ō
ca.in ꝯſi.l.quē
oino videto qꝛ
ingenue loq-
tur.

b ¶ Citationē
Sꝫ quero per
oppoſitū quid
ſi in actis ꝯſtet
de citatione ⁊
relatiōe nō tū
ō cōmiſſioe nō
quid preſumi
debeat pro cu
ius reſolutiōe
vide Jo.an de
imo.i.c.qm̄ ꝯ
de proba.Gui
do.de ſuza i.l.
ad peremptoriū
de iudi.⁊ do.
alex.de imo.in
l.ſciendum.ff.
de verbo.ob.ꝑ
pe.colū.⁊ ſeq.
quem omnino
videto qꝛ oia
refert latiſſime

c ¶ Cōmiſſio-
nem Adde bal.
in.l.iudices in
ſi.C.de ſi.iſtr.
⁊ Bar.i.l.pu
pillus.§.ſi.ff.
de aucto.tu ⁊
d.alex.de imo.
in.l.ſi ſeruus
ō ſtipu.ſeruo.
vbi oia latiſſi-
me ſed nunqd
ꝑ ſe inſtrumē
ta cōficere poſ
ſit.qꝛ eſt quot
tidiana.q.vide
Bar.in.d.l.ſi
ſeruus ⁊ bal.
in tractatu de
tabellio.vi.q.
⁊.d.alexan.de
imo.in.l.iij.§.
inter filiū.ff.ō
ſal.vbi late.

concordia Jo. de imo. inanis ⁊ per iouē vacuus. Naz. d.
anto. in repetitione. c. quintanallis. vbi mature iſtuz paſ/
ſum examinauit dixit dictum Bar. periculoſum ⁊ ange.
in. d. auc. niſi breuiores dicit dictuz Bar. nūq̄ placuiſſe
⁊ fore piculoſum ⁊ illaqueare animas maxie hac tem/
peſtate in qua non eſt qui faciat bonū ⁊ illud etiam re/
prehendit Ludo. ro. in. l. ſciendum. ff. de ver. ob. faciens
mentionē de do. Anto. ſed ang. non vidit ergo ſeqtur. ꝙ
ēt in cauſis breuioribus quis non poterit eē iudex ⁊ no/
tarius fateor tñ ꝙ quo ad acta iudicij ordinatoria pro/
cederet hec concordia. ⁊ iſtō voluit do. Anto. in. d. c. qn
tanallis. ❡ Pondera etiam. q2 Bar. in. l. ex ſententia
16 ff. de teſta. tute. tenuit† ꝙ notarius poſſit ſcribere ſuā cō
miſſionē. Sed pro certo vī erraſſe q2 ꝯtra tex. d. c. qm̄ cō
tra de proba. ⁊ contra Bar. tenuit Bal. in. l. ad egregi/
as pſonas. ff. de iureiur. ⁊ ēt Jo. de Jmo. in. d. c. quoniaz
cōtra dicit ꝙ in practica erratur ſequēdo dictuz Bar. ⁊
Bal. tamen in. l. iudices. C. de fide inſtru. ꝯcordauit opi
niones. ꝙ aut loquimur in breuioribus cauſis ⁊ proce/
dat doctrina Bar. in. d. l. ex ſnia. Aut loquimur in arduis
⁊ tunc procedat contraria opi. ⁊ facit ꝙ voluit idē bal.
in. l. nullū. C. de teſti. ⁊ hoc mō poteſt ſaluari dictuz ſpe.
vt procedat in breuibus cauſis. ar. l. leuia. ff. de accuſa. ⁊
l. ſcio. ff. de in inte. reſti. ⁊. l. ſi oleum. ff. de dolo ⁊ nō ſalua
bitur p dictuz Bar. in. d. l. iubem9 in. §. ſane vt dicit Joā.
de imo. ⁊ iſta menti cōmenda. ❡ Et etiā pondera a ccu
rate q2 iſte tex. loquitur in cā criminali ergo probat hic
ꝙ etiam in cauſis criminalibus citatio dȝ fieri ad partis
petitionem ⁊ ſic videtur hic caſus pro eo ꝙ dixit Bal. in
17 l. accuſatoribus. C. de accuſa. ❡ † Jtem dicit etiam ſ. d.
anto. ꝙ pars dȝ petere ⁊ obtinere citationem cōmitti p
iudicem vnde nō poſſet fieri per nunciū generalem talis
citatio. nō eniȝ ſufficit generalis commiſſio ⁊ allegat ad
hoc Bar. in. l. neminem. C. de exhibē. reis qui mouet per
. l. i. C. de iur. dominij impetrā. quicqd dixit Jnn. in. d. c.
qm̄ cōtra vbi dixit ſufficere ꝙ nūcius habeat litteras cō
miſſionis ſigillatas ſigillo iudi. Sed Joan. de imo. dicit
hoc dictum fore valde notabile. ſed dubitat ſi eſt verū ex
eo. q2. d. l. i. loquitur quando creditor petyt generaliter
ſibi aſſignari inſolutum bona debitoris ſui pro debito. ⁊
ſic non loqtur in materia citationis ⁊ per cōſequens nō
bene probat dictum Bar. ideo remanebimus in diſpoſi/
tione regule vt tantū valeat generale quo ad genus q̄ȝ/
tum ſpeciale quo ad ſpēm ⁊ ita reſidet. Mirandum eſt
ꝙ non viderit Bal. in. l. ſi qm̄. C. de teſti. in vlti. col. vbi re
fert Jnno. ⁊ Jo. an. poſt eum in. d. c. qm̄ cōtra dicere ꝙ
nuncius publicus generalis pōt citare ſine ſpeciali com
miſſione ſed cy. in. d. l. neminem tenet ꝯtrium in citatione
reali. i. in captura hominis ſed in citatiōe verbali refert.
Aut reqrit cauſe cognitio. ⁊ iudicis motus ⁊ ideȝ. Aut
non requiritur cauſe cognitio ſicut ē citatio ſimplex. ad
comparendum corā iudice ⁊ poſſit ſaluari opi. Jnno. vt
ſufficiat generalis auctas nūcij ſine ſpeciali cōmiſſione.
Et ita dicit ſeruari florentie de conſuetudine quā in hoc
ſequere ſm eū. ❡ Mihi aūt videtur ꝙ doctrina Cy.
⁊ Bart. ſit verior ⁊ ad hoc adduco text. in. c. ex parte. in
ver. auctē iudi. cita. ē. de reſcrip. ergo non ſufficit nūcius
generalis auctas enim preſtanda eſt verbis ſpecificis. l.
i. §. mutus. ff. de tute. Scdō moueor ex tex. l. cū clericis. C.
de epiſ. ⁊ cleri. vbi citatio fit iudicis auctē ergo non ſuffi
cit generalis nuncius. Tertio adduco dictum Jaco. de
but. in. d. l. cum clericis vbi dicit ꝙ citatio non debet fie/
ri niſi iudex precipiat ergo non ſufficit generalis nūcius
ꝙ bene ſeruatur in cauſis criminalibus ſm euȝ. ſed in ci
uilibus in quibuſdā locis nūcij citant ſine cōmiſſione ſpe
ciali ſed male faciunt ſm eum ⁊ ibi Bal. allegat Cy. in
d. l. neminem. Subdit tamen ibi Bal. ꝙ quādo nūcius
generalis citat ſine cōmiſſione ſpeciali non poteſt citare
die feriata pro nō feriata. ſicut nec iudex poſſet die feria/
ta cōmittere citationem. Nam iſte nūcius vtitur ex con/

a ❡ Licentia pape. Add. de gemetez tex. iij. q. viii. c. ſi. ij. q. v. c. nullā glo. ⁊ docto. in. c. nō pōt de re iu di. ⁊ ſpec. in ti. de accu. §. iiij. v. illud ⁊ multa que in p̄mo diximus d iſta materia i quā pluribus alijs apoſtillis.

b ❡ Jnterrogare ptem. Ad de Lāfran. in cle. ſepe i ſi. pe nul. col. ver. p̄ma ꝯcluſio cū tribus ſeqnē. ⁊ in vlti. colū. in ver. circa articulum de ver bo. ſignifi. car. xxxvii. ſed nūqd iudex ſi ſibi viſum fuerit poſſit ex ſuo officio litigātes ēt poſt concluſionez in cā interrogare vide eundem in. c. qm̄ contra in vii. col. in ver. I ea car. ij. ⁊ vide ad materiā do. alexan. de imo. l. l. qui. §. hoc autem de dam. infec. ⁊ in l. fin. §. hoc aūt eorum.

ſuetudine quadam iuriſditione vnde impedit ꝓpter diē
feriatam ꝙ dicit eſſe notandum. Sed idem Jaco. bu. in
d. l. neminem refert aduocatos dicere ꝙ in cauſis ciuili
bus videtur ineſſe mādatum nūcijs generalibus vt citēt
⁊ ideo ſine iudicis mandato requirūt ꝙ dictū dicit eē ve
rum. ibi ang. Sed tu tene dictum Cy. ⁊ Bar. per. d. c. ex
18 parte. ⁊. d. l. cum clericis. ❡ † No. ibi ad conciliuz intro
duci ꝙ conciliū prouinciale eſt iudex ad cognoſcendum
de cauſa criminali ipſius epiſcopi ad finem depoſitionis
a licet illam diffinire non poſſit ſine licētia pape a. iij. q. vi.
c. accuſatus. ⁊. c. multum ſtupeo. ⁊ de iſto concilio ꝓuin
ciali vide. c. ſi epiſcopus. xviij. di. ⁊ per totum. Et dicit ſ.
Bal. ꝙ concilium concipit ſniaȝ hoc modo. ❡ Nos cō
cilium. ⁊c. ⁊ allegat archi. in. c. generalia. xvij. di. Tu vi
de eundem Bal. l. i. C. de vindicta manumiſ. vbi dicit ꝙ
pōt concipere verba. Nos concilium vel nos archiepis
de conſenſu noſtri cōcilij allegat archi. in. d. c. generalia.
Ego allego iſtum tex. inquantum dicit placuit concilio.
⁊ capitulum placuit ſancto cōuentui. J. de teſtibus lȝ do.
car. dicit hic fore caſum ſingularem ꝙ per verbuȝ placȝ
fertur ſententia allego ēt pro illo dicto Bal. i. c. ob ſnia.
de elec. ⁊. c. i. de pac. ⁊. c. i. de ſpoſ. in v. ſacri approbatio
ne concilij ⁊ ponitur conciliuȝ interdū pro multitudine
coadunata ⁊ congregata auctoritate ſuperioris. Jnter
dum ponitur pro preſentibus concilio. Jſta eſt gl. ſing.
in. l. i. C. de vindi. manu. ❡ Jnterdum ponitur pro loco
concilij. l. pe. ff. de inſti. ⁊ iure. Jta pulchre dicit Bald. in
19 d. l. i. allegans tex. iſtum. ❡ Nota ibi interroga. † inter
rogationem poſſe fieri ſuper iuriſdictione non declinan
da ⁊ in preludijs ⁊ poſſunt fieri interrogationes in iu/
dicio vbicunqȝ iudici viſum fuerit ſm Jo. an. non ſolum
ſuper factis partium. ſed etiam ſuper iuriſdictione vt eſt
hic caſus qui alibi nō repitur ſm Bal. ⁊ facit regla ge/
neralis legis vbicūqȝ. ff. de interro. act. Unde nō iterro/
gabit ſup his que natura cauſe nō deſiderat ar. l. qſqȝ.
. C. de poſtuli. vbi dicit agāt ꝙ natura cāe deſiderat ⁊ eſt
practica optima vt excludat reus a facultate opponēdi
exceptiones declinatorias vt añ oia interroget an velit
coraȝ iudice rñdere q2 rñdendo ſic amplius dclinare nō
pōt ⁊ ſic citiori actu q̄ȝ p litis ꝯteſta. precludit via ad de
clinatorias de quo per Bar. l. qdā cōſulebāt. ff. ō re iu. ⁊
p alios in. l. ſi cōuenerit. ff. de iuriſditio. om. iu. ⁊ in. c. iter
20 mons. de re iu. ❡ † Et etiā no. ex eiſdem v̄bis ſm. d. ant.
b iudicem poſſe in qualibet pte litis iterrogare pteȝ b ad ve
ritatem facti eruēdam ac ēt ad iudicij preparationē. Sȝ
certe iſtud vltimū dctū bene probatur hic ſed p̄mum di/
ctum nō probatur hic ſed bene ꝓbatur in. d. l. vbicūqȝ ⁊
refert. d. Anto. doctores dicere ꝙ circa p̄ncipalem qōnē
interrogat vbicunqȝ eqtas iudicantis ſuadet an prius
ꝯduxiſti hoſpitium vel lectū vel qm̄ fuiſti citatus vel vis
litigare coram nobis. ❡ Quinimo ēt ad dclarationem
dubie qōnis pōt iudex facere poſt ꝯcluſum in cā que licȝ
ab alijs actib9 excludat additū. c. cū dilectus ō fide iſtru.
c. cū Joānes co. ti. c. auditis de procura. ſic declarat. d. l.
vbicūqȝ. ⁊. c. iudicantem. xxx. q. v. ⁊ hoc ante lit. cōteſta.
⁊ poſt. lȝ poſt lit. conteſt. pleniorez ptātem hēat iudex. l.
ediles. §. item ſciendū. ff. ō edil. edi. c. ſignificante. ō app.
❡ Et licet quidam dicant interrogationem fieri poſſe
ad dclarandam probationem poſt concluſuȝ in cauſa tñ
ipſe dicit ſe in contingentia facti conſuluiſſe ꝙ etiam ad
fundandam probationē poſt concluſum in cā poteſt iu/
dex iterrogare p legem generaliter. §. i. C. ō rebus credi/
tis ⁊ per glo. d. l. vbicūqȝ ꝙ dicit eſſe no. dig. ō quo dcō
nullam mētionem fecit hic. d. Abbas. Sȝ do. meus Jo.
de imo. refert ⁊ ſequitur iſtud dictū domi. Anto. tamen
in huius meritis eſt relator. Ego ſepenumero conſului
ſequendo iſtud dctū domi. anto. Et pro certo non poteſt
allegari meli9 pro dicto iſto q̄ȝ. c. cū Joānes ō fide inſtr.
vbi iudex pōt iterrogare ptes vſqȝ ad ſniaȝ ēt p9 ꝯcluſum
in cā ⁊ potuit allegare illud ꝙ andree de Jſernia venit
in ore in. c. i.

in ore in.c.i.§.si quis homines de pace tenē. ⁊ viola.cius
vbi voluit ꝙ iudex post conclusuȝ in cā potest interroga
re partes si semel vel pluries fuit factus insultus ⁊ alle.
gat in arg.d.c.cum Joānes. Et adduci pōt dictuȝ Spe.
in ti.de renunciatiōe ⁊ cōclusione in pn.v. ⁊ scias vbi di
xit ꝙ iudex ex iusta ⁊ rationabili cā postq̄ est ꝯclusuȝ in
cā pōt interrogare partē absq̄ alicuius petitiōe ꝙ dcm̄
refert Bal.in.l.i.C.sniam rescindi non posse. ❡ Addu
21 ci ēt pōt ꝙ instrā nouiter reperta.vsq̄ ad calculum sen
tentie produci pn̄t licet sit conclusuȝ in cā.vt est tex. sing.
sm̄ vnā lecturā in.l.admonendi.ff.de iureiur. ❡ Addu
ci etiam pōt sing.glo.in cle.sepe.in ver.interrogabit de
de ver.sig.que dicat ꝙ in causis summarijs poterit iudex
ad petitionem partis interrogare aduersariam vt sic di
camus ꝙ ex officio suo in causis non summarijs possit in
terrogare ptem ⁊ adduci posset dictuȝ bal.in.l.i.C.vt q̄
desunt aduoca.in primis col.vbi dicit ꝙ post ꝯclusum in
cā ex officio suo iudex admittit productionē instrī in quo
ipse est creatus iudex supplēdo ex notorio si opponatur
ꝙ nō sit iudex. ⁊ est mirabile hoc ꝙ post cōclusum in cā
admittatur productio instri. Adduci posset ꝙ voluit ideȝ
Bal.in.d.l.i.in.iij.col.ꝙ iudex ad expeditioneȝ ⁊ decla
ratione actitatoꝝ supplendo interrogat pteȝ allegat.d.
c.cum Joānes. Adduci pōt ꝙ pulchre dixit bal.i.l.accu
satoribus.C.de accu.vbi dixit. Dato ꝙ ꝯcludatur in cā ꝑ
cedit q̄stum ad pteȝ nō aūt q̄stū ad iudicē.ꝯ pōt interro
gare parteȝ post cōclusum in cā allegat.d.c.cū Joannes
dicit ēt ꝙ pōt ex mero officio deferre iuramentū in defe
ctum plene ꝓbationis lȝ sit ꝯclusum in cā.allat ꝙ not.in
c.ij.de iura.calū.li.vj. Adduci pōt ꝙ voluit idem Bald.
in.l.in bonefidei.C.de iureiur.vbi dicit ꝙ sepe deferatur iu
ramentū pti post cōclusum in cā ad declaratiōnē actita
toꝝ allegat ad hoc.d.c.cum Joānes. Et per ꝯñs cuȝ scri
bentes attribuant hoc dcm̄ Anto.de but.hic. Tu vides
ex relatis a me cui attribuendū sit. ❡ Sȝ vnū pondera.
Nōne hoc est ꝯ cōe votum doctorum. Nā bar. ⁊ bal.in
l.admonēdi.ff.de iureiur. ⁊ bal.in.c.i.§.item si vasallus
in ti.de ꝯtrouersia inuestiture tenuerūt iuramētuȝ esse de
ferendū ante ꝯclusuȝ in cā ⁊ bal. ⁊ do. Anto.tenēt ꝯtriuȝ
p.d.l.generalit.§.i. Posset dici ꝙ cōmunis opi. ꝓcedat
regulariter sȝ dcm̄ bald. ⁊ do.anto.procedat qn̄ eqtas h
suadet qr tunc licet pars sit exclusa ad petēdū iuramētū
deferri pp ꝯclusuȝ in cā ꝙ nihilominus eqtate suadēte po
terit iudex ex officio suo dferre. Facit simile ꝙ voluit do.
anto.in.c.cum dilectus de ꝯsue.vbi dicit se de facto dixis
se.ꝙ lȝ pars nō possit opponere obstāte statuto. tn̄ pote
rit opponere iudex eqtate suadēte ⁊ adduco sing.gl. in
c.nulli de accusa. ⁊ faciat ꝙ voluit.d.Cardi.in.c. ad pe
titionem eo.ti.tene menti ista qr suo tpe erūt illustriora.
❡ No.ex eisdem vbis ꝙ iste episcopus fuit vocatus ⁊
22 postea iterrogatus ⁊ sic quis nō cōpellitur rn̄dere in iudi
cio nisi fuerit citatus ex quo colligunt doctores hic ꝙ ca
sualiter inuentus in iudicio non cogitur rn̄dere.v.q.ij.c.
vocatio cōtra ꝙ opponit do.anto.si enim est presens in
iudicio potest a iudice moneri.l.ij.cum sua glo.C. quo
modo ⁊ quādo.in.c.consuluit de offi.dele.cū sua gl. Itē
certus certiorari non dȝ.c.cum q certus de reg.iur.in.vi.
Si ergo est presens nō erit citandus de necessitate ⁊ pro
certo bellissime istuȝ passuȝ tangit hic.do.anto. ❡ Admi
randum est ꝙ do.abb.clingius sup hoc passu trāsiuerit
⁊ refert do.anto.glo.tangere in.d.c.vocatio.v.q.ij. ⁊ xj.
q.iij.c.certum. Guil.de cu. ⁊ Bar.in.l.i.ff. de in ius voc.
Jaco.but.in auc.si oēs.C.vt se ab here.abstine. archi.in
c.proposuisti.lxxxij.di. Bar.in rubrica.C.de in ius vocā.
Ipse vero dicit ꝙ sine dubio absens a iudicio licet pn̄s in
loco nō arctatur venire nisi sit citatus ⁊ in absētem citatio
sit de substantia qr citatio cōnumeratur inter substātialia
a iudicij.c.qm̄ cōtra de ꝓba.gl.in.c.i.de libelli ob.in spe.
de preparatorijs iudicioꝝ in prin.ij.q.i.in summa.l.pro
latam.C.de sen. ⁊ interlo.om.iudi.glo.in.c.ecclesia sancte
Marie de ꝯsti. Item iura nō distinguūt inter absēteȝ ⁊
pn̄tem. Item nō sufficit facto fieri nisi ad hoc sint adhi
biti.l.heredes palam ad fi.ff.de testa.l.ij.ff.de ꝯdi. ⁊ de
mon. Item libelli oblatio non habet vim citationis.l.li
bertus.ff.de in ius vocan.dicit duo esse videnda vtrū pre
sens in iudicio si voluntarie respondeat valeat iudicium
absq̄ citatione. Scdo qr eo ipso.ꝙ se in iudicio presenta
uit citatus presumitur.qr omnia presumuntur solēniter
acta de quo dicit esse tex.cōiuncto dicto Petri de saxo
nia in.c.bone de elec.ꝙ dictū refert ⁊ seqtur arch.in.c.p
posuisti.lxxxij.di.ad hoc allegat guil.de cu.p locuȝ a spe
ciali.l.hac lege.C.de principibus agētibus in rebus.li.
xij.hoc disputat Jo.an.in.c.si.de elec.li.vi.in nouella al
leg.c.qualiter.§.debet de accusa. ⁊ l.de vno quoq̄.ff. de
re iu. ⁊.l.si vt proponis.C.quō ⁊ qn̄ iu.vbi citato reo ad
vnum locum in alio vȝ processus eo presente vbi citatus
nō fuit allegat.l.i.§.si.ff.de liberis agnoscē. ❡ Et ꝙ dī
de canonico vt sufficiat esse presentem licet non fuerit ci
tatus.c.qr ꝓpter de elec.cle.cūm eo.ti. Guil.tenet ꝯ.in.d.
.l.i.ff.de in ius vo.allegat.l.ij.§.oēs.ff.de iudi.idem tenet
Jo.an.post Guido.de suza.in addi.spec.in ti.de sentētie
prolatione.§.vt autē ver. ⁊ not.in si.iiij.colū.ad hoc alle
gat regulam qui tacet li.vi.l.in cause.§.causa cognita.ff.
de mino.sed si est presens ⁊ non velit respondere archi.
in.d.c.proposuisti tenet eum cōpellendū qr vocatus pre
sumitur per.d.c.bone. Sed Guil.tenet cōtrarium in.d.
l.i.allegat.d.l.ii.§.oēs. ❡ Sed do.anto.hic dicit se pu
tare ꝙ si interrogatus an velit respondere respōdeat an
nuendo ꝙ respondere cōpellitur vt hic. Sed si non fuit
interrogatus vel non vult respondere putat ꝙ si alias fuit
in iudicio ⁊ nūc pn̄s declinet ad actum q nouiter exerce
tur ⁊ potuit esse deliberatus ꝙ respondere cōpellitur, si
tamen respondere nō vellet ⁊ recederet nō dȝ iudex pro
cedere nisi eum moneat ⁊ sic intelligit glo.l.ii.C. quō ⁊
quādo iu. ⁊.c.consuluit de officio deleg. Si tamen eo nō
monito prius staret ⁊ nō recederet valeret ꝙ agitur qr
sola pn̄tia sufficit vt.d.l.in cause.§.cā cognita. ❡ Dicit
23 etiā do.anto. ꝙ eo casu quo valet processus contra pre
sentem non citatuȝ ꝙ dȝ certiorari a iudice de eo ꝙ aga
tur alias nō diceretur esse presens.l.diem proferre.§.corā
.ff.de arbi.l.corā.ff.de vbo.sig.gl.i.c.vt circa in ver.corā
de elec.lib.vi. In dubio aūt ex quo non fuit citatus non
presumitur certioratus nisi pro eo esset lata sententia se
cus si ꝯ cum ita dixit Bar.in.l.si furioso.ff.de re iudi.ar.
l.filiusfa.§.inuitus.ff.de procura.do.anto.putat hoc ve
rum si casualiter esset in iudicio. Nec obstat ꝙ ex quo est
presens presumitur citatus.qr illud debet intelligi quā
do venit de longinquo secus est quando venit qs de pro
pinquo cum in multis casibus quis se offerat in iudicio
etiam si cām non hēat ꝙ non presumitur citatus. Item
tex.ille procedit qn̄ misit nuncium ad cām qr tunc bene
presumitur citatus ⁊ cū hoc temperamento dicit se intellige
re dictum petri de saxonia ⁊ archi. ꝙ dictum sequuntur
dn̄i de rota decisio.365.al.355. Ubi plus dicunt ꝙ testes
eo ipso ꝙ se representant in iudicio ad testificandum pre
sumuntur requisiti ad ꝙ optime faciat lex heredes palaȝ.§.
in testamētis.ff.de testa. Si aūt nō quā plus fuit i iudicio
⁊ nunc se presentat ⁊ non apparet citatus non presumi
tur citatus nec cōpellitur respondere si pretendat defectuȝ
citationis ⁊ propter hoc denegat respondere. Sed qua
liter hoc ostendit cum non excusetur propter sui presen
tiam respondet do.anto.ꝙ si pretendat defectum in indu
ciis deliberatorijs pōt se excusare nec tunc cōpellitur vt
in.d.c.vocatio.ideo non excusatur non respondendo ni
si inducias deliberatorias petat debet cauere de respon
dendo.l.ii.§.sed si agant. ⁊.§.si dubitet.ff.de iudi. ❡ Et
sic dicit archi.seruari in curia roma. ⁊ hoc tenet Guil.in
d.l.i.ff.de in ius vocan. ❡ Item plus dicit spec. in titu
de libelli conceptione.§.sequitur versi.dicunt qdam ꝙ cō
pellitur recipere libellū ꝙ dcm̄ est bene not. ⁊ est verum

a ❡ Iudicij. Adde ꝙ etiaȝ dicitur ꝓhemiuȝ ⁊ quasi iudiciȝ preparatoriuȝ vt tenet bal.in auc.cleric̄.C. de epis. ⁊ cle. ⁊ in.l.ij.§. similiter de lati.lib.tol. ꝓ quo vide.d. Bar.soci.in.l. iuste de acqui. pos.nume.iiij. car.cxxiiij. ⁊ vi de fely.in.c.ex pte el.ij.circa me.q̄.col.de of fi.deleg.car.xx vij. ⁊.d.barto. soci.l.l.cū sint duo si cer.pet. nume.car.xxi. in rubri.C.de eden. ⁊ in ru bri.C.de in ius vo. ⁊.d.Jaso. may.i.§.penu les nūc.c.car. lxi. vbi ois la tissime hēbis

ſm.do.anto.q2 libellus non eſt de actis cum ⁊ ante cita
tionem porrigatur vt no.bar.in rubrica.C.de in ius vo.
⁊ probatur in.l.mileſ.§.ſexaginta.ff.de adulte.vbi libel
lus poteſt porrigi die feriata ⁊ hoc vbi non eſt veriſimili
ter deliberatus alias reſpondere compellitur allegat.c.
expoſuit de dila.⁊ dicit hoc fore tenendū3 licet archi. vo
luerit eum indiſtincte ↄpellendum reſpondere ꝙ nō pu/
tat eſſe veru3 nec dicit ſe videre differentiam an ciuiliter
an criminaliter agatur licet Jo.velit hanc differentiam
vt in ciuili cogatur reſpondere ⁊ non in criminali vt i.d.
c.vocatio in fi.q2 facilius deliberatur in ciuili quam in
criminali. Jde3 in cauſis que aguntur in conciljs ita re/
ſidet do.anto.⁊ ſic ↄcluſio ſua eſt ꝙ regulariter inuētus
in iudicio tenet̃ reſpōdere ſi viſimiliter eſt deliberat⁹ niſi
hēat ius reuocādi domū. ¶ Sed Jo.de imo.h dicit ꝙ
l3 pretendat defectum deliberatoriarū ⁊ pp hoc velit ſe
excuſare non tñ pp hoc videtur eſſe cā ſufficiens vt ſe ex/
cuſet ad reſpondendum qcqd dixerit do.anto. Unde fa/
a tetur ꝙ ſi inducias deliberatorias petat ſunt ei dāde^a vt
in auē.offerat̃.C.de lit.ↄteſt.q2 deliberatorie ſunt de ſub
ſtātia iudicij ſi petant̃ de quo dic̃ eſſe glo. valde no.in.c.
vxor felicis.xvij.q.iiij.⁊ idē voluit glo.in cle.ſepe de vb.
ſignifi.nec obſtat dictū.c.vocatio q2 loquitur i eo qui ha
bebat ius reuocandi domum q2 venerat ad locum iudi/
cij ex quadam neceſſitate ⁊ nō volūtarie vt ibi innuit lit/
tera ⁊ procedit hoc tam in ciuili q̄3 in criminali tñ datur
dilatio deliberatoria ad ↄponendum meſtos penates.l.
i.C.de requirendis reis.⁊ pp hoc dicit non fuiſſe neceſſa
riam diſtinctionem do.anto.in hac materia non tñ attin
git vtrum caſualiter inuentus in iudicio debeat citari.
¶ S3 bal.in auē.ſi oēs.C.vt ſe ab hēdi.abſti.dicit ꝙ in
quantū guil.de cu.Jo.an.⁊ alij fundant ſe ſub illa rōne
ꝙ citatio ſit ad finem ↄparitionis ergo ſi comparuit ſuf
ficere d3 ipſe dicit ꝙ iſta eſſet bona ratio ſi ↄparuiſſet ad
hunc actu3.l.defendente.ff.de auctoritate tuto.credit tñ
non eſſe citañ.ſed bene eē monēdum per.l.ij.C.quō ⁊ qñ
iu.Poſtea dicit verius videri vt in actu qui tunc expedi
b tur nō ſit neceſſaria citatio ſ3 ſufficiat pñtia^b.l.d vno quo
q3.ff.de re iudi.Sed ſi iudex vellet in poſteru3 aliquid fa
cere h3 neceſſe monere eunde3 ⁊ in illo termino. ¶ Et
idem bal.in.l.ſi accuſatoribus.C.de accuſa. refert Jnn.
dicere in.c.licet de offi.delega. ꝙ citatus propter vnam
cauſam ⁊ cōparens licet ſit ibi preſens tamē in alia cau
ſa non poteſt conueniri vel trahi. Ratio.q2 poteſt dicere
faciat me citari ſuper hoc ꝙ facit ſecundum bal.ibi ꝙ ſi
aliquis fortuito ſe reperiat in iudicio ꝙ talis preſentia
non ſufficit argu.l.i.§.i.ff.vi bonorum raptoru3. Contra
rarium dicit eſſe verius per.d.l.de vno quoq3 q2 ſufficit
preſentia ⁊ dicit hoc plene notari hodie in.c.ſi.de ele.li.
vi.i nouella ⁊ ita dicit ſeruari p aduocatos. Nec obſtat
dictū Jnn.q2 aliud eſt propter aliā cā3 veniſſe ⁊ aliud ē
24 fortuito veniſſe vt patet ex.l.ij.§.legatis.ff.de iudicijs † ⁊
ideo ſi citatus ſuper vna accuſatione comparuit ⁊ iudex
vult ꝙ ipſe excuſet ſe ſuper alio libello ſuper quo non eſt
25 citatus ꝙ non poterit eum compellere. ¶ † Jdem dicit
ꝙ ptās dum eſt ſindicatu citatus vt vadat ad reſponden
du3 generali inquiſitioni per ſe vadit ⁊ reſpondit an po/
terit compelli ꝙ reſpondeat ſingularibus accuſationib⁹
ſuper quibus non eſt citatus certe non quia non d3 inde
liberate rñdere vt in auē.offerat̃ ⁊ in corpore vñ ſumit̃
Et ſic vr̃ Bal.dicere cōtrariu3 eius ꝙ dixit Jo.de Jmo.
⁊ etiam videtur facere illam differentiam.an cā ſit crimi
nalis an ciuilis ⁊ an venerit pro vna cā an fortuito ſe ibi
reperiat. Et idem bal.in.l.ij.C.quomodo ⁊ qñ iudex re
fert dictum archi.in.d.c.vocatio ⁊ dicit ꝙ dilationes ha
bent diuerſa nomina ⁊ ex proprio fine. Nam finis expe/
ctatiuarum dilationum eſt ſolum ad compendum. ⁊ tūc
pñs expectandus non eſt finis aūt probatoriarū eſt ↄba
tio ⁊ tunc pñs expectandus eſt.l.ſi qñ.C.d teſti.Et ſic ex
c peccatoria eſt pp vlteriore3 cognitionē^c pñti ſimiliter dif

a ¶ Bāde. Li-
mita iſtā ↄclu
ſionem nō ha
bere locū in ac
tore q2 debuit
venire iſtruct⁹
vt tenet Bar/
to.in.l.ſi.in vl.
col.ff.d ſe.per
l.ſi qñ C.de te
ſti.neq3 h3 lo-
cū in eo d quo
nñ lit.cōte.po-
tuit eſſe inſtru
ctus vt habet
idem Bart.in
l.ſi qñ.C.d di-
la.pro quo vi-
de nouiſſimos
ſcribentes hic
qui multa pul
chra ad māū
congerunt.

b ¶ Pñtia ad
de Felj.in ter
minis i.c.gra-
tum in medio
ij.col.de offi. d
leg.car.ce.xuſ.
⁊ ibi oēs ſcri-
bētes.Et vide
Lanfran.in.c.
qm̄ contra i v.
ſciōs qro de p
ba.car.3. ⁊ vt
pauciis abſol-
uā in quibus
caſibus citatō
neceſſaria nō
ſit vide luculē
ter p Bal' i ad
ditio. ad ſpec.
in titu.de con-
tumacia v.que
da3. vbi d.a ia
tiſſime hebis.

c ¶ Cognitio-
nem.Et iō ſm
Bar. ⁊ ange.i
l.ſi.C. de dila.
talis expectati
ua dilatio d ſe
nunq̄3 ē perem-
ptoria. limita
tñ ſ3 docto.,vt
ibi.p q̄ vide lā
fran.i.c.qm̄ ↄ
in vl.dilat dcō
ſij.col.de pba.
⁊.d.pe.d ſoci.
in.l.ſi.C. quo-
modo ⁊ quan
do iudex vbi
multa pulchra
colligens.

fertur ita dicit ſe intelligere hanc materiam. Dicit etia3
ꝙ ſi quis comparet in termino preſumitur citatus ⁊ nō
fortuitus allegat archidia.in.d.c.propoſuiſti ⁊ Bal.in
in.l.i.ff.de in ius voc.ide3 voluit ⁊ ſubdit ꝙ p productio
nem inſtrumēti facta3 ↄtra pñte3 in iudicio nō citatū ita
interrumpit̃ pſcriptio ſicut p citatione3 ⁊ ēt dicit ꝙ pñs
nō citat⁹ cogit̃ rñdere aduerſario niſi haberet priuilegi/
um fori allegat glo.ibi ⁊.l.ij.§.legatis.ff.de iudi.⁊ Jo.
an.in.d.c.ſi. Et idem bal.in.l.fratrem.C.de his quibus
26 vt indig.dixit † aliquis eſt in preſentia iudicis ad aliam
cauſam modo iudex vult eum compellere ad reſponden
dum cuidam inquiſitioni.ipſe dicit faciatis me citare iu
dex reſpondet ꝙ citatio ſit ad finem habendi preſentia3
decidit ibi bal.ꝙ niſi reus ſit ſuſpectus de fuga nō cogit̃
reſpondere ar.l.ij.C.d exhiben.reis non enim eſt precipi/
tandus arg.l.i.§ largius.ff.de ſucceſſorio edicto. ¶ Et
hanc allegationem in notorio crimine non d3 iudex ad/
mittere quia nulla d3 dari dilatio tali crimiſoſo.l.in cri
mine.ff.de adulte.refert Joan.an.in.d.c.ſi.dicere ꝙ cita
tio non ſit ad alium finem niſi comparitionis. Sed ipſe
dicit ꝙ ſit ad duos fines vnum vt ſe preſentet. Alium vt
ſe muniat defenſione teſtibus ⁊ alijs munimentis neceſ/
ſarijs vt in cle.paſtoralis de re iudica.⁊ refert ita ſentire
Guiel.in.d.l.i. Et ſentit Bal.ꝙ ſi eſt ſuſpectus cogitur
reſpondere ſed ſi non eſt ſuſpectus non eſt citandus ſ3 nō
compellitur reſpondere. ¶ Sed idem Bal.in.c.plerū-
q3 de reſcrip.dicit ꝙ pñte reo poteſt preſentari reſcriptū
ſine citatione q2 preſentia habetur ↄ citatione.l.de vno
quoq3.ff.de re iudi.quia preſens non eſt citādus per epi/
ſtolam allegat no.in.c.genere de preben.tamen eſt mo-
nendus allegat.l.ceſſante.C.quomodo ⁊ quādo iudex
⁊ refert Archi.dicere ꝙ ſi fortuito ſe reperit in iudiciu3
non cogitur recipere libellum ſed ipſe dicit ꝙ tenetur re
cipere ſed non tenetur reſpondere quia dbet habere ſpa/
tium ad deliberandum vt in.d.auē.offeratur niſi ſit ta-
lis qui habeat ius declinandi forum.l.ij.§.legatis. ⁊.§.
ſi dubitetur.ff.de iudicijs. ¶ Sed angel.in lege de vno
quoq3.ff. de re iudica. dicit quod ſi partes ſunt preſen/
tes ⁊ nulla precelſerit citatio ad ſententiam audiendam
quod valebit ſententia quia ſtultus eſt iudex qui facit
partem preſentem citari ſi ea3 habeat in ſui preſentia al
legat.d.l.ceſſante.⁊.l.in cauſe.§. cā cognita.ff.de minor.
⁊ ꝙ no.gl.in.l.ↄperā.§.i.C.de iudi. ¶ S3 Jo.de imol.
in.d.l.de vno quoq3 dicit ꝙ non videt̃ ſtultus iudex imo
eſt neceſſitas ſi altera ps noluit ibi ſtare p id ꝙ no.Bar.
in.l.i.ff.de poſtu.⁊ in.l.furioſo.ff.d re iu.vbi ſentit ꝙ ille
cōtra quē eſt lata ſentētia ſi nō fuit citatus nec monitus
non videtur in dubio eſſe pñs ad id nec cōſentire ex quo
eſt lata ſententia cōtra eū.forte tñ de iure ſufficiet ipſum
eſſe pñtem per.d.l.de vnoquoq3 vbi deſiderat̃ pñtia. ⁊
allegat notata p Jo.an.in.d.c.ſi.de elec.lib.vi.⁊ ſic dicit
ꝙ non eſt ſtultus iudex citare vel monere immo eſt val
de cautus ita facere propter opiniones euitandas ita re
ſidet ibi Jo.de imo. ¶ Tu accurate pondera q2 angel.
loquit̃ eo caſu quo iudicium erat inceptum ⁊ concluſu3
⁊ non reſtabat niſi ferre ſententiam q2 negociu3 erat in/
ſtructum iō dictum eius nō h3 tanta3 dubitatione3 ideo
quo ad dictum eius non meretur pro certo allegari do/
ctrina Jo.an.in.d.c.ſi.vt allegat Jo.de imo. q2 non loq
tur in caſu illo ⁊ longe mirandu3 eſt ꝙ non allegauerit
Jo.an.in addi.ſpe.in ti.de ſententie prolatione.§. vt au/
tem verſi.⁊ not.vbi refert Gui.de ſuza.in ſumma ſua in
titu.de ſententie prolatione tenere ꝙ ſola preſentia par/
tium ſufficiat quia citatio ſit ad ſolam partis preſentia3
habendam dicit tamen ꝙ ad cautelam fecit quandoq3
obſeruari ꝙ iudex monuit peremptorie partes preſen-
tes vt ſententiam audirent ⁊ ſic dictum ange.fuit dictu3
Gui.de ſuza.⁊ de illa cautela obſeruanda fuit practica
Joan.an. ¶ Sed Badl.in.l.ne quicq̄3.§.vbi decretum
ff.de offi.proconſul.in.iiij. colū.dicit ꝙ aut vtraq3 pars
eſt preſens

eſt preſens in iudicio ⁊ valet ſententia ſine vlla citatiõe
16 allegat.l.i.§.i.ff.de ferijs ⁊ etiam dicit† ꝙ ſi teſtis dum p
ducitur eſt preſens in iudicio ꝙ poteſt iurare ⁊ depone
re ſine aliqua citatione allegat.l.poſt legatum.§.his ve
ro.ff.de his quibus vt indig.qꝛ cum finis citatiõis ſit cõ
paritio fruſtra citaſ preſens.Sed bar.in.l.prolatam.C.
de ſen.⁊ interlo.om.iudi.dicit ꝙ ſi partes eſſent ſemper
ſponte in iudicio preſentes non requireretur citatio.Sꝫ
do.abb.in.c.tenor.ẜ.de re iudi.allegat illam pratica͂ Jo.
an.in.d.§.vt au͂t verſi.⁊ no.⁊ dicit ꝙ eſt bo͂a pratica ad
euitandas opiniones ⁊ refert dictum Bar.in.d.l.i.ff.de
in ius voc.⁊ dictu͂ bal.in.d.auc͂.ſi omnes ⁊ dicit ſibi pla
cere opinionem vt ſola preſentia ſufficiat velit nollit liti
gare ⁊ mouetur qꝛ iura exigunt communiter preſentiaꝫ
iij.q.viij.c.caueant ⁊ ideo libellus dari poteſt preſenti li
cet non fuerit ad hoc citatus non tamen compellitur re
ſpondere ſi negocium illud requirat deliberationẽ ⁊ re
17 mittit ad dicta per ſe in.c.i.ẜ.de poſtulan. ¶ †Sed bal.
in.l.fi.C.de ſen.ex pericu.reci.querit quid ſi d͂ns tp͂e quo
fuit lata ſenten.ↄtra procur.erat pn͂s ſed non fuit citat⁹
nec alr iudex monuit eum refert Bar.in.d.l.furioſo di
cere ꝙ citatus bene preſumitur ad hoc ↄpuiſſe ſed no͂ ci
tatus nec non monitus non preſumiẜ ad hoc veniſſe ipſe
dicit ꝙ ſi notarius ſcribit euꝫ fuiſſe preſentẽ valet ſn͂ia ſe
cus ſi in actis non reperitur ſcriptuꝫ de preſentia. ¶ Sꝫ
idem Bal.in.l.ij.§.legatis verſi.nam ⁊ diuus.ff.de iudi.
dicit ꝙ preſens non eſt citandus.Sed bene ſunt ſibi du
de inducie deliberatorie. ¶ Sed bar.in rubrica.C.ꝺ in
ius voc.loquitur in ſponte comparente vt non ſit citan
dus ⁊ ibi dominus Florianus de Bononia dicit ſe alle
gare glo.q͂ꝫ guil.de cu.non vidit in.l.fi.§.illud.C.de tem
po.app.pro certo nimis animoſe loquiẜ ⁊ ꝙ peius ẽ au
ctoris tacet nomen ⁊ illius appropriat ſibi ingenium qꝛ
Bal.in dicta rubrica refert bar.⁊ guil.dicere ꝙ iudiciu͂
poteſt incipere a partis preſentia dando libellum iudiceẜ
⁊ pn͂ ⁊ dicit ibi bal.ſe de hoc allegare glo.d.l.fi.§.illud
de temp.app. ¶ Sed ſaly.in.d.Rubrica tangens iſtuꝫ
paſſum refert aliquos allegare pro hoc glo.in.d.l.fi.§.
illud ſed ipſe dicit glo.illam non dicere hoc.ſed putat di
ctu͂ guil.⁊ bar.fore verum ⁊ mouetur ꝙ citatio ſit ad fi
nem vt compeat abſens.Si ergo eſt preſens no͂ eſt neceſ
ſaria citatio.l.i.in fine.ff.de actio.emp.cu͂ ſi.⁊ pro hoc di
cit ſe allegare glo.in.l.ij.C.quo͂ ⁊ qua͂do iudex. Rapha
el in.d.rubrica nulla facta mentione de ſaly.dicit glo.in
d.§.illud non dicere illud ꝙ voluit Bal. ¶ Vide etiam
de hac queſtione bar.in.l.ſi procur.preſentis.ff.de verb.
oblig.⁊ do.abb.in.c.eccleſia ſancte Marie de conſti.⁊
Jo.de imo.in.l.iiij.§.condemnatum.ff.de re iudi.⁊ in.c.
ad noſtram el.ij.de iure iuran.⁊ Lodo.ro.in.l.iiij.§.pre
tor ait.ff.de dam.infec.Hoſti.⁊ alios in.c.cum ca͂ꝫ de of.
dele.do.dominicum in.c.vocatio.v.q.ij.d.pe.⁊.d.domi
nicum in.c.fi.de elec.li.vi. ¶ Relati ſunt patres noſtri
circa hunc paſſum quid recto iuris iudicio tene͂dum ſit
ſupprenius deus Aperiat nobis. Aſpiretqꝫ libens opi
28 per ſingula noſtro vt homerico vtar verſu.†Et pro cer
to mihi videtur ꝙ preſens in iudicio fortuito adueniens
ſit citandus quicquid dixerit co͂is opi.Et multo fortius
non eſt compellendus reſpondere Et multo fortius no͂
tenebit ſententia lata contra eum licet preſentem non ci
tatum.ꝙ ſic demonſtro ad occulum.Quis eſt prius mo
nendus a ſuo aduerſario quam citandus vt ad iudiciuꝫ
veniat ergo repertus in iudicio eſt prius monendus er
go fruſtra querimus ſi preſens in iudicio teneatur reſpo͂
dere aut valeat actus contra eum.Aſſumptuꝫ iſtud pro
bo per tex.in.l.quidam hiberio in verſi.te queſo vt cum
hiberio loquaris.ff.ꝺ ſeruitu.vrba.predi.l.in fideico͂miſ
ſi.ff.de vſur.bal.in.l.non ignorat.C.de fruc.⁊ lit.expen.
gl.in.c.licet hely.de ſymo.ange.in.l.iij.C.de pigno.⁊ in
l.ſi manumiſ.C.de obſequijs ⁊ i.d.l.in fideicommiſ.⁊ in
d.l.quidem hiberio ⁊ bal.in rubrica.ẜ.eo.⁊ hr͂ per do

centes in.c.nouit.ẜ.e.ergo co͂munis opi.laborat morbo
incurabili. ¶ Sc͂do moueor ex tex.formali.c.ij.de accu
ſa.in ver.caritatiue conuentus fuerit vt ca͂m emẽdet vbi
probatur formaliter ꝙ anteq͂ꝫ quis accuſeẜ debet moneri
vt ſe corrigat ergo poſito ꝙ ſit preſens non po͂t co͂tra eu͂
procedi.⁊ pro certo per illum tex.confunditur co͂munis
opi. ¶ Tertio citatio ſit ad duo vꝫ vt habeatur pn͂tia ⁊ ad
actum futurum fiendum.licet ergo reperiaẜ pn͂s in iudi
cio ⁊ habeatur pn͂tia tamen ceſſat actus fiendus qꝛ non
apparet ad quẽ actum producendum ſit parata pn͂tia.
29 vnde regula eſt† ꝙ vbicunqꝫ due cauſe co͂currunt ⁊ vna
abiecta ⁊ altera remanet ſta.iuris prohibitio firma.l.li
berorum.§.notanduꝫ.ff.de his q not.infa.inſtitu.de nup.
§.affinitatis cu͂ ſi.ꝙ auteꝫ ex citatione oriatur duplex ef
fectus adduco.c.ca͂m de dolo ⁊ co͂tu.in ver.ad ſn͂iam au
diendam ⁊ in.c.ij.de dolo ⁊ ↄtu.li.vi.in v͂.ad ſn͂iam au
diendam ⁊ in.c.co͂ſuluit de offi.deleg.cum ſua gl.⁊ in.c.
cu͂ olim de teſti.⁊ glo.cum tex.in.c.cu͂ contumacia de he
re.lib.vi.⁊ tex.in.l.aut q aliter.§.ſi quis.ff.ꝙ vi aut clam ⁊
tex.in cle.ſepe in v͂.ad id de v͂.ſig.Que iura ad hoc pro
poſitum ſunt multum ſingu.⁊ ad vnuꝫ collecta ſunt a ne
mine.Cum ergo citatio opereẜ iſta duo ⁊ pn͂tia caſu for
tuito habita operetur vnu͂ du͂taxat ſeqtur ꝙ ceci vident
co͂munẽ opi.non procedere ⁊ per hoc auferuntur de me
dio tot iura allegata p illum ſupremum doc. Jo.an.req
rentia ſolam pn͂tiam vt in.d.c.qꝛ pp ⁊ in.d.cle.ca͂m ⁊ in
d.l.in ca͂e.§.ca͂ cognita ⁊ i.d.l.de vnoquoqꝫ qꝛ.p certo in
telligenda ſunt de pn͂tia ad illum actuꝫ ſerioſe deſtinata
per actuꝫ citandi.Secus ſi pn͂tia eẽt caſualis ⁊ fortuita
⁊ miror vehemẽter ꝙ allegeẜ.c.qꝛ pp de elec.quia no͂ lo
quitur in actu iudiciali. ¶ Quarto ſcirem libenter qua
re tex.l.cum cleri.C.de epiſ.⁊ cleri.in ver.ad iudicia re
quirit citationem debere fieri ad iudicium pro certo no͂
propter aliud niſi vt quis paratus veniat ⁊ acco͂moda
te adduci po͂t illud carbonianum ſoro te para. Sed pre
ſentia fortuita non inducit iſtum effectum preparatio͂is
30 quare male. ¶ Quinto omne iudiciu͂ noſtruꝫ vꝫ conſor
mare ſe iudicio dei.c.vt noſtru͂ vt eccle.benefi.c.deus om
nipotens.ij.q.i.c.qualiter el.ij.de accuſa.iuxta illo͂ Hie
ronymi in prologo biblie.omnis xp͂i actio noſtra ſuit in
ſtructio.Sed deus ſupremus Adam primu͂ parentẽ pre
ſentem citauit ergo preſens cita͂dus eſt. ¶ Sexto faciat
c.quoniam co͂tra de proba.vbi inter ſubſtantialia iudi
cij co͂numeratur citatio ſed no͂ co͂numeraẜ ibi preſentia
ergo licet quis ſit pn͂s erit citandus qꝛ aliter iudicium no͂
haberet ſuu͂ ſubſta͂tiale ⁊ videmus in practica ꝙ iudex
in preludijs ſn͂ie dicit viſa ptium citatione non autem di
cit preſentia ergo. ¶ Septimo facit ex defectu principij
non ponitur principatum.i.q.i.cum paulus ⁊.c.princi
31 patus† ⁊ magnus aueroys[a] maximam ſollicitudinẽ op
a portet nos habere circa principia ſunt eniꝫ minima qua͂
titate ſed maxia ptãte refert co͂mentator ſupra magiſtru͂
modoꝝ ſignificandi ſed vbicunqꝫ iudiciuꝫ procedit ſine
citatione procedit ſine principio ergo eſt nullum aſſum
ptuꝫ probat tex.inſtitu.de pena temere litiga͂tiuꝫ.§.fi.v͂.
principiuꝫ ab ea parte edicti proficiſciẜ.Itaqꝫ in primis
aduerſarius in ius voc.eſt.i.ad eu͂ voc.q ius dicturus eſt
ſi ergo principium eſt vt vocẽ ad iudiciu͂ non ſufficit ꝙ
fortuito reperiat ſe in iudicio ⁊ pondera bene illum tex.
inquãtum dicit aduerſarius adhuc iudicio non cepto ꝙ
tene menti pro ampliatione iſtius tex.⁊ coru͂ que ſupius
dicta ſunt. ¶ Octauo facit citatio requirit extrema que
no͂ importat ipſa preſentia.Naꝫ requiritur ꝙ petaẜ per
partem a iudice vt probatur hic ⁊ in.l.neminẽ.C.de ex
hibẽ.reis ⁊ ꝙ a iudice nũcio ꝙ co͂pareat coram tali iu
dice vt probatur in.d.§.fi.inſti.de pena temere litiga͂tiuꝫ
⁊ pbaẜ in iſto tex.in v͂.petijt ad ↄſiliuꝫ introduci ſed pre
ſentia caſualis in iudicio non inducit iſta extrema ergo
no͂ induciẜ citatio ſicut in fili dicim⁹ ratihabitiõe q̃ que
rit extrema vt i.l.bonoꝝ.ff.rẽ ra.ha.ergo. ¶ Nono ad

[a] ¶ Magn⁹ auerroys. hoc no. dictum co͂mentatoris de quo alibi colligitur in tractatu de ſubſtantia orbis prio celi ⁊ mu͂.tex.co͂mẽ.33.ꝓpri.audi.naturaẜ i infinitis locis ⁊ allega.loca o.d.And.vide ex te.

duco tex.i.l.ij.i.§.legatis v.ná ⁊ diuus.ff.ď iu.ſbi.n.dí ꝙ
qdá fuerat vocat⁹ rome róne vni⁹ tutele dū eét ibi voca/
tus eſt ad aliá tutelá dř ibi ꝙ nó pót compelli qꝛ ad aliá
cám fuerat vocatus ⁊ nó ad iſtam ergo ſequitur ꝙ ſi ad
iſtá cám potuiſſet vocari qď debebat vocari ⁊ certuꝫ eſt
ꝙ erat pñs ergo reptus fortuito in iudicio eſt citandus.
Et pro certo ſic inducendo vř ibi caſus nouus decidens
iſtam.q.tene menti quia ad illum tex.eſt inductio noua.
32 ¶ Decimo† vbicūqꝫ actus dꝫ eé qualificatus non ſuffi/
cit ſi adſit ſubſtantia ⁊ non qualitas.l. denunciaſſe ⁊ ꝙ
ibi voluit bar.ff.de adult.⁊ ꝙ hř in.c.veniens de ſponſa.
⁊ in.c.vbi periculū.§.ceterum de elec.li.vi.vbi requiri
tur voluntas qualificata ſi interueniat voluntas ſine illa
qualitate actus eſt nullus ſing.eſt gl.in.c.notificaſti.xxx/
iij.q.v.Sed ad iudicium citatio dꝫ eé qualificata vt pro
bat tex.formalis in ver.canonice vocatus in.c. vocatio.
v.q.ij.⁊ in.c.ex parte in ver.iudi.auctoritate vocatus.ē.
de reſcri.ergo nó eſt ſatiſfactuꝫ citationi qualificate per
33 caſualem preſentiam. ¶ †Ultimo adduco bal.hic que/
rentē vtrū ille qui eſt coraꝫ iudice.p vna cauſa ſit trahen
a dus ad aliaꝫ non precedente citatione^a ⁊ decidit ꝙ non
⁊ qꝛ in ipſa citatione dꝫ habere liberationeꝫ que ſibi au/
fertur per inſtantaneum proceſſum ⁊ citatio debet eé ex
pectatoria.nec iudex debet fulminare qꝛ non eſt conſta/
tis animi moueri ad impetum.l.ij.C.de ſenté.ex pericu.
34 reci.⁊ iſert ex hoc† ꝙ teſtes producti aliquo preſente nó
citato non poſſunt teſtificari de iure etiam ipſi teſtes ſi ca
ſu venerint ad tribunal nó ꝯpelluntᷣ iurare ſed debét ci/
tari aliquo dato interuallo i quo poſſint cogitare quid
ſit eis agendum ꝙ dicit eſſe verum ſi petant inducias.
Nam ſi ſponte ſine ullo termino poſſunt teſtificari alle/
gat glo.in.l.poſt legatum.§.his vero.ff.ď his quibus vt
indig.de qꝺ a gl.refert doctorem ſuum ſolitū facere ma/
gnum teſtamentum. ¶ Colligit etiam Bal.hic ex iſto
35 tex.arg.† ꝙ licet partes ſint coram iudice non tamen te/
neantur reſpondere niſi conceſſo termino ad dliberandū
⁊ ad componendum ſarcinulas ⁊ ad querendū aduoca
tum.l.ab hoſtibus.§.ſi.ff.ex quib⁹ cau.maior.l.ij.C.de re
quirendis reis adc.offeraꝭ.C.de litis.ꝯtē. niſi i citatorio
fuerit expreſſa cā ſuper qua citabatur ita ꝙ infra illum
terminum potuerit ⁊ debuerit deliberare qꝛ negligenti-
bus non eſt ſuccurrendum.d.l.ab hoſtibus.§.ſi.⁊ gl.in
l.edita actio.in magna glo.C.de edendo. ¶ Sꝫ ai diffi/
cultas modo in dando rñſum ad.l.de vno quoqꝫ vbi re/
quirit preſentiam ergo habito effectu non curaꝭ de mō.
l.ſi mater.C.ď inſti.⁊ ſubſti.qꝛ rñdeo ⁊ eſt rñſio noua vt
intelligatur verbum preſentibus ⁊ citatis ibi poſituꝫ ⁊
ad ſic dicendum moneor per tex.expreſſe ita dicenteꝫ in
.§.i.in eadem.l.de vnoquoqꝫ in v̄.ſi ſepe conuenti pñtiaꝫ
ſuá facere noluerunt vbi probaꝭ formaliter ꝙ pñtia pre
ſupponit citationé preceſſiſſe ⁊ ex iſto.§.datur precipuuꝫ
lumen ad.l.in cauſe.§.cā cognita.ff.de minor. inquantuꝫ
dicit preſentibus aduerſarijs vel ſi per contumaciam de
ſit vt intelligatur preſentibus citatis ⁊ tex.ibi de ſe hoc
probat inquantum dicit vel ſi per contumaciam deſit vt
intelligatur primoꝫ reſponſuꝫ dū dicit preſentibus.ſ.p ci
tationem tene menti qꝛ pro certo eſt veritas indubitata.
¶ Nec obſtat glo.in.l.ceſſante.C.quó ⁊ quádo iudex
ꝗ̄ allegauit ſaly.in rubrica.C.de in ius voc.qꝛ illa gl. lo
quitur quando ipſe iudex citat pñtem ad audiendaꝫ ſen
tentiam qꝛ tunc talis citatio equi valleт peremptorie ⁊
idé voluit gl.i.c.conſuluit de of.dele.vñ primo illa gl.nó
loquiꝭ de eo q fortuito é in iudicio. Iteꝫ illa gl.ꝓbat cō/
trariū inqꝫtuꝫ reqriꝭ monitioné. Nec obſtat gl.i illa.l.ſi.
§.illud qꝛ loqꝭ in cā appellationis in q̄ procediꝭ lite non
conteſta.altera parte abſñte ⁊ ſic non probat dictuꝫ bal.
¶ Póderа etiá ſi dici poſſet ꝙ aut loqmur in his que
ſunt parui preiudicij ⁊ tunc fortuito exñs preſens in iu/
dicio non eſt de neceſſitate citandus. Et iſto modo pro/
cedat cōis opi.ar.l.leuia.ff.de accuſa.⁊ auc.niſi breuio/

a ¶ Citatione. Adde ad moꝫ huiꝰ praticabi/lis concluſionis Inn.in.c.auditis in g'o.in verbo conclu ſum de procura.⁊ in.c.licet in gl.ſua in v̄.expirauit ď of.delega.bal.in addi.ad ſpec.in titu.de cita.ver.citatus ad vnū ⁊ in margа.ver.citatio.v̄.xvij.⁊ Barto.i.l.aut qui aliter in prin.ff.quod vi aut clam.

b ¶ Verus cōtumax. Adde d.alex.de imo.in.d.l.ex ꝯſenſu.§.ſi.alleg.l tex.ff.ď appel.⁊ facit qď voluit in ꝯſi.c.circa ſi.⁊ do.ď rota deciſ.cixvi.⁊ vide eundeꝫ d.alexan.in l.i.§.ſi.ff.ſiquis ius dicen.non obtēp.vbi per oppoſituꝫ dic qñ qs vł o pacto verus contumax dicatur ⁊ ibi multa ad materiam congerit que ſunt valde vtilia.

res.C.de ſen.ex peri.reci.⁊.l.illicitas.§.ne tenuiꝭ.ff.de of
ſi.preſi. Aut loquimur in arduis ⁊ procedant illa debi/
lia dicta mea per id qď voluit gl.in.§.porro.iij.di.⁊ per
id ꝙ voluit bal.in.l.iudices.C.de fide inſtru.⁊.in.l.nul/
lam.C.de teſti.⁊ in.l.cū multa.C.de bo.qꝫ lib.⁊ Inn.in
c.cám que de iudi.⁊ in.c.cdoceri de reſcrip.⁊ in.c.ij.de
ope.no.nūcia.⁊ archi.in.c.pñtiuꝫ de teſti.in vi. ¶ Pó
dera etiam ſi dici pót ꝙ aut loquimur in iudicio agitan
do coram principe ⁊ tunc procedit cōmunis opi. argu.
eius ꝙ no.glo.q̄ reputaꝭ ſingularis in.l.antepe.ff.ex qui
bus cau.maiores in integrū reſti.de qua fecit frſtū Bal.
in.l.i.C.quō ⁊ qñ iu. Aut loqmur in iudicio agitato co/
ram inferiori a principe ⁊ tunc procedat contraria opi.
Et hec ſunt que pauperies ingenij mei attulit vobis in
mediuꝫ.Ex quibus triūphet inuictiſſimus princeps cui
36 hoc opus erit dirigendū. ¶ Et ex iſtis eliciꭗ ꝯcluſio† ꝙ
fortuito exiſtens pñs in iudicio non teneꭗ rñdere nec va/
let actus gerendus contra eum lꝫ bal.in.l. conſentaneū.
C.quō ⁊ qñ iudex dicat ꝙ citatio ſit ad finem hñdi ſolá
pñtiam allegat Io.an.in.d.c ſi. ¶ No.ibi id promiſe/
rat altera die rñdit ſibi non placere ⁊ illicentiatus receſ/
37 ſit.† Ex iſtis verbis collige ſm do.Anto.iſtum contuma
cem dici ex eo qꝛ citatus recedens illicentiatus dř contu
max.xi.q.iii.c.certum ⁊ hoc addit inter alios modos cō
tumacie vt.c.qm frequenter §.porro vt lite nó conteſta.
in glo.impedit in ſi.⁊ putat do.an.ipſum iudicari veruꝫ
ꝯtumacé ſi pſonaliter ſe pñtauit in tribunali imo ſi in pu
blico pót dici manifeſtus ꝯtumax qꝛ notorie conſtito de
cōparitione conſtat notorie de receſſu nimis tempeſtiuo
maxime ſi receſſit cōtra promiſſioné de rñdédo qꝛ talia
iudicialia non pñt eſſe non manifeſta allegat gl.in.c. ve
nerabilibus.§.ſecus de ſenten.excō.lib.vi.in v̄.in iudicio
⁊ qď hř in ſpe.de citatione.§.ſeqtur ver. ſed nūqd p Io.
an.in addi.de contu.§.i.in addi.magna cle.ſi auté de do
lo ⁊ contu. ¶ Tu pondera qꝛ lꝫ acta tranſeant in noto/
rium vt pulchre dixit Inno.in.c.ex inſinuatióe de app.
⁊ probaꭗ in.c.cum olim de v.rbo.ſig.⁊ p gl.in.c.ſignifi/
cauerūt de teſti.tñ nó probatur iure ꝙ ſit cōtumax ma/
nifeſtus is q ſine licentia recedit ⁊ ad iſtum tex.dicas ꝙ
nó bene illū ponderauit do.anto.qꝛ iſte citatus dixit ex/
preſſe ſibi non placere rñdere corá ꝯcilio quo caſu rece
dendo ſine licétia dř verus ꝯtumax ſicut ille q dicit nollo
reſpondere ergo nó recte loqtur do.Anto.quo ad iſtum
38 b tex. ¶ †Quis autem dicaꭗ verus cōtumax^b vide gl.ma
gná in cle.ſi aūt de dolo ⁊ ꝯtu.⁊ Bar.in.l.ex cōſenſu.§.
cum quis.ff.de app.vbi plene p Ioá.de imo.glo. Bal.⁊
ſaly.in.l.ea q̄.C.quō ⁊ quádo iudex. ¶ Sꝫ cōtra h̄ op/
pone ꝙ immo citatus illicentiatus recedés nó ſit contu
max.xi.q.iij.c.certum.xviij.diſt.c.qm ⁊.c.ſi quis autem.
Solutio ſi actus ad qué quis citaꭗ eſt expeditus recede/
re pót qꝛ tacite vř licentiatus vt in ꝯ̄ijs. Si aūteꝫ actus
non eſt expeditus ⁊ in termino nó expeditur pp factum
ptis citare facientis.qꝛ nó cōparuit recedere nó dꝫ qꝛ iu
dex pót differre in alteraꝫ diem ⁊ ſi recedit contumax eſt
c.conſuluit de offi.deleg.⁊ ibi Inno.⁊ cōdemnabitur in
expenſis altero poſtea veniente ⁊ de aliquo iuſto impe/
dimento docente ſed ſi alter non venerit nulla erit pena
licet incaute fecerit recedere ſine licétia lꝫ ſit lapſus cita/
tionis termini is hoc ponit Inno.in.d.c.conſuluit. Si au
tem actus non expeditur propter factum iudi.qꝛ abeſt a
loco vtraqꝫ pars licite recedere poteſt abſqꝫ alia licétia
qꝛ eum alibi querere non dꝫ.ij.q.vi.biduum plene tāgit
de hoc do.anto.hic quem non refero qꝛ eſt materia.d.c.
conſuluit vide ibi dicta tangitur.in.c.dilecti ⁊ in.c.finem
de dolo ⁊ contu.⁊ ſatis confuſe iſtum paſſum tangit hic
39 do.anto. ¶ †Bal.hic dicit ⁊ refert dictuꝫ Inno.in.d.c.
conſuluit ꝙ reus illicentiatus recedens dꝫ in expēſis cō/
demnari.ſed in contrarium allegat.l.ſi item.§.ſi.ff.ꝙ vi
aut clam ipſe dicit ꝙ poteſt mulctari quo ad fiſcuꝫ qꝛ iu
dicem contempſit ſed non quo ad expenſas vel intereſſe
partis quia

pris qꝛ vtercꝫ ē in pari nō cōparentia. Uel dicit aut dies eſt certa ⁊ incōmutabilis qꝛ eſt proprio noīe expreſſa puta die iouis vel ſa feria ⁊ tunc nō tenet̃ vlterius expectare .l.i.§.qd ergo.ff.qñ appellādū ſit Si aũt dies eſt cōmutabilis ſeu prorogabilis pp̃ iuſtū impedimentū ⁊ equitatem tā canonis ꝗ̃ pretoris. Et tunc refert aut recedēs ſine licentia ſciebat aduerſarium ipeditū ⁊ eſt verū dictū Inno. aut ignorabat ⁊ tūc nō fit cōdēnatio vel refuſio expenſarū.l.ij.ff.ne quis eū.l.ſi.§.lꝫ ſi.ff.de eo p quē factū eſt. Itē ipeditus nō fuit cōtumax cum in ſequētē diē potuerit iudex expectare ſi actor ſequēti die cōparuit videtur cōparuiſſe in termino ſecūdo ſi comparuiſſet ex longo temporis interuallo. Caſus enim fortuitus in pſonā actoris vellat culpā rei ar.l.item illa.ff.de conſtitu.pecu.

240 ¶ †Querit etiam qd ſi reus receſſit morbo [a] ipeditus ⁊ actor non cōparuit vtrum actor vt contumax eſt ei in expenſis cōdēnandus videt̃ ꝙ nō p.d.l.itē.§.ſi.nec pōt intelligi cōtumax cū eius contumacia nō nocuit aduerſario in iudicio nihil acturo ex vice.ff.ſi qs in ius voc.non ierit.l.ex quacūqꝫ ꝯſi.item ſi nihil intereſt vel dicit aut ca ſus cōtingit in pſona citati ⁊ nouo edicto opus eſt vt.d.l.item.§.ſi.aut in perſonā citantis ⁊ tūc nō circūducitur edictū vt.l.celſus.ff.de arbi.iō adhuc citans tenet̃ cōparere ⁊ ſi nō compet tenet̃ in expenſis.l.ij.§.ſi qs in iudicio.ff.ſi qs cautionibus qꝛ dilatio que prorogat̃ ex equitate prorogat̃ cū ſua cā ſuiſqꝫ vitijs vt not. Inno.in.c.quinta uallis de iure.iur.⁊ bī in.l.inter ſocerum.§.cū inter.ff.de pac.dotal.dū tñ nō agat̃ d̄ preiudicio tertij vt.l.ſi cū hereſ.C.loca.ita hic reſidet Bal.q etiam inolute ⁊ ſine clara enucleatione loqtur fuit enim docto.ſupprem⁹ ſed hic habuit ingeniū ſatis volatile. ¶ Sꝫ Jo.de imo.dicit ꝙ

b tutius eē ſemper petere licentiā [b] qñ hī copia iudicis allegat ꝙ no.bar.in.l.ſi finita.§.Julianus.ff.de dam.infec. Tñ dicit ꝯſiderādos eē duos caſus pncipales. Primus eſt qñ cōpet citatus ſed nō cōpet faciens citari i termino ⁊ hoc caſu vꝫ ꝙ ſufficiat citatū cōparere in termino ⁊ accuſare ꝯtumaciā aduerſarij ⁊ iō poſt terminū poſſit recedere p.c.i.de dolo ⁊ cōtu.li.vi.vbi pꝫ ꝙ nō dꝫ audiri faciens citari niſi prius reficiat expenſas nec aliqd ibi dicitur de expectatione ad alteram diē licet Inno.i.d.c.ꝯſuluit ⁊ do.anto.hic velint ꝙ debeat petere licētiā qꝛ iudex poſſet expectare in alterā diem ſed ipſe dicit ꝙ illud.c.cōſuluit loqt̃ qñ ꝯparuit actor faciēs citare ſꝫ nō loqt̃ qñ reus citat⁹ cōparuit ⁊ nō actor. Scdˢ caſus ē qñ ecōtra nō comparet ipſe citatus ſed bene compet faciens citari ⁊ tūc iudex pōt differre in alterā diē p.d.c.cōſuluit ⁊ poſt dcm̄ tēpus nō pōt differre ex quo nō datur ſibi poteſtas ⁊ per hoc vꝫ ꝙ ſi actor expectauit in die termini ⁊ ſequēti ꝙ poſtea intelligat̃ licentiatus a iure ⁊ iſtud dicit per ꝟbum forte vꝫ verius lꝫ tutius ſit petere licētiā. Addit et ꝙ inꝗ̃tum do.Anto.dicit ꝙ ſi actus expeditur p iudicem in alio termino ⁊ ſic in alia hora ꝗ̃ fuit citatus ꝙ nō valeat actus p.l.aut q aliter.ff.ꝙ vi aut clā ꝙ limitat niſi iudex diſtulerit in diē ſequētē p not.in.d.c.conſuluit qꝛ tūc valet vt in.d.c.conſuluit ⁊ in hoc Jo.de imo.nihil addit ſed dūtaxat relator ē. ¶ Ego vehemēter admiror ꝙ.d.abb.q vꝫ eſſe enucleator huius ſecundi libri vt putāt oēs moderni circa iſtū paſſum eloquiis ⁊ tacitus tranſierit Ego adduco Bar.in.l.⁊ poſt edictū.ff.de indi.vbi trāſit cū dicto Inno.in.d.c.conſuluit idem ēt voluit bar.i.d.l.ſi finita.§.iulianus de dā.infec. ⁊ in.l.q ante calēdas.ff.d̄ verb.ob.⁊ in.l.cōſentaneū.C.quō ⁊ qñ iu.⁊ ang.in.d.l.⁊ poſt edictū.§.i.ff.de indi.bal.in.l.ſcire oꝫ.§.ſufficit.ff.de excu.tu.⁊ in.l.nā ita diuus.ff.d̄ adop.⁊ ibi hoc limitat niſi citatio non fuiſſet valida qꝛ tūc poſſet recedere illicētiatus ar.l.ꝗ̃uis.ff.de in ius vo.⁊ in.l.ij.ff.ſi qs in ius vo.nō ierit ar.glo.in.c.veniens de accuſ.⁊ in.c.paſtoralis de reſcriptis. Et iō ang.in.d.l.poſt edictū.§.i.allat̃ glo.Jo.an.in.c.cupientes.§.ꝙ ſi p viginti de elec.li.vi.⁊ Inno.in.d.c.cōſuluit ⁊ dicit ꝙ etiā dꝫ icuſare cōtumaciā aduerſarij allegat.d.l.properādū.§.l.iō ſit cautus ſm eū actor citatus citari ꝙ hoc faciat regiſtrari in actis ꝙ vſqꝫ ad diſceſſum indi.ſtetit ⁊ licentiatus receſſit ⁊ abſētis ꝯtumaciā accuſauit facit ꝙ voluit Innoc.in.c.calūniā de penis ⁊ idē vꝫ ſentire Jo.de imo.in.d.l.q ante calēdas ⁊ idem vꝫ ſentire in.d.l.ſi finita.§.iulianus nō tñ exprimit de reo cōparente ⁊ facit.c.ſi poſtꝗ̃ de elect.li.vi.⁊.xviij.di.c.ſi qs aũt.⁊.c.certū.xi.q.iij.l.ſcire oportet.§.ſufficit.ff.de excu.tu.l.ſi qs decurio.C.de decur.li.x.idē voluit Ludo.ro.in.d.l.q ante calendas ⁊ ſic eſt illa cōmunis opi.qd dicemus ¶ Pro certo cōis opi.eſt verior ꝙ ſic demōſtro. Citatus cōparens nō dꝫ illicentiatus recedere tex.eſt hic formalis ⁊ in.d.c.certū.xi.q.iij.cum ſimilibus allegatis ſupius. Sed iſte reus fuit citatus ſi comparet ⁊ nō cōparet citari faciens ſi recedat a iudicio ſine licentia dꝫ preſumere caſus eſt in.d.c.certū qꝛ tunc quis dicit̃ preſumere qñ facit actū propria auctoritate quē deberet facere auctoritate ſuperioris vt probat̃ in.c.decernimus.l.eo.ergo nō poteſt illicentiatus recedere. Ex quo textu mihi vꝫ ꝙ nō debet attendi. An iudex expectabit in alterā diē vt in.d.c.conſuluit ſed dꝫ attendi contēptus iudicis citantis qꝛ recedēdo ſine licentia nō vꝫ ſeruari honor iudici cui honor debet adhiberi vt in.c.vt debitus honor de appel.l.oēm honorē.C.qñ pꝛouoca.non eſt ne. ¶ Nec eſt verum dicere ꝙ.d.c.conſuluit loqtur qñ faciens citari cōparet ſed citatus non comparet qꝛ ſalua pace ſic dicentis tex.d.c.conſuluit cōplectitur vtrūqꝫ caſum vt apparet in ꝟbo partes citaſſe ⁊ in ver.earꝫ altera ſe cōtumaciter abſentat ⁊ ſic ſiue ſit contumax citatus ſiue ſit cōtumax faciens citari loquit̃ tex.ille ⁊ per ꝯñs nō pōt reſtringi vt reſtringit Jo.de imo.ad facientē citari. Et plus dico ꝙ poſito nō tamē cōceſſo ꝙ dūtaxat loqueret̃ de actore cōtumace ⁊ nō de reo nihilominꝰ idē eſſet in reo ex eo qꝛ actor ⁊ reus non debent ad imparia iudicari vt.l.ſi.C.de fructibus ⁊ litis expen.c.in iudicijs de re.iur.li.vi.⁊ facit gl.valde ſing.in c.ij.de confeſſis li.vi.que voluit quod licet illud.c.ij.ſit penale ⁊ loquatur in reo tamen idē erit in actore quia nō debent ad imparia iudicari. ¶ Nec obſtat cū dicitur ꝙ maior equitas eſt in expectando reū contumacē ꝗ̃ in expectando facientem citari contumacē qꝛ rñdeo ꝙ habito reſpectu ad ipſos eſt verū dicere ꝙ minor equitas eſt i reo ſed habito reſpectu ad iudicis contēptum non eſt equitas nec eſt maior equitas qꝛ equaliter contēnit̃ iudex qñ ſine licentia iudicis receditur ſiue ſit actor ſiue ſit reus. Et propter hoc audeo reprehendere elegans dictū eiuſdem Joānis de imo.i.d.l.ſi finita.§.iulianus vbi dixit ꝙ ſi actor qui fecit citari cōparuit ⁊ nō citatus ⁊ illicētiatus receſſit. Et ſequēti die cōparuit corā iudice ⁊ accuſauit cōtumaciā rei ꝙ non puniet̃ ex eo qꝛ ceſſat illa rō Inno.⁊ aliorū qꝛ iudex potuiſſet differre in alterā diē ex quo altera die comparuit. ¶ Mihi vꝫ ꝙ nō recte dicat nec cōmunis opi.bona rōne mouet̃ ſꝫ rō vina et formalis eſt iudiciū contēptus qui ꝯmittit̃ pp nō petitā licētiā. Nec obſtat.c.i.de dolo ⁊ contu.li.vi.inꝗ̃tum vult ꝙ reus veniēs recuperat expenſas qꝛ fateor iſtud eſſe verū quo ad ipſum actorem contumacē puniet̃ contumax reo venienti ad expenſas iō ſufficit ꝙ accuſet cōtumaciā ⁊ petat expenſas. Sed quo ad ipſum neglectum remanebimus in diſpoſitione huius.c.⁊ aliorū iuriū volentium illicentiatū puniri. Et potuiſſet ēt Jo.de imo.opponere.d.l.properādū.§.ſi quidē.C.de iu.vbi dꝫ reo cōtumaciā actoris accuſante vbi ſufficit ꝙ reus citatus cōparens accuſet contumaciam actoris facientis citari ergo pōt illicentiatus recedere poſtꝗ̃ accuſauit cōtumaciā aduerſarij qꝛ rñdeo ꝙ ille tex.primo probat ꝙ niſi citatus cōparens accuſet cōtumaciam aduerſarij non videretur ſibi prodeſſe contumacia aduerſarij arg.ꝙ fieri.C.de dilationibus.l.ſi.§.ꝙ ſtipulator.ff.de eo per quē factum eſt qꝛ non diceretur cōtumax ſi veniſſet ⁊ aduerſarium non repꝑiſſet.l.poſt edictum.§.ſi.ff.de iudic.l.ij.in ſi.ff.ſi quis in ius vo.non ie.⁊

a ¶ Morbo impedit⁹.adō ꝙ contumax dꝫ merò'ur ēt quicꝗ̃ ipeditus iuſto impedimento nō cōparuit ſed ō bet excuſari. ope exceptiōis l.ii.§.i.⁊ ibi latiſſime.d.alex.de imo.ff.ſi qs cau.neqꝫ talis contumax dꝫ expenſas reficer̃ vt ibi tꝫ fulgo.pau.de ca.⁊.d.alex.vide oīo qꝛ multa i materia notatu digna reperies.

b ¶ Licentiā vide ad materiā huꝰ quotidiane cōcluſionis nouiſſimos ſcribētes poſt bart.in.l.ꝯſentaneū.C.quō ⁊ qñ iudex ⁊ Bal.in additio.ad ſpecu.in tit.de citatio.verſ.ille qui ꝯparuit ⁊ Feli.i.c.ꝯſtitutionibus circa medi.u.col.de offi.deleg.ca.xxv.q multa ad materiā mañſuo congerit.

lō loqtur.§.ſi quidē qñ reus inſtabat accuſando cōtumā
ciam actoris vt pnūciaret̄ ꝯ cōtumacē ⁊ ſic nō loqtur in
recedente facit ꝙ voluit Bal.hic qui dicit ſi citatus cōpa
ret ⁊ nō citari faciens an teneat̄ expectare arguit pro ⁊ ꝯ
⁊ decidit ꝙ eſt in arbitrio iudicis q2 pōt eſſe ꝙ citari fa
ciens erat ipedit⁹.l.iij.§.ſi ad diem .ff.de re iudi.⁊ p ꝯñs
ſequit̄ ꝙ licet citatus accuſauerit contumaciā aduerſarij
tñ debuit licētiā3 petere a iudice recedēdi. Et plus dicūt
qdā quos refert Inno.in.d.c.ꝯſuluit ꝙ ſi ille q nō fuit in
termino culpa ſua poſtea veniat po que pmo venerat ⁊
illicenciatus receſſit cōdēnabitur ſibi in expenſis nec obici
et cōpenſationē alterius ꝯtumacie vt ibi per Inn. vide
que ibi dixi. ¶ Et ex iſtis vr̄ ꝙ nō bñ dicat Jo.de imol.
hic inquātū voluit ꝙ ſi actor faciens citari cōparet i die
termini ⁊ recedit illicentiatus ⁊ die ſequēti ēt ꝯparet ꝙ
intelligitur poſtea licentiatus a iure q2 imo debuit licen

41 tiam petere vt in.d.c.certum. ¶ †Et ex iſtis ſeqtur quod
dam mirabile ꝙ reus citatus cōparens in termino ⁊ ac
cuſans cōtumaciā facientis citari ⁊ illicentiatus recedēs
punit̄ a iudice pro arbitu iudicis ex eo q2 illicētiatus reces
ſit ⁊ punief faciens citari eidē reo in expenſis ⁊ imputet
ſibi quare illicentiatus receſſit. Et aliter circa hunc paſ/
ſum nō inſiſto ſed remitto ad ea que dixi in.d.c. cōſuluit
Et inq̄ītum do.anto.dicit ꝙ vbi citatus nō comparet ⁊
actus expedit̄ aliu tpe q̄3 fuerit expreſſum in citatione ꝙ
actus nō t3 circa hoc nō inſiſto ſed vide bar.in ꝯſilio inci
pien.pluries ꝯtingit ⁊ in.d.l.ſi uc.§.ſi. ⁊ Bald. in.l.i.C.
qñō ⁊ qñ iu.⁊ in.l.cū nō eodem.C.qñ ꝓuo.nō eſt nec.⁊
nagel.in.l.⁊ poſt edictū.ff.de iudi.⁊ i.d.l.ſi item.§.ſi.rep.
in.c.ſi a iudice de ap.li.vi.vide que dixi in .d.c. conſuluit

42 ¶ †Nota ibi placuit ꝙ per verbū placuit fert̄ ſnīa ꝙ ē
ſm.ſm do.car.hic ⁊ l3 hic loqaf̄ de interlocut.tā idē eſt
in ſnīa diffinitiua ſm eum ſufficit enim ꝙ cōſtet de inten/
tione pnūciantis.c.in his de verb.ſig. ¶ Pōdera q2
per vbum placuit ꝓmulgat̄ lex in.c.placuit de teſti.l.pla
cuit.C.de iudi.l.placet.C.de ſacro ſan.eccle.ſed ꝙ p ver/
bum placuit promulget̄ ſnīa. Nam iudex d3 ferre ſniam
ſm ſuā opi.⁊ nō ſm voluntatē vt dixit glo.q̄ reputaf̄ ſin
gularis in.c.iudicet.iij.q.vij. Judicat enim ſm ꝙ opina
tur ⁊ ſcutit.xxxv.q.ix.c.veniā.c.capellanus de fer.l.ſi edi
bus ad ſi.ff.de dā.infec.l.qualē.ff.de arb.uſ.l. dicere ⁊ fa
cit tex.in.l.eos.§.ſup his in vbi.ſuas opi.⁊.l.qñ nulli.⁊
l.a ꝓconſulibus.C.de app.vñ ipāle eſt in principe vt illō
ꝙ ſibi placuit legis habeat vigorē ai iſtit.de iure natu/
rali.§.ſed ꝙ principi.l.i.ff.de cōſtitu.ꝓncip.cū ſy.ergo iu
dex nō pōt ferre ſniam p verbū placuit. Et cū do.car.dic̄
ꝙ fert̄ per equipollentiā vt.d.c.in his rñdeo ꝙ vbū pla
a cet ñ eqpollet vbo ꝯdēno vel abſoluo vt d3 ꝯtinere ᵃ ſnīa
vt.l.i.ff.de re.iu.⁊ eſt verbū cōgruens potius iuriſlatori.
q̄3 iudici ferenti ſniam iō nō vr̄ recte loq̄ dñs car.ſic dici
tur ꝙ iuriſlator promulgat legē per vbum vl̄ vt hic ꝓ/
baf̄ ⁊.l.qd tñ.§.ſi arbiter .ff.de arbi.⁊ eodē mō iudex vt
ibi ⁊ faciūt iura multa q̄ alf̄ at do.anto.in.c.preterea req̄
ſiſti de appel.iō nō vi ꝙ iudex poſſit ferre ſniam diffi.per
vbum placet. Et ad iſtū tex.pōt reſpōderi ꝙ loqtur i mā
eta q2 cōtumax punit̄ arbitrio iudicis aliqñ iponit excōi
cationē aliqñ iponit penam carceris aliqñ penā pecunia
riā aliqñ bāni vide que plene dixi in.c.i.de offi.deleg.⁊ e

43 ac menti q2 credo dicere vitatē. ¶ †Nota ibi vt nullus
eidem cōicet ꝙ cōciliū ꝓuinciale h3 ptātem excōicādi ēt
epos illius prouincie q2 ex quo h3 iuriſdictionē vt i.c.ſed
tore.iij.q.vi.ergo h3 ptātem excōicandi ad hoc faciat.c.
cum ab eccleſiaꝝ de offi.ordina.c.cū in eccl'ys de maior.
⁊ obe.ſolō enim interdicitur cōcilio poteſtas deponēdi
epos.iij.q.vi.c.quāuis ⁊.c.accuſatus fortius ergo proce
dit in concilio gñali vacante papatu congregatō de quo

44 dicendū vt p.do.car.in.c.l3 de elec. ¶ †Nō ēt ex eiſdem
verbis ꝙ p illa verba nullus cōicet tali inducit̄ excōica/
tio. S3 eſt dubitatio. An hoc ſit vꝝm. Joan.an.dicit hic
clare hoc videri p̄ſſum tex.ꝙ ſic ad idem inducit .c.pre

a ¶ Cōtinere ſnīa. Quomo do iudex i ſen tentia abſolu toria vel cōdē natoria dicere dēat vid p no uiſſimos ſcri/ bētes poſt bal. i.l.i.C.de ſen. ex peri.reci. ⁊ vide pariter ali os Zaſia. ois aggregantem in.c.qm ꝯ i pn cipi.ii. col.vſ. ſecūdo querit̄ de proba. car. xxv.

terea req̄ſiſti de appel. Et hoc dicit maxie procedere cū
addunt̄ur verba ſequētis donec fuerit abſolutus ⁊ dicit
hoc eſſe verū vbi appet ꝙ iudex hoc intēdit ⁊ eſt alſ tal̄
qui excōicare pōt q2 tūc ꝓcedit ꝙ vr̄ non referre qd ex
eqpollentibus fiat alſ cū talis vba cadant ēt in iudicē q
excōicare nō pōt vt in.c.ſi.de imu.eccliaꝝ lib.vi.ex ſua ſi
gnificatione nū excōicat ⁊ ſic talis cōicando cū aliis non
peccat ⁊ celebrando nō eſt irregularis. Ita reſidet Joā.
an. ¶ Sed Pau.de liaza.dic p h vba nō ferri excōica/
tionē niſi qñ dicitur nullus cōicet tali quē excōicamus l3
tunc nō eſt dubiū Jo.de ligna.t3 cū paulo q2 vba p q fer
tur excōicatio proferūtur in excōicatum ſed hec nullus
cōicet tali ꝓferūtur in aliū. Item per excōicationē ſub
trahit̄ cōmunio hominū ⁊ ſacramentorū.c.ſi.de cl'ico ex
cōicato. Sed per verba premiſſa tm̄ ſubtrahit̄ cōmunio
hominū ⁊ in penis non debent verba extendi regula i pe
nis li.vi. ¶ Gaſpar.de cal.t3 cum Joā.an.p.c.engeltru

45 dam.iij.q.iiij.vbi dicit̄ † ꝙ excōicatio eſt ſeparatio a fra
terna ſocietate ⁊ ſic ſufficit ꝙ qs excludat̄ a cōione homi
nū q2 p ꝯñs vr̄ excludi a pticipatione ſacramētoꝝ. Nam
qs nō confert ſibi ſacrā.c.debitū de baptiſ.⁊ ſic o3 ꝙ ali
us ei cōicet ⁊ hoc vltimū procedit nō indiſtincte nā poſ/
ſet iſte miniſtrare in orōnibus quo ad ea in qbus non ex
pedit ꝙ alius ſibi cōferat tñ ēt tūc cōicator ſibi p ſibi mi
niſtrantes. ¶ Item.Leo.ꝙ dicit Joā.de ligna.ꝙ verba
premiſſa excludūt tm̄ a communitate hominū poteſt dici
ꝙ talis excluſio icludit excluſionē a pticipatione ſacroꝝ
ſicut ēt ſuſpenſio ab officio comprehēdit excluſionē a bñ/
ficio cle.cupientes de penis in gloſ.no.noui. ¶ Itē i eo
ꝙ dicit Jo.an.ꝙ per dicta inducit̄ excommunicatio ma
xie cū addit̄ verbū donec videt̄ velle ꝙ p illa verba con/
ſtat ꝙ iudex intendit excommunicare ꝙ tñ non oīo infert̄
ex his verbis pōt enim conuenire alteri actui vt ſi priuat
aliquē communione hominū tm̄ vel imponat aliā penā
donec ⁊c.eo tñ caſu quo priuat cōione hominū pōt dici
ꝙ inducit̄ excōicatio q2 vr̄ excludere a participatione ſa
cramētorum maxime q2 vbi agit̄ de periculo anime capi
tur pars deterior vt eſt glo.ſi.in.c.i.de ſeru. Tū ēt q2 vbi
non eſt certa forma tradita ſufficit qūocūq3 cōſtet de mē
te diſponētis.c.petitio de procur. In excōicatiōe aūt nō
eſt expreſſa certa forma ſicut nec in abſolutione vt in cle.
ſi ſūmus de ſen.excōi.poſſet tñ induci in ꝯtrium illa cle.q2
loquitur in abſolutione pape ergo ſecus in alio vt ibi in
gl.dic ꝙ illa cle.loqtur qñ verba nō interuenerūt q2 tūc
ſufficit ꝙ conſtet de mente ēt ſi vba hoc oino nō iportēt
requirit̄ tñ fortis coniectura ꝙ voluerit excōicare vt qu
dixit nō excōicandi te precipio ꝙ nullus tibi cōicet ⁊ ſi
mile. Et l3 iſta ſint ſubtilia tñ raro ſunt in obſeruantia q2
iudices cōiter exprimunt talia verba per que apparet ꝙ
excōicant ita hic reſidet do.car.in.iij.q. ¶ Sed bal.hic
primo dicit ꝙ per iſta verba inducit̄ excōicatio q2 debēt
capi i potiori ſignificatu ⁊ q2 ſubtractio cōmunionis ſit
pars excōicationis ⁊ eius effectus expreſſa parte indiui/
dui totum videt̄ expreſſum item effectu expreſſo videtur

46 exprimi cā ar.l.quātis.C.de fideicō. ¶ †Nam ⁊ olī3 qs
deportabaf̄ per hec verba interdicimus tali aqua ⁊ igni
eius veſtigia ⁊ imaginē tenet excōicatio vt ſingularē no.
inſti.de capitis diminutione.§.minor. ¶ Idem ſi iudex
diceret excōicatum te cognoſcas vt in.c. preterea de ap.
ſecundum Joan.and.iſta enim non eſt comminatio cum
rex,in preſenti diſpoſitū3 ſignificet alias verba nihil ope
rarentur ⁊ q2 delictum iam eſt conſumatum ⁊ verbum
cognoſcas ſignificat ſcientiam que non eſt de futuris ſed
de preſentib⁹ quia terminus pene contumacie eſt priua
tio que exprimitur item hec verba enunciatiua proferūt̄
principaliter ⁊ per ſe ergo diſponunt.l.ex hac ſcriptura
ff.de dona.⁊ ibi Barto. Secus ſi opponerent̄ verba fu/
turi temporis pu.te excommunicandum eſſe cognoſcas
l.interlocutio.C.comminationes vl' epiſtolas l3 aliter dicat
glo.ſingularis in.l.cū iudex.C.de ſen.⁊ interlo.om.iudi.
ſed eſt

ſed eſt falſa vt ibi per eum. Poſtea mutat opi. ⁊ dicit ꝙ
illa verba nullus cõicet ei ſit quedã adiectio. qꝛ eſt adie
ctum ꝙ nullus ei cõicet ⁊ tꝫ hoc Jo. de lig. qꝛ per iſta ver
ba nõ eſt excluſus a pticipatiõe ſacramẽtoꝝ actiue ⁊ paſ
47 ſiue † qꝛ in penis ⁊ odioſis nihil ẽ ſupplẽdũ ꝗ̃ ſit eque
principale ſed ſi vna eſſet cõſecutiua alterius tũc lex ſup-
plet vt. l. iij. C. ſi pendente appellatione mors interue. l. ſi.
C. de ſniam paſſis. l. relig. ff. de interdic. ita hic reſidet cũ
opi. Jo. de ligna. Sed miror de Petro de ancha. qui ſu
per iſto paſſu ita dubitabili dormitauerit elinguis tran-
ſeundo. ¶ Do. anto. tenet idem ꝙ non videaꝛ excõica-
tio. ſuppoſita ptãte excõicandi in proferente qꝛ talis excõ
municatio eſt indirecta ⁊ nõ ẽ tanti effectus ꝗ̃ſi ẽ directa
⁊ ideo talis licet peccet ſi voluntarie cõmunicet alicui tñ
non erit excõicatus nec maiori nec minori nec ſiḃ ꝯmuni
cantes ei ⁊ ſi celebret non erit irregularis ſecus ſi eſſet ex
48 cõicatus directe i. c. i. de ſen. ex. li. vi. ¶ † Ex quo īfert do.
Anton. ad qõnem ſi notorius fornicator celebrat ſit irre
gularis qꝛ eſt indirecto ſuſpenſus qꝛ iura dicunt nullus
audiat miſſam ſacerdotis quẽ ſcit indubitanter concubi
nã hñe. c. nꝯa de cohab. mulierum ⁊ cleri. Sed do. anto. tꝫ
hic ꝯtrarium qꝛ imo etiã vꝫ directe ſuſpenſus a iure p c. pre
ter hec. xxxij. di. ⁊ ſm hoc multi ſacerdotes repeꝛiunt illa
queati nec pñt celebrare ſine diſpenſatione pape ꝙ ꝑ ver
bũ forte nõ approbat Jo. de imo. hic qꝛ notorius fornica
tor nõ eſt ſuſpenſus ſimplr̃ ſed quãdiu penitueꝛit vt in. c.
ſi. de cohab. mulieꝝ ⁊ cleri. ergo ſi penitet ceſſat ſuſpenſus
Et ad iura do. anto. not. rñdet ꝙ nõ loquũtur in ſuſpen-
ſo donec penitueꝛit alleꝫ ꝙ no. Inno. in. c. ſicut de cohab.
mulierũ ⁊ cleri. ⁊ in. c. ſi. de cle. excõ. mi. ⁊ iſtaꝫ ptẽꝫ tenet
Inno. ſm eũ. in. c. ſi celebrant de cle. exc. mi. ⁊ iõ nõ hꝫ ꝑ
expedita opi. do. anto. ſm eum poſtea ſequiꝛ opi. gaſp. de
49 cal. ⁊ do. car. ⁊ mouetur ex nã correlatiuorũ † vt vno ꝓ-
hibito intelligaꝛ ⁊ aliud prohibitũ. l. ſi. ff. de acceptila. fe
cit. l. ſi. C. de indicta vidu. tollen. ⁊ ꝙ voluit ibi bar. ⁊ l.
nemo martires. C. de ſacroſanc. ec. ⁊ ideo ſi alij ꝓhibenꝛ
hibeatur ſibi cõicare ⁊ ipſe ẽt ſibi ꝓhibetur ſed do. Abb.
hic leuiter ſe expedit ſequendo do. Anto. dicẽs ꝙ ſi ẽ cer
tum de mente iudic. ꝙ vellit vel nõ vellit excõicare illam
ſua. c. preterea ⁊ c. intelligẽ. de v̓b. ſig. Sed ſi de mẽte nõ
appeat ⁊ dubiteꝛ ⁊ tũc ſi proferaꝛ ab eo qui nõ hꝫ ptãteꝫ
excõicandi tunc non inducunt excõicationẽ etiam ſi excõ
municare itenderet qꝛ ex quo deficit in eo ptãs nõ ſuffice
ret eius voluntas iuxta illud ꝙ potui nolui ꝙ volui iure
adimplere nequiui. c. cũ ſup abbatia de offi. deleg. c. queꝫ
penitet de peni. d. i. ſi aũt proferaꝛ ab habente ptãtem ex-
communicandi tunc ſi in ſnia dicatur ſic nullus cõicet tũ
donec abſoluaꝛ ſatiſfatione premiſſa tũc induciꝛ excõica
tio qꝛ abſolutio preſupponit vinculũ. l. decẽ. ff. de v̓b. ob.
c. ad diſſoluendũ de deſpõ. impub. Nec obſtat motiuum
factũ in ꝯtrium. Nam talia verba cadunt in nõ hñtẽ ptã-
tem qꝛ tunc verba iproprianꝛ ex defectu ptãtis. Nec ob-
ſtat cũ dicebat Jo. de ligna. ꝙ h̓ verba inducerent repu-
gnãtiã qꝛ ex ſola mente excõicantis nolentis tollere vin-
culum non tolliꝛ niſi actu intercedat abſolutio vt eſt glo.
in. c. i. de deci. Si aũt illa verba ſimplr̃ ꝓferanꝛ pu. null⁹
cõicet tñ tunc ſi premiſſa cãe cognitione ⁊ in appatu ex-
cõicandi proferanꝛ induciꝛ excõicatio alleꝫ ꝙ in ſili no.
in. c. tue de ſpon. alr̓ eſt ſecus ſm eũ qꝛ cũ talia v̓ba de na
tura ſui nõ inferant excõicationẽ ar. c. ſi. de immu. ecc. li. vi.
nec eſt ſeruata debita forma eccleſie vt in. c. i. de ſen. excõ.
in vi. Nam eſſet preſumere delictũ in proferente ꝯ nota-
ta in. c. ad audiẽtiam de preſcrip. ⁊ moueꝛ ex eleganti di
cto Inno. in. c. cũ tu fili de teſti. vbi dixit ꝙ in foro iudi-
ciali debemus preſumere in mitiorẽ ptem vt ꝙ nõ cẽſea
tur legatus ſed in foro pniali eſt ſecus ⁊ ita dicit eſſe limi
tandum hoc decr̃e ⁊ ita dicit debere intelligi glo. in. c. i. de
ſeruiti. hñ facit ꝙ voluit Inno. in. c. ad audientiam de do
mici. Pondera diligenter qꝛ per iſta iura que alleganꝛ
hic decidio in profundũ doctrinã Bar. in. l. is cui ff. de v̓-
50 bo. ob. vbi dixit † ꝙ ſi iudex facit proclama ꝙ nemo con
trahat cũ tali ꝙ nõ vꝫ interdicere ptãtem ꝯhendi illi tali
⁊ potuiſſent ſcribentes hic allegare illud dictũ Bar. pro
ſua opi. ꝙ tñ fuit eis incognitum vide que ibi hodie dixi
¶ Ex iſtis relati ſunt pẽes noſtri qd dicendũ in hoc paſ
ſu dubitabili deus bñdictus apiat nobis qꝛ appent rari
nãtes in gurgite vaſto. Ego pro certo nõ poſſum nõ ad-
mirari abb. conſiculũ meũ ⁊ Joã. de imo. qui oẽm ciuilẽ
ſapientiã ſibi ceſſiſſe arbitrati ſunt qui nõ viderũt text. in
c. ſup ſpecula. ſ. ne cle. vel mo. ⁊ do. anto ibidẽ exclamãteꝫ
ꝑ illũ tex. eſſe ſopitaꝫ qõneꝫ tactã per doct. in. c. i. de iudi.
vt ſi iſta verba proferaꝛ a iudice vt nullus cõicet tali vel
ꝙ talis euiteꝛ ab oib⁹ induciꝛ excõicatio hoc decidit ibi
tex. Poſſet tñ ſm eum ille tex. adduci in ꝯtriũ. Et addu-
co in mediũ. c. nõ magno co. xi. ⁊ ibi do. ant. colliꝫ ex illo
tex. vt inducaꝛ excõicatio ⁊ plus dicit ꝙ ẽt induciꝛ dire-
cta excõicatio ⁊ allegat tex. ibi iſtum. Et ſic pondera ac-
curate qꝛ do. ant. ſibi ꝯdicit. Nã hic noluit ꝙ eẽt excõica
tio indirecta ⁊ ibi tenuit ꝙ ſit excõicatõ directa per quẽ
tex. deciditur in profundũ dcã ſua hic. Mirũ eſt ꝙ hic nõ
meminerit. ¶ Sed do. Pe. de ancha. in. d. c. nõ magno
dicit ꝙ vꝫ inducta excõicatio ⁊ allegat not. in hoc. c. ſꝫ in
d. c. ſup ſpecula colligit ꝙ illa verba non iportant excõi-
cationem ipſo iure ſed ꝙ per iudicẽ ferri debeat ⁊ moue
tur per tex ibi in verſic. nos volentes ⁊ in verbo decetero
quaſi ante ꝯſtitutionẽ. d. c. ſup ſpecula pena concilij tulo-
nenſis loquẽtis ꝑ illa v̓ba non ſit canon late ſnie ſed ferẽ
de ⁊ remittit ſe ad eo. hic. ¶ Sed Do. Abb. in. d. c. ſup
ſpecula dicit ꝙ dictuꝫ. c. non magno loquꝛ ꝑ illa verba
vt ꝙ euiteꝛ ab oibus ⁊ dubitabaꝛ verũ ꝑ hoc eẽt excõi
catus. Papa in. d. c. ſuper ſpecula diſponit ꝙ ſint ipſo iu
iure excõicati ex quo dicit ſe credere ꝙ ſi hodie illa v̓ba
proferantur a iure vel ab hõie non iducunt excõicatio-
nẽ ipſo iur ex eo qꝛ papa in. d. c. ſup ſpecula vtiꝛ illo v̓bo
volentes qð non eſt antiq iuris declaratoriũ ſed noui iu
ris itroductoriũ voluit glo. in cle. i. de offi. vica. ⁊ in cle. i.
de rerum permu. Ex cõiecturiſ aũt põt cõprehendi an ſit
canon late ſnie an ſit ferende ⁊ allegat notata hic ex quo
infert nõ hñ dixiſſe. d. anto. ibi Tñ voluit qð per talia v̓-
ba a iure prolata inducaꝛ ipſo iure excõicatio qꝛ ponde-
rauit do. anto. predicta. Sed ꝓ certo vt vidiſtis fuit pon
51 deratio do. petri. ⁊ tacito auctore ſibi attribuit. ¶ † Sꝫ
que ꝯiecture pñt accidere vt interpretatio fiat vt nõ ſit ca
non late ſnie dicit ſe credere qð ſi materia ſubiecta ẽ gra
uiſſima erit canon late ſnie alr̓ ſecus ar. cle. exiui de pa-
radiſo. ſ. qꝛ vero de verbo. ſign. ſi autem illa verba profe
ranꝛ ab homine tũc dicit attendi debere an proceſſus eẽt
actus ad ſniam excõicationis vel ne vel qd ſilẽ ⁊ ita reſi-
det. ¶ Sed idem do. abb. in. d. c. nõ magno colliꝫ in vl-
52 timo notabili † qð per illa verba ab oibus euiteꝛ profer
tur ipſo iure excõicatio vt ibi probaꝛ coniuncto. d. c. ſup
ſpecula ꝙ dicit eſſe verum vbi talia verba proferuntur a
iure habente poteſtatem excõicandi vt ibi. Quid autem
ſi proferãtur ab homine remittit ad dicta hic. ¶ Tu põ
dera quia doctri. Abb. ſibi contradicit quia viuꝫ dicit in
d. c. non magno ⁊ contrarium tenuit in. d. c. ſuper ſpecu-
la ⁊ cauſam dedit huic contradictioni quia in. d. c. nõ ma
gno non viderat adhuc dictũ. d. Petri. in. d. c. ſuper ſpe
cula. Et etiam pondera quod non bene ponderauit dic-
tũ do. ant. in. d. c. ſup ſpecula qꝛ ibi dixit quod ille tex. po
terat adduci in ꝯtrium. Stat tamen firma concluſio vt in
firma petra quod ꝑ illa verba induciꝛ excommunicatio
ſed difficultas eſt vtrum ipſo iure an per ſententiam. Eſt
tamen verum qð illa duo iura non contentanꝛ illis ſoliſ
verbis ſed dicũt ⁊ vitẽtur ab oibus vt excõmunicati. Ni
hilominus ſi iura illa non eſſent in rerum natura adhuc nõ
deficiunt nobis iura que de nouo adduco et admiror il
los antiquos doctores non aduertiſſe. ¶ Nam tex. in. c. pre
cipue. xi. q. iij. in verſi. a cõione declina excõicatus enim
eſt vbi probatur formaliter quod ille dicitur excõicatꝰ

cui alij non debent cóicare nec apparet ex illo tex. ꝙ aliſ
illo eſſet excóicata niſi dútaxat per illa vba ǵ. ¶ Ad idē
adduco .c.excóicatos .xi.q.iij.in ỽſic.neqꝫ in oſculo neqꝫ
in oratione cóicet vbi gᵒ arguiſ excóicatᵘ eoipſo ꝙ ei cō
municare ꝓhibemur. ¶ Adduco ēt.§.euidenter ea cā ꝛ
queſtione vbi dicitur ꝙ illis ſolum cōmunicare nō poſſu
53 mus qui ſnia excóicationis notati ſūt †.Ex quo ſequiſ
ꝙ ſi nō poſſumus cóicare alicui ex ſnia iudic. ꝙ ille talis
cenſeſ excóicatus ꝛ adduco.c.rogo.xi.q.iij.verſi. q̄ſqꝫ ve
ſtrum cóicare preſumat cóiuncta glo.q̄ dicit ꝙ maximuſ
fuit excóicatus nec apparet ꝙ fuerit excóicatus per alia
verba niſi per illa. Nullus ei comunicare preſumat. Ad
idem adduco.c.quibus ea.cā ꝛ queſtione vbi dī quibus
epi non comunicāt vos nō cóiceris ꝯiuncta glo.vbi pro
baſ formaliter ꝛ videſ excóicatꝰ ille cui alij ꝓhibenſ cói
care. ¶ Et ſi qſpiá arguat fortiſſiate de eo ꝙ hi in.c.epi
ea.cā ꝛ .q.iij.verſi.cóis ē illius a reliquis epis denegeſ nō
tñ excóicent eos vbi tex.vī deſtruere opi.ꝙ cenſeaſ excói
catus. Nam rñderi pōt ꝛ recte ꝙ illa non fuit generaliſ
probibitio cóionis vt in caſu huius.c.ꝛ.q.nſe. ¶ Et ad
duci poteſt.c.ex lrīs de cóſti.in ver.cóis ꝓuatus i magſali
bus ergo ſeqtur ꝙ vbicunqꝫ ſit gñalis probibitio ꝙ nul
lus cóicet tali data poteſtate excóicādi ꝛ ſubiecta mate
ria ad ſuſcipiendā excóicationē dico ꝙ inducit excóica
54 tio per iura prefata. ¶ † Nam actus actiuoꝝ ſunt in pa
tiente bñ diſpoſito vt in.c.venerabilē de elec. ꝓbus in ſe
cundo de aia vñ ſi ptās adeſt ꝛ etiá preſumiſ adeſſe volū
tas ex quo mā acta eſt ſuſcipere excóicationē vſ inducta
excóicatio ꝛ maior vī eſſe probibitio in eo vt non cóicet
alijs q̄ ecótra lꝫ doc.dixerint ꝯriuꝫ ꝙ oñdo hac rōne re
gulariter ꝓhibemur recipere pecunias ad vſuras ab vſu
rario ꝛ tñ multo fortius probibeſ ipſe vſurarius daſ ad
vſuras vt no.in.c.o: bitores de iure iur. ꝛ in.c. ſup eo.de
vſuris. Ita in propoſito ſi dicaſ ꝙ nemo cóicet mihi qa
multo fortius ego non debeo cōmunicare alijs. ¶ Pre
55 terea facit † ex defectu producto deducimur i notitiā cāe
vt dicit ꝓhus in primo poſterioꝝ ꝛ facit.l.teſtamēto cen
turio .ff.de manumiſ.teſtō ſed carere ꝯmercio hominū eſt
pena que iſertur heretico vt in.l.q ſanctā.C.de apoſtatis
ſi ergo idicitur alicui preſumiſ ꝙ ſit excóicatus ad h̄ vt
56 euitemus crimē hereſis. ¶ † Et ex iſtis ellicitur cócluſio
ꝙ ex illis verbis nemo ꝯmunicet illi data poteſtate excói
candi ꝛ preſuppoſita ſubiecta materia induciſ excóica
tio directa ꝙ eſt contra communem opin.tene iſta menti
57 ¶ † Nō ēt ex eiſdem verbis ꝙ excóicatus ab hoibus eſt
vitandus.xi.q.iij.c.ſicut ꝛ.c.ſequēti ēt ſi ſit priuilegiatus
c.nulli de ſen.exc. Et ēt ꝙ nō refert qd ex eqpollentibus
ſiat.l.ſi mater.C.de inſti. ꝛ ſubſti.ſub condi.fa.gloſ.in.c.
tua de cóſan. ꝛ affi. ꝛ.c.in his de verbo.ſig.cū ſy. ¶ Et ſi
opponiſ ꝙ iſta ſnia fuerit nimis generalis quo ad perſo
nas quibus ꝓhibeſ pricipiū nō enim potuit fieri probi
bitio niſi ſubditis.c.a nobis de ſent.excói.l.fi.ff.de iur.o.
iudi.c.ij.de cóſtitu.li.vi. So. per excóicationē afficiſ pſo
na ſicut infamia ſequitur perſonam quocunqꝫ vadat ꝛ ſi
cut lepra ſeqtur leproſum vt no.in.l.ex eo.ff.dē poſtu. ꝛ in
l.frater a frē.ff.de ꝯdi.inde.c.cū ab eccleſiaꝝ de offi.or.xi.
q.iij.c.ſicut ꝛ.c.ſe.c.cito turpem.i.q.i. ꝛ no.in.c.romana
§.ꝯtentes de foro cópe.li.vi. ꝛ facit ꝙ voluit bar.in.l.
58 cūctos populos.C.dē ſum.tri. ꝛ ſi.cath. ¶ † No.ēt ꝙ cō
tumacia in nō veniendo vel ante tps recedēdo digna eſt
excóicatione .xi.q.iij.certū ꝛ allegat do.ab.hic glo.ſing.
ſm eum in in.c.ſi duo.xcvi.di.q̄ dicit ꝙ quelibet ꝯtuma
cia digna eſt excómunicatione ꝛ tanto eſt maior q̄to ex
minori reſurgit ꝛ ex hoc colligit do.abb.ꝙ contumacia
eſt peccatum mortale ꝛ aliter non poſſet ferri excómuni
catio cótra contumacē .xi.q.iij.c.nullus ꝛ.c.nemo eſt eni
maximum peccatum inobedientie .viij.q.i. ſciendū vnde
contumax dicitur infidelis.c. ſi quis preſbyter.viij.diſt.
ꝛ refert ſe alſ dubitaſſe quomodo debeāt intelligi cano
nes dicētes ꝙ pro leuibus culpis quis non debet excói
cari vt in.d.c.nemo ꝛ in.d.c.nullus tñ excóicatio non fe
ratur ab hominibus pro contumacia vt dixit gl. in.c.epi.
xi.q.iij.probaſ in.c.ſacro de ſent.excói.dicit verificari in
in contumacia in non compendo pro re leui vel quando
excommunicat per ſtatuta vel generaliſ ꝙ nō eſt fiendū
pro re leui ſed ſi contumacia ſurgit ex re leui in non com
parendo tunc fortius eſt digna excómunicatione qꝛ for
tius cótemnit ꝛ qui non comparet peccat dupliciter i nō
pendo ꝛ in compendo ille vero qui non paret tantū pec
cat in vno ideo minus eſt puniendus vt in ſimili not.gl.
in cle.ſi ante de dolo ꝛ contu. ꝛ in.l. creditor.§. iuſſus.ff.
de appel.ꝙ dicit eſſe bene notā.quia alibi hanc limitatō
nem non legi. Tu vero pondera primo quo ad iſtuꝫ tex.
ꝙ hic interuenit pluſqꝫ contumacia nam interuenit ni
mia contumacia ꝛ maioreꝫ effectum operatur nimia cō
tumacia quam ſimplex contumacia vt eſt ſingula. text.ſe
cundum Dy. ꝛ Bar.in.l.fulcinius.§.ſi.ff.ex quib.cauſiſ
in poſ.ea. ꝛ text.ſingul.in caſu ſuo ſm Bald.ibi in.l.con
ſentaneum.C.quomodo ꝛ quādo iu.iō non eſt mirum ſi
ſic fuit excóicatus ꝙ oſtendiſ ad oculuꝫ qꝛ in iudicio iu
dice acceptante obligauit ſe reſpondere poſtea compa
ruit ꝛ reuocauit promiſſionem ꝛ illicentiatus receſſit ꝛ
59 ſic videtur contemꝑſiſſe ipſum iudicem † vnde contem
nens peccat mortaliter etiam in re leui vt eſt gl.que repu
tatur ſingularis in.c.quis autem.x.diſtin. ꝛ in.c.de libel.
xx.diſtin. ꝛ in.c.ij.de maior. ꝛ obe. ¶ Item pondera qꝛ
glo.in.l.in actionibus.ff.de iur.iur.aſ.de in litem iuran.
quam Angel.ibi reputat ſingu.voluit ꝙ propter contu
maciā quis excómuniceſ. Pondera etiam qꝛ iſte fuit cō
tumax hic nō in pendo quia bene compuit ſed noluit rñ
dere ꝛ ſic non paruit. Sed contra predicta adduco glo.
in.c.cum non ab homine.Leo.que dicit ꝙ aut excómuni
catio incipit a crimine aut incipit a cōtumacia. Ecce nūc
quod ſi excómunicatio imponiſ propter contumaciam
non imponiſ propter crimen ꝛ videtur illa glo. deſtrueſ
hanc doctrinaꝫ domi. Abb. ꝛ adduco glo.in.c.ex litteriſ
de conſti. ꝛ glo.iij.q.i.in ſumma q̄ Bal.reputat ſingul.
in.l.data opera.C.qui accuſare nō poſſunt ꝛ facit ꝙ idē
Bal.voluit in.l.i.§.ſi.ff.ſi quis ius dicenti non obtemp.
vbi allegat glo.d.c.ex litteris ꝛ ideo mihi videtur de iuſ
dicendum qō debet attendi cauſa propter q̄ quis nō cō
paret vel non paret ꝛ ſm illam reputabitur contumacia
grauis aut grauior ꝛ iſtud dicunt formaliter ille due gl.
que in iure ſūt ſolitarie in.d.c.ex litteris ꝛ in.d.ſūma.iij.
q.i. ꝛ ita intelligaſ glo.ſing.in.c.ij.de maior. ꝛ obe. Et ſi
opponitur qō contumacia eſt crimen vt voluit glo.in.l.
ſi filius.ff.de interroga.actio. ꝛ in.d.l.i.§.ſi.ſi quis ius di
centi non obtēp.vide que dixi in cōmento.d.c.ex litteris.
60 vbi melius enucleaui hoc q̄ reperiaſ in lectur. ¶ † No.
ibi premiſſa ſatiſfactione quod excómunicatus non ab
ſoluitur niſi prius ſatiſfaciat nec liberatur ſola ſatiſfactiō
ne ſed requiriſ actualis abſolutio ab excóicatiōe ꝛ ſic vi
detur hic caſus pro dicto Inno.in.c.cū bone de eta. ꝛ q̄
lita. ꝛ per glo.q̄ reputaſ ſing. in cle.i.in verſi.donec de de
ci. ꝛ eſt rō qꝛ ſemel deiectᵘ ab eccl̄ia dꝫ cū ſolēnitate debi
ta recóciliari . Et ſi opponitur quod nō eo ipſo qō quis
eſt cótumax dꝫ aduerſario ſatiſfacere nec ſola cōtumacia
eſt cā ꝯdēnationis.l.ꝓperādum.§. ꝛ ſi qdem ꝛ .§.ſin aūt
reus .C.de iudi. So. iſte tex. dꝫ intelligi de ſatiſfactiōe ex
penſarum non eius qō petebaſ hoc vult iſte tex. Dū dicit
Nā adimi ſibi ꝯpatū ꝑma.n.ꝯtumacia puniſ in expenſis
vt no.in.c.querelam de ꝓcur. ¶ Et ſi opponaſ ſolutiōe
eius quod debeſ tolliſ oīs oblīo iſti.qbus modis tolliſ
oblīo in ꝑn. Si ergo extingniſ ꝑncipalis oblīo per ſatiſfa
ctionem ḡ extinguiſ acceſſoria q̄ eſt excóicatio vt in.c.ac
ceſſoriū de reg.iur.in vi. So. excóicatus p ſolā ſatiſfactio
nē delicti non intelligiſ abſolutus qꝛ excóicatio infligiſ
pp contēptū iudi.lꝫ ḡ ſit ſatiſfactū parti de delecto non ta
mē eſt ſatiſfactum iudici de contēptu vt voluit Innoc.in
61 d.c.cū bone. ¶ † Nota ex eiſdem verbiſ quod iudex alte
ra pte

a ¶ Nota'i ſunt. Adō ele gantē tex.xx iiii.q.iii. corri piantur.l. hi q C.de apo.hal. in addi.ſpecu. in tit.de ſpon. verſi. pari rōe ꝓquo vid Jo. de lig.in trac. de ſen.excō.in viii.car. id. cō ſequenter que rit ad ſi. vbi in iſta mā huius concluſionis. pulcherrimas rationes aſſi gnat.

ra parte nō petente pōt mulctare cōtumacē ex ſuo officio
q2 in his que concernūt honorē iudicantis pōt iudex ex
officio ſuo procedere.l.quos probibet.ff de poſtul. nec vl
la actio competit parti quo ad iſtā mulctā ſed expedit iu
dicio offi.voluit Bart.in.l.ij.ff.ſi quis in ius voc. non ie.
62 ¶ †Nota etiam ex eiſdem verbis ꝯtumacē poſſe ſine no
ua citatione ex antiqua cōtumacia puniri ꝙ ꝓcedit ſcdꝫ
ſcribētes hic in pena excōicatiōis ſed in alia mulcta bar.
in.d.l.ij.dixit ꝙ reqrit citatio.ſed opponit iſte eps nō po
tuit excōicari pro ſimplici cōtumacia reqrit eniꝫ trina ci
tatio.c.de illicita.xxiiii.q.iij.c.ſacro de ſen.excō.c. ſtatui
mus.c.conſtitutionē eo.ti.li.vi.Soluit do.anto.eē ſpāle
in excōicatiōe ad cuius ſolēnitatē nō exigit citatio ꝛ mo
nitio que ſolū exigit ad purificādum delictū cōtumacie
qualiter detecta vt q2 eſt manifeſta non requirit alia cita
tio ſed in alijs ſuijs vt in mulcta requirit vñ nō poteſt iu
dex mulctar nisi iterueniat citatio d nouo ad ſe excuſan.
Et ad hoc allegat bar.in.l.ij.ff.ſi quis in ius voc. non ie.
¶ Dicit tamē do. Anton.ſatis congrue poſſe dici ꝙ qñ
agit de pena cō tumacie ꝯmiſſe in conſpectu iudi.vbi nul
la cadit excuſatō pōt influgi abſqꝫ alia citatione maxime
ſi pars eſt pñs. Si aūt aliqua pōt cadere excuſatio vt in
mulcta abſite citato imponenda ꝛ exigit noua citatio ꝛ
iō infert ꝙ cōdēnatio expenſaꝝ pōt fieri ꝯ abſītem abſqꝫ
alia citatione ſi contumacia eius fuit manifeſta alſ ſecus
q2 requireret citatio ſicut in mulcta lꝫ aliter dixerit Cy.
poſt petrū in.l.ſancim⁹.C.de iudi.vbi dixit cōtumacē in
diſtincte poſſe cōdēnari in expenſis abſqꝫ alia citatiōe ꝛ
ſic.d.ant.ſꝫ abb.vi variare ab eo ꝙ dixit ꝙ erat ſpāle in
ſnīa excōicationis vt poſſit ferri abſqꝫ citatione cōtuma
cia exiſte manifeſta q2 idē eſt in mulcta iponēda allegat
ſimile ꝙ not. Jnn.in.c.ad petitionē de accuſ. ꝛ ꝙ hī i.c.
qm frequenter primo rñſo vt lite nō ꝯteſt. Jtē dānat do.
Anto.dcm̄ cy.dicendo ſe nō inuenire rōnem diuerſitatis
inter mulctā ꝛ expēſas ſicut ergo in mulcta reqrit citatō
ita ꝛ in expenſis. ¶ Sed Jo.de imo.aſſignat rōnem di
uerſitatis ꝛ adducit dcm̄ Bar.in.l.iij.§.ſi ad diē.ff.de re
mili.ꝙ qdam eſt pena reſpiciens proceſſuꝫ vel eius acceſ
ſoria vt ſunt expenſe litis ꝛ tunc poſſit ſine noua citatiōe
fieri cōdēnatio q2 iudex multū pōt in acceſſorijs.l.ediles
.§.item ſciendum.ff.de edili.edi.ꝛ ita procedit dictū Cy.
Quedā eſt pena extrinſeca q nō reſpicit ꝓceſſum nec ei⁹
acceſſoriū vt eſt mulcta ꝛ iſta imponi nō pōt ſine noua ci
tatione ꝛ ita loqtur bar. in.d.l.ij. Et do.abb.hic ita ſen
tit in qſtum alſat bar.in.d.§.ſi ad diē ꝛ allegat ēt bart.in
l.nō ignorat.C.de fruct.ꝛ litis expen.ꝛ in.l.ſi finita.§.iu
lianus.ff.de dā.infec. ¶ Ego lōge miror ꝙ ita cōcilcet
d.abb.iſta dicta q2 bar.in.d.§.iulſ et in.d.l.nō ignorat
63 videt ſentire cōtrariū eius ꝙ ipſi dicunt † dicit eniꝫ ꝙ ſi
tempore prime citationis iudex ꝯminatus eſt ſe ꝓceſſurū
ad vlteriora iuſticia mediāte ꝙ tunc poterit cōdēnare in
expenſis nō repetita citatione alſ ſentit ꝙ requirit cita
tio. Et ēt ſi ponderet dcm̄ bar.in.d.§.ſi ad diē nullā men
tionē facit de expenſis. Vñ dicit quedā eſt pena contuma
cie reſpiciens proceſſum ſuper quo cōtumacia eſt permiſ
ſa pu.vt ꝯueniat ad primū vel ad ſm decretū ꝛ tūc nō re
quirit noua citatio. Quedā eſt pena que ipſum proceſſū
nō reſpicit ſed extrinſecus venit vt ſi propter cōtumaciā
vellet quis aliquē in certa qntitate dānare vel remouere
ab officio tūc reqritur noua citatō vt hēat terminū i quo
doceat de excuſati.vt ibi ꝛ.l.pe.ff.vbi pupil.educ.de3. Ec
ce nūc qualiter bar.nullā mētionē facit ibi de expenſis ni
ſi ſubtiliter intelligendo dicas ꝙ bar.ibi allegat Jnn.in
64 c.conſuluit de offic.deleg.qui loqtur de expenſis.† Et ex
iſtis mō reſultat vnum ꝙ ibi videbis nouū ꝙ ſi iudex in
citatione cōminat citato ꝙ ſi non compuerit in termino
mulctabit eum ꝙ poterit mulctare ſine citatione ꝛ eſt li
mitatio ſolemnis ad bar.in.d.l.ij.ꝛ ad do.anto.hic ꝛ ad
oēs alios ꝛ adduco bar.in.d.§.iulianus vbi dixit ꝙ ſtā
te illa cōminatione poterit interponi primuꝫ decretū eo

amplius non citato ꝛ hoc dixit Jo.de imo.in.d.l.ſi fini
ta.§.iul.trepidus tñ ꝛ pauidus illud dixit ꝑ verbū forte
nihil allegādo niſi illud dcm̄ bar.ꝙ poſſit interponi pri
mū decretū eo amplius nō citato. ¶ Pro certo iſte ho
mo ſeipſum ꝑcutit cum ligone ſuo.nā hic fecit dñiam iter
mulctā tāqꝫ quoddā extrinſecū ad proceſſū ꝛ expenſas ꝛ
primū decretū tāqꝫ quoddā intrinſecū ad ꝓceſſum.. Nō
iſta ſunt diuerſa ergo ex vno nō pōt inferri ad reliquum
l.cum actum.ff.de neg.geſt.cū ſi.licet iudex cōminet ꝛ in
cōminatione cōprehēdatur intrinſecū nō ſequit ergo cō
65 prehēdet extrinſecū ꝛ dcm̄ ſuū ē falſum † q2 beneficium
indultū a iure nō pōt nobis auferri.c.indultū de reg.iu.
in vi.nec defenſio pōt nobis tolli cle.paſtoralis de re iu.
Jtem q2 poſſibile eſt ꝙ nō intereſſet facientis citari cita
tum venire ad iudicium ſed qñ imponit mulcta cōcurrūt
oia iſta q2 poſſibile eſt ꝙ iuſta cā impeditus non venerit
vt dixit rex.in.d.l.ii.in ver.ruſticitati eſſe parcendū ergo
iudex per ſuā cōminatiōnē non potuit tollere hāc defēſio
nem citato ꝛ ideo lꝫ cōminet ꝙ ſi nō cōparuerit mulctabit
eum ꝙ nihilominus tenebit eum citare tempore mulcte
ꝛ in hoc dormitauit ingeniū domini mei. ¶ Et pro cer
to non poſſum non admirari de Barto.quia in.d.§.ſi ad
diem dicit ꝙ data contumacia poterit iudex venire ad ꝑ
mum decretum eo amplius non citato quia eſt quoddā
intrinſecum proceſſus ita dixit in.d.§.ſi ad dieꝫ ꝛ in.d.§.
iulianus dixit ꝙ requiritur cōminatō in citatorio vt poſ
ſit interponere primum decretum illo amplius non cita
to ꝛ ſic eſt ſibi contrarius ꝛ vſqꝫ ad hec ſecula nemo eſt q
66 aiaduerterit tene menti iſta q2 ſunt noua. ¶ Sed opere
preciū eſt videre ſi in condemnatione expenſaꝝ fienda de
abſite citato ꝯtumace ſit neceſſaria alia citatio bal.in.d.
l.ſancimus dicit ꝙ non reqritur citatio tanqꝫ notoria ꝛ
ſic ſequit cy.ꝛ adducit dictū Jnno.in.c.auditis de proc.
Saly.in.d.l.ſancimus dicit ꝙ vbi peremptoria citatio ꝓ
ceſſit nō requirit alia citatio ꝛ ita procedat dictū Cy.ſe
cundū eū alſ ſecus. ¶ Tu pondera errorē bar.q2 ipſe vo
luit ꝙ cōdemnare in expenſis contumacie eſt acceſſoriuꝫ
proceſſui ꝛ non requirit citatio ita dixit in.d.§ ſi ad dieꝫ
ꝛ i.d.l.nō ignorat ꝛ in.d.l.ſi finita.§.iul.dixit ꝙ tunc cō
dēnabit i expēſiſ ñ repetita citatōe qñ i pma citatōe appo
ſuit ꝯminationē ꝛ per ꝯñs ſibi ꝯdixit Jnn.in.c. calūniā
de penis ꝛ do.pe.de anch.ibi ꝛ do.car.tenēt ꝙ non reqꝰ
ritur citatio qñ cōdēnat contumax in expenſis ꝛ ideꝫ te
nuit Jnno.in.c.conſuluit de offi.de leg. ¶ Mihi videt
ꝙ iſta ſit pura veritas ꝙ contumax poſſit cōdēnari in ex
penſis eo non citato ꝛ de hoc dico fore hic caſum in ver.
ſatiſfactione premiſſa vbi fuit mulctatus ꝛ ēt cōdēnatuſ
in expenſis ſine citatione. Ego demonſtro notiſſima rōe
67 † illud dicit intrinſecū proceſſui ꝙ iudex ex officio ſuo pt
excitare nemine petente ita colligit ex dicto bar.in.l.euꝫ
qui ita.§.qui ita.ff.de ver.ob.ꝛ in.l.exceptionē.C.de pro
bationibus ꝛ in.l.lecta.ff.ſi cer.pet.ꝛ in.l.ſi vnus.§.pac
tus.ff.de pactis. Jſtud probat in.l.ſi pꝛ.C.de actionibus
emp.ꝛ in.l.iulianus.§.offerri.ff.eo. faciat ꝙ ibi voluit
bal.ſed iudex poteſt condēpnare in expen.nemine petēte
ex ſuo officio vt ſunt due glo.valde elegantes in.l.ſi quis
miſſam.§.iudex.ff.de dā.infec.ꝛ.l.quo arbit.ff.de arbit.
quas glo.allegat Bald.in.l.ꝓperandum §.ſin aūt in al
terutra.C.de iudicijs vbi dicit ꝙ ſunt acceſſorie ad pro
ceſſum.l.ediles.§.item ſciendū.ff.de edili.edi.l.nō igno
68 rat.C.de fruc.ꝛ litis expen.† ꝛ ꝙ ſi iudex non condēnat
in expenſis non facit litem ſuam ſi non fuerit petitum iō
cautela eſt ꝙ petatur cōtumacē condēnari in expen. ego
ad hoc allego glo.ſing.in.c.ſi.de reſcrip.facit ꝙ idē bal.
voluit in.c.ex parte de reſcrip.vbi allegat gloſ.o.§.iudex
ergo ſequitur viua ratione ꝙ iudex poteſt condemnare
contumacem in expenſis illo amplius non citato nec eſt
opus cōminatione quia in acceſſorijs ꝛ in his que ſunt
intrinſeca proceſſui non requiritur citatio vt eſt dictum
ꝛ expenſe ſunt intrinſece proceſſui ꝛ acceſſoria ſaltem ex

a¶ In expen
ſis. Et intelli
ge ēt iſtā ꝯclu
ſionē verā ſiñ
quā audiat vt
tenēt oēs doc.
poſt Bal.in.l.
ſancimus .C.
de iudi.ꝑ quo
vide ſpe.in tit.
d expen.§.iii.
ꝛ.iii.in quib⁹
aūt expenſis
debeat cōdem
nari vid ꝑ Jo
an.in.c.ſi.de ꝓ
cur.ꝛ ꝑ Jo.d
poꝛtu.in.l.qui
bus de ver. ob
liga.ſed nūqd
ſi obtineat i cā
recupet ſibi il
las expenſas.
vide ꝑ bar.l.l.
ſi pignoꝛ i ꝑn
cip.v.ꝛ hoc fa
cit ad.q.ff.d pi
gno ꝛ panoꝛ.
in c.finē i.ix.
col.verſ.inſup
de do.ꝛ cōtu.
vbi ēt oēs ſcri
bentes.

go ſequitur ꝙ ſine citatione pôt cõdemnari. ¶ Etſi qſ
piam opponat ꝙ iſte text. loquit̃ quãdo cõtumacia erat
manifeſta dixit hic Bal. ꝙ potuit excõicari ſine alia cita
a tione[a] qꝛ ſua cõtumacia eſt notoria ⁊ actu permanens
⁊ per conſequens non probat iſtam concluſionẽ. Ego re
ſpondeo verum eſſe ꝙ hic contumacia fuit manifeſta ta
men operatur circa excõmunicationem vt potuerit excõ
municari ſine alia citatiõe que regulariter requirit̃ vt in
c. ſacro de ſenten. excõica. ſed quo ad ſatiſfactionem expẽ
ſaruꝫ non curatur ſi contumacia erat manifeſta quia po
terat condemnari amplius non citando ⁊ plus dico qḋ
non poteſt contumacia eſſe non manifeſta ex eo qꝛ ex ac
tis apparet commiſſio citationis ⁊ relatio citationis fa
cte eo ipſo ꝙ in actis dicitur ꝙ eſt abſens cõtumacia ſua
eſt manifeſta qꝛ acta tranſeunt in notorium vt per In
no. in c. ex inſinuatione de app. ⁊ in c. cum olim de vbo.
ſig. ⁊ in c. ſignificauerũt de teſti. ¶ Et ex iſtis dicaſ bal.
male loqui in c. prout de. ⁊ cõtuma. vbi dicit ꝙ talis cõ
tumax eſt ipſo facto bãnitus nec ipſo facto mulctat̃ ſꝫ p
iudicẽ oꝫ fieri nec requirit̃ citatio vt videat ſe poni in bã
no vel in mulcta qꝛ ſũt cõſentanea ⁊ acceſſoria proceſſui
⁊ dicit eſſe elegans dictũ Innocẽ. in d. c. calũpniã qꝛ di
cit contra caſum. d. l. ij. ff. ſi quis in ius vo. ⁊ lꝫ ſint acceſſo
ria tñ veniũt ab extrinſeco. ¶ Et ſi ſubtiliter quis oppo
nat illud ꝙ iudex pôt ex ſuo officio facere dicit̃ eſſe cõſen
taneum ꝓceſſui vt ſuperius dixi ergo pôt expediri ſine ci
tatione ⁊ ſic illa mea ratio retorquebit̃ contra me naꝫ iu
dex pôt ex ſuo offi. mulctare vt probat̃ i. d. l. ij. ⁊ per hoc
cõfundit̃ doctrina Bar. in d. §. ſi ad diẽ. Pôt dici ſtrin
gendo illam rõnem qñ illud tale tendit ad vtilitateꝫ par
tis tunc dicit̃ eſſe conſentaneũ intrinſecũ ſed qñ non ten
dit ad cõmodũ partis vt eſt bannire vel mulctare in pe
cunia vel remouere ab officio nõ dicitur eſſe intrinſecũ ip
ſi actui intentato imo venit ab extrinſeco lꝫ ſit cõſentane
69 um ⁊ per conſequens bal. nõ recte loquit̃. ¶ † Et ex iſtis
elicit̃ cõcluſio ꝙ cõtumax pôt puniri in expenſis eo ãpli
us non citato licet nõ precesserit ꝯminatio ꝯ bar. Saly.
⁊ ſequaces. ¶ Nota ibi ante exitũ cãe qꝛ exponit. d. an
to. ⁊ d. card. ⁊ alij. i. ante concluſionẽ cauſe ⁊ liquidatio
nẽ negocij concordat. c. non in quẽcꝫ. ij. q. i. c. eccleſia ſan
cte marie de cõſti. cũ ſi. ⁊ dico ꝙ plus probat iſte text. ꝙ
ꝯ iſtũ cõtumacẽ potuit procedi vſqꝫ ad exitũ cãe ſine alia
70 citatione †. Et ſi oppõat̃ ꝙ contumacia ſup vno articulo
non extẽdit̃ ad aliũ vt no. in c. conſuluit de offi. deleg. er
go non potuit procedi ad diffinitiuã amplius non citato
rñdeo ꝙ iſte nõ potuit dici cõtumax ſup vno articulo im
mo dicit̃ contumax ſup tota cã qꝛ dixit nolo corã vobis
litigare ſicut ergo ille qui recedit appellãs fruſtratorie ñ
eſt amplius citandus ſed eſt ꝓcedendũ ad ſniaꝫ ipſo am
plius nõ citato vt in cle. i. eo. tit. ita iſto caſu facit. c. ij. de
71 dolo. ⁊ cõtu. li. vi. ¶ † Nota ibi epatum adimi ꝙ pp cõ
tumaciã nõ puenit̃ ad eũ effectũ ad quẽ poenit̃ per diffi
nitiuam qñqꝫ tñ pp contumaciã diſtrahũt̃ bona ⁊ ſolui
tur creditori vt in c. conſultationibus de offi. dele. ſm do.
car. hic tamen talis diſtractio non habet effectum quem
habet diffinitiua vide que dixi ibi videlicet in d. c. conſul
tationibus. ¶ Et etiaꝫ probat iſte tex. ꝙ excõicatus nõ
priuatur beneficio pôt tñ priuari fructibus bñficij de quo
in c. paſtoralis de appella. voluit hic Innoc. ꝙ intelligit
Bal. hic quãdo contumax eſt verus ⁊ expreſſus alſ ſecuſ
allegat. l. fulcinius. §. fi. ff. ex quibus cauſis in poſ. ea. ⁊ ꝙ
hꝫ in c. veritatis de dol. ⁊ cõtu. tu pondera quia hic iter
72 uenit nimia contumacia vt dixi ſuperius. ¶ † Nota etiã
ꝙ ex defectu nõ reſidendi in eccleſia propter ĩpedimẽtuꝫ
excõicationis nõ dꝫ ſequi priuatio beneficij ne duplici pe
na conterat̃ vt no. c. ad ſi clerici. §. fi. ⁊ eo. l. ſenatus. §. de ac
cuſa. ⁊ qꝛ dicta impotẽtia ſurgit ex ſequella pene impoſi
te iõ ſibi nõ imputat̃ facit gloſ. in c. imputari de reg. iur.
li. vi. tex. in c. qꝛ diuerſitatem de conceſ. pben. ſecus ſi deli
ctuꝫ non reſidendi veniret imediate ex culpa plati qꝛ tũc

a ¶ Citatione
ndũ dicſ doc. et
maxie do. phi.
in c. qua frõte
in ii. not. de ap
pel. gl. or. xi. q.
iii. c. epi nouiſ
ſimos ſcriben
tes poſt Inn.
i. c. expte el. i. õ
de ver. ſignif.

b ¶ Non vici
as Au ⁊ qñ fal
ſa latinitas ui
ciet vide p dñ
doc. in l. ii. C.
de ſen. ex peri.
reci. et in l. eaꝫ
poſt bald. in d.
col. C de fidei
cõmiſ. quẽ ois
videtis qꝛ ele
ganter loquit̃.

videt̃ priuatus iuxta not. in c. ex tue de cleri. nõ reſi. vbi eſt
ſpoliandus bñficio vt ibi hꝫ. Et pondera qꝛ dꝫ nõ adimi
epatum. Nam dixit hoſti. in c. cũ dilecti de accuſ. ꝙ raro
inuenit̃ ꝙ epus remoueat̃ ab epatu ⁊ concordat ſecũdũ
do. Cardi. ibi. c. veritatis de dolo ⁊ contuma. c. ex litte
ris de exceſſi. prelato. nec inueniunt niſi hos tres caſus in
hac compilatione ego addo alium in c. in noſtra de pro
73 cur. ⁊ in c. fi. de eta. ⁊ qualit. ¶ † Vltimo ego vltra dcõs
alios dico hic fore caſuꝫ ſin. ꝙ contra abſentem cõtuma
cem pôt ferri ſnia priuationis ab epiſcopatu eo amplius
non citato facit. l. ne diu. C. õ pen. ⁊ ff. de ſiccar. l. lex. cor
nelia. §. cõſtitutum ⁊ dicit hic bal. ꝙ in hoc c. nõ fuit pro
nũciatũ ſuper declinatoria fori ⁊ tñ valet excõicatio vnũ
eſt hic caſus ꝙ ꝓnũciatio ſup iuriſdictione nõ eſt de ſub
ſtantia iudicij qꝛ hic iuriſdictio erat liquida ⁊ nihil erat
obiectum vel hic non erat declinatoria ſed deluſoria fo
ri qꝛ illicentiatus receſſerat tu dic ꝙ non eſt neceſſe pro
nunciare ſuper iuriſdictiõe ſed eſt bona cautela pro quo
vide lapũ in c. i. de reſcrip. li. vi. domi. anto. ⁊ alios i. c.
ſuper litteris de reſcrip. ¶ Et opponit̃ cõtra iſtũ tex. iſte
epiſcopus videtur accuſatus de tali facinore pp ꝙ epat[a]
veniebat ſibi adimẽdus ergo debuit retineri in carcere õ
tanto facinore vt. l. ſi. C. de accu. l. ii. C. de exhibẽ. re So.
Bal. ibi loquit̃ poſt inſcriptionẽ accuſatoris hic ante vel
ibi poſt nomen rei receptũ inter eos in facinore qꝛ tunc
ſtatim detinetur vt. l. capite qto. ff. õ adul. ¶ Venio ad
glo. prima glo. opponit videtur ꝙ iuriſlator vtatur falſa
latinitate ꝙ eſſe non debet vt. c. ad audiẽtiã de reſcrip. l.
plautius. ff. de auro. ⁊ ar. lega. poſuit enim illud relatiuũ
quẽ qui regitur verbo promiſerat ex parte ante ideo dꝫ
dicere qui Sol. glo. ꝙ ponit̃ pro qui ⁊ ſic caſus pro caſu
allegat concor. facit. c. i. de ſacra vnctio. ⁊ ioannis. xiiij.
ſermonẽ quẽ audiſtis non eſt meus ⁊ apud virgilium vt
74 hem quam ſtatuo veſtra eſt ſm hoſtiẽ. † ⁊ ſic vbi poteſt
b ſaluari per figuram falſa latinitas non[b] viciat facit gl. õ
iſtis figuris in c. forus de verbo. ſigni. ¶ In glo. ii. opp.
iſte epiſcopus non debuit interrogari an vellet reſpondere
coram concilio qꝛ poterat cõpelli qꝛ iudiciuꝫ redditur in
inuitum vt. l. inter ſtipulantem. ff. de verb. obli. c. intelleximus
de iudi. vnde videtur ꝯmiſſum arbitrio ſuo an vellet
reſpondere glo. ſoluit dupliciter. ¶ Primo ꝙ ex abun
danti fuit interrogatus ⁊ ſic ad cautelã nõ ad neceſſita
tem qꝛ omnes cauſe tunc tractabãtur in ſinodo. xi. q. iii.
c. relatum ſed ſecundum hoc ſuperflua fuiſſet talis inter
rogatio tñ do. car. dicit ꝙ hec ſolutio poteſt teneri ſꝫ gl.
ſo ſoluit ꝙ ideo fuit interrogatus ne haberet cãm de
clinandi ideo ad excludẽdam declinatoriã fori interroga
tus fuit iuxta no. in c. inter de re iudi. ſed non placet glo.
75 hec ſolutio. ⁊ mouetur qꝛ ſequeret̃ † ꝙ tota ſinodus poſ
ſet recuſari ꝙ non eſt verum vt tota ſinodus recuſetur ſꝫ
iſtud non videtur bene dictum per id qḋ habetur in c. in
ſingulis verſi. huiuſmodi in gl. inq̃ſitio de ſtatu mo. ⁊ c.
lꝫ de foro compe. per ꝙ dicit̃ viacen. ꝙ ſinodus poteſt re
cuſari quãdo maiores qui preſunt ſunt ſuſpecti vt eſt me
tropolitanus. iii. q. v. c. quia ſuſpecti. c. conſuluit̃ de ꝓcur.
cle. paſtoralis. §. piſana quoqꝫ ciuitas de re iudi. do. car.
dicit ꝙ glo. iſta retulit ſe ad id ꝙ cõiter contingit. Dif
ficile enim eſt qḋ oẽs de ſinodo ſint ſuſpecti dicit qḋ vbi
maiores ſunt ſuſpecti tamen ſi illis excluſis quo ad illaꝫ
cauſam poſſunt alii de concilio iudicare tunc non recuſa
tur ſinodus poſſet etiam contingere ſm eum quod om
nes de concilio ſint ſoſpecti ⁊ hoc in concilio prouinciali
in quo poteſt contingere quod ſint pauci ⁊ certa ratione
ſint ſoſpecti ſecus in concilio generali quod repreſentat
totam eccleſiam que eſt fidelium congregatio ⁊ non pot
errare. xxiiij. q. i. c. a recta in glo. ⁊ ſic non eſt facile quod
concilium generale erret non tamẽ de ipſo poteſt dici id
qḋ de tota eccleſia. ſ. quod errare non poſſit ſed eſt diffici
le ⁊ ſic etiam recuſari facile non poteſt ſed do. anto. dicit
quod ſi alij epiſcopi aſſiſtentes metropolitano in cõcilio
eſſent

eſſent ſimplices conſultores tūc ex eo ꝙ maiores ſunt ſuſ
pecti ſi metropolitanus non eſt ſuſpectuſ arbitrio ſupio-
ris eſſet ponderandum an ex eo poſſet recuſari tota ſino-
dus deberet eniꝫ cōſeruari qualitas capitis q̄ ō facili mo
uereſ ad dicta alioꝝ ſed q2 iſti epi ſūt ꝯiudices vt not. xv.
q. vij. c. epo. c. irrefragabili de offi. or. iij. q. viij. in ſūma ſi
ne quorū conſenſu non iudicat archiepuſ no. Inno. in. c.
graue de preben. poterit ēt ex hoc archiepſ alīs non ſuſpe
ctus recuſari recuſando totā ſinodū. ¶ Sed do. abb. di-
cit ſe putare ꝙ ſi remotis ſuſpectis remanet ſinodus ꝑ-
fecto numero reqſitoꝝ ad cām ꝙ pp ſuſpitionem aliquo
rum non poterit tota ſinodus recuſari. c. ſi. de ꝑcur. ꝛ c.
dilecto de teſti. Sed iſtud fuit dcm̄ do. card. hic vt dixi ꝙ
tacito auctore ſibi attribuit ex hoc dicit hic do. anto. ded
76 dere queſtionē † an poſſit recuſari ordinarius ſi eius cō
ſultor aut aſſeſſor eſt ſuſpectus dicit qđ ſic ſi arctaſ ſeq cō
ſilium eius ſed ſi non arctaſ ad ſequendū eius conſilium
dꝫ conſiderari qualitas pſone hoc dcm̄ nō placet do. ab.
q2 cum aſſeſſor cōiter recipiaſ pp ipitiam iudi. ꝛ dꝫ cōſu
lere in his que ſunt iuſ. ff. de offi. aſſeſ. per totū nihil ope-
bitur ꝯſtantia iudi. maxime cū ipſe iudex ex facili eū poſ-
ſet recuſari vt in. c. cū viceſimā de offi. dele. c. accedens vt
lite non conteſt. fortius poterit recuſari aſſeſſor ex legit-
tima cā ꝛ ſi nō admittiſ exceptio ſtatis crediſ eſſe ſuſpect⁹
ipſe iudex ꝛ allegat. c. ſtatutū. §. aſſeſſorem de reſcrip. lib.
vi. vbi dicit ꝙ aſſeſſor dꝫ eſſe neutri parti ſuſpectus. Ita
77 hic reſidet do. abb. ¶ † Sed bal. hic dicit ꝙ conciliū pōt
eſſe ſuſpectum in tribus caſibus primo ſi oēs pſidētes ſūt
ſuſpecti ſo ſi maior pars eoꝝ nō cōciliū vocē vnius pſōe
gerit iō pualet dignior pars ipſius. l. ꝙ maior. ff. ad mu.
l. mortuo. ff. de fideiuſ. Tertio modo ſi vnus recuſaſ dum
modo ſit tāte preeminētie ꝛ auctoritatis ꝙ alij nō aude-
ant ꝯdicere ar. l. ſi in tres. ff. de arbit. ¶ Sꝫ ꝯ hoc oppo-
nit conciliū erat iudex ordinarius ergo recuſari nō pote-
rat vt. l. nemo. C. de iuriſ. om. iudi. ſoluit illud de iure ciui
li ſecus de iure canonico. Et rō eſt q2 ius ciuile ſuccurrit
per aliā viā. ſ. ꝙ aſſociaſ epo q̄ via nō pōt hīe locū de iure
canonico q2 impoſſibile eſt ꝙ ipſe aſſocietur ſibi vel ipſi
78 ſuo maiori puta delegato pape †. Et ſubdit bal. iſtud ca-
a pitulum facere ad queſtionē ſi cōmittiſ concilio alicuius
magni collegij poſſit recuſari * cōciliū tanq̄ ſuſpectū ſicꝫ
ſingularis pſona ꝛ ita practicaſ ꝛ eſt caſus huius. c. ꝛ eſt
rō ſm eum q2 iſtud collegiū nō eſt aliud q̄ perſone que
facit collegium vt ſingulariter not. in. l. ſicut. ff. ꝙ cuiuſqꝫ
vniuerſi. noie. ¶ Dñs Pe. de ancha. hic dicit ꝙ in vno
populo magne ciuitatiſ cadit ſuſpitio legitima allegat. d.
c. paſtoralis. §. piſane vbi nō im de facili poſſunt. ¶ Tu
ponderes q2 neſcio videre quo ſpū. Bal. dicat hic eſſe ca-
ſum ꝙ collegium recuſari poſſit ex eo q2 hic nō pōt colli
gi ꝙ habuiſſet collegiū ſoſpectū ex eo q2 vno die ꝓmiſit
rñdere ſub eo die ſequēti reuocauit promiſſionē ſuā vñ ſi
promiſit rñdere ſub concilio preſumendū eſt ꝙ non hēat
illud ſuſpectū nec eſt veriſimile ꝙ ſequenti die fuiſſet or-
79 ta ſuſpitio alio nō probato † q2 amicitia ſemel poſita du
rare preſumiſ vt p Innoc. in. c. cum oporteat de accuſ. ꝛ
Bald. in auc. ſi dicaſ. C. de teſti. iō nō videſ verum ꝙ re-
uocauit pp ſuſpitionē ſed alio reſpectu voluit effugerē iu
dicium q2 reorū eſt fugere vt. l. ꝓperandū. §. l. C. de iudi.
iō ſtat difficultas ſi tota ſinodus poteſt recuſari ꝛ cōiter
dānāt doct. iſtam gloſ. primo per. c. lꝫ de for. cōpe. certe
ibi tex. loqtur de conſulibus ꝙ cōſules fuerunt recuſati
ſuſpecti cōſules nō ſunt tota cōitas ſed ſūt preſidētes cōi
tati ꝛ ſic nō eſt magnus numerus ꝛ ſic nō obſtat allēt ēt
de. paſtoralis. §. piſana. Ponderes lꝫ do. pe. alleget illuꝫ
tex. hic ꝛ etiam do. abbas pro certo nō probat ꝯ iſtā glo.
80 ex eo q2 † ciuitas eſt vnio ciuiū adinuicem cohabitantiū
vt no. in. c. ſi ciuitas de ſen. exco. li. vi. ꝛ in. c. rodulphus ō
reſcrip. Cetus hominū ciuitaſ appellaſ vt ſcribiſ de ſom
no ſcipionis ꝛ facit tex. in auc. de queſto. in prin. in verſi.
noſtra ciuitas populoſa ideo facile eſt habere homines

vnius loci ſuſpectos. Sed non eſt ſic in concilio q2 con-
gregatur ex pluribus cohabitātib⁹ ſeorſū ꝛ in ſeparatis
ciuitatibus iō nō poteſt eſſe ita veriſimilis ſuſpitio ꝙ quis
habeat inimicos prelatos talis dioceſ ꝛ prelatos alteri
us dioceſ ꝛ ſic de ſingulis ꝛ ideo nō probaſ opi. doctoꝝ
ꝯ glo. ibi. Nec ēt ob. c. ſi. de ꝑcur. nec glo. d. c. in ſingulis
ꝛ maxime q2 iſte erat epus vñ non vi veriſimile ꝙ oēs ꝑ
latos diuerſarum dioceſiū congregatos in cōcilio habe-
ret ſuſpectos ſed valde obſtat. d. c. q2 ſuſpecti in ver. tenu
it vitare collegiū concilij q2 rñdeo ꝙ non obſtat ex eo q2
ibi conciliū cōgregatū erat ꝯ ioannem criſoſtomū iō nō
eſt mirū ſi recuſauit conciliū ſuſpectū q2 ꝯ ipſuꝫ fuerat cō
81 gregatum † ex quo tex. auſus ſum dicere ꝙ ſi concilium
generale congregareſ ꝯ papam poſſet papa illud recuſa
re vt ſuſpectum. Sed in caſu noſtro iſta ſinodus nō ꝯgre
gauerat ſe contra iſtū epm̄ ſed ſe cōgregauerat vt eſt mo
ris ꝛ iuris ad regulandum prouinciā iō vi ꝙ nō poſſit
tota ſinodus recuſari ꝛ pondera q2 glo. dicit tota ſinod⁹
quaſi ſentiat ꝙ preſidentes cōcilio poſſent recuſari vt ſuſ
pecti ꝛ facit gloſ. in. l. i. C. de vendic. annu. que exponit
concilium ideſt preſidentes concilio ꝛ admiror vehemē
ter ꝙ nullus eſt iſtorum patrū vidit. l. i. C. ſi rector ꝓuin.
vbi per illum tex. in ver. conciliarios domeſticoſqꝫ colli-
git argumentum ꝙ ſi caput concilij eſt ſuſpectū totuꝫ cō-
ciliū recuſaſ vt ſuſpectū ꝛ allegat ꝙ hic hꝫ in nouella
¶ Adde etiam ad illud de iudice ꝛ eius vicario aut aſ-
ſeſſore ſingularem tex. icognitū do. anto. Jo. de imol. do.
82 ab. in. l. i. C. ſi qn acūqꝫ ꝑdi. ꝑſte vbi hꝫ † ꝙ ſi ordinari
us iudex eſt ſuſpectus ꝙ non propter hoc eſt ſuſpectuſ ei
us vicarius niſi eadē cā ſuſpitiōis que eſt in iudice repia
tur in vicario ex quo tex. arguo ꝙ multo min⁹ poterit re
cuſari ordinarius ſi eius vicarius aut aſſeſſor eſt ſoſpect⁹
niſi eadem cā ſuſpitionis eēt in ordinario pp cōſiliū ꝙ ſe
quetur maxime hac tempeſtate q2 ita in deterius res da-
ta eſt ita ingenia moderna pgreſcunt vt quicqd cōſulant
vicarij ꝛ aſſeſſores ſequanſ iudices ordinarij. Et ex iſtiſ
hēs ſaluatā iſtā glo. quā tota iuriſ prudētia āntiqua ꝛ mo
derna auſa eſt paruipendere reprehēdendo. Deus paſ
dñi noſtri ieſu chriſti laudeſ in ſecula.
¶ Datur alia ſolutio extra glo. ſm vincē. phi. Ja. de ar
hengo franciſ. vercelenſem ꝙ fuit interrogatus q2 forte
hēbat ius reuocandi domū. c. ſi. de fo. cōpet. c. decimo. v.
q. ij. l. ij. §. legatis. ff. de iudi. illa iura dicunt de hīte priui
legium reuocandi domum ſed ꝙ iſte hēbat iſtud priuile
gium eſt diuinare ꝛ etiam non eſt bonus ſo. ſm Joā. de li
gna. q2 ſi conciliū erat congregatū ad reformandos mo
res eccleſie aliꝰ ꝓuincie ꝛ iſte erat epiſcopus illius pro
uincie ergo non hēbat ius reuocandi domuꝫ ſecus ſi ob
aliam cauſā veniſſet. Pro certo mihi videſ quod iſte fu
it interrogatus vt excluderet a declinatoria q̄ autē eſſet
illa nos latet. ¶ Datur quarta ſo. per pe. ꝛ abb. qđ ideo
83 fuit interrogatus q2 cā criminalis eſt de maiorib⁹ † ꝛ cāe
maiores etiam ſine cauſa transferri pñt ad papā. c. vt debi
tus de app. quod reprobat hic Joan. de ligna. q2 non re
feruntur ſine remedio appellatōis vel ſimilū vt. d. c. vt de
bitus. ¶ Do. car. dicit quod quedā ſunt adeo magna ō
qbus nullus citra papam cognoſcit. c. maiores de bapt.
no. in. c. qđ tranſlationem de offi. deleg. c. ſicut de excel. ꝑ-
la. iſte deferuntur ad papaꝫ etiā citra appellationē. Que
dam pñt cognoſci etiam per aliam exemplū in. c. q̄uis ō
elec. li. vi. ꝛ tūc requiritur appellatio non fruſtratoria ꝛ
ideo de cauſa criminali epi bene poſſunt cognoſcere com
prouinciales epi licet non diffinire. c. accuſatus. ij. q. vj. ita
dicit hic do. car. que do. abb. tacito auctore ſibi attribuit
¶ Vel dicas quod non fuit interrogatus q2 erat in ele-
ctione ipſius an vellet conueniri coram concilio an coraꝫ
papa de cauſa criminali ideo ſi eligit vnū non poteſt po-
84 ſtea variare ex quo inſurgit doctrina † quod vbi rei ē ele
ctio coram quo ex pluribus iudicibus litigari velit quod
electo vno non poteſt poſtea variare vt eſt in ſcholari ꝛ

a ¶ Recuſari concilium. Adde no. in. c. in ſingulis de ſtatu monac. ꝛ oēs doct. tam anti quos quā modernos i. c. ex ſuſcepto de fo. cōpe. ꝛ. d. phi lip. i. c. poſtremo. vnī. qđ. de appellat.

⁊ forte dicit hic do.pe.de ancha.idē in ep̄o vt hic an̄ct.he-
hiis.C.ne filius pro patre ⁊ cuiuſcūq̄ʒ ſit electio poſt q̄uā
elegerit variare nō pōt q̄ eſt notandū ſm eūʒ ⁊ ſic ſentit
do.pe.q̄ iſte ep̄s potuit cōueniri corā concilio ſʒ illud po
terat declinare. ¶ Sed mihi vr̄ q̄ verus intellect᷒ ē quē
dedi ſuperius firmando tex.q̄ ex priuilegio iſte ep̄s pote
rat declinare conciliū ⁊ ſi dicaſ gl.l.i.ff.ſi quis in ius vo.
non.ie.loqſ in nō ſuppoſito iuriſdictōi ⁊ iſte tex.loqſ in
ſuppoſito iuriſdictiōi ꝑcilij dico q̄ nō eſt bn̄ dcm̄ q̄ imo
ibi loqſ in eo q̄ nō erat ſuppoſit᷒ ex p̄uilegio ſʒ de iur̄ cōi
erat ſuppoſitus iuriſdictōi vt appet i v̄ſi.p̄uilegio ibi po-
ſito nec eſt verū dcm̄.d.pe.q̄ ep̄s poſſit eligere an corā
papa an corā concilio ꝑ crimine cōueniaſ q̄ ſeqſ q̄ poſ-
ſet declinare forū pape eligendo cōciliū q̄ nō eſt dicēduʒ
per.c.cūctū p mūdū.ix.q.iij. Uel ſaluando poſſet dici q̄
in criminalibus quis nō teneſ r̄ndere in cōcilio niſi fuerit
citatus ⁊ ſibi expoſita fuerit crimina ⁊ parus veniat ad
r̄nden. ¶ Hoc ſoluit hoſti.q̄ hec fuit cā dirimēdaꝝ litiū
q̄ ſe non cogebaſ iuuit᷒ defendere ſed ſi hoſt.intendit q̄
per r̄nſionē fuerit preciſe obligatus ad litigā.hoc nō pro
cedit q̄ ſolum cogiſ cātiue puniēdo cōtumaciā. ¶ Sex-
to poſſet itelligi q̄ fuit interrogatus ad effectū litis cōte
ſtande ſed hoc nō cōſonat littere. Ex iſtis appet q̄ prima
85 ⁊ ſecūda ſo.que dete fuerūt per glo.ſūt veriores. ¶ † In
ea.glo.ibi..l.inter ſtipulantez.§.i.ibi dī q̄ nū valet ſtipu
latio cū ſtipulor a te ſtichum ⁊ tu de vno intelligis ⁊ ego
86 de alio ſecus cuʒ in iudicio a me petis q̄ iudiciū. ¶ † In
end.glo.ibi.§.ex cauſa not. ex ea quod licet quis excluda
tur ab exceptione declinatoria fori tñ intelligiſ niſi de no
uo ſupueniat.c.iſinuāte de offi.dele.vide q̄ ibi dixi. ¶ In
glo.ij.opponiſ iſte ep̄s erat reus ſʒ reus nō experiſ ſed ſe
d̄fendit actor aūt eſt ille q̄ expitur vt.iiij.q.iiij.c.i.c. paſto
87 ralis de cā poſ.⁊ proprie.l.ſi.C.de in ius vocā. ¶ † Glo.
ſoluit q̄ ponitur experiri ꝑ defendere aliquādo tamē po
a nitur pro agere ᵃ vt in ꝯtrꝰ facit.c.diſpendia.§.reus de re
ſcrip.li.vi.vbi actor dī proprie experiri facit.c. cōquerēs
te d̄ reſti.ſpo.bal.in.l.ij.c.de execu.rei iudi. ¶ Gl.in ver.
placere oppōit nō ne eſt loc᷒ penitētie vt.l.ſi ꝯuenerit.ff.d
iuriſ.o.iu.vbi ſi promitto r̄ndere corā certo iudice poſſuʒ
re integra penitere glo.ſoluit q̄ loc᷒ eſt penitētie p.c.cuʒ
layci de iure patro. ſed nō hic q̄ nō poſſū penitere in al-
teri᷒ p̄iudiciū ⁊ p h̄ nō ſoluit ꝯtrū nec.c.cū layci facit q̄
ſm do.anto.ibi non dī q̄ poſſet penitere ſʒ q̄ poſſet fieri
accumulatio. Sʒ do.abb.dicit q̄ illud .c.bn̄ ꝓbat q̄ ē lo
cus p̄nie ſed loqſ alio caſu qn̄ patron᷒ ꝓpria auctoritate
conceſſit ipſam eccl̄iā laico que cōceſſio nō valuit q̄ ad
eū nō ptinet cōcedere eccl̄iam ſed p̄ntare ad eccl̄iā iō po-
tuit penitere q̄ actus fuit ipſo iure nullus ſecus ſi p̄ p̄ntaſ
ſet ep̄o vnū ſm aliū q̄ tūc ꝓcedit dictū do.anto.q̄ nō po-
teſt penitere niſi accumulādo vt in.c.cū aūt de iure patr.
⁊ p Io.an.in regula in re cōi li.vi. ¶ Ultra glo. goff.⁊
⁊ phili.dicit q̄ iſta.l.loqſ cū cōſenſit in iudicē alienū ſed
88 h̄ cū ꝯſenſit in iudicē ꝓpriū † ⁊ hoc ē ſm io.an.q̄ dicūt
moderni q̄ ibi fuit pactū d̄ iuriſdictōe dādā q̄ caſu lʒ pe-
nitere aū lite cōteſt.ageſ tñ ad itereſſe allā no.in.c.ſigni-
ficaſti de ſo.cōpe.ſm vin.hic agebaſ de iuriſdictōe nō de
clinādā quo caſu penitere nō lʒ ex q̄ ſemel cōſenſit vt hic.
⁊.remittit Io.an.ad ſpe.de cōpeten.iudi.ndi.§.i.verſ.ſed
nunquid poſſet refert Hoſti.dicere q̄ ſi potuiſſet ep̄s pe-
nitere nō tñ cōtumacit̄ recedere potuiſſet q̄ dictū eſt ſine
cōi rōne ſm do.abb.q̄ ſi potuiſſet penitere nō cōmiſiſſet
cōtumaciā i recedēdo nō eni vr̄ latitare q̄ ſi fuiſſet p̄ñs ñ
cogereſ r̄ndere vt dixit tex.in.l.nō videſ.ff.de iudi. ¶ Et
pro enucleatione huius paſſus qui eſt pulcherrimus ⁊ in-
diget magna ⁊ diligenti perſcrutatione cum non ſit ſuf-
ficienter a doctoribus examinatus domi.abbaſ.dicit duo
eſſe videnda p̄mū eſt quale pactū h̄ interceſſerit ⁊ quare
non potuit penitere ſc̄do de effectu pacti in ꝓroganda iu-
riſdictione quo ad primū dicit cōuer teneri q̄ hic interue-
nerit pactū de nō declināda iuriſdictione ſui iudi.q̄ exce-

ptione vel priuilegio poterat recuſari q̄ pactū efficiſ irre
uocabile lex aūt ꝯtra loquiſ in iuriſdictione danda iō lo-
cus eſt penitētie re integra faciliꝰ enim cōſeruaſ iuriſdi
ctio in eē producta q̄̄ deſ de nouo tum q̄ tunc agiſ de re
mouenda quadā nubecula recuſandi q̄ reſidet in parte ſi
aūt de tribuendo aliqd iudici iō in tali pacto nō reqritur
p̄ntia iudi.ſed ſufficit preſentia partis ar.c.q̄̄ periculoſuʒ
vg.q i.l.ſi quis in cōſcribēdo.C.de pac.ex quo ſemel ap-
probant iudicē nō poſſet ſine noua cā illū recuſare regl'a
q̄ ſemel in.vi.c.inter de re iudi.ſʒ qn̄ agiſ de iuriſdictiōe
de nouo danda q̄ nō pōt tribui niſi iudex cōſentiat ideo
anteq̄̄ adeaſ iudex locus eſt penitētie vt.d.l.ſi cōuenerit
⁊ ita dicit eſſe iuſtificatā lecturā cōem huius tex. ¶ Sʒ p
certo vt iā dixi ſuperius iſta lectura communis confundi
tur q̄ nemo renunciat priuilegio declinandi niſi ſpecia-
liter renunciet vt.l.i.ff.ſi quis in ius vo. Sed hic nō renū
ciauit ſpecialiter priuilegio declinādi ergo nō cecidit ab
illo niſi dicaſ q̄ calor iudicij illud opaſ vt dixi ſuperi᷒ itē
mirū eſt q̄ do.abb.non ponderat iſtā glo.que dicit vr̄ cō
tumaciter receſſit ⁊ ſic ſentit q̄.d.l.ſi conuenerit hʒ locuʒ
cū promittens expreſſe penitet ſecus ſi ꝯtumaciter ſe abſē-
tet q̄ tunc rōne promiſſionis p̄ambule pōt cōtra ipſuʒ ꝓ
cedi tanq̄̄ ꝯ contumacē ⁊ iſtud etiam ſentit hic Io.an.
89 † Ego adduco ſin.dictū Innoin.c.preterea de dilationi
bus vbi dicit q̄ hn̄s priuilegiū declinādi ſi citeſ a iudice
⁊ nō cōparet ⁊ ſic eſt contumax in cōparendo q̄ nō pōt
opponere declinatoriā ꝑ illo dicto vr̄ gl.iſta valde ſingu
laris ⁊ iſtud ꝓbaſ in.d.l.ſi cōuenerit inq̄̄tum ibi dicitur
ſi anteq̄̄ adiretur iudex mutata voluntas fuit pondera ēt
q̄ vr̄ q̄.d.l.ſi cōuenerit cōcordet cū iſto.c.q̄ ibi innit lit
tera q̄ voluntas nō potuit mutari poſtq̄̄ fuit aditus iu-
dex ſed iſte eſt caſus hic q̄ dī q̄ fuit introductus iſte ep̄s
ad conciliū ⁊ fuit interrogatus ſi volebat r̄ndere corā eo
qui promiſit q̄ ſic ergo nō potuit mutare voluntatē ⁊ lʒ
gl.ibi dicat q̄ dī adiri per litis cōteſtationē dico q̄ dʒ in
telligi maxime ſufficit.n.q̄ in p̄ntia iudi.acceptant ſiat il
la promiſſio q̄ tunc non eſt locus penitentie poſito q̄ ſit
alienus iudex ⁊ ſic non vr̄ ſienda illa differentia an agiſ
de iuriſdictione prorogandā aut nō declinādā q̄ ſi in p̄n
tia iudicis acceptantis in iudicio ſiat qō tunc nō ſit locuſ
penitentie ⁊ p ꝑño verus eſt intellectus Io.de ligna.do.
anto.⁊ do.cardi.in ſe dū dicūt q̄ hic loquiſ de iuriſdictiō
ne prorogatiua nec fuit locus penitentie. ¶ Nec obſtat
d.l.ſi conuenerit q̄ ibi cōuentio fuit facta cuʒ ſola parte
ſed nō corā iudice quo caſu acquiriſ ius iudici vt quo ad
iudicē nō poſſit paciſcēs aliter penitere ⁊ dicit hic do.an
to.q̄ ſi eſt factū pactū corā iudice de prorogando in futu
rū ⁊ tūc pōt penitere ſoluendo iterē niſi dicam᷒ eū preci
ſe cōpelli calore iudicij vt p bar.in.l.ſtipulatiōes nō diui
dūſ.§.celſus. Sʒ ſi pactū ſonat i ſubmiſſiōe de p̄nti vt q̄
interrogatus coraʒ iudice an velit reſpōdere promittit ſic
tūc ſtati ē facta ꝓrogatio tenēdo illā opi.q̄ ꝓrogatio ſit
citra cōteſtationē vt no.i.c.inter mon.de re iudi.bart.i.l.
qdā cōſulebāt.ff.de re iudi.facit lex ē receptū.ff.de iuriſdi
ctio.o.iu. Sʒ tenēdo q̄ reqriſ litis cōteſtatio vt not.in.d.
l.ſi cōuenerit nō vr̄ facta prorogatio tñ cōpelliſ ꝓrogare
vigore pacti facti coram iudice nec poterit penitere ⁊ ad
hoc adducit iſtum tex. ¶ Sed domi. Abb.dicit qō iſte i-
tellectus non adaptatur ad hunc tex.quia aut iſte epiſco
pus erat de iſta prouicia affricana aut nō primo caſu nō
poteſt aliquo modo procedere q̄ aut agebatur ad depo
ſitionem ⁊ concilium erat iudex reſpectu cognoſcendi ſʒ
reſpectu deponendi ſolus papa ⁊ ſic non potuiſſet proro
gare iuriſdictionem concilij reſpectu depoſitionis ſiende
vt nota.in dicto.c.quod tranſlationem de officio legat.⁊
nom.in dicto.c.q̄̄uis ⁊.dicto.c.accuſatus. Si vero non
ad depoſitionem ſed ad aliam penam ⁊ tunc concilium
erat iudex ſexta queſtiōe.i.c.ſcitote aut iſte epiſcopuſ erat
alterius prouincie ⁊ tunc iſtud pactum nihil valuiſ-
ſet quia non potuiſſet prorogare ſine licentia ſui ſu-
perioris

a ¶ Agere. Et iſtud eſt ꝓpriū ſignificatū hu ius vbi impro priū vero ē cū ponit pro defē dere vt lʒ expſ ſe gl.not.in.c. q̄uis de re iu. quā ſi tibi dcā eſt videas.

perioris vt not. Hoſt. ⁊ Jo.an.in.c.ad reſpondenda de offi.
ord. ⁊ in.c.ſignificaſti de fo.ꝯpe.nec appet hic ꝙ interue
nerit ꝯſenſus ſupioris ideo decit iſtū intellectū.d.Ant.nō
applaudere huic lre.Ubi vr̃ ꝙ planior intellectus eſt
prima ſolutio data p gl.hic ꝙ ex habūdāti fuit facta iſta
interrogatio ſed nō erat neceſſe qꝛ cōcilū erat iudex cō
petēs ꝙ preſumit qꝛ illū cōmiſit citari. ⁊ ad citationē cō
cilij ꝯparuit nec videt vera ſcd̃a ſo.ꝙ iſte hēbat ꝑuilegiū
declinādi qꝛ nō ꝯſtat de hmōi priuilegio declinādi iō dz
oñdi.vt in.c.a nobis de decimi. ⁊ ꝙ hr̃ in.c.i.de pſcriptio.
li.vi.iō ſtādū eſt iuri cōi vt nō hēat ꝑuilegiū declinādi ⁊
minus vulnerat regule iuris tenēdo ꝙ ex habūdāti fuit
interrogatus ⁊ ſic diuinationes ſūt ad iſtū tex.alie ſolu.
⁊ alie lecture ſed in ſe intellectus.d.ant.eſt verus ſed nō
videt ſcēda illa diſtinctio an ꝓroget ī futurū an ſubmittat
ſe in pñti qꝛ eo ipſo ꝙ in iudicē pñtē ⁊ acceptātē iudicia
liter fit ꝓmiſſio de reſpondendo ꝙ nō poteſt variare.ꝓmittēs
iſtud voluit gl.reſpondendo ad illaꝫ.l.ſi ꝯuenerit.Scd̃o hoc
opat calor iudicij ⁊ pñtia iudicis acceptātis ar.l.cū ꝓpo
nimus.§.ſi.ff.de fideiuſ.tuto. ⁊ l.cuꝫ pro quo.ff.de in ius
voc. ⁊ l.ſi qs vxori.§.ſi ſeruū.ff.de furtis ⁊ l.manumiſſio
.ff.de manumiſ.vindicta vñ ſi calor iudicij operat ſtipula
tionem ꝙ eſt plus ergo fortius operabit rem deſinere eē
integram. ⁊ ideo dixit.d.per.de ancha.in.c.ſi qñ de offi.de
90 le.†ꝙ iudex delegatus poteſt exequi trāſactionē factam[a]
corā ſe calore iudicij licet ſuperius allegauerit in.c.cū
de.eo.tit.C Et circa iſtū paſſum qꝛ ſatis cottidianus eſt
diſtinguit Joā.de imo.hoc modo qñqꝫ agit de ꝓrogāda
iuriſdictione p litigiū ſciēter factū per partes corā iudi
ce nō ſuo ⁊ tūc cōiter tenet ꝙ nō ꝓrogat iuriſdictio ante
li.ꝯteſt.per id qd hr̃ in.l.i.ff.de iudi. ⁊ in.l.ſi cū dotem.§.
eo tpe.ff.ſo.ma. ⁊ hoc dicit eſſe claꝝ vt partes poſſint re
cedere ab ipſo iudice qñcūqꝫ velint añ li.ꝯteſt.inducit tñ
ꝓrogatio ſaltē quo ad actus geſtos. ⁊ alle.angel.in.d.l.
i.ff.de iudi. ⁊ ſꝫ aliquos videt ꝓrogata iuriſdictio ſed re
uocabūt qꝛ pñt penitere añ li.ꝯteſt. ⁊ iſtam opi.dicit tan
gi per Jo.an.in addi.ſpe.in titu.de ꝯpetētis iudicio adi.
§.i.ver.ſed nūquid erat illā tñ nō tenet Jac.bu.in.l.i.C.
de iuriſdic.om.iudi.C Interdū partes ꝓrogāt expreſſe
iuriſdictionem corā iudice ⁊ ſe ſubijciūt iuriſdictioni
illius ⁊ tūc ꝓrogata eſt eius iuriſdictio nec hꝫ locū pniā
⁊ hoc ꝓbat in.d.l.i.ff.de iudi. ⁊ in.l.eſt receptus.ff.de iu
riſdi.om.iudi. ⁊ vtrobiqꝫ hoc tenet ang.C Sꝫ Jac.bu.
in.l.i.C.de iuriſdi.om.iudi.dicit ꝙ locus eſt pnīe vſqꝫ ad
li.ꝯteſt. ⁊ hoc voluit gl.in.l.i.ff.de iudi. ⁊ forte in practi
ca ſeruaret ſm eā opi.illius glo.licet guil.de cu.tenuerit
ꝯtrium cuius opi.veriorem eſſe putat.d.ant.hic q de hoc
alle.iſtum tex.ſed hoc nō probat qꝛ opporteret itelligere
ꝙ iſte epūs erat de aliena ꝓuincia ⁊ ꝙ eius metropolita
nus ꝯſenſiſſet per.c.ſignificaſti de fo.ꝯpe.ꝙ ad hunc tex.
eſt diuinare.C Uñqꝫ fit ꝯuētio de reſpondendo corā iudi
ce alias nō ſuo ⁊ tūc videt ꝙ admittat penitētia vſqꝫ ad
li.ꝯteſta.vt in.d.l.ſi conuenerit tamen docto.cōiter tenēt
91 ꝙ ſi ꝓmiſſio fuit ſtipulatione vallata ꝙ poterit agi ad in
tereſſe ⁊ ad penam ſi fuit ꝓmiſſa per.l.diem proferre.§.
ſtari.ff.de arbitris. ⁊ d iure canonico poterit agi ex nudo
pacto ad intereſſe.C Sed pe.vt refert Cy.in.l.ſi qui ex
ꝯſenſu.C.de epi.audi.tenet ꝙ nō poteſt agi ad penam ex
quo lex permittit penitētiam ar.l.gracchus.C.de adulte.
Et ſequit Jo.an.in.d.§.i.in prefata additione ⁊ dicit.d.
car.ꝙ hec opi.placuit collegio paduano ipſe tñ ſequitur
cōem opi.qꝛ illa.l.ſi conuenerit ſolū permittit penitētiaꝫ
reſpectu iuriſdictionis iudicis.ſed non denegat quo mi
nus alias poſſit agi ad penam vel ad intereſſe vt pactum
nō contineat turpitudinem facit ꝙ habetur in.l.ſtipula
tio iſta.§.alteri.ff.de ver.ob. ⁊ procedit hoc etiam ſi dicta
conuentio ſit facta coraꝫ iudice per.d.l.ſi conuenerit que
loquit indiſtincte licet.d.ant.teneat contrarium qꝛ tunc
videt falli fides iudici ⁊ parti.ſed ſm Joā.de imol.forte
verior eſt opi.contraria ꝗ̄ ſequit.d.car.per.d.l.ſi ꝯuene
92 rit que loquit indiſtincte.C †Et per predicta dicit Jo.
de imo.patere ꝙ ſi qs ꝓmiſit reſpondere coram quocūqꝫ iudice
nō ꝑp hoc poterit cōueniri corā iudice nō ſuo lꝫ ſi cōuēt
nō opponat poterit ibi conueniri cū videat ibi deſtinaſſe
ſolo vt voluit guil.de cu.in.d.l.i.C Uñqꝫ qs ꝓmiſit ſol
uere in certo loco vbi alias non ſortitur forum ⁊ tunc cla
rum eſt ꝙ ibi poteſt conueniri quia ibi cenſetur contra
xiſſe vt in.c.fi.de foro.competen. ⁊ in.l.contraxiſſe.ff.de
actio. ⁊ obligat.Idem videtur ſi quis promiſit ſoluere in
quocūqꝫ loco licet Guil.de cu.in.l.ſi quis.C.de epiſco. ⁊
cle.dicat ꝙ illa generalitas reſtringitur ad loca idonea
ſed cōmuniter eius dictum non tenetur vt hic per.d.ant.
idem videtur dicēdum ſi quis promittat ſoluere vbicūqꝫ
fuerit inuentus vel ſi dicat bononie fauētie ⁊ vbiqꝫ loco
rum ⁊ ita cōmuniter practicatur tamen.d.ant.hic dicit
ꝙ generalitas illa reſtringet ad ſimilia expreſſis.vt in.c.
ſedes de reſcriptis.C Sed Jo.de imo.dicit ꝙ illa clau
ſula eſt indefinita ideo nō reſtringetur.l.ſi his qui ducen
ta.§.verum.ff.de rebus dubijs nec procedit illud.c.ſedes
quando clauſula eſſet vniuerſalis vt voluit Joā.an.poſt
Inno.in.c.cum in multis de reſcriptis in vi.C Per pre
dicta dicit patere quid iuris ſi promitto ſoluere vbicūqꝫ
93 volueris.C †Sed quid ſi promitto ſoluere vbicūqꝫ tibi
placuerit.Do anto.dicit ꝙ cū illud verbū placuerit im
portet arbitriū boni viri vt plene per bart.in.l.ſi ſic.ff.de
leg.i.ꝙ non poterit conueniri niſi in locis in quibus bo
nus vir arbitraret poterit tñ in illis conueniri ⁊ ſi alias
94 ibi ſortiretur forum.C †Quid ſi promittat ſoluere vbi
cūqꝫ fuerit petitū vel vbicūqꝫ fuerit cōuētus refert oldr.
dicere in.l.ticiū ⁊ meuiū.§.i.ff.de admi.tuto.ꝙ ſolū pōt
cōueniri in illis locis in qbus alꝰs ſortit foꝝ qꝛ in illis tm̄
pōt fieri petitio vel ꝯuētio iudicialis.l.amplius nō peti.
ff.rē ra.hab.C Sꝫ.d.an.tꝫ ſufficere ꝙ in actu petitionis
naſcat actio.l.ticius.ff.de ver.ob.ſed opi.oldr.eſt verior
ſm Jo.de imo.p.d.l.amplius qꝛ hic agit de petitione iu
diciali fienda a reo.que ſi non ſeruatur inſurgit obliga
tio ad intereſſe vel ad penaꝫ ideo videtur ſtricte ſumi.ꝙ
petitione iudiciali per.d.l.amplius nō peti ⁊ per hoc nō
obſtat.l.ſi decem cū petiero.ff.de ver.ob. ⁊ qd̄ no.bart.in
in.d.l.amplius nec obſtat.d.l.ticius quia ibi petitio nō
poterat fieri a principio niſi de facto ideo de illis opoꝛtet
intelligi ſed hic poterat fieri petitio i locis idoneis ergo.
95 C †Quid ſi promittat ſoluere bono. ⁊ fauē.tunc diuide
tur obligatio ⁊ dimidia poterit peti in vno loco ⁊ altera
dimidia in alio loco nō autem totum in quolibet loco p
.l.ij.§.ſi quis ita cum ibi no.per bart.ff.de eo ꝙ cer.loco.
Secus ſi adijceret clauſula generalis ⁊ vbiqꝫ locoruꝫ qꝛ
tunc totum poterit peti in quolibet loco expreſſo ⁊ etiaꝫ
in alijs ꝯtētis ſub clauſula ac aliaſ reduceret reus ad mi
nimam preſtationē qd̄ eſt abſurdum vt no.in.d.§.ſi quis
ita. ⁊ ita reſidet hic Jo.d imo.C Sed.d.abb.ſuper hoc
paſſu dicit ꝙ ſi tenemus ꝙ ad ꝓrogationē fiendā regrat
li.ꝯte.vt voluit gl.in.d.l.ſi ꝯuenerit vr̃ ꝙ lꝫ interceſſerit
pactū corā iudice tñ licitū eſt penitere ſoluēdo intereſſe ex
quo ſua iuriſdictio nō eſt ꝓrogata nō ꝑt talis iudex vti
hac ꝯdtione qꝛ nō valeret qcqd ageret tāqꝫ factū ab incō
petenti iudice vt in.c.at ſi clerici.Jeo. ⁊ per totum.C.ſi a
nō ꝯpe.iudi.niſi diceret ꝙ lꝫ nō ſit ꝓrogata in pncipali ē
tñ ꝓrogata quo ad actuꝫ concluſionis ex quo in illo pro
tribunali promiſſa videt reſpectu huius articuli tenere
ratione cōtractus vel quaſi reſpectu conuictionis fiende
ſuper intereſſe ſm veram opi.alleg.quod notat in.l.i.ff.
ſi quis in ius voc. ⁊ glo.in.c.romana.§.contrahentes de
foro compe.lib.vi.Et dicit ꝙ licet iſtud ſit ſubtile tñ cum
difficultate defendetur ⁊ ideo dicit ꝙ videtur ꝓroga
ta iuriſdictio ex quo conſenſit in iudicem pñtem ⁊ acce
ptantē ⁊ alle.d.l.i.ff.de iudi. ⁊ l.eſt receptū.ff.de iur.om.
iu. ⁊ c.ſignificaſti.J.ti.i. ⁊ dic ꝯ ſentire bar.i.d.l.ſi ꝯuene
ris ⁊ iō regrit li.ꝯteſt.qñ nō interuenit expreſſus ꝯſenſus
partiū corā iudice vl ſaltē tacitus p aliquē actū denotātē

a C Trāſactio nē factā. Adde Jnn. in.c. qñ de offic.dele. ⁊ bal.in marg. ver. delegatis. ver.x. qui contrariū tenere vi det. ⁊ vide ad materiā ſpe.in tit de de eg.§. ſimilr officiū p to.q multa pulchra dicit.

· ⁊ nõ põt declinare vt hic aut coram alieno ⁊ poteſt peni
tere vſq₃ ad lit.conte.vt.d.l.ſi cõuenerit niſi fecerit aliquẽ
actũ ſponte corã iudice prorogato qꝛ tunc nõ l₃ penitere
l₃ lis nõ ſit conteſt.l.ſed ſi ſuſceperit.ff.de iudi.ſed ibi erat
declinatoria fori competẽtis ſed in.l.ſi cõuenerit erat de
clinatoria fori incõpetentis dicit etiam ꝙ l₃ penitere ſal
uo intereſſe partis in damnis ⁊ expẽſis litis vſq₃ ad tem
pus penitentie vt no.in.l.edita.C.de eden.nõ enim petũ
tur ex nudo pacto ſed officio iudicis ratione temeritatis
ar.l.deſtitiſſe.ff.de iudi.⁊.c.interpoſita de ap.⁊ aliud nõ
dicit. ¶ Sed idem bal.in.l.ſi quis in cõſcribendo.C.de
epi.⁊ cle.dedit circa hoc longã diſtinctionẽ ſed nihil di
xit de nouo ideo non eſt opus referre ⁊ etiam aliud dicit
in.l.i.C.de iuriſdi.om.iudi.ſed nihil noui refert bart.an
gel.pe.de anch.in.d.l.ſi cõuenerit nõ dicũt aliud niſi qđ
dictum eſt.§. ¶ Sed Pe.de anch.hic dedit hanc diſtin
ctionem aut iudex fungitur iuriſdi.de facto aut erat alꝭ
iudex ſuus l₃ potuerit declinari vt hic aut nõ erat ⁊ tunc
aut cõuentio eſt nuda ⁊ ſubdiſtinguit aut nõ fuit appoſi
ta exceptio ⁊ valet iudicium cõtra contumacem vt h̃ vo
lunt gl.⁊ Joã.an.aut fuit appoſita ⁊ nõ cogitꝰ litigare vt
d.l.ſi conuenerit aut nõ fuit ſimplex conuentio ſed valla
ta ſtipulatione ⁊ poteſt agi ad intereſſe.Sed preciſe co
103 gi nõ põt ⁊ ratio eſt† qꝛ ille qui promittit ꝑ ſtipulationẽ
litigare coram iudice promittit factum hoc pati eſt factũ
vt not.in.l.ſi.ff.de verb.ob.Sed in obligationibus facti
nõ põt quis preciſe compelli ſed ꝯmittitur ſtipulatio ad
intereſſe regula.vt.l.ſtipulationes nõ diuidũt.§.celſus ꝑ
bar.ff.de ver.ob.⁊ ita hic reſidet. ¶ Sed idem.d.pet.in
ſuis conſi.cõ.clxxx.incip.in auxilium cõſuluit poſt.d.bar.
de ſaxo.ꝙ non põt penitere ſi qs ſatis dedit coram iudice
prorogato de iudicato ſoluendo ⁊ ita dicit debere intel
ligi.d.l.ſi conuenerit ⁊ ad glo.ibi dicit ꝙ debet reſtringi
ad eum caſum cum non apparet ꝙ per aliũ actum ex
preſſe ante lit.conte.conſenſerit ideo requiritur li.conte.
Sed ſi alias appareat de conſenſu tunc nõ requiritꝰ li.cõ
teſt.⁊ etiam dicit ꝙ ſi interueniat iura.non habet locum
penitẽtia de qua loquitur in.l.ſi cõuenerit ⁊ dicit ſe hoc
probare ex regula generali que cauetꝰ omne iura.ſore ſer
uandũ ſi non tendat in diſpendium anime.c.ij.de pactis
104 in vi.† ⁊ mortaliter peccat qui recedit a pacto.c.i.de pa.
nec debet regularis iudex aliquem audire cõtra propriũ
iuramen.vt in.c.l₃ de iureiuran.in vi. Nec eſt admirãdũ
ſm eum ſi.d.l.ſi conuenerit nõ habeat locum in iuramẽ.
quia iuramẽ.firmat contractum in grauioribus contra
diſpoſitionẽ iuris ciuilis vt in.d.c.cũ contingat de pac.
in vi.ergo multo fortius debet firmare ne liceat variare
⁊ eſt iſte vnus de caſibus in quibus varietas ⁊ inconſtã
tia probatur propter vinculum iuramenti.c.cũ in multis
de reſcriptis in vi. Nec poteſt dici ꝙ.d.l.ſi conuenerit cõ
cernat pu.vtilitatẽ qꝛ imo concernit priuatam ⁊ per ꝯñs
põt actus firmari iura.alle.nõ ꝑ bart.in.l.ſi qs pro eo.ff.
de fideiuſ.⁊ ita reſidet.d.pe. ¶ Relati ſũt ſcribentes in
me ergo h̃ ꝟdetꝰ ſaba. Quid dicendũ ſit hñdictus deus
nobis prouideat eſſent videnda hec.ſi tacitus conſenſus
partiũ ſufficiat in ꝓrogatione fienda ſcđo ſi partes ꝓro
gant in figura iudicij preſente ipſo iudice ⁊ acceptante ſi
ue ſu iudex ꝓprius ſine alias nõ ſuus poſſint penitere ter
tio eo caſu quo poſſunt penitere vtrũ agi poſſit ad intereſ
ſe vel ad penã quarto eo caſu quo cõmittitꝰ pena an req
ratꝰ li.cõteſt.quinto corã quo iudice agetꝰ ad intereſſe vel
ad penã vltimo qđ ſi interueniat iura.eo caſu quo licita ẽ
pnia ⁊ iſtis breui.exami.elicietꝰ terſa ⁊ enucleata veritas.
105 ¶ † Capio ꝓmũ v₃ ſi ſufficiat tacitus cõſenſus litigantiũ
corã iudice alꝭ nõ ſuo doc.oẽs ſupius narrati decidũt ꝙ
ſic ⁊ pro eis adduci põt.l.i.coniũcta gl.C.vbi de cri.agi.
os ⁊.l.i.C.de iur.om.iu.q̃ iura ꝓbant ꝙ eo ipſo qđ qs li
tigat corã nõ ſuo iudice ſcienter videtur in iudicẽ conſen
tire plus etiam ſentiunt ꝙ tacitus conſenſus aliter q̃₃ liti
gando inducit ꝓrogationẽ voluit Inno.in.c.ad petitio

nem de accu.ponit bar.in.l.i.ff.de iudi.vbi alle.Inno.in
c.cũ veniſſent de in integ.reſti.voluñt ſcribentes in.c.ſi cle
ricus laycũ de fo.compe. ¶ Sed cõtra iſtam cõem con
cluſionem dico fore caſum in.l.i.ff.de iudi.vbi dicitur ſi ſe
ſubyciant iuriſdictioni ⁊ cõſentiant quo caſu videtꝰ neceſ
ſario dicendum ꝙ verbũ conſentiant intelligatꝰ de cõſen
a ſu expreſſo[a] nã₃ illud verbũ ſubyciant videtꝰ cõcernere fa
ctum ⁊ verbum conſentiant expꝛ ſſuz conſenſum ⁊ ſi ali
ter diceremus ſequeretꝰ ꝙ illud verbũ conſentiant appo
106 neretꝰ ſupflue ꝙ eſſe nõ debet† qꝛ ſyllaba nõ eſt apponen
da in.l.ſuperfluo vt dixit glo.in.l.i.ff.ꝙ me.cã ⁊ ꝙ habe
tur in.c.ſi romanoꝝ.xix.diſt.⁊ ꝙ voluit bal.in rubꝛ.C.
107 de ꝯtrahen.emp.vbi dixit† ꝙ quodlibet verbuz poſitũ in in
ſtrumẽto videtꝰ appoſitũ cũ miniſterio aliqđ opandi ſi fie
ri põt ⁊ ſic verbũ ſubyciant refertꝰ ad actũ iudicialez. Et
mirum eſt ꝙ bar.ibi dixerit ꝙ iuriſ cõſultus apponat ibi
modũ loquẽdi qꝛ nuſq̃₃ repietꝰ qđ iuris conſultus appo
nat verba ſuperflua ſine miniſterio aliqđ opandi ⁊ ꝑ illũ
tex.dico aperiri intellectũ.d.l.ſi conuenerit inquantũ di
cit anteq̃₃ adiretꝰ iudex qꝛ intelligitꝰ adiri ꝑ actũ ſubmiſ
ſionis faciendo aliquem actum iudicialem poſitiuũ corã
eo per quem videatꝰ reus nõ eſſe integra iuxta not.in.c.l₃
⁊ in.c.relatum ⁊ in.c.grauẽ de offi.dele.⁊ per ꝯñs nõ de
bet reſtringi ad li.conteſt.vt facit gl.in.d.l.ſi ꝯuenerit qꝛ
imo per anteriorẽ actũ q̃₃ per litis conteſtationẽ videtur
iuriſdictio effecta irreuocabilis ⁊ etiam pondera illum
tex.inquantũ dicit cuius vis iudicis qui tribunali preeſt
vel aliam iuriſdictionẽ habet inter ſe conſentientes iuriſ
dictio eſt quia probatꝰ ibi ſiue ſit ſuus iudex per e ceptio
nes vel priuilegiũ declinandus ſiue iudex nõ ſuus ꝙ per
ſubmiſſionem ⁊ per conſenſum expꝛſſum efficitꝰ iuriſdictio
ſua irreuocabilis hoc importat generalitas i.loꝝ verbo
rum faciat tex.in cle.i.de iudi.in verbo qñcũq₃ ⁊ in cle.
i.de re iu.⁊ in cle.ne romani de elec.⁊ ei qꝛ dicit ibi tex.
108 iuriſdictio eſt ergo irreuocabilis† verba.n.debent intelli
gi cũ effectu.l.i.ff.ꝙ quiſq₃ iuris ergo eo ipſo ꝙ ꝯſentiũt
⁊ vltra cõſenſuz actũ faciunt iuriſdictio eſt effecta irreuo
cabilis qꝛ ſi iuriſdictio eſt ergo cũ effectu eſt ⁊ faciat ꝙ il
lud verbũ ꝯſentiant intelligatꝰ de expreſſo cõſenſu.l.ij.§.
voluntatẽ in verbo videtꝰ cõſentire.ff.ſo.ma.vbi ꝑ tacitur
nitatẽ qs nõ cõſentit ſed videtꝰ conſentire ergo ſi lex dicit
ꝙ cõſentiũt intelligitꝰ expreſſe qꝛ alias diceretꝰ videntꝰ cõ
ſenſiſſe ⁊ per ꝯñs in prorogatione requiritꝰ expreſſus cõ
ſenſus ⁊ nõ ſufficit tacitus licet contrariũ etiam voluerit
d.abb.in.c.ſignificaſti.ij.ꝯ.i.preterea contra cõem con
cluſionem adduco tex.formalem in.c.ſtatutuz.§.in nullo
de reſcrip.li.vi.in ver.ad id expreſſus acceſſerit partium
conſenſus pro cuius intellectu vide que dixi in.c.cũ olim
de offi.dele ga.preterea faciat text.huius.c.in ver.id pro
miſerat. Ecce qualiter tex.fundat ſe ſuper conſenſu expꝛſ
ſo ⁊ etiaꝫ adduci poteſt.d.l.ſi conuenerit vbi requiritur
volũtas expreſſa adduci poteſt illud quod dicitur đ adi
tione hereditatis que eſt facti ⁊ animi vt habetꝰ in.l.po
tuit.C.de iure deliberã.⁊ in.l.gerit ⁊ in.l.pro herede.ff.
de acquiren.heredi.⁊ per conſequens niſi ſit lis conteſta
ta per tacitum conſenſum non eſt prorogata iuriſ. Et ex
109 iſtis infertꝰ vnum quod tibi videbitur nouum† ꝙ eo caſu
quo in ꝓrogatione iuriſdictionis requiritꝰ conſenſus in
dicio ꝙ non ſufficit tacitus conſenſus quod eſt contra.d.
abb.in.d.c.ſignificaſti.ij.ꝯ.i. Et iſta adde ad.l.ij.in pn.
110 ff.de iudi.⁊ ex iſtis ſit expeditum primum. ¶ † Capio ſe
cundum vtrum talis conuentio ſi fiat in figura iudicij iu
dice preſente ⁊ acceptante ſit reuocabilis ⁊ pro certo di
co ꝙ nõ. Et primo adduco iſtum tex.vbi per talem con
uentionem excluſus eſt a priuilegio declinãdi ex quo fuit
facta in iudicio iudice acceptante ſcđo decidit tex.a con
trario ſenſu in.d.l.ſi ꝯuenerit vbi dicitur ſi anteq̃₃ adiretꝰ
licitum eſt mutare voluntatem ergo ſi erant in preſentia
iudicis acceptãtis q in figura iudicij erat aditus nõ erat
licita penitentia tertio dico probari ſing.in.l.cum oſten

a ¶ Expreſſo. adde oẽs doc. poſt bald.in.l. pacta nouiſſi in fi.C.de pac. vbi qño iſtõ v bũ cõſent o ex ponatꝰ nota.de clarat.

dimus.§.fi.ff.de fide.tuto.vbi patientia interueniēte calo
re iudicij inducit ſtipulationē que pro forma ſubſtātiali
requirit verba.vt.l.i.in prin.ff.de ver.obl.ergo fortius in
caſu noſtro excludet pniam pro quo tex.vide bar.et mo
der.in.d.l.i.in prin.ff.de ver.ob.et in.l.cū quis decedens
in pri.de leg.ij.et bal.in.l.ij.§.volūtatē.ff.ſol.matri.et in
c.i.§.ſi quis ri.ſi inter do.et vi.ſ.defen.liſ.ori.et per.d.ab.
hic et in.c.ſignificaſti in ti.i.et per do.car.in cle.i.de pro
cur.et per.de ancha.in.c.ij.de libel.obla. ¶ Quarto ad
duco tex.in.l.cū pro quo.ff.de in ius vo.et in.l.manumiſ
ſio per lictores.ff.de manu.vindi.et i.l.quotiēs.ff.ad mu
ni.et in.l.honores.ff.de mune.et hono.et in.l.ſi quis vxo
ri.§.ſeruū.ff.de fur.qui text.ſūt meliores de corpore iuris
ad efficaciā reſultantem ex calore iudicij. ¶ Quinto ad
duco illud qđ ſing.voluit bal.in.l.gallus.§.quidā recte
111 alius.§.idem credendū.ff.de liber.et poſthu.†vbi dicit ꝙ
licet cōfeſſio facta in iudicio poſſit reuocari tñ ſi eſt facta
parte preſente et acceptāte eſt effecta irreuocabilis talis
cōfeſſio et iđ ſingularis practica eſt ſm eū vt apud acta
ſcribat parte preſente et acceptante voluit ſaly.in.l.i.C.đ
cōfeſ.et in.l.generaliter.C.de nō nu.pec.et in.l.iubemus
.C.de ſib.cau.ita dicamus in caſu iſto vbi talis prorogā
cio dicatur effecta irreuocabilis propter pñtiam maieſta
tis iudicātis acceptādo. ¶ Sexto facit qđ pulchre ſcri
pſit bar.in.l.ſtipulationem nō diuidūt.§.celſus.ff.de ver.
ob.vbi.voluit ꝙ ꝑpter promiſſionē iudicialem quis nō
poſſit variare ita dicamus in propoſito noſtro. ¶ Septi
mo facit cōſenſus eſt cōmiſſio faciēs prorogationem ir
reuocabilē ſinē eſt tex.in.l.i.ff.de iudi.in ver.iuriſdictio
eſt qꝛ verba debēt capi cū effectu vt actū eſt ergo erit in
variabilis et ſi opponatur de.l.ſiue apud acta.C.de trāſ.
vbi trāſactio ſiue apud acta eſt maioris auctoritatis ꝗ̄ ſi
ſiat extra acta. Dicas vt per ſcribentes in.l.i.in prin.ff.đ
ver.ob.et etiam qꝛ prorogatio concernit honorē iudicis
c.vt debitus de app.nō eſt ſic in trāſactione. ¶ Octauo
112 †vnūquodqȝ diſſoluit eo vinculo quo ligat.c.omnis res
de regul.iur.cum ſi.ſed iſta prorogatio oritur ex conſenſu
partium et ex addi.ipſius iudicis.ergo non poteſt diſſol
ui ſine conſenſu ipſius et ſi opponatur de.l.ſi conuenerit
reſponde ꝙ ibi fuit in abſentia iudicis. ¶ Nono iſtud
decidit tex.in.l.eſt receptū.ff.de iuriſdi.om.iudi. ¶ De
113 cimo †duplex vinculum difficilius ſoluitur.c.i.de treug.et
pace auc.itaqȝ.C.cōmunia de ſucceſ.Sed in caſu iſto in
teruenit preſentia iudicis et partis ergo nō diſſoluetur ex
preſentia partis. ¶ Undecimo tūc eſt licita pnia qñ iu
dex eſt abſens vt.d.l.ſi cōuenerit ergo data ſua preſentia
114 nō erit licita pnia. ¶ Preterea †illuſio eſt euitanda cle.
cum eiuſio de renūcia.c.bone de poſtulat.prelat.l.i.C.de
lati.liber.tol.et ibi bal.arguit cōtra cardina.qui olim il
luſerūt populo chriſtiano.Sed per iſtam variationē illu
ditur maieſtati iudicātis ergo. ¶ Preterea adduco ſin
115 gula.dictū.d.anto.in.c.nouit de offi.ordi.†vbi dixit ꝙ ſi
ordinarius delegat cauſam alicui ꝙ poteſt illam reuocā
re ad libitū.l.iudiciū ſoluit.ff.de iudicijs.Sed ſi ſuperior
illam confirmat nō poteſt ordinarius amplius reuocare
qꝛ effecta eſt irreuocabilis et faciat qđ voluit lappus al
lega.nona et archi.in.c.pñtis de offi.ordi.li.vi.et do.pe.
in cle.qꝛ regulares de ſupp.neg.prela.et bal.in.c.illud đ
maio.et obe.et Innocē.in.c.de certo de re iudica.Joan.
116 an.in.c.cū inter de elec.vbi dicūt †ꝙ ſi beneficium eſt ma
nuale et cōfirmatur per papā dicit effectū perpetuū.Ita
dicamus ꝙ prorogatio facta in figura iudicij iudice pre
ſente et acceptante videat effecta irreuocabilis quaſi pre
ſentia iudicis videatur preſtare robur. ¶ Ultimo ſi quiſ
piam adducat in ꝯtrarium glo.in.l.i.ff.de iudi.que dicit
ꝙ nō ſufficit pñtia iudicis per.d.l.ſi cū dotem.§.eo autē
tpe.ff.ſo.ma. Rñdeo ꝙ ille.§.nō loqt in ꝓrogatione ſcđo
illa gl.nō dicit verum qꝛ ꝯfundit per pꝛ̄ata iura. Itē illa
gl.nō loqt qñ in figura iudicij facta eſt illa ꝯuētio. Unde
calor iudicij multum operatur vt dixi et adduco ange.in

n ¶ Parte pñ
te. Adde.d.ale
xā.de imo.oia
no.i iſta mā cō
gerētē in.l.ge
gđ de ver.obl.
et in.l.i.§.q pꝛ̄
ſens eod.titu.
et in ꝯſ.xxxiii.
in.i.pte.et vīđ
Nicol.de nea.
in.l.ſicut.C.de
actio.et obli.et
bartho.cepo.i
cautelis ſuis
cautella.cxlix.
ꝓ quo vide in
do.ro.in conſi.
cccxci.et in.l.ſi
vero.§.de viro
ſol.matri.et.d.
alex.de imo.in
ꝯſi.xc.qui pul
cre limitat iſtā
qōnē quē dixo
videto.

d.l.ſi conuenerit vbi dicit ꝙ nō admittit pnia ſi proroga
tio ſiat coram iudice pñte et acceptante quia per eū que
ſitū eſt ius iudici aſſe.d.l.eſt receptū dicit tñ ꝙ ſi citatus
nō comparuit tenet proceſſus cōtra eum ex quo nihil op
poſuit allegat glo.in.l.ij.ff.ſi quis in ius voca.pro certo
117 glo.eſt hic vt ſuperius dixi.†Et ſi quiſpiam querat a me
vtrū conſenſus iudicis dꝫ eſſe expreſſus an ſufficiat taci
tus dico ꝙ pēdet ex adductis in precedenti dubio vbi te
nui ꝙ conſenſus partiū prorogantiū dꝫ eſſe expreſſus vt
probat in.d.l.eſt receptum licet ang.ibi dicat procedere
quando ſuperior prorogat iuriſdictionem minoris tunc
enim requirit expreſſus cōſenſus ſecus ſi par pari aut pri
uatus iudici nō ſuo. ¶ Ego dico ꝙ eo caſu quo requiri
tur conſenſus iudicis debet eſſe expreſſus et adduco glo.
que in terminis hoc voluit in.l.ij.§.ſed ſi iudex.ff.de iudi.
et faciat glo.in.c.p.et.g.de offi.deleg.lꝫ cōtrariū putet ſa
118 ly.et nō bene in.l.i.C.de iuriſdi.om.iudi. ¶ Et ex prece
dēti queſito et ex iſtis has concluſiones eliciās vꝫ ꝙ pro
rogatio iuriſdictionis requirat pro ſuo eſſe expreſſum cō
119 ſenſum partiū cōtra Inn.bar.et cōem opi.†Ex quo oriť
correllariū ꝙ eo caſu quo in prorogatione reqriť cōſen
ſus iudicantis ꝙ dꝫ eſſe expreſſus qđ eſt ꝯ ſaly.abb.et ali
os.Ex quo infero ꝙ ſi partes ſubmittunt ſe iudici ad tri
bunal et iudex expreſſe nō acceptat nec recuſat ꝙ nō pro
pter hoc eſt effecta iuriſdictio irreuocabilis qđ eſt contra
glo.l.pe.ff.ſi quis in ius vo.et ꝯ ang.in.d.l.ſi conuenerit
120 et hꝫ correllariū. ¶ †Scđa cōclo ꝙ preſentia iudicis ac
ceptantis in figura iudicij reddit prorogationē immutabi
lē et ēt ducit a iure decliandi nulla adhuc habita liť.cō
teſt.qđ eſt ꝯ glo.et ſequaces tene menti qꝛ tpe ſuo afferēt
121 tibi honorē. ¶ †Capio tertiū ſi poſſit agi ad intereſſe eo
caſu quo licita eſt pnia et docto.cōiter tenent ꝙ ſic et vo
luit ſaly.in.l.i.C.de iuriſdi.om.iudi.et ang.in.d.l.ſi cōue
nerit pro certo mihi videť ꝙ opi.pe.cy.Jo.an.et collegij
paduani ſit verior et nouiſſimus ego induco.c.i.đ regul.
122 li.vi.†vbi eſt caſus ꝙ annus probationis datus a iure in
grediēdi religionē ſtat in volūtate tā ingrēdiētis ꝗ̄ loci
ad quē eſt ingreſſurus et infra annū locus eſt pnie vt ibi.
Modo ingrediēs vult ingredi monaſteriū recuſat iſte
ingrediēs petit intereſſe pro illo tempore quo ſtetit in re
ligione vel ingrediens vult exire monaſterium repetit ex
pēſas quas ei fecerat in monaſterio dubitať vtrū teneať
decidiť ibi ꝙ nō ex quo a iure dať ptās penitēdi iudicio
meo ille tex.apponit gladiū ad ora oium tenētiū ꝯtrū et
admiror vehementer iuris doctores nō aduertiſſe ad iſtū tex.
ſꝫ xp̄o de cuius plenitudine oēs accepimus ſit bñdictus.
Et p illū tex.tolliť illud motiuū ꝙ facit cōis opi.ꝙ illa
pnia itelligiť ſaluo iure tertij vt.d.l.ij.§.merito.et.§.ſi qs
a ꝑncipe cū ſi.qꝛ illud ꝓcedit qñ ad inſtanciā ſupplicātis
ſupior cōcedit bñficiū qꝛ tūc vť ꝑiudicare iuri tertij vt.d.
c.ſup eo de offi.deleg.Sed qñ bñficiū indulgeť a lege nō
ad inſtantiā ſupplicantis tunc eſt ſecus iſta eſt gl.in auc.
quas actiones.C.de ſac.ſan.eccle.Cū ergo a iure indul
geať iſtud beneficiū vt añqȝ adeantur iudex ſit licita pnia
ſequiť ꝙ nō debet nocere qꝛ beneficio iuuari et nō decipi
debemus.c.i.de comoda.cuꝫ ſi.preterea iſtud probo per
d.l.ſi ſi conuenerit ſic inducēdo nemo compelliť illi con
uētioni ſtare.Sꝫ ſi teneť ad intereſſe ſequereť ꝙ in ꝯñiꝫ
cōpelleret ſtare conuentioni. Iſtud repugnat mēti illius
tex. Nam vbicūqȝ prohibeť actus ſemper videť prohibi
tus modus per quē deueniť ad illū vt traditur in regu
la cū quid lib.vi.ſed in caſu illius.l.prohibeť compulſio
ergo prohibetur omnis modus per quē deueniať ad cō
pulſionē et p ꝯñs nō tenebiť ad intereſſe nec obſtat qđ dī
de preiudicio partis qꝛ ille debuit ſcire illū poſſe penite
re iđ ſibi imputeť.c.ſciēti de regu.iur.li.vi.l.cū donatōis
.C.de trāſ.vñ nō video rōnē quare lex voluerit poſſe pe
nitere et penitentē puniri et adduco rōnē inconuincibilem
123 pena priuandi quē ſuo iure nūqȝ imponitur a iudice niſi
ius exprimat glo.eſt in.c.ſi.de iurepa.c.cū nos de offi.or
di.et in ſūma

di. ⁊ in ſumma.xv.q.viij.tex.in auct.de nõ elig.ḡ.nub.§.
cum igitur verſicul.nõ eſt lex tale quid dicẽs ⁊.l.ſed ⁊ ſi
quis.§.diuus.ver.cum is eum pena ſtatuta nõ ſit.ff.de re
lig.⁊ ſump.fune.Sed nõ reperiſ expreſſum a iure ꝙ pu
a niaſ ad itereſſe[a] penitẽs ergo iudex illam nõ imponet pre
terea vtẽs iure ſuo nemini facit iniuriam.c.nouit.ꝫ.eo.ſed
penitẽs vtiſ iure ſibi debito qꝛ a iure datur poteſtas peni
tẽdi ergo nullam facit iniuriam aduerſario ergo nõ tene
tur ad itereſſe ⁊ ſi occurreret i facto ꝯſulerez pro iſto par
124 te ſecus ſi promiſit penam.l.ſicut.C.de act.⁊ obli.†Et ex
iſtis eliciſ ꝯcluſio ꝙ eo caſu quo eſt licitum prorogãti pe
125 nitere nõ tenetur ad itereſſe qđ eſt ꝯtra cõez opi.¶†Ca
pio quartũ vz vtrũ requiriſ lit.ꝯteſta.ad hoc vt cõmittaſ
pena.Et gl.in.d.l.ſi ꝯuenerit tenuit ꝙ ſic tene ꝯtrarium
primo per.d.l.i.ff.de iudi.vbi per ſubmiſſionez ⁊ ꝯſenſuz
iuriſdictio prorogata eſt irreuocabilis.¶Scḋo ꝑ text.
in.d.l.eſt receptũ.ff.de in.om.iu.¶Tertio per iſtũ text.
vbi ex ſola promiſſione ſequẽdo itellectũ Jo.de lig.⁊.d.
ant.eſt prorogata iuriſdi.¶Quarto per text.d.l.ſi ꝯue-
nerit i ver.adiret adiri poteſt iudex per actum citeriorez
li.ꝯteſt.de quo alle.tex.in.l.ſi creditores i ver.aditus pre
ſes.C.de pac.⁊ eodem modo opponẽdo exceptionem di
ante li.ꝯteſt.qꝛ per illam videſ in iudicem ꝯſentire vt vo
luit gl.i.c.licet monaſteriũ de re iudi.⁊ per bar.i.d.l.ſi cõ
uenerit ⁊ per ſaly.i.l.i.C.de iur.oi.iu.⁊ lz bar.i.d.l.ſi cõ-
uenerit dicat ꝙ per libelli oblõnem ⁊ receptionem libel
li nõ videaſ ꝓrogata iuriſdictio ex eo qꝛ recipiſ libellus
vt deliberet reus vt i auc.offeraſ.C.de li.ꝯteſt.Nihilomi
nus mihi videſ ꝙ illud procedit eo caſu quo nõ preceſſit
ꝯuẽtio prorogationis ſed vbi preceſſit ꝯuẽtio ꝓrogatõis
⁊ ſequiſ libelli oblatio ⁊ receptio libelli videſ facta pro-
rogatio irreuocabiliter qꝛ capiſ via deterior reo vt not.i
c.ij.de ꝯfeſ.li.vi.Et vt euiteſ iconſtãtia ⁊ illuſio ⁊ ita limi
126 teſ ꝙ hꝫ i.d.auc.offeraſ ⁊ i.l.nõ videſ.ff.de iudi.¶†Et
ex iſtis eliciſ ꝯclõ ꝙ prorogatio efficiſ irreuocabilis per
citeriorem actum lit.ꝯte.etiam per libelli oblationem ⁊
eius recep.tene mẽti qꝛ ſunt recitatione ⁊ auditu digna.
127 ¶†Capio nũc qntũ vz eo caſu quo poteſt agi ad itereſſe
vtruz poterit agi coram iudice illo prorogato ⁊ mihi vi
deſ ð iure ꝙ nõ ex eo qꝛ nõ eſt iudex competẽs ⁊ ſnia nõ
poteſt ferri ab icompetẽti vt.c.at ſi clerici.ꝫ.eod.⁊ ſi dicaſ
ꝙ eſt competẽs quo ad iſtud acceſſoriũ vt i.d.cle.i.de re
ſcriptis cũ ſi.iſtõ nõ ob.qꝛ i caſo illo nõ adiſ iudex vt cõ-
demnet i expẽſis ſed adiſ ſup cã pꝛicipali.Et opponiſ ꝙ
nõ competit ſibi iuriſdictio vigore illius reſcripti quo ca
ſu ipſe cognoſcit de inualiditate reſcripti ideo pronũciã-
do ſuper inaliditate reſcripti pronũciat i ꝯñam ſuper ex-
pẽſis ꝯdemnãdo impetrãtez nõ tñ loquiſ qñ pꝛicipaliter
adiſ ſuper icidẽti gnimo plus dicit Jo.an.i.c.ſi.de reſcri
128 ptis †ꝙ ſi iudex hꝫ pronũciare ſe icompetẽtez ⁊ ꝯdemna-
re i expẽſis prius debet pronũciare ſuper expẽſis ne alias
ſi prius pronũciet ſe icompetẽtem nõ poſſit poſtea pronũ
ciare ſuper expẽſis.Et idez apertius tenuit ſpec.i ti.de ex
pẽ.§.iuxta ver.nemo.Et lz illud dictũ Jo.an.⁊ ſpe.ꝯfun
daſ per.c.vt debitus de app.vbi iudex appellationis ab
iterlo.remittit partes ad primũ iudicem qñ eſt male ap-
pellatum ⁊ poſtea ꝯdemnat i expẽ.⁊ etiaz reprobaſ illa
cautela ſpec.per tex.c.cũ ap.friuolis de app.li.vi.tñ illud
ideo eſt qꝛ pꝛicipaliter pronõciat ſuper eo ſuper quo nõ
põt adiri.Et ſic videnſ iſti moti a doctoꝝ facere contra
eos ſed i caſu noſtro nõ poteſt adiri pꝛicipaliter iudex ꝓ-
rogatus vt cõdemnet i itereſſe poſt mutatam volũtatem
partis prorogãtis qꝛ eſt icompetẽs vt.d.l.ſi cõuenerit ⁊
maxime qꝛ agiſ de iuriſdi.que eſt publici iuris nec pacto
priuatoꝝ dꝫ preſtari vt.l.priuatoꝝ.C.de iuriſ.om.iudi.⁊
129 ita teneo.¶†Capio ſextũ duz queriſ quid ſi iteruenit
iuramẽtum audiſtis ſcribẽtes varios circa hoc ang.i.d.
l.ſi conuenerit tz ꝙ nõ eſt locus pnie ⁊ per cẽſuraz eccſie
poterit iurãs compelli ad obſeruãtiam iura.Ego addu-
co tex.ſing.de hoc ad quem nemo patrũ noſtroꝝ habuit

conſiderationem in auc.de exhibẽ.reis.§.ſi vero ⁊ qđ iu-
rẽt vbi eſt caſus ꝙ ſi aliqs promiſit ſiſtere i iudicio ⁊ iura
uit ꝙ poteſt compelli ꝑciſe rñdere i illo iudicio adeo ꝙ
erit locus remiſſioni ⁊ eſt limitatio mirabilis ad.c.roma
na.§.ꝯtẽtes de fo.compe.li.vi.quam ange.dicit ſe ſolum
dediſſe i.l.heres abſñs.ff.de iudi.Ex quo ſequiſ ꝙ multo
fortius progatio erit irreuocabilis propter interpoſitio-
nem iuramẽti ⁊ ſic videſ ibi caſus formalis de eo ꝙ doc.
dubitãt.¶Et accedat ad predicta gl.que cõiter reputa
tur ſin.in.l.ſi pecuniam.ff.de condi.ob cãm que dicit ꝙ ꝓ
130 pter iuramẽtum quis compelliſ preciſe ad pactum.†Ex
quo ſequiſ ꝙ iurãs rñdere coram iudice alias nõ ſuo cõ-
b pelleſ preciſe ad obſeruãtiam iuramẽti[b] ⁊ ſic talis proro-
gatio eſt irreuocabilis.Quinimmo plus dico ⁊ i hoc ad
uertite qꝛ in extraiudicialibus reo diciſ deſinere eſſe inte
gra qñ iuramẽtum iteruenit.Jſta eſt gl.ſin.in.d.l.ſi pecu
niã ex qua ſequiſ ꝙ vbi alias poſſet habere locum pnia
ꝙ nõ habebit locum vbi iteruenit iuramẽtuz.Sed i.d.l.
ſi cõuenerit diciſ ꝙ habet locum pnia añqꝫ adireſ iudex
ergo ſequiſ ꝙ ſi iuramẽtum iteruenit nõ habebit locum
pnia tene mẽti qꝛ noua ſũt.Et ad hũc articulũ inaudita
⁊ cum opponiſ ꝙ iuramẽtum recipit iterpretationez cõ-
tractus cui accedit vt eſt caſus ſin.in.l.ſi.C.de nõ nume.
pe.⁊ probatur i.d.c.per tuas de arbi.Sed de natura cõ-
uẽtionis eſt vt pnia habeat locuz i prorogatione ergo ſe-
quiſ ꝙ itelligiſ iuramẽtum ſm naturam ꝯtrus.Et ſic ha
bebit locum pnia vt dicit.d.abb.qꝛ ad hoc rñdeo primo
qꝛ de iure canonico iuramẽ.dꝫ ꝑciſe ſeruari.c.⁊ ſi ꝑpo de
iureiur.gl.i.d.l.ſi pecuniã cũ que trãſit bal.in.l.vnica.C.
de ſen.que pro eo ꝙ iter.⁊ in probe.feudoꝝ ⁊ probaſ i.l.
ſi quis maior.C.de trãſ.ſcḋo dico ꝙ iuramẽtuz ampliat
vires ꝯtrus qꝛ ſi actus nõ valet vt agiſ valet vt valere ꝑt
vt.l.cum pater.§.filios matrez.ff.de le.ij.⁊.c.ex reſcripto
de iu.iu.Et.d.l.ſi.dicit ꝙ loquiſ preſumptiue.vnde nõ i-
pedit virtutẽ iuramẽti ſed preſumitur ſuper iuramẽto ad
quem finem fuerit iterpoſitũ iuramẽ.⁊ etiaz pondera qꝛ
lex ciuilis non poteſt preſumere ſuper iuramento qꝛ hoc
nõ ſpectat ad.l.ciuilem licet aliter dicat bar.in.l.omnes
populi.ff.de iuſti.⁊ iur.Et ad.l.ſi.ff.qui ſatiſ.cog.rñde ꝙ
quia ibi deficit iuramẽtum rõne ſubintellecti.Et ad.c.ꝑ
tuas reſpondeo ꝙ loquitur qñ procur.iurauit ſine man-
dato domini quo caſu potuit ſe obligare ⁊ non obligare
eccleſiam ⁊ ita reſpondeo ad illa cõtraria formata hic ꝑ
131 do.abb.ꝯſiculũ meũ.¶†Et ex iſtis eliciſ ꝯclõ vera ꝙ ꝓ
rogatio efficiſ irreuocabilis pp interuẽtũ iuramẽti ⁊ eſt
equa cõclõ ⁊ ſalutaris aie iurãtis ⁊ iuri cõſona.¶†Jn
glo.donec oppone videſ ꝙ nõ debeat differri abſolutio
donec ſatiſfecerit ſed ſtatim ꝑſtita cautiõe de iudicio ſiſti.
Cũ iſte fuerit excõicatus pp cõtumaciam rñdet gl.qꝛ ſꝫ
antiqua tempora cauſa excõmunicati tractabatur añqꝫ
132 abſolueret ſed hodie ſecus.†Cõclude ꝙ vbi quis eſt ex-
cõicatus p ꝯtumaciã manifeſtã vel pro offenſa manifeſta
⁊ olim ⁊ hodie non abſolueba nĩſi ꝑus ſatiſfacẽt.Sꝫ ſi
eſt excõicat[9] ꝓ offẽſa nõ mãifeſta tũc oli ſi abſoluebaſ añ
cãe exitũ hodie ẽ ſecus ⁊ ita ſeruaſ.c.cũ ꝯtingat de of.de
le.Si.vero p ꝯtumaciã nõ manifeſtã tũc oliz abſoluebaſ
añ cauſe exitũ hodie ſic ꝑſtita ſatiſfactione de ſtando iuri
vt.c.ex pte de ver.ſig.¶Et ponderа iſtã gl.inquantũ di
cit preſtita ſatiſfactione ideſt ſatiſdatione de iudicio ſiſti
qꝛ nõ videſ bene dicere ex eo qꝛ iſtud verbũ ſatiſfactio ex
primiſ ab homine quo caſu verificaſ in vera ſolutione vt
probaſ in.l.i.ff q ſatiſ.cog.an.ſecus ſi exprimaſ a iure ſm
guil.de cu.⁊ bal.i.d.l.i.ideo ſi habemus reſpectũ ad iſtũ
133 tex.ꝙ verba ſint prolata a iudice iſta gl.nõ dicit verũ†qꝛ
verbum ſatiſfactio importat ſolutionẽ ſi dicamus ꝙ pro
feranſ a iure ⁊ tunc recte loquiſ glo.iſta ſed glo.ſi.d.c.ex
parte el primo que incidit in idem videſ melior.Nã pꝫ per
probationẽ non iraponiſ ſinis ſed per ſniaz ſic vt eſt glo.
ſing.in.l.ſed ⁊ ſi poſſeſſori.§.ſi cum iurauero.ff.de iur.iu.
¶Jn gl.ſi.not.ꝙ opponit gl.iſta de.c.quicũqꝫ.⁊.c.rur-

a ¶Ad intereſ
ſe.vide ad mãz
huius ꝯclõnis
nouiſſios ſcri-
bẽtes poſt ſolẽ
nẽ gl.i.l.rõ.§.
ſi.ff.de act.ẽp.
⁊ i.l.videam[9]
.§.i.ff.de vin.
vbi multa pul
chra habebis.

b ¶Juramẽti
Adde ꝑ iſta cõ
clõne poſt Jn
no.oẽs ſcribẽ-
tes in.c.queãd
modum de iu-
iurã.⁊ bal.ele
gantiſſime i mar
ga.ver.iuramẽ
tuz ⁊ vide do.
car.i cle.i.§.i.
ð iu.iu.vbi po
nit ꝗ̃pleſ no.
caſus in qbus
iuramẽtuz ſer-
uãdũ eſt.quos
olns videns.

ſua.xi.q.iij.vbi excōicatus priuatur beneficio.ita iſte epiſcopus excōicatus debet priuari epiſcopatu. Soluit glo.
134 ꝙ ante lapſum anni non debet priuari poſtea ſic.† ⁊ ideo ſentit glo.ꝙ perſeuerans in excōmunicatione per annuʒ debet perdere beneficiuʒ ſed ante non. Maxime vbi lis non eſt conteſtata docto.dicunt vt hic refert Io.an.hoc verum niſi crimen eſſet notorium.c.euidentia de accuſa. quaſi ſentiant ꝙ tūc non expectatur lapſus anni vel niſi ageret de federe matrimonij vt.c.qm̄ vt lit.non ꝯteſt.pp dilapidationem tamen quandoqʒ interdicit adminiſtratio.c.venerabilē de of.dele.ſm gof.ideo tractat h.d.abb. intellectum illorum iurium.c.quicūqʒ.⁊.c.rurſus ⁊ puꝯpendit h qđ dicit h.d.an.ſpec.in titu.de accuſ.§.ſeqtur in prin.vbi tenet ꝙ excōmunicatus nō auditur amplius ſuper illo crimine poſt lapſum anni. Sed extante contuma
8 cia habebit pro confeſſo^a ⁊ dicit ꝙ poſt annum excōmunicationis poterit grauari ſentētia procedendo ad ſuſpēſionem vel priuationem beneficij glo.autē in.d.c.rurſus dicit ꝙ audit ſup crimine ſed nō ſup beneficio vt glo.iſta ſentit h ⁊ collectarius in.c.contingit de dol.⁊ contu.vbi ſentit ꝙ ex ſolo lapſu anni ⁊ idē ſentit Inno.in.c.cū bone de eta.⁊ quali.⁊ ſeqt archi.in.d.c.rurſus. Sʒ vgu.ibi ſentit vt ſolū habeat pro cōuicto.d.an.reperit varios qꝛ h dicit ꝙ ſup alijs a bñficio audit ſed in.c.veritas de dolo ⁊ contu.dicit ꝙ indiſtincte non audit ſed in omnibus habet pro confeſſo.d.abb.dicit ſe conſiderare ꝙ.d.c.rurſus.⁊.c.quicūqʒ nullā facit mentionem de beneficijs ſed tm̄ dicunt ꝙ nulla vox eorum penitus audiet ⁊ ſic innuunt ꝙ ſup crimine nō ſunt audiēdi quaſi iuris interpretatione habeant pro ꝯfeſſis ideo videt ꝙ nō pro quolibet delicto venit priuandus beneficio quia nō dʒ plus operi ficta ꝙ̄ vera confeſſio. Si enim fuiſſet cōfeſſus paruuʒ crimen non priuaretur.xvi.q.vij.c.alimentuʒ ideo diſtinguit. Aut cā pro qua excōmunicat eſt digna priuatione beneficij ipſo iure p ꝑſeuerantiā in excōmunicatione per annum erit priuatus ipſo iure. Aut eſt digna priuatione per ſententiam ⁊ tunc per lapſum anni non erit priuatus ipſo facto ſed opus erit ſnia ⁊ ſic reducit ad concordiam opi.ꝯrias. Aut illud delictum pro quo fuit excōmunicatus non inducit priuationem ipſo facto nec dat facultatē priuandi quia eſt paruum reſpectu priuationis ⁊ tunc nō erit priuatus per lapſum anni nec priuari debet. Sed imponet pena arbitraria ac ſi fuiſʒ vere confeſſus. Ex quo pena pro illo delicto non eſt in iure expreſſa alias illa imponeret. ¶ Nec obſtat ſi dicatur ꝙ ꝓ illo nouo delicto imponetur qꝛ ſtetit tanto tpe in excommunicatione ergo debet priuari qꝛ ſufficit ꝙ pro hoc delicto habeatur pro confeſſo. Non enim debet duplici pena cōteri.c.at ſi clerici.Ieo.nec pena debet ex pena procedere.c.qꝛ diuerſitatem de conceſ.preben.glo.in regula imputare li.vi.fatet tñ ꝙ ſi poſt lapſum anni adhuc ſtaret in excōmunicatione indurato corde ꝙ ex hoc nouo delicto contracto poſt ꝙ̄ fuit habitus pro confeſſo quia non caret ſcrupulo heretice prauitatis poterit ꝑuari beneficijs ⁊ ſic poteſt intelligi.c.cum bone de eta.⁊ quali.vbi ponderat ꝙ per terminum ſtet in ſuſpenſione ſeu excōmunicatione nō enim ſufficiebat ſolus annus ſicut cōmuniter ibi dicunt docto.
¶ Et ad predicta alle.gl.in.c.cū contumacia de heretibus.lib.vi.que dicit ꝙ in alijs criminibus ad hereſi ſtans in excōmunicatione p annum hꝫ pro ꝯuicto de illo crimine ⁊ optime facit iſte tex.in ar.ibi enim ſimplr habet pro cōuicto.⁊ ſi hoc procedit in crimine hereſis vbi non procedit ex preſūptione de facili vt in.c.ſfas de preſump.fortius procedit in alijs delictis ⁊ vnde ſurgit iſta tacita confeſſio ⁊ conuictio colligitur ex.c.nullus de preſumptio. conuicto.d.c.cum cōtumacia. Nam ex ſola contumacia quis preſumitur nocens ⁊ confiteri licet illa confeſſio nō ſufficiat ad condemnationem vt in.d.c.nullus ſed ſequuta poſtea excōmunicatione ⁊ data perſeuerantia per annum argumētatur illa preſumptio ⁊ efficitur vehemens vt in.d.c.cum contumacia ⁊ illa non ſufficit ad condemnationem argumen.c.afferte de preſumpti. Et ex his dicit haberi verum intellectum.d.c.rurſus.⁊.c.quicumqʒ glo.tamen in.c.contingit de dolo ⁊ contumacia.dicit ꝙ prefata capitula non habent locum quādo agitur mere ciuiliter vt per lapſum anni perdat ius ſuū ſed procedūt quādo agitur criminaliter vel ciuiliter de crimine in quo caſu maxima preſumptio ſurgit contra contumacem in odium criminis ita reſidet hic domi.abb. ¶ Pro certo iſte paſſus eſt dubitabilis nec eſt proprius locus hic enucleandi illum ſed in.c.cum bone de eta.⁊ qualita.⁊ in.c.veritatis de dolo ⁊ cōtumacia.⁊ in.c.tue vt lite non conteſta.⁊ in.d.c.vt contumacia ⁊ ſatis oneratum eſt iſtud c.in ſua materia. Sed vnum pōdero ꝙ forte tex.d.c.rurſus non loquitur in interpretatiue conuictis vel confeſſis immo videtur mihi ꝙ loquatur in clericis vere cōuictis ⁊ vere confeſſis quo caſu ſi contumaciter ſe abſentent ⁊ excommunicati perſeuerent per annum ꝙ ſi delictum illud erat priuatiōe dignum res eſt clara vt ſint priuati beneficio ſed ſi non erat priuatione dignum mihi videtur de iure dicen.ꝙ pp ꝯtumaciam ⁊ perſeuerātiam anni in excommunicatione ſint priuati beneficijs ⁊ moueor argu.tex.multum ſingul.ſm Dy.⁊ Bar.in.l.fulcinius.§.ſi.ex qui.cau.in poſ.ea.vbi pp nimiā ꝯtumaciam ꝯtumax priuatur re qua regulr priuari nō deberet. Ita dicamus in propoſito qꝛ eſt dare nimiā cōtumaciā ⁊ ꝯtemptum quēdā in iſto excōmunicato qꝛ videt ꝯtemnere claues eccl'ie pp huiōi ꝯtemptum priuatus eſt beneficio. Et pondero ad hoc tex.in.d.c.rurſus in ver.clericis cōuictis vel ꝯfeſ. vnde probat ibi tex.ꝙ clerici fuerūt ibi cōuicti vel cōfeſſi de crimine ⁊ abſentarūt ſe ⁊ pp hoc excommunicati ſunt dicitur ꝙ ſi per annuʒ durauerint in excommunicatione nulla vox eorum penitus audiatur. Nam illa verba excludunt eum ab omni defenſione ergo excludunt eum a purgatione criminis ⁊ a defenſione beneficij ſunt canon late ſententie vt probat illud verbum penitus ⁊ probatur in.c.ſedes in verbo penitus de reſcriptis ⁊ in.c.paſtoralis.§.qm̄ eod.titu.⁊ in.c.ex literis de offi.delega.⁊ in.l.qui aduacati.C.de poſtul.⁊ in hoc reputo illum caſuʒ ⁊ ſing.⁊ mirabilē ꝙ eo caſu quo delictū nō eſt priuatione dignuʒ ⁊ clericus p ꝯtumaciam ſe abſentat ⁊ pp hoc excōmunicat ⁊ perſeuerat p annū in excōicatione ⁊ fuit ꝯuictus vel ꝯfeſſus ꝙ ipſo facto eſt priuatus bñficio tenementi. ¶ Et inquātū iſte epo trahit cora cōcilio extra ſuā
135 diocesim.d.car.refert quēdā qōnē† pp deputauit quēdā rectorē in patronū ⁊ dedit ſibi ptātē ſpālē in certa ciuitate ducatus iſte exiſtens in terris patrimonij citat illos de ciuitate ducatus ⁊ vult cognoſcere de eorum cauſis videtur ꝙ poſſit p.c.nouit de offi.leg.vt legatus in quacunqʒ parte legationis exercet iuriſdi.in quoſcunqʒ de ſua legatione Feder.de ſe.conſil.cxlii.tenet contrarium qꝛ iſte de cauſis illius ciuitatis cognoſcit d iure ſpeciali ⁊ vt aliter non poteſt ergo eos trahere extra ſuam dioceſim niſi conſentiat ſic ⁊ alias nō poteſt quis cognoſcere d cauſis ſuorū ſubditoꝝ in alieno territorio etiaʒ cum licētia iudicis territorij vt no.p gl.in.c.vt litigantes de offi.ordi.li.vi.⁊ ar.c.quiſqꝫ.xi.q.i.ſed ad.c.nouit nō reſpōdet feder. Sed d.car.rñdet ꝙ leg.ibi habebat iuriſdi.vniformem in tota ſua legatione iſte autem non habebat vniformem ⁊ h videtur ſenſiſſe fede.inquantum dixit ꝙ cognoſcebat de cauſis illius ciuitatis iure ſpeciali ita reſidet.d.Car.hic
¶ Tu vero dicas eſſe attendendum verum illa ciuitas ducatus nimis diſtaret a loco vbi legatus teneret tribunal.quia tūc ſi citaret illos de illa ciuitate poſſet appellari ad ſuperiorem qꝛ deberet delegare cauſeʒ in loco partiuʒ vt parceret laboribus ⁊ ſumptibus ſubditoꝝ ad qđ tēdit oīa intētio legū.c.cordi de appel.li.vi.c.nōnulli.ff.de reſcrip.iſte eſt caſus multū ſingu.in.l.cum poſt ſniam .C.de ap.⁊ adduco vobis pe.d ancb.in.c.finē litibus.de do.⁊ ꝯtu.i.c.cū te d of.dle.⁊ i.d.c.nōnulli vide q̄ dixi ibi.
¶ Item

a ¶ Pro ꝯfeſſo. Adde ad materiaʒ oēs ſcribētes poſt ſolēnē gl.in.c.i.de do.⁊ contu.in vi.⁊ in.c.ꝙrelā de ꝑcu.⁊ in c.ꝯſtitutus de ſen.excō.i vi.⁊ intellige iſtā cōcluſiones eē veram ēt in ſpecto cōtumace.vt tenēt doct.poſt bald.in.l.iii.in.v.not.C.de ꝓcurat. Elidit tñ ope exceptionis vt.ō.i ꝙ̄pluribus aliis ꝯpoſtillis dixi mꝰ vbi oīno videto.

136 ¶ †Item dicit etiam ibi.d.Cardi.ꝙ ſolus papa priuat
epiſcopū ⁊ nō cōciliū prouinciale.iij.q.vi.c.accuſatus.c.
multū ſtupeo.c.biduū.⁊.c.quia ſecus dicit ſi fuiſſet cōci
liū gn̄ale cū ibi pſit papa vel alius eius cōmiſſarius lꝫ qn̄qꝫ
euenire poſſit ꝙ nemo ſit ibi pſidēs ſicut in cōcilio cōſtā
tieñ i quo erat tūc tpe ipſe.d.car.cā tollēdi ſciſma ⁊ vt ec
cle.q̄ erat diuiſa ſub pl̄ribus app.ſonc.pōtificib⁹ poneret̄
ſub vno ſo ⁊ indubitato papa pp quā cāꝫ ibi erat cōgre
gata pp eccliā vlꝫ.Si aūt fuiſſet cōciliū ꝓuinciale tunc
potuiſſꝫ ꝓuari a papa nec ꝓcedit ar.a ꝯtrio ſenſu.Ex quo
ꝯtrā repit̄ in ſore expſſum dicit ēt ꝙ cōciliū ꝓuinciale lꝫ
nō poſſit deponere epm̄ tñ pōt ꝓnūciare deponēdū ⁊ re
fert ſe tenuiſſe in.c.trāſmiſſaꝫ de ele.⁊ in.c.i.de of.dele.⁊
ſic.d.car.cōmētaſſet iſtō.c.erat i cōcilio cōſtātieñ. ¶ Sꝫ
d.an.refert gl.ij.q.vi.c.biduū.ver.ſi qd̄e tenere iſtā ptē
ꝙ cōciliū ꝓuinciale pōt ꝓnūciare epm̄ deponēdū lꝫ non
poſſit illū deponere ⁊ refert ita tenere archi.in.d.c.accu
ſatus.iij.q.vi.lꝫ ipſe tꝫ ꝯtriū.Nā.d.c.accuſatus ſolū reſer
uat cōcilio cognitionē ⁊ ita.d.c.quāuis.⁊.d.c.multū ſtu
peo ⁊ ꝓhibet̄ oīa deciſio. ¶ Nō ob.ſiſe qd̄ alle.gl.de p̄
ſide in.l.i.§.deportatos.ff.de le.iij.vbi pſes nō pōt depor
tare aliquē ad inſulā.Et nihilominus pōt ꝓnūciare quē
deportādū qꝛ rn̄det ꝙ in pſide nō deficit ptās ꝓnūciādi
ſed dūtaxat deficit ptās exequēdi qꝛ nō hꝫ inſulā quā aſſi
gnet deportādo ſed in caſu iſto deficit ptās ꝯdēnādi ⁊ ꝓ
nūciādi ex eo qꝛ cā aut pſona nō eſt ſubiecta quo ad hūc
caſuꝫ ⁊ iſtā ptē ſeqt̄ h̄ diſcipulus eius Jo.de imo.p certo
nō eēnt voluēda terga.d.an.⁊ ꝯtēnere decus iuriſ vt fue
rūt gloſatores.iō nu bi vr̄ ꝙ gl.dixerit verius ⁊ pōdero
c.accuſatus.⁊.c.multū.⁊.c.quāuis ⁊ alia iura q̄ dicunt
ꝙ conciliū ꝓuinciale nō pōt diffinire epm̄ diffiniri.Stat
difficultas in hoc ſi ꝓnunciare epm̄ deponendū eſt diffini
re.Et pro certo mihi vr̄ dicen.ꝙ non ⁊ ſic ſeqt̄ ꝙ poterit
ita cōciliū pronunciare.Nā aliud eſt publicare bona ali
cuius ⁊ aliud eſt ꝓnūciare publicāda ⁊ aliō eſt quē mit
tere in poſ.⁊ aliud eſt ꝓnunciare quē mittēdū in poſ.Et
aliud eſt reſtituere ⁊ aliud ꝓnunciare quē reſtituendum
.l.i.C.ſi aduer.liber.ita refert bal.poſt Cy.⁊ alios ibi ⁊
137 refert Jaco.de are.ex illo tex.dixiſſe†ꝙ ſi ptās in fine ſui
officij nō poſſit cançellare aliquē de banno tñ poteſt pro
nūciare illū cançellandum de bāno.Et p iſtud videt̄ con
fundi illa rn̄ſio data p.d.an.ad.l.i.§.deportatos qꝛ ex di
ſpoſitione ſtatuti deficit ptās cançellādi de bāno ⁊ nihil
ominus pronunciat quē cançellandum.Et adduco Jo.
an.in.c.ſi.ꝫ.de offi.le.vbi gl.dicit ꝙ legatus de latere nō
poteſt deponere epiſcopū Joā.an.ibi dicit ꝙ poteſt pro
nonciare illū deponēdū.Ecce qualiter ꝙ vbi deficit ptās
deponendi nihilominus pronūciare poteſt quē deponen
dū.Nā iſta duo differunt qꝛ deponere ſtatim trahit ſecū
executionē ſed pronunciare deponendū eſt preambulum
ad futurā depoſitionē. ¶ Et adduco ſiſe qd̄ voluit bal.
ibi ꝙ nō poteſt compromitti an aliquis ſit reſtituendus
allegat eleg.gl.in.l.ſi.C.vbi ⁊ apud quē a ēt dicit ꝙ qn̄
iudex pronūciat quē deponendū ferunt̄ due ſnīe de neceſ
ſitate vna que ioꝫ lata eſt alia que ſubſequit̄ que erit ſnīa
finalis ⁊ diffinitiua ⁊ gl.illā ſequit̄ pe.de ancb.in illo.c.
i.⁊ pro ea alle.ꝙ no.in.l.iubere.ff.de iuriſdi.om.iu.Et lꝫ
d.an.h̄ reprehendat illā poſtea tñ in.d.c.i.tranſiuit cū il
la gl.lꝫ remittat ſe ad h̄ nor.⁊ idem fecit ibi Jo.de imo.
ſed cū illa glo.tranſit.d.abb.in.d.c.Et adduci pōt ratio
valde difficilis vꝫ concilio prouinciali eſt prohibita diffi
nitio.c.accuſatus cū ſi.iij.q.vi.Sed iſta ſnīa nō eſt diffini
tiua ꝓnūcio epm̄ deponendum ergo ſequit̄ ꝙ nō eſt pro
hibitū cōciliū ferre talem ſnīam ⁊ ad hoc adduco bal.in
.l.ꝙ iudex.C.de ſen.interlo.om.iudi.⁊ bene faciat ꝙ vo
luit ang.in.l.i.ff.de re iudi. ¶ Preterea adduci pōt ra
tio incōuincibilis actus actiuoꝝ ſunt in patiēte hn̄ diſpo
ſito ph̄s in.ij.de aia tex in.c.venerabilē de elec.li.vi.cum
ſi.Et regulā habemus ꝙ de quacūqꝫ re iudex cognouit
de ea ꝓnūciare dꝫ.l.de qua re.ff.de iud.c.i.de ord.cogni.

Sed conciliū ꝓuinciale poteſt cognoſcere de cauſa de
poſitionis epi̅ vt in dictis iuribus.ḡ pōt ꝓnunciare epm̄
deponendꝫ lꝫ.n.nō poſſit diffinire ⁊ deponere nihilomi
nus ꝓnunciabit taliter qualiter cognouit ⁊ iō ꝓnuncia
bit illū deponēdꝫ.Et p hoc tollit̄ illa rn̄ſio.d.an.ꝙ lꝫ in
preſide ſit ptās cognoſcēdi ⁊ ꝓnūciandi tñ ſecus eſt in cō
cilio ꝓuinciali ⁊ iſtud nō recte ꝓcedit in cōcilio ꝓuincia
li qꝛ lꝫ nō hēat ptātē diffiniēdi tñ hꝫ ptātē cognoſcēdi ſed
ſnīa ſi ſit lata ſic nō eſt diffinitiua.ergo nō ꝓhibet̄ ita pro
138 nūciare ⁊ iſta mētī ꝯmēda. ¶ †Querit pe.abb.egidius
ſi qs poſſit abſolui ab excōicatione abſente aduerſario ⁊
nō citato Jo.an.⁊.d.car.remittunt ſe ad dicta in.c.qua
fronte de app.bal.h̄ refert Jo.an.dicere ibi ꝙ tꝫ abſolu
tio ſi iudex non iuſte fecit nec mīꝝ qꝛ ſepe iudex facit ali
n quid motu ꝓprio ⁊ ex ꝓpria cōſcia vbi nō reqrit̄ citatio
alle.no.in.l.iij.§.cā cognita.ff.de bo.poſ.ti.gn̄ali quā gl.
139 dicit alibi nō reperiri ex quo dicto infert bal.†ꝙ carcera
tus ad meā petitionē nō pōt relaxari me nō citato.ſecus
ſi eſſet carceratus motu ꝓprio iudicis alleg.l.ſi qs vxori
§.ſi ſeruū fugitiuū.ff.de furtis.Tu limita niſi fuiſſet car
ceratus d̄ ſcō qꝛ d̄ ſcō excarcerādus eēt ſin.ē gl.i.l.cū mi
nor.ff.de euic.ego ſupioribus diebus conſului in ciuitate
regia in quadā bulla papali i qua papa onerauerat con
ſciam executoris q executus erat cōtēta in bulla ſine cita
tione alicuius.Opponebat̄ executionē fore nullā nihilo
minus cōſului ꝯtriū ⁊ adducebā i idiuiduo bal.in.l.cer.
140 C.vn̄ cog.†vbi dicit ꝙ qn̄ cōſcie iudicis cōmittit̄ aliqd
agēdū ipſe pōt illud pficere ſine citatiōe alicuius alle.gl.
ſin.d.l.iij.§.cā cognita.idē voluit h̄ adde iſtud ad ea q̄ di
xi in.c.ne initoris ⁊ adde iſtō de pſti.Aduerte ēt qꝛ bal.
h̄ colligit ꝙ ſi iſtud.c.loqt̄ in criminali ꝓbat ꝙ qs nō pōt
renūciare defenſioni vt eſt gl.ſin.in.l.pactū inter hr̄des.
ff.de pac.ipſe ſoluit ꝙ loqt̄ in defenſionib⁹ facti q̄ ſapiūt
141 innocentiā.l.i.§.ſi qs vltro.ff.de q̄ſti.dicit ēt bal.†ſtatuto
cauet̄ ꝙ bānitus poſſit ipune occidi an exceptio bāni ſit
q̄dā inocētia an ſit ſubterfugiū dlinquētis.Et diſtingnit
hoc mō aut hr̄ ꝯſideratio ad delictuꝫ ⁊ talis exceptio nō
ſapit inocētiā qꝛ homicidiū nō pōt eē ſine imūdicia.Sꝫ
ſi hr̄ cōſideratio ad penā tūc ſapit innocētiā ex quo ſtatu
tū illud permittit.l.ſeruus.C.de his q ad eccl̄.ꝯfug.l.i.§.
ꝙ aūt ff.de alea.⁊ putat nō poſſe renūciari huic ſtatuto
qꝛ ꝓncipalr̄ eſt introductū in fauorē publ.Tu adde ꝙ ſi
occidēs bānitū occidat illū zelo iuſticie ⁊ nō priuato odio
ꝙ iſta exceptio bāni parit innocētiā nō ſolū quo ad deli
ctū qꝛ ſcriptum eſt non pmittas maleficos viuere ſuper
terram.xxiij.q.v.c.nō eſt crudelis ⁊.q.ij.obijcit̄ ⁊ exodi.
xxij.c.⁊ iſto mō nō recte loqt̄ bal.aut occidit odio pri
uato ⁊ nō zelo iuſticie ⁊ tūc procedat diſtinctio bal.Ad
de etiam ꝙ inquantum vult ꝙ illi ſtatuto renunciari nō
poſſit mirandū eſt ꝙ nō viderit glo.in.l.i.ff.de dolo.quā
angel.reputat ſingu.in.l.iuriſgen.§.ſi paciſcar.ff.de pac.
142 ¶ †Querit ēt h̄ bal.vtrū vna ciuitas poſſit ſe alteri ciui
tati ſubijcere ⁊ decidit ꝙ ſi ciuitas nō recognoſcit ſupe
riorem nec eſt ſpes ꝙ ei poſſit dominari ꝙ poteſt ſubijce
re ſe ei qui eam poſſit regere ⁊ tueri ⁊ hoc pōt de iure nā
lꝫ quo tutella de ſuo corpore eſt pmiſſa vnicuiqꝫ l.vt vim
ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ p iſtā rōnē dicit ꝙ multa regna ſūt ho
die q̄ nō ſūt ſub impatore cui de iure ſubeſt orbis ſi aūt ē
ſpes ꝙ ipator poſſit regere ⁊ gubernare ⁊ iſta ſpes ſit in
aliquo appatu tūc nō pōt ſubijcere ſe ſine licētia ipatoris
Nā ipator ſp vr̄ excipi qꝛ ſuprema ptās nō recipit legem
ab inferiore.c.i.§.ſi.de pac.iur.fir.tamen Jo.an.indiſtin
cte tenet partē negatiuā quā tenuit Hoſtiē.in.c.ſi.ꝫ.eo.⁊
ita voluit Joā.an.⁊ archi.in.c.preſidētes de hr̄icis lib.
vi.de hoc dicet̄ in.c.ſi.ꝫ.eo.vbi erit locus accōmodatus.
Et tamen idem bal.in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.⁊ iur.tenu
it indiſtincte dictum Hoſti.⁊ alle.Jo.an.in.c.fundamē
ta de ele.li.vi. ¶ Et inquātū ſupius tenui ꝙ pſes dꝫ cita
ri adduco vobis bar.ad quē nemo aduertit i.l.nec qcꝫ
§.vbi decretū.ff.d̄ of.ꝓcōſul.vbi dic̄ ꝙ ſnīa dꝫ ferri pſite ⁊

n ¶ Cōſcientia.
Adde ad iſtaꝫ
no.ꝯclōnē bal
dū.in.l.certū i
ij.col.in ver.⁊
idē ē qn̄.C.vn̄
cog.ia.⁊ lud.
roma.in rub.ꝫ
arbi.in.ij.colū.
⁊ lanfra.egre
gie ſcribētem i
tractatu de ar
bi.vij.parte.q.
plul.

citata pte ⁊ ad hoc alle.l.de vnoquoqʒ.ff.de re iudic.Et
pro certo hac nocte letatus eſt aius meˀ qꝛ ego illū itelle
143 ctū vedi ad illá.l.ď vnoquoqʒ.ℭ †Querit ēt ħ bal. vtrū
iuriſdi.ꝓgeť ad heredē ⁊ dicit ꝙ ſi qdē eſt iuriſdi.gſio
ſa,pcedēs;ex nā pr̄is ⁊ radice parentū rāqʒ ex gn̄ali thoro
trāſit ad poſteros ſuos .in regen.c.lʒ de voto ⁊ ſi moriēte
rege erat in vtero ⁊ ēt ſi erat demēs dū tñ hēret gnqʒ ſen
ſus corpis ⁊ nō eēt mōſtruoſus nā mōſtrū nō ſuccedit in
regnū.c.grādi de ſup.neg.pla.in vi.⁊ in.c.i.in titu.an ſur
dus mutus vel alteri pfectus in vſi.feud.⁊ no.in ꝓhe.hu
ius.Si aūt eſt iuriſdi.accidētalis ⁊ nō oriētalis in ea nō
ſuccedit heres ēt filius niſi ex cōſuetudine vel ex priuile/
gio qꝛ nō eſt eadē pſona pr̄is ⁊ filij i prudētia nec in fide
imo a cōiter accidētibus nimis ſapiētes gn̄ant ſtolidos
vt pʒ in geroboā filio ſalomonis iōqʒ iuram̄.fidelitatū re
nouanť a filijs qꝛ neſcimus q̄les ſint futuri porro pruden
tie virtutes nō ſūt ex radice ſʒ ex animi virtute.l.cuiˀ bo/
nis.ff.de cur.fur.d.c.grādi no.in.l.tutella.ff.de tutel.ita ħ
reſidet.ℭ Tu adde eūdē bal.in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.
⁊ iu.vbi dicit ꝙ ſp fuit ⁊ erit ꝙ p̄mogenitus ſuccedit in
regno fallit in rege romanoꝝ qꝛ dʒ obtinere monarchiā
⁊ iō eligēdus ē ⁊ ꝓbādus a papa.c.lʒ de voto.c.p venera
bilē de ele.Nā ſi p ſucceſſionē iret indignū eēt regnū regi
forte a pupillo vł mſiere.d.l.cuiˀ bōis ⁊ ſi naſcať nec ap/
pet ordo naſcendi.vterqʒ erit rex.l.diui ffes.ff.de iure pa
tro.ſed tu adde qꝛ ɔ̄triū ꝓbať in.c.moyſes.viij.q.i.vbi ꝓ/
bať ꝙ regnū deferť electione ⁊ legi vitā illuſtriſſimi pnci
pis ſerui dei ducis philippi marie memorie,p certo nō de
lēde ducis.Moi ꝙ cū eſſet annoꝝ etatis ferme nouē ⁊
vnus cū fr̄e ſuo p̄mogenito accederēt ad eoꝝ genitorē du
cē Galeaciū ferť p̄fatū Galeaciū p̄rem deteſtatū cōſuetu
dinē qua regnū deferť p̄mogenito ⁊ videmus p̄ncipes
gētiliū acqrere regna p electionē ⁊ nō p ſucceſſionē ⁊ in
p̄ficiť in regno quē ppľus elegit ſed eligit tñ vnū de filijs
regis defūcti.ℭ Et ēt pondera qꝛ arch.in.d.c.moyſes
dicit ꝙ de cōſuetudine ē ꝙ regnū deferať p ſucceſſionē ⁊
nō p electionē ⁊ iō nō recte vł dicere bal.ꝙ de iuregētiū
deferť p ſucceſſionē,nec vł eē hōs rō diuerſitatis ꝙ ſi pu/
pillus aut mulier nō poſſint ſuccedē in monarchia orbis
ꝙ nihilominus ſuccedāt in regnū.Nā ſicut ipator eſt mo
narcha in orbe ita ⁊ rex ē monarca in ſuo regno ⁊ iō ap
portat coronā q̄ eſt in forma ſpica ad denotādū ꝙ ē mo/
narcha ſolus in regno ſuo vt no.in.d.c.lʒ.de voto.Et iō
ſupremˀ deus minabať ppľo iudaico dabo vobis reges
pueros nec loqť de monarcha totius orbis ſʒ loqť de mo
narcha ppľi iudaici.Et ad p̄dicta vide q̄ hńť i.l.ipialē.§.
p̄terea ducatus de ꝓhi.ali.feu.p fed.vbi ꝓbať ꝙ ſucceſſio
ne deferunť hmōi dignitates regales.ℭ Et i ɔ̄triū adda
ci poſſet.c.i.de alie.feud.vide tñ ꝙ voluit andr.de yſ.in
c.i.de feud.marchie vbi talē dedit diſtinctionē aliq̄n dux
creať vt hēat ſolā adminiſtrationē in ducatu aut i regno
⁊ tūc electiōe nō ſucceſſione deferť qꝛ officia deferunť in
duſtria ⁊ nō ſucceſſione vt.d.l.cuius bonis ⁊ ita ꝓcedat
c.i.de feu.alie.⁊ pōt poni exēplū in duce certo quē elegit
ſereniſſimus dn̄atus venetoꝝ.Aliq̄n creať dux vel rex vt
hēat ppriētatē in iuriſdictiōe ⁊ tūc vł ꝙ deferať ſucceſſio
ne ⁊ ita intelligať.d.§.p̄terea ducatus.Sʒ p certo iſtō vł
valde dubiū.Ego circa hoc nō apponā os ſupra celū aſt
ſup iſto paſſu nō extēdo fimbrias.ℭ †Adde ēt inquātū
dicit ꝙ a cōiter accidētibus ſapiētes viri gn̄ant filios ſto
lidos ⁊ fuit ħ doctrina dātis poete clariſſimi.Sʒ ꝓ certo
144 ɔ̄triū vł de iure verius qd demōſtro ħ medio.†Nā eſt vis
a inſcita rebˀ ex ſilibus ſilia ꝓcreans Teſte ꝓhoinˀ p̄mo de
gn̄atiōe ⁊ corruptiōe ⁊ no.in.c.ius nāle.i.di.§ ſeqť ꝙ q̄/
lis fuerit pr̄ talis p̄ſumiť eſſe filius ⁊ demōſtro ēt rōne vi
ua de iure gētiūˀ ſeu nāli iubemur pere parētibus nr̄is.l.
vt vim.ff.de inſti.⁊ iu.l.veluti.e.ti.§ ſeqť ꝙ q̄lis fuit pr̄ p̄
ſumiť eē filius ex quo de iure nature teneť pere ſibi ⁊ p il/
lūˀ tex.pulchre dixit bar.in tractatu de guelfis ⁊ gebelli/
145 nis †ꝙ natus in villj p̄ria p̄ſumiť eē vilis vt p̄ria ſua ⁊ ſic

ciat tex.in.l.ꝙ ſi noluit.§.q mācipiū.ff.de edil.edic.vbi fili
us p̄ſumiť aſſimilari p̄ri in bonitate ⁊ eidē in malicia ⁊
gl.ibi colligit ex tex.ſepe ſolet ſilius ſilis eſſe pr̄i.Ergo ſe
qtur ꝙ a cōiter accidētibus ſapiētes viri gn̄ant filios ſa/
piētes faciat ꝙ in ſili voluit ang.in.l.ſi fugitiui.C.de ſer/
uis fug.Faciat ꝙ elle gāter ſcribit hūani eloquij auctor
Liuius de.ij.bello punico i p̄n.vbi narrat ꝙ cū amilchar
cartaginēſis ſupmus fuerit armoꝝ p̄nceps nō minus cla
ruit i re bellica Hānibal natus ex eo.⁊ ſcribiť apđ cice
ronē i officijs ꝙ multi vt de ſcipiōe dixerim q ad eas lau/
des q̄s a parētibus acceperāt addiderūt ēt ſuas ⁊ adduci
poſſet ď modernis exēplū.nā excellētiſſimus p̄nceps phi
lippus maria dux Moi ⁊ virtute ⁊ gr̄a prudēs ſilis ge/
nitori duci Galeacio.Nōne legimˀ rayne.de forli.ſūmū
in iure virū ꝓcreaſſe argētinū filiū q etate ſua oēs coeta/
neos i hac ciuili ſapia ſupauit ⁊ lōge excelluit vidimˀ ia
eo.picéninū potētiſſimū armoꝝ ducē ſupaſſe pr̄ez armis
fide ⁊ victoria ⁊ Illuſt.Joannē bēti.ſm virtute bellica
prudētia ⁊ ſapia hānibalē p̄claꝝ genitorē ⁊ alios añceſ/
ſores longe añcedē.multa adduci poſſent exēpla qnimo
dixit gl.ſing.in.c.nūq̄.lvi.di.ꝙ ex vilibus parētibus na
ſcunť ſūma virtute p̄dicti ⁊ ſcribiť i p̄ma tragedia.Nobi
les aūi nō ſūt mihi ſʒ clara virtus ⁊ p ɔ̄ñs illa ɔ̄clō bal.
146 cū honorificētia ſua nō vł de iure vera.†Querit ēt ħ bal.
ꝙ eſt maius an excōicatio an miſſio in verā poſſeſſionē ⁊
arguit ꝙ excōicatio p id ꝙ hr̄ inſti.de capite dimi.§.mi/
nor poſtea voluit terga arguēdo in ɔ̄triū qꝛ i miſſione cō
ſequutiua vere poſſeſſionis reqriť trina citatio vel pēpto
ria vt no.in.l.ſi finita.§.iulianus.ff.de dā.infe.⁊ in.l.pn̄ſi
.C.de his q ad eccľ.cōfu.lʒ tedialis ꝙ poſſit ex vna ɔ̄tu/
macia fulminari.l.i.ff.ſi qs in ius di.nō obtē.dicit tñ ꝙ iſtuʒ
paſſum alibi declarabit qꝛ ſatis eſt dcm̄ in ħ capl̄o p ho/
nore p̄ncipij ſm eū.ℭ Tu adde ꝙ male decidit ⁊ ꝙ ex/
cōicatio ſit maius adduco.c.tue vt lit.nō cōte.vbi habeť
ꝙ prius dʒ deueniri ad poſſeſſionē in mittendū q̄ ad ex/
cōicandū ergo maius eſt excōicari q̄ mittere in poſſeſſio
neʒ.Scđo adduco qd hr̄ in.l.iij.§.p̄terea ⁊ qd belliſſime
voluit ibi bar.ff.de ſuſp.tut.vbi per prius capiēda ſūt bo
na q̄ reſtringēde pſone ⁊ per excōicationē deſtringitur
anima ergo multo fortius nō eſt deueniēdū ad illā diſtri
ctionē.Tertio nō eſt dare maiorem penā q̄ verſari inter
hoīes ⁊ hoīum carere comercio.l.hi q.C.de appel.Sed
excōicatio operať hmōi effectuʒ ergo maius eſt excōica
re.ℭ Quarto per excōicationē aboleť pſona qꝛ excōica
tus citius moriť vt no.in.c.qua fronte de app.⁊.xi.q.iij.
c.qꝛ epi.§ grauius eſt excōicare.ℭ Quinto adduco qd
voluit Hoſtiē.in.d.c.tue vbi dixit ꝙ habens bona nō dʒ
excōicari qꝛ per prius capienda ſunt bona q̄ incipiēduʒ
ab excōicatione ⁊ licet illud dictū mordeať ibi a ſcriben
tibus tñ ſatis procedit de honeſtate.Itē qꝛ docto.appro
bāt ibi grauius eſſe excōmunicari q̄ capere bona ergo.
ℭ Sexto per excōicationē afficiť anima ſed p verā poſ/
ſeſſionē debiliťať patrimonium faciat qd habeť in.c.i.de
b ſentē.excom.in vi.ſed anima p̄ſtantior eſt ergo p̄ferēda[b]
c.cū infirmitas de pe.⁊ re.l.ſancimus.C.de ſacro ſan.ec/
cle.Nam bona iſta tpalia viliſſima ſūt vt apud Lucanū
in.iij.Sed pars viliſſima rerū certamen mouiſtis opes ⁊
apud Senecā in p̄ma epiſtola.ℭ Septimo faciat quia
excōicatio ⁊ deportatio eqperanť ſingul.eſt glo.inſtitu.
de cap.dimi.§.minor ergo.ℭ Et faciat etiā coercio p/
ſone minima maior eſt oi pena pecuniaria.l.in ſeruoꝝ.ff.
de penis ſed p excōicationē pimiť aīa ergo ſeqť ꝙ graui
us eſt excōicari ⁊ iō lex appellat excōicationē acrimoniā
vt in.l.plʒ.C.de ſac.ſanc.eccle.⁊ iſtud mihi videť de iure
verius.Et p̄ſta ſit finis ɔ̄mēto huius elegātiſſime decre
talis ſi qd boni indignus ego dixerim nobis deus ħ ocia
fecit cui gr̄as ſm paruitatē meā refero.Si qd aūt rep̄hē
ſione dignū dixerim imputeť paruulo ingenio meo quia
vt hoīes quotidie erramus ſolus deus verax oīs homo
mendax dixit propheta clariſſimus.

Decernimus.

a ℭ Philoſo/
pho.vide ad ħ
q.ď.i rub:.nu.
xxx.ad ſtoma
chum de mete
phi.dixim˙.⁊
in p̄ huiˀ in ple
riſqʒ locis.

b ℭ P̄eferen
da.Adde ſpec.
in titu.de in in
teg.reſti i vlti.
volu.in p̄n.vſ.
ſed qd de mer/
catore ⁊ in tit.
de depo.§.ix.
tangendū eſt.
ver.Itē nota.
⁊ tanti facien
da eſt aīa ꝙ ip
ſius fauoꝝ re/
nūciari ſi p̄t vt
tʒ bal.i.l.ij.l.i.
no.C.ď vſu.⁊
fruc.lega.pro
quo vide text.i
c.matheus de
ſymo.

Decernimus. Non ſum/
mat p Jo.
a an. Sʒ pōt ſic ſūmari. layci eccleſiaſti/
d ca negocia tractare non debent ſʒ p̄la
torum iudicio diſponunt. h.d. ſm do.
an. bal. do. abb. ⁊ Jo. de imo. ⁊ hʒ tria
dicta ſe ſumancia ſm ibi epiſcopi. ter/
tiū ibi nec pp. ¶ Pro certo iſtō ſum/
mariū nō exuiſcerat totū hūc tex. ⁊ ēt apponit eadeʒ v̄ba
q̄ apponunt in tex. quo caſu nō pōt recte dici ſūmariū. ſō
ego ꝯſidero tex. i. l. ſi aula i v̄. ſi cū p̄rioribus tractatū ha
buiſſes facile cognoſceres. C. de ige. ma. vbi probat ꝙ tra
ctatus ideʒ ē qd̄ ꝯſiliū ⁊ ibi bal. colligit ꝙ ꝯſiliū ē hn̄duʒ
a p̄ciorib⁹ ⁊ adduco tex. in. c. tua ꝯūcta gl. ſua i v̄. tracta
1 m ō bis q̄ ſi. a p̄ela. q̄ dicit ꝙ tractatus ē qn̄ multitudo
ꝯgregat ⁊ quilibet dic ꝙ ſibi v̄r mō i propoſito nr̄o tra/
ctare negocia eccl̄aſtica layci nō p̄ſumant ſequitur ꝙ nō
debent neduʒ iudicare ſuper negocijs eccl̄iaſticis nec etiā
conſulere. ¶ Et ideo ego ſūmo ſic layci cās eccl̄iaſticas
examinare non debent. h.d. p̄mo. Nec p̄lati ad laycoꝝ
iudicium cās eccleſiaſticas maxime ſpūales debent deci/
dere. h.d. ſo. Nec eis prohibentibus iuſti miniſtrāda diſ
cedere. h.d. tene menti qꝛ iſta latuerunt magnos iuris do
2 oo. ¶ No. ibi decernimus qꝛ dicit fran. vercel. ꝙ iſto v̄/
bo vtuntur iura cuʒ decidunt caſus non dubios vt h. Sta
tuimus vtunt qn̄ ius nouū producūt. Innouamus cuʒ in
nouat antiquū do. car. dic ꝙ decernimus ⁊ ſtatuim⁹ ideʒ
ſignificant ⁊ important nouum ius qn̄qʒ tn̄ decernimus
nō iportat nouū ius ſed antiquum declarat. c. ad audiētī
am de cler. non reſi. c. cū olim de priuil. de verbo innoua/
mus allegat. c. ij. de treug. ⁊ pa. Et ad predicta quotidie
allegat iſte tex. ſʒ cū de v̄bo cēſemus allegat cle. i. §. ſec⁹
in glo. ij. q̄ dicit ꝙ non ſp̄ importat ius nouuʒ. ita reſidet
do. cardi. ¶ Sed do. abb. hic in ſi. dicit ꝙ dʒ attendi ma
teria ſubiecta qꝛ ſi ē noua importat illud nouū Si eſt an/
tiqua importat illud antiquū allegat gl. in. d. c. i. ⁊ ꝙ hr̄.
xi. q. iij. rogo ⁊ i. di. c. humanum genus ⁊ cle. exiui. de v̄
bo. ſig. Si v̄o materia eſt dubia recurrit ad propriū ſigni
ficatum verborū vt in ſimili no. bald. in. l. oēs populi. ff. d
iuſti. ⁊ iu. vel qꝛ in iure hoc hr̄ vel ex diffinitione vel ethy/
mologia ſi diffinitioni non ꝯdicat. l. i. ff. de teſta. c. cuʒ ſm
de preben. Et placet ſibi dictū do. car. ſicut de v̄bo cēſem⁹
vt voluit gl. in. d. cle. i. ⁊ ſic ſentit do. abb. ꝙ v̄bum decer
b nimus eſt noui iure introductoriuʒ.[b] ſed ipſe de hoc nihil
allegat ſicut nec allegat do. cardi. ¶ Pro certo ego du
bito qꝛ. d. car. in. c. ad audiētiā de cler. non reſi. dicit ꝙ v̄/
bum decerno non inducit nouum ius ⁊ allegat no. h Jo.
de imo. ibi dicit ꝙ h notat ꝯtrariū. Quid dicemus pōde
ra ſubtiliter qꝛ cum franciſcus ⁊ Jo. an. dn̄t ꝙ iſta decre
talis decidit caſum indubitatū vt in. c. eccl̄ia. de conſti. ſi/
le tex. loquitur qn̄ laycus imperioſe faciebat ſtatutum ſu
per rebus eccle. fauorabile quo caſu ſapit iuriſdtī. vt ibi.
Modo in caſu nr̄o nō loqtur iſte tex. qn̄ layci tractāt cau
ſas eccleſiaſticas per viam ſuperioritatis qꝛ prebere tra/
ctatuʒ ⁊ conſilium in eccleſiaſticis negocijs non eſt p̄ſta
re auctoritatem ⁊ ſupioritatem. l. ſi ꝯuenerit. ff. de re iu. c.
ſi pro debilitate. de of. dele. vn̄ in antiq compillatiōe erat
appoſitū v̄bū terminare ⁊ iſtud hn̄ ſapit caſum indubita
tum vt in. d. c. eccl̄ſa ſed in hac ꝯpillatione fuit detractum
3 illud verbum termiare ⁊ appoſitū v̄bum ꝉtractare ꝙ eſt
min⁹ q̄ꝫ terminare. ⁊ in hoc dico ꝙ iſtud v̄buʒ decernim⁹
ſapit nouitatē ⁊ ē iuriſditionis itroductoriuʒ quo ad iſtō
p̄mum r̄nſum ⁊ vide. c. q̄ꝫto de viſur. in v̄. decernimus vbi
iportat nouū ius tene mēti qꝛ maximi canonum p̄fes iſta
ignorarūt. ⁊ iſta adde ad ea q̄ dixi in. c. ſedes de reſcri. vi/
de qd̄ hr̄ in. l. decernimus. C. de ſa. ſan. eccle. ⁊ i. c. decerni
mus de ſen. excō. lib. vi. Jeſus xp̄s laudet i ſecula. ¶ De
verbo aūt ſtatuimus inq̄ꝫtuʒ dicit do. car. ꝙ inducit ius
nouū. Ego allego tex. cum glo. in. c. ſtatuimus de elec. li.
vi. cle. ſi. in ver. ſtatuimus de reſcrip. Facit. c. vt debitus d
bitus de apel. in v̄. ſtatuimus ⁊ ibi. d. car. Et d v̄bo volu/
mus dic ꝙ iportat nouū ius glo ē in cle. i. de re. permu. ⁊
in cle. i. de cēſi. ⁊ in. cle. ſi. d of. vica. ⁊ in. c. ij. de v̄. ſig. li. vi.
4 ¶ ꝉNota ibi layci tractare ꝙ regulariter eſt prohibit⁹
omnis tractatus laycis in cāis eccleſiaſticis. vn̄ nec p̄nci/
paliter alſ poſſunt ſe ipedire de cauſis eccleſiaſticis ⁊ p
iſtud v̄bum ita latū dico ꝙ ampliant iura antiqua puta.
c. eccl̄. vt lite pen. c. bene q̄dem. xcvi. di. c. ecc. ſancte marie
d ꝯſtit. ⁊ ſiſta ⁊ ꝯfundit dictū bal. in. l. i. C. de ꝯfeſ. i. x. col.
5 vbi dicit ꝉꝙ arbiter pōt pronūciare icidenter ſup reſpūa
li qꝛ h eſt caſus ꝯ̄ euʒ. Dico ēt ꝯfundi dictū bal. h q dic ꝙ
poterit eē laycus arbitrator in cā ſpūali ſicut pōt eē ꝑ ſo/
neta ⁊ amicabilis ꝯpoſitor vt. l. ſi de meis. §. recepiſſe. ff.
de ar. niſi arbitrariū iſi ſapet ſymoniā. c. niſi de preben. qꝛ
pro certo caſus eſt h ꝯ̄ eum exa ēt voluit do. abb. ſiculus
in. c. ꝯtingit de arbi. ⁊ allegat iſtū tex. ⁊ ita ēt ꝯſuluit do.
lu. ro. vt ipſe refert in. l. ticia. ff. ſo. ma. null⁹ coꝝ vidit bal.
h tenētem ꝯ̄riuʒ. ¶ Dico ēt ꝯfundi dictū bal. p iſtū tex. i
c. i. ꝯti. de ꝯtrouer. inueſt. in vſibus feu. vbi dicit fuiſſe qd̄
6 nē de facto. ꝉAn in laycū arbitratorē potuiſſet ꝯpromit/
ti de vſuris ⁊ diſtinguit vt ibi p eū. ⁊ idē voluit in. c. ex lit
teris de iureiuran. ⁊ in rubrica. ꝯ. eodem ⁊ tetigit domi.
Abba. in. c. per tuas de arb. ¶ Ego dico ꝯfundi illud di
ctum p iſtū tex. qꝛ ſi nō pōt tractare negocia eccleſiaſtica
ergo nō pōt arbitrari. ⁊ tetigit abbas ſiculus. in. d. c. con
tingit. d arbi. ¶ Et plus etiam dico p iſtum tex. confun/
7 di doc. iaco. but. in. l. ij. C. ſi aduer. donat. ꝉvbi voluit ꝙ ſi
ſtatutū prohibʒ minorē poſſe alienare ſine certa ſolenni
tate poterit alienāti rē ſuā ꝯſentire ſine tali ſolēnitate. Et
ſequitur h illud dcm̄ bal. Nā laycus nō pōt p̄ſtare iudici
um in cauſis eccleſiaſticis nec pōt p̄ſtare tractatū ⁊ ſic cō
ſenſū. Si ergo nō pōt alienare minor ſine ſolēnitate non
poterit alienanti ꝯſentire ſine illa ſolēnitate qꝛ aliter fie/
ret fraus ſtatuto qd̄ eſſe nō dʒ. l. non dubiū. C. d legi. c. pu
tauit. ix. q. iij. cum ſi iſta ſunt noua nec inuenta p aliquem
8 ꝉ⁊ plus dico ꝙ ſupioribus diebus ꝯſului floretie fcā erat
ꝯmiſſio qbuſdam patronis galleaꝝ vt ſe intenderent cuʒ
quodam mercatore in ciuitate lōdre q eis daret pecūias
vt emeret pannos ⁊ lanā pro onerādis galeis ꝙ illa v̄ba
hēbant iſtū intellectū ꝙ hr̄et ꝯſilium ⁊ tractatū ab eo p.
9 d. l. ſi aula. ꝉ¶ No. ēt ex eiſdē v̄bis ꝙ illud v̄bum preſu
mant importat ꝙ tūc dicit qs preſumere qn̄ facit factum
propria auctoritate quem deberet facere auctē ſupioris
⁊ ad hoc faciat. c. i. ⁊. c. monaſteria de vi. ⁊ ho. cle. cū lay
ci de iure patro. cle. i. de priuil. c. ois. §. caueat de pe. ⁊ re.
c. i. ne prelati vi ſuas. c. ſi. de tēpo. ord. li. vi. hoc voluit gl.
h ⁊ faciat tex. ⁊ glo. in. c. q̄ꝫto d ꝯſuetu. vbi illud verbum
preſumāt nō excludit delegationem ſuperioris ⁊ p iſtum
tex. ⁊ prefata iura dico ꝯfundi dictū do. abb. h qui voluit
10 ꝉꝙ mulier ex delegatiōe epi non pōt predicare qꝛ eſt vi/
rile officium vt in. c. mulierē. xxxiij. q. v. ⁊ detraheret fidei
xp̄iane. ⁊ eēt piculū pp ibecillitatē ſexus ⁊ rep̄hendit gl.
in. c. addicim⁹. xvi. q. i. Ego dico ꝙ male loqtur ⁊ addu/
co. c. mulier. xxiij. di. vbi tex. dicit ꝙ mulier q̄uis docta ⁊
ſancta predicare nō preſumat ꝙ v̄bum iportat auctē pro
pria p iſta iura ergo ſeqt ꝙ ex delegatōe epi poterit. Ad
id adduco tex. d ꝯſ. di. iiij. c. mulier vbi idē probat ⁊ p iſta
duo iura dat r̄nſum ad. c. mulierē. xxxiij. q. v. vbi d̄r ꝙ do
cere viros non pōt qꝛ itelligit propria auctē ſecus ſi eſt d
legata. Et ad rōnem do. abb. r̄ndeo ꝙ duo requirunt vt
poſſit delegari ſibi predicatio vʒ ſanctitas vite ⁊ doctrina
ſcientie q̄ duo ſupplent ībecillitateʒ ſexus ⁊ adduco illud
qd̄ ſcribit de illa ſanctiſſima app̄la magdalena q̄ ſancti/
tate vite ⁊ doctrina ſcientie in ꝯuentu virorum predica/
uit ſupplent enim illa duo ſimile legimus de ſybillis que
viros docuerunt. Simile legimus de baſpaſia muliere a
qua ſocratem phyloſophum tantum didiciſſe quedeʒ nō
pudeat confiteri ideo iſto anno pety iponi nomen baſpa
ſia filiole mee que benedicatur i domino Et adduci poſ/
ſunt omnia iura ſupradicta ⁊ glo. arguendo ꝙ predica/

a ¶ Z ſpecl. Ad
de ad materia
huius tex. ſpe.
in ti. de deleg.
§. viij. v. Item
ꝙ teſtis ... ti
tu. d ſen. §. iij.
v. pe. ⁊ in ti. de
recon. §. i. ij. ⁊
iij. v. trado ho/
ſtien. in ſūma.
de offi. dele. §.
ij. v. qd ſi dele/
gato hat. inter
alios ⁊ nouiſ/
ſime ſcribētes
hic.

b ¶ Introdu/
ctoriuʒ. Adde
cēs doct. poſt
do. cardi. ⁊ gl.
in cle. ij. de pre
bē. ⁊ in clemē.
eos de reg. iu.

tio ꝺ ſe nõ eſt virile officiũ q: veritas a quocũq3 ore dicatur a ſpiritu ſancto eſt. Sed per accidens eſt virile officium. ſed inquantu3 ꝯmittitur a ſuperiore non eſt virile officium q: poteſt committi femine docte ⁊ ſancte. ¶ No-
11 ta ibi abb. ⁊ archiepiſcopi † ⁊ ſic probatur h̃ ꝙ i his que ponuntur gratia exempli non attendiť ordo ſcripture q: abbates non pferunť archiepiõ ſed oliȝ in lr̃a erat archidi. ¶ Ex quo collige ꝙ abbates ſunt pferendi archidia-
12 conis. ⁊ digniores ſunt † valet. n. argumentum ab ordine littere vt in. c. quorundam coniuncta glo. de elec. lib. vi. ⁊ tex. in. c. epiſcopus. xiij. di. ⁊ ꝙ no. gl. in. c. hñquideȝ. xcvi. di. ⁊ faciat. c. ſedes de reſcrip. faciat. l. generaliter. §. qd' ergo ſi plures ver. ordinem ſcripture ſequen. ff. de fideicom. lib. per quem tex. facere refert ange. ibi olim papam noluiſſe promouere in cardinalem vnum ex fratribus beati franciſci. ⁊ mandauit fratribus ꝙ darent ei tria noia digniorꝝ fratrũ q dederunt tria noia in forma ſperica vt nõ poſſet cognoſci qs eẽt pmo ſcript⁹ ⁊ pp̃ dixit ꝙ qm̃ puer erſt i9 ordiné. ⁊ ego puertã ⁊ promouit generalẽ ⁊ nemi nem illorum trium promouit. ¶ Quod autem abbates ſint digniores ⁊ preferãtur canonicis dic eſſe ſine dubio. Et ego adduco tex. in. c. pñti de offi. ordi. lib. vi. vbi ex ordine littere prefertur canonico eccleſie cathedralis ⁊ allego. c. ex hac ꝯſtitutione de offi. dele. lib. vi. vbi idem probatur eſt enim dignitas abbacia vt per Jo. de lig. in cle. ij. de reſcriptis. ego dixi in cle. i. eo. ti. ⁊ ſic non tollitur ar. ab ordine concordat. c. i. de reg. iu. adde modo ſuprascriptioni. c. ſi. de confir. vti. vel inuti. vbi prefertur abbas plaris vide glo. ſi. in. c. qualiter el. ij. de accuſat. que dicit ꝙ honorabilior eſt cetus clericorum q̃ꝫ monachorum. Dicit tamen do. abb. h̃ ꝙ abbas prefertur clericis priuatis allegat glo. in. c. a ſubdiacono. xciij. di. ⁊ ſic ſentit ꝙ non eſſet preferendus canonicis aut decanis ⁊ ſimilibus ⁊ ſemel ego vidi excellentem doc. d. Joi. de anna. licentiantem quẽdam examinatuȝ in ſua oratione dixit ꝙ nolebat
13 hoc decidere iſto anno. † ego conſului in priore lucano ꝙ prior perpetuus ⁊ abbas preferunť archidiaco. decanis ⁊ canonicis eccleſie cathedralis. ⁊ adduxi illa duo iura ex ordine littere. ¶ In contrarium tñ facit. c. q̃uis ꝺ p̃hen. in vi. vbi dicitur ꝙ eccleſia cathedralis eſt p aliȷs ho-
a norãda⁹ ⁊ ibi dicit dominicus decidi qõnem vt abb. in proceſſione cano. eccleſie cathe. pferatur ego tñ conſului cõtrarium ⁊ faciat auc. hita C. ne ſi. pro pa. in ver. abbatuȝ ducũ vbi abbas prefertur duci bal. in. c. paſtoralis de of. dele. dixit ꝙ abbas prefertur canonico vide que ibi dixi.
14 ¶ † No. ibi aliȷ prelati ꝙ appellatione prelati non ſolũ veniunt epiſcopi ſed etiam abbates ꝯcordat. c. indẽnitati bus de elec. li. vi. vbi abb. diciť hr̃e dignitatẽ. c. i. de eta. ⁊ quali. ¶ No. ẽt ex iſto verbo aliȷ q: iportat alios q̃ꝫ abbates dici prelatos ⁊ gl. ſi. h̃ colligit ar. ꝙ oẽs prelati ec-
15 cleſiarum dicunť iudices ordinariȷ. ¶ † Ex qua glo. colliguť doc. modum cognoſcendi q dicanť prelati. Nã proprie illi dicunť prelati qui habent iuriſdictionem ordinariaȝ. ⁊ concluſio eſt ꝙ lato ſumpto vocabulo quilibet clericus habens curam animaruȝ dicitur prelatus. cap. tua de cler. egro. c. cum ab eccleſiarum de offi. ordina. ſȝ vnũ intellectum ideo ita late appellatione prelatorũ veniunt aliȷ habentes prorogatiuam maiorem ſine iuriſditiõe vt plebanus appellatur paſtor. lxiij. diſtin. cap. ſi in plebib⁹. Item decani archipreſbyteri ⁊ ſimiles. c. i. de eta. ⁊ quali. c. romana. §. nec ẽt de foro ꝯpe. lib. vi. no. archi. in. c. ij. ꝺ conſti. lib. vi. Inno. in. c. firmiter de ſum. tri. ⁊ in. c. qm̃. §. porro vt lit. non conteſt. vbi dicit ꝙ hñs curam animarũ dicitur prelatus intellige ſm̃ predicta ſtricte vero prelati dicunť ſoluȝ hñtes iuriſdictionẽ vt h̃ probať ꝯiuncta gl. in cle. dudum. §. in. eccleſiis de ſepul. vbi rector ⁊ prelat⁹ ponuntur ſeparatim ⁊ ita dȝ intelligi glo. in cle. i. de elec. ita ſentiunt h̃ doc. dicentes in vſi. archiepiſcopi olim erat verbum archidiaconi ⁊ fuit remotum ſm̃ glo. ⁊ doct. ad denotandum non omnem archidiaconum eſſe prelatum ſaltem illum qui non aſſumitur per electioneȝ ſȝ per epiſcopum inueſtitur. lxxiij. di. c. quorũdam. Nam quãdoq3 eligitur vt. c. cum ad monaſterium. §. tales de ſta. mo. ⁊ ẽ ratio ſm̃ do. abb. q: qñq3 eligitur vniuerſitas que ꝯfert iuriſdictionem electo ſalteȝ in ipſos de vniuerſitate vt voluit Inno. in. d. c. cum eccleſiarꝫ ⁊ bł in. l. ſi. C. de iur. om. iudi. propter qꝺ dicit do. abb. ꝙ ſi aſſumptus p epiſcopũ ad dignitatem hẽbat iuriſditionem a conſuetudine lȝ nõ hẽat collegium dr̃ prelatus ſtricte ex quo non hȝ iuriſditio. ⁊ ꝙ archi. habeat iuriſditionem probatur in. c. romana. §. i. de appel. in. vi. ⁊ in. c. cum in cunctis. §. iferiora cuȝ glo. de elec. ¶ Nota ibi negocijs eccleſiaſticis maxime
16 ⁊ c̃. † quia cauſarum eccleſiaſticarum quedã ſunt ſpirituales quedam non ⁊ cauſarum eccleſiarum alia eſt mere ciuilis alia ſpiritualis alia criminalis alia mixta vt habetur. xi. qõne. i. in ſumma ⁊ ab omnibus iſtis layci ſe impedire non poſſunt vt hic. ¶ Nota etiam ex verbo iudicio
17 † ꝙ cognitio cauſarum eccleſiaſticarum ⁊ maxime ſpiritualium ſpectat ad iudicem eccleſiaſticum ⁊ ex quo text. vtitur illo verbo iudicio. videtur probať ꝙ iudex eccleſiaſticus non poteſt decidere cauſam eccleſiaſticam ſm̃ conſilium layci ꝙ an ſit veruȝ apparebit ex inferius dicẽdis.
18 ¶ † Et dicit hic bal. referens archidiaco. ꝙ de cauſa ſpirituali non cognoſcit laycus etiam incidenter ſi ſit cauſa iuris ſed ſi facti ſic. xcvi. diſtinc. c. bene quidem Bar. in. l.
19 ticia. ff. ſolu. matri. ¶ † Ultimo no. ꝙ ad prohibitionem laycorum prelati non debent committere exercitiuȝ iuſticie ⁊ ſic prohibitio eius qui nõ habet ius prohibendi ſp poteſt ſperni. l. tutor. ff. de mi. An prelatus poſſit exercere cenſuram eccleſiaſticam contra iudicem laicum prohibẽtem ⁊ turbantem ipſuȝ in exercitio iuriſdictionis vt in. l. prima. ff. ſi quis ius di. non obtempera. vbi omnibus conceditur iuriſdictionem ſuam defendere. ¶ Glo. i. colligit no. ꝙ layci non debent ſe intromittere de negocijs eccleſiaſticis allegat. cap. eccleſia de conſtitu. c. ſi. de rebus eccleſi. non aliena. c. bene quideȝ. xc. diſ. ¶ Tu pondera accurate quia illa iura loquuntur de laycis religioſe viuentibus ⁊ ſic pondera ſingu. iſtam glo. coniuncto tex. ꝙ appellatione laycorum veniunt layci religioſe uiuentes quod bene notabis pro heremit. ⁊ ſimilibus. ¶ Sȝ dubito ego de hoc ⁊ videtur quod non ſit bene dictuȝ ex eo
20 † quia accidens adueniens enti qualificat illud ⁊ reponit in diuerſa ſpẽ. hoc decidit glo. ſingul. in cap. ſtatutum de electio. lib. vi. Et faciat quod dicimus de canonico vt nõ veniat appellatione laycorum. niſi in caſu ſpeciali ut in cap. per exceptionem de priuileg. libro vi. Cum ergo ad laicum accedat illa qualitas religionis ergo ſequitur qꝺ appellatione laycorum ſimpliciter non venit laycus religioſus vt ſunt fratres ſancti Joannis hieroſolymitani ſi layci dicuntur conuerſi de quo in cap. quamuis de deci. libro. vi. vbi ſunt heremite de quo in glo. in capit. quiſque xvij. queſti. quarta ⁊ glo. in. cap. vt lex continentie. xxvij. queſti. prima ⁊ per conſequens videtur dicendum aut loquimur in materia penali. ⁊ procedat iſta doctrina mea aut loquimur in materia fauorabili ⁊ procedat iſta glo. ⁊ iura allegata in ca. ⁊ eodem modo eſt dicendum quãdo
21 materia eſt proportiõabilis vtrique. † ¶ Et ex iſto text. coniuncta iſta glo. collige ꝙ layci conuerſi ⁊ deo deuoti nõ pñt tractare ſpũalia nec eccl̃iaſtica negocia tene in en ti predicta. ¶ Oppo. imo videtur ꝙ layci poſſint tractare negocia eccleſiaſtica. cap. expoſita de arbit. vbi in laycos compromitti poteſt a cleri. cap. i. de procurato. li. vi. glo. ij. ſoluit ꝙ propria auctoritate layci tanq̃ꝫ habentes poteſtatem non poſſunt tractare eccleſiaſtica negocia qꝺ importat verbuȝ preſumantur. Sed ex delegatione epiſcopi poſſunt cauſas pecuniarias non autem criminales ſeu ſpirituales cognoſcere ⁊ ſic de cauſis mere ciuilibus poteſt in eos compromitti. vt in contrariis pp̃ autem poteſt delegare layco cauſas criminales ⁊ ſpirituales. ſed ⁊ contra hoc glo. opponit ⁊ videtur ꝙ nedum epiſcopus

poſſit

a ¶ Honorãda. Adde. c. cũ cãonicis ⁊ ibi d. abb. de cẽſi. ⁊ do. cardi. in cle. i. §. porro de priui. ⁊ q̃plures doct. in c. ex tranſmiſſa. de preſcrip. ⁊ rõ eẽ poteſt q: ibi regeneratio ſit in baptiſmo rt̃ 13. d. cardina. i cle. i. de baptiſmo quẽ oĩno vide eo q: ingenue loquitur.

poſſit imo tenetur.xi.q.i.c.te quidem glo.iſta remittit ad
no.in.c.contingit de arbi.ſed ibi recte non ſoluitur. Sed
dic ꝙ illud.c.loquitur de cauſis non ſpectātibus ad eccle
ſiam quas dz epiſcopus dimittere laycis vel dic ſm Jo.
an.ibi poſt tancre.ꝙ h̄ decretalis loquit̄ ſm ꝯſuetudi.re
22 probatam.† ꝛ ſic habes ex iſta glo.ꝙ cauſe ciuiles pñt p
a epiſcopū delegari laycis ſed non ſpūales vel criminales
Idem notat.xcvi.di.c.bene qdem ꝛ.xcv.di.c.peruenit ꝛ
xxxij.di.§.verum que dicit epiſcopum non poſſe demāda
re layco poteſtatē excomunicandi ſed papa ſic facit gl.
in.c.mēnam.ij.q.v.ꝛ que poſſunt delegari per papaz vel
epiſcopum.no.Inno.ꝛ alij in.c.quanto de conſue.ꝛ hāc
glo.limitat Franciſ.vercel.ꝙ epiſcopus poſſit delegare
cauſas eccleſiaſticas layco quando clerici non reperiun
tur idonei alias ſecus allegat no.in.c.relatum ne cler. vel
mo.ꝛ.c.iter quattuor de relig.do.que iura hoc non pro
bant ſm doc.h̄ ꝛ ideo Jo.de lig.ꝛ cōiter doc.moderni te
nent oppoſitum dicentes ꝙ lz ſit equum non tñ eſt neceſ
ſarium maxime ſi ꝯmittitur nudus articulus arg.eius qđ
no.gl.ꝛ archi.in.c.ſtatutum.§.i.de reſcrip.li.vi. ꝛ ſpe.in
ti.de legato.§.ſi.v̄.quid ſi certus articulus non obſtat.c.
ſignificaſti.I.eo.ti.vbi in iudicem laycum clericus conſen
tire non poteſt etiam cum licentia epiſcopi quia illud in
telligitur quādo clericus vult iuriſdictionem iudicis lay
ci prorogare hic loquitur quādo epiſcopus vult delega
re primum fieri non poteſt vt ibi ſecundum ſic vt hic ꝛ ra
tio eſt quia in prorogatiōe iudex iudicaret iure proprio
ꝛ ſic contingat appellari appellaretur ad ſuperiorem ip
ſius layci ꝛ ſic clericus iudicaretur a layco ſed in delega
to ſecus qꝛ vtitur iure delegantis quo caſu cenſetur iuriſ
dictio eccleſiaſtica quia delegatus nihil habet iure pro
prio.l.i.ff.de offi.eius cui man.eſt iuriſdictio ꝛ ab iſto ap
pellatur ad ipſum epiſcopum delegantem ita hic dicunt
docto. ¶ Tu adde ꝙ licet glo.ꝛ docto.ita dicant ꝙ ex
commiſſione epiſcopi laycus poſſit cognoſcere de cauſis
eccleſiaſticis tamen mihi non videtur ꝙ ſit vera doctrina
ꝛ ad hoc adduco.c.nullus de foro competē.in verſi. ſine
permiſſu pontificis vbi probatur ꝙ requiritur permiſſio
pape ꝛ ita loquitur.d.c.bene quidem. xcvi. di. ꝛ allego
rationem incōuincibilem de natura iudi.eſt ꝙ ſibi parea
tur.l.finali.ff.de iuriſdi.omni iudi.ſed laicorum eſt obſe
qui ꝛ clericorum eſt iubere vt in.c.eccleſia de conſtitu.er
go ſequitur ꝙ non poterit eſſe iudex in cauſa clerici quia
per hoc imperaret clerico qđ eſſe nō debet ꝛ adduco ſin
gularem tex.in.l.parabolani.C.de epiſco.ꝛ cleri.vbi eſt
caſus valde ſingularis per quem tex.decidit Bartoluci
23 us de capua vt refert ibi bal.†ꝙ ille qui non poteſt eſſe
officialis non poteſt ſubſtitui ad illud officium vt nomi
ne gerentis exerceret illud officiū ita dicamus in propoſi
to noſtro cum de per ſe non poſſit iudex eſſe ſecularis in
cauſa eccleſiaſtica nomine ſuo eodem modo non poterit
eſſe nomine alieno ꝛ pro certo mihi videt̄ eſſe ibi caſum
contra glo.ꝛ communem opinionem ꝛ ex hoc tollitur reſ
ponſio doctorum cum dicunt ꝙ fungitur vice delegātis
qꝛ illud procedit quando principaliter poſſet eſſe iudex
ſed non poteſt ergo nec placet mihi reprobatio ad Fran
ciſcum vercelen.qꝛ poſito ꝙ poſſet delegari laico ab epi
ſcopo cauſa eccleſiaſtica nihilominus per prius deberet
cōmittere clericis quam laicis quod ſic demonſtro Naz
glo.in.c.ſi proponente de reſcriptis dicit ꝙ beneficia de
bent conferri illis qui ſunt de ſua dioceſi ideo non valet
impetratio facta per alienigenam ſi in reſcripto non ap
pareat ꝙ ſit alienigena faciat.c.bone de poſtula.prelat.
In verbo volentes preficere alienum ꝛ.c.nullus inuitus
lxi.diſtin. Ita dicamus in propoſito quam diu reperiun
tur clerici ydonei debet dlegari clericis alias recurratur
ad laycos ꝛ faciat.d.c.iter quattuor de relig.domi.ꝛ.d.
c.relatū vbi eccliaſtica debet reformari de regularib⁹ ali
as reformatur de cleri.in ſubſidium ita dicamus in ſimi
li vt prius deleget cauſa eccleſia cleri.ꝛ in ſubſidium lay
cis faciat ſimile quod hr̄ in.l.ij.C.de anno ciuil.li.xij.ꝛ ꝟ.
24 paupibus nr̄is† vbi elemoſine potius ſunt diſtribuende
p ſuperibus ciuibus q̄ʒ alienigenis ita in caſu nr̄o faciat
c.ſtatutum.§.i.de reſcrip.li.vi.vbi cā delegatur potius in
dignitate eccleſiaſtica poſitis vl̄ canoni.ḡ nō delegat̄ lay
cis ꝛ adduco qđ ſcribunt doc.in.c.ſua de app.vbi eſt ca
ſus ꝙ papa ꝯmiſit cām layco doc.opponunt de. d. c.ſta
tutum.§.i.ꝛ ſoluunt ꝙ illud procedit in papa qui potuit
committere layco cum ſit ſupra ius ꝛ qꝛ cauſa agitaba
tur inter laycos potuit a laycis tractari ꝛ cauſa erat tem
poralis vt in.c.contingit de arbi.ꝛ in.c.per tuas alias ſi
eſſet cauſa eccleſia debuiſſet cōmitti eccleſia. perſonis.c.
cum te.de offi.deleg.ſm hoſti.ita dicit ibi do.an. ¶ Ec
ce qualiter in terminis vo'unt ꝙ procedit in papa.qui ē
ſupra ius ꝛ ideo dicit hoſti.in.c.cum veniſſent.I.eo ꝙ pp̄.
poteſt adequare quadrata rotundis ꝛ iō mihi vr̄ ꝙ non
poſſit epiſcopus ꝯmittere cām eccleſiaſtici decidedā lay
co ꝛ eo caſu quo poſſet dico ꝙ in ſubſidium hoc facere pt
tene menti qꝛ ſunt noua non inuenta p aliquem ad hanc
difficultatem. ¶ Dicit tñ hic bal.ꝙ circa pſonam eccle
ſiaſticam ſp eſt dare qđ ſpūale ſʒ cā eccle.nō ſemp ē ſpūa
lis iō diſtinguit aut vterqʒ litigator eſt cleric⁹ vel ſaltē re
us ꝛ non tenet delegatio facta layco aut actor tñ ē cleri
cus ꝛ tunc valet quia ꝯgruitatem fori ſortitur ex perſōa
rei non actoris.l.iuris ordinē.C.de iur.om.iudi.ꝛ circa
iſtam glo.concludit do.abb.poſt do.an.ꝙ ſi cā eſt crimi
nalis ſeu ſpūalis ſeu ciuilis de perſona clericoꝝ nō arcta
tur etiam ex debito honeſta.prelatus ad ꝯmittendū lay.
allegat qđ hr̄ in auct.vt cler.apud proprios epos vbi di
citur ꝙ de negocijs eccleſiaſticis layci iudices nihil dbēt
ſcire faciat hoc capitulū ſi cā eſt criminalis ꝛ ſanguinis
arctatur ad delegandum lay.vt ſi prelatus hʒ temporalem
iuriſdictiōēʒ in loco de quo in.c.ſciētiam ne cler.vel mo.
eo.ti.lib.vi.Si cā eſt criminalis ꝛ non ſanguinis nec con
cernit perſonam clerici ſatis eſt honeſtum vt deleget ne
propter has cauſas diſtrahat̄ a diuinis ar.d.c.te quidez
xi.q.i.ꝙ ſic poteſt intelligi ſecundum alium intellectuʒ ſi
tamen cognoſceret non viciaret̄ diſpoſitio cum de ſit in
dex.c.in archiepiſ.de rapto idem dicit ſi cā eſt mere ciui
lis ꝛ temporalis vt honeſtum ſit ꝙ committat cāʒ per ſe
cognoſcere poteſt ſi vult ar.c.romana.§.debeat de ap
pella.lib.vi.c.ſi duobus eo.ti.ꝛ an poſſit clerici recipere
delegationes a laycis iudicibus de honeſtate videtur ꝙ
non per.d.c.te quidem ꝛ ſi recipiant putat do.an.ꝙ pec
cant quia non debent eſſe diſpenſatores forenſium cauſa
rum.l.conſulta.C.de teſta.c.cum ad verum xcvi.diſ.non
tamen propter hoc viciabitur iudicium qꝛ erit validum
ex quo habet habitum iuriſdictionis vt in.c.nouit.I.eo.
quod do.abb.limitat quando delegatio concerneret co
modum totius xp̄ianitatis ar.c.i.de homicidi.li.vi.ꝛ di
cit eſſe caſum in.c.in archiepiſcopatu de rap.ita hic reſi
det. ¶ Ego iſtum paſſum examinaui in rub.de offi.dele
ga.ꝛ tenui iudicium eſſe nullum ꝛ argui contra multos
prelatos inclitos reges qui conſtituunt prelatos vicege
rentes in ſuis regnis vt peccent mortaliter tales prelati
ꝛ iudicia agitata coram eis ſint nulla vide ibi omnino.
¶ Extra glo.oppo.d.c.vno de ſindi.vbi laycus poteſt
eſſe ſindicus eccleſie ꝛ etiam in cauſa ſpūali poteſt eſſe p
cur.c.i.de procur.li.vi.So.dicunt doc.ꝙ layci non poſ
ſunt tractare negocia ecc.ſuo nomine ſed nomine ec.tra
ctare poſſunt vt in contrarijs ſimile dicunt in ſiliofa. c.q
generaliter de procur.lib.vi.vtrum poſſit eſſe generalis
yconomus bonorū eccle.Inn.h̄ ſentit ꝙ non. ¶ Dicit
n.ꝙ laici non poſſunt habere adminiſtrationem genera
lem vel iuriſdictionem.ān.cler. maxime in ſpūalib⁹ idem
ſequitur hoſt.facit.c.iudicatum lxxxviij.di.c.i noua xvi.
q.vij.idem no.hoſti.ꝛ Jo.an.in.d.c.vno de ſin.vbi dicit
ꝙ nō poteſt eſſe laycus vicarius vel hyconomus vel ge
neralis adminiſtrator bonorum vel perſonarum eccle.
25 faciat qđ voluit archi.xvi.q.vij.c.laycus vbi dicit† ꝙ tri

a ¶ Spūales. Adde ad mate riam huius cō cluſiōis.c.tua de ordi.cogni. ꝛ vide bar.in l.ij.in.i.col.in ff.in vl̄.verſi. predicta qro. ff.de iuriſdi.o. iudi.ꝛ pau.de ca.in.c.xliij.qui multa pulchra dicit.

plex eſt diſpoſitio eccleſiaſticarum rerum quedam aucto
rizabilis ⁊ h̄ ſpectat ad ſolum epiſcopū q̄daʒ miniſteria
lis ⁊ h̄ ptinet ad yconomū q̄dā ſollicitudinis ⁊ h̄ ɔpete
re pt lay. quaſi ſentiat φ yconom⁹ dr̄ h̄re in eccl̄ia mini
ſterium .i. offi. q generaliter oīa admiſtrat ſʒ q̄n eſt procu.
vel ſindicus ad vnaʒ ſeu plures cās nō ppe dr̄ h̄re offm̄
in eccl̄ia ſed poti⁹ q̄ʒdam ſollicitudinē ⁊ ſic itellige archi.
in. d. c. in noua vbi ſentit φ nō pōt eē ſindic⁹ qꝛ nʒ intelli
gi de generali ſindico q cenſet h̄re offi. i eccle. nō ſpūali qꝛ
ſpālis ſindic⁹ equipaꝶ procuratori vt no. Jo. an. in. c. ij. de
teſti. li. vi. ⁊ no. in. c. in ptractandis. J. ð iure cal. ſʒ collecta
rius hic dicit φ generalis adminiſtrator nō pt eē loco p
lati abſētis vel loco illius q reputaꝶ abn̄s vt ē minor. c. ij.
de eta. ⁊ quali. Sʒ ſi platus preſit ſpūalibus bene pōt cō
mitti cura tempalium lay. maxie vbi cleric⁹ nō repiꝶ ido
ne⁹ allegat no. p Jnn. vbi egregie dicit φ lay. gn̄alis ad
miniſtratio ɔmitti nō pt ita vt. ſ. oēs nomineꝶ ſʒ ſpālis ad
miniſtratio quarūdam reꝝ ɔmitti pt ita vt ſupiori admi
niſtratori rn̄deat ſequiꝶ do. abb. q ad hoc allegat glo. in
d. c. indicatū vbi epūs fuit reprehēſus q fecerat laycū y
conomū cū deberet eſſe clericus alr̄ aūt laycis poteſt cō
mitti cura ruſticoꝝ ⁊ alioꝝ bonoꝝ epatus ⁊ ſic ſentit gl.
φ cura oīum bonoꝝ tpalium bn̄ pōt mādari lay. qꝛ ex h̄
nō preſunt eccleſijs vt cleri. nec ipediunt ſe de ſpūalibus.
¶ Nam videm⁹ φ oēs reddit⁹ eccle. poſſunt locari lay
co vt. c. q̄rellā ne prela. vi. ſuas ergo forti⁹ tanq̄ʒ miniſter
eccle. pōt h̄re curā ne cleri. abſtrahanꝶ a diuinis ar. c. i. ð
ſindi. ⁊ ſic itelligit φ non pōt eē yconom⁹ oīum bonoꝝ
eccle. tpalium ⁊ ſpūaliū ⁊ ita loqtur. c. ij. ð eta ⁊ quali. ⁊
26 ita voluit gaſpar. ð cald. q dic̄† φ laycus pt ɔſtitui yco
nom⁹ eccle. vacantis in tpalib⁹ ⁊ ſic dicit debere intelligi
qð no. in. d. c. in noua ⁊ ſic ſentit φ multo forti⁹ poterit ſi
eccle. non vacat cum tunc h̄eat rectorē imediatum. ſ. ſe ⁊
notaꝶ in. d. c. in noua do. an. nihil dicit de predic. ſʒ ſimpli
citer tranſit cuʒ pmo obiecto q ēt dicit φ laycus non pōt
eſſe procur. ad vnū actum ſpūalem ſi illū actum exerceat
iudicio ſuo vnde non pōt ɔſtitui procurator layc⁹ ad eli
gendum vt no. Jo. an. in. c. quod alicui de reg. iur. li. vi. ⁊
faciat. d. c. bene qdē ⁊ ita limitaꝶ. d. c. i. de pcur li. vi. ita h̄
reſidet do. abb. ¶ Sʒ bal. hic dicit φ layc⁹ pōt eſſe yco
nom⁹ eccle. qꝛ huic offi. non ē aliqs ordo deputatus a iu
re vt. l. oēs. §. nihilominꝰ. C. ð epi. ⁊ cler. vel dicit φ yco
nom⁹ cui ɔmittaꝶ gn̄alis admini. dʒ eē cler. vel de corpe il
lius eccle. vel ſaltem eccleſia. pſona ut monach⁹ vel ɔuer
ſus vel familiaris eccle. ſi inueniꝶ eque bonus in eccl. ſicut
in alijs miniſtris ar. l. item coꝝ. §. fin. ff. φ cuiuſqʒ vniuerſ.
no. ⁊ dicit φ laicus nō pōt eē generalis adminiſtrator re
rum eccle. allegat not in. d. c. in noua qð intelligit tāq̄ʒ ſu
ſcept⁹ loco prelati vel bn̄ficiati abſētis qꝛ tūc gereꝛ vices
prelati qð eſt ipoſſibile qꝛ militia clerici nō ɔgruit laico ⁊
qꝛ poſſet male admiſtrare res eccle. ſʒ pn̄te prelato q pōt
ab eo dictim regrere rōnem bn̄ poſſet adminiſtrare alle
gat Jnno. i. d. c. ij. ð eta. ⁊ quali. maxime vbi ad tale offm̄
cleric⁹ inueniri non poſſit allegat. 89. diſt. canēde curator
facit ſub curatore. l. ex fcō. ff. de neg. geſt. nec dʒ ɔmitti ta
le offm̄ ɔiuncte pſone prelati pp ſuſpitionē rōnis exigen
de vt notaꝶ. 79. di. decēter niſi forte eēt honeſte. ⁊ proba
te vite ar. ei⁹ φ notaꝶ in. l. i. §. his aūt. ff. ð ritu nup. vbi ip
ſa animi virt⁹ hr̄ pro ſatiſdatiōe gl. ē ibi ſing. ſm̄ Bal. ita
h̄ reſidet bal. ſʒ do. car. ⁊ do. pet. tranſeūt cū dicto Jnno.
¶ Ego adduco ſing. limitationē ad predicta dotaʒ per
archi. in. d. c. iudicatum. vbi dicit eccleſia eſt ita grauata
debitis φ non poteſt releuari niſi per laycum yconomū
decidit φ ſi eſt eccleſia regulariū in tāta neceſſitate poterit
epiſcopus diſpenſare φ ad tempus laycus ſit yconom⁹
ar. c. vr̄a de loca. ita φ non ipſe laycus ſed clericus admi
niſtret noīe layci ar. c. ij. de eta. ⁊ quali. qꝛ neceſſitas ⁊ vti
litas eccleſie diſpenſationē inducit alioqn ſi laycus vellet
oīo admiſtrare eēt recurrēdum ad papā ſup h̄ oc ar. ij. q.
v. c. menam. ⁊. 32. di. §. verum ⁊ ſic vult φ papa diſpenſa

a¶ Layco. ad
de Zafran. in
titu. de arbi. ij.
parte. ix. q. qui
hoc in termi
nis expreſſe te
net ⁊ vide in
ter oēs hu. ⁊
nouiſſime ſcri
bentes hic.

hit illo caſu. Jſtam limitationem nemo h̄ recitat. ſʒ bene
recitatur in. d. c. vnico de ſindi. ⁊ ſecuntur eaʒ ibi. ſed iſta
fuit limitatio hoſti. in. c. ij. de eta. ⁊ quali. vbi dicit φ ſi ec
cleſia eſt grauata debitis ita φ no pōt releuari niſi p lay
cum φ ſi eſt religioſorum dʒ comitti religioſo illius do
mus vel alterius ſi ille deficiat clerico ſeculari. c. poſſeſſio
nis de rebus eccle. non alie. deficientibus religio. admit
tetur ſecularis ar. c. inter quattuor de relig. domi. c. rela
tum ne cler. vel mo. ſi vero non inueniꝶ ſecularis poterit i
tanta neceſſitate epūs diſpenſare φ ad tempus ɔmittatur
layco ar. c. vr̄s de loca. ita tn̄ φ non laycus ſʒ clericus ad
miniſtret nomine clerici vt hic ⁊. c. ex ſpeciali ð iudeis ali
ter ſi laycus vellet oīo adminiſtrare recurrendum eſt ad
papaʒ ſi aūt eſſet ſecularis poterit ɔmitti religioſo ð ſta.
mo. c. qð dei dicit tamen φ hoc non ſeruatur ſʒ ēt irregn̄
to epiſcopo non ſolum ſecularibus clericis ſed etiam lay
cis non ſolum fructus ſed etiam adminiſtratio ɔmittitur
⁊ de prelatis ad quos ſpectat talia corrigere. c. ij. ð ſupp.
neg. prela. ſequitur do. car. in. d. c. ij. ⁊ ita etiaʒ tranſit ibi
do. an. ⁊ ſic latius ⁊ clarius loquitur hoſti. q vult φ epiſ
copus poſſit diſpēſare hoc caſu. ¶ Sʒ mihi vr̄ φ ſit alie
na ab omni veritate ⁊ oſtendo ſubtiliter eius falſitatem
27 hoc modo† vbi canon imponit legem ipſis epiſcopis nō
poſſunt ipſi epiſcopi diſpenſare ɔ̄ tales canones ſing. di
ctum eſt hoſti. quem ſequiꝶ Jo. an. in. c. i. de ſup. neg. pla.
lib. vi. niſi hoc reperiaꝶ ſpecifice pmiſſuʒ in iure ſed cano
nes imponunt legē epis vt ɔſtituāt clericū yconomū vt
probaꝶ in. c. qꝛ i q̄buſdā ⁊. c. indicatū lxxxviij. di. ergo nō
pōt epūs diſpenſare cum hoc nō reperiaꝶ permiſſum in ca
none tene menti rōnem hanc. ¶ Secundo oſtendo aſſ
28 †vbi canon eſt ɔciliaris tunc epūs non diſpenſat glo. ē in
c. dilect⁹ el primo de preben. ⁊ i. c. cuʒ dilecti de elec. ⁊ in
cle. i. e. ti. ⁊ faciat. c. p⁹ traſlationē de renū. vbi pp̄ reddit
ſe difficilē ad diſpēſandū ɔ̄ ɔciliū ⁊ faciat. c. ſignificaſti ð
ð ele. vbi excipiꝶ auctas pp̄ ⁊ faciat rō qꝛ auctas ɔcilia
lis ē efficatior vt ſing. dicit archi. i. c. i. ð ɔſti. li. vj. quē ref
fert bal. in. l. humanum. C. de legi. ſed φ ɔſtituaꝶ ycono
mus clericus ⁊ non laycus eſt ɔſtitutum a ɔcilio ſanctoꝝ
patrum vt in. d. c. in noua xvi. q. vij. ergo epūs non poteſt
diſpenſare tene ɔ̄ firmo vt in firma petra φ male loquū
tur hoſti. archi. ⁊ doc. ¶ Jtem adde inquātum dicit ar
29 chi. †φ laycus non pōt eē ſindicus generalis eccleſie qꝛ
pro certo dicit ɔ̄ caſum. c. i. ð ſindico ver. fauſto generali
ter debes negocia monaſterij comēdare vbi ille fauſtus
erat laycus qꝛ qlqʒ preſumiꝶ lay. ſi non expmiꝶ φ ſit cler.
vt in. c. ex lris de tranſ. ergo eſt ibi caſus ɔ̄ eum item addō
φ ēt mihi vr̄ φ non benedicat collec. ⁊ gaſp. de cald. ⁊
abbas φ cura oīum tpalium eccl̄ie pōt ɔmitti layco qꝛ
aut dicim⁹ illum eē yconomum ⁊ nō pōt fieri vt in. d. c.
in noua aut dicimus illū h̄re curam ⁊ eodem modo dico
φ nō pōt non ex eo qꝛ ſit icapax cure ſed ex eo qꝛ ſi diſſi
pidet bona eccleſie non poſſunt illi de eccleſia ita proui
dere indēnitati eccle. ſicut ſi eſſent clerici ⁊ dico fore tex.
in indiuiduo in. d. c. iudicatū in ver. curam nīi patrimōij
ɔmiſeritis vbi probatur φ nō pōt committi cura bono
a rum temporalium eccleſie. laico⁹. ⁊ φ ille text. loquatur
de bonis temporalibus apparet qꝛ dicit i ruſticoꝝ vroꝝ
deprecationibus tū ēt qꝛ tēporalia eccleſie iudicanꝶ bōa
diuina vt in. c. in noua palle. ⁊ in. c. qui xp̄i pecuniā xij. q.
i. maxime qꝛ ſpūalia diu eē non poſſunt ſine ſpālibus vt
in. c. ſi quis obiecerit. i. q. iij. Nec obſtat φ poſſunt locari
redditus eccle. layco vt in. c. vr̄a de loca. ⁊. d. c. q̄relaʒ qꝛ
non pp hoc ɔmittiꝶ ſibi cura tpalium in preiudicium ec
cleſie iſta tene menti qꝛ non ſunt tacta per aliquem.
30 †¶ Sʒ vtꝝ laycus poſſit eē operarius pro fienda fabrica
do. an. ex predi. infert φ non ex quo hʒ colligere obuētio
nes ſpūales ⁊ diſtribuere redditus in fabricaʒ eccleſie ad
libitum nec pōt laycus eē collector obuentionum ſpūali
um allegat archi. in. d. c. i n noua nec pōt ɔſtitui ſindicus
ad alienanda bona vel iura eccle. vel vnā rē ſingularē qꝛ
ibi veniret

ſibi veniret vt ꝓcipalis diſpoſitor rerū eccl'icarū q̄ dicta nō
placēt do.abb.q2 ſicut layc⁹ pt̄ ꝯſtitui procur. ad lites ēt
ſpūales in.c.i.de procur.lib.vi.ita ⁊ fortiꝰ videt ꝙ poſſit
ꝯſtitui ad negocia mere temporalia ⁊ ad vēdēdā aliq̄ rē
eccle.cū ex hoc nullā preeminentiam habeat in ecc. ⁊ ſu
pra clericos ⁊ nudus miſter maxīe ſi in h layci ſūt magis
īſtructi nec repit eis interdictū nec i genere nec in ſpecie ꝙ̄
eſt ſibi ꝑmiſſum.c.i.de procur.li.vi. Dic ēt ꝙ pt̄ eſſe colle
ctor obuentionū ſpūaliū lȝ ius pcipiēdi ſit ſpūale ⁊ non
cadat in laycū vt in.c.cūm q̄ ō preſcri.tn̄ ipſi fructꝰ nō ſūt
qd ſpūale vt in.c.vrā ō loca. ⁊ honeſtius vr ēē clericis vl
eccleſijs vt mitant laycos factores potius quā ꝙ ipſi va
dant Nec pp hoc vr laycus habere preeminentiā ſupra
clericos vel eccleſiā ⁊ ſi ceſſat rō q̄ ponit Inno.in.c.ij.de
eta. ⁊ quali.quo ad offi.fabrice putat do.abb.ꝙ ſi depu
tatus ad illud offm̄ cēt quodā mō ſupra clericos ⁊ hr̄et
preeminentiā ⁊ ptātem diſtrahēdi redditꝰ inter clericos
⁊ ptinendi vt eſt ſenis tale offm̄ eſt valde honorabile ad
eo ꝙ oportet ꝙ efficiat miles nec pt̄ tale offm̄ ꝯcedi lay
co niſi auct.pape ar.d.c.ij.de eta. ⁊ quali. ⁊.d.c. iudicatū
⁊ ꝙ no. Inno.in.d.c.ij.ſȝ ſi hr̄t nudum ⁊ purū offm̄ ꝯuer
tendi aliquos redditꝰ in fabricā eccle. ⁊ tenet alij perſo
ne eccle.rn̄dere rōem adminiſtratiōis pt̄ layco ꝯcedi ma
xime q2 layci ſūt magis expti q̄ cle. ⁊ ne cle.diſtrahant a
diuinis ſuitijs ita hic reſidet do.abb.ego addo ꝙ mihi
vr ꝙ nullo mō poſſit pꝫ eſm ꝯcedi layco ⁊ ad hoc addu
co tex.lxxxviij.di.§.propinqs in v. eccleſiaſtica officia cō
cedere nō audeat vbi epūs non pōt ꝯcedere laico eccl'ica
officia ēt ſi ſūt ſibi ꝯiuncti vel affines ⁊ iſtud iō ne dilapi
dent redditus eccl'ie ⁊ eodē mō non poterit ꝯſtitui ad vē
den.res eccl'icas ⁊ probant iſta dicta do.an.in. d.c.iudi
catum vbi vr eſſe interdictum epis ne laicis ꝯmittant cu
ram tpaliū eccle.ergo multo fortius ne vēdant Nec ob
ſtat cū dicit do.abb.ꝙ laycus pt̄ ꝯſtitui procur. ad lites
eccl'ie ergo fortiꝰ ad vendē.q2 ſalua ſua pace illud nō ē ne
ſerui dei ſtent in ſtrepitu cāꝝ ⁊ ſic nō eſt eadē ratio ꝓ
31 hibitōis. †Adde ad illud qd̄ nō poſſit laycꝰ eſſe collector
obuentionū ſpūaliū. Tu dicas ꝙ laycus pōt illas emere
ſȝ nō pōt illas in altari colligē.ſȝ dȝ clericꝰ illas colligere
de altari ⁊ dare layco.vide Jo.de lig. ⁊.d.an.in.c.i.ō vi.
32 ⁊ ho.cle.hoſti.do.an.alios in.c.ij.ō eta. ⁊ qli. Utrū laycꝰ
poſſit ēē vicarius epi.docto.h̄ cōiter dicūt ꝙ nō ⁊ in.d.c.
in noua ⁊ i.c.ꝯtingit ō arb. ⁊ i.c.vnico ō ſin.fac gl.h̄ q̄ di
cit ꝙ cā ſpūalis nō pōt ꝯmitti laico vt delegato epi fortī
us epūs nō pt̄ eū facere vicariū q hr̄et iuriſdic.ordinariam
in ſpūalibꝰ.c.ſui de of.vic.c.ij.e.tit.li.vi.c.plectis.xxv.di.
tex.eſt in.d.c.in noua.ſȝ vbi hr̄et iuriſdi.tpalē in loco hn̄
pōt ꝯſtituere laycū vicariū.c.ſi.ne cler.vel mo.li.vi. ⁊ plꝰ
dicūt doc.in.c.Joānes de cler.cōiug.ꝙ clericꝰ ꝯiugatus
nō pōt ēē vica.in ſpūalibus q2 nō gaudet ꝓuilegio cleri
cali niſi in duobꝰ de qbus i.c.vnico ō cler.ꝯiug.li.vi. bal.
h̄ dicit ꝙ ſi epūs ē vic.īperatoris tūc laycus pt̄ ēē iudex epi
laycaꝝ ꝯuerſiaꝝ ar.l.hinc q̄ril.§.pōt.ff.de pecul. Sile eſt
in milite q hȝ duo pr̄imonia.ſile dic̄ in muliere q̄ non pōt
eſſe tutrix ⁊ tn̄ eius ꝯſiliū regni pōt dicit ēt ꝙ laycus nō
pt̄ ēē vica.epi nec in tpalibꝰ nec in ſpūalibus allegat pet.
⁊ abb.in.c.ij.de cler.ꝯiug.niſi epūs hr̄et laycalē iuriſdi.ſe
cus ſi eccleſiaſtici. Tu pondera diligenter ꝙ. d.c.ſi. ⁊.d.
c.ſniāȝ loquunt in cauſis criminalibꝰ vbi probat ꝙ iudex
eccl'icus arctat ꝯmittere cāȝ criminalē laico vt euitet irre
gularitatē ⁊ cōiter videmus epōs hn̄tes iuriſdi. tpalē i
loco ꝯſtituere ptātē laycū ad puniēdos delinq̄ntes i loco.
33 †Sed q̄rere vtrū poſſit ꝯſtituere epūs vicariū laycum in lo
co vbi eccl'ia hȝ iuriſdi.tpalē.pro certo mihi vr ꝙ nō poſ
ſit ⁊ ad h̄ adduco.d.c.iudicatū vbi cura tpalium non po
teſt ꝯmitti layco hyconomo eodē mō nō pt̄ ꝯmitti vica
rio layco iuriſdi.eccl'ica lȝ ſit tempal. ⁊ multo fortius q2
agitur de maiori p̄iudicio eccle. Sō adduco tex.i.d.c.ino
ua in v.idecoꝝ ē laycū ēē vicariū epi ergo ſiue ſit i ſpūali
bus ſiue in ꝓphania eſt idecoꝝ layci ēē vicariū epi in
loco eccle.lȝ tpali cōiter tn̄ videmꝰ romanos pōtifices fa
cere vicarios in tpalibus laicos in terris tpalr̄ ſubiectis
eccl'ie ⁊ vide bal.in pꝛohe.gregoriās vbi dic̄ ſe fuiſſe iter
34 rogatū †vtrū ille q fuit iudex maleficioꝝ poſſit eſſe vicari
us epiſcopi ⁊ dic̄ rn̄diſſe ꝙ nō ſȝ nihil allat Tu alla d.c.
in noua.vbi dr̄ ēē idecoꝝ vt laycꝰ iudicet viros eccleſia
ſticos ergo fortius ꝙ laycus latrūculator ,vt.l.ſolemꝰ.§.
latrūculator.ff.de iudi.iudicet viros clericos. ℭ Pōde
ra tn̄ ſi dici poſſȝ ꝙ ſi eēt laycꝰ magne ſanctimonie ⁊ emi
nentis ſcie.ꝙ iſto caſu poſſit ēē vicariꝰ epiſcopi ⁊ moueor
ex eo ꝙ legimus de beato nicholao cū laicus nō poſſȝ eli
gi in epiſcopū tn̄ ipſe fuit ex layco electꝰ in epiſcopū ita
⁊ beatus ſeuerus ita ⁊ beatus ambroſius vt eſt ſing. tex.
in.§.ex his oibꝰ lxi.di. Ita dicamus ꝙ talis laycus poſſit
ēē vicarius epiſcopi in tpalibus ⁊ ēt in ſpūalibꝰ ⁊ lȝ text.
in.d.c.in noua dicat idecoꝝ ēē laycū iudicare viros eccle
ſiaſticos tn̄ lȝ pp prerogatiuā vite ⁊ ſcie.dixit tn̄ h̄ bal.ꝙ
ſi repitur ſcriptū ꝙ epūs ꝯſtituit laycū ſuū vicariū ꝙ i ꝓ
priant v̄ba ⁊ intelligunt id ē aſſeſſor p.l.pa.ſeuerinā.§.
ꝯditionum v̄ba.ff.de ꝯdi. ⁊ demō.pro certo ē pulchrū di
35 ctum ſed non eſt verū de iure probo.† q2 interptatio cadit
a ſup re dubiaꝰ.c.cū ꝯtingat de reſcrip.l.ij.C.de legi.ſed h̄
nulla eſt dubitatio ergo ceſſat interpretatio.l.ille aut ille
§.cū in v̄bis.ff.de le.iij.tn̄ q2 interpretatio fit ꝯ proferentē
c.ꝯ eum de re.iu.li.vi.l.veteribꝰ.ff.ō pac.cū ſi. Nec obſtat
d.§.ꝯditionū q2 ibi ꝯcurrebat mens ⁊ v̄ba i gn̄e ⁊ fauor
vltime voluntatis.ſed vtrum poſſit eſſe aſſeſſor epi laicus
hoſti.tȝ ꝙ ſic alle.c.ꝯtingit de arbi.ꝙ aſſeſſor nō iudicat
nec hȝ iuriſdictionē vt.l.i.ff.de of.aſſeſ.vnde non habet
niſi officium conſulendi nec poteſt ſibi committi facultas
dictandi ſniam in ſpūalibus ⁊ iō nō pōt cā ſpūalis ꝯmit
ti clerico vt referat ſniam prout laicus talis dictauerit vt
no. Jo.an.in.c.ſi pro debilitate de of.dele. Secus ſi dicat
prout talis laycꝰ ꝯſuluerit.ita ibi tȝ Inn.q2 ꝯſiliū pōt re
quiri a layco.ſȝ nō tenet clericus illud ſeq precīſe q2 tūc
diſponeret eccl'iaſti.iudicio layci qd̄ eſt ꝯ tex.iſtū ita h̄ tȝ
do.an. ⁊ do.ab ſeqtur bal.q dic̄ ꝙ aſſeſſor hȝ potiꝰ ꝯſule
re.q̄ȝ iudicare.l.metū.§. ⁊ lȝ.ff.ꝙ me.cau.q2 aſſeſſor hȝ aſ
ſiſtere ⁊ conſulere nō pronūciare niſi ſit interlocuto.iur.pu
ta talis libellus eſt ineptus ⁊c. ℭ Pro certo mihi vr ꝙ
iſta non ſit v̄a doctrina lȝ hodierni epi cōiter hn̄ant aſſeſ
ſores laicos v̄tutos ⁊ tenēt vicariū q ſepenumero eſt vnꝰ
pecus. ⁊ lr̄as ignorat ⁊ illi aſſeſſores layci quo ad effe
ctum iudicāt.dico ꝙ laycus nō pōt ēē aſſeſſor epi.primo
moueor ex tex.iſto vbi dicit ꝙ nō pt̄ laycus tractare cās
eccleſiaſticas ꝯiuncta.l.ſi auia.C.de inge.manu. ⁊.c. tua
de his que ſi.a prelatis cū ſua glo.vbi vr caſus ꝯtra cōeȝ
opi.Sō adduco tex.in.d.c.in noua vbi dr̄ ꝙ layci nō poſ
ſunt tractare eccl'ica. ℭ Tertio dico prelati poſſūt diſpo
nere cās eccleſiaſticas iudicio laycoꝝ ſȝ hoc v̄bū iudicio
capit pro deliberatiōe vt nota.in.c.in iudicijs de re. iur.
li.vi. ⁊ dixi.Sco.i rubrica quo ad ꝯſilium laycoꝝ nō poſ
ſunt decidi cauſe eccl'ice Quarto ſi alr̄ dicerem ſeq̄ret ꝙ
iſtud verbū tractare apponeretur ſupflue hic iō capit ꝓ
cōſilio ⁊ p ꝯñs non pōt laicus ēē aſſeſſor epi. ℭ Quito
nos videmus cōiter prelatos ignaros circa cās deciden
das conſtituunt laycos quoꝝ ꝯſilio decidunt cās nōne ſu
mus in diſpoſitiōe huiꝰ.c.ꝙ nō poſſint diſponere de cāis
iudicio laycorum certe ſic ⁊ poſito ꝙ cōis opinio eſſet ve
ra tamen procedit qñ non eēnt clerici ſufficientes ad con
ſulendum ar.d.c.relatum ne cleri.vel mo. ⁊ cotrȝ que ſu
perius dixi faciat q2 iudex non debet habere conſilium a
ſuſpectis vt dixit Bal.in.c.irrefragabili de offi.ord.i.alle
gat glo.in.§.q2 ſepe in auct.de trien. ⁊ ſemiſ.iō dixit idē
bal.in.l.placet.C.de ſa.ſan.eccle.ꝙ non pōt iudex hr̄e cō
ſilium deliberatum cum aduocato partis ſed bene poteſt
habere colloquium ⁊ certum eſt ꝙ layci ſunt opido iuſe
ſti cleri.ij.q.vij.c.laici ergo non poſſunt eſſe aſſeſſores in
36 cau.clericoꝝ ⁊ ita teneo †vtrum autem laycus poſſit eſſe
notarius in negocijs eccleſiaſticis ⁊ ſpūalibus doct. hic

a ℭ Dubia.ad de.l.ſi quo ⁊ ibi bar. ⁊ omnes doc.C.de libe. poſte. ⁊ vid in terpretationis materiam per barto.cepo. in rub.ff. de ver. ſig. ⁊ do. alex. de imo.l.i. om nes populi. ff. de iuſti. ⁊ iur.

remittūt ad hoſti.in.c.q2 pp de elec.ꝛ in.c.ſicut ne cleri.
vel mo.vbi tenuit ꝙ nō pōt. ¶ Ego in dalphinatu ꝯſu
lui ꝯtrariū poſito ꝙ laycus ſit creat⁹ notarius ab impa
tore ꝛ mouebar q2 offm̄ tabellionat⁹ non dꝫ aſſumi p cle
ricum ergo de aſſumi p laicū q2 excluſio vnius eſt inclu
ſio alterius.l.maritus.C.ꝺ procu.cū ſi.ho.iſta eſt iuriſdi.
volūtaria q̄ pōt prorogari vt p bar.ꝛ bal.i.l.i.C.ꝺ ſum.tri.
ꝛ fi.ca.vbi dīt ꝙ ptes pñt facere ꝙ notari⁹ i alieno terri.
faciat eis publicū iſtrm̄ tertio q2 notari⁹ dr̄ teſtis vt.l.do
ti⁹.ff.ꝺ teſt.ſed layc⁹ pōt eē teſtis in cā ſpūali ꝗ. ¶ Quar
to faciat.c.q̄ꝗ.de vſur.l vi.vbi cā vſuraria eſt eccl'ica vt
cle.diſpendioſaꝫ de iu.ꝛ tn̄ pōt eſſe notari⁹ in cā vſuraria
vt ibi idē tenuit do.gaſp ꝺ cald.in.d.c.ſicut ꝛ ibi do. car.
37 do.pe.de ancha ꝛ do.abb. ¶ †Utrum aūt laycus poſſit
predicare dic ꝙ ex delegatione epī pōt alʼs non glo.in.c.
benegdem xcvi.di.faciat.c.cum ex iniuncto de here.glo.
xxiij.di.c.mulier.xxxiij.q.v.c.mulierē vtꝝ epus poſſit com
mittere cām crimīalem clerici clerico ꝯiugato dic ꝙ nō.
ſm̄ collecta.h̄ q2 nō differt a layco niſi i duob⁹ vt i.c.i.de
38 cle.ꝯiug.li.vi.† ¶ Utꝝ aūt laicus poſſit eē executor teſti
ad pias cās bal.hic dicit ꝙ ſic ꝛ ſi eēt deportatus cui pōt
ꝯmitti execu.teſti.l.ex ſcō.ꝗ.ex ſcō.ff.ad treb. ¶ Tu alle
c.Joannes de teſta.allʼat ēt.l.hereditas.ff.de peti.here.
vbi iudex layc⁹ pōt exeq teſtm̄ ad pias cās allʼat etiā tex.i
39 .ꝗ.ſi vero expreſſim in auct.de heredi.ꝛ falci. ¶ †Utꝝ ſi
cleric⁹ venit torquēdus ſi pōt epus ꝯmittere layco vt euꝫ
torqueat bal.h̄ dicit ꝙ ſic vt in.c.ſi cleric⁹ de ſen.exco.lib.
vi.tu dicas ꝙ de facto ꝯſuluit do.an.ꝙ layc⁹ nō pōt tor
quere clericū ēt de mādato ſui ſupioris ita dicit in.c.vt fa.
me de ſen.exco.dicit tn̄ ꝙ de facto fuit ſuatum ꝯtrꝫ in p
ſona dn̄i martini filij obſernāde memorie do. Jo.de lig.
opantibus ꝺbis vni⁹ ribaldelli ita ibi dīc do.an. ¶ Mi
40 ror de bal.ꝙ ita hic loquatʼ †vtꝝ layc⁹ poſſit eē nūci⁹ epī
dicit bal.ꝙ ſic allʼat.d.c.ſi cleric⁹ tu vide eūdem i.l.ſi qua
p calūniā.C.de epi.ꝛ cler. ¶ Utꝝ patron⁹ laycus poſſit
admiſtrare res eccle.vacāte rectore dic ꝙ non ſꝫ hyconō
mus pro quo ſideiubebit patronus allʼat.l.oēs.ꝗ.nihilo
41 minus.C.de epiſ.ꝛ cleri.†vtꝝ poſſit eē rector hoſpitalʼ.de
cidit ꝙ ſic cle.q2 ꝯtīgit ꝺ relig.domi.dīc ēt ꝙ pōt eſſe cu
ſtos altaris q2 ē ꝓphanum offi.licꝫ pīum ideo ſi relinq
tur ſue cuſtodie valet leg.ꝛ ꝯuertitʼ elemoſina arbitrio cu
42 ſtodis.† ¶ Querit ēt ſi layc⁹ pōt ꝯſtitui procurator ad
acceptandū bñficiū ꝺcidit ꝙ ſic ſi eſt ſpeciale ad tale bñfi
cium ꝛ ſic reqritʼ ſingulare mādatū q2 tūc ipſe dn̄s videtʼ
acceptare.l.ſi pr̄ ex prouīcia.ff.de mānumiſ.vindic.l. pau
lus de acquir.here.ff. ¶ Tu allʼa.duas glo.q̄ ad hoc re
putantʼ ſing.in.c.ad aures ꝛ in.c.nōnulli de reſcrip.ꝛ q̄ꝺ
no.in.c.accedens de prebendis. ¶ Item colligit ēt hic
bal.p glo.iſtā ꝙ cā criminalis pōt delegari de iure cano.
itē de iure ciuili pōt delegari per ꝑncipeꝫ tu vide q̄ꝺ no.
in.c.ꝙ ſedes de offi.ordi.ꝛ in.c.in archiepiſcopatu ꝺ cle.
ꝛ in.l.i.de rap. ¶ Sed tu pondera ꝙ iſta nō merentʼ al
legari ita vt allegat eas bal.ex eo q2 loquuntʼ i papa quo
caſu non eſt differentia inter ius ciuile ꝛ canonicuꝫ ꝙ iu
dex poſſit delegare cām criminalē vt in dict⁹ iurib⁹. Itē
refert bal.h̄ guil.de cu.dicere in auc.clericus.C.de epi.ꝛ
43 cler.†ꝙ ſi clericus ꝯuenitʼ actione reali vt quilibet poſſeſ
ſor tunc pōt ꝯueniri corā layco.Secus ſi actione pſonali
ꝛ ita ſm̄ euꝫ ſeruat conſuetudo ꝙ bal.h̄ dicit non valere
q2 in reali iudicio quaſi ꝯtrahitʼ ꝛ pſona obligatʼ foro ip
ſius iudi.l.ij.ff.de pretor ſtip.Et pſonalis obligatio non
poteſt ꝯtrahi coraꝫ ſeculari p clericaꝫ ēt de volūtate epi.
nec iuuat eum abuſiua poſſeſſio q2 nemo pōt poſſidere rē
quam ꝑpetuo non lꝫ hic vt in.c.decimas de reſti.ſpo.lib.
vi.tu adde bal.in.d.auct.clericus vbi dānat illam ꝯſuetu
dinem p.c.eccleſia de ꝯſtitu.ꝛ auct.ſtatuimus.C.de epi.ꝛ
cler.ꝛ in.l.de his.C.eo.ti. ¶ Adde collecta in.c.q̄ꝛto.ꝗ.e.
vbi dānat illā ꝯſuetudinē p.c.ſi diligēti ꝛ.c. ſignificaſti i
ti.i.ſequitʼ ibi do.abb.per.c.ſi clericus laycū ꝺ foro ꝯpe.
44 dicetur ibi. ¶ Tangit ēt h̄ do.an.†vtrum cā ſpūalis poſ

a ¶ Layci. Ad de oēs docto. in.c. contingit de arbi. ꝛ l.c. cāꝫ de preſcri. ꝛ ſpec.in ti. de ſen.ꝗ. iiij. ver. penul. ꝛ facit q̄ꝺ voluit pau. ꝺ ca.i ꝯſ.cxlij. ꝛ. d. alexan.ꝺ imo.in ꝯſl.ix. iiij. parte. Et vide nouiſſimos ſcribētes qui nihil indiſcuſſum relinquunt.

ſit p eꝑꝫ delegari layco ꝛ clerico ſimul ꝛ dicit ꝙ nō allʼat
hoſti.i ſūma de dele.ꝗ.i.ver.ſed nunqd p.c.eccl'ia ꝛ.c.que
i eccleſiaꝝ de ꝯſti.non obſtat.c.ꝯtīgit ꝺ arb.q2 loquitur
in ꝯpromiſſo q2 arbiter non hꝫ iuriſdictionē vt.l.ait pre
tor.ff.de re iudi.ſed Joā.de imol.hic dicit ꝙ ꝯſiderato ꝙ
hodie ſententia arbitri emologata expreſſe vel tacite pa
rit actioneꝫ ſicut ſententia iudi.vt.l.pe.C.de arbi.ꝛ.c.per
tuas eo.ti.iō vr̄ ꝙ.d.c.ꝯtīgit habeat locū i clerico ꝛ lay
co delegatis. ¶ Tu ſequere dictū hoſti.ꝛ do.an.p iſtum
tex.vbi laycus non poteſt tractare cāꝫ eccleſiaſticā nec iu
dicare q2 vr̄ eſſe actus ſpūalis vt.c.q̄ꝛto.ꝗ.e.ſꝫ in actu ſpūa
li non attenditʼ mixtura laycoꝝ ꝛ clericoꝝ vt.c.meſſana
ꝛ.c.ſacroſancta de elec.ergo nec obſtat.c.ꝯtingit ꝛ.c.per
tuas q2 loquuntʼ in arbitris vnō arbitrari non eſt actus
ſpūalis ita dicit do.abb.in.d.c.contingit tn̄ ꝯ hoſti.poſſꝫ
allegari l.ſi cōem.ff.quemadmo.ſeruitu.amit.ꝛ.l.ſi quis
duos.ff.de liber.leg.cle.ſi religioſus de procu.ꝛ quod vo
luit bar.in.l.i.ꝗ.ſi quis in appellatione.ff.de appel.ꝛ i.l.
45 precipimus.ꝗ.eodem obſeruando.C.ꝺ app.†vbi pp mix
turam clerici ꝛ layci attrahitʼ minus dignum a digniore.
ꝛ ꝙ voluit bal.in.c.i.quibus mo.feu.amit.ꝛ in.l.impla
lem.ꝗ.preterea de prohib.alie feud.p fede.vbi voluit ꝙ i
habilis habilitatur pp mixturā habilis ꝛ q̄ꝺ voluit do.
d.abb.i.c.i.ꝺ pſcr.ꝛ ad rōnē d.abb.i.c.i.ꝺ pſc.ꝛ ad rōeꝫ
abb.cum dicit ꝙ eſt qd ſpūale q2.d.c.q̄ꝛto hoc nō dicit ſꝫ
bene dicit ꝙ iudicare de cā ſpūali ſpectat ad iudicē eccle
ſiaſticū ꝛ in caſu iſto iā iudex eccleſiaſtic⁹ iudicat lꝫ ſit ad
miſſus laycus eſt tn̄ verꝫ ꝙ ē indecoꝝ ꝙ laycus iudicet vi
ros eccleſiaſticos vt.d.c.in noua xvi.q.vij.quod procedit
qñ ſol⁹ iudicaret faciat ēt iſte tex.q2 ſi layc⁹ nō poteſt tra
ctare cās eccleſiaſticas vt hic ꝛ ſic conſulere ꝛ arbitramē
tari Sed cum clerico ſimul pōt vt.d.c.contingit ſicut p il
lum tex.extenditur principiū hui⁹ tex.ad clericum ꝛ lay
cum in ſimul ita extenditʼ ſinis vt prelati diſponant iudi
cio laycoꝝ ꝛ clericoꝝ in ſimul ꝛ ad.c.meſſana ꝛ.c. ſacro
ſancta de elec.rn̄de ꝙ loquuntʼ qñ ex propria auctoritate
laycus gerit actum ſpūalem cum clerico ſed hic concur
rit auctoritas epī ꝛ habilitas clerici faciat.l.ſi quis ex ar
gentarijs.ꝗ.ſed cuꝫ omnes.ff.de edendo vbi inhabilis ha
bilitatur pp adiūctum habilē faciat.c.cū dilectus de iu
re patro.vbi ex adiunctione layci patroni ſanetur clerico
patrono faciat glo.ſing.in.l.ſi.C.de munc.ꝛ hono.nō cō
46 tinuā li.x.†vbi ſocius hꝫ vacationē a muneribus pp ſociū
in munere faciat.c.cum Joannes de teſta.vbi laicus exe
cutor cogitur a iudice eccleſiaſtico pp ſocium executoreꝫ
clericum iſta pars mihi vr̄ verior de iure licet aliter velit
47 Jo.an.in.c.nobis de iure patro.† ¶ Utrum aūt laycus
poſſit ꝯferre preben.ꝯceſſas priuilegio pape dic ꝙ ſic vt
per Joā.an.ꝛ alios in.c.i.de preben.li.vi.bal.in.l.reſcri
48 pta.C.de preci.impe.off.†vtrum aūt laycus poſſit eſſe vi
49 cedominus dic ꝙ non vt voluit archi.in.d.c.in noua†ſed
an poſſit eſſe adiutor ꝛ fautor eccleſie dic ꝙ ſic.c.i.de offi.
ordi.x.di.c.ſi in adiutorium.c.i.de oper.no.nunc.c. admi
50 niſtratores.xxiij.q.v.†ſed an poſſit laicus publice diſpu
tare de fide catho.dic vt notatʼ in.c.ij.de here.li.vi.ꝛ in.c.
51 nemo de ſum.tri.ꝛ fi.catho.†vtrum autem inter laycos
poſſit hodie cā delegari layco cum nō habeat qualitates
requiſitas in dele.pape de quibus habetʼ in.c.ſtatutū.ꝗ.
i.de reſcrip.li.vi.diſputat Jo.an.in.c.nicholaus.ꝺ appel.
ꝛ decidit ꝙ ſic de quo dicen.vt ibi. ¶ Alia q̄daꝫ ſunt in
terdicta laycis que ꝯnumerat hoſti.in.d.c.ꝯtingit vide
ibi ſcribentes ꝛ p iſta ſit lecta ꝛ intellecta hec decretalis.

Quanto. Nō ſummat Joā.an.
ſed hoc intendit. Cā
iur.patro.ſpectat ad iudicem eccleſiaſti
a cū.h.d.vel ſic layc⁹ cauſas cōnexas ſpi
ritualibus tractare non pñt.h.d.Et nō
diuiditur vel ſic in cauſa iur. patronat⁹
vt anneza ſpūalibus laycus nō poteſt
eſſe iudex vel ſic.Cauſaꝫ iuris pa.nō poteſt tractare niſi
iudex

iudex eccleſiaſticꝰ ſm bal.h. ¶ Sed pro certo iſtud ſū
mariū nō ꝯgruit huic textui ex eo qꝛ loquit̄ de diffinitio
1 ne ⁊ non de tractatu.† ¶ Unde aliud eſt diffinire aliud
eſt tractare vt dixi.i.c.precedenti dictum tñ eſt verum ꝑ
c.precedens ſed non per iſtū tex.vel dic ſm do.pe.de an
cha. ¶ Annexa ſpūalibus ſpūalia ſunt iō ꝑ iudicē ecc.
terminanda plus ē vr̄ ꝙ aliq̄ ſūma.non ſint vera.Ex eo
qꝛ ius pa.realr̄ ⁊ ſubſtantialiter eſt ius ſpūale ergo non
eſt verum dicere ꝙ iō laycꝰ non poteſt diffinire cām iur.
pa.qꝛ eſt annexa ⁊ ꝯiuncta cau.ſpūalibus aſſumptū ē ꝑ
me probatum in rubrica.§.eo.Et iō vr̄ quidam modus
loquendi dicere ꝙ cā iur.pa.ita eſt annexa ⁊ coniuncta
ſpūalibꝰ cauſis imo de ſe ⁊ realiter eſt cā ſpūalis ⁊ iō pa
pa h̄ coniunxit illa duo v̄ba ꝯnexa ⁊ coniuncta qꝛ viden
tur verba geminata ⁊ important maiorē effectū vt dica
tur cauſa mere ſpūalis ex quo eſt ꝯnexa ⁊ cōiuncta ſpiri
tualibus facit ſiſe ꝙ dic̄ bal.in.c.ſi.ō of.ocle.qñ dr̄ in tu.
l.baliſta.ff.ad treb.⁊.c.cum te de reſcrip.in v̄ſi.preceptū
vedimꝰ ⁊ mandatū iō dꝫ exponi ꝙ ſpūalis cā eſt ⁊ ſꝫ cū
hic ſūmabilr̄ ſic. ¶ Cām iuris pa.vt ſpiritualem diffini-
niet iudex eccleſiaſticꝰ ⁊ nō laycꝰ.h.d.tene menti qꝛ no-
na ſunt.Et poteſt continuari ad ꝓcedens cap.ſecundū
franciſ.vercellē.ad ꝑmū rñſuꝫ cū layci nō tractent eccle.
negocia q̄rebatur an cā iuris patronatꝰ eēt eccleſiaſtica
pro certo ſua pace ſalua dixerim nō pōt ꝯtinuari ad pri
mum reſpōſuꝫ ex eo qꝛ in ꝑmo rñſo illius.c.ponitur ver
bum tractare ſꝫ hic ponit̄ verbuꝫ diffinire vnde videret̄
ꝙ iſte tex.prohibeat diffinitionē ꝙ nō videtur prohibe-
ret tractatū iō ꝑ iſtuꝫ tex.dico ꝙ nō prohibet̄ laycus tra
ctare cām iuris patronatꝰ ſꝫ bñ ꝑ.c.ꝓcedens item non po
teſt ꝯtinuari ad ꝑmū reſponſuꝫ qꝛ i ꝑmo reſpōſo loquit̄
ō negocio eccl̄aſt.ſꝫ iſtud.c.loquit̄ de cau.ſpūalibꝰ ergo
ſōniauit franciſ.do.car.⁊ ſequa.vt.c.q̄ſto de ꝯſue.c.q̄ſto
de dimor.c.q̄ſto ō pui.c.q̄ſto ō magiſtris.c.q̄ſto ō iarein
2 ri. ¶ † No.ibi ꝯnexa ſꝫ.do.an.ꝙ cā iuris patronatꝰ nō
eſt mere ſpūalis nec tamquā mere ſpūalis ſubycitur iu-
riſdictioni iudic.eccle.ſed tāquā ꝯiuncta ⁊ ꝯnexa ſpūali
bus ita hic colligit do.an.⁊ do.abb.⁊ ē ratio ſm.bal.h
qꝛ ius patronatꝰ adheret eccl̄.⁊ que eccl̄.adherēt eccle.
ſunt itē eccle.ē ſuppoſitū ⁊ ius patronatꝰ appoſitū Sed
ſm ſūmariuꝫ qđ ſupius dedi iſtud notabile eſt alienū ab
3 iſto tex.apparebit ex glo.veritas. ¶ † No.ꝙ ꝯnexoruꝫ
idē eſt iudicium faciat.c.trāſlato de ꝯſtit.c.inter corpo-
ralia ō tranſla.p̄cla.⁊ tenendo illā opi.ꝙ ius patrona
tus eſt annexū cāe ſpūali iſtō.c.ꝯtinuat̄ ad ſm.rñſuꝫ ꝓce
dētis.c.vt ſic ſpectat ad iudicē eccl̄icū diffinire cās ſpūa-
les ⁊ ita ē diffinire cās ānexas cāis ſpūalibꝰ vt ē cā iuris
pa.faciat.l.q̄ relig.ff.de rei ven.c.ſup eo ō parro.l.arbor
ff.cōi diuidū.faciat.c.i.de poſtula.p̄cla.vbi idē vr̄ eē de
terris ꝯnexis ⁊ adherētibꝰ regi.qđ ē de terris ipſius re-
gis faciat.l.i.C.ſi rec.proui.⁊ quod voluit Jo.an.i.c.ad
4 appl̄ice de re iudi.li.vi.† vbi pax facta cum ꝑncipali vr̄
facta cum adherentibꝰ ⁊ ꝯnexis faciat glo.ſing.in.c.li-
teras de iura.cal.que dicit ꝙ ſicut oliꝫ non iurabat̄ de ca
lumnia in cāis ſpūalibꝰ ita nec in cā iuris patronatꝰ ex q̄
5 glo infert do.abb.hic ꝯiuncto iſto tex.hic † ꝙ ſi a iure int
ponitur tertius modus procedendi in cauſis ſpūalibus
ꝙ idem videtur ſtatutū in cauſis ꝯnexis ⁊ ꝯiunctis niſi
materia ſit odioſa ⁊ valde exorbitās refert ſe dixiſſe i.d.
c.literas dicēs ibi. ¶ Adde tñ glo.⁊ doc.in.c.ſi.§.eo.⁊
vide que dixi in.d.c.tranſlato tamen tenēdo illud qđ ſu-
6 periꝰ tenui in ſūmario iſta non probant̄ hic. ¶ † No.ꝙ
mixtuꝫ ex ſimplicibus ſortit̄ naturā ſimplicis dignioris
quod apparet qꝛ ius patronatꝰ ꝯponit̄ in parte ex ſpūa
li iure ⁊ in parte ex temporali iure vt voluit glo.ſingu.
in.c.de iure patrona.c.aquod in dubijs de conſecra.ec-
cleſia.vel alta.c.preterea de tranſac.⁊ dicit do.pe.de an
7 cha.hic ꝑ iſtum tex.† ꝙ vniuerſitas ſcolarium ꝯponit̄ ex
clericis ⁊ laycis ſcolaribus ⁊ tamen cenſetur eſſe eccle-
ſiaſtica allegat.c.cum dilectus de conſue.ū de hoc vide
qꝛ multum egregie tetigi iſtum paſſum in.c.ex litteris
8 de conſtit.vbi tenui contra gl.⁊ doc.† ¶ Inducit etiaꝫ
do.pe.ad queſtionē vendidi reꝫ pro.x.valenteꝫ mille cuꝫ
additamento alterius rei que valet reſiduum quod cen
ſetur eſſe ꝑmutatio ⁊ non venditio qꝛ attendit̄ potentiꝰ
ad hoc allat bar.in.l.ariſto.ff.de dona.ū vide eundem
bar.in.l.i.ff.de re ꝑmu.⁊ in.l.ſi in emptione.ff.de contra
hen.emp.⁊ in.l.ſicut.§.venditionis.ff.quibus mo.pig.
vel hip.ſol.⁊ bal.in prohemio feudoruꝫ in.iiij.colum.⁊
doc.oēs in.c.ad queſtiones de re ꝑmu.vbi iſtud tangūt
allat ēt do.pe.ſimile quod dicimus de hermafrodito vt
.l.queritur.ff.de ſta.ho.⁊ dicit predicta eſſe vera qñ di-
gnitate vel maioritate alterum ex ſimplicibus preualet
in mixto.Si autem non preponderat vni tunc cuiꝰ natu
ram aſſumat mixtum dicit illius ſimpli.quod eſt magis
fauorabile allegat.c.i.ne ſede vacan.⁊ qđ no.bar.in.l.
ij.ff.de verb.obli.vbi ponit queſtioneꝫ de poteſtate legit
timandi ſpurios Item inceſtuoſus data legato qꝛ videt̄
ꝙ poſſit legitimare ſpurium ⁊ inceſtuoſum ſimul quia
mixtum ꝯtinetur ſub ſimplici ſed ꝯtrarium videt̄ verius
ſm.d.pe.allat ꝙ no.bar.i.l.ſi ita ſcriptū.ff.ō li.⁊ poſth.
allegat.l.iiſte.ff.de leg.i.⁊ Jo.an.in.c.at ſi cle.in gl.ma-
gna.§.e.Epiſ eni diſpenſat in adulterio vt ibi Itē in ince
ſtu.xxvij.q.i.c.virginē ⁊ tñ non diſpenſat in adulterio
inceſtuoſo ſm vincen.l.vim paſſaꝫ.§.preſcriptione.ff.de
adul.Et ſic maior eſt potentia ꝯpoſiti quam ſuorū ſim-
plicium ita hic reſidet do.pe.de quo dicetur in.d.c.at ſi
clerici Sed quare cauſa iuris patronatus dicitur ꝯnexa
ſpūali glo.reſpondet ꝙ ipſum ius patronatus non dici
tur ſpūale ſꝫ annexum iō aſſumit naturam magis digni.
¶ Sꝫ opp.ſic laycus non pōt poſſidere ius mere ſpūa-
le vt.c.cāmqꝫ de ꝑſcrip.ſequitur ꝙ non poſſet poſſidere
annexuꝫ ſpūali ⁊ tñ poſſidet ius patronatus ita videtur
ꝙ iudex laycus poſſit cognoſcere ō iure patronatus gl.
iſta non ſoluit ſed ſimpliciter dicit ꝙ mere ſpūale laycꝰ
non tractat nec poſſidet ſed temporale tractat ⁊ poſſidꝫ
ſed ius connexum non tractat vt hic ſed poſſidet vel qua
⁊ hoc de gr̄a.c.iij.de iure patro.ſed do.an.hic ſequendo
goffre.in ſumma de iure patro.§.i.Ultra mediū dicit ꝙ
ius patronatus realiter eſt quid ſpirituale quod dicit
patere qꝛ vendi non poteſt ſicut nec ſpūale niſi cum vni
a uerſitateꝰ vt in.d.c.ō iure. Sed qꝛ ex diſpenſatione eccle
ſie cadit in laicum pro tanto dicitur annexum iuri ſpiri-
tuali ⁊ ſic non inſpecta natura ſua ſed inſpecto illo acci
dente ſurgente ex diſpenſatiōe eccleſie pro quo allat gl.
in.d.c.pie mentis xvi.q.vij.que dicit ꝙ ius patronatus
9 eſt ſpirituale ſed non mere quia cadit in laycuꝫ † quedā
enim ſunt mere ⁊ eſſentialiter ſpiritualia vt anima gra-
tia virtutes ⁊ ſimilia quedam non mere ⁊ eſſentialiter
ſed propter aliud vt ſunt beneficia vaſa ordinata ad ſa-
crificiuꝫ ⁊ ſimilia iura ſpiritualia que ordinantur ad fi
nem ſpiritualiuꝫ vt ad finem anime ad miniſtros ſubſtē
tam dos ⁊ iſta tāto magis dicuntur ſpiritualia q̄to ma
gis appropinquat ad finē rei ſpūalis ⁊ eſt bona gl.xvi.
q.vij.in ſūma applicādo predicta ad propoſitum qꝛ per
electionē initiat̄ matrimoniū iter electū ⁊ eccl̄am eligē
di dr̄ magis ſpūale quam ius patronatus qđ nō initiat
matrimonium cum preſentato ſꝫ tamen preparat perſo
nam cū q̄ dꝫ ꝯtrahi ⁊ hoc ēt ꝑncipaliter nō cadit i laycū
niſi ex diſpenſatione eccleſie ſed voluit eccl̄a diſpenſare
10 cū layco circa electionē qꝛ ē actꝰ magis ſpūalis.† Et iō
infert̄ ꝙ eſſentialiter ius pa.mere ſpūale dꝫ quo ad oia
iudicari vt ſpūale niſi aliud in ꝯtrū ſit a iure expſſum.⁊
iō ſi ſpūalis cā deberet tractari ſimplr̄ ⁊ de plano idē in
iur.pa.qꝛ ipſuꝫ ius pa.mere ⁊ eſſentialr̄ dr̄ ſpūale ⁊ ſic
ſentit do.an.ꝙ iō iudex eccl̄iaſticus cognoſcit ō iur.pa.
qꝛ eſt realr̄ ⁊ eſſentialr̄ ſpūale.Sed.d.ab.dicit nūq̄ pla
cuiſſe ſibi hoc dictū qꝛ ipꝫ ius pa.anq̄ fuit ꝯceſſū layco
non fuit ōductum in eſſe etiam non poteſt dici ꝙ origi-
naliter eſt mere ſpūale nec etiaꝫ ex aliquo ſibi inſito pōt

a ¶ Uniuerſitate. Adde ſpe cu.in.§.⁊.ij.de ere.§.reſtat in l.coll.ō. qđ er go Inn. in.c. inter cetera in gl.i.in ver.ues poteſt dici de preben.

dici eſſe mere ſpũale cuʒ patronus nihil aliud facit quã
pñtare pſonam inſtituendaʒ p ſuperiorẽ vnde in hoc tñ
ſuaſit deſiderio ſuo vt ordinet ⁊ inſtituat perſona ſm vo
luntatem ſuam vt colligitur ex no.in.c.decreuimus.xvi.
q.vij.vnde ex tali pñtatione non acquiritur aliquod ius
ſpũale hinc eſt ꝙ patronus laycus poteſt variare aliuʒ
10 preſentando.c.cum autem de iure patro.⁊ ex pluribus
preſentatis põt ſuperior inſtituere quem voluerit quod
non eſſet ſi per preſentationẽ acquireret ius pſentato ar
gumẽto.c.ſi tibi abſẽti de preben.in vj.ideo.d.c.cũ autẽ
11 dicit ꝙ preſentatio eſt quoddam inchoamentũ qꝛ ordi
natur ad ſpũalitatẽ obtinẽdã ió non põt dici ius ſpũale
mere cũ nullaʒ ſpũalitateʒ obtineat in actu iudicandi ió
dicit annexuʒ ſpũali qꝛ nó debet pueniri ad inſtitutiõem
ſine pñtatione vt in.c.illud de iure patro.cuʒ ergo p pre
ſentationeʒ deueniat ad inſtit.que eſt ſpũalis mere pro
tanto dr̃ annexuʒ ſpũali ⁊ facit preparamentũ ad illud
ſpũale obtinendum ⁊ videtur ſentire Inno.in.c.ꝙ ſicut
de elec.vbi dicit ꝙ electio non ꝯcedit layco qꝛ p eaʒ ini
tiat matrimoniũ ſpũale inter electũ ⁊ eccleſiã.c.ſi.ð tranſ
la.prela.ſed pſentare non eſt ius mere ſpũale ſʒ ãnexum
nec contrahit aliquod vinculũ inter pñtatum ⁊ eccleſiã
cũ nulluʒ ius ex hoc ſibi acquirat vt.d.c.paſtoralis ð iu
re patro.⁊ ẽt ſentit Inno.ꝙ iſtud ius pñtandi fuit ꝯceſ
ſum qꝛ non erat mere ſpũale nó enim pp hoc dr̃ annexũ
ſpũali qꝛ ꝯcedit layco nam ius ꝯferendi ꝯcedit pñcipi
bus vt p Jo.mona.⁊ Jo.an.i.c.ij.ð prebẽ.in vi.c.adria
nus lxiij.di. Non tñ p hoc dicit annexũ ſpũali ⁊ hoc vo
luit glo.iſta ſi recte ponderet dum dicit ꝙ laycus poſſit
poſſidere ius patrona.qꝛ non ẽ mere ſpũale ⁊ intellige
de grã ſic ẽt de grã potuiſſet ius eligendi poſſidere vt.d.
c.adrianus ſʒ eccleſia voluit in tantũ diſpenſare. ¶ Itẽ
in alio dicit ꝯfundi dictuʒ do.an.ſiue eſſet mere ius ſpũa
le in ſe ⁊ in alijs põt id quod cadit in laycuʒ ſi deberet vt
ius ſpũale tractari ſequeret ꝙ ſicut ius mere ſpũale non
tranſit cũ vniuerſitate ſeculari qꝛ non põt venire acceſſo
rie ad temporalitatem cuʒ ſit prorſus alterius nature vt
no.Inno.in.c.ex litteris de iure patro.idem dicendũ eſt
de iure patronatꝰ vt non trãſiret cũ vniuerſitate qð tñ eſt
falſum vt in.d.c.ex litteris ⁊.c.cum ſm.co.ti.nec obſtat
ratio ꝙ ordinat ad fineʒ ſpũaliuʒ qꝛ hoc eſt quoddã pre
12 ambulum ⁊ inchoamentũ a remotis. non eniʒ oẽ ordi
natũ ad fineʒ ſpũaliuʒ dr̃ ſpũale vt põt poni exemplũ in
libris eccle.q ordinant ad fineʒ cauſe ⁊ rei ſpũalis nó tñ
ſunt ſpũales nec ſacri lʒ ergo laycus poſſideat non tamẽ
pp hoc dʒ inferri ꝙ iudex ſecularis de illo iure poſſit co
gnoſcere qꝛ laycus de grã ⁊ quadã tollerãtia eccleſie il
lud poſſidet vt layci inducantur ad ꝯſtruendas eccleſias
vt.c.ij.de iure patro.ió ꝯceſſio exorbitans non debet ex
tendi maxime in preiudicium eccleſie ar.c.ob grãm de
reg.iur.li.vi.⁊.l.ꝙ fauore.C.de leg.⁊ lʒ talis ꝯceſſio nó
extendat ad illuʒ caſum tñ extendet ad omnes actus cõ
ſecutiuos ad ius poſſidendi vnde tranſit ad heredes ẽt
extrãeos ſicut res prophana.xvi.q.vij.c.quiuis. ¶ Itẽ
tranſit cum vniuerſitate vt.d.c.ex litteris ⁊ ſi dicat ꝙ de
connexis idem eſt iudicium ⁊ dignius attrahit minꝰ di
gnum vt.c.ꝙ in dubijs de ꝯſecra.eccle.vel al.cuʒ ius pa
tronatus ſit annexuʒ ſpũalibus ⁊ eſt dignꝰ quare tran
ſit cum vniuerſitate remittit ad no.in.d.c.ex litteris Ita
belliſſime hic reſidet do.abb. ¶ Sed bal.hic colligit ꝙ
ius patronatus eccleſie eſt quid mixtum qꝛ cum oriatur
in perſonam layci ⁊ tranſeat ad heredes laicos ⁊ p lay
cum fiat pñtatio ergo non videt eſſe mere ſpũale qꝛ lay
cus non eſſet capax huius verum qꝛ trahit originem ab
eccleſia ⁊ concernit ordinationem ipſius ⁊ ex ꝯſtitutione
eccleſie naſcitur ideo non eſt mere laycale ſʒ dicitur tpa
le annexũ ſpũali ⁊ dicit ꝙ ius pa.aſſumit originem a re
prophana quã qs dedicat deo ⁊ ió ꝯſiderata ſua origi
ne ſapit laycalitatẽ Nã non ió deſinit eẽ dñs q remanet
patronꝰ vt.d.l.taleʒ.§.ſi.ff.ð here.inſtit.Tñ ius pa.eccle

13 ſie dicitur prouenire ex mera liberalitate canonis. Nã
de rigore iuris res ſacra nemini ſeruit.l.inter ſtipulan
tem.§.ſacram.ff.de vb.ob.iſta ergo eſt liberalitas tamẽ
de condig.ideo non poteſt auferri patrono ar.l.attilius
14 regulus.ff.de donat. Sed quare quo ad forũ inſpiciatur
qualitas ſpũalitatis ⁊ nõ ſubſtãtia tpalitatis bal.rñdet
ꝙ duplex eſt rõ pma eſt rõ naturalis q̃ vocat pma equi
tas.l.ſi.ff.ð publica.qꝛ magis dignũ trahit ad ſe minus
dignũ.l.q̃rit.ff.de ſta.ho.l.ticie.de le.pmo.l.ħ legati.ff.
15 de le.ij. Item qñ ex duobꝰ extremis fit vnio remanenti
bus qualitatibus extremoꝝ magis pñcipale ⁊ magnus
nobile trahit ad ſe aliud.Sa eſt rõ ſi iudex laycus poſſet
cognoſcere ergo poſſet dare patronum ſupra eccleſiam
p ſuam ſniam.l.ſi duo patroni in pn.ff.de iureiur.⁊.l.ſta
tuliberi a ceteris.§.ſi.ff.de ſtatulib.ſʒ hoc eſt abſurdũ ꝙ
eccleſia q̃ eſt liberi p ſniaʒ iudi.ſecularis efficiat ſubdita
patroni. Item certum eſt ꝙ ius pa.eccl'ie non põt vendi
lʒ tranſeat cũ vniuerſitate.l.quedã.ff.de acquir.re.do.l.
imodi.ff.de contrahen.emp.l.qꝛ proinde.ff.ad trebel.er
go nec per ſniam adiudicari ar.l.ſtatulibe.a ceteris.§.
ſi.ſed dicimus ꝙ ius patro.rõne ſue tpalitatis tranſit cũ
vniuerſitate ſpũalium.etiam.bal.ꝯcludit ꝙ ptim eſt tpa
le partim eſt ſpũale qꝛ magis dignum trahit ad ſe minꝰ
dignum. ¶ Sed do.car.tranſit cum iſta glo.⁊ dicit ꝙ
reſpectu materie ex qua inducit ius pa.dicat eſſe qd tpa
le cauſatur.n.cũ edificatione conſtructione ⁊ dotatione
c.nobis de iure patro.⁊ ħ ſunt tpalia ſed reſpectu eccl'ie
cui inheret eſt quaſi ſpũale tanq̃ʒ annexuʒ eccl'ie que eſt
qð ſpũale.⁊ ſic diuerſis reſpectibꝰ dr̃ tpale ⁊ ſpũale. Et
ſi dicat ꝙ de cã iuris pa.deberet cognoſcere iudex laycꝰ
vt attẽdat cã originalis q̃ eſt tpalis rñdet do.car.ꝙ imo
dʒ attẽdi id qð ẽ eccl'ie lʒ ſit prophanũ tñ aſſumit naturaʒ
ſpũaliũ ar.c.iniũctũ de re.pmu.⁊ regula ſemel deo li.vi.
⁊ ita dixit ſe al's dixiſſe in quodã pũato examine ita hic
reſidet. ¶ Sʒ do.meus Jo.de imo.tranſit hic ſimplr cũ
dicto do.an.⁊ goffre. ¶ Ego iſtũ paſſum tetigi in rub.
.ð.e.vbi do.an.tetigit ⁊ ẽt no.ab.vide ibi dicta qꝛ tenui
ibi ꝙ eſſentialiter ⁊ ſubſtãtialiter ius pa.ẽ qd ſpũale.ſʒ
accidẽtaliter ẽ tpale.ex eo qꝛ ꝯgruit layco dr̃ eẽ tpale ⁊
recipit illã alterationẽ ex eo qꝛ appropriat layco ſi ſubti
liter intelligat iſta materia.Sʒ Inno.in rubrica de iure
pa.dicit ꝙ nec eſt tpale nec ſpũale qꝛ tranſmittit ad he
redes.xvi.q.vij.c.filijs ⁊.c.ꝯſiderãdũ qð fieri non poſſʒ
ſi eẽt ſpũale.viij.q.i.ſciendũ.c.in ſcripturis.c.i.de prebẽ.
tpale non ẽ ꝙ ſi eẽt poſſet vendi qð non põt.c.de iur.de
iure patro.c.querellã de ſymo. Item iudex ſecularis co
gnoſcere nó poſſet vt hic ió partim eſt temporale ⁊ par
tim ſpũale diuerſo reſpectu vel potius annexum ſpũali
bus vt ħ ſequit.d.car.in.ij.q.in.d.rubrica ð iure pa.do.
an.in prefata rubrica addendo ad diffinitioneʒ Jo.an.
ſup iure patronatꝰ dicit ꝙ eſt ius quodã ſpũali annexuʒ
ꝯpetens in eccleſijs honorificũ ⁊ dicit ꝙ ꝓpe nó ẽ ſpũa
le ſʒ annexũ ſpũali qꝛ tẽdit i finẽ prouiſiõis eccl'ie.q̃ ſpũa
lis eſt. ¶ Sʒ Jo.de fãtucijs i.d.c.pie mẽtis dicit ꝙ ius
ſpũale capit ꝓprie vt grã virtutes ⁊ ſimilia ſʒ large capi
tur vt eſt ius pcipiendi decimas ⁊ oblatiões ⁊ illud qð
antecedit ad ſpũale vt ius patronatus quod antecedit
preſentationi perſone ad aliquã eccl'iaʒ vel prebendam
⁊ etiam omnis res ſacra inſtituta ad celebrationeʒ diui
norum officioꝝ ⁊ ſacramentoꝝ ⁊ ſic ſentit ꝙ ius patro
natus largo mõ dicit quid ſpũale Similiter annexũ ſpi
rituali dr̃ ſtricte vt ius percipiendi decimas ⁊ oblatio
nes q̃nq; large vt ẽ illud quod precedit ad aliquod ius
ſpũale vt eſt ius patronatus qð precedit pñtationem ió
dicit ꝙ ius patronatus non eſt ſpũale ſtricto mõ ſed lar
go mõ nec eſt ius annexũ ſpũali ſtricto modo ſed largo
modo ⁊ licet ipſe non dicat tñ iſta ſũt verba Joãnis fa
ntuni vt ibi refert archi. ¶ Tu pondera ſi aliud ẽ eẽ
ſpũale ⁊ aliud eſt eſſe ãnexũ ſpũali non videtur ꝙ in ius
patronatꝰ ſit ſpũale ⁊ ſic annexũ ſpũali qꝛ primo modo
dicitur

a ¶ Cum aũt. Ubi videas .d. abb. ⁊ nouiſſimos ſcribẽtes qui iſtam materiaʒ late exa minant.

dicit̃ ſpũale de p ſe ſ; dĩ ſpũale p accidens pp ↄnexitatẽ
iſtud non poteſt ſtare q: vna ⁊ eadẽ res nõ põt diuerſo
iure cenſeri. l. cum qui edes. ff. de vſuca. Unde ſi per ſe eſt
ſpũale ergo non eſt per accidens ⁊ ꝙ peſſimuꝫ eſt dicũt
ꝙ largo modo dicitur ſacrum ⁊ largo mõ dĩ annexum
ſpirituali ⁊ licet. c. de iure dicat ius patronatus eſſe an-
nexum ſpũali tñ glo. ibi dicit ꝙ eſt ſpũale vel eſt ãnexum
ſpũali ⁊ ſic nõ firmat expreſſe verũ ſit ſpũale vel annexuꝫ
ſpũali ⁊ lꝫ tex. ibi vtatur v̾bo ãnexũ ⁊ nõ apponat ver-
bum ↄiunctum tñ ſupplebit̃ per iſtuꝫ tex. ¶ Pondera
ſubtiliter laycus nõ eſt capax iuris pñtandi ſed eccleſia
gr̃am ſibi fecit ergo ſequitur ꝙ eſt ſpũale ſi enim non ca-
dit in laycuꝫ ergo ſequitur ꝙ eſt ſpũale ius ita probatur
in. c. ij. de iure patro. Et ad iſtuꝫ tex. rñde vt dixi ſuperi⁹
in ſummario pondero ẽt q: in. c. ſuper eo. de offi. dele. di
citur ꝙ pñtatio eſt ius ⁊ in. c. conſultationib⁹ de iure pa
tro. dicitur ꝙ eſt fructus iuris patronatus ſimile habe-
tur in. c. querelam de elec. ⁊ in. c. cum eccleſia ſubtrina ꝺ
cauſa poſ. ⁊ proprie. ⁊ in. c. ij. de iure patro. ꝙ ẽ gratis
preſentatio cõpetens rõne iuris patronatus quo modo
reducẽtur ad concordiaꝫ iſta iura nam ſi pñtatio appel-
latur gratia ergo ius patronatus dicetur gr̃a quare er-
go iura appellant ius patronatus cũ ſit gr̃a ⁊ ſi eſt gr̃a
vt in. d. c. ij. quare in. d. c. ſuper eo. dicit̃ ꝙ eſt ius ⁊ ſi eſt
gr̃a ſequitur ꝙ eſt ſpũalis pro certo iſta generãt turba-
tiones non mediocrẽ paruitati mee q̃ ab aliquo vſqꝫ ad
hec ſ. cula non ſunt cõſiderata poſſet dici hoc modo aut
loquimur quo ad papa. ⁊ tunc dico ꝙ ius patronatus
non eſt ius ſed gr̃a ⁊ pñtatio facta etiaꝫ dicitur gr̃a hoc
16 dico per. d. c. ij. iõ docto. oẽs ibi dicunt† ꝙ papa põt con
ferre eccl̃iam patronaleꝫ nõ expectata pñtatione patro-
ni layci ⁊ iſto modo nõ dĩ ius aut loquimur quo ad in-
feriores puta epos ⁊ ſimiles ⁊ iſto mõ vocatur ius ideo
non poterit epũs cõferre eccleſiã patronalem inuito pio-
no ⁊ iſto modo vocatur ius patronatus ⁊ ita intelliga-
tur. c. de iure ⁊ alia iura ⁊ rubrica inquitum dicunt ꝺ iu
re patronatus. Si vero loquimur quo ad ipſum patro-
num pñtatio dicitur ius ſi vero loquimur quo ad ipſum
pñtatum dĩ gr̃a ⁊ ideo eſt ꝙ patronus laycus poteſt va
riare vt. d. c. cũ autem tene mẽti iſta q: ſunt noua. Et ideo
non videt̃ cum ſua reuerẽtia ꝙ Joan. an. bene diffinierit
ius patronatus inquãtũ in rubrica de iure patronatus
dixerit ꝙ ſit ius. ¶ Et pondera etiã q: iſta glo. nõ recte
loquitur cum dicit ꝙ ex tali coherentia aſſumit ſuaꝫ na-
turam ius patronatus ergo de ſe eſt tẽporale. iſtud non
videtur bene dictum q: ſi dicimus ꝙ ideo eſt temporale
q: laycus ↄſtruxit eccleſiam dico iſtud eẽ falſum ex eo q:
8 ex tali fundatione laycus nihil acquirit⁹ vt ꝓbatur in. c.
pie mentis. xvj. q. vij. in v̾ſicu. nihil habiturum. Animum
mo eſt effecta ſanctoꝝ vt. c. ſemel deo de reg. iur. in. vi.
ergo non eſt dare eam laycalem a qua cauſetur ꝙ ſit tẽ-
porale q: actus actiuorum ſunt in patiente hñ diſpoſito
vt dĩ in ſcðo de aia. Et ideo dico ꝙ iſtud ius cauſatur a
papa ergo tale eſt quale eſt ſubiectum producẽs ſed cũ
productiuũ eſt ſpũalis ergo ſequitur ꝙ effectus erit ſpi-
ritualis ⁊ ſic ius patronatus eſt ius mere ſpũale cuꝫ nõ
habeat cam productiuam ſecularem ſeu temporaleꝫ q: illa
eſt extincta per edificationem eccleſie. vnde ſm iura an-
tiqua conſtituens eccleſiam non acquirebat ius in illa ec
cleſia vt. c. nouerint. x. q. i. ⁊. d. c. pie mentis no. archi. i. c.
hortamur. lxxi. di. ideo ꝺ gr̃a eſt ꝙ laycus poſſideat ius
patronatus ⁊ ꝙ tranſeat ad heredes ⁊ qð vendi poſſet.
Unde cum de ſe ⁊ originaliter ſit ius ſpirituale ſequitur
ꝙ non eſt temporale quia iſti ſunt termini diuerſi ⁊ ↄtra
rij ſi eſt ſpirituale ergo nõ eſt temporale. Et ſi dicatur ꝙ
partim eſt temporale ⁊ partim eſt ſpũale iſtud nõ vide-
tur veruꝫ qð eadem res vt dixi non debet diuerſo iure cẽ
ſeri ⁊ ideo dicit glo. i. d. c. pie mẽtis. qð lꝫ dicat̃ eſt ptim
temporale ⁊ partim ſpũale tñ ſimplex eſt ⁊ per quãdaꝫ
fabricationẽ intellectus ſit illa diuiſio non ꝙ ad actum

alleſat ſimile de ſeruo ↄmuni. Ego in rubrica ſupra eo. di-
xi qð ſubſtantialiter erat ius ſpũale ſꝫ accidẽtaliter erat
temporale ex quo laycus illud poſſidebat ⁊ trãſibat ad
heredes. ¶ Hõc mihi videtur dicenduꝫ qð omni reſpe
ctu ſit ius ſpũale ⁊ licet laycus illud poſſideat tamen eſt
ex gratia ideo pp hoc non deſinit eſſe ſpirituale ⁊ poteſt
poni exemplum lꝫ ius conferendi vel eligendi competat
layco ex gratia ſedis apoſtolice vt nota. in. c. adrianus.
lxiij. di. nõ tamen pp hoc deſinit eẽ ius ſpũale. Ita dica-
mus in iure patronatus tene menti predicta. ⁊ forte eẽt
neceſſaria declaratio papalis ex quo paſſus videtur du
17 bius. ¶ †Sed qd ſi laycus iudicat de vniuerſitate ſecu-
lari in qua eſt ius patronatus vtruꝫ valeat reſpectu iur.
patro. Do. Car. dicit ſe in facto ↄſuluiſſe ꝙ ſic. do. abb.
dicit ſe allegare glo. de hoc in. c. filius. xvi. q. vii. que di-
cit iudicẽ ſecularẽ poſſe priuare laycũ iure pa. cum vni-
uerſitate ſed per ſe nõ poſſe ar. d. c. ex lr̃is. ⁊. c. cũ ſm eo-
ti. qð procedit qñ in libello ⁊ in ſnĩa nõ ſit mentio de iu-
re pa. alr̃ non valeret iudiciũ ar. eius ꝙ no. Jo. an. i. c. i.
de iure pa. li. vi. all̾at ẽt do. abb. ꝙ no. in. c. nobis ꝺ iure
pa. ꝙ pp delictũ leſe maieſtatis laycus nõ pͥuat̃ iure pa.
q: cũ illud hẽat a papa nõ põt pͥuari ab imperatore q: dꝫ
intelligi quando nõ eſt in aliquo vniuerſitate ſeculari.
qa tunc tranſiret ratione delicti ex quo ſurgit priuatio
illius vniuerſitatis temporalis ⁊ hoc dicit do. abb. eſſe
notanda q: a nemine iſta declarant̃. ¶ Ego limito iſtã
cõmunem doctrinam vꝫ niſi qa venderet hereditateꝫ ſi-
bi delatam in qua eſt huiuſmodi ius patrona. quo caſu
lꝫ ius patronatus trãſeat cũ vniuerſitate bonoꝝ ſine ſpe
ciali expͥſſione nõ tñ trãſit ius pa. cũ vniuerſitate in qua
rerum ſingulariuꝫ eſt neceſſaria traditio ſicut eſt qñ ven
ditur hereditas q: tũc non tranſiret ius patronatus iſtð
fuit ſing. dictũ pau. in cle. ij. de iure patro. qð bene nota-
bis pro limitatione. l. ſi immodicis. ff. ꝺ ↄtrahen. emp. ⁊
l. quedã. ff. de acq. re. do. niſi in hereditate eſſet caſtruꝫ vl̾
ville ratione cuius competeret ius patrona. q: tunc trã
ſiret ius pa. eccleſie ſite ibi tene menti. ¶ Adde tex. in. l.
i. C. de bo. lib. ⁊ ibi dixit bal. eſſe ar. ꝙ ius patrona. eccle
ſie poſſit vendi cum vniuerſitate bonoꝝ vnde vendendo
omnia bona vel hereditatem patris tranſit ius patro-
natus allegat. d. l. imodicis ⁊. §. ſi quis oratorij in auc. ꝺ
ſanc. epiſ. ſecus ſi ti. ſingulari cum ſit res quaſi ſacra. ⁊ al
legat Oldra. ⁊ ſic Bal. ſentit ꝙ ius patro. improprie ſit
res ſacra. qð dictum nõ eſt verum vt dixi ſuperius. Sen
tit etiam ꝙ ſi venditur hereditas ꝙ videt̃ vendi ius pa-
tronatus qð eſt in ea quod non eſt veruꝫ vt voluit pau.
ideo dꝫ intelligi ⁊ limitari vt voluit pau. Iteꝫ dixit bal.
in. d. l. i. ꝙ ius patronatus non eſt cõfiſcabile ⁊ ex crimĩ
ne leſe maieſtatis ius patronatus non tranſeat in poſte-
ros remanebit liberti ſine patrono qð dicit eſſe mirabi-
le non tamẽ loquitur de iure patronatus eccleſie ſed li-
bertorum. Adde do. an. in cle. paſtoralis de re iudi. vbi
dicit ꝙ eo caſu quo ↄfiſcatur ius patro. ſpectans ad lay-
cum ꝙ applicatur fiſco eccleſie ⁊ erit effectus ꝙ ius pa-
tronatus extinguet̃ ⁊ eccleſia remanebit libera ſub ptã-
te epiſcopi ⁊ ꝙ voluit Archi. in. c. conſiderandũ. xvi. q.
vij. ⁊ glo. in. c. maximum. i. q. vij. ⁊ do. an. in. c. nobis de
iure patro. ⁊ voluit Jo. de imo. in. d. cle. paſtoralis ⁊ ſic
nõ erit eccleſia libera ſine patrono vt voluit ſentire bal.
18 in. d. l. i. C. de bo. lib. ¶ †Querit circa hoc bal. qd in me
re ſpiritualibus an tranſeant cuꝫ vniuerſitate tẽporalius
puta hẽo caſtruꝫ in quo colligo decimas. refert Inno. te
nere ꝙ nõ trãſeunt cum vniuerſitate tpaliuꝫ. Sꝫ Hoſti.
tꝫ ↄtrarium ipſe diſtinguit inter v̾buꝫ generale ⁊ vniuerſale.
Item ſi in venditione eſſent appoſita illa v̾ba integro ſta
tu vel cũ plenitudine iure includerent̃ oĩa allegat. l. ſi qñ
. C. ꝺ bo. vacã. quã dicit eſſe ſing. ¶ Tu adde ꝙ Jo. an.
in. c. ad qõnes de reruꝫ pmu. tãgit illam contrarietatem
Inno. ⁊ Hoſti. ⁊ reducit eos ad concordiam vide que
ibi dixi† ⁊ in additionibus quas feci ad ſcribentes ibi.

a ¶ Nihil acq
rit. Unde ꝺ iſta
materia Fely.
in. c. ſignifica-
uit in ſcðo na
ta ꝺ teſti. ⁊. do.
abb. in rub. de
iu. patro. ⁊ ſpe
cu. in titu. ꝺ re
ligio. domi.

¶ Item collige etiá ex iſta glo. ꝙ ius patronatus poſ/
ſidetur a layco. Bal. intelligit quaſi poſſidetur vt. l. ſer/
uus. §. incorporales. ff. de acqui. rez domi. ideo dicit ꝙ ſi
teſtis diceret. vidi talem poſſidere ius patronatus ꝙ ex/
poneretur. i. quaſi poſſidere allegat. l. ſed ſi poſſeſſori. §.
20 item ſi iur auero. ff. de iureiur. vbi eſt tex. no. ſm cuz † quia
verba laycorum debét intelligi groſſo modo ⁊ vulgari/
21 ter allegat Cy. in. l. ſi cum añ. C. de dona. ante nup. † Tu
adde ad iſtud ꝙ verba improprianſ vt actus teneat gl.
⁊ tex. in. l. ⁊ puto. ff. fami. her. l. ⁊ proculus. ff. de vſufruc.
l. ſi pater. ff. de vulg. ⁊ pupil. c. conſtitutus de relig. do. l.
pater ſeuerinam. §. condictionū v̄ba. ff. de códi. ⁊ demõ.
Adde etiam tex. in. c. ex animata. I. eo. in v̄ſi. ius patro. ec
cleſie poſſidebas ⁊ tex. in. c. conſultationibus de iure pa/
tro. i v̄ſi. poſſidebas ⁊ ſi papa qui eſt ſummus iuriſta vtitur illo v̄bo poſſidebas multo fortius nos qui ſumus
riuuli libellãdo poterimus vti illo modo loquẽdi. ideo
Bal. in. xiij. col. in. c. i. qui feu. da. poſ. v̄ſi. extra queritur
dicit ꝙ imperator loquitur groſſo mõ ⁊ nõ ſubtiliter al
legat no. in. l. i. C. de ſeruis fug. Et pro expoſitione quã
dedit Bal. adduco tex. cum ſua glo. in. c. conqueſtus de
foro compe. in v̄ſi. quaſi poſſeſſionem. ¶ No. etiá ex ea/
22 dem glo. † ꝙ ius funerandi poſſunt layci poſſidere. ſz nõ
poſſunt habere dñium. ideꝫ voluit Inn. qui ſentit ꝙ ius
ſepulture non eſt ius ſpirituale ſicut nec ipſuz ius patro/
natus ſed eſt annexum ſpũalibus. ideo dicit Hoſti. in. c.
abolende de ſepul. ꝙ in ipſo iure funerandi tollerantur
layci ſicut in iure patro. cum ſit in cymiterio quod eſt ſa/
crum. ⁊ ſic eſt annexum ſpũali. Sed do. Abb. dicit pro/
cedere. quando locus eſt effectus religioſus ex ſola illa/
tione corporis mortui ſicut oliꝫ ſiebat iure ciuili ⁊ ita lo/
quitur. l. i. ff. de mor. inferendo quo caſu laycus poſſidet
ius funerandi. ſed non ꝓcedit in ſepulchro exiſtente in cy
miterio ſacro ſeu in eccleſia quia cum ipſuꝫ cymiterium
vel eccleſia ſit res ſacra. ideo vt res mere ſpiritualis non
poteſt per laycum poſſideri nec in totum nec in parte. c.
cãnqꝫ que de reſcrip. l. que de tota. ff. de rei ven. ideo lay
cus tale ſepulchrum proprie non poſſidet tolleratur ta/
men in hac facultate funerandi ex quadam humanitate
ar. d. c. abolende ⁊ per glo. xiij. q. ij. §. iteꝫ queritur. ⁊ ita
intelligatur dictum Hoſti. ita voluit hic collecta. q dicit
ꝙ niſi laycis permitteretur ſepulchrum ſuorum maioꝝ
fieret eis preiudicium ar. c. pe. de poſtula. prela. de hac
materia eſt dicendum vt in. d. c. abolẽde vbi eſt locus ꝓ/
prius. Sed mihi videſ ꝙ laycus non ſoluꝫ poſſideat ius
ſepulture ſed etiá eſt dñs ⁊ moueor hac rõne per appoſi
tionem corporis humani locus non efficitur religioſus
niſi auctoritate epiſcopi fiat. ita dixit glo. in. d. c. in eccle
ſiaſtico. xiij. q. ij. ⁊ voluit Inno. in. d. c. abolende ergo cũ
hodie locus non efficiatur religioſus per appoſitionem
corporis q2 laycus põt habere poſſeſſionem ⁊ dñium iu
ris funerandi. ⁊ ita limito vobis vltra alios doc. gl. iſtã
23 † ſed ad quem ſpectat cognitio cum agaſ de iure funerã
di. do. an. dicit ꝙ ſi agitur realr ꝓ ipo iure funeris cogni
tio ſpectat ad eccleſiaſticum. ſed ſi agitur de impenſa fa/
cienda vel repetẽ. cognoſcet iudex laycus iter laycos. l.
ſi quis. §. plerıqꝫ. ff. de relig. idem ſi agitur de vſu funeris
actione perſonali de iure patronatus promiſſo donari
quia forte cauſa poterit coram iudice layco tractari ſm
do. ant. qđ non placet do. abb. q2 ipſa donatio ſeu pro/
miſſio huius iuris tanquã annexa ſpirituali ſubycitur iu
riſditioni iudicis eccleſiaſtici ad eccleſiam enim ſpectat
dcernere an tenuerit promiſſio ⁊ an ſit obligatio ad tra/
dendum vel non ex quo agitur de re ſubiecta eccleſie vt
in. c. vnico de iure patro. li. vi. ⁊. c. clerici. ⁊. c. illud co. ti.
pro hoc qđ not. gl. in. c. ſatis peruerſus. xlvi. di. ⁊ cle. pa/
24 ſtoralis ð re iu. vbi dicitur † ꝙ iudex laycus nõ poteſt in
directe priuare etiam pp delictum iuris patro. cuꝫ illud
obtineat ab eccleſia ⁊ non a principe ſeculari. ita in pro
poſito nõ poteſt laycus decernere promiſſionem valere
vel cõpellere laycum ad tradẽſ. ⁊ idem dicit cuꝫ agitur
de iure ſepulchri actõe pſonali nõ enim põt iudex aliqđ
decernere actiõe pſonali directe vel indirecte citra cymiſ
teriũ vel ipſam eccleſiaꝫ maxime q2 layci toleranſ i hac
facultate ex pmiſſiõe quadá ⁊ hũanitate ita ſ reſidet. d.
abb. Sꝫ Io. de imo. hic dubitando p v̄buꝫ forte dicit ſ
dictum nõ fore tutũ pp generalitaté huius tex. argu. c. ſi
romanorũ. xix. di. c. q2 circa de priuileg. ⁊ aliud nõ dicit.
Sꝫ do. car. hic dicit ꝙ habito reſpectu ad xpianos q ſe/
peliuntur in ecclia vel cymiterio vt in. c. ex pte ⁊. c. abo/
lende de ſepul. iudex eccleſiaſticus cognoſcet ſed alio re
ſpectu ſi queraſ de impenſa ad quẽ ptineat ſtabiſ regule
ꝙ actor ſequiſ forum rei. c. cũ ſit generale de fo. cõpe. di/
cit etiam ꝙ iudex laycus incidenter nõ cognoſcet de cã
iur. patro. ar. c. tuá de ordi. cog. ⁊. c. lator q ſi. ſint leg. Et
ſi opponiſ ꝙ iudex eccleſiaſticus cognoſcet de cá princi/
paliter ſpectante ad foruꝫ ſeculare vt in. c. de prudẽtia ð
dona. inter vi. ⁊ vxo. ita dꝫ cẽ. eꝫ ſoluit vt notaſ i. d. c. tuã
25 ⁊ in. d. c. lator. ¶ † Sed Bal. ſ q̃rit ſi patronus ecclie ẽ
expulſus per vim de cuſtodia eccleſie vacantis an poſſit
agere actione iniuriaꝝ corá layco decidit ꝙ ſic q2 agiſ ð
iniuria ꝯmiſſa in pſoná ſuá. Ná ois violẽtia oſ perſona/
lis iniuria vt ſing. no. ſꝫ eũ in. l. itaqꝫ fullo. ff. de fur. allat
ſimile qđ voluit glo. i. c. ceteꝝ. I. e. Ná gl. ibi voluit ꝙ licꝫ
cá feudi ſit agitãda corá dño feudi ⁊ nõ corá ordinario
tñ qđ poſſeſſoria feudi põt agitari corá ordinario. dicit
ẽt bal. ꝙ nõ ſoluꝫ ꝓ expulſiõe ſed ẽt pro turbatiõe ꝯpetit
actio iniuriaꝝ. l. ſi uꝰ. ff. ð act. ⁊ ob. ⁊ ita reſidet. ¶ Ego
addo primo ad illud qđ doc. dixerũt de impenſa funeris
vt poſſit peti coram iudice layco. Ego admiror vehemẽ
ter quare nõ adduxerint ſing. tex. in. l. hereditas. §. ſi. in
v̄. imperiali vel pontificali auctẽ. ff. de peti. here. vbi he/
res põt compelli nõ ſolum p iudiceꝫ eccleſiaſticũ ſed etiá
per laycum ad impenſaꝫ monumenti in quo ſepeliẽdus
teſtõr. ⁊ allegauit illum tex. glo. in. c. nouit. I. eo. ⁊ p ꝯñs
poterit iudex laycus cõpellere ⁊ ẽt cognoſcere ſup expẽ
ſa funeris qñ agetur actione perſonali ⁊ p illum tex. vꝫ
vera opinio. do. an. adde ẽt inqꝫtum voluit do. an. queꝫ
poſſe ꝯpelli actione pſonali ad traditioneꝫ iuris patro/
natus per iudicẽ laycuꝫ re v̄a do. an. non loquitur aſſer/
tiue ſed trepidus ⁊ dubitans hoc dixit ⁊ ſubtiliter pon/
26 dero iſtum tex. ꝯ doctriná eius † vbicũqꝫ negatiua ꝑcedit
hoc v̄bũ põt vel hoc v̄bũ valet ꝙ tũc importat neceſſita
tem preciſam. ita voluit glo. in. c. i. de reg. iur. in. vi. ⁊ in
cle. diſpendioſaꝫ de iudi. ⁊ hẽ in. l. gallus in princi. ⁊ ibẽ
bal. ff. de lib. ⁊ poſthu. ſꝫ negatiua ſ precedit illud v̄buꝫ
vꝫ. q2 dicit nõ valeat. niſi p iudicẽ eccſiaſticũ diſſiniri er/
go inducit neceſſitaté preciſaꝫ. ergo nec incidẽter nec pri
cipaliter poterit iudex ſecularis cognoſcere de cá iur. pa
tro. niſi dicas ꝙ compellere laycum ad traditioné iuris
patro. actione pſonali nõ eſt diffinire cám iuris patro. ⁊
per ꝯñs poterit ꝯpellere faciat ſimile qđ di in. c. poſt miſ
ſerabileꝫ de vſur. ⁊ qđ voluit bar. in. l. ticia. ff. ſolu. ma. ⁊
in. l. quotiẽs. C. de iudi. ⁊ in. l. oſ nouatiõe. C. ð ſa. ſan. ec.
27 ¶ † Querit ẽt ſ bal. qđ remediũ intẽtabiſ pro iure pᵭo
natus dclarando vel euincẽdo ðcidit iudi. offõ ſup quo
glo. docet formare libellum i. l. ſi duo pꝭoni. ff. ð iureiur.
que glo. nõ ẽ alibi ſm eũ ð iure ciuili nõ aũt agiſ rei vẽ/
di. allat. c. examinata. I. eo. Sꝫ do. car. hic dicit ꝙ gl. alle
gata p bal. ꝓcedit de iure patro. libertorũ. ſꝫ nõ de iure
patronatus ecclie quo caſu dabiſ cõdictio ex canone. c.
iij. de iure patro. ¶ Ego vehementer admiror de bal.
⁊ do. car. ꝙ non viderint glo. magſam i. l. in rem. §. loca
ſacra. ff. de rei ven. q̃ loqtur ð iure patro. ecclie ⁊ dicit ꝙ
peteſ ex iure canonũ vel ꝯdictiõe ex. l. Naꝫ tex. hoc ꝓce/
dit in auc. de ſan. epi. §. ſi qs aũt bar. in. d. §. loca dicit ve/
ritatem eẽ ꝙ nos nõ poſſumus vendicare vẽdicatione
directa quaſi nr̃a ſed pro iure ꝙ hẽmus in eis poſſumꝰ
vẽdicare adiecta cá de iure canonico vt dicimꝰ ð libero
homine vt in. l. i. §. p hic co. ti. ⁊ ſic laycus põt vendica/
re ius pa.

de ius pa. qđ hʒ in eccleſia ſm Bar. ibi ⁊ dicit ibi angel. falſum eē ꝙ petatur ꝯditiōe ex lege ⁊ allegat. c. examinata. J. eo. Tu pondera ꝙ plus videtur dicen. ꝙ competat rei ven. ad eccleſiam pro iure patronatus ꝙ quis hʒ in ea vt in. l. qui tabernam. ff. de ꝯben. emp. l. ſi domus. §. i. ff. de leg. i. ⁊ facit ſingu. tex. in. c. cum venerabilis de excep. ⁊ qđ voluit Jnn. in. c. cū inter đ ma. ⁊ obe. ⁊ in. c. examinata. J. eo. ⁊ ꝙ habetur in. c. cum venerabilis de relig. do. ⁊ in. c. examinata de ꝯfir. vti. vel inuti. vnde poſſet quis in libello dicere vendico talem eccleſiam a tali ratione iuris pa. quod habetur in ea per iura prefata. ⁊ plus vl
28 dicen. † ꝙ ſi quis ſimpliciter vendicaret eccleſiam ⁊ nō addiceret rōne iuris patronatus ꝙ adhuc valeret libellus q꞉ accipiꝫ ſenſus p quem libellus ſuſtenteꝫ ⁊ ſic ſubauditur pro iure pa. per. d. l. ſi domus. §. i. ⁊ ꝙ hꝫ in. l. ſancimus. C. de ſac. ſan. ec. ⁊ in ſpec. de oblig. ⁊ ſol. §. ſequitur. v. qđ ſi libellus. ⁊ ſic eccleſia ponitur velut obiectuʒ extrinſecum ſed ius pa. poniꝫ vt obiectum intrinſecuʒ. ita dixit do. Car. poſt alios in. c. examinata. J. eo. Et pōdera vnuʒ qđ tibi videbiꝫ mirū. q꞉ tex. i. c. monaſteriū. xvi. q. vij. dicit a dn̄o ꝯſtructoris non auferaꝫ vbi ꝓbaꝫ ꝙ cōſtruēns eccleſiā acqrit dn̄ium eccleſie. ergo pōt eccleſiā rē vendicare vt dn̄s tene mēti q꞉ proijcit in ꝓfundum multa doc
29 doctoꝝ. ¶ † Querit ēt h̄ Bal. ꝯ vnam ex ꝑſonis lata ē ſn̄ia alius obtinuit vtrū obtinentꝫ totū accreſcat. decidit ꝙ ſic nō q꞉ proprie aliqđ accreſcit ſed q꞉ p nō ꝯcurſum appet nil diminuiꝫ quia iſtud ius quaſi ſpūale nō pōt diuidi. vn̄ nō pōt quis eē ſemipatronus. l. quedam mulier ff. fami. her. l. carmelia pia. ff. de iure pa. non ob. l. ſi duo. ꝑſoni. ff. de iureiurā. q꞉ loqtur reſpectu ſucceſſionis q̄ diuiſibilis eſt vt no. in. l. cum ſm. C. de fideicō. tu vide doc.
30 in. d. l. ſi duo pſoni. ¶ † Querit etiaʒ h̄ bal. pone ꝙ ep̄us dicit ꝯmitto tibi oēm iuriſditionem vtrū videaꝫ ꝯmitteꝫ merū imperiuʒ vꝫ ꝙ ſic per. l. i. §. cū vrbem. ff. de offi. prefec. vrb. ¶ Sʒ ad illuʒ tex. rn̄det ꝙ ibi ipſa res publica fuit cōmiſſa gubernāda non ſoluʒ iuriſdictio. ⁊ iō refert quoſdam dicere ꝙ non ꝯtineꝫ meꝝ imperiū q꞉ illō verbum oēm nō predicaꝫ de pluribus differentibus numero. Jſta enim ſuprema requirūt mandatum ſpāle ar. l.
31 pomponius in prin. ff. de procur. idem dicit eē ſi ꝑnceps donaret oēm iuriſdictionem talis caſtri ⁊ illud caſtrum ex ꝑuilegio hēret merū imperiū q꞉ nō vꝫ donatum meꝝ imperiū q꞉ illud qđ eſt ſpecialiſſimuʒ abſtractū eſt ⁊ ſeparatum eſt a natura generis. ⁊ ſubdit ꝙ ēt non icluditur mixtū impium. Tu adde ꝙ nō bn̄ loquiꝫ bal. ꝯtra eū allego tex. cū glo. in. c. ꝯqueſtus. J. đ foro cōpe. vbi tex. dicit iuriſdictiōem cū pleno iure ⁊ glo. ibi dicit ꝙ venit iuriſdictio tpalis ⁊ ſpūalis ⁊ doc. ibi dicunt ꝙ venit iuriſdictio ⁊ merū ⁊ mixtum īperiū ⁊ ſic appellatione plene iuriſdictionis venit iuriſdictio tpalis ⁊ ſpūalis ⁊ merū ⁊ mixtū impiuʒ ergo fortius venit cū transfereꝫ ois iuriſditio. Adduco ēt cōtra euʒ tex. cum glo. in. l. ſi aliquā. §. cum pleniſſimam. ff. de offi. procō. cōiuncta gl. vbi appellatione pleniſſime iuriſdictōis venit iuriſdictio ⁊ merū ⁊ mixtum imperiū ergo eodem mō venit appellatio
32 ne ois iuriſdictionis. ¶ † Querit etiā hic Bald. an iua ꝑſona. ſit indiuiduʒ ⁊ dicit ꝙ ſic q꞉ omnia iura que nō metiunꝫ ex corporibus ſʒ ex ipſa ſuba iuris incorpalis indiuidua ſunt. l. i. §. vſufr. ff. ad. l. fal. l. carmelia pia. ff. đ iure pa. fallit in noibus debitoꝝ que licꝫ incorporalia ſint tn̄ diuiduntur inter heredes rōne rei debite p. l. duodecim tabulaꝝ. l. in executione. ff. de vbo. ob. l. heredes. §.
33 an ea. ff. fami. her. † ⁊ dicitur indiuiduū tribus modis. ſ. corpe ſeu vita ⁊ oē qđ vno ſpū ꝯtineꝫ vt homo. l. rerum mixtura. ff. de vſucap. c. afferte de preſump. rōne vt qn̄ a diuiſione ſurgeret incōueniētia iuris. l. ſtipulatiōes nō diuiduntꝫ. ff. đ v. ob. Naʒ vt iura mere incorpalia que ſolo iuris intellectu ꝯcipiunꝫ ⁊ ſubſiſtunt vt ius pa. hꝫ q̄daʒ ꝯſecutiua vt ſucceſſiones ⁊ emolumenta que diuiduntꝫ ꝓportionaliter vt q plus ꝯtulit beneficij. plus hēat emolumenti. l. cuʒ ſecūduʒ. C. de fideicō. ſed in iure patronatus eccleſie dicunt hꝫ q edificat vnū angulū tantū q edificat tres ⁊ tantū pauperculꝫ q̄ꝫ diuiſerꝫ ⁊ ita facit numerū in ꝯſitando ſed ius pa. non recipit ſectionē. ideo indiuiduū eſt ⁊ ſola ſua integritate conſiſtens ſicut ſeruitus q̄ appellatur ire ⁊ agere ⁊ ſimilis indiuiſibilis eſt qđ ſola ſui integritate ⁊ qualitate conſiſtit ita h̄ reſidet. ¶ Et inq̄ꝫtū ſuperius tactū fuit ꝙ ius patronatus eſſentialiter ē ius ſpūale. Adde do. Car. i. c. examiata. J. eo. vbi dixit ꝙ ius ꝓprie eſt ſpūale ⁊ ad hoc allegauit iſtū tex. Tu dic vt
34 dixi ſuperius. ¶ † Sʒ belliſſima eſt dubitatio heres reſtituit hereditatē vniuerſali fideicōmiſſario ⁊ in ea erat ius pa. remanebit penes hēdem an tranſibit in fideicō. dic ꝙ remanebit penes hēdem. l. q꞉ perinde. §. i. ff. ad trebel. vide ibi ſcribentes. ⁊ l. in omnibus. §. ex trebelliano eo. ti. quid ſi iudeus edificet eccleſiaʒ. dicit ꝙ non acqrit ius pa. peregrina eſt glo. in. c. frigentius. xvi. qō. vij. do. an. in. c. nobis de iure patro. Si qđ boni dictum eſt nobis deus h̄ ois fecit laudetur in extrema ſecula. Andr. Barba. ſiculus vtriuſqꝫ iuris doctor ⁊ miles inſignis quarto Jdus Janua. M. cccclxvi.

T Si clerici.

Hoc intendit ſm Joā. an. ⁊ ſcribentes omnes clericuʒ[a] ꝯuictuʒ vel ꝯfeſſum de crimine coram iudice ſeculari ex eo non punit ep̄s ſed coraʒ ipſo in iure confeſſuʒ vel ꝯuictū punit pena condigna. h. d. vſqꝫ ad. §. de adulterijs. Et diuiditur primo ponit vnū dictum. ſo illud probat a ſiꝫ ibi ſicut. tertio ibi ſi nemo ponit aliud dictū cum limitatione incluſa ibi dummodo remouēdi ⁊ dicit h̄ bal. iſtud. c. ꝯtinere elegantem materiam vel ſic ſm Bal. ¶ Ex illicito proceſſu iudi. incongrui nemo pōt ꝯdēnari ⁊ illud qđ ē factum ꝯ ius non pōt ratificari allegat archi. lxiij. di. c. ſabonienſis ideo nihil valet h̄ decies repetita confeſſio ſꝫ cum. ¶ Ego dubito de vno qđ noui offerat h̄ decretalis aut q̄ꝫ hēat dubitationē ⁊ ideo mihi vꝫ ꝙ ſummatiū datum p docto. nimis reſtrigat principiuʒ huius. c. ⁊ inconuincibiliter demonſtro ad oculū lꝫ dictū ⁊ diſpoſitū huius principij ſit cōceptum in iudice ſeculari. tn̄ ratio qua fundat ſe papa ē generalior dicto ⁊ diſpoſito. quo caſu ampliatur ⁊ extenditur dictū ⁊ diſpoſitū. l. ad amplitudineʒ rōnis iſtud decidit glo. q̄ reputaꝫ ſing. in cle. i. de elec. pro qua eſt tex. in. l. pater filium. §. fundū de le. iij. ⁊ in. l. cum pater. §. dulciſſimis de leg. ij. Sed rō qua propter hic fundat ſe eſt generalior dicto q꞉ dictum eſt conceptum in iudice ſeculari ſed non eſt conceptuʒ in iudice nō ſuo quo caſu ſequiꝫ ꝙ ſiue clericus ꝯuincaꝫ vel confiteaꝫ crimen coram iudice ſeculari ſiue coraʒ iudice eccl'iaſtico nō ſuo ꝙ pp hoc nō ē ab epiſcopo ſuo aliqualiter cōdēnandus. ⁊ ſic ꝙ eſt diſpoſitū in iudice ſeculari vꝫ diſpoſitum in iudice eccleſiaſtico nō ſuo. ⁊ hoc eſt qđ de nouo h̄ decretalis inducit. ⁊ erit h̄ caſus nouus ⁊ ſingu. ꝙ clericus conuictus vel confeſſus crimen coram iudice eccleſiaſtico alīs non ſuo nō poterit puniri pp hoc a iudice proprio. Et pro certo eſt mirabile ⁊ latuit illuſtres ⁊ antiquos iuriſdicos occurrit in mēteʒ illō ꝙ lapſo repetenti. c. ſi. de iureiur. venit i ore vbi dixit ꝙ ſi bar. ſupuixiſſet mirabiles intellectus dediſſet ad h̄ iura pontificia indigēt ergo nouis interpretationibꝰ ⁊ p ꝯñs poterit ſic ſummari. ¶ Clericū ꝯuictum vel cōfeſſum coram iudice ſeculari vel coraʒ eccleſiaſtico nō ſuo ex hoc propriꝰ ep̄s non puniet ſed ꝯuictum vel cōfeſſum coraʒ ſe iudicialiter puniet pena ꝯdigna. h. d. Et p iſtud ſūmariū decretalis hec paret nouitatē ⁊ iō eſt hic caſus nouꝰ
b ⁊ ſing. tene menti ppetuo. ¶ † Nota ibi at ſi q꞉ h̄ dictio eſt aduerſatiua. vt in. c. per tuas de arbi. vꝫ. at ſi no. archi. in. c. cōcertationi đ appel. lib. vj. Et tn̄ h̄ nulli aduerſaꝫ q꞉ male Jo. an. ſoluit ꝙ ꝯtinuaꝫ. c. decetero. J. de teſti. vt patet in prima cōpillatione vbi incipiebat at ſi ⁊ ſic

[a] ¶ Clericuʒ. Adde ad materiam huius. c. d. alex. de imo. in. l. magiſtratibus. ff. de iuriſdi. om. iudi. ⁊ ang. areti in tractatu maleficioꝝ. v. ꝯſiten tur in totū i ſi. Et vide oēs doct. in. c. ſi iudex laycus de ſen. excom. in vi. ⁊ Feli. hic ⁊ oēs ſcribentes hic q bene materiā vt q̄ ꝯtidianam late diſcutiunt.

iſtud at reſpecit partem deciſaꝫ. ⁊ iſta duo. c. infra de cō/
uerſio. coniuga. c. verum de ſponſa. duorum. c. licet olim
8 erat vnica decre. ⁊ dicit do. car. †ꝙ at ſi ſunt due dictio/
nes at coniunctio quandoqꝫ eſt copulatiua qñqꝫ aduer/
ſatiua ſed hec ponitur aduerſatiue ſꝫ dictio ſi ponitur cō
ditionaliter licet poſſit alr̃ poni multis modis vt no. gl.
in. l. i. §. huius rei. ff. de offi. eius cy. in. l. conuenticulaꝫ. C.
de epiſ. ⁊ cle. Bar. in. l. i. ff. de condi. ⁊ demon. ſm do. car
di. hic. ¶ Sed mihi videtur ꝙ imo ponatur copulatiue
continuatiue ad precedentia capitula in quibus dictum
fuit ꝙ negocia eccleſiaſtica ⁊ maxime ſpūalia ⁊ ſpūali/
bus annexa laycus non tractat nec diffinit. potuiſſet du/
bitari quid de perſonis ipſorum clericorum ⁊ ideo tra/
ctat de ipſis. ¶ Nota ibi clerici qꝛ poſſet quiſpiam du/
3 bitare †vtrum intelligatur etiam de clericis prime ton/
ſure ⁊ videtur ꝙ non qꝛ tex. h̄ dicit de clericis ſuſpendē/
dis vel deponendis a ſuis ordinibus ⁊ actus actiuoruꝫ
ſunt in patiente bene diſpoſito vt in. c. venerabilem, ď ele
ctio. ⁊ pħs in ſcđo de anima. Sed clerici prime tonſure
non habent graduꝫ a quo poſſint deponi vel ſuſpendi vt
eſt tex. in. c. ſi clericus in ver. ſine gradu de vi. ⁊ honeſta.
cleri. ergo ſequitur ꝙ iſte tex. non habet locū in clericis
prime tonſure ⁊ ſic ex confeſſione criminis facta per eos
coram iudice layco poterunt a ſuo epiſcopo cōdemnari
⁊ iſtud ſenſit do. an. in. d. c. ſi clericus ⁊ videt̃ ſentire i. c.
cū nō ab hoie. ī. e. ſed pro certo male loqtur ⁊ ꝯtrium ſen
ſit hoſti. in. d. c. cum nō ab hoie ⁊ ꝯ. d. an. adduco tex. in
c. ſi quis epūs. xxvij. q. i. ⁊ quod habet̃ in. c. degradatio de
penis in. vi. ⁊ ad. d. c. ſi cleric⁹ rñde indiſtī dicit ſine gra/
du. ſ. ſacro ⁊ ēt late ordies minores dicūtur ſacri vt ē gl.
ſing. xxxij. di. in ſūma ⁊ facit qđ voluit do. abb. ⁊ Joā. de
imo. i. d. c. ſi clericus ⁊ qđ notat̃ p oēs i. d. c. degradatio
4 tene menti iſta pro declaratiōe hui⁹ tex. ¶ †No. ibi ꝯuī
cti ꝙ qs dr̃ conuinci de dlicto ſm do. An. teſti. vl̃ inſtrīs
p certo iſte tex. nō reſtrigit ſe ad teſtes vl̃ inſtrā dūtaxat
loqt̃ de ꝯuictis ſꝫ qs pōt ꝯuinci teſtibus. ij. q. iiij. c. i. ⁊ §.
5 ſi. ⁊ dixit glo. multū ſing. i. c. preſul ca. cā ⁊ qōne† ꝙ duo
teſtes ꝯuincūt papā de crie. ꝯuincit̃ ēt qs de dlicto inſtrīs
qđ pcedit qñ dlictū ꝯſiſtit i ſcriptura ſicut eſt ſlm inſtrm
c. ij. de iureiur. li. vi. ⁊ ibi per ſcribētes p Jo. an. i. c. ſemel
malus ď reg. iur. i. vi. p. d. an. in. c. cū ad ſedē de reſti. ſpo.
⁊ i. l. ſi an̄. C. ď proba. bal. i. l. ij. ď ferijs ⁊ i. l. ij. C. quorū
app. nō recipi. ⁊ i. l. ꝯ negātes. C. ad. l. aql. gl. i. c. ꝯfeſſiōneꝫ
de v̄. ſig. li. vi. ⁊ bi i. c. i. vt eccliaſtica bñficia ⁊ i. c. cū i ec/
cleſiis ď maio. ⁊ obe. bar. i. l. in ſenatus. ff. ad turpil. facit
c. oliꝫ ⁊ ibi Bal. ſ. ď reſcrip. Cōuincit̃ ēt argu. vt p. d. l.
ij. C. quoꝝ app. Cōuincitur etiā p facti euidentiā tex. eſt
in. c. cū ad ſedē de reſti. ſpo. cōuincit̃ ēt violētis pſumptio
nibus vt ibi voluit glo. ⁊ probat̃ i. l. excipiunt. ff. ad ſille.
⁊ vide ad predcā. l. q ſniam. C. ď pe. vtrū duo teſtes con
uincant aliquē in cā vltimi ſupplicij. ¶ No. ibi vel ꝯfeſ/
ſis aliū modū p quē qs ꝯuincitur de dlicto. ſ. cū ꝯfitetur
6 †⁊ ex quo hic apponit̃ illa diſiunctiua vel. pbat̃ h̄ ſm. d.
abb. ꝙ ꝯuictus ⁊ ꝯfeſſus ſunt diuerſa ideo ꝯfeſſus ꝓprie
nō dr̃ ꝯuictus ar. l. idē. C. de codicil. Confitēdo eni qs vr̃
ſe prodere. qđ dicit eē notā. pp ſtatuta loquētia de ꝯuictiſ
vt non ꝯprehendāt ꝯfeſſos p no. in. l. euꝫ q. ff. de iureiur.
⁊ in. l. ſi. C. de ꝯpen. ⁊ in. l. ſi. ff. de rei ven. xij. q. i. c. non di
catis. l. quiſquis. C. ad legē iul. maie. Tu adde ꝙ ille di/
cit̃ ꝯfeſſus crimen cū ꝯfitetur ore proprio tex. eſt i. d. l. ij.
7 . C. quorum app. ⁊ egregie dixit ibi Bal. †ꝙ qs non pōt
ꝯfiteri crimen capitale per ꝓcuratorē ⁊ ego allego tex.
in. c. ex lris in ver. ore ꝓprio ꝯfeſſus de exceſ. prela. ⁊ qđ
habetur in paſſione dñica ipſi eniꝫ ex ore eius audiuim⁹
⁊ adde. d. l. ij. C. quoꝝ app. vbi conuictus ⁊ ꝯfeſſus pu/
niūt̃ vt diuerſi. ¶ Sed tu pondera ꝙ imo ꝯfeſſus dica/
tur ꝯuictus proprie ille dicit̃ ꝯuictus q ꝯuicitur p teſtes
vt in. d. l. ij. ⁊ in. d. c. cū ad ſedē cū ſi. Sꝫ vbi quis ꝯfitetur
ꝓprie delictū ipſe dr̃ teſtis vt ꝓbatur in. c. p tuas de ꝓba.
⁊ in. l. generaliter. C. de non nume. pecu. ⁊ in. c. ſi nō licet

a ¶ Validum. Adde barto. ce po. in. c. i. iiij. p te principa. in iiij. col. de cog. feu. ⁊. d. alex. de imo. in. l. iu ra. ff. de legi. ⁊ ſlo. in. l. illud ⁊ l. vulneratus. ff. ad. l. aquil. ⁊ pau. de ca. i coſi. cliꝫ.

xxiij. q. v. ⁊ vide pulchra v̄ba que ego ſcripſi in. c. i. de of.
ordi. ergo propius dicit̃ ꝯuinci ille q ꝯuincit̃ ore ꝓprio
q̄ ille q ꝯuincit̃ teſtibus vel alr̃ ⁊ p ꝯñs nō recte loqtur
do. abb. ⁊ lꝫ tex. vtatur h̄ illa diſiunctiua vel nihilominꝰ
ego do inſtātiam qꝛ doc. oēs ꝯſueuerunt allegare gl. ſin
gu. in. l. ſi quis ticio. ff. de leg. ij. ꝙ legatum pro aīa dr̃ le/
gatum ad pias cās ⁊ nihilominus glo. illa dicit legauit
pro aīa vel ad pias cās. ⁊ ſic loqtur diſiūctiue ergo non
8 tradas obliuioni. ¶ †Nota ēt ex eiſdem v̄bis ꝙ ꝯfeſſio
⁊ ꝯuictio equperantur quod procedit ſm do. Cardi. quo
ad effectum procedendi ad ſniam vt hic qꝛ ita cōdēna/
tur qs ſi delictū probet̃ teſtibus ſicut p ꝯfeſſioneꝫ vt h̄ ⁊
d. l. ij. Differūt tñ qꝛ efficatior eſt ꝯfeſſio q̄ probatio. c.
ſi. de reſti. ſpo. c. p tuas ď proba. ⁊. d. l. generaliter ⁊ illđ
qđ ſcribit̃ in paſſione dñica. qd adhuc deſideram⁹ teſtes
ipſi ex ore ipſius audiuim⁹ mitius tñ agit̃ cū ꝯfeſſo. c. ſuo
tuit ⁊. c. dudum de elec. c. preſbyteruꝫ in gl. i. di. ¶ No.
ibi non ſunt pp hoc a ſuo iudice aliquatenus ꝯdēnandi
9 ꝙ proprius epūs nō pōt aliqualiter ꝯdēnare clericum ex
cōfeſſione vel. pba tione criminis factis coraꝫ layco. Sꝫ
adduco vnū pone ꝙ ex illis actis veniret clericus abſol/
uendus poterit abſolui a ſuo epō. Nā iſte tex. vult ꝙ nō
poſſit ꝯdēnare qꝛ videt̃ ꝙ poterit abſoluere ar. l. ſi pre/
ſes ⁊. l. ſi de interpretatiōe. ff. de pe. ⁊ adduco peregrinā
glo. in auc. clericus. C. de epi. ⁊ cle. que dixit ꝙ eo caſu q̄
clericus veniret abſoluendus poterit iudex laicus illum
abſoluere. ergo multo fortius poterit iudex proprius il/
lum abſoluere qđ eſt bene notādū. Sꝫ mihi vr̃ ꝙ non ſit
bene dcm ⁊ illa glo. confundit̃ per iſtum tex. ex eo qꝛ ac/
ta nō tenēt. ⁊ ſic iudiciuꝫ non tꝫ ⁊ ſnia dꝫ referri ad acta
vt in. c. lꝫ hely. de ſymo. ⁊. l. ſi. C. de fideicō. li. ergo iudex
laycus non poterit abſoluere ⁊ cōtra illam gl. Bal. ibi
dicit eſſe caſum h̄ nō tñ loqtur Bal. ſi epūs poſſit abſolue
re ſꝫ loqtur de iudice layco. mihi vr̃ dicendū ꝙ etiā iudex
eccleſiaſticus nō poſſit abſoluere p regulā. l. nemo pt. ff.
de reg. iur. tene menti pdcā qꝛ noua. ¶ Et colligit ex h̄
10 tex. Bal. †ꝙ clerici nō pñt ꝯfiteri crimen corā iudice ſe/
culari. nec ꝯuinci p teſtes receptos coraꝫ eo. ⁊ reprehen
dit pn̄ites terraꝝ mittentes clericos ꝯfeſſos coram ſe ad
epm cū actis qꝛ tales ꝯfeſſiōes nō d̄bent ſcribi apđ acta
lꝫ Jnn. dicat ꝙ cōpellit̃ pſeuerare in illa ꝯfeſſiōe. ¶ Tu
pōdera qꝛ nō bñ bal. ex hoc tex. colligit hanc doctrinam
qꝛ non dicit ꝙ clericus nō poſſit ꝯfiteri crimen coram ſe
culari. ſꝫ bñ dicit ꝙ ex illa ꝯfeſſione non eſt aliqualr̃ ꝯdē
nandus qualr̃ intelligat̃ appebit inferius. ¶ No. ibi ſi/
a 11 cut †ꝙ ar. a ſimili eſt in iure validum^a. c. tranſlatio de ꝯſti
tu. c. iter corporalia de tranſla. pla. c. cū dilecti ď cōfir. vti.
12 ¶ †Nota ēt ꝙ nō valet ſnia lata a nō ſuo iudice. ⁊ ideo
dicimus ſemp poſſe opponi nullitatē reſultātē ex d̄fectu
icōpetentie. vt ē gl. ſing. in cle. vnica de ſeq. poſ. ⁊ fruc. p
qua ego allego tex. ⁊ gl. in. l. non erit. §. datū. ff. ď iureiu/
ran. quē allegat ibi Ange. ⁊ tex. in. l. ſideiuſ. §. pretor ait
. ff. qui ſatiſd. cog. quē ad hoc ponderauit bar. ibi ⁊ illuꝫ
allegauit pro ſing. do. car. in. d. cle. i. ⁊ adduco tex. i. l. i.
. ff. de his q no. iſa. quē ibi pōderat ang. ⁊ adduco. l. teſtā
. C. ď teſta. quā ad hoc ponderat ibi bal. ⁊ adduco tex. in
. l. ij. §. ſi. ff. ď pe. ⁊ tex. in. l. ꝓcurator. ⁊ in. l. deportatoruꝫ.
. C. eo. ⁊ tex. in. l. ſcire oportet. §. ſi. ff. de excuſa. tuto. quem
tex. ponderat hic Bal. ⁊ adduco tex. in. l. ſi quis filio. §.
ſi qs. ff. de iniuſto teſta. quē pro illa gl. allegauit ibi bal.
13 per quem dixit †ꝙ ſi iudex ſecularis ꝓpter dlictum ꝯdem
nat clericū ⁊ ponit ad furchas ꝙ pp hoc nō perdit teſta
menti factionē. vide bal. in prefatis locis vbi pulchre lo
quit̃ ⁊ eūdeꝫ in. l. ſi. C. ď iudi. ⁊ in. l. lꝫ. C. ď procur. ang. in
ꝯſi. cxix. ⁊ in. l. ď pupillo. §. q opus ⁊ ibi Joā. ď imo. ff. ď
ope. no. nū. ⁊ eūdem ang. in. l. i. C. ſi a non ꝯpe. iudi. bal.
in. l. i. C. ď iur. ⁊ fac. igno. ⁊ limit a oia iſta iura nō habe
14 re locū in ſuſpecto ď fuga. †Vidi dubitari ſuſpectus de
fuga a captus fuerat per iudiceꝫ incōpetēteꝫ. petebat̃ illū
relaxari tāq̄ captū a nō ſuo iudice cōſului nō obſtare de

fectum

fectum incõpetentie. ⁊ adduxi ellegans conſilium Pe.
de anch. ꝯſillo. clxxx. tene menti illa iura qꝫ difficile eſſet
15 ex te reperire. ¶ †No. etiã ꝙ nõ valet conuictio ⁊ cõfeſ
ſio corã i.lo q nõ poteſt pronũciare quod inducit Bal.
16 ad queſtionem †ꝙ cuius iudi. vel arbi. ſnia non infamat.
ita nec ꝯfeſſio facta corã ipſo ⁊ allegat glo. quam repu
tat ſing. in. l. quid ergo. §. ex cõpromiſſo. ff. de his qui no.
infa. Sꝫ do. car. dicit nõ procedere in delegato cui eſſet
ꝯmiſſa cã reſeruata ſnia vt in. c. cũ. t. de offi. deleg. ⁊ ſic vi
detur h̃ caſus ſing. pro illa glo. ⁊ probat̃ hic vnũ ſtupẽ
dum ꝙ nõ ſolũ eſt nullũ illud qḋ fit a iudice incõpeten
ti. ſed etiã illud qḋ fit coram ipſo. ¶ Et vltra iſtos pa
tres ego allego caſũ in. c. cũm matrimonij. ⁊ de offi. dele.
⁊ allego in ſimili ſing. tex. in. l. ſi. ff. de conſti. pecu. quem
17 allegat Bal. in. l. ſi abſentis. C. ſi cer. pe. †vbi dixit ꝙ ſi in
ſtrumentum non tenet nulla eſt ꝯfeſſio facta in ipſo iſtru
mento. Et adduco tex. in. l. i. ff. de his qui not. infa. ⁊ ibi
18 ange. q dixit †ꝙ ſi ſententia iudi. non infamat aliquẽ ꝙ
eodem modo actus ignominioſe geſtus ab eo non infa
mabit. ⁊ ideo dicit ſe in facto vidiſſe iudicem laycũ mit
tere clericum captũ cũ dubio ad iudicem eccl'iaſticũ ꝙ
talis ductio non infamat ipſum clericũ ſicut eũ nõ infa
mat ſnia lata ab ipſo. ⁊ faciat illud qḋ voluit Bal. in. d.
l. ſi qs filio. §. ꝙ ſi qs vt ſuperius allegaui. Et infert ẽt ex
19 predictis †ꝙ ſi ſnia inqſitoria nõ infamat inqſitũ ita ꝯfeſ
ſio fcã corã inqſitore nõ ĩfamabit. ¶ Sꝫ bal. i. d. §. ex cõ
promiſſo ⁊ ibi dixit ang. ꝙ ſi dãnat⁹ lege municipali nõ
ĩfamat̃. ita nõ ĩfamabit̃ ex ꝯfeſſiõe facta in illo iudicio. ⁊
lꝫ deberẽ acqeſcere vt agnus corã tondẽte. tñ Bal. ⁊ d.
Cardi. non bñ allegant iſtũ tex. pro illa gl. qꝛ ꝯfeſſio fa
cta corã arbitro valet ⁊ tꝫ ⁊ facit fidem corã ordinario
vt in. l. pe. C. de arbi. Sꝫ in caſu huius. c. nõ tꝫ iſta ꝯfeſſio
vt in ṽ. non tꝫ ergo. põdera ẽt qꝛ dico p iſtum tex. confun
20 di doc. Bal. in. l. vnica. C. de cõfeſ. in pe. col. †vbi dixit ꝙ
ex cõfeſſione facta p clericum corã layco nõ eſt torquen
dus clericus p epm dũmodo illam ꝯfeſſionẽ reuocet vt
erroneã qꝛ vt videtis iſte tex. dic̃ ꝙ talis ꝯfeſſio nõ tꝫ que
verba ſunt canon late ſnie non ferende. vt per glo. i. l. in
criali. C. de iuriſdi. om. iu. ⁊ in. l. iubemus. §. ſane. C. d̃ ſa.
ſan. ec. ſi ergo eſt ipſo iure nulla ergo nõ eſt reuocãda qa
qḋ nullum eſt reuocari nõ dꝫ. c. ſoluendus de deſpon. im
pube. l. decẽ de ṽbo. ob. ⁊ ſic ſomniauit tãtus doctor ⁊ ẽt
per iſtũ tex. dico confundi dictum Jac. But. in. l. eos. §.
ſup hi. C. d̃ ap. vbi dixit ꝙ iudex ſecularis remittẽs cleri
cũ ad iudicẽ eccleſiaſticũ dꝫ illũ remittere cũ actis qꝛ illa
acta proſunt ad aliqualẽ informationẽ hñdaꝫ. Nã ſi nul
la ipſo iure ſunt ⁊ ſcribi nõ d̃bẽt ergo. Et adduco qḋ pul
21 chre dixit bal. in. l. teſtã. C. d̃ teſta. dꝫ †ꝙ vbi iudex eſt icõ
petẽs deficit pſona ⁊ ordo. ⁊ adducit egregiũ dcm̃ Jnn.
ꝙ ſuppoſita iudicis ĩcõpetẽtia ipoſſibile ẽ ꝙ ſit ſeruatus
ordo iudicij. qꝛ oĩa videnť obmiſſa q̃ pro infectis hñtur
allegat Jnn. in. c. prudẽtiã de offi. deleg. ⁊ qḋ no. gl. i cle.
i. de ſequeſt. poſ. ⁊ fruc. ⁊ iſta menti cõmenda. Et dicit h̃
do. Abb. limitando iſtum tex. ꝙ acta ⁊ ꝯfeſſio iudicẽtur
ad parem quo ad ſolẽnitatẽ actus quãdo viciũ pariter
cõcernit vtrũqꝫ alſ ſecus ideo tꝫ ꝯfeſſio lꝫ acta ſint nulla
ex defectu ꝯteſtationis litis ⁊ allegat Jnno. in. c. iſaaus
de reſti. ſpo. ⁊ ꝙ notat̃ in cle. ꝯſtõnem de elec. qꝛ defect⁹
conteſtationis ꝯcernit acta ſed nõ confeſſionem que ad
ſui validitatem nõ requirit telam iudicij ⁊ dicit fuiſſe ſin
gu. dictum Jnno. in. c. qualiter el. ij. de accu. belliſſima p
ſouem eſt ꝯcluſio hec. Tu adde ad iſtum tex. bal. i. l. pe.
22 C. de iuriſdi. om. iudi. vbi colligit ex illo tex. †ꝙ iudex in
cõpetens non põt punire etiã ſi reus eſſet ꝯfeſſus maleſi
cium qꝛ ſemp di grauare pcẽm iudex qui eſt incõpetens
⁊ allegat tex. iſtũ ⁊ idẽ bal. in. l. clarũ. C. d̃ auc. preſtan.
23 dixit †ꝙ ſi qs eſt ꝯfeſſus crimẽ corã iudice incõpetẽti ibi
non di cẽ iudiciũ. ⁊ ſi orta eſt ſuſpitio de tali cõfeſſiõe te
net pſeuerare. pro certo non recte loqtur qꝛ confundit̃ p
iſtũ tex. faciat ẽt qḋ voluit guil. de cu. i. l. magiſtratib⁹. ff.

24 de iuriſdi. om. iudi. †vbi querit maleſactor ẽ cõfeſſus cri
men corã ptãte non hñte iuriſdictionẽ ſanguinis an pote
rit dãnari per preſidẽ ex eadẽ ꝯfeſſiõe ⁊ decidit ꝙ nõ al
legat glo. in. d. l. qḋ ergo. §. ex cõpromiſſo. Et lꝫ alr loq̃
tur ibi Bal. tñ confundit̃ dictũ eius p iſtũ tex. dico iſtũ
tex. ponere in pfundũ dictũ ang. in. l. vnica. C. d̃ ꝯfeſ. vbi
25 dicit †ꝙ licet reus confiteatur crimen corã incõpetenti tñ
propter illã ꝯfeſſionẽ compellit̃ confiteri corã cõpetenti
Et dicit ſe ita obtinuiſſe hic bononie tene iſta mẽti. Et ad
de ad do. Abb. dictũ bal. i. l. vnica. C. d̃ ꝯfeſ. in pe. col. vbi
dicit ꝙ confeſſio expreſſa non requirit telam iudicij ſec⁹
dicit in tacita alſat. c. ij. de ꝯfeſ. in. vi. ⁊ adduco ſing. dcm̃
26 eiuſdem bal. i. l. properãdum in pn̄. in ſi. verbis †vbi dicit
inqſitus vel accuſatus confitet̃ maleficium ⁊ eſt perẽpta
inſtantia ꝙ nihilomin⁹ poterit puniri qꝛ in ꝯfeſſo nulla
reqrit̃ tela iudicij allegat Jnno. i. d. c. p inqſitionẽ d̃ ele.
¶ Adduco ꝙ pulchre dixit Jo. an. in. d. c. qualiter vbi
27 dicit †ꝙ ex quocũqꝫ inordinato ꝓceſſu ſi de maleficio cõ
ſtat per cõfeſſionẽ põt imponi pena grauior adduco qḋ
28 voluit Jo. an. in. c. examinata. ⁊ eo. †ꝙ ſi quis petijt rem
ex comodato ⁊ probauit p cõfeſſionem aduerſarij de
poſitum poſt litem conteſta. ꝙ ratione confeſſionis pote
rit iudex condẽnare in depoſitũ. ⁊ mouetur ex dicto Jn
nocen. in. d. c. qualiter ꝯtrium tamen tenuit do. an. in. d. c.
examinata. ¶ Adduco ſingu. tex. in. l. ait pretor. §. per
mittitur. ff. de mino. quem ad hoc allegat Bal. in. l. ij. C.
29 de re iudica. vbi dixit †ꝙ confeſſus non poteſt opponere
de ineptitudine libelli vel de aliquo inordinato proceſſu
⁊ allegat. d. §. permittitur ⁊. d. c. piſanis. adduco ꝙ vo
luit idem Bald. in. l. edita. C. de eden. in pe. car. in repe.
30 padue. †vbi dicit non curandum de ineptitudine libelli
ſi qs confiteatur delictum allegat. d. c. piſanis ⁊ adduco
31 eundem Bal. C. de iudi. in. l. i. vbi dixit †ꝙ in confeſſum
a crimen non attenditur ordo iudicij^a allegat Jnn. in. d. c.
per inqſitionem ⁊. d. c. piſanis. Adduco ange. in. l. denũ
33 ciaſſe. §. quid tamen. ff. de adulte. vbi dixit †ꝙ ad quãcun
qꝫ penam grauiſſimam imponendam ſufficit conſtare d̃
crimine per confeſſionẽ etiam ſuper inordinato proceſ
ſu allegat Jnno. in. d. c. qualiter. Adduco quod voluit
34 Bar. in. l. ſi confeſſus. ff. de cuſto. reo. †vbi dixit ꝙ ſi pro
ceſſus eſt inualidus ⁊ reus eſt confeſſus crimen corã iu
dice principaliter ſedente ad hoc ꝙ poterit puniri alle
gat Jnno. in. d. c. qualiter allegat. d. l. ſi cõfeſſus. Addu
co quod voluit ang. ꝯſi. xxvi. incipi. pro deciſione qõnis
35 vbi conſuluit †ꝙ non obſtante ꝙ accuſator non ſeruaue
rit ſolẽnia in accuſatiõe ex parte ſua tamen ſi accuſatus
fuit confeſſus delictum ꝙ vigore illius ꝯfeſſionis ex quo
cũqꝫ inordinato proceſſu ⁊ inepto iudex poteſt penã in
fligere allegat Jnno. in. d. c. qualiter. Addo etiã qḋ vo
36 luit Bal. in. l. i. ff. de iuriſdi. om. iudi. ad ſi. vbi dixit †ꝙ ſi
libellus eſt ineptus ꝙ iudex poterit pronunciare pro ac
tore ſupplendo ex confeſſione rei allegat abb. antiquum
in. d. c. piſanis ⁊ faciat qḋ voluit idem Bal. in. l. merca
lem. C. de cõdi. ob tur. cau. ¶ Adduco ſimile qḋ voluit
37 Jnn. in. c. cũ dilect⁹ de or. cog. †vbi dixit qḋ lꝫ ꝓbatio i iu
dicio ſũmario nõ faciat fidẽ in iudicio plenario. tñ ꝓba
tio ꝑ ꝯfeſſiõeꝫ facta in iudicio ſũmario facit fidẽ in iudi
cio plenario. Faciat qḋ voluit do. Car. ⁊ tota iuriſpru
dẽtia antiq̃ ⁊ moderna in. d. c. piſanis ⁊ in. d. c. qr̃ vbi re
putant illud dictum Jnno. ⁊ ſtupendum ⁊ ſing. tene mẽ
ti predicta facit quod dic̃. d. Anto. in cle. i. de re iudi. quẽ
ſequitur ibi Jo. de imo. Ego limito vobis hanc doctri
nam Jnno. ⁊ omnium quãdo quis cõfitetur crimen ſim
pliciter ⁊ explici. ſꝫ ſi ipſr ꝯfiteatur nõ poterit ex illa ꝯfeſ
ſione dãnari. Jſta eſt glo. ſing. ſm vnam ſolu. in. c. i. d̃ te
ſti. li. vi. que in locis ſuperius adductis a me a nemine al
legant̃. Et põdera qꝛ ſuperioribus ãnis iſta qḋ fuit hic
38 bononie. † ¶ Quidã inquiſitus confeſſus fuerat crimẽ
inqſitione exiſtente inepta ⁊ incõgrua fuit dubitatũ ſi iu
dex d̃bebat ꝯdẽnare inqſitum ex cõfeſſione illa an debe

a ¶ Ordo iudi
cij. Adde ſpec.
in tim. de acc.
§. i. ver. ⁊ ſeq.
qui diſcurrit p
omnes caſus.

ret abſoluere ab obſeruatione iudicij p predicta videtur
ꝙ deberet ↄdẽnari. nihilominus ↄſului contra Inno. ⁊
39 ſequaces ⁊ motus fui iſtis motiuis. †Sẽtentia diffiniti
ua nõ põt ferri nullo procedente proceſſu quantũcunqȝ
emanauerit confeſſio vt ſic procedaſ ſuper quodã noto
rio in cã ciuili que non eſt tanti ponderis nec preiudicij.
imo deueniſ ad preceptum. l. ſi debitori. ff. de iudi. gl. i. c.
nos in quequã. q. q. i. ergo idem eſt dicen. in criminali cã.
l. abſentem. ff. de pe. Sȝ vbi libellus eſt ineptus qcqd ex
illo ſeqtur eſt nullũ ideo dicebat guil. de cu. in. l. ſi patro
ni. ff. de iureiur. ꝙ excep. ineptitudinis q̃ reddit iudiciuȝ
retro nullũ põt opponi poſt ſniam. Si ergo ꝓpter inepti
tudinẽ nullus proceſſus intelligiſ factus habetur pinde
ac ſi ſine proceſſu emanaſſet talis confeſſio ergo ipoſſibi
le eſt ferri ſniam aut. offeratur. C. de lit. conte. ⁊ adduce
bam ange. qui in accidentia facti ita ↄſuluit ⁊ obtinuit.
in ſindicatu. d. ray. de piſis oliȝ ꝑtãtis peruſini vbi ꝓpter
ineptitudinẽ libelli abſoluerat inqſitum ab obſeruatiõe
iudicij q confeſſus fuerat homicidium. ita dixit ang. ↄſi.
clxxv. ¶ Secũdo adduco tex. cui mũdus nõ rñdebit. in. c.
olim de reſcrip. vbi clericus fuit ↄfeſſus crimen coꝛã iu
dicibus delegatis ⁊ ex illa ſola ↄfeſſione punitus ſed pa
pa mandat inqri de illo crimine ⁊ opportuit aduerſariũ
probare illud crimen ergo fortius non puniſ ex ↄfeſſio
ne facta ſup inepto libello vel nullo precedẽte proceſſu
⁊ pro certo deſtruit dictũ bal. in. l. ſi cõfeſſus. ¶ Tertio
adduco glo. que in terminis hoc decidit in. l. ſi filium. C.
de libe. cã q̃ voluit ꝙ ſi iudiciuȝ non eſt legitimũ cõfeſſio
non preiudicat. ¶ Adduco quarto ẽt dictũ ſpec. in ti. de
40 offi. iudi. §. deſeruit v̓. quid ſi libellus vbi dicit †ꝙ ſi libel
lus eſt ineptus nõ põt iudex ſupplere pro agẽte ex actis
probatorijs ergo non poterit ex ↄfeſſiõe. Quinto faciat
vbicunqȝ libellus eſt ineptus ſnia lata ſuper eo eſt nulla
l. ſi. ⁊ ibi bal. ff. de libe. ⁊ poſthu. l. niſi verſi. nihil ↄſumen
tur. ff. de tuto. ⁊ ratio. diſtrahen. ⁊ ibi Bal. l. fideiuſ. ff. de
neg. geſt. lȝ bal. in. l. actori. C. de rebus credi. dicat eſſe gl.
ſing. inſti. de obli. in prin. ¶ Sȝ ego adduxi vobis illos
tex. ad hoc mirabiles ⁊ qd̃ voluit guil. in. l. ſi patroni. ff.
de iureiur. ergo ſeqtur ꝙ non poterit dãnari ex cõfeſſiõe
data ineptitudine libelli. ¶ Sexto faciat tex. in. l. ſi. ff. de
41 conſti. pecu. †vbi ſi inſtrm̃ non tenet ꝙ nõ tenet confeſſio
in eo facta. ita dicamus in iudicio vt ſi nullum ſit iudiciũ
non teneat confeſſio facta in eo ad hoc vt ſementietur ⁊
quod voluit Inno. in. c. cuȝ venerabilis de excep. ⁊ in. c.
cum oliȝ de cenſi. ⁊ bar. in. l. poſt legatum. ff. de his qui
bus vt indig. vbi dicũt ꝙ ſi non vȝ inſtrm̃ non valet con
feſſio in eo appoſita ergo. ¶ Sȝ immo faciat qd̃ voluit
42 do. an. in. c. cũmqȝ de teſti. vbi dicit †ꝙ ſi agiſ de beneficio
⁊ non conſtat de iure agen. ⁊ apparet per confeſſionem
rei qualiter eſt inhabilis ad illud beneficiuȝ ꝙ iudex ex
ſuo officio poterit incohare nouam inſtantiam. ⁊ vigore
illius confeſſionis priuare illum dicto beneficio allegat
ſpec. in ti. de petito. ⁊ poſ. §. ſuper actionibus ver. quid ſi
reus voluit. ¶ Compoſtellanuȝ ⁊ Jo. an. in. c. mãdatũ
de reſcrip. Ecce modo ꝙ confeſſio requirit telam iudicij
ex quo reqritur ꝙ incohetur noua inſtãtia. ¶ Ita in ꝓ
poſito reqritur ꝙ noua inſtantia incoheſ faciat. c. exami
nata. Leo. vbi ꝓpter ineptã petitionẽ abſoluitur reus ab
obſeruatione iudicij. ¶ Nec ob. c. i. ⁊. ij. de accuſa. li. vi.
quia ibi non fuit defectus circa ſubſtãtiaȝ iudicij ſȝ circa
ea q̃ potuerunt obmitti ⁊ ideo dicit ibi Joã. mo. ꝙ tã in
c. i. q̃ȝ in. c. ij. fuit renũciatũ proceſſui q premitti debuiſſet
ſi fuiſſet petitus. Et ita ẽt rñdeo ad. d. cle. ↄſtitutionem qa
non fuit defect⁹ circa ſubam iudicij. Nec obſtat. d. c. piſa
nis qꝛ loqtur qñ libellus nõ tenuit ex aliquo defectu ex
trinſeco cui confitens potuit renunciari ⁊ ad. d. l. ſi ↄfeſ
ſus quã allſat bar. ꝓ dicto Inno. rñdeo ꝙ nõ ꝓbat ꝙ li
bellus fuerit ieptus ſed dĩc ꝙ ſi reus eſt ↄfeſſus ſtabit in
vinculis donec ꝓnũcieſ dȝ itelligi iudicio exiſte valido. id
icohabiſ nouũ iudiciũ ⁊ ſic nõ probat dcm̃ Bar. Et ſi di

a ¶ Ad cauſaȝ Adde Bal. in l. conuenticu la in. ij. col. in ſi. ver. Itez eſt arg. ab effectu C. de epiſco. ⁊ cle. ⁊ ibi poſt ipſum ſcribentes.

b ¶ Competẽti. Adde. d. anto. de bu. in. c. ſi. de libel. obla. ⁊ pau. de ca. in conſi. iiij.

caſ ꝙ ad minus ꝓbat dcm̃ Bar. quo ad hoc ꝙ nõ proce
dente ꝓceſſu ↄfeſſus crimen puniſ ergo eodẽ mõ pceden
te ꝓceſſu iordiato ⁊ inepto ar. l. i. in pn̄. C. de re. vxo. acti.
ita ſubtiliter põt induci lȝ bar. more ſuo nõ inducat illũ
tex. nec ali⁹ doctor. Sȝ vẽ poſſe iduci ita vt dixi tñ rñdeo
ꝙ ille tex. dȝ itelligi pcedente proceſſu ita ſentit glo. in. c.
nos in queꝗ̃. ij. q. i. Et licet loquaſ in cã ciuili tñ idem eſt
43 in cã criali p. l. abſñtem. ff. de pe. †Et id ſi nõ preceſſit libel
lus accuſatorius vel inqſitio ⁊ reus ẽ ↄfeſſus crimẽ poſt
ↄfeſſionem formabiſ inqſitio ⁊ peteſ illum rñdere inqſi
tioni qui repetit ↄfeſſionem ⁊ ferſ ſnia ⁊ ita practicatur.
Sicut ergo nõ poteſt ferri ſnia niſi precedere libello ita
nec poterit ferri precedente libello inepto. Adde Bal.
in. l. item exigit. ff. de dolo vbi dicit quando libellus eſt
ineptus ↄfeſſus non ↄdẽnatur olſat cle. ↄſtõnem. §. ſi. de
elec. diſtinguit tñ an ſit ineptitudo reſpectu forme an re
ſpectu materie ꝙ intelligo qñ eſt expſſa ineptitudo tunc
dĩ viciũ forme. Sȝ vitiũ materie dĩ qñ eſt tacita ineptitu
do ad hoc adduco bal. i. c. i. de iur. iur. ⁊ d. Car. i. c. debi
tores eo. ti. ⁊ tex. in. l. poſthumũ. §. ſi qs ex his. ff. de inof.
teſta. ⁊ bal. in. l. rei iudicate. ff. ſolu. ma. ⁊ qd̃ d. Abb. cõ
ſi. xxv. in ſi. conſuluit ſm dictuȝ Inno. i. d. c. qualiter ⁊ re
fert. d. ant. ita tenere in. c. dilectus de pe. ⁊ in. c. ſi. de cele.
44 miſ. vide in. d. ↄſi. Et ad. l. i. C. de re. vxo. ac. †vbi dĩ ꝙ in
epta ſtipulatio non vitiat ſtipulationẽ que fingitur a iu
re. Reſpõdeo ſubtiliter qꝛ iaȝ ſupereſt ſtipulatio valida
a iure ſup qua actus fundatur ſed vbicunqȝ proceſſus ẽ
ineptus non eſt ſubiectum ſuper quo poſſit fundari ſub
45 ſtantia ergo. ¶ †Ultimo faciat qd̃ libellus eſt ſubiectũ
⁊ ſnia eſt predicatũ ita dixit glo. que reputaſ ſingu. in. c.
dudum de deci. Si ergo deficit proceſſus ⁊ ſic ſubiectum
non poterit fundari predicatũ. l. ſi. C. de fideicõ. libe. c. lȝ
ely. de ſymo. ⁊ ẽt faciat qꝛ tex. iſte eqparat cõuictuȝ ⁊ cõ
feſſum. ſed in conuictum reqritur ſnia precedente proceſ
ſu valido. vt in. c. lȝ hely. de ſymo. cũ ſi. ergo ita ⁊ in con
feſſum. Nec obſtat cũ dĩ ꝙ illa cõfeſſio facit delictuȝ no
torium qd̃ non reqrit ſolẽnitatem qꝛ rñdeo ꝙ lȝ notoriũ
nõ requirat omnimodã ſolẽnitatẽ tñ reqrit ſolẽnitatem
vt in. c. ad nr̃am de iureiur. ⁊ ideo reqrit ſolẽnitatẽ libel
li tene mẽti iſta qꝛ ſunt penetralia iur. Et ita ſuptoribus
46 anmis ↄſului hic Bono. ⁊ ita fuit obtẽtum. ¶ †No. ibi
a ſuo epo ꝙ ego dico hic fore caſuȝ ↄtra do. car. q hic in
x. no. colligit ꝙ cũ dĩ talis clericus fecit h coꝛã epo ꝙ in
telligiſ de ſuo qꝛ ſalua pace tex. ẽ h in ↄtriũ ⁊ ad dĩculuȝ
47 coꝛã epo reſponde ꝙ reſtrigiſ p dĩculũ pcedẽs. ¶ †No
ta ꝙ defectus iuriſditiõis cõformiter ſe hȝ ad iferendaȝ
nullitatẽ cuiuſlibet actus iudicialis ita ꝙ bonũ eſt arg.
non valet alio actus ergo nec alius ſic arguiſ h de ſnia
48 ad ↄfeſſionẽ facit qd̃ no. gl. in. c. cũ iter de excep. ¶ †No
a ta ẽt ꝙ lȝ arguere de effectu ad cam̃ ar. c. cũ ceſſante de ap
pel. ſic arguiſ h de ſnia que eſt effect⁹ ꝓbationũ ad ipſas
49 probatiões. ¶ †Nota ſm do. Car. ꝙ duobus ↄformi
bus propoſitis ſufficit de altero probare ⁊ per h intelli
giſ probatũ de reliquo hic enim ꝑmiſit papa de ↄuictio
ne ⁊ ↄfeſſiõe ⁊ ꝓbat de ↄfeſſiõe tñ ꝙ breuitati cã accidat.
¶ Ego dico ꝙ de hoc eſt caſus ↄiũcta glo. i auc. de he.
50 te. ⁊ fal. §. hic nobis vbi probaſ †ꝙ vbicũqȝ due qõnes
ꝓponũtur ↄſultori ⁊ ipſe rñdet vnica ſolutiõe ꝙ illa re
ſpõſio decidit illas vniformiter ⁊ adduco tex. in. c. paſto
ralis. §. i. de reſcrip. ⁊ ibi dixi ⁊. c. fraternitatis de teſti. ⁊
c. prudentiam de offi. deleg. ⁊. c. veniens de iureiur. Cuȝ
ergo iſta reſpõſio ad aptet ↄuictiõi ⁊ ↄfeſſioni. ergo vni
formiter decidit ambas. Et põdera rõnẽ huius tex. que
eſt generalioꝛ dicto vt decidat iſte tex. illud quod dixi in
51 ueo ſummario. ¶ Note ibi ſi vero †ꝙ cõfeſſio facta co
b ram iudice competenti[b] ⁊ in iudicio ſufficit ad ↄdemna
tionem. ⁊ põdera ſm. d. Abb. ar. ex iſto tex. ꝙ nullo pre
cedente proceſſu confeſſio criminis facta coꝛã iudice iu
dicialiter preiudicat confitenti voluit Inno. in. d. c. qua
liter ⁊ Bar. i. d. l. ſi ↄfeſſus quãdo principaliter ad hoc
ſedebat

ſedebat iudex ſecus ſi incidenter ꝑ quo dicto allegat gl.
50.di.c.ex penitentibus que dicit ꝙ ſi promouendus cõ
fitetur ſuum crimen non debet ex hoc puniri ſed ſoluꝫ re/
pelli ab ordinum ſuſceptione.qꝛ ad hoc non agebaẗ. fa/
ciat glo.in.l.ſi filium.C.de libe.cau.⁊ ꝙ voluit Ioã.an.
compoſtel.⁊ ſpec.quos allegaui ſuperius.Et dicitur fa/
cta confeſſio in iure quando iudex ſedet pro tribunali.l.
pe.ff.de iuſti.⁊ iur.tex.⁊ glo.ij.q.i.§.quando autem ⁊ h
quando exigit plenam probationem. ſed ſi ſemiplenam
tunc ſufficit iudicem itinerare per locum iudicij tex.⁊ gl.
in.l.noluit.ff.de interrog.actio.ſm domi.Abb.hic.Ego
allego tex.in.c.de hoc de ſimo.in ver.in iure confeſſus ⁊
tex.in.c.ij.in ꝟ.iure ꝯfeſſus de cõfeſ.⁊ addo gl.in.l.iube/
mus.C.de libe.cau.⁊ gl.in.l.ij.C.de iure fiſci.li.x.⁊ glo.
in.l.cũ ſimus.C.de agri.⁊ cenſi.li.xi.ang.in cõſilio. cxcij.
Bal.in.c.i.§.item ſacramenta de pa.iur.fir.in vſib⁹ feu/
do.⁊ in.c.ſi qui de teſti. ⁊ ideo dixit Saly.i.d.l.iubem⁹
ſemper videas ſubtiliter acta quia licet dicatur ꝙ cõfeſ/
ſio ⁊ ſcripta in actis nõ ſufficit niſi dicatur in preſentia iu
dicis.⁊ iudicialiter ⁊ ideꝫ dixit in.l.generaliter.C.de nõ
nume.pecu.⁊ in.l.i.C.de confeſ.Bal.in.l.gallus.§. qui/
52 dam recte.ff.de libe.⁊ poſthu.vbi dixit†ꝙ ſi dicatur par
te preſente ⁊ acceptante non poteſt reuocari talis confeſ
ſio faciat.c.ſi.in ver.in iure ꝯfeſſi de confeſ. faciat gl.in.l.
interrogatam in ꝟ.non in iudicio.C.de libe.cau.⁊ ſic col
lige ex illo tex.⁊ ṗdic.iuribus ꝙ cõfeſſio facta in iudicio
coram iudice competenti ſufficit ad cõdemnandum ſine
alia probatione.¶ Sed bal.hic refert glo.accurſii dice
re ꝙ ſi ẽ nuda nullis adminiculis roborata nõ facit ple/
nam fidem.l.non tantum.ff.de appel.Sed Bal. dicit eẽ
arbitrarium ex qualitate perſonaꝝ ⁊ oportet ꝙ conſtet
de maleficio licet non de maleficiente vt.l.ſi quis in gra
ui.§.item illud.ff.ad ſille.vñ non ſufficit dicere occidi ho
minem niſi conſtet de corpore non tamẽ oportet de pro
prio nomine occiſi vt eſt glo.ſing.in.c.libellorum.ij. qõ.
viij.tu dicas ꝙ glo.in.d.l.non tantum loquitur quando
quis fuit confeſſus crimen poſt ſententiam ⁊ extra iudi/
53 ciuꝫ.i.q.i.hoc eſt ſing.†ꝙ confeſſio poſt ſententiam nõ tã
tum operatur ꝗ̃tum ante ſententiam ⁊ ſic bal. non bene
ponderat quia iſte tex.loquitur de cõfeſſione facta in iu
re ante ſententiam.⁊ illa glo.non loquitur iſto caſu ⁊ ſic
54 ſomniauit.¶ No.ibi legitima probatioẽ†ꝙ probatio
debet eſſe legitima.i.plena ⁊ ordine iuris facta nam per
vnum teſtem nemo conuincitur niſi quo ad torturam ⁊
etiam eſt in arbitrio iudi.modus ⁊ genus tormenti.l.ij.
.C.ad legem iul.maie.nec debet eſſe barbarica ſm Bal.
55 hic.l.i.C.de emendatione ſeruorũ†ſed an valeat confeſ/
ſio facta in carcere epiſcopi vel preſidis Bald.h dicit ꝙ
non qꝛ deputatus eſt locus ſolemnis ⁊ publicus cauſa/
rum.l.ij.C.de cuſto.reorum valeret tamen ſi fieret in ca/
mera epiſcopi quia ibi poteſt honeſte ſedere pro tribu/
nali ⁊ licet confeſſus eſſet ſub cuſtodia nõ tamen dicitur
facere per metum ſed quidam aſſeſſores faciunt eos diſ/
ligari a vinculis ſed nihil eſt.l.vinculorum.ff.de verbo.ſi
gni.⁊ faciat ad predicta.c.ex literis.⁊ .c.per tuas de ꝓ/
batio.⁊.l.ſciant.C.eo.vbi probationes in criminalibus
debent eẽ meridiana luce clariores ⁊ qõ voluit gl. in.c.
clerici.lxxxi.diſtin.quã allegat pro ſing.Bald.in.l.data
opera.C.qui accu.non poſ.Que autẽ dicetur probatio
56 legitima eſt hic glo.elegans in ca†verũ autem agatur
mitius cum confeſſo ꝗ̃ conuicto habetur per glo.in.c.ḋ
57 hoc de ſymo.¶ Not.ibi ſuſpendi ⁊c.ꝙ pena debet cõ/
menſurari delicto.l.reſpiciendum.ff.de pe.c.non appel/
lamus.xxiij.q.i.quãdoqꝫ tamen acrius puniẗ maleficiũ
ꝗ̃ requirat natura ſua.l.aut facta.§.ſi.ff.de pe.c. admo/
58 nendi.xxiij.q.ij.Inno.in.c.i.de conſti.†⁊ ſic not.ꝙ cleri/
ci propter crimina quandoqꝫ ſuſpendũtur quãdoqꝫ de/
ponunẗ faciat quod no.glo.in.c.ad reprimendam de of
fi.ordi.faciat glo.in cle.cupientes in ver.non nouam de
pe.que loqtur de varijs penis ⁊ de clericis ſuſpendendis
pone exemplũ vt in clericis fornicarijs.c.clericos de co/
habi.muli.⁊ cle.de deponendis pone exempluꝫ vt in ho
micidijs ⁊ ſymoniacis.c.inquiſitionis de accuſa. ⁊ ẽ de/
poſitio remotio perpetua ab altari ſed ſuſpenſio ſuſpen/
dit ad tempus de quo in.c.ſicut ne coha. cle. ⁊ mulie.⁊
dicit bal.ꝙ illa eſt pena capitalis clericoꝝ.qꝛ ꝑ hoc exti
cti ſunt a ſuo eſſe allegat Inno.in.c.qualiter el ſcḋo ḋ ac
59 cu.⁊ adeo dicitur extinctus ꝙ nunꝗ̃ redit ad illḋ† ⁊ in/
ducit ad queſtionem vt tabellio remotus ab officio tabel
lionatus non poſſit de nouo creari tabellio.dicit eſſe ſin/
gu.glo.in auc.de armis.§.ſi.qõ procedit ſm euꝫ quãdo
cõmiſit falſum in officio.ſecus ſi aliud delictum cõmiſit
puta percuſſit aliquẽ cũ armis.Unde ſcta eſt infamia ꝑ
pter quod fuit remotus ab officio iuxta not.in.l.ij.§.mi/
les.ff.de his q no.infa.qꝛ cum ep̃s qui cõdẽnauit diſpen
ſabit ſuper officio tabellionatus exercendo ar.coꝝ que
hic dicuntur.Sed ego adduco id quod virgilio nr̃o ve/
nit in ore in.vi.eneydos facilis deſcenſus auerni. ſed re/
uocare gradũ ſuperaſqꝫ euadere ad auras hoc op⁹ hic
60 labor eſt.⁊ dico ꝙ iſta fuit queſtio oldra.ḋ lau.† vt crea
tus tabellio poſtea depoſitus ꝙ nõ poteſt denuo recrea/
ri tabellio ꝑ comitem palatinuꝫ.ita retulit Bal.in.l.ni
hil.C.de vindic.manu.qꝛ iura nõ debẽt eſſe ludibrio ſm
eum.l.ſi.§.pe.C.de bo.que lib.etiam ſi per principeꝫ eẽt
reſtitutus ad famam non tamẽ ad offĩn.⁊ idem dicit ibi
61 Bal.in ſacramento baptiſmatis†qꝛ licet baptizatus fa/
ctus hereticus ⁊ papa indulgeat tamen rebaptizari nõ
poteſt qꝛ non eſt quid reiterabile vt voluit gl.ibi elegãs
⁊ adduco eũdem bal.in.l.ij.C.de libe.⁊ eo.lib. ⁊ in.c.ij.
de poſtula.prela.⁊.ã.in prohemio gregoriano ⁊ in.c.cũ
quidam.ḷ.de iureiur.vbi de hac queſtione oldra. dixit ⁊
ego allego caſum de hoc in.l.ij.C.de diuer.offici.lib.xij.
faciat qõ no.ibi bar.tene menti predicta.¶ Et ponde/
ra illud ſapit moduꝫ loquendi in tex.iſto cum dicit per/
petuo remouendi vnde remotio dꝫ eſſe ꝑpetua ⁊ durati
ua faciat.c.clerici ⁊.c.latores in ꝟbo ꝑpetua depoſitio/
ne de cle.excom.mini.⁊ ſic ſententia dꝫ inducere effectuꝫ
perpetuum ⁊ nõ mutabilem.l.i.C.de poſtu. ⁊ ibi Bal.
.l.ſeruus ⁊.l.ne in operis.C.de pe.⁊ ibi cy.l.inter caſte/
lianum ⁊ ibi Bar.l.ſi pro parte.§.verſum.ff.ḋ in rem ꝟ.
.l.alia.C.ḋ his q.vt indig.l.qui cuꝫ maior.§.accuſaſſe.l.
in ſeruitute.§.petiſſe.ff.ḋ bo.li.l.i.§.ff.ḋ adul.l.ãplius.ff.
rem ra.ha.l.i.§.habitare.ff.ḋ his quid deiec.vel effu.l.ſi.
.§.pe.C.ḋ bo.qꝫ lib.l.ij.§.peruenĩſſe.ff.ḋ hered.vel actio.
ven.l.ſi.C.ad ſilla.auc.cui relictuꝫ.C.de indic.vidui.tol.
62 ⁊ ideo conſuluit ange.†teſtator legauit mille vxori ſi aſ/
ſumpſerit habituꝫ tertij ordinis ꝙ non ſufficit aſſumere
⁊ dimittere vide eũ in ꝯſi.xxxiij.⁊ in.l.ſi qs heredem.C.
63 de inſti.⁊ ſubſti.ſub condi.fac.¶ †Capio glo.⁊ ꝑ emu/
lcatione glo.i.opp.ſic videtur ꝙ confeſſio emiſſa coraꝫ
iudice layco noceat clerico ꝯfitenti.c.teſtimoniuꝫ ḋ teſti.
c.conſideres de ſen.excom.glo.ſoluit ꝙ ſi ex tali confeſ/
ſione multũ eſt grauata opinio clerici adeo ꝙ niſi ſe pur
gauerit deponeẗ ꝙ deficiendo in purgatione videẗ con/
uictus interpretatiue ⁊ poteſt probari rõne hec glo. qꝛ
talis confeſſio non debet minus operari ꝗ̃ confeſſio ex/
traiudicialis que purgationem inducit.c.ꝗ̃ ſit graue de
exceſ.pla.l.capite qnto.ff.ḋ adulte.l.quero.ff.ḋ edi.edic.
Unde glo.opp.de.c.multi.ij.q.i.vbi dicit ꝙ nihil refert
an clericus ſit conuictus vel confeſſus coram iudice ſecu
lari vel iudice eccleſia.gl.iſta non ſoluit illud cõtrarium
64 ſed remittit ſe ad ibi dicta.¶ No.primo ex hac glo†ꝙ
lꝫ infamia facti traxerit originem ab actu geſto in iudi/
cio ſeculari ꝙ nihilominus eſt inducenda purgatio ſed
hoſti.dicit ꝙ non de facili ⁊ indiſticte dꝫ iudex eccleſia/
ſticus indicere qꝛ layci oppido infeſti ſunt clericis.ij. q.
vij.c.layci ſꝫ do.Abb.dicit ꝙ glo.optime loquitur ex eo
quia non dicit ꝙ indiſtincte ſit grauata ſua opinio ſꝫ ad
dit illud ꝟbu multũ grauata quaſi velit ꝙ ꝑꝑ euitandũ
ſcandaluꝫ eſt indicẽda purgatio vndecũqꝫ infamia ha/

a¶ Non põt.
Adde.l.i.ne ſa
cruꝫ baptiſma
reitereẗ docto
res ſcḋ oẽs i.l.
nihil.C.ḋ ma/
nu.vindi. ⁊ dẽ
conſe.di.iiij.in
c. oſtendimus
ꝓceptorẽ meũ
poſt oẽs alios
theologos in
iiij.ſen. diſtin.
ij.q.ij.cuꝫ plu/
ribus ſeq.quẽ
vidas qꝛ leges
fortaſſe ꝗ̃ nun
quã vidiſti nec
audiſti.

buerit originē allegat glo.ī.c.qualiter el.ij.de accu. ⁊ in
c.cū dilecti de purga.cano. ⁊ per ꝯſequēs dicit ꝙ hoſti.
nō bene mordet iſtā glo.in pōdera qꝛ hoſti.nō mordet
gl.imo dicit illud qḋ ſentit glo.ꝙ iudex eccleſiaſticus nō
debet de facili ⁊ indiſtīcte indicere purgationē ſ; dꝫ eſſe
multum grauata opio ſua ⁊ miror vehemēter ꝙ nō vi-
derint glo.in.d.c.multi que dicit illud ꝙ dicit iſta glo.in
quantū vtiſ iſto verbo crebreſcit ſed inquātū do.abb.di
cit ꝙ nō dꝫ generari ſcandalū in populo ex ſuſpitiōe ip
ſe nihil allegat. ¶ Ego allego caſum ſing.in.c.tua in ṽ.
talis habeaſ ſuſpitio vt ex ea ſcandalū generetur in popu-
65 lo de coha.mul. ⁊ cleri.vbi tunc indicitur purgatio clerico
ex ſuſpitione ſceleris qñ ex hoc generatur ſcandalum in
populo ſi autē glo.iſta voluit hoc ſentire dum dixit mul
tum grauata eſt ⁊ gl.in.d.c.multi dico dictum eorū pro
bari in.d.c.tua ⁊ adde ſimiliter qḋ hī in.c.cūq; el.ij.in
ṽ.nimis.ꝫ.eo.⁊ in.l.fulcinius.§.ſi.in ṽ.nimia.ff. ex quib⁹
cau.in poſ.ea.⁊ l; layci ſint infeſti clericis nihilominus
quando oritur ſcandalum in populo nō niſi cū magno
colore preſumpte veritatis id accidit. ¶ No.ſo ex eadē
66 glo.† ꝙ deficiens in purgatione non dicitur eēe conuict⁹
de delicto ſ; interpretatiue qḋ eſt bene notādum ſm do.
abb.ad ſtatuta loquentia de conuictis et nō habeant lo
cum in deficientibus ſe purgare qꝛ ſtatuta debent intelli
gi in caſu vero ⁊ non interpretatiuo.l.i.§.hec verba.ff.d
ne g.geſt.c.ſuſceptum de reſcriptis in.vi. ⁊ tales ficte cō-
feſſiones nō extendūtur ad alias perſonas.l.eius q dela
torem.ff.de iur.fiſci.Bal.in.l.cū filius.§.in hac.ff.d ser.
ob. ⁊ in.l.ij.C.de iur.cal.⁊ adducit do.abb.glo.i.c.inſi
nuatum.ꝫ.de ſimo. ¶ Ego addo glo.ſingu.in.c.inter de
purga.cano.ēt extendo iſtā glo.vt nō ſolū procedat in
eo q non potuit ſe purgare ſed ēt in eo q voluit recipere
terminum ad ſe purgādum ⁊ allego ſing. tex.in.d.c.tua
nos.que tene menti.deinde gl.iſta oppo. de.d.c.multi ⁊
nō ſoluit ſed remittit ſe ad not.ibi.Sed glo.ibi ſoluit ꝙ
ibi accipitur iudicium ſeculare pro iudicio temporali ec
cleſiaſtico tamen ⁊ ſic non loquitur de iudice ſeculari debꝫ
enī clericus ꝯuinci corā iudice ſuo.ſed iſta ſolo videtur
reſtringere illum tex.ideo glo.ibi dat aliam ſolutionem
67 ꝙ intelligatur de layco conuicto corā iudice ſeculari† ex
ex qua ſolutione colligit do.Abb.ꝙ acta facta corā iu
dice ſeculari faciunt fidem coram eccleſiaſtico vt ibidem
ꝯuictus prohibeatur a cōmunione niſi ſatiſfecerit de de-
licto.⁊ dicit ſ; do.abb.ꝙ aut acta producunt corā eccle
ſiaſtico ad eūdem effectum ⁊ inter eaſdem pſonas ⁊ faci
unt fidem.c.ſi.de excep.li.vi.aut producunt vt iudex ec-
cleſiaſticus cōpellat exercere ſuā cenſuram ⁊ adiuuare
iudicē laycū ⁊ idē ſicut ſecularis adiuuat eccleſiaſticum
xxiij.q.v.c.adminiſtratores.ita ⁊ ecōtra aut producunt
vt eccleſiaſticus puniat ex delicto in illis actis cōpreben
ſo ⁊ p ṽbum forte dicit ꝙ non pōt quia tunc variatur mo-
dus agendi.c.veniens de teſti.Et quia de delicto vnius
hominis ſepe queri nō debet.l.licet.ff.naute caupo.dicit
tamen poſſe ſaluari ratione penitentie imponende qꝛ in
tali foro nō requirunt probationes ita ſtricte ſed ſufficit
leuis probatio cum tali caſu iudicium hereticorū infor
met eccle.vt dixit gl.xxiiij.q.i.c.quiſquis tu pondera circa
hoc qꝛ ſi delictū eſt tale ꝙ non ſolum poſſit puniri a iu-
dice layco ſed etiā a iudice eccle.ꝙ poterit qs queri de
delicto eiuſdem hominis ⁊ allego caſū in.l.ij.C.d ſpon.
⁊ Bal.in.l.i.C.de ſum.tri.⁊ in.l.placet.C.de ſa.ſan.ecc.
⁊ in.l.officiales.C.de epi.⁊ cle.⁊ hoſtiē.in.c.i.de offi.or-
di.⁊ in.c.tue de procur.Jo.an.in.c.ij.de conſti.lib.vi.la-
pum in.c.i.de vſur.eo.li.tex.in.c.feli.§.ſi.de pe.in.vi. vid
circa hoc que dixi plene i.c.i.ꝫ.de offi.ordi.tertia ſolutio
pōt intelligi ex illa glo.vt intelligatur de clerico cōuicto
coram iudice ſeculari cum agitur ad imponendā penā.
Quinimmo ēt ſi de crimine cōſtaret per viam exceptiōis
ſufficit hic probatio ad hūc effectum quinimmo vnus te
ſtis ſufficit ſm illam glo.quo ad ſententiam medicinalē

a ¶ Jnuitum. Adde Jnno.ī c.per inquiſitio-nes de electio. vbi ēt Joā.de imo. ⁊ d. Ale. de Jmō.in cō-ſi.xviij.in.iiij. pte ⁊ inquid talis confeſſio habeat vim cō feſſionis extra iudicialis vid per eūdem. d. Alex.in.l.ſer-uus de interro. qui preter oēs notabiliter lo-quitur.

allegat.c.ſup eo.de ꝯſan.⁊ affi.de cōſecra.diſt.iiij.c.cum
itaq; ⁊ l; doc.tranſeant cū hoc dicto tamen do.Abb.nō
putat illḋ verum p iſtum tex.dicentem nullaten⁹ qꝛ pro-
hibet omne genus pene tamen qꝛ ex impoſitione penitē
tie grauaretur multū qꝛ propter hoc reputaretur facinoro-
ſus nec ſufficeret vnus teſtis ad pniam imponendā per
illam euangelicam auctoritatē ſi peccauit in te.c.nouit.
68 ꝫ.eo.† vbi reqrit preſentia duorum ēt ad penitentiā im
ponendam licet denūcians computetur in numero teſtiū
c.in omni de teſti.poſſet tamē ſaluari dicta opinio vt im
ponatur penitentia ex act.geſt.corā iudice ſeculari qñ cle-
ricus voluntarie litigauit corā eo tū qꝛ nō habet aliquā
excuſationem tū qꝛ agitur de medicina poterit tūc peni
tentia imponi facit quod notatur in ſimili in.c.ſi diligēti.ꝫ.
ti .primo ⁊ ſubdit ꝙ alie ſolutiōes dātur ad.d.c.multi
quas dicit ſe nolle referre qꝛ non ſunt vere ſ; do.Car.re-
fert quendā do.Ang.de caſtel.de aretio qui fuit doctor
ſuus per aliquod tempus cū incepit audire canones re
petiſſe iſtud.c.⁊ dixiſſe ꝙ.d.c.multi loqtur de pena pri-
uationis a cōione que cōmunio faciliter ſubtrahitur.c.cū
deſideret de ſen.excō.⁊ ſm do.Car.eſt not.ſo.⁊ ṽa in ſe
ſed nō applaudit textui.d.c.multi.⁊ ideo dicit ꝙ ṽa ſo.
eſt ꝙ.c.multi loquitur de iudicio eccleſiaſtico vel ſi loqtur
etiam de iudicio ſeculari loquitur in layco ⁊ nō in cleri-
co que aūt ſit ṽa ſo.ad illū tex.forte aperiet nobis deus
benedictus. ¶ Et ſubdit hic do.Abb.ꝙ de confeſſione
quam fecit clericus de crimine coram layco nō debet di
recte aut indirecte dānari niſi modo predicto ⁊ ſic nō cō
pellitur in ea perſeuerare ſed vincē.hic dicit ꝙ ex iſta cō
feſſione oritur preſumptio quedā ex qua facilius poterit
cōdemnari.l.iubemus.C.de libe.cau.ſed Jnno.in.d.c.p
inqſitionem de elec.dicit ꝙ cōpellitur perſeuerare corā iu
dice ſuo aut illam cōfeſſionē excuſare ⁊ ceſſante excuſa-
tione poterit ex illa condēnari ſed idem Jnno.in.c.inter
poſita de app.app.⁊ in.c.qꝫ ſit de exceſ.prela.videtur ſen-
tire contrarium dicit enim ꝙ ex cōfeſſione facta extra iu
diciū nō preiudicatur vt ex illa poſſit dānari ſed punietur vt
maleficus. ¶ Sꝫ do.an.ſtat in hac ꝯcluſione vt nō com
pellatur perſeuerare in dicta ꝯfeſſione tanq̄ nō habeat vim
ꝯfeſſionis iudicialis nec extraiudi.qꝛ ē cōtra ius diuinū
vt in.c.ſi diligenti.ꝫ.ti.primo ⁊ eſt ꝯtra iſtū tex.dum dicit
aliquatenus ad idē allegat.c.cū ſup de offi. dele.⁊.c.cū
in dubijs d renū.dicit tū ſe vidiſſe ꝯſultum ⁊ ēt repetēdo
terminatum vt talis cōfeſſio valeat ſaltē vt extraiudicia
lis qꝛ ꝯfeſſio extraiudicialis nō reqrit pñtiam iudi. ⁊ qa
erat iudex incōpetens pinde eſt ac ſi nō eſſet iudex ⁊ ſic
facta extraiudicialiter ⁊ iō inutile eſt ſepabile ab vtili ⁊
p ꝯñs nō viciatur regula vtile lib.vi.allegat qḋ no. Jaco.
but.in.l.ſi.§.neceſſitate.C.de bo.que lib.ad hoc tū rndet
qꝛ intendit cōfiteri tanq̄ coram iudice ideo ꝯfeſſio nō eſt
ſepabilis qꝛ formaliter intendit ꝯfiteri corā iudice vt iu-
dice ⁊ ſublata forma tollitur actus nec ualet tūc illud ſi nō
valet quod ago vt ago.c.cū ſup de of.dlega.poſtea in ſi.
videtur ſentire ꝙ ex tali cōfeſſione ſurgat indiciū vt poſſit
poni ad torturam arg.eius quod voluit glo.in.l.capite
qnto.ff.de adulte.qui tū loqtur in confeſſione extraiudi-
ciali ⁊ ſic vult ꝙ ualeat talis confeſſio vt extraiudicialis
ſed do.abb.ſic diſtinguit ꝙ ſi talis ꝯfeſſio fiat per tractū
a ⁊ inuitum^a clericū in iudicio ꝙ illo caſu non ſurgit aliqḋ
indiciū ſufficiēs ad torturā allegat iſtum tex.dicētē non
ſunt aliquaten⁹ ꝯdēnandi qꝛ ſatis ꝯdēnaretur ſi ꝯpelleretur
in ea pſeuerare vel ſi ex ea poneretur ad torturam.ij.qō.
vi.c.nō ſolū ver.ante ſniam ⁊ adducit tex. iſtū in ṽ. ſi do
g.pbat ex confeſſione facta coram layco nō dꝫ procedere
ad aliquam penam nec valet ſimilitudo de ꝯfeſſione ex-
traiudiciali qꝛ in illa nihil agitur contra ius nec ex ea da-
tur materia vſurpandi iuriſdictionem alterius ſed quā-
do fit tractus coram iudice vetito.tunc ius violatur ⁊ da-
tur materia violandi iuriſdictionem eccleſiaſticam. Et
preſumptio eſt quod fuerit extorta metu quia layci ſunt
infeſti clericis

infeſti clericis alleg. qđ no. gl. in. l. imperialē de ꝓhibi. alie
ſeu. per ſede. Si vero ꝯfeſſio fieret voluntarie coram ſecu-
lari tunc dicit ꝙ ex ea oriť iudicium ad torturam nō ꝙ in
veritate ꝯfeſſio valeat vt facta in iure qꝛ in iudicio vetito
per id quod habetur in. d. c. in dubijs de renun. ⁊ ita ſm
eum ſentit Inno. in. d. c. per inquiſitionē vbi dicit ꝙ ideo
hic non valuit confeſſio qꝛ violenter fuit tractus ⁊ ne i aliſ
quo laycorum iura ſupra clericos approbentur ⁊ cū hac
vltima ſolutione tranſit hic Inno. ⁊ in hoc perſiſtit lꝫ co-
muniter ⁊ male ſoleat ſimplr allegare ꝑmū dictū ⁊ ħ ſe-
quitur collecta. ⁊ eſt equa ⁊ ſalubris diſtinctio ſm domi.
Abb. ⁊ inducens ad concordiam contrarias opi. ❡ Li-
a mite tñ niſi emanaſſet calore iracūdie[a] qꝛ ex tali confeſſio
ne nullomodo tenetur vt eſt glo. ſing. in. c. ex litteris de di
uor. dicit etiam ꝙ eo caſu quo compellitur ſtare ſue con-
feſſioni procedit in cauſa criminali ſecus in cā ciuili. c. oli
de reſcrip. ſꝫ vnā lecturā ita reſidet ħ do. abb. quo ad ꝯfeſ
ſionē criminis ſꝫ bal. hic arguit ꝯ poteſtates terrarꝫ q cle-
ricos corā ſe cōfeſſos mittunt ad epm cū tenore ꝯfeſſionis
qꝛ tales ꝯfeſſiones nō debent ſcribi i actꝭ licet Inno. volue
rit ꝙ cōpellať ꝑſiſtere in tali ꝯfeſſione vt ie. c. cū ſup de cō
feſ. ⁊ in. d. c. p inquiſitionē ⁊ male ſm cū niſi crimē ſit no-
toriū vel quaſi ar. l. capite qnto de adul. poſtea diſtinguit
ħ mō ꝙ ſi cleri. confiteť corā iudice ſeculari aut dlictū aut
ꝯctum ſi delictum aut per viā iudicij aut de plano. primo
caſu nō valet cōfeſſio nec cogiť ꝑſeuerare ⁊ eps videať
ratificare factum ꝯtra ius vt hic ſcđo caſu confeſſio facit
iudicium ⁊ ideo cogitur perſeuerare allegat Innocē. ⁊
ſic dicit ꝙ perſeuerare dicitur ille qui perſeuerat per tor-
menta quod dicitur eſſe verū ſi prima cōfeſſio fuit ſponta
nea poſtea alr dicit ꝙ ſtatur in arbitrio iudi. an dicať per
ſeuerare vel ne ⁊ vbi conſtat de iudicio torture hř pro cā
impulſiua cōfeſſionis ſeueritas pro cā finali ſi vero loqui
mur in contractu confeſſus non poteſt cogi perſeuerare qꝛ
tormenta non hñt locū in contractibus ſed in maleficijs
nec in oībus maleficijs ſed in grauibus ⁊ ēt nec ſemper qꝛ
nec cum de plano pōt per teſtes probari maleficiū Unde
ſemper ante finalem torturaꝫ debent publicari atteſtatio-
nes qꝛ ſi aliđ eſt probatum ceſſat tortura qꝛ non pōt p tor-
turam ſe purgare allegat Cy. in. l. ij. C. quoꝝ app. ⁊ ita re
ſidet ħ Bal. ſꝫ do. Car. tranſit cuꝫ dicto Inno. ⁊ remittit
ad dicta pſe in. d. c. p inquiſitionē ⁊ dicit ꝙ valet confeſſio
b ſaltem vt extraiudicialis ⁊ facit indicium ad torturaꝫ[b] p
d. l. capite quinto ⁊ dicit hoc tenere dños de rota deciſio
ne clxxxxv. ❡ Sed Io. de imo. hic dicit ꝙ communis opi.
eſt ꝙ cōpellať perſeuerare ⁊ putat veriorē hanc opi. ⁊ di
cit ꝙ poterit torqueri ⁊ ſi i illa nō ꝑſeuerabit non poterit
puniri niſi infamia eēt tanta vt poſſet imponi purgatio ſꝫ
ſi ꝑſeuerabit poterit puniri ex confeſſione nouiter facta ꝑ
ſeuerando in antiq̄ ſꝫ bal. in. l. eos. §. ſuper his. C. de app.
refferٖt Ia. but. dicere ꝙ clericus dꝫ remitti ad epiſcopum
cum act. factꝭ coram iudice ſeculari qꝛ proderunt ad ali-
qualem informationem Bal. intelligit illud dictum pro-
cedere de actis factis anteq̄ꝫ iudex ſecularis ſciret illuꝫ fo-
re clericū qꝛ poſtea acta eſſent licita ex quibus actꝭ iudex
deberet puniri ſꝫ idem bal. in. l. i. C. de confeſ. in pen. col. ⁊ꝫ
ꝙ dꝫ reuocare illam confeſſionem alias poterit torqueri
⁊ idem dixit in. l. magiſtratibus. ff. de iur. om. iudi. ⁊ in. l.
clerum. C. de auč. preſtan. ⁊ Ange. in. l. i. C. de confeſ. ⁊ in
alijs locis quos ſuperius retuli. ❡ Relati ſunt ſcribentes
videnda ſunt duo primo q̄ ſolutio recte dari poſſit ad. d. c.
69 multi ſcđo. †vtruꝫ confeſſio facta coram iudice layco no-
ceat clerico vt cōpellatur in ea perſeuerare coram iudice
proprio Capio primuꝫ ⁊ dico ꝙ vera ſolutio ad. d. c. mul
ti eſt ꝙ ille tex. non meretur allegari pro contrario ex eo
quia loquitur de layco ſponte confeſſo aut conuicto corā
iudice layco ⁊ de clerico ſponte confeſſo ac conuicto co-
ram ſuo iudice ⁊ dico hoc probari ex fine illius. c. ex quo
datur precipuum lumen ad principium illius. c. dicitur. n.
in fi. tu qui es qui iudicas ſeruum alienū ſuo domino ſtat

aut cadit noluit enim hominem iudicari ex arbitrio alie
no aut extraordinario vſurpato iudicio iſta ſunt ħba tex.
vbi probať formaliter ꝙ quis nō dꝫ iudicari ab alieno iu
dice. ❡ Cum ergo tex. in prin. dicat de cōfeſſo ſponte vel
conuicto in iudice ſeculari vel ecc. intelligiť de layco ſpon
te confeſſo vel conuicto coram eccleſiaſtico qꝛ nemo dꝫ iu
dicari extraordinario vſurpato iudicio ⁊ illud diciť vſur
patum iudicium cum quis iudicať ab alieno iudice ⁊ per
ꝯñs ille tex. non meretur allegari contra iſtum ⁊ per ꝯñs
alie ſolutiōes ꝓ certo ſunt ſomnia ⁊ diuinationes. ❡ Et
podero ſubtiliter illum tex. inquantuꝫ loquitur in clerico
ſponte confeſſo quia ſi intelligeretur de confeſſione facta
coram iudice layco dico ꝙ non pōt adaptari ad clericuꝫ
qꝛ ſemper preſumitur ꝙ officialis inferat metum confiten
ti crimen maxime ſi eſt clericus per id quid voluit Bal. in
l. ſi quis in hoc genus. C. de ep. ⁊ cle. ⁊ ideo ſing. dicebat
70 hoſti. ⁊ Io. an. in. c. preterea de iure patro. † ꝙ vbicunqꝫ
clericus ſoluit ad petitionem layci preſumitur inuitus eo
dem mō preſumiť inuitus confiteri crimen coram iudice
layco ⁊ ꝑ ꝯñs loquiť ille tex. de layco confeſſo corā layco
⁊ plus dico ꝙ ſubtiliter ponderādo illum tex. ⁊ intelligē
do illū vt communiter intelligūt doc. ⁊ glo. dico ꝙ ꝯfundiť
diſtinctio data per collecta. ⁊ per domi. abb. ⁊ etiam per
Bal. dum dicunt aut clericus fuit ſponte ꝯfeſſus aut fuit
tractus inuitus corā iudice layco qꝛ pro certo eſt contra
tex. illū in ver. ſponte confeſſus intelligendo illū tex. vt co
muniter intelligunt docto. tene menti ſolutionem illam
qꝛ exuiſcerat ⁊ enucleat illū tex. obmiſſis ſomnijs alioꝝ ⁊
plus audeo dicere ꝙ extra iſtam glo. ⁊ oēm iuris pruden
tiā antiquā ⁊ modernā ego adduco tex. in indiuiduo ꝯtra
iſtuꝫ tex. in auč. de ſanc. ep. in. §. ſi vero crimen in verſi. ſi ꝑ
tus ciuilem iudicem adeat accuſator ⁊ crimen ꝑ legitimaꝫ
accuſationem potuit approbari tunc ep̄o loci geſta monu
mentoꝝ palā faciat ⁊ ſi ex huiuſmodi agnoſcať crimia co
miſiſſe ⁊ č. vbi formaliter probať ꝙ acta facta contra cle
ricum conuictuꝫ de crimine corā layco preiudicāt clerico
corā ep̄o ⁊ adduco ang. dicētē ibi illū tex. faceř ꝓ aſſeſſori
bus ꝓcedētib[9] ꝯ clericū ⁊ eiſ mādať p epꝫ vt clericū remit
tāt ⁊ ꝙ hēat remitteř cū cū inquiſitiōe ⁊ toto ꝓceſſu ⁊ ſup
ipſo epus debet ſe fundare ⁊ ſi reperiat eum culpabileꝫ ex
illo proceſſu dꝫ eum degradare ꝙ dicit eſſe notā. dicit etiā
ibi ang. ꝙ proceſ. factus coram iudice ſeculari contra cle
ricum eſt tante virtu. ꝙ abſqꝫ nouo proceſſu poterit ipſuꝫ
degradare ſi reperiat illū culpabilē dicit etiam ꝙ acta fa
cta coram iudice ſeculari probant corā ep̄o ⁊ allegat gl.
in. l. nemo. ff. de reg. iur. pro certo iſtud ꝯtrium erat ⁊ reci-
tatione ⁊ auditu dignum ſoluat apollo. ❡ Solēnis doc.
Ipe. de ancha. in. c. cum non ab homine. Leo. dicit ꝙ vbi-
cūqꝫ per reges iponiť pena atrociſſima pro delicto quali
ficato ꝙ poterit laycus procedere contra talem clericum
cū eccleſia non hēat quid vltra faciat. ⁊ allegat. d. §. ſi vo
crimē terribile eſt clericis hoc dictuꝫ ⁊ credo ꝙ do. pe. ve
hementer erret ac ille tex. loquiť de delicto qualificato.
ſed hñ loquiť de delicto degradatiōe digno ⁊ reuera iſtō
cōfundiť per iſtū tex. ⁊ ad. §. ſi vero crimen rñdeo ꝙ ema
nauit ex errore legum veterum qꝛ clerici nunquam fuerūt
de iuriſditione laycoꝝ ⁊ deus a principio diſtinxit iſtas
iuriſditiones iuxta illud nolite tangere xp̄os meos vt in
auč. de nō alie. §. i. ⁊ facit gl. ſing. in. c. ſi imperator. lxxxvi.
di. ⁊ ſi dicatur ꝙ. d. §. ſi vero crimen corrigitur per auč. ſta
tuimus. C. de epiſ. ⁊ cler. dico ꝙ non eſt correptus niſi qua
tenus de facto proceſſit qꝛ de iure nunquam valuit faciat
ſimile quod hř in auč. caſſa. C. de ſa. ſanc. ec. qꝛ caſſať cō
ſtitutiones contra priuilegia clericoꝝ vel eccleſie quate-
nus de facto facte facte fuerūt ⁊ ideo do. pe. male loquut[9]
eſt vide quod voluit Bal. in. d. auč. ſtatuimus ⁊ quod vo
luit ħ do. Abba. in. q. de clerico faciente homicidium qua
lificatum. ❡ Oppono etiam vltra glo. ⁊ docto. de. l. nul-
71 lum coniuncta glo. C. de teſti. † vbi ſi clericus productus
in teſtem coram layco deponit falſum poteſt condemnari

a ❡ Iracide.
Addo. d. petrū
ō ſuꝫ. in. l. i. in
fi. C. de conſe.
⁊ Io. de imo.
in. c. fi. de con
feſ. vbi ēt iu-
niores ſcribē-
tes.

b ❡ Ad tortu
rā. Pro reſo-
lutione huius
quotidiāe. q.
vide. d. Alex.
ſumo. i. l. i. ff. ō
q̄ſtio. ⁊ i. l. ma
giſtratib[9]. ff. ō
iuriſ. om. iudi.
ſecūo in fi. pa
confeſſio reuo
ceť vt ꝫ bald.
in. l. i. in penu.
col. in ver. ite
dicit Inn. C.
ō ꝯfeſ. ceteris
limita. vide p
Angel. in. l. i.
eo. titu.

per ipſum laycũ ponit ſibi bal.⁊ ẽt glo. ⁊ archi.v.q.vi.c.
preſbyter ⁊ faciat quod voluit glo.in.c.i.de falſ.⁊ ſede.ꝯ
ſe.conſilio.lxxviij. ⁊ pe. de ancha.in rep.c. ca q̃ de reg.iur.
li.vi.in.xxij.q.ſolue ꝙ iſtud ꝯtrũ dependet a veritate eiuſ
virum ſit verũ nã Inno.⁊ hoſti.in.c.verum.ꝟ.ri.primo dñ
nõt illas glo.diceretur ibi pro eius veritate. ℭ Opp. ẽt de
c.ſi.de uſ.de legi.li.vi.coniuncto dicto Jo.an.ibi vbi pro
72 batur ſing.†ꝙ app.diſtrictualiũ iudi. layci cõprehẽdant
clerici ⁊ diſpoſitio loquens de diſtrictualib⁹ laycis cõpre
hendit clericos ſi ergo clericus diſtringi põt corã layco er
go confeſſio facta coram eo preiudicabit clerico ſolue ꝙ
in multis caſibus clerici poſſũt diſtringi a laycis expreſſis a
iure ex diſpoſitione iuris vt in.c.principes ſeculi.xxiij.q.v.
ſed iſte non eſt de illis caſibus idõ remaneamus ſub regula
73 ⁊ iſta menti cõmendo.†ℭ Capio nũc ſm verũ poſſit tor
queri ex ꝯfeſſione facta coram layco ⁊ quicquid dixerũt alij
dico ꝙ nullo mõ põt torqueri ex tali ꝯfeſſiõe ⁊ arguo pri
mo illud quod non eſt ⁊ pro infecto hr̃ durare ⁊ perſeue
rare non põt.c.ad diſſoluẽdum de deſpon.in pub.⁊ illud
quod nõ eſt extendi nõ põt.l.ꝯſulta.C.de teſta.l. repetita
.C.de epi.⁊ cler.c.ſignificaſti de fo.compe.gl.ſing.in.c.hĩ
qui auctoritate de preben.in.vi.Sed confeſſio facta p cle
ricum corã iudice layco eſt nulla ipſo iure ergo repeti nõ
põt illud quod nihil eſt aſſumptum probo p iſtum tex.in
verſi.nos tñ adducta doctrina glo. in.l.in criminali.C.de
iur.om.iudi.⁊.l.iubemus.§.ſane.C.de ſa.ſan.ecc.ſcđo ad
duco tex.coniuncta gloſ. in.l.ſi pᷣ verſi.ſi apud non com
petentẽ iudicẽ protectus eſt.C.ne de ſta.defuncto. vbi cõ
teſta.facta coram incõpetenti iudice nullum effectũ opaẽ
⁊ allegat illũ tex.glo.xvi.q.iij.§.põt ⁊.c. illud de pſump.
⁊.c.vt debitus de app.⁊ in.c.cum plures de off.deleg.lib.
vi.⁊ archi.ij.q.vi.c.non ita ⁊ clarum eſt ꝙ Bar.in.l.cũ
lite mortua.ff.iudi.ſol.⁊ do.An.i.c.venerabil' ꝯ re iudi.⁊
Inno.in.c.cãmqꝫ de teſti. dicũt ꝙ pempta inſtãcia pereũt
acta ordinatoria iudicij ſed quo ad effectum conſumatuꝫ
a non pereũt^a vnd interrũpũt pſcriptionem vt ibi per eoſ ⁊
tñ vbi facta ſunt corã incõpetenti pereunt ẽt quo ad effe
ctum conſumatiuũ ſed iſta ꝯfeſſio ẽ facta corã incompetẽ
ti ergo perijt quo ad effectũ repetitiõis qꝛ non põt repeti.
ℭ Tertio adduco gl.in.d.l.qd ergo.§.ex cõpromiſſo.ff.
de his qui no.infa.vbi ſi ſententia nõ nocet non nocꝫ con
feſſio ſed ſi poſſet compelli perſeuerare ſequereẽ ꝙ illa cõ
feſſio noceret ergo.ℭ Quarto addu.c.illud ⁊.c.ꝯſuluit i
verbo aliquatenus de iure pa.⁊ iſtuꝫ tex.in verbo aliqua
tenus qꝛ vꝫ ꝙ nec in totũ nec in ptem ⁊ adduco glo.ſing.
in cle.i.de fo.compe.que voluit ꝙ lꝫ app.partis veniat di
midia vt in.l.nomẽ filiorꝫ.§.portionis verbo.ff.de ver.ſig.
tamen ſi apponaẽ dictio aliqua ⁊ dicaẽ aliqua parſ venit
nueus dimidia ⁊ ſic minima porticula ita dicamus in ꝓ
poſito cum ſꝫ dicaẽ ꝙ aliquatenus non eſt ꝯdempnanduſ
qꝛ etiam non poterit torqueri vt perſeueret in illa confeſ
ſione. ℭ Quinto doc.cõiter fatetur ꝙ ſi talis confeſſio
fuit facta per tractum in iudicio non facit iudicium ⁊ vo
luit Inno.in.d.c.p inquiſitionẽ ſed in officiali layco con
tra clericum confitentem pſumitur inferri quidam vela
tus metus qꝛ layci oppido ſunt infeſti cler.ij.q.vij.c.laycꝭ
⁊ faciat quod voluit bal.in.l.nouiſſime.ff.ꝙ falſo tuto.⁊
.l.ſi quis in hoc genus.C.de ep.⁊ cler.⁊ pe.de ancha.con
ſilio.xxi.⁊ pulchre dixit hoſti.⁊ Jo.an.in.c. preterea ꝯ iu
re pa.ꝙ clericus ſoluens ad petitionẽ layci pſumitur inuiẽ
tus ergo multo fortius vꝫ cõfiteri crimen ad petionẽ lay
ci coram layco ⁊ per ꝯñs talis confeſſio dicitur meticulo
ſa.l.nec ſi volens.C.de liber cau.Sexto dico fore hic caſũ
ſubtiliter inducendo hoc modo bar.in.l.i.§. ex incẽdio.ff.
de incen.rui dicit ꝙ illud verbum ex denotat cãm remotã
exponitur.i.pp ⁊ hic dictio pp denotat cauſam remotam
facit quod notatur in.c.audita de procur.⁊ in.c. querel
lam de electio.⁊ in.l.non dubium.C.de legi.⁊ in.l.ex hoc
iure.ff.de iuſti.⁊ iure ſed tex.iſte dicit ꝙ propter hoc non
ſunt a ſuo iudice aliquatenus condemnandi ergo impor
tat cauſam remotam condemnationis future. ℭ Septi
74 mo facit tex.in.l.ſi.ff.de conſti.pecu.†vbi ſi inſtrumentuꝫ
non valet non valet confeſſio facta in eo ⁊ qđ voluit Inn.
in.c.cum olim de cenſi.⁊ bar.in.l.poſt legatum.ff.de hiſ q
bus vt indignis ergo talis confeſſio cum habeatur pro in
fecta nullum iudicium ad torturã eſt paritura iuxta illud
b philoſophi^b ex non ente non fit ens ⁊ iuxta illud boecij in
ꝯ.ex nichilo inquit nichil exiſtere ſententia vera ſiue ergo
clericus voluntarie ſiue non voluntarie fuerit cõfeſſus cri
men coram iudice ſeculari non poterit torqueri ex hoc co
ram iudice eccleſiaſtico vt perſeueret in illa confeſſione ⁊
ſi occurreret in facto conſulerem ſm iſtam partem dimiſſa
ta opini.contraria. ℭ Et miror ꝙ do.cardina.hic remit
tat ſe ad dicta ſua ſuper iſta.q.ad.d.c. per inquiſitionem
in.vij.oppo.⁊ ibi tenet ꝙ debet torqueri ⁊ allegat comu
nia dicta doctorum ⁊ nihil de nouo adducit ⁊ gloriatur
ſe extricaſſe iſtum paſſum meliuſ q̃ fecerint alij pro certo
do. Car.habuit malos vicinos ſi liceret dicere Ego ſui
qui noua adduxi ⁊ extricaui melius q̃ alij. ℭ Ponde
ra tamen ſi dici poſſit ꝙ aut clericus confitetur crimen co
ram iudice layco ⁊ tunc non poſſit torqueri coram eccle
ſiaſtico ⁊ procedant motiua mea aut eſt confeſſus crimen
coram iudice eccleſiaſtico alias non ſuo ⁊ tunc compella
tur vel excuſare illam confeſſionem vel perſeuerare in ea
per tormenta qꝛ tunc ceſſant rationes ſuperius allegate in
contrarium ⁊ iſto modo poſſet ſaluari contraria opi.⁊ ꝓ
cedunt iſta tam in cauſa ciuili q̃ in cauſa criminali cu ca
ſu quo in cauſa ciuili quis veniret torquendus ⁊ lꝫ Bal.
hic dixerit contrarium Nihilominus vide contra eum ca
75 ſum ⁊ ibi dicta mea in.c.grauis de depoſi.†Quem autẽ
effectum habeat confeſſio extraiudicialis tangit ſꝫ do.an.
Pro certo non eſt farrago huius.c.vide per eum ⁊ alioſ
hic ⁊ glo.⁊ Bar.in.l.capite quinto.ff.de adul.⁊ Inno.⁊
alios in.c.q̃ ſit de exceſ.prela.⁊ in.d.c.per inquiſitionem
⁊ dños de rotta deciſ.lxxij.⁊ Jaco.de areti.⁊ alios in.l.
quoniam.ff.de his qui not.infam. ℭ Venio ad gloſ.ij.
76 ℭ†Opp.proctus enucleatione ꝙ ratio ex confeſſione fa
cta coram iudice debet clericus condemnari per iudicem
eccleſiaſticum.c.ſi diligenti de fo. compe.xi.q.i.c.inolita.
⁊.c.placuit glo.iſta ſol.intelligendo ꝙ iſti inuiti fuerunt
tracti ad iudicium ſeculare ſecus ſi voluntarij vt in cõtra
rijs ⁊ quod dicit glo.inuiti.dic vt qꝛ forte fuerũt ad illud
ſeducti de facto ratione alicuius criminis ⁊ de hoc cõſtat
epiſcopo ꝙ fuerunt confeſſi vel conuicti vt quia ſm hoſti.
iudex laycus remittit clericum cum actis vt fieri ſolet ⁊ dꝭ
cit Jo.an.ꝙ cum eſſet Padue hoc fiebat cũ tubis.Frã.
vercel.dicit ſe non curare de hoc an voluntẽſ vel inuiti tra
cti fuerint lꝫ enim de hoc ſit curandum quando tractatur
de pena de qua in dicẽ.iuribus ſecus tamen eſt hic quia ſꝫ
ſolum queritur an confeſſio vel probatio preiudicet ita ꝙ
iudex eccleſiaſticus ex illa condemnet ⁊ dicẽs ꝙ non ſiue
voluntarie ſiue non dic de hoc vt dictum eſt in glo. prece
denti. ℭ Sed ſtat dubitatio ſi clericus poſſit reconueniri
coram layco ſꝫ queſtio habet tria dubia primum eſt gene
rale ſm eſt preſuppoſito ꝙ ſic an poſſit reconueniri ſuper
crimine ciuiliter. ℭ Tertium eſt an poſſit reconueniri ſu
77 per crimine criminaliter. ℭ†Capio primuꝫ ⁊ ſuper eo
doc.diuiſi ſunt ⁊ contrarias tenent opiniones ⁊ lꝫ gl.iſta
non tangat iſtud ſpecifice tamen in eo ꝙ tãgit alia dubia
ſentit ꝙ ſiccum enim dicat clericum poſſe coram layco re
cõueniri de crimine ciuiliter ſequitur ꝙ fortius ſuper cau
ſa mere ciuili idem voluit glo.in.c.ij.ꝟ.titu.primo vbi hoc
tenet ſub dubio ſorte idem videtur velle.in.c.ſi.ꝟ.eodem ⁊
in.c. multi.ij.q.i.⁊ in.c. cuius in agendo.ij.q.viij. tenuit
Inno.in.c.ij.ꝟ.titu.primo hoſti.hic Jo.an.⁊ Jo.cald.⁊
Barto.in auten.⁊ conſequenter.C.de ſen.⁊ interlo.om.
iudi.⁊ fundamentum iſtorũ patrum eſt multiplex videlꝫ
iura indiſtincte prorogant iuriſdictionem in cauſa recon
uentionis in vtraqꝫ cenſura nec excipiũt clericos ergo nec
nos excipere debemuſ ⁊ hanc opi.dicit hic Jo.an.appro
bari per

a ℭ Non pe
reũt. Adde ad
mãꝫ huius cõ
cluſionis bar.
poſt gloſ in l.
ſi.C.ſi tut. vł
cura. ⁊ l.l.pẽ
dente.C.de tẽ
po.in integ.re
ſti.peten. quo
pacto nãt ota
acta vno icta
repetant vide
p Bar.⁊ ośo
doc.in.l ꝓpe.
randũ in pnc.
C.de iudi.

b ℭ Philoſo
phi. Iſtud di
ctũ ꝯ quo ſi.
hetur origina
lit ꝑmo phiſſ.
tex. commen.
xxxiij.

bari per antiquam conſuetudinem ergo minime mutāda
erit.l.minime.ff.de leg.eſt enim conſuetudo optima legū
interpres.c.cum dilectus de conſue.⁊ dicit ꝙ ꝯtraria opi.
ſaperet quandam tirāniam ꝙ laycus poſſit recōueniri co
ram iudice eccle.⁊ non econtra item ſm Jo.calda.vide-
mus expreſſe ꝙ clericus nō pōt prorogare expreſſe iuriſ-
dictionem alterius iudicis ecc.ſine conſenſu ſui ſuperioris
.c.ſignificaſti de fo.compe.tñ voluntarie cōtrahendo vel
delinquendo in aliena dioceſi pōt ibi conueniri vt in.c.di
lecti ⁊ .c.poſtulaſti de fo.compe.fortius ergo debet proce
dere recōuentio que vt plurimum fit inuito actore alias
ſm eum ſequeretur abſurdum ꝙ clericus bononien.con
ueniens clericum mitine non poſſet ibi reconueniri qꝛ nō
hꝫ conſenſum ſui iudicis quod ſonat in abſurdum ar.c.l.
⁊.ij.de mutu peti.iij.q.vij.cuius in agendo ⁊ per has ra-
tiones nititur reſpondere ad motiua ꝯtrarie opi. ¶ Sꝫ
Bar.in.d.auč.⁊ conſequenter adducit ad hoc illum tex.
qꝛ quotiens deficit iuriſdictio priuile.perſone illa aucté.
ſupplet ⁊ vult prorogationem habere locum non obſtāte
priui.reconuenti non obſtat ꝙ clericus non poſſit proro-
gare iuriſdictionem iudicis layci ēt cum conſenſu ſui iudi
cis ecc.quia illud procedit in prorogatione hominis non
autem in ea que fit per legem ſicut videmus ꝙ iuriſdi.de-
legata eſt improrogabilis per hominem ⁊ tñ per.l.proro
gatur in cauſa reconuentionis.c.i.⁊.ij.de mutu.pe Nec
obſtat ꝙ priuilegium clerici ſit totius ordinis clericalis
qꝛ eodem modo eſt fauor publice vtilitatis ne legati niſi
ad curiam conueniantur iuxta not.in.c.ſi.J.tit.primo ⁊.l.
ij.§.ſed ſi agent.ff.de iudi.⁊ iſta reffert do.abb.eſſe pred-
pua motiua facta per eos qui tenent hanc partem ⁊ etiā
allſant pro caſu huius.q.aucten.de ſanc.epi.§.reuerendiſ
ſimis. ¶ Sed contrariam opi.tenuit Jac.but.⁊ pe.vltra
montanus in.d.aucten ⁊ ꝯiter ⁊ archi.in.c.i.de cler.cōiu
ga.li.vi.⁊ Jo.de ligna.do.An.⁊ do.Car.hic Et mouen
tur pncipaliter ex eo qꝛ regula.traditur negatiue clericū
a non poſſe trahi vel ligari coraꝫ iudice ſeculari[a] vi.q.i.c.i.
⁊.ij.cum multis ſimilibus item vniuerſaliter iura loquū-
tur clericum non poſſe conueniri coram iudice ſeculari ⁊
apponunt vltra hoc penam.c.qualiter.J.eod.c.ſi diligenti
J.titu.primo aucten.ſtatuimus.C.de epi.⁊ cler.item certi
caſus a iure exprimuntur in quibus clericus damnatur a
ſeculari vt in.c.cum non ab homine infra eodem in qui-
bus non reperitur caſus reconuentionis ergo remanet il-
le caſus ſub regula ⁊ pro hoc videtur tex.ſm unam lectu-
ram in.c.ſi.J.titu.primo inducunt marti.de ſilli.⁊ Ja.but.
motiuum ſatis difficile ꝙ reconuentio prorogat acumu-
lando non mutando iuriſditionem ad diuerſum ſpeciem
qꝛ non eſſet prorogare ſed creare de nouo ⁊ hoc non facit
reconuentionem plus.n.eſt creare de ſeculari ad eccleſia-
78 ſticum ꝙ̄ de ſeculari ad ſeculare iudicium † qꝛ in hñtibus
b ſimbolum facilior eſt tranſitus[b] Item dicit pe.vltramon.
prorogatio ſurgit a priuci.voluntario facultatis proro-
gandi qꝛ dicunt iura ꝙ non debet dedignari habere illū
in iudicem contra ſe quem elegit pro ſe vt.d.l.cum papi-
nianus ⁊.d.c.cuius in agen.⁊ dedignare ⁊ non dedigna
ri ⁊ quid velle agere cadunt ſuper eo proprie qui agere
pōt ⁊ non agit vbi ergo deficit poteſtas prorogandi in cō
uento non pōt habere locum prorogatio qꝛ hic nulla ſur
git ſeu notatur dedignatio ⁊ idem voluit Pau.ij.q.i.c.
multis item nec ex.l.diſpoſitiōe debet induci iſta proroga-
tio qꝛ iſta non habet poteſtatem in clericos vt.c.ecc.de cō
ſti.c.benequidem.lxxxvi.di.c.cum ad verum.c.ſi impera
tor ⁊ per hoc reſpondent ad.d.aucten.⁊ ꝯiter ⁊.ad.d.§.
reuerendiſſimis nec etiam ſurgit ex voluntate canonis cū
hoc nullibi ſit expreſſum qꝛ iura loquuntur negatiue Itē ſꝫ
do.an.fundamentum prorogationis lꝫ non ſurgat a volū
tate qꝛ vt plurimum fit actore inuito ſurgit tamen a potē
tia volendi vel debendi ⁊ ſic non dedignetur eum habe-
re contra ſe.⁊č.Que ratio ceſſat in non volente item cau-
ſa clerici attēta ipſius perſona quodammodo eſt ſpūalis

item hec regula ꝙ quis poſſit conueniri traditur in gñe.nō
ergo dꝫ referri ad ſpēm ſpāliter prouiſam.c.generi p ſpēꝫ
de reg.iuris li.vi.ſpāliter de clericis cauetur vt non iudicē
tur a laycis.item non ſequitur quod dicit Jo.cald.delin-
quendo ⁊ contrahendo ſubicitur quis iuriſditioni non ſui
iudicij abſqꝫ licencia ſui iudicis ergo ⁊ per actum recōuē
tionis ⁊ ſentit hic Jo.de ligna.⁊ alij delinquendo ⁊ con
trahendo ſubijciuntur iuriſditioni eccleſiaſt.lꝫ ille non ſit
ſuus iudex ⁊ ſic non offenditur vniuerſaliter iuriſditio ec
cl'ica ſed bene certa ſpēs.Sed ſi reconueniretur coram iu
dice ſeculari offenderetur iuriſditio clericorum. Nec ob
ſtat.c.verum.J.ti.primo ꝙ loquitur de clerico qꝛ cum ille
caſus ſit exorbitans non debet trahi ad ꝯſitiaꝫ vt in regu
la odia li.vi.item ibi laycus dñs feudi ratione recti dñij
quod obtinet potius dicitur iudicare in re ſua ꝙ̄ de cleri-
co ar.c.i.de feud.vbi rōne directi dominij inducitur caſus
79 ſpecialiſſimus cōtra omnes regulas iuris canonici† vt do
minus feudi hñs feudum pignoratuꝫ a vaſſallo nō tenea
tur fructus computare in ſortem ſi abſtineat a ſeruicio de
bito per vaſſallum qꝛ quodammō rem ſuaꝫ poſſideret ⁊
ſic dicit do.Abb.ſe rñdere ad hunc tex.qui videtur prima
fronte multum vrgere ⁊ hanc vltimam opini.ſequit̄ Cō
ſeruat enim clericos exemptos a laycorum iuriſditiōe ne
dum in edibus impatorū ſed ēt a pontificibus ⁊ principa
liter eſt a deo vt p Inno.in.c.ij.de maio.⁊ obe.glo.in.c.ſi
imperator.lxxxvi.di.⁊ hec iura diuina ⁊ humana loquū
tur generaliter ⁊ indiſtincte abſonum videtur ꝙ per regē
generaliter loquentem in materia reconuentionis hec taꝫ
magna priuilegia debent recipere leſionem cum generali
80 ter traditur a legibus ⁊ canonibus † quia ea que ſpecia-
liter ſunt digna niſi ſpecialiter exprimantur videntur ne
glecta ⁊ non comprehenſa ſub generali diſpoſitione.c.ꝙ̄
uis de adul.l.item apud.§.hoc edictum.ff.de iniur.nec il
lud ſine magna preſumptione eſt ꝙ unquam poſt legem
reconuentionis proditam aliquod ius nouiter eman ano
hunc caſum attigerit. Item conſidera ꝙ clerici non iudi-
centur a layci qꝛ reputantur maiores ⁊ ſaniores vñ dixit
tex.in.c.deniqꝫ.xcvi.di.quō hi qui humanis rebus ꝑſunt
⁊ non diuinis prouiſum eſt de his per quos diuina mini-
ſtrantur iudicare preſumant penitus ignoramus que qui
dem ratio militat in cauſa reconuentionis ⁊ prorſus ceſ-
ſat rō poſita in.d.l.cum papinianus.cum ipſe clericus vel
le non debeat in reuerentiā eorum que miniſtrat ſubyci ⁊
iudicari per iudicem laycum. Nec eſt veriſimile ꝙ papa
contra hanc rationem vrgentem in cā reconuentionis vo
luerit iura illa ad clericos extendere ⁊ hanc rationem di-
dicit ſe reperiiſſe.cum eſſet ſcholaris que ēt nūc ſibi placet
Nec obſtat ſi dicatur ꝙ ēt maior ſe ſubijciēdo minori pōt
ab eo iudicari vt.l.eſt receptum.ff.de iur.om.iud.procede
re in eo qui ſe pōt alteri ſubycere.nec derogat honori ⁊ ꝓ
uilegio ſui ſuperioris. Sed clericus non pōt hanc ſubmiſ
ſionem facere contra honorem ipſius dei ⁊ ſacramenta q̄
miniſtrat ar.c.cum tempore de arbi.ꝙ aūt dicit Jo.an.in
c.eccleſia ſancte marie de conſti.ꝙ papa.non pōt ſe ſubij
cere iuriſditioni laycorum qꝛ redundat in dedecus ipſius
xpi.Et ad.c.nos incompetenter.ij.q.vii.reſpōdet ꝙ illud
procedit ex magna humilitate quod dicit eſſe notan.quia
ruditer ſolet illud multum allegari. Dicit etiam aduertē.
qꝛ Jo.an.fundat ſe ſuper conſuetudine ⁊ Jo.de ligna.⁊
do.an.dicunt conſuetudinem non poſſe hoc operari niſi
daretur expreſſus vel tacitus conſenſus pape vel toleran
tia ex certa ſcia qꝛ alias potius foret corruptella. Sed do.
Abb.dicit in hoc potius ſentire cum Jo.an.quin iſte ca-
ſus reddatur valde dubitabilis ex varietate tantorū doč.
per id quod no.glo.in.c.i.de poſtu.prela.lib.vi.⁊ habet̄
in.l.regula.ff.de iuris ⁊ fač.igno.ergo attendenda eſt cō
ſuetudo que eſt optima.ll.interpres vt.c.cum dilectus de
conſue.l.ſi de interpretatione.ff.de.ll.ita dicit eſſe conclu-
dendum in hoc notabili.⁊ ſubtiliſſimo paſſu do.Abb.⁊
ita quieuit.ſed Jo.de imo.dicit ꝙ doc.cōmuniter tenent

a ¶ Seculari. Ad hoc oēs doc. in clemē.ſi diligēti ꝺ fo.ꝯp. fallit tñ in caſibus no.p do. Alex.de imo. in.l.i.ff.ꝺ iud. quem diuus videto.

b ¶ Tranſit[9]. Iſtud dictum ꝺ quo.ſ.ē phiſicuꝫ ⁊ hēt originaliter i.ij. de gene.tex. cōme.xxv.p quo vide doc. in.l.i.ff.ꝺ iud.

reconuentionem fieri poſſe pro quo allegat qꝛ ſi clericus
agit contra laycum coꝛaꝫ ſeculari. ⁊ ſuccumbit poterit cō
demnari in expenſis vt.c. finem litibus de dolo ⁊ conti.
.l.properan̄.§.ſiue autem alterutra.C.ð iudi.ergo non eſt
abſurdum ꝙ etiam condemnetur in dicta reconuentione
propter que volunt ꝙ propter reconuentioneꝫ fiat iudex
qui alias non erat.c.i.⁊.ij.de mu.pe.⁊ reſpondet ad illud
quod ſpecialiter eſt prouiſum ꝙ clerici conueniantur co-
ram eccleſiaſtico ergo per regulam generalem reconuen
tionis non debet intelligi eſſe receſſum a ſpeciali prouiſio
81 ne argu.l.doli clauſula.ff.de verb.ob. quia reſpondet ꝙ
vbi ſpecialis prouiſio ⁊ generalis clauſula remanent in
eadem materia tunc non refertur ad ſpecificata tamen nō
ſequitur ꝙ idem ſit quando diuerſa eſt materia vt eſt hic
quia ſpecialis prouiſio eſt in materia conuentionis ⁊ ge-
neralis prouiſio eſt in materia reconuentionis ideo tunc
generalia in ſua materia generaliter debet intelligi ar.c.
qꝛ circa de priui.c.ſi romanorum.xix.di. Non obſtat.c.i.ð
cler.coniug.li.vi.per quod dicit do.Car.hic queſtionem
eſſe ſopitā.quia ibi loquitur quando conuenitur ciuiliter
⁊ criminaliter vt ibi patet ⁊ nihil dicit de mera ciuili. er-
go in illa remanemus in iure antiquo ar.l.ſancimus.C.ð
teſta.c.cum expediat de elec.lib.vi.ita hic reſidet Joan.ð
imo.Sed Bal.hic dicit ꝙ quando clericus reconuenitur
ciuiliter tunc conſiderandi ſunt quattuoꝛ caſus. Primus
eſt quando clericus agit nomine proprio ⁊ reconuenitur
nomine proprio ⁊ procedit reconuentio in ſpecta natura
li equitate que communis eſt omni generi perſonaruꝫ ar.
l.promittendo.ff.de iur.do.Sus caſus eſt quando agitur
nomine eccleſie ⁊ reconuenitur nomine eiuſdem eccleſie
putat ꝙ non poſſit reconueniri coram layco qꝛ non poteſt
eccleſiā ſubijcere layco. ¶ Tertius caſus eſt quādo agit
nomine eccleſie ⁊ reconuenitur nomine proprio ⁊ non po
teſt. ¶ Quartus caſus eſt quando agit nomine proprio
⁊ reconuenitur nomine eiuſdem eccleſie ⁊ non procedit
reconuentio ⁊ pollicetur ſe dicturum in.c.i. de mutu.pet.
Sed idem Bal.in.c.i.in titu.de cōtrouerſ.apud pares ter
minanda in vſibus feu.dicit glo.ibi eſſe in argumentum
ꝙ clericus agens ciuiliter coram iudice layco poſſit ibi re
conueniri ſicut econtra ⁊ allegat rationem Bal. qꝛ cleri-
cus agens coram iudice layco contra laycum in cauſa cō
uentionis facit iudicem laycum iudicem ſuum ergo illud
quod pōt conuentio poteſt reconuentio.⁊ hanc rationem
dicit fuiſſe Jo.an.hic ⁊ dicit ꝙ de iure ciuili iſta queſtio
nullam dubitationem habet qꝛ eſt tex.in.d.§.reuerendiſſi
mis ⁊ hoc dicit procedere ſi agitur de teſtamento vel ð cō
tractu vel dominio alicuius rei.Secus ſi agaſ de iniuria.
qꝛ nullus priuilegiatus agens de iniurijs poteſt reconue-
niri coram alio non ſuo iudice.l.ij.§.ſed ſi agant.ff. de iu-
di.idem ſi de furto vel alio maleficio ⁊ idem Bald.in.d.
l.ij.§.ſed ſi agant tenuit etiam hanc partem ⁊ idem tenuit
in aucten.clericus.C.de epiſ.⁊ cler.⁊ dicit eſſe caſuꝫ in.d.
§.reuerendiſſimis ⁊ idem Bal. in.d.auctē. conſequenter
dicit ꝙ ſi cauſa eſt ſpūalis non poteſt clericus reconueniri
coram layco ſed ſi eſt contractus mutui vel teſtamenti tūc
pōt reconueniri vt non ſit cauſa ſpiritualis ⁊ aliud ibi nō
dicit. ¶ Sed ſaly.in.d.aucten.⁊ ꝯſequenter dicit ꝙ vtra
qꝫ opi.habet fortes rationes ſed vna eſt equioꝛ altera.ſed
a tenenda eſt opinio ſm eum vt poſſit reconueniri qꝛ per eā
compeſcitur ſuperbia clericorum maxime coruꝫ qui ſunt
exempti ⁊ iſtam partem ſequitur Rapha.in.d.auc.conſe
quenter Jo.cald.cum vltima vice legiſſet iſtum tex. dixit
ꝙ de iſto.q.erat caſus in.d.§.reuerendiſſimis ſed ipſe ri-
det illum tex.eſſe correptum per aucten. ſtatuimus.C. de
epi.⁊ cle.Sed ſm do.Anto.ille tex.non probat iſtaꝫ opi.
quia iꝫ dicat puniatur non tamen aperit ibi per quem pu
niatur clericus.ergo debet intelligi puniri per ſuum iudi-
cem competentem ſed do.dñicus in.d.c. cuius in agendo
dicit ſe audiuiſſe do ſuum do.An.aliquando tenentem ꝙ
poſſit reconueniri ⁊ aliquando tenentem contrariū tamē

¶ Reconue
niri.Adde lud.
pon.in.c.ſi di
ligēti in verſi.
lꝫ recōuentioſ
de fo.ꝯpe. pe.
de ſun.in.l.ij.
§.omneſ ⁊ ibi
bal.l.§. ſed ſi
agāt.ff.ð iud.
⁊ panoꝛ.ſi hic
ſed l.c.i.l.xv.
col.vſi ſi.not.
ꝙ clericus de
mutu.petitio.

in vltimis recollectis tenuit illud quod tenuit gloſ.illa ⁊
glo.iſta ⁊ ſimiles dicendo ꝙ iſta opi.ſibi placebat ⁊ ꝙ p
ea erat caſus in.c.ſi.de iudi.non tamen inducit illud.c.ſi.
Pro certo tex.d.c.ſi.non pōt induci pro hoc ibi enim nō
pōt cadere reconuentio ex eo qꝛ reconuentio debet fieri
eodem durante iudicio.c.diſpendia.§.reus de reſcrip.li vi.
c.i.de mutu.peti.cum ſi.Sed ibi non poterat fieri iſta recō
uentio eodem durante iudicio qꝛ lata fuerat ſententia dif
finitiua ſuper poſſeſſorio ⁊ poſt modum communitas cre
82 debat abbatem reſpondere ſub iudice layco.clarum ē ꝙ
illa dictio poſt modum poſita ibi in text.denotat longum
interuallum vt eſt tex.in.l.ij.C. de cuſtu.reo. gloſ.in.l.pa
cta conuenta.ff.de contrahen.emptio.⁊ in.l.fundum.ff.de
vi.⁊ vi.arma.⁊ in.c.cum vintonien̄ de elec.ergo non po
terat eſſe reconuentio ⁊ ſic non probat iſtam opi. ille tex.
¶ Sed Ang.in.d.l.ij.§.ſed ſi agāt.ff.de iudi.reducit opi.
ad concordiam videlꝫ ꝙ ſi clericus in fraudem conuenit
laycum vt ipſe reconueniretur coram iudice layco ꝙ tūc
non poſſet reconueniri qꝛ fraus non debet ſibi prodeſſe.l.
fraus.ff.de.ll.c.ex tenore de reſcrip.aut fecit bōa fide ⁊ tūc
aut de eodem negocio poterat adire etiam iudicem eccli-
cum ⁊ tamen placuit ſibi adire ſecularem ⁊ tunc ſit vera
vna opinio qꝛ ſponte adeundo perdit priuilegium ex iu
ſpoſitione canonis ita ꝙ lex tunc prorogat ⁊ nouat ⁊ pro
hoc allegat.d.§.ſed ſi agant aut non poterat adire iudicē
eccleſiaſticum quia cauſa erat omnino prophana ⁊ nullo
modo ſpectabat ad eccleſiam ⁊ ex neceſſitate iuit ad illuꝫ
iudicem ⁊ nihil ſibi poteſt imputari. perijſſet enim actio
ſua ſi ita non feciſſet ⁊ tunc reconueniri non poſſit ⁊ ita p
cedat contraria opini.Et idem Ang.in.d.aucten.⁊ cōſe-
quenter eodem modo videtur diſtinxiſſe. ¶ Sed Pe.de
anch.in rep.c.ea q̄ de reg.iur.in vi.in.xviij.q.dicit ſe ſem-
per tenuiſſe ꝙ poſſit reconueniri ⁊ mouetur qꝛ forū quod
quis ſortitur cauſatur a prorogatione iuris non hoīs quō
pꝫ qꝛ redditur in inuitum ⁊ datur inuito vt in.l. cum pa-
pinianus ⁊ aucten.⁊ ꝯtter precalleg.⁊.c.diſpendia.§. re-
us quoqꝫ de reſcrip.in vi.Secus in prorogatione hōinis
in qua vtriuſqꝫ conſenſus requiritur.l. ſi conuenerit.ff.de
iur.om.iu.l.i.ff.de iudi.⁊ ſic equiperatio de prorogatione
hominis expreſſa ad reconuentionem. Nec obſtat ꝙ recō
uentio cauſatur a conſenſu clerici litigando coram layco
qꝛ hoc facit ex neceſſitate vt conſequatur debituꝫ ſuū corā
iudice layco cum illud non poſſet conſequi coram ecclīco
vt.c.ſi clericus laycum.J.ti.primo non eſt ergo imputādū
aliqd clerico qui voluit ius ſuum indiſcuſſum relinquere
.l.illud.ff.de petn.here.ad.c.ſi diligenti ⁊ ad alia iura ſi-
milia reſponde ꝙ hñt locum cum principaliter clericus
ſubmittit ſe vt reum iudici non ſecus ſi principaliter ſi nō
ſubmittat ſed conſequenter puta in dioceſi alicuius epi cō
trahendo vel delinquendo vt in.c.dilecti ⁊.c.poſtulaſti.J.
ti.i.qꝛ ius illo caſu dat ſibi iudicem loci contractus vel de
licti vt in dictis iuribus ⁊.c.romana.§. ꝯtrahentes eo.ti.lib.
vi.ita in reconuentione ius dat ſibi iudicem lꝫ trahat ori-
ginem a facto ipſius clerici adeuntis iudicem laycum con
83 tra ſuum debitorem vt ſic dicto caſu habeat notum ꝙ quia
multa poſſunt fieri in ꝯñtiam que principaliter fieri non
poſſent.l.i.ff.de aucto.tu.⁊ ideo cum iura faciant gñali-
ter illum iudicem qui alias non eſt index eius qui recon-
uenitur ſunt gñaliter intelligenda.l.i.§.⁊ gñaliter.ff.de le.
preſtan.l.de precio.ff.de publicia. ⁊ dicit hanc opin.eē ſe
quendam qꝛ fundatur ſub equitate que mouit oēs iuriſla
tores ad iſtam materiam reconuentionis inueniendaꝫ vt
d.c.diſpendia ⁊ euitantur litium diſpendia.⁊ comodius
coram vno q̄ꝫ diuerſ iudicibus terminētur ita ibi reſidet
d.pe.⁊ etiam idem tenuit hic ⁊ Spec.in titu. de conuen
tione ⁊ reconuentione.§.nunc dicamus verſicu.ſed pone.
Sed do.ſlor.bononien̄.in.d.aucten.⁊ conſequenter dicit
ꝙ quelibet opi.poteſt eſſe vera ſi conuentio ⁊ reconuētio
fiat ſuper negocio connexo ꝙ poſſit recōueniri.ponit exē
plum ſi clericus conuenit laycum ſuper adminiſtratione

ſuorum

ſuorum bonorum ⁊ laycus reconuenit ipſum ſuper eodez
negocio ꝙ pōt illum reconuenire. ſed ſi cā eſt diuerſa dicit
ſe eſſe perplexū. ⁊ facit dñiam inter iudicem ordinarium
⁊ delegatum ſi in delegato a tali qui haberet ptātem cō-
mittendi cām clerici tunc ſit vera opinio ꝙ poſſit reconue
niri coram layco ⁊ eſt ratio qꝛ ille qui dedit iudicem inter
84 clericum ⁊ laycum videtur velle diſpenſare† Nā qui vult
pñs vr̄ velle antecedens. l. item vlpianus. ff. de excu. tu. ſi
vero non erat delegatus ſꝫ ordinarius vel delegatus non
tñ a tali ſupradicto tunc ſit vera opi. ꝙ non poſſit recōue-
niri ⁊ ꝙ clericus poſſit declinare forum ⁊ hanc diſtinctio
nē credit eſſe veram ſed nihil allegat ⁊ potuiſſet allegare
pro primo mēbro gl. in. c. ij. de iudi. ⁊ pro certo iſte homo
ſatiſ pſumptuoſe loqui audet qꝛ iſta eſt doctrina Saly.
85 in. d. aucten. ⁊ pñter vbi ēt dicit † ꝙ vbi continentia cauſe
non patiſ diuiſionē ⁊ reconuenietur coram layco p. l. nul
li. C. de iudi. ⁊. l. i. ⁊. ij. ff. de qbus rebus ad eūdē iudicē eat
ꝓ certo male loqſ ⁊ ꝯ caſū. c. ſi. ſ. eo. vbi corā layco fuit agi
tata. q. poſſeſſoria corā eccl̄ico cā ꝑpetatē. Idē dic ibi ſaly.
qñ cā eēt dlegata iudici layco p papam. ¶ Ego ꝓ ſuo
dicto adduco glo. i. d. c. ij. ꝯ. e. ⁊ ſic do. Floī. ſaly. tacuit no
mē ⁊ ei⁹ ſibi appropriauit igētiū Relan ſūt ex iſtis ſcribē
tes forte non eſſet abſurdum hēre ſup iſto paſſu deciſionez
pape ex quo tam magni doctores ſunt aduerſi ⁊ varij cuz
archi. Io. de ligna. Iac. but. pe. Cy. do. An. do. Car. do.
Abb. teneant contra glo. ⁊ rōnes ſunt fortiſſime pro vtra
qꝫ pte ⁊ anno ſuperiori cum eſſet queſtio in facto cōſului
ſequendo glo. ⁊ ſequaces ꝙ poſſet reconueniri. Sꝫ nunc
mihi vr̄ ꝙ contraria opi. ſit verior ⁊ licet erit mihi grāde
onus inueniſ mihi alia motiua qꝫ facta fuerint per alios
q̄ iam ſuperius recitaui tñ dicam vt deuſ nobis concedet.
86 ¶ Et arguo primo ſic † vbicūqꝫ probibetur genus vr̄ cō
prehendi quelibet eius ſpēs qꝛ genus eſt qđ predicaſ de
plurib⁹ dñſtibus ſpē vt in regula gñi. li. vi. cū ſi. ſed iura ꝓ
hibent genus qꝛ dicunt clericum non poſſe ꝯueniri coraz
layco. ergo prohibent ſpēm q̄ eſt reconuentio vt nō poſſit
reconueniri ⁊ adduco ſimile ad hoc valde ſingře. quod ē
in rubrica. ff. ſolu. ma. vbi dicitur quemadmodum dos ⁊
glo. ibi dicit ⁊ repetaſ ⁊ eſt hoc ex extenſiōe quod proce
dit ſm docto ibi qñ verificatur in ſpē prout eſt diſticta a
repetitione ſecus ſi in gñe prout genus comprehendit oēs
ſuam ſpēm ⁊ ibi dicit ang. ꝙ ſtatutum loquens de eo qui
petit hꝫ locum in eo qui repetit qꝛ ſtatutuz vr̄ aſſumpſiſſe
verbum petere in gñe ⁊ genus cōprehendit ſuas ſpēs vn
de ſi dicimus aial non currit ergo homo non currit. ⁊ pro
certo non poterat allegari melius ad hunc articulū ergo
cum iura prohibeant clericum conueniri coram layco ca
piunt verbum conueniri prout eſt genus ergo conprehen
dit reconueniri ſicut ſi ſtatutum loquiſ de petente compre
dit repetentem ita comprehendit reconuenientem ⁊ p hoc
tolluntur multa motiua facta ſuperius in contrarium. ſe
87 cūdo moueor ſic † ſpēs derogat generi. c. i. de reſcriptis. l.
ſanctio legum. ff. de pe. regula generi lib. vi. ⁊ ꝙ pulchre
ſcripſit Barto. in. l. ſed ⁊ poſteriores. ff. de. ll. ſed leges in
ſpē dicunt clericum non poſſe conueniri coraz layco. ſi po
ſtea diſponant de reconuentiōe ꝙ illi poſſint conueniri. q
non poſſunt conueniri non derogant iuribus loquentib⁹
ſpāliter de clericiſ vnde illa iura ita gñaliter ſūt loquentia
ſpecialiter de clericis faciat illud ſimile quod diciſ in paſ
ſione dñica. nos legem habemus quaſi velit ꝙ lex ſpecia
lis eſt ſeruanda non obſtāte. l. generali. ⁊ adduco mirabi
le ſimile quod voluit Io. cal. in ſuis conſilijs in tit. ꝺ teſta.
88 conſi. xxix. † vbi dicit ex iudeis remanſerunt maſculus ⁊ fe
mina vtrum ſimul ſuccedant per. l. maximum vitium. C. ꝺ
libe. pte. decidit ꝙ non ex eo qꝛ lex moſayca loquiſ in ſpē
ꝙ filius ſuccedat excluſa filia licet lex ciuilis generaliter
inuitet maſculos ⁊ feminas ad ſucceſſionem parentum ta
men non habet locum in iudeis ex quo lex moſayca loqſ
ſpecialiter de eis. ⁊ adduco ſing. text. in. c. i. de iur. cal. vbi
conſtitutio loquens ſpecialiter de clericis licet generaliſ
reſpectu certi actus derogat conſtitutioni generaliter di
ſponenti de perſonis ſꝫ ſpāliter reſpectu illius actus ibi. n.
prima conſtitutio imperatoris loquebatur ſpāliter de cle
ricis ſꝫ gñaliter reſpectu actus vt non deberēt iuraſ. Alia
conſtitutio loquebatur de omnibus generaliter ſed ſpecia
liter reſpectu certi actus videlicet vt perſone principales
deberēt per ſe iurare de calūnia ⁊ tamē illa ſpecialitas re
ſpectu generiſ perſonarum ⁊ generalis repectu actus pre
iudicat alteri generali conſtitutioni que reſpectu iuramē
ti de calumnia loquitur ſpecialiter Sed iura ſpāliter pro
uiderunt vt clerici non iudicentur a laycis ſꝫ reſpectu con
uentionis loquantur gñaliter ⁊ iura que permittunt recō
uentionem loquuntur gñaliter ſꝫ reſpectu actus reconuē
tionis loquantur ſpāliter ſequitur ꝙ conſtitutio illa ſpeci
fice loquens de clericis vt non poſſint iudicari a laycis ꝺ
rogat conſtitutioni generali loquenti de reconuentione ⁊
dicit ille tex. ad hoc ſtupendus nullus hic fecit mentionē
ſed non eſt inuentio mea ſed illuz tex. ad hoc allegauit. d.
Abb. in. c. i. de iura. calum. Sed pro certo optime adduxi
ad hoc illud conſilium Io. cald. tene menti qꝛ proijcit in
89 profundum motiua alterius partis. Tertio moueor † vbi
cūqꝫ lex conſiderat effectum ⁊ illum prohibet ſemper vi
detur prohibere modum per quem deuenitur ad illum ef
fectum Ita probatur in. c. cum quid vna via de reg. iur. in
vi. l. oratio. ff. de ſponſ. cum ſi. Sed iura conſiderant effe
ctum ꝙ laycus non iudicet cās clericorum vt in. c. decerni
mus. ꝺ. eo. c. ſi diligenti cum ſi. ſ. ti. primo ergo ſequitur ꝙ
videtur prohiberi reconuentio enim p illaz deueniatur ad
effectum a iure prohibitum. ¶ Quarto dico fore caſum
in terminiſ in. c. qualiter. ſ. c. vbi dicitur ne pro defectu iu
ſticie clerici trahantur a laycis ad iudiciuz ſeculare quod
oīno fieri prohibemus vbi dicitur ꝙ ob denegatam iuſti
ciam iudicis eccleſiaſtici de clericis non recurritur ad iu
dicem ſecularē vt faciat iuſticiam de clericis ergo multo
minus recurritur ad iudicem ſecularem in cauſa reconuē
tionis ⁊ ſi dicatur vt iam dicit Io. an. ꝙ ille tex. loquitur
de trahēte ⁊ ſic de conueniente clericum ergo comprehen
dit reconuenientem ⁊ ita ēt dicit do. Car. in. d. c. qualiter
qꝛ ſꝫ ita rñdeat Io. an. tñ nō bñ rñdet ex eo qꝛ ſatis vr̄ tra
hi in cā recōuentiōis cuz acceſſerit ad iudiciū ſeculare cā
ꝯuentionis ⁊ nūc cōpelliſ rñdere in cā reconuētionis ⁊ ēt
qꝛ a cauſa conuentionis poteſt deſiſteſ. ſed a cauſa recōuē
tionis non poteſt deſiſteſ. ergo dicitur inuitus trahi cuz iu
dicium redditur in inuitum vt. l. inter ſtipulantem. §. i. de
verbo. ob. ⁊ ſic cum non acceſſerit ad iudicem laycum vt
ibi conueniretur ſed vt alium conueniret ſi ibi reconueni
retur ſatis dicitur trahi extra ſuam intētionē. Item ēt di
co ꝙ ſꝫ ille tex. loquaſ de conuētione tamē eſt genus ⁊ ꝟi
ficaſ in reconuētione tamē ideo illud fuit qꝛ ita communiſ
frequētabatur tamē idē eſt in cauſa reconuētionis ſꝫ non
ita frequenteſ faciat glo. in clemen. i. ꝺ reſcrip. ⁊ in. c. ij. de
confeſ. lib. vi. ⁊. l. tale pactum. §. ſi. ff. de pac. ⁊ p conſequēs
90 vr̄ ibi caſus pro hac opinione † ⁊ ēt faciat ꝟbum omnino
a ibi poſitum quod de ſui natura eſt ꝟbum ꝑciſuz^a vt proba
tur in. c. piſanis in ꝟ. omnino dimittat de reſti. ſpo. ⁊ in. c.
qualiter el ſo de accuſ. in ꝟ. omnino remoueri dꝫ. ¶ Et ſi
quiſpiam opponat ꝙ illa dictio omnino recipit limitatio
nē a iure vt voluit Bal. in. l. ſi. C. de ꝯtrahen. emp. ⁊ pro
baſ in. c. ⁊ ſi chriſtus in ver. oīno de iure iur. qꝛ ad hoc rñ
deo ꝙ recipit reſtrictionez per alia iura vt materia ſubie
cta requirit ſed in caſu noſtro non poteſt recipe reſtrictio
nem qꝛ ſi reciperet reſtrictionem ſequereſ ꝙ eēt contra iu
ris diſpoſitionem illa reſtrictio qꝛ iura vt dixi ſuperius ꝓ
hibēt effectum ergo videnſ prohibere modum p quez de
ueniſ ad effectū prohibitum. ¶ Quinto adduco text. q
videſ in terminis decidere iſtam. q. in. c. relatum de iure
91 patro. † vbi ſi laycus ſpoliat dominuz ad hoc vt clericus
conueniat laycum coram layco nō prodeſt layco iſta frau⁹.
Ita dicamus in propoſito qꝛ laycus nunqꝫ adimplebit il
lud quod debet adimpleſ cleric⁹ ad hoc vt reconueniant

a ¶ Preciſſiue Adde. §. illud in auc. de triē. ⁊ ſemiſ. colla. iij. ⁊. i. §. ſi vo qdā in auc. de exhib. ⁊ intro du. re. col. v. ⁊ vid fely. i. c. ex pte el. i. circa pn. de offic. de lega. car. ccvi. ⁊ i. c. gratum in ſi. eod. titu. car. cciiij.

a ¶ Fultrix iuſtitie. adde bal. in l. ea lege vi. q. ſ. col. C. de ꝯdi. ob cauſ. ⁊ in l. acceptam in ſi. C. de vſu. ⁊ ꝫ valde no. pau. de caſt. in ꝯſi. cixxij. ⁊ ideo vide ꝙ pót mo- ri. xxiij. q. i. c. puacenda vbi oino videto.

caſum ſpecialem vt videtur ſentire glo. i. d. c. cuius in agē
do. Quinimo ſi laycus ſpoliat clericum poterit clericus
agere coram iudice eccleſiaſtico vt probatur in. c. cum ſit
generale de fo. compe. ¶ Sexto ex probatione facta con
tra clericum coram iudice ſeculari non pót clericus con-
demnari per iudicem ſuum proprium vt probatur hic er-
go multo fortius non poterit condemnari p laycum in cā
reconuentionis. ¶ Septimo vbicunqꝫ iudex ſecularis iu-
dicat in negocia eccleſiaſtica videtur preſumere ita dixit
tex. in. c. decernimus. ℞. eo. ergo ſiue in cauſa conuentionis
ſiue reconuētiōis iudicat dicitur preſumere ſꝫ preſumptio ē
quedam temeritas vt. c. i. de vi. ⁊ ho. cle. ⁊. c. omnes. §. ca-
ueant de peni. ⁊ remiſ. ⁊. d. c. decernimus ⁊ ibi dixi ergo
videtur ꝙ non poſſet recognoſcere per viam reconuētio-
nis ⁊ ſi dicatur ꝙ eſt text. indubitatus de iure ciuili i auc.
de ſan. epi. §. reuerendiſſimis vt dictum eſt quē tex. ad hoc
allegauit Guil. de cu. in. d. l. ij. ff. de iudi. allegat Bald. ⁊
ang. in. d. l. ij. §. ſed ſi agant ⁊ Jo. calde. hic ad quem tex.
domi. Anto. hic reſpondet ꝙ non dicit ille textus per
quem puniatur clericus ergo debet intelligi per ſuum iu
dicem competētē ⁊ non per laycum. Sed tu dicas ꝙ ab
hac reſponſione poſſet defendi cōmunis opinio. ꝙ imo in
telligitur per iudicem ſecularem puniri ex eo qꝛ tex. ibi di
cit ꝙ punietur legitimis penis ⁊ ſic legalibus ergo per iu
dicem ſecularem qꝛ iudex eccleſiaſticus qui viuit lege dei
puniret lege dei ⁊ non lege ſeculi vt. c. ſiluia de teſta. ⁊ ſi
dicatur ꝙ corrigitur per aucten. ſtatuimus. C. de epiſ. ⁊ cle.
poſſet reſponderi ꝙ aucten. ſtatuimus loquitur in conuē
tione non in reconuētione ergo iſta vba ſunt ad ephesios.
Ego vehementer admiror ꝙ do. an. ⁊ alij mode. ⁊ ēt Jo.
cal. non viderint illum tex. oculo intellectus. Nam in. d.
auc. ſunt duo. §. icipiētes reuerēdiſſimi. Nā vnus incipit re-
uerēdiſſimis āt pbris alr icipit reuerēdiſſimi vo aprocbry
ſarij i prio. §. dr ꝙ ſi cleric⁹ fuerit inuētus dicere falſū teſti
moniū in cā criminali punietur pēis legalib⁹ ⁊ ſic punietur le
ge ciuili. ⁊ gl. ibi dicit ꝙ punietur. l. cornelia de ſiccarijs ⁊ l.
cornelia de falſ. ⁊ ſic male dicit do. Anto. ꝙ punietur per
iudicem eccleſiaſticum qꝛ imo probat ꝙ per iudicem lay
cum nec loquitur ille tex. in cauſa reconuentionis ⁊ credo
ꝙ ille tex. emanauit ex errore veterum legum ⁊ ꝙ male
reſpondetur ꝙ eſt correptus per aucten. ſtatuimus qꝛ nū
ꝗꝫ tenuit talis lex vt iam dixi ſuperius ⁊ ſic do. An. ⁊ alij
male conſiderarunt illum tex. ⁊ videtur ille tex. conforma
ri diſpoſitioni. l. nullum cum ſua glo. C. de teſti. ⁊ ſic ſalua
honorificentia doctorum ille tex. non meretur allegari p
opi. glo. ⁊ doctorum. Extat alter. §. reuerendiſſimi autem
aprocbryſarij ibi enim probatur ꝙ aprocbryſarij epoꝝ
euntes ad aliam ciuitatem pro ipſis epis aut eccl'ijs non
poſſunt conueniri niſi alios ipſi conueniant. qꝛ ab illis po
terunt reconueniri ⁊ iſte tex. bene facit pro opi. glo. quem
non vi conſideraſſe do. An. vt ex ſuis rñſionibus apparet.
Poſſet dici ꝙ illi hyprocriſiarij non ſunt clerici. qꝛ non p
ſumitur quis clericus niſi exprimatur vt. c. ex lrīs de tran-
ſa. ⁊ eſt reſponſio ſatis colorata tñ pót tolli hec reſponſio
vt dicamus ꝙ ſunt religioſi hoc probatur in aucten. quo
oportet epos. §. ſi vero ibi religioſos hypocriſiarios ſi ſunt
religioſi ergo gaudent priuilegio clericali vt. c. ij. de fo. cō
pe. Et ſic ille tex. probat cōem opi. tamen adhuc reſpon-
deo ꝙ non dicit ibi tex. ꝙ poſſunt reconueniri coram iudi
ce ſeculari ſed dicit tex. ſolis illis qui ab eis conueniuntur
damus licentiam ſi quam actionem hēant contra eccleſiā
aut ꝯtra epos eoꝝ proponere ſꝫ non dicit coram quo iudi
ce. ſi dicatur ꝙ intelligitur coram eodē iudice dico ꝙ hoc
non dicit ille tex. nec pot ita dici ex eo quia generalis vba
legis non adaptantur ad id quod in ſpē iuriſlator diſpōeret
non pót vt probatur in. c. a nobis de ſen. exc. ⁊ in. c. tua de
deci. Jo. mo. in. c. ij. de conſti. lib. vi. do. an. in. c. eccl'ie ſan-
cte marie eo. ti. Bal. in. l. ſi. §. de incōputatione. C. de inf.
delib. Sꝫ lex ciuili non pót in ſpē facere laycum iudicem
ſupra clericū vt in. c. benegdē. xcvi. di. ⁊ in. d. c. eccl'ia ſan-
cte marie de conſti. ⁊. c. qualiter. ℞. c. ergo illud quod non
pót in ſpē non preſumitur feciſſe in genere iuriſlator. ⁊ ſic
ille tex. non probat id ad quod eum allegauit antiqua ⁊
moderna iuriſprudentia. Quinimo plus dico ꝙ retenta
cōi opi. ille tex. deſtruit dictū Bal. inquantū dixit ꝙ ſi cle
ricus ꝯuenit laycum coram ſeculari pro debito eccl'ie non
poteſt reconuēiri coram ſeculari. pro certo tex. eſt in termi
nis contra eum in. d. §. reuerendiſſimi hypocriſiarij in v. ſi
ꝗꝫ obligationē habent contra eccleſiam ⁊ ſic Bald. dixit
contra caſum. l. Ultimo contra cōmunē opi. dico aſſe ra-
tionem quam apponit. d. l. papinianus cū dicit ꝙ non de
dignetur contra ſe iudicem hr̄e quia ille qui in agendo adit
vnum tribunal non dedignetur illud habere contra ſe licet
tota antiqua iuriſprudentia. ⁊ moderna aſſet illū tex. ⁊ il
lam rationem ⁊ dicant eſſe equitatē queſo videamus iſtā
equitatem quo ad clericos primo dico ꝙ iſtud eſt contra
Bal. inquantum ſuperius dixit ꝙ clericus pót reconueni
ri coram ſeculari pro debito ſuo nō autē pro debito eccl'ie
ſi ita eſt ꝙ pp equitatem emanauit iſta reconuentio ſequi
tur ꝙ multo fortius pót recōueniri pro debito eccleſie. qꝛ
multo fortius eccl'ia amplectitur equitatem ⁊ honeſtatē
eſt enim nutrix ⁊ fultrix iuſticie a ⁊ equitatis vt dixit ſing.
tex. in. c. i. §. diuerſū de aliena. feud. ergo ſequitur ꝙ ſi cleric⁹
pót reconuēiri pro debito ſuo fortius pro debito eccl'ie q
fauet eqtati multo fort⁹. Modo ꝙ illa ratio nō habeat
locū in clerico demonſtro ad oculum cleric⁹ eſt maior ſe-
92 culari † ⁊ laycorum eſt obſequi. ⁊ clericoꝝ imperare vt ſ
d. c. eccl'ia ſancte marie ⁊ ideo maior iudicat minorem. ⁊
non ecōtra. ix. q. iij. c. cū ſimus ⁊ notat. xi. q. i. in ſūma ⁊ ideo
93 dixit glo. † ꝙ aſinus intumeſcit cum vidēt ſe per ꝯparem
apprehēdi. l. i. §. veteres de acqui. poſ. ff. p glo. quanto for
tius cum p minorem ſe vñ ſi clericus ꝯuenit laycum corā
ſeculari ideo iſtud facit qꝛ o iure neceſſitatur. qꝛ actor ſequitur fo-
rum rei vt in. c. cū ſit gnāle. ℞. ti. primo ⁊ dedignari vꝫ ꝙ cō
ueniatur propter hoc coram layco qui eſt ſe inferior ſunt. n.
reges clerici. vt. xij. q. i. c. duo ſunt gnā ſunt enim di. vt i. c.
ex iniuncto de hereti. c. ſacerdotibus. xi. q. i. ideo dꝫ dedi-
gnari ꝙ reconueniatur coraꝫ ſuo inferiori. ⁊ ſic illa rō non
militat in clericus ergo ceſſante ratione legis ceſſabit ei⁹
prohibitio. c. cum ceſſante. de app. l. adigere. §. ꝗuis. ff. de
iure patro. cum ſi. Et ideo ratio illa ceſſat in clericis vñ actus
actiuorum ſunt in patientie bene diſpoſito vt in. ij. de aia. ⁊
ſi dicatur ꝙ lex hꝫ eum pro non dedignante vel ſaltē eqtas
naturalis hꝫ pro non dedignāte ad hoc rñdeo ꝙ lex ciui
lis. nō preſumitur hr̄e pro nō dedignante qꝛ nō pót vt. d. c.
⁊ eccl'ia ſancte Marie ſi dicatur ꝙ lex canonica hoc facit rñ
deo ꝙ nō facit qꝛ lex ſpāliter loquēs de clericis derogat le
gi gnālitur loquēti de reconuētione vt dixi ſuperius. Nec etiā
pót lex canonica vt p glo. val. ſe ſing. in. c. ſi imperator. xcvi.
di. qꝛ illud priuilegiū clerici habuerūt a deo ⁊ enucleare
vtrū papa poſſet facere ꝯſtitutionē ꝙ clericus poſſit recō
uēiri corā iudice ſeculari nō ē puitatis mee. qꝛ cū ſim mor
talis que ſunt mortalia cura in hoc ſtarē vt agnus coram
tondente deciſioni dñi nr̄i pape. Si dicatur ꝙ equitas natu
ralis hoc dictat vt tenent docto. cōiter adhuc dico non eē
verū qꝛ nulla rō ſuadet ꝙ minor iudicet maiorem imo de
iure gentiū ē introductū vt maiorib⁹ pareamus. vt. l. ve-
luti. ff. de iuſti. ⁊ iure cū ſi. ¶ Poſtremo faciat p reconuē-
tionē iuriſditio recipit incrementū vt. d. l. cū papinianus. ⁊
d. auc. ⁊ ꝯñter ſꝫ vbi ꝯuerſie ſpectant ad diuerſam iuriſdi-
tionē nō hꝫ locū reconuentio. l. mulieri. ⁊ ticio. ff. de con-
di. ⁊ demon. l. in agris. ff. de acqui. re. do. l. ſꝫ cuꝫ patrono.
ff. de bo. poſ. Sed iuriſditio ſupra clericū ⁊ iuriſdi. ſupra
laycū ſunt diuerſe. vt i. d. c. duo ſunt gnā. xij. q. i. ergo non
hꝫ locum ius acreſcendi in eis ⁊ per ꝯñs non habet locū
reconuentio. qꝛ laycus nūquam habuerit iuriſditionē ſu-
pra clericum ſed quo ad iudicē eccleſiaſticū bene hꝫ locū
iſta reconuētio. quia hꝫ iuriſditionē ſupra laycos ſi habitu
⁊ in potentia ſꝫ non in exercitio iuxta no. in. c. nouū ℞. eo.
⁊ licet Jo. an. dicat ꝙ iſtaꝫ opi. ſeruat antiqua ꝯſuetudo
ergo

ergo ſeruanda eſt iſta opi. ergo dico ꝙ talis ꝯſuetudo eſt
corruptela q2 non poteſt induci vt laycus habeat iuriſdi
ctionem ſupra clericū ⁊ ſic vt minor iudicet maiorē ⁊ eſt
ꝯtra inſgentium vt in dicta. l. veluti ⁊ adhuc eſſet dubitā
dum ſi deberemus ſtare dicto Ioan. an. dicētis ꝙ ita ſer‑
89 nat ꝯſuetudo de q̄ ad pñs nihil dico. † Et ex iſtis elicit̄ cō
cluſio vera ꝙ nec de iure ciuili nec d̄ iure canonico clericus
cōueniens alium corā iudice ſeculari nō poteſt ibi recon‑
a ueniri[a] nec pro ꝯtractu aut teſtamēto aut debito eccleſie
quicqd dixerint glo. ⁊ cōiter docto. ⁊ ſi occurreret ꝯſule‑
rem tene mētē q2 multis nō placerent he ratiōes mee. ta‑
men in cuū erunt illuſtriores. deum glorioſus nō facit hec
tēpora fruſtra. Faciat etiā ꝯtra cōem opi. c. nullus. ꝟ. tit. i.
vbi nullus iudex ſecularis pōt condēnare clericū. ergo ſe
quitur neceſſario ꝙ nō poterit reconueniri corā eo q2 ne
gato vno videt̄ negari omne id per qđ deuenitur ad illō
. l. oratio. ff. de ſponſa. cū ſi. ⁊ audiui alios ꝙ in publica re
petitione quidā allegabat Rapha. dicentē ꝙ. d. §. reue‑
rēdiſſimi apocryſarij loquit̄ de laycis ⁊ non de clericis
q2 re vera videt̄ eſſe reſpōſio do. Car. hic qui dicit ꝙ ibi
non apparet ꝙ loquat̄ de clericis q2 lz apocryſarij de q‑
bus ibi loquit̄ eſſent miſſi ab aliq̄ eccl'ia nō tñ per hoc in
fertur ꝙ eēnt clerici. ſed tu dic vt ſuperius dixi q2 iſta nō
eſt bona r̄ñſio. Dicit etiā do. Cardi. ꝙ ibi nō apparet ꝙ
ibi ageret̄ coram ſeculari ⁊ forte agebat hic corā eccl'iaſti
co nec dr̄ ibi ꝙ poſſunt recōueniri corāz eodem iudice ⁊
nil aliud intēdit ille. §. niſi declarare qñ dicat̄ talibus cō‑
petere ius reuocandi domū de quo iure habet̄ in. c. ſi. ꝟ. ti.
90 primo ⁊ iſtū tene mētē. ℃ † Capio nunc aliā partez glo.
poſito ꝙ clericus poſſit recōueniri in cā mere ciuili corāz
iudice layco. qđ ſi agitur de crimine ciuiliter glo. iſta ibi
ſed ſi clericus dicit poſſe recōueniri per iura que allegat
Ioā. an. refer Ugo. ⁊ quoſdā alios dicere ꝙ clericus nō
poteſt corā layco recōueniri actione que infamet ⁊ ꝙ de
nullo crimine clerici etiā ciuiliter vel in modū exceptiōis
puta vt repellat̄ a teſtimonio pōt iudex laycus cognoſce
re ⁊ remittit ad. c. i. de mutu. peti. facit qđ habet̄ in. c. i. de
cleri. cōiug. lib. vi. in ver. nullatenus vbi videt̄ caſum ꝙ iu
dex laycus nullatenus condēnet clericū de crimine ſz an‑
te illud. c. ꝓcedebat hec glo. q2 ſi in cauſa mere ciuili poſ
ſet reconueniri poſſet etiā ſi de crimine ciuilr̄ agat̄ q2 hec
due cauſe cōparant̄. ℃ Itē preſuppoſito ꝙ clericus poſ
ſet recōueniri de crimine ciuiliter corā iudice ſeculari ibi
condēnetur de furto vel alio crimine ꝙ īfamet poſſit epi
ſcopus ex tali ſnīa illum deponere. gl. iſta reſpōdet ꝙ nō
q2 nō efficitur infamis cum ciuiliter actum ſit. ideo nō de
bet imponi pena ordinaria. c. ii. de ordi. cog. dicit tamen
ꝙ ſi ex hoc grauata eēt ſua opi. poterit ſuſpēdi ab officio
91 ar. c. preſbyter. ij. q. v. Et ſic collige ex iſta gl. ꝙ dānatus
ciuiliter de crimine qđ infamat nō efficitur infamis ſz con
trarium tenuit glo. in. c. cum te de re iudica. ⁊ gl. in. c. mul
ti. ij. q. i. vincen. Gof. Hoſtien. ⁊ Pet. damnant iſtaz gl.
⁊ dicit Uincen. ꝙ imputat ſibi qui laycuz conuenit. alle‑
gat. d. c. cū te ⁊ notatur ibi in ſcđa glo. Item exceptio eſt
ciuilis ⁊ tamē infamat. ideo libertus cōtra patronuz de
dolo non poteſt excipere. l. apud celſuz. §. aduerſus. ff. de
dol. excep. allegāt. l. i. ⁊ l. furti. ff. de his qui no. infam. ta
men merendus quē refert glo. in. d. c. multi. tenet cuz iſta
glo. cui videt̄ concordare Gratianus. ii. q. iii. §. hinc colli
gitur. ſed in cōtrariū facit. vi. q. i. c. infames dicit. d. Car.
ꝙ eo reſpectu quo fuit actū ciuiliter verior eſt opi. ꝙ dā‑
natus efficiatur infamis per iura ⁊ ratiōes adductas. ⁊
voluit glo. in. l. infamem. ff. de publi. iudi. ſed eo reſpectu
quo iudex erat laycus qui nō poteſt cognoſcere de crimi
ne clerici etiā ciuiliter. Etiam per recōuentionem poteſt
ſuſtineri glo. iſta ꝙ dānatus non efficiatur infamis cum
ſententia nō teneat argumē. huius tex. Ita reſidet hic. d.
Car. tu tene iſtam glo. per tex. c. i. de cleri. coniug. lib. vi.
92 ℃ Collige etiā ex iſta glo. ꝙ ꝯfeſſum crimē de quo quis
damnatus efficeretur infamis incurrit infamiā. quā quo‑
ſtionem doc. h̄ ſm domi. Abba. explicant. ⁊ adducit bar.
93 in. l. infamē. ff. de publi. iudi. diceret̄ ꝙ regulariter cōfeſ‑
ſus crimen in iudicio nō efficitur infamis ante ſnīam. vñ
requirit̄ ſententia ad hoc vt efficiatur infamis. mouet̄ ex
. l. i. ff. de his qui no. infami. Sed ꝯfeſſus crimē non hētur
pro condēnato vt in. l. ſi cōfeſſus. ff. de cuſto. reo. ergo ſed
in cā ciuili cōfeſſus bene habet̄ pro ꝯdēnato. l. i. C. de con
fef. ideo in caſibus in qbus efficit̄ infamis per ſnīam effici
tur infamis per ꝯfeſſionē. Fallit qñ poſt ꝯfeſſionem ſequit̄
ictus fuſtiū. l. ictus fuſtium. ff. de his qui no. inf. vel quā‑
do tranſigit̄. l. qñ eo. ti. ⁊ ita reſidet hic do. Abb. ℃ Sz
do. Cardi. dicit h̄ non eſſe verū imo confeſſus in crimina
li efficit̄ infamis. ⁊ allegat. l. athletas. §. ſi. ff. de his q not.
infa. ⁊ dicit iſtā partem tenere glo. in. l. pe. C. de interdict.
matri. ⁊ in. l. ſed ſi poſſeſſori. §. ſed cū de hereditate. ff. de
iureiur. ⁊ in. l. ictus fuſtiū. ff. de his qui no. infami. ⁊ In‑
no. i. c. ſup his. de accuſa. ⁊ Archi. in. c. felicis de pe. in. vi.
⁊ Ioan. andre. ibi in nouella allegat etiā do. Car. cōtra
Bar. l. qñ. ff. de his qui no. infa. Nec eſt verū ſm eaz qđ
dicunt quidā ꝙ ibi nō fit ſola cōfeſſio ſed fuit mixta cum
tranſactione q2 ille leges cōſiderāt ſolam ꝯfeſſionē. Itez
confeſſus hr̄ pro cōdēnato qđ dicit patere q2 per ꝯfeſſio‑
nem reo eſt effecta notoria. c. ſi. de cohabi. mulie. ⁊ cler. ⁊
in notorio iudex punit̄ etiā ſine ſnīa. allegat Innocē. in. c.
qualr̄ el ſcđo de accuſa. ⁊ in. c. ex parte de v̄bo. ſignifi. qđ
94 dictum dicit eſſe ſingu. ℃ Itē ꝯfeſſio ſufficit ad condēna
tionē etiā ſi ꝓceſſus ſit nullus. c. piſanis de reſtitu. ſpolia.
Inno. in. d. c. qualr̄. ⁊ hoc voluit idē Bar. in. l. ſi ꝯfeſſus
. ff. de cuſto. reo. ergo ſequit̄ ꝙ cōfeſſio hz illam virtutem
quā habet ſnīa imo maiorē q2 ſi deberet ferri ſnīa ceſſan‑
te cōfeſſione ⁊ proceſſu nullo ſnīa eſſet nulla. notat̄ p glo.
in. c. eccl'ie ſancte Marie de ꝯſtitu. ⁊ in. c. qualr̄ el ꝑmo
de accuſa. ⁊ hanc partē dicit do. Car. fore veriorez ſz pro
opi. bar. dicit facere mitiorē interpretationē que in penis
95 fienda eſt. c. in penis de regu. iur. lib. vi. † ⁊ dicit ꝙ ꝑſup‑
poſito ꝙ ꝯfeſſio infamet nihilominus dz intelligi de con‑
feſſione vera ⁊ nō de ꝯfeſſione ficta ſicut eſt cū quis citat̄
ſuper crimē ⁊ eſt ꝯtumax quo caſu videt̄ confiteri crimē
vt no. in ſpecu. de cōtumacia. §. ſequit̄ in pñ. ⁊ facit. c. cum
cōtumacia de hereticis lib. vi. hoc tñ caſu nō infamat̄ in‑
famia iuris ex illa cōfeſſione nec ex ſnīa ſuper hoc ex illa
confeſſione lata vt diſputādo determinauit Iaco. de bel.
Refert Io. andre. in additio. ſpecu. in. d. §. ſequit̄ ⁊ ad. l.
ſi. C. de regren. reis que vr̄ ꝯdicere. r̄ndet ꝙ loquit̄ de iſa‑
mia facti vt ibi notat̄. ⁊ iſta dicit eſſe bene notāda domi.
Car. ⁊ ſic nō eſt verū ꝙ ſicco pede docto. tranſeāt ſuper
iſto paſſu vt dicebat do. Abba. pro quo plene vide bart.
in. d. l. ictus fuſtiū. vbi idē dicit Bal. h̄ non tangit iſtum
96b paſſuz † . ſed querit an dānatus furti ſit infamis.[b] ⁊ refert
glo. dicere ꝙ nō niſi ſit condēnatus criminalr̄ que opi. di
cit ꝙ nō eſt alibi. ⁊ eſt cōtra. l. non pōt. ff. de fur. niſi forte
eſſet furtū modice rei. puta ꝟ. duos aureos. c. cum te de re
iudi. Idē ſi quis eſſet damnatus ex aliqua ſuſpitiōe furti
vel ex fictione ſtatuti. q2 non efficeret̄ infamis. ⁊ dicit ꝙ
furtū non eſt crimē publicū. ideo nō admittit̄ ad accuſan
dum niſi ille cui ciuilr̄ cōpeteret actio. de quo dicit eē gl.
ſingu. in. l. pe. ff. de ꝯdi. ob cau. Sz idē bal. in. d. l. ictus fu
ſtium ⁊ in. l. i. ff. de his q no. infa. ſequit̄ glo. ⁊ dicit ꝙ nul
nullum genus ꝓbationis infamat niſi ꝓbatio facta p cō
feſſionem. ⁊ allegat glo. quā dicit eſſe ſingul. in. d. l. ſed ſi
poſſeſſori. §. pe. ff. de iureiu. non tñ r̄ndet ad. d. l. i. que eſt
fundamentū bar. ⁊ eodē modo fecit do. Car. ⁊ ſic multi‑
plicant incōueniens ⁊ nō ſoluūt. Ange. in. d. l. ictus ⁊ in
d. l. infamē ſimplr̄ ſequit̄ Bar. ⁊ nihil noui adducit. Mi
hi vr̄ ſalua honorificētia bar. ꝙ talis ꝯfeſſio īfamet. ⁊ ar
97 guo ſic formalr̄ † vbicūqz duo regulariter equipata ſunt a
iure ius exorbitans loquēs de vno extēdit̄ ad reliquū ſin‑
gu. eſt gl. ſm oēs in. c. ſi poſtqz. §. ſi. de elec. lib. vi. hñ facit
glo. in. c. ij. de ꝯfeſ. in. vi. ⁊ in cle. i. de reſcrip. ⁊ in. l. i. C. de
rap. v̄gi. ⁊ qđ dr̄ per ſcribētes de trebellianica ⁊ falci. in

a℃ Reconue‑
niri. Uide ad
mater az hu[o]
concluſionis vl‑
tra nouiſſimos
ſcribentes hic
ſpecu. in ti. de
cōpe. iudi. adi.
in pñ. i v. Itez
cleric[o] permit
tens. ⁊ in ꝟſi.
ſed nūqd idez
in layco ⁊ oēs
canoni. in. c. ſi
diligēti de fo.
cōpe. q multa
pulchra tāgūt
⁊. d. Alexā. de
imol. in. l. i. ff.
de iudi.

b℃ Sit infa‑
mis. Adde no‑
uiſſimos ſcri‑
bentes p[o] bal.
in. l. furti. C. d̄
infa. ⁊ in. l. ſi
quis ex argē.
de edē. ⁊ pau.
de ca. nota. in
cōſilu. lxxxiij.
ques omnino
videas.

auc.ſed cũ teſtatoꝛ.C.ad.l.fal.ſed ſnia ⁊ ↄfeſſio regulari/
ter equipanſ.cōſos eſt ß formalis.ergo ſi ſnia infamat ifa
mabit ⁊ ↄfeſſio.⁊ ex hoc appet rñſio viua bñs uerum ad
d.l.i.ff.de his qui no.infa.vbi lȝ pretoꝛ loquaſ in condē/
nato.nihilominus hēbit locū in confeſſo. ⁊ eodeȝ modo
reſpondeo ad.l.athletas.§.calūniatoꝛ eo.titu.vbi tex.lo/
quitur in condēnato.Scḋo adduco glo.ſingu.in.l. quid
98 ergo §.ex cōpromiſſo.ff.de his qui no.infami.q̄ dicit † ꝙ
quādo ſnia non infamat cōfeſſio nō infamat.ergo vbicū/
ꝗ ſnia infamat infamabit ⁊ cōfeſſio tene menti.qꝛ de pel
lago adducta eſt glo.illa.⁊ eã reputat ſingu. Ang.in.d.
l.infamē.ff.de publi.iudi.Tertio allego text.cui mundus
non reſpōdebit in.l.iij.§.lege iulia in ver.condēnatus vel
conuictus.ff.de teſti.vbi dicſ ꝙ ad hoc vt quis repellaſ
a teſtimonio ferendo vt infamis ſufficit ꝙ ſit condēnatus
vel conuictus.⁊ clarū eſt ꝙ illa diſiunctiua vel diſiungit.
⁊ denotat diuerſitatem vt plene per Bart. in.l.ij.qui du
centa.§.vtrum.ff.de reb.du.⁊ lȝ glo.ibi exponat dictionē
illam vel pro ⁊ dico ꝙ infert violentiã illi textui iuxta il/
lud dotoꝗȝ tuo tua vita repugnat. ❡ Quarto dico iſtuȝ
intellectum habuiſſe gratianū ſummū iuř antiſtitem.iij.
q.iij.§.item lege iulia.Quinto adduco glo.in.c.i.de exce
ptio.⁊ in.c.ſuper eo el pmo de teſti.que dicunt ꝙ de iure
canonico ſufficit ꝙ ſit ↄuictus ⁊ per ↄſequens multo foꝛ
tius ſi eſt cōfeſſus ſed de iure ciuili dȝ eſſe condēnatus qa
pro certo male loquūtur.⁊ confundiſ dictum earum per
§.l.iulia.Sexto adduco tex.in.l.diuus.ff.de cuſto.reo.in
ver.quaſi condēnatus.vbi confeſſus eſt quaſi condemna
tus.ergo lex loquens in condēnato hȝ locum in quaſi cō
demnato.c.parrochianos in ver.quaſi debitum de deci.
Septimo allego caſum cui totus mūdus non reſponde/
bit in.l.ſi accuſatoꝛ.ff.de preuarica.quē induco hoc modo
in.l.qui iudicio.ff.de accuſa.dř ꝙ dānatus de crimine nō
accuſat ſed in.d.l.ſi accuſatoꝛ dř ꝙ cōuictus de crimie nō
accuſat.ergo fortius ſi eſt ↄfeſſus crimē.ergo licet lex loq̄
tur de dānato hȝ tñ locū in ↄfeſſo.Et adducēdo illos du/
os tex.ſiſ deijciſ in profundū quicqd dixerit Bar.⁊ alij ſe
quaces.Octauo adduco tex.ↄiuncta gl.in.d.l.q iudicio
vbi tex.loquiř de dānato publico iudicio vt nō accuſet. ⁊
tñ glo.ibi dicit ꝙ ↄuictus de crimine publico nō accuſat
ergo multo minus accuſabit cōfeſſus crimē publicuȝ.er/
go lex loquens de dānato hȝ locum in ↄfeſſo. Nono ad/
duco tex.in ṽ.reprobatū ↄiuncta glo.in.l. lucius.ff. ð his
qui no.infa.Decimo faciat tex.in.l.de etate.§. qui iterro
99 gatus.ff.de interrogato. actio.† vbi dicit ꝙ ↄfeſſus in iu
dicio diciſ quaſi cōtrahere.ergo ſequitur ꝙ ex cōfeſſione
ſit infamis ↄuicta.l.quoniã.ff.de his qui no.infami.Et
ex iſtis defenſate ſunt glo.⁊ deus noſter Jeſus Chriſtus
100 laudetur in ſecřa.❡ Collige etiã ex iſta glo. † ꝙ iſamo
a tus^a de facto ſuſpēdiſ ab officio donec ſe purgauerit ⁊ ſe
quiuſ docto.⁊ dicit Hoſtien.cum ſuſpendēdum propter
hanc infamiã tantū ⁊ non propter crimen.cum illud non
ſit ꝑbatum quo ad penam eccleſiaſticã imponendã.quia
nec ad hoc agebatur licet alij teneant contrariū. ſed limi
tatur hoc per dictū Innocen.in.c.qualiter ad ſi.de accu/
101 ſa.vbi voluit † ꝙ iudex qui tulit ſententiã cum agereſ de
crimine ciuiliter nō poſſit priuari virtute illius inſtantie.
nec alius iudex reſpectu inſtantie preterite cum ageretur
de crimine ciuiliter tamē prelatus proprius poterit illuȝ
priuare ſuis beneficijs qꝛ per ſententiã crimen eſt factum
notoꝛium.⁊ ꝓcedet de nouo per viã accuſationis vel inq̄
ſitionis.⁊ producetur ſentētia ad ꝓbationem delicti. ar/
gu.c.tua de cohabi.mulie.⁊ clerico.ſic etiã per eandē ſen
tentiam ꝓbabitur infamia in alio iudicio ⁊ repelletur a
102 teſtimonio ⁊ oꝛdinibus.c.teſtimonium de teſti.† ⁊ ſic mi/
rabiliter vult Inno.ꝙ acta facta cū agereſ ciuiliter pre/
iudicant cū agitur criãliter in alio iudicio cuius ↄtrariuȝ
voluit glo.in.l.ſi qs a ſe fundū C.ad.l.iul.de vi.publi. ⁊
Bar.in.l.ij.ff.vi bo.rap.Nam ꝓbatiōes in criãlibus de/
bent eē luce meridiana clarioꝛes.l. ſciant.C.de ꝓbatio.

a ❡ Infamatus de ſcō. ad de ad materiã huius ↄcluſiõ bal.in.l.ſi reus i ſ.ol.C.de loſ. teſta.⁊ Bar.i quodã ↄſi.ſuo incipi. Super ioan. de ana. canoniſtas in c.iſamibus de reg.iu. ⁊ facit qð voluit pau. de ca.i ↄſi.lix. Quõ aũt infamia purgeſ ⁊ ip̄ſius materiam vide p ſpecu in titul. de inqſitio.§.i.ṽ. hoc aũt ſcias. Dy. ⁊ Ioan. an.in regľa in ſamibus de re gu.iu. ⁊ Bal. in.l.i.in.v. op po. ð ſum. in.

b ❡ Probõ legittima.Adde Fely. nouiſſime oĩa congerentē in.c.preterea in.§.ſexta circa mediã i.col.de off.de lega. car.xxv.

tamen Bar.poſt Iacō.de are.in.l.iij.§.ſi quis dolo.ff.de
tabu.exhi.dixit ꝙ ꝓbationes in ciuili faciunt fidem cum
agiſ criminalr per illū tex.Sed pōt dici ſm domi. Abb.
ꝙ faciant aliquã fidem in criminali ⁊ coadiuuant alias
probationes.⁊ ſic non faciunt plenam ꝓbationem.quia
alr ſe defendiſſet reus ſi fuiſſet actū criminaliter allegat
qð no.Fede.de ſe.ↄſilio.xxiij.⁊ Inno.in.c.per inqſitionē
103 de electio.vbi dixit ꝙ ſi contra aliquē ꝑſitem probaſ cri/
mēn niſi agereſ criminaliter de crimine non dȝ puniri qa
contra ꝓbationeȝ ſiue per inſtrumēta ſiue per teſtes mul
ta poſſunt opponi que etiã ſi aliqñ taceat is cōtra quem
obijciuntur non debet puniri niſi quatenus patiſ modus
agendi.Secus dicit in ↄfeſſione vbi quis nō pōt ↄdicere
.l.gñaliter.C.de nō nume.peccu.c.per tuas de ꝓba.⁊ ſic
primum dictū Innocē.poteſt procedere in cōfeſſione vt
ſuus iudex fundando ſe ſup illa poſſit ꝓcedere ad ꝓuatio
tionem licet in alio iudicio ſit facta.qð eſt bene notãdum
ſm do.Abba.Ita quãdo virtute ſentētie eſt effectus infa
mis lȝ agereſ ciuiliter tunc enim cũ infamia ſequatur infa/
matum quocūꝗȝ vadat ſicut lepra leproſum.i. q.i.c. cito
turpem.c.teſtimoniū de teſti.poterit iſte puniri ⁊ priuari
bñficijs ſuis ⁊ ēt deponi qꝛ non dȝ permitti vt infamis in
famia iuris adminiſtret nec curandū qualitcunꝗȝ ſit actū
ex quo vere infamis eſt qꝛ nō puniſ crimē directe proba
tum ciuilr.ſed infamia inde ſurgens ⁊ ita intelligitur di/
ctum Inn.in.d.c.qualr ⁊ Fede.in prefato ↄſilio vbi cōſu
104 luit † ꝙ ſi cōuentus vno iudicio actione depoſiti negauit
depoſitū iura.interpoſito ſi ꝓbatur poſt modū depoſituȝ
ꝙ p hoc in alio iudicio probatur illū eſſe periurū ⁊ infa
mem ⁊ ſic per ſuppoſitionē ꝙ clericus potuerit hic recō/
ueniri cū in veritate ſit effectus infamis poterit deponi vł
priuari bñficijs qð glo.⁊ doc.hic non cōſiderant ⁊ ꝙ pro
pter infamiã iuris quis ſit priuatus vel priuãdus tȝ In/
no.in.d.c.per inquiſitionē ⁊ in.c.inter dilectos de exceſſi.
prelato.Ioan.an.in.c.i de accuſa.lib.vi.vbi vult ꝙ etiaȝ
ex hoc poterit deponi allegat.l.iudices.C.de dignita.li.
xij.domi.Abba.allegat glo.in.l.ij.§.miles.ff.de his qui
not.infa.⁊.c.querelloȝ de iureiuran. Pro certo iſta non
eſt farrago huius.c.ſi ꝓbatio ſuper crimine ciuilr intēta
to preiudicet in iudicio criminalr.ita ⁊ ↄfeſſio ſed tangiſ
in.c.cãmꝗȝ de teſti.vide ibi plene do.Anto.⁊ do. Abba.
⁊ in.c.veniens de teſti.Bal.in.l.ij.C.de edendo Iac.bu.
in.l.ab hoſtibus.§.ſed ꝙ ſimplr.ff.ex qbus cauſis maioꝛ.
⁊ ſcrib.in.c.i.de oꝛdi.cognitio.Et lȝ gl.iſta dicat ꝙ poſ/
ſit ſuſpendi per infamiã facti tamen hoc nō eſt indiſtincte
verum ſm domini Abba.ſed dȝ iudex procedere per in/
quiſitionem.⁊ ſic crimina nō poſſunt probari ⁊ infamia
ad hoc vrget dȝ purgationē indicere.ſed ſi infamia indu
cit ſcandalum vel crimen eſt magnum. tunc ſtatim pote/
rit ſuſpendi precedente proceſſu ita notatur per gl. in.c.
ſi preſbyter.ii.q.v.Ioan.andre.in.c.i.de accuſa.lib.vi.⁊
105 docto.in.c.ii.⁊ in.c.inter dilectos de pur.cano.† ❡ Gl.
b in verbo legittima querit que eſt ꝓbatio^b legittima dicit
ꝙ illa que ſit per teſtes omni exceptiōe maioꝛes. Et q dī/
cantur oĩ exceptione maioꝛes allegat glo.d. Abba.in.c.
i.de ↄſangui.⁊ affi.que dicit illos qui nulla exceptione le
gittima repelli pñt.qð eſt bene notã.ꝓpter ſtatuta loquē
tia de legittima ꝓbatione.Idem no.glo.inſtitu.de inuti.
ſtipu.§.itē verboꝝ que dicit illū eſſe idoneuȝ qui nulla ex
cepti ne repelli poteſt.Iſta ſunt bene notãda ꝓpter iura
multa que dicūt ſi legittime fuerit ꝓbatū vel legittimatio
ne ꝓbauerit qꝛ intelligitur per teſtes omni exceptiōe ma
ioꝛes.❡ Ego pōdero ꝙ recēta doctrina huius gl.videſ
reprobari dcm̄ Ioã.an.in.c.cū pro cã de procu.vbi tex.
dicit legittime ꝓbauerit.⁊ tñ Io.an.dicit ſufficere ſi pro
bat per vnū teſtem cũ delatione iuramenti ⁊ tñ poſſet ſu/
106 ſtentari dictū Ioan. an. arguēdo ſic.† Omnes probatio
que eſt a iure approbata dicitur ꝓbatio legitima ad h
allego ſingu.tex.in.c.ij.de probatio.vbi probatur ꝙ pro
batio per iuramentum dicitur probatio legittima licet

contrarium

contrarium voluerit glo. que reputatur ſingu. in. l. cuꝫ de
indebito. ff. de proba. ⁊ ex hoc datur enucleatio belliſſima
ad iura multa que vtuntur illis verbis legitime probaue
rit vt ſufficiat delatio iuramenti cum vno teſte ⁊ habeas
iſta iura que hoc hñt in. c. quotiens de teſti. in verbo legi
time ꝓbatum. c. iurauit in verſi. legitime probauerunt de
proba. c. ſeries de teſti. c. conſanguinei de re iudi. c. prudē
tia. §. ſexta de offi. delega. c. pe. de colluſio. detegen. c. accu
dens de accuſa. ⁊ ex hoc dico vobis Bal. nō bene dixiſſe
in. l. ex ſententia. C. de ſenten. que ſine certa quanti. vbi di
xit ꝙ ſi iudex condēnat aliquē ſi actor ꝓbauerit ꝙ nunꝗ̄
defertur iuramentū caſum dicit eſſe ſingu. in. l. lucius. ff. d
condi. ⁊ demon. ⁊ ideo idem Bal. in. l. id qđ pauperibus
107 . C. de epi. ⁊ cle. dicit † ꝙ ſi teſtator mandauit ſolui oibus
ꝓbantibus ſe debere recipere dicit ꝙ nō ſemp intelligiẗ d
euidenti ꝓbatione ſed ſufficit coniecturalis ⁊ allegat. l. ſi
imperator. ff. de lega. i. ⁊. d. l. lucius ⁊ ſic concordat cum
dicto Jo. an. in. d. §. cum pro eā ſed iſta glo. ⁊ tex. videtur
confundere illud dictum pro certo mihi videtur ꝙ nō cō
fundat illud ⁊ qđ iſta glo. non bene ponderetur a docto
ribus ex eo qꝛ eſt referēda ad tex. iſtū ſed tex. loquitur de
probatione fienda in cauſa criminali vbi exponiẗ pena ſu
ſpenſionis ⁊ depoſitionis quo caſu ꝓbationes debēt eſſe
luce clariores vt. l. ſciant. C. de proba. ideo non eſt admi
ratione dignum ſi teſtes debeant eſſe omni exceptiōe ma
iores ſed in illa cauſa pur ciuili ⁊ ſtatutum diſponat de
probatione legitima dico ꝙ recipit interpretationem de
claratiuam a iure cōmuni vt. l. ij. C. de noxali. c. cum dile
ctus de conſue. ideo intelligitur de probatione etiaꝫ iura
mentali quia dicitur ꝓbatio legitima ſecus ſi ſtatutū lo
queretur in probatione criminis ⁊ eodem modo videtur
dicendum ſi exprimatur a iudice vt attendatur an in cau
ſa ciuili an in cauſa criminali ⁊ ad. d. l. lucius poſſet dari
reſponſio ꝙ ꝓcedat in actu qui nō poteſt cadere in ſubie
ctum loquitur enim tex. de probatione filiationis fienda
per filium ſi probauerit ſe eſſe filium qđ intelligitur de ꝓ
batione que nō eſt in eius poteſtate illud procedit cōſide
rata materia ſuper qua profertur quia eſt difficile ⁊ pene
impoſſibile probare filiationem non ſic eſt quando iudex
dicit condēno titium tibi ad decem ſi probaueris qꝛ ſatis
videtur probaſſe ſi ꝓbat ea probatione que a iure appro
bata eſt vnde iuramentum dicitur probatio legitima ⁊
etiam probatio per teſtes dr̄ probatio legitima lꝫ non ex
primatur omni exceptione maiores iſta eſt glo. quam re
puto ſingu. in. c. ad abolendaꝫ in verbo deprehenſi de he
108 reticis quam adde ad ea que dixi in. c. ij. de offic. ordi. † ⁊
ſic debet attendi materia ſuper qua hoc verbuꝫ legitima
probatio profertur qꝛ dꝫ intelligi ſm ſubiectā materiam
. l. ſi vno. ff. loca. l. plenum. §. equitij. ff. de vſu ⁊ habi. cum
109 ſi. tene menti quia eſt noua doctrina ⁊ inaudita. ¶ † Ul
timo iſta glo. dicit penam eſſe imponendam ſecūduꝫ qua
litatem ⁊ quātitatem delicti quia tex. dicit ꝙ debet depo
ni ⁊ ſuſpendi ſm exigentiam criminis ideo annectiẗ que
ſtio que crimina ſint ſuſpenſione digna ⁊ que ſint depoſi
tione ⁊ degradatione digna. Ad primum dicit hic dom.
Anto. ꝙ ſuſpenſione digna ſunt omnia quibus quis d fa
cto eſt infamatus. ij. queſtiōe. v. c. preſbyter ſi a plebe ⁊. c.
ſi mala fama debet tamen crimen eſſe tale ſm eum ꝙ po
pulus ſcandalizetur ⁊ non leuiter. d. Abba. dicit ꝙ nō re
cte. d. Anto. reſpondet ad queſitum qꝛ hic tex. loquitur d
crimine de quo conſtabat per confeſſionem vel probatio
nem ⁊ tamen dicit ꝙ debet ſuſpendi ſi crimen hoc mere
tur ⁊ ſic non verificatur tex. in infamia facti tantum vnde
Jo. an. ponit exemplum in fornicario per. c. tua nos de
cohabi. mu. ⁊ cleri. ideo dicit ꝙ licet propter talem infa
miam facti clericus poſſit ſuſpendi vt eſt dictuꝫ tñ quedā
ſunt crimina que etiam ꝓbata expoſcunt ſuſpenſionem ⁊
non depoſitionē arg. c. ſicut ⁊. c. clericos de coba. muli. ⁊
cle. c. nullus de iure patro. c. i. de re iudi. li. vi. ⁊ ſic in caſi
bus expreſſis vt in dictis iuribus expoſcūt ſuſpenſionē. id

non pōt dari certa regula ſed iudex informabit motū ani
mi ſui ex caſibus expreſſis in iure ar. l. aō pñt. ff. de le. ⁊. c.
tranſlato de conſtit. ⁊ ſic cōmittetur arbitrio ſuperioris.
¶ Nunꝗ̄ crimen nō eſt ita graue ꝙ expoſcat depoſitio
nem ⁊ tunc poterit ſuſpendi vel ſi probatū eſt crimen per
modū inquiſitionis venit mitius puniendus quā ſi ageret
per viam accuſationis vt in. c. qualiter el. ij. de accuſa. ſo
110 ciat. l. hodie. ff. de pe. ita hic reſidet. d. Abba. ¶ † Circa
iſtud primum queſitum tu circa hoc dicas ꝙ ſi de huiuſ
modi crimine conſtat per confeſſionem tunc non attendiẗ
modus procedendi aut per inquiſitionem aut per accuſa
tionem qꝛ tunc venit imponenda pena ordinaria quārū
cunqꝫ grauis. l. proinde §. notandum. ff. ad. l. acquiliaꝫ. c.
ij. de confeſ. ij. queſtione. i. c. nos in quēquā ⁊ faciat. c. ſi. d
111 celebra. miſ. vbi eſt tex. valde ſingu. † ꝙ vbi de crimine cle
rici conſtat per eius confeſſionem imponitur pena ordia
ria nec obſtat ꝙ ſit proceſſum per viam inquiſitiōis ⁊ eſt
ſingula. limitatio ad. c. qualiter vbi de iure canonico in ꝓ
ceſſu inquiſitionis non imponiẗ pena ordinaria vt depo
ſitio ab ordine vel alia grauis ⁊ ſi quis opponat ꝙ miti
us agitur cum ꝯfeſſo ꝗ̄ cū ꝯuicto vt. xij. q. i. c. non dicatis
rñde vt per glo. in. c. de hoc de ſymo. ⁊ ita limitatur quia
illud procedit qñ quis confeſſus eſt timore probationis.
ſecus qñ ſponte fuit confeſſus qꝛ tunc habent locum iura
dicentia ꝙ mitius agitur cum ꝯfeſſo ꝗ̄ cum cōuicto vt in
d. c. non dicatis de quo per glo. in. d. c. de hoc ⁊ etiam pō
dera circa hanc glo. inquātum vult ꝙ delictum ſecūdum
ſui qualitatem exigit penam qꝛ imo an delictuꝫ ſit graue
hoc cognoſcitur ex impoſitione pene. xxiij. q. i. c. nō aufe
ramus. c. ita quorūdam de iudeis dicas ꝙ illud eſt ſpecia
le qꝛ ſepenumero apponiẗ pena grauior pro dlicto ꝙ nō
112 eſt graue vt in. c. admonere. xxxiij. q. ij. ¶ † Circa ſecūdū
a que crimina ſint depōne digna [a] reperiunẗ tres opiniōes
ꝑncipales prima eſt in glo. lxxxi. di. c. i. ſcđa eſt. xv. q. viij.
in ſūma ⁊ ponunt duas opiniones prima eſt ꝙ omne cri
men requirit depoſitionem niſi caſus in iure ſit exceptus
ſcđa opi. eſt vt nullū crimen exigat depoſitionē niſi in iure
reperiatur expreſſum ⁊ iſta vr̄ magis equa niſi detur in
corrigibilitas nec ſufficit prima contumacia ſed gl. iij. vr̄
hoc magis reſtringere dicens quē nō deponēduꝫ niſi pro
maximo crimine hoc probatur in. c. ſi. i. q. ij. ⁊ pro illa fa
cit. c. tue de penis. xvi. q. vij. c. inuentū vbi dr̄ quis non de
bet priuari beneficio niſi pro graui crimine ⁊ que dicitur
crimina grauia quo ad hoc dic vt fuit dictum in precedē
ti queſtione ꝙ iudex informabit motum animi ſui ex his
que in iure videntur imponere penam depoſitionis vt pu
tat. d. Abb. ꝙ non debet multum attendere ad canones
antiquos quia illi de facili imponebant penaꝫ depoſitio
nis nam vt ſingulr̄ dixit tex. in. c. fraternitatis. xxxiiij. diſt.
etas noſtri tpis ita eſt vt nō ſolū merita ſed ēt corpora de
fecerunt ideo cenſuram antiquoꝝ canonum non patitur
mouere ideo dicit Goffre. in ſūma de coba. mul. ⁊ cler. ꝙ
omne crimen mortale ⁊ delictū expoſcat depoſitioneꝫ de
rigore. l. di. c. ſi epiſcopus nō aūt de equitate ⁊ miſericor
dia iuris niſi habeat aliquam aliam qualitatem grauan
tem ⁊ ponit h. d. Abb. poſt Goffre. aliquas qualitates q
bus concurrentibus iudici dꝫ depoſitio ⁊ pmo omne deli
ctum cū incorrigibilitate vt in. c. cum non ab homine. J. e.
nec ſufficit indiſtincte prima contumacia vt voluit glo. in
c. i. lxxxi. diſtin. ¶ Item omne delictum cum irregulari
tate vt. c. niſi cum pridem. §. ꝓpter conſcientiam de renū.
Inno. in. c. cū nřis de ꝯceſ. ꝑben. itē ſi delictū eſt publicuꝫ
⁊ ſcādaloſuꝫ. xxx. q. i. c. nō dꝫ itē ſi eſt diu ꝯtinuatū. lxxxj.
di. c. pſbyter in gl. i. ⁊ i. c. i. de cle. pcuſ. itē ſi hꝫ qualitatem
enormitatis. c. tue de pe. ¶ Item ſi hꝫ in ſe infamiā iuris
vt eſt dictū ⁊ que delicta dicanẗ enormia tex. eſt cū glo. in
113 l. i. C. de regren. reis ⁊ ex iſtis infertur † vtruꝫ ꝑꝑ fornica
tionem qs debeat deponi. d. Anto. poſt Goffr. in ſumma
de cohabi. mul. ⁊ cler. concludit ꝙ ſi eſt notoria ſcandalo
ſa vel digna ⁊ continuata eſt depoſitione digna. c. quam

a ¶ Depoſi. di gna. Adđ ſpe. in tit. de cri. in ꝑn q diſcurrit per oēs caſus.

ſit de exceſ.prela.c.ex parte a.de teſti.glo.in.c.preſbyter
lxxxi.di.ſi autem non hȝ iſtas qualitates tunc ſi cōmitti/
tur cū moniali idem facit glo.in.c.virginibus.c.ſi epiſco
pus.c.ſi qs rapuerit ⁊.c.ſi qua monaca.xxvij.q.i.vbi cō/
numerantur qđ delicta cōmiſſa fornicando cū monacha
idem ſi cum virgine vel cum nupta.lxxxi.di.c.ſi quis cleri
cus.ij.q.vij.c.lator idem ſi cum conſanguinea vt ibi nota
tur idem ſi cum filia ſpirituali vel ea quam ad penitentiā
recepit.xxx.queſtione.i.c.non debet idem ſi cum ſoluta cū
virgine ſi iam duxit in vxorē de facto.xxxiiij.di.c.fraterni
tatis.lxxxi.di.c.ſi quis amodo.c.ij.qui cleri.vel mona.
ſed ſi nō duxit in vxorem ſed ſimplr eam cognouit nec cō
currit aliqua de predictis qualitatibus tūc ſi eſt in ſacris
qꝛ ibi eſt annexum adulteriū ſpūale.c.fraternitatis de fri
gi.deponiť ſ̄ tenet Pau.in cle.i.de offic.ordi.faciat.c.in
multis de eta.⁊ quali.ſi non eſt in ſacris licet de rigore ſit
deponendus nō tñ de equitate. ¶ Sed.d.Abba.dicit ꝙ
iſta dicta ſunt nimis rigoroſa qꝛ in.c.clericus ⁊ in.c.ſicut
de coha.mul.⁊ cle.mandatur fornicarios moneri ⁊ in cō
tumaciam ſuſpendi ⁊ in contumaciam deponi ⁊ in.c.ſin/
autem eo.ti.dꝛ ꝙ ſi non dimiſerint concubinas ad tertiaȝ
monitionem tunc ep̄s poſſit eos priuare beneficijs ⁊ iter
dicere officium ⁊ vtiť ille tex.verbo liceat ep̄o ⁊ ſic nō ar/
ctatur ep̄s ad hoc. Item dicit tex.dȝ interdici officium ⁊
ſic non mandat deponi ⁊ in.c.ex parte.a.de teſti.nō man
dat papa ſacerdotem deponi ⁊ clericum concubinarium
ſed priuari beneficio ideo concludit.d.Abb.ꝙ cum iura
circa fornicationem ⁊ concubinatum vario modo diſpo
nant ꝙ relinquetur arbitrio ſuperioris conſeruatis circū
ſtantijs ⁊ ſcandalo inde ſurgente ⁊ conſuetudine p̄rie ap
ponent penam quādoqȝ depoſitionis quandoqȝ ſuſpen
ſionis quādoqȝ priuationis ab officijs qñqȝ prius mone/
bit qñqȝ ſine monitione priuabit ex quo cōſtat de delicto.
Iudici enim dať optio qñ varie pene imponūtur vt volu
it glo.in.c.a crapula de vi.⁊ hone.cleri.xxxiiij.di.c.frater
nitatis ⁊ dȝ declinare index ſemp ad mitiorē partē quia
pauci vt dicit Goffre.ſine vicio incōtinentie reperiuntur
.l.di.c.qꝛ tua. ¶ Etas noſtri tp̄is non patiť vt in.d.c.fra
114 ternitatis † ⁊ melius eſt a deo redargui de miſericordia
q̄ȝ de ſeueritate.xxvi.q.vltima.c.allegant ⁊ ſic dȝ intelligi
Goffre.in ſūma de cohabi.muli.⁊ cle.vbi dicit ꝙ primo
dȝ clericus pro ſimplici fornicatione ſuſpendi ⁊ data ino
bedientia deponi idem dicit Hoſti.in ſūma eo.ti.§.qualr
imponať ⁊ hec dicit.d.Abb.eſſe no.qꝛ iura ſupius alle.
vario modo diſponētia fecerūt cū dubitare ⁊ ita hic reſi/
det ⁊ ſic.d.Anto.dicit ꝙ pro ſimplici fornicatōe clericus
veniat deponēdus ſi eſt ſacerdos vel in ſacris qꝛ tunc non
cenſeť ſimplex fornicatio ſed inceſtuoſa Jo.de imo.hic al
legat in ꝯtrium glo.in.c.maximianus.lxxxi.diſ.⁊ in.c.la/
tor.ij.q.vij.quas glo.dicit teneri ibi per doc.cōiter ⁊ vero
hic per Archi.iſte paſſus vꝫ clarus nec indiget diſputa/
tione ex eo qꝛ gl.in.d.c.ſi aūt dicit ꝙ de gr̄a eccleſie eſt in
dultū vt p̄us moneanť ad dimittēdas ꝯcubias tertiamōi
tione ⁊ poſtea ſuſpendanť ⁊ d̄ponāť durante ꝯtumacia q̄ȝ
de iure veniūt ſuſpendēdi ⁊ deponēdi ⁊ loquiť.d.c.ſi aūt
⁊.c.ſicut ⁊.c.clericos de coha.mu.⁊ cle.in clerico ꝯcubi/
nario ⁊ tñ deponunt ꝙ gratioſe ꝓcedať vt ibi diciť ergo
multofortius erit idem in clerico vel in ſacerdote cōmit/
tente ſimplicē fornicationē vt nō deponať ſ̄m rigorē anti
115 quoꝝ canonū. ¶ † Ego vidi de facto cū legerem ferarie
ſunt āni viginti ruſtici habitātes in dyoceſi comacenſi ele/
gerant in ſuū rectorem quēdam ſacerdotem hominē pro
fecto robuſtum ⁊ pene nigri coloris habentē faciem ma/
gnam ⁊ cū hac ꝯditione ꝙ ꝯduceret ſecū concubinaȝ ex
eo qꝛ alij rectores quos habuerant in dicto loco nō ha/
bentes concubinas accedebant ad vxores ruſticorū ⁊ ꝑ
hoc multi rectores fuerunt occiſi. ideo ne ſtarent ſine re/
ctore volebant rectorem ducere concubinā queſiuerunt a
me ſi hoc fieri poterat de iure ſalua eorum conſcientia.
¶ Expuli eos de ſtudio meo vt ribaldos tamē ex eo qđ

a ¶ Que autē actuaľ delegatio ſit ⁊ q eius forma vide per Ja.bu ⁊ bal.i auc.p̄ſbri C.de ep̄i.⁊ cle.bar.i l.gvno.§.ex au ctoꝛatoꝛ de re mili.ang.are.i trac.maleficio rū vꝭic.caput a ſpatulis.

dixit.d.Abb.ꝙ dȝ puniri attenta conſuetudine loci vt eſt
dictum vꝫ ꝙ mitius veniret talis ſacerdos puniendus qꝛ
ſepenumero tolleratur minus malū vt euitetur maius vt
videmus in curia romana tollerantur meretrices vt eui/
tetur vicium ſodomie. ¶ Et pondera vnum qđ forte vi/
debitur nouū quare eſt ꝙ tēpore apoſtoloꝝ ⁊ ſic eccleſie
primitiue ita puniren̄ ſacerdotes cōmittentes fornicatio
nem vt in.c.preſbyter.lxxxi.diſ.⁊ in.c.p̄ſbyter.lxxxij.diſ.
¶ Mihi vꝫ dōm ꝙ iō fuit qꝛ tp̄e illo clerici ꝯſtituti i mi
noribus poterāt ꝯhere matrimoniū ⁊ illo vti ꝯſtituti poſt
ea in ſacris.xxxi.di.c.nicena ſynodus ideo nō eſt admira
tione dignū ſi puniebanť cōmittētes poſtea fornicationē
qꝛ grauius efficiebať peccatū eoꝝ.⁊ ideo dicebat Jo.an.
d.Anto.⁊.d.Pe.in.c.vt clericorum de vi.⁊ hone.cleri.
116 † ꝙ magis puniť laycus ꝯiugatus cōmittens fornicatio
nē q̄ȝ clericus non ꝯiugatus ⁊ iſta vꝫ eſſe rō quare app̄li
ſtatuerūt clericos fornicatores deponi ſed cū hodie cleri
ci non ꝯhant matrimoniū conſtituti in minoribus vt eo
vtantur cōſtituti in ſacris videť ꝙ ceſſare debeat pena de
poſitionis niſi fornicatio eſſet qualificata qꝛ din ꝯtinuata
vt dictum eſt ergo ſequiť ꝙ non recte dixit.d.Anto.ꝙ cō
ſtituti in ſacris cōmittētes fornicationē veniat puniendus
pena depoſitionis qꝛ iſtud fuit ſ̄m canones antiquos ha
bentes rationem quare imponitur pena ita ſeuera ſed ho
die dȝ ceſſare pena ita ſeuera quia ceſſat ratio antiquorū
canonū.⁊ ideo in.c.clericus ⁊ in.c.ſicut de cohabi.cler.⁊
mu.iubetur ꝙ moneanť ſacerdotes ad dimittendas con
cubinas tribus monitionibus alr̄ debeant ſuſpendi vel
deponi ⁊ cū glo.ibi voluit ꝙ illa diſpoſitio emanauit de
gratia vꝫ ꝙ non recte dicat imo emanauit ꝓpter ceſſantē
rōnem ꝓhibitionis ⁊ ſi opponať de.c.vt clericoꝝ de vita
⁊ hone.cle.vbi diciť prout magis aut minus peccauerint
puniantur ſ̄m canonicas ſanctiones vnde vꝫ velle ꝙ etiā
puniaňť ſ̄m ꝙ canones antiqui diſponunt qꝛ reſponderi
poteſt ꝙ intelligať ille tex.de fornicatione qualificata ea
qualitate de qua ſuperius dictum eſt ⁊ ꝓpter hoc non eſt
admirandū ſi tp̄e apoſtoloꝝ imponebať pena depoſitio/
nis ſacerdoti fornicatori ſed hodie non imponiť niſi ſ̄m
ꝙ diſponitur in.d.c.clericus cum ſiň. Unde grauati ſunt
clerici in vno ergo releuantur in alio arg.l.cum qui.ff.de
117 iureiur.maxime † qꝛ facile labimur in pctm̄ incontinentie
l.diſt.c.quia tua.Et lȝ ſim laycus tamē non ſum infeſtus
clericis ⁊ iudicando ⁊ conſulendo ⁊ legendo libētr aio
ſequar partē eis fauorabilē ar.c.in ſcripturis.xcvi.di.de/
bent.n.coopiri peccata eoꝝ q̄tenus fieri pōt ideo cōſului
Pe.de anch.illuſtri ⁊ magnanimo ꝑncipi dño Karolo
118 de malateſtis † ꝙ index laycus non poterat inquirere ꝯ
occultas concubinas clericoꝝ tanquam tenderet in vitu/
periū ipſorum clericoꝝ ita dixit in repet.c.ea que de reg.
iur.lib.vi.in.xxiiij.qō.quod bene notabis ad intellectum
119 glo.in.c.eos.xxxij.diſtin. ¶ † Capio nunc tertium q̄ cri/
a mina ſint actuali degradatiōe digna ⁊ gl.melior de cor
pore iuris ad quam quottidie fit remiſſio.c.ad abolēdaȝ
de hereti.dicit ꝙ in tribus caſibus poſt depoſitionem cle
ricus relinquiť iudici ſeculari primus eſt in crimine here.
voluit glo.in.c.cum non ab homine.J.co.ſed nō recte ex/
cipitur iſte caſus qꝛ ſi vult penitere nō tradeť iudici ſecu
lari ſed dȝ detrudi in carcere ad agendam penitentiaȝ.c.
pe.de hereti.⁊ pōt hodie iſta pena carceris cōmutari in
aliam.c.cōmiſſi de hereti.lib.vi.niſi eſſet relapſus qꝛ tunc
ſine vlla audientia traditur curie ſeculari.c.accuſatus de
here.lib.vi.⁊ in tali relapſo verificatur recte caſus excep/
tus per glo.d.c.ad abolendam ſecundus caſus eſt in cri/
mine falſi.c.ad falſariorum de crimine falſi.⁊ ſi oppona/
tur de.c.nouimus.§.fina.de verbo.ſignifica.dic ꝙ ille eſt
caſus ſpecialis tertius caſus eſt propter calumniam vel
contumeliam quam quis intulit epiſcopo ſuo quia depo/
ſitus ſtatim traditur curie ſeculari.xi.queſtiōe.i.c.ſi quis
ſeculare ⁊ faciat glo.in.c.ſi.de teſti.cogen. ¶ Sed glo.
in.d.c.cum non ab homine infra codeȝ dicit illud.c.ſi qs

ſacerdotum

ſacerdotum procedere in eo qui eſt incorrigibilis ⁊ ita et
ſentit glo. licet dubitauerit in. d. c. ſi quis ſacerdotu3 ⁊ cle
ricus in. d. c. nouimus ⁊ in. c. ſi qui ſunt. ij. q. vij. ⁊ iſta opi
nio vt equior cõmuniter tenetur in. d. c. cum non ab hoie
⁊ in. d. c. ſi. de teſti. cog. dur03 enim eſſet dicere ꝙ propter
homicidium non tradatur curie ſeculari vt. d. c. cum non
ab homine ⁊ propter ſimplex vitium cõmiſſum cõtra epi
ſcopum tradatur immediate curie ſeculari extra iſtos ca
ſus non traditur ſm glo. illam curie ſeculari depoſitus ſi
eſt corrigibilis. ¶ Excipit do. An. alium caſum in ſorti
lego per. c. admoneant. xxvij. q. vij. nõ placet do. Abb. iſte
caſus exceptus qꝛ ibi non dicit ꝙ ſortilegus tradatur cu
rie ſeculari ſed ꝙ debet degradari ſi clericus eſt ſed ſi lai
cus anathematizari ⁊ cum materia ſit odioſa ⁊ valde ex
horbitans debet intelligi de degradatione verbali per. c.
tue de pe. vbi traditur regula ꝙ pro magnis ſceleribꝰ de
bet clericus degradari ⁊ detrudi in monaſterio ⁊ ſic vtit
verbo degradari ⁊ tamen intelligit de degradatione ver
bali ꝙ patet per ſequentia verba inquantũ dicunt ꝙ de
truditur. Si enim fieret actualis degradatio ſtatim fieret
de foro ſeculari. c. ij. de pe. li. vi. nec eſt veriſimile ꝙ volue
rit clericũ tradi curie ſeculari ad mortem ⁊ laicum ſimpli
citer excõmunicari ſatis eſt enim vt comprehendatur ſub
magnis ſecularibꝰ ⁊ ſic ſub diſpoſitiõe. c. tue allat doctri
nam traditã per doc. in. c. q̃ro de iure iur. ꝙ ſi pro aliquo
delicto imponatur pena capitali nõ intelligitur de pena
mortis ⁊ ve ra fuit Jo. cremonẽſis q ita obtinuit ĩ bono
nie ſed tu dicas ꝙ eſt glo. ſing. ꝑ illo dicto i. l. i. C. ne chri
ſtianũ mancipiũ ſed ego dico ꝙ in Jnnoc eſt glo. q̃ reputat
ſing. inſtit. de iniurijs. §. in ſũma vide pro hoc que dixi i. c.
ex litteris de ꝯſti. ita cũ dicat ꝙ depoſitus degradet intel
ligit de degradatione verbali allat tex. in. c. ſi quis epiſco
pus. xxvi. q. v. vbi iſtis ꝯſulentibus aruſpices ⁊ ſortilegos
imponitur pena detruſionis qui tñ pari pena veniunt pu
niendi ar. c. qui aliorꝫ. xiiij. q. iij. allat etiã. c. non op3. ⁊. c.
aliquãti. xxvi. q. v. vbi mandat iſtos ſacrilegos abijci ab
eccl'ia nõ aũt tradi curie ſeculari allat. c. ij. de ſortileg. vide
que ibi dixi ⁊ põdera qꝛ caſus excepti a regula pp idẽptitatẽ
rõnis extendunt ad ſimiles. c. cũ dilecta de cõfir. vti
lis vel inutil. vbi eſt caſus melior de corpore iuris cano. ⁊
in. l. his ſolis. C. de reuo. dona. vbi eſt caſus melior de iur
ciuili ⁊ tex. in. c. i. §. porro in ti. que fuit prima cauſa bñfi.
amit. vbi eſt tex. ſing. ſm Bal. ⁊ faciat. l. ob eſ. C. de pdi.
mino. ſed iſte caſus in ſortilego videt ſimilis caſibus exce
ptis a regula ⁊ per conſequens exceptio per idẽptitatem
rõnis extenditur ad ſimilẽ caſum vt voluit Jo. calde. i. c.
ſerica de teſti. ⁊ per do. Abb. in. c. iorauit de proba. ⁊ per
conſequens recte vr loqui do. Anto. hic. ¶ Excipit etia3
alius caſus in ſiſmatico vt voluit bonaguida. que3 refert
Jo. an. in. c. cu3 non ab homine. Jeo. ſed glo. ibi intelligit
illud de incorrigibili quod placet Jo. an. ⁊ ſic non ponit
caſum ſpecialem ſed generalem dicit tñ ibi Jo. an. ꝙ ſi eſ
ſet ſiſma contra romanam eccleſia3 tunc poſſet procedere
dictum bonaguide. quia tunc poſſet includi ſub caſu he
reſ. ſecus ſi contra epiſcopũ vt notat in rubrica de ſiſmat.
iſtud non placet indiſtincte do. Abb. Aut enim quis cre
dit eccleſiam eſſe penes alterum tantum quando duo ſe
gerunt pro ſũmo pontifice ⁊ tũc eſt ſiſma ſine hereſi. ſing.
eſt glo. xxiiij. q. i. §. i. aut credit eccleſiam eſſe penes duos
inſolidum ⁊ tunc eſt ſiſma cum hereſi. quia venit contra
illum articulum vnam ſanctam catholicam eccleſiam vt
dixit glo. in. c. non autem. vij. q. i. ⁊ in hoc caſu poſſet ſal
uari opi. Jo. an. idem quando multi eligerunt capita con
tra romanam eccleſiam facientes nouam ſectam ⁊ noua
ſtatuta inducerent vt refert ſe audiuiſſe do. Abb. de qui
buſdam fraticellis ⁊ tunc etiam eſt ſiſma cum hereſi. ⁊ ſic
120 poteſt intelligi. xxiiij. q. iij. c. inter ſiſmam conſequenti † ⁊
ita eſt cõmunis opinio ꝙ regulariter depoſitus nunqua3
traditur curie ſeculari niſi ſequatur incorrigibilitas etia3
ſi cõmiſiſſet crimen homicidij vt probatur in. d. c. cu3 non
ab homine ⁊ ſequitur hic do. Anto. Nam pro homicidio
a non ſit traditio ad curiã ſecularem vt. d. c. cu3 non ab ho
mine ⁊ per tex. ibi dicit do. Abb. hic non eſſe bonam equi
parationem penalem qua3 fecit Jnno. in. c. qualiter et. ij.
121 de accuſ. † vbi dixit ꝙ quotiens de iure ciuili imponitur
pena mortis de iure canonico imponitur pena ſimilis illi
videlicet degradatio ⁊ traditio ad curiam ſecularẽ. Na3
de iure ciuili pro homicidio imponitur pena mortis. l.
ij. ff. de ſicca. ⁊ tamen de iure canonico pro homicidio nõ
imponitur degradatio ⁊ traditio ad curiã ſecularem niſi
data incorrigibilitate vt notat in. d. c. cum non ab homie
⁊ refert do. Abb. cũ eſſet ſcholare ſe diſputaſſe hic cora3
famoſiſſimo docto. do. Pe. de ancha. circa iſtam mate
riam ꝙ inquantũ. d. c. cũ non ab homine imponit tñ pe
nam depoſitionis ⁊ nõ degradationis ⁊ traditiõis ad cu
riam ſecularẽ debet reſtringi in homicidio non qualifica
to ita ꝙ non trãſeat in alium terminũ criminis grauiorẽ
puta parricidiũ vel aſſaſinamentũ vel homicidium ſacer
dotis proditorie cu3 ſpoliatione bonoꝝ item debet intel
ligi in vno homicidio nõ in pluribus frequẽtatis vñ ſi cle
ricus interfecit ſacerdotẽ proditorie ⁊ eum rebus ⁊ pecu
nia ſpoliauit ⁊ hac cupiditate ductus interfecit doloſe pa
trem vel matrẽ vel eccleſiam incendit vel eccleſiã rebus d̃
putatis ad diuinũ cultũ ſpoliauit vel ordinauit prodere pa
triam certe iſtis grauiſſimis delictis non vendicat ſibi lo
cum. d. c. cũ non ab homine nec cõmunis doctrina docto
rum nec ſufficit ſola depoſitio ſicut nec in illo qui plura cõ
miſit homicidia latrocinia falſitates ⁊ crimina atrocia vn
de tales ſunt per epiſcopũ degradãdi ⁊ tradendi curie ſe
culari ⁊ refert do. Pe. formaſſe plures rõnes circa hoc
ſed ipſe refert meliores anteq̃ꝫ referam eã. adde ꝙ i3 do.
Abb. reprehendat dictũ Jnno. in. d. c. qualr nihilominꝰ tñ
potes ſaluare illud dictũ vt intelligat in homi. qualificato
puta in parricidio ⁊ ſimilibꝰ itẽ poſſet dictũ Jnno. ſalua
ri indiſtincte per caſum ad ĩ mirabilẽ in auct. clerici apd
ꝓprios epos. §. illud vbi eſt caſus ꝙ eo caſu quo de iur ci
uili imponit pena mortis de iure canonico ipoit degra
datio ⁊ traditio ad curiã ſecularẽ. ⁊ allauit illũ tex. ſolẽ
nis doc. Pe. de ancha. in ꝯſi. incipi. ex narrat in facto. ⁊ i
ordine. cxlviij. nihilominꝰ Bar. ibi dicit ꝙ ille. §. eſt cor
repta per aut. ſtatuimus. C. de epiſ. ⁊ cle. ¶ Sed nihilo
minus eſt mala rñſio qꝛ diſpõ illiꝰ. §. nunq̃ꝫ tenuit. ⁊ ema
nauit potius ex errore veterꝫ legũ ⁊ ita nõ adduci poſſet ꝓ
illo dicto Jnno. §. ſi vo crimen in aut. de ſan. epi. ⁊ tamen
emanauit ex errore diſpoſitio illius §. vt ſuperius dixi ꝙ
quãt pro homicidio imponat pena mortis dubitari ſolet ſi
imponat pena capitis. ⁊ allegat. l. iij. C. de epi. audi. q̃ pro
certo nõ ꝓbat ſ3 dicit ꝙ homicida occidat. ſed hoc proba
tur in. l. iij. §. legis. ff. de ſiccar. glo. in. l. is qui. C. eo. Angl.
ꝯſi. xiij. incip. nos charolus ſed ego ſoleo allegare caſum
in. c. omnis lex in verbo qui cedem fecerit capite puniat.
ſij. di. ¶ Venio nũc ad rõnes allegatas p do. Abb. pma
122 eſt † pena debet cõmẽſurari delicto vt maiora delicta ma
iori pena ⁊ minora delicta minori pena puniant. ⁊ in de
lictis paribus parca pene iponant. c. nõ afferramꝰ. xxiiij.
q. i. c. ſi queſiuit de his q̃ fi. a ma. per ca. Jnno. in. c. qualit
el ĩo de accuſ. vbi ꝯmẽſurat penas iure ciuilis penis iure
canonici. premittit etiam quod dixit tex. in. d. c. cũ non ab
homine. ꝙ qñ eccleſia nõ h3 qd vltra faciat contra delin
quentem relinquit cum curie ſeculari. Nam cum pro ſim
plici homicidio. ⁊ pro ſimplici furto canon deponat cleri
cum. ⁊ ipſum detrudat vt not. in. d. c. cum non ab homine
ſũcto. c. tue de pe. vr ꝙ pro homicidio qualificato vel re
petito. vel pro delictis valde enormibus nõ ſit ſm cano
nes reperire penas ꝯdignãs poſtq̃ꝫ ergo ſm leges huma
nas ⁊ ſm ipſum ius diuinũ veniret imponẽda pena mor
tis allat caſum in. c. i. J. de homicid. debet etiam in talibus
vitijs exaſperari mora. i. acerbiſſima vindicta mortis affli
git propter aſſiduitatem criminum tam atrocium allat i
ar. l. iij. C. de ep. audi. Videt a. ꝙ ex quo eccleſia nõ habꝫ

a ¶ Curia3 ſe
cularem. Qua
liter autem ho
micida tam cle
ricus q̃ꝫ etiam
laicus condẽ
netur. vide in
Specu. in ti. de
ſen. §. vi. verſi.
ſi autẽ q egre
gie ⁊ nota. po
nit.

penam condignam contra talem hominē ſceleratum dꝫ
tradi curie ſeculari nulla expectata incorrigibilitate alle
gat in ar.d.c.cum nō ab homine vbi lex dimittit iudici ſe
culari ſimplicem homicidā ꝓpter contemptum canonice
diſcipline ⁊ ne poſſit eſſe perditio plurimorꝫ ſe in icenis
enormitatibus iniſcendo maior enim debet ſumi vīdicta
ab illo qui tot ſcelera cōmittit ꝙ̄ de illo de quo eſt timor
113 ꝙ peiora cōmittat † qꝛ de cōmiſſis quis ē puniēdus. ſed
de cōmittendis nō eſt quis puniendus. ſed eſt denuncian
dus.c.ad diſſoluendum.de deſponſ.impub.qꝛ fortius eſt
preſumendū contra illum qui cōmiſit iuxta illud preteri
ti rō ſcire futura facit. ⁊ regula ſemel malus li. vi. ⁊ dixit
lex.ꝙ illis nullatenus indulgēdum eſt.qui impunitatem
veteris delicti nō emēdationi ꝙ̄ conſuetudini deputarūt
vt.d.l.iij.de ep.audi. Et ex his pꝫ ꝙ pena perpetui carce
ris nō eſt condigna. Nam illa imponiꝭ heretico redeunti
ad vnitatem eccleſie vt in.c.pe.de hereti. Item arguendo
a maioritate rationis videꝭ ꝙ traditio iudici ſeculari. et
degradatio intelligaꝭ pro criminibus valde minorib⁹ ꝙ̄
ſit homicidiū vt cōtra falſariū litterarū pape ⁊ cōſimiles
de quibus dubitaꝭ ſupra. Non obſtat ſi dicaꝭ ꝙ propter
idemptitatē vel maioritatē rationis nō debemus extēde
re conſtitutiones penales de peniten.c. pen. not. Joan.
an.in regula odia li.vi.in mercurialibus.qꝛ vbi eſt eadeꝫ
ratio vel maior nō dicaꝭ fieri extenſio.ſed tacite videꝭ ea
dem diſpoſitio.vt per glo.in.c.i.de tempo.ordi.li.vi. ma
xime vbi de delicto de quo agiꝭ pena certe nō reperitur a
canone diffinita ſunt.n. ꝙ̄plura delicta grauiſſima i qb⁹
nec reperiꝭ pena certa in canonibus diffinita ſed in legi
bus ſic vt contra illos qui tēpla dei fregerunt cōbuſſerunt
ſpoliauerūt ſacerdotes occiderunt parētes vel patriā ꝓ
diderunt contra tales enīꝫ ſeuiſſime pene de iure ciuili i
ducte ſunt. Nam quādoqꝫ dānanꝭ ad beſtias quandoqꝫ
comburuntur. quandoqꝫ in aquis ſubmergūtur in alueo
quandoqꝫ in fruſtra dilanianꝭ.l.capitaliuꝫ.ff.de pe.l. pe
na.ff.de parricid.dicem⁹ ne ꝙ talia delicta in ſacerdote ꝑ
petrante ſit pena condigna carceratio vel detruſio in mo
naſterium vbi laicus forte ſocius criminis damnatur ad
ignem vel ad beſtias vel in profundo maris proijcitur cū
aculeo vel dilaniaꝭ in fruſta pro certo tantā diſſimilitudi
nem inter clericos ⁊ laicos taliter delinquentes inducere
eſſet abſurdum ideo tales ſunt degradādi ⁊ tradendi cu
114 re ſeculari ⁊ poſſet circa hoc tradi noua doctria † ꝙ vbi
cunqꝫ per leges pro atrociſſimo delicto apponitur aliqua
de predicti ſeuiſſimis penis vel ſimilibus qꝛ i eccleſia nō
reperitur cōdigna pena ſimilis pro dictis delictis puniē
dis ꝙ tāqꝫ eccleſia non habeat quid vltra faciat in talib⁹
contra clericū cōmittentem huiuſmodi crimia ꝙ poterit
iudex laicus contra talem clericum procedere ſup tali cri
mine attrociſſimo ⁊ epiſcopuꝫ in proceſſu ⁊ ſententia pre
uenire ⁊ eo degradato legali pena punire ⁊ ita habet lo
cum.§.ſi vero crimen in auct.de ſan.ep.vbi tex. loquiꭍ de
iſta preuentione ⁊ degradatione ſequenti qꝛ pōt intelligi
ſm̄ eū in clerico defferente habitum ⁊ tonſuram ſi talia de
licta ſunt ita notoria ꝙ tergiuerſari nō poſſunt iſtud vlti
mū dictum do. Pe.dicit do. Abb.videri ſatis durum vt
iudex ſeculari poſſit procedere cōtra clericum incedenteꝫ
cū habitu ⁊ tonſura ante degradationē factaꝫ per epiſco
pum vt ſi ex tali delicto enormiſſimo maxime nō cōtinua
to perdat ipſo facto priuilegiū fori ꝯtra not.in.c.ſi iudex
laicus de ſen.excō.in.vi. ⁊ in.c.perpēdimus eo.ti. ⁊ iō di
cit ſibi nō placere iſtud vltimū per.d.c.cum non ab homi
ne ⁊ per.c.clerici.ij.eo.nec valet cōſuetudo in cōtrarium ⁊
remittit ſe ad dicenda in.d.c.perpēdimus tu pondera qꝛ
dictū do. Pe.probaꭍ formaliter in.d.§. ſi vero crimen ſꝫ.
dic vt ſepius dictū eſt ꝙ ille tex.non potuit hec diſponere.
⁊ ideo dicit do. Abb.ꝙ per iudicē eccleſiaſticuꝫ erit talis
clericus degradandus ⁊ tradendus curie ſeculari ⁊ ad
115 ducit pro iſta parte tex.in.c.i.ij.de homici.† vbi homicida
voluntarius ⁊ ſtudioſus debet ab altari euelli ita vt mo
riatur. Nam per illud verbum euellas intelligitur cleri
cus homicida nam ipſe proprie dicitur euelli ab altari q
altari ſeruit ⁊ non laicus qui non ſeruit altari imo remo
tus debet ſtare.c.i.de vi.⁊ ho.cle.⁊ priuatio vt eſt euelli
116 preſupponit habituꝫ.l.x.de ver.ob.ff. † Eſt enim proprie
a euellere quod impreſſuꝫ ⁊ infixuꝫ⁹ eſt ſicut eſt clericus re
ſpectu ſeruitij altaris.c.ſolite de maio.⁊ obe.nō obſtat ꝙ
eccleſia non imponit penā mortis ⁊ ideo non poteſt intel
ligi in clerico qꝛ illa eſt lex exodi canonizata inter cōſtitu
tiones canonicas ⁊ dū loquitur de morte nō refert ſe ad
prelatum eccleſie ſed loquitur impersonalr moriatur. Et
dum dicit euellas dirigit verba ſua ad prelatuꝫ quaſi di
cat amoueas ⁊ degrades ita vt moriatur per miniſteriuꝫ
iudici ſecularis ⁊ ſic eccleſia nō infligit directe penā mor
tis ſed indirecte degradando ⁊ tradendo curie ſeculari ſi
mile hꭍ in.c.ſi.ne cle.vel mo.li.vi. ℭ Et vltra predicta di
cit do. Abb.ꝙ paſſus eſt nouus periculoſus ⁊ ſubtilis di
cit ſe adducere tex.in hac materia valde ſing.i.c. nouim⁹
de verb.ſig.vbi tex.loquens de crimine falſi dicit ꝙ ſi qs
propter hoc crimen vel aliud flagitium graue non ſolum
damnabile ſed dānoſum fuerit degradatus tāquā exutus
priuilegio clericali foro ſeculari per cōſequētia applicetꭍ
⁊ ſic quo ad degradationem infligendam non ſe reſtrin
git ad crimen falſi vel aliud certum crimen imo videꭍ da
re regulam generalem ꝙ fiat degradatio quādo crimen
eſt dānabile quo ad exemplū alioꝝ ſi enim ſpūale eēt in
crimen falſi vt patet ex predictis ille tex. ſupflueret oīno
nec poteſt intelligi de incorrigibili cum crimen falſi ⁊ ali
ud graue non ſolum dānabile ſed damnoſum iudicentur
ibi ad paria quo ad penam degradationis ⁊ in crimen
falſi non reperitur incorrigibilitas ergo ibi videtur tex.
clarus contra cōmunem doctrinā gloſarum ⁊ doctoruꝫ.
ℭ Adducit etiam alium tex.quem in hac materia dicit
ſing.vꝫ in.c.i.de homici.li.vi.vbi mandans occidi per aſ
ſaſinuꝫ vt ibi habetur ipſo facto eſt cōmunicatus ⁊ depo
ſitus ab omni ordine officio ⁊ dignitate ⁊ dicitur diffida
tus a toto populo chriſtiano vt ibi habetur quomodo er
go eſt credendum ꝙ grauiſſime delinquētes eccleſia vel
let in ſuo foro continere tamen vt patet ex predictis pro
delicto atrociſſimo non ſolum relinquit clericum iudici
ſeculari ſed etiam permittit ipſum offendi cuꝫ bonis ſuis
a quocunqꝫ ⁊ in pena imponenda ex quo non eſt expreſ
ſa in iure debemus nos conformare penis per ſimilia de
licta impoſitis.c.non afferamus.xxiij.q.i.vnde dixit tex.
not.in.l.reſpiciendum.ff.de pe.ꝙ pena non debet eſſe du
rior delicto nec mitior ſed debet cōmenſurari delicto.c.ſūt
quidam.xxiij.q.v.vbi dicitur ꝙ grauiſſimum delictuꝫ de
bent punire principes ſeculares vt ſi quis interfecit pon
tificem epiſcopum preſbyterum ⁊c̄. Inducit etiam iſtum
tex.in ſi.verbis dum dicit non debet quēlibet depoſitum
relinquere iudici ſeculari quaſi dicat indifferenter hoc fa
cere non debet ſed aliquando hoc facere debet etiam non
data incorrigibilitate allegat etiam iſtuꝫ tex.in ſui ratiōe
quia dicit ꝙ non debet hoc facere quia functus eſt officio
ſuo quod eſt intelligendum ſufficienter puniendum ⁊ ſic
non obſtat.c.quoniam frequenter.ff.ſi.vt lite non conteſ.
Et licet iſte tex.dicat ꝙ non debet duplici pena cōteri. qꝛ
intelligitur quando ſufficit aliter habere.nec obſtat.c. ad
falſarioꝝ de crimi.falſi ⁊.c.ſtatuimus.xvi.q.i.qꝛ vbi deli
ctum eſt atrociſſimuꝫ vel diu continuatū non videtur ſuffi
cere ſola pena depoſitionis nec in veritate videtur funct⁹
officio ſuo delictum per hanc penā non ſit ſufficienter pu
nitum ergo ex mente huius.c. poteſt iudex eccleſiaſticus
procedere ad degradationem ⁊ traditionem curie ſecu
laris ſicut ergo quando nō poteſt puniri congrue de fa
cto relinquitur curie ſeculari vt.d.c.cum non ab homine.
ita ⁊ quādo nō pōt de iure ꝓpter deffectū pene ita dicit i
telligere cōeꝫ doctrinā gloſaꝝ vt habeꭍ i.c.nec licuit. xvij.
di. ⁊ in.c.ad abolendaꝫ de hereticis ⁊ in.d.c.cum non ab
117 homine † vbi decidiꭍ ꝙ q̄ꝺiu poteſt qs corrigi p eccleſiā
quātūcūqꝫ

a ℭ Inſpiciꝭ eſt. Adde.c.quāto .j. de his que fiunt a prelato ſin.conſē.cap. verſi.i. ⁊ ō malo. ⁊ obe.c.ſolute.vbi ſcribētes idē dicunt.

quātūcunqȝ ſit criminoſus nūquā tradendus eſt curie ſe
culari vt intelligatur qñ poteſt corrigi de iure ⁊ de facto
per ſupradicta ⁊ iſta dicit do. Abb. eſſe ſing. qꝛ nuſqȝ iſte
articulus ita copioſe examinat ⁊ quotidie venit in prati
cha ⁊ adducit etiā tex. c. ſi quis laicus. xxij. q. v. vbi preſby
ter vel clericus vel epūs degradatur per cōminationē fa
ctam ꝯ principes ſeu dominū terre vt not. doc. in. c. petitio
de iure iur. qꝛ poſſet intelligi de actuali degradatione pp
enormitatē criminis ar. l. quiſqȝ. C. ad. l. iul. maie. ⁊ ita ſi
reſidet do. Abb. ¶ Pro certo belliſſime enucleauit iſtuȝ
paſſum ſed longe miror qꝫ nec ipſe nec do. Pe. viderint
Bal. in. d. c. cū nō ab homine in prin. vbi dicit qꝫ clericus
deponit ⁊ ſufficit depoſitio ⁊ proceditur ad aliam penaȝ
niſi enormitas criminis aliud indicaret nō tñ aliquid al
legat Bal. ſed ex ſua ſola ceruice loquit. ſed do. Pe. ð an
128 cha. in rñſione. c. ea que de regu. iur. lib. vi. † refert fuiſſe
qōnem de facto quidā ſacerdos plura ſcua ⁊ enormia de
licta cōmiſerat poſtremo quēdam ſacerdotē antiquū ec
cleſie ſancti Marci noct. tēpore hoc modo reduxit veni
as mecū in domū meā pro vno vegeticulo maluaſie qꝫ re
diens de inſula candie tuli mecū vt offerem eccleſie ſancti
Marci ille ſtatim cū eo acceſſit ⁊ in domo quadā ipſum
ſacerdotē vna cū ceteris alijs trucidauit ⁊ ablatis claui
bus quas ſecum habebat venit ad eccleſiā ſancti Marci
⁊ de camera dicti ſacerdotis magnas pecunias abſtulit.
Poſtea fuit tandem captus ⁊ perſone qualitate penſata
⁊ facti atrocitate omnes clamabāt eum eſſe degradādū
ex eo maxime qꝫ ſocius eius laicus i illo facinore ſic fuiſſz
per fruſtra diuiſus ⁊ morte turpiſſima ꝯdēnatus ꝯſultus
do. Pe. cū alijs docto. a dño epo conſuluit qꝫ poterat euȝ
degradare ſi volebat idem do. Pe. ¶ Et ſic pondera di
ctum do. Pe. qꝛ loquit qñ voluntarie dñs epa vult ðgra
dare ⁊ ſic nō artat ad degradādum ⁊ traden. curie ſecu
lari ⁊ idē voluit do. Pe. in. d. c. cum nō ab homine ⁊ i. c.
ſ. de homi. ⁊ in conſilio incipi. ex narrati in facto. c. xlviij.
⁊ faciat quod voluit do. Dñicus in. c. i. de homici. lib. vi.
129 † vbi dicit qꝫ clericus cōmittens homicidiū per aſſaſina
mentū pōt puniri per iudicē laicoȝ abſqȝ aliqua degrada
tione ⁊ hoc per illū tex. in quātuȝ diffidat eum a toto pplo
chriſtiano qꝛ tunc videt eū degradare ipſo iure ſunt enim
diffidati cū perſonis ⁊ rebus ⁊ ſic vident ſpoliati per ius
omni priuilegio clericali ⁊ poſiti in poteſtate cuiuſlibet
xpiani vt vult ille tex. degradatio aūt nihil aliō eſt qꝫ ſpo
liatio omniū priuilegioꝝ clericaliū vt. c. degradatio ð pe.
li. vi. allat quod not. Jo. an. in. d. c. cū non ab homine vbi
tenet qꝫ clericus incorrigibilis pōt per iudicem laicuȝ pu
niri abſqȝ alia degradatione allat ēt Angl. in cōſilio. xiij.
vbi conſuluit qꝫ illa verba ſit bānitus diffidatus a toto po
pulo chriſtiano que ponūtur in. d. c. i. ⁊ in. c. felicis de pe.
li. vi. importent qꝫ nedū per iudicē ſed ēt per priuatū oc
cidi poſſent vt. l. iij. §. tráffugas. ff. de ſiccar. ⁊ in auct. naui
gia. C. de fur. ⁊ i auct. itē nulla cōmunitas. C. de epi. ⁊ cle.
130 † Bāniti eniȝ vel diffidati Ceſaris vel pape ſont extra oia
beneficia ipſoꝝ diffidātiȝ qꝛ per diffidātes ⁊ bānientes pu
blice ⁊ notorie eſt bellū indictū. l. reos. C. de accuſ. vñ nō
eſt mirū ſi poſſunt occidi. qñ idem eſt bānire. ⁊ diffidare
qꝫ ſtatuere vel precipere qꝫ impune poſſint occidi vt not.
ibi Cy. in. q. vi. allegat ad hoc. l. qui ſeruū. C. de his q ad
eccle. cōfug. ⁊. l. ij. C. vt nemo priua. ⁊. c. felici de pe. li. vi.
⁊ auct. gazaroſ. C. de here. ⁊ ſic do. Dominicus tenet qꝫ i
caſu. d. c. i. de homi. li. vi. pōt clericus ſine degradatiōe ⁊
traditione ad curiam ſecularem occidi. nedum per iudicē
ſecularem ſed etiā per priuatū hominem. pro certo durus
eſt ſermo. ⁊ terribilis dominis clericis. faciat qō voluit idē
do. Abb. in. d. c. nouimus de verbo. ſig. ⁊ in. d. c. cum non
ab homine. ⁊ pro certo iſta eſt ſatis colorata ⁊ ſatis pla
cens laicis. Et vltra alios ego adduco ſing. dictuȝ Inno.
131 qō omnes ſequuntur in. c. i. de cōſti. † vbi dixit qꝫ per hor
rendum delictum poteſt iudex tranſgredi leges ⁊ appo
nere penam ſeuiorem qꝫ imponatur a lege ideo in propo

ſito non eſt mirū ſi epiſcopus ex ſe poſſit degradare cleri
cum paricidam. qui epiſcopum vel ſacerdotem occidit.
Pro certo non poterit adduci accomodatiꝰ dictuȝ. ⁊ ad
132 duco. c. mulier. xv. q. i. † vbi ꝓpter horrendum ſcelus com
buritur animal brutū ⁊ ſic alteratur iuris diſpō in anima
li bruto carente intellectu ergo multo fortius alterabitur
iuris diſpō in clerico ꝓpter horrēdū crimen adduco ſing.
133 tex. in. l. per omnes. C. de defen. ciui. † vbi non datur ad
uocatus facienti ſcelus horrendum. ſi ergo nō datur def
fenſio ergo multo fortius degradabitur ⁊ tradetur iudici
ſeculari. adduco. l. ſi. §. ad huiuſmōi. C. de modo mulctaꝝ
134 faciat glo. ſing. in. l. ij. ff. arb. fur. ceſ. que. voluit † qꝫ dat he
ſtijs ad comedēdum quis propter horrēduȝ crimen ⁊ qō
135 voluit Bal. in. l. i. C. de delic. defuncto. que dicit † qꝫ in ba
uagliantur vt nō poſſint loqui faciat glo. ſing. inſtitu. de
136 here. que ab inte. def. §. per cōtrariuȝ que dicit † qꝫ condē
nantur poſt mortē ⁊ faciat. l. prouinciarum. C. de fer. vbi
puniuntur diebus feriatis ideo non eſt admiratione di
gnum ſi dicamus qꝫ ꝓpter horrendum facinus quis con
demnatur ad mortem in abſentia. ⁊ poſſet conformari ra
137 tio hoc modo vȝ. † Accidens adueniens enti illud quali
ficat ⁊ reducit ad diuerſam ſpēm. iſta eſt glo. ſing. in. c. ſta
tutum coniuncto. c. lȝ canon de elec. in vi. vbi diſpoſitio. d.
c. lȝ canon loquens de eccleſia parrochiali non habet lo
cum in eccleſia parrochiali collegiata ideo dixit Egidius
138 in prohemio gregoriano † qꝫ ſtatutum loquens de ſcho
lari non vendicat ſibi locum in rectore qui etiam ſchola
ris eſt propter illud accidens rectoratus ergo iura cano
nica loquentia de ſimplici homicidio non habent locum
in homicidio qualificato vt eſt paricidiuȝ ⁊ ſimilia. ⁊ eo
dem modo loquentia de furto non habent locum in fur
to qualificato vt eſt robaria ſtrate. Sed glo. in. d. c. cum
non ab homine dicit qꝫ ſi crimen eſt enorme expectatur in
corrigibilitas. ⁊ ita volunt alie glo. allegate ſuperiꝰ. Sȝ
qꝫ in re tam periculoſa vt recedamus ab opi. gloſarum a
ꝓpter dicta do. Pe. do. Abb. do. Dominici. ⁊ Bal. ma
xime in preiudicium totius cleri videtur mihi ⁊ ſimilibus
139 viris eſſe ſatis oneroſum † debemus enim inherere gloſisᵃ,
ᵃ vt bononienſes carocio vt eſt glo. ſing. in. l. omnis diffini
tio de reg. iur. Saly. in. l. traditionibus. C. de pac. ⁊ ideo
dixit idem Saly. in. l. ij. C. de ſenten. que ſine cer. quanti.
140 † Chi non ſa canalcare tegnaſe a lo arzono. Ita debet fa
cere iudex tenerſe alle gloſe. ⁊ quia cauſa ipſius dei eſt ex
quo eſt ſuorum clericorum. lȝ medium afferre illud eccle
ſiaſticum. ſurge deus cauſam tuam a diuina. ⁊ contra do.
141 Pe. Bal. ⁊ ſequaces arguo ſic † diſpoſitio concepta in
genere comprehendit quālibet ſuam ſpēm maiorem vel
minorem. ⁊ adduco ſing. glo. in. l. tranſigere. C. de tranſ.
142 que dicit † qꝫ prohibita tráſactione ſuper adulterio vide
tur prohibita ſuper qualibet eius ſpecie maiori vel mino
143 ri. ⁊ per illam glo. dixit Bal. † qꝫ ſtatutum loquens de
furto habet locum in robaria ſtrate. ſed cum. d. c. cum nō
ab homine prohibeat clericum degradari ⁊ tradi curie
ſeculari propter homicidium ergo comprehendit quod
cunqȝ homicidium ſiue ſit qualificatum ſiue non. ⁊ ꝓ cer
to iſta ratio euertit quaſi omnia fundamenta tenentium
aduerſam ſententiam ⁊ per conſequens quodcūqȝ ſit ho
micidium aut furtum non poterit clericus degradari et
tradi curie ſeculari non expectata incorrigibilitate niſi in
caſu expreſſo a canone ⁊ per illud tollitur fundamentum
per me adductū ſuperius qꝫ accidēs adueniens enti qua
lificat illud ⁊ reponit in diuerſa ſpecie. quia illud eſt odio
ſe. vt quis non puniatur ita formaliter loquitur. d. c. lȝ
canon ⁊ glo. in. d. c. ſtatutum. ergo vbicunqȝ euitat pena
vel caſus eſt fauorabilis tūc accidens adueniēs non facit
illud cenſeri eſſe diuerſuȝ tex. eſt valde ſingu. in. c. cum per
exceptionē de priuil. li. vi. ⁊ faciat. c. ſi. de ſimo. cū ergo ſu
mus in caſu vt euitet pena mortis ſeqt qꝫ qlitas adueniēs
homicidio nō facit illud cenſeri diuerſe ſpēi. ¶ Secūdo
adduco tex. conincta doctrina Bal. in. l. data. C. de dona.

ᵃ ¶ Gloſis. Adde Jac. bu
tri. in. l. i. C. q
pro ſua iuriſdi.
Joan. de imo.
in. c. cū contin
gat. v. car. de
iure iu. Bal. in
l. hereditas. C
depoſi. ⁊ bar.
latiſſime in q̄
daȝ cōſilio ſuo
qō incip: An
dreolus ⁊ do
cto. l. c. ne inni
taris de cōſti.
vbi videas.

vbi dicitur ꝙ iura loquentia de inſinuãda donatione nõ
ſolum habent locũ quãdo donatio ſit extraneo. ſ; etiã ſi fiat
144 coniunctis. Et dicit ibi Bal.† ꝙ ſi ſtatutũ nõ diſtinguit
inter cõiunctos ⁊ extraneos nec nos diſtinguere debem⁹
145 ⁊ ibi etiã dicit † ſtatuto caueť quod pro homicidio inter cõ
iunctos vel alios imponať pena pecuniaria. ꝙ ſi fiat pa
ricidium erit pena pecuniaria. ex quo ſtatutũ non diſtin
guit. Cũ ergo in.d.c.cũ non ab homine ⁊ alia ſimilia di
cant clericũ deponẽdum. ⁊ non degradãdum ꝑꝑ homici
dium intelligiť qualecũq; ſit illud homicidium. poſito ꝙ
ſit paricidium tene mẽti q2 ad hanc q̃õnem eſt accomo
datiſſima doctrina. ¶ Tertio dico fore caſum in.c. de li
guribus.xxiij.q.v.in ver. ꝙ ſi forte ꝑtẽpſerit vbi eſt caſus
ꝙ ſi clericus eligit ſiſmata eſt deponẽdus ſi eſt incorrigi
bilis tradeť curie ſeculari. Ecce nunc qualiter illud eſt
enorme crimen vt eſt dictũ ⁊ tamẽ nõ imponiť ſtatim de
gradatio ⁊ traditio ergo. ¶ Quarto pondero. Occide
re hominẽ eſt imane delictũ. Jta probatur in.c.miror.l.
di. ſed ius canonicum imponit penã depoſitionis pro ho
micidio. vt in.c.cum nõ ab homine poſito ꝙ clericus fa
ciat duo homicidia vel homicidiũ qualificatũ non vť ra
tio vrgens vt puniatur pena mortis alterabitur pena de
147 poſitionis in penam maiorẽ † augmentũ enim debet eſſe
eiuſdem rõnis cuius eſt ipſum augmẽtatũ. l. ẽt. C de inf
do. l.i.ff. de iudi. l. repetita. C. de epi. ⁊ cle. l. conſulta. C. de
teſta. l. inter ſocerũ §. cũ inter. ff. de pac. dota. Si ergo pro
vno homicidio imponiť pena diſpoſitionis. ſequiť ꝙ pro
duplicato homicidio augmentabiť pena non excedendo
terminos depoſitiõis q2 detrudeť in duro carcere ſimili
bus penis. ¶ Quinto adduco tex. ꝯiuncta glo. in. l. diu⁹.
148 .ff. de falſ. vbi cõſulẽdus eſt princeps quãdo iudex vult
excedere penã ꝓpter enormitatem delicti. ⁊ vť deſtruere
ille tex. ſing. dictum Jnno. in. c. i. de conſti. ⁊ faciat ſile qđ
hť in tex. valde ſing. l. i. §. ſi. ff. de q̃õnibus vbi iudex vt ab
ſoluat iam ꝯdẽnatũ ex inocentia ſuperuenienti d; reſcri
bere principi q̃to magis epus debere conſulere dñm pa
pam quãdo delictũ eſt enorme poti⁹ q̃ degradare. ⁊ tra
dere curie ſeculari. quod bene notabis ꝯ multos miſeros
epos qui clericũ captum pro enormi delicto ſine conſulta
tione pape degradant ⁊ tradunt curie ſeculari. ¶ Sexto
tunc clericus degradať ⁊ traditur curie ſeculari quando
venit in profundũ malorũ ⁊ dicitur tũc veniſſe in profun
dum maloꝝ quãdo contẽnit hť prouerbioꝝ.xviij.c. ⁊.xvi
di.c.nec licuit ⁊ in.c.cum nõ ab homine.J.eo. Et ſic ex con
temptu delictũ efficitur graui⁹ glo. in. c. ij. de maio. ⁊ obe.
⁊ in.c.quia adr.r.di. ⁊ in.c. de libell. xx. di. Poſito ergo
ꝙ ſacerdos faciat duo homicidia vel plura furta non ꝑꝑ
hoc vť veniſſe in profundũ maloꝝ. ergo non debet degra
149 dari ⁊ tradi curie ſeculari. ¶ Septimo † clericus homi
cida tunc degradať qñ poſſit eſſe perditio plurimorũ ita
dixit tex. in. d. c. cum nõ ab homine. quo caſu lex fundat ſe
ſuper delicto futuro cõmittendo q2 peiora eſt facturus ex
quo eſt incorrigibilis ſed poſito ꝙ ſacerdos faciat homi
cidium qualificatũ oĩno nõ ꝓpter hoc eſt perditio pluri
moꝝ q2 non ꝓpter hoc videť ꝙ efficiatur incorrigibilis
ergo non erit degradandus ⁊ tradendus. ¶ Octauo fa
150 ciat † prioris conditionis eſt papa peccando q̃ inferior.
Jta dixit glo. ſingu. in. c. preſul. ij. q. iiij. que voluit ꝙ ſi pa
pa peccat eſt ſine reparatione ad inſtar diaboli. ſed glo.
151 ſingu. in. c. ſi papa. xl. di. dixit † ꝙ ſi papa peccat ⁊ peccatũ
ſuum eſt notorium ⁊ ſcandoloſum. ⁊ eſt corrigibilis non
eſt deponendus. Secus ſi eſt incorrigibilis ergo ſi in deli
cto enormi expectatur incorrigibilitas in papa multo for
tius expectabiť incorrigibilitas in inferiori anteq̃ dgra
detur. ¶ Nono adduco iſtum tex. ad ſi. vbi dicitur ꝙ de
ponere eſt pena ⁊ degradare ⁊ tradere curie ſeculari eſt
alia pena. Sed pro vno delicto non debet quis duplici pe
na conteri vt ẜ ⁊ in. l. ſenatus cenſuit. ff. de accuſ. ergo licet
delictum ſit qualificatum. nõ propter hoc imponetur du
plex pena. ¶ Decimo ſi recte ponderetur tex. hic ad ſi. ꝓ

bat hanc doctrinam. hic enim dicitur ꝙ clericus depoſi⁹
pro ſuis exceſſibus non debet degradari ⁊ tradi curie ſe
152 culari † appellatione exceſſus venit delictum. l. ſi quis in
hoc genus. ⁊ ibi Bal. C. de epiſ. ⁊ cleri. ergo ꝓbatur hic
ꝙ pro pluribus delictis nõ eſt degradandus. ¶ Undeci
mo eo ipſo ꝙ iudex dpoſuit clericũ eſt functus ſuo officio
tex. eſt hic ad finem ergo poſtq̃ depoſuit non potuit eum
degradare. l. iudex poſtq̃. ff. de re iudi. c. in litteris de offi.
deleg. ¶ Duodecimo † vbi pena degradationis ⁊ tra
ditionis nõ eſt a iure impoſita. nos illam imponere nõ de
bemus. §. cũ igitur in auct. de nõ eligendo ſo nub. in ver.
nõ eſt lex tale quid dicens ⁊ in. l. at ſi quis. §. diuus in ver
bo cum in eum pena ſtatuta non ſit. ff. de relig. ⁊ ſump. fu.
glo. reputať ſingu. in. c. ſi. de iure patro. ſed nõ reperi iſta
pena degradationis ⁊ traditionis ad curiã ſecularem ge
neraliter expreſſa a canone pro crimine qualificato ergo
illam nos imponere nõ debemus. Nec ob. c. i. de homici.
in quo do. Pe. fecit maximũ fundamentũ quia licet lo
quatur de morte. tamen re vera non intelligitur de morte
naturali. ſed de excõmunicatione ⁊ morte eterna. ⁊ addu
154 co. c. per venerabilẽ. qui fil. ſint leg. vbi tradiť regula † ꝙ
vbi lex antiqua loquens de morte naturali eſt incorpora
ta in canone exponiť pro excõmunicatione ⁊ ſic exponiť.
moriať. i. excõmunicetur. q2 velut mortu⁹ ſeparatur a cõ
munione fidelium. Canon enim nõ imponit mortẽ natu
ralem imo prohibet clericum intereſſe. c. ſniam ne cleri. vť
mo. ⁊ ſic verbum moriatur nõ intelligitur de morte natu
rali. facit glo. in. c. ij. de ma. ⁊ obe. Et etiã eſt ponderãdũ
quia. c. illud cõmemorat legẽ exodi. que loquiť de homi
cidio ſimpliciter. ⁊ do. Pe. dicit ꝙ loquiť de homicidio
qualificato. ergo non bene adducit. facit illud qđ ſcribiť i
paſſione dominica. omnes qui acceperint gladiũ gladio
peribunt. ⁊ ſic non loquiť de homicidio qualificato. Jtẽ
poteſt etiã reſponderi. ꝙ eo caſu quo loqueretur de cleri
co quod tamen intelligeretur de incorrigibili. Jtem do.
Pe. multum ſtringit illam legẽ exodi. vt intelligať ð cle
rico. q2 imo etiam intelligiť de laico. ⁊ licet dicatur euel
las ab altari. Nihilominus illa verba congruunt laico.
q2 in veteri teſtõ altaria nõ erãt tante auctoritatis quãte
auctoritatis ſunt altaria nſa ẜm Jnno. ibi vel põt intelli
gi euellas ab altari. i. a cõgregatione eccleſie vniuerſalis.
⁊ ſic pro certo tex. ille nõ probat ſuam opiniõem. Nec ẽt
obſtat iſte tex. ad finẽ dum dicit non quẽlibet. ergo aliquẽ
dpoſitũ põt degradare ⁊ tradere curie ſeculari. q2 rñdeo
verum eſſe. qñ exprimitur in iure ꝙ degradeť ⁊ tradať vt
eſt videre in caſu quo depoſitus eſt incorrigibilis. vt in. c.
cum nõ ab homine. J. eo. ⁊ in alijs caſibus in iure expreſſis
155 vt ſuperius eſt dictũ. † ¶ Nec poteſt colligi argumẽtũ
a contrario ſenſu ad correctionem aliorum iurium vt. c.
nullus de fo. compe. c. cum apoſtolica de his que fi. a pre
la. c. ſi quis a ſimoniacis. i. q. i. Nec obſtat. c. i. de homici.
lib. vi. qđ fuit fundamentum do. Dominici. ⁊ do. Abba.
quia ille eſt caſus expreſſus qui ita diſponit de clericis et
laicis. quo caſu non requiritur alia ſententia. nec depoſi
tionis nec excõmunicationis. nec diffidationis. quod ibi
156 dedit tex. ad ſi. † Nam quilibet priuatus homo poſſet oc
cidere occidentes per aſſaſinos. quia ſunt hoſtes populi
chriſtiani maxime quia illa conſtitutio emanauit fauore
anime. vt ibi dicit tex. ⁊ eſt caſus ſpecialis ergo in contra
rium erit ius cõmune. l. ius ſingulare. l. ꝙ vero. ff. de. ll. et
per conſequens ille tex. potius facit contra eos arguendo
per locum ad ſpãlia. Nec obſtat. c. nouimus. qđ fuit fun
damentum do. Abb. ibi enim datur regula ẜm eum ꝙ in
alio crimine dãnabili ⁊ dãnoſo fiat degradatio ⁊ traditio
ad curiam ſecularem. ⁊ loquitur ibi tex. in crimen falſi
quod non expectat incorrigibilitatem. ergo eodem mo
do non expectatur incorrigibilitas in alio crimine gra
ui damnabili ⁊ damnoſo. Et pro certo ego non video
meliorem textũ de corpore iuris probantem hanc opini.
do. Pe. Bal. Dñici ⁊ do. Abb. fuit tñ ille tex. incãto do.
Abba.

Abba. quia ego ad illum tex. reſpódeo ꝙ crimen homici
dij eſt dánabile eſt enim crimen imane. vt eſt tex. peregri
nus ia. c. miror. l. di. ⁊ eſt crimen damnoſum qꝛ occidi cor
pus eſt ſepenumero animas ipſas niſi miſericordia dei ali
ter prouideat vt i. d. c. pro humani de homici. li. vi. ⁊ tamen
non degradaẗ nec traditur curie ſeculari clericus. vt. d. c.
cum non ab homine. ergo non poteſt ille tex. intelligi de
homicidio. niſi data incorrigibilitate. Item non dicit ille
tex. ꝙ degradetur. ſed dicit fuerit degradatus quia querē
dum eſt quod eſt illud aliud flagitium graue damnabile
⁊ damnoſum. aliud a falſo dico ꝙ eſt illud vȝ quádo eſt
incorrigibilis quia tunc crimen effectum eſt damnoſum,
quia tendit ad perditionem plurimorum ideo debet de
gradari ⁊ tradi curie ſeculari. ⁊ ſic papa nó dat ibi regu
lam generalem. ꝙ pro quocunqȝ alio crimine fiat degra
datio ⁊ traditio curie ſeculari ⁊ per ꝯñ ille tex. non pro
157 bat opi. eorum. † Nec ſemper illa dictio aliud ſtat impli
catiue vt not. in. §. de adulterijs l. eo. ⁊ per ꝯñs male ⁊ peſ
ſime faciunt hodie moderni epiſcopi degradando clericū
⁊ tradendo eum curie ſeculari puniendum ꝓpter crimen
qualificatum. niſi ſit de caſibus expreſſis in iure vel ſaltē
deberent conſulere romanum pontificem. tene menti iſta
quia quottidiana ſunt ⁊ alibi nó ita examinata reperies.
158 ℂ † Adde etiam inquantum do. abb. voluit ꝙ ꝓpter có
ſurationem factam ꝯ dñm terre clericus debeat degrada
ri ⁊ tradi curie ſeculari per. c. ſi quis laic⁹. xvij. q. v. vide ibi.
ℂ Ego vidi iſtam queſtionem de facto ⁊ conſului apud
lucam contra iſtam doctrinā abb. ⁊ dicebam ꝙ illud. c.
ſi quis laicus erat palea. ℂ Secundo dicebam ꝙ intelli
gitur de degradatione verbali. Tertio dicebam ꝙ. d. c. ſi
quis non habet locū in clerico quia non poteſt dici reus
leſe maieſtatis laici. quia non eſt ſubditus laici. ⁊ adduce
159 bam do. car. in. c. vergentis. de hereti. ⁊ ad hoc † vt aliqs
dicatur reus leſe maieſtatis. oportet ꝙ ſit ſubditus gl. i. l.
hoſtes. ff. de capti. tex. in cle. paſtoralis de re iudi. Oldra.
conſilio. xliij. bal. in. l. nihil. C. de vindicta manumiſ. bar.
in extrauagāti qui ſint rebelles vide bal. in. l. i. C. d aboli.
ſcribētes in. c. ſuper his de accuſa. bar. in extrauaganti in
160 ꝟ. qui ſint rebelles. ℂ † Ultio querit hic do. pe. de anch.
pone inquit ꝙ iſta cófeſſio emanaſſet corá iudice cōpetēti
puta coram inquiſitore heretice prauitatis qui cōdemna
uit cōfitentem ⁊ tradidit curie ſeculari an debeat iudex ſe
cularis ſtare illi proceſſui decidit ꝙ non ⁊ allegat bar. in. l.
diuus. ff. de cuſto. re. ℂ Sed do. pe. dicit ꝯtrariū eſſe verius
de iure quia vnus iudex tenet exequi ſententiam alterius
etiam ſine proceſſu. c. poſtulaſti. de fo. cōpe. c. cū ſm leges
de here. in vi. l. a diuo pio. §. ſententiā. ff. de re. iudi. l. pars
litterarū. ff. de iudicijs. ℂ Tu vide contra Bar. tex. in. c.
vt inquiſitionis. §. prohibemus de hereticis in. vi. ⁊ lȝ
Bar. idem voluerit in. l. magiſtratibus. ff. de iuriſdi. om.
iudi. tamen Angel. ibi reprehendit eum dicens ſe vidiſſe
quādam extrauagātem federici editam padue. quā Bar.
non vidit ⁊ vide Angel. in. d. l. diuus vbi etiā reprehen
dit Bar. Pe. de ancha. in. c. i. de offi. ordi. vbi etiā repħē
dit Bar. in. i. c. inquiſitiōis. §. prohibem⁹ ⁊ etiā Saly. in
rñſione. l. ea quidē. C. de accuſ. Bal. in auct. clericus. C. de
ep. ⁊ cler. tamē idem Bal. in. d. l. magiſtratibus tranſiuit
cum dicto Bar. vide do. Abb. in. c. ſi. de regular. vbi rep
hendit Bar. ℂ Ego dixi multū luculeter in. d. c. i. de off.
ordi. ⁊ deffenſaui. Bar. ab omnibus vide ibi in eleganti
lectura mea. ℂ Si quid boni d. cū eſt in hac rñſione ref
fero gratias deo ſuppremo cui laus ⁊ gloria ſempiterne
Do. An. barba. iuris vtriuſqȝ doctor ⁊ miles inſignis.
Mcccclxvi. chalendas februarias.

ℂ §. de adulterijs.

In adulterio. ⁊ in alijs minoribus criminibus
poteſt cum clericis ſuis peracta penitētia epꝰ
diſpenſare. depoſitum autem pro ſuis exceſſi
bus nó tradis indifferēter curie ſeculari. h. d. Et ſunt duo
dicta. ſȝ ibi ſed non. Nota ibi de adulterijs vero. † ꝙ illa
dictio vero venit aduerſatiue. ⁊ non apparet cui aduerſe
tur. Sed ſm Hoſti. aduerſatur a ſuperiori. qꝛ ſupradictū
eſt de clericis accuſatis hic dicit de ſponte confeſſis ⁊ non
accuſatis quod eſt diuinare. vel ſm eum. Epiſcopus ha
bet amicum cum quo vult diſpenſare. ⁊ eum non punire.
Aueritur aa poſſit habet etiam interdum exoſum. ita ꝙ
non ſolum non vult diſpenſare cum eo. ſed etiam eū vult
grauiori pena punire. ne crederet. ꝙ teneretur ſemper pu
nire nec poſſet diſpenſare. id dixit de adulterijs vero etiā
Et ſi contingat ꝙ nolit diſpēſare. ſed vellet punire ne cre
deretur ꝙ poſſet vltra modum ideo dicit ſed non debet. ⁊
ita reſidet do. Cardi. ⁊ do. Anto. Tu pondera ꝙ videtur
aduerſari ſupradictis hoc modo qꝛ ſupra viſū eſt de cri
minibus grauibus ex quibus clerici aliquando ſuſpēdun
tur. aliqñ deponūtur perpetuo hic loquiẗ de criminib⁹ mi
noribus vt ſunt adulteria ⁊ c̄. intelligendo ꝙ dictio alijs
ſtet implicatiue. † Et not. ꝙ adulterium computatur in
ter crimina minora intelligēdo. ꝙ hec dictio alijs ſtet im
plicatiue. Et ſi opponitur ꝙ nó debet ꝯputari īter crimin
minora. xxxij. q. vij. c. quid in omnib⁹ adulterio grauī⁹. Ná
⁊ in veteri teſtamēto puniebaẗ morte vt hꝫ leuitici. xx. c. ⁊
deutronomij. xxij. c. ergo nihil adulterio grauius quo ad
penā glo. ſoluit exponēdo grauius. i. cōius quaſi velit di
cere ꝙ cōius ⁊ frequentius cōmittitur illud ꝙ̄ alia crimi
na ſic etiam exponitur in. c. puenit. i. q. iij. Ho ſoluit ꝙ illō
fuit dictū in deteſtationē criminis. qꝛ multa ſunt grauio
ra vt inceſtus vel tertio ſolue grauius non ratione cōmiſ
ſi ſed illati. qꝛ duorum anime polluuntur ſm Uincen. Uel
ſolue quarto dum tex. dicit minora poteſt exponi dupliciẗ
primo vt dicaẗ que ſunt minora ⁊ que grauia ⁊ que me
diocria remittit do. Car. ad. c. ſi. de tempo. ordi. vel dic mi
nora. ſ. adulterio ⁊ ſic ceſſat obiectio. qꝛ cum hoc ſtat ꝙ
adulterium ſit maximū. ⁊ tunc reſtat diſcutere per quem
modū dicemus crimina eſſe maiora vel minora ꝙ̄ adul
terium. Sed precedens expoſitio videtur melior ſm do.
Cardi. hic. ℂ Sed do. Abb. poſt doc. hic ⁊ archidi. i. d.
c. quid in omnibus cōcludit hoc modo. ꝙ quantū ad cri
minis quantitatē non eſt grauius alijs. xxxij. q. vij. c. adul
terij malum. Quantum vero ad criminis frequentiā ⁊ có
munitatē eſt maius alijs. qꝛ cōis ⁊ frequētius cōmittitur
illud ꝙ̄ alia. Sed quantum ad pene impoſitionem poteſt
dici ita graue ſicut alia crimina. qꝛ pro iſto ſicut pro aliis
magnis imponitur pena mortis vt dictum eſt ⁊. l. quāuis.
C. de adulter. ⁊ fuit dictum Lauren. in. d. c. quid in omni
bus ⁊ Joan. andre. hic. ℂ Sed hec ſolutio non procedit
de iure canonico ſm do. Abb. quia degradatio actualẗ nō
fit pro adulterio. ⁊ tamen pro quibuſdam alijs fit vt fuit
dictum. ſ. in princi. huius. c. Item de iure ciuili pro qui
buſdam delictis acerbiſſime imponitur pena mortis vt in
parricidio ⁊ aſſaſſinis ⁊ tamen non ſic in adulterio. ideo
alie ſolutiones ſunt veriores ſm eū. Nec placet do. Abb.
illud dictum Uincen. ꝙ dicitur iſtud delictum eſt de gra
uioribus. quia non ſolū delinquit in ſe ſed in plures. Cū
polluantur anime duorum quia iſtud non eſt verum. Ná
in delicto inceſtus. ⁊ cum exceditur contra naturam duo
rum anime polluuntur. ⁊ tamen illa ſunt valde maiora
vt in. d. c. adulterij malum ideo ꝑcedentes ſolutiones ſūt
vere. ℂ Sed Bal. hic dicit ꝙ in iſto. c. non ſumuntur ſic
delicta enormia vt in adulterio qđ non cōnumeratur iter
maxima crimina lȝ reuera ſit crimen valde infeſtum cleri
cis ⁊ bonis viris ⁊ turbat honorem matrimonij ⁊ famā
in qua conſiſtit decus gentium in auẗ. de nup. in prin. col.
iiij. ⁊ in hoc dicitur pena ſecularis ab eccleſiaſtica. Ego
adduco ſing. tex. in. l. codicillis. §. inſtituto filio in verbo
filium noſtrum interfecit. ⁊ alia mihi deteriora fecit. ff. de
lega. ij. vbi probatur ꝙ vir reputat adulterium grauius
occiſione filij. ita allegat illum tex. Jaco. de are. vt re
fert Bal. in. l. athletas. §. calumniatoꝛ. ff. de his qui not.
infa. ⁊ in. c. pe. de pñe. li. vi. ⁊ tex. in. l. pe. C. q accuſ. nō poſ.

a ℂ In adulterio Adde ad materiaꝫ hui⁹ tex. cle. i. penul. q. de offi. ordi. glo. i. dif. miror ⁊ vide quo ad ſecūdā partē hui⁹ tex. doc. ſcribētes in. c. cū nō ab hōie infra eo.

loquit᷑ de criminibus grauioribus ⁊ glo.ibi ponit exēplū
in adulterio.⁊ adduco tex.in.l.ſi.ff.de publica.in ꝟ. corru
pit vxorē aliud detectius fecit vbi lex reputat adulterium
graue crimen.⁊ adduco tex.in.l. patri ⁊ in.l. ꝙ ait.ff. de
3 adulter.†vbi licet patri occidere filiam ꝑ adulterium.⁊
ideo eſt de ſe malū ꝙ ex nulla cauſa pōt iuſtificari.c. ⁊ ſi
chriſtus de iure iur. Ideo dixit bal.in.l.ſi.C.ſi contra ius
4 vel vti.pub.⁊ in.l.i.ff.de conſti.prin.†ꝙ licet pīceps poſ
ſit ſtatuere ꝙ bānitus poſſit impune occidi vel furtū pīra
eū fieri tñ non pōt ſtatuere.ꝙ mulier bānita poſſit impune
adulterari.Et ex iſtis videt᷑ ꝙ adulteriū ſit graue ⁊ enor
me crimē ⁊ ꝙ iſte tex.nō pōt ſtare implicatiue qꝛ reſultat
abſonus intellectus qꝛ nullo iure probat᷑ ꝙ adulteriū ſit
minimū crimen.qꝛ aut cōſeruamus legem moſaicā ⁊ tūc
adulteriū eſt morte dignū aut cōſeruamus legē ciuilē.⁊
eodē mō imponit᷑ pena gladij.vt.d.l.q̄uis Eſt enim cri
men publicū vt.l.i.ff.de publi.iudi.⁊.l.i.C. de adul. ergo
5 ſtat cōcluſio vera† ꝙ adulteriū ꝯnumeretur inter grauio
ra crimina eſſentialiter ⁊ formaliter ſꝫ ꝑ accidens vr̄ eſſe
maius oibus delictis ⁊ magis frequentatū lꝫ in ſe crimē
inceſtus aut ꝯ naturam ſint grauiora tñ non ita frequēta
ta ſunt vt adulterium ⁊ lꝫ canon.permittat deſpenſari per
epiſcopū iſtud fuit de benignitate canonū.ſicut diſpoſuit
in caſu c.clericos ⁊.c.ſicut ⁊.c.ſi autē de cohabita.mulie.
⁊ cler.⁊ ideo dicit hic Bal.ꝙ in vitio carnis mitius ē agen
dū qꝛ motus ad actum eſt de iure naturali vt not.in.l.i.§.
6 ius naturale.ff.de iuſti.⁊ iur.†Et ſi quiſpiā dubitaret quo
probet᷑ ꝙ ſint crimina minima nemo hoc tāgit. Mihi vr̄
dicēdū ꝙ ſtat᷑ iudicantiſ arbitrio ſicut in ſimili dixit Inn.
in.c.ſi.de off.deleg.vbi dixit ꝙ ſtat᷑ arbitrio iudicantiſ. qd
dicat᷑ arduū ⁊ ſimile dixit bal.in.c.propoſuit de appel.ꝙ
ſtatur arbitrio iudicis qđ delictū dicat᷑ graue ⁊ faciat ſiſe
quod dixit bal.in.l.i.C.ſi aduer. vendi. pignor.ꝙ ſtat᷑ ar
bitrio iudicis qñ minor dr̄ paſſus magnū detrimentū fac
ſimile quod dixit Jo.an.in.c.ſi.de donat.ꝙ ſtat᷑ arbitrio
iudicis qñ dānū dr̄ graue facit ſimile quod dixit ſingu.in
c.i.de conſtitutio.lib.vi.ꝙ ſtatur iudicis arbitrio que ſta
tuta dicantur rōnabilia Facit glo.in.c.cum apoſtolus.§.
prohibemus de cenſi.ꝙ ſtat᷑ arbitrio iudicis que cā dicat᷑
7 rōnabilis. ¶ Nota ibi epūs qꝛ probat † ꝙ in adulterio
⁊ minoribus criminibus pōt epūs diſpenſare ergo dero
gat inferioribus prelatis vt non poſſint diſpenſare ſꝫ do.
abb.de quo remittit ſe ad inferiuſ dicenda. ¶ Tu allega
ſiſe in.c.i.Tri.primo vbi clericus dꝫ cōueniri corā proprio
epo.⁊ tñ pōt ꝯueniri coram prelato inferiori vt in.c.quan
to de off.ordi.⁊ facit.c.decernimus.ſ.eo.vbi tex.dicit alij
prelati ⁊ inferiores epis poſſūt reddere ius vt ibi dr̄ ergo
ſequit᷑ ꝙ non pſit diſpenſare ⁊ ſic non bene dicit do.abb.
8 ⁊ dicit hic bal.ſcias † ꝙ in iure ciuili nō repit᷑ hoc nomē
diſpēſatio in aliquo tex.iuris ciuilis Sꝫ loco iſtiuſ nois eſt
nomen indulgentia ta allega.l.ij.iij.iiij.⁊.v.C.de ſenten.
paſ.Et pondera verbum pōt qꝛ non tenetur epūs diſpenſa
re ar.l.non quicquid.ff.de iudi. de quo dicetur inferius.
9 ¶ Nota ibi ſuis clericis † ꝙ diſpenſatio preſupponit iu
riſdictionem diſpenſantiſ.⁊ vr̄ eſſe iuriſdictionis non volū
tarie alr̄ poſſet exerceri.⁊ in non ſubditus.l.ij.ff. de off.cō
ſul.⁊ procedit hoc intelligendo illa verba cū ſuis clericis
quo ad eos tantū cū qbus diſpenſat. Secus ſi dicatur cū
ſuis clericis ⁊ cum capitulo ſꝫ hī dictis limitatio nō ꝯſonat
10 iſte de quo infra. ¶ Nota ibi peracta ſnia † ꝙ non indiſtin
cte permittit᷑ diſpenſatio ſꝫ peracta pnia.de quo dicetur infe
11 rius ⁊ dicit hic bal.†ꝙ remiſſio ⁊ pene poſt diffinitiuam
a nullo fieri poteſt niſi a principe vt.l.i.§. de qua.ff. de po
ſtul. ¶ Nota ibi pro ſuis exceſſibus qꝛ iudicio meo hī vr̄
caſus apertus contra do.pe.do.abb.⁊ alios vt dixi.ſ.eo.
12 c.in prin.† ꝙ lꝫ clericus faciat plures exceſſus ꝙ non ꝑ
hoc eſt degradandus ⁊ tradenduſ curie ſeculari niſi in ca
ſibus expreſſis ⁊ probat iſte tex.ꝙ omne maleficium dici
tur exceſſus ſm bal.hī qui nihil allegat. ¶ Tu allega.l.
ſi quis in hoc genus.C.de epi.⁊ cle.⁊ ꝙ ibi voluit Bald.

⁊ adduco illud quod voluit cicero in ſuis paradoxis i vl
13 tima paradoxa † vbi dicit ꝙ peccare eſt excedere termioſ
virtutis vide ibi qꝛ voluit ꝙ ita peccat parum excedēs ſi
14 cut multū excedēs facit depeni.di.v.c.cōſideret.† ¶ No
ta etiam ꝙ quis non debet excedere fines officij ſui qđ eſt
contra dictum ſing. Inno.in.c.i.de conſti.facit.l.diuuſ.ff.
de ſal.continueta ſua glo.ibi eſt conſiderandus ſuperior.
15 ¶ † Nota ēt ꝙ quis non debet puniri duabus conſtitu
tionibus.ſ.canonica ⁊ ciuili vt hī.l. ſanatus.ff. de accuſ.⁊
poſſet vltra alios induci iſte text.ad.q. in q̄ alias cōſului
16 ꝙ ex eadem re pōt bis ſolui gabella ex duabus conſtitu
tionibus quod bene notabis pro his qui ſanguinem pu
pillorum excoriant facit ſimile qđ hr̄ i.c.capl̄m de reſcrip.
vbi non intelligit᷑ ſuperior grauare eccleſiam de duobus
facit ſiſe in.l.plane.§.ſi duobus.l.non quocunq̄.§.q gaiū
.ff.de le.i.l.ticia.§.ꝙ inutia.ff.de le.ij. facit gl.ſing.io.l.i.C.
17 de mulieribus ⁊ in quo loco li.x.in vltima glo.†vbi dicit᷑
ꝙ non dꝫ quis pro eadem re biſ grauari quam glo.nota
bis perpetuo ad datia ⁊ gabellas que quottidie imponū
tur vt de eadem reſoluatur bina gabella vide bal.in.d.c.
18 capitolum tene menti predicta. ¶ Nota ēt † ꝙ ſemel pu
nitus non dꝫ iterum puniri iſtud proicit profundum dcm̄
Bal.in.l.cunctos populos.C.de ſum.tri.⁊ ſi.ca.vbi dicit
quidam fuit punitus pena perpetui carceris ab epo ꝑ
crimen inceſtus ptās repetebat eundē ꝙ volebat ſibi am
putare capit.dicebat᷑ ꝙ fuerat punitus pro illo crimine.
dicebat᷑ etiam ꝙ non poterat puniri duabus conſtitutiōi
bus canonica ⁊ ciuili tñ bal.ibi videtur decidere ꝙ poſſit
puniri per.l.ij.C.de ſponſa.licet quo ad verba dicat ſe nol
le decidere qꝛ pendebat de facto. ¶ Sꝫ in ꝯriū facit iſte
tex.vbi probat᷑ ꝙ non pōt puniri a duobus iudicibus ſuf
ficit ꝙ fuerit punitus a iudice eccleſiaſtico pōt ſolui cū eo
quod hic dicit Bal. qui dicit iſtud eſſe verū qñ eſt termi
nus pena pena appoſita in vna conſtitutione ego allego
caſum in.c.felicis.§.ſi.de pe.in.vi. Jo.an.do. Pe.⁊ alioſ
ibi hoſti.in.c.conqueſtus.Tri.primo ⁊ in.c.ij.de adul.⁊ in
regula ea que li.vi. Bal.in.l.nullum.C.de teſti.⁊ in.l.pla
cet.C.de ſa.ſan.ecc.⁊ in.l.officiales.C.de ep.⁊ cle.⁊ in.l.
⁊ ſi ſeuerior.ff.ex qui.cau.infa.irrog.ang.in repetitiōe.l.
ſi vacantia.C.de bo.vacan.li.x.lappus in.c.i.de vſur.i.vi.
Jo.an.dñicus ⁊ alij in.c.ij. de conſti.li.vi.do. an.in.c. tue
de procur.⁊ in.c.de his de accuſ.⁊ per ſcriben.in.c.ij.de
maleficiis ⁊ in.l.ſenatus.ff.de conſti.⁊ in.c. qualiter el.ij.
19 de accuſ.†Sed qd ſi ex errore iudicis quidā debebat pu
niri in amputatione manus ⁊ fuit punitus in amputatōe
pedis Bal.dicit quod ſufficit ſemel fuiſſe punitum qꝛ niſi
reſtituatur indebitum non pōt repeti debitum.l.ſi cū aurū
.ff.de ſolu.itē iſte caſus reputat᷑ inter caſus fortuitos q li
berant debitorem quod dicit eſſe menti tenendū. ¶ In
ꝯrium vr̄ ꝙ neq̄ caſus fortuitus contingens in vna ſpē
nec ſolutio liberat debitorem alterius ſpēi.Et remittit ad
bar.in.d.l.ſenatus.ff.de accu. ¶ Uenio nunc ad gloſ.⁊
diuiditur iſta glo.in duas partes prima format vnam op
poſitionem ⁊ ſoluit ibi etiam nititur ſcdo aliā ibi ex vbis
iſtis prima opp.eſt ꝙ iſte tex.innuit crimen adulterij con
nūerari iter minima crimia ſꝫ iſtud fuit expeditū in textu a
lib°. ¶ Scđo ꝑncipaliter opponit᷑ cū ſequēti pte gl.vr̄.n.
ꝙ nō ſolū epūs diſpenſet in adulterio ⁊ in minorib° ſꝫ ēt in
maiorib° criminib° diſpenſat.n.in hereſi.l.di.c.pbyteroſ.
facit ꝙ hr̄ i.c.vt ꝯmiſſi de hſti.li.vi. Itē cū ſacrilego.l.di.
c.ſi qs pbyter ⁊ i capitalib° criminib° occultis.l.di.c. de
his. So.ex gl.iſta pſit colligi tres ſuſones pria ē ſꝫ quoſ
dā ꝙ epūs nō diſpēſat niſi vbi a iure repit᷑ pmiſſum ⁊ ſic in
adulterio ⁊ minorib° criminib° qꝛ repit᷑ pmiſſu; a iur.idō
poterit diſpēſare ⁊ l aliis in qb° repit᷑ ſpecifice pmiſſū ar.
c.dilect° de tēp.ordi.⁊.c.nōne ō pſump.ſa opi.ꝑncipalis
ē vt l delictiſ ſemp poſſit epūs diſpēſare niſi repiat᷑ ꝓhibitū
ſpecifice qđ pꝫ qꝛ lꝫ hī dicat᷑ de miorib° adulterio tñ l ma
iorib° diſpēſat vt pꝫ ex ſupradictiſ ⁊ ſic vacat ar.a ꝯrio ſen
ſu.qꝛ hī repit᷑ ꝯriū expreſſū i iure.Tertia opi.colligit᷑ ex ſi
ne glo.in

ne glo. in verbo imo epõs videt̃ ꝙ aut loquitur in canoni-
bus pñalibus ⁊ in illis diſpenſat epõs niſi inueniat̃ probi
bitus. ⁊ idẽ dicit de ſacerdote. aut loquitur in canonibus
penalibus inferentibus penã in foro ↄtētioſo. ⁊ tunc ſi in
ferunt penã depoſitionis vel ſuſpẽſionis pro enormibus
cribus non diſpẽſat epõs vt in. c. minor. l. di. hoc vult in ef
fectu tota iſta glo. primã opi. ſequit̃ h̃ Phil ip. ⁊ Fran.
vercel. ⁊ pbat̃ hoc dcm̃ per. c. cũ quibus ⁊. c. ſeq. xxiiij. q.
ij. vbi epĩ dicunt̃ magiſtri ⁊ cuſtodes canonũ. Itẽ cano-
nes ſunt ab oĩbus obſeruandi. xxv. q. i. nulli fas. c. i. de cõ
ſti. ergo illos relaxare non lꝫ niſi cũ pmiſſũ eſt. Nec ob.
c. nuper de ſen. excõ. qꝛ loquit̃ in abſolone excõicationis
que ex faciliori cã cõmittitur ꝙ̃ diſpenſatio qꝛ nolũt iura
ꝙ quis in excõicatiõe decedat. c. quo fronte de app. facit
c. cũ illoꝝ de ſen. excõ. vbi pꝫ ꝙ maior eſt diſpẽſatio ꝙ̃ ab
ſolutio facit ꝙ notat̃ in. c. cupientes. §. ceterũ de elec. li. vi.
Collectarius h̃ꝫ ſcdam opi. vt in oĩbus delictis epõs di-
ſpenſet niſi vbi repit̃ expreſſe ꝓhibitũ. Nec ob. hec littera
minor vocat oĩa delicta vbi epõs nõ probibet̃ diſpẽſare ⁊
dicit hanc opi. tenuiſſe Inno. lꝫ poſtea mutauerit ⁊ min⁹
bene. Alij alr̃ ⁊ vario mõ dicunt. ſed attingẽdo ſm̃ dñm
Abba. rẽ ipſam ⁊ pricipaliores opi. Hoſti. quã h̃ ſequit̃
Io. an. dicit ꝙ epõs diſpẽſare põt in adulterio ⁊ in mino
ribus vbi expſſe in iure nõ prohibet̃ ſed in maioribus nõ
niſi vbi expreſſe reperit̃ permiſſum. ⁊ per hoc dicit mãm
eſſe clarã ⁊ nullã recipere calũniã. ⁊ dicit Ioã. an. ꝙ hoc
habuit ex eo qḋ hic not. Tãcredus ⁊ Goffre. ⁊ in. c. ſanc
10 de cleri. cõiuga. per quẽ arguit ꝙ diſpẽſat cũ pluro† ⁊ de
a materia^a huius glo. plene dixit ſpe. in titu. ij. §. ij. ver. nũc
de epõꝝ. ⁊ in ver. his ergo ⁊ in ver. ſeq. ⁊ hãc opi. Hoſti.
ſequit̃ Io. de lig. h̃ qui dicit ꝙ reducat̃ ad opi. que hẽt ꝙ
epõs non diſpẽſat niſi in caſibus in caſibus in iure expſſis.
pro hoc allegat ꝙ epõs eſt cuſtos canonũ. ⁊ qꝛ diſpẽſatio
eſt odioſa. ⁊ hãc opi. ſequit̃ Archi. in. c. lꝫ canon. de elec.
li. vi. do. Cardi. tꝫ h̃ ꝙ põt diſpenſare in adulterio ⁊ i mi
11 noribus criminibus que ſunt de minori nũero criminũ.†
Et que dicant̃ minora cria remittit ad nota. in. c. niſi cuꝫ
pridẽ de renũ. ⁊ dicit ꝙ petm̃ dr̃ maius ſiue grauius iquã
tum amplius recedit a deo. Et qñ dicat̃ amplius recede
re a deo hoc cõmenſurabit̃ ex ↄtẽptu. c. cũ quidẽ de iure
iurã. c. hõ xpianus. xl. diſtin. hec opi. non ꝓbat̃ iure ſꝫ. d.
Abba. Itẽ difficile eſſet ꝓbare ↄtemptũ cũ cõſiſtat in aio
do. An. nihil boni dicit de ſuo ſm̃ dñm Abba. Sed poſt
alios ſic diſtinguit do. Abb. aut querit̃ vtrũ poſſit epõs di
ſpenſare ↄ̃ canones ſupioris aut ↄ̃ canonẽ ꝓpriũ primo
caſu aut eſt canon pñalis ⁊ põt qꝛ pñie ſũt arbitrarie vt
h̃ in glo. ⁊ cõiter tenet̃ facit. c. deus qui de peni. diſt. i. niſi
caſus appareat reſeruatus ⁊ de caſibus reſeruatis hr̃ p
glo. in. c. i. de peni. ⁊ remiſ. li. vi. ⁊ ꝓcedit hoc ẽt ſi canon
imponat certã penã. qꝛ illã poterit ſacerdos regularit̃ mi
tigare. glo. eſt in. c. menſura. ⁊ eſt tex. ſing. ⁊ melior de iu
re. in. c. quẽ penitet de peni. di. i. q tex. loquit̃ de diſpenſa-
tione. Sed alia iura ſimplr̃ dicũt ſnias eſſe arbitrarias.
Sed intelligimt̃ arbitrio boni viri. ⁊ ſic a'iud eſt diſpen
ſare. aliud eſt arbitrari pñiam ↄdignã. allegat gl. ſingu.
in. d. c. mens nr̃a que loqt̃ qñ ſacerdos male diſpẽſat ipo
nendo pñiam. Si võ eſt canon penalis vel diſpoſitiuus ſi
expreſſe idulget diſpenſationẽ inferiori vel expſſe negat.
Caſus eſt clarus ſi võ expreſſe nõ indulget nec expſſe ꝓ-
hibet. tunc aut dicit diſpenſationẽ poſſe fieri lꝫ alr̃ expſſe
non idulgeat ⁊ tũc põt epõs diſpẽſare argu. c. nup de ſen.
excõ. tꝫ h̃ Io. de lig. ⁊ Io. cal. ⁊ fuit originalr̃ dcm̃ Inn.
in. c. dilectus de tẽpo. ordi. ⁊ no. in gloſ. ii. in. c. poſtulaſti
de cleri. excõ. mini. Sed. d. An. circa hoc vr̃ facere dñiam
an ↄſtitutio ſit ↄcilij an alia. Pmõ cãu nõ poſſit inferior
ar. eoꝝ que notant̃ in. c. cũ dilecti de elec. ⁊ in cle. i. eo. tit.
Scdo caſu ſic. Sꝫ iſta dñia nõ placet. d. Ab. nec iure pro-
bat̃ ex quo. n. ↄſtitutio cuiuſcũqꝫ ſit indulget diſpenſatio-
nem. Satis vr̃ ↄcedere epis maxime vt vba aliqd opent̃.
Nam reſpectu pape nõ põt intelligi qꝛ auctoritas pape

ſemp̃ intelligit̃ excepta. c. ſignificaſti. de elec. Et ſic h̃ caſu
epõs diſpẽſando nõ dr̃ facere ↄ̃ cõciliũ ſed potius exequtur
ↄciliũ indulgẽs diſpẽſationẽ. ſecus ſi ↄciliũ nõ idulgeret
diſpenſationẽ ſed gñalr̃ diſponeret quo caſu loquunt̃ iu-
ra allegata p. d. Anto. tñ qꝛ diſpẽſatio nõ eſt ſtricti iuris
reſpectu diſpẽſantis imo ẽ qḋ fauorabile cũ ſepenumero
diſpẽſatio eſt necẽia ⁊ debita vt no. in. d. c. vt ↄſtitueret̃. l.
di. ⁊. i. q. vii. c. exigit ⁊. c. diſpẽſatiões. qḋ ꝓcedit ſm̃ euꝫ
etiã ſi ↄſtitutio ↄcilij eẽt canon late ſnie lꝫ do. Ant. in hoc
teneat ↄ̃riũ ⁊ alleget Archi. in. c. ſicut. xvi. di. Sꝫ. d. abb.
dicit archi. loq qñ ↄſtitutio ſimplr̃ loquit̃ nec pmittendo
nec vetãdo diſpẽſationẽ ⁊ tũc in delictis diſpẽſare põt in
adulterio ⁊ mioribus niſi repiat̃ ꝓhibitũ in maioribus ſ.
Nam nõ põt niſi expſſe videat̃ indultũ vt in opi. Hoſtie.
⁊ Archi. in alijs võ delictis nõ diſpenſat niſi repiant̃ ſibi
indulta. ⁊ hoc ꝓbat̃ h̃. ⁊ in. d. c. dilect⁹ de tẽp. ordi. ⁊ cõi
ter tenet̃ qꝛ per diſpẽſationẽ vulnerant̃ iura ſupioris. xx-
iii. q. iiii. c. diſplicet pꝫ ex diffinitiõe diſpẽſatiõis que ꝓbat̃
per gl. no. i. q. vii. c. niſi rigor qḋ non lꝫ inferiori cle. ne ro
mani de elec. ⁊. c. cũ inferior de ma. ⁊ obe. Et q dicant̃ cri
mina minora dicit. d. Abba. relinquẽdũ arbitrio iudicis
ſm̃ do. An. ⁊ hñ qꝛ hẽbit ↄſiderare an delictũ cauſet irre
gularitatẽ ar. c. ij. de renun. ⁊ aiuu delinquẽtis ⁊ ↄtẽptũ
12 vt voluit do. Car. vt ſupius retuli. Et dicit. d. Ab. ꝙ nõ
debemus arguere in mã diſpẽſatiõis ab idẽptitate rõnis
b vel a maioritate.^b vñ lꝫ reperiat̃ pmiſſa diſpẽſatio in vno
caſu nõ tñ dꝫ extẽdi ad caſum veriſilem nec hñtem maio
ritatẽ rõnis. qꝛ mã deuiata iure cõi. Ita vult Fede. de ſe.
ↄſi. xiiii. ⁊ Io. an. in regula q a iure li. vi. in mercurialib⁹
lꝫ Io. cal. hic alr̃ ſentiat nõ tñ aliqd boni adducat. poſſet
tñ dici ſm̃ do. Abba. ꝙ ſi caſus pmiſſus hꝫ rõnẽ pmiſſio-
nis expſſaꝫ ꝙ extẽdat̃ vbi repiat̃ eadẽ rõ qꝛ tũc non ſit ex-
tenſio. ſꝫ potius includit̃ ex tacita mẽte pmittẽtis ar. eius
qḋ voluit glo. in. c. i. de tẽpo. ordi. li. vi. ⁊ cle. i. de elec. ⁊ p
Cy. in. l. nõ dubiũ. C. de legi. Adducit in ↄ̃rium. d. Abb.
c. per venerabilẽ q ſi. ſint legi. quẽ tex. ad h̃ reputat ſing.
13 ꝙ diſpẽſatio extendit̃ ad minora ↄceſſis põt dici† ꝙ qdã
eſt diſpẽſatio odioſa ſꝫ potius gratioſa ⁊ ſit extẽſio ibi ſi-
cut in ꝑuilegio ↄceſſo ↄ̃ ius vt. c. ex pte el. iii. de deci. Que
dam eſt diſpẽſatio valde odioſa. ⁊ illa nõ extẽdit̃. l. ꝙ võ
ff. de legi. ⁊ vr̃ de mente Ioan. an. in addi. ſpecu. in ti. de
leg. §. viti. ver. iiii. vide qḋ ipe no. in. c. poſtulaſti de reſcri.
facit glo. in cle. i. de offi. vica. in ver. ſacerdotũ que ſic põt
intelligi. limitat ꝑdicta. d. Abba. ꝙ ẽt in caſu ꝓhibito a
iure poterit epõs diſpẽſare ſi aliqua maxima ⁊ vrgens cã
ſuadeat ita dicit ſentire dños de rota deci. cclv. ⁊ Bal. in
. l. oẽs ppl̃i. ff. de iuſti. ⁊ iu. dicit ꝙ epõs põt ſtatuere ↄ̃ iura
⁊ allegat not. tex. in. l. ſi hoiem. ff. manda. ⁊ ſic multo for-
tius diſpẽſare qꝛ ſi põt ſtatuere. ergo ⁊ diſpẽſare. do. Ab
bas dicit ſc intelligere iſtud dictũ qñ ſuperuenit cã noua
vel antiqua veriſilr̃ nõ cogitata per papã ſicut intelligit̃
d. l. ſi hoiem. vt ibi per Bar. ⁊ eſt elegãs limitatio ad iſtã
mãm ⁊ cõiter non allegat̃ per canoniſtas. allegat qḋ no.
Inn. in fili in. c. ſuper his de voto in ↄ̃ſte pape reſpectu
14 infideliũ.† ¶ Scdo mẽbro pricipali an poſſit epõs diſpẽ
ſare ↄ̃ ꝓpriam ↄſtitutionẽ. Inno. in. c. dilectus de tẽpor.
ordi. in addi. tꝫ ꝙ non quẽ ſequit̃ Archi. in. c. lꝫ canõ de
elec. lib. vi. Sed idẽ Inno. in. c. cũ ad monaſteriũ de ſta.
monacho. tꝫ ↄ̃rium vbi tꝫ ꝙ ↄditori canonũ licitũ eſt con-
tra ↄſtõnem ſuã diſpẽſare etiã ſine cauſa qꝛ ſicut fuit mo-
tus ad ↄdẽdũ ita ad tollendũ ſeu diſpẽſandã pro h̃. ſcdo
allegat do. Abb. Io. an. in. c. generi per ſpẽm de reg. iu.
lib. vi. in mercurialibus ⁊ expreſſius ꝙ̃ alibi tꝫ in regula
cui lꝫ li. vi. in ſolutione qõnis vbi dicit epm̃ poſſe tollere
⁊ diſpẽſare ↄtra ſuam ↄſtõneꝫ ⁊ hoc dicit ſeruare vniuer
ſum vt. l. minime mutãda. ff. de legi. quicquid ſentiat Ar-
chi. in. d. c. licet canon. ⁊ eſt bene notã. hoc dictuꝫ ſm̃ do.
Abba. qꝛ ignorat̃ cõmuniter. ⁊ Inno. in dicto. c. cuꝫ ad
monaſteriũ non loquit̃ ſpecifice in ↄſtitutiõe epĩ do. An.
limitat niſi cõſtitutio trãſiuerit in priuilegiũ vel ↄtractũ.

a ¶ De mate-
ria. Adde dñm
car. in cle. i. §.
i. de reli. do. ⁊
Firma. ſtract.
ſuo de epõ in
iiij. li. ij. partis
ꝓnci. q diſcur-
rit p oẽs caſus
ꝓ quo vide in
no. i. c. veniẽs
de ſi. ꝓſbyte. ⁊
ibi ſcribẽtes.

b ¶ A maiori-
tate rõnis. Ui
de ad materiã
huius ↄcluſ
Bal. in. l. i. C.
de idic. vidui.
tol. ⁊ vide ſpe.
in tit. de leg. §.
ij. ↄ ſeqñ. ⁊ in
ti. de diſpenſa.
per totum vbi
eius videto.

a ℭ Cõceſſus. Adde Bar. ⁊ oẽs doct. in.l. barbari⁹.ꝟ.co. ff.de offic.pto. ⁊ vide nouiſſimos ſcribẽtes hic ⁊ videas ſ̄nocẽ.hanc cõcluſiones tenẽtes in.c. venienſ ó ſi. pſby.

⁊ ſic põt intelligi ꝫri a opinio. ⁊ pro hoc allegat qđ notat
in.l.ꝙ ſemel.ff.de decre.ab ordi.faci.vel niſi ꝯſtitutio eẽt
iurata qꝛ tunc ſtante ꝯſtitutione non põt diſpẽſare cũ ſe
ipſum a iur.abſoluere nõ poſſit.facit qđ notat in.c. dile
cto de prebẽ.⁊ qđ no.Joã.an.in.c.i.de ſup.neg.prelato.
poſt Hoſti.vbi ponit vnũ notabile dictũ limitans oia di
cta precedentia ꝙ vbi canones iponunt legem ipſis epis
a non diſpẽſant niſi hoc ſpecifice reperiat̃ ꝯceſſu3ᵃ allegat
c.dilectus de tẽpo.ordi.Et facit qđ voluit Archid.xxvij.
queſtiõe.i.c.virgines.predicta ergo reſtringunt ad cano
nes ſe dirigẽtes ad ſubditos.⁊ pro hoc dicto alleg. domi.
25 Abb.glo.in.c.ſi.i.q.v.vbi no.† ꝙ eps non põt diſpenſare
cũ ſymoniaco in bñficio qđ fuit ſibi data pecunia ſ.c. cle.
ſi.de reb.eccle.nõ alie.vbi nõ auctorizat in ſacro ꝓprio.†
26 Et dicit ẽt Joan.an.ꝙ poterit eps diſpenſare cũ inceſtuo
ſo.⁊ remittit ad no.in.c.virginẽ ſi qua virgo ⁊.c.ſi quis
ſacro ea.ca.⁊ qõne.⁊ eodẽ modo poterit diſpenſare cu3
27 adultero.† Sed nunqd poterit diſpenſare cum adultero
⁊ inceſtuoſo ſimul.vt qꝛ cognouit ꝯſanguineã maritata3
Uincen.vt refert Joã.an.tenuit ꝙ nõ per.l.vi3 paſſa.§.
preſcriptiõe.ff.de adulte.vbi alr̃ diſponit̃ circa adulteriũ
tm̃.aliter qñ eſt adulteriu3 ſimul cũ inceſtu.⁊ dicit facere
hoc ꝫ Bar.in.d.l.ii.in pn̄.ff.de ver.ob.vbi dicit ꝙ habẽs
ptãtem diſpenſandi cũ adultero. Item cũ inceſtuoſo po
teſt diſpẽſare cũ adulteru ⁊ inceſtuoſo ſimul p.l.ſi ita.ff.de
libe.⁊ poſthu.vbi appellatõe ſimpliciũ veniunt mixta.⁊
hãc opi.Uincẽ.ꝫ bar.vr̃ ſeq̃ do.anto. qꝛ facultas di
ſpẽſandi iniquitius relaxat ⁊ qꝛ iure ſingulari ꝯcedit̃ eſt
ſtricti iuris vt p hac pte fuit bononie terminãdo diſputa
tũ.de quo p Joã.calde.⁊ alios in.c.p venerabilẽ qui fil.
ſint legi.Sed ſaluãdo Bar.ꝫ dictum vincẽ.põt dici ſm
do.Abba.ꝙ aut diſpenſatio cõſiderat̃ quo ad ius ꝯcedẽ
tis.⁊ eſt amplianda ar.c.cũ dilectus de ꝯſue.quãrum enĩ
conceditur ptãs alicui diſpenſandi in aliqbus caſib⁹ ne
mini ſit preiudiciũ niſi cõcedenti nec ex parte eius cui cõ
ceditur reperit̃ aliqđ odiũ.vnde d3 late interpretari tãq̃
beneficiũ principis ar.c.ſi cui de prebẽ.li.vi.⁊.c. olim de
ver.ſigni.⁊ qđ no. Inno.in.c.cũ dilecti de don. ⁊ in.c.du
dum de priuile.allegat.l.reſcripta de preci.ipera. offe.⁊
c.cũ tibi de vbo.ſig.⁊ gl.ꝯiũcto.c.ſi.de ſymo.⁊ ſentit Jo.
an.hanc diſtinctionẽ in lectura.⁊ hoc caſu ꝓcedit opini.
Bar.l3 ipſe ſentiat ꝫrium in.d.l.vim paſſa.§.preſcriptio
ne.ff.de adulte.⁊ ꝫ opi.Joã.an.ſic recitata do.Abb.dicit
ſe allegare tex.quẽ neſcit alibi in.c.per venerabilẽ qui fil.
ſint legi.vbi tex.loquit̃ in mã diſpenſatõis vbi dr̃ ꝙ illud
qđ in maiori ꝯcedit̃.videt̃ cõceſſum ⁊ in minori facit eti
28 am† qꝛ non eſt odioſu3 oĩno vt in diſpenſando aliquis te
neat locũ principis imo gratioſum ⁊ hoc t3 Feder.de ſe.
cõſilio.clxxij.⁊ ei cui cõcedit̃ iuſtis ex cauſis exigẽtib⁹ ma
xime inferior cui ꝯcedit̃ diſpenſatio nõ d3 hoc facere ſine
cã.ſed cã exigente qñqꝫ diſpenſatio eſt debita aut ꝯſidera
tur diſpẽſatio ex parte eius cũ quo diſpenſat̃ ⁊ tũc proce
dit ꝫrium vt inſpecto quo ad perſonã ſuam recedat̃ a iure
cõi quo fieri põt.in eo.n.reperit̃ odiũ ⁊ ſibi ius cõe ꝯtra
dicit ⁊ iõ ſatis eſt ꝙ ei diſpenſatio aliqd opet̃ dicit eẽ ar.
optimũ.c.i.⁊.ii.de fi.preſby.li.vi.⁊.c.ꝙ dilectio de ꝯſan.
⁊ affi.dicit etiã ꝙ ſi qs vellet tenere ꝫ bar.poſſet dicere ꝙ
inſpecto iur̃ ſup quo ꝯceſſio ꝑncipis fit eſt aliqd odioſum
qꝛ datur mã vulnerandi iura ſed de eqtate vr̃ veru3 illud
dictũ bar.ſ3 de rigore ⁊ ſubtilitate iuris fõrte opi. ꝫria ẽ
verior.⁊ ita reſidet do.Abba.ſ3 ſup iſto paſſu. Sed dñs
Car.ſ3 dicit ꝙ de rigore vera eſt opi.vincen.ſed de eqta
te vera eſt opi.bar.⁊ alioꝝ ⁊ allat.d.l.ſi ita ⁊ ex hoc dicit
29 ꝙ ſi cõceſſio eſt fcã per modũ bñficij ꝓcedat opi.Bart.†
qꝛ beneficiũ eſt late iterpretãdũ.l.bñficiũ.ff.de ꝯſti. prin.
c.olim de vb ſig.alr̃ ſit va opi.Uincen.allegat.c.ſi pluri
bus de pben.in.vi.⁊.c.i.de fil.pſby.li.vi.⁊ ſic tenebis mẽ
ti iſtud dcm̃ vt attendat̃ an per viã beneficij emanauerit.
Sed do.Phe.de ancha.in ꝑcedenti.c.tetigit iſtũ paſſum
⁊ dicit qđ nun poterit diſpenſare.⁊ allegat.l.ticie texto
res.ff.de lega.i.⁊ allegat no.hic in hac glo.⁊ allegat di
ctum Uincen.Et idẽ voluit in.l.ii.in pnci.ff.de ver.obli.
Sed do.Abba.in.c.ſi.de ſymo.tetigit iſtũ paſſu3 ⁊ redu
30 xit opiones ad ꝯcordiã.v3 † ꝙ vbi dat̃ ptãs alicui diſpen
ſandi in eius fauorẽ cũ aliquibus non expreſſis tũc tãq̃
principis beneficiũ eſt latiſſime interpretãdũ qđ ſentit gl.
ibi ⁊ hoc mõ procedat dictũ Barto.ſed vbi exprimitur
in ꝑuilegio pſone cũ qbus d3 fieri diſpẽſatio erit ſec⁹ ar.c.
ſi cui de prebẽ.in.vi.⁊ iſto caſu ꝓcedat opinio ꝫria.ſ3 cer
te iſta fuit doctrina do.Car.ſ3 ⁊ ſi aliqs dubitaret quãdo
dicat̃ huiuſmodi ꝯceſſio emanare p viã beneficij ⁊ qñ nõ
colligit̃ ex ſupradictis qꝛ ſi in cõceſſione nõ exprimuntur
pſone cũ quibus debeat fieri diſpenſatio dicit̃ emanaſſe ĩ
modũ beneficij.Sed qñ exprimunt̃ pſone cũ qbus debe
at fieri diſpenſatio nõ dr̃ emanaſſe in modũ bñficij.iõ tũc
ſtricte fiet interpretatio.qđ eſt bene notan.qꝛ hodie vide
mus hmõi ptãtem cõceſſam comitibus palatinis legatis
de latere ⁊ ſibibus ꝙ nũq̃ exꝑmunt̃ pſone cũ quibus di
ſpenſatio fienda eſt qꝛ hmõi diſpenſatio dr̃ beneficiu3.⁊
latiſſima fiet interꝑtatio.de quo vide p Bar.in.d.l. ſi ita
ſcriptũ ⁊ in.d.l.vim paſſa.§.preſcriptiõe ⁊ in.d.l.ii.ff. de
ver.ob.⁊ ibi per do. Phe.Ange.Joã. de imo.Rapha.⁊
Ludu.roma.⁊ per Ange.⁊ Jo.de imol.in.l.clemẽs.ff.de
heredi.inſti.⁊ in.l.ſi ita ſcriptũ.ff.de libe.⁊ poſthu.⁊ per
Jo.an.in addi.ſpecu.in rubri.q fil.ſint legi.vbi refert di
ſputationẽ Jo.cal.⁊ do.an.⁊ do.Abba.in riſione quã3
fecerunt d.c.per venerabilẽ.Bal.in.c.nãles in titul.ſi de
feu.fue.cõtrouer.Domini. de ſancto gemi.in.c. ſuſceptũ
de reſcrip.in.vi.per Ange.in.l.ticie textores.ff.de lega.i.
⁊ in.l.gallus.§.Et quid ſi tantum.ff.de liberis ⁊ poſthu.
Bal.in.l.cam qua3.C.de fideicõmiſſis ⁊ in.l.ſi qua illu
ſtris.C.ad orficianũ.⁊ in.l.cũ qui alias paulus reſpõdit
.ff.de ſtatu hominum.Oldradus in cunſi.cciij.dominus
Antoninus in ꝓhemio gregoriano. ℭ Et pro opi. bart.
31 ⁊ ſequaciũ ꝙ poſſit diſpenſare ſuper mixto facit † ꝙ ap
pellatione ſimpliciũ veniunt mixta ex interꝑtatione beni
gna.caſus eſt in.d.l.ſi ita ſcriptũ ſed in beneficijs a ꝑnci
pe cõceſſis benigna ſit interpretatio vt in.l. beneficiu3.ff.
de cõſti.ꝑncip.cum ſi.ergo ſcdõ vbi mixta ſunt inſepabi
lia attẽditur dũtaxat qđ maius eſt ⁊ grauius.l. ſed ⁊ q̃ſi
tum §.ſi.ff.de libe.⁊ poſthu.l.querit̃.ff.de ſta.homi.ſ3 ſi ẽ
legatus põt diſpenſare cum inceſtuoſo ſequit̃ ꝙ ſi adulte
riũ ⁊ inceſtus vniatur inſepabiliter ꝙ poterit diſpenſare
qꝛ qđ minus eſt obũbrat̃ ab eo qđ maius eſt. Tertio ad
ducit̃ tex.in.c.ſi.de ſy.vbi fuit data ptãs cũ monachis ſy
mõiacis ⁊ nihilominus tañ ptãs extẽdit̃ ad abbatẽ ſymo
32 niacũ q monachus eſt. Quarto adduci põt † ꝑuilegiũ eſt
ſtricte interpretandũ eſt eni ꝑuata lex.iii.di. ꝑuilegia ſ3
nihilominus priuilegiũ ꝯceſſum clericis extẽdit̃ ad cano
nicos qui etiã clerici ſunt vt eſt caſus ſingu.in.c.cum per
exemptionem de priuile.in.vi.per quem tex.confunditur
diſtinctio domi.Cardi.quam ſibi appropriauit do.Ab
bas vt attendamus vtru3 per modũ beneficij an per mo
dum priuilegij cõcedatur talis poteſtas qa etiam ſi cõce
datur per via3 priuilegij fiet extẽſio vt eſt caſus ſingul.in
d.c.cũ per exemptionẽ qđ tene menti qꝛ ad hanc materi
am eſt noua inuentio. ℭ Quinto facit ꝙ l3 videamus ꝙ
huiuſmodi diſpenſationes ſint odioſe ⁊ per cõſequens re
ſtringende vt in.c.i.de fil.preſbytero.li.ſexto tamen quo
ad facultatem diſpenſandi cõceſſam videnť fauorabilio
res ⁊ per cõſequens ampliande vt probatur in.d.c.per
venerabilem ⁊ iſta adducũtur pro opinione barto. Sed
pro Uincen.⁊ Joan.cald.⁊ ſequacibus adducũtur iſta.
Primo in gratijs caſus omiſſus habet̃ pro omiſſo.c. ſu
ſceptum de reſcriptis in.vi.ſed caſus omiſſus hic in facul
tate diſpenſandi eſt caſus mixtus ergo ſequit̃ ꝙ habetur
pro omiſſo ⁊ per cõſequens non poterit diſpenſare.Sed
volens tenere primã opinio.poterit ad ſ3 reſpõdere ꝙ.d.
c.ſuſceptum loquit̃ in gratijs impetratis ad beneficia q̃
tanq̃ ambicioſa reſtringenda ſunt vt in.c.quãuis de pre
ben.in.

ben.in.vi.⁊ etiam quia per tales gratias Pape preiu-
dicant poteſtati iudicis ordinarij quia epiſcopus hʒ pote-
ſtatem a iure cõmuni cõferendi beneficia ſue dioceſis.c.
omnes baſilice.xvi.queſtio.vii.ideo reſtringende ſunt vt
minus ledant argu.c.ex tuarum de auct.⁊ vſu pal.c.licʒ
in corrigendis de offici.ordina.c.ſuper eo de offic. deleg.
ſed nos loquimur in facultate diſpenſandi ↄceſſa cum il
legittimo per quam nulli fit preiudicium niſi ipſi princi-
pi concedenti ⁊ aliquis iuri derogat niſi iuri cõmuni. idõ
amplior debet fieri interpretatio. Item.d.c.ſuſceptum ⁊
ſimilia iura volunt ꝙ gratie ſunt reſtringende reſpectu
eius in quem confertur effectus illarum nos autẽ loqui
mur in alio caſu vʒ an reſtringi debeant gratie reſpectu
eius qui effectum facultatis ſibi conceſſe habet exercẽdo
gratiam in alio quo caſu interpretatio non eſt fienda ita
ſtricte ſed large faciat quod not.in.c.dudum de preben.
in.vi.ſed hec reſpõſio non videtur procedere per.c.is cui
de preben.in.vi.vbi facultas conferendi beneficia alteri
conceſſa a iure cõmuni magnam reſtrictionẽ recipit nõ
autem largam ⁊ fauorabilem interpretationem ⁊ tamẽ
ille tex.loquitur in habente facultatem pro cuius execu-
tione neceſſe eſt gratiam in alterum dirigere. ¶ Secun
do facit expreſſio duarum ſpecierum quales fuerunt iſte
in facultate diſpenſandi poſite non debet extendi ad ſpe
ciem etiam eiuſdem generis.l.pᵐa.§.item ſi due.ff.de au
ro ⁊ argen.lega.ergo. Tertio pro hoc videtur caſus i.d.
l.vim paſſa.§.preſcriptione reſpõdetur quod duplex eſt
33 gratia † quia ibi non fit extenſio. Primo ne maleficia re-
maneant impunita quod eſt contra publicam vtilitatem
c.vt fame.de ſentẽ.excõmunica.l.ita vulneratus.ff. ad.l.
acquil. Secũdo quia pſcriptio ipſa de ſui natura eſt odio
a ſa[a] vt voluit gl.in.l.fina.C.de edic.di.adria.tollen.cõſe-
quens eſt vt extenſionem non capiat.c.cum contingat de
deci. Nos autem loquimur de facultate diſpenſandi cuʒ
illegittimo que omni reſpectu habet finem fauorabilem
ſiue querat legatum diſpenſandi cum eo quo ad ſpiritua
lia hoc eſt fauorabile cũ propter hoc cultus diuinus pro
pter pluralitatem perſonarum ad eum miniſtrandũ ha
bilium recipiat augmentũ quod eſt vtile publicuʒ vt in
c.ex parte de conſti.ſiue querat diſpenſare cũ illegitimo
quo ad ſucceſſionem illud etiam eſt fauorabile quoniam
per illud facilius defunctus reperit ſucceſſorẽ quod pub
lice intereſt.l.quia.ff.de interroga.actio.l. in teſtamento
ff.de fideiuſ.liber.auc.de here.⁊ fal.§.ſi vero expreſſim ⁊
ſi dicas facultatẽ diſpenſandi hoc caſu fore reſtringẽdaʒ
qꝛ ex ea infertur preiudicium venientibus ab inteſtato ⁊
ſic legittimis qꝛ reſpõderi poteſt ꝙ ħ itereſſe ſperate ſuc
ceſſionis ius ciuile prohibet cõſiderari.l.poſt emancipa.
ff.de lib.leg. ¶ Vltimo inducitur.c.ꝙ dilectio de ↄſan.
34 ⁊ affinita. † vbi facultas diſpenſandi in copula matrimo
niali cõceſſa legato cũ diſtantibus in ſtipite ſexto gradu
reſtringitur cũ vterqʒ intendẽs cõtrahere matrimonium
diſtat tanto gradu nõ autem cum vnus tantũ diſtat ſʒ al
ter non ⁊ ſic caſus eſt mixtus ꝓpter diuerſitatẽ qualitatũ
in diuerſis perſonis ⁊ tñ ad illũ facultas non porrigitur
⁊ ſic videtur ibi caſus pro iſta qõne ⁊ allegauit illũ tex.
do.Abba.hic ⁊ Jo.de imol.in dicta.l.ii.ſed Lo.Ro.ibi
dicit ꝙ ille tex.nihil facit qꝛ papa ibi faciat illã deciſio-
nem duplici reſpectu. Primo ratione euitandi ſcãdaluʒ
argu.c.nihil cũ ſcandalo de preſcrip. Secũdo qꝛ faculta
tem illam ita interpretata eſt patrie cõſuetudo quam pa
pa nũqꝫ intelligitur tollere imo conſeruare.c.i.de cõſtit.
lib.vi.c.cum in eccleſia de preben.in.vi. vnde ſequitur ꝙ
ſi non fuiſſent ille due rationes ibi expreſſe papa ibi for-
te decidiſſet cõtrarium per ſupradicta ex qbus pʒ de mẽ-
te iuris opi.bar.fore veriorem lʒ inſpecto cortice verboꝝ
opinio canoniſtaruʒ videatur verior ita quieuit do.Lo.
ro.in.d.l.ii. Sed do.An.in ſuo eleganti cõmento in dcõ
c.per venerabilẽ in.xix.colũ.ver.ſed aliqd autem credit
opi.Joan.cal.verũ non poſſit diſpenſare fore de iure ve-
riorem ⁊ ad.d.l.ſi ita ſcriptũ dicit nõ obſtare vbi mixtuʒ
non cõprehendiť ſub verbis ſed ex mẽte ↄiecturata teſta
toris ⁊ fauore vltime volũtatis in qua lex ſupplet qꝛ te-
ſtator mortis cogitatiõe preuẽtus non põt tunc plene de
liberare. Ideo dicit hoc non ꝓcedere in actibus inter vi
uos in qbus lex non ſupplet niſi quãtũ patiunť verba po
ſtea vero reducit hanc varietatem opinionũ ad ↄcordiã
dicens ꝙ dcm̃ Vincen.⁊ Jo.cal.⁊ ſequaciũ ꝓcedit quã
do legatus vellet diſpenſare ad ꝑiudiciũ tertij venientis
ad ſucceſſionem qꝛ tũc non ꝑſumiť ꝙ ꝑnceps ad ꝑiudici
um tertij voluerit hoc ſibi cõmitti.l.cũ aliquis.C.de eman-
cip.libe.c.ex tuaꝝ de auc.⁊ vſu pal.c.quãuis de reſcri. in
vi.ſed opi. bar.ꝓcedit qñ non agiť de ꝑiudicio tertij ſed
tantũ agiť de preiudicio ipſiuʒ fiſci ſeu ipſius ↄcedẽtis qꝛ
tunc eſt fienda interpretatio ↄ̃ ipm̃ ↄcedentem argu.c.cũ
dilecti de dona.⁊.l.beneficiũ.ff.de cõſti.prin.⁊ ita ibi reſi
det do.An.⁊ cũ hac cõcordia tranſiuit do.Abb.in riſio
ne.d.c.per venerabilẽ ſed ſolẽnis do.Raph.cu.in.d.l.
ii.ff.de verbo.obli.tangens iſtã qõnem refert docto.dicere
ꝙ non cõprehendiť mixtũ de rigore ſub ſimplici ſʒ de eq-
tate bñ cõprehendiť.⁊ ad hoc allegat.d.l. ſi ita ſcriptuʒ
ſed ipſe deteſtaſ hanc doctrinã ⁊ dicit eſſe falſam qꝛ ẽt in
exheredatiõe que eſt odioſa[a] hʒ locũ qð ibi dř allegat tex.
in.l.ſi ita.ff.de iniuſt.rup.⁊ ir.teſt.qꝛ ideo nõ minus verũ
eſt filiũ natuʒ eſſe ⁊ ꝙ filia nata ſit vel ↄ̃ ſiue ergo naſca
tur vnus ſiue alter ꝓuiſum eſt ſed ibi iõ non cõprehendiť
caſus mixtus qꝛ ꝓuiſio in ſimplicibus nõ erit poſſibilis i
caſu iſto qꝛ dixit ſi filius natus erit ex heſſe ⁊c.vt ibi diciť
iſte due diſpoſitiões ſunt icõpaſſibiles ambobus natis ni
ſi de quadã humanitate qñ vere eſt mixtura qualitatũ ſi
cut inceſtus ⁊ ſpurietas ficut fieri ⁊ dari iſto caſu dicit ꝙ
ꝓuiſio in ſimplicibus cõprehẽdit mixtuʒ quicquid dicãt
doc.⁊ dicit ſe inducere cõtra doctores.d.l.vim paſſaʒ.§.
preſcriptione qꝛ eſt ibi caſus ꝙ adulteriũ qð adiungitur
inceſtui regulatur ſm̃ nãm inceſtus ⁊ dicit eſſe tex.in.l.ti
cie textores.ff.de leg.i.⁊ dicit hoc eſſe veruʒ niſi vna qua-
litas alterã obumbret ⁊ faciat quodãmodo ceſſare illam
iſte eſt tex.ſʒ eũ in.d.l.queritur de ſta.homi.⁊ in.l.ſunt
infames.ff.de leg.iii.⁊ dicit hoc ꝓcedere qñ due qualita-
tes integraliť cõmiſcenť ſed vbi nõ ↄcurrũt integre ſʒ par
ticulariter tũc ſub ſimplici non cõprehendiť mixtum tex.
dicit eẽ in.l.legatis.ff.de leg.ii.⁊ ſubdit ꝙ lʒ bar.dicat ꝙ
huiuſmodi ptãs ↄceſſa legato dbeat latiſſime interpreta
ri ex eo qꝛ eſt beneficiũ ꝑcipis ipſe dicit ꝙ nõ eſt vſque
quaqʒ expeditũ qꝛ fieret iniuria ꝓpinquis ⁊ ab inteſtato
veniẽtibus.l.ↄſtitutionibus.ff.ad municip.l. ex facto.ff.de
vulga.⁊ pupil.iſta ſunt verba formalia Raph.in.d.l.ii.
¶ Tu pondera quo ad.d.l.ſi ita ſcriptũ de lib.⁊ poſth.
qꝛ videť ꝙ recte ꝓbet opi.docto.ex eo qꝛ tex.ibi dicit ſub
tili iuris regule ↄueniebat teſtamẽtũ ruptũ fieri ⁊ ſic vult
ꝙ de rigore iuris ſit irritum illud teſtamentũ ſed non de-
bet eſſe irritũ illud teſtamentũ de iuris rigore qꝛ diſpoſi-
tiones ſunt incõpaſſibiles cum teſtator tranſiuerit ad di-
ſpondium vt in.l.marcellus.ff.ad trebel.vbi fit cõſimilis
diuiſio cum tex.ibi dicit licet ⁊ ſic apparet ꝙ ideo erat ru
ptum teſtamẽtum de iuris rigore quia filij nõ fuiſſent in
ſtituti ⁊ ſic eſt ibi caſus formalis ꝙ diſpoſitio in ſimplici
bus nõ comprehendit caſum mixtum de iuris rigore ⁊
ſic probaſ ibi opini.docto.ſed de equitate bene cõprehẽ-
dit.⁊ pondero illum tex.ad vnuʒ quod tibi videbitur no
uum inquãtuʒ dicit ſubtilis regule iuris qꝛ videtur mihi
eſſe ibi caſus ſingu.ꝙ inquãtum docto.dicũt ꝙ rigor iu-
ris appellatur ordo ſubtiliter datus a iure vt in.c.dilecti
b .I.eo.⁊ in.c.ſi clericus laycum.I.de fo.cõpeten[b].⁊ p Bar.
in.l.i.C.de legi.⁊ per glo.ſingula.in.c.vt cõſtitueretur.I.
diſtinctio.⁊ ibi per Archidiaco.⁊ per eundem prima di
ſtinctio.c.ius generale qꝛ pro certo ibi eſt caſus quẽ ad
hoc perpetuo menti cõmenda quem tex.adde ad ea que
habentur in.c.ſuper litteris de reſcrip. ⁊ ad.c. in litteris
de reſti.ſpo.⁊ ad.c.i.de do.⁊ contu.⁊ ad.c.ſi. de tranſ.⁊

a ¶ Odioſa. Adde Inn. in c.tua ad ſi. de deci. Bald. in marg. dř. pſcri ptio dñ.ḣ.no.i c.cũ olim ⁊ ibi doct. de pſcri. ꝓ q vide pau. de ca.in cõſili. cccxij.incip.vi ſo ⁊ pondera tis olb[9] ⁊ vide Panor.in .c. ſi.alleg.tit.vbi ẽt modernio-res ſcribẽtes.

b ¶ Cõpeten. vbi videas pa nor.in terminis ⁊ noniſſimos ſcribẽtesq oĩa congerunt.

ad.l.placuit.C.de iudi. ⁊ ad.l.nullā.ff.de legi.Et per illū
tex.fortificari poteſt ſingu.dcm̄ Ange.in rūſione.l.inſulā
35 .ff.de verbo.obli.vbi dixit† ꝙ ſi cōmiſſa eſt cā alicui vt ſꝫ
iuris rigorē decidat ꝙ nō admittet purgationē more qꝛ
mora inniſ equitati vt in.c.potuit de locato.Sed Ange.
in.d.l.ticie textores colligit ꝙ diſpoſitū in quolibet ſim-
plici per ſe non cōprehēdit mixtum etiā in mā fauorabili
⁊ remittit ſe ad notata in.d.l.ii.ff.de vbo.oblig.Sed do-
minus Joan.de imol.h̄ dicit ꝙ potius ibi ꝓbatur ꝯriū
vt pꝫ ex principio illius.l.nō obſtat finis. qꝛ ibi exceptio
erat clara.⁊ habebat voluntatē teſtatoris certam vt cō-
prehēderet mixtum.Sed idem Ange.tetigit in.l.gallus
.§.qd ſi tantum.remittit tamē ſe ad dicta per ſe in.l.ſi ita
de libe.⁊ poſthu.⁊ eodē modo fecit in.l.clemēs.ff.de he
re.inſti.ſed in.d.l.ſi ita ⁊ clarius ⁊ copioſius loquiſ ſeq-
tur tamen doctrinā Bart.ꝙ poſſit diſpenſare. Sed Jo.
de imol.ibi ſequitur diſputationē Joan.cald.que incipit
Papa conceſſit ⁊ fundamentū ſuūꝫ eſt.d.c.ꝙ dilectio ⁊
d.c.i.⁊.ij.de fil.preſby.lib.vi.Relati ſunt porro nr̄i cir-
ca hunc dubitabilē paſſum.Tu ponderas.d.l.vim paſſaꝫ
.§.preſcriptione vbi adulterium cōiunctum inceſtui vt di
cebat Raph.cuma.regulaſ ſm̄ naturā inceſtus ergo ſe
quitur ꝙ diſpoſitiō loquens de ſimplici non habet locuꝫ
in mixto ⁊ ſic videſ ibi caſus pro opinio.Vincen.⁊ Joā.
cald.⁊ per cōſequens nō bene allegauit illū tex. Raph.
inquātum dixit ꝙ erat cōtra opinio.docto.nec eſt verum
qꝛ dicit ꝙ ibi eſt caſus ꝙ adulteriū coniunctū inceſtui re
gulaſ ſm̄ nām inceſtus ſed ille tex.dicit ꝙ crimen inceſtus
coniunctū cū adulterio non tolliſ ſpacio quinquēnij.⁊ il
lud ideo eſt qꝛ auctū eſt delictū ⁊ ſic non ꝓbat ibi text.ꝙ
adulteriū iunctū crimine inceſtus regulaſ ſm̄ nām ince-
ſtus niſi qꝛ actū eſt delictū ⁊ ex dicto ſuo ſequereſ vnū qđ
eſt incōueniēs ꝙ nō poſſet accuſari de adulterio ex quo
regularur ſm̄ nām inceſtus ⁊ adduco glo.valde ſing. in
d.§.preſcriptione que dicit nec ēt crimē adulterij ꝯiunctū
inceſtui preſcribiſ qnquēnio ecce nūc qualr̄ crimen adul
terij nō aſſumit crimē inceſtus ſed augeſ delictū ex cōmi
xtione inceſtus ⁊ adduco ſolēnem tex.in.l.mariti lenocini
36 um.§.ſi.ff.de adult.vbi eſt caſus† ꝙ lꝫ accuſatio ſtupri tol
latur qnquēnio nihilominus vbi fuit cōmiſſum ſtuprum
cū violētia nō tolliſ ſpacio qnquēnij per quē tex.dico poſ
ſe dari regulā indubitataꝫ ꝙ vbicūqꝫ q̄litas aduenit enti
illud q̄lificat ⁊ reponit in diuerſa ſpē adeo ꝙ iura loquē
tia de ente ſimplici nō vendicat ſibi locū in ente q̄lificato
ſolebā allegare gl.ſin.in.c.ſtatu de elec.in.vi.ꝯiūcto.c.lꝫ
canō eo.ti.⁊ li.ſꝫ nūc adduco caſuꝫ in.d.§.ſi.quē ad h̄ re-
puto ſing.⁊ ſic p̄ſcriptio qnquennij loquēs de ſtupro ſim
plici nō hꝫ locū in ſtupro q̄lificato ergo multo fortius di
ſpoſitio loquens de adulterio hēbit locū in adulterio q̄li
ficato per crimē inceſtus.licet ergo legatus hēat licentiā
legittimādi ſpuriū itē ⁊ inceſtuoſum ⁊ ſic ptās ſit conceſ
ſa ſuper ente ſimplici.ergo nō extendeſ ad ens q̄lificatuꝫ
⁊ multo minus qñ vnū ens qualificaſ ex adiūctiōe alte-
rius entis vt eſt in q̄ōne ꝓpoſita qꝛ cōiungunſ inceſtus ⁊
adulteriū ar.auct.multo magis.C.de ſa.ſanc.eccleſi.⁊.c.
non extimemus.xiij.q.ii. ⁊.c.cū in cunctis de ele.⁊ p illū
.§.ſi.ꝯfundiſ opi.bar.⁊ ſequaciū ⁊ ſi dicaſ ꝙ loquitur in
preſcriptiōe ⁊ ſic loquiſ in odioſis qꝛ ad h̄ reſpondeo ꝙ
imo loquiſ in actu fauorabili ad hoc vt aliqs nō punia-
37 tur† ⁊ pene oēs odioſe ſunt.l.ſi preſes ⁊.l.ſi de īterpreta
tione.ff.de pe.⁊.§.pene de peni.diſti.i.poteſt eni delinqns
adiuuari ex tēpore.l.lex iulia de repetūdis.§.ſi.ff.ad.l.iu.
li.repetū.promptiores eniꝫ debēt eſſe in liberando.c.ex
litteris de ꝓba.c.clerici.lxxxi.diſtin.c.domino guerrā.§.
promptiores in titu.h̄ finitur lex incipit conſue.regni ⁊
lꝫ dicaſ ꝙ preſcriptio eſt odioſa nihilominus dico ꝙ in-
38 troducta eſt ad fauorē.† Unde dꝫ attendi finis q eſt cau-
ſa cauſaꝝ ⁊ mouet agentē vt in.l.cum quā C.de fideicom
miſ.⁊ ibi Bal.Et plus dico ꝙ p̄ſcriptio fuit inuenta pro
pter libertatē ſubditoꝝ.Jſta eſt glo.magr̄a in auc.de tpe

non ſol.pec.§.i.quā Bal.reputat ſing.in.c.ſi qs.q.xxx. in
ti.ſi de feu.fue.ꝯtrouer.⁊ ſic.d.§.preſcriptiōe non ꝓbat il
lud qđ dicebat Raph. ⁊ ſquātū etiā dicebat idē Raph.
ꝙ ēt in mā odioſa diſpoſitio loquēs de ſimplici hꝫ locū i
mixto ⁊ adducebat tex.in.l.ſi ita.ff.de inīu.teſta. pro cer-
to errat hō iſte nā lꝫ.d.l.ſi ita loquaſ in exheredatōe ⁊ ſic
loquaſ in caſu odioſo ⁊ ſic loquaſ de ſimplici ⁊ nihilomi
nus hēat locū in mixto illud eſt fauore teſtamētū ꝯſeruan
di vnī lꝫ ex vna parte cōcurrat odiū ⁊ ex alia pte ꝯcurrat
fauor tñ diſpoſitio diceſ fauorabilis ſi pncipalr̄ ad fauo-
rem introducta eſt vt dixit glo.q̄ reputaſ ſing. in.l.venia
.C.de in ius vocā.ſed filis eſt in.l.ſed ſi hac.§.q manumit
titur alſ.§.ſi.ff.eo.tertia eſt i.c.ſciāt cūcti de elec.in.vi.q̄r-
ta eſt in.c.ſi pp alſ in.c.grā de reſcri.in.vi. Jō cū fauore
teſtamēti pncipalr̄ emanauerit illa diſpō. ideo cēſebiſ fa
uorabilis ⁊ nō odioſa ⁊ per ꝯñs nō hñ tantus doctor il-
lam.l.allegat idē ꝓbat ēt illa.l.ꝙ ꝓuiſio facta de ſimpli
ci cōprehēdit mixtū qñ h̄ venit ex mēte diſponentis vt di
camus ꝙ ſicut expſſit de ſimplici ita vr̄ voluiſſe exprimere
de mixto ⁊ p ꝯñs hr̄ ac ſi de mixto expreſſe feciſſet mētio
nem ar.gl.ſing.in.l.tale pactū.§.ſi.ff.de pac.⁊ gl.in.c.ii.
de ꝯfeſ.in.vi.⁊ ſꝫ hūc itellectū nō dēmus attēdē verū mā
ſit fauorabiſ an odioſa ſꝫ dēmus adaptare nos ad mētē
diſponētis vt ſi mēs diſponētis fuit cōprehēdere mixtum
ſub ſimplici ſeruabiſ mēs.l.ille aut ille.§.cū in vbis ⁊.l.
non alr̄.ff.de leg.iii.⁊ ſi mihi dicaſ quō pſtabit de mente
diſponētis dicatꝫ ꝙ ſi fauor ita ſuadeat qꝛ mā eſt fauora-
bilis preſumiſ de mēte qꝛ fauores ſunt ampliādi.l. beni
gnius.ff.de leg.l.in teſtis.ff.de regu.iur.l.bñficiū.ff.de cō
ſti.pnci.⁊ allego tex.in.l.clemēs.ff.de here.iſti.vbi in mā
fauorabili extēdiſ diſpō loquēs de ſimplici ad mixtū qa
vr̄ mens diſponentis ita adaptari. Sed ſi mā eſt odioſa
tunc ſtat dubitatio qd dicendū.⁊ vr̄ dicendū ſi diſpō ſim-
plicis nō extendereſ ad mixtū diſpō eſſet nullius efficatie
vt eſt caſus in.d.l.ſi ita.ff.de iniuſto teſta.vbi eſſet nullius
efficatie teſtm̄ ſi nō cōprehendereſ mixtū.ideo tunc com-
prehendit faciat ſiſe qđ dixit gl.ſing.in.l.nulla niſi emer
39 ſis ꝯiūcta antē diaconiſſa.C.de epiſ.⁊ cle.que voluit† ꝙ
vbi lex noua nihil operaſ ꝙ aſſumiſ ar.a ꝯrio ſenſu ad cor
rectionē iuris antiq de qua glo.fecit feſtū Ludo.ro.in.l.
ſi cū dotē in prin.ff.ſolu.matri.⁊ adduci pōt qđ voluit el e
40 gans glo.cū ibi no.in.c.qꝛ in tn̄ de prebē.† vbi ſi diſpēſa
tur cū aliquo vt poſſit tenere duo bñficia regrentia reſidē
tiam qđ videſ diſpenſatū ꝙ poſſit in vno reſidere p vica-
rium ⁊ ſic diſpēſatio extēditur ad hoc vt actus valeat ⁊
non peat ſi antē actus valeret an tunc extendaſ ad mixtū
41 Egidius bononiē.ſupra dixit in ꝓhemio gregoriāo † ꝙ
in materia ꝓuilegij appellatione ſcholariū veniant do
ctores ſicut appellatiōe monachoruꝫ venit Abbas vt in
c.ſins de ſymo.⁊ appellatiōe familie venit caput familie
.l.familie.ff.de vbo.ſigni.Jo.an.ibi dicit ꝙ in reſcriptis
ad lites vel in ꝓuilegijs odioſis nō comprehenditur do-
ctores alias nō ſcholares ⁊ ſic ſentit ꝙ in odioſis appel
latione ſcholariū venit doctor qui alſ eſt ſcholaris qui a
doctor iuris ciuilis eſt ſcholaris iuris canonici.Ecce nūc
qualr̄ in odioſis appellōne ſimplicis venit mixtū. Sꝫ.d.
An.ibi tinet ꝯriū per notata in.d.l.ii. in principi.ff.de
verbo.obli.voluit allegare Bar.⁊ ſequi eū qꝛ in odioſis
non veniūt mixta appellatōe ſimpliciū. ¶ Ego adduco
42 tex.in.c.cū per exemptionē de priuil.lib.vi.† vbi in mate
ria odioſa vt eſt ꝓuilegiū exemptionis indultum clericis
cōprehendit canonicos qui clerici ſunt ⁊ ſic ille tex.ꝯfun
dit dictū domi.An.⁊ adduco etiā tex.in.c.quoniā ſymo-
43 niacha.de ſymo.† vbi in materia penali appellatōe mo-
nialiū venit abbatiſſa que monialis eſt ⁊ adduco etiā.c.
44 i.§.porro de ſta.regul.li.vi.† vbi appellatiōe monialium
venit abbatiſſa.adduco ēt.l.ſed ſi hac.§.ſi liberta.ff.de in
ius voc.vbi in edicto penali cōprehēdiſ niſ liberta. ⁊ ſic
pſona mixta ⁊.l.i.§.ſꝫ ⁊ ſi qs.ff.nau.cau.ſta.vbi cōprehē
diſ mercator familiaris nauis ⁊ ſic pſona mixta ex iſtis

infringitur

infringitur doctrina Bar. inquantum dicebat ꝙ ex beni-
gna interpretatiõe cõprehendit̃ mixtus qꝛ imo vbi venit
imponẽda pena cõprehendit̃ mixtũ ⁊ etiã ꝯfundit̃ dictũ
Jo. col. inquantũ dicebat ꝙ nõ cõprehendit̃ mixtũ qꝛ ma-
teria est odiosa. Nã per ista iura ꝓbatur ꝙ lꝫ mã sit odio
sa tñ cõprehendit̃ mixtũ ⁊ per ꝯñs poterit legatus dispẽ
45 sare sup adulterio ⁊ incestu simul ⁊ ista tene mẽti. Adde
ad primũ an sacerdos possit dispẽsare in canone pniale
sic epũs qꝛ ego adduco glo. valde sing. in. c. ⁊ tpa plenitu-
46 dinis. xxvi. q. vi. que dicit † ꝙ epũs põt diminuere peniten
tiam iniunctã a papa allegat. xxxiij. q. ij. c. latorẽ sic pro-
curator põt ex cã mandare ꝯ̃ illud qd̃ mãdauit dñs ⁊ ad
hoc allegat. l. si hoiem. ff. mãda. Si ergo potest ꝓcurator
ita poterit sacerdos qui vr̃ procu. pape in administrãda
pnia suis parrochianis. ⁊ adduco glo. in. d. c. latorẽ que
47 ex illo tex. colligit † ꝙ epũs põt relaxare de pnia quã papa
iposuit ⁊ sacerdos põt relaxare pniam quã iposuit epũs ⁊
clarũ est ꝙ dispensatio est iuris cõis relaxatio vt hr̃ p gl.
in. c. nisi rigor. i. q. vij. ⁊ glo. ibi dicit ꝙ põt relaxare ergo
sequitur ꝙ poterit dispensare si põt dispẽsare cũ peniten
tia iniũcta a papa ergo sequit̃ ꝙ mlto fortius poterit di-
spensare cũ pnia iniũcta a lege qꝛ mitius agit̃ cũ lege q̃
agat̃ cũ hoie vt. l. celsus. ff. de arbi. ⁊ faciat ad hoc. c. duo
qui de peni. ⁊ remi. ⁊ plus vr̃ mihi dicen. ꝙ ẽt si esset ca
sus reseruatus de qbus hr̃ per gl. in. c. ij. de peni. ⁊ remi.
lib. vi. tñ ex cã necessaria de nouo insurgẽte posset dispen
sare ar. d. l. si hoiem ⁊ arg. eius qd̃ dixit Bal. in. d. l. oẽs
48 populi † vbi voluit ꝙ epũs põt facere ꝯ̃stõnez ꝯ̃ ius cano
nicum in tali casu multo fortius dicemus ꝙ poterit dispẽ
sare in foro pnie saccerdos. Adde etiã inquãtuz dixit ista
glo. ⁊ docto. ꝙ vbi nõ est reseruata dispẽsatio pape vide
tur ꝑmissa epis p. d. c. nup glo. in. c. excõicamus. §. credẽ
tes de hereticis que extẽdit. d. c. nup ad dispositionẽ glo.
in. c. postulasti de cleri. excõ. ministrã. glos. in. c. preterea de
vsur. que extẽdit. d. c. nuper. ⁊. ii. q. v. c. quedã cũ do. abb.
in. c. de symoniaco de sy mo. ⁊ in. c. pe. de pe. spe. in. ti. ii. §.
nunc ostendendũ vsi. xxiij. Hosti. in sũma de fil. presbyte. §.
quis posset dispẽsare ⁊ in. c. post translatiõẽ de renũ. sꝫ
Jo. de imol. in. d. c. post translationẽ dicit istud eẽ dubiuz
qꝛ. c. nup loquit̃ in absolõne que est aliud q̃ dispensatio
⁊ ita ẽt dicit do. Car. in. c. dilectus de tẽpo. ordi. vbi. se re
mittit ad dcã sua hic. ¶ Ego põdero tex. in. c. i. de eta. ⁊
quali. li. vi. vbi tex. loquit̃ de dispẽsatione ⁊ facit mentio
nez de epõ ⁊ tex. cũ ex eo de elec. eo. li. ⁊ istũ tex. ⁊ omnes
tex. quos ꝯnumerat Jnno. in. d. c. dilectus de tẽpo. ordi.
epũs põt dispẽsare qꝛ si posset in oĩbus casibus in qb[us] per
49 mittit̃ dispẽsatio a iure ad qd̃ exp̃merent tibi epõ tñ mi-
hi vr̃ ꝙ nõ pñt dispensare epi nisi in casibus expressis i iu
re ⁊ vr̃ durũ ampliare habenas dñis epis. Adde ẽt iquã
tum dcm̃ est. s. ꝙ epũs possit dispensare ꝯ̃ ꝯ̃stõnez ꝯcilij in-
dulgentem posse dispensari sed nõ expressit p quem qꝛ mi
hi vr̃ vt dixit do. An. ꝙ nõ possit epũs. ⁊ ad h̃ adduco gl. i
c. dilectus el. i. de ꝓben. ⁊ glo. in cle. i. de elec. ⁊ in. c. cũ di-
lecti de elec. ⁊ adduco. c. post trãslationẽ de renũ. vbi pa-
pa reddit se difficilẽ ad dispensandũ ꝯ̃ ꝯciliũ ergo nõ po
terit inferior dispensare ꝯ̃ ꝯcilium. Adduco etiã. c. signifi
casti de elec. vbi excipit̃ auctoritas pape ergo sequitur ꝙ
includit̃ auctoritas epoꝝ ad obseruandas ꝯ̃stões ꝯcilij.
50 Adduco elegans dcm̃ Bal. in. l. humanũ. C. de legi. † ꝙ
cõcilia sunt maioris auctoritatis q̃ decretales epl̃e. ⁊ re
51 fert Archidia. in. c. i. de cõsti. li. vi. dicere † ꝙ nõ valent re
scripta impetrata ꝯ̃tra cõciliales cõstitutiões si non hñt
clãm non obstante specificã ⁊ specialẽ secus qñ ipetrant̃
ꝯ̃ decretales epl̃as qꝛ tũc sufficit ꝙ apponat̃ clausula ge
neralis nõ obstante aliqua decretali ꝯ̃ria qd̃ dicit eẽ not.
⁊ ꝓpter hoc videt̃ ꝙ non possit epũs dispensare ꝯ̃ cõstitu-
tionem cõcilij ⁊ lꝫ in cõstitutione dicat̃ posse dispensare
intelligit̃ per papã aut per cõciliũ qꝛ nõ dispensat epũs ni
si in casibus expressis qꝛ cõnumerant̃ iura sacrorũ ꝯcilio-
rum in qbus credimus spm̃ sanctũ loquutũ vt dicit tex. l.

vi. c. si ille. ¶ Adde etiã inquantum dicit do. Abbas. ꝙ ex
causa de nouo necessaria posset epũs dispensare. Ego cre
do ꝙ recte dicat per. d. l. si hoiem. ff. manda. sed potuit al
legare Bar. in ꝑma cõstitutione. C. §. qbus vbi idẽ dicit
in his qbus data est ptãs reuidendi statuta allegat. d. l.
si hoiem ⁊ idem voluit in. l. ambitiosa. ff. de decre. ab or.
faci. idẽ voluit Bal. in rubu. C. qui admit. ⁊ in. l. qd̃ ergo
§. pena. ff. de his qui no. infa. ⁊ in. d. §. quibus ⁊ do. abb.
in. c. si. de cõsue. dixi in. c. nisi de offi. leg. ⁊ adduco elegãs
52 dcm̃ bal. in. c. cum. ⁊. de re iudi. vbi dixit † ꝙ epũs potest re
stituere famam ex aliq̃ magna cã facit. l. ex facto. ff. de vul
ga. ⁊ pupil. ⁊. c. suggestũ de decim. ⁊. c. ad hec de cler. nõ
resi. tene menti ista. ¶ Adde etiã inquantũ dictuz est ꝙ
vbi iponitur lex epis non dispensant epi. Adde Bal. h̃ q
dicit ꝙ vbi lex aut statutũ iubet certã penam iponi ꝙ nõ
potest dispensari allegat qd̃ hr̃ in auc. de iudi. §. opꝫ aut
non arctat iudicẽ ad imponendã certã penam ⁊ tunc di-
spensare põt anteq̃ pena ordinaria sit iposita sed post dif-
finitionẽ non põt. l. qd̃ ergo. §. pena grauior cũ sua mate
ria. ff. de his qui no. infa. Jn multis autẽ dicit Bal. se iue
nire ꝙ iudex dispensat. l. illicitas. §. si. ff. de offi. presi. vbi ẽ
tex. no. sm̃ cũ. ⁊. l. leuia. ff. de accusa. Dicit etiam Bal. ꝙ
epũs non poterit restituere ad famã ex eo qꝛ ifamia est in-
flicta maiori auctoritate. s. legis aut iperatoris vt no. i. c.
cũ te de re iudi. l. minor magistratus. ff. de minori. ¶ Tu li
mita hoc nisi ex magna cã qꝛ tũc epũs posset restituere ad
famã. Jta bellissime dixit Bal. in. d. c. cũ te. Tu allega in
ar. tex. in. d. l. si hoiem. ff. manda. ¶ Adde etiã inquãtuz
do. Anto. dixit ꝙ si ꝯstitutio transiuit in priuilegiuz vel q̃si
ꝯ̃ctum nõ poterit epũs dispẽsare. Tu adde qd̃ voluit Jo.
andre. in addi. specu. in ti. de cẽsi. §. nũc dicendũ ⁊ in ti. de
instru. edi. §. nũc vero aliq̃. Bar. in. l. oẽs ppl̃i. ff. de iusti.
⁊ iur. ⁊ in. l. cũ q. ff. de excus. muneri. ⁊ in. l. ꝙ semel. ff. de
decre. ab ordi. faci. ⁊ in. l. ꝑuilegia. C. de sac. san. eccl. bal.
in. l. q se pñs. C. vñ liberi. ⁊ in. l. si cũ mihi. ff. de dolo. ⁊ in
. ff. nõ nupte. ff. de senato. ⁊ id dixit idẽ bal. in. c. i. de natu.
53 feud. † ꝙ lꝫ deus subegerit pape canones ⁊ impatori le-
ges non tñ sibi subegit oblõnes ⁊ ꝯ̃ctus ⁊ idẽ voluit i. l.
princeps. ff. de legi. ⁊ in. c. i. de feu. sine culpa nõ amitten.
⁊ in. l. i. ff. de ꝯstitu. ꝑn. ⁊ in. l. digna vox. C. de legi. ⁊ in. l.
li. C. de serui. do. An. in. c. i. ⁊ in. c. cũ. M. ferrariẽ. ⁊ in. c.
que in ecclĩaꝝ de ꝯsti. Jnno. in. c. nouit. §. eo. ⁊ in. c. in nr̃a
de iniur. ⁊ in. c. dilectus de tẽpo. ordi. ⁊ adde sing. limita
54 tionẽ datã per Jnnoc. in. d. c. in nr̃a vbi voluit † ꝙ ex iusta
cã poterit superior reuocare statutũ transiẽs in quasi cõtra
ctum cum subdito suo ⁊ licet aliqui reprobent illud dcm̃
tamẽ est pura veritas pro quo dicto est tex. valde singul.
55 in. l. titius. ff. de obsequi. ¶ Not. etiam ex ista gl. † ꝙ po-
test episcopus dispẽsare cum scismatico per. c. vt cõstitue
retur. l. distin. sed sm̃ Joã. an. ille tex. non reprobat hoc
dictum. de hoc est glo. in finalibus verbis in. c. secũdo de
scismati. que dicit ꝙ Joãnes ita tenuit in dicto. c. vt con-
stitueretur. de hoc dicendum vt per scribẽtes in dicto. c.
secũdo. Et refert hic domi. Abbas. elegans dictũ Jnnoc.
circa hãc materiam in. c. cũ ad monasteriũ de sta. mona.
56 vbi dixit † ꝙ si isti inferiores qbus conceditur facultas
dispensandi in aliqbus casibus dispẽsant sine cause cogni
tione talis dispensatio non tenet. ⁊ retractabitur ⁊ dispẽ
sans puniretur. l. distinctio. c. qui in aliquo. alĩs non dicit̃
dispensatio sed dicitur iuris cõmunis dissipatio vt volu-
it glo. singula. prima questione septima. §. nisi relinquat.
¶ Ego addo singula. tex. in. c. per venerabilem qui filij
67 sint legiti. in ver. diuersis causis inspectis vbi ꝓbatur † ꝙ
Papa in dispensando debet adhibere iustas causas di-
spensandi ergo sequit̃ ꝙ causa cognita iuxta nota. in. l. fi
na. in ver. cognitiõ aliter. C. de legi. quãto ergo fortius ⁊
prelatus inferior quia si in viridi ligno hoc fit quid fiet
in arido. ⁊ iudicio meo ille tex. cõfundit dictũ Jnnocen.
58 in dicto. c. cũ ad monasterium vbi dicit † ꝙ papa dispen
sat pro velle suo ⁊ sic nõ regolato a iure. de quo dicto fo

¶ Cũ scismatico. Jntellige istã ꝯ̃clõnẽ eẽ verã si deserit qꝛ tunc ẽt põt eligi epũs ⁊ cuꝫ dispẽsatiõe cõfirmari. c. qꝛ diligẽtia ⁊ ibi gl. ⁊ doc. de elec. ⁊ huius materiã vide lucu-lenter p Bal. i trac. scismatis.

tit feſtū do. An.in.c.i.de cōſti. Nam ⁊ papa homo eſt ⁊
peccare pōt.ii.q.vii.c.nos incōpetentem.viij.q.iii.aliorū
59 c.ſi papa.xl.di.c.anaſtaſius.xix.di. † maxime qꝛ ius cōe
fundatū eſt ſub publico bono.vt per glo.in.c.cū ꝯtingat
de iureiur.⁊ diſpēſare ſuper iure cōi eſt relaxare ipm ius
cōmune vt per glo.in.d.§.niſi rigor quere ſine cauſa pa
pa relaxabit publicū bonū.⁊ ſi mihi dicaſ ꝙ in papa eſt
ſedes libertatis ⁊ plenitudo ptātis in iſtis bñficialib⁹ vt
in.c.inotuit de elec.c.ꝓpoſuit de cōceſ.preben.cle.i.vt lit.
pen.⁊.d.c.per venerabilē.ideo adequat quadrata rotun
dis vt dixit Hoſti.in.c.cū veniſſent.§.eo. nihilominus di
cas ꝙ diſpenſatus a papa ſine iuſta cauſa nō eſt tutus in
foro ꝯſciētie vt dixit glo.ſingu.in.c.nō eſt de voto ⁊ poſ
ſet reſpōderi ad.d.c.per venerabilē inquantum reqrit iu
ſtas cauſas vt intelligaſ de vrbanitate tñ non videtur bo
na reſpōſio.qꝛ licet papa non ſubyciaſ legi quo ad pote
ſtatem punitiuā tñ ſubycitur legi quo ad ptātem regula
tiuam.l.digna vox.C.de legi.ſubycio tamē me decisioni
60 ſacroſancte romane eccle.† ſed quid de iferioribus prela
tis ab epo habētibus ſubditos an poſſint diſpenſare cuꝫ
eis Inno.in.c.ii.de eo qui furti.ordi.ſuſce.dicit ꝙ non di
ſpenſant et vbi diſpenſatio a iure cōcediſ niſi ſit expreſſa
mentio de eis in iure. Et ideo eſt ꝙ iura loquūtur de epi
ſcopis ⁊ qñ volunt cōcedere inferioribus illud exprimūt
vt in.d.c.ii.⁊ in.c.cū illoꝝ de ſentē.excō.⁊ qđ no. Archi.
in.c.cū ex eo de elec.in.vi.⁊ Innocē.in.c.ſi.de poſtul.pre
lato.⁊ Spe.in titu.de legato.§.nunc quoqꝫ. Talia enim
grauia epis tanqꝫ ſponſis vniuerſalibus ordinarys re
ſeruantur ſicut in ſili dicimus in excōmunicatione lata qꝛ
nullus abſoluit niſi eps cle.i.cū ſua glo.de priui.Fede.d
ſe.cōſilio.xiii.niſi iſte inferior haberet quaſi iuriſdictionē
epiſcopalē.ꝓp hoc facit glo.in cle.i.de rebus eccle. non
alie.⁊ qđ no. Inno.in.c.ii.de tranſla. ℂ Tu vide gloſ. in
61 c.i.in verbo epi.de eta.⁊ quali.li.vi.⁊ in.d.c.cum ex eo.†
Sed vtrum eps debeat diſpenſare cū caplo ſuo Ioā.an.
ſentit ꝙ nō requiriſ ꝯſenſus capli ſequiſ do. Anto.q alle
gat ꝙ ius diſpenſandi cōpetit epo de iure ſpeciali in quo
nullam hꝫ cōionem cū caplo iuxta no.in.c.cū in cūctis in
ſi.de elec.ſequiſ Spe.in titu.de legato.§.antepe.ſentit.d.
Anto.ꝙ vacāte ſede non ſuccedit caplm in ptāte diſpen
ſandi cuius ꝯtrium tꝫ Fede.cōſi.xxix.qđ magis placet.d.
Abba.cōſiderato ꝙ diſpenſatio cōpetit epo rōne iuriſdi
ctionis ⁊ ptās iuriſdictiōis deuolutiſ ad capitulū in caſi
bus maioribus vt no.in.c.i.de re.pmu.⁊ cognoſcit d cau
ſis magnis.c.ad abolendā de here.c.i.eo.tit. ⁊ ideo dicit
do. Abba.ꝙ eps ad hoc deberet reqrere ꝯſenſum ſui ca
pituli ſi caſus eſt arduus iuxta nota.per Inno.in.c.noui
ter de his que fiunt a prela.Si eni eps non dꝫ audire cau
ſas ſubditoꝝ ſine caplo.xv.q.vii.c.eps multo fortius nō
dꝫ diſpenſare ſine ꝯſenſu capli.tenet Innoc.in.c.ꝙ dei ti
morem de ſta.monachō. Archi in.d.c.cū ex eo videſ tex.
cum glo.i.q.v.c.ſi.ſentit glo.in.c.ex penitētibus.l.diſtin.
lꝫ do. Anto.hic dicat ⁊ minus bñ ꝙ prima opi. cōiter te
netur non obſtat ratio glo.d.c.cū ex eo que dicit ꝙ iura
cōiter faciūt mentionē de epo ſolo qꝛ h ideo eſt qꝛ ipſe eſt
auctor in diſpēſando licet debeat reqrere ꝯſenſuꝫ ſiue cō
ſilium capli. Nā iura cōiter dicūt ꝙ ꝓuiſio eccleſiaꝝ ſpe
ctat ad epm ve.c.regenda ⁊.c.nouerint.x.q.i.⁊.c.oēs ba
62 ſilice.xvi.q.vii. † Itē inſtitutio clerici ⁊ dſtitutio ſpectat
ad epm vt.c.cū ex inſūcto de here.itē ꝙ coram epo ſuo cō
ueniendus eſt clericus.xi.q.i.c.de pſona.c.ſi quis contra
clericū.§.ti.i.⁊ tñ non pōt hec oia ſolus eps facere imo dꝫ
habere cōſenſum vel cōcilium capli ſui vt in.c.nouit ⁊.c.
quāto de his que fi.a prelatis.ideo fit de ſolo epo mencō.
qꝛ ipſe eſt auctor diſpenſatiōis ⁊ nō tenetur ſequi ſed re
quirere ꝯſiliū capli. Ita dixit hic do. Abb. ℂ Tu pon
dera pmo qꝛ iſte tex.ad hoc allegaſ pro ⁊ cōtra inquātū
dicit pōt eps cum clericis ſuis qꝛ intelligiſ vno mō cū ca
nonicis actiue.alio mō intelligiſ cuꝫ clericis ſuis paſſiue
Et difficultas vtrū capiatur actiue ⁊ vſ ꝙ ſic qꝛ appella

tione clericoꝝ veniant canonici vt ꝓbatur in.c.bone pdi
cta ſupraſcriptiōe de poſtu.prelato. ergo ſequiſ ꝙ capi
tur actiue ſed contrarium mihi videſ verius ꝙ ſtet paſſiue
⁊ moueor per id qđ habetur in.c.qualr.el.ii.de accuſ.vbi
quotiēs epiſcopus exercet aliqd cum caplo inſidiat cum
ſenioribus eccleſie vt habeſ in.c.ii.de conſue.lib.vi.dicun
tur eni ſenes a prudentia ⁊ faciat.c.eccl'ia ſenatū hꝫ.xvi.
q.i.ideo dixiſſet papa h cum ſenioribus eccle. ℂ Secū
do pōdero qꝛ diſpēſatio eſt iuriſdictiōis vt eſt dictuꝫ ſed
epi hodie preſcripſerunt iuriſdictionē vt illā exerceāt ſine
caplo ſuo vt hꝫ in.c.ii.de ꝯſue.lib.vi.ergo fruſtra eſt ho
die iſta qđ. ℂ Itē pondera etiā qꝛ diſpenſatio eſt gratia
hinc eſt ꝙ non pōt peti vt debita.i.q.vii.c.exigunt.l.di.c.
vt cōſtitueret.ergo ſequiſ ꝙ nō tenetur eps adhibere cō
ſenſum capitalē qui exigiſ in iuriſdictione exercenda nec
obſtat.c.eps.xv.q.vii.qꝛ loquiſ qñ epiſcopus iudicet cau
63 ſas. ℂ † Sed vtrū caplm ſede vacāte poſſit diſpēſare cuꝫ
clerico vt nō deponatur ꝓpter delictū Fede.de ſe. in cōſi
lio allegato ſuperius dixit ꝙ ptās diſpēſandi trāſit in ca
pitulū ſede vacāte ſed nō attigit iſtū caſum.ratio dubitā
di eſt qꝛ cū depoſitiōis eſt ordinis ⁊ ſolus eps nō poteſt
deponere ſed dꝫ habere ſecū numerū a iure requiſitū.xv.
q.vii.c.ſi autē ⁊.c.ſi quis ⁊ plene no.ibi in ſūma. iō dixit
glo.in.c.tranſmiſſam de elec.ꝙ electus cōfirmatus non
conſecratus nō poteſt cognoſcere de tali cauſa.multo for
tius nec caplm poteſt illā penam imponere ergo nec in il
lum diſpenſare ſed hoc nō obſtante do. Abb.putat de iu
re ꝯtrium eſſe verius qꝛ preſuppoſito ꝙ nō poſſit cogno
ſcere nec deponere tñ poteſt diſpenſare ne deponaſ qꝛ di
ſpenſatio eſt mere iuriſdictiōis.ergo poteſt illā penaꝫ im
ponere qꝛ illud cōtingit ex eo qđ non eſt ordinis ⁊ alleg.
d.c.ſuffraganeis de elec.⁊ qđ not.glo.in.c.i.de treuga.pre
la. In glo.pe.vnde pōt cōmittere cognitionē ⁊ depoſitio
nem alys ſicut facit in litteris quos tradit i ordinādis.c.iii.
de tēpo.ordi.li.vi.ita putat dicendū in electo cōfirmato
nondū conſecrato vt diſpenſare poſſit cū ſit iuriſdictiōis
per ſupradicta ⁊ p id qđ no. Inn.in.d.c.ſuffraganeis lꝫ
docto.dicat eum poſſe diſpenſare in penis quas impone
re poteſt ſed nō in alys nec eſt ratio concludens cōtrariū
64 allegat qđ no. Ioā.an.in.c.ii.de prebē.lib.vi.§ vbi dicit ꝙ
licet de iure numerus epiſcoporū requiratur in cognitio
ne cauſe dū agitur de depoſitiōe per iura allegata ſupe
rius de cōſuetudine tamē ſolus epiſcopus cognoſcit ⁊ p
ſe ⁊ per vicariū quādo non intendit procedere ad actua
lem degradationem pro hac cōſuetudine faciat iſte text.
⁊.c.cum non ab homine.§.eodē ⁊.c.poſtulaſti.§.titul. pro
primo.c.ſecūdo de offici.vica.lib.vi.⁊ ſic poterit hodie co
gnoſcere ⁊ penam iponere ſolus electus tenuit Inno. in
dicto.c.tranſmiſſam ⁊ ſic capitulum ſede vacante poterit
cognoſcere ⁊ penam imponere alleget.c. ad abolendaꝫ
de here.vbi cognoſcit cōtra clericum etiaꝫ de hereſi cle.i.
eodem titu.⁊ videtur probari etiā ibi ꝙ poterit illuꝫ tra
dere curie ſeculari ſed in cōtrarium facit.c.primo de he
reti.lib.ſexto vbi requiritur ordo epiſcoporuꝫ vbi deuenit
tur ad depoſitionem actualem.ita concludit hic do. Ab
bas. ℂ Pro certo iſta nō eſt farrago huius capli ſed ē
ma.tradita per omnes in dicto.c.tranſmiſſam ⁊ in.c.le
gebatur de maiorita.⁊ obe.vbi tangiſ de caplo ſede va
cante quid poſſit facere.ideo remitto ad ibi dicta. ℂ Sꝫ
vnum pondero qđ eſt ſubtile ad hunc tex.⁊ nouiſſimum.
Iſte tex.loquiſ de epiſcopo cōſecrato ⁊ dicit ꝙ pōt diſpē
ſare cum ſuis clericis.ergo nō poteſt electus cōfirmatus
nondū conſecratus.ideo dixit glo.ſingu.in clemē.ii.de ce
65 le.miſ.† ꝙ appellatiōe epiſcopi venit eps cōſecratus ⁊ fa
ciat in ſili tex.in.l.bene a zenone.C.de quadr. preſcrip.in
verbo impiales interdum ſuſcepimus ſiulas nec curo cō
tendere ſup hoc verū appellatiōe epiſcopi veniat electus
⁊ cōfirmatus in his que ſunt iuriſdictiōis de quo habeſ
in cle.i.de foro cōpeten.⁊ in.d.c.tranſmiſſam ⁊ in.c.tam
litteris de teſti.ꝙ autē iſte tex.loquatur de epiſcopo ꝯſe
crato

cratō apparet qꝛ dicit non debet quelibet depoſitum tra
dere curie ſeculari ergo aliquē debet ſed electus ↄfirma
tus non cōſecratus nō poteſt clericū tradere curie ſecula
ri per.c.i.de hereti.li.vi.⁊ ſic verū eſt dicere ꝙ iſte tex.lo
quit̄ de epō conſecrato ⁊ loquit̄ de diſpenſatiōe. ergo nō
poterit electus nō cōſecratus diſpenſare nec capl̄m ſede
vacante. ⁊ ꝓpter hoc non videt̄ ꝙ bene dicat Inno. nec
do. Abb. maxime tenendo ꝙ diſpenſare tendat ad grāz
vt eſt dictū ſuperius. ¶ Adde etiā inquātum dicit ꝙ in
caſu arduo reqritur ꝙ epūs habeat ↄſenſum capituli. Tu
de hoc allega dcīn Inn. in.c.edoceri de reſcrip. vbi dicit
ꝙ eo caſu quo ſolus epūs poteſt agere aliqd qd non pote
rit ſi factū eſt arduū faciat qd voluit idē Inno. in.c.i.de
66 procura. † vbi dixit ꝙ in arduis non pōt epūs cōſtituere
procuratorē ſine ↄſenſu capl̄i. ¶ Adduco qd voluit do.
Abb. in.c.i.de exceſſi.prelato. vbi dixit ꝙ epūs non poteſt
agere ardua ſine ↄſenſu capituli. Adduco dictū Inno. in
67 cauſamq̄ꝫ.l.co. † vbi dixit ꝙ capl̄m non pōt agere ſup re
bus arduis capl̄i ſine ↄſenſu prelati. Adduco dcīn Bal.
68 in.l.cū multa.C.de bo.q lībe. † vbi dixit ꝙ papa nō pōt
a agere ardua ſine ↄſilio cardinaliū qꝛ ſunt cardinales ca
pitulum eccl̄ie vniuerſalis. Uide ibi ⁊.c.per venerabilē
69 .§.rōnibus qui fi.ſint legi. † Sed an poterit epūs diſpēſa
re inuito accuſatore. Doctores tenent cōiter ꝙ ſic qꝛ po
teſtas diſpenſandi libere cōcedit̄ epō ⁊ bn̄ficiū iuris ne
mini eſt auferendū regula indultū lib.vi. dū tn̄ accuſatus
egerit pniam. de quo Specu. in titu. de abolitiōibus.§.i.
ver. ſed cū ſupra qd procedit qn̄ diſpenſatio venit ſolū in
preiudicium publicū. ⁊ tangit intereſſe ꝓuatum. alr̄s non
poſſet vt no. Inno. ⁊ Ioan. andre. in.c.dudū de elec. Et
per hoc dicit Io. de lig. ꝙ ſi ſit diſpenſatū cum aliquo pē
dente ipetratione qua eſt obtentū ꝙ ille priuaret̄ ⁊ bene
ficia ſua certo cōferantur ꝙ nō valet diſpenſatio in preiu
dicium ipetrantis cui ſaltē fuerat ius queſitū ad rē.l. diſ.
c.vt ↄſtitueretur. ⁊ qd notat̄ in.c.quāuis de reſcrip.li. vi.
¶ Tu adde qd pulchre dixit bal. in.l.i.ff.de re. di. qōne
70 li. vbi dicit † ꝙ cōmittens inceſtū perdit feudū ipſo iure
vt in auc.de inceſt.nup.in pn̄.lꝫ papa poſtea diſpenſet q̄
ad matrimonium. non tn̄ recuperat feudū qd eſt queſitum
alteri vel redit ad naturā primam ⁊ ꝓprietatem. vn̄ ha
buerat originē allegat in argu.d.c.quāuis ⁊.l.gallus.§.
quid ſi tātū.ff.de libe. ⁊ poſthu. faciat ad mām.c. quia di
ligentia de elec.l.fi.C.de ſen.paſ. ⁊ auc. Idē neſtorianis
71 .C.de hereti. ⁊ ad illā queſtionem † vtrū bānitus reſtitu
tus a principe recuperet bona iam alienata. Uide ange.
in auc.de heredi. ⁊ ſal. in prin. ⁊ in.l.gallus.§.quid ſi tā
tum.ff.de libe. ⁊ poſthu. ⁊ ibi Barto. ⁊ Bal. ⁊ p Alberi.
de roſa. ⁊ Rapha. in auctē. idem neſtorianis.C.de here.
Glo. Domini. ⁊ alios in.c.quāuis de reſcriptis li.vi. do.
Cardina. Ioē. de imol. ⁊ alios in.c.quia diligētia de ele
ctio. Barto. in.l.fi.C.de ſenten.paſ.domi. Abbas in.c. ex
tue de cleri.nō reſiden. ⁊ in.c.i.de parrochi. ⁊ i.c. inter q̄t
tuor de maioritā. ⁊ obedie. Ioan. de imol. in.c.primo de
rercriptis. ⁊ in dicto.§.quid ſi tn̄ domi. Pe. de anchara
no in.c.pmo de ſucceſſio. ab inteſta. ⁊ Bal. in.c.ↄſtitutus
de reſcriptis cū ſimilibus. Sed Bal. hic dicit aut ꝙ ex de
poſitione accuſati eſt querendū ius accuſatori quia Pa
pa mandauit accuſatū deponi ⁊ eius beneficiū accuſan
ti conferri ⁊ nō poteſt diſpenſare. Aut ex depoſitione ac
cuſati nō acquiritur ius beneficij accuſatori qꝛ tāgit ius
fiſci ⁊ tunc poteſt qꝛ ibi maiores iudices habēt poteſtatē
diſpenſandi vnde nō poterit ꝓhiberi ne vtatur ꝓpria au
72 ctoritate ⁊ poteſtate. Dicit tamē Bal. † ꝙ pena pecunia
ria non poterit conuerti in corporalē inuito accuſatore p
73 .l.fina.ff.de in ius vocan. dicit † ꝙ iudex poterit eſſe faci
lior ad diſpenſandū conſentiente accuſatore per tex. val
de elegantem in.l.ſi quis dicat.ff.de manumiſ. Tu pōde
ra iſtum tex. inquātū reponit in poteſtate epiſcopi diſpē
ſationem. vnde mihi videt̄ dicendū ꝙ aut facto diſpēſan
tis acqritur ius diſpenſanti qꝛ deponēdo vult cōferre al
teri. ⁊ tunc dico ꝙ poteſt diſpenſare ⁊ ꝓiudicabit illi cui
beneficiū debet conferri ⁊ moueor ex doctrina Barto. in
.l.qui rome.§.flauius.ff.de vbo.obliga. ⁊ in.l.i.C.ſi man
ci.ita fue.alie. ⁊ in.l.ij.ff.de ſeruis expor. vnde potuit pe
nitere cōferens diſpenſando cū eo qui veniebat deponen
dus. ⁊ facit qd plene no. Io. de imol. in.c.potuit de loca.
ad fi. vbi pulchre loquit̄ quo ad dictū Barto. in.d.§.fla
uius aut nō acquiritur facto illius deponētis ſꝫ facto al
terius pu.ſuperioris qꝛ Papa cōfert beneficia ticij q ve
nit deponēdus. ⁊ tunc procedat dictū Ioan. de lig. Bal.
do. Abb. ⁊ ſequaciū. Et pro eis adduco ſingu.gl. in.l.ii.
C.de in ius vocā. ⁊ qd ibi voluit Barto. ⁊ Bal. nec pōt
allegari melior pro dicto eoꝝ q̄ꝫ illa glo. Sed pro certo
74 ego dubito qꝛ vr̄ contra iſtū tex. cum dicit † ꝙ poteſt epūs
diſpenſare poſt pactā pniaꝫ. videt̄ ergo ꝙ illa ipetratio
recipiat limitationē ⁊ reſtrictionē niſi fuerit diſpenſatū
cū illo deponēdo. Et adduco elegātē tex. in.l.fine.ff.de iu
re patr. ⁊ ēt moueor qꝛ res eſt itegra qꝛ nō eſt ↄpoſitus q̄
caſu minor reſtituit̄ vt ꝓbat̄ in.l.ꝙ ſi minor.§.ſceuola.ff.
de minori. ¶ Nec ob. qd notat̄ per gl. in.d.c. quāuis qꝛ
ibi loquit̄ in iaꝫ depoſito reſtituto. Sed nos loquimur in
deponendo nōdum depoſito tn̄ etiā ꝙ illa impetratio re
cipit illā limitationē vt dixi niſi epūs diſpenſaret nec prin
ceps videt̄ in dubio tollere ptātē epi ⁊ ꝓiudicare tertio
vt.c.ſuper eo. de offi. dele.l.ii.§.merito ⁊.§.ſi qs a princi
pe.ff.ne quid in loco publi.cū ſi.tum qꝛ illud ius qd acq
ritur impetranti eſt ius querēdum ꝙ faciliꝰ abdicatur
a nobis quāuis queſitū.l. qd autē.ff.que in frau.credi.l.
cū ſeruus.C.de iudi.l.ſi ſpōſus.§.ſi maritus.ff.de dona. in
ter vi. ⁊ vxo. Fede. de ſe.cōſi.ix.tn̄ etiā qꝛ diſpenſans tra
ctat de dāno euitando. ⁊ iſta non ſunt paria lucra nō ca
pere ⁊ delata perdere vt.l.fi.C.de codicil. ⁊ etiam qꝛ iſta
pars eſt equior. ideo ſequēda.l.placuit.C.de iudi. ⁊ pro
certo iſta pars mihi de iure videt̄ verior ⁊ placebit mirū
in modū poſteris clericis lꝫ docto. cōiter teneant ↄtrium
76 ⁊ non bn̄ non tradas hec obliuioni. † Sed qd econtra ſi
poteſt diſpēſare cū accuſatore qui nō probauit Spe. iti.
ti.§.nūc de epiſcopoꝝ ver. ſed nunqd cū accuſatore ꝙ nō
quē ſequitur hic Io. an. ⁊ no. An. tum qꝛ nō egit penitē
tiam. tum qꝛ punitur ex preſumptione calūnioſa. Sꝫ do.
Cardi. hic tenet oppoſitū ſm do. Abba. qꝛ eadē eſt rō in
accuſatore ⁊ accuſato. ⁊ hoc quatenus diſpēſatio nō tan
git intereſſe ꝓuati. Sed per hoc oino nō tollit̄ fundamē
tum tenentium ↄtrium. Ideo dicit do. Abb ꝙ etiā diſpē
ſare pōt cum accuſatore qꝛ diſpēſat in adulterio ⁊ mino
ribus. Sed accuſator deficiēs eſt in minori delicto q̄ꝫ ſit
accuſatus. tn̄ qꝛ accuſatus ſi vere cōmiſit adulteriū tene
tur ex vero delicto ſed ille tenet̄ ex quadam calumnia ⁊
perfidia. ⁊ maxime qꝛ preſumptiue dicat̄ reus quo caſu
multū moderāda eſt ſententia qn̄ ꝓceditur ex preſumptio
ne vt no. Inno. in.c.qꝛ veriſimile de ꝓſumptio. Item nō
eſt ſaltē maius delictū qd patet ex idēptitate penarum.
Itē non obſtat ꝙ nō egerit penitētiam qd fateor qꝛ ꝑus
aget penitētiam ⁊ poſtea diſpenſabitur. Hic enim requi
ritur peractio penitentie ne delictū omnino tranſeat im
punitum. Satis eniꝫ eſt ꝙ tēpore diſpēſationis ſiēde ege
rit penitentiā. Nam ⁊ accuſatus nō egit penitētiam ante
coniunctionē. ⁊ tn̄ cum eo non diſpēſatur in pena niſi pa
cta penitētia ita ⁊ in accuſatore. ⁊ putat do. Abb. ꝙ i ca
ſu huius.c. nō ſufficeret ſi partē pnie feciſſet ſicut vult do.
An. in.c.ex tenore de tēpo.ordi. qꝛ illud.c. loquit̄ in alio
caſu qn̄ peccatū erat occultū ⁊ eſt illud quoddā ↄſiliū h
vero loquit̄ in peccato manifeſto ⁊ vbi ſiēda eſt diſpēſa
tione videatur ſine penitētia tranſire vꝫ peractio penitē
tie precedere diſpēſationē vt clare innuit iſte tex. a cuiꝰ ver
bis nō eſt recedēdum maxime in hac materia argu.c.i. ⁊
ii. de fili. presbyte. ¶ Tu adde ꝙ mihi videt̄ ꝙ illa pars
ſit verior ꝙ poſſit diſpēſare cū accuſatore. Et ad h addu
co iſtū tex. inquātū dicit ꝙ pōt cū ſuis clericis diſpēſare
reſtringeret̄ iſte tex. ſi nō poſſet cū accuſatore diſpenſare

a ¶ Cardinali um. Uide ad mām iſtius cō cluſiōis Fely. i rub. de cōſti. i pn̄. car. vi. pro quo vide ⁊ iaꝫ Pau. de ca. in l.i.ff. de legi. q mirabilia d papa dicit.

ex quo poteſt cum ſuis clericis demeritis diſpenſare ſiue
ergo ſit accuſatus ſiue accuſator poterit cū eo diſpenſare
maxime cū diſpēſatio ſit late intelligenda fauore diſpen-
ſantis vt.d.c.per venerabiles. ¶ Adde etiam ad illud †
vtrū ſufficiat feciſſe partē penitētie. Iſte tex. ꝓbat ꝙ poſt
peractā pniam. debuit ergo in totū perfeciſſe pniam. Sz
vnum pondero ego ſi iſta diſpēſatio eſt grā vt eſt dictum
clarū eſt ꝙ in gratioſis ⁊ fauorabilibus ſufficit rem eē ce
ptam lz non impletā ita probatur in.l.vel veſtimentuz.ff.
de au. ⁊ argē.lega. ⁊.l.i.§.cepiſſe.ff.de pollicita. ⁊ qd vo-
luit Bar.in.l.quintus.§.cū aurum.ff.de auro ⁊ argen.le
ga. ⁊.l.ſi non tantū.§.infecti eo.ti. ⁊ .l.ſtipulatio.§.opus
.ff.de no.ope.nūcia. ⁊ qd ibi voluit Ange. ⁊ facit qd ha-
betur in cle.litteras de reſcrip.ergo ſufficit ꝙ fuerit facta
pars penitētie. Poſſet dici ꝙ aut loqmur quo ad diſpē-
ſantem. ⁊ tunc poſſit qꝛ quo ad eum diſpēſatio eſt fauora
bilis. ⁊ iſto modo intelligant iura prefata. Aut quo ad
diſpenſatū. ⁊ tunc nō eſt neceſſe ꝙ egerit totam peniten-
tiam per iſtum tex. Ideo eo caſu quo petitur diſpenſatio
opus eſt vt ſit perfecta penitētia alſ non poteſt peti ſed ꝗ
ad ſuperiorē ipſe poterit diſpenſare qꝛ quo ad eū habe-
77 tur pro perfecta penitētia. † Sed vtrū debeat diſpēſare
epiſcopus doctores dicūt ꝙ peracta penitentia ſic. vnde
exponunt tex. poteſt id eſt dz. ſed glo.in.c.domino ſancto.
⁊ in.c.vt cōſtitueretur.l.diſtin. ⁊ in.c.exigūt.i.q.vij.dicūt
ꝙ vbi ſubeſt cauſa tenet epiſcopus diſpenſare alſ peccat
non tamen ꝓpter hoc datur reo actio ad petendā diſpen
ſationem ſed poteſt implorare officiuz ſuperiorus argu.c.
nullus de iure patrona. ⁊ cum hac opinio.glo.tranſeunt
hic moderni ſm domi. Abba. Sed conſiderato ꝙ illa ex
poſito quā hic faciunt doctores eſt impropria ⁊ cotra.l.
78 non quicquid.ff.de iudi. ⁊.c.conſuluit de offi.delega. † nō
enim quicquid eſt in poteſtate iudicis ſubijcit neceſſitati
vt.d.l.nō quicquid. Item ſequeretur ꝙ alſ poſſet diſpē-
ſare ſine cauſa quādo diſpēſatio non eſt debita quod ap-
te ſentit ꝯ domi. An. ꝙ quando ſine cauſa petitur non eſt
debita. ⁊ hoc ſm eū voluit dicere Archidiaco. in.c. licet
79 canon de elec.lib.vi. ⁊ in dicto.c.vt cōſtitueretur † vbi di
citur ꝙ diſpēſatio quādoqz eſt permiſſa quia hoc ex grā
quandoqz eſt debita. ⁊ hoc quia eſt ius cuiz ſit executio in
ſtācie. ⁊ iſtud dictum eſt cōtra illud quod voluit Innocē.
in.c.cum ad monaſteriū de ſta. monacho. vbi dicit ꝙ nō
valet diſpenſatio ſine cauſa. Facit glo.in.§.niſi rigor.i.q.
vij. ideo dicit domi. Abb. ꝙ quādo in diſpenſatione ver-
titur publica vtilitas vel euitatur ſcandalum vel eccleſia
multum melioratur ex perſona illius qui erat alſ valde
vtilis eccleſie tunc eſt debita ⁊ peccat epiſcopus nō diſpē
ſando. ⁊ in hoc poterit officiū ſuperiorus implorari. ⁊ ꝯ
caſu intellige iura ſuperius allegata maxime.d.c.vt con-
ſtitueretur. Quādoqz tamen ſubiacet vtilitas eccleſie. vt
quia alias eſſet bone conditiōis. licet inciderit in hoc de-
lictum videtur ſatis contritum ⁊ tunc epiſcopus poteſt ⁊
non peccat non diſpenſando. ⁊ ita loquitur iſte tex. iquā-
tum vtitur verbo poteſt. Non enim peccat faciendo iuſti
ciam. quia eſt ſatis vtilis in exemplum.iiij.diſtinctio. facte
ſunt leges. Si autem nulla ſubeſt cauſa tunc diſpenſatio
fieri non poteſt. ⁊ ſi fieret nō valeret vel irritaretur ⁊ di-
ſpenſans puniretur vt voluit Innocē. ita reſidet do.abb.
¶ Tu adde ꝙ inquātum doctores exponunt iſtum tex.
in verbo poteſt id eſt debet ſimile quod facit glo.in.c. itel
leximus. J.eo. vbi tex. dicit debet ⁊ glo. exponit.i.poteſt ⁊
ſimile habetur in.l. ⁊ poſt edictū.ff.de iudi. Sed mihi vi-
detur de iure dicendū ꝙ cum illa dicatur diſpenſatio pro
prie ⁊ recte que ſit ex cauſa vt probaſ per glo. in.d.§.niſi
rigor.i.q.vij. ſi iſte tex. dicit ꝙ poteſt diſpēſare itelligitur
quādo ex cauſa hoc facit qꝛ aliter non diceretur diſpēſa-
tio ſed diceretur diſſipatio vt in dicto.§.niſi rigor. ⁊ tamē
iſte tex. hoc reponit in epiſcopi poteſtatez. ergo ſeqtur ꝙ
nullo modo debet ⁊ adduco ſimile quod voluerūt domi
ni de rota deciſione.ccxlij. Refert domi. Abb.in.c.fin. de

a ¶ Extēditur an ⁊ qñ diſpēſatio extendaſ vide ordinatiſ ſime vltra oēs ꝑ Fely.in.c.poſtulaſti.pꝯ.col. ver. circa tertium cū pluribus colū. ſeq. de reſcrip. vbi omnia ad mēz neceſſaria colli-ges.

80 reſcriptis † ꝙ iudex pōt condēnare in expenſis ex ſuo offi
cio lz non petatur a parte tamen quia propter hoc pars
appellauit qꝛ iudex non condēnauit in expenſis ꝙ nō va
let appella. qꝛ iudex nō arctatur facere illud quod ex of
ficio ſuo poteſt. Ita dicamus in propoſito noſtro. ⁊ facit
quod voluit Specu.in titu.de offi.iudi.§. īpedit poſt pn.
vbi dixit ꝙ nō poteſt appellari a iudice ſi non facit id qd
facere ex ſuo officio poteſt ſi non fuit petitum. ergo ſeqꝛ
tur ꝙ nō compellitur iudex facere id quod poteſt ex ſuo
officio. Faciat notabile dcm̄ Bar.in.l.ꝯſentaneū.C.quo
modo ⁊ quādo iudex. ⁊ quod voluit Bal.in dicta.l.non
quicquid. ⁊ domi. Pe.in.c.ſuſcitatus de reſcrip ergo ſe-
quitur ꝙ non bene exponitur poteſt.i.debet. Et ideo vi
detur dicendum ꝙ nullo modo cōpellatur diſpenſare ni-
ſi aliter ſuaderet publica vtilitas quia tunc deberet diſpē
ſare. Facit etiā ſi diſpenſatio accedit ad gratiam vt eſt di
ctum. ergo quis non cōpellitur facere gratiam qꝛ iſta re
pugnant ꝙ ſit gratia ⁊ ſit debita. Sed nihilominus pōt
dici ꝙ lz ſit gratia tamē ſi epiſcopus illā non facit quādo
cauſa ſubeſt quod tenetur. ad hoc allego dictū Barto.in
81 .l.i.ff.de iuriſdi.om.iudi. † vbi dicit ꝙ aliquid poteſt mi-
ſericorditer implorari ⁊ ſi nō fiat poteſt appellari. Idez
probatur in.l.hoc iure.§.permittitur.ff. de aqua quoti.
⁊ eſti. voluit Inno.in.c.bone de poſtula.prelato. ⁊ ideo
82 ſequere glo.in.d.c.exigunt. ⁊ ſimiles. † ¶ Sed an ꝑ ſim
plicem diſpenſationē factam per epiſcopum intelligatur
diſpenſatū in acquiſitis ⁊ acqrendis ordinibus ⁊ benefi
cijs. Pe. ⁊ Abb. dicunt ꝙ ſic qꝛ diſpenſatio eſt beneficiū
ideo late debet interpretari.c.olim de verbo.ſignifi. qꝛ re
ſtringit quo ad iura que ipſe diſpenſans ꝯferre pōt. ⁊ ſic
non obſtat.c.ꝙ dilectio de ꝯſangui. ⁊ affi. Dicit enim ꝙ
per diſpenſationē epiſcopi nō erit habilitatus ad epiſco
patum.c.inotuit de elec. ⁊ ſic notorij fornicatores ⁊ alij ſi
miles lz egerunt penitentiā non poſſunt ſine licētia pape
in epūs promoueri qd eſt ſatis graue ſm do. Abba. ⁊ do.
An. dicit ꝙ ſi fuiſſet diſpenſatū quo ad ſolam diſpoſitio-
nis penā non imponendā non poterit promoueri ad epi-
ſcopatū ex quo ſublata eſt macula peracta penitentia qd
83 placet do. Abba. Et adducit.c.verū alſ ferrū.l. di. † vbi
poſt ſniaz incipit fieri nouus hō nec debet ꝯſeruari id qd
fuit qꝛ incipit eē qd nō fuit. Ex quo.n. illud delictuz non
inducit irregularitatē videſ ſufficere epi diſpenſatio arg.
huius tex. ⁊.l.i.§.de quo.ff.de poſtula. allegat glo.in.c.ſi
delictor.l.di. que arguit de petro vt potius ſit eligendus ꝗ
peccauit ⁊ penituit ꝗ̄ qui nūqꝫ penituit qꝛ ille meliꝰ ſcit
cōpati infirmitatibus alioꝝ ꝗ̄ iſte ⁊ firmior nūc videſ ad
reſiſtendū qui ſemel lapſus eſt reuerſus ⁊ ad mām diſpē-
ſationis an debeat extēdi. remittit ad glo.in.c. qꝛ in tātū
de prebē.vij.q.i.c.ſi qs in clero. Archi.in.§.niſi rigor. ⁊ ſ
c.exigunt.i.q.vij. ⁊ in.c.ſtatutum.§.cū autez de reſcrip.li.
84 vi. ⁊ qd notat Jod.andre.in.c.ex tue de cleri.nō reſidē. †
a vbi diſpenſatio extēditurᵃ ad neceſſariā conſequentiaz vt
ibi notaſ. ⁊ ita quieuit do. Abb. ſuper hoc.§. Sed domi.
Cardi. hic dicit ꝙ ſi id ſuper quo diſpenſat epūs cadit ex
toto ſub ptāte epi vt eſt adulteriū ⁊ minora crimina vt ꝯ
eo ipſo ꝙ eſt ſecum diſpenſatū habetur perinde ac ſi non
fuiſſet antea criminoſus allegat in argu.d.c.ferrum. Se
cus ſi non cadit ex toto ſicut diſpēſare cum illegitimo ꝙ
poteſt epūs quo ad quid non ſimpliciter.c.i.de fil. preſby.
lib.vi. Sed Joan.de imo.ſequiſ hic do. Abb.antiquū. ⁊
mouetur qꝛ non videſ eſſe de mēte pape ꝑmittēdo diſpē-
ſari ꝙ poſſit diſpenſari quo ad dignitatē epiſcopalem in
quo maior idoneitas requiritur ꝗ̄ in alijs vt in.c.cum in
cūctis de elec. Tu adde ꝙ mihi videtur ꝙ recte loquatur
do. Car. ⁊ pro eo adduco tex.in.l.imperialis.§.miles.C.
de nup. in verbo oēm aboleri maculam penitus opꝫ vbi
per diſpenſationē penitus aboletur macula ois. ergo ſe-
quitur ꝙ ſi epūs diſpenſat ſup crimen ſup quo diſpenſare
poteſt ⁊ deffectu illius criminis non poterat delinquens
promoueri in epūm ꝓpter talē diſpenſationē poterit pro-
moueri

moueri qꝛ est abolita omnis macula ⁊ eundem effectum
vʒ habere diſpẽſatio facta per epm in caſu quo de iure diſ
penſare pót quem effectũ hʒ diſpenſatio pape videlʒ eius
purgati vetus fermentum ergo poterit promoueri in epi
ſcopum ⁊ adduco quod in ſimili voluit Bal.in.c.cum te
85 de reſcriptis † vbi dixit ꝙ aliquis reſtituitur ad famam
nó eſt opus ꝙ fiat mentio de antiqua infamia qꝛ purga-
tum eſt vetus fermentum. Et adduco in ſimili qđ voluit
And.de iſer.in.c.i.in ti.que fuit prima cauſa benefi.amit
86 ten.† vbi dicit ꝙ ſi princeps reſtituat aliquem proditoré
⁊ aliquis dicat illi tu es proditor ꝙ poterit puniri actio-
a ne iniuriarum qꝛ abolita eſt omnis macula[a] allegat.d.l.
imperialem.§.miles. Secus ſi dicat tu fuiſti proditor. Et
ſi mihi dicatur amice ille tex.loquitur in reſtitutione ſed
nos loquimur in diſpenſatione ergo qꝛ ad hoc reſpódeo
ꝙ multo fortius erit idem in diſpenſatione qꝛ diſpenſatio
fit ante ſniam depoſitióis ⁊ ſic fit qſi actus eſt in fieri. Sʒ
reſtitutio fit poſt depoſitioné ⁊ ſic poſt ꝗ res eſt in facto
eſſe qđ eſt difficilius arg.c.qué admodum de iureiuran. ⁊
ex iſtis tollitur illud quod opponi poſſet de.l.ꝙ ſi fugiti-
87 uus.§.celius aũt in glo.ff.de edil.edic.vbi glo.dicit † ꝙ
apoſtata rediens ad clauſtrum nó purgat ſuum delictũ
⁊ quod voluit Bar.in.l.palam.§.non ſolũ.ff.de ri.nup.
⁊ qđ habetur in.l.pro.§.his ẽt.ff.de eden. ⁊ iſta menſio nõ
menda. ¶ Et pondera iſtũ tex.qꝛ loquit̃ in criminibus
88 in quibus epiſcopus diſpenſat.† Sed an habeat locũ in
cauſis ciuilibus dicatis ꝙ nó qꝛ nó diſpéſat iudex niſi ad
inſtantiã partis.c.ad noſtrã el.ij.de iureiurã. Ita pulchre
dixit.d.Cardi.in.c.ſi.de tranſa. Ultimo opponit ſi Bal.
ꝙ imo pena accumulatur peñ.l.ij.C.de ſpo.ſolum ibi erat
plene punitus ſed parum ⁊ extra ordinem alt ibi per Cy.
⁊ eſt rõ ꝙ pena illa non erat terminus pene allegat Jac.
bu.in.l.pe.C.de ſac.ſan.ecc. ¶ Tu de hoc an punitus ex-
tra ordinem iudicis officio poſſit puniri ab alio iudice or
dinario vide glo.Bar.⁊ alios in.l.nullum.C.de teſtibus
Non obſtat.c.cum non ab homine.I.eodem qꝛ ibi erat
adeo rebellis ⁊ obſtinatus ⁊ in profundũ malorũ vene-
rat vt pena eius eſſet terror multorum.l.i.C.ad.l.iuli.de
pecul. ⁊ vt traderetur gladio materiali iudici ſeculari.
89 ¶ † Querit hic Bal.an minus punitus ꝗ debeat poſſit
poſtea in plus puniri.reſpondet aut eſt pena pluris deſcẽ
dit ex eadem lege aut ex diuerſis legibus quarum vnam
punit in plus alia minus vel mitius primo caſu debet in
illo pluri puniri ſed vna pena poteſt euelli de corpore.al-
terius.l.ſi ſeruus.§.bouẽ.ff.de condi.furti. Idem ſi minor
pena pertinet ad minoré iudicem ⁊ maior ad ſuperiorẽ
qꝛ vnuſquiſqꝫ iudex propriam iuriſdictionem exercere dꝫ
d.l.ſolũ.C.de ſportul. Aut ille pene deſcendunt ex diuer-
ſis legibus ⁊ tunc aut quelibet lex ex ſuis finibus eſt cõſũ
ta quaſi integra pena ⁊ ſufficit punitio ex vna.l.ſenatus
cenſuit.ff.de accuſationi.qꝛ hic eſt terminus pene maxime
ſi lex poſterior ſit mitior. Ita a ſeueriori pẽa videatur receſ-
ſum.l.qui cum vno.§.qui poſt.ff.de re milit. Et ad.c.cum
non ab homine infra eodem dicit ꝙ prima pena ibi non
erat terminus pene.ſed preparatoria alterius pene vltı-
mare vt in auctẽ.de iudicibus.§.oportet ⁊ iſta dicit eſſe
vera niſi lex poſterior loquatur copulatiue non derogati
90 ue nec ſolute † vbi enim eſt copulatiua eſt coniunctio pe-
narum ⁊ vna ſoluta adhuc altera remanet in obligatio-
ne ſicut ille qui debet ſtichum ⁊ pamphilum ſoluto ſticho
liberatur a ſticho ſed nõ a pamphilo ⁊ ſi alicui dꝫ ampu
tari pes ⁊ manus amputato pede non liberatur a pena
manus.l.qui ſepulchra.C.de ſepulchro violato ⁊ allegat
quod notat Archi.in.c.nunquam.lvi.diſtin. ⁊ dicit ꝙ lo-
quitur de benignitate canonica. ¶ Tu adde ꝙ pro cer-
91 to Bal.non recte loquitur † qꝛ vbicunqꝫ lex antiqua po-
nit penam ſeuiorem ⁊ l.ex poſterior ponit penã mitiorẽ
ꝙ nó eſt receſſum a pena antiqua niſi nominatim fiat mẽ
tio de lege antiqua vel ſaltem per preſumptiones vel con
iecturas vt probatur in.l.quotiens.ff.de actio.⁊ obliga.

⁊ iſtud dixit Bar.formaliter in.l.i.ff.vi bo.rapto.⁊ ideo
conſului ſuperioribus diebus ꝙ ſi ex lege antiqua appo-
nitur pena glady adultero vt in.c.quãuis.C.de adulter.ſi
ſtatutum imponit penam centum librarum adultero non
propter hoc videtur receſſum a pena glady niſi nomina-
tim aut per coniecturas aliter comprehédatur de hoc di-
92 cetur in loco accõmodato. ¶ † Querit hic Bal.vtrũ ex
quolibet maleficio poſſit quis deponi a beneficio reſpon-
det ꝙ ſic ſi tale eſt maleficium ꝙ de iure ciuili irrogat in-
famiã allegat.c.veritatis de dolo ⁊ contumacia.c.inqui-
ſitionis.⁊.c.qualiter el.ij.de accuſa.c.lʒ el.i.de ſymo.l.in-
dices.C.de dignita.li.xij. ⁊ maxime in aſſiſtentibus princi
pi.C.de conducto.⁊ pro tecto domus auguſte.l.i.li.xij.qꝛ
reatus oém adimit honorem.l.i.C.vbi ſenator vel clariſ-
ſi.allegat Archi.in.c.generali de elec.li.vi. ⁊ qđ habetur
in.c.maximianus.lxxxi.diſtin.⁊ in.c.preſbyter.lxxxi.diſt.
¶ Ego admiror de dñõ Bal.ꝙ non allegauerit glo.ſin
gula.de hoc in.l.ij.§.miles.ff.de his qui not.infa.vbi tex.
priuat militẽ infamem militia glo.ibi dicit idem in milite
93 celeſtis militie. ¶ Querit etiam hic Bal.an depoſit[us] ab
vno epiſcopo intelligatur depoſitus a beneficijs que ha-
bet in alia dyoceſi reſpondet ꝙ infamis in vno loco eſt in
famis vbicunqꝫ per.l.ex ea.ff.de poſtula.ſed an habeat ſe
cum executionem dicit ꝙ non in beneficijs alterius dyo-
ceſis.l.cum vnus.§.is qui.ff.de bo.auctori.iudi.poſ. Nec
etiam tenetur epiſcopus ſequi facta alterius epiſcopi qꝛ
res inter alios acta ⁊c.allegat in arg.§.ſi vero crimen in
auc.de ſanc.epi.vel dic vt per Inno.in.c.poſtulaſti.I.titu.
94 vbi dicetur.† Queritur etiaʒ hic Bal.an quis preſumatur
clericus dicit ꝙ non qꝛ homo non naſcitur ſub iſto habi-
tu cum quis efficiatur clericus per accidens ⁊ accidentia
non preſumuntur maxime qꝛ plurimũ videmus abeſſe.
Item clericatus eſt quedam ſeruitus perſonarum ad of-
ficium diuinorum deputatis tamen per iudicia aliquan-
do preſumitur pro clericatu vt notatur in.l.ſi quis per ca
lũniam.C.de epiſ.⁊ cle.puta per famam publicam aucto
ritate perpenſa vt qꝛ eſt apud dyoceſanum vel ad prioré
collegĩ ⁊.per locum ⁊ cõmuniter accidentibus illud eſt.
verum preſumptiõ qꝛ omnibus vel pluribus partibus cõ
paratiõe minorum vel ſaltem ſapientibus appareret eé ve
95 rum ⁊ refert Ariſto.dicentem † ꝙ fama ꝗ multi famant
non ex toto perit ⁊ hec dicitur fama predicans.c.verita-
tis de dolo ⁊ contu. Quedam eſt fama ad aliquem ⁊ iſta
fortaſſis in malum dicitur infamia ⁊ eſt fama predicata ⁊
paſſiua de quo hec per cum. Poſtremo ad materiam hu-
ius.c.in princi.adduci poteſt quod pulchre voluit Bal.i.
c.i.§.ſi clericus de pace ⁊ vio.eius vbi ex tex.illo colligit
96 † ꝙ imperator pót ſtatuere legé contra clericos delinquẽ-
tes ⁊ pót eos de ſuo territorio bãnire qꝛ dʒ purgare pro-
uinciam malis hominibus.l.congruit.ff.de officio preſi.
nec dʒ eis patrocinari priuilegium ad cõmiſſionem ſcele
rum vt in.l.nullum.C.de teſti. Nam ſicut clerici boni ſunt
ſub protectione imperatoris. Ita mali debent eſſe ſub ter
rore.l.per omnes.C.de defen.ciui.l.ij.C.de priuileg.ſcho
lar.lib.xij.l.principalium.C.de fer.⁊ ſtatuta ciuitatis hoc
ſepe diſponunt ꝙ clerici delinquentes ſint extra protectio
nem cõmunis qꝛ poteſt ciuitas eis beneficium ſuum non
concedere nec eſt verum qꝛ reatus omnem honorem ex-
cludit.l.i.C.vbi ſenator vel clariſſi.nec poſſit dicere ꝙ de
iure libertas eoꝝ defendatur qꝛ delinquẽdo illam perdi
derunt. Caueas tamen tibi ſm eum qꝛ lʒ iſta ſint pulchra
verba quia in canonibus ſtatutum eſt contrarium quia
clerici ſunt de alio foro principali videlicet de foro eccle-
ſiaſtico nec delinquendo nec prorogando poſſunt tali fo
ro derogare ⁊ ad hoc allegat tex.iſtum.et ſi clerici ⁊ alle
gat illud dominicum nolite tangere criſtos meos de quo
97 in auc.de non alienan.poſt principium.† Item clerici nó
poſſunt dici cõtumaces ſi citantur a iudice layco quia di
catur facta a iudice non ſolum incompetenti ſed prohibi-
to. Ideo quicquid fit in conſequentiam talis citationis

[a] ¶ Ois macu
la. Adde ſpe.i
ti.de abol.§.i.
v.pe.p q ſecit
ꝙ voluit bal.i
l.ſi q.C.ad ter
tul.⁊ an ois i
famia p impa
tore poſſit re-
mitti vide per
Bar.in.l.infa
me.ff.de pub.
iu.⁊ poſt ipm
ſaliceti.

ipſo iure eſt nullũ vt eſt glo.elegans in.l.ſi accuſatoribus .C.de accu. ¶ Tu vo dicas ꝙ ſi ſtatutũ denegat clerico delinquẽti beneficiũ ꝙ ꝓuenit ab ipſo ſtatuẽte dico ꝙ ſta tutũ laycoꝝ põt hoc facere iſte eſt caſus melior de corpe ſtoris in.l.ſi quis curialis.C.de epiſ.⁊ cleri.⁊ hoc voluit ibi Bal.⁊ idẽ voluit in auc.caſſa.C.de ſa.ſan.ec.⁊ in.l.i.C.de ꝯben.emp.⁊ in.l.de quibus.ff.de legi.⁊.d.Abb.in repet.c. 2
eccleſia ſancte marie de ꝯſti.⁊.d.Pe.de anc.in repet.c.ſ. co.ti.Ja.bu.⁊ Saly.i.d.auc.caſſa ⁊ iſto mõ nõ bñ dicat Bal.i.d.§.ſi cleric⁹ alꝰ ſec⁹.Si qd bõi ego idign⁹ dixeri 𝔟 attribuat deo ſupmo bonoꝝ oĩz liberaliſſimo largitor.

c **Ceterum.** Vaſſallus paratus coraʒ domino reſpondere coraʒ alio ſuper feudo cõueniri non debet hoc dicat vel ſic. Cognitio feudi inter vaſſallos ſpectat

e ad dominuz feudi⁹ hoc dicit vel ſic vaſſallus coraʒ domi no feudi conueniendus eſt etiam ſi dominus feudi perſo na ſit eccleſiaſtica dũmodo actor poſſit ſuam iuſticiam cõ ſequi alias loci ordinarius poterit adiri hoc dicat. Et ſe cundũ hoc eſt hic caſus notabilis ſm domi. Abb. vel ſic ſm Bal. Si controuerſia feudi eſt inter vaſſallos eiuſdeʒ domini ⁊ reus eſt paratus coram domino feudi reſpon dere non cogitur ſub alio iudice litigare. hoc dicit. Et ha bet iſtud.c.notabilem ⁊ valem materiam ſm Bald.hic. Et diuiditur qꝛ primo ponit factum.ſecũdo prohibet ibi non.tertio moderatur ibi q̃diu. ⁊ ad euidentiam premit

a tit Bal.hic tria † que ſunt hec videlicet dominus in capi te vaſſallus in feudo domo ſiue domĩcio in ſubiectione ⁊ ſeruicio dominus in capite non cognoſcit de ſe proprio ſed bene cognoſcit de cauſis vaſſallorum ſuorum ſunt au tem vaſſalli per pactũ ⁊ feudũ.ſubditi autem per originez

e ⁊ incolatum que conſuetudo ſeruanda eſt. ¶ † Not.ibi ceterum iſta dictio eſt aduerſatiua ſicuſſe habetur in.c.ce terum de reſcriptis ⁊ in.c.ceterum de iura.calum.ſed hic nihil procedit cui aduerſetur vide que ego dixi in.d.c.ce terum de reſcriptis. ¶ Nota ſm Bal.ꝙ ordinarius eſt iudex.l.nemo.C.de iuriſdictione oium iud.fallit in feudo propter naturam ipſius feudi. Tres enim ſunt iudices in cauſa principali qlibet in ſuo caſu videlicet dominus feu di pares curie ⁊ arbitri. Sed in cauſa appellationis non reuertitur iuriſdictio ad iſtos ſi appellatur ad eũ ad quẽ appellatur a ſententia iudicis ordinarij vt in.c.romana de appel.lib.vi. Et ponite hic caſum hoc modo videlicet duo vaſſalli epiſcopi bononienſis litigabant rõne feudi re rum exiſtentium in dyoceſi mutinenſi ⁊ vnus eorum alte rum impetrabat coraʒ epiſcopo mutinẽſi reus comparuit dicens ſe paratum reſpondere coram domino feudi ⁊ nõ coram epiſcopo mutinẽſi vnde epiſcopus mutinenſis ip ſum reputans contumacem excõmunicauit vel eccleſiaſti co interdicto ſuppoſuit hoc fuit ſignificatum domino pa pe papa prohibuit ordinario loci vbi res ſite ſunt ⁊ p cõ ſequens ibi eſſet forus cauſarũ competens in alijs rebus quã in feudalibus procedere donec vaſſallus ſub domio feudi paratus eſt reſpondere iuridice intelligas vel coraʒ vicario eius vel ſubdc.ipſius vel ſi feudũ ẽ regis corã ꝯſi lio iuſticie regis pu.regi aragonũ. ¶ No.ibi ab eccleſia

3 ſtia † ꝙ eccleſia dĩ eſſe prelati non tamen quo ad domini um.c.i.de poſtula.prela.facit in ſimili ſingu.glo.in.l.ij.in prin.ff.de orig.iur.que dicit ꝙ ruſticus dicit ego vado ad fundum meum ⁊ tñ eſt colonus ⁊ non dñs fundi. Addu ci poſſunt notata per Bar.⁊ alios in rubri.ff.de no.oper.

4 nun.vide que late dixi in.d.c.i.de poſtu.prela. ¶ † Nota ꝙ dñs feudi hʒ iuriſdictionem ordinariaʒ in vaſſallos re ſpectu cauſe concernentis feudum qđ probat ex eo qꝛ ta lis iuriſdictio ſibi competit a lege vt in.l.imperialem de probi.alie.feu.per Fede.c.verum.J.ti.proxi.⁊ voluit hic ibi Inno.lex enim confert iuriſdictionem ordinariam vt dixit Inno.in.c.cum ab eccleſiaꝝ ⁊ in.c.quãto de offi.or. glo.in.c.ſuſpitionis ⁊ in.c.p.⁊.g.de offi.delega.tex.glo. ⁊ Bar.in.l.⁊ qꝛ.ff.de iuriſ.om.iudi.⁊ ideo pulchre dixit

a ¶ Dñi feu. Adde ad mãm hui⁹ tex. paul. de ca.i ꝯſi.ciui. ⁊ vide.d.alex. de imo.in ꝯſil. xxxi.i.pte ⁊ i ꝯſil.cxxxvi.i. pte vbi totam mãm colliges.

5 Bar.in.l.ſi maritus.§.i.ff.de adul.† ꝙ licʒ inquiſitio ſit re medium extraordinarium tñ ſi eſt permiſſa a ſtatuto vid

6 tur remedium ordinarium dixi in rubrica.ſ.eo. † Intelli ge tñ ꝙ dñs feudi licʒ ſit iudex ordinarius tamen dĩ iudex particulare ſingu.eſt glo.in.c.i.in ti.de inueſti.in mari.fa cta ⁊ per cõſequẽs iudex vniuerſalis erit maior eo quod bene ponderes ad materiam.l.cõtra pupilli.§.qꝛ maius tribunal.ff.de re iudi.⁊ infert.d.Abb.hinc ꝙ illius iuriſdi ctio poterit prorogari reſpectu cõſimilis cauſe feudalis. Secus ſi nõ eſſet cõſimilis qꝛ tunc non eſſet ꝓrogare ſed nudã iuriſdictionẽ dare qđ nõ põt facere ꝯuentioni no.i c.at ſi clerici.Reo.Jnno.in.c.i.de mu.pe.Cy.in.l.teſtã.C. de teſta.Guil.in.l.repetita.C.de epiſ.⁊ cleri.Bar.in auc. ⁊ ꝓiter.C.de ſen.⁊ interlo.om.iudi.ex quo infert.d.Ab. ꝙ cũ habeat ordinariã poterit alteri cõmittere argu.l.i. .C.qui pro ſua iuriſdi.⁊.c.paſtoralis de offi.ordi.⁊ .c.vt litigantes eo.ti. ¶ Tu pondera qꝛ iſtud eſt verũ quo ad dñm feudi vt ſua iuriſdictio ſit ꝓrogabilis. Sed mihi vi ꝙ quo ad ꝓrogantes hoc non ꝓcedit qꝛ ille qui eſt ſubie ctus alteri nõ rõne vnde iuriſdictiõis ſed veſtite reſpectu vaſſallagij nõ põt ꝓrogare in aliũ ita dixit Bar.in.l.i.§. ⁊ poſt opis.ff.de op.no.nũ.glo.in.l.imꝑialẽ.§.ſi.prelle. voluit ibi Bar.ergo ſeqꝛ ꝙ nõ poterit fieri ꝓrogatio niſi

7 ꝯſentiẽte dño eoꝝ ar.c.ſignificaſti.J.ti.i. ¶ † No.ex eiſdẽ verbis caſuʒ in quo ꝑlatus citrã epm hʒ iuriſdictioneʒ or dinariam reſpectu certaꝝ cauſaꝝ ſeu certaꝝ ꝑſonaꝝ etiã priuatiue ad iuriſdictioneʒ epi. Tu dicas ꝙ nõ eſt miruʒ hoc qꝛ etiã ruſticus põt eſſe dñs feudi ⁊ hʒ iuriſdictioneʒ vt no.per Inno.⁊ alios in.c.verũ ⁊ in.c.tranſmiſſa.J.ti.i. qꝛ eſt iudex in re ſua ⁊ iſta eſt natura feudi ⁊ ſic collige

8 † ꝙ ſicut vaſſalli alicuius dñi layci intereſſe litigantes de

9 feudo debent adire dñm feudi ita ſunt vaſſalli eccleſie † ⁊ ſic no.ꝙ conſuetudines feudoꝝ habent locũ in eccleſiaſti cis feudis ⁊ eſt rõ qꝛ illa conſuetudo eſt natura feudi cui cũ origine feudi eſt annexa vt.l.imperialeʒ.§.preterea de probi.alie.feu.per Fede. ¶ Nota ibi poſſeſſiones qꝛ ꝓ

10 batur hic † ꝙ ſi aliem poſſeſſiones quas habeo in tali vil la videor legare poderia. Vide tex.⁊ Bar.in.l.locoꝝ.C. de oi agro deſer.li.xi.d.Anto.in.c.cũ ad ſedẽ de reſti.ſpo lia.Spec.in ti.de proba.§.videndũ ver.pone conſtitutus vide.d.Anto.⁊ ibi dixi in.c.qm frequẽter.§.ſi.vt lite non conteſt.facit.c.ſanctoꝝ de preſcrip.in verſi.poſſeſſiones.c. pe.de fur.c.multoꝝ de iudeis.c.pe.de pe.Bal.in.l.ſi.C.de compenſa.⁊ tex.valde elegantẽ in.l.ſi.§.ſi.ff.ad muſic.in

11 ver.cũ poſſeſſionẽ nõ habeant. ¶ † No.ꝙ iuriſdictio da ta per legem inferiori reſpectu certe cauſe durat quãtum ille vellit ⁊ poſſit iuriſdictioneʒ exercere data ergo impo tentia ꝓpter rebellione ſubditoꝝ vel negligẽtia ipſius iu dicis deuoluiť iuriſdictio ad ordinariũ ipſius ꝯuenti ⁊ ẽ hic optimus tex.ſm.d.Abb.in dño feudi ⁊ ita limitatur .l.imperialem de probi.alie.feu.per Fede.⁊ ideʒ dicit eẽ in iuriſdictione acquiſita per preſcriptionem pro quo di cit eſſe ſingu.tex.in.c.irrefragabili.de offi.ordi.§.exceſſus per quem tex.putat ſupplendam eſſe iſtum tex.vt ordina rius poſſit ad inſtantiam actoris ſi dñs vł negligens ſta tuere terminũ.J.quem iuſticiã adminiſtret alꝰ ipſe faciet allegat ſimile ꝙ hʒ in.c.ex parte de conceſ.preben.ita hic reſidet.d.Abb. Tu adde ꝙ.§.exceſſus loquiť in iuriſdi ctione preſcripta ⁊ ſic acquiſita ex preſcriptione ꝫ ordina rium quo caſu ſtricte dʒ intelligi ⁊ interpretari vt.c.audi tis ⁊.x.cũ olim de preſcrip.⁊ Bal.in auctẽ.qui rem.C.de ſac.ſan.ec.nec.§.exceſſus loquiť qñ capſm fuit negligens ſed loquitur ſimpſr ꝙ ſi capitulum preſcripſit ius corri gendi tñ poterit epus aſſignare terminum.J.quẽ corrigant ⁊ ſic nõ loquiť in caſu negligentie ſed hĩ loqmur i dño feu di quo caſu data negligentia nõ eſt opus ꝙ deť terminuſ qꝛ aſſumit ordinarius ſuam iuriſdictionẽ. Si vero nõ eſt negligẽs nõ dabitur terminus ex eo qꝛ dñs hʒ iuriſdictio nem a lege ⁊ ſic eſt fauorabilis talis iuriſdictio. Itẽ illaʒ habet ex remuneratione qꝛ res eſt ſua ⁊ habet iuriſdictio

nem in re

nem in re sua. ⁊ per ꝯñs nõ vĩ verũ ꝙ possit sibi assignari
terminus a iudice ordinario ꝟ. quẽ exercerat iusticias ⁊ vĩ
esse ꝯ͂ casum. d. l. impiale. §. preterea ꝟ. vñi est cognitio ⁊ p
eũ ꝯtrouersia terminetᷣ ⁊ sic nõ bñ dicit. d. Abb. ⁊ idem ẽt
voluit in. d. §. excessus ⁊ ideo dꝫ expectari eius negligẽtia
qꝛ tunc recurretᷣ ad ordinariũ facit qđ hr̃ in. l. fi. C. de tẽp.
appel. ⁊ in auc. quã in ꝓuincia. C. vbi de cri. agi opꝫ ⁊ in
. l. q̃uis. ff. de dam. infec. ⁊ p Bal. in. c. ex conquestione de
resti. spo. ¶ Ro. ibi ꝯstat possessiones tenere in feudũ qꝛ
12 ꝓbatᷣ hic singu. † ꝙ ad hoc vt dñs feudi possit exercere iu
risdictionẽ dꝫ ꝯstare litigãtes esse vassallos ⁊ iõ si eẽt du
bium recurretᷣ ad ordinariũ vt. l. nemo. C. de iur. om. iud.
⁊ fm est ibi casus pro eo qđ voluit Spe. de caruc. in. c. i. in
ti. de inuesti. in mari. facta ⁊ videtur hic casus pro glo. ibi
13 quã Bal. ibi dicit non reperiri alibi ꝙ lꝫ dicamus † ꝙ qñ
est dubium in iurisdictione citantis dꝫ citatus comparere
vt. l. si quis ex aliena. ff. de iudi. procedit quãdo quis citatᷣ
coram iudice ordinario generali. sed quãdo est ordinari
us singularis vel inter paucos sicut est dominus feudi vel
curia domini non tenetᷣ citatus comparere nisi vere sit iu
risdictio citantis ⁊ ista tene menti. Et pondera bene qꝛ h̃
dicit cõstare qꝛ ꝓbat dictum Jo. an. in. c. romana. §. cõtra
14 dentes de foro compe. lib. vi. † vbi dixit ꝙ ad ꝓbandum
fũdamentũ iurisdictionis opus est vt ꝓbetur sufficiẽter
vnde non sufficit vnus testis cũ iuramento. patrum refert illũ
dictum Bal. in. l. prescriptione. C. si cõtra ius vel vtil. pu.
qꝛ recte hic ꝓbatur cõiuncta. c. sacro in ver. ꝯstituti ó sen
ten. exco. ⁊ cle. presenti in ver. ꝯstitue de cen. cle. ⁊ de penis
in ver. constituerit faciũ. c. nouit. ꝟ. eo. ⁊ dicit. d. Abb. se indu
cere istum tex. vltra omnes alios ꝙ quãdo respectu certe
cause per legem ciuilem iurisdictio attribuitᷣ alicui ꝙ
talis constat esse clericũ actiue ⁊ passiue in quibus viget
illa qualitas super quã funditur iurisdictio ⁊ in preiudi
cium ordinarie iurisdictionis episcopi vt hic colligitur ex
presse nam nec iurisdictio respectu feudi tributa est domi
no feudi per. l. ciuilem vt. d. l. imperialem. §. preterea ⁊ tñ
vendicat sibi locum in clericis actiue ⁊ passiue in qbus re
peritur illa qualitas si enim est clericus dominus. feudi hꝫ
iurisdictionem ⁊ sic vassalli sunt clerici ⁊ in eos exercetur
iurisdictio per dñm feudi remoto episcopo loci ar. huius
c. ⁊. c. verum. ꝟ. ti. i. allegat qđ habetᷣ in auc. habita. C. ne fi
lius pro patre simplr̃ disponente de scholaribus dãdo eis
certos iudices habeat locũ etiã in scholaribus clericis te
mitur ad dicta per se in. c. si diligenti. ꝟ. ti. i. ⁊ dicit posse de
fendẽ primũ dictum qꝛ hec dispõ impatoris põt se hre ad
cõmodũ ⁊ incõmodũ respectu clericoꝝ si sunt dñi habẽt
iurisdictionẽ vt h̃ arg. eoꝝ que no. in. c. i. de oper. no. nun.
¶ Jtẽ papa vĩ hoc approbare illã dispõnem legalẽ vt i
c. nouit. ꝟ. e. facit qđ no. gl. in. c. reprehẽsibilis. xxiij. q. iiij. ita
h̃ resideᷣ. d. Abb. ¶ Ego adduco Bal. in. c. i. in ti. de cõ
15 tro. apud pares terminã. † vbi querit vassallus est cleric⁹
vtrũ pares curie erunt iudices eius rñdet ꝙ sic pp naturã
cause. nam nã trahit ad se ꝑsonã nõ persona nãm ⁊ potest
ꝯsuetudo gñalis ꝯferre istã iurisdictionẽ ẽt in clericos ẽt
si esset in ꝯsuetudine spẽali allegat qđ not. in. c. ecclesia de
consti. ⁊ qđ voluit Guil. de cu. in auc. clericus. C. de epi. ⁊
cle. ⁊ qđ no. in. c. ꝙ clericis. ꝟ. ti. i. in nouella ⁊ dicit se pro
bare hac rõne generalis ꝯsuetudo feudorũ potest dispo
nere ⁊ disponit de iure feudoꝝ ergo ⁊ de iudicio ⁊ de iu
risdictione. Alij dicunt contrarium per. c. si diligenti de
foro competen. ita dicit Bald. ibi deus gloriosus aperiat
nobis viam ad veritatem huius dubitationis quia ego
vehementer dubito primo dictum domi. Abb. non est ve
rum in se. secundo est disputandum si est verum quo ad iu
16 ra feudorum. ¶ † Capio primum ⁊ dico ꝙ vbicũqꝫ lex
ciuilis loquitur generaliter respectu cause nunquã com
prehendit clericos qđ sic ostendo generalia verba legis
aut statuti non adaptentur ad impossibilia ipsi statuen
ti. Jta dixit Bal. in. l. fi. §. in computatione. C. de iure deli
berã. allegat Bar. in. l. si quis sub conditione. ff. de condi.

insti. idem voluit Bal. in. l. fi. C. de sacro sanc. eccle. cum si
probatur in. d. c. ecclesia de consti. ⁊ in. c. tua de deci. ⁊ in
c. a nobis de sen. excõ. ⁊ in. c. ꝙ clericis de fo. compe. ⁊ in
c. ij. ⁊ ibi Joã. mo. de consti. lib. vi. sed impossibile est ꝙ in
spẽ liget clericum per suã constitutionem ergo impossibi
le est ꝙ in genere liget cum facit qđ not. Joan. an. in. c. fi.
de imu. eccle. li. vi. lꝫ ergo iste tex. loquatᷣ in genere tñ non
cõprehendit clericos quinimo plus dico ꝙ lꝫ ista doctri
na. d. Abb. fuerit Bar. in. l. cunctos populos. C. de sum.
17 tri. tñ confundiᷣ p. c. ꝙ clericis de fo. compe. † vbi ꝯsuetu
do generaliter disponẽs non cõprehendit causas clerico
rum ex eo qꝛ in spẽ illos cõprehendere non põt vt ibi est
casus de quo ibi dicetᷣ ⁊ ita sit expeditum primũ quesitum
ꝙ statutũ vel ꝯsuetudo in genere nõ presumitᷣ facere illũ
qđ in spẽ disponere non potuit pro quo vĩ casus in. c. eccle
sia de consti. ⁊ in. c. ecclesia vt lite penden. ergo gñalis cõ
suetudo laycoꝝ nõ cõprehendit clericos. Et lꝫ posset op
poni de. c. ꝯstitutus de in integ. restituti. ⁊. c. cũ venissent
de eo qui mit. in pos. ⁊ cle. cũ cãm de re iudi. tñ re vera nõ
obstant pro qbus vide que plene dixi in. d. c. ecclesia ⁊ in
18 repeti. rubri. de reb. eccle. non alie. ¶ † Capio nunc scđm
satis mihi difficile ⁊ vĩ mihi dicendũ ꝙ ẽt in causa feudi
clericus non possit conueniri coram layco quod ostendo
rõne licet Bal. vt. ṡ. rettuli moueatur ad sic dicendum per
dictum Guil. de cu. in auc. clericus. C. de epis. ⁊ cle. tamen
illud dictum Guil. de cu. idem Bal. reprobat in. l. de his
. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. l. iubemus. C. de sacro san. ec. ⁊ in. d.
auc. clericus ⁊ in. c. ij. ꝟ. eo. ¶ Ego admiror vehementer
ꝙ Bal. in loco superius allegato dicat ꝙ clericus in rõe
rei possit conueniri coram domino feudi layco per illud
dictum Guil. ⁊ tamen in pluribus locis ⁊ vbicũqꝫ dãnat
illud dictum Guil. ⁊ ẽt illud dictum dãnat collecta in. c.
qualiter ꝟ. eo. ⁊ ibi do. abb. dãnat illud dictum ⁊ allegat
Bar. in. l. iubemus. C. de sacro san. ec. ⁊ sic videtᷣ mihi de
iure dicẽdũ ꝙ ẽt in cã feudi non possit clericus conueniri
coram layco primo per istã doctrinã traditam cõtra dictũ
Guil. scđo per tex. in. d. c. qualiter vbi tex. dicit ꝙ omnino
fieri prohibemus vnde dicit ibi tex. ꝙ omnino prohibet
clericum trahi coram layco ergo nec potest ratione feudi
tertio moueor per. c. si. ꝟ. eodẽ fm nouam lecturam. quarto
moueor per. c. fin. ꝟ. ti. primo. quinto moueor per. c. si dili
genti. ꝟ. ti. primo. sexto moueor per glo. in. c. si imperator.
lxxxvi. di. septimo moueor per id quod voluit Archi. in
c. ita nos. xxv. q. vltima. octauo moueor qꝛ videtur ꝙ non
potuerit lex ciuilis rõne rei attrahere clericum ad iudiciũ
seculare ⁊ moueor ex eo qđ voluit Bal. in. l. ij. C. vt i pos.
19 lega. † vbi dixit ꝙ si testator instituat clericum ⁊ grauet
eum ꝙ det ticio decem subijciens eum foro potestatis se
cularis ꝙ non potest eum subijcere. Jdem si subijceret eũ
alij foro incõpetenti ⁊ contra si disponeret ꝙ sub iudice
competenti nõ possit conueniri nõ vꝫ dispositio testatoria
qꝛ est contra ius publicum de hoc dicit esse glo. sing. in. l.
nemo põt. ff. de leg. i. Modo in proposito facerem libenter
quis subijcit clericum layco ratiõe feudi si dicimus ꝙ est
dñs feudi dico ꝙ nõ probat per. l. ius publicũ. ff. de pac.
⁊ per glo. in. d. l. nemo põt si dicimus ꝙ est lex dico quod
aut est lex ciuilis ⁊ nõ põt iuxta illud nolite tãgere xpos
meos si dicemus qđ est lex canonica ⁊ eodẽ mõ vĩ qđ nõ
põt qꝛ nõ põt tollere ꝑuilegiũ illud qđ clericis fuit datum
a deo vt voluit gl. sing. in. d. c. si impator. xcvi. di. si dicatᷣ ꝙ
est nã feudi dico ꝙ hoc facere nõ põt qꝛ est ꝯ͂ legẽ diuinã
⁊ ẽt ꝯ͂ nãlem dispõnẽ vt res attrahat ꝑsonã qꝛ potius dꝫ
esse eꝯ͂ auc. ingressi. C. de sa. san. ec. ⁊ si q̃ratᷣ a me quo rñ
deo ad istũ tex. dico qđ nõ loquitᷣ ꝙ dñs feudi erat layc⁹
⁊ vassalli erãt clerici soluat apollo. Jsta sunt noua ⁊ ege
rent declaratiõe papali fm paruitatẽ meã ⁊ ad auc. habi
ta. C. ne filius pro pa. Rñdeo qđ. d. Abb. male illã alleg.
ex eo qꝛ nõ disponit de clericis nec de clericis disponere
posset si vellet per. d. c. ecclesia sancte marie qꝛ licet dicat
qđ scholares hñt tres iudices nõ ꝓpter hoc confert iuris

contra partem inuitam ante legitimã ꝓrogationes iuriſ-
dictio.n.eſt trãſlata in dñm feudi de ordinario ⁊ iſtud di-
cit eſſe caſum indubitabilẽ. ¶ Tu pondera ſubtilr quia
forte non eſt verum iſtud dictũ Hoſti.in q̃ſtũ loqꝛ i quo
liber actu geſto qꝛ non eſt verum ꝙ iuriſdictio ſit tranſla-
ta de ordinario in dñm feudi lꝫ aliter ſupius dixerim naꝫ
in dño feudi remanſit iuriſdictio ⁊ accumulatiue trãſiuit
in dñm feudi ⁊ dũtaxat exercitiũ iuriſdictiõis remanſit ſu
33 ſpenſuꝫ in iudice ordinario ſed ego hẽo caſuꝫ legis † ꝙ ſi
iudex hꝫ habitũ iuriſdictiõis ⁊ careat exercitio põt tñ ali
quo caſu vti iuriſdictiõe ſing.eſt caſus in.c.paſtoralis de
reſcri.§.ergo ſequiꝛ ꝙ iſte tex.in q̃ſtũ dicit ꝓhibentus non
ꝓcedit in quolꝫ actu vt in.c.paſtoralꝭ qnimo vt ꝙ.d.abb.
pcutiat ſe cũ ligone ſuo nã ſupius ipſe dixit ꝙ iudex ordi-
rius poterit aſſignare terminũ dño feudi infra quẽ cogno
ſcat de feudo ergo ſequiꝛ ꝙ nõ ois actus geſtus p iudiceꝫ
ordinariũ nulla data negligẽtia feudi eſt nullus vt ipſe vo
34 luit † itẽ ponit ſcðm caſuꝫ qñ vaſſallus ſponte litigauit co
ram iudice ordinario dño feudi ſciente ⁊ ꝯdicente qꝛ tũc
nõ valet ſnia lata ab eo ꝙ repiꝛ lata ꝯ ius ⁊ a iudice non
ſuo nõ.n.põt vaſſallus ꝓrogare iuriſdictionẽ alterius in
alto dño feudi vt ħ no. Inno.⁊ Bar.in.l.i.ff.de iudi.⁊ in
l.i.§.⁊ poſt opis.ff.de op.no.nũ.⁊ gl.in.d.l.impialẽ.§.fi.
35 ¶ † Tertius caſus eſt ꝙ dño ignorãte vaſſalli litigarunt
corã ordinario qꝛ idẽ vꝫ dicendũ rõne ꝑdicta qꝛ nõ potue
a runt ꝓrogare ſine ꝯſenſu dñi a ⁊ per ꝯſequens reperiꝛ ſen-
tentia lata a nõ ſuo iudice hoc tenuit Andre.de iſer.in.d.
36 l.imperialem.§.fi.⁊.d.Anto.hic. ¶ † Quartus caſus eſt
qñ ipſo dño ſciente ⁊ nõ ꝯdicente litigabant vaſſalli co-
ram alio iudice tunc enim valet ⁊ tenet iudicium agitatũ
coram illo qꝛ dominus feudi tacendo fecit ſibi preiudici-
um argu.l.ſepe.ff.de re iudi.⁊.c.pe.codẽ titu.ſimile eſt in
eo qui ſciuit aliquem vt ſuum procuratorem agere ⁊ qui
re vera non erat procurator ſed tacuit ⁊ non contradixit
quia facit ſibi preiudicium.c.cum olim de offi.delega.ſin
gula.dictum fuit Inno.in.c.ex parte decani de reſcriptis
ideo ſi potuit prohibere ⁊ non prohibuit fecit preiudiciũ
⁊ ſic ſoluuntur multa contraria iſta fuit doctrina Andre.
de iſer.in.d.l.imperialem.§.fi.ſed contrarium tꝫ hic dñs
Anto.qui putat ꝙ etiam ſi ſcit ⁊ tacet nõ valet iudicium
qꝛ cum non agatur de cõmodo tacentis non dꝫ haberi ꝓ
conſentiente nec obſtat ꝙ alias iſte eſt iudex ordinariꝰ qꝛ
exercitium iuriſdictionis eſt deuolutum ad dominũ feudi
argu.c.ab excõmunicato de reſcrip. Nec obſtat ꝙ inhibi
ta iuriſdictione valet ꝙ agitur vt no.in.c.ſuper litteris de
reſcrip.quia illud procedit quãdo exercitium non eſt alte
ri prohibitum ſed tantũ eſt prohibitio facta. ¶ Sed do.
Abba.qui conatus eſt eſſe baculus do. Anto.dãnat eius
dictum ꝙ imo valeant acta cum iſto ordinario fauore iu
37 diciorum ⁊ ſequitur dictum And.de iſer.† qꝛ in dubio de
bet fieri interpretatio vt actus valeat potius quam peat
c.abbate de verbo.ſigni.⁊ vt litium ſit finis argu.c.finem
litibus de dolo ⁊ contu.cuꝫ ſi.⁊ allegat illud dictũ Inno.
in.d.c.ex parte decani ⁊ qð voluit in ſimili gloſ.in.c.deli-
ctum perſone de regu.iur.in.vi.⁊ qꝛ non tractatur hic de
graui preiudicio ipſius domini qꝛ licet iudicare ſit honor
tamẽ eſt onus ⁊ ideo ſatis preſumi poteſt tacitus conſen
ſus allegat qð no. Inno.in.c.vt debitus de appel.⁊ gl.in
c.ſi ꝯ vnum de offi.delega.in.vi.⁊.l.qui patitur.ff.mand.
Item ſicut ex parte ꝓrogantis ſufficit tacitus conſenſus
vt ſcribit Inno.in.c.ad petitionẽ de accu.⁊ facit.l.i.ff.de
iudi.ita ex parte ſuperioris habẽtis conſentire vt ſufficiat
tacitus conſenſus ⁊ dicit iſta poſſe adduci in clericis liti-
gantibus coram alieno iudice qui ſimili modo non poſ-
ſunt prorogare ſine conſenſu ſui ſuperioris vt in.c.ſigni-
ficaſti.ꝯ.ti.ꝑmo ita belliſſime quieuit hic.d.Abba. ¶ Tu
38 pondera qꝛ forte non eſt ita abſolute verum † ꝙ vaſſalli
poſſint ꝓrogare iuriſdictionẽ alterius quicquid dixerint
doctores. Nam vaſſalli iurant in manibus dñi vt in.c.i.ð
for.fidel.⁊ in.c.i.de noua.for.fideli.⁊ in.c.de forma.xxij.

q.v.⁊ ideo dicebat Bal.in aut.habita.C.ne fil.pro patre
39 † ꝙ ꝓpter iuramentũ ꝙ preſtat ſcholaris rectori nõ põt
declinare eius iuriſdictionem ⁊ glo.ſingu.in.l.ſi pecuniã
40 ff.de condi.ob cãm dixit † ꝙ per iuramentum qs cogiꝛ ꝑ
ciſe ad factũ ergo vaſſallus precise cõpelliꝛ rñdere coraꝫ
b dño b ita vt hic dꝫ. ¶ Scðo moueor medio incõuincibili
⁊ nouo.nã tex.valde ſing.in.l.i.C.ſi quacũqꝫ preditus po
41 teſtate coniuncta doctrina Bal.hic vbi dixit † ꝙ quotiẽs
allegatur iudex ſuſpectus ⁊ lex deuoluit iuriſdictionẽ ad
ſuperiorem quicquid fit a iudice recuſato eſt ipſo iure nul
lum ſed in caſu iſto exercitium iuriſdictionis eſt interdictũ
iudici ordinario ⁊ deuolutum domino feudi vt hic eſt ca
ſus ergo non valet iudicium agitatuꝫ coram eo niſi data
negligentia vel voluntate domini feudi ⁊ lꝫ.d.Anto.fece
rit iſtud motiuum tamen deficit in fundamento quia nõ
adduxit legem probantem hoc vt feci ego. ¶ Preterea
pondera quo ad dictum Andr.de iſer.dicentis ꝙ domi-
nus tacens videtur cõſentire ꝓrogationi qꝛ pro certo nõ
bene loquiꝛ neqꝫ etiam.d.Abb.⁊ moueor ex eleganti di-
42 cto Inno.in.c.in geneſi de elec.† vbi dicit ꝙ in actu cõcu
piſcibili ⁊ honorabili tacens videtur cõſentire. Secus in
actu vituperabili ⁊ dãnoſo. Sed iudicare eſt actus hono
rabilis ⁊ concupiſcibilis qꝛ confert honorem ⁊ lucruꝫ vt
in.l.omnẽ honorẽ.C.quando prouoca.non eſt neceſ.⁊.c.
vt debitus de appel.⁊ glo.in.l.de iure.ff.ad muni.⁊ bar.
in.l.i.ff.de iudi.ergo tacens non videꝛ conſentire qꝛ pre-
iudicatur ſibi in honore ⁊ lucro ⁊ ex hoc tollitur motiuũ
Abba.qꝛ licet iudicare ſit onus tamen lucratiuum eſt ad
quod homines cõmuniter anhelant.l.cura.§.deficientiuꝫ
ff.de muneri.⁊ hono.faciat etiam contra eos. Nam ſi de
quo minus videꝛ ineſſe ⁊ ineſt ergo ⁊ de quo magis.c.cũ
in cunctis de elec.⁊ ibi glo.cum concordan.ſed minus vi
detur ineſſe ꝙ requiratur expreſſus conſenſus partiuꝫ in
prorogatione ergo multo fortius requiritur expreſſus cõ
ſenſus in domino feudi cum agatur de preiudicio hono-
ris ⁊ emolumenti aſſumptũ probat tex.formalis in.l.i.ff.
de iud.in verbo ſi ſe ſubyciant ⁊ conſentiant quicqd dixit
Bar.ibi ⁊ Inno.in.d.c.ad petitionem ⁊ adduco ſingul.
tex.in.c.ſtatutum.§.in nullo de reſcrip.in.vi.vbi dicitur ⁊
ad id acceſſerit expreſſus partium conſenſus ⁊ ex hoc tol
litur motiuum abbatis quinimo dico ꝙ non bene arguit
43 dum dicit † ꝙ ſicut ſufficit expreſſus ꝯſenſus partiuꝫ codẽ
modo ſufficit tacitus conſenſus dñi feudi qꝛ iſta non ſunt
paria qꝛ quo ad dominũ agitur de preiudicio honoris ⁊
lucri non eſt ſic quo ad ipſos vaſſallus ergo ex ſeparatis
non infertur.l.papinianus exuli.ff.de minori.faciat etiaꝫ
vbicunqꝫ conſenſus preſtatur ab eo qui hꝫ officium de pu
blico dꝫ auctoritas ita dixit Bal.in.l.fi.§.neceſſitate.C.de
bo.que liber.ſed auctoritas debet preſtari verbis expſſis
vt eſt elegans tex.in.l.i.§.mutius.ff.de tutel.ergo ⁊c.non
tradas iſta obliuioni. ¶ Venio nunc ad glo.que diuidi
tur in tres partes ſcðda ibi ſi aliter tertia ibi ſed iudicio
⁊ pro eius enucleatione opp.ſic. Nam tex.in verbo para
44 ti innuit † ꝙ ſit in electione vaſſalli an reſpondeat coram
domino feudi an coram alio cum tamen iudicium reddi
tur in incertum.l.inter ſtipulantem.§.fi.ff.de verbo.ob.gl.
forte metu huius contrarij refert verbum parati ad do-
minum ⁊ ad vaſſallum qꝛ requirit vtrũqꝫ videlicet ꝙ do
minus velit cognoſcere ⁊ vaſſallus velit ſtare coram eo
⁊ ſic altero deficiente ipſe ordinarius cognoſcet ar.c.lꝫ ⁊
c.ex tenore.ꝯ.ti.i.⁊ vꝫ ſm.d.Card.ꝙ ad conuincendũ ne-
gligentiam dñi poſſit ordiarius aſſignare terminũ infra
quem determinet cãm alias ipſe cognoſcet arg.c.ex tranſ
miſſa.ꝯ.ti.ꝑmo ⁊ idem dicit.d.Cardi.ſe dixiſſe hic ex quo
apparet ꝙ non eſt tranſlata iuriſdictio ab ordinario in
dominum niſi exercitium de hoc dicas vt dixi ſuperius ſꝫ
intellige iſtud dictum quãdo dñs eſſet negligens alias non
45 credo ꝙ poſſit aſſignari terminus vt dixi ſupꝰ. ¶ † Que
rit iſta glo.quid ſi dominus ſit negligens facere iuſticiam
reſpondet ꝙ deuoluitur iuriſdictio ad alium ſed non di-

a ¶ Conſenſu
dñi.adð adiſtã
mãm.d.alex.ð
imo.io.l.i.§.⁊
poſt operis ad
fi.ff.de op.no.
nũ.⁊.d.pet.de
ſun.in.l.i.in.ii.
col.ff.de iud.q
totã iſtaꝫ mãm
aggregant.

b ¶ Corã dño
ſed nũqd vaſ-
ſallus iuratꝰ
poſt iuramẽtũ
penitere poſſit
dic ꝙ ſic vt tꝫ
Bal.in ꝓlud.
feu.vi.col.i ꝟ.
vel põe ꝙ vaſ
ſallus ⁊ Bar.
io.l.io cũ quo
de aq̃ plu.arc.

cit quis ſit iſte alius ad quem recurritur. d. Abb. dicit ꝙ
glo. ⁊ doc. in. d. l. imperialem. §. preterea dicunt ꝙ eſt or-
46 dinarius rei ⁊ ſatis ſentit hoc glo. iſta in fi. † Nam res de
facili reuertit ad ſuam naturam. l. ſi vnus. §. pactus de pa
ctis. c. ab exordio. xxxv. di. datur enim iuriſdictio dño feu
di qualificata ſi per eũ cognoſcat ⁊ videt expreſſum in. c.
irrefragabili. §. exceſſus de offi. ordi. de quo dixi ſuperius
⁊ limitat h̃ niſi eẽt ſupior mediat⁹ q2 tũc talis negligẽtia
ſuppleret p illũ dñm mediatũ vt eſt caſus ſm vnũ intelle
ctum in. c. ex tranſmiſſa. J. ti. i. Sicut. n. ille ſuppler ⁊ corri-
git iniqtatẽ per viã appellatiõis ita ẽt ſupplebit negligẽ-
tiã eius. Ita hic reſidet. d. Abb. Tu adde ꝙ iſta glo. non
declarat qũo eatur ad aliũ ꝑpter negligentiam domini
feudi an per viam appellationis an per viam querele ⁊
47 nemo hic declarat. ¶ † Ego dico ꝙ per viam querele
⁊ adduco tex. in. l. fi. §. illud. C. de tempo. appel. in verbo
48 tarditatem iudicis in querelam deducere vbi eſt tex. † ꝙ
a tarditate iudicis nõ põt appellari ſed adeundus eſt ſu
perior per ſimplicem querelam q2 differre non eſt ꝑprie
grauare argu. l. qm̃ in prioribus. C. de inoffi. teſt. ⁊. c. i. de
mili. vaſ. q contu. eſt ⁊ faciat ꝙ voluit Bald. in. d. §. illud
⁊ in. l. ſed ſi per pretorẽ. §. ait pretor. ff. ex qbus cau. maio.
⁊ in. c. p tuas de teſti. ⁊ Bar. in. l. quãuis. ff. de dam. infec.
vide. d. Car. in. c. ex conqueſtione de reſti. ſpoli. ⁊ no. in. c.
cũmq3 de reſcrip. ⁊ dĩ negligẽs dominus feudi ſi petat
iuſticia ab eo ⁊ ipſe obmuteſcat quo caſu videt denegare
iuſticiam adeo ꝙ poterunt induci repreſalie. Ita dixit an
dre. de iſer. vt refert Bal. in. c. i. de mili. vaſ. qui contu. eſt.
49 † Adde etiam ꝙ datur duplex remedium primum eſt ꝙ
ordinarius ſeu ſuperior compellat dominum feudi ad co
gnoſcendum ⁊ iudicandum facit. l. ſi quis magiſtratus.
ff. de mune. ⁊ hono. in auctẽ. de defen. ciui. §. interim. l. fi.
§. illud. C. de tempo. appe. ⁊ in. c. i. ſi de inueſti. inter do. ⁊
vaſ. lis oriatur ⁊ in. c. i. §. i. in ti. quid ſit inueſtitura ⁊ in
c. i. de mili. vaſ. qui contu. eſt. Aliud remedium eſt vt ipſe
ordinarius vel ipſe ſuperior cognoſcat. c. verum. c. licet. c.
tranſmiſſa de foro competen. iſta duo remedia appoſuit
50 glo. in dicta. l. imperialem. §. preterea † ⁊ ſi dicatur mihi
quod remedium erit precipuum mihi videtur dicendum
ꝙ capietur via deterior ipſi domino feudi negligenti ar.
c. ij. de conceſ. ⁊ quod voluit Bar. in. l. i. C. de dignita. lib.
51 xij. ¶ † Et adde ad precedentem queſtionem in quantum
fuit dictum ſi domino tacente valeat prorogatio adde. d.
52 Cardi. hic qui in tertia oppo. arguit † ꝙ ſententia ordi-
narij etiam non negligente domino feudi non ſit nulla ſ3
opus eſt ꝙ dominus prohibeat ordinarium vt in. c. tranſ
miſſa. J. ti. i. ſoluit ꝙ ſufficit prohibitio que hic fuit ꝙ tenẽt
aliqui dicentes ꝙ etiam ſi dominus ſcit ordinarium pro-
cedere ⁊ tacet non tenz proceſſus. c. ab excõmunicato de
reſcrip. ſed ibi eſt alius caſus quãdo competit iuriſdictio
ſub conditione q2 tunc ante conditionis euentum non po
teſt procedere ſed hic iuriſdictio ſimplr̃ competit ordina
rio l3 dominus feudi ſit in hoc priuilegiatus q2 preferẽ ⁊
facit gradũ ſed hoc intelligiẽ ſi inſtat ſuo ꝑuilegio per. d.
c. ex tranſmiſſa ⁊ prohibitio que hic ſit ordinario al's ha
benti poteſtatem nõ inducit nullitatem alleg. glo. in cle. i.
de iure pa. ⁊ qd̃ no. in. c. i. §. i. de offi. or. lib. vi. ⁊ qd̃ no. gl.
in. d. l. imperialem. §. preterea ⁊ qd̃ voluit hic Bal. ⁊ ita
hic reſidet. d. Car. qui voluit mordere dictum. do. Anto.
53 ¶ Sed Bal. in. d. §. preterea dicit † ꝙ vbi dñs ſciuit vaſ
ſallos litigare coram ordinario ⁊ non contradixit tenet
iudiciũ ⁊ vt omnis ceſſet dubitatio eſt opus ꝙ dominus
prohibeat ⁊ ſubdit ꝙ ſi ex tali prorogatione iudex ince-
piſſet cognoſcere ignorante dño poterit ipſe dominus ꝑ-
cipere vaſſallis ne procedant amplius coram illo iudice
nec obſtat regula iuris vbi ceptum. ff. de iudi. q2 intelligit
qñ nõ ſit preiudiciũ iuriſdictiõi alterius ita ſm eum not.
Jo. monachus in. c. accuſatus de hereti. li. vi. nihilomin⁹
tene vt ſupius tenui in. iij. pte iſta glo. opponit de. c. ex par
te h. J. ti. i. vbi dominus feudi fuit preteritus glo. ſoluit ꝙ

a ¶ Obeſſe. cõ proba hoc per bal. i. c. ſi. i. col. in vlt. q̃ro ſi de poſſeſſiõe ꝯ ꝑ bl. ſeu. p ſede: ⁊ vide Inno. in. c. ex pte ab- batiſſe ꝺ ꝑuil.

ibi fuit actum iudicio poſſeſſorio ideo potuit agi coram
ordinario ſed iſte tex. ⁊ ſimilia iura procedũt quãdo agiẽ
54 petitorio quo caſu glo. iſta diſtinguit tres caſus † ꝙ ſi q̃-
ſtio vertitur inter dominum ⁊ vaſſallos occaſione feudi
tunc per alios iſta queſtio debet terminari ſi vero iter vaſ
ſallos ⁊ tunc dominus feudi d3 cognoſcere ſi vero iter vaſ
ſallum ⁊ tertium ⁊ tunc dominus non cognoſcit ne ſit iu
dex in ſua cauſa hoc vult gl. iſta in effectu. Sed dominus
Abba. poſt alios ſcribentes facit longam diſtinctionem.
¶ Ego addo primo ad iſtud ꝙ dicit iſta glo. de poſſeſſo
rio ꝙ domini feudorum non habent iuriſdictionez in poſ
ſeſſorijs feudorum ſed duntaxat in petitorijs ⁊ eſt rõ ſm
55 Bal. hic q2 qd̃ ad de poſſeſſionis eſt queſtio facti ⁊ non iu
ris vnde non ſapit ſubſtantia feudi ſed ſapit quãdam ſu-
perficialem ⁊ materialem poſſeſſionẽ que non tangit ius
domini. l. naturaliter. §. nihil cõe. ff. de acquir. poſ. dicit tñ
hic Bal. doc. hic cõmuniter reprobare iſtam glo. quia in
poſſeſſorijs agitur ad rem feudalem quoqũo ſemper iſta
56 queſtio d3 trahi coram domino feudi. † Nam ratiõe poſ
ſeſſionis intereſt dñoꝝ ne re ſua vtatur extraneus inſtitu.
de interdic. §. cõmodũ ⁊ diſtinguit hoc modo ꝙ aut intẽ
tatur poſſeſſio qualificata. i. feudalis ⁊ cognoſcit dñs iõ
inſpiciendus eſt libellus actoris ex cuius perſona ius me
titur. l. cum q̃dam puella. §. i. ff. de iur. om. iudi. ⁊ ſi eſt qd̃
inter vaſſallos cognoſcit dñs non ſolum petitorio ſ3 poſ-
ſeſſorio ⁊ hoc dicit eẽ tenendum tanq̃ verius ſed domi.
Cardi. remittit ſe ad dicenda per eum in. d. c. ex parte. J.
57 ti. i. Addo glo. in. c. decimas. xvi. q. vij. q̃ dicit † ꝙ nõ põt
tranſigi ſup poſſeſſorio beneficij ſequit ibi Archi. voluit
Inno. in. c. dilectus de ſymo. ſed Hugo. tenuit 2̃. vt refert
Archi. in. d. c. decimas ⁊ ſic ſentiunt ꝙ poſſeſſio beneficij
ſit ſpũalis. Sed Bal. in. c. i. in ti. de lege corradi in vſibus
feu. dicit ꝙ ſi iſtud poſſeſſorium reſpicit adminiculum pe
titorij partiũ cognitio eius ſpectat ad dñm feudi argu. l.
nulli. C. de iudi. Si autem nullũ preſtat adminiculum ad
petitorium ſed agitur ad aliam penã quã ad priuationez
feudi ⁊ alia lege quã lege feudali tunc talis cognitio non
ſpectat ad dominũ feudi ſed ad ordinarium loci ⁊ ratio
eſt q2 non pertinet ad naturã feudi q2 due cauſe ſpectant
tantũ ad naturam feudi. ſ. ipſius feudi conſeruatio ⁊ eius
priuatio que deſcendit ſm conſtitutiones feudales ſ3 idẽ
Bal. in. d. l. imperialem. §. preterea in prin. dicit ꝙ ſi agiẽ
ſimplici poſſeſſorio ſine feudi preiudicio vel enunciatiue
proferuntur verba feudi tamen talis nunciatio facit ad
cauſam nec oportet eam ꝓbari vt no. Inno. in. c. ex parte
58 de priuileg. † q2 verba enunciatiua que non poſſunt pro-
a deſſe nõ debent obeſſe ᵃ q2 non informant iudicium ideo
iudex ordinarius poterit cognoſcere allegat dicto. c. ex p
te ⁊ ita reſidet. ¶ Tu vero pondera q2 idem Bal. in. c.
59 quãto. J. eo. videtur voluiſſe † ꝙ iudex ſeculare poteſt co-
gnoſcere de poſſeſſorio iuriſpatronatus quia l3 iuſpatro
natus ſit ius ſpirituale vt ibi habetur tamen queſtio poſ
ſeſſoria iuriſpatronatus non eſt ſpiritualis ⁊ mouetur ad
ſic dicendum per iſtam gl. ⁊ ſic ſequitur ex hoc ꝙ queſtio
poſſeſſoria feudi non dicẽ queſtio feudalis ⁊ per conſe-
quens poterit cognoſcere iudex ordinarius ⁊ eſt iſta pa
fauorabilior ⁊ iuriſdictio ordinaria eſt fauorabilior quã
pars extraordinaria vt in. c. primo de reſcriptis in ſexto.
¶ Pondera etiam iſtam gl. multum ſing. in. c. literas
60 de iuramen. calum. que voluit † ꝙ licet cauſa petitoria ſit
ſpiritualis nihilominus cauſa poſſeſſoria illius petitorij
non erit ſpiritualis ⁊ per illam glo. videtur apponi gla-
61 dius ad hanc dubitationem † ⁊ licet queſtio petitoria feu
di ſit feudalis nihilominus queſtio poſſeſſoria non erit
feudalis ⁊ adduco ad hoc ſingula. tex. ⁊ peregrinam do
62 ctrinam Bal. in. l. ij. ff. de iur. omnium iudi. † vbi dixit ſta
tuto cauetur ꝙ forenſis non poſſit acquirere rem imobi-
lem in ciuitate ꝙ nihilominus poterit acquirere nudam
poſſeſſionem q2 eſt facti ⁊ nõ iuris ⁊ adduci põt tex. mul
tum peregrin⁹ in. l. i. §. ſi vir vxori. ff. de acquirẽda poſ. ⁊
l. ſi cum

l.ſi eum.ff.de dona.inter virum et vxorem faciat etiam qđ
63 voluit Uincen.in.c.ſi.ℨ.eo.vbi dixit † ꝙ de ſimplici ſpolia
tione iur.ſimplicis poteſt agi coram layco qꝛ talis cauſa
nō eſt ſpiritualis ita dicamus in poſſeſſorio feudali et poſ
ſet poni exemplum in caſu in quo loquitur Specu.quem
refert Bar.licet eum nō ſequatur in.l.ſi finita.§.ſi de vec
tigalibus.ff.de dam.infec.vbi loquitur de vaſſallo delin
quente propter quod bona veniunt confiſcanda vt appre
hendatur feudum per fiſcum et teneatur per eum donec
durat vita vaſſalli de quo ibi vide ſcribentes poſt Bart.
et quod voluit Phe.de ancha.in.c.felic.de regulis iuris li.
vi. et qđ voluit in.c.cū ſm de heretic.et per.d.Abba.in.c.
vergentis de hereti.Inno.tamen hic ponit tres opiniōes
prima eſt ꝙ nō pōt dici iſta poſſeſſio feudalis ideo ageť
coram ordinario allegat.d.c.ex parte.ſcđa opin.eſt ꝙ ſit
queſtio feudalis ideo agetur coram dño feudi.tertia opi
nio eſt vt diſtinguamus inter laycum ſpoliatum et clericū
ſpoliatum vt primo caſu ageť coram dño feudi ſcđo caſu
poſſit clericus vaſſallus ſpoliatus corā iudice eccleſiaſti
co conuenire ſuū ſpoliatorē qꝛ ſacrilegiū et crimen eccleſia
ſticum eſt.xvi.q.i.c.in canonic.qđ procedit ſm eum etiaꝫ
ſi dubium ſit de ſpoliatione arg.xxiiij.q.iij.c.ſi quis de po
tentibus idem vř ibi tenere Arch.ſed Inno.vř hic tenere
primā opi.vt agatur coram ordinario loci et in.c.ex par
te ℨ.eo.ꝫ preciſe cauſam tractandam coram domino feu
di et hanc opi.ſequitur h.d.Abb.vt agatur corā domino
64 feudi et mouetur per glo.in.c.ſi.ℨ.eodeꝫ que voluit † ꝙ ſi
agitur poſſeſſorio de re ſpirituali agetur coram ſpiritua
li quia eiuſdem nature eſt poſſeſſio cuius eſt proprietas.
¶ Tu pondera qꝛ Uincen.in.d.c.fin.tenet contra illam
glo.et contra illam glo.eſt glo.magiſtra et ſingul.in.d.c.
litteras de iura.calū.nec eſt verum ꝙ eiuſdem nature eſt
poſſeſſio cuius eſt proprietas vt.l.naturaliter.§.nihil cō
mune.ff.de acquiren.poſſeſ.mouetur etiam domi.Abba.
per.d.l.imperialem.§.preterea vbi tex.loquitur indiſtin
cte tu reſponde ꝙ ille tex.loquiť in cognitione feudi ſed
nuda poſſeſſio facti non eſt feudum vt in.l.i.§.ſi vir vxori.
ff.de acquiren.poſ.nec obſtat ſm eum.d.c.ex parte.ℨ.tum
primo qꝛ vt dicit Inno.ibi fuit facta ſpoliatio a tertio vel
agebatur ibi iure dotalitij et ſic non erat queſtio feudalis
ibi vel ibi agebatur per viduam ſpoliatam et ſic per miſe
rabilem perſonā quo caſu eſt ſub protectiōe eccleſie et ita
reſidet.d.Abb.Joā.de imo.refert h Inno.et poſtea dicit
poſſe melius dici vt hic voluit.d.Card.ꝙ in.d.c.ex pte ſit
ſpāle in pſona miſerabili vř eccleſiaſtica oppſſa vt tūc poſ
a ſit adiri iudex eccleſiaſticus ſi placeat oppſſo per.d.c.ſi
quis de potentibus.xxiiij.q.iij.ſed.d.An.hic dicit ꝙ opi.
quā approbat h Inno.teneť mirum eſt ꝙ Bal.dixerit ꝙ
cōiter damnatur opinio iſtius glo.per doc.poſſet tamē ꝯ
iſtam glo.allegari ꝙ voluit beltr.in cle.diſpendioſam de
65 iudi.† vbi dixit ꝙ ſi de beneficio agatur iudicio poſſeſſo
rio qꝛ beneficiatus dicit ſe ſpoliatū ꝙ tunc dř cā eccleſiaſti
ca et beneficialis et tenetur facere fidē de tit.ſuo.c.i.vt lite
pen.li.vi.c.ex tranſmiſſa de reſti.ſpo. ¶ Sed.d.Car.ibi
tꝫ ꝯ beltr.ꝙ imo cā ſuper poſſeſſorio beneficij nō eſt ſpūa
lis et dicit eſſe glo.in.d.c.lras de iura.calū.et idem voluit
d.Cardi.in.c.conſultationibus de off.delega.et in.d.c.ex
parte.ℨ.eo.et ideo ſequere iſtam gl.per ea que ſuperius di
xi. ¶ Accedo nunc ad concluſionem quam facit hic do.
Abb.poſt.d.Anto.et alios que eſt talis aut eſt queſtio in
ter dominum et tertium qui forte dicit dominus ſibi obli
gatur ad infeudandum vel vendendum vel quid ſimile et
tunc ordinarius rei eſt adeundus qꝛ lex dat iuriſdictionē
paribus curie quando eſt queſtio feudalis vt in.d.l.impe
rialem.§.preterea de prohi.alie.feu.per Fede.extra illuꝫ
caſum remanet iuriſdictio apud ordinarium qꝛ caſus ob
miſſus relinquitur in diſpoſitione iuris cōmunis.c.ſuſce
ptum de reſcript.in.vi.maxime qꝛ cum illa iuriſdictio ſit
ſuperinducta et preiudicat ordinarie dꝫ reſtringi vt in ſili
dixit glo.in cle.ſi.de offi.ordi.Aut eſt queſtio inter vaſſal
lum et eum de quo conſtat ꝙ non eſt vaſſallus.Sed forte
dicit ꝙ ipſe dꝫ inſtitui vel aliter litigat ſup feudo cum vaſ
ſallo et tunc etiā ordinarius cognoſcit vt dicit glo.iſta qꝛ
iura dant iuriſdictionē dño inter vaſſallos et nō inter ex
traneos ēt contendentes de feudo et faciat glo.in.d.l.ipe
rialem.§.preterea faciat iſte tex.inqꝫtum dicit conſtat ab
eccleſia tua poſſeſſiones tenere in feudum et ita pōt intel
ligi glo.in.d.l.impialem.§.preterea que ſm.d.Abba.ſa
tis eſt dura nec ařs dicit ſe audiuiſſe illā allegari vult enī
glo.illa ꝙ ad hoc vt dñs cognoſcat apud litigātes alias
ſunt vaſſalli eius reſpec.alioꝝ feu.et ꝙ iſta qđ ſit ēt feudaľ
ſi.n.gl.iſta intelligeret ꝙ ſi nō ſunt vaſſalli niſi reſpcū vni
us feudi de quo ꝯtendūt tūc dñs nō poſſit cognoſcere ſ ꝗ
ařs nō ſunt vaſſalli reſpec.alioꝝ feu.vel qſi qlꝫ ꝯtenderet
ſed vaſſallū nō putat gl.illā ꝓcedere.d.Abb.qꝛ iura nul
libi videnť requirere ꝙ vltra iſtud feudū de quo eſt ꝯtētio
ſint ařs vaſſalli vt hic et in.c.verū et in.c.ex tranſmiſſa.ℨ.ti.
i.et in.c.nouit.ℨ.eo.Tu adde ꝙ glo.d.§.preterea nō ē ita
dura et vt ita dixerim barbara vt dixit.d.Abb.ibi.n.ꝓba
tur ꝙ dñs eſt iudex inter vaſſallos qſi certum eſt ipſos li
tigantes eē vaſſallos eiuſdē dñi de alijs rebus religioſis
vt ibi et ꝓbať in.c.i.§.ſi.de inueſti.in mari.fac.et in.c.i.in
ti.an apud iudicem vel dñm qđ feudi termi.mō glo.d.§.
66 preterea dicit † ꝙ qñ duo litigantes nō ſunt vaſſalli qꝛ non
hñt alia feuda a dño nec litigabant de pte feudi vt qꝛ cō
ſtat ꝙ feudum pro parte eſt feudum et pro alia parte eſt
litigioſū ſꝫ litigabāt ſup vno feudo de ꝗ qlꝫ allať diuerſos
inueſtitores et tūc pp talē incertitudinē dꝫ cā ventilari corā
ordinario ſed ſi alia feuda hñt ab ipſo dño et litigarent
ſup aliqua re ꝗꝫ nō conſtaret eē feudalē tūc litigandā eēt
corā ordinario et ita loquiť illa glo.ꝙ ſi ařs ſunt vaſſalli
pſumiť ꝙ illa res ſup qua litigať ſit potius feudalis ꝗꝫ al
lodialis et illud inſurgit ex eo qꝛ ařs ſunt vaſſalli et ī hoc
illa glo.eſt multū ſing.vt pp aliud vaſſallagiū certuꝫ pſu
matur pro iuriſdictione dñi vt in dubio pſumať res eē feu
dalis et eſt magna ampliatio ad iſtū tex.inqꝫtū dicit con
ſtat poſſeſſiones tenere in feudū faciat qđ in ſimili voluit
glo.in.c.i.in ti.de ꝯten.inter do.et fidel.et quod voluit gl.
ſingu.in.c.nulli.xij.queſtione.v.et Bar.in.l.i.§.non autē
ff.de ſecun.tabu.procedo nunc in diſtinctione.d.Abba.ſi
non eſt queſtio inter vaſſallum tunc ſi qſtio nō tangit feu
dum nec naturam feudi nec agitur ex legibus feudoꝝ ſed
ex iniurijs illatis in feudo vel alibi vel vertitur alia qſtio ci
uilis vel criminalis et tunc dominus nō iudicat qꝛ lex dat
iuriſdictionem dño inqꝫtum tangitur nā feudi hoc ꝓbať
hic in vſiculo occaſione illorum et in.d.l.imperialem.§.p
terea niſi ſm Innocen.eſſet ſibi infeudata iuriſdictio ī lo
co qꝛ tunc ſiue queſtio ſit feudalis ſiue non ſemp poteſt co
gnoſci et ad hoc poteſt adduci.c.romana.§.dꝫ coniuncta
glo.ſua de appel.lib.vi.Si vo queſtio eſt feudalis vel tā
gens naturam feudi et tunc aut vaſſalli ſi pretendunt diuer
ſos inueſtitores et non vnum dominum.tunc agitabiť qđ
coram ordinario vt in.d.l.imperialem §.ſi vero cū ſequē
ti ſed ſi vnus vult docere de titulo et alter nullum oſtendit
tunc ageť coram ordinario et videť tex.de hoc ſm vnum
intellectum in dicto.§.ſi vero ſed non apparet ratio qua
re iſta queſtio non agitetur coram domino ex quo vterqꝫ
fatetur ſe vaſſallum niſi dicas ſaluando illud dictum qđ
eo caſu non oſtendit titulum et videť potius inuaſor et cor
ruptor quam vaſſallus licet verbo alleget ſe vaſſallū nec
eſt in poſſeſſione feudi pro hoc facit iſte tex.in verbo con
ſtet poſſeſſiones tenere in feudum et ſic conſtare debet il
los eſſe vaſſallos ad hoc vt fundetur iuriſdictio domini
glo.eſt in dicta.l.imperialeꝫ.§.preterea aut contentio eſt
inter dominum et vaſſallum et tunc ſi eſt ſuper alijs rebus
ꝗꝫ ſuper feudo ordinarius cognoſcet ut in.d.§.preterea
ſi uero eſt queſtio feudalis quomodo tangentes naturaꝫ
feudi ſiue agatur ad priuationem ex legibus feudorum
ſiue tangat tributum uel aliud ſeruitium debituꝫ vel alio
modo agendum eſt coram paribus curie poſſunt tamen

a ¶ Iudex ec. Adde.c.ſup q buſdā in ti.de ver.ſig.et vide ſpe.in ti.ď of.de.§.viij.i ꝑnc.et in ti.de reo.ď.itē ꝙ eſt ꝯuē tus et in ti.de cōpe.in.adi.§.i.ď.xix.ꝓ quo facit ꝙ voluit d.Alex.ď imo.in ꝯſi.cxxi.i.i.parte et pau.ď ca.ꝯſi.vij.

ſi volunt ſm doc.hic etiã corã alio iudice litigare quia
nulli hoc caſu fit ꝑiudiciũ ex quo dñs eſt ↄtentus ſed alia
parte inuicta credit ꝙ non poſſit ex quo hoc beneficiũ daſ a
lege nõ eſt ei auferendũ arg.c.inuitũ de reg.iur.in.vi.fa
67 ciat ſimile ꝙ hʒ in.c.qꝛ ꝓpter de elec.† vbi hʒ ſi põt fieri
68 cõpromiſſum inuita altera pte ↄ dicũt doc.hic † ꝙ qñ
agitur corã dño vel paribus occaſione feudi dʒ hoc expri
69 mi in libello ↄ voluit hic Inno.ex quo infert † ꝙ qñ cer
ta qualitas tribuit iuriſdictionẽ iudici illa ſemp eſt expri
menda in libello ad ↄcludendũ iuriſdictionẽ iudicis ſm
Inno.hic ſed in alia glo.ſentit ꝙ ẽt ſi in libello nihil exp̃
matur nihilominus cũ videaſ dẽ ius ſuũ deduxiſſe in iudi
cium vt in.c.cũ eccleſia ſutrina de cã poſ.ↄ ꝓprie.ↄ ſa.l.
ſolemnis.ff.de iudi.videſ deductum ius feudale ideo dicit
70 † ꝙ ſi agitur coram ordinario ſimplr rei vendicatiõe põt
excipi ꝙ illa qõ eſt feudalis.Tu de hoc vide Goffre.qui
tʒ ↄ̃trium in.c.ſi clericus laycum.J.ti.i.ↄ Uincen.in.c.con
queſtus eo.ti.ↄ eũdẽ Inno.in.c.romana de fo.cõpe.li.
vi.ↄ in.c.ſup litteris de reſcrip.Bart.in.l.ij.ff.ſi qs in ius
voca.nõ ierit Bar.Ja.bu.Cy.ↄ alios in.l.ꝑſcriptiõe.C.
ſi ↄ̃ ius vel vti.pub.diceſ plene in.d.c.ſi clericus laycum.
71 † Sed qd ſi non ſint pares curie Inno.hic dicit ꝙ eligen
tur arbitri ad inſtar qñ recuſatur iudex ſuſpectus vt in.c.
cũ ſpãli ↄ c.ſedo regris de ap.c.lʒ.J.ti.i.ꝙ putat Hoſti.ve
rum qñ dñs eſt actor ſecus ſi vaſſallus qꝛ tũc agetur corã
ordinario dñi arg.xi.q.i.c.ſi clericus.Sed glo.in.d.l.im
perialẽ.§.ꝑterea dicit agendũ corã ordinario rei indiſtin
cte ↄ illa vĩ verior qꝛ ex quo modus a lege inductus ſer
uari non põt dʒ res ↄ iuriſdictio redire ad ſuã nãm priſti
nam ar.c.ab exordio.xxxv.di.Nam hec iuriſdictio feuda
lis eſt ſupinducta ↄ ꝑiudicat iuriſdictioni ordinarie ↄ per
72 ↄ̃ñs eſt reſtringẽda vt in cle.ſi.de offi.ordi.† Adduci põt
qꝛ ad illũ caſum nõ adaptaſ diſpõ legis ad quẽ non ad
aptantur verba legis.c.indẽnitatibus.§.ſed cũ eos de ele
cti.li.vi.l.iiij.§.totiens ↄ qõ ibi voluit Bar.ff.de dã.infec.
ↄ.l.id aũt.ff.de admi.tut.ↄ.l.ꝙ conſtitutum ↄ ꝙ ibi vo
luit Ang.ff.de teſta.mili.ↄ.l.hos accuſare.§.oĩbus.ff.de
accuſa.ↄ adduco vobis optimũ ſimile ꝙ voluit Bal.in
73 l.in ↄiunctione.C.de nup.† diſponit ingt ſtatutũ ꝙ in cõ
tractu minoris debeat interuenire ↄſenſus matris ↄ duo
rum ꝓpinquoꝝ ↄ vltra tale ſtatutũ nõ ꝓcedit modo mi
nor mortua matre ↄ̃hit conſenſu ꝓpinquoꝝ decidit vale
re ↄ̃ctum qꝛ ſtatutũ loquẽs de cõſenſu matris dʒ intelligi
ſi mater extat alias ſecus.Ita dicamus in ꝓpoſito.Con
ſtitutio feudalis loquẽs de paribus curie cognoſcentib'
in cã feudi reſtringiſ ſi extant pares alſ recurreſ ad ordi
nariũ tene menti q aũt dicanſ pares curie dic vaſſalli eiuſ
dem dñi vt in.d.l.impialem.§.ꝑterea ↄ in.c.i.de ↄtrouer.
apud pares terminan.Et dicunſ pes ſm Inno.qꝛ debẽt
hſe conſimilia feuda vt ſi eſt cã comitatus tunc alij comi
tes vaſſalli erunt iudices ſi inter inferiores tũc inferiores
74 habentes conſimilia feuda ↄ ſic de ſimilibus † dicunſ ergo
pares a paritate feudi vel ſm Hoſti.dicunſ pares qꝛ ſũt
pariter a ptibus erigendi ſed primũ dictum vĩ verius qꝛ
ius iſtos deputat ↄ non partium electio niſi vt infra dice
75 tur † ſed vtrũ oẽs pares erũt iudices ſi ſunt plures Inno.
ↄ alij doc.referunt varias opiniones qꝛ qdam dicunt ꝙ
dñs ex pluribus eliget vnũ ↄ vaſſallus eliget alium arg.
c.ſi quis clericus.xi.q.i.ↄ plʒ hoc Inno.ſed alij vt refert
Inno.dñt ꝙ iſti pares eligent ex ſe tñ duos vel quot vo
luerint qꝛ ipſoꝝ eſt iuriſdictio cum.n.eis a lege ſit data ſi
iuriſdictio pñt cui volunt cam demãdare argu.lxiij.di.c.
i.ij.ↄ.iij.l.ↄ qꝛ.ff.de iur.oĩs.iudi.ↄ.c.paſtoralis de reſcri.
76 Et ex hac doctrina duo colligit.d.Abbas.† ꝙ vbi lex dat
iuriſdictionẽ pluribus ẽt expreſſis nominibus appellati
uis non vĩ eam deferre inſolidũ ſed omnibus inſimul col
ligit tñ ꝙ pñt alicui cãm delegare lʒ ſint deputati in certis
77 caſibus tñ.† Ex quo infert.d.Abb.ꝙ doc.collegij ſeneu
ſis deputati per conciliũ gñale in cã appellationis pote
runt vnam cãm ſeu plures cõmittere aliqbus ex eis cum

a ℭ Ordinẽ iu
dicioꝝ.nec tñ
ob id negabis
qn poſſit ordo
iudicioꝝ de p
tiũ ↄſenſu o ↄ
cliqs iudice p
uerti vt tʒ gl.ↄ
doc.in.c.cũ oli
in ſbo recuſar
de cã poſ.ↄ p.
ↄ in.c.ſi.de re
iudi.ↄ pe.õ ſu.
in.l.ꝓlatã.C.
de ſentẽ.

habeant iuriſdictionem ex ſtatuto papali ↄ ſic a lege iu
xta no.per Bar.in.l.ſi.ff.de pe.ↄ in.l.v.ff.de ver.obl.imo
etiam ſi eſſent delegati a ꝑncipe hoc poſſent vt in.c.ſuper
queſtionũ de offi.delega.lʒ ſit cã appellationis vt ibi ↄ p
Cy.in auc.ad hec.C.de iudi.ↄ allegat ẽt in argu.c.paſto
ralis de reſcrip.dicit tñ in hoc ſeruandam conſuetudinẽ
que optima.ll.interpres vt in.c.cũ dilectus de conſuet.ↄ
ita dicit poſſe intelligi glo.in.d.l.impialem.§.preterea in
multis tñ locis ſm conſuetudinem ſolus dñs eligit pares
ↄ ipſos curia conſtituit primũ magis congruit iuri ↄ eq
tati ſm Hoſti.ſed ceſſante ↄſuetudine dicit.d.Abb.plus
ſibi placere precedens dcm̃.Tu adde glo.in.d.§.ꝑterea.
78 que dixit † ꝙ dñs ↄ vaſſallus eligent concorditer.i.illum
vel illos de quo vel de qbus erunt ↄcordes ſi aũt non con
cordant tunc dñs eliget vnum vel plures ↄ vaſſallus tot
dem ↄ debent iſti q eligunt iuraſſe fidelitatẽ dño alſ non
pñt eligi eo inuito ↄ ſi diſcordarent debet eligi tertius p
ipſos pares arg.l.item ſi vnus.§.ꝑncipalr.ff.de arbi.nec
ſunt oẽs vaſſalli vocandi ad iſtam electionẽ ſm Inno.ↄ
ita dicit hic Bal.ↄtinere in pace conſtantie qui etiam di
79 cit † ꝙ non dʒ procedi ad electionem tabellionis ſimpli
cis niſi ſit de confidatis vel ſaltẽ non ſit ſuſpectus allegat
glo.quã dicit eſſe ſing.in auc.de trien.ↄ ſem.§.quia ſepe.
ℭ Tu pondera accurate qꝛ iſti pares hñt iuriſdictionẽ
ordinariam vt inferius dicetur ↄ voluit hic Inn.ergo vĩ
ꝙ habeant iuriſdictionem ordinariam ipſo ordine ↄ ad
hoc allego glo.in.l.põponius.ff.de re iudi.ↄ qõ ibi volu
it Bar.ↄ qõ voluit Inno.in.c.prudentiã de offi.deleg.ↄ
qõ habeſ in.l.i.ff.de offi.conſul.credo tñ ꝙ exercitiũ non
habeant inſolidũ per id qõ hʒ in.c.i.de controuerſi.apud
pa.termi.pondera etiã qꝛ ↄ̃trum.d.Abb.hic arguit ad
iuriſdictionẽ cõpetentẽ collegio iudicũ in cauſa appella
tionis qꝛ non vĩ ꝙ bene arguat qꝛ iſti pares nõ hñt iuriſ
dictionẽ vt collegium.ℭ Pondera etiam inquãtũ dicit
ꝙ illi iudices de collegio cõmittunt cãs aliquibus de eis
qꝛ nos videmus hic bononie ſeruari ↄ̃trium qꝛ dñs lega
80 tus eſt ille qui cõmittit cãm appellationis † ſed qd ſi dñs
feudi non recognoſcit ſupiorem vt eſt inclitus rex arago
num ↄ eſt ↄtentio coram ipſo reſpondet Bal.in.d.§.ꝑter
ea ꝙ cognoſcent pares curie ↄ ſi forte pares curie ſint ni
mis fauorabiles regi vel volunt cognoſcere nec litigãtes
velint cãm cõpromittere dicit ꝙ cognoſcet papa ratione
peccati allegat.c.nouit.J.eo.Tu allega Hoſti.qui hoc di
cit in terminis in.d.c.nouit idem dicit ibi Bal.ꝓpter de
fectum iuſticie.c.ex tranſmiſſa ↄ.c.ex tenore de for.cõpet.
81 † quid ſi vaſſallus non vult eligere poſtq̃ dñs elegit an
electi per dñm poterunt cognoſcere ↄ diffinire dic ꝙ ſic
ſm An.de iſer.in.d.c.i.de cõtro.apud pa.termi.ne prouiſ
ſio illius.c.videaſ inutilis arg.l.i.de eo ꝙ cer.lo.facit qõ
82 habeſ in.c.i.de mili.vaſſal.qui cõtu.eſt.† Sed an vnus ex
iſtis paribus poterit cõmittere cãtionẽ ſine alio dic ꝙ
ſic per no.per glo.in.l.pomponius.ff.de re iud.Sed quẽ
modum ſeruabunt iſti in ꝓcedendo dic iudiciarium ſm
Innocentium ↄ alios quia ſunt iudices ordinarij quod
eſt bene no.ꝙ ſi in cui daſ iuriſdictio inter certas pſonas
dʒ in modo ꝓcedendi ↄ ſententiandi ſeruare ordinem iu
dicioꝝ iudicando tamen ſeruabit conſuetudinem feudoꝝ
ↄ eis deficientibus recurritur ad ius cõmune.c.i.de feu.
83 cognitione.Et ex hoc habes † ꝙ prelati inferiores habẽ
tes iuriſdictionem in ſubditis ſuis vt in.c.decernimus.J.
a eo.dñt ſeruare ordinẽ iudicioꝝ [a] i cauſis ſubditoꝝ ↄ dicit
hic Bald.ꝙ iuriſdictio iſtorum parium eſt ordinaria qꝛ
eſt naturalis ex natura feudorum ↄ qꝛ datur a conſuetu
dine ideo dicitur ordinaria non tamen eſt vniuerſalis ſed
ſpãlis ad vnam ſpẽm tñ puta feudi.Ita dixit glo.ſingu.
in.c.i.in ti.de inueſti.inter ma.facta.Sed in quo loco ſe
debunt pro tribunali iſti pares glo.in.d.l.imperialẽ.§.
preterea dicit in loco maiorum ſi eſt honeſtus.l.pen.ff.de
iuſti.ↄ iure alias eligent ſibi locum ſm Bal.hic qꝛ non
habent ſedem determinatam a iure vt in ſimili dixit glo.
ſingu.de

fing. de iudicibus bononieñ. in. l. cū sniam. C. de sentē. ⁊
84 interlo. oi. iu. ¶ †Sʒ vtrū possit appellari a snia lata ab
eis dic q̄ sic. c. sancimus quo tpe miles inuesti. peti debe.
85 †Sʒ ad quē appellabiť dic si est dñs ꝓximus mediatus
ad cū appellabiť taʒ a pibus q̄ꝫ a dñis ēt si dñs sit psona
ecclīastica ⁊ ꝓximus supior sit laycus. c. ex trāsmissa ꝑm
vnū intellectū. J. ti. i. c. romana. §. vʒ piūcta gl. ō app. li. vi.
Et iō q̄ꝛ hoc casu psona ecclīastica iudicaꝫ laycus ex quo
hʒ feudū a layco p not. in. c. solite de maioꝛ. ⁊ obe. si vero
nō est ibi supioꝛ tūc appellab. ad ordinariū cui subiecta
res est si ğ dñs est psona ecclīastica tūc appellabiť ad ec-
clesiasticū si secularis ad secularez q̄ꝛ ex quo iste est subie
ctus ordinario loci ad eū spectat corrigere iniquitatē in
ferioris iudicis. d. c. romana. §. vʒ ⁊ faciat gl. sing. ibi ꝑm
d. car. h. ⁊ faciat iste tex. vbi ordinarius supplet negligē-
tiā dñi. ergo eudē inō corriget iniquitatē. ergo eodē mō
iudex ordinarius corriget iniquitatē. ego nō discedo ab
illa opi. quā supius tenui q̄ clericus nō possit conueniri
86 corā layco p iura q̄ supius alle. ¶ Itē dixit hic inno. †q̄
si dñs p violentiā spoliauit vassallū feudo q̄ vassalus nō
dʒ agere ꝯ dñm feudi interdicto vñ vi. secus si dñs agat
ꝯ vassallū de spoliatione facta a vassallo violēter q̄ꝛ tūc
poterit agere dñs interdicto vnde vi. corā paribus curie
⁊ mouet ex eo qđ hr in. l. i. §. iterdictū. ff. de vi. ⁊ vi. ar. vbi
libertus nō agit interdicto vñ vi ꝯ pronū sʒ ecōtra sic lʒ
eni interdicta sint psonalia tñ sūt scripta in rē. l. i. ff. de in-
terdictis not. in. c. ex pte. J. ti. i. ⁊ cū hoc dicto transeūt oēs
87 hic. vos addite bal. in. d. l. impialē. §. ꝑterea. †vbi q̄rit an
possit vassallus accusare dñz de furto. refert quosdā dice-
re q̄ nō q̄ꝛ hāc petitionē excludit reuerētia dñi. c. i. de mi
li. ⁊ va. q̄ contu. est. c. i. in q̄bus cau. feu. amit. refert alios
dicere ꝯtrā q̄ꝛ nō hʒ necesse petere veniam. ipse vero dicit
sic q̄ aut vassallus in libello exprimit actionē furti. ⁊ nō
ꝓcedit libellus aut nō exprimit ⁊ ꝓcedit q̄ꝛ vr̃ agere cer
ti cōdictione gñali que nō infamat. Nāʒ quo ad infamiā
magis inspiciť genus actionis q̄ꝫ genus cause vt voluit
glo. sing. in. l. certi condictio. in prin. ff. si cer. pe. idē dicit si
qs agit ꝯ sacerdotē suū parrochialē vel ꝯ eū q̄ leuauit de
sacro fonte ar. l. nō dʒ. ff. de dolo. ⁊ dicit ēt ibi bal. vassal-
lus cōqueriť de dño q̄ exigit seruitia nō debita vel vltra
modū solitū qđ remediū intētabit dicit offīn iudicis vos
addite q̄ p illo dicto Inn. adduci pt̄ gl. melioꝛ de corpe
88 furis in. l. i. §. potuisse. ff. ad sille. †vbi pbať q̄ seru⁹ dʒ ꝑfer
re vitā dñi sue ꝓprie saluti ⁊ gl. ibi dicit idē in vassallo vt
a dēat ꝑferre vitā dñi sue saluti ꝓprie^a. ergo codez mō dice
mus de honore q̄ꝛ dʒ ꝑferre honorē dñi honori suo ⁊ p
ꝯñs nō poterit euz accusare interdicto vñ vi. nec actione
furti. Et inquātū Inno. moueť ex eo. q̄ꝛ libertus nō agit
interdicto vñ vi. adduci pōt tex. multū singu. in. l. liberto
patroni psona semper honesta ⁊ sancta videri solet. ff. de
obsequi. a lib. patro. pstā. ⁊ p illū tex. cōiuncta doctri. In
no. hic pt̄ dici q̄ psona dñi feudi sancta ⁊ honesta videri
89 solet vassallo ⁊ alias audiui †q̄ greci inhabitātes vrbez
cōstātinopolitanā iperatorē sanctū appellabāt ⁊ p istud
dictū Inn. ⁊ p. d. l. liberto. ⁊ p doctri. Nicol. de neap. ibi
90 extēdetis illū tex. †ad magistrū ⁊ doctorē q̄ sicut sancta
⁊ honesta videri dʒ psona patroni liberto. Ita psona do
91 ctoris suo discipulo. †Audeo dicere q̄ si doctoꝛ spoliat
discipulū suū nō poterit discipulus agere ꝯ doctorē suuz
interdicto vñ vi. qđ tene mēti q̄ꝛ est stupēdū dictū ⁊ initiť
veritati si dcm̄ Inn. verū est necest admiratione dignuz
92 q̄ꝛ doctoꝛ dr̃ esse pater scolariū vt est sing. text. in. l. i. C. de
93 excus. artis. li. x. ⁊ iō tex. fin. i. l. ij. ad fi. ff. ō orī. iu. di. iu †q̄
discipuli dñt administrare alimēta ꝓceptori paupi ⁊ vo
luit Inn. in. c. ij. ō magistris. ⁊ scribiť de vita ⁊ moribus
phoꝝ q̄ cū regi philippo natus fuisset alexāder ferť scri
psisse lrās Aristoteli phoꝝ supp̄mo q̄ grās agebat dijs
q̄ eidē filiū dederāt sed longe maiores dēbat q̄ꝛ dederāt
eo tpe quo nutrireť scia Aristotelis ꝑēs enim dant esse
sed magistri ⁊ doc. dant bene esse tene mēti ista. ¶ Sed
ego dubito de hoc dicto Inn. Nā moueť ipse ad instar li
berti. p certo nō est bonū sile q̄ꝛ seruus factus liber a dño
de nihilo est effectus aliqd. d. l. qđ attinet. ff. de reg. iu. nō
est sic in vassallo ⁊ ꝯ Inn. ⁊ cōem opi. ego alle. c. i. de no.
forma fideli. in vsibus feu. vbi est tex. dñs mūdi terribi-
94 lis †q̄ si dñs nō est fidelis vassallo q̄ eodē mō vassallus
nō teneť esse fidelis dño quē tex. ꝑm bal. ibi notēt dñi q̄ꝛ
est terribilis ⁊ adduci pt̄ illud domicij oratoris vehemē
tissimi. Cur inquit ego te habeā in principē cū tu nō ha-
beas me in senatorē. c. esto subiectus. xcv. dist. ⁊ faciat. c.
frustra. ⁊. c. ex eo de re. iu. in vi. ⁊ faciat q̄ꝛ reatus oēʒ adi
mit honorē ergo sicut vassallus pōt cōueniri a dño inter
dicto vñ vi. ita ⁊ ecōtra q̄ꝛ si dñs nō h. vassallū vt vassal
lū vassallus nō teneť hr̃e dñm vt dñm ⁊ ad gl. d. §. potuis
se saluādo honorificētiā tanti pris dicas q̄ loquiť arguē
do ⁊ nō affirmādo ⁊ si loqueretť affirmādo nō bñ loque-
ret. Et ꝯtrium voluit gl. in. c. i. quibus mo. feu. amit. ⁊ in
c. si a morte de alie. feu. pa. ⁊ ibi bal. dānat gl. d. §. potuis
se ⁊ idē bal. in. l. fi. C. q̄ cum eo dicit q̄ vassallus nō teneť
ꝑferre vitā dñi sue ꝓprie saluti ⁊ Nico. ō neap. in. d. §. po
tuisse dānat illā gl. dicēs q̄ dñs nō hʒ tantā ptātē in vas-
sallo quātā dñs in seruo ⁊ p ꝯñs dcm̄ Inn. nō vr̃ verum
95 tene mēti pdicta dicit ēt hic Inn. †q̄ si dñs spoliauit vas
sallū q̄ erat clericus q̄ p iudicē ecclīasticū cogendus est
dñs restituere id qđ rapuit q̄ꝛ sacrilegus est ⁊ sacrilegiū
b est crimē ecclīasticū^b. xvi. q. i. c. in canonibus. c. cū sit gñā
le. c. ꝯquestus. J. ti. i. ⁊ dato q̄ sit dubiū de spoliatione ad
huc cognosceť iudex ecclīasticus ar. xxiij. q. iij. c. si qs de
95 potētibus. c. relatū de iu. pa. ⁊ sic ex dicto Inn. habes †q̄
cōmittiť sacrilegiū nō solū q̄ñ spoliať ecclīa sed ēt q̄ñ spo
liať clericus pr̃imonialibus q̄ ꝓcedit q̄ñ agiť interdicto
vñ vi. cū illō sit psonale ⁊ agať ō violētia illata psone. l. i.
ff. de interdic. ⁊ sic lediť ipsa psona que est sacra ⁊ spūa-
97 lis ar. c. nuper de sen. excō. ¶ †Collige ēt ex dicto Inn.
q̄ si qualitas asserens iurisdictionē est dubia tñ iudex ec
clesiasticus cognoscit ⁊ procedit in cā qđ dcm̄ est mirabi
le sed p certo nō est verū q̄ꝛ ꝯfundiť p istū text. in verbo
ꝯstat possessiones tenere in feudū ⁊ p dcm̄ Vincē. in. c. cō
questus. J. ti. i. ⁊ gofr. in. c. si clericus laycū eo. ti. ⁊ per di-
ctū eiusdē Inn. in. c. sup lris ō rescriptis ⁊ in. c. romana
§. ꝯtētes ō fo. compe. li. vi. diceť in. d. c. si clericus laycū.
98 †Quid si dñs ꝯuētus corā ordinario excipit q̄ cā est feu
dalis vel vassallus cōuētus corā dño excipit cām nō esse
feudalē dicit hic Inn. q̄ si nō excipiť corā ordinario ipse
primo cognoscit ō hac q̄ōne ꝑiudiciali ar. l. si qs ex alie-
na. ff. ō iudi. ⁊ hoc dicit vez q̄ꝛ agit ita gñaliter vt vterq̄ꝫ
possit includi puta q̄ꝛ egit rei vēdicatione nulla cā expssa
sic possit includi tā directū dñiuz q̄ꝫ vtile ar. l. si mater. §.
an eadē. ff. ō excep. rei iud. Secus si tale qd expssit ex quo
clare pateat q̄ōnē nō esse feudalē q̄ꝛ tūc nō admitteť exce
ptio ꝑm eū exēplū ponit si in libello dixit vēdico talez rē
q̄ꝛ quesiui dñium p pscriptionē vtile vel directuz alias p
99 emptionē a dño vel aliā aliquā cām. †Ex his dictis In-
no. collige diligēter q̄ in libello cōceptis sup rei vēdica-
tione nō solū venit directū dñium sed ēt vtile facit qđ vo
luit gl. ⁊ bar. in. l. si minoꝛ. ff. ō euic. ⁊ rō ē q̄ꝛ libellus ē la
te interptandus fauore libellātis. l. si qs intētione ambi-
gua. ff. ō iudi. gl. in. c. cū ad sedē de resti. spol. guil. ⁊ bar.
in. l. sed ⁊ si possessori. §. itē si iurauero. ff. de iu. iu. alšs stri
cte intelligēdo cōprehenderet directū dñium. l. i. §. q in p
100 petuū. ff. si ager vectigalis. ¶ †Collige ēt ex dicto Inn.
q̄ libellus gñalis nō restringiť nisi ad qualitatē iudicis
sed dʒ intelligi put cōgruit iuri actoris. lʒ n. agat coram
ordinario tñ nō excluditur vtile dñium ⁊ sic qđ feudalis
101 alias nō admittereť exceptio. †Collige ēt q̄ cā feudalis
pōt deduci lʒ nō exprimať hoc clare in libello collige ēt
q̄ p pscriptionē acquiriť vtile ⁊ directū dñium qđ facit
ꝯ gl. in. l. i. ff. de aqua. plu. ar. ⁊ p istud dcm̄ refert. d. abb.
102 se obtinuisse in facto †q̄ qdā in libello dixit se dñm ⁊ pro
bauit se dñm p prescriptionē vt talis ꝓbatio adaptať li-

a ¶ Saluti ꝓ-
prie. Quale at
seruitiū vassal
lus dño pstare
dēat inspicien
dū est ex feudi
cōcessione vt ē
bonus tex. i. c.
de forma. xxij.
q. ij. hoc. l. c. i. ō
feu. ⁊ vid. i vsi.
feu. h. fuit lex
p totū vbi totā
mām colliges.
⁊ vide spe. i ti.
de feu. i. §. qm̄
in vlt. col. i pn.
versi. ⁊ not. q̄
vassalli.

b ¶ Ecclesiasti-
cū. Sacrilegio
rum gña quot
sint vide p do.
card. in clemē.
i. q. i. de penis.
⁊ vide. c. con-
questus ⁊ ibi
doc. de fo. ꝯpe.
q̄ñ gāt ⁊ in q̄-
bus rebus sa-
crilegiū ꝯmitta
tur vide p pa-
noꝛ. i. c. ceterū
hoc eo. ti. ⁊ vi-
de lapū allega
tio. cxvi.

bello tñ q: p pſcriptionē acqrit directū dñium ⁊ remittit
ſe ad dicta in.c.ad aures ð pſcrip. ¶ Tu dicas fuiſſe du
103 bitationē inter gloſatores† vtrū acqrat vtile aut directū
dñium pſcriptione de quo p gl. ⁊ bar.in.d.l.i.ff.de aqua
plu.arcē. ⁊ in.l.vſucapio.ff.ð vſucap.pleniſſime vltra ali
os p ſaly.in.l.traditionibus.C.de pac.p Jo.an.in.c.ij.ð
reg.iu.li.vi.bal.in.l.ſciēria.C.de inge.manu. ⁊ in rub.C.
de rei ven. ⁊ in auc.niſi tricēnalis.C.de bo.mater.archi.i
104 c.i.de pſcri.li.vi.p.d.an. ⁊ alios in.d.c.ad aures.†ſcdo cā
ſu pncipali qñ excipit corā dño tunc aut nō negat feudū
nec negant ſe vaſſallos ſed para cōuenta dicit q̄ qð nō
eſt feudalis ⁊ tunc poterit dñs cognoſcere de iſta qōne ꝑ
iudiciali ad finē fundādi ſuā iuriſdictionē ar.l.ſi quis ex
aliena.ff.de iudi. ⁊ .c.ſup līa ð reſcrip.nec dñs in hoc pōt
recuſari ſuſpectus cū tantūmodo agat de nudo exercitio
iuriſdictionis aut negat eſſe feudale ⁊ tunc dicit Jnn.q̄
pōt dñs cognoſcere ſicut cognoſcit qlibet an ſit ſua iuriſ-
dictio ⁊ q̄ pnunciabit ſe eſſe iudicē nō aūt pnunciabit rē
nō eſſe feudalē ⁊ ſic nō erit iudex in facto pprio poſtea re
fert ꝯtrā opi. ⁊ in illa reſidet vt nō cognoſcat an ſit iudex
in illa q: videret eſſe iudex in cā ſua ⁊ ſemp pnunciaret
ſe eſſe iudicē ⁊ ſic res iudicaret eſſe feudalis ꝯ.l.i.C.ne qs
105 in ſua cā iō remittetur ad ordinariū.†dicit tñ q̄ negans
dñm eſſe dñm feudi cadit a iure ſuo.viij.di.c.quo iure.l.
ſi.ff.de rei ven. ⁊ eſt expreſſum ſm hoſti.in.c.ſi vaſſallus i
ti.ſi de feudo.defun.fue.ꝯtrouer. ⁊ in ti.de lege corradi.c.
ſi fuerit ⁊ hoc intellige ſi ꝯſtiterit q̄ ſit feudū vt in dictis
iuribus ⁊ q̄ malicioſe negauit dñm eſſe dñm feudi ſecus
ſi ignorabat ⁊ dicit.d.car.q̄ oꝫ qð recognoſcat dñm nō
106 ſolū tāq̄ꝫ dñm ſed ēt q̄ nō iniuriet ſibi ⁊ ſubdit† q̄ ſi vaſ-
ſallus copulat amicitiā cū inimi.dñi poterit feudo puari
⁊ dicit eſſe gl.no.in.l.i.§.cū patronus.ff.ð offic.pfec.vrb.
¶ Ego addo ſimilē gl.in.l.liberi.C.ð inof.teſt. ⁊ in.c.i.
§.porro in ti.que ſit prima cā bñſi.ami. ⁊ in.c.i.qui.mo.
feu.amit. ⁊ adduco caſum in.c.i.in ti.quot teſtes ſunt ne-
ceſſarij ad pbandā ingratitudinē. ⁊ adduco bal.in.l.i.ff.
107 ð re.dubi.in qōne.xlij.†vbi dixit q̄ eo ipſo q̄ vaſſallus fa
cit ligā cū inimicis dñi preſumit pditor. Jdē dicit ſi pmi
ſit inimicos dñi tranſire q: preſumit pditor.l.ſi quis bar
baris.C.ð re mili.li.xij. ¶ Tu illas glo.limita niſi pp ti-
morē preteritus vaſſallus copulauit amicitiā cū inimico
dñi ar.l.nouiſſime.§.ſi quis ꝯpulſus.ff.qð fal.tut.au. Jta
dixit bal.in.c.i.q.mo.feu.amit. ⁊ adduco ellegantē tex. ⁊
108 doctri.bal.in.l.ij.C.ð noxa.†vbi dixit q̄ receptās bānitū
pp terrorem nō incidit in penā receptantis bānitum ⁊ fa
ciat quod voluit Ly.poſt pe.in.l.i.C.vnde vi ⁊ ibi bal.
⁊ idem bal.in.c.i.§.vel furtum de pa.iura.fir. ⁊ ego anni
iam ſunt.xxij.cum legerem in ſtudio ferrarienſi q̄ noui-
ſime tunc inceperat vt daretur forma ſtudio illi ⁊ ſerua-
rentur boni mores antiquiſſimorum ſtudiorum quoti-
die publicari feci duas vel quattuor concluſiones ⁊ poſt
exitum lectionis in plateis ferrarienſibus illas diſputa-
bam acceſitis omnibus docentibus in illo ſtudio in fa-
cie omnium omnesui omnes iſtas glo. ⁊ inter alia dice-
109 bam† q̄ vbicūq̄ꝫ vaſſallus contrahit amicitiam cum ini-
mico domini ⁊ contra ipſum dominū tunc priuatur feu-
do.aut ſimpliciter contrahit amicitiam ⁊ tunc nō priua
tur feudo ⁊ dicebam hoc probari in.d.l.liberi ⁊ in.d.§.
cum patronus ⁊ iſta menti cōmenda. ¶ Et ex dicto Jn
110 noc.collige† q̄ dominus feudi non poteſt cognoſcere an
ſua ſit iuriſdictio cū negatur dñs ⁊ ſic diſpoſitio.d.l.ſi quis
ex aliena nō habet locum in domino feudi ⁊ eſt ratio ſꝫ
d.abb.quia nō contenditur ð nudo exercitio iuriſdictio-
nis imo ð proprietate ⁊ cōmodo ipſius iudicis quo ca-
ſu non poteſt cognoſcere an ſua ſit iuriſdictio faciat glo.
in.l.ð iur.ff.ad municip.c.ad audientiam ð preſcrip. ⁊ q̄
no. Jnno.in.c.cum venerabilis ð cenſi. Tu adde Bal.in
c.i.in titu.ð inueſti.in mari.facta vbi tenet primam opi.
111 relatam hic per Jnno.dicit enim† q̄ ille qui eſt dominus
non ſolum ratione feudi ſed etiam ratione iuriſdictionis

a ¶ Priuādi cū feudo.adde ad mā.d. ale. ð imol.i.l.cōtra ff.de in ius vo cā ⁊ intellige tu q̄ vaſſallus delinquens in dñm nō ſit priuatus ipo iure ſed p ſniam.c. fin.quo tpe mi les ⁊.d.alex ð imo.in ꝯſ.c.xx iiij.in prin pre que dis videto

b ¶ Pro lege. adde.d.alex. ð imo.i.l.ſi mihi ⁊ tibi.ff.ð vb. obli. ⁊ in.l.ho ſtes de capti. ⁊ oldr.in ꝯſi.cel. incip.nos regi nus qð dis vide to.

cognoſcit tāquam inter ſubditos ſiue conſtet q̄ ſint vaſ-
ſalli ſiue non ſed ð proprio cauſa non cognoſcit puta an
ipſe dominus vim intulerit an ne.l.qui iuriſdictioni pre-
eſt.ff.ð iuriſdi.om.iudi.l.penult.ff.ð arbi.l.i.C.ne quis in
ſua cauſa niſi eſſet imperator vel rex francorum qui non
cognoſcit ſuperiorem.l.proxime.ff.ð his que in teſta.de-
len.adde etiam Jnno.in.c.ex parte ð verbo.ſigni.vbi di
112 cit† q̄ tunc iudex cognoſcit an ſua ſit iuriſdictio.quando
eſt diſceptatio iuriſdictionis inter ipſas partes. Secus ſi
eſt inter ipſum iudicē ⁊ partē quia tunc iudex ipſe nō co-
gnoſcit quo caſu nō habet locum.d.l.ſi quis ex aliena ⁊
iſtud voluit bal.in.d.l.ſi quis ex aliena ⁊ per hoc potes
reducere ad concordiam iſtas duas opinio.contrarias
quas hic retulit Jnnocē. ¶ Adde etiam glo.in.c.accu
ſat de hereti.li.vi.que dixit q̄.d.l.ſi quis ex aliena habet
locum in ordinario ex quo infero vobis ſingul.q̄ nō ha
bet locum in domino feudi.quia lꝫ ſit iudex ordinarius
nihilominus eſt iudex particularis vt dixit glo.ſingul.in
d.c.i.ð inueſti.in mari.fac. ⁊ ſm Bal.ibi iuriſdictio ſua
eſt anormala que ſuis finibus debet eſſe contenta.nā lꝫ iu
riſdictio ſua ē ſup īducta ⁊ poſſet dici ad iſtar legati pa-
113 palis† quia lꝫ ſit ordinarius tamen iuriſdictio ſua eſt ex-
traordinaria per nota.in clemē.ſi.ð offi.ord. Et adduco
ego iſtum tex.hoc modo tunc per iuriſdictionem feuda-
lem receditur ab ordinario quando conſtat ð iuriſdictio
ne feudi.tex.eſt hic formalis in verbo cōſtat poſſeſſiones
tenere in feudū ꝗ ſi ē dubiū nō recedet ab ordinario.† Li
114 mitata.n.cā limitatū pit effectū.l.i.agri.ff.ð acq.re.do.l.
age.C.ð trāſac. Et p h̄ ego audeo dicē q̄ hec opi.relata h̄
p Jnn.ē verior tene tñ menti illā ꝯcordiā a me ſupius datā
115 quia nouiſſima eſt. ¶ †Et querit hic Jnn.q̄ ſi agit ſup
re feudali que pena imponetur decidit q̄ cum agit cōdi
tione ex lege feudoꝝ nūq̄ꝫ vel raro imponit alia pena q̄ꝫ
pena amiſſionis feudi vel alia ſup re feudali. Sed ſi agit
corā ordinario cōi tunc imponit pena legalis ſiue corpo
ralis ſiue alia. Tu adde ſing.tex.in.c.i.§.porro in ti.que
fuit prima cā bñſi.amit.in verbo indignationeꝫ dñi non
116 euitabit† q̄ vaſſallus punit pena indignationis dñi que
a eſt pena cōminationis priuandi cū feudo[a] queꝫ tex.ſumme
no.ibi bal.ad lrās apſicas dicētes indignationē beatoꝝ
apoſtoloꝝ nō euitabūt.q: illa verba cōminant priuatio
nē beneficioꝝ eccleſiaſticoꝝ ⁊ ego allego tex.in.l.ij.in ver-
bo indignationē noſtri numinis.C.ð peti.bono.ſublatis
li.x. ⁊ Bal.poſt pe.in auc.ſtatuimus.C.ð epi. ⁊ cle. ⁊ qð
habet in auc.ð queſtore.§.i. ⁊ in auc.ð mandatis pn.§. ⁊
hec pmittas ⁊ qð voluit bar.in extrauagā.qui ſunt rebel
les. ¶ Et inquantū ſuperius dixi q̄ dñs feudi nō cogno
ſcit ð poſſeſſorio.adde bal.in.c.i.ð inueſti.in ma.fac.vbi
alle.iſtā gl. ⁊ eam ſequit ⁊ allegat quod habetur in ſum̄
ſi in cle.diſpēdioſam ð iudi. ⁊ opponit ibi bal.ð lege nul
li.C.ð iudi. ⁊ in.l.ſi ð proprietate.C.ſi a nō cōpetē.iudi. ⁊
rñdet q̄ aliud in feudis pp anormalā naturā iuriſdictio
nis feudoꝝ q̄ ſuis finibus debet eſſe cōtenta. Dicit ēt ibi
117 bal.† q̄ ſi dñs ſpoliauit vaſſallū cōuenieī corā ordinario
q: non agit ex lege feudoꝝ ſed cōditione.l.ſi qs in tantā
.C.vnde vi ⁊ ſic tenet illud qð ſupius ego tenui qð adde
ad ſupius dicta bal.h̄ multa ponit in materia feudoꝝ q̄
generalia ⁊ trita ſūt ideo nō arbitror illa eſſe relatiōe di
gna. Dicit tñ q̄ quedā eſt iueſtitura plena ⁊ corpalis ⁊
p illam acquirit pfectū ius feudi ⁊ vtile dñium.c.i.in tit.
quid ſit inueſtitura ⁊ tranſit poſſeſſio. ⁊ vtile dñiū q: ver
b bū regis habet pro lege[b] ⁊ alle.l.bene a zenone.C.ð qua
dri.preſcrip. ⁊ .l.pe.C.ð dona.inter.vi. ⁊ vx. Sicut enim
rex p iuramētū fidelitatis acquirit plenā fidelitatē. Jta
118 ecōtra ipſe transfert plenitudinē iuris feudalis† q: corre
latiuoꝝ eadē eſt virtus.l.ſi.C.ð ind.vid.to. Tu allega in
ſimili ſing.tex.in.c.i.ð no.for.fidel.vbi ſicut vaſſallus te-
net eſſe fidelis dño ita ⁊ ecōtra dñs vaſſallo. ¶ Pōde
ra accurate iſtud dcm̄ bal.quia pro certo vꝫ mihi mirabi
le ſi verū eſt q̄.d.l.bene a zenone ⁊ .d.l.pe.loquentes in
principe

principe ſuppremo vt eſt imperator extendat ad regē re
ne mēti tu q eſ ſubditus inclito regi aragonū ⁊ ego ad-
do andr. ď iſer. in. c. i. q feu. da. poſ. in. iij. col. vbi ſentit ꝙ
diſpō. l. cū multa. C. ď bo. q lib. habeat locū in donatio-
ne quam facit rex filiofamil. ⁊ adduco bal. in. d. l. pe. vbi
119 extēdit illaꝫ ad regem † vt ſicut valet donatio ab impera
tore impatrici. ita ſi fiat a rege regine ⁊ adduco qđ pul-
chre bal. noſtro venit in ore in. l. imperialem. §. fi. ď ꝓhib.
120 alie. feu. p fed. † vbi in quolibet iuramēto vř excepta pſo-
na regia eſt enim rex corporalis regno ſuo deus ⁊ ideo
dixit idem Bal. in. c. cū veniſſent ď eo q mit. in poſ. ꝙ rex
in regno ſuo eſt monarcha ⁊ faciat ꝙ ipſe voluit in auc.
hoc amplius. C. ď fideicō. ⁊ in prima ꝯſti. ffoꝝ. ⁊ in. l. i. ff.
ď offic. prefec. preto. Pro certo mihi nō videt ꝙ ſit vera
doctrina ꝙ leges apponētes precipua priuilegia impe-
rialis culminis extendant ad regem in regno ſuo. Nam
imperator equparatur deo. l. ſi qs maior. C. ď tranſa. ⁊ ibi
dixit bal. ꝙ imperator ibi eqperat ſe deo ⁊ facit qđ habe
tur in au. c. de here. ⁊ fal. in pn. vbi imperator quicqd facit
facit vt deus ⁊ in. l. cūctos populos. C. de ſum. tri. dr ꝙ im-
perator habet celeſte arbitrium. Iſta nō habet rex in re-
gno ſ ꝙ precipuū eſt ob imperatore nō extēdet ad reges
c. q perſonnis de reg. iur. in. vi. ⁊ adduco pulchrū dem
bal. in. d. l. ſi qs maior vbi dicit ꝙ diſpō illius. l. loquens
ď imperatore nō extendit ad reges. Et adduco ꝙ voluit
121 bal. in. l. ij. C. ď ſerui. ⁊ aqua vbi dixit † ꝙ ea que ibi dicun
tur ď imperatore nō habent locū in rege ⁊ adduco quod
notat in. l. i. ff. ď offi. prefec. preto. vbi not. ꝙ reges in ſuis
regnis ſucceſſerūt prefecto pretorio ⁊ ſic nō ſucceſſerunt
in locum imperatoris alibi de hoc dabitur dicēdi locus.
Et faciat qđ belliſſime voluit Ange. in loco extraneo vſ
in rubrica. l. i. C. ď fide inſtru. ⁊ iur. haſte fiſc. li. x. ꝙ diſpō
d. l. bene a zenone nō habet locum in populo libero non
recognoſcēte ſuperiorem poſſet adduci in ꝯtriū qđ voluit
bar. in. l. hoſtes. ff. ď capt. in. l. infamēꝫ. ff. ď pub. iudi. in. l.
i. ff. ď mino. in. l. i. §. ď quo. ff. ď poſtul. in. l. nō ambigit. ff. ď
ll. in. l. iiij. §. actor. ff. ď re iudic. in. l. i. C. ne quis in ſua cā. Et
122 refert ibi bal. Doſt. dicere † ꝙ dñs inter emphiteotas ha
bet iuriſdictionē ſicut inter vaſſallos ſed ipſe dicit ꝙ iſta
opi. a nullo relata eſt ⁊ iō falſa eſt qr ſaturninū. l. i. ff. ď ſe
natoꝛ. Iſta nō eſt huius. c. ſarrago. ſed ſtaret in hac ſpe-
123 culatione iſta dubitatio † vtrū regulr ſit validū arg. ď em
phiteoſi ad feudū pro quo vide que ego dixi plene in. c.
i. §. ď feu. in addi. dicit ēt ibi bal. ꝙ vaſſallus nō pōt dare in
feudū res eccle ſibi ſubiecte vt in. c. i. §. item ſi epo in tit.
in q. cau. feu. amit. qr illa eccla habet proprium ⁊ per ſe
adminiſtratorem. ⁊ ideo adminiſtratio non pertinet ad
maiorem ⁊ priuatū hoc dicit tenuiſſe Joānem blāchum
in ſua ſumma in ti. que res i feu. da. poſ. Ta pōdera vnū
124 gſa ſolacij. † q poteſt agere pro prelatura in iudicio pōt
adminiſtrare prelaturam. c. edoceri ď reſcrip. cū ibi not.
ſed prelatus ſuperior pōt agere pro mēbro ſibi ſubiecto
habente proprium prelatū vt in. l. ſancimus. C. ď ſac. ſan.
eccle. ⁊ in cle. i. ď reſcriptis ⁊ in. c. cum deputati. §. co. ⁊ in
c. cū dilectus ď ſucceſ. ab inteſta. ſ ſi qd boni hic diximus
tribuam⁹ Deo noſtro liberaliſſimo largitori. Andreas
Barba. quarto nonas martij. M. cccc. lxvi.

Illecti. Quottidiana pro certo eſt
iſta decretalis ⁊ allegabi-
b lis multum in vtraqꝫ cenſura ⁊ hoc intēdit.
a Sufficit* actori factū ꝓponere nec cogit no-
men actionis exprimere vel aliter ⁊ melius
quo ad intellectum ſm. d. Abba. Nomen actionis in li-
bello exprimere pars nō cogitur debet tamen factum ita
clare ꝓponere vt ex eo ius agēdi colligat vel ſic ſm bal.
ꝓpter auctoritateꝫ veterū olim actiones idest actus agē
tium libelli vocabant vulgares formule ⁊ q cadebat a
ſyllaba cadebat a cauſa. i. a libello ſꝫ ď iure canonico nō
habet locum illa auctoritas veterū nec ď ea eſt curandū
ſ † ⁊ ſcias ſm eūdem ꝙ in ſtatutis municipalibus q cadit

a ſyllaba vbi eſt ſubſtantialis vel formalis cadit a libello
qr ſtatuen tium auctoritas ei nō ſuffragat ſed ſufficit ver
ba ſtatuti in effectu proponi tñ cauti aduocati ſemp in li
bello ponūt verba formalia ſtatuti propter multos groſ
ſos aſſeſſores q multi ſunt ſm bal. Sed iudicio meo poſ
ſet ad hūc tex. dari noua inuētio vt nō ſolū loquat in ac-
tione ciuili ſed etiaꝫ loquat in actione criminali ⁊ ſic erit
hic caſus ꝙ ſicut ď iure canonico ſi cā eſt ciuilis ſufficit ac
tori factū ꝓponere. Si vero cauſa eſt criminalis ſufficit
delictum ꝓponere ⁊ ſic nō erit neceſſe in libello accuſato
rio ponere petitionem dicendo quare peto talem puniri.
Sufficit enim ꝓponere dūtaxat taliū ꝯmiſiſſe delictū nec
eſt opus exprimere legem in libello ex cuius diſpōne qs
accuſat ⁊ ſm hoc erit hic caſus nouiſſimus ꝙ in libello
accuſatorio ſufficit dūtaxat exprimere delictū ⁊ ideo po-
terit ſic ſūmari ſiue ſit actor ſiue ſit accuſator ſufficit ď iu-
re canonico ꝓponere factū. h. d. ⁊ ſūt due partes. In pri
ma ponit querella in ſcđa prouiſio. ⁊ eſt pars. c. i. ď app.
ď cuius fine hec decidit vt apparet in prima compilatio
ne caſus eſt iſte. Eboracēſis archieps apoſtolice ſedis le
gatus cōpellebat clericos corā ſe agentes exprimere no-
men actionis ⁊ eodem mō clericos accuſatores exprime
re nomē accuſationis nec aliter volebat recipere libellū.
De hoc cōqueſti ſūt papa mādat illam ſubtilitatē nō cu
rādam ⁊ ſcribit quibuſdam iudicibus ꝙ ſup libello ſim
pliciter ⁊ pure factū narretur ſm rei veritatem ꝓcedat
nō obſtāte ꝙ nomē actionis vel accuſationis nō ſit expſ-
2 ſum in libello. ❡ No. ibi por ⁊ clerici † qr mihi videt ꝙ
hic ſit caſus cōtra Inn. ⁊ cōem opi. in. c. edoceri ď reſcri-
ptis vbi volūt ꝙ prior ſolus agere poſſit in iudicio cūm
ꝯporatus nec reqrat ꝯſenſus capituli ſui qr hic ē caſus in
ꝯtrariū quē nemo pōderat ⁊ iſtud voluit gl. in. c. i. ď ꝓcu.
⁊ in. d. c. edoceri. ſed ego mirū luculēter examinaui iſtū
paſſum in. d. c. edoceri damnādo illas gl. ⁊ ad iſtum tex.
⁊ ſimiles vide ibi rñſa. ❡ Nota ibi archiepm legatum
3 † ꝙ archieps pōt eſſe legatus aplicus vide. c. i. de offi. le-
ga. ⁊ que ibi dixi ⁊. c. i. e. ti. li. vi. ❡ No. ibi grauē queri-
moniā qr vidi ſolēnem doc. d. Jo. de anania archi. meri-
tiſſimū quē ſemp habui in reuerētia paterna reuerētem ſe
4 vidiſſe quoſdā repetētes. c. i. de accu. dicere † ꝙ ſolēnitas
. l. libelloꝝ. ff. de accu. nō erat neceſſaria de iure canonico
⁊ p ꝯñs in terris tpaliter ſubiectis eccle vbi ſeruat ius
canonicū vt. in. c. ſi duobus de app. nō erat neceſſaria tal
ſolēnitas ⁊ vř hoc voluiſſe laurē. ⁊ archi. in. c. libelloꝝ. ij.
q. viij. ⁊ mouent p iſtū tex. vbi ſufficit narrare factuꝫ ſine
alia ſubtilitate ⁊ ꝓ iſta opi. facit iſte tex. in ꝙtū dicit gra-
uem querimoniaꝫ que verba adaptant cauſe criminali.
Archi. tñ in. d. c. libelloꝝ in ver. lege iulia. dicit ꝙ hec ſo-
lēnitates nō reqrūt de iure canonico alle. iſtū tex. quo ca
ſu ſi voluit archi. ſe referre ad ſolēnitatē exprimēdi nomē
accuſationis hoc eſt legis iulie. ex quo ſup illo verbo di-
xit illā doctri. nō āt quo ad alias ſolēnitates dico ꝙ iſtō
voluit ang. in. l. libelloꝝ. ff. de accu. vbi dicit ꝙ de iure ci-
uili hodie nō ē neceſſe exprimere nomē legis iulie qr ſicut
in ciuili nō reqrit expſſio alicuius ſingularis actionis vt
in. l. fi. C. de interdi. l. edita. C. ď edēdo ita nec in crimina-
libus in qb⁹ ꝓcedit ſm formā ⁊ ordinē cāꝝ ciuiliū. l. abſ
tē. §. i. ff. de penis ⁊ iſtō vř voluiſſe Joānes de fantu. in. d.
c. libelloꝝ vbi dicit ſufficere in cā criminali narrare ꝙ il-
lis fecit tale delictū ⁊ iſtud ſentit dñs dñicus in. d. c. libel
loꝝ vbi dicit nō eē neceē exprimere legē ex cui⁹ diſpōne qs
accuſat. Sed ſi volumus intelligere verba archi. put ſo-
nāt qr loqt in plurali numero dixit. n. nō reqrunt de ſub-
tilitates ſm canones ⁊ alle. iſtū tex. ſed poſito ꝙ ita ſen-
tiat tñ nō vř bñ dicere qr ēt de iure canonico reqrit talis
ſolēnitas hoc ꝓbat expſſe in. c. tue de ꝓcu. vbi corā iudi-
ce eccliaſtico agit de adulterio ⁊ tñ reqrit ſolēnitas illi⁹
. l. vt ibi hř p gl. iſtud ꝓbat in. c. ſup his de accu. vbi accu
ſator dꝫ ſe inſcribere qđ intelligo ſm formā illius. l. hoc
ꝓbat tex. formalis in. c. iꝫ. heij. de ſy. vbi reqrit legitima

a ❡ Sufficit. Adde ad mām huius tex. Jo. fa. d. Alexā. de imol. do. Jaſo. may. in. iiij. co lum. in. l. edita C. de edē. ⁊ no uiſſimos ſcri- bentes hic qui ola cōgerunt.

terminari. ⁊ voluit illuminatus doctor Hierony. relatus
a Gratia. c. h eſt fides. xxiiij. q. i. Modo ſi in nouo teſtō
Deus noſter ꝯmēdauit ſubtilitates in cauſis eccl'iaſticis
in ipſo monarcha. petro. quare papa hic reprobat ſubti-
litates in cauſis eccl'iaſticis. Nō ⁊ ſi peripatetici. quoruꝫ
ꝑnceps fuit Ariſtoteles poſuerūt ſummū bonū in intelle-
ctu ſpeculatiuo. Et apō theologos effert laudibus ad ce-
lū Jo. ſcot. pp ſtupēdas ſuas ſubtilitates ⁊ impator mi-
rū imodū cōmendauit papi. pp ſuas ſubtilitates. vt in. l.
cū acutiſſimi. C. ō fideicō. ⁊ dicebat bal. in. l. oēs ppli. ff.
14 de iuſti. ⁊ iu. in pe. car. ver. nūc aliqd vid;amus † ꝙ intel-
15 lectus trāſcēdens eſt intellectus ſubtilis † ⁊ laudat mirū
imodū Papi. ⁊ Claudi. magno ingenio. hūit enim in-
tellectū trāſcendētē. l. a teſtatore in ver. claudius magno
ingenio. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. Jtē paulus ⁊ certi alij iuriſcō
ſulti. de quibus habet in. l. ſcire oꝫ. §. ſi maxie. ff. de excuſ.
tut. vbi dicunt legū vertices qui mentē legū ꝯſiderarunt
⁊ idē bal. in. c. i. de ꝯſtitu. in. v. col. alle. apſtum dicentē ad
16 corīn. † ꝙ interpretatio eſt donū dei. qꝛ lr̄a occidit ſpiri-
tus viuificat ad corīn. ij. c. facit. l. i. C. de pfeſ. qui in vrb.
17 ꝯſtan. li. xij. † vbi in doctore requirit ſubtilitas dꝫ eni eſſe
ſubtilis in interpretatione legis facit. c. capellanus ō fer.
18 ⁊ ideo gl. in. c. cū beatiſſimus. xxiiij. q. i. dixit † ꝙ ſcolaris
dꝫ eligere optimū magiſtrū ⁊ faciat tex. in. l. ſi. C. ō here.
inſti. vbi ꝯtemnit doctor groſſus ⁊ per illū tex. dixit ibi
bal. ꝙ ſubtiles cauſe debent cōmitti ſubtilibus aduoca-
tis. qꝛ ꝓpter groſſitiem doctor reputat ſuſpectus qḋ tene
mēti quia poterit iudex recuſari ſuſpectus propter groſſi
tieꝫ ſuā ⁊ facit. c. i. de ꝯſangui. ⁊ affini. in ver. qui ſtatuta
canonū nō ignoret ⁊ ideo egregie dixit Jnn. in. c. ꝑ tuas
19 de ſy. quē refert bal. in. l. ab eo. C. q̄uo ⁊ q̄n iudex † ꝙ ſi iu-
dex errat in ſubtilitatibus legū nō cōmittit peccatū mor-
tale faciat qḋ voluit hic bal. dū colligit cōdigna ſubtili-
tas reprobat. l. ſicut. §. ſi debitori. ff. qui. mo. pi. vel hipo.
ſolui. l. ſi fideiuſſor. §. quedā. ff. māda. ⁊ multo magis ſm̄
eū reprobat nimia groſſities que eſt quedā inhercia que
20 a iure reprobat dicit tn̄ † ꝙ libellus pt formari in vulga-
ri dūmodo ꝯtineat in vulgari ea que debent ꝯtineri litte-
raliter. Et hoc dicit apparere qꝛ in pleriſqꝫ locis iudices
ſunt illiterati. vt no. in. l. ſi. C. de ſen. expi. reci. ❡ Ex iſtis
apparet ꝙ ſubtilitas cōmēdat ⁊ nō vituperat[a] pōt rn̄de-
ri vt voluit gl. i. hic ꝙ qn̄ ſubtilitates tendūt ad pernitiē
ſunt reprobāde. l. ſancimus. C. ad trebel. vnde ſubtilitas
ſcrupuloſa. ⁊ pernitioſa que caret equitate ⁊ ratione eſt
reprobanda vt ibi. ⁊. l. i. C. vt acti. ab heredibus ⁊ cōtra
heredes ⁊ in. d. c. i. §. ſi. de natura feudi. ⁊ ideo dicit hic
21 ſcribē. ſm̄ Vinc. Hoſti. Jo. an. ⁊ alios † ꝙ eſt quedā ſub-
tilitas tendens ad capiēdos ⁊ decipiendos ſimplices in
iudicio vel extra ⁊ talibus ſubtilitatibus vtunt hoies con-
tra veritatē ⁊ mentē ſcripturarū. xxxvij. diſt. c. relatū. xvi.
q. i. c. ſi cupis ⁊ ideo dixit glo. in. c. dn̄s noſter. xxiij. q. ij. ⁊
in. c. cupientes in verbo malignantiū de elec. in vi. ꝙ iſti-
tū eſt aduerſus tales ſubtilitates calūnioſas vel calūnije
quedam eſt ſubtilitas que tēdit ad iuris interpretationē
⁊ iſta eſt cōmendabilis qꝛ fructuoſa. c. capellanus de fe-
rijs. d. l. vnica. C. de profeſ. vrb. cōſt. li. xij. ⁊ eodē mō com
mēdat ſubtilitas que in iudicio vel extra exercet ad veri-
tatem eliciendā etiam in foro anime. c. i. de pe. ⁊ remiſ. li.
vi. facit. c. in cauſis de re iudi. ❡ Quedā eſt ſubtilitas ir-
rationabilis de quo habet. xlviij. diſt. c. i. ⁊ hanc ſubtili-
tatem deriſit imperator. l. ſi. C. de legi. Et hac ſubtilitate
vtunt multi qui in tantū volūt ſubtilizare quod ſe ipſos
nō intelligūt. Faciat ꝙ ſacro dicit euāgelio eſtote prudē-
tes ſicut ſerpentes ⁊ ſimplices ſicut colūbe faciat. c. iꝫ. ⁊
c. qꝫ graui de cri. fal. l. ſi. C. de fideicō. ⁊. c. i. de colluſio. in
ver. ſubtilis. Nihilominus doctrina docentis deberet eē
22 grauis vt in. d. l. i. ⁊ ꝙ ſcripſit Cicero in ꝑn. offi. † ꝙ pro-
prium eſt oratoris aperte diſtincte ornateqꝫ dicere. ⁊ iſta
23 menti cōmēda. ❡ No. ibi actio. † ꝙ actio nō eſt de neceſ-
ſitate exprimenda in libello ⁊ ex hoc colligit hic. d. An.

ꝙ de iure canonico non eſt neceſſarius viſus actionis ſed
ſufficit ſubeſſe equitatem iuris agendi. ⁊ ſic reducitur ad
illam equitatem iuriſgentium que erat anteqꝫ ius ciuile
erat proditum qꝛ ſola equitate naturali agebat ⁊ factum
ſimpliciter proponebat manu regia iuſticia adminiſtra-
batur quod dictū. d. abb. nō putat eſſe ſimpliciter verum
vt ex toto ſit ſublatus viſus actionis. Et ſic in iudicio non
veniant que natura actionis inducit. Non enim eſt rece-
dendū a iure ciuili niſi quatenus reperit expreſſum in iu-
re canonico vt in. c. i. de oper. no. nun. ſed nuſquā reperit
hoc expreſſum imo potius oppoſitum reperitur de iure
canonico expreſſum. ⁊ ad hoc alle. tria iura videlicet. c.
examinata. J. e. c. i. J. ti. i. c. cum ad ſedem de reſtitu. ſpolia.
vbi papa pronūciauit interdictum vnde vi non ꝯpetijſſe
⁊ ſic approbat ſpecificam naturam actionis ⁊ reppellit
agentem vbi in effectu actio non ꝯpetit. Nec obſtat iſte
tex. imo facit pro h enim non dicitur ꝙ nō ſubſiſtente ac-
tione. i. iuri agendi poſſit agi ſed nō vt nō debet forma-
liter exprimi nomen actionis ⁊ hoc etiam eſt de iure ciui-
li. Et pro hoc allegat iſtum tex. in ver. ſicut a multis fieri
ſolet nō enim dicit ſicut de iure ciuili ⁊ ſic tantuꝫ intendit
excludere pernitioſam ſubtilitatem actionis non autem
naturam actionis ⁊ viſum prorſus tollere cum vix ſine il-
lis recte poſſit iudicari. fatetur tn̄ ꝙ qn̄qꝫ nō data forma
agendi de iure ciuili ex quo ſubeſt equitas iuriſgentium
poterit agi de iure canonico. vt no. in. c. i. de pac. ſed de h
iure nō agebat h ⁊ ita reſidet. d. abb. damnato dicto do.
Anto. Sed cum do. an. tranſit hic Jo. de imo. ſubdit etiā
24 hic. d. an. ꝙ hec eſt cā † quare teſtm̄ ſolēne ſm̄ equitatem
iuriſgentiū habeat executionē. c. relatū. ⁊. c. cum eſſes de
teſta. qꝛ in talibus nō videt neceſſarius recurſus ad actiū
denūciationis euangelice qꝛ ex nudo pacto agit dūmō
equitas ſuadeat ius agendi ꝯpetere qꝛ talis viſus actio-
nis nō eſt neceſſarius ſm̄ ius canonicū alle. qḋ no. Jnn.
in. c. que in eccleſiarū de ꝯſtitu. ⁊ in. c. qꝛ pleriqꝫ de imu.
eccle. mirū eſt ꝙ. d. abb. nō retulerit hanc doctrinam. d.
an. qꝛ ſi recte ponderet dictuꝫ eius ipſe ſentit ꝙ hodie te-
ſtamentū factū cum duobus teſtibus ⁊ ꝑntia presbyteri
parrochialis ad nō pias cauſas valeat nō obſtante ſolē-
nitate iuris ciuilis pro certo ſtupendum dictū eſt ſed ego
dānaui illud pluribus rationibus pro quo vide que dixi
in. d. c. cū eſſes ⁊ in. d. c. relatū ſed ad ſcōm dictū adde qꝛ
mihi vr ꝙ. d. an. recte dicat ⁊ alle. pro dicto ſuo iſtū tex.
in ver. nō ita ſubtiliter ſed ſm̄ formā canonum quo caſu
videt excludi ius ciuile quia includendo ius canonicum
excludit ius ciuile aliter diſponēs ar. l. cū ꝑtor. ff. de iudi.
c. nō ne de preſump. ⁊ ꝑ ꝯñs vr receſſum a iure ciuili iſte
tex. nec. d. an. dicit ꝙ iſte tex. excludat viſum actionis ſed
dicit ꝙ nō eſt neceſſarius de iure canonico ⁊ ideo ſi fcm̄
dꝫ inueſtigari ſm̄ formā canonū ſequit ꝙ nō ſm̄ ius ciui-
le qn̄ aliter diſponit a iure ciuili tū etiā qꝛ tex. hic dicit vt
debeat inueſtigari factū ⁊ veritas ergo ſequit ꝙ eo ipſo
ꝙ corā iudice ꝓponit factū ꝯſtat iudici quā actionē inte-
tet qꝛ vr illā intentare que reſultat ex qualitate facti ſed
ſi actor velit exprimere actionē de iure canonico ipſe pōt
ſed nō ꝯpellit vt hic eſt tex. ergo nō eſt neceſſarius viſus
actionis faciat. c. notū. ij. q. i. vbi verba querulloſa habē-
tur loco libelli faciat. c. qꝛ peſulanus. i. q. iiij. ⁊ qḋ voluit
bal. in. c. i. §. ſancimus in ti. quo tpe miles inueſtitus. pete.
debet. Nec obſtat. c. examinata. J. eo. qꝛ non ꝓbat ꝯtrium
vt apparet in verſi. ſi volueris. vnde potuit intentare iudi-
ciū nō exprimēdo actionē ſed ſi voluit exꝑmere ⁊ ineptē
expreſſit imputet ſibi. Nec obſtat. c. cū ad ſedeꝫ qꝛ loquit
in eo qui intentauit actionē incōgruāꝫ. ideo ſibi imputet
vt pꝫ hic in gl. Nec obſtat. c. i. J. ti. i. in verſi. actio ventilet
qꝛ ibi capitur actio pro petitione ⁊ ita voluit glo. ibi vel
pōt rn̄deri ꝙ intelligat qn̄ ita eſt voluntas proponentis
ſm̄ goffre. ibi vnde nō tenebat exprimere actioneꝫ ſed ſi
voluit exprimere eſt ſibi mos gerēdus. l. circa. ff. de ꝓba.
25 ❡ No. ibi inquirere † ꝙ iudex ex ſuo officio inquirere

a ❡ Nō vituperat. adō ſpe. in ꝓhe. ver. ce terū. Et in tit. de aduo. verſi. vel ita. §. vi. ⁊ in tit. ō recuſa. §. ſi. ver. itē nū qd tres.

põt de modo ꝛ forma agendi ꝛ eſt ratio qꝛ ſua intereſt
ne iudiciũ reddatur elluſoriũ ſed ego dico per iſtũ tex.ſin
gu.approbari dictũ glo.in c.i.in ver.abſẽtia de elec.li.vi.
26 que cõtet reputatur ſing.voluit enim† ꝙ iudex ex officio
ſuo poſſit petere ꝛ ſibi mandatum a ꝓcuratore aduerſa-
rio hoc nõ petente[a] ne iudiciũ agitãdũ corã eo ſit ellu
ſoriũ licet bar.alibi tenuerit ꝯtraꝫ nã ſi ad iudicis officiũ
ſpectat inquirere de mõ ꝛ forma agendi vt opte agatur
ergo ſequitur ꝙ multo fortius ſpectabit ad officiuꝫ eius
vt pſona agens ſit habilis ad agendũ qꝛ añ oĩa perſona
eſt legitimanda.l.ſi queramus.ff.de teſta.c.i.de accuſ.ꝛ
pro illa gl.adduco caſum in.c.cãmqꝫ.ꝑ.e.vbi de hoc dice-
tur ad plenũ ꝛ faciat.c.eccleſia.vt li.pen.ꝛ qđ hꝫ in.c.pa
ſtoralis.ꝑ.e.debet enim curare iudex ſm.d.abb.hic vt de
tur litium finis.c.finẽ litibus de do.ꝛ ꝯtu.l.quid aꝫ cẽti
mauerunt.ff.ſi cer.pe.ꝛ ſi ineptitudo libelli nõ deprehen-
dit ex libello ſed actor eſt ineptus iudex nõ dꝫ eũ lacera-
re alle.Inn.in.c.i.de offi.vica.ꝛ no.tex.in.c.ſacerdotibꝰ
xi.q.i.vide tñ gl.ibi quã bal.in.l.ſi.ff.de lib.ꝛ poſth.repu
27 tat ſing.ex quo infert.d.abb.† ꝙ iudex põt iudicare ſm
illud ꝙ eſt ſibi notũ vt notoriũ ſine alia ꝓbatione.l.i.C.
q ꝛ aduerſus quos ſecus ſi eſſet notũ nõ vt notorium.qꝛ
eſſet notũ iudici vt priuato vt no.in.d.l.i. ¶ Tu de primo
dicto vide dicenda in.c.examinata.ꝑ.eo.vbi eſt locus pro
prius de ſcdo vide.d.an.in cõmento.c.veſtra de cohabi.
28 mul.ꝛ cler. ¶ No.ibi ſimplr ꝛ pure factũ ſm.d.car.† ꝙ
ſufficit factum ꝓponere ſimplr ꝛ pure ex quo iſte tex.ſm
eum loquit̃ indiſtincte in omnibus iudicijs eccleſiaſticis
apparet ꝙ talia verba nõ tollunt ordinẽ iudiciariũ alias
nũquã in foro eccleſiaſtico ſeruandus eſſet ordo iuris cũ
tñ regulariter ſeruetur preterqꝫ in certis cauſis vt habe
tur in clemẽ.ſepe de ver.ſigni.ꝛ in clemẽ.diſpendioſaꝫ de
29 iudicijs ꝛ in hoc reputat iſtũ tex.ſing.d.Car.dicens† ꝙ
ſi ſuperior cõmittat cãm ſimplr ꝛ pure ſm veritatem nõ
tollit̃ ordo iudiciarius ꝛ refert hoc voluiſſe dños de ro.
deciſione.xlij.ꝛ eſt rõ qꝛ nõ dꝫ tolli ordo iudiciarius niſi
verba cõmiſſionis illũ neceſſario tollant ſicut ſi mãdatur
ꝓcedi ſine figura iudicij qꝛ tũc bene tollitur.d.clemẽ.ſe-
pe bar.in extrauag.ad reprimẽ.in verbo ſimplr qñqꝫ appo-
nuntur illa verba ſine ſolẽnitate iuris nõ tantũ ſolẽnitas
iudicij.ſed ẽt ſolẽnitas extraiudicialis que eſt de iure ciuili.
ꝛ ſic dicit ꝙ iſto caſu ſufficiũt duo teſtes etiaꝫ ſi factuꝫ de
quo agebat̃ requirebat plures teſtes.Dicit ẽt ꝙ admit-
tuntur teſtes infames.qꝛ infames non admitti eſt ſolẽni-
tas iur̃ poſitiui alle.bal.in.l.filiusfa.ff.de don.qđ dicit eẽ
bñ notã.Sꝫ poſſet iſtari i ꝯtriũ ꝛ ita reſidet.d.car.d.abb.
refert id qđ dic.d.car.ſꝫ ð eo nõ facit mẽtionẽ ꝛ ẽt refert
dcã bar.i.d.l.filiusfa.ꝛ tráſit cũ illis.faciat qđ voluit idẽ
bar.in.l.i.ff.de teſta.mili.ſed nõ eſt locus examinandi di
cta bar.hic.Sed mihi vr̃ ꝙ bar.nõ recte dicat quo ad te
ſtes infames qꝛ poſito ꝙ p illa verba ſit ſublata ſolenni
tas iuris poſitiui tñ quo ad teſtes nõ vr̃ ſublata.ꝛ addu
co tex.in.c.relatũ.ꝛ in.c.cũ eſſes de teſt.vbi in relictis ad
pias cãs eſt ſublata ſolẽnitas iuris poſitiui ꝛ redacta ſu-
mus ad iuſgentium tñ requirit̃ ꝙ teſtes ſint idonei ꝛ le-
gitimi.vt ibi ꝓbat̃ in verbo idoneis ꝛ legitimis.ergo
idẽ dicemus in caſu iſto vbi reqrit̃ ꝙ teſtes ſint idonei ꝛ
legitimi ꝛ p ꝯñs nõ infames ꝛ tale ſtatutum recipiet de
clarationẽ a iure cõmuni vt in.d.c.cũ eſſes.ꝛ in.c.relatũ
ergo ꝛ vide Jo.de imo.in.d.l.filiusfamilias vbi reprehen
dit bar.per illam rõnem que mihi nõ vr̃ ſufficiẽs ſed iſta
nõ confundit dictũ bar.ꝛ vide bal.in.l.milites.C.ð teſt.
mili.ꝛ in.l.preſbyteri.C.de epi.ꝛ cle.vbi in parte repre-
hendit illa dicta bar.ꝛ vide Lud.ro.ꝯſi.xviij.vbi tráſit
cũ bar.ꝛ eundẽ in rub.ff.de arbi.ꝛ bal.in.c.cõſanguinei
de re iudi.ꝛ ẽt quo ad illud ꝙ duo teſtes ſufficiãt dico eẽ
cõtra caſuꝫ.l.ſi.C.de fideiuſ.in ver.vt p ampliores hoies
veritas eluceſcat ꝛ poſito ꝙ dictũ bar.ꝓcederet ꝙ teſtes
infames poſſent recipi tñ dic ꝙ nõ crederet̃ eis ſi redde-
rent malã cãm dicti ſui ad hꝫ adduco bal.in.l.ſolam.C.ð

[a] ¶ Nõ petẽte.adõ ꝙ eodẽ mõ pt ẽt inhabilẽ ꝓcuratorẽ repellere vt tꝫ d.alex.de imo. copioſe in.l.filius.§.veterani.ff.de ꝓcur. neqꝫ aliq̃ pacto põt illũ legitimare vt habꝫ bal. i.l.i3.C.e. tit.niſi in caſu l.i.§.municipibus in ſi.ð bo. poſſeſ.

30 teſti.ad ſi.vbi dicit† ꝙ licet iudex habeat arbitriuꝫ de iu
re ꝛ de facto nõ tñ poteſt credere teſti reddẽti malã cãm
31 dicti vide.d.an.in.c.i.de appel.vbi dicit† ꝙ ſtatutuꝫ non
poteſt facere ꝙ credatur dicto teſtis reddentis malã cãꝫ
dicti tene mẽti.Sed.d.ant.hic colligit ꝙ per illa verba
ſimpliciter ꝛ pure excluditur proceſſus rigoroſus a iure
ciuili inductus ꝛ procedendum eſt ſm equitatem iuris
canonici nihilominus ſeruato ordine iudiciario quo ad
alia de quo in.d.cle.diſpendioſam ſed.d.abb.dicit ꝙ.d.
an.nõ bene dicit nec iſtud colligit̃ ex iſto tex.hic eniꝫ nul
la ſit mentio de iure ciuili.vnde non tollit hec decretalis
vſum actionis nec etiã ordinem iudicioꝝ a iure ciuili in-
troductum nõ improbatũ expreſſe in iure canonico vt ꝓ
batur per totum iſtum titulũ vbi ſit ſemper perſecutio de
ordine iudiciario ſeruando.item ſm hoc dicta cle.ſepe
ꝛ.d.cle.diſpendioſam nullam ſpecialitatem inducerent
32 qđ eſt falſum vt in eis patet imo plus dicit† ꝙ etiaꝫ legã
ti de latere nõ poſſint cõmittere cauſaꝫ ſublato ordine iu
diciario vt ꝓcedat̃ ſimpliciter ꝛ de plano vt dicit gl.no.
in.c.ſi.de here.li.vi.ꝛ ideo colligit aliud no.ex tex.ꝙ iſta
verba nõ tollunt ordinem iudiciarium ſed pernicioſam
ſubtilitatem quod dicit eſſe bene notã.qꝛ ſepe apponun-
tur iſta verba in litteris principum ꝛ de proprio ſignifi-
ficato ideſt ꝙ ſine plica.ꝛ inuolutione ꝛ ſine malitia ad
hoc factas gl.in cle.ſepe de ver.ſigni.in verſi.malitia.ſed
ordo iudiciarius nõ eſt inuentus ad decipiendũ ꝛ inuol
uendum ſed potius vt omnis ceſſet malitia ꝛ in fauoreꝫ
publicũ hinc eſt ꝙ his ſolẽnitatibus etiam partes renun
ciare nõ poſſunt vt no.in.c.ſi.de iudi.li.vi.ꝛ in.c.de cau-
ſis de offi.deleg.Sed mihi videt̃ ꝙ recte loquat̃.d.an.qꝛ
cum papa referat ſe ad canones videtur proceſſum tol-
lere rigoroſum inductũ a iure ciuili ꝛ ideo videntur ſub-
lata ea que ſunt de apicibus iuris puta vtruꝫ oriatur ex
aliquo actu conditio ex lege vel actio in factũ ꝛ ſimilia
vnde licet nõ tollat ordinem iudiciariũ tñ tollit rigorem
iudicioruꝫ maxime hoc procedit ex eo qꝛ tex.dicit ꝛ ſm
ſtatuta ſanctoꝝ patrũ.Ex quibus verbis apparet ꝙ ex-
cludit legem ſeculi ꝛ dicit ſm veritatem ꝛ ideo mihi vi-
detur ꝙ iſte tex.nõ dicat aliud niſi ꝙ ſufficiat talis qua-
lis petitio ꝛ iſtud importaut iſta verba ꝛ ad hoc addu-
33 co bal.in.l.i.C.vt in poſ.leg.† vbi dicit ſtatutum diſponit
ꝙ ſufficiat ſimplex querella ꝙ ſufficiet ꝙ in actis faciat
ſcribi ſuam petitionem verbaleꝫ qꝛ papa hic cõnumerat
duo vꝫ ſm canones ꝛ ſm inſtituta ſanctoꝝ patrum.ꝛ iđ
ſola querella ſufficiet vt.d.c.notum.ij.q.i.ꝛ de iſto verbo
ſimpliciter vide tex.ꝛ bal.in.l.manifeſtiſſimi.ꝛ in.l.ſi nõ
ſimpliciter.C.de edil.act.ꝛ in.l.ſi.C.de dot.promiſ.ꝛ in
34 .l. gallus.§.i.ff.de libe.ꝛ poſthu.† vbi dicit ꝙ ſi conditio
ineſt ex natura ꝛ exprimitur dicitur factuꝫ explicari ſim-
pliciter quod eſt bene notan.propter ſtatuta ꝛ ita ꝯſului
hoc anno martine ꝛ obtinui ꝛ aduxi tex.ad hoc non pon
deratũ ab aliquo in.c.preterea de offi.delega.in verſicu.
ſimpliciter ꝛ allegabam Bal.in.l.i.§.ſi quis ſimpliciter
.ff.de verb.oblig.ꝛ in.l.i.ff.de vulga.ꝛ pupil.ꝛ in.l.i.§.ſi
accuſatus.ff.ad turpil.ꝛ in.l.de etate.§.ꝙ aũt.ꝛ.§.nihil
de interrog.actio.ꝛ in extrauag.ad reprimẽ.in verbo ſũ
marie tex.in.c.pe.de procu.li.vi.ꝛ ibi dominicũ ꝛ tex.in
c.ſcriptum de conſecra.diſt.ij.c.cum contingat de offi.de
lega.c.ij.de ſortileg.bal.in.c.ſuper litteris de reſcrip.tex.
in.l.iubemus.C.de appel.ꝛ.c.ij.de accuſa.li.vi.c.ad au-
dientiam de appel.c.veritatis de iureiurã.c.i.de poſtu-
la.ꝑla.li.vi.c.i.de ſum.trini.c.ij.de pac.c.preterea el.ij.de
35 de offi.delega.ꝛ pondera verbum ſm veritatem† eſt eniꝫ
amica veritas legibus.vt in.l.i.in verbo veritatem coli-
mus.C.de iudic.vidu.tollen.l.is apud quem.C.de eden-
do ꝛ faciat quod voluit Bald.in.c.i.de nota.for.fidel.
36 vbi dicit† ꝙ princeps debet decidere cauſaꝫ ſola facti ve
ritate inſpecta etiaꝫ ſi ordo iudiciarius eſſet obmiſſus al
legat no.tex.in.c.ad petitionẽ de accuſa.ꝛ vide bal.in.l.
37 iuſtitia.ff.de iuſti.ꝛ iu.vbi querit† quid ſi eſt cõmiſſa cau

ſa de iure

ſa de iure iuſticia ⁊ veritate inſpecta dicit ꝙ debet ſerua/
ri ius cóe ⁊ ius municipale ⁊ idem Bal.in.l.nemo.C.de
femé.⁊ interlocu.om.iudi.vbi dixit ꝙ ſi princeps cómit/
tit cauſam de veritate intelligiť cui ius patrocinať nó au
tem intelligiť ꝙ ex nudo pacto poſſit agi. ¶ Nota etiaꝫ
38 de veritate ſm vnā caſus poſitioné†ꝙ ſtatutū tollés mo
dū ꝓcedendi ſm equitatem canonicaꝫ ⁊ redducés ad ri/
gorem iuris ciuilis nó valet.c.ij.de ꝓba.ex quo pót atté
39 tari ſm.d.an.nó valere ſtatutū†ꝙ in foro canonico non
poſſit agi ex nudo pacto vel iuramento ⁊ ꝙ teſtīn coram
duobus teſtibus vel tribus nó haberet executioné.Tu ſ
hoc vide que dixi plene in.d.c.cū eſſes. ¶ No.etiaꝫ ſm
40 alium modū loquendi†ꝙ iſte archieps nó potuit cómit
tere cám tractandā preter iura canonicum.Tu de hoc vi/
de gl.que reputať ſing.in.c.ſi.de here.li.vi.que voluit ꝙ
nó poteſt legatus de latere cómittere cám nó ſeruato or
dine iudiciario.ſed alia gl.eſt in cle.ſepe de verb.ſig.⁊ in
c.indénitatibus de elec.li.vi.⁊ eſt ratio.qꝛ eps ꝺ3 eſſe cu/
ſtos canonis.⁊ non violator.xxv.q.ij.c.inſtitutionis.Et
41 colligit h hoſt.†ꝙ ſi iudex videt ꝓncipalé eſſe nimis ſim
plicem qui de facili poſſet decipi poteſt mādare ꝙ reſpó
deat per aduocatū faciat.c.paſtoralis.§.e.⁊ ideo cū text.
iſte dicit a multis intelligit hoſt.ſ.aduocatis cauillosis p
uertentibus iura.vt.l.ſi.poſt prin.C.mādatis ⁊ ibi dicit
42 gl.fin.ꝙ aduocati oīa mala nouerunt vt in auc.conſtitu.
que ex aſcripti.⁊ lib.mat.in prin.col.v.c.ad audientiam
43 de deci.⁊ faciat gl.in.c.i.de confeſ.in.vi.que dicit†ꝙ ad/
a nocatus dicit clientulo ſi confitearis perdes cám ᵃ⁊ dicit
Hoſt.ꝙ iſti admodū iudeoꝝ conanť ſimplices capere in
ſermone vt in auc.de exhibé.re.§.illud ⁊.§.ſequen.quis
autem debet occurrere.iudex eccleſiaſticus vide.d.abb.
44 in.c.i.de iura.cal.†vbi dicit ſe audiſſe a valentiſſimis ad
uocatis ꝙ ſepiſſime propter importunitateꝫ amicorum
aſſumunt cauſas iniuſtas ⁊ obtinent ⁊ credit eos teneri
ad intereſſe faciat qď not.Inn.in.c.ſicut dignū de homi.
45 ⁊ vide bal.in.l.ita vulneratus.ff.ad.l.acq̃l.vbi reffert†ꝙ
quidā aduocatus ad hoc vt euaderet quedā a pena capi
tis cum percuſſiſſet mortaliter quédā conſuluit ꝙ cóſan/
guinei occiſoris facerent occidi maturius per aliuꝫ ꝙ ta
le conſilium nó prodeſt qñ eſt certum illū mori ex primo
vulnere ſed ille aduocatus habebit premium qꝛ debet la
queo ſuſpendi pro tali conſilio. ¶ Ex predictis apparet
ꝙ duplex eſt intellectus ad iſtud.c.ſm ſcribentes hic pri
mus eſt ꝙ cā iſtoꝝ fratruꝫ vertebatur corā iſto archiepo
vt coram iudice qui compellebat iſtos ad exprimendam
actionem.⁊ ideo fuerunt iſti fratres conqueſti ⁊ propter
hoc cauſa fuit cómiſſa vt ſequitur alius intellectus eſt ꝙ
iſti qui compellebant erant iudices delegati iſtius archi
epiſcopi ⁊ h faciebant qꝛ iſte archieps ſub hac forma có
46 miſerat vel vigore ſtatuti archiepalis†⁊ ſic nó valet ſta
tutū epi ꝯ ius cóe canonicū pro quo vide Io.an.in.c.ſi.
de appel.li.vi.⁊ in.c.ſi.de offi.archipreſby.ꝑ ſede.de ſen.
conſi.xvij.vide bald.in.l.ꝓgrama.C.cómi.vel epi.⁊ que
dixi in.c.i.§.de loca.glo.i.ſunt declarata in notabilibus.
47 ¶ Sed inquantuꝫ gl.iſta vult†ꝙ vbi de bona ſide agiť
reppelluntť ea que ſunt de apicibus iuris ꝑ iſtaꝫ gl.alias
48 conſului†ſtatutū diſponit ꝙ in cauſis viduaꝝ iudex de
beat ſeruare equitaté ⁊ bonā ſidé ꝙ in tali iudicio nó re
quiriť ordo excuſſionis ⁊ adducebā gl.valde ſing.in.l.ſi
49 mancipiū.§.i.ff.de edic.que vult†ꝙ vbi agiť de equitate
⁊ bona ſide nó ſeruať ea que ſunt de apicibus iuris ⁊ or
do excuſſionis eſt de apicibus iuris ⁊ adducebā dictum
bal.i ſuis apoſtilis in.d.§.i.vbi dicit ꝙ exceptio ordinis
intelligiť eſſe de apicibus iuris ⁊ inducit ad queſtionem
50 ſtatuti dicētis†ꝙ ſup diuiſorijs ꝓcedať de bono ⁊ equo
⁊ ſm veritatem ꝙ agens nó poſſit reppelli ꝑ exceptioné
ordinis qď bene notabis pro ſtatuto huius vrbis volen
tis poteſtatem debere iudicare de bono.⁊ equo in cauſis
51 viduarum ⁊c.eſt vtile ad forū mercatoꝝ†vbi cauſe deci/
duntur ex bono ⁊ equo vt in.l.quintus ⁊ ibi bart.ff.mā.

⁊ in.l.fideiuſſor.§.quedaꝫ eo.ti.⁊ ꝑ bal.in.l.ſi pro ea.C.
man.⁊ in.l.ij.C.de conſtit.pecu. ¶ In gl.ij.opp.contra
52 tex.in eo.†ꝙ dicit actione nó ꝓponéda de.c.i.de mutu.pe
ti.de.c.examinata.§.eo.conſi.vbi etiaꝫ ſm canones expri/
mitur actio in libello qꝛ ſine actione nemo experitur.l.ſi
papilli.ff.de neg.geſt.ergo ſolu.aut queritur ſm leges ⁊
actio eſt exprimenda aut queriť ſm canones ⁊ tunc ſi qꝫ
vult exprimere poteſt ⁊ ſi ineptam ꝓpoſuit ſibi imputet
poteſt tñ poſtea ꝓponere aptam vt in.d.c.examinata nó
tñ compelleť exprimere ſi nó vult niſi ſm lauré.qñ ex cā
narrata in libello plures actiões oriri poſſunt ar.l.ſi col
lonus.ff.arb.fur.ceſ.Nam ſi ago contra ticium qui arbo
res meas incidit dubitari poteſt an velliꝫ agere ex edicto
arbo.fur.ceſ.an act.l.acquil.Item ſi petereꝫ rem furtiue
ſubtractam dubitariť poteſt an agatur ad exhiben.an rei
vendi.an ꝯditione furtiua an actione furti ⁊ habent iſti
diuerſimodi diuerſoſmodos ⁊ aliter ſit condemnatio in
vna ⁊ aliter in alia ideo dicit lauré.vt refert gl.exprimé
dam eſſe actionem aliter nó ſed cā petitionis ſemper exp
menda eſt alias nó audiť.c.ſi.de libel.oblat.⁊ hoc in ac/
tione perſonali ſed in actione finali non tenetur niſi velit
hoc in effectu vult prima pars huius gl. ¶ In ſcóa pte
53 querit quid ſit actio ⁊ reſpondet vt habeť in ea.†⁊ ſi que
ratur que ſit cauſa dic ipſuꝫ factum ex quo oritur illa ob
ligatio vt ꝯhere delinquere quaſi cótrahere ⁊ ſimilia ob
ligatio oritur ex ipſo facto a iure approbato ita not.in.l.
i.in prin.ff.de eden.inſtit.de actio.in prin.varie tñ loquū/
tur ſcribentes ibi ⁊ dicať obligatio eſſe mat.act.l.licet.§.
ea.ff.de procu.puta mutuaui tibi.x.ex iſto pacto oriť ob/
ligatio qꝛ obligatus es ad redendū.c.dilecti.§.ti.i.l.cum
quid.ff.ſi cer.pe.pro executione huius obligationis oriť
actio que eſt quoddā ius agēdi vt in gl.⁊ habeť in.l.cer
ti códitio.ff.ſi cer.pe.⁊ an cauſa ſit exprimenda plene ha
54 beť in.c.ij.de libel.obla.⁊ in.d.l.i.ff.de edé.†⁊ eſt duplex
cauſa tā in actione reali q̃3 in actione pſonali vna eſt re/
mota alia vero eſt propinqua.cauſa vero remota in ac/
tione perſonali eſt ipſuꝫ factū ex quo oriť obligatio puta
ago quia mutuaui.cā vero propinqua eſt ipſa obligatio
nā ideo ago qꝛ es mihi obligatus.ſed in actione reali cā
remota eſt ipſum factū ex quo cauſať dñium per ius agē
di puta peto reꝫ qꝛ fuit mihi obligata vel qꝛ fuit mihi vē
dita vel tradita.cā vero propinqua eſt ipſum dñiū ſeu ip
ſum ius cauſatuꝫ ex ipſo facto.Conclude ergo an cauſa
ſit exprimenda in libello ⁊ dic ꝙ in perſonali actione eſt
exprimēda cauſa remota vt qꝛ mutuauit nec ſufficit expri/
mere cauſam propinquam.qꝛ mihi obligatus es qꝛ cuꝫ
multe poſſent eſſe obligationis cauſe non poſſet reus ex
huius cauſe propinque expreſſiōe mature deliberare an
vellit cedere an cótendere vt no.in.c.ſi.de libe.obla.⁊ in
.l.i.de eden.ideo debet exprimere cauſam remotam nec
tenetur exprimere cauſam propinquam.qꝛ exprimendo
cauſam remotam preſumitur cauſa propinqua.Si enim
peto.x.quia mutuaui preſumiť obligatio de preſenti ar.
l.i.C.de proba.⁊ ideo dicimus ſufficere ꝙ libellus ꝯclu/
dat preſumptiue.l.omnes.§.lucius.ff.que in frau.credi.
ſed in actione reali cauſa remota nó eſt neceſſario expri/
mēda ſed ſi vult poteſt.debet tñ exprimere cauſam pro/
pinquam vt qꝛ ſum dñs ⁊ etiam qꝛ cum vna ſit cauſa ac
quirendi dñium.nec potuit acquire ex pluribus vt in.c.
inter dilectos de fide inſtru.l.an eadem.§.actiones.ff.de
excep.re.iud.ſatis poteſt reo inſtruere actor ex expreſſio
ne huius cauſe tñ qꝛ vtile eſt iſti reo vt nó exprimať cau/
ſa remota.qꝛ ſi gñaliter egit totuꝫ ſuum ius deduxiſſe vi/
deť in iudicio ⁊ ſi ſuccubuit nó poterit agere ex alia cau
55 ſa.c.abbate ſane de red.iud.lib.vi.⁊.d.§.actiones.†Sed
ſi queratur vtrum actio ſit exprimēda in libello.dic ꝙ ſi
capimus actioné pro quadam antiqua ſolénitate ⁊ for/
mula verboꝝ in qua qui cadebat a ſyllaba cadebat a to
to nó eſt neceſſe hodie talé ſolénitaté ſeruare nec de iure
cano.nec de iure ciuili.C.de formulis.l.i.Sꝫ ſi ſumimus

a ¶ Perdes cám.adde ſpe.in tit.ó poſi.§.ꝯ.tangendū é verſi.ité no.ꝙ aduocatᵘ ⁊ ta cit qď voluit bal.l.i.ab ana ſtaſio in.ij.col.ver.ité hec lex fact.C.māda.q idé in termi/ nis dicit.

actiones proprie pro effectu ⁊ pro iure agendi prout eſt quoddam ius proſequendi in iudicio qđ ſibi debetur ⁊ iſtud ius cū ſit incorporale nō poteſt exprimi. vt no. in. l. edita. C. de eden. ſed eſt neceſſe exprimere ipſum factū ex quo excludat ipm ius agendi. c. ſi. de libel. obla. ſi autem capitur actio pro nomine ipſius iuris agendi vt rei vendicatio actio ad exhibendū certi condictio actio furti ⁊ ſimiles ⁊ tunc ſunt due opiniones tam de iure canonico ꝗ̄ de iure ciuili. ¶ Quidam tenent indiſtincte actionē non eſſe de iure exprimendam vt hic voluit Inno. alij vt Lauré. tenent ꝙ vbi poſſunt plures actiones oriri ex facto narrato debet exprimi actio qđ ſentit hꝰ Inno. ⁊ Ho-
56 ſtien. dicens† ꝙ regulariter ſufficit exprimere factum ſm canones niſi iudex ex cauſa rationabili videat reum poſſe decipi ſi nō exprimatur. qꝛ tunc ſupplebit iudex ex officio ſuo. vt. l. i. ff. de offi. aſſeſ. ⁊ ꝑpter hoc etiam permittiť aduocatus rñdere ad poſitiones propter ſimplicitatem clientuli. c. paſtoralis. §. eo. Item de iure ciuili ſunt etiam opiniones quidam tenent ꝙ ſemper ſit exprimenda actio per. l. quotiens. §. i. ff. de admini. tuto. ⁊ inſtitu. de act. in princ. ⁊. l. ſi. C. de interdic. ⁊ hanc opinionem ſequitur gl. in. l. i. ff. de edendo. ⁊ eſt ratio qꝛ vtile eſt reo vt exprimatur. qꝛ forte actor proponet eam inepte ⁊ ſuccumbet. ſed iſta nō eſt bona ratio tanquam deceptoria quia nemini debemus parare laqueos. c. litteras de reſtitu. ſpolia. ſed cōis opi. docto. in. d. l. edita. C. de eden. ⁊ in. d. l. i. ff. e. ⁊ Inno. ⁊ Io. an. ⁊ aliorum hꝰ eſt vt non ſit neceſſe exprimere. qꝛ proponendo factū ſemper elici poteſt modus agendi ſeu ipſa actio intentata ⁊ hoc tam de iure canonico ꝗ̄ de iure ciuili. ⁊ iſtđ voluit gl. in. c. quo iure. viij. diſt. ⁊ gl. in auc. de exhib. reis. in prin. in ver. libellum. que dicit ꝙ de conſuetudine ſeruatur vt nō exprimatur actio ⁊ poteſt recte probari hoc quia cum reus poſſit eſſe certus per rem ⁊ cauſam ſatis eſt. l. i. ff. de edendo ⁊ quia poſſet contingere ꝙ ex eodem facto poſſunt plures actiones cōpetere dubitari poſſet que actio tunc videatur intentata diſtinguit Cy. in. d. l. edita. ⁊. d. Ant. ⁊. d. Abb. hꝰ ꝙ aut ſunt plures competentes ad diuerſa ⁊ preſumitur intentata illa que competit ar. l. gallus. §. i. ff. de libe. ⁊ poſth. faciat quod nota. in. c. conſtitu. de religio. domi. aut ſunt plures competen. ad idem ⁊ tunc aut vna eſt generalis ⁊ alia ſpecialis aut ambe ſpeciales ſi vna eſt generalis ⁊ alia ſpecialis tunc preſumitur intentata ſpecialis ar. l. hoc legatum. ff. de lega. iij. tenet Bar. in. l. i. ff. de edendo ſi ambe ſunt ſpeciales vel ambe generales tunc aut ex facto propoſito vtraqꝫ poteſt colligi ⁊ tunc diſtingue aut ſm alteram aliquid eſt ſuperflue narratum ⁊ ſm alterā nihil ſuperfluū ⁊ videtur intentata illa ſm quā nihil eſt ſuperfluū qꝛ verba debent aliquid operari. l. ſi quando. C. de inoffi. teſta. c. ſi papa de priuil. in vi. pone exemplū de legato mihi facto competunt mihi plures actiones. l. i. C. cōia de lega. nota. in. c. raynucius de teſta. modo pone ꝙ dixi in libello teſtator rem ſuā mihi legauit id eſt c. videor intentare rei vendicationē alias ſi diceremus intentatam eſſe perſonalem actionem eſſet ſuperfluitas qꝛ nihil operaretur illud verbum ſuam. nam rem alienam poteſt teſtator legare ⁊ actio perſonalis competit cōtra heredem inſtit. de leg. §. non ſolum ⁊ nota. in. c. filius de teſta. ⁊ verba debeat aliquid operari ſi vero ſm vtraqꝫ actionem eſt ſuperfluitas tunc preſumeretur intentata illa per quam minus verba ſuperfluunt vt in prefacto exēplo cum dico mihi legatā rem teſtatoris qꝛ ſi diceremus intentatam actionem ex teſtamento tunc ſuperfluit quia non apparet illam rem eſſe teſtatoris ſi dicimus intentatam rei vendicationem tunc ſuperfluit qꝛ nō oportet allegare cauſam remotam in rei vendicatione vt dictum eſt quia ſufficit dicere ꝙ ſim dominus quia minus ſuperfluit ⁊ potuit exprimi ad maiorem declarationē ideo iſta preſumeretur intentata arg. d. c. ſi papa de priuileg. in. vi. ⁊
57 ideo dicunt ſcribentes in. d. l. i. ff. de eden.† ꝙ ſi libellus

a ¶ Excōicat' Abb. c. cū iter ⁊ ibi oēs doct. de excep. ⁊ vid. pau. d. ca. ⁊. d. alex. de imo. in l. libertus in. l. de in ius vocā.

eſt formatus ita ꝙ concludat ſtatim ſciri poteſt que actio intentetur quia omnes actiones de mūdo habent media diſtincta quapropter nō eſt neceſſe ꝙ actio exprimatur in libello. vt hic per. d. An. ⁊ per. d. Abb. ⁊ plene per Bart. Angel. ⁊ Bal. in. d. l. i. ff. de edendo. ⁊ per Bal. in repetitione. d. l. edita. C. de edendo ⁊ qꝛ materia iſta tangitur in. c. i. ⁋ de libel. obla. ideo accōmodatus locus examinationi erit ibi ideo aliter circa hoc nō inſiſto. ¶ Vltimo inquantum iſte tex. dicit ne ita ſubtiliter ſicut a mul-
58 tis fieri ſolet probatur hic† ꝙ cauſe de iure canonico nō ſunt decidende ſm rigorem legū nec ſm gloſas nec ſm doctores rigorem ipſum ſequentes. Et per iſtum tex. arguit hꝰ Hoſtié. contra multas glo. Inn. rigoroſas faciat quod habetur in. c. litteris de iur. calū. ⁊ in. c. per tuas de arbi. Ego autem dico hic fore caſum nouum ⁊ ſingu. contra multas doctrinas bar. rigoroſas ⁊ placentes vulgo ⁊ laycis ⁊ maxime contra illam ſuam opinionem rigoroſam quam ipſe poſuit in. l. ſi dominium. ff. de furtis. ⁊ etiam contra illam quam ipſe tenuit contra matrem decedente filio ſuo pupillo inteſtato de qua fecit commemorationem bal. in. c. i. in titulo de ſucceſſio. feudo. in viſi-
59 bus feudorum† vbi dixit ꝙ pro certo Barto. fuit homo ſubtilis ⁊ ſequutus fuit opiniones multū placentes laycis ⁊ propter hoc dicit feciſſe multū de honore ſuis opinionibus. pro certo opiniones placentes vulgo rigoroſe damnate ſunt per iſtum textum. ⁊ faciat tex. in. l. ſi dictum ff. de euic. in ver. non ita vt vulgus opinatur ⁊ faciat illud quod ſcripſit Seneca in prima tragedia vulgus inſidum bonis ⁊ faciat. l. prima. ff. de ſenator. ⁊ ideo Bald. ibi colligit contra peregrinas opiniones doctorum ⁊ faciat illud quod ſcribitur in ſacro euangelio. tu ſolus peregrinus in Hieruſalem. ⁊ ideo recte arguit Bald. in. l.
60 fina. C. de pe. iudic. qui mal. iudica.† ꝙ doctor. qui tenet nouas ⁊ inſolitas opiniones preſumuntur ignoras allegat dicta. l. prima. ff. de ſenator. ¶ Tu limita niſi confunderet communes opiniones optimis rationibus ⁊ ſubtilioribus motiuis. arg. c. capellanus de ferijs. ⁊. c. ego ſolus. ix. diſtin. ⁊ quod habetur in. l. prima alias ſecūda. §.
61 neqꝫ C. de vete. iur. enucle.† vbi deus ſepenumero aperit igenium vni magis quam alijs maioribus faciat quod ſcripſit Hieronymus in prologo biblie. hec docť Plato neſciuit hic demoſtenes eloquens ignorat. ¶ Pondera etiam quia hꝰ videtur caſus pro eo quod. dixit Angel. in. l. ſi idem cum eodem. ff. de iuriſdictio. omni. iudic.
62 vbi dixit eſſe caſum valde elegantem † ꝙ vbi non habemus caſum legis licitum eſt nobis allegare auctoritatē maiorē pro quo dicto eſt caſus in capitulo primo de decimis. quia pro certo hic eſt caſus a contrario quem ad hoc reputo vnicum ⁊ ſingula. Deus liberaliſſimus largitor laudetur in ſecula. Andreas Barbatia Decimo tertio Kalendas Aprilis. Milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo ſexto.

a **Intelleximus.** Excōicatus pōt cōueniri.
1 h. d. vel ſic excōicatus ad iudiciū trahiť ne de ſua malitia poſſit gľiari. h. d. ꝑmo ponit qđ. ſcđo rñſio ibi rñdeamus vel ſic ſꝫ. d. abb. excōicatus in iudicio niſi vt reus ſtare non pōt. h. d. ⁊ eſt ſūmariū gñalius ſm eū. Et pro certo more ſuo elleganter
b logť qꝛ ex hoc ſūmario legē regula gñalis† ꝙ excōicatus nō ſolū nō poterit ſtare in iudicio vt agēs qꝛ nec poterit ſtare ēt vt aduocatus nec vt iudex nec vt teſtis nec vt ſolicitator cāe nec vt notarius facit qđ not. in. c. decernimus de ſen. excō. in. vi. c. pe. ⁊ ſi. de excep. xi. q. iij. c. cū excōicati c. pia de exceptio. li. vi. ⁊ iſtud colligit ꝑpter verbū ſtare poſitū in tex. iſto in ſe hec dicta vera ſunt. ſed quo ad iſtū text. iudicio meo non procedunt quod ſic demonſtro ad oculum exceptio ſit a regula. l. nam quod. ff. de pe. leg. l. in his. ff. de legi. xxxij. q. vij. c. dñs. Sed iſte tex. facit exceptionē ꝙ excōmunicatus poteſt ſtare in iudicio. vt reus

ergo

ergo regula eſt ꝙ non poterit ſtare in iudicio vt actor
ꝛ lꝫ illud verbuꝫ ſtare in iudicio ſit latum ꝛ amplum ver
bum tñ reſtringit̃ p verbum cõueniri ſequens ꝛ per ꝯñs
nõ bene ſũmouit iſtũ tex. do. abb. ꝛ iõ verius eſt cõmune
ſũmariũ doctoꝝ ſꝫ excõicatus poterit cõueniri in iudicio
ſed nõ cõuenire. ❡ No. ibi per aliũ dꝫ qꝛ iudicio meo ē
2 hic caſus † ꝙ vbicũqꝫ aliquis generaliter inhabilitatur
ad iudiciũ ꝛ reſpectu certi actus habilitat̃ ꝙ quo ad illũ
actũ non ſolũ poterit per ſe agere ſꝫ poterit cõſtituere pro
curatorẽ ꝛ ad hõ adduco ellegãtẽ text. in. l. ẽt. §. ex ꝑterito
3 tpe. ff. de manu. vindi. ꝑ quẽ tex. dixit ibi bar. † ꝙ eo caſu
quo minor põt ſtare in iudicio de per ſe poterit in illo de
tu ꝯſtituere ꝓcuratorẽ de per ſe faciat. l. diuus. §. fi. ff. qui
petant tuto. ꝛ. c. ex parte de reſti. ſpo. ꝛ adduco deñ Jn
4 no. in. c. cũ. i. ꝛ. a. de re iudi. vbi dixit † ꝙ eo caſu quo mo
nachus põt ſtare in iudicio ſine cõſenſu abbatis poterit
cõſtituere ꝓcuratorem ſine conſenſu abbatis faciat ẽt ꝙ
notatur in. c. cũ dilecta de reſcrip. vbi eo caſu quo mona
chus ponit̃ ad regimẽ eccleſie põt agere pro iure eccleſie
ſine cõſenſu abb. ita poterit cõſtituere ꝓcuratorẽ ſine con
ſenſu abbatis faciat ꝙ voluit Jnn. in. c. edoceri de reſcri
5 ptis vbi dicit † ꝙ eo caſu quo ſolus prelatus põt aget̃ in
iudicio poterit ſolus cõſtituere ꝓcuratorẽ faciat ꝙ volu
6 it Bar. in. l. ſeruos. ff. de ali. ꝛ cib. leg. vbi dixit † ꝙ eo ca
a ſu quo ſeruus [a] põt ſtare in iudicio ſine conſenſu dñi pote
rit conſtituere in illo ꝓcuratorẽ ꝛ idem dixit in fratribꝰ
minoribus facit qđ voluit dominicus in. c. ſi. de iudi. i. vi.
7 vbi dixit † ꝙ eo caſu quo filius familias põt ſtare in iudi
cio ſine conſenſu patris poterit cõſtituere ꝓcuratorẽ ſine
conſenſu patris faciat qđ voluit bal. in. l. filius fa. ff. de ꝓ
cura. vbi allegat Jnno. in. d. c. cũ. J. ꝛ. a. ꝛ qđ voluit idẽ
Bal. in rubrica. ff. de procur. ꝛ ꝙ ẽt ipſe voluit in. c. edo
ceri in apoſtillis vbi de hoc dicit ſe allegare caſum in. l. ſꝫ
ſi vnius. §. filio cõſequenti. ff. de iniur. ꝛ ꝙ voluit bar. in. l.
ij. §. ſi curatores. ff. qui petu. ꝛ qđ voluit bal. in. l. neqꝫ. C.
de procur ꝛ Guil. nezo. in. c. auditis de procur. ꝛ qđ vo
luit domi. Benedictus de piũbino in. l. ſeruos. ff. de libe.
cauſa ꝛ quod voluit Jnno. hic ꝛ allego ſimile ꝙ voluit
8 glo. in. l. i. C. de preci. impa. offer. ꝛ dixit † ꝙ eo caſu quo
ſeruus põt ſtare in iudicio de per ſe poteſt ipetrare reſcri
ptũ ꝛ iſta menti cõmenda. ❡ Sed inq̃ſitum iſte text. vult
verbo dꝫ videt̃ ꝙ ad penã excõicati eſt introductũ vt te
neatur rñdere per ꝓcuratorẽ ꝛ non per ſe ipſum ꝛ lꝫ ſit
bñficium indultũ a lege vt qs cõſtituat ꝓcuratorẽ vt i. l.
i. ff. de procur. tñ excõicato datur ad penã vt nõ poſſit de
fendere ſe per ſe ipſum ſed ꝑ alium qꝛ nõ ita diligenter ꝛ
accurate defendet̃ ꝑ aliũ ſicut defenderet̃ per ſe ipſum ar
gu. l. pe. §. crimẽ. ff. de pub. iudi. ꝛ. c. veniens de accuſ. cuꝫ
ſi. ꝛ faciat illud exopi. reo tua te repit argum reo altera
cecum ꝛ ẽt ꝑꝑ ꝑiculum cõionis. Et adduco in ſimili ſin
ſingularem tex. ſm bar. in. l. ſi cũ miles. ff. de alie. iud. vbi
eſt inductum in odiũ alienantis [b] in caſu illo vt litiget ꝑ ſe
ipſuꝫ ꝛ nõ ꝑ ꝓcuratorẽ ita dicamꝰ in caſu iſto vt in odiũ
excõicati ſit introductũ vt teneat̃ rñdere ꝑ procuratorẽ ꝛ
nõ ꝑ ſe ipſum tene mẽti illũ tex. qꝛ ad hoc eſt nouus con
quaſſabit eni capita in terra multoꝝ in ꝓpter antſũ iſtum
tex. vt verbũ dꝫ exponat̃ ꝑ põt de quo dicet̃ in gloſ. ꝛ iſta
9 menti cõmendo ꝛ limito † ꝙ ſi excõicatus cõtẽderet ab
ſolui ab excõicatiõe ꝙ ẽt nõ admitteret̃ ad defenſã i iudi
cio. Jta pulchre dixit Jo. cal. in cõmento. c. ab excõica
to de reſcrip. retulit dñicus in. c. i. de reſcrip. in. vi. limita
ẽt nõ habere locũ regulã hic traditã in excõicato excõi
catione minori. c. a nobis. J. de excep. ꝛ iõ intelligit̃ de ex
10 cõicato excõicatione maiori †. Nã appellatione excõica
tionis intelligĩt de maiori. c. ſi quẽ de ſen. ex. Jdeꝫ dicas
ſi eſſet occulte excõicatus qꝛ tunc non poſſet repelli qꝛ de
occultis nõ iudicat eccleſia. c. i. vt eccleſia benefi. ita dixit
Petr. hiſpa. hic qui dicit ita intelligendum. c. pia de
excep. lib. vi. Jo. an. remittit ad dicta i. c. i. de reſcriptis in
vi. Limita etiam niſi excõicatus ageret ꝛ nõ opponeret̃ qꝛ
valeret iudiciũ vt in. d. c. pia. ❡ No. ibi ne videat̃ repor
11 tare cõmodũ † ꝙ inhabilitatꝰ ad certũ actũ ex culpa ſua
ſolũ intelligit̃ inhabilitatus quo ad ea que tẽdunt ad cõ
modum eius ſecus ſi tenderent ad incõmodũ qꝛ qđ ſpãlr
ter eſt introductũ in odiũ nõ dꝫ operari fauorẽ. c. qđ ob
12 gratiam de reg. iur. in vi. l. ꝙ fauorẽ. C. de legi. † mens eniꝫ
conditoris attẽdẽda eſt ꝛ nõ verba. c. intelligentia ꝛ. c.
preterea de verb. ſig. ꝛ ꝑꝑ hoc dicit hic do. pe. de ancha.
13 † ꝙ ſi heres dꝫ priuari hereditate qꝛ nõ ſeruauit volunta
tem defuncti vt in auctẽ. de here. ꝛ falci. §. ſi quis autem
nõ implens ꝛ nõ ſit qui velit dictã hereditatẽ qꝛ forte eſt
dãnoſa ipſe heres cõpelletur illã retinere per not. i. l. ſi ſer
uus plurium. §. ſi quis ꝯũt. ff. de leg. i. ꝛ. l. ſi qs ſolitũ. ff. de
14 here. inſti. dicit ẽt ꝙ iſta iura inferunt † ꝙ excõicatus te
netur officiare eccleſiaꝫ ꝛ alia negocia eccleſie neceſſaria
facere qꝛ delictũ non dꝫ ſibi prebere immunitateꝫ. l. relega
torũ. §. ſi. ff. de interdic. ꝛ relega. Credit tñ ꝯrium fore ve
rius quia quandoqꝫ delicium prebet immunitatem vt pu
ta quia delinquens non eſt capax illius oneris. ❡ Ego
adduco illud quod eleganter voluit do. Cardi. in. c. Jo
15 nes de teſta. † vbi dixit executor vltime voluntatis fuit ne
gligens per annum ꝛ cadit ab officio exequendi vt in. c.
nos quidẽ de teſta ſꝫ epũs vult eũ cõpellere ad exequẽduꝫ
dicit ꝙ põt qꝛ negligentia nõ dꝫ ſibi ꝓdeſſe ꝛ adduco ſi
mile quod voluit Bart. in. l. i. C. de filio fami. lib. x. ꝛ qđ
16 voluit in cõmento. l. i. C. de dignita. lib. xij. † vbi dixit no
bilis delinquens ex forma ſtatuti perdidit nobilitatẽ qđ
intelligit̃ ꝑdidiſſe quo ad cõmoda ꝛ lucra ſꝫ quo ad dã
na ꝛ onera remanſit nobilis faciat qđ voluit bal. in. l. cũ
quis. C. de natura. libe. ꝛ in auc. habita. C. ne fili. pro pa.
ꝛ faciat tex. multum ſolemnis in. l. actiõe. §. itẽ qui ſocie
17 tatem. ff. pro ſocio † vbi renũcians ſocietatẽ ante tpꝰ cõ
uentum remanet ſocius quo ad dãna non aũt quo ad cõ
moda ꝛ adduco ſimile qđ voluit By. angel. ꝛ aroder. in
18 l. ſi quis ſolidũ. ff. de here. inſti. † vbi dixit ſtatuto cauet̃ ꝙ
guelfi. nõ poſſint habere officiũ in ciuitate qꝛ intelligit̃ ſi
illa officia ſunt vtilia ſecus ſi ſunt damnoſa ꝛ vituperabi
lia ꝛ faciat quod voluit lud. ro. in. l. ſi exheredatꝰ. §. i. ff.
19 ad ſille. facit. c. mãdato de procur. † vbi iudiciũ agitatus
cum procuratore reuocato non tenet ad fauorem reuocã
tis vide ibi ꝛ vide glo. in. c. qõni de appell. vbi excõicatore
iurat ſi eſt ſibi ad onus ꝛ faciat gl. multum ellegãs in. c.
20 ex parte de reſcrip. que dixit † ꝙ ſꝫ quis videat̃ renũciare
appellationi per actum cõtrariũ ꝓcedit qñ illa renũcia
tio tendit ad damnum ſuum ſecus ſi ad cõmodum faciat
glo. in. c. cum inter de excep. que voluit ꝙ excõicationem
non euitat iuramentũ calũnie ꝛ per iſta dico dictũ bal. eẽ
21 reprehenſione dignum in. c. dilectus el. i. de reſcrip. † vbi
dixit fuit factũ ꝓclama ꝙ quilibet iret ad exercitũ erant
aliqui banniti qui nolebãt ire aſſerentes ſe non teneri tãqꝫ
inhabilitati qm̃ non poſſent ingredi ciuitatem nec cõpa
rere in publico bal. ibi decidit ꝙ non tenentur ire pro cer
to videtur male per iſta dicta ſuperiora qꝛ delictum non
dꝫ prebere immunitatẽ ꝛ adduco ſingu. text. in. l. ſi quis in
graui. §. hij. quoqꝫ. ff. ad ſille. vbi inhabilis iudicat̃ habi
lis fauore publice vtilitatis ꝛ allegat iſtũ tex. pro ſingul.
Bal. hic ꝛ Salyce. in. l. ij. C. de aozai. ꝛ iſta menti cõmẽ
22 da. ❡ † Nota etiam ꝙ ex malitia quis nõ debet repor
tare cõmodum. c. ex tenore ꝛ. c. ſedes de reſcript. ꝛ indu
co ego iſtum tex. ad qõnem quã belliſſime poſuit ſeneca
23 in ſuis declamationibus vꝫ † fur quidã nocturno tempo
re aio furandi ingreſſus domum alterius furatus eſt caſ
ſiam credens teſaurũ fore in ea ꝛ finaliter inuenit lr̃as ꝓ
ditiõis ꝯ illã p̃riã p̃ſtauit lr̃as cõitati denũciãdo ꝓditio
nẽ ꝛ petebat a ciuitate p̃miũ ſolitũ ꝓditori reuelatori ibus
tractatuũ. Opponebat̃ ſibi ꝙ non debebat̃ diſputat ibi
pro ꝛ ꝯ ſeneca ꝛ more declamatorio nõ decidit do. pe. de
ancha. repetens. c. i. de cõſti. dicit ꝙ nõ debet̃ ſibi p̃miũ qꝛ
debet inſpici animus. l. diuus. ff. de ſicar. dicit tñ eſſe co
gitan. pro certo adduci põt iſte tex. qꝛ non debet reporta

a ❡ Seruus q̃
bus autẽ caſi
bus ſeruus in
iudi. ſtare poſ
ſit vide ꝑ glo.
in. l. ſeruus in
verſi. iudi. C. de
iudi. ꝛ in ſpec.
de actore verſ.
itẽ ꝙ eſt ſeruꝰ
vbi videas.

ri cōmodū de malitia nihilominꝰ mihi vr̄ ꝯrium fore ve
rius fauore publice vtilitatis ꝙ per tex. d. l. ſi quis in gra
ui. §. hȷ quoqꝫ. ff. ad ſille. ſo ꝑ caſum ad ħ mirabilē in. l.
24 ij. §. deinde verſi. poſtea. ff. de ori. iur. † vbi ob inſigne ma
leficium vtile rei publice facinoroſus qdam fuit premia
tus de quo tex. facit ſeſtū ibi bal. tene mēti qꝛ eſt pulchrū
¶ Et pondera iſtū tex. dū dicit de ſua malitia qꝛ iudicio
25 meo probat vnā doctrinā nouiſſimā † ponē ꝙ aliqs ex
cōicatus excōicatione nulla vel iniuſta vtrū poterit ageř
in iudicio mihi videř ꝙ ſic qꝛ ex quo excōicatio eſt iniu
ſta nō pōt imputari malitia ⁊ ideo agendo nō vr̄ repor
tare cōmodū de malitia tene mēti qꝛ eſt noua inuētio. Sꝫ
a ſi mihi oppōař ſnia paſtoris iuſta vel iniuſta timēdaª eſt
vt in. c. i. xi. q. iij. ad ħ rn̄det vt dixi in repetitione. c. ab ex
cōicato de reſcrip. vbi per plura motiua iſteti ꝯ cōem opi
nionē ⁊ credo dixiſſe veritatē vide ibi. ¶ Venio ad glo
ſas glo. prima colligit notabile † ꝙ excōicatus cōueniri
pōt ⁊ nō conuenire allegat cōcor. de inde opponit videř
ꝙ iſte excōicatus non ſit cōpellendus cōſtitueř procura
torem cum ad hoc nemo ſit cōpellendus. c. querelam de
procu. item perſona principalis habet iurare de calūnia
anc. principales. C. de iure. cal. ꝗ oportebit ꝙ ipſe interue
niat in iudicio glo. ſoluit iſtū non eſſe cōpellendū ſi non
27 vult † ⁊ ſic verbum debet poſitum in tex. non inducit ne
ceſſitatē ⁊ hanc gl. ſequiř Inno. Vincē. hoſt. Pet. abb.
antiquus ⁊ cōiter doctores ſed do. Abb. refert hic Joā.
cal. tenuiſſe ꝯrium ꝙ imo excōicatus cogēdus eſt rn̄dere
ꝑ procuratorē ⁊ moueř per verbū dꝫ hic poſitū ꝙ de na
28 tura ſui iportat neceſſitatē † ⁊ verba intelligēda ſunt ſm
ꝓpriam ſignificationē niſi reſultaret abſonus intellectus
l. non aliter de leg. iij. ſed hic nullus abſonus intellectus
reſultat ſi verbū dꝫ importet neceſſitatē ergo ſequiř ꝙ cō
pelletur cōſtituere ꝓcuratorē cum ēt periculoſum ſit ipſi
excōicato ingerere ſe cōmunioni hominū nec obſtat ſi di
catur ꝙ quia non cōpellitur cōſtituere ꝓcuratorem qꝛ il
lud eſt verū regulariter ſed quandoqꝫ qs cōpelliř ratiōe
delicti litigare ꝑ ꝓcuratorem vt eſt in bānito nec ob. ſi di
catur ꝙ forte neminē reperiet qui velit mādatū accepta
re qꝛ iputandum eſt excōicato quare nō petit abſolutio
nem cū hoc ſit ſibi velle qꝛ facilius recipiſſet do. abb. diř
ſe ſemp tenuiſſe ꝙ ꝓciſe nō cōpellař cōſtituere ꝓcuratorē
ſed dūtaxat ex debito honeſtatis ⁊ fundat ſe per. c. cūꝫ in
ter de excep. vbi dř ꝙ ois alia legitima defenſio excōica
to reſeruař ne actore ipugnāte reus cōdēneř qui tn̄ alias
veniret abſoluendus. Sed certe iſtud de facili continge
ret ſi nō audireř niſi ꝓcuratorē ꝯſtitueret. Quid. n. ſi nul
lum reperiat vel minus idoneū ⁊ eā preſertim eſt ardua
certe abſurdū eſt dicere contra eū fore ꝓceden. cūꝫ paria
ſint nullū hēe procuratorē vel minus legittimū. c. ij. ð trā
ſla. prela. ⁊ ſic legittima defenſio ſubtraheret ſibi ꝙ eſt ꝯ
d. c. cū inter nec obſtat quare nō petit abſolutionē trahiř
⁊ nō trahit. ⁊ ſatis eſt ꝙ puniař alijs penis iur. Nam. d.
c. cū inter nō habuit hanc conſiderationē ſed indiſtincte
voluit ꝙ ex quo trahiř ꝙ ſibi reſerueř omnis alia legiti
ma defenſio tum qꝛ iſte nō igerit ſe cōioni hominū volū
tarie ⁊ nō cauſatur imediate ab eo ideo nō debet ex hoc
29 puniri cum † qꝛ pena nō dꝫ oriri ex pena ar. c. qꝛ diuerſi
tatē de cōceſ. prebē. ⁊ qđ notat glo. in. c. iputari de reg. iu
ris li. vi. Ad idē ēt inducit do. abb. c. decernimꝰ de ſen. ex
cōica. li. vi. vbi papa mandat cōpelli iudices ſeculares vt
repellāt excōicatos ab agendo vel ꝓcurando ⁊ de excōi
cato cōuento nihil dicit moueř etiā qꝛ cōio hominū intel
ligiř inhibita ipſi excōicato quatenus tendit ad cōmodū
ipſiꝰ nō aūt ꝗtenus tendit ad ſuā ipugnationē ar. huiꝰ. c.
⁊. c. ſi vero. ꝗ. de ſent. excōi. Pone inquit ꝙ eſſet cā crimi
nalis in qua nō interuenit ꝓcur. vt in. l. pe. §. ad crimē. ff. ð
pub. iudi. c. veniens de accuſ. cū ſi. nōne iſte admitteř ſine
ꝓcuratore certe ſic ⁊ tamē iſte tex. loquitur indiſtincte ꝙ
debet conſtituere ꝓcuratorem ergo debet intelligi quan
do poteſt ⁊ qn̄ honeſte fieri poteſt allegat. c. ſi. de excep.

30 vbi diciř † ꝙ excōicatus appellare pōt ⁊ appellationem
proſequi ⁊ litteras impetrare ſuper ſua appellatiōe ⁊ nul
la ibi ſit mentio de procuratore ſed ſemp verba dirigun
tur ad ipſum excōicatū Immo tex. inuit oppoſitū dūꝫ di
cit ꝙ parum prodeſſet excōicato appellare ſi nō poſſꝫ ap
pellationē proſequi ⁊ ſuper ea litteras impetrare ꝙ eſt
expreſſe contra opi. Jo. cal. ſi enim eſſet ſibi iputandū qꝛ
non inuenit ꝓcuratorem quid prodeſſet ſibi ꝙ admittař
ad defendendū ſi non pōt defenſionē proſequi vel poteſt
ſed minus legittime qꝛ procura. eſt minus idoneus fateř
31 tn̄ † ꝙ verbum debet ex ꝓprio ſignificato importat neceſ
ſitatem vt eſt glo. in cle. attendentes de ſta. mo. Bal. in. l.
iij. C. de pigno. Sed vbi euidenter inſurgit iniquitas ca
pitur iproprie vt non importet neceſſitatē vt in. c. i. de ſpō
ſa. impub. ⁊ ꝙ not. ſibi per gl. in. c. i. xxv. q. i. ¶ Ex pre
dictis apparet ꝙ inſurgit iniquitas ſi iportaret neceſſita
tē ⁊ maxime ſi eſt ita inops vt non valeat ꝓcuratorēꝫ cō
ſtituere vnde dicit glo. in auc. vt ſine ꝓhib. matr. vel debi
tri. ꝙ ineptum eſt non valere regulam vbi iniquitas ſua
det ita belliſſime hic dicit do. Abb. qui melius loquiř cir
ca iſtum paſſum quā aliquis alius ⁊ ſic Inno. intelligit
iſtū tex. dꝫ. i. poteſt ⁊ vult alias per ſe ipſum ⁊ hoſtiē. hoc
exponit. ſ. ex debito honeſtatis ſequiř do. car. do. pe. ⁊ do.
an. Sed Jo. de imo. ħ ſequitur opi. Joā. cal. ⁊ refert ſim
pliciter opinionē eiuſdem ⁊ cum eo tranſit ⁊ aliud nō di
cit. ¶ Ego alias cum prima vice legerem iſtud. c. diſtin
xi hoc modo vꝫ ꝙ aut ſumus in loco īſigni ⁊ celebri vbi
facile eſt excōicato reperire ꝓcuratorē idoneū ar. l. ſi con
uenerit. ff. pro ſocio ⁊ qđ ibi not. Bart. ⁊ iſto caſu ꝓcedit
opi. Jo. cald. aut ſumus in loco vbi non pōt habere ido
neum procur. ⁊ tunc procedat cōis opinio gl. ⁊ doctorū
⁊ etiam cū quidā ſcholaris meus dn̄s guillermus de frā
cia ſubtiliſſimus ſcholare habuiſſet in punctis hanc de
cretalem ⁊ tenere locū archidiaconi ħ bononie dedi hāc
diſtinctionē ⁊ placuit dn̄is de collegio ſed nūc poſſuꝫ nō
admirari antiquāꝫ ⁊ modernā iuriſprudētiam ꝙ nō vi
derint glo. in. c. paſtoralis. ꝗ. eod. ꝗ dicit ꝯrium eius quod
voluit ħ ꝙ nō poteſt excōicatus rn̄dere per ſe ſed tenetur
cōſtituere ꝓcuratorem ſed fuit opi. glo. ħ. ¶ Secūdo ad
duco caſum in terminis in. l. cū miles. ff. de alie. iudi. mu
tan. in verſi. experiri dꝫ vbi probař ꝙ ſi qs ceſſit iura ſua
32 potentiori non tenet ceſſio ⁊ ipſe debet agere nec poterit
conſtituere procuratorem vn̄ induco illum tex. ſic † vbi
cunqꝫ in penam alicui imponiř neceſſitas litigandi ꝑ ſe
videř interdicta ſibi poteſtas cōſtituendi ꝓcu. ergo eodē
mō vbicūqꝫ in penā iponiř alicui neceſſitas litigandi per
alium nō poterit litigare ꝑ ſe ſed oportet ꝙ conſtituat ꝓ
curatorem ⁊ ſic videř ibi caſus ꝯ iſtam glo. ¶ Tertio fa
ciat tota diſpoſitio huius. c. emanauit in penā excōicati ſi
opi. gl. eēt va oſtēdereř iſte tex. qꝛ ē bn̄ficiū vt qſ rn̄deat ꝑ
ſe vel procuratorē ergo ſequiř ꝙ cū i penā excōicati ema
nauit vt per aliū rn̄deat ergo non poterit per ſe ſed adde
mō ꝙ bal. in. c. poſt ceſſionē de proba. dicit ibi eſſe caſuꝫ
ſingularem ad limitationem huiꝰ. c. ꝙ excōicatus lꝫ poſ
ſit ſe defendere in iudicio non tamē per procuratorēꝫ ex
cōicatum ego dixi ibi dcm̄ bal. eē verūꝫ in ſe per iſtū tex.
nō aūt per illū qꝛ ſiue capiamus verbū dꝫ i ꝓprio ſignifi
cato vt voluit Jo. cal. ſiue iproprie vt hic voluit glo. cer
tum eſt ꝙ cū excōicatus defendit ſe per aliū ꝙ ille alius
dꝫ eſſe habilis qꝛ ſi aliter diceremus concurrerēt duo ſpe
cialia circa idem qđ eſſe non dꝫ. l. i. C. de do. promiſ. nec i
dicto. c. poſt ceſſionē diciř qđ cōſtituens ꝓcuratorem ex
cōmunicatū erat excōicatus ⁊ ſic ille tex. non limitat iſtū
⁊ ex illo dicto Bal. ſequereř abſurdū ad iſtū tex. qđ excō
municatus poſſet defendere ſemper excōicatū vide ꝗ ibi
dixi in repetitione. ¶ Quarto ſi qſpiam opponat ð tex.
cōiuncta ſua glo. in. l. ⁊ poſt edictū. ff. de iudi. in verbo ci
tari debet ⁊ glo. expōit. i. poteſt. Ecce qualiter nō eſt ab
ſurdū vt verbum debet expreſſuꝫ in lege exponatur ꝓ po
teſt. Et miror quod nullus qui ħ ſcripſerit illam glo. cuꝫ
tex. ponderauerit

tex.ponderauerit ⁊ adduci poteſt in ſimili qđ hẽ in.c.at
ſi clerici.§.de adulterijs.&.eo.vbi in verbo pōt doctores
exponūt.ideſt dʒ ⁊ per ꝯñs nō eſt abſurdū ſi dicam⁹ hoc
verbū dʒ exponi ꝑ pōt q2 ad hoc ꝯſidera de iure cōmuni
33 † qui pōt rñdere per ſe pōt rñdere ꝑ ꝓcuratorē regulariť
niſi in cā criminali vt in.d.c. veniens de accuſ.l.ſeruum
quoqʒ.§.publice.ff.de ꝓcur.cū ſi.iō ſi pōt excōicatus rñ/
dere ꝑ ſe intelligiť ⁊ ꝑ ꝓcuratorē ad qđ ergo fuiſſet op⁹
dicere ꝙ pōt ꝑ ꝓcuratorē q2 iſtud erat iure cōi expſſuʒ vt
l.i.ff.de ꝓcur.cū ſi.ergo nullomodo pōt exponi verbū dʒ
ſ.pōt. Nam actus actiuorū ſūt in patiēte bñ diſpoſito vt
voluit phūs in ſcđo de aīa ſed i cāu nřo materia iſta nō ē
apta vt exponať.i.pōt. Nec ob.d.l.poſt edictū cū ſua gl.
q2 ibi iō eſt q2 ex lege precedēti ita colligiť lʒ gl.ibi non
ſtet cōtenta illa expoſitione imo dicit ꝙ importat neceſ
ſitatē ergo. ¶ Quinto arguo ſic ħ ponif regula ꝙ excōi
catus nō pōt ſtare in iudicio poſtea ponitur exceptio ꝙ
vt reus pōt ⁊ dʒ per aliū rñdere ergo extra iſtā exceptio
nē ſtabimus regule ꝓhibitiue. Ubicunqʒ ergo excōica
tus rñdet per ſe obſtat ſibi regula ꝓhibitiua q2 ſuus⁹ ex
tra caſum exceptū a regula.l.nā ꝙ liquide.ff.ď pe.leg.l.
ſi.j.bis.ff.de lega.i.l.i.ff.de reg.iur.cū ſi. ¶ Sexto facit.l.
ſed ⁊ milites.§.ignominie cā.ff.de excuſ.tuto.vbi ītomis
nō pōt ingredi ciuitatē ergo idem dicamus in excōicato
vt nō poſſit ingredi pretoriū per ſe. ¶ Septimo addu
34 co ꝙ voluit hic bal.qui dicit † ꝙ excōicatus eqpať lepro
a ſo^a pp metū cōtagiōis vt i auc.iuſiurā.ꝙ preſtať ab his
§.ſi.ideo cogiť ſm eū cōſtituere ꝓcurato.⁊ ſic verbū dēt
ꝓprie ſonat ſi tñ vult cōſtituere nūciū qui nihil faciat eoꝝ
conſulto q2 nūcius eſt ille qui nihil faciat ex aīo ſuo dicit
ꝙ nō ſufficeret ſed ſi eſſet cōſtitutus nūcius cū libera.iſte
eſſet potius procur.⁊ haberet idoneū mandatū tex.dicit
eē valde ſingu.in.l.qui rome.§.calimachus de ver.obli.
Ita hic dixit bal.⁊ ſi pondera bñ q2 iudicio meo conſul
uendo ⁊ iudicādo eēt ſequēda iſta pa ex eo q2 illā tʒ gl.ī
d.c.paſtoralis io.cal.io.de imo.⁊ bal.nō ob.d.c.ſi.ď excep.
q2 lʒ ibi dicať ꝙ excōicat⁹ pōt proſeqⁱ appellationē ⁊ ſup
ea impetrare dico ꝙ ſatis ꝓſequiť ⁊ ipetrat ipetrādo ꝑ ꝓ
curatorē vt in regula q ꝑ aliū lib.vi.cū ſi.ğ dʒ reſtringi ꝑ
text.iſtū ⁊ facit.d.§.ſed ignominie ⁊ eodē mō rñdeo ad
d.c.cū īter ⁊ ad.c.ſi.de excep.q2 poterit ſe defendē ꝑ ꝓcu
ratorē ⁊ ꝑpoſita opiniōe iſta ꝙ teneať ꝯſtituē ꝓcura
torē vī ꝙ iſte tex.ponat iſpoſſibile q2 nullus volet eē ſuus
ꝓcurator ad hoc vt ne cōicet ſibi cū ſit ꝓhibita cōio.xi.q.
iij.c.cū excōicato vin.ſoluit ꝙ ſilius maior pʒ ⁊ ſimiles pſo
ne q licite cōicare pñt aſſumēt iſtō officiū .q.iij.c.qm mul
tos. Uel alr ſm eū ex quo pmittiť excōicato ꝓcuratores
ꝯſtituere ad ſui defenſionē quilibʒ ħ officiū aſſumere pōt
⁊ in hoc ſibi cōicare.c.cū voluntate de ſen.ex. Et plus di
cit ꝙ ſi aliqs eū ipediret i dādo ꝓcuratorē pōt ipſe cōpel
li ⁊ agē lʒ ſit excōicat⁹ ⁊ ſic ſi aliquis vadat romā ꝓ inie
ctione manuū in clericū vt abſoluať ⁊ offendiť pōt ꝯque
ri ⁊ audieť.c.ſi.de excep.l.ſi longius.ff.de iudi.ita ħ dicit
vincē.qđ dcm̄ ꝓcedit qñ talis actus pſtat ipedimentū vt
nō poſſit exercere actū ſibi a iure pmiſſū alias ſecus vñ ſi
excōicatus ſpoliareť nō poſſet petere reſtitutionē ſi non
tēdat ad ipediēdā abſolutionē alľat gl.in.c.ex iſinuatio
ne ď ꝓcu.⁊ i.c.i noīe dñi.xxiij.di.⁊ i.c.dilect⁹ ei.i.ď reſcri.
qđ ꝓcedit ſm do.abb.qñ venit vt actor. Secus ſi veniret
vt reus ſe defendendo ⁊ in ꝯtētiam peteret reſtitutionem
poſſeſſionis q2 tūc poſſet alľat bar.i.l.de pupillo.§.ſi.ff.ď
op.no.nū.tu adde ad dcm̄ vincen.tex.valde ſing.ꝓban
tex dictū eius in.l.ſi victū aut ſtratū.ff.de re iu.vbi vtimur
ꝓhibito ad hoc vt deueniam⁹ ad pmiſſū nobis ⁊ dico ꝑ
illū tex.ꝙ illa actio ꝯ ipꝛdiētem ſuccedit loco defenſiōis
ar.l.cū q.§.q iiurias.ff.ſi qs cau.quo ad dcm̄ bar.i.d.l.ď
pupillo.§.ſi.dico ꝙ nō eſt ſarrago bur⁹.c.⁊ eſt dubiū di
cū ⁊ alr loquiť Ja.de are.ibi ⁊ bal.ibi i addi.⁊ alr loqť
ibi ſpe.quē ibi bar.refert ⁊ alr loqť hoſti.i.c.cū iter.ſ.ď ex
cep.tñ do.an.legť bar.i.d.c.cū inter ⁊ do.dominicus i.c.

ſ.de reſcrip.i vi.diceť ſi deus dederit.l.d.c.cū iter. ¶ Ul
35 timo glo.iſta querit † vtrū excōicat⁹ poſſit recōuenire ſu
um actorē ⁊ decidit ꝙ non ſed excipe pōt ⁊ appellare ⁊
oīa facere que tēdūt ad ſui defenſionē. ¶ Tu adde aliā
glo.in.d.c.cū inter ⁊ adde rōnē iō nō pōt recōuenire q2
recōuentio tendit ad ipugnationē ⁊ nō ad defenſionē iō
eſt prohibita excōicato. Adde tñ ſingu.dcm̄ Inno.in.c.ſi
36 vellet de ſen.excōi.vbi dicit † ꝙ ſi actor petit aliqđ ab ex
cōicato ex ꝯtcu ꝙ lʒ reus excōicatus nō poſſit illud pete
re ab actore ꝙ nihilominus actor teneť dare illud reo lʒ
excōicato ⁊ adduci pōt rō q2 qui nō facit ꝙ dʒ non rece
pit qđ oportet auc.dos lata.C.de dona.ante nup.l.ſi non
fuerit.ff.de iure iur.⁊ ſi opponať de.c.poſt ceſſionē de ꝓ
ba.ꝙ nō poſſit excōicatus cōſtituere ꝓcuratorem ſoluit
Inno.iſtud eſt ſpāle pp cām q̄ hic poniť idē tñ dicit in ac
tore in cā abſolutionis ⁊ alijs cauſis quas agere pmittiť
vt poſſit cōſtituere ꝓcuratorē melius eniʒ eſt vt eiʒ agat
per aliū qʒ per ſe nec ſm Jo.an.hoc eſt ꝯtrium ei qđ nota
tur in.c.cū deſideret de ſen.excō.q2 ibi loqť de ꝓcuratore
ad abſolutionē petendā ħ de ꝓcuratore ad litigandū nā
abſolutio non pōt peti per ꝓcuratorē vt ibi notať iſtud
tñ ibi cōiter non teneť ſm do.car.hic ſed preſuppoſito ꝙ
eſſet verū dic.ꝙ hic loqť in ꝓcuratore litis ibi in procura
tore abſolutionis petende ⁊ ad.c.poſt ceſſionē rñdet ꝙ
ibi ꝓhibeť excōicatus ab officio procuratoris paſſiue vʒ
ꝙ non ſit ꝓcur.non aūt actiue ꝙ poteſt aliū ꝯſtituere eo
caſu quo pōt in iudicio ſe defēdere vt ħ ⁊ idē dicit Inno
cen.ħ in religioſo vt eo caſu quo poteſt ſtare i iudicio poſ
ſit ꝯſtituere ꝓcuratorem tu vide pulchra verba q̄ dixi.ſ.i
notabi.ibus ⁊ refert hic do.abb.do.anto.dicētē ꝙ eo ca
ſu quo excōicatus litigat ꝑ ꝓcuratorem ſup ſua excōica
tione vt eſt dare caſum in.c.per tuas de ſen.excōi.⁊ in.c.
cum cōtingat de offi.deleg.cū nō teneať petere abſolutio
nē ante ingreſſuʒ cauſe ſicut qñ litigat de per ſe q2 tūc nō
vī cōtēnere ſed do.abb.tenet hic contrariū ex eo q2 non
petendo abſolutionē cōtēnit lʒ litiget ꝑ procuratorē q2
dicendo excōicationē fateť ſe ligatum vt.d.c.cū contigat
⁊.d.c.ꝑ tuas ergo dʒ petere abſolutionē ex quo cōmode
pōt ⁊ ipſe ꝓuocat ad iudiciū ⁊ nō prouocať nō enim dʒ
expectare euentum cuius nullus erit effectus ⁊ de hoc di
cit eē eām in.d.c.cū contingat vbi tex.procedit etiam ſi li
tigat per ꝓcuratorem. ¶ Ego miror de do.abb. q2 do.
anto.non ponit hoc dictū pro cōſtanti eſt tamē ſecurior
opi.do.Abb.ſed nihilominus mihi videť ꝙ non aſtrin
gatur petere abſolutionē ante euentū lītis ⁊ adduco iſtū
text.in quantum dicit ꝙ debet excōmunicatus per alium
reſpondere ne de ſua malitia reportet cōmodū ⁊ ſic vide
tur ꝙ quando rñdet ꝑ procuratorem nō ſentiť ſue ma
litie q2 non videť cōtemnere dicendo excōmunicationem
iniuſtam ꝑ ꝓcuratorem q2 dicendo per ꝓcuratorē excōi
cationem iniuſtā videť eam habere in reuerentia ⁊ cōſti
tuit ꝓcuratorē vt euitet cōionē hominū iō nō teneblť pe
37 tere abſolutionem vt in cāu .d.c.per tuas. ¶ † Utrū aūt
requiratur ꝙ iſte procurator ſit ſpālis ad hoc an ſuffici
at generalis do.An.hoc refert Archidi.in.c.i.de reſcri.
in vi.dicentem ꝙ nō ſufficit ꝙ defendať per generalē ꝓ
curatorem niſi in mandato fuerit expreſſum ꝙ poſſit oīa
agere que ipſemet prīs agere poſſet. Sed vtrūqʒ dictum
dānat ħ.domi.an.dicens ꝙ ad defendendū excōmunica
tum non requiriť ſpāle mandatū q2 aut eſt conſtitut⁹ pro
curator ad negocia ⁊ valet ſm vnam opinionē poſitā in
c.veritatis de dolo ⁊ contuma. aut ad iudicia ⁊ eodem
modo valet nec exigitur ſpeciale mandatum ad ſecundū
dictum archidia.dicit ꝙ illa clauſula non hʒ vim ſpālis
mandati ⁊ iō ſi reqrereť ſpāle mandatū illa cła non ſuffi
ceret alľat.c.expoſuit de dila.ſed do.abb.ſequitur vtrūqʒ
dictum Archi.⁊ quo ad primum dictum dicit ſe intellige
re illud ꝙ quādo eſt datum mandatum generale ad im
petrandum quo caſu non poterit defendere excōicatū ſe
cus ſi eēt dat⁹ gñaliter ad agēdū ⁊ defendēdū ⁊ ita hʒ eū

a ¶ Leproſo adde bar.in.l.ex ea de poſtu.bal.in.l.cūctos populos.C.ď ſū.tri.⁊ ſi.ca-tho.q.x.⁊ do.car.in cle.i.§.l.de pe.quos videas q2 multa congregant ⁊ ſcitu ⁊ nota digna.

dz intelligi dcm̄ archi.argu.c. q ad agẽdū ⁊.c.qui gene
raliter de procur.li.vi.Quo ad ſm dcm̄ archidi.dicit ꝙ
nõ meretur reprobari qꝛ imo illa clã hz vigorẽ ſpãlis mã
dati ⁊ ita dicit tenere Jo.an.in .d.c.expoſuit. ¶ Tu ad
de ꝙ incõſtum do.abb.intelligit dcm̄ archi.in ꝓcuratore
dato generaliter ad impetrandū vt nõ poſſit deffendere
excõicatum pro certo iſtud dicere eſt nihil qꝛ impetrare
nõ eſt agere ſeu deffendere vñ q per ſe agere nõ poteſt p
ſe impetrare põt vt eſt glo.que reputaſ ſing.in..l.i.C.qui
38 admit.ad bo.poſſ.poſ.q voluit † ꝙ lz filius familias nõ
poſſit agere in iudicio tñ põt ipetrare iudicantis officiuz
⁊ refert ſe ita in facto cõſuluiſſe bal.ibi ⁊ idẽ ipſe dixit in
l.fi.§.neceſſitate.C.de bo.que libe.⁊ faciat.l.ſeruus.ff.de
bo.poſ.ti.generali ⁊ ꝓbaſ h in tex.meliori de corpore iu
39 re in.c.cũ mꝫ Leo.† vbi cõuentus ipetrauit reſcriptū ſi
ne cõſenſu abbatis ⁊ voluit ipetratio ſed nõ potuit age
re ſine cõſenſu abbatis in iudicio ita dicam⁹ in ꝓpoſito
ꝙ procurator generalis datus ad ipetrandū nõ põt def
fendere dñm excõicatum qꝛ hoc nõ cõprehẽdiſ in mãda
to ⁊ mãdatū ꝓcuratore dz ſtricte iterpretari.c.cū oliꝫ de
offi.delega.ſed ſi eſt datus ꝓcur.generalis ad agen.⁊ de
fenden.credo poſſe defendere dñm lz nõ fuerit ſpãlit ad
h datus ⁊ fundo hoc dcm̄ p iſtū tex.in vſic.nec videaſ de
ſua malicia cõmodū reportare qꝛ ſiue litiget p ꝓcurato
rem generalẽ ſiue ſpãlem nõ eſt vis qꝛ nõ reportat cõmo
dū de ſua malicia ⁊ p ꝯñs dcm̄ archi.videſ verū. ¶ Ad
aliud dcm̄ ſi hẽat vim ſpãlis mãdati illa clã addo glo.in
c.in cau.de elec.que tꝫ ꝙ nõ ⁊ ſic nõ bene dñt hic docto
res ꝙ fuit opinio Jo.an.in.d.c.ſi.de oſſa.qꝛ imo fuit gl.
ſed credo ꝙ nõ bñ dicat ⁊ ad hoc adduco tex.in.l.credi
tor.§.lucius.ff.mãda.p quẽ text.ita tꝫ bar.in.l.ꝓcurator
cui libera.ff.de ꝓcur.⁊ ita tꝫ Bal.in.l.procur.C.eo.Nec
ob.c.qui ad agende de procur.li.vi.qꝛ ibi poniſ alia for
ma mandati ⁊ ſic ſequere dcm̄ archi.⁊ ẽt do.an.in .d.c.
40 ſi.de oſſa.ſequiſ dcm̄ Jo.an.ibi †.Quid ſi excõicatus in
cepit agere nec fuit oppoſitū an poſſit cõpelli pſeuerare i
agendo Inno.i.c.exceptionẽ.J.de excep.tꝫ ꝙ ſic ⁊ hoc p
iſtũ tex.ne reportet premiū de ſua malitia ⁊ iſto caſu ex
cõicatio tendit ad ſuū dãnum ⁊ ſi diceret ꝯtrium ſequere
tur ꝙ excõicatio ꝓdeſſet excõicato ⁊ noceret aduerſario
nõ excõicato qđ eſſe nõ dz ⁊ ſic habes caſuꝫ i quo excõica
tus agit nec dz repelli per iudicẽ ⁊ iõ h qꝛ tẽdit in ſuū ꝓ
iudiciū ex quo reus inſiſtit vt excõicatus pſeueret in agẽ
do ita h dixit do.abb.⁊ do.an.lꝫ nõ ita ample ⁊ clare ⁊
41 bal.h ponit in clariorib⁹ terminis dicit eni † excõicatus
obtulit libellū ⁊ fecit partẽ citari deinde ſupſedit in pro
cedendo reus petit eum cogi ad ꝓcedẽ.ipſe dicit ſe nõ poſ
ſe ꝓcedẽ qꝛ excõicatus an poſſit allẽre ſuã turpitudineꝫ
vĩ ꝙ ſic qꝛ eſt detecta p ſniam excõicatõis nã idẽ dicim⁹
in piurio ꝙ poſſet ſe alĩare piurũ qꝛ magis allegat ſniaꝫ
q̃ crimẽ vt no.Inno.in.c.mulieri de iureiur.in.ꝯriuꝫ ar
guit qꝛ ſentiret lucrū ex ſua malitia ⁊ hec ẽa qꝛ actor in
agẽdo efficiſ reus i ꝓcedendo ita hic reſidet bal.in.l.nul
42 la.ff.de legi.† vbi dixit ꝙ ſi eſt dãnoſuꝫ excõicato vt agat
ꝙ poterit cõpelli ad agẽdū alĩat Inno.i.d.c.exceptionẽ
de excep.p certo eſt alĩans dcm̄ ſed nõ mihi vĩ ꝙ ſit lo
cus ꝓprius tãgere iſtud ſed breuiter dico ꝙ iſtud dcm̄ ñ
eſt vez ⁊ moueor primo p tex.iſtũ vbi dãt regula negati
ua ꝙ ṽbū nõ põt qꝛ dicit ꝙ actor nõ põt ſtare in iudicio
excõicat⁹ ſiue reus patiaſ ſiue nõ certū eſt ꝙ nõ põt age
re qꝛ inducit neceſſitatẽ ꝓciſaꝫ vt eſt glo.in.c.i.de reg.iu.
li.vi.⁊ in cle.ij.ð iu.bar.in.l.gallus in ꝓn.de libe.⁊ poſt.
ergo ſequiſ ꝙ nõ põt reus inſiſtere ꝙ excõicatus ꝓſequa
tur ſcđo dico eẽ ꝯtra iſtū text.ex eo qꝛ iſte text.reputat ꝙ
eo ipſo ꝙ excõicatus ſtat vt actor in iudicio ꝙ reportet
cõmodū ex ſua malitia ſiue ergo ſponte ſua vel ad inſtã
tiam rei ꝓſequaſ vĩ reportare cõmodū de ſua malitia er
go nõ bñ loquiſ.¶ Tertio adduco qđ voluit hugucio.
43 in.c.querẽdū.ij.q.vij.vbi tenuit † ꝙ ſi reus patiaſ ꝙ illi
legitimus accuſator eum accuſet ꝙ iudex non dz pati ⁊
dz repellere inhabilẽ ſm tenui in.c.i.J.de accuſ.ſm tena
it Jo.de fantu.in.c.alieni.ij.q.vij.ita tenuit oſtienſis in.d.
c.querẽdū ergo ſeqtur ꝙ põito ꝙ reus patiaſ vel velit ꝙ
actor proſequaſ iudex nõ dz hoc pati. ¶ Quarto addu
co.l.filius fami.§.veterani cū ſua gl.ff.de ꝓcur.vbi iudex
põt repellere militẽ ab officio ꝓcurandi lꝫ a pte nõ repel
latur. ¶ Quinto adduco ꝙ pulchre voluit bal.in.l.i.C.
de his que pe.no.ꝙ lꝫ ps non opponat exceptionẽ banni
ꝯ bãnitū tñ iudex põt ex officio ſuo illum repellere qꝛ rei
publice intereſt ad terrorẽ delinquẽtiū vt bãniti non au
diãſ allegat Jaco.de are.faciat ꝙ voluit idẽ Bal.in ſua
q.ſtatuto caueſ ita dicamus in excõicato vt iudex poſſit
illū repellere lꝫ reus patiaſ illum agere. ¶ Sexto iſtud
tendit ad deteriorationẽ tribunalis vt excõicatus repella
tur ⁊ ꝙ admittaſ tendit ad vituperiū tribunalis vt.l.mi
lites.§.ignominie.ff.de excuſ.tu ergo iudex ex ſuo offi.po
terit repellere.l.quos ꝓhibet.ff.de poſtul.facit glo.in.d.
c.alieni. ¶ Septimo faciat excõicatus repelliſ multis ð
cauſis vt excõicatio habeaſ in maiori timore vt vitiū cõ
tumacie dep̃maſ vt excõicat⁹ ſi induraſ ⁊ vt robore mot⁹
reſcipiſcat ita ꝓbaſ in.c.pia de except.li.vi.lꝫ ꝗ ceſſet illa
rõ in dicto Inno.nõ ceſſant alie ergo remanet ꝓhibitio
firma.l.libellor.§.notatur.ff.de his q no.ifa. ¶ † Dein
uo bonũ aĩe ẽ preferẽdū bono corporis.l.ſancim⁹.C.de
ſa.ſan.ecc.cū ſi.ſi dictū Inn.eẽt bonū ante poneret aĩe ꝓ
pter cãs predictas ergo. ¶ Et ex iſtis ſequiſ duo dicta
contra Inno.ꝙ diſpõ auc.q ſemel nõ hz locū in excõica
to agente ⁊ ꝙ nõ poſſit excõicatus ſi agere incepit cõpel
li p eū vt ſequaſ litẽ inceptã tene menti vide ſcribentes in
c.exceptionẽ.J.de excep.quos circa iſtũ paſſū nõ vidi iõ
remitto ad dicenda ibi ⁊ rñde ad iſtū tex.dum dicit ne re
portet cõmodū qꝛ iſtud poniſ in exceptione nõ in regula
vñ queriſ quare excõicatus põt conueniri ne reportet ex
malitia cõmoduꝫ nõ aũt ponitur in regula prohibitiua.
44 ¶ † Quid ſi aliquis diffamat excõicatū ipſe vult vti re
medio.l.diffamari cõtra diffamantẽ an poſſit do.an.do.
abb.hic dicunt ꝙ nõ põt qꝛ tẽdit ad eius commoduꝫ ex
quo petit hoc ⁊ vult ſatiſfacere ſue voluntati arg.l.pe.ff.
de cõdi.ob turp.cãm.Tu tene ꝯtrium hac rõne excõicat⁹
ad iudiciū ꝓuocatus põt rñdere vt hic ꝓbaſ ſed diffama
re excõicatū eſt illum ad iudicium ꝓuocare iſte eſt caſus
45 in.d.l.diffamari.C.de ige.ma.ergo. ¶ † Querit hic do.
abb.quid ſi excõicatus egit in iudicio nec fuit oppoſituꝫ
verū tene at iudiciū decidit ꝙ ſi ille erat delegatus ipetrã
tus a ſe non tꝫ iudiciū.c.i.de reſcrip.li.vi.Secus ſi coram
ordinario vel delegato ipetrato ab alio alĩat.d.c.pia de
excep.li.vi. ¶ Ego dico ꝙ eſt nouiſſimū ⁊ eſt mea intẽ
tio ꝙ lꝫ ita dicant oẽs ꝓbari in.d.c.pia tñ illud ibi nõ ꝓ
batur imo ꝓbaſ ꝯtrium ꝙ ſic induco iudiciū agitatū p ac
torẽ excõicatū ẽ ipſo iure nullū vt h qꝛ denegaſ potentia
ſed.d.c.pia nõ diſponiſ ꝯtriū nec aliqd inouat circa h vt
apparet in verſiculo his que preceſſerit in ſuo robore du
raturis vult enim ꝙ in ſuo robore maneãt acta interim
agitata ſed certū eſt ꝙ p illa verba nõ preſtaſ nouum ro
bur ſꝫ ſtent in antiquo robore inualido ⁊ ad hoc adduco
tex.cū ſing.doctrina Ja.bu.q̃ ifinitis vicibus refert an
gel.ſe praticaſſe i.l.ſi.C.de tem.app.vbi dicit ꝙ iſta ṽba
in ſuo robore nõ iportãt nouū robur iõ ſi act⁹ nõ tenebat
ꝙ etiam per illa verba nõ recipiat nouū robur ⁊ dixit ẽt
idẽ ang.i.l.oẽs.C.ð pſcrip.xxx.an.p illū tex.i ṽbi.i ſuo ro
46 bore † ꝙ ſi qs faciat refutationẽ ⁊ i ea aliqd ſibi rſeruat
ꝙ vult i ſuo robore durare ꝙ nõ pp hoc vĩ pſtari nouuꝫ
robur faciat.c.vbi piculū ð elec.li.vi.i ṽbi.ſuã firmitatẽ ⁊
i.c.i.ð pac.c.paſtoraſ de cã poſ.⁊ ꝓprie.l.pe.C.ð ceſ.bo.
x.vi.c.ſi g̃ ſeqſ ꝙ.d.c.pia ñ pſtat nouū robur tali ꝓceſſui
⁊ p ꝯñs ẽ ipſo iure nullus ⁊ iã ſũt vigiti duo ãni qb⁹ legi
iſtud.c.⁊ ita tunc tenui ⁊ in dies fuit mihi viſa verior do
ctrina tene menti quia ſunt incognita ⁊ ideo ſi nõ eſt nul
lus proceſſus coram ordinario fortius eſt nullus coram
delegato ꝓ certo mihi videtur ꝙ cõis opinio errauerit
vſque ad

47 vſqȝ ad hos dies. ℭ †Quid aūt ſi actor nō pſequit̄ cāȝ
inchoatā ꝯ̄ excōicatū an poſſit excōicatus inſtare vt i cā
pcedat̄ ⁊ ponat̄ actor in expēs. do. pet. decidit hic ꝙ ſic
⁊ mouet̄ ex. l. q cum maior. §. libert⁹. ff. de bo. lib. do. an.
h̄ ꝯ̄riū q2 hoc tēdit ad comodū ipſius excōicati ⁊ ē cō̄
opinio ſȝ verior vr̄ opinio. do. pe. q2 iſto cāu excōicat⁹ iaȝ
reus ē itē q2 inſpicit̄ pncipiū habile. l. ij. §. ſocio. ff. de mi-
no. cū ſi. Nec obſtat ꝙ hoc tēdat ad cōmodum excōicati
48 ex quo eſt ſibi a iure pmiſſū vt h̄. ℭ †Utrū aūt iſta exce-
ptio excōicationis poſſit opponi corā iudice ſeculari bal.
h̄ dicit ꝙ ſic ⁊ alleḡt no. in. l. i. C. de iure ⁊ fac. ignor. volu-
it allegare glo. ibi ſed tu allegas aliam gl. in. c. pia de ex
cep. li. vi. ⁊ adduci pōt glo. q̄ reputat̄ ſing. inſti. de capit.
diminu. §. i. q̄ eq̄pat excōicatū ꝺportato ḡ illa macula in
ſequit̄ eū ut allegata ēt gl. que reputat̄ ſingu. in. l. ex ea. ff.
49 de poſtul. q̄ dicit †ꝙ pℏibitio facta i foro ſeculari repel
lit in foro eccleſiaſtico vt ita dicam⁹ ecōtra vt pℏibitio
facta in foro eccleſiaſtico producat effectū in foro ēt in fo
ro ſeculari q2 excōicatio ſeqtur excōicatum ſicut lepra le
50 proſū. ℭ †Quid in periuro an poſſit agere vr̄ ꝙ nō q2
cum in iudicio habeat iurare ſaltem de calūpnia ⁊ ipſe re
ſe repellat̄ a iuramēto ex q̄ ſemel piurius fuit vt in. c. par-
uuli. xxij. q. v. ergo nō poterit agere in iudicio. Cōtrariū
tenent Jo. de lign. ⁊ collecta hic q2 piuriuȝ nō repugnat
directo facultati agēdi imo qlibet criminoſuſ q aliis repel
litur ab agendo ꝓ publico intereē admittit̄ cū ſuo pprīū
proſeqnit̄. iij. q. vi. omnibus nec obſtat ꝙ nō uȝ admitti
ad iurā. q2 illud eſt verū in ſacramēto honore ſecus in iu
ramēto oneris vt eſt iuramētū calūpnie. c. cū in eccleſijs
de maio. ⁊ obe. ſequit̄ doc. hic hāc doctrinā tu adducas
tex. in. l. ſi quis maior. C. de tranſ. vbi periurus repellitur
ab agendo ex eo contractu quem ſeruare iurauit ⁊ non
ſeruauit. ergo extra illum caſuȝ admittetur i alijs caſib⁹.
51 ℭ †Quid in deportato aut dānato i metallū an pℏibet
tur agere ſicut excōicatus ⁊ an ꝯ̄ eos agi poſſit tāgit hic
Jo. de lig. cōcluſio eſt ꝙ in his que eis pmiſſa ſūt agere
poſſunt. l. ſi i metallū. ff. de his que ꝓ nō ſcriptis hn̄t. l. q
dam. ff. de pe. ⁊ ibi per bar. faciat. l. ſi victū aut ſtractū. ff.
52 de re iudi. cum ſi. ℭ †Querit hic Bald. vtrū excōicatus
a poſſit facere^a teſtamētum ⁊ arguit ꝙ nō. l. teſti factio. ff. d
teſta. ſed iura publica ſunt interdicta excōicatis ergo ꝯ̄-
rium determinat ⁊ allegat no. in. c. decernim⁹ de ſen. ex.
li. vi. in nouella nō obſtat ꝙ ſit publici iuris q2 verū ē au
ctoritate ſed nō vtilitate. ℭ Nō obſtat ꝙ excōicat⁹ ſit i
famis q2 ēt infa. teſtari pōt. l. i. C. d ſec. nu. cū ſi. limitat h̄ ni
ſi ſit dānat⁹ publico iudicio vel ad mortē. l. cū lege. ff. de
53 teſta. ⁊ ſubdit belliſſimā qōem †papa cōceſſit cuidā mo-
nacho ptātem teſtandi de bonis ſibi relic. a pr̄e ⁊ iſte mo
nachus excōicat̄ decidit ꝙ nō poterit teſtari q2 mōach⁹
eſt ſimil̄ militi q̄ ad ignominiā vn̄ miles infamis nō pōt
teſtari ſm̄ priuilegiū militare. l. teſtā eoꝝ. ff. de teſta. nuli.
Dicit tn̄ ꝙ ſi poſtea ſit reſtitutus teſtamētū recōualeſcit
q2 excōicatio nō hȝ ppetuā cāȝ ſȝ vſqȝ quo durat talis ex
cōicatio ar. l. titia. §. vſuras. ff. de leg. ij. ⁊. l. qui ſoluendo
nō erat duos appolonios. ff. de here. inſti. ⁊. c. q̄ꝫq̄ꝫ d vſu.
in vi. ⁊ pōit ēt bal. aliq̄ aliena ab iſto text. ⁊ a gloſa ⁊ a
dic. doc. oꝫ hic ⁊ ſubſtātiā. c. ⁊ gloſaꝝ ſi examinat ſȝ trā-
ſit vt trāſſuga. ℭ Et pōdera q2 ex hoc dcō ſuo ſeq̄t̄ vnuȝ
54 qd eſt admiratōe dignū †ꝙ ſi filij familias impetrāt p̄-
uilegiū a pncipe vt teſtari poſſit ⁊ poſtea excōicet̄ vl̄ po
ſtea efficiat̄ infamis ꝙ teſtamētū factū ab eo nō rȝ ſed dif
hi vr̄ ꝙ indiſtincte excōicat⁹ teſtari nō poſſit ⁊ forte nō
eſſet peccatū mortale tenere ꝯ̄ antiquā ⁊ modernā iuriſ
prudētiam ⁊ inſiſto hoc mō teſtamēti factio eſt duplex
paſſiua ⁊ actiua ſi intelligit̄ de teſtamenti factione paſſi
ua ego alſo addentes ſuos hoſtien. in terminis in. c. ij. de
ſucceſ. ab inteſta. Pro quo vide que ibi dixi q2 illud nō
examino nūc aut loquimur quo ad teſtamēti factionē ac
tiuam ⁊ de hoc loquit̄ cōis opini. dico ꝙ teſtari non pōt
⁊ ad hoc adduco auc. credentes. C. de here. ⁊. c. excōica-
tus. §. credentes. J. de here. ⁊ ꝙ hȝ in. c. felicis de pe. in vi.
Et ſi mihi dicat̄ ꝙ illa iura ponūt caſū ſpālē in excōica-
to pp hereſim vt teſtari nō poſſit vt voluit bar. in. d. auc.
credētes ⁊ cōiter dcēs q2 ad hoc rn̄deo ⁊ pōdera ſubtilit̄
ꝙ in. d. auc. credentes non ſolū apponit̄ de excōicato pp
ſuſpitionē hereſis vt nō poſſit teſtari ſed ēt apponūt mul
ta q̄ ſūt cōia ipſis excōicatis ſicut ergo illa ſunt cōia ex-
cōicatis ita erit cōe excōicatis nō poſſe teſtari ſicut ergo
nō valet ſnīa lata ab excōicato vt in. c. ad pℏādum de re
iudi. ita ⁊ teſtari ⁊ in hoc nulla erit ſpālitas in tali excōi
cato eſt tn̄ ſpālitas in iſto vȝ q2 excōicatus pp ſuſpitionē
hereſ elapſo ano hȝ ꝓ cōuicto ⁊ pōt puniri vt hereticus
nec audit̄ volens poſtea ſe excuſare ⁊ etiaȝ ſpāle in credē
tibus ⁊ receptantib⁹ eos ⁊ per ꝯ̄ñs ſeq̄t̄ ꝙ excōicatus te
ſtari poterit. Scdo arguo ſic. Excōicatus repellit̄ ab oī
actu legittimo. c. lȝ de ſen. excō. in vi. ſed actus teſtandi ē
actus legittimus vt pℏat̄ in. l. i. cū ſua glo. ff. de acqr. re.
do. inſti. de vſu. ⁊ habi. §. ſi. ergo repellet̄ ab actu teſtan
di. ℭ Tertio actus teſtandi eſt quedā legittima cōio. l.
hac conſultiſſima. C. de teſta. Sȝ cōio eſt pℏibita excōi-
cato. xi. q. iij. c. cū excōicato ergo. ℭ Quarto teſtes poſ-
ſunt compelli ad teſtimoniū ferēdū. c. dilectorū de teſti.
cog. ex quo ſeqtur ꝙ teſtes in pculū aīe ſue deberent in-
teruenire in teſtō qd tegrit rogitū ⁊ ipſoꝝ teſtium vt i. l.
heredes palā. §. ſi. ff. de teſta. ꝙ nō ē dicē. vt i. c. exceptōeȝ
J. de excep. ⁊ ita ēt videret̄ dicē. in tabelliōe vt nō cogat̄
acceptare rogitū de teſtō fiēdo per excōicatū. ℭ Quin-
to excōicat⁹ nō pōt eē teſtis vt i. d. c. decernim⁹ ergo non
poterit teſtari ita arguit tex. in. l. ſi qs. §. teſtis. ff. de teſta.
ℭ Sexto excōicatus eq̄pat̄ deportato ſing. eſt glo. inſti.
de capi. dimi. §. i. ſed deportat⁹ teſtari nō pōt ergo nec ex
cōicatus. ℭ Septimo alſo ſimile vſurarius manifeſt⁹
teſtari nō pōt vt i tradit̄ in. c. q̄ꝫq̄ꝫ de vſur. in vi. ḡ mlto mi
nus excōicat⁹. ℭ Octauo excōicat⁹ prohibet̄ ab eo ꝙ
eſt maius ergo vr̄ pℏibit⁹ ab eo qd ē minus. l. an pacto
ff. de ſeruis expor. ſȝ excōicat⁹ prohibet̄ a pticipatiōe ſa-
cramētorū ḡ multo fortius videt̄ prohibit⁹ ab actu teſtā
55 di. ℭ †Nono pone ꝙ excōicat⁹ cōtēnat petere abſolu-
tionē ab excōicatōe dico ꝙ ad min⁹ pp iſtū cōtēptū vr̄ p̄
uatus ptāte teſtandi ⁊ adduco in ſiſi qd voluit gl. i. c. ij. d
maio. ⁊ obe. ⁊ i. c. qſ aūt. x. diſt. ⁊ i. c. de libellis aſs i. c. de
qbus. xx. diſ. q2 loqt̄ de eccleſia oriētali que lȝ nō accipit
ꝯſtitutiōeȝ eccleſie romāe tn̄ illā nō ꝯtēpſit ⁊ adduco ꝙ
56 voluit bal. in. l. null⁹. C. d maleficijs ⁊ mathe. †vbi dixit
ꝙ cōicans excōicato p ꝯtemptū nō ſolū icidit i excōicatio
nē ſȝ ēt dȝ alia pēa puniri adduco ꝙ voluit io. cal. i repe.
57 c. ab excōicato. ē. de reſcrip. †vbi dix ꝙ excōicatus ꝯtem
nēs abſolutōeȝ nō poterit ſe dēfēdere i iudicio ēt p pcura
torē ḡ multo min⁹ poterit teſtari tene mēti q2 pulchra ⁊
nō tacta p aliquē ſȝ ꝓſuppoſita cōi opiniōe doctorū ē ae
vex dctū bal. ꝙ habilitatus ad teſtādū ex puilegio ſi excōi
cetur nō vȝ teſtm̄ ei⁹ vel alr̄ efficiat̄ ifamis ⁊ vr̄ hēc rōne i
ſe q2 facilius abdicat̄ a nobis puilegiū. l. eius militie. §.
milite miſſus. ff. de teſta. nuli. ℭ Tū ēt ꝙ puilegia nō ex
tēdāt ſe ad demeritos. l. lucius. §. inci⁹ dāna. ff. de leg. ij.
eſt tn̄ dubitatōe dignū ex eo q2 ſic habilitat⁹ vr̄ reductus
ad terminos iuris cōis vt i. l. ſi qn̄. C. de in off. teſt. ℭ Sȝ
de iure cōi infamis aut excōicatus teſtari pōt ḡ fateor tn̄
ꝙ ſi eſſet clericus ⁊ ſic miles celeſtis milicie quo ad infa
miā eq̄peretur militi vt eſt gl. q̄ reputat̄ ſingu. i. l. ij. §. mi
les al̄ §. ignomie. ff. de his qui not. inf a. ⁊ iſto caſu habe
58 ret locū lex teſtā. eoꝝ. ff. de teſt. mili. tene menti. ℭ †Utrū
autem excōicatus ſuccedat ab inteſtato pri. ſuo vt ſuus
heres vel ex teſtō. bal. hic arguit ꝙ non ſuccedat q2 hȝ ꝓ
mortuo. l. i. §. ſi pater. ff. de cōiug. cū emā. lib. ꝯ̄riū decidit
q2 lȝ ſit excōicatus nō tn̄ perdit iura ꝓſong ⁊ iō retinet
ſuos agnatos cōit̄ vn̄ nō pdit ſucceſſionē ex eo q2 ē excōicat⁹
ſed non erit in iudicio ante abſolutionē ⁊ iō tutelle legit
time ei defferūt̄ ſed nō decernit̄ ſibi tutella ſtāte publica
excōicatione iudicio decreto ⁊ multo minus decernitur

a ℭ Facere teſtamētū. adde Jo. fa. inſti. de teſta. §. teſtes c. voluntate ⁊ ibi doc. de ſen. excō. ⁊ bar. in ꝯſi. inci. epiſtei ꝙ ois videto.

59 durante anathemate ſm bal.ħ.Tu pondera † excōica-
tus exp̄ar̄ de portato ſing.eſt inſtit.de capi.dimi.§.i.q̄ p
dit e a q̄ ſūt iuris ciuil'ſʒ ſucceſſio ex teſtō eſt de iure ciui
li vt eſt gl.q̄ reputat ſing.in.l.i.ff.de acqr.re.do. ꝛ faciat
gl.in.l.ex hoc in.ff.de iuſti.ꝛ iu.§.¶ Adduco ꝯ bal.i in
diuiduo hoſti.i.c.ij.de ſucceſ.ab iteſta.de hoc dicet i.c.ve
ritatis de dolo ꝛ cōtu.ꝛ in.d.c.i.¶ Ego vehemēter ad
miror de do.bal.q2 vt ſuperi⁹ dcm̄ eſt excōmunicat⁹ ē in
60 famis quō ergo deſſert tutella infamib⁹.¶ † Querit ħ
bal.iuramēt ſoluere titio.ꝯ.mēſem interiʒ excōicatur tici⁹
ego non ſoluo ſibi.ꝯ.mēſem vtꝝ ego in cidā ipiuriū decl-
dit q̄ nō q2 excōicatus ē bānitus a cōiōe boium allat.c.
c.i.§.i.in tit.ħ finit lex.incip.ꝯſuetu.regni.in vſib.feudo.
¶ Ego admiror de bal.q̄ nō adduxerit glo.que aurū
in modū diſputat iſtū paſſū in.c.noſſanctoꝝ.xv.q.vi.vbi
dicit q̄ nō dʒ ſolui excōicato ſed Inno.in.c.veritatis de
dolo ꝛ cōtu.tʒ ꝯrium q̄ iste ſum piurus ſi non ſoluo de
62 quo dicēdū vt hic.† ¶ Sed pone q̄ ticius accuſauit ſe
ium de homicidio ꝛ lite pēdēte ticius excōicat vel bānit
an poterit ꝓſequi accuſationē in bānito dicit q̄ ſic ꝛ ſm
eum eſt caſus in iure vnicus in .l.is qui reus.§.i.c hoc ac⁹
ff.de publi.iudi.tu vide aliū in.l.negāda.C.de accuſ.alt
qui accuſ.nō poſ.i excōicato putat ꝯriū q2 iudex officio
ſuo ꝓcedet ēt ſi accuſator ꝓcedeṙ nollet allat.l.ij.C.ħ ac
cuſa.tu vide bar.ang.ꝛ mod.in.l.vranius.ff.de fideiuſ.ꝛ
61 do.pe.in.c.cum inter de excep.¶ † Ultimo q̄rit hic pet.
de anch.ꝛ ēt Bal.pone q̄ excōicatus vel bānitus ceſſit
iura ſua alteri an poterit ille ceſſionari⁹ agere an repel
let ꝓp exceptionē cedētis allat do.i.c.i.de iure pſo.i vi.ꝛ
Jac.de are.ꝛ diſputationē bal.inci.ſtatuto cauet q̄ fe-
nerator ꝛ in.l.q ſtipendia.C.de ꝓcur.ſup ħ dabo remiſ-
ſiones vide bar.i.l.apud celſum.§.ſed cū legittima.ff.de
do.excep.ꝛ in.l.doli.exceptio.ff.de dona.dyn.ibi ꝛ i.c.ſi
quis iuſtū de reg.iur.in vi.ꝛ moder.in.d.l.doli exceptō
ꝛ Bal.in.l.ſi cū dotē.§.ſi pā.ff.ſo.ma.ꝛ i.l.p diuerſas.C.
māda.ꝛ i.l.q ſe debere.ff.de cōdic.ob cām ꝛ in.l.ſi qs rē
ff.de ꝓcur.ꝛ in.l.pemptorias.C.ſniam reſcindi nō poſ.
do.Pet.in.c.ad audiētiā de preſcript.ꝛ in.c.cū inter de
excep.do.Cardi.in.c.q2 fruſtra de vſur.do.an.in.c.licet
de offi.deleg.ang.in.l.papinianus exuli.ff.de mino.ꝛ in
l.filius fa.ff.de procura.ꝛ in.d.l.doli exceptio vide q̄ di-
xi in.d.c.lʒ Laus deo clementiſſimo Andre.Barbatia
in vtraqʒ cenſura doctor ꝛ miles.

a ¶ Clericus
odde.c.clericū
xi q.i et.x.diſ.
.c.i.ꝛ vide pro
ratione decidē
di do.cardi.in
cle.i.q.i.de of.
ord.ꝛ.ā.de cō
ſti.p lo.ꝛ vide
nouiſſimos
ſcribē:eſ ħ qui
late fimbrias
dilatant.

a

Lerici. Cleric⁹ a dēt de oi crimine
coraʒ iudice eccleſiaſtico cō
c
ueniri.Hec valet conſuetudo cōtraria hoc
dicat duo facit primo legē probat ſc̄o cōſue
tudinem iprobat pone cāum q̄ conſuetudo
erat q̄ iudex laycus oēs fures puniret ꝛ hanc ꝯſuetudi-
nem papa dānat ꝛ in rōne decidedi arguit ħ papa a ma
iori ꝛ iō hic facit mētionē de lege alias nō faceret ad ꝓ-
poſitū quaſi dicat ſm Jo.an.ſi canon hoc caſu irritat.l.
ſcriptā ꝛ cōem ēt vincit fortius ergo legē nō ſcriptā ꝛ p
ticularem vel localē alias dicit ipſe nō videres qd ad ꝓ-
1 poſitum.¶ † Nota ibi cū ipator dicat q̄ papa cū loqui
tur allegat.l.qđ eſt bn̄ notādū ꝓ doctoribus ꝛ ſcholari-
bus ꝛ ſimilibus q ſe doctos reputant ꝛ cū aliqd dicunt
approbent illud aliqua reſonante ſcriptura vel auctori-
tate facit .c.ego ſolis.viiij.diſt.ꝛ ideo legimus de noſtro
ſaluatore pyſſimo Jeſu xp̄o q̄ ſemp loquebat cū aucto-
ritate vt apparet in.c.cū inter cetera de offi.ordi.ſolitus
erat dicere ſcriptum eſt in.l.faciat .l.illam.C.de col.cuʒ
2 ſimilibus.¶ Not.ēt ex eiſdē verbis † q̄ qn̄ iuriſlator al
legat aliquā legē nō allat quotā vbi ſituata ſit illa.l.vn̄
ſufficit dicē eſt ſcriptū .c.i.de iure.calū.c.ad audientiā de
ſpon.c.veſtra de cohab.mul.ꝛ cler.auc.ex teſtō.C.ħ col.
rō eſt q2 tex.dʒ eē ornatus ꝛ breuis quē quote deturpāt
vide Jo.cal.in.d.c.veſtra ꝛ do.an.in ſua eleganti Repe
3 titione ibidē do.card.in cle.i.de elec.¶ † Nota q̄ leges
ꝛ ipator per oia volunt ſequi ſacras rgulas in auc.quō

opoꝛ.epiſcopos.§.i.ꝛ cū eccleſiaſtica eſt exami'nanda ꝛ
terminanda ſm ſacras regulas nulla cōtradictione ob-
ſtante in auc.de ſāctis epi.§.ſi aūt eccleſiaſtica ꝛ ſequent
vſqʒ ad.§.pro oibus auc.de mon.princip.§.ſi vero cano-
nicū ꝛ pāt epi quācūqʒ pſonā trāſgredientē ſacrā regulaʒ
punire auc.de ſan.epi.§.vt aūt oēs ſm hoſti.ꝛ glo.pmā
ħ ꝛ auc.de eccle.tit.in princ.ꝛ ſm philoſophū parū tn̄ fe
cit ſm Jo.an.ꝛ.c.ſi.de ſecūd.nup.ꝛ ſic ſi leges ſequūtur
4 canones ſequit † q̄ nō eſt dr̄ia inter ius ciuile ꝛ canoni-
cū in materia ſpectante ad ius eccleſiaſticū poſito q̄ vnū
ius diſcrepet ab alio faciat.c.i de op.no.nū.ꝛ ibi dīc ho-
ſtien.ħ procedere vbicūqʒ agit de peccato mortali.c.fin.
ħ preſcrip.vel ħ interpretatione fidei vel.l.diuine vl etiā
diuerſarū opiniorū.c.per venerabilē qui fily ſint legi.c.
ſuper ilis de reſcrip.c.raynucius ꝛ raynaldus ħ teſta.c.
ſepe de reſti.ſpo.ꝛ pondera hn̄ tex.dum dicit nō ħdignē
tur q2 ꝓbat q̄ canones ſūt ſuperiores legibus nā alias
itumeſcit ſi videt ſe apprehendi per cōpare vt voluit gl.
in.l.i.§.veteres.ff.de acqr.poſ.ergo ſi imitat lex canones
videt q̄ ſit familia canonū.Eſt tn̄ verum q̄ ipator vocat
ſe protectorē eccleſie vt cle.romani de iure iur.ꝛ vocat ſe
ſeruū dei nō aūt eccl'ie vt in.l.i.ff.de offici.prefec.preto.
¶ Et pondera q2 cuʒ conditori canonis ſit ſubdita ois
creatura vt in.c.i.de cōſti.ꝛ iſte tex.ꝛ ſimiles ꝓcedunt in
mā peccati ſequit q̄ papa ibi loquit vrbane ꝛ ciuiliter
dum dicit nō ħdignāt imo tenent ſequi canones i mate-
ria peccati iuxta illud terentianū te rogo ꝛ ſi vſt eqnū te
5 oro dixit tn̄ bal.in.l.i.ff.de cōſti.† q̄ papa ꝛ iperator ſūt
duo ſuppremi principes ꝛ ſi ſimul cōcordant ois ꝓſic ſi
diſcordāt quilibet pōt i ſua iuriſdictione allegat Jnn.in
c.ad abolēdā ħ hereti.ꝛ inducūt doc.hic iſtū tex.ad que
6 ſtionē † q̄ mulier tranſiens ad ſc̄a vota infra ānū nō ſit i
famis q2 canon pmittit vt in.c.pe.ꝛ fi.de ſecū.nup.ħ hoc
dicēdū vt per ſcribē.in.l.i.C.ħ ſecund.nup.ꝛ ibi bal.ꝛ in
l.decreto ex qbus cau.infami.irrog.C.ꝛ bar.in.l.libello
rum.ff.de his q no.infa.ꝛ plene per do.abb.in.c.eccleſia
7 ħ cōſti.ꝛ inducit bal.ad queſtionē †.Statuto florētie ca
uetur q̄ ꝓp euitandū ſcādalū gelfus non poſſit cōtrahē
matrimoniū cū gebellinis ſub pena capitis vtrum teneat
ſtatutum quo ad penā dicit q̄ ſic q2 nō punit matrimo-
niū qđ eſt de iure diuino ſed eius qualitas allegat nota-
ta in.c.ſtatutū ħ here.in nouella.Ego cū legereʒ Ferarie
vidi iſtā qō.de facto ibi ꝛ fui aduocatus in ea ꝛ habui
in allegationib⁹ grauē altercationē cū ptāte ꝛ curia Fer
rarienſi.q2 ibi eſt ſtatutuʒ iſtud ꝛ dicebant tale ſtatutum
nō tenere iſta qō requirit altiorē indaginē nec eſt locus
proprius hic do vobis remiſſiones vide bal.in.l.oēs.C.
ad tertul.ꝛ in.l.i.§.naturale.ff.de inſti.ꝛ iure ꝛ in .l.ne-
mini.C.de nupt.ꝛ in.l.paulus.ff.de ſta.ho.ꝛ in rubrica
de conſti.ꝛ in.d.c.ſtatutū ꝛ ibi Joan.an.do.pe.ꝛ alios
do.pe.in cōſi.xx.ꝛ in repetitione.c.i.de cōſti.do.Abb.in
c.i.de ſpon.ꝛ in repetitione.c.eccleſia de cōſtitu.Barto.
in.l.adicimus.C.de mulier.quo loco lib.x.domi.an.i.c.
ij.de ſpō.ludo.ro.in rubri.ff.ſol.ma.ādre.de iſer.i.c.i.§.i.
in ti.quibus mo.feu.amit.ꝛ in.l.ipialeʒ.§.i.de ꝓhi.alie.
feud.per federicū de ſātu.in.d.c.ſtatutum ang.in.l.ſi.C.
de interdic.manumiſ.ꝛ in.l.conſulta.C.de teſta.Jaco.
but.in.l.i.ff.de conſti.princi.ꝛ in.l.ſi.C.de interdic.ma
numiſ.gaſpar de cal.in.c.ij.de clandeſti.deſpō.in quib⁹
locis doctores ſunt vary.¶ Ego cum eſſem ſcholaris
hic bononie tempore curie domini eugeny ſubſtentaui.
publice contra multos curiales putantes ſummam mi-
nerue arcem ſuperaſſe ſubſtētaui tale ſtatutū valere ꝛ
tenere alius accomodatus locus dicendi de hoc dabi-
tur.¶ Et ex hoc tex.colligit frāciſ.vercel.ꝛ Jo.an.ꝛ io.
8 de ligna † q̄ doctores canonū ēt ſi ſunt layci ħbēt pcedē
do c.legū q̄ dcm̄ do.abb.dicit ſe ꝓbare ſic.¶ Quelibʒ
ſcientia dicitur nobilior altera in quantum eius ſubiectū
eſt nobilius allegat in argu.iſtum tex.ꝛ auct.quomodo
opoꝛteat epiſcopos in princi.ſicut in ſimili dicimus tāto
quis melior eſt

quia melior ē q̄to melioribus preest in auctē.de defenſ.
ciui.§.prima.ſed ſubiectū ſcientie canonice eſt nobilio̅
q̄ ſubiectū ciui.ſcie q2 ſubiectū in ciuili ſcia eſt hō dirigi-
bilis ſimplr ad bonū publicū ſ3 ſubiectū in ſcia canonica
eſt hō dirigibil' nō ſolū ad bonū publicū ſ3 ēt in deū ſ3 ſa
cras regulas allēt notata in pheмio decretal' ⁊ Jo.an.
in regula ſine culpa de reg.iur.li.vi.⁊ per hās doctores
canonū pfert' doctorib⁹ legū.Ego vehemēter admiror
quare do.abb.nō adducit doctrinā ariſtotelis in pmo li.
9 de aia ibi bonorū honorabiliū ſcia ⁊c. vbi dicit † q̄ vna
ſcia eſt nobilior altera q2 tractat de nobiliori ſubiecto ⁊
etiā adduci poterat glo.que eſt ſing.i.c.cū cōtingat de iu
reiur.que dicit q̄ finis iuris ciuilis eſt dirigere hominē ad
bonū publicū ſed finis iuris canōici eſt dirigere hominē
10 ad ipſu3 deū dicit ēt † q̄ doctores legū debēt pcedē do
ctores artiu3 ⁊ medicine q2 ſcia iuris ciuilis eſt nobilior
rōne ſubiecti maxie in medicina cuius ſubiectū ē homo
egrot⁹. ¶ Theologia vero h3 ſubiectū nobilius ceteris
q2 principalir pmo eſt de deo q̄ patet ex ethimologia vo
cabuli dicit tn̄ q̄ ſi aliqs eſt doctor i vtroq3 vr̄ q̄ pfertur
ſimplici doctori canonū q2 duo vincula ſunt potentiora
vno auc.itaq3.C.cōia de ſucceſ.refert do.pe.de anch.dice
11 re in.c.i.de parro.† q̄ ille qui ſatis mediocriter ſtuduit i
vna facultate ⁊ aſſumpſit gradū in altera ſibi incognita
vt hodie fit cū honoris vt ſunt legiſte q doctorāt in cano
nibus qui prorſus ignorant canones ⁊ Rubricas cano
nū q2 nō debēt preferri doctorib⁹ iuris canonici allegat
12 qd no.arch.in.c.de qbuſdā.xxxviij.diſt.† vbi dicit q̄ pro
motus ad doctoratū corruptis doctorib⁹ nō d3 gaudere
priuilegio doctoratus per.l.C.de ble.li.x.⁊ faciat q̄ vo-
13 luit glo.in.l.i.C.de annonis ciui.li.xi.que dicit † q̄ erudi
ti ſcholares preferūtur doctorib⁹ ignorantib⁹ ita hic re-
fidet do.abb.Sed do.an.dicit q̄ in honoribus magnis ē
defferē.doctori canonū ſed iudicando aut cōſulendo def
fertur perito i arte ⁊ ideo in materia ciuili deffert docto
ri iuris ciuil' ſed i mā canōica deffertur doctori iuris cano
nici. ¶ Ego de hoc allego ſing.glo.in.c.vt veterū.ix.di
14 ſtin.⁊ facit illud q̄ ſcribit in p topicoꝝ † cuicūq3 experto
in arte ſua credēdū eſt ⁊ q̄ voluit illuminat⁹ doctor Je-
ronimus in prologo biblie q̄ medicoꝝ eſt pmittunt me-
dici tractant ſabrilia ſabri.c.propoſuiſti de pba.l.i.ff.de
ventre inſpi.cū ſi.Sed do.car.reſtringit iſtud dcm ſtāci-
⁊ alioꝝ vt ceteris paribus preferatur canoniſta alias ſe-
cus ⁊ ſic ſentit q̄ doctus preferret minus doc.⁊ antiqor
preferret digniori l3 iunior ſit canoniſta vel nō ſit ita do-
ctus vel legiſta. ¶ Tu adde q̄ ſi paritas eſt inter iſtos in
tpe ⁊ ſcia q̄ magiſter in ſacra theologia eſt preferend⁹
doctori iuris canonici ⁊ doctori iuris ciuilis q2 theolo-
8 gia eſt nobilior ſcia q2 initit' nobiliori⁹ ſubiecto pu.deo
angelis ⁊ intelligentijs ſupiorib⁹ ⁊ iō apud Dantē poe-
tam clariſſimū theologia.eqpat beatrici ⁊ in perſona ei
ſua dicit de ſuo beatrice che te laxo' ādare vegno di nouo
oue tornare deſio amore me meſſe che me fa parlare.Et
de doctore ſacre theologie vide bal.in.l.hac cōſultiſſima
.C.qui teſta.fa.poſ.vbi dicit q̄ aliqū dignitas nō operat'
niſi merā demōſtrationē vt eſſe magim in theologia vel
hēe aliā inſignē virtutē.l.plenu3.§.i.ff.de vſu.⁊ habita.⁊
idē bal.in.l.ſ3 ⁊ ſi qd.§.ſufficienter.ff.de vſufr.dicit q̄ ma
giſter in theologia d3 ire melius indutus q̄ aliqs alius
iter fratres ⁊ plus ſibi vr̄ dicēdū q̄ poſito q̄ aliqs eēt
doctor vtriuſq3 cenſure ciuilis ⁊ pontificie ⁊ doc⁹ i vtra
q3 nō eſſet preferendus docto.ſacre theologie doctori vn̄
l3 pe.de anch.in.c.i.de parro.⁊ domi.abb.hic dixerint q̄
doctor iuris ciuilis ⁊ canonici preferat' doctori iuris ca-
nonici ⁊ bal.in.l.ſed ⁊ milites.ff.de excuſ.tut.in pn̄.dixe-
rit q̄ ille q eſt marchio ⁊ comes inſimul prefert' ſimplici
marchioni q̄ iſta dicta procedūt i qn̄ cōcurrūt cū eo ē eiuſ-
dē profeſſionis i aliquo de illis gradib⁹. ¶ Sec⁹ ſi eſſet
alterius profeſſionis nobilioris vt eſt in caſu iſto ⁊ iō ceſ
ſat tunc regula q̄ duo vincula ſunt potiora vno vt in.c.i.
de treugā.⁊ pa.⁊ in auc.itaq3.C.cōis de ſucceſ.⁊ iō ſi ali
quis eſſet doctor artiū ⁊ medicine nō deberet preferri do
ctori legū aut doctori canonū aut theologo.⁊ procedit
15 hoc in honorib⁹ † ſed i pmotiōe ad epatū cui erit magiſ
defferendū an theologo an canoniſte dic canoniſte p tex.
in.c.i.de conſangui.⁊ affi.vbi eccl'ia nō pōt regi ſine iu-
re canonico niſi eēt locus vbi eēnt multi heretici vel eēt
vicinius hereticis q2 tūc eēt pferendus theologus ita di-
xit hoſt.in.d.c.i.⁊ facit q̄ voluit do.abb.in.c.iue de cler.
nō reſi.⁊ q̄ notat' in.c.ſi.de magi.Et faciat ſimile q̄ hr̄ in
l.ij.§.poſt hoc deinde.ff.de orig.iuris vbi ciuitas nō pōt
ſtare ſine iuris pito.Si vero eſt imparitas ſcie inter iſtos
⁊ tunc ſi doctor theologus aut canōiſta eſt ignorās ⁊ tūc
dico q̄ doctor iuris ciuilis aut artiū ⁊ medicine doctus ē
pferendus illis doctoribus ignorātibus ⁊ moueor p gl.
in.d.l.i.C.de ſino ciuilibus ⁊ per tex.in.c.multi cathedrā
aſcēdunt.xli.di.per quē tex.dicebat bal.in.c.i.in pn̄.in ti.
quo tpe miles inueſtitu.petere debeat exclamādo ɔ̄ docto
16 res indoctos oſtendētes cathedrā † q̄ nō ſedet' ſed incuba
tur ab eis facit.l.minus inſtructus eo.C.de acq.poſ.⁊ q̄
ibi voluit Cy.⁊ aug.de doctore qui reſpōdet contra ca-
ſum legis ⁊ quod voluit Nico.de neap.in.l.ſed reproba
ri.§.fina.ff.de excuſat.tuto.⁊ in.l.prima.C.de athletis li-
17 bro.x.⁊ facit tex.in.c.in.c.q̄ de epiſcopus.xxxviij.di.† vbi
ſacerdos q nō h3 libros ſacerdotales nō meret' appella-
ri ſacerdos ⁊ ibi dominicus arguit contra doctorem nō
habentē libros ſue profeſſionis vt non mereat' dici doc-
tor quanto ergo fortius non debet dici docto ſi nō habeat
ſcientiam doctorē ⁊ adduco textus. ſingularem.in.l.
18 nemo per ſaltus.C.de aduoca.diuer.iudi.† vbi promot⁹
ſine matura examinatōe nō dicit' doctor quod eſt notan
dū ɔ̄ doctores pmotos ad doctoratū nō precedēte exami
natione ⁊ adduco peregrinū tex.in.c.omnes.xxxviij.diſt.
ver.ait.n.propheta.Deus quia ſcientiā repuliſti ⁊ ego re
pellam te ne ſacerdocio fungaris ergo fortius eſt repellē
dus doctor indoctus ne fruatur doctoratu.Et adduco il
lud q̄ voluit eccleſiaſticus vi.capi.ſit manus tua ſup os
tuū ne capiaris verbo indiſciplinato ⁊ q̄ voluit and.de
iſer.in prelud.⁊ iō dixit bald.in.l.i.C.q ⁊ aduerſus quos
q̄ in defectū docti triſtis ⁊ indoctus ſedet in bācho ⁊ fa
19 ciat q̄ voluit dominicus in.c.multi.xli.diſtinc.† q̄ ſi do
ctor vtatur cathedra nō tn̄ dicit' verus doctor niſi i eo ad
ſint qualitates requiſite ad doctoratū ⁊ iō iſtos tales An
gel.in.l.i.§.pueritiā.ff.de poſtu.appellat legū dolores ⁊
faciat illud q̄ ſcribitur apud terentium dq̄ imortales ho
mo homini quid preſtat ſtulto intelligens ⁊ apud philo
ſophum in ſcdō de aia dicitur differt hoc ab hoc tanq̄
perpetuū a corruptibili ⁊ apud Jeronymū i prologo bi-
blie ſcribit' video quātum iſta inter ſe diſtent alij celo alij
ſtellis cōparantur docti enim comparāt' celo ⁊ p cōſequent'
doctor indoctus dicitur abuſiue doctor ⁊ ideo Bald.in
prima conſt.ffoꝝ appellat hos tales doctorellos ⁊ per cō
ſequēs ſeqt' q̄ doctus doctor in medicina eſt preferend⁹
doctori iuris ciuilis aut canonici aut theologi ſi indocti
20 ſunt. ¶ † Sed vnum eſt inueſtigatiōe digniſſimū pōe q̄
ſit dare ſuppremum doctorem iuris ciuilis ⁊ mediocre3
doctorem iuris canonici aut theologie ſacre quis erit
preferendus iſtam queſtionem nuſq̄ legi tactam per ali
quem ⁊ videtur quod doctor ſuppremus ſit preferē
dus ⁊ moueor per ſin.tex.⁊ meliore3 de corpore iuris in
in.l.ſed ⁊ reprobari.§.fina.ff.ō excuſ.tut.vbi propter ho
minē maxime diſciplinatum ⁊ ſic per doctorem ſcie emi-
nentis receditur nō ſolū a iure cōmuni ſed etiā a ſtatuto
populi ⁊ vidi allegari illu3 tex.pro do.meo Jo.de imo.
21 † qui fuit conductus ad legendum iura canonica de ma-
ne hic ⁊ legit ⁊ propter excellentem ſcientiam ſuam di
cebat' recedi a ſtatuto huius ciuitatis ⁊ audiui q̄ magi-
ſter Ugo ſenenſ ſuo tempore medicorum princeps ob-
tinuit conductam medicine hic Bononie de mane quia
propter eminentem ſcientiam recedi debet a ſtatuto

a ¶ Nobiliori ſubiecto. De ſubiecto theologie vide pre ceptorē meum in prologo .i. ſen.qō .ii. vbi tribus.q.ſeq̄n tibus ⁊ cōnexis habebis q̄cqd dici pōt ⁊ vide c.ſup ſpecula .infra. ne cleri. vel monac.⁊ ibi ocēs ſcribē tes ⁊ car.i.c.de. l.de magi.

populi ⁊ facit .c.de multa de preben. ⁊ ꝙ voluit Innoc.
in.c.cū in cūctis de elec. ⁊ iō dicebat bal.i prima ꝯſti.ſſo ꝑ
22 † ꝙ doctor excellens preferendus eſt militi ⁊ facit tex. in
23 auc.de mona.§.ordinationē † vbi monachus minor pfer
tur monacho antigori ſi ē eo doctior. Et adduco illō ꝙ
voluit hic do.car.q dixit ꝙ data paritate preferſ doc.ca
noniſta alias pferſ legiſta ⁊ adduco illud ꝙ voluit bal.
24 in.l.nemini.C.de aduoca.diuerſ.iudi.† vbi dixit ꝙ ſi ſūt
duo doctores equalis ſcie ⁊ vnus ē nobilior altero ꝙ no
bilior preferſ eque valenti. Secus ſi doctor plebeius eſt
excelentior eo. ⁊ adde .c.placuit .§.iſidorus.xvi.diſtin. ⁊
25 gl.ibi vbi dñica dicit † ꝙ ſi duo ſūt epi ⁊ vnus fuit crea
tus añ aliū ꝙ ſi iſte q fuit creat⁹ poſterior ſit doctor legū
nobilis ⁊ nȝ preferri lȝ fuerit poſterior in epatu. Nihilo
minus ego teneo ꝯtrium ꝙ canoniſta theologus preiera
tur doctori ſuppremo in facultate minus nobili ⁊ addu
co ad hoc tex.ꝗ nouiſſimuſ ego ꝯſidero in.l.i.C.de ꝑuia.
26 vrb.alex.xi.† vbi eſt melius eſſe popularē vnius nobilis
ciuitatis quā eſſe nobilis alterius mediocris ciuitatis ⁊
ibi dixit bar.ꝙ populares puſini ſūt magis honorādi ꝗ̄
nobiles ciues alicuius mediocris ciuitatis. Ita dicamus
in ꝓpoſito ꝙ mediocris doctor theologie vel iuris cano
nici ſit preferendus ſuppremo phō ſeu medico ſeu legiſte
℄ Secondo facit ad ꝑdicta qȯ hr̄ in.c.cōſtitutus de ap
27 pel.vbi notaſ † ꝙ ſufficit ad ꝑlatū eligant idoneū lȝ re
periaſ magis idoneus dicam⁹ in ꝓpoſito ſufficere dȝ ꝙ
reperiaſ ſufficiens doctor in ea ſcia lȝ alius ſit excelētior
in alia. ℄ Tertio facit ꝙ in ſimili ſcribiſ apud ciceronē
in vltima padoxa vbi dicit ſufficere ꝙ qs peccando exce
dat terminos licitos necesſ curādē an vnus excedat pluſ
ꝗ̄ alius ſufficit ꝙ exceſſit nō licitū. ℄ Ita dicam⁹ ſuffice
re debet ꝙ qs attingat ſufficientiā doctoratus lȝ nō habe
28 at excelentiā in illo naȝ ſufficit attingere mediū † qꝛ vir
tus eſt vt mediū attingat vt notaſ in.c.ad noſtrā de ꝯſue.
⁊ voluit phs ⁊ hr̄ in illo ouidiano inter vtrūqȝ vola me
dio tutiſſimus ibiſ. Alibi idem ouidius cū media ſemper
gaudebat ludere forma maior.n.medijs gr̄a rebus ineſt
de quo medio hr̄ in.c.cuſtodiat ⁊ in.c.litteras de reſti.ſpo
liato. ⁊ in.c.ſcientes de cenſi.in gl.ꝗ nos facit illud mediū
tenuere beati vt glo.in.d.c.querenti de quo aliqd p ſcri
bentes in.c.cū ſs de teſti.lȝ ergo aliqs excedat ſufficiētiā
doctoratus ⁊ hȝ intellectū vt ita dixerim tranſcēdentem
29 † vt habuit claudius vt dixit tex.in.l.a teſtatore.ff.de cō
⁊ demō. ⁊ bal.in.l.oēa populi.ff.de iuſti. ⁊ iu.nō tñ nȝ ꝑ
ferri ſufficienti doctori nobilioris ſcie. ℄ Quarto facit
vna ſcia dī nobilior altera rōne nobilioris ſubiecti vt hr̄
in primo de aīa ergo vnus doctor dicetur honorabilior
alio rōne nobilioris ſcie ſi ergo eſt ſufficiens doctor eſt ho
norabilior alio ꝗ̄ excelentiſſimo ſi facultas ſua eſt hono
rabilior ſufficit enim hr̄e ſufficientē ſciam vt dixit Innoc.
in.c.cū in cūctis de elec.lȝ enim ſcia eminēs ſit deſideran
da vt dixit tex.in.c.niſi cū pridem de renū. ⁊ ſic eſt admi
ratione dignū videre ⁊ audire hominē eminētis ſcie ꝗ ſi
ne reuolutione librorꝫ rñdeat de caſu legū vt hr̄ p Inno.
in.d.c.cū in cūctis ⁊ p glo.xi.q.iij.c.nō lȝ ⁊ apud cicero
nē in.ij.offōꝫ ſcribiſ maxia inqt ē admiratio ſapiētis cō
pioſe dicentis quē q audiūt plus ſapere ⁊ itelligere ꝗ̄ ce
teros arbitranſ nō tñ pp hoc efficiſ nobiliuſ ſubiectū nec
obſtat ꝙ recedaſ a iure cōi ⁊ municipali pp excellentiaȝ
doctoris qꝛ procedit in eodē gñe profeſſionis vñ ſi aliqs
doctor iuris canonici forenſ hēat immunitatē in ciuitate
nō extendeſ ad doctorē ſuppremū iuris ciuilis forenſeȝ vſ
erit cā vt diſpenſeſ ⁊ ſic nō obſtat.d.l.ſȝ ⁊ reprobari.§.ſi.
ff.de excu.tut. ⁊ ita cōcludo circa iſtū paſſū lȝ indign⁹ ſim
ita apirens. Adde ēt inqꝫtuȝ do.abb.dicit ꝙ doctor legū
aut canonū eſt pferendus doctori artiū ⁊ medicine ex eo
qꝛ eſt nobilior ſcia ius ciuile aut canonicū ꝗ̄ artes ⁊ me
dicine. Et pro certo ſatis aioſe logſ ⁊ non facit more ſuo
qꝛ nihil allſat. ℄ Ego circa h̄ ſtabo vt agnus corā tōdē
te qꝛ tractāt fabulis fabri.nec vellem alicui moleſtus vide

a ℄ L.ā cārum Iſtud nobiliſ ſimū phi.deſi colligiſ ſo phi ſi.ꝑ totū ⁊ pre cipue a tex.cō menti.lxxiiij.ſ ſra pro quo vi de ſpe.in ti. de diſpu. ⁊ alleg. §.iiij.vſi. vltiō in ꝑn. ⁊ in ti. de ſen.ver.ſed extra.

b ℄ Actuū hu manorū. Uiō canoniſta ſi ſa n tiſſimiſ tene belſ ſpeculari volueris pro iſta arduiſſima queſtiōe de ꝗ longa conten tio eſt inter phi loſophantes ⁊ theologos cō mētatorē i. iii. ō an.tex.ꝯmē. xxxvi.qui ige nioſe ponit ſi nē hominiſ co pulationē in tellectus agen tis cū poſſibi lib⁹ quā dicit hūiſſe ariſtot. ⁊ vide docto. meum in.pro logo.i.ſen.q.i. ⁊ in.iiii.ſen.in mā de beatitu dine ⁊ tex.xv iii.q.i.c.parat⁹ in ſi.q ad mās facit.

ri ⁊ adduco in mediū illud qȯ ſcribiſ apud phm in tertio
aſe in ꝑ ethicorꝫ opus morale ſumpſim⁹ nō vt ſciam⁹ ſed
30 vt boni efficiamur † ⁊ ſic phia moralſ nō eſt introducta vt
per eā ſciamus ex quo naſ itelligēti a ꝗdam ad iuriſcōſul
tum in.l.i.in princi.de iuſti. ⁊ iure dū dicit verā niſi fallor
phiam nō ſimulatā affectātes vt nō ſit phia ad ſciendū ſȝ
vt boni hōines ſiāt vt ꝓbaſ in.l.iuſticia.§.iuriſ ꝑcepta.ff.
31 de iuſti. ⁊ iu.ꝗ nō eſt ſcia vt dicit do.ab.† Nā ſcire ē reȝ p
cām cognoſcere vt i ꝑmo poſteriorū ⁊ i ꝑ phiſicorꝫ dī tūc
eni opinamur vnūqȝodqȝ cognoſcei cū cās cognoſcim⁹
ꝑmas ⁊ ꝑncipia prima vſqȝ ad elemēta.xxiij.q.viij.c.qui
occidit ꝗ ſeqtur ꝙ nō eſt ſcia facultas ciuilis aut canoni
ca ſȝ ē ꝗdā phia moralis p ꝗ̄ hōines iducūſ ad bonū fa
ciēdū ⁊ ad euitādū malū ⁊ ſic ſe hȝ vt ipatrix faciat illō
horatij oderūt peccare boni virtutiſ amorſ oderūt peccaſ
mali formidine pene.l.i.in ꝑn.ff.de iuſti. ⁊ iu. ⁊ ſic corruit
fundamētū do.abb.ergo reſpectu ſcie excelētior eſt nam
ralis phia aut metaphiſica aut medicina ꝯ adduco tex.
in.c.nō ſane .xiiij.q.v.vbi gratianus ponit ꝯba auguſti
ni ad macedonianū in qbus ꝑmiſit medicos legū aut ca
32 nonū doctoribus ⁊ clarū eſt † ꝙ ex ordine lr̄e validū ē in
iure argumētum vt.l.gñaliter .§.qd ꝗ.ꝯ.ordinē ſcripture
ſequēdō .ff.de fideicōmiſ.li.dixi in.c.decernim⁹.ff.eo. ꝗ p
ferenſ medici legiſtis.tertio adduco tex.valde ſing. cōtā
33 eto dicto bar.in.l.i.C.de comitibus ⁊ archi.lib.xii.† vbi
dicit ꝙ medicus ꝑncipis aut pape eqpaſ ducib⁹ ⁊ vica
rijs ꝑncipis ⁊ obtinet locū comitis ꝑmi ordinis quē gra
dū nō hȝ legū doctor cōſiliarius ꝑncipis vt not.in.l. iure
ꝑtos.ff.de excu.tu. ℄ Quarto adduco illa ſcia eſt nobi
34 lior cui⁹ ſubiectū eſt nobili⁹ vt dixit phus in ꝑ de aīa † ſȝ
ſubiectū phie nālis eſt nobili⁹ ſbiecto legū ē cui ſubiectū
corp⁹ phiſicū vt mūdus ⁊ c.ꝗ in eo ſūt vt ſtelle celi plane
te elemēta mixta hō aīalia irrationabilia ꝯ qb⁹ phs pro
prietates ⁊ paſſiōes ꝯſiderat h̄ ſubiecta ſūt nobiliora ſub
iecto legū qȯ ē iuſticia i pollitica ꝯuerſatiōe ꝙ ēt celū in
telligētie ⁊ planete ſint nobiliores ipa iuſticia ciuili ap
paret qꝛ ſūt icorruptibiles ſimpliceſ ⁊ ꝑpetue cūc ſūt eo ꝑ
ꝗ i mūdo ſūt a qb⁹ rō ⁊ nā reꝫ depēdet ⁊ oēs ei⁹ opatōeſ
iferiores legalis aūt potētia ē ꝗdā opatio variabiſ ipa et
al a hō aīa nobilior ē ſine cōpatōe potētia legali ⁊ ipa iu
ſticia cōicatōe cū ſit ſubiecta ſimplex ⁊ ꝑpetua ⁊ eodē mō
ē dicēdū ꝯ itelligētijs ſupioribus vt hr̄ i lib.ꝯ aīa ſilr ⁊ ip
ſe hō vī nobilior ipa iuſticia legali qꝛ cū efficiēſ ſinalſ ſūt
nobiliores ipo cauſato vt.c.cū ceſſante de app.l. adigere
.§.ꝗuis.ff.de iure pio. ⁊ hr̄ in libro de cauſ. ⁊ fac.l.eā ꝗ̄
.C.de fideicō. Sȝ iuſticia eſt effectus cauſatuſ ab hoīe
⁊ ēt ad ſinē hoīs iuuētus ꝗ nō eſt nobilior ipſo homi
nie ꝗ ſcia illorū eſt nobilior ſcia legali ⁊ eodē mō ꝓbo.
ꝙ ſubiectū medicine eſt nobilius ſubiecto legis nā ſubie
ctū medicine eſt corpus humanū animatū ſȝ ſubiectū le
gis ē iuſticia cōicatiua ꝗ ſubiectū medicine eſt nobilius
ſubiecto legali homo eſt dignior qꝛ eſt nobiliſſima crea
35 turarꝫ vt.l. iuſtiſſime.ff.de edil.edi.† Nā cā efficiens ali
cuius opationis eſt nobilior effectu a ſe ꝓducto iuxta il
lud manus tue dñe fecerūt me ⁊ ꝓbaſ in li.de cau.ꝗ ho
mo eſt nobilior iuſticia politica ⁊ cōicatiua ꝗ eſt nobili⁹
ſbiectū medicie ꝗ̄ legis ⁊ p ꝯñs ē nobilior ſcia. ℄ Qui
to adduco illa ſcia ē nobilior altera cuiuſ finis ē dignior
36 qꝛ oīa laus i fine caniſ † oē agēs agit pp finē ⁊ finis ē q
a mouet agētē ⁊ ē cā cāꝫ ᵃ vt dicit phus ⁊ ꝓbaſ i.l.eā quā
.C.de fideicō. Sȝ finis phie nālis ē dignior ꝗ̄ finis lega
37 lis cenſure ꝙ demōſtro † qꝛ finis itēt⁹ a nāli philophia
b eſt felicitas actuū ᵇ humanorꝫ ſȝ finis legalis cēſure nō ē
ꝯa felicitas actuū humanorꝫ ꝗ finis nālis philoſophie eſt
dignior fine legalſ cēſure ꝙ appet qꝛ finis legalſ cenſure ē
felicitas ꝗdā circa quoddā cōicari ſȝ ciuilē ꝯuerſationē
talis aūt nō ē ꝯa felicitas actuū humanorꝫ vt ꝓbaſ in li
bro ethicorꝫ ⁊ eodē mō ē dicēdū de medicina vt finis me
38 dicine ſit dignior fine legalis cēſure.† Naȝ finis medici
ne eſt cōſeruatio ſubſtātie ⁊ eſſentie hominis finiſ autem
legis eſt

legis eſt conſeruatio qualitatis et accidentis q: bona et ho
neſta ꝯſeruatio in aliis aūt ſubſtātialis et ꝯſeruatio ſubſtā
tie et forme dignior eſt et magis neceſſarius ſine qualifica
39 tiuo et ꝯſeruatiuo qualitatis et hoc clariſſimuꝫ.† q: ſubſtā
a tia eſt dignior accidente q: accidēs ē i eē vt voluit phūs[a]
in.v.phiſicorum et in.l.eius.ff.ſi cer.pe. Nā finis legis eſt
bona eſt boneſta cōicatio hoīum ſed finis medicine ē con
ſeruatio corporis humani et per ꝯñs dignior eſt ergo ſcia
naturalis et medicine dignior eſt legali cenſura et p ꝯñs
doctoratus in eis eſt preferēdus doctori legum. Sexto fa
ciat nulla doctrina pōt appellari ſcia niſi que eſt veroꝝ et
eternorum in veritate et impoſſibilium aliter ſe habere.
40 † Nam ſcia eſt veroꝝ[b] vt voluit phūs in primo poſteriorū
b q: nihil ſcitur niſi verū voluit Bal.in.c.ij.de conſti.vbi di
cit ꝙ ſcia eſt entium nō eorum que natura.aut ars reuela
uit Bal.in.c.cū cōtingat de reſcrip.pe. de ancha. in cle.i.
de conceſ.preben. et per glo.in.l.ſi pater.ff.de here.inſti.p
batur in.c.qui occidit.xxiij.q.viij.ſed phia eſt huiuſmodi
et legalis cenſura eſt circa contingentia in humanis acti
bus extrinſecus contingētibus aliter ſe hñe et diuerſimo
de ſe hñe et iō dicimus ꝙ lex adaptat tempori.et eſt muta
bilis ex varietate tempoꝝ.iiij.di.§.erit aūt lex.c.nō debet
de conſangui.et affi.c.pe.de cle.non reſi.c.ſuggeſtū ō deci.
l.ex facto.ff.de vulg.et pup.et per ꝯñs vr ꝙ ſit preferēdus
41 doctor phie aut medicine doctori legum aut canonū.† Et
ego in primis cunabulis dedi operā ſtudijs phie et decre
uerā incumbere ſtudio medicine ſed cū veniſſem bononiā
mutaui opinionē et incepi audire leges voluit deus ꝙ fru
ctuoſiorē viā elegerim et per iſta triūphāt doctores artiū.
et medicine. ¶ Sed in contrariuꝫ vr adeſſe ſnia verior ꝙ
doctor legū aut iuris canonici ſit preferēdus qd ſic demō
ſtro.aia eſt precioſior corpore vt.l.ſancimus.C.de ſa.ſanc.
ecc.c.cū infirmitas de pe.et re.cum ſi. Sed legalis cenſu
ra eſt medicina aie et curat aiaꝫ. Iſte eſt tex.valde ſing.cō
42 iuncta glo.ſua.in.c.ceterum de iure calū.† et maxime ius
canonicū quod tendit ad bonū aie ſimpliciter et ad diri
gendum aias ad ipſum deum vt in.c.vt aiaꝝ piculis ō cō
ſti.li.vi.et eſt glo.que ad hoc reputat ſing.in.c.cum cōtin
gat de iure iurā.ſed medicina curat corpus egrorum vt ē
dictum ſed corporalia ſunt nihil ad cōparationē ſpiritua
liū vt.c.iter corporalia de tranſla.prela. Nā vt inqt Hie
ronymus tēporalis vita vite eterne cōpata potius eſt dicē
da mors ꝙ vita et apud Ciceronē ō ſomno ſcipionis.ve
ſtra que dr vita mors eſt et militat hoc arg.quo ad phiam
q: licet phia naturalis tendat ad cognitionē rerum et ad
quādam felicitatē cognoſcēdi iuxta illud quod ſcribitur
in georgicis. Felix qui potuit rerū cognoſcere cās. Nō tñ
tendit ad beatitudinē aie et per ꝯñs cenſura legalis eſt no
bilior phia et medicia. So faciat illa ſcia dr honorabilior
altera cuius ſubiectū eſt honorabilius aſſumptū ē phi i p
de aia.ſed ſubiectū legis ē iuſticia.et iuſticia ē oīum aliaꝝ
virtutū maior.vñ ſcribit apud ciceronē in libro ō ſenectu
te. O primo iuſtiſſimo cuiqꝫ iter in celum pateret et expedi
tiſſimū pp iuſticiā quia acquirit beatitudinē et iō dicebat
ariſtoteles in.v.ethicorum ꝙ iuſticia eſt virtus lucēs vt
heſpus ergo cenſura legalis eſt nobilior artibus et medi
cina. ¶ Tertio faciat q: oia denominant a fine et fine ē
q mouet agentē vt voluit phūs.ſed finis legalis cēſure eſt
ꝯſeruare rē publicā ciuitates et hoīum congregationeꝫ vt
probat i.l.ij.§.poſt hec deinde.ff.de origi.iur.et ibi Bald.
43 colligit † ꝙ ciuitas nō pōt ſtare ſine iure pito.tendit eniꝫ
ad bonū publicū pp quod hoīes efficiunt beati.teſte cice
rone de ſomno ſcipionis in ē.oībus q pātriam auxerint ad
iuuerint atqꝫ ſeruauerint certum eſſe in celo diffinitū locū
vbi ſempiterno euo fruantur. Sed ad hunc finem nō ten
dunt artes et medicina ergo ex fine cēſura legalis excedit
artes et medicinā. Quarto illa ſcia eſt nobilior alia p quā
44 vita humana melius diſponit.† Nā hō ē nobiliſſima crea
tura iuxta illud porphirij. ſumus.n.rōnales nos et dij.ſꝫ
mortales additū nobis ſepat nos ab illis et in.vi.eneidos

ſcribit.igneus ē illis vigor et celeſtis origo.vt in illo oui
diano pronaqꝫ cū ſpectent aialia cetera terras et c̄.ſed per
cēſuram legalem melius diſponit humana vita. Nā p le
ges hō hōi prohibet inſidiari.vt.l.vt vim.ff.de iuſti.et iu.
et ſi dicat hoc facit phia moralis que vetat iraſci vetat ex
pc vetat hoīeꝫ delinquere q: rſide ꝙ non eodē modo ex
eo q: philoſophia moralis ꝓhibet ſuaſiue ſed lex prohi
bet imperatiue et punitiue vt in.c.hoīs lex.iij.di. et in.c.fa
cte ſunt leges.iiij.di. ¶ Quinto illa ſcia eſt nobilior alte
ra per quam homo magis efficit obediens ſupremo deo.
et magis ꝯiungitur ipſi deo. Sed per legem nos efficimur
boni et virtuoſi.vt.l.i.in prin.ff.de iuſti.et iu.ergo. ¶ Sex
to faciat vt inquit ſumme ſapientie criſipus lex eſt rerum
humanarum et diuinarum cognitio vt.l.nam et demoſte
nes.ff.de legi.medicina eſt cognitio rerum.ergo excellen
tior eſt legalis cenſura cū eius ſubiectū ūſet circa diuia et
humana.vt voluit phūs in primo de anima. Sꝫ p legeꝫ et
eius obſeruantiam nos iungimur deo et ſumus filij ipſi[us]
dei et hēmus vitam eternam vt hr in preceptis legis. Sꝫ
p medicinā nos ſanamur et curamur ſepenumero a mor
bis ſed non iungimur deo p medicinā corporis ita nec ēt
45 p artes ergo. ¶ Septimo faciat † lex ē donū dei.l.naꝫ et
demoſtenes et fuit inuēta deo vt hr exodi.xxxi.c. in vlti.di
gito dei ſcriptas et deutronomi.x.c.et dicitur exodi.xxv.c.
dabo tibi duas tabulas lapideas et legē et mādata q̄ſcri
pſit vt doceas filios Iſrael et ſic lex imediate ꝓceſſit a deo
et fuit ab ipſo deo inuenta.et ideo magnificamus matri
monium ab auctore ex quo fuit introductum adeo vt i.c.
i.de voto li.vi.et legeꝫ ſunt per ora principū diuinitus pro
mulgate vt.l.fi.C.de preſcrip.long.temp.iuxta illud p me
reges regnant et principes iuſta decernūt. Ita dicant[us] in
propoſito cū medicina ſit hoīs inuētio.q: inuēta ab apo
line eſculapio et hypocrate doctiſſimo iuxta illud ouidia
nū inuentū ē medicina meum ſequitur ꝙ magis eſt hono
randus legiſta ꝙ artiſta.aut medicus et maxime q: con
ſuetudo ita ſe hꝫ.et ita eſt interpretata conſuetudo et mini
me mutanda ſunt et c̄.l.minime.ff.de.ll.c.cum dilectus de
conſue. ¶ Octauo facit glo.in.d.c. non ſane.xiiij.q.v.q̄
colligit ex illo tex.ꝙ premittit medicos quaſi digniores.
46 † cū non ſint maioris valoris ꝙ obſtetrices.allegat.l.fi.§.
finaūt.C.cōia de leg. ¶ Nono dico ꝙ ēt ē dignior ex mo
do acqrendi faciliori modo acquirimus ſciam legalē ꝙ
artes liberales aut medicinā lꝫ modus ſciendi in phia na
turali ſit demoſtratiu[us] et ſit certior et ſit verior. iuxta illud
certior aure arbiter ē oculus.l.ſi irruptione.§.fi.ff. finium
regum.l.ij.in verſi.atrox aſpectu.ff.de ſeruis cuꝫ ſi. ¶ Et
eodem mō modus ſciendi medicinam ē demonſtratiuus
aut diffinitiuus vt apparet pmo reb. pmo canonis tertia
47 ſen.primo † itē modus ſciendi leges ē poſitiuus vt voluit
philoſophus in primo ethicorum nihilominus nō eſt infi
nitus et fallax ideo non eſt certus.et demonſtratiuus. Sꝫ
modus ſciendi leges lꝫ ſit poſitiuus tamen eſt finitus et ſic
eſt certus et adduco tex.valde ſingu.in pma cōſti.ſſoꝝ.§.q
bus in verſi.omnes tñ infinite ſunt hec ſola ſciētia finē ha
bet mīrabilē ex quo tex.probatur primo ꝙ legalis cēſura
eſt ſciētia qd ē ꝯtra multa argumenta adducta in ꝯtrium
ſcdo ꝓbat ꝙ eſt ſciētia finita et tradit p modos certos de
terminatos et finitos. Tertio ꝓbat ꝙ finis ſuis ē mirabi
lis et faciat illud qd hētur in amphoriſmis hypocratis cū
48 dicit † vita breuis ars vera longa tps acutum.experimē
tū vo fallax et p ꝯñs ſeqt ꝙ rōne mōi p quē ſcit ſcia legal
ē excellētior ꝙ artes et medicia. ¶ Decio faciat illa ſcia
eſt alia excellētior cuius finis excellētiorē ꝓducit effectuꝫ
49 q: ois effectus aſſimilat cāe † q: nā ē vis inſita reb[us] ex ſili
bus ſilia ꝓcreans vt in primo de generatione et corrup.c.
ſuo nāle pma di.l.ꝙ ſi nolit.§.ſi mancipiū.ff. de edil.edic.
Sꝫ pitus i cēſura legali efficit parēs impatoris. Nā impa
tor appellat doctores iuriſ.parentes.vt ē tex.in.l.ex diui.
C.loca in vlti.apud vulpianū pentē nſuꝫ.ſꝫ nō inuenit iur
cautū ꝙ phūs aut medicus ſint parētes impatoris et lꝫ di

a ¶ Philoſo phus. Colligi tur alleg.loco p to. et i.§.pri me phie et i p dicamētis ſbie in pānci. et q̄ tuplex ſit ſcia ſm legiſtas vi de bar.in tra ctatu de teſte. verſi.xii.

b ¶ Veroꝝ. Colligit origi nalius illud di ctū alleg.loco tex.comen.v. et facit tex.xx iij.q.viij.c.oc cidit et q: vo luit bart.in.l. ij.§.qd obſer uari.C.de iu ram.calū.

caſ ꝙ medicus ꝓncī.equpeſ dicī ſit ita nō tñ ſequiſ ꝙ pp̄ h
ſit ꝓponēdus iure conſulto. Nam iuriſconſultus eſt pater
imperatoꝛe qḋ bene notabis ad declarationē.d.l.i.C. de co
50 mitib⁹.† qꝛ ſi in curia ꝓn.aut pape ſint duo doctores quo
rum vnus ſit medicus principis. ⁊ alter ſit ꝯſiliarius ꝙ ꝓ
ferretur doctoꝛ conſiliarius qꝛ dicitur pater imperatoꝛis.
Undecimo faciat illa ſcientia dicitur nubilioꝛ cuius ſplē
doꝛ illuminaſ vniuerſū.nā publica vtilitas ꝑferſ ꝑuate.l.
l. in ſi.C.de cad.tol.c.bone de poſtu.pla. cū ſi. Sꝫ p ſciam
51 legalē illuminaſ mūdus vt ꝓbaſ.i.d.auc.habita.†Sūt.n.
iuriſte omni ꝑe felices. Jto dixit text.in prima ꝯſtit.ffoꝝ.
Nec ꝑmittunt leges aliquem iuriſconſultuꝫ in anxietate.
aut paupertate viuere ita dixit tex.in auc.de here.⁊ fal.§.
ſi. ℭ Duodecimo faciat oꝛbis maioꝛ ē vrbe.c.legimus.
lxxxiiij.di.ſed legalis cenſura prodeſt vniuerſis qꝛ bonos
inuitat ad ꝑmiū.⁊ malos prohibet a malo vt.l.i.ff.de iu
ſti.⁊ iur.ſed medicina prodeſt egrotis ⁊ ſic non prodeſt
vniuerſis ideo dicebat dñica veritas ꝙ ſanis non ē opus
medico ergo maioꝛ ⁊ honoꝛabilioꝛ eſt ſcia legalis. Deci
motertio ſacerdotes preferunſ laycis ſunt enim dij. vt i.c.
52 cum ex iniuncto de here.c.ſacerdotibus.xi.q.i.† ſed docto
res legum dicunſ ſacerdotes vt in.l.i.ff.de iuſti.⁊ iur.i ꝟ.
huius merito qs ſacerdotes nos appellat ergo doctores
legum preferunſ doctoꝛibus artium ⁊ medicine. ℭ De
cimoquarto faciat qḋ habeſ in.c.glorioſus deus i ſanctis
53 ſuis in cle.i.de reli.⁊ vene.ſanctoꝝ vbi dicit † ꝙ doctores
quaſi illuminoſas ardentes candelas ſuper candelabruꝫ
poſitas vniuerſum coꝛpus oꝛbis errorū tenebris fugatis
velut ſydus irradiat matutinum.⁊ ſic doctores iure ſtant
ſicut ſydus in celo ergo preferunſ medicꝭ.⁊ faciat text.i.c.
ſup ſpecula de magiſtris.vbi dr̄ ꝙ doctores velut ſplēdoꝛ
fulgent firmamenti.⁊ velut ſtelle ſunt in eternitates ꝑpo
tuas ꝑmanſuri cū plurimos valeant edocere in ver.dñice
veritatis ⁊ facit.c.multi de peni.di.ij.vbi tex.appellat do
ctores ſolis radios pro certo per iſtos tex.preponēdi vidē
tur iuriſte artiſtis ⁊ medicis. ℭ Decimoquinto adduco
tex.cui mundus reſpondere non pōt in prima conſti.ffoꝝ
.§.qbus vbi tex.dicit ⁊ ꝙ pene in nulla alia euenit arte.cū
⁊ ſi villiſſime ſint vſi probat ibi tex.ꝙ oēs alie artes dicun
tur viliſſime habito reſpectu ad ſciam legalē. Ex quo ſe
quitur ꝙ habito reſpectu ad doctores iuris doctores ar
tium ⁊ medicine ſuccūbent.⁊ ſi dicatur ꝙ lex non eſt ars.
dico ꝙ ibi probaſ ꝯtrium ꝙ immo ē ars. ⁊ ſic eſt ars ſcia
ꝑhia vera ⁊ non ſimulata. ℭ Decimoſexto faciat facul
tas legalis dr̄ eſſe theſaurus ita probatur in prima cōſti.
ffoꝝ ergo excellentioꝛ eſt artibus ⁊ medicina ſicut theſau
rus alijs metallis.hinc eſt ꝙ doctoꝛ iuris ciuilis appella
tur anteceſſoꝛ ⁊ magr̄.vt in prima conſti.ffoꝝ appellatur
doctoꝛ vt in proemio gregoriano appellatur dñs in auc.
habita.C.ne fil.pro pa.⁊ preceptoꝛ in.l.ſi in legibus.ff.de
dam.infec.item pr̄ iuris in.l.i.C.de excuſ.artifi.lib.x.item
propheta vt in.c.ſi rectoꝛ.xliij.di.in verſu prophete. nō nū
quam doctores vocantur principis.appellat iure doctorā
nobiliſſimum.l.ij.§.ſi.ff.de excuſ.tut.⁊ alios appellet ſob
ditos ⁊ fideles iure doctores appellat amicos.l. diui i ꝟ.
domicij amici nři ſcribiſ tali doctori ꝑ preſidē pater ⁊ nō
frater.l.ij.C.de offi.diuerſ.iudi.ſedet ad latus principis.
ℭ Decimoſeptimo faciat vnuꝫ quod egre ⁊ moleſte fer
re deberent omnes qui ſaluatoꝛem dñm noſtrum Jeſum
54 xp̄m colunt † ꝙ iudei aſſumuntur ad doctoꝛatum in me
dicinis.ſed non pñt aſſumi ad doctoꝛatum iur.vt.l.ſi.C.de
poſtu.ex quo ſequitur ꝙ cum iudei non poſſint aſſumi ad
doctoꝛatū vt per Bar.in.l.ſi.C.de iudeis.Si ergo aſſumū
tur ad doctoꝛorum medicine ſequitur ꝙ doctoꝛatus me
dicine non eſt dignitas ⁊ per ꝯñs preferrendi ſunt legiſte
artiſtis ⁊ medicis.niſi dicamus ꝙ de facto ⁊ non de iure
iudei aſſumunt doctoꝛatuꝫ in medicina.⁊ artib⁹. ℭ De
55 cimaoctauo faciat ar.† ab oꝛdine littere eſt validum i iu
re vt.d.l.generaliter.§.quid ergo.ff.de fideicō.li.vij.ſꝫ ex oꝛ
dine littere notarius prefertur medico. Jta habetur in.l.
ſi.in prin C.cōia de lega.ergo multo foꝛtius iuriſta prefe
retur medico.⁊ faciat quia ſeruus non poteſt eē notarius
vt in.l.generali.C.de tabula.li.x.⁊ tñ ſeruus pōt eſſe me
dicus vt ibi ergo inferioris gradus eſt medicus ꝗ̄ ſit no
tarius. ℭ Decimonono ſi qs opponat ꝺ lege magiſtros
.C.de profeſ.⁊ medi.li.x.vbi ex oꝛdine littere medicus do
ctoꝛ prefertur ergo idem erit regulariter ꝙ medicus pre
feratur iuriſte.qꝛ ad hoc rñdeo ꝙ ceſſat tale ar g. quando
eſt expreſſum in iure ꝯtrium ſed in iure eſt contrariuꝫ expꝛ
ſum vt apparet in prefata rubrica de profeſſ. ⁊ medi.vbi
56 profeſſoꝛ iur.prefertur medico. ℭ Uiceſimo faciat † ſub
rogatum ſapit naturam eius in cuius locum ſubrogatur.
vt.l.cum qui.§.qui iniuriaꝝ.ff.ſi quis cau.c.eccleſis vt lite
pen.cum ſi.Sed doctores legis ſubroganſ loco dei ergo
57 preferuntur medi.minoꝛ probaſ.† Nam deus a ꝓncipio
creauit celum ⁊ terram ⁊ oia que in eis ſunt ⁊ angelicam
⁊ humanam naturā ſpūalia ⁊ ꝑpalia que oia per ſe ipſuꝫ
rexit ⁊ gubernauit ſicut factoꝛ ſuam rem gubernare ſolet
⁊ hōi quem fecit precepta dedit ⁊ tranſgredienti penā im
poſuit vt habetur in geneſ.ho.iij.⁊.iiij.c. ⁊ rexit munduꝫ
vſqꝫ ad tempus noe quo tempoꝛe deus incepit regere cre
aturas ſuas per miniſtros ſuos.quoꝛuꝫ primus fuit noe.
poſtea per patriarchas per iudices per reges vſqꝫ ad tp̄s
xp̄i qui fuit verus ⁊ naturalis rex noſter iuxta illud deus
iudiciū tuū regi da. Jto pulchꝛe ſcribit Jnno.in.c.lꝫ de fo.
compe.⁊ ſic apparet ꝙ iudices vt apparet in li.iudicū ſuc
ceſſerunt loco dei ad regendum populū ergo doctores iu
re dati ſunt vt regant populū in locum ipſius dei.quod re
gimen non fuit datū artiſtis ⁊ medicis ergo nobilioꝛ eſt
ſcia legalis ꝗ̄ artium ⁊ medicine qꝛ deus regit mundum
lege.⁊ nō medicina. ℭ Uiceſimoprimo ſi quis opponat
ſcia legalis eſt reducibilis ad nihilum ergo nō eſt ſcia qꝛ
ē de ꝯtingentibus que poſſunt adeſſe ⁊ non eſſe.⁊ ſcia eſt
rerum entium vt dictum eſt ſupra lex enim poteſt aboleri
per non vſum vt per glo.in.l.rē nō nouā.C de iudi.glo.in
c.i.de treuga ⁊ pace per diſpoſitionē principis qꝛ pōt il
lam tollere ⁊ coꝛrigere.qꝛ eius eſt tollere cuius eſt ꝯdere
.l.rem non nouam.C.de ſa.ſan.ecc.facit.§.erit aūt lex.iiij.
di.vbi lex adaptaſ tempoꝛi.c.non dꝫ de conſangui.⁊ affi.
cum ſi.ergo ſcia legalis non eſt ſcientia.qꝛ ad iſta pōt re
ſponderi ꝙ lꝫ lex coꝛrigaſ tñ rō legis nō coꝛrigiſ. ſꝫ ſemp
remouet firmis vt.l.i.ff.de coniungen.cū emā.lib.in glo.⁊
per gloſ.in.c.i.§.co.⁊ in.c.fuerunt.viij.di.cum ſi.⁊ per ꝯñs
remanet firma ſcia legalis poſito ꝙ lex non obſeruet.⁊ ſic
58 ſequiſ † ex iſtis ꝙ lꝫ artiſta vel medicus ſit doctoꝛatus a
principe vel in loco illuſtrioꝛi ⁊ iuriſta ſit doctoꝛatus ab
inferioꝛi a principe.vel in loco non ita celebri quo caſu ꝑ
fertur doctoꝛatus a principe.vt.l.i.ff.de albo.ſcrib. cuꝫ ſi.
Nihilominus non preferreſ iuriſte.ſed que pars ſit de iure
verioꝛ non eſt meū decidere.tū qꝛ non adhibereſ mihi fi
des in cā ꝓpria vt.l.i.C.ne quis i ſua cā iudi in proprio
oꝛe ſoꝛdeſcit.tum ē qꝛ vt dicit cicero in primo officioꝛum
vtriqꝫ ſocratici ⁊ platonici volumus eſſe. Ego in teneris
meis annis preſtiti opam artib⁹ alis proficiendi in medici
na.iō illi facultati ſemꝑ adhibeo ſūmā reuerētiaꝫ. ⁊ eodē
mō huic nře cenſure ciuili ⁊ pontificie i qua ꝑ ānos.xxxij.
dedi opam laudē gloꝛiam ⁊ honoꝛem ſm̄ paruitatē meā
impendam. Poſſet adduci illud quod ſcribiſ in poetria
dignus es vtraqꝫ vitula. ℭ Et inquātū ſuperius dictū eſt
ꝙ ſupremus doctoꝛ in facultate minus nobili non preferſ
doctoꝛi medioc.nobilioris facultatis.poſſet adduci in cō
trarium Bal.in.d.l.ſi.in prin.C.cōia de lega.vbi colligit
59 † ꝙ qui habet melioꝛē artē.⁊ ē magis prouectus in arte
plus valet ꝗ̄ alius.⁊ ſic colligit ꝙ qualitas hꝫ melioꝛare
ſubiectum.vt.l.acquilius.ff.de donat.qꝛ inquantum dicit
ꝙ qualitas habet melioꝛare ſubiectum videtur ſentire ꝙ
magis doctus preferratur ⁊ ꝙ magis prouectus ꝑferaſ
qꝛ reſpondeo ꝙ dictum Bal.procedit reſpectu eiuſdeꝫ ar
tis ⁊ profeſſionis.qꝛ tunc attenditur ad nobilioꝛem ſciaꝫ
ſeu artem ⁊ iſta tenc menti. Non aliter hic examino vtruꝫ
doctoꝛ

a ℭ Probat ibi tex. Argumentū ab auctoꝛitate nolluꝫ ē lꝫ ꝓbuꝫ ⁊ veritatē ⁊ ſi lꝫ dñi artiſte habēt auctoꝛitatem magni auctoꝛiſ q appellat ſequentes leges inuoluentes ⁊ ſtultos vt pꝫ.viij. phiſi.tex.commē iiij.⁊ i ꝓlogo eiuſdē ⁊ ꝑ totū librū mlꝭa dicit ⁊ i.ij. meth.ij. phiſ. ⁊.ij.ce.⁊ mūdi.⁊ i ſcta moꝛali chꝫ mira bilia leges ha ſup hēni rōnē phi de coꝛrup tibil h⁹ nō hē ri ſciam an do ſciētia legalis coꝛruptibilis ſit vide.c.nō dꝫ de ꝯſan.⁊ affi.⁊ ꝑ to.coꝛ p⁹ iu.⁊ ſic abi in malaꝫ rē cū ſine rōe diſputare abſurduꝫ ſit qꝛ homo recipit ſpecificā differētiam a rōne.

b ℭ Appellat. Adde gl.i.l.i. i ꝑnc.ff.ſi cer. pe.⁊ i.l.fꝫ.C. de ꝯtra.⁊ comit ſtipu.⁊ vi de card.in clemen.ij.q.iiij.ō magi.qui.ois epithetis legiſtaꝝ ꝯnumerat ⁊ vide meliorē tex.ꝗ̄ ſit i toto coꝛpe iuris i.l.i.ff de ue.⁊ exoꝛdi.cognī.qui appellat ſciam legalem ſacratiſſimam.

doctor preferaſ militi. ⁊ an filiuſ doctore q ē doctor pſe
ratur doctori cuius pater non fuit doctor. qꝛ ſunt aliena
ab eo ꝙ tangiſ p doc. ¶ Et ſi quiſpiā opponat de eo qḋ
hr in.l.nemo.C.ð offō magri offōꝝ vbi dicit ꝙ gradu ce
teros aſcēdat q ſtipēdia meliora vl labor prolixior ſece
rit aſi ire vbi ille pferſ qui habet maius ſalariuz vel ē an
tiquior quia intelligiſ reſpectu eiuſdē facultatis ð appa
ret per illud vbum ceteros qꝛ iplicat ſilēs pſones.ar.l.ſi
fugitiui.C.de ſeruis fugi. ⁊.c.ſedes de reſcrip. Et ideo qā
tū ſuperius dixi ꝙ doctor ē preferēdus antiqori fac.d.l.
nemo. ⁊.l.iij.§.ſeruus.ff.de ꝯdi.ob cāu.c.ego ſolus.ix.di.
⁊.c.multi.xli.di.xxiij.q.iiij.c.ſicut. ⁊.l.i.§.oibus.C.de ve
teri iur.enucle.glo.in.l.gallus.ff.de lib. ⁊ poſthu.ē tñ ve
60 rum † ꝙ preſumptio ē ꝙ doctor antiquior ſit doctior. ⁊
volēs probare ꝯtrium dꝫ producere.xv.teſtes vt ē tex.ſin
gu.in.l.vnicuiqꝫ.C.de proxis ſacrorū ſcrineorum li.xij.
61 ¶ † Nota ꝙ licitū eſt ar.de lege ad ꝯſuetudinē p locuz
a maiori vt illud qḋ non pōt facere lex non poterit itro
ducere conſuetudo eſt.n.potētior actus legis ꝙ̄ conſue
tudinis qꝛ lex reſultat ex expreſſo ꝯſenſu legis latore.ſed
ꝯſuetudo ꝯſenſu ciuiū.vt.l.de qbus.ff.de leg.c.ꝯſuetudo
.i.di. ⁊ ſic ſtatutum ⁊ conſuetudo differūt tanꝙ̄ expſſuz
⁊ tacitum qꝛ ſtatutū ē expreſſa pactio ciuiū. ⁊ ꝯſuetudo
eſt tacita pactio ciuiuz.vt.d.l.de qbus de quo plene per
Bart. ⁊ Bal.in.d.l.de quibus ⁊ per dñm An.in.c.fi.de
conſuetu. Ang.in.§.ex non ſcripto inſti.de iure naturali.
⁊ adduco ego ſimile quod dicimus de pacto ⁊ ſtatuto
62 † vt valeat argu.a maiori ꝙ illud quod poteſt fieri pa
cto poteſt fieri ſtatuto. ⁊ illud quod non poteſt fieri pa
cto non ſequitur ergo non poteſt fieri ſtatuto. qꝛ poten
tius eſt ſtatutū ꝙ̄ pactum ita intelligitur gl.que reputa
tur ſingu.in rubrica.C.de decre.decur.lib.x. ⁊ faciat glo.
in.c.pe.de conſue.lib.vi.tex.melior de iure in.l.generali
ter.C.de fideiuſſ. ⁊ quod habetur in.l.neque pignus ⁊ i
.l.ex pretorio.ff.de reg.iur. ¶ Sed in contrariū oppono
63 de eo quod habetur in.c.venientes de iure iur. † vbi non
valet ſtatutum prohibens appellationem ⁊ tamen valet
pactum ꝙ non liceat appellare ergo plus poteſt pactuz
ꝙ̄ ſtatutū ⁊ ēt oppono de eo quod habetur in auc.caſſa
64 ⁊ irrita.C.de ſa.ſanc.ecc. † vbi non valet ſtatutum contra
libertatem eccleſiaſticam. ⁊ tñ valet pactuz tex. eſt valde
65 ſing.in.l.ſi qs ita.C.de pac.inter emp. ⁊ vend. † vbi dꝫ pa
ctum vt in certo loco poſſit edificari capella.reſponde ꝙ
illa auc. ⁊.d.c.venientes habent locuz in ſtatutis vniuer
ſorum ⁊ vniuerſaliter factis que preſumuntur facta i de
rogationem libertatis eccl'ie ⁊ iuř.ſuperioris. ſecus i pa
ctis priuatoꝝ vt in.d.l.ſi quis ita. ⁊.l.ſi tñ qs.§.ea lege ð
verbo.ob. ⁊.l.i.§.interdū.ff.a qbus appel.non lꝫ. Et ſi op
ponaſ contra predicta ꝙ ꝯſuetudo deroget legi.reſpō
deo illud eſt ex legis pmiſſione ⁊ non aliter ⁊ ideꝫ potuiſ
ſet facere lex ꝙ conſuetudo ar.c.ſi.de conſue. ꝯiuncto.c.
i.de conſti.li.vi. Et etiam tollitur quod dixit glo.no.in ſti
66 tu.de iure naturali.§.ex non ſcripto † ꝙ ꝯſuetudo habet
tres proprietates imitatur.n.legeꝫ.qꝛ ſuccedit loco legis
vbi deficit lex.xi.di.in his interpretatur legem.c.cū dile
ctus de conſue.l.ſi de interpretatiōe.ff.de.ll. iteꝫ derogat
legi.c.ſi.de conſue.oia.n.ð facit ex permiſſiōe.l. vt.l.oēs
populi.ff.de iuſti. ⁊ iur.aliter non poſſet inferior tollere
legem ſuperioris cle.de romani de elec.vide que plene di
67 xi in rubrica de conſue. † Nota ꝙ lex ciuilis nec conſuetu
do poteſt facere ꝙ clericus conueniatur de aliquo crimi
ne corā iudice ſeculari ⁊ cum tex.loquatur ſimpliciter de
clericis dꝫ intelligi in quocūqꝫ ordine conſtitutus ar.c.
cum non ab homine.J.e. Sed quia ille tex.loquitur in cri
mine tamen idem eſt dicendum in cauſa ciuili ſm docto
res. ⁊ bene ſm do. Abb.quia nec in ciuili nec in criminali
li valet conſuetudo allegat.c.qualiter.J.eo. ⁊.c.ſi diligen
ti.J.ti.primo nec valet ꝯſuetudo licet ſuperior ſciat ⁊ to
leret qꝛ eſt irrationabilis.nec patientia iuuat vt hic dicit
Jo.de lig. ⁊ gaſpar de calderin.c.decernimus.J.eo. ſm
do. Abb. ¶ Tu adde primo ꝙ nec ꝯſuetudo nec lex poſ
ſunt ſubijcere clericum iudici layco vt in crimine puniaſ
ab eo ꝙ multo minus poterit priuat⁹ homo. ⁊ adduco
68 Bal.in.l.ij.C.vt in poſ.leg. † vbi dicit ꝙ non poteſt teſta
tor legando clerico ſubijcere eum foro laycali vel iudici
non ſuo. ⁊ allegat gl.quam dicit ſing.in.l. nēo.ff.de leg.
primo.ſo adde ꝙ tex.ð loquitur de aliqua ꝯſuetudine.
qꝛ ſiue ſit introducta a laycis ſolis vel a clericis ⁊ laycis
ſimul ar.c.ſacroſancta de elec.non pōt contrarium di
ſponere talis conſuetudo per iſtum tex.addē etiam dū di
cunt Jo.de ligna. ⁊ gaſpar ꝙ non obſtat ſcia ſuperioris
dico ꝙ recte loquuntur.ſed dꝫ allegari glo.ſing.in.c.ſi i
perator.xcv.di.que dicit ꝙ illud priuilegium clerici ha
69 buerunt a deo vt non ꝯueniantur coram layco † qꝛ nec
papalis nec imperialis poteſtas pōt contrariuz diſpone
re vt in.c.dixit dominus.c.iulianus.c.is qui preeſt.xi.q.
iij.ergo nec tacite nec expreſſe. ⁊ plus dico ꝙ ð eſt caſus
quem reputo ſing.ꝙ clericus non poteſt conueniri in cā
criminali corā layco pro quo vide dicta in.c. atſi clerici
.J.eo. Adde etiam inquantum dicunt idem in cauſa cri
minali dictum in ſe eſt verum per.d.c.qualiter.ſed non p
batur hic vbi tex.loquitur in crimine ⁊ ideo nō bene col
ligit notabile hic do.an.ꝙ in quacunqꝫ cauſa debet con
ueniri clericus coram eccleſiaſtico ⁊ inducunt iſtum tex.
70 hoſti. ⁊ Jo.an. † ꝙ cā eccleſiaſtica ª eſt tractanda ⁊ finiē
n da ſm canones ⁊ ſacras regulas nulla ꝯtradictione ob
ſtāte.vt in auc.de ſan.epi.§.ſi aūt eccleſiaſtica. ⁊.§.ſequē
ti vſqꝫ ad.§.pro omnibus in auc. de manda. princip.§.ſi
vero canonū. ⁊ poſſunt epiſcopi quācūqꝫ perſonaꝫ tranſ
gredientem ſacram regulam punire in auc.de ſan.epi.§.
vt aūt omnes. Sed opp.ꝙ quādoqꝫ laycus iudicat cleri
cum vt in.c.cum non ab homine.J.eo. Solue ꝙ ibi loqui
tur in depoſito tradito curie.ſed hic loquiſ in alio caſu.
¶ Opp.cum glo.ꝙ valeat conſuetudo contra ius.x.di.
c.de his ⁊.c.ſi.de conſue. Solue ꝙ valet conſuetudo qñ
eſt rōnabilis ⁊ preſcripta vt ibi ſed iſta non erat rationa
bilis ſed contra libertatem eccleſiaſticam.de hoc dixi ple
71 ne in.c.ſi. ⁊ in.c.i.de conſue.vide ibi. ¶ † Querit ð bal.
ſtatuto ciuitatis aſſi.cauetur ꝙ nullus ſubditus poteſta
tis mediolani poſſit alienare rem imobilem in nō ſubdi
tum niſi ſoluat tñ pro libra vtrum poſſit alienari in per
ſonam eccleſiaſticam ⁊ ſi prohibeatur expreſſe.an ſit inter
pretandum eſſe contra libertatem eccleſie. ⁊ refert ꝙ lau
dabilis memorie dñs ſignerolus ð homo deis de medio
lano poſt prolixas allegatiōes pro ⁊ contra finaliter ꝯ
ſuluit ꝯſilio.xviij. ⁊ ſequitur ꝙ poſito pro conſtanti ⁊ ve
ro ſicut eſt ꝙ dictum ſtatutum prohibet alienationē fieri
in perſonam eccleſiaſticā tñ tale ſtatutum tꝫ nec eſt cōtra
libertatē eccleſie qꝛ ē ꝯditum fauore publici boni ⁊ ſub
ditorū vt eis ſua imobilia ⁊ territoria ꝯſeruentur vnde
non eſt cenſendū eſſe contra libertatem eccleſie ſed pro li
bertate publici territorij ⁊ publicaꝝ functionum ⁊ dicit
Bal.ꝙ res publica equiperatur eccleſie.l ſi.C.de ſa.ſan.
ecc.vnde ſicut eccleſia dꝫ defendi in iurib⁹ ſuis ita ⁊ ciui
tas.iura quia dominus poſt imponere legeꝫ rei ſue.vt nō
poſſit alienari in eccleſiam vel in aliam perſonam poten
72 tiorem vt.l.ſi ita quis.§.ea lege.ff.de verb.obli. † ⁊ illud
quod poteſt fieri pacto pōt fieri ſtatuto vt per gl.in rubri
ca.C.de decre.decur.li.x.quod eſt ſine dubio ſm Bal.in
predijs tributarijs ⁊ affectis oneri perpetuo collectarū.
nā eccleſia non debet pati iniuſtum.nec facere iniuſtū ma
xime circa diminuendas rei publice vires vt in.c.i.§. ⁊ ſi
clientulus de alie.feud. ⁊ eſt expreſſuz in.c.i.§. donare in
ti.qualiter olim feudum propriete.priueſ. ⁊ in.c.i.in fin.
prin.de prohib.alie.feud.plotariuz ita ð reſidet bal.pro
certo ſatis leuiter hic tranſit Bal. primo allegat.l.ſi.C.
de ſa.ſanc.ecc.que nihil facit lꝫ enim ciuitas equiperetur
eccleſie non autem in preiudiciuꝫ ipſius eccleſie vt ibi no
73 tatur. Secūdo allegat † ꝙ quilibet poteſt imponere legē
rei ſue in preiudicium eccleſie iſtud non ſequitur ergo ⁊

a ¶ Cā eccle ſiaſtica. Adde c.qō clericiſ ō loco compe. ⁊ Pau.de caſt. in ꝯſi.xlviij. q pulchre iſtam ꝯcluſiones examinat.

ſtatutum.q2 primo caſu non eſt contra libertatem eccle-
ſie. Sed ſcḋo caſu ſic vt ſupius demonſtraui. ⁊ voluit idē
Bal.in.l.ſi quis ita.C.de pac.inter emp.⁊ vēdi. Nec ob
ſtat.§.donare.quia loquitur in feudo quod habet ſpālē
naturam.⁊ etheroclitam a cōibus regulis vt dixi in.c.ce
terum.Leo. ℭ Sed adde ꝙ iſtam qōem diſputauit ob-
ſeruande memorie do.ricardus ḋ ſali.vt ipſe refert in re-
petitione.l.i.C.de ſa.ſanc.ecc.in ciuitate mſi ⁊ alijs iure
peritis exiſtentibus mſi in ſala domini archiepiſcopi Jo
annis de vicecomitibus tempore eius vite ⁊ mouetur ꝙ
ſi hoc pōt fieri per principem rōne ductum ad ſic ſtatuen
dum ergo eodem mō poterit ſtatutum rōne ductum ita
ſtatuere ⁊ ſi apparet ꝙ rōe motus princeps ita facit cre-
dit ꝙ pōt ⁊ ſi non apparet de ratione in dubio preſumit
pro principe ar.l.vni.ff.ḋ offi.prefec.preto.⁊ quod notat
74 Cy.in.l.reſcripta.C.de preci.imper.off.⁊ plus dicit † ꝙ
ſi non ſubē ratio iuſta in principe ipſe peccaret tñ lex ſua
obſeruaretur quo ad ius fori ⁊ in foro ciuili ⁊ p hoc di-
cit apparere reſponſum rōnibus que poſſent adduci in
contrarium ita reſidet do.ricardus. ℭ Tu pondera q2
75 iſte homo vehementer errat ex eo † q2 arguit de lege ⁊ po
teſtate imperiali ad ſtatutum municipij qḋ non eſt bene
dictum ⁊ in ꝯtrium adduco ſing.tex.coniuncta doctrina
76 Bar.in.l.ſi diuina domus.C.de exac.tri.li.x.† vbi lex im
perialis in prohibitione alterius comprehendit eccleſiā
ſed non ſtatutum municipale ⁊ ſic male arguit maxime
q2 quicquid facit imperator preſumitur facere vt deus
vt i auc.de here.⁊ falci.in prin.⁊ habet celeſte arbitriuꝫ.
vt.l.i.⁊ epla inter claras.C.de ſum.tri.nō ſic eſt in ſtatuē
tib⁹ iure municipij.⁊ ſic nō bñ arguit ricardus. ℭ Ego
iſtam queſtionem examinaui melius ꝙ alius in ellegāti
repetitione rubrice de rep.ecc.non alie licet tunc nō vidiſ
ſem repetitionē ricardi in.d.l.i.vbi leuato vello ſe expe-
dit vide que ibi dixi ⁊ pondera iſtum tex.q2 ſi lex nō pōt
ergo nec ⁊ conſuetudo a maiori ⁊ iō ſubtiliter inducen-
do iſtum tex.confunditur argumentatio ricardi q2 poſi
to ꝙ lex impialis poſſet facere hanc prohibitioneꝫ tamē
non ſequitur ꝙ ⁊ ſtatutum q2 h arguitur a maiori ſi lex
non poteſt ergo multo minus conſuetudo pōt iſtud non
ſequitur per ea que ſuperius dixi ⁊ ideo circa iſtā qōem
videtur dicendum ꝙ aut eſt prohibituꝫ a lege canonica
ergo lex ciuilis ſequitur canonē vt h ⁊ multo fortius cō
77 ſuetudo ſequitur canoneꝫ ⁊ ſic non valet. ℭ † Queriť h
Bal.vtrum valeat teſtamentum factū contra libertateꝫ
prelati vel regule vt ſi legatur monacho ita ꝙ abbas ei
non moueat controuerſiam gl.dicit ꝙ ſic.l.lucius.§.tres
heredes.ff.ad trebel.argu.l.ticio.centū.§.i.ff.de condi.⁊
demon.Bal.ſoluit aut legatum tendit ad pietateꝫ vt ad
alimenta ⁊ valet ⁊ debet ſeruari forma teſtamēti aut ad
proprietatem ⁊ tunc valet teſtamentuꝫ ⁊ non forma ei⁹
q2 iſta adiectio eſt contra propriationem que debetur ex
vi regule monacalis vnde ne dum teſtator ſed nec papa
poſſet ſm.quoſdā diſpenſare remittit ad dicta per ſe i.l.
i.C.de his que pene nomine iſtud eſt alienuꝫ ad iſto.c.ta
men vide Barto.in auc.excipitur ⁊ ibi Ange.C.de bo.
78 que liber.⁊ do.Abb.in.c.ij.de ſta.mo.† ſꝫ de vno poſſet
dubitari hoſti.⁊ Jo.an.hic dicunt ꝙ epiſcopus pōt pu-
nire laycum tranſgredientem ſacras regulas an poterit
illum carcerare an faciet illum carcerari per iudicē ſuuꝫ
laycum Jo.an.in addi.ſpe.in ti.de offi.ordi.⁊ oldra.cō-
ſilio de hoc af.lxxx.tenent ꝙ per iudiceꝫ laycū pro quo
79 dicto facit quod voluit Jo.an.c.i.de homicid.li.vi.† vbi
dıi ꝙ non poteſt iudex eccleſiaſticus imponere penam pe
cuniariam layco ſed illam debet facere imponi per iudi
cem ſuum ſecularem per.c.ij.de maleficiis ⁊.c.poſtulaſti
de iudeis ⁊.c.cum ſm.leges ḋ here.li.vi.ſed ꝯtra oldra.
⁊ Jo.an.allego.tex.in.c.attendendum.xvij.q.iiij.⁊ glo.
in.c.contra idolor.xxvi.q.v.⁊.c.ij.de adul.vide domini
cum in.c.cum epiſcopus de offi.ordi.lib.vi.⁊ alios ibi ⁊
do.pe.in.c.poſtulaſti.Jxi.primo ⁊ in.c.ea q̄ de reg.iur.li.

a ℭ Roma.ad
de.d.Alex.de
ſmo.in.l.ij.de
vb.ſig.⁊.do.
cardi.i clemē.
ij.de re iu.cuꝫ
addiť tñ iſtud
vbū ſacra itel
ligiť de ſecula
lem vt tꝫ not.
bal.l.i.ſi.C.de
nauti.feno.
queꝫ omnino
videas.

vi.⁊ in.d.c.cum epiſcopus vbi ſequiť oldra.⁊ Jo.an.ſed
nō bñ vide dominicū in.c.cum epi ⁊ do.abb.in.c.ij.ḋ pe.
vbi reprehendit Jo.an.ſi quid boni hic eſt dictum.La
us deo clementiſſimo Andreas barbacia.

c **Auſam que.** Judex prouidere
debet ne collegiū
litiget coraꝫ eo ſine auctoritate prelati ita cō
muniter ſumaratur vel ſic ⁊ generalius ſm
do.abb.iudex ex officio prouidere oꝫ vt debite ſolemnita
tes ſeruenť in iudicio qbus obmiſſis iudicium redditur
fruſtratoriū.h.d.pro certo iſtud ſummarium eſt longi⁹
ꝙ ſit tex.c.⁊ ſic non pōt dici ſummarium iuxta illud oui-
dianum voto que tuo tua forma repugnat.c.admonere.
xxxiij.q.ij.vel ſic ſm do.An.iudex prouidere oꝫ ne cleri-
ci litigent coram eo ſine auctoritate plati.h.d. ℭ Pro
certo iſtud ſummariū eſt valde generale ⁊ ex eo ſequere
tur ꝙ capitulū non poſſet agere ſine ꝯſenſu prelati quod
nō ē dicenū.qñ litigať ḋ re ſpectāte ad mēſam.capituli iux
ta no.in.c.edoceri de reſcriptis vel poſſet ſic ſūmari vbi
caplm non pōt ſtare in iudicio ſine ꝯſenſu plati iudex ex
offō ſuo nō admittet niſi interueniat ꝯſenſus plati.h.d.
ℭ Et diuidiť primo.poniť factū deciſuꝫ.ſo inſtitutio iu
dicē.ibi prouideas tercio inſtitutōis ratio ibi ne ſi nego
cium. ℭ Caſus ē qdā monachi mutinēſis in quē aucto
res hēbāt cām ꝯ mōaſteriū albanēſe in curia.lře fuerunt
īpetrate inter alia para ꝯ quam impetrabanť petebat a
papa ꝙ ſi iſti mutinēſis monaſterij.volebāt aliqd petere
venirēt ad iudiciuꝫ ſic legitimati ꝙ ſi contingeret ſniam
ferri ipſa eēt valida.⁊ lis ſopita iterato non poſſet ſuſci-
tari papa cām committit ⁊ inſtruit iudicē aſſignat cām.
Tu pondera vnū ꝙ forte turbaret ſpūs antiquoꝝ ⁊ po-
ſterioꝝ hic dicit ꝙ iſta cā erat inter fřes dubinēſis mona
ſterij.⁊ monarchos.q2 ſi erat inter fřes vř ꝙ erāt vt ꝯuē
tus ⁊ caplm.ſed caplꝫ pōt agere ſine prelato pro rebus
capitularibus vt notať in.c.edoceri de reſcrip.ergo.non
reqriť auctas ſupiore vt hic oſ. ℭ Et h dicitur cōtrariū
1 ſolue † ꝙ de iure cōi bona ſunt cōia abbati ⁊ conuentui.
c.cum ad monaſterium de ſta.mona.⁊ ita loquiť iſte tex.
iō reqriť auctas abbatis.Sed ḋ iure ſpāli bona poſſunt
eē diuiſa.⁊ ita loqľ.d.c.edoceri. ℭ Nota ibi fřes ꝙ iſti
de ſancto albāo appellanť fřes qñqꝫ appellanť mōachi
2 vt h.⁊ ſic monachi pñt appellari fřes idē dic in monialı
bus q̄ pñt appellari ſorores.vt.c.cām ḋ elec.⁊ gñalr di-
cas ꝙ qlibet xpianus pōt appellari frater.q2 oēs ſumuꝫ
fřes.vñ i ecclia primitiua oēs fideles appellabanť diſci
puli vel fřes.Sed poſtꝙ apři fecerūt cōſiliū antiocenū
appellari ſunt xpiani.facit text.cū glo.in.c.ſacroſancta.
xxij.di.⁊ dicunť xpiani a xpo vt in.c.i.de ſacra vnctione
glo.in.c.decet de imu.eccľ.li.vi.q2 lauacrū regñationis
facit nos vouere deum patrē vt dicit tex.in.c.ad menſaꝫ.
xi.q.iij.Sꝫ per excellentiā religioſi appellantur fřes q2
ſunt vel eē debent magis ꝯiuncti xpo.ſicut dicimus in re
ligioſis vt omnes boni xpiani poſſint appellari religioſi
vt notať in rubrica ḋ regularib⁹ ⁊.c.eccleſia de ꝯſti.⁊.c.
3 ſi.ḋ rebus ecc.nō alie ⁊.c.eccleſia vt lite pen.† ſicut appel
a latiōe vrbis itelligiť roma⁹ inſti.ḋ iure nāli.§.ſꝫ quotiēs
4 ⁊ iō dicas † ꝙ ꝓprie oēs monachi profitētes tria ſubſtā
tialia regule ſiue ſint mēdicātes ſiue habeāt bona in cōi
pñt dici fratres rōne pdicta cle.exiui de ver.ſig.cle.dudū
de ſepultur.c.nimis de exceſſ.prela.vbi mendicantes ap
5 pellanť fřes. ℭ † Jtē iſti de tertio ordine ſancti franciſci
appellanť fřes.vt i cle.cū ex eo de ſen.exco.ſꝫ nō ſimplici
ter ſꝫ appellanť fřes de pnia vñ iſti prope ⁊ ſtricte nō di-
cunť religioſi nec ꝓprie dicunť hře regulā ſꝫ potius quē-
dā moꝫ viuēdi vt ē gl.no.in cle.i.ḋ relig.domi.⁊ i.d.cle.
6 cū ex eo. ℭ † Monachi proprie ⁊ ſtricte dicunť illi q vir
tute regule ſtant ſolitarie i monaſterio nec imiſceat ſe p-
dicationibus niſi hēant adminiſtratiōem dicunť.n.mōa
chi a ſolitudine ⁊ dignitate.c.placuit.xvi.q.i.⁊.c.dicam⁹
⁊.c.doctoſ.c.ḋ pñtiū cū ſi.ca.cā ⁊ qōe iō oēs mōachi pñt
dici fřes

dici fřes ſʒ nõ ꝯuertit̃ qꝛ nõ oẽs fřes ſunt monachi ⁊ ſm
cõem vſum loquendi illos appellamus monachos de or
dine ſancti benedicti bñſtes bona in cõi alios vero mẽdi
cantes appellamus fřes idõ in ſtatutis odioſis appellatio
ne fratrũ nõ veniũt mõachi qꝛ dʒ atẽdi cõis vſus loquẽ
di vt.l.librorũ.§.q tñ caſſius ð leg.iij.c.ex litteris ð ſpõſ.
idem in monialibus qꝛ ille q̃ ſunt de ordine mendican
tium ſm cõmunem modum loquẽdi appellant̃ ſorores
alie vero appellantur moniales ſm do. abb.ſi. ℭ Ego
7 addo in ſimili qđ voluit Jaco.bu.in prima ꝯſti.ſto.†q
in mã ſtricta recedimus a ꝓprio ſignificato verborũ pp
cõem vſum loquendi ⁊ in auc. ſacramenta .C.ſi aduerſ.
8 vendi.dixit † q cõis modus loquendi dat vbis propriũ
ſignificatũ ⁊ facit dictum Bart.in.l.i.C. de iure cal.vbi
9 dixit † q ſtatuta ſunt intelligenda ſm.cõem modũ loquẽ
10 di ⁊ pulchre dixit Bal.in ti.ð pace ꝯſtan.§.ſnie † q oĩs
intellectus qui non conſonat auribus vulgi eſt exneus
allegat.c.C.x.litteris de ſponſ. facit dictum Jo.an.in.c.
11 fundamenta de elect.li.vi.† q ſtatutũ loquens de nepo
te intelligit̃ ſʒ cõez mõz loquẽdi voluit bal.in rubrica.ff.
de no.oper.nunc.⁊ in.l.i.ff.de ſuis. ⁊ legitimis adduco
glo.in.l.ſtipſo iſta.§.alteri.ff.de verb.ob.facit gl.in.c.nõ
nulli de reſcrip.li.vi.⁊ quod voluit Bar.in.l.labeo.ff.de
ſuppel.leg.⁊ tex.in.c.pñti.§.loco.de pben.lib.vi.vide ta
men que dixi in repetitiõe rubrice.J.de fide inſtru. ℭ Ni
12 bilominus mihi vi ẽ dicẽ.† q attẽdatur materia in q̃
proferatur verbum fřes qꝛ ſi ẽ materia eque adaptabilis
⁊ cõgruens monachis q nõ attẽdat̃ cõis modus loquẽ
di imo licet ſtatutũ ſit reſtringibile ⁊ loquatur de fřibus
q ẽt cõprehẽdat monachos ⁊ ad hoc adduco quod vo
luit gl.in.c.ij.de temp.odi.li.vi.q tex.ille penalis loquẽs
in clericis hẽat locum in laycis ex quo materia congruit
vtriqʒ ⁊ adduco rubricam de vi.⁊ ho .cle. ꝯiũcto nigro
vbi cõprehendunt̃ abbates epi ⁊ archiepiſcopi appella
tione clericorũ veniũt epi archiepiſcopi ⁊ ſimiles ex quo
materia eſt proportionabilis vtriuſqʒ vt apparet in ru
brica ꝯiũcto nigro de cohabi.mul.⁊ cler.⁊ in rubrica cõ
iuncto nigro de cler.non reſi.vbi rubrice loquuntur ð cle
ricis ⁊ tñ cõprehendunt̃ epi archiepiſcopi ⁊ cardinales
ex quo materia congruit vtriſqʒ ita dicamus in propoſi
to vt licet materia ſit reſtringibilis ſi tñ congruit tã fřib9
q̃ʒ monachis vt cõprehendat monachos q ẽt fřes dicun
tur ⁊ ad oĩa dicta ſupiora q̃ ad cõem mõm loquẽdi põt
13 dari talis obiectio.† C õis modus loquẽdi nõ põt immuta
re propriũ ſignificatũ vocabuli qꝛ videret̃ alterare ⁊ mu
tare propriuʒ eẽntiã ipſius re qꝛ nomina ⁊ cognomina
ſunt rerũ conſonãtia vt dicit philoſophus in.iiij.methafi
ſice ⁊ hř in.c.cum ſm.de preben.li.vi.q nõ põt facere vt
§.naturalia inſti.de iure naturali ⁊ idõ dixit Bar.in.l.la
14 beo.ff.de ſuppel.leg.† q populus non põt alterare ꝓpriã
naturam rei allegat.l.ij.ff.ð vſufruc.ea.re.q̃ vſu conſum.
ergo ſi ſtatutum profert vocabulum rei intelligit̃ in ſuo
ꝓprio ſignificato qꝛ omnis vſus loquendi nõ põt illud
alterare ⁊ pp h̃ fundu9 delẽt dicta Ja.bu.bart.do.an.⁊
totius iure prudentie docentũ ⁊ idõ multum egregie dice
15 bat do.an.in prohemio grego.† q cõis vſus loquendi
dat ꝓprium ſignificatum verbis qñ nõ eſt vſus ꝯdire le
gis allegat.l.ita vulneratus.ff.ad.l.acqui.⁊ idõ ſi in eodẽ
loco eſſet vſus condite legis ⁊ cõis modus loquendi ali
ter ſe hẽret ſtaremus ſignificato iure ⁊ legis ⁊ non cõi
modo loquẽdi ⁊ pro certo eſt dictum ſtupendum ⁊ per
Jeſum glorioſum ex quo datur miranda doctrina vt tũc
ſeruet̃ cõis modus loquendi repugnans ſignificato iuř
⁊ legis qñ nõ ſeruat̃ lex i loco ſed ſi lex ſeruaret̃ ſtaretur
ſignificatio legis ⁊ non attenderetur cõis vſus loquẽdi
⁊ idõ lʒ ſtatutum ſit reſtringibile ⁊ penale tñ intelligitur
ſm ſignificatũ propriũ ipſius rei ſi lex ſeruat̃ in loco alř
recurretur ad cõem vſum loquendi ⁊ ex iſtis declarant̃
iura ⁊ dicta doctorũ inquantum dicunt q dʒ attẽdi cõis
vſus loquendi ⁊ ita dicamus qñ ſtatutum loquit̃ ð fřib9

tene mẽti qꝛ notu ſunt. ℭ Not.ibi inter fřes ꝯiũcto ver
16 bo cũ ingrediat̃ qꝛ probat † q in cã in qua nõ põt capl̃ʒ
agere ſine prelato poteſt impetrare reſcriptum ſine prela
to ⁊ ſufficit q conſenſus prelati interueniat quãdo agit
in iudicio caplm quo caſu agi poteſt coram iudice impe
trato a ſolo capitulo quod eſt bene notañ.vt voluit Jo.
an.in addi.Spec.in ti.de reſcrip.preſentatione.§.ratiõe
quoqʒ eius in fine vbi idem dicit. Econtra ſi cauſa eẽt ſo
lius conuentus vt qꝛ diuiſa eſt adminiſtratio in tantũ vt
ſolus prelatus nõ poſſit agere q nihilominus poterit re
ſcriptum impetrare ⁊ poſſet intelligi hec decretalis ſm
Inno.q iſtud negocium erat cõe conuentui ⁊ epõ. ideo
non poterat capitulũ intrare iudicium ſine conſenſu epĩ
vel erat negocium ordinũ in quo vnus non agit ſine alio
⁊ in antiqua cõpilatiõe dicit Jo.an. q agebatur ſuper
quadam eccleſia ita hic dicit do.Car.do.an.⁊ do.Abb.
17 ℭ Ego addo glo.ſing.in.l.i.C.qui admit. q̃ dicit † q li
cet filiusfa.non poſſit ſtare in iudicio ſine conſenſu patris
tñ poteſt ipetrare iudic̃.offiñ.⁊ ibi Bal. dicit ſe cõſuluiſ
ſe per illam gl.q filiusfa.põt impetrare iudicis offiñ ad
inſinuandã donationẽ ſine conſenſu pñis ⁊ idem voluit
in.l.ſi.§.neceſſitatẽ.C.de bo.que lib.⁊ adduco in mediuʒ
deciſionẽ.rote.clxxxiiij.que incipit.item q remiſſio.vbi di
18 cunt † q filiusfa.poteſt ipetrare reſcriptum ſine conſen
19 ſu patris ⁊ adduco rationem † qꝛ regula eſt q quilibet
poteſt impetrare reſcriptum niſi repiat̃ prohibitus vt.l.
20 i.C.de precibus imp.off.⁊ facit a maiori.† excõicatus põt
impetrare lřas ad proſequendam appellationeʒ vt in.c.
ſi.de excep.ergo fortius capitulum ſine plato. ℭ Nota
21 ibi prouidens inter cetera † q vbicunqʒ iudex videt ex
defectu alicuius ſolemnitatis iudicium deficere ⁊ eẽ fru
ſtratorium dʒ ſupplere ex officio ſuo ⁊ prouidere vt iudi
ciũ agitãdũ corã eo valeat qꝛ illud nõ vẽit ſolũ ad cõmo
dũ partiũ ſed ad cõmodũ publicũ ne lites ſint imortales
ad quod iudex dʒ ſumme laborare.c.finem litibus de do
lo ⁊ contu.l.qdam extimauerunt.ff ſi cer.peta.cũ ſi.⁊ ad
22 h ſolet iſte tex.allegari ⁊ idõ dicimus † q iudex ſupplet defe
ctum libelli vt voluit Inno.in.c.i.de libelli obla.⁊ note
tur in ſpeculo de iura.calũ.§.ſupereſt verſiculo quid ſi tu
tor ⁊ dicit hic do car.q ad iſtam ſuppletõem fiendaʒ p
iudicẽ ex offõ ſuo allegat̃ cottidie iſte tex.⁊ dicit q hoc nõ
ẽ ſupplere de facto ſʒ de iure qꝛ intereſt iuris ⁊ iudi.vt iu
diciũ nõ ſit elluſoriũ ⁊ in hoc vertit̃ publica vtilitas.l.vbi
pactũ.C.de tranſ.vbi glo.no.⁊ glo.in.c.i.de elect lib.vi.
⁊ ita ẽt dicit hic do.an.do.Abb.⁊ Jo.de imo. ℭ Sed
23 Pe.de ancha.h colligit † q ptinet ad officiũ iudi.proui
dere vt pſona litigãs corã eo ſit legitima licet pcludat̃
vis bal.ꝯ exceptionẽ dillatoriã ꝓcuratore.l.pomponi9.
§.rati.ff.de ꝓcur.tñ iudicis offm̃ nõ ceſſabit ne iudiciuʒ
ſuũ ſit elluſoriũ ⁊ dicit ẽt glo.multũ no.in.d.c.i.ð elec.li.
vi.⁊ idẽ voluit do.pe.in.d.c.i.do.dominicus ibi ſequit̃ il
lã glo.⁊ ẽt Jo.de imo.ibi ⁊ h ſeqt̃ illã gl.ſʒ do.pe.hic po
ſtea in oppoſitionib9 opponit q iudex nõ dʒ ꝓuidere co
rã quo vertit̃ qđ ſʒ pars q̃ ſibi imputare dʒ quare admi
ſerit pſonã min9 legitimã qꝛ iudex nõ põt ſupplere ð fa
cto nec interponere offm̃ ſuũ non petitũ vt.l.iiij.§.hoc ãt
iudiciũ.ff.de dam.infec.⁊ p Inno.in.c.bone.de poſtu.p
la.ꝓuidere aũt q agat̃ cũ legitima pſona ẽ ꝓuidere ſup
facto ⁊ ſic vr̃ q iudex nõ poſſit hoc facere ſed hic dr̃ ꝯriũ
24 q̃re male ſoluit.d.pe.† q ſit ſpãle vt poſſit ſupplere pro ec
cleſiis ⁊ minorib9 in defenſio allegat no.per Bar.i.l.iiij.§.
hoc aũt iudiciũ. ℭ Tu põdera qꝛ iſta rñſio do.pe.reſtri
git gl.d.c.i.ð elec.li.vi.vt nõ habeat locũ niſi qñ ſupplet
pro eccleſiis aut minorib9 idefenſ.pro certo iſta ſolõ eſt
ptra rõeʒ illius gl.fundant̃.ſe ne iudiciũ ſit elluſoriũ.vel
alř ſoluit do.pe.q dicit q cũ cõparet minus legitima p
a ſona a vř ꝯſtare iudici ð facto tanquã iudici ⁊ idõ põt ſup
plere ſicut in notorio facti ⁊ his que corã eo male gerun
tur vt.l.nullũ.C.de teſti.c.i.de off.ordi.ſubijcit̃.n.oculis
iudicis pſona min9 legitima ⁊ p pñs i caſu huius.c.po

a ℭ Legitia pſona. Adde do.alexan. de imo.in.l.cum quis.§. qui ð vb.obli.⁊ gl. i.c.i.ð electio. l.vi.⁊ facit qđ voluit idez.d. alex.i.l.iiij.§. hoc.ff.de da. infec.⁊ in.l.ſi lius.§.veterã de ꝓcu.vbi ai no videto.

tuit ex offõ ſuo ſupplere ⁊ nõ audire ipſaʒ ſicut nec excõi
catú vel aliú ꝓhibitú vt in.c.pia de excep.li.vi.⁊.l.quos
prohibet.ff.de poſtu.⁊ ita reſidet. ¶ Pro certo do.pe.
dat primam ſolutioné q̃ non fuit bona núc dedit ſeʒ non
25 meliorem deteriorem † ⁊ ſic vno inconuenienti dato ſeq̃t
a aliud vt dixit philoſophus in primo phiſicorum[a] ⁊.l.ra
tan.C.de reſcinden.vend.nam hic nullo mõ conſtabat ꝙ
capl̃ʒ eẽt pſona min⁹ legitima nec ꝯſtabat in dicta vt iudici
ꝙ mandatum non habebat ⁊ iõ admiror vehementer ꝺ
do.an.do.cor.do.pe.⁊ ſimilibus qꝛ contra illam gl.⁊ ꝯ
iſtum tex.⁊ ꝯtra cõem opi.non viderint Bart.in.l.inter
26 quos.§.alieno.ff.de dam.infec.vbi tenuit per illũ tex.† ꝙ
iudex non põt opponere ꝯtra pſoná minus legitimá ex
offõ ſuo dicendo ꝙ non habeat mádatú ſed requirit ꝙ pꝛo
ꝑncipaliter opponat p ſe ar.l.iiij.§.hoc aũt iudiciú.ff.de
dam.infec.⁊ cum ſolemnis doctor do.Jo.de anania le
geret hanc decretalé tempore curie eugenij ꝺ ⁊ ego ira
ſem ad conferendum ſecum ſup intellectu huius decreta
lis ⁊ illius glo.pro certo formaui ꝯtra eũ quinq; vel ſepteʒ
argumenta quibus auditis obmutuit ⁊ ad iſtum tex.rñ
debã ꝙ nõ ꝓbat ꝙ iudex fecit ex offõ ſuo imo fecit ex má
dato pape qui dicit prouideas ⁊ papa fecit ad inſtantiaʒ
partis. Depcipium eẽt videre. veritatem huius explicatiõis
q̃ egeret pro certo preclaro ⁊ preſtanti doctore ⁊ vtriuſq;
iuris cenſare facile principe nihilominus dicã ꝓ vt deus
glorioſus dederit nobis ⁊ quideʒ ang.in.d.l.inter quos.§.
alieno damnat illam doctriná Bar.⁊ ꝯ eam allegat glo.in
.l.filiuſfa.ff.de procur.⁊ glo.in.l.licet ⁊ in.l.ita demũ.C.
27 eo.⁊ dicunt † ꝙ iudex ex offõ ſuo põt repellere milites
exiſtẽs procuratores ad quas gloſas poſſet rñderi ꝙ ꝓ
cedũt qñ vertit intereẽ publice vtilitatis qꝛ milites debẽt
vacare circa arma ⁊ defenſioneʒ rei publice ⁊ non circa
lites.l.fi.in prin.C.de iure de liber.adeo non eſt admira
tione dignã ſi iudex ex offõ ſuo ſupplet ad publicá vtili
taté ar.eorum que no.bar.in.l.iiij.§.hoc aũt iudiciũ.ff.ꝺ
dam.infec.⁊ Inno.in.c.bone de poſtu.prela.⁊ Bal.i.l.
fi.C.vt que deſunt aduoca.⁊ per ꝯñs ex illis glo.nõ pro
bat dictã glo.d.c.i.nec reprobat doctrina Bart.in.d.§.
alieno ſed.d.abb.in.c.i.ꝺ de accu.⁊.do.car.i.c.dilecti.ꝺ
eo.⁊ do.abb.ibi ſequit gl.d.c.i.⁊ idẽ fecit bal.in.l.excep
tioné.C.de probn.⁊ in.l.i.C.vt que deſunt aduoca.⁊ i.l.
i.ff.de edẽdo ⁊ idẽ voluit Lud.ro.in repetitione.l.i.ff.de
arb.alˀs in rubrica ſed Jo.ꝺ imo.in.d.§.alieno vbi tenet
28 † ꝙ vbi agitur ꝯ pſente debet ipſe preſens opponere ex
ceptioné ꝙ agens alieno nomine non habet mandatũ ſʒ
non debet hoc opponere iudex dicit eſſe ibi caſum ꝯ glo.
d.c.i.⁊ ſubdit per verbum forte ꝙ ratio qua ſe fundat illa
glo.que re vera fuit opinio Inno.nõ ẽ bona rõ inquãtũ
vult ꝙ iudicium agitatum cum falſo procuratore ſit nul
lum qꝛ iſtud ſimplr̃ non ẽ verũ.qꝛ ꝓcedit ſolũ ad preiu
dicium dñi ſed nõ ꝓcuratoris.allegat notata in.l.licet.C.ꝺ
ꝓcur.⁊ in.c.i.ꝺ re iudi.⁊ ſic vĩ ꝙ iudex non poſſit interpo
nere iudicium ſuum non petitũ cũ regulariter ad vtilita
té priuatã illud non interponat.vt in.d.§.hoc aũt iudiciũ
29 poſſimie.† qꝛ ille q agitauit iudiciũ cuʒ falſo procurato
re hʒ actioné ꝯ ipſum vel vt doceat ſe procuratoré vel vt
preſtet intereſſe ar.l.i.C.credito.de euictio.pigno.⁊ qꝺ
no.Bar.in.d.l.licet ⁊ ad.l.i.ff.de offi.aſſe.⁊ ad.l.vbi pa
ctum.C.de tranſ.rñdet ꝙ ibi ex actis cõſtabat iudici no
torie de incertitudine libelli.vel ꝙ actio ipſo iure nõ cõ
petebat in caſu illius glo.Secus cum eſſet dubium.an eſ
ſet procur.⁊ dicit illam glo.procedere in ſpũalibus ſicut
eſt cã electionis de qua loquitur ille tex.⁊ in caſibus ſpiri
tualibus exuberat iudicantis offm̃ vt in.c.cum a nobis
olim de elect.⁊ licet rõ illius glo.videaẽ concludere ideʒ
eſſe in alijs caſibus ex quo fundat ſe ſuper nullitate ꝓceſ
ſus tñ illa ratio reſtringenda ad caſum ſpiritualẽ vl̃ ad
caſum in quo ꝓceſſus ex toto ⁊ ſimpliciter ẽ nullus.Se
cus quando non omni reſpectu eſt nullus imo aliquo re
ſpectu eſt aliquis.⁊ adducit a contrario ſenſu.d.l.filius

familias.§.miles.⁊.§.veteranꝰ. qꝛ ibi eſt ſpẽale vt iudex
opponat exceptionem ꝓcuratoriam fauore publice vtili
tatis ergo in ꝯtrium eſt ius cõmune.l.ius ſingulare.ff.de
le.⁊ qꝛ facile erat iuriſconſulto dicere ꝙ tu non es procu
rator ⁊ cum iſtud non dixerit vĩ aliud voluiſſe ibi ar.l.i.
§.ſin aũt a deficiente.C.de cad.tol.⁊ Jo.de imo. reſtrin
git illam glo.vt procedat in cauſibus ſpũalib⁹ ⁊ ſic vĩ cõ
cordare do.pe.qui dixit ꝙ procedit hoc in eccleſijs vt di
ctũ eſt ꝓ certo iſtud nõ eſt bene dictũ qꝛ rõ illius gl.ẽ ge
neralior dicto ⁊ p ꝯñs extendeẽ dictũ ad gñalitaté rõnis
.l.pr filium.§.fundũ.ff.de leg.iij.l.cũ pater.§.dulciſſimis
de leg.ij.glo.in cle.i.de elec.item qꝛ eẽt reſtringere iſtum
tex.Item qꝛ eſt ꝯ rõnem iſtius tex.in verbo ſopitaʒ ⁊ ſic
non bñ loquiẽ lʒ ẽt ita voluerit ipſe in.c.inotuit de elec.tñ
ipſe tenuit glo.illã hic ⁊ in.c.eccleſia vt lite pen.⁊ ſic ẽ ꝯ
rius ⁊ varius in hoc paſſu quod eẽ non dʒ.l.i.C.de furt.
⁊ in illo virgiliano i.iiij.variũ ⁊ mutabile ſemp feminn
⁊ ẽ.ſed ſaly.in.l.licet.C.de ꝓcur.dicit ꝙ glo.d.c.i.in ver
ſiculo abſñtis ꝓcedit eo caſu quo pars erat abſñs ⁊ ea ab
ſente ꝓcedebaẽ iõ iudex potuit exigere mádatũ eo abſñte
non aũt ꝓcedat illa glo.ſi pre pñte agit nomine alterius
⁊ pñs nõ opponit de mádato qꝛ tũc iudex non dʒ oppo
nere ⁊ ita ſaly.reſtringit illam glo.Tu reſpõde ꝙ lʒ ille
tex.loquaẽ de abſñte nihilominus ratio glo.concludit idẽ
ſi pars eẽt pñs ⁊ ꝙ illa gl. ſentiat idem parte pñte appa
ret quia pro opi.ſua allegat tex.iſtũ ⁊ hic ñ apparet ꝙ pars
fuerit abſñs imo erat pñs ⁊ p ꝯñs non bene loquiẽ ſaly.ſʒ
ludo.ro.in.d.l.inter quos.§.alieno ſequiẽ illã glo.⁊ mo
ueẽ qꝛ iudex.ex offõ ſuo mouetur ad allegandũ ad vtili
taté priuatã auẽ.qui ſemel.C.quõ ⁊ qñ iudex ⁊ bñ facit
30 .l.ampliorẽ in pñ.C.ꝺ app.moueẽ ẽt † qꝛ ſi iudex ex offõ
ſuo põt remouere procuratoré negligenté vt in.l.iij.C.ꝺ
ꝓcur.ergo pari rõne opponere exceptioné falſi ꝓcurato
ris ⁊ dicit illã glo.nõ eẽ reſtringñ.ad cauſas ſpũales dũ
taxat vt voluit do.Jo.ex eo.qꝛ rõ illius gloſ.ẽ gñalis ⁊
aliud nõ dicit ſʒ idẽ Lud.in.l.i.ff.de arbi.extendit illã gl.
vt nõ ſolũ hẽat locũ in iudice lʒ ẽt hẽat locum in arbitro
31 † vt ex offõ ſuo poſſit exigere ꝓcuratorium ab agente no
mine alieno coram ipſo arbitro ar.l.rem nõ nouã.C.ꝺ iu
di.⁊ illã ẽt ſequiẽ bal.in.d.l.filiuſfa.§.veteranus.ff.de pro
32 cur.vbi dicit † ꝙ iudex ſuplet ex offõ ſuo pp ſubſtátiali
taté iudicij ne iudiciũ reddaẽ vanũ ⁊ eandeʒ glo.ſequiẽ
abb.in.c.innotuit de elec.⁊ in.c.auſi de accu.⁊ facit qꝺ
voluit Inn.in.d.c.inotuit qué ad ꝺ allegat bal.i.l.i.lʒ.C.
ꝺ ꝓcur.⁊ ſequiẽ do.an.i.c.eccleſia vt lite pen. ¶ Relati
ſunt ſcribẽtes ſup hoc paſſu mihi vĩ ꝙ gl.illa dicat purã
veritaté ⁊ moueor p glo.quã ego nouiſſim⁹ pondero i.c.
cũ.m.ferarienſis de ꝯſti.que glo.dicit ꝙ ſi ille agens non
habuiſſet mádatũ a ſocijs nõ fuiſſet admiſſus ad agedũ.ꝗ
ſentit ꝙ iudex põt excludere agenté noie alieno ſi nõ oñ
33 dat mádatũ ſcdõ.adduco tex.i.c.innotuit de elec.† vbi iu
dex ex ſuo offõ repellit illũ q nõ hʒ mádatũ qñ agit noie
alieno ⁊ p illũ tex.ibi in quodã ſuo notabili Jo.de imo.
dicit.ibi ꝓbari opi.gl.d.c.i.tertio allego elſaus dictum
34 Inno.in.c.cũ olim de teſtib⁹ † vbi dixit ꝙ iudex cõpellit
agenté vt exꝓmat cui⁹ noie agat ergo multo fortius cõ
pellet ad docẽñ.ꝺ mádato.Quarto adduco tex.i.c.eccle
35 ſia el.i.vt lite pen.† vbi iudex põt ex offõ ſuo prouidere
ne iudiciũ ſaltẽ de facto ſit fruſtratoriũ ⁊ ſic vt reo ꝺ quo
ageẽ nõ barrateẽ ⁊ ab actore obtinẽte fruſtratoria ſit rei
adiudicatio ergo multo fortius põt ꝓuidere ne iudiciuʒ
reddaẽ nullũ ex defectu ſolemnitatis iure. Quinto facit
iudex ex offõ ſuo nemine petẽte repellit agẽté inhabilé ⁊
accuſatoré ihabilẽ ex offõ ſuo examiat an agẽs ſit habiẽ.
vel ne ita voluit hugucio in.c.querẽdũ.ij.q.vij.p illũ tex.
36 vbi dicit † ꝙ iudex põt inquirere de habilitate accuſatoris
reo nõ opponẽte facit qꝺ ibi voluit dñicus ⁊ facit qꝺ vo
luit Jo.de ſantu.i.c.alieni.ij.q.ij. Et ex hoc poſſet argui
qꝺ iudex ex offõ ſuo examiat pſoná ſubſtátianté iudiciũ
ſed ꝓcurator ſubſtátiat iudiciũ cũ i pſona eius feraẽ ſnia
vt.l.i.C.de

a ¶ Phiſicorũ. Textus ori ginaliter alle gato loco tex. cõmen.xxij.

vt in.l.i.C.de ſen. ⁊ interlo.om.iudi.ergo ad iudicē ſpe
ctat exigere vtrū ꝓcurator hēat mādatū nā de babilita
te pſone ante oia eſt querēdū.l.ſi queramus.ff.de teſta.l.
qdam referūt.ff.de iure codicilloꝝ.c.i.de accu.c.ſunt qui
ij.q.vij.⁊ ex hoc ꝯfundit ratio do. Joannis dicētis ſpāle
eſſe in cauſa ſpirituali qꝛ non eſt verum cuꝫ per iſta iura
⁊ ſimilia ſit cōe vt in oibus iudicijs habilitet ante oia p
ſona. Confundit ēt alia ſua rō cū dicebat ꝙ iudiciū non
37 erit oino eluſoriū.† qꝛ ſi ſnia erit lata ꝯtra falſuꝫ ꝓcura
torem tenebit in eius ꝑiudiciū qꝛ iſtud ē dubiū vtrū ſit fe
renda ꝯ ꝓcuratorē an pro ꝓcuratore.ideo debemus at
38 tendere illud qđ nocet † qꝛ vbicūqꝫ in aliq actu ꝯcurrūt
duo.quoꝝ vnū nocet ⁊ alterū prodeſt ſemp attēdit illud
qđ nocet.l.ſi quis ſ grani.§.ſi.cū.l.ſe.ff.ad ſille.l.cū vir.ff.
de vſuca.pro dona.l.iij.§.ſi quis paleꝫ.ff.de iure fiſci.Cū
ergo in caſu noſtro poſſibile eſt ꝙ ſnia ferat ꝯ ꝓcuratorē
vel ꝙ ferat pro ꝓcuratore ſequit ꝙ dꝫ attendi illud qđ
nocet ⁊ p ꝯñs ſtabit firma ratio illius glo.ac iudiciū ſit
fruſtratoriū. Sexto adduco glo. multum elegantē in.c.
39 cupientes.§.ceterum de elec.li.vi.que dicit † ꝙ iudex ex
officio ſuo pōt ſupplere in his que reddūnt iudiciū retro
nullum.ſed exceptio falſi procuratoris reddit iudiciū re
tro nullū.vt.l.ij.C.de procur.ergo poterit iudex ex offō
ſuo opponere.Septimo adduco gl.in.l.i.§.ſi curatores
ff.de magiſtra.ꝯueni.quā Bal.in.l.quos ꝓhibet.ff.d po
40 ſtu.reputat ſing.que dicit † ꝙ iudex ex offō ſuo pōt nemi
a ne opponente inquirere d conditione teſtis⁹ ⁊ ſeqt illaꝫ
glo.idem Bal. ⁊ Nico. de neapo.in.d.§.ſi curatores. ⁊
do.cardi.in.c.cum inquiſitionis.§.i.de accu. ⁊ do.pe.i.c.
ſuper eo. ⁊ in.c.teſtimonium de teſti. ⁊ Ang.in.d.l.quos
ꝓhibet ⁊ voluit Inno.c.intimauit.ẋ.de teſtibus ⁊ faciat
glo.in auc.de teſti.§.i. ⁊ in.l.iij. in prin.ff.eo. ergo multo
fortius poterit iudex ex officio ſuo inquirere de inhabili
tate agētis. Octauo adduco glo.in.c.nulli de accuſ.que
41 voluit † ꝙ lꝫ accuſatus exigentibus ſuis demeritis non
poſſit repellere teſtem inhabilem ꝙ nihilominus iudex
ex offō ſuo poterit repellere. Nono adduco quod voluit
Jaco.de are.in.l.itē apud labeonē.§.ꝙ ait ptor.ff.de in
42 iur. vbi dixit † ꝙ ſi bānitus agat ⁊ p aduerſariū non re
pellat ꝙ nihilominus iudex poterit ingrere de inhabili
tate eius. ⁊ repellere. Decimo faciat.l.ſi. ⁊ ꝙ voluit ibi
Ang.ff.de peti.here. ⁊.l.ſicut.C.d paga. ⁊ quod hʒ in.c.
indemnitatibus.§.ſane de elec.lib.vi. ⁊ quod voluit do.
An.in.c.cū dilectus de conſuetu. ⁊ Inno.in.c. cū olim d
cenſi. Undecimo iſtud ꝓbat in tex.formali in.c.i.ẋ.de ꝓ
cur. Et ex iſtis elicit vera ꝯcluſio ꝙ Bar. male loquitur
⁊ ad.d.§.alieno reſponderi pōt ꝙ ille tex patit multiplī
cem lecturā ⁊ ſic non apparet veritas illius tex. nec ē va
lida lectura quā Bar.ſequit ad illū tex. ex eo qꝛ iudex pōt
opponere in his q reddūt iudiciū retro nullum vt voluit
gl.in.d.c.cupiētes.§.ceterū ⁊ ideo ſequenda ē alia lectu
ra ad illū tex.quā ipſemet Bart.ibi ponit ⁊ iſta vꝫ mihi
veritas iſtū paſſuꝫ tū ex aminaui ia repetitione.c.cuꝫ.m.
ferarienſis de conſtitu. ſed longe melius enucleaui hic.
43 ¶ † No.iudicem nō debere pati capitulū maxime reli
gioſoꝝ litigare in iudicio ſine auctoritate prelati ſiue il
le prelatus ſit abbas ſiue epiſcopus ſiue alio noie nūcu
petur vt hic qđ ꝓcedit qñ auctoritas ſeu ꝯſenſus ē d iure
regrendus quo obmiſſo iudiciū reddat fruſtratoriuꝫ qꝛ
ſup hac rōne fundat iſte tex. ⁊ qñ dēat de iure interueni
re auctoritas ꝓlati hʒ in.c.edoceri de reſcrip. ¶ No.ibi
44 epus itē ſi abbatē † ꝙ quis pōt eē abbas ⁊ epus ſaciat
c.ꝓpoſuiſti ꝑiūcta ſupraſcriptiōe.ſꝫ.e.i. diuerſo tū reſpe
ctu de quo hʒ in.c.cū nřis de ꝯceſ.preben. ⁊ dicunt doct.
hic ꝙ forte mōaſteriū erat vnitū epatui.c.i.ne ſede vaci.
vel erat eccleſia cathedralis regularis ſicut multe ſūt in
anglia ⁊ iſtam ſolonem tenent hic doctores rñdendo ad
d.c.cū nřis ⁊ dicit do.Abb. ꝙ in regno ſicilie ſūt due ec
cleſie cathedrales regulares vna ē archiepiſcopalis vt ē
eccleſia montis regalis ⁊ eſt pro certo eccleſia opulenta
ſꝫ olim fuit opulētiſſima ⁊ alia ē epalis vt eſt eccleſia ca
thanien͞ſ vbi reffert do.Abb.ſe accepiſſe hitū ſancti be
nedicti a ſua pueritia nec ſunt alij canonici ſeculares nec
abbas ſed epiſcopus eſt loco abbatis vt hic ⁊ conuen
tis canonicorum ſeu monachorum facit vnum corpus
cū epo ⁊ oia ibi expediutur p epm ⁊ ꝯuentū monachoꝝ
⁊ dicit ꝙ tales monachi pñt appellari canonici hē tex.
coniuncta glo.lviij.di.c.ij.nec vocabuli ethimologia cō
45 tradicit.† qꝛ canonicus dr a canone ⁊ canon idē ē ꝙ regu
la quaſi quedā forma viuendi regulare vt in.§.canon ij.
di.vñ canonicus quaſi canonice inſtitut⁹ ⁊ lato ſum.pro
vocabulo quilibet beneficiatus pōt dici canonicus facit
qđ no.Jo.an.in.c.i.de elec.li.vi.vſus tū cōis loqu ēdi ac
cipit canonicos pro canonicis eccleſie cathedralis ⁊ re
fert ſe dicere hoc in rubrica de vi. ⁊ ho.cler. ⁊ refert ſe in
46 cidenť h dicere pp talē qōnem vꝫ † vtrū talibus mona
chis eccleſie cathedralis qui pñt appellari canonici poſ
ſit delegari cā a ſede apoſtolica ſicut pōt delegari cano
nicis ſecularibus eccleſie cathedralis d quo in.c.ſtatutū
de reſcriptis in.vi.refert archi.ibi tāgere hāc qōnē ⁊ cō
cludit ꝙ cōmiſſio talis ñ teneat niſi i reſcripto fiat ſpecia
lis expreſſio de religione ſed do.abb.dicit ꝙ ałs duꝫ ipſe
eēt ſcholaris. ⁊ ſubſtitutus fuiſſet a doctore ad legendum
fuit auſus tenere ꝯ archi. ⁊ ad hoc allegauit tunc cle. ⁊ ſi
principalis de reſcrip. ⁊ poſtmodū cuꝫ fuiſſet aſſumptus
in doctorē ⁊ iſtū paſſum tāgeret ſemp fuit ſequutus illā
ſuā ſcholaſticā opinionē ⁊ p.d.cle ⁊ ſi principalis quaꝫ
ad hoc ita inducit ꝙ religioſus obtinens prioratū ꝯuen
tualē ⁊ manualē pōt obtinere delegationem a ſede apo
ſtolica tanquā hēns dignitatē ex diſpoſitione.d.c. ſtatu
tū de reſcriptis in vi.vbi ſimpliciter fit mentio de haben
tibus dignitatē nec diſtinguit inter ſeculares ⁊ religio
ſos vnde ex quo qlitas requiſita ad delegationē ſuſcipiē
dam reperit in religioſis efficiunt habiles ⁊ capaces ad
obtinēdas delegationes apoſtolicas ſicut ipſi clerici ſecu
lares ex quo ſequit ꝙ ſicut per.d.cle. ⁊ ſi principalis ex
tendit prima diſpoſitio.d.c.ſtatutū loquen. de habētib⁹
dignitatē ad monachos habētes dignitatē eccleſiaſticā
eodē mō vꝫ extēdi ſcđa.diſpoſitio illius.c. loquētis d ca
nonicis ſecularib⁹ eccleſie cathedralis vt extēdat ad mo
nachos canonicos ecc.cathedralis vñ nō ē dare rōnē di
uerſitatis. ⁊ ꝓ certo ē ſubtilis. ⁊ elegans inducendo. ⁊ ꝓ
hoc dicit ēt optime facere.c. ſunt nōnulli. ⁊ .c.doctos mo
nachos. ⁊ .c.moderamine.xvi.q.i.vbi tales monachi ⁊
47 docti ſunt ⁊ digni ſunt. † ⁊ quanto qs ē ſanctior ⁊ excel
lētior tāto ē potētior ⁊ habilior vt i.d.c.ſunt nonnulli.ſi
cut ergo in.d.c.ſtatutū appellatiōe habentiū dignitateꝫ
veniūt religioſi hñtes dignitatē eodē mō appellatiōe ca
nonicoꝝ eccleſie cathedralis debent venire monachi ec
cleſie cathedralis regularis qui ēt dicunt eē canonici vt
dcm̄ ē nec in hoc religio repugnat nec facit ꝯditionē eoꝝ
deteriorē imo meliorē vt in.d.c.doctos monachos ⁊ .d.
c.ſunt nōnulli. ⁊ maxie in hoc mā vbi nō tractat de odio
imo potius de fauore ꝙ mādatū pape facilius executiōi
mādet.mouet ēt qꝛ in his ceſſat rō ꝓhibitiōis.d.c. ſtatu
tū. Nā clerici ⁊ religioſi ſimplices nequeunt eē qꝛ vt plu
rimū ſunt lřarū ignari ⁊ pauperes ⁊ pannoſi ⁊ iō ꝓhi
bent gerere vicē pape q̄ rō ceſſat in iſtis religioſis eccle
ſie cathedralis qꝛ in eis vt plurimū inſtituunt cīues opti
mi ſtatus. ⁊ ꝯdictiōis ⁊ dedicāt ſe ſtudio lřarū. ⁊ in mul
tum pre alijs eccleſiaſticis honorant in loco. Ita hic reſ
det do.Abb. Tu adde ꝙ archi.in.d.c.ſtatutū allat in cō
trariū.c.de preſentiū.xvi.q.i. ⁊ qđ hʒ in.c. cuꝫ olim el.ſo.
de priuile. Sed Joan.an.ibi dicit ꝙ pro ⁊ ꝯtra facit.d.
cle. ⁊ ſi principalis. ⁊ ſic pondera bene.qꝛ non fuit inuē
tio do.Abb.allegare.d.cle.ad hoc vt ipſe videtur innue
re ſed zenzelinus ſequitur iſtam partē archi. quo ad mo
nachos ſed quo ad canonicos regulares dicendū eē.qđ
in canonicis ſecularibus per illū tex.qui loquit indiſtin
cte. Sed Jo.de lig.dicit dictam archi. verum ꝙ cano

a ¶ Conditione teſtis. Adde do. Alexan.d imo. i.l.iij.§. hoc aūt d dā. infect. allega. in ſupiori apoſtilla. ⁊ i.l. quos ꝓhibet de poſtul. vbi hec mā late diſcutitur.

a ❧ Periti. Aliq̃ ſi illiteratus fuerit ⁊ ignorās grāmaticā nō pōt eē eccl'ie cathedralis cāonicus vt ꝫ clle gāter.d. Car. in clemē.i.§. rīa de ſta. monacho. ſec⁹ tñ dicit eē i mōacho. vide oīn q̃ multa pulchra dicit. ⁊ ē q̃tidiana.q.q̇ d facto nō ſeruatur.vt qd ergo membranas occupat.

dicens regularis eſt ita ſub obedientia ſicut monachus.c.ij.de poſtu.ſed Bal.ꝫ opi.zenzelini dicēn ꝙ nō ē omoda ſimilitudo inter monachos regulare.c.cum ad monaſterium de ſta.mo.tum ēt q2 tex.d.c.ſtatutū loquiť indiſtincte ita indiſtincte dꝫ intelligi.c.ſi romanoꝝ.xviij.di.l.i.§.gn̄aliter.ff.de leg.preſtan.⁊ dicit ꝙ in ꝯtingentia ſacti vidit appellari pp hoc ⁊ curia non dedit reſcriptum. Sed Jo.cal.ſequiť dictū archi.dicens ꝙ.d.cle.⁊ ſi principalis nō remouet impedimentum a iure introductū ſꝫ ponit qualitates que requirant ⁊ ad hoc facit qđ no.gl.ibi ſuper verbo canonicis ⁊ per hoc ē rñſum ad.d.cle.⁊ ſi principalis.⁊ ad rōnem tenentiū ꝯtrium ⁊ hec opinio vī verior ex quo iure antiquū iſti cōmitti ꝓhibebat cū debeant eē alieni a ſtrepitu iudicioꝝ nec p.d.cle.⁊ ſi principalis habilitanť iō remanēt ſub ꝓhibitiōe ⁊ ita refert et ſequiť do.dominicus in.d.c.ſtatutū in ꝑnc.in prima col. ſꝫ lud.ro.in.l.ſtipulationū in ꝑn.ff.de verbo.ob.refert ꝙ cū repeteret rome ⁊ hūc paſſuꝫ adduceret i ꝯflictū refert ſe tenuiſſe ꝯtrium ꝑſite do.abb.⁊ ad.d.cle.⁊ ſi pricipalis. dicit ſe reſpōdiſſe ꝙ illa loquiť de priore ꝯuētuali huiuſmodi aūt prioratun eſt dignitas vt ꝓbať in.c. niſi de preben.qđ aūt iſta loquiť đ regulari q ē canonicus in cathedrali ecccleſia p quē canonicatū nullā cenſetur adiſpiſci dignitatē vt.d.c.ſtatutū ad hoc dicit ſe induxiſſe q2 videmus iura ꝓhibentia monachos a procurationis offō vt in.c.vnico de ſindico ⁊ in.c.monachi.xvi.q.i.nō extendi ad eos monachos q aliquā hn̄t dignitatē vt pꝫ q2 abbas ⁊ ꝯuentualis prior ꝓcuratores eē pn̄t vt in.c.ſopite de reſti.c.ꝯtingit de tranſ.⁊.c.cū deputati.Jꝺ imo admirabile eſt ꝙ cum mulieribus ſit ꝓhibitū ꝓcurationis officiū procuratrix eē pōt vt in.c.cū dilecta de confir.vtil.vel inutil. ad illam aūt rōnē in qua dicebať ceſſare rōnē.d.c.ſtatutꝫ rn̄det ludo. ꝙ licet ceſſet illa ratio de qua ibi non tñ ceſſat illa que probibet monachum in iudicē dari que ē vt ſit a iudiciali ſtrepitu ſeparatus vt in.d.c.i.de ſindi.⁊ ita dicit ſe concluſiue tenuiſſe publice ⁊ dicit ꝙ cautella eſt ꝙ cancellaria apoſtolica videns in hoc diſceptationem iſtas ex poſt facto petijt obſeruari ꝙ cū dabatur in iudicem monachus canonicus in eccleſia cathedrali ſemper exprimebať pape qualitas monachatus per.d.c.cū olim de priuil.ita ibi reſidet lud. ❧ Pro certo videť opinio.

48 archi.verior ex eo † q2 vbicūqꝫ concurrunt due rōnes in actu ⁊ vna abeſt ⁊ altera adeſt remanet legis diſpō firma vt.l.ſi non lex.ff.de here.inſti.l. libelloꝝ.§. notantur. ff.de his qui no.infa.inſti.de nup.§.affinitatis.Sed licet in monacho qui ē canonicus ceſſet illa rō prohibitiua q2 non ē pinoſus nec ē indoctꝰ.vt.d.c.doctos monachos tñ non ceſſat illa ratio q2 debent eſſe alieni a ſtrepitu iudiciorum vt in.d.c.ij.de poſtu.ergo ſequiť ꝙ remanebit ꝓhibitio firma item facit vbicunqꝫ in eadeꝫ cōcurrūt due qualitates quaꝝ vna prodeſt alia nocet ſemper attendiť illa que nocet vt.l.ſi quis in grau.§.ſi.cū.đ.ſe.ff.ad.ſylle. vy.in.c.ſi prior de reg.iur.li.vi.l.iij.§.ſi qs palam.ff.de iure fiſci.l.cum vir.ff.de viſuca.pro donato.Sed canonicus eccleſie regularis eſt monachus ergo debet in eo conſiderari illud quod ſibi magis nocet preterea adduci pōt ꝓ opi.archi.d.c.ſtatutum inducendo hoc mō in.c.ſtatutꝫ dicitur ꝙ hn̄s dignitatem poterat eſſe delegatus apoſtolicus.d.cle.⁊ ſi principalis exorbitans a cōibus regulis ⁊ extendiť illum tex.ad priorem ꝯuentualē de canonico aūt regulari nihil dixit ergo ſequitur ꝙ remanet ſub regula antiqua qua non poterat monachus eſſe delegatus non dꝫ ergo extendi ad canonicū regularē ⁊ ſi papa voluiſſet đ exprimere in monachis qui canonici ſunt ecc.cathedralis facile erat ei exprimeť ⁊ veriſimiliter đ expreſſiſſet vt.l.i.§.ſi.in aūt.C.de cad. tol.c.ad audientiā de decī.l.i.ff.ſi men.falſ.mo.dixit.c.maiores de baptiſmo adduci ēt poſſet.c.ſtatutum cōiuncta.d.cle.⁊ ſi principalis hoc

49 modo in.d.c.ſtatutū † prohibenť clerici eſſe delegati ſed permittiť cāonicis eccleſie cathedralis ſed in cle.⁊ ſi principalis probibentur eſſe delegati apoſtolici niſi habeant dignitatem ſed monachi licet ſint canonici non tamē habent dignitateꝫ ergo ſtabimus in regula probibitiua vt non poſſint eſſe delegati apoſtolici preterea ceſſat illa ratio in monachis canonicis ecc.cathedralis que eſt in ca

50 nocicia ſecularibus eccleſie cathedralis ex eo † q2 cano

a nici ecc.cathedralis ſecularis preſumunť eſſe piti⁹ vt no: in.d.c.ſtatutū ſed iſta ratio ceſſat in monachis per illud

51 quod dixit Bal.in rubrica.C.de ſum.tri.vbi dixit † ꝙ in abbatibus attenditur ſanctimonia vite ⁊ non ſcientia.c.ex multa de voto.Et ex iſtis mihi videť ꝙ opinio archi. ſit verior ⁊ iſta tene menti. ❧ Et inquantum iſte tex.dicit ꝙ ſi fuiſſet lata ſnīa ꝯ iſtos monachos potuiſſet lis ſopita ſuſcitari quid ſi fuiſſet lata in fauoreꝫ eoꝝ an teneat cum non habuerint ꝯſenſum prelati pe.vt Jo.an dicit ꝙ

52 ſic ar.l.non eo minus.C.de procur.† vbi ſnīa lata in fauorem minoris ꝫ ſed ſi eēt lata ꝯ minorē non teneret ⁊ cuꝫ hac opi.tranſeūt cōiter docto.⁊ ēt collecta.qui dicit ꝙ ēt ſi teſtibus receptis ⁊ publicatis ep̄us videā eūm hn̄ procedere petat ꝯcludi ſententiā ferri ⁊ aduerſarius dicat iudicium ſiue ꝓceſſum nulli q2 nō interuenit ꝯſenſus epi a ꝑncipio nō eſt ipſe aduerſarius audiēdus ſicut in minori dicimus tñ.d.on.ꝫ ſnīaꝫ nō ualere latā in fauorē ꝯuent⁹ ſicut in ſimili dicimus ſnīaꝫ nō valere ēt pro nō ꝯtumace ex quo nō fuit ſeruata debita citatiōis forma ſiue ſolēnitas vt no.glo.in.l.ea q̃.C.qn̄o ⁊ qñ iudex nec ēt ꝫ lata ꝓ furioſo.vt no.in.l.furioſo.ff.đ re iudi.nec obſtat ꝙ dī in minore vt in.d.l.nō eo minus q2 illud ꝓcedit ſꝫ eū đ qñ nullitas nō ſurgit ex mero fauore ꝯuēt⁹ ſꝫ ex defectu ptātis q2 nō hꝫ ptāt ē ſolus conuentus rem in iudicium deducere ad ꝑiudiciū eccleſie ⁊ iō non vꝫ ſnīa lata ēt pro ꝯuentu ⁊ lꝫ hāc opi.alſa fuerit do.abb. ſequut⁹ tñ hita poſtea meliori deliberatiōe putat primū dctū nō hn̄ reprobari ⁊ ſic ſnīa lata in fauorē eccl'ie non hito ꝯſenſu prelati in actu litigādi valeat ⁊ teneat ⁊ moueť p glo.ꝑiuncto tex. ⁊ qđ ibi voluit Bar.in.l.ſi tutor.C.in qbus cauſis i integ.

53 reſti.nō eſt nec.† vbi pꝫ ꝙ ſnīa lata ꝯ tutoreꝫ q non cauit pro offō tutelle ē nulla q2 nō hēbat legitimam adminiſtrationē.⁊ tñ glo.ibi dicit ꝙ ſi fuiſſet lata in fauorē pupilli tenuiſſet iuť ſingři.ideſt fauore pupilli.ar.d.l.nō eo minus.Ecce ergo ꝙ ſnīa erat nulla ex defectu ptātis q2 tutor nō poterat adminiſtrare ex quo non cauit.⁊ tñ valet ſnīa in fauorē pupilli iuť ſingři ergo idē in eccl'ia q̃ vtitur iuť minoris.c.i.đ i integ.reſti.poterat allřare ſing.gl. in.c.ingrendū de pecul.cleri.q̃ dicit ꝙ eccl'ia eqpať pupillo ⁊ glo.in.l.ſi preſes.C.quō ⁊ quando iudex allegat ēt caſum in terminis ſm eum in.c.ſi quis de rebus.xij.q.ij.

54 † vbi lꝫ ꝯtctus geſtus de rebus eccl'ie ea vacante ſit nullus tñ in fauorem eccl'ie eſt receptum vt ſi cedat ad vtilitateꝫ eccl'ie poſſit ep̄us poſtea creatus talem ꝯtctum in veritate nullū ex defectu ptātis hr̄e ratum ⁊ allřat bonam gl.in c.i.ne ſe.vacan.qui qd hoc ſm eū eſt no.⁊ ſing.allegat ēt glo.in.l.ſi mater.§.hoc iure.ff.de excep.rei iudi.que dicit

55 † ꝙ ſnīa lata cum falſo procuratore pōt haberi rata per dn̄m.l.iij.§.falſus.ff.rē ra.ha.ſiue pro dn̄o ⁊ illā glo.ſequť

56 ibi Bar.ita ad ꝓpoſitū † vt cū caplm agit noīe eccl'ie ꝑe ep̄us illā ſniaꝫ hr̄e ratā lꝫ a ꝑnc.nō ꝯſenſerit ex quo nunc vult ꝯſentire ⁊ đ rō concludit ꝙ pōt hr̄i rata ēt iure cōi ⁊ hoc qñ deficit ex ſolo ꝯſenſu epiſcopi ſicut ſnīa lata cuꝫ falſo ꝓcuratore idem in caſu.d.l.non eo minus ſnīa erat nulla.ēt ex defectu ptātis q2 ibi non erat maritus conſtitutus ab vxore ꝓcurator legitime cum vxor eēt minor.⁊ nō interuenerit auctoritas curatoris.⁊ ſic non habebat poteſtatem deducendi rem ad iudicium.⁊ tñ ſnīa ē lata pro minore tene vt ibi ⁊ ideo ita concludit do. Abb.videlicet aut ſolum deficiebat conſenſus epiſcopi vt quia negocium erat cōe ⁊ conuentus egit nomine eccleſie ⁊ tunc poteſt ſententia haberi rata etiaꝫ iure cōmuni vt dictum eſt in procuratore falſo. aut deficiebat auctoritas epiſcopi quia negocium erat conuentus ſed erat arduū

⁊ tunc

⁊ tunc pōt haberi rata iure ſingli vt in p̄fatis iuribus
⁊ ēt dicit aduertēdū.qꝛ.d.l.non eo minus. ⁊.d.l.ſi tutor
loquuꝛ qñ alius litigabat p minore nō legitime ꝯſti
57 tutus.†Quid ſi ille tutor erat in iudicio nō legitime cō
ſtitutus an ſnia eodem mō lata pro eo valeat.do. Abb.
dicit ſe credere ꝙ ſic eadē rōne.⁊ allegat glo. in.l.i.C.q
legi.perſo.ſtā.in iudi.nō habēt.⁊ idez dicit eſſe in eccl'ia
cōſimili rōne ⁊ ꝙ talis ſnia valeat dicit .d.Abb.ſe vltra
oēs alios allegare iſtū tex.vbi papa mandat ꝓuideri ꝙ
interueniat volūtas epi ne iſtis actoribus ꝯuētibus ſnia
nō valeat.vt ſic lis ſopita nō reſtaureꝛ. ⁊ per ꝯñs mani
feſte innuit ꝙ ſi pro eis feraꝛ ſnia nō poſſit infringi. ex q̄
dūtaxat ꝓuidet in vno caſu vꝛ ꝙ in alio nō poſſit lis re
ſtaurari ar.c.nōne de preſump.⁊.xxv.di.c.qualis. ⁊ ita
reſidet do.Abb. ¶ Sed do.Car.refert quoſdaz dicere
ꝙ.d.l.nō eo minus loquiꝛ qñ fauore alicuius ſurgit nul
litas qd̄ non eſt ſic hic.qꝛ nō fauore ꝯuētus ſurgit nulli
tas huius ſnie.Sz qꝛ ſolus ꝯuentus nō hꝫ ptātem dedu
cendi rem in iudicio nō aperit qui ſint illi q ſic dicant.vꝛ
tñ ſentire ꝺ do.an.qꝛ ēt in multis locis loquiꝛ de do. an.
mordēdo dicta ſua in genere.ſed ipſe dicit pro primo di
cto faciat qꝛ is cōtra quē lata erat ſnia non erat audien
dus opponēs ꝙ ꝯuentus ſolus nō potuit rem deducere
in iudicio.eſt.n.quid ſibi imputandū.qꝛ non oppoſuit a
principio ⁊ refert ſe dixiſſe in.c.in noſtra.ꝭ.de procu. il
la tñ que ibi notanꝛ procedūt qñ quis in iudicio eſt tāq̄
ꝓcurator alterius quo caſu pōt opponi poſt litem cōte
ſtatam ꝙ nō hꝫ mādatū.ſed qñ noīe ſuo vꝛ ſecus qꝛ ex q̄
a principio nō oppoſuit aduerſarius ꝙ ꝯuētus ſolus nō
poterat rem in iudiciū deducere nō vꝛ poſtea audiēdus
ar.c.inter monaſteriū de re iudi.⁊ quia ꝙ ſemel placuit
amplius diſplicere nō dꝫ. Et ſic tꝫ.do.Car. ꝙ talis ſnia
valeat.⁊ teneat.nec reqriꝛ ꝙ interueniat ratificatio fien
da per epm vt dicebat do.Abb.Tu pōdera qꝛ lꝫ aduer
ſarius nō oppoſuerit.tñ iudex debuit opponere vt ꝓbat
iſte tex.in verbo prouideas ⁊ voluit glo. in.c.i. in verbo
eſſentia de elec.lib.vi.Itez qꝛ iſte aduerſari⁹ ſciebat ius
ſibi cōpetens duretuꝝ.ex quo iudiciū nō habuit funda
mentū formale.qꝛ dꝫ fundari ex pſona habili.c.queren
dum.c.ſunt qui.c.alieni.ij.q.vij.Sed do.Bal.hic oppo
nit de.d.l.non eo minus ⁊ ſoluit ꝙ ibi minor erat in iu
dicio cū maiori. ideo valet ſnia lata in eius fauorē ⁊ ſic
ſentit ꝙ in caſu.d.l.non eo minus ſi minor litigaſſet cuz
minori.⁊ lata fuiſſet ſnia in fauorem minoris ꝙ ſenten
tia eſſet nulla qꝛ vnus minor non vteretur priuilegio al
terius minoris.Sed hec capl'a de quibus hic equiperā
tur duobus minoribus ⁊ per conſequens inter ea ceſſat
priuilegiuꝫ.l.ſed ⁊ militeſ.ff.de excuſ.tu.Et ſic pondera
accurate.qꝛ Bal.hic tenet ꝙ ſententia lata in fauorem
conuentus ſit nulla vt voluit do.an. ⁊ exquiſita eſt ⁊ per
louez glorioſa hec ſua ſolutio.Sed videtur diuinare ad
iſtum textū ex eo:quia ſentit ꝙ capl'm aduerſarie partis
etiam litigabat ſine auctoritate p̄lati: Nihilominus
mihi videtur ꝙ ipſe.⁊ do.an.rectius locuti ſint.⁊ p eo
rum doctrina.ego adduco vnum quod vobis videbitur
nouum videlicet. Nam Bar.in.l.ea que.C.quomodo ⁊
58 quando iudex.dixit.†ꝙ ad hoc vt contra ſcientem nō ci
tatum non feratur ſententia eſt introductum ad rigorez
iuꝛ conſeruandum.ideo dicit ꝙ ſentētia lata pro abſen
te non erit valida ex quo dicto.ego cōcludo hanc doctrinā
59 †ꝙ vbicunqꝫ ſolemnitas introducitur ad iuris rigorem
obſeruandum qua non ſeruata actus eſt nullus in preiu
dicium eius contra quem geritur.ꝙ ſi actus geratur in
fauorem eius ſine illa ſolēnitate erit nullus. ¶ Cum er
go in propoſito noſtro iſta ſolēnitas vt interueniat con
ſenſus epiſcopi eſt introducta rigore iuris obſeruādi cā.
vt capitulum non litiget ſine conſenſu p̄lati ⁊ non ad
fauorem ipſius capituli ideo ſicut ſententia lata contra
capitulum non teneꝛ ſi litigauit ſine conſenſu p̄lati eo
dem modo non tenuit ſi eſt lata in fauorem capituli liti
gantis ſine conſenſu p̄lati.⁊ eſt pro certo hic noua in
uentio ⁊ noua doctrina.pro qua Jeſus xp̄s laudetur in
ſecula.nec eſt bona reſponſio do.Abb.cum allegat iſtuz
tex.qui dicit ꝙ non valet ſententia lata contra capitulū
ergo ſm̄ eum ſequitur ꝙ ſi eſt lata pro capitulo valet.p
certo videtur quedam hereſia in iure dicere hoc quo ad
iſtum tex.ex eo quia iſta ſolēnitas emanauit ex iuris ri
gore.⁊ ad iuris rigorem obſeruandum cum non valeat
lata contra capitulum ergo eodez modo non valebit la
ta pro cap.⁊ ideo iſte tex.expreſſit quando ſententia eēt
lata contra capitulum qꝛ cōſiderauit illud quod erat ve
riſſimus qꝛ veriſſimus ꝯdiceret p̄latus qñ eſſet lata ꝯtra
ſecus ſi eſſet lata pro.⁊ ideo non eſt iuris miniſterium ſꝫ
potius eſt frequentius ⁊ veriſimilius faciat in ar.glo.in
c.ij.de confeſ.in.vi.⁊ glo.in cle.i.de reſcrip.⁊ gl.in au ſꝫ.
caſſa ⁊ irrita.C.de ſa.ſan.eccle.⁊ in.l.i.C de his qui ad
ecc.confug.nec obſtat.c. ſi qua de rebus allegatum per
do.Abb.quia ibi actus non erat nullus ſi ſubtiliter pon
deretur ibi tex.Item quia ibi erat effectus conſenſus.id
conualidatur actus per ſequelam conſenſus ⁊ hic erat
effectus ſolēnitatis ⁊ erat effectus rigoris obſeruādi ⁊
vide que dixi in.c.edoceri.ꝭ.de reſcrip.ad intellectū.d.c.
ſi qua de rebus.nec obſtat glo.in.d.§.hoc iuꝛ quia com
muniter reprehēditur per doc.⁊ vide que ego dixi.in.c.
cum olim de of.deleg.nec obſtat.d.l.eo.minus quia ſo
lēnitas de qua ibi eſt introducta a mero fauore minoris
ideo non debet redundare in eius leſionem.l.ꝙ fauore.
.C.de leg.ſed ꝺ fuit introducta ad fauorem iuris obſer
uādā vt dixi.⁊ eodem mō reſpōdeo ad glo.d.l. ſi tutor.
¶ Et ego vltra omnes alios retorqueo iſtum tex. ꝯtra
eos. Nam ꝺ diciꝛ ꝙ in ingreſſu litis debet intrare iudi
cium cuz auctoritate ⁊ aſſenſu epiſcopi. ergo ſi requiriꝛ
auctoritas ⁊ non interueniꝛ eius defectus annullat actū
ipſo iure.l.cum hi.§.ſi pretor.ff.de tranſ.ſicut ergo ānul
lat ſententiā latam contra eccleſiā eodem modo ānullat
latam pro eccleſia quia ex quo auctoritas debet interue
nire locognitum eſt nobis ſi ſententia veniat ferenda cō
tra eccleſiam.vel pro eccleſia ergo reſpicit vtrunqꝫ caſuꝫ.
60 faciat etiam†annullato principio annullātur principia
ta.c.cum paulus.c.principatus.i.q.i.ergo ſicut annulla
tur ſententia contra.ita annullatur ſentētia pro.⁊ ſi ali
ter diceremus daretur materia malignandi. quia nūq̄
curaret capitulum litigare cuz auctoritate p̄lati. quia
ſemper lucraretur.Nam ſi eſſet lata contra eſſet nulla ſi
eſſet lata pro valeret.⁊ teneret. ⁊ videreꝛ conſequi pre
mium de negligentia.⁊ dolo ſuo.c.ſedes.⁊.c.ex tenore
61 de reſcrip. Iſta nō tradas obliuioni.qꝛ noua ſunt.† Sꝫ
pone ꝙ p̄latus non preſtat conſenſuz vt ꝺ dicitur. ſed
apud iudicez fideiubet pro cap.ſuo vel in ſimul compa
ret cum cap.in iudiciū an videatur ſatiſfactuꝫ huic cap.
dico ꝙ ſic ⁊ allego tex.valde elegantē.in.l.pomponius
§.ſi qs fideiubeat.ff.in qbus cauſis pignus ta.ꝯba.⁊ ꝙ
hꝛ in.l.ticius.ff.quibus mo.pig.vel ipo.ſol.Bal.in .l.is
q.§.ſi.ff.de acq.here.Saly.in.l.ſi.C.ad macedo.Bar.in
l.cū pr.§.libertis de leg.ꝭo.⁊ qd̄ in ſimili voluit Jo.an.
regula is q tacet de reg.iur.in.vi.⁊ in.c.nōne de pſum.
⁊.d.Ab.in.c.cū dilect⁹ de ꝯſue.⁊ Bal.in.l.exceptiōe.C.
62 ꝺ exic.alr tñ vꝛ ſentire ꝺ gl.† ¶ Quidcꝫ an plat⁹ poſſit
agere in iudicio ſine cōſenſu capl'i glo.iſta rñdet ꝙ non.
⁊ moueꝛ iſta glo.per.l.ait ꝑtor.ff.de iure delib.vbi dꝛ ꝙ
ille q nō pōt alienare rem.non pōt rez in iudiciū deduce
re.ſꝫ platus nō alienat ſolus ſine cap. vt in.c.tue de his.
q̄ ſi.a pla.⁊ in.c.qui ſine exceptione.xij.q.ij.cum ſi. ergo
ſolus nō poterit rē deducere in iudiciū.⁊ addo ſimilem
glo.in.c.i.ne ꝓu.⁊ ibi vi caſus pro dicto ſuo ⁊ idez vo
luit glo.in.c.edoceri de reſcriptis.⁊ fama eſt inter docē
tes ꝙ ita practicaꝛ in Ro.curia.Sꝫ ego allego in ꝯriuꝫ
gl.in.d.l.ait ꝑtor.ff.de iuꝛ delib. Inn.⁊ cōiter doc.i.d.c.
edoceri. ¶ Ego iſtū paſſuꝫ mītō luculēter enucleaui ibi
63 vide eis.† ¶ Querit ꝺ bal. vtrū collegia poſſint cōpel

li ꝯſtituere ſyndicũ alleǵ Jaco. de are. ꝙ ſic i. l. ergo. ff. ď
64 fide lib. vide dicta in. d. c. edoceri. † Querit ẽt hic Bal.
vtrũ Abbas poſſit hr̃e ratũ iudiciũ agitatum per mona
chum noĩe monaſterij ⁊ arguit ꝓ ⁊ cõtra ⁊ belliſſime ď
cidit ꝙ ſic. Tu vide qđ notať in. l. fi. §. neceſſitaté. C. ď bo.
65 que lib. † Dicit etiã hic Bal. ꝙ nõ refert an ꝑlatus di
cat mandamus an ꝯſentimus. qꝛ mandatũ ꝯtrahiť con
ſenſu. ⁊ alleǵ auct. cũ iocũ. C. de colľ. ¶ Tu põdera iſtũ
tex. in ỹb. auc. ⁊ aſſenſu vbi iſte cõſenſus eſt auctorizabi
66 lis. ⁊ ſic ꝑſtandus per viã auctoritatis. † ¶ Vltimo q̃
rit ď do. Pe. de ancha. eo caſu quo huiuſmodi perſone
curatore egentes agunt in iudicio ⁊ indigẽt curatore. ⁊
illud idẽ iudiciũ agitať corã iudice delegato a quo dabi
tur curator ď dabiť ne ab ipſo iudice delegato an dabiť
ab ordinario ipſius minoris indigentis curatore. ⁊ nõ
ſoluit iſtã qõnem. ſed remittit ſe ad dicta ⁊ notata in. c.
ſi annũ quartũdecimũ de iudic. in. vi. ⁊ ibi idẽ do. Pe.
dãnat cõem opi. doc. ⁊ dicit ď do. Pe. ꝙ ſpeciale eſt in
delegato ⁊ ſubdeleg. pape vt ſpalr̃ de eis eſt ꝓuiſum in
d. c. ſi annũ vt poſſit dare curatoré in lite que coram eis
vertiť ergo in alijs a cõtrario ſenſu eſt ſecus. l. i. §. huius
rei. ff. de offi. eius. Dicit tñ ꝙ tex. ſing. in. l. fi. §. ſed ⁊ ſi qs
. C. de admi. tu. quẽ ſic intelligũt Cy. ⁊ Bar. ꝓbat ꝙ cu
rator ad litẽ ſemp dari poſſet per illũ iudicẽ ſub quo lis
agitať ſed ſibi videť ꝙ ille tex. dicat ꝯtrium. dicit enim cu
rator in cõpetẽti iudicio ordinarij. cura. ⁊ ꝓuiſione tam
iudicis ſub quo lis vertiť qꝫ ſub cognatoꝝ ⁊ ꝓpinquo
rum ⁊c. Ecce ergo ꝙ a iudice ſub quo qſtio agitať tex.
ille exigit diligẽtiam ſuã vt perſona legitima ſit que liti
gat corã eo. ne iudicium ſit eluſorium ſicut in ſimili di xit
tex. huius in. c. cõpetenti iudice eſt dãdus. vt in. d. c. ſi an
nuꝫ ibi in ỹ. ſi vero. fallit in delegato pape ⁊ eius ſubde
legato ita ibi reſidet. ⁊ iõ dicit minor hꝫ curat. coraꝫ illo
iudice qui nõ eſt ſuus ordinarius. ſed alia rõne corã tali
ſortiť forũ. forte delicti cõtractus vel rei de qua agiť ꝙ
talis iudex. nõ dabit curatoreꝫ. lꝫ qđ agiteť corã eo. ſed
Angľ. in. d. l. ſi. §. ſed ſi qs. dicit illũ tex. eſſe ſing. ⁊ nõ eẽ
alibi per quẽ declarať ꝙ iudex delegatus põt dare cura
toré litigãdi ad litẽ. lꝫ alterius cure vel tutelle datio ſpe
ctet ad ordinariũ. l. i. ff. de tut. ⁊ cura. da. ab his. Sed de
iure canonico hodie dicit eẽ caſum not. in. d. c. ſi annũ ꝙ
hodie delegatus põt dare curatoré ad litẽ corã eo agitã
67 dam. ⁊ ſic dicit † ꝙ ſi aliqꝫ litigat corã epõ in cã vſura
ria põt dari curator ab eo ꝙ dicit eẽ not. do. Pe. diẽ ꝙ
eſt ſpãle in delegato pape ⁊ eius ſubdelegato ꝓ quo vi
de glo. lappum Abb. Jo. de ſantu. ⁊ moder. in. d. c. ſi an
nuꝫ. Sed ſtat dubitatio ſi do. Pe. recte dãnet cõmunem
opi. quã tenet Bar. Cy. ⁊ Ang. in. d. §. ſed ⁊ ſi qs ⁊ ibi
Saly. qui dicit illũ tex. nõ eſſe alibi. ¶ Tu pondera qꝛ
eodẽ mõ poſſet induci iſte tex. in ꝯtrium dicit ꝓuideas vt
ingrediať cũ auctoritate prelati. qꝛ nõ aperiť vtrum or
dinatiõe ipſius iudicis. an alterius vnde ſi minor litigat
coram iudice dꝫ curare iudex vt minor igrediať iudiciũ
68 cuꝫ auctoritate curatoris. † ſed per quẽ deť curator hoc
non aperit iſte tex. vt eo modo poſſet dici ad. d. §. ſed ⁊ ſi
quis vt curet iudex litis dari curatoré per iudicẽ compe
tenté. quis aũt ſit ille iudex cõpetens nõ declarat tex. ibi
⁊ per ꝯſeqñs nõ ꝓbať ibi cõmunis opi. vt dixit. d. Pe.
⁊ pro certo ille tex. nõ ꝓbat id ad quod allegať. qꝛ facil
le fuiſſet iuriſlatori dicere ꝙ iudex iudicij. inchoandi det
curatoré ſed ponderãdo tex. in ver. neceſſitatem imponi
mus memoratis perſonis curatores ordinare. per queꝫ
tex. videť ꝙ poſſit iudex litis dare curatoré. ⁊ facit qꝛ in
cidenter quis põt facere illud quod principalr̃ non poſ
ſet. vt. l. interdũ. §. qui furem. ff. de furtis cũ ſi. tamen etiã
qꝛ faciliorẽ expeditionẽ habebit cã. ſi iudex litis det cu
ratorem qꝫ ſi eatur ad ordinariũ. ergo iſta via eſt tenen
da. vt. c. nõnulli de reſcriptis cum ſi. ⁊ cui ꝯceditur aliqđ
vř concedi oẽ id per qđ deueniť ad illud. l. ij. de iuriſd. o.
iudi. c. ꝓterea de of. dele. cũ ſi. Et lꝫ. d. §. ſed ſi quis dicat

a ¶ Clericus. Adde ad materiã huius tex. c. qualiť ⁊ quã de accuſa. ⁊ c. nouimus de verbo. ſig. ⁊ fide firma i ſua aureo tractatu ď epõ in vltima pte ⁊ ſcribentes hic q accumulat ad materiã quicqd dici et excogitari põt ⁊ facit qđ voluit do. Alexan. de imo. in conſi. cxxxiiij. in. ij. parte.

ꝙ corã iudice competenti detur non tollit quin ipſe ſit
cõpetens. vnde poterit dari corã iudice ordinario. ⁊ po
terit dari coram iudice litis. Et licet ibi dicat ordinarij.
tamen verbũ infinitum. ⁊ nõ eſt nomẽ appellatiuũ ⁊ cũ
eſſem ſcholaris in tertio anno quo incepi ſtudere. ita te
nui dãnata doctrina do. Pe. ⁊ poſtea effectus doctor i
dignus ita ſemp tenui. Et in ꝯtrũ ſupius ſuſtẽtaui glo. d.
c. i. de elec. nũc dico ꝙ ꝓ eo. eſt caſus in. d. l. ſi. §. lꝫ ⁊ ſi qs
vbi ꝓbať doctrina glo. Si qđ boni dixi l hoc. c. Laudeť
deus ſeptem. Andre. Barbatia.

c Um non ab homine

Jſta decretalis eſt elegãs ⁊ quottidiana ď
a intẽdit. Clericus[a] depoſitus icorrigibilis cõ
primitur per ſecularé ꝑtatem. h. d. vel ſic Clericus depo
ſitus incorrigibilis excõicandus eſt ⁊ ſucceſſiue anathe
matizandus. ⁊ ſi ſic non reſipuerit per iudicẽ ſecularem
cõprimẽdus eſt hoc dicit. cõis diuiſio. ſa ibi cõſulit ãiõi.
¶ Vel ſic eccleſia optat hoĩs ſalutem ⁊ nõ interituꝫ. ⁊
iõ gradatim emẽdando ꝓcedit ⁊ non fulminat degra
dando caſus. ¶ Queſitũ fuit vtrũ liceat regi vel alicui
ſeculari pſone iudicare clericos in quocũqꝫ ordine cõſti
tutos deprehẽſos in crimine furti. homicidij vel piurij
vel alio reatu. ⁊ videť ꝙ nõ ſed dꝫ deprehenſus ac legitie
cõuictus ab eccleſiaſtico iudice deponi. ⁊ ſi depoſitus ẽ
incorrigibilis dꝫ primo excõicari. ſ. maiori excõicatione
poſtmodũ vero ſi in ꝓfundũ maloꝝ veniẽs ꝯtempſerit
cũ eccleſia nõ habeat quid vltra faciat ne poſſit eſſe pdi
tio plurimoꝝ cõprimẽdus eſt per ſecularem ꝑtatem ita
ꝙ ei deputeť exiliũ vel alia pena legitima imponatur.
⁊ eſt iſta decretalis po. c. cũ non ab hoĩe de ſen. excõ. ſm
Hoſti. ⁊ ſm hoc ſuprascriptio hic vel ibi eſt corrupta fa
cit quod notať in. c. verũ de iureiurã. ⁊ dicebant antiqui
gloſatores in. d. c. cũ non ab homine ꝙ hic ſoluebať pri
ma queſtio. ⁊ ibi ſa ꝯtẽpſerit. xvij. di. c. nec licuit ⁊ refert
hic Bal. Inno. dicere ꝙ probato crimine clericus ďpo
nitur. ⁊ non proceditur ad aliã penam. ſed ſufficit depo
ſitio ſecus ſi enormitas criminis aliud induceat vel niſi ſit
incorrigibilis quo caſu proceditur ſm formã huius de
b cretalis. † Sed cõtra cõtumacem proceditur interloqn
do hoc modo qꝛ primo excõicatur. poſtea ſi eſt incorri
gibilis anathematizať. ⁊ poſtea deponiť ⁊ anathema ẽ
maxia excõicatio ⁊ ſic hal. ď ſentit illud qđ voluit ď do.
Pe. de ancha. ꝙ iſtud homicidiũ non habet locũ in ho
micidio qualificato. ⁊ ſic decidit qõnem quã ponit hic
do. Pe. de ancha. de illo clerico qui proditorie occidit
primiceriũ ſancti Marci. de quo vide que pleniſſime di
xi in. c. at ſi clerici. Ideo. nec aliquis doctor adduxit iſtud
dictum Bal. hic. Sed mihi videť ꝙ non ſit dictũ veruꝫ
vt ibi demonſtraui vide ibi oĩno. ¶ Nota ibi regi vel
c alicui ſeculari perſone regulam † ꝙ actus iudicãdi cle
ricos eſt interdictus laycis quantũcũqꝫ fulgeant digni
tate etiam ſi eſſet rex. ⁊ eſt ratio quia clerici ſunt ſuperio
res laycis. vt in. c. eccleſie ſancte Marie de cõſtitu. ⁊ c.
bene quidꝫ. xcvi. di. ⁊ in. c. eccleſia vt lit. pen. ⁊ ideo mi
nor nõ iudicabit maioreꝫ. ⁊ accedat glo. elleganſ in. c.
3 duo ſunt. xcvi. di. † que dicit ꝙ nulla dignitas ſecularis
eſt ſimilis ſacerdotio ad idem. xi. q. i. c. ſacerdotibus vbi
tex. dicit de imperatore. ⁊ facit. c. cum ex iniuncto de he
reti. vbi ſacerdotes appellanť dij. ⁊ facit. c. duo ſunt ge
nera. xii. q. i. ⁊ quod habeť in. c. nouit infra eo. ⁊ inquã
tum dicit alicui ſeculari perſone. dic ꝙ comprehẽdiť cõ
munitas collegiuꝫ ciuitas ⁊ vniuerſitas ex quo materia
eſt adaptabilis vtriqꝫ. ⁊ ad hoc facit qđ pulchre voluit
4 Bal. in. c. i. de no. for. fideli. † ꝙ ſi iuraui defendere do
minũ contra omnem hominẽꝫ mundi ꝙ teneor defende
re contra ciuitates collegia cõia ⁊ ſimilia. facit ꝙ hř in
. l. item nulla cõmunitas. §. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. l. mortua. ff.
de fideiuſ. ¶ Nota ibi clericos cuiuſcunqꝫ ordibis ꝙ
non ſolum clericus in ſacris conſtitutus non poteſt con
uenirí

uenire corā iudice ſeculari. Sed nec clericus prime ton
ſure ſm Hoſti.c.cū contingat de eta.et quali.et plus dicit
ꝙ vbū clericos hic poſitū ſumit large et ſic cōprehendit
pſonas eccleſiaſticas q̄ gaudēt eodē priuilegio de qb⁹ p
glo.xij.q.ij.c.duo ſunt genera.et.xvij.q.iiij.c.ſi quis ſua
dente.et facit.c.porro de ſen.exco.et.c.nullus.ſ.ti.p̄.et vi
ſm eū ꝙ cōprehēdant illi qui ſunt de familia epi q̄ di
cunt pſone eccleſiaſtice de qb⁹ i.c.vbi nā.lxxxvij.di.et i.c.
nulla rōne.xciij.diſ.xvij.q.i.c.qui vere et.c.ſiqs.xvij.q.
iiij.et dicit do.Abb.ſe fateri ꝙ iſti tales gaudēt hoc pri
legio.ſ; nō fuit de mēte huius.c.cōprehēdere eos ex quo
loq̄ de depoſitione ab ordine vt ſentire de hitib⁹ ordi
5 nes † q̄ priuatio pſupponit habitū.l.manumiſ.de iuſti.et
iure.c.ad diſſoluē.de deſpō.ipub.p certo iſtud fuit dcm̄
do.Car.hic dicētis ꝙ quo ad alios nō ordinatos pōt iu
dex pnūciare carere priuilegio clericali.et pulchre dixit
6 hic do.An.† ꝙ qlibet clericus etiā in minoribus cſtitu
tus eſt capax ſnie depoſitiōis.nihil tñ allat de hoc.Ego
adduco in cōriū tex.in.c.clericus el ſo in vbo ſine eccliico
7 gradu de vi.et ho.cle.† vbi colligit ꝙ clericus cſtitutus
in minorib⁹ nō dr hre gradū ecclicū per quē tex.do.An.
ibi colligit ꝙ clericus cſtitut⁹ in minoribus ſi faciat de
lictū degradatione dignū nō pp hoc venit degradādus
q̄ actus actiuoꝝ et c̄.vt dixit plus in ſo de ai.et ſic do.
An.vt ſibi cōrius.Tu tene illud qd̄ ipſe tenuit hic ꝙ licet
clericus ſit cſtitutus in minorib⁹.nihilominus venit de
gradādus et ad h̄ adduco tex.in.c.ſi qs epus.xxvij.q.i.i
ver.deponant.vbi tex.loq̄ de cſti.in minorib⁹ et dicit
ver.deponant.et ſic cfundit dictū do.An p iſtū tex.fact
et qd̄ notat.in.c.degradatio de pe.in.vi.p Jo.an.et alios
et qd̄ dixi in.c.at ſi clerici.ſ.eo.et ad tex.d.c.cleric⁹.rñde
ꝙ itelligit ſine ecclico gradu.ſ.ſacro.et itelligit ille tex.
capiēdo gradū ſtricte.et pprie. Sed nō pcedit ille tex.
capiendo gradū large.q̄ qlibet ordo ecclicus lato ſum
pto vocabulo dr ſacer.aſta eſt glo.ſing.xxxij.diſ.in ſumma
8 qd̄ eſt bñ notañ.† q̄ in materia fauorabili appellatione
ſacroꝝ ordinū veniant ordines minores.Secus ſi mate
ria eēt reſtringibilis et odioſa niſi materia eēt pariter p
portionabilis vtriſq; ar.eius qd̄ hr in rubrica cōiūcto ni
gro.de vi.et ho.cle.et in rubrica de coha.mu.et cle.et i ru
brica de cler.non reſid. ¶ Nota ibi p furto homicidio
9 et piurio ſm Hoſti.† ꝙ pro iſtis criminib⁹ nō pōt qs de
poni.et ſic ſm do.Abb.pro periurio nō ſolū poteſt quis
priuari bñficio.ſed et pōt deponi.Et ſic non ſunt priuati
ipſo iure bñficio.ſed veniunt priuādi.qd̄ eſt diligēter no
tā.Que aūt ſunt crimina depōne digna remittit ſe ad di
cta in.c.at ſi clerici.ſ.eo.Ego adduco qd̄ ſing.voluit In
nocē.in.c.cū olim de ocel.pben.quē refert et ſequit Bal.
10 in.l.cū frēm.C.de his qbus vt indig.vbi dixit.† ꝙ noto
rietas nūq̄ hz vires ad aliquē deponēdū vel priuandum
niſi ſequat ſnia depoſitionis vel priuatiōis. Nā lz aliqs
prelatus ſit notorie crimīnoſus.nō tñ per hoc eſt depoſi
tus ipſo iure et ſi ſit homicida allegat Inno.in.d.c.cum
noſtris. ¶ Tu adde quo ad periuriū q̄ vr ꝙ do.Abb.
nō bene dicat ex eo q̄ piurus eſt ipſo facto priuatus bñ
ficio.et p pñs nō eſt priuandus.ſed oz declarari priudi
ceia fore priuatū ar.c.cū ſm leges de here.in.vi.et pro h̄
dicto meo allego tex.quē reputo ſing.in.c.querellā in v.
remouētes de iureiurā.et coniugo iſtos tex.adinuicē
c.ex tue cū glo.ſua de cler.nō reſi.et.c.ij.de reſcrip.et.c.ſi.
de poſtul.et.c.in noſtra de pcur.et.c.cum dilecti.et.c.ad
petitionē de accuſ.et.c.de multa de pben.et.c.pe.de col
luſi.detegen.et.c.fraternitati.et.c.poſtulaſti de cle.exco.
et.c.cū olim de re.pmu.et.l.ſi qs maior.C.de tranſ.qd̄ de
11 duco hoc modo † vbicūq; a.l.imponit verbū executiuū
de natura ſui ſemp preſupponit priuatioē eē factā a iu
re.et reqrit executionē facti fiedā a iudice ita pbat in tot
iurib⁹ adductis a me.Sz in.d.c.querellā dr remouentes
qd̄ ē verbū facti exequutiuū et pbat in.d.c.ex tue cū alijs
iuribus pallegatis.cum ergo dicat ꝙ periurus remoue

tur.ergo ſeq̄ ꝙ eſt priuatus per ſniam legis ergo ē ſiēn
da executio facti et nō priuatio iure q̄ iam facta ē.et ad
duco in ſimili glo.valde ſing.i auct.de tabel.ſ.pe.et ma
xime q̄ piurus efficit infamis.et miles infamis ipſo facto
priuat militia.l.ij.ſ.miles.ff.de his qui not.infa.et ibi ad
uertis glo.valde ſing.ꝙ idem erit in militie celeſtis militantis
12 et ideo dixit Fede.de ſe.pſilio.xlviij.† ꝙ collo bñficij fa
cta piuro eſt ipſo iure nulla et p pñs piurus eſt ipſo facto
priuatus beneficio pro quo vide que dixi in.d.c.querel
13 lā.et eodē mō dico.quo ad homicidā † ꝙ clericus bñfi
ciatus cōmittēs homicidiū eſt ipſo facto priuatus bñfi
cijs et de hoc dico fore caſum formalē.in.c.ex lris de ex
ceſ.prela.in vbo amouere cōiunctis iuribus ſuperius al
legatis inducēdo ita vt induxi.d.c.querellā per quē tex.
cfundit dictū Inno.in.d.c.cū noſtris.et dictū Bal.in.d.
l.cū frēm. ¶ Et ad iſtū tex.inquantū dicit deponēdus
rñde ꝙ loq̄ quo ad depoſitionē ab ordinibus.et non q̄
ad beneficia.q̄ piurus.et homicida ipſo facto priuati ſūt
14 beneficijs.tene menti iſta q̄ ſunt noua.† ¶ Quid aūt
in clerico cōmittēte furtū vide quod dictū fuit in.d.c.at
ſi clerici.ſ.eo. ¶ Nota ibi legitime cōprehēſus atq; de
15 tectus † q̄ ſm do.Car.iſtud vbū legitime referf tā ad
verbū dephēſus q̄ ad vbū conuictus.et ſic pbat h̄ ꝙ
ad hoc vt clericus dicaf dephēſus oz legitime dephē
di vt declarabitur in glo.et ad hoc vt clericus dicat con
uictus de crimine opz ꝙ de crimie legitime cuincatur.
6 facit.c.tue de pe.et de hoc vbo.legitime.ᵃ vide.c.cūm q̄
de reſcriptis in ver.legitime.et in.c.ppoſuiſti in vbo le
gitime.ſ.ti.i.et in.c.cū pro cā in vbo legitime de pcu.et
in.c.quotiens de teſti.et in.c.iurauit in v.legitime de p
bat.et in.c.prudentiā.ſ.ſexta in v.legitime de offi.dleg.
et in.c.accedēs.et in.c.pe.de colluſ.deteg.in ver.legitime
et in.c.conſanguinei in ver.legitime de re iudi.et decla
rant illa iura et per cōſequens iſte tex.per.c.at ſi clerici.
ſ.eo.in ver.legitima probaf coniuncta glo.ſua que di
16 cit † ꝙ tūc dicif pbatio legitima qñ eſt facta per teſtes
omni exceptione maiores de quo habef per glo.in.c.i.de
cōſang.et affi.ergo ſequif ꝙ tunc clericus de criminib⁹
dr dephēſus legitime et cōuictus legitime qñ depre
henditur et cōuincif per teſtes oi exceptiōe maiores.qd̄
accurate ponderes q̄ declarat tibi multa et varia iura
in vtraq; cenſura. ¶ Et per iſtū tex.adduco vobis ele
gantem doctrinā mar.de ſano quē refert ſuprem⁹ doctor
Frāciſcus tig.de piſis in.l.i.ſ.ff de qōnibus alr in.l.i.ſ.ff.
17 de decur.† vbi dixit quidam non debebat torqueri et tñ
fuit tortus et in tortura fuit confeſſus maleficium et reti
ficauit confeſſionē ꝙ ppter hoc nō potuit dānari q̄ nō
confeſſus ſeu conuictus legitime.et ita refert ſe liberaſ
ſe quendā a morte facit tex.valde ſing.in.l.pe.cum ſua
glo.ff.de qōnibus ſm Angl.in.l.qui in aliena.ſ.ſi.ff.de
17 acquiren.here.† ꝙ confeſſus in tormētis non preceden
tibus indicijs.lz perſeueret in confeſſione non pōt puni
ri q̄ non dicif legitime confeſſus.tene menti pro decla
19 ratione iſtius tex.† ¶ Et ex iſtis infero vobis ꝙ ſi eſt
conuictus per teſtes infamia facti non dicitur legitime
conuictus. ¶ Nota ibi ſeu alio crimine.q̄ exponif.i.
ſimili crimine.ar.l.ſi fugitiui.C.de ſeruis fugi.et cle.i.de
reſcript.et.c.ſedes eo.ti. ¶ Nota ibi ab eccleſiaſtico.q̄
non a ſeculari poteſtate ſz Hoſti.et ſic ſm eū ſoluif que
ſtio voluit p certo ſentire.ꝙ intitulator.rñdet h̄ ad q̄ſitū
taditecte.quia querebaf an poſſet iudicari a iudice ſecu
20 lari.et rñdet ꝙ nō ſz a iudice eccleſiaſtico dūtaxat.† Et
ſic nota ꝙ deprehenſus in crimine clericus non poteſt
iudicari a poteſtate ſeculari.q̄ notorietas delicti et dep
henſio nō facit clericū de foro iudicis ſecularis.videbaf
cōtra.q̄ ſicut notoriū facti qd̄ ex dephēſione oriſ non
requirit ordinē iudicij.vt in.c.veſtra de cohabi.mulie.
et cleri.ita non requirebat iudicis competentiam quo
ad executionem pene.ſed contrariuz eſt verius vt de no
torio facti contra clericū non poſſit ſe impedire iudex ſe

ᵃ ¶ Legitime Adde de natura iſtius verbi Inno.in.c.ſi. de libe.ob'a. q̄ late diſcutit. vbi ſubdit ꝙ ſ dubio factū legitime fa. nis videtur. et vide aliquid per do. Abb. in.c.conſanguinei de re iudi. et in.c. ea que co.tiv. vbi et moderniores ſcribentes multa congerunt.

culariſ facit.c.at ſi clerici.ꝯ.eo. ℭ Nota ibi qñ ſi depo
11 ſitus † ꝙ depoſitus de crimine cauſante irregularitatem vt eſt homicidiũ non perdit ipſo facto priuilegiũ fori. ſꝫ remanet ſub iuriſdictione eccleſie. ⁊ gaudet priuilegio eccleſiaſtico de quo dictũ fuit in.d.c.at ſi clerici. ⁊ facit qđ
12 notat in.c.ad abolendã de heret. Et ex hoc infert quod verberans talẽ incidit in excõicationẽ vt eſt glo.in.c.accedens.l.diſtinctio. ⁊ in.c. dictum.lxxxi. diſtin. ⁊ tenuit Franciſ.tig.in.l.ſi.ff.de decur. Sed ſi eſſet actualis degradatio ipſo facto ſpoliaret eũ omni priuilegio.cap.degra
13 dato de pe.in ſexto ⁊ dicit hic Pe.de ancha. † ꝙ ſi monachus eligitur in abbatẽ alterius monaſterij. ⁊ poſtea deponit̃ ꝙ remanet monachus prioris monaſterij ⁊ dicit fuiſſe q̃onẽ Federi.de ſe. Ego allego eundẽ Federi. in conſilijs ſuis.cõſilio.v.⁊ adduco do. Dominicũ in.c. accedens.l.diſtin.⁊ ideo dixit Bal.in.l.ſi quis.C.de ad
14 vo.diuer.iud. † ꝙ abbas depoſitus remanet monachus
15 vt prius ⁊ dat vocẽ in capl̃o vt alij monachi. † ℭ Nota ꝙ pro ſimplici homicidio vel furto nõ traditur ſtatim clericus curie ſeculari ⁊ loquit̃ iſte tex. ſꝫ do. Pe. ⁊ do. Abb. qñ eccleſia põt condignã penã imponere. Si vero nõ põt imponere cõdignam penã relinquit clericũ de facto iudici ſeculari vt h̃ idem ſi nõ poteſt de iure qꝛ tunc eſt grauiſſimũ delictũ quod nõ habet condignã penã allegat.c.i.de homici.li.vi. Tu vide que dixi in.d.c.at ſi cle
16 rici.ꝯ.eo. † ℭ Nota etiã ibi ſi depoſitus primũ gradũ pene infligẽde ſc̃do gradus pene eſt ibi excõicari.terti⁹ ẽ ibi mucrone anathematis. Quart⁹ eſt ibi per ſecularẽ ⁊ collige modũ puniẽdi clericũ criminoſum.qꝛ primo deponitur ſc̃o excõicat̃.tertio anathematizat̃.quarto traditur curie ſeculari.quinto punitur ab ea pena exilij vł alia le
17 gitima pena. ⁊ ſic not. † ꝙ aliud eſt quẽ excõicare. ⁊ aliud anathematizare ⁊ de iſto anathemate hr̃ ad Galatas primo ⁊ ad corinthios.c.vltimo in fi. ⁊ illius auctoritates vide.xxiij.q.iij.§.ſi qui pſecutoribus v̇.idem alia epl̃a ⁊ dicitur anathema ſuperna maledictio.xxiij.q.iiij c.guilliſarius.xi.q.iij.c.debꝫ ⁊ dicunt dermatores ꝙ dicitur ab ana ꝙ eſt ſurſum ⁊ theta ꝙ eſt quedã figura ad formã lr̃e.o.contracte. ⁊ hec olim imprimebat̃ frontib⁹ dãnatoꝝ. ⁊ adduci poteſt illud quod ſcribit̃ apud Boetium in primo pſa magis in verſi.baſilio. ⁊ gaudent notas inſigniti frontibus pellerent̃. Nota ibi contumacia
18 creſcente † ꝙ pena creſcit ad augmentũ contumacie.c. quoniã frequẽter.§.ſi.vt lite non conteſt. ⁊ facit tex.ſing. ſm̃ Cy. ⁊ Bar.in.l.fulcinius.§.ſi.ff.ex quib⁹ cau. i poſ
19 ſe. † ꝙ creſcente cõtumacia põt iudex decernere ꝙ creditor lucretur fructus ⁊ faciat tex.valde ſing.ſm̃ Bal. i .l.conſentaneũ.C.quõ ⁊ quãdo iudex vbi ꝓpter nimiã
20 contumaciã locus eſt remiſſioni. † ℭ Nota ꝙ delictũ aggrauat̃ ꝓpter contẽptum ⁊ dicitur peccare ex cõtemptu qui monitus ab homine addit mala malis ⁊ perſeuerat in crimie faciat glo.ſing.in.c.homo xp̃ian⁹.xl.diſ.
21 que dicit † ꝙ quis q̃to magis ꝯtẽnit tanto magis peccat ⁊ dicitur magis contẽnere cõſtitutus in dignitate faciat quod habet̃ in.c.ij.de maio. ⁊ obe. vbi nõ obediẽs preceptũ iuſto ſupioris punitur mortalr̃. ⁊ ideo dixit ſingulariter Bar.in.l.ſi quis pro eo.ff.de fideiuſſ. ⁊ in aut.
22 ſacramenta puberũ.C.ſi aduerſa. vendi. † ſtatuto cauet̃ ꝙ minor nõ poſſit alienare ſine certa ſolẽnitate vt nõ valeat contractus nec validetur iuramẽto ex eo qꝛ peccat mortaliter veniẽdo cõtra preceptũ ſupioris qꝛ debet intelligi iſtud dictũ Bar. quãdo ex cõtemptu quia venit ꝯ preceptũ ſupioris.ita pulchre dixit do.meus in.d.c.ij.et faciat qđ pulchre dixit do. An.in.c.nã ꝯcupiſcẽtiã de cõ
23 ſti. † ꝙ lꝫ lex cõcilij nõ liget ad peccatũ mortale tñ ſi cõtẽnit̃ ligat ad mortale pctm̃ faciat glo.ſing.x. di.c. qđ ſit
34 que dicit † ꝙ pp ꝯtẽptũ legis cõſilij facta eſt lex preceptiua
35 faciat glo.ſing.in.c.de libellis.xx.di. que dicit † ꝙ lꝫ eccleſia orientalis non acceperit conſtitutiones eccleſie romane ꝙ nõ peccat qꝛ non ꝯtẽnit illam alſ ꝓpter cõtem

a ℭ Jo ſpiritũ ſanctũ. Adde ꝙ ſeptẽ modis q̄s peccat i ſpiritũ ſctm̃ de quibus vide de cõſecra.diſ.iiij.hi vero. Et de peni.diſ.iij.§.adhuc in fi. ⁊ de peni.diſ.i.§.ex his. ⁊ .i.q.i.c. eos ⁊ de peni. di.iij.inter hec ⁊ de peni. di.i. §.põt etiam.et vide.ſ.de pſti. in quadã apoſtilla.que modo excidit memorie vbi multa pulchra de mea re Bar. ⁊ ſubtiliſſimi ſceptoris mei doctoris ſubtilis diximus.

ptum peccaret faciat glo.ſing.in.c.ſacerdotes.§.q.vij.ꝙ
26 dicit † ꝙ epo non ſeruanti canones ſubditi poſſunt denegare obedientiã.qꝛ intelligit̃ qñ nõ ſuat canones illos ꝯtẽnendo faciat ſing.dictũ Jo.cal.in repetitiõe.c.ab ex
17 cõmunicato de repet̃. vbi dixit † ꝙ excõicatus ſi ꝯtẽnat abſolutionẽ nõ poteſt ſe defendere in iudicio pp ꝯtẽptũ
18 faciat glo.clẽ.ano.in.c.veniens de tranſ. † vbi contẽnẽs ſacramẽta neceſſitatis peccat mortalr̃ faciat.c.audiuimus de
19 ꝑcur. † vbi ꝓpter ꝯtẽptũ iudicis quis punit̃ in expenſ. fa
30 ciat ꝙ egregie dixit Jo.an.in.c.ſacris ꝙ me.cã. † ꝙ cõicans excõicato.pp ꝯtẽptũ peccat mortalr̃. ⁊ bal.i.l.nul
31 lus.C.de maleſi. ⁊ mathe.dicit † ꝙ cõicans excõicato ꝯtẽptũ clauiũ põt puniri pena tẽporali nõ ſolũ ſpũali.fa
32 ciat glo.in.§.ꝑtãtis de peni.di.i.que dic̃ † ꝙ peccans in
a ꝯtẽptũ dei peccat in ſpm̃ ſctm̃ᵃ faciat quod voluit Hoſt.
33 in.c.clerici de clerico.excõ.mini.vbi hr̃ † ꝙ epõ diſpẽſat cũ celebrãte diuina poſt excõicationẽ ꝓcedit niſi celebrauerit in ꝯtẽptum qꝛ tunc diſpenſare non poſſet. ⁊ ibi dixit
34 Jo.an.ſeruari † ꝙ penitẽtiarij dñi pape ⁊ legati diſpenſant ſi non in ꝯtẽptũ celebrauit diuina.c.ſi.de penis fac
35 qđ hr̃ in.§.criminis.xxv.di. † vbi peccatũ veniale reperitũ ꝯtinuatũ efficit̃ mortale fac̃ ꝙ voluit Cy. ⁊ Andre. ꝯ ipſis ⁊ Bal.in.l.apđ antiquos.C de fur. Nota ibi cum
36 eccl̃ia nõ habeat qđ vltra faciat ſm̃ Hoſtiẽ. † ꝙ iudex eccleſiaſticus nõ dꝫ vti gladio tpali.nõ ꝑmiſſo ſuo ſpũali.c.excõicam⁹.§.i.de heret.c.poſtulaſti de homi.c.ij. de cler.excõ.mini. Non.n. dꝫ vti gladio alteri⁹ anteq̃ȝ vtat̃ ſuo. ⁊ idẽ eſt dicẽdũ de iudice ſeculari.de quo ꝑ Hoſti. in ſũma de treuga. ⁊ pa.§.qđ ſi iuſtũ bellũ. ⁊ ꝑ hoc in q̃one
37 facti refert h̃ do. An.dixiſſe † ꝙ iudex eccl̃icus non põt arctare iudicẽ ſecularẽ ad carcerandũ clericos niſi ipſe hẽat ꝑtãtẽ carcerãdi clericos ⁊ carceres habiles ad cuſtodiẽdũ ⁊ detinẽdum.xxiiij.q.v.c.admiſtratores. ⁊ c.ꝑncipes ſeculi. ⁊ .xcvi.di.c.duo ſunt ⁊ .c.ſi ipator ⁊ facit.c.i.
38 de offi.ordi. † Sꝫ an epõ poſſit hr̃e officiales armatos ⁊ ſic familiã armatã de iure cõi do. Abb. hic refert ſe alſ fuiſſe interrogatũ in facto. ⁊ rñdiſſe ꝙ nõ põt ar. dictoꝝ iuriũ. ⁊ dicit ſe dixiſſe.in.c.ſignificaſti de of.dele. ⁊ ibi di
39 xit † ꝙ iudex eccleſiaſtic⁹ dꝫ implorare brachiũ iudicis ſecularis in executione iuſtitie. ⁊ allegat qđ hr̃ in.c. cum ad ver ⁊ in.c.ſi imperator.xcvi.di. ⁊ adducit auctoritatẽ dñicã dicentẽ petro mitte gladiũ tuũ in vaginã facit.c. ꝯuenior.xxiii.q.viii.vbi Hieronymus dixit arma clericoꝝ lachrymas ⁊ oratiões. Sed pro certo do. Abb. nõ bene rñdet ⁊ ꝯ eũ retorqueo iſtũ tex.qꝛ ſi non dꝫ vti gladio iudicis ſecularis.niſi prius vtat̃ gladio ſuo ſequitur ꝙ dꝫ habere gladios armatos ad executionẽ gladij ſui ſpũalis ⁊ facit.c.i.de offi.ordi.vbi in ſubſidium recurrit ad iudicẽ ſecularẽ ergo cum põt facere quod minus debꝫ potius exequi per ſe faciat.c.i.de no. oper. nunc. ℭ Et mirum vehemẽter ꝙ nõ viderit do. Abb. doctrinã Bal. in terminis tenẽtis ꝯtrarium in.l.nam ad ſalutẽ.§.ſi.ff.de
40 offi.prefec.vigil. † vbi habet̃ ꝙ familia cõmunis poteſt portare arma ⁊ ibi dicit Bald. ſe putare ꝙ familia epi poſſit eſſe armata ex quo epõ hꝫ merum officium in ſua dioceſi. ⁊ iſtud credo veriſſimũ. ⁊ forte ideo dñi epiſcopi nõ tenent beruarios armatos pro executiõe gladij eccleſiaſtici.qꝛ opꝫ eis dare ſalaria ⁊ ſtipendia. ⁊ ſepenumero ſunt tenaces. ⁊ tenẽt manus aduncas. Et pro certo ſi tenerent familiã armatã haberent̃ in maiori reuerẽ
41 tia. † ℭ Nota ꝙ ꝓ crimie homicidii cleric⁹ nõ degradatur.qꝛ expectat eı⁹ icorrigibilitas.ꝯ eſt h̃ caſus ꝯ do. pe. ⁊ do.abb.ꝙ lꝫ homicidiũ ſit q̃lificatũ tñ cleric⁹ nõ degradat̃ ⁊ moueor ex tex.ꝯiũcta doctrina bal.i.l.data.C. de do. ℭ Nota ibi cũ i ꝓfundũ maloꝝ qꝛ ꝯcordat.c. nec li
42 cuit.xvii.di. † ⁊ dicunt̃ illi venire in ꝓfundum maloꝝ. q nõ timẽt legẽ nec ꝑſidem.facit qđ habet̃ in.l. capitalium §.graſſatores. ⁊ .§.famoſos.ff.de pe. ℭ Nota ibi ne poſ
43 ſe eſſe perditio plurimoꝝ. † ꝙ non debet parci illi qui põt eẽ perditio plurimoꝝ quĩmo tales ꝑht puniri dieb⁹ feriati.

ſeriatis.l.nemo.C.de epiſ. ⁊ cle. audi.l.puinciaꝝ.C. de ferijs
⁊ facit qđ hꝫ in.l.per oēs.C.de defen. ciui. ⁊ audiui alia
vice ꝙ dñs Picinus locūtenēs ianue olim pro inclyto
duce Philippo maria duce Mediolani cum viſitaſſet
do.Car.ſancte crucis ⁊ audita ſua ſeueritate interroga
uit eum do.Car.ſi faciebat ſibi aliquā conſcientiā rñdit
ꝙ ſic de vno videlꝫ ꝙ in paſcate reſurrectionis nō ſuſpē
derat quēdam publicū facinoroſuꝫ. ¶ Nota ibi ꝑ ſecu
44 larem † ꝙ clericus depoſitus incorrigibilis ipſo iure eſt
de foro ſeculari ita colligit hic do.Car.⁊ ſic depoſit⁹ in-
corrigibilis ipſo facto ꝑdit priuilegiū clericale. nec exi-
gif alia traditio vel degradatio per iſtū tex.vel pōt col
ligi ꝯtrium ex iſto tex.ꝙ depoſit⁹ incorrigibilis nō ſubij-
cif imediate iudici ſeculari.⁊ ſic ipſo facto nō perdit pri
45 uilegiū clericale. ¶ Nota ibi ei deputef exiliū † ꝙ cleri
cus relictus iudici nō ſemꝑ punif vltio ſupplicio ſꝫ qñqꝫ
exulat ꝙ dictū dicit do.Car.fore ſing. ⁊ qñqꝫ obſeruaf
46 ꝯtrium ex quo inferf ꝙ exilium eſt pena iudicis ſecularis
⁊ nō iudicis eccleſiaſtici quod ꝓcedit in caſu huius.c.ꝓ
pter potentiā iſtius clerici delinquētis. Nā alias eccl'ia im
ponit penā exilij.⁊c.i.de calūniatoribus.c.ſi.de pe.c.hij q
ſij.q.iiij.Et ſic nō obſtat iſte tex.inquantū per iudicē lay
cum iponif pena exilij huic incorrigibili. qꝛ nō pp ħ ex
cludif.ꝙ iudex eccleſiaſticus nō poſſit iponere penā exi-
lij.ſed habuit reſpectū iſta lra ꝙ quādoqꝫ ſic cōtingit de
facto pp potētiā delinquētis eccl'ia nō pōt imponere pe-
nam exilij.⁊ accedat quod pulchre voluit archi.in.c.nō
opꝫ de conſecra.di.vltima vbi refert fratrē Raymūduꝫ
47 de pena ſorti dicere † ꝙ qlibꝫ ſacerdos pōt iniūgere ſuo
parochiano penitētiam eundi per mundū cū baculo cu-
buali.⁊ ſcapulari vel veſte aliqua ad hoc cōſueta qꝛ nō
inuenif a iure hoc ꝓhibitū.ergo multo fortius iudex ec
cleſiaſtic⁹ exigētib⁹ demeritꝭ poterit dānare clericū in exi
liū ⁊ faciat qđ colligit hic Bal.q dič ꝙ eccl'ia pōt ipone
re exiliū ⁊ ex q̄ ꝑuꝰ excōicaf q̄ exiliū patiaf ſeqf ſꝫ eū ꝙ
excōicatio nō eſt exiliū. Sꝫ ego admiror vehemēter. de
vno qꝛ iſte tex.loqf in homicida.⁊ dicit ꝙ ſi eſt icorrigi-
bilis.⁊ venit in profundū maloꝝ.ꝙ cōprimef ꝑ iudicē
ſecularē imponēdo ei exilium.qꝛ certū eſt ꝙ ex quo ꝑdit
priuilegiū clericale vꝫ ꝙ dꝫ puniri pena mortis vt dixit
tex.i.c.ōis lex in ūſi.qui cedē fecerit capite puniaf.iij.di.
⁊ in.l.iij.§.ſi.ff.de ſiccar.⁊ i.l.ſi q cōtcilo.C.eo.⁊ Angl.
in ꝯſilio.xiij.incipi.nos Karolus quare ergo tex. hic dič
ꝙ imponef exilium.nec iſtud cōtrariū tangif ab aliquo
hic.Solue ꝙ iſtud contrariū tollif per verba ſequentia
dū dicit vel alia legitima pena .vnde imponef ſibi pena
condigna ſm qualitatē delicti.ar.l.reſpiciendū.ff de pe.
⁊.c.nō afferamus.xiiij.q.i.⁊.c.tue de penis.vel poſſꝫ da
ri alia ſolutio.ꝙ illa verba exilij pena nō referanf ad ho
micidā ſed referanf ad periurū vel ad furē. ⁊ referatur
ad illud quod poteſt recte determinare.ar.ei⁹ qđ voluit
glo.in cle.ne romani de ele.⁊ in.c.i.de poſtul.ꝑla.lib.vi.
⁊ in.c.i.de ꝑſcrip.eo.li. ¶ Et dicit hic do.An.eſſe iſtum
tex.in ar.ꝙ eccleſia nō hꝫ penam exilij qꝛ per alia iura ꝓ
baf contrariū vt ſuperius demōſtraui.quinimo plus vꝫ
ħ probari contrariū eius quod dixit do.An.ꝙ in actu ꝺ
gradationis pōt eccleſia intercedere.ne clericus tradaf
pene corporali pro certo iſtud argumētū non pōt colli-
gi hic quod eccleſia nō hꝫ penā exilij qꝛ per alia iura ꝓ
baf ꝯtrariū vt ſuperius demonſtraui qnimo plus vꝫ hic
probari cōtrarium eius qđ dixit do.Anto.quod in actu
degradationis pōt eccleſia intercedere.vt clericus dgra
datus tradaf pene condigne. hoc apparet in ſinalibus
verbis ibi alia legitima pena inferaf.referunf enim illa
verba ad penā condignā delicto dꝫ enim pena cōmenſu
rari delicto vt in.c.nō afferamus.xxiiij.q.i.ergo ⁊ ꝑ con
ſequens illud verbū legitima pena referf ad crimina ꝓ-
cedentia ſm qualitatem eoꝝ. ar.eius qđ habetur in.c.
olim ex litteris.⁊ in.c.ab excōicato de reſcriptis. ⁊ in.c.
cum dilectus de conſue.⁊ in.c.auditis de elec.⁊ in.c.cuꝫ

ad ſedem de reſti.ſpo.⁊ iſtud mihi vꝫ verius. Itē dicit ħ
do.An.probari homicidiū plures iterantē non eſſe de-
gradādū.ſed iterantē poſt depoſitionē eſſe ſtatim ſubie-
ctum iudici ſeculari abſqꝫ alia traditione. ⁊ per ꝯñs ꝓ
batur hic formalr illud quod tenui in.d.c.at ſi clerici.§.
eo.ꝙ faciens plura homicidia vel faciens vnicū homici
dium qualificatū ⁊ horrēdum.nō eſt ſtatim tradendus
curie ſeculari.Secus ſi poſt depoſitionē itex homicidiū
qꝛ tunc addit mala malis ⁊ dicif prouenire in profun-
48 dum maloꝝ. † ¶ Opp.vꝫ hic ꝙ eccleſia nō hꝫ alias pe
nas vltra excōicationē imo hꝫ vt in.c.pro humani. ꝺ ho
mici.li.vi.in glo.ij.Sol.nō intelligas ꝙ eccleſia nō ha-
beret alias penas vltra ꝙ faciet ex defectu poteſtatis ꝗ
ad penas.Sed qꝛ de facto ꝓpter potētiam iſtius clerici
delinquētis nō poterat eccleſia illū corrigere. ¶ Opp.
ꝙ data incorrigibilitate non ſtatim clericus puniaf per
iudicē ſecularē antequā tradaf.c.ij.de cle. excō. mini.c.
nouimus de verbo.ſig.Soluit Hoſtiē.ꝙ inquantuꝫ lra
dicit eum per ſecularē poteſtatē cōprimendū hoc eſt ve-
rum ad reqſitionē eccleſie vel ꝑ ipſius traditionē nō alr.
Pro quo ēt intercedit. ne mora infringaf vt.d.c.noui-
mus de verb.ſig.Sed iudex ſecularis faciet illud quod
ſibi videbif.Et ex hoc poſſet dari intellectus ad iſtū tex.
inquantū dicit ꝙ ei deputef exiliuꝫ vel alia legitima pe
na quod nō referaf ad iudicem eccleſiaſticū vt hoc petat
a iudice ſeculari.Sed ſunt vba legis relata ad ipſum iu
dicem ſecularē.Sꝫ Io.an.hic dicit ꝙ hec decretalis nō
loquif in degradato in quo nō putat eſſe neceſſariā icor-
rigibilitatē.ſed dicit eū ſtatim eſſe de foro ſeculari vt in
d.c.nouimus.⁊ in.c.ij.de pe.in.vi.in verbali ergo depo-
49 ſitione intelligif vt hic dicitur. † vñ practica pōt eſſe du-
plex ꝙ clericus depoſitus ſecuta incorrigibilitate.dgra-
def.nec tunc expectaf alia traditio qꝛ in actu degrada-
tionis exuitur omni priuilegio clericali vt in.d.c.ij.de pe
nis in.vi.nec etiā eſt neceſſaria alia traditio maxime cuꝫ
fiat preſente iudice ſeculari. Scđo modo pōt practicari
vt iudex eccleſiaſticus ſtante depoſitione.⁊ ſecuta incor-
rigibilitate eū tradat vel relaxat ſecularem iudicē pro pe
50 na ⁊ ex hoc eo ipſo tradit⁹ eſt. † ex quo habes clericū ēt
ꝑter degradatiōis actū in caſu degradatiōis iponende
poſſe abſqꝫ degradatiōe tradi ⁊ ſic exui ꝑuilegio clerica
li.⁊ remanētib⁹ ordinib⁹ ⁊ nō eſt mirū.qꝛ ēt nō depoſi-
tus vbalr aliqñ exuif priuilegio clericali ꝑ ſolam trinaꝫ
monitionē cū actu iniūctionis circa crimina vt hꝫ in.c.in
audiētia.⁊.c.ꝑ experiētiam.§.de ſen.excō.Tertio mō pōt
intelligi ꝙ eo ipſo ꝙ ē depoſit⁹ abſqꝫ alia degradatione
ſtatim ſecuta ipſa icorrigibilitate ꝑdit ꝑuilegiū.⁊ ſubſit
poteſtati ſeculari.⁊ voluit hic Io.an.qꝛ ſi ſola trina mo
nitio per quā concludaf eius incorrigibilitas exuit ipm
priuilegio clericali vt in.d.c.ad audientiam abſqꝫ alia
traditione vel degradatione.fortius cum exuit incorri-
gibilitas ſurgēs ex trina monitione in iam depoſitū.nec
lra iſta dicit ipm tradi vel degradari ſꝫ cōprimi ꝓcedit
iſtud dictū Io.an. abſqꝫ dubio qñ incorrigibilitas ſur-
git ex trina monitione.ſꝫ ſi aliter eēt incorrigibilis vt qꝛ
depoſit⁹ iterato ſe inuiſceret tūc eſt magis dubiū.Sꝫ ſatis
hoc ꝓbat iſta decre.⁊ hoc eſt tenēdū ſm do.An.lꝫ pe.re
ſtringit hāc penā.⁊ traditiōeꝫ ad ꝑmā practicā exponēs
cōprimēdus ⁊ ꝑ degradādus ſm Io.an.Sꝫ Io.de lig.
dicit ħ eē neceſſariaꝫ traditionē in qua ſicut dominiū nō traſ
ferf ſine traditiōe vt.l.traditionib⁹.C.de pactis ſic ħ nō cō
primif ꝑ iudicē ſecularē niſi tradaf ⁊ ꝓpterea iura vtūf
illo vbo tradere ꝓ certo iſtud dictū Io.de lig.ꝯfundif ꝑ
iſtū tex.cū dicat ꝙ eccl'ia nō habeat vltra qđ faciat ergo
nō eſt neceſſaria traditio facit in argumētū tex. multū ſing. i
.l.raptores.C.de epi.⁊ cle. ¶ Opp.ꝙ ex deprehēſione
51 clerici crimē nō efficiaf notoriū † qꝛ regulariter in ꝓc⁹ in
crimie nō teſtificaf ꝯtra clericū.i.q.vij.c.i.ij. ⁊ .iij.vi.q.i.
c.beat⁹.xi.q.i.c.ij.§.de teſti.c.de cetero nō pōt ꝗ talis de-
prehēſio tranſire in notoriuꝫ glo.ibi dicit talem crimi-

a ¶ Penā exi
lij. adde ꝙ iſtā
penaꝫ ec leſia
nūmodo ipo-
nit obſtinatis i
malitia.xxvi.q
.i.ꝓximum ſa-
marie ⁊.ij.q. l.
in pmis. Et i-
ponif etiam ſa
crilegis vt.xvij
q.iiij.attēdēdū
⁊.xxiij. q. i. q
vbi omnino vi
dua.

noſuz poſſe tranſire in notoriū duobus caſibus pͥmo qñ
tali deprehēſioni adſunt clerici ⁊ principalr̄ interſūt de-
prehēſioni delicti ⁊ detētioni.xx.horaꝝ ſo.caſu qñ cleri
cus deprehēditur per laycos miſſos auctoritate ſuorū
platoꝝ.c.vt fame de ſen.excō.quo caſu duo ſequūtur pri
mū ꝙ deprehēſionē delicti pōt effici notoriū ſm ꝙ tales
capiunt abſqꝫ pena excōicationis ⁊ aduerte vt glo.itel-
52 ligas ꝙ iō facit mētionē de detētione.xx. horaꝝ † quia
cuilibꝫ lꝫ cape criminoſuz in domo ſua repertū ⁊ detine-
re ſpacio.xx.horaꝝ ⁊ nō amplius vt ſic delictū ſuū pate-
fiat iudici ⁊ alijs vt.d.l.capite quīto ⁊ quo ad ſolēne di-
53 ctū Jo.an.poſt antiquos doc.vt velle qđ † vbi pōt cleri
cus ſine pena excōicatiōis pcuti fortius poterit detineri
vt in caſibus not.in.c.ſi. de ſen.excō. ⁊ adducit tex. in.l.
54 nec in ea.ff.de adul. † vbi dr̄ ꝙ ſi qs pōt occidere adulte
rum fortius pōt eū afficere ↄtumelijs imo plus dicit Jo.
55 an.poſt doc. † ꝙ ſi licentia plati haberi nō pōt qꝛ eſt in
fuga.pōt licite detineri ſine metu excōicatiōis ⁊ ſic intel
ligit.c.vt fame de ſen.excō.ar.l.ait ptor.§.ſi debitorē.ff.
que in frau.credi.tñ dꝫ haberi diſcretio vt curialius de-
tineatur ꝙ̄ laycus. ¶ Et dicit do.Abb. doctores hꝰ al-
56 legādo.d.§.ſi debitorē ſentire † ꝙ licitū ē layco cape debi
torē clericū fugientē ſicut licitū eſt layco cape laycum ⁊
ibi per Bal. ⁊ ſentit glo.inſti.de act.in pͥn.ſed Hoſti.
in ſūma de ſen.excō.§.quis dꝫ ſub.§.per primꝰ vſi. ſallit
dicit an capiens clericū delinquentē fugiētē vt ducat ad
iudicē euitet excōicatiōeꝫ nolle.ſe diffinire ⁊ quaſi dubi-
tauerit an talis captura poſſit tunc fieri ⁊ idē refert in.c.
nuper de ſen.excō.ſe nō fateri ꝙ vbi leges capturā pmit
tunt poſſe clericū capi niſi detur ius canonicū expreſſum
do.Anto.multū bñ tranſit dicēdo ꝙ ſit in dis eſſe cautus
vt tales capturas faciās ſine ſcrupulo ꝙ officiales laycj
deputent in hꝰ executores a platis ſuis ⁊ ita dicit ſe cōſu
57 luiſſe epo caſtellano. † ¶ Sed do.Abb. dicit hoc eē ni
hil qđ eni ſi iſti officiales nō ſunt pñtes in iniuria acerri-
ma que mihi vel filio meo illata eſt per clericū quē ſi di-
miſero capiet fugā cū re mea vel eſt debitor meus in ma
gna ꝗ̄titate certe ſic reſtringere iſtā materiā vt non poſ-
ſit capi eſt generare ſcandalū in mētibus laycoꝝ ⁊ quā
potius tyrānia ꝙ̄ iuſtitie executio vñ duo dicit eē viden
58 da primū † vtrū liceat capere clericū vt eius delictū pa-
tefiat ⁊ a ſuo iudice puniat ſo.an liceat capere clericuꝫ
debitorē fugientē vel rem alienā aſportantē quo ad primū
Hoſti.fuit in illa opi.rigoroſa vt nō pmittat captura vt
niſi det expſſuꝫ ius cano.pmittens idē tenet Laud.i cle.
i.de offi.ordi. Jo.de lig.collec. ⁊ do.Car.hꝰ ſentiunt talē
capturā fieri no poſſe niſi capientis inter ſit rōne puuati
intereſſe Bal.in.d.cle.i.ſentit eū poſſe capi ēt ſi capiētis
ſpālr̄ nō interſit Inno.i.d.c.vt fame de ſen.excō. pͥmo vi
det velle ꝙ iudices eccleſiaſtici ēt nō hñtes iuriſdictionē i
clericos ⁊ ēt ſocij clerici pñt cape vt ducant ad iudicē ſꝫ
laycis hꝰ nō liceat ſꝫ pōt intelligi illud dictū qñ nō timet
de fuga vide do.Pe.Inno.in.d.c.ſi vero de ſen.excō. q
egregie dicit ꝙ ſi clericus ab inferēda iniuria nō pōt ali
ter copelli pōt capi ⁊ ligari ſine metu excōicationis ⁊ ēt
ſine peccato imo tal' meret ar.xxiij. q.iij.c. fortitudo ⁊
idē pro defenſione reꝝ vel pro recuperatione illico fienda
ar.c.olim de reſti.ſpo.nā ille epus nō fuit ſolus ad recu-
perandā poſſeſſione ⁊ manus iniecit cū alijs in illos ho-
ſpitalarios nec notant excōicatiōe niſi modū exceſſerint
quod eſt not. ⁊ licet illa media via Jo.de lig. ⁊ ſequaciū
ſit equa.tñ do.Abb.putat ꝙ licita eſt captura ⁊ merito
niſi ſi timet veriſimilr̄ de fuga vel alr̄ ab iniuria compelli
non pōt niſi capiat ſiue hoc fiat pro publico intereſſe ſi-
ue ꝓ puuato ⁊ dicit ſe aſſumere fundamētū ex.c.ſi quis
ſuadēte.xvij.q.iiij.vbi ad incurrendā hanc excōicatiōeꝫ
requirit dolus ſeu temeritas vt ibi habet ſi eniꝫ capio
clericū vt ducam ad iudicem vt puniat ex quo timet de
fuga vel alr̄ cōpelli non poteſt ex quo not.ibi diabolica
perſuaſio euitatur ⁊ eſt diuina fortitudo vt delicta puni-

¶ Prelatis a ſuis. Adde.c. vt fame ꝺ ſen. excō.glo. in.c. epo in fi.i verbo exigent de offi.ordi. n.vi. ⁊ ibi doct. qui hoc cognoſce examinant.

antur ex quo verſatur publica vtilitas ⁊ includitur etiā
priuata vt in.d.c.vt fame vñ canō dicit lex debꝫ furta co
hibere adulteria punire i pios de terra perdere. xxiij.q.
v.c.lex debet ⁊.c.precedēti oēs debent amare legē ꝓ pu
blica vtilitate conſeruāda ar.xxiij.q.iij.non inferenda ⁊
maxime cū lex hoc permittat nec canon ↄ̄triū dicit c al-
legat quod not.Bar.in.l.ſi.C.de exhib.re. ⁊ glo.i.l.nul
lus.C.de iude. ⁊ maxime qñ vult defendere ſociū ab in-
iuria inferenda ad hꝰ vt.d.c.fortitudo cū tribus.c.ſequē
tibus ⁊.c.dilecto de ſen.excō.li.vi.nō enim caret ſcrupu
lo ſocietatis occulte qui manifeſte deſinit obuiare faci-
nori vt.d.c.dilecto nec canon aliquo modo reſiſtit nec ꝗ
ad verba nec quo ad mentē cum canon tm̄ intendat illa
queare inferentē iniuriā clerico ex diabolica pſuaſione ⁊
maxime cū ius ciuile in hoc ſit fundatū ſup optima rōne
naturali ⁊ vtilitate publica ⁊ ceſſat oīs dolus in tali ca
ptura. ⁊ iō ceſſat diſpoſitio.c.ſi quis ſuadēte. ⁊ hac rōne
59 dicit ſe putare † ꝙ familia poteſtatis pōt capere clericū
de nocte illicite repertū ⁊ ducere plato.qꝛ hoc faciat ad
impediēda delicta.que forte per eū poſſent cōmitti.qꝛ q
male agit odit lucem.c.conſuluit de offi.dle. quod tenet
Bal.in.l.ſi quis per calūniā.C.de epiſ. ⁊ cle. ¶ Idem di
cit in iudice ſeculari vt etiā de die poſſit capere ⁊ preſen-
tare clericū iudici ſuo ſi veriſimilr̄ timetur de fuga ipſiꝰ
clerici dū adiret prelatus ſuus ar.l.deſertorem.ff. de re.
mili.ſecus vbi nō timet de fuga ⁊ ſic dicit ſe intelligere
Inno.in.d.c.vt fame ⁊ allat.d.c.olim qꝛ ſi poſſuꝫ inijce
re manus vt ſocius recuperet rem ſuā incōtinēti potius ꝓ
publica vtilitate vt ipſe efficiatur timidior ad iniuriā cō
mittendā ⁊ ceteri metū habeant ar.c.bone.de po.prela.
60 † ¶ Quo ad ſm an poſſit capi per creditorē ſi eſt in fu
ga ↄſtitutus vt ſi recedat cū re.breuiter dicit ſe ↄcludere
ꝙ ſic quicqd ſenſerit Inno.per.d.l.ait pretor.§. ſi debi
torē ⁊ per.d.c.olim de reſti.ſpo.vbi licitū eſt pro rebꝰ re
cuperandis inuadere clericū cuꝫ moderamine inculpa-
te tutelle ⁊ non ſolū principalis creditor hoc impune fa
cere poteſt imo ſibi auxiliantes. ¶ Nā epus ibi nō fuit
ſolus ad expellendū vt etiā dixit Inno.in.d.c.ſi vero de
ſen.excō.idem hic penitus ceſſat dolus qui requirit i.d.
c.ſi quis ſuadente ita reſidet hꝰ do.Abb.circa iſta duo ſꝫ
61 tu adde Bar.in.l.ſi quis in ſeruitute de furtis † vbi ꝗrit
an laycus poſſit capere clericū delinquentem ⁊ putat ꝙ
ſic vt eum ducat ad iudicē nō tñ vt ipſum detineat ⁊ mo
uetur per.d.§.ſi debitorē ⁊ per.d.l.capite quīto ⁊ ꝑ not.
inſti.de act.in pͥn. ⁊ dicit hoc tangere Inno.in.d.c.vt
fame ⁊ ita reſidet ⁊ idem etiā voluit ibi Angl.qui allat
dictū Inno.in.d.c.ſi vero ⁊ reputat illud dictū ſingula
re adde Bal.in.c.i.§.ſi quis de pa.iur.fir. in vſi.feu. vbi
62 dicit † ꝙ malefactor pōt capi a quocūqꝫ in ipſo actu de
linquendi vel imediate poſt ⁊ illū iudici preſentare alle
gat.d.l.capite quinto ⁊ ſubdit ꝙ ſi eſſet clericus poſ-
ſet capi a layco vt pñtetur epo allat Inno. in.d.c.vt fa-
me ſꝫ ex interuallo nemo pōt cape clericū ſꝫ ex cōmiſſione
epi ſic allat not.i hꝰ.c. ⁊ idē bal.i.d.l.ſi quis ꝑ calūniā.C.
63 de epi. ⁊ cle.querit † vtrū familia ptātis poſſit cape pſby
terū iuuētū i robaria vel i adulterio ⁊ ducere ad iudicē
⁊ arguit ꝙ nō qꝛ ſcriptura dicit nolite tāgere xp̄os me-
os vt not.i auct.de nō alie.§.i.refert Inno.i.d.c.vt fame
firmare pedes ſup hꝰ. ¶ Sꝫ ipſe dicit ꝙ pōt capi ⁊ duci
ad epm̄ lꝫ ſit captus i habitu ⁊ tōſura nā ſic pmittit cui-
cūqꝫ miniſtro rei publice.l.i.§. geo.ff.de offi. pfec. vrb.l.
ſi.C.de maleſi. ⁊ matema.preterea qꝛ nō iducit in ſeiaꝫ ex
cōmunicatiōis niſi ꝓpter dolū allat.d.c.ſi quis ſuadēte
xvij.q.iiij.Sed hic nō eſt dolus qꝛ ſit ꝓpter quietē publi
cam allat.d.l.ſi quis in ſeruitute ⁊ ponderā bñ iſtam rōnē
Bal.qꝛ do.Abb.aſſumpſit fundamētū ex ea dicēdo illō
ꝙ dixi ſupius ſꝫ idem Bal.hꝰ ſeqt iſtā glo. ⁊ inducit eaꝫ
64 ad qōneꝫ ſtatuti diſponētis † ꝙ ville teneāt cape malefa
ctores qꝛ tale ſtatutū nō hꝫ locū i clericis malefactoribꝰ
vt nō poſſint capi ꝑ cuſtodes ville ꝗ̄ ſeqꝛ ꝙ mlto minus
poterunt

poterunt capi per laicos priuatos hoies dicit tñ ꝙ bániti
ꝛ diffidati pñt capi a quolibet allʼat.l.ſi..C.de male.ꝛ ma
te.que ꝓprie loquit̃ in diffidatis ꝛ debent pñtari in iudi
cio q̃ꝫ.l.dicit eſſe ſing.ꝛ ſi clericus fugit cuꝫ pecunia mea
poſſum ipſm capere cū pecunia ꝛ detinere nō tñ vltra.xx.
horas ꝛ debeo iudici pñtare ſi poſſum allʼat.d.l.ait pꝛoꝛ.
§.ſi debitoꝛē ꝛ hoc iō qꝛ periculū eſt in moꝛa.vt noᷓ.in.l.
extat.ff ꝙ me. cā ꝛ hoc eſt iuſtum qꝛ ꝓprio intereſſe ꝛ iō
dicit ꝙ ſi reſtituit mihi pecuniā non poſſuꝫ illū ad iudicē
ducere qꝛ ſtatim eſſet ipſo facto excōicatus ar.l. qui vaſ.
in prin.ff.de fur.ꝛ ita reſidet hic Bal.ſꝫ do.An.in.d.c. vt
fame ſimpliciter ſequit̃ dictū Hoſti.ibi ſtat mō difficultas
quid tenēdū in hoc dubitabili paſſu apiat nobis deus ap
perēt ratīn antea ꝛ c̄. vt ſcribit̃ in illo virgiliano ꝛ vr̃ mi
hi ſic dicē.aut delictū eſt cōmiſſum.p clericū aut eſt iā cō
65 miſſum † ꝑ.caſu ſi delictū eſt cōmitēdū ꝛ tunc dico ꝙ lai
a cus pōt cap e clericuꝫ ꝛ refrenare ne maleficiū cōmittat
ꝛ ſic nō pōt fieri quo minus debeat ligare ꝛ ducere illum
ad iudicē eccleſiaſticum ꝛ iſto modo procedant dicta do
ctorum ꝛ ad hoc adduco aliqua ſimilia que erūt audita
ꝛ recitatione digna nā glo.in.c.ij.de hereſ.dicit ꝙ in cri
mine cōmittendo quilibet poteſt corrigere alterū ꝛ ſic in
ferioꝛ poteſt corrigere ſuperioꝛeꝫ ſed in delicto cōmiſſo ſo
lum ſuperioꝛ corrigit ꝛ facit ſimile quod dicimus de ba
laam ꝓpheta dei ſupremi ſeruuio acceptiſſimo qui fuit re
ꝑhēſus ab aſina faciat qꝺ voluit archi.in.c.ſi putauerit ſe
cunda qōne ꝑma ꝛ ſcrib.in.c.nouit.J. eo. vbi dicūt ꝙ illa
doctrina euāgelica ſi videris fratrē tuuꝫ peccantē corrige
eū eſt conſiliū in crimine iam cōmiſſo ſed in crimine pmit
tendo eſt precepti ꝛ ligat ad peccatū moꝛtale.ꝛ faciat qꝺ
66 voluit do.An.in.c.ex parte de teſti. † vbi dicit quod etiaꝫ
clericū promouendū poteſt quilibet de populo prohibere
vt nō promoueat̃.Secus eſt in iam promoto facit ſing.di
67 ctum Inno.in cap.i.de poſtuin.ꝑla.vbi dixit † ꝙ licet iu
dex non poſſit inquirere contra aliquē non precedēte infa
mia.tñ non hꝫ locū in delicto cōmittēdo vt obuiet̃ qꝛ tūc
poterit inquirere nō ꝓcedēte infamia ꝛ poterit etiā recipe
re teſtes nō iuratos qꝺ eſt mirabile.faciat ſimile quod di
xit Goff.in tit.de accuſa.ad ſi.in ſūma quod refert ꝛ ſeqt̃
do.Abb.in cap.cum in tua ꝺ ſpōſa.faciat glo. ſing.in.c.
dominus noſter.xxij.q.v.que dicit ꝙ qa eſt facilis ad cre
dendum delictum futurū vt obuiet̃.Secus ſi eſt cōmiſſuꝫ
faciat quod voluit Pe.de ancha.in.c.tertio loco de pre
68 ſumptio. † vbi dicit ꝙ ad dirimendū matrimoniū contra
hendū ſufficit probatio preſumptiua faciat qꝺ not.in.c.
ſuper eo.de teſti. † vbi mater admittit̃ in teſtem ad impe
diendū matrimoniū cōtrahendū faciat qꝺ voluit Inno.
69 in.c.oīs de peni.ꝛ re. † vbi ſacerdos pōt peccatū ſibi dictū
in penitentia reuelare ſi eſt cōmittendū ad hoc vt obuiet̃
pro quo eſt glo.ſing.in.c.vex.xiij.diſ.que dicit. ꝙ reuella
re pōt in genere etiā ſi iurauerit tenere ſecretum ꝛ hoc iō
vt obuiet̃ delicto futuro facit quod habet̃ in.l.nullus .C.
de ſum.tri.ꝛ ꝙ ibi voluit Bal.ꝛ ideꝫ Bal.in.l.i.§. quies
de off.prefec.vrb.ꝛ in rubrica de treug. ꝛ pa.ꝛ qꝺ voluit
do.An.in.c.mattheus de ſymo.ita dicamus in propoſito
ad hoc vt obuiet̃ delicto futuro poterit laicus capere cle
ricum ꝛ ligare ne cōmittat deliētū ꝛ ducere ad iudicem ꝛ
clericū ꝛ iſtud iudicio meo infallibile ꝛ ad h̄ faciat quod
notat̃ in.d.c.olim de reſti.ſpo.poſt ſcrib.ꝛ ꝙ voluit In
nocē.in.d.c.ſi vero.de ſen.excō.vbi dicit ꝙ ſi nō pōt refre
nari ab iniuria inferenda clericus pōt capi ꝛ ligari a lai
cis ſine metu excōicationis ꝛ ita ſaluo vobis oīa dicta do
ctoꝝ allegata ſed ſi delictū ſit iam cōmiſſum a clerico ego
dubito an poſſit capi per laicū. ¶ Et vr̃ pro certo ꝙ non
poſſit quicqd dixerint doctores ſupius allegati ꝛ moueoꝛ
hoc modo ad eos ſpectat captura clerici ad quos ſpectat
ipſius clerici correctio vt probat̃ in.d.c.vt fame ſed coꝛ
rectio clerici nullo modo ſpectat ad laicum ergo nullo
modo ad eū ſpectat captura faciat.c.vt fame in verſiculo
dūtamen illud faciant de mandato prelatoꝝ faciat etiam
qꝛ poſtq̃ꝫ delictum eſt iam cōmiſſum ſpectat ad ſupioꝛem
corrigere ꝛ punire vt voluit glo.in.d.c.ij.de hereſ. ꝛ bal.
in.d.l.i.§.ſi quies ergo ad eos ſpectat captura faciat etiaꝫ
qꝛ xp̄s generalr̃ prohibuit laicis ꝙ nō tangerent xp̄os ſu
os ſiue quia ſit paſſus iniuriam ſiue nō a clerico nō videt̃
ꝙ eū poſſit capere etiā vt ducat ad iudicē maxime qꝛ non
facit zelo iuſtitie ſed ex rancoꝛe ꝛ vindicta facit.l.ſi.C.de
70 maleſi.ꝛ matthe. † vbi eſt ſpāle ꝙ diffidatus poſſit a quo
cūqꝫ capi ergo in ꝯtrium eſt ius cōe.l.iura ſingulare.ff.ꝺ le
gi.faciat etiā qꝛ videt̃ eſſe ſpāle in clerico aſſaſino inciden
te in crimē.c.pro humani de homi.li.vi.vt poſſit capi a q̃
cunqꝫ ex eo.qꝛ diffidatus a toto populo xp̄iano ꝛ vr̃ exu
tus omni ꝑuilegio clericali ꝛ videt̃ data poteſtas cuicūqꝫ
illum occidendi vt voluit Angl.in ſuis conſilijs quem re
fert ꝛ ſequit̃ do. Dominicus in.d.c.pro humani ergo i cō
trarium eſt ius cōe.l.ꝙ vero.ff.de legi. ꝛ per conſequens
vr̃ ꝙ nō ſit pmiſſa captura ipſius clerici vt capiat̃ per lai
cum ꝛ vr̃ ꝙ ſatis ingerat manus temerarias in clericū ex
eo qꝛ nō permittēte iure in illum imponat manus ꝛ ſic in
cidit in canonē ſi quis ſuadente quicqd dixerit Bal. do.
Abb.ꝛ alij ꝛ i dubio parutina mea ſemp defendet domi
nos ſacerdotes qui repreſentant deū ꝛ dñm noſtrū ieſum
xp̄m tene mēti iſta qꝛ ſunt memoratu digniſſima ꝛ addu
co qꝺ voluit Hoſti.in ſūma ver.fallit vbi loquit̃ de cleri
co fugiente delinquente an poſſit capi per laicum noluit ſe
71 diffinire. † ¶ Capio ſm videlꝫ vtrū poſſit laicus capere
clericū debitoꝛem ſuū fugientē cum re ſua e pro certo ego
vehementer admiroꝛ ꝙ illuſtre ingenium tantoꝝ viroꝝ nō
viderit tex.ꝛ Hoſti.in.c.i.de preſcrip.vbi ex illo tex.colli
72 git ar. † ꝙ ſi clericus geſſit negocia alterius ꝛ reddit ma
lam adminiſtrationē ꝙ poterit detineri donec ſatiſfecerit
ꝛ faciat qꝺ hr̃ in.c.ij.ne cler.vel mo.ꝛ in.c.i.de obli.ad ra
tio ꝛ ita dicit ſeruari in eccleſia anglicana dixit tamen nō
eſſe tutū niſi interueniat licentia pape vt interuenit in caſu
d.c.i qꝛ per talem adminiſtrationē non perdit priuilegiū
clericale.c.cōtingit ꝛ.c.audientia de ſen.excō. ꝛ q̃ꝫdiu eſt
paratus dare cautionem de ſtando iuri nō dꝫ detineri ꝑ h̄
allegat Jo.cal.ibi.c.ſi clericus de ſen.excō.li.vi.ꝛ ad.d.c.
ij.dicit Hoſti.patere rōnē ex ibi notatis. ¶ Sꝫ Jo.de
imol.ibi dicit ꝙ illud dictū pōt intelligi dupl̃r ꝙ aut deti
neat̃ aperte vt ducat̃ ad iudicē alio mō ꝺtineat̃ a iudice ꝑ.
caſu ſi eſt ſuſpectus de fuga pōt detineri a prelatis nego
cia geſſit ꝛ allʼat in ar.d.§.ſi debitoꝛē ꝛ qꝺ not. Jo. an. h̄.
¶ Aut detinet̃ a iudice ꝛ tūc fieri pōt per.d.c.ſi clericos
ꝛ per ꝯtꝛo Hoſti.ſentit ꝙ nō pōt capi clericus ꝓpria au
ctoritate ꝛ pro certo paſſus eſt dubitabilis ꝛ mihi videt̃
ꝙ male allegat̃.d.§.ſi debitoꝛē in.l. ait pretoꝛ ex eo. quia
73 ibi dr̃ † ꝙ ſi debitoꝛ meus aufugit cū pecunia ꝛ ego fuiſ
ſe in eū inſequutus ꝛ accepiſſe id qꝺ mihi debebat̃ ꝙ
nō teneoꝛ cōicare alijs creditoꝛibus ego credo iſtud lice
re laico inſequi clericū fugientem cū re debita ipſi laico ꝛ
auferre ſibi rē ſuā iſto caſu ceſſat dolus in laico ceſſat ꝓhi
bitio iuꝛe qꝛ licitū eſt vnicuiqꝫ recupare rē ſuā quā cleric⁹
occupat ꝑ violētiā.vt.d.c.olim ꝛ iō dicebat belliſſime do.
Pe.de ancha.in ꝯſi.clxxx.incipit in auxiliū veritatis ꝙ i
fugiente nō pōt allegari exceptio incōpetentie capientis.
tamen qꝛ res eſt tēpoꝛe peritura ideo detrahitur iuris di
ſpoſitioni vt.l.nullus in glo.C.de iude.cum qꝛ nullam in
iuriā facit clerico iſto caſu.qꝛ recupat rē ſuā fac̄ qꝺ voluit
glo.valde ſing.in.c.ius gentiū.i.di.que dicit ꝙ licet quis
ꝓpria auctoritate nō poſſit recuperare rē ſuā.fallit ſi alio
modo nō poſſet eā conſequi per iudicē ꝛ allegat.d.l. ait
pretoꝛ §.ſi debitoꝛē ꝛ iſtud credo eſſe veriſſimū.ꝛ facit qꝛ
iſto modo capiēdo clericū. ꝛ afferendo ei rē ſuam laicus
obuiaret delicto furto.qꝺ cōſiſtit in ꝯfugiēdo cuꝫ re alie
na nec eſt tempus querendi licentiam a prelato propter
moram.ꝛ ideo tex.d.c. vt fame. vbi dicit ꝙ requiritur
mandatum prelati non nullitat in caſu illo fuge.ꝛ iſto ca
ſu credo doctores dicere verum ꝙ clericus poſſit capi a
laico fugientes cū re laici.ꝛ auferre ſibi res. Sed inquam

a ¶ Clericum
quibus autē
caſibus laicus
in clericum im
pune poteſta-
tem habeat vi
de luculē.ex p
d.Card.in cle
men.ij.§. poſt
ro de elect. ꝛ
glo.xxiij. q.i c.
principes que
no.loquitur et
vide Barto. ꝛ
omnes docto.
in.l. ſi quis in
ſeruitute.ff de
fur.qui multa
pulchra in ma
teria exoꝛdiūt.

tum dicunt ꝙ poteſt detineri per .xx. horas vel duci ad iu-
dicem ſuum. ⁊ allegant. d. §. ſi debitorem pro certo nõ be-
ne dicunt allegando illum. §. ⁊ .l. capite quinto. q2. d. l. ca-
pite quinto loquit̃ in criminoſo. ⁊ ſic nõ loquit̃ in caſu. d.
§. ſi debitorez. Nec ille. §. dicit ꝙ poſſit capi debitor ⁊ du-
ci ad iudicem ſed dicit ꝙ fuit creditor inſequutus debito-
rem. ⁊ abſtulit pecuniã ſibi debitã ergo falſum eſt dicere
ꝙ poſſit capi debitor ⁊ duci ad iudicem per. d. §. ſi debito-
rem qui hoc non dicit ⁊ ideo ſi clericus debitor meus au-
fugiat ſine pecunia ⁊ ſine bonis teneo animoſe ꝙ non po-
tero eum capere vt ducam ad iudicẽ q2 non reperitur iuſ
cautum iuxta illud noli te tãgere xpos meos ⁊ per iura al-
legata ſuperius ⁊ pro certo nõ videt̃ bene põderaſſe tex.
d. §. ſi debitorẽ glo. ⁊ docto. dum dicũt debitorẽ fugitiuuz
aut ſuſpectũ de fuga poſſe capi per creditorẽ allegãdo p̃-
fatum. §. qui re vera loquit̃ quãdo debitor fugiebat cũ pe-
74 cunia † ⁊ ex iſtis elicitur concluſio laicũ non poſſe capere
clericũ poſt delictũ cõmiſſum ꝓpria auctoritate. ex qua ſe-
quitur correlariũ ꝙ ante delictũ cõmiſſum vt obuiet deli-
75 cto poterit clericus apphendi per laicũ † ſecunda ↄcluſio
ꝙ poterit clericus fugiẽs cũ re debita capi a laico[a] credi-
tore ⁊ auferri ſibi pecunia debita ⁊ plus audeo dicere ꝙ
ſi creditor eſſet male fortis ad inſequendũ poterit facere
inſequi per aliuz conſtitutũ ab eo vt eſt glo. ſing. in. l. i. C.
vbi quis decur. in glo. que dicit vel a ꝓcuratoribus eoruz
⁊ allegat illa glo. d. §. ſi debitorem ⁊ pro intellectu. d. §. ſi
debitorẽ vide glo. l. interdũ. §. ſi furẽ. ff. de fur. ⁊ in auct. vt
iudi. ſine quo q̃ ſuf. §. neceſſitatẽ ⁊ in. c. iuſgentiũ. i. di. ⁊ in-
ſtitut. de act. in p̃n. ⁊ in. l. i. C. vbi quis decuria vel. ¶ Põ-
dera tamen vnũ circa predicta q2 ſi poſt cõmiſſum malefi-
cium ille cuius intereſt capit clericũ fugientẽ ad hoc vt de-
lictum fiat manifeſtũ credo ꝙ nõ incidat in canonez ſi quis
ſuadente. xvij. q. iiij. ⁊ ita procedat dictũ Io. de ligna. ⁊ iſta
76 mẽti cõmenda. † ¶ Sed ſtat dubitatio non mediocris
vtrum ex tali deprehenſione legitime facta ſurgat noto-
rietas vt ſine alia ↄuictione poſſit deprehẽſus puniri glo.
iſta ſentit ꝙ ſic ſed incõtrariũ facit tex. iſte inquãtuz requi-
rit duo copulatiue ꝙ fuerit deprehẽſus ⁊ legitime cõui-
ctus iſte articulus ſm doc. hic poteſt ſubdiuidi videlicet.
77 † ¶ Quid ſi laicus in delicto vel clericus capitur a cleri-
cis ⁊ quid ſi clericus capiatur a laicis ad primuz glo. va-
riarunt quiqz tenerunt ꝙ deprehẽſio tm̃ inducat infamiã
vt not. glo. in. c. ex tuarum de eo qui duxit in matrimoniũ
⁊ in. c. ſiſcitantibus. xv. q. vltia. ⁊ in. l. capite quinto. ff. de
adult. ſentit ꝙ niſi capiatur in actu venereo ſoluz inducit
indicium vt ſupponatur torture ſed glo. in. c. ſi quis diaco-
nus. l. di. ⁊ in. c. preſbyter. lxxxi. di. videtur diſtinguere ꝙ
ſi multitudo hominũ adſit in actu deprehẽſionis que fit ĩ
delicto ꝙ viderunt ⁊ deprehẽderunt eum in delicto tunc
inducitur notoriũ ſecus ſi multitudo hominũ fuit in actu
deprehẽſionis ipſius clerici ⁊ nõ in delicto vtputa poſtq̃
quis cepit aliquẽ in domo ſua vocauit viciniam tũc enim
delictũ nõ efficit̃ notorium q2 vicini non viderũt eum de-
linquentẽ ſed bene oritur infamia ſm qualitatem multitu-
dinis admiſſe ſeu indiciũ ⁊ idem ſentit glo. in. d. l. capite
quinto do. An. hic dicit ꝙ deprehẽſio põt inducere indi-
cium tm̃ item infamiã tm̃ itẽ notoriũ ſm qualitatẽ depre-
henſionis ⁊ multitudinez aſtantiũ ſi enim deprehenſio fit
paucis aſtantibus maxime in delicto de facili nõ publico
vt eſt adulterium nõ inducit niſi indicium qđ dictum do.
Abb. dicit ſibi nõ placere ſi dephẽſio a paucis fuit facta ĩ
actu delicti q2 nõ ſolum inducitur indicium imo manife-
ſtum nam probari poterit ſiue viderunt ipſos preſus adul-
terantes ſeu furantes etiam per rimulã ⁊ ſucceſſiue vnus
poſt alium vt eſt glo. in. c. nihilominus. iij. q. viij. ſiue vi-
derunt ⁊ deprehẽderũt in actu propinquo ipſi adulterio
vtputa ſolum cum ſola nudum cuz nuda ſeu in actu oſcu-
li vt eſt glo. ⁊ Bar. in. d. l. capite quinto ⁊ facit. c. litteris
⁊ c. iij. de p̃ſumpt. ¶ Quinimo plus dixit Bar. in. l. fur.
eſt. ff. de fur. ꝙ crimen efficitur manifeſtuz ſiue capiatur in

a ¶ A laico cre-
ditore. Adde
Bal. i marg.
verſi. clericus
verſi. xviij. In-
nocen. in. c. vt
fame de ſen. ex
cõmu. ⁊ in. c. ſi
ne clericus vel
vo. docto. in. c.
nullus de pi-
gno.

actu propinquo ſiue in ipſo facinore ⁊ mouetur ex. d. l.
fur. eſt ⁊ ex. l. ſi quis in ſeruitute eo. ti. ⁊ ideo dicit ꝙ ſi ali-
quis capiatur in domo alicuius pulchre mulieris adulte-
rium dicitur manifeſtum ⁊ ſic debet intelligi ſm euz. d. l.
capite quinto. Sed idem Bar. in. d. l. capite poſt glo. requi-
rit capturam fieri ſaltẽ in actu propinquo quod dictuz vi-
detur verius do. Abb. ſ. vtputa q2 viderunt eum in came-
ra ſolum cũ ſola ⁊ oſculantem mulierem vel in ſimilibus
actibus ar. d. c. litteris ⁊ d. c. iij. de preſumpt. ⁊ intelligit
do. Abb. iſtud dictum Bar. ꝙ dicatur iſtud delictum ma-
nifeſtũ. i. probabile ⁊ ſic quatenus manifeſtum diſtingui-
tur a notorio iuxta not. in. c. veſtra de cohab. mul. ⁊ cler. ſi
pauci fuerunt in actu deprehẽſionis in delicto ſed ſi inter-
uenit multitudo in delicto que ſufficit ad notorium tũc di-
citur manifeſtum. i. notorium ⁊ ſic proprie loquitur bar.
in. d. l. fur. eſt. ¶ Ex predictis concludit hic do. Abb. ꝙ
inquantũ do. An. dixit ꝙ captura a paucis aſtãtibus facta
inducit indicium debet intelligi ⁊ reſtringi quando pau-
ci fuerunt adhibiti poſt deprehenſionem ſeu conſũmatio-
nem delicti non autem ſi in ipſo delicto vel in actu propin-
quo q2 tunc hoc ſufficit quo ad probationẽ vt dictum eſt
ſed ſi deprehenſio fit pluribus aſtantibus poſt delictũ ita
ꝙ nõ viderũt delictũ nec viderũt actũ ꝓpinquũ ad delictũ
tũc inducit̃ infamia ⁊ ſic intelligunt̃ glo. ſupi[us] allate ⁊ ita
intelligit̃ iſte tex. q2 vltra dephẽſionẽ reqrit ↄuictionẽ ad
effectũ puniẽdi ſi deprehẽſio fiat in actu delicti aſtante to-
to populo vel maiori parte populi vel tot qui habent indu-
cere notoriuz ex deprehenſione ⁊ ita procedat iſta glo. ⁊
fuit de mente glo. in. d. c. ſi quis diaconus. l. di. ⁊ in. d. c. pſ-
byter. lxxxi. di. Sed notorium tunc nõ cauſatur ex ipſo a-
cto deprehẽſionis. ſed ex actu percipiendi ſenſu corporeo
⁊ ideo melius eſt dicen. ſm do. Abb. vt deprehẽſio aliqđ
operatur ꝙ ſi fiat in actu propinquo delicti. licz non ĩ ipſo
delicto inducitur notorium. vt in. d. l. fur. eſt coniuncta. d.
l. ſi quis in ſeruitute. vbi ex ſola deprehẽſione punitur de-
prehenſus. ⁊ ita expedit ſe do. Abb. circa iſtud primũ mẽ-
78 brum. † Capio nunc ſm mẽbrum ſubdiſtinctionis qđ eſt
quando clericus capitur a laicis. non inducitur notoriuz
ſicut in caſibus in quibus ſuperius eſt dictum inducit̃ no-
torium quando laicus capitur a laicis. vel clericus a cle-
ricis multo fortius ſi capitur a laicis putat tñ do. Abb. ꝙ
faciat indicium vel infamiã per id quod. ſ. eſt dictum. ⁊ p
notata in. c. at ſi clerici. ſ. eo. ⁊ in. c. tãz litteris de teſti. poſ-
ſunt enim laici teſtificari contra clericum ſaltem ad indi-
cium. ⁊ infamiam inducendã. vt in. c. de certo. x. de teſt. vbi
vero inducitur notorium glo. ſ. ⁊ in. d. c. preſbyter voluit
ꝙ ſi fuerunt admiſſi clerici vel quod laici deprehenderint
vice prelati. Idem hic ſentit Hoſtien. dicens ꝙ ſola dep-
henſio ſufficit ad infamiã inducendam. vt. l. palam. §. que
in adulterio. ff. de ritu. nup. niſi crimen poſt deprehẽdatur
a clericis ab epiſcopis viſis. ⁊ coram vicinia publicet̃ tũc
redditur notorium. ⁊ nõ eſt locus inficiationi. c. tua. ⁊ c.
ſ. de cohabi. muli. ⁊ cler. ⁊ ſic dicit debere intelligi. d. c.
preſbyter ſed ſi capitur a laicis non propter hoc reputat̃
cõmotus allegat. c. laici. ij. q. vii. ⁊ ꝙ habetur in. d. c. at ſi
clerici do. Anto. dicit ꝙ ſi populus eſſet preſens non ſolũ
in actu deprehenſionis ſed etiam in actu delicti vt q2 dep-
henditur in fragranti crimine tunc inducitur notoriũ nec
requiritur ꝙ omnes vel maior pars ſint clerici ſed ꝙ lai-
ci ſufficiant alĩs durum foret probare aliquid eſſe notoriũ
contra clericum. c. dilecti de purg. cano. vbi dicit delictuz
notoriũ cuius teſtis eſt populus item notoriũ ↄprehendit
in ſe famoſum ſed ↄtra clericum infamant laici teſtifican-
tes vt probatur in. c. cum. p. de accuſ. ⁊ q2 non eſt poſſibi-
le ꝙ inter tot. non ſint aliqui infeſti ⁊ licet do. An. loquit̃
aliquantulũ inter dentes nec clare exprimat intentionem
ſuam dum dicit ꝙ non requiritur ꝙ omnes ſint clerici vel
maior pars non tamen expreſſe dicit ſufficere clericis oĩo
excluſis licet in veritate hoc ſentiat per verba ſequẽtia dũ
dicit ꝙ ſufficiunt laici ⁊ ſic de neceſſitate non requiruntur
clerici

clerici ſed do.abb.placet opinio vt non ſit differentia in
hoc inter clericum ⁊ laycum ⁊ an deprehenſio fiat cleri-
cis vel laycis. Sed vbicunqȝ clericus capitur in fragrā-
ti crimine vel in actu propinquo.ſemper inducitur noto
rium iura enim in hoc non faciunt differentiam.vt pȝ in
c.noſtra.⁊.c.tua de coha mul.⁊ cler.⁊ videtur tex.in.c.
cum dilecti de purga.cano.vbi dicitur ꝙ crimen illius
preſbyteri alias layci adeo fuerat publicum ⁊ notoriū
ꝙ non poterat inficiari puta qꝛ vniuerſe vicinie popul⁹
erat teſtis.⁊ ſic ad inducendum crimen notorium ⁊ eti
79 am contra preſbyterū ſufficit populus vicinie.† Et appel-
a latione populi veniunt dūtaxat layci[a] vt i.c.ſi ſententia d̄
ſen.exco.li.vi.⁊.d.c.cū dilecti tñ loquitur de populo vi
cinie ⁊ in vicinia non ſolent cōiter habitare preſbyteri
alij preter parrochiales. ❡ Item tex.iſte fundat ſe ſu-
per populo vicinie non requiritur preſentia clericorum
ſeu ſacerdotum.licet ergo layci alias non teſtificentur cō-
tra clericū quando agitur criminaliter no.in.d.cetero.
c.de teſti.in eo.tamen quando crimen eſt notorium be-
ne teſtificantur. vt ibi probatur qꝛ in tota vicinia ſeu in
maiori parte nō preſumiť de facili corruptella.⁊ hoc vl
timum ſentit hic Jo.an.poſt Lau.ſuper hac gl.dum di-
cit ꝙ crimē reddiť notoriū ſi layci fuerint pñtes.lȝ alias lay
ci nō poſſint teſtificari contra clericos in hoc caſu quaſi
ſentiat q in h̄ caſu notoriū poterant.ſed quaten⁹ requirūt
ꝙ fuerunt adiecti aliqui clerici vel quod habuerūt licē
tiam a prelato.nō placet do.abb.quia iure non probať
⁊ captura ſatis eſt legitima.ita hic reſidet do.abb. Tu
adde quod iſta materia eſt ſatis trita.⁊ eam examinat
glo.hic.⁊ in.c.de his ⁊ in.c.ſi quis diaconus.l.di.⁊ gl.
in.c.preſbyter.lxxxi.di.⁊ in.c.tue de pe.⁊ in.c.ex litteris
rū de eo qui duxit in mat.q̄ȝ polluit.⁊.xv.q.vltima.c.ſi.
Et quo ad primum membrum inquantum do.abb.con
cludit ꝙ vt deprehenſio aliquid inducat ſi fiat in actu ꝓ
pinquo delicti licet nō in ipſo delicto inducať notorium
allat.d.l.furē.ff.de fur ⁊.l.ſi qs in ſruitute co.ti.⁊ bar.qꝛ
pro certo nō bene loquiť ⁊ ꝯfundiť hec doctrina ꝑ text.
in.c.ij.loco de preſump.in ver.ꝙ eos inſimul viderant
ꝑ plana ⁊ nemora vias ⁊ in via pluries comiſcētes vbi
probatur ꝙ licet ſit deprehēſus cū muliere in loco ſuſpe
cto nō tñ ꝑꝑ hoc probatur crimen ergo poſito ꝙ quis d̄
prehēdať in domo alicuius mulieris non ꝑꝑ hoc proba
tur adulterium ⁊ ſic ille tex.ponit ad infima dictuȝ bar.
in.l.fur eſt dicentis ꝙ ſi aliquis reperitur in domo alicu
ius vbi eſt pulchra mulier ꝙ adulterium eſt manifeſtuȝ
nec obſtat.d.l.fur.eſt ⁊.d.l.ſi quis in ſeruitute qꝛ loquū
tur qñ quis reperitur in domo alicuius cū re furtiua qꝛ
tunc dicitur fur manifeſtus vñ non mereť ille text.allari
pro dicto bar.⁊ maxime ſi eſſet clericus quo caſu dixit
80 glo.valde ſing.in.c.abſit xi.q.iij.† ꝙ ſi preſbyter amplexatur mulierem per mediū ꝙ preſumiť facere bono ze-
b lo[b] ⁊ non aio adulterandi ſed benedicendi ⁊ adduco gl.
valde ſing.in.l.i.C.de col.detegen.que dicit ꝙ adulteri
um ꝯſueuit ꝯmitti in camera ergo nō ſufficit probari ꝙ
fuerit repertus in domo alicuius in loco ſecreto ⁊ faci-
at quia non probat hoc eſſe ⁊c.vt.l.neqȝ natales.C.de ꝓ
ba.l.non hoc.C.vnde cog.cum ſi.Et etiam ꝯfunditur di
ctum bar.in.d.l.capite quīto vbi dicit ꝙ probatur adul
terium ſi eſt repertus in camera faciat etiam ꝯ̄ bar.⁊.d.
abb.c.preterea in ver.ꝯueniens teſtimonium de ſurciu.
ꝯiuncta gl.que dicit ſi vidiſſent illos carnaliter ꝯmiſceri
⁊ tūc ſic ꝓbať adulteriū d̄ viſu qñ ſe carnaliter ꝯmiſceri
niſi ſūt ꝑ teſtes ḡ nō probať adulteriū lȝ ſit viſus cleric⁹
vel layc⁹ in domo pulchre mulieris ⁊ cū dicūt ꝙ tūc ad
ulteriū dr̄ eē manifeſtū dico ꝙ ꝯfūdiť iſtud dictū ꝑ tex.
81 in.c.i.de poſtul.pla.vbi probať† ꝙ dr̄ manifeſtuȝ quod
eſt factuȝ pñtibus multis.ij.q.i.§.qñ aūt ſed per hanc d̄
prehenſionem non probatur factum eſſe adulterium er
go non dr̄ manifeſtuȝ. ❡ Itē ꝯuincitur iſtud dictum ſu
um per.c.litteris de preſump.in v̄.ſolum cū ſola nuduȝ
cuȝ nuda ibi in eodem lecto iacentem ⁊ in locis ſecretis
⁊ latebris ad hoc cōmodis ⁊ horis electis tum ēt qꝛ in
cā criminali probationes debent eē luce meridiana cla
riores vt.c.ex litteris de proba.⁊.l.ſciant.C.eo.ergo ſed
cum opp.de.c.ſi quis preſbyter.l.di.vbi dicit inuentus
⁊ non dicit ꝯuictus reſpondeo ꝙ intelligitur de eo qui ē
deprehenſus in fragranti crimine vt ibi probať ⁊ codē
modo reſpondeo ad.d.c.ſi quis diacon⁹ cū dicit ibi tex.
ꝙ adulterio deprehenſus vel conuictus qꝛ loquitur in
eo qui eſt in fragranti crimine ⁊ faciat etiāȝ contra eos
iſte tex.inquantum requiritur ꝙ ſit deprehenſus ⁊ cōui-
ctus legitime qꝛ inquantū requirunť iſta duo copulati
82 ue dȝ itelligi ſcdm̄ diſpoſitionē.d.c.ſi qs diaconus† vt ſo-
la deprehenſio in actu delicti aſtantib⁹ multis faciat de-
lictum notorium ſecus ſi deprehenſio nō fiat in actu deli
cti ⁊ ꝑ ꝯñs credo ꝙ bar.⁊ do.abb. nō recte loquanť ⁊
83 ſic elliciť ꝯcluſio† ꝙ nō dr̄ notorie criminoſus cleric⁹ de-
prehenſus i domo alicuius pulchre mulieris.forte nō eēt
reprehenſione dignū diſtinguere qualitatem pſone vt ſi
clericus eēt talis ꝯ̄ quē de facili pſumereť vt eēt qdaȝ ſa
cerdos electus a ruſticis cum acenſib⁹ ad gubernadā cu
rā aiaȝ quē ellegerūt cū pacto vt duceret ſecū pulchram
ꝯcubinā qꝛ ꝯ̄ talez procedereť ſm̄ dictū bar.⁊.do.abb.
quē ſacerdotē uidi cū legerē ferrarie veniētez ad me cuȝ
multis de illis ruſticis ad ꝯſiliū hñdū ſi ſalua ꝯſcie po-
terat ſic fieri cum audiuiſſez ſmones ei⁹ attuli in mediuȝ
verba xp̄i vt ſcribiť apud marcum abi retro ſathana qꝛ
ſentis ꝙ hoīuȝ ſūt ⁊ nō q̄ dei ſunt tene mēti predicta qꝛ
ſunt notatu digna. ❡ Quo ad ſm̄ mēbruȝ ſubdiſtictio
nis,videri meo deberet attēdi ad qualitatē laycoꝝ a q-
84 bus clericis eēt deprehēſus† pone exemplum layci pro
bate fidei ⁊ excellentis virtutis ⁊ in numero ſufficiēti de
prehendunt clericum in fragranti crimine mihi videtur
ꝙ clericus redditur notorie criminoſus attenta qualita
te illorum laycorum ⁊ facit.c.cum laycis de reb.eccle.
non ali.c.eccleſia ſancte marie de conſtit.⁊.c. beneqdeȝ
xcv.di.⁊.c.eccleſia.vt lite pen.⁊ iō dicimus laycos pro-
bate fidei ⁊ vite aſſumi ad dignitatem pontificalem vt
eſt ſing.caſu.in.§.ex his omnibus lxi.di.⁊ iſto caſu non
videntur tales layci opido infeſti clericis vt habetur in
c.layci.ij.q.vij.⁊ credo dicere veritatem tene menti ad-
de etiam inquantum concludant ꝙ deprehēſio ſacta po
pulo vicinie d̄ clerico i fragranti dlicto reddit illū noto
rie criminoſuȝ eſt tex.melior de corpe iur.in.d.c.cū dile-
cti de purga.cano.pro cui⁹ intellectu vide do.an.i repe-
titione.c.vr̄a de cohab.mul.⁊ cler.⁊ iſto caſu delictū dr̄
publicū ex euidentia ita probat tex.formalis in.c.tua d̄
cohabi.mul.⁊ cle. ❡ Vnū tñ eſt diligēter aduerten.qꝛ
ſcribit ſeneca in pma tragedia vulgus infidū bonis ſin-
ctuqȝ magis mobile vulgus ⁊ legimus de dño deo nr̄o
Jeſu xp̄o curāte lāguidos ⁊ ſuſcitāte mortuos ⁊ tñ corā
pillato clamauit populus tolle hūc ⁊ crucifige ⁊c. ⁊ fa
cit qō hr̄ in.c.oſſius de ellec.⁊ id qō ſcribiť apud iſaiam
popule meus qd feci tibi iō deberet attendi ad qualita-
tem populi ⁊ ita vř limitari tex.in.d.c.cuȝ dilect⁹ in glo.
ij.ibi ab eccleſiaſtico iudice vide q̄ dixi in.c.at ſi clerici.§.
eo.⁊ inquantū iſta glo.allať.l.i.C.d̄ ſponſa.ta vide bal.
85 in.l.cunctos populos.C.de ſum.tri.vbi dixit† ꝙ ſi layc⁹
cōmiſit crimen iceſti.⁊ fuit damnat⁹ ab ep̄o ad ppetuos
carceres ꝙ nihilomin⁹ ptās poterit eū petere ⁊ punire
pena mortis ⁊ ad h̄ allať.d.l.ij. ❡ Capio glo.iij. opp.
de ſupfluitate ſyllaba eni nō dȝ apponi ſupflua in.l.gl.i
l.i.ff.qō me.cā.xviij.di.c.ſi romanoꝝ ſȝ h̄ dī ꝙ dȝ excōi-
cari ⁊ eo non redeunte dȝ anathematizari ⁊ tñ anathe
ma excōicatio eſt.c.viſis.xvj.qō.ij.⁊ ꝑ ꝯñs idē repetit iō
gl.iſta metu ꝯ̄ꝛij exponit.i.ſuſpendit vt ſic differat a ſe-
quēti membro ꝯ̄ hūc ſo.facit qꝛ ſi iā eſt depoſit⁹ quō pōt
ſuſpēdi cū depoſitio icludat i ſe ſuſpenſiōem vt.c.at ſi cle
rici.§.eo.niſi itelligas ſm̄ Jo.an.ꝙ ſuſpēdať ab igreſſu
eccleſie ſȝ eſt magna extorſio lr̄e ⁊ violatio ideo goff.⁊

a ❡ Layci. Secus tñ in fauorabilibus quo caſu veniūt ēt clerici vt elegāter tenet d.car di.in cle.in ple riſqȝ de electi. no idē.d.car. in cle.i.§. nos itaqȝ de reliq. ⁊ venera.ſan. vbi ⁊ videas nōnullos ſcribentes q mul ta pulchra dicunt.

b ❡ Bono zelo Abſit tñ ꝙ do.Alecan.de imo.in.l.i.de var.⁊ extraor. cri.⁊ ang.are. in tractatu maleficioꝝ verſi. adultera.in.ſ.i. col.bal.l.i. qd ergo.§.ſi hēo. de leg.i.

alij exponūt de excōicatiōe maiori idē voluit Inno. qḋ
86 dictū nō videt̄ verū.† q2 appellatiōe excōicationis venit
maior excōicatio. c. ſi quē de ſen. exco. iō dic melius ſm
hoſti. Jo. an. ⁊ alios ꝙ debeat ꝑuo excōicari ſ3 ſine ſolē
nitate de qua dr̄ in. c. debent. xi. q. iij. ſ3 poſtea d3 excōica
ri cu3 ſolennitate de q̄ hr̄ ibi que fit ad maiorem ⁊ vt cū
maiori difficultate obtineat abſolutionē q2 profertur p
epiſcopū aſtātib⁹ duobus ſacerdotib⁹ cu3 cādelis accē
ſis q̄s debēt poſt promulgationē ſnīe proycere ⁊ pedib⁹
ꝯculcare vt in. d. c. viſis. ⁊. c. debēt ⁊ qualiter debeat fie
ri abſolutio vide in. c. cū aliqs xi. q. iij. ¶ Gl. vltima cla
87 ra ⁊ facilis eſt apponēs ordine procedēdi† qñ proceſſus
principiatur pp ꝯtumaciā ⁊ qñ ꝑncipiatur pp crimen
⁊ apponit aliquos caſus in quibus poſt depoſitionē fit
traditio ad cu ia3 ſecularē de quo fuit plene dictum l. d.
c. at ſi clerici. ¶ Et pondera glo. iſta3 que vult ꝙ alr̄ p
cedat̄ ꝯ eū q eſt criminoſus ⁊ alr̄ ꝯ eu3 q eſt ꝯtumax ⁊ p
ꝯñs ſentit illa glo. ꝙ ꝯtumacia nō eſt crimen ego addo
aliā gl. in. c. ex litteris ꝺ ꝯſti. ⁊ gl. iiij. q. i. in ſūma q̄3 bal.
reputat ſing. in. l. data opera. C. qui accu. nō poſ. ¶ S3
a gl. in. l. ſi filius. ff. de interrog. act. dixit ꝙ eſt delictum ⁊
facit gl. in. l. i. ff. de ſide. tu. ⁊ in. l. i. §. ſi apō. ff. ꝺpo. ⁊ bar.
in. l. cum filius. §. in hac. ff. de verb. ob. ⁊ in. l. ſi. §. ſi. ff. ſi qs
iuſdi. nō obtēp. ⁊ nico. ꝺ neap. in. l. i. ff. de ſide. tu. bal. i. l.
i. §. nūc tractem⁹. ff. de tutel. ⁊ ra. diſt. ⁊ in. c. ex litteris de
ꝯſti. ⁊ in. l. i. §. ſi. ff. ſi qs iuſdi. nō obtemp. ⁊ in. l. ſi mora.
ff. ſo. ma. ⁊ qḋ ipſe voluit in. l. legis virtus. ff. de. ll. ⁊ qḋ
hr̄ in. l. omne delictum. §. contumacia. ff. de re mili. ⁊ ibi
bar. ¶ Ego iſtū paſſū multū luculenter enucleaui i. d.
c. ex litteris vbi oīno vide ⁊ vide ſing. gl. in. l. accuſatio
nibus. C. de accuſa. ꝙ dr̄ia ē inter ꝯtumaciā ⁊ ceſſationē
vide ibi bal. ¶ Extra glo. op. dicit̄ h ꝙ ſi clericus ꝺpo
ſitus excōicat̄. ⁊ anathematizat̄ ſi repit̄ incorrigibilis cū
eccl'ia nō hēat qd vltra faciat ꝯprimēdus eſt p ſeculares
vt ei det̄ exiliū. Nā vr̄ qḋ vltra anathema eccleſia poſſit
imponere aliā penā cū multe ſint vt no. gl. in. c. ad repri
mendam de officio ordi. ⁊ Jo. an. in. c. pro humani ꝺ ho
88 mi. li. vi.† Nā pōt ſpoliare eū oīb⁹ bonis tēporalib⁹ vt i
d. c. pro humāi. ⁊ in. c. excōicam⁹. J. de hereti. h3 ēt penas
ꝟbex vltra ſanguinis effuſionē. c. in archiepatu ꝺ rap. in
primit ēt caracteres in facie. c. ad audiētia3 de cri. fal. im
ponit ſuitutē. c. ita quorūdā de iudeis imponit penam
exilij. c. i. de calum. c. accedens. l. diſ. tñ iſte tex. in ſi. dicit
ꝯtrarium. ⁊ ꝙ plus eſt ꝙ eccleſia pōt diffidare quē cu3
oīb⁹ bonis. vt a quocunq3 poſſit offendi ipune vt in. d. c.
pro humani falſu3 eſt ergo dicere ꝙ eccleſia nō h3 qd vl
tra faciat. Solue vt ſupius fuit dictū. ꝙ de facto eccleſia
nō poterat aliud facere pp potētiā iſtius clerici. Sed ꝯ
hoc facit iſte tex. in ſine q2 ſi p iudicē ſecularē pōt puniri
p ꝯſequēs ſequit̄ ꝙ p eccleſiam poterit puniri. Eccleſia
enim pōt implorare brachiū iudicis ſecularis. c. i. de of.
ord. c. adminiſtratores. xxiij. q. v. cū ſi. ⁊ vi tex. in. d. c. vt
fame vbi dicit̄ ꝙ clericū icorrigibilē iudex eccleſiaſticus
ponit in arcta cuſtodia do. abb. dicit ꝙ iſta obiectio fe
cit eum al's multum dubitare. ⁊ l3 videat̄ requieſcere tñ
pp alia ꝟba contēta in tex. ⁊ pp ꝯtraria ſupius allegata
oportet tenere iſtam lecturam. ꝙ ꝺ facto non potuit cō
primi per eccl'ia3. q2 ſi de facto potuiſſet corrigi iterādo
delictum maxime non fuiſſet excōicatus cum illa non ſit
pena delicti ſed contumacie xi. q. iij. c. epiſcopi vel fuiſſet
relegatus vel in arcta cuſtodia emācipatus vt. d. c. vt fa
me. ⁊. c. tua de penis vel alia pena afflictus ideo falſum
eſt dicere ꝙ eccleſia nō haberet quid vltra faceret ſi poſ
ſet illum capere vt in. d. c. vt fame ⁊. c. penultimo de he
reticis ⁊ qḋ notat Inno. in. c. qualiter el. ij. J. de accu. vbi
ponit illam equiperationem penaru3 iuris canonici ad
penas iuris ciuilis ⁊ ad contraria poſſet reſponderi ꝙ
forte non poterat capi per familiam poteſtatis ad hoc
ſepius adhibitam vnde eccleſia non vult amplius habe
re curam ipſius ſed admittit eam iudici ſeculari qui po

a ¶ Delictu3. Adde. d. alex. de imo. in. l. oē delictum. §. cōtumacia. ff. de re mili. ⁊ glo. in. c. ex lrīs de ꝯſti. p quo vide ad materiā eādem. d. alex. in. l. ſi filius in ꝑn. in vſi. ſuc. currēdu3. ff. de interrog. act. ⁊ ibi oēs docto.

terit habere maiorem ſollicitudinē in capiendo eum cū
perpendit ipſum de foro ſuo vel fugit vt ſepe accidit de
facto ꝙ iſte clericus capturam eluſit fugiendo de carce
ribus deteriora committendo ⁊ ſic non potuit eū como
de caſtigare cum non habeat pena3 mortis relinquitur
ergo iudici ſeculari vt imponat legittimam penam. ⁊
hic eſt verus intellectus. c. ſupple. ergo ad. c. fame ⁊ ad
alia iura de carceratiōe loquentia. ⁊ per hoc tollit̄ obie
ctio. que ſolet fieri a pleriſq3 laycis detrahentibus iudi
cio eccleſie. ⁊ dicentibus valde iniquum exiſtere. vt lay
cus pro homicidio moriatur clericus ꝟo tñ deponetur
cum poſſit eſſe ꝙ talis clericus maxime q nihil de depo
ſitione curabit ſola depoſitio non eſſet pena ſufficiens ſi
poſſet de facto puniri. Sed d3 detrudi in mōaſterio vel
in atro carcere adeo ꝙ vita ſit ſibi tormentum. mors ve
ro ſolatium. vt in. c. nouimus de ver. ſig. Et ſic poteſt di
ci adempta ſpes euadēdi. durior enim eſt mors cū lon
giori langori langore efficiatur. Tu pondera iſtum qui
multa ꝯnumerat. dicit enim ne poſſit eſſe perditio pluri
moru3 ⁊ cū eccleſia non habeat quid vltra faciat ⁊ cum
venerit in profundum malorū. ⁊ ſic non videt̄ dicendu3
ꝙ iō comprimit̄ per ſecularē q2 de facto eccleſia nō pōt
eu3 punire. q2 cu3 depoſuit eū ⁊ excōicauit ⁊ anathema
tizauit. nō h3 quid vltra faciat. ⁊ ideo tradidit eu3 curie
ſeculari vt ꝯprimatur dando ei exiliu3 vel aliā legittimā
penam. l3 hic dicat̄ ꝙ dabitur ſibi exilium. tñ nō ſtat iſte
tex. in hoc. ſed dicit vel aliam legitimā penam. vñ ſatis
facit eccleſia tradendo eū iudici ſeculari puniendo pena
condigna. ¶ Oppo. de. c. nouimus de verb. ſi. ⁊. c. ij. ꝺ
pe. li. vi. vbi iudex ſecularis non punit clericum ante de
gradationem que fit cū ſolēnitate. de qua in. d. c. ij. ⁊ hic
incontinenti punit̄ data incorrigibilitate Sol. Tres ſūt
opi. principales in hoc ꝑma fuit pet. ſatentis ꝯria ꝙ pri
us debeat degradari. ⁊ poſtea comprimi ⁊ ſic ſupleat ad
iſtum tex. per illa iura. Sa opinio Inno. ꝙ iſtud compri
mere faciet iudex ſecularis ad requiſitionem eccleſiaſti
ci. c. ij. de cler. exco. mini. ſine p ipſius traditionem. ⁊ nō
aliter pro quo etia3 intercedit eccl'ia ne mors infligatur
vt. d. c. nouimus. ſed iudex ſecularis faciet quod ſibi vi
debitur ⁊ qḋ ſit neceſſaria traditio videt̄ tenere Joā. de
ligna. q2 ſicut dñium nō tranſit ſine traditione vt. l. tra
ditionibus. C. de pac. ita nec hic cōprimitur p ſeculare3
niſi tradatur ⁊ pp hoc vtunt̄ iura hoc ꝟ. tradere. tertia
opinio eſt Jo. an. ꝙ iſtud. c. non intelligitur in degrada
tione ⁊ ꝙ non putat neceſſarium ꝙ ſequat̄ incorrigibili
tas ſed ſtatim dicat eum de foro ſeculari p. d. c. nouimus
⁊. d. c. ij. intelligit̄ in verbaliter ꝺpoſito. nec eſt neceſſe ꝙ
ſequatur degradatio data icorrigibilitate. l3 poſſit fieri
non tñ eſt neceſſe. q2 ſi circa depoſitionē tertio monitus
ingerit ſe enormitatibus ꝑdit priuilegiu3 clericale. c. cō
tingit. c. in audientia. c. perpendimus de ſen. exco. multo
fortius ꝑdet ia3 depoſitus. q adhuc poſtea admonitus
eſt. ¶ Hanc opi. cōiter ſequunt̄ moder. ⁊ dicit. d. an. ꝙ
ꝓcedit abſq3 dubio quādo incorrigibilitas ſurgit exter
na monitione. ſ3 ſi ille eſſet incorrigibilis vt q2 iterato ſe
imiſcet tunc eſt magis dubiu3. Sed nihilominus tenet
89 primum quia iſte tex. probat hoc ſm eum.† ¶ Sed ad
uerte quia per hoc ſentit domi. anto. ꝙ incorrigibilitas
abſq3 alia depoſitione exuit iſtum depoſitum priuilegio
clericali. quod non eſt verum ſm. ¶ Unde l3 ꝯmuni
ter ſoleat allegari hoc dictum ꝙ data incorrigibilitate
poſt depoſitionem ſit tradendus curie ſeculari. vel ſta
tim ſm aliam opi. efficiatur de foro ſeculari. tñ hec litte
ra non probat niſi eliciat̄ incorrigibilitas ſm modū hic
traditum. vnde dicit ponderandum iſtum tex. qui ponit
tres gradus pene antequam ꝟueniatur ad ꝯpulſionem
fiendam p iudicē ſecularē primus gradus pene eſt ꝙ ꝺ
ponitur ſcḋus eſt ꝙ ſequuta icorrigibilitate excōicatur
⁊ ſic non efficit̄ ſtatim de foro ſeculari ſequuta incorrigi
bilitate. Item ad excōicationē infligendam debet prece

dere trina

dere trina monitio vt ſe corrigat vt.c.ſacro de ſen. exco. ⁊.c.conſtitutioně eo.ti.li.vi.⁊ ſic non poteſt deueniri ad officium compulſionis ſiende p ſecularem qn precedat monitio.lȝ aliter ⁊ minus bene ſentiat do.an. Tertius gradus eſt q2 adhuc poſt excõicationem nõ recepiſſe dȝ anathematizari.⁊ ſi vult redire ad penitentiaȝ agere ad huc remanet ſub protectione eccleſie.Sed ſi ptẽnit oẽs iſtos gradus pene.⁊ ſic puenit in profundum malorum demum comprimitur p iudicem ſecularem. oportet ergo ꝙ incorrigibilitas non-eliciatur ex ſimplici iteratione.ſed precedẽte iſto triplici gradu pene p iudiceȝ eccleſiaſticum.⁊ ſic cum eccleſia non habeat quid vltra faciat.vel q2 de facto non põt iſtũ hẽc vel ſepe habuit euaſit ⁊ eluſit capturam deteriora vel alia crimina committẽdo vel negando nec poteſt haberi ſpes de correctione incõtinenti poteſt comprimi p ſecularem.Non ergo requiritur de neceſſitate alia degradatio ſeu requiſitio arȝ ſola trina monitione ſufficit ad exuendum eum omni priuilegio clericali fortius quando primo preceſſit depoſitio. ⁊ ſequuta ẽ excõmunicatio cum monitionibus debitis. ⁊ anathemate.q2 tũc nõ reqrit alia traditio.cum dec ex traditione vel degradatione vel reqſitione fiat aliq̃ mentio.Putat tamen do.car.requiri ante omnia ꝙ per iudicem eccleſiaſticum declaretur clericum eſſe incorrigibilem alias ſi coram ſeculari exciperet de ſuo priuilegio non poteſt ſecularis cognoſcere an eſſet de ſuo foro allegat.c.ſi iudex laycus de ſen.exco.li.vi.vel poteſt intelligi ſm eum vt ceſſet omne contrarium vt dixit hoſti. vt puniat ſecularis ad requiſitioně iudicis eccleſiaſtici.c.ij. de cler.exco.mini.Sȝ do.abb.dicit ꝙ ſi ponderetur iſta materia ſubtiliter nulla ſit mentio de requiſitione ex neceſſitate.nec etiam declaratio.ex quo preceſſit depoſitio excõicatio.⁊ anathema.⁊ iſte non reſipiſcit accedendo ad iudiceȝ eccleſiaſticum ⁊ offerendo ſe ad penitentiam ſatis apparet de incorrigibilitate.⁊ maxime ſi deprehẽditur in crimine flagranti.Nam eo ipſo ꝙ perdurat in ſua ptinacia perdit priuilegiuȝ.nec eſt locus inficiationi ar.c.euidentia.de accuſa.⁊.c.q̃ſito ð tranſlatio. prelato.

90 †vbi dicitur notoriuȝ eo ipſo ꝙ epiſcopus trãſit de ſua eccleſia ad aliam fortius notoriuȝ qñ triplici gradu pene premiſſo iſte reperitur inherere ſuis iniquitatibus ⁊ ſic non obſtat ꝯtrarium qð poteſt formari de.c.cum ſm de hereti.li.vi.vbi requirit ſnia declaratoria anteq̃ȝ bona heretici occupentur p ſeculareȝ procedit enim qñ factuȝ eſſet a deo notoriuȝ ꝙ nulla eſſet neceſſaria declaratio q2 incertis ⁊ non certis locus ẽ coniecturis.c.ij.de reg.iur. Unde ille tex.de declaratiõe nullã metioně facit q2 non eſt neceſſaria ſm eum.⁊ inquantum dubitaret alio caſu ꝙ de facili euenire non putat. Dicit ꝙ poterunt recipi teſtes lite nõ conteſtata.⁊ parte etiã nõ citata.⁊ hoc pp hoc piculum fuge.facit quod in ſimili no.Inno.in.c.i.ð homicidi.li.vj.vt vbi timet periculum poſſint teſtes recipi lite non conteſtata.⁊ parte non citata quod eſt valde no.⁊ allegat do.Abb.c.fina.de hereti.lib.vi.⁊ Bar.i.l. ait pretor.§.ſi debitorem.ff.que in frau.credi.alſo ceſſante iſto metu.vbi iudex vult declarare incidiſſe in aliam penam debet eum vocare.⁊ eo pñte de cã cognoſcere allegat glo.in cle.pñti de cenſi.⁊ in cle.ij.de pe.⁊ ita reſidet do.abb. ℭ Tu adde ad primam opi.que fuit peti. dicentis ꝙ iſte debȝ prius ðgradari q2 pro certo iſta nõ eſt vera opi.⁊ contra eum adduco iſtuȝ tex.dicentẽ ꝙ eccleſia non hȝ quid vltra faciat ergo non eſt prius degradandus.vt dixit pe.⁊ tenendo illud qð cõmuniter hic tenent doc.ꝙ eccleſia non poterat comprimere clericuȝ de facto.q2 potens erat.ſequit ꝙ multo fortius non eſt vera opi.pe.q2 illum non põt capere nec degradare. ergo erit comprimendus p iudicem ſecularem abſq3 alia degradatione.Tum etiam q2 concurrentibus depoſitione excõmunicatione anathematizatione.⁊ incorrigibilitate.tex.dicit ꝙ eccleſia non habet quid vltra faciat. ergo habet eum pro degradato.⁊ per conſequens non ẽ op9 degradatione.⁊ ſic non eſt vera prima opinio.Sed quo ad ſcdaȝ opi.que fuit Inno.dicas ꝙ vr vera p.d.c.ij.de cle.exco.mini.vbi dicitur ad requiſitioneȝ iudicis ecclici dainet exilio a rege.nec vr verum dcũȝ Jo.de lig. dicẽtis ꝙ h debet tradi iudici ſeculari.Nam ſi epus non habet eum in dñio vt hic dicitur p oẽs ergo nõ põt eũ tradere

91 iudici ſeculari.† Nemo enim dat qð non habet.i.q.i.c. gratis.ij.q.vij.c.diabertum. ℭ Quo ad tertiam opi.vr det ꝙ non ſit vera opi.inquantũ dicit ꝙ ſtatim ſit de foro ſeculari.⁊ in contrarium allego tex.in.d.c.ij.in ṽ.ad requiſitioně.⁊ iõ mihi videt de iure dicen.ꝙ licȝ concurrant iſti tres gradus pene.tñ requiritur traditio per eccleſiã ſi illam facere poteſt.⁊ ſi non põt pp potentiã cle. dȝ requirere ſeculare potestatem vt illuȝ puniat p.d.c.ij. ⁊ iõ poteſtas ſeculare non põt illuȝ comprimere. ex ſua ſimplici poteſtate.niſi illud faciat ad requiſitionem iudicis eccleſiaſtici.⁊ hoc propter reliquias clericat9 remanentes in iſto clerico facinoroſo.⁊ incorrigibili.p id qð hr in.c.dictum.lxxxi.di.⁊ p conſequens vr ꝙ in caſu huius.c.ſit neceſſaria degradatio.⁊ ſi eccleſia nõ põt illuȝ degradare pp eius potẽtiã poterit requirere iudicem ſecularem vt illuȝ puniat ⁊ ita intellige hanc materiam. ℭ Adde etiam ꝙ inquantũ do.abb.damnat dictũ do. car.requirẽtis ferri ſniam declaratoriam iſtum clericuȝ eſſe incorrigibilem mihi videt ꝙ dictũ do.car.ſit verius

92 ⁊ moueor hoc mõ.†vbicũq3 iuriſdictio nõ ꝯpetit alicui regulariter ſed competit iuxta certe qualitatis. dȝ ante oia ꝯſtare de illa q̃litate hoc probat in.c.i.de ſor. cõpe. lib.vi.⁊ in.c.ceterũ.ð.co.c.verũ.⁊.c.cum ſit generale.⁊ c.conqueſtus.x.ti.pmo p ſcribẽtes ſȝ iudici layco nõ ꝯpetit regulariter ſupra clericũ iuriſdi.vt i.c.ſi diligenti.x. ti. l.niſi reſpectu certe q̃litatis vt h ⁊ i.c.ij.ð cle.ex.mi. ergo ſeqt ꝙ dȝ declarari iſtum eẽ incorrigibilẽ ⁊ veniſſe i profundum maloꝝ ⁊ ſi dicat ꝙ ſatis conſtat de hoc ex quo apud acta appet depoſitus excõicat9 ⁊ anathematizat9 ⁊ adduci põt glo.que reputat ſing.in.l.ſancimus.§.cuȝ autem.C.ad trebel.tñ credo ꝙ non dicat verum.⁊ pondero iſtum tex.in ṽ.poſtmodum.vbi non ſufficit ꝙ concurrant illi tres gradus pene ſȝ reqritur ꝙ ex interuallo puenerit in profundum maloꝝ.ar.l.ij.C.de cuſto. reo.⁊ c.cuȝ ab.in ṽ.poſtmodũ.ð.ð conſtit.vide que ibi dixi.⁊ ſic requiritur ꝙ puenerit in profundũ malorũ ad hoc vt comprimatur p iudicem ſecularem poſt illos tres gradus pene ⁊ iõ requirit ſnia declaratoria.⁊ adduco optimum tex.in ſimili.in.l.extimas.ff.de acquir.poſſ.⁊ in.l.in certum.C.de interdi.⁊ in.l.a diuo pio.§.in vendi.ff.de re iud.⁊.l.nõ tm̃.§.ſenatus.ff.de fideicõ.lib.⁊.l.ſi.§.ſi cum ſcio.ff.ſi cer.peta.⁊ quod in ſimili voluit bar.in.l.ſtipulatio.§.hacȝ.ff.de oper.no.nunci.⁊ quod in ſimili voluit in.l.ij.§.ꝙ ſi actor.C.de iur.calũ.⁊ in.l.manifeſte.ff.ð in reiur.⁊ in.l.ei9 q.ff.de iur.fi.⁊ in.l.lege acq̃lia ſi deletum ff.ad.l.acql.⁊ iſtud mihi videtur verius cum non appareat ꝙ venerit in profũduȝ maloꝝ.⁊ forte nõ eẽt opponere os ſupra celũ ſi diceres ꝙ nõ bene dic̃ do.car.ꝙ iſta ſit ſnia declaratoria.q2 videt quaſi diffinitiua ꝙ peruenerit profundũ maloꝝ.⁊ venire in profundũ maloꝝ eſt contẽnere legem.⁊ ꝓſidez vt ſupius dixi.Sed de nimio ꝯtemptu ꝯſtare dȝ vt eſt tex.ſingu.in.l.fulcinius.§.ſi.ff.ex qbus cau.in poſſeſ.ea.Et per ꝯſequens erit plusq̃ȝ decla

93 ratoria talis ſententia.⁊ iſta menti ꝯmenda.†Sȝ q̃liter deprehendet corrigibilitas.⁊ icorrigibilitas huius clerici do.An.hic dicit ꝙ deprehenditur ſi eo ipſo ꝙ depoſit.dicat ſe paratum corrigi tunc imponet pnia ⁊ detrudet in monaſteriũ ad peragẽdaȝ illaȝ vt in.c.tue.de pe. ⁊ iſto mõ dephẽdit corrigibilitas . ſȝ incorrigibilitas ẽ qñ reuertit ad priora delicta ⁊ in illis pſeuerat ⁊ ter monitus nõ deſiſtit nõ tñ putat euȝ in corrigibilẽ vt tradat curie ſeculari ſi iniunctã pniaȝ nõ obſeruet. Sȝ do.abb. hic dicit ſibi non placere hec vltima dicta do.an.primo

inq̃ſitũ dicit eē incorrigibilem cũ reuertitur ad priora de
licta vel i illis pſeuerat.ſʒ ſatis ẽ ꝙ recedat ſeu cõmittat
alia delicta q2 ſatis tunc dĩ icorrigibilis ar.huiꝰ tex.⁊.l.
ij.C.de ep.aud.⁊.c.vt fame de ſen.exc.⁊ idẽ dicit ſi facit
miora delicta pmis ⁊ lʒ tex.in.d.c.vt fame dicat de ſimi-
libus delictis tñ illud fuit dictum tm̃ in deteſtationẽ illo
rum. Naꝫ ſi pro minori culpa ter moniti deſiſtant pdunt
puilegiũ clericale.vt i.c.in audientia de ſentẽ.exco.cuꝫ
ſi. Quanto fortꝰ ſi preceſſit monitio.⁊ tot penaꝝ gradꝰ
ſequuti ſũt.pro hoc iducit do.abb.iſtum tex.ex eo q2 loq
tur alternatiue d̃ homicidio ⁊ dicit ꝙ ſi eſt icorrigibilis.
⁊ ẽ.nõ eniꝫ pt itelligi d̃ eo q pſeuerat i eodem homicidio
vel ad idẽ reuertiſ.tũ q2 nõ ẽ v̄iſimile vt ad illud rediret
ẽt in gñe ⁊ ſic totiẽs cõmitteret homicidiuꝫ ⁊ añ excõica
tionẽ ⁊ poſt ⁊ ẽt poſt promulgationẽ anathematis ac ſi
eēt leo fortiſſimus hoc nõ patiſ iſte tex.in aliqua ſui pte.
Nec rõ naturalis admittit. Ita hic reſidet do.abb. Sed
mihi vĩ ꝙ iſta dicta.d.abb.ſint verba ad ephesios.⁊ mo
ueor ex tex.d.c.ſame in v̄.ad ſimilia vel peiora facere la
94 berenſ.vbi probaſ †ꝙ tunc dicaſ incorrigibilis.vt cõpri
mat p ſecularẽ.qñ ſimilia vel peiora ꝑoribus facit ergo
ſequiſ ꝙ ſi leuiora faciat poſito ꝙ dicaſ icorrigibilis nõ
tñ ea incorrigibilitate vt vendicet ſibi locum iſte tex.⁊ iu
dicio meo ille tex.dat ꝑcipuũ lumen ad hanc materiam
vt dicaſ incorrigibilis qñ facit ſimilia.vel peiora ꝑmis.
Secꝰ ſi leuiora. Et põdera bñ iſtũ tex.q2 dicat ꝙ venerit
in profundum maloꝝ.iõ vĩ ꝙ debeant eē ſimilia vel ma
iora. Et q2 ẽ materia penalis.⁊ loquiſ de ſimilibus deli
ctis ergo ſequiſ ꝙ dʒ reſtringi ad ſimilia.⁊ nõ ad peiora
95 †q2 nos non debemꝰ eſſe ſeueriores nec clemẽtiores lege
in auc.d̃ iudicibꝰ.§.oportet.l.reſpiciẽdũ.ff.d̃ pe. Nec ob
ſtat cum dicaſ ꝙ pro minori delicto ter moniti pdunt ꝑ-
uilegium clericale vt in.c.in audiẽ.de ſen.exco.q2 rñdeo
non tñ pp hoc traduntſ curie ſeculari dicit etiaꝫ do.abb.
ꝙ lʒ nõ obſeruet pniaꝫ ſibi iniũctaꝫ dĩ icorrigibilis.lʒ cõ
trariuꝫ dicat do.an.q2 ꝑſumptio eſt ꝯtra eũ ꝙ peiora cõ
mittet vt in.d.c.vt fame.⁊.c.liſaa de ꝑſump.⁊.c.accedẽs
96 l.di.⁊.c.teſtimoniũ de teſti.†ille eniꝫ dĩ emẽdatus q egit
pniaꝫ vt ingt tñ q2 videſ rebellis reſiſtẽdo cum nõ faciat
pniaꝫ.vij.q.i.c.ſciẽdũ.lxxxi.di.c.ſi qs ꝑsbyter.hoc dĩc ꝓ-
bari p propꝛiuꝫ ſignificatuꝫ v̄bi incorrigibilis.q2 ille dici
tur incorri.q nõ vult agere pniaꝫ.⁊ penaꝫ delicti pſolue
re.nec pmittit ſe capi a iudice ſuo. Et v̄uꝫ ẽ dicere ꝙ ec-
cleſia non hʒ qd vltra faciat premiſſis iſtis cenſure ſnis.
Jõ do.abb.ꝯcludit ſic ſaluãdo in aliquo dcm̃ do.an.ꝙ
aut nõ pegit pniaꝫ ſibi iniunctaꝫ tñ exhibet pſonã ſuam.
Ita ꝙ iudex pt ipm alr punire.⁊ tũc nõ dĩ incorrigibi-
lis.quo ad hoc vt p iudicẽ ſecularẽ poſſit puniri.q2 eccle
ſia hʒ quid faciat.⁊ ſic ceſſat rõ tex.nec dʒ excõicari nec
anathematizari.q2 feruntſ ille ſnie pp ꝯtumaciã.exẽpluꝫ
iudex depoſitum. Clericum detruſit in monaſteriũ vt ibi
agat pniam in pane ⁊ aqua.⁊ exit monaſteriũ ⁊ vagaſ
in ꝯuiuijs.⁊ alijs ſolacijs.certe iudex nõ excõicabit eum
ex quo facit ſui pñtiaꝫ.ſʒ eũ detrudet in arctuꝫ carcerem.
⁊ iſte ẽ tex.i.d.c.vt fame.⁊ iſto modo poteſt ſaluari opi-
nio do.anto.lʒ ipſe loquaſ nimis gñaliter.⁊ non bñ quã
doqꝫ pnia nõ peracta capit fugaꝫ ⁊ occultat ſe vel aliter
de facto ipedit cuꝫ non poſſit iudex eũ arctare.⁊ tũc nul
li dubiuꝫ ẽ ꝙ iſte eſt incorrigibilis lʒ nõ repiaſ in nouo d̃
licto.q2 nõ vult ſe corrigere a priore. Et vĩ ſaltẽ pſeuera
re aio.⁊ ꝑorem animũ interioribꝰ medullis recõditũ hẽe
vt dicit tex.de pe.⁊ remiſ.c.i.q2 ꝑſumptio.eſt ꝙ illa vel ſi
milia vel deteriora cõmittet.vt.d.c.vt fame tuꝫ q2 ꝯtra-
hit maximũ delictum inobediẽtie ⁊ rebellionis in reſiſtẽ
do ⁊ nõ parẽdo. Ideo debet excõicari ⁊ anathematiza
ri vt in tex.⁊ demum cũ eccleſia nõ habet quid vltra fa-
ciat cõprimẽdus eſt per iudicẽ ſecularẽ vt iponat debitã
penã pro delicto ⁊ hoc proprie.vult iſte tex.dum ſimpli
citer dicit vt deputet exilium ſeu aliam penã.nec reſtrin-
gat ſe ad puniendũ nouũ delictũ magis ꝗ̃ antiquum.⁊

a ⁋ Irregulares. Adde tex. in cle.i.vij.q.d̃ peni. ⁊ remiſ. vbi ẽt damnatur in gabiatio clericoꝝ. Pro quo ẽt vid̃ beatum tho. ſa ſe q̃ó.lv.vbi glorioſus doctor nõ tm̃ vt theologus ſed etiã tanꝗ̃ bonꝰ legiſta loqtur.

dicit ꝙ nuſq̃ꝫ hec materia fuit ita enucleata vt h̃ dicit tñ
ꝙ niſi faciat ſui pniam ita ꝙ debita pnia ſit iponẽda nõ
tñ pp hoc dʒ vita ita atenuari ꝙ veriſimiliter moriaſ.vñ
97 dicit Joã.de ligna.in cle.i.de pe.⁊ re.†ꝙ carcer iſte q eſt
deputandus non dʒ eſſe nimis arduus vt infra paucos
dies veriſimiliter moriatur.vnde tales officiales ſic pro
cedentes efficerentur irregulares ꝙ eſt bene notã.in pra
tica ſm do.abb.q2 multi decipiuntur ⁊ intellige ꝙ effi-
ciuntur irregulares ſequuta morte.pro quo.d.abb.dĩc
eſſe ſing.tex.in.c.nouimus de verbo.ſigni.vbi dicit ꝙ in
98 pane doloris ⁊ aqua anguſtie ſuſtentãdus eſt †⁊ ſic no.
v̄bum ſuſtentandus.non ergo illico eſt ꝯſumendus ⁊ in
eo ꝙ tex.ibi dicit ꝙ mors debet eis eſſe ſolacium.⁊ vita
tormentum ⁊ ſic vult ꝙ viuant ⁊ vitam ducant.ideo ca
ueant prelati noſtri temporis qui aliquando ponũt i ga
bis ⁊ neceſſaria ſubtrahunt adeo ꝙ mors eſt cito veriſi
militer ſequutura ⁊ ita hic reſidet do.abb. ⁋ Tu adde
primo ꝙ pro dicto do.an.fac.c.vt fame vbi tex.dicit ſi ſi
milis vel peiora faciat ergo ſequitur ꝙ ſi nõ agit pniaꝫ
non eſt comprimendus per ſeculare.⁊ ſic non vendicat
ſibi locum iſte tex.q2 non facit ſimilia nec peiora nec iſte
tex.fundat ſe in preſumptiõe.ſed fundat ſe in faciendo ſe
ua.lʒ ergo non faciat pniam tñ nõ facit ſimilia vel peio-
ra.quinimo plus dico ꝙ debet iniungi ſibi penitentia ſa
lutoris quam ille facere poſſit ar.c.quem penitet de pe-
ni.di.i. Et iõ lʒ aufugiat de carcere nõ tñ pp hoc dicaſ fa
cere ſimili vel peiora.ergo non debet tradi curie ſecula-
ri vt iſte tex.fundet ſe qñ venit in profunduꝫ maloꝝ. Ad
id qd̃ dicit deponendo in atro carcere vt verſimiliter mo
riatur adde tex.in.c.ad audientiã de crimi.fal. vbi dicit
nullaꝫ penã iponendam p eccleſiaꝫ p quã poſſit qs i car-
cere incurrere piculũ mortis.⁊ voluit do.an.in.c.qualr
el h̃o de accuſa.facit tex.in.l.quẽadmodũ.§.ſi magiſtra-
tus.ff.ad.l.acquil.in ver.non patiſ ei cibaria afferri vo-
99 luit Bal.in.l.de pecoribꝰ.C.ad.l.acquil.vbi dicit †ꝙ ſi
epiſcopi ponunt aliquẽ i carcere ⁊ ibi moritur ꝙ nõ pro
pter hoc dicuntſ irregulares.ſʒ ſi eũ ponerent i ita arcto
loco ꝙ nõ haberet aerem ſufficientẽ vel darent ſibi panẽ
comedere ꝙ de facili moriaſ ꝙ tũc epiſcopi ſunt irregu
a lares facta qd̃ voluit idẽ bal.in.l.i.C.quibus ad lib.p
cla.nõ lʒ faciat tex.in.l.i.C.de cuſto.reo.⁊ voluit Gaſp.
de calda.in.c.in archiepiſcopatu de rapto.facit.l.neca-
100 re.ff.de lib.agno.vide do.Pe.in cle.i.de pe.⁊ re.† Que
rit hic Bal.epiſcopꝰ nõ ſeruat iſtũ ordinẽ ſʒ depoſuit.⁊
videns illum obſtinatũ tradit curie ſeculari vt ꝙ teneat
proceſſus vt in auc.vt cle.apud pro epiſcopos qd̃ dĩc eē
veꝝ ſi degradeſ quo caſu nõ ẽ neceſſaria alia traditio fi-
enda iudici ſeculari de q̃ dicẽ.vt i.c.ij.de pe.li.vi.poſtea
dicit ſe credere ꝙ omiſſo ordie huiꝰ.c.nõ poſſit tradi cu
rie ſeculari.q2 ille ordo eſt datꝰ p formis.⁊ nihil ex ſolẽ-
nitatibus.eſt obmittẽdũ.l.diuꝰ.ff.de in iteg.reſti.⁊ ꝑdi-
cta v̄a.dicit qñ delingt i clericatu.ſʒ qñ delingt i laycatu
⁊ in fraudẽ pene factꝰ eſt clericꝰ degradãdus ẽ d̃ ordine.
⁊ reducẽdus ẽ ad ſtatũ laycalẽ.⁊ puniẽdus ſʒ tp̃s deli-
cti.c.i.d̃ obl.ad ratioci.l.i.ff.d̃ pe.p hor.⁊ ſic ſentit h̃ bal.
ꝙ ẽt ſi delictũ eēt enorme.nõ dʒ epũs omittere ordinẽ h̃
101 traditũ.de quo dixi in.c.at ſi clerici.d̃ eo.† ⁋ Querit h̃
bal.ſtatutũ dicit ꝙ ſi quis vulnerauerit aliqueꝫ puniaſ
i centũ ꝙ ſi ſoluere noluerit vel nõ potuerit ifra mẽſem
amputeſ ei manus.q2 lʒ proteſteſ ſe nõ ſolutuꝝ.dʒ tñ ex-
pectari menſis q2 voluntas hominis ẽ mutabilis vt no-
taſ in.l.qui bona.§.ſi quis ſtipulatus.ff.de dã.infe.⁊ di-
cit ꝙ huic menſi nõ põt renũciare.q2 p hoc renunciareſ
defenſioni poſſibile enim ẽ ꝙ ꝯdẽnatus interim moriaſ
naturaliter quo caſu non fieret executio ſnie nec decede
ret inteſtabilis nec põt renũciare defenſiõi in cã crimina
li vt ẽ gl.ſing.ſm eã in.l.pactũ inter hẽdes.ff.d̃ pac. Itẽꝫ
põt venire defenſio p puilegiũ iperatoris ⁊ huic ſpei nõ
102 põt renũciare tñ lex dicit †ꝙ reſtitutio in itegrũ q̃ ſolum
ꝑncipi cõpetit reputaſ ipoſſibili ideo non curatur.l.iiij.

.ff.ð fideicõ.lib.ita reſidet bal. ¶ Tu allega contra bal.
tex.valde ſing.in vſi.reſtitui ad ciuitatem poteſt in.l.in/
103 tercidit.ff.de ↄdi.ꝛ demon.vbi attendit̃ reſtitutio q̃ fieri
pōt a ꝑncipe.vide pro hoc que dixi in.c.rainutius de te/
ſta.ꝛ in reſponſione rubrice ð reb.ecc.non alie. Ultimo
ego induxi iſtum tex.prima vice qñ legi iſtud.c.ſunt an/
ni.xxiiij.ꝙ hic erat ſing.tex.apponēs in profundū dcīi
104 Inn.in.c.qualiter el ſo de accuſa.vbi dixit†ꝙ eo caſu q̃
de iure ciuili iponit̃ pena mortis de iure canonico iponi
tur pena degradationis ꝛ traditionis ad curiaꝫ ſecula/
larem cū quo dicto tranſeunt oēs qđ vr̃ falſuꝫ qꝛ de iure
ciuili pro homicidio iponit̃ pena mortis.c.omnis.iiij.di.
l.iij.§.legis.ff.ð ſicca.gl.in.l.is qui cū telo.C.e.ang.in ↄſi
lio icip.nos Carolus tñ hic pro homicidio clericus nō
degradat̃ nec tradit̃ curie ſeculari niſi ſecuta icorrigibili
tate ꝛ vr̃ ꝯtra.d.Pe.de anch.i ↄſilio ſuo incip.ex narra
105 tis in facto vbi dicit†ꝙ lꝫ lex canonica nō iponat penaꝫ
mortis directe.tñ idirecte illā iponit.ſ.degradādo ꝛ tra
dēdo ad curiā ſecularē ꝛ dic̃ h̃ colligi ex dictis Inno.ꝛ
Ioan.an.in.d.c.q̃liter vbi tradūt regulā ꝙ vbi ð iure ci
uili iponit̃ pena mortis.de iure canonico imponit̃ pena
degradationis.ꝛ traditiōis allat auc.vt cle.apud pro.
epiſcopos.§.illud ꝛ ita cū eſſeꝫ ſcolare.ꝛ ēt cū eſſem do
ctor lꝫ indignus audiui ſp allegari iſtud dcīi inno.ꝛ io.
an.Sꝫ hodie ponderabā In.ꝛ.pro certo hoc non dixit.
Sꝫ dic̃ ꝙ iure canonicū nō iponit penā corpalis mortis
ſꝫ in locū eius iponit degradationē ꝛ traditionē ad curi
am ſeclarē.Sꝫ nō dat regulā ꝙ vbi lex ciuilis iponit pe
nā mortis pro aliquo delicto ꝙ lex canonica iponit pe
naꝫ degradationis.ꝛ ſic peſſime.do.pe.loquit̃ i prefato
ↄſilio qđ eſt in ordine.c.l.Nec obſtat.d.§.illud qꝛ hodie
eſt correctus.ſꝫ bar.ibi p auc.ſtatuim⁹.C.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ
etiaꝫ do.Pe.in.d.ſuo ↄſilio limitat iſtuꝫ tex.niſi qs feciſ
ſet multa delicta poſito ꝙ non fuerit monitus qꝛ ſi iſtud
c.loquit̃ in eodeꝫ delicto ſepius repetito ergo multo for
tius in pluribꝰ delictis.vt non monitus tradat̃ curie ſecu
lari tu vide q̃ dixi in.d.c.at ſi clerici.Si quid boni ð dixi
mus nobis deus hec oīa fecit.

Uia.v. Hoc.c.legitur duobꝰ modis ſ
gla.ꝛ.iij.extra gl.ꝑmus mo
dus legendi poſitus in gl.vꝫ cōis Iō ſūmat̃
ſic p reſcriptuꝫ ipetratū ꝯtra violentū ꝯueni
tur q ſcienter ſucceſſit in viciuꝫ.h.d.ꝑmo narrat factū ſo
prouidet ibi precipimꝰ ita cōiter ſūmat̃ per doc.Sꝫ ſm
ſam lecturaꝫ ſūmat̃ ſic.Si beneficiatus ipetrauit reſcri
ptum ꝯtra occupatoreꝫ ſui beneficij eo nō vtit̃ ꝯtra ſuc
ceſſoreꝫ niſi ex vi.ſi mādati.vel ſic ſꝫ do.car.p reſcriptuꝫ
ipetratū ꝯtra occupatorē eccleſie ꝯuenit̃ ſucceſſor vitio
ſus.h.d.ꝛ ē pulchrū ꝛ allegabile.c.ſm euꝫ. ¶ Sꝫ bal. ſic
ſūmat. Iſta decretalis nil aliud dic̃.in ſūma.niſi ꝙ ſingu/
lis ſucceſſor ꝯuenitur auc̃tate lr̃aꝝ que ipetrate ſunt ꝯ ð
functum cui ipſe ſucceſſit ꝓpꝛio ēt expreſſo noīe ipſiꝰ de
functi ꝛ hoc ē v̄um cum ſucceſſor ſucceſſit i viciū vel ð aſ
ſecus.c.ſignificauit ð reſcriptis ꝛ hoc nō eſt vi interdicti
vñ vi.qꝛ pſonale ē.nec ex vigore ſi mandati.ſed ex inter
pretatione extenſiua auc̃tate.ꝛ ex eq̄tate huiꝰ.c.ꝛ hoc te
ne ↄcluſiue ſm eū.Expreſſum interdictū vnde vi dirig/
tur ſpoliationi non ei q ſpoliauit ſꝫ ſpoliatum inuenit.Sꝫ
reſcriptū pape dirigit̃ i rem ipſaꝫ ꝛ extēdit̃ ꝯtra poſſeſſo
rē.cū tpe date non poſſidebat.Sꝫ poſtea lite pendē.ſuc
ceſſit in viciuꝫ.h.d.ſm bal.iudicialis aūt libellus aut in
rem dirigit̃ vt pu.peto me reſtitui amoto quolibet illici
to dētētore.aut dirigit̃ i pſonā ſpoliātis ꝛ nō trāſit ſine no
uo libello vi.tñ eius reſcripti agi dꝫ.c.eꝫ ad ſedē de re
ſti.ſpol.ꝛ ita teneas ↄcluſiue ſꝫ bal. ¶ Et primo ponit̃
facti narratio tria ꝯtinēs ipetrationē mortē ꝛ ſucceſſio
nē in viciuꝫ ſo ibi precipimus ponit̃ mādatū pape ꝯfor
me ꝑori mandato.ſaluo ꝙ loq̄t̃ de noua pſona ſucceſſo
ris. ¶ Caſus qdā. U.clericus ſpoliauit petꝝ clericū poſ
ſeſſione. Iſte ſpoliatus ipetrauit reſcriptū ſup reſtitutiōe
ſue eccl̃ie ad quoſdam iudices delegatos mortuus fuit.
U.cui ſucceſſit qdaꝫ rugeriꝰ ſciēs vitiū poſſeſſoris. ſigni
ficatum fuit do.pape papa mādat eiſdē iudicibꝰ ꝙ pro/
cedant i formā ꝑoris mādati quēadmodū procederēt ꝛ
negociū terminarent ſi. U.viueret in humanis. ¶ Sed
mihi vr̃ ꝙ lex.facit.ff.de vi ꝛ vi arma.det precipuū lumē
ad iſtū tex.ibi eniꝫ dicit̃ ꝙ viꝫ facit q nō liberā poſſeſſiōeꝫ
1 aduerſarij relinquit†vbi ille dicit̃ facere vim q nō relin/
quit liberā poſſeſſionē aduerſarij. Modō i propoſito nr̃o.
vꝫ eſſe violētus occupator.ex eo qꝛ mortuo violēto occu
patore iſte q fuit ingreſſus poſſeſſionē vr̃ eē violētus oc/
cupator qꝛ tex.dicit poſtmodū ē igreſſus.vñ vr̃ eē violē
tus qui facit vim ꝙ ſpoliatus nō recupet ſuā poſſeſſiōeꝫ
nec appet ꝙ hmōi eccl̃a fuerit data huic ſucceſſori ab il
lo ſpoliatore ſicut loq̄t̃.c.ſepe ð reſti.ſpol.qđ loq̄t̃ qñ res
fuit data ab ipſo ſpoliatore.vñ vr̃ dicen.ꝙ iſte rugeriꝰ vꝫ
facere viꝫ vt ſpoliatꝰ nō recupet ſuā poſſeſſionē. Sicut ḡ
reſcriptū ipetratū ꝯ illā violētū occupatorē poterat exer
ceri ꝛ exequi eodē mō pōt exerceri cōtra iſtū q ſo occu/
pauit. qꝛ vr̃ facere vi ſpoliato vt ſuā poſſeſ.recupare nō
poſſit. ꝛ h̃ ideo ne efficiat̃ dterior ↄdictio ſpoliati itui tu
noui occupatoris.ꝛ ſic nō vr̃.appōere ius i eo q occupa
uit eccleſiā q̃ alter fuerat ſpoliatꝰ qꝛ idē vr̃ eē in quacun
qꝫ alia re.vnde videt̃ ſpoliaſſe illū ſpoliatū a ꝑmo ex quo
ipedit ne ſuā recuperet poſſeſſionē ꝛ ſic apponit ius eōe
in eo qui occupat rem q̃ qs fuit violēter ſpoliatus ne effi
ciat̃ dterior ↄdictio iſtius ſpoliati ex pſona vitioſi ſucceſ
ſoris.poterit vigore reſcripti impetrati ꝯtra violētuꝫ oc
cupatorem ꝯuenire iſtum ſm occupatorem.tanq̄ ipedi
entem ne ſpoliatus recuperet rem ſuā vigore talis reſcri
pti ipetrati a ſe.ꝛ ideo vt lis habeat faciliorem expedi/
tioneꝫ.ꝛ vt parcatur laboribus ꝛ expenſis ipſius ſpolia
ti.ꝛ ne condictio ſua efficiatur deterior.voluit iſte tex.ꝙ
reſcriptum haberet illam vim.ꝛ illam executionem cō/
tra iſtum ſecūdum occupatoreꝫ quā habuiſſet cōtra ꝑ
mū.ꝛ per ↄſequēs nō ſolū hꝫ locū in ſucceſſore vniuerſa
li vt dixit do.car.ſed ēt in particulari ſucceſſore vitioſo.
ꝛ plus videt̃ probare iſte tex.ꝙ poterit conueniri inter/
dicto vñ vi.quēadmodū potuit ꝑmus violentus occupa
2 tor. ¶ Nota ibi q violēter†ꝙ iſtud verbū cadit i ſigni
a ficatione actiuaᵃ.ꝛ ſic ꝙ iſte.v.violentiā intulerit.ꝛ iudi
cio meo vr̃ h̃ caſus contra doctrinā bar.in.l.ij.ff.de duo
3 bus reis vbi dixit†ꝙ ſi teſtes diſponant ꝙ ticiꝰ cognouit
ſemproniā violēter ꝙ nō probat ꝙ ticiꝰ intulerit violēti/
am mulieri.qꝛ illđ verbū violentiā pōt verificari actiue.
ꝛ paſſiue.ꝛ probatio ē interꝑtanda ꝯtra probantē vt in
c.in ꝑñtia de probat.c.ꝯtra euꝫ ð reg.iur.in.vi.Et p ↄſe
quēs abſoluendus.pro certo h̃ eſt caſus ꝯ euꝫ.c.ad duo
c.vt fame in v̄bo violēter.ꝯ.de ſen.exco.ꝛ.c.cū ꝑdeꝫ i v̄bo
violenter.ð.de pac.ꝛ.c.ꝑſa in v̄.violēter.xx.q.iij.vbi illđ
v̄bū capit̃ in ſignificatiōe actiua.ꝛ lꝫ capi poſſit in ſigni/
ficatiōe paſſiua nihilominꝰ attēdi dꝫ materia ſubiecta ꝛ
attendi dꝫ illud qđ ē veriſimile.c.qꝛ v̄iſimile de ꝑſumpt.
4 l.non eſt veriſimile.ff.ꝙ me.cā.†Naꝫ illud qđ nō eſt v̄iſi
mile ē q̃dam falſitatis ymago.l.milites.§.oportet.C.de
queſti.l.ſi ita qs v̄.ꝙ nemo ſanus diceret.ff.de euic. licet
eni mulier poſſit inferre uim maſculo ut eam cognoſcat
carnalr ut uoluit glo.ſing.in.l.i.C.de rap.uirg. Nihilo/
5 minus iſtud nō ē v̄iſimile niſi probet̃.†ꝛ qꝛ dcīi teſtis dꝫ
intelligi.ſm cōem modū loquēdi.ut voluit Inn.in.c.cū
clamor ð cen.ꝛ uoluit bar.in.l.ſtipulatio iſta.§.hij quo
qꝫ.ff.ð uerb.ob.ꝛ iſte vꝫ eſſe cōis modus loquendi ꝛ intel
ligēdi.ꝛ maxime p iſtos tex. a me inductos ergo bar.nō
bene loq̄t̃ ꝛ iudicio meo nō dberet iudex repetere teſtes
ut declarent illud v̄buꝫ violēter.ut dixit ang.in.d.l.ij.ꝛ
non bñ qꝛ ſatis recipit declarationē a cōi vſu loquēdi ꝛ
etiā a diſpoſitione iure.ut h̃ ē tex.cū ſi. ¶ Nota ibi dice
bat̃ qꝛ cū iſte tex.preſupponat ꝙ iſte. R. ſucceſſit in viciū
preſupponit̃ h̃ ꝙ erat v̄uꝫ ꝙ ille.v.intulerat violentiam.
Ex quo iſero ꝙ addi dꝫ dicebat̃ ꝛ vex erat ꝛ ad h̃ alle

a ¶ Actiua. Quēadmodū iſtud verbū in vtroqꝫ ſignificato capi poſſit vide nota.p bar.i.l.ſi ita ſcriptus.ff.de manu.teſt. Et vide de h̃ verbo aliqd in.l.ſi vxor.ff.de adul.ꝛ in.l.ſi filiuſfamilias.ff.de teſtamen.

go glo.in.l.i.ff.ſi quadru.paup.ſe.dica.⁊ gl.ibi ſupplet ⁊ verū erat. Et adduco aliam gl.i.l.pretor ait in princi. ff.vi bono.rapto.⁊ in.l.i.ff.de incen.rui.naufra.⁊ in.l.ij. ff.de ſeruo.⁊ i.l.magis puto.§.illud.ff.de reb.eorū ⁊ in c.non eſt de ꝯſue.li.vi.⁊ in.c.ſup eo el ꝑmo de appel.⁊ in cle.i.de in integ.re.⁊ in.c.ad falſariorū de crimi.fal.tene menti ꝑdicta. ℭ Nota ibi eccl'az ꝙ iſte tex.loqͥt de eo q occupauit totū bñficiū nō ptez puta certuz ꝑdiuz qḋ do. car.dicit facere pro tertia lectura data p euz ƀ q ulcit ꝙ iſte.R.fuit ꝯuētus ex ꝑmo reſcripto ⁊ qḋ plus eſt fuit cō

6 uentus iterdicto vñ vi tāq̄ ſucceſſor vniuerſalis.†Certū eſt enī ꝙ iterdictū vñ vi daꝉ ꝯ̄ ſucceſſorē vniuerſalē.l.i. in fi.⁊.l.iij.ff.de vi ⁊ vi arma.gl.in.c.cū ad ſedē de reſti. ſpol.⁊ eccleſia ē q̄dā vniuerſalitas vt no.in.d.c.cū ad ſe dez ⁊ qḋ ibi notat. Inno.ſicut cū p actorē intentaꝉ ꝯtra ꝑdeceſſorē qꝛ erat obligatus ꝯuenitꝉ ſucceſſor vt in.c.di lecti.J.de foro cōpe. Ita ⁊ ſucceſſor uitioſus poſſit ꝯueni ri ne ſit melioris ꝯditiōis occupator q̄z nō occupator. c.cū qui de preben.in vi.vñ intrudēdo ſe in eccleſia vide tur occupator vniuerſalis illius defuncti ⁊ procedit hoc maxime intelligēdo ꝙ iſte fuerit īgreſſus eccl'iaz ſine ali quo titulo.ſꝫ quaſi ꝯtinuādo ſe ad poſſeſſionez defuncti. pro quo facit iſte tex.in ꝟ.ingreſſi putat etiā do.car.ſi cū titulo vitioſo īgrederetꝉ q̄ hꝫ pro nō titulo ⁊ cenſetꝉ poſ ſeſſor vniuerſalis.⁊ pro hoc itellectu adducit do.car.gl. in.c.eaꝫ te de reſcriptis q̄ hoc ibi ſentit p illum tex. Sed do.abb.dicit ſe nō approbare hāc lecturā ⁊ ꝯtra eā dicit

a ℭ Philoſo- phi colligitur. Iſtud philoſo phi dcm̄ alleg. loco tex. ꝯmē. pi.⁊ in erroꝛi- bus i pleriſq; locis.

b ℭ Dñiuz.vi- de de iſta mate ria vltra Bar. oēs alios ſcri- bētes d.alexā. de imo.in rub. ff.de oper.no. nū.⁊ in l.quo tiens.ff.de ꝟ. obli.vbi ēt do. fran.aret.mul ta pulchra di- cit.

7 eſſe tex.in.d.c.cū ad ſedē†vbi contra epiſcopū q ſucceſſit in eccleſia vel in hoſpitali ⁊ ſic i vniuerſo iure nō cōpetit interdictū ex quo ipſe nō probaꝉ ſpoliaſſe ſeu mandaſſe ſpoliari vel ratā habuiſſe ſpoliatōez.⁊ p ƀ lꝫ ꝯtra ſucceſ ſorē vniuerſalē detꝉ iterdictū vñ vi ⁊ eccleſia dicaꝉ qd vni uerſale.tñ ille q ſe intrudit in illa eccleſia nō dꝛ ſucceſſor vniuerſalis repñtans pſonā defuncti.vt ꝯtra eū cōpetat iterdictū vñ vi.qꝛ nō ſuccedit in vniuerſuz ius defūcti.ita ꝙ actiōes trāſeant in eū ēt ſi hoc ius cāretur a defūcto ſꝫ dꝛ loco legatarij.l.quotiēs.C.de he.inſti.vñ dixit gl.i.c.ſi

8 ſignificauerūt de teſti.†ꝙ illud qḋ dꝛ ſucceſſorē ꝯueniri interdicto vñ vi.hꝫ locū i ſucceſſore.⁊ hr̄de iure nō aūt i ſucceſſore rei ſubiecte.qḋ ēt apte innuit tex.in.l.i.§.hoc interdictū.ff.de vi ⁊ vi ar. Iſte enī eſt ille q fingitꝉ eadē pſona cū defuncto vt in auc.de hereꝺ.a moriēte preſtita. Sed hic nō dꝛ ꝙ iſte fuerit heres hui⁹ ſpoliatore.⁊ iſtaz eccl'iaz teneret tanq̄ heres imo poti⁹ innuit oppoſitū dū dicit ꝙ poſt mortē illi⁹ iſte poſtmodū eſt eā igreſſus ꝯ ſua auctoritate propria vel forte ingreſſus ē alio titulo min⁹ le gittimo.itē nemo ſane mentis crederet.ſe poſſe iure he

9 reditario ſuccedere†cū res ſacre.⁊ religioſe in nulli⁹ bo nis ſint vt in.c.videntes.xij.q i.c.i.⁊.c.rō ne preben.⁊ ip ſemet Inno.in.d.c.eaꝫ te recedit ab illo dicto ꝙ hic non fuit generalis ſucceſſor ſed in re illa tm̄ ⁊ aperti⁹ ēt ꝯtra

10 hanc lecturā ſentit hic Inno.dicens†ꝙ inſtantia inchoa ta cuꝫ clerico cū quo agebaꝉ petitorio ſup eccleſia non trāſit niſi in ſucceſſores vniuerſales qualis ſm̄ eū non eſt iſte qꝛ nō cauſat ius ſuū a defuncto. Secus ſi fuiſſet actū noie eccleſie.⁊ ſic apertiſſime vult ꝙ ſucceſſor in eccleſia nō dꝛ hr̄s vniuerſalis. Ita ꝙ actiōes ⁊ inſtantia trāſeāt ꝯtra iſtū ſicut ꝯtra hr̄dez vniuerſalez. Niſi fuiſſet actum noie eccleſie.⁊ nō cū pſona.qꝛ tūc cū dignitas nō moria tur.vt in.c.ſi gratioſe de reſcriptis in vi.xvj.q.ij.ca.liber ti.vbi trāſit inſtātia ⁊ actiōes in ſucceſſorē.q̄ in effectu ha beaꝉ ꝯtra eccleſiaz.⁊ iſte eſt proprius caſus.d.c.dilecti ꝺ foꝛ.cōpeten.ita quieuit hic do.abb.dānata lectura do. car. ℭ Tu pōdera dcm̄ do.car.qꝛ ipſe non dicit ꝙ iſte ſuccedēs in eccleſia ſit ſucceſſor hereditari⁹ ſꝫ dicit ꝙ eſt ſucceſſor vniuerſalis ⁊ ſic nō dicit do.car.ꝙ ſit hr̄s vni uerſalis.⁊ dꝛ ꝙ iſta tertia lectura ſi fuerit lectura.d.car. ex eo qꝛ bal.hic dicit ꝙ ſunt qdā q dicūt ꝙ q ſuccedit in eccleſia eſt ſucceſſor vniuerſalis.cū ad ſedē de reſti.ſpol. ⁊ per ꝯſequens iſte terti⁹ intellectus nō fuit do.car.bal.

tm̄ dicit ƀ nō eē verū.qꝛ hic nō ſucceſſit in iure ſꝫ vitio rei violente ⁊ dicit ꝙ nō eſt hō a ꝯcordātia alꝉare.c.i.de ali. iudi.qꝛ ibi interuenit alienatio cā mutandi iudiciū hic i teruenit mors q̄ nō ptinet ad illud edictū.ita hic reſidet

11 Bal. ℭ Mihi vꝫ de iure dicēdū†ꝙ uitioſa poſſeſſio ha bita per ꝑdeceſſorē.ſi ꝯueniat ad ſucceſſorē ꝯdictio noce at ipſi ſucceſſori vitioſo.l.pōponi⁹.§.i.ff.de acqr.poſ.Nā tunc ē vitiū reale.⁊ p ꝯñs inficit ſucceſſorē.cuꝫ ergo iſta eccl'ia fuerit violenter occupata.dꝛ pati vitium reale er go inficit ſucceſſorez maxime ſi ꝯuictio in ipm̄ trāſiuerit. Ita no.in.d.c.circa de iure patro. ℭ Cū ḡ iſte tex.dicat terminetꝉ negociuꝫ ſicut inter eūdez ꝙ ſi vinceret ſequitꝉ ꝙ ſic potuit agi iterdicto poſſeſſorio ꝯ̄ ꝑdeceſſorez qꝛ dꝛ eo dem mō potuit agi ꝯ̄ ꝑdeceſſorē vitioſuꝫ.qꝛ dꝛ facere viꝫ tenendo rem occupataꝫ violenter per.d.l.vim facit.ff.ꝺ vi.⁊ vi.ar. Nota ibi.p.clerici ꝙ qs nō ꝑſumitꝉ cleric⁹ niſi exprimatꝉ.c.propoſuit de cle.exco.mi.c.ſignificaſti ꝺ foꝛ. compe.c.ex l'ris de tranſla.⁊ ē rō qꝛ clericatus ē accidēs

a 12 †Naꝫ vt ex doctrina phi colligitꝉ in primo de aīa qcqd accidit enti in actu completo eſt accidēs ipſius. Sed cle ricatus accidit hmōi i actu cōpleto exiſtenti vt in.c.duo ſunt gña.xij.q.i.ergo nō ꝑſumitꝉ ineſſe nobis niſi probetꝉ faciat gl.q̄ reputatꝉ ſing.in.c.ſi forte de ele.li.vi.faciat ēt gl.in.l.ſi vo.§.q pro rei qualitate.ff.q ſatiſda.cog.⁊ iō al leganti ſe clericuꝫ incūbit onus probādi. ℭ Nota ex eiſ

13 dem verbis†ꝙ eccleſia pōt dici eē fili⁹ ſacerdotis cui eſt collata lꝫ nō hēat dñium eccleſie ſꝫ titulum poti⁹ admini

14 ſtratiuū.c.ij.ꝺ dona. ℭ Et ex hoc colligit do.abb.ꝙ ge

b nitiuus nō ſp ſignificat dñiū ſꝫ q̄ſdaꝫ facultatez admini ſtrandi vel poſſidendi dicit eē bonā glo.in.c.i.de poſtul. prela.proprie tñ denotat dñium.⁊ allꝉat dcm̄ bar.in ru brica.ff.de op.no.nunci.vbi dixit bar.ꝙ q̄ñqꝫ ex cōi vſu loquēdi denotat nudā dtētationē.vñ cōmodatari⁹ q̄ñqꝫ dicit ille equus ē me⁹ ⁊ idē dicit de hoc pro noie ſuo.pōt ēt qs dicere bñficiū eē ſuū.ex quo eſt ſibi collatū ⁊ alꝉat. c.ſi tibi abſēti de preben.in.vi.lꝫ proprie denotet dñium. viii.di.c.quo iure.quarus.ff.ꝺ aur.⁊ ar.le. Ita reſidet do. abb.h. Tu adde bar.i ꝑfata Rub.ubi iducit ad qōez ſta

15 tuti diſponentis†ſi qs acceperit rem alterius puniatꝉ cer

a ta pena ꝙ cōprehēditur accipiēs rem locatā vel accō

b modatā pp cōez vſuꝫ loquendi.⁊ pro iſto dicto vꝫ gl.elle

c gans i.l.ii.§.i.ff.de orig.iur.que voluit ꝙ colon⁹ dicit iſte fundus ē meus ⁊ tñ eſt detētator.⁊ ſic genitiu⁹ verificatꝉ in detētore. Sꝫ.ꝺ.me⁹ Jo.ꝺ imo.i.d.rubrica.ff.ꝺ no.op. nun.dānat iſtud dictū bar.dicēs fore abſurdū vel i ſtatu tis penalib⁹ verificetꝉ.genitiu⁹ in dtētore odio pene.ar.l. ſi preſes.ff.ꝺ pe.⁊ ꝺ penitē.di.i.§.pene ⁊ dicit ꝙ glo.d.l. ij.procedit qñ ex facti euidētia pcꝫ pt pcipi mens diſpo nētis ꝙ colon⁹ dicat iſta res ē mea.qꝛ pt intelligi ex mē te ꝯferentis ex me dētā.⁊ ita dānat dcm̄ bar. Ego cū eē ſcm̄ ſcolare ⁊ dñs berard⁹ de narnia q tunc erat auditor rote ⁊ doctor excellēs nūc eſt rñdem⁹ do.car.fuiſſet ꝯdu ctus ad legēduꝫ ius ciuile.⁊ incipet illā rubricā. Ego pu blicaui iſtā ꝯcluſionē ꝯtra Jo.ꝺ imo.tunc viuentē q erat

d do.meus.⁊ in cetu oīuꝫ ſtudētiū ſuſtētaui dcm̄ bar.⁊ vi debā probari dcm̄ bar.in.l.lex cornelia.§.domū.de iniu.

16 †vbi in mā penali appellatione dom⁹ nec venit domus ꝯducta adducebā.l.nec in ea.§.dom⁹.ff.de adul.⁊ affer

2 17 rebam i mediuꝫ.c.i.de poſtula.prela.†vbi in mā reſtrin gibili appellatiōe terraꝝ regis veniunt terre adherētes regi q̄rū dñiū aut poſſeſſionē non hꝫ allegabaꝫ dcm̄ ſpe. in ti.de probat.§.ſciēdū ꝟ.pone adducebā gl.in.l.quoti ens.ff.de ꝟb.ob.que dicit iſta ꝟba libri Ariſtotelis.i.q̄s fecit Ariſtoteles iſtā ptem ſequitꝉ do.car.in.d.c.i.ꝺ poſt. prela.⁊ adduco.c.propoſuit in ꝟſi.eccl'ia coꝝ ꝺ cle.exc. mi.vbi eccleſia dꝛ laycoꝝ.⁊ ſm̄ Jo.an.ibi ē vulgare gal licorum.vt dicant eccleſia mea. Ecce nūc q̄liter uerificatꝉ in eo qui nō hꝫ curā nec detētationē.ſꝫ ſoluꝫ recipit ſacra mēta.⁊ ibi do. Pe.ꝺ ancha.allegat bar.i.d.rubrica.ff. de ope.no.nunci. ℭ Nec obſtaꝉ ꝙ ſumus i materia pe nali.quia

nali.q2 ēt in materia penali verificaſ in detentore vt l.ū.
.§.domū cū alijs iuribus allegatis ſuperi⁹ ⁊ ēt ſtatutū pe
nale verificaſ ſm cōem modū loquēdi vt voluit Jo.an.
in.c.fundamēta de elec.lib.vi.⁊ glo.in.c.nonnulli ō re
ſcriptis ⁊ in.c.ſtatutū.§.cū aūt eo.ti.li.vi.⁊ pulchre di
18 xit Jo.an.in.c.ſi ſnia de ſen.exco.li.vi.†ꝙ interdicta terra
alicuius videſ interdicta terra in q̄ hʒ ſolū vſumfructum
maxie q2 tale ſtatutū tendit ad fauorē publicū.vt delin
quentes puniantſ iō dʒ extendi ita ſingulr dixit bar.in.l.
quēadmodū.C.ō agri.⁊ cenſi.li.xi.hāc queſtionē ego te
tigi.in.c.i.ō poſtula.prela.vide ibi faciat.l.i.§.itē pōpo
niꝰ.ff.nau.caup.ſtab.vbi genitiuus ſignificat detētatio
19 nē ꝙ inducit bal.ad queſtionē ſtatuti dicentis†ſi qs fe
cerit inſultū ad domū alicuiꝰ ꝙ iſte genitiuus nō ſigni
ficat dñiū tm̄.ſʒ habitationē.d.l.cornelia.§.i.de in iur.
20 Spec.in ti.de proba.§.nūc vidēdū.dicit†ꝙ ſi quis percu
tiat aliquem in domo alicuius intelligitur de dominio.
l.ij.§.in domum.ff.de religio.⁊ ſump. fune. Bal.dicit ꝙ
quādoqʒ agitur ratione pſone.⁊ tūc loquitur.d.l.corne
lia.§.i.qñqʒ agiſ rōne rei.⁊ tūc loquiſ.d.§.in locū.⁊ alle
ga qō no.gl.in.d.l.ij.§.i.dicit ꝙ ruſtici.dicunt iſte cāpus
21 eſt meus.q2 colūt ipſū ipropꝛie loquuntſ.†iō ſi ſtatutū
dicit ſi qs offenderit aliquē in re ipſi⁹ nō includit colonū
vt.d.l.ij.§.i locū.gramatici dicūt ꝙ meus ⁊ tuus ſunt p̄
nomina poſſeſſiua legiſte dicūt ꝙ ſunt ꝓprietatis deno
minatiua iō tñ dicta ſunt poſſeſſiua q2 proprietas a poſ
ſeſſiōe incepit.l.i.ff.ō acqui.poſ.l.ij.C.in qbus cau.colo.
cenſi.li.xi.domus tñ alteri⁹ dr vbi quis hītat q2 pro hīta
tiōe ſtari ſolet vt.d.l.lex cornelia.§.domū ⁊ differt vrba
num p̄diū a ruſtico vt.l.pleriqʒ cum.l.ſequēti.ff.i ius
voc.ſʒ p̄diū ruſticū nō eſt ſic aduocati tñ dicunt ꝙ ſtatu
tum nō includit euʒ qui alieno noie tenet ſʒ euʒ q vendi
candi ius hʒ.l.qui⁹.§.argēto.ff.de aur.⁊ ar.le.vide ꝙ vo
luit bal.i.c.puenit el p̄mo.de iu.iur.vbi allegat gl.d.l.ij.
ff.de orig.iur. ¶ No.ibi ⁊ eū poſt modū ē igreſſus q2
docto.hic dicūt ꝙ vitioſe fuit ingreſſus ſʒ non oſtendunt
quomodo fuit cauſatum illud vitium Ego oſtēdo ſub
tiliter hoc modo vʒ dixit odofredus quem refert bal.in
22 l.quotiens.C.de rei vend.†ꝙ ſi eſt ſpes ꝙ qs vocareſ ad
iudiciū ꝙ p̄ſumiſ emptio doloſa ⁊ mala fide facta ⁊ iō
nō patrocinaſ emptori vt colligiſ ex lege ſi ea re.ff.ō ac
tio.emp.qō dicit eſſe bene notan.ↄ̈ multas artes ⁊ bar
ratarias ⁊ idem voluit bal.in.l.qui petitorio.ff.ō reiuē.
⁊ dy.in.c.pro poſſeſſore de reg.iu.li.vi.bar.i.l.fulcinius
.§.ij.ff.ex quib⁹ cau.in poſ.ea ⁊ in.l.iij.§.i.ff.de alie.iudi.
bal.in.l.is qui rei publice.ff.ex quibus cau.maio.⁊ in.c.
pe.de excep.ang.in.l.finaūt.§.i.ff.ō reiuen.ſʒ in caſu iſto
fuit iſte ſpoliatus eccleſia ⁊ impetrauit litteras ↄtra ſpo
liatorē quo mortuo iſte.R.ē poſtmodū ingreſſus. vnde
videſ in dolo ar.l.qui cū alio.ff.de reg.iur.p̄ſumiſ enim
ꝙ ſciuerit illaʒ occupationeʒ violētam ⁊ ēt impetratio
nem litteraꝝ ⁊ iō ei⁹ igreſſus fuit vitioſus ⁊ ſic ↄcurrunt
duo videlicet vitiū pſone ingredientis ⁊ iō tex. vult ꝙ
ↄueniatur coraʒ p̄mis iudicibus ſicut ſi ille p̄ncipalis vi
ueret ⁊ ſic nō vr̄ abſurdum ꝙ ↄueniatur interdicto vñ vi
ↄcurrētibus duobus vitijs.⁊ ſʒ h̄ erit hic nouus ⁊ ſing.
caſus ꝙ ↄcurrentibus vitio rei ⁊ vitio pſone ſuccedētis
cōpetet interdictū vñ vi ↄ̈ ſucceſſorem ſicut ↄ̈ predeceſſo
23 a rem ⁊ moueor ad ſic dicen.†ex iſto verbo ſicut hic poſi
tum qō importat oimodaʒ ſimilitudinem in ſubſtātia ⁊
in qualitate ⁊ ad hoc adduco tex.in.c. piſanis de reſti.
ſpo.⁊ ibi do.an.in.x.notabili vbi dicit ꝙ dictio ſicut im
portat adequatiōem in ſubſtātia ⁊ in q̄litate ⁊ in aiō ⁊
p ↄñs nō bñ dicunt doc.hic ꝙ iſta dictio ſicut nō iportat
oimodā ſilitudinē q2 imo ↄ̈riū ē v̄us vt in.d.c.piſanis
tene menti iſta q2 non ſunt tacta per aliquē hic. ¶ No.
24 ibi p̄cipimus†ꝙ h̄ verbo qñqʒ vtitur ſupior delegando
cām cōiter tñ vtiſ v̄bo mādam⁹ ⁊ quid referat inter iſta
b verba remittit ad dicta p ſe do.car.hic in.c.qm̄ abbas
de of.deleg.in vij.ↄtrario. ¶ Tu dicas ꝙ qñqʒ papa vti

tur vtroqʒ verbo in ſimilis in delegandis cauſis vt hʒ in
c.cum te de reſcriptis in v̄.mandatū dedimus ⁊ p̄cepiꝰ
⁊ vide qō hʒ in.c.ꝙ precipiſ.xiiij.q.i.⁊ adde glo.ſing.in
25 l.ſepe audiui ceſareʒ.ff.de offi.preſi.vbi glo.dicit†ꝙ per
verbum precipio cā delegata non pōt alteri p delegatū
ſubdelegari q2 vr̄ electa induſtria perſone ſec⁹ ſi p verbū
mando ⁊ faciat qō refert archi.i.d.c.p̄cipiſ vide que di
xi in.d.c.qm̄ abbas. ¶ No.ſm vnū intellectū hui⁹.c.ꝙ
ſicut iudiciū trāſit de vna pſona i aliā cū alteratiōe q̄lita
tis q2 aliter fit ↄdemnatio ↄ̈ cū ad quē tranſit ⁊ alr ↄtra
euʒ ↄtra queʒ iudiciū ē inchoatū vt.l.taʒ ex ↄtractib⁹.ff.
26 de iudi.⁊ ꝙ ibi no.bar.†vbi pʒ ꝙ inſtantia inchoata ↄ̈
filiū q teneſ inſolidum ex p̄mo ↄ̈tcu tranſit eo mortuo in
p̄rem qui tm̄ teneſ ō peculio vt ibi ſic reſcriptū qñqʒ trā
ſit in aliū cum alteratione ⁊ nūciatiōe modi procedēdi
q2 cuʒ ipſo ſpoliatore agebaſ interdicto vñ vi vt in.c.cum
ad ſedem de reſti.ſpo.⁊ cū iſto ſo qui ſcienter ſucceſſit in
27 vitiū ageſ ↄdictiōe.c.ſepe de reſti.ſpo. ¶ †No.ꝙ reſcri
ptum nō ſolū aliqñ tranſit in pſonā nō expreſſaʒ i eo ſed
ēt in trāſlatione alteraſ modus agendi ⁊ itellige qñ ali
quo mō pōt modus agendi ↄ̈ ſm.includi ſub reſcripto
ipetrato ↄ̈ ſucceſſorē alr ſecus vt in.c.ſuper litteris de re
ſcriptis. ¶ Oppo.ↄ̈ tex.⁊ videſ ꝙ vigore vni⁹ reſcripti
ipetrati ↄ̈ p̄deceſſorē nō poſſit ↄueniri ſucceſſor q2 reſcri
ptum nō extenditur ad pſonas nō expreſſas i eo.c.h.g.
c.cū olī ō of.dele.c.ſignificāte.c.ſignificauit.c. rodulph⁹
28 ō reſcriptis. ¶ †Itē reſcriptū non extendiſ ēt ad vſem
ſucceſſorem.d.c.ſignificauit. ¶ Itē iudicis datio non
tranſit ad heredem illius qui nō erat in rebus humanis
tempore ipetrationis reſcripti.l.eum qui.ff.que ſen. ſine
app.reſcin.ſol.glo.i.in hac materia allegat.iiij.argumē
ta in p2in.ꝙ reſcriptū dʒ extendi ⁊ ēt arguit ad partem
negatiuaʒ ꝙ non debeat extendi ⁊ tandeʒ ſoluēdo pōit
duas lecturas quarū vnā approbat vult p̄mo.gl.iſta ꝙ
in veritate iſte ↄueniaſ vigore p̄mi reſcripti q2 ſi ↄuenire
tur vigore hui⁹ ſi.reſcripti ſupfluo hec decretalis poſita
eſſet h̄. Nec obſtant ↄtraria q2 verū eſt ꝙ reſcripta non
extenduntſ ad perſonaʒ oio aliam ſʒ ille q ſucceſſit i vitiū
nō eſt omnino alius imo quaſi ſimilis.⁊ cenſeſ quaſi idē
in odiū eius ⁊ quodāmodo videſ habere ratum factū
predeceſſoris ſicut in ſimili habeſ in.c.i.de elec.in. Alia
lectura eſt ſm alios vt refert glo.iſta ꝙ h̄ fuit proceſſū
ex vi.ſoꝝ lraꝝ.qō tñ glo.nō approbat. ¶ Sed hanc ſʒ
lecturaʒ tenet goffre.Inno.Vincē.Hoſti.⁊ Egi. moueā
tur maxime pp v̄bū precipimus hic poſitum non enim
papa reſpondet ſimpliciter.ſed procedit ſic procedendo
⁊ per ↄñs vigore ſi mandati procediſ.Sʒ.d.an.tenet h̄
p̄mam lecturaʒ glo.que eſt nobilior.⁊ ſm eam tex.ded
dit caſuʒ notabileʒ.Sʒ ad iuſtificationem ſui.d.an.nihil
adducit do.Abb.ſequitur eandem ⁊ multū luculenter
adducit auctoritatem Jo.an.in eo qui in ius li.vi.vbi di
ſtinguit genet aliter qñ reſcriptuʒ tranſit in ſucceſſorē. ⁊
dicit ꝙ tranſit in eum qui ſuccedit in vitium allegat tex.
iſtum.⁊ idem ſimili modo diſtinguēdo tʒ Jo.cal.in.c.ſi
29 gnificauit de reſcriptis adducit ratiōem.†Vbicunqʒ ex
vnico iure poſſunt elici duo itellectus quoꝝ vnus eſt du
bitabilis.⁊ alter non.tūc debem⁹ ſequi intellectū dubi
tabileʒ vt nobis de aliquo ſuiat illa lex.ar.l.ꝙ labeo.ff.
de carb.edic.⁊.l.i.ff.ad municī.c.rurſus qui cler. uel vo
uentes.c.cum in iure pitus de offi.dele.Sed ſi ſequere
mur ſcd̄aʒ lecturaʒ iſtud.c.nihil operaretur ex eo q2 nul
lū erat dubiū ꝙ vigore ſi reſcripti poterat procedi.nec
de aliquo nobis ſeruiret.quinimo eēt oio ſupfluū ↄtra il
lud qō habeſ.ſ.in prohemio gregorii.⁊ i.c.ſi romanoꝝ
xviij.di.ibi ad quid mēbranas occupet nec apparet h̄
ꝙ ad ſupplicatiōeʒ pp̄ dederit hoc ſʒ mandatū ſʒ poti⁹
ad querelaʒ partis ↄquerentis ſe de ipſis iudicib⁹ nolen
tib⁹ forte pcedere ⁊ iō pp̄ dicē p̄cipim⁹ ⁊ nō rñdem⁹ q2 vt
ſatis colligiſ ex mēte ⁊ v̄bis lrē pp̄ hic nō fuit ↄſult⁹ a iu
dicib⁹ ⁊ ex h̄ colligiſ fūdamētū doctoꝝ q̄re dʒ extēdi ad

a ¶ Sicut. De iſto v̄bo vide Bal. ⁊ docto. in l. edita. de eden. ⁊ bar. in cōſi. i. ipi. teſtator legauit.

b ¶ Iſta v̄ba: Adde.c.ex ore de his que fi.a p̄la.ſine ↄſen. ca. ⁊.xi.qō.iij. rogo ⁊ qō no. in gl. xiiij. q.i. qō debeſ ⁊ facit ad materiā qō voluit tely. in.c. eam te.in vi. col.v̄. inter mādatū de reſcrip. vbi multa. ulcbra habentur.

caſuʒ ſimilē ſicut extendit decretalis ep̄la vt dixit gl. iſta
30 †eſt eniʒ decretalis ep̄la q̄ȝ p̄p̄ ſolus vel cū ꝯſilio cardina
liū ſtatuit ad ꝯſultatiōeʒ alteri⁹ ⁊ de h̄ ⁊ de diuerſis no
minib⁹ ꝯſtitutiōnʒ eccleſiaꝝ vide. iij. di. i ſūma q̄ſi ſentiat
gl. ꝑ reſcriptū idultū ad ꝯſultatōeʒ alteri⁹ cēſeat decreta
lis ep̄la ſicut ḡ reliq̄ iura trahunt ad ſimilia eodem mō
⁊ iſta reſcripta lʒ. d. an. dicat ꝙ lʒ trahat ad ſīlia quo ad
iure diffinitiōeʒ nō tñ quo ad iuriſdictiōe d̄legatā q: illō
ē d̄nʒ niſi q̄ſi dubitat vtꝝ d̄beat trāſire i ſucceſſorē q: tūc
ſi p̄p̄ ꝑcipit i caſu dubȳ vt trahat ſatis tūc decidit caſus
dubi⁹ ió dʒ trāſire ēt q̄ ad iuriſdictiōeʒ nā ſicut p̄p̄ ꝑcipit
⁊ diffinit in caſu dubȳ d̄cidēdi ita ⁊ nos diffinire d̄bem⁹
c. in cauſis d̄ re iudi. ſec⁹ aūt q̄ſi facto ſi exiſtēte dubio p̄p̄
comitteret cāʒ ſeu extēderet reſcriptū q: tūc nō ē in ſimi
lib⁹ extēdēduʒ ⁊ h̄ caſu procedat dcm̄ Jo. an. q: tūc iura
nō decidit ſʒ q̄ſi i caſu dubio mādat extēdi ſatis tūc deci
dit iura qđ apte itelligit ex eo q: alʼs iſta d̄cretalis cēt oio
ſupflua ⁊ nō fuiſſet poſita h̄ nā p̄p̄ mādat. ḡ. in probemio
ꝙ debeant⁹ vti hac ꝯpillatiōe i iudicijs ⁊ i ſcolis ⁊ i caſi
bus ſimilib⁹ vt in. c. cū dilecta d̄ ꝯfir. vtil. vel inutil. ⁊ trāſ
lato d̄ ꝯſti. ⁊ hūc itellectū ſuadet eq̄tas ne ſpoliat⁹ verſe
tur in multiplici ꝑceſſu ⁊ in iuria ⁊ ipetratiōe aliaꝝ lit
teraꝝ ⁊ cū boni iudicis ſit cito litē dirremere vt. l. q̄d i ex
tim auerunt. ff. ſi cer. pe. ⁊ ſinē litib⁹ d̄ dolo ⁊ ꝯtu. ⁊ q: i h̄
tractat d̄ nullo vl̄ modico ꝑiudicio alteri⁹ ſic in ſimili di
31 cim⁹ †ꝙ reſcriptū extēdit re integra ad vniuerſalē ſucceſ
ſorē vt notat i. d. c. ſignificauit d̄ reſcrip. ⁊ in regula q in
ius alteri⁹ li. vi. h̄ ēt ſuadet odiuʒ ſuccedētis i viciuʒ ar. c.
i. d̄ alie iudi. vñ qđ opat illa fictio idētitatis pſone iter d̄
functū ⁊ heredē vniuerſalē rōe ſucceſſiōis opet hoc caſu
odiū ſuccedētis in viciū ⁊ ſucceſſio particularis vt ſic ſin
gat eadē itē vidēm⁹ ꝙ in ſilī eq̄tate mot⁹ p̄p̄ itroduxit no
uuʒ remediuʒ ꝯ̄ iſtos ſcienter ſuccedētes i viciū vt in. c. ſe
pe de reſti. ſpo. fortius debem⁹ dicere reſcriptū extēdi in
iſtū vbi nō tractat d̄ tāto ꝑiudicio ⁊ p h̄ dicit. d. abb. dcre
talē iſtā procedere cū hac extēſione q̄ſi ſucceſſor ē vitioſ⁹
q: ſciebat vel ſcire debebat rē fuiſſe iuaſaʒ ⁊ nihilomin⁹
eā occupauit ꝙ ſatis innuit h̄ lr̄a ⁊ gl. iſta ⁊ ēt do. an. quī
dic ⁊ bñ ſʒ. d. abb. ꝙ ſecus eēt ſi ſine vitio fuiſſet igreſſus
iſtaʒ eccleſiā lʒ ꝯ̄ cū ꝯpeteret ꝯdictio. c. reintegranda. iij.
q. i. ⁊ h̄ ſatis colligit ex tex. ⁊ iurib⁹ allatis i ꝯ̄riū. ¶ Sʒ
ꝯtra hāc lecturā obſtat iſta littera nā mādat ꝑcedi ꝯtra
iſtuʒ ſucceſſorē ſicut ſi procederet ꝯ̄ occupatorē ſi viueret
⁊ tñ in d̄itate nō pōt ſic procedi q: ꝯtra pmū occupatorē
ꝯpetebat interdictū vñ vi in. d. c. cū ad ſedē Sed ꝯ̄ ſucceſ
ſorē cōpetit remediū. c. ſepe d̄ reſti. ſpo. ſoluūt cōiter doc.
h̄ ſʒ. d. abb. †ꝙ illa dictio ſicut nō iportat oimodā ſimili
tudinē ſicut i ſilī hr̄ in. c. i. ṽ. cū ḡ de ſū. tri. ⁊ ſide. catho. ⁊
hec expoſitio oio ē ſicta ſʒ. cū ſine teneat pma lectura ſi
ne ſa. q: ſiue ꝑcedat vigore pmi reſcripti ſiue vigore ſcdi.
reſcripti nō mutat formalitas actōis vñ ex quo ius agē
di ꝯtra ſʒ. occupatoreʒ ſalteʒ i genere actionis pōt cōp
hendi ſub forma reſcripti dʒ extendi ad ſucceſſorē ſec⁹ ſi
nullo mō pōt cōphendi ſicut in ſimili notat i. c. ſup lit
teris de reſcriptis ⁊ p iſta dicit. d. abb. iuſtificatā eē pmā
lecturā hui⁹. c. quā tenet gl. i. ſʒ pro certo obſtat valde. d.
c. piſanis vbi dictio ſicut iportat omnimodaʒ ſimilitudi
nem in ſubſtantia ⁊ q̄litatibus ḡ ſʒ bal. h̄ ſeqt iſtā pmā le
cturā dicēs ꝙ aut ſuccedit i viciū ſciēter occupādo volen
tam poſſeſſionē ⁊ tūc pōt ꝯueniri vigore pimarū littera
rum de equitate ſcripta hui⁹ capituli nō aūt d̄ iuris rigo
re ⁊ dicit eē mirabile hic †ꝙ verba edicti ſcripta in pſo
naʒ vt in. l. cum a te. ff. de vi. ⁊ vi. ar. ſonēt in rem mediāte
interpretatione extenſiua huius. c. ⁊ eſt ratio q: papa va
dit ad realitatem. l. aut q: aliter. §. ſi. ff. ꝙ vi. aut clā. Nec
eſt aliqua differentia in effectu ex quo ꝯſtat ꝙ qs expul
ſus eſt. l. cū ſuua. ff. de ver. ob. aut ſine vitio ⁊ tūc nō poſ
ſet ꝯueniri q: forte occupauit cū titulo ſi eniʒ abſqʒ titu
lo cōpetit ꝯdictio legis cū querabat. C. vñ vi. ⁊ ita hic re
ſidet. Ego adduco tex. i ꝯ̄riū i. l. ſu⁹ ſi heredi i ṽ. pſone q̄

¶ Equiperā
tur. Eodē mō
reſcriptum ⁊
ſtatutū Inno.
in. c. que in ec
cleſiaꝝ in gl. i
ṽbo ꝯſtituerit
de ꝯſti. ⁊ bal. i
l. i. in pn̄. ff. de
leg. In quo āt
a p̄uilegio dif
ferāt. vide per
bar. in. l. p̄ſcri
ptiōe in. i. col.
i ſi. ṽ. dic ergo ꝗ
breuiter. C. ſi
ꝯ̄ ius vel vti.
publi. pro quo
vide do. Jaſo.
may. in. l. ſi. iṽ.
quero que eſt
differētia. ff. de
ꝯſti pncip vbi
multa valō no
tabi. colliges.

33 demonſtrat adheret. ff. d̄ ſtatulib. vbi eſt caſus ſin. †ꝙ vbi
cūqʒ ius ꝯtemplat pſonā alicui⁹ nunq̄ȝ egredit illā pſo
nā q tex. deſtruit hāc doctrinā bal. Sed iud. ro. in. l. ma
riti cū. l. ſequēti. ff. ſo. ma. tāgit q̄ſi reſcriptū ipetrat i pſo
na alicui⁹ ſi tranſeat in ſucceſſorē vitioſū ꝑʒ qđ ſic ⁊ allat
pmā lecturam huius capli nō tñ aliqd deducit de nouo.
¶ Tu pondera. q: forte nō eſſet hereticū in iure tenere
ſcōaʒ lecturā q̄ȝ tenuit goffre. ⁊ pene oīs ātiqua iure pru
dentia. ⁊ moueor ex eo qđ habet in. l. ſi actio ꝯiuncta do
ctrina ang. ibi. C. ſi vnus ex here. credi. vbi probat ꝙ ac
34 tio. perſonalis dirigit ꝯtra perſonaliter obligatū †⁊ ibi
Ang. querit habeo inſtrumētum garentigie contra d̄bi
torem. peto illud executioni mādari ꝯtra tertios poſſeſ
ſores tenētes res obligatas debitoris decidit ꝙ non poſ
ſum ſʒ debeo exequi ꝯ̄ ipſos pſonaliter obligatos lʒ q̄dā
procuratores praticent ꝯtrariū ⁊ peſſime ſʒ cū ⁊ videt
procedere iſtud dictū ſine iuſto titulo teneant ſine vitio
ſe. ⁊ adduco quod voluit Bal. in. l. i. C. de execu. rei iud.
35 vbi dixit †ꝙ ſi ex diſpoſitiōe ſtatuti ſnīa mādat executio
ni ſine ſolēnitate cōtra ꝯdemnatum ꝙ non mandabitur
executioni contra heredē condēnati ſine ſolēnitate. ⁊ ad
36 duco quod voluit bar. in. l. creditores. C. de pignor. †vbi
dixit ꝙ inſtrumentum guarentigie nō mandat executio
ni contra particularem ſucceſſoreʒ. ⁊ ideʒ tenuit ibi ang.
⁊ adduco qđ voluit idem Bal. in. l. i. C. cōmunia de leg.
37 vbi dicit †ꝙ inſtrumentuʒ guarētigie. quod ex forma ſta
tuti mandatur executioni contra debitorem non comp
hendit ſucceſſorem. ⁊ adduci poteſt illud quod voluit
38 idem ang. in. l. poſtulante. ff. ad trebel. †vbi dixit diſpōit
ſtatutū ꝙ d̄bitor poſſit capi ꝑtermiſſo iure ordine ꝙ nō
comphenderetur hr̄s promiſſoris. ⁊ dicit fuiſſe determi
natam arduam queſtionē peruſij ⁊ ita tēperetur. qđ vo
luit idem ang. in. l. i. ff. de his que in teſtō delē. ⁊ per iſta
vr̄ ꝙ verior ſit ſa. lectura poſita h̄ vt vigore ſcdi mādati
fuerit hic proceſſum ⁊ non vigore pmi mandati ⁊ addu
ci poſſet illud qđ voluit pet. de ancha. in. c. cām que. ō. c.
vbi dixit ꝙ iudex mandat ꝙ ꝯuentus litigaret cum au
ctoritate prelati q: hoc fecit ibi iudex ex mandato pape
⁊ nō ex offō ſuo ita dicam⁹ i propoſito ⁊ cū dr̄ ꝙ iſta de
cretal cēt d̄ idubitato ⁊ ſupflueret ex iſta ſa. lectura pōt
rn̄deri ꝙ aliq̄ſi bonus dormitat homerus vt dixit gl. in
c. ne quis cum nouerca. xxxv. q. vij. ⁊ notat in. l. recuſari.
39 ff. de acquir. here. †nam ſepenumero ponunt ſupflua in
iure q: in iſto ceco mundo nō eſt dare in nobis pfectiōeʒ
ita pulchre dicebat Bernard⁹ i. c. ſignificantib⁹ de libel.
ob. ıtē dici pt ꝙ iudex dubitabat ſi poterāt procedere ex
pmo reſcripto an noua cōmiſſione eēt op⁹ ⁊ p ꝯñs vr̄ di
cendū ꝙ vigore ſcdi reſcripti debeat ꝯueniri ⁊ nō vigore
pmi. Et ſi dicat ꝙ h̄ opat vitiū ei⁹ ⁊ ang. ⁊ bal. ⁊ bar. i
locis allatis ſupius nō loquūt in ſucceſſore vitioſo vt eſt
caſus poſſʒ dici ꝙ igreſſus ei⁹ vitioſus opabit hoc ⁊ ꝙ
ꝯueniet vigore ſcdi reſcripti ſed interdicto vñ vi. ex eo q:
tex. dicit hic ſicē ſi viueret pmus violent⁹ occupator q̄ ver
ba importante ſimilitudinē oimodaʒ reſpectu ſubſtantie
⁊ q̄litatis vt in. d. c. piſanis de reſti. ſpoli. ⁊ erit iſta noua
opio ⁊ quarta lectura ad iſtū tex. eſt tñ res dubitatiſſima
40 ſoluat apolo. ¶ †Et ex iſta glo. no. ꝙ ꝯſtō ⁊ reſcriptuʒ
eq̄pant ⁊ ſic validū argumētū d̄ reſcripto ad ꝯſtōnem ⁊
41 adduco vobis pegrinā doctrinā ang. i. l. i. ff. d̄ fer. †vbi
dixit ꝙ reſcriptū emanās ab eo q hʒ ptātem legis ꝯdēde
cuius mādatū ſuat ꝑ lege in ſuo territorio tale reſcriptū
facit ius quo ad oēs vide pulchra ṽba que ego poſui in
42 rubrica. ſ. d̄ ꝯſti. †collige etiā ex glo. iſta ꝙ reſcriptū dcre
a tū ⁊ ſnīa equipantur⁹ ex quo infero ꝙ ſi aliquo caſu vale
at ſnīa vl̄ dcretū ꝯ̄ mortuū vt in caſus ſing. ſm ang. in. l.
cū quaſi. ff. de fideicō. liber. ꝙ illo caſu valebit reſcriptū
43 impetratū ꝯ̄ mortuū. ¶ †Quid ſi inſtātia fuiſſet icboa
ta cū d̄functo vtrū trāſeat in ſucceſſorē ⁊ per ꝯñs ꝓbatio
nes facte in illa inſtantia ꝓſint impetranti Inno. h̄ varie
loquitur dicit enim ꝙ ſi cā eſſet cepta ꝯ̄ ſpoliatorem etiā ſi
lis eſſet

lis eſſet ꝯteſtata ⁊ ēt in cā ꝯcluſuȝ ita ꝙ ſola ſnīa ferēda
reſtat nō ferref ex illis actis ſnīa ꝯ ſucceſſorē cū ħ interdi
ctū vñ viſit pſonale.l.i.§.pe.ff.ð vi ⁊ vi ar. imo ſi ageref
reali oporteret ꝙ ꝯ nouū ſucceſſorē intētaref noua act.o
ar.l.pe.ff.ð pe.here.l.ſi ab hoc.ff.de rei vē.niſi forte eſſet
heres in quē hñ daref actio poſt litē cōteſtatā.d.l.ſi is.⁊
l.ſi aūt.§.i.eo.ti.⁊ dicit ſe intelligere iſtuȝ tex.ꝙ oporteat
a capite de nouo incipere ꝯ ſucceſſorē interdcō vñ vi.ni-
ſi ſciēter recepiſſet a ſpoliatore.c.ſepe.ð reſti. ſpo.no. hñ
ħ vltimū dcm̄ Inn.ꝙ nō rettulit hic Jo.an.ð quo vehe-
mēter admiraf do.abb.⁊ ſic ſentit Inno.ꝙ nedū reſcri-
ptum tranſit in ſucceſſorē vitioſuȝ ſȝ ēt inſtātia ichoata ꝯ
pdeceſſorē ⁊ ſic ſentit illaȝ lecturaȝ quā ſupius tenuit.do.
ant.⁊ do.abb.lȝ in alia ſua glo. Inno.illam non teneat.
¶ Naȝ ſi vult ꝙ trāſeat inſtantia rōne vitij fortius trāſi
bit reſcriptū ⁊ eſt dcm̄ valde notabile ⁊ equū ſȝ iure ap-
to nō pbaf ħ,.d.abb.⁊ ſicut trāſit reſcriptū ꝙ al's nō trā-
ſit niſi in ſucceſſorē vlem ita eadē rōne tranſibit inſtantia,
44 ex quo fingif ꝗ̄ſi eadē pſona cū defūcto† ⁊ ex dictis In-
no.colligunf hic aliq caſus in qb' inſtantia trāſit de vno
in aliud pmus de pr̄e in filiuȝ ſuccedēteȝ in eius bona vt
l.tam ex ꝯtrib'.ff.de iudi.ſcđs.caſus eſt de ðfuncto in he
redē vlem vt dcm̄ eſt.tertius caſus eſt qñ inſtātia fuit in-
choata cū defuncto noīe dignitatis vl' adminiſtrationis.c.
dilecti.ꝯ.ti.i.Inno.i.c.ſignificauit.de reſcriptis. quartus
caſus eſt qñ agif p pcuratorē qñ tūc trāſit in dñium.l.in
cāe.ff.ð procur.vide Bar.in.l.mutari.eo.ti.qntus caſus
eſt qñ mortuo accuſatore cōſtat de crīe p ꝯfeſſionē accu-
ſati qꝛ tūc iudex pſeqtur inſtantiaȝ inchoataȝ rōne publi
ci intereſſe ⁊ puniet reū.l.qñuis.C.ð adul.dicit etiā do.
an.ꝙ predicta nō vēdicant ſibi locū in fiſco vt inſtātia in
cepta cū defuncto trāſeat in fiſcū qꝛ fiſcus habet pprios iu
dices.l.ſi ꝯſtāte.§.ſi.ff.ſo.ma.⁊ iō dicit ꝙ ſi clericus ſucce
dit layco ꝙ inſtantia incepta cū layco nō trāſibit in cle-
ricū qꝛ clericus habet proprios iudices vt in.c.ſi diligēti
ꝯ.ti.i.⁊ qð no.in.c.clericū nullus.xi.q.i.⁊ iſto duo dicta
ſeqtur hic.d.abb.¶ Sȝ quo ad illð dcm̄ ð fiſco Jaco.ð
are.⁊ bal.in.d.l.ſi ꝯſtāte.in.§.ſi. alr̄ ſentiūt ꝗ̄ ſentiat ibi
bar.ð quo remitto ad ibi dcā ē enī alienū a.c.iſto tāgere
iſtuȝ articuluȝ ſȝ quaten' loquūtur ð clerico tollerabile'
ē vt iſtū articulū ego tāgā hic qꝛ vē nr̄i libelli farrago ⁊
videf mihi dicēduȝ ꝙ nō recte dicāt imo inſtātia incepta
45 cū layco defuncto tranſibit in clericū ꝙ ſic pbo.† Si qs
laycus litigat corā iudice ſeculari ⁊ pēdēte lite fiat cleri
cus dȝ ꝯtinuare inſtantiā corā ſeculari nō obſtāte clerica
tu.p illud qð hr̄ in.c.pposuiſti.ꝯ.ti.i.⁊ in.l.cū qdā puella
ff.de iur.om.iu.⁊.l.ſi qs poſtea.ff.de indi.⁊ l.c.i.ff.de pc.
ergo idē dicem' quādo ſuccedit layco.qꝛ cēſetur eadē p-
ſona cū ipſo defuncto faciat ēt vbicūqȝ actus ē in pte ge
ſtus.⁊ in parte etiā gerendus tūc iudicaf de eo.vt de ac
tu geſto.iſta eſt gl.ſing.⁊ vnica in cle.i.de teſta. ſȝ iſta in
ſtantia eſt in parte geſta ⁊ in parte gerēda. iudicabif vt
de parte geſta.⁊ p ꝯñs clericus litigabit corā layco quo
ad actum gerēduȝ.qꝛ ſuſtentabif ex actu.preterito faciat
l.ſi cōem.ff.quēadmodū ſerui.amit.faciat etiā qð voluit
46 glo.in.c.at ſi clerici.ꝯ.eo.que voluit† ꝙ clericus ꝯueniēs
laycū coraȝ ſeculari.pōt ibi recōueniri ſicut tollerat ius
recōuentionem clerici ppter illā preuentiōem.ita tollera
bif iſta ꝯuētio pp preuētionē.ar.d.c.pposuiſti.ð fo.cōp.
faciat ēt ad predcā qð voluit gl.multū ſing.in.c.i. ne cle-
47 ri.vel mo.† vbi clericus nō pōt eſſe ꝯductor.tamen ſi ſuc
cedit cōductori poterit pſeuerare in ꝯductione. Ita dica
mus in pposito.lȝ nō poſſit cōueniri clericus corā layco.
tamē quo ad inſtantiā inceptā conuenietur vt ſucceſſor.
faciat.l.i.§.ſed ſi iure.ff.de fal.⁊ ibi p illum tex.dixit bar.
48 Statuto cauef ꝙ nobilis nō poſſit accipe ceſſioneȝ iuriū
a populari ꝙ nihilomin' vt ſucceſſor poterit hēre actio-
nem a populari ⁊ ſic illud qð nō pōt hēe vt pncipal.ha-
bet vt ſucceſſor ita dicamus in pposito faciat dictū ſing.
Jo.an.in addi.ſpec.in ti.de ſen.pla.§.qñ.v.quid ſi pro-
49 curator† vbi dicit iudex tulit ſniam ꝯ titiū titius tali ſen-
tētia appellauit ⁊ morif inſtituto herede illo iudice ſen-
tentiante ꝙ nihilomin' ille iudex vt iudex nō poſſet ꝯſe-
qui appellationē ab illa ſnīa ꝙ nihilominus vt ſucceſſor
poteſt illaȝ pſequi voluit do.an.⁊ Jo.an.⁊ Jo. de imo.
in.c.i.de re iudi.⁊ bal.in.l.creditoribus.C.de ſer.pigno.
da.manu.⁊ ſic vt ſucceſſori cōpetit ſibi illð qð pncipalr̄
ſibi nō cōpeteret faciat elegans glo.in.l.i.C.de edēdo q̄
50 voluit† ꝙ lȝ femina nō teneaf edere rōnes qꝛ nō pōt eſſe
argētaria vt.l.femine.ff.de edendo tñ ſi ſucceſſit argenta
rio poteſt edere rōnes faciat quod voluit Bal.in.l.man
51 datum.C.māda.vbi dixit† ꝙ lȝ ſocietas nō poſſit incipe-
re a pupillo tñ incepta a maiori poterit ꝯtinuari cuȝ pu-
pillo faciat qð hr̄ in ſimili in.l.emili'.ff.ð mino. faciat ēt
lex vbi pactū.ff.de iudi.⁊ ꝯ iſtam doctrinā do.ant.⁊ do.
abb.⁊ Bar.tenuit do.meus Jo.de imol.in.l.ſi cum ho-
minē.ff.ð fideiuſ.ſed ꝯ eos nihil boni allegat niſi illð qð
dicimus de recōuētiōe ꝙ clericus poſſit recōueniri corā
layco de quo ſub iudice eſt lis qꝛ multi tenēt ꝯtriuȝ ꝙ nō
poſſit recōueniri ⁊ ego fui vnus de illis in.c.at ſi clerici.
ꝯ.eo.⁊ reprobare dcā illuſtriū doctoꝝ per rōnē q̄ cōiter
nō tenef nō ē dignū patricio viro tene mēti iſta.qꝛ ēt pñs
adduci ad qōnē ꝙ inſtātia icepta cū ðfūcto trāſibit in fi-
ſcū hr̄dē nec tradas iſta obliuiōi.¶ Pōdera etiā circa
illud dcm̄ Inn.ꝙ bar.i.d.l.ſi cū hoiem.ff.ð fideiuſ. dixit
52 † ꝙ dupliciter itelligi pōt inſtantiā tranſire in ſingulareȝ
ſucceſſorē qꝛ aut ð neceſſitate trāſit actio vl' res ⁊ tūc trā-
ſit inſtātia in ſucceſſorē.l.in iudicio.ff.fami.her.Jaco.de
are.in.l.iter quos.§.i.ff.ð dā.iſec.⁊ ſic loqf lex ſȝ ſi vnus
.§.filio.ff.ð minr.aut nō trāſit ð neceſſitate ⁊ tūc inſtātia
nō trāſit in ſucceſſorē p.l.ij.§.nō ſolū.ff.ð he.vel act.vēd.
qꝛ bar.p certo nō videt hñ loq p.d.l.pe.ff.ð peti.here.⁊
p iſtð dcm̄ Inno.⁊ p tex.d.l.ſi is a quo vbi res trāſit ad
aliū ichoata iſtātia ⁊ tñ nō trāſit iſtātia ⁊ vē pbari i.d.l.
i iudicio nec obſtat gl.ibi poſita qꝛ nō hñ dicit p illū tex.
⁊ ꝯ bar.ſȝ Jo.de imo.i.d.l.ſi cū hoiem nō tñ facit mētio
nē de dcō Inno.ħ. Sȝ bal.ħ refert illā diſtictiōem bar.q̄
53 ſm cū nō cadit ħ qꝛ ħ nō eſt ſucceſſor ſed occupator† ſuc
a ceſſor' aūt dī ille q in ius ſuccedit.l.quedā.§.is aūt.ff.ð
edēdo iſte ergo nō ꝯuenif ex eadē inſtantia. Sed ꝯ hoc
opponif qꝛ res erat facta litigioſa ergo trāſferf iudiciuȝ
⁊ pceditur in eodē iudicio arc.nūc ſi heres.C.de litigio.
ſolue ꝙ ibi erat res litigioſa ſed hic nō qꝛ interdcm̄ vnde
vi eſt actio p pſonalis que vocaf actio in factū vt inſti.de
54 interdic.§.ſi.dic ſm bal.† ꝙ duplex eſt ſucceſſor vniuerſa
lis qui ſuccedit de iure in ipſa vniuerſitate vt.l.cōtrouer-
ſia.ff.de tranſ.⁊ de iſto nō loqtur iſte tex. qdā eſt ſucceſ-
ſor ſingularis ⁊ hoc dupliciter vl' qꝛ ſuccedit in iure ⁊ ð
iſto nō loqtur ħ vel qꝛ ſuccedit in fcō.i.in poſſeſſiōe deti
nēda ð iſto loqf ħ circa ꝙ ē ſciēdū ſȝ bal.ꝙ ſi qs iniuſte
ſuccedit in vitio ipſius poſſeſſionis tunc reſcriptū q̄ītum
ad merā iuriſdictionē durat qꝛ duo ſūt pcepta reſcriben
tis pmū ē poſſeſſionē reſcindi ſcđm ē poſſeſſionē reſtitui ex
pmo igif capite durat reſcriptū ⁊ iuriſdictionē ſuā ꝯtē-
dit lȝ ex mero capite ſȝ ex ſcđo.capite nō vf durare qꝛ repē
tur ſcriptū i pſona ſȝ qd opaf hoc dicim' reſcriptū dura-
re dicit ħ bal.vt iudices delegati poſſint pcedere ꝯ nouū
poſſeſſorē ⁊ hēant eandē iuriſdictionē quo ad gen' ⁊ for
mā ipſi' oīa tñ ꝯ nouū poſſeſſorē a capite narrari oporte
bit ſatiſdatiōes reuocari ⁊ formari iudiciū ⁊ item pote
rit diſputari de validitate reſcripti ſi forte dicaf ob repē
tium ⁊ breuiter oīa paſſiua tāqȝ reintegra ventillabunf
nec ille ſatiſdatiōes poſſent cōmitti pſona re fūditus mu
tata.l.ſi ante.ff.ð iudi.ſol.l. mutari.⁊.l.q̄ oīa.ff.ð pcur.
⁊ proceſſus q fieret ꝯtra veterē detētatorē nouo detenta
tori nō preiudicaret nō obſtat auc. nūc ſi heres.C.ð liti.
⁊.l.cū miles.ff.de alie.iudi.qꝛ ibi loqf in eo q ſuccedit i
pīudiciū eiuſdē iſtātie ex iure diſpōne.l. tale pctm̄.§.ſi.ff.
55 ð pac.¶ † Querit ēt ħ bal.qd ſi eēt lata ſnīa ꝯ.v.ſpolia
torē utrum mādaretur executiōi contra.R. Inno.dicit

a ¶ Succeſſor Quia ſucceſſor ſit ⁊ quotuplex. vide p Dy. in regula ſi quis in tuo. de regu.iur. in vi. vbi paucīſſimis perſtringit.

ꝙ nō q2 ille qui nō afficitur ex inſtātia nō leditur ex ſnia
etiā citatus.l.ſʒ ſi poſſeſſori.§.ſi.cum.l.ſe.ff.de iureiur.ni/
ſi poſt ſniam ſit facta alienatio cā impediēdi executionē
ſnie vt.l.is cui.§.q in poſſeſſionē.ff.vt i poſ.leg.⁊ not.cy.
in.l.i.C.de alie.iudi.idē ſi fiat alienatio in fraudem con/
tra ꝓmum decretuʒ.vt no.in.l.certa forma vt poſ.lega.
56 ¶ †Quid ſi littere ſunt impetrate cōtra venditorem an
fiet executio ſnie contra emptorē dic ꝙ ſic q2 reputatur
eadem pſona.ppter litis piudiciū ita dicit gl.ſing.ſm
57 bal.in.l.vēditor.ff.de iudi.†Et inquātuʒ glo.iſta dicitur
ꝙ decretalis epl'a extēditur de ſimilibus ad ſimilia dicit
hic Bal.ꝙ in.l.i.C.de ſecun.nup.ſunt due glo.cōtrarie.
58 ⁊ ſepenumero de facto contingit †ꝙ ſtatutum diſponit
forenſi non poſſint vendi.vel donari res iter viuos ciuiū
exiſtentes in extimo cōis an poterit donari vł legari cau
ſa mortis vł ꝙ nō p id quod ſingulariter habeť in.l.his
ſolis.C.de reuoca.dona.ꝯtrium determinat p id qđ not.
Dy.in.l.ꝙ in rerū.§.cum qui.ff.de leg.i. ¶ Non obſtat

a¶ Eius ſucceſſore. Adde Inno.in.c.q2 v.de iud.i gl. in v. terminet ⁊ bal.i marg. v.reſcriptū.v. i.vbi multa habebis.

glo.iſta.q2 loquitur quando decretalis continet ius cōe
⁊ cultum naturalis iuſticie ſecus ſi exorbitet.quia tunc
caſus obmiſſus habetur pro obmiſſo.⁊ relinquitur diſpo
ſitioni iuris cōmunis.l.ſi extraneus.ff.de condi.ob cau.
.l.ſi cum dotem.ff.ſolu.ma.c.ſuſceptum.de reſcrip.in.vi.
tu vide meliorē tex.de iure quo ad hanc queſtioneʒ in.l.
filiuſfami.ff.de dona. ¶ Et inquantum hic do.ant.dicit
ꝙ pactum de nō edificando non tranſit in ſingulareʒ ſuc
ceſſorem qn poſſit edificare.pone exemplū promiſiſti mi
hi non edificare in tali fundo.poſtea vendidiſti fundum
emptor edificat qs tenetur an vēditor.an emptor.p iſta
queſtione vide gl.in.l.iij.§.opus.ff.de alie.iudi.vide ibi
bar.⁊ per eundeʒ in.l.ſi.ff.de ope.no.nun.vbi datur con
cluſio ꝙ ſi prohibitio eſt in reʒ ſequitur eum quocūqʒ va
dat.⁊ ideo tranſit in ſingularem ſucceſſorem.ſi eſt pſona
lis non tranſit in ſucceſſoreʒ ideo tenetur venditor ex fcō
emptoris. ¶ Sed Jo.an.tʒ ꝯtrium in addi.ſpec.in ti.de
iudi.§.i.ver.⁊ generalior ſpecu.ibi dicit aut qs promiſit
ſimpliciter non edificare vel non facere feneſtram ;nō ex
primendo aliter ⁊ tunc nō tranſit in ſingularem ſucceſſo
rem.aut dicit ſe facturuʒ feneſtraʒ vel edificium ne incō/
modeť vicinus ⁊ tūc tale pactū bene trāſit in ſucceſſoreʒ
ita tenēt moder.in.d.l.ſi.hanc qōnem nō examino h' qa
nō ē locus accōmodatus vide Bar.i.l.aſpenultima.ff.
59 d' ſui.ruſti.pdi.vbi p illuʒ tex.dicit ſe cōſuluiſſe in fcō †ꝙ
ſuitus tranſit in emptorē ſed nō obligatio vide eundem
Bal.in addi.ſpecu.in ti.de emp.⁊ vendi.in ꝑma col.vbi
refert iſtā qōnem fuiſſe de fcō in terra ſabriani.vide eun
deʒ Bal.in.l.ſi plures.C.de cōdi.inſer.⁊ in.l.ea lege.C.
de ꝯdi.ob cāꝫ ⁊ in.l.in ꝓuinciali ⁊ in.l.altius.C.d' ſui.
cy.in.d.l.iij.§.opus ⁊ qđ habeť per gl.⁊ Bar.in.l.ſi ſub
vna.ff.de ver.ob.⁊ inquantū do.anto.h' dicit ꝙ iſte ꝯdē
nabitur ad fructus ſicut ipſe defunctus vt in.c.grauis de
reſtitu.ſpo. ¶ Tu adde pulchrū dcīm Bar.i.l.ex diuer/
60 ſo in ꝑn.ff.de rei ven.vbi dixit †ꝙ poſito ꝙ heres ſit bone
fidei.ſi tamē ſuccedat defuncto qui fuit malefidei non fa
cit heres fructus ſuos ſed teneť ad reſtitutionem quia cē
ſetur eſſe malefidei licet re vera ipſe ſit bonefidei.q2 ma/
la fides defuncti nocet ſibi.pro quo eſt caſus multuʒ ſin/
gu.in.c.nouit.ꝫ.co.quem ad hoc ponderat Bald.in auc.
ad hec.C.de vſuris.⁊ facit quod habetur in.l.cuʒ heres.
ff.de diuer.⁊ tēpo.preſcrip.⁊ qđ no.do.Ant.in.c.cura.
de iurepa.⁊ in.c.ſi diligēti.de preſcrip.⁊ bal.i.l.ij.C.de
vſucapi.pro herede.⁊ Ang.in.l.ſi ego.§.partus.⁊ in.l.
eum qui.§.in hac.ff.de publi.⁊ in.l.cū heres.ff.de diuer.
⁊ tempo.preſcrip.Dy.in.c.ij.de reg.iur.in.vi.gl.in.c.cū
quis eo.ti.⁊ libro do.Abb.in.d.c.ſi diligēti.Jo.de imo.
in.c.ſi.de preſcrip.⁊ no.per ſcribentes in.c.ij.de no.ope.
61 nūcia. ¶ †Querit etiaʒ hic Bal.an inſtantia tranſeat in
vniuerſalem ſucceſſorē.Et decidit ꝙ aut ſuccedit per do/
nationē ⁊ nō tranſit.q2 iudiciuʒ ſoluiť deportatione.l.ſi
cōſtante.§.ſi.ff.ſolu.ma.l.quotiēs.ff.de noua.Aut tranſ/
miſſione ⁊ tunc tranſit.l.tam ex contractibus.ff.de iu/
62 di.l.ſeruus.ff.de his qui nota.infami.† Sed an ſit verū
in inſtantia arbitri.decidit ꝙ ſic per.l.diem proferre.§.
nec verum.ff.de arbi.ſed in arbitramento non eſt que
ſtio.quia ibi non eſt iudiciū ſed eſt cōtractus qui tranſit
63 ad heredem. ¶ Sʒ nūquid poterit impetrari bñficium
pendēte reſcripto eo caſu quo nō trāſit inſtātia.vł ꝙ nō
c.ij.vt lite penden.li.vi.ſʒ ibi erat res litigioſa hic nō.iteʒ
hic eſt queſtio de poſſeſſiōe ſʒ ibi eſt de beneficio de quo
64 dicendum vt ibi.†⁊ ex iſtis habes vtrū reſcriptū cōceſſū
a in pſonā vnius cōprehendat eius ſucceſſoreʒ de quo hic
plene per oēs.vide que dixi in.c.ſignificauit.de reſcrip.
65 ¶ †Quid de beneficio vtrū tranſeat in ſucceſſoreʒ.vide
gl.in.c.cum veniſſent.de inſti.⁊ in.c.poſſeſſiões.xvi.q.i.
⁊.xxv.q.ij.in ſumma.⁊ Fede.de ſenis cōſilio.lxv.Oldr.
in conſi.cclviij.Jo.an.in.c.priuilegiū.de reg.iur.in.vi.⁊
Bar.in.l.ſi pater.ff.de ſerui.lega.Bal.in.l.i.ff.de conſti.
prin.⁊ in.l.omnia priuilegia.C.d' epiſ.⁊ cle.⁊ in.l.liber
tus.C.de ope.liber.⁊ in.l.gallus.ff.de lib.⁊ poſthu.⁊ in
66 .l.apud iulianū.§.ſi qs alicui.de leg.i. ¶ †Quid in offi/
cijs an tranſeat in ſucceſſorē Bal.in.l.ſi.§.ſed ⁊ ſi quis.
.C.cōia de leg.⁊ in.c.i.qui feu.dare poſ.Do.Pe.de an
cho.in.c.ſi gratioſe d' reſcrip.in.vi.⁊ in.c.ꝑſtata de teſti.
⁊ ibi per Ang.Bar.in.l.qui liberis.§.hec vba.ff.d' vulg.
⁊ pupil.c.ſi.de teſta.in.vi.per gl.⁊ in.l.tutela.ff.d' tute.p
glo.⁊ Bal.in.l.maritū.ff.ſolu.ma.not.in.l.more.⁊ in.l.
⁊ q2.ff.de iuriſdi.om.iu.vide que dixi in.c.ſi.⁊ in.c.quo/
niam abbas de offi.deleg. ¶ Vltimo do.Pe.de anch.
dicit hic ſe tāgere tres qōnes clarius ⁊ latius qʒ alij ſm
eum.Ego refero ſine additionibus q2 nō eſt locus accō/
modatus.Prima queſtio eſt vtrū contra eum qui deſiit
lite pendēte poſſidere poſſit vſqʒ ad ſniam ꝓcedi.Secun
da queſtio eſt vtrū ꝯtra ſingulareʒ ſucceſſorē trāſeat in/
ſtantia inchoata cū ſuo auctore.Tertia qſtio eſt an ſnia
lata cōtra eū qui dolo deſiit poſſidere poſſit ſine nouo ꝓ/
67 ceſſu exequi ꝯtra nouū poſſeſſorē.Quo ad primā qōneʒ
videť ꝙ qui dolo deſiit poſſidere lite pēdēte nō poſſit ex
eadem inſtantia ꝯdēnari.q2 poſſeſſor teneť actiōe dire/
cta dolo deſinē ꝯ poſſidere teneť actiōe vtili.l.ſin autem.
⁊.l.q petitoriū.ff.de rei ven.⁊ cuʒ alterať actio nō videť
ꝙ ex eadē inſtantia poſſit ſeq ꝯdēnatio.l.non pōt.ff.d' iu
di.l.ſi poſt acceptuʒ.ff.de rei vē.Cōtrariū tenet cy.in.l.
qʒ qʒ.§.iulianus.ff.de aqua plu.ar.⁊ ibi p bar. ¶ Non
ob.ꝙ alteratur actio directa in vtilē.q2 nō alterať actio
ſʒ qualitas q̄ nō impedit quomin' ex codeʒ ꝓceſſu ſeqtur
ꝯdēnatio.l.in diictis.§.ſi detracta.ff.d' noxali.l.hereditas
.ff.ad treb.vbi vtiles actiones trāſeūt in fideicōmiſſariuʒ
⁊ tamē ex eadem inſtantia ſeqtur ꝯdēnatio.l.queſitum.
.ff.de pecu.Itē ſi a principio mihi dño ꝯpetebat actio ſi
ne fcō meo deſino eē dñs.ſʒ facto aduerſarij qvſ cepit rē
ſeqtur ꝯdēnatio vt.d.l.ſi poſt acceptam.ergo multomā
gis ſi remaneat dñs.Diſtingue ergo ꝙ aut alterať q̄li/
tas actionis aut ipſa actio.aut de directa in vtilē ⁊ ecō/
tra ⁊ tūc ſeqtur ꝯdēnatio aut alteratur de aliqua in nul
lam ⁊ tūc aut facto rei ꝯuenti nil pōt imputari actori.⁊
tūc idē.d.l.ſi poſt acceptū alias ſecus iſti.d' pe.teme.liti.
§.ſi.ergo in caſu huius.c.ſi ꝑſtatus.v.vincere nō obſtāte
dcā trāſlatiōe.in.R.poſſet ex eadē inſtātia ꝯdēnari ſicut
68 de hrde ad quē nō trāſiret res †ſʒ an ex ea poſſit ꝯdēnari
eſt dubiū ex eo qđ ad ipſʒ res nō trāſit ēt in iurib' nō trāſ
miſſibilib' ad hrdes expirat iſtātia.ꝯtriuʒ credit ꝙ heres
dēat ꝯdēnari ad itereſſe hrdis.q2 res ipſa ab hrde euelli
nō pōt.⁊ ſic ſit in oib' oblōnib' facti vbi nō ē admir atōe
dignū ſi vnū petiť ⁊ aliđ ꝯdēnať.l.ſi quis ab alio.ff.d' rei
69 vē.⁊ ita ꝯcludit in ꝑma.q.† ¶ Quo ad ſcđaʒ qōeʒ an ꝓ
ſequtio ſeu inſtātia trāſeat i ſingularē ſucceſſorem.d.h.
poſſe dupliciter itelligi.ꝑmo an iſtātia poſſit cedi.⁊ pōt
l.an cāe.§.ſi tu ex parte.de ꝓcur.niſi eēt vitiū litigioſi.ſo
mō pt itelligi.vtꝝ ad eū ad quē trāſit res vł dñiū trāſeat
iſtātia icepta ſup re vł actōe ꝯ poſſidētē vł obligatū.⁊ di
ſtinguit.

ſtinguit. Aut actio vel res tranſit de neceſſitate ⁊ tūc trā ſit inſtantia. l. ſi iudic .o. ff. fami. her. aut nō trāſit de neceſ ſitate ⁊ tūc nō tranſit inſtantia de quo dic vt dixi ſupius.
70 †Quo ad tertiā qōnē an ɔtra tertiū poſſeſſorē poſſit fie ri executio ſentētie late cōtra actorem ſuum ſine nouo ꝓ ceſſu refert h. d. Pe. formolia vba Bar. l ſolēni repe. l. creditores. C. de pig. que non refero. ⁊ ꝑ iſta ſit expedita preſens decretalis. ſi qd boni dictuʒ eſt laudetur deus li beraliſſimus largitor. Andre. Barbu.

Tam veniſſent.

Propter ſui breuitatē nō diuidit. Uel pōt ſic ſummari. De dubijs ꝑui legiorū ſedis apoſtolice ſolus papa cogno ſcit ⁊ nō iferior. h. d. ¶ Sʒ ego nouiſſimus pōdero iſtuʒ
1 tex. in vbi. ſup priuilegijs. †q2 iſta dictio ſup ꝑuilegijs dʒ exponi ꝑuilegijs ⁊ his que ad ſecuritatē ꝑuilegiorū dcā ſunt. Et adduco glo ſing. ⁊ vnica in. l. i. C. cōia d̄ lega. ⁊
2 ibi Bal. inducit illā gl. ad qōnē ſtatuti dicētis †ꝙ in cau ſis vertētibus ſup inſtrō guarantigie ꝓcedaſ ſūmarie. ꝙ idēʒ erit ſi agaſ hypothecaria cōtra d̄bitorē q2 ad ſecu ritatē debiti interuenit. ⁊ ex h̄ daſ doctrina noua ad iſtū
3 tex. †ꝙ vbicūqʒ in ꝑuilegio apoſtolico eſſet appoſita pe na ad firmitatē ꝑuilegij vel eſt aliqua cl̄a appoſita in ta li ꝑuilegio ad robur ꝑuilegij ꝙ cognitio illius pene ſpe ctabit ad papam dūtaxat. ⁊ ita amplio iſtū tex. Ex quo
4 infero †ꝙ ſi inſtrm̄ guarātigie habet executiōem paratā ꝙ ita habebit executiōem in pena vel in alijs poſitis ad
5 ſecuritatē inſtrumēti ſicut in ipſo principali d̄bito. †Nā illa que trahūt originē a diſpoſitione de qua in ꝑuilegio vel ab obligatiōe de qua in inſtrō ɔtinef hēbunt eādem naturā. faciat qd̄ no. in Bar. in. l. ſolem. ff. de ali. ⁊ ciba. leg. ⁊ Bal. in. l. liberti. C. de ope. lib. vbi apponit dr̄iam inter de a ſup ⁊ vide eundē Bal. in. c. quoniā frequēter. §. porro. vt lite nō cōteſt. ⁊ do. Pe. in. c. i. de ɔſti. in repe titione. ⁊ vide que dixi in. c. officij. de teſta. ⁊ a ſic intelligis c. eccleſia ſctē Marie de ɔſti. in vbi. ſuper eccleſijs. ⁊ i. c. cū ſuper de cā poſ. ⁊ ꝓpri. ⁊ c. ſup litteris de reſcrip. ⁊ l. a diuo pio. §. ſup reb⁹. ff. de re iudi. cū ſi. ⁊ ideo belliſſime poſſet ſic ſummari iſta decre. de dubijs ꝑuilegiorū ſedis apoſtolice. ⁊ d̄ his que ad eorū robur in eis cōtenta ſunt
6 ſolus papa cognoſcit. h. d. ¶ No. ꝙ ipetratio hʒ locū ſup incertis nō ſup certis ⁊ nitidis. l. pediculis. §. argen to notorio. ff. de auro. ⁊ arg. legato. l. item legato. §. par ui. l. liberorū. §. qd̄ tn̄ caſſius. ff. de leg. ij. l. plenū. §. equitij. ff. de vſu. ⁊ habi. l. quicqd aſtringende. ff. de v̄bo. ob. l. ij. C. de legi. l. ancille. C. de fur. ⁊ c. cū cōtingat. de reſcrip. vi
7 de ibi dcā. ¶ Nota ibi nolumus †ꝙ ɔſtō qñqʒ ꝓmulga tur ꝑ v̄bum nolum⁹ maxime dicat do. abb. in papa q ꝓe ſumiſ velle id qd̄ iuris eſt. De quo vide iura ⁊ gl. q̄ alle gaui in. c. decernim⁹. Leo. ⁊ vide tex. in. c. prudentia in v̄ ita ſentimus de mu. peti. vbi per illa v̄ba ꝓmulgaſ cōſti
8 tutio. †omnis enī principis volūtas animo ɔſtituendi le gem expſſam facit legē iuſti. de iure naturali. §. ſʒ qd̄ ꝑn cipi. l. i. ff. de cōſtitu. prin. dūmodo nō ſit contra legē diui
9 naʒ. c. ſunt qui. xxv. q. i. ¶ †Nota ꝙ eius eſt interpreta ri cui⁹ eſt cōdere. c. iter alia de ſen. excō. c. ordinarij. de of fi. ordi. li. vi. c. ex parte de v̄b. ſig. l. omni nouatiōe. C. d̄ ſa
10 cro ſan. ec. ⁊ ibi refert Bal. ſe in facto ɔſuluiſſe †ꝙ cū eēt queſtio ſuper quodā ſtatuto cohortoni ⁊ eſſet dubiū illō ſtatutū ɔſuluit ꝙ d̄buit habere recurſus ad dūʒ cohorto ni ɔductorem. Tn limita qñ de facili poſſet haberi copia conditoris alias ſecus tūc enim poſſet decidi per rōnem naturaleʒ ⁊ veriſimileʒ que poteſt probari ꝑ v̄ba ſtatuti vel priuilegij. vt eſt caſus multū no. in. l. ex facto. ff. d̄ vul ga. ⁊ pup. Et adduca ſimile qd̄ voluit Cy. i. l. nō dubiū.
11 C. de legibus †ꝙ ſi le. nō exprimit rōnem poſſumus co gitare rōnem naturaleʒ que potuit mouere ꝑncipem ad ſic ſtatuendū. l. ſcire oʒ. § ſufficit in v̄bo naturali iuſticia. ff. de excuſa. tu. cle. cum rōne naturali de electio. l. cuʒ ra tio. ff. de bo. dam. ¶ Capio glo. que diuidiſ in tres par tes. ꝑmo querit de rōne littere. ſecūdo querit vtrū ſaltem incidenter poſſit iferior cognoſcere ibi ſed nunqd. tertio opponit ibi ſʒ qualiter. ꝑma pars ē clara. q2 dicit ꝙ ille poteſt interpretari q pōt ɔdere. ¶ Tu adde ſing. tex. in. l. ſi ita fidei. ff. de iure fi. vbi interptatio legis eſt idē qd̄ tex. legis. ⁊ idē dixit Pe. de anch. hic ꝙ iſta interptatio ſit lite pēdente ſup cā que agitaſ q2 ſup pteritis legē ite ruʒ ſtatuere nō eſſet equitatem in mediuʒ ꝓponere ſʒ ꝑueri tis calūniā inuenire. l. ſi. C. de ſeur. li. x. in ſecūda pte gl. pro eius intellectu opponiſ. ſi ſolus papa iudicat de du bijs ſuorū priuilegiorū ſequereſ ꝙ iudicaret in ſua cā er go ⁊ c. c. i. ⁊. ij. q. iiij. Cōclude ſic hm̄ do. Abb. poſt docē tes. Aut queſtio deduciſ ſup intellectu priuilegij ꝑ ſe ſtante ⁊ tūc nō dʒ adiri iferior. ita ſentit gl. iſta ⁊ clarius Inn. q2 ei⁹ eſt interptari cui⁹ eſt cōdere. ⁊ putat do. Abb. hoc ꝓcedere ēt ſi caſus ſit clarus q2 nō ſpectat ad iferiorē ta lis declaratio vt faciat ius quo ad omnes ſic enim nec le ges quo ad omnes poſſunt interpretari vt in. l. ſi. C. d̄ le gi. no. Inno. in. c. cū ſpāli de app. ¶ Aut queriſ vtrū in cidenter vt q2 cauſa vertitur corā inferiori ⁊ allegaſ pri uilegiuʒ. ⁊ tūc in preiudiciuʒ pape concedētis nō pōt vt hic dicit do. an. ꝑ. c. cum tpe. de arbi. ꝑ hoc faciat q2 res inter alios acta nō preiudicat alijs. C. res inter alios ac
12 per totū. c. inter dilectos de fide inſtru. ⁊ ſic diſcimus †ꝙ preſcriptio inducta cōtra inferiorē exemptum nō preiu dicat pape imo oportet ꝙ inducaſ cum alijs qualitati bus requiſitis ad preſcriptionē cōtra eccleſiam romanam vt eſt glo. in. c. audientiaʒ. de preſcrip. ⁊ facit. c. dilectus. de capel. mona. ⁊ ad hoc adduco ego elegātiſſimū dcm̄
13 Bar. i. l. ſi publicanus. §. ſi. ff. d̄ publica. †vbi dixit ꝙ paſ ſagiū cōpetēs inferiori a ꝑncipe preſcribiſ cōtra ipſuʒ in feriorē minori tpe q̄ʒ ſi preſcriberetur cōtra ipſum prin cipem. de quo dcō fecit feſtuʒ Bal. in. c. i. in ti. que ſint re galia in vſibus feu. ⁊ in. c. cum querēti. de offi. ordi. ⁊ do. Abb. in. c. ſup quibuſdam. §. preterea. de v̄bo. ſig. ⁊ faciat qd̄ pulchre dixit Bal. in. ix. col. i. l. ij. C. d̄ ſerui. ⁊ aqua ⁊ adduco eleganteʒ tex. in. c. cū dilecta. de cōfirma. vtil. vel inutil. ⁊ glo. in. c. nolumus. xvi. q. iiij. ⁊ idem putat do. anto. ſi retractareſ in dubiū d̄ poteſtate ipſius Pape cō cedentis. q2 tunc inferior nō poteſt cognoſcere. ⁊ licet ni hil allegeť tamen ſatis facit. c. i. d̄ tranſla. prela. tenet In no. in. c. ex parte. d̄ verbo. ſig. ⁊ hoc voluit glo. hic in fi.
14 †Vel an diſputare vtruʒ papa potuerit eēt diſputare ſup ꝑuilegiis conceſſis ipſi ſedi apoſtolice. ⁊ facto ⁊ poteſta te ipſius ſedis apoſtolice qd̄ non lʒ. vt in. d. c. i. ix. q. iij. c. cuncta ꝑ mūduʒ. Aut q̄ritur an inferior poſſit cognoſce re ⁊ diffinire incidēter inter ptes ⁊ ad ſolum preiudiciuʒ nō directe ſup mente priuilegij. ſed an ꝑuilegiatus ſit ea par vel an priuilegiū ſit ſubrepticium vel ecōtra doc. ſen tiūt ꝙ ſic quia tunc potius iudicaſ de priuilegiato. ꝑ id qd̄ notaſ in ſimili in. c. i. ⁊. ij. d̄ confirma. vtil. vel inuti. c. ſuper litteris de reſcrip. ⁊ in. c. i. de lit. conteſta. lib. vi. in nouella. Aut dubitatio eſt ſolum circa verba priuilegij. tunc ſi caſus eſt clarus vel d̄ facili decidibilis poteſt infe
15 rior cognoſcere ad preiudicium partium †⁊ facit ratio q2 in deciſionibus cauſarum iudex inferior intepretatur legem ſcriptaʒ in preiudicium partium vt notaſ Inno. in. c. cum ſpeciali de app. ⁊ facit. l. i. C. de profeſ. qui in vi. l. conſtantinopo. li. xii. lʒ ſcriptuʒ ſit ꝙ ſolus princeps interpretatur legeʒ ſcriptam. vt in. l. ſi. C. de legi. ⁊. c. in ter alia de ſen. excom. tamen interpretabitur legem non ſcriptaʒ. fortius ſi incidēter hoc faciat. ⁊ ſic poterit infe rior iſto caſu interpretari legem non ſcriptā. Aut caſus eſt dubitabilis. ⁊ tūc ſi de facili adiri poteſt princeps in terpretatio ſpectabit ad euʒ. ar. huius. c. ⁊. d. c. inter alia ⁊. l. ex facto. ff. de vulg. ⁊ pupil. ſi autem eſſet longa diſtā tia. tunc poſſet inferior decidere per. d. l. ex facto. ⁊ ꝑ illō qd̄ voluit Cy. in. l. non dubium. C. de. ll. ⁊ ſuperius re tuli faciat. c. cuʒ ꝑſone. de priuileg. in. vi. ⁊. c. accepimus
16 de fide inſtrumē. †vbi oſtenduntur priuilegia inferiori vt

¶ De dubijs. Adde ad mate ria huius tex. d. alex. d̄ imo. in. l. i. ab execu tore de appel. bal. ⁊ oēs do cto. in. l. ii. C. d̄ ſen. ex peri. re ci. an. ⁊ nouiſ ſimos ſcriben tes qui oia ad materiā neceſ ſaria late cōge rūt ⁊ facit qd̄ voluit. d. bar. cepo. i rub. ff. de v̄bo. ſig. uſ. q. in viii parte vbi multa pre clara habes q̄ oio videto.

videant̃ ſi falſitas in eis aut ſubreptio aliqua appoſita
ſit. Sed vbi dubiũ conſiſtit de intentiõe pncipis. ⁊ nullo
mõ põt decidi pp ſui difficultatẽ vel non ſine magno du
bio. ⁊ tũc ſolius pncipis erit īterpꝛatio. ⁊ facit ſiſe qd hꝫ
17 in. c. venerabilẽ. ď ele. †vbi ẽ dubiũ de iuramẽto an ſit ſer
uandũ recurrit̃ ad papã qd ꝓcedit in ſcõ arduo. qꝛ ſi eẽt
ſcm̃ nõ arduũ tũc inferioꝛ ꝙ̃ papa poſſꝫ īterpꝛetari dubiũ
iuramẽtũ ⁊ ita intelligat̃ dcm̃ ſpec. in ti. ď leg. §. nũc oſtẽ
dẽduꝫ. ď. xxxiij. p. c. ſignificãte de pig. ⁊ facit qd notat̃ in
c. quãto ď iureiur. ⁊ ita cõcludit do. abb. hic. poſt alios.
18 †Sꝫ dubitatio eſt vtrũ eo caſu quo īferioꝛ nõ potuit co
gnoſcere. nihilominꝰ cognouit de ꝑuilegio apoſtolico. ⁊
iudicauit an teneat ſnĩa. d. an. tenuit hͦ ꝙ nõ. qꝛ ẽ ďfectus
ꝑtãtis ⁊ icõpetẽtie. ergo nulla ẽ ſnĩa. c. at ſi clerici. ⁊c. d.
abb. hic tꝫ cõtrariũ ꝙ īmo teneat ſnĩa q̃tenus tãgit ꝑiu
diciũ litigãtiũ. ar. c. cũ tpe de arb. ⁊ ar. eoꝝ que notant̃
in. c. ad audientiã ď pſcrip. ⁊ i. c. dilectꝰ. de cap. mona. ⁊
glo. in. c. volumꝰ. xvi. q. iiij. do. Car. hͦ tãgit iſtõ ſi īferioꝛ
poſſit iudicare ď ꝑuilegio aplĩco in ꝑiudiciũ ꝑuilegiati.
⁊ dicit aut nõ excipit̃. ⁊ vꝫ ſnĩa lata ab eo q alias ceſſan
te ꝑuilegio eẽt iudex. ⁊ idẽ dicit ſi excipiat̃ ⁊ a reiectione
nõ appelletur ar. c. cum pſone ď ꝑuileg. lib. vi. qꝛ potuit
ꝑuilegiatus renũciare ꝑuilegio in ſuũ ꝑiudiciũ vt notat̃
in. c. cũ acceſſiſſent ď ꝯſti. ⁊ remittit ad dcã p ſe in. c. cete
rũ. ď reſcrip. aut excipit̃ ⁊ inſtat̃ exceptioni. ⁊ aut eſt da
tus delegatus a papa ſup hͦ ⁊ cognoſcere põt. vt hͦ in ſi.
gl. aut agit̃ corã oꝛdinario ⁊ tũc aut cã ꝑuilegij venit in
cidẽter aut pncipaliter. ſi icidenter aut q̃rit̃ de ꝑtãte con
cedẽtis an potuerit cõcedere. ⁊ aliꝰ ꝙ̃ papa non põt co
gnoſcere. ſicut nec de ipſa ſede apoſtolica. Aut q̃rit̃ de ip
ſo ꝑuilegio an ꝯſit an nõ. ⁊ põt alius ꝙ̃ papa iudicare.
c. ceterũ. de reſcriptis. c. accepimus de fide inſtru. aut q̃ri
tur de interpꝛtatiõe ꝑuilegij. ⁊ alius nõ iudicat qꝛ eius eſt
interpꝛtari ⁊ c. d. c. īter alia. Si vͦ cã priuilegij venit prin
cipaliter ſolus papa iudicat ar. c. i. ⁊ ij. ď ꝯſir. vtil. ita re
ſidet do. car. Tu pondera dcm̃ do. ant. qꝛ ipſe loq̃tur eo
caſu quo īferioꝛ nõ põt cognoſcere. ꝙ ſi iudicat nõ valꝫ
19 ſnĩa qꝛ eſt ďfectus ꝑtãtis ⁊ nihil allat̃. †Sed an poſſit iu
dicare īferioꝛ ad ꝑiudiciũ ꝑuilegiati. hoc nõ apit. d. ant.
Mihi vꝫ ꝙ eo caſu quo iudicari nõ põt ⁊ iudicauit ſiue
opponat̃ ſiue nõ ſiue tãgat ꝑiudiciũ ꝑuilegiati ſiue nõ ꝙ
nõ valeat ſnĩa. ⁊ hoc ꝓbat iſte tex. in q̃tũ dicit nolumus
20 de ipſis priuilegijs. †Nã illa dictio de ipoꝛtat cãm remo
a tãꝫ ⁊ ꝓpinquãꝰ vt p Bar. i. l. i. §. ex icẽdio. ff. ď incen. rui. ⁊
nauf. ⁊ in. l. nõ dubiũ. C. de. ll. ⁊ in. l. i. C. ď ꝯing. cũ emã.
lib. ⁊ p Bal. in. l. de pecoꝛibus. C. ad legeꝫ aql. ⁊ in. l. ex
hoc iure. ff. ď iuſti. ⁊ iur. ⁊ in. l. ſi de iterpꝛtatione. ff. ď legi.
ergo ſiue tãgat factũ pape. vel ſcm̃ ꝑuilegiati nõ poterit
iudicare. ⁊ ſi iudicauerit iudiciũ vꝫ ſcm̃ ab incõpetẽti. l.
magiſterie. C. de iuriſdi. o. iu. l. ꝓcuratoꝛ. C. ď pe. cum ſi.
21 †nec ꝯſenſus ꝑuatoꝝ põt aliqd opari circa ꝓhibitiõem. l.
vt eſt glo. ſing. in. l. a diuo pio. ff. de ri. nup. ⁊ iõ tene dcm̃
do. ant. ¶ Oppo. ꝯ ꝓdcã ⁊ vꝫ ꝙ nõ poſſit ſuũ ꝑuilegiũ
iterpꝛtari. qꝛ nemo eſt iudex in cã ꝓpꝛia. l. vni. C. ne qs in
ſua cauſa glo. in effectu rñdet dupliciter. pͦmo modo qd
papa põt eẽ iudex in cã ſua ſicut impatoꝛ in cã fiſcali. ⁊
nota diligẽter hãc ſimilitudinẽ. Secũdo dicit tacite ſicut
prelatus põt eſſe teſtis in cauſa eccl̃ie ſue. Itẽ ⁊ iudex.
Itẽ ⁊ papa dicit tamẽ qd ꝯſultius faciet papa ſi alteri
22 hãc cãm cõmittat ď hac materia †an prelatus poſſit eẽ iu
dex in cauſa ſue eccleſie notat̃ in. c. ſi qs epõ ⁊ in. c. ſi quis
erga. ij. q. vij. ⁊ in. c. ij. de maleſi. ⁊ in. c. ex pte de vͦbo. ſig.
⁊ in. c. venerabili. de cenſi. conclude qd aut querimus in
papa. ⁊ tũc aut eſt cauſa criminalis aut ciuilis perſonaꝫ
eius tangẽs. ⁊ põt de potentia abſoluta ſicut dicimus ď
impatore vt voluit glo. pp defectũ ſupioꝛis. vt in. c. lꝫ de
elec. Sꝫ Inn. in. c. ex pte. de vͦb. ſig. tꝫ ꝙ dꝫ eligi arbitri
vel põt ipſe cãm delegare. Si enim impatoꝛ in cã fiſcali
dat procuratores q hñt oꝛdinariã. vt. C. vbi cauſe fiſ. per
totũ. C. ſi aduer. fiſ. l. i. ⁊. ij. foꝛtius papa poterit dare ďle

gatum. Idẽ vꝫ ſentire glo. in. c. cũ dilecta de ꝯſir. vtil. vel
23 inuti. vbi dicit ꝙ poterit eẽ iudex in cã ſue eccl̃ie. ⁊ ſic ſen
tit ꝙ nõ in ꝓpꝛia cã. Sꝫ dicas hoc ꝓcedere ď honeſtate.
Tamẽ de abſoluta poteſtate põt ipſe cognoſcere. Sicut
in ſimili dicit Bar. in alio non recognoſcente ſupioꝛẽ. vt
poſſit eſſe iudex in cã ſua. vt ipſe voluit in. l. vni. C. ne qs
in ſua cã. p. l. ⁊ hͦ tyberiꝰ. ff. ď he. inſti. ⁊ p gl. i. l. ſi aliꝰ. §.
belliſſime. ff. ꝙ vi aut clã ⁊ in. l. eſt receptũ. ff. de iur. om.
iu. ⁊ in. c. quid ſanius. xxiij. q. iiij. ⁊ gl. in. c. ſi qs pecuniã.
24 lxxix. diſtin. que q̃rit †qd ſi papa repetit̃ ab aliq̃ muliere
aſſerente ſe mulierẽ eius. ⁊ ipſe negat apud quẽ cogno
ſcet̃ ⁊ ipſe rñdet ꝙ non eſt cogẽdus ſtare iudicio alicuꝰ
⁊ põt excipe dicẽdo dñs ẽ q me iudicat. ix. q. iij. c. alioꝝ.
25 Item impatoꝛ iudicat in cã ſua ciuili vt eſt tex. i. d. l. ⁊ hͦ
tyberius ergo foꝛtius papa. q nec in ſpũalibus nec in tẽ
poꝛalibꝰ ſupioꝛẽ recognoſcit. ꝓpꝛie tñ nõ põt dici iudex.
quãdo iudicat in cã ꝓpꝛia. maxime qñ iudicat de ſe ipſo
qꝛ nemo põt impare ſibi ipſi. l. pe. ff. de arb. Sꝫ hͦ contin
git ex defectu ſupio. ⁊ hoc in ciuili cã. ſꝫ in cã ꝓpꝛij ďlicti.
26 põt ẽt papa eſſe iudex. qꝛ a nemine põt iudicari †niſi i cã
hereſis vel niſi delictuꝫ ſit notoꝛiũ ⁊ ſcandaloſum ⁊ ipſe
ſit incoꝛrigibilis vt eſt tex. ſing. cũ gl. in. c. ſi papa. xl. di.
Secus ſi nõ habet iſtas qualitates. qꝛ tũc nõ põt de deli
cto accuſari ẽt ſi largo modo diceret̃ hereſis vt dixit gl.
no. in. d. c. ſi qs pecunia vt in vitio ſymonie. qd largo mõ
dicit̃ hereſis. c. quotiẽs de ſymo. ⁊ tamẽ papa de ea accu
ſari nõ põt. ſꝫ ipſemet põt ſeipſuꝫ quodãmõ ꝯdẽnare vt
p archi. xxi. di. c. nũc aũt excipit̃ tamẽ caſus in cã ciuili q
27 hꝫ in. c. ſi duo. lxxix. di. †vbi ſi duo ꝯtendũt de papatu ipſi
non cognoſcẽt de iure eoꝝ. ſꝫ ꝯciliũ erit iudex vt ẽ glo.
ibi ſing. ⁊ idem dicas in cã hereſis vt no. archi. i. c. i ſidei
fauoꝛẽ de hereti. li. vi. ¶ Si vͦ delictũ cõmittit̃ ꝯtra pa
pam tũc ſiue ſit notoꝛiũ ſiue ſit occultũ ipe põt eſſe iudex
cõtra aliũ vt not. Inno. in. d. c. ex pte. ⁊ ſic papa põt eſſe
iudex in cã ſue eccleſie vt hic ⁊ i. d. c. cũ dilecta cũ in vita
te vt hic dicit hoſti. nec papa nec alius prelatus ſit domi
nus rex eccleſie. xvi. q. vltima. c. ſi. c. iij. de prebẽ. ⁊ iõ pa
pe nõ licet alienare bona eccleſie ſine cã. xij. q. ij. c. non li
28 ceat †nec habet locũ ſucceſſio in eccleſia dei. c. ex trãſmiſ
ſa. de ſi. pꝛeſby. ⁊ apud quẽ ſit dñium eccleſie vide p In
no. in. c. cũ ſup de cã poſ. ⁊ ꝓpꝛie. ⁊ p glo. i. c. cã carpẽſis.
29 ď vͦbo. ſig. fatet̃ tñ hic Hoſt. ꝙ q̃diu papa viuit dñs dẽ ⁊
põt mutare q̃drata rotũdis. ⁊ oĩa diſponere vt dñs ſal
ua violatiõe fidei. ⁊ iõ dicũt ſcribẽtes in. c. a nobis ď de
30 ci. †ꝙ papa põt laycus remittere decimas ad tpͣs ccaue
at tñ ſibi vt ſit diligẽs paterfamilias alias terribilius iu
dicabit̃ ꝙ aliꝰ. x. q. iij. alius ⁊ hͦ i papa in īferioꝛi vͦo pre
lato ꝯcludit ꝙ ſi factũ vel iniuria ẽ notoꝛia põt ꝓcedere
ẽt in ſcõ ꝓpꝛio qꝛ tũc potꝰ executoꝛ ẽ ꝙ̃ iudex qꝛ in facto
notoꝛio nõ fert̃ ſnĩa vel ad minus nõ cũ ſolẽnitate. ſꝫ exe
quit̃ iuris diſpoſitionẽ ď accuſ. c. euidẽtia. c. qm̃. ď ſi. pꝛe
ſby. ⁊ hoc tꝫ Inno. in. d. c. ex pte. ď vͦbo. ſig. ⁊ ey. in. l. i. C.
ne qs in ſua poſt Iaco. de are. ⁊ Bar. in. l. ſi qs. ff. de pe.
collectarius. ⁊ do. an. hic ꝙ do. abb. dicit ſe limitare qñ
ꝓ illo ďlicto eſſet certa pena expꝛſſa in iure. Secus ſi pe
na veniret iponẽda iudicis arbitrio qꝛ tũc in arbitrãdo
31 poſſet excedere modũ hinc eſt †ꝙ a iudice arbitrante pe
nã põt appellari vt eſt glo. no. in. c. ſup his ď app. facit. l.
hodie. ff. ď pe. iõ tũc nõ diceret̃ merus executoꝛ. ſed iudex
ideo põt tũc vt ſuſpectus recuſari allegat qd no. archi. i.
c. qꝛ ſuſpecti. iij. q. v. ⁊ qd nota. in. c. ꝓpoſuit. de appel. ⁊
qd not. Io. an. poſt Hoſti. in. c. cũ ſpãli eo. ti. Sed ſi ďli
ctum nõ eſt notoꝛiũ. ⁊ tangit pſonam ſuam pncipaliter
non põt eſſe iudex. iiij. qd. iiij. c. i. C. ne quis in ſua cã. l. i.
xxiij. q. iiij. c. inter multiplices. ij. q. i. c. de occidendis. ⁊
vi. q. i. c. ſi clericus idem ſi cauſa ſpectat ratiõe eccl̃ie ad
mẽſam ipſius prelati quia ſatis eſt ſuſpectus ex quo cõ
modum ⁊ incõmodum ad eum ſpectat. ij. queſtione. vi.
32 ſunt quoꝝ. †Sicut enim tutoꝛ nõ poteſt auctoꝛare in
facto pꝛopꝛio. cle. ij. de reb. eccle. nõ alienan. Ita nec
iudicare.

a ¶ Propinquaꝫ. De hac dictione de vide ad plenũ p Alber. in tractatu ſtatuto i rubꝛi. clx. in. i. pte. ⁊ vid tex. in. l. i. §. emãcipatus. ff. de cõtrata.

iudicare.hoc tenet ħ collectarius ⁊ do.ant.facit in ãcu
teſtificandi qđ no. Jo.an.in.c.inſup de teſti.aut cã pnci/
paliter ſpectat ad ſuã eccleſiã vel tãgit dignitatẽ ſuã pri/
cipaliter ⁊ tũc põt eẽ iudex vt in.c.guiliſarius.xxiij.q.iiij.
glo.in.c.ſi quis ab epo.ij.q.vij.⁊ no.Cy.i.l.i.C.ne qs in
ſua cã ⁊ no.Inno.i.d.c.ex pte de vb.ſig.⁊ gl.hic.dicit tñ
Paulus i.d.c.ſi qs ergo ꝙ in ꝓſonam tangit cuꝫ ſatis põt
33 recuſari.ar.c.inſinuante.de offi.deleg.†vbi recuſaſ cõſan
guineus plati in cã eccleſie ſue fortiꝰ põt recuſari ipſe pre
latus ⁊ facit glo.in.c.cum ſup de offi.delega.⁊ idẽ ſentit
Cy.poſt pe.in.d.l.vni.C.ne quis in ſua cã vt ſaltẽ alius
a ſocieſ ⁊ loq ibi Cy.qñ iniuria principaliter tangit di
gnitatẽ.vnde idẽ in cã ſue eccleſie qđ eſt valde equũ vt li
tes ſine oi ſuſpitiõe ꝑcedãt.iij.q.v.qꝛ ſuſpecti.l.apteſſimi.
34 ⁊.l.ſi.C.de iudi. ¶ Nã videmꝰ†ꝙ iudex ex facili cã re/
cuſaſ.vt.c.cũ.R.ð offi.dele.qꝛ canonicus põt recuſari in
cauſa canoni.vt.d.c.cum.R.ergo multo fortius prelatꝰ
35 in cã ſue eccleſie†cuꝫ maior ſit affectio inter prelatũ ⁊ ec/
cleſiaꝫ ſuaꝫ qꝫ inter canonicũ ⁊ ꝯcanonicũ ſuũ.c.relatum
36 de teſta.xij.q.v.c.ſi.de pe.c.ij.†Itẽ qꝛ vbi aliqđ cõmodũ
ſaltẽ in ꝯſequẽtiam venit applicãdũ iudici nõ põt etiam
iudicare incidẽter in videndo an cã ſit ſue iuriſdictiõis.
vt notaſ in.l.ſemp.ff.de iur.imu.faciat qđ no.gl.in.c.ad
audiẽtiaꝫ.de app.Inno.in.c.venerabilis de cẽſi.⁊ i.d.c.
ex pte.ſꝫ ſi eſt cã eccleſie cũ ex ea viuat ⁊ habeat liberam
facultatẽ diſponẽdi ergo.Et hec vera inquantũ iudicat
ſeu procedit iudicialiter ad ðfenſionẽ iuriũ proprie eccle
ſie vel ſuoꝝ tũc põt fulminare ſñiam cenſure vt no.Inn.
in.c.venerabilis.de cẽſi.facit.c.dilecto ð ſen.ex.li.vj.⁊ ſic
põt intelligi.c.venerabilis.§.ſiñr de ſen. excõ. li.vi. alias
vel qñ iniuria erat notoria ꝑ hoc cõſuluit lapus alſone.
37 xxxix.†ꝙ plebanus h̃ns eccleſias ſubiectas põt excõica/
re rectores illaruꝫ nõ ſoluẽtes canonẽ antiquũ debituꝫ.
qꝛ iſtud erat ðbitũ eccleſie ⁊ in ꝓſonam capli ⁊ ſic nõ erit
iudex in cã ꝑpria ⁊ maxie qñ de cã ſupior hꝫ iuriſdictio/
nẽ epalẽ vel quaſi qꝛ tales redditus ſubrogant in locũ
quarte ðbitẽ de iure cõi.⁊ pp hoc tolliſ ð q̃rta q̃ hẽ in.c.
vnio.x.q.ij.que an hodie ſit debito notaſ in.c.reqſiſti.ð
teſta.⁊ ſic vt ſup tali ðbito vt notorio poſſint ſententiare
qꝛ potius ẽ ibi executor qꝫ iudex ⁊ maxie qñ facit ad de
fenſionẽ iuris ſui ⁊ ſic ex ħ ſentit lapus opuſſime ꝙ ſi illđ
ðlictũ plati eſt notoriũ põt ꝑcedere ẽt in fcõ ꝑprio fulmi
nando cẽſurã.itẽ ꝑ oia eſt dicẽ.vt iudex poſſit procedere
qñ ipediſ ſua iuriſdictio vt in.c.i.ð of.dele.⁊ in.c.i. ð pe.
in.vi.qđ ꝑcedit ẽt in iudice delegato vt notaſ in.d.c.i.de
offi.deleg.ꝑ Inno.⁊ ꝑ eũdeꝫ in.c.dilectus de pe. Secus
eſt ſi delegati iuriſdictio nõ impediſ ſꝫ iniuria ſibi inferſ
qꝛ ẽt ſi ſit notoria.ꝑcedere ad punitionẽ nõ põt.lꝫ ſit ſe/
cus in ordinario vt no.Inno.in.d.c.dilectus.⁊ collecta/
rius ħ de quo vide dicta.in.d.c.i.ð offi.deleg.⁊ in.d.c.di
lectus.Et ꝑ predicta dicit gl.in.d.c.ſi qs ab epo.ij. q.vij.
38 †ꝙ ſi quis dicit epo.tu es filius ruſtici nõ poterit de hoc
epũs cognoſcere.qꝛ hec ẽ iniuria ꝑſonalis. Sꝫ ſi dicat tu
es ſymoniacus qꝛ hec iniuria tangit eccliaꝫ poterit ð ea
cognoſcere.Sꝫ do.abb.dicit ſe non videre rõnẽ conclu/
dentem quare in ſcđo caſu dicaſ iniuria potius tãgere ꝑ
priam dignitatẽ qꝫ ꝑſonã.vñ dicit eẽ aduertẽdũ qꝛ tãta
eſt ꝯiunctio iter platũ ⁊ eccleſiã ſuã ꝙ oĩs iniuria illata
ꝑſone tangit in ꝯſequẽtiaꝫ eccleſiã ⁊ ꝯ̃ vt dixit gl.no.in
39 c.ſauonitane.lxiij.di.Unde ſi voluimꝰ ſcire an platus poſ
ſit eſſe iudex ðbemus cõſiderare id qđ ẽ pncipale.Si eni
qs intendit pncipaliter iferre iniuriaꝫ ꝑſone tũc iniuria
dr ꝑſonalis lꝫ tangat eccliam in ꝯña.ſi vo intẽdit inferre
iniuriã dignitati vt qꝛ pncipaliẽr nõ hꝫ reſpectũ ad ꝑſonã
40 ⁊ tũc eſt realis.†Naꝫ iniuria cognoſciſ ex volũtate iferẽ
tis vt in.c.cũ volũtate.ð ſen.ex.l.q iniurie.ff.ð fur.⁊ iõ di
cendo tu es ſymoniacus intẽdens inferre iniuriã ꝑſone
nõ põt de ħ cognoſcere.facit ad ꝑdcã qđ no.glo.in.c.de
cetero.de homi.que dicit regulariter inſpiciẽdã cãꝫ ꝑpin
quã ⁊ nõ remotã ⁊ plus ẽt videſ ꝙ ſñia lata a iudice in

cã in qua nõ põt eẽ iudex vt in.d.l.i.C.ne qs i ſua cã non
valet ẽt ſi aduerſarius ꝯſentiret nõ eni id põt facere iudi
ceꝫ in ꝑpria cã qnimo nec ẽt vt in arbitriũ ꝯſentire.l.pe.
ff.de arbi.Secꝰ ſi vellet ſibi dare ptãtem ꝑ̃ tanqꝫ arbitra/
tori.⁊ ſic vt ꝑcederet extraiudicialiẽr qꝛ tũc põt vt in.c.ve
41 nićs ⁊ in.c.qnt auellis.ð iureiur.iõ credit do. Abb.†ꝙ
ſupior põt punire iniuriã ꝑpriã ẽt occultã qñ ꝑcedit extra
dicialiter ꝑ viã correctiõis ⁊ impoſitiõis cuiuſdaꝫ pene
vel pnie ſic põt itelligi gl.Brixiẽ.in.c.q emẽdat.l.diſt.q̃
42 dicit†platũ poſſe iniuriã ꝑpriã punire qñ ħ nõ facit aio
vlciſcẽdi.ſꝫ corrigẽdi facit qđ ibi no.archi.⁊ maxie ꝑce/
dit in religioſis in qbꝰ ꝑcedit correctio ſine ſtrepitu ð ap
pel.rephẽſibilis.c.ea que.de ſta.reg.in caſibꝰ aũt in qbꝰ
43 dcm̃ ẽ†ꝙ qs poſſit eẽ iudex lꝫ poſſit recuſari tenebit ſñia
lꝫ recuſeſ qꝛ vere iudex eſt ⁊ iuriſdictionẽ hꝫ.lꝫ elidibileꝫ
ꝑ exceptionẽ vñ anq̃ꝫ elidaſ iuriſdictio tenẽt geſta vt no.
in.c.ceterũ.de reſcrip.⁊ .c.poſtremo.de app.c.ad hec. ⁊
c.ꝑpoſuit.eo.ti.⁊ remittit do.abb.ſe ad dicẽda.in.c. cuꝫ
44 ꝯtingat.Eti.i.vbi tangiſ†an prelatus ſeu iudex poſſit ſal/
a tem punire iniuriã illatã ſuis ſeu familieᵃſue vel in eoꝝ cã
ſaltẽ ciuiliter dicere ⁊ ita ħ reſidet do.abb.Tu addẽ pri/
mo ad illud qđ dixit ꝙ cũ ẽ iniuria notoria.põt eẽ iudex
ſi pena ẽ expreſſa in iure.ſecꝰ ſi venit iponẽda iudi. arbi/
45 trio.addẽ bal.in.l.apteſſimi.C.de iudi.i pnci. vbi dicit†ꝙ
nõ põt appellari ſup notorio qñ pena ẽ ſpãlr limitata vt
in.c.ꝑpoſuit ð app.Secꝰ ſi arbitraria.qꝛ poſſet arbitrã/
do modũ excedere.allat Inno.i.d.c.ex pte.ð v.ſi.Mihi
vẽ ꝙ lꝫ ðlictũ ſit notoriũ.tñ nõ ẽ qs ꝯdẽnãdus accuſatio
ne inimici.Ita decidit tex.i.c.qꝛ ſuſpecti.iij.qõ.v.lꝫ ergo
delictũ ſit notoriuꝫ ⁊ ẽt pena ſit expſſa tñ nõ dꝫ ſuſpectus
iudex iudicare ſi recuſeſ vt ibi ꝑbaſ.⁊ diuinare eſt ſi dica
tur ad illũ tex.ꝙ loqtur qñ pena ẽ iponẽda iudicario ar
bitrio.ergo ſi ðlictũ notoriũ põt qs iudicari a ſuſpecto ſi
pena imediate ẽ determinata qꝛ imo tex.ibi dicit accuſa
tiõe inimici nõ dꝫ dãnari ergo multo fortiꝰ nõ poterit dã
nari ſñia inimici.⁊ ꝑ ꝯñs nõ pt adaptari ad illũ tex. illa
rãſio vt dicamus ꝙ ſi pena eſt arbitrio maioris iponẽda
tũc nõ põt iudex illam arbitrari cũ poſſet ledere. Nam
tex.ille loqſ in accuſatore inimico vt nõ teneat ꝯdẽnatio
fcã de delicto notorio ad accuſatiõeꝫ inimici ergo multo
minus remãebit ꝯdẽnatio facta ab inimico poſito ꝙ cri
men eẽt notoriũ.⁊ pro certo cõe dictũ doc.ꝯfundiſ ꝑ illũ
46 tex.tene mẽti.Adde in cõtrũ dcm̃ ẽ†ꝙ ꝑplo liber nõ reco
gnoſcẽs ſupiorẽ põt eẽ iudex in cã ſua.Addẽ bar.i.l.deni
qꝫ.ff.ð mino.vbi eqꝑauit ꝑplm liberũ ipſi pncipi.ſicut fe
cit in.l.i.C.ne qs in ſua cã.⁊ idẽ fecit in.l.i.§. ð qua.ff.de
poſtul.⁊ in.l.nõ abigiĩ.ff.ð legi.⁊ in.l.iſaniẽ.ff.ð pub.iu
di.⁊ in.l.hoſtes.ff.ð capti.⁊ i.l.iiij.§.actor.ff.ð re iudi. ⁊
47 lꝫ Cy.i.l.ſi ꝑcurator.C.ð edẽdo voluit†ꝙ illi qđ fcõ nõ
recognoſcũt ſupiorẽ pñt iudicare in cã ſua. Mibi vl ꝙ
nõ ſit vã doctrina.⁊ hoc oñdo a rõne ceſſante. Nõ iõ di
cimus papã ⁊ pncipẽ iudicare poſſe in ꝑpria cã qꝛ qcqd
facit.facit vt deus nõ facit ut hõ in auct.ð here.⁊ falc.in
pn.bal.i.c.i.ð no.for.fidel.deus aũt ẽ vitas vt no.i.c.cuꝫ
eſſes ð teſtis i nouella.⁊ dñs nr̃ Jeſus xp̃s dixit. Ego ſuꝫ
via v̓itas ⁊ vita.c.ꝯſuluit.ð offi.deleg.deus aũt nõ fallit
48 vt.l.ſi.C.ð pond.aur.lib.x.⁊ iõ dicimꝰ†ꝙ impator hꝫ ce
leſte arbitriũ epl'a iter claras ⁊.l.cũctos ꝑplos.C.ð ſum.
tri.non eſt ergo admiratiõe dignũ ſi papa ⁊ pnceps iu/
dicabũt in cã ſua.⁊ ideo dicebat Bar.poſt alios in.l.i.
49 .C.vt que deſunt aduo.†ꝙ pnceps põt iudicare ſm ſuã
ꝯſciam ⁊ nõ ſm allegata ⁊ probata.ſed iſta non ſunt in
populo libero.⁊ per ꝯſequens nõ poterit populus liber
iudicare in cã ꝑpria ad inſtar pncipis q iudicat vt deus
proceſſit eni pncipatus a deo in auctẽ.quo opꝫ epos i pn
50 ci.Preterea iudicare in cã ꝑpria eſt valde iniquum iſte
eſt caſus in ver.ad moduꝫ iniquũ in.l.i.C ne quis in ſua
cã.Si eni ẽ iniquũ in pũatis hoibus iudicare i propria
cã.ita erit iniquũ in ꝑplo libero.⁊ videtur eſſe iniquitas
notoria ꝑ.d.l.i.qꝛ ex hoc capite ſent entia inde lata dicit

a ¶ Sue familie. Adde Bal. in marg. ð ſi. clericus. ð .xi. limita tñ iſtam ꝯcluſionem vt ꝑ Bart.⁊ do. Alexã.de imo. copioſe in.l.i. §.ſi.ff.de iniu. vbi omnino vide dicto qꝛ habebis totam materiam.

notorie iniq̄ uſ.c.īter ceteras.de re iudi.⁊ ꝙ dolendū eſt
multos hodie hn̄tes ceſpitē vt ita dixerim terre appella
tos barones audēt iudicare in cā ſua lȝ bal.i.c.i.i ti.d in
ueſti.i mar.ſac dixerit ꝙ rex Frācie ex eo qꝛ nō recogno
ſcit ſupiorē pōt iudicare in cā ſua.qꝛ ꝑ certo nō vꝫ bn̄ di
cere ⁊ in ꝯ̄triū vꝫ tex.in.c.nouit.J co.nec etiā vꝫ bn̄ dice
51 re Bar.in.l.eſt receptum.ff.de iur.om.iu.vbi dixit†ꝙ re
ges principes ⁊ cōmunitates nō recognoſcētes ſupiorē
poſſunt iudicare in cauſa ꝑpria ⁊ ſi volūt poſſūt ſe ſubij
cere iuriſdictioni minoris vel eq̄lis qꝛ iſtud eſt valde ini
quum vt.d.l.i.que ad hoc ponderata eſt a nemine.⁊ ꝑ
cōſequens a ratione ceſſante que eſt in papa ⁊ impera
tore ⁊ qꝛ eſt iniquuȝ non poterit populus lib.nec reges
nō recognoſcentes ſupiorem iudicare in cā ſua.¶ Addō
etiam ꝙ licet cōmuniter oēs teneāt ꝙ papa ⁊ impator
poſſint iudicare in cauſa ſua tamē grā collationis nō tn̄
ptinaciter tenēdo videtur ꝙ non poſſint iudicare in cā ꝑ
52 pria.⁊ ſic demonſtro ad oculum†.papa ⁊ impator non
dn̄t poſſe teſtificari in cā propria ita ꝙ ſtet ſoli ſue teſtifi
cationi ergo eodē mō nō dn̄t poſſe iudicare^a.aſſumptuȝ
probo ꝑ illud qd dixit dn̄ica vitas.Ego ſum qui teſtimo
niū ꝑhibeo de me ipſo ⁊ teſtimoniū ꝑhibet de me pater
de quo hꝫ in.c.in omni negocio de teſti.vbi xp̄s noluit ꝙ
ſtaret dicto ipſius ſolius ſȝ adhibuit teſtimoniū pr̄is.er
go eodē modo non credet ſoli pape aut ſoli impatori in
cā ſua qꝛ ois xp̄i actio noſtra fuit inſtructio.c.ſignificaſti
de elec.⁊ dixit tex.valde ſing.in cap.i.iudicat.in vꝫ.nos
vni pti in preiudiciuȝ alterius credere nō poſſumus nec
debemus.iij.q.ix.Si ergo papa ⁊ impator non poſſunt
eſſe teſtes in cā ſua.vt eis ſolis credat ergo multo min⁹
poterūt eſſe iudices in cauſa ſua qꝛ facilius qs expellit a
iudicando q̄ȝ a teſtificādo vt in.c.inſinuante de offi.dele.
ergo ſi repellunt ad teſtificanduȝ.fortius ⁊ ad iudicādū.
Et ſi oppo.d.c.cū a nobis vbi eſt deciſum de teſti.ꝙ ſtet
dicto pape ſolius.Ego rn̄deo ꝙ nō loqtur in cā ꝑpria.⁊
ideo xp̄s in cā propria dicebat.ſi male loquutus ſum te
ſtimonium perhibe de malo.Circa iſtud tn̄ ego ſubijcio
me deciſioni ſacro ſan.ro.ec.Accedat etiam ad predcā.
53 †exceptio ſuſpitionis eſt de iure naturali.vt in.c.cū ſpāli
de app.in §.ipſa quoqȝ ratio naturalis dictat ⁊ in.c.qa
ſuſpecti in §.naturale ē.iij.q.v.Sȝ iudicare in cauſa pro
pria eſt iniquū pp ſuſpitionē ſurgētē qꝛ oēs malunt ſibi
ſoli q̄ȝ alteri vt terētij vtar vbis in andria ſȝ papa ⁊ im
pator nō pōt tollere exceptionē iuris naturalis inſti.de
iure na.§.ſed naturalia.poſito ergo ꝙ papa ⁊ impator
poſſint ꝑ leges ſuas diſponere ipſos poſſe iudicare in cā
propria.Nihilomin⁹ poteſt opponi exceptio recuſatio
nis vt in.c.accedens el primo vt lit.nō ꝯ̄te.gl.in.c.ad h
54 de reſcriptis ergo.Faciat ēt papa nō pōt diſponere ſu
pra ſubam actus vt no.ꝑ gl.in.c.nō putamus d ꝯ̄ſue.li.
vi.l.cū precario.ff.de preca.ſȝ ſubſtāntiale iudicij eſt vt cō
ſtet ex reo.vt in.c.forus de v.ſig.⁊ dixi in rubrica.d.c.er
go nō poterit facere papa qd idē ſit ps ⁊ iudex qꝛ ledere
tur iudiciū in ſubalibus.Un̄ poſito ꝙ preſumptio ſit ꝙ
iudicabit vt deus tn̄ formalr ⁊ ſubaliter nō erit iudiciuȝ
55 ergo.†Faciat licet papa ⁊ impator ſint legib⁹ ſoluti.vt
l.pnceps.ff.de legi.nō tn̄ ſoluti ſūt a dictamine rōnis iō
dicebat Bal.in.l.ij.C.de ſeruitu.imptor.nō eſt liberatus
a dictamie rōnis q eſt aial rōnale politicum ſi iudicat in
cā ꝑpria eſt iniquuȝ.⁊ nulla rō dictat ꝙ qs iudicet in cā
ſua ergo papa ſubijcit dictamini talis rōnis qꝛ dȝ regu
late viuere ⁊ multofortius dȝ abſtinere impator ab eo
qd vꝫ iniquū q̄ȝ ꝑuatus hō vt eſt tex.aureis lr̄is ſcriben
dus in.l.impator.ff.de here.inſti.ergo mltofortius dȝ ab
ſtinere a iudicādo in cā ꝑpria q̄ȝ ꝑuatus hō.Cy.tn̄ in.l.
56 ſi ꝑcurator.C.de edēdo dixit†ꝙ impator hȝ duplex pri
moniuȝ.vnū qd conſequit per electionē ⁊ illd eſt pri̅mo
niū ſolius imperij qd ꝑ electionē ꝯ̄ſeqtur.Itē hȝ pri̅mo
niū ꝑuatū nō qꝛ impator ſed qꝛ ſede.⁊ illd dꝛ pri̅moniū
ceſaris ⁊ ſederici vel ricij.⁊ i pri̅monio qd hȝ rōne impe

a ¶ Iudicare. Adde oēs doc. ⁊ ibi bar. i l. receptū. ff. d iuriſdi.om.iudi. ⁊ no. Bal. in.l.cum antiquiorib⁹ in an tepenu.col.C. de iu. delibe. ⁊ facit ad materiam qd elegā ter voluit do. Car. in cle ii. q.e. de re iudi. vbi oino videto qꝛ ingenue loquitur.

b ¶ Phiſicorū. Colligitur iſtud dcm̄ originaliter allega loco tex. cō mē.xxij. qd videas.

rij.hȝ vez ꝑcuratorē qui dꝛ procuratore fiſci.In alio pri̅
monio qd hȝ rōne ſui hȝ vnum aliū ꝑcuratorē.qui dicit
ꝑcurator ceſaris.⁊ hoc iō ꝯ̄ſtituit impator qꝛ ipſe nō hȝ
ſupiorez.Un̄ ne cauſe que rōne eoꝝ pri̅monioꝝ occurrūt
corā eo tractent voluit vt ꝑcurator ceſaris ſit iudex de
qōnibus que ventilent inter fiſcū ⁊ ꝑuatū.⁊ econtra ad
hoc vt lites ſine ſuſpitiōe ꝑcedant.hoc idē debēt facere
illi q de facto nō recognoſcunt ſuperiorem qꝛ debēt cās
alijs delegare vt ſine ſuſpitiōe ꝑcedāt.quādoqȝ tn̄ repe
ritur ꝙ impator de cā ſua cognoſcit vt i.l.proxime.ff.de
his que in teſta.delen.⁊.l.⁊ hoc tyberius.ff.de here.in
ſti.ſȝ ibi ideo fecit qꝛ ita voluit cū ſit legib⁹ ſolutus ⁊ ita
57 quieuit Cy.ibi ⁊ ēt Bar.in.d.l.ꝑxime dixit † ꝙ magni
dn̄i ⁊ ciuitates que nō recognoſcūt ſupiorē ſunt iudices
in cauſis proprijs.⁊ ēt bal.ibi dixit ꝙ iō impator eſt iu
dex in cā ſua.ex quo ſeqtur ꝙ idē eſt in alio nō recogno
ſcente ſupiorez eſt iudex in cā ꝑpria.⁊ idem voluit cy.in
d.l.i.C.ne qs in ſua cā vbi dixit ꝙ.d.l.proxime.⁊.d.l.⁊
hoc Tyberius loquitur in impatore q pōt eſſe iudex in
ſua cā ſicut ille q nō recognoſcit ſupiorez ſub quo litiget
tamē regulariter ꝯ̄ſtituit ꝑcuratorez ceſaris in iudicē ⁊
dicit ꝙ ſunt nōnulli reges pncipes ⁊ barones q ſilr in cā
ſua iudicant.Et hoc iō qꝛ de fcō nō recognoſcūt ſupiorē
⁊ iō ex vno errore ſeqtur aliud ſm eum allegat ſilr qd ha
bet in.l.ex diuerſo.§.i.ff.d rei vē.Adduci pōt illd qd ſcri
b 58 bit in pmo phiſicoꝝ^b in pn̄.†vno incōuenienti dato mul
ta ſequunt.l.ratas.C.de reſcin.vē.iudicio meo iſta nō ꝑ
cedūt a ceſſante rōne.Nā ideo impator iudicat in cā pro
pria.qꝛ nō hȝ ſupiorē.Sȝ hodie impator hȝ ſupiorē.qa
59 papa eſt ſupior eo.c.nouit.J.eo.†Cōditori enim canonis
ſubdita eſt ois creatura vt notat in.c.i.d ꝯ̄ſti.iuxta illud
euāgelij fiat vnū ouille.⁊ vnus paſtor.vnde poterit adi
ri papa.vt ſit iudex iter eū ⁊ ꝑuatū.⁊ eo mō poterit adi
ri papa vt iudicet ꝯ̄ eum qui nō recognoſcit ſupiorez.⁊
adduco in mediū id qd voluit do.abb.in.c.i.J.d ꝑba.vbi
per illū tex.dicit limitari illud qd dicūt docto.i.l.i.C.ne
60 qs in ſua cā†ꝙ nō recognoſcēs ſupiorez eſt iudex in ſua
cā.ꝙ imo poterit ꝯ̄ueniri impator in cā ꝑpria corā papa
qꝛ ceſſat rō illaꝝ legū.ꝙ nō recognoſcit ſupiorem.Et ſi
opponat de.d.l.proxime vbi fuit oppoſita exceptio dcli
natoria ꝯ̄ ceſarē vt appet in vꝫ.habetis iudices nr̄os q
declinatoriā vllā nō obmiſit.⁊ ꝑ ꝯ̄ns tollit illd qd dice
bā ſupius ꝙ poſſet opponi exceptio recuſatiōis ꝯ̄ impa
torē.qꝛ rn̄deri pōt ꝙ cū hodie ceſſet illa rō ex quo ſupio
rez hȝ ꝙ poterit opponi exceptio dclinatoria.Ergo poſ
ſet diſtingui.an eſt qd de re ꝑpria.⁊ pri̅moniali ipſi⁹ im
patoris.⁊ tūc non poterit ipſe iudicare.nec iudex datus
ab eo.ſed recurret ad papā tanq̄ȝ ad ſupiorē.Secus aūt
pro re impij.nihilominus nō intēdo apponere os ſupra
celuȝ ſubijcio me dciſioni eccl̄ie ⁊ impij.⁊ cuiuſcūqȝ me
61 lius ſentiētis.¶ Et inq̄ſtū do.an.dicit†ꝙ vocās papaȝ
ad iudiciū tenet petere veniaȝ.allat gl.ſing.i.l.hn̄ ⁊ a ze
none in §.iuſſione.C.de quadri.preſcrip.que loqtur in fi
ſco.credo ꝙ dicat verū.qꝛ ſiue ſit laycus ſiue ſit clericus
dicitur eſſe ſubditus qꝛ conditori canonū ſubdita eſt ois
creatura.⁊ faciat illd pſalmiſte.omnia ſubieciſti ſub pe
dibus eius.Sed ſubditi vocāt ſupiorē ſuū ad iudicium
petita venia.vt dixi archi.in.c.cauſa paſtoris.ij.q.vii.⁊
dixi poſt alios in.c.ex pte.de accu.⁊ ꝑ Jo.an.⁊ ſpe.in ti.
de acti.§.fi.vꝫ.vlt.nota.lȝ aliter dixerit Inno.⁊ nō bene
62 in.c.cum.p.d accu.†⁊ idem dicimus in filiolo vocāte illū
q leuauit de ſacro fonte ad iudiciū debet petere veniam
vt notat in.c.pitacium.xxx.q.iij.idem dicimus in ſcola
ri vocāte doctorem ſuū ad iudicium ſm Nico.de neap.
63 in.l.liberto.de obſequi.Sed quo ad epm̄ vtruȝ poſſit iu
dicare in cauſa ſue eccleſie vide Bal.in.d.l.i.C.ne qs in
ſua cā.⁊ do.Abb.in.c.i.J.eo.⁊ qd notat in.l.cū olim.de
preſcrip.⁊ in.c.ad audientiam de deci.⁊ quod nota.In
nocen.in.c.ad noſtram.de iureiuran.de hoc dabitur ali
as docendi locus.

Nouit ille.

Nouit ille. Famoſum quottidianū et elegans nō melior eſt
n c. iſtud et pro ſui enucleatione egeret ſūmo et
excelſo doctore et in vtraqꝫ cenſura facile pn
cipe. Nihilominus legem illud ſm ꝙ deus ſuprem° ve
a bit nobis et hoc intendit. ¶ Laycus ratione peccati et
maxime periurij vel pacis fracte corā iudice eccleſia
ſtico conuenitur. h. d. ſm oēs vel ſic ſm do. Abb. iudex ec
cleſiaſticus poteſt p viam denūciationis euāgelice ſeu iu
dicialis procedere cōtra quēlibet peccatorē maxime rō
ne piurij. et pacis fracte vl poſſet ſic ſummari vltra alios
ſcribentes hic. Si cā tpalia ſit cōnexa iuri ſpūali pōt iu
dex eccleſiaſticus ratione peccati iudicare de vtroqꝫ con
tra laycū etiam regem. h. d. vel ſic. Iudex eccleſiaſticus
eſt ꝯpetens quando agitur ſup ſctu feudali iurato vt p
ptes obſeruetur maxime ſi iurata eſt tex. h. d. vel ſic pōt
iudex eccleſiaſticus ratione iuramēti cognoſcere de feu
1 do laycorū. h. d. qđ ſic probo. † Certū eſt ꝙ cognitio iu
ramēti tanqꝫ rei ſpūalis ſpectat ad iudicem eccleſiaſticū
c. venerabilē de elec. c. quanto. et. c. quēadmodū de iure
2 iurā. Tūc arguo ſic. † Si principalis queſtio et incidēter
ſic ſe habēt ꝙ ad poſitionē vnius ſequitur poſitio alteri°
neceſſario ſub eodē iudice terminant poſito ꝙ alius iu
dex cauſe principalis nō poſſit ſe intromittere de incidē
ti. l. quotiēs. C. de iudi. c. lator qui ſi. ſint legi. ſic eſt in pro
poſito. lꝫ res ſit feudalis et cognitio eius ſpectet ad dnm
feudi. c. ceteꝝ. ꝗ eo. tamen non pōt cognoſci ſup viribus
iuramēti. niſi cognoſcat ſup proprietate ergo poterit iu
3 dex eccleſiaſticus cognoſcere ſup ppetate feudi. † Faciat
etiā maior cauſa trahit ad ſe minorē. et nō ecōtra. l. qm̄
. C. de ordi. iudi. ſed maior cā eſt cognoſcere ſup iuramē
to qꝫ ſup ppietate ergo vt tanqꝫ cauſa pncipalis et ſpūa
lis trahit ad ſe minorē cām vt qōnē ppietatis. et p ꝯñs
ꝓbat hic formaliter ꝙ rōne iuramēti iudex eccleſiaſtic°
indirecte cognoſcit de feudo. ¶ Et ſi opponat ꝙ tex. di
cit non intendimus iudicare de feudo dꝫ reſtringi pnci
paliter nō aūt icidenter qꝛ iudicando de iuramēto pnci
paliter in ꝯñam iudicat de feudo. et iudicio meo iſtō ſum
mariū eſt melius et elegantius allegabit iſte tex. qꝫ p cōe
ſūmarium docēdū. et vt meis det audacia dbis adduco cō
ſiliū Io. cal. poſitū in ti. de iudi. ꝯſi. ij. et adduco do. dñi
cum in. c. cū. C. laycus de fo. cōpe. lib. vi. et eſt pars. c. no
uit. ꝗ de offi. leg. et. c. nouit. ꝗ de app. et diuidit ſm Hoſti.
qꝛ primo ſe excuſat papa ꝙ nō intendit iudicare de feu
4 do. ſed de pctō. ij. ibi nō igit oſtendit † ꝙ rex nō dꝫ proceſ
ſum ipſius pape ad iniuriā reputare. et hoc ꝓbat diuer
ſis exēplis et teſtimonijs ſcripturaꝝ. tertia ibi ne igit pro
bat ꝙ papa non debet hoc diſſimulare et ꝯcludit ſub tri
plici alternatiua ꝙ certus ſit ipſe rex ꝙ niſi obediat pa
pa mādauit legato ꝙ cōtra ipſū ꝓcedat ſm traditā ſi
bi formā. Sꝫ ſm abb. antiq. diuidit in qnqꝫ. ſcda ibi nō
igit. tertia ſꝫ forſan. quarta ibi lꝫ. qnta ibi ne igit et vtra
qꝫ diuiſio bona eſt. Sequamur tamē primā legēdo per
partes ſm do. Car. hic pone caſū vt in glo. i. et in ca. in
fi. prelatis aūt mandat ꝙ ſniam quā ferri contigerit ob
ſeruet alias cōminat ꝙ illos de inobediētia puniet vt in
5 antiqua et in lra ibi et infra ꝯtinebat exordiū. † ¶ Nota
ibi nouit ꝙ de ſupremo oīa ſunt cognita. c. nouit de app.
c. nouit. de offi. leg. eſt enī deus ſecretoꝝ cognitor. c. eru
beſcant. xxxij. di. et in lib. apocalipſis ſcribit ego ſū ſcru
tans renes et corda. et in euange. dixerunt apoſtoli xp̄o.
magiſter quādo hec oīa iſta fient qui reſpōdit. nō ē vrm̄
ſcire tēpora nec momenta tēporū que pater poſuit in ſua
ptāte. et faciat qđ ſcribit in euangelio Ioānis Ieſus ſci
ens omnia que ventura erāt ſuper eum dicitur eni deus
ſciens omnia. c. fundamēta. §. ꝓuide. de elec. lib. vi. et refe
6 runt hic ſcribētes ꝙ dicebat † Marcus varro omnia ſci
re eſt impoſſibile. pauca ſcire nō laudabile faciat illō qđ
ſcripſit Cicero in. iij. officiorum maxima eſt admiratio
ſapientis copioſe dicentis quē qui audiūt plus ſapere et
7 intelligere qꝫ ceteros arbitrant. † Nihilominus ea q ſci
mus ſunt minima pe eorum que ignoramus ſm themi
ſtium vt refert albertus de ſaxonia in primo phyſicorū
q. i. et Hieronymus in prologo biblie hoc tm̄ ſcio. qđ ne
ſcio. et in. c. ſi habes. xxiij. qō. iij. et apud boetium in ſcdo
nec ſufficit intueri qđ ante oculos ſitum eſt et apud phm
b 8 i ſcdo methaphyſice dicit † intellectus noſter ita ſe habꝫ
ad manifeſtiſſima nature ſicut oculus noctue ad lumen
diei. ¶ Et ſi quiſpiam opponat. Nōne Iacob nūciauit
filijs ſuis que ventura erant in diebus nouiſſimis vt ap
paret geneſis. xxxviij. c. dū dixit congregamini filij mei
vt annunciē vobis que ventura ſint diebus nouiſſimis.
reſponde ꝙ illud exceſſit vires humanas et ex reuelatio
ne dei habuit. Et ſi opponat nōne demones ſciūt futura
vt in. c. ſciendū. xxvj. q. iij. reſponde ꝙ ſciunt ex cauſis ibi
expreſſis. et ex cōiecturis. et ſi opponat de eo quod habe
tur in libris regum vbi demon in ſpecie ſamuelis ꝓphe
te nunciauit regi ſauli que ventura erant ſup eū et filios
eius. reſpōde ꝙ fuit ex reuelatiōe diuina p ptm̄ ſaul. vi
de que dixi in. c. nouit. de offi. leg. et in. c. nouit de appel.
9 ¶ No. ibi perturbare † ꝙ iuriſdictio eccl̄iaſtica et ſecula
ris debēt ſe adinuicē adiuuare non aūt ꝯtendere et ptur
bare ſe adinuicē. c. imperator. et. c. ſi duo. xcvj. di. xxiij. q.
v. et. pncipes ſeculi et. c. adminiſtratores. c. cūm que q ſi. ſint
leg. et ideo pulchre dixit Inno. in. c. lꝫ ſuſcepto de fo. cō
10 pe. † ꝙ ſi ſubditi imperatoris ſint rebelles et iobediētes ipi
principi debet papa eum iuuare et domare rebellionem
ſubditorum ar. d. c. cum ad ver. et adduco qđ pulchre di
11 xit bal. in. l. i. ff. de conſt. prin. in. ij. col. † ꝙ duo ſunt princi
pes ſupremi. papa et imperator qui ſi conueniāt adinuicē
oīa poſſunt ſi diſſonent quilibet poteſt in ſua iuriſdictiōe
non in iuriſdictione alterius allegat Inno. i. c. ad abolē
12 dam. de hereti. † Et ex hoc collige ꝙ lꝫ iuriſdictio tpalis
ſit penes papam habitu nō tamē pōt priuare inferiores
ſua iuriſdictiōe ſine cā qꝛ exercitium huius iuriſdictiōis
eſt prorſus ſibi interdictū. et dicit hic do. anto. ꝙ dato
ꝙ imperator habeat habitū iuriſdictionis a papa exer
citium tamē mandato dei in tantū eſt illi appropriatum
qđ efficitur irreuocabile a papa et ſic illā iuriſdictionem
nō tenet vt delegatus alias illam reuocare poſſet quod
13 inducit ad queſtionem † ꝙ ſi cauſa delegetur ab ordina
rio confirmante ſuperiore vel de mādato ſuperioris ꝙ
nō poteſt ordinarius illam reuocare. et ita limitat. l. iudi
14 ciū ſoluit. ff. de iudi. Ex quo infert do. ant. † ꝙ cum impe
rium romanū ſit tranſlatum in principē confirmante pa
pa ꝙ populus nō poſſet illam reuocare. de quo remittit
ſe ad. c. que in eccleſiaꝝ de cōſti. et. c. lex eſt. ij. di. Tu ad
de ad primū dictum qđ voluit Bal. in. l. reſcripta. C. de
15 preci. impa. offe. vbi dicit † ꝙ illud qđ papa ꝯfirmat ne
mo infirmat allegat. c. ſi. x. di. faciat qđ voluit Inno. in
c. decetero de re iudi. et Io. an. in. c. cū inter de elec. et la
pus alleg. ix. et archi. in. c. preſenti de offi. ordi. li. vi. et qđ
voluit do. abb. in. c. ad audientiam de cōfir. vtil. et Bal.
in. c. illud de maio. et obe. et do. Pe. in cle. qꝛ regulares
de ſupp. negli. prela. et ideo dixi do. dñicus in. d. c. pñti.
16 † ꝙ ſi beneficiū eſt manuale et inferior illud confert et pa
pa ꝯfirmat illam collationē ꝙ de manuali eſt effectū p
petuum. ¶ Et ex iſtis corroboratum ē dctm̄ do. an. Sed
latet hamus in eſca qꝛ iſta omnia ꝯfundunt p tex. in. l.
17 oium cōiuncta doctrina Bar. ibi. C. de teſta. vbi dixit † ꝙ
inferior fecit ſtatutum et ſuperior illud cōfirmauit ꝙ ni
hilominus iferior poterit reuocare illud ſtatū tū lꝫ ꝯfir
matū ergo. Uide tamē que pulchre dixi in. c. cum acceſ
ſiſſent de ꝯſti. Adde etiam Gul. de cu. in. l. non ambigit
18 . ff. de. ll. quem refert ibi Bar. vbi tenuit † ꝙ hodie popu
lus romanus poſſet degradare imperatorem et aliq dicūt
eſſe glo. ſing. de hoc in. c. i. in ti. ſi de inueſti. inter domi. et
vaſſal. lis oriatur. Sed pro certo illa glo. recte pondera
ta tenet contrariū et ideo Bal. ibi dixit. Caueat ſibi po
pulus romanus a prauis cogitatiōibus. et adduco tex.

a ¶ Laycus. Adde ad materiā huius tex. pter oēs alios ſcribentes Ol dra in quodā ꝯſi. icipi. Queritur an eccleſia et i ꝯſ. lxxvi. et vbi l auc. de ſan. epiſ. §. ſi vo crimē. xv q. i. ſtatuimus xix. diſt. qm̄. et xxiij. qō. v. ſi nos quibus in locis hec ꝯclu ſio no. habet.

b ¶ Intellect° Habet originaliter iſtud ſtupendum dctm̄ de quo ſupra diximus allegato loco tex. comen. i. et ibi Auerroys qui exponit ipſum mirabiliter et hoc euenit ex ibecillitate intellect° noſtri nō aūt ipſius dei. qꝛ quanto aliquis eſt maior entitatis tanto eſt maioris cognoſcibilitatis pro quo vl de ſbtiliſſimus ꝑceptores meū in pmo ſentē. in prologo. et per to. ſic vide c. fundamēta. §. qđ plura de elec. in. vj.

contra guil.in.l.ij.C.de adop.facit.l.ꝙ ſemel.ff. d decre.
a bo:di.faci.⁊ qḋ voluit bal.in.l.ſi.C.de.ll. Eſt tamē ve
rum ꝙ romani ſuis ꝟtutibus meruerunt imperiū.xxviij.
q.i.§.ex his ⁊ faciat qḋ ſcripſit illuminatus doctoꝛ aug.
ix.de ciuitate dei deus inquit oſtēdit in opulētiſſimo im
perio romanoꝝ q̄ſtum ciuiles valuere ꝟtutes ⁊ c̄. ¶ No
a 19 ta ibi iuriſdictionē noſtrā† ꝙ papa nō h₃ vtrūq₃ gladiū
ſm do. Car. qui remittit ſe ad inferius dicēda. Tu pon
20 dera q: hic eſt caſus iudicio meo.q alibi nō reperiẜ.† q2
l₃ aliquis hēat iuriſdictionē in habitu ſed non in actu ⁊
exercitio ꝙ habetur pinde ac ſi iuriſdictionē non habe
ret.⁊ p iſtum tex.videẜ ſuſtentari glo. que reputaẜ ſing.
21 in cle.i.de priuil.que dixit† ꝙ habens poteſtatē eligendi
ſibi ꝯfeſſoꝛe₃ nō pōt eligere ſacerdotes ſibi nō hñtem cu
ram aiaru₃ in exercitio. Soleo tamen reprobare illā gl.
in.c.ſignificaſti.de fo.compe.tene diligēter tex. iſtū men
22 ti ad hoc. ¶ Nota ibi nec venit ſm do.car.† ꝙ de volū
tate alterius poſſumus aliqd affirmare ⁊ hoc ex ꝯiectu
ris ⁊ ita papa hic preſumit ex preteritis ar.c.mandata
de preſump.⁊ facit deciſu₃ exoꝛdiū de pncipio huius.c.
ſm do.car. Ego aute₃ dico ꝙ iſte tex.ab initio ſeculi pro
23 bat hoc v₃† ꝙ voluntas regis preſumiẜ eſſe talis qualis
de iure debet.⁊ adduco ſimile qḋ voluit Bal.in.l.i.C.d
24 ſacro ſan.eccle.in.v.col.† vbi dixit ꝙ volūtas teſtatoꝛis
preſumiẜ eſſe talis qualis de iure eſſe d₃. ⁊ pulchre dixit
idē bal.in.l.precibus.C.de impu.⁊ ali.ſub.in.xvij.colū.
25 † ꝙ teſtatoꝛ preſumiẜ velle ⁊ cogitare illud qḋ ius diſpo
nit allegat.l.ſi duo.ff.de acq.here.faciat qḋ dixit idē bal.
26 in.l.i.ff.de conſti.prin.† ꝙ nullam iniuria₃ facimus pnci
pi ſi eum reputemus bonu₃ ⁊ equū.imo maieſtas ſua cō
ſeruaẜ per iſta duo noia in eſſe.l.ex facto.ff.d vulg.⁊ pu.
27 † ⁊ ideo oia mandata ⁊ reſcripta pncipu₃ intelliguntẜ cū
iuſticia.nec preſumiẜ aliqd placere pncipi.niſi iuſtum ⁊
28 verū.† ideo cl'a de veritate ſemp in reſponſione pncipu₃
videtur ineſſe.l.ſi.C.ſi cōtra ius vel vti. pub.nō eſt ergo
mirandū ſi papa h vſus eſt ꝟ.velit. ¶ Nota ibi cū dñs
29 dicat in euangelio† ꝙ lex noui teſtī allegaẜ a papa in de
30 ciſionibus cāru₃.⁊ eſt rō† q: lex dei tanq̄ naturalis pre
ferẜ legi poſitiue.faciat glo.que reputaẜ ſingu.in auc.vt
31 iudi.ſine quoq₃ ſuffra.§.q̄ſq₃ que dicit† ꝙ diuine auctoꝛi
tates poſſunt allegari vt leges facit.c. in omni negocio
de teſti.⁊ ⁊ ſi xp̄s de iureiuran.c.ij.de offi. oꝛdi.c. certifi
cauit de ſepul.c.qualiter el.ij.de accuſa.c.tua. de deci.c.
cū eſſes de teſta.c.deus omnipotens.ij.q.i.in qbus iuri
bus papa ꝯſueuit allegare legē diuinamur. Nō eſt ergo
miru₃ ſi nos qui l₃ indigni iura legimus ⁊ docemus ſi ſe
penumero adducimus ſalutaria ꝟba pyſſimi dñi noſtri
Jeſu xp̄i. Sūt enim ꝟba ſalutis. ¶ No.ibi ſi peccauerit
requiſita in denunciatiōe euangelica.primū eſt vt frater
tuus peccet in te.⁊ diciẜ frater qlibet xp̄ianus.xi.q.iij.c.
ad mēſam.⁊ de multiplici fraternitate hẜ in.c. Joānes d
regula.p Jo.an.⁊ dicunẜ fratres q: vnum recognoſcūt
pꝛem p ſacrm baptiſmatis.vt notaẜ in.d.c. ad menſa₃ ⁊
foꝛte adduci poſſet dñica auctoꝛitas in paſſione ſua du₃
dixit petro.tu autem ꝯuerſus cōfirma fratres tuos. ⁊ ex
32 h inferẜ† ꝙ infidelis non pōt denunciari. Credit tñ do.
Abb.ꝙ infidelis denunciari pōt ſi peccat cōtra lege₃ na
ture vel cōtra lege₃ ſuā in moꝛalibus. ¶ Na₃ in iſtis ca
ſibus papa h₃ iuriſdictionē in eos vt notat Inno.in.c.ꝙ
ſup his de voto.⁊ ipſi dicunẜ proximi noſtri quos debe
mus diligere ⁊ lucrifacere quantū poſſumus rōne hūa
33 nitatis cum ſint noſtre nature pticipes.† ⁊ ideo appella
tione proximi veniunt iudei ⁊ ſarraceni ⁊ alij infideles.
allegat do. Abb.tex.cum glo.in.c.i.de peni.di.ix.⁊ licet
pene hic ꝯtente non cadant in eos directe tamē poſſunt
indirecte cōpelli vt in.c.poſt miſerabilem.⁊.c.quāto de
vſuris.⁊ ſic nō obſtat.c.gaudemus de diuoꝛ.⁊ ita hic re
ſidet do. Abb. Tu accurate conſidera iſtu₃ tex.in ꝟſi.lu
cratus eſt aiam eius.quia p ro certo ꝯfunditur dcm̄ ſuū.
⁊ probo rōne demonſtrabili. actus actiuoꝝ ⁊ c.pbo in ſe

a ¶ Gladium. Uide d iſta.q. inter oēs fely. i.c.ſolite ad ſi. in ver. ⁊ vide de maio. ⁊ ob. car.ccli. vbi ēt de donatione ꝯſtantini multa habes ⁊ vide ad materiā d.alex. d imol. in ꝯſi. lxxxvij. in ij.parte. ⁊ i ꝯſi.ij.in prima pte ⁊ vide nouiſſimos ſcribentes hic.

cundo de anima.tex.eſt in.c.venerabilē de elec.⁊ ſic eos
poſſumus corrigere ⁊ denūciare ſm doctrinā euāgelicā
quos lucrari poſſumus quo ad ſalutē anime.ſed iſtḋ nō
h₃ locu₃ in iudeis ſarracenis ⁊ ſimilibus. q: l₃ peccēt cō
tra legem nature vel in moꝛalibus legis eoꝝ denūciādo
eos in foꝛo eccleſiaſtico nō lucramur aias eoꝝ.aia enim
34 eorum deꝑdita eſt ⁊ maxime aia iudeoꝝ† ſunt eni peio
res gentilibus ⁊ ſunt peiores ſodomitis. iuxta illud qḋ
dixit xp̄s in euāgelio.tollerabilibus erit ſodomis q̄ vo
bis in die iudicij. Mattheí.xi.c. Et ezechiel ꝓpheta ſcri
pſit.iuſtificabis ſodomam.qḋ exponit Auguſtinus in.c.
nōne.i.q.i.ꝙ iudei ſunt peiores gentilibus.cu₃ ergo aia
eoꝝ ſit omnino deperdita ſequitur ꝙ in eos nō cadit au
35 ctoꝛitas iſta xp̄i.† Na₃ ad eū caſum ad quē non adaptā
tur verba legis nō adaptaẜ diſpoſitio eius.l.iij.§.tonēs
de dani.infec.c.indēnitatibus.§.ſed cū eos de elec.in.vi.
l.quod ꝯſtitutū.ff.de teſta.mi.ſ₃ ꝟba huius auctoꝛitatis
nō adaptātur ad iſtum caſum vt demōſtratū eſt.ergo nō
adaptabiẜ eius diſpoſitio. ¶ Preterea adduco iſtum
tex.in ꝟ.ꝙ ſi non audierit ſit tibi ethnicus ⁊ publicanus
iudei enim regulariter dānati ſunt ⁊ deperditi ita ⁊ alij
infideles.ſed tex.iſte ideo habet eos pro peccatoꝛib⁹ q:
nolūt ſe coꝛrigi.ergo ante iſtud peccatū cōtra legem na
ture quod cōmittūt nō erant peccatoꝛes.ſ₃ re vera ante
⁊ poſt dānati ſūt.ergo do.abb.nō recte loqtur. ¶ Pō
dero etiā iſtū tex.inquātū pꝛobat ꝙ in dānatiōem tui eſt
ſi nō moneas iuxta hāc doctrinā xp̄i ſ₃ iſtud nō cadit in
iudeis.q: nihil ad nos de his que foꝛis ſunt. Faciat etiā
q: iſte tex.fundat ſe ad lucrādam animā eoꝝ.ſed aia₃ eo
rum lucrari nō poſſumus coꝛrigēdo eos vt nō peccent
cōtra legem nature.⁊ iſta tene mēti. ¶ Nota ibi ſi pec
cauerit in te cōcoꝛdat.c.ſi peccauerit.ij.q.i.⁊ dic in te.i.
te ſciente. Uel ſm Hoſti.ideſt in dānationem tui ſi hoc
celaueris ⁊ non monueris.⁊ monitiōe nō pꝛoficiēte ec
cleſie nō denūciaueris. Uel expone in te q: te offendit vẜ
leſit vt innuūt ꝟba ſequētia.prima videẜ de mēte lr̄e licet
ēt alie ſint vere in ſe.⁊ per hoc qḋ diciẜ in glo.iiij.que ex
ponit lr̄am ibi peccat in eum ideſt offendit vel ledit.⁊ h
facit pro tertia expoſitiōe premiſſa. Dicit tamē gl.ꝙ ali
ter accipitur peccare in aliquē in illa auctoꝛitate ſi pec
cauerit.⁊ in hoc videẜ ſentire primā expoſitionem vt di
caẜ in te ideſt te ſciēte ⁊ hec expoſitio eſt cōis ſm.d. car.
¶ Nota ibi vade ⁊ coꝛrige eum habetur Mattheí.
xviij.c.⁊ in.c.ſi peccauerit.ij.q.i.⁊ ſic ſecūdū requiſitum
36 eſt† ꝙ fiat quedā ſecreta monitio in qua d₃ oſtēdere pec
catū ſuum monendo ⁊ obſecrādo ꝙ deſiſtat ⁊ peniteat.
q: in actu nō adhibetur teſtis ⁊ poterit probari p iura
mentū ſolius denūciantis ſm doc.hic. Et per iſtum tex.
37 dicit hic Pe.de anch.poſt alios† ꝙ dbitoꝛ eſt prius mo
nendus anteq̄ ad iudiciū vocetur.⁊ hoc de vrbanitate
quadā in foꝛo ciuili vt in.l.qdam hyberus.ff.de ſerui.vr
ba.predi.in ꝟſi.te queſo vt cū hybero loquaris.ſed in fo
ro pniali eſt de ſubſtātia ⁊ neceſſitate vt hic.⁊ effect⁹ hu
ius monitiōis eſt ꝙ ſi fit anteq̄ reus voceẜ ad iudicium
tūc nō ſufficit ꝙ vocatus ꝯfiteaẜ debitū ad euitādam cō
dēnationē expēſarū factarū circa citatiōem ⁊ libelli cō
ceptiōem.ſecus ſi nō fuit prius monit⁹ ſed ſtati₃ ꝯfiteẜ.ita
no. Guil.in.l.oēs.C.d epiſ.⁊ cle.ſeqẜ do. Ant.⁊.d.abb.
⁊ dicūt hoc procedere qñ reqritur interpellatio ad ꝯſti
tuendū quē in moꝛa.ar.l.moꝛa.ff.de vſur.⁊.l.ſi ex lega
ti cauſa.ff.de ver.ob.ſecus vbi moꝛa cōmittiẜ ſine aliqua
interpellatione vt in obligatiōe ad diē certā cōtractam.
eſt enim qd ſibi imputandum ſi adueniēte die non ſolue
rit arg.c.potuit de locato.⁊.l.ij.C.d iure emphi.⁊.l.ma
gnā.C.de ꝯben.cōmit.ſtip. Ego adduco qḋ voluit glo.i
38 c.licet hely.de ſymo.⁊ Jo.an.ibi dicētem† ꝙ tūc reqriẜ
citatio de neceſſitate qñ dies nō fuit adiecta obligatiōi.
q: tunc reqritur interpellatio ad cōſtituendū reū in mo
ra. ¶ Cōclude aut obligatio eſt ſine die ⁊ tunc nō ꝯſti
tuiẜ aduerſarius in moꝛa niſi moneaẜ.l.ſi ex legati ca.ff.
de ver. oblig.

de ver.ob.l.debitores.C.de pig.⁊ ſi facit debitoreꝫ citari
ante interpellationē vl' ſibi teneri ad itereſſe q: temere fe
cit eum citari cū adhuc nō eſſet in mora ſed illa interpel/
latio iudicialis dꝫ ſufficere ad cōſtituēdū reū in mora vt ſi
fateaꝛ debitū fiat ſibi preceptū de ſoluendo per no.in.d.l.
magnā.ſi vero dies appoſita eſt obligationi ſi actor ⁊ re/
us ſunt eius fori tenetur reus ſine aliqua interpellatione
39 offerre pecuniam creditori † quia dies interpellatur pro
a homine* vt.d.l.magnā ⁊ hoc caſu reus vocatus ad iudi
cium ſine aliqua interpellatiōe extraiudiciali teneꝛ ad ex
penſas ⁊ ad oē intereſſe actoris.ſed ſi nō ſunt eiuſdē fori
tūc nō teneꝛ reus ire ſpōte ad foꝝ alteri* ſed dꝫ interpella
ri iuxta no.in.l item illa.ff.de cōſti.pec.⁊ vide Bal.in.l.nō
ignorat.C.de fruc.⁊ li.expen.vbi dicit † ꝙ ſi actor fecit ex
penſas in recolligendo inſtrm a tabellione nō pōt recupe
rare illas ſi nulla cedente mora rei fecit q: ꝓus debebat
monere reū.ar.l.debitores faciat.l.i.C.de execu.rei iudi.
in ver.nimis prope marcelle agis niſi eſſet in mora p iter
pellationē dici.l.traiecticie.§.de illo.ff.de ac.⁊ ob.⁊ facit
ꝙ voluit Bal.in rub.⁊ in.c.i.de eo.⁊ in.d.l.qdam hyber*
⁊ facit ꝙ voluit Ange.in.l.ſi manumiſ.C.de obſequi.vbi
40 dixit † ꝙ monitio de iure ciuili eſt de honeſtate ſed de eq
b tate canonica eſt de neceſſitate* ⁊ vide eundē in.l.i fidei
cōmiſ.ff.de vſur.⁊ in.d.l.debitores.C.de pig.per Spe.in
ti.de ꝑcepa.iudi.§.i.v.porro.⁊ dicas ꝙ citatus nō tn̄ mo
nitus extraiudicialr cōparet in iudicio ⁊ ꝯfiteꝛ petita tali
caſu ꝯfeſſus nō pōt ꝯdēnari in expen.citationis vel libel
li q: iputandū eſt creditori quare nō monuit pſumere.n.
debuit reum ꝯfeſſurū debitū ergo fuit in culpa merito p
dit expenſas aut reus negat ⁊ tunc ꝯuictus per ſniam dꝫ
in oibus expēſis ꝯdēnari ēt libelli q: iudex pſumere dꝫ il
lum reū negaturū debitū extraiudicialr ſicut negat iudi
cialiter.iſtud fuit pegrinū dcm̄ Guil.de cu.i.l.edita actio
41 .C.de edē.qd refert ⁊ ſequiꝛ Ang.in.d.l.debitores.† ſed
pone ꝙ actor dicit ſe monuiſſe debitorē extra iudiciū ſꝫ de
bitor negat cui incūbit onus ꝓbandi debitori neganti an
creditori affirmanti dic debitori negāti q: pſumptio eſt p
creditore ſing.eſt caſus in.l.fideicō.ff.de vſur.vbi dic tex.
42 cōiter accidere ꝙ debitor interpellat debitorē † ſed loc*
a cōiter accidētibus transfert onus ꝓbandi in negantem
vt eſt glo.ſolēnis in.l.neqꝫ natales.C.de ꝓba.ergo ⁊ iſta
menti cōmenda.Tertiū reqſitū ꝙ ſi nō adimplet vel deſi
ſtat adhibeatur vnus vel duo teſtes coram qbus fiet ſcda
monitio ⁊ iſta poterit ꝓbari per illū teſtē ⁊ p iuramentū
denūciantis vt in.c.in oi negocio de teſti.Quartū reqſitū
eſt ꝙ poſtea fiat denūciatio eccleſie.i.plato ſuo.Quintuꝫ
reqſitū eſt ꝙ corā plato ꝓbet denūcians peccatū illius ⁊
43 ſe obſeruaſſe formā in denūciando.† Ex quo infertur ꝙ
vbi ad ſubſtantiā alicu* actus reqriꝛ certa forma fundās
ſe ſup illo actu teneꝛ ꝓbare formā illā pceſſiſſe actū.Ego
adduco ꝙ voluit Bar.in.l.ſi is qui.ff.de iure fiſ.⁊ in.l.cū
actū.ff.de nego.geſt.⁊ qd voluit glo.in.c.venerabilibus
ad fi.de ſen.excō.li.vi.⁊ qd no.Jo.an.in.c.cū ſint partiuꝫ
44 de reg.iur.in.vi.vbi dicit † ꝙ ille q petit abſolutionē ad
cautellā dꝫ probare ſe ꝓus appellaſſe ⁊ adduco glo.in.c.
abbate ſane de re iudi.lib.vi.⁊ qd voluit Bar.in.l.nō ſo
lum.§.ſed vt ꝓbari.ff.de no.operis nun.⁊ in.l.an eadeꝫ
§.actiones.ff.de excep.rei iud.⁊ facit.l.de rebus.C.de do
na.ante nup.⁊.l.matreꝫ.C.de ꝓba.⁊ qd voluit Cōpoſt.
in.c.cum dilecti de elec.⁊ qd habeꝛ in.c.humana.§.ſi vero
45 vocatio de ap.† vbi volens ꝓbari validitatē ſue appella
tionis dꝫ ꝓbare illā pceſſiſſe lapſum.x.dieꝝ cū talia prece
dentia ſit fundamētū validitatis hmōi.¶ No.ibi in ore
duoꝝ vel triū concordat.c.cū eſſes ⁊.c.relatū de teſta.c.in
omni negocio de teſti.⁊ dic duoꝝ.i.tui ⁊ alterius triuꝫ.i.
tui ⁊ duoꝝ ⁊ ꝙ dicit oē vbū.i.oia ꝓbatio admonitionis
facte ad pniam pagendā.¶ No.ibi ſit ethnicus ⁊ publi
46 canus † ꝙ cū publicis peccatoribus nolētibus corrigi nō
47 debentus ꝯuerſari ⁊ ſ.ii Pe.de.biſpa.† dictio ſicut hic po
ſita nō iportat oimodā ſimilitudinē q: licitū eſt loq cū gē
tilibus ſed nō cū excōicatis.xi.q.iij.c.cū excōicato ſunt tn̄
ſiles in hoc q: vterqꝫ a ſacris erit ſepādus.Et ex iſto tex.
48 colligit hic Pe.de anc.† ꝙ ſi qs nō pōt conſequi ſibi de
bitum p iudicē pōt dicere ſibi ius ⁊ hoc mō pñt intelligi
illa verba ſm cū ſit tibi vt ethnicus ⁊ publicanus ⁊ addu
cit ēt rōnem q: qñ deficit ſupior vel nō pōt de ſcō miniſtra
ri iuſticia licitū eſt bellū.c.cū olim de reſti.ſpo.c.dilectus
de ap.c.ſicut de iureiur.Tu tempa iſtud dictū.d.Pe.niſi
oriretur ſcandalū q: tunc qs nō poſſet ſibi facere iuſticiā
ſingu.dictū fuit Jnno.in.c.olim de reſti.ſpo.⁊ vide elegā
49 tem glo.in.c.ſua gentiū als ius militare prima di.† ⁊ dr
ethnicus ab ethna monte qui eſt in arabia vel ſm alios
in ſicilia vt ſcribit Seneca epla.l.i.in princip.de quo exit
riuulus ſulfuris ⁊ continue viget ignis ⁊ ſic iſti erunt in
igne continuo vel ſm Hug.dr ethnicus ab ethnos qd eſt
gentis.tales ergo merito ſunt euitandi ⁊ ꝓbatur hec ex
poſitio.i.q.i.nōne vbi tex.exponit ethnici.i.gentiles dicū
tur eni infideles gentiles q: ſunt dūtaxat geniti ⁊ non re
generati baptiſmate ⁊ quelibet expoſitio eſt bona vī tn̄ ꝙ
qlibet dicaꝛ ethnicus ab illo monte q in veritate eſt in ſici
lia ſm.d.Abb ¶ Ego adduco illud qd ſcribiꝛ apud Lu
50 canū in primo dū dicit ſeruilia bella ſub ethna † ⁊ diſtat
iſte mōs in ciuitate catanee per.xiiij.miliaria ⁊ eſt mons
valde fructiferū ⁊ hꝫ os latiſſimū ⁊ ꝓfundiſſimum ita ꝙ
51 terminus ⁊ ſolum eius nullo modo videri pñt † ⁊ ex illo
monte vt refert.d.Abb.a tpe beate Agate vſqꝫ ad hodi
ernum diē bis exiuit ignis ⁊ multa mala ⁊ fere incredibi
lia fecit per loca in qbus habuit tranſitū ⁊ longe deterio
ra feciſſet niſi fuiſſent merita btē Agathe q: cum eius reli
quijs ⁊ cū ſūma deuotiōe pplo abijt obuiā vt feꝛ ab aliq
bus maxime ex narratis in vita patrū vbi ſcribiꝛ ꝙ ibi ſit
os inferni qd ſatis teneri pōt tenendo ꝙ infernus ſit ſub
terra.de quo vide tex.cū glo.xxiij.q.iiij.c.hec aūt ⁊ appel
latur excōicatus ethnicus quaſi dānatus q: niſi reſipiſcat
ppetuo erit in igne vnde oēs gentiles ⁊ infideles pñt dici
ethnici iſto reſpectu ⁊ ſic pōt intelligi.c.nōne.i.q.i.publi
canus aūt dr quaſi publice peccans ſm Jo.an.⁊ dicit ꝙ
52 olim † oēs exiſtentes ꝯ legē iudeoꝝ appellabantur publi
cani quaſi peccatores.⁊ ideo dr in euangelio quare cum
publicanis ⁊ peccatoribus magr vr̄ manducat ⁊ bibit.
53 ¶ No.ibi ⁊ rex anglie paratus ſit † ꝙ denūcians dꝫ hre
paratas ꝓbationes ⁊ tunc pro eo preſumiꝛ argu.huius
tex.⁊.c.lſas de reſti.ſpo.ſicut econtra preſumitur contra
ipſum ſi querit diffugia.c.nullus de preſump.¶ No.ibi
ſufficienter oſtenderit ꝙ rex francie peccat in ipſuꝫ q: ſm
d.Abb.eſt h caſus ſing.ꝯiuncto.c.per venerabilē q fil.ſint
54 legi.† ꝙ iudex ſecularis ēt nō recognoſcens ſuperiorē nō
pōt via directa ꝯueniri coram papa.h enim papa excuſat
ſe iſtud facere rōne peccati ⁊ per viā denūciationis ⁊ tn̄
rex francie nō recognoſcit ſuperiorē in tpalibus vt in.d.c.
venerabilē lꝫ Jnno.dicat ꝙ de iure iſto ſubeſt pape ſꝫ iſte
tex.facit in oppoſitū cū dicat potuit ſe ſubijcere ⁊ allegat
55 qd no.Bar.in.l.i.C.ne qs in ſua cā vbi dixit † ꝙ nō reco
gnoſcens ſupiorē pt eſſe iudex in cā ppria ⁊ ſic nō ſubijciꝛ
pape.ceſſat eni rō iſte ſi non arguiꝛ eius peccatū nec ob.c.
lꝫ de ſuſcepto.J.titu.i.vbi in defectū imperij ſuccedit papa
q: dꝫ itelligi quo ad illos in qbus impator hꝫ iuriſdictio
56 nem † q: ſubrogatus nō dꝫ plus hre ꝗ ille in cuius locuꝫ
ſubrogaꝛ de.i.de ſup.neg.prel.c.nuper de do.poſt diuor.
reſti.rſa is qui lib.vi.c.qm̄.x.di.vbi de impatore non ap
pellatur ad papā.ita reſidet.d.Abb.⁊ pro certo pulchre
loquiꝛ ⁊ ita vt tm̄ virū decet.ſed mihi vr ꝙ defecerit illu
ſtre ingeniū eius nā ſi dictū eſſet verū ſequereꝛ qdā error.
Nam ſi ſecularis pñceps nō recognoſcēs ſupiorē nō poſ
ſet directa via ꝯueniri corā papa ſequereꝛ ꝙ eſſet acepha
lus ⁊ ſic eēt ſine capite ꝙ eē nō dꝫ.c.nulla.xciij.di.⁊ ideo
ſi nō ſubeſt impatori in tpalibus vr ꝙ ſubſit pape ne ſit ac
57 cephalus ⁊ ſi ſubeſſet pōdereꝛ iſte tex.ꝓbat † ꝙ rex frācie
recognoſcit ſuperiorē ex eo q: ſic dr ꝙ papa cognoſcit de
hac cauſa feudali non ratione feudi ſed ratione peccati.

a ¶ Pro hoc
dic iſtā ꝯclōnē
eē verā ſi eſt le
galis ⁊ tacita
vt.l.ij.C.de iu
re ēphi.⁊ tꝫ.d.
Alex.de imo.i
l.vinū.ff.ſi ce.
pe.⁊ in.l.ſi ita
ſtipulat* de v.
obli.ceteras li
mitatōes vide
p Bar.l.i.i in
ſi.ff de pe leg.
⁊ i.l.ex empto
§.denicꝫ.ff.de
act.emp.⁊ per
alex.in l.ſi vn*
§ i.de pac.

b ¶ De neceſſi
tate.adde ſpe.
in ti.de denūc.
§ ij v.itē oppo
nitur ⁊ ſeq.⁊
qualr ab ipſa
monitiōe quis
appellet.Unde
ſpec.i ti.de ap.
§.i.vſ.a moni
tione.

ergo ſequiť ꝙ alteri ſubeſt rex francie ⁊ ille erit impator
eſſet acceph̄alus qḋ nó dóm vt in.d.c.nulla rónēq̄ ⁊ p ꝯſis
ꝓbať h̄ ꝙ ipſe ſubſit impatori de quo an ſit verū vide qḋ
no.in.d.c.ꝑ venerabilē. Nec eſt verū dcm̄ Bar.in.d.l.i.ꝙ
laycus nó recognoſcens ſupiorē poſſit eſſe iudex in cā ſua
ꝓpria vt recte demonſtraui in.c.precedenti. Et ego aliter
58 intelligo iſtū tex.⁊ ex eo colligo † ꝙ vbicunq̄ regulr̄ non
cópetit iuriſdictio iudici niſi róne certe qualitatis ꝙ niſi
prius ꝯſtet de illa qualitate per ꝓbationem ſufficientē nó
teſt talis iudex iudicare. nam pape nó cópetebat iuriſdi-
ctio ſupra regem niſi róne peccati. opȝ ergo ꝙ probetur
peccatū ſufficiēter vide.c.cū dilecti de accu.in ver.ſufficiē-
ter probauit. opȝ ergo ꝙ probetur peccatum ſufficienter.
59 † Et per hoc dico ꝙ nó ſufficit probare peccatū per vnuȝ
teſtē cum delatiōe iuramenti iuxta no.in.c.ſi.de iureiurā.
vide.c.cū dilecti de accuſatio.in verſi.ſufficienter ꝓbauit.
⁊ ſm hoc dico hic probari aperto ore dictum Joā.an.in
c.romana.§.debentes de foro compe.lib.vi.de quo dicto
fecit feſtum Bal.in.l.preſcriptione.C.ſi contra ius vel vti-
60 li.pub.vbi dixit † ꝙ non ſufficit probare fundamentū iu-
riſdictionis per vnicū teſtem cū delatione iuramenti qȝ ꝓ
certo hic eſt caſus formalis inq̄ntum dicit ſufficienter oſtē-
dere ⁊ adduco.l.fi.in verſic.ſufficiens inſtructio.C.vbi de
61 cri.agi opȝ vbi probatur † ꝙ qn̄ lex requirit aliqḋ ſuffici-
enter oſtendi nó ſufficit oſtendere per vnum teſtē cum de-
latione iuramēti. Faciat qḋ ſcribiť ibi per docētes quin-
immo plus dico ꝙ hic eſt caſus multū ſing. quē nouiſſimus
62 ego conſidero † ꝙ lȝ iudicium ſit agitandum de plano ⁊
ſūmarie intelligiť reſpectu dilationū nó reſpectu ꝓbatio-
nis. ꝓbatio.n.dȝ eſſe ſufficiens ⁊ plenaria hoc probat iſte
tex.hic ꝯiuncto ver.de plano ⁊ ſic eſt hic caſus pro eo qḋ
voluit Bal.in.l.preſcriptione.C.ſi ꝯ ius vel vtili.publi.in
63 pe.carta in ver.aduertatis vbi di † ꝙ ꝓbatio ſūmaria in-
telligitur reſpectu dilationū nó reſpectu teſtium adduco
l.in crimine.ff.de adulte.c.qualiter.§.dȝ in verſi.ſcrutari
debet veritas de accuſa.l.pe.C.depoſi.⁊ quod ibi voluit
Bar.c.i.de collu.detegen.glo.in.l.qui bona.§.dāni.ff.de
dam.infec.quas allegat Bal.pro ſingulari in.c.i.de mu.
peti.tene menti qȝ ſunt de penetralibus iuris. Et plus cō-
ſidero nouiſſimus ego ꝙ hic eſt caſus pro dicto Inno.h̄
ꝙ allegat Bal.in.c.ſi quis per triginta in ti.ſi de feu.fue.
64 ꝯtro.vbi dicam † ꝙ vbicūq̄ recurriť ad iudiciū eccleſie i
defectum fori ſecularis ꝙ opȝ ꝙ quis ꝓbet ſuam intētio-
nem plene nec ſufficit vnus teſtis cum delatione iuramen-
ti quare ego dico ꝙ hic eſt caſus tene menti. ¶ No.ibi
ſuperna diſpōne vocati ꝙ papa eſt vocatus ad regimen
vniuerſalis eccleſie a deo.c.ad honorem de auctoritate ⁊
vſu pal.c.ſolite de maio.⁊ obe.⁊ per totum de tranſla.pre-
la.⁊ faciat qḋ ſcribit dñica veritas Luce vlti.c.donec in-
quit virtutē induamini ex alto. ¶ No.ibi mandatum di-
65 uinum ꝙ papa dicat † ꝙ cum ſit vocatus ad papatum a
deo teneť facere ſm mandatū ipſius dei. Ex quo infero ꝙ
a papa nó pót facere legem contra ius diuinum* ⁊ ſic ius
ipſius dei.c.inferior.xxi.diſ.c.cum inferior de maio.⁊ ob.
66 ⁊ ſic ſequiť † ꝙ eodem modo vocati a papa ad regimen
eccleſie nó poſſunt diſponere cōtra ius canonicū editum
ab ipſo papa. ¶ No.ibi coram vobis ſufficientem rōneȝ
oſtendat qȝ probat duo. Unum eſt ꝙ probō dȝ fieri iudi-
ci ⁊ ſic nó notorio ad hoc adduco tex.in.l.ſi qn̄ ⁊ i.l.nos
.C.de teſti.⁊.l.i.C.de condi.ob tur.cām ⁊ in.l.ſi.ff.de lib.
agno.c.ſtatuim.§.cum in vero de reſcrip.li.vi.c.pleriq̄.ij.
q.vij.c.inter ceteras de reſcrip.glo.in.l.iubemus.C.de li.
cau.⁊ in.l.inſtar.C.de iure fiſ.lib.x. Secundum eſt ꝙ ex-
cuſatio dȝ eſſe ſufficiens alias non excuſat.c.cum dilecti ⁊
ibi glo.de dolo ⁊ ꝯtu.⁊ dicit Hoſtiē.ꝙ papa hic dixit de
ſufficienti excuſatione qȝ rex iam ꝓpoſuerat quādam exce-
ptionem quā nó pmittebat examinari nec ſuper ea ꝓnun-
ciari vt apparet hic in fi. Tu pōdera qȝ pmo hic dicit ꝙ
rex anglie erat paratus oſtēdere ſufficiēter ꝙ rex francie
peccabat in ipm̄.ideo papa hic ſtatuit ꝙ rex francie oſtē-

a ¶ Jus diui-
nū. Uide fely.
in.c.ſi. in vlti.
col.in diſ. ⁊ vt
plerūq̄ ď ma.
⁊ ob.car.ccl.x.
⁊ in.c. que in
eccleſia in. vij.
col.circa ſi. de
cōſti.car. xxv.
⁊ multa q̄ ad
d.andr.de iſta
materia adieci
mus in apoſtil
lis.

dat ſufficientem excuſationem ⁊ iſta eſt veritas quare re-
quirit excuſationeȝ ſufficientē ⁊ ſic ꝓbat iſte tex.ꝙ ad hoc
67 † ꝙ vna ꝓbatio ſufficiens tollatur reqritur alia ſufficiens
68 facit.l.diuus.ff.de in integ.reſti. ¶ No.ibi de feudo † ꝙ
cognitio feudi ſpectat ad dñm de quo in.c.ceterū.ē.eodē.
¶ No.ibi niſi per ſpāle priuilegium vel contrariam con-
69 ſuetudinem † duo tribuentia iuriſdictionē.ſ.priuilegiū ⁊
ꝯſuetudo ⁊ ſic duobus modis iuriſdictio cópetēs de iure
cōi modificať ꝓpter priuilegiū ⁊ ꝯriā ꝯſuetudinē ⁊ dicit
hic.d.Pe.ꝙ conſuetudo dat nouā iuriſdictionē ⁊ minu-
it antiquā. Si ergo vnus hȝ generalē iuriſdictionē ⁊ al
longo tpe vſus eſt in certis capitulis modificať in tpſis iu-
riſdictio vſis allegat qḋ no. Inno.in.c.vehemens de pre-
ſcrip.dictum iſtud eſt pulchrum. Tu allega.c.auditis de
preſcrip.vbi ille abbas pſcripſit ius epāle in loco ꝙ videť
illud abdicaſſe in totū epō adduco tex.in.l.i.C.de cano.ꝑ
ſta.lib.x.⁊ ibi hoc voluit Ang.⁊.c.irrefragabili.§.exceſ-
ſus de offi.ordi.⁊ in.c.ceterum.ē.eo.c.quāto ⁊.c.cum ab
eccleſiar̄ de offi.or. ¶ Adduco.c.cum ꝯtingat de fo.com-
pe.⁊ qḋ ibi voluit.d.Anto.⁊ ꝙ hr̄ in.l.ꝯſulta.C.de teſta.
⁊ in.l.repetita.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ iſti ſunt meliores tex.de
iure ad hanc mām ſed in ꝯriū fortiter facit.l.i.C.de offi.ꝑ
fec.vrb.⁊ ꝙ ibi voluit Bar.⁊ tex.in.c.per hoc de here.li.
vi.⁊ voluit.d.Pet.in.c.tibi qui de reſcrip.vide que dixiť
c.ſtuduiſti de offi.leg.vbi multū eleganter examinaui hāc
mām ⁊ ex eo ꝙ hic dicit de ꝯſuetudine arguit h̄ Abb.an-
tiquus pro hoibus de monte peſulano ꝙ ſub rege nó vi-
deāť ſȝ ſub epō cū eſt qḋ inter regē ⁊ eos qȝ ſic diu ſuēt ſer-
70 uatum. ¶ No.de peccato † ꝙ ad papā ſpectat cēſura ď
pctō ⁊ exponit pe.cenſura.i.cohertio ſubaudi ⁊ cognitio
de pctō ⁊ dic de pctō.i.de violatiōe pacis ⁊ iuramēti alſs
71 de pctō cōmiſſo in regē anglie. ¶ No.ibi quēlibet † qḋ
qlȝ eſt ſubditus pape rōne peccati ⁊ dicit Hoſt.quēlibet
directe ſi eſt in eccleſia ſi eſt extra eccleſiā indirecte.ij.q.i.
c.multi.c.de terris de deci.c.poſt miſerabilem de vſuris.
72 ¶ No.ibi nó igiť hic ꝓbat exēplo lege ⁊ rōne † ꝙ papa
pót cognoſcere ⁊ ꝙ rex dȝ in hoc ſe ſubmittere romāe ec-
cleſie ſup hoc in quo eſt ſubmiſſus velit nolit ſm Hoſtiē.
73 ¶ No.ibi iniurioſam † ꝙ nemini facit iniuriā q vtiť iure
ſuo.c.cū eccleſia de elec.⁊ ibi ſunt ꝯcordantie. ¶ No.ibi
cū valentianus arg.ab exēplo de ſta.mo.c.cū ad mōaſte-
74 rium.§.prior † ꝙ impator in ſpūalibus nó ſolū eſt ſubie-
ctus pape ſed ēt epō loci.c.duo ſunt.xcvi.diſt.facit qḋ no.
in.c.oēs de maio.⁊ obe.⁊ in.c.ois de pe.⁊ remiſ. Ex qb⁹
75 appareť ꝙ ēt ſuo pſbytero parochiali ſubiectus eſt. † Ex
his cōprehendiť ⁊ cognoſciť excellentia dignitatis eccl̄ie
⁊ ſacerdotalis ad regalē ſecularē ⁊ nullus clicus q̄ntū mi-
nimus ſit ſubiectus impatori vt.c.cū nó ab hoie.ē.e.iō dicit
glo.in.d.c.duo ſunt ꝙ nulla dignitas ſecularis eſt ſilis ſa-
76 cerdotio facit.c.duo ſunt gñā.xij.q.i. † vbi ſacerdotes ſūt
reges facit.c.cū ex iniuncto de hereti.vbi ſacerdotes ſunt
dij facit qḋ ibi voluit.d.An.⁊ ſic impa.ſubdit ſe pape.er-
go multo magis rex.⁊ ad h̄ q̄ndie alle.iſte text. ¶ No.
77 ibi hoies † ꝙ hō exñs in dignitate delinquēs di delinq̄re
vt hō qḋ facit ad illud qḋ ſtatuēs ligeť ſuo ſtatuto de quo
no.i.c.ij.de ꝯſti.li.vi.⁊ i.c.i.de rap.⁊ dicit Hoſt.p h̄ appa-
rere excellentiā dignitatis ſacerdotalis facit illud valerij
in li.i.de religiōe.religiōi ingt ceſſit impiū ⁊ nicit h̄ hoies
78 † qȝ gñalr̄ nemo ſine crimine viuit.ꝯcluſit.n.deus oīa ſub
pctō vt oibus miſereť ď pe.diſ.i.ſi.n.ingt. ¶ No.ibi neſcio
79 ꝙ impa.excōicari pót a quocūq̄ epō in cuius dyoceſi exi-
ſtit ſm Pe.ď ancha.eſt ſing.no.ſm.d.Card. ¶ No.ibi
80 medicamēta ꝙ pnia dr̄ medicamentū ⁊ hec medicamen-
ta ſūt diuerſa de pe.c.oēs.§.ſi qa ⁊ qn̄ medicamēta nó ꝓ-
ſunt ferro ignito opus eſt qȝ forte vulnus eſt cācroſum.i.
q.i.c.reſpiunť ſm Goff.⁊ Hoſt.facit illud Ouidianū ſed
immedicabile vuln⁹ enſe recidēdū eſt ne pſ ſincera trahať.
¶ No ibi ex gñe forſan ex pſona mīia.nā vt al's dīc hoſ.
papa ignorauit originē iſti⁹ regis quē h̄ narrat ſȝ ď eo pt
81 videri in Spe.hiſtoriar̄.li.xvij.c.iiij. † ⁊ ſic ille dicitur de
genere

genere qui eſt de ſtirpe ꝛ vꝫ hoc ꝑcedere ēt ſi procedat ex
pſona mr̄is hoc tñ nō ꝑcedit q2 filij denoīant ex agnatio
ne p̄ris vt.l.exēplo.C.de decur.li.x.facit.l.i.ff.de iur imu.
82 † vbi appellatiōe gñis nō veniūt nati ex feīa vide q̄ dixi ī
83 c.raynutius de teſta.† Et no.ꝙ qlꝫ pſumit ſcire fcā ꝯiun
cti ſui.l.octaui.ff.vñ cogna.l.de tutela.C.de in integ.reſt.
mino. ℭ No.ibi litē hñs.ſ.reus q2 ſequit̄ ꝺ actore ibi pe
84 titor de quo min⁹ videbat̄ † cū fauorabiliores ſint rei q̄
85 actores.l.fauorabiliores.ff.de reg.iur. ℭ † No.triplicē
ptē litis exordiū ꝓſecutio ꝛ ſnīa ꝺ exordiū ante lit.ꝯteſt.
vel qñ lis ꝯteſtat̄ curriculis decurſis datis inducijs ad de
liberandū poſt lit.ꝯteſt.perorat̄ aūt p alſatiōes. ℭ No.
86 hic † ꝙ in iudicio ſeculari in q̄cūqꝫ pte iudicij qs grauet̄
recurſus pōt hri ad iudicē eccleſiaſticū qꝺ eſt intelligēdū
vbi adeſt mā pcti vel qñ deficit iudex ſecularis vel eſt ca
87 put ꝯuincie. Et p hoc dicit.d.An.patere † ꝙ vbi appel
latur ad eccleſiā attendit̄ q̄litas tribunal' iudicis ad quē
ꝛ nō iudicis a quo vt poſſit appellari ante ſnīaꝫ ꝛ ad hoc
alle.c.lꝫ de fo.cōpe. Ego addo ꝙ.d.Anto.in.c.ꝙ clericis
J.de fo.cōpe.dixit in foro eccleſiaſtico attēdit̄ ius canoni
cum qñ cām hꝫ de pſe.ſecus ſi accidentalr̄ puta ex ꝓroga
tione vel recōuentiōe q2 tūc ſeruabit̄ lex fori nālis ꝯuenti
vel recōuenti q2 dꝫ attendi cā nālis ꝛ nō accidētalis ī his
q̄ ꝯcernūt deciſionē litis.l.q hēbat.ff.de tutel.c.regiſſi de
teſta.alle.Spe.in ti.de ꝯſti.§.i.ver.ſi vo.ſed Specu.vꝫ ibi
ſentire oppoſitū alle.ēt.iij.q.viij.c.cui⁹ in agendo ꝛ hoſt.
88 in ſūma de teſta.vbi dicit † ꝙ ſi layci litigant corā iudice
eccñaſtico ex iurſdictiōe ꝓrogata iudicabit̄ ſꝫ ius canōicū
q2 pinde eſt ac ſi hrēt iuriſdictionē ordiariā ſup eos.l.i.ꝛ
ij.ff.de iudi.de hoc dicet̄ ibi q2 paſſus eſt dubita. ℭ No.
89 ibi ad epoꝝ iudiciū † ꝙ geſta fcā corā vno iudice faciunt
fidē corā alio ad quē hr̄ recurſus vel ad quē appellat̄ fac
c.cāmqꝫ de teſti.vide glo.Cy.ꝛ Bar.in.l.is apud quem
.C.de eden.Bar.in.l.ij.ff.de iudi.ſol.ꝛ in.l.ij.C.de fruc.ꝛ
lit.expen.ꝛ in.l.geſta.C.de re iudi.Bal.in.l.ſi.C.de teſt.
d.Anto.in.d.c.cāmqꝫ. ℭ No.ibi q2 ptās nr̄a nō ex hoīe
90 † ꝙ ptās pape eſt a deo imediate q2 dixit Petro q̄cun
qꝫ ligaueris ꝛ c̄.c.ſolite de maio.ꝛ obe. Idē dicit hic glo.
de impio q̄ glo.bene no.facit auc.qūo oꝫ epi.in pn̄e.dicit
tñ Hoſti.ꝙ nō hꝫ tam dignā ꝛ gn̄alē ptātē q̄ papa vide
originē pape.xvij.diſ.§.hinc ꝛ.xxi.diſ.§.i. ℭ No.ibi nul
91 lus ſane mēti q2 ꝓbat † ꝙ ſermones nr̄i debēt adaptari
rebus ſenſatis ꝛ intellectu ſuētibus teſte Auero y.ꝛ Ari
ſto.ꝛ ꝓbat̄ in.l.ſi ita quis in ver.ꝙ nemo ſanus loqueret̄
ff.de euic.ideo dixit Bal.in.l.i.C.de ſer.fugi.fuiſſe olī caſ
ſatam quādam inqſitionē tanq̄ nō veriſilem in qua dice
batur ꝙ famulus mādauerat dn̄o facit.l.milites.§.oꝫ.C.
92 de q̄ōnibus † q2 illud nō eſt viſile ꝙ eſt q̄dā falſitatꝫ ima
go facit ꝙ voluit idē Bal.in rub.de ꝓba.ꝛ in tracta.ſci
ſinatis ꝛ in.l.ſi.C.de edic.diui adria.facit tex.in.c.i.de cō
93 ſuetu. ℭ No.ibi quēlꝫ xp̄ianū † ꝙ lꝫ xp̄ianus ratiōe pcti
mortalis eſt de foro eccleſie ꝛ ad hoc quotidie alleg.iſte
tex.ꝛ dicit Hoſti.ꝙ negat ſe xp̄ianū q negat hanc ptātē
c.ſolite ad ſi.de ma.ꝛ obe.dicit ēt ꝙ vltra correctionē ec
cleſie nihilominus tpalis ptās ſecularē penā infliget.xxiij.
q.v.c.ſunt quedā ꝛ.c.rex dꝫ ꝛ dic vt no.in.c.de his de ac
cuſ.vide tn̄.c.felicis.§.ſi.de pe.in.vi.ꝛ Jo.an.ꝛ alios ꝛ p
Hoſti.in.c.i.de offi.or.ꝛ in.c.tue de pcur.ꝛ Jo.an.ī.c.ij.
de ꝯſti.li.vi.facit.c.ſi.de maleſi.ꝛ per.d.Pe.de ancha.in
c.cōqueſtus.J.ti.i.ꝛ in.c.ij.de adul.ꝛ ī.c.cū ſit.J.ti.i.ꝛ bal.
in.l.plꝫ.C.de ſa.ſan.ec.ꝛ in.l.i.C.de ſum.tri.ꝛ in.l.officia
les.C.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ Lap.Abb.in.c.i.de vſur.li.vi.ang.ī
repe.l.ſi vacantia.C.de bo.vac.li.x.ꝛ Bal.in.l.nullū.C.
de ſum.tri.Moder.in.c.i.de cri.fal. ℭ No.ibi magnum
94 † ꝙ in admiſtrāda iuſticia ꝛ in eīo ꝓſequēdi ꝛ ad ſi.cor
rigendi pctm̄ nō eſt exceptio pſonaꝝ imo ſic iudicabitur
magnus ſicut puus auc.de mona.§.i.ꝙ ꝑcedit in his que
ſunt de mera iuſticia q2 nec apud deuꝫ nec apud hoīes eſt
acceptio pſonaꝝ. Sed in his que ſunt ex mera gr̄a eſt ac
ceptio pſonaꝝ ꝛ apud hoīes ꝛ ēt apud deum.deus.n.tre
mendus plus facit gr̄am vni q̄ alteri vt dixit glo.ſing.in
l.i.ff.de poſtul.ꝛ ibi Bar.faciat qꝺ voluit Dy.in.c.i iudi
cijs de reg.iur.lib.vi.ꝛ ēt adde ꝙ reſpectu dignitatis ali
qñ qs plus punit̄ ꝛ aliqñ minus pro quo vide gl.ꝛ doc.ī
c.cum qdam de iureiur.ꝛ in.c.bō xp̄ianus.xl.di.ꝛ Bar.ī
l.ſi.ff.de re.diui.ꝛ Bal.poſt Guil.ꝛ Ja.bu.in.l.nemo.C.
de ſum.tri.ꝛ in.c.i.§.ſi qs vero de pa.iur.fir.Bar.in.l.ca
pitaliū.§.ſerui.ff.de pe.Bal.in.l.milites.C.de qō.ꝛ qꝺ hꝫ
in.l.deſertorē.§.pena.ff.de re mi.l.pedius.ff.de incen.rui.
95 cum ſi. ℭ † No.ibi vt peccatorē reuocem⁹ ſinē correctio
96 nis peccati vt qs a vicio retrahat̄ ad virtutē. ℭ † No.ꝙ
pax ē vinculū charitatis.charitas.n.ē dilectio dei ꝛ ꝓxi
mi ſm pet.ꝛ cū charitas ſit ſpūalis virtus qua ſaluamur
ꝛ fides ideo circa pacē ſpūalius cognoſcit eccleſia.c.vene
rabilem de elec.c.i.ꝛ.ij.de treug.ꝛ pace ꝛ eſt pax ēt hoſti
ſeruanda.xxiij.q.i.c.noli.ꝛ.c.Joānes ibi tamē non dꝫ de
caritate ſed de fide ſed facit in argu.melius tamen facit il
lud.c.ad hoc ꝙ pax eſt ſeruāda ꝛ quo ad illud de chari
tate dicit pe.ꝙ charitas ē dilectio dei ꝛ ꝓximi ꝛ cū cha
ritas ſit ſpūalis virtus quo ſaluamur de pe.di.i.charitas
ideo circa pacē ſpūalius cognoſcit eccleſia ſm Hoſtien.
97 ℭ † No.ꝙ cauſa iuramenti eſt fori eccleſiaſtici de quo ī
glo.facit.c.cum laycus de foro cōpe.lib.vi.ꝛ colligit In
98 no.ex hac lr̄a † ꝙ crimen pacis fracti ꝛ periurij directe p
tinet ad eccleſiā. Idem dicit de crimine ſymonie ſacrilegij
vſuraꝝ hereſis ꝛ ſeparatiōis mr̄imonij quo ad thoruꝫ pp
adulterium vide glo.magſ.am in.c.cū ſit de foro compet.
99 ℭ † No.ꝙ ſuperior nō dꝫ magnam diſcordiam ſub diſ
ſimilatione tranſire.nam ſm Jo.ꝛ Philip.quare pate
retur ad arma ꝑcedere quos pōt ſua iuriſdictione cōpe
100 ſcere vt.l.eqſſimū.ff.de vſufru.ꝛ dicit Hoſti.† ꝙ diſſimula
tio eſt mortale peccatū in prelato argu.c.i.de treug.ꝛ pa
ce ꝛ.lxxxiij.diſ.c.error de priuile.c.quāto de ſentē.excom.
101 vide Bar.in.d.l.eqſſimā vbi dicit † ꝙ iudex pōt compel
lere partes ad pacē ꝛ tranſactionē dicit tñ ꝙ reqrit altio
rem indaginem faciat.c.placuit.lxxix.diſt.cū inter.R.ſe
niorem de elec.c.ſi.ꝺ tranſac.c.i.ꝺ mu.pe.in ver.cōcordia
vel ſentētia.c.querellā ꝺ ſymo.in verſi.concordia vel ſen
tentia Bar.in.l.ſi ꝺ meis.§.recepiſſe.ff.ꝺ arb.c.ſi.ꝺ maio.
ꝛ obe.Bar.in.l.furti.§.q iuſſu.ff.ꝺ his qui no.infa.ꝛ i.l.
congruit.ff.ꝺ offi.preſi.Bal.ꝛ.d.Abb.in rub.de treug.ꝛ
pace Jo.an.in addi.Specu.in titu.de prepara.iudicio.
102 ℭ No.ibi fouere † ꝙ non corrigens delictum vꝫ fouere
c.quāto ꝺ ſentē.excom.c.ſit rector.xliij.diſ. ℭ No.ibi vel
ſolidam pacē vel treugam ꝑceptū alternatiuū. Ex quo in
103 fert hic Fran.vercel.† ꝙ plura remedia dꝫ iudex inueni
re ad ꝯtumaces reducendos.c.veritatis ꝺ dolo ꝛ contu.
ad concordādos diſcordes ad curādos egrotos.xxix.diſ.
c.ſi.c.ois de pe. ℭ Ego addo ſingu.tex.in.l.ſi pupillorū
§.ſi pretor.ff.ꝺ rebus eoꝝ vbi fuit appoſitum ꝺcretum al
ternatiuū ꝛ alle.c.cū inter ꝺ re iudi.vbi fuit lata ſnīa alter
natiue ꝛ alle.glo.in.c.latores ꝺ cle.excō.q̄ loqtur de ſnīa
alternatiua ꝛ glo.in.c.ſi qs.xi.qō.iij.tene menti iſta iura.
104 ℭ No.ex eiſdē verbis † dūiam eſſe inter treugā ꝛ pacem
ꝛ in ver.poſtremo no.ſingu.iſtū tex.d.Abb.ꝙ treuga ad
tp̄s facta pōt appellari pax nam tex.iſte dicit ꝙ rex fran
cie non ſeruauit federa pacis vſqꝫ ad prefixū terminum ꝛ
ſic cum ita poſitū fuerit tp̄s non pōt intelligi niſi ꝺ treuga
qꝺ tꝫ Jo.an.in addi.Spe.in ti.ꝺ treu.ꝛ pa.poſt pn̄ci.vbi
105 inducit hoc ad q̄ōnē antiqtus diſputatam. ℭ † Quidaꝫ
hn̄s guerrā cū alio dn̄o ꝓmiſit cuidā dn̄o dare ei ſtipēdiū
pro centū eqtibus ad adiuuādum cū donec guerra eſſet
ſinita demū ille ꝓmiſſor fecit treugā cū inimico ſuo ad an
num ꝛ vltra donec reuocabit̄.qrit̄ an teneat̄ interī ꝓmiſ
ſor ad h̄ ſtipēdiū ꝛ vꝫ ꝙ nō ēt ſi fuiſſet dcm̄ dōec pax fie
ret ꝛ ita h̄ reſidet.d.Abb.ſꝫ.d.An.h̄ colligit qꝺ dꝫ ꝙ dr̄ia
eſt inter pacē ꝛ treugā alle.c.i.ꝛ qꝺ no.in rub.de treug.ꝛ
pace.ꝛ ita ēt colligit hic.d.Anr.ꝛ ſe remittit ad dcā ſua ī
d.c.i.ꝺ treu.ꝛ pa.ꝛ ita ēt h̄ colligit.d.Pe. ℭ Ego addo
ꝙ iſtam q̄ōnē diſputauit Jaco.bu.vt ibi refert Joan.an.

vbi allegat iſtum tex. ꝙ treuga dỉ eſſe pax niſi fuiſſet dcm̄
vſqꝫ ad pacē perpetuā vel ſolidā vt ſequiť hic in verſic. nō
ſgiť ⁊ dicit ꝙ ponderatis verbis treuge ipſa pōt eſſe ꝑpe
tua ⁊ hoc ſufficit vt. l. ſufficit. ff. de condi. inde. inducit etiā
. l. ꝑpetuā. ff. de cura. fur. ¶ Sed ꝯ hanc deciſionē ego ad
duco tex. in ti. de pace conſtan. in verſi. vaſſalli q. vbi dỉ ꝙ
de treuga idē iudiciū eſt qḋ de guerra ⁊ adduco tex. in. c.
ſignificauit de iude. vbi treuga indicať vt guerra ⁊ ꝯſiliū
d. Pe. de anc. lxxxiiij. vbi ꝯſuluit ꝙ treuga accedit guer
re ⁊ lꝫ glo. in. c. i. in ti. de pace tenē. in vſi. feu. dicat ꝙ treu
ga accedit paci. tn̄ illud dꝫ intelligi iꝓprie ⁊ ita intelli
gatur. c. illi q. xxiiij. q. iij. ⁊ ita dicit. d. Car. in. d. c. i. ꝙ treu
ga dỉ improprie pax ergo nō eſt vere ⁊ ꝓprie pax ⁊ ita i
telligať iſte tex. cū ergo verba ꝯtus debeāt intelligi ꝓpe
⁊ ſtricte vt. l. quicqd aſtringende. ff. de ver. ob. ſequiť † ꝙ
ſi in ꝯctu ſit mentio de pace nō intelligiť ď treuga que im
proprie eſt pax. ⁊ per ꝯñs notāter diſputando ꝯcluſit Ja.
bu. eſſe ſuāe ponderandū ꝙ ſtipendiū debeť rōe laboris
impendēdi. tpe guerre. ſed cū eſt treuga nō eſt opus impē
dere laborē ergo ſeqtur ꝙ nō debeť ſtipendiū qꝛ ceſſante
cā ceſſat effectus. ita vỉ ſuſtinere dcm̄ Jaco. bu. Joā. an. ⁊
ſequatiū. Sed vnū eſt qḋ vobis videbiť nouū nō tactū ab
106 aliquo in ꝑfatis locis. ¶ † Capitaneꝰ belli vt de illo ma
gnanimo ⁊ inuicto dixeri comite Jacobo picenino viceco
mite de aragonia potuiſſer facere treugā ſed nō pacē nec
guerrā ſine ſpāli cōmiſſione ꝓncipis. ergo ſeqtur ꝙ treu
ga nec eſt pax nec guerra. igiť vỉ eſſe quoddā mediū ⁊ quo
dam pricipiū inter pacē ⁊ guerrā ⁊ ad hoc adduco. l. cō
uentionū. ff. de pac. ⁊ qḋ ēt ibi voluit Barto. † vbi dicit ꝙ
capitaneus belli pōt facere treugā vt ibi voluit gl. Item
pōt facere pacē ſi eſt dñs belli ſiue exercitus vt ꝓnceps rex
⁊ ſiſcꝰ. Sed capitaneus cui eſt ſimplr cōmiſſū ducere bel
lum ſeu exercitū nō pōt facere pacē niſi ſit ſpāliter cōmiſ
ſum. l. mādato gñali. ff. de ꝓcura. ita ibi dicit Bart. Ecce
nunc ꝙ treuga eſt quoddā mediū inter pacē ⁊ guerrā er
go deberet attēdi ſi mā ſit fauorabilis an odioſa ita vỉ di
cen. in ꝓpoſito tenementi qꝛ eſt noua inueſtigatio in hac
107 mā. ¶ No. ibi cognoſcatis de plano † ꝙ in hac denūcia
tione ꝓcediť de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij. Tā in
tali ꝓceſſu admittunť litis exceptiones ⁊ ꝓcedeť de plano
qꝛ non dabunť ita ꝓlixe dilatiōes nec recipientur vbi alle
garenť vbi alio nō ageret hec oia quaſi ex arbitrio iudi
cis pendēt ꝯſideratio ꝑſonis cauſis locis ⁊ tꝑibus. c. ſi. de
trāſa. facit cle. ſepe ď ver. ſig. ⁊ qḋ voluit Bar. in extraua
gan. ad repri. in ṽ. p denūciationē ⁊ qḋ hr̄ in. l. i. §. ſi. ff. de
108 preto. ſtipu. ſed. d. Car. ħ collegit ꝙ in cā inqſitiōis proce
ditur de plano ⁊ admittunť exceptiōes litis. circa hoc di
co vobis ꝙ in futurū faciet vobis honorē his nouiſſimis
diebus occurrit in fcō ꝙ ptās qdā inqſiuit nulla ꝓcedēte
infamia ⁊ poſuit inqſitum ad torturā q nō fuit ꝯfeſſus op
ponebat inqſitus ꝙ nō poterat inqrere nō ꝓcedente infa
mia. rñdebať ꝙ vbi iudex teneť ex ſuo offō inqrere nō eſt
neceſſe vt ꝓcedat infamia ⁊ alle. Ang. ita dicentē in repe.
l. ſi vacantia. C. de bo. vac. lib. x. q ad ſic dicendū mouetur
ex. c. i. de offi. or. Ego ꝯſului ꝯtrium ⁊ dicebant illud fuiſſe
dcm̄ Hoſti. in. c. qualr de accu. vbi dicit ꝙ ordinariꝰ pōt
inqrere nō ꝓcedente infamia pro certo male loqtur ⁊ cō
tra eū eſt tex. in. d. c. i. ꝯiuncta glo. vbi dꝫ inqrere ſm̄ cano
nes quo caſu reqriť monitio. d. c. qualr. c. cū oporteat. c. i
quiſitionis de accu. iō Bal. in. d. c. i. dicebat ꝙ lꝫ deť ptāti
liberū arbitriū inqrendi tn̄ dꝫ ꝓcedere infamia. idē voluit
ibi. d. Pe. ¶ Adducebā dcm̄. d. Card. in. d. c. qualr vbi
dānat dcm̄ Hoſt. Adduxi Saly. in. l. ea qdem. C. de accu.
vbi eꝫ ꝯtrium. adduxi Bal. in rub. C. de pena iudi. ⁊ Saly. i
l. ſi. eo. ti. Dicebā ēt ꝙ dcm̄. c. loqtur in epō ⁊ ſic loqtur de
iure canonico nō pōt extēdi ad ptātem laycā qꝛ ď iure ca
nonico inqſitio eſt remediū ordinariū vt voluit Inno. i. c.
dilecto de ſen. excō. lib. vi. ſed de iure ciuili eſt remediū ex
traordinariū vt voluit Bal. in. d. l. ea qdem. ergo nō pōt
extendi ille tex. c. i. de foro eccleſiaſtico ad foꝝ ceſareo. di

cebāt ēt ꝙ iudiciū nr̄m dꝫ ꝯformari iudicio dei vt. c. deus
oipotens. ij. q. i. ⁊. d. c. qualr. Sed deus ipſe tremēdus nō
ꝓceſſit ad inqrendū niſi clamor vehemens ꝓcederet ergo
nec ptās poterit inqrere nō ꝓcedēte infamia ⁊ ita heri cō
ſului ⁊ iſtud adde ad. d. c. i. qꝛ ibi nō retuli. ¶ No. ibi eꝰ
109 exceptio qꝛ loqtur de rege fracie † ſed eſt dubitatio vtꝝ
iſte rex francie denūciareť hic pro facto ſuo an pro facto
ſuoꝝ anteceſſoꝝ regū iſtud nemo tangit hic. Sed Bal. in
auc. ad hec. C. de vſur. in antepe. col. in ver. ſed qd dicentꝰ
de herede ꝑſcribentis dicit hic eſſe caſuꝫ ꝙ denūciatio ſit
regi q erat ſucceſſor alioꝝ regū ⁊ de qōne tpali predeceſ
ſorum ⁊ ꝓcedit determinando nec ſufficit ꝙ heres dicat.
ego credo ꝙ defunctus habuit bonā conſciām qꝛ qñ cre
dulitas eſt cā defenſiōis dꝫ ꝓbari ꝓbabilis rō credēdi ar
gu. l. cum qdam. §. qḋ dỉ. ff. de acq. here. ¶ Preterea in
quit talis heres nō pōt excuſari a dolo poſt perceptā no
ticiam veritatis. c. nam ꝯcupiſcentiā de conſti. in auc. iuſiu
randum qḋ preſtať ab his ibi ſi qs aūt inueniať. Prete
rea eſt in dolo qꝛ locupletať cum aliena iactura nam ex ħ
factus locupletior hēditas peruenit ad euꝫ ar. l. ſi qs mā
cipium. §. ꝓculus. ff. de inſtit. preterea ſufficit ꝯ heredem ꝙ
defunctus fuit in mala fide qꝛ ex quo ſtatim fuit ortū ius
denūciandi qꝛ tranſit ꝯ heredē arg. c. parrochianos de ſe
pultu. ſicut heres vſurarij lꝫ ipſe nō ſit vſurarius teneť ex
facto defuncti ⁊ dꝫ rñdere in eodem foro. c. qꝛq̄ꝫ de vſu. in
vi. ⁊ in hoc dānat Bar. dicentem ꝙ heredi ſufficit dicere
ego credo defunctū habuiſſe bonā fidē ⁊ conſciam vel ſa
tiſfeciſſe qꝛ in facto alterius eſt tollerabilis ignorantia ⁊
credulitas. l. ſi. ff. pro ſuo. l. qꝛq̄ꝫ. ff. ad velle. Tum qꝛ potꝰ
dꝫ ꝑſumere bonū q̄ꝫ malum nec dꝫ ꝑſumere ꝙ defunctus
fuit imemor ſue ſalutis. l. ſi. ff. ad. l. iul. repe. cū ergo heres
nō peccet ergo nō pōt denūciari in foro conſcie. tamē ip
ſe dicit eſſe hic caſum ꝯ Bar. iſte paſſus eſt multū dubita
bilis ſi mala fides defuncti tranſeat in heredem. ⁊ qdem
Bar. in extrauagan. ad reprimē. in ver. per denūciationē
110 querit † qualr peccat heres in eo ꝙ defunctus tenebat ꝯ
conſciam. rñdet forte heres ſcit ⁊ ſic forte ēt ipſe ꝯ ꝯſciam
eꝫ. ſi vero ignorat tunc ꝓus eſt heredi notificandū talr ꝙ
in eius cadat noticiā vel cadere debeat vt. l. qḋ te. ff. ſi cer.
pe. l. ſi quis inficiatus. ff. depoſi. ⁊ poſtq̄ꝫ fuerit certificatꝰ
debent fieri denūciationes. Nam tex. dicit ſi peccauerit in
te. prius ergo dꝫ precedere peccatū q̄ꝫ fiat denūciatio. ſed
ſi heres nō patitur certificari tunc in hoc peccant. ⁊ perin
de ēt eſt ac ſi certificatus eſſet argu. l. i. §. ariſto. ff. quod vi
aut clam ⁊ ita ibi eſſider Bart. Mihi vỉ ꝙ dcm̄ Bal. in
ſe ſit verū ꝙ heres poſſit denunciari in foro eccleſie de ma
la fide defuncti. ⁊ ad hoc adduco Bar. in. l. ex diuerſo in
111 ꝓn. ff. de rei vendi. † vbi dicit ꝙ ſi heres ſit bonefidei ⁊ ſuc
ceſſit defuncto malefidei cenſeť eſſe malefidei. l. cuꝫ heres
ff. de diuer. preſcrip. ⁊ no. per glo. in. l. ſi ego. §. partus. ff.
de pub. pro quo vide remiſſiones quas dedi. ſ. eo. c. qꝛ. v.
112 † Ex quo ſeqtur ꝙ poterit denūciari heres ex mala fide
defuncti probata mala fide defuncti. ideo non ſtabitur aſ
ſertioni heredi dicentis ego credo defunctū fuiſſe bonefi
dei. quia eoipſo quod eſt probata mala fides defuncti eo
ipſo cenſetur heres eius eſſe malefidei. ſed credo ꝙ non
poteſt denunciari heres ex illa mala fide defuncti quia
iſta auctoritas euangelica requirit ꝙ frater peccet in fra
trem ex facto ſuo dū dicit moneatur ita vt hic dỉ ⁊ ita vt
113 voluit Bar. ⁊ erit ꝯcluſio † ꝙ ad hoc vt heres denunciet
ex mala fide defuncti opꝫ conſtare prius de mala fide de
functi ipſi heredi ⁊ poſtea dꝫ moneri ita vt hic dỉ nec au
dietur heres dicendo ſe credere ꝙ defunctus habuit bo
nam fidē. qꝛ ſtatur veritati ꝓbate. viij. dĩſ. c. veritate ⁊ iſta
ſit vera ꝯcluſio circa iſtū paſſum. Sed ſtat dubitatio vtrū
iſte tex. loquať in ſucceſſore vt voluit Bal. ꝙ mala fides
teſtatoris tranſeat in ſucceſſorē. ego adduxi Bar. in. d. l.
ex diuerſo. Sed pondera ſubtilr qꝛ Bart. loqtur in here
de. ⁊ ſic in ſucceſſore hereditatis vt. d. l. cuꝫ heres quo ca
ſu mala fides defuncti tranſit in heredeꝫ vt ibi in iuribus
que allegaui

que allegaui l.d.c.q̄.v. Sꝫ iſte tex. loquet̄ i ſucceſſore di
gnitatis ꝗ caſu mala fides ꝑdeceſſoris nō trāſit in ſucceſ
ſorē dignitatis vt ꝓbat̄ in.c.cura de iurepatrona. ⁊ volu
it Jo.de imo.i.c.ſi.ð ꝑſcrip. ergo bal.nō bñ itellexit iſtuꝫ
tex. ⁊ ēt bar.in.d.§.p denūtiationē nō bñ pōderauit iſtū
tex.inquātū cū alle͠gat in berede teſtatoris.q̄ aliud ē eſſe be
redē defūcti ⁊ aliud ſucceſſorē dignitatis.vt.d.c.cura ex
quo ſeq̄t̄ ꝙ nō poterit denūciari ſucceſſor dignitatis ex
mala fide ꝑdeceſſoris niſi ex ꝓpo ſuo facto. ⁊ iſto cāu nō
114 ꝓbat iſte tex. dicēdū bal. †iō ſi res mea cū pcō venit ad re
gē. ⁊ mort̄ ego dbeo facere fidē ð bui⁹mōi iniuſta occu
patoe ⁊ monere ſucceſſorē vt mihi reſtituat.qð ſi nō fece
rit denūciet̄ ꝑtica bui⁹tex.qcqd dixerit bar. ⁊ bal.tene mē
ti.q̄ iſta ſūt noua ad iſtū tex.qaē ēt pōdera q̄ fuit denū
ciat⁹rex frācie q̄ nō denūbat ꝯpoſitiōeꝫ ꝗ ex fcō ſuo dnū
115 ciabit̄.no.ēt †ꝙ dlegat⁹ dꝫ ſuare formā mādati vt b ꝓrox
dat.c.prudētiā de offi.delega.c.cū dilecta de reſcrip.vnð
116 ꝗ ibi dixi. ℭ Ultio Jn.ex iſto tex.colligit †ꝙ vbicūqꝫ ð
ficit actio ð iure ciuili ſi tñ ſub ē eq̄tas nālis ꝗ iferat ius
agēdi vt i pcō nudo vel iuramēto.tñ lꝫ nō poſſit adiri iu
a dex laic⁹ poterit adiri iudex eccl̄ic⁹.ᵃ ego adduco ꝙ pul
117 chre voluit.d.an.i.c.ꝗ i eccleſiaꝝ de ꝯſti.vbi voluit †ꝙ lꝫ
ius ciuile poſſit facere ꝙ ex nudo pcō nō oriat̄ actio nō
tñ pōt facere q̄n ſupior teneat̄ adminiſtrare iuſticiā. ⁊ ad
118 duco eundē.in.c.ij.de probatio†.vbi dixit ꝙ lꝫ quis non
poſſit agere corā iudice ſeculari pp ſtatuti pōt tñ agere
corā eccleſiaſtico. ⁊ allegat iſtū tex. Adduco ꝙ pulchre
119 voluit bal.in.l.reſcripta.C.ð pci.ipera.offe.vbi dicit †ꝙ
lꝫ ipator poſſit tollere actionē tñ etiā ſine actione pōt q̄s
ꝯſequi iuſticiā auxilio iudicis implorādo offm̄ ſupioris
allegat Jnno.in.d.c.ꝗ in eccleſiaꝝ.faciat qð voluit idem
120 bal.in auē.cleric⁹.C.ð epi. ⁊ cle.vbi dic̄. †ꝙ nō oīs cā rō
ne peccati ſpectat ad eccleſiā.lꝫ ſi crimē ſit eccleſiaſticum
vel rōne pacti vel iuramenti vel q̄n nō audit̄ i foro ſecu
lari vel q̄n pp iniquitatē dn̄i illius terre vel ſtatuti.nō pt
audiri corā ſeculari alle͠gat archi.in.c.boc videt̄.xxij.q.iij.
niſi appellet q̄ ius ciuile ⁊ canonicū ſic ꝯcorditer diſpo
nūt.c.ſi.de excep.li.vi.qð dicit eſſe menti tenēduꝫ faciat
qð voluit ang.in comēto.l.ſi certis ānis.C.de pactis vꝫ
121 †ꝙ vbicūqꝫ in iudicio ſeculari quis non dꝫ audiri.tñ rōe
peccati audiendus eſt in foro eccleſiaſtico ſi in eadeꝫ ſpē
delicti ius canonicuꝫ contradicit iuri ciuili q̄ tunc corre
ctio peccati ſpectat ad eccleſiaſticaꝫ vt bic ⁊ leges i iſto
ſequunt̄ canones.c.clerici.§.eo.ideo dicit in eadeꝫ ſpē de
licti.q̄ nō eſt dubiū ꝙ ius canonicū ⁊ ciuilaꝫ in genere
probibent peccare.lꝫ iſta tā generalis probibitio nō eſt
ſufficiens ad deducendū oīa in foro eccleſiaſtico q̄ tunc
periret iuriſdictio ſecularis. ℭ Uenio ad gloſas. Et qdeꝫ
glo.prima ponit caſum lꝫ dic melius ſm̄ doc.ſupplendo
vt colligit̄ ex tex.ad finem ꝙ papa poſt denunciationeꝫ
ſibi factā per regem anglie.ſcripſit Regi francorū vt de
beret ſeruare compoſitionem.ipſe vero reſcripſit quādā
excuſationeꝫ aſſumendo q̄aꝫ tñ nō probauit ideo Pa
pa cōmiſit epiſcopo eboracenſi ⁊ cuidam Abbati vt taꝫ
querimoniam Regis anglie.q̄ꝫ executionē Regis fran
cie audirent coram quibus Rex francoꝝ nanquaꝫ volu
it comparere. ⁊ ſic nō fuit paſſus ꝙ illi cognoſcerēt quia
pp papa ſcripſit legato qui erat in partibus vt bꝫ in ver
bo leget̄ ⁊ ſi rex francie non faceret prout bic dicitur de
beret certam terram regis ſubijcere interdicto ⁊ q̄ pa
pa.timuit ne populi. ⁊ prelati ſcandalizarētur. ⁊ proxo
carent̄ ex boc mādato q̄ſi papa vellet fauere regi anglie
⁊ violare iuriſdictionem regis Francie ⁊ ꝙ etiam pp b
non ſeruarēt iterdictum ferrēdū p legatuꝫ papa ſcripſit
ꝑlatis p frāciā ꝯſtitutis vt in lr̄a bꝫ vt patꝫ i antiqua mā
dauit ꝑlatis vt ſniaꝫ q̄ꝫ ferri ꝯtingerit ſuent alſs cōmina
bant̄ ꝙ illos ꝓnunciaret inobediētes. ⁊ ex iſtis clare ba
122 betis caſuꝫ bar⁹.c. † ℭ Jn gl.ij.opp.ꝙ imo ꝑꝑ ſe intro
mittat de tpali iuriſdictione vt pꝫ i.c.lꝫ ⁊ in.c.ſequenti.J.
ti.ꝑ gl.dic̄ ꝙ regulariter ſe nō itromittit excipit tñ duos

caſus Primus eſt q̄n iudex ē negligēs. Scðs q̄n vacat
impiū.alios addit bic Jnno.dicet̄ in.d.c.lꝫ bo i vſi.lꝫ nō
glo.iſta opp.ꝙ ꝑꝑ bꝫ vtrūqꝫ gladium.lxxxvi. di.c.duo
ſunt gr̄a.c.ſolite de ma. ⁊ obe.tū q̄ iura celeſtis ⁊ terre
ni ipij a deo pape tradita ſunt vt.xxij.di.c.i.tū q̄ babuit
auctē euāgelij. Ecce duo gladij ſūt b q̄s trāſtulit ad ſuc
ceſſores.xi.di.c.i.gl.allegat pro ⁊ ꝯ ⁊ ꝯcludit in effectu
ꝙ bꝫ iuriſdictionē tpalē i babitu lꝫ executionē cōmiſit ec
cleſia ipatorib⁹. ⁊ ꝑncipibus ſeculi ⁊ remittit ad notata
i.c.cūꝫ ꝗ q fil.ſint legit. Jo.an.iducit aliqua ꝗ ſolū tēdūt
ad probādū ꝙ executio gladij tpalis ē iterdicta pape ⁊
cuilibet eccleſiaſtico lꝫ ad ꝯfirmatiōem glo. Jo.de lig.b
oñdit boc mō ꝙ ꝑꝑ bēat iuriſdictiōeꝫ tēporalē i babitu
123 † Nā in babētib⁹ ordinē in vniuerſo mirabile eſt eē duo
eque pfecta. Sꝫ ipator nō ē maior ergo nō erit equalis.
Jtē multitudo ꝑncipatū mala ē. ℭ Jtē ipator ē dn̄s tē
poraliū ꝑꝑ ſpūaliū.lꝫ tpalia ordinant̄ i finē ſpūaliuꝫ.i.q.
iij.c.ſi q̄s obiecerit ſic ergo aia dn̄at̄ corpori ita papa do
minat̄ ipatori.itē ꝑncipat⁹ pape ē infuſus a deo.xxi. di.
c.in nouo.lꝫ ꝑncipat⁹ tpalis ab boie.xc.iij.di. c. legim⁹ ꝗ
ꝑncipat⁹ dei preeſſe dꝫ principatui bominis. ℭ Jteꝫ pa
pa vt dei vicarius babuit oīmodā ptāteꝫ ita. ⁊ alij ſucceſ
124 ſores i vicariatu †itē ꝑncipat⁹ ē optim⁹ vbi vn⁹ dn̄at̄.ij.
etbycoꝝ vn⁹ ꝗ ꝑnceps in orbe adducē poterat qð ſcribit̄
i ꝑma tragedia nō capit regnū duos. ⁊ apð lucanū in ꝑ
oīſqꝫ ptās ipatiēs ꝯſortis erit.itē q̄ ſic eſt in regimie ce
leſti. ⁊ ꝙ executio ſit iterdicta ꝑꝑ adducit Jo.an.illð io.
ꝯuerte gladiū tuū i vaginā illð bernardi ad eugeniū ag
gredere i ſubditos dbo.lꝫ nō ferro qd vſurpat̄ gladiū tē
ptas quē ſemel iuſſus es mittere i vaginā. ⁊ qð ſcribit̄ ad
thimotheū i tertio oꝫ epiſcopū nō eē pcuſſorē.itē ē mini
125 ſter ſacramēti ⁊ māſuetudinis ⁊ vnitatis †ſacrꝫ do altarꝫ
repñtat vnitatē xp̄i ⁊ eccl̄e q̄ꝫ ſignificat vnio aie ad corp⁹
q̄ ſicē aia viuiſit ad corp⁹ ſic xp̄s p bmōi ſacrꝫ viuificat ec
cleſiā ⁊ iō executio gladij materialis q diuidit aiaꝫ a cor
pore penes miſteriū ſacri vnitatis eē nō dꝫ. ⁊ iō dic̄ ber
nardus.vbi.ſ.gladiū materialē bꝫ ꝑꝑ nōc ipator vero ⁊
ſimiles vſu vel manu bēt ēt inuit extrauagās bōiſacij. vnā
ſctām. Sꝫ do.abb.dic̄ ſe addere gl.i cle.ad nr̄aꝫ ð bere.ꝗ
ꝓbat bāc ꝯcluſionē ꝙ ꝑꝑ ſit ſūm⁹ ⁊ oēs ſint ei ſubiecti. ⁊
faciat glo.i.c.cū ꝗ q fil.ſint leg. ⁊ qð voluit inno. i.c.lꝫ.J.
ti.i. ⁊ boſti.i.d.c.p venerabilē q fi.ſint leg. ⁊ i ſūma euiſ
dē tituli.reuera.glo.i.d.cle.ad nr̄aꝫ allegauit ad boc.d.
126 car.i.c.venerabilē ð ele. ⁊ dic̄ b.d.abb. † ꝙ duplex ē ptās
vna ē ſpūalis ꝗ ē penes ſūmū pōtificē alia tpalis ꝗ eſt pe
nes regē ſeculi vt i.d.c.ſolite.ſpūalis ē preſtatior tpali in
trib⁹ vt dicit boſti.vbi.ſ.vꝫ i maioritate i inſtitutiōe. ⁊ in
ptāte ſeu auctē maioritate.ſicut ſpūs ē ꝑſtatior corpe.itē
inſtitutiōe.q̄ ſacerdotiū melchiſedech ꝑceſſit legem ſcri
ptā ð quo i.c.trāſlato ð ꝯſtit. Jtē p ſacerdotē deo iubēte
fuit ordiata ptās regia ꝑ regū.c.viij.i fi.ibi dixit dn̄s ad
ſamuelē ꝯſtitues ſup eū regē ptāte ⁊ auctāte.q̄ ſpūalis
ptās iſtituit tpalē. ⁊ dſtituit.d.c.venerabilē. ⁊.c.ali⁹.xv.
127 q.vi.pꝫ ēt maioritas rōe ſubiecti † q̄to q̄s meliorib⁹ ꝑeſt
tāto magis.ē ꝑferrēd⁹ i auc.ð dfen.ciui.§.nos igit̄.lꝫ ani
ma cui ꝑꝑ preeſt ꝑferēda eſt oibus rebus bumanis qb⁹
imꝑator ꝑeſt.xi.q.i.c.ꝑcipim⁹ ergo ꝑꝑ preeſt imꝑatori.
itē boc ꝓbat̄ ex vi fidei.ſicut eni ponere duo ꝑncipia eſt
bereticū.c.i. ⁊.ij.de ſum.tri.ſic ponere duos vicarios eq̄
les eſt bereticū faciat qð voluit glo.que reputat̄ ſingula
ris in.c.nō aūt.xx.q. vij.eſt eni eccleſia militās diuinitus
ex ꝑplata dicente Joāne in apocbalypſi.vidi Jeruſalem
ſctām nouā deſcēdentē de celo. ⁊ moyſi dcm̄ fuit exodi.
xxv.c.ꝙ oīa faceret ſm̄ exēplum mōſtratuꝫ ſibi. ⁊ addu
cere poterat qð ſcribitur apð boetiū in tertio. mūdū mē
te gerens ſimili q̄ imagine formans.cū igitur in eccleſia
triūpbanti ſit vnus ſummus ꝑnceps cuius obediētie to
ta ipſa eccleſia ꝑfectiſſima eſt ſubiecta.ſ.ipſe deus neceſ
ſarium eſt fateri.ꝙ etiā eccleſie militāti vnus ſūmus ꝑn
ceps ꝑſideat imꝑator ille eſſe nō pōt cuꝫ nō valeat ꝑeſſe

ᵃ ℭ Judex ec
cleſiaſti⁹. Nā
p denunciatio
nē euangelicā
pōt hēre execu
tionē vt lꝫ do.
Alex de imo.i
l.iuriſgentiuꝫ.
§ ſed cum nul
la.ff.de pac. ⁊
in l. qnᵗus.ff.
manda. ⁊ mul
ta de pacto.vl
de p eundē.d.
Alexan in.l.ſi
cōuenerit.ff.ð
iuriſdi.om iu.
⁊ in.d.l.iuriſ
gentiuꝫ alleg.
ſupra.

in ſpūalibus ergo eſt papa q̄ eſt in tpalibus p̄eſſe poteſt. nam 7 ſacerdotes exercuerunt 7 habuerunt vtraſq̃ poteſtatem. x. q. i. c. relatū 7 no. Inno. in. c. licet de ſuſcepto. ti. i. Itē ipſe xp̄us vtraq̃ poteſtatē exercuit in iſto ſeculo quando flagello facto de feniculus eiecit vendentes 7 ementes de templo cathedras vendentium columbas euertit effundens pecunias numulariorum. vt habetur mathei. xi. c. 7. i. q. i. c. ex multis 7 in pſalmo dicitur de⁹, iudicium tuum regi da. 7 hanc poteſtatem ſimiliter trā ſtulit in petrum dicens paſce oues meas non diſtinguēs in modo paſcendi cum petrus diceret ecce duo gladij h̄ xp̄us reſpondit ſatis eſt non dixit nimis. Item cum uti gladio xp̄us prohibuit dicens mitte gladium tuum in vaginā nō dixit abice gladium. 7 iō tm̄ executionē prohibuit ratione predicta omnia eniʒ illa ſunt pōderanda cum xp̄s fere loquerei ſemper figuratiue. Nec obſtat ſi dicatur q̄ iperium 7 ſacerdotiū proceſſerūt ex codeʒ principio vʒ ex ipſo deo auc. quomō oportet ep̄s in prin. c. ſolite de maio. 7 obe. fecit deus duo luminaria vt ibi. 7 faciat qō habet in. c. cum ad verum. xcvi. di. vbi dicit. Nec imp̄ator iura pontificis arrideat nec pōtifex iura imp̄atoria vſurpet quoniam idem mediator dei 7 hominum homo Chriſtus in eius actibus proprijs 7 dignitatibus diſtinctis offō vtriuſq̃ poteſtatis diſcernit q̄ʒ fatēdū ē q̄ ipium ſicut ſacerdotiuʒ proceſſit a deo 7 nedum ſūmum imperiū ſʒ quelibet īferior poteſtas dicitur procedere a deo vt in paſſione dominica dicitur non haberes aduerſus me poteſtatem vllam niſi data 7c. Sed hec poteſtas non deriuatur in p̄ncipem ſecularē imediate a deo ſed p debitā 7 ſub alternatā emanationem a vicario Ieſu xp̄i apud quem ſunt videtur celeſtis 7 terreni impij. vt in. c. omnes. xxij. di. hinc eſt q̄ imperium transfertur de certo genere perſonarum ad aliud genus vt in. c. venerabileʒ de elec. imperatorē vngit approbat confirmat reprobat 7 deponit cauſis iuſtis exiſtentibus. 7 ab eo iuramentuʒ fidelitatis recipit ut in cle. romani de iureiurā. c. ad apoſtolice de re iudi. lib. vi. c. venerabilem de elect. 7 ſʒ hoc debet intelligi apoſtolus ad romanos. dum dicit nō eſt poteſtas niſi a deo vel poteſt dici quatenus cōſideratur poteſtas temporalis reſpectu exercitij. eſt ex dei voluntate penes ſecularem. ſed iſti exercentes iſtos duos gladios habent ſe ad inuicem vt maior 7 minor. 7 ſic vnus ſit ſummus in eccleſia militāti ſicut vnus eſt ſummus in eccleſia triumphanti. Nec obſtat q̄ Chriſtus tributū ſoluit. 7 mandauit dari ceſari que ſunt ceſaris quoniā ipſe ſoluit vt euitaret ſcādalū Matthei. xvij. c. 7. xxviij. q. i. iaʒ nunc. Item ſoluit tributū inquantū homo 7 vt daret alijs exemplum ſoluendi tributum. xi. q. i. ſi tributum 7 c. magnum ſicut 7 legem ſpūaliter in oībus obſeruauit lʒ ſibi nō incumberet neceſſitas nec ſimpliciter dixit. reddite omnia ceſari. ſed que ſunt ceſaris ceſari q̄ʒ illud verbum eſt reſtrictiuum. vt. l. i. C. de ſum. tri. 7 ſi. ca. c. fin. de cler. non reſi. iuſſit ergo credi non omnia. ſʒ que ſunt ſua.

128 Et ex iſtis ꝯcludit do. abb. † q̄ p̄p̄ eſt maior imperatore 7 q̄ penes papam eſt ſumma p̄tās. lʒ non habeat exercitium gladij temporalis. 7 eſt cum aliquo effectu hr̄e iuriſdictionem temporalem in habitu. q̄ʒ pōt deſtituere imperatorem a probare. 7 confirmare vt eſt dictū. ℭ † Itē

129 in arduis negocijs concernentibus xp̄ianitatem rōe huius maioritatis poteſt p̄p̄ ſe intromittere 7 inter laycos 7 exercere iſtam p̄tātem ſibi a deo datam vt in. c. i. de homicidi. li. vi. cle. paſtoralis de re iudi. d. c. venerabileʒ 7 d. c. aliquod. xv. q. vi. ſicut enim xp̄us q̄ nō erat ſolit⁹ hāc poteſtatem exercere ipſam exercuit in arduo facto cōcernente decorem cultus diuini vt ē dictum faciat quod notat Inno. in. c. q̄ ſup his de voto vbi non eſt talis neceſſitas ardui negocij procedunt iura dicentia q̄ p̄p̄ preeſt

a 130 ſpūalibus. 7 ipator tēporalibus †. lʒ dantes^a in ſua monarchia tenuerit q̄ nō depēdeat ab eccl̄ia impium. 7 pp h̄ fuit q̄ſi dānat⁹ de hereſi in morte vt refert bar. i. l. i. ff. de

a ℭ Dantes. Propt̄ qō vt accepi viua voce a d. philippo decio preceptore meo. dū legeret ordinariam de mane iuris pontificij padue viꝫ. ipſe dantes fuit dānatus ab eccleſia d̄ here ſi niſi reſipuiſſet an ita ſit ego ñ legi apud aliquem neq̃ preceptor me⁹ afferebat auctorem. Tu do vid ad hoc cle mē. paſtoralis de re iudi. 7 d. Alex̄ā. de imo. in. l. i. §. ſi. d̄ re quiren. reis.

req. reis. 7 ita dicit debere limitari dictū bar. i. l. hoſtes. ff. de capti. Ita belliſſime h̄ dixit do. abb. Sed do. An. h̄ ſimpliciter refert illas rōes Io. de ligna. 7 tranſit cum illis 7 ita ēt facit h̄ do. cardi. qui dicit q̄ i hoc nō poſſūt fieri rōes demonſtratiue. preſuppoſito aūt hoc q̄ iuriſdictio ſubordinetur eccleſiaſtice tm̄ non eſt ex hoc dicen. imperatorem ita ſubeſſe pape vt ab ipſo ad papā poſſit appellari q̄ʒ non eſt talis ſubordinatio que faciat papā cēſeri ſupiorem quo ad actuale exercitium. ſed tm̄ in habitu. niſi in caſibus in iure exp̄ſſis vt vacante iperio vt. d. c.

131 lʒ. ſ. ri. p̄mo. x. diſtin. c. qm̄ in gl. cū ergo que hoc dicit † q̄ ab iperatore ad papā nō appellaſ p. c. ſi duobus d̄ app. c. cāmq̃ q̄ fili. ſint leg. Et ſʒ hunc modū iuriſdictio ipalis ēt procedit a deo 7 ſic non depēdet a papa vt. d. c. ſolite 7 ſm̄ hoc ſunt diſtincte iuriſdictiōes. nec p̄p̄ ſe īpedit d̄ tpali. nec ipator d̄ eccleſiaſti. c. venerabilē d̄ electio. ita h̄ reſidet. d. car. Ego adduco qō voluit. d. an. in. c. triſta

132 to de ꝯſti. † q̄ p̄tās ꝯdēdi legē ēt i laycos habuit originē ab eccleſia 7 a ſacerdotibus. 7 ſic layci nūq̄ʒ iuridice habuerūt p̄tātē legis ꝯdende faciat. c. relatū. xi. q. i. vbi cū laicorū deferebātur ad eccl̄iā faciat. ij. q. v. c. c. ſi quis p̄ſbyter 7 ſic lʒ ipator añ aduētū xp̄i accepit p̄tātē a populo vt. l. ij. §. deinde. ff. d̄ orig. iu. tm̄ illa p̄tās fuit abuſiua quo ad legādū vniuerſū. niſi fuiſſet poſtea p eccl̄aʒ quo ad exercitiū i laycos ꝯfirmata. allat no. h̄ 7 i. d. c. cū ad ver. 7 c. cūʒ q̄ 7 Inno. i. d. c. lʒ. ſʒ bal. i p̄ma ꝯſti. ffoꝝ i. ij. col. dic q̄ ipator dī ab ipando 7 alijs ipat 7 ſibi a nemine ipaſ. vñ a ſup̄ma p̄tāte i q̄ua nō recognoſcit ſupiorē dī ipator h̄ enī maxima ē apud legiſtas q̄ ipator romanoꝝ i tpalibus nō hʒ ſupiorem. ſed canoniſte ponunt papaʒ ſupiorem. Rcius verticem q̄ʒ hʒ poteſtatem ꝯfirmandi 7 infirmādi electionē impatore 7 p̄uandi eū ex rōabili 7 notoria cā. vt i. c. ad apoſtolice de re iudi. li. vi. ſupior eniʒ dignoſcit eē ois q̄ iſtituēdi. 7 deſtituēdi ius hʒ i auc. d̄ offi. ciui. §. interim. 7 nō ē negandū q̄ papa. qui hʒ claues celi. 7 mundi traditas ſibi ad iuſticiā ē maior impatore nomine 7 re ſm̄ qd 7 nō ſimplr. ita ibi dic bal. ℭ Ego aliquid adducā i mediū vt clari⁹ res iſta fiat. Primo poſſet quiſpiam opponere q̄ pyſſimus ſaluator noſter non exercuit iuriſdictionē tpalem. pp̄ter cū emētes 7 vēdētes eiecit d̄ tēplo. nā illi layci offendebāt cultū ipſi⁹ dei ſupremi. 7 dehoneſtabant eccl̄aʒ quo caſu pp delictū eccleſiaſticū videnſ effecti de foro eccleſie. 7 poſſūt puniri ab eccleſia. c. cū ſit gñale d̄ foro ꝯpe. cū ſi. lʒ ergo xp̄us v̄beraſſet laycos tm̄ exercuit iuriſdictioneʒ eccleſiaſticā q̄ʒ vidētur effecti de foro eccleſie delinquēdo i eccl̄ia ꝯ̄ ipſaʒ eccleſiā 7 ipʒ deū. ḡ nō ꝓbaſ ibi illō qō cōiter dſ. nec obſtat. c. i. de homi. li. vi. q̄ʒ emanauit q̄ʒ offēdiſ aia q̄ ē ſpūalis in homicidio facto p aſſaſſinos. 7 ſic non emanauit p̄ncipalr pp corp⁹. ſʒ ad euitādā pniciē. 7 interitū aie p̄ncipal 7 ſic nō probaſ id ad qō allegaſ 7 ēt ad illā rñſionē datā q̄ v̄ba xp̄i q̄ ſūt ceſaris illō relatiuū q̄ reſtrigaſ. 7 ſic nō īfert q̄ oia ſint ceſaris. Poſſet q̄ſpiā rñdere q̄ ex q̄ xp̄s dixit q̄ ſunt ceſaris reddite ceſari. 7 q̄ ſunt dei reddite deo q̄ ſicut ſtat ſi reſtrictiue i vno. ita ſi ſtat reſtrictiue i alio. Sicut ergo oia ſunt dei ita oia terren a vniuerſalr ſunt ceſaris 7 p ꝯñs nō vſ recta rñſio data p canoniſtas cōiter. nec ētv́ſ recta rñſio data ad auc. q̄modo oportet epos. §. dum dī q̄ iperiū proceſſit mediate a deo. nā ille tex. exp̄s rat papatum 7 ipiuʒ q̄ pariter proceſſerunt a deo. ſʒ papatus ꝓceſſit i mediate ab ipo ieſu xp̄o. q̄ʒ dixit tibi dabo claues regni celoꝝ. paſce oues meas ſicut ergo papatus proceſſit imediate a deo ita proceſſit ipiū imediate a deo p illuʒ tex. 7 abuſiue dſ q̄ proceſſit a fortuna. vt dixit gl. ſing. i. l. i. digna vox. C. de legi. 7 dixit gl. ſing. in. c. i. d̄ paſtur. ſir. q̄ proceſſit ab enſe q̄ʒ abuſiue. 7 ſic ille tex. ſic iductus confundit illam rñſioneʒ. Nec obſtat cū dſ q̄ deus fecit duo luminaria ſolē 7 lunā. 7 ſol illuminat lunā. Ita papa illuminat ipatorē. 7 p ſolē itelligiſ p̄p̄. 7 p lunā impator. q̄ʒ iſtud nō repiſ iure diuino exp̄ſſuʒ ſʒ p legē poſitiuam

ciuꝫ romanoꝝ pōtificū vt i.d.c.ſolite de maio.ꝛ obe.be
133 ne poſſet argui pro legiſtis †impat ceſar in vniuerſa iu
riſdictione que aſcēdentē videt ꝛ deſcēdentē ſolē.ꝛ q̄ ex
vtroqꝫ latere.ideſt ex meridie.ꝛ ſeptētrione in auctē. vt
oēs obe.iud.proui.§.ꝛ hoc ꝯſiderantes.ꝛ in oibus inſu
lis q̄ vſqꝫ ad curiā receſſus extēdunt in auc.vt eccl'ia ro.
§.ꝙ ergo.ꝛ in omni terra quam romanoꝝ continet lex.
ꝛ catholice eccl'ie ſanctio in auc.de non alie.circa fi. Di
eſſe ipator ab impio prout ipium ē in altiſſimo ſuo ſitu.
ꝛ articulo ꝙ ē ſūma ptās nullis circūſcripta limitibus.
vt tangit in.l.impium.ff.de iur.om.iu.ḡ ſi ipiuꝫ eſt ſūme
ſupremū ſeqt ꝙ nulli ſubeſt ꝛ iō dicit bal.in.l.i.ff.ō ꝯſti.
ꝑn.ꝙ ſūt duo ſupremi ꝑncipes ꝑꝑ ꝛ ipator.ſi ꝯueniūt ſi
mul oia pſſt.Sꝫ ſi nō ꝯueniūt qlibꝫ pōt i ſua iuriſdictiōe
nō i alteri⁹ ptāte.allegat Inno.in.c.ad abolendā de he
reti.ꝛ ſic ipator ē ſuꝑmus ꝑnceps in ſua tpalitate. iuxta
illō virgilianū.diuiſū ipiuꝫ cū ioue ceſar hēt. Jō vr diui
ſuꝫ ipiuꝫ vt vnus impet in tpalib⁹ ꝛ alter in ſpūalib⁹ ꝛ ſic
nō erit monſtrum.quia videntur eſſe duo vicarij diuerſo
reſpectu.vnus vt preſit temporalibus ꝛ alter vt preſit ſpi
ritualibus. Preterea impator eſt mūdi dñs. vt.l. depre
catio eudemonis.ff.ad legē Rod.de iac.l.i.in vñ.nři or
bis.C.ō rap.vir.Oia enim ſūt ꝑncipis.l.bñ a zenone.C.
de quad.ꝑſcri.l.ij.§.merito ꝛ.§.ſi quis a ꝑncipe.ff.ne qd
in loco publico rem meā pōt alteri dare vt.l.itē ſi libero
tū.ff.de rei ven.l.lun⁹.ff.de euic.populus eniꝫ ei ꝛ in euꝫ
oē ſuuꝫ impiuꝫ ꝛ ptātē ꝯceſſit ꝛ trāſtulit inſti.de iure na
tura.§.ſꝫ qō ꝑn.l.ij.§.igit.C.de vet.iur.enuclea.l.ij.§.igi
tur.ff.de orig.iur.ꝛ cū iā dñꝫ elegit Nā in veteri teſtō le
gim⁹ ꝙ populus elegit ꝑncipē.vt in ſaul apparet ꝑmo
regū.c.ix.ꝛ.viij.q.i.c.moyſes.xc.di.c.legim⁹.ſicut colle
giū ſiue capitulū ꝑlatū.c.cū eccl'ia vulterana.ꝛ.c.i.de el
lec.neceſſariū eni eſt ꝑ vnū rei publice ꝓuideri.l.ij.§.no
uiſſime.ff.ō orig.iur.vij.q.i.c.i apibus.Nā multi de faci
li diſſentiunt.l.ſi vnus.§.ꝑncipalr.ff.de arbi.ꝛ ſi ſūt mul
ti erunt multa capita q̄ſi monſtrū.c.q̄ꝛto de offi.ordi.ſub
eo enim ſunt oēs natiōes.xi.q.i.§.hec ſi quis toti⁹ orbis
obtinet monarchiā.xij.q.i.c.futuram in ḡ.toti⁹ orbis mo
narchiā. ¶ Preterea faciat.l.i.in prin.C.de veter.iur.
enucle.vbi dī nobis a diuina maieſtate traditū eſt impi
uꝫ.ergo nō eſt traditū a ꝑꝑ. Sacerdotiū eni ꝛ impiū ex
eodē fonte ꝓcedūt i auc.quō oportet epos in ꝑn.in auc.
134 de non alie.§.ſancim⁹.†Nā deus miſit ipatorē legē ani
matā in terris i auc.de ꝯſulibus.§.fi.col.iiij.ꝛ iō deus de
celo imperium ꝯſtituit vt difficiles leges imponat.ꝛ hu
mano generi diſtribuat vt.in auc.de fide.inſtru.§.qꝛ igi
tur.col.vi.ꝛ ſic cū a deo fuerit inſtitutum impiuꝫ qꝛ nec
eſt poteſtas niſi a deo vt.c.pro humani.§.de homici.lib.
vi.q ei reſiſtit dei ordinationi reſiſtit.Qui enim ꝑceptuꝫ
ipatoris contēnit iudiciū ſibi acqrit.ꝛ iter hoies penam
luit ꝛ apud deū frontē nō hꝫ.xi.q.i.c.ipatores oia eniꝫ ſi
bi licent ꝛ ſua ſūt vniuerſa.l.bñ a zenone.C.de qua.ꝑſcr.
ḡ ēt ꝓbaſ in.c.ꝑ venerabilē q fil.ſint le.vbi dſ egregie
qō rex Frācie de facto nō recognoſcit ſupiorē q̄ſi dicat
ꝙ ō iure deberet recognoſcere ergo ſeqtur ꝙ ſi proceſſit
a deo ꝙ nō procedit ab eccleſia.Et adduci poſſet qō ſcri
pſit glorioſus Petrus in ſua epiſtola. Deum inquit ti
mete regem honorificate.ꝛ illi ſubditi eſtote oi ptāti ſi
ue regi tanq̄ ꝑcellēti.ꝛ ducib⁹ ab eo miſſis i eadē epſa.
Preterea faciat. Nam ſacrum euangeliuꝫ approbauit
impēium Mathei.iij.vel in.c.dum dicit exiuit edictuꝫ a
ceſare auguſto vt deſcriberetur vniuerſus orbis.ꝛ vide
tur ꝙ xp̄us recognouit imperatorem ꝛ adduco qō voluit
135 bar.in.l.hoſtes.ff.de capti.†vbi dixit ꝙ ſi qs diceret dñꝫ
imperatorem nō eē dñm ꝛ monarcham forte eēt heretic⁹.
qꝛ diceret ꝯtra determinationem eccl'ie.ꝛ ꝯ ſacrꝫ euāge
liuꝫ ꝛ ibi dicit ꝙ euangeliuꝫ approbauit impiuꝫ ꝛ xp̄s
recognouit impatorē non aūt q̄cit ꝑ que vba recogno
uit impatorē.ꝛ ꝑ hoc tollitur.illud qō voluit Oldra.cō
ſilio.lxix.vbi dicit ſe non inuenire per legem nouam.nec

per legem veterem ꝙ imperiuꝫ fuerit approbatū a deo.
ꝛ iō dicit ꝙ forte debet itelligi permiſſiue qꝛ nō eſt ptās
a niſi a deo⁹ qꝛ imo vr approbatiue permiſſuꝫ in ſacro euā
gelio.ꝛ per euāgelio.ꝛ per iſtud tolluntur.multa q̄ ſunt dī
cta ſuperius in ꝯtriū. ¶ Preterea faciat qō habetur in
c.ꝯuenior.xxiij.q.viij.vbi vniuerſa ſūt iperatoris ꝛ.viij.
di.c.quo iure vbi iura humana ſūt impatoris ergo ſequi
tur ꝙ quo ad habituꝫ ꝛ quo ad exercitiū.bal.tñ i.d.c.ſo
lite de maior.ꝛ obe.refert illud dictū bar.in.d.l.hoſtes.
ꝛ dicit ꝙ nō ē puniēdus vt hereticus.ſꝫ dꝫ puniri gladio
materiali allat.l.famoſi.ff.ad.l.iul.maie.ꝛ in auc.de mā
da.ꝑn.§.fi. ¶ Preterea ipator dr vnicus ergo ſequitur
ꝙ nemini ē ſubiect⁹.ita ꝓbaſ i.l.ij.§.nouiſſime.ff.ō orig.
iuris. Itē iperatori attribuuntur oia ſuplatiua.ex qb⁹ ap
paret ꝙ a nemine cogit.appellaſ enim optim⁹ maxim⁹
ita ꝓbaſ in.l.in honorib⁹.ff.de vaca.munerū ꝛ in.l.cū in
fabulis.ff.de his qbus vt indig.ꝛ in.l.iij.ff.ō natali.reſti.
appellaſ ſanctiſſimus vt in.l.vnā ex familia.§.fi.de leg.
ij.appellaſ religioſiſſim⁹ ꝛ ꝓuidentiſſimus. appellaſ ēt
ꝑnceps ꝛ origo iur.vt.d.l.ij.§.nouiſſime ꝛ alios regit.ꝛ
a nemine regit. Preterea faciat glo.i.c.i.in.ḡ.ab homi
136 nibus.ff.de conſti.q̄ dic †ꝙ canones nō ligāt papā nec i
peratorē.ꝛ dicit ibi do.an.ꝙ impator ligaſ.l. canonica
in his que ſpectāt ad eccleſiā.ꝛ allegat iſtū tex. loquētē
in foro anime.ꝛ ꝑ ꝯñs reſtringit dictum Inno.in.d.c.i.
volētis ꝙ ꝯditori canōis ſubdita ē oīs creatura.qꝛ itelli
giſ in materia peccati.ꝛ quo ad ea q̄ ſunt ſpūalia. facit.
c.qm̄.x.di.vbi diſtincte ſunt poteſtates ꝛ ibi gl.ſing. dic
ꝙ ab impatore nō appellaſ ad papam ergo papa nō ē
ſupior iperatore.qꝛ appellatio fit a minori tribunali ad
maius.l.i.de app.ff.ergo. Accedat illud qō hr in. c.duo
ſunt genera.xij.q.i.vbi in eadem ciuitate ſunt duo popu
li clericoꝝ ꝛ laycoꝝ.ꝛ ſic duo ſunt gña hominū.vnuꝫ eſt
mancipatū diuinis aliud tpalibus.faciat ēt due ſunt vi
te carnalis ꝛ ſpūalis.c.niſi cū pridem de renūcia.ꝛ rega
lis ꝛ pontificalis ptās.c.duo.xcvi.di.ꝛ duo gladij ſpūa
lis ꝛ materialis.c.auctoritate.xv.q.vi.per hoc denotaſ
duas eē iuriſdictiones neceſſarias.ꝛ ne vni preſidens al
terā vſurpet ꝛ petrꝫ volētē vti gladio materiali Chriſt⁹
reꝑhendit dicēs ꝯuerte gladiū tuū in locū ſuū.ꝛ vſurpā
ti iuriſdictionē alteri⁹ ꝯminat⁹ ē penā dicens.ois q acci
pit gladiū.vꝫ ad iuriſdictiōeꝫ alteri⁹ captādā gladio pe
rit ꝛ ſic vr ꝙ illō qō eſt traditū iperatori nō dꝫ ab eccl'ia
vſurpari.ar.l.ꝯſulta.diualia.C.ō teſta.ꝛ iō dixit bal.in
137 l.eos ad fi.C.de vſur.†ꝙ ſi papa tollit ordinē iudiciales
in cauſis ꝙ itelligiſ in foro ſuo.nō i foro ceſaris.vt ē gl.
ſing.in cle.i.ō vſur.faciat qō voluit ang.i auc.quō opor.
epos in ꝑn.vꝫ ꝙ tantā ptātē hꝫ impator in ſuis tpalib⁹
q̄tam hꝫ ꝑꝑ in diuinis. Sed in diuinis ꝑꝑ non recogno
ſcit ſupiorem ergo nec ipator in tpalibus. Et ſi dicaſ vt
iam opponiſ ſpūalia eē longe preſtantiora tēporalibus
rñdeo vt voluit glo.ꝑegrina in.c.illud de maior.ꝛ obe.
q̄ dicit ꝙ ſpūalia ſūt digniora tpalib⁹ ſꝫ qd.ꝛ nō ſimpli
citer quā glo.tene mēti pro eo qō voluit bal.ſupius.qꝛ ſi
bi fuit icognita. ¶ Preterea accedat iſta rō hñs ner
uum vꝫ. Illa quoꝝ vnū ꝛ idē ē imediatū ꝑncipiū m ꝛ ꝑ
ſe pōt dici nō vnum dependere ab altero maxime cuꝫ di
138 uerſis adminiſtratiōibus ꝑſideant.†qꝛ ſepatorū ſepata
dꝫ eſſe rō. Nec infert de vno ad alterum.i.l.ſi maritus.C.
de do.iter vi.ꝛ vxo. Sꝫ impiuꝫ ꝛ ſacerdotiū procedūt ab
vno ꝛ eodē ꝑncipio qꝛ ab ipſo deo vt dcm̄ eſt ergo vnuꝫ
nō depēdet ab alio. ¶ Preterea fac tex.in.d.auc.quō
dꝫ epos in ꝑnci.i vñ.illud qdē de diuinis miniſtrans ḡ
aūt humanis ꝑſidens vbi ē tex formalis ꝙ a deo ē ꝙ im
pator ꝑſit tpalibus ergo nō ē a papa.lꝫ eniꝫ ſpūalia ſint
ꝑſtantiora tpalibus vt iā probat ille tex.ab ordie lr̄e vbi
ꝑmo fit mentio de ꝑꝑ. Nihilomin⁹ illa tpalia impialia
non depēdent a ſpūalib⁹ imo plus vr dicendū ꝙ ex quo
impator hꝫ a deo.vt preſit humanis ꝙ poterit diſtringe
re clericū habētē tpalia in patrimoniū ex quo illud hꝫ a

a ¶ Alſpec.ad
de xxiii. qōe.l.
c. quid culpaſ
in fin.xi.q. i.c.
magnū. xxiii.
q. v.c. prodeſt
ꝛ de cenſibus
c. omnis ani-
ma ꝛ hoc eciā
teſtatur home
rus in.ij. ilia-
dos vbi.vide.

deo. ⁊ adduco qđ hꝫ in ſimili in.c.ij.ꝟ.eo.in glo.vbi lay-
cus cognoſcit ꝺ eccſia ex delegatiõe epi ꝗ multo forti⁹
impatoꝛ ex ordinatiõe dei tenet mẽti illũ tex.ad h q2 a de
mine ẽ põderatus ⁊ adduco.c.accedens.el.ij.vt lit. non
ꝯteſ.vbi epi. ⁊ clerici dicunſ diſtrictuales dñoꝝ tꝑaliũ. lꝫ
cõiter allegeſ ſing.dcm̃ Joã.an.ꝯiuncto tex.i.c.ſi.ꝺ off.ꝺ
leg.lib.vi. ⁊ iõ ſi clericus dixerit.qđ mihi ⁊ regi audiat
ꝟba illumiari doc.auguſtini i.c.quo iure.viij.di. ⁊ p̃ꝯñs
ſequiſ ꝙ illud qđ ẽ traditũ a deo ĩpatoꝛi nõ dꝫ vſurpari
ab eccſia ne promiſcuis rex actib⁹ turbenſ offõ ⁊ alij tra
ditũ alterũ ſubtrahat.nec ãtiqſſimis tꝑib⁹ appet h fuiſſe
dubitatũ ſꝫ fruẽte tꝑe pp diſcordias ⁊ diſcenſiões ortas
iter ſũmos põtifices ⁊ ĩpatores ꝺclaratũ ẽ ꝙ p̃p̃ hꝫ vtrũ
qꝫ gladiũ ⁊ ſupioritatẽ ad ĩpium. ⁊ coronat ĩpatorem ⁊
vngit ⁊ aliqñ deponit. ⁊ vacãte imperio ſuccedit vt i.d.
c.lꝫ.ꝟ.ri.i.Sꝫ poſſet dicere imperatoꝛ romanos põtifices
ſtatuiſſe in ſuũ fauorẽ qb⁹ nõ vꝫ eẽ credẽdũ.vt in.l.i.C.
139 ne qs i ſua cã ⁊.l.null⁹.ff.de teſti. ¶ †Et ſi dicaſ ꝙ ſicut
ſol maioꝛ ẽ luna vt voluit gl.i.d.c.ſolite ⁊ in.v.li.almage
ſti.ptholomei propoſitione.lxviij. ⁊ colligit ex lib.de die
⁊ ex li.alphagrani. ⁊ refert macrobius de ſõno ſcipiõis
carta.xxvi. ⁊ in ſpec.hyſtoriaꝛ.li.vi.c.xviij. ⁊ hꝫ.vi.exa-
meron.vbi aliter ⁊ alr̃ loquiſ qñtũ ſol excedat terrã ⁊ lu
naꝫ.ꝺ in tractatu ſpere dꝫ minima ſtellaꝛ fixaꝛ in firma
mẽto maioꝛ ẽ tota terra Jta p̃p̃ eſt maioꝛ ĩpatore ⁊ ſicut
lũa recipit ſplẽdorẽ a ſole.ita ĩpatoꝛ a p̃p̃.ita hꝫ i.d.c.ſo
lite vbi ĩpatoꝛ eqparaſ nocti ⁊ p̃p̃ diei. ¶ Qꝛ poſſet qſ
piã rñdere ꝙ talis argumẽtatio nõ hꝫ neruum.nec ſtrin
git.poſſet enim negari iſta ſimilitudo.nec reperiſ expſſa
i nouo nec i veteri teſtõ.lꝫ apponaſ p romãos põtifices
⁊ nõ vꝫ eis fides adhibẽda.p id qđ hꝫ in.d.l.null⁹. Nec
obſtat cũ arguit hoſtien.de.d.auc.quomõ opoꝛ. epiſco
pos in pn.ab ordine lit.vbi pferſ papa ĩpatori.qꝛ poſ
ſet opponi de.c.victoꝛ.xcvij.di.vbi ex ordine littere ĩpa-
toꝛ pferſ pape.facit ẽt qđ voluit bal.in.l.ĩpiales.§.ſi.ꝺ
probibi.alie.feud.per fede.in vſi.feud.vbi dicit ꝙ ĩpera
toꝛ eſt corporalis orbis Deus.faciat ẽt epiſtola inter cla
140 ras.C.de ſum.trini. ⁊ ſi.ca.vbi dicit† ꝙ ĩpatoꝛ ẽ miniſter
dei ſi ergo p̃p̃ eſt miniſter dei i ſpũalib⁹ ita ⁊ ĩpatoꝛ ẽ mi
niſter dei in tꝑalib⁹ faciat ẽt qđ hꝫ i.l.ꝗs gſeo.C.de offi.
pfec.pto.in ꝟſi.q p me vigimũ ꝟuũ vbi ĩpatoꝛ appellat ſe
ꝟuũ dei ergo nõ eſt ſu⁹ eccſie. ⁊ iõ i cle.romani.de iu.iu.
ĩpatoꝛ appellat ſe protectorẽ eccſie. ⁊ iõ ſi p̃p̃ appellet ſe
ſeruũ dei ẽt ĩpatoꝛ appellat ſe ꝟuũ dei.Facit ẽt qꝛ deus
ab exordio creature humãe fecſ mũdũ ⁊ humanã creatu
rã. ⁊ ſic factoꝛ regit ⁊ gubernat op⁹ ſuũ.ita ⁊ ipe guber-
nauit mũdũ ſuũ vſqꝫ ad tꝑs noe.iõ nõ eſt mirꝫ ſi ſpũalia
cõmiſit petro. ⁊ tꝑalia ĩpatori gubernãda cõmiſit. ⁊ iſta
ſũt q̇ ex relatiõ alioꝝ ⁊ ex puitate mea potui adducere i
medium. Barto.in.l.i.ff.de regren. reis refert Dantem
feciſſe tractatum ⁊ concluſiſſe imperium non proceſſiſſe
ab eccſia.ego illud non potui inuenire. Jdeo referre nõ
poſſuꝫ rõnes ſuas.refert tamen do.cardi.in.d.c.venera-
bilẽ ꝺ ele.quẽdã egregiũ doc. Magnificũ marſiliũ ꝺ mo
narchyno de padua doc.in ſacra theologia nõ aũt illuꝫ
marſiliũ q ſcripſit i medicinis tenuiſſe i q̇dã tractatu ſuo
illđ ꝙ dixit dantes.lꝫ ego nõ vidi. ⁊ tetigit pe. ⁊ anch.in
repetitione.c.canonũ ſtatuta ꝺ ꝯſti.in p̃mo ꝯtio vbi me-
li⁹ tetigit q̃ tetigit h.d.abb. ꝑ oĩd.ꝯſi.lxx. ⁊ ꝯſi.xc. ⁊ i ſe
q̃ntib⁹ ꝯſilys. ¶ Ego aũt iure ⁊ merito dẽo ſeq ꝯtiũ pt̃
p̃mo qꝛ vꝫ mihi de iure dioꝛ.ſo vt videris lꝫ indigni legi
m⁹. ⁊ docem⁹ iura põtificia.Tertio qꝛ ſum ouis paſcue
eccſie romane.hẽo eñ domicilium vxorẽ ⁊ filios ⁊ pſi
moniũ oẽ in hac regia vrbe Bono. vt har.vtar ꝟbis i .l.
i.ff.de reg.reis. ⁊ vnũ ẽ qđ potiſſime magis iducit me ad
ſic tenẽdũ qꝛ tot romani põtifices q claruerũt oĩ ſctimo
nia hãc ptẽ i ſuis ſacris ꝯſtitutiõibus tenẽdã eẽ decreue-
runt. Nõ.n.ẽ putãdũ tã magnos ſctimonie viros fuiſſe
mẽtitos.ar.tex.valde ſing.i c.ij.ꝺ op.no.nun. ⁊.l.ſi a bo
ne fidei.ff.de rei vẽdi. ⁊ gl.in.l.titio fundũ.ff.de ꝯdi. ⁊ de

mon. ⁊ iõ pro potiſſima hui⁹ paſſus declaratiõe erũt vi-
dẽda duo breuiſſime.p̃mũ erit vtrũ p̃p̃ ſit maioꝛ ĩpatoꝛ.
141 ſꝫ erit vtꝛ ĩpiuꝫ depẽdeat ab eccſia. ¶ Circa p̃mũ pau
cula afferã qꝛ tot iure luminaria vꝫ adduxiſſe oĩa ⁊ q̇dã
alia ad iſtũ paſſũ oportuna.qđ ẽ ꝙ mea ars efficere vix
rius poſſit vt terrẽtij vtar ꝟbis dau⁹.n.ſum nõ Edippus
⁊ ꝙ p̃p̃ ſit maioꝛ ĩpatore aſſo tex.cui vniuerſus mũdus
nõ rñdebit i prohemio ſexti circa p̃ncipiũ i ꝟ.tot⁹ orbis
voluit obtinere magiſtratũ vbi probaſ ꝙ de⁹ tremẽdus
diſpoſuit ꝙ eccſia ſua. ⁊ põtifex ei⁹ obtineret monarchi-
am i toto orbe ꝗ p̃p̃ ẽ maioꝛ ĩpatore.qꝛ orbis maioꝛ ẽ vr
be.xciij.di.c.legim⁹ vꝫ poſito ꝙ origo ipij eſſet celeſtis ⁊
nõ terrena vt in illo virgiliano.igneus ẽ illis vigoꝛ ⁊ ce
leſtis origo. Nihilomin⁹ p̃p̃ ẽ maioꝛ eo cũ hẽat mgiſtratũ
in toto orbe. ⁊ iudicio meo nõ ẽ dare meliorẽ tex.in iure
⁊ p hoc tolliũſ multa iura allegata ſupius in ꝯtrium tene
menti. ¶ Scdo adduco tex.i idiuiduo decidentẽ hoc in
c.ꝯſtantin⁹.xcvij.di.in ꝟ.ipis ſubiacenti romane eccleſie
vbi ſi ipiũ ſubeſt eccſe romãe ergo ⁊ ĩpatoꝛ ſubeſt pape.
⁊ p hoc tolliſ illud qđ qs poſſꝫ opponere.vꝫ ꝙ tex.in.d.
proemio ſexti fuit edit⁹ a romão põtifice. ⁊ ſic in ſua cã ſi
bi nõ eẽt credẽdũ vt dictũ ẽ qꝛ pro certo nõ obſtat.cũ.d.
c.ꝯſtantin⁹ emanauerit ab ipſo ĩpatore dicẽte ipiũ ſubia
cere eccſe. ⁊ iõ poſſꝫ belliſſime adduci illđ qđ ſcribiſ apđ
ðhicaꝫ veritatẽ gẽs tua ⁊ põtifices tui tradiderũt te mi-
hi. ¶ Tertio adduco tex.i.c.ſuſcipitis.x.di.i ꝟſi.lex xp̃i
non a ſacerdotali ſubijcit ptãti.atqꝫ iſtis tribũalibus ſub-
dit.dedit eñ p̃ncipatũ multo pfectiorẽ p̃ncipatib⁹ vris
vbi ẽ caſus formalis ꝙ p̃ncipat⁹ pape ẽ pfectioꝛ p̃ncipa
tu ĩpatoris. ⁊ pl⁹ ꝓbat ille tex.ꝙ papat⁹ h habuit a deo.
142 vt eſſet pfectioꝛ. ⁊ ſupra ipm ĩpium. †Ex q̇ infero ꝙ oĩa
iura põtificia dãtia pape mgĩatũ in toto orbe ſũt iure di
uini ꝺclaratoria nõ iure noui promulgatoria. ⁊ iõ ſileãt
fauces ꝺtrahẽtiũ romãis põtificib⁹ ꝙ i fauorẽ ſui edide-
runt iura. ¶ Quarto adduco tex.in.c.ceteꝛ ẽ.x.di.i ꝟſi.
regiã volũtatẽ ſacerdotib⁹ xp̃i ſtudeatis ſubdeſ.neqꝫ ei⁹
ſanctiõib⁹ velle dñari vbi probaſ ꝙ ĩpatoꝛ ſubeſt pape.
¶ Quito aſſero tex.in.c.nõ lꝫ ĩpatori in ꝟſi.apoſtolicis
regulis.x.di.vbi ĩpatoꝛ ligaſ apoſtolicis regulis ⁊ p ꝯñs
papat⁹.lꝫ ꝯdere ꝯſtitutionẽ ẽ iuriſdictiõis vt p gl.i.l.i.ff.
de iuriſdi.om.iu. Jnno.in.c.cũ acceſſiſſent ꝺ ꝯſti. ⁊ hꝫ in
l.nulli.C.de ſen. ⁊ iterlo.om.iu.ſi ergo imperatoꝛ ligaſ cõ-
ſtitutiõibus papalib⁹ ſeqſ ꝙ p̃p̃ hꝫ iuriſdictiõem.ꝟ.eum.
¶ Sexto adduco.c.lege.x.di.in ꝟſi.apoſtolicis atqꝫ ca
nonicis ꝺcretis qb⁹ poſtponẽda ſũt vbi ꝯſtitutiões pape
pferũſ ꝯſtitutiõib⁹ ĩpatoris.ꝗ ⁊ ipe p̃p̃ pferreſ ſibi qꝛ vbi
vn⁹ effect⁹ preſtãtioꝛ ẽ alio ꝙ pſtantioꝛ erit cã collucens.
¶ Septio laycoꝝ ẽ obſeq ⁊ clericorum eſt ĩpare.ita p
baſ i.c.ſoẽ Marie ꝺ ꝯſti. ⁊ i.c.hñ qdẽ.xcvi.di. ⁊ i.c.eccle
ſia vt lit.pen.ꝗ p̃p̃ impat impatori.ꝗ eſt ſupioꝛ eo. iuxta
dominicam veritatem quia maioꝛ ẽ qui recumbit an q
miniſtrat nõne q recumbit. ¶ Octauo faciat nomẽ ſtu
pendum ipſius pape oꝫ enim ſtupoꝛ mundi vt hꝫ in poe
tria magiſtri goffredi. Appellaſ eñ ſũmus ſacerdos qđ
nomẽ accepit a moyſe vt in.c.ſacroſancta.xxij.di. ⁊ ideo
dixit gl.ſing.in.c.cũqꝫ qui fil.ſint legi.ꝙ papa ſucceſſit
in locum moyſi. ⁊ tamen idẽ voluit gl.in.c. tranſlato de
ꝯſti.quinimo plus dico ꝙ papa ⁊ Jeſus xp̃s faciũt vnũ
tribunal.c.quanto. ⁊ ibi Hoſti.de tranſla.prelat. Nam
papa ſolus hꝫ poteſtatem omnem quam habuerunt om
nes patriarche vt dixit bernardus ꝺ contemplatione ad
Eugenium ſolus tenet locum principis apoſtolorum.c.
videntes.xij.q.i.maioꝛ eſt eius auctoritas q̃ſ ſanctoruꝫ.
xx.di.c.de libellis recte papa dicitur imperatoꝛ.xij.q.i.
c.futuram ⁊ ſententiam imperatoris declarat papa nul
lam cle.paſtoralis de re iu. ⁊ adduco qđ pulchre voluit
Spec.in ti.de legato.§.i.verſ.lxxxix.vbi dicit ꝙ papa ẽ
petri ſucceſſoꝛ. ⁊ vicari⁹ Chriſti nõ puri hoĩs.ſꝫ veri Dei
vicem gerens i terris.c.fũdamenta de ele.c.vt noſtrõ ut
eccleſiaſtica beneficia. ⁊ adduco quod uoluit Bal.in.l.
reſcripta.

reſcripta.C.de pred.impa.offe.vbi dixit φ ſpõ maior eſt
imperatore.⁊ idẽ dixit pe.de ancha.in pħemio ſexti ⁊ ad
duco qđ voluit bal.ĩ.i.pħemio grego.vbi dixit φ papa
nõ ſolũ eſt epũs.ſʒ eſt culmẽ epoꝝ ⁊ ceteroꝝ quos intelle
ctus imaginari põt cui ẽ data clauiũ ſũma ⁊ libera ptãs
q̃ appellaꝰ abſoluta ptãs ab oĩbus vinculis canonum.⁊
ab omni regula ant atiua.⁊ refert Jo.mona.in pħemio
ſexti dicere φ papa eſt pater patrũ ⁊ cũ oĩ prelato ⁊ iu
riſdictiõe ↄcurrit ⁊ faciat qđ voluit bal.in cõſiĕto.l.bar
143 barius.ff.de offi.pſec.preto.in fi.vbi vbi dicit† φ papa
eſt oĩa ⁊ ſup oĩa in ſpũalibus allꝫ at bernardũ de ↄtẽpla
tiõe ad euge.faciat ẽt illud qđ ſcribiꝫ apđ pſalmiſtã oĩa
ingt ſubieciſti ſub pedibus eius.⁊ lʒ loquaꝫ de xpo tamẽ
papa.vt eius vicariꝰ repñtat xpm ergo oĩa ſunt ſubiecta
pape.⁊ adduci etiã poſſet illud qđ preclare ſcripſit pſal
miſta ↄſtituiſti eũ ſup opa manuũ tuarũ ergo papa ẽ ſu
pra oẽs.⁊ adduci poteſt illud qđ habeꝫ in euãgelio fiat
vnũ ouille ⁊ vnus paſtor ergo ſeqtur φ impator eſt ſub
ouili ⁊ cura paſtoris facit etiã illud dum dicit lapis quẽ
patres veſtri reprobauerũt factus eſt in caput anguli fa
ciat illud qđ ſcribiꝫ apud Jeremiã.j.c.ecce cõſtitui te ſu
per gẽtes ⁊ regna ergo papa ẽ.ſ.impatorẽ.faciat qđ ſcri
biꝫ p pſalm loquẽtem de archa federis. ſi hec humilia
biꝫ ad cuius fugietis auxiliũ vꝫ vbi relinqueꝫ gloria via
φ ſcymacus papa interpꝛtaꝫ ſenſiſſe p romanũ pontificẽ
ita refert gratianus in.c.aliorũ.ix.q.i. Preterea faciat
pfectio maior ↄtinet ſub ſe minorẽ vt eſt aia intellectiua
in hoĩe que ſub ſe continet pfectionẽ anime ſenſitiue ⁊ ve
getatiueꝰ.nec in hoĩe eſt niſi vna aĩa ptas aũt ſpũalis ẽ p
fectior φ poteſtas tẽporalis tẽporalia vero nõ ſunt pfe
cta ⁊ ideo preclare ſcribiꝫ apud Gregorium tẽporalis
vita vite eterne cõpata potius eſt dicẽda mors φ vita ni
ſi quatenus tẽporalia ſunt acceſſoria ſpiritualibꝰ qꝛ ſine
tẽporalibus diu eſſe nõ poſſunt.i.q.ĩ.c.ſi qs obiecerit.
de prebẽ.c.cũ ſecũdus.Et ad hꝰ ſunt a deo creata ad vſuʒ
hoĩum.ff.de vſur.l.in pecuduʒ ptãs igiꝫ ſpũaliuʒ tanquã
pfectior vt in.d.c.ſolite.cõtinet ſub ſe tẽporalia ⁊ ſic pa
pa qui preeſt ſpũalibus ſupior ẽ impatore q preeſt in tẽ
poralibus iuxta.d.c.apoſtolice.de re iudi.lib.vi.⁊.c.fun
damenta.de elec.eo.lib.Ultimo adduci poteſt φ ↄſtan
tinus impator exhibuit beato Syluestro pape offm̃ te
ſtatoris tenẽs frenũ equi.vt in.c.ↄſtantinus.xcvi.diſt.φ
ẽt ſepius factũ ẽ p alios impatores.⁊ ẽt nõ eſt diu φ im
perator Carolus fecit vrbano quito i vrbe.⁊ ex ſupra di
ctis eliciꝫ ↄcluſio φ papa eſt ſupior impatore ⁊ ex ſupra
dictis apparet rñſio ad ↄria ſuperius adducta.⁊ ita ſit
144 expeditum primũ queſitũ.¶ †Capio nũc ſcđm φ impe
riũ dependet ab eccleſia ⁊ pro certo nõ eſt neceſſaria lon
ga pſuaſio.qa ita eſt vſitatũ ita eſt acceptuʒ ab oĩbus.vt
impator recipiat cõfirmationẽ a papa.c.romani de iu
reiur.in extrauag.boniſacij vnam ſctãm.⁊ ſic vꝫ ab om
bus dictum ⁊ ab omnibus acceptum iuxta.l.i.⁊ ↄrio.ff.
de ſenato.⁊ ideo minime mutãda ſunt que certam inter
pretationẽ habuerũt.l.minime.ff.de legi.maxime cũ pa
pa hoc declarauit per.l.ſuam vt in.d.extrauag.boniſa
145 cij iuxta illud pſalmiſte lex dñi imaculata.†Illud eni qđ
eſt conſuetudinariũ non eſt arbitrariũ vt dixit Bal.in.l.
quicũqꝫ.C.de ſeruis fug.iõ ex hoc capite nõ videꝫ oppor
tuna iſta inueſtigatio.Secũdo adduco φ p aduẽtuʒ ve
ri regis qui fuit Jeſus xps fuit annihilatũ imperiũ tẽpo
rale.⁊ ad hoc ego nouiſſimus vltra oẽs alios adduco il
lud qđ habeꝫ geneſis.xxxviij.vel ad finẽ vbi patriarcha
Jacob.cũ eſſet in extremis vite dixit filijs ſuis cõgrega
mini filij mei vt annũciem vobis que vẽtura ſunt in die
bus nouiſſimis nõ auferꝫ ſceptrũ de iuda nec dux de fe
more eius donec veniet q mittẽdus ẽ.⁊ ipſe erit expecta
tio gentiuʒ vbi pbaꝫ formaliter φ p aduentũ xpi fuit ex
tinctum regnum iudeoꝝ.ergo multo fortiꝰ fuit extinctuʒ
regnũ romanoꝝ.Naʒ ſi de quominꝰ videꝫ ineſſe.⁊ ineſt
ergo ⁊ de quo magis.c.cum in cũctis.de elec.c.non exti

memus.xiij.q.ij.Sʒ minus videꝫ φ p aduentũ xpi extin
gueretꝫ regnũ iudeoꝝ ex eo.quia fuit iuſtum regnuʒ ⁊ cõ
ſtitutus fuit rex ſup Iſrael ab ipſo deo p manus ſamueꝫ.
vt habetur primo regũ.c.viij.ſeu.ix.ergo fortius fuit ex
tinctum impium romanũ.cum fuerit violentum ⁊ furti
uum.cõiter tamẽ allegaꝫ.de hoc qđ habeꝫ.ij.danielis de
lapide ſciſſo ſine manibus qui ſtatuaʒ percuſſit in pectus
146 per φ ſtatuam figuraꝫ† quattuor monarchie vʒ aſſyrio
rũ perſarum grecorum ⁊ romanorum ⁊ ibi in effectu di
cunt ſcribentes eſſe notãũ φ pcuſſit ſtatuã in pedibus qꝛ
ſicut pes eſt vltima pars corporis ſic romanoruʒ monar
chia fuit vltima.Uñ illaʒ ſpãlius videꝫ reprobaſſe ⁊ me
rito qꝛ oẽs dicte monarchie per violẽtiam ⁊ vſurpatio
neʒ inceperũt.dignũ eni fuit vt pp iniuſticias ſuas regnũ
tranſferreretur de gente in genteʒ eccliaſtici.x.c.⁊ ſcitũ
eſt regnũ huius mundi dñi dei noſtri ⁊ xpi filij eius q re
gnat in ſecula ſeculoꝝ apocalipſis.xi.c.Sibi eni data eſt
poteſtas in celo ⁊ in terra Matth.vltimo.c.vt implea
tur illud ezechieꝫ.c.lxxvij.faciat ingt eos gentem vnaʒ ⁊
erit vnus rex oĩbus impũs.⁊ nõ erũt vltra due gentes.⁊
147 ideo gl.danieꝫ.ij.c.dixit† φ ſicut a pncipio nil fuit fortiꝰ
impio romanoꝝ ſic i fine nil debiliꝰ inueniꝫ ⁊ faciat qđ vo
luit Oldr.cõſi.lxx.ergo ſeqtũꝫ φ imperiũ depẽdet ab ec
cleſia xpi.Tertio faciat φ ſi qs ↄnumeraret regna mundi
ab initio mundi vſqꝫ ad xpm qui fuit verus dñs ⁊ verus
rex.deus enim a pncipio creauit celũ ⁊ terraʒ ⁊ oĩa que
in eis ſunt angelicaʒ ⁊ humanaʒ naturã ⁊ ſpũalia ipſa q̃
per ſe ipſum gubernauit ſicut factor rem ſuam ⁊ homini
quẽ fecit legẽ dedit vt geneſ.c.ij.precepit eni de omni li
gno ⁊c.peccantibꝰ impoſuit penã geñ.iij.c.Itẽ dixit ⁊c.
mulieri ẽt ⁊c.⁊ per ſemetipſuʒ caym puniuit ⁊ lamech.
⁊ caph.⁊ quoſdaʒ alios vt legitur geñ.iiij.⁊.v.c.⁊ p ſe
ipſum deus gubernauit vſqꝫ ad noe.ex tẽpore noe cepit
deus creaturas regere p miniſtros quoꝝ pmus fuit noe.
de eo φ fuerit rector populi ⁊ ex eo appet φ ſibi dñs gu
bernationẽ arce p quã eccña ſignificaꝫ cõmiſit geneſ.vi.
Item φ ideʒ noe legem ſibi ſubditis dedit geneſis.ix.c.
⁊ lʒ non negaꝫ ſacerdotis fuiſſe officiũ tñ exercuit ſacer
dotium ſtatim poſt egreſſum arce.antecφ leges populo
daret Geneſ.viij.Edificauit aũt Noe φ officiũ ſacerdo
tis Abel ⁊ Caym primo fecerat.in hanc do vicariã ſuc
ceſſerũt patriarche iudices reges ſacerdotes ⁊ alij qui
p tpe fuerũt in regimine populi iudeoꝝ.⁊ ſic durauit vſ
qꝫ ad xpʒ q fuit naturalis dñs ⁊ rex noſter õ quo di deus
iudiciũ tuũ regi da.⁊ ipſe Jeſus xps vicariũ ſuũ cõſtitu
it Petrũ ⁊ ſucceſſores ſuos qñ dedit ei claues regni ce
loꝝ.⁊ qñ dixit ei paſce oues meas.licet multo fortius di
ſtincta ſunt officia ⁊ regimina mũdi.tñ qñcũqꝫ neceſſe ẽ
ad papã ẽ recurrẽdũ ſiue ſit neceſſitas iuris ſiue alias qꝛ
alius nõ ſit iudex ſupior ſiue facti puta qꝛ de fcõ non pñt
minores iudices ſniam exeq uel noluat ut debẽt iuſticiam
exercere.ita uoluit Inno.in.d.c.licet.⁊ p ↄſequẽs impa
tor recognoſcit imperiũ ab eccleſia tanφ eccña hẽat ha
bitũ iuriſdictiõis tẽporalis ⁊ adduco qđ pulchre uoluit
Archi.in.c.qm̃.x.di.ubi dicit φ papa hʒ utrũqꝫ gladiuʒ
⁊ oportet ↄcedere nullũ iperiũ exercuiſſe gladiũ qn illũ
nõ acceperit a papa pſertim poſtφ ipſe xps ↄceſſit iura
utriuſqꝫ imperij btõ Petro.qđ intelligẽs ↄſtantinꝰ in re
ſignatiõe regaliũ reſignauit btõ Syluestro gladiũ oſtẽ
dens nõ legitime ſe uſuʒ fuiſſe gladij poteſtate.nec legiti
me ſe habuiſſe cũ ab eccleſia nõ receperit.ita refert Ar
chidi.in.d.c.qm̃.⁊ uoluit do.Anto.in.d.c.tranſlato.de cõ
148 ſtitu.ergo.Preterea faciat† oĩs actus ẽ furtiuꝰ uel uio
lentus uel illicitus qui exerceꝫ pter uoluntatẽ dñi uel cu
ſtodis.l.nec ẽ da.C.de acq.poſ.ſʒ Petro et ſucceſſoribꝰ
tradita ſunt utriuſqꝫ rei gubernacula celeſtis et terrene.
ut in.c.omnes.xxij.di.i.q.iij.c.qꝛ preſulatꝰ in priu.xv.q.
vi.c.alius.c.nos ſctõꝝ.⁊.c.iuratos.Quicunqꝫ ergo ſine
imperij uolũtate ſucceſſoris btĩ petri aſſumit gubernacu
lum rem illicitã cõmittit.ergo ſeqtur φ iperator nõ põt

a¶ Uegetatiue. Nam vaʒ iſta ↄſequẽtia hʒ aĩam intellectiuam ergo cogitatiuã ſenſitiuã vegetatiuam ⁊c.ſʒ nõ ecõtra vt expꝛſſe hʒ pħs in ſe cũdo de aĩa.⁊ tex.cõmẽ.pulſſra q̃ lʒ theologice in vno indiuiduo ſituentia hʒ tñ intellectũ agẽteʒ ⁊ poſſibilẽ ⁊ plures alias potẽtias vt lʒ h.d. And.et pʒ diſcurrẽti p totũ textũ.p q̃ vid do.car.i cle.i.§.porro.õ ſũ.tri.⁊ bar.notabiliter in.l.ſtipulationes nõ diuiduntur de vbo.oblig.

recipere impiuz niſi ab ipſo papa. ⁊ per ↄ̄ſis imperiū ab
eccleſia dependet. Preterea adduco in mediū .c. cōſtan
tin⁹ .lxxxvi. di. vbi imperiū ſubiacet eccleſie. ergo execu/
tionē recipit ab eccleſia impator. Preterea faciat tex. in
pħemio ſexti vbi papa obtinet mgr̄atuz in toto orbe. er/
go ptās tpaliū eſt penes papā quo ad habituz. ⁊ voluit
glo. in .c. tibi dn̄o .lxiij. di. iō plenitudo ptātis tpaliū ⁊ ſpi
ritualiū eſt in papa. ſʒ quo ad tpalia eſt exercitiuʒ penes
impatoreʒ p ↄfirmationē pape. ¶ Preterea faciat re/
149 gnū in terris ſurgit trib⁹ modis. Primo per dei volūtatē
aliquo mō reuelatā hoībus. ſo mō p ↄſenſum eoꝝ qui
regunt. tertio mō per violentiā. Primo mō iuſtificaſ ptās
pape. d. c. ſolite. ⁊ p id qđ voluit Inno. in. d. c. ſʒ vt ſupe/
rius rettuli. ⁊ p id qđ hr̄ in dcō pħemio ſexti. Scđo mo/
do iuſtificaſ per tex. d. c. cōſtantinus. ⁊ p dcāʒ cle. roma/
ni de iureiur. ⁊ per. d. c. venerabilē. de electio. ⁊ p antiq̄s
ↄſuetudinē cuius in ↄ̄rium memoria nō exiſtit papa cen/
ſet hre iſtā ptāteʒ vt hr̄ in dcā extrauag. vnā ſanctā. Ter/
tio mō nō expedit iuſtificari. q2 illō eſt de fcō. ⁊ ſic ex vo
luntate dei ⁊ ex voluntate hominū ⁊ ex antiqua ↄſuetu/
dine imperiū depēdet ab eccleſia. nec reperio auctēz vete
ris aut noui teſtamēti diſponētis ſpālr imperiū pcedere
a deo vt di in paſſiōe dn̄ica. nō hēres aduerſus me pote
ſtatē vllā niſi datū eſſet tibi deſup. Et ſi dicaſ ꝙ imo pro
ceſſit a deo vt in auc. qn̄o opoz. epiſ. in pn. Ad hoc poſſet
rn̄deri nō eē credendū impatori. q2 i ppriū cōmoduʒ lo/
gtur. arg. l. ſi vnus. ff. de teſtib⁹. l. i. C. ne quis in ſua cauſa
Uel poſſet reſpōderi ꝙ pceſſit a deo in genere. Uel poſ/
ſet reſpōderi vt ſuperi⁹ dcm̄ eſt ꝙ pcedat a deo per me/
diataʒ emanatiōeʒ. ⁊ pōdera hn̄ q2 inquātū opponeba/
tur nō eſſe ſtandū canonibus romanoꝝ pōtificuʒ arg. d.
l. nullus. q2 poſſet retorqueri cōtra eoſdē. q2 eodē modo
nō deberet credi impatori. ⁊ per ↄ̄ns ſeipſos percutiunt
cū ſuo ligone. Et ſi opponaſ de eo qđ voluit glo. que re/
putaſ ſing. i. l. digna vox. C. de legi. que dixit ꝙ imperiū
proceſſit a fortuna. ⁊ pbaſ in. l. i. C. de indi. in. ỽ. ab augu
ſta fortuna. ⁊ in. l. cū multe. C. de boniſq̄ libe. Dico ꝙ il
la glo. non recte loqtur ⁊ eā rephēdit And. de yſer. in. c.
i. de pace tenen. Uel pōt dici ꝙ aut loqmur in abſtracto
aut in cōcreto. primo mō imperiū nō pcedit a fortuna ſʒ
procedit a deo. ſecūdo mō qn̄ loqmur in cōcreto ⁊ tūc p
cedit a fortuna ⁊ ab eccleſia. ⁊ ita poſſet intelligi gl. illa
⁊ ita etiaʒ poſſet reſpōderi ad dcām auc. qn̄o opoz. epiſ.
vt dicamus ꝙ imperiū proceſſit a deo in abſtracto. ſʒ in
cōcreto pcedit ab eccleſia ⁊ etiā a fortuna. ⁊ ita pn̄t intel/
ligi. d. l. fi. ⁊. d. l. cum multe. ⁊ faciat ſimile qđ dicit in. c.
150 relatū de preben. †vbi habeſ ꝙ collatio bn̄ficioꝝ in ab/
ſtracto eſt datio. ſʒ in cōcreto eſt donatio. Et ſi opponaſ
de eo qđ voluit gl. in. c. i. de pace tenē. alias de pace iur.
fir. que voluit ꝙ imperiū pcedit ab enſe. q̄ʒ ang. allegat
pro ſing. in. q. incipiente renouata guerra rn̄deo ꝙ pce/
dit in cōcreto ſed in abſtracto pceſſit a deo ⁊ ita videſ in
telligendū qđ voluit pſalmiſta. celum celi dn̄o terrā aūt
dedit filijs hominū vt intelligaſ dediſſe in abſtracto ſʒ in
cōcreto videſ ꝙ homo poſſit ſibi acqrere. ⁊ ita vʒ ꝙ pro
cedat ab enſe in concreto. Preterea faciat. c. trāſlato. de
conſti. vbi ptās legis ↄdēde eſt apud ſacerdotiū ex quo
inferſ ꝙ in habitu eſt ēt penes ſacerdotiuʒ ptās legis cō
dēde reſpectu laycorum. cū ibi indiſticte fiat mētio legis
cōdēde q2 imperiū Romanum nō habuit iuridice impe
riū ergo ſequiſ ꝙ populus nō potuit iuridice transferre
in impatorē imperiū ⁊ poteſtatem legis ↄdende ⁊ p ↄſe
quens papa ē qui ↄfert impatori exercitiū iuriſdictionis
vniuerſalis. ¶ Ultimo faciat a quo impator habet im
periū certe nō hʒ a populo quia populus nō habuit iu/
ſte imperiū ergo illud iuſte nō potuit trāſferre. q2 nemo
dat quod nō hʒ. i. q. i. c. gr̄a. ⁊. i. q. vij. c. diabertus cuʒ ſi.
tuʒ q2 tranſtulit oēm ſuā iuriſdictionē in impatorē ergo
nihil remāſit apud populū vt. l. ij. C. ð adop. ⁊ p ↄſequēs
ſeqtur ꝙ papa hʒ adminiſtrationeʒ ⁊ iſta videſ veritas

⁊ aſſerere contrariuʒ pertinaciter eſſet hereſis. vt habeſ in
d. extrauag. vnā ſcām. ⁊ ita cōmuniter tenēt omnes vt p
archidia. in. d. c. quo. ⁊ do. Cardi. in. d. c. per venerabilē
⁊ hic q ſi. ſint leg. ⁊ p do. abb. hic ⁊ in repetitione. d. c. p
venerabilē. ⁊ p oldra. ↄſi. lxx. ⁊ ↄſi. cxc. Nec obſtāt alle/
gata ſupius in ↄ̄riuʒ q2 appet rn̄ſio p ſupradcā. ¶ Glo.
in ỽ. ⁊ ethnicus allegat pcoz. ⁊ nō declarat vocabuluʒ.
Ideo qđ importet verbū ethnicus dixi ſupius in textua/
libus. ¶ Glo. i ver. peccat querit dicit in tex. ꝙ rex An/
glie erat paratus pbare ꝙ rex Francie peccabat in ipm
quomō probabat ꝙ peccabat in eum. reſpōdet eū offen
dendo. Dicit tamen ꝙ aliter accipitur verbum peccare
vt in. c. ſi peccauerit. ij. q. i. vbi exponitur illud ỽbum pec
cabat in te ideſt te ſciente. ſed hic peccabat in eū ideſt in
eius leſionem. dic tamē ꝙ iſta auctoritas poteſt intelligi
vtroq̄ʒ modo qđ ſatis probatur hic. ¶ Glo. in ỽſi. pro/
ceſſit illuʒ admonēdo iſta gl. dicit illud qđ ſuperius fuit
dictum ꝙ creditor dʒ monere dbitorem priuſq̄ʒ ad iudi/
cium vadat vide que dixi in textualibus. ¶ Glo. in ver
ſi. iudicare. Oppo. contra tex. dicit enim papa ꝙ nō in/
tendit iudicare de feudo ⁊ tamen in effectu iudicat dum
compellit ad ſatiſfactionem. ¶ Glo. reſpondet ꝙ nō iu
dicat directe de feudo ſed indirecte ſic rōne peccati indu
cēdo ad pn̄iam. q2 aliter penitere nō pōt niſi ſatiſfaciat.
Dicit Hoſtien. ꝙ proceſſus pape poteſt excuſari dupli/
citer. primo ad cognoſcēdaʒ verā naturā feudi ⁊ de ipſo
feudo. vt q2 rex Francie nō debʒ eſſe iudex in cauſa pro/
pria ⁊ ſic nō poterit ipſe cognoſcere nec pares curie de/
bent cognoſcere. q2 merito erant ſuſpecti regi Anglie.
Unde licet rex Francie hoc vellet vt cognoſceretur p ſu
am curiam ex quo tamen erat merito ſuſpecta regi An/
glie non debebat hoc fieri. ideo propter dfectum iudicis
potuit adiri papa in aucten. vt diff. iudi. §. ſi ỽo contin/
151 git. ¶ †Ex quo dicto collige ꝙ hn̄s cauſaʒ cū non reco
gnoſcente ſuperiorē pōt illum directe conuenire coram
papa qui rōne illius generalis ⁊ ſumme poteſtatis quā
habet vt ſupra eſt dictum poterit de illo cognoſcere qđ
vʒ ſatis rōnabile. ⁊ hoc apte ſentit glo. in. c. ex tranſmiſ/
ſa de foro compe. ⁊ facit q2 nemo pōt eſſe accephalus. i.
ſine capite. xciij. di. c. nulla. ⁊ facit ſing. dcm̄ Inn. ſm do.
152 Abb. in. c. ſʒ de ſuſcepto. J. ti. i. †vbi dicit ꝙ qn̄ neceſſe eſt
ſemp eſt recurrendū ad papaʒ ſiue ſit neceſſitas iuris q2
alius non ſit iudex ſuperioz. ſiue facti. q2 de facto mino/
res iudices nō pn̄t ſuas ſn̄ias exeq. nec valet preſcriptio
in cōtrarium. c. cū non liceat de preſcriptio. ⁊ contra ſu/
premā ptātem nō currit preſcriptio vt no. Inno. in. c. be
ne el ſcđo de poſtu. prela. ⁊ ſicut vacante imperio de fa/
cto ſuccedit papa vt in dicto. c. licet. ita ⁊ cum deficit de
iure q2 eſt talis perſona que nō recognoſcit impatorem
vt dicitur de rege Francie vt in dicto. c. per venerabilē.
⁊ de rege Hiſpanie vt in. c. Adrianus. lxiij. di. in glo. ⁊
hāc iuriſdictionē pōt papa exercere p ea que dixi ſupra
ꝙ papa ſit ſupra imperatorē. ⁊ id qđ no. i. d. c. per vene/
rabilem. ⁊ hoc intelligo qn̄ ipſe nō recognoſcēs ſupiorē
non pcedit cōtra ſuū ſubditum. ſecus ſi pcedit ↄ ſuū ſub/
dituʒ q2 tūc eſſet ſecus. hoc tn̄ nō pbaſ ex tex. ſm. d. abb.
ſed eſt ſatis rōnabile dcm̄ ſm euʒ. Nemo eni poteſt pre/
ſcribere cōtra ſupremam ptātem vt nō ſit illi ſubiectus
vt no. Inno. in. d. c. bone q2 eſſet accephalus qđ eſſe nō
debet vt. d. c. nulla. Poteſt etiam ſaluari proceſſus pa/
pe rōne violati iuramenti ⁊ pacis. ⁊ hac ratione videſ
vti papa in iſto tex. vt ſic pn̄cipaliter cognoſcat ratione
peccati ⁊ in cōſequētiam de feudo vt ſentit glo. Alioqn
ſeqretur ſm hoſtiē. ꝙ qn̄ vaſſallus cōmitteret felonā ↄ
dn̄m ⁊ quātūcunq̄ʒ cōdēnaretur ſemp haberet recurſum
ad eccliaʒ. Dicit tn̄ ꝙ ēt hoc caſu nō eſſet ſemp dnegāda
audientia. naʒ eſſe pōt ꝙ inique ⁊ iniuſte proceſſuʒ eſſet
⁊ rōne peccati poſſet hoc ecclia examinare ⁊ ſm ꝙ inue
niret admittere vel repellere talem. argumē. l. quoniam
. C. de accuſa. ⁊ patet in eo qđ no. in. c. paſtoralis. §. quia
vero

153 vero de offi. deleg. ¶ Nota ex hoc dicto Hoſti.† ꝙ vbi dubitatur de peccato eccleſia ad fundandã iuriſdictionem ſuaꝫ incidenter cognoſcere pōt an ſubſit peccatū qḋ videtur eſſe ꝯ̄trium. qḋ ipſemet Hoſtien. voluit in. c. ſi clericus laycum. ⁊ ti. primo. vbi ſi laycus conuentus corã iudice eccleſiaſtico ꝑ clericū negat illaꝫ rē eē eccleſie nō poteſt eccleſiaſticus incidenter de illo cognoſcere cuius cōtrarium hic ſentit in ſimili. ⁊ hoc dictum credit verius

154 do. Abb. ¶ Secūdo nota ex hoc dicto Hoſti.† ꝙ ꝓ iniuſticia ſententia iuſticie poteſt haberi recurſus ad eccleſiã per viam denūciationis quod ſatis putat procedere do. Anto. quando acquieuit ſeu timet appellare ob tyrannidem ſuperioris. ſecus ſi acquieuiſſet ſentētie. qꝛ tunc ille ꝙ obtinuit ſententiam ſatis pōt ad hoc ſuam conſcientiã excuſare. qḋ tñ limita. vt ꝑ Inn. in. c. qꝛ pleriqꝫ de immuni. eccle. Sꝫ Bar. in extrauag. ad reprimendū. in ṽſi. per denūciationē concludit abſolute ꝙ ſuper ſentētiato per iudicē propriuꝫ nō habet locū hec denūciatio. qꝛ non poteſt amplius cognoſci de pctō obſtante exceptiōe rei iudicate. l. ſi quis totuꝫ. ff. de excep. rei iudi. Nam ſpāle eſt vt qñcūqꝫ poſſit cognoſci allegat ad hoc tex. in. l. diui. ff. de penis. Idem tenet Bal. in. c. ſi quis per triginta. ſi de feu. fue. controuer. ſed excipit ſi cauſa eſt eccleſiaſtica ſeu aliter vſuraria prauitas. Sꝫ non allegant dcm̄ Hoſtiē. hic qui tenet cōtrarium do. Abb. dicit pro concordia ꝙ aut victor confiteretur ſententiam iniuſtam. ⁊ tūc denunciatio admitti. qꝛ talis ſeña eſt reuocāda vt ſingulariter ſingit Inn. in. c. qꝛ pleriqꝫ. de imu. eccle. qꝛ admittitur cōfeſſio contra preſumptionē iur. ⁊ de iur. alleg. do. abb. ꝙ voluit Cy. in auc. ſed iaꝫ neceſſe. C. de dona. añ nup. Sꝫ tu allega glo. ibi ⁊ glo. in corpore. vñ ſumitur ⁊ in. l. i cōtractibus. C. de nō nu. pecu. ⁊ Bal. in rubrica. C. ꝺ ꝓba. vbi ponit hoc dcm̄ ⁊ adduco in ſimili. c. ꝺ ꝯfeſ. li. vj. Idē dicit do. abb. vbi notorie ꝯſtaret de iniuſticia per elegãs dcm̄ Inno. in. c. fraternitatis de frigi. ꝑ. c. inter ceteras ꝺ re iudi. Tu de hoc vide q̄ plene dixi in. c. i. de offi. ordi. ⁊ cōcludit do. Abb. ꝙ per clara iudicia poteſt ꝓbari h̄ denunciatio non obſtante ꝙ denunciatus dicat ꝙ cum bona conſcientia teneat ea vel opponat exceptionē rei iudicate. Nam prima exceptio nō obſtat qꝛ aſſertio ſua confundeſ per clara indicia ꝯ̄tra ſue aſſertioni. ar. c. ij. de renūcia. li. vi. ⁊ l. dolū. C. de dolo. ⁊ l. nō omnis. §. a barbario. ff. de re mili. ⁊ qḋ no. Bar. in. d. ṽ. ꝑ denunciationem non obſtat exceptio rei iudicate. qꝛ ad aliud agiſ nūc q̄ꝫ ꝑmo. qꝛ nunc agitur vt quis eximatur a peccato. Sꝫ primo agebatur principaliter de ipſa re ⁊ ſic ceſſat lex cum querebatur. ff. ꝺ excep. rei iudi. facit ꝙ in ſimili no. Inn.

155 in. c. inter dilectos. de exceſ. prela.† ⁊ ratione peccati ſñia non tranſit in reꝫ iudicatam. c. lator. de re iudi. ita reſidet hic do. Abb. Tu adde quo ad primum dum dcm̄ eſt ꝙ nō recognoſcens ſuperiorē poteſt cōueniri directe coraꝫ papa. Ego adduco Bal. in. l. imperialem. §. preterea. cl. iij. de prohibi. alie. feu. per Fede. in. i. colū. vbi querit. qḋ ſi dominus feudi nō recognoſcit ſupiorē vt rex Frãcie ⁊ eſt contentio coraꝫ ipſo r̄ndet ꝙ recognoſcēt pares curie ⁊ ſi forte pares curie ſint nimis fauorabiles regi vel nolint cognoſcere nec litigātes velint eām cōpromittere cognoſcet papa rōne peccati. ⁊ allegat iſtū tex. ⁊ adduco eundē Bal. in. c. i. de inueſti. in ma. fac. in. ij. col. vbi dicit

a 156 † ꝙ de propria cauſa[a] qs nō cognoſcit niſi eſſet impator vel rex Francorū qui non recognoſcit ſupioreꝫ. allẽat. l. ꝓxime. ff. de his que in teſta. delen. Dicit ēt ꝙ ſi quis recognoſcit ſupiorē pōt in ſuis cauſis ꝯſtituere iudicem ordinarium ponit exemplum. In ciuitate Peruſij eſt ſtatutū ꝙ iudex talis porte ſit ordinarius in quibuſcūqꝫ cauſis ꝯ̄tentibus iter cōmune vel fiſcum ⁊ priuatas ꝑſonas. ⁊ dicit de hoc eſſe glo. ordinariã. in. l. ij. C. ꝺ ſen. que ſine cer. quāti. quã glo. reputat eē no. ibi Saly. ꝙ ciuitas pōt hr̄e ꝓprios iudices qui recognoſcūt inter ipſaꝫ ⁊ ſubdi-

157 tos ſuos.† Ego vidi dubitari iſto anno in qōne facti. quidam baro dicebat ſe non recognoſcere aliuꝫ in ſupiorem niſi impatoreꝫ fecit vocari nō ſubditū rōne rei ſite in eius territorio corã ꝑtāte ſui caſtri ꝯſtituto a ſeipſo. modo ille ſubditus nō cōparuit ille ꝑtās tulit ſñiam cōtra illuꝫ nō ſubditū. dubitabaſ vtrū eſſet annullāda. fuit iudicatū ꝙ nō inſtat difficultas qḋ iuris per iſta apparere poteſt qḋ ſit decidendū fuit tamē iudicatū ſñiam tenuiſſe. Ego aūt dicebaꝫ ꝙ nō eſt vera illa doctrina ꝙ nō recognoſcēs ſuperiorē poteſt eē iudex in ſua cauſa. ⁊ adduco in mediū que plene dixi in. c. cū veniſſent ſupra eo. vbi vide oīno ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs ſententia lata ab eo eſt nulla cōtra. l. i. C. ne qs in ſua cauſa. ⁊ ideo ꝯuenietur corã impatore ſi cauſa eſt ꝓphana. ⁊ ſi nō pōt conſeq̄ iuſticiã in illo foro recurretur ad papam. Sed ſi talis ſupior ꝯſtituit iudicē coraꝫ quo poſſit cōueniri in ſuis cauſis poteſt hoc fieri ⁊ debet quo ad ſuos ſubditos vt voluit gl. in. d. l. ij. Aut loqmur quo ad nō ſubditos ⁊ tūc poteſt recuſari vt ſuſpectus ex quo eſt ſubſtitutus iudex ab ipſo qui cōueniri debet. qꝛ preſumitur eſſe nimis fauorabilis ꝯſtituenti. ⁊ ad hoc allego iſtum tex. vbi rex anglie recuſauit iudiciū pariū. qꝛ pre-

158 ſumptio erat ꝙ erāt nimis fauorabiles regi Frãcie.† Sꝫ ſi nō opponat exceptionē ſuſpitionis ⁊ feraſ ſententia ꝯ̄ non ſubditum vtruꝫ teneat. videtur ꝙ ſic qꝛ imputet ſibi quare nō oppoſuit. vnde videſ ꝯſentire ⁊ renūciare. arg. c. inter monaſteriū. de re iudi. hoc videtur probari hic in quãtuꝫ rex Anglie adiuit forū pape niſi ille talis ꝯſtitutus iudex eſſet ita ꝓbate fidei ꝙ nō eēt preſumptio ꝙ iniuſte iudicaret. qꝛ tūc non poſſet recuſari. Adduco in ar. tex. valde ſingu. in. c. ij. de ope. no. nū. ⁊ dictum Hoſti. in c. finem. de dolo ⁊ ꝯtu. dictū do. Anto. in. c. poſtremo. de appel. ⁊ gl. in. c. expedit. vij. q. i. tex. in. l. ſi a bonefidei. ff.

159 de rei vendi. ⁊ qḋ ibi voluit Ang. ¶ † Adde cuꝫ dicitur ꝙ iudex eccleſiaſticus cognoſcit ſūmarie ad fundandaꝫ ſuam iuriſdictionē. qꝛ Bar. h̄ voluit in. l. ij. ff. ſi qs in ius vo. nō ierit. ⁊ dãnat dcm̄ Guil. ꝺ cu. in. l. preſcriptiōe. C. ſi ꝯ̄ ius vel vti. pub. iſta nō eſt materia huius. c. vide que dixi in. c. ſup litteris. de reſcrip. qꝛ bar. eſt varius in. d. l. preſcriptiōe qḋ diceſ alibi. Iſte tamē tex. reqrit ꝙ ſufficiēter oſtdat illuꝫ peccare in ſe vt dixi ſupius. ergo nō ſtatur aſſertioni libellantis vt dixit Bar. in. d. l. ij. q allẽat. l. cum pcm̄. C. de libe. cau. ⁊ ſic iſte tex. cōfundit dcm̄ Bar.

160 ¶ † Itē inquantū dcm̄ eſt ꝙ qs poteſt denūciari ꝑꝑ iniuſtaꝫ ſñiam. Adde Bal. in auc. clericus. C. de epiſ. ⁊ cle. vbi colligit ꝙ qḋdaꝫ eſt crimen ciuile qḋdã canonicū. ergo non de omni crimine recurreſ ad eccľiam. ſed ſolū de crie canonico alꝛs eccleſia poſſet ſibi vſurpaſ totã iuriſdictionē tpaleꝫ ſm̄ Pe. ibi qḋ eſt falſuꝫ bal. ibi addit Archi. dicēteꝫ ꝙ nō oīs cã rōne peccati ſpectat ad eccľiam. Sꝫ ſi crimē ſit eccľiaſticum vel rōne pacis vel iuramēti vel ſit crimen notoriū ſm̄ quoſdã. vel qñ nō audiſ in foro ſeculari vt qꝛ obligatio eſt naturalis tm̄ vel qñ hác ꝓponit perſona miſerabilis ⁊ oppreſſa. vel qñ quis iuſticiaꝫ naturalē non pōt ꝯſeq̄ corã ſeculari ꝓpter euidentē iniqtatem dñi illius terre vel ſtatuti ibi vigentis. allegat Archi. in. c. hoc videſ. xxij. q. iiij. Si qs autem per ſñiam iudicis patitur iniuſticiam nō audiſ niſi appellet. qꝛ ius ciuile ⁊ canonicū ꝯcorditer ſic diſponūt. c. ſi. de excep. li. vj. que verba dicit tenēda menti. Sꝫ idē bal. in auc. ad h̄ .C. de vſur. in penul. col. in ṽſi. item dubitaſ de eo qui eſt

161 inique abſolutus a iudice ſeculari† an poſſit rōne peccati denūciari eccleſie. arguit ꝙ ſic qꝛ iſte peccat in fratreꝫ ſuuꝫ non ſoluendo debitū naturale. l. naturale. ff. de ꝯdi. inde. nam nō eſt abſolutus nec apud deuꝫ nec in foro eccleſie. allegat Inno. in. c. quia pleriqꝫ. ¶ In ꝯ̄trium arguit qꝛ ſñia lata a iudice ſeculari rata dꝫ haberi per ep̄ꝫ c. ſi. de excep. lib. vj. ⁊ hoc propter bonum publicum ne deluſoria ſint decreta pretoris. l. ſi pretor. ff. de iudi. ⁊ poſito ꝙ ſententia ſit iniqua iſta eſt velata iniquitas que nō pōt detegi cuꝫ res iudicata habeatur pro veritate. vt .l. res iudicata. ff. de regu. iur. Solu. ſi victor confitetur.

[a] ¶ De ꝓpria cauſa. Sꝫ qd de papa nunquid in cauſa propria cognoſcer poſſit. dic ꝓculdubio ꝙ ſic vt tꝫ bar. ⁊ oēs doc. in. l. ⁊ ē receptuꝫ. ff. ꝺ iuriſdi. om. iudi. ⁊ bal. i. l. cū antiquioribus C. de iur. delibe. ⁊ ibi q̄ꝑlures ſcribētes.

ſniam iniuſtam pōt denūciari in foro eccleſie. nec h caſu
habetur ſnia pro vitate. allegat Inno. in .c. q̄ pleriqꝫ.
⁊ idē dicit Bal. Et ſi poſſet probari de dolo ⁊ fraude vi
ctoris. allẽat qḋ no. Inno. in .c. grauis de depoſi. aliās ſtā
dum eſt rei iudicate. ⁊ qḋ dicit in iudice idem in arbitro
⁊ arbitratore ſi forte ꝓpter ſtatutum eorū arbitria habe
ant viꝫ rei iudicate. iſta ſunt formalia v̄ba Bal. ⁊ ſic illa
cōcordia quā do. Abb. hic dabat finit Bal. ¶ Tu pon
dero primo q̄ nō bene dīr. q̄ poſito ꝙ victor dicat ꝙ do
loſe obtinuit nō eſt verū dicere ꝙ ꝓpter hoc recurret ad
forum eccleſie imo retractabitur ſnia corā iudice ſecu
lari. vnde nō eſt opus recurrere ad foruꝫ ꝯſcientie per id
quod habet̄ in .l. ſi pretor. §. marcellus. ff. de iudi. ideo nō
bene dicunt Bal. nec do. Abbas. ¶ Secūdo pondera
162 q̄ dicit do. Abb. †ꝙ per indicia probabitur mala con
ſcientia. pro certo non bene loquitur. q̄ tex. hic dicit ſuffi
cienter oſtendat vt iam induxi ſuperius. quo caſu nō ſuf
ficit vnus teſtis cū delatione iuramēti vt voluit Innocē.
⁊ Bal. in dicto .c. ſi quis per triginta. Ad illud qḋ dicit
de notoria iniuſtitia Bal. ⁊ do. Abb. etiam male loquū
tur. quia tunc non poteſt recurrere ad iudiceꝫ eccleſiaſti
cum imo in foro ciuili ſententia notoria redditur nulla.
pro quo vide que dixi late in .c. i. de of. ordi. ⁊ facit .c. ij. d
ope. noui nuncia. ꝙ ſingulariter probat hanc doctrinā li
cet cōmuniter allegat dcīn .c. inter ceteras. ſꝫ quo ad tutū
exceptione rei iudicate. Bar. in dicto. §. per denunciatio
163 nem dicit †ꝙ exceptio rei iudicate eſt inducta ad rigorē
iuris cōſeruanduꝫ. allegat not. in .l. cum quis. C. de iuris
⁊ facti igno. ⁊ in .l. iulianus. ⁊ in .l. qui exceptioneꝫ. ff. de
condi. indebi. ⁊ videtur ꝙ cuꝫ eſſet equitas ꝙ ciuilis ob
ligatio non eliditur vt dicta .l. iulianus poterit cōueniri
per viam huius denūciationis q̄ peccat mortaliter. po
ſtea dcidit contrarium. q̄ licet peccet tamen non pōt de
eo cognoſci poſt ſententiā cuꝫ ſemel ſit deciſa. allegat .d.
l. ſi quis cum totum. §. plane. ⁊ §. ſi ancillam. ⁊ .l. poſt reꝫ
ff. de tranſac. ſimile dicit de eo qḋ eſt deciſuꝫ per iuramē
tum. l. nam ⁊ poſtea. §. i. ff. de iureiur. pro quo dicit face
re. q̄ in certis tantū caſibus permittitur vt per inſtrumē
ta de nouo repta detur reſtitutio. vt .l. imperatores. ff. de
re iudi. Sed poſtea dicit dubito ⁊ ſic Bar. non eſt locu
tus aſſertiue imo videtur dubitaſſe. ⁊ ſic nō bene recitat
eum domi. Abb. hic nec etiam Bal. in dicta auc. ad hec.
164 Stat modo difficultas vtrum poſſit denūciari in foro cō
ſcientie tutus ex ſententia iniuſta. Mihi videtur dicēdū
ꝙ non eo caſu quo ipſe nō eſt in dolo ⁊ moueor hoc mo
do preſcripta cum bona fide preſcribentis poſſunt tene
ri ſalua conſcientia. ita voluit Inno. in .c. cura de iurepa
trona. Bald. in auc. ad hec. C. de vſuris. ⁊ Pe. de bella
pertica vt refert Bal. in .l. cuꝫ quis. C. de iur. ⁊ fac. igno.
⁊ in queſtione incipien. ſtatuto caueť ꝙ fenerator. Bar.
165 in dicto v̄ſicu. per denunciationeꝫ. ¶ †Ex quo ſequitur
ꝙ eodem modo poſſunt retineri iudicata ſalua conſciē
tia ſi bona fide victor obtinuit. quia non videtur dari bo
166 na ratio diuerſitatis. ¶ †Secūdo per tranſitū ſententie
in rem iudicataꝫ oritur preſumptio iuris ⁊ de iure ꝙ re
cte ⁊ rite lata ſit ſententia vt in .c. cum inter nos de re iu
di. ergo ſequit̄ ꝙ talis preſumptio excludit peccatū cum
non poſſit probari cōtrarium ergo non pōt dici iniuſta.
¶ Tertio faciat iſte tex. in verſi. ſufficienter oſtendat ꝙ
peccat in ipſum ſed īpoſſibile eſt docere ꝙ peccat poſtq̄ꝫ
non poteſt probari cōtrarium. ¶ Quarto per ſententiā
abſolutoriam ſublatum eſt vinculuꝫ naturale ⁊ ciuile vt
no. per ſcribentes in .l. i. ff. de ꝯdi. indebi. ⁊ in .l. iulianus
eo. ti. ergo ſeq̄tur ꝙ non poterit denūciari cum nullū vin
culum remanſerit. ¶ Quinto ſi aliter diceremus ſeque
retur ꝙ euaneſceret rigor iudiciorū ⁊ tollereť per viam
indirectam neruus ſententiaꝝ. q̄ ſemp quis poſſet veni
re per viā indirectā ꝯtra ſniam que tranſiuit in reꝫ iudi
cataꝫ. ⁊ adduco ſimile qḋ habetur in .c. cum dilecta. ⁊ in
167 c. cuꝫ ꝓ cauſa. de empti. ⁊ vendi. †vbi ſi quis vendidit mi

nus iuſto precio nō pōt reſcindere venditionē ſi eſt infra
minus dimidia iuſti precij. ⁊ ſi diceremus cōtrarium pe
riret cōmune cōmerciū hominum quod eſſe non dꝫ. de quo
vide que dixi in .c. i. de empti. ⁊ ven. ita dicamus ꝙ in ca
ſu noſtro ꝙ periret rigor iudiciorū ⁊ nūquā eſſet finis li
tiū qḋ eſſe non debet. c. finem litibus de dolo ⁊ ꝯtu. c. cor
di. de appel. li. vj. l. qdam extimauerūt. ff. ſi cer. pe. cū ſi. ⁊
per ꝯſequens nō recte loq̄tur Hoſtien. cuius dictum eſt
limitandū vt ſuperius voluit Bal. ¶ Glo. in v̄ſi. ipſum
oportet videtur ꝙ rex Francie non poterat cognoſcere
de feudo. q̄ quando queſtio eſt inter dn̄m ⁊ vaſſallū do
minus nō cognoſcit ſꝫ pares curie. vt .l. imperialē. §. pre
terea. de probibi. feu. alie. per Fede. no. in .c. ceterū ſupra
eo. gl. fatetur cōtrariuꝫ. ſed per hoc nō reſpondet ad illū
tex. qui videtur innuere oppoſitū in v̄ſi. ad ipſum. ſed po
teſt dici ꝙ hec cauſa v̄tebatur inter vaſſallos. Uel meli⁹
ſpectat ad ipſum ideſt ad ſuam curiā. ⁊ ſic videť velle id
qḋ dixit hoſti. ſupra ꝙ papa h directe nō intendit cogno
ſcere de feudo. ¶ Glo. in v̄ſi. ꝯſuetudinē intelligit †ꝙ cō
ſuetudo parificať ꝑuilegio dare capacitate pſone. alias
longe plus poteſt priuilegium q̄ꝫ ꝯſuetudo vt in .c. quā
to. de cōſuetu. Et allegat vnū pulchrū dictū Joā. an. do.
168 abb. hic †ꝙ laycus nō poteſt conferre beneficia etiā ſi
contulit per tantum tp̄s cuius in contrariū memoria nō
exiſtit. ſꝫ ex ꝑuilegio pape poſſet. vt in .c. adrianus. lxiij.
di. Tu de hoc vide .c. cauſamqꝫ. de preſcriptio. ⁊ Jo. mo
na. in .c. ij. de preben. lib. vi. cuius fuit illud dcm̄. Et pon
169 dera vnū qḋ habetur in p̄ma ꝯſti. ffor. †vbi nō poſſunt le
gi iura niſi in terris priuilegiatis. ⁊ tamen Bar. dicit ꝙ
in terris vbi de conſuetudine legūtur iura poteſt acquiri
ius ibi legēdi ex ꝯſuetudine. ponit exemplū de Padua
vbi ſine priuilegio legūtur iura. Ecce nunc ꝙ illud qḋ ſo
lo priuilegio acq̄rit̄ poteſt conſuetudine acquiri. ⁊ vide
do. Abb. in .c. ſuper quibuſdaꝫ. §. preterea. de v̄bo. ſigni.
¶ Glo. in ver. quicunqꝫ opponit papa hic allegat legē
abrogatam. q̄ debet ſuſtinere penitentiam. vt .l. ſi. C. de
vete. iur. enuclean. Rn̄det primo ꝙ poteſt allegari nō vt
faciat ius ⁊ vt cā decidať ſm̄ illum ſed vt habeať ipſius
noticia vt oſtendatur quantā deuotionem habuit ꝓmul
gator ad eccl̄iam. ¶ Secūdo ſoluit ꝙ lex abrogata po
teſt allegari ꝓp rōnē ſui. q̄ nō tollitur. l. eas. ff. d capi. di
mi. hic enim allegať ꝓp ſui rōneꝫ ꝙ imꝑator ⁊ alius p̄n
ceps dedignari non dꝫ vt cā eius audiatur peccātꝫ exē
plo illorum p̄ncipuꝫ faciat glo. in .c. fuerūt. vij. di. ⁊ iſtas
ſolutiones ponit Inn. hic. Tertio pōt ſolui vt ſentit Jo.
an. ꝙ princeps bene poteſt arguere per .l. abrogatam.
l. ij. §. nemini. C. de conſti. prin. non autem minor a p̄nci
pe. Quarta ſol. pōt colligi ex dictis Inno. h qui dicit ꝙ
illa lex conceſſit priuilegium eccleſie. vnde adhuc hodie
durat quaſi dicat qḋ non potuit abrogari in preiudiciuꝫ
eccleſie cui fuit illud priuilegium conceſſum. ⁊ ſolet hoc
170 dictuꝫ allegari quottidie pro ſing. ad probandū †ꝙ pri
uilegiū cōceſſum nō ſubdito nō poteſt reuocari ꝑ ꝯcedē
tem. q̄ hꝫ ſuaꝫ vim ſtatim ꝙ venit in noticiā priuilegia
ti. c. i. §. ex pte. d ꝯceſ. ꝑbē. lib. vi. ⁊ ſic nō pōt amplꝰ reuo
cari cū ſit ei ius queſitū. ⁊ ꝯcedens nō eſt dn̄s ſeu ſupior.
⁊ idē tenet archi. in .c. qcūqꝫ. xi. q. i. ar. l. pfecta. C. d do.
na. que ſub mō. vbi donatio ſemel perfecta non reuocať
Jo. an. in .c. ꝯſtitutus. de religio. domi. ¶ Sꝫ in ꝯtrium
171 facit quod no. Inn. in .c. in noſtra. de iniur. vbi voluit †ꝙ
cōmune obligans ſe ad reſarcienda dāna ſinguloꝝ amiſ
ſa in bello ꝑ ſtatutum poteſt illud reuocare. ⁊ ratio vide
tur innuere littera ibi. d. Anto. dicit illud ꝓcedere qn̄ ſta
tutū emanauit in fauorē ſubditi ⁊ nō hūit a p̄ncipio cō
curſum equitatis ⁊ rōnis naturalis. q̄ nulla ſuberat ratio
naturalis que ibi induceret cōmune ad illud ſtatutum
faciendum. ⁊ idem ſi habuiſſet rationem ex quo reuoce
tur per habentem poteſtatem priuilegiatorum vt ibi. h
dictum Innocen. procedit quando priuilegium eſt con
ceſſum per viam ſtatuti ⁊ tranſiuiſſet in contractum
vt quia

171 vt qꝛ dixerit ſtatutū † quicūq; venerit ad habitandū in ta
li territorio ſit imunis ab omni collecta. certe ſi aliqui ex
tranei venerunt ad habitandū nō pōt amplius illud ſta
tutum quo ad illos reuocari qꝛ tranſiuit in quaſi contra
ctum quo etiā princeps obligatur vt no. in. c. i. de probā.
hoc voluit Bar. in. l. hȝ qui. ff. de iure imu. et in. l. quod ſe
mel. ff. de decre. ab ordine facien. et in. l. omnes populi de
iuſti. et iur. Sed reſpectu eoꝝ qui nōdum venerūt poteſt
reuocari ſm̄ Bar. in dicta. l. omnes ppl'i ex quo res eſt i
tegra. argu. l. ſi pecuniā. ff. de cōdi. ob cau. qꝛ prima fron
te videt̄ contra dc̄m Inno. hic. Sed dicit do. Abb. cōcor
dando ꝙ dictū Bar. ꝓcedit quādo ſtatutū fuit generali
ter editū. qꝛ tunc videt̄ quidam ꝯtractus inoitus qui re inte
gra poteſt reuocari vt. d. l. ſi pecuniā. Sed dictū Innocē.
procedit in ꝑuilegio ſpālīter conceſſo nō ſubdito quia in
continenti iniecit vinculis cū peruenit in noticiā priuile
giati. c. i. de cōceſ. preben. li. vi. et adducit do. Abb. qōnez
173 Ange. In electiōe poteſtatis fuit ſtatutū ꝙ de omni pe
na pecuniaria quā exigeret haberet ipſe ptās quartā par
tem et tpe electionis cū homicidio pena erat pecuniaria.
poſtea cū fuit electus et acceptauit mutata fuit illa pena
pecuniaria per ſtatutū in penā corporalē. Querit̄ vtrum
mutatio noceat ptāti quo minus hēat dictā quartā par
tem pene pecuniarie. Concludit ꝙ ſi huic mutationi po
teſtas ꝯdixit ꝙ ſibi debeatur. Non. n. potuit hoc ſtatutū
mutari in eius preiudiciū. argu. optimū in. l. in cōceden
do. ff. de aqua plu. arcen. l. ii. C. de ſeruitu. allegat pro ca
ſu. d. l. ſemel cū ſua glo. et. l. latius in fi. ff. ad municip. Ex
174 hoc infert do. Abb. † ꝙ ſi ſunt aliqua ſtatuta ꝓferētia do
ctoribus legētibus in ciuitate ꝙ talia ſtatuta non pñt fie
ri in preiudiciū forenſiū doctorū cōductoꝝ tpe quo exiſte
bant illa ſtatuta et hȝ ſatis equitatē. Forte enī ꝓmiſerunt
ſe conduci illo ſalario ꝑpter immunitates quas ſtatuta lo
corum deferebant eis. Si v̄o priuilegiū eſt cōceſſum ſub
dito maxime per viā ſtatuti et tūc aut hȝ actum ſucceſſiuū
et poteſt reuocari quo ad futuros actus. et ita loquitur di
ctum. c. in noſtra et ibi Inno. qꝛ omne tollit̄ eo vinculo q̄
ligatur. c. oia res de regu. iu. Sed ſi habet actū momēta
neum ita ꝙ priuilegiū ſtatim ſuū effectū ſortitum eſt non
puto poſſe reuocari qꝛ trāſiuit in ius gentiū niſi ſubſit cā.
qꝛ ea que cōpetunt etiā de iure gentiū pñt reuocari iuxta
not. per Inno. in. c. que in eccliarum de cōſti. et in. l. fi. C.
175 ſi ꝯ ius. ℭ † Ex ꝑdictis habes vnū caſum in quo lex tol
li nos pōt. et habes aliū quādo eſt canonizata per papaꝫ
vt ſaltem in foro eccliaſtico remaneat eius effectus quia
cenſetur lex pape vt eſt caſus in. c. in primis. ii. q. i. cōiun
cta glo. in ver. lex. Et de materia an lex abrogata poſſit
allegari. vide qō habetur in ꝓhemio huius cōpilationis
et per Archi. in. c. frequēs de reſtitu. ſpolia. lib. vi. et in. c.
auctoritate de conceſ. pben. li. vi. et qō no. Hoſtien. in ſum
ma de imuni. eccle. §. inquātum ſub. §. ſed nec illa imuni
tas verſi. nec credendū eſt. et ver. ſequen. et ita hic reſidet
do. Abb. ſuper hac glo. ℭ Tu vero adde ad ſupradicta
primo cū dictum eſt ꝙ lȝ lex ſit correcta tamē poteſt alle
gari alia ratio qꝛ quo ad rationem nunq̄ corrigit̄ voluit
glo. to. l. i. C. de lati. liber. tollē. et ita dicūt oēs regularit̄.
ℭ Sed cōtra hanc doctrinā adduco tex. in auc. de nauti
cis vſuris in pñ. vbi ꝓbatur ꝙ lex precedens in totum eſt
inutilis. ergo quo ad diſpōnem et rōnem eius. et adduco
glo. in ꝯtram. C. de Iuſtini. C. cōpo. in prin. in ver. neceſ
ſe et per ꝯñs falſum eſt dicere inquātum aliq dicunt ꝙ le
ges lombardoꝝ poſſunt allegari quo ad rōnem. et adduco
illud qō habet̄ in. c. trāſlato de cōſtitu. vbi abolito titulo
176 regis abolitur titulus ſue legis. † Ex quo ſequit̄ ꝙ abro
gata lege videt̄ abrogata eius rō qꝛ ratio legis ē anima
legis ſi tollit̄ lex. ergo tollitur ratio ſi nō pōt allegari lex
ergo nec ratio cū in totum ſit inutilis. ergo nō eſt vera cō
munis doctrina doctoꝝ. Ad hoc poteſt dari hec doctrina
videlȝ ꝙ aut lex correcta reperit̄ in volumine legū aut de
cretalium et tūc procedat cōmunis doctrina vt poſſit alle
gari quo ad rōnem. qꝛ ſi aliter diceremus ſequeretur ꝙ
ſuperfluo fuit appoſita in volumine qō non eſt dicenduꝫ
in ꝓhemio gregoriano in p̄ma cōſtitu. C. §. quibus. et ad
tex. allegatū in contrariū reſpōde ꝙ intelligitur inutilis q̄
ad negociū principale non autē quo ad rationeꝫ. Aut nō
ſunt poſite in volumine legū aut decretaliū et tunc nō poſ
ſunt allegari quo ad rationē quia in totū videtur eſſe in
utilis. ita ꝓcedit contrarium tene menti. Vide Nicol. de
neapo. in prelud. feudo. et in. l. i. ff. de cōiungē. cum em
cī. libe. Vide que plene dixi in. c. i. de cōſtitu. ℭ Adde ēt
inquātum dicunt ꝙ priuilegiū tranſiens in quaſi contra
ctum cū non ſubdito nō poteſt reuocari vel cum ſubdito
poteſt ex cauſa reuocari. ℭ Adde qō habetur in. c. p̄mo
177 de ꝓbatio. vbi eſt tex. ſingula. † ꝙ princeps obligatur ex
178 ſuo cōtractu. Ideo dixit Bal. in. c. i. de natura feudi † ꝙ
licet deus ſubegerit pape canones et impatori leges non
tamē ſibi ſubegit obligatiōes et cōtractus. Ideo obligā
tur ex ſuo cōtractu vt ibi eſt caſus. et ideo arguit ꝙ impera
tor fecit cōiune papie comitē in multis caſtris ꝙ nō po
terit reuocare. et ideo arguit ꝯtra Celeſtinū papam q de
mane vni ꝯferebat grām et de ſero auferebat et alteri cō
ferebat. Ideo idē Bal. in. l. ꝑnceps. ff. de. ll. allegat rōneꝫ
vrgentē quare imperator legitur ex cōtractu qꝛ ſequeretur
ꝙ non poſſet contrahere. ſequeret̄ enim ꝙ cū contractus
ſit vltro citroq; obligatorius vt. l. ꝯtractus de regu. iur. ſeq
tur ꝙ ſi non obligaret̄ ex cōtractu ꝙ nō poſſet cōtrahere
quod eſt abſurdū qꝛ videretur eſſe deterioris cōditionis
q̄ inferior qō eſſe non dȝ. qꝛ cum ſit oium preſul videret̄
eſſe oium exul. Faciat qō pulchre dixit idē Bal. in cōclu
179 ſionibus iuris canonici vbi dixit † licet princeps ſit domi
nus legū non tñ eſt dñs morū. Faciat qō voluit idē Bal.
in. l. ii. C. de ſeruituti. vbi dixit ꝙ lȝ imperator ſit liber ab
omni regula iuris poſitiui tñ non eſt ſolutus a dictamine
rationis qꝛ eſt aial rationale politicū. et idem dicens ſi pri
uilegium vel ſtatutū eſt remuneratoriū quare non poteſt
reuocari in ꝑiudiciuꝫ alterius. ita ꝓbatur in. l. ſi pater. §.
i. ff. de donā. Idem dic ſi eſt cōceſſum pio loco vt. l. priui
legia. C. de ſacroſan. eccle. vide qō voluit ibi Bar. et volu
it do. Abb. in. c. fi. de reb. eccle. non alie. faciat. c. ſi ꝑpter
180 tuas de reſcriptis lib. vi. † vbi gñalis cōceſſio non itelligit̄
derogare priuilegio conceſſo ad piam cām. facit. l. liber
tis. §. poſthumus. et qō ibi voluit Bart. ff. de alimen. et ci
ba. legā. et qō voluit Io. an. in additio. ſpecu. in ti. de cen
ſibus. §. nunc dicendū. et in titu. de inſtru. edi. §. nunc vero
aliqua. Bal. in. l. qui ſe patris. C. vnde liberi. et in. l. ſi cuꝫ
nubi. ff. de dolo. et in. l. nō nupte. ff. de ſenatu. et in. l. digna
vox. C. de. ll. et in. l. princeps. ff. de. ll. et in. c. p̄mo de natu
ra feud. et in. c. primo de probatio. vide que dixi in dicto
c. p̄mo de cōſtitu. et adde tex. ſingu. in. l. titius. ff. de obſeq.
181 qui probat illud ſingulare dictū Inno. † ꝙ ſtatutum aut
priuilegium trāſiens in quaſi cōtractum cum ſuo ſubdito
a poteſt ex iuſta cauſa occurrente reuocari.ᵃ qꝛ tex. eſt for
malis pro illo dicto i dicta. l. titius. et addo elegantē tex.
in. c. penul. de cleri. nō reſiden. et in. c. ſuggeſtū de decimis
et facit. l. ex facto. ff. de vulga. et pupil. vide qō no. in. c. cuꝫ
oēs et. c. que in eccleſiarū de cōſtitu. et in. c. dilectus de tē
182 po. ordi. ℭ Vltimo glo. iſta colligit argumentū † ꝙ etiā
eccl'ia poteſt inducere legem cū pro ipſa facit. ſed ꝯtentio
eſt cōtra ſe recipere non tenet̄. et hoc expreſſe aſſerendo te
net hic Inno. facit. c. ſi quid veri. xxvij. di. et qō no. in. c. fi.
de ſolu. vbi Hoſtien. ponit aliquas regulas an et qñ con
ſtitutio laycorū debeat obſeruari in foro eccliaſtico not.
in. c. eccl'ia de ꝯſti. Nec ob. ſi dicatur ꝙ ex quo eccleſia re
cipit aliquid pro ſe tenet̄ etiam recipere cōtra ſe. l. ſi quis
teſtibus C. de teſti. quia ſm̄ Hoſti. iſtud eſt ſpeciale fauo
re eccleſie vt in eius leſionē retorqueri nō debeat. l. quod
fauore. C. de legi. Vel dic vt nota. in. c. fraternitatis de he
reti. ℭ Ego adduco quod pulchre voluit Vguitio in. c.
183 lege. x. diſtinctio. vbi dixit † ꝙ ſi ſtatutum laycoꝝ diſpo
nit ꝙ quilibet de quolibet relicto debet ſoluere certū qd

a ℭ Reuocari Adde ad mām do. Alexan. de imol. in. l. ꝙ ſemel. ff. de decretis ab ordi. faci. do. Car. hic pro quo etiā vide Ludo. ro. l. §. de viro. ex̄ fiꝗ. fallen. et in l. ſi vero. ff. ſo lut. matri. vbi multa no. habes.

pro fabrica eccleſie φ lʒ liget laycos non tñ ligaret eccle
ſias qbus ſi ligatur debeant ſoluere pro fabrica eccleſie
nec ligat clericos. ⁊ ibi Archi. ponit dci hoſti. in. d. c. ſi.
de ſolu. de quo p. d. Domini. viij. di. c. quo iure. Facit ibi
Hoſti. dr̃iam inter legē impatoris ⁊ ſtatutū ⁊ ꝯſuetudi/
nem laycoꝝ qꝛ leges ĩperiales ĩquātū ſunt ꝯ eccliam vel
ꝯdicunt canoni eoipſo ſunt ĩprobate ſi nō repiunt̃ appro
bate a canone vt in. d. c. ſi qd veri cū ſeq. xxxij. di. ⁊ in. c. l.
de ope. no. nū. ſed ſi faciunt ad cōmodū ecclie eoipſo ſunt
approbate qꝛ non reperiunt̃ reprobate vt in. c. ſi in adiu/
torium. x. di. In cōſuetudinibus vero laycoꝝ idem dicit
quod eſt dictū de legibus. In ſtatutis autē ⁊ cōſtitutioni
bus laycoꝝ particularibus ſiue ſtatuāt in fauorē eccleſie
ſiue in odiū cenſentur reprobata ſi nō reperiuntur appro
bata vt in. c. bene quidē. lxxxxvi. diſtinctio. ⁊ c. eccleſia de
conſtitutio. hoc voluit Hoſtiē. in dicto. c. ſina. ⁊ Innocē.
hic ⁊ Archidiaco. in. c. in ſynodo. lxiij. diſtictio. ⁊ viii. di
ſtinctio. c. quo iure. Sed Bal. in. d. c. lege decima diſtin.
dicit φ inquātū dicunc de conſuetudine eſt cōtra dicta vl
tramontanorū in. l. ij. C. que ſit lon. cōſuetu. vnde dicit φ
ſi conſuetudo afficit perſonā vel cōtractus ligat clericum
quādo primo erat laycus tēpore quo conſuetudo inijcit
vinculū vel quādo actiones ſunt ſibi a layco cōceſſe. alꝰ
ſecus vide Ioā. an. in regula ſciēti de regu. iu. lib. vi. do.
An. in. c. eccleſia de cōſtitu. ⁊ in. c. φ clericis de fo. cōpe.
Moder. in. l. ſi. C. de pac. ⁊ in. l. ſtipl'o hoc mō de v. obl.
vide dicta in. d. c. ecclia de ꝯſti. Glo. in verſi. corripe facit
tria. Prio tacite oppo. ⁊ ſoluit. Scdo oppo. ⁊ nō ſoluit.
Tertio tacite oppo. ⁊ nō ſoluit. ſcda ibi argu. ꝯ. tertia ibi
qñqꝫ opponit. Primo in eo φ tex. dicit ad officiuꝫ pape
pertinere corripere de quolibet ⁊c. Nam ex hoc euacua
tur forus ſecularis cū punit delicta laycorum. ⁊ ad h̄ de
putati ſunt iudices ſeculares ⁊ ṗncipes. xxiij. q. v. ṗnceps
ſeculi. ⁊ c. adminiſtratores. c. debet cū ſimi. ¶ Glo. me/
tu cōtrarij ſupplet ad litteraꝫ φ poteſt ecclia cognoſcere
ſatem indirecte inducēdo ad ſatiſſactionē cōpellēdo ad
penitētiā φ generalr̃ procedat. ¶ Secūdo opponit de
. l. hereditas. ff. de peti. here. que poteſt adduci pro ⁊ con
tra. Ibi enim dr̃ φ ad iudicē eccliaſticū pertinet lʒ nulla
actio cōpetat cōpellere heredē vt faciat ſepulchrū defun
cto ꝯcordat cū tex. iſto iquantū cōpellit laycū. Facit con/
tra qꝛ indirecte ĩpedit ſe de laycis. Sed dic φ eſt cāa ſpe
184 cialis. ⁊ not. quia actus eſt pius † ſicut in alijs pijs actibꝰ
recurritur ad eccleſiā vt no. in. c. cum eſſes ⁊ c. relatuꝫ de
teſtamē. ¶ Tertio oppo. cōtra tex. qꝛ nō ſemper peccās
puniendus eſt vt. l. ſi ſeruus. §. ſi olinam. ff. ad. l. aqui. vbi
colligens oliuā maturā peccat ⁊ tamē non tenetur lege
aquilia. Solu. ſm docto. nō eſt ſimpliciter verum φ re/
maneat ipunitus. Aut eni colligit oliuas imaturas ⁊ te/
netur ad dānum. l. aquil. vt ibi aut colligit maturas ⁊ te
netur reſtituere oliuas ⁊ perdit expenſas ⁊ laborē queꝫ
habuit in colligēdo. Uel aliter lex aquilia competit pro
damno dato. Ideo ſi colligit maturas vbi dannum dat
ex quo eas reſtituit. ſed per hoc non tollitur qn aio alia
185 pena teneatur ⁊ etiā furti ſi ꝯtrauit rem alienā. † Nam ⁊
malū puniri dʒ lʒ inde ſequatur bonū. vide tex. cū gloſ. in
c. relegentes. xxiij. q. ij. Glo. in v. de plano q̄rit q̄lis erit il
le ꝓceſſus. Rñdemus dicit prio φ nō in forma iudicij ſʒ
in modū denūciatiōis vel alr̃ de plano. i. ſine ſtrepitu iu/
dicioꝝ. Hoſti. dicit ſtandū ṗme expōni cōi. hec. n. eſt dnū
ciatio iudicialis in qua ꝓcedeu. eſt de plano ſʒ nō eſt veri
tatis examinatio omittēda q̄ſi velit φ ex toto nō exclude
tur forma iudicij ⁊ ſic Hoſti. ſentit hic φ illa denūciatio
fuit iudicialis cōtra quam opponitur ex iſto tex. in plibꝰ
locis ⁊ maxime in princi. vbi fundat ſup auctoritate euā
gelica ⁊ poſtea ſubijcit φ rex anglie erat paratus ꝓbare
φ circa hoc ꝓceſſerat ſm formā euangelicā. ⁊ fortius h̄
probat̃ φ papa h̄ dicit φ cū ſit vocatus ad regimē eccle/
ſie non pōt mandatū diuinū non exaudire vt non ꝓcedat
ſm formā ipſius dei ⁊ ſic aperte innuit φ iſta denunciatio
fuit euangelica. Sed contrarium tenent cōmuniter doct.
hic φ imo fuerit iudicialis nec aliter ad tex. reſpondēt. ⁊
hanc partē ſequitur hic domi. Abb. quam nititur proba
re ſic iducendo tex. inquātum papa hic hanc cauſaꝫ com
mitit delegatis ⁊ per ꝯñs ſequitur φ iudicialiter illam
cōmiſit. licet eni dicat φ de plano procedat delegatꝰ nō
186 tamē dixit φ ſine figura iudicij. † Illud enim verbum de
a plano non tollit omnemᵃ ſolēnitatem ordinis iudiciarij.
vt voluit glo. in cle. ſepe in ver. figura de vbo. ſigni. Item
fortius inducit iſtum tex. in eo qđ mandat iſtis delegatis
vt audiant querimoniā regis anglie contra regem frāco
rum. Ex quibus verbis apparet φ rex anglie ſimplr̃ nō
fundat ſe ſuper peccato ſed etiā ſuper intereſſe proprio ⁊
ſic non fuit denūciatio euāgelica que ſolum extēdit ſe ad
correctionē peccati. Naꝫ fundat ſe ſuper cauſa priuata.
ergo fuit iudicialis. Inducit etiam mandatū factum de/
legato vt totam terram regis frācie ſubijciat interdicto.
⁊ per ꝯñs non ſtat in meris finibus denūciatiōis euange
lice que vult φ nō parens habeat̃ pro ethnico ⁊ publica
no. ¶ Non obſtant motiua facta ſupius ex tex. iſto qa h̄
allegat̃ auctoritas euāgelica ex eo qꝛ iudicialis denūcia
tio eſt iducta ad iſtar euāgelice ſicut eniꝫ in illa ꝓceditur
ratiōe peccati. ita ⁊ in iſta licꝫ finis iudicialis ſit vt vltra
correctionē denūciāis ſeruet̃ illeſus. Unde ſicut in illa re/
quirit̃ monitio ⁊ qđ ondat̃ peccatū. Ita ⁊ in hac denun/
ciatione iudiciali. vñ papa h̄ ꝓcedit ſm formā euāgelicā
qꝛ eſt inducta ad iſtar illius ⁊ hʒ quodāmodo oimodaꝫ
ſiſtudinē cū illa. ⁊ hoc videt̃ tacite. Io. an. hic ſentire in
quadā ſua apoſtilla ſup ver. ſm formam iſtius. vñ putat
Io. an. ſup gl. ſequēti φ hec denūciatio iudicialis eſt por
rigenda in ſcriptis. ⁊ ſuper ea venit lis ꝯteſtanda. ⁊ opti
me ꝓbat hoc iſte tex. in ver. vtruꝫ iuſta ſit querimonia re/
gis. ⁊ hanc partē ſequit̃ Barto. in extraua. ad reprimē. l
ver. per denūciationē. ⁊ ita reſidet do. Abb. h̄. ¶ Tu ad
de φ Hoſti. h̄ dicit φ ſi opponat̃ de iſto verſi. de plano h̄
poſito vʒ φ nihil opabit̃ qꝛ ſi dʒ dari libellus ⁊ lis cōte/
ſtari ⁊ ordo iudiciarius obſuari videt̃ φ nihil opabitur
verbū de plano. ipſe rñdet φ ſatis opabit̃ qꝛ nō debunt̃
ita ꝓlixe dilatiōes nec recipient̃ ille ſubtilitates q̄ recipe
rent̃ ſi alio mō ageret̃. hec. n. q̄ſi oia ex arbitrio iudicis bo
ni pēdent ⁊ debēt ꝯſideratis pſonis cauſis ⁊ tpibus expe
dire. hec ſunt vba do. Car. Reuera Bar. in. d. extrauag.
ſup v. per denūciationē dicit φ in hac denunciatiōe offer
tur libellus ⁊ cōteſtatur lis ⁊ fertur ſentētia in ſcriptis al
legat Hoſti. ⁊ Ioā. an. hic ⁊ ſubdit lʒ hic dicatur φ pro
cedatur de plano non tñ dclarat ibi Bar. quid importet
verbū de plano hic poſitū. Sed idē Bar. in. d. extrauag.
187 in vbo de plano in prin. dicit † φ ſi cauſa eſt pōderis gra
uioris tūc regula eſt φ dʒ agitari plene ⁊ ſolēniter cauſa
cognita vt. l. iudices. C. de iudi. Fallit inquit in qbuſdaꝫ
que agitātur de plano. ⁊ allegat iſtum tex. ⁊ c. oliꝫ de ac/
cuſa. in qbus non intelligit̃ excluſus ordo iudicioꝝ. ⁊ al/
legat not. per Inno. in. d. c. cū olim ⁊ ſic ſentit ibi Bar. φ
lʒ cā ſit grauioris pōderis vt eſt in caſu huius. c. nihilomi
nus ꝓcedit̃ de plano. Et ſubdit ēt ibi Bar. φ ex diuerſita
te cauſaꝝ ſtillus dr̃ arduus ⁊ planus vt ibi p eū ⁊ ſic cōis
opi. doc. eſt illa φ denūciatio eius fuerit iudicialis ⁊ non
euāgelica ⁊ ꝓ certo eſt durū calcitrare ꝯ generoſuꝫ ⁊ ſup
bum igeniū Hoſt. Io. an. ⁊ alioꝝ. Nihilominus mihi vr̃
φ iſta denūciatio fuerit euāgelica ṗncipalr̃ ⁊ aſi oia cōſi
dero duo φ iſta cā erat pōderis grauioris ⁊ erat arduo
vt de ſe pʒ ⁊ voluit Bart. in loco allāto ſupius. ⁊ ſic in ſe
erat cā ardua accidētalr̃ hito reſpcū ad reges tā iclitos
188 maxie vt eſt rex frācie † q inter alios reges eſt tāq̄ ſtella
matutina vt bal. vtar vbis in. l. ĩpial. §. ſi. de ꝓhi. aliena.
feu. p Fede. ⁊ ēt de iclito rege anglie. vide qđ pulchre ſcri
pſit bal. i. c. ꝯueniſſent de eo q mit. in poſ. ⁊ tñ dr̃ hic φ i re
ta ardua reſpcū ſui ⁊ reſpectu pſonarū ꝓcedat̃ de plano
qꝛ ex hoc videtur nō abſurdum dicere φ fuerit denuncia
tio euangelica argumento eius qđ voluit glo. que repu/
tatur ſi ngu.

a ¶ Omnē ſo/lēnitatē. Adde Bart. ſcipue i l. nec qcq̄ verſ. de plano. ff. de offi. pconſu. ⁊ Specu. in ti. de libel. cōceptio. §. nūc videndū ver. xiij. in leuibus.

tatur ſingu. ⁊ vnica in.l.i.ff. de iudi. que dicit ꝙ quale ſit
iudiciuꝫ colligitur ex proceſſu ergo. Scdo oſtendo iſtud
ſubtiliter ad oculū hoc modo. Prefactio legis declarat
mentē legiſlatoris.l.i.ff.ad macedo. ⁊ ibi Bart.l. regula
§.liceat ver. initiū conſtitutionis demonſtrat.ff.de iur. ⁊
fac.igno.c.ſcdo regris de appel. Sed Papa in pfatiōe
huius.c.ꝓteſtatur ꝙ nō intendit iudicare de feudo ſꝫ de
peccato ⁊ vt rex frācie corrigat a peccato.ergo ſequit ꝙ
intentio pape eſt ꝙ rex frācie recedat a peccato. Et per cō-
ſequens tendit ad euitādū periculū anime ſed euitare pe
riculū aiarum venit ſm doctrinam euangelicā qꝛ vt glo-
rioſus xp̄s dixit in euangelio ſe veniſſe ad recuperanduꝫ
oues que perierant.ergo iſta fuit denunciatio euāgelica
⁊ non iudicialis. Et cum opponitur ꝙ papa mandat de
legato vt audiat ⁊ cognoſcat ſi querimonia regis anglie
ſit iuſta ꝯtra regem francie ꝙ mandatū videt̄ concernere
ordinem iudiciarium qꝛ ad hoc reſpondeo ꝙ iſtud venit
incidenter ⁊ in ꝯntiam qꝛ non poteſt recte doceri de pec-
cato niſi diſcutiatur verū id qd̄ imputat̄ ad peccatum re-
gis francie ſit verū ⁊ clarum eſt ꝙ non hꝫ cōſideratio ad
id qd̄ ſit in cōſequentiā.l.i.§.denunciari.ff.de ven. inſpici.
l.in interdū.§.qui fureꝫ.ff.de fur.l.iiij.§.ſi dicatur.ff.ſi reg.
cum ſi.vel poteſt reſpōderi aliter ſic ꝙ audient veruꝫ que
rimonia regis ſit iuſta de plano. ⁊ ſic ſm doctrinam euā-
gelicam. Et cum dicebatur ꝙ illud verbū de plano non
excludit omnem ordinem iudiciarium vt in.d.cle.ſepe in
ver.figura. Ego reſpondeo ſic vꝫ debere attendi ſup quo
materia verbū de plano exprimatur qꝛ ſi exprimatur ſu-
per cauſa que regulariter eſt ordinaria ꝓcedit iſtud con-
trarium vt nō remoueat omnē ordinem iudiciariū. Sed
ſi exprimatur ſup materia que nō requirit ordinem iudi-
ciarium vt eſt mā peccati in denūciatione euangelica tūc
videtur excludere oēm ordinem iudiciariū. Et pro certo
iſta reſponſio apponit ſecurim ad arborē vt glorioſi Jo-
annis baptiſte vtar verbis.vt habet̄ matthei.iiij.c. ⁊ per
hoc ꝯfunditur cōmunis opinio. Preterea faciat ad pre
dicta quale ſit iudiciū apparet ex ſerie ꝓceſſus glo.in.l.i.
ff. de iudi.habet̄ in.c.i.de libel.obla. Sed ſeries hui⁹ que
relle fundatur in doctrina euangelica inquātuꝫ dicit tex.
ꝙ rex anglie ꝓceſſit vt priuatus in correctōe regis frācie
ideo videt̄ eſſe denūciatio euangelica. Naꝫ dicit ſe feciſſe
illud qd̄ dicit euangeliū.ſed ex doctrina euāgelica ſi pec-
cator non audierit oꝫ dici eccleſie. Cū ergo rex anglie di-
cat eccleſie ſequēdo doctrinā euāgelicā. ergo denūciatio
ſua eſt euangelica. Faciat etiā contra cōem opi. hic dicit̄
ꝙ ita iudicat̄ magnus ſicut paruus ſed iſtud vēdicat ſibi
locum ſm doctrinā euangelicā ⁊ non ſm mām iudicialē
.l.capitaliū.§.ſerui. ⁊ ibi Bar.ff.de pe.l.milites.C.de qō
nibus glo.in.c.cum quidā de iureiurā. ⁊ in.c.homo xp̄ia
nus.xl.diſtin. ⁊ ſm paruitatem meam iſtud videt̄ verius
quicqd ſcripſit cōis opi. ¶ Glo.ſi.querit qꝛ papa h mā-
dat diſcuti exceptiōes opponendas contra denūciationē
189 que exceptiōes admittēdur.reſpondet glo. † ꝙ exceptio-
nes criminis ſiue denuncians ſequat̄ iniuriam ꝓpriā ſiue
alienam. Idē dicit Inno. ⁊ ſubdit ꝙ infames admittun-
tur dūmodo egerunt penitentiā. ⁊ volunt Joā. Uincen.
Bar.brixien.in.c.ſi peccauerit.ij.q.i. Sed quātum ad ex
ceptionem criminis Hoſti.dicit hoc ꝓcedere in denūcia
tione euangelica vel canonica. ⁊ ſequit̄ Joan.an. Sed in
denunciatione iudiciali putat ſecus in illa enim criminis
ſuis audiet̄ niſi forte obſtaret excōicatio.c.exceptioneꝫ de
excep.vel alia exceptio.puta ſpoliationis ſeu degradatio.c.
ij. ⁊ ſi.de ordi.cognitio.vel alia ꝓiudicialis exceptio. Ex
190 hoc no. † ꝙ cōtra iudicialē denunciationē admittitur ex
ceptio ſpoliationis.extēduntur enim multaꝫ iura pfata.
¶ Tu pondera iſtum tex.qꝛ videt̄ equiperare denuncia
tionem iudicialē euāgelice ſed peruerſans in crimine re-
pellitur a denūciatione euangelica iuxta illud qd̄ ſcribit̄
in euāgelio de eo qui videt feſtucham in oculo fratris. ⁊
trabem quā habet in oculo ſuo nō videt.licet enim crimi

noſus admittatur ad accuſandū non tamen ſic admittit̄
ad denunciāduꝫ qꝛ denunciando nō proſequitur ꝓncipa
le ſuum intereſſe.ergo non videt̄ ꝙ hoſtie. ⁊ Joā.andre.
bene dixerunt. Bar.tn̄ in extrauagan.ad reprimen. in v.
per denunciationē ſequitur hanc doctrinā Hoſti. ⁊ Joā.
an.inquātum dixerunt vel alia ꝓiudicialis exceptio ex q̄
191 decidit ibi Bar. † ꝙ creditor mutuās pecuniā filio famili-
as obſtāte exceptione macedoniani nō poterit denūciare
filium familias ſm ꝙ h traditur qꝛ lꝫ oblō naturalis ob
liget ipſuꝫ filiū tamē huic oblōni preiudicat vinculū ma
cedoniani inductū in odiū ipſius creditoris ⁊ ad fauorē
parentū ⁊ ad delicta cohercenda.l.i.ff.ad macedo. Et fa
192 ciat qd̄ voluit Inno.in.c.qꝛ plerιqꝫ de imu.eccle. † vbi tꝫ
expreſſe filium famil.non teneri ad reſtituendū etiā in fo
ro aie pecuniā quā mutuo acceptat ⁊ facit rō ſm do.ab-
ba.qꝛ de illo mutuo nihil eſt apud ipm̄ filium fami. cum
dn̄iuꝫ non trāſierit in illū ⁊ auſus eſt do. Abb.h.dicē bar.
193 male loq in.l.ſi pene.ff.de ꝯdi.inde.vbi liberatus in penā
creditoris tenet̄ reſtituere in foro aie. ⁊ adducit do. abb.
qd̄ voluit Bal.in.c.ſi quis per triginta in ti.ſi feu.defun.
fue.ꝯtro.vbi dixit ꝙ in iſtis executiōibus penaꝝ nō hꝫ lo
cū hec denūciatio. ¶ Tu de h vide plene Pe. d ancha.
in repe.c.ii.de regu.iu.in.vi. ⁊ in repe.c.peccā eo.ti. ⁊ li. ⁊
per.d.An. ⁊ alios in.d.c.qꝛ plerιqꝫ ⁊ p Ange.in repe.l.
i.C.de iudi. ⁊ p bal.in.l.cū qs.C.de iur. ⁊ fac.igno. ⁊ i au
cē.ad hec.C.de iudi. ⁊ i.q.icipi.ſtatuto tuet̄ ꝙ fenerator
de quo dicēdū vt ibi. Et nihilominus pōdera qꝛ do.abb.
nō bn̄ refert dcm̄ bar.in.d.l.ſi pene vbi bar.nō loqt̄ aſſer
tiue loqt̄ dubitatiue p v̄bū forte. Pondera ēt qꝛ hec do-
ctrina cōis pt morderi. ⁊ arguo ſic formalr.vbicūqꝫ lex
liberat dbitorē in penā creditoris itelligit̄ eū liberare ab
oblōne ciuili ⁊ nō ab oblōne nāli. Iſte eſt tex. formalis i
d.l.ſi pene ⁊ faciat glo.ibi qꝛ ponit exēplū in eo q ipetra
uit ius iniquū. ⁊ in eo q ꝑdit actiōes ſuas vt in caſu.l.ex-
tat.ff.ꝙ me.cā. ⁊ in.l.ſi qs in tātā.C.vn̄ vi ⁊ in.l. in criali
.C.de iur.om.iudi. ⁊ in macedoniano.g̃ ſi debitor remāet
obligatus nāliter vr̄ ꝙ pōt denūciari in foro aie vt ſatiſ-
faciat nāli oblōni. ⁊ pro certo eſt difficile ꝯriū. Nihilomi
nus ſequere cōeꝫ doctrinā docto. ¶ Expeditis textuali-
bus ⁊ gloſis cū auxilio tremēdi dei. Aggredior mām de
nunciatiōis quā late examināt oēs hic ſcribētes ⁊ luculē
ter illā examinauit ille ſupmus doc. Archi. in.c. ſi pecca-
194 uerit.ij.q.i. Et pro declaratione huius denūciatōis. † Que
ro dicit̄ hic ꝙ laycus ꝯuenit̄ corā iudice eccl'iaſtico quis
erit modus ꝓcedēdi dic p denūciationē vt h in glo. peñ.
195 ¶ Sed querit̄ ꝙ ſit dnūciatio ⁊ q̄tuplex ſit. a Dic ꝙ de
a nunciatio nihil aliud ſit q̄ȝ iudicare ſeu manifeſtare. ꝓpria
liter aūt iura vtunt h vocabulo denūciatiois maxie i cor
rectiōe criminū q ſit ad denūciationē alteri⁹ vt h ⁊ in.c.
ſup his de accuſa. ¶ Ad ſcdm dic.d.Car.ꝙ denūciatio
ꝓpe eſt vnica q̄tenus iportat h qd̄ p ipſaꝫ ꝓcedit̄ mō quo
dam extraordinario ſed variat̄ in plibus ſm diuerſas ſpēs
denūciādi. Et pma diuiſio diuidit̄ in duas ſpēs. qdā.n. ē
que nō eſt modus agēdi de pma dicit Inno. ꝙ canones
⁊ leges faciūt mētionē de tali denūciatiōe que nō eſt mo
dus agēdi.ſed ꝓcedit accuſationē ſeu denūciationeꝫ. ⁊ de
hac loquit̄.ij.queſtio.vij.c.accuſatio ⁊.c.ſeqn̄.c. quapro-
pter. ⁊.c.ſequē.de accuſa.c.fina.de calūniato.c.ſi. in auc.
vt iudi.ſine quoquo ſuffra.§.ſi quis. ⁊.§.neceſſitateꝫ ⁊.§.
ſequēti. ⁊ dicit Innocē.ꝙ in multis alijs eſt facile inueni
re exemplū de tali denunciatiōe tam in decretali q̄ȝ in de
creto ⁊ in aucten.dicit etiam ꝙ de hac modicuꝫ agimus
quia vt dixi nō eſt per ſe modus agendi.ita h reſidet In
nocē. Sed tamē iura que iducit Innocē.non ſic per om-
nia loquūtur de hac denunciatione preparatoria. Prio
pn̄t itelligi de illa que eſt modus agēdi vt in.c.ſi.de calū.
¶ Sed forte Inno.pro hac denūciatione preparatoria
intelligit de monitiōe que ſit ēt in ciuilibus extra iudiciū
antequā agat̄ que ſit de vrbanitate vt in.c. licet heli in gl.
de ſymo.de qua dictum fuit ſuperius. ⁊ de hac raro que-

a ¶ Sir. Uide do.Car.in no. in.c.i.lib.vi.de reli.do. ⁊ vide Specu.i ti.de denun.§.ij. ⁊ Bal. in addi. eo.ti. ⁊ Bar. i extrauagā. ad reprimē. ⁊ oēs ſcribētes hic.

ritur ſm do. Cardi. de ſecũda que eſt modus agendi tra
ctatur hic ⁊ hanc diuidit Inno. in duas ſpẽs canonicam
⁊ euangelicã. Alij ⁊ cõiter oẽs diuidunt in quattuor q̃s
alia euangelica. alia iudicialis. alia canonica. alia regu
laris. ⁊ põt dici ſm do. Car. ꝙ oĩs denunciatio q̃ eſt mo
dus agendi eſt euãgelica qꝛ de hac tñ fit ħ mentio ⁊ alia
iure de hoc loquẽtia referunt ſe ad id qđ hic dicit̃ ſed vt
habeatur noticia eoꝝ que hic ſcribunt̃ ⁊ alibi ſequimur
quattuor ſpẽs premiſſas. ⁊ lꝫ multa ſcribant̃ hic vt dicit
do. Cardi. ⁊ in. c. romana. §. ſane de cenſi. lib. vi. p Inno.
⁊ Hoſti. ⁊ Spe. in ti. de denũcia. §. ii. ver. vt aũt ⁊ p gar
ſiam in. c. religionũ de religio. domi. li. vi. Archi. ii. q. i. c.
ſi peccauerit vbi ponit. vii. qõnes q̃s poſuit beatus Tho.
ſcđa ſcđe. q. xxxiij. arti. i. ⁊ vii. ⁊ per Bar. in extrauagan.
ad reprimen. in ver. per denũciationẽ. tñ hec mĩ raro pra
cticatur. Cõiter enim denũciantes nolunt inſtare ſꝫ ordi
narij ꝓcedunt per inquiſitionẽ de qua in. c. qualr̃ el. ii. de
accuſa. ¶ Dicit tñ ħ do. Car. ꝙ dicta vocabula ſunt ma
giſtralia inuenta a gloſatoribus ⁊ doctoribus. Nam ſpe
cifice non hẽmus in teſtibus iuris dictas diſtinctiões de
nunciationis. dicit tñ ꝙ poſſit tollerari qꝛ inducta auctori
tate euãgelij ſed iudicialis dr̃ qꝛ de ea tractat̃ in iudicio
canonica dr̃ que a canonibus inuẽta. regularis dr̃ quia
a ſtatutis regulariũ ⁊ religioſarũ perſonaꝝ inuẽta. ⁊ per
pñs ſtat do. Cardi. in hac ↄcl̃one vnicam fore denuncia
tionem ⁊ cũ eo trãſit hic do. meus Joan. de imol. ſimplici
ter eũ referẽs. ¶ Sed tu põdera qꝛ ius ciuile vtitur iſto
ver. denũciatiõibus in plurali vt in. l. emilius largianus
in ver. denũciationibus. ff. de mino. ⁊ in. l. cũ vero. §. ſubuẽ
tum. ff. de fideicõ. liber. ⁊ licꝫ tex. non loquat̃ ibi denũcia
tionibus de q̃bus ħ. Nihilominus vtit̃ in plurali illo ver
bo denũciationibus. tex. tñ in. d. extrauagan. ad reprimen.
in ver. per denunciationẽ loquitur in ſingulari nũero. mi
hi videt̃ dicendũ ꝙ huiuſmodi denũciationes habuerũt
ortũ gñaliter a iure canonico ſed ſpẽaliter a gloſatoribus
⁊ doctoribus. Et ad hoc adduco rubricã de accuſa. inq̃ſi
tionibus ⁊ denũciationibus. Ecce qualr̃ denũciationes
generalr̃ ſunt plures. Sed gloſatores ⁊ docto. diuiſerũt
a cas ſm ꝓprietates earũ vt dixit phoꝝ princeps Ariſto. i
196 iiii. metaphiſice[a] † noĩa inquit ⁊ cognomina imponũtur
rebus ſm ꝓprietates eaꝝ. Et ideo denunciationum alia
dicit̃ euangelica alia iudicialis ⁊c̃. Et ex hoc ſaluari põt
cõmunis opi. Accedo nunc ad enucleandũ primã ſpecit̃
197 que dr̃ euangelica. † Et quero vnde ꝓcedat hec denũcia
b tio euangelica an ab actu iuſtitie an ab actu charitatis[b]
de quo per Archidia. in. d. c. ſi peccauerit. ii. q. i. vbi ↄclu
dit ꝙ quatenus ordinat̃ ad tollendũ peccatuꝫ ꝓcedit ab
actu charitatis. Sed q̃tenus ordinat̃ ad inſtruẽdũ alios
per exemplũ ꝓcedit ab actu iuſtitie. xi. q. iii. c. precipue. ⁊
cum hoc tranſeunt docto. hic. ¶ Tu pondera qꝛ xp̃s in
euangelio matth. iii. c. dixit. Decet prius hoiem iuſticiã
adimplere. ergo quicq̃d xp̃s fecit ⁊ dixit ad implendã iu
ſticiam fecit ⁊ dixit. Cũ ergo dixerit ſi peccauerit fr̃ tuus
vade ⁊ corripe eũ dixit ad actũ iuſtitie. ⁊ per ↄñs ſimplr̃
⁊ indiſtincte hec denũciatio ꝓcedit ab actu iuſticie. Sed
in ↄ̃riũ facit ꝙ imo xp̃s introduxit iſtam denũciationẽ
motus charitate ad euitandũ interituꝫ anime lꝫ in ↄñtia
ordinet̃ ad arcendũ alios a peccato per exemplum ⁊ ad
deyciendũ ipſum peccatorẽ contẽnentẽ. ⁊ per ↄñs videt̃
ꝙ ab actu charitatis ꝓceſſerit. ⁊ in ↄñtiam ab actu iuſti
cie. Denoĩatio autẽ fit ab eo qđ eſt ꝑncipale ⁊ non ab eo
qđ incidens. ⁊ ↄ̃ſeq̃ns. l. i. §. denunciari. ff. de ven. inſpi. ⁊
. l. interdũ. §. qui furẽ. ff. de furtis. ⁊ ad. c. ꝑcipue. xi. q. iii.
198 reſpõde ꝙ loquit̃ in ꝑlatis ⁊ iſta tene menti. ¶ † Secũ
do querit̃ vtrum q̃libet teneat̃ ad hanc denũciationẽ faci
endam ex ꝑcepto an ex cõſilio. tñ Inno. ⁊ Jo. an. dicunt
prelatũ teneri ex precepto qđ ꝓbant qꝛ verba euangelij
ſunt imꝑatiua vt pꝫ dum dicit vade ⁊ corrige. ergo obli
gat ſicut preceptũ. Sed in nõ ꝑlato dicũt ꝙ eſt ↄſilij ⁊ ad
hanc non tenent̃ ſicut ad alia opa pia. Sed excellẽtiſſim⁹

a ¶ Metaphi
ſice. Colligit̃ ħ
dictũ originali
ter allega. loco
tex. cõmen. ꝑ.
vbi videas. ⁊
facit tex. inſtit.
de dona. §. ẽ ⁊
aliud.

b ¶ Charita
tis. Adde. c. ſu
per his extra ħ
accuſa. ⁊ Spe.
in tit. de denũ.
§. ii. ⁊ facit qđ
voluit Bal. in
auc. ad hec. C.
de vſu. quẽ vi
deas.

doctor Jo. de ligna. ħ diſtinguit ꝙ aut loquimur in denun
ciatione fienda circa crimẽ cõmiſſum ⁊ nõ eſt preceptũ.
Aut loquimur in denũciatione fienda circa crimẽ cõmittẽ
dum ⁊ eſt precepti. ⁊ eſt rõ qꝛ circa cõmiſſum fit denũcia
tio ꝓpter pñiam quã imponere non põt priuatus hõ nec
ad ipſam cõpellere. Sed circa cõmittendũ non fiet denũ
ciatio ad cõmittendũ peñiam cũ delictũ non ſit adhuc cõ
miſſum. ſed tendat ne peccet ꝙ põt quilibet ꝑuatus ꝓhi
bere ſi enim tenet̃ quilibet ꝓpulſare iniuriã fiendã proxi
mo vt no. in. c. quãte de ſenten. excõ. ⁊ in. c. dilecto eo. ti. li
bro. vi. ⁊ in. l. i. C. vnde vi. l. vt vim. ff. de iuſti. ⁊ iur. multo
magis tenet̃ propulſare periculũ aĩe. do. Car. dicit ꝙ li
cet hec diſtinctio ſit equa tñ quo ad forũ pñialẽ ſubeſt ea
dem rõ vt peccator corrigat̃. Jdeo ſm eũ ſatis põt tene
ri indiſtincte ſm dcm̃. Sed Archi. in. d. c. ſi peccauerit. ii.
q. i. latius pre ceteris attingit iſtũ paſſum ⁊ ſimplr̃ cõclu
dit ꝙ eſt precepti maxime ꝓpter illã auctoritatẽ Augu
ſtini de ſbis dñicis loquentis. ſi neglexeris corrigere pe
ior eo qui delinquit factus es. error enĩꝫ cui non reſiſtitur
approbatur. lxxxiii. di. error dicit tñ ꝙ lꝫ ſit precepti non
199 tñ ſemper eſt peccatũ ſi obmittat̃. † Nam quedã ſunt pce
pta negatiua. ⁊ iſta obligant ſemꝑ. i. omni tẽpore qꝛ ꝓhi
bet actus peccatoꝝ qui oĩ tẽpore ſunt mali de iureiuran.
c. ⁊ ſi xp̃s. Quedã ſunt precepta affirmatiua ⁊ hec indu
cunt actus virtutũ non quolibet tpe de neceſſitate fieri de
bent. ſed debitis tẽporibus ſeruatis circũſtantijs debitis
ad hoc facit qđ no. in. c. nũq̃ de ↄſecra. di. vltima. Nec ħ
preceptũ de monitione fienda obligat niſi ſeruatis circũ
ſtantijs debitis que ſemper debent interuenire ad hoc vt
actus ſit virtuoſus vnde poſt mlta cõcludit ꝙ hec moni
tio põt obmitti q̃nq̃ meritorie q̃nq̃ cum peccato morta
li. quãdoq̃ cum peccato veniali meritorie omittit̃ quan
doq̃ deſiſtit a denũciando qꝛ timet̃ ne denunciatus fiat
deterior. Allegat Augu. de ciui. dei in prin. Adduci põt
in ſimili rõ que fuit beati Thome adducta per Joan. an
200 dre. in. c. i. de ſentẽ. excõ. li. vi. vbi voluit † ꝙ iudex non dꝫ
excõicare illũ qui per excõicationẽ efficietur peior ſꝫ cum
peccato mortali obmittit̃ q̃ñ obmittens ꝓbabiliter pſu
mit ꝙ peccatũ corriget̃ ad eius monitionẽ. ⁊ tamen ꝓpt̃
timorẽ ⁊ trepidationẽ obmittit allegat. l. di. c. ſi qs diaco
nus. xl. di. c. ſi papa ſed cũ veniali peccato obmittit̃ quã
do efficitur traditor ad corrigendũ ꝓpter timorẽ vel tre
pidationem non tñ cõmitteretur ſi cõſtaret ei ꝙ non cor
rigeretur ex denũciatione ſua. ⁊ hoc modo viri ſancti ſꝫ
eum nunq̃ obmittunt corrigere delinquentes. ii. q. vii. c.
pleriq̃. ⁊ iſta procedunt in omni prelato ſed in ꝑlato di
cit eſſe peccatũ ſi obmittit corrigere vbi põt ſine ſcãdalo
do. An. eſt merus relator. Archidia. in hoc paſſu. ſed col
lecta facit illã diſtinctionẽ an delictũ ſit cõmiſſum an cõ
mittendum vt in ꝑmo caſu ſpectet ad prelatũ ad quẽ ſpe
ctat correctio petõꝝ. ſcđo caſu ſpectat ad quẽlibet xp̃ia
num. ⁊ dicit do. Abb. ꝙ illã diſtinctionẽꝫ quam fecit hic
Jo. de ligna. accepit a dicto collectarij ⁊ poſtpoſitis opi
nionibus dicit collectarius quo ad prelatuꝫ eſt precepti
ſed quo ad alios cõſiliꝫ ſicut voluit Inno. Sed do. Abb.
credit indiſtincte hanc denũciationẽ fore in precepto nec
eſt excuſandus aliq̃s dicendo ꝙ credebat per monitionẽ
201 peccatoꝝ effici peiorẽ. † Nam iſta denunciatio fit ꝓpter
duo vꝫ vt iſte peccator corrigat̃ a peccato ⁊ vt ceteri me
tum habeant. xlv. di. ſed illud ibi peccanteꝫ coram oĩbus
argue vt ceteri metũ hẽant ⁊ iuxta illud facte ſunt leges
vt humana coherceat̃ audacia. iiij. di. c. facte ſunt. Jtẽ do
minus in euãgelio voluit ꝙ ſi non audierit ⁊ eccleſie non
obtẽperauerit hẽat̃ pro ethnico ⁊ publicano ⁊ nõ haba
it reſpectũ ꝙ efficeret̃ peior faciat ẽt qꝛ maius bonũ ſeq̃
tur ex monitiõe vnius ꝓpter bonuꝫ exẽplum alioꝝ q̃ꝫ da
num ſequens ſi iſte efficiat̃ peior. xxiiii. q. iiii. c. eſt iniuſta
maxime ꝓpe finem vbi dr̃ cum vni indulget indigno ad
contagiũ prouocat ⁊c̃. ⁊ alibi dr̃ non eſt miſericordia par
cere vni ⁊ oẽs ad diſcrimẽ adducere. ⁊ ideo ꝯcludit do.
Abb. ꝙ

Abb. ꝙ cū verba euangelij clara ꝛ generalia ſint ēt ſi cō
ſtaret ꝙ quis efficeret̃ deterioꝛ nō ceſſat effectus denūcia
tionis qꝛ ſaltem pp ſuam verecūdiam alij arcenẽ a ſimili
bus ꝛ ſic ſubeſt alius effectus denūciationis ꝛ p ꝯñs ſem
per remanet ſub pcepto. Et per hanc rōnem eſt idē circa
peccatū ꝯmiſſū vt ſubijciat̃ pnie qꝛ nō penitēdo remanet
in peccato .c. teſtimoniū de teſtibus ꝛ alij efficiunt̃ auda
tiores ad peccatū cōmittendū. Nec obſtat ꝙ priuat⁹ nō
pōt imponere pniam qꝛ fatetur do. Abb. ſed dꝫ inſtare ꝙ
ille agat pniam vel per ſupiorē cōpellat̃ agere .c. i. de ſpō
ſa. Sed circa cōmitten. ipſe nō ꝓhibet directe ſed idire
recte denūciando eccleſie. Ita ꝛ circa cōmiſſū vt induca
tur ad pniam ꝛ euitet̃ malorū exemplū in poſteros. xi. q.
iij. c. precipue. Adducit etiā illā auctoritatē aug. ſi negle
xeris corrigere peioꝛ illo factus es dicit etiam qꝛ verba
ſunt imperatiua ꝛ mā ſubiecta non ſuadet oppoſitū arg.
cle. exiui. de paradiſo §. nos itaqꝫ de verb. ſigni. ꝛ neceſſi
202 tant alia verba .c. ꝙ precipit̃. xiij. q. i. mouet̃ etiā † ꝙ ad
elemoſinā corporalē quis tenet̃ qñ iminet moꝛs corpora
lis niſi ſubueniat̃ vt in .c. paſce fame moriētē. lxxxvj. di. er
go fortius tenet̃ ad elemoſinā ſpūalem qñ ea ceſſante pro
ximus incurrit ꝓpter peccatū moꝛtale moꝛtē perpetuā.
Item non obuiādo moꝛti corpoꝛali cū poſſit peccat ꝛ vꝫ
occidere. lxxxiij. diſtin. c. i. cum qꝛ obmittens hanc denun
ciationē vꝫ nō amare proximū ꝛ ſic nō habet charitatē
de penit. diſt. ij. proximos. Ita belliſſime quieuit hic do.
Abb. Tu adde ꝙ illa diſtinctio que p doc. hic attribuit̃
Jo. de ligna. ꝛ collectarius fuit gl. in .d. c. ſi peccauerit. ij.
q. i. ꝛ admiroꝛ vehementer quō in hoc defecerit generoſū
ingeniū doctoꝝ ꝛ faciat ꝙ voluit hic Inno. ꝛ. pro certo
in ſe eſt diſtinctio digna ꝛ ego afferram quedam audita
ꝛ recitatiōe digniſſima ꝛ adduco ſimile quod hꝫ i. l. nul
203 lus. C. de ſū. tri. ꝛ fi. catho. † vbi ante maleficiū cōmiſſū
eſt obuiandum ne cōmittat̃ ſed poſt factum maleficiū eſt
puniendū faciat qd̄ voluit ibi bal. ꝛ idem bal. in rub. ff. de
treug. ꝛ pa. dicit ꝙ ante factū iudex dꝫ ſtudē paci ſꝫ poſt
factū maleficiū dꝫ punire ad hoc allegat Goffre. ꝛ faci
at qd̄ voluit idē bal. in. l. i. §. quies. ff. de offi. prefe. vrb. fa
ciat qd̄ voluit Pet. de ancha. in .c. tertio loco de preſūp.
204 vbi dixit † ꝙ ad dirimēdum matrimoniū cōtrahendū ſuffi
cit probare affinitatē preſumptiue. Secus ſi matrimonium
eſt iam cōtractū allegat Jo. an. in .c. preterea. ij. de teſti. fa
ciat qd̄ voluit Joā. an. in .c. ex parte. ij. de teſti. vbi dicit
205 † ꝙ quilibet de populo pōt excipere ꝯ̃ promouēdū ad
eccleſiā ſecus ſi eſt iam ꝓmotus faciat ſingu. dictū Inno.
206 in .c. i. de poſtu. prelato. vbi dixit † ꝙ qñ delictū eſt cōmit
tendum pōt iudex ꝓcedere ꝛ inquirere nulla pcedēte infa
mia ꝛ recipere teſtes ſine iuramēto. Secus qñ delictum
eſt iam cōmiſſum faciat ſingu. dictū Goff. relatū per do.
207 Abb. in .c. cū tua de ſpōſa. vbi dixit † ꝙ qñ delictū eſt cō
mittendū infamis pōt denūciare faciat glo. ſingu. in .c. ſi
videt̃. xxij. q. v. q̄ dicit ꝙ excuſat̃ ſi quis eſt facilis ad cre
dendū in delicto cōmittendo ſecus in iam ꝯmiſſo faciat
208 glo. perigrina in .c. ij. de heret. que vult † ꝙ quo ad deli
ctū cōmittēdū inferioꝛ admittit̃ ad corrigēdū ſuperiorē.
Secus i delicto cōmiſſo rō eſt ꝙ aſina balaā cuntis ad
maledicendū populū reprehendit ipſum balaā faciat ēt
209 glo. ſing. in .c. nerui. xiij. diſti. que vult † ꝙ delictū cōmit
tendum lꝫ iurauerim tenere ſecretū nihilominus poſſum
reuellare nō obſtāte iuramēto. Secus ſi eſſet cōmiſſū fa
ciat ſing. dictū Inno. in .c. omnis vtriuſqꝫ ſexus de penit.
210 ꝛ remiſ. vbi dixit ꝙ peccatū cōmittēdū dictū ſecrete in cō
a feſſione pōt reuellari ᵃ qd̄ intellige in genere vt eſt gl. ſin
gu. in .d. c. nerui ſecus ſi eſt iā cōmiſſum facit qd̄ hꝫ in .c.
tuas de vſur. ꝛ in .c. ex litteris de ſponſa. ꝛ in .c. i. de iureiu
rādo ꝛ per iſta corroborata eſt diſtinctio tantoꝝ patꝝ. ꝛ
pondera qꝛ iudicio meo defecit illuſtre ingeniū tatoꝝ do
ctorū quia verba piſſimi ſaluatoris nr̄i vt hꝫ matthei.
xviij. c. ſūt cōcepta in peccato iam pfecte cōpleto ꝛ nō ſūt
cōcepta in delicto cōmittendo dixit enim ſi frater tu⁹ pec

cauerit ꝛ ſic loquit̃ in delicto iā cōſumato iuxta illud qd̄
hꝫ in .c. omnis in ꝟſi. qui cedē fecerit. iij. diſtin. ꝛ per cōſe
quens auctoritas euangelica poſito ꝙ eſſet preceptiua p
cepit in delicto cōmiſſo ꝛ nō in delicto cōmittēdo naꝫ ad
illum caſum adaptat̃ diſpō euangelij ad qđ adaptant̃ ꝟ
ba ipſius euangelij in. l. iiij. §. toties. ff. de dā. infec. l. i. §.
loquit̃. ff. de magi. conue. c. idēmitatibus. §. ſed cum eos
de elec. li. vi. ſed verba euangelij non adaptant̃ ad pecca
tum cōmittendū ergo eius diſpō non adaptabit̃ ad illud
ꝛ per ꝯñs diſtinctio glo. ꝛ docto. non cōgruit lr̃e euange
lice. ¶ Pondera etiā qꝛ iudicium doctoꝛes omnes vo
lūt ꝙ illa auctas nō ſolū ꝯphēdat pūatos ſꝫ ēt ꝯphēdat
platos ipos qꝛ ſi ſubtilit̃ pōderet̃ ñ patit̃ hāc āpliationē.
Nam dicit ſi peccauerit frater tuus que verba non ada
ptant̃ ad ſuperioꝛes ſunt. n. xp̄i ꝛ ſimiles ſanctiſſimi xp̄i
legati ꝛ cōiūne eccleſie vt in cle. ſi quis ſuadente de pe.
ſunt enim reges. xii. q. i. c. duo ſunt gñ a ſunt ēt dii. c. cū ex
in iuncto de here. c. ſacerdotibus. xi. q. i. ꝛ hoc apparet
fortius qꝛ poſtea dicit̃ in ea ꝙ ſi non audierit dic eccleſie
qꝛ intelligit̃ .i. prela. eccleſie qꝛ eccleſia eſt corpus inaia
tum. l. metum. §. ſi aduertendū. ff. ꝙ me. cā. ꝛ ꝙ nō refe
rantur ad prelatū demonſtro ꝛ aliter ibi dicit̃ ꝙ ſecrete
monendus eſt peccatoꝛ ſed ad prelatum ſpectat arguere
peccatorē corā omibus. xlv. di. c. ſed illud ibi peccantē co
ram omnibus argue ꝛ iō glorioſus apoſtolus palaꝫ ad
faciē reprehendit petrum ꝛ ideo ex qualitate verboꝝ cō
prehendimus cui dirigant̃ arg. l. ſi quis filio exheredato
ff. de iniuſti. teſta. ꝛ. l. plenum. §. equiti. ff. de vſu. ꝛ habi.
ſed reprehendere ſecrete non ſpectat ad prelatum ergo ſe
211 quitur ꝙ eſt intelligenda de priuatis hominibus †. Sed
ſtat difficultas ſi ſit precepti an conſilij ꝛ poſito vt verba
ſonant ꝙ referant̃ ad priuatos mihi videtur ꝙ ſit conſi
lij ꝛ non precepti qd̄ demonſtro hoc modo dominica ve
ritas diſpoſuit ſic ad lucrandum animā pctōris dū dixit
lucratus es animā fratris ſi eſſet precepti ſequeret̃ ꝙ intē
deret ad diſpendiū ꝛ interitū anime qꝛ ſi priuatus nō
corriperet fratrem peccantē ipſe peccaret moꝛtaliter ꝛ p
ꝯñs auctas dñica q̄ emanauit ad lucrādū animā ꝓximi
tenderet ad perimendū ꝛ in laqueādum animā eius q
non peccat ꝛ per ꝯñs eſt conſilij ꝛ nō precepti ꝙ demon
ſtro ad oculū. Nā .xviii. c. matthei. dicitur ſi manus tua
vel pes tuus ſcandalizat te abſcide eum ꝛ ꝓice illum
a te bonū eſt tibi ad vitam ingredi ꝛ c. ſi oculus tuus ſcā
dalizat te erue eum ꝛ ꝓice a te bonū eſt tibi ꝛ c. que ver
ba ſunt cōſilij ꝛ nō precepti vt apparet qꝛ dicit bonū ſed
non dicit neceſſarium ꝛ poſtea imediate ſequit̃ illa ver
212 ba ſi peccauerit frater tuus † clauſula eniꝫ in prin. appo
ſita refertur ad ſequentia vt no. in .c. ij. requiris ꝛ in .c. in
quiſitioni tue de appella. ꝛ in. l. i. C. de lib. ꝛ preter. ꝛ i. l.
talis ſcriptura de lega. i. cum ſi. Et ex hoc tollit̃ illud ꝙ
213 dicebat do. abb. † ꝙ verba erant iperatiua qꝛ lꝫ ſint ipe
ratiua tñ mā eſt ꝯſilij vt apparet in verſi. bonū eſt ꝛ ſi di
ceremus ꝙ quo ad pūatos ſit cōſiliū ꝛ quo ad platos ſit
precepti ſequeret̃ vnū abſurdū ꝙ eadē ꝟba ſimplr̃ ꝓla
ta oparent̃ cōſiliū ꝛ pceptū ꝙ eē nō dꝫ arg. l. ſi legatari⁹
ff. d leg. iii. ꝛ in. l. in teſtō. C. de teſta. mili. ꝛ. l. iam hinc.
ff. de vulga. ꝛ pupil. ¶ Nihilominus mihi videt̃ dicen
dum ꝙ illa auctoritas euangelij cōprehendat pūatos ꝛ
prelatos ad ꝙ ꝓbandū. Adduco ꝙ hꝫ in eodē. c. xviii.
in ꝟſi. tūc accedēs petrus ad eū dixit dñe quotiēs pecca
bit in me fr̃ meus dimittā ei vſqꝫ ſeptiēs. Ecce nōc quali
ter ex reſponſione petri verba euangelij directa fuerunt
prelatis ꝛ iō quo ad prelatos ſunt precepti ꝛ quo ad pri
natos homines ſunt cōſilij ꝛ non eſt hereticum in iure di
214 cere † ꝙ vnū ꝛ idē verbū relatū ad diuerſa obiecta ēē in
eadē oratione determinet illa obiecta diuerſimode ſꝫ na
turā ꝛ ꝓprietatē vnius cuiuſqꝫ ꝛ ad hoc adduco tex. bel
liſſimos quos doc. in locis ſuis dicunt eē ſingulares vꝫ i
c. olim ex lris ꝛ ibi do. car. ff. de reſcrip. ꝛ i. c. ab excōicato
ꝛ ibi per eūdē co. ti. ꝛ in .c. cū dilectus de cōſue. ꝛ ibi per

a ¶ Reuellari Adde ꝙ in qñ cunqꝫ cāu mūdi ſacerdos cōfeſſionē celare dꝫ vt tꝫ pceptoꝛ meus ꝛ oēs theologantes in. iiii. ſen. diſt. xxi. exēplo .d. nīſi q pec. grauiſ mulieri ſi abſcōdit eiuſ violatoꝛ ſacramēti diceret̃ deꝫ tñ monere hereticū vel aliū male operantē ꝛ ipſū platū vt iungiet ſuper gregem ſuum vt de peni. diſ. vi. c. ſacerdos ꝛ de penit. ꝛ re. c. oīs vtriuſqꝫ ſexus. nō negabis tñ quin aliq̄ cāu poſſit ꝯfeſſionē reuelare vt tenent theolo. all'a. loco ſꝫ ñ dꝫ dicē ꝙ audiuerit i ꝯfeſſione ēt ſi excōicaret̃ vel eēt poſitus ad toꝛturā qꝛ tūc icideret i penā depoſitiōis ꝛ pegrinatiōis ꝑpetue alle. c. ij. ꝛ ibi docto.

¶ Perfect⁹ Ergo adherē-
dum eſt philo
ſopho q̄ ē ama
tor dei ⁊ vitā
ſectator ⁊ qui
nō min⁹ turpe
putat mentiri
fallere quā ve
ritatē occulta-
re quo teſte in
moꝛ.lōge meli
us eſt repu.gu
bernari a phi.
q̄z a legiſlatoꝛ
qm̄ phi nō po
teſt eē mal⁹ ni
ſi p accidēs vt
tz ꝯmē.in pro
logo .i. ⁊ .viii.
phiſi.philoſo-
phia q̄cq̄ etiā
ſancti vſi ſunt
xxx vii.diſti.c.
turbamꝰ ⁊.c.
qui de mēſa ⁊
i.q.i.l multis.
locus p q̄ vide
beatū tho. in
oibus opibus
ſuis q̄ i oibus
pterq̄z in his
q̄ ad fidē ſpe-
ctant ipas āple
ctitur ⁊ ſi p̄-
rep.me⁹zelo fi
dei catholice
ſ.piſſime ꝯ ip
ſam arguat vt
ē videre i.iii.ſe.
diſt.iiii.q.i.ibi
ſicta opi. phi
loſophi aui-
cē. ſectatur p
quo vide ſpec.
in ti.de ſer.§.
i.poſt princi.

eundē ⁊ ēt p do.Abb.⁊.c.audiris cōiuncta glo.de elect.
⁊.c.cū ad ſedem de reſti.ſpo. ¶ Et pondera q̄ ſorte nō
eēt opponere ſupra celſū dicere ꝙ clementiſſimus Jeſus
non intellexit niſi de prelatis ⁊ non intellexit de priuatis
hominibus ex eo q̄ illa verba videnꝭ fuiſſe directa petro
qui fuit caput ⁊ p̄nceps apl'oꝝ qđ appet ex rñſione ſua
dū dixit quotiēs peccabit frater meus dimittā ⁊ in ꝯñtiā
fuerūt directa ceteris apoſtolis ⁊ p ꝯñs auctoritas euā-
gelij loqtur de prelatis ⁊ nō priuatis hoībus fruſtrato-
ria ergo erit queſtio doctoꝝ quo ad priuatos. Sed vnū
obſtat huic mee concluſioni q̄ papa hic intellexit ⁊ iter-
pretatus eſt illā auctoritatē hr̄e locū ēt in priuatis q̄ di-
cit rex anglie. vſus eſt monitione euangelica cōtra reges
francie ⁊ per ꝯñs vr̄ ſtandū interpretatiōi papali p.c.lit
teras de reſti.ſpo.c.per venerabilē qui filii ſunt legi.c. ray
nutius ⁊.c.rainaldus de teſta.c.ſuper litis de reſcrip. ⁊ p
ꝯñs illa auctoritas militat quo ad prelatos ⁊ quo ad p̄-
uatos ⁊ lz illa verba videanꝭ directa petro ⁊ apoſtolis a
xp̄o glorioſo nō tñ fuerunt directa eis vt maioribus ⁊ ſu
perioribus q̄ xp̄s omnes habuit eos pares lz petrus rō
ne adminiſtrationis fuerit princeps alioꝝ ſaciat ꝙ hr̄
in euangelio luce reges gentiū dñanꝭ eoꝝ ⁊ qui habēt po
teſtatē ſup eos beatifici vocanꝭ vos aūt nō ſic ⁊ hinc ē ꝙ
petrus nō rñdet vt ſupioꝛ inq̄rēti dixit ſi peccauerit in me
frater meus lz quo ad remittēdū rñderit vt ſupioꝛ ⁊ per
ꝯñs vr̄ equioꝛ concluſio tenere quo ad priuatos ſit conſi
lij ſed quo ad prelatos ſit precepti. Nec obſt dicta dom.
Abb. dū dicit ſi nō correxerit peioꝛ eo ſactus eſt q̄ proce
dit quo ad p̄latos ad quos ſpectat correctio. Nec eſt ve-
riſimile ꝙ xp̄s velit illaqueare animā priuatoꝝ ad pecca
tū mortale ſi nō corrigant fratres peccantes. ¶ Nec ob
ſtat cū arguit de.c.paſce fame morientē q̄ illud.c.funda
tū eſt ſup eo ꝙ nō pōt hr̄e ſe niſi ad malū. Nā ſi video fra
trem meū mori ſame ⁊ poſſum eū paſcere ⁊ nō paſco tūc
ego videoꝛ eū necare iputaꝭ enī ad quādā inhumanitatē
⁊ ad homicidiū ſed nō eſt ſic in corrigente q̄ ſi nō corri-
go fratrē peccātem nō ſequiꝭ ꝙ ego occido animā ei⁹ q̄
poſito ꝙ monerē. Nihilominus efficereꝭ peioꝛ ⁊ ſic cuꝫ
caſus ſint ſepati ⁊ diuerſi ceſſabit argumētatio.ꝺ vno ad
alterum .l.ſi maritus.C.de dona.inter vir.⁊ vxo.l.papi
215 nianus exuli.ff.de mioꝛ.† ſepabiliū enī ſepabiles ſūt eē
l.in agris.ff.de acqr.re.do.l.age.cū geminiano.C. de trā
ſac. ⁊ iſta tene menti. Fateoꝛ tñ tenēdū eē illud qđ tenet
216 ſacroſancta ro.eccl.cui me ſubijcio. ¶ †Sed vlterius du
bitaꝭ poſito ꝙ hec denunciatio ſit precepti vtrū ſubditus
teneaꝭ ſub hoc p̄cepto prelatū ſuū corrigere vr̄ ꝙ nō.extra
di.xxix.c.⁊ ar.c.nullū .xvij.q.ij.⁊ dixit glorioſus apoſto
lus ſeniorē ne increpaueris.ij.q.i.paulus ⁊ dicebat bea-
tus Grego.ſanctoꝝ vitā nullus corrigere preſumat niſi
qui de ſe meliora ſentit ſed qoīs nō dꝫ ſentire meliora de
ſe q̄z de ſuo prelato ar.i.q.i.c.viliſſimos. Sed arch.in.d.c.
peccauerit.ij.q.i.dicit ꝙ iq̄rtū ē act⁹ iuſticie nō ptinet ad
ſubditos corrigē p̄latos.c.iferioꝛ .xxi.di.⁊.c.cū iferioꝛ ꝺ
ma.⁊ ob.⁊ Yſayas pp̄ha .xl.c.dixit nūne ꝑliabiꝭ ſecuris
ꝯ dñm ſecātem ſed inq̄ꝫtuꝫ eſt actus charitatis hn̄ poteſt
ſubditus corrigere ſuū p̄latū nō tñ cū preſumptione vl̄ p
teruia per id ꝙ dixit apoſtolus. Seniorē nō icrepaueris
ſed obſecra vt p̄rem vt ia.d.paulus.ij.q.vij.⁊ iō aſina re-
prehendit balaā.ij.q.vij.§.itē cū balaā Nō ob.ar. factuꝫ
in cōtrariū q̄ tūc prelatus iordinate tangiꭋ eū irreueren
ter obiurgaꭋ etenīz eī detrahiꭋ ſicut fecit cayn ergo par
tem.ij.q.vij. cayn.⁊ eodē mō rñdet ad aliud ar. Sed ad
217 tertium dicit egregie † ꝙ preſumere ſimplr̄ ſe eſſe melio
rem prelato ſuo eſt preſumptionis ſm̄ Archi.q̄ nullus in
hac vita eſt qui non habeat aliquē defectuꝫ. Et aliquod
bonū de peni.di.iij.quid ergo ⁊ diſt.ij.ſi eū ⁊ ſaciat illud
pſalmiſte omnis homo mendax ⁊ alibi dixit non eſt qui
faciat bonū ⁊c. ⁊ faciat illud ꝙ voluit doctrina in.c.ſigni
218 ficantibus de libel.obla.† vbi dixit ꝙ ēt iuriſtatoꝛ in eodē
a die legibus nō eſt ex toto perfectus. Nā deus fecit nos

⁊ miſeriatur noſtri ſi peccauerimus. Nec tñ qui prelatū
ſuum monet ſemp pp̄ hoc extimat ſe maiorē vel meliorē
ſed ei auxilium impēditur argu.ii.q.vij.c.admonendi ⁊.c.
ſancta quidē ruſticitas ⁊ addocit do.abb.glo.in.c.nolite
219 xxi.diſt.que querit † an liceat ſubditis reprehendere pre
220 latos ⁊ ſoluendo queſtionē dicit † ꝙ triplex eſt reprehen
dendo imperioſa que ſit imperio ⁊ poteſtate ⁊ hec dūm
taxat maioribus concediꭋ. Alia eſt ſocialis que minori-
bus licita eſt. Tertia eſt temeraria que infamandi cā ſit ⁊
hec nulli concediꭋ ⁊ ita reſidet do.abb. ¶ Tu pondera
q̄ non mentioꝛ recte in hac q̄ōne caderet ꝺ diſtinctio gl.
in.d.c.ſi peccauerit.ij.q.i.quā ſibi attribuerunt Jo.de li-
221 gna.⁊ collect.† vtrū peccatū eſſet cōmiſſum an cōmittē-
dum primo caſu nō poſſit inferioꝛ corrigere ſuuꝫ ſuperio
rem q̄ peccatū ſactū ⁊ cōſumatū generat mortē ⁊ requi
rit penā vt dicit Bal.in.l.nullus.C.de ſum.tri.⁊ in Ru-
brica de treu.⁊ pa.⁊ in.l.i.§.quies.ff.de offi.prefec.vrb.
Et iam auctoritas euangelij loqtur in delicto completo
⁊ conſumato. Dū dixit ſi peccauerit frater tuus ⁊ p ꝯñs
nō pōt cadere in ſubditū reſpectu ſui ſuperioris. Aut deli
ctum eſt cōmittendū ⁊ tūc ſecus vt poſſit inferioꝛ mone-
re ⁊ corripere ſuū p̄latū ⁊ ad hoc adduci poſſunt illa pul
chra que ſuperius adduxi ⁊ adduco in indiuiduo glo.in
c.ij.de here.que voluit ꝙ in delicto cōmitendo poſſit in-
ferioꝛ corrigere ſupiorē ſuū ⁊ faciat illud ꝙ hr̄.ii.qō.vii.
§.item Balaam vt aſina reprehendit prophetā euntem
ad maledicendū populū ⁊ ſic peccatū erat comittēdum
⁊ per ꝯñs probatur ibi ꝙ in delicto cōmittēdo pōt quili
bet ēt corrigere ſuperiorem occulte tamen.c.cū ex in men
te de here. ⁊ adduci poſſet illud ꝙ habeꭋ in euangelio cū
chriſtus diceret diſcipulis ſuis ꝙ fili⁹ hominis tradetur
ad illudendum flagellandū ⁊ crucifigendū Petrus fu-
it auſus reprehendere Chriſtum ſecrete tñ ꝙ ita nō dice-
ret ad quē xp̄s rñdit abi retro ſatana non ſentis ea q̄ ſūt
dei.ſed ea que ſūt hominis faciat.xxiij.qō.iiij.c.ipſa pie-
tas.xxij.q.v.c.hoc videꭋ.xiiij.diſtin.c.diaconi de cogna-
tio ſpūali.c.ſua.ii.q.vii.c. quapp ita mihi videꭋ tenēdū
222 in hac dubitatione † ſed dubitaꭋ vtrū crimen pape poſſit
denunciari ſm̄ regulā euāgelicā ſi peccauerit in te frater
tuus videꭋ ꝙ ſic ſicut dcm̄ eſt ꝺ crimine cuiuſlibet prelati
q̄ illa auctoritas intelligiꭋ de quolibet Chriſtiano qui
cōtineꭋ appellatiōe fratris.xi.q.iii.c.ad mēſaꝫ ēt ſi ſit rex
vt hic. Sed glo.in.c.ſi papa.xl.diſti.dicit ꝙ papa nō pōt
denūciari niſi ſit tale crimen ꝙ de eo poſſet accuſari quia
alias eſſet inutilis talis denūciatio cū nō poſſet papa po
ſtea denunciari ſuperiori qui nō eſt.c.lz de elec.credit do
mi. Abb. ꝙ ꝺ denunciatio dheat fieri ēt pro crimine pro
quo accuſari nō poteſt ⁊ debꝫ fieri in ſecreto ⁊ in p̄ntia
aliquoꝝ teſtiū licet poſtea nō poſſit fieri denūciatio ſupe
riori q̄ p hāc monitionē ſaltē papa ipſe corrigeꭋ ⁊ ſic lu
cratus eris animā eius ⁊ moneꭋ ad ſic dicendū per cle.ii.
223 §.notarius de here.† vbi notarii ⁊ officiales monent ⁊
corripiunt inquiſitores hereticorū in ſecreto qñ in eoꝝ of
ficio excedunt lz illoꝝ exceſſus per teſtes probari nō poſ
ſint ego miroꝛ ꝙ do.Abb.velit equiperare inquiſitores
ſuppremo principi moneꭋ ēt ex eo q̄ paulus reprehēdit
petrū.ii.q.vii.c.paulus ⁊ maxime hoc procedit ſm̄ eū te
nendo ꝙ hec denunciatio habeat locum pro peccato oīo
occulto ⁊ ita hic reſidet. ¶ Tu pondera q̄ ipſe vult eq
perare paulū priuato homini. Nam paulus fuit apoſto
lus ⁊ reprehendebat Petruꝫ in his q̄ tangebant fidem
Chriſti q̄ iducebat chriſtianos iudaizare ⁊ ſic nō ſtriu-
224 gunt nec pungūt tela do.abb.† Mihi videtur ꝙ papa
poſſit moneri ⁊ demonſtro ad oculū hoc mō Angeli li-
ganꭋ euangelio ergo eodē mō papa ligabiꭋ euāgelio aſ
ſumptū pbo ex dicto apoſtoli glorioſi ad galathas.c.i.
vbi dixit lz nos aut Angelos de celo euangelizare nobis
alr̄ q̄ȝ euangelizauimus nobis anathema ſit.xi.q.iii.c.in
qui preeſt ⁊.xxiiii.q.iii.c.cum ergo iuncto eo quod diciꭋ
apud pſalmiſtam. Minuiſti eum paulominus ab ange
lis modo

lis modo ſi angeli qui ſunt in celo vt de gabriele archan-
gelo dixerim q luce.c.i dixit .Ego ſum gabriel qui aſto
ante deū ſunt ſubiecti euangelio & dictis euangelij ergo
fortius papa erit ſubiectus euangelio & per conſequens
habebit in eū locū auctoritas euangelica cū ergo in euā
gelio dr̄ corripe eum ergo illud cadit in papā peccatorē
Scdo adduco q̄ hr̄ actuū. xi.c.cū petrus introiſſet ad cor-
nelium cōqueſti ſūt fratres qui erant in iudea & reprehē
derunt petrū q̄ ad gentiles diuertiſſet ergo multo forti-
us ligabit papa euangelio ſi petr⁹ qui fuit cephas & ſuc
ceſſor Christi ligatur .Tertio faciat ſm doctrinā euāge-
licā omnes ſum⁹ pares & ideo pe. Mathei .xviij.c. dixit
ſi peccauerit in me frater meus & xp̄s in ſua paſſiōe dixit
qui maior eſt in vobis fiat ſicut minor & per cōſequēs nō
attendit dignitas pōtificatis. Quarto faciat ſm doctri-
125 nā euangelicā ita iudicabis magnū ſicut paruū † q2 apō
deū non eſt acceptio perſonarū vt ſ ergo papa poterit de
nunciari. Quinto ſi de quo minus videtur ineſſe & ineſt
ergo & de quo magis auc. multo magis. C. de ſa. ſan. ecc.
cū ſi. Sed minus videt ineſſe q̄ papa alliget diſpōſitio
ne c. omnis vtriuſq3 ſexus de penit. & re. vt voluit do. an.
in .c.i. de cōſtitu. vbi vide que ego dixi ergo fortius liga-
bitur lege euangelij. Sexto faciat q̄ ſcripſit apoſtol⁹ ad
thimotheum .iii.c. oz inquit epm eſſe irreprehenſibilē ſo-
brium prudētē ornatum pudicū hoſpitalē &c. & ſic oz eē
126 īmunis a crimine & glo. ibi † dicit epos inuolutos crimi-
nibus eſſe deponēdos & nō tollerandos ergo fortius il-
lud erit ſeruandū in papa vt ſit irreprehēſibilis &c. Se-
ptimo faciat glo. que reputatur ſingu. ii. q. iiii.c. presbr̄ q̄
127 dicit † q̄ duo teſtes cōuincunt papā de crimine q2 ſine cō-
paratione aliorū creatus eſt ideo ſine ſpe venie cōdēnan
dus eſt vt diabolus. de pe. di. ii. principiū. Ꞇ Octauo ad
duco illud quod voluit hoſti. & Jo. an. in .c. propoſuit de
128 conceſ. prebē. † vbi dicūt q̄ papa in tantū habet poteſta
tem ſui pro facto & dicto ipſius vt nō poſſit ab alio accu
ſari vel condemnari niſi de crimine hereſis .c. ſi papa .xl.
diſt. pōt tñ ſi iacet in peccato admoneri iuxta regulā euā
gelicam ſi peccauerit in te frater tuus tam publice q̄3 oc
culte q2 iuxta qualitatē peccati ſui q2 nō eſt exēptus a re
gula euangelica nos tñ alteri parti illius regule ſubicit
in quo dicit ſi nō audierit dic eccleſie q2 excepto cri here
ſis nō pōt iudicari & p ſñs tenēt q̄ talis mōitio & occul
te & palā hz locū in papa & forte nō eēt apponē os ſupra
celū q̄ imo ſubiciatur alteri parti cōtra hoſti. & Jo. an.
quos percutio cū eorū ligone quare ipſi fatent q̄ ſubici
tur euangelio ſicut ergo ſubicitur vni parti ita & alteri
129 † q2 vna & eadē res non debet diuerſo iure cenſeri .l. cū
qui edes. ff. de vſucapion. & faciat ꝯ eos q2 ſi papa occulte
vel publice monitus ſz q̄litatē delicti nō corrigit nonne
peccatum pape incorrigibile vr̄ fieri notoriū & ſcandalo
ſum quo caſu haberet locū quod voluit glo. in dicto .c. ſi
papa & cū hoſti. & Jo. an. dicūt q̄ nō habet ſuperiorē.
Ego reſpondeo q̄ illa pars euangelii dic3 dicit dic eccle
ſie dz intelligi ſm qualitatē perſone vñ capiet pro cōſilio
vniuerſali reſpectu pape quo caſu orbis maior vr̄ vrbe.
c. legimus. xciii. diſti. Ꞇ Nono faciat quod dicit in paſ
ſione dnica ego in medio veſtrū ſum ſicut qui miniſtrat &
ſic xp̄us vt daret exēplum ſucceſſoribus in papatu q2 qc-
quid ipſe fecit ad inſtructionē noſtrā fecit .c. ſignificaſti d̄
electio. Hieronymus in plogo biblie & ſic fecit ſe equalē
aliis ergo papa ſubicitur euāgelio ſicut alii priuati ho-
mines & maxie pcedūt iſta qñ delictū eēt cōmittendū q2
poſſet moneri a quolibet minimo xp̄iano papa. Nā & Ba
laam dei propheta acceptiſſimus nutu dei fuit reprehen
ſus ab aſina pro delicto cōmittendo ergo multo fortius
poſſet moneri papa a quolibet xp̄iano & maxime ſi eſſet
antipapa q2 tūc eſt minor quolibet xp̄iano. Ita dixit gl.
ſing. xxiiii. q. i. c. i. alias in ſūma ſubiicio tñ me deciſiōi ſa
130 croſancte romane eccle. † Sed vtrū quilibet poſſit denū
a ciare a gl. in dicto .c. ſi peccauerit & hoſti. dicunt q̄ oēs

etiam infames & irregulares admittuntur dūmodo non
perſeuerent in crimine q2 nō refert quis denūtiet dūmo
do animā fratris ſui lucret. xxiii. q. v. c. pdeſt. c. quēadmo
dum de iureiur. etiā ſi quis iuraſſet nō denūciare q2 tale
iuramētū fuit illicitū vt ibi ex quo tendit pncipaliter ad
correctionē peccati & nō ad propriū intereſſe ſed ſi exiſte
ret in peccato nō oz admitti q2 nō preſumit bono zelo ve
nire iō dicit Archi. in .d.c. ſi peccauerit q̄ lz epus in pecca
to non habilitat ad denūtiandū actus tñ correctiōis in
eum cadere poteſt q2 nō eſt in eo ex toto delerū iudicium
rōnis ſed pter tria reddit indignus ad corrigendum ſi
peccando maius cōmiſit & corrigit minorē allegat illud
Mathei .vij. qui videt feſtucā &c. iii. q. vii. §. itē in euāge-
lio ſcdo pter ſuperbiā corrigentis qui pp ſua peccata ē
puniendus & tñ alios increpat. xi. q. iii. c. i cūctis. Ꞇ Ter
tio q2 quāto maius eſt peccatū incorrigenti tanto maius
ſcandalū iminet. xl. di. c. multi ideo ꝯcludit ibi archi. q̄ li
cet exiſtens in crimine nō admittat ad corrigēdū pp illa
tria tñ ſi humiliter de facto corrigeret non peccaret nec
acquireret ſibi nouā3 dānationē & ita hic reſidet do. Abb.
Ꞇ Tu pondera q2 primo deberet iudicio meo diſtingui
aut delictū eſt iam cōmiſſum & pcedūt dubitatio doctoꝝ
aut eſt cōmittendū & tūc quilibet poſſet denūciare lz ipſe
perſeueret in crimine & adduco oia illa que adduxi ſupe
rius vbi feci illam diſt. Si aūt in delictū eſt cōmiſſū & tūc
mihi vr̄ dicendū q̄ criminoſus poſſit corrigere ſz doctri
131 nā euāgelicā q̄ ſic oſtendo vt videmus. † Nemo ſine cri
mine viuit iuxta illud omnis homo mēdax & iuxta illud.
Non eſt qui faciat bonū nō eſt vſq3 ad vnū & hr̄ in .c. q2
tua .l. diſtin. ſequit ergo q̄ nullus poſſit corrigere fratrē
peccantē & p ſñs nihil operaret auctoritas euangelica.
Secundo adduco tex. ſing. & meliorē de iure in .l. ſi quis
132 in graui §. hii quoq3 ſm Bal. ibi. ff. ad ſylle. † vbi crimi
noſi & demerita iudicantur habiles fauore reipublice ſed
aia eſt republica pretioſior .c. cū infirmitas corpo. de pe.
& remiſ. & .l. ſancimus .C. de ſacroſan. eccle. ſed iſta corre
ctio fit ad lucrū aie primi vt patet in ver. lucratus es aīā
133 maz ei⁹ ergo ſequit q̄ criminoſus admittit. Ꞇ † Tertio
vbicunq3 actus eſt pmiſſus pōt ad illum deueniri etiam
per media regulariter phibita .l. ſi victū aut ſtratū de re
iudi. ſed huiuſmodi correctio fit ad lucrandū animā fra-
tris ergo pōt deueniri per media prohibita arg. .l. ad rē
mobilē & .l. ad legatum. ff. de procurato. cū 3 ſi. Ꞇ Quar
134 to faciat † licet ſimus peccatores tñ operari actū virtuo
ſum in ſtatu criminis eſt nobis vtile vt hr̄ in .c. q̄ quidā
de peni. & remi. vbi dr̄ q̄ deus miſerebit &c. vt ibi hr̄. Cū
ergo talis correctio tendat ad bonū proximi ſeqtur q̄ lz
ſit criminoſus q̄ poterit hāc correctionē facere. Nec ob.
q̄ allegat archi. Mathei .vii. c. q2 ibi xp̄s intellexit de il
lis preſumptuoſis qui cū ſint pleni crimine volūt iudica-
re alios & ideo dicit ibi in quo enim iudicio iudicaueritis
iudicabimini & in qua menſura menſi fueritis remetiet
& vobis ſecus in caſu nr̄o vbi criminoſus monet ad cor-
rigendum vt corrigat & meliorem reddat ipſum fratrē
& ſic loquitur de his qui monētur malo zelo potius ad
diffamandū fratrē & ad faciendum eum peiorem quā ad
lucrādum animā eius & per conſequēs criminoſi & infa-
mes perſeuerantes in criminibus pñt denūciare ſm hāc
doctrinā euangelicā ad lucrandum animā proximi faci-
135 at etiam † q2 vbi ratio legis eſt amplior dicto legis extē
ditur ad limites rationis dicte legis vt eſt gloſ. in cle. i.
de electio. probatur in .l. pater filium §. fundum de lega.
iii. Sed ratio huius auctoritatis eſt vt lucretur aīam er-
go ſiue fiat a criminoſo ſiue non ſi tamen tendit ad lucrā
dum animā3 proximi poterit fieri. Nec velint mihi aſcri
bi ad preſumptionē3 aut temeritatē cōmendare ita vt vi
detis q2 aut recto dico & in hoc cōmendabitur benigni-
tas dei viui qui i celis eſt ſi autē male imputet paruitati
mee laboro tñ libenter vt ſim nouorū inuentor aut alio
136 rum declarator & nō recitator. Ꞇ † Sed pro qbus pec-

a Ꞇ Denuncia re. ad. de bal. in auctent. ad hec C. de vſur. ſpe. in tit. de iudicia. §. i. vbi totā materiā colliges & vide nouiſſimos ſcribentes hic qui aggregāt quicquid dici & cogitari pōt.

catis habeat locum hec denunciatio dic pro manifeſtis
xlv.diſti.ſed illud ſi vero peccatũ eſt occultũ tũc ſunt opi-
niones Pet.tenet ꝙ idẽ in occulto Jo.an.dicit ꝙ in oc-
culto ꝙ probari põt habere locũ ſecus ſi eſt oĩno occultũ
qꝛ occulta ſunt relinquenda dei iudicio idõ dicit ꝙ cauere
dꝫ denũtians vt poſſit peccatorẽ cõuincere qꝛ etiã ſi eſſet
epũs non crederet .vj.q.ij.c.ſi tantũ ⁊.c.ſi placuit ⁊ hoc
videt voluiſſe glo.in.d.c.ſi peccauerit Archi.ibi dicit ꝙ
qꝫdiu eſt ſpes de correctione per ſecretã monitionẽ dꝫ illã
pluries retractare.nec dꝫ vltra procedere.Si vero moni-
tio non ꝓficit dꝫ ꝓcedere ad teſtiũ ꝓductionẽ quãtũcũqꝫ
ſit peccatũ occultũ niſi forte timeret ꝙ deterior fieret ⁊ ſic
ſentit Archi.de peccato nõ oĩno occulto ꝙ probari põt
⁊ ſentit glo.in.d.c.ſi peccauerit.Sed Inno.generaliter
237 loquit † ꝙ ſi quis ſcit ꝓuatum delictũ alicuius preuari-
catiõ debet circa illud proſequi mandatũ euangelicũ ⁊ tã
dem in priuato dꝫ haberi pro ethnico ⁊ publicano.argu.
d.c.ſi peccauerit.℄ Sed do.abb.ſic cõcludit aut pecca
tum nõ eſt oĩno occultũ ſed probari põt ⁊ tũc ſm oẽs hꝫ
locũ denũtiatio ſi eſt oĩno occultũ qꝛ nemo ſcit niſi denun
tians tũc directa denũtiatio nõ põt cadere ⁊ tunc proce-
dat opi.Jo.an.Sed ille qui ſcit debet facere quãtũ poteſt
dꝫ enim denũtiare illi qꝛ forte lucrabatur aĩam eius ſicut
enim volẽte in ſe ꝓcipitare debes ſi põt ꝓhibere licꝫ occul-
tum ſit.xxvi.q.iij.c.ipſa pietas ⁊.c.diſplicet ita ⁊ fortius
debes obuiare peccato argu.c.ſi ſacerdos de offi.ordi.licꝫ
ſolus ſcias ⁊ ſi nõ audierit dic prelato vt pro eo oret ⁊ quã-
tum in ſe eſt inducat ad penitẽtiã ſecrete hec eñi poſſunt
prodeſſe.⁊ nõ obeſſe facit.c.hoc videt.xxij.q.v.i.a reſidet
do.Abb.℄ Tu adde iſtũ tex.in verſi.ſufficienter oñdat
vbi ꝓbatur formaliter ꝙ iſta denũtiatio dꝫ fieri de pecca-
to ꝙ ſufficienter põt probari vt iam dixi in textu alibꝰ er-
go ſequit ꝙ ſi oĩno eſt occultũ peccatũ ꝙ non põt denun-
ciari facit illud ꝙ ſcribitur apud pſalmiſtam.Beati quo
rum tecta ſunt peccata.Nã deus protegit genus huma
nũ ⁊ dixit Bal.in.c.i.§.porro in titu.que fuit prima cau
238 benefi.amit.† ꝙ horribiliũ reuelator eſt deus.Modo ſi
delictum eſt oĩno occultũ non dꝫ denũtiari huic deus illã
videt ꝓtegere cum illud delictũ nõ reuelet ideo videt di-
cendũ ꝙ ſi tu ſcis ⁊ non alius ⁊ per tuã monitionẽ ille ef
ficiatur peior tu nõ debes monere qꝛ tua monitio nõ ope
ratur finẽ euangelicũ vt lucreris aĩmã fratris.Si autẽ
efficiatur penitens debes monere ⁊ dico iſtud procede-
re in delicto cõmiſſo ſed in delicto cõmitẽdo ego debeo
denũciare per id qđ voluit glo.in.c.nec.vi.xiij.diſt.⁊ iſto
caſu nõ procedat doctrina doctorũ faciũt illa iura que al
legata fuerunt circa illam diſtinctionẽ delicti preteriti ⁊ a
239 futuri †.Et ex ꝓdictis habes ꝙ vnꝰ teſtis nõ ſufficit a ad
pñiã ĩponendam faciat.c.plerũqꝫ .ij.q.vij.c in omni ne
240 gotio de teſtibus.℄ †Sed que erit forma huius denun
tiationis iſte tex.dicit ꝙ dꝫ ꝓcedere denũtiatio prima vꝫ
probari per monẽtem ſcđa per eũdẽ ⁊ aliũ tertiũ ad libi
tum.Archi.late examinat in.d.c.ſi peccauerit.Et cõclu
dit ꝙ ſi peccatũ eſt publicũ nulla requirit monitio iuxta
illud.Peccantẽ corã omnibus argue.xlv.diſtin.ſed illud
qꝛ tunc non ſolũ peccat in ſe ſed in alios per malũ exem-
plũ.c.precipue.xi.q.iij.Si vero peccatũ eſt occultũ ſubdi-
ſtinguit qꝛ ſi ſunt talia peccata occulta que inferãt maximũ
preiudiciũ tam tꝑale quã ſpũale puta traditio ciuitatis fiẽ
da hoſtibus vel occulta hereſis que hꝫ alios inficere cũ
hic peccat in alios ſtati denũtiabit monitione non pmiſ-
ſa niſi forte cõſtaret ꝙ ad eius monitionẽ vellet corrigi.
Nam quilibet debet ita corrigere ſi poteſt vt illius famam
non ledat que vtilis eſt ipſi peccanti nõ ſolũ in tꝑalibus
in quibus homo quantũ ad multa patitur detrimẽtũ fa-
ma bona amiſſa .c.inter dilectos de exce.prela.c.teſtimo
niũ de teſti.ſed ẽt quantũ ad ſpũalia qꝛ propter timorem
infamie multi retrahũtur a peccato.nã melius eſt nomen
bonũ quã diuitie multe.vt dicebat ſapiẽtie fons Salomon
⁊ dicebat apoſtolus.Expedit enim potius mihi mori quã

a ℄ Non ſuffi-
cit Ergo non
ſufficit vnꝰ te-
ſtis niſi in caſi-
bus certis cõ-
currentibꝰ tñ
aliis admini-
culis vt in.l.
admonendi ꝙ
furetur.⁊.l.in
bonefidei .C.
eo.tit.pro quo
ẽt vide glo.or
dinariã in.c.
nup de teſti.⁊
hoſt.in.§.licet
eo.titu.⁊ ſpe.
eo.tit.§.reſtat
de nume.ver.
ſi tamen fallit
vbi ponit inſi-
nitos caſus ꝓ
quo vide do.
Jaſ.may.i.d.
l.admonendi
col.iiij.qui to
taꝫ materiam
agregat.

vt aliquis gloriã meã euacuet.Cum enim aliqui ſciũt ſe
241 infamatos retrahũt ſe a delinquendo † ⁊ cũ peccator de
uenit in profundũ malorũ contemnit ⁊ efficit peior.c.cũ
nos ab homines.⁊.eo.xviij.diſtin.c.nec licuit.Unde dicit
Hieronymus corrigendus eſt frater ſeorſum nec ſi ſemel
verecũdiam amiſerit in peccato permaneat.Si aũt talia
ſunt peccata que non inferũt nocumentũ niſi ſibiipſi tunc
adhibeant monitiones de quibus hic.Scđo ſeruãda eſt
fama peccantis qꝛ vno infamato aliqñ infamãtur qꝛ dl
cet clerici ⁊ religioſi hoc fecerũt idõ voluit xpũs vt ꝓcede-
ret monitio ⁊ ſi nõ ꝓdeſt tunc publice fiat denũtiatio vt
liberetur a peccato qꝛ ꝯſcia prefert fame ſed ordo iuris ĩ
hac denũtiatione non eſt neceſſarius ſm Inno.argu.c.i.
de do.⁊ cõtu.⁊ ſic non eſt ꝓcedẽdum in forma iudicij vt
ſentit glo.penal.⁊ admittũtur oẽs ad teſtimoniũ licꝫ ſint ĩ
242 fames dũmodo nõ perſeuerẽt in crimine vñ † qui admit
tuntur ad denũtiandũ ẽt admittũtur ad teſtificandũ qđ
dicit Inno.procedere vbi ſola penitentia de crimine que
ritur ⁊ non aliquid tꝑale nec indirecte nec incidẽter tũc
enim etiã aliqui leuiſſimi teſtes admittuntur quod eſt bene
243 notã.℄ †Et ſic nota ꝙ in denũtiatione quattuor ſũt ne-
ceſſaria vꝫ perſona corrigens cauſa correctionis modus
corrigendi ⁊ finis correctionis.perſona corrigens debet
eſſe iuſta pp punitionẽ.xlv.diſt.diſciplina dꝫ eſſe ſancta
per cõpaſſionẽ .l.diſtin.c.fidelior.Scđm eſt cã correctio
nis que eſt triplex.ij.q.i.in primis ⁊.c.nemo.Tertius ẽ
modus agendi ⁊ corrigendi vt crimen occultum ſecrete
corrigat ⁊ publicũ publice vt in.d.c.ſi peccauerit.Quar
tus eſt finis correctionis vt peccans puniatur ⁊ corrigat
244 vt timore eius ceteri corrigãtur †.Et ex hoc vltimo ha-
bes finem denũtiationis vt peccatorẽ peniteat nõ vt offõ
vel beneficio priuetur niſi retento ordine vel beneficio pe
nitere non poſſet vt in.c.vltimo de temp.ordi.⁊ tũc in cõ
ſequentiã ⁊ nõ directa via priuatur beneficio vꝫ qꝛ aliter
245 penitere nõ põt Inno.hic in prin.dixit † ꝙ ſi peccatũ eſt
occultum dꝫ priuatum proſequi mandatũ euãgelicũ ⁊ tñ
in priuato debet eum habere pro ethnico ⁊ publicano.ſꝫ
ſi peccatum eſt publicum tunc manifeſte dꝫ proſequi mã
datum euangelicũ denũtiando crimen eius iudici ⁊ pro
bando per teſtes ⁊ tandem poſt ſniam dꝫ eccleſia illũ ha
bere pro ethnico ⁊ publicano ⁊ publice etiam ſi non eẽt
excõicatus dꝫ vt non habeat familiaritatem cum eo ſꝫ nõ
tenetur eum euitare in eccleſia nec in menſa nec in alijs
246 huiuſmõi actibus do.anto.dicit ſe putare † ꝙ ſi peccatũ
eſt occultũ notũ tñ ipſi denũtianti dũtaxat ꝙ finis eſt de-
nunciare prelato qui poſſit prodeſſe ⁊ nõ nocere qui pre
latus hꝫ plura remedia pñiũ vt inſiſtat monitiõibus orã
247 do apud deũ ꝓ eo †.Sacerdotes enim comedũt pecca-
ta populi.i.q.i.c.his ſacerdotes.Secũdum remediũ eſt
vt inſiſtat monitionibus occultis exhortando eum ⁊ tra
hendo eum a peccato.Tertium remedium eſt vt occulte
neget ſacramenta ſua huic peccatori ⁊ ſi ſic faciendo ꝓ-
ficere non videat põt illum excõicare in genere argu.c.ſi
ſacerdos de offi.ord.Sed do.abb.dicit hoc non ꝓcedere
nam ſi peccatũ eſt notũ ipſi denuntianti ſoli vt preſuppo-
nit idem do.Ant.pro certo nõ poteſt nec dꝫ prelatus ſub
trahere illi ſacramẽtũ nec eum in genere excõicare.Quĩ
imo nec põt eundem in priuato euitare ex quo ſibi nõ cõ
ſtat de peccato.nam ſoli denũtianti credẽdũ ad hoc non
eſt vt prelatus ad aliquẽ actũ preiudicialẽ procedat imo
nec creditur ſoli denũtianti ſup denuntiatione iã facta idõ
dꝫ vt adhibeat vnũ vel duos in teſtes ⁊c.ergo multo for
tius nõ credet ſibi ſuper veritate criminis.arg.auc.mul
to magis.C.de ſacroſan.eccle.alias de facili poſſet aliqs
facere aliquẽ priuari ſacramentis ⁊ cõione peccati.⁊ idõ
dicit ꝙ qñ peccatũ dũtaxat eſt notũ denũtianti ipſe ſolus
eum priuatum euitabit vt hic ſentit Inno.℄ Tu ponde
ra qꝛ deberet attendi ad qualitatẽ perſone denũtiantis.
nam ſi eſſet homo magne ſanctimonie ⁊ dũtaxat peccatũ
fratris eſſet ſibi ſoli cognitũ pro certo mihi videt dicẽdũ
ꝙ in caſu

ꝙ in caſu do. Anto. deberet ſibi credi qꝛ non eſt veriſimi
le ꝙ mentiaſ vt eſt tex. multũ ſing. in. c. ij. de op. no. nũ. ⁊
argu. eius qđ voluit glo. in. c. expedit. xxij. q. i. ⁊ glo. in. l. ſi
cio fundũ. ff. de condi. ⁊ demõ. ⁊ arg. tex. l. ſi a bõefidei. ff.
de re vendi. ⁊ argu. eius quod voluit Hoſti. in. c. fiñe lici
bus de dolo ⁊ cõtuma. ⁊ ꝙ voluit do. Anto. in. c. poſtre
148 mo de appel. ⁊ iſto mõ ſaluo vobis dictũ do. Anto. † dꝫ
etiam haberi cõſideratio ad qualitatẽ ⁊ mores perſone
denũtiate arg. l. i. C. ſi quis impe. maledi. ⁊ . l. ſi. ff. de her.
inſti. ⁊ . l. metũ . ff. quod me. cau. Si vero peccatũ eſt pu
blicum tunc dicit do. Anton. ꝙ põt adhibere dicta reme
dia ⁊ publice eũ vitare ſed per hanc viã nõ dꝫ ſniare con
tra eum ſpecifice qꝛ hec via non eſt olo iudicialis nec de
legantur alia remedia iudicialia ⁊ forte poterit denega
re ſacramẽta niſi appareat de penitẽtia ex quo pſeuerat
in crimine ⁊ ſic diſcrepat do. Anto. a dicto Jo. an. in duo
bus. Primo ꝙ non poſſit iudex per hanc viã denuntia
tionis euangelice aliquã ſniam ferre contra ipſum denũ
tiantẽ. Secũdo diſcrepat qꝛ vꝛ oino negare ꝙ poſſit pri
uari beneficio vel officio lꝫ non poſſit aliter penitere ſed
dꝫ procedere alijs remedijs. ¶ Sed do. Abb. nõ placet
doctrina do. Anto. qnimo ſequiſ dctm̃ Jo. and. ꝙ poſſit
excõicare ⁊ aliam eccleſiaſticã cenſuram exercere contra
ipſum denũtiatũ ſi ſe nõ vult corrigere. Et ſi aliter nõ po
teſt penitere niſi priueſ beneficio vel officio poterit illo p̃
uari. Et ꝙ poſſit fieri priuatio ſi aliter non peniteat pro
bat ſic. Ille qui denũciatur ſi non audierit idest ſi nõ de
ſiſtit a peccato habeſ pro ethnico ⁊ publicano ⁊ tãq̃ gẽ
tilis ergo beneficiũ non eſt dimittendũ. viij. diſti. c. quo iu
re. lxxxi. diſti. c. ſi qui preſbyteri ⁊ ſi vult a peccato deſiſte
re non põt niſi dimittat bñficium ſi tale eſt crimen quod
ĩpedit retentionẽ beneficij vel officij ergo beneficio priua
ri dꝫ lꝫ ad hoc expreſſe ⁊ directe actũ non ſit arg. optimũ
in. c. inquiſitionis in prin. de accu. Nec diciſ penitere ni
ſi beneficiũ vel officiũ dimittat ſꝫ qualitatẽ criminis aut
ſi non vult penitere habẽdus eſt vt gẽtilis ⁊ publice pec
cans ergo ſibi beneficiũ dimitti non dꝫ. c. inter dilectos ð
exceſ. prelato. ⁊ ſic extendit dictũ Jo. an. ¶ Tu põdera
149 qꝛ mihi vr̃ ꝙ do. an. recte loquaſ ex eo † qꝛ pena priua
tionis a beneficio nõ põt imponi a iudice niſi exprimaſ a
a iure a. Iſta eſt gl. in. c. ſi. de iure patro. q̃ do. Abb. ibi re
putat ſingu. ⁊ eſt gloſ. in ſũma. xv. q. viij. alias. vij. ⁊ in. c.
cum vos de offi. ordi. ⁊ in. §. cũ igitur in auc. de non elig.
ſecundo nuben. vbi eſt tex. ſingu. ſm bal. in auctẽ. ex teſta
mento. C. de col. Sed in caſu iſto ſolum dr̃ in euangelio.
ꝙ ſit vt ethnicus ⁊ publicanꝰ nõ dicit ꝙ priueſ bñficio.
ergo debemus eſſe cõtẽti pena legis vt in. §. oportet in au
ten. de iudicibus ergo nõ põt iudex priuare beneficio ſi
nõ audierit. Si dicaſ mihi ſi hr̃ pro ethnico aut publica
no ergo eſt extra eccleſiã ergo ſibi nõ eſt dimittendũ bene
ficium. Quia ad hoc rñdeo ꝙ iſtud veniet ex poſt facto
per aliud remediũ ⁊ adduco illud quod voluit do. anto.
150 in. c. cũm que de iudi. vbi dicit † ꝙ ſi ex ꝯfeſſione rei appa
ret ꝙ non habet ius in beneficio nõ ſententiabit iudex p
actore qui non habet titulũ in beneficio ſed abſoluet reũ
⁊ poſtea inchoabit nouũ iudiciũ ex ſuo officio ⁊ illũ p̃ua
bit beneficio pp ſuam ꝯfeſſionẽ voluit Compoſto. ⁊ Jo.
and. in. c. mandatũ de reſcrip. ita dicamus in caſu noſtro
vt poſtea iudex poſſit ꝓcedere ad priuationẽ poſito ꝙ ſu
um peccatũ non ſit priuatione dignũ ex quo cõtẽnit pare
re eccleſie aggrauaſ delictũ ⁊ ex contẽptu priuabiſ bene
ficio. arg. c. ſtatuimus. xvi. q. i. ⁊ gl. in. c. qm̃. §. finali de li.
non cõteſt. argu. l. fulcinius. §. ſi. ff. ex qui. cau. in poſ. eaſ
⁊ . l. conſentaneũ. C. quo ⁊ qñ iudex ⁊ iſto modo põt ſal
uari dcm̃ Jo. an. tene menti qꝛ eſt noua ⁊ vera doctrina
habeo neruũ iuris. ¶ Subdit do. Abb. Jo. an. ⁊ Hoſt.
ſentire ꝙ poſſit excõicari vel alia ſnia cenſure procedi cõ
tra eũ qꝛ ſi denunciatus nõ vult deſiſtere a peccato ad re
quiſitionem eccleſie dꝫ tunc excõicari ⁊ tũc hr̃ vt ethnicꝰ
⁊ publicanus ⁊ adducit do. abb. c. multi. ij. queſtio. p̃ma
151 † vbi licet quis ſit peccator tñ non dꝫ euitari niſi p̃ius ab
eccleſia admoneaſ. ſ. per cenſurã eccleſiaſticã. Nõ enim te
nemur euitare aliquẽ ex ſola cõtumacia in non parendo
niſi ſequaſ cenſura ar. c. i. ð. eo. ⁊ . c. excõicatos. xi. q. iij. vñ
cum dicit ſit habẽdus pro ethnico ſi nõ audierit eccliam
dꝫ intelligi poſt ſniam cenſure que dꝫ ferri in volentem ſe
corrigere. xi. qõ. iij. c. ceterũ ⁊ allegat iſtũ tex. verſi. p̃miſ
ſa forma euangelica ⁊ ꝙ non eſt aliter ꝓcedendũ cũ ma
gno q̃ cũ paruo ⁊ ſic loquiſ de proceſſu ſpãliter ſiẽdo in
perſonã denũtiati. ⁊ ille non eſt forus oino penitentialis
cum exigãtur teſtes vt hic ⁊ in. c. in omni negotio de teſti
bus. ¶ Nec obſtat ſi dicaſ ꝙ tpe quo chriſtus dixit illa
verba ſi peccauerit ⁊c. non erat forma excõicationis qꝛ
licet non eẽt ſpecifica forma tñ debebat intelligi ꝙ eccle
ſia declarans illos incorrigibiles ⁊ extra eccleſiã poſitos
tanq̃ gentiles ⁊ publicanos ꝙ hodie in effectu facit ex
cõicatio adducit glo. in. c. quodcũq̃. xxiiij. qõ. i. ⁊ ita hic
reſidet do. abb. qui in vltimo dicit ꝙ ideo dr̃ euangelica
denũtiatio a cã efficienti ⁊ originaria qꝛ ab euangelio in
uenta. ¶ Ego pondero ꝙ pro certo Hoſti. ⁊ Jo. an. ⁊
152 do. abb. videnſ in hac materia delirare † qꝛ illa verba ſit
tibi pro ethnico ⁊ publicano ſunt canon late ſnie ⁊ nõ fe
rende ⁊ ideo non eſt opus ferre ſniam excõicationis qꝛ ip
ſo facto ſunt excõicati ⁊ extra eccleſiã poſiti ſufficit ſnia ð
claratoria ⁊ adduco tex. valde ſingu. in. l. i. C. de ſecũ. no.
153 † vbi illa verba ſit infamis ſunt canon late ſnie ⁊ ibi bal.
154 dicit † ſtatuto cauetur ꝙ ſi quis fecerit tale maleficium ſit
bannitus ꝙ intelligiſ ipſo facto ita dicamus in propoſi
to noſtro. Et adduco glo. in. c. quicũq̃ de here. li. vi. que
voluit idem. Et ſi quiſpiã adducat tex. ⁊ glo. in. c. ij. de fo
ro compe. vbi illa verba ſunt canon ferende ſnie. Ego rñ
deo ꝙ materia ibi ſubiecta illud patitur regulariter ẽ in
cõtrariũ veritas. ¶ Et adduco glo. que ſi ſubtiliter ĩtel
ligatur dicit hoc in. c. ſi quis ex clericis ð. de vita ⁊ hone.
cle. in ver. anathema ſit ⁊ glo. exponit idest per ſniam ſi
at ex quo ita expreſſum eſt per alia iura que ibi allegat q̃
ſequitur ꝙ naturale ſignificatũ illius verbi ſit eſt canõ la
te ſnie. tene mẽti iſta qꝛ latuerũt maximos iuris decos de
us tremendus laudeſ mirũ in modũ ⁊ iſta ſufficiant in ð
nunciatione euangelica. Ego non poſſum cenſeri ꝓlixus
ex eo qꝛ non feci aliud niſi ꝙ retoli doctores ab extra ſo
leo opponere ſed bene examinaui veritatem eorũ que di
155 cunt prout gratia dei mihi cõtulit. ¶ † Quo ad denun
tiationẽ iudicialem dicunt doctores hic ꝙ eſt publica ⁊
priuata publica eſt que exerceſ mero ⁊ puro iudicis offi
cio in qua non requiriſ monitio ſed iudex ex officio ſuo
⁊ per denũtiationẽ ſuoꝝ officialiũ in ea procedit ⁊ habꝫ
locum in notorijs tantũ. l. ea quidẽ. C. de accuſ. l. omnes. ff.
de cuſto. reo. per Bar. in extrauagan. ad reprimẽdũ in ð
ficu. per denũtiationẽ. Judicialis vero priuata cõpetit le
ſo propter ſuũ intereſſe ⁊ illa q̃q̃ in foro ciuili q̃q̃ de
plano expeditur etiam ſi non preceſſit monitio vt qñ ille
cui opponiſ nõ põt agere vt qꝛ ſeruus vel alterius pote
ſtati ſubiectus inſtit. de his qui ſũt ſui vel alie. iuris. Idẽ
in monachis ⁊ conuerſis cõquerentibus de iniuſtis gra
uaminibus ſuoꝝ prelatoꝝ pro hoc facit qđ no. Innoc. in
c. inſinuante qui cleri. vel vo. per Joã. an. in. c. preſenti de
offi. ordina. li. vi. Idem in his que ſpectant ad forum ve
nalem vt res vendatur iuſto precio. c. i. de empt. ⁊ vendi.
l. i. §. cum carius. ff. de offi. prefe vrb. Cy. in. l. i. C. de epiſ.
audi. idem in ruſticis oppreſſis. l. nec quicq̃. §. de plano
ff. de offi. procõſ. In foro aũt canõico requiriſ monitio
vt hic ſed de plano expeditur vt hic ⁊ dicit Jo. an. ⁊ alij.
156 † ꝙ iudex admittit indiſtincte qualibet aliã denũtiatio
nem euangelicam ſed denũtiationẽ iudicialẽ non admit
tit indiſtincte ſed tantum in defectũ iuſticie vel ſi crimen
ſui natura eſt eccleſiaſticum vel ratione pacis vel iuramẽ
ti vel quãdo crimen eſt notoriũ vel quãdo nõ audiſ in fo
ro ſeculari vt quia obligatio eſt tñ naturalis vt plene p
Barto. in extrauagã. ad reprimendum in verbo per de

a ¶ Ad iuř addõ bal. in. l. iii. C. ð ſacroſan. ec. Inno. in. c. q̃li ter ⁊ qñ de ac cuſa.

257 nuntiationē.† Et an poſſit pro naturali obligatione re-
curri ad iudicē eccleſiaſticū. Concludit ꝙ vbi ex iuris ci-
uilis obſeruatione nutrirel peccatū vt in obligatione na
turali que oritur ex cōſenſu vel cū quis locupletat cū alie
na iactura pōt ad eccleſiā recurri vt in.c.i.de pactis. ꝛ.c.
258 cū haberet de eo qui duxit in matri.fecun.† vbi ius ciuile
propter iuſtā ꝛ rōnabile cām nō curat de illa naturali vt
in velleyano ꝛ macedoniano. facit qđ no.in.c.ſi. de pre-
259 ſcrip. Idē ſm Inno.ſi † delegatur via agendi in foro ec
cleſiaſtico inſpecto rigore vt in pacto nudo ꝛ in iuramen
to que etiā de iure canonico actionē non producūt ꝛ ſic
ſentit Inno.ꝙ ex iuramēto ꝛ pacto nudo non oritur ac-
tio de iure canonico ſed tantum cōpetit denuntiatio iudi
260 cialis de hoc †. An ex nudo pacto oriaſ actio de iure ca-
nico tangit in.d.c.i.de pactis. Et licet doctores oēs tene
ant ꝙ oriatur pro certo non eſt vera doctrina ex eo qr de
iure ciuili ex nudo pacto non oritur⁹ actio Sed tex. in.c.
i.de pactis dicit pacta ſuam teneant firmitutē ꝛ clarū eſt
ꝙ illa verba non tribuūt nouā actionē ꝛ ad hoc adduco
doctrinā Ange.poſt Ia.de but.in.l.ſi.C.de tempo.appe.
ꝛ in.l.oēs.C.de preſcrip.xxx.āno.licet ergo text. ibi dicat
cuſtodiantur iſta ſtant ſimul ꝙ ſeruāda ſint ꝛ tū nō oria
tur actio ex eis ꝛ ita mihi videſ de iure dicendū ꝛ ita fal
261 ſabitur dictū Inno.hic lꝫ a multis reprobeſ †. Sed quo
ad iuramētum vtrū oriaſ actio ex eo de iure canonico vi
de per oēs in.c.cū veniſſent de iuſti.ꝛ ibi per Innoc.ꝛ in
c.quintauallis de iureiur.ꝛ vltra alios per do.abb.in re
petit.c.per tuas de arbi.ꝛ p ſcriben.in.l.ſi quis pro eo.ff.
de fideiuſſori. ¶ Ego vltra oēs alios adduco tex. valde
elegantē in.c.omne.xxij.q.i.ꝛ in.c.qui ſacramento eadē
cā ꝛ.q.ꝛ in.c.quotiens .i.q.vij.tene menti. Iſta idem di
cunt hic docto.vt cōpetat denūtiatio iudicialis ſi eam p
ponat perſona miſerabilis per Inno.in.c.ſignificantib⁹
de offi.deleg.ꝛ no.in.c.ex parte.h.ꝛ in.c.ex tenore de fo.
cōpe. Bur.in extrauagan.ad reprimēdū in verbo per de
262 nuntiationē ꝛ addit hic do.Ant.† ꝙ vbi timor impedi-
ret monitionē poterit ſine ea procedi ſeqtur do.abb.arg.
c.ſi iuſtus metus de appel. Ego adduco in ſimili ſingul.
dictū Hoſti.in.c.qm frequenter vt lit.nō cōteſt. vbi dicit
263 † ꝙ lꝫ qñ recipiūtur teſtes lit.nō cōteſt.reqritur pria cita
tio vt ibi tū non requiriſ vbi recipiūtur teſtes cōtra illuſ
tris timeo tyrānidē quod eſt ſingu.notandū idē etiā di
cunt hic cōpetere hanc denūtiationē iudicialē propter iu
ramentū illicite extortū vt excludaſ quia a petitione iuſti
debiti. Ego iſto anno vidi dubitari de facto hic Bono-
264 nie.† quidam extorſerat quādā refutationē certoꝝ bono
rum per illicitū iuramētū conſului ꝙ non ſolū per denū-
tiationē iudicialē poterat cōpelli ille creditor relaxare iu
ramētum in foro eccleſiaſtico vt hic dicunt ſcribētes ſed
ēt per capturā perſone in foro ſeculari. Et adducebā illđ
quod Bal.noſtro venit in ore in.c.i.§.hec autē ſacramen
265 ta de pace iur.firma.† vbi dicit minores faciūt refutatio
nes ſuis tutoribus ꝛ iurant non cōtrauenire ꝙ ſi dolo in
ductus eſt ꝙ preſumiſ ex enormi leſiōe decidit ꝙ boni p-
fides faciunt talia iuramenta relaxari per capturā perſo
ne. ꝛ dicit ſe ſepenumero vidiſſe ſic ſeruari ꝛ ita ego hic
conſului Bononie. facit quod voluit idē Bal.in auc.ſa
cramenta.C.ſi aduer.vendi.tene menti hoc qr quotidia
num. ¶ Itē hanc denūtiationē indiſtincte facit epo ille
qui grauatur ab eo qui imediate ſubeſt impatori ꝛ diffi-
cilis eſt aditus ad impatorē ꝛ hoc procedit inquantum
grauatur in lite vel extra alias enī ſi indiſtincte admitte-
cetur hec denūtiatio periret iuriſdictio gladij tpalis ꝛ ō
uolueref ad forū eccleſiaſticū qđ nō eſt dicendum vt h ꝛ
faciat quod hř in.c.venerabilē de electio.ꝛ in.c.cāus que
qui filij ſint legi.ꝛ quod voluit ang.in repe.l.ſi certis an
nis.C.de pac.ꝛ in repe.l.i.C.de iudi.ꝛ adduci poſſet i ar
gu.quod hř in.l.cū poſt ſniam.C.de appel.ꝛ in.c.nōnul-
266 lis de reſcrip.vide que ibi dixi. ¶ † Qualiter aūt concipie
tur libellus dic ſm Inno.in terminis huius.c.libellabit

rex Anglie.domine iudex rex Francie lꝫ cōmiſerit vſu-
ralienſiū in periculū anime ſue vel contra ſniam ſuam cū
ad me ptineat ideo peto per officiū veſtrū vt cogatis euꝫ
ad penitentiam ꝛ credit do.abb.poſſe cōcludi vt reſtitua
tur ſeu leſus ſeruetur idemnis de quo per Bart. in dicta
extrauagan.ad reprimendū in verbo per denūtiationeꝫ.
Tu dicas ꝙ ſatis videtur petere reſtitutionē rei qñ petit
illum cōpelli ad penitentiā per id ꝙ hř in.c.peccatum de
reg.iur.in.vi.ꝛ in.c.cum tu de vſur.ꝛ allego in ſimili pul
chrum dictum do.anto.vltra alios in.c.litteris de reſtit.
267 ſpo.† vbi ſi vxor aſſerat ſe cōiunctā in gradu prohibito ꝛ
ideo petit diſſolui matrimoniū ꝙ nihilominus vř petere
ꝙ iudex declaret ſupereſſe ipedimētum ꝛ adduco in ſimi
li elegans dictū Bar.in.l.ex diuerſo.ff.de rei vendi. vide
268 que dicta in.c.examinata.I.eo. ¶ † Sed vtrū facta iſta de
nuntiatiōe ſi denūtiatus neget cōtēta in denūtiatiōe fore
vera cognoſcet iudex. Inno.cōcludit. aut cōſtat notorie
de peccato ꝛ tunc nō admittiſ exceptio, ſi vero peccatuꝫ
nō eſt notoriū tūc ſufficit ꝙ denūtiatus habēs rem dicat
ꝙ illa nō lꝫ ꝯtra cōſcientiā.ꝛ nō ſpectat ad officium iudi
cis hoc cognoſcere ſi tū denūtiās vellet probare ꝙ tene-
at cōtra ꝯſciam licet hoc ſit difficile probare tamē admit
tendum eſt. ꝛ ſi probaret denūtians ꝙ res eſſet ſua vř ſibi
debita ꝛ non probaret ꝙ illa teneret cōtra cōſciam ſuffi-
cit denūtiatio allegare aliquā iuſtā cām puta ꝙ ad eū p-
uenit ex emptione vel alia iuſta cauſa.nec illam tenetur p
bare quia ſatis eſt ad excludendā iuriſdictionē iudicis ec
cleſiaſtici non conſtare ꝙ contra conſcientiā teneat hec
dicta non placent Hoſti.dicit enim ꝙ ſi non pbat ꝙ res
fuerit denūtiantis non cōcluditur peccatum in tenēte ni-
ſi aliud probetur ar.l.cū res.ꝛ.l.ſine poſſidetis.C.de pro
bati.ꝛ ex quo conſtat de intentione actoris niſi probetur
exceptio ſufficiens in cōtrarium actor obtinebit arg.c.i.
vt eccle.beneſi. Sed Inno.ꝛ Io.an.videnſ velle hoc p-
cedere quando agitur directe ſed quando agitur indire
cte per modum denuntiationis licet poſſeſſor debeat pro
ponē pbabilē excuſationē puta ꝙ hec res fuit iudicata
ſibi vel pignori obligata vel quid ſimile non tamē hꝫ poſ
ſeſſor neceſſe probare ſed ſufficit ꝙ ſatis faciat cōſcie ſue
niſi ille vellet probare cōtrariū qr cōtra cōſciam vt dictū
eſt idem ſi peccatum eſſet notorium vel eſſet ſcandalū ſed
Bar.in dicto verſi.per denūtiationem dicit ꝙ ſi denūtia
tus nullum cām excuſandi cōſciam allegat non ſufficit ſꝫ
ſi allegat aliquā iuſtā cām tunc ſi pendet ex eius facto ꝙ
dicit ſe ſoluiſſe vel emiſſe vel quid ſimile ſi primo negat
ꝛ probatum eſt contra eum non dꝫ ſtari ſue aſſertioni qr
eſt preſumptio contra eum ex precedenti negatione arg.
l.cū de indebito.ff.de probatio.ꝛ auc.contra qui propri
am.C.de non nume.pecu.ꝛ.c.ſi.de ſolutio.ſi eſt confeſſus
intentione actoris dicit tamen ſe ſoluiſſe vel emiſſe ſtādū
eſt ſue excuſationi ſi aliter non probat actor intentū ſuā
arg.l.cum qui.ff.de iureiur. Si vero denūtiator non pro
bat aliter quā ex confeſſione tunc eſt recurrendū ad cōie-
cturas vꝫ cuius fame ꝛ vite ſit denuntiatus vtrū eius aſ-
ſertioni credi debeat arg.l.non omnis.§.a barbaris.ff.ō
re mili.ꝛ vtrū res ſit parua vel magna argu.l.ſi poſſeſſo
ri.ff.de iureiur. Si vero cauſa eſt talis que pendet ab alio
ꝛ dicit ſe habere ab alio ꝛ ꝙ eis credidit tūc videndi ſūt
illi qui ſint ꝛ cuius opinionis ꝛ ſufficit ſi habuit a ſuo p-
curatore.l.quod vulgo.ff.pro empto. Item ſi defunctus
aliquid ſibi dixit heres enim recte ſibi credit.l.qui cū ma
ior.ff.de bonis liber.alias ſi excuſaret conſcientiam ſuaꝫ
ſine cauſa vel preſumptionibus non legitimis non ſuffi-
ceret qr licet non teneret contra conſciam tamen cum cō
ſcientia erronea ꝛ ſic peccat.c.inquiſitioni de ſent.excōi.
nec ſufficit probare defunctum tenere contra conſcientiā
niſi probetur heredem tenere contra conſcientiā ideo di-
cit heredem ante certificandum qꝫ cōdemnetur.l.quod
269 te ſi certum peta.† primo enim debet peccatum precede-
re qꝫ denuntietur vt in.dicto.c. ſi peccauerit ꝛ hic ſꝫ he-.
reu non

¶ Non orit actio. Non ueʼgabis tū quin ſi reſultat dā-num ex eo nō ſeruato non dā tur actio ō do lo.l. eleganter §.ſi ſeruus pa ctionis de dol. ꝛ.d. Alexan. de imol.in l ſi cōuener ꝛ.ff.ō iuriſ.om. iudi. ꝛ in.l.i.ff.ō iu di. ꝛ in.l. iuris gentium.§.ſꝫ cū nulla.ff. de pac. vbi multa pulchra ha-bes.

res non patitur certificari peccatũ. in hoc ⁊ per iudē ē ac ſi certificatus eſſet .l.i.ff. quod vi aut clā eſt enim effecta ca hec ignorantia de qua dicitur ignorans ignorabit .c. ij. de tēpo. ordi. li. vi. do. anto. hic dicit ꝙ ſi tenet dictū Inno. multum ledit virtus huius denuntiationis. facile enim eſt denuntiato aliquam excuſationem allegare pro eo tamen facit qꝛ in iſtis in quibus agitur de ſecreto con ſcientie ſtatur dicto ipſius .c. ſi vero. de ſen. excō. c. ſignifi caſti de homi. Putat tñ ꝙ in foro mere pñiali ſit ſtandū denuntianti idem putat quo ad viam denũtiationis euā gelice non iudicialis. Caueat tñ ꝙ re eſt illam cōſciaꝫ in formet ſi agitur de iudiciali ſi nihil eſt probatum vel pro bari poteſt de peccato eſt ſtandum dicto denuntiātio. Sꝫ ſi notorie conſtat de delicto tunc planum eſt ꝙ debet iuſti ficare ſuam cōſcientiā ex probatione. Sed ſi conſtat ex cō feſſione denuntiati ex quo aliter non probatur poterit ip ſam iuſtificare ex ſola excuſatione. Si vero nō probat ali qua ex quibus conſtat in foro iudiciali vere vel preſum ptiue ita ꝙ cōcluditur peccatū tunc eſt dubiū ꝙ ex eo qꝛ iſte modus procedendi exigit certitudinē peccati nō ſolū apparentiā ⁊ dato ꝙ appareāt teſtes deponētes per hoc non concludit peccatū. poſſunt enim dicere falſum ⁊ licꝫ dicant verum tñ multe cāe extrinſece poſſunt accedere ꝓ

270 pter quas non teneat contra cōſcientiā † ⁊ ideo putat ꝙ allegata iuſta cauſa ⁊ preſtito iuramēto ⁊ de illa nō pōt facere fidem vt qꝛ non habet probationes in prōptu vel alias perdidit ꝙ ſtabitur iuramēto eius ſm qualitatem perſone aſſerentis ⁊ iurantis. Sꝫ in veritate ſꝫ do. abb. hoc videtur velle Bar. in. dicto. §. per denũtiationē nā ex ꝑſumptionibus ſatis cōcludit peccatū .c.i. de cle. nō reſi. de preſumpt. c. literas ⁊ c. literis eo. tit. l. cū ꝗrebat. C. vnde vi. Sed quia ille modus procedēdi eſt extraordinarius ſuffi ciunt probabiles cōiecture ad probandū ēt eius ſniam ⁊ ita hic reſidet do. abb. Pro certo iſta dicta egent inueſti gatione ſed ſatis fuit dictū ſuper hac decretali. Ideo ego amplius nō extendo fimbrias. Sed vide Bal. in auc. ad hec. C. de vſur. vbi refert iſta dicta ⁊ elegāter loquit. Sꝫ nihilominus pondero vnū circa predicta tex. iſte dicit ꝙ de pacto dꝫ ſufficiens probatio fieri ergo non ſufficit pro batio ꝑſumptiua. Et adduco doc. Bar. poſt alios in. l. ſi.

271 C. de fide inſtru. ⁊ iure haſte fiſca. li. x. vbi dicit † ꝙ vbi quis arctatur ad probādū non ſufficit ꝙ alleget iuris ꝑ ſumptionem qꝛ tunc non ꝓbaret ipſe ſed ius cū ergo i ꝓ poſito arctetur iſte denuntians ad probandū peccatū er go ſequitur ꝙ videtur probare per ꝯiecturas. Et ex hoc tollitur illud quod poſſet opponi ꝙ preſumptio iuris eſt

a probatio liquida a. l. ſi tutor. C. de pericu. tu. cum ſi. tamen vbi quis arctatur onere probandi non ſufficit allegare ꝑ ſumptionē iuris ⁊ per conſequens in caſu huius. c. nō ſuf ficit ꝙ denuntians probet peccatū per coniecturas imo non ſufficit vnus teſtis cum delatione iuramenti vt iā ſu

272 perius dixi. ¶ Et plus dico † ꝙ ſi denuntiatus poſſide at dico ꝙ onus probandi leſam cōſciēm incūbit denũtiā ti. qꝛ qui poſſidet exoneratur ab onore probandi vide ſin gu. glo. in. c. quicūꝗ. xij. q. iiij. ⁊ quod voluit bar. in. l. i. §. non autē. ff. de ſm tabu. Et adde ad predicta qꝺ pulchre voluit Ange. in. l. ſtipulatio iſta. §. alteri de verb. oblig.

273 niſi dicas † ꝙ probatio aut fit teſtib⁹ aut inſtrumētis aut confeſſione aut facti euidentia. probat in. c. cū ad ſedē de reſti. ſpo. aut preſumptionibus vt ibi voluit glo. ⁊ ꝑ cōſe quens verum eſt dicere ꝙ ſufficiat probare per ꝯiecturas. Quinimo plus dixit glo. multum ſingu. in. c. qm̄ frequen

274 ter. §. porro vt lite non conteſt. † ꝙ vbicūꝗ requirit cer ta probatio ſufficit probatio ex preſumptionibus lꝫ ergo iſte tex. dicat ſufficienter oſtenderit ſufficit probare per ꝑ ſumptiones que equiualeant plene probationi vt voluit glo. in. l. ij. §. i. ff. de excuſ. tu. ⁊ in. l. inſtrumenta. C. de pro batio. ⁊ in. l. iij. §. eiuſdem. ff. de teſti. ⁊ in. c. cum cām. ⁊ in c. tertio loco ꝺ ꝓbat. ⁊ in. c. accedens ⁊ ſo vt lite non cō teſt. ⁊ in. c. cuꝫ bertoldus de re iudica. ⁊ in. c. ſi. de ſucceſſ. ab inteſta. ⁊ in. c. illud de preſum. vbi ſunt glo. ſolēnis. fa

275 cit. l. excipiuntur. ff. ad ſylle. c. illa vos de pigno. cū ſi. † Sꝫ in quo differt illa denũtiatio iudicialis ab euangelica vi de hic doc. ⁊ in ſūmā dicit Hoſtien. ꝙ in iſta iudiciali re quiruntur tres monitiones per. c. lꝫ hely de ſimonia. ⁊ c. qualiter el. ij. ⁊ in. c. cum dilectus de accuſ. do. Abb. dicit ꝙ illa iura hoc non probent iō dicit ꝙ ſufficit bina mo nitio vt in euangelica. ¶ Tu pondera iſta denuntiatio dicitur iudicialis ex eo quia fit in iudicio ⁊ iudicialit in

276 ea procedit. † Ex quo ſequit ꝙ monitio dꝫ eſſe trina ex quo proceditur iudicialiter. facit. l. cum vero. §. ſubuentū in ver. denuntiationibus. ff. ꝺ fideicō. lib. ⁊. l. emilius lar gianus. ff. ꝺ mino. in ver. denũtiationib⁹ ergo verius loq

277 tur Hoſtien. ⁊ doct. ¶ Secundo pondera † ꝙ in iſta de nuntiatiōe iudiciali non procedit ad penam vt in accuſa tione ſed procedit ad pñiam quo caſu vbi procedit ad pe nam non requiritur monitio qꝛ ſiue moneat ſiue non pu nietur ideo nulla requiritur monitio ſi proceditur ad pe nitentiam ⁊ tunc dico quod requiritur caritatiua moni tio ad inſtar euangelice ita probatur formalr in. c. ſecū do in ver. caritatiue premonitus de accuſ. vnde ſi monitō debet eſſe caritatiua ergo imitatur euangelium qꝛ Chri ſtus charitate motus ita diſpoſuit. Sed in euāgelica req ritur duplex monitio ergo ita erit in iudiciali in ꝗ proce ditur ad penitētiam vt lucretur aiam fratris ⁊ hoc deci dit tex. in. d. c. qualiter el ſecundo in verſi. caritatiua mo nitio requiritur eniꝫ ꝙ ex charitate moneat ſe dilla eſt du plex vt hic ergo ⁊c. ⁊ ita etiam probatur in dicto. c. lꝫ he

278 ly in ver. caritatiue. ¶ † Eſt tertia ſpecies denuntiatiōis que vocatur canonica ideo qꝛ a canonibus inuēta habꝫ tñ ortum ſm Inno. a lege veteris teſtamēti ⁊ eſt duplex quedam ſpecialis cōpetens illi ſoli cuius intereſt habere bonū prelatū vel bonum clericum ⁊ fit ad hoc vt quis re moueatur a beneficio. xi. q. vij. c. filye. c. vas de offi. cuſt. c. lꝫ hely ꝺ ſymo. ⁊ requiritur trina monitio ſm doc. ſaci at. c. quapropter. ij. q. vij. Sed ſm do. Abb. ſufficit bina vt dixit in iudiciali. pro certo non bene dixit ⁊ contra eū adduco ſing. glo. in cle. i. de vita ⁊ hone. cleric. que dicit

279 † ꝙ vbi agitur ꝺ priuando aliquē beneficio reqritur tri na monitio. nec ſufficit vnica pemptoria cum ergo in ca ſu iſto agat vt priuetur beneficio ergo ſequit ꝙ requirit trina. alia eſt generalis ⁊ publica ⁊ fit qñ agitur de ma trimonio diſſoluendo. c. preterea de ſpōſa. c. cum inhibitiō de clande. dſpō. ⁊ hanc iudex ex officio ſuo ꝓſequitur ſi dnū tians eam proſeq detractet. c. cum in tua de ſpon. ſꝫ Jo. an. ſed Innoc. loquitur magis generaliter dicit enim ꝙ iſta dnūtiatio canonica eſt de crimine cōmittendo .ſ. vt ab eo deſiſtatur ⁊ de hac dicit loqui. c. ad diſſoluendū de dſpon. impu. idē dicit in criminibus perpetratis reci pientibus augmentū per multiplicatiōem actuū vl per continuationē iniurie. ⁊ ad hanc dicit quemlibet teneri a ſi credat ſuam denũtiationem proficere ⁊ ipſi denuntia tori non eſt nimis graue denuntiare. ⁊ ſic loquitur capi tulum hoc videtur. xxij. queſtione quinta ⁊ dicitur eē ni mis graue denuntiatori ſi propter hoc deberet deſiſtere a ſuis negocijs vel propter hoc incurreret inimicitiaꝫ vel aliqua pericula. Et pro certo videtur ꝙ nunquam habe bit locum hec denuntiatio qꝛ ſemper incurreret grauem inimicitiam. vt in illo terentiano. Nanqꝫ hoc tempore

280 obſequium amicos veritas odium parit † licet enim bo num ſit denuntiare ad hoc tamen quia nō arctatur ſicut nec ad alia opera pia. niſi quando ſic ſe offert oportuni tas vel credulitas proficiendi ⁊ dicit do. Anto. ꝙ locum habeat in canonica quia non arctatur aliquis per eā ad denuntiandum ⁊ ſequitur do. Abb. qꝛ ſubeſt remedium denuntiationis euangelice vbi tantum agitur ad pñiam non ad penam ⁊ ad hanc putat quemlibet teneri vt ſupe

281 rius dixi quod aliter in preſenti non examino. ¶ † Vlti ma denuntiatio eſt regularis ⁊ ideo dicitur regularis qꝛ ſm diuerſas religioſorum inſtitutiones experit ⁊ proce

a ¶ Ligds ad de. vo. alex. de imo. in. l. mani feſte de furtis. ⁊ in. l. abſentē de pe. ⁊ pa. de caſt. in ꝑſ. cū. incip. in cauſa que vertit i. i. col. vbi eandē concluſionem habes.

ditur de plano. z ſimpliciter. Nec appellatur ſm Joan. an. i. c. ad noſtram, c. reprehenſibilis. c. cū ſpeciali de ap. z de materia in ſpeculo de denuntiatione. §. ij. verſicul. vt autem z etiam de alia denuntiatione faciūt mentionē canones z leges quia nō eſt modus agendi z d hac loquit̃ c. quapropter z c. ſequens. ij. q. vij. z c. ſi. de accuſ. z c. ſi. d calūp. z in auc. vt iudi. ſine quoq̃ ſuffra. §. ſi quis z §. neceſſitatē z §. ſequenti. z fit de vrbanitate vt in. l. quidam liber de. ff. de ſeruitu. ru. predio. de qua dixi in textualibus z per iſta ſit expedita hec decretalis. ¶ Si quid boi aut noui dictū fuit attribuamus deu tremendo liberaliſſimo largitori ſi qd iperite aut īſulſe aut barbarice dixerim im putetur paruitati mee. quia vt dixit propheta. Solus de 1 us verax omnis homo mēdax † voluiſſem nō mētiōrē fe diſſe ad aliqua motiua adducta per illum celeberrimum poetā dantē in ſua monarchia vbi belliſſime tenuit iperiū romanum proceſſiſſe ab ipſo deo imortali imediate z non ab eccleſia. Sed ego non habui quandu iſtuz paſſum examinaui ſuperius hodie tamē accomodata eſt mihi monarchia illa ideo alius dabitur dicendi locus qz ſatis onerata eſt hec decretalis. Et pro certo eſſet graue ponderare hoc q̃ poeta laceſſiuerit ſacros noſtros canones qui proceſſerūt non ſolū ore dei ſed per os romanorum pontificum quos multos vt ſanctos colimus z adoramus. Laus Deo clementiſſimo And. Barbatia.

Paſtoralis.

Breue eſt. Nec indiget ſumario tamē ſūmatur ſic. Principales a perſone debēt per ſe non per aduocatos in iudicio factum proponere. h. d. z diuiditur primo ſtatuit. Secundo excipit vnum caſum a ſtatuto ibi niſi. z fuit deciſa de ſine decretalis. c. paſtoralis de excep. vt ibi patet in. iij. cōpillatione z dicit hoſti. q̃ epiſcopus helyenſis inter ceteras conſtitutiones inſeruit q̃ cauilloſi aduocati deum non timentes nec homines reuerentes auertebant clientulos a propulſanda veritate facti nō ſuſtinentes q̃ clientuli ſine ipſis aliquid de facto pponerent huic morbo

1 papa prouidet. ¶ † Nota ibi per principales z nō p aduocatos vnum quod tibi videbitur nouū nec adductum

2 per aliquem vſq3 ad iſtam horam. Nam ſcribentes in. c. i. de iur. calum. vbi hz † q̃ principales perſone debent iurare de calompnia. z idem habetur in auct. principales. C. de iura. calump. dicunt ſcribentes ibi q̃ principalis pſona dicitur etiam aduocatus ideo tenetur iurare de calumpnia b. l. rem non nouam. C. de iudi. l. ij. in prin. C. de iuramento calump. Sed hic probatur contrarium q̃ aduocatus non dicitur eſſe principalis perſona. z ideo niſi aliter eſſet expreſſū q̃ aduocatus teneretur iurare de calumpnia non teneretur iurare per. d. aucten. principales z vigore. dci. c. i. qz ipſe non dicitur perſona principalis

3 ¶ † Et ſi queratur a me quis dicatur pncipalis dicas q̃ dicitur ille cuius intereſt. Nam ſi quis cōpareat pro ſuo intereſſe vel appellet pro ſuo intereſſe dicitur eſſe principalis quo ad illud. l. ſi procuratorio. §. ſed ſi alius. ff. quādo appel. ſit ita pulchre dixit Bald. in aucten. hodie. C. de

4 appel. † Ex quo infertur extenſio ad iſtum tex. vt ſi tertius compareat pro intereſſe ſuo lite iam mota per alium debet factum proponere per ſe ipſum quo ad aliud intereſſe qz dicitur eſſe perſona principalis proprie tamen et ſtricte ille dicitur principalis cuius magis intereſt. z dicitur principaliter res ad eum ſpectare. z ſecundario ad illū cuius minus intereſt hoc probatur in. l. principaliter. C. de lib. cau. hoc decidit ibi Bal. per illum tex. z vide. c. cum ſuper de re iudicata z q̃ voluit Bald. poſt alios in. c. ex conditio de preſcrip. z in. d. auc. principales z tex. in. c. tue d

5 procura. † Et etiam colligo ex eiſdem verbis factū debere proponi per partes z non per aduocatos z reddit̃ ratio hec quia veritas magis preſumitur ſciri per perſonam principalem quam per aduocatos vel alios vt i. l. ſi. ff. p ſuo. c. ab excōicato de reſcriptis eſt enim veritas exquirēda ab illis. c. ſcriptum. de elec. z. c. videtur qui ma. accuſa. poſſ. c. preſentium de teſti. li. vi. faciat glo. ſing. in. l. ſi. C. d

6 iur. do. imper. que voluit † q̃ iuramentum eſt deferendū illi qui veriſimiliter ſcit veritatem vnde melius preſumit̃ ſcire factum proprium quis faciat illud pulchrum iſopi Res tua te reperit argum res altera cecū. z in illu terentianu ſcriptum eſt aliena curas. Et adduci poteſt glo. cle

7 gans in. c. i. de confeſ. in vi. que dicit † q̃ ad poſitiones d

8 bet reſpondere pars z nō aduocatus † z ideo dicit q̃ aduocatus docens clientulum falſū reſpondere tenetur reſarcire damnū aduerſariu illius quod ob hoc paſſus eſt puta qz grauatus eſt onere probandi z releuatus fuiſſet ab illo onere propter confeſſionē partis vel quia amiſit cauſam. l. di. c. ſepe. c. fina. de iniur. l. qui occidit. §. vltimo

9 ff. ad. l. acquil. dicit etiam ibi gl. † q̃ aduocatus dicit clientulo. ſi confiteberis cauſam perdes z non dicit animā pdes z cōtra huiuſmodi aduocatos vide bal. in. l. ita vulneratus. §. fina. ff. ad. l. acquil. vbi dicit q̃ premium dandum aduocato conſulenti in caſu illius. §. erit laqueus vt ſuſpēdatur ideo non eſt admiratiue dignum ſi papa hic ita diſponat propter aduocatorū malitiam de quo vide glo. elegantem in. c. numinus auſter. xxiij. q. ij. que loquitur de calūpnia aduocatorū regis anglie. z vide ſingula. gl. in. l. ab anaſtaſio. C. mādati que dicit q̃ aduocati oia mala nouerunt. Nun tamen dicit q̃ operētur mala quia honeſte z more ſuo loquuta eſt gl. tamen gl. videtur ſentire q̃ operentur in. d. c. i. de confeſ. in vi. z iſta menti cōmenda. ¶ Et dicit hic. do. Abb. q̃ cum lit. conteſta. fiat pro propoſitione negocij per petitionem z reſponſionem

10 ad illam. l. vnica. C. de lit. conteſt. c. i. eo. titu. † z per ipſas partes principales fieri debeat ſi tamen aduocatus pponeret preſente clientulo z non contradicente ſimiliter aduocatus aduerſarij reſponderet eo preſente z nō contradicente ſatis videretur facta lit. conteſta. de hoc dicit eſſe tex. valde elegantem cum glo. in. c. cum cauſam de appellatio. quod eſt menti tenendum pro intellectu. d. l. vnice z. d. c. i. z adduci poſt ſingu. dictum Bal. in. l. ceſſante. C.

11 quomodo z quando iudex † vbi habetur q̃ citatio quā facit iudex in propria perſona habet vim peremptorij z

12 in. c. conſuluit in glo. de offi. deleg. Bal. ibi dicit † q̃ ſi nūcius citat preſente iudice q̃ equiualet peremptoriu perinde ac ſi iudex ipſe citaret. faciat. l. ſi pcuratori pſentis. ff. de verbo. obligatio. z pro certo non poterat adduci melior concordantia. Sed tu pondera q̃ non videtur vera doctrina ex eo qz requiruntur verba actoris z rei ad litē conteſtandam vt voluit Barto. in. d. l. vnica ergo nō ſufficit ſola preſentia rei ſicut dicimus in ſtipulatione vt i. l. i. in principio. ff. de verbo. oblig. z ad illud dictum Bal. in. d. l. ceſſante reſideri poteſt qz loquitur quando preſente iudice z mandante nuncius citat. z Abb. hic dicit reo tacente z ſic dictum Bal. ibi potius eſt contra do. Abb. Ec plus dicu q̃ dictum eius confundit̃ per iſtum tex. inquantum dicit q̃ factum debet proponi per principalem perſonam z non per aduocatum. Sed conteſtatio fit per propoſitionē negocij vt in. d. l. vnica ergo do. Abb. male loquit̃. Stat difficultas vt reſpondeam ad. d. c. cum cauſam z do duplicem reſponſionem prima eſt vt ſuppleatur ille tex. per iſtum q̃ factum fuit propoſitum per par

13 tem vel dicamus † q̃ vbicunque perſona principalis eſt adeo ideota q̃ timor eſt ne capiatur in verbis tunc licitum eſt per aduocatum proponi factum vt hic eſt caſus z idem videtur dicendum in caſu dci. c. cum cauſam vbi queſtio erat inter quoſdam monachos z quoſdam canonicos religioſos qui preſumuntur ignari argumen. eius q̃ habet̃ in. c. ſi cupis. xvi. que. pma z in. l. ſi. C. de iu. delib.

14 ¶ † Not. q̃ perſona indiſcreta pōt eſſe in iudicio ſine curatore. Sed eius defectus debet ſuppleri per aduocatū z intellige quādo adeo nō ē indiſcreta q̃ caret ſenſu. Uñ ſi eſſet furioſus non poſſet ſtare in iudiciu nec valeret ſententia lata pro eo. l. a furioſo. ff. de re iudic. ſed quis dicat̃ indiſcretus

a ¶ Principales. Adde ſpecu. in ti. de off. om. iud. §. vi. ver. ante lit. cō teſt. z in tit. de aduo. §. ix. vſi. ſz nūquid vbi iſta mā late tā gitur.

b ¶ Caſſinis addē bar. in. d. l. ii. §. qđ obſeruari in. ij. col. alleg. in tex. z vide ſpe. in tit. de aduo. §. i. z in tit. de poſ. §. iij. vbi vide.

in diſcretus. dicunt hic ſcribentes ꝙ ſm cōmunem vſum
loquēdi ſumitur pro iſtis ſimplicibus perſonis. que om-
nino carent diſcretiōe. talis ſimplicitas reprobatur ⁊ in
prelatis adeo ꝙ impedit promotionē ⁊ repellit. vt no.
in. c. petrus. xxxix. diſt. ⁊ facit quod voluit glo. in. c. ſi cu-
pis. xvi. q. i. ¶ Capio glo. Iſta gl. facit duo. primo ꝗrit.
ſcdo tacite opponit ⁊ ſoluit dicitur hic ꝙ principalis p-
15 ſona debeat factum proponere per ſe. nunquid ſimplici-
ter debet per ſe reſpondere glo. reſpondet ꝙ ſic putat ta-
men ꝙ ſi aduocatus reſpondeat iudice ⁊ partibus non
contradicentibus confeſſio preiudicabit ⁊ valebit etiam
quo ad conteſtandam litem in. d. c. cum cauſam. ⁊ in. l. i.
⁊. ij. C. de erro. aduo. ⁊ quod not. Io. an. in. c. in preſen-
tia de probatio. ita dicit hic do. Abb. Ab ibi videtur ꝙ
inquantum domi. Abb. extendit iſtum textum. ad conte-
ſtandam litem ꝙ non recte loquatur ⁊ confunditur per
iſtum text. inquantum dicit per ſe ergo excludit omnem
alium. ⁊ adduco text. in. l. per hanc. C. de errog. mili. an-
16 no. lib. xij. †vbi ſi lex diſponit actum fieri per ſe ꝙ non po-
teſt fieri per alium ſubſtitutum ab eo. ⁊ exclamat ſingul.
bar. de illo tex. ibi ⁊ allego text. in. c. in criminali. v. q. iij.
vbi ſi lex vult actum fieri per ſe ꝙ excludit ſubſtitutū. de
quo text. facit ſextum ibi Dominicus. Adduco text. in. c.
quia fruſtra in ver. ipſe de vſur. ⁊ ibi dicit do. Cardi. ꝙ
ita ille actus debet fieri per ſe ꝙ non poterit fieri per iu-
dicem. ⁊ adduco tex. in clemē. i. de iureiurā. in verbo per-
ſonas noſtras coniuncta glo. in clemē. i. de vita ⁊ hone
ſta. clerico. que vult ꝙ non poterit fieri per ſubſtitutum.
vide ibi do. Cardi. qui dicit ſe ita conſuluiſſe. ⁊ reputat
illam glo. ſingul. ⁊ adduco. c. periculoſe de peni. diſt. i. ⁊
ꝙ voluit Ioan. an. in. c. ſicut dignum de homici. ⁊ Bal.
in. c. i. §. furtum de pa. iura. firmā. Et adduco peregrinū
textum cum gl. ſua in. l. ſingulos. ff. de teſta. in verbo pro-
prio cyrographo. ⁊ adduco tex. cum bar. in. l. ſi cum mi-
les. ff. de alie. iud. ⁊ glo. que reputatur ſingu. in. l. ſepe au
diui ceſarem. ff. de offi. preſidis. ⁊ per iſta apparet ad ocu
lum ꝙ do. Abb. non bene loquitur ⁊ plus videtur mihi
17 dicen̄ †ꝙ poſito ꝙ aduocatus reſpondeat iudice ⁊ parti
bus nō contradicentibus ꝙ talis reſponſio non valebit.
qꝛ iſte tex. emanauit propter calūnias aduocati ⁊ voluit
ꝙ principalis proponat factum per ſe ⁊ non per aduoca
tum. ergo eodē modo dȝ rñdere per ſe. ⁊ non per aduoca
18 tum. ergo rñſio facta per aduocatū eſt nulla† ⁊ patientia
nō adaptatur ad impoſſibilia. qꝛ actus actiuoꝝ. ⁊c. ⁊. de
herabilem de elec. cū ſi. ⁊ tene menti predicta. ¶ Oppo. ꝙ
imo per alium poſſit proponi factū licet partes non ſint
indiſcrete. l. non ſolum. ff. de procura. l. i. ff. qđ cuiuſqȝ vni
uer. no. gl. iſta ſoluit dicendo ꝙ fallit quando quis tenet̄
reſpondere ratione officij. vt eſt procurator. ſed dic ꝙ ille
non eſt proprie caſus fallentie. vnde proprie non excipi-
tur a regula hic tradita. hic enim papa nō intendit exclu
dere procuratores cum ſint principales perſone ex eo. qꝛ
efficiuntur domini inſtantie. c. ij. de procurato. li. vi. adeo
ꝙ ſententia ferenda eſt in perſonas eorum. vt in. l. i. C. de
ſenten. ⁊ interlocu. om. iudi. Sed tantum intendit exclu-
dere aduocatos ſi tamen dominus iuſtior eſſet ꝗ̄ procu
rator tunc iudex ex ſuo officio poſſet prouidere, vt compa
reat dominus ad prouidendum per ſe. vt eſt tex. no. in. l.
fi. C. de procura. ⁊ no. glo. in. c. i. de iudi. li. vi. ita hic dicit
do. Abb. ¶ Sed Ioan. de imol. hic tenet ꝙ dñs debet
proponere factum ſi petatur. licet litigetur per procura-
torem ⁊ allegat iſtum textum ad hoc ſi non inducit qua-
liter hoc probetur hic. ⁊ dicit ꝙ licet loquatur in aduo-
cato. tamen idem eſt in procuratore. quia eadeȝ ratio eſt
in vtroqȝ. ⁊ ſi dicatur ex hoc ſequi ꝙ eſt ſublatus vſus p-
curatorum. rñdet ꝙ nō ſequit̄ qꝛ ceteros actus exercebit
per procuratorem. ⁊ ita intelligit iſtum textum. Sed tu
pondera quia ſi aduocatus eſſet procurator. vt eſt Abbi
vbi aduocati ſunt tabelliones ⁊ procuratores. vt nota-
tur in. l. vniuerſos ⁊ ibi bar. C. de decurionibus li. x. tunc
in tali caſu haberet locuȝ diſpoſitio iſtius tex. ſed ſi alius
eſſet procurator ⁊ alius eſſet aduocatus tunc haberet lo
cum dubitatio. Item hec decretalis excludit aduocatuȝ
tanquam cauilloſum. Nam aduocati omnia male neue
runt. ideo non eſt mirum ſi papa hic excludat aduocatuȝ
⁊ adduci poteſt illud quod ſcripſit Cicero in rhetorica
19 veteri in prin. †ꝙ maxima damna que paſſa fuit vrbs ro
mana fuerunt illata a doctis ⁊ peritis viris que ratio nō
militat in procuratore poterit ergo dominus proponere
factum per procuratorem. ¶ Itē conſultatio iſta fuit de
aduocatis. ⁊ papa reſpondet de aduocatis. ⁊ per conſe-
quens nō videtur iſte tex. extendendus ad procuratoreȝ.
⁊ ſic nō videt̄ ꝙ recte loquatur. d. Io. Sed. d. Pe. de an
cha. hic dicit ꝙ ſi dominus eſt melius informatus ꝙ pre
ſumitur ar. c. ab excōmunicato de reſcriptis. ⁊ petatur ꝙ
dñs reſpondeat. tunc compellitur dñs proponere factuȝ
⁊ reſpondere. allegat. l. actor. ff. de procu. Sed Inno. hic
dicit ꝙ iſte tex. non intendit dicere quia quilibet per pro
curatorem poſſit narrare ⁊ rñdere cum poſſit per eum li-
tem conteſtari. qꝛ per narrationeȝ ⁊ reſponſionē fit litis
conteſt. c. i. de lit. conte. ſed intendit dicere ꝙ ille qui cau-
ſam agere debet. ſiue procurator ſiue dñs per ſe narrare
debet. nō per aduocatum vel alium. ita dicit hic Innoc.
Hoſti. Pe. Abb. ⁊ Egid. dicit tñ Io. an. ꝙ hec decreta
lis non ſeruatur. Sed. d. Cardi. dicit ꝙ imo ſeruatur in
hoc ꝙ libellus concipit̄ in perſonam domini vel procu-
ratoris qui cauſam proſequitur. item in reſponſionibus
ad poſitiones quandoqȝ reſpondet principalis etiam ſi
cauſam proſequatur per procuratorem allegat. d. l. ſi ac
tor. ⁊. l. fi. C. de procura. ⁊. c. ij. de teſti. li. vi. Tu pondera
ꝙ ſi ſubtiliter conſideretur iſte tex. videtur ꝙ ſicut loquit̄
de aduocato. ita videtur loqui de procuratore. ⁊ ſicut dȝ
proponere factum p ſe. ⁊ nō p aduocatuȝ. ita dȝ pponere
factum p ſe ⁊ per pcuratorē. ſi hoc petatur. ⁊ ego nouiſſi
20 mus induco iſtuȝ tex. hoc mō vȝ† que lis ſit regula decla-
ratur ex vi exceptionis. quia exceptio fit a regula. l. nā ꝙ
liquide. ff. de pe. leg. l. in his. ff. de ll. l. i. ff. de reg. iur. cū ſi.
Sed exceptio facta hic loqtur in alijs ꝗ̄ in aduocatis. er
go ſequit̄ ꝙ regula ꝯcepta eſt in alijs ꝗ̄ in aduocatis ex
quo ꝯceptio fit a regula hoc decidit iſte tex. i ꝟ. niſi adeo
ſint indiſcreti ꝙ p alios ſuppleat̄ ergo regula eſt ꝙ ſi ſūt
diſcrete perſone principales nō pñt proponere factū per
alios ſed per ſe. ⁊ p ꝯñs ſequit̄ ꝙ ſi petat̄ ꝙ principalis
ꝯpareat ad proponendū factū ⁊ non procurator ꝙ tene
bitur proponere factum. ⁊ licet hic loquit̄ tex. de aduo-
catis tñ p exceptionē poſtea appoſitā videt̄ ampliari re-
gula etiam ad procuratores. ⁊ maxime ſi ſunt procura-
tores cauſidici cauſarum. qui recte dici poſſunt pericula
tores quia animam ⁊ patrimonium clientuli exponunt
periculo. ⁊ eadem ratio eſt in eis quia periti ſunt legum
que eſt in aduocatis. ⁊ ſicut papa hic expreſſit de aduo-
catis. Ideȝ expreſſiſſet de talibus periculatoribus qꝛ ea-
dem eſt ratio. ſed magis erat frequentatū de aduocatis.
ideo de eis potius expreſſit facit in ar. gl. in. l. tale pactū
§. fi. ff. de pactis. ⁊ in. l. i. C. de his qui ad eccle. cōfugi. ⁊
in auc. caſſa. C. de ſac. ſan. eccle. ⁊ in. l. i. C. de rap. virgi. ⁊
in cle. i. de reſcrip. ⁊ in. c. ij. de cōfeſ. in. vi. ⁊ in. c. dyaconi
xxvi. di. ⁊ iſta vt noua nō trade oblīuioni. ¶ Scdo ex-
cipit iſta glo. caſum in vniuerſitate que p aliū reſpondet
iſte etiam caſus non recte excipitur ſm. d. abba. quia nō
reſpondet per aduocatum ſed per ſyndicum. Tu ponde-
ra ꝙ ſi ſubtiliter ponderetur iſta glo. ſentit intellectum ⁊
inductionem datam a me ſuperius quia cum excipiat de
ſyndico ergo ſequit̄ ꝙ regula non eſt reſtricta ad aduo-
catos dūtaxat. ⁊ per cōſequēs. d. Abb. peſſime repreben
21 dit iſtam glo. ¶ †Vtrum autem vniuerſitas iuret de ca-
lumnia per ſyndicum tangit hic Inno. ſed habetur cla-
rius in. c. in pertractādis de iur. calū. ⁊ in. c. pñtiuȝ de teſti.
in. vi. ⁊ hodie appet clarius p. c. fi. de iur. calū. vbi qlibet
pōt iurare de calūnia per aliam ad hoc ſpāliter ꝯſtitutū.

¶ Tertio gl. excipit caſum in excõmunicato qui caſus
nõ recte excipitur ſm. d. Abb. qꝛ non per aduocatum re
ſpondet. vt in. c. intelleximus de iud. dic vt dixi ſuperius.
¶ Quarto excipit caſum in epõ ⁊ in perſona illuſtri liti
gantibus per procuratorem. l. quicũqꝫ. C. de procu. Ego
allego in ſimili tex. ſing. in. l. fi. C. de iniur. ⁊ habetur in ſi
mili in. l. quotiens. C. de dignita. li. xij. ⁊ in. l. milites. C. d
queſtionibus ⁊ in. c. i. de offi. ordi. li. vi. ⁊ in. c. qꝛ pontifi
cali de offi. deleg. eo. lib. ⁊ in. l. deſertorẽ. §. fi. ff. de re mili.
⁊ in. l. capitalium. §. ſerui. ff. de pe. ⁊ in. l. ad eccleſias. ff. d
iureiurã. ⁊ in. c. cũ quidã eo. lib. vbi deferſ dignitati. Item
excipiſ hic qñ perſona eſt indiſcreta qꝛ tũc poteſt ſtare in
iudicio ⁊ proponere factũ per aduocatũ vt hic. Item ex
cipit caſum in furioſo ⁊ nõ bene qꝛ furioſus nõ põt ſtare
in iudicio. ſed litigat per procuratorẽ ideo curator. ⁊ nõ
aduocatus proponit factum excipit etiam caſum in pro
digo quod procedit anteqꝫ interdicaſ bonis. qꝛ ſatis di
citur indiſcreta perſona. l. i. ff. de cur. fur. c. ex parte de cõ
ſue. nõ enim eoipſo adminiſtratio eſt prodigo interdicta
vt nota. per bar. in. l. is cui. ff. de verb. oblig. ſed poſtquã
datus eſt ſibi curator qui deputari debet. ideo ſm Abb.
nõ procedit iſta exceptio. qꝛ curator poterit per ſe reſpon
dere. ⁊ ſupplere in eius defectum. ¶ Tu dic vt dixi ſupe
rius. Sed pondera vnum qꝫ ego dico ꝙ hic eſt glo. ſing.
⁊ vnica pro eo quod dixit bal. in. l. ij. C. de curato. furio.
vbi eſt glo. ſingu. equiperans furioſum ⁊ mente captum
bal. ibi dicit ſe credere idem eſſe in prodigis vt equiperẽ
tur furioſo ⁊ mente capto. ¶ Pro certo glo. eſt hic pro
illo dicto tene mẽti. quia digna eſt auditu ⁊ recitatione.
Ultimo glo. excipit caſum de muliere luxurioſa. l. mulie
ri. ff. de cura. furioſi. dicitur enim prodiga fame perſone
⁊ bonorum ſuorum. Et dicit. d. abb. ꝙ ſatis procedit ex
ceptio antequam detur ſibi curator. ſed ſi detur curator
tunc nõ recte excipitur. quia defectus ſuppletur per cura
torem. ar. l. ſi curatorem habens. C. de in integ. reſtit. mi.
22 †Sed quid ecõtra an viro luxurioſo detur curator ſicut
⁊ mulieri. Spec. in ti. de actori. §. item opponitur contra
actorem ver. ſed queritur decidit ꝙ nõ. qꝛ in muliere ha
bet magis ſtimulus carnis ⁊ eſt maius obrobrium ami
cis ⁊ generi fornicatio mulieris qꝫ maſculi. tum qꝛ ſexus
muliebris eſt fragilior ⁊ debilior. Sꝫ ego quero de vno
23 †Pone ꝙ iſta mulier luxurioſa viuens habeat maritũ.
an dabitur ſibi curator. ⁊ ſic an habeat locum diſpoſitio
d. l. mulieri ⁊ doctrina ⁊ exceptio huius gl. non reperio
illud tactum. ¶ Et adduci poſſet ꝙ nõ habeat locũ ꝑꝑ
reuerentiam thori matrimonialis. Et adduci poſſet qđ
24 voluit Jo. an. in addit. ſpecul. in tit. de iniur. in prin. †vbi
dixit ꝙ mulier inhoneſte viuẽs poſſit icarcerari. de quo
vide quod pulchre ſcripſit bal. in. l. conſentaneũ. C. quo
modo ⁊ quando index. tñ ſi eſt maritata ⁊ luxurioſe vi
uat nõ poteſt carcerari per. l. ſi vxor. §. diuus ſeuerus. ff. d
adulte. ex quo poſſet inferri ad limitationem ſtatuti hu
25 ius ciuitatis quo diſponiſ †ꝙ mulier luxurioſe viuens eſt
ducenda ad locũ publicum cũ nõ hẽat locũ. ſi eſt marita
ta licet luxurioſe viuat per illud belliſſimum dictum Jo.
an. ⁊ per conſequens videretur dicen. ꝙ. d. l. mulieri nõ
habeat locum in muliere maritata. Sed iſtud vltimum
non puto verum ex eo. quia eſt fauor mulieris vt detur ſi
bi curator. quia ſicut eſt prodiga perſone multo magis
preſumitur prodiga bonorum. ⁊ ideo ſiue ſit maritata ſi
ue non dabitur ſibi curator tene menti. Extra iſtos caſus
exceptos a glo. excipiunt caſum in pluribus fideiuſſori
bus ⁊ heredibus vnius vt. l. item tamen. §. penul. ff. iudi.
ſolu. ⁊ in pluribus exercitoribus eiuſdem nauis. vt. l. i. §.
ſi plures. cum. l. ſeq. ff. d exercito. ⁊ in muliere religioſa.
vt in caſu. c. ij. eo. lib. vi. Iſti tres caſus non recte excipiũ
tur. ⁊ lꝫ iſte tex. excludat aduocatos in propoſitione ⁊ re
ſponſione facti non tñ propter hoc excludiſ officium ad
uocati. ideo dicunt docs ſcribentes hꝫ ꝙ quicquid ius tan
git expediet aduocatus. id libellus formabitur congrue
per aduocatum. qꝛ ſi non eſſet congrue formatus reppel
leretur. vt. c. examinata. Jeod. l. i. ff. ſi menſ. falſ. mod. dixe.
Item verſatur officiũ aduocati in exceptionibus ⁊ poſi
tionibus formandis ⁊ ſimilibus. Item poterit intereſſe
in reſponſionibus ad poſitiones vt caueat ne cauilloſa
poſitione obſcura vel duplici clientulus capiatur ⁊ ſic in
telligit Hoſtien. l. ne quicquã. §. aduocatos de offi. procõ
ſul. faciat qđ pulchre voluit hoſt. in. c. dilecti. d eo. vbi dicẽ
26 †ꝙ ꝑꝑ ſimplicitatẽ partis ſi timeſ ne capiatur in verbis
rñdendo ad poſitiones reſpondebit per aduocatum per
iſtum tex. ⁊ dicit Inno. ꝙ nõ eſt malum ꝙ ſi perſona pri
cipalis eſt indiſcreta ꝙ compellaſ exponere factum ⁊ re
ſpondere per alium. Expedit enim rei publice ne quis re
ſua male vtatur inſtit. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. §. ſꝫ
hoc tpe regulariter enim officiũ aduocati verſatur in his
que ſunt iur. ad ea vero que ſunt facti debent ꝑncipales
perſone reſpondere ⁊ factũ proponere. Etatem enim ha
bent vt de ſe loquantur de conſecra. di. iiij. c. cũ pro par
uulis preſumitur enim de facto melius ſcire qꝫ aduoca
tus vt dictum fuit ⁊ vide bar. in. l. ſi poſtulauerit. §. qđnſ
ff. de adulte. vbi dicit illaꝫ legem allegari ꝙ quando pe
reſpondet poſitionibus dꝫ eſſe preſens aduocatus ſed in
quibuſdã terris hoc ſeruatur. ideo ſerua conſuetudinem
ſed ſi nõ apparet de conſuetudine ipſe tenet hoc ꝙ aduo
27 catus poſſit eſſe pñs. ¶ †Querit hic. d. Pe. pone ꝙ pri
cipalis explicite in publico inſtrumento informat procu
ratorem quid ⁊ qualiter debeat rñdere an habeat locuꝫ
iſtud. c. vt principalis cogi debeat videſ ꝙ non. qꝛ ceſſat
eius ratio remittit ad bar. in. l. ij. §. defendi. ff. ex qui. cau.
in poſ. ea. ⁊ ad Cy. ⁊ bal. in. l. fi. C. de procura. tu de hoc
vide Jac. bu. ⁊ alios in. d. l. fi. bar. in. l. qui bona. §. pe. ff.
de dam. infec. ⁊ in. l. pen. §. ad crimen. ff. de pub. iudi. Jo.
an. in. c. fi. de iura. calum. li. vi. ⁊ in. c. i. de iudi. li. vi. ſaly.
in. l. reos. C. de accuſa. Joã. de imo. in. d. l. penul. §. ad cri
men. ⁊ in. d. §. penul. ⁊ in. c. in pertractandis de iura. cal.
bar. tñ in dictis locis variauit. vide Ludo. ro. ⁊ alios in
d. l. qui bona. §. penulti. iſta queſtio non eſt tacta per ali
quem hic niſi per. d. Pet. ⁊ egeret enucleatione ex eo. qꝛ
bar. eſt ſibi cõtrarius ⁊ aliqui ſequunſ Jaco. bu. in. d. l.
fi. ⁊ aliqui opi. bart. iuxta illud Lucani. Namqꝫ alij ma
gnum alij ceſaris arma ſequunſ ⁊ melior tex. qui pro. d.
queſtione allegari poſſet eſt in. c. iij. de iura. calum. ideo
ibi dicetur ſi deus tremendus nobis ex alto permiſerit.
28 Et ex predictis patet ſm Hoſtien. †ꝙ illud priuilegium
per aliuꝫ proponendi ⁊ reſpondẽdi alij habent propter
dignitatem aliquando propter fragilitatem. aliquando
propter indiſcretionem. aliquando propter multitudinẽ
aliquando propter delictũ ⁊ breuiter concludit hoc mo
do quicunqꝫ ſeipſum regere non debet vel neſcit ſiue ex de
licto vel alio modo hoc contingat debet ⁊ poteſt per ali
um talia expedire. c. i. ⁊. ij. ⁊. iij. de etate ⁊ qualitate. niſi
forte tantum ſit delictum ꝙ omnis audientia denegetur
vt. c. in nomine domini. xxiij. diſtinct. vij. q. i. §. pater. xxij.
q. v. non nos. xxi. diſtin. in tantum. xvi. q. vij. c. ſi quis de
inceps alias ſemper audiendus eſt nec conſideratur in
hoc fauor delinquentis ſed rei publice cui expedit ne qs
re ſua male vtatur inſtitu. de his qui ſunt ſui vel alie. iur.
29 §. ſed hoc tempore. †intereſt enim principis vt habeat ſub
ditos diuites in auten. vt iudi. ſine quo. ſuffra. §. cogita
tio alias oportet ꝙ principalis ex quo per ſe agit vel per
ſe reſpondeat remittit ad notata per eundem in ſumma
eo. titu. §. que ſunt neceſſaria ita hoc dicit Hoſtien. ꝙ lex
poteſt denegare audientiam alicui propter delictũ. Ego
allego text. in ver. non audietur in. l. venditioni. C. de vſu
cap. pro empt. ⁊ ibi Angel. ⁊ eundem Angel. conſilio.
30 ccxxx. vbi tenet †ꝙ valet ſtatutum ꝙ bannitus nõ audia
tur ſed non valet vt deneget iuſtitiam vt fuit ſing. dictuꝫ
Innocen. in. c. que in eccleſiarum de conſtitu. ⁊ per ang.
in. l. ſi non ſpeciali. C. de teſta. ⁊ in. l. i. C. de bo. vacã. li. x.
bar. in. l. cum mulier. ff. ſol. mat. ⁊ ibi Nicol. de neap.
in. l. i. ff. de

in.l.i.ff.de iure patro.bal.in.l.iubemus.§.ſane de ſa.ſan.
eccle.vbi alle.l.ſi ſeruus.C.de his q ad eccleſias cōfugiſſe
faciat.l.i.§.⁊ alias videamus.ff.que in frau.patr.text.in
.c.qr fruſtra.in ver.nullatenus audiat de vſur.bal.in.q.
ſtatuto cauet.⁊ in repeti.l.cū mulier.ff.ſol.ma.gl.i.c.i.de
reſcrip.in ver.nō audiat li.vi.Lud.ro.pſil.xiiij.dixi in ru
bri.de excep.in cle.Adduco ēt tex.⁊ ibi bald.in.l.i.C.de
pa.pōt.⁊ p eundē in.l.peremptorias.C.ſulam reſcin.nō
poſ.⁊ in.l.plane.ff.de peti.here.Sed extat pulchra dubi
tatio quā ponit.d.Dñi.in.c.preſentiū de teſti.li.vi.vbi di
31 cit ſe vidiſſe illo anno dubitari.†Reus dat pōnes eo.qr
dicit pncipalē melioris ꝯditionis quā ꝑcuratorē vult ꝙ
dñs qui erat in domicilio valde remoto rñdeat poſitioni
bus pp qd iudex decernit remiſſurus ad partes vt ille re
ſpondeat poſitionibus quis habꝫ ſoluere expenſas cuius
miſſionis reus dicebat ꝙ actor.qr ipſe dicebat eſſe in iu
dicio vbi litigabat.vñ ipſa eſt cā.qr remiſſio fit ad ptes.
ergo ipſe qui dat cām huic remiſſioni dꝫ expenſas facere
ipſe dicit ꝯtrū qr actor nō eſt in culpa.iꝫ litiget p ꝑcura
tore cū ius hoc ſibi ꝯcedat.c.querellā de procur.⁊ maxi
me cuꝫ paratus eſt ꝑcurator rñdere poſitionibus ꝙ pōt
c.ij.de ꝯfeſ.lib.vi.¶ Nā reus qui ꝑducit teſtes qui ſunt
extra ſoluit expenſas.c.ij.§.i.de iudi.li.vi.c.ſtatutū.§.p.d
reſcrip.li.vi.fortius iſto caſu in quo reus vult ꝑbationeꝫ
pro ſe tñ cum rñſio ad pōnes nō proſit rñdenti ar.l.iij.q.
iij.§.item ſna ⁊ qd no.gl.pe.in.c.ij.de ꝯfeſ.li.vi.Sed pro
batio teſtium facta per reum bñ prodeſt actori vt no.gl.
in.c.ſtatutum.§.pe.de reſcri.in.vi.ergo videtur ꝙ ſolus
reus debeat facere expenſas.⁊ dicit ſe ita in facto obtinu
iſſe ⁊ ita in practica obſeruari feciſſe.¶ Pro certo mi
randū eſt de tanto doc.ꝙ ipſe nō viderit glo.in.l.ij.§.de
fendi.ff.ex qui.cau.in poſ.ea.quā ſequit ibi bar.⁊ ang.di
cit enim expēſis ipſius abñtis hoc fieri debere.ſed pro di
cto.d.Dñi.faciat.l.gñaliter.§.his de pñibus.C.de reb.
credi.⁊ iur.iur.per quē tex.colligit ibi bal.ꝙ expenſe de
bent fieri p eum qui petit miſſionē fieri ⁊ alle.l.qm libe
ri.C.de teſti.⁊.l.cum ſepe.C.de errog.mili.annō.li.xij.⁊
32 refert†ꝙ in facto cum quidaꝫ appellaſſet ad regem pete
bat ſe remitti ad curiā regis.⁊ debebat remitti ſub cuſto
dibus qd ſuis expēſis debebat fieri illa remiſſio.⁊ p ꝯñs
expenſis petentis.Poſſet nihilominus allegari ꝯ dñicū
ille text.⁊ adduco.qd pulchre voluit bal.in.c.nōnulli de
teſti.vbi refert ſe rñdiſſe iuſticiario apulie ꝙ delinquens
remittit ad locū delicti.expenſis petentis ꝙ bñ nota.pro
intellectu.c.ij.de reſcrip.⁊.c.cām que de teſti.vbi quis re
mittit ad papā vt remittat expēſ.potentis.ſed gl.in.d.l.
ij.§.defendi dicit arg.ꝙ agens pro abſite facit expenſas
dēs ſi ꝯtingat ad abñteꝫ mitti vel pro aliqua ꝯfeſſione vt
33 ibi bar.dicit†ꝙ ſi dꝫ mitti nuncius abñti ad iurandū de
calū.vel ad rñdendū dꝫ remitti expenſis abñtis.¶ Et ſi
opponat ꝙ bar.nō clare apit.ſi abñs litigabat p ꝑcu
ratorē.Ego dico ꝙ clare colligit ꝙ ita loquit referendo
dictū ſuū ad illā gl.⁊ ēt ex ſequenti dicto bar.dicentis ibi
34 dēt†ꝙ ſi peto copiā inſtrū procuratoris dꝫ mihi fieri expē
ſis dñi abñtis.qr p abñtem nō dꝫ fieri deterior conditio
pñtis.Mirum eſt ꝙ dñicus nō viderit.¶ Accedat qd
voluit Saly.in.d.l.generaliter.§.his de pñtibus vbi di
35 cit†ꝙ expenſam dꝫ facere is cui defertur iuramentuꝫ.qr
ſui gratia ad eum mittitur cum iudex poſſet mandare vt
perſonaliter compareat vt ibi.Tū qr eius abñtia eſt cau
ſa huius expenſe.qr ſi pñs eſſet neceſſaria talis expenſa ⁊
ſic tenet ꝙ expēſis abſentis mittetur.⁊ adduco qd voluit
36 ange.in.l.minime.C.de appel.vbi dicit†ꝙ ſi creditor fa
cit incarcerari debitorem faciet ſibi expenſas incarcera
re.⁊ dicit eſſe gl.ſing.in.l.i.C.de exco.mili.an.li.xij.Sed
pro certo illa glo.nō dicit hoc ad quod allegatur per an
gel.ſed loquit de expenſis nuncij.⁊ ſic illa gl.facit pro di
cto.d.dñici ⁊ alias vide ꝙ guido de ſuza.in.l.properan
dum.C.de iudi.tradidit illam doctrinam.d.Dominici.
37 Sed bar.in.l.i.C.de procura.in fi.ver his dicit†ꝙ procu
rator dꝫ facere copiam ſui mandati expenſis ſuis alle.d.
l.ij.§.defendi.⁊ ſic vꝫ ꝙ iſte paſſus ſit dubitabilis.⁊ ē nō
mētior quottidianus nec eſt diſcuſſus in ciuili.nec in pō
tificia cenſura.Mihi vꝫ de iure dicenū ꝙ gl.bar.⁊ ſeque
ces rectius loquant qd ad eccleſiā ſic demōſtro.¶ Ab
ſentia actoris non dꝫ eſſe deterior reo text.eſt formalis in
d.l.ij.§.defendi.ſed ſi reus teneret ſoluere expenſas mittē
di ad abñtem ſequeret ꝙ abñtia actoris eſſet ſibi nociua
38 qd negat illa lex ergo ſcdo†vbicūqꝫ lex nō imponit penā
nec iudex illā dꝫ imponere gl.eſt in.c.ſi.de iure patro.tex.
eſt in auc.de nō elig.ſcdo nub.§.cū igit ver.nec eſt lex ta
le qd dicēs.ſed ſoluere expēſas eſt pena vt inſtit.de pena
te.li.c.ſinē liribus de do.⁊ ꝯtumā.ergo cū nō reperiatur
iſta pena expreſſa a lege ergo nec noſ illā imponere debe
mus.¶ Tertio grauatus in vno reliquo.l.eū qui.ff.de
iur.iu.ſed reus grauat in vno vt teneat mittere ad abſen
teꝫ.⁊ interim differt iudiciū.quare ergo grauari dꝫ vt in
at penā expēſaꝝ.⁊ ſic addere afflictionē afflicto.l.diuus
cū ꝯtor.ibi poſitis.ff.de offi.pſid.nec eſt bonū ſimile alle
gatū dñicus de reo producēte teſtes primo qr illa expen
ſa nō ſpectat ad iſtos teſtes qr officium teſtificandi nō dꝫ
eis eſſe dānoſuꝫ.l.ſi quis ex ſignatoribus.ff.quē admodū
teſta.ap.c.cū nō deceat de elec.li.vi.nec ſpectant ad ipſum
actorē.imo ad petem ē eos examinari ſpectat vt.d.c.ſta
tutū.§.pe.⁊.l.qm liberi.C.de teſti.⁊ lꝫ deponāt ꝑ vtraqꝫ
pte nihilominus reus ꝑducit eos principaliter ad fauo
rem ſuū ⁊ certū eſt ꝙ attendit illud qd fit principaliter.
⁊ adduco qd voluit bal.in.l.iij.C.de adulter.Nec ob.ꝙ
reus aſſumit ꝑbationē ad ſuum cōmodū ab ipſo aduer
ſario vt dicebat dominicus qr iſtud eſt contingens.⁊ nō
neceſſariuꝫ imo nō eſt veriſimile.qr vbi videmus rñdere
poſitionibus negant veritatem.maxime conſulentibus
aduocatis dicentibus dicentulo ſi cōfiteberis perdes cau
ſam.¶ Nec obſtat cum dicit ꝙ poteſt actor litigare per
procuratorem ⁊ reſpondere per procuratorem.vt.l.i.§.
vſus.ff.de procurat.¶ Ego fateor hoc de plano tamen
abſentia eius non debet eſſe nociua alteri. Pondera ſi
dici poſſet ꝙ attendatur ſi expenſa ſit modica au magna
primo caſu ſpectat ad reum preſentem.⁊ iſto modo pro
cedat dictum do.Dominici.quia de minimis non curat
pretor.l.ſi oleum.ff.de dolo.l.ſcio.ff.de in integ.reſtit.au
ctē.niſi breuiores.C.de ſenten.experien.recitand.⁊ quod
voluit Bartho.in.l.iubemus.§.ſane.C.de ſacro ſanct.ec
cleſijs.Aut expenſa eſt magna ⁊ tūc eſſet equū vt quiſqꝫ
teneretur pro parte ſua.⁊ eſſet quoddaꝫ temperamentū
philoſophicum.facit quod voluit Cy.⁊ Bald.in.l.iij.
C.de adulte.⁊ pro certo eſt diſtinctio ſatis equa.nihilo
minus dictum glo.Bartho.⁊ ſequacium videtur eſſe ve
39 rius temperatū dictum glo.⁊ Bartho.†ꝙ ſi actor eſſet
perſona illuſtris vel egregia ⁊ deberet mitti ad eū ꝑpter
ſuam dignitatem.vt in caſu.l.ad egregias perſonas.ff.de
iur.iur.ꝙ iſto caſu deberet mitti expenſis rei.qr dignitas
debet prodeſſe homini conſtituto in dignitate ⁊ iſto mo
do procedat doctrina Dominici.ita videt mihi dicendū
propter pauperiem intellectus ⁊ ingenij.Deus tremen
dus laudetur.in extremo ſecula.Expedita eſt hec decre
talis taliter qualiter.Andre.Barbatia.

Xaminata. Solemnis difficilis e quottidiana eſt hec decretalis ⁊ mirum in modum examinata eſt per doctores ⁊ tam repetitꝫ illuſtre ingenium.d.Card.egeret nō mentior excelſo ⁊ preclaro doctore in vtraqꝫ cēſura ſuppmo.ſed deus omniū bonoꝝ largitor influat ex alto quid dicendum ſit aſpiret q libens operi p ſingula noſtro.ſufficientia noſtra.vt inqt
a apoſtolus eſt a deo ⁊ hoc intēdit ſꝫ dēs ſi actor inceptā actionē ꝑponit reus abſoluit.tñ ſi poſtea aptā ꝑponit reus rñdere cogit.h.d.Sꝫ hoc ſummariū.ſꝫ.d.car.nihil aperit de nucleo iſtius tex.⁊ idō ipſe ſūmat plenius ſequēdo vnā lecturā quā poſiturus ē ⁊ hoc mō.Si poſſidēs vel nō cō

a ¶ Si actor. Adde.l.i.§.iū. aūt.⁊ ibi bart.⁊ dēs doc.ff.ſi menſ.fal.mo.di xe.⁊ vide ſpe. in titu.de ac.⁊ pe.§.i.paulo poſt pnci. vbi iſta mā late tractat.⁊ vide nouiſſimos ſcribētes hic p oīa neceſſaria congerunt.

tra nō poſſidentē intentat actionē inferentē rei reſtitutionē ⁊ de carētia poſſeſſionis rei ↄſtat ex facto actoris etiā poſt lit. ↄte. qñcūq; inepta eſt actio. ⁊ reus abſoluit̄ ſolū ab inſtantia iudicij. h. d. vel ſic in rei vendicatione ſi ↄſtat qñcūq; reū ab initio nō poſſediſſe. nec poſtea ⁊ actorem hoc ſciuiſſe ꝓnūciat̄ eius intentio inepta. h. d. ſm̄ d. car. Et diuidit̄ in quattuor ptes. In pma ponit̄ rō ꝓxima. ⁊ imediata ſup qua fundat̄ ꝓnunciatio de qua infra dicit̄ in ſcda pte ponit̄ rō ſeu cā remota. ⁊ ſic cā cauſe ſeu declaratio rōnis pcedentis. In tertia ponit̄ pape ꝓnunciatio. In quarta quedā proteſtatio ſeu ſnie reſtrictiue declaratio. ſcda ibi qꝛ cū teſtes. tertia ibi vñ intentionē tuā. quarta ibi ita tñ. Sȝ d. abb. hic dicit ꝙ cōe ſummariū doctoꝝ procedit quo ad corticē. tñ quo ad intellectū nō procedit ſimpliciter. qꝛ intentio erat hic inepta ⁊ nō actio vel ſaltē actio ⁊ intentio erant inepte nec tenet̄ indiſtincte ꝙ ex ſola ineptitudine actionis debeat quis ſuccūbere. ſi intentio eſt apta ideo quo ad itellectū dicit ſic debere ſūmari. ¶ Si actio ⁊ intētio ſunt inepte vel ſola intētio dȝ reus abſolui ab inſtātia iudicij. Iterum tñ actor audiet̄ ſi apte egerit. h. d. Et pro hoc intellectu dicit facere iſtā litteram in eo ꝙ papa ꝓnūciauit intentionē iſtius nō tenere nō dī eſt actionē. ⁊ lȝ lrā faciat ēt mentionē de actiōe ꝙ fuerit incongrua ipſe dicit ꝙ fuit incongrua reſpectu illius ad quē dirigebat̄. ⁊ reſpectu ↄcluſionis. qꝛ petebat reſtitutionē poſſeſſionis. Sȝ pōt ita intelligi ꝙ actio erat apta intentio tñ inepta. Sed. d. cardi. hic in lectura ſūmat hoc mō. In rei vendicatione ſi ↄſtat qñcūq; reū nō poſſidere nec poſſediſſe ab initio litis. ⁊ actorē hoc ſciuiſſe eius intentio pronūciat̄ inepta. Sed hoc ſūmariū eſt nimis ſpāle. ideo dicit tenendū eſſe precedens ſūmariū. Ita reſidet d. abb. hic. Sed. d. car. hic in lectura dicit ꝙ hec decretalis eſt famoſa ⁊ difficilis ⁊ eſt pa. c. examinata. de confir. vti. vel inuti. de cuius fine h̄ decidit̄ vt pȝ in antiqua cōpilatiōe. Et dicit ꝙ ſūmariū cōe doct. eſt nimis gñale. ideo magis ſtricte ad lrām ſic ſūmari dȝ. Si is qui ptendit ſe patronū eccleſie agit ſup iure patronatus vendicādo eccleſiā. ⁊ ob hoc ſequeſtret̄ eccleſia. ſi poſtea in cā ↄſtat ꝙ tpe ſequeſtri actor poſſidebat ius patro. ex actio ſeu intētio pronuntiat̄ inepta. ⁊ abſoluit̄ reus. ſi tñ poſtea aptā actionē ꝓponat reus cogit̄ rñdere. h. d. ſm̄ d. Car. ⁊ eſt ponderandū. qꝛ in repetitione diuiſit in quattuor partes decretalē hanc. ⁊ ita diuidunt eam oēs hic. Sed in lectura diuiſit in quinq; ptes. primo ponit factū deciſum. ſcdo ꝓnuntiationis rō ibi actionē. Tertio ipſius rōnis declaratio ibi qꝛ eū. iiij. ꝓnunciatio ibi vñ quinto ponit̄ ꝓteſtatio ibi ita tñ. Et quo ad intellectū decretalis huius in repetitione dicit ſe loqui melius ꝙ̄ fecerint antiqui. ⁊ dicit in lectura cōprehēdendo id qḋ dicit in deciſa. ꝫ. de confir. vtil. vel inutil. c. examinata. ¶ Ponc ſic caſum ꝙ. M. egit cōtra milites cāpanicos ſancti angeli dicendo ſe patronū eccleſie ⁊ eā vēdicando ⁊ petēdo eam ſibi reſtitui. factū fuit ſequeſtrū eccleſie in vice dñi qui erat clericus. ⁊ vicarius epi. vt ipſe. d. car. dicit in. d. c. examinata de cōfir. vtil. in quē etiā fuit cōpromiſſū ſuper hac lite. ⁊ tulit arbitriū ꝙ reuocat̄. vñ cum. M. induxit teſtes ad probādū ꝙ tpe facti ſequeſtri ipſe poſſidebat ius patro. ⁊ corā quo ageret̄. an corā papa vel alio nō exprimit̄ in littera nec etiā in antiqua ſed hoc tñ qḋ examinauit nūc proceſſum ⁊ ppendit actionē fuiſſe ineptā pp petitū cāu. qꝛ inducebat ſe poſſidere tpe ſequeſtri. ⁊ ſic inepte petebat milites cōdēnari ad reſtitutionē. vñ papa ꝓnuntiauit intentionē ipſius. M. ineptam ⁊ abſoluit milites vt in lrā pȝ ita reſidet. d. car. †Sed. d. ant. premittit ꝙ eſt dare rei vendicationē que cōpetit pro rebus corporalibus. ⁊ hec exigit dñium ex parte agentis. l. in rem. ff. de rei vendi. ⁊ poſſeſſionis detentatione. ex parte conuēti. l. offi. ⁊. l. q reſtituere. ff. de rei vend. no. in. l. i. C. de alie. iudi. ⁊ in ſpe. de ceſſione actionis. §. i. ver. quid ſi mihi cedis. ſcdo pmittit† ꝙ in corporalibus datur quedā realis ad inſtar corporalis que appellatur confeſſoria aſſerens ſibi ius eſſe ⁊ negatoria negāti ius eē in re de qua hic i gl. ⁊. c. abbate de ver. ſi. vbi p Inn. ⁊ i. c. cū ſup. ⁊. c. cū eccñia ſutrina. de cā poſ. ⁊ ꝓprie. hec dat̄ ꝯ poſſeſſorē ad reſtituē. ⁊ dat̄ ꝯ nō poſſeſſorē turbantē vt deſiſtat a violētia ⁊ turbatione. ⁊ ſic in hoc hȝ naturā diuerſam a reali pro re corporali. qꝛ illa dat̄ tm̄ ad reſtituē. poſſeſſionē vel detentationē hec dat ad deſiſtendū. ⁊ nō ad deturbandū. ⁊ ex hoc concludit̄. ꝙ hec dat̄ poſſeſſori ⁊ illa nō poſſeſſori. l. ſicut. §. ſi querat̄. l. ſi forte. §. i. ff. ſi ſerui. vendicet̄ gl. ⁊ in. d. c. cum eccleſia. ⁊ in. d. l. ſi forte. §. i. ¶ Tertio pmittit ꝙ ſm̄ gl. decretalis iſta hȝ duas lecturas. vnā ꝙ hic agebat̄ cōfeſſoria. aliā ꝙ h̄ agebat̄ rei vendic. ſm̄ primā ꝙ ageret̄ rei vendicatione fuit inepta actio ⁊ intentio. ſed ſm̄ ſcdam lecturā ſola intentio. qꝛ actio erat apta. ⁊ ꝓſequēdo vtrāq; lecturā gl. ſic figurat caſum. d. an. dum eſſet queſtio inter nobilē virū. V. de ribaria ex vna pte ⁊ milites cāpanicos ex altera de iure patro. cuiuſdā eccleſie de ꝯcordia partiū eodē poſſidente iure directo nobili viro. V. fuit factū ſequeſtrū in quēdā vicedominū. tñ nobilis ille. V. de ribaria dedit petitionē in qua narrabat pmo ꝙ erat verus patronus eccleſie. quare petebat dictos milites ꝯdēnari ad reſtitutionē poſſeſſionis dicte eccleſie. tandē ꝯductis ꝓbationibus ad fundandā intentionē teſtes ꝓbauerunt ꝙ ſi poſſidēte dicto nobili poſſeſſio fuit ſequeſtrata penes ſequeſtrum ⁊ publicatis atteſtationibus papa cognouit ꝙ iſtius nobilis intentio nō erat apta. qꝛ ꝯcludebat ad reſtitutionē poſſeſſionis ſiende de dicta eccleſia ⁊ agebat̄ confeſſoria ad reſtituendū ſm̄ vnū intellectū ſm̄ aliū agebat rei vendicatione. ⁊ ſimilis erit ꝯcluſio vt reſtitueret ⁊ de duobus erat alterū. vel ꝙ poſſeſſio trāſiret ad ſequeſtrū ⁊ nō cōpetebat ſibi rei vendicatio vel cōfeſſoria ad reſtituendū ꝯ milites q nō poſſidebāt. vel nō trāſiuerat poſſeſſio alias in ſequeſtrū ſed remanſerat penes nobilē petentē reſtitui. ⁊ ſic intus hēbat ꝙ extra petebat ideo papa abſoluit milites ab iſta inſtātia ꝓteſtans. ⁊c. ita hic reſidet. d. ant. Sed. d. abb. ponit ſic caſuȝ cōprehēdendo vtrūq; intellectū dū eſſet queſtio inter quoſdā nobiles ſeu milites de cāpania ex vna pte. ⁊ quendā nobilē M. de ribaria ex altera ſuper iure patro. cuiuſdā eccleſie dicto. M. poſſidente dictū ius patronatus fuit factū ſequeſtrū de ꝯcordia partiū in quēdā vicedominū idē vicariū epi. tandē qꝛ forte deciſio huius controuerſie trahere in longū ille nobilis. M. dedit petitionē ꝯ milites cāpanicos in qua narrabat ſe fore patronū ⁊ petebat ſe ꝓnunciari patronū ⁊ milites cōdēnari ad reſtitutionē poſſeſſionis dicte eccleſie. ⁊ ex depoſitione teſtiū ꝓductoꝝ ꝑ eū ſm̄ vnū intellectū ad fundandā intentionē ſuā apparet ꝙ poſſidente dicto nobili ſequeſtrata fuit poſſeſſio penes illū vicedominū ex quo papa cognouit ꝙ iſtius nobilis. M. intētio nō erat apta. qꝛ ꝯcludebat ad reſtitutionē. poſſeſſionē eccñe. ⁊ de duobus alterū erat vnū aut ꝙ poſſeſſio trāſiret in ſequeſtrū ⁊ nō cōpetebat rei vēdicatio ꝯ illos milites ſeu cōfeſſoria ad reſtituendū ex quo ipſi nō poſſidebant aut poſſeſſio nō tranſiret in ſequeſtruȝ ⁊ per ꝯñs remanſit poſſeſſio penes ipſum nobilē petentem reſtitui.† ⁊ ſic intus hēbat qḋ foris petebat. l. i. C. de execu. rei iudi. merito milites abſoluūt̄ ab inſtātia iudicij. ⁊ iſtū dicit eſſe purū ⁊ verū intellectū iſtius decretalis ⁊ ſic debere figurari caſum. ⁊ ita reſidet in effectu do. abb. hic. Sed. d. car. in repe. huius. c. dicit circa eius intellectū oportere inſpicere illos ꝑcedētes doctores vſq; ad tpa ſua nō viderant pro certo animoſe loquit̄. ⁊ dicit debere cōſiderari iſtum textum. vna inſimul cum text. c. examinata de confir. vtil. vel inutil. qui text. videtur approbare opi. Innocen. ibi enim in principio dicitur examinata cauſa que vertitur inter te ac milites campanicos ſuper eccleſia ſancti angeli. ⁊ ſic obiectuȝ ipſius actionis ibi eſt ipſa ⁊ dicit illuȝ tex. in ordine narrationis precedere iſtū tex. ⁊ dicit hoc patere in antiqua cōpilatione vbi taȝ iſta decretalis

cretalis q̃ dicta decretalis examinata ſunt vna ⁊ eadem
decretalis. ⁊ de fine illius decidit̄ iſta. ⁊ ido dicit debere
poni caſum. ⁊ vt ſoluet̄ dictū Innoc. dicit ꝙ eccl'ia ponit̄
ibi obiectiue. q2 actio fundat̄ ſup eccl'ia quātū ad formaꝫ
verboꝝ actionis ⁊ ſic quātū ad obiectū extrinſecū agebatur
ad ius patro. ⁊ ſic etiā ſup iure patro. tāq̃ ſup intrinſeco
obiecto in cuius cōſequutionē iſte miles tēdebat.
⁊ ita erat actio intentata. ⁊ ſubdit ſe tradere hunc modū
intelligendi iſtū tex. ꝙ iſte nobilis. M. intentauit rei vē
dicationē ſup eccleſiam obiectiue ⁊ formaliter quātū ad
verba libelli. ⁊ hanc actionē intētauit reſpectu iu. patro.
qḋ habebat ⁊ ſe habere aſſerebat in eccleſia petens a di-
ctis militibus ſibi fieri reſtitutionē liberā dicte eccleſie vt
poſſit iure ſuo vti. poſtea in cauſa tpe probationuꝫ iſte in-
duxit teſtes ad probandū euꝫ. ⁊ hoc ſi intelligimus ꝙ ca
pitulauerat de poſſeſſione exponēdus eſt tex. ibi. q2 cū te-
ſtes induxerat ideſt inducere voluerit ſm doct. q2 factis
capitulis cū appareat de ineptitudine nō dꝫ amplius ꝓ-
cedi. Si aūt nō capitulauerat ſed teſtes inducti interro-
gati de poſſeſſione depoſuerūt tunc ſtat proprie illud ver
bū induxeris. Iſte tñ tex. magis adheret precedenti mō.
q2 hic nō dicit̄ ꝙ teſtes probauerint ſed dicit̄ ꝙ ad ꝓbā-
4 dū inducti fuerūt.† ⁊ dicit̄ teſtis inductus qñ inducit̄ co-
ram iudice etiā anteq̄ deponat. vnde ſic recte intelligit̄
iſte text. ꝙ iſte nobilis induxit teſtes per quos aſſeruit ſe
velle probare ꝙ poſſidebat tpe facti ſequeſtri. ⁊ dñs pa-
pa hoc audito incōtinenti pronūciauit actionē ſeu inten
tionē eius fore ineptaꝫ. Nec eſt neceſſaria expoſitio ideſt
inducere voluerit quā faciunt omnes. imo ſtat proprie ēt
intelligendo ꝙ nondum teſtes depoſuerunt. Et ex hoc in
fert. d. car. ꝙ ſiue capitulauerit ſiue per teſtes probauerit
ꝙ ipſe poſſidebat tpe facti ſequeſtri infert̄ ineptitudo ac-
tionis ſeu intentionis ſm aliū modum legendi ⁊ ita reſi-
det. d. car. in dicta repeti. ℂ Sed Pe. de anch. ⁊ Jo. de
imol. hic circa intellectuꝫ huius decretalis nihil de nouo
afferunt. ⁊ ex iſtis celati ſunt ſcribētes quid ſenſerint hic.
Et pro certo vehemēter admiror ꝙ iſta duo capitula vi-
delicet iſtud ⁊. d. c. examinata de confir. vti. vel inuti. con
tineant ambo actū ineptū vacuū ⁊ inanem. Nā bal. in ti.
5 de pa. conſtan. §. finis dicit† ꝙ laudum latū ſup eo qḋ non
eſt deductū in compromiſſo etiaꝫ ſi fuerit emologatū eſt
ipſo iure nullū. ⁊ dicit eſſe caſum ſing. in. d. c. examinata.
⁊ idem voluit Lud. ro. conſi. cli. vbi allegat. d. c. examina
ta pro vnico ⁊ ſingulari. ⁊ hec actio fuit inepta ⁊ incon-
grua. ⁊ apponit iſtud. c. anguſtiā nō mediocrē ingenio ⁊
intellectui meo qd de nouo afferā neſcio. apparēt enim
in gurgite vaſto. Et pondera q2 papa hic vtit̄ illa gemi-
natione verboꝝ videlicet incongruentē ⁊ ineptam actio
nem cognouimus. ſimile facit in. c. eā te de reſcrip. in ver.
mandatū dedimus. ⁊ preceptū ſimile fecit in cle. de penis
in verſi. idonee ⁊ ſufficienter caueat. Simile fecit Bal. in
auc. ſed cū teſtator. C. ad. l. falci. vbi loquitur qñ teſtator
geminauit verba. q2 dixit tota ⁊ integra legata ſoluere.
Et pro certo ſi ſubtiliter ponderet̄ iſta decretalis videtur
ꝙ nō recte decidat. nam rei vendicatio videt̄ competere
huic nobili. q2 poſito ꝙ iſte nobilis poſſideret tpe ſeque-
ſtri tñ tempore quo agebat rei vendicatione detentatio
erat penes ſequeſtrū ⁊ nō penes dictū nobilē. Ex quo ſe-
quitur ꝙ vigore illius detentationis competebat ſibi rei
vendicatio. iſtud probat̄ in. l. officium. ff. de rei vendicat.
Ex hoc ſequit̄ ꝙ nō fuit inepta ⁊ incongrua actio ſua ex
quo recte iure ſibi cōpetebat. ⁊ hoc apparet ex eo q2 pa-
pa recepit libellum ⁊ illuꝫ non iudicauit ineptum niſi ex
poſt facto. Minimo plus dico ꝙ text. eſt aureis litteris
ſcribēdus vt verbis bar. vtar in. l. ſi a te. §. i. ff. de excep. rei
6 iudi. probat† ꝙ ſi ago rei vendicatione cōtra eū qui non
poſſidet nō dꝫ iudex pronūciare actionē ineptā ⁊ magnā
ſed dꝫ pronunciare ſuper iure agentis ⁊ abſoluere reum
ab inſtantia iudicij. Et ſi quiſpiaꝫ mihi dixerit ꝙ in caſu
huius. c. conſtabat de ineptitudine actionis anteq̃ ꝓbaret̄

de iure agentis. ⁊ de hoc iure agentis non pronunciabit̄
q2 nō fuit diſcuſſum de iure agentis. Sed in. d. l. ſi a te. §.
i. fuit ꝓbatū ⁊ diſcuſſum de iure agētis ideo nō eſt mirū
ſi fuit pronūciatum ſup eo qḋ nō accidit in caſu huius. c.
Quia ad hoc rñderi poteſt. ꝓmo iſta eſt diuinatio ex eo
7 q2 tex. iſte dicit induxeris ad probandū.† Nam verbum
8 induxeris eſt verbū executiuū.ª ⁊ dꝫ intelligi ⁊ ꝓbaueris.
q2 verba debent intelligi cū effectu. l. i. §. i. ff. qḋ quiſq3 iu-
ris. Et ſi dicatur amice illa verba induxeris teſtes intelli
gunt̄ ideſt capitulaueris te ꝓbatuꝝ ꝙ poſſidebas tpe ſe-
queſtri. adhuc ego rñdeo licet ſit ita nihilominus nō de-
buit iudicari ſua actio inepta. q2 ſi volebat ꝓbare ſe poſ-
ſidere ex poſſeſſione arguit̄ dñium. vt nota. in. l. ticia. ff. de
ſolutio. ⁊. l. libibus. C. de agric. ⁊ cenſi. li. xi. ⁊. l. cū reus. C.
de proba. ⁊. l. quidā in ſuo. ff. de cōdi. inſti. ergo ſicut ab-
ſoluit ab inſtantia ipſos milites ita debuit pronūciare ꝓ
iure ipſius agentis. q2 ex poſſeſſione arguebat̄ dñs. Et ſi
aliquis ſubtiliter rñdeat ꝙ in caſu. d. l. ſi a te. §. actuali-
ter cōpetebat rei vendicatio agenti licet nō contra reum
conuentū cōpeteret rei vendicatio q2 tertius poſſidebat.
ideo ex quo cōſtat de iure agentis pronunciat̄ vt ibi. ſed
hic nō ꝯpetebat rei vendicatio actualiter huic nobili. q2
ipſe poſſidebat ideo nō pronunciat̄ ſup iure ſuo. Quia ēt
adhuc rñdeo ꝙ imo actualr̄ ꝯpetebat rei vēdicatio licet
nō contra milites cāpanicos ex quo detētatio erat penes
illū ſequeſtrū p. d. l. offiū. ergo actio nō fuit incōgruēs ⁊
inepta. Nā dicendo ꝙ poſſidebat videtur aſſerere ſe fore
dñm ex quo agebat rei vēdicatione que preſupponit do-
minium ex parte agentis ⁊ poſſeſſionem vel detentatio-
nem ex parte cōuenti licet detētatio nō eſſet penes mili-
tes conuētos nihilominus erat penes ſequeſtrū. ergo ac
tualiter cōpetebat huic nobili rei vendicatio lꝫ nō cōtra
milites. ergo ſequit̄ ꝙ hmōi actio nō fuit incōgruens ⁊
inepta. ⁊ pro certo eſt difficile auditu ⁊ cognitu. naꝫ iſta
ineptitudo nō apparet a principio nec ēt apparet ex poſt
facto. Et plus auſus ſum dicere papa hic in fine reſeruat
ius apte agēdi dicto nobili ꝯ milites cāpanicos. pro cer
to iſtud nō videt̄ bñ dictū. ⁊ lꝫ oēs iſtud teneāt hic nihilo
8 minus ego ſuadeo contrariū hac rōne.† Vbicūq3 appet
male eſſe actum ex vna cauſa ⁊ hoc appet ex actis. ⁊ ex
eiſdem apparet ꝙ ex alia cauſa bñ potuiſſet agi non pōt
iudex ꝓdēnare ex illa opta cā ſed dꝫ abſoluere reum. ⁊ ni
hilominus dꝫ in ſnīa reſeruare ius poſſe agere ex illa cau
ſa. iſte eſt tex. valde ſing. in. l. bebius marcellus. ff. de pac.
dota. quē tex. ad hoc ꝓpoſitum allegauit Ang. in. l. clau
dius felix. ff. qui poti. in pigno. hab. ⁊ referens docto. ſuū
do. bal. ſolere illū tex. ad hoc allegare. Ego adduco bal.
in auct. ſed ⁊ ſi quis. C. de ſecun. nupt. vbi tradit hāc do-
ctrinam per. d. l. bebius. ⁊ idem voluit in. l. fina. C. de he-
re. inſtitu. ⁊ in opere ſuo quod fecit ſupra Inno. in littera
actiones. ⁊ faciat quod ideꝫ voluit in. l. i. C. de pigno. ac-
tio. Et ego allego tex. in. c. cuꝫ olim de cau. poſ. ⁊ propri.
vbi papa reſeruauit ius petitorio. ⁊ allego. c. fina. eo. tit.
vbi papa reſeruauit ius agendi ex alia cauſa. ⁊ adduco
c. olim. el. i. de reſtitu. ſpoliato. ⁊ quod ſcribitur per docē
tes in. c. dilecti de emptio. ⁊ ven. modo in caſu noſtro cō-
ſtat ex actis ꝙ recte iſte nobilis poterat agere ꝯ illum ſe-
queſtrū qui detinebat ius illud patronatus. ergo ſeqt̄ ꝙ
papa debuit reſeruare eidē nobili illud ius agēdi ex quo
ſibi conſtabat ex actis. ⁊ p ꝯño in hoc nō videt̄ bene actū
ſeu deciſum. ⁊ ꝙ debuerit pronūtiare ſuper dominio ap-
paret. q2 eoipſo ꝙ agit rei vēdicatione videtur petere ꝙ
prius pronunciet eum dñm. ⁊ ad hoc adduco quod vo-
luit bar. in. l. ex diuerſo. ff. de rei vendic. ⁊ quod habetur
in ſimili. in. c. litteras de reſtitu. ſpoliato. vbi videtur peti-
tum pronuntiari prius ſuper impedimento matrimonij.
⁊ poſtea pronuntiari ſuper ſeparatione. faciat qḋ voluit
ibi. d. ant. faciat ſimile qḋ habet̄ in. c. cū bertoldus de re
iudi. ita videt̄ dōm in propoſito ꝙ papa debuit pronun-
tiare iſtū nobilem dñm. ⁊ ſi dicat̄ ipſe nō ꝓbauit dñium.

ª ℂ Verbū executiuꝫ. De nā hmōi vbi vid. d. de ele. c. offi cū de in. iur. c. ⁊ ſi xp̄s ōre in di. cū olī. ⁊ de reſcript. c. ſi qñ vbi videas. d. and. ⁊ moder. ſcribentes. de alijs aūt ſignificationib9 huius verbi vide gl. ſing. in. l. ſi quis libertatē. ff. de peti. her. ⁊ gl. in. l. in du cti. C. de ſolu tio. cetera vide per te.

ergo nõ debuit ꝓnunciare ſuper eo. Quia ad hoc reſpõ-
deo ꝙ ideo non ꝓbauit qꝛ papa nõ permiſit. quia coꝛã eo
ꝙ dixit ſe velle probare p teſtes ꝙ poſſidebat tempoꝛe ſe-
queſtri papa pronũciauit actionẽ ⁊ intentionem ineptã
⁊ abſoluit reos ab obſeruatiõe iudicij ⁊ ſic facto iudicis
fuit impeditus ꝓbare de iure ſuo. ⁊ p ꝯñs debuit ad mi-
nus reſeruare ius agendi huic nobili qꝛ cõtra ſequeſtrũ.
Et plus vr̃ nõm ꝙ nõ debuit papa reſeruare ius agẽdi
huic nobili ꝯ̃ dictos milites. qꝛ hꝰ non ꝯſtabat ex actis ꝙ
habuit ius recte agendi ꝯtra milites. ⁊ iſta videntur redde-
re hanc decretalem dubitabilioꝛẽ ⁊ ſic videt̃ ꝙ ſit erroꝛ
nouiſſimus peioꝛ prioꝛe. Nihilominus nollẽ eleuare os
ſupra celũ. ⁊ moꝛdere ſupꝑemũ iuriſlatoꝛẽ a quo edoce-
mur infoꝛmamur. ⁊ inſtruimur. ⁊ videt̃ mihi dñs ꝙ iſte
nobilis agẽdo rei vendicatione debuit ꝓbare duo. vꝫ do-
miniũ ex parte ſua ⁊ poſſeſſionem ex parte conuẽti. vt. l.
in rem. ff. de rei vẽdi. vel detentationem. d. l. offiũ. ſed ipſe
nõ probauit dominium nec capitulauit ſe velle probare
dominiũ. Et ſi dicat̃ ꝙ inducendo teſtes ad probandum
ꝙ poſſidebat terminus vt ſuperius argumẽdo dicebaꝫ. qꝛ
9 ad hoc rñdeo ꝙ iſtud nõ ſufficiebat ex eo. † qꝛ dominium
in iudicium deducitur duobus modis. aut p viam actio-
nis aut per viam exceptionis. ſi per viã actionis ⁊ tunc
aut principaliter aut incidenter principaliter vt in rei vẽ-
dicatione quo caſu dominiũ debet probari directe de iu-
re gentiũ vel de iure ciuili. d. l. in rem. ff. de rei vẽd. ita pul-
chre dixit bal. in. l. quidã in ſuo. ff. de cõdi. inſer. ergo ſeq̃t
ꝙ in caſu huius. c. debuit iſte nobilis agens rei vendica-
tione probare dñiũ directe vel capitulare ꝙ intendebat
probare dñium. quo caſu debebat probare directe vt di-
ctũ eſt. ſed ipſe non capitulauit ſe velle ꝓbare dñium nec
illõ probauit ſed capitulauit ſeu probauit ſe habere poſ-
ſeſſionem. ergo ex tali poſſeſſione nõ p̄ſumit̃ dñium ex
quo directe erat ꝓbandũ. ⁊ per cõſequens actio ſua fuit
inepta ⁊ incongrua. iſta menti cõmẽda. ¶ Et inquan-
tũ allegaui. l. pedius adde aliũ elegantẽ tex. in. l. bone. §.
aliquã. ff. de edil. edic. quem ad hoc allegat bal. in. l. i. C. de
10 pign. acti. ¶ No. ibi examinata cauſa. † qꝛ iudex debet
librare ⁊ diſcutere actum cauſe ⁊ non precipitãter ⁊ ful-
minatoꝛie decidere. c. examinata de confirma. vti. vel inu-
tili. c. cum ex litteris de in integ. reſtitu. gl. ſing. in. c. eccle-
ſiae ſancte Marie de ꝯſtit. ⁊ ideo bar. in. l. pꝛolatã. C. de ſen-
11 tẽ. ⁊ interlocu. om. iudi. dixit † ꝙ ſi in modico tempoꝛe iu-
dex habuit ꝓceſſum ⁊ tulit ſniam ꝙ talis ſnia non tenet
qꝛ non p̄ſumit̃ in tam modico tpe examinaſſe cauſam
allegat. d. c. cum ex litteris. ⁊ faciat illud Terentianum.
Hay. tam cito. ⁊ faciat. c. ponderet. l. diſ. ⁊ ibi Domini.
arguit contra iudices quibus de mane mittit̃ proceſſus
⁊ in veſperis ferũt ſententias. vide que dixi in. c. ſi pro de-
bilitate de offic. delega. ⁊ in. d. c. eccleſia ſancte Marie.
12 ¶ Nota ibi inter te ⁊ milites campanicos † ꝙ inter lay-
cos papa iudicat quod procedit quãdo litigant de iure
patronatus ⁊ ſic de iure ſpirituali. de quo in. c. quanto. de
eo. Poſſet etiã dici ꝙ erant de tempoꝛali iuriſdictione
eccleſie per. d. c. examinata de confir. vti. vel inuti. vbi ap-
paret ꝙ dominus Sabinenſ. erat oꝛdinarius. quia ter-
ra illa eſt de tempoꝛali iuriſdictione eccleſie. ſed primum
dictum eſt verum ſicut dicimus ꝙ papa abſoluit obliga-
tum layco ab obligatione ſi obligatio illa depẽdet a ſpi-
ritualibus vt puta laycus ꝓmiſit alteri layco ſociare eũ
ad terram ſanctam quia poterit abſolui a papa ab obli-
gatione illa gl. eſt ⁊ Inno. in. c. ij. de voto. ⁊ ibi probatur
ꝙ ſm. d. car. hoc eſt valde ſingul. ¶ Nota ibi actionem
13 † ꝙ vſus actionis nõ eſt ſublatus de iure canonico licꝫ con-
trariũ voluerit. d. ant. in. c. dilecto. de eo. ſm. d. abb. hic. tu.
de hoc vide que late ibi dixi. ¶ Nu. etiam ex eiſdem ver-
14 bis † ꝙ licet quis non arcteatur de iure canonico ad expri-
mendam actionem in libello tamen ſi ineptum pꝛoponit
debet ſuccumbere. ſed poſtea põt pꝛoponere aptam in iu-
dicio. ⁊ abſolutio que ſit propter ineptã actionem eſt ab

obſeruatione iudicij. nõ aũt abſoluit̃ diffinitiue ſm. d. an-
to. hic. ¶ Sꝫ ego aliter colligo ex iſto tex. nu. vꝫ hoc mõ
15 † Vbicunq̃ ineptitudo libelli nõ apparet ex propoſitione
ipſius libelli iudex dꝫ admittere libellũ ⁊ nõ dꝫ illum la-
cerare. licet enim iudex debeat lacerare libellũ ineptũ vt
per gl. in. l. i. ff. ſi menſ. fal. mo. dixe. ⁊ gl. in. c. ſacerdotibus
xi. q. i. de quo fecit feſtum bal. in. l. fi. ff. de libe. ⁊ poſth. qꝛ
ꝓcedunt qñ ex tenoꝛe libelli ꝑpendit̃ ineptitudo. ſecus ſi
poſtea ex cãe examinatione detegit̃. tunc enim eã vt ine-
ptam reppellit ⁊ nõ ante. hoc decidit iſte tex. formalr̃ dũ
dixit ſe reperiſſe hoc poſtq̃ cãm examinauit. ⁊ hoc ideo
eſt qꝛ in principio admiſit libellũ. ⁊ faciat qd̃ voluit bal.
16 in. l. fi. C. de heredi. inſtitu. vꝫ † ꝙ qñ p probationes appa-
ret incõpetenter actũ dicit̃ libellus nõ procedere licet in
principio cauſe proceſſerit. ⁊ alle. d. l. hebius marcellus.
⁊ idem voluit in. l. i. C. de pigno. actio. vbi ad hoc alleg.
iſtum tex. ⁊ idem voluit in auc. ſed ⁊ ſi quo. C. de ſecũ. nup.
⁊ adduco ad hoc text. valde ſing. in. l. poſthumis. §. ſi quis
ex his. ff. de inoffi. teſt. vbi libellus erat ineptus ⁊ tñ ſnia
ſup eo lata tenuit ex eo qꝛ ex tenoꝛe eius non apparebat
ineptitudo. ⁊ ad hoc alle. bal. in. l. fi. C. de fideicõmiſ. lib.
vbi ita dicit. ⁊ ſubdit dictũ. §. ex his carere ratione. ⁊ ad-
duco eundẽ bal. in. l. ij. C. de re iudica. vbi dicit ⁊ ſunc in-
telligis dictũ. §. ſi quis ex his ⁊ iſtud menti commenda.
¶ No. ibi ſup iure patro. eccleſie ſequendo vnũ intelle-
17 ctũ ſm quẽ iſti nobiles rei vendicabãt eccleſiam † ꝙ res
coꝛpoꝛalis ratione iuris incoꝛpoꝛalis põt vendicari. l. q
tabernam. ff. de contrahen. emp. ita intellexit iſtũ tex. In-
noc. hic. ⁊ ſic rõne iuris patro. qd̃ quis hꝫ in eccleſia põt
vendicare ipſam eccleſiã. ⁊ ꝙ patronus ẽt laycus hꝫ ali-
quã poſſeſſionẽ eccleſie. Sed. d. ant. dicit ſe credere ꝙ nõ
hꝫ ciuilem nec naturalẽ poſſeſſionẽ. qꝛ nõ poſſidet vt dñs
nec in totũ nec in partem ⁊ hꝫ ius ſeparatum a dominio
vſufructu vel vſu. quoꝝ iuriũ reſpectu oꝛitur vera poſſeſ-
ſio naturalis vel ciuilis. hꝫ ergo quandam poſſeſſionem
reſpectu iuris ⁊ bonoꝝ eccleſie conſeruãdoꝝ. quo reſpe-
ctu põt vendicare coꝛpus eccleſie que poſſeſſa p aliũ tol-
litur libertas patroni. qꝛ alio poſſidente rẽ non põt alter
vti iure ſuo. c. piſanis de reſtit. ſpolia. Secus credit. d. ab-
bas. ſi clericus poſſidet eccleſiã nec preſtat impedimentũ
reſpectu iuris patro. imo alius poſſidet ius patronatus.
qꝛ tunc nõ vendicat eccleſiam ratione illius iuris. qꝛ illa
ſunt proſſus diuerſa ar. d. c. piſanis. ⁊. l. naturaliter. §. ni-
hil cõmune. ff. de acquir. poſſeſ. vnde poterat iſte nobilis
vendicare eccleſiam ſi iſti milites poſſiderent quo ad hoc
vt dimitteretur libera p ipſum poſtea oꝛdinãda ⁊ defen-
denda. xvi. q. vij. c. filijs. ⁊ ſic fuit foꝛmatus hic libellus.
vendico talem eccleſiã a talibus militibus qꝛ habeo ius
patronatus in ea. ⁊ pro iſto intellectu ꝙ iſte nobilis ven-
dicauit eccleſiam addu. d. car. hic. c. examinata. de con-
fir. vti. vbi fuit factũ cõpꝛomiſſum ſup eccleſia ſancti an-
geli inter iſtũ nobilem ⁊ iſtos milites. ⁊ ideo coniuncto
illo. c. probatur hic ſm. d. car. ꝙ iſte vendicabat eccleſiã
quod fieri poteſt. ⁊ facit. c. cum venerabilis de exceptio.
18 † vbi epũs vendicat eccleſiam rõne iuris epãlis qd̃ habet
in ea. ergo potuit iſte laycus vendicare eccleſiaꝫ ratione
iuris patronatus quod habebat in rei vendi. vbi dixit ꝙ
nos nõ poſſumus vẽdicare vendicatione directa loca ſa-
cra quaſi nr̃a. ſed pro iure qd̃ habemus in eis poſſumus
vendicare adiecta cã de iu. cano. ⁊ ſic ſm eũ poſſet laycus
vẽdicare ius patro. qd̃ hꝫ in eccleſia. ⁊ ſic pondera dictũ
bar. quia vnũ dicit ⁊ aliud ꝯcludit. dicit. n. ꝙ poſſumus
vẽdicare loca ſacra rõne iu. patro. qd̃ hẽmus in eis. ergo
poſſumus vẽdicare eccleſiã rõne iur. pat. qd̃ habemus in
ea. Sed poſtea cõcludit ꝙ poteſt vẽdicare ius patrona.
quod habet in ea. ⁊ per conſequens ſequit̃ ꝙ non poteſt
vendicare ipſam eccleſiã. ⁊ ſic ſentit ꝯ̃ iſtũ intellectũ In-
nocẽ. ⁊ faciat ratio. c. iij. de iure patr. vbi de gratia eccle-
ſie eſt ꝙ laycus poſſideat ius patronatus. ergo extra ius
patro. nõ poterit poſſidere eccleſiaꝫ. ⁊ ſic illam non pote-
rit vendicare.

rit vendicare. Et l3.d. Car. glorief ad celſi ꝙ intellectus
Jas. pbef in.d.c. examinatn i ver. ſup eccłia ſci angeli ⁊
dicit hoc a nemine eſſe ponderatū ⁊ tenētū. Ego dico ꝙ
illa verba ſup eccleſia ſancti Angeli intelligunt ideſt ſup
iure patro. qđ habebnt eccleſia. ⁊ adduco in ſimili ſtupē
19 dū dictū bal. in. l. vſum fructū. ff. ſol. ma. vbi dicit† ꝙ ſi iu
dex in ſnia dixit adiudicamus ius decimaꝫ intelligitur
ideſt cōmoditatem pcipiendi fructus decime de quo vid
que dixi in. c. veſtra de loca. ita impropriabit ille verſi. ſu
per eccleſia ſancti angeli. Et plus dico ꝙ iſte intellectus
Jnn. eſt alienus ab iſto tex. ex eo qꝛ hic dicit actionē ſup
iure patro. conuincto verſi. rei vendicationeꝫ. Nā ſi actio
fuit intentata ſuper iure patro. ⁊ illa actio fuit rei vendi
catio. ergo ſequit ꝙ ius patronatus fuit rei vendicatum
⁊ non ipſa eccleſia. ⁊ ſic nō videtur ſequenda illa amora
ſubtilitas. d. car. dū loquit more pbopbantiū ꝙ eccleſia
ſtabat hic obiectiue. ⁊ per ꝯňs rei vēdicabit iſte nobilis
ius patronatus. tene menti qꝛ iſta nō ſunt viſa p aliquē.
¶ Nec ob. d. c. cum venerabilis de excep. qꝛ loquitur in
epiſcopo ⁊ non in layco. ⁊ ſic eccleſia debebit eſſe penes
ſuum rectorem vel penes epiſcopum habentem curā om
nium eccleſiarū ſue dyoceſis vt in. c. regenda. xl. q. i. Jnn.
in. c. requiſiſti de teſta. doctor. in. c. imperatorum de iura.
calum. vide tamen que dixi in. c. quanto. Leo. vbi bal. ali
ter loquit in vendicando ius patronatus. Sed poſſet ſal
uari intellectus Jnno. vt dicamus ꝙ vendicauit eccleſiā
quod apparet quia poſuerunt eccleſiam ſequeſtrataꝫ pe
pes vicedominū ita poſſet ſaluari dictū Jnnoc. niſi expo
nas ideſt ius patronatus fuit ſequeſtratum hoc apparet
quia vtitur improprietate vocabuli tāquam vt in. c. qm
§. quod ſi ſuper vt lite nō conteſta. c. cuꝫ dilectus de iure
20 patro. ¶ Nota ibi teſtes induxeris ſm. d. car.† ꝙ quis
dicit cōfiteri id quod ponit in capitulis ſuper quibus ꝓ
ducit teſtes. quia hic ex eo ꝙ induxit teſtes ad probādūꝫ
ꝙ tempore ſequeſtri poſſidebat confitetur ⁊ ſequitur. ⁊
hoc eſt ꝙ milites nō poſſident ſic ⁊ alias quis dicitur cō
fiteri id quod ponit in libello vt eſt glo. que reputatur ſin
gula. ſm Ray. de forli. in. l. cum precū. C. de libe. cau. idē
in eo qđ quis ponit in poſitionibus. c. mulieri de iureiur.
c. i. de confeſ. li. vi. in glo. magna probatur in. c. ſi. de iure
iurā. li. vi. ⁊ confeſſio hec attenditur ex eo quia ex cauſa
21 infertur. ⁊ ſic eſt ex rei euidentia ⁊ ipſo facto† eſt enim cō
feſſio triplex ore rei euidentia ⁊ contumacia vt eſt glo. in
c. nullus de preſumptio. Et ex hoc nota ſm. d. Cardi. ꝙ
qñqꝫ ſurgit confeſſio ipſo iure per viꝫ rationis quia ex eo
ꝙ agens fuit confeſſus ſe poſſediſſe tempore facti ſeque
ſtri infertur ꝙ milites non poſſiderent. nec ab initio litis
nec poſtea. Aut enim poſſeſſio fuit tranſlata in ſequeſtrū
⁊ ſequeſter poſſidet ⁊ non milites ita hic dicit. d. Cardi.
Ego dico ꝙ hic eſt caſus valde ſingula. contra bar. in. l.
22 certum. §. ſi quis abſente. ff. de confeſ. vbi dixit† ꝙ confeſ
ſio facta abſente parte non preiudicat. nam iſta capitula
fuerunt producta poſito ꝙ eſſent producta parte abſen
te tamen preiudicāt cōfitenti. iſtud probatur hic contun
cti. d. l. cum precum tene menti hoc. Do. Abb. limitat vt
videatur fateri niſi ex hoc arguatur periurus. allegat Jo
an. and. in. c. ſi. de iureiuran. Jdem dicit ꝙ videtur fateri
contenta in reſcripto impetrato per eum ita dixit Joan.
andr. in. c. ſian. Jdem dixit in producente inſtrumentum
Jnno. in. c. olim de cenſi. in. c. cum venerabilis de except.
bar. in. l. poſt legatuꝫ. ff. de his qui. vt indig. bal. in. l. ſcri
pture. C. de fide inſtru. ⁊ idem dic in exceptione vt conte
ta in ea probent que excipiuntur. bart. in. d. l. certum. §. ſi
quis abſente. ⁊ vide bal. in. l. ij. C. de inſtitu. ⁊ ſubſtitu. ⁊
vide glo. in. l. rura. C. de omni agro deſer. li. xi. bald. in. l.
alia. C. de his quibus vt indig. ⁊ quod habetur in. c. cum
ſuper abbatia de offic. delega. ⁊ ibi. d. abb. ¶ Nota ibi
23 eandem eccleſiam† ꝙ eccleſia tenebat in ſequeſtrum qđ
ſm Hoſti. poteſt tollerari. xvi. q. i. c. conſtituimus. ⁊. q. vij.
c. conſiderandum. ⁊. c. filij. ſed hic exponitur. i. ius patro
natus quod apparet ex dictione tanquam que eſt no. im
proprietatis vt eſt dictuꝫ. ⁊ ſic iſta ſequeſtratio fuit facta
24 de iure patro. ¶ No. ibi intentionē tuā† ꝙ iudex ex offi
cio ſuo expellit inepte agentē facit. l. vbi pactū. C. de trāſ
actio. vbi eſt gl. no. in. c. cum que. Leo. gl. xi. q. i. c. ſacerdo
tibus. l. i. ff. ſi menſor. fal. mo. dixe. ⁊ gl. in. l. i. ff. đ offi. aſſeſ.
gl. in. l. i. C. vt que deſunt aduoc. ⁊ adduco Jaco. butri. ⁊
25 bal. in. l. licet đ procurato.† ꝙ exceptio libelli male con
cepti pōt qñcūqꝫ opponi. p. l. libelloꝝ. §. ꝙ ſi libelli. ff. de
26 accuſatio. vbi dicit† ꝙ ſi libellus non eſt bene conceptus
nomen rei nbolerur. faciat gl. ſing. inſtitu. đ oblig. in pn.
quam allegat bal. pro ſingulari in. l. actori. C. đ iureiur.
27 ⁊ in. d. l. licet. ⁊ plus dico† ꝙ licet ſnia in cā appellatiōis
poſſit ex noua cauſa reformari vt. l. ſicianus. ff. ꝙ cum eo
tñ quando libellus eſt male conceptus nō poteſt confor
mari ſingul. eſt tex. in. c. cum dilecti đ emptio. ⁊ vendi. vo
luit bal. in. l. ij. C. de reſcin. vendi. d. Pet. in. d. c. cum dile
cti vide pulchra verba que dixi vide bal. in. l. edita in. ix.
28 col. C. de eden. vbi pulchre loquit. ⁊ in. xvi. colū. dicit† ꝙ
ineptitudo eſt duplex. ſ. viſibilis. allegat iſtum tex. ⁊ dicit
ꝙ in dubio libellus preſumitur aptus ⁊ nō ineptus alle
gat Jnno. hic. ⁊ dicit ꝙ apta probatio nō ſuffragatur li
bello inepto. allegat no. hic ⁊ ibi ꝙ ineptitudo poteſt ex
poni in quacūqꝫ parte litis. allegat Jaco. butri. in. d. l. l3
⁊ licet bal. ⁊ cōiter doct. allegent illam glo. pro ſingula.
29 † ꝙ ſnia lata ſup libello inepto eſt ipſo iure nulla. ſi ego
alle. tex. elegātes ad hoc. l. ſi. ff. de libe. ⁊ poſthu. ⁊. l. ſi de
iuſſor de neg. geſto. ⁊. l. niſi. ff. de tute. ⁊ ratio. diſtrahen.
30 † Jtem vbicūqꝫ libellus eſt ineptus tūc nullus terminus
currit ad excipiendum nulla exceptio eſt penalis ſi reus
mentiatur vel aliter calumnietur. ita dixit bal. in. d. l. edi
ta in pe. col.† ⁊ exceptio ineptitudinis impedit proceſſuꝫ
ita dixit bal. in. l. ij. C. de formula. Et dic ꝙ ſicut in cauſa
principali requiritur ꝙ ſit apta petitio. Et dicit quod ſic
eſt reijciendus libellus ineptus ita ⁊ libellus calumnio
ſus. allegat ſingu. dictum Jnno. in. c. i. de offi. vica. bald.
in. l. i. ſi de monte. poſſeſ. fuc. appe. Ego allego. l. ſicut. C.
de paganis tex. ⁊ gl. in. l. vbi pactuꝫ. C. de tranſactio. gl.
in. l. qui cum maior. §. ꝙ ſi patris. ff. de bo. liber. ideo di
31 xit. d. car. in. c. ex parte de reſti. ſpolia.† ꝙ libellus in quo
quis petit ꝯcubinā eſt dentibus lacerandus. ⁊ in. c. debi
32 tores de iureiuran. dixit† ꝙ libellum cōtinens peccatuꝫ eſt
lacerandus. ⁊ iſta tene menti. qꝛ quotidie allegatur iſte
33 tex. ad materiā ineptitudinis libelli. dicit tñ. d. car. hic† ꝙ
ſi reus conſentit vt procedatur ſup libello inepto valet vn
dictū allegat gl. quā Ray. de forli. reputat ſingula. in. l.
ſi. C. de anna. exceptio. ⁊ quod no. Jnno. in. c. cum ſuper
de conceſ. preben. ⁊ in. c. cum ſuper de cau. poſſeſ. ⁊ pro
prieta. ¶ Tu pondera qꝛ illa gl. nō loquit in libello ine
pto ſed in libello generali q valet ſi per partē nō oppone
tur. dꝫ tñ liquidari illa generalitas p probationes vt vo
luit gl. in. l. i. §. argentū. ff. depoſiti đ quo per bar. in. l. i. ff.
de eden. ⁊ in. l. edita. C. eo. ⁊ per. d. ant. ⁊ ibi dicet in. c. ij.
de libel. ob. Et accedat ad pdicta elegans doctrina bar.
in. l. ſi ſocer. ff. de do. preleg. ⁊ in. l. ſi titius. ff. đ verb. obli.
34 † vbi dixit ꝙ nō pōt facere pres vt libellet de actione que
nō cōpetit. ſed bñ pōt facere ꝙ libellet đ actione que nūc
cōpetijt ſed nunc eſt extincta per. l. iulianus. §. quantū ad
exhibē. quod dicit eſſe bene notan. Et etiam circa iſtam
ineptitudinem libelli vide bal. in. l. penul. ff. đ iuſti. ⁊ iur.
a 35 vbi dicit† ꝙ ſententia lata ſuper inepto libello eſt nulla.ᵃ
alle. gl. pſatam inſti. đ obli. in prin. Ego alle. tex. vltra il
los quos ſupra allegaui in. l. cū patronos. ff. đ in. iurā. vi
36 de ibi Guil. ⁊ ang. dicit etiam bal. in. d. l. penul.† ꝙ ine
ptitudo tacita vitiat libellum ſicut ineptitudo expreſſa.
allegat Jnnocē. in. c. i. de offic. vica. pro certo iſtud nō eſt
bene dictum ⁊ confunditur per iſtum tex. ⁊ p dicta ſupio
ra. niſi ſaluando dicas ꝓcedere poſtqꝫ detecta eſt illa ta
cita ineptitudo. dicit etiā ibi bal. ꝙ valet ſentētia lata ſu
per ineptitudine tacita. alleg. d. l. poſthu. §. ſi quis ex his

a ¶ Libello eſt nulla. adō bartho. bal. ⁊ oēs ſcribētes in. l. edita. xij. colū. C. de edē. doc. in. c. cū dilecti de empt. ⁊ vē. ⁊ bal in. l. et ſi ſtare. ff. de iuſt. ⁊ iur. qđ fallit qñ in cā nō regrediat libellus ⁊ tñ fuit ꝓductus qꝛ hmōi nō vitiat vt hꝫ vltra oēs doc. d. alex. de imo. in. l. vnicuiqꝫ. ff. ſi cer. pe. ⁊ ibi pꝫ ſolēnē gl. oēs ſcribentes.

faciat etiam qđ voluit idē bal.in.l.i.ad fi.C.de iuriſ.om.
37 iudi.†vbi dicit ꝙ ſi libellus eſt ineptus ⁊ ꝓbatio eſt apta
⁊ ꝯgrua nō pōt iudex ſupplere.alle.ſpe.in ti.de offi.iudi.
§.deſeruit.ver.ꝙ ſi libellus.Refert tñ abb.antiquū dice
re illud fore verū niſi ſuppleat ex ꝯfeſſione ptis p.c.piſa
nis de reſti.ſpo.⁊ ego extendo illud dictū abb.antiq lo
quētis i cā criminali vt habeat locū i cā ciuili vt ſupplea͂
ineptitudo p ptis ꝯfeſſionē tex.alle.ſingu.in.l.ait ptor.§.
pmittiſ.ff.de mino.quē ad hoc alle.bal.in.l.ij.C.de re iu.
vide que plene dixi in.c.at ſi clerici.&c.Dicit ēt bal.in.d.
38 l.i.†ꝙ ſi exceptio eſt inepta ⁊ in ꝓbatione eſt apta ⁊ con
grua nō pōt iudex ſupplere ex ꝓbatione vbi exceptio de
ſiderat.l.i.§.i.ff.de flumi.cle.ꝯſtitutionē de electi.Idē ēt
39 dicit bal.ibi†ſi articulus eſt ineptus ſed ꝓbatio illa non
eſt apta ꝙ ꝓbatio illa non releuat ſi teſtis erat receptus
dūtaxat ſup articulo.alle.ſpe.in ti.de teſte.§.i.ver.qd er
go ſi caput.vā iudex nō pōt ſupplere qꝛ ibi ſupplet ex di
cto teſtis nō iurati.alle.qđ no.Io.an.hic ⁊ ꝯcludit ibi
40 bal.†ꝙ inepta iuriſdictio ineptus libellus ineptus arti
culus nō firmaſ p aptā ꝓbationē qđ dicit eſſe no.dignū.
faciat ad ꝓdicta ſing.tex.in.l.ſi accuſaturus.ff.de adulte.
41 †vbi libellus ineptus non interrūpit ꝑſcriptionē.de quo
tex.fecit feſtū bal.in.l.ius ciuile.ff.de iuſt.⁊ iu.vide ꝙ ele
gāter dixit bar.in ex̄uag.ad repri.in ver.ſine figura.vbi ſi
iudiciū agitari dꝫ de plano ⁊ offerſ libellus ineptus p id
qđ hr̄ in.l.vnica in pn.C.de rei vxo.acti.limitat tñ vt ibi
videre potes.Idē dicas ſi libellus eſt ꝯ ſtilū ⁊ ꝯſuetudi
nē curie.iſta eſt gl.pegrina in.l.de qbus.ff.de leg.de qua
42 fecit feſtū ang.in.l.i.l.de offi.aſſeſ.†Idē dicas ſi iudeus
petat in libello xp̄anū mancipiū.qꝛ talis libellus vt vitio
43 ſus abijciſ ⁊ ineptus.†Idē ēt eſt dōm ſi laycus in libello
petat eccliam qꝛ reijcieſ vt calūnioſus p id qđ voluit In
no.in.c.i.de offi.vica.cōmemorat ⁊ ſeqſ ange.in.d.l.i.de
offi.aſſeſ.⁊ iſta mēti cōmēda.qꝛ ſūt quotidiana.¶ Sꝫ
qꝛ decretalis onerata eſt nimis ideo nō adduco alia ēxre
citatione ⁊ auditu digna alias deo auctore dabiſ dicēdi
44 locus.¶ No.ibi pnūciamimus†ꝙ ſnia ferſ p verba pri
me pſone vꝫ tñ lata ēt lata p verba tertie pſone arg.c.du
dū de conuer.ꝯiuga.Cōiter tñ ſeruaſ ꝙ p verba prime
pſone feraſ.⁊ eſt dria qꝛ p verba tertie pſone nō pſumiſ
lata in ſcriptis.ſecus ſi p verba prime pſone.ita pulchre
dixit ſpe.in tit.de inſtru.edicti.§.inſtrumētū ver.itē oppo
niſ.⁊ de ſnie ꝓlatione.§.iuxta verſi.nō valet.Sed cōiter
apponunſ in ſnia illa verba in his ſcriptis ⁊c.⁊ formam
ſniandi ponit ſpec.in tit.de inſtru.edi.§.ij.ver.ſed in ſentē
45 tijs.¶ No.ēt ex eiſdē vbis†ꝙ ſnia pōt ferri p vba pñtis
tpis.videreſ tñ imperitus iudex qui hoc faceret ⁊ forte
nō valeret ſnia ſm.d.Car.hic nec ꝓbaſ hic ꝙ valeat.qꝛ
nō ponunſ hic formalia verba ſnie ſpec.in.d.§.ij.ver.itē
46 opponiſ tenet ꝙ valet†in cōtractibus aūt valet inſtrm p
verba pñtis tpis.c.ꝙ aūt de iu.pa.in verbo dedi vel con
ceſſi.⁊ eſt tex ſing.ſm.d.car.hic facit.l.ꝓdia.⁊ qđ ibi vo
luit bart.⁊ alij.ff.de acq.poſ.Ego alle.bal.in.c.i.§.ſi.qui
ſen.da.poſ.vbi alle.Inn.in.c.abbate de ver.ſigni.⁊ in.c.
47 qm̄ cōtra de ꝓba.†ꝙ nulla eſt dria an verba ſunt ꝯcepta
in pterito an in pñti.⁊ adduco eūdē bal.in.c.i.de no.for.
fide.⁊ in.l.in cauſis.C.de accuſa.⁊ in auc.ſi qñ.C.de ꝯſti
tu.pe.⁊ in.l.imperator.ff.de ſta.homi.vbi pulchre loqſ ſi
verba ſint cōcipienda in prima an in tertia pſona ⁊ vide
gl.⁊ doc.in.l.lecta.ff.ſi cer.pet.⁊ vide gl.in.l.i.ff.de teſta.
que dicit ꝙ illa lex facit tranſitū de pma pſona ad tertiā
vide qđ voluit ibi bal.vide gl.⁊ doc.in.l.ſciendū.ff.de ṽ
bo.ob.Io.de imo.poſt alios in.l.gaynus.ff.ſo.ma.⁊ in.l.
ſi ſic.§.i.aſo.§.ſi.ff.de leg.i.⁊ docto.in.c.tua nos de ſpon.
48 ⁊ in.c.cū aūt de iu.pa.¶ †No.ibi nō tenere abſoluētes
⁊c.practicā ꝓnūciādi qñ ex ꝓceſſu apparet intentionē
ineptā.dꝫ enim ꝓnūciare intentionē ineptaꝫ ⁊ abſoluere
aduerſariū ⁊ videſ hec lra ꝓbare ꝙ iudex abſoluens ab
inſtātia dꝫ exprimere cauſam abſolutionis in ſententia ⁊
dicit.d.anto.in tantum hoc eſſe verum ꝙ non valet abſo

a ¶ Conditio
nalr.adđ bar.
in.l.i.i.vlt.col.
ff.de ꝯdi ⁊ de.
in cōtractibus
tñ ablatiui ab
ſolute poſiti ñ
diſponūt ſꝫ re
ſoluunt.vi.no.
bar.⁊ ocs doc.
i.l.i.C.qñ liceꝫ
ab emp.diſce.
idē in vltimis
volantatibus
vt hꝫ bar.in.l.
a teſtatore.ff.ꝯ
ꝯdi.⁊ de.qn āt
penūt gra fre
quētiozꝫ vſus
tūc nihil ipoꝛ
tāt vt eſt tex.i
l.i.§.poſthu.i
verſi ſed ſi cē
neā ſtict.).l.ad
optore.ff.de a
dop.iꝫ rubr.ff.
ſo.ma.ꝯiuncta
l.ſi cōſtante vi
deaſ facere i ꝯ
riū.vide tu qꝛ
eſt pulchra li
mitatio.

lutio aliter lata allegat in auctēn.de iudi.§.oportet.⁊ di
xit Io.and.tenere hoc in.c.ſi.de dolo ⁊ contu.quod di
ctum.d.abb.dicit non eſſe verū.nec Io.and.hoc dixit in
49 d.c.ſi.ſed dūtaxat dixit†ꝙ volens abſoluere a pena expē
ſarum ex cauſa debet exprimere in ſentētia cauſam.nō ta
men loquiſ quādo iudex vult abſoluere quē ab inſtantia
an teneatur exprimere cauſam ⁊ ſi nō exprimat ꝙ ſentē
tia ſit nulla.Item dicit hoc dictum.d.anto.⁊ Io.and.
nō fore verum.qꝛ nullo iure hoc expreſſum eſt imo regu
la eſt in contrariū vt iudex non teneaſ exprimere cauſam
in ſentētia.c.ſicut de re iudi.¶ Nec obſtat.§.oportet qꝛ
ibi tantum dicitſ ſi iudex vult abſoluere abſoluat.nō aūt
exprimat cauſam abſolutionis in ſentētia.⁊ ſentit ibi gl.
⁊ hoc qꝛ nō abſoluendo vel condemnando videtur eſſe
in culpa ſi hoc petitum fuerit.l.ſancimus.C.de iudic.Et
dicit.d.abb.hoc dicere ⁊ tenere gl.in.l.i.ff.ſi menſor.falſ.
50 mod.dixe.†ꝙ licet nō exprimatur cauſa tenet ſnia.qꝛ ex
preſſio ſit reſpectu alterius actionis qꝛ ad preiudiciū par
tis.Sed certe nō obſtat exceptio rei iudicate.⁊ ſi vult op
ponere aliam actionē etiam ſi ſimpliciter fuit abſolutus
vt in.c.abbate de re iudica.li.vi.vtile tamē eſt ꝙ hoc ca
ſu iudex exprimat cauſam ne videaſ abſoluiſſe diffinitiue
⁊ male facit aliter faciendo vt eſt bonus tex.coniūcta gl.
in.l.properandū.§.illo.C.de iudi.ſi tamen nō exprimat
tenet ſentētia vt voluit glo.in.d.l.i.ff.ſi meſ.fal.mo.dixe.
⁊ adducit in ſimili qđ habeſ in.l.hec cauſe.ff.de ſuſpe.tu
51 to.†vbi iudex debet exprimere cauſam quando remouet
tutorē a tutela vt appareat an remaneat infamis an ne.
tamen ſi nō exprimit tenet ſententia ⁊ preſumitur remo
tus ex cauſa faciliori argu.l.ſi preſes.ff.de penis.ita dicit
in ſimili ſi iudex ſimpliciter abſoluit reū ⁊ nō expreſſit an
diffinitiue an propter ineptitudinē aliquā ſi nō poteſt cer
tificari per acta vel teſtimoniū iudicio aſſiſtentis in iudi
cio ad quem prius recurrendum eſt vt voluit ſpe.in ti.de
offi.iudi.§.deſeruit verſi.quid ſi reus preſumitur abſolu
tus diffinitiue arg.l.famoſ abilioꝛes de regu.iur.c.ex litte
ris de proba.c.ſi.de re iudi.⁊ hoc ſentit glo.in.d.l.prope
randum.§.illo.poterit tamen actor agere ex alia cauſa.
quod eſt verum ſi prius expreſſit certam cauſam.ſecus ſi
egit nulla expreſſa cauſa vt in.c.abbate ſane de re iudic.
li.vi.⁊ ita reſidet hic do.abb.¶ Pro certo iſte paſſus
eſt dubitabilis ⁊ nō examinaſ p ſcribentes in locis alle
gatis ſupius reperio bar.in.l.ticia.ff.de accuſa.vbi dicit
52 ꝙ iudex abſoluit qꝛ inepte egit.⁊ ſic videſ ſentire†ꝙ vbi
cūqꝫ ſit abſolutio propter ineptā actionē ꝙ debet inſeri
cauſa in ſentētia ⁊ adduco gl.in.d.l.ticia que hoc dicit.
quā glo.angel.ibi reputat valde no.ſed per verbum for
te dicit illam nō eſſe verā ex eo qꝛ preſumitur lata ex cau
ſa ineptitudinis.⁊ ſentētia nō habens cauſam reſtringi
tur ad acta.l.ſi.C.de ſuſpec.tuto.l.ij.C.de ſenten.que ſine
cer.quanti.⁊ dicit ꝙ de nouo agi poterit licet non fuerit
inſerta cauſa in abſolutione.Do.Rapha.ibi dicit ꝙ iu
dex diſcretus debet hoc declarare in ſententia per id qđ
habeſ in.l.ij.§.ignominie cauſa.ff.de his qui nota.infa.
Mibi videtur ꝙ cauſa ſit inſerenda de neceſſitate.⁊ ad
duco tex.in.d.l.properandū.§.illo.Sed ſoutiſſimus ego
53 ita induco.†ablatiui abſolute poſiti exponunſ conditio
naliter.l.a teſtatore.ff.de condi.⁊ demōſtra.⁊ cōditio de
bet adimpleri in forma ſpecifica.l.meuius.⁊.l.qui here
di.ff.de cōdi.⁊ demonſtra.Sed in.d.§.illo.ponuntur ab
a latiui abſolute ergo exponitur conditionaliter vt appa
ret in verſi.ipſo iudice hoc in ſua ſentētia manifeſtaute.⁊
iſto modo inducendo illum tex.appoſui ſebrea ad gl.d.
l.i.ff.ſi menſor.falſ.mod.dixe.⁊ ad ange.⁊ ad ſequaces ⁊
tene menti quia eſt ſoutiſſima inductio.cōmuniter tamen
allegatur.l.ſi legatario.§.ſi.ff.de fideicom.liber.ꝙ debet
inſeri cauſa.⁊.l.ij.§.ſenatus.ff.de iure fiſci.⁊.l.hec cauſe
ff.de ſuſpec.tuto.⁊ qđ habetur in.l.qui rome.§.duo fra
tres.ff.de verbo.oblig.ſed ille tex.ita inductus nō poteſt
54 calumniari.†Ex quo ſequitur ꝙ ſententia lata propter
ineptam

ineptam actionem non expreſſa cã in ſententia eſt nulla
ipſo iure. ⁊ adduco iſtũ tex. in verſi. nec rei vẽdicationẽ
vbi papa exprimit cãm. ergo ⁊ nos illam exprimere de-
bemus ⁊ allego in ſiſi pulchrum ⁊ elegans dictũ Bart.
55 in. l. Lutius. ff. de his qui not. infa. vbi dicit † ꝙ licet teſtis
reddit bonam cãm dicti ſui. ⁊ tamen iudici videt ꝙ non
dicat verũ ꝙ poteſt nõ adhibere ſibi fidem. debꝫ tamen
exprimere cãm quare ſibi non credit. Et cum opponebã
tur ꝙ ſnĩa reſtringitur ad acta dico ꝙ iſtud eſt valde du
bium de quibus actis intelligat. Nihilominus non ob.
huic deciſioni ꝙ lex arctat iudicẽ vt hoc exprimat in ſen
tentia vt in. d. §. illo in ver. ſua ſnĩa manifeſtante ergo nõ
ſufficit ꝙ referat ad acta. ⁊ per pñs dictũ do. an. ⁊ Jo.
an. eſt firmũ vt in firma petra. ¶ Nota ibi aptã ⁊ cõ-
56 gruentẽ intentare voluerit † ꝙ ille qui propoſuit actio-
nem ineptam põt redire ad aptã ⁊ cõgruentẽ faciat. c.
frater quatuor de maio. ⁊ obe. ⁊. l. ticia. ff. de accuſ. ⁊ ſic
non perdit cãm. ſed tantum fruſtratur inſtantia iudicij a
q͂ua reus abſoluit. iõ audit poſtea volẽs apte ⁊ cõgrue
agere. faciat qõ pulchre voluit Cy. in. l. ij. C. de proba.
57 † vbi ſi accuſaui aliquẽ de percuſſione cum ſanguinis ef
fuſione. ⁊ poſtea probaui dũtaxat de percuſſiõe ꝙ debꝫ
ſequi abſolo. Sed poſtea poterit formari inquiſitio ſeu
accuſatio ſuper percuſſione vide ibi Bal. qui late loquit
de hoc. ⁊ per eundem in. c. cum cõtingit de reſcrip. ⁊ per
Barto. in cõſilio incipiente. accuſatio fuit inſtituta. ⁊ in
l. denuntiaſſe ff. de adult. Jo. an. in additio. Spec. in tit.
de accuſatio. in rubrica. ⁊ per ſcribentes in. c. ex litteris
de iureiur. ⁊ in. c. qꝛ propter de elec. ⁊ in. c. cõqueſtus de
58 foro cõpe. ⁊ adde vnum qõ tibi videbit elegãs † ꝙ ſi tri-
bus vicibus fuiſſet reiectus agens propter ineptam pe-
titionẽ poſſet tamen redire ad aptã ⁊ congruã. clemẽ. ſi.
de appel. debet tñ iſtis caſibus condẽnari in expenſis. qꝛ
temere fatigauit aduerſariũ. l. eũ quẽ temere. ff. de iudi.
Et dicit hic Pe. hiſpanus ꝙ non ſpirat iuriſdi. iudicis
delegati per iſtam abſolutoriã voluit Spec. in ti. de offi
cio iudi. §. deſeruit v. quid ſi proponens ⁊ Inno. in. c. cõ
59 ſtituit de offi. deleg. ⁊ faciat. c. pe. ſ. eo. † vbi perempta in-
ſtantia nõ perit iuriſdictio delegati qõ procedit ſꝫ do.
an. quando eſt abſolutoria lata ab obſeruatione iudicij
que eſt interlocutoria ſecus ſi imponeret finem negocio
vt per Bar. in. d. l. ticia. ff. de accuſa. ⁊ refert hic do. car.
Bal. dicere in. l. ſancimus. C. de iudi. ꝙ abſolutoria ab
obſeruatione iudicij non põt ferri per iudicem delegatũ
ante litem cõteſtatã ⁊ dicit hoc voluiſſe Petrum vltra-
60 montanũ in. l. ſi reus paratus. ff. de procur. vbi dixit † ꝙ
delegatus ante litẽ ↄteſta. hꝫ officium quo ad cõdemnã-
dum in expenſis. ſed quo ad cãm principalẽ ſꝫ. d. Car.
non placuit iſtud dictũ hic ⁊ mouetur ex eo qꝛ nõ mino
ris auctoritatis eſt iurdi. delegata quo ad cãm delega-
tam ꝙ ordinaria ad cãm ordinariã. c. ſane de offi. dele.
c. ſtuduiſti de offi. leg. Sed re uera Bal. ſatis deliberate
ſequit hãc doctrinã qꝛ eã cõmemorat in. l. ↄſentaneũ. C.
quõ ⁊ qñ iudex ⁊ ẽt idem voluit in. d. l. ſi reus paratus
dicens fore ibi caſum ſing. ⁊ hãc partẽ ſequitur Pet. de
ancha. ibi in ſuis reportat. ¶ Vltimo dicit do. Abb. ſe
61 vltra oẽs alios ſcribẽtes inducere hũc tex. ad hoc vꝫ † ꝙ
ſuſcipiens libellũ in rei uendicatione ⁊ litẽ cõteſtans nõ
vr ſe liti offerre vt teneat ſi non reperit poſſidere imo dꝫ
abſolui qñcunqꝫ cõſtat eũ nõ poſſidere ⁊ illius actoris
intentionẽ eſſe ineptã qõ eſt ſing. not. ad limitationem
legis is qui ſe obtulit. ff. de rei vendi. vbi tex. dicit is q ſe
obtulit defenſioni ſine cã cum nõ poſſideret ſi actor igno
rat nõ eſt abſoluẽdus ⁊ c. dꝫ. n. intelligi qñ interrogatus
an poſſideret rñdit ſic ſecus ſi ſimpliciter recepit libellũ
⁊ litẽ eſt cõteſtatus vt hic vbi fuit defendirũ ad ꝓductio
nem teſtiũ ⁊ cõcludebat rem reſtitui ⁊ tñ abſoluit reus
vbi ↄſtat eum non poſſidere ⁊ ſic eſt h̄ caſus expſſus ſm
do. Abb. de quo Bar. fecit feſtũ. l. ſi a re. §. i. ff. de excep.
62 rei iudi. ⁊ dicit ex hoc eſſe not. † ꝙ ſemper dꝫ ſequi abſo-

lutio qñcũqꝫ in quacũqꝫ parte iudicij. cõſtat de ineptitu-
dine libelli. ⁊ ita reſidet hic do. Abb. Sed pro certo do.
Car. refert hic Jo. de ſan. opponere de. d. l. ſi a re. §. i. qꝛ
debuit iudex ꝓnũciare de iure agẽtis ⁊ ſoluit ꝙ ibi fuit
diſcuſſum de iure agentis ſed hic nõ. Sed Joã. de imo.
aliter ſoluit ꝙ ibi rei uẽdicatio cõpetebat actualr agẽ
ti. lꝫ non ↄ reum ideo pronunciat ibi de iure agentis. ſed
hic nõ cõpetebat actualiter rei uẽdicatio agẽti qꝛ agẽs
poſſidebat. ⁊ iſtud dicit eſſe ſing. dictũ ⁊ eſſe meliorẽ ſo-
lutionẽ ꝙ precedẽtes. pro certo non bene loquitur quia
imo h̄ cõpetebat actualiter rei uẽdicatio agenti vt ſupe-
63 rius ad oculum demonſtraui. † Glo. i. querit quis dicat
ſequeſter rñde vt in ea ⁊ inquãtũ gl. exigit ꝙ res ſit de-
ducta in iudiciũ vt procedat ſequeſtrũ dicit do. Anto. h̄
non neceſſariũ ſufficit. n. ſuper eius iure poſſe diſceptari
licꝫ adhuc in iudicio deducta non ſit. Sed aduerte quia
glo. non requirit ꝙ ſit deducta in iudiciũ. ſed in litigiũ
ꝙ põt intelligi de litigio extraiudiciali. vt qꝛ forte alter-
cantes ſuper aliqua recõuenerunt facere ſequeſtrũ ⁊ po
ſtea in iudicio litigare. Item in neceſſaria ſequeſtratiõe
non eſt opus ꝙ ſit in iudiciũ deducta. vnde ſi iudex vide
rit partes cõcurrere ad contumeliã ne veniant ad arma
poterit ante oia ſequeſtrũ facere ar. l. equiſſimũ. ff. de vſufr.
⁊ no. Joã. de lig. in cle. i. de ſeque. poſ. ⁊ fruc. itm hic reſi
det do. Ab. ſed ipſe nihil allegat ꝙ verbũ lis verificetur
in actu extraiudiciali. Ego allego. c. ſepe. §. ſi. de appel.
vbi lis verificat in actu extraiudiciali. Sed vnum põde
ra qꝛ Hoſtiẽ. in ſumma de ſequeſtratione dicit ꝙ eſt rei
a deducta in iudiciũ [a] ſequeſtratio allegat. l. ſequeſter. ff. de
verbo. ſig. ⁊ ſic ꝓprie ⁊ recte dr̃ de re deducta in iudiciũ
lꝫ large poſſit fieri de re adhuc nõ deducta in iudicium.
Et inquãtũ glo. dicit ꝙ fiat a pluribus hoc procedit in
ſequeſtratiõe volũtaria vꝫ que ſit partiũ volũtate. ſecus
in neceſſaria q̃ ſit auctoritate iudicis ſꝫ h̄ Hoſt. faciat. c.
olim de reſcriptis. c. i. de ſequeſtra. poſ. ⁊ fruc. cle. i. eo. ti.
vel dicas ꝙ quo ad effectũ ſequeſtrũ ſit de re de qua eſt
qõ inter plures. ſed quo ad apparentiã põt fieri per vnũ
Nam iudex ſolus aliquãdo ſeqſtrat vt in. d. c. i. In gl. y.
opp. vr ꝙ iſte tex. ⁊ intentio pape repellẽs iſtum agentẽ
fundent in hoc qꝛ iſte induxit teſtes ad probandũ ꝙ ipe
ſequeſtri facti in uice dominũ ipſe poſſidebat ius patro-
natus ſuper quo agebat ⁊ ſic tanꝙ poſſeſſor repellit ab
agendo. ſed in cõtrariũ facit qꝛ depoſitio facta in ſeque-
ſtrũ priuat deponẽtem de poſſeſſione ⁊ trãſfert eã in ſeq͂
ſtrũ. niſi aliud dictũ ſit. caſus eſt in. l. intereſſe. ff. de acq.
poſ. ⁊ in. l. licet. §. i. ff. depoſi. glo. in cle. i. de ſeque. poſ. ⁊
fruc. ergo rõ ſuper qua fundat ſe papa nõ eſt vera cum
iſte actor nõ poſſideret poſt factum ſequeſtrũ glo. iſta la
borat in ſolutione huius ↄrij volens oſtẽdere ꝙ tex. ꝓce
dat ſiue actor diceret ſe poſſidere poſt ſequeſtrũ ſiue pri
us qõ declarat glo. qꝛ aut iſte actor dicebat ſe poſſediſſe
antequã deponeret apud ſequeſtrũ ⁊ cũ ſequeſtrũ factũ
fuit ⁊ tunc planũ eſt ſm glo. id quod hic dicit ꝙ adhuc
haberet pro poſſeſſore niſi ea mente depoſuiſſet apud ſe
queſtrũ vt ipſum cõſtitueret poſſeſſorẽ potius ꝙ cuſto-
dem. ⁊ ſic nõ competebat ſibi actio cõtra milites nec in-
terdictum poſſeſſorium cũ adhuc poſſideret aut iſte di-
cebat ſe poſſidere poſtꝙ depoſuerat rem apud ſequeſtrũ
⁊ tunc ſi depoſuit rem apud ſequeſtrũ tanꝙ cuſtodẽ ad
huc dicitur poſſeſſor alias non allegat. d. l. licet. §. i. con
cludens in hoc ꝙ etiam iſto caſu contra milites non cõ
petebat rei vendicatio iſta ſunt verba glo. vſqꝫ ad verſi.
ibi. ſed contra ſequeſtrum que verba poſuit pro parte h̄
Inno. in prin. gl. ſue magne. Ex quo eſt ſignũ ꝙ vtrãqꝫ
traxit ab antiquis gloſatoribus ⁊ hoc eſt verum qꝛ hec
ſunt verba glo. Joãnis q in iure noſtro gloſauit de quo
ſit mentio. L. in prohemio per doc. ⁊ cum hac gl. etiã te-
nuerunt Vincen. ⁊ Phili. ſed h̄ verba ſunt inepte cõce-
pta ⁊ caſus. ll. que ſunt allegate pro contrarijs expreſſe
ↄdicũt. iſte. y. oẽs. ſ. glo. Joãnis cuius fuit Inno. Vinc.

a ¶ In iudiciũ. Adde bal. in. l. a. in. j. ⁊. ij q. verſicu. Tu aũt iſtã mãm C. de prohibi. ſeque. ⁊ Car. ſ clemẽ. i. eo. tit. xv. q. ⁊ ſeq. ⁊ hmõi ſeqſtratio regulariter eſt ꝓhibita. v. l. i. allega. tm. põt tñ fieri cõtra ſuſpectum de fuga. l. ſi fideiuſſor. §. ſi. q ſatiſda. cog. Bartho. i. l. ſi finita. §. ſi qs. de dam. infec. vbi oĩno videas qꝛ l iſta materia quecũqꝫ neceſſaria colliges.

a ℭ Inſtrumē-
tum. Adde do.
Cardi. in cle. i.
xxij. ⁊ .xxvi. q.
de ꝓhibi. ſeq.
poſſ. ⁊ fruc. ⁊
do. Alexan. de
imo. late i ꝯſil.
vj. in. iiij. parte
Ceſſat tñ illico
ſeqſtratio da-
ta ſecuritate vt
habꝫ idem do.
Alex. in. d. l. ſi
fideiuſſoꝛ. §. ſi.
ff. qui ſatiſda.
cogā. alleg. in
tex. quem vide
to.

⁊ Philip. expſſe innuūt ꝙ poſſeſſio que depoſiſ apud
ſequeſtrū niſi aliud exprimaſ non trāſit in ſequeſtruꝫ qḋ
eſt falſum ⁊ contra illas. ll. qꝛ in dubio transfertur poſ-
ſeſſio niſi aliud exprimaſ ⁊ ſi bene ponderet hec glo. vſ
contradicere ſibiipſi cū poſtea dicit ꝙ ſi dicebat ſe poſſi-
dere poſtq̄ꝫ depoſuit ſi fecerat ſequeſtrum cuſtodem dici
tur poſſeſſoꝛ alſ non que verba expreſſe ſonant ꝙ in du-
bio trāſeat poſſeſſio in ſequeſtrū ⁊ hec eſt veritas ſꝫ do.
Car. ⁊ principium glo. eſt intelligeñ. vel de ſimplici de-
poſito in quo verꝫ eſt ꝙ non tranſeat poſſeſſio in depoſi-
tarium. niſi hoc exprimaſ vel glo. eſt corrupta vel nō ve-
ra ad cōtraria nōt reſpondet do. Car. ꝙ iſte tex. non fun
dat ſe ſuper poſſeſſione vel nō poſſeſſione ipſius agentis
ſed ſolū ſuper hoc ꝙ conuenti non poſſidebant ⁊ de hoc
cōſtat ex facto agentis ⁊ ſic cōtra eos non cōpetebat rei
vendicatio vel alia actio que rei reſtitutioneꝫ inferret. ⁊
ſm̄ hoc nulla eſt dria an poſſideret actoꝛ vel nō nec diffi
cultas quā tāgit glo. an poſſideat eſt neceſſaria ad intel-
lectū huius. c. ſufficit enim ad excluſionē actoris ꝙ reus
non poſſidet qui cōuenitur actiōe reali. J. de excep. c. ad-
uerſario ⁊ ſic glo. iſta ſentit ꝙ in ſequeſtrū nō trāſit poſ-
ſeſſio. ſed cōtrarium tenuit glo. in cle. i. eo. ti. cōis conclu
ſio doctoꝝ eſt aut eſt ſequeſter voluntarius .ſ. cum par-
tium volūtate ⁊ trāſit poſſeſſio in ſequeſtrum aut neceſ-
ſaria vt qꝛ auctoritate iudicis ⁊ non trāſit ita tenet Cy.
⁊ moiti in. l. i. C. de probibi. ſequeſtra. Ja. de are. ⁊ bar.
in. d. l. intereſſe Jo. de ligna. in. d. cle. i. ⁊ pro hac diuerſi
tate inter voluntariam ⁊ neceſſariā alicgat ſimile qḋ di-
cimus de nouatiōe voluntaria que tollit priuilegia an-
tique actionis vt. l. ſi fideiuſſoꝛ. ff. qui ſatiſda. cog. ⁊ not.
in. c. ab arbitris de offi. deleg. li. vi. vt pinguius ſoccurra
tur neceſſitatis. item certi ſunt modi. perdendi poſſeſſiōeꝫ
iſto modo reperiſ de illis per ſequeſtrum. ⁊ lꝫ iudex poſ-
ſit facere perdi poſſeſſionē vt. l. qui vniuerſas. ff. de acqr.
poſſ. non tñ vſ in dubio velle preiudicare partibus. non
obſtat ſi dicaſ quod illud quod facit iudex vſ facere po
tñ latius interpretamur factum partium ad preiudiciuꝫ
ſuum partes. n. ſimpliciter ſequeſtrando potuerant exci
pere poſſeſſionem vt. d. l. intereſſe. ideo imputandom eſt
eis ſi ſimpliciter depoſuerant ar. l. quicquid aſtringende
ff. de verb. ob. c. contra eum de regu. iur. lib. vi. niſi iudex
expreſſe tranſtulerit poſſeſſionem quia tunc videretur
tranſlata quia poteſt illam transferre vt in. c. i. de ſeque-
ſtra. poſſeſ. Barto. in. d. l. intereſſe. dicit tamen Jo. an.
ꝙ licet in caſu predicto perdatur poſſeſſio non tamen
perdunſ beneficia competētia poſſidēti tpe ſequeſtri. pu
ta ꝙ ſibi non incumbat onus ꝓbādi aduerſario nō pro-
bāte. ⁊ ſic lꝫ perdaſ poſſeſſio nō tñ perditur quo ad libel
lum quo ad onus probandi quo ad numerū dilationeꝫ
quo ad hoc etiam vt pro eo in dubio feraſ ſnia. quo ad
iſta ⁊ ſimilia lꝫ res poſita ſit in ſequeſtrū erit melioꝛ con
ditio deponentis ſequeſtrū ⁊ ſic lꝫ perdat poſſeſſionē tñ
in dicto iudicio ſuſtinebit partes poſſeſſoris ⁊ habebit
cōmodū poſſeſſoſ. Ita notauit Cy. in. d. l. i. C. de ꝓhib.
ſequeſtra. ⁊ Jo. an. hic ⁊ oēs. ⁊ dicūt ēt ꝙ poſſeſſoꝛ euit-
tat ſequeſtrationē ſatiſdando allegant. l. ſenatuſcōſulto.
ff. de offi. ꝓſid. ⁊ . l. litibus. C. de agri. ⁊ cenſi. li. x. dicit tñ
Jo. an. non ꝓcedere iſtud in caſu cle. i. de ſequeſtra. poſ.
⁊ fruc. ⁊ remittit ſe ad ea que ipſe ſcripſit in ſpeculo i ru-
brica de ſequeſtratione in ſi. qḋ procedit cum ſubeſt pe-
riculū fuge vel dilapidatiōis. c. ij. ⁊ . iij. J. de ſequeſtra. qꝛ
ſequeſtratio facta ē de re imobili. vꝫ de iarepatro. iō qꝛ
hoc caſu nō euitaſ propter ſatiſdationē ⁊ hic fuit facta
ſequeſtratio ad prohibendū rixam inter partes ar. l. eqſ
ſimum. ff. de vſur. vel vt facilius fieret executio ſententie.
Sed do. Abb. dicit ſe dubitare de dicto Jo. an. hic quo
ad caſum. d. cle. i. de ſeque. ⁊ nihil allegat de iſta ſua du-
bitatiōe. pro certo iſtud dubitare habuit cām a. d. Pe.
de ancha. in. d. cle. i. vbi de hoc dubitat ⁊ cogitandū re-
liquit de quo dicendū ibi. Sed mnm dico qḋ vobis vi-

debitur nouū quo ad materiam ſequeſtrationis. ꝙ fuit
64 Bar. in. d. l. litibus de agri. ⁊ cēſi. lib. xi. in ſi. vbi a vꝫ ꝙ
nunq̄ꝫ ſit ſequeſtratio de re alicuius niſi cōſtet de debito
a per publicū inſtrumentū ⁊ dicit eſſe caſuꝫ in. l. per hāc.
C. de errog. mi. anno. lib. xij. vbi etiā idem repetit per il-
lum tex. ⁊ cum dominus meus Jo. de imo. legeret legeꝫ
imperatores. ff. de app. in ſcrip. ⁊ fuit in. ij. āno quo ego
incepi audire. ll. ⁊ tangeret iſtuꝫ articulū ſequeſtratiōis
poſt deſcenſum cathedre quidā antiquus ſcholaris do.
Jo. de colli. arguit cōtra eum de hoc dicto Bart. ⁊ non
meotioꝛ ille obmutuit die ſequenti dedit additionē ad
illam legem ⁊ nō tenuit illud dictum Bar. vt videri pt
in ſua lectura. ⁊ ad illam. l. per hāc rñdit ꝙ ponit caſuꝫ
ſpecialem. ſed re uera do. Abb. in. c. ij. J. de ſequeſtra. tan-
git. ⁊ reprehendit illud dictū Bar. de quo diceſ ibi. ⁊ ēt
Jo. de plateis in illa. l. per hanc reprehēdit Bar. ſꝫ bal.
in. c. olim de reſcrip. ſeqiſ dictum Bar. ⁊ do. Franci. fi-
lios Bal. in tractatu carceratoꝝ compillato a ſe ſequiſ
illud dictum Bar. ⁊ extendit illud ad capturam debito
ris ſuſpecti ⁊ fugitiui vt non poſſit capi vt ſuſpectus niſi
de debito cōſtet ꝑ publicū inſtrumentū quod dictum eſt
mirabile. ⁊ cum illo dicto Bart. tranſiuit Ludo. roma.
in. l. intereſſe. ff. de acquiren. poſſeſ. aſibi dabiſ locus exa-
minandi ⁊ per iſta reducuntur ad concordiam glo. iſta
⁊ glo. d. cle. i. de ſequeſtraſ. poſſeſ. ⁊ fruc. vt iſte intelliga
tur in ſequeſtro neceſſario illa in voluntaria. Sed atten
tis terminis huius. c. potius deberet eſſe contrariū. quia
iſte tex. loquitur in ſequeſtro voluntario ille autem in ne
ceſſario auctoritate iudicis facto reducto tamen illa cō-
tinet veritatem in ſe. vel poteſt dici ꝙ hic glo. partim di-
ſcordat ab illa in eo ꝙ hic in prin. dicit poſſeſſionem re-
manere apud deponentem in ſequeſtrum niſi aliud dica
tur ⁊ tunc vel eſt intelligēda in ſimplici depoſitario vel
eſt corrupta partim etiam concordat cum illa cum di-
cit ꝙ ſi actoꝛ dicebat ſe poſſidere poſtquā fuit facta. de-
poſitio apud ſequeſtrum verum dicebat inquantū depo
ſuiſſet eo animo vt faceret eum cuſtodem alias nō ⁊ iſta
eſt veritas ſm̄ dominū Car. ⁊ quantuꝫ ad hoc. c. dicen-
dum eſt ꝙ ſequeſtratio fuit voluntaria quia non appa-
ret ꝙ ad mandatuꝫ iudic. facta fuerit ⁊ ſic tranſlata fuit
poſſeſſio in ſequeſtrum ⁊ eā propter quaꝫ repellitur iſte
ab agendo eſt qꝛ ex proceſſu apparuit reos ꝯuentos nō
65 poſſidere ſm̄ do. Car. hic. pro certo iſte paſſus.† Utrum
ſequeſter poſſideaſ an ne nos indiget inueſtigatione. ex
quo cōmuniter in vtraqꝫ cenſura doctores ſunt ꝯcordes
diſtinguendo an iſta ſequeſtratio ſit volūtaria. an neceſ-
ſaria. De quo per Joan. mona. in regula locupletari li
bro ſexto. ⁊ ibi per Jo. an. ⁊ Archi. xi. q. i. cap. quia res
vbi tacito auctore appoſuit dicta Joan. mo. ⁊ per Cy.
Bal. ⁊ Saly. in. d. l. i. ⁊ per eundem in. l. lꝫ. ff. depoſiti ⁊
per ſcribētes in. d. cle. i. de ſequeſtra. ⁊ ibi ēt poſuit bal.
Nihilominus vnū pōderat paruitas mea ꝙ mihi vide
tur† ꝙ etiam ſi ſit ſequeſtratio neceſſaria transferiſ poſſeſ
ſio ⁊ mouent hoc mō. vbicūqꝫ iura dicūt trāſferri cuſto-
diam ⁊ nos poſſeſſionem illud exprimūt ita decidit tex.
in. c. qm̄ frequenter. §. in alijs vt lite nō cōte. ſed in. c. i. J. d
ſequeſtra. dī poſſeſſionē ei poſtmodum reſignauit. Ecce
qualr̄ i ſeqſtruꝫ fuit trāſlata poſſeſſio. Nec ob. rñſio bar.
data ad illū tex. in. d. l. intereſſe ꝙ iudex ibi expſſit ꝙ in
ſequeſtrū trāſiret poſſeſſio. qꝛ illa eſt ſing. diuinatio ad il
lum tex. qꝛ imo eſt de natura ſequeſtri vt trāſeat poſſeſſio.
⁊ adduco rōnem icōuincibilē. Percipe fructus ſpectat
ad poſſeſſorē. l. titia. ff. de ſolu. ſꝫ ſeqſter recipit fructus ⁊
illos reſtituit vincēti vt dicit tex. in. d. cle. i. ergo ſequiſ ꝙ
in eum trāſferiſ poſſeſſio nō obſt motiua Jaco. de rauā.
huiſ. Cy. ⁊ alioꝝ. ꝙ iudex nō intēdit ꝑiudicare parti. qꝛ
vt ſupra dictū fuit poſt Cy. ⁊ Joan. an. ꝙ nō nocet quo
ad onus ꝓbandi nec quo ad ferēdaꝫ ſniaꝫ in dubio pro
eo. nec q̄ ad numeꝝ dilationuꝫ. ⁊ ſiſta ⁊ ꝑ ꝯñs eſt paruū
ꝑiudiciū de quo nō eſt curādaꝫ ar. l. ſcio. ff. de in integ. reſt.
mi. ⁊ l. ſi

mi.⁊.l.ſi oleum.ff.de do dolo. Nec obſtant ſimilia quia
ſunt longe aliena a caſu noſtro. ℂ Pondero tñ vnú qḋ
67 tibi videbit̃ nouú vz† vtrum in ſequeſtrú tráſiuerit poſſeſ
ſio dicas pendere ex futuro euétu ⁊ ſic ſtare in pédéti vt
ſi reſtituat̃ res vincéti dicatis ꝙ núꝗ̃ poſſedit ſeqſter ſꝫ
cuſtodiuit ar.eius qḋ ſcribit̃ in.l.tale pactuz.§.qui ꝓuo
cauit.ff.de pac.⁊ in.c.veniétes de iureiur. ⁊ iſta méti cō
menda. Dicit ét iſta glo.ꝙ iſte nobilis poterat agere ꝯ
ſequeſtrú actione depoſiti Hoſti. Jo.an.⁊ oés ċócludút
ꝙ ante cōpletá ꝯditioné ſequeſtri ꝗ̇ eſt vt res aſſignetur
vincéti ⁊ aduerſarius non vult ſuſcipere iudiciú poterit
agere cú ſequeſtro pſcriptis vbis vel ꝯ milites ḋ dolo.l.
ſi oleum.ff.de dolo. Sꝫ cōpleta códitione aget cuı ſeq̄
ſtro actióe depoſiti ſeqſtraria.l.ei apḋ qué.§.i.ff. depoſi.
ſꝫ ergo nulla actio cópetebat ꝯ ſequeſtrú qꝛ duńdꝫ ille
68 nobilis vicerat.† Sed vtrú iſte ſequeſter poſſit preſenta
re ad dictá eccleſiá Inno.dicit ꝙ ſic qꝛ dꝫ percipere fru
ctus interiꝫ ét ſi nó fuerit poſſeſſor.qḋ eſt bene notañ.ſꝫ
do.an.ꝙ penes eum eſt ptás iuris exercédi penes queꝫ eſt
ptás fruct⁹ colligédi lꝫ nó ſit poſſeſſor qḋ dictú ampliat
materiá.c.cóſultationibus de iure patro.⁊.c.querelam.
de elec.⁊.c.cum eccleſia.⁊.c.cú olim de cā poſſ.⁊ ꝓprie.
Hoſti.dicit ꝙ nó percipit fructus tanꝗ̃ pars ꝓpter qḋ
vr̃ ꝙ nó poſſit preſentare ⁊ ſic limitat̃ illud qḋ dr̃ ꝙ poſ
ſeſſor facit fructus ſuos ⁊ illos colligit ⁊ pñtauit quia
illud eſt verꝫ qñ illos collegit noie proprio ⁊ ex hoc parꝫ
ró quare creditor hñs in pignus eccliam cum vniuerſi
tate nó pñtat qꝛ fructus colligit noie alieno de re iudi.c.
cum bertoldus primú lꝫ Jo.de lig.per.d.c. cóſultationi
bus.⁊ credit do.an.eſſe verꝫ dictum Hoſti.do. Abb.pu
tat ꝙ lite pendente nó poſſit ſequeſtrari nec is qui pmo
poſſidebat nec qui nunc valide poſſidet pñtare qñ ad h̄
ſit ſequeſtruꝫ ne fructus diſſipent̃ vt poſſint reſtitui obti
néti in cā victoriam.vt in.c.i.de ſequeſtra.fruc.lꝫ ſi ſeque
ſter pñtaret diſpenſarent̃ fructus iuris patronatus.nec
poſſent reſtitui vincenti qḋ eſt ꝯ fineꝫ ſeqſtri nec iſte qui
primo poſſidebat.⁊ nunc poſſidet qñ ſequeſtrú fuit neceſ
ſariuꝫ pót pñtare.qꝛ nó pót colligere fructus ad hoc.n.
fuit factú ſequeſtrú.ne poſſit ab aliquo ius exerceri ⁊ ſic
habes caſum in quo aliquis eſt poſſeſſor ⁊ tñ nó poteſt
pñtare.quinimo ét ſi ſequeſtrú factum nó ſit.tñ pédente
lite nó pót poſſeſſor valide pñtare quo ad hoc vt admit
tatur eius preſentatio qꝛ ſi ſuccúberet in cā nó poſſet re
ſtituere fructus perceptos poſt litem cōteſtatá ꝯ.l.certú
.C.de rei vendi.iſte eſt proprie caſus.c.ex litteris de iure
patro.putat tñ ꝙ ſi lis non ſit finita ꝯ.quattuor menſes ſi
patroni ſunt ſeculares vel ꝯ.ſex méſes ſi ſunt clerici.ꝙ nó
dꝫ preiudicari iuri epi quo minus poſſit poſtea ꝓuidere
vt in.c.qñ de iure patro. Item ⁊ iſti poſſident nomine
proprio valide nó pñtat ex quo habet conſciam rei alie
ne.qꝛ eſt male fidei poſſeſſor ⁊ ſic non pót vti fructibus
quominus teneat̃ reſtituere.vt not. Jno.in.c.ij.ḋ in integ.
reſti.c.ſo lijs de reſti.ſpo. ℂ Tu ponderes qꝛ ſi tenemus
ꝙ ſequeſter poſſidet nulla erit dubitatio ꝙ poſſit pñtare
qꝛ cum preſentare ſit fructus.⁊ fruct⁹ ſequeſtrent̃ penes
poſſeſſoré.vt.l.tria.ff.de ſolu.ergo poterit pñtare ſi tene
mus ꝙ ſit cuſtos adhuc vr̃ mihi ꝙ poſſit pñtare ex eo.qꝛ
iſta pñtatio tendit ad cómodum eccleſie vt in.c.ne pro
defectu de elec.quo caſu attédit̃ iſte fauor.⁊ preſentabit̃
ſequeſter ar.eius ꝙ voluit glo.in.c.ſtatutum de preben.
69 lib.vi.⁊ doc.in.c.nos quidem de teſta.vbi dicút̃ ꝙ tps
exequédi teſtrú ad pias cās currit executori ignoranti.
qui agit̃ de fauore pie cauſe.⁊ non de preiudicio execu
toris. Ita dicamus in propoſito noſtro ex quo agit̃ de
fauore eccleſie poterit preſentare. Nec ob.d.c. cum ber
toldus.qꝛ ibi erat debitor qui poterat preſentare.⁊ ſic
erat perſona habilis ad preſentandú.ſed in caſu iſto nul
lus eſt qui poſſit preſentare.nec iſtud preſentare eſt diſſi
pare fructus qꝛ preſentatus a ſequeſtro cenſebitur pñſen
tatus ab eo qui poſtea obtinebit.nec.d.c.quoniam dicit

contrarium quia dicit ꝙ propter litem que eſt inter pa
tronos cauſa differtur vltra quattuor menſes quod pót
epiſcopus prouidere. ℂ Ultimo glo.iſta dicit ꝙ iſte no
bilis debuiſſet agere contra milites negatoria vel cófeſ
70 ſoria † ⁊ ſcias ꝙ iſte due actiones dantur pro iuribus
vendicandis ⁊ dicunt̃ reales actiones.vnde ſicut rei vé
dicatio dicitur realis ⁊ datur ꝑ re corporali. Ita ⁊ iſte
dicuntur reales ⁊ cópetunt pro iuribus incorporalibus
inſtit̃.de act.§.ſequitur.⁊ appellantur negatoria ⁊ con
feſſoria inſpecto ſenſu ⁊ effectu.quia is qui agit confeſ
ſoria dicit in effectu ſeruitutem ſibi competere.qꝛ agens
confeſſoria aſſerit.agens vero negatoria negat ⁊ ſi op
ponatur ꝙ competunt dominis prediorum vt.l.ij.§.is
actio.ff.ſi ſerui.vendi.ſed patronus eccleſie non eſt domi
nus ergo ſibi non competunt. Soluit Goffre.⁊ Hoſtié.
ꝙ illud procedit in directis actionibus vtiles vero com
petunt non dominis vt cóductori vectigalis vt domino
illius iuris vel ſm dominú Anto.ille iura loquuntur in
ſeruitutibus realibus que debent̃ a re rei quo caſu opꝫ ꝙ
agens ſit dñs fundi dominátis in perſonalibus aút ſuffi
cit qué eé dñm vt patet in vſufructuario.ff.ſi vſufruc.pet.
per totú. Sed do.Car.dicit ꝙ largo vocabulo poſſet di
ci ꝙ qꝛ patronus tenet̃ eccleſiá defendere.xvi.q.i.c.cóſti
tutú.⁊.q.vij.c.filijs.⁊ not. Inno.i rubrica de iure patro.
⁊ glo.in.c.nobis eo.ti.io vr̃ ei cópetere quaſi quedaꝫ ne
gatiua cótra oés qui vellét aliqḋ iuris in eccleſia occupa
re.⁊ fundat̃ hec quaſi negatiua róe iuriú diſponétium
ꝙ agere ⁊ defendere eccleſiá teneat̃ vel ſm quod notat
Inno.in.c.abbate de vbo.ſig.melius dici pót ꝙ ſicut q
libet qui ptendit ſe habere ius in eccleſia alſs agit qꝛ ad
eú ptinet de iure.c.cú eccleſia de cauſa poſ.vel de ꝯſuetu
dine vt in.d.c.abbate vel ex ꝓuilegio.lxiij.di.c.adrian⁹
⁊.c.ſequéti vel ex ꝯſtitutione qꝛ ſic fuit ꝯſtitutú ab initio
c.cú dilectus de ꝯſue.⁊ hoc ſm eú pót dici quaſi ꝯfeſſo
71 ria ⁊ negatoria ita ex hoc dicto poſſum⁹ inferre ar.† ꝙ
a patronus agit pro eccleſia[a] vigore iuris patronatus ex ꝗ̇
de iure tenet̃ eccleſiá defendere hec oia ꝓcedunt qñ aget
in fauoré eccl̄ie. Sed in caſu iſto nó apparet ꝙ hoc téde
ret iſte. M.milites qꝛ ſumus dubij ad qḋ tédebat tó ma
le pót dari firmus modus agendi.ex tex.enim potius in
nuit̃ ꝙ iſte petebat eccleſiá in ius patronat⁹ reſtitui ⁊ ſic
nó in fauoré eccleſie ſed ſuú agebat. Ná ſi agebat iſte no
bilis vt declarat̃ patronus tunc ꝯuenienter agere poterat
rei vendicatione.ſi nó poſſidebat adiecta ꝯdictióe de iu
re canonico ex quo habet de grá vt patronus ſit.c.iij. de
iure patro.de hoc not.glo.in.l.in rem.§.i.ff. de rei védi.
Si aút poſſidebat ſicut in reiuendicatióe qui poſſidebat
nó pót petere ſe declarari dñm. Ita videt̃ conſequi poſ
ſe tñ aliud eſt i mobilib⁹. Unde negatoria ⁊ poſſeſſoria
cópetunt poſſeſſori vt eſt dictú.ſed neutra harúꝫ directa
hic cōpetit ſꝫ vtilis ⁊ improprie accepta poſſet ſuſtineri
72 ꝙ ſic per ea que dicta ſunt. ℂ Opp.† ꝙ de iure canoni
co nó eſt exprimeńda actio.c.dilecti.ꝟ.eo.hic aút de actióe
propoſita fuit mētio glo.ſol.primo ꝙ in ſpūalibus cau
ſis nó eſt ꝓponéda actio ſic loqt̃.c.dilecti ſed in alijs ſic
⁊ ita intelligit h. Sed iſta ſolutio pmo nó hꝫ aliqḋ fun
damentú nec tex.dicti.c.dilecti eſt ſic intelligendus cú ex
tex.ibi nó poſſit intelligi aliqḋ verbú.quare plus in ſpi
ritualibus ꝗ̃ in alijs loquatur. Item repugnat illi tex.ſi
voluerint iſti dicere ꝙ hic non ageretur in ſpūalibus qꝛ
hic agebat̃ ſuper iuř patronatus cuius iudiciú eſt anne
xum ſpūalibus ꝗ̃tú ad pſoná ꝓcedétis ⁊ ad modú ꝓce
dendi.ꝟ.eo.c.ꝗ̃to poſſibile eſt tñ ꝙ illi q poſuerunt hác
opi.non habuerunt principaliter reſpectú ad iſtum tex.
ℂ Alia ſolo colligit̃ ex opi. Joan.quá recitat glo. que
diſtinxit inter actioné que reqrit magná ſubtilitaté ⁊ illá
ſm canones ꝓponere nó tenet̃ quis ⁊ reqrenté leué ꝗ̃lis
eſt rei védicatio actio legum actio depoſiti.⁊ illa eſt ꝓpo
néda.hec diſtinctio eſt ꝗ̇dá bona eqtas.⁊ videt̃ ꝯforma
ri.d.c.dilecti cú dicit.ne ita ſubtiliter. Ná deuiat ab opi.

[a] ℂ Pro eccle
ſia. Immo di
cas ꝙ pót vti
iure ſuo ét poſ
ſeſſore nó cita
to nec alr̃ ꝓuo
to vt tenet Jn
nocen.in.c. de
multa de pbé.
⁊ bal. i marg.
verſi.patron⁹.
dñ.ij. ⁊ ſi non
dicat̃ dñs vere
ſed abuſiue vt
habet.d. Abb.
in.c. qꝛ de iur.
patro.

cōi. que eſt vt nec vna nec alia ſit ꝓponenda. ad iſtū tex. pōt facile r̄ſideri ꝙ factū a arret lʒ quis nō teneaꝛ actōeʒ ꝓponere tñ ſi ꝓponit ineptā ſuccūbit vt h̄ vide q̄ dixi ple ne in. d. c. dilecti. Et ex glo. ⁊ tex. ⁊ dictꝭ doctoꝝ ꝯcludiꝛ ꝙ actio ⁊ intētio h̄ fuerūt inepte intētio aūt erat inepta qꝛ ꝯcludebat ad reſtitutionē cū aduerſarij nō poſſideret actio erat inepta qꝛ rei vēdicatio daꝛ pro re corꝑali vt h̄ per doc. Sʒ dicit Inno. pulchre ⁊ ſing. dōn̄ qd̄ q̄tidie al legaꝛ intētio agēt. ē apta ſʒ actio ē inepta vtꝝ d̄beat ſuc-
73 cūbere agēs. pono exēplū. † peto fundū quē dico ad me ſpectare iure dn̄ij ⁊ ꝓpono actionē ex locato vtꝝ ꝓbato dn̄io debeā obtinere. Inno. h̄ tenet ꝙ ſic nihil tñ alleꝛ ſʒ Hoſti. reprobat illud ꝓ hāc doctrinā q̄ paꝝ facit qꝛ loqꝛ qn̄ erat inepta intētio vel itētio ⁊ actio ſimul. Vn̄ ſpec. ⁊ Jo. an. in addi. de ac. ⁊ petit. §. ſeqꝛ vn̄. h̄ q̄qꝫ ⁊ Jo. cal. ſeqꝛ innoc̄. qꝛ expꝛſſio actiōis ſit ſuꝑ vacuo ex quo cōſtat ſua cōpetere agēti. iō illa inutilis adiectio nō vitiaꝛ regu la inutile li. vi. ſeqꝛ Bar. i. l. i. ff. ō edēdo ⁊ mouet. qꝛ ſi nō expꝛeſſiſſet nomē actiōis ꝓceſſiſſet iudiciū vt in. c. dil. ex. ē. eo. ergo idē ſi expꝛſſit ⁊ inepte ar. l. i. in prin. C. de rei vx. act. Nec ob. l. i. ff. ſi menſ. fal. mo. dixe. qꝛ ibi fuit actio ine pta ⁊ cā. nec tñ Jo. cal. h̄ ꝙ ſi ab initio opponereꝛ de ine ptitudine. ⁊ actoꝛ illā nō corrigeret repelleretꝛ qꝛ ex h̄ ap paret ꝙ intētio ē inepta. idē tʒ Cy. in. l. i. C. vt q̄ deſūt ad
74 voca. Sʒ Jo. de lig. redacit ad ꝯcordiā † vtꝝ cā cōprehē daꝛ ex ſola narratiōe vt qꝛ dico ꝙ ſum dn̄s ⁊ peto eū cō pelli ad relaxādū ⁊ hoc actiōe ex locato ⁊ tūc pōt ferri ſn̄ia. qꝛ nō repiꝛ apta ꝯclō ⁊ repeꝛ ē in ꝯclōne vt qꝛ di co q̄re peto eū ꝯpelli ad relaxādū qꝛ ſuʒ dn̄s. ⁊ h̄ actiōe ex locato ⁊ tūc pōt ꝓnūciare qꝛ ꝯclō ē apta do. An. du bitat. ⁊ vr̄ inclinare ad opi. Hoſti. alleꝛ dictū Cy. in. l. ij. C. loca. tū qꝛ ſuꝑflua fuiſſet intētio actiōis ſi ſola cā ſuffi ceret. l. ij. §. deinde ex his. ff. de orig. iur. vn̄ ſi exprimit ac toꝛ cām aptā ⁊ actionē ineptā vr̄ reſtringē cāʒ ad actōeʒ ineptā ⁊ excludit tacitā que elliciebaꝛ ex cā expꝛſſa ar. l. ſi. C. ō dot. ꝓmiſ. l. ſi cū dotē. ff. ſolu. ma. do. Abb. h̄ dic̄ ꝙ iſta opi. ꝓcedit de rigore p. d. l. i. §. ſi. ff. ſi menſ. fal. mo. di xe. nō cautilādo tex. qcquid dicat Bar. in. d. l. i. ff. de edē. vbi dī ꝙ ex locato ⁊ ꝯducto fuit actū nō tʒ ēt intētio. ⁊ ſic nihil dr̄ de expꝛſſione cāe imo potius innuit oppoſitū et apte vr̄ innere ꝙ intētio efficiꝛ inepta ꝓp ineptitudinem actiōis ⁊ hoc ſentit vna glo. ibi q̄ dicit ꝙ vitiaꝛ intentio ꝓp actionē ineptā. ⁊ cā hoc tr̄ſit ibi Bar. lʒ. in. d. l. i. alꝛ dicat. ſed de eqtate ꝓcedit alia opio. qꝛ ex quodā errore vr̄ expꝛeſſa illa inutilis actio ⁊ potꝰ dʒ inſpici ꝙ in vita te agiꝛ q̄ʒ qd̄ p errorē expꝛimꝛ faciat. l. illicitas. §. veritas ff. de offi. pſid. vbi vitas erroribus geſtoꝝ nō vitiaꝛ iō p̄ ſeꝰ ſeqꝛ id qd̄ ꝯuenit. viij. di. c. veritate. l. ſi per errorē. ff. ō iuſ. om. iu. ergo ex cāe expꝛſſiōe ⁊ ꝓbatiōibꝰ ſequutis ma niſeſte ꝯſtat de iuſ actoris ⁊ de bona eius intētiōe nō dʒ error iuris executionē īpedire ex quo nō inducit equoca tionē maxie ꝓbatiōe ſequuta. nō. n. vr̄ reſtringere cāʒ ad expꝛſſaʒ actionē cū ꝯtriuʒ appeat ex ꝓbatiōibꝰ ſequutis q̄ cū ꝓportionant cāe ⁊ nō inutili actiōe qꝛ ex qualitate ꝓ bationis iudicamꝰ de intētione agētis vt not. Inno. i. c. ceterū ō eo. ⁊ in. c. ij. de ordi. cog. fateoꝛ ꝙ cū nō agiꝛ ſed ex actiōe que tacite oriꝛ ex cā narrata. faciat qd̄ not. Cy.
75 in. l. ij. C. loca. ⁊ in. l. ſi. C. de pac. cōuen. † cuʒ libellus eſt late interpretādus vt valeat potius q̄ʒ pereat. vt. l. ſi qs in tentione. ff. de iudi. ⁊ iō pulchre dixit Spec. in ti. de act. ⁊ peti. §. hoc quoqꝫ notandū in prin. ⁊ in ti. de offi. iudi.
76 §. deſerunt vers. ſn̄ia quoqꝫ vbi dicit † ꝙ ſi petitio pōt ad aptari ad intētionē lʒ iꝓprie ſemꝑ dʒ ſequi ſn̄ia ar. d. l. ſi quis intētiōe. ⁊ c. ꝯſtitutio de relig. domi. ⁊ ad. d. l. i. ff. ſi menſ. fal. mo. dixe. r̄ſidet do. Ab. ibi enī intētio fuit inepta ⁊ ita reſidet hic do. Abb. dicens ꝙ multa hic dixit do. An. que faciunt potius ad titulū de libelli obla tione que ibi dicenꝛ. ¶ Sed do. Car. ꝙ multū ſe comen dat dicēs ſe habuiſſe iſtā decretalē in punctis ſui examis ⁊ tñ nil dicit qd̄ ſit memoria dignū. ⁊ refert iſtō dictum

¶ Intētiōeʒ. Addi. Inno. i. c. cū eccleſia de cauſ. poſſeſſ. et ꝓpꝛe. in. i. col. ⁊ bal. i marg. vn̄. pentio vl. vi. ⁊ vide no tiſſimos ſ ri bentes hic qui hoc idem pau cis ꝯſtringit.

Inno. ⁊ Jo. an. ⁊ Joan. cal. ⁊ Spec. ⁊ ita tr̄ſit. Sʒ do. Pe. de ancha. hic tranſit cū ꝯcordia Joan. de lig. Jo. de imol. hic tr̄ſit cū dicto Inno. re vera Bar. in. d. l. i. ff. de eden. allegat glo. d. l. i. ff. ſi menſ. falſ. mo. dixe. ⁊ dic̄ ꝙ fuit inepta actio ⁊ cā ⁊ idē etiā dicit ibi Bal. qui ſequiꝛ opi. Innocē. hic ⁊ idē voluit Bal. in. l. per diuerſas. C. manda. in. xi. q. ⁊ in. l. edita. C. de eden. ⁊ in. l. ij. C. de for mul. Sed in. l. certi ꝯditio. §. qm̄. ff. ſi cer. peta. in vl. col. refert alios dicere ꝯtriuʒ qꝛ peccat in forma ⁊ aptitudie libelli nec itelligiꝛ tacite ꝓponi vna actio ex qua alia ex primiꝛ qꝛ expꝛeſſaʒ facit ſilere tacitā. l. ſi. C. de pac. ꝯuē. ⁊ allegat. d. l. i. §. ſi. ff. ſi menſ. falſ. mo. dixe. itē actio inepta
77 repugnat ꝯcluſioni † ⁊ vbi eſt repugnātia ⁊ ꝯtrietas ibi vtile vitiaꝛ ꝓpter inutile. l. vbi repugnātia. ff. de reg. iur. ⁊ l. ſcriptura. C. de ſi. inſtru. ſed idē Bal. in cōmēto. l. edi ta actio. C. de eden. videꝛ ſentire ꝙ dictuʒ Inno. ꝓcedat de equitate canonica. ſed de rigore iuris ciuilis nō ꝓce dat ſed idē Bal. in. l. gallus. §. i. ff. de libe. ⁊ poſthu. dicit
78 † ꝙ lʒ ego ꝓponā ineptā actionē q̄trum ad factum nar ratū in libello. ſi tñ ꝓpono factū rite ſufficit ⁊ dicit eē ſin gu. dictū Inno. quod alibi nō reperiꝛ. niſi h̄. Sed idem
79 Bal. in. l. ſine ſcriptura. C. ad trebel. dicit † ꝙ ſi ex forma ſtatuti nō eſt neceſſarius libellus ſed qualis petitio. tūc ꝓcediꝛ ſuꝑ eo ita vt dictū eſt ⁊ nō reddiꝛ vitioſus talis li bellus. Sed ſi ſumus in iure cōmuni vbi eſt neceſſarius libellus ſolēnis. tūc dicit ꝙ eſt diſcrepantia inter gloſas iuris ciuilis ⁊ Inno. hic. Nā glo. in. l. i. ff. de eden. tenet ꝙ talis libellus eſt reiciēdus. Sed Inno. tenet hic ꝯtriuʒ qꝛ titulus actionis eſt reiciēdus nō titulus petitiōis. tuʒ quia ſolēnitas formularū ſublata eſt de iure ciuili ⁊ for tius de iure canonico. Itē qꝛ intentio eſt apta agere licʒ actio nō ſit apta ad agendū ſm̄ Inno. hic. Sed bal. ibi dicit eſſe ꝯſiderandū ꝙ olim actiones decernebanꝛ a pō tificibus. tū hodie loco illaꝝ alie ſucceſſerūt quas hodie nō eſt neceſſe intētari. ſed eſt neceſſe ipſas corā iudice in tētare ar. l. ſi. C. qui admit. Nā hodie ſufficit agnitio bo noꝝ poſſeſſionis tñ apte agnoſci debet ita dicit eē in pro poſito qꝛ apte libellādū eſt. ¶ Item qꝛ eſt de ſubſtātia libus libelli ⁊ ſuper ea dʒ lis ꝯteſtari. Item qꝛ ratio In nocen. nō eſt vera Nā licet habeat aptā intētionē mate rialem nō tñ habet aptā intentionem formalē. ⁊ ideo au ſus eſt dicere ꝙ opinio Inno. nō ponit veritatē. ſed per verbū forte dicit procedere de equitate canonica dixit ta men nō obſtare titulum de formulis qꝛ nō intelligiꝛ de formula que eſt ipſa actio. ſed de ſuperuacua ſolēnitate ita reſidet ibi Bal. ¶ Tu diligenter pōdera qꝛ lʒ Bal. hanc doctrinā Inno. in pleriſqꝫ locis ſuperius cōmemo ratis ſequutus fuerit ⁊ per cōſequens hec videaꝛ ſua eē
80 finalis opinio † qꝛ ſermo pluries repetitus videtur ꝓla tus cum maiori deliberatione. c. ⁊ ſi xp̄s de iureiurā. Ni hilominus mihi videtur ꝙ ſua finalis opinio fuerit quā poſuit in. d. l. ⁊ ſine ſcriptura ex eo qꝛ cū maiori inueſti gatione illam ibi examinauit ⁊ per ꝯſequēs illa fuit ſua finalis opinio. ⁊ ad hoc adduco tex. meliorē de iure i. l. diui fratres. ff. de iure patro. Sed Angel. in. l. i. ff. de offi. aſſeſſo. refert iſtud dictū Inno. hic poſtea opponit de. l. ij. C. de formul. ⁊ ita reſidet ⁊ per conſequēs videtur dā nare iſtud dictuʒ Inno. Sed in. d. l. i. ff. de eden. idē An gel. aperto ore dicit ſibi non placere dictuʒ Inno. Et in quantū Bar. pro illo dicto Inno. allegat. l. i. in prin. C. de rei vx. act. quē tex. etiā ad hoc allegauit in extrauag. ad reprimen. in ver. ſine figura. Ang. dicit facere pro et non contra ⁊ inducit hoc modo ꝓpter ineptitudineʒ to ta ſtipulatio vitiatur. ⁊ per conſequens remanet ſola ſti pulatio ficta ex. l. diſpoſitione. Sed in caſu Inno. totus libellus vitiatur ⁊ nullus alius narus repetitur imputet ergo ſibi qui ſe ita aſtrinxit libellator. l. habebat. ff. de in ſtitu. ⁊ ita reſidet. Et idem Angel. in. l. ſi patronus. ff. de iureiuran. allegat contra iſtud dictum Innocē. l. ij. C. de formul. ⁊ glo. in. l. i. C. vt que deſunt aduo. ⁊ glo. in. d. l.

l.§.i.ff.ſi meſſ.falſ.mo. dixe. Poſtea refert Inno. dicere
contrariũ ⁊ idem Ang.in.d.l.ij.C.de ſponſal. dãnat iſtõ
dictum Inno. ⁊ idẽ facit in.d.l.i.C.vt que deſunt aduo.
⁊ idem facit in.l.iij.C.de dotis promiſ. ⁊ plus dixit bal.
⁊ eſt ſtupẽdum dictũ in.l.ij.§.ꝙ ſi actor.C.de iur.calũni.
81 † ꝙ ſi producit᷑ libellus ineptus ⁊ conteſtat᷑ lis ⁊ iurat᷑
de calũnia.⁊ reus nõ reſpondet poſitiõibus iuxta diſpo
ſitionẽ.c.ij.de cõfeſ.in.vi.ꝙ reus nõ habebit᷑ pro cõfeſſo
ſtante ineptitudine libelli ⁊ mouet᷑ qꝛ ex vera confeſſiõe
nõ dãnaret᷑ ex libello inepto.ergo multo minus dãnabi
tur ex ficta ꝯfeſſione ſtante ineptitudine libelli.Sed con
tra aſſumptũ eius facit.c.piſanis de reſti.ſpo.⁊.c.i. ⁊.ij.
de ꝯfeſ.in.vi.vide dicta in.c.ex ſi clerici.d̃.eo.quibus ad
des iſtud pro opi.quã tenui ibi cõtra Inno.Sed Angl.
82 in cõſilio.xxxv.incipi.pro deciſione queſitoꝝ vbi dic̃ † ꝙ
in libellis verba narratoria nõ inſpiciunt᷑ ſed ſola cõclu
ſio.⁊ ſi concluſio apta eſt ſufficit lꝫ actio ſingl'r deſignata
ꝓponat᷑ inepte.qꝛ ex parte ꝯcluſiõis apta reſultat actio
ex iuriſ diſpoſitione quã iudex nec pars mutare aut alte
re.põt.l.ornamẽtoꝝ.ff.de aur.⁊ ar.leg.l.i.C.de cõfeſ.cõ
iuncta glo.C.de iur.cal.l.ij.§.ꝙ obſeruari i glo.magna
⁊ hoc dicit tenuiſſe Inno.ſꝫ refert tñ ſe audiuiſſe iſtud di
ctum Inno.reprobari a multis doctoribus per glo.l.i.
.C.vt que deſunt aduo.⁊ per tex.l.ij.C.de formul.vbi di
cit tex.actionẽ rei ꝓpoſito negotio cõpetentẽ eſſe debere.
Sed ipſe reſpondet ꝙ ſemp eſt apta actio cũ factũ apte
ꝓponitur ⁊ apte concludit᷑.licet per mediũ actionis ine
83 pte quoniã ſufficit aptitudo ꝯcluſiõis † ⁊ allegat Mar
cum ciceronẽ dicentẽ ꝙ concluſio nil aliud eſt niſi exitus
⁊ declaratio actionis totius ⁊ ſic Angl.remanet in hac
concluſione ꝙ qñ in libello recte cõcludit᷑ licet p mediũ
actionis inepte libellus valet. ⁊ tenet. Sed mirũ eſt ꝙ
nõ allegauerit Ioan.de lig.cuius hec cõcluſio fuit tem
84 perando iſtud equũ dictũ Inno.⁊ ſubdit ibi Ang. † ꝙ
ſi ex forma ſtatuti teſtm̃ nullum debꝫ peti caſſari ꝙ ſi po
perijt teſtm̃ declarari nullum ꝙ eſt ſatiſfactũ ſtatuto. ⁊
allegat do.⁊ germanũ ſuum docto.ſupremũ Bal.⁊ ſic
Ang.in tot locis ſuperius relatis aperto ore damnauit
iſtud dictũ Inno.ſed poſtea in contingentia facti matu
rius conſiderans conſuluit ſm̃ illã doctrinã Inno.erit ḡ
ſuper iſto paſſu cautius procedẽdũ iuxta illud ouidia
num.moderãmus vtere loris.pro illo dicto ſuo vide bal.
in.l.hꝫ qui ad ciuilia.C.de appel.¶ Sed Saly. in cõ
mẽto.l.edita.C.de eden.refert iſtud dictũ Inno. ⁊ bar.
⁊ dicit ꝙ nihil allegat.Sed reuera Bar. allegauit.d.l.
vnicã.C.de rei vx.act.Refert tamen Saly. motiua Io.
an.in addi.Spec.in ti.de actione ⁊ petitione.§.ſequitur
verſi.hoc quoqꝫ.qꝛ ex quo cetera ſunt apte propoſita.nõ
debent illam viciari per hanc inutilẽ adiectionem per re
gulã vtile per inutile li.vi.tum qꝛ actionis expreſſio nõ
eſt de forma vel ſubſtantia libelli ideo nõ viciat faciat.c.
i.de baptiſ.vbi ſi forma verborũ ponatur in baptiſmo ⁊
apponant᷑ aliqua alia verba ꝙ nihilominus baptiſmũ
verum eſt.ſi ergo hoc eſt in baptiſmo.multo fortius erit
idem in libello.Saly.dicit hoc ſe confirmare ibi per.l.
que extrinſecus.ff.de verb.obli.⁊.l.inter ſtipulantem.§.
ſi ſtipulãte eo.ti.⁊ ad.d.l.i.ff.ſi meſſ.falſ.mo.dixit reſpõ
det ꝙ ibi non ſolũ actio erat inepta.ſed etiã cauſa quia
tanqꝫ locaſſet operas ſuas agebat ex locato tñ ibi nõ eſt
locatio.⁊ iſta dicit Saly. ibi fore bene notan. ¶ Sed
Pe.de ancha.dicit hic ſe credere ꝙ ſi cõcluſio fuiſſet ge
neralis.vtputa qꝛ dico me dominũ rei.⁊ tibi ipſam loca
ui.ideo peto eam mihi reſtitui probato enim ſolo domi
nio etiã ſi non probem locationem debet fieri mihi reſti
tutio.qꝛ cumulatio pluriũ cauſaꝝ quarũ quelibet ſuffi
cit ad victoriã operat᷑ vt alterius probatio ſufficit.c.ij. d̃
reſcript.⁊ Dy.in.c.nullus plurib⁹ de reg.iu.li.vi. ⁊ finalr
ꝯcludit hoc mõ.aut ex ꝯcluſiõe nulla exprimit᷑ actio.aut
exꝓmit᷑ ſed inepta primo caſu aut ꝓbatur rem debitam
actori ex alia cauſa qꝫ agatur ⁊ tunc ſi per confeſſionem
partis fieret reſtitutio per dictũ Spec.in.d.§. primo verſi.
hoc quoqꝫ.Si aut per probationem nõ fiet reſtitutio vt
in.c.abbate ſane de re iudi.li.vi.hoc verum cũ eſt actum
ex certa cauſa.ſed ſi ex pluribus cauſis tunc ſufficit ꝓba
re alterã que ſufficiat ad condẽnationem.¶ Secũdo ca
ſu exprimitur actio.ſed inepta tunc aut ſolum in narra
tione ⁊ concluſione.⁊ tunc non valet libellus vt hic vo
luit Ioan.de ligna.ita reſidet hic do. Pet. Relati ſunt
ſcribẽtes ſuper hoc paſſu dubitabili.ſed quis iuſtius di
xerit difficile erit cognitu.Sed ꝙ Inno. verũ dixerit ad
85 duci poteſt iſtud vꝫ † ſi peto a te librum.qꝛ depoſui.⁊ fa
teris me nõ depoſuiſſe ſed cõmendaſſe debes condẽnari
ꝓpter bonã fidem que adeſſe debet ⁊ nõ debes abſolui
ab obſeruatione iudicij.l.iij.ff.de priuile.credi. facit etiã
poſtqꝫ res mea apud te reperitur equũ eſt mihi reſtitui
per illud quod elegãter voluit Hoſtien.in.c.bone de ap
pel.⁊ in.c.cũ dilecti de arbi.⁊ per tex.in.l. ſi me. ⁊ titiũ.
.ff.ſi cer.peta.ſuccurri enim debet cuilibet vt cõſequatur
quod ſuũ eſt.l.i.ff.ꝙ cum eo.cũ ergo conſtet in caſu in q̃
loquitur Inno.ꝙ res meas peruenerit ad te. equũ eſt mi
hi reſtitui facit.l.plane ⁊.l.ſi.⁊ quod ibi voluit Bar. et
Ang.ff.de peti.here.⁊ quod voluit Io.de imo.in.c.pue
86 nit de emp.⁊ vendi. † ¶ Preterea faciat error cũ nõ
impedit tranſlationẽ dominij ergo multo minus inepta
ꝓpoſitio actionis. inſtit.quibus alienare nõ licet.§.ſepe
faciat etiam illud quod nõ valet vt agitur valet vt vale
re poteſt.l.ſi vnus.§.ſi.ff.de pac.c.pe. de deſpon. impub.
ita in propoſito valebit vt valere poteſt. Preterea faci
87 at tex.in.l.ſi inſulam.ff.de preſcrip.vb. † vbi vba inepta
non vitiant aptam intẽtionẽ ita in ꝓpoſito inepte actio
nis propoſitio nõ vitiabit aptam intentionẽ. Faciat etiã
actionis expreſſio nõ exigitur de neceſſitate canonica.c.
dilecti.d̃.eo.ſi ergo nõ exprimatur nõ vitiat ergo multo
minus vitiare debet ſi exprimatur inutiliter faciat.l.qui
teſtamẽto.§.i.ff.de teſta.nõ enim mutat ſubſtãtiã rei nõ
neceſſaria verboꝝ multiplicatio.l.pediculis.§.labeo.ff.
de aur.⁊ ar.leg.faciat etiam tex.l.pedius mariſſus.ff. d̃
pac.dotal.faciat quoſ voluit Spec. in ti. de ſen. ꝓlo.§.
qualiter verſi.quid ſi lex ⁊ quod habetur in.c.abbate ſa
ne de re iudi.li.vi.⁊ in.l.hereditas matertere.C.de peti.
heredi.faciat etiã ad predicta quod pulchre voluit In
88 nocen.in.c.ſuper litteris de reſcriptis. † vbi voluit ꝙ in
reſcrip.attendat᷑ potius concluſio qꝫ petitio.vnde lꝫ mul
ta verba narrata ſint in ſupplicatione. Nihilominus at
tenditur ſola concluſio.qꝛ ſola concluſio dicit᷑ reſcriptũ
ita dicit Inno.fore in libello.lꝫ multa verba ſpergãtur i
libello.nihilominus ſola attenditur concluſio ⁊ ſola cõ
cluſio dicitur eſſe libellus.retulit hoc dictũ Bal.in.l.ꝓ
ſcriptione.C.ſi contra ius vel vtil. pub. ¶ Ego allego
tex.in.c.ex parte el.ij.de reſcrip.⁊ in.c.ex parte.h. de fo.
compe.⁊ in.c.ſeries de teſti.⁊ in.c.lꝫ cãꝫ de proba. ⁊ vo
luit Bar.in.l.certi conditio in princi.ff.ſi cer.peta. et in
.l.aurelius.§.ſticho.ff.de liber. leg.⁊ in.l.cornelius.§.
ſexto.ff.de libe.⁊ poſthu.Io.de ligna.do.Car.do. An.
⁊ alij hꝫ Io.an.in.c.cum eccleſia de cã poſ. ⁊ proprie.In
nocen.in.c.ij.de ordi.cogni.do.Abb.in.c.ſeries de teſti.
Bal.in.l.cũ vltra.C.de non nu.pec.⁊ in.l.ſi.C.de fidei
cõmiſ.liber.⁊ in.l.ij.C.de peti.here.⁊ in.l.qui ſtipendia.
.C.de procura.⁊ in.l.certi conditio in princi.ff. ſi cer.pe.
⁊ in.l.domũ de rei vendi.⁊ in.l.ij.C. qui accuſ. nõ poſſ.
⁊ in.l.non debet.ff. de dolo. ⁊ in.l. edita.C. de edendo.
Ang.xxxv.conſilio.⁊ cõſilio. ccxxvi. Si ergo ex huiuſ
modi narratione ſit facta concluſio apta vel poſſit elici
apta concluſio videtur dictum Inno.veriſſimũ.qꝛ conſi
deratur effectus.⁊ non modus.⁊ per iſta videtur dictũ
Inno.fore ſatis ſuſtentabile. ¶ Nihilominus videtur
ꝙ in contrarium ſit veritas.⁊ ante omnia adduco iſtũ
tex.ad hoc. Nam in principio ſui dicit actionem incon
gruentem cognouimus ⁊ ineptam.⁊ poſtea in ſi.dicit i
tentionem tuam pronũciauimus nõ tenere. ⁊ hic ſit ca

ſuo ſingul.ponens in profundū bane doctrinam Inno.
vt eo ipſo ꝙ actio intentata eſt incongrua ⁊ inepta red-
datur intentio inepta qꝛ videtur ꝙ intentio non ſit alia
niſi que reſultat ex ꝓpoſitione actionis.l.idem labeo.§.
89 idem tubero.ff.de ſuppel.lega.† cor enim lingue eſt im-
perator.ita pulchre dixit Bal.in.c.mandatū de reſcrip.
⁊ etiā in tractatu ſciſmatis dixit ꝙ cordis preco eſt lin-
gua.⁊ philoſophus in primo periarmenias qui dixit.vo-
ces ſunt ſigna eaꝝ que ſunt in aīa paſſionū note.⁊ addu-
co tex.in.l.ſi quis intētione ambigua.ff.de iudi.vbi qua-
lis ſit intētio cōprehendiť ex propoſitione actionis.⁊ ad-
duco tex.in.l.i.§.i.in verſi.intētio.ff.ſi menſor fal.mo.dix.
Et ex iſtis colligiť vera ꝯcluſio ꝙ qualis ſit intētio agē-
di colligitur ex actione narrata.ergo ſi actio narrata eſt
inepta eodē modo erit inepta intētio. ⁊ iſtud dictū con-
fundit dictū Inno.⁊ pro certo conquaſſabit capita i ter-
ra multoꝝ.dec inducit per aliquem iſte tex.ita vt induxi
ego cū iuribus illis. ¶ Scdo adduco caſum in indiui-
duo in.l.i.C.de reuoca.his que in fraud.credit. in verſi.
viſitatis actionibus vbi tex.aſtringit agentē vt eligat ac-
tiones viſitatas ad agendum.⁊ glo.habeo ſingul.in.l.d
90 quibus.ff.de.ll.† ꝙ ſi libellus eſt conceptus cōtra ſtiluꝫ
⁊ conſuetudinem curie eſt lacerandus.ergo eodē modo
qñ continet actiōem nō viſitatam.ſed nullo iure cautum
eſt ꝙ vtantur incōgruis actionibus ergo. ¶ Tertio ad-
duco tex.in.l.debitores.C.de pigno.in verſi.competenti-
bus actionibus vbi actor teneť agendo vti actionib9 cō-
petentibus.ergo ſi vtitur incōpetētibus inepte agit ⁊ ſy-
cophanta dignū eſt dicere ꝙ ex incōpetentibus actioni-
91 bus reſultet apta cōcluſio ⁊ intētio.† accidentia enī ma-
gnam partē conferūt ad cognoſcendū ꝙ quid eſt vt ait
philoſophoꝝ princeps Ariſtoteles in primo methaphiſi-
92 ce.⁊ Bal.in.l. nō nudis.C. de proba.† ⁊ dixit philoſo-
phus in primo poſterioꝝ.Ex veris nō niſi vera.ita dica-
mus ꝙ ex inutili actiōe ꝓpoſita reſultet inutilis intētio.
¶ Quarto adduco tex.in.l. penul.in verſi. competenti
actione.C.ſi vēditio. pigno.agatur.vbi probať formaliť
ꝙ agens debet eligere actionem cōpetentem.ergo ſi eli-
git incōpetenteꝫ non admittiť. ¶ Quinto adduco tex.i.
.l.iij.in verſi.cōpetentibus actionibus viſus iudicioꝝ.C.
de dotis ꝓmiſ.vbi ius iudiciorū requirit vt quis eligat
actionē competentē. ¶ Sexto adduco glo.in.l.i.§.i.ff.ſi
menſ.fal.mo.dixe.que colligit ꝙ nō tꝫ intētio pp actiōeꝫ
ineptā nec aliqd ibi dī pp ineptā cāꝫ.⁊ ꝓ certo vī ibi tex.
in terminis in verſi.ſed ſi ex locato ⁊ cōducto fuerit actū
93 dicendum erit intentionem nō tenere.† vbi probatur ꝙ
libellus vitiatur dūtaxat propter ineptam actionem. qꝛ
tunc iudicať intentio inepta. ⁊ per conſequens talis eſt
intētio qualis cōprehenditur ex propoſita actione vt ſu-
perius dictum eſt.Et ſi dicatur ꝙ ibi fuit expreſſa actio
inepta ⁊ cauſa inepta vt dicit ibi glo.⁊ voluit Barto.⁊
docto.ſuperius relati.qꝛ pro certo eſt diuinare ad illum
tex.⁊ etiā ſi nos voluimus cōem contingentiā libellātiū.
qꝛ ſemper ꝓponont facti contingentiā ⁊ narrant illam.
tamen ex narrato negotio colligiť cauſa.tamen ſi inepte
concludit vitiať libellus vt dictū eſt. ¶ Septimo addu-
co caſum in.l.ſi.in verſi.nihil agit.ff.de lib.⁊ poſthu.iun-
94 cta doctrina Bal.ibi dicentis † ꝙ qui male petit in va-
num agit.⁊ petitiones etiā que non fiunt in figura iudi-
cij debent apte cōcipi alias agēs nihil agit. ¶ Octauo
adduco.l.niſi.§.ſi.verſi.nihil conſumeť.ff.d tute.⁊ ratio.
diſtrah.vbi actio inepte ꝓpoſita nihil operatur. ⁊ licet
agens ſuccūbat non tamen abſorbeť ſibi ius agēdi apte
⁊ pro certo eſt melior tex.iuris ad concordātiā huius.c.
¶ Nono adduco.l.fideiuſſor in verſi.fruſtra agit.ff. de
nego.geſt.vbi inepte libellans agit in vanum. ¶ Deci-
mo adduco tex.i.l.hebius marcellus.ff. d pac.dotal.vbi
95 pro certo formaliter probať contra dictū Innocen.† vbi
agens ex capite incōpetenti ſuccūbit.⁊ ſi iudici cōſtat ex
probatione facta coram eo ꝙ apte potuiſſet agere ſꝫ nō
agit nihilominus abſoluet reum ⁊ in ſententia reſeruat
ſibi ius apte agendi ex capite habili. ⁊ licet iudex non re-
ſeruet tamen lex ſibi reſeruat. qꝛ caput non intētatuꝫ nō
videtur eſſe ſopitū per illam ſententiā abſolutoriam. fa-
ciat qđ voluit ibi Bal.⁊ in.l.ſi.C.de heredi. inſtitu.⁊ in
auct.ſed ⁊ ſi quis.C.de ſecun.nupť. ¶ Undecimo addu-
co tex.mirabilem iuncto dicto Hoſti.in.c.ad diſſoluēdū
96 de deſpon.impube.† vbi delictū cōmiſſum debet accu-
ſari.ſed delictū cōmittentium denūciari debet. modo li-
bellans in delicto cōmiſſo viſus eſt vtroqꝫ verbo accuſo
⁊ denūcio.quo caſu vna pars eſt apta altera pars iepta
repellitur pars inepta ⁊ procedītur ſuper apta.⁊ ſic licꝫ
libellus ſit vnicus.tamē ſi poteſt comprehēdere multos
modos agendi quoꝝ aliqui ſunt apti ⁊ aliqui ſūt inepti
pars inepta nō vitiat aptum modū agendi.qꝛ vnos mo-
dus ſeparabilis eſt ab alio.⁊ adduco ſing. tex.in.c. ſi eo
tempore de reſcrip.in.vi. vbi ſi reſcriptū eſt in parte ſub-
reptitium ⁊ pro parte nō.valet ⁊ tenet quo ad caput in
quo nō eſt ſubreptitiū. ¶ Sed quo ad dictum Innocē.
eſt propoſita dūtaxat inepta actio nec fieri poteſt iſta ſe-
paratio.ergo confundiť dictum Inno.per illum tex.cō-
iuncta doctrina Hoſti. ¶ Duodecimo allego elegātiſ-
ſimuꝫ ſimile quod voluit Hoſtien.in.c.cum ex officijs de
97 preſcriptio.vbi dixit.† Quidam erat ordinarius ⁊ nō
erat delegatus ⁊ proceſſit vt delegatus cum poſſet ꝓce-
dere vt ordinarius.nihilominus attēditur illud qđ actū
eſt ⁊ nō illud quod agi potuit ⁊ ſic iudicium eſt nullum
⁊ ita in propoſito. Cum ergo iſte potuit agere rei ven-
dicatione ⁊ egit ex locato quod facere nō potuit attēdiť
illud quod actū eſt ⁊ non illud quod agi potuit. ¶ Ad-
duco etiam elegans ſimile de.l.ſi is ad quē.ff.de acqren.
98 heredi.† vbi nulla eſt hereditaris aditio facta ex capite
inhabili.licet adiens potuiſſet illā facere ex capite habi-
li.ita eſt dicendum in ꝓpoſito. ¶ Et adduco pulchrum
ſimile in.l.ſi ſeruus cōmunis Meuij ⁊ caſtrenſis pecu-
99 lij.§.ſi ſeruus capto.ff.de ſtipula.ſeruo.† vbi nulla eſt ſti-
pulatio facta cum adiecto inhabili que potuiſſet fieri cū
adiecto habili. ¶ Adduco ſimile de.c.ex parte baſtēſis
100 de conceſ.preben.† vbi nulla eſt collatio beneficij facta
ex capite inhabili que potuiſſet fieri ex capite habili. Et
adduco ſimile de.l.antepenul.ff.de eo qui pro tutore cō-
101 iuncta.l.iij.§.⁊ ſi quidem.ff. iudica.ſol.† vbi ſtipulatio
iudicatum ſolui facta per eum qui vere eſt tutor non ta-
men eam interpoſuit vt tutor ſed vt negociorum geſtor.
vel alias non cōmittiť poſito ꝙ cōmitti poſſꝫ quādo ab
eo fuiſſet interpoſita vt a tutore. Ita dicam9 in ꝓpoſito
iſte non potuit agere actiōe ex locato ⁊ egit licet potuiſ-
ſet agere rei vendicatione nō ſuſtētabitur libellus ex eo
quod apte potuiſſet agere.Et pro certo iſta afferunt lu-
men precipuum ad hunc paſſuꝫ dubitabilem.⁊ plus au-
ſus ſum dicere ꝙ cū hodie in quolibet libello hij qui ver-
ſantur circa praticam iudiciorum palatij conſueuerunt
102 apponere in fine libelli clauſulam illam generalem † ꝙ
ſuper narratis ⁊ concluſis in libello iuſtitiam petūt ſibi
miniſtrari.quo caſu ſi actor narrauit reſpiciencia petito-
rium ⁊ poſſeſſoriū.Et concludit expreſſe ſuper poſſeſſo-
rio ꝙ nihilominus poterit ſuper petitorio probationes
inducere.quia clauſula generalis poteſt vtrūqꝫ cōpre-
hendere ex quo in narratione fuit facta mētio de vtroqꝫ.
licet fuerit concluſum in poſſeſſorio.quia per illam clau-
ſulam generalem videtur libellans repetere non ſolum
ea que appoſuit in concluſione libelli. ſed etiam ea que
appoſuit in narratione libelli. argu.c. in geneſi de ele-
103 ctio.† ⁊ etiam quia verba debent aliquid operari. c.
ſi papa de priuileg. in ſexto.l. ſi quando.C. de inofficio.
teſtamen.debet illa clauſula referri ad petitorium nar-
104 ratum.† nam talia ſunt ſubiecta qualia ſunt predicata
eorum.c.inter dilectos de fide inſtrumen.⁊ in ambiguis
ſtandum eſt interpretationi libellantis.l. ſi quis inten-
tione ambigua.ff.de iudi.c.cum ad ſedem de reſti. ſpo.

iſta fuiť

iſta ſuit ſingul. doctrina Joan. cal. in. c. ij. de ordi. cogni.
¶ Modo accómodo eam ad iſtud dictum Inno. cũ
libellus narrauerit ſe fore dominũ ⁊ poſtea egerit loca-
ti poſito ꝙ concludat in locato. nihilominus ſi appoſuit
clauſulam generalem petens ſuper predictis iuſtitiã mi-
niſtrari ꝙ videtur repetijſſe ⁊ petijſſe nõ ſolum illud qḋ
concluſit in libello ſed etiã illud quod narrauit in libel-
lo. ⁊ per conſequens ſuſtentabitur libellus ⁊ ſic ſaluabi-
tur dictum Inno. ¶ Si ergo non eſt appoſita illa clau-
ſula generalis ſequit quod dictum Innocen. non pro-
105 cedit. † quia generatio vnius eſt corruptio alterius vt
a dixit Ariſtoteles in pmo de generatione ⁊ corruptiõe.
⁊ permiſſio vnius eſt prohibitio alterius. l. maritus. C.
de procuratori. c. nõne de preſumptio. cũ ſimilibus. ergo
electio vnius erit excluſio alterius. ⁊ ſic per appoſitiões
clauſule ſaluabitur iſtud dictum Innocen. ¶ Et addu-
co in mediũ quod domino Abbas. venit in ore in dicto.
106 c. ſcdo de ordi. cognitio. † vbi dicit quod ſi ex narratiõe
facti poſſunt elici plures actiões quarũ alique ſunt apte
ali que inepte. ⁊ concludit inepta appoſita illa clauſula
generali. peto de predictis mihi iuſtitiam miniſtrari ꝙ
ſi probata ſunt narrata ꝙ ſententia poterit ferri ſup con-
cluſione licet inepta. facit in ſimili quod voluit Innocẽ.
107 in. c. in noſtra de renũciatio. vbi dixit † ꝙ iudex ſi expri-
mat duas cauſas in ſententia vnam aptam ⁊ aliam iniu-
ſtam ꝙ ſuſtentabitur ſentẽtia ex cauſa apta. ⁊ dicit hic
do. Abbas iſtud fore bene notandũ ad limitationẽ eo-
rum que dicuntur in. c. examinata de iudi. tene menti qꝛ
pulchra ſunt ⁊ in cauſa erunt illuſtriora. deus benedictus
pater domini noſtri Jeſu chriſti laudetur per infinita ſe-
culorũ ſecula. Faciat qḋ pulchre voluit Jo. de imol. in. l.
108 ſi cũ nulla. ff. de re iudi. vbi dixit † ꝙ ſi in libello petitur
reus cogi ⁊ compelli ⁊ nõ petitur condẽnari ꝙ nõ tenet
libellus. tamen ſi apponatur clauſula generalis petens
iuſtitiam ſibi miniſtrari procedit vigore illius clauſule.
Faciat etiam ſi eſſemus in caſu quo agitur ſine figura iu-
dicij valeret huiuſmodi libellus ad hoc illud Bar. in ex-
trauagan. ad reprimendũ in verſi. ſine figura de quo di-
cam in ſequenti articulo. iſta ſunt optima ⁊ inducent po-
ſteros forte in admirationem. ¶ Et ad contraria alle-
gata pro dicto Innocẽ. apparet reſponſio ex ſupradictis.
⁊ per conſequens conſiderata practica moderna poteſt
109 ſuſtentari dictum Inno. † ¶ Quid ſi peto rem actione
cõmodati ⁊ tu poſt litis conteſtationẽ fatearis depoſitũ
an poterit conſequi condẽnatio. do. Anto. decidit ꝙ nõ
ex quo lis non fuit conteſtata in depoſito. Sed contra-
rium tenet hic Joan. de imol. per id quod voluit Inno.
in. c. qualiter el ſecdo de accuſatio. ⁊ Bart. in. l. ſi confeſ-
ſus. ff. de cuſto. reo. ⁊ per. l. ſi debitori. ff. de iudic. Idem
voluit hic do. Pet. de ancha. allegat Azo. ⁊ Jaco. bal-
duyni propter bonam fidem que adeſſe debet. l. iij. ff. de
priuileg. credito. allegat Specul. in titu. de actio. ⁊ pe-
titio. §. primo verſi. hoc quoqꝫ. allegat quod habetur in. l.
ſi me ⁊ titium. ff. ſi certũ peta. Succurri enim debet vt qs
conſequatur quod ſuũ eſt. l. ſi me ⁊ titiũ. ff. ſi certũ peta.
¶ Mihi videtur ꝙ iſtud ſit uerius. quia ſi libellus
fuiſſet ineptus ⁊ reus fuiſſet confeſſus potuiſſet condẽ-
nari ex ſua confeſſione vt eſt tex. ſingula. in. l. ait pretor. §.
permittitur. ff. de mino. quem allegat Bald. in. l. iij. C. de
executio. rei iudica. ergo fortius quãdo non eſt libellus
ineptus. quia in confeſſum non requiritur tela iudicij.
110 † ¶ Quid ſi habeo debitorem quem in libello peto co-
gi ⁊ compelli ad ſoluendũ ſed non peto condẽnari. Re-
fert hic do. Anto. Barto. dicere in. l. i. C. de executio. rei
iudi. ꝙ non valet ex quo non petijt condemnari. vñ non
debet ſententia incipere ab executione ſed a condemna-
tione vt ibi idem voluit Bar. in. l. ſi cum nulla. ff. de re iu-
dica. Sed do. Anto. hic tenet contrariũ. quia petita exe-
cutione videtur prius petita condemnatio. allegat ſimi-
le quod voluit Bar. in. l. ex diuerſo. ff. de rei vendica. vbi
111 dicit † ꝙ ſi peto rem mihi reſtitui quia ſumus dominus
videor per prius petijſſe me dñm declarari. ⁊ ſequit hic
Joan. de imol. dictum domini Anto. Sed Jo. de imol.
in. l. ſi cum nulla ſequitur dictũ Bar. quod per verbum
forte limitat niſi fuiſſet appoſita clauſula generalis pe-
tens in predictis ⁊ in quolibet predictorum iuſticiam ſi-
bi miniſtrari. quia tunc tacite videtur petere illum con-
demnari. ideo facias ſm eum apponi ſemp illam clau-
ſulam in libello. allegat nota. per Joan. an. in. c. ij. de
ordi. cogni. vide eundem ibi de illa clauſula ⁊ que dixi
in. c. i. de offi. delega. ⁊ idem voluit Joan. de imol. in. l. ſi
ſi cum nulla. ff. de re iudi. ⁊ ſic variauit. qꝛ in iure ciuili tenuit cũ
Bar. ⁊ in iure canonico tenuit cũ dño Anto. Sed Bal.
in. l. i. C. de execu. rei iudi. dicit ꝙ ſi nõ requirit libellus
valet iudicium. ſecus qñ requirit libellus. Et eſt ratio
qꝛ compulſus venit iudicis officio mercenario quod ſi-
ne principali intentari nõ põt. l. ſi in iudicio. ff. de excep.
rei iudi. Item iſte libellus nõ concludit parti. quia pars
non permiſit ſe compelli. ſed condẽnatio bene concludit
parti iure actionis ⁊ iudicis cuius officiũ neceſſariũ eſt.
Item nõ eſt petitũ condẽnari. ergo non põt condẽnari
igitur nec exequi. ⁊ ita ibi reſidet Bal. Sed ſi per prius
petijſſet cõpelli ⁊ poſtea condẽnari valeret libellus. ita
voluit Bar. in. d. l. i. ⁊ in. l. quidã. ff. de pecul. lega. voluit
Bal. in prima conſtitutio. C. ⁊ in. d. l. i. ⁊ in. l. edita. C. de
eden. ⁊ in. c. cauſam que de reſcript. ⁊ do. Abb. in. c. i. de
lit. conteſta. Sed quo ad primũ dictũ do. Abb. in. c. i. de
litis conteſt. damnat dictũ Bart. ⁊ ſequitur dictum do.
Anto. ⁊ idem facit Rapha. fulg. in. d. l. i. faciat qḋ vo-
luit do. Anto. in. c. conſtitutus de religio. domi. ⁊ pcer-
to iſtum paſſum nõ reperio diſcuſſum extenſe per aliquẽ
ingenio ⁊ memoria preditũ doctorẽ. Et videtur pmo ꝙ
ſi ſumus in caſu in quo procedit ſine figura iudicij. Naꝫ
in. c. afferte de preſumptio. mulier coram Salomone di-
xit Domine filius meus viuit iſtius autem mortuus eſt
quo caſu illa petitio continet ſolum facti narrationeꝫ nõ
112 concluſionem. † Ex quo infertur ꝙ licet petitio non ha-
beat illa omnia ſolẽnia que de iure ciuili requirunt vt
nota. in. l. i. in prin. ff. de edendo. tamen vbi procedit ſine
figura iudicij valet iudiciũ. quia ſi pcedit ſola facti nar-
ratio ergo fortius procedit ſi cõcluſio nõ eſt bene apta.
ſi tamen ex narratiõe poteſt cõprehẽdi quid velit actor.
arg. l. i. §. primo. C. de rei vxo. actio. ⁊ hoc voluit dicere
tex. clemen. ſepe de verb. ſigni. dum dicit iuxta petitionis
formã quaſi dicat licet nõ pronũcietur in eo quod eſt pe-
titũ ſufficit ꝙ pronũciet iuxta illud qḋ eſt petitum aliud
eſt eſſe petitum aliud eſt eſſe iuxta petitũ. l. iam tñ. §. in h
ff. iudi. ſol. dũmodo nõ ſit tacita ineptitudo ꝙ non infe-
ratur reo defenſio. ita pulchre dixit Barto. in extrauag.
ad reprimẽ. in verſi. ſine figura. Et ex iſtis limito vobis
iſtud dictum Bar. quia poſito ꝙ eſſet verum tñ nõ pro-
cedit vbi agit ſine figura iudicij. quod tene menti perpe-
tuo. qꝛ per alios nõ dicitur. ¶ Scdo ego adduco bal.
113 in auct. dos data. C. de donatio. ante nupti. † vbi querit
an procedat iſte libellus. petit mulier donationem pro-
pter nuptias reddi an primo petat cõſtitui ⁊ poſtea tra-
di. ⁊ formatur ſimilis queſtio in aduocato cui debet cõ-
ſtitui ſalariũ pro eius facũdia vtrũ procedat libellus ſi
non petat ſibi conſtitui ſed petit condẽnari ad ſoluẽduꝫ.
Refert Jaco. de raué. dicere ꝙ hoc totũ poteſt peti i eo-
dem libello ꝯſtitui ⁊ ſolui. Dicit etiã ꝙ põt cõcipi libel-
lus ꝙ petit ſolui. qꝛ effectus libelli ⁊ rei debet conſidera-
ri. ita dixit ibi Jac. de ra. Cy. ⁊ Bal. Ex quibus verbis
114 apparet. † ꝙ iſte libellus pcedat petit cõpelli ad ſoluẽ-
duꝫ qꝛ videt per pus condẽnari peti. Et accedat ad pdi-
115 cta tex. valde ſolẽnis in. c. ſfus de reſti. ſpo. † vbi mulier
petijt vix ſepari a ſe qꝛ erat ſibi ꝯiuncta in gradu phibi-
to nec expſſe petit pnũciari ꝯiunctiõem ſanguinis i gra-
du phibito pus ⁊ poſtea ſepari tñ libellus valet ⁊ tenet
⁊ ideo ſubauditur ꝙ prius declarat ineſſe ꝯiunctionem

a ¶ Corruptiõe. Habet ori-
ginaliter iſtud
dictũ allegato
loco tex. ꝯmẽ.
xviij. xx. ⁊ xxi.
doctor aũt ſub-
tilis preceptor
me' gloſat iſtã
ppoſitiones ⁊
aliter interpre-
tat vt alibi in
quibuſdã apo-
ſtillis ad dñm
Andreã q mõ
excidẽ memo-
ria diximus p
quo vide dñm
Cardi. in cle. i.
§. ſane. q. ij. de
fo. cõpe. ⁊ bal.
in tractatu ſal-
ma. col. ix.

ſanguinis.ita in propoſito eſt qꝛ videtur per prius petere ꝙ condēnet.tene menti qꝛ nō poteſt adduci melius cōtra dictum Bar.faciat illud quod ibi voluit do. Anto. ¶ Item adduco tex.ↄtra Bar.in.c.cū venerabilis ꝺ excepƭ.vbi probaƭ hoc.⁊ quod voluit do. Anto. Adduco tex.in.c.cū bertoldum de re iudi.vbi idē probaƭ.⁊ adduco tex.contra Bar.valde ſing.ſm vnā lectu.in.c.i.ꝺ offi.ordi.in verſi.vlciſci ⁊ vindicare.ſecus ſi tex.diceret iudicare.⁊ adduco rōnem ſatis euidentē.nam tex.in.l.i.§.ſi.ff.de heredi.inſtitu.dicit ꝙ in oratione ſubaudiƭ verbum inſtituo.Bart.ibi dicit idem in ſententia vt ſubaudiatur
116 verbum condēno.vnde valida eſt ſentētia ſm eū † ſi iudex dicat abſoluo titium a petitis ⁊ victū victori in expēſis.quia ſubintelligiƭ verbū condēnamus. Aliter tamen loquitur idem Bar.in.l.ſi preſes.C. de ſenten.⁊ interlo.omni iudic. Sed nihilominus iſtud dictū ſaluari poteſt vt per Joan.de imol.in.d.l.i.§.ſi. ergo multo fortius in libello ſubaudietur verbū condēnari.⁊ adduco ad hoc ſtupendū tex.in.c.cum ad ſedem.de reſti.ſpo.vbi ad hoc vt ſaluetur libellus ſubauditur verbū ſpoliaſti.ergo fortius in caſu iſto ſubaudieƭ verbum condēnari.⁊ adduco
117 tex.ſingul.in.c.bone el ꝺo de poſtula.prela. † vbi valet libellus ſi quis dicat habeo ius eligēdi. quia ſubauditur ⁊ ſum in quaſi poſſeſſione iuris eligendi ⁊ ſic ſubaudiƭ illud per quod ſuſtentatur libellus quod ſm do. Abba.ibi eſt ſingulare.⁊ adduco vltra ſuperius allegata quedam audiu ⁊ recitatione digna in quibus libellus improprietur ad hoc vt valeat ⁊ teneat ⁊ accedat ad excellentiam huius decretalis admodum famoſe.⁊ adduco dictum Bald.in.l.i.C. qui admitti.in.xiiij.col. vbi vo-
118 luit † ꝙ ſi quis dicat in libello agnoſco dominiū certum talis cognati mei defuncti ꝙ ſubaudiatur idest poſſeſſionem.⁊ adduco quod voluit Bal.in.l.i.C.vnde liberi.⁊ in.l.recuſari.ff.de acquiren.heredi.⁊ in.l.ſi ſeruum eo.⁊ in.l.ſi non ſit exiſtentium.ff.de heredi.inſtitu.⁊ in.l.gallus.§.i.ff.de libe.⁊ poſthu.⁊ in.l.hi qui ad ciuilia.C. de appella.⁊ in.l.i.C.de confeſ.⁊ in.l.ij.C.de iure dot.⁊ in.l.prima.C.de compenſatio.⁊ in.l.ij.C.de iuramen.calum.⁊ in.l.prima alias ſecunda.C.qui accuſa.non poſſ.⁊ in.l.pignus.C.de pigno.act.⁊ in.l.iulianus.§.idez iulianus.ff.de rei vendi.vbi refert quādam elegantem doctrinā que fuit bartuluꝫ de copus.⁊ adduco quod voluit idem Bal.in.l.ſi olei.C.loca.⁊ in.l.cū etiam.C.de reb.credi.⁊ in.l.data opera.C. qui accuſ.non poſſ.⁊ in.l.certi conditio.§.quoniam.ff.ſi cer.peta. in quibus locis Bal.ponit multa dicta valde pulchra pro textu ⁊ recitatione digna que non refero ne longior videatur ſermo vide per alios in locis prefatis.⁊ adduco qꝺ voluit Bar.in.l.certi conditio.§.ſi nūmos.ff.ſi cer.peta.⁊ in.l.ſed ſi poſſeſſori.§.itē ſi lucanero poſt Guil.de cu.⁊ alios.ff.de iureiuran.⁊ per eundeꝫ Bal.in.l.ſi olei.C.locati.⁊ in.l.cum quid.ff.ſi certū peta.⁊ in.l.quidam.ff.de pecul.leg.⁊ in.l.ſi cum nulla.ff.de re iudi.⁊ in.l.ſi quis intentione ambigua.ff.de iudi.⁊ in.l.i.C.ꝺ execu.rei iudi.⁊ Ang.ibi ſequitur doctrinā Bart.dicens ſe in qōne ſacti ita praticaſſe in ciuitate peruſij.vide eundē bar.in.l.i.C.de vſufruc.⁊ ibi ꝑ alios.⁊ in.l.inſulam.§.fructus.ff.ſoluti matri.⁊ in.l.inƭ ſtipulantē §.i.ff.de verb.obli.⁊ in.l.ſciƭe doꝫ.ff.de ꝟbo.obli.⁊ in.l.ij.C.ſi ex publicis rōnib⁹ li.x.in quibus locis loquitur pulchre apponēdo varia dicta circa ſaluatiōem libelli que per te videre poteris.faciat tex.⁊ glo.i.l.e puto.ff.famil.hercī.⁊ qꝺ ibi not.ꝑ ſcribētes ⁊ in.l.⁊ proximus.ff.de vſufru.⁊ in.l.pater ſeuerinā.§.ↄditionū verba.ff.de ↄdi.⁊ demon.⁊ per glo.in.l.ſi pater.ff.de tut.⁊ pup.⁊ ꝑ Bal.in.l.ſi eū ante.C.de dona.ante nup.⁊ iō dixit idem Bal.in.l.ſi.in.v.col.C de
119 edic.diui adri.tolle. † ꝙ ſi exꝑmiƭ actio incōgrua libel-
120 lus eſt nullus.l.i.§.i.ff.ſi menſ.fal.mo.dixe.† qꝛ exꝑſſa ꝑ vitiū viſibilis nocent que nō expreſſa nō nocēt vt in regu.In iuris vtile per inutile li.vi.⁊ de iure ciuili forma libel-

a ¶ Preceptores. Preceptores iſti a quib⁹ inſtitui debeāt qd ſit eox offi ciuꝫ.cui cōparēƭ ⁊ an ⁊ qñ agere ⁊ defendere poſſint ꝑ domib⁹ ſibi deputatis vide iſter oēs Inno.quē adducunt oēs hic qui o a recte et plene diſcutit.ad materiā iſt tex.vide Spec.in ti.de actore verſi.quid ꝺ clericis ⁊ ſ.quen.⁊ in titu.de his qui alie.no.inter.ꝺ iudi.⁊ in ti.de libe.ↄcep.§.iā nunc videndū ⁊ vide Bal.in l.ꝑſes in.i.col.verſi.venio ad q.C.de tráſac.⁊ Laſran i tractatu de arbi.tertia pte ⁊ vide.nouiſſimos ſcribentes hic qui omnia late exaggerāt.

li conſiſtit in actione ſic in cauſa.l.ij.§.deinde.ff.de orig.iur.⁊ ſi dubiū eſt vtrū actio ſit apta vel nō libellus procedit ⁊ iꝫ allegat in arg.l.i.§.qꝺ autē.ff. quox lega. qꝛ fauere debem⁹ libello vt admittaƭ in dubio.⁊ allaƭ Inno.hic.Sed ſi ꝑ certo actio eſt inepta tūc de iure ciuili nō ꝑcedit libellus.ſed de equitate canonica ꝑcedit ſine actio cauſe ꝑmittaƭ ſine cauſa actioni.qꝛ de ſupfluo nō diƭ iō nō nocet.nāꝫ ⁊ ſine actiōe ſufficit ipſa iuſtitia naturalis reſultās ex cauſ qꝺ dicit eſſe nota dignū. Et adduci pōt qꝺ voluit ideꝫ Bal.in.l.i.C. de execu.rei iudi. vbi vƭ dīc ꝟba ↄformia vt nō ꝑcedat huiuſmōi ſolēnitas vbicūq ꝑcediƭ ſine figura iudicij.qꝺ dictū fuit Bar.vt ſuperius allegaui in dcā extrauag.ad reprimendū in verbo ſine figura.⁊ faciat qꝺ voluit idē Bald.in.l.poſſ.a.ad ſi.C.de
121 his quib⁹ vt indig. † vbi dixit ꝙ qualitercūq poſſit libellus interpretari ita ꝙ ꝑcedat ſuſtinēdus eſt.⁊ allaƭ Inno.hoc maxime dicit procedere in cā criminali ſauore fiſci ⁊ ꝑpter publicam vtilitatē.l.licitatio.§.qꝺ illicite.ff.de publica.⁊ idē Bal.in.l.i.C de execu.rei iudi.di-
122 xit † ꝙ verbis libelli eſt accōmodandus ſanus ſenſus vt valeat ⁊ nō pereat.allegat Inno.hic qꝛ inordinatio nō placet legiſlatori.⁊ vide qꝺ pulchre voluit do.Card.in c.olim el.ij.⁊ ibi per oēs de reſti.ſpo.⁊ in.c.ſte de dilat.⁊ in.c.ſi.ꝫ.eo.⁊ in.c.cōqueſtus.ꝫ.ti.primo vide do. Ant.hic ⁊ in.c.cum in eccl'ia de electi.⁊ in.c.cū conſtet.⁊ in c.cum ex literis de pigno.⁊ in.c.ↄſtitutus de relig.do.⁊ in ꝑallegatis locis per ſcribētes oēs vide Ly.in.l.nec exēplū ⁊ ibi Saly.C.de ſicce.⁊ in.l.i.C.de iure emphi.in quarta.q.⁊ iſta cum laboribus ⁊ ſudoribus ⁊ diuturnitate tēporis deus tremēdus ſit mihi teſtis didici nulla reſonate ſcriptura. Letor vehementer ⁊ gaudeo ꝙ ſine illa anguſtia ⁊ ſine illis laboribus vobis patefacta ſint. Deus largitor laudetur in ſecula.⁊ vide Bald.in.l.nec quicquā.§.vbi decretū.ff.de offici.procon.vbi melius ꝗ̄ alius loquiƭ quot modis capiatur libellus.⁊ ibi ēt dicit
123 † ꝙ libellus ineptus nō interrūpit ꝑſcriptionē. allegat.d.l.ſi accuſaturus.ff.de adulte. Si qd boni diximus hic deus nobis hec oīa fecit cui laus ⁊ gloria in eternum.

¶ Andreas Barbatia Siculus.

Tam deputati. Preceptores ª tēpli ꝑ domibus ſuis agere ⁊ dēfendere poſſūt. Nec obſtat eis religio vel ꝙ ſit ignota eox origo. ⁊ duo facit.primo ponit iniuriā que inferebaƭ preceptoribus templi.ꝺo eā deinceps fieri ꝓhibet ibi ne quis.⁊ erat in tertia compilatione hec decretalis.⁊ ita ſūmatur per oēs ſcribētes. Tu pondera qꝛ iſti preceptores repellebanƭ a conſequēda iuſtitia tam a iudicibus ſecularib⁹ ꝗ̄ a iudicibus eccl'iaſticis.⁊ papa hic prohibet grauare ne quis impediat.⁊ ſic nec iudices nec tyrāni nec priuati homines.iō iudicio meo dꝫ ſic ſūmari.reſpectu religionis aut originis icognite nō pñt ꝑceptores tēpli repelli agere vel defendere ſic doctores defendūƭ ſuas domos vƭ iudices ſeculares ⁊ ꝗ̄ſcūq alios.h.d. ¶ Nota ibi magiſtro ⁊ fribus.qꝛ ex iſta ſupraſcriptiōe ꝓbaƭ † ꝙ appellatione fratrū tēpli venit magiſter tēpli.⁊ ſic faciat ꝙ appellatiōe canonicox nō venit decan⁹ q eſt plat⁹ capli.iuxta illud qꝺ dici conſueuit antianis bononie ⁊ ſignifero iuxta illō dicitur diſcipuli ei⁹ ⁊ petro.iſta ē glo.valde ſing.in cle.hij qui de eta.⁊ q̄li.que vult † ꝙ in materia ſtricta appellatōe capli nō venit platus capli.ſecus in materia fauorabili vide ibi dcā. Poſſet ēt adduci iſta ſupraſcriptio ad id qꝺ voluit glo.in.c.i.de ꝑcura.⁊ in.c.edocēti de reſcrip.que dicunt † ꝙ nō poſſit ſolum prelatus agere in iudicio.requiriƭ enim ꝙ interueniat conſenſus capituli.quod an ſit verū dic ꝙ nō vt late dixi in.d.c.edocēti. ¶ Plus dico ꝙ iſta ſupraſcriptio ꝓbat ꝙ ſolus plat⁹ nō poſſit ſupplicare aut ꝗ̄rulari ſupiori in cā ſpectante ad eccl'iam.ſed requirit ↄſenſu a capituli.hoc probaƭ hic inquantū in tex.dicit accepimus ⁊ non dicit a quo.⁊ quia

qꝛ dirigit papa ſua verba ad magiſtrū ⁊ fratres videtur
ꝙ ad querelā ipſoꝝ ita diſponat. de quo vide q̄ dixi plē
ne in repetiti. rubrice de reſcrip. in clemē. ⁊ in. d. c. edoce
re. ¶ Nota ibi accepimus forte per querelā ipſorū qui⸗
bus ſcribit qd̄ ē veriſimile. Ex quo collige ꝙ ſuperiores
iſtoꝝ preceptoꝝ propoſuerant querelā qꝛ ſuis inferiori⸗
4 bus fiebat iniuſticia. ergo probatur † ꝙ de iniuria illata
ſubditis pōt ſuperior conqueri. Tu intellige verū qn̄ ad
iniuriā dominī ſit iniuria ſubdito alias ſecus. vide bar.
in. l. i. §. ſi. ff. de iniur. ⁊ quod voluit Innoc. ⁊ docto. in. c.
dilectus de appellatio. ¶ Nota ibi tam ſeculares q̄ ec
cleſiaſtici iudices pſonā eccleſiaſticā debere agere contra
laycum corā iudice ſeculari ratio eſt. qꝛ actor ſequitur foꝝ
rei. c. cū ſit generale de foꝛ. compe. ⁊ plus probat iſte tex.
ꝙ imo poſſit agere corā iudice eccleſiaſtico ꝯtra laycū.
quod intellige ſm̄ diſpoſitionē. d. c. cū ſit generale eo ca
ſu quo laycus ſubripuit rē eccleſie qꝛ pōt ꝯueniri coram
5 quo iudice voluerit rector eccl'ie. ¶ † Et ſic not. ꝙ papa
cohercet ob iniuria ⁊ grauamine clericoꝝ nō ſolū in iu⸗
dices eccleſiaſticos. ſꝫ ēt iudices ſeculares. c. ij. de except.
li. vi. Ibi in noſtris domib⁹ p̄ceptores. ꝙ religioſi hn̄tes
p̄ceptorias poſſunt ꝓ illis p̄ceptoribus agere ⁊ rn̄dere ēt
ſi ſit adminiſtrator ⁊ p̄ceptor manualis vt h̄ ⁊ cle. i. de re
ſcrip. facit glo. in. c. nō dicatis. xij. q. i. ⁊ c. cū dilecta de re
ſcrip. vide q̄ ibi dixi ⁊ ſic ē ar. ꝙ adminiſtratores pn̄t age
re ſine licētia alicuius ⁊ plus ꝓbat tex. iſte ꝙ ſolus ſine
ꝯſenſu capituli poſſit agere. de quo i. c. edoceri de reſcrip.
lꝫ ꝯriū teneat glo. ibi vide omnino ibi dcā. ¶ No. ibi q pa⸗
6 cificis ſtudijs † ꝙ diuerſa ⁊ ꝯria exercitia reprobanī i ea
dem perſona. non. n. pn̄t ꝯiungi quorū ſtudia ſūt diuerſa.
⁊ ſic nō bn̄ ſonat quē eſſe artiſtā ⁊ legiſtā vide cle. i. d ele
cti. ⁊. c. in noua. xvi. q. vij. ¶ Nota ēt ex eiſdē v̄bis ꝓ ſtu
dētibus ꝙ deſiderant quietē. vide que dixi in clemen. i.
7 de electio. † ⁊ ſic religio nō impedit religioſū agere ꝓ ſuo
bn̄ficio vide cle. ſi religioſus de procura. vbi pōt agere ꝓ
conſorte. vide ſing. dictū Inn. in. c. cū. L. ⁊. A. de re iudi.
8 † vbi dixit ꝙ monachus pōt agere pro amico mōaſterij
vide ſing. tex. in. c. ſopite de cenſi. vbi abbas poteſt eſſe ꝓ
curator vide. c. cum dilecta de confirmat. vti. vl' inuti. vbi
abbatiſſa poteſt eſſe procuratrix quod procedit maxīe in tā
gente ipſos q̄ alios ſm̄ do. Ant. ibi facit pulchrū dictum
Fede. de ſenis in conſi. cclxx. faciat. c. per venerabilē qui
filij ſint legitī. vbi archiepiſ̄us fuit procurator layci in cu
9 ria pape. ¶ Nota a contrario ſenſu † ꝙ iudex ſecularis
in foro ſuo ⁊ iudex eccleſiaſticus in foro ſuo poſſunt ex of
ficio ſuo nemine petente repellere inhabiles ab agendo
. l. filiuſfamilias. §. veterani. ff. de procurato. l. quos pro⸗
hibet. ff. de poſtulā. facit glo. in. c. i. de electio. li. vi. quini⸗
mo ſi reus eſſet excluſus a facultate opponēdi tamen iu⸗
dex poſſet ex ſuo officio repellere inhabilē ſm̄ do. Pet.
allegat no. in. d. c. i. de electio. lib. vi. Tu allega quod ha
betur in. c. indemnitatibus. §. ſane de electio. lib. vi. ⁊ i. c.
nulli in glo. de accuſat. ⁊ qd̄ habetur in. l. i. ſi. ff. de peti. he⸗
redi. ⁊ per do. Anto. in. c. cū dilectus de conſue. vide que
ibi dixi ⁊ in. c. cauſam q̄. ē. eo. ¶ Nota ibi generatio nō
10 eſt. † no. ꝙ proſſus ignoti pn̄t p̄ferri iſtis adminiſtratorib⁹
ꝑ ſupiorem nec pn̄t epi reſiſtere. nec hoc pretextu pn̄t re
pellere eos ab agendo ex quo non recipiūt inſtitutionem
ab epo nec preſunt populo. ⁊ credendum eſt ꝙ ſupior eo
11 rum eos ibi propoſuerit vt idoneos. † ⁊ ſic vbi origo ali
cuius eſt incognita p̄ſumendum eſt potius ꝙ ſit liber q̄
ſeruus ⁊ habilis q̄ inhabilis. ⁊ iō lex dicit ꝙ penitus ig
notus pōt inſtitui heres vt. l. extraneū. C. de heredi. inſti.
tu. ⁊ rō huius eſt qꝛ inhabilitas procedit ex accidenti vt
infamis ſeruitus. ſed libertas ⁊ bonitas procedunt a na
12 tura. † ⁊ in dubio iudicare debemus pro his que conue⸗
niunt nature vt per Dy. in regula ſemel malus li. vi. ⁊ ſic
non curaī de loco originis. qd̄ bn̄ notabis pro iſtis prece
ptoribus ſancti Antonij qui cōiter ſunt vltramontani ⁊
incognita corū origo. faciat. c. venerabilis de preben. fa⸗
cit glo. ſing. in. c. qn̄ vetus. xxiiij. q. i. que dicit ꝙ cum eſſet
cōtentio de electione quidam protulit hec verba piſcato
ri petro figuli filio ſucceſſorē queramus non auguſto im
patori. faciat tex. valde elegans in. l. nullus. in vi. barba
rice ſit nationis. C. de epiſ. ⁊ cleri. faciat. c. ad decorē in v̄
ſi. vndecunq; originē duxerint. J. de inſtitu. ⁊. lvi. diſt. c. vn
decunq;. ⁊ faciat illud quod ſcribiī i p̄ma tragedya. no
biles qui nō ſunt mihi ſed clara virtus qui genus ſacrat
ſuū alienū laudat. Sed videtur ꝙ predicta omnia iura
deijciātur in profundū per glo. valde ſingu. in. c. ſi propo
13 nente de reſcrip. que vult † ꝙ poteſt opponi exceptio ſur
reptionis qn̄ alienigena impetrauit beneficiū ⁊ non exp̄ſ
ſit ſuperiori ſe fore alienigenā. ⁊ adduci pōt tex. in. c. nul
lus. xli. di. ⁊. c. bone el. ſo in verſi. volentes p̄ficere alienū
de poſtula. prela. ⁊ adduci poteſt tex. multū ſolemnis in
. l. ij. C. de anno. ciuili. lib. xi. ⁊ quod preclare ſcripſit Ci⸗
cero in de amicitia. potiores inquit nobis ſunt ciues q̄
peregrini. ¶ Nihilominus ad iſta rn̄deri pōt vt proce⸗
dant in impetrante cuius origo eſt incognita cōcedenti.
⁊ veriſimile eſt ꝙ non promouiſſet alienigenā. ſecus in
eo qui habet eius conditionem cognitā. ⁊ ita procedat
iſte tex. ⁊ iura ſupius allegata. Et dicit hic Petr. de an⸗
14 cha. iſtum tex. facere † ꝙ ſi vnus venit cū lr̄is procuratio
nis de longinquo. creditur ꝙ ipſe ſit ille de quo loquunī
littere ſi dicit ſe fore illū allat illud qd̄ dicit Cy. in. l. ſi q̄
ꝓ colōniā. C. de epiſ. ⁊ cle. ¶ Tu ad predicta vide elegā
tē tex. ⁊ bar. ibi in. l. ſtigmata. C. de fabricēſib⁹ li. x. ⁊ qd̄
15 voluit bal. in. l. directi. C. de teſta. manu. ¶ † Not. ēt ſm̄ ¶ Monachis. pro q̄ vide. d. alex. de imo. poſt bar. in. l. cū fundū. §. ſeruū. ff. ſi cer. pe. ⁊ in. l. i. §. nec aquirimus de aq. poſ. ⁊ in. l. ſtipulatio. § hi q̄ d ver. obli. ⁊ doc. hoc in. c. cum olim el. ij. de p̄uile. vbi vide.
a do. an. ꝙ lꝫ ſerui exꝑenī mōachis⁹ ⁊ pro mortuis hēanī
vt in. c. cum olim de priuil. ⁊ in. c. placuit. xvi. q. i. tn̄ de li⸗
cētia ſupioris agere pn̄t vt in. d. c. cū dilecta de reſcriptis
hoc tn̄ non congruit huic tex. q logī de tēplarijs qui non
ſunt monachi. rō tn̄ vendicat ſibi locū in eis. ¶ Not. ibi
16 diuina gratia vocatus † ꝙ religioſus prepoſitus alicui
adminiſtrationi dī ibi proponi diuina gratia qd̄ ē bene
no. facit. c. nouit. Leo. facit. c. cū te in ver. diuina gr̄a de re
ſcriptis. ⁊ qd̄ ſcribitur luce. c. vltimo in v̄. donec induamī
ni virtutem ex alto. vide de gr̄a glo. in cle. i. de magiſtris
gl. in. c. ſedes de reſcrip. vide q̄ dixi in. c. i. de comodato ⁊
in. d. c. ſedes ⁊ i. d. c. cū te. ¶ No. ibi laudabiliī exequūī
17 † ꝙ preſumitur bene ꝓ plato qui cū laude ſequiī ſuū offi
ciū faciat. c. illud de preſump. c. ad audiētiā de preſcript.
Nec eſt inquirendū cuius natiōis ſit ſi tn̄ laudabiliī exer
ceat officium ſuum qd̄ ē quottidianū. Nā ſi doctor ſubtiliī
ter copioſe clare ⁊ apte ſe hꝫ circa lectiones ſuas quotti⸗
dianas nō eſt inq̄rendū ſi eſt forenſis an ciuis. Et eodem
mō ſi medicus curet infirmos ⁊ reducat eos ad bonā cō
ualeſcentiam commendandus eſt nec curandum eſt ſi ſit
barbarus aut alius iuxta illud euangelicū. a fructibus
eoꝝ cognoſcetis eos qd̄ eſt bn̄ no. pro multis p̄latis ⁊ recto
ribus eccl'iaꝝ q ſunt incognite nationis ſi tn̄ laudabiliī
ſe exerceāt circa officiū ſuū non eſt inquirenda eorum in
cognita natio. ¶ Gloſa querit de cauſa mouente iſtos
iudices ad querendū de origine iſtorum preceptorū. ⁊ re
ſpondet ꝙ poterat eſſe duplex. prima qꝛ forte poterāt eē
infames. cōſueuerūt. n. īfames fugere loca proprie natio
nis. ⁊ ideo ſi erant infames non poterant eē preceptores
domoꝝ religioſorū cū neq; ꝓcuratores neq; iudices eē
poſſint. iij. q. vij. c. i. ⁊. c. infames. Secunda ratio eſſe pōt.
quia dubitabant ne iſti eſſent ſerui qui regulariter in iu⸗
dicio eſſe non poſſunt. Sed iſtis non obſtātibus tenebā⸗
18 tur iudices iſti admittere eos triplici ratione ſm̄ gloſ. †
Prima qꝛ quilibet preſumitur idoneus ⁊ non infamis.
19 † Secūda qꝛ preſumūtur liberi ex quo ſunt in poſſeſſione
libertatis. tertia qꝛ ſi aliquē patiebātur defectū talis de
fectus proſſus per ingreſſū religiōis aboletur. Sed in⸗
quantū gl. iſta vult ꝙ infamis nō poſſit eē ꝓcurator ꝯriū
decidit tex. inſti. de excep. §. ſi. vbi ꝓbaī ꝙ pōt eſſe ꝓcura
tor. do. car. ⁊ do. abb. remittūt ſe ad gl. in. c. imꝑatoꝝ de
iure. calu. ego iſtū paſſū nō examino hic qꝛ longus eſſet

ſermo.ſciaſ tñ ꝙ in iſto paſſu glo.variauerunt.ꝑnam aliſ
loquiſ hic ⁊ aliter loquiſ in dicto.c. impatorū ⁊ aliter lo
quitur in.c.accedens.l.diſ.⁊ aliter loquiſ in.c.i.iij.q.vij.
⁊ etiā in dicto.§.ſi.inſti.de excep.ideo diceſ in.d.c.impe
20 torum. ¶ Sed vnū pondera † qꝛ etiā de iure ciuili non
poterit infamis eſſe ꝓcurator in curia principis.l. ſed ⁊
milites.§.ignominie cauſa.ff.de excuſa.tut.⁊ ibi pulchre
21 dixit Bal.ꝙ in romana curia ſeruaſ † ꝙ infamis nō ad
mittiſ vt procurator.faciat quod voluit idē bal.in.l.reū
criminis.C.de procura. vbi ēt dixit ꝙ non poterit eſſe ꝓ
curator alicuius pſone illuſtris moueſ ar.l.ij.§.miles.ff.
22 de his qui nota.infam.† Ex quo dicto vſ mihi dicendū
ꝙ multo minus poterit eē ambaſiator alicuius illuſtris
viri.cōſueuimus.n.tale munus tribuere honoratis ⁊ ꝓ
batis viris vt in.c.apoſtolice de re iudi.li.vi.⁊ clemen.i.
de iureiurā. ¶ Sed vnū pro certo admiratiōe dignū nā
ſi tale officiū procurādi ē vile vt in.l.vniuerſos ⁊ ibi bar.
.C.de decurio.lib.x.quare eſt ꝙ non poterit eē ꝓcurator
principis regis aut illuſtris viri. Tu potes allegare hāc
rōnē ꝙ vnū ⁊ idē officiū cenſeſ nobile ⁊ cenſeſ vile reſpe
ctu obiecti.dicimus.n.notariatū non eſſe dignitatez imo
notarius eſt publicus ſeruus ſed reſpectu obiecti dicitur
23 dignitas.l.i.C.de manda.prin.† vbi eſſe notariū princi
pis eſt dignitas.facit quod pulchre dixit Bald.in.c.i.de
24 feud.guardie.vbi dixit † ꝙ eſſe coquū principis ē digni
tas.facit quod in ſimili dixit bal.in.c.i.quia dicatur dux
25 † ꝙ habens feudum a principe ſit nobilis.ſed a minimo
valuaſore diciſ dominus.faciat.l.ij.ff.de albo ſcribendo
⁊ quod ibi voluit Franci.tigri.facit.c.per tuas de maio.
⁊ obedi.facit.c.mancipia de rerum pmuta. vbi eē ſeruū
eccleſie eſt dignitas.facit.l.habitatio.ff.ꝺ vent. in poſſeſ.
26 mittē.† vbi ſerui nobilium ſunt melioris conditiōis ꝗ̄
plebeioꝝ.⁊ iō debent habere meliora fercula quod tene
menti pro ſcutiferis cardinaliū ⁊ epoꝝ. faciat ſimile qꝺ
27 voluit Bal.in.l.etiam.C.de teſti.vbi dixit ꝙ famuli epo
rum poſſunt teſtificari pro eis.allegat Inno.in.c. in lrīs
de teſti.⁊ in.c.inſinuāte de offi.deleg.ſecus dicit ſi ſunt fa
muli vilium pſonarum.ponit exemplum in cerdonibus
28 ſcholaribus ⁊ faciat.l.i.C.de comitibus lib.xij.† vbi me
dicus principis equipatur duci licet regulariter equipe
retur obſtetrici vt in.l.y.C.cōis deleg.facit tex.multū ſin
gu.in.l.i.C.de propoſitis ſab.lib.xij.in verſi.quos decuo
lateris noſtri illuſtrat.nō eſt ergo mirū ſi eſſe ꝓcuratorē
illuſtris viri ē dignitas p iſta iura ⁊ per iſta dicta amluū
pulchra.⁊ ideo de iure ciuili non poteſt eſſe procurator
infamis.tene meum iſta quia pulchra. ⁊ inquantum iſta
glo.vult ꝙ infamis non pōt eſſe iudex vide que dixi mul
tū luculenter in.c.ſi ſtatus de reſcrip. ¶ Et inquātū illa
gl.dicit ꝙ ſeruus nō poteſt ſtare in iudicio quod limitat
in caſu.l.vix de iudi.in octo caſibus in quibus ſeruus pꝫ
ſtare in iudicio de quo dicendum vt ibi. qꝺ procedit qñ
conſtat eſſe ſeruum.ſed ſi reputatur cōi opinione liber va
lerent geſta rōne publici officij.l.barbarius.ff.de offi.pre
to.l.i.C.de teſta. Inno.in.c.nihil de electio.⁊ inquantuꝫ
iſta glo.dicit ꝙ quilibet p̄ſumitur bonus ⁊ dignus vide
elegantem tex.⁊ ibi Bar.in.l.cum quidam de lega. ſo.
29 ⁊ dic † ꝙ preſumitur bonus bonitate intrinſeca.non aūt
bonus bonitate extrinſeca ita dixit glo. ſing.in.l. ſi vo.§.
qui pro rei qualitate.ff.qui ſatiſda.cogā. faciat glo.in.c.
ſi forte de electi.li.vi.⁊ quod habetur i.c. vndū ꝺ p̄ſump.
c.abſit.xi.q.iij.⁊ in.c.clerici.lxxxi.di.⁊ quod no. Bar.in
.l.non ſolum.§.ſed ⁊ reprobari.ff.de noui ope.nun.⁊ i.l.
30 matrem.C.de probatio.Et inquantū glo.iſta dicit † ꝙ q
libet p̄ſumitur liber qñ eſt in poſſeſſiōe libertatis.faciat.
l.ſi mater.C.ne de ſtatu defunc.Et pondera diligēter iſtā
glo.qꝛ arg.de poteſtate iudicandi ad ptātem procuran
di ⁊ econtra.de qua glo.facit feſtū do.Anto.⁊ nihil alle
gat.ſed non videtur bene dicere qꝛ infamis pōt eſſe pro
curator.vt in dicto.§.ſi.inſti.de excep.non tamē poteſt eē
iudex vt.l.cum pretor.ff.de iudi.Quod aūt valeat argu

mentū de iudice ad procuratorē allego tex.in.c. cū olim
abbas de offi.deleg.vbi arguitur ꝺ vno ad reliquū.vide
pulchra verba que ibi poſui. Et inquantū glo. iſta dicit
ingreſſus religionis tollit infamiā.idem dicit in rebus vt
ſicut pſone preſumuntur libere ibi p̄ſumitur libertas i re
bus vt.l.altius.C.de ſeruitu. inquantuꝫ iſta glo. dicit ꝙ
purgaſ infamia pp ingreſſum religionis.vide ſingu.tex.
i.c.non liceat.xviij.q.i.vbi ingratitudo purgaſ p ingreſ
ſum religionis. Plus dixit Guil.de cu.in.l.i.C.de ſa.ſa.
ecc.ꝙ tollitur vitiū illegitimitatis. ¶ Et inquantū iſte
tex.loquitur de ꝓceptoribus dubiū eſt a qbus debent in
ſtitui. Hoſti. Jo.an.⁊ do. Anto.dicunt eſſe conſiderādū
an creareſ per electionem vel purā habeāt vel ſimpliceꝫ
cuſtodiam ſine cura.in primis caſibꝰ dꝫ interuēire aucto
ritas dioceſani.c.cum ⁊ plantare.§.in eccleſijs ꝺ priuile.
in ſecundo caſu quando habent ſimplicem cuſtodiā ſine
cura ſufficit ꝙ a ſuo priore ſimpliciter deputentur.c.cum
ad monaſterium.§.tales de ſtatu monacho.de conſilio ſi
ue conſenſu collegiorum niſi aliud habeat ſuperior ex ꝓ
uilegio vel antiqua conſuetudine.c.ex noſciſ de his que
ſiunt a prela.c.ſacroſancta de elec.ita dicit hic Inn.Do.
Car.tñ aliter loquiſ ⁊ do. Abb.ſup quo non eſt vis.ſꝫ q̄
le ſit coꝝ officiū nō clare hꝛ in iure.Sꝫ Inn.equipat eos
inſtitoribus qui preponunſ negocio dñi vt per totū ti.de
inſti.⁊ hoc hꝫ locum ſm eum qñ domus que hꝫ ſupioreꝫ
ꝓceptorem qui inſtituit inferiorem eſt dñs non tm̄ domꝰ
inferioris ſed ēt rerū ipſius inferioris alꝰ ſecus.l.iij.ff. de
inſti. Irē cōparat eos cuſtodibus ⁊ cōmēdatarijs vel vi
cariis qꝛ curare debet ⁊ viſitare loca per magiſtrum cō
mendata ⁊ de officio iſtorum habetur in.c. clericum cuꝫ
c.ſequenti.lxi.diſtin.⁊ in.c.ſi in plebibus.lxiii.diſ.⁊ in.c.
ſanctoꝝ.lxx.di.⁊ pñt iſti preceptores remoueri qñcunqꝫ
ad arbitriū ſupioris.⁊ ſi plures ſunt iſti ſupiores q hanc
ptātem habeāt.⁊ non ſolum poſſunt iſti preceptores infe
riores agere ⁊ conueniri pro domibus ſibi deputatis ſꝫ
etiam ſuperior ſeu ſuperiores ſi plures ſunt ar.c. olim de
reſti.ſpo.⁊.l.qcunqꝫ.ff.de inſti.⁊ electio eſt agentis queꝫ
conueniat an ſuperiorem an inferiorem p iura prefata.
quod procedit quando eccleſia ſupior eſt dña domus in
31 ferioris. ⁊ rerū eiꝰ.† Quid ſi domus inferior habet ſua
iura ſeparata a domo ſuperiori. ⁊ forte tm̄ reſpōdet ſibi
de certa penſione ſicut hic cōiter contingit in italia in ꝓ
ceptoribus ſācti Antonij dic ꝙ comparantur prioribus
manualibus deputatis per ſuperiorem vel aliis habēti
bus dignitatem ppetuam ſi habent collegium a quo eli
guntur de quibus in clemen.i.⁊ cle.ſequēti de reſcriptis.
32 c.ii.⁊.c.cum ad monaſterium de ſta.mona. ¶ † Sed qs
eorum preferatur ad agendum ſi concurrant ſuperior ⁊
inferior dicte domus. Inno.tangit hic ⁊ in.c.oli cauſam
de reſti.ſpo.⁊.c.cum venerabilis ꝺ relig.domi. ⁊ in.c.cū
q̄rente de offi.ordi.⁊ varie loquitur i.a dictis locis.hic.n.
dicit ꝙ ſuperior preferſ ſi iferior poſſit remoueri ad nutū
ſuperioris ergo fortius a ꝓſecutione cauſe arg.l. in cde
.ff.de ꝓcur.Si vo ꝓceptor ē ppetuus nec pꝫ remoueri ad
nutū ſupioris.ſi pꝫ ſuperior agere pro rebus ad hūc locū
ptinētibꝰ niſi in defectū ꝓceptoris.c.oliꝫ de teſtibꝰ.Nec ē
vis ꝙ ſuperior non poſſit amouere iſtum ſine conſilio ſui
collegii ſeu conſenſu.qꝛ alia ardua non poteſt facere ſine
conſenſu capituli.vt.c.quanto de his que ſi.a prelatis.⁊
tamen agere ⁊ conueniri poteſt ſine conſenſu capituli.vt
in.c.edoceri de reſcrip.Nec eſt vis hoc caſu an bona hu
ius inferioris domus ſint diſtincta a domo ſuperiori dū
modo remotio ſit ad nutuꝫ ſuperioris.⁊ ei obedire tenea
tur de ſtando ibi.⁊ ꝙ conſtet ꝙ qñ minor miniſter remo
ueſ maior admiſtret qꝛ iꝫ ſeparata ſint bona in tm̄ etiaꝫ
ꝙ illa non poſſit reportare ad maiorem domum tamen
adminiſtratio non eſt diuiſa que tamen bene poteſt eſſe
apud pſres vel tutores vſ admiſtratores vt.d.c.edoceri.
Alii dicūt ⁊ forte meliꝰ ꝙ ſi ē vis an ſit ppetuꝰ an tpalis
an ſit remouibilis an non ſine cauſa vel non ⁊ an vacan

te domo

de domo inferiori veniat adminiſtratio ad ſuperiorem. ⁊ quis ſit maior in adminiſtratione tunc ambo poterunt conueniri ⁊ maior preferetur. ⁊ ſic eſt in exercitoribus. l. i. §. cum autem. ff. de inſtitu. ⁊ in patre ⁊ filiofamilias vt. l. fi. C. de bo. que lib. idem in inſtitutoribus vt. l. quicunqꝫ. ff. de inſti. idem fore in prepoſito. ⁊ canonico quando agitur de prebenda vt no. in. c. ex literis ꝺ probat. ⁊ in vicario vt no. xciiij. di. c. i. ⁊ non eſt vis ſi totū lucrū vel damnum ſpectet ad aliquem dūmodo alterius ſit adminiſtratio vt no. in. d. c. edoceri. fatetur tamen ꝙ pro iſtis locis religioſis multi poſſunt agere ⁊ reſpondere etiam ſi non habent adminiſtrationē ſed nō coguntur de quibus no. in. d. c. olim. Poſtea dicit Innoc. plus ſibi placē qꝺ ipſe voluit in. c. cū venerabilis de relig. domi. vbi ponit duas opiniones. prima ꝙ ex quo Abbas ſuperior habet eccleſiam in proprios vſus vel aliorum vt ſibi placet iuſte defendit eccleſiam qꝛ eſt ſua ex quo comodū ⁊ incomodum ad eū pertinebit. c. ſuo nomine. ij. q. vi. §. ꝓpriam nec eſt vis ꝙ hec eccleſia habeat proprium ⁊ perpetuū vicariū vel ꝑlatum vel cuſtodem vel comendatarium. vel etiā ꝙ bona eius omnino ſint diſtincta a bonis mōaſterij. quia Abbas magis proprie dicitur prelatus vel cuſtos illius eccleſie ꝙ̄ ille prelatus vel cuſtos qui ibi moratur. ⁊ ille Abbas dicitur poſſidere eccleſiam per inferiorem prelatum vel cuſtodē vt in. c. cū veniſſent de reſti. ſpo. ¶ Itē apud abbatem ſunt non ſolum dñia ⁊ poſſeſſiones rerū ſed etiam actiones. c. conſtitutus de relig. domi. fatetꝰ tñ ꝙ vterqꝫ poteſt conueniri quia tūc vna cenſetur adminiſtratio amborum. ſicut dicitur vnum eſſe conſiſtoriū officialis ⁊ epiſcopi ſui. ponit etiam aliam opini. ꝙ illud ꝓcedat iam in perpetuis ⁊ neceſſarijs ꝙ̄ temporalibus ⁊ voluntarijs prelatis. quia ſicut primi non poſſunt remoueri a p̄latura. ita nec poſſunt remoueri ab agēdo in tēporalibus aūt ſecus qui tantum cuſtodibus equiparanꝰ ⁊ ſic in hoc accedit ad illud qꝺ ipſe voluit hic. dicit tñ ꝙ ſi prelatus ſuperior non habet eccleſiā in proprios vſus ſed tantum eſſet patronus. tunc ſecus quia in cauſa iure patronatus ageret ⁊ reſponderet ſuperior. in alijs ꝺo tāgentibus eccleſiam ageret ⁊ reſponderet prelatꝰ inferior c. cum nos de offi. ordi. c. bone ꝺ appel. ⁊ ēt multum egre
33 gie dicit † ꝙ vbi ſunt plures qui poſſunt conueniri ſub eadem queſtione nomine alicuius eccleſie ꝙ nō debet iudex procedere ad miſſionem in poſſeſſionē ſi vnus illoꝝ eſt contumax. niſi omnes vocentur. ar. l. hec autē. ff. ex quibus cauſ. in poſſeſ. ea. quod dictum ſequitur glo. in cle. i. de reſcriptis ⁊ probatur in. d. l. hec autē. vbi non fit miſſio contra pupillum. niſi prius citenꝰ omnes illi qui ipſuꝫ defēdere poſſunt. vnde ſi hꝫ plures tutores omnes debēt citari. licꝫ nō hēant auctoritatē inſolidū. l. fi. C. de auc. p̄ſtan. in contrarium tamen facit. l. de pupillo. §. ſi plurium. ff. ꝺ ope. no. nunc. vbi ſi multi ſunt domini eiuſdem rei. ſatis ē alteri eorum nunciare nouum opus. Solue ꝙ ibi loquiꝰ in de nunciatione reali Nam denūciatio ex parte eiꝰ cui fit eſt realis ideo ſufficit vni in ipſa denunciatiōe vt dicit ibi Bar. per. l. i. §. penul. ff. de ventre inſpi. Eodē modo ſolui poteſt contrariū de. l. quāuis. ff. de dam. infec. vbi ſatis eſt denūciare vſufructuario ⁊ ꝑ hoc dicit hic do. abb. ſe dubitare an Bar. ⁊ alij bene dicant ibi in eo qꝺ voluit
34 † ꝙ ex ꝯtumacia ſolius procuratoris poteſt deueniri ad miſſionē ex primo decreto per. l. iij. C. de procur. vbi hoc voluit Bar. ⁊ idem voluit in. d. l. quāuis. primo. n. debet citari dominus. ⁊ poſtea procurator ſi dominus non reperitur ⁊ hoc eſt verius ſm eum per. d. l. hec autē. ⁊ ad d. l. iij. ꝑꝫ reſpōſio. qꝛ ibi dicitur ꝙ pretor deliberauit nō tamen dicit ꝙ preciſe poſſit fieri immiſſio. ⁊ dicit hic Inn. plus ſibi placere quod ipſe notauit in. c. olim cauſam de reſti. ſpolia. ⁊ hic ſubdit ꝙ ēt vbi legitimus defēſor eccleſie eſt ꝯuētus ſnia data ꝯ eū mādabiꝰ executiōi ꝯ eccl'iaꝫ. nec cogiꝰ ſatiſdare ꝺ iudicato ſoluēdo dū defendit eccl'iā. l. vulgo. ff. de admi. tu. ſecus in alijs non habētibus legitimā adminiſtrationē. nā illi hñ admittunꝰ ad defendēdū. ēt ſine mādato cū ſatiſdatiōe. l. i. C. de ſatiſdādo. l. exigendi. C. de procur. ita dicit Innoc. in. d. c. cum venerabilis. Sed in. d. c. olim cauſam dicit ꝙ ſi agitur de iuribus ad aliquam domum ꝑtinentibus ſufficit ſi agit magiſꝰ illius domus aſſūt ad hoc illum tex. ſi ꝺo agitur de ſubiectiōe vel reſtitutiōe alicuius domus dꝫ agere magiſꝰ vel ſuꝑior ꝓuincie vel ciuitatis allegat. d. c. olim cauſam. pōt etiam dici ſm eum ꝙ maior ſemꝑ pōt agere ſi vult ⁊ ſi magna eſt cauſa debet requirere fratres. imo plus videꝰ ſibi dicēdum ꝙ pro domibus iſtis que ſic ſubiecte ſunt alijs ꝙ ꝺ rebus earum eccleſiarum faciunt ⁊ diſponunt ad libituꝫ ſuum ⁊ preceptorē remouent qñ volunt oēs illi q huiuſmodi ꝑtātem hñt immediate ſuper illas domos poſſunt agere ⁊ etiam conueniri ⁊ erit ſemper in optiōe maioris vt ipſe ceteris preferaꝰ ſi voluerit ar. d. c. olim cām. Si. n. pōt remouere minorē ab adminiſtratione. multo fortius poterit remouere a lite arg. auc. multo magis. C. de ſac. ſanc. eccle. ⁊ qꝛ ſua magis intereſt qꝛ maiorem ꝑtātē hꝫ in domo illa tñſt maior remouet minorem ipſe maior tenetur per ſe vel alium litem agere. Alioquin ꝯtra domū tanꝗ̄ contra cōtumacem procedetur. ſi vero nō ſint ōino ſubiecte tamen aliquomodo ſubiecte ſunt. Nam aliquādo ſunt de archidiaconatu alicuius archidiaconi vel de archipreſbyteratu alicuius preſbyteri aliq̄ſ rñdent abbatibus vel alijs laycis de tēporalibus vel rñdent alijs ꝑſonis eccleſiaſticis rōne iure paꝰ. aliquādo ēt laycis in omnibus iſtis caſibus ⁊ ſimilibus primo loco licitū eſt agere ⁊ reſpondere adminiſtratoribus harum ⁊ ſine negligentia vel alia iuſta cauſa. tunc premiſſa aliqua ſūmaria cognitione per eum qui dꝫ cognoſcere etiam oēs predicti ⁊ alij conſimiles agere poterunt. xvi. q. i. c. conſtitutum ⁊. q. vij. c. filijs. xij. q. ij. c. non liceat. c. ſi quis preſbyterorū de rebus ecc. non alie.
35 Dicit ēt † ꝙ epus ſemper poterit agere ⁊ rñdere pro eccleſijsᵃ ſibi ſubiectis. c. fi. ꝺ ſuc.
a ab inte. l. ſancimus. C. de ſa. ſan. ecc. x. q. i. c. ij. ⁊. c. ſequēti. xvi. q. vij. c. oēs baſilice. Et videtur ꝙ epiſcopus ſit preferendus alijs in agendo ⁊ defendendo. dicit tñ ꝙ qui dꝫ cognoſcere ꝺ cauſa videre poterit quis preferatur. ⁊ maxime attendas ꝙ quo ad tēporalia potior eſt cā inferioris miniſtri ꝙ̄ epi. c. i. de reb. ecc. non alie. ⁊ in ſpūalibus ſaltē q ipſuꝫ epm tāgunt ꝑferendus erit epus inferiori miniſtro ⁊ hoc voluit Bar. in. l. ſancimus. C. de ſa. ſan. ecc. vbi dicit ꝙ tūc dꝫ agere epus noie illius capelle pro qua agit ⁊ non noie ſuo ꝓprio. ſicut agit conſanguineus pro ſibi ꝯiuncto qꝺ eſt no. ꝙ epus agere poſſit ꝑ eccleſia ſibi ſubiecta nō vacante. ⁊ idem ſi vacat vt l. d. c. fi. de ſucceſ. ab inteſt. ⁊ ita intellige dcm̄ Inno. ibi ⁊ voluit ibi hoſti. ꝙ attētis his ⁊ ꝑſonaꝝ diſcretiōe ⁊ fide ⁊ intereſſe vniꝰ cuiuſqꝫ eliget magis idoneū. ar. l. i. ff. de popul. ac. de canonicꝭ aūt quō agere poſſent remittit ad no. in. c. cū olim de teſti. dicit etiā ꝙ in oībus caſibus ꝑdictis ſi illi quoꝝ intereſt volunt aſſiſtere alijs qui agūt nō ꝓhibentur ⁊ ēt ꝑñt appellare. c. cum ſuper de re iudi. Sed contra ꝑdicta
36 opponit de. c. edoceri de reſcrip. vbi dꝛ † ꝙ ſi adminiſtrationes ſunt diuiſe ille ſolus pōt agere q adminiſtrat. Soluit ꝙ ꝓcedit qñ nulla cā ſubeſt q̄re alius agat. hic ſecus. Itē illa decretalis hꝫ locum vbi ſunt adminiſtratiōes penitus diuiſe. Sꝫ inter epm̄ ⁊ miniſtros nō ſunt imo ābo ſunt adminiſtratores. ſed vnus ſub alio. ⁊ idē dicit ēt de alijs remouētibus minores miniſtros qñ volūt vt ſunt tēplarij ⁊ hmōi alij. ⁊ ſubijcit vnū egregiū dictū Innoc. ꝙ lꝫ ſuꝑiores ad quos nō imediate ꝑtinēt tꝑalia nec eccl'ie adminiſtratiōes agere ꝑñt vt dcm̄ ē ⁊ ēt aliqñ ꝑferūꝰ alijs tñ ſi ille domus iferiores carēt legitimo defenſore. i. ꝑlato imediato puta qꝛ ꝑlatus earū ſpālis mortuus ē ꝙ nō curret ꝑſcriptio ꝯ eas qꝛ nō ceſſat cā ꝑſtitutiōis ſi nō ē q eiꝰ curā ſpālē hēat. hec ſūt dicta Inn. in. d. c. olim. ſꝫ in. d. c. ꝑquerēte ꝺ off. ord. notat ꝑ illū tex. abbatē poſſe agere pro capellis ſuis ne indebite oneribus grauentur. c. i. de

ᵃ¶ Eccleſijs. Adde ſpec. in ti. de in integ. reſti. § ij. ꝟ. ſꝫ nūquid ꝑlatꝰ ⁊ glo. xxiij. q. viij. cōuenior imo ēt l cā eccleſie ine ꝑt eē iudex ⁊ teſtis vt ꝫ bal. l. i. C. ne qs i ſua cau. ⁊ hꝫ ēt l. c. inſup de teſti. vbi vide.

offi.ordi.Sed ſi prelati ipſarum eccleſiarum velint agere ipſi preponuntur arg.eorum que habentur in.c.edoceri de reſcriptis.⁊ pôt dici ſm eũ ꝙ ideo Abbas in.d.c. conquerente fuit admiſſus q2 illa iura epiſcopalia dicebat ad ſe pertinere.hec ſunt verba Innoc. que in multis locis ſparſa generant confuſionē quandam ſm do. abb. do.Ant. hic facit quandam diſtinctionem quam etiam ſequitur hic do.Abb.que videri poteſt quia non videt exordiri ab alto ⁊ ſublimi eorum ingenio id non refero illam.do.Pet.de ancha.hic ſuccincte ⁊ breuiter tranſit ſuper hoc paſſu ⁊ ita etiam tranſit hic Jo.d imo.❡ Sȝ do.Car.hic refert iſta dicta Inno.⁊ ſubdit ꝙ in predictis non dicunt ſcribentes qd tenendũ in hac varietate. Ipſe dicit ſtandum prime opinioni ꝙ ſi inferiores preceptores poſſunt remoueri ad nutum ſuperioris ⁊ cõcurrãt ſuperior ⁊ inferior in agendo prefertur ſuperior p rõnes ſuperius dictam.q2 cum poſſet ex toto remoueri fortius ab hac cauſa.❡ Quid ſit dicendum vltra tam magnos iure deos pro certo eſt difficile ſed ne captiuẽ mihi ingenium ⁊ intellectum.Videtur mihi de iure dicendũ ꝙ poſito ꝙ ita ſit ꝙ inferior prelatus ſit remouibilis ad libitum ſuperioris.⁊ ꝙ eccleſia ad eccleſiam ſpectet ſuperiorem quo ad bona tñ mihi videtur ꝙ in agendo preferatur prelatus inferior.quod ſic oſtẽdo.❡ Prelati eccleſie dicuntur procuratores vt ꝓbatur in.c.fraternitatẽ de donatio.⁊ in.c.fina.xij.qõne.i. ergo ſequitur ꝙ Abbas ſuperior dicitur procurator generalis ⁊ prior inferior di-
37 citur procurator ſpecialis.†Sed vbicunque procurator generalis.⁊ procurator ſpãlis cõcurrunt ad eundẽ actũ. tunc prefertur procurator ſpãlis vt probat tex.valde ſingula.in.l.quoniam ab augurio.C.de conueniendis fiſci debi.libro.x.ergo ſequitur ꝙ in agendo prefertur prelatus inferior pro eccleſia illa inferiore ſuo prelato maiori. ⁊ generali.tene mẽti quia eſt noua conſideratio ⁊ noua argumentatio.❡ Secundo adduco.c.ſtuduiſti de offi.
38 legati vbi probatur † ꝙ quotiens aliquis eſt delegatus in quadaȝ cauſa ſpeciali ꝙ ſi nõ opponatur pôt legatus generalis de illa cognoſcere.ita dicimus in propoſito ꝙ licet Abbas ſuperior ſit generalis prelatus tñ ſi opponatur ꝙ ſpecialis prelatus agere poteſt pro eccleſia ad quã eſt ſpecialiter deputatus ꝙ argumẽtũ ẽ nouũ.❡ Tertio adduco.l.i.C.de offi.prefec.vrb.vbi ſi alicui competit iuriſdictio vniuerſalis.⁊ alteri cõpetit ſpecies illius iuriſdictionis ꝙ prefertur ſpecialis generali.ita dicamus in
39 propoſito.et eſt nouum argumentũ.❡ †Quarto faciat licet prelatus ſit remouibilis ad nutuȝ ſuperioris tamen cẽſetur eẽ perpetuus ita probatur in cle.⁊ ſi principalis de reſcriptis.⁊ ſic reſpectu illius eccleſie cenſet eẽ platus
40 perpetuus.Modo.l.ij.ff.de tutell.probat † ꝙ vbicunqȝ plures poſſunt accuſare ꝙ ille prefertur q eſt magis propinquus.ſed in propoſito noſtro magis propinquus eſt platus ſpãlis.reſpectu eccleſie ſpecialis q̃ȝ prelatus generalis ergo ſequitur ꝙ preferetur.❡ Quito faciat iſtud tẽdit ad fauorem eccleſie ꝙ ambo poſſint agere.⁊ ſic ad
41 fauorem publicum.† q2 fauor eccleſie dr̃ publicus fauor .l.i.ff.de iuſti.⁊ iure.l.fi.C.de ſa.ſan.ecc.cũ ſi.Sed vbicũqȝ agit̃ de fauore publico.prefert̃ ille qui primo egit tex. eſt ſing.in.l.potioris.C.de offi.rec.prouin.ergo ſequit̃ ꝙ non poterit platus ſuperior eum remouere a lite vt dicit Inno.⁊ doc.ex quo agitur de fauore publico ⁊ eſt noua argumẽtatio.❡ Sexto adduco illud ſing.dictũ Inno.
42 ſuperius relatum † ꝙ ſi vacat prelatus imediatus non currit contra eccleſiam illã preſcriptio lȝ platus ſuperior poſſit pro illa agere.q2 tacite videtur ſentire Inno.ꝙ tota facultas agendi pro eccleſia illa potius ſtat penes ꝓprium ⁊ imediatum prelatum quam penes ſuperiorem
43 per id quod notat̃.in.d.c.edoceri.❡ † Et ex iſtis videt̃ ꝙ nõ poſſit ſuperior prelatus remouere inferioreȝ prelatum ab agendo imo inferior prelatus preferẽt ſuperiori agendo ⁊ reſpondendo pro eccleſia cuius eſt prelatus lȝ

a❡ Iudices. Ad mãm hu9 tex.de cu9 lectura inter doctores nulla ꝯtrouerſia eſt vide q̃ habent p oẽs ſcribentes i.c.at ſi clerici.§.e. ⁊ vide.d.car.i clemen.ii.§.nunc.ij poſt ſolenẽ gl.de here.⁊ i clemen.fi.ẽfi. ꝙ ſe õ pe. vbi infinita pulchra colliges.

ſit remouibilis ad nutum ſuperioris.Nec obſtat cum dicitur ꝙ ſi poteſt remoueri ab eccleſia ergo a lite.q2 iſtud non ſequit̃ ex quo ẽ platus eccleſie nõ pôt remoueri a lite p.d.l.potioris ⁊ p rationes quas adduxi tene menti.q2 ſunt noua.❡ Et adde etiam ꝙ in quantuȝ Inno.voluit ꝙ vacante eccleſia inferiori non currit ꝑſcriptio q2 videt̃ Bar.dubitaſſe de hoc in.l.ij.§.deniqȝ.ff.de aq̃.plu.arcẽ.
44 †vbi dicit ꝙ vacante impio ſuccedit eccleſia vt in.c.licet de foro compe.an interiȝ currat preſcriptio dubitat ⁊ reliquit cogitandũ.tñ miror de Bar.ꝙ dubitet primo per iſtud dictũ Inno.Scdo p id quod volunt doc.in.c.i.de
45 preſcrip.† vbi dicunt ꝙ ſede vacãte non currit preſcriptio ⁊ tamen hyconomus pro ea agere poteſt. Simile dicimus in pupillo vt licet habeat tutorem qui poſſit agere tamẽ non currit ꝑſcriptio. faciat quod no.bar.in.l.naturaliter.ff.de vſucap.⁊ pro iſto dicto Inno.faciat.c.i.d
46 reb.ecc.nõ alie.li.vi.† Sed vtrum eccleſia teneat̃ ex dolo iſtoȝ ꝓceptorum ſeu cõmendatorum admiſſo in cõtractibus Inno.dicit ꝙ nõ niſi ſit facta locupletior.l.dolus ff.quando ex fac.tuto.l.ſed ⁊ ſi.ff.de tribut.§.i.c.grauis de depoſito.l.iulianus.ff.de act.emp.De culpa aũt tenet̃ eccleſia in ſolidũ ſi pôt ſeruari idemnis a preceptore alias non.l.ſi.ff.de admini.tut.❡ Si aũt bona fide contraxit ꝓceptor tenetur locus inſolidũ ẽ ſi ſit factus pauprior.c.ij.ẜ.de precar.l.illud.§.i.de euict.l.ȝ poteſt reſtitui in integrum.dicitur autem dolo iſtorum factum ſi retinuit vel recepit ſciẽter plus q̃ȝ debuit.l.ſed ⁊ ſi ſeruus.ff.de tributo.Idẽ ſi nõ retinuit quod debuit retinere.l.ꝙ in heredem.§.ſi.ff.de tribu.ſi aũt ignoranter ſecus dũmodo reſti-
47 tuat quãto poſſit.l.illud.§.ſi cuiq̃ȝ de tributo.†Executio aũt rei iudicate ſemp fit contra locum ſicut ſit contra pupillum.l.ij.§.i.ff.de admi.tuto.⁊ hec no.q2 quotidiana
48 †Ex quib9 hẽs ꝙ platus iudicatur tutor ſeu vt curator cũ queritur an ex eius facto teneat̃ eccleſia vide gl.ſing. in.c.inquirendũ de pecul.cleri.que equiperat eccleſiã pupillo vide glo.in.l.ſi preſes.C.qñ ⁊ quãdo iudex.Idẽ dicas quando queritur de herede prelati defuncti vt eſt glo.ſing.in.c.ex preſentiũ de pignor.⁊ per Inno.in.c.cũ in officijs de teſta.❡ Et inq̃ȝtum ſuperius eſt dictum ꝙ non ſit imiſſio in poſſeſſionẽ.niſi cõcurrat contumacia ſuperioris ⁊ inferioris prelati.q2 do.Pe.de ancha.in cle. i.de reſcriptis tȝ contrariũ ar.l.iij.C.de procur.do.Car. ibi dicit iſtud eẽ verũ qñ illa imiſſio facit ꝑiudiciũ ſuperiori.alias ſecus vt ibi per eum. Laus deo clementiſſimo. And.Barbatia.

a Qualiter. Iudices a eccleſiaſtici dẽt de clericis facere iuſticiam laycis.ita cõiter ſũmatur.Sed ſm do.Abb. iſta decretalis eſt de indubitato qd eſſe nõ dȝ .l.ꝙ labeo ad carbo.c.cũ in iure pitus de elec.ideo vt aliquid afferat de nouo ſm eum ſummatur ſic.Prelati debent de clericis laycis facere iuſticiam appellatione fruſtratoria non obſtante tamen ad ſecularem forum clerici trahi non debent etiam data ipſorum prelatorum negligentia.hoc dicit ⁊ tria facit.Primo precipit.ſecũdo impedimentum remouet.Tertio grauamen ſuſpicatur. ⁊ ideo illud prohibet ibi ne pro defectu.⁊ eſt pars.c.qualiter el primo.ẜ.de accuſa.⁊ de fine eius decila fuit vt patet in tertia compilatione.pro certo ſummarium domi. Abb.longius eſt ipſo text.ideo poſſet ſic ſummari.iudices eccleſiaſtici debent laycis reddere iuſticiam de clericis ⁊ ſi per calumniam clericorũ diſtulerint nõ propter
b hoc clerici trahuntur ad forum ſecularem.h.d.❡ †Nota ibi precipiatis quia dicit Hoſtien.ꝙ importat neceſſitatem.xiiij.queſtione.i.c.ꝙ precipitur.❡ Ego adduco
c glo.in.l.ſepe audiui ceſarem.ff.de offi.preſid.que dicit † ꝙ ſi delegatur cauſa per verbum precipio non pôt ſubdelegari q2 vr̃ electa induſtria perſone.⁊ allegant eã pro ſing.do.me9 Jo.de imo.in cle.ſepe de re iudi.mirũ eſt ꝙ non viderit gl.in.c.in decima.xviij.q.ij.vide archi.in.d.c. ꝙ precipitur

ꝙ ꝓcipitur vbi refert goffredū tenere ꝯ̄ illam glo. de quo
dicendū vt ibi ergo multo fortius ſi apponeretur verbū mā-
damus et precipimus. vide tex. in. c. cū te de reſcriptis in
ver. mandatū dedim⁹ et preceptū. ¶ No. ibi plenis ſup
ple de lombardis quoꝝ viſitatores eſtis ſ quo in. c. qua
liter el primo de accuſ. et in. c. ex iṅo de exceſſ. prela. dicit
tñ do. Car. ꝙ habet locū in oibus alijs prelatis cuiuſcū-
3 ꝙ ꝓuincie allegat do. in. c. i. et in. c. ſi. de cōſti. † Ego dico
ꝙ vbicūqꝫ lex ꝓp frequentiā aliquoꝝ prelatoꝝ expreſſe
ꝓuidet eis ꝙ hꝫ locū in oibus alijs non expreſſis in qbus
eadē eſt rō glo. eſt q̄ reputatur ſing. in cle. i. de reſcrip. Ego
addo aliā in. c. ij. de ꝓſeſ. in. vi. et i. c. diaconi. xxvij. di. et in
auc. ceſſa. C. de ſa. ſan. ecc. et in. l. i. C. de his q ad ecc. con-
ſug. et in. l. tale pactū. §. ſi. de pac. et in. l. i. C. de rap. virg.
et hētur in. c. i. de re. pmu. li. vi. et in cle. i. de ſup. neg. pla.
tene menti has glo. ad vnum collectas. probat etiaꝫ iſte
tex. ꝙ prelati habent iuriſdictionem vide. c. decernimus
ſ. eo. et ibi dicta. et virū comprehendātur rectores eccle-
ſiaꝝ vide que plene dixi in. c. i. al. ij. de offi. ordi. ¶ Nota
4 ibi plenam iuſticiam exhiberi † ꝙ iudices eccleſiaſtici de
bent reddere celerem iuſticiam laycis de clericis ſm do.
Pe. et conqueruntur layci hꝫ Hoſtien. ſi eccleſiaſtici iu
dices aliter faciant et ſic expone illa verba plenā iuſticiā.
i. celerem. Ta vide. c. iurgantiam de re iudi. vbi ꝓuonet
ſic celeri ſnia terminande ſunt et ſic nō reſtringitur ille text.
ſed generaliter loquitur ad oēs iudices. ſed do. Car. expo-
nit verbum plenam. i. in totuꝫ et non in parte. c. i. de re iu
di. li. vi. ſed do. An. exponit plenam iuſticiam. i. remotis
appellationibus friuolis quelibet iſtarum expoſitionū
5 non mentior bona eſt. † Sed mihi videtur ꝙ iſtud vbuꝫ
plenaꝫ importet ſniaꝫ et eius executionē hic colligo ego
in quantū dicit non obſtantibus appellationibus fruſtra
torijs. vnde dicetur plena iuſticia qñ eſt ſententia execu-
tioni mandata alibi autem aliter capitur iſtud verbum
plene et plenarie vide. c. ij. xi. di. vbi poteſtas pape dr̄ ple
na et epiſcopoꝝ dr̄ ſemiplena vide. c. ſuborta in ver. ple-
naria. J. de re iudi. et. c. cū inter co. ti. et. c. preterea. et. c. ve-
nerabili de offi. deleg. et. l. ſi in aliquā. §. cui plenisſimaꝫ
vbi vide glo. ff. de offi. proconſ. et in cle. i. de probat et i. l.
in abrogato. ff. de adop. et in. l. ait pretor. §. permittitur.
ff. de minor et bal. in. l. ſi. C. de temp. app. ¶ Nota ibi fa
6 ciant exhiberi qꝛ probat † ꝙ prelati habētes iuriſdictio
nem poſſunt eam reddere per alium puta p vicariuꝫ vel
delegatum facit. xi. q. i. c. te quidem et. c. cum te de offi. de
leg. c. ſignificaſti de ſo. compe. glo. in. c. ij. ſ. eo. vide ibi di
cta. et de iſtis verbis iuſticiam exhiberi vide ibi dicta. et
de iſtis verbis iuſticiam exhiberi vide pulchra dicta que
poſui in. c. i. de offi. deleg. ¶ Nota ibi appellationib⁹ fru
7 ſtratorijs † ꝙ lꝫ regulariter non appelletur de iure ciuili a
ſnia interlocutoria vt in. l. ante ſententiam. C. quoꝝ app.
ſuper eo. de app. tñ ſi cauſa vertitur inter clericū et laycū
in foro eccleſiaſtico poteſt ex iuſto grauamine appellare
8 et procedit ēt reſpectu layci. † qꝛ in preparatorijs debēt
ſeruari ſtatuta fori vbi iudicium exercetur. c. ꝙ clericis. J. ti.
primo dicit tñ Pe. de ancha. hic aduertendū. qꝛ de iure
iſto poſſet et fruſtratorie poterat appellari vt in. c. cuꝫ ſit
romana de appel. ſecus de iure nouo. c. vt debit⁹ de app.
tñ contra laycuꝫ agentē in foro eccleſiaſtico fruſtratoria
9 appellatio non recipitur vt hic. † Ex quo pōt colligi ſm
eum generaliter ꝙ ſi laycus adit coram iudice eccleſia-
ſtico quo ad mām appellationis ab interlocutoria vbi
eſt diuerſitas inter canonicū et ciuile dꝫ ſeruari layco ius
ciuile ſicut econtra ſeruaretur clerico in foro ſeculari vt no.
in. c. i. ſ. de conſtit. arguit poſtea in contrarium de. c. vene
rabilis. J. eo. et dicit eſſe no. iſtum articulū qꝛ in multis di
ſcrepat ius canonicuꝫ et ciuile in layco. ergo litiganti in cu
ria ſeculari ſeruabitur ius canonicū querit do. Pe. et nō
decidit. ¶ Tu vero pondera. qꝛ iō hic non admittitur ap
pellatio fruſtratoria qꝛ erat manifeſte friuola. et iō papa
hic illam reicit ēt de iure iſto appellatio manifeſte friuo

la nō deferebat cūm a papa hodie dicenduꝫ vt in. d. c. vt
debitus et de qōne do. Pe. dicendum eſt vt in. c. ꝙ cleri-
10 cus. J. ti. i. et dicit hic hoſtien. † ꝙ dicuntur fruſtratorie oēs
11 ille in qbus nō aſſignatur cauſa probabilis⁹. et dicit † ꝙ ſi
a epiſcopus arctet dilationes ex cauſa nō ex hoc poterit ap
pellari pōt. n. hoc facere ꝯſiderans perſonis et qualitate
cauſe alleget. c. ſi. de tranſ. et. l. properandū. C. de iudi. et
faciat. c. qm̄ frequenter. §. porro vt lite non ꝯteſt. gl. in. c.
cū ſit romana de appel. et in. c. i. de dilati. et in. c. cupiētes
§. ꝙ ſi p vigiati de elec. in. vi. et in. c. pia de excep. eo. ti. et
in auē. de litigi. §. omnem bar. in. l. ij. ff. de re iudi. cum ſi.
12 ¶ Nota ibi ne pro defectu iuſticie. † ꝙ ꝓp defectum de
negate iuſticie laycus iudicat de clerico et ſic iudex ſecu-
laris nō ſupplet defectum iuſticie miniſtrande cōtra cle
ricos et verbum trahantur intelligitur de facto. Pōdera
13 tñ glo. in. l. nullus. C. de iudeis que dicit † ꝙ in defectum
iuſticie licituꝫ eſt priuato facere ſibi ius ergo fortius erit
licitum iudici cuiꝫ incōpetenti. et allego elleganas conſi-
lium Pe. de ancha. clxxx. vbi dicit ꝙ nō pōt allegari de
fectus incompetentie iudicis et ſuperioribus annis cum
reuerēdiſſimus do. meus do. Car. ſancti ſixti de hiſpania
in ſacra theologia magiſtri ſupremi et in cēſura pōtificia
ſummi doctoris me interrogaſſet vtruꝫ ꝯſtitutio edita in
dioceſi mātuana p obſeruāde memorie diuinum pontifi
cē papā piū ſm ꝙ nō poſſet appellari a ſnia pape ad cō
ſiliū futurū eſſet de iure valida et pluribus medijs argu-
14 mentaſſet illā inualidā † poſtremo dixi ꝙ cauerent ꝙ ſi
nollēt ꝙ eccleſia vniuerſalis iudicaret ꝺ ſnia lata a papa
ne layci iōc preſumerēt iudicare. ſubicio tñ me deciſioni
eccleſie romane et dicas predicta ꝓcedere qñ ex toto de
15 ficit iuſticia ſecus ſi nō ex toto. iō dicit hoſti. † ꝙ eo caſu
quo prelatus non facit iuſticiā ꝺ clerico ipſi layco dꝫ lay
cus recurrere ad ꝓximū ſupiorē ipſius plati de quo i. c.
nullus de iure patro. et in. c. anterioꝝ. ij. q. vi. ¶ Vltimo
16 no. ibi oīno fieri ꝓhibemus ꝙ exponitur. i. oī caſu † qꝛ neqꝫ
volēs neqꝫ inuit⁹ pōt clericus trahi corā layco. et hoc con
ſentiēte ipſo epō vt hic in gl. ij. et idē hoſti. dicēs hic non
poſſe fieri ſine epo inuito ſiue ꝯſentiente. c. ſignificaſti. J. ti.
primo et. c. diligenti ſiue agatur ciuiliter ſiue criminaliter.
17 ¶ Et ex hoc et ex iſta collige hꝫ aliquos † ꝙ clericus nō
pōt recōueniri corā layco hꝫ ꝯtrium tꝫ Jo. an. per no. in. c.
at ſi clerici. ſ. eo. et ſubaudit ad tex. fieri ꝓhibemus niſi p
recōuētionē et ēt qꝛ iſta lra ꝓhibet clericum trahi et ſic p
cōuētionē nō aūt reconuentionē faciat. c. nōnulli ꝺ reſcri
ptis. et dicit Jo. an. ſic reſpōderi ad. c. i. x. q. i. vbi dicitur
attrahere et refert Jo. an. Pe. dixiſſe ꝙ quidam p hanc
litteram voluerunt dicere contrariū. et male ſm eum ita
tñ ſm hoſti. ꝙ nihil doloſe agatur puta laycus aufert cleri
co bonū vt recōueniat eū corā layco vt ibi eū poſſit recō-
uenire. remittit ſe do. Car. ad dicta i. d. c. at ſi clerici. Sꝫ
do. abb. dicit ꝙ ſi vis tenere ꝯtrium poſſes dicere ꝙ ſatis
dr̄ trahere in cauſa recōuentionis cum ſolū acceſſerit ad
iudicium ſeculare cauſa conuentionis. et nō cōppellitur rñ
dere in cauſa recōuentionis. Item a cauſa conuentionis
pōt deſiſtere. ſed nō ſic in cā reconuentionis. cum iudiciū
reddatur in ſuirum. c. intelleximus. ſ. eo. l. inter ſtipulan-
tē. §. i. ff. de verb. ob. et ſic dr̄ ſatis trahi ex quo inuit⁹ et ac
cedens pro alia cā tenetur rñdere trahitur. n. reſpectu in
tētiōis ego dixi ad plenū i. d. c. at ſi clerici vide ibi. ¶ Sꝫ
quo ad iſtuꝫ pondera. d. l. quia licet hic dicatur omnino
fieri prohibemus tex. habetis in. c. qualiter el. ij. in verſi.
omnino remoueri debet. quia excludit omnem gratiam
facit glo. in cle. ij. de eta. et quali. et glo. in. cle. i. de prebē.
Joan. an. in. c. i. de poſtul. prela. lib. vi. do. An. in cle. i. de
ſequeſtra. poſſ. et fruc. alibi tamen exponitur. i. ipſo iur. et
ſic eſt canon late ſententie gloſ. eſt ſingu. in. l. i. §. ſi pecu-
niam. ff. depoſi. Sed text. in. c. et ſi xp̄us de iure iuran. vti-
tur iſta dictione omnino et tamen recipit determinatio-
nem et reſtrictionem a iure vt ibi ideo Bald. in. l. fin. C.
de contrahen. emp. dicit † ꝙ licet ſit preciſe ſignificatiōis,

¶ Probabilis. Adde do. Alex. de imo. plene in. l. i. §. ſi. i vi. q̄ru gl. ff. de appel. lu do. pon. in ru bri. de re iudi. et bal. in mar ga. ti. xxv.

tamen recipit determinationem congruam a iure vt.l. cum ſtipulatus ſum dñm.ff.de verb.oblig.a.facit.c.ex pte el primo de offi.deleg.in ver.omnino ⁊ in.c. piſanis d̄ re ſti.ſpol.in ver.omnino dimittat facit.§.quia vero in auc. de teſte in ver.omnino.c. ſicut ex litteris de iureiuran.in ver.omnino prohibuit.c.i.q metus cauſa li.vi.c.ij.in v̄. omnino de pac.li.vi.vide que ibi dicit archi. facit.c.ſi.in ver.omnino de iur.iur.c.propoſuit in ver.oino de appel. c.qualiter el.ij.de accuſa.c.preſbyter.ij.q.v.in v̄ omnino vbi recipit limitationes.c.accepimus.⁊.c.ſi.de pac. facit c.i.de ſymo.in ver.omnino ⁊.l.generaliter.ff.de caln. vn de videtur mihi dicendū q cum de natura ſui eſt ſignifi-
19 cationis preciſe ergo ita dʒ accipi hic † qꝛ verbum expreſ ſum accipit in proprio ſignificatu.l.i.§.qui i perpetuū.ff ſi ager.vectig.ergo ſequit q p̄ciſe intelligitur.ᵃ Si dica tur mihi. Amice reſtringitur per aliū tex.ſed qui tex.eſt iur.diſponens q clericus poſſit reconueniri corā layco certe nullus.⁊ ideo ſtabimus naturali ſignificato huius
20 nominis.⁊ per ꝯñs preciſe clericus non eſt trahēdus co ram iudice ſeculari. ¶ †Sed dubitatur quid in actione reali an poterit clericus conueniri coram layco. Colle cta refert hoſti.tenere q ſic in ſumma de foro compe.§. ij. Pro hoc faciat.c.clericus.⁊.c.ſi diligēti.J.titu. primo
21 †vbi prohibitio ſit reſpectu actionis criminalis vel per ſonalis fecit auc.ſed hodie.C.de epi.⁊ cle.vbi prohibe tur tm̄ in perſonali ⁊ criminali.ergo ſecus in reali.qꝛ nō trahitur perſona ſed res.Sed collectarius tenet ꝯtrium. primo per iſtum tex.ſo per auc. ſtatuimus.C.de epiſ. ⁊ cle.vbi prohibetur in ciuili ⁊ in criminali.⁊ per.d.c.ſi di ligenti qꝛ certū eſt q ibi ꝓhibetur in cauſa criminali ⁊ ciuili ſed actio realis eſt ciuilis ergo ⁊c̄. Item ſi perſona eſt exempta ergo ⁊ res eius.l.ſi.ff.de cenſi. Idē no.archi. in.c.i.de cler.coniug.in vi.⁊ hoc ſenſit curiam tenere qꝛ ſi laycus condēnaret clericum in reali cancellaria daret litteras ſuper nullitate. ¶ Sed do. Abb.dixit q hoſtié. nō ita loquit ſed dicit q index ſecularis pōt ſupplere ne gligentiam iudicis eccleſiaſtici in realibus vt hic in prin. non aūt in perſonalibus vt hic in ſi. qd̄ dictum eſt valde notan.ſi eſſet verū ſed potius iſte tex.ꝓbat contrariū.qꝛ loquitur ⁊ uniformiter ⁊ generaliter.qꝛ timuit grauamē ꝓhibuit indiſtincte ne trahantur ēt in defectu iuſticie ſeu in caſu negligentie. Naʒ ſm̄ intellectū hoſti. eſſet ſepera re eandam a capite contra.c.maiores de baptiſ.⁊ glo.in ver.auctoritas. Item ſemꝑ ſuper eſt ratio quam allega ui ne inferior ſuppleat negligentiam ſuperioris ⁊ poſuit hoſti.illud dictum in.§.ij.in verſi. ſed nulla . Item nullo iur.probatur.ideo ſtabimus regulis iuris.vt adeatur ſu perior iudicis negligentis.c.nullus de iur patrona.c. pa ſtoralis de offi.ordi.c.i.de ſupp.negli. prela.⁊.ix.q.iij.in ſumma facit.c.ſi.J.eo.vbi non poteſt clericus reconueniri coram layco.quando eſt cōnexitas cauſarū.facit.c. ſi cle ricus laycum.J.ti.primo vbi ſuper cauſa reali non poteſt clericus conuenire laycum coram iudice eccleſiaſtico ex ergo fortius quando clericus eſt reus poterit conueniri coram eccleſiaſticorum qꝛ actor ſequitur forum rei.c.cū
22 ſit generale de foro compe.adducit.c. ſanc.J.ti.i.† vbi in actione reali inter epiſcopos aditur princeps loci nō aūt index ſecularis.ideo dicit do. Abb.guil.d̄ cu.in.l. de his .C.de epiſ.⁊ cle.non bene dixiſſe clericum poſſe trahi co ram ſeculari ratione tributi ſoluendi ex ſuis poſſeſſioni bus.qꝛ ſm̄ eum magis conuenitur poſſeſſio q̄ʒ perſona. Bal.ibi hoc dictum reprobat.quia licet poſſit mitti ad poſſeſſionem pro tributo perſona tñ non pōt per iudicem ſecularem diſtringi.Sed dictum guil.procederet de iure ciuili per.d.l.de his ſed non de iure diuino aut canonico p.xcvi.di.c.ſi imperator coniuncta glo.⁊ ſi poſſeſſio caderet in comiſſum.non debet princeps ſecularis extendere ma nus niſi prius declaretur per iudicem eccleſiaſticum per tex.c.cum ſm̄ leges de here.li.vi.⁊.l.cius qui debitorem .ff.de iure fiſci ita reſidet hic do. Abb. Ego vero adduco

ᵃ¶ Preciſe i telligit. Non negabis tamē quin et v̄ba ꝑ ciſa debeā in telligi ſm̄ q̄li tatē rei ſup q̄ cōferunt vt.l. iij.§.ſi q̄s hē dit.ff.d̄ ſta. li. ⁊ her.in.l. ſi i dic in ꝑn.ff.de ꝯdi.⁊ demon. Jo.de imo.in c.nos gdē de teſt.⁊.d. alex. d̄ in ꝯſ.xxxv. in.iiij.parte.

Bal.in.c.ij.J.eo.vbi dicit Guil.dicere in aucten.clericus
23 .C.de epi.cleri.† q ita ſeruat conſuetudo q clericus con ueniatur rōne rei coram layco.ſed ipſe credit talem con ſuetudinē non valere ēt in reali iudicio qꝛ in eo quaſi cō trahitur ⁊ perſonaliter obligatur perſona foro ipſius iu dicis vt.l.ij.ff.de pretor.ſtip.que perſonalis oblīo nō pōt contrahi coram iudice ſeculari per clericum ēt de volun
24 tate epiſcopi.nec viciat eum abuſiua poſſeſſio. †qꝛ nemo pōt poſſidere rē quā perpetuo non lʒ habere.c.ad deci mas de reſtitu.ſpoliato.li.vi.⁊ no.in.c. quāto.d̄.eo.l.i.§. habere.ff.ne qd in loco pub.ita reſidet Bal.in.d.auc.cle ricus Bal.dicit q illa ꝯſuetudo nō tʒ p auc. ſtatuimus
25 eo.ti.⁊ p.c.eccleſia d̄ cōſti.ſed in.d.l.d̄ his dicit Bal.† q index ſecularis pōt mittere ad rem ipſaʒ ꝓ tributo ⁊ idē tributū capere qꝛ de ſua iuriſdictiōe tā vniuerſali q̄ʒ par ticulari.Sʒ q in pſonā clerici iudex ſecularis aliqd poſ ſit hoc negat p.d.auc.ſtatuimus ſed in.l.iubemus in pri
26 ma.C.de ſa.ſan.ecc.colligit Bal.in.iij.no.† q pp delictū prelati confiſcant res eccleſie fiſco layci.Et refert Inno. dicere q p onera realia pp ſtatutū ꝯfiſcant res pſone nō ſubiecte allegat tex.in.c.poſtulaſti de fo.ꝯpe.ipſe dicit q tpe illius.l.ſaltē d̄ facto erat ſub ipatore ſʒ nō hodie allēat qd̄ voluit Inno.in.c.iʒ d̄ fo.ꝯpe.⁊ dicit eē verū in rebus laycoꝝ.ſecꝰ in rebus eccliaꝝ allēat de imu.ecc.c.⁊ ſcias ⁊ ita reſidet ⁊ nō ſpecificat ſicut ſpec.in.d.c.i.Sed idē bal.
27 in.d.c.i.in ti.de ꝯuerſ.apud pa.termi.vbi dicit † q ſi va ſallus eſt clericus pares erūt eiꝰ iudices qꝛ nā cōe trahit ad ſe pſonā ⁊ nō pſona cām alr̄ naturā pōt ꝯſuetudo ge neralis ꝯferre iſtā iuriſdictionē ēt in clericos.ēt ſi eſſet cō ſuetudo ſpūalis vt in.c.eccleſia de cōſti. allegat guil.i.d. auc.clericus.⁊ qd̄ no.in.c.q clericis.J.tit.i.dicit tñ alios dicere ꝯtrium p.c. ſi diligenti ꝑallegatū ⁊ ita reſidet. Sʒ idē bal.in.c.cū veniſſent de eo q mit.in poſ.dicit ſuari in regno frācie q in realibꝰ actiōibꝰ cū res ſit derior regi. iudicat ſm̄ ꝯſtitutiōes regis allēat Guil.de cu. bal.dicit q hodie ē ius cōe.⁊ ꝓ dicto ſuo dicit eē caſuʒ illius.c.qꝛ c.loquit in reali actiōe.⁊ dicit ꝯſeruādā ꝯſuetudinem po
28 puli ſi ꝯſuetudo ē laudabilis.† vñ ſi ſtatuto caueſ q cle rici.q no ſoluunt onera ꝓ pſonialibꝰ ꝓ qbus debeatur collecte loco tributoꝝ ⁊ hypoteca deſcendēte ab extimo cōis nō audiaſ. Illud ſtatutū vʒ.qꝛ ē laudabile pp bonū publicū.dicit tñ q de hoc alibi aliter ſcripſit.⁊ ſic reſidet ibi bal.adde tex.in.c.nimis de iure iur. vbi a ꝯrio ſenſu clerici tenētes bona a laycis tenenſ iurare ipſis laycis ⁊ fortius ꝯueniētur rōne rei tributarie quā hñt a layco ⁊ ſic vſ ibi tex.melior de iure ꝓbans dictū guil.⁊ ꝯſuetudi nē frācie. ¶ Pondera diligēter.qꝛ in tot locis Bal.te nuit ꝯ guil.in.d.c.cū veniſſent dicit eē caſum ꝓ dicto illo ⁊ ſic ſaluaſ qd̄ ipſe voluit in.d.c.i.de ꝯtro. apud par.ter mi. ¶ Mirū ē q do.abb.hic leuiter trāſiuerit circa hūc paſſum.Ego vt videris quotidie lego tres horas teſtis ſit mihi deus ſi habeo otium reſpirādi.niſi q grā ſua vi res ſubminiſtrat pro ſua naturali benignitate. ¶ Sed archi.quem nemo iſtorum patrum ad hoc allegat in.c. ita nos.xxij.q.ij.vbi dicit.l.iubemus.C.de ſacroſanc.ecc. refert priuatorum non ē non loci religioſi.⁊ allegat Lau ren.ex quo ſequitur q res clerici vel eccleſie non poſſint confiſcari fiſco layci cui res illa eſſet ſubiecta.ex quo cle ricus non eſt ſibi ſubiectus ergo ſequitur q non poteſt conueniri ratione rei coram layco.Et adduco rationem bona ſunt acceſſoria ad perſonam vt aucten. ingreſſi.C.
29 de ſacro ſanc.eccle. ergo non econtra.† homo enim eſt nobiliſſima creaturarum inſtitu.de iure naturali.§.fin.l. iuſtiſſime.ff.de edil.edic. ⁊ in predicabilibus dicimus ſu mus rationales nos ⁊ dij.ſʒ mortale aditū nobis ſeperat nos ab illis ergo non eſt verum q rōne rei.clericus con ueniatur coram layco.tñ guil.allegat.l.imperatores.ff.d̄ pub.⁊.l.viros.C.de palatinis ſacrarum largitionum li. xij.Bal.tñ allegat Spec.in tit. de immunita.eccle. Repb. in.d.l.de his dicit q ſententiam iſtam caperent contra

guil.

guil. domini canoniste. qꝛ facit pro eis ſed nihil allegat
Saly. ibi nihil de ꝓdictis dicit. nec dictum guil. refert. ⁊
lꝫ antiqui docto. fuerint maiores nobis numero ponde-
re ⁊ menſura. vt dicit Bal. in. l. ꝓcibus. C. de impu. ⁊ al.
ſubſti. tñ tempora iſta deus nõ fecit fruſtra. Unde vꝫ mihi
ꝙ ad tex. iſtum poſſit dari nouus intellectus vt dicamus
ꝙ papa hic annullat omne ſtatutū futurū diſponẽs cleri
cum poſſe conueniri coram layco. ⁊ ſic prohibet oẽm cõ
ſuetudinẽ in ꝯtrariũ diſponentẽ futurã. Et ad hoc adduco
tex. in. l. ſi. C. de teſta. mili. in ver. hoc nullo modo fieri cõ
30 cedimus vbi dicitur † ꝙ pupillus miles doli capax non
a põt teſtari[a] ⁊ tex. dicit nullo mõ fieri ꝯcedim[us] Ang. i. l.
ſi queramus. ff. de teſta. quẽ refert ⁊ ſequitur Jo. de imo.
ibi dãnat doctrinã Bar. ibi dicentis ꝙ ſtatutũ põt diſpo
nere ꝙ impubes doli capax ꝓximus pubertati poſſit te-
ſtari. Ang. ibi dicit eſſe falſum ⁊ dicit hoc ꝓbari in. d. l.
ſi. in ver. nullo modo ꝯcedimus quaſi per illã vba anul
latur ſtatutũ futurũ diſponens ꝯtrũ. Jo. de imo. allegat
glo. in cle. hꝫ qui de eta. ⁊ quali. que dicit ꝙ ꝑ illa verba
tollit ptãs in futurũ diſpenſandi. faciũt iura. que ego al
legaui ſuperius. Ex iſtis ego do precipuũ tamen ad iſtũ
tex. in quantũ dicit oĩno fieri ꝓhibemus ꝙ tollit omnem
diſpoſitionẽ ſtatutariã ꝯſuetudinariã ſynodalem ⁊ preſi
dalem ꝯtrium diſponentẽ ergo ſequit ꝙ rõne rei nõ pote
rit diſtringi pſona ẽt ſi ꝯſuetudo vel ſtatutũ ita diſponat
fieret. n. fraus huic iuri ex eo qd pulchre dixit Bal. in. l.
31 nõ dubiũ. C. de. ll. † Statuto cauet ꝙ tabernari[us] nõ poſ
ſit vendere medietã vini niſi octo quatrenis ipſe apponit
vnã caſtaneã ⁊ vendit nouem rõne illius caſtanee. dicit
ꝙ non põt qꝛ ſit fraus ſtatuto ita dicamus i caſu noſtro
ꝙ ratione rei in fraudẽ canonis diſtringeretur pſona ſa-
crata a iudice layco. qꝛ eſt bene notan. ⁊ per hoc tollitur
dictũ bal. in. d. c. cũ veniſſent. Nec obſtat iſte tex. qꝛ varie
⁊ multifarie rñdet ꝑ doc. ibi. Sed ego vltra alios reſpõ
deo in reſponſione rubrice de reb. ecc. nõ alie. ⁊ in. c. eccle
ſia de ꝯſti. ⁊ per ꝯño nec Bal. nec Guil. bñ loquunt nec
illa ꝯſuetudo francie vꝫ imo ꝯfundit ꝑ dicta mea. Pro
certo iſti noſtri canones ad hꝫ indigẽt declaratiõe ⁊ enu-
cleatiõe venit mihi in mentẽ lappus in repetitiõe. c. ſi. de
iureiurã. vbi plorat amare ꝙ bar. deceſſerit qꝛ ſi dediſſet
operam iuri canonico mirabiles intellectus dediſſet ad
iſtos tex. Egẽt ergo declaratione ⁊ nunc intelligo illa
vba oĩno fieri ꝓhibemus tene mẽti. ⁊ da laudẽ deo nõo.
¶ Glo. i. opp. de. c. paſtoralis ⁊. c. vt debitus de appel.
32 qꝛ † appellatiões fruſtratorie ipſo iure nõ tenẽt glo. iſta
fatetur ꝯtrium. ideo dicas vt dixi. ꝙ appellatio friuola
dũmodo non eẽt friuola manifeſte olim deuoluebat cauſaꝫ
ad papam. ij. q. vi. c. ad romanã ⁊ no. in. d. c. vt debitus.
⁊ ideo nõ admittit qꝛ manifeſte ẽ friuola. Ex quo papa
dicit illã fruſtratoriã qꝛ vꝫ ꝙ intelligat de manifeſta vt
33 eſt dictũ. ¶ Glo. ij. opp. de. c. lꝫ ⁊. c. ex tranſmiſſa. Fori. i. †
vbi iudex eccleſiaſticus ſupplet negligẽtiã iudicis ſecula
ris ergo. idẽ ecõtra gl. iſta rñdet ꝙ iudex eccleſiaſtic[us] bñ.
ſupplet negligentiã iudicis ſecularis ſꝫ nõ ecõtra ⁊ eſt rõ
ſm goff. qꝛ oẽs cauſe clericoꝝ ⁊ laycoꝛuꝫ deferebant ad
iudicẽ eccleſiaſticũ. xi. q. i. c. relatũ. c. per venerabilẽ q fil.
ſint leg. ergo redit ad ſuũ forũ priſtinũ iõ non vꝫ fieri de
terior eius conditio. c. ab exordio. xxxv. di. cũ ſi. Tũ qꝛ
nãle eſt vt maior ſuppleat negligentiã inferioris. xi. q. iij.
c. ſoncimus vel dicas ideo ſupplet. qꝛ hꝫ in habitu iuriſ-
dictionem temporalẽ eccleſia vt dictum eſt in. c. nouit. E.
co. Sed laycus nõ habet nec habitũ nec actũ iuriſdictio
nẽ eccleſiaſtici iõ ecõtra nõ ſupplet negligẽtiam iudicis
eccleſiaſtici vt dicet in. d. c. licet. Si qd boni dcm̃ ẽ nobis
de[us] hec oĩa fec. Laus deo clemẽtiſſimo. And. barbatia.

c **Cauſam que.** Iudex habens ꝯſi-
milem cauſaꝫ a iu-
dicando remouet. h. d. vel ſic ⁊ clarius. Iu-
dex clericus hñs vt priuatus pene cauſam cõ
ſimilem ei quam habet vt iudex remouetur a iudicando

h. d. primo recitat delegationẽ cauſe. ſo cãm remotionis
vnius delegati aſſignat. ⁊ aliũ ſubrogat. ſa ibi qꝛ vero
vel ſic ſm do. car. Si iudex habet ſimilem cãm cauſe ſibi
commiſſe delegãs loco eius aliũ ſubrogat. h. d. ⁊ apparet
duplicẽ intellectũ vt apparet ex glo. ¶ No. ibi abbatẽ
1 ⁊ ꝯuentũ. † quia ꝓbat ꝙ in cã monaſterij non põt ſolus
Abbas agere ſed requiritur conſenſus conuentus hoc
voluit glo. in. c. i. de procur. ⁊ in. c. edoceri de reſcriptis ⁊
ſm illas practicatur in curia romana tamen in contra-
rium eſt veritas vt eſt tex. ſing. in. c. nullam. xi. q. ij. ⁊ vo-
luit glo. in. l. ait pretor. ff. de iur. delib. ⁊ Inno. ⁊ cõmu-
niter doc. in. d. c. edoceri. ⁊ iſtam partem per plura mod
os fui ſequutus in comento. d. c. edoceri. Et ad iſtuꝫ tex.
poteſt reſponderi ꝙ iſta de qua hꝫ eſt cauſa ardua. ⁊ ideo
tunc requiritur conſenſus capituli ⁊ conuentus ⁊ iſtud
voluit Inno. in. d. c. edoceri. ¶ Not. ibi meminimus ꝙ
papa recordatur eorum que alias ſcripſit. ⁊ eſt non min
tiori admiratione dignum propter multitudinem nego-
tiorum que quottidie verſantur coram eo. c. preterea. xx
iij. di. ⁊ eo magis quia cõmuniter videmus ad illam ſa-
cratam ſedem promoueri ſenes ⁊ grandeuos. ⁊ vt ſcribi
tur in quinto tragedys. Senũ langueſcit memoria ⁊ in
prologo declamationum dicitur. qꝫ primum ſenectus in
currit. ⁊ facit tex. in. c. eam te in verſi. ſi bene meminimus
. E. de reſcrip. vide pulchra que ibi ſcripſi. ¶ Not. ibi dia
cono pariſienſi. qꝛ cum plures ſint archidiaconi pariſien
ſes vt no. in. c. quoniam abbas de offi. deleg. ⁊ tamen hic
non apparet de quo archidiacono loquatur. ergo ſequi
tur ꝙ valet reſcriptum incertum ratione perſone quod
videtur eſſe contra. c. rodulphus. c. ſignificante. ⁊. c. ſi. de
reſcrip. Sed Hoſtien. hic dixit ꝙ debet intelligi de ma-
iori. ⁊ remittit ad no. in. d. c. quoniam abbas. do. Card.
dicit hoc melius verum eſſe ꝙ non tenet reſcriptum ⁊ eſt
imputandum impetranti. c. contra eum de reg. iuris lib.
2 vi. Dicit tamen ꝙ hic formatur queſtio. † Cauſa cõmit
titur archidiacono pariſieñ. cum in eccleſia Pariſienſi
ſint plures archidiaconi. hic autem archidiaconus erat al
tera partium. ratio tamen incertitudinis etiam habet lo
cum in partibus per prefata iura. ⁊ debet hoc preſuppo
ni ꝙ in litteris conſtabat ſpecifice quis erat iſte archidia
conus. Ego dico ꝙ ſatis conſtabat quis erat iſte archi-
diaconus ex quo habebat cum alio conſimilem cauſam.
arg. l. certum. ff. ſi certum peta. ¶ Nota ibi ſimulis pene
3 cauſa contingat † ꝙ iudex qui habet ſimilẽ cauſam cau
ſe ſibi commiſſe poteſt recuſari. quia veriſimiliter preſumi
tur eſſe nimis fauorabilis alteri parti. c. accedens el ſecũ
do vt lite non conteſta. ⁊ de multis cauſis recuſandi iudi
cem vide ibi tex. ⁊ per Joã. and. in. c. legitima de appel
4 la. in. vi. ⁊ dicit tex. pene. † nam hec dictio importat idem
quod fere prope vel quaſi. ⁊ dicit Inno. ꝙ bene dicit pe
ne quia vix omnino ſimiles inuenirentur. ⁊ quando ſit ſi
milis arbitrio boni iudicis relinquitur. facit. c. non po-
teſt de preben. in. vi. ⁊ facit quod dicimus de arg. a ſili. c.
tranſlato de conſtitu. Tu vide tex. in. l. in omni in verſic.
5 fere. ff. de adoptio. ¶ Nota etiam † ꝙ ſufficiens cauſa
recuſationis eſt ſi iudex eſt nimis fauorabilis alteri par-
6 ti vt in dicto. c. accedens el ſecundo. ¶ † Et ex iſtis no-
ta ꝙ licet delegatio poſſit quandocunqꝫ reuocari vt. l. iu
dicium ſoluitur. ff. de iudic. non tamen decet ſine cauſa re
uocari. vnde papa hic aſſignauit cauſam reuocationis.
videtur enim irrogari quedam iniuria cum ſine cauſa re
7 uocatur. argu. c. vt debitus de appella. hoc eſt. † ꝙ ſi com
promittentes ſemel ab arbitro receſſerunt non poſſunt
facere illum compelli ad pronunciandum. quia irroga-
8 rent ſibi contumeliam. l. litigatores. ff. de arbitr. ¶ † Et
ex hoc colligitur ꝙ poſſet opponi ꝙ non reuocetur iu
dex ſine cauſa ⁊ ea non probata argumen. dicte. l. liti-
gatores. ⁊. c. ad hec de ſenten. excommu. ⁊. l. pretor. §. ꝓ
mo. ff. de vacat. mune. ⁊. c. ex tenore de reſcript. licet
iudex delegans poſſit reuocare delegatum ſine cauſa vt

a ¶ Teſtari. Adde pau. de caſt. in. l. ſi fra ter. C. q teſta. face. poſſ. ſec[us] tñ ſi ꝑ ſtatutũ ꝑmittat vt ꝫ bar. in. l. ſi q̃ra mus i vlt. col. vẽſi. circa iſtaꝫ. ff. de teſta. itẽ in cãis pijs vt hꝫ bar. i. l. i. in repetitiõe i. v. col. vẽſi. ꝓmo q̃ro de ſacro. ec cle. vide ibi ꝑ te. ⁊ vid pau. de ca. in. d. l. ſi frater q totaꝫ mãm degerit.

dicta.l.iudicium ſoluitur. ⁊ ideo dicitur hic non obſtan
tibus.q2 colligitur ꝙ qñ ſubrogatur vnus delegatus alte
ri dꝫ exprimi de primis litteris. ⁊ eſt ratio q2 non eſt veri
ſimile ꝙ papa de facili ſit hoc facturus. Et ſi opponatur
ꝙ nõ dꝫ fieri talis ſubrogatio niſi cauſa cognita ⁊ parti
9 bus preſentibus † q2 merita cauſarũ partiũ aſſertiõe pã
duntur.c.cum ex litteris de in integ. reſtitu.l.fin.C.ſi per
vim vel alio modo forte metu ꝯtrarij.d.Inno. ꝙ vtraqꝫ
pars erat preſens vel hic erat notoriũ vel modicũ preiu
diciũ inferebatur ptibus aliàs non valuiſſet ſubrogatio
niſi de litteris facta fuiſſet mentio.q2 nõ eſt veriſimile ꝙ
ſubrogatio fiat de facili.ex eo q2 nõ decet ex quo vtꝫ cepit
iuriſdictione ꝙ ſubrogatio poſtea fiat ſine cã vt in iurib⁹
preallegatis.de quo remittit Hoſti.ad ſummã de offi.de
leg.§.que delegari verſi.ſed nũqd põt reuocare cõmiſſio
nem. ¶ Opponitur ꝙ ſimilitudo cauſe non ſit cauſa ſuffi
ciens pp quã poſſit iudex recuſari.nã res inter alios acta
non ꝑiudicat nec prodeſt alijs.c.pe. de re.iudi. ⁊ ſic cum
iſte cauſe ſint penitus ſeparate nõ dꝫ de vna ad aliã inferri.
l.ſi maritus.C.de dona.inter vi. ⁊ vxo.c.ij.de tranſla. pre
la.ꝓcipue quo ad recuſationem que non dꝫ fieri niſi ex in
ſta cauſa.c.cũ ſpãli de appel.c.ſuſpitiões d offi. deleg.me
tu huius ꝯrij dicit hoc eẽ mirabile ꝙ ex hoc naſcatur ſuſpi
10 tio. ⁊ fortificando lr̃am allat duo ſimilia.† Secũdo qrit
an oĩs ſilitudo ſufficiat. ⁊ dicit ꝙ nõ.debet.n. ſimilitudo
in ſpecie vt q2 iudex hꝫ cãm vt priuat⁹ ſup excẽptiõe ⁊ cõ
mittitur ſibi ſilis cã ſup excẽptiõe.nõ.n.ſufficit ſimilitudo in
genere reſpectu eiuſdem qualitatis vt q2 qlibet ſit ſpũa
lis.ſi enim hꝫ iudex vt priuatus cãm decimaꝝ non reuo
cabitur a iudicãdo in cã iuriſpatronat⁹ vel alia ſpũali. idẽ
ſentit Inno.dicit.n.ꝙ reqritur ſimilitudo ſed non oimoda
per verbũ pene poſitũ in tex.vix.n.oĩo ſilis reperiretur ⁊ q̃
eſt ſimilis ſtatur arbitrio iudicis ſeqtur Hoſti. ⁊ Jo.an.
⁊ pone exemplum ſm eos. Dico conſuetudinẽ eſſe in re
gno vt ſtetur dicto proſenete ſup contractu ⁊ tu quem in
iudicẽ miniſtrari in aliã cauſam dicis idẽ vel de vſibus tu
bus priuilegioꝝ eadem eſt queſtio inter iudicẽ ⁊ aduer
ſarium. Idem dicit Abb.antiquus addens elegans ver
bum † ꝙ tũc iudex repellitur ꝑ ſimilitudinẽ cãe qñ ex hac
ſimilitudine cã iudicis quã hꝫ cum alio fortior redderetur
ſicut hic. Sicut.n.poteſtas archidiaconi ex ſola ꝯſuetudi
ne conſiſtit.c.ſi.de offi.archid.que conſuetudo ex vicinis
terris ꝑpenditur.c.cũ olim de cõſue.maxie in procuratore.
c.ſuper eo de cenſib⁹.d quibus hic agebatur vt patet ex tex.d
facili ꝓnunciaret archidiaconus pro alio archidiacono
ꝯ monachos vt ꝓpter hoc haberet optimã ꝑſumptionẽ
in cã ſua.diceret.n.mihi debent monachi in ꝓcurationi
bus deſcribere ſicut talis archidiaconus in tali monaſte
rio qđ eſt in dioceſi. Vieneñ.concludit ergo ꝙ ex cauſe ſi
militudine cauſa iudicis fortior reddi põt tunc ſilitudo
iudicis repellit aliàs ſecus. Idem vult do. Anto. dicens
tunc ſilitudinẽ cauſe dari qñ ex deciſione cauſe corã iudi
ce ꝯcluditur ad deciſionem quã hꝫ vt priuatus.q2 quãs rõe
putat equũ quod petit vt pars putabit equũ quod iudi
cat vt iudex cum conſcientias non poſſit eẽ diuiſa in eodẽ
facto.ar.c.pe.de elec.li.vi. ¶ Sed cõtra hoc opponitur ꝙ
de hac ſimilitudine non ſit timendum.q2 iudex vbi iſte li
tigat vt priuatus non tenetur ſeqni ſniam iſtius maxie cum
ſciat eũ aliqualr ſuſpectũ.legibus.n. ⁊ non exemplis ẽ iu
dicandũ.l.nemo.C.de ſente. ⁊ interlo. om.iudi. ⁊ res in
ter alios acta alijs ẽt habentibus conſilem cãm non pro
deſt nec nocet.l.i.C.de tranſ.ac.c.inter dilectos de fide in
ſtru.Soluit do.Abb.fatẽdo ꝙ non remouebatur iudex ex
ſententia iſtius.Sed nihilominus iſte creditur ſuſpect⁹ iu
dicando q2 affectionem hꝫ ad aliã partem quã putat
equam ⁊ ideo remoueatur. ⁊ ſic cõcludit ꝙ ſi cauſa non
ſit oĩo ſimilis ex qua tñ redditur aliqualiter ſuſpectus ex
affectione quam hꝫ ad cãm ſuam põt remoueri. nam de
facili iudex remouetur maxime delegatus.vt in.c.cũ.R.
de offi.deleg.c.dilecto de teſtib. ⁊ ita hic reſidet do. Abb.

a ¶ A iudicando. Et ſi iudicaret ipſi⁹ ſnia eſſet nulla vt elegãter tenet ſpec. in ti.de aſſeſ.§.ſi.in ſi. ⁊ d.alexã. de imo.in.l. ꝑter .ff. d iuriſ.om. iud.qđ eẽ vep dicit ſi fuit recuſatus ⁊ nõ 11 alr vis ꝑ te q2 not.loquitur.

b ¶ Si iudices. Adde ad mãꝫ h⁹ tex.d. Cardi.in cle. i.xiij.q. de re iudi. ⁊ Bart. no. in.l.i.l.iij. col.ðſi.circa ꝑmã partẽ.C. qñ.puo. non ẽ neceſ. ⁊ facit quod voluit. d.alex.d imo. in.l.i.ff.de fe. vbi multa ſin glaria dicit.

¶ Pondera q2 iſte tex.non ponit pro firmo ꝙ hñs cõ
ſimilem cãm ſit nimis fauorabilis ſed vtitur vbo impro
12 prio.dicit.n.videtur. ⁊ ſic ſe fundat ſuper ꝑſumptione.†
Ex quo ſequitur ꝙ ſi eſſet talis aut probatus hõ ꝙ lꝫ hñet
conſilem cauſam tñ iudicaret qđ iuſtum ⁊ rectum eẽt qđ
nihilominus non vr̃ eſſe nimis fauorabilis aduerſario.
⁊ ad hoc adduco in arg.tex.valde ſing.i.c.ij.de ope.no.
nun. ⁊.l.ſi a bonefidei.ff.de rei vẽdi. ⁊ qđ ibi voluit ang.
in.c.expedit.xij.q.i. ⁊ Hoſti.in.c. ſinẽ litibus de dolo ⁊
13 cõtu. ⁊ do. Anto.in.c.poſtremo de appel. ¶ † Ultimo
glo.iſta querit an hec cauſa ſit ſufficiens ad recuſandum
iudicem ſicut ad ſubrogandum. Gl.ponit duas opi.vna
eſt ꝙ non.hic enim fuit facta ſubrogatio. ⁊ pro iſto intel
lectu facit antiqua lr̃a que ſic erat.dicti vero abbas ⁊ cõ
uentus volentes parti alteri reſpondere niſi nos primo
ꝯſulerem ſup priuilegijs a romão pontifice indultis mo
naſterio eorundem dilectum. A. eiuſdeꝫ monaſterij mo
nachum ad ſedem apoſtolicã tranſmiſerunt. Nihilomi
nus ſupplicantes q̃tenus te filij de cenc loco pariſien. ar
chidiaconi ſupradicti ſubrogare ad deciſioneꝫ iſtius ne
gotij dignaremur. Eſt autẽ alia differentia vt dicit ibi in
ter ſubrogationẽ ⁊ recuſationẽ.q2 recuſatio ponitur coraꝫ
iudice qui recuſatur vt in.c.ſuper qõnem de offi.deleg. ⁊.c.
ſi ꝯtra vnũ eo.tit.li.vi. Subrogationis petitio ſit corã ſu
periore. ¶ Alia opinio eſt ꝙ ſufficit ẽt ad recuſandum. ⁊
hanc tꝫ glo.hic ⁊ cõiter docto. Pro hoc facit qđ ſupra
dictũ eſt q2 ex facili cauſa iudex recuſatur maxime qñ ar
guitur nimis fauorabilis alteri parti.facit.c.perſonas d te
ſtib. ⁊.l.pretor.ff.de iuriſdi.om.iudi. ⁊ quod no. Inn.in
14 c.irrefragabili de offi.ordi.vbi patet † ꝙ is qui fuit ad
uocatus ſeu dedit conſilium in cauſa repellitur tanqꝫ ſuſpe
c ct⁹ a iudicãdo ᵃ.fortius iſte qui propalauit animũ ſuũ in
tentando conſilem cãm vt priuatus.arg.l.ij.C. de falſis.
¶ Sed tu pondera q2 eſt admiratione dignũ ꝙ hic pa
tiatur ratio digna remotione cuꝫ vr̃ nimis fauorabilis par
ti alteri ⁊ tñ papa non remouet ſed ſubrogat aliũ loco il
lius.ideo vr̃ de iure poſſe dici.ꝙ vbi iudex delegatus ha
15 bet cãm ſimilem vt hic dicitur eſt dare † duplex remediuꝫ
vt in illa cauſa non iudicet videlicet vt remoueatur ꝑ viã
recuſationis vel per viam recuſatio attẽdenda ẽ via q̃ in
tentatur ſi petitur recuſari poterit recuſari ſequendo viã recu
ſatiõis q̃ ſit corã recuſato vt.d.c.ſup quoꝝ ⁊.d.c. contra
vnũ.aut non intentatur via recuſatiõis ſed petitur aliũ ſubro
gari. Item illa via eſt ſequenda ⁊ ita hic petitũ fuit aliũ
ſubrogari loco illi⁹. ⁊ iſta vr̃ veritas circa iſtũ text. Laus
deo clementiſſimo. Andreas barbatia.

b Exhibita. Hoc intẽdit Si iudices⁹ d principali ⁊ exceptioni
bus ꝑiudicialibus ſimul cognoſcãt vel ſuper
principali lite non ꝯteſtata teſtes recipiãt lici
te ab eis appellatur.h.d. In prima ponitur appellãtis pe
titio.in ſa appellatõis cõmiſſio.ſcða ibi quia vero. Uel
ſic. Si cõmittitur alicui vt vocatis vocãdis ſup obiectis
contra electũ inquirat veritatẽ intelligitur negotiũ ſibi nõ
in modũ inquiſitionis ſed cõmiſſiõis delegatũ.ideo ſi de
exceptiõe cõtra opponẽtes propoſita ⁊ de principali ſimul
ingrit vel lite non cõteſtata procedit in principali licite
c appellatur.h.d. ¶ Not.ibi ſup facto electiõis ſue † electũ
poſſe ſine nota ambitus nedũ electiõis ſue cõfirmatõeꝫ
petere.c.queſiuit ⁊.c.cupientes in.vi.ſed in ipſam electio
nem defendere ſi ab his impugnatur.c.cum dilecti de elec.
c.ij.de in integ.reſtitu. Tu adde tex.in.l.ſi quemqꝫ.C. de
epiſ. ⁊ cleri.per quem tex.dicit ibi Bal.ꝙ electus dꝫ eſſe
quodãmodo inuitus.dicit tñ gl.in.c.in ſcripturis.viij.q.
a i.† ꝙ ſi credit ſe dignum ⁊ prelaturam ſibi oblatã non re
cipit peccat mortaliter.vide quod voluit Archid. ⁊ Jo.
an.in.c.ſi electio.de elec.in.vi. ¶ Not.ibi aduerſarioꝝ
3 ſuorum † ꝙ contra electum põt opponere ſe illi d capſo
.c.dilecti de excep.ego allego.c.ij.de accuſat.faciat quod
ibi voluit Pet.de ancha. ⁊ quod dicitur in.c.lꝫ eo.tit.

⁊ quod

⁊ qḋ voluit gl.in.c.ij.de colluſio.detegen.⁊.l.ſi plures.ff.
de accuſa.⁊.l.c accuſationibus.C.eo. ¶ No.ibi procu-
ratores.ꝙ illi qui poſſunt impugnare electioné poſſunt
per ꝓcuratoré in iudicio ꝯpere.debet tñ conſtare de mã-
dato.c.ia cui de elect.lib.vi. ¶ No.ibi vocatis vocãdis
5 †formã cõmiſſionis in negocionis electionis.q̄ꝛ debent
vocari omnes quoꝝ gñaliter intereſt.⁊ ſic iudex datus cũ
iſta clauſula.tenetur obſeruare formã iudicialez.⁊ refert
d.abb.dños de rota deciſione.lxxxiij.dicere ꝙ executor
cum hac clauſula datus non eſt merus ſed mixtus.vnde
tenet aſſumere ptes iudicia.facit qḋ voluit glo.magna
prope finem in cle.i.de offi.deleg.⁊ qḋ not.Jo.an.in ad-
diti.ſpe.in ti.de peti.⁊ poſſeſ.§.qm̃ verſu.⁊ hic articulus
6 ⁊ verſi.verũ. ¶ No.inquirent veritaté†ꝙ cũ cauſa com
mittitur inter partes verbũ inquiras nõ inducit nouũ ꝓ
cedendi modũ.nec facit iudicé cui cauſa cõmittitur inq̄-
ſitorem ſed ſimplicé iudicez.vnde in oĩbus debet ſeruare
ordinez iudiciariũ.intelligunt ergo verba ſm̃ ſubiectam
materiã.xi.q.i.c.rogo.c.cauſam que de reſcrip.nã largo
modo iudex põt dici inquiſitor ⁊ in cauſa ſibi cõmiſſa in
quirere.debet enim cuncta rimari.⁊ ad veritatẽ inquirẽ
dam.poteſt partes in quacũqꝫ parte iudicij interrogare
xxx.q.i.c.indicante.l.vbicũqꝫ.ff.de interrog.actio.ſicut ⁊
alias dicit executor inquantũ procedit ad finez exequen
di ſniam reddendo vnicuiqꝫ qḋ ſuũ eſt.c.ſciſcitatus de re
7 ſcrip.c.ſi quis contra clericũ.de fo.ꝯpet.†nam inquirere
veritaté eſt cõe oĩbus iudicibus.l.milites.C.de iud.Ego
adduco optimũ tex.in.c.i.ff.de offi.ordi.⁊.l.ſi apud quẽ
.C.de eden. ¶ Sed multũ obſtat clauſula hic poſita vo-
a catis vocãdis.ᵃque clauſula videt importare iſtud ꝙ ſit
8 iudex ⁊ nõ inquiſitor.q̄ꝛ nõ tenet vocare inquiſitor cum
procedat ex officio nõ ad inſtantiã.Sed.d.ant.hic tenet
ꝙ nõ preſumit vt inquiſitor maxime dicit hoc procedere
ſi apponat dicta clauſula vocatis vocãdis.⁊ ſic innuit idẽ
ſi dicta clauſula nõ apponat.⁊ hoc videt verius ꝙ nõ ꝓ-
ſumat vt inquiſitor.Nã vbi ſuperior intendit cõmittere
inquiſitioné ſolet mandare ꝙ inquiſitor accedat ad locũ
9 c.licet de ſymo.Et refert hic.d.Car.Floren.dicere.†ꝙ
ſemp in dubio ex quo patenter nõ conſtat ꝙ in modũ in-
quiſitionis cõmiſerit preſumit ꝙ in modũ iudicialis iug
ſitio eis fecerit.⁊ hoc dicit decidere rotã.ccclxxxviij.deci-
10 ſio.ꝙ executor datus cũ hac clauſula tenet aſſumere par
tes iudicia licet.d.abb.aliter allegabat dños de rota.vt
11 ſupra. ¶ No.ibi propoſitis ⁊ cõtingẽtibus†ꝙ in cauſa
electionis nõ ſolũ ſup oppoſitis.ſed etiam ſup dependẽti
bus ab eodẽ poteſt iudex inquirere.de quo in cle.conſti-
tutioné de elec.c.vt circa de elec.in.vi. ¶ No.ibi agebãt
ꝙ opponẽs ſe electũ dicit agere.⁊ hoc ideo eſt q̄ꝛ ſũt rei
12 volũtarij. ¶ No.ibi cõſpirationé†ꝙ exceptio conſpira-
tionis ⁊ excõicationis reſpiciens pſonas litigantiũ põt
opponi ꝯtra procuratores ipſoꝝ.q̄ꝛ etiã ꝓcurator acto-
ris excõicati ⁊ inhabilis repelit ab agendo ſicut ipſe ꝓn-
cipalis.vt in.c.preceſſioné de probat.⁊ talis exceptio re-
pellit excõicatũ nedũ a proſecutione iuris priuati.ſed ẽt
a proſecutione iuris publici.ex quo volũtarie ſe opponit
⁊ nõ neceſſitatus.de quo in.c.ſignificauerunt.⁊ in.c.dile
cti de excep.⁊ ſic probat hic ꝙ impugnantes electionem
dicunt actores.q̄ꝛ ſi cenſerent rei dicta exceptio nõ fuiſſet
admiſſa.c.intelleximus.Ko.⁊ Jnno.in.c.cũ inter de ex-
13 cep.vbi dicit.†ꝙ quidã ſunt rei neceſſarij ⁊ iſtos excõica
tio nõ repellit.⁊.d.c.intelleximus de iudi.Quidam ſunt
rei voluntarij vt canonici volentes defendere eccleſiaz ne
ſibi preferatur indignus.licet enim dicantur defendere ⁊
ſic rei.tñ ex quo voluntarie ſe opponunt dicunt actores.
⁊ iura loquẽtia in actore nõ in reo vendicant ſibi locũ in
his. ¶ No.ibi.ſed hic aſſerẽs ꝓbatuꝝ appellationes iu
ſtificari nõ ſolũ ſi appellans ſe offerat ſuaꝫ exceptioné in
continẽti ꝓbaturũ.ſed etiã ſi ſimpliciter ſe offerat ꝓbatu-
rũ.nõ enim tenet offerre realiter ꝓbationes.vt ſentit Jo.
an.in.c.interpoſita.de appel.ſed ſufficit ꝙ nõ expectet di

lationes longiores.vt eſt bonus tex.in.c.litteras de reſti.
14 ſpoliat. ¶ Nota ꝙ a ſententia nulla poteſt appellari eo
reſpectu ꝙ lite non conteſtata fuerint teſtes recepti.facit
.l.ſi expreſſim.ff.de appella.c dilecto eo.tim.debet tamen
appellans ita dicere dico ſententiã nullaꝫ.⁊ ſi qua eſt di
eo eam iniquã.⁊ ab ea appello.gl.eſt in.l.i.C.quando ꝓ
uo.nõ eſt neceſ.⁊ tunc ſufficit probare nullitatem vel iniu
ſticiam.vt in.c.conſtitutus.de in integ.reſtitu.nec valida
tur actus per appellationé.vide per bar.in.l.ſi expreſſiꝫ.
⁊ per ſcribentes in.d.c.dilecti. ¶ Nota ibi interloquuti
15 fuerint.†ꝙ iudex poteſt pronunciare.⁊ interloqui ſuper
modo procedendi.Et dicunt hic docto.ꝙ ſi talis ſenten-
tia contineat erroré expreſſum eſt ipſo iure nulla ſicut diſ
finitiua de quo in.c.i.de re iudi.⁊ in.l.ij.ff.de appella.re-
16 cip.†Et dicitur interlocutoria que fertur ante diffinitiuã.
de quo in.c.cũ ceſſante de appel.⁊ in.l.qḋ iuſſit.ff.de re iu
17 dica. ¶ †Nota ꝙ proceſſus eodem inſtanti habitus ſu-
per principali negocio ⁊ dilatorijs eſt nullus vel ſaltem
tribuit iuſtam cauſaꝫ appellandi ſm̃ domi.Antoni.hic.
⁊ hoc propter contrarietaté.q̄ꝛ dilatorie dñt non proce-
dendũ.ſed proceſſus dicit procedendũ.eaꝫ procedendo
ad vlteriora videtur repellere exceptiones dilatorias.c.
cum ſuper abbatia.de offi.deleg.eſt enim ordo cauſe ad
cauſam eandem.etenim pretermiſſio repugnantiã habet
quandã.ſi tñ iudex procederet in principali reſeruatis di
latorijs exceptiõibus diſcutiẽdis ad merita ex hoc nõ vi-
tiaretur proceſſus.vt eſt tex.in.c.ad diſſoluendũ.de de-
ſponſatio.impuber.licet hoc facere non debeat iudex.vt
no.in.c.cum contingat.de offi.delega.Et dicit domi.An
to.eſſe bene notandum pro proceſſibus iudicum qui ad-
mittunt exceptiones ſi ⁊ inquantum.⁊ pronunciant ad
vlteriora procedendum ſaluis exceptionibus.vt in.d.c.
ad diſſoluendum. ¶ Pondera tu diligenter.q̄ꝛ domi.
Ant.non videtur loqui affirmatiue.dicit enim ꝙ proceſ-
ſus eſt nullus vel ſaltẽ habuit iuſtam cãm appellandi.nã
ſi eſt nullus nõ oportet vt appelletur.⁊ ſic dubitatiue lo-
18 quitur. ¶ Sed do.car.dicit†ꝙ iudex videtur peruertere
ordinem quia ordo iuris eſt vt cognoſcat de exceptioni-
bus oppoſitis primo ad proceſſum.tñ dicit ꝙ talis ordo
non eſt de ſubſtantia iudicij.ideo non videtur reddere pro
ceſſum ipſo iure nullum.ſed bene tribuit iuſtam cãm ap-
pellandi.vt in.l.i.C.de app.Nec valde obſtat quod ha-
betur in.l.prolatam.C.de ſenté.⁊ interlocuto.om.iudi.
19 †vbi dicitur ꝙ peruerſio ordinis vnius cauſe ad ſeipſaꝫ
reddit iudicium ipſo iure nullum.ita videtur dicendum
in caſu iſto cum ſit ordo vnius cauſe ad ſeipſam.tñ q̄ꝛ hic
ſolum nõ interuenit defectus ordinis ſed eſt defectus ſo-
lemnitatis.quia lite non conteſtata fuerunt recepti teſtes
quod eſſe nõ debet.c.i.vt lit.non conteſta.de quo dicetur
20 inferius. ¶ †Nota ꝙ licet iudex procedat ad vlteriora
videatur tacite pronunciare ſuper emergẽtibus ⁊ incidẽ
tibus iuxta nota.in.c.ex parte de appel.bar.in.l.a proce
dente.C.de dilatio.tñ quãdo tacite ſimul procedit ſuper
principali nõ videtur tacite pronunciare.faciat quod no
21 ta.in.d.c.ad diſſoluendum. ¶ †Nota ꝙ teſtes non ſunt
recipiendi lite nõ conteſt.⁊ loquitur hic in cauſa electio
nis.ſed hodie dicendum eſt vt habetur in.clemen.diſpẽ-
dioſam de iud.iuncta clemen.ſepe de verbo.ſignificatio.
Credit tñ.d.Phe.ꝙ iſte ordo eſt hodie ſublatus per illa
iura.ideo videtur dicendũ ꝙ hic nõ fuit ſeruatus ordo
iuris.cũ quia ſimul indices proceſſerunt ſuper exceptio-
nibus ⁊ ſuper negocio principali.nec iſte ordo eſt ſubla-
tus per illa iura.niſi vt teſtes recipiantur lite non conte-
22 ſtata. ¶ †Nota ꝙ vbi appellatur a pluribus grauami-
nibus ſufficit ꝙ conſtet de vno.⁊ ſic facit contra ſtilũ cu-
rie.de quo dicendum.vt nota.in.c.cum cauſaꝫ de appel.
¶ Nota primo eſſe inquirendum de exceptionibus que
opponuntur contra perſonas qꝫ de peremptorijs.⁊ hoc
verum quãdo opponuntur in vim dilatorie.vt hic factũ
fuit.ſecus in vim peremptorie vt quia dicitur ꝙ electus

a ¶ Vocatis vocãdis. quid operet iſta clauſula.vide i ſpe. in ti.de allega. ⁊ ibi.§. poſt li ver. ⁊ no. ⁊ ibi bal.in addi di. de clauſula. ⁊ vide ro. deciſ. ccc xxxvi.i an tiquis. ⁊ deciſ. c.clxxij.

.eſt inhabilis ⁊ irregularis. quia tūc de illa peremptoria
debet tantū cognoſci poſt li. nō ꝯteſt. ꝑ not. in. c. i. de li. cō
teſt. li. vi. Itē illud dictū eſt verū niſi in pſonis que incidē
ter veniūt in iudiciū ad fundandam intentionē alicuius
partis. vt eſt in perſona teſtatoris. q2 illa dicit̄ reſpicere
merita cauſe principalis. ideo poſt litem conteſt. dȝ de il
la cognoſci. vt in. d. c. i. Ita pulchre voluit Bar. in conſi.
incip. in qua queſtione. pro quo alle. gl. in. l. ij. C. de edic.
23 diui adri. tollē. ibi etiam infert. †ꝙ perſona teſtatoris dȝ
cognoſci poſt litem conteſtatam. vt in. d. l. ſi queramus.
24 ¶ †Sed qui ſint vocandiᵃ virtute illius clauſule vocatis
a vocandis. gl. i. dicit ꝙ illi quos negociū tangit. faciat re
gula ꝙ omnis. lib. vi. c. ad hec. de offi. archid. ¶ Ego li
mito iſtam gl. ⁊ iſta iura qn̄ negociuȝ tangit principalr
ſecus ſi incidenter. ita eſt text. in. l. i. §. denūciari. ff. de vēt.
inſpi. voluit bal. in. l. nam ita diuus. ff. de adoptio. etiā di
cit ibi ſi ledanſ. idē voluit in rubri. C. de ſucceſ. edict. ⁊ in
. l. ſi curatoris. C. de iure delibe. ⁊ in. l. iubemus. C. ad tre
bel. ⁊ in. l. obſeruare. §. proficiſci. ff. de offi. proconſu. ⁊ in
c. inter quattuor. de maio. ⁊ obe. ¶ Adduco ſing. tex. in
c. ſi. de maio. ⁊ obediē. ⁊ glo. in. c. quāuis de pac. li. vi. vi
de. d. cardi. in. d. c. inter quattuor. ⁊ intellige quos nego
cium tangit qui certi ſunt. tunc enim debet ſpecifice cita
ri ſm̄. d. abb. ſed ſi ignoranter vocabuntur per edictum
ita pulchre dixit Innocen. in. c. cum in tua qui matrimo.
accuſa. poſ. tex. in. c. fina. de electio. lib. vi. ⁊ ibi Ioan. an.
⁊ alij. bar. in. l. i. C. de iure doti. impet. ⁊ in. l. iiij. ff. de bo.
auct. iudi. poſſi. ⁊ in. l. ſi. in prin. C. de iure deliber. ⁊ in. l.
ſi eo tempore. C. de remiſ. pigno. ⁊ in extrauagā. ad repri
men. in verſi. pe edictum. Bal. poſt alios in auten. ſi om
nes. C. ſi vt ſe ab here. abſti. ⁊ in. l. ſ. C. de teſtamen. ⁊ in
. l. ſi. C. de edict. diui adri. tollen. ⁊ in. l. qui nouaginta. ff.
de excuſa. tut. ⁊ in. l. preſcriptione. C. ſi contra ius vel vti
li. publi. ⁊ in. l. ſi quis inſtituatur. ff. de heredi. inſtitu. In
nocē. in. c. humilis. ⁊ in. c. inter quattuor. de maio. ⁊ obe
diē. ⁊. d. abb. hic. ⁊ in. c. i. de poſtula. prelato. ⁊ in. c. fina.
de vita ⁊ honeſt. clerico. Licitu niſi conſtitutio aliud di
ſponeret ꝙ ſi perſona eſſet certa citaretur generaliter. ita
dicit. d. abb. in. d. c. fina. ⁊ ſit citatio tunc hoc modo. qui
cūq3 ſua putauerit intereſſe. vt voluit Innocē. in dicto. c.
fina. ⁊ eſt glo. ſingul. in. l. ea quidem. C. ſi manci. ita fue.
25 aliena. ¶ †Que autem dicanſ contingentia glo. ij. dicit
que concernunt ipſam electionem alibi dicitur de depen
dentibus. vt in. c. fina. de iudi. li. vi. ⁊ in cle. diſpendioſaȝ.
de iudi. ¶ Sed quare iſti putabant ſe eſſe inquiſitores.
⁊ ꝙ poſſent procedere lite nō conteſtata. Rñdet glo. ij.
propter verbum inquirant poſitum in cōmiſſione proce
dit inquiſitor lite nō conteſtata in contumaciā partis. vt
in. c. qm̄ frequēter. vt lite nō conteſta. Sed dicit gl. ꝙ iſti
errauerūt. q2 verbū inquireret adaptatur iudici. facit. c.
26 i. de offi. ordina. faciunt iura allegata ſupius. ¶ †Quid
ſi iſti in veritate fuiſſent conſpiratores an fuiſſent repellē
di. glo. in verſi. conſpirationē dicit ꝙ ſic. quia preſumunt
inimici. nec debent admitti ad teſtimonium. q2 conſpira
tio regulariter eſt illicita. ⁊ in dubio preſumitur cōtra cō
ſpirantes. xi. q. i. c. ſi qui clericorum. Inn. in. c. i. de ſciſma
ti. Io. an. in. c. ij. de verb. ſigni. qñq3 tn̄ eſt licita ſm̄ Inn.
⁊ Goffr. puta quando fit ad bonum finem. vt nō permit
tant prelatū dilapidare bona eccleſie. vel non recipiant
prelatum excōicatū vel hereticum. xvi. q. vij. c. ſane. de ſa
lonicenſis. ¶ Oppo. ⁊ videt̄ ꝙ reſpectu excōicationis
nō debebant repelli a defenſione ſue eccleſie. c. dilecti. de
exceptio. Soluit glo. in verſi. excōicationē. ꝙ in caſu iſto
ideo repelluntur q2 non poſſunt agere. Ex quo colligit
27 abb. antiquus hic †ꝙ excōicatus nō poteſt pſequi po
pulares actiones. facit. c. pia. de excep. li. vi. Si vero ele
ctus agit contra opponentes illi ex quo veniunt. vt rei he
ne admittunſ ad defenſionem eccleſie. de quo habetur in
c. dilecti. ⁊. c. cū inter. de exceptio. Alij dicunt ꝙ ſequitur
hic. d. car. ꝙ iſti erant rei voluntarij. q2 ſponte ſe obijcie

a ¶ Sint vocādi. Et facit pro iſta. q. qđ voluit no. ange. in auc. đ tabellio. ⁊ i. l. heredes palam. §. in teſtamēto. ff. de teſtamen.

bant non citati. ideo repellebanſ exceptione excōicatio
nis. ſecus in reo neceſſario. vt in illo qui citaſ. ⁊ occaſio
ne citationis cōparet. vt voluit Inn. in. d. c. cū inter. ⁊ ſȝ
iſtum intellectum. dum littera dicit contra eum agebat.
ideo ſic dicit. q2 reus in exceptione pōt dici actor. l. i. ⁊. ij.
ff. de exceptio. Circa iſtum articulum eſſet neceſſaria me
lior inueſtigatio pondera vnū. ꝙ hodie nō procedit iſtō
c. ex eo. q2 hodie qū petiſ ꝯfirmatio apponuntur edicta.
vt. c. fina. de ele. in. vi. ex quo ſequiſ ꝙ ſemp erit opponēs
reus neceſſarius. tene menti hanc cōſiderationeȝ. ⁊ vide
dicta. in. d. c. dilecti. de except. Sed Io. an. in. d. c. dilecti.
de excep. tenet ꝙ ēt reus voluntarius admitti dȝ pro de
fenſione eccleſie ꝑ illū tex. Cōcludē aūt excōicatus venit
ꝑncipaliter agēdo ⁊ nō admittiſ. vt h̄. Aut ſpāliter voca
tur ad iudiciū ꝑ electū. q2 pūs ſe opponebat. ⁊ nō repel
liſ. q2 venit ſtimulatus ſtimulo actionis. aut nō vocaſ. ſȝ
venit ſponte ſe opponēdo. ⁊ tūc aut pro intereſſe ꝓprio.
puta qñ executor vult ꝓuidere in ꝑiudicium excōicati. ⁊
tūc admittiſ. vñ tūc extraiudicialr hñ pōt appellare. lȝ ta
lis appellatio potius dicaſ ꝓuocatio ad cām. vt not. Io.
an. in. c. pia. de excep. li. vi. aut venit ad opponendū ꝯ ele
ctū ⁊ admittiſ. q2 pōt dici intereſſe priuatū cū eius inter
ſit hr̄e bonū ꝑlatū. viij. q. i. c. audacter. ab eo enim dȝ iudi
cari in foro cōtentioſo. ⁊ in foro aie. ideo ſatis neceſſitaſ
ad ſe opponēdū. facit qđ voluit Inno. in. c. qđ ſup his. de
accu. Si aūt venit pro intereſſe publico tūc nō admittiſ.
ad hoc facit iſte tex. ⁊. d. c. cuȝ inter. de quo dōm. vt in di
28 ctis iuribus. †Sed vtrū valuerit ꝓceſſus iſtoꝝ iudicū gl.
ꝑuertendo dicit ꝙ nō. q2 exceſſerūt fines mādati. ⁊ c. que
ratio nō plȝ dn̄o Abba. hic. q2 nulla forma ſpecifica fuit
eis ꝑfixa in modo ꝓcedendi. ſed tn̄ fuit eis dictū ꝙ voca
tis vocandis. ⁊ c. que verba cū inſint ex natura rei nō vi
denſ inducere nouā formā. ad hoc facit qđ no. Inn. in. c.
prudētiā. de offi. deleg. ⁊ ꝓbaſ in ſili in. c. cū ad ſedē. de re
ſtitu. ſpolia. ¶ Item ꝑſuppoſito ꝙ induxiſſet nouaȝ for
mā. tn̄ iſti ſeruarunt illā formā cū vocauerunt illos. Itē
iſte tex. expreſſe reddit aliā rōnem. q2 ꝑuerterunt ordinē
⁊ ſic nō ſeruarunt formā eis traditā. vnde dicit Vincē. ꝙ
proceſſus geſtus hic nō valuit. q2 factus contra intentio
nē delegātis. c. ſi. de ꝓbē. ſeqſ hic hoſt. ſȝ h̄ nō colliḡ ex tex.
ſed tn̄ notaſ factū eoꝝ. q2 ꝑuerterunt iuris ordinē. Notā
da tn̄ eſt glo. ⁊ dictuȝ iſtoꝝ. q2 ſentiunt ꝙ ꝓceſſus fuiſſet
nullus ex eo. q2 ſimul voluerunt procedere ſup principa
li ⁊ exceptionibus ꝑiudicialibus. Et ad litteram que mā
dat inquiri de appellatione ſequendo illud dictū ſuppiē
do verbū maxime quaſi idem eſſet ſi nō fuiſſet appellatū
ex quo non fuit ſeruatus ordo iuris. nec in litis conteſta.
nec in ordine cognoſcendi. ⁊ licet. d. anto. ſimpliciter trā
ſeat cum hoc dicto ſm̄. d. abb. tn̄ in. c. tua. de ordi. cogni.
ſentit ꝙ proceſſus nō reddiſ nullus ex illo capite. quia ſi
mul fuit ꝓceſſum ſuper negocio principali ⁊ preiudicia
libus exceptionibus. ſed opus eſt appellare. diſtinguit ta
men ꝙ aut ſuper principali procediſ per vnum iudicem
puta ſecularem. ⁊ ſuper ꝑiudicialibus exceptionibus ꝓ
cediſ ꝑ aliū. puta eccleſiaſticū. vt in caſu. d. c. tua. ⁊ valet
proceſſus niſi appelletur. q2 non poteſt vocari contrarie
tas in iudicio procedēdo dūtaxat ſuper principali. Sed
ſecus dicit in terminis huius. c. qñ idem iudex ꝓcedit ſup
emergenti ⁊ ſuper principali. quoniā tunc in eo notatur
contrarietas. ⁊ ſic ꝓceſſus eſt nullus ipſo iure citra reme
dium appellationis. hunc intellectū tacite ad hunc text.
videſ ſentire Federi. de ſenis. ꝯſi. cxxi. hȝ enim iſte ſimulta
neus proceſſus quandā repugnantiā ⁊ cōtradictionē. vt
dictum eſt. Do. Abb. dicit ꝙ iſte tex. poteſt induci pro ⁊
29 contra. pro hoc facit in ver. ꝑuertēdo ordinē iuris. †per
uerſio autem ordinis eiuſdē cāe ad ſeipm̄ reddit ꝓceſſuȝ
nullū. l. ꝑlatā cū ſua gl. C. đ ſen. ⁊ iterlo. o. iu. ⁊ ſic nō ob.
ſm̄ eū dcm̄. d. car. q2 nō ꝓcedit in ꝑuerſione ordinis vni
us cāe ad cām eandē. vt in. d. l. ꝑlatā. ⁊ ibi ꝑ bar. ſecus ſi
peruertaſ ordo vnius cauſe ad aliā. vt in. l. i. C. de appel.
¶ †Sed ſi

30 ¶ †Sed ſi agitanē due cauſe ſimul quaꝝ vna eſt ꝑiudi-
cialis ad alterā vz ꝓceſſus ſi nō opponaē.facit.c.i.de re-
ſti.ſpol.ꝛ qđ no.in.c.ſi.de ordi.cogn.facit ēt iſte tex.ꝯ vz
ꝙ valet ꝓceſſus in quātū papa inquiri mādat de appella
tione. Ad hoc tñ pōt rīderi vltra rñſionē datā p Dnſ.q̄
vr̄ diuinatoria ſupplēdo ad tex.maxime ꝙ iō mandat de
hoc inquiri.q2 deduxit nullitatē p viā appellatiōis ꝙ po
terat vt ſupra eſt dictū.iō ex quo cōſequebaē p viā appel
lationis oportebat ꝙ iuſtificaret.nō tñ ſeqⁱē ꝙ ꝓceſſu
appellationis potuiſſet proſequi nullitatē vel ſine appel
latione ar.cle.i.de re iud.Et ex hoc colligiē hic ꝙ ex alio
capite ꝓceſſus erat nullus.q2 lite nō ꝯte.teſtes fuerūt re
cepti.vt in cle.i.vt lit.nō ꝯte.ꝛ papa mādat inquiri de ap
pellatione qđ nō ꝯtingit niſi rōne predicta.iō ex hoc tex.
nō poſſumus nos fundare lʒ aliud ſentiat.d.car.ſed ꝙ ꝓ
ceſſus valeat poſſumus nos fūdare ex alio capite ſʒ.d.
31 Abb.vz †quidā ordo eſt de ſubſtantia quidaʒ eſt de iuſti-
tia.ꝑuerſio ordinis iuſtitie nō vitiat ipſo facto.vt no.gl.
ij.q.i.in ſūma.xvij.q.iiij.c.vxor felicis. Nec alicubi exꝑſ-
ſe ꝓbaē ꝙ iſte ordo ſit ſubſtantialis citra appellationē ꝛ
exceptionē.ꝛ adducit iſtū tex.fundantē ſe inquiri de ap-
pellatione ſi cōſtiterit eā interueniſſe ex aliquo iſtoꝝ gra
uaminū.vñ nō poſſet ꝓſequi exceptionē ſimultanei ꝓ-
ceſſus niſi doceat de appellatione.ſed aliā exceptionē de
fectus cōteſtationis poſſet ꝓſequi renūciato ꝓceſſū ap
pellationis.ꝛ forte papa pp hoc mandat inquiri de ap-
pellatione.q2 ſine appellatione nō obtinuiſſet ex alia ex-
ceptione.tñ ipſe ꝓſequebaē vtrūqꝫ.ꝛ iſta poſſet eſſe alia
ſolutio. Item facit quia hic tractaē principaliter de fauo
re tertij vt exceptiones prediſcutianē.ꝛ huic fauori po.vr̄
tacite renunciare nō appellādo.c.tuā de ordi.cogni.c.ad
diſſoluendū de deſpon.impub.vbi papa proceſſit in prin
cipali ſaluis exceptionibus dilatorijs.qđ nō feciſſet ſi or-
do diuⁱs fuiſſet de ſubſtātia.facit.c.ex cū queſtiōe de reſti.
ſpoli.ꝯiūcta.gl.magna in ſi. It ē eadē ratio eſt hic vt ꝓ-
diſcutianē iſta ꝑiudicialia que eſt in duabus cauſis qua-
rū vna eſt ꝑiudicialis ad alterā ergo idē ius dʒ eſſe. Itē
in dubio debemus facere interpretationeʒ.vt res potius
valeat q̄ꝫ pereat.c.abbate de verb.ſigni.l.quotiens.ff.
a ¶ Et ſi dicaē ex quo ꝓceſſus erat nullus ex defectu con
teſtationis litis quare iſte appellauit.q2 nō erat opus.di
cit.d.abb.p verbū forte vt euitareē facti grauamē.nā iu-
dices ſolent procedere ad vlteriora niſi appelleē.ꝛ dicūt
hic Pe.ꝛ Abb.antiquus ꝙ in caſu huius.c.ſufficiebat
ꝓbare ob has cauſas appellatū.nec eſt neceſſe de ipſa ve
ritate docere.ꝛ hoc ideo q2 obtulit ſe ꝓbaturꝫ.ꝛ nō fuit
admiſſus.d.c.interpoſita de appel.ita reſidet.d.abb.hic
concludens valuiſſe ꝓceſſum ſed opus fuiſſe appellatio-
ne ꝛ dicit iſtū articulū nō fuiſſe tactum alibi tam bene q̄
hic p eū.ꝛ indubitanter belliſſime locutus eſt. Pro cer-
to mihi vr̄ difficile cognitu an ꝓceſſus fuerit nullus ipſo
iure ꝛ vr̄ dōʒ ꝙ nō ꝛ adduco ꝙ lʒ ꝑuerſio ordinis ꝛ mo
dus cauſe ad ſeipſam vitiet iudiciuꝫ ipſo iure.tñ illud eſt
verum qñ eſt de cōnumeratis inter ſubſtātialia iudicij.vt
in.d.l.ꝓlatā.ſed iſte ordo nō eſt cōnumeratus inter ſub-
ſtātialia iudicij ergo ecōuerſo nō vitiaē ipſo iure. ¶ Se
cūdo certū eſt ꝙ ordo reqrit eſſe ꝓnūciandū ſup emergē
ti tñ ſi nō ꝓnunciat non vitiaē ꝓceſſus.l.ait ꝑtor.ꝑmitiē
ff.de mino. ¶ Tertio faciat primo eſt dāda dilatio acto-
ri q̄ꝫ reo.l.exceptiones.C.de ꝓba.tñ ſi daē inſimul actori
ꝛ reo valet.vt in.c.licet cām de ꝓbati. ¶ Quarto addu
co gl.valde ſing.in.c.cū olīʒ de cau.poſſe.ꝛ ꝓpri.que vo
luit ꝙ ptes pñt facere ꝙ ordo iuris ꝑpoſtereē.ergo mul-
to fortius poterit facere iudex. ¶ Quinto adduco gl.in
.l.ſi mancipiū.§.i.ff.de euict.que dicit ꝙ pōt obmitti or-
do faciat quod voluit bal.in.l.ꝑemptorias.C.ſenten.re-
ſcin.nō poſſe.vbi voluit ꝙ nō omnis ordo obmiſſus red
dit ſniam nullā.ſed demū ille qui reſpicit fundamenta iu
dicij.l.cū ꝑtor.ff.de iudi.ſed iſte nō reſpicit fundamēta iu
dicij ergo. ¶ Sexto faciat ꝑpoſteratio nō vitiat vt ꝓbat
tex.ꝛ ibi bal.in prima ꝯſtitu.ffoꝝ.ergo. ¶ Septimo fa-
ciat licet iudex inſimul ꝓcedat ſup principali ꝛ inciden-
tibus queſtionibus.tñ ordine intellectus videē cognouiſ
ſe prius de exceptione q̄ꝫ de principali.ꝛ iō nō vitiat.fa-
ciat qđ ēt voluit gl.ij.q.i.in ſūma.ꝛ.xi.q.ij.in ſūma.ꝛ in
.l.i.§.prius.ff.de vulg.ꝛ pup.ꝛ in.c.i.de purg.cano.ꝛ in
d.l.ꝓlatā.C.de ſent.ꝛ interlo.om.iud.ꝛ in.d.l.i.C.de ap
pel.faciat qđ voluit bar.in.l.ſi ꝓlatā.C.cōi diui.vbi di-
32 cit †ꝙ qñ duo debent eſſe iudicia vnū poſt aliud ſi obmit
taē ordo vz iudiciū.vt voluit gl.in.l.ſi mancipiū.§.i.ꝛ de
iſto ordine vide bal.in.l.ſi duas.ff.de excu.tuto.ꝛ qđ vo-
luit bar.in.d.l.ſi queramus.ff.de teſtam.faciat qđ voluit
gl.in.c.ij.de ordi.cog.faciat qđ voluit bal.in.l.ambigui
tates.C.de teſta.ꝙ ordo neceſſitatis nō ē ꝑuertēdus ſ cō
ſecra.diſt.ij.io.ꝛ ꝑo pater.ꝛ qđ voluit bar.in.d.l.ꝓlatā.ꝛ
faciat iſte tex.in ver.appellatū ꝯſtiterit.vñ requirit ꝙ fue
rit appellatū ergo nō vitiat ꝑuerſio talis ordinis niſi ap
pelleē.faciat etiā tex.iſte in ver.reuocato in irritū.ergo ſe
quiē ꝙ actus tenuit aliter nō fuiſſet reuocatus.ar.l.decē
.ff.de ver.obli.cū ſi. Iſta poſſunt adduci ꝙ talis ꝓceſſus
nō fuit ipſo iure nullus.tñ videē ꝙ in caſu huius.c.ꝓceſ-
33 ſus fuerit nullus citra appellationē.qđ ſic demōſtro. †For
ma eſt que dat eſſe rei ꝛ cōſeruat reʒ in eſſe.l.iulianus.§.
ſed ꝛ ſi quis.ff.ad exhibē.forma enim ſeruāda eſt.c.piſa-
nis.de reſti.ſpol.c.cū dilecta de reſcri.cū ſi.ſed certū eſt ꝙ
hic data fuit forma vt prius ꝓcedereē ſup electionibus ꝛ
poſtea ſuper principali.ergo ſequiē ꝙ iudiciū nō tenuit.
ad hoc adduco iſtū tex.in ver.ſub certa forma līas nr̄as
cōmiſſo ver.ſed ꝑuertendo ordinē vbi ꝓbaē formaliter
ꝙ fuit data forma ꝙ prius reciperent ꝓbationes ſup ex
ceptionibus ꝛ poſtea ſup principali. Unde ſi tex.dicit ꝙ
fuit facta cōmiſſio ſub certa forma ꝛ poſtea dicit ꝑuertit
ordinē recipiēdo ꝓbationes ſimul ſup principali ꝛ inci-
dentibus qōnibus ſequiē ꝙ forma fuit data.vt non inſi-
mul.ſed prius cognoſceret ſup exceptionibus. ¶ Scdo
34 cōſidero †ꝙ ordo proprie eſt datio alicuius rei ad ſubſtā
tiam ſui ſm̄ prius ꝛ poſterius.ꝛ dicit philoſophus ꝙ ni
hil cōſtat ſine ordinis ꝯpoſitione.ꝛ vbi papa prefigit or
dinē ſemp ordo eſt de ſubſtantia.vt.c.piſanis de reſt.ſpo
lia.facit.c.dilecta de reſcript.ſʒ papa hic prefixit ordinē.
ergo eſt de ſubſtātia.ꝛ ſic iudiciū eſt ipſo iure nullū q2 cō
tra ſubſtātiam. ¶ Tertio adduco ꝙ ibi ꝯcurrit ordo iu
ris.ꝛ ordo hōis videē ꝙ fuerit ſtudioſe mandata forma
vt fuit ſing.dictū Inno.in.c.prudentiā de offi.deleg.ſed
certū eſt ꝙ ex iuris diſpoſitiōe dʒ per prius iudex cogno
ſcere de qōnibus incidentibus q̄ꝫ de negocio principali.
ꝛ papa hic idem mandauit.ergo vr̄ ſtudioſe ita voluiſſe
ſeruari.ergo ſequiē ꝙ eius exceſſus reddit actū ipſo iure
nullū.tene mēti q2 eſt valde ſolēnis inductio ad iſtū text.
ꝛ adduco qđ voluit bar.in ſimili in.l.dieʒ proferre.§.ſta
35 ri.ff.de arbi.vbi dixit †ꝙ ſi mandaē arbitro illud qđ a iu-
re ineſt videē ſibi data forma.ideo ſi male iudicat nō va-
let ipſo iure laudū.ꝛ ſimile voluit Hoſtiē.in.c.ſi.de ꝓbē.
36 †ꝙ ſnia lata a delegato iniuſta eſt ipſo iure nulla q2 lata
cōtra formā mandati.ꝛ faciat ſimile qđ voluit.d.ant.in
c.cū dilecto de reſcrip.vbi dixit.ꝙ ſi ordo iuris eſt ad be
ne eſſe ꝛ pro iuſtitia vt cauſe ad cām.ꝛ tūc ſi a iure ordo
eſt iuſtitie nō vitiat ſi ab homine ordo eſt forme ꝛ vitiat.
cum ergo iſte ordo lʒ ſit iuſtitie tñ eſt prefixus a iure ꝛ ab
hoīe.ergo inducit formā. ¶ Quarto adduco doctrinaʒ
Angel.in terminis in.d.l.ſi queramus.ff.de teſta.vbi di-
37 cit †ꝙ omnis ꝑuerſio ordinis aſſignata iudici delegato
vitiat proceſſum.ꝛ dicit eſſe caſum hic ꝙ eſt mirabile di
ctū vt limitentur omnia dicta ſuperiora que ego allega-
ui.vt peruerſio ordinis non vitiet iudiciū non habeat lo
cum in iudice delegato facit.c.venerabili de offi.deleg.l.
ſi diligenter.ff.mand.c.cum dilecta de reſcrip.c.piſanis
de reſti.ſpolia.ꝛ iſtud ſequitur Jo.de imo.in.d.l.ſi que-
ramus.ꝛ idē dicit Jo.de imo.ibi ſi procederetur ad vlte
riora obmittendo ordinē ſubſtantialē vt q2 reciperentur

¶ Nul'us. Credo tñ ꝙ q̄ꝫ uis ꝓceſſus ſit nullus rōe nō conteſtate litis vel nō ſeruati alicui⁹ alterius ordinis ꝙ poterit p ꝑn.ipes ratificari.vt in c.ad petitionē cū gl.de accuſ. ꝛ panor. in.c. cū olīʒ de re iu di. q̄uis qdaʒ ꝯtra ſentiāt.vt de ibi nouiſſimos ſcribētes.

teſtes lite nō ꝯteſtata. qꝛ tunc iudicium eſſet nullū alle-
gat iſtū tex. Idē etiā dixit ibi poſt ang. eſſe qñ fuit oppo
ſita exceptio emergens reſpiciens iuriſdictionē ⁊ illam
ipſo iure excludens. qꝛ tunc ſi procedat ſup principali nō
pronunciato ſup illa exceptione emergēti ꝓceſſus eſt nul
lus. ita voluit Inno. in. c. ꝑterea de dilat. Nō ob. cū vr ꝙ
hic mandat ꝯſtare de appellatione. qꝛ ſi recte ponderet
iſte tex. nō fuit neceſſaria appellatio. ex eo qꝛ illa interlo
cutoria fuit ipſo iure nulla qꝛ lata ꝯ formā mandati. qꝛ
cū ex ꝯmiſſione videt mandatum ꝙ primo diſcutiant ex
ceptiones ⁊ poſtea negociū principale ⁊ iudices fuerant
interlocuti ꝯtrariū videt ꝙ talis ſnia contineat errorē
iuris expreſſum. ⁊ ꝑ ꝯñs ſit ipſo iure nulla per no. in. d. c.
ſi. de re iudi. qꝛ referendo ſniam ad ꝯmiſſioné reſultat er
ror iuris expreſſus. quo caſu ſufficit iuxta not. in. c. i. §. i. ǵ
ſenté. ſine appel. reſcin. c. dilecto eo. ti. ⁊ etiā pōt rñderi. vt
iam reſponſum fuit ſuperius ꝑ docto. qꝛ ꝓcedit maxime
vel ideo qꝛ dubitauit ne grauaret de facto. Et ſi dicat ꝙ
nō eſt bona rñſio. qꝛ papa hic dicit reuocato in irritū er
go valuit proceſſus qꝛ priuatio preſupponit habitū. l. de
cez. cū ſi. de ver. ob. qꝛ reſpondeo ꝙ debet intelligi quate
nus de facto proceditur. vt in ſimili in auc. caſſa. C. de ſacro
ſan. eccle. ⁊ in. c. accedēs in ver. caſſauimus in gl. vt li. nō
ꝯteſt. ⁊ ꝑ ꝯñs proceſſus fuit ipſo iure nullus ex peruer
ſione ordinis. ¶ Sed vnū eſt quod impedit omnia iſta
argumēta adducta per me. qꝛ papa hic dicit ſi ꝯſtiterit
appellatū. vnde loquit ꝯditionaliter quaſi ſi nō fuit ap-
pellatū proceſſus tenet ⁊ adduco qđ pulchre voluit bar.
in. l. a diuo pio. §. in venditione. ff. de re iudi. vbi datur or
do ꝙ iudex incipiat a bonis mobilibus ⁊ in ſubſidiū ve
38 niat ad bona imobilia. Bar. ibi querit quid ſi iudex illū
ordinem peruertat an actus ſit nullus ⁊ decidit ꝙ nō ſꝫ
opus eſt ꝙ appellet. ⁊ adduco quod voluit Ioā. an. in. c.
qm̄ frequenter. §. in alijs. vt lit. nō ꝯteſt. vbi idem voluit.
aliter tñ loquit ibi Ioā. cal. de quo dōm vt ibi. ⁊ per iſta
iſte paſſus redditur multū dubitabilis. ⁊ ideo poſſet dici
ꝙ an proceſſus ſit nullus an teneat pēdeat ex futuro euē
tu. qꝛ ſi non appellauit proceſſus valet ⁊ tenet ſi vero ap-
pellauit vel contradixit. ⁊ tunc ſit nullus ipſo iure. Et ad
39 duco hanc rōnem ꝙ vbicūqꝫ forma tradita in ꝯmiſſione
reſpicit vtilitatem partiū valet proceſſus factus ꝯtra ta
lem formā ſi partes conſentiant iſtud voluit Innoc. in. c.
prudentiā. de offi. deleg. ⁊ ꝓbat in. c. ſi. eo. ti. ⁊ ſufficit ta-
citus conſenſus partiū. Iſta eſt gl. valde elegās in. c. cum
olim de offi. dele. Sed in caſu noſtro iſte ordo reſpicit vti
litatē partiū vt primo diſcutiant exceptiones preiudicia-
les ꝙ̄ negociū ipm principale ſequat ꝙ potuit ꝯſenſu par
tiū validare proceſſuꝫ nō appellando vel nō opponēdo.
Ideo papa hic ponit ꝑ modū ꝯditionis ſi ꝯſtiterit fuiſ
ſe appellatū. ⁊ iſto mō poſſent reddaci ad ꝯcordiā ꝯtro
uerſie doctoꝝ ſup hoc dubitabili paſſu. ⁊ nūc vere dici ꝑt
nūqꝫ iſtū paſſum fuiſſe ita bñ tactū ſicut a me h. ¶ Et ſi
opponat ꝙ nō dꝫ proceſſus irritari. qꝛ agebat de elec. c.
qm̄. §. porro. vt li. nō ꝯteſt. gl. rñdet illū ꝓcedere data ꝯ-
tumacia rei ꝙ h non erat de quo dōm vt hodie in cle. di-
ſpendioſam de iud. vt fine ſit ꝯtumacia fine nō pōt procedi
lit. nō ꝯteſt. ¶ Pro intellectu gl. vltime vide dicta in. c.
ſi. ſi. de reſcript. Bart. in. l. diuus. ff. de re iudi. Supremus
Deus laudet in ſecula. Andreas Barbatia.

Enerabilis. Inſtantia[a] iudi-
cij nō perit lapſu
trienij. h. d. ꝯiter. ⁊ ſunt due ptes. in prima
ponit ꝯqueſtio. in ſcđa pape ꝓuiſio ibi mā
damus. ſꝫ d. car. dicit ꝙ varijs modis legit
ſed ſm eādem lecturam ſummat ſic. Inſtantia iudicij non
perit lapſa trienij ſm canones. h. d. ⁊ de eodē facto loqt
c. venerabilis de teſti. cogen. ⁊ apponunt quattuor lectu
re ad iſtū tex. in gl. ⁊ due adducunt extra gl. ꝑ doct. de qꝫ
bus dicet inferius. vel ſic ſumma ſm. d. abb. lapſu trienij
nō obſtāte pōt delegatus in cā ꝯmiſſa ſibi ꝓcedere. h. d.

Et inquantum hic dicitur ⁊ infra dicit Hoſt. ꝙ queſiuit
M. a magiſtro ſuo. T. an ſtādū ſit huic allegationi vel nō
videt ſm Io. an. magis amicori littere ꝙ qꝛ delegatus
nō procedebat archiepiſcopus conqueſtus eſt pape. ſicut
infra. c. proximo. ⁊ J. tu. i. c. ex parte. ¶ Nota ibi ꝯmu
1 nitatē ceruie ꝙ epiſcopus rauēnas pretendit iuriſdictio
nē in ciuitate ceruie. eccleſia eniꝫ pōt habere ſub ſe terras
⁊ caſtra quo ad temporalē iuriſdictionē. c. inter dilectos
de fide inſtru. c. romana. §. debet de app. li. vi. xxiij. q. viij.
ecce. Ego adduco in mediū qđ voluit Io. an. in addi. ſpe
cul. in titu. de iura. calū. §. reſtat videre ver. de quo ēt ipſe
auctor dixit in titu. de teſte. §. qualiter ver. ſed opponitur
circa mediū. multi enim vt refert ibi Io. an. eccleſia rauē
nas fuit expillata honoribus ⁊ iuribus ſuis. vt pꝫ in ſpe.
de teſte. §. nunc tractandū ver. hic aūt ad ſi. Aliā cām ha
buit dicta eccleſia ſup quibuſdam caſtris cū cōi forliuij.
¶ Itē tpe Inno. tertij habuit qōnem cū cōi fauētie ſup
villa luci de quo in. c. cū cām de iure. cal. ⁊ in. c. lꝫ cām de
proba. ⁊ in. c. cū cām de teſti. ⁊ dicit ibi Ioā. an. ſe legiſſe
2 ꝙ eccleſia rauennas olim habuit dñium inſule ſicilie.
quā poſtea tranſtulit in eccleſiaꝫ romanā forſan ideo qꝛ
illam regere nō poterat ꝙ preſumit ꝙ nec ipſius eccleſie
romane illis tpibus multū ad id laborātis ſolicitudo ex
penſa ⁊ impoſitio decimaꝝ ad id ſaltē in partibus italie
multis annis collecta. illam adhuc debito mō nō potuit
3 ſubiugare ſm Ioā. an. ibi. ¶ Nota ibi deciſio cauſe ꝙ
ꝯmiſſa deciſione cauſe videt ꝯmiſſa ipſius cauſe cogni
tio. qui enim vult ꝯñs vult ⁊ añcedens ꝑ qđ deuenit ad
ꝯñs. c. preterea de offi. deleg. l. ad rem mobilē. ff. de offi. ꝓ
cura. cū ſi. vide q̄ ſup̄ dixi in. c. ſup qōnum de offic. deleg.
⁊ in cle. auditor de reſcri. ¶ No. ēt ꝙ papa ꝯmittit cāꝫ
que vertit inter eccleſiā ⁊ layceꝫ. lꝫ laycus ſit reus qđ eſt
ꝯtra regularē diſpoſitionē. qꝛ actor ſequit forū rei. c. cū
ſit gñale de fo. ꝯpe. poſſet forte dici ſm ſcribentes h ꝙ id
contingit qꝛ h allegabat ſacrilegiū. c. ꝯqueſtus. J. ti. i. vel
proceſſit de ꝯſenſu ptis vel dic vt dicit gl. no. in. c. ſi cleri
cus laycū. ⁊ in. c. ex trāſmiſſa de fo. ꝯpe. vel poſſet dici qꝛ
ciuitas ceruie erat de iuriſdictione ecc. rauēnatis inquan
tū h doct. colligūt ꝙ illa ecclīa ꝑtēdit iuriſdictionē ſupra
4 illā ciuitatē. No. ibi ꝑ cauillationes ⁊ ſubterfugia ꝙ de
b ciſio cāe ꝓrogat ꝑ cauillationes nec currit inſtantia[b]. l.
ſi cū ipſe. ff. de excu. tut. ideo impedito ꝓſequi ꝓp defectuꝫ
iudicis ſiue ptis nō currit dilatio legalis. l. intra vtile. ff.
de mino. impeditis eni faciſe iura ſubueniūt tā in iudicio
vt in. l. ij. ff. ſi quis caut. c. cū ſit romana. c. ex rōne de app.
qꝫ ex iudiciū. l. quibus diebus. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. ⁊ eſt nā
cauillationis ab euidenter veris per breuiſſimas imitа-
tiones diſputatio ad ea que euidēter falſa ſunt producat
ff. de verb. ſigni. l. natura. ⁊ ff. de reg. iur. l. ea eſt natura.
Pro enucleatione gl. opponit de. l. properandum. C. de
iudi. vbi lapſu trienij ꝑit inſtantia. eius contrariū h dicit.
Sol. hec glo. procedit multū intricate. ⁊ ponit quattuor
lecturas. ¶ Prima eſt ꝙ contrariū procedit ſm leges
ſed ſm canones nō perit inſtātia lapſu trienij. ſcđa lectu-
ra eſt ꝙ nulla ſit in hoc differentia inter leges ⁊ canones
ſed hic ideo fuit repulſa exceptio qꝛ dicebant iuriſdictio
nē iudicis delegati expiraſſe ꝑempta inſtantia qđ nō eſt
verum. vnde poterant dicere nō tenemur reſpondere niſi
detur nouus libellus ⁊ fiat noua ꝯteſtatio ⁊ omnia fiāt
de nouo. ſed nō excipiebant ſed dicebant ꝙ nō tenebant
rñdere coram delegato. ¶ Tertia lectura eſt qñ ſtat per
eū ⁊ eius cauillatiōes quo minus cā ſit deciſa. ¶ Quar
ta lectura eſt ꝙ ideo h perit inſtantia. qꝛ lis nō fuerat ꝯ
teſtata ⁊ tempus trienij currit a tempore litis ꝯteſta. vt
d. l. properandū hec non placet glo. quia imo lis fuit ꝯ-
teſtata. ⁊ patet ex antiqua ⁊ colligit ex iſto tex. ¶ Quin
ta lectura ponit h per Goffre. ꝙ ſicut lex properandum
excipit cauſas fiſcales. vt in eis non pereat inſtantia. Ita
hec decretalis excipit cās eccleſie. ſed nō proprias cauſas
ipſoꝝ clericoꝝ. ¶ Alij vt Vincen. h dicunt ꝙ bene perit
inſtantia.

a ¶ Inſtantia. Adde ad mīam hunc tex. bal. in. c. i. v. col. ſi liter do. ⁊ vaſſa. li. ozia. ⁊ ſpe. in tit. de deleg. §. vi. vertitur ſi inſtantia ⁊ de inſtru. edi. §. x. ⁊ facit qđ voluit Archidia. in. c. nullus de fo. ꝯpeté. ⁊. d. car. i cle. i. x. q. de in integ. reſt. vbi multa pulchra habes.

b ¶ Inſtātia. Adde bal. in. l. ſi cū ipſe de excu. tute. Cy. in l. ſi. C. de adul. ⁊ pau. de caſt. not in ꝯſ. xxv. vbi oia late habent.

inſtantia.ſed reſtituit eccleſia ſicut minor.⁊ dicit ꝙ cũ in-
ſtantia iudicij perit in re minoris prius minor cõuenit tu
torem ſeu curatoré.vt in.d.l.properandũ ad finé.l3 alias
habeat electioné.l.etiam.§.i.ff.de mino.item ſi tutor con-
traxit cũ minore in rebus eius.l.ij.C.ſi tutor vel cura.nõ
geſſit.⁊ hic electioné nõ h3 vbi minor nõ eſt leſus ex con
tractu procuratorio.q2 prius cõuenit procuratoré ꝙ̃ re-
ſtituat.ff.de mino.l.cũ mandato.Sed inueſtigandũ eſt ꝙ̃
iſtarũ lecturarũ ſit verior.prima eſt ꝙ aliud ſm leges aliud
ſm canones.Idem voluit gl.in.c.ſi.de do.⁊ ↄtu.vbi me
lius declarauit ſuã opi.ꝙ̃ alibi.idẽ voluit hoſti.h ⁊ ſpec.
in titu.delegato.§.reſtat ver.itẽ ꝙ inſtantia.⁊ ver.ſed nũ
quid ⁊ gl.iij.§.ad hec.ij.q.vij.⁊ gl.in.ciuilis in.d.l.pro-
perandũ.⁊ Inn.in.c.ↄſuluit de offi.deleg.licet hic aliter
dixerit.⁊ tenẽt cõiter moderni.¶ Sed cõtra hanc lectu
ram opp.ꝙ nõ eſt iur.expreſſum ꝙ de iure canonico non
pereat inſtantia.⁊ ſic nõ inducit ius diuerſum a iur.ciuili
ergo ſtandũ eſt iuri ciuili.Nõ ob.iſte text.q2 hic excipie-
bant ꝙ p lapſum triẽnij nõ tenebant rñdere corã delega-
to ac ſi fuiſſet pempta iuriſdictio delegata qḋ eſt falſum.
nec papa hic dicit ꝙ inſtantia non perit.ſed ꝙ teneat re-
ſpondere nõ obſtante ſtã exceptione.⁊ pro hoc facit.q2
papa hic nõ vtit ver.ſtatuimus nec alio ver.inducẽte ius
nouũ.ſed ver.mandamus appet ꝙ nõ inducat ius nouũ
⁊ maxime cũ rñdeat ⁊ mandet ad querelã partis ar.eorũ
que no.per gl.in.c.cõſultationi de temp.ordi.⁊ in auc.vt
in medio litis ſacras iuſſio.itẽ ſi hic ſtatueret ius nouum
nõ extenderet ad inſtantiã iam pemptam.ſi enim añ hoc
capitulũ nõ erat cautum.ergo inſtantia pierat ex quo cõ
trariũ nõ repiebat de iure canonico.c.i.de ope.no.nũ.
⁊ p ↄñs nõ extendit iſtud.c.ad iſtum caſum.q2 ẽt ſi cõſti-
tutio cõcerneret ꝑparatoria ⁊ modũ ꝓcedendi nõ tñ cõ-
cerneret pendẽtia reſpectu actuũ preteritorũ ſed ſiendorũ.
vt dicit gl.no.in.c.licet canon de electione.li.vi.⁊ in cle.
diſpendioſam de iudi.in gl.ſi.⁊ tñ papa mandat hic ſim
pliciter ꝓcedi in hac materia nõ obſtãte exceptione.ergo
nõ edit hic ius nouũ.q2 cõprehẽderet tñ futura negocia
⁊ nõ iſtud ↄſumatũ.⁊ tñ papa facit mentioné de iſto ne-
gocio.⁊ tñ cõis opi.eſt de iure canonico ꝙ nõ perit inſtã
tia p lapſum triẽnij.⁊ ꝙ nõ pereat inſtantia pro iſto cõi
intellectu alle.d.abb.c.cũ olim.§.iudices de ꝓuil.vbi fuit
facta cõdẽnatio expẽſarũ factarũ p lapſum triẽnij.Addu-
cit etiã.c.cũ ex litteris de in integ.reſti.⁊ qḋ ibi no.gl.vbi
lis durauit longe vltra triẽniũ.facit ẽt iſte tex.iſti eni3 aſ
ſerebant inſtantiã iudicij periſſe.ideo recuſabant rñdere
ſub iudicis examine.papa ſimpliciter mandat ꝙ hac ex-
ceptione nõ obſtãte procedere debeãt in negocio.vñ papa
ex toto renuit exceptioné.nõ eni3 dixit ꝙ inſtantia perijt.
ſed iuriſdictio.Itẽ mandat ꝙ ſup negocio.⁊ ſic ſup inſtã
tia incohoata.alias dixiſſet incipias de nouo procedere in
cã maxime cũ hoc nõ eſſet expreſſe cautũ alibi.Itẽ poteſt
intelligi.pbando ꝙ inſtantia nõ perijt.v3 ꝙ iſti volebant
rñdere ſub examine illius v3 ſub actitatis corã eo.q2 ad
hoc citabantur.⁊ hoc p3 ex rõne.Nã dicebant ſe nõ tene
ri.q2 inſtantia pierat.Nã rõ ſequens reſtringit dictũ ge-
nerale ꝓcedẽs.l.cũ pater.§.dulciſſimis de leg.ij.nõ eſt vi-
ſimile ꝙ induxiſſent illã rõnem ꝙ inſtantia pierat ſi volu
5 iſſet ſuperior iuriſdictioné expiraſſe.†q2 ex ſeparatis nõ
fit illatio.c.ij.de triſla.ꝑla.⁊ papa rñdet ꝙ hac exceptio-
ne nõ obſtãte ⁊c.⁊ ſic expreſſe innuit ſm intellectũ inſtan-
tiã nõ periſſe ſ3 ius canonicũ.¶ Sed dubiũ eſt vbi fuit
hoc ius canonicũ a principio.Nã in tex.iſto nõ per rõné
ꝑdictã non patet.d.abb.ꝙ alibi ſit expreſſe cautu3 p mo
dũ cõſtitutionis.Sed illud ius ciuile de quo in.d.l.pro-
perandũ nõ fuit in foro eccleſiaſtico receptũ moribus.vt
p3 in iuribus preallegatis ideo nõ vendicat ſibi locũ cu3
h licet expreſſe nõ caueretur contrarium de iure canoni-
co.ar.iij.di.§.leges.⁊ pro hoc q2 per alias regulas iuris
canonici obuiantes regulis iuris nõ poterat rõnabiliter
habere locũ in foro canonico.q2 de iure canonico appel-
labat de quolibet grauamine non aũt ſic de iure ciuili.l.
6 añ ſnie tpꝰ.C.quorũ app.nõ recip.c.ſup eo.de app.†vñ iu
dex ciuilis latus põt cãm.I.triẽniũ decidere cũ p appella-
tioné nõ ipediat eius iuriſdictio.ſ3 iudex eccleſiaſticus nõ
ſic cũ p frequẽtes appellatiões ab interlocutoria nõ poſ
ſit qñq3 infra hoc tpꝰ terminare.¶ Et ex his ↄcludit.d.
7 Abb.†ꝙ de iure canonico nõ perit inſtantia lapſu triẽnij
⁊ hoc in quoſcũq3 ⁊ in quecũq3 cã ſit litigiũ.q2 ſemp mi
litat rõ dñe premiſſa.⁊ quo ad preparatoria ſeruant iu-
ra loci iudiciũ.vt no.in.c.ꝙ clericis.I.tit.i.⁊ ex hoc rema
net prima lectura verificata ⁊ declarata melius ꝙ̃ alibi
ſm.d.abb.†Et per hoc infero nõ valere ſtatutũ epiſcopi
a quo prefigit inſtãtia triẽnalis.ita ꝙ lapſu triẽnij finiat
inſtantia.q2 ſi papa noluit admittere peremptioné inſtã-
tie lapſu triẽnij fortius nõ debet epiſcopus coarctare ter-
minũ triẽnalem.q2 nõ poteſt epiſcopus ſtatuere ↄtra iura
cõe.c.ꝙ ſuper his de maio.⁊ obe.c.inſtitutiõis.xxv.q.ij.
glo.in cle.ne romani de elec.Io.an.in.c.ſi.de app.li.vi.
facit gl.in.c.ſi.de hereti.li.vi.⁊ qḋ voluit feder.de ſe.ↄſil.
xvij.⁊ ↄſi.vij.⁊ qḋ voluit gl.in cle.ſepe de ver.ſig.que vo-
8 luit†ꝙ nullus citra papam poteſt tollere ſolẽnitatem iu-
a ris ᵃcõmittendo cãm ſimpliciter ⁊ de plano.⁊ ſic non põt
epꝰ tollere inſtantiã iudicij per lapſum triẽnij cum iura ca
nonica voluerit hoc inducere cũ pertiũ dãno.⁊ ita ſe ex-
pedit.d.abb.circa iſtã primã lecturã.Sed.d.car.hic dicit
ꝙ ſi hec decretalis iducit hoc ꝙ inſtãtia nõ finiat triẽnio.
tũc debuiſſet vti nõ ṽbo mãdamus ſ3 ṽbo ſtatuimus vel
decernimus p no.i.c.decernimus.⁊c.Nec debuiſſet cã ꝙ̃
hic pendebat determinari p hoc ius.ſed p antiquũ p.c.ij.
de ↄſtitu.⁊ refert in ſcolis ſibi occurriſſe hoc.⁊ eſt diffici-
le ↄtrium poteſt tñ dici ꝙ hec diſpoſitio concernit non de-
ciſoria ſed ordinatoria.⁊ ſic potuit ↄcernere cauſam pen
dentem iuxta nota.in.c.licet canon de elec.li.vi.que ver-
ba attribuit ſibi.d.abb.tacito auctore.¶ Sed glo.in.d.
l.properandu3 in pria.dicit illud de iure ciuili.vt expiret
inſtantia triẽnio.ſed de iure canonico nõ expirat triẽnio
allegat.c.venerabilis.⁊.c.ſignificaſti de iudi.re vera iſtõ
c.ſignificaſti.non reperitur hic.bar.ibi dicit ꝙ illa lex eſt
correcta de iure canonico.ideo non ſeruabitur in foro ca
nonico.ſed dũtaxat ſeruabit in foro ciuili.qḋ eſt bene no
tã.pro terris ſubiectis eccleſie romane.q2 regunt iure ca-
nonico.vt in.c.ſi duobus de appel.glo.in.c.ij.de arbit.li.
vi.bal.ſaly.⁊ cõiter alij ſequunt gl.illã pro certo iſte paſ
ſus eſt multũ difficilis.⁊ ſtabimus in eo.vt agimus corã
rondẽte nihilominus dicã qḋ ſentio.Et videt ꝙ iſte text.
9 non mereat allegari ad hec.Ex pondero†ꝙ exceptio rei
aduerſatur dicto ⁊ petitioni agentis.l.i.ff.de exceptio.ar
chieps enim dicebat ꝙ per cauillationes ⁊ ſubterfugia
fuit prorogata cauſe deciſio per triẽniu3.ſed ex parte cer-
uienſiũ fuit oppoſitũ curſu triẽnij inſtantiã periſſe.rñdet
papa ꝙ non obſtãte dicta exceptione procedat iudex ſm
formã cõmiſſionis.ergo decidit tex.ꝙ ſi actor non potuit
facere decidi cauſam infra triẽnium ꝓpter cauillationes
⁊ ſubterfugia aduerſarij ꝙ nullo modo perit inſtantia.
ergo nõ probat iſte tex.ꝙ de iure canonico inſtantia du-
ret vltra triẽnium.ſed bene ponit caſum ſpecialem ꝙ vbi
per cauillatiões ⁊ ſubterfugia fuit dilatꝰ inſtãtia ꝙ nõ
perit triẽnio quo caſu idem eſt de iure ciuili.vt ꝓpter ca-
uillationes ⁊ ſubterfugia non pereat inſtantia triẽnio fa
ciat in arg.qḋ habet in.l.intra vtile.ff.de minor.⁊.l.pen-
dente.C.de temp.reſt.in integ.⁊.l.ſi.C.de adulte.⁊.l.qn-
qnẽnium.ff.eo.⁊.l.ſi cum ipſe.ff.de excu.tuto.⁊ quod ibi
10 voluit bar.⁊ adducitur ratio.†q2 non ceſſanti agere non
currit preſcriptio.l.i.in ſi.C.de an.except.l.contra maio-
res.C.de inoffi.teſta.adduco ſingu.glo.in.l.ſenatus.ff.de
11 offi.preſi.que voluit†ꝙ ſi iudex non expedinit cauſam fa-
tigatus multitudine cauſarũ ꝙ reſtituit pars aduerſus ip
ſum inſtantie.⁊ ſic quo ad effectũ nõ currit.ergo multo
fortius nõ curret qñ per cauillationes ⁊ ſubterfugia ad-
uerſarij nõ potuit finiri lis.⁊ per ↄñs iſte tex.ponit caſu3

a¶ Solẽnita-
tẽ iuris.S3 nũ
quid ↄſuetudi
ne vel ptiũ cõ-
ſenſu.vel p in-
feriorẽ a ꝑnci-
pe remitti poſ-
ſint.vid p ſpe.
in tit.de inſtr.
edi.§.ↄpẽdioſe
in.viij.colũ.in
ꝑn.⁊.tẽ p ius
canonicũ ⁊ ſe-
quẽ.vbi h pul
chre decidit.

ſpecialem quando cauillatione partis fuit impeditus ac
tor finire litem. ergo extra iſtum caſum nos loquitur iſte
tex. ꝙ inſtantia de iure canonico duret vltra trienniū. ⁊
adduco ratione͂. ideo lex ciuilis reſtrinxit inſtantiam ad
trienniu͂ ne lites efficiantur imortales. vt in. d. l. properā
dum. in prin. ſed eadem ratio conſideratur in iure canonico
vt in. c. finem litibus de do. ⁊ contu. c. nonnulli de reſcript.
c. cordi. de appel. quinimmo plus videt̄. ꝙ de iure canoni
ca inſtantia nō debeat durare vltra trienium. Et ad hoc
adduco. c. iurgantiū controuerſie celeri ſententia terminē
tur de re iudi. ergo nō debet ppetuo durare. ⁊ per conſe
quēs illa met ratio que mouit iuriſlatorē in. d. l. properā
dum eſt cōſiderata in iure canonico. ⁊ per conſequēs non
eſt verū dicere. ꝙ lex ciuilis eſt correcta de iure canonico.
¶ Nec obſtāt iura allega. ſupra in cōtrariū. ꝙ inſtan
tia de iure canonico durauerit vltra trieniū. q2 nō dicunt
ꝙ vna inſtantia durauerit tanto tpe. ¶ Nec ob. cū dice
batur. ꝙ. d. l. properandū non fuit moribus vtentium de
iure canonico recepta. q2 ſi ratio. d. l. properandū eſt ap
probata de iure canonico. vt dictum eſt. ergo ſequit̄ ꝙ di
ſpoſitio reſultās ex illa rōne cenſet̄ approbata de iure ca
nonico. ⁊ maxime per. d. c. iurgantium. ¶ Nec ob. cum
dicit̄. ꝙ de iure canonico appellat̄ a quolibet grauami
ne. ⁊ nō ſic eſt de iure ciuili. q2 non ſequit̄ ꝙ ꝓpter hoc in
ſtantia poterit durare perpetuo. ⁊ licet poſſit appellari a
grauamine non tn̄ friuole ⁊ fruſtratorie. c. vt debitus de
appella. c. cum appellationibus friuolis de appel. lib. vi.
¶ Nec ob. dum dicit. d. abb. non valere ſtatutum epi ꝙ
inſtantia finiat̄ triēnio. q2 non videt̄ bene dictum. Nam
iſtud nō repugnat iuri canonico. vt dictum eſt. ¶ Secū
do q2 nō eſt iure canonico expreſſum. ꝙ inſtātia duret vl
tra triēnium. imo eſt dubiū hoc. ⁊ ideo iſte text. patit̄ ſex
lecturas. ⁊ adhuc ſub iudice lis eſt. Nec eſt declaratum
quid tenendum. ergo ſtāte tali dubitatione nō dicit̄ ſtatu
tū epi eſſe cōtra ius canonicū. ⁊ per ꝯſequens iſta prima
lectura quā omnes cōiter ſequunt̄ nō videt̄ vera. imo iſte
tex. apponit caſum ſpālē. ¶ Sed quo ad ſcdām lecturā
que voluit ꝙ iuriſdictio delegata non expirat triēnio in
contrariū adducit̄. c. conſuluit de offi. deleg. ſed rnde ꝙ ibi
iuriſdictio dele. fuit data ad tempus hic ſecus iſte tex. be
ne probat ꝙ iuriſdictio delegata nō expirat triēnio. ⁊ fa
ciat in arg. quod habet̄ in. c. examinata. d̄ eo. vbi delega
tus abſoluit ab inſtātia iudicij. ⁊ tn̄ iterum nō pōt agi co
ram eo. ⁊ ſic non expirauit eius iuriſdictio. vt hic dicunt
docto. ⁊ in. c. conſuluit de offi. dele. ⁊ in. c. cauſam que de
teſti. ⁊ pau. in clemen. i. de re iudic. ſpec. in tit. de conte. §.
nunc nobis in fi. dn̄i de rota deciſio. lvi. ¶ Pondera tn̄
ꝙ licet ita dicant docto. h̄ tn̄ iſta lectura non poteſt ada
ptari ad iſtum tex. ex eo. q2 ideo non ꝓcedebat delegatus
quia opponebat̄ inſtantia perempta. ⁊ per cōſequens
non poſſe procedere poſt triēniū. ſed tex. dicit nō obſtan
te exceptione procedas. ergo ſequit̄ ꝙ cum inſtantia nō
perijt triennio ꝙ non perit iuriſdictio delegata triennio.
12 ¶ Quo ad tertiam lecturam † ꝙ inſtantia nō perit qn̄ ꝑ
cauillationes prorogatur. Mihi videt̄ ꝙ ſit pura veritas
vt iam ſuperius tenui. ⁊ faciat qđ voluit bart. in. l. ſi cum
ipſe. ff. de excuſa. tut. ¶ Quarta lectura eſt ꝙ lis nō erat
conteſtata. ideo tpe triēnij non habuit ſuum initium. ſed
potius videt̄ inferri per iſtum tex. ꝙ lis fuerit conteſtata
qđ apparet ex eo. q2 tex. dicit ꝙ deciſio cauſe fuit ꝓroga
ta ꝑ cauillationes. ⁊ nō dicit cōteſtatio. ergo videt̄ ꝙ lis
fuerit cōteſtata. ¶ Quinta lectura eſt ſatis rationabilis
13 propter fauorem eccleſie. † vt ita faueat̄ cauſis eccleſie[a] ſicut
a cauſis fiſcalibus. ¶ Sed cū voluit ꝙ non habeat locum in
14 cauſis proprijs clericoꝝ. d. an. hic tenet contrarium. † q2
imo idem q2 patrimonium clerici gaudet eodem priuile
gio cum bonis eccleſie. vt notā. in. c. ex litteris de pignor.
¶ Sed. d. abb. refert hoc eſſe contra regulā poſitam per
eundem. d. ant. in. c. ſi diligenti de reſcri. vbi dixit ꝙ regu
lariter clericus non gaudet in proprijs rebus priuilegio

eccleſiaſtico niſi in caſibus expreſſis. ⁊ per conſequens re
cte ſentit iſta opi. ſm eum qui ad hoc allegat ſpec. in titu.
de in integ. reſti. §. qualiter. verſi. ſed nunquid clericus. ⁊
gl. in cle. i. de in integ. reſti. ⁊ gl. in. c. quāquā de cenſi. lib.
vi. ⁊ glo. in. c. i. xvi. q. iij. ¶ Tu tene contrarium ꝙ imo
gaudet eoꝝ priuilegio. ⁊ adduco ſingul. gl. ſm Franci. de
grinis. in. l. munerum. §. patronoꝝ in ver. pontifex. ff. de mu
neri. ⁊ honori. gl. in. c. ex litteris de pigno. ⁊ glo. in. c. ec
cleſia ſancte Marie de conſti. ⁊ in. c. ſimiliter. alias in. c.
poſſeſſiones. xvi. q. i. vide que dixi in. d. c. eccleſia. vbi me
lius examinaui iſtū paſſum q̄ alius. ¶ Ultia lec. fuit ꝙ
hec ac perit inſtantia ſed eccleſia reſtituit̄. Sed ad iſtū tex.
diuinat. ſed pōdera ſi poſſet dari ſeptima lectura ꝙ dica
mus. ꝙ ideo inſtantia nō perit q2 multa ꝯcurrerūt vt nō
pereat. primum ꝙ iſta cōitas ſpoliauerat eccleſiā. ⁊ ideo
eſt ꝙ conuenit̄ coram iudice eccleſiaſtico. ſcdo q2 per ca
uillationes ⁊ ſubterfugia impediuerat deciſionem. tertio
cōcurrit fauor eccleſie. ⁊ ſm iſtam nō erit differentia in
ter ius ciuile ⁊ canonicum. ⁊ procedit res ſine ſcrupulo ⁊
nodo. ¶ Pondera ēt ꝙ papa h̄ nō dicit illā exceptionē
de ꝑēptiōe inſtātie nō valere. ſ3 dicit illa nō obſtāte in iſto
negocio ꝓcedas. ⁊ ſic reſtringit ſe ad negociū eccl̄ie. ⁊ ꝑ
ꝯn̄s erit ſpeciale in cā eccleſie ſicut in cā fiſci bonū pro cer
to eēt ꝙ ſanctiſſimus dn̄s nr̄ paulus ſcd̄us declararet qd
tenen̄. ſup hoc paſſu dubitali. q2 ad ſanctitatē ſuā ſpectat
15 declaratio. c. ꝑ venerabilem q fil. ſint leg. ¶ † Utrū aūt de
iure ciuili ſemp reqrat̄ ꝙ ſit inſtantia triēnij. doct. hic di
cūt ꝙ nō. vt in certis caſibus. vt in cauſa criminali. l. ſi. C.
vt intra cer. tpo. aūt. vt apud ꝓprios epos. §. ſi tn̄. l. i. C. vt
oēs cauſe. l. gn̄ali. C. de decur. li. x. ⁊. l. ſi. C. d̄ edifi. priuatis
aūt. de mand. prin. §. ſi tibi. l. i. ff. de glande legē. Et addu
16 co qđ voluit bar. in. l. i. ff. ad. l. iul. rep. † vbi dicit ꝙ in pa
tria ſua poterit officialis cōueniri de eo qđ fecit in officio
licet cā officialis debeat decidi intra certū terminū in lo
co officij. vt ibi. d. an. ſingul. limitat hoc niſi in loco officij
fuiſſent facta proclamata. ꝙ ſi quis vellet agere compa
reret infra tot dies alias poſt terminū non audiet̄ ꝙ tūc
nō poterit cōueniri in patria ille officialis ita dicit ſe ob
tinuiſſe de facto. ſequit̄. d. abb. ex quo ſciuit ⁊ non egit in
loco officij. ar. l. cum ticia. ff. de accuſa. gl. in. l. i. C. vt nemo
inuitus. l. ſi eo tpe. C. d̄ remiſ. pig. ⁊. c. ſi. q matrimo. accu
ſa. poſ. ⁊ qđ no. Jnno. in. c. conquerenti de offi. ordi. ⁊ qđ
habet̄ in. l. diffamari de inge. ma. ⁊ allegat̄ rō poſſet. n.
cōmitti fraus. nō in loco officij poſſet officialis ſe defende
re. q2 habet ibi paratas ꝓbationes. ⁊ ille diſtulit agere.
vt forte periret facultas probandi aduerſario. nec ob. l. i. ff.
ad. l. iul. repet. q2 poſſet intelligi. vt no. bar. ibi. in ſcda ſo
lutione. v3 qn̄ officialis exercuit officium in prouincia ſua
vel intellige qn̄ non ſtetit in ſyndicatu. ita ꝙ non fuit ſta
tutus terminus modo predicto. nec ſecus eſt declaratio
ex ſententia iudicis. vt nullus alius deinceps audiatur. ita
reſidet hic. d. abb. poſt. d. an. Sed. d. car. cōmemorat hic
hanc doctrinam. ⁊ dicit ita fuiſſe obtentum in qōne facti.
dicit tn̄ facere in contrariū auc. qui ſemel. C. quō ⁊ quan
do iudex. ſed reſpondet ꝙ ibi loquit̄ ante litem ꝯteſta. ⁊
in caſu diuerſo. ⁊ alleg. dicta per ſe in. c. ſi. qui matrimo.
accuſa. poſ. ⁊ aliud non dicit. Mirū eſt ꝙ nemo eoꝝ ad
duxerit bal. in. l. obſeruare. §. proficiſci in. iiij. q. ff. de offi.
17 proconſul. † vbi querit an poteſtas florentie poſſit pro ibi
cōmiſſis conueniri vel accuſari in propria patria videtur
ꝙ ſic rōne domicilij. l. i. C. vbi de cri. agi. opor. item glo.
eſt ordi. in. l. i. ff. ad. l. iul. rep. in contrarium arguit multis
rationibus. pmo quia elapſus eſt terminus querulandi
poſt quē quis non auditur. l. ticia. ff. de accuſa. c. fina. qui
mat. accuſa. poſſ. Jtem q2 iudex domicilij ⁊ originis eſt
preuentus ſaltem ꝑ generalem inquiſitionē. l. vbi ceptum
ff. de iudi. item q2 terminus abſoluit aliquem ſicut ſu in. l.
ſed ſi vnius. §. ſi ante. ff. de iniur. Jtem q2 abſolutus eſt ſu
ꝑ generali inquiſitione ex tali abſolutoria orit̄ exceptio
rei iudicate ſuper accuſatione. q2 de eodem delicto nō d3
ſepius

a ¶ Cauſis eccleſie. Adde ꝙ ēt eccleſia ipſi vniuerſitati equiperat̄. vt tz bal. in. l. ſi ita. § fi. C. d̄ cōi. ſer. ma. pro quo vide bart. in. l. fi. C. de ſa. ſan. eccle. ⁊ ſpe. in ti. de in integ. reſtit. §. iiij. verſ. hoc idem.

b ¶ Criminali. Que durat tn̄ biennio. vt tenēt oēs doc. in. l. ꝓperandū C. d̄ iud. ſecus in clerico q̄ durat duob⁹ mēſibus. vt h3 la culēter ang. ⁊ oēs ſcribētes ſ auc. vt cleri. allega. in tex. vbi oino videto.

ſepius diſputari.l.licet.§.ſi.ff.nau.caup. Itez qr debet cõ ueniri in loco vbi geſſit offiũ.§.neceſſitaté in auc.vt iudi. ſine quoquo ſuf.l.i.§.vbi rõ.τ ideo nõ põt amplius ſyn/ dicari qđ putat verũ ſi rõne officij cõueniať.ſed ſi ex deli/ cto in quo nõ pretendiť nomen officij.vt in homicidio pu tat ↄueniri poſſe.vt ibi p eũ.τ ſic pinguius tȝ hác pté do. bal.q̃ȝ fecerit.d.an.d.car.τ.d.abb.τ pro certo erit durũ mihi calcitrare ↄ̃ ſtimulũ.tñ mihi videť q̃ nõ recte dicit. τ cõtra eos allego caſum formalé in.c.aduerſus de imu. ecc.vbi officialis depoſito offõ teneť ppetuo de eo qđ geſ ſit in offõ pe.de anc.ibi arguit de.l.i.C.vt infra cer.tẽ.oẽs cauſe.vbi debet abſolui vel ↄdẽnari.ĩ.xx.dies de eo q̃ cõ miſſit in officio.ſed in.d.c.aduerſus dř q̃ ppetuo ipſe de/ cidit aut ↄueniť in patria in qua exercuit offĩn.τ tũc non poterit conueniri vltra.xx.dies.τ ↄcedit.d.l.i.aut conue niť in proprio domicilio.τ tũc pñt ppetuo ibi conueniri. qđ dicit eſſe bñ notã.pro officialibus ciuitatũ τ terrarũ.q debent infra certa tpa ſyndicari.τ vlterius nõ audiať q de eis volunt conqueri.qr tunc ſi volunt eos cõuenire ibi debent infra illud tpˢ.ſed ſi volũt cõuenire in domicilio proprio pñt eos perpetuo conuenire.τ allegat bar.in.d. l.i.ff.ad.l.iul.repet.τ ſic.d.pe.indiuiduo dicit contrariũ eius qđ fuit obtentũ per iſtos patres.τ lȝ.d.abb.aperte hoc nõ dicat in.d.c.aduerſus.nihilominus videť ſentire iſtã partẽ.τ ſic per illum tex.deijciť in profundum doctri na.d.an.bal.τ.d.car.τ ad illa dicta bal.põt rñderi.q̃ p illum generalẽ abſolutionẽ nõ videť derogatũ quin poſ ſit cõueniri in propria patria.nec generalis abſolutio cõ prehendit illud qđ fuit cognitũ ſpẽaliter.nec beneficiũ in/ dultũ nobis a lege dȝ auferri nobis facto iudicis vel fa cto partis.vt in.c.indultũ de reg.iur.in.vi.niſi ſuadente aliqua iuſta cã.vt ibi per Dy.τ alios.τ faciat prima ſo lutio data per bar.in.d.l.i.vbi dicit q̃ perpetuo põt con ueniri in domicilio proprio.τ illa prima ſolutio probať formalr̃ in.d.c.aduerſus.Et eſt mix pro certo q̃.d.an.τ d.car.conuincant p iura ſua in qbus inſudarũt.τ addu ci poſſet illud oñcũ.genus tuũ τ pontifices tui tradiderũt

18 te mihi.†Sed querit hic.d.pe.d.card.τ.d.abb.que acta pereant perempta inſtantia gl.i.ſentit q̃ pereant omnia adeo q̃ de nouo ſit ↄcedẽdũ.vide per Jnn.d.an.τ alios plene in.c.cũ᷑ que de teſti.τ in.c.ij.de ordi.cogni.bar.in l.ij.ff.iudi.ſol.τ in.l.is apud quẽ.C.de edendo.τ in.l.ij. C.de fruc.τ lit.expẽ.τ in.l.geſta.C.de re iudi.τ in.l.ij.§. i.ff.vi bo.rap.bald.in.l.ſi.C.de teſti.τ in.l.geſta.C.de re iudi.τ in.l.is apud quem.C.de edendo.τ in titul.de pa. conſtitu.in.v.carta.in ver.aduerte tñ.vbi multũ pulchre

19 loquiť cum ſi.†Utrum aũt per cõpromiſſum ↄrogeť in/ ſtãtia cauſe pñcipalis ſicut in cã appellationis.vt in cle. quiã diu de app.τ in auc.ſi tñ.C.de temp.appel.d.ant.hic tenet q̃ nõ allegat Jo.an.in tit.de leg.§.reſtat verſ.quid ſi ſtatutũ.τ bar.in.d.l.properandũ in prin.ſed aliter loq tur ibi bal.de quo dicendum vt ibi.Et de modis quibus prorogať inſtantia.d.an.refert qđ voluit bar.in.d.l.pro perandũ.τ in.l.mutari de ↄcurato.τ in.l.ſcius τ ange

20 rius.ff.ad.l.falcid.de quo dicendum vt ibi.¶ †Longiꝰ etiam verum valet ſentẽtia lata poſt terminum prefixum inſtantie.τ poſt.d.an.plenius tangit hic.d.abb.referens cõmunia dicta Oldra.Cy.τ Bart.in.d.l.properandũ. Ego dixi plene de hoc in.c.de cauſis de offi.delega.vide ibi.d.an.vide oldra.conſil.cclxxiij.bal.in.l.ſcire oportet §.conſequens.ff.de excuſa.tuto.¶ Et inquantũ hic.d. an.dicit q̃ vbi imponiť iudici pena ſi nõ expediat cauſaz infra certum terminũ q̃ intelligitur incidere in penam ſi pars inſtet vt feratur ſentẽtia.qr non teneť iudex impen/ dere officium ſuum nõ petitũ.l.iiij.§.hoc autem iudiciũ de dam.infec.τ qđ voluit in ſimili glo.in.c.ſi.de reſcript. τ quod nota.in ſimili bart.in.d.l.properandum.τ ideo hic ponderatur q̃ per ſubterfugia fuit impedita cauſe de ciſio quod dictum.d.abb.hic reputat ſing.τ cum illo tra ſiui hic ſepenumero.τ illud probauí cõmentans.c.fi.de

reſcrip.τ adduci poſſet tex.in.c.expoſuit in ver.inſtanter poſtulauit de dilatio.τ quod habetur in.l.i.C.vt que de/ ſunt aduoc.¶ Tu pondera qr licet auctoritas hor grã dis ſit tñ nõ recte loquũť.τ moueor hoc modo.Aut iſta ſentẽtia eſt ferenda pro actore aut pro reo.Si pro acto/ re nõ eſt opus q̃ inſtet illam ferri.qr iam in libello petijt reum cõdemnari ſibi ſufficit.ergo licet tpe ſentẽtie nõ pe/ tat facit.l.ticia.§.vſuras.τ quod ibi voluit bar.de leg.ij. τ glo.in.l.ſi mora.ff.de vſur.Aut ſentẽtia eſt ferẽda pro reo.τ tũc licet ſic ferre ſnia concernat fauorem priuati.tñ ferre ſententiã concernit fauorem publicum.vt.l.prope/ randũ.C.de iudi.c.finem litibus de do.τ contu.ſed ad fa

21 uorem publicum teneť iudex impendere officiũ non peti/ tum.vt in.c.bone ð poſtu.pla.†Itẽ officium quod habet iudex mouet eum ad iudicandum ſicut quod dixit bald. in.l.ij.ff.de fer.τ quod habeť in.l.ij.C.de delator.lib.x. τ quod habeť in.l.iij.C.de procu.ergo multo fortius vi/ detur eum mouere ſtatutum.¶ Adduco etiã ſingulare

22 dictum bar.in.d.l.ſcius τ augerius.ff.ad.l.falci.†vbi di/ cit q̃ ſi iudex videt inſtantiam perire ↄpter lapſum triẽ/ nij põt ex officio ſuo ferre ſniam nemine petente ratione publice vtilitatis.non tñ loquitur bar per verbum debet ſed per verbum põt τ allegat illud dictum.d.abb.hic di

23 cens ſe credere†q̃ tunc iudex ex officio ſuo poterit citare partes ſi iuriſdictio eſt tempore peritura.qr in caſu noſtro ſtante huiuſmodi ſtatuto videtur q̃ teneať τ dictuȝ bar. procedit de iure cõmuni.ſed quãdo concurrit ius cõe.τ ſtatutum excitans videtur q̃ inducat neceſſitatem per id qđ ego dixi plene in.c.i.de reſcriptis.τ de hoc dicto bar. pondera.qr.d.abb.illud non bene intelligit.vide que di xi in.c.conſuluit de offi.deleg.poſt Pe.de anch.¶ Di

24 cit etiam hic.d.ant.†q̃ ſi partes ita ſe aſtrinxerunt q̃ ha beť inſtãtia nec iudex poteſt ſe informare de meritis cau ſe ↄpter breuitatem temporis q̃ poteſt pronunciare ab/ ſoluo vel ↄdemno.prout cõdemnandus vel abſoluẽdus venit ex actis allegat Jaco.butrig.in.l.cum iudex.C.de ſentẽ.τ interlocu.om.iudi.vide ibi bar.τ in.l.ſi de meis

25 §.ſi.ff.de arbit.¶ †Ultimo querit hic.d.Abb.vtrum in

a cauſis ſummarijs ſit dare inſtantiaȝᵃ τ dicit q̃ ſic allegat quod habetur in clemẽ.ſepe de verbo.ſig.τ dicit ſe ita in facto reſpondiſſe.Ego miror q̃ nõ viderit bar.in.d.l.p perandum.§.τ ſi quidem.vbi idem tenet.C.de iudi.vide ibi per eum.Et inquantũ ſuperius dixi narrãdo dictũ abbas.q̃ imo ſtatutũ epiſcopi valet q̃ inſtantia duret triẽ nio.d.car.tenet illud quod dixi ego qr ius in hoc non eſt certum.τ ſunt varie opiniones.ideo tale ſtatutũ valebit deus ſcrutans renes τ corda ſit mihi teſtis.qr heri nõ vi deram iſtud dictum.d.car.licet concurrerim in eandem ſniam cum eo.Et vnum adde ad hanc materiã quod ha betur in.l.i.C.de iur.calum.in ver.inſtantia per quẽ text.

26 bal.ibi pulchre dixit†q̃ vbicũq; ante litem conteſta.τ in quocũq; actu eſt dare inſtantiam refert ibi.d.Florianus de bononia ſe de facto habuiſſe τ libenter ſoluiſſet quan tum valebat liber.in quo legebat ſi ſciuiſſet illam aucto/

27 ritatem.ſed inuenis erat†ſtatuto inquit cauetur q̃ inſtru mentum mandeť executioni quidam hoc petit pars ad/ uerſa obſtat quantũ põt ne mandeť executioni fuit dubi tatum vtrum ſit dare ibi inſtantiam probatur q̃ ſic per il lum tex.ibi ſm bald.quod eſt bene notan.Laus deo cle/ mentiſſimo.Andre.Barba.

Jgnificauerunt.

Uarijs modis poteſt legi ſm.d.Cardi.Sed ſm cõmuneȝ intellectum hoc intendit.Non obſtanteᵇ ex

b ceptione feriarum propter vindemias ſentẽ tia mandatur executioni ſi periculum eſt in mora.hoc di cit.Uel ſic ſm Petruȝ τ Abb.Cum actor τ reus ſunt diuerſi fori cauſa proprietatis τ poſſeſſionis poteſt corã diuerſis iudicibus agitari.hoc dicit.Et iſtud ſummariuȝ videtur magis conuenire rubro vel ſic.actor obtinens in

a ¶ Jnſtãtiã. vide ad hoc.d. alex.de imo.in ↄſil.i.in.ij.pte. vbi ad plenuȝ. τ vide bar.no. in.l.litibus.C. de agri.τ cẽſi. li.xi.q ↄ̃iũ te nere videntur.

b ¶ Nõ obſtãte Adde ad mam huiꝰ tex.bart. in.l.oẽs .C.de fer.τ.d alex.ð imo.i.l.i.§.nũ ciatio.ff.ð op. no.nũ.τ in ↄſ. cvij.in.iiij.pte. vbi multa bo na habes.

poſſeſſorio coraꝫ iudice rei nõ teneť coraꝫ eodem iudice ſup proprietate rñdere ſi eſt p̄rorſus alterius fori.h.d. Et eſt caſus multũ not. ⁊ diuidiť. primo ponit qđ. ſcđo ꝓuiſio ibi mandamus. prima ſubdiuidiť. qr̄ primo ponit cāe delegatio bimẽbꝛis. ſcđo ibi reũ recoꝝ exceptio. tertio ibi rñdente actoꝝ replicatio. ⁊ eſt aő meatioꝝ dubius intelle ctus eius decretalis. ⁊ ꝑ ſcribentes dant ſeptē lecturę. ⁊ ſic veritas vr̃ latere. Deus liberaliſſimus princeps aperiat nobis lumẽ ſue veritatis. ℂ No. ex ſupraſcriptione
1 ibi bononie cõmorãtibus cõiuncto principio tex.† ꝙ ſm iſta tpa ſufficiebat ꝙ cā nõ cõmittereť vltra duas dietas lꝫ cõmittereť extra prouinciaꝫ. ℂ Sed opponiť de.c. nemine.iij.q.vi. vbi quis nõ pőt extrahi extra prouinciam. Goffr. hic dicit ꝙ illud qđ diciť hic ꝙ cā cõmittať extra prouinciã emanauit de certa ſciẽtia pape vel nõ fuit expreſſũ. ⁊ lꝫ ita dicat tñ in ſua q̄one.xxv. ipſemet tenuit reſcriptũ valere. ⁊ probať ẽt in.c. olim de iniur. Sed Hoſti.in ſũma de reſcrip.§. que obijci. ver. cẽteſimo. lꝫ ꝙ p̄ceſſit exceptio niſi appeat de certa ſciẽtia pape. Et dicit Jo.cal. ꝙ in dubio nõ p̄ſumiť ſcire.c.i. de p̄ſti.li.vi. ⁊ infert ex iſtis ꝙ iura antiqua remanẽt firma ar.c. cũ expediat de elec. li.vi. dicit tñ ꝙ lꝫ ſic videať de iure ſcripto tñ ꝯtrariũ obſeruať. ſed.d.car. hic dicit. ꝙ.d.c. neminẽ. nõ ꝓhibet cām delegari extra ꝓuinciã lꝫ faciat in ar. ⁊ de hoc no. in.c. ex parte.el.i. de app. ⁊ hoc in foro eccleſiaſtico. lꝫ in foro ſeculari vr̃ ꝙ nõ poſſit qs ꝑ reſcriptũ trahi extra ꝓuinciã nec vt differentes iudices.§.i.C. qñ ĩpator.l. vnica.C. vbi de criminibus agi.oꝫ nec. qua in ꝓuincia. ⁊ ibi ꝑ bar. lꝫ hodie nõ vr̃ habere locũ illud qđ dicũt ille leges de ꝓuincia. qr̄ ſingule ciuitates hñt ſua regimina. ⁊ ꝑ ꝯñs q̄libet ciuitas habeť pro ꝓuincia.l.ſi.C. de p̄ſcrip. long. temp. vbi eſt gl. no. tñ vt dicit bar. in locis q̄ reguntť ꝑ preſidẽ. adhuc hñt locuꝫ leges que loquunť de ꝓuincia. facit ſm.d.car.c. ſtatutuꝫ §. cũ vero cũ duobus.§. ſeq̄ntibus. ſed ibi aő dr̃ aliqd de ꝓuincia. Sed de ciuitate vel dyoceſi dũtaxat. ℂ Sed archi. in.d.c. neminẽ tenet cõtra opi. Hoſtiẽ. ⁊ dicit ſtandũ diſpoſitioni.c. nõnulli de reſcriptis. ⁊.d.c. ſtatutuꝫ.§. cum autem. Sed.d.an. hic dicit ꝙ illa iura loquunť in papa. ſed quo ad inferiores iudices ſtanduꝫ eſt diſpoſitioni.d. c. neminẽ. qđ p̄incet.d. abb. vt euiteť iuriũ correctio. ⁊ ſic ſequiť diſtinctioneꝫ.d.an. ⁊ pro ea dicit ſe adducere.† qr̄
2 reſpectu pape totus mũdus eſt vna ⁊ propria ꝓuincia. ix.q.iij.c. cuncta per mũduꝫ. vnde ſufficet ⁊ debet ratio ꝙ nõ trahiť vltra duas dietas hodie aũt vltra vnam p.d.c. ſtatutum. ſed inferior aő poteſt cõmittere extra ſuam prouinciã. qr̄ ibi hꝫ limitatam iuriſditionẽ ⁊ alleg. bonũ tex. ſm euꝫ in.c. vt litigantes de offic. oꝛdi. ℂ Ego credo me examinaſſe iſtũ paſſum. in.d.c. nõnulli de reſcrip. que ibi dixerim hodie non vidi. Sunt enim elapſi hodie octo anni quibus ipſi ſcripſi. Occurrit illud qđ refert Hierony. in ꝓlo. biblie. ſcribimus indocti doctiq̄ꝫ poemata paſſiꝫ. ⁊ apl̄us glioſus cũ erã paruulus loq̄bar vt paruulus inquit ⁊c. de quo per Joan.an. in procmio ſexti in nouella Pet. de anch. huac paſſuꝫ hic aő examinat. ſed ſe remittit ad ſummã Hoſti. in loco allegato ſuperius. ⁊ ſic videtur tranſire cũ dicto Hoſtiẽ. Sed idẽ.d. Pet. in.d.c. ſtatutũ.§. cũ autem refert opi. archi. ⁊ Joã.an. ibi ⁊ dicit ꝙ circa leges ⁊ canones eſt vtilis illa inueſtigatio ſi vna lex limitet aliã. Nam canon dicit nullũ extra ſuã prouinciaꝫ trahendũ. vt in.d.c. neminẽ. ſed iſtud.c. ⁊.d.c. olim vult trahi poſſe infra vnã dietaꝫ in caſu illius.§. ⁊ in caſibus exceptis in.§. precedenti. ergo illa noua prouiſio ꝙ poſſit ſic trahi vtrũ habeat locuꝫ in caſu quo locus infra dietaꝫ ſit extra prouinciam. Nam cũ vna lex trahitur ad aliam.l. ſed ⁊ poſteriores.ff. de.l. quã ex iſtis dicemus per aliã limitari. ⁊ ſic concludit vnam limitari per aliam. Et ad-
3 ducit ſimilem queſtionem in qua conſuluit. Tonſilio inq̄ conſtitutio inclitĩ domini venetoꝛuꝫ viget triuiſij qua cauetur ꝙ nullus forenſis poſſit acquirere ibi poſſeſſiones imobiles. Aliud eſt ibi ſtatutũ triuiſij ꝙ bona ⁊ poſſeſſiones mulieris cõmittentis adulteriũ applicenť viro eaꝛuꝫ forenſis vxore ſua triuiſina ibi adulteriũ cõmittente poſſit petere eius bona ita ꝙ a ſtatuto prohibente forenſes acquirere videanť excepti mariti vel econtra mariti forenſes nõ poſſint acquirere ⁊ aqua ſtatutũ de acquiſitione diſponens nõ includat iſtos qui ab acquiſitione generaliter ſunt excluſi. ita reſidet.d. Pe. ibi ⁊ ſi ſentit ꝙ.c. iſtud. ⁊.c. olim de iureiur. ⁊.d.c. ſtatutũ.§. cũ autem limitant.d.c. neminem. Tu pondera. qr̄ in tex. iſto dicit de florentia ⁊ in ſupraſcriptione dicitur Bononie cõmorantibus. ⁊ in.d.c. olim diciť poteſtatẽ ⁊ populũ florentinũ. ⁊ ſubſcriptione diciť bononienſi epõ. Ex quibus verbis ſi ſubtiliter ponderenť dicta iura. apparet ꝙ papa ſciebat ſe cõmittẽ cāꝫ extra ꝓuinciã. ⁊ ꝑ ꝯñs ex certa ſcīa cõmiſit cām extra prouinciã. Et ad hoc adduco gl. multũ ſingu.
4 in cle. ⁊ ſi principales de reſcrip. que dixit† ꝙ lꝫ in reſcripto nõ apponať clauſula ſpecifice ex certa noſtra ſcīa. tñ ſi apponať aliqđ verbũ ex quo appet papã habuiſſe ſciẽtiam facti ꝙ ſufficit. vt dicať ex certa ſcientia facta cõmiſſio. ⁊ ita limitať gl. quã multi reprehendũt in.c. ſtatutũ in ver. inſuꝑ de reſcrip. in.vi. ⁊ hoc mõ probo ego veraꝫ fore diſtinctionem antiquoꝝ ꝙ ex certa ſcīa papa hic cõmiſit cām extra prouinciã. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ eſt vera diſtinctio.d.an. lꝫ cũ ea tranſeat.d. abb. ⁊ quod inferior a papa poſſit cõmittere cām extra prouinciã ꝑ vnam dietã. ego demonſtro ad oculum rõne nouiſſima hoc modo iura regulariter p̄ſificant neminẽ poſſe extrahi extra prouinciã vel dyoceſim vltra duas dietas. ita probať in.d.c. nõnulli cõiuncto.d. c. neminẽ. ſed vbicũq̄ꝫ ius nouũ exoꝛbitans. ⁊ reſtringibile loquiť de vno ex equiparatis a lege antiqua extendiť per.l. antiquã ad alterum eq̄peratũ. iſte eſt caſus ſing. de quo exclamat tota iur. prudentia in.l. ſi quis ſeruo.C. de fur. coniuncta.l. vt tantũ.§.i.ff. de ſeruo corrupto. Sed diſpoſitio noua.d.§. cũ autem diſponit ꝙ poteſt extrahi extra dyoceſim ꝑ vnã dietaꝫ. ergo ſequiť ꝙ poterit extrahi ꝑ vnam dietã extra prouinciã. ergo ⁊ iſta eſt noua ratio nõ cogitata ꝑ aliquem ex qua manifeſte ſuſtentať opi. archi. ſcđo facit pro iſta opi. tex. in.d.§. cũ aũt in ver. libere. vbi dr̃ libere valeat impetrare i alia ciuitate vel dyoceſi. Nã ſi libere pőt ergo ſequiť ꝙ tolliť impedimẽtũ ſiue ſit dyoceſis ſiue ſit prouincie. ⁊ hanc rõnem dicit.d. dñicus in.d.c. neminem fuiſſe Joã. de fantu. ſed re vera nõ bene dicit. imo fuit cõſideratio genzanini quã ipſe fecit ad probandã opi. archi. ita ipſe voluit in.d.§. cũ aũt. Ego adduco in ar. optimũ tex. in.c.i. in ver. libere de regula.li.vi. ⁊ glo. in.c. lator. de homici. ⁊ glo. in.c.iij. de eta. ⁊ qualit.
5 ℂ Tertio adduco rationẽ nouiſſimã hoc modo† appellatione ciuitatis venit prouincia iſta eſt gl. ſing. in.l.ſi.C. de preſcrip. long. tempo. Sed clarum eſt. ꝙ.d.§. cũ autem dicit ꝙ cauſa delegari pőt per vnam dietã extra ciuitatẽ ſuã. ergo ſequiť ꝙ poterit delegari extra ſuã prouinciam per vnam dietã. tene menti. qr̄ noua eſt conſideratio. ⁊ ꝑ hoc tollitur illud quod dicit do. Dominicus in.d.§. cum
6 autem. vbi dicit† ꝙ iura noua potius reſtringunt iura antiqua q̄ꝫ amplient. ⁊ iura antiqua prohibent duo videlicet. vt nõ trahať vltra duas dietas. ⁊ ꝙ non trahať extra ꝓuinciã. ſed circa ꝓuinciã nõ diſponũt. ergo ſeq̄ť ꝙ remanemus ſub diſpõne iuris antiqui. vt nõ trahať extra prouinciã. ⁊ ſic remanent iura antiqua incorrecta. ar.c. cũ expediat de electio. in.vi. qr̄ iſtud tollitur ex eo. qr̄ ius nouũ videť etiam corrigere antiquũ quo ad prouinciam includendo.d.§. cum autem. ita vt induxi ego. quia ius nouuꝫ diſponens ſuper vno de equiparatis cõprehendit aliũ equiparatum vigore legis antique. ℂ Adduco etiam iſtum tex. ⁊.d.c. olim. Nec eſt vera illa reſponſio quã dederunt antiqui. ⁊ moderni ꝙ hic ex certa ſcīa emanauit iſta cõmiſſio. nec ẽt eſt bona illa iductio quã ego ſupius feci. qr̄ poſito ꝙ papa ſciẽter de florẽtia cõmiſerit cām bononie. nõ tñ ſequiť. ergo p̄ſumiť ꝙ ſciuerit cõmittere cām extra prouinciã. qr̄ eſt facti ⁊ in facto conſiſtit. ideo non preſumitur

a ℂ Prouincia. Addc. do. card. in cle.i de ſom.tri. ⁊ facit qđ voluit idem d.car. in cle.ij. §.i. de ſepultu. vbi hoc late.

mittit ſcientia ⁊ hoc voluit Jo.calde.vt ſuperius retuli
⁊ idem voluit do.Cardi.ergo tam papa quam inferior
cõmittere poteſt cām extra prouinciam per vnam dietã
dūtaxat et iudicando eſſet ſequenda hec opinio quā tenu
it Archidia.Gengelinus Joan.de fantu.do. Dominic.
Pet.de ancha.in dicto.§.cum autē ⁊ alij quos ſuperius
retuli maxime cum de facto ſeruetur ⁊ ſic vt veriorē de
iure eam ſequere. ¶ Nota ſecundo ex eadem ſupraſcri-
7 ptione non referre † an delegatus ſit alterius dyoceſis qȝ
vbi moratur vt poſſit cognoſcere in loco habitatiõis dū
modo in ſcripto fiat mentio de mora vt hic. vide.c.ſi.de
rerum permu.vbi dixi poſt Joan.an. ¶ Not. ibi abba-
tem ⁊ conuentum ꝙ probatur hic opinio glo.in.c.i.de ꝓ
8 curato.† ꝙ non poſſit ſolus abbas agere ſed requirere dȝ
conſenſum cõuentus concordat.c.precedens. contrariũ
eſt verius.vide que dixi in.c.edoceri de reſcrip. ¶ Nota
9 ibi Florentinus ptās † ꝙ ptās appellatur in genere femi
neo reſpectu dignitatis.lxxxvi.diſt.c.ſi imperator.tñ qñ
qȝ appellatur in maſculino.ex.tua de homici.c.cum. Ta-
bellio de fide inſtru.ego allego caſum in.l. fideiuſſor ſ
ver.a poteſtate.ff.de pigno.quem tex.ibi do. Dyoniſius
de peruſio allegat pro ſingulari ꝙ poteſtas capitur pro
officiali.Ego adduco tex.in.c.vt inquiſitiõis.§.prohibe
mus de here.li.vi.⁊ in.c.i.de offi.deleg.⁊ in.l. epiſcopa-
le.§.i.C.de epiſ.audi.⁊ in.l.i.⁊ in.l.iij.C.de offic. prefec.
vrb.⁊ in.c.ad falſariorũ de crimi.falſi. ¶ Nota ibi iuris
10 eligēdi rectorē † ꝙ caſtrũ ⁊ eius cõmunitas põt ſibi eli-
gere rectorem quod intellige ſm do. Pet.de conſuetudi
ne quia de iure cõi videtur ꝙ caſtrũ debeat reſpondere
ſub iudice ciuitatis in cuius territorio eſt caſtrum illō vł
ville.l.nulli.C.de epiſ.⁊ cleri.l.qui ex vico.ff.ad munici.
de iure aūt ciuili caſtra non habent territoriũ ſm domi.
Pet.cui tamē ſolo coheret iuriſditio vt no. Inno.in.c.
cum ad ſedem de reſti.ſpolia.nec habent iuriſditionē niſi
de conſuetudine allegat Bar.in.l.i.ff.de dam.infec.ita re
ſidet hic do.Pet.Ego allego eundem do. Petr. in.c.lȝ
cām de probati.⁊ in.c.nimis de iureiur.⁊ do. Abb.in.c.
conqueſtus de foro compe.Bal.in.l.ij.in prin.ff.de orig.
iur.glo.in.l.ex ea.ff.de poſtula.⁊ in.l.ex hoc iure.ff.de iu-
ſti.⁊ iur.⁊ in.l.i.§.initio.ff.de offi.prefec. vrb.⁊ in.l.ex h
iure in quinta colū.⁊ in.c.i.§.ad hec de pace iura.firma.
Bar.in.l.i.§.cum vrbem.ff.de offi.prefec.vrbis. ¶ Sed
contra omnia ſupradicta ego allego tex.in.l.ij. in ver.ca
ſtrorum territoria.C.de fundo limito.li.xi.vbi caſtra ha-
bent territoria.ergo habent ſubiectũ vbi poſſit coherere
iuriſditio.⁊ per conſequens non debent conueniri ſub ci
11 uitate. vide diſtinctionē Bar.in.d.l.i. ¶ Nota ꝙ ex ō
negatione ſubiectionis vel non admiſſione rectoris ele-
cti quis ſpoliatur quaſi poſſeſſione iuriſditionis pro qua
agi poteſt poſſeſſorio ⁊ ſic pro ſpoliatione iurium incor-
poralium datur poſſeſſorium ſaltem quādo ſint iura rea
lia vel perſonalia ad rem cõpetentia vt in.c. querelā de
electio.nota.in.c.peruenit de cenſibus.l.ſi certis annis.C.
12 de pac.† Et pondera ꝙ eſt dare quaſi proprietatem vide
glo.in.l.ij.§.quedam.ff.de interdic.vide Bal.in.c.i.de in
ueſtit.de reb.alie.tex.eſt ⁊ ibi dixi in.c.ſi diligenti de pre
13 ſcriptio. ¶ Nota ibi quaſi † ꝙ in incorporalibus nō ca
dit vera poſſeſſio ſed quaſi.l.ſi ſeruus.§.incorporales.ff.
de acquir.re.do.ſic nec in illis cadit vera traditio.l.quo-
14 tiens.ff.de ſeruitu.† ⁊ dictio quaſi ſtat hic correctiue.qꝛ i
corporalia vere non poſſidentur ſed quaſi vt in.c.cõque-
ſtus infra titulo primo. ¶ Nota etiam ex eiſdem verbiſ
15 vel quaſi.† ꝙ alternatiua non viciat libellũ ſicut aliquis
alibi dicit rem ſpectare ad ſe iure dominij vł quaſi ō quo
in.c.abbate ſane de re iudi.li.vi.h ⁊ ideo qꝛ ea que cõiū-
guntur per alternatiuam tendunt ad eundē finem ſȝ do.
Cardi. Uel ſecūdum do.Ant.procedit quando alterna
tiua cadit inter ea que ſaltē in lata ſignificatione ſunt idē
ſed nihil allegat.Ego allego tex.in.c.primo de libel. ob
latio.in ver. habetis libellū reclamatiõis vel poſtulatio

nis.⁊ quod habetur in.c.duo ſimul de offi.ordi.⁊ ibi do
mi.Anto.⁊ in.c.ex parte.ij.de foro compet.⁊ ibi domi.
Pet.⁊ vide ſingu.tex.in.l.ſi pupillorum.§.pretor.ff.ō in
re actibe.vbi admittitur decretum alternatiuum qō ē ſin
gula.ſm Nico.de neapo.ibi. ¶ Nota ibi ſniam diffini-
a 16 tiuaȝ † ꝙ ſnia lata ſuper poſſeſſorio ē diffinitiua idē vo
luit glo.i.h ⁊ in.l.vnica.C.ſi de momen.poſſ.fue. appel.
⁊ in.l.quod iuſſit de re iudica.Bar.in.d.l.vnica.quia in
toli cauſa lis cõteſtatur.l.incerti.C.de interdic.⁊ inſtitu.
de interdic.§.retinende vide ibi Cy.⁊ cõiter alij ⁊ nota.
tex.ſm Jo.an.in clemen.prima de ſequeſtra.poſ. ⁊ fruc.
⁊ quod not.in.c.cum ad ſedem de reſtitu. ſpo.Sed in cō
trarium facit.c.ij.de ordi.cogni.vbi appellatur in poſſeſ-
ſorio.⁊ in.c.cum veniſſent de inſtitu.gl.in.c.conſultatio-
nibus de offi.deleg.dicit ꝙ eſt quaſi diffinitiua.⁊ ſic non
ſimpliciter diffinitiua.Do.Anto.diſtinguit ꝙ ſi iudiciū
deducatur per viam exceptionis eſt interlocutoria vt dcō
c.ij.vbi dicitur interloquendo pronūciauit ⁊c.Si per viā
actionis ⁊ ſecum accumulaſ conditio.l.ſi quis in tantaȝ
.C.vnde vi.vbi lata eſt diffinitiua pro hoc facit glo. in.d.
c.cum ad ſedem.qꝛ tunc non pronūciatur ſuper poſſeſſo-
rio tantū ſȝ ēt ſup ꝓprietate.⁊ a tali ſnia appellatur etiaȝ
de iure ciuili ſȝ aſs non poſſit appellari a ſnia ſimpliciter
lata vt no.glo.in.d.cle.vna ⁊ in.d.c.cum ad ſedē. ¶ Nā
imponit hec ſnia finem toti cauſe ſi ſecum accumulaſ pe-
titoriū tūc ſnia primo lata in poſſeſſorio eſt interlocutoria
vt in.d.cum veniſſent ſm vnam lecturā ⁊ tenet ibi Inn.
non enim diffinit negocium principale cum expecteſ ſnia
ſup petitorio que trahit ad ſe vires poſſeſſorij vt in.c.cū
dilectus de cauſa poſ.⁊ proprie. ¶ Item ſi queſtio poſ-
ſeſſionis induciſ incidenter ad tuendā poſſeſſionē vt.i.d.
c.cum veniſſent ſm alium intellectū.tunc eſt interlocuto-
ria .Si vero poſſeſſoria iuris vtatur principalr ꝑ ſe tūc
inquantū hꝫ reſpectus ad ſolam queſtionē poſſeſſiōis eſt
diffinitiua.vñ in ipſa lis conteſtaſ ⁊ ordo iudiciarius ſer
uari debet vt.d.c.cõſultationibus.⁊.c. accedens vt lite
non conteſt.el primo.nam diffinit totum negotium in iu
dicium deductum maxime qꝛ ex eius fine finitur qñ in ef
fectu eſt queſtio ſuper proprietate propter difficultatem
probandi dominiū vt in.c.ſepe de reſt.ſpo.ſed tñ hꝫ reſpe
ctus ad petitoriū qō põt intentari in quo melius merita
cāe tractaſ ⁊ ſnia lata in eo abſorbet ſniaȝ latā i poſſeſſorio
vt in.c.cum dilectus de cā poſ.⁊ propri. ⁊ ſic hec ſentētia
pendet ab euentu ſnie ſuper petitorio ⁊ iō non põt dici ꝓ
prie diffinitiua iō glo.appellat eā quaſi diffinitiuaȝ vt in
d.c.conſultationibus. dicit tñ ꝙ in oībus regulabiſ vt
diffinitiua vȝ eſt dicere ꝙ iponit finē de preſenti cāe ādu
cte in iudiciū vnde dȝ ab ea appellari vt diffinitiua . Itē
dȝ ferri in ſcrip.vt diffinitiua vt in.d.c.cõſultatiōibus.vbi
ꝓcediſ ſicut ſuper qualibet cā principali vt in .d.cle.i.de
ſequeſtr.⁊ ibi vide bonā glo.que dicatur diffinitiua ⁊ q̄
interlocutoria.Bar.in.l.titia de accuſa. Conclude ergo
ꝙ hoc caſu qñ intentaſ queſtio poſſeſſoria de per ſe ⁊ per
viam actionis eſt diffinitiua tā quo ad ſolēnitatē qȝ quo
ad imponēdū finem cōtrouerſie.ita belliſſime quieuit hic
do.Anto.qui allegat Cy.Jaco.butri.⁊ Barto.in.d.l.i.
⁊ ita etiaȝ quieuit hic do.Abbas. Pro certo iſte paſſus
eſt dubitabilis valde ⁊ maxime propter auctoritatem ſū
mi in iure viri Grattiani auctoris ſacri decreti tenētis ſen
tētiam ſuper poſſeſſorio eſſe interlocutoriā ⁊ lȝ in multis
locis hec materia tractaſ tñ accōmodatior locus eſt iſte
qꝛ eſt hic tex.clarior de corpore iuris decidēs eſſe diffini
tiuam ideo plenius attingendus eſt . Et quidē Bald. de
quo mirū eſt ꝙ nullus de eo hic fecerit mentionē i.l.poſt
ſniam.C.de ſen.⁊ interlo.om.iudi.dixit ꝙ ē diffinitiua ſi
eſt lata oblato libello qꝛ dȝ lis cōteſtari ⁊ tūc incipit iſtā
tia iudicij poſſeſſorij.inſtitu.ō interdi.§.hodie.C.de iud.
l.ꝓperandū in princ.l.i.C.ſi per vim vel alio modo.lȝ gl.
notet 3rium in.l.oēs.ff.de in integr.reſti.⁊ videtur caſus
in.l.vt liberis.§.ſi.ff.de libe.cauſ. Sed ſi incidenter feraſ

a ¶ Diffinitiua adō.d. car. in cle.i.de ſeq. poſ.⁊ fruc.qō intellige verū vt in caſu.l.ſi qs alleg.i tex. pro q̄ viō oēs modernoſ i ru bal.de re iudi. ⁊ pa.de caſ.in 3ſi.ij.inci. cā q̄ ꝗtur vbi oīa copioſe.

propter aliud tunc erit interlocutoria ⁊ ſic do. bal. videt
incidere in id quod voluit do. Anto. ⁊ idem Bal. in. c. i.
17 de conten. inter do. ⁊ fidelem querit † an in ſnia lata i poſ
ſeſſorio dicatur diffinitiua remittit ſe ad glo. in. l. i. ff. ð iu
riſdictio. om. iudic. ⁊ in. d. l. poſt ſnīam ⁊ aliud non dicit
Sed do. Domi. ij. q. i. in ſũma dicit ꝙ appellatur interlo
cutoria eo reſpectu. qꝛ poſt illam expectatur alia diffini
tiua ſuper proprietate. ⁊ dicit ita eggregie voluiſſe In
nocen. in. d. c. cũ veniſſent. appellatur diffinitiua eo reſpe
ctu qꝛ determinat queſtionẽ poſſeſſoriam vt in. d. c. cũ di
lectus ⁊ qꝛ poſſibile eſt ꝙ poſt illam non feretur ſentẽtia
ſuper proprietate ⁊ ſic remanebit diffinitiua ⁊ iõ glo. cũ
magno miniſterio in. d. c. conſultationibus. dixit ꝙ eſt q̃ſi
diffinitiua. que glo. eſt ſingu. ſecundũ eum ⁊ de facili ali
bi reperiri non poterit. Sed idem Domi. ij. q. vi. c. ſunt q̃
rum verſi. de poſſeſſione ſuper hoc paſſu ita diſtinguit vi
delicet aut agitur poſſeſſorio intentando remediũ. l. ſi
quis in tantam. ⁊ tunc ſentẽtia lata ſuper tali poſſeſſorio
eſt diffinitiua ⁊ eſt ratio quia tunc per talem diffinitiuam
fit etiam preiudicium ſuper proprietate iſtam dicit eẽ no
ta. glo. in. d. c. cum ad ſedem. aut non deducitur remediũ
d. l. ſi quis in tantam. C. vnde vi. ſed ſimpliciter itentaſ re
medium recuperande ⁊ tunc ſi ſimul intentetur petitori
um ⁊ poſſeſſorium ⁊ ſnia fertur primo in poſſeſſorio qꝛ
de eo primo liquet ⁊ tunc illa ſententia dicitur interlocu
toria cum ſpectet poſt ſe diffinitiuam que abſorbet vices
illius. c. cum dilectus de cau. poſ. ⁊ proprieta. ⁊ eſt caſus
in. d. c. cum veniſſent ſm hoc intelligit Inno. in pma co
lum. ⁊ ita poteſt intelligi quod voluit Gratianus in dcõ
verſi. de poſſeſſione ⁊ ſic loquitur de illa que apta eſt du
rare modico tempore cũ expectet poſt ſnīam in propieta
te. Aut intentatur ſolum poſſeſſorium abſq; proprietate
⁊ tunc ſententia lata abſq; poſſeſſorio eſt diffinitiua ⁊ ita
procedit iſte tex. ⁊ qđ habetur in. c. accedens el primo vt
lite non conteſta. ⁊ in clemen. i. de ſeque. poſ. ⁊ fruc. ⁊ re
refer tamen do. An. dicere in. d. c. conſultationibus ꝙ ha
bito reſpectu ad iudicium poſſeſſorium taliter ſeparate ð
ductum dicitur diffinitiua qꝛ diffinit illum iudiciũ. Itẽ
poteſt dici diffinitiua qꝛ ſi poſtea non intentetur petitori
um quod eſt difficile ad probandum vt in. c. ſepe de teſti
ſpolia. tollit iſto modo petitorium effectualiter ſed ſi po
ſtea in alio iudicio ꝓprietas probaretur abſolueref poſ
ſeſſorium. d. c. cum dilectus ⁊ iſto reſpectu diceref hec vi
res interlocutoria ⁊ propter hoc gl. magiſtraliter loqns
in. d. c. conſultationibus appellat illam quaſi diffinitiuã
⁊ alibi non reperitur illa glo. ſm eum. allegat do. Anto.
in. d. cõſultationibus ⁊ ita reſidet. ¶ Pau. de caſt. in cõ
ſilio hoc tãgit ſed nihil noui affert ideo nõ refero. ¶ Sꝫ
Ludo. roma. in rubri. ff. de re iudica. verſi. x. quid in ſentẽ
tia lata ſuper poſſeſſorio diſtinguit ſic. Aut intẽtato ſimi
lis petitorio ⁊ poſſeſſorio fertur ſententia ſup ſolo poſſeſ
ſorio ⁊ dicendũ eſt tunc hanc non eſſe diffinitiuã ex toto
ſed quaſi. qꝛ non dicitur diffinitiua mera illa que non in
totũ ſed in partem diffinit negotium pncipale. allegat gl.
in. d. c. conſultationibus. ⁊ Innoc. in. d. c. cum veniſſent.
aut ſolo poſſeſſorio intentato ſuper eodẽ fertur ſententia
⁊ tunc aut principaliter intentato aut incidenter primo
caſu dicif diffinitiua mere allegat quod habef hic ⁊ hoc
ſi teneremus opi. ꝙ in iudicijs poſſeſſorijs ſeruef ordo iu
diciarius de quo per Bar. in. l. naturaliter. §. nihil cõmu
ne. ff. de acquir. poſſeſ. Secundo caſu non dicatur diffini
tiua ſed interlocutoria allegat. d. l. vt liberis §. ſi. ⁊ dicit
ita fore tenendum quicqd dixerit Bal. in. d. l. poſt ſenten
tiam ex cuius dictis dicit ſe aſſumpſiſſe partẽ huius diſti
ctionis ⁊ aliud non dicit. Ego iſtum paſſum tetigi in di
cto. c. cõſultationibus. ſed quid ibi dixerim non vidi duo
anni ſunt vel tres libet in mediũ afferre illud tragycũ. Fi
nis alterius mali grauius eſt futuri. ego non video aliqđ
in hoc iuris pelago ꝙ non indigeat enucleatione maxia
deus ſcit ſi circa hoc affligitur ſpiritꝰ. ¶ Ego valde du

a ¶ Ius admi niſtrãdi. hoc ↄſtanter tene in papa q ſtatĩ poſt electionẽ adminiſtrare põt vt tꝫ Bal. in. l. fi. in. ij. co lũ. ↄſic. ⁊ ð cit Inno. C. de q̃ dri. pſcript. ⁊ l c. i. q ſeu dare poſ. ⁊ gloſ. in c. nihil de ele ctio.

bito circa hunc paſſum ⁊ videtur ꝙ iſte tex. confũdat do
ctrinam do. Anto. ⁊ aliorum quos ſuperius retuli. Nã
hic fuit intentatũ poſſeſſorium ⁊ lata fuit ſnīa ſuper eo. ⁊
ita volebant cõuenire ſeu reconuenire abbatem ſeu con
uentum ſuper proprietate ⁊ nihilominus tex. dicit ꝙ eſt
ſententia diffinitiua ergo vbicũq; ſpectatur petitoriũ ſen
tentia lata ſuper poſſeſſorio eſt diffinitiua ergo non dixit
do. An. nec etiam videf bene dicere glo. in. d. cõſultatiõ
bus ex eo qꝛ dictio quaſi. eſt nota improprietatis vt pba
tur h ⁊ in. c. prout de dolo ⁊ cont. cum ſi. ⁊ iproprietates
ſunt euitande. c. in his de verbo. ſignl. ⁊ hic dicitur ꝙ eſt
diffinitiua ergo eſt vera diffinitiua. Sed ꝙ ſit interlocuto
ria probatur in. d. verſi. ſi de poſſeſſione. vbi gratianus ſu
18 premus iuris antiſtes tenet ꝙ ſit interlocutoria † ⁊ repre
hendere eum ſupremũ doctorem ex arupto ſummum ne
phas eſſe arbitror vt faciunt aliqui i. l. prima. C. ſi de mo
men. poſ. fue. appel. Et Io. an. in. c. ij. de reſcrip. Secũdo
hoc probatur in dicto. c. cũ veniſſent. vbi probatur ꝙ eſt
interlocutoria ⁊ in dicto. c. cum ad ſedem ⁊ in. d. c. ij. ⁊ ex
preſſe dixit Inno. in. c. ſignificauerunt de teſti. ꝙ ſit inter
19 locutoria. ⁊ probo ratione viua. † illa dicitur diffinitiua
que imponit finem negotio. l. i. de re iudicata. ſed iſta ſen
tentia lata in poſſeſſorio non diffinit negotium principa
le. ſed eius ſnīa pẽdet ex petitorio ergo non dicitur dif
finitiua ſed interlocutoria. Item illa dicitur interlocuto
ria que fertur inter principium ⁊ finem cauſe ita dixit ſin
gulariter glo. in clemen. prima de ſequeſtra. poſſe. ⁊ fru.
⁊ intelligendo principiũ a citatione quia ab illa aſſumit
iudicium initiũ vt no. in rubrica. ff. ⁊ C. de in ius voca. ⁊
ita eſt quando intentaf poſſeſſoriũ ⁊ ſperatur intẽtari pe
titorium. finis iudicij eſt petitorium ⁊ principium eſt ci
tatio. ergo ſententia lata in poſſeſſorio eſt interlocutoria
quia eſt lata in illo medio. ſiue ergo cõteſtetur lis ſiue nõ
ſiue offeratur libellus in illo poſſeſſorio videtur eſſe inter
locutoria quicquid dixerit do. Anto. Bald. ⁊ alij. ⁊ glo.
in. d. c. conſultationibus. ⁊ ad iſtum tex. do noviſſimã re
ſponſionem non cogitatam ab aliquo videlicet ꝙ hic fu
it actum poſſeſſorio per abbatem ⁊ monachos ⁊ nõ ha
bendo animũ intentãdi petitoriũ qꝛ petitoriũ qđ hic in
tentabatur fuerat intentatum per partem aduerſam vi
delicet per cõmunitatem caſtri. ⁊ ideo tex. hic dicit ꝙ ſen
tentia lata ſuper poſſeſſorio intentato per abbatem non
habentem animũ intentandi petitorium ⁊ ideo dabimus
nouiſſimus intellectus ad iſtum tex. ⁊ ad hanc materiã
ꝙ aut intentatur dũtaxat ſolum poſſeſſoriũ ſimpliciter
⁊ principaliter ⁊ tunc ſnīa lata ſuper poſſeſſorio dicif dif
finitiua ita ꝓcedat quod hic dicitur. aut agitur poſſeſſo
rio animo intentandi petitoriũ ⁊ tunc ſit interlocutoria
qꝛ videf ferri in medio vt ſuperiuſ dixi quod procedit qñ
intentaf poſſeſſorium ab vno animo intẽtandi petitoriũ
Sed ſi aduerſarius hꝫ animum itentandi petitoriũ tunc
ſecus qꝛ ſententia lata in poſſeſſorio eſt diffinitiua ⁊ ita
ſit hic caſus ſing. tene menti iõ diſtingue ſic circa iſtã diffi
cultatẽ. aut agif ſimplr de poſſeſſorio ⁊ tũc ſnīa lata ſup
eo ſit diffinitiua aut agif aīo intẽtandi petitoriũ qꝛ iudi
ciũ poſſeſſoriũ ẽ initiũ ad petitoriũ ⁊ tũc ſit interlocutoria
vt eſt dcm̃ niſi illud petitoriũ itẽtaret aduerſarius poſt ꝑ
mũ iudiciũ poſſeſſoriũ qꝛ tũc eẽt ſnīa diffinitiua lata ſup
poſſeſſorio ita vř dicẽdũ in hoc paſſu ꝑ iſtũ tex. ¶ Nota.
20 ibi electũ ſm aliquos † ꝙ electꝰ ad offm̃ ſeculare ẽt ſine
a ↄfirmatiõe hꝫ ius adminiſtrandi ꝰ ſm aliquos nõ tñ ꝙ
debeat ↄfirmari vt no. C. de iuriſ. om. iu. l. puatoꝝ ⁊ in h
hodie ſtaf determinatõi locoꝝ eligẽtiũ qꝛ alicubi ſuatur
vna ſolẽnitas alibi alia ſeruaf. ⁊ i his electionibꝰ nõ hꝫ
locũ ea q̃ dicũf de electiõibꝰ eccl'iaſticis. allat. do. car. di
cta p ſe l. c. publicato ð ele. l. xxi. q. re uera do. ant. colligit
iſtõ no. h dicẽs ꝙ in iſtis potibus ſecularibꝰ ſola electõe
abſq; ↄfirmatõe aliq̃ q̃ritur ius adminiſtrãdi nec ẽ opus
alia ↄfirmatiõe ſꝫ ſufficit ſola admiſſio q̃ ẽ ꝓ ↄfirmatõe
alleget glo. ⁊ docto. in dicta. l. priuatorum ⁊ Bar. in. l.
publius

publiũs de condi. ⁊ demõ. ⁊ l.i.penul.ff.de teſtamẽ.milit.
¶ Si aũt aliquid opponiť non põt adminiſtraſ anteꝙ̃
poſſeſſionez habeat de hoc vide bar.i.l.abſentẽ.ff.de dona.
21 ¶ †Nota ꝙ narratio proprietatis in libello non viciat
libellum in poſſeſſorio nec ampliat vires libelli vt ꝓprie
tas deducta videntur qꝛ attẽditur penes medium cõclu
dendi ẽm do. Anto. allegat.c.ex parte.B.de foro cõpet.
Ego allego.c.litere de dilatio.c.ex parte.ẽ.de reſcrip.c.
lꝫ cãm de probatio.c.ſcries de teſti. ⁊ que dixi in.c. exami
nata.ẽ.eo. Sed vnum dico ꝙ ſi narretur proprietas in li
bello ⁊ concludatur in poſſeſſorio ⁊ apponatur clauſu-
la generalis petens iuſticiã ſibi miniſtrari ꝙ videtur con
cluſiſſe etiam in narratis ⁊ ſic in petitorio. ergo ſi proba
uit in petitorio poterit pronũciare ſup petitorio ⁊ ſic am
pliatur libellus ita limito vobis iſtud dictum do. Anto.
vide que dixi in dicto.c.examinata ẽ.eod. ⁊ quod voluit
Joã.calde. ⁊ do. Abb.in.c.ij.de ordi.cogni.tene menti.
¶ Nota ibi proprietate vel quaſi. ꝙ ſicut in iuribus in
a corporalibus non eſt vera ᵃ poſſeſſio ſed quaſi ſic nec ve-
ra proprietas. ⁊ eſt text.ſing.ẽm do.Cardi.pro hoc facit
quod notat Inno.in.c.cum.M.de conſti.vbi dicit ꝙ iu
22 ra non ſunt in bonis noſtris ſed quaſi in bonis. ¶ †No.
ꝙ data diuerſitate fori conuenti ad reconuentũ cauſe cõti
nentia diuidiť ⁊ ceſſat priuilegiũ reconuentionis quãdo
iuriſdictio ex diuerſitate fori eſt improrogabilis ⁊ ſic eſt
hic caſus ꝙ in ciuili non procedit cõuentio de clerico co
ram iudice ſeculari quod poteſt reſtringi quãdo agiť nõ
de re patrimoniali clerici ſed de re eccleſiaſtica vide q̃ di
23 xi in.c.at ſi clerici ſupra eodem. ¶ †Nota quod data in-
compaſſibilitate cauſarũ attento intentandi modo ꝑuile
gium reconuentionis ceſſat. ⁊ diuiditur cauſe continẽtia
Nam pendẽtia poſſeſſorij quo ad executionẽ nõ patitur
petitorium ab illa parte intentatum.c.ſi.de ordi.cogniti.
24 ¶ †Nota quod ſicut contra agentẽ poſſeſſorio non ad-
mittitur accumulatio petitorij ab alia parte ſuper eadeꝫ
re. Ita nec contra petitionem executionis in poſſeſſorio
Et ſic non ſolum pendentia poſſeſſorij impedit petitoriũ
ab alia parte intentatum ſed etiã pendentia poſſeſſorij ⁊
ſic eſt hic caſus nota.ſecundũ do.Cardi.quod ſentẽtia la
ta ſuper poſſeſſorio mandatur executioni anteꝙ̃ aduerſa
rius audiatur ſuper petitorio ⁊ ſic ordo iuris vt prediſcu
tiatur poſſeſſorium habet locum etiaꝫ reſpectu executõis
25 ¶ †Nota practicam reintegrandi ad poſſeſſionẽ priua-
tam quaſi poſſeſſione iuris eligendi quia reitegraſ eo ꝙ
electus ab eo admittiť ⁊ tractetur pro electo.non ſufficit
ergo ſola electio niſi vt electus admittaſ de quo per In-
26 nocen.in.c.ſcdo de in integr.reſti. ¶ †Nota practicã exe
quendi ſniam in iſtis incorporalibus qꝛ iudex compellit
partem ſuccumbentẽ ad patientiã exequẽdi iuris.de quo
per Inno.in.c.cũ noſtris de conceſſio.preben. Bar. in.l.
27 ſi p̃ius.ff.de no.ope.nũci. †nota hic caſum apertuꝫ ꝙ ꝑ
ſpoliatione iurium eccleſie agi poteſt coraꝫ layco facit.c.
28 cum ſit generale de foro cõpet. ¶ †Nota hic ſubtiliter ſe
cundũ do. Pet.de ancha.ꝙ rei vendicatio ad ꝓprietatẽ
datur contra non poſſidentẽ ſi ſibi per ſniam eſt adiudi-
cata poſſeſſio quod eſt valde notandũ. Iſtis enim mona
chis fuit adiudicata quaſi poſſeſſio.preſupponit enim ꝙ
poſſit de proprietate conueniri.lꝫ enim regulariter cõtra
non poſſidentẽ non poſſit intentari rei vẽdicatio vt in.c.
examinata ſupra eo.tamen qñ de proximo eſt habiturus
poſſeſſionẽ qꝛ non reſtat niſi executio poteſt intẽtari vt h̃
perinde enim dꝫ haberi ac ſi poſſideret cũ de proximo ha
biturus ſit poſſeſſionẽ argu.l.ex eo.ff.de teſta. mili. ⁊ dꝫ
operari res que eſt in potentia ac ſi eſſet in actu vt in.c.nõ
ſolum de appel.li.vi. ¶ Nota ibi dicebat qꝛ ſuppleri dꝫ
⁊ probabat vt eleganter voluit glo.in.l.i.in verſi.dicaſ q̃
ſuppleť ⁊ probetur .Mi quadru.paup.feci.dica.glo.in.c.
non eſt de conſue.li.vi. ⁊ in cle.i.de in integr.reſti. ⁊ in.l.
magis puto.§.illud.ff.de rebus corũ.facit .c.quia.v.in ꝟ
ſicu.dicebaſ ſupra eo.vide ibi plene dicta per me. ¶ No

29 ta ibi ſuper poſſeſſione vel quaſi. † qꝛ ad hoc vt quis poſ
ſit eligere opus eſt vt aſſerat ſe eſſe in quaſi poſſeſſione iu
ris eligendi.c.q̃relaꝫ de elec.c.cuꝫ eccleſia ſutrina de cau.
poſ. ⁊ propri.c.cõſultationibus de iure patr. vnde nõ ſuf
ficeret dicere in libello habeo ius eligendi niſi diceret eẽ
in poſſeſſione iuris eligendi niſi propter ſaluandũ libel-
lum fieret impropriatio ſing.eſt text.in.c.bone ⁊ ibi vide
do. Abb.de poſt.prela. ¶ Nota ibi excipiendo propoſu
30 it † ꝙ non ſufficit ꝙ reus proponat in iudicio factum ex
quo oriatur exceptio niſi dicat excipio vel excipiendo ꝓ
pono. Ego adduco tex.ad iſtum modũ ſimiles .c.dilectiˢ
el.ij.in verſi.excipiendo propoſuit. ⁊ in.c.ſignificauit ẽ re
ſcrip. ⁊ in.c.dilecte ⁊ in.c.cuꝫ olim de excep. ⁊ in.c.ex pte
R.de fo.cõpet. ⁊ in.c.ſignificantibus in ver.excipiendo ꝓ
poſuit de offi.delega. ⁊ in.c.expoſuit de dila. ⁊ in.c.intel-
leximus de adulte. ⁊ in.c.qm̃ frequenter.§.in alijs vt lite
non conteſta. ⁊ in.c.ij.de ordi.cogni. ⁊ in.c.ſi.de libel.ob
lati. ⁊ ex iuribus iſtis confunditur doctrina data p Bar.
poſt antiquos in.l.i.ff.de exceptio.vbi dixit ſufficere ꝙ re
us proponat factum ex quo reſultet exceptio licet non di
cat excepti.l.iij.§.fina.ff.nauti.caupo.ſtabu.l.ſi.ff.de peti.
here. ¶ Ego allego caſum in.c.ex pte.ẽ.de reſcrip. ⁊ hoc
voluit do. Anto. ⁊ adduco.c.ſin autem eo.ti. ⁊ hoc volu
it do. Anto.ibi ⁊ allego.c.dilecti de foro cõpeten. ⁊ .c.ex
litteris de exceſ.prelato. ⁊ .c.cum olim de preſcrip. ⁊ .c.di
lecti de excep. ⁊ .c.meminimus de accuſa.vbi formaliter
probatur doctrina contraria pro ſolutione enucleata vi
de que ego plene dixi in.c.cum cãm de offi.deleg.qꝛ nũ
31 quam iſte paſſus eſt enucleatus niſi a me ibi. ¶ †Nota
ꝙ poteſt fieri executio ſententie tempore feriato meſſiũ ⁊
vindemiarum. Hic tempore autem feriato in honorem
dei refert do. Pet.hic Archidia.tenere ꝙ ſic prima qõe
i.c.ſicut ⁊ allegat.c.adam de penit.di.prima. Sed in cõ-
trarium allegat .l.dies feſtos.C.de fer. ẽſi.nec nullis exa
ctionis vexationibus ⁊ in ꝟſic.vexatiõibus prophanari
⁊ in ver.adiũcta] executionibus ⁊ in verſic. ſileat horrida
vox ꝑconis. ⁊ hoc voluit Jo.an.poſt alios hic niſi time-
retur de fuga rei vel res eſſet tempore peritura. ſingu.eſt
gl.in.d.l. dies feſtos .facit in argu.c.licet iuxta de ferijs.
¶ Ego adduco tex.in.l.oẽs.C.ẽ ferijs vbi ꝓbaſ forma
32 liter † ꝙ executio ſnie in cauſa ciuili non poteſt fieri tem-
pore feriato in honorem dei ſed bene poteſt fieri tempore
feriato in fauorem hominum. Et ad hoc Barto.ibi alle
gat tex.noſtrum ⁊ Joan.andr.hic. ⁊ adduco quod volu
it Barto.in.l.ait pretor.§.ſi debitorem.ff.que frau. credi
to.vbi limitat niſi eſſet periculum de fuga.allegat glo.in
33 l.dies feſtos. ¶ †Nota ꝙ cum res eſt tempore peritura
expediri poteſt temporẽ feriato.iſte forte fuit cauſa execu
tionis fiende tempore vindemiarũ in caſu huius.c.quod
eſt bene notandũ ad alia multa. pone enim ꝙ officiũ do
minorum antianorum duret iſtis duobus menſibus ſi de
hoc moueretur alicui queſtio debet cauſa expediri tam
breui tempore ꝙ officij tempus non labatur inutiliter.l.
prima ⁊ ibi Barto.ff.de gland.legen.l.fina. ⁊ ibi Barto.
ff.de appellat.recip.poterit cauſa expediri die feriata ⁊
34 ideo dicit Hoſtien.† ꝙ ſi magiſter conducit ſcholas iu-
xta ſcholas alterius magiſtri ⁊ voces vtriuſqꝫ ad inui-
cem cõfunduntur ꝙ hec cauſa poterit expediri die feria
ta quia res deſiderat celeritateꝫ ⁊ etiam quia reſpicit pu
blicam vtilitatem argument.l.ii.ff.de ferijs ⁊ .c. fina.eo.
titulo. ⁊ effectus eſt ꝙ primus obtinebit ⁊ expellet vlti-
mum.l.vna.C.de ſtudi.liberalibus vrbis lib.x. Idem di
cit de fabro malleante iuxta ſcholas de quo per Barto.
in.l.prima.ff.ſoluto matrimonio ⁊ ibi per alios ⁊ in.d.l.
35 vnica.currit tamẽ tempus interim ⁊ ſic eſt hic caſus † ꝙ
electo ad aliquod officium temporale non valenti offici
um exercere etiã ſine culpa ſua currit tꝑs nec poteſt peteſ
officiũ ꝓ tꝑe ſequẽti qꝛ offm̃ diuerſificaſ ex curſu tꝑis qꝛ
cum hoc verſentur opere perſonales morantur ex curſu
temporis cum alie ſit opere huiꝰ anni. ⁊ alie anni ſequẽtis

ᵃ¶ Vera poſ
ſeſſio adẽ ſpe.
in ti.ẽ proc.§.
ſi.ver.qd mihi
⁊ in ſpe. de ac
tio.ſeu peti.§.
h. ⁊ in ti.de ꝓ
priet.§.i. ⁊ in
pleriſqꝫ alijs
locis.

l.ſi non ſortem.§.ſi libertus.ff.de condi.indebi.l.ſi vſumfru
36 ctus in bienniū.ff.de vſufruc.lega.† vbi finito tempore ſi
nitur ius.⁊ hoc voluit Bar.in.l.⁊ ideo.ff.de verbo.obli.
ſecus vbi factum ad quod aliquis tenetur non diuerſifi
catur ex tpe tunc eniʒ elapſo tpe ad quod tenet̃ reintegra
tur tempus vt eſt caſus in dicta.l.⁊ ideo.vbi ſi caſu nō po
tuit conſtrui domus infra tempus deputatū edificabitur
poſtea facit.c.cum dilecti de dolo ⁊ contu.ſed in caſu hu
ius.c.non reintegrabit̃ officiū ꝙ domus ſiue poſtea edifi
cet̃ eadem domus eſt ſed non eſt idē officiū quod hēo ho
die cum illo quod habui alio tēpe ⁊ ſic eſt hic caſus de eo
quod voluit Barto.in.l.ſi ita ſtipulatus.ff.de verb.obli.
37 † ꝙ ſi poteſtas eligitur pro primis ſex mēſibus ⁊ caſu nō
potuit illis ſex menſibus vti iuriſdictione an reintegrabi
tur ſibi illud tempus decidit ꝙ non qꝛ alij ſunt primi ſex
menſes alij ſecundi voluit hoc do.Anto.do.pet.do.Car.
38 ⁊ alij.quod facit ad queſtioneʒ † doctor promiſit legere
duobus ānis ⁊ īpeditus ex cā legitima nō legit ꝙ non te
nebitur legere alijs duobus annis ſequētibus. ¶ Ultio
39 iſte tex.facit in argumentū † ꝙ officia ſecularia debent eē
tpalia ⁊ non perpetua per totū de muneribus ⁊ honori.
non continu.li.x.l.i.C.vt oēs cāe tā ciuiles ꝙ̄ criminales
auc.de defenſo.ciuita.§.ſi.poteſt tñ quis confirmari in of
ficio per bienniū vt eſt caſus in.d.§.ſi.dūmodo fiat nemi
ne diſcrepante illorum ad quos ſpectat caſus eſt ſing.in
d.§.ſi.vt ꝯdictio vnius nūtʒat impediat ꝯfirmationē iſt
ſtum tex.allegauit pro ſingu.ang.in.l.maiorē.ff.de pac.
40 † Et ex hoc infertur ꝙ ſi vniuerſitas ſcolaſtica vellet con
firmare rectorē pro alio anno poſſet de iure cōi.ſed debe
ret fieri nemine diſcrepante. ¶ Opp.ꝙ iſta cā nō potuit
tractari corā iudice ſeculari cum ageretur de elec.arg.c.
ſacroſancta.⁊.c.meſſana de elec.⁊.c.quāto ſupra eo.Sol.
prima ſoluit hic ꝙ nō agebat̃ de elec.ad officiū ſpūale ſʒ
temporale ideo cā nō erat ſpūalis ⁊ qꝛ abbas ⁊ conuēt⁹
erant actores ⁊ debuerūt ſequi forū rei.c.cum ſit infra ti
41 tu.i.† Ex hac ſolutione collige glo.iſtā ſentire ꝙ ſicut cā
petitoria ſuper beneficio nō pōt tractari corā iudice ſecu
lari ita nec cauſa poſſeſſoria quaſi ſit ſpūalis ex quo eſt ꝺ
re ſpūali ⁊ pro certo glo.eſt elegans ad hoc.Sed Uinc.
tenet cōtrariū qꝛ intellexit iſtud.c.ꝙ hic ageretur de iur̃
patron.vel alio iure ſpūali eligendi dicens ꝙ de ſimplici
ſpoliatione illius iuris potuit agi corā layco ſed de ꝓpꝛie
tate nō ēt icidenter.Sed Joā.an.dicit Uincē.erraſſe.qꝛ
nō querebat̃ hic de electione rectoris eccleſie ſed caſtri vt
in fine huius lr̄e patet ibi tpe regiminis ideo agit̃ corā ſe
culari ſm eū ⁊ ſic ſentit Jo.an.ꝙ ſi fuiſſet actū de iure ſpi
rituali eligendi lʒ poſſeſſorio debuiſſet agi corā iudice ec
cleſiaſtico ⁊ ſic queſtio poſſeſſoria rei ſpūalis eſt ⁊ per cō
ſequens concordat ſe cū dicto huius glo.⁊ idē voluit Lā
dinus beltrandus ⁊ Jo.de ligna.in cle.diſpendioſam de
iudi.vbi dicunt ꝙ tractabit̃ ſimpliciter ⁊ de plano vt cau
42 ſa ſpūalis †.Dicunt ēt ꝙ queſtio poſſeſſoria ſup bñficio
eſt beneficialis.cle.vnica infra ꝺ cau.poſ.⁊ ꝓpꝛe. ¶ Nec
obſtat.l.naliter.§.nihil cōe.ff.de acqr.poſ.qꝛ illud eſt vꝫ
vt ſnia lata ſuper vno nō preiudicet in alio.ſed in multis
maximā habēt cōionē ⁊ ad hoc faciat.c.cām que de pꝛe
43 ſcrip.† vbi ſicut laycus nō pōt hr̄e ꝓpꝛietatē iure dcimā
di.ita nō pōt hr̄e poſſeſſionē ergo queſtio poſſeſſoria eſt
ſpiritualis.Idem voluit Joā.an.in titu.de petito.⁊ poſ.
§.i.verſi.quid ſi ago poſſeſſorio facit ꝙ voluit Archi.⁊
44 Jo.and.in.c.cū quī de eo qui mit.in poſ.li.vi.† vbi ſicut
non habet locum imiſſio qñ agitur de titulo beneficij i ca
ſu illius.c.ita nec habet locum cum agitur poſſeſſorio ⁊
voluit Specu.in titu.de contumacia.§.ſeqtur ver.⁊ illud
referens ꝙ Clemens papa ita ꝓnunciauit ⁊ doc.oēs ad
hoc conuenerūt lʒ glo.aliter ſentiat in.d.c.cum qui ideꝫ
voluit Specu.in ti.de iura.calum.§.ſequitur in prin.vbi
45 dixit † ꝙ in poſſeſſorio rei ſpūalis non iuratur de calum.
¶ Sed contra iſtam glo.⁊ contra hos ſuppremos doc.
adduco glo.in.c.litteras de iura.calum.q̄ formalr̄ tenet

a ¶ Dicūt phi loſophi. Habetur originalit̃ hoc dcm ſeu ꝓpoſitio philoſophi ⁊ ibi ꝓbat̃ in.l.prioꝝ c.xxx. ꝓ quo vide ēt bal.in l.i.i antepenult. col. verſicu.⁊ qꝛ oportet .C.de fur. vbi ēt bar. multa no.ponit.

contrariū ⁊ glo.in.c.cū dilecti de elect.⁊ glo.in.c.lr̄as de
reſti.ſpo.⁊ hoc voluit Inno.in.d.c.cū dilecti.⁊ archi.in
c.frequens ⁊ ibi Jo.an.de reſti.ſpo.li.vi.⁊ adduco gloſ.
46 ſingu.in.c.ceterū.ꝺ eo.q̄ voluit † ꝙ lʒ queſtio feudalis ſit
agitanda corā dño feudi.nihilominus queſtio poſſeſſo
ria feudi agitabitur corā iudice ordinario.qꝛ non cenſet̃
eſſe feudalis idem voluit Innoc.in.c.ex parte de foro cō
petē.⁊ in.d.c.ceterū.vide ibi dcā per me.Do.Anto.in.c.
47 litteras de iura.calum.⁊ hic dixit † ꝙ ſi queſtio poſſeſſo
ria habet annexā cām proprietatis vt in cauſa matrimo
niali ⁊ beneficiali ꝙ illa ſatis poteſt dici ſpūalis vt i pꝛe
ſatis iuribus.⁊ faciat.c.accedens vt lite non conteſta.⁊
dicta clem.diſpendioſam.⁊ ita procedit dcm̄ Archidi.⁊
aliorum in.d.c.cum qui.Sed ſi queſtio poſſeſſoria eſt nu
da dato ꝙ non ſit mere ſpūalis attrahit̃ ad naturaʒ ſpūa
lis qꝛ annexa eſt cauſe ſpūalium argu.c.q̄ſto.ꝺ eo.c.cām
qꝫ de preſcrip.ſed non procedit in exorbitantib⁹ in qbus
ſit mentio de queſtione ſuper re ſpūali.qꝛ intelligit̃ de q̄
ſtione iuris oio ſpūalis.ſed qō poſſeſſoria rei ſpūalis nō
eſt oio ſpūalis .qꝛ ex illa non cōfertur gr̄a .i.q.i.in ſūma
⁊.c.i.ita belliſſime dixit do.Anto.in .d.c.lr̄as.⁊ idem ēt
voluit hic.Sed do.Abb.in.d.c.lr̄as dicit contra dictum
do.Anto.facere illud ꝙ ipſe voluit in.c.tuā de ordi.cog.
48 vbi dixit † ꝙ ſi eſt queſtio iuris ſpiritualis quo ad factuʒ
dūtaxat poteſt iudex ſecularis cognoſcere ⁊ idē voluit in
c.cum ſit generale.ꝺ de foro cōpet.⁊ qō voluit Bart.in.l.
ticia.ff.ſolu.matri.⁊ in.l.quotiens.ff.de iudi.cum ſi.⁊ ex
iſtis dictis doctoꝝ fabricat q̄ſdam diſtinctionē in .d.c.lit
teras.quā vide poteris ſed non aperit viam ferro qꝛ eſt
opinio in puncto iuris verior.quid dedamen ego in tan
to iuris pelago deus prouideat pro naturali ſua benigni
tate.Mihi videtur pro certo ꝙ pꝛopꝛie ⁊ ſtricte queſtio
poſſeſſoria rei ſpūalis dicatur queſtio ſpūalis ⁊ adduco
text.in.l.nulli.C.de iudic.quem induco noua ⁊ exquiſita
inductione dicitur ibi ꝙ cōtinet ꝓpꝛietatē ⁊ poſſeſſioneꝫ
⁊ non poteſt impetrari vnus iudex in poſſeſſione ⁊ alius
i proprietate qꝛ diuideretur continētia cauſe. ¶ Addu
co modo ſing.tex.⁊ peregrinā doctrinā Bart.in.l.cui eo
49 rum.§.affinitates.ff.de poſtul.vbi dicit † ꝙ ꝓpꝛia ⁊ natu
ralis ſignificatio iſtius verbi cōtinere eſt vt pꝛopꝛie con
tineat illud qō in eo cōpꝛehenditur ⁊ dicit ſe propter hoc
redarguiſſe glo.hoc mō ſi cauſa eſt ſpūalis ⁊ cōtineat ꝓ
pꝛietatē ⁊ poſſeſſionē ergo ſequit̃ ꝙ ſicut ꝓpꝛietas ē ſpi
ritualis.ergo eodē mō ⁊ poſſeſſio ꝓpꝛie ⁊ ſtricte. ¶ Se
50 cundo † duo diuerſa non pñt ſtare in eodē ſubiecto.l.vbi
repugnātia.ff.de reg.iur.ſed cū ſpūalis continet ꝓpꝛieta
tem ⁊ poſſeſſionē ſeqtur ergo ꝙ ſicut ꝓpꝛietas eſt ſpūalis
eodem mō ⁊ poſſeſſio erit ſpūalis non enim ſolent aduer
a ſa ſibi ſociari vt dicunt^a philoſophi vt contraria queqꝫ iſ
gantur faciat qō voluit glo.in.c.decimas .xvi.q.vij. que
51 dicit † ꝙ non poteſt tranſigi ſupꝛ poſſeſſione bñficij tāqꝫ
ſit cauſa ſpūalis.vide Joan.de imo.⁊ alios in.c.ſup eo ꝺ
tranſacti. ¶ Tertio adduco duos tex.in.c.fina.de iudi.
52 in.vi.vbi dicit̃ † ꝙ filiuſfamilias poteſt ſtare i iudicio ſine
conſenſu patris in ſpiritualibus ⁊ dependentibus ab eis
⁊ glo.hic ponit exemplum in dote.⁊ adduco clem.diſpē
dioſam de iudi.ſi ergo cauſa dotis que eſt tpalis cēſetur
ſpūalis ex eo qꝛ dependet a matrimonio.q̄to fortius poſ
ſeſſio que eſt pars rei ſpūalis dicetur ſpūalis. ¶ Quar
to non vr̄ dari poſſeſſionē nudam a qualitate.peti eni vꝫ
poſſeſſio qualificare iuxta not.in.l.ſi rem.ff.de rei vendi.
⁊ facit qō voluit Bal.in.c.ceterum.ꝺ e.ergo eo ipſo ꝙ ad
ditur qualitas ſpecificatur qual̃ ſit queſtio poſſeſſoria ſi
eſt rei ſpūalis erit ſpūalis.d.c.cāʒ que de preſcri. ¶ Qui
to faciat qui eſt iudex iudicij preparātis eſt iudex iudicij
preparati ⁊ econtra iudex iudicij preparati eſt iudex iu
dicij preparantis.l.ordinarij.C.de rei vendi.⁊ ibi dicit
53 bal.† ꝙ volens dr̄e cōtractū ſimulatū ⁊ in fraudē vſura
rum debet corā eo petere abſolutionē a iuramēto ſed qō
poſſeſſoria eſt preparatoria qōis petitorie vt in.d.c.cum

dilectus

dilectus de cau.poſ. ⁊ propri. ergo ſicut petitoria eſt ſpūalis ⁊ ſic cā preparata ita erit ſpūalis cā preparatoria ⁊ p ꝯñs queſtio poſſeſſoria. q2 cū iudex eccleſiaſticus ð ea debet cognoſcere ⁊ non laycus ergo ſpūalis eſt. c. quāto. ℞. eo. faciat etiam poſſeſſio eſt pars rei. d. c. i. de cau. poſſeſ. ⁊ proprie. ⁊ d. l. nulli. C. de iudi. ergo erit ſpūalis ſicut ⁊ ipſa res. membra enim ſunt eiuſdē qualitatis ſicut eſt caput. c. cum nō liceat ð preſcrip. ⁊ p ꝯñs opi. iſtius glo. eſt verior. ℭ Sed contra predicta ⁊ ꝯ tex. opponit̃ ſi eni cā ſuri dice ventilabat̃ corā iudice ſeculari nō debuerūt abbas ⁊ conuentus hr̃e recurſum ad papā cōtra poteſtatē ſed ad ſuperiorē iſtius poteſtatis argu. c. ſi duobus de appel. ⁊. c. nouit. ℞eo. Sol. Jo. an. in tex. dicēs ꝙ ſi poteſtas cōpellebat abbatē ⁊ conuentū rñdere ſup ꝓprietate ante quā electus per eos eſſet p cōmunitatē caſtri receptus in hoc grauabātur iō ad ſedem apoſtolicā appellarūt ⁊ papa cōmiſit cauſam vt hr̃ in lr̃a. ⁊ tunc plana eſt lr̃a ſꝫ hoſtien. vel ſm̃ Joā. and. fuit delata hec queſtio ad papā ex predicto grauamine ex ſimplici querela monachorū. Et

54 ex hoc colligit do. Anto. † ꝙ vbi clericus grauat̃ litigando corā iudice ſeculari poteſt adire papā per viā appellationis vel ſimplicis querele quod dcm̃ eſt valde not. ſm̃ do. Abb. ſi eſt verū. ſed dicit non eſſe veruꝫ ⁊ ꝯtriū ſentire Inno. in. c. ſignificantibus de offi. deleg. ex eo q2 gradatī eſt appellādū enā per clericū vt no. in. c. lꝫ de ſuſcepto. ℐ. ti. i. Ad iſtum tex. rñdet ꝙ cōpellebant̃ rñdere corā alio iudice. iō adiuerūt papā p viā querele. pōt ēt dici ꝙ appellauerant extraiudicialiter q2 ille violabat iuriſdictionē eccleſiaſticā cōpellendo iſtos monachos litigare corā ſe. iō rōne huius moleſtie potuerūt queſtionē ad papā deferre ſed plus ſibi placet ꝙ per viaꝫ querele q2 ꝯ prātē mādatur hic. nec monachi erant in iudicio cuꝫ cā poſſeſſorij eēt finita per ſniam ⁊ cōpelleret̃ rñdere ſuper noua cā vꝫ petitoria ⁊ ſic nō colligit̃ hic dcm̃ do. Anto. Tu vero ꝯſidera q2 hic iſti monaci ledebātur in duobus pmo q2 ille ptāo non exequebat̃ ſniam latā per ſe. ſcdo ledebat eccleſiaſticam libertateꝫ q2 cogebat monachos litigare corā ſe ⁊ ſic coram iudice ſeculari qd̃ fieri nō poterat. c. ſi diligēti. ℐ. tit. i. ⁊ per ꝯñs non probat̃ hic dictū do. anto. ⁊ vr̃ ꝙ cōpetebat iſtis monachis querela ex capite q2 nō mādabat ſniam executioni vr̃ potius negligere ꝗ̄ grauare ⁊ iō tunc opus eſt per viā querele recurrere ad ſuperiorē ⁊ nō eſt appellandū tex. eſt ſolēnis ⁊ hoc tꝫ ibi bal. in. l. fin. ꝰ. illud. C. de temp. appel. Bart. in. l. ꝗuis de oā. inſec. Ex iō vr̃ aperto iure dñdum ꝙ ſi iſti monachi querelaſſent propter negligentiā ptātis debuiſſent per viā querele ⁊ nō p viam appellatiōis adire ſupiorem ipſius poteſtatis Florentine per. d. l. ſi. ꝰ. illud ⁊ iſto modo procederet ꝯtriuꝫ ⁊ ſic non ꝓcederet dcm̃ do. anto. quo ad iſtū caſuꝫ ſed q2 cōpellebant̃ a poteſtate Florentina rñdere corā ipſo iudice ſeculari ſpoliabātur libertate eccleſiaſtica ideo fuit in electione ſua adire ſuperiorē ipſius layci vel adire ipm̃ ſuperiorem eccleſiaſticū vt in. c. cū ſit generale de foro cōpe. ⁊ ideo potuerūt adire ſuperiorem poteſtatis Florentine ⁊ potuerunt adire papā q2 in electione eorū erat ⁊ per ꝯñs ceſſant iſte lites doct. q2 ad hoc iſta ſolutio eſt noua ⁊ vt credo veriſſima. Sed an in ſe illud dictū do. Anto. ſit veꝝ vide que dixi in dicto. c. ſignificantibus. ℭ Ultimo glo. iſta colligit ꝙ ſnia lata i poſſeſſorio ſit diffinitiua de quo ſuperius plenius dictū fuit. ℭ Uenio ad ſecundā gl. que dupl'r opponit cōtra tex. ad probāduꝫ ꝙ iſta cā petitoria debebat agitari coram iſto poteſtate ſeculari primo q2 iudex qui cognoſcit de poſſeſſione dꝫ cognoſcere de proprietate. c. i. de cau. poſ. ⁊ proprie. ⁊ denegāda eſt audiētia illi qui continentiaꝫ cāe nititur diuidere agēdo corā vno de poſſeſſione ⁊ coram alio de proprietate. l. nulli. C. ð iu

55 di. † Item cauſa cōuentiōis ⁊ recōuentiōis coram eodeꝫ iudice fieri dꝫ. iij. q. viij. c. cuius in agendo. ſed agens nūc petitorio vr̃ reconueniri agentem poſſeſſorio ergo ⁊ fortius dꝫ hr̃e locū hoc caſu q2 vr̃ eſſe quaſi idem negotium

Soluit glo. ⁊ eius mens hec eſt vꝫ ꝙ cā poſſeſſionis ⁊ ꝓprietatis debent tractari corā eodē iudice. l. ipetrādo nō enim dꝫ quis diuerſos iudices impetrare vnū ſup poſſeſſione aliū ſuper ꝓprietate. d. c. i. ⁊. d. l. nulli. ⁊ ſi cā cōmittitur ſimpl'r vr̃ cōmiſſa ſuper vtroqꝫ vt. d. c. i. ⁊ ideo corā ordinario qn̄ vterqꝫ eſt eiuſdem fori ſecus ſi diuerſi vt hic ex quo enim ille obtinuit in poſſeſſorio eſt alterius fori ð bet conueniri ſuper ꝓprietate in foro ſuo ⁊ coraꝫ iudice ſuo ⁊ non corā iudice rei. ℭ Non obſtat quod dictuꝫ eſt de reconuentione q2 proprie hic non cadit recōuentio cū illa fiat eodē durante iudicio ⁊ cauſa poſſeſſorij erat hic iam finita. nec poterat petitoriū inchoari per reū durante iudicio poſſeſſorio propter priuilegiū tributū ſpoliato vt non teneat̃ ſpoliatus ante reſtitutionē rñdere ſuo ſpoliatori vt in. d. c. ſi. de ord. cog. hoc intendit tota iſta glo. ⁊ bene loquitur ſed non perfecte explicat hunc articuluꝫ ſm̃ do. Abb. qui paruipendit do. Ant. in hoc aſſerēs nō dicere aliquid boni. Sed Hoſtien. hic ſuper tex. inſtat ꝙ iſti monaci tenebant̃ rñdere ſuper ꝓprietate in iudicio ſeculari vbi fuit actū poſſeſſorio ſi primo fuiſſet mandata ſnia lata ſuper poſſeſſorio executioni ſed cōpellebātur rñdere ſuper ꝓprietate anteꝗ̄ electus per eos reciperetur per cōitatem caſtri fuerūt grauati. ideo appellarūt ad papā vel adierunt eum per viaꝫ querele ⁊ papa prouidit vt hr̃ in littera. iſte intellectus ex toto eſt diuerſus ab intellectu glo. ⁊ ſm̃ iſtum intellectū non proberet iſtud. c. id ad qd̃ quotidie iducit̃ vt cū actor ⁊ reus ſūt diuerſi fori. ℭ Sꝫ pro intellectu glo. arguit do. Abb. ꝯ iſtum intellectū quē ſentit Hoſti. de iſta lr̃a in eo ꝙ pōderat in cōmiſſione ꝙ ptāo cōpellebat cōuentum ad rñdendū in iudicio ſeculari non eni ſe fundat ꝙ hoc faciebat ante ſnie executioneꝫ Itē ſi cā fuiſſꝫ ibi ordinarie tractāda dēbat appellari ad ſuperiorē iſtius poteſtatis ⁊ nō ad papā q2 gradatiꝫ ſiēde ſunt appellationes ⁊ per ꝯñs ſtat firmus intellectus quē voluit glo. iſta. ℭ Sed Jo. an. in addi. ſpe. in tit. ð reſcrip. pñtatione. ꝰ. viti. ꝟſi. item ꝙ actū. dicit ꝙ id qd̃ dicit̃ de diuerſitate fori procedit qn̄ diuiſim cōpetit vtriqꝫ alterum vꝫ vni poſſeſſoriū ⁊ alteri petitoriuꝫ vt ð ſecus ſi vni cōpetat vtrūqꝫ q2 tunc corā eodē iudice cāe ſunt tractande. dicit tn̄ ꝙ tunc pōt ipetrare ſup altero tm̄ vt per totuꝫ titulum de reſti. ſpo. nec tūc vr̃ diuidere cōtinentiā cāe qd̃ eſt bn̄ notā. Et pro iſto itellectu gl. adducit̃ qd̃ voluit cy.

56 in. d. l. nulli vbi dicit̃ † ꝙ finita vna cā coram vno iudice. agi poteſt ſuper alia de alio etiā per eundē qd̃ eſt fortius ꝫꝫ bar. ibi in hoc tꝫ ꝯtrium ar. l. i. ff. de qbus rebus ad eūdē iudi. eat̃. ſed vt oiuꝫ ſaluet̃ opinio do. abb. diſtiguit ꝙ quis nō pōt ſimul ⁊ ſemel diuerſos iudices adire ſup poſſeſſione ⁊ ꝓprietate vt. d. l. nulli ⁊. d. c. i. de cau. poſ. ⁊ ꝓprie. ⁊ ſi finita vna cā vult idē actor agere ſup alia coram alio iudice nō pōt q2 ex quo pōt ſine violatiōe alicuiꝰ regule cāu agitare corā eodē dꝫ hoc facere q2 ille ē melius īformatus in cā iō ipſe potius dꝫ adire ar. d. l. i. ff. de quibus rebus. ꝙ patet ꝓcedere do. abb. ēt ſi actor agere velit corā alio ordiario eiuſdē rei. Nō eni ē audiēdus ne cō

a tinētia cāe diuidat̃ᵃ. Si aūt reus nunc i vna cā vult agere ꝯ actorē ſup ꝓprietate ⁊ tūc ſi ē eiuſdē fori dꝫ fieri coram eodē iudice ēt ſi reus q pmo fuit actor habeat pulegiū ſibi eligēdi iudicē iuxta auc. habita. C. ne fi. p pa. Aut ſunt penitus diuerſi fori ⁊ tūc nō tenet̃ actor rñdere corā alio iudice in alia cā ⁊ de hoc vr̃ hic caſus q2 non dꝫ violari rl̃a gñalis ⁊ nūlis ꝙ actor ſequat̃ forū rei vt i. d. cū ſit generale. ℐ. ti. i. pp illam regulaꝫ accidētalem ⁊ non multuꝫ neceſſariam ne cauſe continētia diuidat̃ cuꝫ alius iudex ſcilicet ꝓprius ⁊ nūlis ipſius rei de facili poterit iſtrui ⁊ maxie cōſiderato ꝙ nihil cōmune hꝫ ꝓprietas cuꝫ poſ

57 ſeſſiōe. l. nūlit̃ ꝰ. nihil cōe. ff. ð acq. poſ. † ⁊ cā nūlis pfert̃ cāe accidētali. l. q hꝫ. ff. ð adul. c. regiſti ð teſt. ita refidꝫ ð do. ab. Circa ð duo ſūt vidēda ſuccīte ⁊ breuit̃ pmū ſi iſte itellectꝰ gl. ꝯgruat huic tex. ſcd̃o ſi itellectꝰ hoſtien. verus

58 ſit. ℭ † Capio primum ⁊ videtur ꝙ intellectus gl. nō cō

a ℭ Diuidat continētiā .n. cauſe diuidi in iure abſurdū eſt. c. i. ⁊ . ij. de ſeque. poſſe. ⁊ fruct. ⁊ . l. non nulli. C. ð iudi.

grauat huic lſe ⁊ per ꝯſis patiaſ aliam intellectum ⁊ ſic
alia erit ad ſuperos vin. Nã ʒ tex. hic dicit ſed poſtmodū
abbatem ⁊ cōuentum poteſtas florentina ⁊c. que verba
ſi recte ⁊ ſubtiliter ponderentur īportant ꝙ poſtquā ſnīa
lata fuit in poſſeſſorio tranſiuit in rē; iudicatā quo tēpo
re non poterat fieri reconuentio corā iudice ſeculari quia
reconuentio fit eodē durante iudicio. c. diſpendia. §. reus
quoque de reſcrip. in vi. ideo poterat fieri reconuentio ⁊
iſta eſt ratio naturalis habens neruū quare nō potuerūt
reconueniri abbas ⁊ cōuentus qꝛ ſnīa lata pro eis tranſi
uerat in rem iudicatā ⁊ erat executioni mandanda. ⁊ nō
59 eſt illa ratio qꝛ erant diuerſi fori †. Nā reconuentio accu
mulat forum foro. l. cū papinianus anc. ⁊ cōſequēter. C.
de ſen. ⁊ interlo. om. iudi. c. i. ⁊. ij. de mut. pet. vnde videre
tur ꝙ iſta gloſ. ſibi contradicat in eo quod voluit in. c. et
ſi clerici. ꝯ. eod. ⁊ in. c. i. de mut. pet. vbi voluit ꝙ clericus
poſſit reconueniri corā layco. ⁊ tamen actor ⁊ reus ſunt
diuerſi fori. ⁊ ideo retenta cōi opinione gloſaꝝ ꝙ cleric⁹
poſſit reconueniri corā layco ꝙ potuit recōueniri iſte ab
bas corā poteſtate florentina. ſed ideo in caſu iſto nō po
tuit qꝛ ſnīa lata ſuper poſſeſſorio tranſiuerat in rem iudi
catam ideo nō erat locus recōuentioni qꝛ iam finitū erat
iudicium ⁊ actor debebat ſequi forum rei. Et ſi dicaſ ꝙ
ſpiritus reuellauit tibi ꝙ iſta ſnīa tranſiuerit in rem iudi
catam ⁊ poſt illum tranſitū poteſtas cōpellebat illos re
ſpondere cōmunienti corā ſe dico ꝙ hoc colligiſ ex tex. in

a℄ Pars ci-
tari adō bona
glo. in. c. bone
el. ij. in verbo
nec pdicta de
elec. ⁊ vide lā
frā. in. c. qm̄ ꝯ
in verſi. citatō
nes de probā.
⁊ pa. de caſ. in
l. i §. i. de fe. ⁊
alex. de imo. in
§. nūnatio. de
op. no. nūi. ⁊
multa q̄. ō. in
qbuſdā alijs
apoſtillis de
hac mā anota
uimus.

60 verſi. poſtmodū †. Nā illud verbū poſtmodū denotat lō
gum interuallū tex. in. l. ij. in ver. poſtmodū. C. de cu. reo.
iuncta doctrina Barto. in. l. i. ff. de queſtionibus ⁊ faciat
in. l. cum fundum de vi ⁊ vi ar. ⁊ in. l. pacta conuenta de
contrahen. empti. ⁊ in. c. conuintonenſis de elect. Bald.
in. l. quotiens. §. ſi quis ita. ff. de here. inſtit. dominicus in
c. i. de conſti. in vi. Cum ergo hic dicatur ꝙ fuit lata ſentē
tia diffinitiua ſuper poſſeſſorio ⁊ petebatur illā executio
ni mandari ⁊ dī ꝙ poſtmodū. i. ex longo interuallo po
teſtas compellebat eos reſpondeſ corā ſe. ſequiſ ergo ꝙ
poſt tranſitū in rē iudicatā. ſ. ꝙ ad conſultationē de re iu
di. ⁊ per cōſequens iſta fuit ratio viua ⁊ naturalis quaſ
non potuit reconueniri abbas ⁊ conuentus ⁊ non illa qꝛ
diuerſi fori quinimo plus probaſ hic a cōtrario ſenſu ꝙ
ſi non poſtmodū petijſſet cōitas abbatē compelli r̄ſidere
corā poteſtate ꝙ fuiſſet audita hoc probat iſte tex. a cōtra
rio ſenſu ſequendo cōmunē gloſaꝝ opinionē. Quod ad
intellectum hoſti. ⁊ ſic quo ad ſm̄ dico ꝙ nō eſt ver⁹ qꝛ
poſito ꝙ ſnīa lata in poſſeſſorio fuiſſet mādata executiō
in fauorē abbatis. Nihilominus abbas nō potuiſſet con
ueniri corā layco qꝛ ut dicimus ꝙ conueniri poterat ra
tione recōuentionis ⁊ clarū eſt ꝙ nō poterat qꝛ finitum
erat iudiciū vt eſt dictum aut ratione conuentionis ⁊ idē
qꝛ actor ſequiſ forū rei. Et ſi dicatur ꝙ ratione cōnexita
tis qꝛ qui eſt iudex poſſeſſorij. eſt iudex petitorij qꝛ r̄ndeo
illud procedere data capacitate iudicis. Ita debet reſtri
gi. d. l. nulli. ſed non data capacitate iudicis non proce
dit ⁊ ideo ſi clericus egit poſſeſſorio obtaxit coram lay
co ⁊ obtinuit nō poterit poſtea conueniri corā eodē ſecu
lari a reo qꝛ non eſt capaꝝ iuriſdictionis ſupra clericū ⁊
adduco. c. qualiter ſupra eo. ⁊ dico hoc decidi per tex. in
dicta. l. nulli in verſi. poterat in vno eodemq; iudicio ter
minari ⁊ iſte ſit caſus hic. Et iō poſito ꝙ ſnīa fuiſſet exe
cutioni mandata ſuper poſſeſſorio non tamē poterat cō
pelli Abbas corā iudice layco. ℄ Venio ad gl. ſi. oppo.
61 ⁊ videtur † ꝙ legittima erat exceptio oppoſita per cōmu
nitatem tpe feriato propter vendemias vt tali tpe nō mā
daretur executiōi. l. prima. ff. de fer. c. ſi. eo. tit. Gloſ. ſoluit
ꝙ regulariter eſt ꝙ tali tempore non procedaſ. Fallit ſi
partes conſenſerunt quod eſt intelligendum de ferijs idu
ctis ad fauorē hominū nō autē de ferijs inductis in reue
rentiam Dei ⁊ ſanctoꝝ vt in. d. c. ſi. ⁊ ſuperius dixi ⁊ vo
luit Bart. in. l. i. §. nuntiatio. ff. de oper. no. nuntia. vbi al
legat iſtum tex. ⁊ docto. hic. Fallit ſecundum glo. in actu

correctionis libelli. ⁊ quando reus eſſet tempore periturus
vt erat in caſu iſto qꝛ inutiliter elabitur tēpus huius ele
cti. Item quando expiraret iuriſdictio delegati. arg. c. con
ſuluit de offi. deleg. hoc voluit gl. iſta in effectu ⁊ ſic duo
62 dicta per iſtam glo. ſubijciuntur examini. † Primū eſt ſi
libellus offerri poſſit die feriata do. An. hic dicit ꝙ ſic in
oblatione libelli que fit iudici ſecus ſi fiat parti qꝛ nō po
terit offerri parti tempore feriato Spec. in ti. de libel. cō
cept. §. nunc videamus in princi. dicit ꝙ iudici offerri po
teſt ſed pars illo tempore citari non poteſt ⁊ hoc tenuit
Bar. in. l. nullea. §. ſexagima. ff. de adulte. vbi dicit in ſcō
63 fuiſſe dubitatū † quidam pceſſus agitatus fuit tempore
feriato fuit petitū illud retractari tanq; factum minus tē
pore canonico refert fuiſſe retractatū vſq; ad libelli obla
tionem excluſiue qꝛ fieri potuit talis oblatio die feriato
per illum tex. Sed Jo. an. in addi. ſpe. in loco preallega
to tꝫ cōtrarium ⁊ dicit ꝙ regulariter offerri non pōt tpe
feriato ſed fallit vbi reus eſſet tempore periturus ſeu actio
ſeu priuilegiū tpe piret ⁊ ita intelligit illum. §. ſexagima
⁊ ad hoc facit glo. ibi que dicit illud eē ſpāle ibi ⁊ ꝑ hoc
dictum Jo. an. non vſ va gl. c. placita ſecularia. xv. q. iiij.
a64 que dicit † ꝙ iſ tpe feriato non poſſit pars citari * vt r̄ſ
deat pōt tā citari vt ei detur libellus nā ibi tex. vſ contra
dicere qꝛ nec pti nec iudici regulariter dari poteſt dī ta
men ibi ꝙ per talē oblationē libelli ſactā iudici non ppe
tuaſ iuriſdictio qꝛ talis oblatio eſt nulla ⁊ actus nullus
non perpetuat iuriſdictionē de quo per gl. in. c. cū plures
de offi. deleg. tū qꝛ talis oblatio nō hꝫ vim citatiōis q̄ re
quiritur ad ppetuationē iuriſdictionis. c. ꝓpoſuiſti de fo.
cōpe. l. ſi quis poſtea de iudi. iſtud voluit do. an. in. c. i. de
libel. obla. lꝫ hic aliud ſenſerit idē ſequiſ hic do. Abba. ⁊
ad hoc dicit ſe adducere. c. quoniā contra de prob. vbi di
65 citur † ꝙ petitio dicitur de actis iudicialibus ⁊ clarū eſt
ꝙ acta iudicialia non poſſunt fieri tempore feriato vt. d.
l. i. ⁊. d. c. ſi. ⁊ hic ⁊ ideo cōcludit do. Abb. ꝙ tali tpe non
poterit offerri libellus per ſupradicta iſte paſſus requirit
altiorē indaginē ⁊ alius forte dabiſ dicendi locus. Sed
de vno vehementer admiror quare doctores hic nō vide
rint glo. in. l. ij. ff. ſi quis in ius voc. non ier. q̄ dicit ꝙ reus
poteſt citari die feriata vt ei detur libellus tali tempore ⁊
allegat. d. l. mīlea. §. ſexagima. ff. de adul. ⁊ per ꝯſis illud
qđ dixit glo. in. d. c. placita ſecularia fuit dictum glo. iur.
ciuilis. in. d. l. ij. §. ſi. ſcđo adde ꝙ imo vſ ꝙ libellus poſſit
offerri die feriata ⁊ ad hoc adduco gl. ſup. in. l. i. ff. de in
voc. que dicit ꝙ libelli oblatio non habeſ prouocatione
66 Tertio adduco tex. in. l. libertus el. ij. ff. eod. † vbi libelli
oblatio non habet vim citationis nec controuerſie mote
ergo ſequiſ ꝙ tpe feriato offerri poterit qꝛ tunc nō inter
uenit horrida vox pconis. ⁊ ad hoc adduco Bal. in. d. l.
i. ff. de in ius voc. vbi dicit ꝙ libelli oblatio que fit iudici
anteq; pars citetur nō dicitur de proceſſu iō ſm̄ eum li
bellus offertur die feriata. Et ex hoc confundiſ dictū do.
67 abb. inq̄tum dicebat † ꝙ libellus eſt de proceſſu vt in. d.
c. qm̄ ꝯ qꝛ illō eſt verꝝ poſtq; pars citata eſt ſed anteq; ci
tet nō dī de proceſſu ⁊ adduco bal. in. l. ij. ad ſi. ff. ſi qs in
ius voc. vbi dicit ꝙ in productione libelli nō ſunt ferie ⁊
iō offerri pōt die feriata allegat. d. §. ſexagima ⁊ allego
eūdē bal. i. l. i. in. v. oppo. C. qui admit. ad bo. poſ. vbi di
68 cit † ꝙ libellus ſi producaſ in vim ſimplicis porrectiōis
poteſt die feriata pduci ⁊ ita dicit debere itelligi. d. §. ſex
agima. ℄ Secus ſi in vim petitionis qꝛ tunc non pote
rit offerri die feriato. ⁊ adduco idē bal. in. l. i. C. qn̄ libel
lus princip. † vbi dixit ꝙ ſi ex forma ſtatuti requiriſ aliq̄
ſolēnitas in pductione libelli ꝙ tūc nō poterit die feria
ta pduci ſecus ſi non requiraſ aliqua ſolēnitas ⁊ audiui
aſſo ſolēnē doc. do. ant. de mōte vbiano. ita in. q. facti ob
tinuiſſe ita audiui quoſdā modernos dicere in. l. i. §. nun
tiatio. ff. de op. no. nū. ⁊ faciat ꝙ pulchre voluit ang. i. l.
70 i. ff. de in ius vo. † vbi dicit fuiſſe iudicatū perusij i ardua
cauſa ꝙ pductio libelli ſeu inquiſitionis nō inducat litis
pendentiam

pēdētiam lō pōt ꝑduci die feriata. Et allego ad hoc elegantē glo. in. l. i. ff. de in ius voc. ⁊ ibi dixit Ang. libellū offerri posse tpe feriato. ⁊ falsum eēt dicere ꝙ in. d. l. mileo. §. sexaginta sit spāle ⁊ adduco qd pulchre voluit bal.
71 in. l. i. C. de fer. vbi dixit † ꝙ sicut die feriata appellari potest eodē mō pōt ꝑduci libellus. Faciat. c. i. de libel. oblatio in vi. libellū porrigere sindico. vbi sufficit ꝙ libellus ꝑducaſ sinodo ⁊ sic iudici. ergo nulla requiriſ citatio ⁊ p ꝯñs poterit iudici offerri libellus tali tempe. faciat ad h tex. in. d. l. i. C. de fer. cōiuncta gl. vbi nō pōt dari melior cōcordātia ad. d. §. sexaginta. vbi die feriata appellari pt
72 † ⁊ appellatio pōt fieri in voce ⁊ in scriptis ḡ fortius pōt offerri libellus ⁊ iō ang. in. d. §. sexaginta. dicit ꝙ nō inueniatur tex. alibi i iure expressior qȝ ibi sȝ satis cōcordat hȝ eū d. l. i. C. de fer. iqȝtū dicit appellari posse die feriata ⁊ plus dicit ibi ang. ꝙ ēt in honorē dei tpe feriato poterit offerri libellus. Ita pulchre dixit ang. in. d. §. sexaginta. ⁊ adduco ēt glo. in. l. i. ff. de edend. q̄ dicit ꝙ libellus dari pōt die feriata ⁊ idē voluit ibi bal. ⁊ adduco eūdē bal. i. l. fi.
73 ff. de eo p quē factū erit. vbi dicit † ꝙ libellus offerri pt die feriata sed nō iterrūpit ꝑscriptionē nisi interueniat citatio.
74 Et adduco saly. in. d. l. i. C. de fer. vbi dixit † appellatōes posse fieri tpe feriato corā iudice a quo ⁊ libellū appellatoriū posse fieri corā iudice ad quē. ⁊ subdit ꝙ cōmissio pōt eodē tpe fieri. nā si extrema ꝑmissa sint tali tpe ḡ sequiſ ꝙ media sunt illo tpe permissa ⁊ plus dixit bar. i. d. §. sexagīta. ꝙ ēt exceptio poterit tali tpe ꝑduci qꝛ exceptio regulaſ ad instar libelli. l. i. §. labeo. ff. de flumini. ⁊ adduco gl. in. l. i. §. nūciatio. ff. de op. no. nū. ⁊ hoc voluit ibi bar. ⁊ alij scribētes ⁊ idē voluit pet. de ancb. in. c. ij. de dilati. vbi dicit libellū posse offerri die feriata iudici ⁊ allegat. d. §. sexaginta ⁊ idē voluit ibi do. an. ⁊ idē voluit lod. ro. in rub. ff. de arb. ⁊ p ꝯñs nō ob. multifarie multisq̄ modis ex supradictis illud qd dixit do. ab. p. c. qm̄ ꝯ̄ de ꝓba. Sȝ iuxtȝ glo. decreti in. d. c. placita ⁊ in. d. l. ij. §. fi. dixerunt ꝙ posset citari reus vt detur sibi libellus tpe feriato ⁊ reprehendūſ ille glo. vt superius dcm̄ est hoc hic non examino sed locus erit accomodatior in. c. i. de libelli. oblatio. ¶ Sȝ vnū pōdero. Nā text. d. §. sexagīta. dicit ꝙ talibus diebus feriatis si haberi pōt copia iudicis adeūdi currit sibi ipsſ sed clarū est ꝙ iudex tūc diciſ adiri qñ aditur ab vtraq̄ pte vel ab vna altera citata. Ita hr̄ i. l. si cōuenerit in ꝑñ. antequȝ iudex adeaſ ⁊ ibi gl. ff. de iuf. om. iudi. ergo est ibi casus formalis pro dicta gl. lȝ cōiter dānet ⁊ ista mēti cōmēda. ¶ Dicit etiā ista glo. ꝙ regula fallit nisi res eēt tpe pitura ⁊ ita dicit debere intelligi istū tex. qꝛ ipse currebat inutiliter electo ⁊ hec lectura est satis bona fm̄ do. abb. Et colligo vobis h pulchra qñ res est tpe pitura. l. si. ff. de reqr. reis. ⁊ ꝙ ibi voluit bar. l. luib. C. de agri. ⁊ cēsi. li. xi. l. in cui. §. qui pōt. ff. vt in pos. leg. l. aristo. §. fi. ff. de iur. delib. auc. vt oēs. C. vt se ab here. abst. l. diuus. ff. de pet. here. l. si olei. ff. de dolo. l. pro hered. §. si qd vñ. tpe pituras. ff. de acqr. here. glo. in. l. nullus. C. de iudeis ⁊ in. l. i. C. vbi quis decuria. vel coarta. glo. in. l. fi. C. de fer. ⁊ ideo pulchre dixit bar. i. l. scius ⁊ augerius. ff. ad
75 l. fal. † ꝙ qñ iurisdictio seu istātia ē tpe pitura pōt iudex ex officio suo ptibus nō petentibus ferre sniam ⁊ hȝ. d. abb. hic poterit ex officio suo citare ptes. Ego argui ꝯ̄ istō uicrū bar. ⁊ melius declaraui qȝ alius in. c. cōsuluit de offi. deleg. vide ibi oino. ⁊ faciat ꝙ pulchre dixit bal. i. l. i. cōstitutionis
76 stop. vbi dixit † ꝙ qñ iurisdictio ē tpe pitura pōt iudex ferre sniam de nocte.ᵃ ⁊ ita limitaſ. §. sed demū in auc. de iudi. vide scribentes in dictis iuribus qꝛ singulariter loquūtur. Sȝ circa hāc lecturā pondera qꝛ vr̄ seruire nobis de vento
77 qꝛ tenēdo † ꝙ snia pōt executioni mādari tpe feriato vt voluit bar. i. l. i. §. nūciatō. ff. d op. no. nū. ⁊ i. l. oēs. C. d fer. ⁊ fede. de se. cōsi. xxxix. ⁊ archi. in. c. sicut. ij. q. i. ⁊ p do. an. hic ⁊ do. abb. ⁊ do. tar. ad qd cōsideraſ ꝙ res erat tēpore peritura pro certo vana est talis cogitatio. ⁊ p ꝯñs nō procedit hec ꝑma lectura. Datur ⁊ secūda lectura hȝ guil. naso. q dicebat se fuisse aduocatū in hoc cā. ⁊ ꝙ iō isti fuerūt cōpulsi qꝛ tota cōitas circa vindemias nō poterat occupari ⁊ qꝛ per vnū sindicū litigabat. ff. ꝙ cuiusq̄ vniuer. no. ⁊ c. q̄ lectura nō placet Jo. an. hic ⁊ ꝯ̄riū tenꝫ Inno. in. c. fi. de fer. ⁊ lȝ in istis non sit occupata vniuersitas tn̄ occupaſ sindicus vel ꝓcurator testes ⁊ sic ꝑsone necessarie in iudicio ⁊ hoc ēt vr̄ tenere spe. in ti. de fer. §. i. ꝟsicu. sed pone. vbi dicit ferias indulgeri nedū rusticis sed ēt militibus clericis ⁊ burgēsibus qꝛ ⁊ si p se nō occupantur tn̄ p alios puta ꝓcuratorē aduocatū ⁊ sic ꝑsonas. que rō militat ēt in vniuersitate qd dictū limita per id ꝙ
78 voluit Inno. in. c. fi. de fer. vbi dicit † ꝙ si aliqui de remotis ptibus eēnt in curia per se vel ꝓcuratorē ⁊ dū agitarent cā ipsoꝝ occurrerent ferie si nullatenus lederent debēt cogi litigari. qꝛ malitijs hominū nō est indulgendū. l. in fundo. ff. de rei vēd. qd dictū restringi dȝ qñ nō ipediūſ etiā aut in alijs ꝑsonis qd latius sentit ibi Inno. Ego admiror vehemēter quare scribētes hic nō allegent glo. in. l. i. ff. d fer. ⁊ ibi bal. reprehēdit hāc lecturā guil. naso. p illaȝ gl. hic. ¶ Daſ ⁊ tertia lectura per Inno. hic ꝙ iō isti tenebātur ridere hoc tpe qꝛ agebaſ de regimine rei publice ⁊ in istis ferijs cause publice tractāſ. l. publicas. C. d fer. ⁊ ideo sicut fiscales ⁊ publice cause tūc agūtur ita ⁊ cause ecclīaꝝ. h dcm̄ limitat host. i. c. fi. d fer. ⁊ Jo. an. h qñ ecclesia habēs cām ꝯ̄ laycū in hoc instat vt ꝓcedat. Secus si laycus ꝯ̄ ecclesiā. l. ꝙ fauore. C. de legi. ne ꝙ statutū ē in fauorē tēderet in lesionē. fateſ tn̄ hoc nō seruari vt cause ecclesiaꝝ ꝯ̄ laycū tractenſ tali tpe. Nec hoc dcm̄ placet do. an. hic ꝙ in singlis cāis ecclesiaꝝ ꝓcedi possit tēpore messiū aſs iura canonica frustra induxissent has ferias ꝯ̄. c. fi. de fer. que rō nō placet. d. abb. ꝙ possūt ſuari ferie in foro ecclīastico inter clericos i coꝝ ꝓprijs cāis ⁊ inter clericū ⁊ laycū ⁊ inter laycū ⁊ laycū qñ litigāt in spectātibus ad foꝝ ecclīasticū. ¶ Itē inter ecclīā ⁊ ecclīā qñ priuilegiatus nō dȝ vti illo ꝓuilegio ꝯ̄ pariter ꝓuilegiatū. c. i. de ꝓba. auc. quas actōes. C. de sa. san. ecc. Sȝ qñ ecclīa agit ꝯ̄ laycū i foro ciuili nō appet rō quare nō dȝ seruari ꝓuilegiū tributū ab īꝑatore publicis cāis. Nā cāe ecclīarū publice sūt. i. di. c. ius publicū. ⁊ multa in fauorē ecclesiaꝝ ꝯ̄ iuris rigorē statuta sūt ar. c. i. ⁊. c. cōtingit de dol. ⁊ cōtu. Pro certo ista lectura nō cōgruit huic tex. qꝛ h tractaſ de executōe snie q̄ trāsiuit i rē iudicatā ⁊ ista nō sunt pia exeq sniam ⁊ agitare cām de nouo vt p bar. ⁊ alios i d. l. i. §. nūcia. Sȝ verū in se sit vera ꝙ ꝓuilegiū. d. l. publicas extēdaſ ad cās ecclesiaꝝ diceſ i. c. fi. de fer. ¶ Quarta lectura est fm̄ gof. ꝙ sicut tpe feriato danſ tutores. l. ij. ff. de fer. sic ⁊ rectores q̄ lectura non placet do. abb. fateſ
79 tn̄ † ꝙ tali tpe rectores dari psit sȝ nō sequiſ ex h ꝙ pcās eligēdi rectores possit agitari tali tpe qꝛ primo casu tractaſ de fauore publico ne ciuitas stet sine rectore. scđo casu cessat talis fauor. Tu pōdera qꝛ hec lectura nō cōgruit lre que fundat se ne tps labaſ inutiliter. Datur quta lectura ꝙ in isto castro nō erant vinee tunc tēporis iō fuit repulsa hec exceptio fm̄ pe. hispanū sed nō iuuat fm̄ Jo an. and. si tunc aliunde parant sibi vina vt nota. in. c. fi. de fer. sed ista lectura confundiſ per tex. ne tempus labaſ inutiliter. ¶ Datur ⁊ sexta lectura ꝙ tempus est feriatū bononie sed non tuscie vbi tardius colligunſ vue. sed dicas huius qōis pēdet ab alia qōne vȝ q̄ ferie sint attēdēde an litigantium an loci vbi litigatur. ¶ Septima lectura ē fm̄ Innocen. ⁊ phil. ꝙ hic agebatur de executiōe snie iō non obstantibus ferijs vindemiarum snia mandatur executiōi de peni. di. i. c. adā. ij. q. i. c. sicut. hoc voluit Bar. i. l. dia. C. de fer. in. l. ait ptor. §. si debitorē. ff. q̄ in frau. cre. ⁊ i l. i. §. nūciatio. ff. de ope. no. nun. in quibus locis allat text. istū ⁊ docto. h voluit archi. in. c. sicut. ij. q. i. Fede. de se. cōsilio. xxxix. vbi vr̄ hoc dictum vin. limitare qñ fit executio in bonis in quibus est specifice iudicatū qꝛ tunc in executione non exigiſ cāe cognitio vt no. Inn. io. c. cū sup de re iu. ⁊ iō cessat ꝓhibitio. l. i. ⁊. ij. ff. de fer. ⁊. c. fi. eo. titu.

ᵃ ¶ De nocte aūt Bal. in. l. ꝯstitutionis stop. in. §. itaq̄ in vi. co. in ꝑñc. de iu de ꝓ q̄ vr̄ loco. pon. in. l. fi vo §. d vtro. l. xv. fallentia sotu. matris ⁊ eūdē do. and. sicut. in rub. de fi. instru. xxij. cūta. alios aūt cāus q multi fūt i q̄bus snia pt ferri de nocte videas ex te qa sparsim ꝑos habeo a doct. in plerisq̄ locis.

Secus ſi peteret executio in alijs rebus ꝙ̃ in reb⁹ iudica
tis qꝛ tūc exigiť cāe cognitio. l. a diuo pio. §. ſi ſup reb⁹. ff.
de re iu. ⁊ adduci pōt tex. multū ſing. in. l. defendente. ff. ď
auctori. tut. in ver. facias iudicata ⁊ tex. in. l. i. C. de iur. ⁊
fac. igno. in vſi. cū ex ſnia cepis cōueniri ⁊ qḋ pulchre vo
luit ibi bal. ⁊ hāc lectu. ſentit Jo. an. in addi. ſpe. i ti. de li
bel. cōcep. §. nūc dicen. vſi. xxv. vbi refert quādā elegantez
diſtis. quā refert hic do. Car. do. an. ⁊ do. abb. de quo di
cen. vt per eos in dictis locis ⁊ per fede. de ſen. in prefato
cōſi. ⁊ per moder. oēs in. d. l. i. §. nūciatio. ⁊ in. d. l. a diuo
pio. §. ſi ſuper rebus ⁊ ꝑ bal. in. l. i. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊
per ang. in repeti. l. i. C. de iudi. quē paſſum non examino
qꝛ nō eſt locus ꝑprie acōmodatus. Sed hec ſeptima le
ctura non videtur adaptari huic tex. qui ſe fundat ne tem
pus labať inutiliter vñ ſi tēpus nō laberet inutiliter ſeq̄
retur ꝙ tali tempore non potuiſſet fieri executio ⁊ ꝑ ꝯñs
a contrario ſenſu colligiť hic ꝙ exceptio feriarū impedit
ſnie executionē qñ res nō eſt tpe peritura. Et ex tā varijs
lecturis hec decretalis dubitabilior redditur hodie quā
vnq̃. ℂ Pondera ſi dari pōt octaua lectura. Nam ſub
tiliter ꝯſiderādo iſtū tex. iō fuit hec ſnia executioni māda
ta qꝛ ħ exceptio vindemiarū opponebať maliciose ad ꝑ
trahenduz cām vt laberet tps officij inutiliter ideo papa
mādat ꝙ nō obſtante tali exceptione ſniam miſſam exe
quaď vñ non reiecit ħ papa exceptionē vindemiaruz vt
friuola ⁊ nō impeditiuā executionis ſed ideo illam reiecit
qꝛ maliciose opponebaď ad differendā executionē vt tps
laberet inutiliter. ⁊ adduco ſing. doctri. Inno. in. c. poſt
80 electionē de conceſ. pbē. vbi dicit † ꝙ lʒ aliquis opponat
exceptionē legitimā ⁊ canonicā ſi tñ illā maliciose oppo
nit ad differendā executionē non dʒ per iudicē admitti ꝑ
quo dicto eſt caſus melior qui reperiaď in iur. io. l. ſatis
aperte. C. de fal. ⁊ ſing. exclamat de iſto dicto Inno. do.
Abb. in. c. ex pte el. ij. ⁊ in. c. paſtoralis. §. qꝛ vero de offic.
deleg. ⁊ in. c. nullus de preſump. ⁊. Pet. de ancha. in. c.
paſtoralis de excep. ⁊ in. c. ij. de falſ. ⁊ in. c. licet cām de ꝑ
ba. do. ſo. Jo. de imo. ⁊ alij in. c. cū contingat de off. dele
ga. ⁊ adduco ellegantē ⁊ perigrinā glo. in. c. qñ pernitio
ſum de vſur. ⁊ iō dixit Bal. in. l. i. C. qui accuſ. non poſ. ꝙ
exceptio maliciose propoſita non ipedit proceſſuz. Et ad
duco egregiam glo. in. c. ſuper eo. de offi. delega. que vo
81 lunt † ꝙ ſi quis maliciose proponat exceptionē ſeu appel
lationem vt differat executionē ꝙ iudex non dʒ illam ad
mittere. ⁊ facit quod ſingu. refert Jo. an. vbi omnino vi
de in addi. ſpe. in ti. de legato. §. nūc dicendū in addi. ma
gna q̄ incipit iaz ponit vba rofredi. ex iſtis iferť vnū ꝙ ex
ceptio vindemiaꝝ fuit legitima exceptio ſed qꝛ malicio
ſe ⁊ calumnioſe opponebaď ad differendā executionez iō
papa illam non admiſit ⁊ iudicio meo iſte eſt verus itel
lectus ad iſtam decretalem ⁊ ꝑ ꝯñs ceſſabunt tot lites ⁊
cōtrouerſie doctorū tene méti. qꝛ ē noua cōſideratio. Poſ
ſet dari ⁊ nona lectura ꝙ ideo ħ fuit admiſſa exceptio vi
demiaꝝ qꝛ cōitas iſta volebat tpe vindemiaꝝ cōpelli ab
batem rñdere corā ſeculari ⁊ cum fuit declaratū nō poſ
ſe compelli coram ſeculari litigare ſuper proprietate. op
poſuerunt exceptionē vindemiaꝝ in poſſeſſorio. ⁊ ſic illō
qḋ ſemel acceptarunt per ſe nō poſſunt poſtea refutaď in
preiudiciū aduerſarij ⁊ ꝑpter hoc nō fuit admiſſa exce
ptio vidłemiaꝝ. ⁊ iſte videť verus intellectus ad hanc de
cretalem. Pōdera etiā qꝛ dari poſſet decima lectura qa
in caſu iſto multa cōcurrebant vʒ qꝛ cā erat eccleſie ⁊ tē
pore regiminis expirabat ⁊ maliciose iſti opponebāt ex
ceptionem feriarū. ideo iſtis concurrentibus non fuit ad
miſſa iſta exceptio faciat illud quod dixi in. c. precedēti.
82 ℂ Ultimo querit hic hoſti. † vtrum ciuitas poſſit elige
re ſibi aliquem iperpetuū poteſtatē ⁊ idez querit in. c. ad
uerſus de imo. ecc. vbi loquiť de quacūq; vniuerſitate ⁊
ponit exemplū do. Cardi. hic in dñis venetis cōſtituentī
bus ſibi ducem ꝑpetuū ⁊ poteſt poni exemplū in hac re
gia vrbe bononie. que olim ſibi eligit in ſenatorē ꝑpetuū

a ℂ Cōſenſus illius. adḋ oēs doc. in ti. ď pa. cōſtā. ⁊ do. ale xā. de imo. late in. l. i. ad ſi. ff. de iuriſdi. om. iudi. ⁊ facit qḋ voluit Inno. in. c. dilectuſ ď exceſſi. ꝑlato.

magnanimū ⁊ potentiſſimū dñm Jo. de Bētiuolis pro
auum huius noſtri moderni ceſaris dñi Joāis de Benti
uolis qui huius feliciſſimi ſtatus Bononie primus ⁊ ſu
premus eſt conſul atq; protector. ⁊ videť ꝙ ſic qꝛ ptās vi
detur eſſe ꝑcurator vel adminiſtrator vniuerſitatis. ꝑcu
rator aūt pōt i perpetuū conſtitui ergo ⁊ ptās ⁊ ideo eſt
ꝙ veneti perpetuū ſibi cōſtituunt ducem ⁊ reperiūť alia
officia perpetua. l. i. C. de murilegulis li. xi. Itē ciuitas ē
vniuerſitas approbata ⁊ ſtatuta eius ſunt ꝑpetuo ſeruā
da. l. ſi. C. de decret. ab ord. fac. ⁊ facit ꝙ no. in. c. cum ab
eccleſiaꝝ de offi. ordi. item ſocietas contrahiť etiam ꝑpe
tuo. l. i. ff. pro ſocio. quilibet priuat⁹ laycus libere. poteſt
ſe ſubijcere alterius iuriſdictioni. l. i. ⁊. ij. ff. de iudi. ⁊ etiā
ſuperior inferiori. l. eſt receptū. ff. de iuriſ. om. iu. Fortius
ergo ciuitas pōt ſibi perpetuā rectorem eligere. l. ij. §. eli
gere. §. deinde. §. eodē tempore. §. nouiſſime. ff. de ori. iur.
ſicut exercit⁹ facit iperatorē. xciij. di. c. legim⁹ itē videm⁹
ꝙ quelibet cōgregatio eligit ſibi rectorē ꝑpetuū. c. i. ď ele
ctio. in cōtrariū arguit. Nam leges nolunt talia officia
eſſe perpetua. l. i. C. de caſtre. lib. xij. l. vnica. C. de meſſori
bus. li. xi. l. lege pragmatica. C. de domeſticis. li. xij. l. eter
na. C. de murileg. li. xi. l. pe. C. de conſul. lib. xij. l. ij. C. ď fa
bricenſ. li. xi. l. vnica. ff. de offi. pfec. vrb. l. meminiſſe. ff. de
ff. de offi. proconſul. l. ſi forte. ff. de offi. pref. l. ij. §. populo
ff. ď orig. iur. l. ſi adulterij. §. ſi. l. ſi maritus primo rño. ff. ď
adulter. l. nec magiſtratibus. ff. de iniur. l. pars litterarū
ff. de iudi. l. pridie. ff. de fer. ⁊ non ſolū nō ſunt perpetua
ſed etiam nō ſunt cōtinuāda qꝛ nō expedit rei publice vt
ſūmā ptātem habens ſit ꝑpetuus vt in. d. l. ij. §. populo. ꝙ
eſt intelligenduz de perpetuitate vt tranſeat ad heredes
alias ab hoc excipiť ſūmus princeps. d. l. ij. §. nouiſſime.
c. venerabilem de ele. ⁊ iſta eſt prima ratio quare officia
non debent eſſe perpetua. Secunda ne detur via corru
ptioni ⁊ ambitioni. l. i. C. de decurio. lib. xij. ℂ Tertia
vt ſi delinquat facilius poſſit corrigi. l. neminē. C. de ſu
ſceptoribus ⁊ archiacris. lib. x. Quarta ne trāſeat ad he
redes auc. de defenſo. ciuita. §. ſi. ℂ Quinta qꝛ ſic poſſent
vniuerſitates ⁊ ciuitates ſubtrahere ſe a vero ⁊ principa
li dño dando ſe ſic forſan potentiori. c. ſin. de alie. iudi. c.
dilecta de exceſ. prela. So. hoſti. ꝙ ſm iura vetera hono
res dignitates ⁊ munera temporalia eſſe debēt. l. honos
§. gerendoꝝ. ff. de mune. ⁊ ho. adeo ꝙ nō debent ꝯtinua
ri in eādē ꝑſonā niſi in ſubſidiū vbi alij deſūt q gerāt. l. vt
83 gradati. §. quoties. ff. de mu. ⁊ ho. ⁊ ſubdit † ꝙ vbi ciui
tas vel locus ē ſub dñio alicuius nō pōt ſibi eligeř ptātē
ꝑpetuū ſine ꝯſenſu illi⁹ dñi cui ſubeſt. c. ad hec de off. or.
c. dilecta de exceſ. pla. ħ tñ hñt locū i ſecularib⁹ rectorib⁹
⁊ adminiſtratorib⁹ creādis ꝑ electionē. Sec⁹ in alijs qui
ſuccedūt hereditario iur. c. nouit. ď e. c. lʒ ď voto. Itē ſec⁹
in ipatorib⁹ regib⁹ ⁊ alijb⁹ ducibus q de approbata ⁊
ātiqua ꝯſuetudie ꝑpetuo. i. q̄diu vixerint eligiť quib⁹ tñ
nō ſuccedūt heredes vt ipatore. c. venerabilē de elec. ⁊ ꝑ
84 ħ ifert do. car. ad qōnē † ſi ſcholaris pt ꝯfirmari i rectora
tu ⁊ ad q̄tū tps qꝛ ad biēniū vt dixi ſupiuſ ꝑ. d. §. ſi. i auc.
de ſſē. ci. ⁊ ſic ꝯcludit hoſt. ꝙ ſi ciuitaſ nulli ſubeſt ſibi cō
ſtituere ꝑpetuū ptāē ſi aūt alteri ſbeſt exigiť cōſenſus illi
a us⁹ ⁊ ꝑp ħ ſanctiſſim⁹ dñs noſter papa paul⁹ ſuus dni
nus ꝯfecto ꝑnceps ſupiorib⁹ dieb⁹ ꝯſtituit ꝑmates h⁹ re
gie ciuitatis iter quos ꝯſtituit ꝑpetuo ſtabilē ⁊ imobilē
eūdē magnanimū militē do. io. de bentiuolis quē de⁹ ſu
mus ꝯſeruet i ſtatu ⁊ ꝑſona vſq; ad extrema ſecula tū ꝑp
virtutes ſuas. tū ꝑp affinitatē q̄ʒ habeo cū dñatiōe ſua ⁊
ꝑ iſta ipono ſinē lectuř h⁹ ti. quē vt vidiſtis legi quottidie
poſt habitā lectionū duaꝝ horaꝝ in voce. ⁊ iō binos le
pores ſecuti fuimus hoc āno ⁊ vñ duplomate. Teneret
hec ciuitas ꝯſtituere mihi duplicatū ſtipēdiū. Si qd hōi
de hi eſt grās agatis deo aſo. Finito mēſe auguſti icipie
mus ď fo. cōpe. ſequēdo cōmētū vt iam icepim⁹. Andr.
Barbatia. M. cccclxvi. decimo ſexto Chalendas ſeptē
bris. ⁊c.

De foro competenti.

a Ontinuatur ſic ſm Goffredū.q2 rei ad iudicia vocati frequē
ter excipiunt de foro ⁊ ſolet plerūq3 du
bitari ꝙ forum ſic excipiens ſequi dbe
at.ideo ſequit rubrica de foro ꝯpeten
ti.Et de materia habetur.xvi.di.iij.q.
vi.vi.q.iij.xi.q.i.xxi.q.v.per totū3 repetit in.vi.⁊ clemē
tinis.Sequit hanc ꝯtinuationem.d.aa.⁊.d.car.Sz.d.
Pet.de anchar.ſic ꝯtinuat.dictum eſt ſupra de iudicijs
in genere verum q2 ad iudiciū3 vocati ſepe ꝯtra iuriſdi
ctionem obijciunt iō coram quibus iudicia agitentur ⁊
rei inuiti trahant ponit hec rubrica preſertim.n.actor cō
ſiderare debet vt litiget coram iudice ꝯpetenti q2 lʒ oēs
exceptiones vigore ꝯſuetudinis vel ſtatuti contra ſuiam
excludantur nec opponi poſſint tñ exceptio de incōpetē
tia iudicis ſalua manet ⁊ dicit eſſe ſingularem gl.in cle.
i.de ſequeſtratione poſſeſſionū ⁊ fructu. ¶ Sed tu pro
ſi la glo.allega tex.in.l.ij.§.i.ff.qui ſatiſdar.cog.quē tex.
alleg.ibi Bar.qui idē3 voluit in.l.i.§.per vi3.ff.ꝙ vi aut
clam quē3 tex.allegauit pro ſingulari do.car.in.d.cle.i.
⁊ allego tex.⁊ gl.de quo facit feſtum Ange.in.l.nō erit
§.dato.ff.ď iure iuran.⁊ allego tex.in.l.i.ff.de his q no.
infa.⁊ ibi ang.⁊ tex.in.l.ſi procurator ⁊ in.l.deportato
rum.C.de penis ⁊ in.l.ij.§.fi.ff.eo.⁊ in.l.ſcire opʒ.§.fi.ff.
ď excu.tu.⁊ vide alia iura ad hoc pulchra que cōiter nō
ſunt allegata p aliquē que ego accumulaui in.c.at ſi cle
rici.ꝯ.ti.proximo in prin. ¶ Sed.d.abb.aliter hic cōti
nuat.vʒ tractaturus actor de ſingulis actib⁹ ⁊ ptibus iu
dicij.q2 ante alium actum iudicialē3 dʒ diſcuti de incope
tētia fori iuxta ao.in.c.inter monaſteriū de re iudi.⁊ i.c.
a pe.de excep.iō premittit iſtā rubricā†q2 poſito fundamē
to ponit edificium.i.q.i.c.ꝑncipatus.ita reſidet hic do.
abb. ¶ Sed tu pondera.q2 iſta continuatio dñi Abb.
non vʒ bona ex eo q2 nimis reſtringit iſtum titulū nā iu
ra allegata p eum loquunt i exceptione dilatoria que ſi
non opponatur valet iudicium vt in.d.c.inter mona.cū3
ſi. ſed exceptio incōpetentie reddit iudicium nullum ēt
ſi non opponatur vt probant iura allegata ſuperius er
go non fuit bona cōtinuatio. ¶ Pondera ēt q2 poſſet
opponi de ſituatione huius rubrice q2 videtur ꝙ prius
a debuit ꝑꝑ incepiſſe de foro ꝯpetē.†nam iudiciū3 eſt ius
dictum vt plene dixi in rubrica.ꝯ.titu.i.Sed clarū eſt ꝙ
ante oia ďbet haberi competētia iudicis ſeu fori anteq̄
incohet iudicium debem⁹.a.prius habere aduertētiam
b3 ad ꝑncipia vt dicebat auerrois^b†ſunt.n.minima q̄titate
ſed maxima ptāte.i.q.i.c.cum paulus ideo videt ꝙ ꝑus
debuit icepiſſe a principio q̄ʒ a ꝑncipato ⁊ per ꝯñs dbu
it prius incipere de foro ꝯpeten. ¶ Vel poſſet ſic conti
nuari.viſo de iure dicto q2 ſepenumero in ius vocat⁹ op
ponit vt ius non dicatur opponendo exceptionem incō
4 petētie fori ergo opus fuit videre de foro ꝯpe.†qd autē3
ſit forum ⁊ quid ꝯprehendat appellatione fori Hoſtiē.
dicit ꝙ forū3 in neutro genere ponitur pro territorio cu
iuſcūq3 iudicis ita ꝙ pōt in facinoroſos animaduertere
.l.pupillus.§.territorium.ff.de verb.ſig.vñ tota dioceſis
dicit territorium epi.xv.q.vij.c.oēs baſilice extra ꝙ ter
ritorium impune nō paret.c.ij.de conſti.lib.vi.l.fi.ff.de
iuriſdictione om.iud.forus vero in maſculino gñe dicit
c locus vbi reddit ius^c vel dicitur forus a foroneo rege q
ꝑmus grecis legē dedit.c.forus de verb.ſig.⁊ dic ꝙ al
tero iſtorum modorū capitur hic pōt.n.intelligi de foro
ꝯpe.i.de territorio ꝯpetenti ita ꝙ territoriū3 ſit ꝯpetens
vt quis poſſit ibi ꝯueniri.poſſet ēt itelligi de loco iudicij
in quo loco iudicij quis debeat conueniri.ſed ꝑmus mo
dus accipiendi verior eſt ⁊ magis conſentaneus vt in ſe
quētibus capitulis nō tractet de ꝯpetentia fori reſpectu
loci vbi exercetur.ſed de ꝯpetentia reſpectu ius dicentis
reperiunt tñ iſta vocabula in aliis ſignificatiōe aō tamē
q̄tum ad propoſitū noſtrum.nam forū aliquando capit
pro loco vbi ſiūt nundine vnde ouidius ait ad fora ꝯue
niunt ⁊ ſic capitur pro mercato.q2 homines conueniunt ad
vendendū vel emendū.facit illud ꝙ pulchre ſcripſit iu
uenalis.ipſe dies pulchro diſtinguitur ordine rerū ſpor
tula deinde forum iuriſq3 peritus apollo. Et facit illud
carbonicū foro te pare. dicit ēt forus locus in quo calcā
tur vue.ſ.calcatorium. Itē3 ſpacia plana in nauibus vn
de virgilius laxatq3 foros ⁊ dicitur tunc a ferendo eo.
ꝙ homines fert. Item dicitur foramen in naui p ꝙ remus
emittitur a pforando.q2 perforatur.vnde etiā3 forus di
citur ſeritorium ex eo q2 crebro ſit pforatum ad penas.
¶ Dixit tamen hoſtien.in ſūma huius ti.p verbū3 fore
ꝙ ſimilitudinarie dictum eſt forum quia ſicut in foro ve
nali conueniunt multi vendentes ⁊ ementes ſeu res ve
nales ferentes.ſic in iudiciali cōueniunt multi litigātes
ſeu lites ⁊ queſtiones inferentes.⁊ deferentes ⁊ dubita
tiones ⁊ diffinitiones exinde ferentes.c.i.de mutu. peti.
c.nullus de pſump. Ponitur etiam pro burſa.ſed locus
in quo ius redditur pretorium vocatur ⁊ etiā vocat tri
bunal reſpectu maiorū iudicum qui habēt merum impe
5 rium vt in.l.i.ff.de iudi. In papa tamen dicit † ꝙ vocat
ꝯſiſtoriū3 ꝙ bene notabis p dñis ſenenſibus qui audito
6 rium eorum appellant conſiſtoriū3.†Et dicas ꝙ appel
latione fori.qñ materia ſubiecta patit ꝯprehēduntur iu
riſdictionalia non ea que ſunt ordinis epiſcopalis.c.cū3
epus de offi.ordi.lib.vi.⁊ iō ſi conceduntur inferiori ea
que ſpectant ad forū3 eccleſiaſticū de talibus dʒ itelligi
er.d.c.cum epiſcopus ⁊.d.l.ſi pupillus.§. territoriū3.ff.
de ver.ſig.ꝙ eſt bene no.ſm do.anto.hic pro priuilegijs
in q̄bus conceduntur inferioribus ea que ſpectant ad fo
rum eccleſiaſticū ⁊ ita reſidēt omnes hic. Tu vero pōde
ra quia ſi non capimus forū in genere maſculino pro lo
co in quo litigatur vt habetur in.c.forus de verbo.ſign.
tunc non vendicabit ſibi locum iſtud dictum Hoſtiē. Si
vero capitur forum pro iudicis territorio.vt in.d.l.pu
pillus.§.territoriū vr mihi ꝙ non ſit verum dictū3 hoſti.
⁊ ſequaciū.q2 imo in tali ꝯceſſione veniūt iuriſdictiona
lia ⁊ ēt ea que ſūt de lege dioceſana.vt viſitare eccleſias
⁊ ſimilia de quibus in.d.c.ſi ꝯepiſcopus. de offi. ordina.
lib.vi.ꝙ ſic oſtendo ad oculum.nam ſi quis concedit ali
cui territorium videtur concedere imperium ⁊ iuriſdi
ctionem ita habet in.l.ſi quando.C.de bonis vacantib⁹.
lib.x.ita colligit ibi Bal.qui ad hoc allegat Inno.in.c.
i.ne prelati vices ſuas.⁊ gl. Bernardi i.c.cū bertoldus
de re iudi.⁊ adduco qđ voluit Andreas de barulo ⁊ ēt
7 Bar.in.d.l.ſi quādo.†vbi dicunt ꝙ ſi ꝑnceps donat ali
cui caſtrū ꝙ videt conferre imperium ⁊ iuriſdictionem.
⁊ adduco.l.i.in fi.ff.de offi.cius cui mandata eſt iuriſdi
ctio.⁊.l.i.§.cū vrbē.ff.de offi.pfecti vrb.⁊ adduco ange.
in.l.i.§.qui mandatā.ff.de officio eius.vbi dicit ꝙ ſi ꝯce
dit alicui caſtrū videt ꝯceſſum imperiū ⁊ iuriſdictio ex
quo ſequit ꝙ concedere forū eſt ꝯcedere īperiū ⁊ iuriſdi
ctionē.q2 eſt concedere territoriū.⁊ per ꝯſequens hēbit
imperiū ⁊ iuriſdictionē.⁊ ſic nō ſolū3 videt tranſlata iu
riſdictio.Sicut ergo videt tranſlata iuriſdictio ⁊ impiū
ita vr tranſlata iuriſdictio ⁊ lex dioceſana.ſi ille in quē
8 concedit forū capax eſt vtriuſq3†q2 actus actiuorū ſunt in
patiente bene diſpoſito.vt dixit Ariſtoteles in ſecūdo ď
d anima.^d ⁊ maxime q2 beneficiū latiſſime interpretat cō
tra ꝯcedentē.c.olim.de verbo ſigni.l.beneficiū.ff.de con
ſtitutio.ꝑncipū.⁊ p ꝯſequens ſi alicui epiſcopo ꝯceditur
forū in aliquo loco non ſolum ibi habebit forū cauſarū.ſʒ
ēt poterit viſitare eccleſias ⁊ alia facere que ad legē dio
ceſanam ſpectare videnť qcqd dixerit hoſti.⁊ alij. Quin
imo plus auſus ſū3 dicere ꝙ ēt uidentur tranſire ea que
ſunt fori conſcientie ⁊ in argu.adduco tex.quem reputo
valde ſingularē in.c.ꝙ aūt.in ver.a non ſuo iudice ď pe
niten.⁊ remiſ.⁊ iſta menti comenda circa ꝯtinuationem

a ¶ Cōtinuat. Circa iſtā benedictam ꝯtinuationē que pauce ad modum vtilitat ō eſt ⁊ ſi de ea multū3 doctores crocitēt. vide nouiſſimos ſcribentes hic qui paucis oia neceſſaria aggregant.

b ¶ Auerroys Iſtud notabile dictū Auerroys ď quo ſupra pluries diximus habet originalr i tractatu de ſubſtātijs in plerīſq3 locis ⁊ in ꝑ auditus naturalis apħo. ⁊ expſſe ab auerroy p ce. cmū. tex.cōmē. xxiij. vbi mordet ſeq̄ntes leges vide ſi libet ⁊ vio.l.i ff. ď ori. gl.iur.⁊ l auc. de nō alie. §.ſi minus. in fi. ⁊ no.p Dy. in.c. nullus pluribus de reg.iu. ⁊ multa q ſupra in nōnullis apoſtill' adiecimus.

c ¶ Ius. Adū de ſignificato huius dictōis forus gl. ⁊ bar. to.in.l.ſi duos .§. grāmatici. ff.de excu. tu. vbi notabiliter loquitur.

d ¶ De anima Habetur originaliter allegato loco iſtō notabile dcm̄ de quo. ſ. multes tex.ꝯmē.xxiij.

hui⁹ rubrice. ☙ Poſſet nihilominus dari noua ꝯclu
tio ⁊ iudicio meo preſtantior eſt omnibus alijs. vz poſtea
q̄z iuriſlator tractauit de iud ei⁹ qꝛ potiſſima pars iudi
cioꝝ eſt iudex. vt eſt glo. ſing. in. l. ſi procuratorē. ff. de ꝓ
cur. ideo viſo de iudicib⁹. videndū ē de ꝯpetentia fori. Et
circa hanc competētiā adduco vobis vnū ꝙ operepciuz
eſt ſentire. nam Innoce. in. c. romana eccleſia de electio.
9 dixit† ꝙ ſi qs petat copiam actorum a iudice cum prote
ſtatione ꝙ non intendit ꝑ hoc in iudicem vt competentē
conſentire ꝙ iſto caſu poterit iudex illum punire vt con
tumacem ⁊ fatuus eſt ita opponere niſi adijciat iſta ver
ba vz. niſi quatenus de iure debeo vel teneor qꝛ tunc non
poterit vt contumax puniri. ita refert Angel. ſe in contin
gentia facti allegaſſe ſemel contra quēdam magnuz ad
uocatuz qui de hoc fuit valde miratus. ita refert in. l. nō
videt. ff. de iudicijs. ego adduco tex. valde ſingularē pro
hac doctrina. in. l. ij. in verſi. ptinaciter. C. ſi quis decuria
li vel coertali quem tex. ad hoc ponderauit ibi Bal. pro
illo dicto Inno. ⁊ illud retulit excellens doctor Lodo
uicus romanus in. l. q in aliena. §. ſi. ff. de acquiren. here.
pro certo mirandum eſt ꝙ eum ſūmaz numerus arcē trā
ſcēdiſſe videat non allegauerit tex. in. c. ex parte. el ꝯmo.
in verſi. ad intelligendam in verbo ſtare noluit iuri ſſra
de verbo. ſigni. quem tex. ad hoc propoſitum allegauit
Ange. in loco extraneo vz conſilio. ccxv. incipiente in cā
accuſationis tene menti perpetuo. ☙ Et circa hanc ꝯpe
tentiam iſtas colligo vobis limitationes auditu ⁊ recita
10 a tione dignas. vidi dubitari de facto hic† debitor^a quidaz
vt ſuſpectus ⁊ fugitiuus captus fuit a ptāte ad petitiōez
creditoris opponebat de incompetentia ⁊ petebatur il
lum relaxari conſului ꝙ vbi eſt periculū more pp fugaz
nunq̄z admittit exceptio incōpetentie ⁊ adduxi eleganſ
ꝯſiliū Petri de ancha. 180. ⁊ adduxi gl. ſing. in. l. null⁹.
C. de iudeis. ⁊ qd̄ habetur in. l. ait pretor. §. ſi debitorem
11 ff. que in frau. credi. per Barto. ☙ †Secundo nō hz lo
cum exceptio incompetentie ſi iudex eſt incompetens ſu
per ꝑncipali. qꝛ ſuper incidenti bene poterit pronuncia
re ⁊ valebit pronunciatio ſuper incidēti iſtud voluit gl.
in. c. ſi. de reſcriptis. probat in tex. meliori de corpore iu
ris in clemen. i. de reſcriptis. ⁊ ēt probat in. c. diſpendia.
eodem titu. lib. vi. dixit tamen belliſſime Specu. praticā
eſſe ꝙ iudex ꝑus ꝓnunciet ſuper incidēti ⁊ poſtea ꝓnun
ciet ſe incōpetentem ita dixit in titu. de exceptionibus. §.
iuxta. verſi. ix. ⁊ poteſt poni exemplum. Iudex delegat^b
eſt incompetēs vigore reſcripti ſuper ꝑncipali nihilomi
nus poteſt condemnare in expenſis impetrantem. ideo
prius condemnabit in expenſis ⁊ poſtea pronūciabit ſe
incompetentez pro certo nō eſt pratica hec neceſſaria ⁊
confunditur per. c. cum appellationibus friuolis de ap
pellatio. li. vi. ⁊ per. l. paulus. ff. de re iudi. ⁊ per. c. vt de
bitus de appella. ⁊ illam praticam. Specu. damnauit
dominus Abbas in. c. ſi. de reſcri. ⁊ etiam Ioan. d̄ imo.
i. l. iudex poſtq̄z. ff. d̄ re iu. vide q̄ ego dixi i. d. c. ſi. ⁊ i cle. i.
12 de reſcriptis. ☙ †Tertio limita niſi iudex pronunciaſſet
ſe competentem nec fuiſſet ab eo appellatum. qꝛ act⁹ po
ſtea ab eo geſtus valebit nō obſtante incompetentia ſin
gulare dictum fuit Inno. in. c. ſuper litteris. de reſcri. vo
luit I. apud Abbas in. c. i. eodem ti. li. vi. qd̄ dictum Do
minicus ibi reputat ſingulare. voluit Ang. in. l. ij. ff. ſi qs
in ius vocatus non ierit ⁊ in. l. i. C. ſi a non competenti iu
13 dice. vide que plene dixi in. d. c. ſuper litteris. ☙ †Quar
to limita non habere locum in electione romani pontifi
cis. qꝛ ſi electus eſt a duab⁹ partib⁹. d. cardinaliuz remo
uetur exceptio incōpetentie contra eius electionez. ita ꝓ
batur in. c. licet de euitanda de elec. vnde non poterit op
poni incompetentia cardinalium. vide ibi dominū ant.
⁊ alios. idem voluit Bal. in additionib⁹ Specu. in ti. d̄
exceptio. ⁊ eſt rō qꝛ in illo actu proceditur ſm̄ merū ius
nature nec ex toto ſubijcitur iuri poſitiuo. ſecus ſi oppo
neretur exceptio nature ſcz ꝙ cardinales nō conſenſerūt

a ☙ Debitor. Adde Pau. d̄ ca. idem tenen tem in ꝯſi. xxx vi. ⁊. xxxviij. ⁊ vide Bald. ⁊ Pe. de ſonci. in. l. cum ex ꝑ. C. de ſen. que ſine cer. quāt. ⁊ d. Alexā. de imo. copioſe in l. ij. in. ij. col. in ſi. ff. de iuriſdi. om. iudi. qui i terminis iſtaz q. tāgit ⁊ egre gie ipſam exa minat.

b ☙ Valet ⁊ tz. Adde ad mate riaz huius cō cluſionis bal. in. l. ex qdem. i. ij. no. C. ſi mē. tra fue. ⁊ dn̄m doct. in. l. ſi qs ex aliena de iu di. vbi ēt pe. de ſonci. copioſe. ⁊ vide ſpecu. i ti. de citatio. §. i. d̄ ſtē non va let ⁊ facit qd̄ voluit. d. alex. d̄ imo. in. l. pe. ff. de iuriſdi. o. iudi.

14 ☙ †Quinto limita ſi non eſſet perſona cum qua iudici
um nullitatis incōpetētie intentari nō poſſet vt eſt papa
cui creatura omnis ſubdita eſt. conditori enim canonis
vt dixit Inno. in. c. i. de conſtit. ſubdita eſt omnis creatu
ra. c. cuncta per mūdum. ix. q. iij. ideo non poſſet oppo
15 ni exceptio ꝙ papa ſit incompetens. ☙ †Sexto limita
niſi eſſet talis actus qui non tenderet ad preiudicium vo
cati. qꝛ lz qs nō eſſet ſubditus iuriſdictioni iudicis eū vo
cantis tamen actus valeret ⁊ teneret. tex. eſt multū pere
grinus in. l. non tm̄. §. ſenatus. in ver. ꝓſides prouincie co
gnoſcunt lz hēs nō ſit ei⁹ ꝓuincie. ff. de fideicō. liber. vbi ē
caſus mirabilis ſz vnū intellectū vt ibi dicit aug. ꝙ nul
lo mō ſubditus iuriſdictiōi vocātis vocari pōt ꝑ iudicez
ordinariū ⁊ actus ꝑ eū geſtus tenet. ⁊ rō eſt ſm̄ eum. qꝛ
actus ille nō tendit ad preiudiciū vocati. ⁊ ꝑ ꝯſequens
nō obſtabit exceptio fori iudicis incōpetentis. tene men
16 ti qꝛ tibi eſt nouū. ☙ †Septimo limi. nā iudex ſecularis
quo ad clericū eſt incompetens. c. ſi diligenti. I. eo. tamen
ſi ſecularis iudex citat clericū ꝙ ꝯpareat coram eo ad vi
b dendū ꝯfectionē inuētarij ꝙ talis citatio valet ⁊ tenet^b.
nec poteſt infringi tanq̄z facta fuerit ab incōpetenti ita
eleganter dixit Ange. in. l. i. §. hec ſtipſo. ff. ſi cui pluſq̄z ꝑ
legē falci. dicit tn̄ ibi ꝙ ſi d̄ facili poſſet haberi copia ſu
perioris ipſius clerici ꝙ iudex layc⁹ corā quo dz ꝯfici inuē
tariū deberet ſcribere illi ſuperiori ꝙ moneat illū clericū ſi
ſua putauerit intereſſe vt ꝯpareat corā dicto iudice layco
ad vidēdū ꝯfici inuentariū. ⁊ eſt via tutior ſz eū tn̄ ꝑma
pratica valida eſt ⁊ procedit d̄ iure ſz eū. ſequit ibi Io.
de imo. vt merus relator. ☙ Ego adduco qd̄ voluit pe.
17 de anch. i. c. ſignificaſti. I. e. † vbi querit qdā petit ſe mitti
in poſſeſſionē ex edicto diui adri. d̄ quo i. l. ſi. C. d̄ edi. di.
adri. ⁊ facit proclama quicūq̄z ſua putauerit intereſſe cō
pareat vt voluit gl. fin. in. l. ea qdē. C. ſi mancipiū ita fue.
alie. Modo ꝯparet cleric⁹. Dubitat ſi proceſſus fact⁹
coram layco valeat. refert quēdā ſolēnem doctorē ꝯſulu
iſſe in ꝯtingentia facti proceſſum nō tenere ꝑ. d. c. ſi dili
genti. nō tn̄ ꝯmemorat in indiuiduo nomen conſulentis
Ipſe do diſtinguit. Aut clericus poſſidebat res hēditari
as. ⁊ tunc cenſet reus. ⁊ iſto caſu ꝓceſſus nō tenet ꝑ. d. c.
ſi diligēti. Aut non poſſidebat. ⁊ tūc cenſet actor. ⁊ vz ⁊
tenet proceſſus ꝑ. c. ſi cleric⁹ laycū. I. eo. ⁊ dic eē dcm̄ ſuuz
nouū. Et vidi ſolemnē doctorē do. Io. d̄ anania archidi
aconū Bononie meritiſſimū magnificātē pe. d̄ anch. ſup
iſto dcō i. d. c. ſignificaſti. nec aliud allegabat. Sz idē do.
Pe. i repe. c. ea q̄. de re. iu. li. vi. i. xvij. q. format eādē qō
nez. ⁊ dicit ꝙ ille doctor ꝯſulēs fuit do. Rayneri⁹ de mō
te vbiano. egregius aduocat⁹. ☙ Pro certo mirādū ē
de tanto doctore ꝙ nō viderit Bar. in ꝯſi. incip. Diam
18 bra porrexit. vbi tāgit† an cleric⁹ poſſit a laico iudice ci
tari qn̄ qs mittitur in poſſeſſionē ex edicto diui adriani
⁊ tenet ꝙ ſic ſi ipſe nō poſſidebat ſz erat creditor vt ibi vi
de per eum. ⁊ per ꝯſequens non fuit dictum ſuum no
uum. Et miror ꝙ non vidit Bal. in. l. ſi teſtamenta. C. de
19 teſta. vbi dicit. †Statuto cauet ꝙ legata nō valeant niſi
inſinuētur corā capitaneo populi meſſanēſis. Modo q
dam clericus fuit inſtitutus in teſtamēto in quo fuerunt
legata relicta quibuſdaz laycis q petunt inſinuationem
legatorū. ⁊ fecerūt citari ipſum heredē clericū coraz vi
cario capitanei quo nō cōparente iudex ꝓnunciauit dcā
legata inſinuata eſſe. an valeat talis ꝓnunciatio. vr̄ ꝙ nō
qꝛ clericus nō potuit trahi directe vel indirecte ad foꝝ ſe
culare ꝑ. d. c. ſi diligenti. ☙ In ꝯtrium videt. nā ſi h̄ eēt
ſeq̄ret ꝙ dicta legata nō valerēt cū inſinuari nō poſſent.
alius eni q̄z iudex cauſe citare nō poteſt. Non obſtat ꝙ
iudex laycus debet ſcribere iudici eccleſiaſtico vt citet ſu
um clericum vt cōpeat ad opponenduz de inſinuatione.
nam aut citabit ꝙ compeat in curia epali. ⁊ h̄ eſt īpoſſi
bile. qꝛ nec ꝑ formā ſtatuti nec de iure ꝯmuni epo hz hāc
iuriſdictionē cognoſcendi ſup hac inſinuatione vt in. d. l.
teſtā. ⁊ in. l. ꝯſulta. eo. ti. ⁊ in. l. repetita. C. de epi. ⁊ cleri.
Aut citabit

Aut citabit clericum vt compeat coram iudice seculari.
et hoc vr ipossibile p.d.c.si diligenti.decidit q dicta insi
nuatio valet.qr sup talibus est iudex cognoscens secula
ris non autem aliquis iudex ecclesiasticus. Si ergo ē iu
dex cause et p ꝯsequens oium que dicte cause debent ad
esse.et quilibet volens opponere siue sit clericus siue sit
laycus opꝫt q oppon at corā eo qui est iudex cāe.l.a di
uo pio.§.si sup rebus.ff.de re iud. Citatio que fit de bere
de non est simplex nec absoluta citatio sed potꝰ ꝯdictio
nalis in effectu.s.si vult se opponere.si aūt nō opponit se
non est aduersarius vt in.d.l.ea quidē in gl. ideo talis
citatio oīnes astringit.c.si.q matri.accu.pos.c.si.ō elec.
li.vi.et potius vr citatꝰ ad voluntatē vel veritatē exqui
rendam q̄ȝ ad causam. Idē si citatus esset forensis qr iu
dex bene pōt citare forensem intra suum territoriū. Ita
dicit fuisse consultū Perusij p antiquos sapiētes. Ego
pro hoc dicto dico fore casū meliorē de iure in.d.l. non
10 tm̄.§.senatus.ff.de fideicō.liber.† ¶ Octauo limita nisi
essent tres snie vniformiter late qr tunc nō posset opponi
exceptio incōpetētie pp auctē illarū triū sniarū.gl. est sin.
11 in cle.i.de re iudi.de quo dicendū vt ibi. ¶ † Nono nisi
snia lata a nō suo iudice fuisset ꝯfirmata p supiorē ex cer
ta scia.qr tūc nō posset opponi nullitas incōpetētie: alle
gat singulare dcm̄ Inno.in.c.i.de ꝯfir.vti.vel inuti. Sȝ
12 Bal.i.l.i.C.si a nō ꝯpe.iudi.ad fi.qrit † an snia lata a fal
so iudice delegato possit ratificari p ordinariū cuꝰ noīe
exercita est.et decidit q nō p gl.ordi.vt i.l.instar.C.ō iu
re fisc.li.x.qr hoc negociū nō spectat ad ratificatē ratifica
tiōe sȝ mādato.iō oportet pcedere delegationē. et idē dicit
eē in iurisdictiōe ordinaria supueniente nō hūti qr initi
um ds spectari.iō nō ꝯfirmat fm eū actꝰ iā gestus. Sȝ ꝯ
dcm̄ Bal.ego allego gl.in.l.i.C.q pro sua iurisdi.vide q̄
dixi circa h in.c.ex pte decani.de rescrip.et vide Bal.in
13 .l.falsus.C.de furtis.† ¶ Decimo limita nisi iudex a pn
cipio esset incōpetēs sȝ pēdente processu eēt adeptꝰ iuris
dictionē.qr tūc processus ꝯfirmabit.nec obstabit exceptio
incōpetentie.ista est gl.sing.in.l.i.C.qui pro sua iurisdi.
14 vide ibi scribentes. ¶ † xi.limita nisi iudex icōpetens de
legasset cāȝ cuidā hūti iurisdictiōeȝ ordinariā nō tn̄ in il
la cā .ptes scienter litigauerint q nihilominꝰ vȝ iudiciū.
ita dixit gl.i.l.i.C.q p sua iurisdi.qr vȝ tāq̄ȝ factū corā or
dinario ex iurisdictōe ꝓrogata nō tāq̄ȝ corā ꝯ ordinario.
15 de quo vide p scribētes.† ¶ xij.limita nisi aliqs inferior
epo hēret iurisdictionē in clericos vel ex ꝓscriptiōe.vel pri
uilegio vel ꝯsuetudine et clericus ille fuisset ꝯuentꝰ vel in
qstus corā proprio epo et nō corā illo iudice iferiori nec
opposuisset incōpetentiā.qr tūc valeret ꝓcessus ꝯ illū cle
ricū factus corā epo. Nec obstaret q si interuenerit ꝯsensus
illiꝰ iudicis iuxta.c.significasti.ꝯ.e.qr tūc nō reqrit qn̄ adi
tur suꝰ iudex a alio.qr reo de facili reuertit ad suā nām. c.
ab exordio.xxxv.di.c.cū si. Ita ꝯsuluit dn̄s ꝯsiciarius me
us Abbas in ꝯtingētia facti i ꝯsilijs suis in ordine meo
16 ꝯsi.xxvi.incip. Attingā ꝓdicta dubia ꝯclusiue.† ¶ xiij.li
mita nō hēe locū in epo expulso a propria sede.qr tūc in
foro alieno poterit expulsores et fautores eorū citare et ex
cōicare nec poterit opponi exceptio fori icōpetētis.tex.
17 ē sin.in cle.i.de fo.compe.† ¶ xiiij.limita nō hēe locū in
epo expulso.qr in alieno foro poterit subditis ꝓprijs red
18 dere iura.similis est tex.in.d.cle.i.† ¶ xv.limita non hēe
locū i statuto populi.poterit.n.statuere populus q reꝰ
sequat forū actoris.ita singulariter dixit Bar.in.l.iuris
19 ordinē.C.de iurisdi.om.iu.† ¶ xvi.limita nō hēe locū i
a vagabūdo qr poterit puniri i foro i q dephēdit nec pote
rit petere remitti ad forū ꝯpetētē. gl.ē i.l.ciꝰ.ff.ad mu
ni.et i.l.4.iiij.§.ꝓconsul ait.ff.ō dā.ifec.et in.l.i.C.vbi ō cri.agi
opor.et in.l.hēs abhīo.ff.de iu.et ibi dicit bal.q multi ri
baldi suspendunt in ciuitatibus alienis seqt Io.cal.i.c.
30 i.de rap.aliter tn̄ sentit ibi Inn.dicet in.c.fi.ꝯ.e.† ¶ xvij.
limita nisi iudex ꝓnunciasset territoriū eē suū.qr tūc pin
dicaret pti lȝ nō ꝓiudicaret iudici illiꝰ territorij.qr si non
fuit appellatū poterit ibi conueniri nec admitteretur exce
ptio incōpetētie elegās dcm̄ fuit Inn.i.c.sup litt.ō resc.
31 † ¶ xviij.limita nisi iudex citaret in alieno territorio est
tn̄ dubiū egens declaratiōe cesarisvt p Ang.in.l.i.fi.ff.de
iu.om.iu. Bar.in.l.i.ff.de requiren.reis scribētes in cle
mē.pastoralis.de re iudi.et in.c.romana.§.ꝯtrahentes.
32 eo.ti.li.vi.et in.c.ij.de ꝯstitu.e.libro cū simili.† ¶ xix.li
mita nisi partes ꝓrogassent expresse q delegatꝰ in vno
loco cognosceret in alio.qr tūc nō posset opponi incōpe
tētia similis est tex.in.c.statutū.§.in nullo.de rescriptis i
vi.in versi.expressus ad id partiū ꝯsensus fm Ang.in.l.
si.ff.de iurisdi.om.iudi. Aliter tn̄ dixit dn̄s Abbas in.c.
33 cum olim abbas de offi.delega.vide ibi per me † ¶ xx.
limita nisi esset iudex ordinarius.qr possent ptes ꝓro
gare iurisdictiōē suā i alieno territorio.ita voluit Pe.
Cy.et alij in.l.si qui ex ꝯsensu.C.de episco.audien.vide
34 plene per bal.in.l.si.ff.de iurisdi.om.† ¶ xxi.limita non
hēe locū in absolutoria ab excōmunicatōe pp eiꝰ magnū
ꝓiudiciū.qr poterit fieri extra proprium territoriū.ita
dixit Inno.per verbum forte in.c.nouit.de offi.lega.seq
tur ang.in dicta.l.si.ff.de iurisdictio.om.iud.vide que di
35 xi in dicto.c.nouit.† ¶ xxij.limita si preses duarū prouin
ciarū abest ab vna prouincia et adest in alia.qr in eadem
poterit expedire negociū vtriusq̄ prouincie. Ita voluit
Inno.in.d.c.nouit.ang.i.d.l.si.facit qd hē in.l.si vt pro
36 ponis.C.quō et qn̄ iudex.† ¶ xxiij.limita nō habere lo
cū si pp ptiū ꝯsensum iudex dimittit solitum locū circuȝ
et cognoscit in alio loco.ita dixit Bal.in.l.si.ff.de iurisd.
om.iu.allegat.d.l.si vt proponis.et sufficit fm eū taci
tꝰ partiū ꝯsensus.et lȝ hic dicat de foro ꝯpetenti tn̄ ds ēt in
37 telligi de loco ꝯpetēti vt infertꝰ optiam.† ¶ xxiiij.limita
nisi eēt clericꝰ cōi opinione reputatus laycus q citatꝰ co
ram iudice seculari comparuit et cōfessus est debitum et
recepit preceptū a iudice seculari de soluēdo q tale pre
ceptū vȝ et lȝ et illa ꝯfessio ꝓiudicat sibi saltē vt extraiudi
cialis. Ita pulchre ꝯsuluit in ꝯtingentia facti.d. Gas.de
cal.in suis ꝯsilijs in ti.de fo.cōpe.ꝯsi.xij.qd accurate ad
38 dco ad ea q dixi i.c.at si clerici.ꝯ.i.† ¶ xxv. limita nō
hēe locū qn̄ mittit edictū p plebanum in valuis ecclesie
cathedralis ō eccl̄a posita in suo plebanatu sine licētia sui
epi.potuit.n.ꝯmitti tale edictū in foro alieno.nec admit
titur exceptio icōpetentie. Ita pulchre ꝯsuluit.d. Domi
nicus ō scō geminiano qd ꝯsiliū inuenit inter ꝯsilia Io.
39 cal.in ti.de elec.consi.ij.† ¶ xxvi.limita nō habere locū
in cā recōuētiōis.qr forus incōpetēs rōne recōuentiōis
fit ꝯpetens.l.cū papinianꝰ.auc.et ꝯsequēt.C.de sē.et iter
lo.om.iu.c.i.de mutu.pe.glo.in.c.at si clerici.ꝯ.de iudic.
vide plene dicta ibi.lȝ ergo regrat q forus sit ꝯpetēs p
iura allegata supius.et p illud qd Uirgilio nr̄o venit i ore
in pmo Eneidos cū dicit Regiq̄ȝ h dicite vr̄o nō illi ipe
rium pelagi et c̄.et alibi dr Diuisū i propriū cū Ioue ce
sar hȝ et in passiōe dn̄ica dr cū cognouisset q de ptate he
rodis esset.et iō apostolus gloriosus opposuit exceptio
nē fori icōpetētis allegādo se romanū esse. nihilominus
allegaui vobis istos casus in qbus nō admittit exceptio
incōpetentie et illa tene menti. Et habeatis vnū q p Io
40 uē gloriosum est † q posito q iudex sit ꝯpetens.et sic forū
sit cōpetens.tn̄ si modus procedendi est incōpetens pōt
opponi de incōpetētia modi.ponite exēpliū iudex ingrit
in casu prohibito ꝯpetet reꝰ.et negat post litē ꝯte.vult op
ponere exceptionē in hāc formā.dn̄e nō potestis in h cri
mine procedere.qr nō potestis sustinere psonā accusato
ris et iudicis.dixit Ia.bu.quē refert et seqt bal.in.l.lȝ.C.
de procu.q ista exceptio oppōi pōt qn̄cūq̄.qr reddit iu
dicium retro nullū cū non sint in iudicio oēs psone q ad
iudicij substātiā requirunt.qd est no.dignū.ꝯ et post sniam
poterit opponi de nullitate lȝ ergo iudex sit ꝯpetēs.si tn̄
modꝰ pcedēdi est incōpetēs iudiciū reddit nullū. et hāc
qōnē refert bal.ibi ꝓdic fuisse de facto.et iō nō fuit iudi
catū pro illa pte qr cā erat deserta ex forma ꝯstitutionis

a ¶ Panirl. Adde spec. in ti.de cōpe.iud.adi.ꝯsi.de vagabūdo.et ibi bal.in addi.et ꝯ.lȝ qd si debitor.cū seq.barto.et oēs doc.in alleg.l.i.C.vbi de cri.agi opor.et pōt ēt vbiq̄ conueniri vt tenet bal.in.l.cuȝ longi.C.de long.tēpo.ꝓscrip.qd i telligere nisi velit satisdare de stando iuri in domicilio ꝓprio vt lȝ do.Alex.de imo.i l.alio.ff.de eo qd cer.lo.quē oīno videas.

41 eccleſie.† ¶ xxvij. limita niſi incidenter eet iudex incõpe
tens. qꝛ ſi eſſet cõpetens ſup pncipali negocio ⁊ ſup inci
denti eſſet incõpetens ꝙ nihilominus poſſet principaliter
42 pronũciare ſup pncipali ⁊ ſup incidenti. †ponite exẽplũ
i iudice maleficiorũ qui dũtaxat põt cognoſcere õ crimi
ne ſed non de cã ciuili ꝙ nihilominus cognoſcẽdo ⁊ pnun
ciando de crimine pronunciat ſup cã ciuili incidenter vt
fur reſtituat rem quã furatus eſt. ſimilis eſt tex. in. l. inter
dum. §. qui furẽ. ff. de fur. vbi Bar. dicit mirabilis eſt iſte
tex. ꝙ iudex maleficiorũ cognoſcat õ re ciuili cũ õ ea non
poſſit cognoſcere pncipaliter. l. ſolemus. §. latrunculatores. ff.
de iudi. tñ incidenter poterit cognoſcere de qõe ciuili de
ſcendente ex eodẽ facto de quo criminaliter cognoſcit iu
bendo rem reſtitui. vt ibi eſt caſus. ⁊ facit. l. iiij. §. ſi. dicaſ
. ff. finiũ regũ. facit qõ voluit Cy. in. l. ſiqs a ſe fundũ. C.
ad. l. iuliã. de vi. ⁊ ibi vide p Bar. ⁊ bal. ⁊ alios lʒ aliter
loquatur ibi Sal. vidẽ bal. in. l. ſi. C. vbi cauſe fiſcales. Inn.
Jo. an. ⁊ alios in. c. cũ oporteat de accuſatio. Bal. in. l. i.
ſi apud quẽ. C. de edendo. ⁊ vide eundẽ in rubrica. § tit.
i. vbi dixit ꝙ hec doctrina nõ hʒ locum in iudice delega
to. vide do. Anto. poſt alios in. c. qualiter. §. ſi. õ accuſa.
Bal. in. l. ij. C. ſi a non cõpe. iudi. vbi dicit ꝙ ad eundẽ ſpe
ctat dãnare ⁊ reformare. vide eundẽ Bal. i. l. i. in. ij. col.
43 a. C. de appel. vbi dicit † ꝙ fur in eadem ſniã mittitur ad fur
cheas ⁊ cõdẽnatur ad reſtitutionẽ rez ablataz. ⁊ dicit po
nere ſe vnũ nouũ qõ vbi imponitur pena mortis põt accu
44 mulari ciuilis ⁊ criminalis. † ¶ Uigeſimooctauo limi
ta niſi qs daret ſe torquẽdũ paſſo furtũ. qꝛ tũc paſſus fur
tũ poſſet torquere ⁊ nõ eẽt incõpetẽs. iſta ẽ gl. ſin. i. d. l. i
45 terdũ. §. q furem. ſed cõiter gl. illa dãnatur. ¶ † Uigeſimo
nono limita niſi laycus occupaſſet rẽ eccleſie qꝛ nihilomi
nus poſſet cõueniri corã eccleſiaſtico. lʒ regulariter ſit i
cõpetens reſpectu layci. ⁊ addi pñt oẽs caſus q cõnumeran
46 tur p doc. in. c. cũ ſit gñale. § e. † ¶ Trigeſimo limita vt
ſi qs eẽt puatus hõ ⁊ cõſuetudo daret ſibi iuriſdictionez qꝛ
lʒ eẽt puatus nõ tñ poſſet opponi icõpetentia. nã cõſuetudo
dat iuriſdictionẽ homini puato. iſta ẽ gl. i. l. ſi. C. de emã
cipa. libe. qͣ ang. dicit eẽ ſingularẽ in. l. imo magis. ff. de
legib'. ego allego tex. meliorẽ de iure. in. c. cũ cõtingat. §
47 eo. ita allegat illũ Jo. an. ibi. ¶ † Trigeſimoprimo limi
ta niſi iudex nõ hẽt territoriũ. ſʒ hẽt iuriſdictionẽ i pſo
nas vt ẽ magnificus rector oĩoz ſcolariũ. vt in auc. habita
48 . C. ne filius pro patre. ⁊ iſta menti cõmẽda. † ¶ Et circa
iſtam iudicis incõpetentiam quoqʒ ſunt conſideranda vʒ
perſona. l. ij. C. ſi a nõ cõpe. iudi. Res. l. i. ⁊. ti. cauſa. l. ſi de
proprietate. eo. ti. tps. l. cũ q. §. iudicare. ff. de iuriſdictiõe
om. iudi. Locus. l. extra territoriũ. e. ti. Et oẽs iſte cauſe
annullant ſniãz ita elegãter dixit bal. in. l. i. C. ſi a nõ cõpe
tenti iudice. ¶ Et pondera qꝛ doctores cũ eoz honori
ficentia videntur reſtringere hãc rubricã vt interpretentur fo
rũ pro territorio. qꝛ capi ẽt põt pro loco. ponite exẽplum
iudex tulit ſniam alibi qͣ in loco deputato a cõſuetudine
vel a ſtatuto certe ſnia erit nulla. l. pe. ff. de iuſti. ⁊ iure. l.
cũ ſniam. C. de ſenten. ⁊ interlocu. om. iu. l. ij. C. de cuſto
49 dia reoz. † ¶ Itẽ põt etiã iuriſdictio diuidi p portas vl
p quarteria. an poterit vnus iudex ipedire ſe de porta al
teri' dicatis ꝙ nõ. imo opponetur exceptio incõpetẽtie nõ
obſtat. l. q̃ro. ff. de ſolutio. qꝛ loquitur in cõtrib' q ex cõuen
tiõe legẽ accipiũt. l. i. §. ſi cõuenerit. ff. depoſi. ſʒ iuriſdictio
nes ſũt publico iure introducte. l. i. ff. de iuriſdi. om. iu. ⁊
forma data a iure mutari nõ põt p acto priuato. l. teſta
menta. ⁊. l. cõſulta. C. de teſta. Non obſtat. l. ſi vt propo
nis. C. quõ ⁊ qñ iudex. qꝛ loqͥtur in pſide habente plura tri
bunalia cũ in qualibet ciuitate ſue prouincie ſit locus cã
rum tñ ſi citat ad ſniaz audiendã in vna ciuitate ⁊ in alia
ciuitate fert ſniaz. opponetur exceptio loci incõpetentis. vt
in. d. l. ſi vt proponis. ita pulchre dixit Bal. in. l. teſtamẽ
ta. C. de teſta. dixit tamen Angel. in ſua eleganti repeti
50 tione. l. ſi vacantia. C. de bonis vacan. li. x. † ꝙ ſi eſt peſtis
in ciuitate ⁊ iudex vnius porte abſentauit ſe ꝙ nihilomi
nus iudex alterius porte poterit ſe impedire de porta al
terius ⁊ per conſequens apparet ꝙ doctores reſtrigunt
nimis iſtud verbum forum. qꝛ non ſoluʒ capitur pro ter
ritorio ſed etiam largius pro loco competenti. ⁊ adduci
poſſet qõ habetur in rub. C. de iuriſdictione om. iudi. pncipi
ato dicto Saly. ibi. vbi dĩ de iuriſdi. om. iu. ⁊ de foro cõ
petenti. ideo hec rubrica. ⁊ in. vj. ⁊ in clementinis habu
it originem ab illa rubrica. dicit ibi Saly. ꝙ non in om
ni loco põt exerceri iuriſdictio. ideo ſubdit de foro com
petenti ⁊ ſic capit forum pro loco. facit qõ dixit hic do.
car. in ſi. verbis. Dic melius ſm eũ ꝙ capitur pro loco iu
dicij. vel dicit dic melius ꝙ capitur pro loco vbi qs poſſit cõ
ueniri. quimo plus dico ꝙ ẽt capitur pro mari. nã ſi capitur
pro territorio vt dicũt doctores vr ꝙ eodẽ mõ cõprehẽdat
mare adherens territorio iſtud probatur in. l. inſule. ff. õ iu
51 di. † ⁊ ibi dixit bar. ſe ſemel dixiſſe piſis cõtra quoſdã pira
tas q derobabant in mari ⁊ reducebant ſe ad quãdaz in
ſulã prope piſas ꝙ licet dicatur ꝙ mare eſt cõmune. ex cõſe
quẽs ibi nõ poſſent capi. tñ illa inſula eſt pars illius puin
cie cui adheret vt ibi eſt tex. ⁊ ego adduco gl. valde ſing.
52 in. c. ij. de ferijs. † vbi mare cenſetur eſſe eiuſdẽ iuriſdictiõis
cuius ẽ territoriũ adiacẽs. ⁊ allego. c. vbi periculũ. §. por
ro in gl. de ele. li. vi. ⁊ tex. l. i. C. de claſſicis. li. xi. quẽ tex.
reputat ſing. ang. in. d. l. inſule. ⁊ adduco gl. in. §. rurſus
inſti. de actio. ⁊ Bal. in. l. ſi. C. de teſta. ⁊ in rub. ff. de rez
diuiſione. ⁊ in. c. licet de ferijs. ⁊ in. c. accedens. el ſecũdo
vt lite non conteſta. ⁊ in. c. ex litteris. ⁊ in. c. lʒ cum de pro
ba. ⁊ in. l. ij. C. quẽadmodum teſta. ap. ⁊ in. l. i. C. vbi de
crimine agi opor. ⁊ p cõſequens non dʒ reſtringi hoc ver
bum forũ. Minimo ẽt dico ꝙ capitur pro iuriſditione ⁊
ſubtiliter ad oculũ demonſtro hoc mõ. nam in. c. cũ cõtin
gat. infra eo. tangitur de iuriſditiõe que confertur homi
ni priuato ſine territorio. vt ergo ille caſus congruat hu
ic rubrice ſequitur ꝙ verbum forum competens non re
ſtringitur ad territorium. ⁊ ideo capitur de foro cõpeten
ti. i. de iuriſditione cõpetenti. ⁊ ſic largius capi dʒ quam fe
cerunt patres ⁊ dñi noſtri bone memorie. qꝛ in eum erunt illu
ſtriores ⁊ referrentur a multis in rubrica. ff. de iuriſdi. om.
iudi. ⁊ in rubrica. C. eo. ritu. tacito autem auctore erunt
profecto aliene laudis fures. vt eſt tex. ſingularis in. l. he
reditatuʒ. ff. ad. l. falci. voluit bal. in preludio feudo. Jõ
dicebat Plinius ſecundus ad Ueſpeſianum. benignũ
⁊ plenũ ingenui pudoris eſt fateri per quos profeceris.
Item obnoxij profecto animi. ⁊ infelicis ingenij eſt depre
hendi in furto malle qͣ mutuũ reddere. ⁊ cõtra iſtos cla
mabat bal. in. l. precibus. C. de impuber. ⁊ alijs ſubſtitu.
maiorum tacent nomina ⁊ eorum ſibi appropiant inge
nia. voluit Joan. an. in proemio ſexti in nouella. Et per
iſta expedita ſit preſens rubrica. gloria ergo ⁊ imperiuʒ
ſit deo clementiſſimo in ſecula ſeculorum. vt Joan. ver
53 verbis in primo apocalipſis. † ¶ Trigeſimoſecundo li
mita nõ hẽt locũ in foro penitentiali. naʒ delinquens in
iſto territorio lʒ in foro contentioſo puniatur a iudice hu
ius territorij. vt. c. i. de raptoribus. ⁊ in. c. ſi. infra eo. cũ
ſimilibus. tamen in foro penitentiali non attenditur forũ
delicti. ſed attenditur duntaxat forum vel imperium pro
prij ſacerdotis ⁊ ideo iniungetur ſibi penitentia a ſacer
dote ſuo proprio parochiali. glo. eſt ſingularis. ⁊ vnica.
xvi. q. i. c. placuit. ⁊ ſic in uno foro delinquit ⁊ i alio ipo
nitur penitentia. ⁊ eſt rõ qꝛ offenditur deus in foro penitẽne
⁊ deus ẽ vbiqʒ. Ergo iudex eſt ille qui eſt loco dei. ⁊ hu
iuſmodi ẽ proprius ſacerdos. tũ qꝛ iura parochialia non
põcernũt locũ aut territoriũ ſʒ pſonas fac. c. ſup eo. õ par
rochijs. Et ſi aliter diceremus ſequeretur ꝙ cõfeſſio fieret per p
tes qꝛ in vno loco deberet cõfiteri ſacerdoti de eo qõ cõmi
ſit in parochia ſua ⁊ alteri de eo qõ cõmiſit in parochia
alterius qõ nõ eſt dicendũ. vt voluit gl. elegãs in. c. nõ tibi
54 dico. de peni. diſtin. i. † ¶ Trigeſimotertio limita niſi de
lictũ eẽt ſcõm in exercitu huius ciuitatis q eſſet cõ mutinã in
territorio mutinẽſi ⁊ i tali exercitu vnus forẽſis occideret
alium

a ¶ Eadẽ ſnia. Non negabis tñ quin ⁊ iſta vna ſnia poſſit dici plures ſnie ẽt ſi ſimul de pluribus õ lictis cõpetrauit qs cõdẽnetur vt tenet bar. in l. luci'. §. que hẽbat ad treb. ⁊ d. alexan. de imo. in. l. ſcire. de õ. ob. ⁊ iſtõ fuit de tcõ ſeruatum padue dũ eſſem ſcolaris in famoſis furibus q iter alia furta furati mihi fuerãt ⁊ q̃tuor cõſo chis mis ve ſtes ob quod ⁊ alia innumerabilia latrocinia fuerunt ſuſpẽſi ⁊ cõdemnati in ſolidũ ad reſtõnẽ oĩuʒ rerum ablataruʒ nihil tñ redimere potui qꝛ erãt de magnatibus vrbis.

aliuʒ forēſem. q2 tūc ptās huiꝰ ciuitatis poſſet illū homi-
cidā punire. q2 ex quo ciuitas iſta hʒ ibi exercitū. vr̄ terre
re ibi. Jō delictū ibi factū videt̄ factū in territorio huiꝰ ci-
uitatis. belliſſimum dictū fuit martini ꝺ fillimanis qḋ ſe
quit̄ Ja. but. bar. bal. ⁊ alij in. l. cunctos populos. C. de
ſūma trini. ⁊ fide catho. ⁊ mouent̄ p. d. l. pupillus. §. ter-
ritoriū. ff. de verb. ſigni. ⁊ eſt cōe dcm̄ oium. ¶ Sʒ ſi ſub
tiliter ponderet̄ tex. d. §. territoriū ↄfundit̄ p illū tex. dcm̄
coꝝ. nā ibi dī ꝙ ptās cuiꝰ ē territoriū hʒ ptātē terrendi.
ergo ſeqtur ꝙ nō alius. nā territoriū eſt vniuerſitas agro
rū vt ibi ⁊ ille hʒ terrendi ptātē cuius eſt illa vniuerſitas
agroꝝ. ergo refert̄ ad locum ⁊ nō ad gentes loci ⁊ ma-
xime ſi iuriſdictio inhereat loco. vt p bar. i. l. i. ff. ꝺ iuriſdi.
55 om. iudi. Faciat etiaʒ† in territorio hoſtiū dʒ ſeruari ius
cōe. l. qui a latronibꝰ in pn̄. ff. de teſta. ⁊ p ↄſequens nō re
56 cte loquunt̄ doctores. † ¶ Trigeſimoquarto limita dō
bñe locū in ciuitatibus ↄfederatis. vt pulchre dixit bar. ī
l. cūctos populos. ⁊ in. l. non dubito p illum tex. ad hoc
ſingularem. ff. de capti. Et per iſta ſit expedita hec rubri
ca. Andreas barbatia.

Si quis clericus.

Sūmat̄ ſic cōiter per oēs. clericꝰ coram ſuo ep̄o
ↄueniri dʒ. h. d. Nec diuidit̄ pp ſui bre-
uitatē. Et dicit hic. d. an. ꝙ regulariter
inferior epiſcopo nō hʒ iuriſdictionē in
clericū ſed ſolus ep̄s. ⁊ idē dicit h. d. ab
bas remittens ſe ad repetitionē ſuā. c. ſi qs ↄtra clericuʒ.
J. e. ti. ¶ Tu pondera pmo ꝙ iſtud cōe ſūmariū docto-
rum non enucleat mentē iuriſlatoris nec exuiſcerat totā
decretalē. Sed videtur mihi ꝙ debeat ſic ſummari. In
actiōe mouenda ↄ̄ clericū proprius epiſcopus eiꝰ eſt ad-
eundus pōt tñ adiri aliꝰ ep̄us ſuo ep̄o ⁊ ptibus ↄſentien
tibus. h. d. ⁊ exuiſcerat iſtud ſūmariū totam decretalē. ⁊
vʒ inferre vnū qḋ eſt nouū. vʒ† ꝙ quādo volunt adire ali
um iudicē ꝗ̄ propriū epiſcopū debent adire ↄſimilē vʒ
alium ep̄um ⁊ nō inferiorē. ⁊ hoc importat illa dictio
plicatiua alios. argu. l. ſi fugitiui. C. de ſerui. fugi. ⁊. c. ſe-
des apoſtolica. de reſcriptis. ⁊ cle. i. eo. ti. ⁊ vr̄ h ee caſus
ſingularis ⁊ nouus ad qḋ nullus antiquoꝝ nec moder-
noꝝ aduertit repugnat tñ diſpoſitioni. c. ſignificaſti. J. eo.
de quo dicet̄ ibi. ¶ Itē pondero. nā iſte tex. dicit propri
um epiſcopū. ⁊ papa ſcit ⁊ veriſimiliter ſcire dʒ multos
inferiores ep̄is fore iudices inter ſuos clericos. vt i. c. ꝗ̄
to. ⁊. c. cū ab eccleſiaꝝ platis. de offi. ordi. ⁊ tñ h diſponit
ꝙ ſi clericus hʒ negociū ↄ̄ clericū. i. cām ſeu q̄ſtionē. vt in
c. forus. de ver. ſig. ꝙ in actiōe mouenda agat̄ coraʒ ep̄o
ipſius clerici. † ⁊ claꝝ eſt ꝙ actio eſt ius proſequēdi in iu
dicio ꝙ ſibi debet̄. inſti. de actio. in pncī. ⁊ p ↄñs neceſſa
riū eſt fateri ad fauces ↄdicētiū ꝙ iſte tex. loquit̄ ꝺ eo qḋ
ventilat̄ in figura iudicij ex quo vtit̄ illo verbo actio. Et
ſic vr̄ mihi dicēdū h fore caſū nouū ad quē ꝺfecit illuſtre
ingeniū āntiquoꝝ ⁊ modernoꝝ ꝙ in his q̄ agunt̄ ī figura
iudicij clericꝰ ē ↄueniendꝰ corā proprio ſuo ep̄o p pꝰ ⁊
non corā inferiori lʒ ille inferior ēēt ſit iudex ſuus ⁊ hoc ē
3 precipuū ꝙ īducit hec decretalis ⁊ hʒ rōnē in ſe† q2 ep̄s
ē iudex ordinariꝰ ī tota ſua dioceſi ⁊ ē vniuerſalis iudex.
vt in. c. i. de offi. ordi. ⁊ in. c. cuʒ ep̄s. e. ti. li. vi. ⁊ ſic dico fo
re hūc caſū in terminis ↄ̄ gl. ī. d. c. q̄ſto. ⁊. d. c. cū ab ecclaꝝ
q̄ dicit ꝙ platꝰ eccleſie collegiate ē adeūdus ↄ̄ clericum
ſuū q hʒ ptātē cognoſcēdi ⁊ eſt iudex ordinariꝰ lʒ ſubſit
ep̄o. eſt tñ paſſus multū dubitabilis ⁊ ī iure nō eſt clarus
vt plene ibi ſcribit̄ p oēs. ⁊ plene refert do. Abbas ī ſua
elegāti repetitiōe. d. c. ſi qs ↄ̄ clericū. ſʒ h eſt caſus nō ↄſi-
deratꝰ ab aliquo. ſʒ eſt inuētio mea. vt in illo Ouidiano.
īuētū ē medicia meū. ⁊ iō ſūmari dʒ h mō. In his q̄ agū-
tur in figura iudicij clericus ↄueniendus ē corā proprio
ep̄o ⁊ nō corā inferiori lʒ iudice ſuo niſi ptibꝰ ⁊ ep̄o ↄſen
tiente aliꝰ adeat̄. h. d. ſm̄ puitatē meā. ¶ Et plus vr̄ p-
bare ꝙ actor non cogit̄ pꝛiſe agere corā illo inferiori ſed
ex prorogatiōe pōt aliū adire ep̄o ↄſentiēte. ⁊ hʒ rōeʒ in
4 ſe q2 ep̄s ē iudex vniuerſalis. † ſʒ archipſbyter eccleſie col
legiate ⁊ ſimiles ſūt iudices pticulares. iō recurrēdū eſt
pꝰs ad iudicē vniuerſalē. vt voluit gl. q̄ reputat̄ ſing. i. c.
i. i. ti. ꝺ ↄtrouerſia apō pes terminād a. ⁊ plꝰ dico pbari p
iſtū tex. ꝙ lʒ clericꝰ nō poſſit ꝺclinare iudiciū ſui epi ↄſen
tiēdo ī aliū. vt in. d. c. ſignificaſti. tñ poterit ↄſentire ī aliū
circūſcripto iudice ſuo īferiori ſi ad id accedat ↄſēſus epi
vt h pbat̄ ↄiūcto. d. c. q̄ſto. ⁊. d. c. cū ab ecclaꝝ. ꝺ q̄ dicen
duʒ. vt i. d. c. ſignificaſti. ¶ No. ibi ſi qs clericꝰ ſupple vl̄
laycꝰ. ⁊ iō potiꝰ loqt̄ de clerico ꝗ̄ de layco q2 magis eſt
freq̄ntatū ī clerico ſʒ multo fortiꝰ idē erit in layco. fac̄ qḋ
voluit gl. i cle. i. de reſcr. ⁊ i. c. ij. de ↄfeſ. i vi. ⁊ i. l. tale pa-
5 ctū. §. ſi. ff. ꝺ pac. ¶ No. ibi ppriū ep̄ʒ † q2 dubitari poſſʒ
qs dicat̄ pprīꝰ ep̄s. dic ep̄s domicilij forus. n. domicilij ē
gñalis ⁊ vniuerſalior oībꝰ alijs. vt no. i. c. ſi. J. e. ⁊ faciat. c.
dilecti. e. ti. ⁊ gl. multū ſolēnis i. c. ſtatutū. §. cū dī. ꝺ reſcr.
in. vi. Itē dr̄ ppꝰus vt ibi poſſit ↄueniri rōe bñficij qḋ obti
neri loco lʒ ſit alteriꝰ dioceſis q̄ agit̄ ꝺ illo bñficio arg.
c. ſane. J. e. ⁊. c. dilectꝰ filiꝰ. de reſcrip. ⁊. l. ſi. C. vbi ē ī reʒ ac
tio. ſi illud tale bñficiū nō reqrit reſidētiā. ſʒ ſi exigit reſi-
dētiā tūc cū ibi ↄ̄hat domiciliū. vt voluit Jnn. i. c. ex ore.
de pnileg. idē ē dicēdū vt de iudice domicilij vt ibi poſſit
ↄueniri ēēt de alibi geſtis iuxta no. in. c. ſi. J. eo. dr̄ ēēt pprīꝰ
rōne originis proprie lʒ alibi hēat domiciliū arg. c. iij. ꝺ
tēpo. or. li. vi. iuxta no. p bar. in. l. aſſumptio. ff. ad muni-
cipales. dr̄ ēēt proprīꝰ rōe ordinis ibi recepti. vt voluit gl.
elegās in. l. heres abſens. ff. de iudicijs. ⁊ facit qḋ hr̄ in. l.
oēs. ⁊ qḋ ibi voluit bar. C. de incolis. li. x. vbi loqt̄ de eo
q efficit̄ abb. monaſterij vel rector alicuꝰ eccleſie ī ciuita
te iſta ⁊ in. l. i. ff. ad municip. ⁊ vide do. Petꝝ in. c. ſi. de
offi. dele. li. vi. ⁊ gl. in. c. rogatiōes. de ↄſecratio. diſti. iij.
⁊ p alios in. c. poſtulaſti. J. e. dr̄ ēēt proprius rōne ↄtractꝰ
vel ꝺlicti vt ibi ↄueniat̄. c. dilecti. e. ſi. J. e. nō tñ proprie dr̄
6 ſubditus rōe ↄtractus vel delicti. † vñ ſtatutū loquēs de
ſubdito nō hʒ locū in foreñſi ↄtrahente vel delinq̄nte hic
q2 rōe talis ↄtractus vel delicti proprie nō eſt ſubditus
gl. ē elegans in cle. i. ꝺ foro ↄpe. ⁊ i. c. nuper. de ſen. exco.
⁊ ſic p pꝰus eſt ↄueniendus clericꝰ corā proprio ep̄o. ⁊ ſic
probat̄ h ꝙ actor ſeqt̄ foꝝ rei. c. ſi qs ↄtra clericū. c. ſi cle-
ricus laycū. c. cū ſit gñale. J. eo. ⁊ innuit iſte tex. ꝙ pōt po
ſtea ↄueniri corā nō ſuo iudice qḋ intellige in cā appella
tionis cū agit̄ corā metropolitano ſʒ Hoſti. p. c. paſtora
lis. de offi. ordi. vel ſʒ Petꝝ intelligit̄ data negligentia
proprij epiſcopi quo caſu ꝺuoluit̄ cā ad metropolitanū.
de quo hr̄ per ſcribētes in. d. c. paſtoralis. ⁊ in. c. i. de ſup
plenda negli. prela. in vj. qḋ nō plʒ dn̄o abbati dicenti ſe
7 ſemp tenuiſſe† ꝙ pp negligentiā propriū epiſcopi nō de-
uoluit̄ regulariter iuriſdictio ad archiepiſcopum lʒ poſſit
cōpellere epiſcopū ad iuſticiaʒ miniſtrādam. allegat di-
cta p ſe in. c. nullus. de iure pa. ⁊ in repetitio. c. ſi qs ↄtra
clericum. J. e. ¶ Sed tu pondera q2 ſi nos tenemꝰ ꝙ pp
negligentiā proprii epiſcopi appellatur ad ſuperiorē vt
vr̄ probare tex. in. c. ex ↄqueſtione. de reſti. ſpoli. vʒ ꝙ ar
chiepiſcopus poſſit reddere ius aditus p viam appella-
tionis. Sed ſi tenemus ꝙ a negligentia ⁊ tarditate iudi
cis non poſſit appellari. vt probatur in. l. ſi. §. illud. C. de
tempori. appel. ⁊ ibi bal. colligit ꝙ pp tarditatē iudicis
recurrit̄ ad ſupiorem. ſʒ nō appellat̄ q2 tardare negociū
nō eſt grauare. ⁊ appellatio ſit a grauamine. vt in. l. i. ff.
ꝺ appel. ⁊ in. c. oīs oppreſſus. ij. q. vi. ⁊ iō belliſſime dixit
Bar. i. l. q̄uis. ff. de dāno infecto. ꝙ pp negligentiā iudi
cis inferioris recurrit̄ ad ſuperiorem vt det aliū iudicē.
⁊ iſto modo poſſet procedere dcm̄ abbatis. ⁊ nō potuit
allegare meliꝰ ꝗ̄ dictum Bar. in. d. l. q̄uis. nihilominꝰ
mihi vr̄ eſſe verius vt pp negligentiam proprii epiſcopi
recurratur ad metropolitanū pro adminiſtranda iuſti
cia ⁊ euitabit̄ circuitus inutilis arg. cle. auditor. ꝺ reſcri
ptis. eſſet inutilis circuitus vt daret alium iudicē niſi ni
miū diſtaret metropolitanus a domicilio partiū q2 tunc

a ¶ Inferior ep̄o. Adde ad materiaʒ huiꝰ tex. c. romana. §. i. de appel. li. vi. vbi oēs do cto. ⁊ vide. xi. q. i. ꝺ ꝑſona. ⁊ vide. c. cū epiſ. de offi. ordi. ⁊ bal. ⁊ oēs ſcri bētes i. l. teſta mēta. C. de te ſtamen.

deberet cõmittere alteri vicinſori p tex.ſing..l.cũ p° C.ð
8 appella.⁊ iſtud tene mẽti. ¶ No.ibi actio ventilet† ꝙ
vbicunq; ꝯ̃ clericũ agitur in figura iudicij eſt adeundus
proprius epũs ꝯtra clericũ relicto ſuo iudice inferiori pu
ta archipſbytero ⁊ ſimilibus.⁊ hoc eſt ꝙ de nouo indu
9 cit iſte tex. ¶ Nota ibi vel ꝯſilio† ꝙ in prorogatione fa
cta p clericos in aliũ iudicem requirit̃ conſiliũ epĩ pro
prij ꝙ gl.exponit idest licẽtia. Ego nouiſſimus dico fore
hic caſum coniuncta gl. ſua ſingularem quem deijcitur
in profundum quoddã ſolemne dictum dñi Abbatis in
10 c.ſignificaſti.J.eo.vbi dixit† ꝙ in prorogatione fienda p
a clericos ſufficit tacitus conſenſus proprij epĩ.[b] qꝛ nõ be
ne dicit.nam ſi requirit̃ licẽtia proprij epĩ ſequit̃ ꝙ nõ ſuf
ficit tacitus conſenſus.qꝛ licẽtia eſt interponenda p ſuꝑio
rẽ verbis expreſſis ⁊ nõ tacitis ſingulare dictũ fuit Jo. an.
in.c.ſi abbatẽ.de ele.lib.vi.in nouella.qð dictũ reputauit
ſing. Lodoui.ro.in.l.ij.§.voluntatẽ.ff.ſo.matri.vbi alle
gat Lapuz allegatione.lxxxvj.mirũ ẽ ꝙ nõ viderit bal.
in.l.obſeruare.§.ſi.ff.de offi.proconſul.vbi allegat Joã.
an.in.d.c.ſi abbatem.licet idẽ bal.quẽ ipſe nõ vidit in.l.
ſi.C.ad macedo.⁊ in.l.ſi filius.C.de peti.here.⁊ bar.i.l.
cũ pr̃.§.libertis.ff.de lega.ij.videant̃ ſentire ꝯtrariũ.ego
tñ allego pro Jo.an.caſum in.c.cuz venerabilis.§.verſi.
licẽtia nec habita nec petita.ſupra de ꝯſuetu.tene menti qꝛ
eſt nouum. ¶ Itẽ nouiſſim⁹ ego dico ꝙ per iſtũ tex.con
iuncta gl.confundit̃ dictũ gl.in.c.ſignificaſti.J.eo.q̃ voluit
†ꝙ ſi clericus litigauit corã nõ ſuo iudice abſq; ꝯſenſu ꝓ
prij epĩ ⁊ fuit lata ſnĩa ꝙ illã poterit ratificare proprius
epũs.nã ſi reqrit̃ licẽtia dz p̃ſtari a pͥncipio.vt.ſ.c.cũ ꝯſue
tudinis.p Inno.ð ꝯſuetudine.ergo nõ põt ex poſt facto
interuenire p ibi no.dixit tñ Petrus ð ancha.ſi ſe crede
re ꝙ non poſſit talis ſnĩa ratificari p propriuz epm̃.alle
gat gl.⁊ Inno.in.c.prudẽtiã.de offi.dele.⁊ Jo.an. in.c.
ratũ.de reg.iu.in vi.Ego admiror vehementer ꝙ.d.pe.
dicat ſe credere ꝙ talis ſnĩa nõ poſſit ratificari p propꝰz
epm̃ qꝛ fama eſt notiſſima leſbo vt virgiliano illo vtar ⁊
plene ſunt ſapientum voces talẽ ſnĩam ratificari nõ poſ
ſe p propriũ epiſcopũ vt p oẽs.ſ.d.c.ſignificaſti.⁊ p bar.
in.l.ij.ff.de iudi.⁊ p id qð voluit gl.in.l.inſtar.C.de iure
fiſci.li.x.⁊ Ja.bu.⁊ bal.in.l.i.C.q pro ſua iuriſ.⁊ vide eũ
12 dem Bal.in.l.i.C.ſi a non cõpe.iudi.† ¶ Quid ſi actor
conueniat clericum relicto proprio epõ coram alio iudi
ce.gl.i.reſpondet ꝙ dz puniri allegat.c.inolita.⁊.c.pla
cuit.xi.q.i.c.ſi diligenti.J.eo.q̃ iura loquunt̃ qñ traheret
corã iudice ſeculari ſed ſi coram alio iudice eccleſiaſtico
dicas ꝙ mitius punietur vt per glo.in.c.ſignificaſti.J.eo.
¶ Oppo.ꝯtra tex.nam ſm̃ ius canonicuz actio non eſt
proponenda.c.dilecti.ſ̃.de iudi.ſed hic dẽ contrarium q̃
re male.Glo.ij.timore huius ꝯtrarij exponit tex.actio.i.
petitio.⁊ ſic ex gl.iſta collige ꝙ vt euitet̃ abſurdũ vna di
ctio ẽ põitur p aliam.vnde pulchre dixit Bar.in.l.i.ff.
13 de ꝯdi.⁊ demon.† ꝙ pp euitandũ abſurdũ dictio ſi poni
tur pro q̃uis.facit gl.in.l.ſi pr̃.ff.de vul.⁊ pu.gl.in.l.da
ta.ff.de reg.iur.⁊ in.l.has cõia.ff.de ꝯdi.⁊ demon.tex.i.l.
pater ſeuerinam.§.conditionũ verba.eo.ti.l.⁊ proculus
ff.de vſufruc.l.⁊ puto.ff.ſam.her.c.ꝯſtitutus.de religio.
domi.ſꝫ.d.abb.dicit ꝙ tex.ſtat proprie ideo nõ eſt neceſ
ſaria hec improprĩatio qꝛ nõ dicit tex.proponat̃ actio ſꝫ
dicit ventilet̃ qꝛ dz itelligi actio.i.ius proſeq̃ndi ꝯpetẽs
nã actio ẽ ius ꝯpetens proſeq̃ndi.⁊ ſic nõ logt̃ iſte tex.ĩ
propoſitiõe actiõis.nã nemo expit̃ ſine actiõe debet.n.ſi
bi ꝯpetere actio vel iudicis offm̃.l.ſi pupilli.§. videam⁹.
ff.ð neg.ge.c.ij.de of.iudi.ita dicit do.abb.hic. ¶ Sꝫ tu
adde ꝙ Goff.dicit ꝙ v̾bũ actio ſtat hic proprie ſi fuerit ð
volũtate proponentis.⁊ ſeqt̃.d.car.ſ̃ qñ veliũ ꝙ de iure
canonico nõ eſt prohibitũ proponere actionẽ ſi actor ve
lit.tu vide q̃ plene dixi in.c.dilecti.Et põdera qꝛ iſte tex.
nõ vtit̃ h̃ v̾bo actio i pͥncipio qñ ꝓponit̃ actio i iudicio. ſꝫ
qñ diſcutit̃ in iudicio quo caſu appellat̃ iudiciũ ⁊ nõ ap
pellat̃ petitio vt dicit gl.hic nec appellat̃ ius vt dicit do.

a ¶ Proprij epĩ. Adde no. ſing.⁊ Joã.de imo.i.l.quero. ff.de ſolutio.⁊ d.Alex.ð imo. in.l.i.§.ſi.ff. de iudi.⁊ vid ſpe cu.in ti.de cõ pe.iudi. adi.in pn.vẽſ. quid ſi duo.⁊ eũdem d. Alex.in ꝯſi. clxxxij.in.ij.p te.in criminali bus tñ nõ va let vt tꝫ bal.in l.i.in vlti.colũ. C. intellige tñ C. ð iuriſdi.o.iu. iudi.vbi ẽt q̃ plures ſcriben tes.

b ¶ Capienda ſũt. Add pan. ð ca.in ꝯſi. xli. incipi. viſo pũ cto.⁊.d.alexã. ð imo. copioſe in rub. de no. ope.nũ.⁊ facit qð voluit do. Bar.ſoci.in.l. poſſideri nũe. ff. de acq.poſ. car.xii. q mul ta bona dicit.

abb.ſed appellat̃ iudiciũ vt eſt tex.in.c.forus.de v̾b.ſig
ni.⁊ ſcðm paruitatẽ meam eẽt verior expoſitio actio ven
14 tilet̃.i.iudiciũ qꝛ ventilare idẽ eſt ꝙ diſcutere. ¶ † Utrũ
aũt poſſint conſentire litigantes in aliũ iudicẽ ſine licẽtia
proprij epĩ gl.iij.h̃ dicit ꝙ nõ.⁊ allegat.c.ſignificaſti.J.e.
⁊ dicit ꝙ illud verbum ꝯſilio ponit̃ h̃ pro licẽtia ⁊ h̃ pp ſu
biectã materiã proprie tñ differunt ꝯſilium ⁊ ꝯſenſus.vt
no.in.c.cum olim de arbi.⁊ in.c.cum in veteri. de elec.p
quo vide que dixi in.c.ſi pro debilitate de offi.dele. ⁊ ita
reſident hic ſcribentes.Sꝫ ego adduco qð belliſſime vo
luit Archy.i.c.epiſcopoꝝ.xviij.diſti.ꝙ ꝯſiliũ nõ eſt ð ſub
ſtantia.⁊ refert illud dictũ do.Bal.in.l.ſi.in.§.neceſſitate
.C.de boniſq; liber.ſed certuz eſt ꝙ in hac prorogatione
ꝯſenſus epĩ ẽ de ſubſtãtia.vt in.d.c.ſignificaſti.J.e.quo er
go ſpiritu induct⁹ papa vtit̃ hic verbo ꝯſilio.ſꝫ in mediũ
afferre illud qð bal.nr̃o venit i ore.i.c.i.ad ſi.in ti.q feu.
15 dare pñt.vbi dic̃† ꝙ verba ſtatutoꝝ nõ debent capi vt v̾
b ba iuriſcõſulti.ſꝫ groſſo mõ capiẽda[b] ſunt.nec eſt miruz
ſm̃ eũ.qꝛ ẽt ipatoꝛ groſſo mõ loquit̃ allegat qð hr̃ in.l.
i.C.ð ſeruis fugi.ego allego.c.veſtra.de loca.⁊.c.i.ð tor
neamẽtis.⁊ in.c.capellanus de ferijs.⁊ in.c.propoſuit.ð
clerico excõ.miniſ.⁊ plus dico ꝙ nõ eẽt apponere os ſu
pra celũ.dicere ꝙ iſtõ v̾bũ ꝯſilio poti⁹ dz exponi.i.aucto
ritate.⁊ ad hoc adduco ſtupẽdũ dictũ Archy.nr̃i in.c.q
dam.xviij.q.ij.vbi dicit† ꝙ vbicũq; actus dz fieri de ꝯſci
entia ei⁹ q hꝫ offm̃ de publico ſp capit̃ pro auctẽe.de q̃ di
cto fecit feſtũ Bal.i.d.l.ſi.§.neceſſitate.Cũ ergo epũs ſit
iudex vniuerſalis ordinari⁹.vt in.c.cuz epũs.de offi. or.li.
vi.ſeqtur ꝙ ſi verba dirigant̃ ad eũ in actu quem ſubditi
nõ poſſunt facere ſine volũtate epĩ ſiue dicat̃ cũ ꝯſilio vel
cũ ꝯſcientia.vel cũ pn̄tia ſp intelligit̃.i.cũ auctẽe qꝛ ſmo
relatus pſone intelligit̃ ſꝫ q̃litatẽ pſone.l. plenũ.§. eq̃tij.
ff.de vſu.⁊ hitatio.⁊ iſta nõ tradas obliuiõi. ¶ Sꝫ q̃uo
itelliget̃ verbũ alios h̃ poſitũ gl.penul.exponit h̃ dupli
citer.primo.i.eccl̃iaſticos.ſcðo exponit ꝙ epũs alicui cõ
mittat ⁊ idẽ in effectu voluit hic Inno.⁊ vr̃ hec gl.intel
ligenda ꝙ clerici poſſunt in alios vꝫ nõ ſuos iudices cõ
ſentire prorogãdo iuriſditionẽ ita tñ ꝙ ſint eccleſiaſtici.
ſꝫ ſi epũs delegat cãz poterit ẽt layco.vt i.c.decernim⁹.ſu
pra ti.i.ſm̃ do.car.h̃ de quo vide ibi dcã. ¶ Sꝫ tu pon
dera ꝙ nec gl.nec doctores recte exponunt iſtud verbuz
alios ex eo qꝛ tex.dicit nõ deſerat epiſcopũ propriũ.⁊ po
ſtea dicit apud alios.ꝙ verbũ ẽ implicatiuũ.vt in cle.ab
bates de reſcriptis cũ ſi. ergo refert̃ ad epm̃.⁊ p ꝯſeq̃ns
probat ꝙ ſi derelinquant epm̃.adeunt aliũ epm̃ illud
probat iſte tex.ſi dicat̃ poſſunt ne adire inferiorez.dicen
dũ ẽ ꝙ ſic.vt in.c.ſignificaſti.J.eo. ¶ Oppõe.⁊ vr̃ ꝙ im
mo ad inſtantiã alteri⁹ partis dũtaxat det̃ iudex. c.cũ.r.
canonic⁹ de offi.delega.gl.ſi.ſoluit procedere qñ altera
pars ẽ abſñs.ſecus ſi vtraq; pars ſit pñs.⁊ ita procedat
ꝙ hic di vide q̃ dixi in.d.c.cũ.r. ¶ Oppone imo vr̃ ꝙ
ſolus reus eligat iudices.xi.q.i.c.iudices.Soluit gl.iſta
ꝙ ibi loquit̃ in criminali.⁊ ꝙ hodie nõ tenet hic imo tꝫ
in cã criminali epiſcopi vel pſbyteri vel diaconi.xv. q.vi.
ſi aũt.Allanus dicit ꝙ illõ intelligit̃ ſꝫ iſtud ſed ꝙ ꝑi
me dixi cõiter tenet̃.⁊ archy.tꝫ h̃ in.d.c.iudices. ¶ Op
pone vr̃ ꝙ neutra pars habeat ꝯſentire.c.ſup queſtionũ
§.ſi.de offi.deleg. ¶ So.ꝙ h̃ dicit̃ de conſenſu prius eſt
ꝯſilium ne iudex poſſit recuſari.d.c.ſup q̃ônuz.§. verũ.c.
ſi quis ꝯtra clericum.J.eo.vꝫ tñ cõmiſſio ſine ꝯſenſu facta
ſaluo iure recuſandi.vt in ꝯtrario ſꝫ Jo.an.ꝙ procedit
qñ ordinarius vel delegatus alteri⁹ delegat.Sed ſi ptes
ꝓrogant iuriſditionẽ in iudicẽ nõ ſuũ reqrit̃ ꝯſenſus vtri
uſq; partis ⁊ ſi ſunt clerici reqritur conſenſus epiſcopi.
c.ſignificaſti.J.e.ſic põt itelligi hic. ¶ Et pondera iſtum
tex.in v̾ſi.⁊ ſi negotiũ qꝛ poſſet induci ad elegãtez q̃õez
17 q̃ ols fuit in facto peruſij† vtrũ procedat in cã criminali
accidit.n.tpibus dñi Abbatis conſciculi mei.q̃daz cano
nicus regularis expreſſe ꝓfeſſus regulã glorioſi Augu
ſtini in cathedrali eccleſia peruſina ⁊ in clauſtro dicte ec

cleſie noctis

clefie noctis tpe dū canonici erāt in matutinis furat⁹ ē cē
tū ducatos cuidā canonico q deputatus fuerat collector
perusinus ⁊ probatū fuit illud furtū p ꝯfeſſionē ipſius ⁊ p
quēdam clericum ſuū qui eudē aſſociauerat ⁊ cuſtodiā
fecerat dū p dcm̄ canonicum dicte pecunie ſurriperet.
Vicari⁹ epi peruſini abſēte archipreſbytero peruſino hn̄s
ad hoc mandatū ab epiſcopo proceſſit ꝯtra eūdē vſqꝫ ad
ſniaꝫ excluſiue fuit dubitatū de trib⁹ an proceſſus iſte va
luerit qꝛ proceſſus iſte nō p vicarium epi ſꝫ p archipſby
teꝝ ſeu eius locū tenentem iuriſdictio debuiſſet exerceri.
¶ Secūdo an iſte defectus potuiſſet ſuppleri p guber
natorē peruſinū hn̄teꝫ ꝑtātē legati de latere. ¶ Tertio
q̄ pena iſte canonicus veniat puniendus ⁊ ſi ꝑuari poſſit
portione ſeu procuratiōe eccleſie cathedralis cū in eccle
ſia cathedrali peruſina nō ſint diſtincte prebende ſed.c.aſſi
gnauit vnicuiqꝫ canonico certā portionē q̄ꝫ vocāt procu
rationē vt ſic qlibꝫ canonicus ſit diligētior i faciēdo pro
curationē ſuā laborare ⁊ āno ſingulo qlibꝫ canonic⁹ red
dit rōnē adminiſtrate procurationis ⁊ ē p Iouē qd̄ quo
tidianis ⁊ eam expediā recitata q̄dā qōe.d.pe. de anch.
18 hic q dicit ſe querere vltra alios doctores † vtrū vendicet
ſibi locum in laycis iſtud capitulū.vt nō poſſint aliū adi
re q̄ꝫ iudicē ſuū.⁊ vꝫ ꝙ ſic p.c.ex tenore.⁊.c.ex trāſmiſſa
I.e.vbi dn̄s probibet vaſallum ſuū litigare ſub alio ⁊ re
fert diſtinctionē bar.in.l.i.§.⁊ poſt opis.ff.de op.no.nū.
19 † vbi dicit qdaꝫ ſūt iudices q ſūt qudāmō ſimplices ad
miniſtratores vt rectores ⁊ ꝑtātes q daꝫ ad tps ⁊ eorū
ꝯſenſus nō reqrit qꝛ nō reperit.l.cautum. vt.d.§.⁊ poſt
opis.qdā ſūt iudices ppetui q hn̄t iuriſditionem magis
appropriatā.vt ſūt epi ⁊ iſtoꝝ requirit ꝯſenſus.vt i hoc.
c.⁊ idem in quolibet dn̄o tpali.puta rege duce comite
barone ſine quoꝝ ꝯſenſu ſubditi eoꝝ litigare nō poſſūt.
vt eſt gl.ordinaria in.l.īpalēꝫ ad finē in titulo de probi
bita.ali. feu.p Federicū in vſibus feu.ſꝫ iſta differētia nō
vꝫ bona ſcd̄m do. Petruꝫ inter rectores ciuitatū tpales
⁊ ppetuos.nā ⁊ ſi nō rector ſaltē ciuitas erit.⁊ id vꝫ req
rendus ciuitatis ꝯſenſus ⁊ iō dicit do.pe.ꝙ i regnis ⁊ co
mitatib⁹ in qbus oēs ſunt vaſalli ⁊ feudatarij nō poſſit fi
eri prorogatio ſine dn̄i ꝯſenſu.ſec⁹ ſi nō eēnt vaſalli ⁊ pre
dia nō eēnt tributaria vꝫ cū clerici qui tenēt eccleſias
q ſūt tributarie ſuis epis nō poſſūt corā alio litigare. vt
ibi voluit bar.⁊ ex hac theorica bar.dicit do.pet.inferri
ꝙ clerici nō bn̄ficiati poſſent progare iuriſdictionē non
ſui iudicis cui⁹ ꝯtrariū ſentit ibi bar.qꝛ vult ꝙ in hoc ſit
differentia inter ius canonicū ⁊ ciuile.ſed do.pe.dicit ſe
latius diſtinguere q̄nqꝫ q cognoſcit inter pſonas nō ſub
ditas vigore iuriſditiōis ordinarie q̄nqꝫ vigore iuriſdi
tionis delegate.q̄nqꝫ vigore iuriſdictiōis prorogate q̄n
qꝫ vigore recōuentionis ⁊ in quolibet tali dubitari pōt
an ordinari⁹ poſſit iudiceꝫ q ſic cognoſcit.⁊ ſubditū ne li
tiget corā eo prohiberi.pmo caſu cū qs cognoſcit inter ſu
os ſubditos vt ordinari⁹ abſqꝫ dubitatōe prohibere poſ
ſuꝫ ⁊ intentare negatoriā.⁊ ita loquit.c.ſi.de offi.archip.
ꝯtra ſubditū aūt meum q patit iſto caſu in ſe iuriſdictio
nē exerceri an agere poſſit tāgit Inno.in.c.in litteris.de
reſtitu.ſpolia.⁊ in.c.ſi.de reſcriptis.⁊ in.c.dilectus.ḋ ca
pellis mōachoꝝ. ¶ Scd̄o caſu q̄n cognoſcit iudex ſi ſu
us vigore dlegate iuriſdictōis diſtiguit.d.pe.an dlegās
potuiſſet inuito ordinario ſicut papa.vt in.c.cūcta p mū
dū.ix.q.iij.⁊ tūc idē poterit delegat⁹ ei⁹ q ei⁹ vice fungit.
aut nō potuit delegans pncipaliter cognoſcere.⁊ tūc ſi
ordinari⁹ erat ngligēs tūc ſicut p ſeipſum poſſet ſupple
re iferioris negligētiā.ita ēt alteri delegādo.alr nō poſ
ſet.I.e.c.ex tenore.⁊.c.ex trāſmiſſa. ¶ Tertio caſu pnci
pali q̄n vigore progatōis.remittit ad bar.i.d.§.⁊ poſt
operis. ¶ Vltimo caſu q̄n p viam reconuentiōis vꝫ ꝙ
iudex nō ſuus poſſit inuito ordinario ipſius recōuenti re
cognoſcere qꝛ lex facit ipſuꝫ iudicē cōpetēteꝫ nō hō in cā
recōuentiōis.iij.q.viij.c.cui⁹ in agendo aue.⁊ ꝯſequēter
.C.de ſenten.⁊ interlo.om.iudi.⁊ hac rōe idē vꝫ dicendū

in tacita prorogatione q reſultat ex contractu clerici in
aliena dioceſi celebrato nam poterit ibi ꝯueniri ēt inui
to vel nō regſito ſuo epo.vt no. Inno.in.c. dilecti.I.eo.in
glo.in v̄bo vꝫ.ſꝫ ergo ſpōte litigare non poſſit vel trahi
clericus coram ſuo iudice.tn̄ rōne recōuentionis ⁊ ꝯtra
ei⁹ poterit quod dicit eē bene no.do.pe.⁊ ita hic quieuit.
¶ Tu adde bar.in.l.i.ff.ḋ iudicijs vbi dicit ꝙ ſi ponere
mus vnum iudicem cui⁹ eēt iuriſdictio ⁊ effectus iuriſdi
tionis.ſicut ſunt epi.nā vt videmus epos penes q̄s infert ſi
bi hꝫ ⁊ hꝫ iuriſdictiones ppetuā.⁊ clerici ſuas eccleſias
hn̄t ab epis ſi ſic eēt in vno comite q hēet iuriſditionē in
ſuos vaſallos ⁊ ſui vaſalli haberent feudum ab eo tunc
inuito dn̄o illi nō poſſet progare iuriſdictionē alteri⁹. ⁊
ita reſidet bar.circa iſtū paſſū i.d.l.i.ſꝫ ang.i.d.l.i.ff. de
iudicijs.allegat illā doctrinā bar.⁊ credit fore veraꝫ q̄n
directe fieret prorogatio ſup eo qd̄ ꝯcerneret proprieta
tem iuriſdictionis puta ſi duo vaſalli contendentes ḋ feu
do volunt alium iudicē aſſumere in feudo q̄ꝫ dn̄m feudi.
ſꝫ ſuper alia re bn̄ poſſunt ſe ſubijcere alteri ſi ſūt layci.ſe
cus dicit ſi ſunt clerici.qꝛ tunc ex gn̄ali prohibitiōe cano
nis nō poſſunt.qnimo dicit ſi eēnt clerici ꝯiugati ⁊ gau
derent bn̄ficio clericali adhuc nō poſſent ꝯſentire in ꝗ̄li
uꝫ allegat gl. Io.an.i.c.romana.I.e.li.vi. ¶ Sꝫ Lo.ro
manus in.d.l.i.§.⁊ p⁹ opis.dicit ꝙ gl.feudalis allegata
p bar.in.d.l.īpialeꝫ.§.penul.dicit ꝯtrarium ei⁹ qd̄ voluit
bar.⁊ ēt Io.de imo.in.d.§.⁊ poſt opis ſicco pede tranſit
mordēdo bar.ſꝫ vꝫ ſentire illud qd̄ ſentit bar.in.d.l.i.ff.ḋ
iudicijs. ¶ Sꝫ do. Dominic⁹ in.c.i.I.e.li.vi.refert Io.ḋ
imo.ibi reprehendere rōnem bar.dicit enim ꝙ ex dicto
bar.ſequeret ꝙ deberet requiri ꝯſenſus ciuitatis q hꝫ p
petuā iuriſdictionem.dolendum ē ꝙ attribuant ſibi hāc
rōnem q fuit ſolēnis doctoris Petri de anch.hic ⁊ di
cunt ꝙ ratio eſt qꝛ clerici tenent eccleſias q ſunt tributa
rie epis ⁊ idē in ſecularib⁹ q ſūt feudatarij.vt.d.l.īpia
lem.§.penul.Si aūt eſſet clericus ſine eccleſia nō poſſet
alia rō aſſignari niſi illa ꝙ ſpāle ſit i clericis.qꝛ forte cle
rici magis ſūt aſtricti nexibus prelatoꝝ q̄ꝫ ſeculares. vn̄
eis variare nō lꝫ.c.qd̄ aūe.de iure pa. ¶ Do.ant. teti
git hoc in.c.ceteꝝ.ſupra ti.i.⁊ bal.ibi ⁊ in.d.l. īpialeꝫ.
§.penu.vbi trāſiuit cū dcō bar.do.pe.tetigit in.c.p.⁊.g.
de offi.dele.vide q dixi ibi ⁊ in.d.c.ceteꝝ. ¶ Et pōdera
qꝛ illud dcm̄ Io.de imo.⁊ Dominici de clerico q eſt ſi
ne eccleſia fuit Petri de anch.ḃ mordentis dcm̄ bar.
20 ex illo.⁊ pōt defendi dictū barto.ab eo † qꝛ lꝫ cleric⁹ non
habeat eccleſiaꝫ nihilominus epūs tenet ei prouidere de
alimentis donec ſibi prouideat de eccleſia vt in.c.cum ſe
cūdum apoſtolū.⁊.c.tuis de preben.Et inq̄ꝫtū bar.dixit
ꝙ epi habent ſibi penes.ꝯtrariuꝫ ego tenui in.d.c.ceteꝝ
21 vide ibi. ¶ Venio nūc ad illā qōneꝫ facti.† ⁊ capio pri
mum dubiū circa qd̄ Do.abb.in quodā ſuo ꝯſilio ſic di
a cit ꝙ archipſbyter iuriſdictionē nō hꝫ⁹ maxime in cano
nicos ſoꝝ ꝯtentioſi.ſꝫ ea ptinet ad epm.c.i.de officio or
di.c.at ſi clerici.ē.ti.i.c.ſiqs ꝯtra clericū.I.e.q̄ꝫ iuriſdictio
nem circa actū inquirendi potuit demādare ſuo vicario
c.lꝫ de offi.vicarij.li.vi.de iure ergo cōi valuit proceſſus
fact⁹ p vicariū.ſiue de ꝯſuetudine ſiue ex pſcriptiōe ptine
at ad archipſbyteꝝ iuriſdictio qd̄ eē pōt iuxta no.in.c.ir
refragabili.§.exceſſus.de offi.ordi.ſꝫ tu allega.c.cū ꝯtin
gat.I.e.tūc eſt aduertēdū ſcdꝫ eū.qꝛ cū iſta pſcriptio ſit ꝯ
ius cōe oꝫ ꝙ ꝯcurrat titul⁹ colorat⁹ ⁊ tps q̄dragintas an
noꝝ ⁊ ceſſante titulo reqrit tps de cui⁹ initio non hꝫ me
moria.c.i.de pſcrip.li.vi.no.in.c.nō eſt de ꝯſue.eo.li.⁊ ꝙ
pſcrip.fuerit iducta pꝛiuatiue ⁊ nō accumulatiue a iuriſdi
tione epi iuxta no i.c.cū ab eccleſ.⁊.c.paſtoralis.ḋ offi.
ordi.⁊ pſuppoſito ꝙ iſta pbent tūc eſt vidēdū an pceſſus
iſte format⁹ p vicariū valuerit pmo.frontevꝫ dicenduꝫ ꝙ
nō qꝛ a iudice nō ſuo.d.c.at ſi clerici.⁊ p totū.C.ſi a non
cōpe.iudi.ſꝫ ħ nō obſtāte. Si iſte ingſitus nō oppoſuit ḋ
incōpetētia fori ſciens iuriſdictiōeꝫ ſpectare ad archip
ſbyterū vꝫ iuriſditionē epi progaſſe ⁊ ſic valebit pceſſus

¶ Nō habꝫ. Aliqd autem iuriſditionē. ⁊ quā iuriſditionē habeat archipſbyter. vide per ſpec.in ti.de iuriſdi.o. iudi. §. ſecundum ea vbi late hoc tāgitur, ⁊ vide.ē.ḋ of. archipreſbyte. ri per to.

de hoc dicit eſſe tex.cum gl.in.l.i.C.vbi de cri. agi.oʒ ⁊ ſequunt ibi bar.⁊ bal.nam ⁊ ſi in criminalibus hʒ locuʒ prorogatio corã iudice hñte ꝯſimilẽ iuriſdictionẽ iure ꝓprio vt ibi no.⁊ p gl.⁊ bar.in.l.inter ꝯuenientes.ff.ad municipa.⁊ p Inno.in.c.de cauſis de offi.delega.ſed dubiũ eſt vtruʒ hoc procedat in clerico ſine licẽtia ſui iudicis que in hoc caſu non interuenit ⁊ vĩ ꝙ nõ per.c.ſignificaſti. J. eo.ſʒ hoc non obſtante ꝯtrarium conſuluit in caſu iſto cũ prorogat iuriſdictio epi q̃ eſt naturalis ⁊ ordinaria eaʒ res de facili reuertitur ad ſuam naturam.c.ab exordio.xxxv.di.l.ſi vnus.§.pactus ver.ꝙ in ſpecie.ff.de pac. ſecꝰ vbi prorogaretur iuriſdi.alterius per ſubditum epi ſine licentia epi tunc enim nõ valeret prorogatio ⁊ ita loquitur.d.c.ſignificaſti ꝙ dicit placere Jo.de ligna.⁊ multis aliis ibi ⁊ ẽt ſibi in dubio in caſu iſto in quo iſte inqſitus nõ hẽbat ab illo archipreſbytero ordĩes nec bñficiũ.iõ vr̃ ſibi ſubditꝰ rõe audi exercitij iuriſditiõis quo caſu eadeʒ rõ q̃ eſt in layco q prorogat ſine licẽtia ſui iudicis ẽ in ipſo clerico quo ad caſũ nr̃m iuxta no.in.d.c. ſignificaſti ⁊ p bar.in.l.i.ff.de iudi.ita ꝯcludit circa iſtud ꝑmũ dubiũ.d. abb.tene menti iſtud qꝛ limitat mirabiliter illud dictuʒ Bar.in.l.i.ff.de iudiciis ⁊ in.d.l.i.§.⁊ poſt opis vt hẽat locũ in epo ſecꝰ in alio iudice inferiori ipſius clerici ꝙ eſt nouũ ad illã doctrinã bar.tene ḡ mẽti ꝑpetuo. ſʒ mihi vr̃ ꝙ nõ recte dicat.d.abb.quo ad iſtud ꝑmuʒ dubiũ dũ dicit ꝙ ſi inquiſitus oppoſuiſſet exceptioneʒ icõpetentie ꝙ proceſſus vicarij ſeu epiſcopi fuiſſet nullus iſtud vr̃ eſſe ꝯtra tex.iſtũ inducendo ita vt ſuperiꝰ induxi ſũmãdo iſtũ tex.nã ſi prius adeũdus eſt proprius epũs qñ actio ventilat i iudicio ſeq̃t ꝙ idẽ qñ ventilat accuſatio. nã ſub iſto ṽbo actio cõꝑhendit accuſatio.l.iij.ad fi.ff.de ſepulchro viola.l.agraria.ff.de termino amoto. ¶ Facit ꝙ ſcribitur per oẽs in.l.viro.ff.ſo.ma.ergo ꝯfundit ꝯſiliũ dñi abbatis p iſtum tex.ita inductum.Et allego ꝯtra eum.c. J.

12 proximum vbi probat †ꝙ iudex inferior nõ põt diſtringere clericum niſi de ꝑmiſſione epi ⁊ ſic poſito ꝙ eẽt iudex ſuus inferior tñ nõ poterit illum ꝯdẽnare nec diſtringere ſine ꝯſenſu proprij epi ⁊ iſte vr̃ verus itellectꝰ ad il-

13 lum tex.lʒ cõiter teneat ꝯtrariuʒ ibi. ¶ †Circa ſcõm dubiũ poſito ꝙ proceſſus nõ valuerit qꝛ iuriſdictio ſpectabat ad archipreſbyteꝝ an poſſit ſuppleri defectꝰ p gubernatorẽ apoſtolicũ ꝯſului ꝙ nõ qꝛ cũ h̃ caſu actꝰ iudicialis ſit nullus.nõ põt ẽt legatus de latere talẽ defectũ ſupplere qꝛ eſſet tollere legẽ pape circa ſolẽnitateʒ iudicioꝝ ꝯtra cle.ne roma.d̃ elec.⁊.c.inferior.xxi.di.⁊ voluit ſpe. in ti.de lega.§.nũc oſtẽdenduʒ verſi.xxviii.vbi dicit ꝙ h̃ ſuppletio ptinet ad ſoluʒ papam ⁊ maxime i caſu iſto qꝛ non ſolũ eẽt ſupplere ſolẽnitates iudicioꝝ ſed eẽt dare iuriſdictionẽ nõ hñti in ꝑiudiciũ proprij iudicis ⁊ ſic ꝑuaret aliũ iure ſuo ꝙ legatꝰ facere nõ pt̃ †nã ſolius ꝑncipis eſt ius vniꝰ tollere ⁊ dare alteri vt no.i.c.ꝯſtitutꝰ d̃ relig. do.⁊ gl.dubitauit vtꝝ ꝑꝑ poſſʒ ſine cã ius vniꝰ eccẽ tollere ⁊ dare alteri.c.i.xxij.di.Adducit gl.i.c.ſi.d̃ here.li.vi.q̃ voluit †ꝙ legatꝰ de latere nõ pt̃ cõmittere cãʒ ſũmarie ſine ſtrepitu iudicij ſpec.i ti.d̃ legato.§.ſupeſt vĩſ.⁊ nũqd alleḡ ẽt ꝙ in ſimili voluit Inn.i.c.prudẽtiã de offi.d̃ leg. ¶ Tu põdera qꝛ ſi iſte vicarius proceſſiſſet vt delegatꝰ gubernatoris ꝯfirmaret ꝓceſſus poſtea factꝰ gl.eſt i.l.i.C.qui.p ſua iuriſdi.ſʒ circa h̃ nõ vr̃ laborãdũ qꝛ cũ ꝑſupponat ꝙ fuerit ꝯfeſſus crimẽ corã illo vicario ꝙ ꝯpelletur pſeuerare corã ꝯpetenti vt voluit Inn.i.c.p inqſitionẽ de electio.vide dicta in.c.at ſi clerici.§.ti.i. ¶ †Circa tertium qua pena puniet ꝯcludit ꝙ deponetᵃ ab officio ⁊ beneficio ⁊ ponet in arto loco ⁊ ꝓuidebit ſibi de expẽſis ita ꝯſuluit do.abb.ꝯſilio.xxvi.icip.attingã ꝑdicta dubia ꝯcluſiue.Et p iſta ſit expedita hec decretalis gloria ⁊ imperiũ ſit deo tremendo.Andreas Barbatia.

Nullus. Iudexᵇ ſecularis ſi clericũ p ſe diſtringit vel ꝯdẽnat excõicari dʒ.ſcõm oẽs hoc dicit.Et duo facit. primo prohibet h̃o penaʒ adijcit ibi ꝙ ſi.Et habent hoc.c. aliqui pro palea xi.q.i.c.ij. ¶ Tu pondera ꝑmo qꝛ iſtõ ſũmarium non exauſerat totum tex.qui non ſoluʒ loquitur de clericis ſed de non clericis ſeruientibꝰ eccleſie. Jõ ſequendo cõem intellectum doctorum debet ſic ſũmari. Si iudex laycus per ſe diſtringit vel ꝯdemnat pſonam eccl̃icã dʒ excõicari.h.d.⁊ ꝯplectit iſtud ſũmarium totũ iſtũ tex. ¶ Põdera ẽt ꝙ retẽto cõi intellectu doctoruʒ male intelligũt iſtũ tex.⁊ male ſũmãt.naʒ iſte tex.probat ꝙ iudex laycꝰ diſtringens vel ꝯdẽnans clericũ ipſo iure eſt excõicatus ⁊ iõ nõ bñ dicunt ꝙ dʒ excõicari ꝯtra gl.⁊

1 doctores hic ꝙ ſic oſtendo ad oculũ †vbicũqʒ in lege apponit ṽbum ſonans executionẽ vr̃ importare ꝑuationeʒ eẽ facti a iure.ſʒ iducit executionẽ facti.iſtõ voluit gl.cõiuncta cũ tex.in.c.ex tue de cleri.nõ reſidẽ.⁊ tex.in.l.ſiqs maior ⁊ ibi bar.⁊ bal.C.de trãſac.⁊ in.c.de multa de ꝑben.⁊ i.c.propoſuiſti i ṽ.abijciat de clerico nõ ordinato miniſtrãte.⁊ i.c.q̃rellã de iure iur.⁊ in.c.ij.de reſcr.Sʒ h̃ ponit ṽbũ ſonãs executionẽ.qꝛ dic̃ ſeq̃ſtratꝰ h̃ decidit tex. in.c.ſiqs ſuadẽte.xvij.q.iiij.ḡ eſt excõicatus ipſo iure.ſed iducit facti executionẽ. Jtẽ h̃ probat tex.i.l.i.C.de ſecun. nup.vbi illa ṽba ſit infamis ſũt canon late ſnĩe ⁊ ibi pul

2 chre dixit bal. †diſpõit ſtatutũ ꝙ faciẽs tale dlictũ ſit bãnitus ꝙ intelligit ipſo iure ⁊ allegat gl.valde pegrinaʒ i.c.q̃cũqʒ de here.li.vi.ſʒ h̃ dĩ ſit ſeq̃ſtra.itelligit ipſo iure ergo nõ reqrit ſnĩa ad ſeq̃ſtran.cũ.⁊ p ꝯño gl.⁊ doc.hic male loquũt ⁊ ꝯfundunt p.d.l.i.C.de ſcdis nup.tene bñ mẽti qꝛ eſt inuentio mea. ¶ Jtẽ pondera aliud qꝛ iudicio meo nõ ꝓbat illud ad ꝙ allegat p oẽs.dicit.n.ꝙ loquit de iudice ſeculari pro certo nõ ẽ bñ dictũ imo vr̃ ꝙ intelligat de iudice eccleſiaſtico.ꝙ ſic demõſtro ad oculũ dicit.n.ꝙ nullꝰ iudicũ ꝑſumat diſtrigere vel ꝯdẽnare clericũ niſi ex ꝑmiſſu põtificis ergo ſequit ꝙ põtifex ⁊ ſic epũs põt ꝑmittere ꝙ iudex laycꝰ diſtringat ⁊ ꝯdẽnet clericũ.ſʒ iſtõ eſt falſũ vt plene dixi i.c.ij.§.ti.i.lʒ.n.poſſet cõmittere capturã vt i.c.vt fame de ſen.ex.nõ tñ põt cõmittere iudici ſeculari vt clericũ ꝯdẽnet ⁊ diſtringat. ¶ Et

3 ſi quiſpiã alleget in cõtrariũ.c.ſi.de of.dele.li.vi. †vbi clerici dicũt diſtrictuales ꝑncipũ laycoꝝ.qꝛ certis caſibus poſſũt ab eis diſtringi vt ibi.rñdeo nõ obſtare qꝛ loquit in caſu ꝑmiſſo a iure dñis terraꝝ ⁊ ꝑncipibꝰ quo caſu nõ reqrit ꝑmiſſio epi.ſʒ h̃ loq̃t de ꝑmiſſiõe epi.ergo. ¶ Jtẽ diuinare eſt dicere ꝙ h̃ intelligat de papa.nã lʒ papa ſit pontifex tñ iura canonica nõ appellant pontificẽ ſimpliciter papã ſʒ qualificateʒ ſummũ pontificẽ aut romanũ põtificẽ cle.ſi ſũmus põtifex.de ſen.exc.qõ nomẽ habuit a Moyſe vt in.c.ſac.ſan.xxij.di.bal.in.l.reſcripta.C.de preci.impa.offe.faciat ẽt cle.ſi romanꝰ põtifex.de ꝑben. Jteʒ nullũ dubiũ haberet hec decretalis ſi loqueret d̃ iudice ſeculari. Jtẽ eẽt ꝯ̃ legẽ xpi dicentis Nolite tangere xpos meos.qꝛ itelligit directe ⁊ indirecte. Jtẽ qꝛ tolleretur ꝑuilegiũ datũ a Chriſto.qõ fieri nõ poſſet vt eſt gl.i.c.ſi impator.xcvi.di.⁊ iõ rõe viua potiꝰ intelligendꝰ eſt tex.iſte de iudice eccleſiaſtico nõ ſuo.nõ.n.poſſunt iudices eccleſiaſtici non ſui diſtringere aut ꝯdẽnare clericos alienos ſine conſenſu proprij epi.⁊ lʒ Inn.⁊ alij h̃ dicit ꝙ iſte tex.itelligit de iudice layco ⁊ de iudice eccleſiaſtico.tñ dʒ reſtringi ad iudicẽ eccleſiaſticũ.qꝛ rões ſupius allegate repugnant iudici ſeculari.⁊ iõ poſſet ſic ſũmari Iudex eccleſiaſticꝰ ſi pſonas eccleſiaſticas alienas ſine conſenſu proprij epi diſtringat aut ꝯdẽnat eſt ipſo iure excõmunicatus hoc dicit.⁊ ꝙ illa verba ſit ſequeſtratꝰ ſint canon late ſnĩe.vltra allegata ſupius allego quoddã dictũ Bar.iudicio meo ad hoc ſtupendum in.l.i.ff.de vi

4 priua. †vbi incidens in penam illius legis ꝑuat tertia pte honoꝝ ſuoꝝ.bar.ibi querit vtꝝ incidat in penã ipſo iure.⁊ decidit ꝙ non ex eo qꝛ illa lex non dicit ſi priuatus ecce qualiter intelligit ꝙ illa verba ſint canon late ſnĩe tene menti qꝛ proderit tibi ad multa. ¶ Jtẽ ſi qs põderat iſtũ tex.ad ſi.ibi reatum ſuuʒ videt ꝙ illa verba magis cõgruant

ᵃ ¶ Deponet. Nũbꝰ ex cauſis ⁊ criminibus clericꝰ deponendus ſit. vide copioſe p. 14 d.alex.de imo. in ꝯſi.clxxiiij. in.ij.parte.

ᵇ ¶ Iudex. ad 15 de ad materiã huius tex.oẽs ſcribẽtes in.c. ſi iudex laycꝰ. de ſen.exco.in vj.⁊ vide tex. in auc.itẽ nulla.C.de epi.⁊ cle.⁊ bar.in.l. electos popu- 16 los.viij.q.C.d̃ ſum.tri. In quibus autẽ caſibus laycus in clericos impune ꝑtãtem habeat. vide per do.cardi.in clemen.ij.§.porro.de electio.

gis congruant iudici layco.ſed nihilominus rónes ſupe
5 rius adducte repugnant.†vnicuiq3.n. ſeruáda eſt ſua iu/
riſditio.c.i.de offi.or.Jdó melius eſt vt dicamus ꝙ loqua
tur de iudice eccleſiaſtico non ſuo.℄ Nota ibi nullus iu
dicum.q3 ſm cōem intellectum intelligit de iudice ſecu/
lari.qd facit q3 in multis partibus iudices dicunt ſecula
6 res.℄ †Nota regulā ꝙ nullus iudex ſecularis nec ec/
cleſiaſticus d3 condēnare vllum clericū. ⁊ ſic comprehē
ditur clericus prime tonſure.q3 cū dicat de preſbytero ꝟ
diacono ⁊ de vllo clerico.neceſſe eſt intelligere de cleri/
co prime tonſure.Facit.c.cū nó ab homine.⁊.c. at ſi cle/
rici.ꝭ.ti.i.vide ibi ſcribentes.Nec etiam pót diſtringere
aut condēnare clericum coniugatū incedentē in habitu
⁊ tonſura q cōtraxit cū vnica ⁊ virgine.c.i. de cle. ꝯiug.
li.vi.⁊ idem dicēdū eſt de ſeruis ruſticis ⁊ libertis cleri
coꝝ qui gaudent eodem priuilegio.lxxxviij.diſ.c. iudicaſ.
⁊ in ſpec.de cōpe.iudi.addi.§.xxvij.Aliqui intelligūt illó
ꝟbum de ruſticis ⁊ familiaribus cōditicijs ſm ſcribētes
7 hic.℄ †Nota ibi aut clericū aut minores.de hac dictio
8 ne aut que q̄nq3 ponitur inter ea que differunt ſpē vt hic
inter clericum ꝯſtitutū in vno ordine ⁊ cōſtitutū in alio
ordine.Q̄nq3 inter ea que differunt genere vt inter cleri
8 cū ⁊ laycū.℄ †No.ibi ſine permiſſu pontificis ſm do.
Anto.clericos ⁊ ſeruiētes eccleſie poſſe de permiſſu epi
iudicari a layco.pro certo iſtud dictū non ꝓbatur hic.vt
ſuperius induxi.℄ Scdó ſuum dictū nó eſt in ſe verum.
vt dixi ſuperius.S3 do. Pe.de ancha.hic colligit predi
ctum notabile a ꝯtrio ſenſu.ſed non credit illud eſſe verū.
9 ℄ Nota ibi ꝙ ſi fecerit.†ꝙ ad hoc vt iudex hic ſit ſeque
ſtratus ab eccleſia nó ſufficit ꝙ iceperit ſed ꝙ pfecerit cō
demnationē aut diſtrictionē clerici ſine pmiſſu epi.Facit
glo.in.l.arboribus.que dicit ꝙ lupus exit ſiluas ſed nó
exiuit.Et adduco tex.in.c.omnis lex.iij.di.in.ꝟ.qui cedē
fecerit.Et nouiſſimus ego dico hic eſſe caſum. pro dicto
Jo.an.in.c.ppetue.de elec.lib.vi.in nouella. ⁊ in regula
10 in penis.li.vi.vbi dicit†ꝙ quotiens lex imponit penā ipſo
iure ſemper requirit actus conſumatus ⁊ pfectus refert
Bal.in.l.ſi quis nó dicam rape.C.de epi.⁊ cle.ego dico fo
re hic caſū tenēdo ꝙ illa ꝟba ſequeſtratus ſit.ſint canon
11 late ſentētie.℄ Nota ibi ab eccleſia dei.ꝙ iniuria dr̄ fie
ri iudici ⁊ eccleſie q̄n quis intromittit ſe de alterius iuriſ
ditione.⁊ pp hanc iniuriā poteſt talis puniri a iudice ec
12 cleſiaſtico.Et ſic nota ꝙ iudex eccleſiaſticus poteſt puni/
re laycū inquantū deliquit in clericū quaſi rōne dlicti in
perſonā quis ſubijcitur iuriſditioni iudicis habētis ſub
iectā pſonā offenſā.de quo in.c.verū.ꝭ.e.ſm do. anto.
hic.℄ Tu dicas iſtud dictū fore verū in clerico.nā ſi lay
cus detinet rem eccleſie poteſt cōueniri a iudice eccleſia
ſtico.vt in.c.cū ſit generale.ꝭ.eo. nóne multo fortius ſi of
fendit pſonā eccleſiaſticā. Homo eni nobiliſſima eſt crea
tura rerū.l.iuſtiſſime.ff.de edi.edic.nam igneus eſt illis vi
gor ⁊ celeſtis origo vt in.vi.eneydos. Et res ſunt viliſſi/
me.vt ſcribit Lucanus in tertio.Sed ꝓ viliſſima rerum
certamen mouiſtis opes ⁊ Seneca in prima epl'a.Dicit
etiam hic do.Anto.ꝙ nó pót iudex laycus clericos inui
tos ducere vt cōdemnent ab epo per iſtū tex.qui loquit
indiſtincte.Tu vide que dixi plene in.c.cū nó ab homine.
13 ꝭ.ti.i.℄ Nota etiā†ꝙ iniuria facta clericis dr̄ facta ec
cleſie dei.funguntur eni clerici legatione ipſius dei.y.q.vij.
c.accuſatio.Adduci poſſet illud euangelicū. Qui vos re
cipit ⁊ me recipit.q vos cōtēnit ⁊ me cōtēnit. ⁊ qd hr̄ in
c.i.de reliq.⁊ vene.ſan.℄ Tu pondera bene. q3 iſto no
tabile nó pcedit ita ſimplr vt colligunt hic'doc. q3 l3 ego
offendā clericū.nó tñ videor offendere eccliam dei niſi
eſſet cā qua odio eccleſie ego videar illud facere.arg.ei9
qd habet in.c.ſciant cuncti.de elec.li.vi. Nā iſte tex.loq
tur in eo actu qui nó pót fieri niſi cū iniuria eccleſie.q3 vt
iudex laycus diſtringat vel cōdēnet clericum venit de di
recto cōtra legem xp̄i dicentis nolite tágere xp̄os meos.
Facit qd habetur in.c.ſi diligenti.ꝭ.eo. violatur.n.priuile/
gium exemptionis clericoꝝ datum ab ipſo deo.vt eſt glo.
ſingu.in.c.ſi impator.xcvj.di.℄ Nota ibi ſequeſtratus.
14 †ꝙ excōmūicatus dr̄ ſequeſtratus ab eccleſia dei. ⁊ hoc
ió q3 ab eccleſia ſeperatus eſt.xxiiij.q.iij.c.certū. ex quo
infert do.Abb.hic ꝙ excōicatus pót ⁊ debet repelli ab
eccleſia.xxi.di.c.cleros.ver.infideles.xxv.di.c. perlectis.
allegat.c.reſponſū.de ſen.excó.per locum a ſpeciali ita
hic reſidet. Tu intellige ꝙ eſt ſeq̄ſtratus ab eccleſia dei
quo ad ſua cōmoda ſed quo ad onera ⁊ incōmoda non.
⁊ ita intelligo iſtū tex.⁊ iura precalleg.⁊ moueor per id
qd habetur in.l.cum duobus.§.itē q ſocietatem.ff.pro ſo
cio.al'a.l.actione.ff.pro ſoc.vbi ſocius demeritus rema/
net ſocius quo ad onera ⁊ incōmoda nó autem quo ad
honores ⁊ cōmoda.⁊ ideo dixit Bar.in.l.i.C. de digni/
15 ta.li.xij.†ꝙ ſi quis deſijt eſſe nobilis pp ſua demerita in/
telligitur quo ad honores ⁊ cōmoda ſed quo ad onera
⁊ incōmoda bene remanet nobilis.⁊ vide pulchra dicta
que ego rettuli in.c.intelleximus.ꝭ.ti.i.℄ Item ponde/
ra etiam.q3 nó eſt verū ita indiſtincte excōicatum ſrepel/
li ab eccleſia imo poteſt intrare eccleſiam ⁊ orare l3 non
tēpore quo celebrātur diuina vt eſt glo.decreti credo ꝙ
ſit.i.q.i.c.q ſtudet.℄ Ultimo colligit hic do.Abb.ꝙ in
16 quātum tex.hic dicit de diſtringente clericū†ꝙ excōica/
tus pót iterum excōicari.q3 ex diſtrictiōe clerici quis ex/
cōmunicatur vt in.c.ſi quis ſuadēte.xvij.q.iiij.⁊ tamē mā
datur excōicari ab hoie.de quo eſt gl.in.c.ita quorūdā.
de iude.Sed inquātū loquitur de condēnatione non cre
dit ꝙ ſit excōmunicat9 ipſo iure ex quo nullā violentiam
intulit pſone clerici niſi in caſu.c.quoniam.de imu. ec.li.
17 vj.℄ Sed tu pondera†q3 vbicūq3 vnum determinans
determinat duo determinabilia illa determinat equali/
ter.l.iā hoc iure.l.de vulg.⁊ pupil.l.in teſtō.C. de teſtō
mili.ſed ꝟbum ſequeſtratus ſeqtur illa duo determina/
bilia videl3 diſtringere ⁊ cōdēnare.ergo ſeqtur ꝙ equa
liter illa determinat.Fateor tñ ꝙ cōdēnans clericum nó
eſt excōicatus per.d.c.ſi quis ſuadente.ſ3 bene eſt excōi/
catus ipſo iure p iſtum tex.inducendo ita vt ſupius feci.
18 Sed ego vltimo colligo ex tex.iſto†ꝙ ſnia excōicationis
fert ad menſuram ꝯtumacie cōmiſſe circa emēdationem
eius quod male fcm̄ eſt.vnde tādiu eſt excōicatus q̄ndiu
erit cōtumax in emēdādo.⁊ ad hoc adduco ſimile de.c.
i.ꝭ.de iudi.in ꝟ.donec.⁊ de.c.ex lr̄is.de conſti.⁊ adduco
19 qd pulchre voluit Ange.in ſuis cōſilijs.cxcij.† vbi dixit
Januēſes iduxerunt repreheſalias ꝯ florētinos nó ſoluē
tes certa cambia ꝯſuluit remediū eſſe ſoluere.⁊ ita ceſſa
runt repreheſalie.⁊ dicit eē caſum ſing.in.l.ſi pecunie.§.
q fideicōmiſſi.ff.vt in poſ.lega.⁊ adduco ſtupēdum tex.
in.l.i.§.ſi frater.in ꝟ.oblata cautione.poſtea recipit pri/
ſtinū ius.ff.de colla.bono.⁊ adduco qd voluit Bal.in
20 .l.i.C.de poſtulā.†vbi dixit ꝙ bannitus per cōtumaciam
cōparēte reducit bannū ad ſimplicē citationē.Et addu/
21 co rōnē mirabilē†ꝙ vbicūq3 delictum h3 cām ſucceſſiuā
ſnia condēnatoria nó eſt ppetua.Et ad hoc nouiſſimus
ego adduco iſtū tex.nā diſtringere vel condēnare cleri/
cum h3 cām ſucceſſiuam donec emēdetur ⁊ reuocet.ideo
dr̄ futurū delictū.⁊ ad hoc adduco ꝯ doctr.in auc.inter/
dicimus.C.de epiſ.⁊ cleri.⁊ adduco qd egregie ſcripſit
22 Bal.in.l.acceptam.C.de vſur.in.xix.q.†Scolaris inquit
ē priuatus matricula.q3 nó vult obedire rectori ꝙ ſi po
ſtea vult obedire reuocatur illa ſnia priuationis.ita dica
mus in caſu huius.c.vide que dixi in.d.c.ex lr̄is. de con/
ſti.Et iſta addenda eſſent ad.c.i.ꝭ.de iudi.℄ Pro intel/
lectu glo.opp.vr ꝙ littera nó pcedat quia ſi nullus iudi/
cum pót diſtringere vel cōdemnare clericū ſeqtur ꝙ de
licta remanebunt impunita qd nó ē dicēdū iuxta illud.
Non pmittas maleficos viuere ſup terrā Exodi. xxij.c.
xxiij.q.ij.obijcitur.⁊.q.v.c.nó ē crudelis.rei eni publice
intereſt.l.ita vulneratus.ff.ad legem aquil.c.vt fame.de
ſen.excó.℄ Glo.prima meti cōtrariū expōit tex.nullus
iudicum videl3 ſecularium.iudices enim eccleſiaſtici nó

℄ Aut. De
iſta dictiōe.vi
de.d.car.i cle.
i.ver.quē etiā
de conceſ.pre
bē. ⁊ in cle.i.ꝭ
pnci.de re. ec
cle.non alie.⁊
in cle.i.iiij.q.ꝭ
of.or.vbi mul
ta habebis.

23 phibenſ. ¶ †Ex hac gl. cū tex. no. q̄ appellatiōe iudicū veniūt iudices layci ſʒ nō eccleſiaſtici. ⁊ forte ſʒ do. abb. iō q̄ iudices eccleſiaſtici cōiter ſūt plati ⁊ dnoiauſ a p̄latura ⁊ dignitate quā hn̄t vt archiepi epi abbates ⁊ ſimil̄es. Ego allego tex. in. c. decernim⁹. de. ri. i. Sʒ in ɔ̄triū
24 facit tex. in. c. cū ſpeciale. de app. †vbi tantū cōprehendit iudex eccleſiaſticus ⁊ nō ſecularis appellatōe iudicis cōiūcta. l. aptiſſimi. C. de iudi. ⁊ facit. c. ſi iudex laycus. de ſen. excō. in. vi. naʒ ſi tn̄ cōprehēdit laycus fruſtra addit verbū laycus. do. abb. dicit debere attēdi ſubiectā materiaʒ vt in diſpōnibus eccleſiaſticis veniant iudices eccleſiaſtici niſi materia ſubiecta aliō ſuadeat vt hic. In ſecularibus vero diſpōnib⁹ cōprehēdanſ dūtaxat iudices layci. arg. c. ij. de ɔſti. li. vi. ⁊. c. a nobis. de ſen. excō. Sed ſi materia ē pariter ꝓportionabilis vtriq̄ȝ. tūc cōprehendanſ oēs ar. c. i. de ɔſti. ⁊ hec dicit eē notāda pp ſtatuta faciētia mentionē de iudicibus. ita ſ reſidet do. abb. ¶ Tu adde ꝑmo q̄ iſta glo. reſtrigit iſtum tex. q dicit nullos iudicuȝ.
25 ergo reſtringere ad iudices laycos nō eſt bn̄ dcm̄. †q̄a vniuerſalis negatiua oīa negat.ᵃ vt ē gl. in v̄. nullū. l cle. l. de p̄bē. ⁊ p Jo. an. i. c. i. de poſtula. p̄la. li. vi. ⁊ p gl. i cle. hi q. de eta. ⁊ quali. ⁊ tex. i. l. ſi. C. de teſta. ⁊ qō voluit Jo. de imo. i. l. pe. ff. de ſtipu. ſer. ⁊ p ɔ̄ñs nō bene exponit iſtuȝ tex. gl. hec ſicut dicimus in vniuerſali affirmatiua. l. a ꝓcuratore. C. man. cum ſi. Et iō Uincētius Inn. ⁊ Frāciſcus vercel. exponūt iſtuȝ tex. in v̄. iudicū ⁊ eccleſiaſticorū quo ad clericos alienos in quos nō debēt imittere falcē. c. ſcriptū. vi. q. iij. tene mēti h̄. Sʒ ſequēdo opinionē glo. collige ex ea q̄ lʒ tex. loquaſ vniuerſaliter tn̄ recipit reſtrictionē. ⁊ adduco glo. in. l. i. C. cōla dele. ⁊ in. l. i. C. de ſa. ſan. ec. ⁊ in. l. inter oēs. ff. q ſatiſ. cog. ⁊. c. i. de ɔſti. vbi oino vide q̄ gloſas elegātes ad hoc cōnumeraui. Sʒ verior itellectus eſt vt intelligamus de iudice eccleſiaſtico
26 dūtaxat. qō ſic oſtēdo ad oculum. †vbicūq̄ȝ vnū ⁊ idē varie cōſideraſ in vtraq̄ȝ cenſura attendimus a qua cēſura exprimaſ. vnde dicebat Bal. in. l. ſi nōdū. C. de furtis. q̄ ſacrilegiū cōſideraſ ab vtraq̄ȝ cenſura aſʒ aliter ⁊ aliter ſi ſtatutū eccleſiaſticū loquaſ de ſacrilegio intelligiſ de ſacrilegio ſm̄ ius canonicū. ſed ſi exp̄miſ a ſtatuto laycoꝝ intelligiſ prout ɔſiderat ius ciuile. ⁊ ideo dixit idē Bal.
27 in. l. ſi qn̄. C. de inof. teſta. †papa dedit liaȝ monacho teſtandi qō intelligiſ ſm̄ ius canonicū. facit. c. ex litteris. de ɔſtitu. vide pulchra v̄ba que ibi dixi. Cū ergo iſtō v̄bum iudex cōſidereſ ab vtraq̄ȝ cenſura aliter ⁊ aliter. ergo ſi exp̄miſ a lege canonica intelligiſ de iudice eccleſiaſtico. Nec ob. dcm̄ dicebat do. Abb. q̄ iudices eccl̄ici nō appellāſ iudices ſʒ plati q̄ ſalua pace imo appellāſ iudices vt in rub. de of. indi. ⁊ in rub. de of. indi. ordinarij. ergo ſeqſ q̄ v̄bum iudicū hic cōp̄hēdit eccl̄iaſticos dūtaxat. Et ſi dicaſ q̄ materia ſubiecta patitur q̄ intelligaſ de iudice layco. dico iſtud eſſe falſuȝ. q̄ materia ſubiecta nō patiſ q̄ de pmiſſu epi iudex ſecularis ɔdēnet aut diſtringat clericos. ⁊ adduco i mediū quod belliſſime voluit Pet. de ancha. in repe. c. ea que. de reg. iur. l. vi. vbi refert ſe vi
28 diſſe dubitari. †Utrū epus poſſet dare liam poteſtati capiendi clericos delinquētes vel eūtes de nocte vel reptos cū armis ⁊ ponēdi eos in carcere ad petitionē epi. ⁊ dicit ſe credere q̄ dando liam generalē nō poſſit ex eo q̄a regritur cognitio ſup crimine quo caſu videſ omiſſa cognitio criminis ɔ̄ clericū pp qō vellet ad capturā ꝓcedere. ⁊ hoc penit⁹ eſt ꝓhibitū. c. decernimus. de iudi. ⁊ no. i cle. paſtoralis. de re iudi. ergo multo minus poterit cōmittere layco cōdēnationē clerici. Si aūt cōmitteret capturam clerici ſpāliter puta capias talē clericū q̄ tunc de licētia ſpāli nō videſ dubiū q̄ poſſit vt hʒ in. d. c. vt fame. de ſen. excō. ⁊ p ɔſequēs iſte tex. intelligiſ de iudicib⁹ eccleſiaſticis. tene mēti hoc dcm̄ Petri de ancha. q̄ eſt quotidianū cōtra multos epos dantes liam iudicibus
29 ſecularib⁹ capiēdi in genere clericos dlinquētes. ¶ †In gl. ij. queriſ qd cōp̄hēdaſ appellatiōe minoꝝ eccleſie q̄ nō poſſunt diſtringi aut ɔdēnari a iudice layco. Reſpōdet q̄ ſunt ſcolares vel ſeruiētes eccleſie dputati ad eius obſequiū q̄ illi eodeȝ p̄uilegio gaudere debēt. xij. q. ij. c. eccleſiaꝝ ſeruos. habuit forte reſpectū ad quaſdaȝ eccleſias maxime in Alamania vbi ſunt ſcolares addiſcētes ⁊ ſeruiētes eccleſie. ſic hʒ in. c. i. de celebra. miſ. veniūt etiā ſeruiētes ipſi eccleſie ſi ad obſequiū ei⁹ dputati ſunt. ⁊ ſic nō ſufficit ſuire eccleſie ſʒ oportet deputatuȝ eſſe ad eius obſequiū. Uidi ego ſepenumero fornariuȝ meū ſuientē eccleſie in miſſa vt ꝓpter hoc nō gaudeat priuilegio eccleſie. q̄ ad illō ſeruitiū nō eſt dputatus. Sed vincē. vꝫ intelligere de ianitoribus eccleſiaꝝ ſeu de illis iunioribus deputatis eccleſie obſequio vt adueniente etate ꝓmoueātur ad ordines allegat. c. omnis etas. xij. q. i. Fede. de ſe. in ſuis ɔſilijs intelligit de coniugatis ⁊ aſtrictis eccleſie ſeruitio ſecus ſm̄ eū ſi nō eſſent aſtricti. q̄ tunc lʒ talis incedat in habitu ⁊ tonſura ⁊ viuat inter clericos ⁊ interſit celebrationi diuinoꝝ nō gaudet p̄uilegio eccleſie etiā reſpectu immunitatis pſone. Et ponderat do. abb. iſtā gl. inquātū dicit deputatos. q̄ pro ea allegat. c. cū p exemptionē in v̄. ꝑpetuo oblati. de p̄uile. lib. vi. ⁊ hoc plʒ dn̄o Abb. nō enī videnſ tales pſone gaudere priuilegio maxime fori niſi ꝑpetuo ⁊ efficaciter ſint oblati argu. c. i. de
30 deci. lʒ glo. in. c. clericū. el ꝑmo. xi. q. i. velit indiſtincte †q̄ familia clericorū gaudeat p̄uilegio fori. ſʒ vt ibi not. archi. poſt alios. ⁊ in. c. eccleſiaꝝ ſeruos. xij. q. ij. nō habet locū in ſuitoribus ɔducticijs q ſeruiūt clericis precio. q̄ hoc nō reperiſ iure cautū. ⁊ allegat qō not. Inno. in. c. ſignificatib⁹. de offi. deleg. ⁊ in. c. ij. de maio. ⁊ obe. vbi dicit
31 †q̄ clerici ſunt exēpti a iuriſdictōe imparoꝝ. q̄ ſunt res ſpūales ⁊ ex toto corpus ⁊ aiaȝ deputauerūt ⁊ dederūt in ſeruitiū ⁊ ſortem Ieſu xpi. xij. q. i. c. cui portio. que rōceſſat in iſtis qui nō ſe ita deputarūt ſeruitio clericorū. ſʒ in familia epi ē ſpāle vt gaudeat p̄uilegio fori vt in. c. ſi. de of. archi. ſm̄ do. Abb. Idem dicit do. car. ſe intelligere iſtam glo. ⁊ tex. de ſeruientibus ꝑpetuis ſecus in mercēnarijs. ⁊ ſ'lat in arg. d. c. cū per exemptionē qō tacito auctore ſibi approp̄auit do. abb. Sʒ Philip. Poſtiē. ⁊ abb. exponūt v̄bū minores. i. cōuerſos p. c. pochianos. de ſen. ex. Sʒ q̄ itelligaſ de ſcolarib⁹ ſiue ſeruiētibus eccl̄ie potius q̄ȝ de iuniorib⁹ eſt cōior opio ſm̄ do. cardi. hic eſt tamē in ſe vero qō itelligaſ de iuniorib⁹. do. Ant. tranſit h̄ ſimpl̄r q ēt dicit ɔuerſos gaudere p̄uilegio eccl̄ie qū ſi oino viuūt ſeculariter. ⁊ ita reſidet. Qō pceptū eſt vide re q̄s iſtoꝝ patrū oſterit iuſtius an illō v̄bū minores adaptetſ ad ſcolares ſuiētes an ad iuniores etate. ⁊ mihi vꝫ
32 q̄ intelligaſ de iuniorib⁹ qō ſic demōſtro. †v̄bū ꝓlatuȝ a iure multipliciter itelligibile dʒ intelligi naturalr̄ ⁊ non ciuilr̄. l. ſi. C. de his q ve. eta. impetra. l. ab ea pte. §. iſulaȝ. ff. de v̄. ob. l. fideicōmiſſuȝ. ff. de ɔdi. ⁊ demō. c. ſuſceptū. de reſcrip. in. vi. ergo ſeqtur q̄ h̄ v̄bū minor dʒ itelligi in ſuo nāli ſignificato. ſed naturale ſignificatū ē minor reſpectu
33 etatis vt p totū. ff. de mino. †Sic dicim⁹ de h̄ v̄bo maior q̄ lʒ ſit maior etate ſcia potētia diuitijs ⁊ c. vt in. c. ſuper eo. de teſti. tn̄ capiſ in nāli ſignificato reſpectu etatis. vt in tit. ff. ex q. cau. maio. in inte. reſti. ergo iſte tex. itelligit de minorib⁹ reſpectu etatis. Nā videm⁹ in eccl̄ijs ɔſtitui minores ad addiſcēdum ⁊ ad ſuiēdū eccleſie ⁊ vt inde ꝓmoueanſ ad ordines vt iā vidimus obſuaſſe in eccl̄ia pſoni noſtri beati Petronij h̄ Bononie obſeruāde memorie Eugenium. iiij. qui multos minores conſtituit ad ſeruiēdum illi eccleſie. Et adduco qō pulchre commemorat Pe. de ancha. in commento. c. i. de conſtitu. ad ſi. vbi re
34 fert ſe in facto conſuluiſſe. Teſtator voluit q̄ domus ſua perueniret ad maiorem de domo. fuit dubitatū q̄s diceretur maior. nā dr̄ maior etate ſcia diuitijs vt eſt gl. nultū ſingularis in. c. lex eſt. ij. di. ɔſuluit q̄ maior dicaſ reſpectu etatis. ⁊ refert in q̄ōne facti ita ɔſuluiſſe do. Bal. Ita dicamus in ꝓpoſito vt minores eccleſie intelligātur reſpectu etatis. licet eniȝ maioritas aliter capiatur vt in ti. de maio. ⁊ obe.

a ¶ Omnia negat. Immo eſt tante malignātis nature vt dixit beat⁹ Auguſtinus in logica ſua q̄ q̄cq̄d inuenit deſtruit pro quo vide Bar. in. l. j. de etate in pe. ecl. ff. de mino. ⁊ plene p ſpe. in ti. de po. §. viſ. d. viij. p to. ⁊ multa de negatiua p bal. in marg. ſua in hac dictiōe.

b ¶ Naturaliter. Adde do. alex. de imo. in cōſi. iiij. in. iiij. parte. vbi hoc pulcherrime.

ti.de maio.e obe.nihilominus.est accidentale significa-
tú e nó naturale.e per consequés illa expositio videtur
verior vt intelligat de iunioribus. Et pro certo admiror
vehementer quo spiritu ducti gl. e doctores dicát q ap-
pellatióe minorú veniát scholares eo q scholares capié
do illud vbum minores in significato accidentali e ciui
li nó dicunt scolares minores imo dicunt maiores e po-
tentiores vt est glo.in.c.i.ff.de loca.e per ɔsequés non vi
det vera ista expositio q minores hic capiant pro scola-
ribus. ¶ Et inquátuz do. Abb.hic voluit damnare illá
opi.q familia clericoꝝ non gaudeat puilegio ipsoꝝ cle-
ricoꝝ. Pro certo ɔtraria opi.mihi vr de iure verior. Et
35 adduco pmo.l.i.e.ij.C.de epis.e cle.† vbi famuli clerico-
rum sunt imunes sicut e ipsi clerici.e non possunt colle-
ctari quo ad res sicut nec ipse clericus.ergo multofortiꝰ
vident esse puilegiate psone eoꝝ.sumus enim rónales nos
a e dij teste Porphirio libro predicabiliúª. e iuxta illud
Ouidij Pronaq quú spectent animalia cetera terraz.
Os homini sublime dedit celúq videre iussit ec. e illó.
Et q dominari in cetera posset natus homo est.l.iustis-
sime.ff.de edi.edic.ergo e idem videmus in inferioribus
36 esse.ergo multofortius in superioribus.†nam famuli sco
lariú gaudét eodé puilegio quo e ipsi scolares vt voluit
Nico.de matta.in.d.l.ij.ergo multo fortius erit idé i cle
ricis.Et adduco Bal.in.d.l.i.e.ij.C.de epi.e cle.vbi di
37 xit†q familie clericoꝝ téporales gaudét eodé puilegio
cú ipsis clericis qñdiu ipsis fuiút. Preterea facit id pri-
uilegiuz dat famulo q fuit domino e fauore ipsius do-
mini dat.Sed ista ró vendicat sibi locú siue seruiat ppe-
tuo siue ad tempus ergo. ¶ Adduco etiá q voluit bal.
38 in.l.si non plures.C.de sacrosan.ecc.†vbi dixit q puile-
giú datú clerico vl datú ecclesie q fauore ecclesie est itro
ductú.eodé modo dicamꝰ in puilegio dato familie cleri-
ci. Preterea facit tex.cú glo.in.c.cos.xxxij.di. vbi cócubi
na clerici gaudet priuilegio clerici quo ad forú.c.si peu-
hine.de sen.excó.Et ideo dixit Pe.de anch.in repe.c.ea
que.d reg.iur.li.vi.in.xxiiij.qóne se ɔsuluisse illustrissimo
39 e clarissimo pncipi dño Carolo de malatestis†q iudex
laycus nó pót pcedere cótra occultas ɔcubinas clerico-
rú.e miror q ipse nó allegauerit glo.in.d.c.cos.e ibi ét
glo.tenet q famuli clericoruz gaudeát.Facit ét ró si bo-
na clericoꝝ gaudét eodé puilegio quo gaudét ipsi cleri-
ci vt voluit glo.in.c.sancte Marie.de consti.e in.c.si.de
vita e hone.cle.e i.c.ex litteris.de pigno.ergo multofor
tius famuli coꝝ.Ité hoc pbat in.c.si.de offi.archi.vbi fa
milia gaudet puilegio quo e dñi.Et si dicat q est spéle i
familia epi dicatis q nó apparet ró spálitatis imo póis
regulá e q nó sit casus spális voluit Dñicus e Joá.de
imo.in.c.i.de cleri.cóiuga.li.vi.facit etiá qd voluit Bar.
in.l.in penis.C.de agri.e cési.li.xi. ¶ Et ex istis reddit
verior opio glo.Et pódera accurate gl.i.d.c.cos.q dox
Pe.i.d.c.ea que.qóne.xxiiij.dixit q iudex laycus pót p
cedere ɔ publicas cócubinas clericoꝝ nó aút occultas.
q ibi glo.vr sentire ɔtriuz q siue sit publica siue occulta
40 gaudet puilegio fori. ¶ † Sed extat pulchra dubitatio
quid erit in vxore clerici respectu fori. e gl.in.c.ij.xi.q.i.
e in.d.c.cos.xxxij.di.tenet q sic. Sz Jo.an.in.c.i.de cle.
cóiug.li.vi.dicit.Aut loquimur de his puilegijs qbus nó
gaudét mariti e frustra loquimur d illis q vxores nó gau
debunt illis talibus puilegijs.Sz si loquimur de illis qui-
bus gaudét mariti sui e túc idem nó eniz gaudét priui-
legio canonis q núq repit tactú p doctores q vberás
vxoré clerici icidat in excóicationé.q illd est puilegiú có
cessum caracteri clericali.ergo eius psonaz nó egredit in
qua caracter est ipressuz.e fortius pcedit in clerico ɔiu-
gato.q facilius illd puilegiú pdit vt in.d.c.i.Si aút loq
mur de scdo puilegio videlicz fori.de quo in.d.c.i.Idé é
dicédú q absurdú eét q femina in ciuilibꝰ eét de foro se-
culari in criálibus eét de foro ecclesiastico.Nec ob.si dica
tur q illd pcedit in clerico.vt i.d.c.i.q illd pcedit ppter
caracteré qué hz q nó egredit psoná.ita dicit Jo.mona.
in.d.c.i.que ró nó plz Jo.de sancto Georgio in.d.c.i.q
puilegiú canonis sit ɔcessuz róne caracteris. qd pz q có
uersi nó hñtes ordinez e moniales gaudét isto puilegio
c.nó dubiú.e.c.parochianos.de sen.ex.c.religioso.e. ti.
li.vi.vñ dicit dcñs Joá.an.esse vex sz nó per suá róné sz p
tex.q ibi dicit in ceteris.sz de vxoribꝰ existétiú in sacris di
cút vex glo.allegate p Jo.an.q tacite vident vouere có
tinétiaz.Jo.de imo.in.d.c.i.tenet q vxores clericoꝝ ɔiu
gatoꝝ gaudét puilegio fori sicut vxores clericoꝝ existen
tiú in sacris.e mouet ex.c.si.de of.archi.vbi familia gau
det priuilegio dñi.Nec ob.vñ.in ceteris.q loqtur i cleri
co q alia puilegia nó hñt.Sz nó excludit qn familia eiꝰ
eodé gaudeat puilegio fori quo e ipse clericus ex regu-
la predcá.e illd seqtur do.Do.e mouet q vxor gaudeat
puilegio fori extensione iuris.ná leges puilegiú ɔcessum
marito extendút ad vxoré litimaz.l.ij.C.d epi. e cle.lz er-
go dcñ.c.i.loquat de clerico tñ includet vxor ex dicta ex
tensióe.Et illd est qd attulit de nouo do.Domi.in.d.c.i.
Posset nihilominꝰ morderi e recte q dcñ.c.i.nó recipi
b 41 at illá extensioné.†qa extensio dz fieri ad siléᵇ.vt est glo.
singularis in.c.hi q auctoritate.de pbé.in.vi.e hz in.c.p.
e.g.de offi.deleg.l.sed si manéte.ff.de pcar.cú si.sz c.i.lo
qtur de puilegio fori.sed dcá.l.ij.C.de epi. e cle.nó loqt
de puilegio fori.ergo nó pót.d.l.ij. extendere.d.c.ij.do.
Abb.hic refert dút axat dcñ Jo.an.in.d.c.i. e tz ɔ cú ex
42 regula q hz†q vxor sortit forú viri ex psona viri.l. cum
qdam puella.ff.de iurisdi.om.in.l.femine.ff.de sena.l.si.
C.de incolis.l.ij.C.de epi.e cle. Et iz gl. ibi notet q ille
tex.loquat de ɔhétibus ante clericatú.tamé idé est in có
trahétibus post clericatú dútaxat quo ad puilegiú in cri
minalibꝰ ex quo licite ɔhút in minoribꝰ vt salté gaudeát
in puilegio cói quo gaudét cetere ɔiugate respectu ma-
ritoꝝ.ná ɔiugiú nó repugnat substantie ordinis sz solum
ɔhibetur ɔiugiú ex ɔhibitione eccle vt notat in.c. cum
olíz.de cle.ɔiuga.per Inno.in.c.placet.de ɔuer. ɔiuga.
Nec pcedit absurdú qd dicit Jo.an.q nó est absurdú p
id qd hz in.l.fi.C.de iurisdi.om.iu.e in.c.qñto. e p Inn.
in.c.cuz ab ecclesiaꝝ.de offi.ordi.ná idé videmꝰ in psona
43 ipsius clerici.†e eadé dz esse ró de spé ad spém que est d
genere ad genus ar.c.pastoralis.§.ité cú toriú. de offi.de
leg.sicut.n.maritꝰ nó gaudet ex toto puilegio fori sed ex
pte ita e vxor eiꝰ. Nec ob.q vir hz caracteré e vxor nó
hz q rñdet vt supius dictú est multos gaudere puilegio
fori nó hñtes caracterez.xij.q.i.c.duo sunt. ita ɔcludit in
vxore clerici ɔiugati.sz in vxore pmoti ad sacros simplr
putat in oibus gaudere puilegio fori ex psona mariti si-
cut ipse maritꝰ p iura allegata supius maxie si vouit ɔti-
44 nentiá.naz eaz cura nó est abiiciéda.† imo pót clericus
de fructibꝰ sui bñficij ipsam alere sicut faciebát apli vt in
c.dino.xxxi.di.vide ibi glosaz. Apli ducebát secú vxores
suas ut ibi no.e ita residet do.Abb.sed do.anto.h trásit
cú dcó Jo.an.i.d.c.i.sz Jo.de imo.dicit illd qd dixi in.d.
c.i.Tu pódera q q ad canonem si qs suadéte.xvij.q.iiij.
inqirádú ɔclusuz est q vxor clerici nó gaudeat tali puile-
gio posset adduci h ró excóicatio é pena.l.plz.§.acrimo
nia.C.de sa.san.ec.e.l.hi q.C.de aposta.sz nó vr iflicta h
pena vberáti vxoré clerici.ergo nos illá iponere nó pos-
sumꝰ.e adduco tex.i auc.d si eligédo scdo nubétes.§.cuz
igit.v.nec est lex tale qd dicés.ergo.Sz ɔtriú vr veriꝰ.qd
sic démóstro.offendés pános qbꝰ est iduꝰ clericꝰ icidit in
canoné.vt i.c.nup.d sen.ex.p Inn.e p bar.i.l.licitatio.ff.
d publica.sz vxor é pa corpis sui viri iuxta illud genesis.
Hoc os ex ossibꝰ meis e h caro de carne mea.e pbat i.c.
admonere.xxxiij.q.ii.ergo fortius incidit in canoné vbe
45 rans vxoré clerici.e adduco róné incóuincibilé†vba có-
tractus sunt stricti iuris.l.qcqd astringende.ff.d vbo.ob.
Sz si vba ɔtrus cócepta sunt in viro cópzehédút vxoré.
46 sing.est gl.in.d.c.admonere.que dicit† q si vir stipularꝰ
est aliméta pro se q vi etiá stipulari pro vxore sua.ergo

a ¶ Predicabilium. Habes istud aureú dictum originaliter allato loco in.c. d differentia circa fi. ibi rónales sumus ec.vbi et de moderniores scribentes q multa congerunt.

b ¶ Ad simile. Adde.d.alex.de imo.i.l.océs populi.in pe.car.de iusti.e iur.e Pau.de ca.i ɔsi.cccxxxiiij.e in ɔsi.ccc xlvij. vbi oia i ista materia late habebis.

multo fortius ỽba legis ꝯcepta in clericū ꝯprehendunt
vxores clerici. Nec obſtat ꝙ excōicatio ſit pena. qꝛ imo ẽ
medicina. ⁊ nō iudicaꝛ vt pena vt p Bar. in. l. i. ff. de pu
bli. iudi. ⁊ p bal. in. l. i. C. de heredi. inſti. ⁊ pbaꝛ in. c. i. de
ſentē. excō. li. vi. ergo multo fortius, vxor clerici ſiue ſit cō
iugatus ſiue ſit cōſtitutus in ſacris gaudebit ꝑuilegio fo
ri. ¶ Capio glo. tertiā oppo. ꝙ ẽt cū ꝑmiſſu epi nō poſ
ſit iudex laycus diſtringere ⁊ ꝯdēnare clericos vt in. c. ſi
gnificaſti. ſ. eo. hic di ꝯtrium quare male. gl. iſta ſoluit ꝙ
hic vacat argumētū a ꝯtrio ſenſu. qꝛ ꝯtrium eſt in iure ex
47 preſſuz. ⁊ ad hoc allegaꝛ quotidie hec gl. † qđ ceſſat ar
gu. a ꝯtrio ſenſu vbi agiꝛ de correctione alterius iuris. ⁊
a idē dicimus ſi reſultaret abſonus aut prauus intellectus.
Idem voluit glo. in. c. cū apoſtolica. de his que ſi. a pla.
ſine cōſen. capi. ⁊ in. l. i. §. huius rei. ff. de offi. eius cui mā.
eſt iuriſdic. ⁊ in. c. i. de eta. ⁊ quali. lib. vi. ⁊ in. c. ſignifica
ſti. ſ. eo. ⁊ hꝫ in. l. ij. C. de cōſorti. eiuſdē litis. ⁊ in. l. cōuen
ticulā. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. c. a nobis. de ſen. excō. Idē di
cas vbicūqꝫ ex argumēto a ꝯtrio ſenſu ſtatuentes incide
rēt in penaz. qꝛ tūc ceſſaret tale argumētuz gl. eſt in cle. i.
de vſur. quā allegauit pro ſingulari Bal. in auc. ad hec.
. C. eo. Eodē mō ſi reſultaret correctio alterius ſtatuti po
ſito ꝙ reduceref ad terminos iuris cōis ſtatutū illud in
quo arguiꝛ a ꝯtrio ſenſu. qꝛ tūc ceſſaret tale argumētum.
Ita pulchre dixit Bar. in. l. i. §. interdū. ff. qđ vi aut claz.
Facit qđ voluit idem bar. in. l. oēs populi. ff. đ inſti. ⁊ iu.
⁊ Bal. in. l. cōuenticulaz. C. de epi. ⁊ cle. Idē etiaz dicas
vbi rō ſtatuti ex quo ſumiꝛ argumētū a ꝯtrio ſenſu repu
gnat rōni alterius ſtatuti. l. cōuenticulā. C. de epiſ. ⁊ cle.
ꝯiuncto. c. decet. de immu. eccle. li. vi. ⁊ allegaꝛ gl. ſing.
in. l. cum pretor videl. ff. de iudi. Idez etiā eſt dicēdū vbi
inſurgeret correctio iuris cōis ſm Iaco. bu. in. l. apđ an
tiquos. C. de furtis. ⁊ Bar. in. l. oēs populi. ff. de inſti. ⁊
iur. ⁊ reddiꝛ talis ratio quia illud quod eliciꝛ per argu
mētuz a ꝯtrio ſenſu dicitur capi ex cōiecturis ⁊ ſubaudi
tione vt in dicta. l. apud antiquos. in glo. p ꝯiecturas. ⁊
48 glo. in. d. l. ij. C. de condi. inſer. ⁊ voluit ibi Bal. † ⁊ illud
qđ capitur ex ꝯiecturis dꝛ capi improprie vt ẽ tex. ſingu.
i. l. i. ff. ſi tabule teſta. nul. exta. ⁊ p improprietates nō in
duciꝛ correctio. vt eſt glo. que reputaꝛ ſingularis in. c. cū
plicates. §. qđ ſi per viginti. de elec. li. vj. probaꝛ in. l. ſi. §.
filys. C. de bonis qꝫ libe. cōiuncta. l. pe. C. q teſta. face. poſ.
vbi ad correctionē iuris nō capitur argumētū a ꝯtrio ſen
ſu. ⁊ adduci poteſt tex. in. c. cuz apoſtolica. de his que ſi.
a p: cla. vbi dꝛ indirecte venire illud qđ venit a cōtrario
ſenſu. facit qđ ſcribiꝛ per oēs. ⁊ qđ habeꝛ in cle. i. đ ſentē.
ex. ⁊ in. c. quāto. de vſur. ⁊ gl. i. c. ſi q a ſymoniacis. i. q. i.
49 Quinimo plus dico † ꝙ per ſenſuz ſubauditū ⁊ ipropriū
excluditꝛ legū correctio. ſingularis eſt gl. in auc. ex teſtō.
. C. de colla. ⁊ adduco tex. meliorē de iure in. l. ſi ſerui ve
ſtri. C. de noxa. ⁊ in. c. cū dilectus. de cōſue. ⁊ in. c. cūmqꝫ.
de reſcrip. que tria iura ad hoc ſunt meliora de corpe iu
ris. Quinimo dixit gl. ſing. in. c. ſtatutū. de prebē. li. vi. ꝙ
lex vel ſtatutū extendiꝛ ad hoc vt nō corrigat ius cōe. nō
eſt ergo admiratione dignā ſi ſilet argumētū a ꝯtrio ſen
ſu vbi agitur de correctiōe iuris vt voluit gl. in. d. l. ij. C.
de cōdi. inſer. vel vbi reſultaret abſonus itellectus vt vo
luit gl. ſm aliū intellectū in. d. l. ij. puta qꝛ eſſet ꝯ bonos
mores vt in. d. l. ij. vel eſſet ꝯ ius naturale vel diuinū vt
in. d. l. cōuenticulā. Unū tamē eſt no. dignū in hac mate
50 ria † ꝙ vbicūqꝫ ſtatutū nihil operareꝛ niſi ſumi argumētū
a cōtrario ſenſu etiā ad iuris correctionē. ita dixit gl. ſin
gu. i. l. nulla. niſi emerſis ꝯiūcta auc. di aconiſſaz. C. đ epi.
⁊ cle. qđ eſt bene notandū. ¶ Itē vnū eſt qđ tibi videbi
tur nouū ꝙ regula huius glo. ⁊ aliꝝ inquātū volunt ꝙ
argumētū a ꝯtrio ſenſu nō habet locū vbi reſultaret iurē
ꝯtrius intellectus. qꝛ ꝓcedit regula illa vbi reperiꝛ in ſpe
cie ſecus ſi in genere. Et pone exēplū in cle. per litteras.
de preben. cū ſua glo. que dicit colligi ex illo tex. a ꝯtrio
51 ſenſu † ꝙ legati cardinales nō poſſunt ꝯferre hoſpitalia.

⁊ tamē habemus ꝙ omnia beneficia poſſūt ꝯferre vt in
c. i. de offi. leg. lib. vi. ſed qꝛ de hoſpitali nō reperiꝛ in ſpē
expreſſum ꝙ poſſint cōferre. videꝛ illa glo. veriſſima non
obſtante regula huius gl. ⁊ aliꝝ. tene mēti qꝛ eſt noua
doctrina ⁊ inaudita. ¶ Sꝫ vnū eſt quod eſt enucleatiōe
dignū. eſt ne vera hec doctrina ꝙ argumētū a ꝯtrio ſenſu
diciꝛ intellectus ſubauditus iproprius ⁊ ꝯiecturatus vt
tenēt cōiter oēs glo. ⁊ doctores. de quo vide Ioā. an. ⁊
alios in. c. publicato. de elec. do. abb. Io. de imo. ⁊ alios
in. d. c. cū apoſtolica. Bal. in. d. l. apud antiquos. ⁊ in. d.
l. ij. ⁊ alios in. l. q teſtō. §. mulier. ff. de teſta. ⁊ Lud. ro. in
. l. ſi cum dotez. in ꝓn. ff. ſol. ma. ⁊ qđ hꝫ i. c. Ioſeph. ſ. de ỽ.
ſig. ⁊ p bar. in. d. l. omnes populi. ⁊ per Bal. i. d. l. ꝯuen
ticulaz. ⁊ per Saly. in repeti. l. ſi cū dotem. ff. ſol. ma. ⁊ p
Pe. de anch. i ꝯſilio. ccl. Pro certo paſſus iſte eget enu
cleatione. ego offerā duo ỽba in mediū pro declaratione
huius gloſe ⁊ aliarū. Et dico ꝙ argumētuz a ꝯtrio ſenſu
eſt proprius intellectus. l. ſeu ſtatuti. ⁊ nō eſt ꝯiecturatus
vel ſubauditus. ⁊ adduco caſum cui mūdus nō reſpōde
bit. nā rex noſter ⁊ deus noſter Ieſus xp̄s in euāgelio di
xit. Quecūqꝫ vultis vt faciunt vobis homines. ⁊ vos eadez
facite ipſis vt habeꝛ apud Mattheū. a ꝯtrio ergo ſenſu
chriſtus prohibuit inferri aliꝫ qđ ſibi fieri nolit. ⁊ iſ tex.
in. c. humanū genus. i. di. dixit ꝙ per illam auctoritatem
euāgelicā ꝓhibeꝛ q aliꝫ facere id qđ nolit ſibi fieri. ergo
illud qđ venit a ꝯtrio ſenſu nō venit improprie ⁊ ꝯiectu
ratiue imo venit ex mente ⁊ ex vi ỽboꝝ. caſus eſt ſingula
ris ibi quē alibi neſcio. ⁊ hoc vī firmare gl. ſtupenda ad
52 hoc ibi. † Secūdo iterpretatio ſtatuti aut legis ſi ẽ intrin
ſeca ⁊ ſubſtātialis ⁊ inſeperabilis a ſtatuto vel lege dici
tur eſſe lex vel ſtatutū. l. nominis ⁊ rei. §. ỽbā ex legibus.
ff. de ỽbo. ſig. ſecus ſi eſt argumētalis ⁊ extrinſeca. qꝛ tūc
nō eſt ſtatutum nec lex. iſta eſt glo. ordinaria in. l. q teſta
mēto. §. mulier. ff. de teſta. que gl. nō eſt alibi vt Bal. vtar
ỽbis in. c. i. ſ. de conſti. Sed arg. a contrario ſenſu eſt in
trinſecum ſubſtantiale ⁊ inſeperabile ab ipſa lege vꝉ ſta
tuto vt recte deciditur in. d. c. humanū genus. ergo eſt ꝓ
prius intellectus ⁊ nō ꝯiecturatus aut ſubauditus. Pō
dera bene qꝛ cōquaſſabit capita in terra multoꝝ. Pre
terea facit ad predicta tex. in. l. ita fidei. ff. de iure fiſci. de
53 quo facit ſeſtū Bal. in. l. i. C. de proba. † ꝙ paria ſunt ve
nire ꝯ ipſam legem ⁊ venire cōtra interpretationē ipſi⁹
legis. ſed argumētuz a ꝯtrario ſenſu eſt interpretatio cō
prehēſiua legis ergo. ¶ Et vlterius adduco. l. aliqñ. in
ỽſi. intelligitur. ff. de cōdi. ⁊ demō. vbi argumentū a ꝯtrio
ſenſu eſt intellectus legis. ¶ Et adduco gl. in. l. iuriſgē
tiū. §. quinimmo. ỽ. pretor ait. ff. de pactis. vbi argu. a ꝯtrio
ſenſu venit ex mente legis. ⁊ adduco. l. argentarius. §. ꝓ
hibet. ff. de eden. ⁊. l. pecuniā. ff. ſi cer. pe. ⁊ lꝫ ibi ponatur
dictio tanqꝫ nihilominus improprīatur ꝓpter alia iura
ponētia ỽbum intelligitur ſine dictione ſimilitudinaria.
⁊ adduco. d. c. cuz apoſtolica. in ỽſi. datur intelligi. ⁊ ad
duco. l. ſi locuplex. ff. de manumiſ. teſtamē. vbi diciꝛ ꝙ eſt
apertiſſimus intellectus. ⁊ lꝫ tex. ibi dicat videatur. dico ꝙ
non importat fictionē ſed importat oculum intellectus.
⁊ de hoc cōcordat cum alijs iuribus dicentibus intelli
gitur. ⁊ adduco. l. i. §. huius rei. arg. fortiſſimū. ff. de offi.
eius. ⁊ adduco glo. in. l. deſiderium. C. depoſi. que in ỽſi.
arguit exponit. i. argute probat. ⁊ ꝯinago. c. forus. in. §.
54 argumētuz. de ỽbo. ſig. † vbi argumētū eſt quedaz ſubti
lis inductio facta per fabricationē itellectus. ergo argu
mētū a ꝯtrio ſenſu eſt quedā ſubtilis ꝓbatio elicita ex itel
lectu legis. ergo nō eſt ſubauditus improprius ⁊ cōie
cturatus intellectus. Et ex iſtis ita breuiter deductis vi
deꝛ ꝙ cōis opio doctoꝝ laboret morbo icurabili ex quo
ſeqtur ꝙ recte ꝯſuluit Dy. Cy. Bal. ⁊ Pe. de anch. ꝙ
in ſtatutis hꝫ locuz argumētū a ꝯtrio ſenſu. ⁊ iſta adduc
ad Io. đ imo. in. d. l. q teſtō. §. mulier. ⁊ ad Ludo. ro. i. d.
l. ſi cum dotē. ⁊ ad alios doctores ſcribentes in locis al
legatis ſupius tene menti. qꝛ vt pulchra ſibi appropria
bunt multi.

• ¶ Prauus intellectus. ad de eundez do. and. i ꝯſi. quo dam ſuo qđ in libro meo repe ritur poſitū in ter ꝯſi. d. alex. đ imo. ⁊ ẽ poſt conſi. cili. i. iii. parte. qui hāc eandē materiā late tractat. ⁊ vide oēs doct. in. c. cām. đ re ſcrip. ⁊ que ibi ad d. and. ad ſecimus i apo ſtillis.

bunt multi. Uel ſolue aliter cõtrarium formatum ſupra
ſecundū doctores φ hic poteſt itelligi de pontifice .i. de
papa. nam cum eius permiſſu poſſet fieri vt in .c. mēnas.
ij. q. v. xij. q. ij. c. cum deuotiſſimā. de quo dixi in .c. ij. ő. ti.
55 i. Et ex hac ſolutione habetur φ appellatione pontificis
ſimpliciter facta venit papa. Adduci poſſet qđ ſcribitur
de rege noſtro ⁊ deo noſtro Jeſu xpō q dictus fuit pon-
tifex. nec apponitur maximus. vt ſcripſit Paulus apl's
Chriſtus exiſtens pontifex futurorū bonorū. de quo in .c.
loquitur. xxiiij. q. i. fortius ergo papa poteſt appellari ſim-
pliciter pontifex. nihilominus nō videtur bona ſolutio ad
iſtum tex. conſiderato canonico modo loquēdi q: cano-
nes vocāt eum ſummum pontificē vt dixi. ¶ Uel ſoluūt
tertio φ argumētū a cōtrario ſenſu refertur dūtaxat ad
minores eccleſie ⁊ non ad clericos. Pro hac ſolutione
ego adduco glo. multum elegātes in .l. idem cū eodē. §.
ſi. ff. de iuriſdi. om. iudi. ⁊ in .c. i. de preſcrip. li. vi. ⁊ in cle.
ne romani. de elec. ⁊ in .c. i. de poſtu. prela. li. vi. que dicūt
56 φ vbi determinās nō poteſt determinare equaliter oīa
precedētia refertur dūtaxat ad proxima. ¶ Uel quarto
ſolue φ de permiſſu epiſcopi poſſunt cōdēnare idest ad
cōdemnandū adducere. c. vt fame. de ſen. excō. Pro cer-
to iſta eſt magna impropriatio ⁊ violatio ad iſtū tex. quō
eſſe non debet. c. in his. de vb. ſig. ¶ Uel ſoluunt cōdem-
nare ſcilʒ in cā ciuili. Pro certo iſta expoſitio repugnat
huic tex. in ṽ. reatum. ⁊ ideo iſte expoſitiōes videntur ver-
ba ad ephesios. Clarior ⁊ verior intellectus eſt vt intelli-
gatur de iudicibus eccl'aſticis alienis. ¶ Opp. imō cle-
rici poſſunt condēnari per iudicem ſecularē. arg. c. cum
in agendo. iij. q. viij. ⁊ .c. at ſi clerici. de iudi. auc. ⁊ conſe-
quēter. C. de ſenten. ⁊ interlo. om. iudi. Glo. ſoluit cōtra-
ria pcedere in cauſa recōuentionis. de hoc vide que ple-
ne dixi vltra alios in. d. c. at ſi clerici. ¶ Et pōdera accu-
rate iſtā glo. in quātum vtitur vbo dubitatiuo forte q: in
dicto. c. at ſi clerici. intrepide ⁊ affirmatiue hoc tenuit hic
57 aūt loquitur dubitādo. ¶ Ultimo queritur an iſti iu-
dices ſint ipſo iure excōicati. an per ſniam. Gl. vltima di-
cit per ſententiā. ⁊ allegat ccordantias ex quibus pʒ φ
per iſtud vbū ſit nō inducitur canon late ſnie. Sed in cō-
trarium eſt gl. i. c. quicūqʒ. de hereti. li. vj. φ per iſta vba
ſit excōicatus inducit ipſo iure excōicationem. Et ad iſtā
glo. reſpōderi pōt φ pcedat quādo per alia iura appa-
reret φ non inducitur canon late ſentētie. ⁊ ideo debet at-
tendi ad materiā ſubiectā. ita reſidet hic do. Abb. mirū
eſt φ non alleget glo. in .c. ſi qua ex clericis. ő vita ⁊ hone.
58 cle. vbi per iſta verba anathema ſit nō inducit canō la-
te ſententie ſed ferēde. nec poterat allegari melius ad ſu-
ſtentandā cōem opīonem φ iſte nō ſit excōicatus ipſo fa-
cto. Sed reſponde φ illa glo. procedit rōne ſubiecte ma-
59 terie. Itaʒ regulariter vba preſentis tēporis ſunt canon
a late ſnie. vt per glo. in .c. ſi diligēti. ff. eo. ⁊ in .l. in crimina
li. C. de iuriſdi. om. iu. cum ſi. ideo tene φ iſte eſt ipſo iure
excōicatus per iura que allegaui ſuperius. ¶ Extra gl.
60 querunt hic doc. qd de penitentib' an ſint de foro eccle-
ſie. Do. anto. hic dicit φ ſic p. c. aliud. xi. q. i. ſʒ do. Abb.
dicit φ .c. illō dūtaxat probat φ penitētes poſſunt alios
conuenire corā iudice eccleſiaſtico nō eni dicit φ neceſſa-
rio ſint conueniendi in foro eccleſie. ⁊ hoc expſſe videtur
61 velle Inno. in .c. ſignificātibus. de offi. deleg. vbi dicit φ
penitētes ⁊ alie pſone miſerabiles ſunt ſub protectōe ec-
cleſie vt ſup iuribus ſuis poſſint adire eccleſiā ne ab aliquo
ingeretentur. lxxxvij. di. per totū. Sʒ ſi aliqs voluerit iſtos
tales cōuenire corā iudice layco nō poſſunt excipere φ
debeant cōuenire coram eccleſiaſtico. ſed ſi grauent corā
ſeculari poſſunt habere refugium ad eccleſiaſticū. qđ di-
cit eē no. nō enī īteruenit aliqs actus q habeat iſtos exi-
mere a iuriſdictione imperatoris alſ eu acquiretur iuriſdi-
ctio imperatoris. ⁊ allegat dcm̄ Inn. in .c. ij. de maio. ⁊ obe
die. ⁊ ita reſidet do. Abb. Sed tu pondera q: regula eſt
φ actor ſequit forum rei. ⁊ nō ecōtra. c. cū ſit. ff. e. ſʒ illud

nō habet locū in penitente q: agendo cōuenit laycū co-
ram clerico illud nō videtur ob aliud niſi q: penitens eſt
de foro eccleſiaſtico ⁊ fallit regula q: reus ſequit forum
actoris ergo penitēs eſt de foro eccleſiaſtico. ⁊ ad hoc fa-
cit penitēs eſt perſona eccleſiaſtica ergo gaudet foro ec-
cleſiaſtico. ⁊ ad hoc adduco. c. de his. c. falſas. c. cōtrariū
de peni. di. v. ⁊ adduco. c. de perſona. xi. q. i. Et ad .c. aliō
pondera q: nō loqtur pceptiue. ſʒ loqtur ꝯſultiue. ꝯſiliū
enī eſt vt penitens ꝯueniat laycū corā iudice eccleſiaſti-
co. q: non ita āmouebitur a ſua penitētia ſicut āmouere-
tur cōueniendo corā iudice layco corā quo eſt tumultus
⁊ ſi laycus ðclinat poterit declinare ſm glo. ibi. ⁊ ſic ille
tex. nō pōt adduci pro dicto domini Anto. ſʒ adduci poſ-
ſunt iura que ego adduxi. Et pondera q: ratio eſt vt pe-
nitēs nō vadat corā layco iudice ne āmoueatur a ſua pe-
nitentia. fortius nō poterit conueniri corā layco ne āmo-
ueatur a ſua penitētia. Et inquātū ſuperius dixi φ famu-
li clericorū conducti premio ad tēpus gaudēt priuilegio
clericorum ⁊ tenui cōtra dominum Abbatem ego ad-
duco eundem in conſilijs ſuis conſilio. iiij. vbi tenuit φ
62 gaudent priuilegio eccleſiaſtico lʒ aliter hic dixerit. Et
b ex iſtis infert qd in heremitis'. ⁊ extant due glo. vʒ in .c.
nulla rōne. xxiij. di. ⁊ in .c. q vere. xvj. q. i. que tenet φ ſunt
ſub epō in cuius territorio degunt. idē vr̄ velle Inn. in .c.
cū monaſteriū. de elec. vbi dicit heremitā eē pſonā eccle-
ſiaſticā ⁊ Archi. in .c. vnico. de excel. pla. vbi dicit φ ſūt
religioſe pſone. Cōtrariū tenet Guil. de mōte laudino
⁊ zengelinus in cle. p litteras. de pben. ⁊ eos ſeqtur Jo.
de ligna. ſicut. n. tales ex vtero matris progreſſi ſunt lay-
ci ita in eode ſtatu laycali cenſendi ſunt ex quo nō inter-
uenit alius actus eos eliciens a iuriſdictione impatoris q
eſt duplex vʒ receptio ordinis ⁊ cōuerſio ad aliquē de re-
ligionibus approbatis. vt in .c. ſi. ő religio. domi. xvij. q.
iiij. c. ſi quis ſuadente. c. nō dubiū. de ſen. ex. ⁊ hoc vr̄ ve-
rius de iure lʒ primū dictum ſit equius q: lʒ heremite nō
hēant certam regulā nec ſint obligati ad ſtandū in illo
ſtatu. ſed ſola volūtate tenent. ⁊ ſunt ſicut locuſte que nō
habent regē. vt dixit glo. in. d. c. q vere. abſurdū eē vr̄ φ
ſola ſua voluntate poſſint ſe eximere a iuriſdictione impa-
toris ⁊ redire qñ volunt. facit. c. duo ſunt genera. xij. q. i.
⁊ ſatis eſt φ iure expſſe nō pbet. Iſta ſunt vba do. abb.
hic. ſʒ do. Anto. lento pede trāſiuit dicēs heremitas gau-
dere priuilegio fori eccleſiaſtici p ſupradictas gl. Sʒ pe. ő
ancha. in. d. cle. p litteras. tenet ſimplr dcm̄ Guil. ⁊ zen-
geli. ſed reuerēdus do. car. ibi diſtinguit ħ mō. Aut here-
mitis ⁊ ſimilibus pſonis eſt datus certus modus viuēdi a
papa aut nō. Primo caſu ponit exēplum in fratrib' ter-
tij ordinis glorioſi Franciſci ⁊ tales gaudēt priuilegio de-
ricali. q: oīa noſtra facimus qbus auctoritatē nr̄am im-
partimur. c. hi qui. c. ſi apoſtolice. de prebē. in .vj. Secun-
do caſu non gaudent priuilegio niſi ſint clerici vel reli-
gioſi nec inferior a papa pōt nouam religionem eligere
c. ſi. de religi. do. dicit tñ φ eqor opi. eſt de iure ⁊ magis
ſibi placet φ ſi ad certū viſum eccl'iaſticum ppetuum de-
putati ſunt ab epō vel prelato φ cenſent perſone eccl'ia-
ſtice ⁊ gaudēt priuilegio fori. ſʒ ſi a nemine facta ē talis
deputatio ſicut ꝯtingit ſm eū in aliqb' heremitis q aliqñ
recipiūt hitū ad ſe ⁊ viuūt de elemoſynis iſti nullo pri-
uilegio eccl'iaſtico gaudēt. nō enī ſunt icorpati eccl'ie cū
ſint meri layci ⁊ redeūt ad libitū ⁊ ad nullū viū eccl'ia-
ſticū vel pium auctē eccleſie ſunt ꝺputati iſti nullo priui-
legio eccleſiaſtico gaudēt. ⁊ p hāc diſtictionē dicit poſſe p-
cedere opi. Laudini ⁊ ſequatiū ⁊ illud hʒ notabis p ma-
giſtro Galeatio fabro q moleabat ppe ſcolas nr̄as ꝯiu-
gato effecto heremita. vtrū gaudeat priuilegio eccl'iaſtico
63 ſʒ tu pōdera dcm̄ Inn. i. d. c. cū monaſteriū. vbi dicit φ
heremita tenet ſuare ⁊ pmittere ꝯtinētiā. ⁊ allega. §. ecce.
xxvii. q. i. qđ dcm̄ vr̄ mirabile ⁊ ponit gladiū ad dcā oiūʒ
q: ſi tenet pmittere ꝯtinētiā cui dubiū ē φ ſit eccl'ica pſo-
na ⁊ p ꝯñs gaudebit priuilegio eccl'ico. Sʒ gl. i. d. §. ecce.

a ¶ Late ſnie. Idem dicas ő verbis futuri tpis vt tʒ bal. in marga. ſſu. ſbum. ver. i. ⁊ no. i. l. ōmiſſione. § i. ff. ő capi. dimi. ⁊ tāc Inno. in .c. i. ő offi. ordi. ⁊ hi moderniores.

b ¶ Herem ⁊c. Adde. d. card. cle. pe. ij. q. de ſen. excō. ⁊ in cle. ij. xi. qō. de pbē. q ſibi ipſi videtur ꝯrius pro quo vjð. d. abb. inter alia in .r. cū ad monaſteriū. ő elec. vbi multa notabilia dicit.

dicit ꝙ heremita nõ eſt religioſa pſona nec reperit iure cautũ ꝙ debeat ꝓmittere ꝯtinẽtiã refert tñ ibi glo. opi. cõtrariam ⁊ nullã expreſſe approbat. Ego admiror vehemẽter ꝙ nullus iſtoꝝ patrũ allegauerit gl. i. l. ij. ff. de ĩn ĩno vo. que dicit heremitas eẽ ſub epo ſicut clericos ꝙ ang. ibi dicit eẽ verũ q2 ſunt pſone eccleſiaſtice ⁊ debẽt iurare ꝯtinẽtiã. pſit tñ hĩc ꝓprĩ allegat Inno. in. d. c. cũ mo naſteriũ. ⁊ Jo. an. in. c. i. de exceſ. prela. lib. vi. vbi decidit
64 †ꝙ religioſus de cõſenſu ſui prelati põt eẽ heremita qd dicẽdũ inter iſtos maximos iuris deos paſſus iſte nõ mẽtior dubitatiſſim⁹ eſt ⁊ indigeret declaratiõe pontificia. Tu pondera ꝙ ſi eẽt clericus ⁊ heremita res eẽt ſine dubitatiõe ꝙ gauderet ꝓuilegio eccl'iaſtico ⁊ põt clerić heremitari vt dixit Jo. an. in. d. c. vnico. qd hñi notabis ꝓ venerabili pr̃e nr̃o fratre Anto. heremita cõſiculo meo. Pondera ẽt ꝙ attendẽda eẽt ꝯſuetudo ꝙ ſi de cõſuetudine heremita gauderet ꝓuilegio eccleſiaſtico illa cõſuetudo eſſet ſeruanda. Si aũt ꝯſuetudo eſſet ꝙ cõuenirent corã iudice layco eadẽ mõ ſeruanda eẽt ꝯſuetudo q2 cõſuetudinis nõ eſt mediocris auctoritas. c. cum ꝯſuetudinis. de ꝯſue. ⁊ cũ iſte paſſus ſit dubius ſtabiť ꝯſuetudini q̃ eſt optima legũ interpres. c. cũ dilectus. de ꝯſue. l. minime
65 ff. de legi. †Cõſuetudo. n. tribuit iuriſdictionẽ. c. cũ ꝯtingat. J. eo. l. viros. C. de diuer. offi. lib. xij. Si aũt nõ appareat ꝯſuetudo ⁊ heremite ꝓmiſerũt ꝯtinẽtiã vt dixit Inno. vel deputati ſunt a papa vel ab epo ad certũ vſum ꝑpetuũ eccleſiaſticũ. ⁊ tũc gaudeãt ꝓuilegio eccleſiaſtico vt dixit do. Car. ⁊ voluit Inn. ꝑ iura allegata ꝑ eos. Sed ſi nõ ſunt deputati a papa vel a prelato. ſ3 ſpote ſua aſſumpſerunt habitũ heremiticũ ſimpliciter vel ad tps ⁊ ſtant in oratorijs vt docet experiẽtia mihi videť ꝙ ſint pſone eccleſiaſtice ⁊ gaudeant ꝓuilegio fori ꝗcqd dixerit Landinus zengelinus ⁊ alij qd ſic oſtendo famuli clericoꝝ ꝯductitij ad tps gaudẽt ꝓuilegio fori vt ipſi clerici vt ſuperius demonſtraui. nõne multofortius debent gaudere ꝓuilegio fori heremite qui famulanť nr̃o ſuꝑmo deoꝝ deo arg. aut. multomagis. C. de ſacroſanc. ec.
66 ⁊. c. cũ in cũctis. de elec. Preterea facit† deo deuoti hoſpitalarij ⁊ ſimiles gaudẽt ꝓuilegio eccl'iaſtico vt ꝑ glo. in. c. duo ſunt genera. xij. q. i. ⁊ facit qd voluit gl. in. c. quos. xvij. q. iiij. ⁊ in. c. vt lex cõtinentie. xxvij. q. i. ſ3 heremite ſunt deo deuoti. q2 vt videmus incedũt cũ certo ⁊ determinato habitu ⁊ hñt oratoria ⁊ ꝯtinenter videnť viuere ⁊ ẽt papa ſcit ⁊ tolerat vitam heremiticã eorũ poſito ergo ꝙ nõ ꝓmittãt ꝯtinentiã vr̃ ꝙ ſint eccleſiaſtice perſone.
67 ℭ Preterea facit† accidens aduenies enti qualificat illud ⁊ reponit illud in diuerſa ſpecie ſingularis eſt glo. in. c. ſtatutũ. de elec. lib. vj. cõiuncto. c. l3 canon. eo. ti. ⁊ li. vbi diſpoſitio. c. licet loquẽtis de eccleſia parrochiali nõ hз locũ in eccleſia parrochiali collegiata. ſ3 iſtis heremitis accidit quedã qualitas q2 appellanť heremite ⁊ hñt certũ habitũ ⁊ degũt in oratorijs ⁊ famulanť deo. ergo ſeqtur ꝙ nõ ſunt meri layci ⁊ videnť inſiſtere ꝯtẽplatiõi ergo alteratus eſt ſtatus eoꝝ laycalis ⁊ ꝑ cõſequẽs cenſenť eẽ eccleſiaſtice pſone ⁊ gaudebunt ꝓuilegio fori. Et pondera bñ. q2 l3 do. abb. hic dixerit ita vt ſupius dictũ eſt nihilomin⁹ ipſe vr̃ ſentire ꝯtrariũ in. d. c. cũ monaſteriũ.

a ℭ Regule q̃ ꝓpͤ religioſi dicant vid' per gloſato. l. c. mḡra de vo. ⁊ vo. redempti. ⁊ in cle. i. de religi. do. ⁊ vide do. abb. in. c. eccleſie ſancte marie. de conſtitu. vbi late ponit quot modis religioſus ſumit ⁊ ibi iuniores ſcribentes qui omnia neceſſaria aggregat.

68 ℭ †Quid de rectoribus hoſpitaliũ q̃ vtunť coniugio ⁊ habẽt ꝓpriũ l3 apportẽt aliqd ſignũ in veſte puta crucẽ vel quid ſimile. Guil. ⁊ Joã. de ligna. quos refert do. Abb. hic tenẽt in. d. cle. ꝑ litteras. ꝙ nõ gaudẽt ꝓuilegio eccleſiaſtico nec in pſonis nec in bonis ꝑ rõnes ſuperius adductas q2 nõ ſunt clerici nec cõuerſi. Hoſti. in ſumma de regula. §. i. vſu qd de ruſticis. vr̃ diſtinguere ꝙ aut iſti edificarũt hoſpitalia propria auctoritate. ⁊ nõ gaudent aliquo ꝓuilegio. aut cũ auctoritate epi. ⁊ tũc ſecus q2 videnť tunc eſſe religioſe pſone ſ3 in fine vr̃ reſtringere hoc dictũ qñ promiſerunt in manib⁹ epi caſte viuere ⁊ vxore mortua aliã nõ ducere ⁊ ꝓprijs bonis renũciare. tũc enim ſatis põt teneri opi. Hoſti. q2 videnť ꝯuerſi ale iſtis non interuenientibus ſeqtur ꝑmũ dictũ. ⁊ ita reſidet do. Abb. hic ⁊ dicit hec facere ꝑ fratribus tertij ordinis beati Frãciſci. Sed do. car. in. d. cle. per litteras dat illã diſtinctionẽ quã heri ſuperi⁹ rettuli. ⁊ aliud boni nõ dicũt hic doctores ⁊ ſic vno habito habenť oẽs. Ego admiror vehementer ꝙ nõ viderint Bar. in. l. ꝙ ꝯſtitutũ. ff. de teſta. mi
69 li. vbi dicit† canoniſte dicũt ꝙ exẽpta eccleſia videnť exẽpti prelati monachi ⁊ ſiſcꝰ. vt in. c. cũ per exẽptiones de priuileg. lib. vi. Modo qdam eſt prior cuiuſdã hoſpitalis ꝙ eſt exẽptũ. an ille prior ſit exemptus ꝯſuluit in ſacto ꝙ ſic prior hoſpitalis põt eẽ laycus vt in cle. q2 ꝯtingit. de religio. do. ꝙ exẽpta eccleſia vr̃ exẽptus ꝑlatus q̃ ẽ de corpe eccleſie. ſ3 ſi eſſet laycus tũc in his que reſpiciũt ſuam perſonã nõ ẽ exẽptus nec gaudet ꝓuilegio eccl'ie ⁊ ſic tenet Barto. ꝙ rector hoſpitalis laycus nõ gaudet ꝓuilegio eccl'iaſtico ⁊ cũ eo tranſit ibi ang. Bal. ibi dicit illud eſſe veꝝ qñ hoſpitale reqrit illum eẽ clericum adeo aut ꝯuenitur noie ꝓprio ⁊ tũc nõ eſt exẽptus aut noie hoſpitalis ⁊ tunc eſt exempt⁹ ego adduco. q. q̃ alias fuit in ſa
70 cto in ſplendida vrbe ſenarũ dubitatũ fuit† ſtatuto caueťur ꝙ nullus religioſus poſſit aſſumi ad aliqd officiũ cõmunis qdam anteq̃ eſſet rector hoſpitalis ſancte Marie de miſericordia erat inter alios noiatus ad officium prioratus poſtea fuit extractus de numero prioꝝ oppoſitur ꝙ erat religioſus ⁊ habitus oſtẽdebat q2 ferebat crucẽ añ pectus ⁊ habitu nigrũ ipſe replicabat ꝙ hẽbat vxorẽ ⁊ bona ꝓpria poſſidebat ⁊ poterat reijcere illũ habitũ ſi ſibi obſtaret ⁊ renũciare adminiſtrationi hoſpitalis. do. Pe. de anch. in rub. J. de regu. refert ſe tunc ſenis dixiſſe ꝙ illud ſtatutũ nõ debebat intelligi de clericis vł monachis q2 fuiſſet fruſtra factũ cũ de iure cõmuni ad officia ſecularia aſſumi non poſſint vt in rub. ⁊ titu. ne cle. vel mona. ⁊ ſtatutũ dз aliqd opari. l. i. ff. ad municipa.
ℭ Oportet ergo neceſſario ſtatutũ illd intelligi de iſtis vt ſic aliqd opetur ⁊ preſertiз q2 tales vulgus appellat religioſos. opinioni aũt vulgi deſeruiẽdũ eſt ⁊ verba in dubio ad cõem intelligẽtiam ſunt referenda. c. ex litteris. de ſponſa. ſed remanebat dubiũ an per depoſitionẽ habit⁹ redderet habilis ⁊ decidit do. Petrus ꝙ ad officia futura defendi põt ꝙ ſic. ſed ad illud offi. ciũ ad qd extract⁹ fuit cũ religioſã veſtẽ hẽret eẽt dubiũ. allat qd do. an. c. ſi eo tpe. de reſcriptis in. vi. In ꝯtrariũ allegat ꝙ iſta eſt quedã qualitas ⁊ accidẽs ſubſiſtẽs tpe electiõis ſi remoueatur nõ viciat actũ. c. ſi ꝑ clericis pauperib⁹. de pbẽ. li. vi. ⁊ ſic ille relicto illo hitu obtinuit priorat⁹ offiñ. ⁊ allat qd habeť in cle. i. de decimis. ſ3 do. abb. in. d. rub. de regula. dicit ſe dubitare de hac doctrina. do. Pe. q2 ſtatutũ dз itelligi ĩ ſtricta ſignificatiõe. c. in nr̃a. de iniurijs. l. ꝗcqd aſtrigẽde.
71 ff. de vb. ob. †ſ3 religioſus ſtricte dr̃ ille q ꝓfiteť tria ſubſtã
a tialia regule⁹ vt no. Jo. an. ibi ⁊ gl. in cle. i. de decimis. ſed iſti tales rectores hoſpitaliũ nec ſtricte nec large ſunt religioſi ⁊ allat guil. ⁊ Jo. de lig. i. d. cle. ꝑ lr̃as. q dixit ꝙ nec in pſonis nec in reb⁹ gaudẽt ꝓuilegio eccleſiaſtico. ⁊ allegat bar. i. l. i. ff. de penis. vbi dicit ꝙ fratres gaudẽtes non dicunť religioſi l3 gaudeãt ꝓuilegio quo ad foꝝ. ⁊ id ſtatutũ illud nõ itelligitur de talibus. Et ad rõnez dñi petri
72 dicẽtis ꝙ ꝓuiſio ſtati eẽt inutilis rñdet. † nã vbi ſtatutũ loqtur in nrã iuris cõis nõ dз ãpliari vt aliqd opereť. ſ3 ſatis ẽ ꝙ inducat aliqd remediũ vltra ius cõe. allat bart. i. l. ſuj. §. ꝑtor ait. ff. de nõ. iſec. ⁊ i. l. i. ff. ad. l. fal. ⁊ ſic ꝯcludunt iſtos rectores hoſpitaliũ laycos nõ gaudere ꝓuilegio eccl'iaſtico. ℭ Tu aũt põdera q2 aut nos loqmur de rectoribus hoſpitaliũ ſancti Jo. hieroſolymitani ⁊ dico ꝙ iſti gaudẽt ꝓuilegio eccleſiaſtico. q2 l3 ſint layci tñ dr̃ ꝯuerſi. ⁊ adduco. c. q̃uis. J. de decimis. ⁊ qd voluit Joã. mo. i. c. ex eo. de cle. li. vi. Aut loqmur de hoſpitalib⁹ ꝓuatis q̃ multi nobiles hñt in domib⁹ ſuis ⁊ de rectorib⁹ taliũ hoſpitaliũ nulla ẽ dubitatio q2 ñ gaudẽt ꝓuilegio q2 talia hoſpitalia l3 dicãť loca pia ñ tñ gaudẽt ꝓuilio eccl'iaꝝ vid' pře dcã ꝑ me i. c. ij. ãñ. de ꝯſu. aut ſi hoſpitalia publica ⁊ ĩ rio cõ
ſtituuntur

ſtinunt layci ꝛ hñt certū habitū dico ꝙ quo ad pſonas
coꝝ ꝛ ad bona ſua gaudēt priuilegio eccleſiaſtico. ꝛ ad
duco glo.iſtaꝫ ꝯiuncto tex.inquātū intelligit ꝟbuꝫ mino
res.i.ſeruiētes eccłie. ꝛ ſic ſeruiētes eccłie gaudent ꝓuile
gio eccleſie.ſꝫ talia hoſpitalia gaudēt ꝓuilegio eccłie. vt
.l.oia ꝓuilegia.C.ꝺ epi.ꝛ cleri.ꝛ dixi copioſius q̄ꝫ aliqs
alius in.c.ij.de ꝯſue.ſicut ergo ſuientes eccleſie gaudent
ꝓuilegio eccłie.ergo eodē mō ſuiētes hoſpitalibus gau
dent ꝓuilegio eccłie.ſed rectores hoſpitaliū ſuiunt ipſis
hoſpitalibus adminiſtrādo res ꝛ bona coꝝ ergo. Facit
ēt famuli ſuiētes clericis gaudēt ꝓuilegio eccłiaſtico.er
go ꝛ fortius ſuiētes ipſi eccłie. Facit ēt.l.bñ ꝛ a zenone.
.C.de quadriē.preſcrip.in ꝟſi.vt q die ꝛ nocte laborāt ꝺi
gnē habeant ſua prerogatiua fortunam. Cū ergo iſti re
ctores die noctuqꝫ laborēt circa ſeruitia hoſpitalis.ergo
debēt gaudere ꝓuilegio eccleſiaſtico. Nec ob.l. ꝙ ꝯſtitu
tū.nā ibi ꝓuilegiū daꝛ militi.ſed tribun⁹ non eſt miles er
go nō gaudet ꝓuilegio militū.nā ad eū caſuꝫ ad quē nō
adaptanꝛ ꝟba legis nō adaptaꝛ eius diſpō.l.iiij.§.totiēs
ff.ꝺ dā.infec.c.indēnitatib⁹.§.ſꝫ cū eas.de elec.li.vi.ſꝫ nō
eſt ſic in caſu noſtro in ſuientibus eccłie.lꝫ.n.nō ſint pſo
ne eccleſiaſtice tamē gaudēt ꝓuilegio eccłiaſtico vt hic ꝛ
ꝑ cōſequēs Bar.nō recte eſt loquutus. ꝛ ſic vꝫ potꝰ iſtō
ꝓuilegiū ꝯcedi hoſpitali q̄ꝫ ipſis rectorib⁹ qa attendiꝛ ſa
uor hoſpitalis honoraꝛ.n.in mēbris ſuis ꝛ adminiſtrato
ribus ſuis. ꝛ adduco qđ voluit do. Anto.hic q dixit ꝙ q
ſunt in aliquo ſeruitio eccleſie gaudēt ꝓuilegio eccłie er
go multo fortius rectores ꝛ adminiſtratores. Ego ſi nō
fallor in meis additionib⁹ quas feci in tertio decretaluꝫ
cū legerē ferrarie nō tenui illā cautelā dñi Petri in pre
fata rub. ¶ Pro certo mihi vꝫ ꝙ cōfundaꝛ ꝑ tex.ſing.i
73 l.ij.C.de ꝓmicer.li.xij.ꝯiuncto dicto Bar.ibi dicētis † ſta
tuto caueꝛ ꝙ deſcriptus in matricula notarioꝝ nō poſſit
eſſe de prioribus.mō qdā ibi deſcriptus fecit ſe cācellari
vt ꝓmoueretur ad prioratū decidit ꝙ nō potuit fieri qꝛ i
fraudē ſtatuti fecit.ita dicam⁹ i ꝓpoſito nō potuit dimit
tere habitū illū religioſuꝫ in fraudē ſtatuti vt eēt de prio
ribus ꝛ ſic male fuit iudicatū ꝛ male fuit ꝓnunciatuꝫ. Et
ad dctū dñi Abbatis ego vehemēter admiror ꝙ ita ꝯcul
cet dicta doctorū qꝛ Bar.in.d.l.iiij.§.prior ait.ff.de dā.in
fec.dicit ꝙ vbicūqꝫ ſtatutū loqtur in terminis iuris cōis
dꝫ intelligi.vt aliqd opeꝛ ꝯ ius cōe.ꝛ allegat illud dictū
Bar.idē do.Abb.in.c.cūmqꝫ.de do.ꝛ ꝯtu.ꝛ in.c.ex ptē.
de ꝟ.ſig.ꝛ ēt illud allegat in ſuis ꝯſilijs ꝯſilio.xix. ꝛ. xx
vij.Si ergo ſtatutū dicit ꝙ nullus religioſus certū eſt ꝙ
intelligiꝛ potꝰ de hmōi q aſſumūt habitū religioſuꝫ quē
ꝓñt dimittere qꝛ de ſtricte religioſis non oportebat face
re ſtatutū ridiculū eſt dicere ꝙ ſtatuentes intellexerint ꝺ
religioſo ꝓmittēte tria ſubſtātialia regule qꝛ ad qđ ſta
diſpoſuiſſent iuxta illud Lucani. Bella geri placuit nul
74 los habitura triūphos. † Nā ois intellectus q nō conſo
nat aurib⁹ vulgi ꝺ extraneus ita dicebat Bal.in titu. de
pace ꝯſtan.§.ſnie. ꝛ ideo rectius dixit do. Petrus ꝙ in
telligiꝛ de talibus religioſis prefatuꝫ ſtatutū.nam vt ma
a gnus ait Auerroys⁹. Sermones noſtri debent verificari
in cōem opinionē hoīum fruentium intellectu.l.ſi ita qs.
ff.de euic. Bal.in.l.i.C.de ſeruis fugi. Et ex iſtis ꝯcludo
75 nō bñ dixiſſe do. Petrū nec do. Abb. ¶ † Quid ꝺ ruſti
cis eccłie diſputat glo.in.c.indicatū.lxxxix.di. ꝛ ꝯcludit
ꝙ nō ſemꝑ ſubſunt eccłiaſtico iudici de quo in ſpecu. de
ꝯpetē.iudi.adi.§.i.ꝟſi.xxvij.ideo tenet ruſticos in duob⁹
tantū caſibus gaudere ꝓuilegio eccłiaſtico. vꝫ qñ iſtud ē
ꝯceſſuꝫ eccłie ab impatore. ꝛ qñ ruſticus hꝫ adminiſtra
tionē generalē ab eccłia addit Spec.aliū caſum qñ ruſti
cus ꝯueniꝛ pro re quā tꝫ ab eccłia alias aūt ꝯueniꝛ ex de
licto vł ꝯtctu corā iudice ſeculari vt no.i dictis locis. Idē
dicit de habētib⁹ generaleꝫ adminiſtratonē ab eccleſia.ut
no.gl.Lud.in.d.c.iudicatū. ꝛ idē dicit in muliere incluſa
xi.q.i.c.ꝺ pſona.ꝙ bene notabis ꝑ glorioſa magdalena
q̄ ſtetit incluſa in vna ſpelunca annis.xxx. nec bibit nec

comedit ꝛ angeli horis canonicis capiebāt eā ꝛ aſporta
bant vſqꝫ ad primū celum ꝛ ibi cum ea cantabāt horas
canonicas iuxta illud ꝓpheticū ſepties laudē tibi dixi de
us.c.i.ꝺ ecle.miſ. ꝛ poſtea eā reducebāt ad illā ſpelūcā
vt dicaꝛ religioſa ꝛ gaudeat ꝓuilegio eccleſie. ꝛ iō dicit h̄
76 do. Ant. † ꝙ generaliter oēs pſone q̄ regulariter viuunt
77 ſunt eccleſiaſtice pſone lꝫ nō faciāt ꝓfeſſionē. ¶ † Quid
de fratribus tertij ordinis beati Frācīſci tangit h̄ do.an.
ꝛ do. Abb. Et ego de hoc dabo remiſſiōes qꝛ latiſſime
tetigi in.c.officij.de teſta.vbi videre poteris. ꝛ vide h̄.do.
ant.ꝛ do.abb. Et ꝯcluſio eſt ꝙ iſti fratres tertij ordinis
ꝛ fratres q dicunꝛ milites ſancte Marie qui dicunꝛ fres
gaudētes ſm vnā opionem ſunt pſone eccłiaſtice ꝛ gau
dent ꝓuilegio eccleſiaſtico. ꝛ hāc opi. tenuit Bar.in.l.i.
ff.de pe. ꝛ in.l.ſemp.ff.de iure imu. ꝛ tenuit Pau.in cle.
cū ex eo.de peni.ꝛ remiſ. ꝛ ꝑ extenſuꝫ ſequēdo hāc ptem
ꝯſuluit Io.de ligna.ibi ſeqtur do.anto.hic. ¶ Alia fuit
opinio ꝯtria quā tenuit Guil.de monte laudino in.d.cle.
cū ex eo ꝛ cōſuluit Fede.de ſe.ꝯſi.cxlv. ꝛ dicit do. abb.h̄
ꝙ prima opi.eſt equor ꝛ tutior ſꝫ ſcđa vꝫ ſibi ꝟior de iure.
ꝛ idē vꝫ ſentire do. Pe.de anch.i.c.officij.ꝺ teſta.vbi te
78 nuit † ꝙ ex legato relicto talib⁹ fratribus nō debeꝛ q̄rta
epo.ꝛ tenuit Bar.in.l.ſemp.§.qbuſdaꝫ.ff.ꝺ iure imu.pri
mā opi.q dicit ita ſe cōſuluiſſe cū plurib⁹ doctorib⁹ legi
ſtis ꝛ canoniſtis ꝛ illaꝫ tenuit zengelinus in.d.cle.,cū ex
eo.ꝛ idē tenuit Ang.in ſuis ꝯſilijs ꝯſilio.cxlij.do. cardi.
in.d.cle.cuꝫ ex eo.diſtinguit.ſed in cle.ꝑ lſas ſeqtur opi.
Pau.ꝛ Bar.ſed Io.cal.tenet ſecūdam opi.cōtrariam
ꝙ non ſint pſone eccleſiaſtice ꝛ ita ꝯſuluit in ꝯſilijs ſuis.
Bal.ſequiꝛ hanc ptem in.l.placet.C.de ſacroſan.ec.ꝛ in
.l.officiales.C.de epi.ꝛ cleri.ꝛ.i.l.quicunqꝫ.C. de ſeruis
fugi.ꝛ in auc.niſi rogati.C.ad trebel.ꝛ in auc. ſi qua mu
lier.C.de ſacroſan.ec.vide que dixi in.d.c. officij. vbi te
nui ꝙ ſint perſone eccleſiaſtice ꝛ gaudeant priuilegio ec
cleſiaſtico ꝛ forte inferi⁹ aliqd dicam. ¶ Ex iſtis infert
79 do. Abbas poſt do.anto. † ꝙ Ieſuati licet non faciāt ali
quā profeſſionē tamen gaudent priuilegio fori. allegat
tex.ꝛ glo.in.c.indēnitatibus.de elec.lib.vj.in fi. ꝛ quod
nota.xij.q.ij.c.fi. ꝛ in.c.dilecta in xpo.de maio.ꝛ obe.ꝙ
dicit facere pro iſtis Ieſuatis.ꝛ maribus ꝛ mulieribus
ſubſunt.n.epiſcopo cui promittunt obediētiam ꝛ paup
tatem ꝛ caſtitatem voluntarie ſeruant.ꝛ promittunt q̄ꝫ
diu ibi ſunt licet perpetuo ſe non aſtringant voto ſed in
ter eos nō pōt ſtare volens retinere proprium ꝛ nolens
ſeruare caſtitateꝫ. Iteꝫ cuꝫ tales ſe aſtringant multis di
ſciplinis ꝛ ambulēt ſemꝑ ſcalciati poſſūt dici in ſtatu pe
nitentium qui ſunt ſub eccleſia.vt in.c.aliud.xi.q.i.q ſta
tus ab eccleſia approbatur nō enim tollitur volūtas pe
nitendi ꝛ actus ꝛ tales ſubſunt eccleſie licet nō ſit regula
approbata qꝛ nec regulares dici poſſunt cū non emittāt
perpetua vota. Eſt tamē non reprobatus ſtatus eorum
viuēdi. ꝛ ad hoc allegat extrauagāteꝫ Ioānis.xxij. que
incipit ratio recta que tollit penas cle.i.de religio.do.ēt
quo ad illas que beghine vocantur dummodo honeſte
viuant ꝛ ſe nō implicēt in predicationibus ꝛ diſputatio
nibus.ꝛ ſic concludit dominus anto.iſtos fratres Ieſua
tos fore ſub epiſcopo loci vbi degunt ꝛ eſſe pſonas eccle
ſiaſticas. ꝛ cōtinue audiui ſemꝑ allegari iſtō dctū do. an
to.fore ſing.in fauorē ipſoꝝ fratrū nec miruꝫ qꝛ ꝑꝑ ſuā
ſanctimoniā dñs anto.ſemꝑ habuit ſūmam deuotionem
erga dictos fratres.ꝛ audiui a multis nō aliqua reſonā
80 te ſcriptura accepi † ꝙ cū do.anto.feciſſet elegās cōſiliuꝫ
ꝓ quadā baronia ꝛ obtinēs victoriā in cā ꝑꝑ illō ꝯſiliuꝫ
trāſmiſit eidē dño anto.ccc.ducatos quos nūquā voluit
accipere allegando ſe nō mereri tantū premiū ex illo cō
ſilio.finaliter quādo ille largiēs nolebat reaccipere de
uenerūt ad hoc ꝙ donarent iſtis fratribus pro elemoſy
na ꝛ emerūt ex illa pecunia locū in quo ita honeſte ꝛ or
nate deo ſuꝑꝑmo famulanꝛ in ſua paupertate ꝛ obſeruā
tia. Sꝫ do.abb.hic dicat ſe in tranſcurſu lectionum fuiſſe

a ¶ Auerroys
Adde eundeꝫ
Auerroyꝫ.viij.
phyſi. tex. cō
men. vbi dicit
formaliter. De
relinquere ſen
ſum preter rō
neꝫ eſt infirmi
tas itellectus
ꝛ vide philo
ſophum in tra
ctatu ꝺ ſenſu.
ꝛ ſenſa. ꝑ quo
vide cle.i.§. ſa
ne ꝛ ibi glo. ꝛ
d.card .de he
reti. ꝛ Bal.in
auc.ſed hodie:
C.ꝺ iu.annu.
aure. qñ auteꝫ
ſermo ꝓprie
ꝓmittatur vidꝫ
ꝑ Bal.in.l. ſi.
q.xij.C.de he
redi. inſti. vbi
etiā modernio
res ſcribētes.

ſequutū hic doctrinā. do. Anto. tamē tenet ꝯtrium dicens
ꝙ licet vadant diſcalciati ⁊ apportēt caputiū albū ⁊ cōfor
ment ſe in veſtimētis nō tamē debēt gaudere priuilegio
fori. tū quia nō ſunt clerici cū nō recapiāt ordines. nec ſunt
veri religioſi cū nō ꝯfiteanſ illa tria ſubſtātialia imo nul
lū ſubſtātiale ꝓmittūt. ⁊ ſi hodie inde aliqs exiret pōt ꝯ
here matrimoniū ⁊ hr̄e ꝓpriū tū quia cū ſint nati layci ⁊ nō
interuenerit aliqs actus extraneus a iuriſdictione impa
toris vt ordo vel ꝯuerſio debēt adhuc layci reputari alias
eſſet in optione vniuſcuiuſqꝫ ſe eximere a iuriſdictiōe ſui
iudicis ⁊ redire quādo vellet imo dicit ſe neſcire ſi dicat
ipſos peccare mortaliter cū veniāt cōtra ꝓhibitionē. c. ſi.
de religioſis do. ⁊. c. i. eo. ti. li. vi. vbi diſtricte ꝑcipitur ne
quis nouā religionē inueniat ſed quicunqꝫ ad religionē con
uerti voluerit vnā de approbatis aſſumat iſti traſgrediē
do ꝓhibitionē ſic ſolēniter ex cauſa ſcām incurrūt do mo
dicū peccatū arg. c. ꝙ ꝑcipiſ. xiiij. q. i. ⁊ qđ no. in. c. gene
rali. de elec. lib. vi. ⁊ ſic nō videt quō ex eodē facto mer
eanſ penā rōne traſgreſſionis ⁊ ꝑuilegiū fori cum ꝓpter
peccatū potius ꝑditur ꝑuilegiū iaꝫ quæſitum. c. ij. ne cleri.
vel mo. c. priuilegiū. xi. q. iij. ⁊ iſtud credit eſſe verius. Et
ad rōnem do. Anto. rn̄det ꝙ penitentes nō gaudēt ꝑui
legio fori vt ſuperi⁹ ipſe dixit ⁊ fortius nō gaudēt iſti qa
nō ſtant in ſtatu penitētie ſimplr̄ imo ſub vmbra quadā
religionis. vnde appellant ſe fratres ⁊ in habitu ⁊ dor
81 mitorio ⁊ refectorio ⁊ in alijs ꝓcedūt vt religioſi † ⁊ iſte
ſtatus cū nō ſit approbat⁹ eſt expſſe ꝓhibitus cū inducat
ꝯfuſionē quādā ex nimia varietate religionū allegat bo
nū tex. in. c. ꝑniciosā. xviij. q. ij. ⁊ gl. in. c. ſi. xij. q. vlt. ⁊ ex
trauag. Jo. xxij. q̄ incipit ſancta Maria que ꝓfert excō
cationis ſniam ꝯ aſſumētes noue religionis habitū ⁊ cō
ſtruentes ſibi noua loca cōgregationis ſeu iam ꝯſtructa
recipiētes. ⁊ eadē ſnia afficit ꝑlatos qui ꝑter ſedis apli
ce auctoritatē tales viuēdi ritus cōcedūt ⁊ dicit ſe vidiſſe
nuperrime ꝙ papa Martin⁹ quintus ꝯceſſit eis vt vſqꝫ ad
beneplacitū ſedis apoſtolice poſſint licite in ſuo ſtatu ꝑ
manere de quo dicit ſe fuiſſe ſatis letatū cū ſint hoīes bo
ne vite. ⁊ dicit ſe dixiſſe in ſuis cōſilijs cōſilio. lvi. ⁊ ſic. d.
Abbas tenet iſtos tales Jeſuatos nō gaudere ꝑuilegio
82 eccleſiaſtico. † Quid dicendū Bal. in. l. monumēta. C. de
lega. loqtur de fraticellis de monte albe ⁊ de pizochalis
peruſij quos papa caſſauit vt fictos homies vt nō gau
deant ꝑuilegio. ⁊ idem Bald. in. l. officiales. C. de epi. ⁊
cle. loqtur de pizochalis dicēs ꝙ nō gaudent priuilegio
nō tamē loqtur expſſe de iſtis Jeſuatis ⁊ pro certo vide
tur ꝯfundi ſtatus iſtoꝝ ex eo quia gl. in. l. i. đ religio. do. li.
vi. valde ſing. dicit in ꝟbo habitū ꝑ illū tex. non ꝓhiberi
quin ſingularis pſona ſectas nō inueniēs ⁊ ſeorſum habi
tans nouū habitū induere ſibi poſſit ad h̄ allegat. c. par
ſimonia. xli. di. ⁊ ſic expreſſe innuit ꝙ plures habitātes in
eodē collegio nō poſſunt certū habitū inuenire ⁊ porta
re ne videanſ in ſtatu religionis ⁊ iō tex. d. c. i. ꝓhibet al
ternatiue vt nō inueniāt nouā religionē nec certū ⁊ nouū
habitū deferant. ſed iſti deferūt nouā religionis habitū
qui eſt diſtinctus ab oī regula qđ eſt ꝯ gl. cle. i. de elec. ex
quo vr̄ ꝙ nō ſolū nō faciant religionē aliā ſed et nō vide
tur collegiū approbatū ex eo quia nouū ⁊ certū habitū in
uenerūt ex ſuo capite nulla adhibita auctē ſedis apoſto
lice inſimul habitādo. ⁊ ſi dicaſ illud qđ ſacro ſcribiſ elo
quio. Ecce q̄ꝫ bonū ⁊ q̄ꝫ iocūdu habitare fratres in vnū.
vt dixit pſalmiſta procedit qn̄ in vnū habitant canonice
⁊ vt iura mandāt ⁊ diſponūt ⁊ ad hoc adduci pōt tex. i
cle. i. de religio. do. vbi papa reprobato ſtatu quarūdaꝫ
mulierū inſimul ſub velamine ſanctitatis habitātiū ꝓte
ſtatus eſt ꝙ per illaꝫ reprobationē nō intēdebat inhibe
re mulieribus fidelib⁹ quin ꝓmiſſa continētia alias nō poſ
ſint in ſuis hoſpitijs ꝯuerſantes pniam agere ⁊ ꝟtutū do
mino in humilitatis ſpū deſeruire. vñ ponderāda ſunt il
la ꝟba in ſuis hoſpitijs quaſi velit ꝙ in cōi hoſpitio vel
collegio nō licet cohabitare ſub quadaꝫ vmbra religionis

¶ Cauſa neceſſitatis. Adde ꝙ imo men dicātes nō neceſſitate adacti poſſunt puniri arbitrio iudicis extraordiario vt tenet bar. no. in. l. i. ſi. C. de mēdi. alleg. in tex. ⁊ validi mēdicātes ſunt in ſeruitutē redigēdi alleg. l. i. ⁊ expſſius. d. card. in cle. i. §. Ideoqꝫ đ reli. g. ⁊ vene. ſan. ⁊ in clemē. ij. i ꝑn. iij. oppo. đ peni. ⁊ remiſſ. qđ not. ꝓ modernis mendicantibus erro gātibus panē pauperū i tur piſſimos vſus.

etiā ex cā penitentie. ¶ Itē faciat. c. indēnitatib⁹ ꝓpe ſi.
de elec. lib. vi. ubi papa expreſſe ꝓteſtaſ ꝙ per illā ꝯſtitu
tionē nō intēdit probare ſtatū ſeu ordinē vel regulā qua
rūdaꝫ mulierū q̄ nec ꝓprijs renūciant nec ꝓfeſſionē faci
unt regularē ſed uiuūt ut in ſecularibus eccleſijs canoni
ci ſeculares. ecce ꝙ nō licet ꝯuenire ſimul cauſa religionis
licet cōuenientes nō renūcient ꝓprijs nec ꝓfeſſionē faciāt re
gularē ſed viuūt ſub quadā vmbra in velamine religio
nis. qđ vr̄ ꝯ dcm̄ Barto. in. l. ſi. ff. de col. il. vbi dicit ꝙ. c.
ſi. de religio. do. procedit qn̄ plures ꝯueniūt cā religiōis
ita ꝙ efficiunſ pſone eccleſiaſtice. ſec⁹ dicit ſi remaneant
layci hoc. n. vr̄ eſſe ꝯ illum tex. vbi mulieres ille remane
bant layce. ⁊ tñ papa noluit illū ſtatū approbare licet ꝯue
nirent cā religionis. Nec ob. l. i. ff. de colle. illici. ſup qua
ſe fundat Barto. ꝙ pōt ꝓcedere qn̄ ꝯueniāt ſimul. dō tñ
habitēt aſſidue in eodē loco nec aſſumūt ſibi nouū habi
tū. vñ canones ſupuenientes illud multipliciter limitarūt
pp ꝯfuſiones ⁊ ſcandala q̄ ꝓpter hoc oriebanſ in eccla
dei. vt in. d. c. i. ⁊. c. ſi. ¶ Itē vr̄ ꝯ eos caſus in. d. c. ſi. đ re
83 ligio. do. † vbi papa expreſſe ꝓhibet nedū nouā religio
nē inueniri. licet ꝯ domū religioſaꝫ de nouo fundari abſꝗ re
gula ⁊ inſtō accipiaſ de approbatis. licet iſti Jeſuati quoti
die edificāt nouas domos religioſas pro ſeipſis. imo in
ciuitate ſenarū volebāt edificare domū religioſaꝫ ꝑ ſeip
ſis. ergo eis nō eſt licitum. Preterea faciat extrauagās
Jo. xxij. incipi. ſancta romana q̄ ſi nō cauilleſ vr̄ eorū ſta
tū reprobare maxīe in eo ꝙ expſſe innuit iſtos collegia
tos de facto nō debere publice mendicare nec eoꝝ ſtat⁹
videſ approbatus. Et eſt circa hoc aduertēdū qa iura ci
uilia ⁊ canonica expſſe reprobant mēdicationē publicā
ſine euidēti cauſa neceſſitatis⁹. l. i. C. de mēdicantibus ⁊
inualidis libro. xi. ⁊. lxxxij. diſt. §. i. ꝯiuncta glo. cū. c. ſeq.
⁊. lxxxvi. di. c. nō ſatis. ⁊ facit. c. i. de religio. do. li. vi. Sꝫ
iſti Jeſuati mēdicant publice ſine euidēti cā neceſſitatis.
cū poſſint manibus querere victū ⁊ nō tollere alioꝝ pau
perū indigentiū ſubſidia. ergo eoꝝ ſtatus eſt ab vtraqꝫ
cenſura reprobatus. ¶ Sed cōſiculus meus do. Abb.
ꝯſilio. lvi. incipiēte in qōne que vertiſ ſeu verti ſperatur.
Cōtrariū cōſuluit eius qđ tenuit h̄ in lectura. ⁊ dicit ꝙ
prefata iura loquūtur in alijs caſibus. nā iſti Jeſuati. vt
dicunt ipſi nō habent certū habitū ex regula vel ꝯſtitu
tione licet ad libitū illo vtūtur ⁊ poſſunt cras alia veſtimē
ta tā in forma q̄ꝫ in colore accipe ⁊ diuerſis habitibus
eodē tpe vti cum nulla lex vel cōſtitutio eos vrgeat in cō
trarium. ⁊ ſic nō pōt dici eos habere diuerſum habitū.
¶ Pondera bñ quia videnſ iſti Jeſuati ꝑcutere ſe cum li
gone ſuo ⁊. d. Abbati alleganti rōnes eoꝝ poſſet dici la
tet hamus in eſca. Itē dicunt ſe eſſe puros laycos. ⁊ nul
lum hr̄e ſuperiorē ⁊ inſimul cōuenire cauſa deuotionis.
ſicut faciebāt apoſtoli. ⁊ alij boni xp̄iani in primitiua ec
cleſia quoꝝ erat cor vnū ⁊ aīa vna ⁊ oīa inter eos erant
cōia iuxta illđ pſalmiſte. Ecce q̄ꝫ bonū ⁊ q̄ꝫ iocundū ⁊c.
Et pro ꝑdictis dicit eſſe bonū tex. i. c. dilectiſſimi. xij. q. i.
Negant. n. domū eoꝝ eſſe religioſam. licet pure prophanā
vt puta edificatā ſine auctoritate epi ⁊ ipſoꝝ eccleſie hn̄e
dūtaxat oratoriū qđ vnicuiqꝫ in domo propria licitū eſt
habere. ut in. c. unicuiqꝫ. cū ſequētib⁹ capitulis. đ ꝯſecra.
diſt. i. ⁊ ꝑ Inno. in. c. inter dilectos. de dona. ubi bonus
tex. Ad idē adducit qđ no. Bar. in. l. ſi. ff. de collegijs illici
84 tis ubi dicit † ꝙ iſta collegia miſericordie ⁊ diſciplinarū
⁊ adiuuantiū oppſſos ſunt a iure approbata. ꝑ. l. i. ff. de
colleg. illici. Et adducit do. Abbas in ꝑfato ſuo ꝯſilio.
doctrinā dn̄i Anto. hic dicētis nō eē reprobatā ſtatū ui
uēdi eoꝝ ꝑ dictā extrauagantē Joānis. xxij. q̄ incipit rō
recta q̄ tollit penas cle. i. de religio. domi. ⁊ quo ad alias
q̄ beghine uocanſ. ⁊ dicit ꝙ ex auctoritate tāti uiri dꝫ ſuf
ficere rn̄ſio ad ꝯtraria. Pōdera bñ ad laudes dn̄i ant.
quia ita magnifacit eū do. Abbas in. d. conſilio. nō tñ ſic i
lectura. Et ad id qđ dixit de mēdicitate rn̄det do. Abb.
ꝙ ipſi laborant manibus ⁊ quatenus eis deeſt mendi
cant ꝙ

cit ꝙ nõ ē a iure reprobatū.lxxxij.di.c.i.ꝛ.xlij.di.c.quieſcamus.Et quicqd ſit in iuris ſubtilitate in quo inſiſtere nõ intendit illud pſertim eundē mouet in qõne in qua cõſuluit ꝙ obſeruande memorie Martinus quintus iſtis Ieſuatis cõtulit ex certa ſcientia aliquas indulgētias ex qbus videt᷑ eoꝝ ſtatuꝫ tollerare.argu.eoꝝ que notat Inno.i.c.veniēs de filijs preſbyte.vt faltē illud dictū procedat in principe.arg.l.barbarius.ff.ð officio ptoris. ꝛ adducit tex.in.l.itē vlpianus.ff.de excu.tu.† vbi ſi princeps
85 cõcedit alicui pratē transferēdi domiciliū ſciēs ipſum eē tutorē in loco videt᷑ illuꝫ a tutella abſoluiſſe ita videt᷑ ꝙ dñs papa dãdo iſtas indulgētias iſtis talibus vi approbare ſtatū eoꝝ.nã ſi eēnt in ſtatu peccati nõ prodeſſet eis indulgētia que pcedit penitētib⁹ ꝛ pfeſſis.vt in.c.ꝙ aūt ꝛ.c.ꝙ quidā.de peniten.ꝛ remiſ.ꝛ indulgētia ſeu diſpenſatio extendit᷑ ad ea que neceſſario ex actu diſpenſato ſequunt᷑.vt dixit gl.egregia in.c.qꝛ in tñ.ð preben.ꝛ in.c.nõ põt.eo.ti.li.vi.ꝛ in.c.ſi quis in clero.vij.q.i.ꝛ p domi.Anto.in.c.at ſi clerici.§.de adulterijs.ð.iu.i.Adducit tex.optimū cū ſua materia.in.c.qꝛ circa.de conſangui. ꝛ affini.vbi tollerantia ſeu diſſimulatio pape in caſu ſpecifico vbi dicit ſe velle diſſimulare inducit diſpenſationeꝫ vt ibi fortius ergo vbi dat indulgentias cū fortius operet᷑ act⁹ poſitiuus ꝙ̃ neglectus.vt in.c.ex ore de his q̃ fiunt a maiori pte capituli ꝯiuncto.c.ad decimas.de reſti.ſpoli.Itē ſi in caſu dubio recurrimus ad ꝯſuetudinē.vt in.c.cū dilectus.de conſue.l.ſi de interpretatione.ꝛ.l.minime.ff.ð legibus.fortius erit recurrēdū ad iudiciū pape tacituꝫ.nõ .n.negari põt qn ſtatus iſtoꝝ Ieſuatoꝝ ſit dubius.ergo ſi papa dat eis indulgentiā vr̄ declarare ſtatuꝫ eoꝝ nõ eē reprobatuꝫ a lege.poſſunt ergo tales viri defendi vel mero iure vel tacito iudicio pape vel p ipſius diſpenſationē vt ſatis colligit᷑ ex pdictis.ꝛ per iſta dicit do.Abbas tolli ad oculū que ſuperius adducta fuerunt ꝯtra eoꝝ ſocietatem.ꝛ dicit poſſe legari ꝛ donari eoꝝ collegio tanq̃ ap
a probato.ᵃ ita belliſſime cõſuluit in pſato ſuo conſilio.Et ē accurate ponderandū qꝛ hic in lectura remittit ſe ad dictum cõſilium ꝛ nihilominus hic in lectura ſua tenuit cõtrarium ꝛ vr̄ eē vltima ſua opinio.argu.eius qđ habetur in.l.qui filium.§.ſabini.ff.ad trebel.ꝛ videtur eſſe magis deliberata opi.ideo magis videretur eē ſtandū arg.l.duſ ni fratres.ff.de iure patro.ſed qꝛ illā magis diſerte ꝛ babundē examinauit i dicto ſuo ꝯſilio videt᷑ ſtandū potius ſuo conſilio nec reperio aliquē pſtantē ꝛ reſoluti ingenij interpretē excepto dño Abbate q hūc paſſum enucleauit pro certo egeret declaratiõe pontificia.ego dicaꝫ pro vt deus glorioſus dederit.Eſſet pro ei⁹ enucleatiõe querendum vtrū ſtatus eoꝝ ſit eccleſiaſticus ꝛ per ꝯñs gaudeat priuilegio fori eccleſiaſtici.Et ſi approbat⁹ eſt p ro.pontifices vtrū videat᷑ approbat⁹ vt eccleſiaſticus an vt laycalis.ꝛ ſi nõ ē approbat⁹ p ro.pontifices vtrū intrantes illū ſtatū ꝛ apportantes illū habitū peccēt.Et vtrū ex indulgētijs collatis ab eodē obſeruãde memorie martino
86 videat᷑ ſtatus eoꝝ approbat⁹.¶ †Venio ad primū ꝛ vr̄ ꝙ lꝫ ſtatus eoꝝ ſit pius deuotus ꝛ magna excellat virtute nihilominus nõ vr̄ ꝙ ſit eccleſiaſticus.nã layci pñt ſtare layci ꝛ religioſe viuere.c.eccl'ia ſancte marie.de cõſti.c.ſi.ð rebus eccleſie nõ alie.c.bene quidē.xcvi.di.c.eccl'ia vt lite pendē.vbi layci multi dicunt᷑ viuere religioſe ꝛ tñ layci manent ꝛ videmus iſtos laycos diſciplinatos congregantes ſe ad oratoria ſua ꝛ ad opera pietatis miſericordie ꝛ diſcipline ꝛ laycalia ſunt eorum collegia ꝛ pia.vt probat᷑ in.l.i.§.ſed ꝛ religionis.ff.de collegijs illicitis ꝛ ibi bar.ꝛ Ang.ꝛ idem Bar.in.l.ſi.eod.titu.ꝛ Archi.in.c.ſi qui clericorum.xlij.diſtin.ꝛ in.c.ſicut.xi.q.i.ꝛ bal.in.l.i.ff.de procur.ꝛ in.l.i.in prin.ꝛ in.§.quibus.ff.ꝙ cuiuſcꝫ vniuerſi.nomine.ꝛ in.l.illud ꝛ in auc.hoc ius porrectum.C.de ſacroſan.eccle.ꝛ in.d.l.id qđ pauperib⁹.C.de epiſco.ꝛ cle.ꝛ in.l.ſi quis ad declinandū.C.e.ꝛ in re petí.c.ſi pater.de teſta.lib.vi.ꝛ ſic eorum collegiū dicitur

laycale vt ibi per eos ꝛ eoꝝ collegio ꝛ donari ꝛ relinqui põt per no.in.l.collegiū.C.de here.inſti.ꝛ in.l.i.C.de ſa.ſan.eccle.ꝛ in.l.cum ſenatus.ff.de rebus dubijs.licet em̄ dicantur collegia pia nõ tamen dicuntur eccleſiaſtica vñ
87 arguo ſic formaliter † vbicunqꝫ locus ſit ad pietatē exercendā ꝛ ſit auctoritate priuata dicitur locus pius ꝛ non eccleſiaſticus.iſtud fuit dictum ſingulat᷑ Inno.in.c.inter dilectos.de dona.propter qđ dicebat belliſſime Bald.in
88 .l.orphanotrophos.C.de epi.ꝛ cle.† ꝙ ſi hoſpitalia fū
b dentur auctoritate priuata nõ ſunt loca eccleſiaſtica.ᵇ ſꝫ ſunt loca pia nec gaudēt priuilegio eccleſiaſtico ſed gaudent priuilegio pioꝝ locoꝝ ex eo qꝛ iſtud non eſt hoſpitale perpetuū.lꝫ ibi ſeruetur hoſpitalitas de facto.nam põt dominū penitere.vt no.in cle.qꝛ contingit in glo.de religio.do.ꝛ facit.c.qdam.xviij.q.ij.Et ideo conſuluit ſolēnis doctor Pau.de caſt.in ſuis conſilijs conſilio.ccxcv. allegando illud dictū Bal.qđ reuera fuit Innoc.ꝙ relicta talibus locis dicuntur relicta pia ꝛ gaudent priuilegio pioꝝ relictorum ſed non ſunt loca eccleſiaſtica.ꝛ qđ voluit Ang.conſilio.ciij.ita pariformiter dicamus.vt ſi dicant᷑ perſone eccleſiaſtice qui priuata ſua auctoritate poſſunt redire ad ſeculum ꝛ contrahere matrimoniuꝫ qꝛ perpetuo non ſunt aſtricti eccleſie.ſed iſti Ieſuati vt ſuperius dixit do.Abbas poſſunt redire ad ſeculum voluntate ꝓpria ꝛ accipere vxorem ꝛ auctoritate ſua priuata aſſumpſerunt illum habitū ꝛ ſtatum lꝫ ſit pius ꝛ virtuoſus nõ tñ dicitur eccleſiaſticus ergo.Et adduco illud qđ voluit do.Cardina.in cle.per litteras.de preben.vt ſupra retuli ꝙ ad hoc vt aliquis cetus dicatur eccleſiaſticus ꝛ gaudeat priuilegio eccleſiaſtico.opus ē ꝙ deputetur a papa vel ab alio ad hoc habente poteſtate.ꝛ nõ ꝙ auctoritate ſua priuata quis faciat.ergo ſequitur ꝙ iſti ſunt layci ꝛ non eccleſiaſtice pſone.ꝛ adduco ad hoc argu.iudicio meo incõuincibile.nam in.c.precepta.lv.diſ.
89 dicitur † ꝙ ad hoc vt beneficiū dicatur eccleſiaſticū requirit᷑ vt ſit perpetuū.alſ nõ dicitur proprie beneficiū eccleſiaſticū.ꝛ hr̄ in.c.ſanctorum.lxx.di.ꝛ in.c.poſtulaſti ð reſcrip.ꝛ in.c.veniēs de filijs preſbyte.ꝛ in.c.pe.de clerico egro.ꝛ oportet ꝙ conferatur per epiſcopum vel per platum eccleſiaſticum.vt in.c.bene quidē.xcvi.di.ꝛ in.c.ia ſan.ꝛ in.c.maſſana.de elec.ꝛ per Ioan.calde.in.c.in noſtra.de reſcrip.in repeti.Modo ſi ad hoc vt beneficium dicatur eccleſiaſticum requirit᷑ ꝙ ſit perpetuum ꝛ cõferatur a prelato eccleſiaſtico multo fortius dicemus ideꝫ vt perſona dicatur eccleſiaſtica vt perpetuo ſit emancipata ſeruitio eccleſie dei.ꝛ per eum qui ad hoc habet pratem ꝛ per hanc rõnem cõfundunt᷑ multa dicta que ego tenui ſuperius.Cum ergo iſti Ieſuati non ſint perpetuo emancipati in ſtatu ꝛ habitu ſuo non vident᷑ dici perſone eccleſiaſtice.Et lꝫ ro.pontifices tolerent eos ꝛ magnifaciant eos indulgentijs ꝛ ſimilibus.dico ꝙ vident᷑ eos approbare vt laycos religioſe viuentes ꝛ non vt eccleſiaſticos.qꝛ actus actiuorum ſunt in patiente bene diſpoſito.vt ſcripſit philoſophus in ſecūdo de anima.Sed iſti Ieſuati non habent extrema habilia vt ſint perſone eccleſiaſtice cum ad nutum ſuum poſſint exire de illo ſtatu ꝛ habitu quod repugnat ſtatui eccleſiaſtico.etiã do.Abbas dixit vt retuli quod ipſi aſſerunt ſe laycos ꝛ domos eoruꝫ eſſe pſonas ꝛ eccleſias ſuas fore oratoria priuata.Ego neſcio videre quo ſpiritu poſſint allegare ſe eē perſonas eccleſiaſticas cum perpetuo non ſint emancipati diuino ſeruitio.¶ Preterea faciat ſi iſti eſſent perſone eccleſiaſtice.ſequeretur vnum abſurdum ꝙ quis pro parte temporis eſſet perſona eccleſiaſtica ꝛ pro parte temporis eſ
90 ſet perſona laycalis.† ꝛ ſic vna ꝛ eadem perſona cenſeretur diuerſo iure ꝙ eſſe non debet.l.eum qui edes.ff.de vſucap.ꝛ ideo dixit tex.elegans in.l.ideoqꝫ.ꝛ in.l.libertas.ff.de fideicom.li.ꝙ quis non põt eſſe ſeruus pro tempore.ꝛ pro tempore liber.ꝛ text.in.l.ſi duobus.ꝛ in.l.ſi
91 pariter.ff.de liber.cā.dixit † ꝙ quis non poteſt eſſe ꝓ pte

And.ſicul.ſup.ij.Decre. O

ᵃ¶ Approbato.add.ad.ſtā mām.d.Alex.de imo.in.l.ſi.ff.de colle.illici.ꝛ.d.abb ñ hic ſꝫ in.c.dilecta de exceſ.pla.ſꝫ nūquid lꝫ collegiū ſit reprobatū ꝛ icapax ſinguli de collegio ſint relictoruꝫ capa.eo.Dic ꝙ ſic vt expſſe tꝫ Bar.in.l.i.C.ð iudeis.quē omnino vide.

ᵇ¶ Eccleſiaſtica.Adde.d.car.in clemē.ij.§.ſi.de religi.domi.ꝛ ibi dē vide lan.ð idē tenētem ꝛ vide.d.a exā.ð imol.in ꝯſi.lxxi.quādo dicaꝫ.n.alia hoſpitalia auctoritate priuata fundent᷑ pūt a ꝯſtruēte euerti vt tꝫ glo.elegās p.n.i clemen.qꝛ ꝯtigit ð rligio.domi.p q̃ vide bar.i l.i.§.ſi pmittit ð colleg.illici.q multa pulchra i iſta mã examinat.

ſeruus ⁊ pro pte liber.⁊ gl. elegans.in.c.ſi. de clandeſti.
92 deſpon. dixit † ꝙ quis non põt eſſe pro parte legitimus
⁊ pro pte non.⁊ glo.in cle.i.de conſangui.⁊ affini.⁊ pul
chre dixit Jo.an.in additio.Spec.in titu. de natis ex li-
93 bero ventre.† ꝙ ſi pater emancipat filiũ vt habeat vſum
fructuʒ in bonis querendis ꝙ non valet talis reſeruatio
ne pro pte ſit emancipatus ⁊ pro pte nõ.Faciat.l.i.§.i.C.
de latina liber.tollen.vbi quis non põt eſſe in duplici ſta
tu cõtrario.Et iõ dixit Bal.in.l.ſeniũ.C.qui teſt.fa.poſ.
94 † ꝙ pater nõ põt emancipare filium ad vnuʒ actũ.⁊ ſen-
tit Bar.in.l.ſi maritus in magiſtratu.§.i.ff. de adulte.lʒ
aliter dixerit in.l.i.§.in filijs.ff.ad trebel.ita iſti nõ poterũt
eſſe pro tempore eccleſiaſtice perſone ⁊ pro tẽpore layci.
¶ Preterea adduco rõnem iudicio meo mirabilẽ quã
dam q̃ ſtat in pendenti q: põt eẽ religioſus ⁊ nõ religio-
ſus tñc nõ dr̃ eẽ religioſus.c.ſi quis.liiij.di.⁊ ibi Domi.
c.preſens clericus.xx.q.iij.⁊ ibi Dominicus.bar.in auc.
95 ingreſſi.C.d ſacroſan.ecc.vbi dixit † ꝙ ingrediẽs religio
nem infra annũ non dr̃ religioſus ex quo exire põt ⁊ pro
bat multum ſingulariter in.l.ij.C.ne ſacrũ baptiſma.vbi
cathecuminus non dicitur chriſtianus.⁊ ibi Bar. indu
xit ad elegantẽʒ q̃onem.facit.c.cum adeo.ē.de reſcrip.⁊
quod ibi dixi.ſed Jeſuati poſſunt exire qũ volunt vt di-
ctũ eſt ergo non dicunt̃ eccleſiaſtice pſone.¶ Preterea
adduco tex.in.c.vt lex continentie.xxvij.q.i.in verſi.eccle
ſiaſticis pſonis.⁊ in verſi.vxores aſſumere preſumpſerit
vbi perſone eccleſiaſtice prohibent̃ aſſumere vxores. ſed
iſti non ſunt prohibiti aſſumere vxores. ergo non ſunt p
ſone eccleſiaſtice. ¶ Preterea adduco.c.quiſquis.xvij.q.
iiij.in verſi.perſonis eccleſiaſticis coniuncta glo.ſua vbi
dicit̃ ꝙ perſone eccleſiaſtice ſunt conuerſi penitentes tem
plarij ⁊ hoſpitalarij ⁊ per ꝯñs perſone emancipate ppe
tuo ſeruitio diuino ergo. ¶ Et ſi opponat̃ de eo q̃ð habe
tur in.c.duo ſunt genera.xij.q.i. vbi dr̃ ꝙ eſt vnuʒ genus
hoĩam emancipatũ diuino officio deditũ contemplatiõi
⁊ orationi ab omni ſtrepitu temporali ⁊c̃.ſed iſti Jeſua
ti ſunt genus emancipati diuino officio deditũ cõtẽpla
tioni ⁊ orationi q: ⁊ die ⁊ nocte tenent̃ pluries ⁊ diuer-
ſis horis dicere pater noſter ⁊ aue Maria. vadunt ſcal
ciati mendicant ſine ſacculo ⁊ pera ⁊ calciamentis vt fe
cerunt ſanctiſſimi apoſtoli.ergo ſunt genus eccleſiaſticũ.
q: ad hoc reſponderi poteſt ꝙ tex.ille illud genus hoĩʒ
appellat clericos.ſed iſti non ſunt clerici.ergo non vendi
cat ſibi locum ille tex. Item appellat illud genus hoĩum
deo deuotos.⁊ exponit ſeipſum text.ibi vʒ conuerſi. ⁊ ſic
loq̃t̃ de deo deuotis ꝯuerſis.ſed iſti nõ ſũt ꝯuerſi. ḡ nõ cõ
ꝓhẽdunt̃ ſub.c.duo ſũt gñа. Itẽ dic̃ ibi text.diuio officio.
96 naʒ ſm mores eccleſiaſticos † licet pater noſter ſit oratio
introducta a deo noſtro Jeſu chriſto.⁊ dicitur oratio do
minica.non tamen appellat̃ diuinũ officium.ſi ſic dicen
do pater noſter non pp hoc videnť emãcipati diuinu of
ficio.Et ſi quiſpiam dixerit ꝙ ipſi appellant̃ Jeſuati.tñ
ideo non ſeq̃tur ergo ſunt eccleſiaſtice perſone.naʒ ⁊ nos
chriſtiani dicimur a xp̃o.vt p glo.in.c. decet.de imu.ecc.
li.vi.non tamen ſequitur.ergo ſumus ex hoc eccleſiaſtice
perſone ⁊ ꝓ certo admiror vehementer ꝙ illud ſtupẽdũ
⁊ mirabile nomen ſibi aſſumpſit. Juxta illud Propter
q̃ð ⁊ deus exaltauit illũ ⁊ donauit illi nomen q̃ð eſt ſup
oẽ nomen.⁊ iuxta illud Pſalmiſte. Dñe dñs noſter q̃ʒ
97 admirabile eſt nomen tuum in vniuerſa terra.† nã ⁊ ge-
nua celeſtia terreſtria ⁊ infernalia flectunt̃ audito tã ſa-
cro nomine vt in.c.decet. de imu.ecc.li.vi. ⁊ cuʒ angelus
glorioſe regine noſtre virgini apparuiſſet tẽpore ſue aſ-
ſumptiõis ⁊ gratioſe ipſa petijſſet nomẽ illius ſibi expri
mi.rñdit nomen meum eſt admirabile . forte fuit pyſſi-
mus Jeſus xp̃o.nã ⁊ apoſtoli ſpũ ſcõ pleni nõ appella-
runt xp̃ianos Jeſuatos.nec ſumme ſanctitatis viri Baſi
lius Antoni⁹ Benedictus Bernardus monachos ſuos
non appellarũt Jeſuatos.Ego nollẽ opponere os ſupra
celũ.q: cum ſis mortalis que ſint mortalia cura. Ita vt
mihi de iure dicendũ ſm ingeniũ mihi a deo datũ. Nec
obſtat gl.in.c.indemnitatibus.q: loquit̃ in caſu ſpãli. ⁊
concurrunt octo ſpãlia vt ibi cõnumerant doct.⁊ loquit̃
de religione approbata vt ſentit ibi glo.in ṽ.approbatis
inquantũ allegat.c.i.de religio.do.li.vi.Et ſi quiſpiã di-
xerit amice approbati ſunt confirmati ſunt per pontifi-
ces ro.⁊ eoꝝ collegia vident̃ effecta eccleſiaſtica.diceres
ſibi illud virgilianũ.Tityre coge pecus. q: pro certo ſic
dicere eſt incidere in id q̃ð moleſte ferrent q: ſequeret̃ ꝙ
de eccleſiaſticis ad tps eſſent eccleſiaſtici ppetui.⁊ p ꝯñs
non poſſent exire ⁊ redire ad ſeculum. ⁊ adduco q̃ð vo-
98 luit Lapus allegatione nona † vbi dixit beneficiũ ẽ ma-
nuale ⁊ tẽporale.iuxta nota.in cle. q: regulares. de ſup.
negli.prela.habens illud beneficiũ fecit ſibi confirmari a
papa.decidit ꝙ de tẽporali ⁊ manuali ẽ effectũ ppetuũ.
nec poterit remoueri ad nutuʒ ſuperioris ita voluit Arch.
in.c.preſenti.de offi.ordi.li.vi. Joã.an. in.c.cum inter.de
elec. Bal.in.c.illud.de maio.⁊ obe.⁊ p.oẽs ſcribentes in
c.per tuas.co.ti. Do.abb.in.c. ad audientiam de confir-
ma.vti.vel inuti.notat̃.in.c.cũ in diſtribuendis. de temp.
ordi.⁊ facit quod pulchre voluit do. Anto.in.c.nouit.de
iudi.⁊ iõ dixit Bal.in.l.reſcrip.C. de prec.impa.offe.ꝙ
illud quod papa confirmat nemo infirmat. Facit.l.ij.§.
oia.C.de vete.iu.enucle.c.i.⁊.ij.de ꝯfir.vti.vel inuti.Et p
ꝯñs ſiq̃s cõcederet ꝙ ſtatũ eoꝝ approbauit vt eccleſiaſti
99 cũ videret̃ ꝙ de tpali fecit illum ppetuuʒ. ¶ † Et ex iſtis
elicit̃ ꝯcluſio ꝙ non ſunt pſone eccleſiaſtice. nec gaudent
priuilegio eccleſiaſtico.nec pertinaciter iſta aſſero ſʒ ſubij
cio me decisioni ſacroſcẽ romane eccleſie.Et p iſtud ſit ex
peditũ primũ ⁊ principale queſitũ.quo ad reliqua aliũ
100 dabit̃ dicendi locus. ¶ † Querit hic do. Pe.de anch.a.
non ſub noĩe vel habitu clericali cõuentus coram iudice
layco ſponte litigauit ⁊ cõdemnat̃ a layco appellat q̃rit
an valeat ſñia.⁊ ſi nõ valet an iudex appellationis poſſit
ꝓnunciare ipſam nullã.⁊ ꝙ poſſit manifeſte probat̃.q:
non põt huic exceptioni tacite vel expſſe renunciare.c.ſi
diligenti.Jeo.tenet Spe.in ti.de citatione §.i.ver.lʒ pone
⁊ Archi.in.c.placita ſecularia.xv.q.iij.⁊ q̃ð no. Inno.
101 in.c.venerabilis.de cenſi.† Z.achurnitas.n.nõ reddit va
lidũ actũ improbatũ a iure.c.dilectus de ꝓben. nec ẽ ma
ioris efficacie tacitũ q̃ʒ expſſum.nec dimittendo habitũ p
dit priuilegiũ niſi poſt trinam monitionẽ.c.in audientia.
102 de ſen.excõic.† Quo ad ſm. An iudex appellatiõis ſit cõ
petẽs vt de nullitate cognoſcat. Rñdet ꝙ ſic allegat In
no.in.c.dilecto.de app. Appellatio.n.deuoluit tacite cãʒ
nullitatis.l. quedã mulier.ff.fa.herc.l.carmelia pia.ff.de
bar.patro. Non obſtat ꝙ ſit laycus iſte iudex appellatio
nis q: nõ ꝓnunciat ſuper crimine ſed ſuper incõpetentia
q̃ð facere põt.l.ſiquis ex aliena.ff.de iudi.niſi hec cogni-
tio requirat altiorẽ indaginẽ.l. ille a quo.§. ſi de teſtõ.ff.
ad treb.⁊ ita reſidet. Ego vehemẽter admiror d.d. Pe.
ꝙ nõ allegauit bar.cuius hec verba ⁊ hec deciſio ſũt. nã
bar.in ꝯſilio ſuo incip. Clericus nõ ſub noĩe clericali ha-
bitu de facto hãc q̃õnẽ ⁊ ꝯſuluit.⁊ apponit ꝓpria verba
q̃ attribuit ſibi Pe.de anch.⁊ dicit ibi bar.ꝙ ita ſeruat̃.
Et quo ad ſm de iudice appellatiõis loq̃t̃ bar.pinguius
q̃ʒ do. Pe.dicit.n.ꝙ iudex ꝓcedẽdo vltra metas ſue iu-
riſdictionis grauat ptem ⁊ facit iniuſtitiã ẽt ſi non credat
ſe grauare ptem q: neſcit reo cõpetere exceptionẽ.c.ſigni
ficauerunt.de excep.⁊ in cã appellatiõis remittit̃ ad eun
dẽ iudicẽ qui grauauit ſi ignorant̃ hoc fecit. alr̃ nõ debe
ret remitti.c.accepta.de app.ſi grauauit primus iudex.ſe
103 q̃t̃ ꝙ iudex appellõnis cognoſcet.allegat etiã † q: iudex
q̃ tulit ſñiam in cã principali nõ punit̃ lʒ p iudicẽ appella
tiõis ſñia eius diſſoluat̃.ij.q.v.c.hoc ẽt.q̃ð nõ põt intelli
gi niſi q̃ñ iudex hoc fecit ignorãter ergo ignorãtia nihil no
cet.Et ꝙ indiſtincte iudex appellatiõis cognoſcat d nul
litate.alleg̃t q̃ð hr̃ in.l.ſi expſſim.ff.d ap.⁊ in.d.l.quedam
mulier. Nõ obſtat ſi dicat̃ ꝙ nõ põt iudex appellationiʒ
cognoſcere q: eſt ſecularis.nã lʒ non poſſet cognoſcere ſi
clericus

clericus commiſerit crimen. tñ bene poterit pnunciare ſe nõ eẽ iudicẽ cõpetentez. d. l. ſi quis ex aliena auc. dubita. C. nc ſi. pro pa. vt puta ipetratus p lras ſurreptitias põt pnunciare ſe nõ eẽ iudicẽ cõpetentẽ ⁊ condemnare in expenſis. c. ſuper litis. de reſcrip. Sed pro certo melius facit. c. ſi. cũ glo. eo. ti. ⁊ cle. i. eo. ti. ⁊ c. diſpendia. eo. ti. lib. vi. Itẽ iſte iudex qui cõdemnauit pot ſuaz ſniam retractare cũ ſit nulla. l. ſi preſes. C. quõ ⁊ qñ iu. l. iiij. C. de accuſa. ergo hoc põt facere iudex appellationis. qꝛ ſuccedit i locum primi iudicis. nã cũ poſſit ſniaz ꝯfirmare ſi inueniret eã iatã a iudice cõpetẽti ergo poterit infirmare. qꝛ cuius
104 eſt ꝯfirmare eſt ⁊ infirmare. † nam qui põt ꝯdẽnare põt abſoluere. c. inferior. xxi. di. igitur in hoc caſu nõ ẽ dubitãdũ. Iſta ſunt vba bar. ibi. ¶ Ubi vr̃ ꝙ debeat recur-
105 ri ad iudicẽ eccleſiaſticũ. qð pbo hoc mõ. † Reductio ad
a arbitriũ boni viri eſt quedaz ſpẽs appellationis. l. nõ diſtinguemus. §. cũ qdã. ff. de arbi. Sed vbicũqꝫ petit reductio ad arbitriũ boni ab arbitramento lato p laycũ ꝯ clericũ recurrit ad iudicẽ eccleſiaſticũ. ergo idez dicemus qñ appellatur a ſnia lata per iudicẽ laycũ ꝯ clericũ appellabit ad iudicẽ eccleſiaſticũ. Iſte ẽ caſus in. c. expoſita. ð arbi. per quẽ tex. ꝯfundit ꝯſiliũ Bart. ⁊ dictũ Pet. de ancha. hic. ¶ Faciat ẽt ꝯ iſtud dictũ qð voluit idẽ Bar. in. l. ꝑcipimus. §. eodem obſeruando. alſs in. l. in offerendis. C. de appel. ⁊ in. l. i. §. ſi quis in appellatione. ff. de appel. ⁊ in. l. ſolẽt. ff. de ali. ⁊ ciba. leg. Et qð voluit Fede. de Senis ꝯſi. cclxxv. ⁊ Bar. i. l. ſi ſocietatẽ. §. arbitroꝝ. ff. pro ſocio. ⁊ Pe. de ancha. in quadã ſua diſputatiõe ⁊ in repetit. c. ea que. de reg. iur. lib. vi. in. xxv. q. ¶ Et ponderã ſi ſubtiliter dici poſſit ꝙ iſte tex. pbet doctrinã Bar. ſic ſubtiliter inducẽdo hic df̃ ꝙ iudex laycus qui ꝯdẽnauit clericum dꝫ illam retractare. ſed iudex appellationis ſucceſſit in locũ primi iudicis vt dictũ eſt. ergo ſicut primus laycus põt retractare ita ⁊ ſecundus iudex ẽt laycus in appellatione poterit retractare. ⁊ p ꝯñs hic ſit caſus nouus ⁊ ſingularis pro illa doctrina Bar. Et ad tex. d. c. expoſita. rñde ꝙ loquaf in arbitro qui cenſet iudex delegatus vt ibi p ſcribentes. Sed nos loquimur in iudice ordinario. ergo ⁊ plus ẽt dico ꝙ erit i electione clerici cõdẽnati ſi velit adire iudicẽ laycũ vel iudicẽ eccleſiaſticũ argu. c. cũ ſit gñale. ſ. eo. tene menti qꝛ noua ſunt. Et vide qð pul-
106 chre ſcripſit bal. in. l. ij. C. vt in poſ. leg. † vbi dicit teſtator legauit centũ clerico cum hoc ꝙ permittat ſe cõueniri corã layco vel cũ hoc vt nõ cõueniaf corã ſuo iudice cõpetẽti. decidit ꝙ nõ vꝫ talis diſpoſitio. qꝛ ſtatutũ legis pfert ſtatuto hois. ⁊ dicit eſſe ſing. glo. in. l. nemo põt. de leg. i.
107 ¶ † Ultimo querit hic do. Pe. quidã eſt laycus tẽpore inchoati pceſſus ⁊ tpe ſnie effectus eſt clericus vtrũ poſſit ꝯdemnari a iudice layco. Remittit ad Jo. an. in. c. i. ð obligatis ad ratiocinia. ⁊ ad bar. in. l. i. ff. de penis. ⁊ ad Bal. in. l. officialis. C. de epiſ. ⁊ cle. de hoc accomodatus dabif alibi locus dicẽdi. Et eodem mõ querit ſi iudex ſecularis poſſit capere clericũ deprehenſum in furto aut in homicidio de quo vide q̃ dixi l. c. cũ nõ ab homine. ſ. ti. i.
108 ¶ † Querit ẽt aliqs eſt effectus clericus nec põt gaudere priuilegio clericali. multi. n. ſunt qui pbibenf ordinari. liiij. di. c. ſi ſeruus. vr̃ ꝙ nõ. qꝛ iprobã poſſeſſio non prodeſt poſſeſſori. l. ſi qs curialis. C. ð epi. ⁊ cle. quod credit eſſe verũ vbi nõ imprimeref caracter. ſecus vbi caderet titulus lꝫ nõ canonice collatus. c. vel nõ eſt ð tẽporibus ordi. ⁊ p iſta ſit expedita hec decre. cũ ſua materia ſiquid boni diximus deo liberaliſſimo largitori grãs referamꝰ cui gloria ſit ⁊ impium. Andre. Barbatia.

b c **Ane.** Ratione reiᵇ de qua agif ſortitur qs foꝝ. h. d. ſm omnes. Uel ſic ſm do. Abb. magis ſpecifice. Ratione rei ꝯuenit quis corã archiepo in cuiꝰ ꝓuincia res ſita ẽ h. d. cum ſua reuerentia iſte tex. hoc non dicit ꝙ archiepſ in cuius ꝓuincia res eſt cognoſcat. immo dicit ꝙ iudices dabit ⁊ ſic cãm delegabit. ⁊ ſic nõ bene vr̃ ſũmare iſtum tex. p certo libenti animo vellẽ melius declarari circa intellectũ huius tex. Et vr̃ mihi ꝙ ſi recte põderet fuerit extractus a quadã lege multũ ſing. videlicet ex. l. cum poſt ſniam. C. de appella. vbi df̃ ꝙ vbi eſt lõginquas regionis ad iudiciũ cauſ litigatores venire nõ patiaf iudicio rectoris ꝓuincie quẽ ipſe ꝓbauerit negociũ delegetis vbi longinquas regionis facit vt iudex appellatiõis cogaf delegare cãm in ꝓuincia litigantiũ. Ita vr̃ dicẽdũ in caſu hu-
a ius. c. † qꝛ cũ duo epi diuerſaꝝ ꝓuinciarũ nõ coganf litigare corã archiepo vbi res litigioſa ſita eſt ꝙ archiepus delegabit cãm in loco vicino ipſis epis litigantibus. Jð decidit hic ꝙ dabit iudices. ad qd diſponif ꝙ dabit iudicem ſufficiebat dicere ꝙ cognoſcet primas loci vbi res ſita eſt. qꝛ claꝝ eſt ꝙ ſi cognoſcere põt ⁊ delegare põt ex q̃ ẽ ordinarius. iõ hic cũ magno miniſterio df̃ ꝙ delegabit cãm. ⁊ hꝫ rõnẽ in ſe. qꝛ papa nitif parcere laboribꝰ ⁊ expẽſis ptiũ. c. nõ nulli. de reſcrip. Et iõ mihi vr̃ ꝙ de ſanguine ⁊ de ſpũ. d. l. cũ poſt. emanauerit iſta decretalis. ⁊ ideo dixit hic Uinc. iſtũ tex. fore itelligendũ qñ primas ẽ remotus a ptibus vltra duas dietas tũc dabit iudices ꝓpinquos niſi impellaf ex iuſta cã. quare ſubditi ſuffraganeoꝝ nolunt recipe vt. c. paſtoralis. de offi. or. ꝙ dictũ. d. Anto. dicit eſſe valde no. qꝛ extẽdit oĩa iura loquẽtia de dietis ad iferiorẽ delegatũ a papa. qð dein reprobat hic d. abb. qꝛ qñ iudex vult cognoſcere rõnẽ rei ſite in eiꝰ ter-
2 ritorio nõ hr̃ reſpectus ad numerũ dietaꝝ † ſicut. n. rõne
c ꝯtrus põt ꝯueniri in loco ꝯtrusᶜ quãtũcũqꝫ diſtet a loco domicilij. c. dilecti. ſ. eo. ar. l. ꝯtraxiſſe. ff. de actio. ⁊ oblig. ita rõne rei ſite cũ iſta equipenf. l. ſi. C. vbi in rẽ act. c. ſi. ⁊ c. dilecti. ſ. eo. ⁊ dicit eẽ tex. expſſuz cũ gl. ⁊ doc. in. c. ex pte. W. ſ. eo. ⁊ iõ põt iudex rei cognoſcere p ſe lꝫ ptes diſtẽt vltra duas dietas. Sed ſi vellet cõmittere tũc ſecus ſi ptes diſtent multũ a loco rei ſite. ⁊ cũ hoc dicit ſe tẽpare qð ipſe dixit in. c. ſi. ſ. ti. i. ita reſidet hic. d. abb. ¶ Pro certo nõ hñ dicit qꝛ ꝯfundif p. d. l. cũ poſt. ⁊ ad glo. d. c. ex pte. W. rñdeo ꝙ ptes nõ oppoſuerunt. fuerũt. n. ꝯtẽte. Et ad d. l. ſi. rñdeo ꝙ diſtinguif p. d. l. cũ poſt. ⁊ p iſtũ tex. Et adduco ad hoc qð voluit Pe. de ancha. in. c. nõnulli. ð re-
3 ſcrip. vbi df̃ ꝙ epus hꝫ iatã ꝓuinciã. ⁊ põt tenere tribunal i quolibet loco dioceſis ſue. Pð ꝙ ptes litigãtes diſtãt a tribunali epi p plures dietas dicit ꝙ epus dꝫ delegare cãm illã in loco viciniori ipſis litigãtibꝰ. ⁊ hoc iõ vt pcat laboribꝰ ⁊ expẽſis ſubditoꝝ. ⁊ allegat. d. l. cũ poſt. ⁊ dicit eẽ dictũ ſuũ nouũ. ⁊ idẽ voluit in. c. cũ te. ð offi. dele. ⁊ i cõmẽto. c. finẽ litibꝰ. ð dolo ⁊ ꝯtu. ⁊ ego dixi in. c. dilectus filius. ſ. ð reſcrip. ¶ Sed mirãdũ ẽ ð. d. Pe. q non viderit iſtud dictũ Uicen. ⁊ iſta fuerũt incognita. d. Anto. ⁊ do. abb. ⁊ iõ mihi vr̃ ꝙ ſit caſus in iſto. c. qꝛ cũ miniſterio hic dixit ꝑatiue dei iudices qñ nõ cognoſcat p ſe. iõ bar. i. d. l. cũ poſt ſummãdo dicit ꝙ cogif iudex appellatiõis delegare. ⁊ adduco qð voluit pe. ð anch. in. c. cũ cãm. ð teſti. Et iõ hic probatur ꝙ vbi equitas ſuadet ordinarius non cognoſcet per ſe ſed cãm delegat. ⁊ ideo poſſet dari nouũ ſũmariũ hoc mõ. Ppf nimiã diſtãtiã loci iudex ordinarius nõ cognoſcit ſꝫ cãm delegat. h. d. Et ẽ nouus intellectꝰ ⁊ inuẽtio mea. ⁊ pp hoc audio rephẽdere gl. i. hic cũ dicit ꝙ primas delegat qñ nõ vult cognoſcere. tene mẽti qꝛ iſta nõ fuerũt reuelata noſtris maioribꝰ. ⁊ iõ nõ ſine miniſterio hic tex. dicit diuerſaꝝ prouinciarum.
4 ¶ † No. ꝙ ad illũ iudicẽ ſpectat dare delegatũ in cã ad quem ſpectat cognitio cauſe. ita depẽdent ab eodẽ principio cognitio cauſe ⁊ delegatio. faciat. l. ⁊ qꝛ. ff. de iuriſ. om. iudi. l. i. C. qui pro ſua. iuriſ. c. vt litigantes. ð offi. or.
5 ⁊ quod hr̃ in. c. ſuper qõnum. de offi. delega. † Ego dico vnum quod tibi videbitur nouum ꝙ ſi conſuetudo ſe habeat ꝙ quis poſſit delegare licet nõ habeat cognitionez cauſe iure proprio poterit delegare. tex. eſt in. l. cum pretor. §. i. ff. de iudi. quem Ange. dicit ſe neſcire alibi quod eſt bene notandum ad ampliationem. l. a iudice. C. de iudi. ¶ Nota ibi primas quidem inter epiſcopos iudex ẽ

a ¶ Appellationis. Adde pau. de caſt. in ꝯſi. lxxv. ſcipi. viſit cõpromiſſo. nec tñ pp hoc põt nũcupari vera appellatio ſed q̃rella ſimplicis vt egregie tꝫ bal. i addi. ad ſpec. in titu. ð arbi. ꝯñ. an ꝓceſſus p quo vide. d. alex. ð imo in. l. cũ qdã. C. vt li. pẽ. ⁊ bar. in. l. ſi. ð apperito.

b ¶ Ratione rei. Adde ad mãm huiꝰ tex. ſpec. in titu. ð iudi. deleg. §. viij. ꝯñ. itez ꝙ nõ ẽ iud. x. ⁊ vide nouiſſimos ſcribẽtes hic qui paucis abſoluunt totam materiaz.

c ¶ Cõtractꝰ. Adde. d. alex. de imo. i. l. heres abſens. §. ſi qs tutellam de iudi. p tex. ſingularẽ i. l. in ꝯtribꝰ. §. in oibus vbi etiã bar. C. de non nu. pecu. p q̃ vide lap. alle. x. q hoc nota. declarat.

a ¶ Patriarcha. Add. q pōt dici patriarcha quo ad quedā qm̄ patriarcha e maiori dignitatis & iuriſdictionis vt tenet Spec. in titu. de iuriſ. om. iudi. ṽſi. ſz canoniſ p quo vid ſr maud i tractatu ſuo de epo q hoc ſ pleriſq; locis ponit & vide. d. abb. in. c. venerabilis de do. & cō tu. q mita pal chas dicit.

9 primas. i. archiepus vt hic. † tamē primas proprie dicit patriarcha[a] vt in. c. i. & . ij. xcix. di. habens illos epos imediate ſubiectos. Et ſi ſint diuerſorū locorū attendit̄ ꝓmes rei de qua litigat̄ ſm do. Anto. ex quo ſequit̄ q ſi res eſt ſita in dioceſi alterius epi: a litigantibus epus nō conueniret corā epo rei ſite ſed corā archiepo in cuius ꝓuincia ſita eſt res. & ſic epus nō ſubijcit̄ epo ſed archiepiſcopo dūtaxat. ¶ Sed. d. Abb. putat hoc dictū eſſe falſum. qꝛ epus in dioceſi alterius epi reputatur priuatus vt. l. ij. ff. de off. preſi. id ſi ibi deliquit pōt p epm illius dioceſis puniri vt nota. in. c. i. de rap. & in. c. ij. de cōſti. li. vi. & . iij. q. vi. in ſumma. & in. c. i. lz glo. ibi dicat q fallit rōne poſſeſſionis. hoc tñ nō eſt verū p ſupradicta. qꝛ ſi pōt ꝯueniri per epiſcopum delicti fortius poterit iudicare ſup re ſita i ci[9] dioceſi. vel pōt ſaluari dictū glo. q habuit reſpectum ad primatē in eo qd ſupra dixerat q reus debet cōueniri corā iudice ſuo alias actor trahens punitur fallit vt non puniatur ſi rōne poſſeſſionis, vel ꝯctus vel delicti trahit eū ad alium iudicem. ſ. ad iudicē rei. quaſi innuat q iſte nō eſt proprius iudex. nō tñ negat q coram iudice domicilij poſſit cōueniri vel q epus nō poſſit ꝯueniri rōne rei ſite. vñ intellige tex. dupliciter. primo q res erat ſita in dioceſi archiepi vel primatis. Secūdo q appellatione ꝓmatis venit hic largo ſumpto vocabulo quilibet ordinari[9] eccleſiaſticus habens territoriū. dr̄. n. primas i quantū primus preſidet. nā & archiepiſcopus non ꝓprie pōt dici primas. & tūc hec decretalis eſt clara. ſed verbū ꝓuincia poſitum in tex. facit vt melius referatur ad archiepiſcopum. vel intellige tex. & tertio qñ cōtendunt de re quam quilibet epiſcoporū dicit eē in ſua dioceſi. arg. in. c. i. de religio. do. certum eſt q ſi ſita ſit in ꝓuincia vnius archiepi. tunc ille archiepiſcopus eſſet iudex lz ꝯtendentes ſunt diuerſarū ꝓuinciarū. & q forte nemo poſſidebat rem illā vel quilibet dicebat ſe poſſidere. & ſic non apparebit quis eſſet actor vel reus. imo non fecit mentionē de iudice domicilij ſed de archiepiſcopo in cuius ꝓuincia erat res vt ipſe de cuius iuriſdictione non dubitabatur rōne rei litem p ſe vel p alium diffiniret. arg. l. equiſſimū. ff. de vſufruc. ita reſidet hic do. Abb. Pro certo paſſus iſte eſt elegans. do. Cardi. dicit q verbū primas hic capit̄ pro archiepiſcopo. nō. n. eſt vis in noībus. c. duo ſimul. de offi. ordi. c. petitio. de procu. & hec expoſitio ꝓcedit ex eo. qꝛ erat hic cā inter epiſcopos quorū cā tractari dꝫ corā archiepiſcopo de offi. ordi. c. paſtoralis. ſed ſi eſſet inter clericos inferiores tunc q dicit primas. i. q preeſt loco quo ad iuriſdictionē ordinariā ſiue ſit epiſcopus ſiue ſit alius. hic. n. attendit̄ ſuperioritas reſpectu loci ubi res eſt ita reſidet. Do. Pet. de anch. hic dicit iſtū text. dicere ſub iudice vbi res ſita eſt qō ventilet̄. aliter nō loquit̄. & ſic iſta qō eget enucleatione. Ego loquar ſꝫ q deus nobis dabit & vr̄ mihi q nō ſit ꝯueniendus epiſcopus corā alio epiſcopo ſed coram metropolitano. & adduco. c. accedens. el. i. vt lite nō ꝯteſt. vbi cā archiepiſcopi fuit cōmiſſa patriarche. & ſic apparet q cōſueuit papa cōmittere cām epiſcopi maiori epiſcopo. & facit qd hr̄ in. c. cū clamor. de teſti. & in. c. ij. de calūnia. ꝯiuncta ſuprascriptione. & . c. ſi. de collu. deteg. & . c. cū cām. de offi. delega. & qd dici ſolet in glo. in. l. i. §. veteres. ff. de acqui. poſ. q aſinus intumeſcit cum ſe videt p comparē apprehendi. vñ ex dictis iuribus non vr̄ honeſtū q epiſcopus ꝯueniat̄ corā epiſcopo rōne rei ſite in dioceſi epiſcopi ſi pōt ꝯueniri corā archiepiſcopo p prefata iura. Nec obſtat cū opp. q in delicto pōt ꝯueniri coram epo

7 delicti. † quia crimen oēm adimit honorē vt. l. quotiens. C. vbi ſena. vel clariſ. que rō nō hꝫ locū in actione reali qꝛ in nullo deliquit epus ꝯueniendus tum ēt qꝛ hoc ꝓbatur hic dum dicit ille primas det iudices in cuius prouincia. & ſic dirigit verba ſua ad metropolitanū ad quē ſpectat ꝓuincia. Et ſi ponderet̄ glo. in ſu. iij. q. vi. non loquitur in epiſcopo. ſed dicit q quilibet eſt ꝯueniendus coram ſuo iudice ſed fallit rōne poſſeſſionis allegat tex-

tū iſtum. & mihi vr̄ q in hoc non bene excipiat illa gloſ. qꝛ imo rōne rei dicitur ſuus iudex ut hic eſt caſus & in. l. ſi. C. vbi in rem actio. ergo non eſt fallentia. imo ponitur regula rōne rei vt dicatur ſuus iudex. & ſic illa glo. non bene excipit. Jtē nec gl. d. c. loquit̄ in actiōe reali vt epus non conueniatur coram iudice rei ſite. & ſic nō dicit illud ad quod eā allegat do. Abb. & id vr̄ mihi q doctrina. d. Anto. ſit veritas. & lz epiſcopus non amittat iuriſdictionem pp preſentiā ſui ſuperioris vt in. c. volentes. de offi. leg. & gl. in. l. cunctos. C. de metallis. li. xij. & gl. in. l. nihil. C. de pallati. ſacr. largi. li. xij. & in. c. deniq; . xxi. di. & Bart. in. d. l. ſi. ff. de offi. ꝓconſu. Tñ ego nego iſtud aſſumptum q in caſu iſto epiſcopus hēat iuriſditionē maiorē illā hꝫ metropolitanus. & ad hoc adduco iſtum tex. ſic inducendo. ad illū ſpectat cognitio ad quē ſpectat delegatio vt ſupius fuit dictum. ſed delegatio ſpectat ad metropolitanū. ergo ad eum ſpectat cognitio. ideo priuatiue intelligitur iſte tex. vt ita ſpectet ad metropolitanū q non ſpectet ad epiſcopum in cuius dioceſi ſita eſt res ar. l. cum ꝓtor. ff. de iudi. l. maritus. C. de procu. cum ſi. vñ illa verba ille det. inferunt q non alius & ſic priuatiue inducunt diſpōnem. & per ꝯñs dictum dñi Ant. vt verius dum colligit ex iſto tex. q rōne rei ſite non ſubijcitur quis iudici inferioris gradus. & ſic epus non ſubijcit̄ epiſcopo ſed archiepiſcopo tm̄. de quo in. c. cum inferior. de maio. & obe. ſed melius faciūt illa iura que ego allegaui ſuperius. immo male allegat do. Anto. qꝛ non eſt inferioris gradus imo habito reſpectu ad ſuā dioceſim eſt maior. & adduco glo. ſingularem in. l. apud. ff. de manumiſſio. que dicit

8 † q quilibet magiſtratus in ſuo territorio maior eſt altero quam Acc. ibi dicit non reperiri alibi. & ideo anus epiſcopus in ſua dioceſi maior eſt alio ratione iuriſditionis loci. & ſic non eſt inferioris gradus. & adduco cōtra dictum dñi Abb. tex. in dicta. l. apud. vbi apud eum cui par eſt imperiū manumittere non poſſumus. ſed pretor manumittit apud ꝓconſulem. Jta dicamus in caſu noſtro vt non ꝯueniatur epiſcopus coram epiſcopo ratiōe rei ſite ſed coram archiepiſcopo & ab initio ſeculi facta ē dicta. l. apud. vt determinet doctrinam domini Ant. hic tene menti qꝛ non ſunt reuelata ab alio deo ſupremo ſit

9 gloria. ¶ † Nota vltimo q ſecundum hec iura poteſtas iudicis dandi cauſabatur a foro loci ratiōe rei ſite. de quo in. c. dilecti. Jeo. ¶ Oppo. q primas domicilij det iudicem. l. vbi. C. vbi in rem actio. vbi reus habens rē extra domicilium pōt duplici loco conueniri vꝫ in loco domicilij & in loco rei ſite. Sol. fatetur Goffredus q dare poterit iudices iā primas domicilij q̄ꝫ ꝓmas rei ſite. Hoſti. lꝫ q ſolus iudex rei ſite. qꝛ ſi hoc voluiſſet hic iuris lator facile erat ei hoc exprimere. c. ad audientiā. de decimis. allegat quod notatur in. c. dilectus filius. de reſcriptis. Jnno. lꝫ primū. allegat. l. ſi. C. de pſcriptio. lon. tempo. & hoc dicit eē tenendū. d. Anto. hic quicquid ſenſerit Azo in ſumma in dicta. l. ſi. de qua opinione per Goffre. hic in ſumma. §. item ſortitur quis forū rōne rei. & ideo dicit. d. Anto. q in electione actoris eſt ſm̄ cōem opio. vt conueniat reum in domicilio vel in loco rei ſite dicet̄ de hoc in. c. dilecti. & in. c. ſīna. Jeo. & refert opīones hic Jo. Cald. de quibus modicum eſt curandū. & notat̄. iij. q. vi. in ſumma. vnde vel ſupple quod dixit Goffredus. Vel dic q ꝓmas rei ſite dat iudicem ſi eligat ipſum conuenire coram iudice domicilij. & ſatis dicit fuiſſe de mente Goffre. & hec vera niſi iudex domicilij & rei ſite eſſent idem qꝛ ꝓcederet qd dicit decretalis. vel niſi agerent ambo ſinium regundorum vel cōi diuidundo. quo caſu quilibet eſſet actor & reus ſi ſimul eodem inſtanti ad iudicium ꝓuocarent & neuter vel vterq; poſſideret vel contenderet ſe poſſidere. vnde cum reus aut poſſet diſcerni & ſic non poſſet diſcerni iudex domicilij haberet̄ recurſus ad ꝓmatem rei ſite. & ſic poſſet decretalis intelligi in primis caſibus q electio ſit actoris tenet Spec. & Joā. An. in additio. Spec.

tio. Spec. in titulo de competen. iudic. aditione. §. ſi. ver. ratione quoqꝫ rei. ⁊ ita reſidet dominus Anto. Sed Jo. Calde. ſatetur hic ꝓſequi iſtu̅ paſſum ꝙ imo poſſit conueniri in loco domicilij. ⁊ allegat dictam .l. ſi. ⁊ ad iſtu̅ tex. in verſi. in cuius ꝓuincia ⁊ c. iubendi vel in cuius dioceſi hꝫ domicilium. ⁊ allegat dictam .l. ſi. ⁊ .c. ex parte. ʃ. eo. ⁊ qꝺ notat Inno. in .c. vlti. ʃ. eo. ⁊ videtur hoc ſentire glo. in dicta .l. ſi. que dicit ꝙ actoris eſt eligere an velit conueniri in loco domicilij vel rei ſite. Sed contra hoc facit iſte tex. ⁊ .c. ſi. ʃ. eo. ⁊ .l. forma. §. ſi nota. ff. de cenſi. ⁊ .l. ſi prediu̅. C. de predijs mino. ⁊ in .c. dilectus. el. ij. de reſcriptis. ⁊ etiam quia in dicta .l. ſi. C. vbi in rem acti. apponitur verbum iubemus quod eſt preceptiuum. xiiij. q. i. c. quod precipitur. Tamen Jo. calde. ſequitur primam opionem ꝙ reconueniri poſſit in loco domicilij. ⁊ i loco rei ſite ad electionem actoris alias non eſſet conſiderandu̅ forum ratione domicilij contra id qꝺ habetur in .c. ſi. ʃ. eodem. Ad verbum iubemus poſitum ibi reſpondetur ꝙ imponit neceſſitatem reo conuento non actori. Et ad rone̅ Hoſti. ⁊ ad iura allegata in contrarium reſpondet ꝙ licet dicat ꝙ ratione rei ſite ſortitur quis forum. non tamen per hoc excluditur locus domicilij. inducit ſimile quod ipſe voluit in .c. i. de rapto. in .v. queſtione. Et hanc parte̅ ſequitur hic dominus Cardinalis ⁊ allegat dicta per ſe in dicto .c. dilectus. el. ſcꝺo de reſcriptis. ⁊ in .c. dilecti. ʃ. eodem in .iij. queſtione. Et hanc partem ſequitur hic dominus Abbas qui reſpondet ad hu̅c tex. ꝙ habuerint reſpectum ad id quod conſueuit. Solet. n. reus conueniri ibi vbi res ſita eſt. ⁊ hanc partem ſequuntur ſcribentes in dicta .l. ſi. vbi in re̅ actio. Et adduci poſſet qꝺ dici conſueuit ꝙ ſi eccleſia hic ſita vendit rem

10 exiſtentem in alia dioceſi. vel minor exiſtens alias extraneus alienaſſet rem ſitam in alio territorio ꝙ poterit interponi decretum a iudice vel ab epiſcopo loci vbi res ſita eſt vel a iudice vel epiſcopo domicilij. de quo vide Cynum ⁊ Bal. in .l. ſi predium. C. de predijs mino. ⁊ eunde̅ Bal. in .l. magis puto. §. illud. ff. de rebus eorum. ⁊ in .l. iuris peritos. §. cura oriundum. ff. de accuſ. tut. ⁊ in .l. i. C. de iuriſdi. om. iudi. ⁊ in .l. i. C. de contrahen. emptio. ⁊ in aut. hoc ius. C. de ſa. ſan. eccle. Jo. an. in .c. paſtoralis. de priuilegi. ⁊ in .c. in noſtra de ſepul. dominus Abbas. i. c. ij. de religio. do. dixi in .c. i. de rebus eccle. no̅ alie. ¶ Sꝫ tu accurate pondera ꝙ lꝫ iſta co̅is opinio affirmetur per eos qui fuerunt maiores numero pondera ⁊ menſura. Nihilominus mihi videtur ꝙ ſint verba ad ephe ſeos. Et induco tex. dicte .l. ſi. aliter ꝙ̄ fecerint maiores noſtri. Ibi enim dicit actor forum rei ſiue in re̅ ſiue in perſona̅ ſit actio ſequatur. Subdit poſtea ſed in locis in qbus res ꝯſtitute

11 ſunt ⁊ c. Ego pondero illa̅ aduerſatiuaꝫ ſed † que aduer

a ſatur precedentibus in iure ⁊ in facto[a] vt habetur in .l. ij. ff. ne quis eum qui in ius voca. vi exi. ⁊ ibi Bar. ⁊ per eundem in .l. hoc amplius. ff. de dam. infec. cum ſimili. Unde vult ille tex. aduerſando precedentibus ꝙ actor non ſequatur forum rei in re ſita extra domicilium eius. ſed conueniat poſſidentem in locis in quibus conſtitute ſunt res. ⁊ ſic infirmi ingenij e̅ aſſerere illud quod aſſeruit co̅is opinio vnde illa aduerſatiua ſed importat hoc vt non conueniatur in domicilio ſed in loco vbi res propter quas contendatur ſita eſt. Et po̅t adduci ratio q̄ promptiore̅ defenſionem habebit reus in loco vbi res ſita eſt ꝙ̄ in do

12 micilio ſuo. † Teſtes. n. habitantes in loco vbi res ſita e̅ melius preſumuntur informati argumento .l. ſi vicinis. C. de nupti. ⁊ .c. quanto. ⁊ .c. quoſda̅. de preſumptio. tene menti q̄ eſt inductio noua ad iſtu̅ tex. ¶ Nec obſtat cum oppo. ꝙ alias ſi eſſet ꝯſideradu̅ forum ro̅e domicilij niſi ꝯſideraret ro̅e rei ſite alibi. qꝺ e̅ ꝯ. c. ſi. ʃ. e. Quia ad hꝫ reſideo ꝙ non pp hoc opponitur ſuperflue ibi illud verbu̅ ro̅ne domicilij. q̄ multa ſunt pp que quis ꝯueniri poteſt ro̅ne domicilij ꝙ̄ ad res ſitas in alio loco. ¶ Ite̅ ad hoc pondero iſtum tex. inquantum in eo apponitur verbuꝫ quod apponitur in .d. l. ſi. Ibi. n. dicitur res pp quas contenditur. ⁊ hic dicitur locus ꝺ quo ꝯtenditur. ſicut ergo dꝫ co̅ueniri in loco vbi conſtituta eſt res ꝺ qua ꝯtendit. vt eſt caſus in .d. l. ſi. ita ⁊ hic. Et pro certo vr̅ in parte iſta decretalis extracta ꝺ vero dicte .l. ſi. ¶ Preterea adduco iſtum tex. inquantum vtitur illis verbis ille det iudices. vr̅. n. loqui imperatiue quo caſu inducit neceſſitas adeu̅di iudicem loci ꝺ quo ꝯtenditur vt det iudices. igitur excludit iudicem domicilij. q̄ incluſio vnius. eſt excluſio alterius .l. maritus. C. de ꝓcurato. ſicut ergo iuriſlator loquitur imperatiue in .d. l. ſi. per verbum iubemus. vt adeat iudex vbi res conſtituta eſt ita ⁊ hic loquitur imꝑatiue. ⁊ ſic apparet ꝙ ꝺ vero illi[o] .l. emanauit iſte tex. ¶ Nec obſtat reſponſio data p Jo. calde. ad verbu̅ iubemus poſitu̅ in .d. l. ſi. ꝙ imponatur neceſſitas reſpo̅dendi vr̅ in loco domicilij vel in loco vbi res ſita eſt. q̄ iſtud tollit per iſtu̅ text. nam hic imponitur neceſſitas archiepiſcopo prouincie vbi res e̅ vt ipſe det iudicem ergo ⁊ non alius. ita ⁊ non alius iudicare dꝫ. Et adduco ad ſimile ſingularem glo. in

13 .l. ſepe audiui ceſarem. ff. de officio preſidis. que dicit † ꝙ

b vbi co̅mittitur cauſa per hoc verbum ipſe[b] ꝙ non poterit actus fieri per ſubſtitutum. Ita dicamus quando co̅mittitur per verbum ille. Et adduci poteſt illud Luce vi. Ille erit ille nocens qui me tibi fecerit hoſtem. Et aut̅ ro̅ de Jo. calde. qui dicat ꝙ verbuꝫ iubemus referatur ad reum ex eo q̄ in principio huius .l. verba diriguntur actori vt actor moueat actionem dum dicit actor ſequatur forum rei ſi poſtea dicit iubemus moueri actionem aduerſus poſſidentem illa verba non poſſunt adaptari reo ſed adaptantur actori mouenti actionem. nam verbu̅ imperſonaliter prolatum in libello refertur ad actorem. Et adduco quod pulchre voluit dominus Cardinalis in .c. ſi.

14 de preſumptio. † vbi dr̅ ꝙ verba imperſonaliter prolata in reſcripto referuntur ad impetrantem. Ita dicamus in ꝓpoſito vt imperſonaliter ꝓlata in libello videantur referri ad actorem. tum q̄ reſtringuntur per verba precede̅tia vt cogatur reſpo̅dere in illis locis vbi ſunt co̅ſtitute res. Preterea adduco .c. ſi. ʃ. eo. vbi dr̅ ꝙ ro̅ne delicti ratione contractus ratione domicilij ⁊ ratione loci in quo ſita e̅ res ſortitur quis forum referenda ſingula ſingulis. ꝓbatur ibi ꝙ reus ſortitur forum in loco vbi ſita eſt res. ergo no̅ poterit conueniri in domicilio ad electione̅ actoris. Non obſtat .l. ſi. C. de preſcriptio. lon. tempo. inquantum dicit non eſſe curandu̅ vbi res ſite ſint q̄ procedit in preſcriptione quo caſu ſufficit perſonas eſſe in eadem prouincia vt dicant ſcientes. ⁊ per ꝯrariu̅ vr̅ ꝙ co̅munis opi. non pro

15 cedat. ¶ † Sed quid ſi dubitetur de limitibus ꝓuincie. vr̅ ſm̅ Hoſti. ꝙ vterqꝫ ſ. archiepiſcopus ⁊ epiſcopus cauſam audire vel co̅mittere debeat argumento .c. cum illoru̅. §. ſi vero clauſtralis. de ſenten. exco̅mu. vel recurret ad papam .c. ſane. de offi. delega. ſed illud .c. ſcꝺm dominu̅ cardinale̅ hic loquitur in alio caſu. ſed dicit dictum Hoſti. eē veru̅ ꝙ poſſit recurri ad papam cum ſit iudex omniuꝫ clericorum vt in .c. ſi. ʃ. eo. Sed etiam poteſt teneri primu̅ dictum ꝙ vterqꝫ ſimul audiat vel committat argumen. c. paſtoralis. in principio de reſcriptis. Illud tamen .c. loquitur in delegatis vt ibi ipſe ſcripſit. tamen latius poteſt dici idem in ordinarijs de qbus e̅ minus dubiu̅ ꝙ̄ de delegatis. ſed ꝙ .c. paſtoralis. non habeat locum hoc caſu tenet Inno. in .c. ſuper litteris. de reſcriptis. Sed Jo. an. hic dicit ꝙ ideo debent co̅mittere cauſam ne ſint iudices in cā propria. Sed dominus Abbas reprehendit hoc q̄ non erunt iudices in cauſa ſed incidenter quilibet cognoſcet cum parte co̅tradicente. An locus vel res ſint in prouincia vel territorio ſuo. nam hec ſente̅tia non preiudicabit reſpectu proprietatis alteri prelato qui non fuit in cā ⁊ remittit ad dicta Inno. in .d. c. ſuper litteris. ⁊ ad Bart. in .l. ij. ff. ſi quis in ius vo. non ie. ¶ Tu adde ꝙ inquantum Hoſti. vult ꝙ vterqꝫ cauſam debeat audire videtur ſentire ꝙ quilibet de per ſe no̅ poterit cognoſcere. ¶ Sꝫ mihi videtur dicendum ꝙ quilibet de per ſe poterit per

a ¶ Et i facto Adde Jo̅. de Imo. ⁊ dicta ſe re doc. in .l. patris ⁊ filij. de vulg. ⁊ pup. ⁊ bar. i. l. ſi pupilli. §. ſꝫ ſi nomine. ff. ꝺ nego. ge. ⁊ Joā. de por. in .l. ita ſi pulsꝰ ante ſi. ⁊ in .l. q vſu fructu̅ de verbo. obliga. ⁊ mul ta q. o. in alijs apoſtillis dixi mus.

b ¶ Ipſe. Eodem mo̅ ſi co̅mittat p verbuꝫ ſolus vt tꝫ. d. alex. i. de imo. in .l. i. i vlt. col. ꝺ off. eius cui ma̅da. e̅ iuriſ. ⁊ no. in .l. i. §. de his ꝗ ꝺ glo. ff. de l. pa. ⁊ l. c. ſi. de offi. de leg. vbi et mo dernior ſ. ri benter q mul ta pulchra co̅ gerunt.

id quod habetur in.l.iuris peritos.§.cum oriundus.ff.
de excu.tu.Sed melius eſt vt ad inuicem pueniant ne fe
rãt diuerſas ſniãs ſm Ubertũ de Cremona ibi facit.l.
ſiue.§.q2 plauciana.⁊ quod ibi voluit By.ff. de li.agno.
⁊ quod voluit Bal.in.d.§.cũ oriundus.⁊ in.l.ſi quis ad
declinandũ.C.de epi.⁊ cle.⁊ do.Pe. de anch. hic.⁊ offi
cus in.c.i.de tempo.ordi.li.vi.Et limita niſi aliquis eoꝝ
eſſet in poſſeſſiõe.q2 ille poſſet iudicare arg.c.cũ eccleſia
ſutrina.de cã poſ.⁊ proprie.Adde ẽt inquantũ.d. Abb.
voluit ꝙ quilibet eoꝝ poterit incidẽter cognoſcere.q2 mi
hi vr̃ ꝙ nõ ſit opus ꝙ iudex cognoſcat an ille locus ſit d
limitibus ſuis q2 ſufficit ſola aſſertio in libello ꝙ ille lo
cus ſit in prouincia ſua.Et adduco qđ pulchre dixit Jo.
16 no.in.c.cum ſit generale.J.eo.† ꝙ ſi clericus agit ꝯtra lay
cũ coram iudice eccleſiaſtico ſup oppreſſione ſufficit in li
bello exprimere oppreſſionem ⁊ ſup illa fundare iuriſdi
tionẽ iudicis.⁊ ſi pars neget ꝓcedi̇ i cã.Et adduco qđ
voluit Guido de ſuza.in auẽ.qua in ꝓuincia.C. vbi de cri
mi.agi opoꝛ.vbi dicit ſufficere allegare crimen fore com
miſſum in certo loco ad ꝓbandũ fundamentũ iuriſditio
nis iudicis abſq3 eo ꝙ aliter probė vel cognoſcatur. ⁊
adduco quod voluit Inno.in.c.ceterũ.ẽ.ti.i.⁊ qđ hr̃ i.l.
cũ quedã puella.ff.de iuriſdi.om.iu.⁊ idõ dicebat Bar.in
l.ij.ff.ſi quis in ius vo.non ierit. ꝙ ſtat aſſertiõi facte in li
bello.ita dicamus in propoſito. ⁊ per ꝯñs nõ videtur ꝙ
bene dixerit Hoſti.de hoc dicė in.c. ſi clericus laycu3.J.
eodẽ.¶ In glo.prima oppo.vr̃ ꝙ primas non artė ad
delegandũ imo per ſe cognoſcere põt ex quo locus eſt in
ſua prouincia.c.dilecti.⁊.c.ſi.J.eo.l.ſi.C.vbi i rẽ ac.Glo.
iſta ſoluit ꝙ d3 intelligi qñ non põt vel non vult per ſe co
gnoſcere.Uel ſm Uinc.intellige qñ primas eſt remotus
a ptib° vltra duas dietas tũc dabit iudices vicinos. Tu
17 de hoc dicas vt ſuperius plene dixi.¶ Ex glo.ij.no.† ꝙ
ſub illo iudice agere d3 actoꝛ in cuius dioceſi ſita eſt res.
ſed Goffre.intellexit ꝙ ſit in electione actoris vt voluit
18 gl.l.ſi.C.vbi i rẽ actio.Tu dicas vt dixi ſupius.¶ † Tã
git hic Pe.de ancha.ꝙ re põt eſſe ꝯtentio trib° modis.
Qñq3 ad rem agi̇ actione reali.qñq3 actiõe pſonali.qñ
q3 in rem ſcriptam. Primo caſu loqui̇ iſte text. Tu dic
hoc apparere ex verſi.cã.q2 exponitur.i.realis.cõiuncto.
verſi.locus de quo contendit.⁊ concludit ꝙ põt conue
niri in loco vbi ſita eſt res ⁊ in loco domicilij de quo dixi
ſuperius.Secundo caſu qñ agi̇ actiõe pſonali põt du
bitari.⁊ tex.iſte facit ꝙ poſſit q2 indiſtincte dicit vbi eſt
locus de quo contenditur.ſed ipſe credit ꝯriu3 verius.q2
ex natura actionis ꝓpoſite non põt quis preciſe cogi ad
rẽ ſed liberatur dando extimationem vt.l. ſtipulationes
non diuidun̄.§.celſus.ff.de verb.ob. ⁊ ratio eſt q2 actio
pſonalis concernit principaliter pſonã l3 ſecundario rem
vñ locus pſone d3 conſiderari non res q̃ peti̇. ⁊ allegat
qđ notat Jo.an.in.c.paſtoralis.de priuile. vbi i interpo
ſitione decreti nõ inſpici̇ locus rei q̃ alienȧ l3 locus alie
nãtis aſſat ẽt.l.magis puto.§.illud.ff.de reb° coꝝ.vbi idẽ
hr̃ in minore alienante re3 quã h3 in aliena prouincia.al
legat quod notȧ in.l.nõ ſolũ.§.teſtõ.ff. de excu. tut. ⁊ in
rõne ſoi quod hr̃ in.c.romana.§.ꝯhentes.de foꝛ.compe.
li.vi.vbi ratione contractus conuenitur in aliena dioceſi.
⁊ propter eius contumaciam poteſt fieri immiſſio in re3
quam poſtulat ſibi.ergo ſi ibi non ꝯtraxit ratione rei tan
tummodo in obligatione deducte conueniri non poteſt.
19 †Sola enim poſſeſſio non conſtituit domicilium ſiue fo
rum.l.libertus.§.ſola ratio.ff.ad munici.ſed dices aliud
in reali vt hic.ipſe reſpondet q2 contra rem agitur ⁊ ſup
ea principaliter fundatur iuriſditio. q2 dico dominium
ad me ſpectare ita ꝙ propter ea que poſſidet non eſt ide3
quod eſt in obligatione perſonali que non ſequitur fun
dum.l.i.§.ſi heres.ff.ad trebellia.allegat quod notat In
nocentius in.c.poſtulaſti.J.eo.¶ Tertio caſu cum agi̇
actione in rem ſcriptam. Ide3 dicit ꝙ in reali actione.c.
ex parte.J.eodem.⁊ ad materiam huius.c.allegat quod

¶ Corã epõ ſuo. Adde ad mãm hui° tex.
eos doct.tam an ſcõs q̃3 mo
dernos in.c.
quanto d offi.
ord.⁊ vbi bal.
in.l.teſtamen
ta.C. de teſta.
⁊ vide lud.ro.
in ſing.ſuis in
verſi. forus.⁊
Spec. in tit.d
cõpe.iud adi.
§.i.⁊ nouiſſi
mos ſcribẽtes
hic q monteſ
⁊ mariam mi
ꝯgregat quos
lege ex te.

notat Joan.and.in.c.ſtatutum.§.cum vero.in glo. olim
dicebamus.de reſcriptis li.vi.⁊ ita reſidet hic dominus
Petrus.Tu de hoc vide Bar.in.l.ſi.C.vbi in rem acti.
⁊ quod habetur in.l.quod legatum.ff. de iudi.⁊ gl.in.l.
forma.§.ſi vero quis.ff.de cenſi. Facit quod voluit idem
Barto.in dicto.§.ſi quis vero.vbi querit vtrum pro fun
do qui eſt in hac ciuitate poſſum conuenire forenſe3 hic.
Et diſtinguit ꝙ aut ago actione reali.⁊ poſſum eum cõ
uenire hic.l.i.an ſi.C.vbi in rẽ actio.Aut volo agė actio
ne mixta ⁊ poſſũ.l.i.⁊.ij.C.vbi de here.agi.oportet.Aut
volo agere actione mere perſonali ⁊ nõ poſſum. allegat
in argumentum dictam.l.libertus.§.ſola.ff.ad manicip.
Mirandum eſt ꝙ dominus Petrus non allegauerit il
lam glo.⁊ Barto.⁊ hanc partem tenuit dominus Ab.
bas in.c.ſi.J.eo.Et adduco quod pulchre voluit Lodo
uicus romanus in conſilijs ſuis conſilio.cxcv.incipiente
20 Franciſcus de quo' queritur † vbi conſuluit ꝙ nõ poteſt
quis conueniri actione perſonali in loco vbi res conſtitu
te ſunt niſi conuentus habeat ibi domicilium allegat gl.
in dicto.§.ſi vero quis.Et adduco quod pulchre voluit
21 Angelus in.l.i.§.ſi heres.ff.ad trebelli.†vbi dixit ſtatuto
cauetur ꝙ inſtrumentum guarentigie habeat paratam
executionem ⁊ creditor petit executionem prefati inſtru
menti contra tertios poſſeſſores dicit ꝙ ſatue agit quia
debet agere hypothecaria quia perſonalis obligatio nõ
ſequitur rem dicta.l.i.§.ſi heres.inſtitu.de actio.§.ite3 ſer
22 uiana.¶ †Ultimo queritur vtrum prelatus ratione rei
ſite poſſit excõmunicare contumacem.Uincentius vidė
velle ꝙ non.ponit exemplum Bononienſis conuenitur
actione reali pro re ſita Mutine.⁊ iſte Bononienſis nõ
comparet coram iudice Mutineñ tenet Uincentius ꝙ
non poteſt Mutine excõicari ſed bene poſſet ratione cõ
tumacie mitti actor in poſſeſſionem illius rei que petitur
Mutine.q2 non habet iuriſditione3 in perſona ſed in re.
Facit.c.romana.§.contrahentes.de fo.compe.li.vi.Sed
ſi iſte contumax infert violentiam in re illi qui miſſus eſt
in poſſeſſionem tunc ratione delicti commiſſi in loco põt
eum excõmunicare.facit quod habetur in.c.ſi.J.eod.⁊ ibi
per ſcribentes.Si quid boni diximus circa iſtud.c.deus
hec otia nobis fecit cui gloria ſit ⁊ imperium.dominus
Andreas Barbatia.

I quis cõtra clericũ.

Famoſa ẽ hec decretalis quotidiana ⁊ hoc
1 intendit.Coram epiſcopo ſuo° cõueniendus
eſt clericus qui ſi recuſȧ dabit delegatum partibus non
ſuſpectum.hoc dicat ſm dñm Anto. ⁊ dñm Cardi.Uel
ſic ſm Petrum de ancha.Coram epiſcopo ſuo cõueniẽ
dus eſt clericus qui ſi recuſatur dabit delegatũ partibus
non ſuſcepectum cuius ſentẽtia3 exequetur.Et diuiditur
in duas.q2 primo prouidet reo. Secundo prouidet acto
ri.Et hoc dupliciter.primo circa delegationem.Secun
do circa executionem.Uel ſecundum alium intellectum
primo prouidet qñ iudex delegatus vt ſuſpectus recuſȧ
a reo.Secundo qñ delegatus in locu3 recuſati recuſetur
ab actore. Tertio prouidet circa executionem. ¶ Sed
do.Abbas hic refert ſe alias repetijſſe multum ſolemni
ter iſtud.c.primo expediendo materiam intrinſecam hu
ius.c.que h3 quod infra apparebit verſatur circa tria vi
delicet circa modum ⁊ officiũ recuſationis proponende
tam ꝯtra ordinariũ q̃3 ꝯ delegatũ.Secundo circa appel
lationẽ3 recuſati a delegato interponendã.Tertio circa
executionem ſententie late a delegato inferioris a princi
pe.¶ Secundo principaliter examinauit mãm extrinſe
cam que tendit ad declarationẽ principij huius.c.cu3 hic
generaliter dicat clericum debere conueniri coram ſuo
epiſcopo.⁊ tñ in multis caſibus clericus põt cõueniri co
ram inferiore vt no.in.c.quanto.⁊ in.c.ab eccleſiaru3 de
offi.ordi.vt corã plato ecclie collegiate ⁊ monachus co
ram ſuo abbate.⁊ interſerit poteſtatem iſtorũ prelatorũ
inferiorum

inferiorum.tam circa perſonas clericorum ꝙ̄ circa bene ficia ipſoꝝ maxime tangendo materiam monachorū coram quo iudice ſint côueniendi ſiue agaꝰ ciuiliter ſiue criminaliter.⁊ de proceſſu ꝯ eos faciendo ꝑ modū inquiſitionis ⁊ de loco in quo ius reddiꝰ.⁊ hec materia non tractatur hic ꝑ doc.ſm eum.nec alibi in vno ⁊ eodē loco ſed in diuerſis locis ſparſis difficultatē nō modicaꝫ ingerit iuxta illud qđ hꝫ in prohemio Grego.ſed in lectu. huius.c.dicit ꝙ non explicabit hāc materiā ſed explicabit in.c.cum ꝯtingat.ſ.eo.vbi cadit.refert ſe tñ dicturū ea que melius faciunt ad intellectū huius.c.⁊ glo.⁊ refert côe ſūmariū doctoꝝ ſupius relatū. Ipſe aūt dicit ſe aliṫ ſummare côſiderata potius mente ꝙ̄ cortice verboꝝ. ¶ Epo ſi recuſatione ꝯ eū propoſita ad arbitros venire nō vult pōt etiā ptiū non requiſito conſenſu cām principalē alicui nō ſuſpecto cōmittere cuius ſniam executioni mandabit.h.d.vel aliṫ ⁊ ſic ſm alium intellectū Epo vt ſuſpectus recuſatus de cuius ſuſpitione notorie ꝯſtat pōt dare delegatū ptibꝰ non ſuſpectū cuius ſniam poterit ꝑ ſe executioni mādare .h.d.Et pōt dupliṫ diuidi ſm varios intellectus vt iaꝫ ſupertius facta fuit diuiſio.ita hic reſidet do.Abb. ¶ Sed in repeti.ſua plena ⁊ elegāti huius.c.dicit ꝙ duplex materia annecti pōt intrinſeca ⁊ extrinſeca ⁊ vtraqꝫ ē difficilis. Primo ē intrinſeca ⁊ vſaꝰ circa tria vt ſupius dixit. ⁊ dicit ⁊ ſummat ita vt dixit hic in lectura. ¶ Mirū eſt pro certo ꝙ illud quod dixerit ſemel do.Abb. in repetitione.illud idem affirmauerit in lectura. ⁊ idem videtur feciſſe Barto. Illud enim quod ſemel dixit in vno loco videꝰ in oībus alijs locis ⁊ etiam in conſilijs repetijſſe.⁊ licet allegate ſint alique ꝯrietates in quibus Bart.videꝰ aduerſari ſibi met.tñ ſi ſubtiliter ponderentur nō viderentur ſibi contrarius.
1 † Idem fecit Ludouicus romanus illud quod ſemel dixit in ſuis reportatis ⁊ commentis illud idem ēt formaliter dixit in ſuis conſilijs.non enim reperitur varius.Et audiui ꝙ ſi ſemel veniſſet ad palatiuꝫ ad allegandum in aliqua cā afferebat in medium illud qđ ſciebat circa illū paſſum poſtea ſi mille vicibus rediſſet ad allegandū in eodem paſſu ſemper repetebat illud qđ ſemel dixerat. Non tñ ſic fecit Bal.nam pp pinguedinem ingenij habuit enim ingenium pingue ⁊ volatile ⁊
1 pp excellentiam ingenij variauitᵃ vt videri poteſt in ſuis lecturis ſemper noua motiua inueniendo. mirum tñ ē ꝙ longinquitas ſtudij ⁊ labor prolixior nō pariat aliquid noui iuxta illud ſcribimus indocti doctiqꝫ poemata paſſim.⁊ refert hieronymus in ꝓlogo biblie ⁊ dicebat propheta inſignis iunior fui ⁊ ſenui ⁊ apoſtolus dicere ſolebat cum erā paruulus loquebar vt paruulus. ¶ Tu pōdera qꝛ iſtud primum ſummarium.⁊ côe doctoruꝫ licet ſit in ſe veruꝫ non tñ exhauſerat totam decretalē. ¶ Pōdera etiam quia ſecundū ſummariū datum hic per dominum Abbatē ad iſtum tex.videtur diuinare qꝛ nulla mētio ſit hic de arbitris.quo ergo ſpiritu ductus Abbas dicit ſi ad arbitros venire non vult. quinimo plus dico ꝙ iſte tex.nō fundat ſe ſuper volūtate epiſcopi immo loquiꝰ tur imperatiue ⁊ neceſſitatiue vt apparet ibi deputeꝰ ergo velit nolit deputabit executorē.c.ꝙ precipitur.xiij. queſtione.i.ergo non procedit ſummariū domini Abbatis. ¶ Pondera ēt ſubtilius tex.in.c. cum ſpeciali.ð ap
1 pellatio.in ver.ſtatuimus † ꝙ eſt verbū iuris noui introductoriuꝫ pro quo vide que dixi in.c.decernimus.ſupra.titu.i.Si ergo poſt iſtam decretalem fuit introductū ius nouum vt eligantur arbitri ergo ſequitur ꝙ ſm iſta tempora in caſu iſto non eligebantur arbitri ſed epus recuſatus dabat delegatum vt facilior eēt litium finis ⁊ ſic diuinat ſūmariū iſtud. ¶ Pondera ēt quo ad tertiū ſummariū.qꝛ eodeꝫ mō diuinat ꝙ exceptio recuſationis hic erat notoria nec ēt probaꝰ ꝙ ſm hec tempora erat neceſſe eligere arbitros ad cognoſcendū cām ſuſpitionis. cuꝫ d.c.cum ſpāli.apponat nouū ius.⁊ per hūc modū minus vꝫ deuiare iſte tex.a iure ciuili.de quo in.l.apertiſſimi.C.

de iudi.⁊ ideo primū ſūmariū cōmune vꝫ verius.⁊ vt cōgruat toti decretali ſumma ſic.Clericus ꝯueniri dꝫ corā ſuo epiſcopo qui ſi recuſetur dabit delegatum non ſuſpectū cuius ſententiā ipſe mādabit executioni.h.d. ¶ No
3 ta ibi epm adeat.arg.† ꝙ ſolus epiſcopus eſt iudex ordinarius generalis totius dioceſis reſpectu clericorū ⁊ ad eum ſolum recurritur.vide que dixi in.c.i.ſ.eod. ⁊ quod habetur in.c.i.⁊ in.c.quanto.⁊ in.c.cum ab eccleſiaruꝫ. de officio ordina.dicit tñ hic dominus Abbas ꝙ legati deputati per ſedem apoſtolicaꝫ dicuntur habere ordinariam eccleſiaſticam iuriſditionem.c.ij.de officio lega.lib. vi.ſed ſolum poteſtas eſt extraordinaria ⁊ ſuperiudicias ⁊ vt preiudicans iuriſditioni epiſcoporum reſtringenda eſt ſed iuriſditio epiſcoporuꝫ vt naturalis ⁊ fauorabilis eſt amplianda.c.ij.de officio ordina.in gl.que vult ꝙ poteſtas legatoruꝫ eſt ex̄ordinaria qꝛ debet exponi ideſt extraordinario mō inducta nō ptās coꝝ in v̄itate ē ordinaria.vt in.d.c.ij. ¶ Sed vnū pondera ꝙ in hoc tex.eſt nouiſſimū.nam vꝫ hic adeat epiſcopū ꝙ ſi fuerit recuſatus. ⁊c. Nam glo.⁊ doctores multum dubitarunt in.l.ſi conuenerit.ff.de iuriſditione.o.iudi.inquantū ibi tex.dicit penitent anteqꝫ iudex adeatur.vtꝝ dicatur adiri iudex per citationem an per conteſtationem de quo dixi in.c.i.ſ.ti. i.Reuera hic eſt caſus ꝙ iudex dicitur adiri ante litē cōteſta.ꝙ apparet qꝛ dicit ſi poſtqꝫ fuerit aditus epiſcopus recuſetur.⁊ certum eſt ꝙ recuſatio iudicis ſit ante litē cōteſtatam cum ſit exceptio dilatoria.c.inter mona.de re iudi.⁊ per iſtum tex.poſita eſt modo ſecuris ad arboreꝫ dubitationis doctorum ad.d.l.ſi conuenerit.tene menti.
4 quia maioribus noſtris non fuit reuelatū. ¶ † Nota ꝙ actor ſequitur forum rei ⁊ ad hoc quottidie allegaꝰ iſte tex.c.ſi clericus laycum.⁊.c.cuꝫ ſit generale.cum ſimili. ibi allegatis.ſ.eo.quam regulā limitat hic dominus Abbas quando de aliqua re principaliter cōtenditur.ſecus ſi agatur ſuper aliqua exceptione vt qꝛ reus originarius anteqꝫ conueniatur vult ſuper exceptiōe agere ꝙ aliquādo poteſt.allegat notata in.l.ſi contendat.ff.de fideiuſ.⁊ in.c.i.de iuriur.hoc enim caſu agendū ē corā iudice coram quo ageretur ſi ipſe reus conueniretur quia attendi
5 dꝫ origo cauſe nālis ⁊ nō ꝙ accidentaliter ꝯtingit † qꝛ cā nālis vincit accidentalē.l.qui hꝫ.ff.de tutel.⁊.c.requiſiti.ð teſta.vñ lꝫ fideiuſſor hēat exceptionē vt non conueniaꝰ i totū ſed vt fiat diuiſio iter alios fideiuſſores vt qlibet teneatur ꝑ pte ſua ſi ſunt oēs ſoluendo.inſti.de fideiuſ.§.ſi plures.tñ vnus ex fideiuſſoribꝰ ſi vult pōt anteqꝫ ꝯueniatur implorare iudicis officiū vt fiat illa diuiſio ⁊ ꝑ reliqua parte imponaꝰ ſilentiū creditori de quo dicit eſſe gl.in.d.l.ſi ꝯtendat.ſꝫ clarior eſt glo.ſm eum in.l.aurelius.§.centū.
6 ff.de liber.lega.que ſentit † ꝙ tutus exceptione pt agere anteqꝫ ꝯueniaꝰ implorādo iudicis officiū vt ſilētiū imponaꝰ actori ſicut in negatoria ꝗ̄ datur poſſeſſori . vt in.l.ſi forte.ff.ſi ſeruitus vēdice.⁊ nota.in.c.examinata.ſ.titu.i. ⁊ in.c.cuꝫ eccleſia ſutrina.de cā poſ.⁊ ꝓprie.⁊ hoc putat procedere quando moleſtatur de facto vel veriſimiliter timet moleſtari.argumen.l.diffamari.C.de ingenu. manumiſ.c.cū ꝗ̄rente.de offi.ordi.ꝯiuncto tit.C. vt nemo inuitus.⁊ allegat Bar.in.l.ſi finita.§.eleganter.ff.de dani. infec.⁊ ad hoc redducit dꝫ qđ hꝫ in.c.finaūt.de reſcrip.⁊ per Inno.in.c.cum dilecti.⁊ in.c.audiū.el.ij.de elec.⁊ qđ voluit Bar.in.l.ſi ſocietatē.§.arbitroꝝ.ff.pro ſocio.⁊ qđ voluit Federic.de ſenis côſi.ccxxx.in examinatione teſtiū qui recipiunꝰ ad perpetuā rei memoriam.vt in terminis. c.albericus.⁊.c.ſignificauit de teſtibꝰ.⁊ hec executio fiet, coram iudice ipſius rei coraꝫ quo queſtio principalis vē
7 tilareꝰ.† Et refert Lapum Abbatem dicere circa eum qui iurauit ſoluere vſuras extraneos poſſe peteꝰ a iudice ſuo abſolutionem a iuramento.tum qꝛ nihil petit ab aduerſario.tum qꝛ originaliter eſt reus.⁊ hec putat vera in exceptione proprie dicta que tñ competit ſtimulato ſeu ſtimulando.ſecus putat in exceptione improprie dicta que

ᵃ ¶ Ingenij variauit idē fecit magnus ille auerroys in phyloſophia qui plures errores.quos ð mente philoſophie a iuuētute ſua defenſauerat ī ſenio retractauit.vt ē videꝰ in.iiij.and.tuꝰ naturalis tex.ꝯmē.xiiij.i illo arduiſſima.q.quō ſupremꝰ ſphera dicaꝰ eē in loco ſuo poſito ꝙ extra mūdū nihil ſit ⁊ ī mītiſ alijs locis. Simile quoqꝫ obſeruauit beatus Agu.q librum retractationū cōpoſuit. Noſ vero miſeri qui ſaligni ſumus eoruꝫ ſoluere calciamēta ſupinos errores qui a cunabulis in animis noſtris impreſſi ſūt ventis ſuperbie elati.veluti nouoꝝ ſtudioſi ad internitionē ⁊ ſanguinē merito ſumus.vt accidit tempeſtate mea.dū ſtuderē artibus padue cuidā profecto magno phō qui zelo cōcurrēnō ſui innumerabiles opi.a veritate alienas defenderēq conabaꝰ ꝯ quēvis bar. in.l.i.in prin. de coniun.cū ema.liberis.⁊ bal.i.l.i.in.i. col.C.de iuſt. eo.confir.

competit etiam aoa ſtimulando. ⁊ hoc ratione publici
intereſſe vt eſt videre int exceptione que opponitur ptra
electum confirmatum conſecrandum. hec.n. exceptio im
proprie dicta competit anteq̄ in iudicio agaſ ſeu aliqd
petatur a reo contra quem dirigitur ſtimulus actionis.
⁊ ſatis ſit q̄ actio ſit in potentia. vt deduci poſſit ad actū
⁊ appellatur hec exceptio intentionis. qꝛ licet electus nō
petat confirmationē vł conſecrationē hꝫ tñ intentionē vł
hr̄e dꝫ ipſam petendi vt no. Inno. in. c. ſuper eo. ⁊ in. c. cū
dilecti. de elec. hec.n. exceptio improprie dicta non excu
tieſ coram iudice rei ideſt excipientis qꝛ coram ſuo iudi
ce non eſt diſcutienda aliqua queſtio principalis. ſed po
tius coram iudice ipſius electi quia iſta eſt queſtio princi
palis de per ſe nec expectat aliud iudiciū. ad hoc facit. c.
ſi. de elec. lib. vi. ⁊ hec dicit do. Abbas fore valde notan
da ⁊ per ea limitari multipliciter regulam illaꝫ actor ſe
quitur forum rei ita hic dixit do. Abb. tam in lectura q̄
repetitione. pingue ē per iouē notabile iſtud ⁊ demōſtra
uit vltimum poſſe. Ego admiror vehementer q̄ non alle
gauerit do. Anto. in cōmento. c. ſi clericus laycum in ſi.
verbis. I. eo. vbi omnia hec dicta fere ipſe habuit. Et ad
duco eundem dominum Abba. in. c. i. de iuſiur. de reſtit.
ſpolia. c. ex parte. ⁊ in rub. infra de excep. Et adduco ego
Bart. in. l. cum hij. §. tranſactione. ff. de tranſac. vbi dicit
ſe allegaſſe ſemel in contigentia facti illum tex. ad qſtio.
8 †Reus vult petere teſtes examinari ad perpetuā rei me
a moriam ᵃcoram quo iudice fiet iſta examinatio decidit
coram eo coram quo cauſa vētilareſ argumen. illius. l. ⁊
. l. ij C. de viur. pup. ⁊ . l. i. C. vbi ⁊ apud quem. quod ang.
in. d. §. tranſactione. limitauit niſi ex cauſa recurrereſ co
rā alio iudice ponit exemplum in quodā peruſino percuſ
ſo in guerra dñi paduani qui fecerat teſtamentū ⁊ bo he
res ſuus petebat teſtes examinari ad perpetuam memo
riam propter periculū illoꝝ teſtium qui ⁊ armigeri erāt
pſuluit illos examinandos coram iudice paduano. ⁊ di
cit ſe allegaſſe caſum in. l. quotiēs. C. de naufra. li. xi. Et
inquantū do. Abb. allegauit illas duas glo. ſingu. vꝫ in
. l. ſi contendat. ⁊ in. d. l. aurelius. §. centū. Ego nō exami
no modo vtrum ille glo. dicant verum. ſed pro illis glo.
ego allego caſum in. l. iij. C. de ceſ. bo. vbi eſt tex. valde ſin
gu. quē tex. ponderauit ibi Bar. pro illis glo. ⁊ cuꝫ illis
glo. tranſiuit domi. meus Ioan. de imo. in. c. ſignificauit.
de teſti. ⁊ in. c. finaūt ꝺ except. ⁊ cum illis glo. tranſiuit.
Bal. in. l. iij. C. vt lit. pen. ⁊ in. l. diffamari. C. de inge. ma
nu. ⁊ in. l. i. §. ꝯtrium. ff. de contra. tut. act. ⁊ i. l. iij. C. de ceſ.
bo. ⁊ Ang. in. d. l. ſi contendat. ⁊ in. l. ſi inter. ff. de pac. ⁊
in. d. l. iij. C. de ceſ. bo. ⁊ do. Anto. in. c. finautez de excep.
Sed Saly. in. d. l. iij. C. de ceſ. bo. mordet illas glo. ⁊ ali
quid dixit contra eas quod attribuit ſibi tacito auctore
domi. meus Io. de imo. in. d. l. ſi cōtendat. vbi dicit illas
glo. non eſſe veras ⁊ cōmunem opinionez non dicere ve
rum. Ego autem duriſſime argui contra illas glo. ⁊ ad
oculum demonſtraui non dicere verum ⁊ multa nouiſſi
ma ego addaxi in cōmento. d. c. finautem. ꝺ reſcrip. vide
te ergo ibi ⁊ de materia habeſ in. d. c. cum ſit generale. I.
eodem. ⁊ in. l. iuris ordinem. C. de in. o. iudi. ¶ Not. ibi
9 fuerit recuſatus † q̄ iudex ordinarius recuſatur vt ſuſpe
ctus. c. cum ſpeciali. infra de appel. iij. q. v. c. quia ſuſpecti
. l. apertiſſimi. C. de iu. l. qꝛ poterat. ff. ad treb. l. i. C. ſi qua
cunqꝫ predi. pot. Et idem recuſatur iudex delegatᵃ. c. ſuſ
picionis. de offi. delega. c. iudex eodem titu. lib. vi. quini
mo conſilium recuſatur vt ſuſpectum. c. ſuſpecti. iij. q. v. vi
de que late dixi in cōmento. c. i. ſupra de iudi. ¶ No. ibi
exequutor deputetur pro certo mihi videtur hoc fore mi
10 rabile † q̄ eo ipſo q̄ ordinarius eſt recuſatus vt ſuſpe
ctus debeat conſtituere delegatum in locum ſui nec ali
ter cognoſcitur ſuper cauſa ſuſpicionis ſicut habetur i. d.
c. cum ſpeli. quod dictum non placuit hic glo. noſtre. di
cit enim iſtum tex. intelligendum ſm diſpoſitionez illius.
. c. cum ſpeciali. que reſponſio mihi non videtur vera. nō

ᵃ¶ Memori
am. Adde q̄ i
criminalibᵘ te
ſteſ ad ppetuā
rei mam exa
minari ſi pńt
vt tenēt doct.
poſt bal. in. c.
qm̄ frequēter
vt li. nō ꝯteſt.
⁊ ibi ſiccu. in
iiij. col. ⁊ ſpec.
in titu. ꝺ teſte
§. nūc tracte
mus v̄ſi. quid
ſi criminaliter.
Contrariū tñ
vr̄ tenere Io.
and. alleg. lo
co. p quo vid
ēt ang. in auc.
de teſti. §. ſi. ⁊
flori. in. l. in le
ge ad. l. aquil.
⁊ modern oēſ
ibi q pulcherri
mā diſtinctio
nē ponunt.

enim potuit a ſe in futurum prophetiꝫari. naꝫ ſoli deo cō
gruit preſcire futura. ſed Goffredus hic dixit q̄ non erat
queſtio an eſſet ſuſpectus qꝛ ſuſpitio erat certa ⁊ iſta vi
detur eē diuinatio quedam ad iſtum tex. niſi dicamus q̄
recuſans probauit cauſam recuſationis. argumen. eius
quod dixit gl. in. l. i. ff. ſi quad. pa. fe. di. que ſupplet ad il
lum tex. ⁊ probetur. ſed eodem modo videtur diuinatio
ad iſtum tex. ideo potius videtur dicendum q̄ papa hic
habuit conſiderationem ad iura ciuilia quibus cauetur
ſufficere allegare iudicē ſuſpectum. vt in. d. l. apertiſſimi.
⁊ in hoc non diſcrepat ius canonicum a iure ciuili quan
do iudex ordinarius recuſatur vt ſuſpectus ſed in hoc di
ſcrepat quia de iure canonico epiſcopus recuſatus depu
tat alium iudicē partibus non ſuſpectum vt hic ſed ꝺ iu
re ciuili datur ſibi adiunctus. vt notatur in. d. l. apertiſſi
mi cuꝫ ſua auē. ⁊ procedit hoc ſecundū tempora iſta ſed
hodie dicendum eſt. vt habetur in. d. c. cum ſpāli. Et licet
iſta inueſtigatio videatur ab omni doctrina docentium
deuiare nihilominus habet iuris ſaporē ⁊ cōgruit huic
11 lre. ¶ Nota ibi executor deputetur † q̄ ordinarius recu
ſatus deputat executorem ad cognoſcendum de cā. Sed
ponderes qꝛ iſte tex. loquiſ de exordio litis qꝛ dicit adeat
epiſcopum qui ſi recuſatus fuerit ſuſpectus cōſtituat exe
cutorem ⁊ ſic adhuc non fuerat cognitum ꝺ cauſa. male
ergo dicit hic deputetur exequutor. nam exequutor diciſ
ille qui datus eſt poſtq̄ fuit de cauſa cognitū diſcuſſum.
vt habetur in. l. ⁊ ſi non cognitio. C. ſi contra ius vel vti.
publi. ⁊ in. l. ab exequutore. ff. de appel. ⁊ in. c. de cetero
de re iudi. ⁊ in. l. exequutore. ⁊ ibi melius q̄ alibi. C. de
exe. rei iudi. Sed glo. hic ⁊ doc. vno ore exponūt tex. exe
quutorem ideſt iudicem delegatum qꝛ appellatione exe
quutoris venit iudex delegatus. c. ſciſcitatus eo ſupra de
reſcriptis. eſt eni principaliter cognitor ſecundo exequu
tor inquantum exequitur ad finem reddēdi ius ⁊ tribuē
di vnicuiqꝫ quod ſuū eſt. vnde ⁊ exequutor datus ad be
neficia eſt delegatus. vt notaſ in. c. tibi qui de reſcriptis
li. vi. ⁊ in. c. ſuper gratia. de officio delega. lib. vi. ſicut di
12 cimus † q̄ ius eſt exequutio iuſticie. vt no. glo. in. d. l. iu
ſticia. ff. de iuſti. ⁊ iur. proprie tamen exequutor dicitur il
le qui habet exequi ſententiam ab alio latā. vt in. d. l. exe
quutorem. ⁊ . c. paſtoralis. §. preterea. de offi. delega. ⁊ . d.
13 c. ꝺ cetero. ⁊ propter hoc putat dominus Abbas hic † q̄
in ſtatutis vbi ꝟba ſtricte intelligēda ſunt. vt in. c. in nr̄a
de iuſiur. ⁊ in. l. qꝫqd aſtringēde. ff. de verb. obli. appella
tione exequutoria nō venit delegatus. nec alius iudex q
hꝫ aliqd eligere vel declarare. ⁊ adducit elegantē doctri
14 nā bar. in. l. cū qdā. ff. de lega. ij. vbi dixit † dictat ꝯſtitutio
epiſcopalis q̄ ſi exequutor teſti fuerit negligens. I. certuꝫ
tp̄s q̄ exequutio teſti deuoluaſ ad ep̄um loci mō quidaꝫ
fuit deputatus in teſtō vt eligat vel declaret pauperes q̄
iſte ꝓprie nō ē exequutor ſicut nec ille q declarat. l. ſicuti
§. ſi q̄raſ. ff. ſi ſerui. vē. ⁊ ita hic reſidet. d. Abb. ⁊ cuꝫ hac
doctrina bar. trāſiuit idē abb. in. c. nos qdē. de teſta. quā
doctrinā do. Ant. noluit decidere i. c. tua nobis. I. ꝺ teſta.
ſꝫ cū ea trāſiuit idē. d. Ant. i. c. ſtas de ſup. negli. pla. Ego
eā examinaui ad plenū in. d. c. nos qdē. ſed quo ad ꝓpoſi
tū nr̄um pondera qꝛ Bar. ibi vr̄ ſentire ꝯtrium. dicit. n. q̄
ille qui declarat vel ſentētiat vt ē iudex nō dr̄ executor q̄
ſequiſ q̄ iſte in caſu nr̄o nō erit iudex. ſed exequutor niſi
ſaluando dicas q̄ bar. loquiſ ſumēdo exequutorē ꝓprie
⁊ ſtricte. Sꝫ tu pondera papa ſciuit ⁊ veriſimiliter ſcire
debuit q̄ aliud ē eē iudicē ⁊ cognitorē ⁊ aliud ē eſſe exe
quutorē. vt i. d. l. exequutorē. ⁊ i. d. l. ⁊ ſi nōcognitio ⁊ tñ
hic appellat iſtū cognitorē exequutorē ꝓ certo ſi niſi cuꝫ
15 magno miſterio appellauit iſtū executorē. Pōdera et †
q̄ oīs q ſaē aliqd ex q̄cūqꝫ officio neceſſario dī eē exequu
tor tex. eſt in. l. qui heres. ff. ſami. herc. Pondera etiaꝫ q̄
aut res ſuper qua daſ quis exequutor eſt diſponenda ⁊
non eſt diſpoſita. exequutor quis non eſt niſi prius rē diſ
ponendam diſponat ⁊ per cōſequens habebit cognoſce
re. Si

re.Si autem res eſt iam diſpoſita ⁊ datur executor tunc
nō hȝ cognoſcere ex quo daſ rei diſpoſite ⁊ nō rei diſpo-
nēde. qꝛ ſi rei diſponēde tūc hȝ cognoſcere ⁊ iudicare ⁊
poſtea exequi ſi cōdēnet iſta ſunt pulchra verba domini
Bal.in.d.l.executorē.in principio.nō enim magnoꝝ do
ctoꝝ tacebimus noīa ⁊ eoꝝ nobis appropriabimus īge
nia:vt faciūt quedā humane beſtie attribuētes ſibi labo-
res alienos deus laudē eoꝝ ne iacueris. Cū ergo in ca-
ſu huius decretalis iſte executor fuerit datus rei diſponē
de ⁊ nō rei diſpoſite qꝛ adhuc nō erat cognitū de nego-
tio principali.ergo iſte executor hȝ cognoſcere ⁊ iudica
re ⁊ poſtea exequi ſi condēnat ⁊ ſic videſ hic caſus queȝ
nouiſſimus ego ꝯſidero ꝙ iudex delegat⁹ ab ordinario
⁊ ſic ab inferiori a principe recuſato ſuſpecto poterit nō
ſolū de cauſa delegata cognoſcere ⁊ iudicare ſed etiam
exequi ⁊ ꝓpter hoc papa hic appellat iſtū executorē ab
effectu exequēdi nā vt voluit phus in quarto metaphyſi
16 ce † nomina ⁊ cognomina ſunt rebus ꝯſonātia. xvi.q.i.
c.ſi cupis. ⁊ .xxxiij.q.ij.c.ımouere.dicitur ſi re pueris nec
nomen habere mereris. Et ꝓpter hoc papa hic appella
uit iſtū executorē exequetur enim ſuā ſniam per illā regu
lā ꝙ executor dat⁹ rei diſponēde cognoſcit iudicat ⁊ exe
quitur ſi condēnat ⁊ faciat ꝙ voluit Saly.in.l.ſi vt pro
ponis.C.de execu.rei iudi. ⁊ hȝ rōnem in ſe hoc dictū qꝛ
ex quo eſt recuſatus vt ſuſpectus iudex ordinarius preſu
mit etiā eſſe ſuſpect⁹ circa executionē qꝛ poſſet excedere
modū in exequēda iuxta not.in.l.ab executiōe.C.quoꝝ
app.non reci.lȝ ergo doctores laborent miruȝ īmodum
hic ⁊ in cle. ⁊ ſi principalis el.in cle.auditor de reſcrip.
⁊ in.l.a diuo pio.in principio.ff.de re iudi. verū delega-
tus inferioris a principe poſſit exequi ſuam ſniam vt di-
camus ꝙ delegat⁹ ab ordinario recuſato ſuſpecto pote-
rit ſuam ſniam exequi. ⁊ eſt nouū dictū ⁊ noua inuentio
ad iſtū tex. ⁊ eſt cōtra cōem opionem doctoꝝ. Et ſi quiſ-
piam dixerit ꝙ iſte intellectus cōfundiſ per illum tex.ad
ſi.vbi probaſ ꝙ epūs exequetur ſniam latā a ſuo delega
to erit pro certo difficile rñdere ad iſtum tex. ⁊ non erit
aliud niſi auferre clauam de manu Herculis. ſed reſpō-
debo ſuper illo verſiculo ⁊ pro nunc dico ꝙ ſi ſubtiliter
ponderetur nō probant cōem intellectum doctoꝝ.qꝛ di
cit ipſius ſollicitudine compleantur non dicit ipſius exe
cutione.tene menti qꝛ noua deus ſupremus laudetur in
ſecula. Et opponit cōtra iſtū verſi.dominus Petrus de
ancha.hic ꝙ videtur ꝙ iudex remotus rōne ſuſpitionis
non poſſit delegare cauſam qꝛ iuriſditio eius eſt impedi
ta ergo ⁊ iuriſditio alterius dependens ab eo impedita
videtur.c.romana.de officio ordi.li.vi.vbi epō excōmu-
nicato ⁊ ſic a iuriſditionis exercitio ſuſpēſo per.c. ad ap
probandum de re iudi.eius vicarius nō cognoſcit cum
eius iuriſditio a principali depēdeat. nam vitium in ra-
dice inficit propaginem.i.q.i.c.vulnerato.maxime quia
delegatus fungitur vice delegantis.l. ⁊ qꝛ.ff.de iuriſdi.
om.iudi.ideo dicimus ꝙ illud qđ qs per ſe facere nō po
teſt nec per aliuȝ.c.iudex.de officio delega. lib.vi. ex his
videſ ꝙ iſtud.c.male dicat.Soluit do. Petrus ꝙ qdaȝ
eſt defectus ꝯcernēs ⁊ efficiens iuriſditionem vt eſt excō-
municatio. ⁊ ita loquiſ.d.c.romana cuȝ concordantijs
ſuis. quidā eſt defectus ꝯcernēs pſonam ⁊ talis defectus
ad aliā perſonā nō extendiſ vt eſt ſuſpitio de qua hic ꝑ
17 quo allegat.c.ſi cōtra vnū de offi. dele.lib.vi. † vbi epiſ-
copus de iuſtitia vel iniuſtitia ſui vicarij nō cognoſcit.ſȝ
de ſuſpitione ꝯtra vicariuȝ ſuū allegata cognoſcit qꝛ iu-
ſtitia ꝯcernit iuriſditionē que eadē fingiſ in pſona vtri-
uſqȝ ſed ſuſpitio ꝯcernit pſonā ⁊ vitia pſonalia nō exten
dunſ ad alias pſonas.l.vitia.C.de acqui.poſ. ⁊ exultat
ſe do. Petrus ſup hoc dicēs hāc ꝯſiderationē fore ſuaȝ
⁊ nouā ⁊ ſic ex ſua officina iuxta illud Ouidianū. Inuē
tum eſt medicina meū. Tu pōdera qꝛ melius vr dicēduȝ
ꝙ i iudice ordinario ꝯcurrūt duo vȝ ꝙ per ſe cognoſcat
⁊ iudicet vel per aliū.pōt enim cām delegare.l.i.C.q ꝑ

ſua iuriſditione.c.vt litigantes de officio delega. lib.vi.
licet ergo per recuſationē nō poſſit cognoſcere ⁊ iudica
re in cā principali qꝛ ad hoc tendit illa recuſatio non tñ
tollit aliā poteſtatē quā de iure hȝ vt cām deleget alteri.
⁊ ideo lȝ ſit repulſus a iudicādo nō tñ eſt repulſus a dele-
gando.iſta.n.ſunt diuerſa.iudicare ⁊ delegare. ⁊ iō lȝ in
ordinario ſit infecta radix quo ad iudicandū.nō tñ eſt i-
fecta quo ad delegandū ⁊ iſta eſt vera ſolutio ad illō cō
trariū obmiſſis ſomnijs Petri de ancha. Sed vnū erat
recitatione ⁊ auditu dignū opponere cōtra iſtū tex. ⁊ ſi-
miles ꝙ iudex recuſatus nō poſſit delegare qꝛ ipſo iure
eſt priuatus iuriſditiōe tā quo ad cognoſcēdū quā quo
ad delegandū.iſte eſt caſus vnicus in iure in.l. vnica.C.
ſi quacūqȝ preditus po. ⁊ ſic ꝯfundiſ iſte tex. ⁊ ſiles ꝑ il-
lum tex.niſi ſoluēdo dicas illū caſum fore ſpālem in quo
iudice exiſtēte ſuſpecto iuriſditio eius trāſlata eſt in aliū
⁊ ita limitabis iſtū tex. ⁊ ſiles. ¶ Not.ibi aūt ſi ħ actor
18 refugerit † ꝙ actor opponēs iudicē ordinariū ſuſpectuȝ
pōt adire ipm iudicē principalē ⁊ petere vt deputet iudi
ceȝ delegatū ſibi ⁊ aduerſario ſuo ad arbitros eligēdos
ꝙ ſi recuſet poterit appellare parte ad hoc citata.c.cum
ſpāli.de appel.xi.q.i.c.peruenit.ſm Vincē. ita hic colli-
git Pe.de ancha.ſed do. Anto.colligit praticā ꝓceden
di qñ recuſaſ ordinarius qꝛ ſi recuſaſ a reo ipſe daſ aliū
delegatū ſi recuſaſ ab actore daſ iudex qui cōpellit ptes
19 mutuo ꝯſenſu iudicē eligere ⁊ ſm hoc not. † ꝙ actor po
teſt recuſare iudicē vt ſuſpectū ſicut ⁊ reus ſm vnū intel
lectū.ſed ſm aliū intellectū habem⁹ praticā procedendi
qñ recuſaſ iudex ordinarius a reo qꝛ daſ delegatus. ⁊ ſi
ille delegat⁹ recuſaſ ab actore tunc ne in infinitū contin-
gat recuſationē fieri cōpelluntſ partes mutuo cōſenſu iu
20 dicē eligere. † ⁊ ex hoc nota iudicē ſubrogatū loco recu
ſati a reo poſſe recuſari ab actore ſubſiſtēte cā legittima
recuſandi ita hic colligit do. Anto.nō tñ aperit que pra
tica ſit verior an pma an ſcda. Sed do. Car.hic colligit
ꝙ actor pōt recuſare iudicē ordinariū. ⁊ i hoc dicit iſtū
tex.fore vnicū ⁊ ſing.in iure. ⁊ adducit qđ habeſ in.c.ſta
tutū.§.cū aūt.in glo.de reſcrip.li.vi. ſed poſtea opponit
ꝙ actor nō poſſit recuſare iudicē ordinariū cū in eū iam
ꝯſenſerit eū adeūdo.c.inter mona.infra de re iudi.refert
glo.iij.intelligere iſtū verſi.duob⁹ modis.pmo vt ſit ſen-
ſus ꝙ actor pōt recuſare ordinariū ⁊ tūc ipſe ordinari⁹
cōmittet cām alteri ⁊ tūc obſtat ꝯtrium. ſed itelligere ꝙ
actor recuſauit anteqȝ ꝯſentiret in iudicem ordinariū vt
dixit Vincē.vt qꝛ per primo actor dixit iudici dñe habeo
cām ꝯtra. P. ⁊ qꝛ vos habeo ſuſpectū peto iudicē dari
alias appello ad archiepm ⁊ ſi ibiſ ad arbitros citabiſ
aduerſarius vt interſit qꝛ ꝯtra eū recuſaſ argu.d.c. cum
ſpāli. ⁊.d.c.pueniſ.xi.q.i. ⁊ qđ dicit Vinc.de appellatōe
nō ꝓcedit qꝛ ſuſpicio eſt legittima cā recuſandi ſed non
appellādi.c.ad hec cum ibi not.de appel.vñ intellige ꝙ
appellabiſ ad archiepm ſi epūs grauat volendo per ſe co
gnoſcere.ſcdo intelligit glo.ꝙ hic actor nō recuſat ordi
nariū.ſed executorē.ideſt delegatū ab eo ꝺputatū ⁊ hoc
quando fine mutuo conſenſu datus fuit vt in glo. ⁊ dicit
do. Car.ꝙ vtrūqȝ intellectus ſuſtineri pōt.ſed do. Abb.
refert hic iſtas duas praticas ⁊ iſtos duos intellect⁹. ⁊
dicit ꝙ prima ſibi nō placet vt ponaſ diuerſitas inter eū
⁊ actorē ꝙ eſt ꝯtra regulā nō licet actori lib.vi.c.i. ꝺ mu
tuis petit.cū ſimili.ideo ſequiſ ſecūdam praticam ꝙ ſi iu
dex ordinarius recuſaſ a reo datur delegatus.itē ſi recu
ſatur ab actore.ſed ſi iſte delegatus ſubrogatus in locuȝ
recuſati recuſaſ ab actore.tunc in infinitū cōtingat recu
ſationem fieri compelluntſ partes mutuo cōſenſu ſibi iu-
dicem eligere cui ordinarius ipſe delegabit cauſam ⁊
ideȝ dicit ſi recuſetur a reo.vnde ſenſus littere eſt ꝙ ſi iu-
dex ordinarius vt ſuſpectus recuſeſ dabitur delegatus.
ſed ſi iſte delegatus iteꝝ recuſetur ne ꝯtingat recuſatio-
nem fieri in infinitū compelluntſ partes iudicē ſibi elige-
re.poſſet tamen a principio iudex ſi vellet de mutuo con-

ſenſu partiū delegatū iudicem deputare.c. ſup qõnuȝ.§.
nos aūt.de officio deleg.ita hic quieſcit do. Abb.ꝛ etiaȝ
21 colligit † ꝙ epō recuſato nō ſuccedit archiepūs in iuriſdi
tione ſua.ſȝ ipſe recuſat⁹ dat iudicē ꝛ ſeruabit diſpoſitio.
c.cū ſpāli de appel.ſed an ipſo negligēte exercere iuriſdi
tionē recurrat ad archiepm.vt not.in.c.paſtoris.de offi.
ordi.ꝛ in.c.nullus.de iure patro.ꝛ in glo.c.i.de ſup.ne.
prelato.lib.vi.hoc ipſe nō examinat hic in lectura ſed re
refert ſe examinare plene in repetitione.ꝛ dicit ſe conclu
dere ꝙ nō.de quo dicēdū vt in dictis locis per ſcribētes
ꝛ hic per eū in repetitione forte aliqd dicā circa hoc eſt
enim nimis onerata hec decretalis in ſua materia.Stat
modo difficultas ex ꝑdictis qs intellectus ꝛ que pratica
ſit verior quo ad iſtū tex.Tu pondera qꝛ nemo ſcribētiū
inducit iſtū tex.quō ex eo poſſit dari hec duplex pratica
mihi videt̃ poſſe colligi hoc mō nam hic dicit̃ vel ſi hoc
22 actor refugerit ꝙ verbū refert̃ ad oīa precedētia † quia
vnū determinās ſequens duo determinabilia pariter refert̃ ad vtrūqȝ.l.i.C.de liber.ꝑteritis.l.i.C.de diuerſis re
ſcrip.c.ij.requiris de appel.ſed hic ꝑcedūt illa duo vȝ re
cuſatio iudicis ordinarij.ꝛ delegatio iudicis in locū recuſati ergo illud verbū actor refugerit refert̃ ad vtrūqȝ
arg.l.ſi legatarius.ff.de leg.iij.ꝛ.l.iā hoc iur.ff.de vulg.
ꝛ pupil.ꝛ per ꝯñs infirmitas ingenij eſt querere q̇ pratī
ca eſt verior per iſtū tex.pōt ergo actor recuſare iudiceȝ
ordinariū.vt dixit Uincen.ꝛ praticabit̃ ita.vt dictuȝ eſt
ꝛ poterit recuſare delegatū datum in locū recuſati.ꝛ eo
dem modo poterit reus.qꝛ nō debent ad imparia iudicari.l.ſi.C.de fructibus ꝛ litis expen.ꝛ ſm hoc non erit
dare illud incōueniens ꝙ actor ꝛ reus iudicent̃ ad imparia.ꝛ ſcōm hoc iſta littera ē plana ſine nodo ꝛ ruga.
videt̃ tñ ꝙ alia pratica magis cōgruat huic littere.ꝛ ꝙ
iſte tex.non probet ꝙ actor poſſit recuſare iudicem ordi
nariū lȝ dictū in ſe ſit verū per.d.c.ſtatutū.§.cum autem.
nam illud ꝓnomen hoc ꝓprie eſt demōſtratiuū ad oculum corporis ꝛ imediate repreſentat illud ad qḋ refert̃
licet aliqñ ſit demōſtratiuū intellectus iuxta illud quod
habet̃ in primo eneydos.Hic pietatis honos ꝛc̃.ꝛ i.vi.
eiuſdem hoc opus hic labor.ꝛ quod voluit glo.ꝛ Bar.
in.l.i.in princi.ff.de oper.no.nuncia.ꝛ Bal.in prima cō
ſtitu.C ꝛ per conſequēs magis refert̃ ad clauſulā proxi
mā ꝛ imediatā qꝛ illā videt̃ repreſentare q̄ȝ ad remotaȝ
ꝛ imediatam.arg.eius qḋ voluit glo.in.l.ſi idem cū eo
dem.§.ſi.ff.de iuriſdi.om.iudi.ꝛ in.c.i.de preſcript.li.vi.
ꝛ in cle.ne romani.de elec.ꝛ ſunt ſatis colorata iſta ſed
23 prima expoſitio mihi vr̃ verior.† Nota ibi mutuo ꝯſenſu optimā cautelā ad excludendū facultatē recuſandi iu
a dicem ſuſpectū[a] vt cū ꝯſenſu partiū detur iudex qꝛ non
poſſunt partes recuſare eū in quē ꝯſenſerunt iuxta illud
Eſopi.Eripuit longa prece ferre magiſtrū.niſi legittima
cauſa ſuperueniēte.c.inter monas.de re iudi.c.inſinuante
ꝛ.c.ſuper qōnum.de officio delega.ꝛ dicit hic dominus
Abbas ſe intelligere iſtū tex.vt cōpellant̃ ſibi eligere iu
dicem mutuo ꝯſenſu ꝙ fuerit introductū ad cautellā et
nō ad neceſſitatē.qꝛ ſicut ꝑmo delegat ſine cōſenſu prius
ita ꝛ ſo ꝛ vlterius reſeruata tñ facultate recuſandi.arg.
eoꝝ que nota.in.d.c.ſup qōnuȝ.§.nos autē.d.Anto.vr̃
ſentire hoc hic inq̄ȝtū dicit eſſe cautellam ꝙ interueniat
cōſenſus partiū.ergo nō eſt neceſſitas.ꝛ allegat.d.c.ſup
qōnuȝ.§.intētōis.ꝛ in amplioub⁹ vbis tȝ hoc.d.Abb.
hic in apparatu hui⁹.c.ſed mihi vr̃ ꝙ ſit neceſſitas ꝛ nō
ſit cautella ꝙ interueniat mutuus ꝯſenſus partiū.nec cu
ro allegar̃.c.index de offi.deleg.lib.vi.vbi tex.loquit̃ ne
24 ceſſitatiue cū dicit nō pōt quo caſu † negatiua ꝑcedens
verbō pōt inducit neceſſitatē.vt voluit glo.in.c.i.de reg.
iur.in.vi.ꝛ in cle.diſpendioſam.de iudi.qꝛ do.Abb.hic
rñdet ꝙ loquit̃ in delegato cui⁹ iuriſditio ē debilior.nec
curo allegare.c.cum ſpāle.de appel.i ver.ſtatuimus.vbi
ponitur neceſſitas qꝛ do.Abb.rñdet ꝙ verbuȝ ſtatuim⁹
apponit̃ ibi conſultiue ꝛ ad hoc adducit glo.in.d.c.ſup

a ℭ Suſpectū. Adde ꝙ ſi recuſet iudex.dȝ fieri recuſatio anteq̄ȝ alia exceptio opponatur nam alij videret̃ in iudicē ꝯſentire vt no. in.c.inter monaſteriū alleg. in tex.ꝛ ibi doct.Barto.in.l. quidā conſulebant in.ij.col. in verſi.quero qñ opponi debet.ff.de re iudi.docto.in.l. ſi.C.de iudi.

queſtionū.§.nos aūt.que dicit ꝙ non ſtatuendo.ſed con
ſulendo.qꝛ iſta trita ſunt ꝛ ad ea rñſuȝ eſt per do.Abb.
ſed nouiſſime ego dico fore hic caſuȝ in termis in §.vbis
vbi dicit vt modis oīb⁹ cōpleat̃ qcqd ab illis fuerit diffi
nitū.Uult ergo ſuꝑſr ꝙ ſnia lata ab eis mandet̃ execu
tioni oībus modis ꝛ ſic oīno ꝛ preciſe ꝛ hoc nō ꝯtingit
ex alio niſi qꝛ partes mutuo ꝯſenſu ꝛ ꝓſidenter elegerūt
illos in iudices ad hoc ergo vt oīno ſit ratū ꝛ firmuȝ ꝙ
diffinitō fuerit per eos requirit̃ mutuus ꝯſenſus partiū.
ꝛ per ꝯñs non poterit appellari.ꝛ adduco vnuȝ qḋ vobis videbit̃ nouū.nā in.l.iubemus.C.de appel.tex.dicit
oīno rata ſit.ꝛ glo.ibi dicit ꝙ nō poteſt appellari.ꝛ ibi
Angel.collegit caſum.fuit de mutua partiū volūtate cō
miſſa cā cōſulenda duob⁹ ꝑclaris viris tex.ibi dicit ꝙ cō
ſiliū eoꝝ oīno ratū ſit ꝛ glo.ibi dicit ꝙ nō appellabit̃ ab
illo cōſilio ex quo electi fuerūt de volūtate partiū.Cum
ergo in caſu huius.c.ponant̃ ſimilia verba qꝛ dr̃ oībus
modis cōpleatur qcqd per eos fuerit diffinitō qꝛ ſequit̃
ꝙ ab eoꝝ diffinitiōe nō appellabit̃ ex quo ergo oīno ratuȝ eſt diffinitū ab eis neceſſario requirit̃ mutu⁹ ꝯſenſus
partiū ꝛ forte in hoc defecit illuſtre ingeniū antiquoruȝ
ꝛ modernoꝝ qꝛ ſm hoc eſt h̄ caſus ꝙ nō poterit appellari a diffinitione eoꝝ qñ electi ſunt de volūtate partium
ꝯiuncta.d.l.iubemus.multi tñ erunt qui nō capient hāc
doctrinā.ſed pro certo ꝯiungēdo.d.l.iubemus.doctrina
eſt vera maxie intelligēdo iſtū tex.in ver.iudices.i.arbi
tros.vt iā multi hic ita exponūt ꝙ iſti qbus epūs cōmittit vices ſuas ſunt arbitri.Facit in arg.lex diem ꝓferre.
.§.ſtari.ff.de arbi.ſed Jo.an.dicit ꝙ verius eſt dicere ꝙ
ſint iudices ꝙ magis ꝯgruit huic littere inq̄ȝtuȝ dicit qc
qd fuerit diffinitū.ſi.n.eſſent arbitri nō haberent cauſaȝ
diffinire.ſed dūtaxat articulū recuſatiōis niſi aſſumerent
25 tur ad totā cām.ꝛ tūc litigātes ad h̄ nō ſunt cogēdi † cuȝ
etiā quia nō cogat̃ ſtare ſuis arbitri niſi metu pene.c.per
tuas.de arbi.Inno.tñ dicit ꝯtrū in.c.lȝ ꝑ.eo.ſȝ ꝯtrariū dictū
eſt veri⁹ ſm do.Car.vt intelligat̃ de iudicib⁹ q remittūt
ſe ad dicta ſua in.d.c.lȝ.ꝛ iō ſiue iſte tex.itelligat̃ in arbitriis ſiue itelligat̃ i iudicib⁹ ex q̇ diffinitū ab eis dȝ modis
oīb⁹ mādari executioni iō neceſſe ē ꝙ fiat electio mutuo
ꝯſenſu partiū tene menti qꝛ nemini fuerit reuelata vſqȝ
ad hec ſecula.deo demus gloriā.ℭ Et ſi quiſpiaȝ oppo
nat de eo qḋ dicit̃ hic in ver.ſeruatis lege vnde limitatur
iſte tex.ſaluis legis diſpoſitione.ſed iure cauet̃ ꝙ appellatio eſt introducta aduerſus iniqua grauamina.l.i.ff.de
app.c.ois oppſſus.ij.q.vi.ergo per iſta vba nō eſt ſublāta appellatio.Et opponi poſſet de eo quod voluit Bal.
26 in.l.ij.C.de appel.vbi dixit † ꝙ ſi princeps cōmittit mihi
cām cū plena ꝛ oīmoda ꝑtāte ꝙ nihilomin⁹ nō videt̃ re
mota appellatio niſi nominatum remoueat̃ cū ergo hic
noīatim nō remoueat̃ ergo ſequit̃ ꝙ poterit appellari.
qꝛ ad iſta poſſet facile rñderi ꝙ illa verba ſeruatis lege re
ferunt̃ ad.l.loquentē de executione fienda poſt quadrimeſtre tēpus.c.querēti de officio delega.ꝛ in iuribus al
legatis hic in glo.ꝛ ad illud dictū Bal.rñde ꝙ ſatis no
minatim remouetur quādo dicit̃ modis oībus cōpleat̃.
argu.l.i.ꝛ.ij.ff.de liber.ꝛ poſthu.ꝛ facit tex.ꝛ glo.in.d.
.l.iubemus.C.de appella.ℭ Ultimo not.ibi ipſius ſoli
citudine compleatur qꝛ quottidie conſueuit allegari iſte
27 tex.† ꝙ ordinarius vt ſuſpectus recuſat⁹ a cauſe cognitione remotus debet exequi ſentētiā ſui dlegati ꝛ ex hoc
colligunt quidā argu.ꝙ delegatus inferioris a ꝓincipe ſuam ſententiam exequi non poteſt ſed pro eius executione aditur iudex ordinarius.ꝛ ex hoc ꝛ ex tex.not.
28 † ꝙ licet ordinarius ſit ſuſpectus non valet reſpectu ſuſpitionis repelli ab actu exequēdi.hinc eſt ꝙ executor
nō valȝ vt ſuſpectus recuſari.vt in.c.nouit.ꝛ.c.ꝓpoſuit
de appel.ꝛ adducit do.Abb.ſing.dictum Inno.in.c.ex
29 parte de verb.ſig.† vbi dixit iudicē poſſe vindicare pro
priā iniuriā notoriē ſibi illatā cū hoc caſu potius ſit executor q̄ȝ iudex qꝛ exequitur penam a iure interpoſitam.
iō non vȝ

lō nō vȝ vt ſuſpectus recuſari ꝙ dicit limitandū ſm ea q̄
ipſe dixit in.c.cū veniſſent de iudic. tu de hoc vide Bar.
in.l. aptiſſimi.C.de iudi. ⁊ vide que dixi in.c. ſuſpitionis
de officio deleg. ⁊ i.d.c.cū veniſſent. Pro certo mihi vi-
det̄ ꝙ iſte tex.nō pbet hanc cōem doctrinā docto.qnimo
delegat⁹ a iudice ſuſpecto exequet̄.tex.eſt hic in ver. exe-
quutor deputet̄.vocat eū ſic ab effectu exequēdi. ⁊ habet
rōnem in ſe hoc dictū meū qꝛ ex quo eſt ſuſpectus in pn-
cipali videt̄ ꝙ etiā ſit ſuſpect⁹ in exequēdo. poſſet eni ex-
cedere modū exequēdi ⁊ pſumēdū eſt ꝙ excedet modū.
iuxta illō q nocuit pmo vult poſſe nocere ſcdo. ⁊ regula
ſemel malus lib.vi. Juxta illud pteriti rō ſcire futura fa
cit. Capio gloſas ⁊ oppono ꝯ tex.de.c.cū ſpāli.d ap.vbi
ppoſita recuſatione corā iudice debēt eligi arbitri vt de-
cernāt de iuſtitia vl' iniuſtitia recuſatiōis.ſȝ h abſolute dr̄
ꝙ epo recuſatus dat delegatū glo.i.perpēdit de hoc con
trario ⁊ ſoluēdo dicit ꝙ illi decretali eſt ſtandū que iſtā
interpꝛtat̄ ⁊ aliter gloſa nō declarat. ⁊ per ꝯſ͠ns videt̄ ſen
tire ꝙ hec decretalis nihil de nouo inducat vel ſit ſubla-
ta per illā. Goffredus dicit meli⁹ ꝙ vtraqȝ decretalis hȝ
locū in caſu ſuo qꝛ qñqȝ nō refricatur i dubiuȝ an ſit ſu-
ſpectus. Sed quelibet partiuȝ hoc fatet̄ ⁊ qꝛ ſuſpitionis
cā notoria eſt ⁊ tūc hȝ locū iſta decretalis.vñ epo delega
bit ſtatim abſqȝ electione arbitroꝝ. Qñqȝ refrigat̄ in du
biū de ſuſpicione ⁊ pcedit decretalis cū ſpāli.facit pro h
dicto qꝛ poſito ꝙ exceptio recuſatiōis eſſet notoria iū dȝ
allegari.vt eſt gl.in cle.appellāti.de ap. ⁊ tex.i.l.ſi adul-
teriū cū inceſtu.§.idē pollioni.ff.de adul. Poſſet tñ mo-
deri hoc ꝙ illa iura nō habeāt locū in exceptione noto-
ria ſuſpitionis.vt probat̄ in cle.paſtoralis.§. pſāna qȝ
ciuitas.de re iudi. ⁊ qō habet̄ in.c.ex parte de ap. Poſ-
ſet etiā dici hoc.c.pcedere qñ epo execrat̄ litem ⁊ potius
vult cōmittere cām principalē q̄ȝ eligere arbitros.vl' po
teſt intelligi ſcdm diſpōnē.d.c.cū ſpāle vt epo cōmittat
poſt pnūciationē arbitroꝝ cū ibi dicat tex.ſi fuerit recu-
30 ſatus. † verba.n.debēt intelligi cū effectu.c.relatū de cle
ri.non reſi.l.i.§.hec aūt.ff.ꝙ quiſqȝ iur. ⁊ forte ſm dñm
Abb.hūc intellectuȝ habuit glo.iſta.ex hiis colligit̄ vna
differentia inter ius canonicū ⁊ ciuile.nam de iure ciuili
nō deuenit̄ ad arbitros nec pbat̄ cauſa ſuſpiciōis ſȝ ſuffi
cit ꝙ qs iuret nō ꝙ calūnioſe recuſat.l.apertiſſimi.C.de
iudi.cuȝ ſi͠a auct. ⁊.l.fi.C.eo. Nec eſt neceſſe exprimere
cām ſuſpiciōis de iure ciuili.iuxta illud.ſic volo.ſic iubeo
⁊ c̄.glo.in.l.qꝛ poterat.ff.ad trebel.glo.in.c.ij. reqris de
app.ſed de iure canonico eſt ſec⁹. vt in.d.c.cū ſpāli.ita di
cit hic do.Abb. Sed tu pondera qꝛ oīa ſupradicta ad
iſtū tex.vident̄ eſſe diuinationes vt ſupr⁹ dixi in textuali-
bus. Sed opponit̄ alr̄ de dicto.c.cū ſpāli cuȝ dr̄ ꝙ iudex
recuſatus dȝ de recuſatoris aſſenſu pſone idonee cōmit-
tere negotiū vel ad ſupiorē cām trāſmittere hic nō dicit̄
ſimplr̄ epm poſſe delegare. Soluit glo. in.d.c.ij. reqris.
⁊ in.d.c.cū ſpāli. ⁊ ſimplr̄ adherent ꝯria dicunt.n. recu-
ſatū poſſe cōmittere accedente tñ partiū conſenſu. ſed ſi
m alit negotiū remittere ad ſupiorē hoc poterit ēt parti-
bus inuitis. ⁊ ſic clauſula illa de recuſatoris aſſenſu poſi
ta in.d.c.cū ſpāli determinat primā partē diſiūctiue.ſ.ꝙ
in cōmiſſione reqrat̄ partiū ꝯſenſus nō aūt in remiſſione
ad ſupiorē ſentit tñ glo.in.d.c.cū ſpāli.ꝙ ꝯſenſus partiū
nō requirat̄ in pſona cui eſt fienda cōmiſſio ſed refert̄ ad
verbū cōmittat ꝙ apertius tenet ibi Jo.an. ⁊ hoc dubiū
tetigit glo.in.c.puenit.xi.q.i. ⁊ nō aperit qō velit. ſȝ In-
nocen.hic ſentit iſtud.c.fore correctū per.d.c.cuȝ ſpāli. ⁊
per.c.licet de ſuſpecto.J.eo.vbi dicitur ſcdm eum ſi iudex
de recuſatoris ꝯſenſu nō poterit delegare cām ad ſupio-
rem remittat. ⁊ hāc ſniam firmauit ille doctiſſimus cano
niſta Vincentius vt refert hic do. Abb.per.c. iudex. de
31 offi.deleg.li.vi. † vbi ſm eū delegatus equiparat̄ ordina
rio quo ad cōmiſſionē ante pronūciationem arbitroꝝ ⁊
tñ nō pōt cōmittere ſine cōſenſu partium. Jtē delegare
eſt paru iuriſdictionis.l.iij.ff.de iuriſdi.om.iudi.not.glo.
in.c.a ſubdelegato de officio delega.lib.vi.ſed poſtq̄ȝ eſt
pnunciatum iudicē ordinariū eſſe ſuſpectū perdit exer-
citiū cauſe niſi partes cōſentiant ergo. ¶ Preterea ita
poteſt ledere recuſantē dando aliū adhuc magis ſuſpe-
ctū licet cām ſuſpiciōis probari nō poſſit.ad hanc decre-
talē reſpondet vt ſupra qō eſt correcta vel loquit̄ qñ par
tes bene conſentiunt ꝙ deleget ſecus ſi hoc nollent ptes
vel' ipſarū altera ⁊ hāc opi.cōem vt neceſſario in cōmiſ-
ſione exigat̄ conſenſus partiū.ſequit̄ Spec.in titu.de re-
cuſa.§.ſi.verſi.ordinarius hoc aūt loquit̄ tamē aliquan-
tulū intricate maxime in delegato. Nec ex toto explicat
veritatē.d. Anto.in hoc puncto videt̄ ſibi contrarius ⁊
loquit̄ ſecundū do. Abb.contra tex. ⁊ contra.d.c. iudex.
vbi aperte colligit̄ ex dictis ſuis in.d.c.ij. requiris. ⁊ in
d.c.cum ſpāli. ⁊ forte ſm do. Abb.id accidit ex lapſu lin
gue vel qꝛ de recēti nō viderat pfata iura. Nā in.d.c.ij.
requiris.diſtinguit ꝙ aut in recuſatiōe propoſita ⁊ ante
pnunciatiōem ſup ea iudex vult cōmittere ⁊ pōt ēt par-
tib⁹ inuitis. Jtē etiā ea ppoſita ⁊ pbata ante pnūciatio
nem. Sȝ ꝯriū huius ipſe tenuit in.d.c.cū ſpāli vȝ ꝙ poſt
recuſationē probatā nō poſſit cōmittere partibus inuitis
etiā ante pronūciatiōem. Dicit etiā ibi delegatum poſſe
cōmittere etiā inuitis partibus cōtra recuſationē proba
tam.ꝙ eſt ptra.d.c.iudex.poſtea Hoſti.in.d.c. cuȝ ſpāli
dicit ꝙ vna pars illius diſiunctiue refert̄ ad ordinariuȝ
vt ille cōmittat alicui in quē partes cōſentiant. Alia ve-
ro pars de remiſſione ad ſuperioreȝ pcedat in delegato.
dicēs nō ſeruari in ordinario vt cauſa remittat̄ ad ſupe-
riorē.ſed ipſemet Hoſti.vr̄ ſentire ꝯriū in.d.c.lȝ de ſu-
ſpecto.infra eo.vbi dicit ſpāle eſt in epo ppter excellētiā
dignitatis in fauorē principalis iuriſdictiōis. vt poſſit cō
mittere cām recuſatus. alij vō i aferiores remittūt cauſaȝ
ad ſupiorē ⁊ ſic intelligit vno mō illud.c.lȝ. vbi pp ſuſpi
ciōne habet̄ recurſus ad ſupiorē ſed neutrū dictū placet
dño Abbati hic ⁊ iſta ſunt ſȝ eū que ipſe potuit collige
re ſparſa in diuerſis locis que nō enucleāt nec expliſſerāt
intellectū hui⁹.c.ſm eū imo remanet inutile ⁊ icorrectū
vel eſt modici ⁊ nullius effectus.nec explicat̄ perfecte in
tellectus.d.c.cū ſpāli.ideo ipſe dicit ſe pus expedire ma
teriam in iudice delegato. Secūdo in iudice ordinario.
32 Quo ad delegatū dicit hodie fore expeditū per.c.iudex.
de offi.deleg.lib.vi.quo ad facultatē cōmittēdi.aut eniȝ
vult cōmittere anteq̄ȝ ꝯ eū pponat̄ recuſatio.aut poſtq̄ȝ
pponit̄ recuſatio.primo caſu ſi cōmiſit in totū vlteri⁹ re-
cuſari vel facta per eū cōmiſſio impugnari nō pōt.ſecus
ſi aliqd iuriſdictionis ſibi reſeruauit tūc.n. dicendū eſt vt
in ſequēti mēbro. Si vero vult remittere poſt recuſatio-
nem ppoſitā aut fuit ſup ea pnūciatū ⁊ nō poteſt etiam
de partiū conſenſu ſiue recuſatio ſit tñ propoſita. ſiue ſit
ppoſita ⁊ pbata.ſed ſine partiū cōſenſu nō poteſt ⁊ hec
33 oia pbant̄ in.d.c.iudex. † Jn ordinario vero eſt minus
dubiū vt pȝ ex pdictis.ſed cōis opi. videt̄ vt ſit in optiōe
ſua.an cōmittat an remittat cām ad ſuperiorē ſi tñ eligit
cōmittere exigitur in cōmiſſione partiū conſenſus nō in
pſona cui fienda eſt cōmiſſio.ſed in cōmiſſione fiēda.ſed
do. Abb.ſic diſtinguit aut ppoſita recuſatiōe iudex tāq̄ȝ
litis execrator ad arbitroꝝ electionē nō vult pcedere ⁊
tūc poteſt cām cōmittere etiā partibus inuitis dūmodo
cōmittat̄ pſone nulli partiū ſuſpecte cōſuleius tñ agit ſi
partiū cōſenſum in cōmiſſione reqrit vt recuſandi facul-
tatē excludat ⁊ de hoc dicit fore caſum hic ſm vnum in-
tellectū qui bene congruit littere. ⁊ in.c. ad hec.J. de ap-
pel.hic enim dicit̄ ꝙ ab ipſo recuſato deputādus eſt de-
gatus nec vlla mentio agitur de partiū conſenſu qō cla
rius liquebit ex ſequētibus vbi exigitur cōſenſus quan-
do delegatus ſubrogatus in locū ordinarij recuſat̄. pri-
mo caſu nec etiā ſcdo caſu exigit̄ conſenſus partium de
neceſſitate ſed ad cautelā ne in infinitū contingat recuſa
tio.allegat.d.c.ſuper qōnam.de offi. delega. nec appa-
34 ret quare magis cogetur ſecundo caſu q̄ȝ primo. † Ex.

a ℂ Suſpitio. Uide pro deciſione iſtius q. que in ↄtingētia facti cuiuſdā familiariſſimo meo euenit. d. Abb. in. c. cum inter in. ix. col. de exceptio. vſ. quero dicit vbi ↄtrariū expſſe. l3 ꝛ vide Spe. in titu. de opp. §. v. ꝛ de exec. ſen. §. vi. q. qñ ſuā retracteṫ ꝗ̄ plures caſus tangit.

hoc apparet manifeſte differentia inter delegatū ꝛ ordi
nariū etiā anteq̄ pronuncieṫ ſup recuſatiōe vñ delegat⁹
recuſatione ꝓpoſita nō pōt cām principalē cōmittere niſi
ſi accedat ↄſenſus ptiū vt ꝓbaṫ in. d. c. iudex. ſed ordina
rius pōt etiā ptibus inuitis vt p3 ex eo qꝛ ſolū vt euitetur
infinitas recuſandi cōpellit ptes ad eligēdū iudices. facit
qꝛ de iure ciuili nō obſtāte recuſatiōe cognoſcit l3 detur
coadiutor vt in auct. ſi vero ↄtingit. C. de iudi. Multo ꝗ̄
fortius de iure canonico poterit cōmittere. ſi. n. exercitiū
cōmittēdi eſſet ſibi interdictū ſine partiū ↄſenſu nō poſſ3
deputare aliū ad cōpellēdū ptem ad electionē iudicum.
Et ex hoc tolliṫ dictū Uinc. in eo ꝙ dicebat partiū ↄſen
ſu hic interceſſiſſe. facit etiā3. c. ad hec de appel. Aut fuit
ꝓnūciatū ſup recuſatione. ꝛ tūc dubiū eſt magis arduū
ꝓpter illā clauſulā de recuſatorio aſſenſu poſitā3 in. d. c.
cū ſpāli. S3 nihilominꝰ cōi opi. nō obſtāte dicit. d. Abb.
ꝙ poſſit cōmittere etiā inuitis ptibus ſalua tñ facultate
recuſandi. ꝛ de hoc dicit eē caſum hic ſm vnā lecturā3 q̄
optime adaptaṫ littere vt intelligaṫ qñ ſuſpitiōis cā erat
35 notoria † notorietas eni facti opaṫ id quod notorietas
iuris que ex ſnīa oriṫ vt in. c. ſi. de coha. cler. ꝛ muli. ꝛ al
legat qđ notat Inno. in. c. ij. de dilatio. ꝛ in. c. ex parte de
ꝟbo. ſig. bene facit quod voluit Bar. in. l. ij. ff. ſi qs in ius
voca. non ie. ꝛ qđ habeṫ in cle. paſtoralis §. piſana ꝗ3
ciuitas. de re iudi. imo aliqñ plus operaṫ notorietas fa
cti q̄ iuris vt eſt glo. ſing. in cle. i. de ſepultu. ℂ Ite3 vſ
hic caſus ſm vnū intellectū vt hic intelligaṫ qñ prius ꝓ
nūciaṫ ſup recuſatione. qꝛ verba debēt intelligi cum ef
fectu. nā aliter nō diceret hic per verba imperatiua depu
tet. Non obſtat. d. c. cū ſpāli. de quo doctores faciūt fun
damentū. qꝛ rñdet ꝙ illa clauſula de recuſatorio aſſenſu
nō ponit ibi neceſſitatē ſ3 potiꝰ inſtructiue ꝛ ↄſultiue ſtat
vt euiteṫ iudicio recuſandi facultas vt ſit ſenſus ꝙ iudex
recuſatus d3 cōmittere cām ſi ↄtinget recuſationem fieri
ↄgruū eſt ꝛ ↄſulte agit vt requirat partiū3 ↄſenſu3. ad hoc
allegat in ſimili. d. c. ſup qōnu3. vbi tex. dicit ne auditor da
tus ſup meritis cāe valeat recuſari ſtatuimus vt de prtiu3
ↄſenſu detur vel recipiaṫ. ꝛ l3 dicat ſtatuimus tñ glo. ibi
dicit nō ſtatuēdo ſed potius cōſulēdo vt qꝛ ſine partium
ↄſenſu pōt delegatus cōmiſſionē facere. d. c. ſup qōnum.
Si ergo ꝟbu3 ſtatuimus poniṫ ibi cōſultiue ꝛ nō neceſ
ſitatiue. qꝛ materia ſubiecta nō neceſſitat. multofortius i
caſu. d. c. cū ſpāli. ꝟba neceſſitare nō debēt. ꝓ hoc faciat
iſte tex. vbi in prima cōmiſſione nihil dicit de partiū con
ſenſu ſ3 poſtmodū vt euiteṫ infinitas recuſandi ↄſultiue.
ergo requiriṫ ptiū cōſenſus. Itē illa de recuſatorio aſſen
ſu non pōt intelligi ꝓprie vt iacent qꝛ ſequereṫ abſurdi
tas qꝛ in optione eēt recuſatoris trahere ad remotū iudicē
ſine eius culpa ꝛ iudiciū claudicaret qꝛ tñ ſpectareṫ cō
ſenſus ptis recuſantis ↄ̄ regulā nō licet. li. vi. c. i. ꝛ. ij. de
mutu. peti. l. ſi cū dies. §. ſi arbiṫ. ff. de arbi. vñ glo. ꝛ doc.
tenētes ↄ̄riam ſnīam iꝑꝓpriant illa ꝟba ꝛ addūt dicen
tes ꝙ etiā requiriṫ ↄſenſus alteriꝰ ptis. ſed ſi ibi loq̄reṫ tex.
neceſſitatiue feciſſet abſq3 dubio mentionē de ↄſenſu par
tiū. ſciuiſſet. n. iuriſlator dicere ſi voluiſſet. c. ad audientiā.
de deci. l. i. ff. ſi aſſeſſor fal. mo. c. maiores. de baptiſ. ſ3 qꝛ
loqṫ ↄſultiue ꝛ inſtructiue fecit dūtaxat mentionē de re
cuſatione qꝛ erat preſumptio ↄ̄ eum ne recuſareṫ iterum
arg. regle ſemel malus. li. vi. l3 ſecus ſit in delegato vt in
d. c. iudex. nā in cōmiſſione fiēda p eū de neceſſitate requirī
tur ↄſenſus partiū ex eo qꝛ in. d. c. iudex negatiua appo
niṫ ꝟbo pōt. quo caſu illud ꝟbū nō pōt inducit neceſſita
tem ſing. eſt glo. ſm do. Abb. in. c. i. de reg. li. vi. Sed tu
allega ſimilē glo. in cle. diſpendioſa3. de iudi. ꝛ quod hṫ
in. l. nemo pōt. ff. de leg. i. ꝛ in. l. gallus. in pn. ꝛ ibi bar.
ff. de libe. ꝛ poſthu. ꝛ per do. Pe. de ancha. in. c. ſciſcita
tus eſt. de reſcrip. Et pōt eē rō diuerſitatis inter ꝺlegatū
36 ꝛ ordinariū. † qꝛ delegatus nihil h3 iure ꝓprio ſed iure
delegantis vt no. in. c. ſane. el. ij. de offi. deleg. ꝛ in. l. i. ff. de
offi. eius cui man. eſt iuriſd. Delegatus aūt nō intēdit cō
mittere cām pſonis ſuſpectis vt in. c. cū inter ꝟ. de except.
iō ſi delegatus eſt ſuſpectus nō pōt cōmittere cauſa3 ſine
partiū conſenſu. qꝛ nō habet iuriſditionē efficacē ꝛ ſtabi
37 lem ſed eludibilē. Minimo plus dixit ibi gl. elegās † ꝙ
ſi ſnīa lata eſt a iudice ſuſpecto poterit retractari ſi poſt
a ꝓlationē ipſius detegereṫ ſuſpitio a qꝛ papa nō intende
bat cām ſibi cōmittere. ꝛ idē voluit glo. mgrā in. c. qꝛ ſu
ſpecti. iij. q. v. pro qua recte faciat tex. ibi ꝛ. c. accedēs. vt
lite nō ꝯteſ. ꝛ quod in ſimili voluit glo. in. c. exceptio. iij.
q. vi. ꝛ Jo. cal. in. c. ij. de ordi. cogni. ꝛ quod nota. in. c. i.
ſinu ante. de offi. deleg. vide que late dixi de hoc in cōmē
to. c. ſuſpitionis. co. ti. ſed ordinarius h3 iuriſditione3 ge
neralē. ꝛ l3 pp ſuſpitionē non habeat exercitiū in cā prin
cipali h3 tñ iuriſditionē ꝛ poterit cām delegare reſpectu
ordinarie ꝛ generalis iuriſditionis quā h3 qꝛ in cōmit
tēdo pſone neutri pti ſuſpecte maxime de cōſenſu ptium
nulla pōt ↄ̄ eū oriri ſuſpitio. Facit quod voluit Inno. in
38 c. ex pte. de ꝟb. ſig. vbi dicit † ꝙ pōt iudex ꝓpriā iniuria3
vlciſci qñ ceſſat cā ſuſpitionis. facit. c. propoſuit. de app.
vbi in cā notoria nō recuſaṫ iudex vt ſuſpectus. pro quo
tu vide Bal. in. l. apti ſſimi. C. de iudi. ꝛ dixi in. c. cum ve
niſſent. eo. ti. Ita in ꝓpoſito l3 alias ſit ſuſpectus i cogno
ſcendo nō tñ in delegādo. ꝛ ſi cōmittit pſone ſuſpecte pa
ratiſſimū eſt remediū recuſandi vt hic ꝛ remediū appel
landi ſi nō admittiṫ recuſationis exceptio vt in. c. ſup qō
num. ad ſi. de offi. deleg. ꝛ p hoc tolliṫ alia obiectio quā
faciebat Inno. ꝙ nō pōt cōmittere cām qꝛ in cōmitten
do vtereṫ iuriſditione qꝛ l3 vtaṫ nō tñ in principali ſed i
articulo i quo ceſſat ſuſpitio. ſimile hṫ in. c. cū teneamur.
ꝛ quod ibi no. J. de app. ꝛ in. c. ij. de matri. ↄtrac. ↄ̄ inter
39 dic. eccl. † vbi iudex a quo ſe intromittit de innouat poſt
appellationē que tēdūt ad faciliorē exitū cauſe appella
tionis ex quo nō tangūt articulū appellationis. Itē ceſ
ſat illa obiectio Uincē. quā fecit de. d. c. iudex. qꝛ ꝓcedit
40 tñ in delegato rōne ꝓdicta. † Hinc eſt ꝙ de iure ciuili ꝺ
legatus recuſaṫ ſola volūtate ſine cāe cognitione vel pro
batiōe dūmodo ceſſet calūnia vt ſupius dictū eſt ſed or
41 dinarius nō. ꝛ facit. l. pretor. ff. de iuriſdi. om. iudi. † vbi
ꝓtor pōt cōmittere cām ſine partiū ↄſenſu in qua primo
officiū aduocationis exercuerat ſeu ↄſuluerat. facit quod
not. Inno. i. c. irrefragabili. de offi. ordi. archi. ꝛ Jo. an.
in. c. ſi contra vnū de offi. deleg. li. vi. facit. c. ſtatuendu3.
ij. q. vi. Itē papa cām propriā alijs cōmittit vt euiteṫ ſu
ſpitio vt no. glo. in. c. cū dilecta. de confir. vti. vel inuti. ꝛ
Inno. in. c. ex parte. de verbo. ſig. ꝛ nota. in. c. cū veniſſet.
42 de iudic. † Preterea ſi iudex a quo efficiṫ iudex ad quē3
l3 nō poſſit cognoſcere de cā ſuſpitionis. pōt tñ delegare
43 vt not. glo. in. c. querelā. de elec. ꝛ in. l. eos. C. de ap. † Ex
q̄bus oibus ꝓbaṫ ꝙ legitime ꝛ notorie ſuſpectus in cā
principali p hoc nō reddiṫ ſuſpectus in cōmiſſione cū in
cōmittēdo ſit ſimplex executor ꝛ cuilibet partiu3 ſeruaṫ
facultas recuſandi. ℂ Itē inq̄tum ius canonicū in hoc
deuiat a diſpōne iuris ciuilis debet ſtricte intelligi. cum
eni de iure ciuili ordinarius ex toto recuſari non poſſit ſ3
de iure canonico ſic nō debet reſtringi facultas cōmitē
di. ꝛ per hoc tolluntṫ motiua doctoꝝ ꝛ gloſaꝝ. Et p iſta
hoc. c. remanet incorrectū. ꝛ prim interpraṫ illud. c. cum
ſpāli. abſurdū eſt dicere ꝙ hoc. c. ſit correctū vel ſu ſuper
fluū ↄ̄ id qđ hṫ. J. in ꝓhemio Grego. Supflua. n. reſecan
da ſunt. l. ampliorē. §. in refutatorijs. C. de app. ℂ Et ex
predictis eliciunṫ tres ꝓncipales intellectꝰ ad iſtū tex. ſ3
do. Abb. primus eſt vt intelligaṫ iudex qñ iudex liūc ne
teſtans ad electionē arbitroꝝ venire nō vult ſ3 ſpōte eli
git cōmittere vt euitet ſuſpitionem. Scđs intellectus eſt
qñ cā ſuſpitiōis eſt notoria. Tertius eſt qñ pronunciatū
eſt vel alr conſtat de ſuſpitione per ꝓbationes. nō. n. or
taret iſte tex. ad cōmiſſionē faciendā niſi de ſuſpitiōe ali
quo mō conſtaret. ꝛ q̄libet intellectus eſt ſubſtentabilis
ſm dñm Abb. ꝛ in ſe eſt verus. ℂ Nec obſtat. c. l3. J. eo.
vbi hṫ recurſus ad ſuperiorē exiſtente cauſa ſuſpitionis
qꝛ vt ibi

q: vt ibi hī varijs modis intelligiſ tex.ille.primo ꝙ hoc
hēbat ibi ꝯſuetudo vt voluit glo.ibi.⁊ ēt ſatis innuit ille
tex.Scḋo q: ibi fuit appellatū ꝑpter recuſationē nō miſ
ſam iō appellationis cā deuoluta fuit ad ſupiorē.Uel i
telligiſ ſ3 diſpoſitionē.d.c.cū ſpāli. ¶ Et ex ſupradictis
euidēter ſm do.Abb.ꝯfundiſ opi.Hoſti.in.d.c.lic3.vbi
dixit ꝙ eſt ſpāle in epō vt poſſit cōmittere ꝑpter excellen
tiā ſue dignitatis.tum q: ipſemet Hoſtié.ſenſit ꝯtriu3 in
d.c.cū ſpāli.tū q: eadem eſt rō in oibus ordinarijs pp ſu
pradictas rōnes ergo erit eadē diſpō.c.nō tranſlato.de
cōſti.c.inter corporalia.de trāſla.pla.nec etiā ꝓcedit qḋ
voluit idē Hoſti.in.d.c.cū ſpāli vt vna pars alternatiue
intelligaſ ꝓcedere in ordinario.ſed alia pars intelligaſ
ꝓcedere in delegato.q: hoc eſt ſepare caudam a capite
qḋ non eſt ſiendū vt hī.in.c.maiores.de baptiſ.⁊ qḋ ibi
no.in glo. ¶ Itē aduertēdum eſt ꝙ ſicut denotaſ rō di
uerſitatis inter ordinariū ⁊ delegatū in recuſatiōis eſſe
ctu ita in modo ꝓponēdi ipam recuſationē.qḋ.d.Abb.
dicit ſe plene ponere in repeti.huius.c.⁊ ita belliſſime re
ſidet circa iſtū dubitabilē paſſu3 do.Abb.hic. ¶ Pro
certo mihi vſ durus ſermo ꝙ cū.d.c.cum ſpāli.apponat
verbū ſtatuimus.qḋ eſt iuris noui introductoriū vt ha
beſ.in.c.ſtatuim⁹.de elec.li.vi.⁊ in cle.ſi.de reſcrip.⁊ gl.
in.c.vt litigātes.de offi.ordi.lib.vi.pro quo vide que ple
ne dixi in.c.decernimus.ẜ.de iudi.vſ ſtandū diſpōni illi⁹
iuris tanꝗ̄ nouiſſimi. ¶ Facit ꝯ do.Abb.pro cōi opi.
gloſaꝝ ⁊ doctoꝝ.d.c.cu3 ſpāli.in ver.cōmittat.vbi ſunt
verba impatiua.ergo important neceſſitatē.c.qḋ ꝑcipiſ.
ꝑiū.q.i.ergo nō loquiſ cōſultiue. ¶ Preterea induco
44 multū ſubtiliter tex.c.cū ſpāli.hoc mō † prohemiū eſt cā
a finalis legis iatorie.c.ſēcō requiris.de ap.l.regula.ẜ.l3
ꝯſi.ſmtiū conſtōnis demōſtrat.ff.de iur.⁊ fac.igno.l.i.ff.
ad mace.l.ſi.ff.de here.inſti.Sed ꝓhemiū.d.c.cū ſpāli ē
ne fruſtreſ iudiciū.ſed ſi iudex recuſatus cōmitteret cām
principalē ſine cōſenſu recuſationis fruſtrareſ iudiciu3.
q: recuſans itex recuſaret ad fruſtrādu3 ⁊ dilatandū ne
gocia.cū ergo iſta ſit cā finalis ne fruſtreſ negociū.ſeqſ
ꝙ ꝑciſe ⁊ neceſſario debet fieri cum ꝯſenſu recuſatoris.
45 ¶ Preterea faciat † vbicūq3 rō legis eſt generalior di
cto legis extēdiſ dcm̄ legis ad limites ſue rōnis cōiter al
legaſ glo.ſing.de hoc i cle.i.de elec.ſ3 tex.eſt in.l.pā filiū
.ẜ.tandū.ff.de leg.i.⁊ in.l.cu3 pſ.ẜ.dulciſſimis.de leg.ij.
vn̄ poſito nō tm̄ ꝯceſſo ꝙ in.d.c.cū ſpāli nō apponerētur
ūba neceſſitatiua ſ3 ꝯſultiua.nihilominꝰ efficerenſ neceſ
ſitatiua pp rōnē ꝓhemialē.q: rō legis ē aīa legis vt vo
luit Dy.in.c.ſi.de reg.iu.in.vi. ¶ Preterea faciat.d.c.
iudex.vbi dī nō pōt niſi de recuſatoris aſſenſu.ꝗ inducit
neceſſitatē vt voluit glo.in.c.i.de reg.iur.in.vi. ¶ Non
ob.ſi dicaſ ꝙ loquiſ in delegato cui⁹ iuriſditio pēdet ex
ſtre delegātis.q: nō eſt iſta rō ꝓhibitiōis vt nō poſſit cō
mittere niſi cū ꝯſenſu recuſatoris.q: idē dici poſſet in or
dinario cuius iuriſditio pēdet ex diſpōne legis ſ3 rō ē vt
interueniat recuſatoris aſſenſus ne fruſtreſ iudicium ne
itex recuſet ſuſpectū illū cui cōmittet.ſ3 eadē rō militat i
vtroq3 tā in delegato ꝗ̄ in ordinario.ergo ſicut non pōt
delegatus eodē mō nō poterit ⁊ ordinarius. Et ſi recte
pōdereſ tex.d.c.iudex.vſ extractus de ſanguine.d.c.cu3
ſpāli.inq̄tū ibi reqriſ ꝯſenſus recuſatoris per ūba ipera
tiua.ita in.d.c.iudex.ponuntur ūba neceſſitatiua. Et vſ
mihi ꝙ ſi qua dubitatio ingeraſ ex ūbis.d.c.cū ſpāli.il
la tolliſ ⁊ declaraſ p.d.c.iudex.⁊ ē ſingularis diuinatio
ad iſtū tex.dicere.ꝙ epūs hic deteſtabaſ litē ⁊ ideo dele
46 gabat cām ꝓncipalē. † nā experiētia docet ꝙ dñi clerici
anhelāt ad iuriſditiōes ſicut piſces ad equora.⁊ per ꝯſe
iſtud.c.d3 intelligi ſm diſpōnē.d.c.cū ſpāli. ¶ Nec ob.
cu3 opponebaſ ꝙ ſi papa voluiſſet de neceſſitate debere
fieri cōmiſſiōes cū ꝯſenſu recuſatoris illō expſſiſſet.q: ꝓ
certo ſatis expſſit in.d.c.cū ſpāli.inducēdo ita vt induxi.
¶ Nec ob.gl.in.d.cū dilecta.de ꝯfir.vti.vel inuti.q: lo
quiſ in papa q nō cōpelliſ cōmittere.⁊ q pōt p ſe iudica

re nō eſt mix ſi de honeſtate illud faciat. ¶ Nec ob.cu3
dicebaſ ꝙ fruſtra fuiſſ3 poſitū iſtud.c.in hac cōpilatiōe
q: iſtud nō eſt vex.l3.n.ſit interpretandū ſm diſpoſitiōe3
d.c.cū ſpāli.nō pp hoc fruſtratorie eſt poſitū pp alia di
cta in eo ꝯtēta. Et ex iſtis ſuſtētabilior eſt opi.gloſe ⁊ do
ctoꝝ ¶ Uenio nūc ad glo.ij.que tria facit. Primo op
ponit ⁊ ſoluit. Scḋo format vnā.q.⁊ ſoluit. Tertio op
ponit ⁊ nō ſoluit.ſcḋa ibi.ſ3 ſi.tertia ibi arg.ibi. ¶ Op.
ꝯ tex.in eo ꝙ dicit executorē debere deputari epō recuſa
to.nā executor deputaſ poſt ſniam vt in.c.de cetero.ō re
iudi.l.executorē.C.de execu.rei iudi.Antea ūo datur iu
dex.Glo.metu ꝯtrij exponit idest delegatus. Tu vide ꝗ
dixi ſupi⁹ in notabilib⁹. ¶ Scḋo querit.ẜ.dictū eſt recu
ſatū debere cām cōmittere.qd ſi cōtingat a tali delegato
ſubrogato in locū recuſati appellari ad quē appellabiſ.
Glo.ponit duas opi.ꝑmo dicit appellandū ad papā q:
ad ordinariū recuſatū obſtāte ſuſpitione appellādu3 nō
eſt.nec ad metropolitanū q: omiſſo medio nō l3 appel
lare.c.dilecti.de appel.Soluit gl.ſatis dici poſſe ad epū
recuſatū appellādū nō vt ipſe p ſe de eā cognoſcat ſed vt
alteri pſone nō ſuſpecte cōmittat. ¶ Tertio opponit de
47 c.placuit. † vbi nō appellaſ de iudicib⁹ datis in locū epi
ad ipm epm ſed appellaſ ad conſiliū.⁊ ad h ꝯtrā gl.iſta
nō rñdet. Sed Hoſti.⁊ Spe.in ti.de ap.ẜ.nūc tractem⁹.
in ſi.ꝑme colū.dicūt fore appellandū ad archiepm q: cū
epūs ſit recuſat⁹ remotū eſt mediū.⁊ ſic dicūt nō obſtāte.
c.dilecti.de ap.⁊ ad hoc adducūt.c.ſi is cui.⁊.c.ſi a ſub
delegato.de offi.dele.li.vi. Et idem voluerunt Tācre.⁊
Philip.qui dicūt appellādū ad ſupiorē nō ad epm qui
eū delegauit.ſentit hāc ptē Jo.and.hic q redarguit glo.
dicēs nō debere appellari etiā vt cōmittat cām q: poſſet
cōmittere magis ſuſpecto ꝗ̄ fuerit prim⁹ ⁊ non l3 tertio
appellare.l.i.C.vt nō li.in vna ca.q3 cā ter app. Item ſi
cōmitteret duob⁹ q ferrēt ꝯtias ſnias in optiōe epi eſſet
alterā approbare.c.ſi.J.de re iudi.quo caſu maximū p̄iu
diciū gñareſ ipſi recuſanti.ſ3 alij doctores vt vltramon
tani vt refert hic ſolēnis doc.Jo.de lig.diſtinguūt ꝙ re
cuſato ordinario ſi pronūciaſ ſup recuſatiōe q: p talem
ꝓnūciationē ſinita eſt iuriſditio eius nō poterit ampli⁹
ad eū appellari ſ3 ad ſupiorē q: nō facit gradum.⁊ alle
gāt in arg.c.iudex.de offi.deleg.li.vi.Sed ſi nō eſt ꝓnū
ciatū ſup recuſatiōe ſed ea ꝓpoſita ſtatim iudex delega
uit ex quo adhuc remanet iudex ſaltē ad delegandū po
terit ad eū appellari.que opio non placet Jo.de lig.q:
l3 ꝓnūciatio ſup recuſatione extinguat ipſo iure iuriſdi
tionē in delegato.non tñ ita extinguit in ordinario imo
ipſa vt firma remanet poſt pronūciatiōe3. Itē ſatis pro
nūciare vſ eo ꝙ delegat pp ſuſpitionē q: tacite vſ dicere
ſe ſuſpectū.remanet ergo Jo.de lig.cū doctrina glo.hu
ius vt l3 ordinari⁹ recuſareſ non tñ deſinit eſſe iudex.S3
opi.vltramōtanoꝝ placet.d.Anto.hic ⁊ refert ſibi pla
cuiſſe l3 vltramōtanos nō vidiſſet ⁊ ad motiua Joā.de
lig.rñdet ꝙ l3 pronūciatio iuriſditionē ordinariā nō ex
tinguat tñ illā inutilē reddit quo ad illū articulū.vñ ſit i
utilis quo ad cognitionē ⁊ quo ad factū delegādi ⁊ ita
inutilis nō facit gradū.Sed qñ nō ꝓnūciauit ſed iſtā ꝓ
poſita recuſatiōe delegauit nondū detecta eſt inutilitas
iuriſditiōis.⁊ ꝯſequēter remanet adhuc iudex.appella
ri ergo d3 ad eū forte qui nūc vellet diſcutere h an ſit ſu
ſpectus qḋ antea diſcutere nō curauit ſ3 incōtinēti actu3
delegatiōis elegit.ideo pp hoc dubiū an ſit cōpetens iu
dex d3 adiri. Nec obſtat ꝙ tacite delegādo vſ ꝓnūciare
ſe ſuſpectū q: hoc eſt falſu3.potuit.n.hoc velle litem exe
crans ſup hoc an ſit ſuſpect⁹. ¶ S3 do.Car.hic dic gl.
fore veriorē q: l3 epūs ſit recuſat⁹ tñ nō deſinit eē iudex cū
poſſit cōmittere vt hic.⁊ ſic facit mediū.⁊ ad illa abſur
da ꝗ inducebat Jo.an.poſt Hoſti.rñdet ⁊ dic nō obſta
re ꝑmū inq̄tū dixit ꝙ cōmittat deteriori q: ſi cōmittat de
teriori pꝰ ꝗ hēbit illū ſuſpectū recuſabit eūdē.⁊ dato ca
ſu ꝙ nō recuſet.tamē ſi grauabit poterit appellare. Nec

a¶ Cā finalis Adde.l.vt libe
ris ⁊ ibi Bal.i
i.no.C.de col
la.⁊ vide no.p
do.Abb.i.in.c.
aduerſus de i
muni.ec.leſi.⁊
ibi moderno
res ſcribētes.

procedit cū dicebat nō licere tertio appellare quia illud ꝑcedit reſpectu eiuſdē articuli ſecus reſpectu diuerſoꝝ. vt in.c.dilecte.ꝛ.c.ex pte de ap. hoc aūt caſu eſt articulus diuerſus pp nouū grauamē. ¶ Et cū opponebaꝛ ꝙ ipſe recuſatus debēt alterutrā ſniam approbare. rn̄det.d.car. ꝙ ſicut ipſe nō pōt cognoſcere. vt ēt dicit glo. ita nō poterit alterutrā ſniaꝫ approbare ex eo. qꝛ hoc eſſet iudicare. ſed hanc ptātē delegabit nō ſuſpecto. Et ex iſtis dicit red

48 di verā hanc nota. gl. dicentē. † ꝙ ad ordinariū recuſatū appellaꝛ non vt cognoſcat. ſed vt cōmittat. ita reſidet hic d.car. ¶ Sed Jo.cal. hic diſtinguit. ꝙ aut ꝓpoſita recuſatione ꝛ nō ꝓbata iudex incōtinēti delegauit. ꝛ ſit vera opi. glo. ꝛ ſequatiū. Aut poſt ꝓbatā recuſationē delegauit. ꝛ tūc ſit vā opi. Hoſti. ꝛ alioꝝ. ¶ Nec ob. ſi oppo. d c. iudex. vbi poſt ꝓbatā recuſationē iudex delegat de ptiū ꝯſenſu. ergo pꝫ mediū nō eſſe ſolutū qꝛ dicit ipſe fatēduꝫ ꝙ per ꝓbatiōem nō eſt ſublatū mediū. ſed tñ per ꝓbationem ꝯſtat eū eē ſuſpectū. c. cū olim. de vbo. ſig. equū eſt ꝛ iuſtū vt ad eū nō appelleꝛ. ¶ Sed do. Abb. dicit ſe abſolute tenere opi. gl. p ea que dixi ſupius ſup pma gl. nā ſicut reſpectu cōmiſſiōis ſiēde in pma inſtātia nō euaneſcit iuriſditio recuſati nec reddiꝛ inutilis adeo ꝙ eo pretextu ſſo nequerint ptes adire ſupiorem vt hic aperte ꝓbaꝛ ꝛ in multis alijs deductis ſupius codē mō dꝫ non poſſe epm obmittere in cā appellatiōis. nā ſicut actor hn̄s ordinariū legitime ſuſpectū ipm adit nō vt p ſe cognoſcat ſed vt alteri cām cōmittat. ita ꝛ appellās dꝫ ad eū appellare nō vt cognoſcat ſed alteri cām appellatiōis cōmit

49 tat. † Et ſm hāc opi. nō violabiꝛ regula habēs a delegato appellādū eē ad delegātē vt in.c. ſup qōnuꝫ. de of. deleg. que apte lederet tenēdo ſniam ꝯtraꝫ. ꝛ ad hoc alleꝛ iſtū tex. in eo qđ dicit ſi recuſaꝛ delegat⁹ ſubrogat⁹ i locū recuſati adiꝛ ipe epo recuſatus ꝛ nō ſupior. ꝛ ſi ille epa ē legitime ſuſpect⁹ deputat aliū. multofortius ſi appellaꝛ a tali delegato dꝫ appellari ad ipꝫ delegātē cū hoc caſu agaꝛ de iniqtate iudicis delegati. vel qꝛ pars appellans deducere itēdit ꝙ in pncipali cā ptermiſit. iuxta.c. cū Johannes heremita. de fi. inſtru. ꝛ. l. p hāc. C. de tēpo. apl. ꝛ i

50 priori caſu epa illū malitioſe deputauit † ꝛ appellatio ꝛ recuſatio in multis equipaꝛ vt in.c. ſup eo. de ap. adducit ēt iſtū tex. ad hoc inqtuꝫ dicit ꝙ deputet delegatū ad cōpellēdū ptes vt in aliquē ꝯſentiāt. mādat inſup ſniam talis delegati executiōi. ꝛ ad.c. placuit. ij.q. vi. de q glo. oppoſuit ꝛ nō ſoluit. ipſe dicit poſſe dupl'r rn̄dere primo ꝙ illi nō erāt delegati epi ſed a iure dabaꝛ in locuꝫ epi. Uel ſcdō rn̄det ꝛ melius hoi cū ibi adeunꝛ vicini epi per viā appellatiōis. qꝛ forte nō erat ibi metropolitanus vt dicit ibi glo. vn̄ de ipſis nō appellaꝛ ad epm qꝛ ipſius ſuperiores ſunt quo ad articulū appellatiōis. ꝛ ꝓ hoc faꝛ pncipiū illi⁹.c. ibi ſi de iudicijs ſuoꝝ epoꝝ quē conqueſti ſunt. ꝛ ſic nō loqꝛ in cā recuſatiōis. ¶ Nō ob. ibi tex. in eo ꝙ reqrit cōſenſuꝫ epi in electiōe illoꝝ epoꝝ. qꝛ ſupplēdū eſt maxie vt ſupplet ibi gl. vel forte reqriꝛ ꝯſenſus qꝛ illi nō ſūt ꝓprie iudices appellatōis. vn̄ voluit papa ꝙ i defectu metropolitani aſſumerenꝛ vicini de ptiū cōſenſu. ꝛ ita rn̄det ad.d.c. placuit. Et ex predictis dicit poſſe reſpōderi facile ad motiua alioꝝ facta ſupius ꝯ glo. pmo cū dicūt ꝙ mediū ſit ſublatū p recuſationē. qꝛ vt pꝫ hic ꝛ in.c. ad hec. ꝛ in.c. cū ſpāli. de ap. nō eſt ſublatū niſi q̄ ad facultatē cognoſcēdi. ſed nō quo ad facultatē cōmitēdi ex generali ꝛ ordinaria iuriſditione quā hꝫ. vn̄ ſicut in inſtantia principali hꝫ ptātem cōmittēdi ꝛ facit mediū. ita ēt in inſtātia appellatiōis ꝛ multofortius cū ipſe cāꝫ delegauerit ꝛ ſuccedat ꝛ qꝛ ſtat illa regula appellāduꝫ eſſe ad delegātē. Et per hoc eſt rn̄ſum ad.c. ſi te cui. ꝛ ad c. ſi a ſubdelegato. de offi. deleg. li. vi. ibi. n. dicebam mediū ſublatū ꝛ totū eſt reſpectu cognoſcēdi ꝛ reſpectu cōmittendi. nā in.d.c. ſi te cui. ſubdelegās erat mortuus vel excōicatus. igiꝛ ex toto mediū erat ſublatū. c. pia. de excep. l. vi. nā delegare eſt iuriſditione vti. l. ij. ff. de iuriſdi. om. iudi. qđ nō pōt facere excōicatuꝫ. c. ad approbandum. de re iudi. qꝛ actus legitim⁹ eſt excōicato interdictus vt in.d.c. pia. ꝛ in.d.c. ſi a ſubdelegato. dicebaꝛ iuriſditionē ſubdelegātis expiraſſe p mortē primi delegātis. nā nō debebat ad eū appellari nec vt cognoſceret. ſꝫ ſecus eſt in caſu nro cū ſit excluſus reſpectu cognoſcēdi. ¶ Nec ob. dictū Jo.an. ꝛ pmo cū dicit ꝙ poſſet cōmittere magis ſuſpecto. ꝛ ꝙ nō liceret tertio appellare. Circa hoc n. Abb. nat illā ſolutionē quā ſ. dedit do. Cardi. qꝛ ille textus vt nō liceat tertio appellare hꝫ locū reſpectu eiuſdē articuli nō reſpectu diuerſoꝝ vt nota. in.c. dilecte. ꝛ in.c. ex pte de appꝛ. ꝛ in cle. i. de re iudi. Eſt aūt hic articulus recuſatiōis diuerſus a pcedētibus. Jtē hec rō ꝙ poſſet cōmittere alteri etiā ſuſpecto militat in pma inſtantia. ꝛ tñ hoc nō obſtāte cōmittit ꝛ ſi ille recuſaꝛ aditur vt aliū deputet. Preterea hec rō Hoſtien. ꝛ Jo.an. fundit⁹ ceſſabit ſi cōmittit de ꝯſenſu partiū ſicut ad cautelā ſeruaꝛ hic cū recuſaꝛ delegatus ſubrogatus in locuꝫ recuſati. Aut itelligit Jo.an. ꝙ cū poſſit appellari a ſnia lata ſup pncipali. ꝛ forte hēret ſniam iniquā a iudice ſuſpecto nec a principio poſſet ſuſpitionē ꝓbare qꝛ forte ē occulta. ꝛ ſic putat intellexiſſe Jo.an. Et ad hoc rn̄det do. Abb. ꝙ ius nō pſumit iſtud ſicut nec pſumit in inſtātia pncipali qđ pꝫ ex eo qꝛ nō admittit exceptionē ſuſpitiōis niſi legitime ꝓbeꝛ vt.d.c. cū ſpāli. ꝛ.d.c. ij. regris. Et rn̄deo ad ſcdam rōnē Jo.an. ꝙ nō eēt in ptāte recuſati approbare quā ſniaꝫ velit cū nō hēat iuriſditiōis exercitiū ſup pncipali. ſed hāc approbationē alij cōmittit ſicut facit in cā appellatiōis. An aūt cōmittēdo alteri cām recuſationis articulo alr nō diſcuſſo videaꝛ delegat⁹ ꝓnūciare ſe ſuſpectū ſiue ſit ordinarius ſiue delegat⁹ vidiſtis ſ. qđ ſenſerint doc. nā Jo. de lig. ſenſit ꝙ ſic. d. Ant. tenet ꝯtrariū ſꝫ nihil alleꝛat pro dictō ſuo ſed. d. Abb. dicit ſe alleꝛare caſuꝫ iudicio ſuo expꝛſſuꝫ in.d.c. iudex. de offi. dele. lib. vi. Nec ibi dr ꝙ delegat⁹ poſt ꝓpoſitā recuſationē ꝛ ēt approbationē pōt cōmittere de ꝯſenſu ptium ſꝫ poſtq̄ fuerit ſup ſuſpitiōe ꝓnūciatū nō pōt ſꝫ ptes ꝯſentiāt qui deſinat eſſe iudex p ꝓnūciationē. Si ergo cōmittēdo poſt ꝓpoſitā recuſationē videreꝛ ꝓnūciare ſe ſuſpectū nō poſſꝫ cōmittere. qꝛ ſic tacite ꝓnūciando deſineret eſſe iudex. ꝛ per ꝯſequēs nō valeret cōmiſſio cū nō ſit futurus iudex. .l. cū qui. ff. de iuriſdi. om. iu. Scdō dicit pncipl'r ꝓbari i .l. itē ſi reo. ff. de alie. iudi. ꝯiunctis his que dixit bar. i. l.

51 ab eo. C. quo ꝛ qñ iu. vbi voluit † ꝙ ex ſnia nō oriꝛ obligatio nālis ſꝫ condemnatus non appellauerit qꝛ potuit nō appellaſſe nō ex aio vt ꝯſentiret ſnie ſꝫ vt euitaret litē allegat qđ no. in. l. iulian⁹ vex debitorē. ff. de cōdi. inde. ꝛ.c. paſtoralis. §. qꝛ vo. in glo. de offi. deleg. ꝛ Jnno. i c. ſacro. de ſen. excō. ¶ Tertio adducit illā regulā nō probat hoc eē qđ ob hoc cōtingit abeē. l. non ob hoc. C. vn̄ cogna. l. neqꝫ natales. C. de ꝓba. c. ij. de tranſla. pla. ſꝫ iudex delegat⁹ a pncipe vel ordinarius pōt cōmittere ceſſante oi recuſatione. c. vt litigātes. de of. ordi. li. vi. ꝛ.d.c. paſtoralis. de of. dele. ergo cōmittēdo nō vr ſe pronūciare ſuſpectū. ꝛ hec dicit do. Abb. fore valde not. ꝛ ita ſ. reſidet. ¶ Tu vo adde circa qōnem glo. ꝙ ſi nos teneamus illud qđ ego tenui ſupius ꝙ ab iſta ſnia lata p delegatū deputatū a recuſato de cōi ꝯſenſu partiū electū nō appelleꝛ pp verba pregnātia ibi poſita vt ſupius induxi qđ illi⁹ glo. nō ꝓcedit. Sed ſi teneam⁹ cōem opi. ꝙ poſſit appellari. ꝛ ad vba pgnātia huius tex. poſſꝫ rn̄deri ꝙ lꝫ ptes approbauerint cōi ꝯſenſu pſonā huius delegati nō tñ videnꝛ approbaſſe ſniam ferendā ab eo arg. ei⁹ qđ dicimus in teſte qꝛ poſſum⁹ approbare pſonā teſtis ꝛ non dictū. l. ſi qs teſtib⁹. C. d teſti. ꝛ tūc militare pōt qđ gloſe ꝛ doctoꝝ. Et vr mihi ꝙ opi. gl. nō ꝓcedat. qđ demōſtro

52 hoc mō. † Jura oia tendūt ad hoc vt lites ſortianꝛ faciliorē expeditionē ꝛ vt pcaꝛ laborib⁹ ꝛ ſumptib⁹ ptiū. c. nōnulli. de reſcrip. c. ſup qōnuꝫ. de offi. deleg. c. finē litib⁹ de dolo ꝛ cōtu. cū ſi. Sed lites habebunt faciliorē expeditionem

ditionem ſi appellet ad metropolitanuꝫ qui de meritis
cãe cognoſcat ⁊ diffiniat quã ſi appellet ad ordinarium
recuſatũ ⁊ ſuſpectũ vt illã ꝯmittat alteri cũ ipſe de cã pn
cipali cognoſcere nõ poſſit. ⁊ tollet̃ iſte inutilis circuitus
vt cle. auditor de reſcriptis. ⁊ ſic recta via appellabit̃ ad
metropolitanũ valẽtem de cã cognoſcere. ⁊ p h tollet̃ il-
lud qḋ poſſet ſeq ꝯtingere. n. poſſet ꝙ iſte epũs recuſatus
cõmitteret alicui magis ſuſpecto ⁊ viſile eſt ꝙ h faciet.
qꝛ adimit̃ ſibi honor recuſando cũ pſumptio eſt ꝙ pʋo
cat⁹ volet vlciſci. eſt. n. iudici adhibẽdus honor. c. vt ĩbĩ
tuus honor. de ap. l. oẽm honorẽ. C. qñ ꝓuoca. nõ eſt ne.
℄ Preterea hoc ꝓbo rõne mirabili. Iſte deputat⁹ ab
epõ recuſato ſuccedit in locũ ipſius epi. idõ nõ appellatur
ad ipm epm. ſꝫ appellat̃ ad metropolitanũ ſicut dicim⁹ de
ſnia lata a vicario epi. qꝛ non appellabit̃ ab illa ad ipm
epm vt in. c. ij. de ꝯſue. li. vi. ꝙ aũt ſuccedat in locũ epi. et
nõ appellet̃ ad ipm epm deputãtẽ. ego allego caſum ad
quẽ mũdus ois non rñdebit. ⁊ admiror neminẽ vſqꝫ ad
hãc horã in aduerſiõeꝫ habuiſſe caſum dico eẽ ꝯ iſtã glo.
53 ⁊ cõem opi. in. l. ſi. C. de iudi. vbi dr̃ † ꝙ ſi delegat⁹ a pn-
cipe vel ab ordinario recuſet̃ vt ſuſpect⁹ ⁊ ipſe cõmutat
cãm pncipalẽ arbitris eligẽdis de cõi ꝯſenſu partiũ ⁊ cõ
tingat appellari ab eoꝝ ſnia dr̃ ibi ꝙ nõ appellabit̃ ad
illũ q̃ dictos arbitros deputauit. ſꝫ appellabit̃ ad ſupiorẽ
pmũ. Ita vr̃ dicẽdũ in ꝓpoſito qꝛ cũ epũs fuerit recuſat⁹
vt ſuſpect⁹ ⁊ ipſe deputet aliũ vt de cã pncipali cognoſcat ⁊
appellet̃ ab illo nõ appellabit̃ ad ipm epm iã recuſatuꝫ
ſed ad ſupiorẽ ⁊ ſic vr̃ ibi caſus in terminis ꝯ glo. Io. de
ligna. do. Car. ⁊ ſeq̃ces ⁊ p illũ tex. ꝯfundunt̃ oẽs rõnes
formate p eos q̃s ſupius retuli. facit ẽt optim⁹ tex. i. l. ſi.
§. i. ff. qs ⁊ a quo ap. ⁊ maxie qꝛ recuſatio ⁊ appellatio ſ
cedũt parib⁹ gradibus vt volui Lap. in ſuis allegõnib⁹
allegatione. i. Et ſi caſus occurreret in ꝯtingẽtia facti vi
deret̃ recte poſſe ꝯſuli ꝯ iſtã glo. ⁊ ei⁹ ſeq̃ces. ℄ Ulteri⁹
circa pdicta oꝛit̃ dubiũ ſm. d. Abb. nõ tactũ p doc. certũ
eſt ꝙ ſine ꝯſenſu ptiũ nõ põt delegat⁹ cãꝫ cõmittere recu
54 ſatiõe ꝯ eũ ꝓpoſita vt hr̃ in. c. iudex. de of. dle. li. vi. † po
ne igit̃ ꝙ delegat⁹ de ptiũ ꝯſenſu cõmiſit nõ in totũ vtrũ
debeat appellari ad ipm an ad pmũ delegãtẽ dubiũ fac̃
qḋ no. in cle. ſepe. de vb. ſig. in glo. ptib⁹. q̃ eſt elegans. ⁊
qḋ no. doc. in. c. nõnulli. de reſcrip. iſta. n. ẽ noua ꝯmiſſio
vñ lꝫ ꝯſenſerint reſpectu pme cõmiſſiõis. nõ tñ ſeq̃t̃ ꝙ te-
neant̃ ꝯſentire reſpectu alteri⁹. renũciãs. n. iuri ſuo reſpe
ctu vni⁹ articuli iudicialis nõ vr̃ renũciare reſpectu alte
ri⁹ vt no. in pſatis iurib⁹. Sꝫ h nõ obſtãte putat. d. Abb.
ꝯtriũ fore veri⁹ qꝛ adhuc nõ eſt detecta inutilitas iuriſdi-
tionis p ſolã ꝓpoſitionẽ recuſatiõis cũ dẽat cãm legitti-
mã ꝓbare. vñ lꝫ nõ poſſit cõmittere ſi ptes volũt nunc di
ſcutere articulũ recuſatiõis. tñ anq̃ pdiſcutiat̃ non lꝫ ap
pellare omiſſo medio qꝛ mediũ nõ eſt ꝓrſus ſublatũ q̃re
appellabit̃ ad eũ ſaltẽ ad iſtũ effectũ vt ipediat̃ executio
ſnie ⁊ trãſit⁹ in rẽ iudicatã. ⁊ vt cã remittat̃ ad ſupiorẽ ſi
ꝯſtiterit cãm recuſatiõis fore legitimã. ⁊ multũ gloriat̃
do. Abb. de iſto dicto ſuo. ſꝫ ſi meis daret̃ audatia õbis
auderẽ dicere ipm defeciſſe i ſuo ſalutari qꝛ ꝓ iſta q̃õne
ſua allego caſuꝫ in termis in. l. ſi. C de iudi. vbi delegat⁹
cõmiſit cãm poſt ꝓpoſitã recuſationẽ arbitris electis de
cõi ꝯſenſu ptiũ ⁊ illi arbitri ferunt ſniam ⁊ appellat̃ ab
eis. dr̃ ibi ꝙ appellabit̃ ad pmũ delegãtẽ ⁊ nõ ad ipſꝫ de
legatũ ſubdelegãtẽ. ⁊ ſic vr̃ ibi caſus quẽ Abb. nõ vidit
iuxta illḋ oculos hñt ⁊ nõ videbũt. ℄ Tãgit ẽt. d. Abb.
55 de dubio non tacto p aliquẽ ſm eũ † vtꝝ a delegato epi
recuſati vel nõ recuſati poſſit appellari ad ei⁹ vicariũ te-
nẽdo opi. ꝙ poſſit appellari ad epm videt̃ ꝙ nõ p. c. ſtu
duiſti. de of. leg. vbi pꝫ ꝙ de cã alicui ſpãlr̃ cõmiſſa p pa-
pã. legat⁹ gñalis ſe ipedire nõ põt imo q̃tũ ad illã cãꝫ d-
legat⁹ cenſet̃ maior legato vt ibi dr̃. ⁊ adducit. c. paſto-
ralis. §. pterea. de of. dle. vbi pꝫ ꝙ excõicat⁹ p delegatũ ẽt
a eo defuncto p aliũ q̃ꝫ p papã abſolui nõ põt. ad idẽ facit
56 † qꝛ vicari⁹ põt p epm ẽt ſine cã ad nutũ reuocari⁹ vt no.

gl. in cle. ⁊ ſi pncipalis. de reſcrip. ⁊ facit qḋ no. i cle. ſi. d
ꝓcu. forti⁹ põt quo ad vnã cãm ipediri. idõ dicit Inno. in
c. romana. §. eo. lib. vi. ꝙ epũs põt ꝓhibere ſuo officiali ne
iudicet p. l. iudiciũ ſoluit̃. ff. de iudi. ſꝫ cõmittẽdo cãm vni
in ſpẽ vr̃ derogare iuriſditiõi vicarij quo ad illã ſpẽm vt
no. in. c. cũ. M. de conſti. ⁊ i. d. c. ſtuduiſti. ⁊ in. c. ad peti
tiõeꝫ. de accu. Sꝫ in ꝯtrũ arguit ⁊ mouet̃ qꝛ epũs ⁊ vica-
rius eius faciũt vnũ ꝯſiſtoriũ vt in. c. ij. de ꝯſue. li. vi. ⁊ in
eũ trãſfert̃ cãꝝ cognitio. c. lꝫ de of. vic. vñ lꝫ videat̃ ſubla-
ta ſibi ptãs reſpectu inſtãtie pncipalis nõ tñ reſpectu in-
ſtãtie appellatiõis. qꝛ talẽ ptãteꝫ non trãſtulit in aliũ nec
ſpecifice ſibi recipit. ℄ Nec obſtat. d. c. ſtuduiſti. ⁊ d. c.
57 paſtoralis. † qꝛ legat⁹ ⁊ papa nõ faciũt vnũ ꝯſiſtoriũ. idõ
de appellatiõe inſpoſita ad papã nõ põt ſe inſponere le
gatus. ⁊ ꝓ hoc adducit. l. ſi hoiem. ff. man. vbi ꝓcurator
gñalis ex cã ꝓhibet ſpãli ꝓcuratori vt nõ exequat̃ mãda
tũ ſibi ſpãlr̃ cõmiſſuꝫ. Finalr̃ do. Abb. ſic diſtinguit. aut
epũs eſt pñs ⁊ tũc dꝫ ad eũ appellari ⁊ non ad vicariũ. ⁊
dr̃ pñs qñ eſt in dioceſi vel in loco ꝓpinquo alleg. c. ſi ꝯ
58 vnũ de of. dele. li. vi. vbi dr̃ † ꝙ ſi recuſat̃ delegat⁹ epi dꝫ
recuſatio ꝓbari corã ipſo epõ. nõ. n. põt negari qn noteſ̃
quedã ſupioritas in cognitiõe cãe appellatiõis cuꝫ ſit de
minori iudice ad maiorẽ ꝓuocatũ vt no. i. d. c. ij. de ꝯſue.
li. vi. Hinc eſt ꝙ a vicario epi nõ appellat̃ ad ipm epꝫ vt
ibi. idõ cũ vicarius quo ad illã cãm nõ ſit maior delegato.
nõ põt ad eũ appellari. Aut epũs eſt abſens ⁊ tunc pote-
rit appellari ad vicariũ arg. d. l. ſi hoiem. ⁊ p id qḋ no.
Io. an. in. d. c. ſi ꝯ vnũ. vbi dixit ꝙ h caſu abſentie põt ꝓ
bari cã recuſatiõis delegati corã vicario. Ideꝫ ergo erit
dicẽdũ in cã appellatiõis cũ in multis equipent̃ vt no. in
c. ſup eo. de appel. ℄ Nec ob. ꝙ epi ⁊ vicarij ideꝫ ſit tri-
bunal qꝛ ꝓcedit in his in q̃bus vicari⁹ hꝫ iuriſditionem
nõ aũt in oibus vt pꝫ ex his q̃ no. in. c. lꝫ de of. vica. ⁊ hãc
ꝯcluſionẽ reputat. d. Abb. fore veriſſimã lꝫ Archi. in. d. c.
ij. teneat indiſtincte appellari poſſe ad vicariuꝫ alleg. tñ
iura q̃ ſm do. Abb. hic nõ ꝓbãt. ⁊ ita reſidet. d. Abb. h
℄ Adduci poſſet ſiſe qḋ voluit do. Ant. ⁊ Io. de imo. i
59 c. qḋ ſup his. de ſi. inſtru. vbi dicũt † ꝙ ſi legatus dicat ſe
habuiſſe certã cõmiſſionẽ ſpãleꝫ oraculo viue vocis a pa
pa ꝙ ſi papa ẽ pñs in loco credit̃ ſibi. ſi aũt eſt in loco re-
moto nõ credit̃. ℄ Adduci ẽt poſſꝫ ſiſe qḋ voluit Guil.
60 quẽ referũt hic doc. q dixit † ꝙ delegat⁹ iferioris ſi tulit
ſniam ⁊ delegãs eſt pñs ꝙ nõ poterit exeq ſuã ſniaꝫ ſec⁹
ſi delegãs eſt abſens. facit qḋ hr̃ in. l. ſi longi⁹. ff. de iudi.
⁊ l. cũ poſt ſniam. C. de appel. ℄ Pondero ẽt qꝛ indubi
tãter ꝓ dcõ dñi Abb. ꝙ poſſet appellari ad epm lꝫ doc.
dubiũ ẽt i. d. c. ij. de ꝯſue. li. vi. tñ eſt caſus in. l. ſi. C. de iudi.
Sꝫ inq̃ntũ ipſe vult poſſe appellari ad ſuũ vicariũ nõ vr̃
61 bene dcm̃ † qꝛ a ſnia dlegati appellat̃ ad delegãtẽ vt i. c.
ſup q̃õnuꝫ. de of. dele. ſꝫ vicari⁹ nõ eſt delegans. ḡ nõ ap-
pellabit̃ ad eũ. Et ſi dicat̃ ꝙ facit vnũ tribunal cũ epõ vt
d. c. ij. Rñdeo ꝙ nõ facit vnũ tribunal cũ epõ quo ad id
qḋ introductũ eſt in ꝓrogatiua epi. ⁊ ad hoc allego ſing.
dictũ Bar. in. l. a ꝓcõſulib⁹. C. de ap. Et iſta non tradas
obliuioni. ℄ Glo. ij. fuit expedita in textualib⁹. ℄ Ca
pio nũc glo. iiij. ⁊ op. ꝯ tex. in eo ꝙ dicit ſniam latã a de
legato epi mandãdã executiõi per ipm epm. vr̃. n. ꝙ nõ
ſit neceſſe ꝓ actu executiõis adire ipm epm. qꝛ ipſe dele-
gatus dꝫ poſſe exeq qꝛ ex cõmiſſiõe cãe abſolute ſibi fcã
oia ſibi ad cãm ꝯſecutiua mandata vident̃. c. pterea. c. ſu
ſpitiõis. de of. dele. glo. refert opiones. Quidã dicũt per
hanc decre. ⁊ p. l. a diuo pio. ꝓmo rñſo. ff. de re iudi. ⁊ l.
iubere. ff. de iuriſ. om. iu. delegatũ ab inferiori a principe
nõ poſſe ſuã ſniam exeq. Scḋo ponit ſuã opi. ꝯtriã ꝙ imo
poſſit exequi. Et ad dicta iura in ꝯtriuꝫ allegata rñdet. licet
enim dicãt ordinariũ exeq nõ tñ negãt qn delegat⁹ exeq
poſſꝫ ⁊ vr̃ adducere teſtẽ veritatis videlꝫ Ioanẽ. ij. q. vi.
c. q̃ſqs. ℄ Ponit etiã ⁊ tertiã opi. vt diſtinguat̃ an or-
dinarius ſit pñs. ⁊ tũc delegatus nõ exequit̃. aut eſt ab-
ſens ⁊ tunc delegatus exequitur. Adduci poſſent illa

a ℄ Reuocari Adde Bal. i. l. ſolet. §. ſicut de offi. ꝓconſu. et lega. Gemi. i. c. i. de offi. vica. li. vi. Philip. de fra. in. c. vt nr̃3 de appel.

ſimilia que adducta ſunt in precedenti articulo. ꝛ idem
dicit eſſe i officiali epi aꝛs periculoſuʒ eſſet hoc obſuare ī
diſtinctie ꝙ talis delegatus nō exequeꝛ primā opi. ꝙ ta
lis delegatꝰ nō exequaꝛ tenuit Inno.in.c. innotuit. de
arbi.ſequitur hic Hoſti.per dictā.l.a diuo pio. ꝛ ideʒ tʒ
ibi Bar. ꝛ voluit Spec.in ti.de executione ſnie in.§.ꝗ in
prin.ſed Jo.an.in.c.cū ab eccleſiaꝝ.de offi.ordi. dicit ꝙ
delegatus exequiꝛ ſuam ſniam per iuriſditionez quā hʒ
ſed nō per iuriſditionē quā non hʒ do. Abb.hic plene re
fert opiones doctoꝝ.ſʒ nō vidit do. Anto.in cle.auditor
de reſcriptis. ꝛ tenet hic dns Abbas multū exquiſite ꝙ
delegatus poſſit exequi ſuā ſniam iſtum paſſum ego alr
nō reaſſumo ex eo qꝛ in.c.ex litteris.ſupra de offi. deleg.
retuli opiones doctoꝝ ſup hoc ꝛ tenui contra do. Abb.
ꝛ ꝓtra iſtam glo.ꝙ imo non poſſit. ꝛ allegaui pulchras
rationes quas ibi videre poteris.ſed in aliquibꝰ alr ſuʒ
locutus hic ꝗ̄ ibi ꝛ valde obſtat iſte tex. inquantū dicit
deputet executorem.probat enim ꝙ delegatus ab ordi-
nario videꝛ deputatus ad cognoſcendū decidendum et
exequēdū vt ſuperius induxi. ꝛ quicquid dixerit Inno.
ꝛ alij videtur ꝙ iſte tex.non probet ꝙ data preſentia de
legati ordinarius exequatur qꝛ tex.dicit ſollicitudine ip
ſius compleantur inducendo vt induxi ſupius in textus
libus. Nec eſt admiratione dignum ſi aliter dixerim ibi
62 ꝗ̄ dixerim in dicto.c.ex litteris. † qꝛ propter diuerſa fan
taſmata quotidie in nobis generanꝛ noue intellectiones
ꝛ diuerſe vt dixit Bal.in.l.i.C.de his qui ante aper. ta
a bu. ꝛ philoſophus in tertio de anima [a] dicit. Intelligen
tem quoqʒ neceſſe eſt fantaſmata ſpeculari. ¶ Domi
nus Abb.circa iſtaʒ materiā diſtinguit hoc modo. Aut
loquimur in vicario epiſcopi vtrum poſſit ſuam ſentētiā
exequi. Aut in inferioribus habentibus iuriſditionez ex
lege aut ex conſuetudine. Aut loquimur in delegato pn
cipis aut in delegato īferioris. Primo caſu dicit ꝙ po-
teſt licet glo.hic dubitauerit quoniā vicarius habet iu-
riſditionem ordinariā ꝛ ea que ſunt mixti imperij vt no-
tat Inno.in.c.ſuam.de offi.vica. ꝛ quod nota.in.c.lʒ co-
ſtitu.lib.vi. ꝛ in.c.perlectis.xxv.diſtin. ꝛ in.c.romana de
63 offi.ordi.li.vi.vbi tex.probat † ꝙ de iure vicarius nō ſo
lum ſubditos ſed etiam ipſos ſuffraganeos excōmuni-
care poteſt.licet ꝓpter honeſtatem ſit ſibi interdicta po-
teſtas reſpectu ſuffraganeorū vt notat ibi glo. ꝛ excōica
tio eſt mixti imperij vt notat Inno.in.c.tranſmiſſam.de
electio. ꝛ hic. Et ꝙ vicarius poſſit exequi tenet hic Jo.
andre.ꝙ procedit in vicario principali ipſius epiſcopi
b qui facit idem conſiſtorium cum ipſo epiſcopo.[b] talis
enim habet ordinariā alij autem non habēt ordinariaʒ.
ſed delegatam.nec faciunt idem conſiſtorium cuʒ epiſ-
copo. ꝛ ab iſtis appellatur ad epm vt nota.in cle. ꝛ ſi pn
cipalis.de reſcrip.notat Inno. in.d.c.romana. De his
dicendum vt in delegatis lʒ poſſet dici ꝙ cum ſint depu
tati ad vniuerſitatem cauſarum cenſeantur quaſi ordi-
narij.l.cum pretor.ff.de iudi.notat glo.in.c.cum cenſoꝝ.
de appel. ¶ Secundo caſu principali de inferioribus
prelatis ſeu iudicibus. Hoſti.in.c.cum contingat. infra
eodem dicit ꝙ per fideiuſſores poterunt coercere eū cō-
tra quem eſt lata ſententia inſtitu. de ſatiſdatione tuto
rum.§.i.l.iij.ff.de dam.infec.l.i.§. quid ergo.ff. de ventre
inſpiciendo. vel ordinarius loci hoc exequetur dicta.l.
a diuo pio.ſicut exequitur ſententiam arbitri vt in.l. ait
pretor.ff.de re iudi. ꝛ notaꝛ in.c. per tuas. de arbi. Sed
dicit dominus Abbas ꝙ latius debemus cōſiderare iu-
riſditionem quā habent tales. Quidam enim ſunt ven-
dicantes ſibi audam coercionem abſqʒ iuriſditiōe vt pa
rentes domini mariti erga familiam ꝛ vxorem de ta-
libus non eſt tractandum quoniaʒ tales agunt de facto
nec exequuntur ſententiam cum eam ferre non poſſint.
Quidam ſunt vendicantes ſibi iuriſditionem fori peni-
tentialis vt ſunt ſacerdotes curati. ꝛ tales compellunt i-
directe. ꝛ nihilominus exequuntur ad ſatiſfactionē ſen

dam non reuocando ſententias generales quas tulerūt
niſi prius ſatiſfaciant.c.ſi ſacerdos.de offici.ordi. ſecun-
dum vnam lecturam. Alij vendicant ſibi iuriſditionem
ſimplicem. ꝛ tales poſſunt proprias ſentētias exequi ea
poteſtate ꝛ iuriſditione quam habent.ſed poteſtate quā
non habent bene poſſunt indirecte proſequi ꝓprias ſen
tentias ſubtrahendo redditus vel diſtributiones. Non
enim poſſunt exequi actu mittendo in poſſeſſionem vel
manu militari auferendo.quia talia ſunt mixti imperij
que inferioribus non competunt.l. imperium.l. iubere
cauere.ff.de iuriſdi.om.iudi. Pignorare tamē poſſunt
vel fideiuſſores compellere vt notat Inno.in.c. cum ab
eccleſiaꝝ.de offi.ordi. ꝛ per Specu.in titulo de executio.
ſenten.§.nunc dicenduʒ.in princi. Itē priuādo ab vni-
uerſitate ꝛ ſimilibus.c.ex litteris.de conſti. Uel inuoca-
bunt auxilium poteſtatis ſeu alterius iudicis.arg.l. epi
ſcopalem.C.de epi.audien. ꝛ quod notatur in.c.i.de of
fici.ordi. Poſſunt ergo iſti iudices cogere cum pigno-
ribus non aūt actualiter mittere in poſſeſſionem. Et hec
64 faciunt ad queſtionem † vtrum rector ſcholarium poſſit
ſuam ſententiam mandare executioni. Specu.in titu. de
ſententie execu.§.nunc videnduʒ verſi.quid de ſententia
doctoris.tenet ꝙ ordinarius illam exequeꝛ allegat au
ten.ſi quis litigantium.C.de epiſco.audien. Sed Joan.
andre.ibi in additione recitat aliquos doctores tenere
magiſtrū vel doctorē poſſe exequi ſuas ſentētias ſi ſcho
laris ibi habeat bona.ſed ſi nō habeat bona vel habeat
ꝛ non fiat ſufficientia ad requiſitionem magiſtri exeque
tur in in cuius territorio habet bona vt in dicta.l. a di-
uo pio ꝛ refert do. Abb.hic Bar.dicere ibi ꝙ rector po
teſt exequi ſuam ſentētiam delegando ſuam iuriſditiōeʒ
vel priuando ab vniuerſitate ꝛ ſimilibus vel inuocādo
auxilium alterius iudicis. Idem dicit de doctoribus et
alijs non habentibus familiā. Sed do. Abb.putat ꝙ in
ſpecto iure cōmuni ſm ꝙ doctores vel rectores habent
meruʒ ꝛ mixtū imperiuʒ ꝙ cognoſcere poſſunt de cauſis
criminalibus vt in auten.habita.C.ne fi.pro pa.vbi per
glo. Poteſt etiam rector mittere actualiter in poſſeſſio
nem ſeu actualiter exequi.ſed quia in pleriſqʒ locis iure
conſuetudinario hanc poteſtatem non obtinent vt no.
glo.in dicta auten.habita.poteſt dici ꝙ exequantur per
iuriſditionem quā habent.ſed pro ea quā non habēt de-
bent recurrere ad ſuperiorem. ꝛ ſic poſſunt intelligi ꝛ re
duci ad concordiam opiniōes contrarie.vnde cū hodie
rectores cōmuniter nō habeant familiā armatam nec iu
riſditionem in criminalibus ſatis ſeruabitur opi. Bar.
ſuperius recitata. ꝛ ſic concludit do. Abb. ꝙ in iſtis iu-
dicibus inferioribus inſpiciēda eſt poteſtas quā habēt
vt ea vtanꝛ in executiōe. Si vero volunt aliter ſe exequi
requirant ſuperiorē ꝛ alios iudices illius loci. ꝛ dicit ſa
tis fuiſſe de mente Bar.in dicta.l.a diuo pio. ¶ In ter
tio caſu principali in delegato principis cōcludit de iu-
re canonico fore claꝝ ꝙ poſſit exequi per ſe. ꝛ etiā preci-
pere ordinario vt exequaꝛ.vt probaꝛ in.c.ex litteris. ꝛ i
c.ſignificaſti. ꝛ in.c.querenti. ꝛ in.c. paſtoralis.§. prete-
rea. ꝛ.c.in litteris.de officio dele. Sed de iure ciuili glo.
vi dubitare in.d.l.a diuo pio.dicit tñ ibi glo. ꝙ de iure
canonico pōt.ſed ꝙ idem ſit de iure ciuili. tenet ibi bar.
ꝛ dicit eſſe expreſſum in.l.ſi.C.de iudi. ꝛ in auten. de ex-
hiben.reis.§.ſi vero. ꝛ quidā ſm vnum intellectum po-
terit etiā delegatus ꝓncipis inuocare brachiū ſecularis
poteſtatis pro executione ſue ſnie vt voluit Inno.in.d.c.
ſignificaſti. ꝛ Bar.in.d.l.a diuo pio.[l]qui dicit ꝙ poteſt
mandare ordinario ſub grauiſſimis penis vt exequatur
arg.d.c.ſignificaſti. ꝛ hoc plus placet dño Abb. ꝗ̄ illō
65 qō voluit Archi.in.c.vt officiū.de here.lib.vi. † vbi dicit
c delegatū nō poſſe inuocare brachij ſecularis auxiliuʒ.[c]
niſi ſit ſibi ſpāliter conceſſum. ꝛ dicit ſic curiā ſuare. ſed
do. Abb.dicit ſe neſcire.ſi ita ſeruet curia.ſed primum di
ctum eſt verius de iure ſm eū. ꝛ ita reſidet hic do. Abb.

Ego admiror

a ¶ De anima. Illud dictū pe culiare do. Andre.habetur al lega. loco tex. preal. xxx. vbi videas Auer-roym qui mira biliter loquiꝛ.

b ¶ Cum epo. Adde gl. in.c. i in verbo epiſ copos ꝺ capel. monach. ꝛ fa cit quod voluit Ludo. in ſing. ſuis verſi. excō municatus. ꝓ quo vide etiaʒ Fely. in.c. po ſtulaſti in ꝓnc. de reſcript. vbi multa in mate ria vicariorum reperies.

c ¶ Auxilium. Uide pro hoc Fely. in.c.ſigni ficaſti in.d. col. de offi. delega. vbi hoc in ter minis tangit.

Ego admiror ꝙ do. Abb. moueat archidia. de obſeruā
tia curie. q2 vbicunq3 gl. aut excellens doctor dicit ita ſer
uatur de conſuetudine creditur ſibi ⁊ dicenti cōtrarium
incumbit onus probandi ita dicit Bartol. in repetitione
l. de quibus. ff. de legibus facit glo. in. l. neq3 ex alea. C. de
proba. ⁊ qđ voluit glo. in. l. titio fundus ff. de condit. ⁊
demon. Modo addite ad eum inquantum dicit de do
ctore ⁊ rectore q2 vř ꝙ doctores quos retuli Jo. ⁊ ipſe
non bene dicant hac ratiōe doctorib9 ⁊ rectoribus ſcho
larium licet habeant iuriſdictionē tamē nullum eſt eis
aſſignatū territoriū ſ3 etiā ſint eis aſſignati homines ſcȝ
eſt ipſe perſone ſcholarium nec videtur ꝙ poſſint capiſ
cere ſcholares ſua auctoritate ſed debent recurrere ad ſu
66 periorem † nam ⁊ ſi captura rerū ſit mixti imperij tñ ca
ptura perſonaꝝ eſt maior q2 eſt meri imperij. l. magiſtra
tibus. ff. de iuriſd. om. iudi. niſi lex municipalis aut cōſue
tudo loci aliud diſponeret arg. l. i. C. de emancip. libero.
⁊ . l. iij. §. ſi. ff. de teſti. ⁊ . c. cū contingat. Jeo. ergo non ē ve
ra doctrina Jo. an. do. ab. ⁊ alioꝝ. Et poſſet dici ad den
tes domini Abb. es magiſter in yſrael. ⁊ hec ignoras ve
recundiā fuit ſibi non videre dñm Cardi. in. c. ſignifica
ſti. de offi. deleg. ⁊ etiam Bald. ibi tenētes hanc ptē vȝ ꝙ
doctores ⁊ rectores nō poſſunt exequi ſniam mittēdo in
poſſeſſionē corporalē ego tñ cū reperiſſem cle. auditor.
de reſcrip. ⁊ ſcripſiſſē in. d. c. ſignificaſti tenui cōtra bal.
⁊ do. cardi. l3 do. Car. ibi ſit merus relator doctrine bal.
ſed ꝙ poſſet ſententiā ſuam exequi demonſtro hoc modo
67 † Vbicunq3 alicui data eſt iuriſditio ordinaria videntur
data oīa ex illa cōſequutiua iſta eſt glo. in. l. ij. ff. de iuriſd.
om. iudi. tex. n. loqtur ibi in iuriſditiōe ordinaria vt pbat
tex. ibi in verſi. data. q2 nus dicit mandata ſed exequutio
eſt conſecutiuum iuriſditio. ergo data iuriſditione alicui
videtur data ſibi exequutio. Facit qđ voluit Barto. in. l.
ambitioſa. ff. de decre. ab ordi. facit Bal. in. l. i. C. ſi rector
prouinci. Et adduco elegantē doctrinā Jo. de imol. in. c.
68 ſi. de mutuis peti. vbi dixit † ꝙ iudex laycus cognoſcens
a ɔtra clericū exequetur ſniam q̄3 tulerit contra clericū a ni
hilominus mihi videtur ꝙ bal. rectius dixerit. ⁊ adduco
ſingulare dictum Inno. in. c. ſignificaſti. de officio deleg.
69 † vbi dixit delegatus pape cognoſcit inter laycos pura
de matrimonio ⁊ dote. ⁊ fert ſniam ꝙ non poterit illam
exequi in rebus illius layci. ſed debet adire iudicem lay
cum vt illam exequat ⁊ adduco Ang. in. l. fin. C. de iudi.
vbi loquens in iſtis terminis dicit ꝙ iudex eccleſiaſticus
non poterit exequi in bōis illius layci ſed mandabit exe
quutioni per iudicē laycum ⁊ dicit eſſe ſingulare dictum
Inno. in. c. verū. Jeo. adduco ēt. c. cum epo de offic. ordin.
70 lib. vi. vbi per illum tex. a contrario ſenſu colligit † ꝙ epſ
inquirens ɔ laycum pro crimine eccleſiaſtico non poteſt
eum carcerare. ſed dȝ facere illum carcerari per iudicem
laycum voluit Pet. de ancha. ibi ⁊ idē voluit in repeti
tione . c. ea que de reg. iur. lib. vi. in. xi. q. vbi allegat In
nocen. in. d. c. ſignificaſti. et voluit Oldra. conſi. xx. aliter
tamen dixit Hoſtiēs in. d. c. cū epo. ⁊ adduco ad ꝓdicta
ſtupendum dictū Jo. an. in. c. pro humani. de hom. li. vi.
71 vbi dixit † ꝙ in crimine eccleſiaſtico iudex non pōt exeq
penam ɔ laycum ſed dȝ inſtare ꝙ iudex laycus ɔdemnet
⁊ exequat. ⁊ alle. c. ij. de maleſi. ⁊ . c. poſtulaſti de iudeis
⁊ . c. cum ſecundū leges de here. li. vi. facit quod voluit. d.
Petr. de ancha. in. c. cōqueſtus. Jeo. ita dicamus in ꝓpo
ſito ſ3 rector aut doctor cōdemnet ſcholarē dȝ petere ſen
tentiā exeq a iudice ordinario generali. Nec obſtat gloſ.
in. l. . ij. ff. de iuriſ. om. iudi. q2 procedit in executiuis ſine q
bus iuriſditio exerceri non poſſit vt ibi per Bart. ⁊ alle
go peregrinā glo. in. c. q2 in tantū de preben. nec eſt verū
illud dctm̄ Jo. de imo. in. d. c. ſi. alias in. c. i. de mutu. peti.
q2 confunditur per illa que ego allego ſuperius. ¶ Ad
dite ad aliam articulū cum dctm̄ eſt ꝙ delegatus princi
pis poteſt exequi de iure ciuili ꝙ eſt contra gloſ. in. d. l. a
diuo pio. ⁊ contra glo. l. ſi quis miſſum. ff. ne vis fiat ei ⁊

glo. in auct. de exhibē. reis. §. ſi vero. ⁊ quidam. ⁊ gl. in. l.
ij. ff. de iuriſ. om. iudi. ⁊ auiſus eſt Bar. contra glo. noſtraſ
ordinarios allegare duos tex. ad quos cōmuniter dicit
nus poſſe reſponderi. Pro certo eſſet graue voluere ter
ga ⁊ ſtare vt agnus coram tondēte ⁊ non defenſare ydo
72 la noſtra † que ſunt glo. vt Cyni vtar verbis in. l. nō mo
rimurum. C. de contrahen. ⁊ ɔmitten. ſtipu. Capiamus. l.
fina. C. de iudi. que eſt fundamētū Barto. veram ꝓbetur
ibi dctm̄ eius. nam ſi intelligimus illā legem in exequuto
re delegato ⁊ recuſato erit ibi caſus apertus ꝙ nō ſolū
delegatus a principe. ſed ēt delegatus ab inferiori a prin
cipe poteſt exequi ſuam ſniam ex eo q2 ille tex. in princip.
loquit de vtroq3 videlicet de delegato ab auguſta ſortu
na vel a culmine iudiciali. Finis ergo illi9. l. dȝ ꝯferri ad
principium ⁊ determinare duo determinabilia. l. i. C. de
diuerſ. reſcrip. l. i. C. de li. preteri. c. §. requiris de appella.
cum ſi. ergo ſi illa. l. probat dictū bar. ipſe vř percutere ſe
cum ligone ſuo. q2 ipſe dixit ꝙ delegatus ab ordinario ſi
exequit ſed delegatus a principe non exequit ſuā ſniā ⁊
per conſequens eſt ibi caſus ɔ Bar. ⁊ cōem opi. ꝙ dele
gatus ab ordinario exequet ſuā ſniam ⁊ ſic poſſet dici ad
dentes Bart. incidit in ſyllam cupiens vitare caribdim
Nihilominus torqueo illum tex. ɔ eundē q2 cum ibi equipet
delegat9 pncipis ⁊ delegat9 ordiarij ⁊ dlegat9 ordiarij
ſi exeqt ḡ nec delegatus pncipis ⁊ ita inducēdo eſt ibi ca
ſus pro illis gloſis quas Bart. reprobauit ⁊ iſta nō tra
das obliuioni. ¶ Item pondera ꝙ tenendo opi. Bart.
dico ꝙ ideo exequitur ex eo q2 tex. ibi appellat illū execu
torem ⁊ iſta eſt caſus formalis in hac decretali in verſi. ꝯ
pater exequutorē ⁊ ſic iō exeq̄tur q2 lex appellat illū execu
torē ⁊ p ɔñs eſt delegatus ⁊ exequutor. Et ex hoc dat q̄
dā nouiſſima ɔſideratio. ꝙ aut pnceps vř ordinari9 dat
delegatū appellando illū delegatū ⁊ tūc non poterit exe
qui ſuā ſniam ⁊ iſto modo ꝓcedāt ille glo. dānate ab ali
is. Aut appellat illum executorē ⁊ tūc excedit terminos
delegatōis q2 eſt delegatus ⁊ exequutor ⁊ h̄ colligo ex il
lo tex. cōiuncta hac decretali ⁊ iſto mō ꝓcedat cōis doc.
doctrinā ⁊ eſt conſideratio nō tacta aō dcā per aliquē vř
q3 ad hec ſecula. deo noſtro ſit gloria q non facit tpa nra
fruſtra. Itē illū tex. itelligo in alio exequutore cui a lege
eſt data ptās exequēdi ⁊ h̄ vult vna gl. ibi in vři. cui man
data ē dicit. ſ. a lege ⁊ ſic iſte tex. nullo mō iduci pōt ꝓ di
cto Bar. Uel pōt dici ꝙ poſito ꝙ ille tex. loquat de illo
delegato recuſato vt Bar. Uult nihilominus Bar. loqt
.b ꝙ delegatus pncipis exequit ſuā ſniā b ſ3 ille text. loqt i
ſnia lata ab arbitris electis de voluntate partiū quorum
ſniam poterit delegatus exequi ⁊ ſic nō loqt in delegato
pncipis ſniate ⁊ p ɔñs nō ꝓbat dctm̄ Bar. Saly. i. d. l. ſi.
dicit videri ibi caſū ꝙ delegatus a pncipe ⁊ ab ordina
rio poſſūt exeq ſuā ſniam cuius ɔriū voluit gloſ. in. d. l. a
diuo pio. ⁊ in. d. l. ij. ſed ideo ē dicit ibi Salyc. q2 ſnia ibi
vere nō eſt lata ab eo ⁊ p ɔñs vř ꝙ totus mūdus erret ſe
quendo doctri. Bar. p. d. l. ſi. ꝙ delegatus principis pōt
exeq ſuā ſniam p illū tex. q re uera loqtur in ſnia lata ab
arbitris ⁊ nō ab ipſo delegato. Et ſi qſpiā dixerit ꝙ imo
ille tex. ꝓbat doctrinā eius q2 ſi pōt exeq ſniam ab alio la
tam multo fortius poterit exequi ſuā ſniam ar. c. cū in cū
ctis de elec. ⁊ auc. multo magis. C. de ſa. ſan. ecc. q2 ad h̄
rñdeo ꝙ non ē eadē rō q2 poſt latā ſniam finit eius iuriſ
ditio. c. in lřis ꝺ offi. dele. l. iudex poſtq̄. ff. de re iudi. ſ3 nō
ſic finit eius iuriſditio cōmittēdo cām alteri vt hic eſt ca
ſus ⁊ p ɔñs bar. vehemēter errauit in itellectu illius. l. ſi.
73 Et pōderabis diligēter dctm̄ Saly. ibi dicentis † delega
tū a pncipe ⁊ delegatū ab ordiario eq̄pari vt poſſint exe
qui ſniam nō vere latā ab eis ſ3 ab arbitris ⁊ p ɔñs cor
ruit bar. credēs ſe eē firmū vt ſfirma petra. Reſtat tollet
aliud fundamētū de. §. ſi vero. ⁊ qdā circa huius itellectū
vacillent gl. ⁊ doc. Nihilominus nō ob. vř. n. ꝙ loquat
in ordiario inq̄rēs loqt de exequutione ⁊ miſſione i poſ
ſeſſionem qđ patet q2 in principio illius. §. text. dicit ꝙ ſi

Andre. Sicu. ſup. ij. Decre. P

a¶ Clericum
adde bal. in. l.
i. C. de execut.
rei iudi. ⁊ poſt
ipſum ſcriben
tes ⁊ vide ſpe
cu. in ti. de exe
cutio. ſe. n. §. ij.
vſq3 ad ſinc. vt
aũt vbi hec. q.
late habetur.

b¶ Sniam ſ3
qđ ꝺ delegato
pape an poſſit
ſuā ſniam exe
qui vide nota.
per fely. in alle
ga. c. ſignifica
ſti in. i. colū. de
offi. de. leg. ⁊ ꝓ
illam ſoluetur
iſta. q. pro cu
ius ſolutiōe vi
de Jo. papi. in
ſūma ii. verſi.
executioꝝ mā
dari ⁊. d. d. ale
xan. de imo. in
l. ij. col. iij. ff. de
iuriſ. om. iudi.
vbi oīa copioſe
⁊ vide que ſu
pra dixim9 co
tra. ad. d. andr.
in q̄3 pluribus
apoſtillis.

reus qui iuraverat iudicio ſiſti ſe abſentat q̄ actor debet
iſtud denūtiare iudici ⁊ ſubdit in verſi. illud q̄ ſi iud ex ē
ordinarius citabit reū re ⁊ verbo ſubiungit in verſi. ſi ve
ro eſt delegatus a quocūq3. q̄ actor d3 iſtud denūtiare d
leganti ⁊ ab eo petere vt ci deducat a delegato ne cā ma
neat actori deſolata vndiq3 ⁊c. vt ibi in tex. dicit ⁊ ſic ex il
lo vſi. ſi vero. clare p3 q̄ anteq̄ȝ deueniamus ad ver. igit
ne lateret ⁊c. qui loquit de executione ⁊ miſſione in poſ
ſeſſionē cā eſt iam deducta ⁊ ablata a delegato vnde per
inde eſt ac ſi nūq̄ȝ ci fuiſſet ei delegata neceſſario ergo ſe
quitur q̄ dictus ver. igitur. loquit de ordinario cū dedu
cta ſit cauſa a delegato cuius manus fuerunt ligate eo ip
ſo q̄ reus ſe abſentauit lite nō conteſt. ⁊ per conſequens
nō facto dño litis vt glo. ibi tangit ⁊ iſte vr veriſſimus in
tellectus illius. §. qcquid gl. ⁊ doc. dixerint ⁊ ſic non pro
bat dcm̄ Bar. Et ſi dicat q̄ illud verbū deducat nō d3 in
duci. ita vt induxi ſed debet induci vt deducat reus ab il
lo delegante tū dic vt dixi q̄ ille tex. loqtur in ordinario
dūtaxat. na3 ſi delegatus poſſet in poſſeſſionē mittere ad
quid tex. diceret q̄ actor debet denuntiare deleganti ⁊ ſi
deduci nō pōt tunc nō d3 in poſſeſſionē mittere cum ſine
circuitu poſſit delegatus actori prouidere certe ſi potuiſ
ſet tex. illud nō dixiſſet. ⁊ ſi dicat illud eſt qꝛ primo d3 co
pi perſona certe iſtud nō eſt verum qꝛ ēt in diffinitiua nō
pōt copi niſi facta excuſſione. l. iij. §. preterea. ff. de ſuſpec. tu
to. Et ſi pōderetur tex. a ꝯtrario ſenſu eo qd̄ apud eū ⁊c.
dic q̄ facta litis cōteſtatione non eſſet cauſa vndiq3 deſo
lata ſed poſſet ad diffinitiuā ꝓcedere ſed cū eſt vndiq3 de
ſolata ergo non pōt in poſſeſſionē mittere. Itē3 alio mō
dici pōt q̄ non probat dcm̄ Bart. qꝛ loquit in delegato
a quolibet ergo ſequeret q̄ delegatus ēt ab alio q̄ȝ a prī
cipe poſſet exequi qd̄ eſt contra eundē Bar. ergo neceſſa
rium eſt fateri q̄ loquat in ordinario ⁊ nō in delegato a
principe. ⁊ per conſequens deducta ſunt in ꝓfundu3 fun
damenta Bar. tene menti. qꝛ apud poſteros erūt hec dcā
illuſtriora. Et inq̄ȝtum do. Abb. redarguit doctr. Arch.
in. d. c. vt officiū. dicas q̄ fuit doctr. Abb. antiqui. ⁊ vide
que ego dixi in. c. ſignificaſti de offi. deleg. vbi retuli opi.
74 ⁊ ſtem in hac cōcluſiōe † q̄ delegatus principis d3 primo
facere quantū pōt vt exequat ſuam ſniā3 quo facto ſi nō
pōt illam exequi recurret ad brachiū ſeculare ⁊ allegaui
vnū cōſilium Oldr. nō viſum nec allegatū ab aliquo ad
hoc vide ibi dio. ⁊ ad predicta adde vnū qd̄ Bal. noſtro
venit in ore in quodam ſuo conſilio poſito inter conſilia
Ang. ccx. vbi refert fuiſſe queſtionē in facti contingentia
75 peruſij † ppl̄us peruſinus rebellauit ſe cōtra eccleſiā ⁊ ex
pulit legatū ⁊ auditores eius qui tulerant plures ſniās
fuit dubitatū ſi ordinarius peruſinus poſſet illas manda
re executioni q conſuluit q̄ ſic ⁊ dicit ſe allegare caſu3 in
idiuiduo de hoc in. l. epiſcopale. C. de epali audi. ¶ Tā
76 git etiā hic do. Abb. multū late † ſi delegatus ab inferio
a ri a principe poſſit exequi ſuam ſniam ᵃ ⁊ concludit q̄ ſic
multum exquiſite. ſed ego in. c. ex litteris. de offic. deleg. ⁊.
per plures rōnes tenui ꝯtrariū ⁊ rñdi ad motiua eius ⁊
rettuli opin. aliorū. ¶ Ultimo dubitat qd intendat hec
littera dicere vbi ſtatuit ſniam mādādam executiōi ſerua
ta lege. glo. vltima dicit q̄ intelligit de lege loquente de
materia ⁊ tēpore executionis fiende ⁊ eſt clara. vide ple
ne in. c. q̄ ad cōſultationē de re iudi. ⁊ in. c. dudū. el. ij. de
elec. ⁊ in. c. nos in quēq̄ȝ. ij. q. i. ⁊ ꝓbat iſte tex. q̄ in legiſ
latore non eſt neceſſe allegare quotā legis ſed ſufficit al
legare legem in genere. c. ad audientiā de ſpō. anct. ex te
ſtamento. C. de colla. ⁊ plene per domi. Anto. in. c. veſtra
de cohabi. cler. ⁊ mulie. ⁊ per do. Car. in cle. i. de elec. vi
de que dixi ibi in repetitione mea. Si quid noui aut bōi
diximus attribuamus illi principi deo liber aliſſimo lar
gitori cui ſit gloria ⁊ imperiū in ſecula ſeculo℞. ¶ Et in
quantum. ij. glo. dicit ſiue reus ſiue actor recuſauerit iſta
glo. adduci poteſt ad illud quod voluit glo. que reputa
tur ſingularis in. c. ſecūdo de cōfeſſ. libro ſexto. que voluit

a ¶ Suam ſen
tentiam. adde
pro ſi. i ſolutio
ne huius con
cluſionis fely.
in. c. ſignifica
ſti in princip.
de offi. delega.
vbi iſtō. q. i ter
minis tangit ⁊
late exequit ⁊
multo plures
que ſuccincte ꝑ
ſtringuntur a
do. and. hic ſ3
quid de inter
locutoria vide
ange. in auc. d
exhiben. re. §. ſi.
co. v. qui d ex
pedit.

b ¶ Super re
eccleſie. Adde
ad materiā hu
ius tex. bal. in
auc. ite3 nulla
C. de epiſ. ⁊ cle
ri. ⁊ oēs doct.
in. c. ꝯqueſtus
infra hoc eo. ti
tu. Innoc. pa
nor. ⁊ nouiſſi
mos ſcribētes
hic ꝗꝺla copi
oſe tractant.

77 † q̄ licet ſtatutū ſit penale aut exorbitās. ⁊ loquat de reo
q̄ nihilominus habet locum in actore. Facit in ſimili gl.
in cle. i. de reſcript. Et per iſta ſit expedita hec decretalis
Andreas Barbatia Siculus meſſanenſis.

I clericus laycū.

Summa pro
certo eſt hec decretalis ⁊ ſatis luculēter enu
cleata per do. anto. ⁊ do. abb. ⁊ hoc intēdit
Laycus a quo clericus vel eccleſia rem ven
dicat debet coram ſuo iudice layco conueniri. hoc dicit
Uel ſic ſm domi. Cardi. Laycus a quo clericus vel ec
cleſia rem vendicat quā ipſe laycus dicit propriā d3 corā
ſuo iudice conueniri. h. dicit. Uel ſic ſm domi. abb. Su
b per re eccleſie ᵇ vel clerici poteſt laycus coram eccleſiaſti
co iudice cōueniri ſi ꝓbabiliter negat rem eſſe eccleſie vl
clerici a iuriſditione eccleſiaſtica declinādo conueniat co
ram iudice ſuo. h. d. Primo ponit dcm̄. Secūdo rōnem
ſibi cum actor. Tertio excipit localē conſuetudinē. pro cer
to iſta ſūmaria nō exauſerūt totam decretalē imo lōgio
ra ſunt q̄ȝ decretalis. quimo plus dico q̄ non videnť con
gruere littere ex eo qꝛ fundant ſe ſuper ſimplici aſſertiōe
layci. ſed iſta decretalis loquit in aſſertione layci qualifi
cata qꝛ recipiebat fomētum ex poſſeſſione ipſius layci. ⁊
ſō poſſet melius ⁊ breuius ſic. ſūmari. Ad declinandam
iuriſditionē iudicis eccleſiaſtici ſuper re clerici vel eccle
ſie ſtatur aſſertioni layci poſſeſſoris. h. d. ꝓmo. ⁊ actor ſe
quitur forum rei. niſi alius ſit loci cōſuetudo. h. d. ¶ No
2 ta ibi de rebus ſuis vel eccleſie † q̄ laycus poteſt conue
niri coram iudice eccleſiaſtico quando agit de re eccleſie
vel clerici ⁊ rōnem eſſe putat do. abb. hic qꝛ ex nuda de
tentione que in dubio ꝓſumitur ex quo res eſt eccleſie ar.
c. nulli. ⁊. c. qui abſtulit. xij. q. ij. ⁊ qd̄ not. Inno. in. c. inia
ſtum. de re℞ permuta. ciſtur quoddā ꝑuilegiu3 eccleſie vt
vendicet ſibi iuriſditionē. c. cū ſit generale. ⁊. c. cōqueſtus
J. eo. ⁊ poſſunt tales dici malefactores eccleſia℞ ex inin
ſta detētione ipſa℞ re℞ ideo erit in electione ꝑlati coram
quo iudice velit illos conueniri. vt in. d. c. cum ſit genera
a le ſm do. abb. hic. Sed do. anto. hic colligit † q̄ actor ſe
quitur forū rei q̄ eſt verum inq̄ȝtū clericus vl eccleſia ſu
per re propria vel eccleſie agit quo caſu hec decretalis d
cidit quattuor caſus. ¶ Primus eſt qñ agitur ſuper re
propria clerici vel eccleſie ⁊ cōſtat rem eē eccleſiaſticā vl
clerici. ⁊ tūc cognoſcit iudex eccleſiaſticus. ¶ Secūdus
caſus eſt qñ dicit res eccleſiaſtica ⁊ non negat ⁊ tunc co
gnoſcit iudex eccleſiaſticus. ¶ Tertius caſus eſt qñ eſt
certu3 q̄ res non eſt eccleſiaſtica ⁊ tunc cognoſcit iudex
laycus. ¶ Quartus caſus eſt qñ dubitatur an res ſit cle
rici vel eccleſie ⁊ negat adhuc cognoſcit iudex ſecularis
¶ Sed certe iſtud vltimū procedit qñ illa negatio reci
pit fomētū a poſſeſſione vt inferius dicetur. ¶ Et ex hiſ
3 notat do. anto. † q̄ qñ certa qualitas ponit in libello ex q̄
fundat iuriſditio iudicis q̄ tūc nō ſufficit ad fundādā iu
riſditionē iudicis ſola allegatio cāc niſi ꝓbet dato q̄ i li
bello exprimat q̄ dicit fore contra Bar. in. l. q. ff. ſi qs in
ius vo. nō ie. ⁊ hoc dicit eē verū qñ qualitas negat alias
ſufficit ſola allegatio abſq3 alia probatione ex quo nō ne
gatur. ⁊ ſic ꝓcedit opi. dicentiū ſufficere ſolā allegationē
de quo dicet iferius qꝛ circa hoc varietas eſt inter docen
tes ſed ꝑ nūc pōdera tex. in ver. petierit ⁊ ſic eccleſia age
bat rei vend. ⁊ p ꝯña dicebat eccleſiā dñam ⁊ verū poſſeſ
ſorē vt in. c. exaiata. & tit. i. q̄ negatio rei erat q̄lificata qꝛ
recipiebat robur a poſſeſſione ⁊ in tantū opitulat poſſeſ
ſio q̄ ſtatur aſſertioni poſſeſſoris ⁊ aſſerenti contrariu3
incūbit onus probandi inſtit. de interdictis. §. cōmodum
voluit bal. in. c. i. in ti. de cōtentione inter dñm ⁊ fidelē. ⁊
facit qd̄ pulchre voluit Bar. in. l. §. nō aūt. ff. de ſecundū
tab. ⁊. l. ſi inter virū. ff. de rebus dubijs. ergo non eſt ve℞
q̄ negatio qualitatis excludat fundamētū iuriſditionis
qꝛ d3 eſſe roborata ex poſſeſſione vel alijs adminiculis ⁊
4 hoc decidit iſte tex. ſubtiliter ꝯſideratus. ¶ † Nota etiā
ex eiſdem

ex eiſdem verbis ꝙ clericus in ſuis bonis patrimonialibus gaudet eodē ꝓuilegio quo gaudet in bonis eccleſiaſticis ꝙ eſt bñ no. ⁊ ſicut pro re eccleſiaſtica male detenta a layco pōt cōueniri corā iudice eccleſiaſtico ꝙ eodē mō qñ detinet rem patrimonialē ipſius clerici. Facit gl. in. c. ex liris. de pignor. ⁊ in. c. eccleſia ſancte marie. de cōſtit. ⁊ in. c. ſi. de vi. ⁊ ho. cle. ⁊ eſt gl. in. l. munex. §. patrimoniorū in vſi. pōtifex. ff. de mu. ⁊ ho. de qua facit feſtū ibi Franciſcus tigrini quā allegauit ꝓ ſingulari Bal. in. l. fin. fine cenſu. vel reliquis ⁊ qḋ hꝫ in. c. ſimiliter. xvi. q. i. Et ſoleo ego allegare caſum valde ſingu. non allegatū ab aliquo in. l. decernimus. C. de epiſ. audi. vide que luculenter dixi ad hoc in cōmento. d. c. eccleſia ſancte marie. de cōſti. Et pondera ſubtiliter iſtū tex. in ꝗ̄tum dicit ꝓprias qꝛ excludit res que ſūt eccl'ie qꝛ dat intellect⁹ mirabilis ad quandam doctr. traditā a Bald. in. l. preſeo. C. de trani. vbi vi
5 ſit † ꝙ epūs pōt donare cui voluerit quartā qꝫ ꝑcipit de legatis factis eccleſijs iferioribus ⁊ mouet qꝛ eſt ſua ⁊ nō eccleſie pro quo dicto adduco caſum in. c. officij. in vſi. ꝓpria porcio. J. de teſta. ⁊ cōiūgo iſtum tex. ⁊ reddit veriſſima illa doctri. Bal. ⁊ ex hoc datur intellectus ſtupēdus
6 ad. c. i. de cle. nō reſi. li. vi. vbi dicit tex. † ꝙ clericus q iterſit diuinis officijs facit ſuas diſtributiōes quotidianas. qꝛ dantur ratione oneris ꝑſonalis ergo de illis ſpunc poterit diſponere prout voluerit cōiuncto. d. c. officij. ⁊ con ſūcto. c. iſto ⁊ doctrina bal. i. d. l. pſes ⁊ per hoc vꝫ ꝙ male dixerit. d. Card. in. c. ſi. de pecul. cler. vbi ponit opi. no
7 uaꝫ ⁊ tertiā † ꝙ clericus bñficiatus pōt libere diſponere de fructibus bñficij ſed ſi male diſponat punic per. d. c. i. ad qḋ dicit nō poſſe rñderi qꝛ pro certo ille tex. nō loqꝛ in fructibus bñficij ſꝫ loqꝛ in fructib⁹ debitis rōne oneris ꝑſonalis ⁊ per iſta appet ꝙ male dixit do. Abb. circa illum paſſū in repetiti. c. cū eēs. de teſta. Et iſtud addite vt nouū ad ea q̄ dixi in. d. c. ſi. de pecul. cleri. ⁊ ſic ex iſtis colligit ꝙ detentores reꝝ patrimonialiū clerici cōueniūt corā iudice eccleſiaſtico ⁊ hoc ideo qꝛ ſacrilegi ſunt cēſendi
8 Facit qḋ voluit Inno. in. c. ceterū. ē. ti. i. vbi dicit † ꝙ clericus ſpoliat⁹ pōt ſuū ſpoliatorē corā iudice clerico conuenire qꝛ ſacrilegiū eſt quoddā crimē eccleſiaſticū. xvi. q. i. c. in canonib⁹ ⁊ hoc ſi certū ſit de ſpoliatione. xxiij. q. iij. c. ſi quis de potētibus. in caſibus tñ huius. c. qñ agiꝛ de impreſſione ⁊ violentia huius eccleſie ꝓcedit hoc dictū ſed aliud ſeruaꝛ in caſu dubij qꝛ tunc trahi dꝫ corā iudice ſuo layco vt hic ⁊ ex hoc infert do. abb. ꝙ in caſu hui⁹. c. nō ꝯueniꝛ corā eccleſiaſtico ꝓciſe rōne veri ſacrilegij ſꝫ quaſi ſacrilegij ⁊ leſionis que inferꝛ ex iniuſta detentatōe rerum eccl'iaꝝ qḋ dicit eē notādam ꝓ infra dicendis naꝫ ſi cōuenireꝛ preciſe rōne ſacrilegij nō ſufficeret negatio ad excludēdā iuriſdictionē vt pꝫ ex ꝑdictis. ¶ Nota. ibi nō
9 eſſe eccleſie aſſeuerat † ꝙ per negationē fit res dubia ſm̄ Hoſti. facit. c. piſanis. de reſti. ſpo. c. ſuper eo. de teſti. cogen. c. tua nos. de coha. mulie. ⁊ cleri. l. plures. C. de fide inſtr. l. iij. C. quibus ad libertatē ꝓclamare lꝫ. l. poſt rem ff. de tranſac. no. in. l. i. C. de procur. ꝙ procedūt niſi talis negatio haberet notorietatē ꝯ ſe qꝛ nō ſufficeret talis negatio ad declinādam iuriſditionē teneretꝛ. n. rñdere coram iudice eccleſiaſtico ex quo cōſtat notorie reꝫ eē eccleſie vel clerici qḋ tenet hic do. anto. in exaiatione materie vñ ſi petatur poſſeſſio ꝑbende que nō pōt eē notoria i loco poſſeſſionis ſore ꝑbendales qñ diutius poſſeſſe ſunt licet negenꝛ ꝑbendales allegat qḋ no. in ſimili Inno. in. c. venerabilis. de cenſibus. ⁊ facit qḋ voluit do. car. i cōmēto. c. veſtra. de coha. mulie. ⁊ cleri. in. viij. q. ꝓbaꝛ in. c. ſup eo. de teſti. cogen. vbi ſola negatio nō inficit notoriū tex. eſt melior de corpo. iur. ān. cum dilectus de purgatiōe canon. ⁊ in. c. fin. de cohabi. mulie. ⁊ cleri. facit pulchrū di
10 ctum Inno. in. c. i. de offi. vicarij † vbi dixit iudicē poſſe lacerare libellū agentis qñ cōſtat ipſi iudici agentē non fouere iuſticiā facit. l. ſicut. C. de paganis. ⁊. l. i. C. q ⁊ aduerſus quos ⁊. l. vbi pactū. C. de tranſac. ⁊. l. q ſniam. C.

de pe. qḋ facit ad illud qḋ ſolent partes dicere in cōpromiſſis ꝙ cū ſit dubiū ⁊ lis eē poſſit. idō cōpromittūt ⁊ tñ res eſt liquida ⁊ indubitabilis. tunc. n. nō ſtatur aſſertōi partiū tex. eſt multū ſolemnis in. l. cū hi. §. ſed cū lis. ff. de tranſ. facit qḋ voluit ibi bar. ⁊ qḋ voluit Inno. in. c. gra. de depoſi. ⁊ Angel. in. l. eleganter. §. ſi quis poſt. ff. de condi. indebi. ⁊ in. l. i. ⁊ in. l. poſt rem. ff. de tranſac. ⁊ in. d. l. cū hi. §. ſed cū lis. ⁊ in cōſi. incipiente in ſplēdida ciuitate florentie. Et adduco tex. valde ſing. in. l. ſi de libertate in vſi. per calūniam. ff. de liberali cā. ⁊ qḋ ibi voluit do. Bñdictus de plūbino. ⁊ qḋ voluit do. anto. in. c. in ciuita. de vſur. ⁊ do. pet. de anch. in. c. ij. de ſal. ⁊ in. c. cū ſit gñale. J. e. ⁊ per ꝯñs nihil opabiꝛ talis aſſeueratio calūnioſa hñs ꝯ
11 ſe notorietatē. ¶ Not. ibi de rigore iuris † ꝙ ſtrict⁹ ordo iuriſ dicitur eē iuris rigor. facit. c. i lris. J. de reſti. ſpo. ⁊. c. i. de dolo ⁊ cōtu. ⁊ qḋ hꝫ in. c. ſup liris. de reſcrip. vbi appellatur rigor reſpectu ſpecialis forme que citra ius cōe ꝯtinebatur in reſcripto ⁊ dicit do. abb. hic ꝙ reperiꝛ ius diſpenſatio ⁊ rigor. ſed rigor iuris eſt qdā exceſſus iuris ⁊ qdam auctoritas facta ad terrorē. ⁊ iſto mō nō capiꝛ hic qñqꝫ ſūmiꝛ ꝓ ſubtilitate iuris ſeu ſtricto ordine iuris. ⁊ iſto mō capiꝛ hic ⁊ in. d. c. in liris nā de ſubtilitate iuris ē ꝙ qs corā ſuo iudice cōueniri dēat ⁊ ō hoc rigore ⁊ aliſ dicit eē gl. in. c. vt cōſtitueretꝛ. l. vi. libenti aio enucleare iſtū paſſū hic. ſed locus nō patiꝛ qꝛ ſatis grauata eſt hec decretalis in ſua mā. Ad ibi tñ ꝗ̄tum ad hoc vꝫ ꝙ. d. ab. nō bñ dicat ꝙ rigor capiꝛ hic pro ſtricto ordine iuriſ. nā rigor iuris vꝫ deciſio q̄ fit ſm̄ regulas iuris ſcriptas iſte eſt caſus formalis in. l. nulla. ff. de legibus. ⁊ allego bar. in ſi. vbis in. l. i. C. de legib⁹ ergo capiꝛ hic rigor iuris ꝓ regula iuris ſcripta que hꝫ ꝙ actor ſequaꝛ forꝫ rei. vide Archi. in. c. ius naturale. i. di. ⁊ qḋ hꝫ in. c. J. de re iudi. ⁊ in. ij. ꝙ in dubijs. J. de penis in ver. de rigore canonico. ⁊ in. c. ſepe de reſti. ſpo. ⁊ in. c. ij. de iura. calū. ⁊ in. c. ſi. de trāſ.
12 vide que dixi in. d. c. ſuper liris. ¶ † Ultimo nota ꝙ lꝫ de regulari diſpoſitione iuris actor ſequaꝛ forū rei. vt in. c. cū ſit generale. J. eo. ⁊ i. l. iuris ordinē. C. de iuriſ. om. iudi. tñ de cōſuetudine induci pōt vt laycus cōueniaꝛ corā iudice eccleſiaſtico vel clerico ēt ſi nō agaꝛ de re eccleſie vel clerici nō obſtante negatione ipſius layci. vt hic eſt text. facit tex. ⁊ glo. in. c. ſi qs pſbyter. ij. qḋ. v. ⁊ qḋ hꝫ in. c. nouit. de iudi. ⁊ pōt exēplificari per. c. ij. de alienatōe iudi.
13 in glo. ¶ Et ex hoc collige † ꝙ cōſuetudo dat iuriſditōnem clerico ſupra laycos ᵃ. ſed an ecōtra ho. dicit ita videri per. c. innotuit. de arb. ⁊ ad ibi dicta remittit. ſed Jo. cal. dicit ꝙ illud. c. nihil. facit ſed voluit allegare. c. dilecti. de arbi. vbi tex. ad hoc facit ibi tñ ꝓbaꝛ ꝙ cōſuetudo dat iuriſditionē. l. viros. C. de diuerſis offi. li. xii. c. cū contingat. J. eo. ſed melius facit ſm̄ eū. c. cōſtitut⁹ ō in integ. reſti. ⁊ remittit ſe ad dicta ſua in. c. que in eccleſiaꝝ de ꝯſti. in quāto cōtrario. vide ibi dicta. ¶ Tu pondera ꝙ mihi vꝫ ꝙ nec hoſti. dicat verū nec do. car. ꝙ ſic oſtendo nō eſt maioris vigoris cōſuetudo ꝗ̄ ſit ſtatutū qꝛ non differūt niſi vt tacitū ⁊ expſſuꝫ. l. de quibus. ff. ō. ll. ⁊ ibi Bal. l. oēs populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. c. cū dilect⁹. ō cōſue. plene ꝑ ang. inſti. de iure naturali. §. ex nō ſcripto in ſua repetitiōe. ſꝫ ſtatutū nō pōt diſponere ꝙ laycus cōueniat clericū corā layco. c. ſi diligenti. J. eodē. c. qualiter. ē. ti. i. c. eccleſia ſancte marie. de cōſti. c. eccleſia. vt lit. pen. ergo ſeqtur ꝙ eodem mō nō poterit hoc itroduci cōſuetudine. ⁊ ſi qſpiaꝫ dixerit amice ꝯſuetudo hoc pōt et adduco iura tua vdelꝫ. c. cum cā. de re iudica. c. cōueniſſent de eo q mittiꝛ i poſ. c. cōſtitutus. de in integ. reſt. ⁊ adduco qḋ voluit bar. i. l. cūctos populos. C. de ſū. trin. ⁊ fide catho. Quia ad hoc rñdeo ꝙ aut cōſuetudo eſt introducta a ſolis laycis ⁊ dico ꝙ hoc fieri nō pōt per iura ſuperiora. ⁊ adduco. c. ſi. de rebus eccleſi. nō alie. in ꝟ. vſurpatio iuriſditionis. vbi lꝫ illud. c. loquaꝛ in ſtatutis laycalibus nihilominus hꝫ locū in cōſuetudine laycoꝝ ⁊ cōprehenditur cōſuetudo ſub illis verbis vſurpatio iuriſditionis. ſicut ergo nō vꝫ

a ¶ Supra ſol cos vide ad h melio:ē tex. ꝗ̄ ſit in toto corpore iuriſ ⁊ ibi oēs doct. in. c. lꝫ ex ſuſcepto infra hoc eo. ti tu. vtꝫ ēt gloſ. no. in ꝟbo quo vacante q pla res caſus ponit.

ſtatutū editū a ſolis laycis ita nō valebit cōſuetudo itro-
ducta a ſolis laycis. Si aūt cōſuetudo iſta eſt mixta a lai
cis ⁊ clericis ī ſimul tunc dico ꝙ eodē mō nō ob ſtāte poſito
nō tn̄ cōceſſo ꝙ clerici ſoli poſſent itroducere hāc ꝯſuetu
dinē nihilominus ꝑ mixturā laycoꝝ ⁊ clericoꝝ viciare
tur arg. c. ſa. ſanc. ⁊ c. meſſana eccleſia. de elec. ⁊ hanc rō/
nem pōderabis perpetuo q꞉ tollit ſōniū multoꝝ dicentiū
ꝙ in c. cū veniſſent de eo q mittit͂ in poſſeſſionē ⁊ in alijs
iuribꝰ allegatis ſupius erat cōſuetudo mixta clericoꝝ ⁊
laycoꝝ q꞉ ꝑ hanc rñſionē oīa deicit͂ in ꝓfūdū ſolutio eo
rum ſ꞉ ſi dicamꝰ ꝙ talē cōſuetudinē ſcis ⁊ tolleraſ corpal͂
orbe deꝰ q eſt ro. pōtifex. q꞉ ad hoc dico ꝙ ſi pōt ꝑꝑ ſubi͂
icere clicos iuriſdictiōibus laycoꝝ ⁊ tollere eis ꝓuilegiū
īdultū a rege nr̄o deo nr̄o ⁊ d. nr̄o ieſu xp̄o īpante nolite
tangere xp̄os meos. xi. q. i. c. ſacerdotes. Jō dixit gl. i. c. ſi
14 īperator. xcvi. diſt.† ꝙ ꝑꝑ nō poſſet eis tollere ꝓuilegiū ⁊ ſi
dicat͂ ꝙ ꝑꝑ pōt approbare ſtatuta laycoꝝ ligātia eccl̄ias
⁊ clericos vt i. c. bn̄ qdē. xcvi. di. q꞉ ego fateor ꝙ ſi illa ſtatu
ta eēnt fauorabilia eccl̄ijs vel clericis vl͂ qn̄ illa ſtatuta n̄
ſubijcerēt clericos iuriſdictiōibꝰ laycoꝝ q꞉ tūc nō poſſ꞉ ar.
c. cū iferior ō maio. ⁊ obe. Et ſi pur qſpiā obſtinatꝰ dicat
omiſſe ad minus opin. hoſt. ꝓcedit reſpectu rei vt poſſit
cl̄icus cōueniri corā layco. ⁊ ē ꝯſuetudo i regno frācie vt
dixit guil. ō cu. i. l. de his. C. de epiſ. ⁊ cle. refert bal. i. ſue.
cl̄icus q. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ i. c. ij. de eo. q mittit͂ i poſ. ⁊ in
c. i. de ꝯuerſis apō pares terminā da i vſi. feu. ⁊ audio qō
ſuaſ͂ hoc i curia regis Jo. regis aragonū ⁊ iō dixit hoſt.
15 i ſūma huiꝰ tit. §. ij. vſi. nulla.† ꝙ ſi iudex eccl̄iaſticus ē ne
gligens ad faciēdā iuſticiā layco ꝯ cl̄icū poterit iudex ſe/
cularis ſupplere qn̄ agitur actiōe reali. q꞉ ad h̄ rñdeo ꝙ
doctrina guil. ⁊ hoſt. nō ē va ⁊ eā redarguit bal. i. d. auc.
clericꝰ q ⁊ i. c. ij. ō. de iudi. ⁊ ꝯ illā obſeruātiā vl͂ caſus i. c.
qualiter in vſi. ois fieri ꝓhibemꝰ. ſ. i. ⁊ ꝯ eos teauit col
lecta. ibi vide q̄ plene dixi i. d. c. qualiter. ⁊ ad. c. cōſtitutꝰ
al͂lat ꝑ do. car. i ꝯriū rñde ꝙ ſpūs illius. c. eſt alienꝰ a di
cto do. car. q꞉ diſponit ꝙ cl̄icꝰ poſſit gaudere bn̄ficio in/
dulto a ſtatuto layco. de quo. i. c. dilecti. J. eo. ⁊ ſic nō ſubi͂
ici͂t ꝑ illū tex. cl̄icꝰ iuriſdictiōi laycoꝝ. Jtē ſtatutū de q ibi
diſponit i genere ⁊ n̄ loq͂t i ſpē de cl̄icis vt ē caſus aī ⁊ eo
dē mō nō obſtāt. c. cū cā. de re iu. ⁊ c. cū veniſſent. de eo.
q mittit͂ i poſ. Et vide ſubtiles ⁊ nouas rñſiōes ad illa iu
ra dotas a me i repetitiōe rubrice de rebꝰ ecc. nō alie. ⁊ in
c. eccl̄ie ſancte marie de cōſti. ⁊ iō dicāt cl̄ici laycis illud
qō Virgilius dixit i ore illa ſe iactet i aula. ¶ Jn gl. i. colli
git notabile ⁊ al͂lat cōcordātias ꝙ actor ſequat͂ ſoꝝ rei.
deinde ponit caſus fallētie h. c. l꞉. ⁊ c. ex tenore. ⁊ c. cū ſit
16 J. eo. ⁊ ō rōnibꝰ fallentie videbimꝰ ibi.† Gl. ſi. qrit vn̄ ha
buit ortū iſta ꝯſuetudo vt laycꝰ cōueniat͂ coraꝫ iudice ec
cleſiaſtico ad iſtātiā cl̄ici rñdet ex neglīa laycoꝝ i exhibē
17 a do iuſticiā cl̄icis.† d ē tn̄ ꝙ ꝑꝑ hodie ō ꝯſuetudie gn̄aliꝰ
cōcedit lr̄as īdiſtīcte cl̄ico agenti ꝯ laycū ſiue iudices lay
ci ſint negligētes ſiue nō. Sūme cōmēdat hāc gloſ. do.
abb. ꝙ layco ꝯ laycū ꝑꝑ nō cōcedit lr̄as niſi i caſibꝰ no. i
c. l꞉. ⁊ i. c. ex tenore. J. eo. ſed cl̄ico ꝯ laicū cōcedit īdiſtīcte
ex quacūq꞉ cā ex gn̄ali ſtillo curie. ⁊ idē voluit gl. J. c. pri.
⁊ archi. i. c. iudicatū. lxxxix. di. ita dicit ſe vidiſſe de facto
in q̄dā cā ⁊ i tn̄ dicit h̄ eē vez ꝙ ſi ex hac cā vz ꝙ ꝑus eēt
tractāda cā corā iudice rei appellaret͂ nō darent͂ lr̄e in cō
oppōnis vt dicit ſe expertū vidiſſe ⁊ ꝓ hac ꝯſue. adducit do.
abb. c. ſi. de iudi. ſ꞉ ꝓ certo ille tex. h꞉ multas lecturas ⁊ ꝙ
āti quos date fuerūt. vij. lec. ⁊ ego ibi l꞉ idignus dedi. iiij.
18 ⁊ ſic. xi. auderē dicere q̄ ꝙ ibi ſit caſus ꝓ certo ē error † q꞉
illud multipl͂r exponit͂ cuiꝰ dītas ignorat͂ vt ibi. Addu/
cit. d. ab. dcm̄ Spe. i ti. de cōpetē. iudi. additione. §. requir
19 in ꝑn. ⁊ clarius in. v. xxx. ⁊. v. ſe. dicēus h̄ in tn̄ eē vez † ꝙ
ſi iudex ſecularis ⁊ laycꝰ cōuentꝰ offerrēt ſe paratos ad iu
ſticiā miniſtrādā ꝑ h̄ nō īpediret͂ iuriſdictio delegati pape
nec poſſet iudex ſecularis tūc inhibere layco vt nō rñde/
at corā iudice eccleſiaſtico. vt ibi not. ⁊ idē no. hoſt. in ſū
ma huiꝰ ti. in. §. ij. vſi. expſſius. qō dcm̄ limitat hic do. ab.

a ¶ Generali
adde ſpe. in ti.
de dleg. § i. vſ.
xxxi. do. alex.
de imo. in ꝯſil.
lxxx. in. i. pte
ſ. i꞉. dubio vbi
hec oīa late.

b ¶ Philoſo-
phꝰ. Habetur
hoc dictū ori-
ginaliter in. ii.
de gener. text.
cōmen. xxv. ō
quo ſupra.

niſi qō eēt de re feudali aut de feudo inter clericū ⁊ laicū
q꞉ tūc l꞉ ꝑꝑ det lr̄as. n̄ delegatꝰ nō exequet͂ niſi dn̄s feu/
di negligat facere iuſticiā. al͂lat qō h̄r i. c. ſeq. cōiūcta gl.
i. fin vnō lec. hec. n. qō feudalis h꞉ ſpecificā māz ⁊ iudica
tur de ea ꝑ ll. ſpāles ⁊ n̄ generales. vt i. c. ceteroꝝ. ſ. ti. i. ⁊
ſa. c. i. de feudi. cognitiōe in vſi. feu. ⁊ al͂lat qō voluit bar.
in. l. i. §. ⁊ poſt opis. ff. de op. no. nū. ⁊ i. l. ij. ff. de iuriſ. om.
iu. ⁊ ita reſidet do. Abb. ¶ Sed tu pōderes q꞉ paſſꝰ iſte
vl͂ mihi dubitabilis ⁊ poſſet qſpiā igētis ſpūs doctor di/
cere ꝙ h̄ eſt caſus formal͂ ꝓ quo dcō cōi gloſaꝝ ⁊ doc. ⁊
ꝑ ꝯñs videt͂ de pūlo facere trahē. Nō hic dr̄ aliū aliter de
ꝯſuetudie hēat ſi ergo ꝯſuetudo diſponere pōt ꝙ clericꝰ
cōueniat laycū corā iudice eccl̄iaſtico q̄ multo fortiꝰ ō ge
nerali cōſuetudie ⁊ ſtillo curie poterit ꝑꝑ dare lr̄as cl̄ico
ꝯ laycū ⁊ adduco i arg. elegātē tex. in. c. cū eēs de teſt. i v
ſi. a gn̄ali ꝯſuetudie eccl̄ie alienū vbi reprobatū eſt illud
qō diſcrepat a gn̄ali eccl̄ie cōſuetudie cū ergo iſtō ſit ō ge
nerali ꝯſuetudie eccl̄ie ergo ſeq͂t ꝙ ē ſeruādū ⁊ aſſerere ꝯ
riū eēt deuiare ab eccl̄ia vt ibi. Et pondero ſubtilit͂. c. no/
uit. ſ. de iu. i ꝑa. vbi ꝑꝑ excuſat ſe ꝙ nō itēdit ꝑturbaſ͂ aut
diminuere iuriſditionē regiā tn̄ nō dicit ꝙ non pōt nec di
cit ꝙ nō d꞉ ⁊ per ꝯñs ſicut eꝯ ꝙ rex nec vult nec d꞉ turba
re aut diminuere iuriſditionē pape. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝑꝑ pōt tur/
bare ⁊ diminuere iuriſditionē layci. Facit in arg. c. vene
rabile de elec. Et ex iſtis vl͂ defendi cōis opi. ſed ſi qs vel
let tenere ꝯriū facile poſſet ⁊ l꞉ do. ab. ⁊ cōiter oēs dicāt
gl. iſtā tenere ꝙ valeat talis cōſuetudo. nihilominꝰ mihi
vl͂ ꝙ iſta glo. teneat ꝯriū q꞉ ſtat in hac cōclōne ꝙ ꝑꝑ aſ/
ſumit ſibi iuriſditionē alioꝝ ꝙ dicit eē ꝯriū. c. nouit. ſ. de
iudi. ⁊ reſidet cū hoc ꝯrio. ibi. n. dr̄ ꝙ ꝑꝑ nō intēdit īpedi͂
re nec diminuere iuriſditionē regia ergo multo fortiꝰ īpe
dire aut diminuere iuriſditionē īpatoria. Et adduco qō
voluit bal. in. l. i. ff. de ꝯſti. ꝑncipū. vbi dicit † ꝙ ꝑꝑ ⁊ īpe
20 tor ſunt duo principes q ſi adinuicē cōueniāt ois pſit. ſed
ſi nō cōueniāt qlib꞉ pōt in ſua iuriſditiōe nō in iuriſditio
ne alterius ⁊ al͂lat Jano. i. c. ad abolēdā de hereti. ⁊ ſic
opto ore t꞉ papā nō poſſe turbare aut diminuere iuriſdi͂
tionē īpatoriā. ¶ Faciat diuiſa ſūt ptātes ⁊ diſtincte. x.
di. c. qm̄. c. ſolite de maio. ⁊ obe. iuxta illō virgilianū aou
ſili ipiuꝫ pellagi ⁊ c. Facit. c. cū ad vez. xcvi. di. ⁊ c. ſi īpa/
tor ea. di. ⁊ illō ēgilianū diuiſū īpiū cū ioue ceſar h꞉. fac ēt
q꞉ clemētiſſimꝰ ieſus xp̄s ꝓhibuit petro iuriſditionē tpo
rē vt in paſſiōe dn̄ica dr̄ pone gladiū tuū in vaginā. ergo
nō poterit multo fortius diminuere iuriſditionē īpatori͂
facit ēt q꞉ xp̄s i euāgelio īpatiue loquitꝰ eſt q̄ ſūt ceſaris
reddite ceſari. ⁊ q̄ ſūt dei deo ergo ex iuſſu dn̄ico nō pt pa
pa vſurpare ſibi iuriſditionē cōpetētē īpatori. ¶ Et ſi di
cat͂ ꝙ l꞉ ꝑꝑ nō hēat actū ⁊ exercitiū iuriſdictiōis tpal͂ tn̄
h꞉ habitū ⁊ potētiā vt appꝫ i paſſiōe dn̄ica dum dr̄ ecce
duo gladij hic. no. i. c. nouit. ſ. ti. ꝑmo facile q̄ ex potētia
21 ⁊ hitu reducit͂ ad actū ⁊ exercitium † q꞉ in h̄ntibꝰ ſimbo
b lū vt voluit phūs ᵇ facilior eſt tranſitus. l. in rē. §. itē q̄cun
q꞉. ff. de rei vēdi. ⁊ iō facile eſt vt illa ptās pape in habitu
⁊ potētia reducat͂ ad actū ⁊ exercitiū ex gn̄ali ſtillo curie
q꞉ ad hoc rñdeo ꝙ facile eſt reducere potētiā ad actū qn̄
talis reductio non eſt ꝓhibita. ſ꞉ in caſu nr̄o ē ꝓhibita q̄
ſeqt͂ur ꝙ reduci nō pōt nō ſi deus qui eſt ſuprema ptās
noluit ꝓ uindicari iuriſditiōi Ceſaris q̄to fortius papa d꞉
nolle ꝓ uindicare iuriſditiōi Ceſaris auc. multo magis. C.
ō ſacroſan. ecc. ⁊ c. cū i cūctis. de elec. ois. n. xp̄i actio nr̄a
iſtructio fuit. vt dixit Hieronymus in ꝓlogo biblie. ⁊ h̄r
in. c. ſignificaſti. de elec. d꞉ eni ꝑ ceteris ſūmus paſtor ſeq ꝓ
cepta ⁊ dicta ſūmi regis q fuit xp̄s. nā q̄les ꝑncipes eēnt
tales ſolere eē ciues aiebat ſūme ſapiēns Plato ⁊ relatus
a Cicerone in ſuis familiaribꝰ. ⁊ a Boetio in. i. de con/
ſolatione philoſophico. ⁊ c. ꝑcipue. xi. qō. iij. ⁊. c. q̄liter
el. i. de accuſ. Et adduco illud qō pulchre voluit bal. i. l.
22 eos. §. ſi. C. de vſur. † vbi dixit ꝙ papa nō pōt nec d꞉ tol
lere ordinē iudiciariū in foro ſeculari. ⁊ adducit glo. quā
reputat ſingularē in cle. diſpendioſam de iudi. ⁊ eſt ma/
gna reſtrictio

gna reſtrictio glo. q̄ reputat̄ ſing. in. c. ſi. de here. lib. vi. ⁊
glo. in. c. ſepe de vb. ſig. ⁊ in. c. indēnitatibus. de elect. lib.
vi. que voluit q̄ papa poſſit tollere ordinē iudiciariū et
intelligant̄ in foro ſuo eccleſiaſtico nō tñ in foro Ceſaris
ergo multo minus poterit diminuere iuriſditionē ipalē
ſi nō pōt tollere ordinē iudicialē q2 nō pōt diſponere ſup
accidenti. ergo multo min⁹ ſup ſubiecto ⁊ ſi dicat̄ q̄ ipa
tor recipit iuriſditionē a papa. ⁊ pōt diſueſtiri a papa in
totū. vt in. c. venerabilē de elec. ⁊ per Inn. in. c. lȝ de ſuſce
pto. infra eo. ḡ nō eſt mirū ſi pōt concedere lr̄as clerico ꝯ
laycū. q2 rn̄deo q̄ ipator nō recipit exercitiū iuriſditiōis
a papa ſȝ illud recipit a deo vt dcm̄ fuit in. c. nouit. Extr. i.
vbi per do. anto. ⁊ hȝ rōnē hoc q2 ſi papa nō hȝ exercitiū
ergo nō pōt illō in aliū transferre q2 nemo dat qd̄ nō hȝ
i. q. i. c. grā. ⁊. q. vii. c. diabertū. ḡ nō pōt ſibi diminuere il
lud exercitiū nō exiſtēte iuſta cā. Facit ēt ꝯ iſtū ḡnalē ſtilū
23 lum qd̄ voluit Inno. in. c. lȝ de ſuſpecto. Ex. eo. vbi dicit † q̄
papa dȝ adiuuare ipatorē i domādo ſubditos ipȳ rebel
les ⁊ inobedientes ḡ multo fortius nō pōt diminuere iu
riſditionē ipȳ ad iſtū tex. inductū ſupius ꝓ cōi opi. poſſȝ
rn̄deri hoc mō dū dicit niſi aliter habeat̄ de ꝯſuetudie q2
dȝ referri ad hūc tex. in ꝓnc. vȝ qn̄ clericus ipedit laycum
ſup re ſua patrimoniali vel eccleſie ⁊ laycus negat illam
rem eē clerici vel eccleſie quo caſu ſi laycus poſſideat ſta
tur aſſertioni layci ad fundādā iuriſditionē iudicis layci
⁊ hoc caſu pōt cōſuetudo aliter diſponere ſed nō loquit̄
iſte tex. indiſtincte q̄ cōſuetudo poſſit facere q̄ cleric⁹ cō
ueniat laycū indiſtincte corā iudice eccleſiaſtico ⁊ iſtō nō
tradas obliuioni q2 ad iſtū tex. eſt nouū ⁊ ſubtile dictum
⁊ verū ⁊ ꝑ ꝯñ illa cauda ſūmary a me data dȝ alit̄ ada
ptari tene menti q2 eſt cōſideratio nouiſſima. ⁊ ꝑ ꝯñs iſte
tex. non ꝓbat dcm̄ glo. Spec. ⁊ ſequatiū. Uel pōt dici q̄
iſtud dcm̄ ꝓcederet qn̄ layci de quoꝝ ꝑiudicio agit̄ ſciūt
⁊ tollerant illā cōſuetudinē q2 eis iputet̄. Nec obſtat cuȝ
dr̄ q̄ rex nō velit. nec dēat ipedire aut diminuere iuriſdi
tionē pape. vt in. d. c. nouit. ⁊ rō eſt q2 laycoꝝ eſt obſeq̄ ⁊
clericoꝝ imparare. vt in. c. eccleſia ſancte marie. de ꝯſtit. ſed
nō ſequit̄ q̄ lȝ papa dicat in. d. c. nouit. q̄ nō itēdit dimi
nuere iuriſditionē regis ergo pōt diminuere ſi vult q2 vt
ſuperius demōſtraui ipſe nō pōt diminuere iuriſditionē
iperatoris. Nec ob. d. c. cū eſſes. q2 loqtur de generali ec
cleſie cōſuetudine q̄ eſt hȝ ſtatuta ſanctoꝝ patrū. vt ibi di
cit tex. ſed iſta nō eſt cōſuetudo ſcd̄m ſtatuta ſanctorum
patrū ergo. Subiicio tñ me deciſioni ſacroſan. rome. ec.
ponens manū meā ſup os meū vt ſcribit̄. Job. xxxviij. c.
placebūt. tñ iſta mirū imodū illuſtri comiti dn̄o Joi. de
pollonia. Sereniſſimi dn̄i regis pollonie oratoris digniſ
ſimi ad ſanctiſſimū. d. noſtrū Paulū papa ſcd̄m q̄ natu
ra ſua facilī ⁊ benigna dignatus eſt nudius tertius viſita
re hoc meū auditoriū lȝ indigniſſimū ſed illi principi deo
grās refero. ¶ Extra gl. oppono ꝯ tex. in eo. q̄ inuit ex
ſimplici negatione layci recurrendū eē ad iudicem lay
24 cum † vbicūqȝ. n. negat̄ q̄litas vel cā tribuēs iuriſditōem
iudici pōt iudex ad fundādā ſuā iuriſditionē d̄ q̄litate vl̄
cā illa cognoſcere an̄ oia vt videat an ſua ſit iuriſditio. c.
ſup lr̄is. de reſcrip. c. cū ꝑſone de ꝓuil. li. vi. l. ſi qs ex alie
na. ff. de iudi. l. ij. ff. ſi qs in iuſ. voc. nō ierit Goffredus vol
uit terga faiēdo ꝯria hec dicit eni q̄ primo vr̄ examinā
dū an res ſit eccleſie ſeu clerici. c. veniens de teſt. ⁊ cogno
ſcet ſūmarie ſine ꝑiudicio ꝓncipalis qōnis ar. l. ſi qs a li
bertis. §. ſi vel parens. ff. de libertis agnoſcen. ⁊ ſi appare
bit eſſe eccleſiaſtica decidet̄ corā iudice eccleſiaſtico aliaſ
recurret̄ ad iudicē ſecularē qd̄ dcm̄ nō placuit hoſt. tenu
it. n. ſtādū eē aſſertiōi negantis ꝓ quo dicto adducit̄ iſte
tex. q̄ ſimpliciter diſpōit recurrēdū eē ad iudicē ſecularē
niſi rōne priuilegii vel cōſuetudinis aliud habeat̄ ⁊ ꝓ hō
dicto facit qd̄ no. Jo. an. in. c. cū ſit generale infra eo. lȝ ꝓ
opi. gof. adducit̄ dcm̄ vnicū in. c. cū queſtus. infra eo. vbi
25 dicit † q̄ ſi laycus negat raptū vel inuaſuȝ iudex eccleſia
ſticus cognoſcet quouſqȝ itelligat q̄ iuriſditio nō ſit ſua.

⁊ tūc cōdēnabit clericū in expenſis ⁊ remittet cām ad iu
dicē ꝓpriū. c. vt debitus honor. c. cū ſpāli. Ex. de appella. ⁊
hāc opi. goffre. ſeqtur hic do. car. ⁊ refert do. abb. ſe audi
uiſſe q̄ eandē ſeqtur do. pet. de ancha. hic ⁊ ēt ſeqtur hic
collectarius a parte eā approbat in. c. romana. Ex. e. in. vi.
ſed do. anto. ſeqtur dictū hoſt. ſed do. abb. dicit q̄ pro de
clariori deciſione huius paſſus q2 quottidian⁹ eſt exami
26 nandū eſt † verū cum certa qualitas vel cā tribuat iudici
iuriſditionē ſufficit eandē allegare in libello ad cōcludē
dam iuriſditionē. an etiā ſit neceſſe ꝓbare eandē ſūmarie
ſi ab aduerſario negat̄. ⁊ an ſola negatio qualitatis vl̄ cau
ſe tribuentis iuriſdictionē excludat prorſus iuriſdictionē
tā in principali q̄ in icidenti ⁊ in hoc quottidiano arti
culo ꝓcedit hic do. Ant. multū intricate ⁊ cōfuſe. ſed ip
ſe dicit ſe ꝓcedere clari⁹. Et qdē Goffre. voluit q̄ ſola ne
gatio nō excludat prorſus iuriſdictionē ſȝ impediat pro
ceſſuȝ ſuper pricipali vt nō teneat̄ re⁹ reſpondere ad li
bellū niſi pri⁹ ſūmarie cognoſcat̄ de illa qualitate tribu
ēte illā iuriſdictionē vt i caſu hui⁹. c. ⁊ dicit pro opi. Gof.
facere iura que generaliter diſponūt iudicē cuius iuriſdi
tio negat̄ poſſe cognoſcere ante oia vtrū ſua ſit iuriſditio
l. ex quacūqȝ. ff. ſi qs in ius voc. nō ie. d. l. ſi qs ex aliena. ⁊
d. c. ſup lr̄is. ⁊ pro eo adducit̄ illō qd̄ elegāter voluit Jn
27 no. in. c. ceterū. Ex. de iudi. vbi voluit † q̄ ſi negat̄ rē eē feu
dalē de hoc an̄ oia cognoſcet̄ ⁊ per ꝯñs nō ſtabit̄ nega
tioni ipſius rei. ⁊ adducit̄ q̄ voluit Jnn. in. d. c. ſup lr̄is.
⁊ qd̄ voluit archi. ⁊ Jo. an. in. c. romana. §. ꝯtentes. Ex. e.
li. vi. ⁊ Jo. cal. in. c. i. de rapt. ⁊ Cy. ⁊ aly ⁊ i. l. ꝑſcriptiōe
28 . C. ſi ꝯ vus vel vti. pu. dicentes † q̄ ſi qs aliene iuriſditio
nis citatus corā iudice nō ſuo ꝯparet ⁊ negat ſe ꝯtraxiſſe in
loco iuriſditiōis illius vbi citatus eſt. vel negat ſe deliq̄
ſe in loco vel in territorio vbi citatus eſt dȝ an̄ oia exaiari
⁊ diſcuti vtrū ibi ꝯtraxerit vel deliquerit ſine ꝑiudicio prin
cipalis qōnis. ⁊ ſi cōſtiterit ipſum citatū ibidē ꝯtraxiſſe vel
deliq̄ſſe ꝓcedet̄ poſtea ſuper ꝓncipali negocio ꝯ eū. adeo
qd̄ belliſſime dixit bal. in. d. l. ꝑſcriptione. q̄ ſi ꝓbatū fue
rit per vnū teſtē q̄ ibi cōtraxerit vel deliquerit q̄ nō po
terit deferri iuramētum ad ſupplendā plenā ꝓbatiōeȝ in
29 pte no. in. c. ſi. de iureiur. ⁊ in. l. admonēdi. ff. eo. † vbicun
qȝ agit̄ de fundamēto iuriſditiōis dȝ plene ꝓbari nec ſuf
ficit vnius teſtis cū delatiōe iuramēti ⁊ dicit fuiſſe pegri
nū dcm̄ Jo. an. in. c. romana. §. ꝯtentes. Ex. e. li. vi. ego i. c.
nouit. Ex. i. induxi tex. ibi q̄ ſit caſus formal̄ ꝓ dicto Jo.
an. ⁊ ſequaciū. vide ibi oino. Et ēt adducit̄ ꝓ Gof. gloſ.
multū pegrina in. c. i. de offi. deleg. li. vi. vbi primo dȝ co
gnoſci ſi iniuria eſt manifeſta ſi negat̄ ad fundādam iuriſ
ditionē defenſoris q2 defenſor hȝ iuriſditionē inqn̄tū inīu
ria ſit manifeſta vt ibi ⁊ in. c. ſi. eo. tit. ⁊ euent⁹ huius ſū
marie cognitōis pabit viā ad cognoſcēdū ſꝑ cā ꝓncipalē
⁊ ad hoc accedat qd̄ pulchre voluit archi. in. c. romana
30 §. notoria. de cenſi. li. vi. vbi hr̄ † q̄ archieps ſuā viſitans
ꝓuinciā punire pōt crimina notoria ſubditoꝝ ſuffraga
a neoꝝ ſuoꝝ ᵃ. Modo ſi negat̄ cria illa eſſe notoria archi
eps ipſe cognoſcet ad fundādā iuriſditionē ſuā ꝑ. d. l. ex
quacūqȝ. ⁊. d. c. ſi qs ex aliena ſm̄ Archi. ibi. Ita in ꝓpo
ſito cognoſcet̄ primo ſūmarie ſi res ſit clerici aut eccleſie ⁊
iſta adduxit hic. do. abb. pro opi. goffre. do. Pet. de an
cha. pro gof. adducit. l. ait ꝑtor. §. docere. ff. vi bo. rapt. ⁊
d. ſuū bal. in. l. edita actio. C. de edē. ⁊ adducit. c. nouit. Ex.
ti. i. vbi iuriſditio fūdata rōne peccati nō exercet̄ niſi illa
qualitas ꝓbet̄. ⁊ ita reſidet. Sed do. car. allegat ꝓ goff.
dictū. c. cū perſone ⁊ dicit ſe ita tenuiſſe in. c. cū ſit genera
le. Ex. eo. ⁊ in. d. c. ſup lr̄is in. xvi. ⁊. xvij. q. ⁊ idē tȝ hic in. i.
⁊. ij. q. ⁊ idē voluit Jnn. in. c. ꝑterea. de dila. que hic alle
gat do. anto. ⁊ ſpe. in ti. de cōpe. iudicis additione. §. i. vſ. vi.
⁊ vſ. ſed pone. ⁊ hoc tenuit Ja. but. in. l. ꝑſcriptōe. C. ſi ꝯ
ſus vel vti. pu. vbi adducit ſile in actiōe ad exhibēduȝ ꝓpa
ratoria vt cognoſcat̄ de dominio in rei vēdicatōe cogno
31 ſcetur plene †. Item ſi minor petit reſtitui ad allegādum
omiſſū. nā anteq̄ reſtituat̄ cognoſcet̄ ſūmatim verum ex

ᵃ ¶ Suffraga neoꝝ ſuoꝝ ad de do. abb. in c. ex pte de in ſti. ⁊ Bald. in mar. vſ. archi eps. card. i cle. ij. §. i. de ꝓuil. ꝑ q̄ vide dcō hoc. in. c. paſto ralis de off. or di. q̄ hāc matīā late examināt.

illa omiſſione ſit leſus an nō ańq̄ ꝓcedaṫ ſibi reſtō. l. nā
et poſtea. §. ſi minor. ff. de in. in. poſtea cū illa exceptio ꝓpo
neṫ i iudicio i quo omiſerat de ea cognoſceṫ. Guil. de cu.
in. d. l. ij. ff. ſi quis in ius voc. dicebat ꝙ iſta exceptio ago nō
ꝯtri in territorio tuo nō dꝫ admitti. qꝛ nō pt̄ ꝓbari. nō. n.
ſeqꝰ ꝯtri alibi. ergo nō ꝯtri in territorio tuo. nō. n. ſeqꝰ ꝯtri
alibi. ergo nō ꝯtri in territorio ſuo. Itē ſi ꝓbarē abſētiam
meā potuiſſem ꝯbere p ꝓcuratorēz vel potuiſſem ꝯbere
ex̄pñs alibi in territorio huius ciuitatis. l. ꝯtraxiſſe. ff. de ac.
et ob. et lꝫ bar. in. d. l. ij. teneat ꝯ Goſ. aſt tñ loqꝰ in. d. l. ꝑ
ſcriptione. Et ex iſtis daṫ pcipuū lumen ad id qḋ dicebat
bar. in. l. i. §. fami. ff. de pub. et in. l. ne qd. ff. de incen. rui. et
32 Io. de lig. in. c. i. de reſt. ſpo. vbi dñt. †ꝙ dñs teneṫ p deli
cto famuli delinquētis in offō ad qḋ dñs eūdē ꝯſtituerat
vt nō ſteṫ aſſertioni dicētis illū deliqſſe in offō illo. ſed dꝫ
oñ oīa ſūmarie cognoſci. et eo. mō daṫ lumē ad dcā guil.
de cu. in. l. nulli. C. quo. ap. nō reci. relata p bal. in. l. ſi ita
§. h̄ edicto. ff. n. cu. compo. ſta. et ad id qḋ plene hr̄ p bart.
in. l. obſeruare. §. ꝓficiſci. ff. de of. ꝓcōſ. de famulis pretiis
delinquētibus in offō. et ad id qḋ voluit bal. in. l. fi. C. ad
maced. et in. l. ij. C. de ꝯſti. pec. et in. l. fi. C. vbi de rōci. agi
oꝫ. et in rub. C. de exercitoria. et qḋ voluit ange. in. l. i. C. ſi
rector ꝓuin. et ſaly. in. l. fi. C. ad mace. ¶ Fuit et ſcḋa pn
cipalis opi. ꝙ ſufficiat ſola alleg. illiꝰ q̄litatis ſeu cāe de
ſerētis iuriſditio. in libel. lꝫ ita vera nō ſit dūmō de h̄ a on
conſtet. qꝛ id qḋ exprimiṫ in libel. hr̄ pro veritate quo ad
fundandā iuriſditio. l. cū q̄dā puella. §. i. ff. de iuriſ. om. iu.
vbi iuriſditio mēſuraṫ ab eo qḋ petiṫ nō ab eo qḋ in veri
te debeṫ. Ita eſt apta opi. bar. in. d. l. ij. ff. ſi quis in ius voc.
33 nō ie. vbi tꝫ oppoſitū eius qḋ ſupra dictū eſt. dicit. n. †ꝙ ſi
quis citaṫ in alieno territorio et neget ibi ꝯtraxiſſe vel deliqſſe
nō pp hoc excludiṫ iuriſditio iudicis. nec dꝫ ꝙ de hoc ſū
marie cognoſcaṫ. ſufficit. n. q̄ntū ad fundamētū iuriſdi. ſi
illud qḋ exp̄miṫ in libel. eēt vex fundareṫ iuriſditio iudi
cis. vt in. d. l. cū q̄dā. §. i. et inducit ſiīe in ſeruo q̄ dicit ſe li
bex. qꝛ eo ipſo ꝙ dicit ſe libex hr̄ pro libero q̄ntū ad legi
timādā ſuā pſonā. l. ordinata. ff. de liberali cā. Ita dicit in
ꝓpoſito eo ipſo ꝙ aliqd aſſeriṫ in libel. ꝙ ſit de iuriſditio
ne iudicis q̄ntō ad iuriſdi. iudicis hr̄ ꝓ vero. Facit qḋ vo
34 luit Inn. in. c. cū ſit gñale. J. e. vbi voluit. †ꝙ ſi clīcus agēs
ꝯ laycū corā iudice eccliaſtico ſup oppſſione vel fraude
vel illicito ꝯctu in quibus caſibꝰ fundaṫ iuriſdi. iudicis ec
clēſiaſtici. vt ibi no. dꝫ in petitione facere mētionē de op
pſſione vel fraude vel minus legitimo ꝯctu et ſup illa cſ
fundare ſuā intētionē. et ſi pꝰ aduerſa neget nihilominus
ꝓcedeṫ in cā pncipali. et ſi nō ꝓbauerit fraudē vel illicitū
ꝯctū abſolueṫ reus ex illa cā. lꝫ iteꝝ poterit agere ex alia
. l. et an eadē. ff. de excep. rei iu. et qḋ voluit Innocē. in. c.
ceterum. de iu. primo. Et idem voluit Guido de ſuza. in
35 auc. qua in ꝓuincia. C. vbi de cri. agi opꝫ. †vbi dīc ſuffice
re allegare fuiſſe crimē cōmiſſuꝫ in certo loco ad fundan
dā iuriſdi. illius loci abſq; eo ꝙ aſr ꝓbeṫ vel cognoſcaṫ.
et ſi poſtea appebit delictū ibi nō cōmiſſum in ꝓceſſu cāe
nō valebit ꝓceſſus p totū tl. C. ſi a nō ꝯpe. iudi. idē tꝫ hic
36 Io. an. poſt Vincē. q dixit †ꝙ ſi negeṫ ſpoliatio rei eccle
ſtice cognoſcit iudex domicilij donec ꝯſtet alle. c. conque
ſtus. J. e. vbi dixit ꝙ ſi aliqua q̄litas vel cā ꝓtendaṫ ex qua
fundeṫ iuriſd. dꝫ illā alle. quaſi ſufficiat ſola allatio. et idē
37 formalr̄ ſentit in. c. cū ſit. J. e. †vbi dicit ſufficere alleg. dolū
vel delictuꝫ vel oppſſionē in ꝯctu vel ſup re eccliaſtica. et
ſufficit illā in libel. alleg. lꝫ negeṫ et ꝓcedeṫ in cā pncipali.
Idē voluit Io. an. in addi. ſpec. in ti. de ꝯpe. iudi. addi. §. i.
verſi. vi. in addi. v. ver. ſed pone aliqd. et ibi dicit ſufficere
crimē cōmiſſuꝫ in certo loco vl̄ fundo iuriſdi. iudicis ſub
iecto. ita refert. d. aeto. et pinguinus q̄ faciat. d. abb. Ego
adduco elegās ꝯſiliū ang. qḋ in ordine eſt. xxvi. vbi ꝯſulu
38 it. †Quidā forēſis hitabat Anchone occidit quēdā ex̄ ter
ritorio Anchone. fuit accuſatus Anchone p pſeni occiſi.
ꝯſuluit ibi ang. dando regulā ꝙ vbicūq; accuſaṫ nō ſub
ditus ſp dꝫ in libel. narrari tale qd qḋ vex ex̄pñs cōcludit

a ¶ Iuramēti. Ergo regulr̄ i quocūq; negocio duo teſtes regulr̄ ſufficiunt. l. vbi nūerus. ff. de teſti. c. nouit. ij. ḋ ſu di. c. relatū. de teſta. pu. ó quarū regl'a vid pau. de ca. in ꝯſ. cc lxviij.

neceſſario iudicē adītū eſſe iudicē ꝯpetentē alr̄ nō ꝓcedit
libellus. et dicit eſſe ſing. dictū Inn. in. d. c. cū ſit gñale. et
adduco pulchrū ꝯſiliū eiuſdē ang. qḋ in ordine eſt ſextū
39 et incip. Dictū ſtatutū poſuū. †vbi diſponebaṫ ſtatutū ꝙ
ꝓtās poſſet mādare executioni ſñias latas in cauſis mer
cāne ꝯſuluit ꝙ in libel. ſufficiebat ſine aliqua ꝓbōne nar
rare pdtā ꝙ illa ſñia erat lata in cā mercantie. et tradidit
40 hāc regulā. †ꝙ vbicūq; iuriſdi. ꝯfeṫ alicui in certo et de
terminato caſu nō ꝓcedit libel. corā illo ꝓductus niſi nar
reṫ ꝙ eſt caſus in quo iuriſdi. eſt ſibi attributa. lꝫ alr̄ gña
lis libel. ꝓcedat. et alle. dcm̄ Inn. in. d. c. cū ſit gñale. et au
ſus eſt dicere ibi illud dcm̄ ignorari cōiter a legiſtis. Fa
41 cit qḋ voluit bar. in. d. l. cū q̄dā puella. §. i. vbi dicit †ſtatu
to caueṫ ꝙ de lite ſoluaṫ gabella ſex denarioꝝ p libra ꝙ
attēdiṫ illud qḋ petiṫ et nō illō qḋ in veritate debeṫ. et ſm
iſtā opi. daṫ lumē pcipuū ad dcm̄ bar. in. d. l. i. de publ. §.
familie. et ad alia dcā q̄ allegaui ꝓ pce. opi. Itē bal. in. d. l.
pſcriptiōe. C. ſi ꝯ ius ſeqꝰ Goffr. vbi in pe. carta. ver. ita. q̄
ro vtrū iſta emergēs ꝯ reſcriptū dēat plene ꝓbari. dicit q̄
dā eſt ꝓbō. q̄ ſit ad coadiuuādū reſcriptū et ponit exēplū
ipetraui in iudicē laycū tanq̄ eſſet hic geſtus ꝯctus dꝫ ꝙ
rōne fundaāde iuriſdi. ꝯ alr̄ nō ſubdito fiat ꝓbō de ꝯctu
facto hic vel de delicto ſup quo ipetraṫ cōmiſſio hic. et re
fert Ino. dicere in. d. c. ſup lris. ꝙ dꝫ articulari et ꝓbari.
ſed ꝓbō dꝫ eſſe ſūmaria. ſed ipſe reſtringit hoc dcm̄ ꝓce
dere reſpcū delationū nō aūt ſufficit vnus teſtis vel iura
mētū ꝙ ibi ꝯtrerat vel ibi deliquerit. dicit tñ p verbū for
te ꝙ ſufficerēt duo teſtes q̄lēs q̄lēs in iſta ſūmaria ꝓbōe.
nā dicit Io. an. eſto ꝙ maleficiū ꝓbareṫ p iuramē. ex for
ma ſtatuti q̄ntū ad cōdēnationē nō tñ q̄ntū ad fundādā
iuriſdi. qꝛ nō cōſtat ꝙ ſi iudex q poſſit deferre illud iura
mētū. iō nō ſufficit iuramē. ita no. Io. an. in. c. romana. §. ꝯ
hētes. J. e. li. vi. referēs quēdā ita diſputādo terminaſſe. et
ita reſidet bal. ¶ Tu pōdera accurate. qꝛ ego in. c. ſup.
et in. c. nouit. de iu. i. retuli Io. an. in. d. §. ꝯhētes. et bal. in
42 d. l. pſcriptiōe. ſenſiſſe. †ꝙ ad fundādā iuriſdi. iudicis nō
ſufficit vnus teſtis cū delatione iuramē. et p certo nō bñ ret
tuli. qꝛ ipſi nō dñt hoc. ſed bñ dñt ꝙ vnus teſtis nō ſufficit
vel iuramē. ſed de vno teſte cū delatiōe iuramē. ipſi nihil di
cūt. nec eſt mix ho(?) eſt ſumus. et mēdaces aliq̄ boñꝰ dor
miat Homerꝰ. l. recuſare. ff. ḋ acq. her. et gl. in. c. ne qs cū
nouerca. xij. q. vij. et iō glīoſus Auguſt. multa ex dictis ſu
is dꝫ retractaſſe. nihilominus lꝫ ipſi hoc nō dicāt. et illud
dcm̄ ſit meū nihilominus eſt veriſſimū. et adduco tex. quē
ad hoc ꝓpoſituꝫ adduxit nemo in. d. c. nouit. de iudi. in
43 ver. ſufficiēter oñdere. †vbicūq; lex reqrit ꝓbōnē ſufficiē
a tē nō ſufficit vnus teſtis cū delatione iuramēti. ᵃvt ibi dixi
vide dino. et ēt p illū tex. dico cōfundi ſupius dcm̄ bal. di
cētis ſufficere duos teſtes q̄lēs q̄lēs. qꝛ imo nūt eē ſufficiē
tes. vt ibi eſt tex. formaṫ. vide q̄ ibi dixi. Et vlterius dico
dcm̄ illiꝰ diſputātis. et Io. an. et bal. proijci in ima terre ex
doctri. tradita a bar. in. l. ſolēt. p illū tex. ff. ḋ ali. et cibo. le
44 ga. vbi dixit multū egregie. †ſtatuto caueṫ ꝙ in cauſis dā
noꝝ datoꝝ ſufficiat ꝓbō p iuramē. ꝙ dñiū et poſſeſſio ꝓba
biṫ p iuramē. qꝛ quicqd illā cām tāgit cōcludiṫ ſub illo v̄bo
in cauſis. ſecus dicit ſi ſtatutū diceret ꝙ ſteṫ ſacro dñi. qꝛ
tūc dñiū dēret plene ꝓbari. l. ſi q̄s. C. vñ vi. l. diuus. ff. ḋ te
ſta. mili. ſed in caſu Io. an. et bal. fundamētū iuriſdi. tan
git cām maleficij. ḡ ſeqꝰ ꝙ ſtāte dcō ſtatuto poterit ꝓbari
iuriſdi. p iuramē. et multo fortius ſi ſtatutū diceret ꝙ i cau
ſis maleficioꝝ ſteṫ iuramē. patiētis maleficiuꝫ. qꝛ tūc pote
rit ꝓbari fundamētū iuriſdi. p iuramē. tene mēti. qꝛ eſt no
ua inuētio dens bñdictus laudeṫ in ſecla. et vide qḋ volu
it bal. in. l. i. C. de in. iur. vbi ēt ſeqꝰ illud dcm̄ Ioā. an. Et
ēt pōdero aliō. qꝛ bar. in. d. l. ſolēt. dixit ꝙ dñiū dꝫ plene
ꝓbari ex quo ſeqꝰ ꝙ fundamētū iuriſdi. dꝫ ꝓbari plene.
et nō ſūmarie. qḋ eſt ꝯ oēs. et hāc opi. ſeqꝰ Dñicus meruſ
relator in. d. c. romana. in. §. ꝯhētes. Tertio fuit opi. Frā
ci. ḋ alberg. in. l. ij. ff. ſi quis in ius vo. nō ie. quā refert Lap.
allegōne. lxi. dicit. n. ſufficere ꝙ cā alleṫ et poſtea ꝓbeṫ ſi
aduerſarius

aduersarius neget qualitatē seu cām aggrauabit̄ onere
probandi qr ex ꝓductis libelli fundata est intentio vt.d.
l.cum quedā puella.§.i.sed aduerte qr .ij.& .iij.opi.sunt ꝯ
iustū tex.ſm do.abb.† vbi ex sola allegatōe qualitatis.s.
ꝙ res sit ecclesie vl' clerici nōx fundat̄ iurisditio iudicis ec
clesiastici vt negans aggrauet̄ onere ꝓbandi suā exceptiō
nem q̄litatis negatiuā. & iō iste opi.nō placent.do.Anto.
hic nam sic esset in ꝑte actoris allegando cām vel q̄lita
tem excludētē iurisditionē subycere reū iurisditioni alie
na iudicio vel eū aggrauare onere ꝓbandi defectū q̄lita
tis seu cause iurisditionē excludētis qđ ē nō dz. ❡ Nec
ob.d.l.cum quedā.§.i.qr ibi inspicit̄ qđ petit̄ nō qđ debe
tur ad fundādaꝫ iurisditionē iudicis an sit verꝫ vel falsū
qđ petit̄ cōcludit̄ iurisdirio tūc.n.nō hēbitur respect⁹ ad
veritatē debiti.sed hic & in exemplis allegatis si sit falsa
qualitas vel cā alleata nō cōcludit̄ iurisditio. & si sit vera
cōcluditur & sic oꝫ ꝓbās de illa qualitate seu cā cōstare &
dicit do.Abb.hoc sentire Bar.in.d.l.ꝑscriptōe vt ꝓbās
de hac q̄litate sūmarie cognoscat̄ lꝫ ꝯriū voluerit in .d.l.
§.Sed do.ant.lꝫ mlta verba spergat ſm do. Abb. tñ in
effectu vult ꝙ qñqꝫ in libello allegat̄ q̄litas expresse qñqꝫ
tacite. Primo casu qñqꝫ allegatur & ꝓbatur tūc casus ē
clarus. Si aūt nō allegat̄ & ꝓbatur. & tūc si aliquo mō
pōt includi & adaptari ad verba libelli ꝓcedit iudiciū.&
46 allegat dcm̄ Inno.in.c.ceterū.ē.ti.i.vbi dixit † ꝙ si agēs
corā dño feudi dicat se dñm & probat feudū dꝫ obtinere
qr pōt includi in libello suo feudi vt intelligatur se dixisse
dñm respectu vtilis dñij. Hoc dcm̄ intellige verꝫ qñ a ꝑn
cipio nō fuit exceptū de nō existentia q̄litatis alr̄ nō suffi
ceret sic generaliter allegare vt ibi nota.& facit .l.fi.C.de
ōna.excep. Sed si nō pōt illa qualitas ꝓbata aliquo mō
includi in libello dicit ꝓbationē nō sufficere nisi fuerit al
legatū in libello per id qđ hr̄ in.d.c.ceterū.& in.c.cōque
stus & in.c.cū sit generale.J.eo.& lꝫ hoc dcm̄ videat̄ cōe tñ
indistincte nō placet dño abb.iō putat ꝙ lꝫ q̄litas nō fue
rit allegata in libello tñ ex quo a ꝑncipio nō fuit exceptū
& nūc repit̄ ꝓbata vel est alr̄ patens & notoriū ꝙ valeat
iudiciū & pōt sequi sñia.& ꝓ hoc dicit esse casum sing.iu
47 dicio suo in.l.ij.post ꝑn.ff.de iudi.†vbi dr̄ ꝙ si ptes ꝯuent
de ꝓrogatiōe iurisditionis alterius iudicis lꝫ iudex hoc
ignoret.ex quo tñ putat suā eē iurisditionē valebit iudici
um coram eo agitatuꝫ.& sic ꝓbatur ibi ꝙ iudiciū valeat
lꝫ iudex ignoret qualitatē tribuentē sibi iurisditionē ex q̄
aliis putabat suā eē iurisditionē.fortius dꝫ tenere in casu
nr̄o qñ qualitas seu cā est patens vel est ꝓbata lꝫ nō alle
gata.& sic nullus est error tñ qr adeūdo illū iudicē vr̄ i du
bio ꝓsumendū illū adiuisse respectū q̄litatis tribuētis iu
risditionē † dꝫ.n.in dubio iterpretari * libellus vt conue
48 at ꝑsone iudicis & iuri actoris vt notat Inno.in.d.c.cete
a rū.& quod notat Cy.in.l.edita actio.C.de eden.& qđ hr̄
in.l.si quis intentione ambigua.ff.de iudi.& dꝫ fieri inter
pretatio vt potius reo valeat.l.quotiens.ff.de reb.du.fa
cto.n.exprimit illā qualitatē seu cām cōclusiuā iurisditio
nis eū adeūdo sicut facto qñqꝫ qs appellat iter arripien
do lꝫ nō exprimat .c.cū olim de dolo & cōtu.c.ad audien
tiā de app.ix.q.iij.c.nō solū.cū.c.seq. Itē notorietas excu
sat ab onere ꝓbandi excusationē & onere cōparendi vt i
cle.pastoralis.§.pisana quoqꝫ ciuitas.& qđ ibi no.glos.ð
re iudi.& per Inn.in.c.ꝑterea de dila. Concludit ergo ꝙ
si ex cōiecturis appere pōt ꝙ ptes litigant respectu cause
seu qualitatis tribuentis iurisditionē valet iudiciū lꝫ non
fuerit expressa ex quo de ea cōstat per ꝓbationē vel alias
est patens qđ dicit esse nota.& ꝯsideratio.d.an.ꝓcederet
qñ illud qđ petit̄ nō posset includi aliquo mō i libello nā
tūc nō pōt ferri sñia † & fatuus est iudex qui ꝓnūciat sup
49 non petitis vt dicit tex.in.l.fi.C.de fideicō.liber.secus est
qñ qualitas tribuens iurisditionē nō includit̄ sub libel
lo sed res sic.nā tūc sufficit ꝙ de qualitate alr̄ ꝯstet vl' ꝙ
ꝓbetur in ꝓcessu cū dubitat̄.exēplū si cōueniā clericū co
ram epō & nō allego ꝙ sit clericus.satis eni est ad validi

tatē ꝓcessus ꝙ sit clericus arg..d.l.ij.ff.de iudi.& dicit.d.
abb.hoc sing.probari in.c.tua nos de coha.muli.& cler.
50 vbi dr̄ † ꝙ si iudex processit tanq̄ꝫ sup notorio & in veri
tate factū erat notoriū sed nō ꝯstabat iudici esse notoriū
valet ꝓcessus.satis est.n.ꝙ iudex nō ignoret fūdamētum
sue iurisditionis lꝫ ignoret qualitatē vt dicit bar. in.l.mi
tū interest.ff.de cōdi.& demon.& in.d.l.ij.Si aūt allegat̄
qualitas & nō ꝓbat̄.tūc si nō negat̄ sufficit sola allegatio
ad cōcludendū iurisditionē vt hic est casus notabilis. &
hoc casu ꝓcedit opi.dicentiū sufficere solā allegationem
Si vero allegat̄ q̄litas & negat̄ tūc siue cōtingat allega
tio absqꝫ ꝑncipali petito siue cōcurrat cū allegatiōe ꝑnci
pali petiti. Pone exemplū qñ quis negat rē eē feudalez
tūc dūtaxat negat q̄litatem. Pōe exēplū secūdi qñ dicit
nego me deliquisse.& sic nō solū negat deliquisse in terri
torio citantis sed negat ꝑncipale ꝓductū & fundamētuꝫ
intentionis negat & ꝑ ꝯñs qualitatē tribuētē iurisditiōeꝫ
vꝫ ꝙ deliquerit in territorio eius. In istis duob⁹ casibus
quos dicit ꝓcedere pars passu facit tria mēbra. Aut.n.fū
dat̄ iurisditio sup existentia qualitatis. Aut sola dubie
tas fundat iurisditionē. Aut fundat̄ notoria essentia qua
litatis. Prio casu qñ fundat̄ sup existētia qualitatis tūc
ex quo qualitas allegata negat̄ excludit̄ iurisditio si ille
qui eā allegat offerat se ꝓbaturū ad fundandam iurisdi
tionē & iudex examinabit illā sūmarie vt videat an sua sit
iurisditio.& hoc veruꝫ nisi negatio hēret notorietatē ꝯte.
tunc nō sufficeret negatio vt dcm̄ est & ex hoc sentit apte
ꝙ si ꝯstat rē eē ecclesie lꝫ nō allegat̄ alia qualitas vt frau
dis seu impssionis vel similis fūdat̄ iurisditio iudicis ec
clesiastici & hoc apte voluit Inno.hic. Sed Hosti. sentit
hic oppositū dicens ꝙ ille tex.ꝯdicit nisi aliud dicat̄ rōne
priuilegij vel cōsuetudinis. Sed primū dictū ꝑlus placet
do.Abb.vt satis colligit̄ hic ex mēte lr̄e. Scđo mēbro ꝑn
cipali qñ nō exigit̄ ad fundādam iurisditionē de q̄litatis
existentia sꝫ sufficit sola dubietas.& tūc sufficit allegare il
lam q̄litatē lꝫ neget̄ vt si allegat̄ sacrilegiū nā tūc qr istō
crimen est ecclesiasticū iudiciū spectat ad ecclesiā siue du
bitetur siue nō.& ita ꝓcedit dcm̄ Inn.in.d.c. cetex.& ind.
c.cū sit.& dcm̄ Vinc.in.d.c.cōq̄stus. Itē dicit de ꝯsimili q̄
litate qñ fundat̄ iurisditio iudicis ēt in casu dubij.exēplū
si neget̄ reus spōsalia vt in.c.si iudex laycus de sen.excō.li.
vi. Vel ꝯtractum eē vsurariuꝫ vt in.c.illo vos.de pign.c.ad
nostrā de emp.& vēdi.vel eē ꝯtractum matrimonij.c.tua de
ordi.cog.c.cām.& .c.lator.qui fi.sint legi.xvi.q.i.c.in ca
nonibus.nō aūt sic est qñ dicit̄ delictū cōmissū in territo
rio citantis qr nō dat̄ iurisditio nisi ꝑsupposita ꝟitate &
iō ne hoc sūmarie ꝑmittit̄ discussio vt videat an sua sit iu
risditio vt est dictū in ꝑcedenti mēbro. ❡ Tertio mēbro
principali qñ fundat̄ iurisditio sup notoria existentia q̄li
tatis tunc si q̄litas allegat̄ notoria & negat̄ excludit̄ iuris
ditio.glo.est in.c.accusatus debere in.vi.& in.c.i.de off.
deleg.co.li. Ad hoc etiā adducit do.Ant.istū tex.nā sup
re ecclesiastica excludit̄ iurisditio layci & spectat ad eccle
siasticū qñ res est ecclesiastica & hoc cōstat vel nō negat̄
qr cōstare dr̄. Si vero neget̄ ex toto in principali & inci
denti an sit iudex qr ex quo negat.& sic notorie nō cōstat
reꝫ esse ecclesiasticā nō sufficeret sūmaria cognitio.& sic sen
tit do.Ant.ꝙ iurisditio iudicis tunc excludit̄ rōne rei ec
clesiastice.qr sicut notorie constat rem esse ecclesiasticam
saltem ex eo qr nō negat̄ sed certe ſm do.abb.hoc nō col
ligitur ex lr̄a vbi nulla fit mentio de notorietate sꝫ potius
videtur innuere oppositū vt sufficiat sola existētia hui⁹ q̄
litatis.s.ꝙ res sit ecclesie vel clerici ꝙ pꝫ reo layco nō ex
cipiente ꝓcedit iudiciū & possit postea negare ad merita
cause.& sic firmaretur iurisditio & tñ qualitas ꝙ esset res
ecclesiastica nō eēt notoria. Item iurisditio dat̄ ex eo qr
detinet rē ecclesiasticā ꝑsumitur saltē ꝑsumptiue quoddā
sacrilegiū iō non reqritur ꝙ notorie cōstet satis est ꝙ de
hoc pōt fieri fidem. ❡ Dicit etiā do.abb.ꝙ inq̄ꝫtum do.
anto.allegat glo.in.c.accusatus.vt similē glo.c.i.de offi.

a ❡ Interpretari libell⁹. Adde ad materiā domi. Jaso.de may. l.§. oluꝫ numer.clxvij.fi.car.xiiij. & in §.fi. itaqꝫ nu. xxxv. cū lxvij. & i.§. actionū nu.cxxxx. cū lxxxxviij. & numer.clxx.cart.xiiij. & fac t qđ voluit.d.bart. soci.in l.nemo nu.vi.de exceptio.ꝓ quo vide do.Alex.de imo.in ꝯñ.i. in princ.pen.col. vbi multa bōa habebis.

de leg.lib.vi. Aduertendū eſt qꝛ prima fronte videnṫ ille
glo.ꝯrie ⁊ inuoluere intellectum inuenū nā glo.in.d.c.i.
51 vult † ꝙ ſi ad excludēdū iuriſditionē cōſeruatoris iniuriā
eē notoriā pōt de hoc cognoſcere cōſeruator ſūmarie an
ſit notoria. ſed gl.in.d.c. accuſatus dixit ꝙ niſi diuinatio-
nes ſapiant hereſim manifeſte inquiſitor heretice prauita
tis ſe non intromittit. nā in dubio ceſſat eius iuriſditio lꝫ
alias iudex cognoſcat an ſua ſit iuriſditio. dici pōt ꝓ con
cordia ſm do. Abba. Aut negaṫ q̄litas notorietatis ſine
ipſa iniuria. ⁊ aduerſarius dicit ipſā eē notoriā. ⁊ tūc iu
dex pōt cognoſcere an iniuria ſit notoria ꝓ fundamento
ſue iuriſditionis nec ꝓcedit poſtea in principali niſi ꝯſtet
ꝙ ſit notoria qꝛ notorietas eſt illa q̄ dat iuriſditionē ꝯſer
uatori ⁊ nō ſola exiſtentia iniurie. ⁊ hoc caſu loqtur glo.
in.d.c.i. ⁊ ſic ēt loquūtur in ſimili Innoc. ⁊ archi.in.c.ro
mana.§.notoria.de cenſi.li.vi. Aut cōſtat qualitatē noto
rietatis nō ſubeſſe vult tñ iudex ingrere facti ſine illa q̄li
tate ⁊ nō pōt ex quo ſola qualitas notorietatis cōcludit
iuriſditionē ⁊ iſtum dicit eſſe intellectū gl.in.d.c. accuſa-
52 tus. † nam ingſitor nō pōt ſe intromittere de diuinationi-
bus niſi ſapiant hereſim manifeſte ᵃ ſi ergo nō ſapiūt ma-
nifeſte pōt ingrere an ſapiant hereſiꝫ manifeſte qꝛ ſine no
torietate qualitatis nō hꝫ iuriſditionē qḋ ēt voluit gl.in
d.c.i. ℂ Sed ſi igſitor velit ingrere an ſapiāt hereſiꝫ ma-
nifeſtam vt in.d.c.i. ⁊ in.d.§.notoria ⁊ in aliis iurib⁹ di
centibus iudicē cognoſcere poſſe an ſua ſit iuriſditio. hec
ꝓcedūt qñ expſſe q̄litas allegaṫ in libello. Si aūt nō alle
gaṫ q̄litas expſſe ſed tacite pōt cōprehendi vt in ſecundo
mēbro principali. ⁊ poniṫ exēplū in terminis huius.c. ſꝫ
53 do.ant. † qꝛ agens rei vēdicatōe ꝯ laycū pro rebus eccle
ſie ſolū dicit rē eſſe eccl̄ie. nā ꝙ res ſit eccleſie nō cōcludiṫ
iuriſditio ſed bñ ꝯcludiṫ ex detētatōe rei eccl̄iaſtice eſt.n.
ſacrilegiū quoddā ex quo cōcludiṫ iuriſditio ad eccl̄iā ⁊
tūc qꝛ pōt deducere illā cām vt ꝑuilegiatā ⁊ vt nō priuile
giatā ex quo ſimplr̄ dicit eē eē eccleſie nec alr̄ allegat ſa-
crilegiū ſi reus negaṫ eccleſie qꝛ per ꝯñtiam negaṫ ſacrile-
giū. ſola negatio excludit iuriſditionē qꝛ ſpecifice nō tā-
gitur dubiū ſacrilegij vt hic eſt tex.ſm eū. vñ ipſam vt ꝑui
legiatā vr̄ deducere qñ hoc exprimit in libello alꝭ aūt nō
cōcludiṫ ſacrilegiū nec dubiū ſacrilegij ex quo nō allega
tur mala detentio. quia poſſibile eſt ꝙ reus hēat iuſtum
initiū poſſidēdi. ⁊ ex eo ꝙ poſſidet p̄ſumiṫ iuſte poſſidere
ex quo nō allegaṫ poſſeſſionis iniuſticia. ℂ Et ex p̄dicis
54 vr̄ cōcludere † ꝙ tūc demū cognoſcit iudex eccleſiaſticus
ſup reb⁹ eccleſie qñ allegaṫ ſacrilegiū expſſe vel qñ cōclu
diṫ tacite ex notoria detētatione rei eccl̄iaſtice. ℂ Sꝫ ꝯ-
rium huic intellectū apte facit qꝛ ſi agēdo rei vēdicatione
allegaret tacite ſacrilegiū tant ex negatiōe nō excluderet
iuriſditio. ſed res efficereṫ dubia. ⁊ ſic haberet iuriſditōeꝫ
vt. ꝯcluſuꝫ ē tacite.n. videnṫ haberi ꝓ expſſis.l.cū qd.ff.
ſi cer.pe. Itē intentio actoris nō dꝫ variari ex negatione
vel aſſertione rei. Aut.n. actor intētādo rei vēdicationeꝫ
deducit ſacrilegiū tacite allegādo detētationē rei eccleſia
ſtice. ⁊ tūc ex negatiōe nō dꝫ excludi iuriſditio vt in.d.c.
cū ſit generale. hic nō deducit ſacrilegiū iō negatio vel
aſſertio nō eſt rō ꝙ ſit eccl̄iaſtica iō nō mutat q̄litatē cāe
⁊ intētionē actoris. ⁊ ſic nō hꝫ iuriſditionē ēt ſi conſtaret
rem eē eccleſie ex quo nō deduciṫ ſacrilegiū rōne cui⁹ dū
taxat ſm iſtū intellectū hꝫ eccleſia iuriſditionē in caſu hu
ius.c. ⁊ tñ iſte tex. apte innuit ꝯriū vꝫ ſi ꝯſtat rē eē eccleſie
vel iſto nō negante iudex ꝓcedere poſſet. dicit ēc nō eē ve
rū ꝙ agendo ſimplr̄ rei vendicatōe videaṫ deducere ta-
cite ſacrilegiū. iſta.n. eſt actio realis nec p̄ſupponit quē eſ
ſe obligatū ad tradēdū inſti.de actio.in ꝑn. iō putat do.
abb. ꝙ hoc.c. velit nare ꝑuilegiū eccleſie vt cuꝫ agitur de
rebus ſuis ꝯ laycū poſſet adiri eccleſiaſticus quātūcunqꝫ
agaṫ de rebus ſuis vel clerici ēt ſi agaṫ actione perſonali
vt ex locato vel legato. ad hoc vr̄ voluiſſe hic Inno. duꝫ
dixit ſi conſtat rē eſſe eccleſie lꝫ laycus poſſideat corā iu-
dice eccleſiaſtico agi dꝫ ſi agaṫ ex locato vl̄ legato ⁊ ſimi

ᵃ ℂ Manife-
ſte. Ergo verū
eſt qḋ dicit.d.
car. ꝙ talis in
quiſitor nō po
teſt ꝓcedeṙ ex
ſola diffamatō
ne vt hr̄ in cle
mē.i.§.penul.
de here. ⁊.i.cle
mē.ij.§.i.q.ii.
eo.ti. qḋ not. ꝯ
multos ingſi-
tores qui vt cō
pareāt ſibi lau-
dē nimis iuriſ
ditionē ſibi ar
rogant vt ego
alias vidi ve-
netijs in cōtin
gētia facti.

libus ⁊ ſic non ſolum hꝫ locū hoc priuilegiū qñ agiṫ rei
vendicatione ſed ēt qñ agiṫ actione perſonali occaſōe rei
eccleſiaſtice ſecus ſi agereṫ actiōe pſonali ⁊ nō de re eccle
ſiaſtica qꝛ tūc ſecularis cognoſcit. ⁊ ita pōt itelligi qḋ vo
luit Inno.in.d.cū ſit generale. vbi vr̄ ꝯriari dicto ſuo hic
⁊ pro hoc dicto adducit do.abb. optimū ſimile i eo ꝙ di
cimus ꝓcuratorē acqrere vtilē dño qñ ſtipulaṫ ex re dñi
ſecus qñ ſtipulaṫ nō ex re dñi. qꝛ tūc nihil acqritur dño ſꝫ
teneṫ cedere actionē dño per actionē mādati vt dicit gl.
notabilis in.c.ij.de vſur.in.vi. ⁊ qḋ in ſimili notaṫ de iter
dicto vñ vi ſcripto in rem vt in.c. ex pte. Leo. Fundata.n.
eſt iuriſditio iudicis eccleſiaſtici eo qꝛ res cuius occaſiōe
agiṫ eſt eccleſiaſtica. iō pōt iudicare de oībus accidēti b⁹
⁊ hoc vr̄ ꝓbare iſta littera in eo ꝙ ſe nō fūdat ſup rei vē
dicatiōe. ſꝫ vr̄ hoc priuilegiū cōcedere generaliter cū agi
tur de re eccleſiaſtica. ⁊ hoc priuilegiū pōt cōcedere vel
qꝛ layci plurimū ſunt negligentes in exhibendo clericis
iuſticiā vt dixit tex.in.d.c.cū ſit generale. vel qꝛ ex detenta
tione rei eccleſiaſtice p̄ſumiṫ mala detentio ⁊ ſi nō ſtricte
large tñ vr̄ quoddā priuilegiū qꝛ tales detentores videṫ
eē malefactores eccleſiaꝝ ſi.n. videṫ ſtricte fore ſacrilegi
nec cōueniunṫ vt ſacrilegi qꝛ tūc negatio nō ſufficeret vt
55 .ſ. dictū eſt. Et ex his cōcludit do.abb. † nō ſolū qualitas
ſacrilegij ſed etiā qꝛ res eſt eccleſiaſtica vel clerici tribuit
iuriſditionē iudici eccleſiaſtico eo ipſo ꝙ allegat rē eē cle
rici vel eccleſie. exprimiṫ enim ⁊ allegaṫ qualitas tribuēs
iuriſditionē. ⁊ ſic dicit illaꝫ cām vt ꝑuilegiatā verbo ⁊ fa
cto verbo.n. eo ipſo ꝙ dicit illam rē eſſe eccleſie vel cleri
ci facto autē eo ipſo ꝙ cōuenit eū coram iudice eccleſia-
ſtico. naꝫ ex qualitate iudicis corā quo agiṫ declaraṫ vis
56 libelli † ⁊ illa actio videṫ intētata que ꝓportionaṫ iuriſ-
ditioni iudicis coram quo agitur ⁊ ſentit Innoc.in.d.c.
ceteꝝ.ꝗ.ti.i. facit.l.ſi quis intētione ābigua.ff.de iudi. Et
lꝫ hoc caſu qualitas tribuens iuriſditionē nō ſit ſepata a
re p̄ncipalr̄ petita. tñ ex ordine itellectus eſt ſepabilis a
re petita ſicut ꝯtingit in eo q negat in ſimili factū p̄ncipa
le ⁊ q̄litatē eius vt qꝛ accuſatus de delicto cōmiſſo i terri
57 torio iudicis negat ſimplr̄ delictū cōmiſiſſe † ⁊ iō dico ꝙ
ſi laycus cōuentus negat rē eē eccleſie qꝛ vr̄ ēt negare q̄li
tatē tribuētē iuriſditionē poterit iudex ḋ hoc ſūmarie co
gnoſceṙ in viꝫ dilatorie ſi actor clericus petierit ꝰ. ⁊ euen
tus iſtius incidentis qōnis declarabit an poſſit eē iudex
ſuper cā p̄ncipali ſicut ſit regulr̄ qñ negaṫ q̄litas tribuēs
iuriſditionē vt in iuribus p̄allegatis. ℂ Nec ob. ſi dicaṫ
ꝙ his examinabiṫ.i. cū poſtea ꝰ veniat diſcutiēdū ad me
rita cauſe. qꝛ iſtud nō eſt nouū vt hr̄ in.c. veniens.el.ij. de
58 teſti. † vbi dilatorie diſcutiṫ id qḋ venit poſtea diſcutien-
dū ad merita cauſe. nec ꝓbationes recepte in ſūmario fa
ciunt fidē in plenario vt ibi. ⁊ multa ⁊ varia exēpla de iu
re ciuili poſſent ad hoc induci de quibus hr̄ per ſcribētes
in.l. preſcriptione. C. ſi cōtra ius vel vti.pub. Iſte ḡ tex. q
vr̄ innuere ꝙ ex ſola negatione dꝫ remitti ad iudicē rei dꝫ
intelligi qñ actor iſtat vt diſcutiaṫ qō quo ad merita cāe
vt qꝛ nō vult aſſumere onus ꝓbandi idē his puta ⁊ dila
torie quo ad ḋclinādū iudiciū ⁊ quo ad merita cāe ⁊ ple
riqꝫ huc laborē ⁊ circuitū fugiūt ſecus ſi offert ſe ꝓbatu
rū hoc ſūmarie ⁊ incidēter qꝛ tūc audiri dꝫ nec iſte tex. di
cit ꝯriū imo dꝫ ſuppleri ꝑ alios iura. vt.l. nō poſſūt. ff. ḋ le.
⁊.c. cū expediat. de elec.li.vi. alꝭ inutilis foret hec ꝓuiſio qꝛ
qlibet de facili negaret. Itē qñ nō negat rē eē eccl̄ie nō cō
feſſio ſꝫ reos ꝑuilegiata tribuit iuriſditionē iudici eccl̄iaſti
co ꝯ laicū. ſi ḡ negat q̄re nō dꝫ admitti ad ꝓbādū rē eccl̄ie
ℂ Nec ob. ſi dicaṫ ꝙ qñ negat ꝯcludiṫ ꝑuilegiū qꝛ ꝰ eſt
falſū cū poſſibile ſit ꝙ rē illā teneat cū titulo puta i ēphi
teoſiꝫ vl̄ titu. locatōis vl̄ alio mō. ℂ Itē ꝯria opi. maiſe
ſte ꝯfūdiṫ ꝑ iſtū tex. ſi.n. ſi poſſꝫ ꝯuenire laycū qꝛ agiṫ de
reb⁹ eccl̄ie vl̄ cl̄ici q̄re p̄p̄ ꝰ ꝑmitteret ꝯuētōeꝫ fieri poſſe a
p̄ncipio corā iudice eccl̄ia. ⁊ excludit tñ ſecuta negatōe
p̄ſumēdū.n.ē dixiſſe ꝙ a p̄ncipio ḋberet euꝫ ꝯuenirē corā
iudice ſuo layco ſꝫ tñ dic ꝙ ſecuta negatiōe dꝫ trahi ad
foreniſem

forenſem iudicem quaſi tunc ex negatione rea efficiat̃ du
bia an ſit eccleſie vel clerici.ſed ſecus ſi ꝯſtaret vel ſi cõſta
re poſſet.Facit qḋ in ſimili no.Inn.in.c.nouit.ē.de iudi.
59 vbi dixit† ꝙ ſi laycus denunciat̃ eccleſie ẽt ſup re ꝓpoſi
ta ⁊ negat peccatũ nõ ꝑ hoc excludit̃ iuriſdictio eccleſia
ſtica ſi notorie ꝯſtat de peccato.vel aduerſari⁹ denũcians
vult ꝓbare peccatũ.Facit qḋ not.Cy.in.l.ij.C.qñ fiſcus
vel priua.⁊ maxime hoc ꝓcedit.qñ vult ꝓbare hoc incõ
tinẽti arg.l.ſi.C.de ꝯpẽſa.⁊.c.l'ras.ē.de reſt.ſpo.Et ita re
citatis opi.⁊ dictis doctoꝝ quienit.d.abb.hic dicẽs iſtuꝫ
paſſum dubitabilẽ melius ⁊ clarius fore declaratũ hic ꝑ
eũ ꝙ̃ alibi ꝑ aliquẽ alium.Et pro certo nuſꝙ̃ eſt ita exa
minatus.vt hic.℄ Ego aliquid dixi in.c.ſup l'ris.de re
ſcrip.ē.Nihilominus aliqḋ vltra alios addã ſm̃ conſuetu
dinẽ noſtrã.ſed prius referã illud qḋ dicit hic.d.abb.qui
q̃rit qualis erit iſta ſũmaria cognitio.refert bart.dicere in
d.l.ꝑſcriptione.C.ſi ꝯ̃ ius.ꝙ aut iſtud qḋ ꝓponit̃ ad de
clinandũ iudiciũ tãgit negociũ ꝑncipale.ita ꝙ venit exa
minandũ añ li.ꝯteſt.⁊ poſt.⁊ tũc ſi venit ꝓbandũ ab ea
dẽ pte ꝓcedat illud qḋ voluit Inn.in.d.c.ſup l'ris.vt ſuffi
ciat ꝓbatio ſũmaria añ lit.ꝯteſt.Pro quo dicto dicit.d.
abb.ſe allegare caſum in.d.c.veniens.el.ij.de teſti.quem
tex.ad hoc ꝓpoſitũ allegauit Goffr.⁊ ſequẽtes opi.eius
vbi nõ exigunt̃ ita ſtricte ⁊ exacte ꝓbõnes ſicut exigunt̃
poſtea cũ deducent̃ ad merita cauſe.ſed poſt li.ꝯteſt.ꝓba
bit̃ plenarie.⁊ ſic nõ attendet̃ ad illã ꝓbationẽ ſũmarieꝫ
que facta eſt ante li.ꝯteſt.ponite exemplũ in terminis hu
ius.c.Si negat̃ rẽ eſſe eccleſie vel clerici ſufficit ꝓbare ſũ
marie hoc cũ ipſe tenea' ꝓbare plenarie quo ad merita
cauſe.⁊ ſic añ li.ꝯte.incũbit ꝓbatio ſũmaria vni.ſed poſt
li.ꝯteſt.incũbit ꝓbõ plenaria alteri.⁊ tunc pfecte ⁊ plene
ſiet examinatio.⁊ añ lit.ꝯteſt.⁊ poſt li.ꝯteſt.Et põt poni
exẽplũ in.d.c.ſup l'ris.⁊.d.l.ꝑſcriptione.qñ opponit̃ ꝯ̃ re
ſcriptũ qḋ ꝑ ſurreptionẽ fuerit impetratũ.nã ille q̃ oppo
nit exceptionẽ mẽdacioꝝ dꝫ illã ꝓbare.q2 ipſe illã aſſerit
ad excludẽdũ ⁊ declinãdũ iudiciũ.vñ cũ mẽdacia ſint cã
ſue ĩtẽtionis onus ꝓbãdi talia mendacia incũbet ſibi.l.
ei q.ff.de ꝓba.ſed poſt li.ꝯteſt.tenet̃ actoꝛ ꝓbare veritatẽ
q2 illa aſſertio quã ipſe fecit principi eſt cã ſue ĩtẽtionis.
ergo ei incumbit onus ꝓbandi.nõ.n.ſufficit aſſerere.ſed
opus eſt aſſerta ꝓbare.vt dixit gl.in.l.i.in ver.dicat̃.⁊ ꝓ
ba͞t.ff.ſi quadr.pau.fe.di.⁊ in.l.ne qd.ff.de incẽ.rui.nau.
⁊ in.l.ij.ff.de ſer.⁊ in.l.magis puto.§.illud.ff.de rebus eo
rũ.⁊ in.c.nõ eſt.de cõſue.li.vi.⁊ in.c.ſup eo.de app.⁊ in
cle.i.de in inte.reſti.vbi ſunt pulchre gl.⁊ qḋ hr̃ in extra
uag.ad repri.in ver.aſſerit.⁊ facit qḋ no.Jo.an.in.c.i.de
li.ꝯteſt.li.vi.dicit tñ ꝙ ante li.ꝯte.ꝓbabit̃ plenarie in ca
ſu pdicto quo ad ſubſtãtiã ꝓbõnis.ſed quo ad modũ ꝓ
cedẽdi iudiciũ erit ſũmariũ.q2 nõ requirit̃ li.ꝯteſta.ſicut
nec in alijs exceptionibus dilatorijs.vt no.in.c.prudẽtiã
§.ſexto.ē.de offi.dele.lꝫ.d.anto.dicat bar.tenere in pñ.l.
60 ꝑſcriptione† ꝙ qñ idẽ grauat̃ onere ꝓbandi quo ad me
rita cauſe ⁊ quo ad dilatoriã ſufficit ꝓbare ꝑ iuramentũ
ſũmarie.q2.d.abb.dicit bar.nõ dicere h̃ in.d.l.ꝑſcriptio
ne.nec hoc dñs approbat hic.d.ant.q2 eſt aliquale piu
diciũ.vt not.in.l.theſaurus.ff.ad exhibẽ.⁊ alle.d.abb.d.
c.veniens.el.ij.de teſti.vbi idẽ grauat̃ onere ꝓbãdi añ li.
ꝯteſt.⁊ ẽt poſt.⁊ nõ ſufficit iuramentũ.graue.n.eſſet dice
re ꝙ ſolũ iuramentũ ptis ſufficiat.an aũt ſubſint alie qua
litates vel cauſe tribuentes iuriſdi.iudici eccleſiaſtico ꝯ̃
a laycũ⁹ tractet hic.d.anto.ſed accõmodatius dicet̃ de hoc
in.d.c.cũ ſit generale.ē.eo.℄ Relati ſunt ſcribentes ſup
hoc dubitabili paſſu q̃s iuſtius dixerit ſcire nephas.naꝫ
opi.Goffr.placuit Inno.ſed contraria opi.placuit Ho
ſti.⁊ ſic dici põt.Victrix cã dijs placuit.ſed victa Catho
ni.nõ eſt opis mee decidere q̃s iuſtius dixerit.ſed ne elin
guis tranſeã ⁊ obmuteſcã vt agnus corã tondẽte.Addu
co ꝯ̃ hoſti.bar.⁊ ſequaces pro opi.Goffr.Inno.⁊ alioꝝ
tex.formalẽ in.l.nõ ignorat.C.qui accu.nõ poſ.in ver.nõ
temere ad accuſationẽ eſſe admittẽdam niſi prius matrẽ
61 ſe eſſe ꝓbauerit.vbi eſt caſus† ꝙ mater nõ admittit̃ ad ac
cuſandũ de nece filij niſi ꝑ prius ꝓbet ſe eſſe matrẽ.prius
ergo dꝫ hoc ꝓbare.ecce nunc qualiter in indiuiduo ꝓbat̃
opi.Goffr.Et ſi dicat̃ ꝙ ille tex.ꝓbat ꝙ vbi qualitas eſt
cã introducẽdi pſonã in iudicio dꝫ talis qualitas ꝓbari.
vñ loquit̃ quo ad legitimandã pſonã accuſatoris quo ca
ſu ab initio eſt legitimanda pſona.vt.l.vxoꝛ.C.q accu.nõ
poſ.l.qñ.C.de adul.l.liber captus.C.de peti.here.l.qui
dã referunt.ff.de iure codicil.c.i.de accu.c.querendum.c.
alieni.c.ſunt qui.ij.q.vij.Sed nos ſumus in legitimãda
iuriſditione.ergo.d.l.nõ ignorat.Nõ ꝓbat opi.Goffre.
Quia ad hoc rñdeo iudicium cõſtat ex pluribus pſonis
reo actore ⁊ iudice.c.forma.de ver.ſig.⁊ dixi in rubr.ē.de
62 iudi.†ſicut ergo in prĩais ꝓbãda eſt qualitas vel cã que
eſt fundamentũ actionis introducende eodẽ mõ dꝫ ꝓba
ri qualitas que eſt cã iuriſditionis introducende.⁊ ꝑ con
ſequẽs eſt ibi caſus aptus cõfundens opi.Hoſt.⁊ ſequa
ciũ.⁊ iſtud ſit primũ arg.℄ Scdõ ſi aliter diceremus ſe
queret̃ ꝙ in ptãte actoris eſſet allegãdo cãm vel qualita
tẽ cõcludẽtẽ iuriſdi.facere iudiciũ cluſoriũ vel aggraua
re reũ onere ꝓbandi eo caſu quo onus ꝓbandi incũberet
ſibi.⁊ iõ dicimus ꝙ iudex põt obuiare ex officio ſuo ne iu
diciũ reddat̃ cluſoriũ.vt eſt gl.fin.in.c.i.de elec.li.vi.⁊ ꝓ
bat̃ in.c.ciꝫ q̃.ē.ti.i.℄ Nec ob.d.l.cũ q̃dã puella.§.i.q2
lꝫ inſpiciat̃ qḋ petit̃.⁊ nõ qḋ debet̃ ad fundandã iuriſdi.
illud ꝓcedit qñ ſi eſt verũ vel falſum id qḋ petit̃ cõcludit̃
iuriſditio.q2 tũc nõ hr̃ reſpcũs ad veritatẽ debiti.q2 iuriſ
ditio nõ mẽſurat̃ ad veritatẽ debiti vltra iuriſdi.ſup quo
vltra metas petiti nõ poterit ferri ſnia.Si autẽ ſit falſa
qualitas allegata excludit̃ iuriſdi.⁊ ſi ſit vera cõcludit̃.
ergo opꝫ q̃litatẽ cõſtare.⁊ eſt accurate põderãda.d.l.nõ
ignorat.q2 ad duo eſt vtilis valde videlicet prius eſſe ꝓ
bandam illã qualitatẽ vel cãm.Secũdũ eſt ipſi aſſerenti
illã qualitatẽ ineſſe incũbit onus ꝓbandi.dũ dicit niſi pri
us ꝓbauerit ſe eſſe matrẽ quo caſu vr̃ cõfundere tertiam
opi.quã tenuit Lapus.voluit.n.ꝙ onus ꝓbandi qualita
tẽ incũbit aduerſario negãti.q2 ꝯ̃ eũ caſus eſt ibi forma
lis ꝙ imo onus ꝓbãdi incũbit actori aſſerenti illã quali
tatẽ ineſſe qḋ ppetuo notabis.q2 ad hãc mãm ille tex.eſt
nouiſſim⁹.Quinimo plus dico ꝙ ille tex.ꝓbat nõ ſufficẽ
vnũ teſtẽ cũ dilatiõe iuramẽti.⁊ moueoꝛ ad hoc dõm.ꝑ.l.
63 iuſtius.ff.de ꝯdi.⁊ de.quẽ tex.reputat ſin.bal.†ꝙ ſi iudex
ꝯdẽnauit reũ actori ad quãtitatẽ petitã ſi ꝓbauerit actor
q̃ ꝓbat ꝑ vnicũ teſtẽ ꝙ nõ dferet̃ iura.q2 appellõne ꝓbõ
nis venit plenaria ꝓbõ cũ ꝯ̃ tex.d.l.nõ ignorat.dicat niſi
prius ꝓbauerit.ꝯ̃ requirit̃ plenaria ꝓbõ.⁊ ſic nõ ſufficit ſũ
maria ꝓbõ qḋ eſt ꝯ̃ Inn.Gof.⁊ ſeq̃ces.Et iſta tene mẽ
ti.q2 ad illũ tex.ſũt nouiſſimi.℄ Tertio adduco tex.an
teis l'ris ſcribẽdũ.vt bal.vtar ꝯ̃bis in addi.ſpe.in ti.de ex
cep.in.l.hec aũt.in ꝯ̃.ꝯſtare liq̃re ꝑtori.ff.ex q.cau.in poſ.
ea.vbi eſt caſus ꝙ ꝯſtare ⁊ liq̃re dꝫ iudici fundamẽtũ ſue
iuriſdi.ꝑus ꝙ̃ illã exerceat vel ſniam ꝓferat.ꝯ̃ ſeq̃t̃ ꝙ nõ
eſt ſtandũ aſſertioni.ſed ꝓbõni.q2 vbicũꝙ̃ aliqḋ dꝫ ꝯſta
re nobis dꝫ interuenire citatio ⁊ ꝓbõ.vt ſũt due gl.in iure
ſolitarie.in cle.pñti.de cenſi.⁊ in cle.ij.de penis.⁊ voluit
Jo.an.in ſpec.in tit.de petitorio ⁊ poſſeſſorio.§.qñ.vbi
64 dixit† ꝙ ſi data eſt forma executori ꝑ iſta verba ſi tibi cõ
b ſtiterit⁹ requirit̃ citatio ⁊ ꝓbatio refert.d.abb.in.c.con
querente.de reſti.ſpo.⁊ in.c.dudũ.de ꝑſump.⁊ facit.c.ſa
cro approbãte cõcilio.ē.de ſentẽ.excõ.⁊ quod voluit ibi
do.abb.Cum ergo fundamentũ iuriſditionis iudicis cõ
tra forenſeꝫ eſt ꝙ in territorio ſuo cõtraxerit vel delique
rit.ergo ante oia cõſtare liquere dꝫ iudici ⁊ ponderabis
hoc.q2 forte nõ eſt doctri.mediocris.℄ Quarto addu
co elegantẽ tex.in.l.gñaliter.§.his de pñibus.verſi.poſt
hec intimata fuerint pretori.C.de rebus credi.⁊ iureiur.
coniuncta gl.l.i.ff.ſi quadru.pau.fe.di.cõiunctis ẽt alijs
gl.quas ſupius allegaui.vbi probat̃† ꝙ iudex nõ poteſt
ꝓcedere niſi poſtꝙ̃ intimatum ⁊ probatũ fuerit ſibi fun
dãmẽtũ ſue iuriſditionis.⁊ lꝫ tex.ibi vtat̃ verbo intimatum

a ℄ Cõtra lapũ. Adde Pa. nor. in.c. inter alia.⁊ in.c.ſi.de imu. eccliã.⁊ vi.ſe Oldra.in conſ. lxxxvi.⁊ oẽs doc.hic.⁊ multa q̃ ſupra in alijs apoſtil lis diximus.

b ℄ Si tibi cõ ſtiterit.Quem oliꝫ effectum opet̃ iſta cla.vi de ꝑ bal.l.i.ſi.l.ſi.in verſ.quo qd de teſt..C.de teſti.⁊ in.l.non dubiũ.in viij.col in ꝯ̃c.iuxta hoc q̃ro.C.de legib.vbi vide.

nihilominus ſupplet ⁊ ꝓbatum. q: non ſufficiat aſſerere
ſed probare in extrauagan. ad reprimendam in verſicu.
aſſerit ergo. ſequit ꝙ anteq̃ ꝓcedatur in cauſa opus eſt
probare fundamentū iuriſditionis. Et adduco ſimile ꝙ
voluit Barto. in. l. is apud quem. C. de edendo. vbi dixit
66 † ꝙ ſi iudex fert ſniam cōtra verum cōtumacem ⁊ igno-
rat eius cōtumaciam ꝙ ſnia inde lata eſt nulla. quia nō
conſtitit ſibi illud ꝙ erat fundamentū ſue iuriſditionis.
Idem voluit in. l. queſitum. ff. de re iud. ⁊ in. l. ſi finita. §.
iulianus. ff. de dam. infec. ⁊ in. l. properandū. §. ſi quidē
. C. de iudi. ⁊ in. l. ſed ſi de ſua. ff. de acqr. here. ⁊ in. l. mul
tum. ff. de cōditio. ⁊ demō. ⁊ in. l. hec añt. ff. ex qui. cau. in
poſſ. ea. ⁊ in. l. prolatam. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iudi. vo
luit Bal. in. c. ſepe. de appel. ⁊ in. d. l. ſed ſi de ſua. ⁊ in. l.
generaliter. §. his de preſentibus. C. de iureiur. ⁊ in. l. ab
eo. C. quō ⁊ quādo iu. ⁊ in. d. l. is apud quē. ⁊ i. c. p. ⁊. g.
de offi. deleg. glo. in. c. ſepe. de ap. Ang. in. d. l. properan-
dum. §. ⁊ ſi quidē. glo. in. l. bonorū. C. qui admit. ad bo.
poſ. poſ. que ſm Ange. ibi docet cautos debere eſſe cau-
ſidicos vt apud acta faciant deſcribi hec verba ꝙ iudex
ſciens fecit quod eſt bene notan. ⁊ voluit do. Anto. in. c.
ex tenore. J. eod. ⁊ do. Abb. in. c. q̄m cōtra de ꝓba. lꝫ Jo.
an. aliter voluerit quē refert Bal. in cōmēto. l. falſus. C.
de furtis. ergo ſequitur ꝙ innoteſcere debet iudici fun-
damentū ſue iuriſditionis. ℂ Quinto ad hoc adduco
l. debet. in prin. ff. nau. cau. ſtab. in verſi. in ipſa naui datū
ſit. vbi debet probari dānum fuiſſe illatum in naui ad hꝫ
vt dominus nauis teneatur q: iſtud eſt fundamentū vt
agi poſſit contra dominū nauis. ℂ Sexto. l. cuiq;. §. nō
tamen in vſi. eius rei gratia. ff. de inſtitutoria. ⁊. l. ſi pupil
lus. §. ſi cōditio. ff. de exercito. ℂ Septimo adduco tex.
in. l. pretor ait. §. docere. in verſi. docere debet in turba fa
ctum. ff. vi bono rapto. ℂ Octauo allego in mediū tex.
in hac materia ſingularem ⁊ meliorē de iure ad duo. vꝫ
67 in. c. nouit. ℨ. de iudi. vbi habet † ꝙ denunciās laycū in
foro eccleſiaſtico debet ante omnia probare ꝙ denuntia
tus eſt in peccato. q: peccatum eſt fundamētū iuriſditio
nis iudicis eccleſiaſtici ⁊ tenetur denūtians probare ſuf
ficienter vnde ꝓbantur ibi duo ꝙ ante oia ſit ꝓbandum
fundamētū iuriſditionis ⁊ ꝙ ꝓbō illa ſit plenaria ⁊ ꝑ
ꝯñs in vno ille tex. approbat opi. Gof. ⁊ alioꝝ ⁊ in alio
opi. illam reprobat q: inſtitute voluerūt ꝙ ꝓbatio dꝫ eē
ſūmaria q: cōfundit per illū tex. dꝫ. n. eſſe plenaria ⁊ ad
duco ſing. ⁊ ſtupendū dcm̄ Inno. in. d. c. nouit de quo fe
cit feſtum Bald. in. c. ſi quis per triginta. in ti. ſi de feudo
68 defuncti fuerit cōtrouerſia. dixit. n. Inno. † ꝙ ſi ago cōtra
laycū in foro cōſcientie. ⁊ ꝓbo per vnū teſtē ꝙ ꝯ cōſciaꝫ
⁊ cū peccato detineat rē meā nō poſſum petere deferri iu
ramentū in ſupplemētū q: clare dꝫ ꝓbari ꝙ aduerſari⁹
meus ſtat in peccato. ⁊ per ꝯñs nō recte loquuti ſunt do
ctores ꝙ ſufficiat ꝓbatio ſūmaria niſi dicamus ꝙ eſt ſū-
maria reſpectū dilationū vt voluit bal. i. d. l. ꝑſcriptiōe vt ſu
perius retuli. Et ſi quiſpiā opponat tu te ipſū perimis cū
tuo ligone. nō. n. vr iuri cōſonū ꝙ grauet q̄s ꝓbare ple-
narie bis idem. q: aut dicem⁹ ꝙ ſufficiat ſemel probare
plenarie. aut dicem⁹ ſtādū eē aſſertioni beliāria. ⁊ poſt li
tē cōteſt. ꝓbabit plenarie. ⁊ ꝑ ꝯñs probat ibi opi. hoſti
bar. ⁊ ſequatiū vt euitet ille inutilis circuitus q: ad hoc
rñdeo nō eē abſurdū ꝙ bis idē examinet i eodē iudicio
tñ ad diuerſū finē vt hꝫ in. d. c. veniens. el. ij. de teſti. ⁊ lꝫ
iſta ꝓbatio ad fundamētū iuriſditiōis ſit plenaria nō tñ
indiſtincte q: aut loqmur reſpectu dilationū ⁊ erit ſūma-
ria. ſed ſcda ꝓbatio fiēda poſt li. cōte. erit plenaria reſpe
ctu dilationū ⁊ reſpectu ꝓbationis. ⁊ ꝑ ꝯñs nō eſt bona
argumētatio de vna ad alterā. ⁊ pro certo ille tex. appo
nit ruinā aduerſus ꝯriā opi. ℂ Nono adduco. l. ſi pater
§. i. in vſi. liquere pretorio. ff. de fideicōmiſ. liber. ℂ Ultio
rñdeo clarius ad. d. l. cū quedā puella. §. i. vt dicamus ꝙ
ibi loqtur q̄ſi quis erat iudex in mēſura quātitatis peti-
te. ſiue eſſet vera ſiue eſſet falſa idō nō eſt admiratione di-

ℂ Iuriſditiō hoc clari⁹ q̄z quilibet alius elicit domin. abb. hic in fin. in vſicu. ex hac ſolutione ⁊ ad hoc vidi nouiſſimos ſcribentes hq paucifſimis hoc abſoluunt.

gnum ſi iudex pōt ꝓcedere alio nō diſcuſſo. ſed in q̄ōne
noſtra ita demū erat iudex cōpetēs inter ipſas ptes ſi vꝫ
erat ꝙ ibi ꝯtraxerat vl̄ deliquerat. ⁊ iō ante oia dꝫ hoc diſ
cuti ſūmarie ſine dilationibus. ⁊ lꝫ dicat ꝙ bar. tenuit ſe
cundā opi. in. d. l. ij. ff. ſi q̄s in ius vo. ꝑ certo nō eſt bñ di
ctum nā bar. in. d. l. ij. iſtū paſſū nec examinat nec diſcu
tit. ſed in tranſcurſu lecture dixit ſtandū eſſe aſſertōi ptis
⁊ ꝑ ꝯñs nō cū deliberatiōe ita ibi tenuit. ſed idē bar. i. d.
l. ꝑſcriptione iſtū paſſū examinat diligenter referēs opi.
alioꝝ. ⁊ nihilominus laudat in primā opi. ergo illa
fuit ſua opi. arg. l. diui fratres. ff. de iure patro. maxime
q: eſt diti. opis. ſoa ar. l. qui filiū. §. ſabini. ff. ad trebeli. ⁊
hāc ptem vt veriorē ſequutus eſt Jo. de imo. in cōmento
l. quidā cōſulebat ad ſi. ff. de re iudi. ⁊ eū ſequit Petr. de
ancha. in ſuis reportatis in. d. l. ij. ff. ſi quis in ius vo. non
ierit. Poſſent tñ tot diſcordie noſtroꝝ patrū recōciliari
ad cōcordiā hoc mō. vꝫ aut quis aſſerit in libello illud ꝙ
eſt fundamētum iuriſditionis iudicis ⁊ aduerſarius illō
nō negat. tūc ſtādum eſt aſſertioni aſſerentis caſum dico
fore hic a ꝯrio ſenſu nā ſi laycus nō negaſſet rē petitā eē
eccleſie vel clerici fundata erat iuriſditō iudicis eccl̄iaſti
nec erat opus ꝓbare ante litem cōteſta. rem fore clerici.
ſufficiebat. n. illud ꝓbari poſt litem cōteſt. ad meritis cau
ſe. pōt poni exemplū quidā cōuenit patremfa. pro nego-
tio geſto a filio in caſu mercantali quo caſu tenet pater
ex forma ſtatuti. actor aſſerit in libello illā obligationē
eſſe mercantilē ſi pater non negat ſtabit aſſertioni libel-
lantis. Et ſi mihi dicat amice lꝫ iſtud dictū videat colo
ratū ſatis ⁊ appareat tñ latet hamus in eſca. q: lex non
ignorat. C. qui accuſare nō poſſunt dicit niſi prius ſe ma
trem ꝓbauerit vbi requirit ꝙ prius aſſerens ꝓbet aſſer
ta. ergo nō ſufficit aſſertio. Pro certo iſtud eſt difficile ꝯ
riū pro cuius ſolutione cōcepi in aīo ſic dicet ꝙ vr ꝓbaſ
ſe ie eſſe matrē eo ipſo ꝙ aſſerit ſe matrē. ⁊ ꝑ aduerſariū
nō negatur ⁊ ita dico ꝙ itelligit ille tex. ⁊ ad hoc addu
co vobis glo. pene omnes in cenſura pontificia ⁊ ipera-
toria. in. l. ſuper ſeruis. C. qui militare nō pñt. lib. xij. ⁊ in
l. i. ⁊ i. l. teſtō. C. de teſt. mili. ⁊ i. l. ſi creditor. C. de pigno
raticia actio. ⁊ in. l. ij. C. de erro. aduocatorū. ⁊ in. l. ſine
poſſidetis. C. de ꝓba. ⁊ in. l. i. C. de fide inſtru. ⁊ iure ha-
ſte fiſca. li. x. ⁊ in. l. ſi tutor. C. de periculo tut. ⁊ in. l. ij. C.
de peti. here. glo. in. c. propoſuiſti. lxxxij. diſti. ⁊ in. c. ſuper
eo de teſti. cogen. ⁊ in. c. ſicut. el. ij. de iureiur. ⁊ in. c. pen.
de excep. ⁊ in. c. iij. de ꝑſcrip. ⁊ in. c. i. ꝙ me. ca. ⁊ in. c. illō
de ꝑſumpt. ⁊ in. c. ad falſarioꝝ de crie falſi. vbi ſunt gl. ſo
lēnis ꝑ qbus eſt tex. melior de iure in. l. i. C. de teſt. mil. ⁊
iſto mō ꝓcedat ſcda opi. q̄ꝫ tenuit hoſtiē. bar. ⁊ ſeq̄ces. ⁊
ꝑ hoc rñdet ad iura in ꝯrū allegata. ⁊ iō cū dr i. d. l. hec
aūt cōſtare liq̄re pretori. ꝙ ſatis dꝫ cōſtare liquere fūda
mētū iuriſditōis eo ipſo qđ aſſerit in libello ⁊ ꝑ aduerſa
riū nō negat. Aut aſſerit in libello fūdamētū iuriſditio-
nis. ſꝫ ꝑs aduerſa negat ⁊ tūc ſtat negationi ⁊ iō on⁹ ꝓ-
bandi fundamētū icūbit aſſerenti ⁊ iſto mō ꝓcedat opi.
gof. Inno. bar. ⁊ ſequatiū. ⁊ iſto mō q̄eſcant in pace tot
lites docentū. ⁊ ſi q̄s q̄reret q̄ opi. eſt cōmunior. an ꝑma
quā tꝫ gof. an ſecūda quā tenet hoſti. dicatis ꝙ cōior ē il
la quā tenet gof. q: eam ſequūtur plures ⁊ maiores nu-
mero pōdere ⁊ menſura ⁊ ideo ꝑſumit verior. l. i. ff. ď of
ficio queſto. in verſi. crebrior apud veteres opinio. ſed te
ne menti concordiam datam a me ⁊ ideo nunc ſine felle
rangoris ⁊ inuide dicet poteris iſtū paſſū nūſq̄ꝫ fuiſſe ita
enucleatū vt hic deo ego ꝑncipi nr̄o ſit gl̄ia ⁊ īpiū ſempi
ternū. ℂ Opponit ꝯ iſtū tex. ⁊ ꝯ ꝑdicta vr eni ꝙ layc⁹
negādo rē petitā fore eccleſie vel cl̄ici ſit li. cōte. ⁊ ꝑ ꝯñs
nō poſſit āplius ꝓponere declinatoriā iudicij cū li. ꝯteſ.
ſit termi⁹ excluſiuus oīuꝫ dilatoriaꝝ. c. inter mona. de
re iu. l. exceptionē. C. ď ꝓbat. ſolutio. an. ꝙ hec vba dice-
bat layc⁹ nō ad iudiciȷ ordi. nec nō ꝯteſt. litē ſed ad fori
excluſionem ideſt ad dclinādum iudiciū ex qua ſolutiōe
69 a † note ꝙ negādo petitū negatur ſimul iuriſditio⁹. nec vr
quis

quis negare alio p̄ſtādi litē ſʒ iudicium declinandi qđ eſt nota dignum ſm Petrum hyſpanum ⁊ Abbatem antiquum.ſolue ꝙ reus dicebat hec verba extra iudicium.⁊ per conſequens non inducitur litis conteſtatio.vel ſoluunt aliter quod licet reus hoc diceret in iudicio tamen cum proteſtatione ꝙ non intendebat litem conteſtari.ſed qualiter valeat iſta proteſtatio.vide quod notatur in.c.i.de litis conteſtatio.lib.vi.⁊ in.c.cum.m.de conſtitutio. ℭ Sed opponitur ꝙ hoc caſu potuerit laycus cōueniri corā iudice eccleſiaſtico.vt in.c.cum ſit.ſ.e. ℭ Soluit Innocē.ꝙ illud quod dicitur hic.procedit niſi agatur ď ſpoliatione vel qualibet oppreſſione.xvi.q.i.c.in canonibus.xxiiij.q.iij.c.ſi quis de potentibus.dicetur in.d.c.cum ſit. ℭ Oppo.ꝙ eo ipſo ꝙ clericus aſſerit res eſſe ſuas vel eccleſie.debet ſibi credi.qꝛ in principio litis preſumitur pro agente.⁊ ſtatur ſue interpretationi.l.ſi quis intentione ambigua.ff.de iudi.Solue ꝙ preſumitur quo ad ordinandam lite.vt ibi habet.ſed non quo ad fundādam iuriſditionem.vt hic.vel ſolue ꝙ non preſumitur ꝑ actore quo ad deciſoria.vt eſt ſolēnis glo.in.c.cum ad ſedem.in gl.ij.de reſtitu.ſpolia.ſed iſta aſſertio licet ponat quo ad fundandam iuriſditionē.nihilominus ſuper eo fundat deciſio litis.⁊ ex hoc elicitur limitatio ad.d.l.ſi quis intentione ambigua.tene menti. ℭ Oppone ꝙ ſuper rebus eccleſie debebat conueniri laycus coram iudice eccleſiaſtico.c.ſane.ſ.eo.Solutio hic loquitur quando laycus dicit res eſſe ſuas.⁊ idē dicit hic Inno.⁊ id dicit hic in littera.quia ſi cōſtaret res eſſe eccleſie licet laycus poſſideret.tamen coram eccleſiaſtico agi deberet puta ſi ageretur ex legato vel ex locato vel ſimilibus ꝙ ſm do.Card.eſt dictum nota dignum.⁊ ſepenumero allegatur ſed hoſtiē.dicit primum melius ſtare qui etiam dicit ſibi non placere dictum Innocē.⁊ tex.iſte omnino contradicit niſi ratione priuilegij vel conſuetudinis aliud dicatur ſed Jo.calda.dicit ſe nō credere Innocē.intellexiſſe ꝙ ſi ſimpliciter agit ex locato vel legato cōtra laycum iudex eccleſiaſticus ſit competens niſi allegetur violentia vel iniuria legitimus contractus.vt patet per not.per eundem Innocē.in.c.cum ſit.ſ.eo.ſed do.Cardi.dicit ſe de hoc vidiſſe multum agitari ⁊ pro eo ꝙ dicit Jo.calda.allegat qꝛ nō videtur ꝙ laycus poſſit conueniri ex locato coram iudice eccleſiaſtico cum ex locato competat actio perſonalis contra obligatum.ff.de actio.⁊ obligatio.l.actionum genera.§.ex contractu.defendendo tamen dictum Innocē.dicit do.Cardi.Innocē.non dicere ſimpliciter in qualibet actione locati poſſe laycuʒ conueniri corā eccleſiaſtico.ſed tunc tantum cum agitur de locatione rei quam conſtat eſſe eccleſie quo caſu licet actio ſit perſonalis tamen eſt in rem ſcripta.⁊ ſic cenſetur realis quo ad ſortiendum forum.c.ex parte.ſ.eod.ſed cum agitur actione reali.nec negatur rem eſſe eccleſie cognoſcit iudex eccleſiaſticus.vt voluit Innocē.in.c.cum ſit.ſ.eo.In quantum autem Innocē.loquitur quando agitur ex legato.iſtud non eſt dubium ſm do.Cardi.quando legatur res quia tunc pro ipſa competit actio in rem.vt in.l.i.C.cōmunia de lega.ſi ergo legata eſt res per laycum eccleſie poteſt agi coraʒ eccleſiaſtico tāquā ſup re eccleſie per iſtū tex.⁊ hec dicit domi.Cardina.fore multum notanda ⁊ ſepenumero ſe vidiſſe dubitari.⁊ vario modo dici per ſapientes cum accidiſſet in facti contingentia refert ſe ita

70 conſuluiſſe.⁊ pro hoc maxime ſm eum.† quia in dubijs opinionibus fauendum eſt eccleſie ⁊ pijs locis.c.i.de in integrum reſtit.c.cum ſit generale.ſ.eodem.l.ſunt ⁊ perſone.ff.de religio.⁊ ſump.funerum.⁊ ita ſuper hoc paſſu reſidet hic domi.Cardina.Iſta dicta egent enucleatione ⁊ accōmodatior locus enucleandi erit in.d.c.cum ſit generale.Sed ad precedentē queſtionem que fuit Goffre.Hoſti.⁊ aliorum addite quod voluit Bal.in.l.iplialem.§.preterea.c.l.iij.de prohi.alie.feud.per Feder.verſi.quid ſi extraneus aget directa rei vendicatione contra vaſallum rem feudi petendo ⁊ non vt feudum nec contendendo de re feudali.videtur ꝙ in hac cauſa debeat cognoſci per iudicem ordinarium.quia quo ad iuriſditionem iudicis debet inſpici qualitas petitionis nō qualitas defenſionis merita tangentis.vt.l.cū quedam puella.§.primo.ff.de iuriſditione omni.iudi.xi.q.prima.c.experientia.⁊ allegat iſtum tex.⁊.d.c.cū ſit generale.Nec obſtat.c.ex parte.ſ.eodem quia quod ibi dicitur ꝙ queſtio proprietatis rei feudalis coraʒ domino feudi eſt tractanda procedit cum agitur inter duos vaſſallos de iure feudali quis eorum in feudo ſit potior nec in dubium reuocat an ſit feudalis.Porro ſi de iure poſſeſſionis agatur id eſt de iniuria ad queʒ venerit quia nihil commune habet proprietas cum poſſeſſione.l.naturaliter.§.nihil commune.ff.de acquir.poſſ.iudex ordinarius vel delegatus eius cauſam audiet.⁊ ita dicit Goffredum intellexiſſe hunc§.preterea ⁊.c.verum.ſ.eodeʒ vt ipſe notat ibideʒ

71 in ſumma.vel dicit ibi Bald.† ꝙ ſi reus excipiat ⁊ dicat rem eſſe feudalem ⁊ nominet dominum in iudicio ꝙ ſūmarie cognoſcetur de iſta exceptione ⁊ ſi per ſummariaʒ cognitionē appareat ꝙ ſit res feudalis remittetur iſta cognitio ad dominum feudi quia ipſe eſt ordinarius iudex vaſſalli ⁊ allegat iſtum tex.in argumen.Si autem cōſtiterit per ſummariam cognitionem ꝙ res non ſit feudalis tunc procedet iudex ordinarius.refert tamen ibi Bal.ꝙ dominus Joannes blanco.li.iiij.titu.de confeſſione feudi in ſua ſumma dicit ꝙ iſtud.c.ponit caſum ſpecialeʒ fauore eccleſie ⁊ aliter non declarat ibi Bal.videtur mihi ꝙ voluerit ſentire opinio.Goffredi dicentis ꝙ de iſta exceptione an res ſit eccleſie vel clerici an non cognoſcet iudex eccleſiaſticus ſummarie nec preiudicabit ſententia lata ſuper hoc iudicio ordinario poſtea agitando quia dūtaxat fundat iuriſditionē iudicis vt voluit Innoc.in.d.c.ſuper litteris. ℭ Tu pondera qꝛ iſte tex.non aperit corā quo iudice fiet iſta ſummaria cognitio immo dicit ꝙ ſtabitur aſſertioni layci poſſidentis rem ⁊ negantis illā eſſe eccleſie.videretur ergo ꝙ potius deberet cognoſcere iudex.rei.⁊ ſic iudex laycus ꝙ̄ iudex eccleſiaſticus ⁊ iſta tene menti.Si qđ boni dcm̄ ē attribuamus ſuppremo Deo largitori.Andreas Barbatia.

> ℭ Queſtio feudi vide ad materiā huius tex.oēs nouiſſimos ſcribentes hic ⁊ vide pa.de caſtr.in ꝯſi.clx.⁊ vide do.alex.ď imola ꝯſi.l.in.l.colū.in ſi.nū premiſſis circa ſinē cū ſeq.⁊ in iiij.col.in ver.alia rōne vbi multa in materia habebis.

Ex tranſmiſſa.

Sūt ⁊ alia capitula habentia idem principium vt in.c.ex tranſmiſſa.ď reſtitutio.ſpoliato.⁊ in.c.ex tranſmiſſa.ď pſcript.⁊ in.c.tranſmiſſam de elect.⁊ in.c.trāſmiſſe qui filij ſint leg.⁊ hoc intendit.Queſtio ª feudi debet per dominum terminari qui ſi negligit eccleſiaſticus iudex alias ſuperior eius hoc faciet.hoc dicit.⁊ ita communiter ſummatur hic per doctores.Uel ſummatur ſic ſm lectu.glo.Si queſtio feudalis eſt inter clericum ⁊ laycum cognoſcet dominus feudi.ſed eo negligente cognoſcet delegatus pape etiam ante negligentiam datus hoc dicit.Et procedit iſte intellectus habito reſpectu ad generalem conſuetudinem de qua hic per glo.⁊ per glo.in.c.precedenti vide ibi dicta.Uel poteſt ſic ſummariſecundum alium intellectum.Queſtio feudi debet terminari per dominum feudi immedate.⁊ hec lectura incedit cum prima ſed eſt magis clara ⁊ notabilis ſm do.abbatem. ℭ Et diuiduntur quia in prima ponit partiſ cōqueſtio.in ſecunda pape prouiſio.ſecūda ibi per dominū.Sʒ forte non eſſet apponere os ſupra celum dicere ꝙ iſte tex.longe aliter decidit ꝙ̄ ſentiāt omnes antiqui ⁊ moderni canonum vertices.Et pondero iſtum tex.dum dixit traxiſſet in cauſam ⁊ adduco Bald.in auctentic.habita.C.ne filius pro patre.in vltima columna † vbi dicit ꝙ iſtud verbum traxerit intelligitur eo caſu quo non habet locū penitētia ꝙ eſt qñ lis ē ꝯteſta.⁊ de hoc ďbo tract⁹ vid.c.ſinauīt.⁊.c.dilectus de reſcrip.⁊.c.paſtoralis de cā poſ.⁊ ꝓprie.⁊.c.ſi diligenti.ſ.eod.⁊.c.olim.⁊.c.dilecti.de exceptio.⁊.c.ij.ď libelli oblatione.Cōſidera mō hāc doctri.

Bald.in.d.auc.habita.ꝙ lis fuerit conteſtata eſt hic ca
2 ſus formalis.†ꝙ vaſallus ⁊ ſic ſubditus non rōne iude
iuriſditionis pōt ꝓrogare iuriſdictionē alterius iudicis
⁊ nō rñdere corā dño feudi niſi dñs ꝓhibuerit ſub de-
bito fidelitatis.vt in cauſa feudi nō rñdeat corā alio iudi
ce.⁊ ſic eſt hic caſus qđ vaſallus in cā feudi pōt ꝓrogare
iuriſditionē alterius iudicis niſi dñs ꝓhibeat.⁊ ſic vī ca
ſus ponēs in profundū dictū bar.⁊ aliorū.in.l.i.§.⁊ poſt
3 operis.ff.de ope.no.nū.†vbi dixit ꝙ ſubditus rōne nō iu
de iuriſdictionis nō pōt ꝓrogare iuriſditionē alterius.vt
eſt vaſallus reſpectu feudi.nā hic milites q reſpectu feu-
di erant vaſalli dñi ſui ꝓrogarunt iuriſditionez alterius
iudicis.⁊ niſi dñs ꝓhibuiſſet proceſſiſſet iudiciū corā iu-
dice prorogato.⁊ intelligendo iſtō text.ꝙ lis fuerat hic
cōteſtata.vt dictū eſt hic caſus nouus ⁊ ſingularis limi-
4 tans legem vbi ceptū.ff.de iudi.†vbi dicit iudiciuz debe-
re finiri ibi.vbi ceptuz eſt.vt non procedat ēt ſi lis fuiſſet
conteſtata ſi vaſallus ꝓrogando iuriſditionē alterius in
cā feudi cōteſtatus eſt litē corā iudice prorogato.vt nō ꝓ
cedat ſi dñs feudi probibeat vaſallo vt non cōpareat re-
ſponſurus corā illo.⁊ adduco accōmodatam ad hoc do-
ctrinā Jo.mona.in.c.accuſatus.de hereti.li.vi.vbi dice-
bat.ꝙ.d.l.vbi ceptū.nō hꝫ locum.vbi agit de preiudicio
alterius iuriſditionis.cū ergo agat de preiudicio iuriſdi-
tionis dñi feudi.ſequit ꝙ nō habebit locum.d.lex.vbi ce-
ptū.⁊ iſtud mihi videt ꝙ fuerit de mente huius decreta-
lis.⁊ ab initio ſeculi videt ꝙ ad hoc fuerit edita.⁊ ꝑ cō-
ſequens nō erit opus adire tot labores doctoꝝ hic.Et vt
meis detur audacia verbis adduco in teſtē do.bald.in.l.
imperialē.§.preterea.el.ij.de probi.alie.feud.per Fede.
5 in vſibus feu.in pen.col.verſu.†quero an vaſalli poſſint
ꝓrogare iuriſditionē in aliū q̄ȝ in dñum vel in pares.gl.
ſentit ꝙ ſic per regulas cōmunes.naȝ prorogare iuriſdi-
tionē eſt ius partiū non ius iuriſditionis.qꝛ eſt iuriſditio
nis voluntarie nō contentioſe.Itē ex quo partes ſunt cō
cordes nulle ſunt partes ſuperioris in obuiando.arg.l.ſi
cōuenerit.ff.de re iudi.⁊ in.c.i.in tit.de cōtrouerſia feudi
apud pares terminanda in vſi.feud.In cōtrariū arguit
qꝛ qñ iuriſditio eſt reſeruata alicui tanquā ſuperiori infe
rior nō poteſt eam declinare ēt prorogādo.ideo dicimus
ꝙ ſi papa reſeruat ſibi iuriſditionez velint nolint partes
erunt ſub papa.vt no.Inn.in.c.inter dilectos.de exceſ.ꝑ
la.⁊ in.c.cuȝ.m.ferrariē.de conſitu.⁊ dicit hoc voluiſſe
roſarium qui fuit archi.in.c.ſibi qui de reſcri.li.vi.ſecus
dicit in inferiori a principe.qꝛ tūc etiaȝ eo inuito videt ꝙ
poſſint prorogare ſicut poſſunt in arbitros cōſentire.ſed
ſubdit totius eſſe dicere.vt omnis ceſſet colluſio ꝙ dño ꝓ
hibente non poſſunt prorogari.ſed ſi nō prohibeat poſ-
ſunt.⁊ de hoc dicit eſſe caſum formalem in hoc.c.⁊ ꝑ cō
ſequēs eſt firmū.vt in firma petra illud qđ predixi ꝙ hic
ꝓbat ꝙ vaſallus pōt ꝓrogare iuriſditionē alterius ſi do-
minus nō prohibeat ꝙ eſt accurate conſiderandū.qꝛ la
tuit maximos iuris decos.⁊ pp hoc opus erit dare aliud
⁊ nouū ſummariū ad hanc decretalē.Uel pondera qꝛ di
ci poſſet ꝙ iſte iudex cuius iuriſditionez vaſallus proro-
gabat reſpectu feudi erat dñs ipſius vaſalli mediatus.⁊
pp hoc non in tantū mordebitur doctrina bart.⁊ cōmu-
6 nis aliorum in.d.l.i.§.⁊ poſt operis.vt dicamus.†ꝙ va-
ſallus poteſt prorogare iuriſditionez domini mediati ad
preiudiciū iuriſditionis imediate.⁊ domini imediati.qꝛ
iſte primus iudex erat dominus mediatus illorum mili-
tum.⁊ ideo dicit tex.militū tue eccleſie.ſed ille nobilis de
campis erat dñs imediatus illoꝝ militū reſpectu feudi.
⁊ ideo potuit ꝓhibere ſub debito fidelitatis.vt nō rñde-
rent corā alio iudice q̄ȝ corā ſe.⁊ per ꝯñs nō ꝓbat ita in-
telligēdo illud primū dictū tene mētē.qꝛ hec ab alijs non
reperi reuelata.Ideo poſſet ſic ſūmari Uaſallus pōt ꝓ-
rogare iuriſditionē alterius iudicis niſi a dño feudi ꝓhi-
beat qui ſi fuerit negligens hoc faciet iudex prorogatus
hoc dicat.Et in hoc iſte text.nouiſſimus videtur.Uel ſic

¶ Doctoris. Adde d. in cun-
ctibus. C. de of.
vicar. l. fi. C. de
ſeſſa. mil. ⁊ illi
bus doc. q ad-
ducit pſill. alle
gan. d. Signo-
roll. qđ incip.
In nomine dñi
amē. qđ ſi hēs
videas.

Uaſallus pōt reſpōdere ſub domino mediato niſi a do-
mino immediato prohibeatur qui ſi fuerit negligens re-
curretur ad mediatum vel ad hoc delegatum.hoc dicat.
¶ Nota ibi militum eccleſie tue ſm aliam litteram ha-
bet tīcēſis eccleſie.ſed prima littera eſt cōmunior.Et pō
7 dero militū tue eccleſie.†qꝛ ſtat difficultas ſi prelatus ec-
cleſie poſſit facere milites.vt puta epiſcopus.Nam bar.
in cōmento.l.i.C.de dignitatibus.li.xij.dixit ꝙ miles fa-
cit militem conſuetudine.⁊ idem dixit Gaſpar de calda
rinis.in ſuis conſilijs in titu.qui filij ſint legi.in tertio.ali
as in.v.conſilio.⁊ vide hoſtiē.⁊ Jo.an.in.c.ceterum.de
dona.vbi dicunt ꝙ epiſcopus de cōnſuetudine facit mili
tes.⁊ vide bal.in.l.i.ad fi.C.de ceſſione bonoꝝ.vbi loqt
de militibus factis a romano pontifice potuit ergo ob-
ſeruande memorie.d.Pius papa ſcđs creare me militē
8 licet indignum.†de preſtantia autez militis ⁊ doctoris.
vide elegantem tractatum quem edidit ſolemnis doctor
dominus Signorolus de homodeis de mediolano.ego
autem nunc fabrico quendā tractatum.in quo vſqꝫ nunc
ꝙ doctor preferatur militi formaui centum ⁊ decem ar-
gu.Sed ꝙ miles preferatur doctori formaui.l.argu.⁊
res eſt in fieri.⁊ propter duas lectiones quas dietim le-
go.⁊ etiam in diebus feſtiuis.⁊ propter onera conſilio-
rum vix datur mihi ocium reſpirandi.Deus glorioſus
9 ſit mihi teſtis.¶ †Nota ꝙ dominus feudi habet iuriſdi
tionem inter vaſallos.c.ceterum.Et titu.i.vide ibi dicta.
10 ¶ †Nota ꝙ vbi vaſallus habet plures dominos vnum
mediatum ⁊ alterum immediatum iuriſditio primo ſpe
ctat ad imediatū ⁊ in ſubſidiū recurrit ad mediatū ꝙ in
11 duci poſſet ad qōnez †ambo dñi mediatus ⁊ imediatus
defendūt ſe ꝯ ſuos inimicos qlibet eoꝝ reqrit vaſallū ad
tutellā ⁊ defenſionē ſui ꝙ poterit dñs imediatus ꝑcipere
ſibi ſub debito fidelitatis.vt veniat ad eū defendēdū po-
tius q̄ȝ dñs mediatū ar.huius tex.Facit qđ voluit ſpe.in
ti.de feu.§.i.ver.xiij.⁊ ꝑ ſcribētes.in.l.ſi quis in grauē.§.ſi
cū dīs.ff.ad ſille.⁊ in.l.ꝯ pupillū.§.qui manus tribunal.ff.
de re iu.⁊ ſic ꝓbat hic.ꝙ vaſallus vaſalli ſuꝑioris dñi ē
12 vaſallus.¶ †No.ꝙ feudū eccleſiaſticū infeudatū ꝑ laycū
alteri cenſet eſſe feudū ſeculare.⁊ ſic potius trahit nomē
⁊ nām a dño imediato ſm.d.anto.hic.ſed iſta vī diuina
tio ad illū tex.qꝛ nō appet ꝙ iſti milites erant vaſalli ec-
cleſie mediante feudo.ſed bñ apparet ex tex.ꝙ erant va-
ſalli illius dñi de cāpis.quo ergo colore pōt dici iſtō feu-
dū fore eccleſiaſticuȝ.qnimo poſito ꝙ iſtud feudū fuiſſet
ab eccleſia ꝯceſſum dño de cāpis.⁊ dñs de cāpis illud cō
ceſſiſſet illis militibus nō ꝓpea diceret feudū ſeculare.qꝛ
deberet attēdi originaria cā.⁊ nō cā accidentalis.arg.l.
13 q hꝫ.ff.de tutel.⁊.c.requiſiſti.de teſta.†nam ponit ꝙ feu
dum a perſona ſeculari concedat epiſcopo non propter
hoc deſinit eſſe feuduȝ ſeculare.vt in.c.romana.§.debet.
⁊ quod ibi nota.glo.de appella.lib.vi.ita debet dici ecō
tra quando feuduȝ primo proceſſit ab eccleſia in laycum.
⁊ a layco deſcendit in laycū.vt dicatur eccleſiaſticuȝ feu
dum ⁊ non ſeculare.ita dicit hic.d.abb.Pro certo latet
nos veritas.vtruȝ iſti milites eſſent vaſalli eccleſie reſpe-
ctu iſtius feudi.quia ſi ita eſſet probaret hic notabile ꝙ
collegit.d.an.¶ Mihi vī dōm ꝙ rectius loquat.d.an.
ꝑ tex.inquantū dicit militū eccleſie tue.nā vt regulr vide
mus eccleſia nō eſt dñs militū.Si hꝫ milites vī illos hr̄e
reſpectu feudi.⁊ tamen dicitur hic ꝙ illud feudum erat
ſeculare.iō videt dōm ꝙ feudū recipiat denominationē
a cōcedente.vnde ſi eccleſia concedit feudum dicet eccle-
ſiaſticum.ſed ſi laycus feudū concedit dicat ſeculare.er-
go nō eſt abſurdum dicere ꝙ reſpectu eccleſie ꝯcedentis
feudū dño de cāpis dicat feudū eccleſiaſticū.ſed reſpectu
dñi de cāpis ꝯcedentis illud militibus dicatur feudum ſe-
culare ⁊ ſic vnum ⁊ idem feudum denoiat vario modo
ꝓpter diuerſitatez ſubiectoꝝ quibus inheret.nec eſt verū
ꝙ hic concurrat cā naturalis ⁊ accidentalis.imo queli-
bet cauſa dicat naturalis habito reſpectu ad ꝯcedentez.
¶ †Nota ꝙ

14 ¶ †Nota q laycus ſubiectus ratione feudi non poteſt
prorogare iuriſdictionem alterius iudicis ſine conſenſu
domini feudi in his que concernunt dñm feudi. et hoc qꝛ
nõ eſt ſubiectus rõne exercitij nude iuriſdictiõis tñ. ſed
ẽt rõne fidelitatis et feudi. ſecus in layco ſimplr ſubiecto
rõne exercitij nude iuriſdictionis. vt p bar. in. l. i. §. et poſt
operis. ff. de oper. no. nunc. ſm. d. ant. d. abb. et alios hic.
Mihi videt q iſte tex. probet ꝯtrium. probat. n. q vaſal-
lus poſſit prorogare iuriſdictionez alterius niſi dñs eum
prohibeat. ad ſi nõ poſſet prorogare non fuiſſet opus q
15 dñs ſub iuramẽto fidelitatis prohibuiſſet †nam priuatio
preſupponit habitũ. l. decẽ. ff. de ver. ob. et actus actiuoꝝ
ſunt in paciente bñ diſpoſito. vt in. c. venerabilez. de elec.
et philoſophus in. ij. de aia. ¶ No. ibi ſub debito fideli-
16 tatis. †q põt dñs precipere vaſallo ne in ſpectantibus et
concernẽtibus feudũ rñdeat corã alio iudice. nã ſicut eps
põt precipere clerico in virtute obedientie ſic dñs vaſal-
lo ſub debito fidelitatis quo ad ea que ſpectãt ad feudũ
facit ſimile qḋ hꝫ in. c. ex tenore. J. e. facit ẽt qꝛ vaſallus iu-
rat fidelitatẽ dño. c. i. de forma fideli. et. c. i. ꝺ noua forma
fideli. et. c. de forma. xxij. q. v. vbi ponunt ea que iurat va-
ſallus ſeruare ſic et eps prohibet clericũ ſuũ litigare corã
iudice ſeculari. vt no. p Jo. an. in. c. ſi iudex laycus de ſen.
17 excõ. li. vi. facit. c. ſi diligẽti. J. eo. †Sꝫ dubitare poſſet qſpiaꝫ
ſi aliquis cõueniat ſcholarem corã pꝛtẽ vtrũ dñs rector
poſſit mãdare ſcholari ſub pena preſtiti iuramenti. vt nõ
rñdeat corã alio niſi corã ſe. qꝛ ipſe offert ſe paratum red-
18 dere iuſticiã. d. car. hic dicit. †q rector põt pcipere ſcho-
lari ſub debito iuramenti. vt nõ rñdeat corã alio. et ſic vt
nõ declinet iuriſdictionẽ ſuã. ſed nihil alle. ſed mouet ar.
huius text. et mouet ar. epi ſic pcipiẽtis clerico ſuo. Pro
certo iſte tex. nõ põt induci in ar. qꝛ hic erãt duo iudices
vnus erat mediatus. et alter immediatus. iõ nõ poterat
vaſallus declinare iuriſditionẽ iudicis imediati. et pp h
mãdauit ſibi ſub debito fidelitatis. vt nõ declinaret. ſed
in caſu. d. cardi. ſcholaris nõ hꝫ iudices mediatos et ime-
diatos. imo oẽs ſũt imediati. vt eps doctor ptãs et rector
vt no. in auc. hita. C. ne filius pro pat. et in. l. ſi. C. de iuriſ.
om. iu. et hꝫ ius eligendi ſibi iudicẽ de iſtis. vt in. d. auct.
habita. nõ meret ergo alle. iſtũ tex. ẽt in arg. pro qõne. d.
car. nec ẽt eſt bonũ ſimile qḋ ipe facit ꝺ epo ad clericũ. qꝛ
clericus eſt ſubditus epi nõ rõne nudi exercitij iuriſditio-
nis. ſed qꝛ videt eſſe vaſallus epi. et eps videt eſſe dñs ei9
e. cũ clerici. de ꝟ. ſi. c. graue. de excel. pla. et. c. irrefragabi-
li de offi. ordi. c. ad noſtrã. de app. et qꝛ hꝫ eccleſiã ab epo
et ſi dicat ergo ſi nõ hꝫ eccleſiam ab eo poterit declinare
iſtud nõ ſeqt. qꝛ eps tenetur ſibi ad alimenta ſi eũ ordina-
uit ſine titulo. vt in. c. cũ ſm apoſtolũ de pbẽ. Jtez licet nõ
habeat eccleſiã actu tñ habet habitu. qꝛ eps tenet ſibi p-
uidere. vt dixi in. c. i. S. eo. et in. c. ceteꝝ. S. titu. i. lꝫ aliter di-
xerit bart. in. d. l. i. §. et poſt operis. ſed rector non eſt dñs
ſcholariũ nec ſcholares ſunt ſubditi eius. nec tenent bñfi-
ciũ ab eo. nec tenet eis ad alimẽta. et ſi clericus nõ eſt ſub-
ditus epi rõne iuramẽti. vt in. c. ego. n. de iu. iur. et p ꝯñs
nõ eſt bona equipatio de epo ad rectorem. et de ſcholari
ad clericũ. Facit. c. ſignificaſti. J. eo. Et ſi dicat q illḋ ope-
rat vinculũ iuramẽti. Quia ad h rñdeo q ſcholaris iurat
obedire rectori in his que honeſta et iuſta ſunt. vt eſt gl.
peregrinus. in. l. nõ videt. §. qui iuſſu. ff. de reg. iu. ſed iuſtũ
et honeſtũ eſt q ſcholaris cõuentus eligat ſibi iudicez. vt
in auc. habita. C. ne filius pro patre. ergo nõ eſt alienũ a
iuramento eligere ſibi quẽ iudicẽ maluerit de iſtis qua-
tuor. Faciat etiã qꝛ iuramentũ intelligit ſm naturam rei
vel actus ſuper quo preſtat. vt eſt tex. ſing. in. l. ſi. C. de nõ
nu. pecu. et habet in. c. p tuas. de arb. ſed natura huius ac-
tus eſt. vt ſcholaris poſſit eligere ſibi iudicem. ergo ita in-
19 telliget iuramentũ ſuper eo preſtituz. Et ſi dicatur †q iu-
a ramentũ obliget quẽ preciſe ad factum.ᵃ vt eſt glo. ſing.
in. l. ſi pecuniã. ff. de cõdi. ob cãm. rñdeo q ſub iudice lis
eſt ſi illa gl. procedat de quo pleniſſime per. d. abb. in re-

peti. c. per tuas. de arbi. ergo faciat etiam q iuramentuꝫ
eſt fori accumulatiuũ. et nõ eſt fori mutatiuuz. vt in. c. cuꝫ
c. laycus. de foro compete. lib. vi. ſed ſi dictum do. Car-
di. eſſet verum ſequeretur q iuramentum eſſet fori muta-
tiuum quod eſſe debet. et per conſequens videtur q non
bene loquatur dominus Cardi. Dixit tamen Ricar. ma-
lumbre. quem refert et ſequitur Bal. in. d. auctẽ. habita.
20 †q ſi ſcholaris conuenitur coram poteſtate poteſt decli-
nare et eligere ſibi alium iudicem. ſed ſi conuenitur corã
b rectore non poteſt declinareᵇ ratione profeſſionis cui eſt
aſtrictus vinculo iuramenti et ſic concurrunt duo profeſ-
ſio et iuramentum quod eſt menti tenendum. qꝛ propter
auctoritatem Ricar. Bald. et domini Cardi. ſeruaretur
in pratica quod bene notabis cum efficieris rector ma-
gnificus huius illuſtris ſtudij quo caſu videretur plus di-
cendum q ſi ſcholaris cõuentus coram rectore declina-
ret iuriſditionem rectoris q poſſet eum priuare conſor-
tio ſcholaſtico. et ad hoc adduco quod habetur in. c. cuꝫ
21 in eccleſijs. de maiori. et obediẽ. †vbi monachus qui non
vult obedire priori priuatur conſortio fratrum. et addu-
co pulchrum ſimile quod voluit bal. in. c. i. de controuer-
ſia apud pꝛes termi. in vſibus feud. vbi dixit q ſcholaris
q nõ vult iurare in manibus rectoris nõ dꝫ hñi pro ſcho-
lari. et debet reijci ꝺ vniuerſitate ſcholaſtica. allegat. c. ex
litteris. de conſtitutio. et. l. eos. C. de offi. magi. militũ. et
. l. penul. ff. ex quibus cau. maior. et iſta non tradas obli-
22 uioni. ¶ †Nota q vaſallus inuito domino non poteſt
iuriſditionẽ alterius progare. et idẽ in quolibꝫ aliter ſub-
iecto qꝫ rõne nudi exercitij iuriſditionis. facit quod no-
tatur in. c. ceterum. S. titu. i. et quod voluit Barto. in. d. l.
23 i. §. et poſt operis. ¶ †Nota q ad ſuperiorem dominuꝫ
feudi ſpectat ſolicitare et compellere dominuꝫ imediatũ
vt vaſallis iuſticiã miniſtret et eo negligente ipſe ſupple-
bit. Ego adduco ſingularem tex. in. c. irrefragabili. §. ex-
24 ceſſus. S. de offi. ordi. †vbi ſi corrigere exceſſus ſubditorũ
ſpectet ad capitulũ ſi negligat poterit epiſcopus ſupple-
re illius negligentiam. et plus probatur ibi q poterit aſ-
ſignare ſibi terminum infra quem miniſtret ſibi iuſtitiã.
et ita videtur dicendum in caſu huius capituli. et ſi bene
ponderetur iſte tex. videtur caſus hic. q ſi iudex imedia-
tus ſit negligens recurritur ad ſuperiorez eius q non eſt
opus q ſuperior compellat illum negligentem ad exer-
cendaꝫ iuſticiam. ſed ipſe ſuperior poterit ſupplere qḋ eſt
bene notan. ad declarationem tex. et eius quod voluit
ibi Bald. in. l. fina. §. illud. C. de tempo. appellati. et in. l.
ſed ſi per pretorem. §. ait pretor. ff. ex quibus cau. maior.
et quod ibi voluit Guil. de cuni. et quod voluit Bartho.
in. l. quãuis. ff. de dam. infecto. et domi. Cardi. in. c. ex cõ-
queſtione. de reſtitu. ſpoliato. et quod voluit Bald. in. c.
per tuas. de teſti. de quo dicendum. vt in illis iuribus. qꝛ
non pono hoc nunc pro conſtanti. ¶ Nota ibi debitum
finem imponas. modum loquendi iuriſlatoris. nam ali-
quando ſacri canones dicunt fine canonico decidas ali-
quando dicunt debitum finem imponas eſt ne differen-
25 tia inter hos modos loquendi dicite ſic. †quia illa verba
canonico fine referunt ad cauſas ſpirituales. ſed illa ver-
ba debito fine referunt ad cauſas prophanas. et licet ita
ſit de iure tamen ſacri canones permixtim vtuntur iſtis
verbis. iſta eſt glo. ſingularis. in. d. c. ex conqueſtione de
reſtitu. ſpolia. quã glo. ibi do. Cardi. dicit eſſe ſingularẽ.
¶ Oppo. contra text. in eo q dicit papam impedire ſe
inter laycos contra. de. c. nouit. S. titul. i. glo. poſtea dicit
q forte actor erat clericus. nam ex generali conſuetudi-
ne papa dat clerico in quacũqꝫ cauſa litteras contra lay-
cos. ſed layco contra laycum nõ ita voluit glo. in. c. J. pro-
ximo. vide que ibi dixi. qꝛ pro certo iſte gl. et ſimiles non
dicunt veꝝ. vt late ibi demonſtraui. et ex hoc ſentit gl. iſta
q iſte eps tricẽſis erat delegatus impetratus ab iſto cle-
rico qḋ nõ plꝫ hoſt. nec Jo. an. cũ h nõ colligit ex hac lra
nec ex antiqua vnde dicebat Hoſti. q tricenſis cognoue-

ᵃ ¶ Ad factũ. Sed nũqd per hereticũ ſeruari dꝫ. Dic q ſic ſm car. in cle. i. §. i. de iu. iur. ad. q. d. and. vel de ſpe. in ti. de inſtru. editi. §. xij. verſic. qd ſi quis iurauit.

ᵇ ¶ Declinare Sed nunqd p ꝯtrib9 alibi geſtis corã rectore ꝯueniri poſſit. vide p ſolu. bar. in. l. heres abñs. ff. ꝺ iud. panor. in proemio gregoriano. et i. c. pen. in ſi. de of. dele. et Jo. de imo. in l. ex facto. ſ. ſi. colũ. de hered. inſtitu.

rat. vt ordinarius generalis militũ. ⁊ ſm generalem cõ
ſuetudinẽ gallicanã ſʒ quã in qualibet cauſa põt laycus
corã iudice eccleſiaſtico trahi. ſed iſti milites exceperunt
ꝙ queſtio erat feudalis. vt ex littera pʒ tenebant enim il-
las poſſeſſionẽ in feudo a dño de cãpis. lʒ alias eẽnt ho-
mines eccleſie. ⁊ qꝛ exceptio nõ admittebat̃ fuit appella
tũ ad papã. ⁊ papa ad inſtantiã militũ cõmiſit cãm. ⁊ ſic
nõ fuit cõmiſſa ad petitionẽ illius. C. pro. vt dicit glo. vel
põt dici ſm hoſti. qd lʒ nõ fuit appellatũ. qꝛ tũc forte eps
excõicauit milites rñdere nolẽtes potuerũt cõqueri de in
iuſta excõicatiõe. c. cũ contingat. de offi. dele. ⁊ papa ſcri
bit. vt hꝫ in lr̃a. ſed ꝯ hoc. ⁊ ꝯ tex. opponit ꝙ papa nõ de-
bebat cõmittere hanc cãm dño iſtoꝝ militũ. vt cognoſce-
ret ⁊ decideret dño negligente. qꝛ legittime eſt ſuſpectus
alteri pti. ſ. iſti. i. Inn. rñdit duobus modis ponẽdo duos
intellectus ad iſtũ tex. primo ꝙ lʒ papa ex certa ſcia cõmi
ſerit cãm dño iſtoruʒ militũ. tñ põt iſte dñs recuſari vt ſu
ſpectus. nõ. n. apparet eã quare papa velit auferre parti
legittimã cãm recuſandi niſi papa apponat clauſulã non
obſtante exceptione recuſationis. de quo dicit. d. abb. di-
cendũ. vt hꝫ in. c. ex parte. de offi. deleg. ⁊ eſt ſing. no. iſtõ
26 dictũ Inn. ſcientis. † ꝙ papa põt ex certa ſciẽtia cõmitte-
re cãm iudici ſuſpecto ⁊ ꝓcludere viaʒ recuſandi. ⁊ refert
d. abb. hic hoſt. ſequi hoc dcm̃ in. c. cũ inter. de excep. ſed
gl. que reputat̃ ſing. ſentit ꝯtrariũ ſm Inn. in. c. ad hec. de re
27 ſcrip. magnificauit ẽt. d. abb. hanc ſo. Inno. † ꝙ papa cõ
mittendo ẽt ex certa ſcia alteri cãm parti probabilr̃ ſuſpe
cto nõ vʒ in dubio tolleꝛ ari facultatem recuſandi. facit. c.
accedens. vt lit. nõ ꝯte. hẽs ex his vnũ modũ intelligendi
iſtũ tex. ꝙ eps tricẽſis qui primo de cã cognoſcebat erat
ordinarius in hoc. iſte vero cui ſcribit̃. erat delegatus pa
pe. ⁊ dic ꝙ potuit ꝯmittere papa. vel qꝛ iſte erat clericus
vel qꝛ iſti erãt milites eccl̃ie. ⁊ ſic ſubiecti eccl̃ie. ⁊ p ꝯñs
de foro eccleſie. Tu vero adde ad ꝓdicta ꝙ lʒ. d. abb. di-
cat ꝙ hoſt. ſequat̃ dcm̃ Inn. in. d. c. cũ inter. nihilominus
hoſti. ibi dicit. ꝙ lʒ papa poſſit cõmittere cãʒ iudici ſuſpe
cto tollendo exceptionẽ recuſationis. tñ dicit ꝙ nõ decet
a ſic vult ꝙ de honeſtate nõ dʒ facere. ⁊ claꝝ eſt ꝙ nõ ſo
lũ dʒ attẽdi illõ qd lʒ. ſed ẽt illõ qd decet. vt eſt caſus mul
tũ ſingu. in. l. ſp. ff. de ritu nup. ⁊ ibi bar. arguit ꝯ multos
legatos de latere diſpenſantes ſup eo. ſup quo nõ decet ⁊
faciat gl. multũ ſing. in. l. ſemp. ff. de reg. iu. que dicit non
congruit honeſto viro. ⁊ facit. c. decet. de imu. eccle. li. vi.
⁊ in. c. cũ nõ deceat. de elec. eo. li. ⁊ ſic nõ ita paſſim ⁊ ſine
delectu hoſt. ſeqt̃ dcm̃ Inn. ⁊ iudicio meo accõmodatius
dʒ examinari iſtud dcm̃ Jac. hic. q̃ʒ in. d. c. cũ inter. Et añ
oĩa adduco in mediũ gl. multũ peregrinã. in. l. eos. in ꝓn.
28 C. de app. que dicit. † ꝙ ſi papa cõmittit cãm appellatõis
ab interlocutoria ex certa ſciẽtia iudici a quo eſt appella
tũ ꝙ talis cõmiſſio valet. ⁊ ſic vult gl. illa ꝙ papa ex cer-
ta ſcia põt cõmittere cãm iudici ſuſpecto. lʒ cõiter doc. at
tribuãt hãc doctri. magno Jac. nihilominus tribuẽda ẽ
ſuꝓmo gloſatori. nõ tñ aperit ibi gl. an pp h videat̃ ſub
lata ptãs recuſandi tñ ſi recte põderet̃ ſentit ꝙ non poſſit
29 recuſari bal. ibi dicit. † ꝙ illud qd princeps facit ex certa
ſcia vr̃ facere de plenitudine ptãtis. ſi iſta ꝟba ex certa ſci
entia apponant̃ in reſcriptis. alias ſecus ſʒ eũ alle. gl. in
cle. ij. de reſcrip. Pro certo bal. defecit in ſalutari ſuo. nã
Inn. in. c. innotuit. de elec. dixit multũ ſing. ꝙ illud qd ꝓn-
ceps facit ex certa ſcia vr̃ facere plenitudine ptãtis. qua
nõ debet vti niſi ex cã. ⁊ ſic iſtud nõ fuit dictum gl. d. cle.
ij. ſed fuit dictũ Inn. Itẽ defecit ẽt bal. qꝛ vt certa ſcia ex-
primat̃ in litteris. vt voluit gl. ſing. in. c. ſtatutũ. in ver. lit
teraꝝ. de reſcrip. li. vi. Sed gl. in. d. cle. ij. vult ꝙ nõ expri
mat̃ certa ſcia in lr̃is. ſi tñ apponit̃ tale quid per qd appa
reat habuiſſe certã ſcientiã ſufficit. ſed gl. d. l. eos. nõ loqt̃
30 ſñia diffinitiua. † vtrũ appellatio a diffinitiua lata a ſuo
delegato poſſit per papam cõmitti eidẽ iudici a quo. ſed
Jac. bu. dicit idẽ eſſe in diffinitiua ꝙ in interloqutoria
ſi papa hoc faciat ex certa ſciẽtia. qꝛ eadẽ eſt rõ in vtroqʒ

⁊ iſtud ſequit̃ Saly. ⁊ bal. ibi. Et ego adduco gl. de hoc
ſingu. in. l. apertiſſimi. C. de iudi. in ver. recuſari. que dicit
niſi a ꝓncipe fuerit inhibita recuſatio. ⁊ ſic vult gl. ibi in-
diuiduo. ꝙ ꝓnceps põt cõmittere cãm recuſatione remo
ta. ⁊ illã gl. ſequit̃ ibi ang. ⁊ ſaly. Et ponderabis in eter
nũ. qꝛ apponit ruinã ad glo. d. c. ad hec. quã. d. abb. dixit
eſſe vnicaʒ ⁊ ſing. ⁊ monet̃ illa gl. per. l. i. §. ſi. ff. a qui. ap.
nõ lʒ. ſed gl. in. d. §. ſi. ⁊ in. l. ſi. C. de ſen. ⁊ inter. om. iu. di-
cit ꝙ ſicut ꝓnceps põt cõmittere cãm appellatione remo
ta eodẽ mõ põt cõmittere cãm recuſatione remota. facit
c. ſup eo. de appel. ⁊ ideo dixit Lapus in ſuis allegationi
bus allegatione prima. ꝙ appellatio ⁊ recuſatio eqpan
tur. Ego adduco rubri. ſ. de app. ⁊ recuſationibus. ⁊ ad-
31 duco qd voluit bal. in. l. eos. in prin. C. de app. † vbi dicit
ꝙ executio facti poteſt cõmitti iudici ſuſpecto. alle. nota.
in. c. nouit. de app. facit ad hoc. c. ex pte. el. ij. de offi. dele.
32 † vbi papa põt tollere exceptiones rõnabiles. ergo eodeʒ
modo poterit tollere exceptionẽ recuſatõis. lʒ ſit exceptio
rõnabilis qꝛqd princeps facit ex iuſta cã facere pſumi-
tur. ⁊ adduco qd voluit Jo. de imo. in. l. i. §. ſi. ff. a quibus
ap. nõ licet. vbi ang. tangit hanc. q. referens Ricar. ma-
33 lũbre quẽ ibi ſequit̃ bar. † ꝙ ſi princeps delegat cãm recu
ſatione remota. tũc tenet delegatio ſi remouet̃ recuſatio
poſt li. ꝯteſt. alr̃ nõ. vt. l. ſi. C. de ſen. ⁊ inter. om. iu. ⁊ aſſo
ciabit̃ ſibi tunc alius vt aſſociat̃ ordinario. ⁊ ideo impe-
rator voluit nõ cõmiſceri clauſulaʒ appellationis ⁊ recu
ſationis remote ante ſententiã. vt ibi p eũ. modo dicit ibi
Jo. de imo. ꝙ de iure ciuili valet clauſula recuſatione re
mota. ⁊ monet̃ p. d. §. ſi. vbi ſi põt ꝯmittere appellatione
remota eodẽ modo poterit cõmittere recuſatione remo-
ta. Tu pondera qꝛ nõ bene ſentit. lʒ enim appellatio ⁊ re
cuſatio quo ad qd conueniant. non tñ cõueniunt quo ad
iſtũ caſum. qꝛ maior rõ prohibitionis eſt remouere recu
ſationẽ iudicis ſuſpecti q̃ʒ remouere appellationẽ. qꝛ cõ-
tra ſuſpectũ de facili iura preſumũt. vt. d. l. apertiſſimi. nõ
tñ ita eſt in iudice a cuius ſnia appellari nõ põt. nã recu-
ſare iudicẽ inimicũ eſt de ratione naturali. c. ij. requiris.
de appel. nã naturale eſt iudiciũ recuſare ſuſpecti. iij. q. v.
c. qꝛ ſuſpecti. nõ tñ eſt ſic in iudice a cuius ſnia nõ appel-
lat̃. ⁊ iõ nõ bene arguit Jo. de imo. alle. ẽt gl. in. d. l. aper
tiſſimi. ⁊ dicit ꝙ nõ poterit recuſare añ lit. ꝯteſt. nec poſt.
nec ẽt erit alius ei aſſociãdus. qꝛ ꝓnceps vr̃ habuiſſe pſo
nam iudicis delegati pro idonea. vt no. in. l. i. ff. de offi. ꝓ-
fec. pretor. reſeruatur tñ beneficium ſupplicandi ⁊ aliud
non dicit. Sed Saly. in. d. l. ſi. C. de ſenten. ⁊ interlo. om.
iudi. dicit glo. ibi velle ꝙ de iure ciuili poteſt cõmitti cau
ſa appellatione ⁊ recuſatione remota ⁊ idem de iure ca-
nonico per. c. ſuper eo. c. debitus. c. paſtoralis. de appel.
⁊ reprehendit Bald. ibi dicentem ꝙ facilius tollitur re-
cuſatio q̃ʒ appellatio ⁊ aſſignat rationeʒ. quia recuſatio
eſt minoris preiudicij q̃ʒ appellatio. ſed Saly ee. ibi dicit
iſtud aſſumptũ bald. fore falſum. qꝛ recuſatio non poteſt
tolli niſi ab eo qui appellationem tollere poteſt. vt appa
ret per ibi nota. Nec eſt modici preiudicij coraʒ ſuſpecto
iudice litigare. vt in. d. l. apertiſſimi. Nec obſtat ſm eum
ſi opponatur ꝙ princeps non poſſit tollere defenſionem.
vt in cle. paſtoralis. de re iudi. qꝛ iſtud procedit in defen-
ſione inducta a iure naturali. ſecus ſi defenſio ſit introdu
cta a iure poſitiuo. vt eſt appellatio ⁊ ſimiles. Et pro cer
to belliſſima eſt hec rñſio ſaly. ſed defecit in ſuo ſalutari.
qꝛ habet caſum legis ⁊ nõ vidit. l. ſi. in ver. a iudicio pro
hibimus. ff. de decre. ab ordi. fa. Et illum tex. ad iſtum mo
dum reſpondendi tradit bal. in. l. vt vim. ff. de iuſti. ⁊ iu.
⁊ ſic poſſet dici Saly. Oculos habent ⁊ non videbunt.
ſed non allegat Saly. ꝙ recuſatio ſuſpecti iudicis ſit a iu
re poſitiuo introducta aliquam iuris cenſurã. ſed ego al-
lego tex. in. d. l. apertiſſimi. in ver. ſine ſuſpitione lites pro
cedere cordi nobis eſt. Et ibi ẽt dr̃ ꝙ dʒ opponi añ li. cõ-
34 te. vbi probat̃ formalr̃ † ꝙ recuſatio iudicis ſuſpecti quo
ad eſſentiã ⁊ quo ad formã eſt a iure poſitiuo introducta
ergo.

ergo non eſt admiratione dignum ſi ab eodem iure tolli
poteſt.ſed do. Abb.in.d.c.inter.de excepti.refert ſe aliás
multum dubitaſſe de hac queſtione. Sed adeo longiori
ſtudio ⁊ maiori deliberatione dicit ſe concordaſſe gl.d.
c.ad hec cum dicto Inno.hic per hanc diſtinctionem.vȝ
aut papa cõmittit cauſam iudici ſuſpecto recuſatione re
mota. ⁊ illius cauſe deciſio pẽdet a poteſtate pape. ⁊ iſto
caſu non poſſit opponi exceptio recuſationis.⁊ procedat
dictum Innoc.hic per id quod habetur in.c.veniens.de
iureiur.poteſt poni exemplū in cauſa beneficiali.in qua
papa habet plenitudinem poteſtatis.vt in.c.innotuit.de
elec.c.propoſuit.de conceſ.preben.in.vi. Aut non depen
det a poteſtate pape.q2 agitur de ſtatu perſone vel de re
bus inter laycos.tunc putat.d.abb.ꝙ ſine cauſa rõnabi
li nõ poſſet cõmittere cauſam iudici ſuſpecto parte cõtra
dicente.⁊ mouet̃ q2 recuſatio iudicis eſt de iure naturali
alleg.d.c.q2 ſuſpecti.iij.q.v.⁊.d.c.ſcdo requiris.de app.
que ſine cauſa tolli nõ poteſt inſti.de iure naturali.§.ſed
naturalia.⁊ refert ſentire gl.in.d.c.ad hec de reſcrip. In
dubio tñ dicit ꝑ verbũ ſorte pſumi ſꝑ ꝑncipem moueri ex
iuſta cauſa alleg. Inno.in.c.que in eccleſiarũ.de cõſtit.⁊
qđ not.in.l.ſi.C.ſi cõtra ius.⁊ ad hanc diſtinctionẽ dicit
reducendũ eſſe.c.ex parte.de offi.dele. Ego reſtringo pri
mũ membrũ ſue diſtinctionis vt nõ habeat locũ in bene
ficiis iã queſito q2 poſtq̃ collatũ eſt nõ videt̃ ꝙ habeat
plenitudinẽ poteſtatis papa ad priuandũ beneficiatũ ſi
ne cã rõnabili.⁊ ideo bal.in.c.i.de natura feu.arguit cõ
tra Celeſtinũ qui de mane vni ꝯferebat gratiã ⁊ de ſero
auferebat.l3.n.princeps ſit legibus ſolutus.nõ tñ eſt ſo
lutus a dictamine rõnis.q2 eſt animal rõnale politicū.
vt dixit bal.in cõmẽto.l.ij.C.de ſerui.⁊ aqua.⁊ licet prin
ceps ſit dñs legũ nõ tñ eſt dñs moꝝ.ita dixit bal.in con
cluſionibus iuris canonici.⁊ vide pulchra ⁊ copioſa per
me dicta in repeti.c.ꝙ tranſlationẽ.de offi.leg. Mirũ eſt
ꝙ.d.abb.nullam fecerit mentionē de glo.iuris ciuilis.
Sed Domi.de ſancto gemi.in.c.iudex.de offi.dele.li.vi.
verſi.quero quid ſi eſt datus iudex cũ clauſula ꝙ nõ poſ
ſit reuocari refert Lappũ Abbatẽ dicere ꝙ aut datur cũ
clauſula generali ꝙ ex aliqua cã recuſari nõ poſſet.⁊ tũc
poterit recuſari. Aut prohibet̃ expreſſa cã recuſationis.
puta ꝙ ꝑꝑ talẽ cã3 recuſari nõ poſſit.⁊ tũc preteptu iſti⁹
cãe recuſari nõ poterit alle.ſpe.i ti.de recu.§.i.v.qđ ſi cã.
⁊ ita reſidet ibi Lap.⁊ pñ poſſet reduci ad ꝯcordiã gl.
d.c.ad h.⁊ dictũ Inn.h. Sȝ.d. Domi.ibi alr̃ diſtinguit.
⁊ ſic aut remediũ recuſatõis remouet̃ ꝑ iferiorẽ a ꝑncipe
⁊ tũc nõ poſſit.q2 iferior a ꝑncipe nõ pt tollẽ remediũ ap
pellãdi.c.ſup qõnũ.de of.leg.⁊ iſtõ dicit tenere ſpe.in.d.
ver.quid ſi ſit cã. Aut princeps vult auferre remediū re
cuſandi.⁊ tunc aut aufert gñaliter remediũ recuſandi.⁊
tunc põt q2 intelligit̃ de iniuſta recuſatione ſicut dicit̃ de
clauſula appellatiõe remota que nõ tollit legitimas ap
pellationes alle.no.in.c.vt debitus.de app.⁊ ꝑ ſpe.in lo
co pal. Ego adduco ſimile qđ voluit bar.in.l.oẽs popu
35 li.ad fi.ff.de iuſti.⁊ iur.†ꝙ ſi ſtatutum excludit interpreta
tionẽ fieri ſuper ſtatutis intelligit̃ de friuola allegat.c.ex
pte.de offi.deleg.⁊ adduco qđ voluit idẽ bar.in.l.i.§.i.ff.
36 ꝙ vi aut cla3.vbi dixit†ꝙ ſi ex diſpoſitione ſtatuti nõ põt
opponi exceptio cõtra publicũ inſtrumentũ intelligit̃ de
friuola alle.d.c.ex parte.⁊ adduco eundem bar.in.l.i.§.
37 interdũ.ff.a qui.appel.nõ licet.vbi dicit†ꝙ ſi ſtatutũ tol
lit appellationem intelligit̃ de friuola ꝑ.d.c.ex pte. Aut
aufert remediũ recuſandi ſpecialiter.⁊ tunc aut illa cau
ſa ſuſpitiõis eſt dubia in iure.an ſit legitima vel de.quo
ad recuſationẽ.⁊ papa preciſe prohibet illam opponi.⁊
tũc credit ꝙ poſſit prohiberi.ita dicit debere intelligi di
38 ctũ ſpec.⁊ Lapi.in loco preallega.†q2 ad papam ſpectat
declarare dubia iuris.c.per venerabilem.qui fil.ſint leg.
c.raynucius.⁊.c.raynaldus.de teſta.c.ſuper litteris.de
reſcrip.c.litteras.de reſti.ſpo.ideo excludendo illa3 vide
tur declarare illam nõ fore legitimã. Aut cauſa eſt certa

⁊ determinata a lege.⁊ tunc credit ꝙ nõ poſſit illam tol
lere.⁊ ita dicit ſe intelligere gl.in.c.ſi aũt ꝓuocarit.in.§.
ſi quis in quacũq3.ij.q.vi.⁊ alleg.rõnem.q2 exceptio re
cuſationis tãquã concedẽs defenſionẽ eſt de iure natura
li.ad hoc allegat.d.c.q2 ſuſpecti.ij.q.v. Mirũ eſt ꝙ non
allegauerit gl.in.c.ſepe.de verb.ſig.⁊ in.c.cũ inter.de ex
cept.que dicũt ꝙ exceptio recuſationis eſt defenſio.⁊ ſic
concluditur ꝙ princeps nõ põt tollere ſpecifice exceptio
nẽ recuſationis.⁊ ſic ex ſuis dictis elicitur cõcluſio ꝙ ꝑn
ceps poteſt tollere exceptiones recuſationis in genere nõ
tñ poteſt tollere legitimã cauſa3 recuſandi in ſpecie a iu
re approbatam.ſecus ſi eſſet dubia.⁊ ita quieuit tantus
doctor. ❡ Adduco etiam ad ꝑdicta quoddam conſiliũ
elegãtis doctoris Ludo.roma.qđ incip. Circa primũ cõ
ſultationis articulū in ſcdo dubio illius ⁊ in ordine eſt.
39 cxxvij.vbi in cõtingentia facti conſuluit.†Statuto ſeniſ
cauebat̃ ꝙ nõ poſſet iudex ex cauſa ſuſpitionis recuſari
ipſe ponit ꝓ abſoluto ⁊ expedito ſine legibus ⁊ rõnibus
ꝙ tale ſtatutum valet ⁊ tenet.⁊ per ꝯñs nõ poterit iudex
recuſari. Et ſi per partẽ recuſet̃.⁊ nihilominus recuſatus
procedit in cã valet iudiciũ.⁊ rettuli illud ꝯſiliũ in cõmẽ
to.c.ſuſpitionis.ff.de offi.dele.⁊ facit qđ ipſe voluit in.l.
q2 poterat.ff.ad trebel. Et pro certo admirãdũ eſt cũ ſup
hoc paſſu glo.⁊ illuſtres doct.quos ſuperius rettuli ad
uerſentur adinuicem circa hunc paſſum. Et cũ viget ſta
tutum in hac regia vrbe ꝙ ceteri iudices prima in certis
cauſis poſſint recuſari vt ſuſpecti.ſed regulr̃ nõ poſſint re
cuſari ſuſpecti.⁊ ſic eſt ſimile ſtatuto ſeneſi.operepreciũ
erit videre ſi huiuſmodi ſtatuta teneant de iure. Ego iſtũ
paſſu3 alr̃ examinaui in tractatu meo edito ſup ꝑſtantia
dñoꝝ cardinaliũ ad ſi.iam ſunt.xvi.anni videbitis qua
les fuerint vires ingenij tunc nobis ab imortali deo col
late.⁊ argui ibi ꝙ nec imperator i tꝑalibus nec papa in
ſpiritualibus nec in temporalibus ſibi ſubiectis poſſunt
tollere legitima3 cauſam recuſandi iudicem ſuſpectum.
nec in genere nec in ſpecie.⁊ ſic nec in temporalibus nec
in ſpiritualibus. Et premiſi pro baſe ⁊ fundamẽto potiſ
ſimo tex.in cle.paſtoralis.in.§.eſt igit̃.in verſi.hec quoq3
de iure timent̃ hec de more vitant̃.hec refugit ratio.hec
abhorret natura.de re iudi. Tunc formalr̃ arguebã hoc
40 modo.†omnis diſpoſitio principis que eſt cõtra ius con
tra morem contra rationẽ ⁊ contra naturam eſt nullius
momẽti.debet enim diſpoſitio principis eſſe ſancta iuſta
⁊ rationibus ⁊ cõformis nature. In hoc enim ſumus ſa
pientes.vt aiebat Cicero in libro de amicitia.ꝙ natura3
tãquã ducem ducem ſequimur eiq3 paremus.iij.di.§.erit
aũt lex.l.ꝙ nõ ratione.ff.de legi.cle.cū rõni naturali.de
elec.l.ſcire o3.§.ſufficit.in ver.naturali iuſticia.ff.de excu
ſa.tuto.l.cũ ratio.ff.de bo.dã.nam vt dicit philoſophoꝝ
41 longe princeps Ariſtoteles in ſcdo phyſicoꝝ.†Ars imi
tat̃ naturã inq̃ʒtũ põt.l.adoptio.ff.de adop.⁊ apđ Dan
tẽ ſcribit̃. Che larti noſtra quella quãti pote ſegui. Et ẽt
diſpõ ꝑncipis d3 eſſe ꝯformis moribus ꝯtẽtũ.c.i.de treu
ga ⁊ pa.⁊ iõ dicebat bal.in ꝯcluſionibus iuris canonici
ꝙ ꝑnceps nõ eſt dñs moꝝ. Sed iſta cõmiſſio facta a ꝑn
cipe iudici legitime ſuſpecto remota facultate recuſandi
eſt ꝯ ius.eſt cõtra mores.eſt cõtra rõnẽ.eſt cõtra naturã.
vt decidit̃ in.d.§.eſt igit̃.tex quo dicit ibi tex.ꝙ eſt cõtra
naturã poteſt intelligi ꝙ eſt cõtra naturã naturantẽ.vt ẽ
ſuppmus ⁊ tremendus deus. Siue ergo huiuſmodi cõ
miſſio fiat a ſummo principe ſiue fiat a ſuppmo paſtore ẽ
nullius vigoris aut efficacie.tenebis menti hunc modu3
arguendi.quia dictu ⁊ auditu eſt dignũ. ❡ Scdo
papa nõ poteſt admittere ad accuſandum eos qui ſuam
fidẽ preuaricant̃.⁊ eſt rõ.q2 nõ preſumunt̃ eſſe fideles er
ga hoies ex quo non ſunt fideles erga deũ. Iſtud decidit
tex.formalis ⁊ iudicio meo vnicus ⁊ ſinglr̃is in.c.alienĩ
erroris.in ver.nõ poſſumus nec debemus ꝯuicto.c.nõ põt
ij.q.vij.ꝑ quẽ tex.alr̃ in ꝑma electione quã feci Ferrarie
poſui in profundu3 omnem cõem opi.publice in platea

iō eſt qr nō audiṫ reus in ſua defenſione ſed eadem rō ꝛ
maioꝛ eſt qñ quia cōpellitur litigare corā inimico ꝛillū
nō pōt recuſare. ¶ xvi.talis ꝯmiſſio eſt res peſſimi exē
pli vt inimicus ſit iudex irrecuſabilis.ſed illud qḋ eſt cā
mali exempli eſt puniendū vt in.l.ſi quis aliquid.§.qui
abortionis.in ṽſi.res peſſimi exempli eſt.ff.ḋ penis.ꝛ ibi
56 in gl.ſunt ꝯcordantie.Et ex iſtis eliciṫ ꝯcluſio† ꝙ nec pa
pa in eccleſiaſticis ꝛ tpalibus ſibi ſubiectis nec etiaꝫ im
perator in tēporalibus poſſunt cōmittere cāꝫ iudici ini
mico remoto iure recuſandi qḋ eſt ꝯ̈ Inn. Hoſt.ꝛ ſequa
57 ces. ¶ Poſſet nihilominus pro concordia dici ꝙ mul
a tiplex eſt legitima cā ſuſpitioſa. Una eſt pp inimicitiā ꝛ
de hac loquiṫ.c.accedens.el.ij.vt lit.non ꝯtc.ꝛ.c.ſcḋo re
quiris.de ap.ꝛ.c.qr ſuſpecti.iij.q.v.ꝛ eſt alia cā ſuſpicio
nis legitima puta qr quis eſt ꝯcanonicus ptis litigantis
vel eſt commenſalis vel eſt coniunctus vel affinis.c.cū.r.
canonicus.c.iſinuāte.de of.dele.c.poſtremo.ꝛ.c.ad hec
de ap.cum ſi.ꝛ adduco gl.magiſtrā in.c.ſi ꝯtra vnuꝫ de
offi.dele.li.vi. ¶ Primo caſu qñ reſultat ex inimicitia
graui ꝛ capitali non poſſit papa aut impator cōmittere
cām tali inimico remota facultate recuſandi p iura ꝛ rō
nes quas ſupius adduxi.ꝛ iſto modo procedat gl.ſing.
in.d.c.ad hec.de reſcrip.Abhorret.n.natura vt qs inimi
cus dēat ꝯdēnari a capitali inimico nec iudex iſto caſu
dꝫ iudicare nec reus iſto caſu dꝫ comperere.d.c.accedēs
ꝛ.d.c.ſecūdo reqris.Et ſm hoc male dixerit Inn.ꝛ ois
58 ſeqla ſua.Et ex hoc dico vnū qḋ tibi videbiṫ nouū† ꝙ lꝫ
ꝯpelleṫ qs acceptare munus iudicandi vt in.l.honor.§.
iudicādi mun⁹.ff.de mu.ꝛ ho.nihilomin⁹ ñ cōpelleṫ acce
ptaṙ mun⁹ iudicādi ſuū inimicū p.d.c.qr ſuſpecti.ꝛ.d.c.
ſcḋo reqris. ¶ Et pl⁹ auſus ſuꝫ dicere ꝙ lꝫ bal.i.l.apti
ſimi.C.de iudi.referat doc.noſtros dicere in.c.propoſuit
de ap.ꝛ voluit Lap.ꝛ alij in.c.iudex.de of.dele.li.vi.ꝛ
59 qḋ ſcribiṫ per modernos in.l.i.C.ne quis i ſua cauſa.† ꝙ
vbicunqꝫ delictum eſt notorium ꝛ pena pro illo delicto
eſt expreſſa in iure ita ꝙ non venit iponenda iudicis ar
bitrio ꝙ inimicus poterit eē iudex.quod dictū magniſa
ciunt oēs qr pro certo nō eſt vex ꝛ confundiṫ p tex.in.d.
c.qr ſuſpecti.in finalibus verbis in ṽſi.ꝛ ſi manifeſta ſint
crimina alicuius nō tñ accuſatione inimici ꝯdēnandus
eſt.nonne multo fortius nō dꝫ ꝯdēnari ab inimico poſito
ꝙ crimen eſſet manifeſtū ꝛ notoriū certe ſic.ꝛ per conſe
quens cōe dcm̄ doctoruꝫ laborat morbo. ¶ Scḋo caſu
cū iudicis ſuſpitio cauſatur ex alijs cauſis vt dcm̄ eſt pro
cedat gl.in.d.l.aptiſſimi.ꝛ in.d.l.cos.ꝛ dcm̄ Inn.ꝛ alio
rum.ꝛ iſto mō reducti ſunt ad ꝯcordiā tot illuſtres legū
vertices.tene menti qr noua ſunt ꝛ deo ſuppmo reuelāti
ſit gloria ꝛ impium. ¶ Reſtat tñ rñdere motiuis docto
rū adductis ſupius in ꝯ̈rium. Non ob.glo.in.d.l.aptiſſi
mi.qr lex q̄ꝫ pro ſe allegat nō probat dcm̄ ei⁹.nā.l.i.§.in
terdū.ff.a q.ap.nō lꝫ.diċ ꝙ licitū eſt pncipi ꝯmittere cāꝫ
appellatiōe remota.vñ nō ſequiṫ ergo licitū erit ꝯmitte
re cām recuſatione remota.maxime ſi recuſatio reſultat
p inimicitiā.appellatio.n.tendit ad preiudiciū ipſius pn
cipis.tollitur.n.ius ipſius ſupioris.c. venientes.de iu.iu.
ſed recuſatio legitima iudicis ſuſpecti eſt pindiciꝫ ipſi⁹
ptis iō non eſt mirū ſi primo caſu tolli pōt ſed ſcḋo caſu
tolli nō poſſet. Nec obſtat cū dicebaṫ ꝙ appellatio ꝛ re
cuſatio pibus incedunt gradib⁹ vt in rubrica de ap.ꝛ vo
luit Lap.allegatione.i.qr rñdeo ꝙ regulariter non eq
paranṫ.nam appellatio ꝯcernit ius ſupioris ſꝫ recuſatio
60 ꝯcernit ius ptis.† ꝛ vbicūqꝫ duo regulariter nō eqparā
tur ius exorbitans loquens in vno nō hꝫ locū in alio ſe
cus ſi regſr eqpanṫ facit gl.in.c.ſi poſtq̄.§.ſi.ḋ ele.li.vi.
ꝛ qḋ hṙ in.c.in penis.de reg.iu.eo.li.ꝛ in.c.ꝯſtitutionē.ḋ
regula.ꝛ iō ſufficit dari inſtātiā.i.q.i.c.ſicut vrgeri.nā re
cuſatio inimici iudicis eſt de rōe naturali vt.d.c.ſcḋo re
qris.ꝛ ēt eſt de iure naturali.d.c.qr ſuſpecti.ꝛ ēt eius re
motio eſt peccati nutritiua vt di pl.ſed appellatio ē deſen
ſio ciuilis vt voluit Sal.in.l.ſi.C.de ſen.ꝛ interlo.o.iu.ꝛ

Bal.in.l.vt vim.ff.de iuſti.ꝛ iur.ergo nō eſt mix ſi p pn
cipis diſpōnem tollaṫ appellō ſꝫ nō recuſatio iudicis ini
mici. Nec obſtat qḋ opponebaṫ ꝙ pnceps vṙ approbaſ
ſe pſonā iud.ꝛ p ꝯſequēs ꝙ pnceps approbat iſerior nō
improbabit.l.i.ff.de of.prefe.pto.vt ſupius dicebat Jo.
de imo.qr.d.l.i.loquiṫ in pfecto ptorio in quo eſt explo
rata fides ſingularis idustria ꝛ ſumma ſapiētia in cuius
locū ſucceſſerūt reges ꝛ tali pfecto ptorio eqpanṫ legati
de latere ꝛ cardinales in qbus cardinalib⁹ eligēdis re
quiritur explorata fides ſingularis induſtria ꝛ ſūma ſapi
entia.nec ē vex ꝙ pnceps poſſit pſonā inimici iudicis ap
probare qr eſt ꝯ̈ rōem naturalē ꝛ ꝯ̈ ius naturale.ꝛ nihil
pōt eſſe gratius inimico q̄ꝫ impetere ꝛ offendere inimi
cum.iij.q.v.c.qr ſuſpecti.ꝛ iō princeps nō poterit diſpo
nere ꝯ̈ rōnem naturalē nec ꝯ̈ ius naturale nec imutare li
61 bertateꝫ animi.† eſt eniꝫ aius noſter liber.l.cū propōas.
.C.de here.inſti. ¶ Nec ob.cum allegat.c.ex pte.de of.
dele.cl.ij.vbi papa pōt tollere exceptiōes rōnabiles.qr
illud procedere pōt ex cā iuſta.Itē ille tex.itelligiṫ de ex
ceptionib⁹ friuolis vt voluit Bar.i locis allegatis ſupi⁹.
Itē ille tex.itelligiṫ de exceptionib⁹ rōalibus a iure poſi
tiuo itroductis ſꝫ nō de itroductis a iure naturali vt ē ex
ceptio recuſādi inimicū in iudicē.ergo.vel rñde ꝙ lꝫ poſ
ſit pnceps tollere exceptiones rōabiles nō tñ illas p q̄s
innocens puniaṫ.l.abſentē.ff.ḋ pe.ſed inimicus facile le
dit inimicū lꝫ innocenter vt probaṫ in.d.c.in grauib⁹.ꝛ
in.d.c.qr ſuſpecti. Uel rñde ꝙ lꝫ pnceps poſſit remoueṙ
exceptiones rōnabiles nō tñ pōt tollere illas in quibus
de iure eſt expſſuꝫ ꝯ̈riuꝫ.ſed de hac exceptiōe vṙ expſſum
ꝯ̈rium vt in.d.c.ſcḋo requiris.ꝛ.d.c.qr ſuſpecti.ꝛ in alijs
iuribus allegatis ſupius.ergo. Nec obſtat cū allegat ꝙ
exceptio recuſationis eſt itroducta a iure poſitiuo.qr rñ
deo diſtinguendo in materia recuſatiōis qr quedā recu
ſatio reſultat ex inimicitia.ꝛ iſtam dico ortā a iure natu
rali vt in.d.c.accedens.ꝛ.d.c.qr ſuſpecti.ꝛ.d.c.ſcḋo req
ris ꝛ huiuſmodi exceptionē nō poterit remouere.qr ida
cta eſt a maiori tribunali.ꝛ lꝫ princeps ſit ſolut⁹ legibus
vt.l.pnceps.ff.de legi.nō tñ eſt ſolutus a dictamine rōis
eſt.n.aial rōnale politicum vt dixit Bal.in cōmento.l.
ij C.de ſerui.ꝛ aqua.ꝛ iō dicebat idem bal.in.c.filij.alſ
62 in.c.facta.in ti.ſi de feu.fue.ꝯtro.in vſibus feu.† ꝙ ſi ipa
tor facit ꝯtra honeſtatē non vṙ hēre deū p oculis ꝛ ſatis
imprudenter dicit nec ꝯgruit tanto viro nec maieſtati im
pḟ.dicit.n.eſſe quoddā pecus.Sꝫ ſi loqmur quo ad alſ
exceptiones recuſationis puta pp ꝯſanguinitatē ꝛ ſiles
vt in.c.poſtremo.de ap.ꝛ.c.iſinuāte.de of.dele.q̄ intro
ducte ſunt a iure poſitiuo quo ad eſſentiā ꝛ quo ad mo
dum ꝛ formam vt.d.l.aptiſſimi.ꝛ iſte tolli pſſt neduꝫ a
principe ſed ēt nec a ſtatuto populi. Nec ob.cum dṙ ꝙ
quicquid princeps facit pſumiṫ facere vt deus in autē.ḋ
here.ꝛ fal.in prin.ꝛ voluit bal.in.c.i.de forma fide.al.ḋ
no.for.fide.i vſibus feu.qr illud procedit in dubio ſed ex
preſſum facit ſilere tacitū.l.ſi.C.de pac.cō.ꝛ fortior pſū
ptio tolliṫ minus fortē.l.diuus.ff.de in inte.reſti.mi. nec
ob.cum allegat dcm̄ Inno.in.c.que in eccleſiarū.ḋ ꝯſti.
ꝙ ſemper preſumitur principē moueri ex iuſta cā.qr ſal
ua doctrina Inno.immo opus eſt ꝙ exprimaṫ iſte ē tex.
quem ad hoc reputo ſing.in.c.p venerabilem.in verſi.di
uerſis cauſis ſuſpec.§.qui ſi.ſint legi.licet aliter ibi dicat
Joan.an. Item poſſet reſtringi dictum Inno.niſi prin
ceps diſponeret cōtra legem naturaleꝫ vt in caſu noſtro.
vel poſſet rñderi qñ illa ſua diſpoſitio eēt ꝯtra ius ꝛ bo
nos mores ꝛ rōnem ꝛ naturaleꝫ ut pbaṫ in.d.cle.paſto
ralis.de re iudi.vel poſſet dici illud dictum Innocen.fo
63 re verū† qñ princeps cōdit legem generalē vel reſcribit
motu proprio.tunc.n.preſumitur ꝙ iuſta cā motus fece
rit ſecus ſi ad ſupplicationē alterius.ita pulchre ſcripſit
Cy.in.l.reſcripta.C.de pci.impa.of.rettulit.d.ant.in.d.
Anto.in.d.c.que in eccleſiarū. poſſet etiaꝫ reſpōderi ad
illud dictum Inno.ut procedat niſi diſpoſitio principis

a ¶ Suſpitioſus. Adḋ bal. in.l.voluntatis. de fideicom.in viii.col.in pn. ꝛ iſta cā ſuſpitionis ſemp p bari dꝫ vt lꝫ ele ganter pau.ḋ caſ.in ꝯſi.xl.ꝛ ſeq.ꝛ late do. alexā.de imo.i l.ſi fideiuſſor. §.ſi.ff.q ſatiſ. cog.vbi ois ad plenum.

64 ſuper notoriam iniuſtitiā ⁊ iniqtatē. vñ dicimus† ꝙ ſnia
lata ꝯ̄ ius litigatoris vʒ ⁊ tʒ. qꝛ pſūptio eſt ꝑ miniſtro le-
a gis ⁊ ꝙ iuſte iudicauerit. c. cū inter vos. de re iudi. c. in
pñtia. de renun. ⁊ nihilominꝰ qñ eſt notorie iniqua eſt ip
ſo iure nulla vt in. c. inter ceteras. de re iudi. ⁊ eſt rō qꝛ
ceſſat illa pſumpta iuſticia ⁊ ſtatim certo. l. ꝯtinuꝰ. §. cum
ita. ff. de vbo. ob. l. ſi certis annis. C. ꝺ pac. iuxta illud dñi
cuʒ a fructibus eoꝝ cognoſcetis eos. lʒ ergo ſit iuſta pre
ſumptio pro facto pncipis tñ ſtabimꝰ certo ⁊ ceſſabit ꝓ-
65 ſūptio faciat ſiſe. xi. q. iii. c. ſnia. dr† ꝙ ſnia paſtoris iuſta
vel iniuſta timenda eſt. ⁊ eſt rō ꝙ ſumiꝰ pro iuſticia eius
ſʒ pone ꝙ ſnia paſtoris eſt notorie iniuſta erit ne timēda
vt dic ille tex. vr ꝙ nō p pdcā. ⁊ ad ħ adduco. d. abb. i. c.
ab excōicato. ꝺ reſcrip. tenentē talē ſniaʒ fore nullā ar. c.
romana. §. in vniuerſitatē. de ſen. excō. li. vi. qꝛ ceſſat pſū-
ptio iuſtitie lʒ aliṫ dixerit Arch. in. c. venerabilibꝰ. de ſen.
excō. eo. li. ⁊ p ꝯſequens cōmiſſio principis notorie iniq̄
excludit pſūptionē iuſte cauſe. Et inꝯ̄trū dixi ꝺ iudice ini
mico ſcias ꝙ inimicꝰ iudex dr ille q iniuriā conaꝛ facere
⁊ libenter faceret ſi poſſet ita dixit gl. pegrina in. l. athle
tas. §. dat remiſſionē. ff. de execu. tu. ꝺ qua fecit feſtū bal. ī
ſi. verbis in. l. i. C. ſi quacunqꝫ predi. pōt. ⁊ tenementi pre-
dcā. Secūdo ſoluit Inn. dādo aliū intellectū ꝙ ad hunc
cui ſcribiꝛ ptinebat ordinarie cognoſcere ꝺ hac cā tāqꝫ
ad dñm ordinariū a quo tenebaꝛ vel in defectū metu dñi
vel qꝛ erat appellatū a papa ad eū ⁊ nō ad ordinarium
cognitio ptinebat. de quo i. c. ceteꝝ. ꝺ. ri. i. ⁊ ſic hēs aliam
lec. ꝙ iſte erat dlegatꝰ ſʒ potiꝰ exemi abaꝛ iuriſdictio ſua
cū eēt dño mediatꝰ. tū qꝛ ab eccleſia iſtiꝰ cui ſcribiꝛ feudū
fuerat ꝯceſſum iſti dño de capis ⁊ iſti ꝯceſſerat nꝰs iſte i
tellectꝰ ē no. ⁊ dua in ſe ſʒ nō vr multū ꝯgruere lre vt pʒ
ex his q̄ dcā fuerunt in. c. ceteꝝ. ꝺ. ri. i. nā ſi iſti milites dice
renꝛ milites iſtiꝰ eccle reſpectu feudi nūtaxat ſortius iſte
dñs de capis diceret hō eccle cū ipſe eēt imediate vaſal-
lus eccleſie nec de iſto aliqua mentio ſit i lra ꝙ eēt vaſal-
lus eccleſie. Itē iſtud appellaꝛ feudū ſeculare ⁊ tñ nō ꝓ-
ceſſerat originalṙ ab eccleſia qꝛ vt ſupius fuit dcm̄ lʒ poſ
ſit appellari ſeculare ꝯſiderādo ſcdaʒ infeudatiōeʒ. tñ veri
us vr ꝙ dēat appellari feudū eccſaſticū qꝛ potiꝰ dʒ atten
66 di nā originaria ⁊ pmaria q̄ꝫ accidēs ſupueniēs† qꝛ nā-
lis cā vicit accidētalē. l. q hʒ. §. i. ff. de tute. c. reqſiti. ꝺ teſt.
Itē ſi feudū ꝯcediꝛ epo a ſeculari pſona nō deſinit eſſe ſe
culare. c. romana. §. dʒ ꝺ ap. li. vi. i gl. eo mō dʒ dici eꝯ̄ qñ
feudū pmo proceſſit ab eccła ⁊ poſtea trāſiuit ad alium.
Itē pt tertio intelligi ſm aliā lraꝫ q̄ in qbuſdā libris hē
ſm q̄ꝫ di eccleſie tue. i. eccleſie trecēſi. ⁊ erit ſenſus ꝙ iſti
erāt milites eccle trecē. alia occaſiōe q̄ꝫ reſpectu feudi. ⁊
ꝙ iſte cui ſcribiꝛ eſt merus delegatꝰ nec erat dñs iſtoꝝ
militū. ⁊ ſic ceſſat ois ſuſpitio ⁊ obiectio ſupiꝰ facta. ⁊ iſta
lec. eſt verior ſm Hoſti. quelibet tñ iſtaꝝ lecturaꝝ eſt va
67 in ſe. ¶ Ultio gl. ſi. colligit ex tex.† ꝙ pp negligentiam
iudicis ſecularis iuriſdictio q̄ priꝰ erat icfficax mō efficiꝛ
efficax. Ieo. c. ex tenore. hoc dictū gl. procedit ſm intelle-
ctum q hʒ ꝙ iſte cui nūc ſcribiꝛ erat delegatꝰ. d. anto. vr
reprobare talē gl. ⁊ minꝰ bñ ſm do. abb. dicit eniʒ ꝙ de-
68 pendet ab opi. dānata in. c. lʒ. ⁊ in. c. ex tenore. I. e.† qꝛ vbi
cā delegaꝛ inter puros laycos iuriſditio non eſt ſuſpenſa.
ad laya negligentiam ſʒ ipo iure eſt nulla ſʒ eum. ſʒ do.
abb. dicit ꝙ lʒ iſtud dcm̄ ſit veꝝ in ſe tamen hec gl. ñ me-
retur reprobari primo enim ſaluatur intelligendo iſtum
tex. ꝙ iſti milites erant ſubiecti eccleſie. vñ cuʒ eſſent de
iuriſdictione eccleſiaſtica non dʒ dici ꝯmiſſio nulla ſʒ ma
net in ſuſpenſo ⁊ ſic non habet locuꝫ. d. c. licet. immo po-
tius limitatur per iſtud. c. Secundo pōt ſaluari gl. vt in-
telligamus ꝙ iſte erat clericus ⁊ de generali conſuetudi
ne papa concedit litteras inter clericum ⁊ laycum licet
laycus originaliter ſit clericus. ⁊ qꝛ cā hec erat ſeudalis
noluit papa facere pIudiciū dño feudi. Uel dic meliꝰ ſm
do. abb. ꝙ illa generalis conſuetudo non extendit ſe ad
hanc cauſam refert ſe dixiſſe in. c. precedenti. ⁊ ex hoc di

eſt dari aliam limitationem ad. d. c. lʒ. I. eo. vt qñ qō feu-
dalis eſt inter clericum ⁊ laycum litterre conceſſe añ ne-
gligentiam dñi feudi non redduꝛ ipſo iure nulle ſʒ ſunt
in ſuſpenſo ⁊ vigorem ⁊ effectum recipiunt data neglige
tia dñi feudi ⁊ non aliter. ⁊ ita quieuit. d. abb. ſuper hac
69 decretali.† ¶ Querit hic. d. car. in eo ꝙ hic cōmittitur
cā in euentum negligentie domini feudi qd ſi anteq̄ꝫ con
ſtet de negligentia conuenitur vaſallus coram delegato
⁊ ipſe declinat. an teneatur ſatiſdare de redeundo ad de
legatū domino negligente. refert. Spe. ꝺ cōpe. iudi. adi.
§. i. ſub vñ. octauo. vbi tenet ꝙ non. ⁊ eſt rō qꝛ nondum
eſt iudex ex quo nondum euenit ꝯditio. c. ab excōicato. ꝺ
reſcrip. ⁊ refert do. car. ſe dixiſſe ibi in. ix. ⁊. x. qōne. Sed
in contrarium allegat. l. ii. §. ſi dubitetur. ff. de iudi. Sed
reſpondet ꝙ ibi ille coram quo citabaꝛ erat iudex lʒ con
uentus haberet ius reuocandi domum. ⁊ dicit ſe dictuꝫ
70 in. c. ſi. I. eo. Tu vero pondera qꝛ regula eſt† ꝙ vbicunqꝫ
iudici non cōpetit iuriſdictio regulariter ſed cōpetit acci
dentaliter reſpectu certe qualitatis vt in caſu noſtro qꝛ
datur iuriſdictio in caſu negligentie Adduco ſimile ꝙ
datur iuriſdictio ſindicis ad ſindicandum ptātem de his
que geſſit in officio poteſtarie ſimile dicimꝰ ꝙ iudici mer
cantie cōpetit iuriſdictio in cauſis mercantie ꝙ tūc non
ꝯpetit iuriſdictio illa niſi per pus ꝯſtet plene iudici pſn-
to de dicta qualitate. ita probaꝛ in. c. i. de fo. cōpe. li. vi. ⁊
71 iō conſuluit Ang. de facto Florentie† vbi vigebat ſtatu-
tum ꝙ poteſtas poſſet exequi ſniam latam in cā mercan
tie ꝙ non valet executio ſi non ꝯſtitit poteſtati pus ꝙ il-
la ſnia erat lata in cā mercantie allegat Inno. in. c. cū ſit
generale. ⁊ in. c. veꝝ. I. eo. ita conſuluit in cōſi. vi. alś. vii.
et in cōſi. xxvi. ⁊ dixi plene in. c. ſi cleric laycū. ꝺ. eo. Sed
in caſu nr̄o iſta iuriſdictio ꝯpetit accidentaliter reſpectu
certe qualitatis q̄ eſt negligētie. ergo nō pōt exercere iu-
riſdictionē anteq̄ꝫ inſit illa qualitas ⁊ ꝯſtet ſibi aduenīſ
ſe. l. hec nūt. vñ. ꝯſtare liquere. ff. ex q. cau. in poſ. ea. ⁊ eo
magis qꝛ negligentia nō pſumiꝛ maxime in plato. cſi. n.
b peccatū mortaleꝰ ita dixit elegās gl. i. c. ea q̄. de of. arch.
⁊ iō pp negligentiā puaꝛ abbas abbatia. e. ſiqs abbas.
xviii. q. ii. ⁊ p ꝯſequēs opꝰ erit probari iſtā negligentiaꝫ.
⁊ ſic nō pōt interim exercere iuriſdictionem aliq̄ꝫ. Sʒ ni
hilominꝰ ſiqs vellet oppo. ꝯtra Spe. ⁊ ar. poſſet addu-
cere iudex n q̄ appellaꝛ deſinit eē iudex i cā illa i q̄ appel-
laꝛ. ⁊ tñ pt ſtatuere pti appellāti terminū infra quē ꝯpeat
corā iudice ad quē vt. c. pſonas. de ap. ita dicamꝰ in ꝓpo
ſito vt poſſit ꝯpelli ad ſatiſdandū de ꝯpendo corā iudice
delegato in caſu negligētie. Et adduco qō ſcribiꝛ in ſiſi.
Si corā iudice ſeculari opponaꝛ exceptio vſurarie pra-
uitatis vel alia ſapiens ſpūalitatē pōt iudex laycꝰ pfige
re terminū opponēti infra quē ꝯpeat corā iudice eccſiaſti
co vt notāt ſcribētes ⁊ bar. in. l. q̄tiēs. C. de iudi. Et iſta
pro certo erant magis accomodata ꝯ̄ illō dcm̄ Spe. q̄ꝫ.
d. §. ſi dubitetur ibi. n. iō pt ꝯpelli ad ſatiſdādū qꝛ ille iudex
hēbat iuriſdictionē actu ⁊ habitu lʒ poterat declinari. ſʒ
i caſu Spe. ⁊ dñi Car. nō hēbat iuriſdictiōeʒ in hitu nec
i exercitio iuxta illud Pauli. Nō hēmꝰ hic ciuitatē ma-
nentē. ſʒ futurā inqrimꝰ. Iſte delegatꝰ hʒ iuriſdictionē in
pēdenti. pendet. n. ex futuro euētu ſi iudex feudi reqſitus
facere iuſtitiā negligat. ⁊ p ꝯſequēs nullā efficatiā hʒ iu-
riſdictio interim. ⁊ ſic nō ob. d. §. ſi dubitetur. ⁊ plꝰ dico ꝙ
in. d. §. ſi dubitetur. iudex ipediꝛ exercere ſuā iuriſdictioneꝫ
opa ipſiꝰ opponētis declinatoriā. ergo nō eſt admiratio
ne dignū ſi iudex poſſit ꝯpellere opponentem ad ſatiſdā
dum ex quo ipſe ipedit iudicē exercere ſuā iuriſdictiōem.
ſed in caſu nr̄o iſtud ipedimentū nō depēdet ex facto op-
ponentis qꝛ lʒ reꝰ opponat iſtaꝫ declinatoriā. non tñ eſt i
putāda ipſi opponēti. qꝛ nō ipediꝛ iudex delegatꝰ exerce
re ſuā iuriſdictioneꝫ opa iſtiꝰ opponētis. qꝛ poſito ꝙ nō
opponerꝫ ſʒ ꝯſentiret tñ delegatꝰ nō poſſet procedere qꝛ
tūc ageret de pIudicio aliene iuriſdictōis qꝛ de pIudicio
dñi feudi. ſed i caſu. §. ſi dubitetur non agiꝛ de facto ipſius
conuenti qui

a ¶ Iudicaue rit. Secus ta men credo eē i ſnia excōicatō nis p qua nō preſumiꝛ vt tʒ Inn. ⁊ domi. abb. i. c. qm̄ ꝯ̄ in vi. col. in gl. in ver. ꝓceſſu. de app. ⁊ bal. i marga. in ſi. ſ. ius qō credo eſſe veꝝ ſi ab ea fuerit appel latum vt tʒ gl in. c. dilectis. i ver. ſuſpendē dāꝫ. de app. ⁊ late Inn. in. c. bone. el. i. i pe. col. de elec. vbi dño videas.

b ¶ Peccatū mortale. Cre do ꝙ iſta con cluſio vera ſit in his que ſibi ſpaliter cōmit tuntur vt tʒ. d. Cardi. in cle. i. de celeb. miſ. ⁊ talis negli gentia ſufficit ad mouēdum eum a prelatu ra. c. i. de of. cu ſto. vbi iſt ꝯ cō cluſionē eliceꝛ poteris.

conuenti qui opponere ⁊ declinare pōt. ⁊ p ꝯſequēs nō meruit allari. d. §. ſi dubitet. ꝯ illam doctrinā. ⁊ ſic Spe. ⁊ do. car. faciūt d pilo trabē. Et ad illa ſimilia q̄ ego ad duxi in ꝯtriū rn̄de ꝙ iudex hꝫ iuriſditionē i hitu ⁊ exerci tio ſꝫ facto ⁊ opa ptis ipedit᷑ iō ꝑe eludat᷑ ei⁹ iuriſdictio pōt ſtatuere terminū infra quē ꝯpeat non tn̄ pōt pſigere terminū infra quē dēat probaſſe vt no. in. d. c. pſonas. ⁊ iſta mēti ꝯmenda. maximo ſuppmo deo ſit gloria ⁊ im/ um in ſecula. And. Barbatia.

a v **Erum.** Hēt iſta decr. duos itellect⁹. ſed ſm cōem intellectū ſic ſū/ matur. Dn̄s feudi⁹ eccleſiaſtic⁹ ſit vel ſecula/ ris de cā feudi cognoſcit. h. d. Et ē caſus ſin. ſꝫ do. Car. in quo laycus iudicat de clerico. ⁊ diuidit᷑ q: pmo ponit᷑ ſcm̄. ſcdo diſpō in certū caſuꝫ ibi ſtatuim⁹. tertio ponit᷑ diſpō in aliū caſuꝫ ibi aliogn. Uel ſummat᷑ ſic ſm do. abb. ſm lec. magis no. euacuādo me/ lius ſubſtantiā. c. hoc mō. Per dn̄ꝫ feudi ſeculare ſiue ec cleſiaſticum qō feudalis terminari dꝫ ēt ſi vaſalli ſint cle cici ⁊ ſi plures pretendant᷑ dn̄i vel non pōt vn⁹ cognoſce re maxime abſēte alio ad quē feudū ptineat. Et ponit᷑ ca ſus vacāte quadā eccleſia cathedrali q̄ dicebat᷑ hēre quē daꝫ ꝑpoſitū in vaſallū rōe feudi fuit ab aliꝭ vaſallis mo ta qō. ⁊ iſti mouentes qōem negabāt forte hanc eccliaꝫ eē dn̄am hui⁹ feudi iō petebāt qōeꝫ terminari p impato/ rem quē forte dicebant eē dn̄ꝫ feudi. ꝑpoſit⁹ aūt dicebat ſe eſſe vaſallū eccleſie ⁊ illos ēt ⁊ decoſioneꝫ ſpectare ad eccleſiaꝫ. fuit reuocatū in dubiū qs deberet eſſe iudex in hac cā ſup hoc fuit papa aditus vt diſcerneret iuris ordi/ nē. papa ſtatuit ꝙ cū hic dubitaret᷑ an eccleſia eſſet dn̄a. ⁊ ſic ageret᷑ qō ad piudiciū eccleſie ꝙ nō poterat tracta ri talis qō vacāte eccleſia ſꝫ dēbat expectari donec eccle/ ſia reciperet prelatū quo hito dꝫ terminari p iudicē com petentē qs eēt dn̄s an impator an eccleſia ſi appebit ec/ cleſiam eē dn̄aꝫ terminabit᷑ qō p eccleſiā. Si aūt appebit ipatoreꝫ eſſe dn̄m erit iudex impator ſꝫ. d. ant. ⁊. d. abb. ℂ Uel pone ſic caſuꝫ ſm. d. car. ex eo qō dꝭ in gl. i. ⁊ pe nul. ꝙ mota fuit qō ꝯ ꝑpoſitū coraꝫ iudice forte ſeculari ꝑpoſit⁹ dicebat ꝙ nō tenebat᷑ ibi rn̄dere cū eēnt feuda epi. Ex aduerſo dicebat᷑ ꝙ imo erāt impatoris. Itē forte dicebat ꝑpoſit⁹ ꝙ cū eēt cleric⁹ nō poterat ꝯueniri coraꝫ ſeculari cā eſt deducta ad papam q ſtatuit ꝙ exquo epo fuerit in eccleſia ipſe cognoſcet. ⁊ hoc ſi cognitio ſpectet ad eccleſiā. aliogn imperiali beneplacito relinquat᷑. i. co noſcat᷑ p iudicē ſecularē. ⁊ ſm iſtū cōem intellectū iſte ꝑ/ poſit⁹ erat cleric⁹ ⁊ iſte ē pm⁹ itellect⁹ ⁊ cōis ad iſtū tex. ℂ Alius itellect⁹ ē ꝙ iſte ꝑpoſit⁹ erat officialis ⁊ vaſal lus eccle nō tn̄ erat cleric⁹. ⁊ iſtū intellectū tꝫ h Goff. ex quo ſequit᷑ ꝙ cleric⁹ nullo mō pōt ꝯueniri corā layco po ſito ꝙ hēat feudū a layco p. c. ſi diligēti. ſ. eo. ⁊ hoc tenuit Arch. in. c. vno. de cle. ꝯiug. li. vi. ⁊. c. i. xi. q. i. ℂ Opere preciū erit videre qs itellect⁹ ſit dior. iō anteq̄ꝫ ꝑcedam⁹ ad vlteriora accomodati⁹ eſt videre nūc vitatē ſi ſuppre mus de⁹ dignabit᷑ apire nobis. Sꝫ hoſt. ſentit ꝙ iſte ꝑpo ſitus erat cleric⁹ ⁊ ꝑpoſit⁹ eccle cathedralis ⁊ tꝫ h Inno. ⁊ cōiter oēs ⁊ gl. xi. q. i. in ſūma. ⁊ eſt ſpale in cā feudi. in qua pōt cleric⁹ ꝯueniri coraꝫ layco ſi layc⁹ ſit dn̄s feudi. Et pro hoc. d. Abb. dicit ſe adducere. c. ſolite. de maio. ⁊
1 obe. ubi ipator precedit illos q ab eo recipiūt tpalia p
2 queꝫ tex. dicit ibi Inn. † ꝙ ab epo eſt appellandū ad im peratorē in iſtis feudalib⁹ in qbus cognoſcit vt iudex ci/ uilis qō dicit. d. abb. ſe itelligere qn̄ epo recognoſcit feu dum ab impatore allat qō hꝫ in. c. ſi qs epo. xviij. di. ⁊ qō ibi no. in gl. ⁊ qō no. in. c. romana. §. dꝫ. de appel. li. vi. cō iūcta gl. ſua. Et pōt eſſe rō ſpālitatis quare i iſtis feuda libus layc⁹ iudicet ꝯ clericū. q: lꝫ p infeudationē trāſfert vtile dn̄ium de quo diſputat glo. in. c. i. de capitulis cō/ radi. in vſibus feudorum. tamen dominiuꝫ purum rema net penes dominum. ⁊ ideo eſt ꝙ appellatur dominus feudi. vn̄ ſi cognoſcit i cā feudali pot⁹ dꝭ iudicare ſuper

re ſua q̄ꝫ ſup re alteri⁹ q̄ꝫ ēt ꝯ clerico cū dūtaxat ſit iudex reſpectu cāꝝ q̄ oriunt᷑ occaſione feudi vt. c. cetex. ſ. de iu di. tex quo clericus recipit bn̄ficiū a layco dꝫ illū rōne il lius bn̄ficij recognoſcere in dn̄m vt. d. c. ſolite. Ita hic ge uit. d. abb. ℂ Ego adduco qō pulchre voluit bal. in. c.
3 i. in ti. ꝯ ꝯtro. apud pares termi. in vſi. feudo. † vbi ad ꝑ/ poſitum querit vaſallus eſt clericus ſed pares curie ſunt layci an erunt iudices clerici in cā feudi. decidit ꝙ ſic ꝑp naturā cauſe. q: natura trahit ad ſe pſonā. ſed pſona non attrahit ad ſe naturā. ⁊ pōt ſm eū gn̄alis ꝯſuetudo ꝯfer re iſtā iuriſdictioneꝫ layco ꝯ clericuꝫ. ⁊ idē dicit eſſe ēt in ꝯſuetudine ſpāli. ⁊ allegat. c. eccleſia ſcē marie. de ꝯſti. ⁊ adducit dcm̄ Guil. de cu. in auc. clericus. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ qō no. in nouella i. c. ꝙ clericis. ſ. eo. ⁊ dicit ſe iſtud pro bare tali rōne nam ꝯſuetudo generalis feudoruꝫ pōt diſ ponere ⁊ diſponit de iure feudorum. ergo eodeꝫ modo diſponit ⁊ diſponere pōt de iudicio ⁊ iuriſdictione. dicit tn̄ alios tenere ꝯtriū per. c. ſi diligenti. ſ. eo. non tn̄ facit mentionem de Goff. ⁊ Archi. in ſuis locis. nec apto ore decidit qd ſit tenendū. nec iſtū tex. nec doctores hic alle gat. ℂ Tu pondera primo qō Bal. allegat pro ſe dcm̄ Guil. de cu. qō cōiter eſt reprobatū per oēs. ⁊ ꝯfundit᷑ p tex. c. qualiter. ſ. de iudi. ⁊ illō dānauit ibi ꝑcipu⁹ doctor collecta. ⁊ ēt illud dictū dānauit Bal. in. d. auc. clericus qui. ⁊ in. l. de his C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. l. iubemus. C. ꝯ ſa. ſan. eccle. ⁊ in. c. ij. ſ. de iudi. in oibus iſtis locis reproba uit illud dictū Guil. ⁊ vide p eundem in. c. cum veniſſent de eo qui mit. in poſ. ⁊ vide que dixi in. c. qualiter. vbi ēt p do. abb. ⁊ per ꝯſequens bal. parꝫ deliberate loquutus eſt in. d. c. i. ex ingenio ſuo ſatis volatili ⁊ in trāſcurſu le cture. Et miror vehementer inquantū dicit ꝙ generalis conſuetudo hoc poteſt introducere etiam in clericū alle gat dcm̄. c. eccleſia ſācte marie. q: pace ſua ſalua dixerim ille tex. probat contrarium. quia conſuetudo non pōt in genere nec videtur diſponere in genere illud quod i ſpe cie diſponere nō pōt ita probat᷑ in dicto. c. eccleſia ſancte marie. de ꝯſti. ⁊ in. c. eccleſia. vt lite penden. ⁊ in. c. tua. de decimis ⁊ in. c. a nobis. de ſen. excō. in vi. ⁊ in. c. vt anima rum periculis. de conſti. li. vi. Et hoc voluit Jo. mo. ibi. ⁊ idem voluit Jo. and. in. c. ſi. de immu. eccleſi. li. vi. ⁊ do minus anto. in. c. eccleſia. de conſti. ergo ſi nō pōt in ſpe cie non poterit conſuetudo in genere. nec eſt veruꝫ ꝙ cō/ ſuetudo poſſit in ſpecie ſubijcere clericuꝫ layco vt proba tur in dicto. c. eccleſia. ⁊ licet ipſe alleget qō habet᷑ in no uellis in. d. c. quod clericis. tn̄ ibi probatur contrariū ei⁹ qō ipſe voluit. ⁊ p ꝯſequens nō bene loquit᷑ bal. potuiſſꝫ tn̄ bal. accōmodatius adducere auc. habita. C. ne fil. pro
4 pa. vbi hꝫ † ꝙ doctor hꝫ iuriſdictioneꝫ in ſuos ſcholares ⁊ clarum eſt ꝙ doctores ꝯmuniter ſunt ſeculares ⁊ ſcho lares cōiter ſunt clerici. ⁊ tn̄ ibi dꝭ doctorem hr̄e iuriſdi/ tionem in ſcholares. ergo. Et ne auctoris taceam nomē illum tex. ad hoc propoſitum allegauit. d. abb. in. c. cete rum. ſupra de iudi. vbi tenui cōem opinionem p illū tex. poſſet tn̄ facile reſponderi ꝙ non intelligatur auc. illa ꝯ ſcholaribus clericis reſpectu doctoꝝ ſecularium. q: ac/ tus actiuorum ſunt in patiente bene diſpoſito teſte philo ſopho in ſecundo de anima. ⁊ etiam faciat qō in caſu il lius auc. Imperator conferret illam iuriſditionem ſupra clericos vt in dicto. c. eccleſia. ⁊ i. c. ſolite. de maio. ⁊ obe dien. q: diſtincte ſunt poteſtates. c. quoniam. x. diſtin. iux ta illud. Diuiſum imperium cuꝫ Joue ceſar hꝫ. ergo nō videtur imperator conferre illud qō non habet. i. q. i. c. gratia. ij. q. vij. c. ſi abertuꝫ. nec Imperator videtur face re in genere illud quod in ſpecie facere non potuit. ⁊ ꝙ dominus Abbas male inducat dictam auc. habita. alle
5 go in teſteꝫ Bar. in. l. ſi. ff. de collegi. illici. vbi dixit † ꝙ ſi rector ſcholarium eſt ſecularis non habebit iuriſdictionē ſupra ſcholares clericos. Nec obſtat dictuꝫ. c. ſolite. vbi
6 habetur † ꝙ Imperator ē ſupra clericos qui ab eo tenēt temporalia in feudum q: nō procedit quo ad iuriſdictio/

a ℂ Dn̄s feu di. Ad materi am huius tex. vide nouiſſi mos ſcribētes hic. ⁊ vide que in quāplurib⁹ capi. huius ti. i apoſtillis ad lecimus ⁊ gl. xxiij. q. i. c. ꝑn cipes. ⁊. d. car. in cle. ij. §. por ro. de elec. qui multos caſus no. huic ſiles ponunt.

nez nõ.n.ſubÿciũt clerici layco quo ad iuriſdictionẽ.d.c.
eccleſia.ꝛ ió dicit eſſe.cõ.clericos reſpectu cuiuſdaʒ bono
ritie ſicut dicim⁹ de layco habente ius patronat⁹ eccleſie
bona.n.ſequunt pſonã.c.nouerit.x.q.i.c.nõ minus.ꝛ ad
verſus.de imunitate ecc. ¶ Nec ob.ꝙ ita tenuit Inn.in
d.c.ſolite.qꝛ ipſe tenuit ibi vt hic ꝙ domin⁹ feudi habeat
iuriſdictionẽ quo ad feudũ.cõ.clericos qſi rõne rei trahat
clericus ſub iugo layci ꝙ nõ vꝫ hñ dcm̃. bona.n.debent
ſeq pſonã aue.ingreſſi.C.de ſacroſan.eccle.ſũt.n.acceſſo
ria ad pſonã ꝛ taq̃ viliſſima debẽt cedere pſone taq̃ no
7 biliori.Teſt.n.hõ nobiliſſima creatura ex.l.iuſtiſſime.ff.de
edilitio edicto.ꝛ ió Lucan⁹ in tertio parui pẽdit iſta tpa
lia dicẽs.ſed po viliſſima rex.certamen mouiſtis opes.ꝛ
Seneca in pma epiſtola reputat ea viliſſima mortalia ꝛ
recupabilia.ꝛ humani eloquij auctor Cicero in prima
paradoſa dixit ꝙ falſo appellant bona ꝛ ió nõ ſunt pnu
meranda iter bona ꝛ vꝫ ſatis iniquũ dici ꝙ attrahant p
ſonam clerici ſeu ſacerdotis.ſunt.n.reges.xij.q.i.c.duo
ſunt genera.ꝛ ẽt ſunt dij.c.cum ex iniuncto.de here.ꝛ c.
ſacerdotibus.xi.q.i.Ad aũt opi.Gof.Archi.ꝛ alioꝝ ſit
verior adduco caſum in.c.qualiter.cõ.de iudi.vbi dic tex.
ne pro defectu iuſtitie clerici trahant a laycis ad iudiciũ
ſeculare ꝛ ſic vult ille tex.ꝙ lꝫ iudex eccleſiaſticus non fa
ciat iuſticiam layco de clerico non propter hoc põt lay
cus iudicare de clerico.ergo ſequit ꝙ multo forti⁹ nõ po
terit iudicare quãdo iudex eccleſiaſtic⁹ eſt paratus face
re iuſticiam de clerico ꝛ loquit ibi tex.negatiue prohibẽ
do.ꝛ ẽt preciſe prohibet dicit.n.ꝙ omnino fieri prohibe
mus quaſi pciſe.vt in.c.qualiter.el.ij.in.ver.omnino.J.de
accuſatio.pro certo confundit per illuʒ tex.opi.doctoꝝ.
Preterea facit a quo cõfert iſta iuriſdictio layco ſupra
clericum rõne feudi ſi dixeris ꝙ a domino feudi ꝯfertur
dico iſtud fore falſuʒ qꝛ iuriſdictio non ꝯfertur pacto pri
uatoꝝ ſed iure publico.l.priuatoꝝ.C.de iuriſdi.om.iud.
gl.in.l.i.ff.e.Et adduco quod voluit Bal.in.l.ij.C.vt in

a¶ Subÿcere Sed nũqd poteſt phibere legatũ legatario ingredienti monaſteriuʒ.vide Joã.de poꝛ.in l.ſtipulatio hoc modo.de ver.oblig.q inter oẽs doc.ipſaʒ no.determinat.

8 poſſeſſione lega.vbi voluit† ꝙ teſtõr inſtituit clericum ꝛ
grauauit eundẽ vt det ticio.x.ſubÿciens eũ foro prẽtio ſe
a culari decidit ꝙ non põt eum ſubÿcere^a ꝛ idem dicit ſi
9 ſubÿceret eũ alij foro incõpetẽti ꝛ ẽt dicit† ꝙ ſi teſtõr diſ
poneret ꝙ non poſſet ꝯueniri in ſuo competẽti natural
foro ꝙ nõ valeret talis diſpoſitio teſtõris qꝛ eẽt ꝯ ius pu
blicũ.ꝛ de hoc dicit eſſe gl.fin.in.l.nemo põt.ff.de le.pri
mo.ꝛ p ꝯſequens clarum ẽ ꝙ iſta iuriſditio in clericum
nõ recipit eẽ ꝛ fundamẽtũ ab ipſo layco ꝯcedente feudũ
ſi dixeris ꝙ recipit eẽ a lege ꝛ tunc dic aut dicis a lege ci
uili aut a lege canonica.dico non poſſe conferri a lege ci
uili vt probat in.d.c.eccleſia ſcẽ marie.de ꝯſti.iuxta illõ
dñicuʒ.nolite tangere xpõs meos.Aut dicis ꝙ hꝫ origi
nẽ a lege canonica.ꝛ idẽ nõ.n.põt papa ſubÿcere clericũ
iuriſditioni laycoꝝ qꝛ puilegiũ.c.ſi diligenti.J.eo.clerici
nõ hũerunt a papa ſꝫ hũerũt ab ipſo deo.ergo nõ pt euel
li a papa illõ qõ ẽ idultũ a ſuppmo opifice q ẽ de⁹ deoꝝ.
Et ad hõ adduco gl.multũ ſin.i.c.ſi impatoꝛ.xcvi.di.ꝛ qõ
voluit.d.car.i repetitiõe.c.ppendim⁹.J.de ſen.excõ.ꝛ ió
10 pulchre dixit.d.abb.in.c.litteras.de reſti.ſpo.†ꝙ nõ poſ
ſet papa dare poteſtatem regi vt cognoſcat de cauſis clerico
rum regni ſui.allegat gl.d.c.ſi ipatoꝛ.ita dicem⁹ in ppo
ſito noſtro vt a lege canonica nõ poſſit ꝯferri layco iuriſ
dictio ſupra clericum reſpectu feudi.Et ſi dicat iſta iuriſ
11 dictio eſt itroducta a ꝯſuetudine†põt eniʒ ꝯſuetudo ꝯfer
re iuriſdictionem vt in.l.viros.C.de diuerſis officÿs.lib.
xii.ꝛ ẽt põt ꝯferre homini priuato alõ nõ habenti iuriſ
dictionem vt eſt gl.in.l.fi.C.de emancipa.liberoꝝ.quaʒ
Angel.reputat ſingula.in.l.imo magis.ff.de legibus.ꝛ
eſt tex.melioꝛ de corpo.iuris.ſcõm Jo.an.in.c.cum pti
gat.J.eo.ꝛ ſic a ꝯſuetudine potuit itroduci iſta iuriſditio
competens homini priuato ſupra clericuʒ.qꝛ ad hoc re
ſpondeo.aut dicis ꝙ eſt conſuetudo laycorum ꝛ tunc di
co ꝙ non poteſt quia ſi lex non poteſt ergo nec conſuetu
do populi que dicitur eſſe lex ipſius populi.l.de quibus

ff.de legibus.nec videtur in genere diſponere illud qõ in
ſpecie diſponere non poſſit.d.c.eccleſia.de conſtu. Si di
xeris ꝙ eſt conſuetudo clericorum.reſpondeo multo mi
nus poſſunt clerici introducere conſuetudinẽ contra ius
commune vt habetur in.c.ſi.de officio archypreſbyte.p
Hoſtien.ꝛ alios.ꝛ eodem modo reſpondeo ſi dixeris ꝙ
eſt conſuetudo mixta a clericis ꝛ laycis ſimul qꝛ eodem
mõ nõ poſſet itroduci ergo.facit ẽt ad pdicta qõ voluit
Archy.in.c.ita nos.xxv.q.vltima.ꝛ adduco elegantem
tex.in.c.ſi.ſcõm vnam lecturam.cõ.de iudi.ꝛ adduco.c.ſa
ne.J.eo.ꝛ.d.c.ſi diligenti.Et adduco rõnem actus acti
uorum ſunt in paciente bene diſpoſito vt dcm̃ eſt ꝛ eodẽ
modo dicamus ꝙ act⁹ actiuoꝝ ſint in agẽte hñ diſpoſito
ſꝫ laycus nõ eſt agens habilis vt exerceat iuriſditionem
ſupra clericuʒ qꝛ nõ põt eẽ ſuperioꝛ clerico cũ laycoꝝ ſit
obſequi clericis.ꝛ clericorum ſit imperare laycis.vt i.d.
c.eccleſia ſancte marie.ꝛ per conſequens occaſione feudi
non erit laycus iudex ordinarius clerici. ¶ Preterea
faciat ad predicta tex.formalis in.c.i.xi.q.i.vbi tex.dicit
nunquam clericus conueniet coraʒ layco cum ergo ſit p
hibitio negatiua ſequitur ꝙ procedit ẽt i cã feudi.Et ió
dicebat Archy.in.c.i.de clericis coniuga.li.vi.qꝗd lay
ci ſeruent ſecundum ſuas conſuetudines tamen rõne feu
di clericus nunquam mutat forum ex quibus verbis vi
detur Archydi.reprehendere dictum Guil.de cu.in.d.
a ac.clericus qui.vbi dicebat ꝙ ita ſeruatur de conſuetu
dine in francia ꝛ dicebat mihi quidaʒ ſolẽnis ſcholaris
11 aragonẽ.† ꝙ ẽt ita ſeruat in regno aragonie ꝙ rõe rei
q̃ cleric⁹ tenet a layco ꝯuenit cleric⁹ corã iudice ſeculari
qꝛ Archi.videtur reprehendere hãc ꝯſuetudinẽ.Ad hõ
facit.c.clericũ cuiuſlibet ordinis.Ad ſeculare iudiciuʒ at
trahere null⁹ pſumat.xi.q.i.vbi vi caſus in terminis.ꝛ
ponunt ibi verba vniuerſalia prohibitiua.Et adduco.c.
ꝯtinua.ꝛ.c.experiẽtie.ꝛ.c.ſi quiſq̃.ꝛ.c.de pſona.eadem
cã ꝛ qõne.vbi tex.recte adducunt pro iſta parte.Facit ẽt
generaliter.d.c.i.de clericis ꝯiuga.li.vi.ꝛ.c.ſi impatoꝛ.
xcvi.di.Et ſi qſpiã adducat in ꝯtrariũ gl.in ſũma.xi.q.i.q
dicit ꝙ cleric⁹ i cã feudali põt ꝯueniri corã ſeculari.dico
ꝙ ꝯfũdit illa gl.ꝛ ſimiles p pallegata iura.ꝛ ad iſtũ tex.
põt rñderi vt dcm̃ fuit.cõ.ꝙ iſte pꝑoſit⁹ erat layc⁹ ꝛ eſt no
mẽ officij ſecularis.ſicut dicim⁹ de abbate ianuẽſi.ꝛ facit.
c.ex pte.el pmo.de vb.ſig.Et ſi opponit ꝙ epus hñs feu
dũ a rege vocat⁹ tenet venire ad regẽ.xxiij.q.viij.§.ecce.
cũ.c.ſequẽti.ꝛ.xviii.di.c.ſi epũs.ꝛ no.i.c.cũ parati.de appel.
qꝛ rñdeo ꝙ ſi illa vocatio ſit ad ꝯſulẽdũ regi vel ad auxi
liãdũ regẽ ad hõ cõpare tenet.nõ aũt ad litigãdũ ꝛ ió cõ
ſueuit dici ꝙ ſufficit vna vocatio extrãiudicial.ꝛ ad hõ allat
gl.ſin.i.d.c.ſi epũs.ꝛ p ꝯñs illa nõ ẽ vocatio ſapiẽs iudici
um.Et ſi qſpiã opponat de eo qõ hꝫ i.c.romana.§.vꝫ de
app.lib.vi.rñdeo ꝙ loqt i cã appellatiõis iterpoſite a iu
dice eccliaſtico.ſꝫ de cã pncipali nihil dic.fac.c.qlis.xxv.
di.ꝛ.c.ij.de trãſac.Et ſi qſpiã oppõit.de.c.nouit.cõ.de iudi
ciis.vbi pp̃ proteſtat nolle impedire ſe de feudo.q̃ ſentit
ꝙ qõ feudi eſt agitãda corã dño feudi.qꝛ ad hõ rñdeo ꝙ
d.c.nouit.nõ loqt qñ eſt qſtio iter clericos de feudo.ſꝫ lo
quit qñ erat qõ de feudo iter laycos.ió pp̃ dicit ꝙ nõ in
tẽdit piudicare dño feudi.Et ſi qſpiã dixerit ꝙ Jo.an.in
d.c.i.de cleri.cõiuga.li.vi.dic ꝙ gloſe ꝛ moderni tenent
ꝯtrariũ dũmõ nõ fiat diſtrictio pſone ipſi⁹ clerici pꝛd. feudi
ſꝫ ſoluʒ cã ſit ciuilis.ꝛ allegat.d.c.ceteꝝ.ꝛ.c.ex trãſmiſſa
.J.e.ꝛ tex.iſtũ qꝛ rñderi põt nõ appere in.c.ceteꝝ.ꝙ dño
feudi erat layc⁹.ꝛ ad.c.iſtud.ꝛ ad.c.ex trãſmiſſa appet
reſpõſum.ꝛ lꝫ moderni ꝛ gl.ita teneãt tñ vna cũ iuriſcõ
ſulto dixerim lꝫ magna ſit tuberonis auctas.tñ a ſeruio
nõ diſcedo.l.labeo.§.idẽ tubero.ff.de ſup.leg.nõ.n.eſt at
tendẽda auctoritas ſedẽtis ſed rõ.ix.di.c.ego ſolis.nam
ꝛ aliquãdo bon⁹ doãmitat Homer⁹.l.recuſari.ff.de acq.
here.ꝛ adduco qõ voluit Hugutio.xi.q.i.in ſumma.vbi
dixit idẽ eſſe dicẽdũ in cã feudi ꝙ in aliis cauſis qꝗd ob
ſeruetur inter laycos pe coꝝ iure ꝯſuetudinario.tñ rõne
feudi clericus

feudi cleric⁹ nunq̄ʒ amittit foꝝ. ⁊ adduco simile. nā illud
qđ h̄ʒ ⁊ poſſidet cleric⁹ vt layc⁹ ſortit̄ ꝑuilegiū fori eccle-
ſiaſtici. vt p gl. in. c. eccleſia ſancte marie. de ꝯſtitu. ⁊ in. c.
13 ex līa. de pigno. ⁊ i. c. ſi. de vita ⁊ ho. cle. q̄ volunt ꝙ cle
rici gaudēt in patrimonialib⁹ ꝑuilegio eccleſie ⁊ hāc ꝑtē
tene vt veriorē. ⁊ iſta adde ad ea q̄ dixi in. d. c. ceteꝝ. Di-
xit tn̄ hic Petr⁹ de ancha. circa ad appellationē ad quē
ſit appellādū qñ appellaſ ab epo hēnte feudū a layco ꝙ
bar. pulchre diſtinxit in. l. i. §. ſi qs in appellatiōe. ff. ð ap.
14 vbi dixit ꝙ qñ dignitas vel baronia ē icorporata in pa
trimoniū eccleſie vt marchia anconitana ducatus romā
diole ꝑrimoniū beati Petri nec pro illis dignitatib⁹ ec
cleſia recognoſcit ſupiorē. tūc appellāt ad foꝝ eccleſiaſti
cū ⁊ ita procedat. c. romana. §. dʒ de app. lib. vi. Si vo ꝑ
illa dignitate recognoſcit dñm tꝑalē tūc ad ipſū appella
tur. allegat Inn. in. d. c. ſolite. ⁊ Spec. in ti. ð app. §. nūc
tractem⁹. ꝟ. penul. idē dicit. d. Petr⁹ ſi epus eſſet rector
vni⁹ ciuitatis appellabiſ. n. ad ſuperiorē illi⁹ ciuitatis nō
ad ſuū ſupiorē. idē dicit ſi rex hēret vnū comitatū appel
a labiſ ab eo⁹. vt a ſnia comitis ⁊ nō vt a ſnia regis. all'at.
l. ſi qñ. C. de app. ⁊ qđ hī in. c. cū iter vniuerſos. ē. ð ele. ⁊
15 in. c. lʒ. ē. e. ex quo iferi ꝙ cū ſereniſſim⁹ rex Jo. ſit comes
barſilone appellabiſ ab eo ad ſupiorē i comitatu hāc do
ctrinā tradidit guil. ð cu. Ja. but. cy. ⁊ bar. in. d. l. ſi qñ.
⁊ eſt tex. cū gl. melior de iure in. c. a collatōe. ð app. li. vi.
⁊ probaſ in auc. ſi qs litigantiū. C. de epali audi. ⁊ h̄ vo-
luit ibi Guil. ⁊ Ja. but. Facit ad h̄. c. irrefragabili §. ce-
teꝝ. ⁊. c. qm̄. ē. de offi. ordi. idē ſequiſ ang. i. l. ꝑcipim⁹ §.
i. C. de app. dic̄ tn̄ ꝙ dictū ē veꝝ ſʒ nō probaſ in. d. l. ſi qñ
nec in. d. §. i. Et ēt circa hūc itellectū pōdera vnū qđ oib⁹
videbiſ nouū. nā ſi. c. ſolite. de maio. ⁊ obe. ⁊ alia iura al
legata pro cōi intellectu probarēt cōem opi. ſcirē tunc li
benter ad qd ꝑꝑ hic vtiſ ꝟbo ſtatuim⁹ ꝙ eſt iuris noui in
troductoriū. vt voluit gl. in. c. ſtatuim⁹ de elec. lib. vi. ⁊ in
cle. ſi. in ꝟ. ſtatuim⁹ de reſcrip. de quo dixi i. c. decernim⁹.
ē. de iudi. Si ergo inductū ē de nouo hic p iſtū tex. ſequi
tur neceſſario ꝙ alia iura priora nō ꝓbāt hāc doctrinā
ꝙ cleric⁹ ꝯueniaſ corā layco rōe feudi. dixit tn̄ do. Car.
hic p ꝟbū forte ꝙ papa hic vtiſ hoc verbo ne dubiteſ an
cleric⁹ rōe feudi poſſit iudicari a laycis qꝛ iſtud nō ē bñ
dcm̄ nec pōt eē dubiū ex eo qꝛ ꝑꝑ nō poſſʒ hoc h̄ ſtatueſ
⁊ iā vt dictū ē iſte ꝑpoſit⁹ erat layc⁹ ⁊ nō cleric⁹ ergo. di-
xit ēt hic Inn. ꝙ hoc procedit i quolibʒ dñō quātūcūqʒ
ſit vilis ⁊ ruſtic⁹ tn̄ hʒ iuriſdictionē p legē Federi. vt not.
i. c. ceteꝝ. ē. tit. i. ⁊ ſic ſentit ꝙ nō ſolū layc⁹ ſʒ ēt q̄ſtūcun
qʒ vilis ſit ſi eſt dñs feudi hʒ iuriſdictionē. ꝯ. clericū ſed in
dubitāter nō ē bñ dictū p ſupradicta ⁊ maxie qꝛ laycoꝝ ē
obſeq ⁊ clericoꝝ ē ipare. vt i. d. c. eccl'a. dic̄ ēt Inn. h̄ ꝙ ta
lis dñs q̄liſcūqʒ ſit ē ordinari⁹ ⁊ exeqſ ſuas ſnias ꝯ vaſal
los clericos. lʒ dñs ſit layc⁹ ⁊ h̄ ꝓcedit ſiue ꝑncipat⁹ ſiue
comitat⁹ vel caſtellania vel alia hōi ꝯcedaſ i feudū pro
certo vt dixi nec lex nec ꝯſuetudo pñt facere laycū iudicē
ordinariū clici qꝛ nō eſt capax. arg. c. cūmqʒ. de reſcr. ⁊ p
gl. d. c. ſi ipator. xcvi. di. Et iquātū Inn. dic̄ ꝙ ē ordinari
us ego reſtringo iſtđ dictū qđ ē ordinari⁹ ꝑticularis non
aūt vt ordinari⁹ vniuerſalis ita eſt gl. ſin. in. c. i. i. ti. ð ꝯtro
uerſia apđ pēs termināda. ⁊ eſt effect⁹ qꝛ i dubio vocat⁹
a iudice vniuerſali ⁊ a iudice feudi ꝑus dʒ ſe ꝑñtare corā
iudice vniuerſali. ar. l. ꝯ pupillū. §. qꝛ mai⁹ tribunal. ff. de
re iu. vide q̄ dixi i. d. c. ceteꝝ. Et ex iſtis hētis dclaratū in
tellectū hui⁹ decretalis ⁊ ſi dubitatio occurreret i fcō ſe-
16 cure poſſʒ ꝯſuli ꝯ cōeʒ opi. Et iđ poſſʒ ſic ſūmari. Secu
laris exiſtēs dñs feudi cognoſcit de feudo ſi vaſallus eſt
layc⁹. ſec⁹ ſi clicus qꝛ tūc cognoſcit epus. h. d. ¶ No. ſm
17 cōem itellectū ꝙ clicus pt eē vaſall⁹ ne dū eccl'ie ſʒ ēt lay
ci rōe feudi. c. ſolite. ð maio. ⁊ obe. ēt rōe cognitiōis iudi
cialis tn̄ dici pt ꝙ lʒ ſit vaſall⁹ layci nō tn̄ hʒ iuriſdictiōem
18 ꝯ. laycū. ¶ No. ꝙ vacāte eccl'ia cathedrali nō dʒ tra-
ctari cā ei⁹ tāgēs ꝑiudiciū ēt ſi nō ꝯcernat plenū ꝑiudici
uʒ ſʒ tale q̄le vt hic qđ ē valde notādū. fac. c. ſi. ne ſede va

can. Et ſi qſpiā opponit ꝙ nō dʒ expectari ꝯſecratio vel
ꝯfirmatio epi qꝛ ſede vacāte iuriſdictio dꝟoluitur ad ca.
vt in. c. in quē. ⁊ i. c. olīʒ. ð maio. ⁊ obe. Solo lʒ capl'ʒ ſuc
cedat i iuriſdictione gñali nō tn̄ in iuriſdictione feudali ne
eps vaſallū hēat quē hēre nollet ſic nō ſuccedit i bñficioꝝ
collatiōe. vt i. c. illa ne ſede vacāte. ſʒ do. Petr⁹ de anch.
h̄ refert ſe audyſſe ab Ang. dño ſuo aſr ſolui ꝯtriū dʒ ꝙ il
la q̄ ꝯpetūt epo ð ſpāli ꝑuilegio vt ē feudū ſi trāſit coꝝ ad
miniſtratio ſede vacāte i capl'm ⁊ refert fuiſſe obtētū pu
ſh ꝙ ſede vacāte capl'm nō poterat dare īuiam ꝯuētuan
di qꝛ illđ cōpetit epo ð ꝑuilegio ſpāli qđ dic̄ eē bñ no. fac̄
qꝛ hſ in. c. ad abolendā. ð here. de quo diceſ in gl. Et pō
dera bñ qꝛ Pe. ð anch. dicit ange. fuiſſe doctorē ſuū. qꝛ
ego audiui ſepenumero do. Jo. ð ānania dicentē ꝙ ang.
multū dilexit. d. pe. ꝑꝑ virtutes ſuas ⁊ ſolitus erat appel
19 lare eundē gallophoꝝ ſuū. ¶ No. ꝙ in abſētia ei⁹ qui
ꝑtendiſ dñs ſi dʒ diſcuti de dñio feudi. nā ſubdit⁹ quodā-
modo nominat dñm ſuum in iudicio allegādo ſe debere
ꝯueniri corā illo ⁊ nō corā alio pretenſo dño p aduerſari
um. iđ debet ille ſic noiatus citari argu. optimum ex tex.
iſto facit. c. qm̄ frequenter. §. ꝙ ſi ſuper vt lite nō ꝯteſta. ⁊
20 . l. ij. C. vbi i rē actio. ¶ No. ibi bñplacito ꝙ iſta ꝟba
non iportant liberam volūtatē ſʒ referunſ ad arbitrium
boni viri. nā relinquiſ hec cā beneplacito imperatoris ſi
ꝯtiterit eū eſſe uſum ⁊ tn̄ certum eſt ꝙ ſine cā nō pōt va-
ſallū priuare pro libito volūtatis. vt in. c. i. de feudo ſine
culpa nō amittendo. ſʒ dʒ iudicare vt bonus vir. facit qđ
notat bar. in extrauaganti ad reprimendā in ver. videbi
21 tur. nā verbū plʒ iportat arbitriū boni viri. vt in. l. tayo
§. fororē. ff. de fideicōmiſ. liber. ſorti⁹ vbi adiungiſ ꝟbum
bñ ꝙ eſt bñ notandū ſʒ do. abb. qꝛ hec ꝟba ſepenumero
apponunſ in arbitramentis conſilijs ⁊ alijs diſpoſitiōi
bus. vide p bar. in. l. ſi ſic. ff. de lega. i. ⁊ p do. ant. ⁊ alios
in. c. i. de conſti. ſecus ſi diceret pro libito ſuo. vt in. c. ſi. ð
ſequeſtratione in ver. pro libito. ⁊ in. c. ex parte de ꝯſue.
¶ Nota ibi ſicut iuſtū ē pulchrū modum loquēdi vidē
dubitari ſupioribus dieb⁹. ⁊ adhuc non ꝯſului in quodā
22 priuilegio Caroli ſcđi in quo dr̄ concedim⁹ tibi comita
tum ſicut de iure poſſum⁹ dr̄ ꝙ illa ꝟba faciunt ꝯditionē
ſʒ nō vʒ bñ dictū ⁊ ꝯfundiſ p iſtū tex. ⁊ adduco qđ hſ in
c. abbate ſane de verb. ſigni. inquātū tex. dicit ibi aſſigna
tur nam cum ꝑuilegium ſit lex priuata. iij. diſtin. c. ꝑuile-
gia. ⁊ lex non dʒ eſſe obſcura icerta vel captioſa ſʒ manī-
feſta ⁊ clara vt in. §. erit aūt lex. iiij. diſtin. ergo ſequiſ ꝙ
illa ꝟba nō faciunt ꝯditionē ⁊ adduco gl. ⁊ Archy. i. d.
c. ꝑuilegia. ⁊ qđ voluit cy. in. l. ſciēdū. C. ð ꝯhen. ⁊ ꝯmit.
ſtipula. bal. in. l. ſi teſtm̄. C. de iſti. ⁊ ſubſti. ⁊ iđ gl. in. c. ex
ore. de ꝑuileg. ⁊ in. c. exanimata. ð ꝯfir. vtili. vel inutili. di
23 cunt ꝙ illa ꝟba ſicut iuſtū eſt ſunt expſſiua veritatis. fa-
cit qđ hī in Spe. de priuilegijs ver. appellaſ hec dictio.
⁊ verſi. conſequenter. facit. c. dānamus. §. ſi. de ſum. trini.
⁊ fide catho. tene menti qꝛ p alios iſte text. non decleraſ
24 nec exponiſ ita. ¶ No. vltimo ibi. relinquaſ ꝙ iſtud ꝟ
bum intelligiſ in continēti ⁊ in vita. ⁊ ſic nō verificaſ in
actu vltime voluntatis. ⁊ ad hoc adduco. l. hoc ſermone
in ꝟ. reliquerūt. ff. ſi quis ingenuus eſſe dicatur. facit. l. cū
ante. C. de dona. ante nup. ⁊. l. etiam. C. de iure dotium.
⁊. l. cūʒ oportet. §. finaūt. C. de bonis q̄ liber. ⁊. l. ſi optio.
ff. de optione legata. ⁊. l. iubemus. §. ſi. C. ð ſacroſan. ec.
25 ⁊ ideo dicebat do. Bñdict⁹ in. d. l. hoc ſermone. ꝙ ſi ali
quis ꝯdemnetur ad relinquēdū domū mihi intelligitur
in continēti ꝟificaſ ēt in actu vltime voluntatis. vide tex.
quos allegaui in. c. ij. ē. de pecul. cleri. ⁊ facit lex bis ꝟbis
ff. de heredi. inſti. ⁊ i auc. ð here. ⁊ falci. §. exheredatos.
cū gl. ⁊. l. i. §. ſi. ff. de tabul. exhibē. vbi ꝟificaſ i vltima vo
lūtate. ¶ Capio gl. i. hic differſ qđ in temp⁹ futuri epi.
gl. reddit duplicē rōneʒ ꝑma ē qꝛ vacāte ſede nō eſt q de
illa qōe feudi poſſit cognoſcere ne aliqđ poſſit fieri i ꝑiu
diciū eccl'e vacātis. iđ ꝑpoſit⁹ iſte nō teneſ interim rñde-
re de feudo corā iudice alieno. ¶ Nota ex prima rōne

¶ Ab eo. Ad
de ad materiā
huius ꝯcluſio
nis oēs doc. in
l. eos. de app.
iuncta. l. i. ff. a
q. appel. nō li-
cet vbi iſta. qꝛ
⁊ oēs fere late
tractantur.

cio fuerit i actu ꝑfectiſſimo ⁊ cōpleto ad hoc vt de feudo
cognoſcat ergo nō ſufficit ꝙ ſit electus confirmatus dū/
taxat ſed poteſt adduci rō cā feudi. vt dixi ſupra ꝯnume/
ratur inter ardua. ergo non eſt abſurdum dicere oporte
re epiſcopum eſſe conſecratum ad hoc cognoſcat de feu
do. eſt enim res maioris inquiſitionis. Et ad hoc ponde
ro. c. tranſmiſſam. de elec. inquantū dicit preter ea q̄ ſunt
maioris inquiſitionis ⁊ ſic ardua criminalia nō trāſeūt
in electum confirmatum niſi ſit conſecratus. ita nō trāſe/
unt ardua ciuilia in electum confirmatum dūtaxat. facit
in argu. gl. in. §. porro. di. iij. ⁊ tex. in. c. per venerabilem.
§. rationib⁹. ꝗ qui filij ſint legi. ⁊ ſecundum hoc non vio/
labitur iſte tex. q̄ gl. iſta perimit iſtam litteram qḋ nō ē
faciendum. c. cum dilecti. de accuſa. tene menti q̄ eſt no/
35 uum. In gl. iij. oppo. dicitur† ꝙ de feudo eccleſiaſtico co
gnoſcit ep̄s contra. q̄ non dꝫ eſſe iudex in cā propria. l.
i. C. ne quis in ſua cā dictum fuit in. c. ceterū. ē ti. i. ergo
timore huius contrarij facta eſt gl. iſta dicens ꝙ cogni/
tio de feudo eccleſie ſpectat ad eccleſiam q̄ſi dicat cū ꝯſti
terit feudū ſpectare ad ep̄m tūc cognoſcere pōt ep̄s non
aūt cognoſcet ad quē ꝑtineat. ita dicit Jo. an. ſup tex. in/
quātū dicit ꝙ in illa q̄ōne an feudū ſit eccl'ie an impato/
rio actor ſequit' forū rei. vel eligent' arbitri ⁊ intellige de
arbitris cōpromiſſarijs ſi ptes ꝯuenīūt nō aūt de arbitris
iuris q̄ i ordinarijs iudicijs nō eligūt' arbitri iuris vt no.
Inn. in. c. paſtoralis. de reſcrip. ſꝫ ſi ptes nō ꝯueniūt ōt a/
biens dꝫ adiri iudex rei. ⁊ dꝫ intelligi ꝑ iudicē rei. ſ. ordi
nariū in alijs cauſis vel idirecte rōe rei ſite. vt i. c. ſane. ē
eo. ⁊ ſi corā eo ꝯſtabit feudū ſpectare ad eccl'iaꝫ remittē
tur ptes ad ep̄m vel ad ipatorē ſi de iure ei⁹ ꝯſtabit vt in
ſimili voluit Inno. in. c. cetex. ē c. hoꝫ arbitri iuris nō eli/
gunt' niſi i caſib⁹ expſſis in iure vt no. Jo. an. i. c. pie. ō ex/
36 cep. lib. vi.† ¶ Glo. penul. q̄rit qd ſi ep̄s eſt negligēs ꝓ
cedere q̄ñ ad eū ſpectat cognitio feudi. r̄ndet gl. ponēdo
do duas opi. Prima ē ꝙ ſecularis iudex poterit. ꝓce
dere ſicut procedere pōt ep̄s. vt i. c. ē. primo. naꝫ cognitio
feudi eccl'iaſtici non ſemꝑ ſpectat ad iudicē eccl'iaſticū.
vt no. i. cetex. ē tit. i. th' gl. tꝫ ꝯtria opi. ꝙ negligētia ſit ſup
plenda ꝑ iudicē eccl'iaſticū ſupiorem. et ſi iſti vaſalli ſint
layci. Prima opi. tꝫ Tancred⁹ Uincen. ⁊ hoſti. Nec ob
ſtat ꝯſꝫ eos. c. q̄liter. ē. de iu. q̄ itelligitur i actōib⁹ ꝑſona
lib⁹ ⁊ nō de actionib⁹ feudalib⁹. Et adducūt ſimile ꝙ di
cim⁹ de re ſpūali nō poſſe cōpromitti in laycū ſꝫ ō re ſpū
li ſic. c. ꝯtingit. c. expoſita ō arbitris. Jo. an. dicit ꝙ pma
opi. ē recitata de iure ſpāli eſt vera. allegat. c. romana. §.
dꝫ. de app. li. vj. Scōa opi. eſt vera de iure cōi. ⁊ aliter nō
declarat dictū ſuū. do. Anto. intelligit dictum Jo. an. ꝙ
ſecularis pōt ſupplere de ꝯſuetudine ſꝫ non de iure ſꝫ ibi
ꝯſuetudo nō det iuriſditionē in clicuꝫ th' dat in laycū ſup
plendo negligentiam clici ⁊ in hoc diſtinguit ſi feudū ē
eccleſiaſticū nec habuit illud a layco tunc ſecularis non
ſuplet negligentiaꝫ clerici ſed alius eccleſiaſtic⁹ ſuperior
ſupplet niſi aliō habeat ꝯſuetudo. Si vero feudū ē eccle
ſiaſticū ⁊ habuit illud a dn̄o layco tunc laycus ſuperior
bene poſſet ſupplere. ⁊ ſic pōt intelligi hic ꝙ eccleſia fu/
it infeudata ab impatore ⁊ poſtea eccleſia infeudauit ꝑ/
poſitum. ſed do. abb. dicit ꝙ intentio Jo. an. fuit ⁊ clare
colligit' ex dicto. c. romana. §. dꝫ coniuncta gl. nō aūt ied
lexit ō ꝯſuetudine dūtaxat prout intelligit. d. ant. ⁊ pluſ
putat. d. abb. ꝙ nō ſoluꝫ poſſit ſuppleri q̄ñ laycus eſt ſu/
pior dn̄s vt probat' ē. c. proximo. ſꝫ et q̄ñ feudū tm̄ proceſ
ſit ab eccleſia dūmodo vaſalli ſint layci ⁊ mouet' q̄ iuriſ
ditio itelligit' tributa eccleſie vel cuiuſcūq3 domino feu/
di inquantū eſt vigil in admiſtrādo iuſticiā ⁊ non alr.
vt in. d. c. cetex. ſi ergo eccleſia eſt negligens remanēt va
ſalli ſub iudice proprio ⁊ naturali nec ꝑ hoc dr̄ iudex ſe
cularis ſupplere negligentiā iudicis eccleſiaſtici. ſꝫ poti/
us dr̄ vti iure ſuo i laycis ſibi ſubiectis ōficiēte iuriſditio
ne ep̄ō oīꝫ. l. fi. C. de iuriſ. om. iud. reo. n. de facili reuerti
tur ad ſuam nām. xxxv. di. c. ab exordio. l. ſiruus. §. pact⁹
ne peteret. ff. de pactis. ⁊ facit elegās dcm̄ Inn. i. c. ſolite.
37 de maio. ⁊ obe. vbi dixit† ꝙ in reb⁹ feudalib⁹ ep̄s cogno
ſcit vt ciuilis iudex. q̄ſi in illis nō cenſeat' ep̄s pro hoc ſa/
cit q̄ illā iuriſditionē nō hꝫ a canone ſꝫ a legib⁹ feudoꝝ
gn̄aliter iuriſditionē tribuētibus dn̄o feudi. vt. l. impia/
lem. ad fi. de probi. alie. feu. ꝑ Fede. ſꝫ ꝯ hanc determina
tionē facit q̄ ex quo agit' de re eccl'ie eccl'iaſticus iudex
dꝫ iudicare ēt in ſupplēdo arg. c. ſi cleric⁹ laycū. ē c. ſꝫ re/
ſpōderi pōt pmo q̄ ñ agit' ō re eccl'e ꝑncipal'r cū dūtaxat
ſit ꝯtētio iter vaſallos ō vtili dn̄io qḋ dr̄ ſpectare ad eos
⁊ ꝑ ꝯñs nō cognoſcit' de dn̄io eccl'iaſtico. Itē ꝯriū proce
dit q̄ñ ꝯtentio vertit' iter eccl'iaꝫ ⁊ laycū ꝙ plus eſt q̄ꝫ q̄ñ
eccl'iaſticus iudex ē negligens ⁊ ita quieſcūt docentes h̄
ſup recitatione hui⁹ gl. ¶ Tu pōdera ꝙ vbicūq3 iudex
ē negligēs nō appellat' ab eo. ſꝫ recurrit' ad ei⁹ ſupiorē ⁊
a corā eo incuſat' tarditas eius iſte eſt tex. formalis ⁊ ad h̄
de iure melior in. l. fi. §. illō. C. de temporib⁹ app. ⁊ h̄ col
ligit ibi bal. ⁊ idē voluit bar. in. l. q̄ſitio. ff. de dā. infec. ⁊
adduco qḋ voluit cy. in auc. q̄ in ꝓuincia. ad fi C. vbi de
crimine agi oꝫ. ⁊ ſic appet ꝙ ad eū recurrit' pro culpan/
da iudicis negligentia ad quē appellaret' pro infirman/
da illi⁹ iudicis ſn̄ia ex quo ſequit' ꝙ ſi a ſn̄ia lata ꝑ iſtum
appellaret' ad ſupiorē i feudo eodē mō recurret' ad eun/
dē pro ſupplenda negligētia iſti⁹ ⁊ ꝑ ꝯñs debem⁹ ſtare i
hac ꝯcluſione vt attēdat' ad quē appellaret' ſi ſn̄iaꝫ tulif/
ſet q̄ ad eūdē recurret' pro ſupplēda negligētia ⁊ ꝑ ꝯñs
negligentiā ep̄i ſupplebit ſupior in feudo ſi q̄ eſt alr re/
curret' ad ſupiorē ordinariū ipſi⁹ iudicis negligētis. Fa/
cit. l. precipim⁹. §. i. ⁊ qḋ ibi voluit Ang. C. de app. ⁊. l. ſi
q̄ñ. ⁊ ꝙ ibi voluit Bar. c. ti. ⁊ faciūt q̄ ſupius dicta ſunt.
Sꝫ quid ſi agit' ꝯ clericū vaſallū ad amiſſionē feudi cri/
minaliter vel ciuil'r. de crimine an poterit de hoc cogno/
ſcere dn̄s feudi. Inno dicit ꝙ nō ſꝫ remittet' cognitio ad
ſuū prelatū ⁊ ſi eſt dānat⁹ de ꝑditiōe vel alio crimine vel
ꝙ debeat ꝑdere feudū tūc dn̄s ſuus poterit pro velle ſuo
auferre feudū. ⁊ ſi a prelato ſuo fuerit abſolut⁹ tunc dn̄s
38 feudi no poterit auferre feuduꝫ ꝑꝑ crimē. ⁊ rō eſt† q̄ de
crimine clericoꝝ non pōt laycus cognoſcere nec directe
nec idirecte. ſicut nec de legitimatiōe. arg. c. tua de ordi/
ne cogni. ⁊. c. lator. q̄ filij ſint legi. ⁊. c. at ſi clerici. ē de iu.
¶ Nec ob. ſi dicat' ꝙ imo incidēter pōt cognoſcere. naꝫ
ſi ꝯ clericū productū in teſtē corā layco obijcit' crimē lay
cus de hoc cognoſcit q̄ ſm̄ Inno. tūc nō proprie obijci
tur crimē clico vel ꝯ clericū. ſꝫ ꝯ laycū q eū produxit q̄ñ
ipſe ex ei⁹ repulſiōe ꝑatit' penā ⁊ nō cleric⁹ q̄ ei⁹ teſtimo
nio nō credit' ⁊ hec ꝓcedūt vt cl'ic⁹ ꝓuet' feudo ꝑꝑ crimē
q̄ñ feudū eſt paternū. ſi vo eſt eccleſiaſticū ſecus ſꝫ cū q̄
ꝑꝑ delictū ꝑſone nō eſt eccl'ia ꝓuanda feudo. xvi. q. vi. c.
ſi epi. hoc vltimū vt nō ꝓuet' eccl'ia ꝑꝑ delictū ꝑlati limi/
tat hoſti. ⁊ alij doctores vt nō ꝓuet' eccl'ia in ꝑpetuū. ſꝫ in
vita prelati auferet' feudū ab eccl'ia ⁊ ꝑlato mortuo reuer
tet' ad eidē. vt i. c. ſi clicus i ti. ō capſis cora. h̄ dcm̄ hoſti.
putat vex. d. ant. ſi feudū ſpectat ad mēſā ꝑlati. ſec⁹ ſi ad
capl'm niſi totū capl'm delinq̄t ꝑ id qḋ hr̄ i. c. ij. de ordine
cogni. ⁊ i. l. iubem⁹. C. ō ſa. ſan. eccle. Idē credit. d. abb.
q̄ñ piter feudū ſpectaret ad mēſaꝫ epi ⁊ capl'i. vel q̄ñ eēt
ſimpl'r poſſeſſiuꝫ eccl'ie ⁊ nō menſe ꝑlati tm̄ q̄ tūc cū ꝓiudi
ciū epi nō ſit ſepabile a ꝓiudicio eccl'ie ei⁹ delictū nō ꝓiu/
dicabit eccl'ie allat qḋ no. i. c. cū veniſſent. ō inſti. ⁊ iſto ca
ſu nō procedat dcm̄ Inn. ita idiſtincte ſꝫ q̄ñ feudū ei⁹ eſt
poſſeſſiuꝫ mēſe ꝑlati q̄ tūc cū in vita ei⁹ agat' ō ſolo ei⁹ ꝓiu/
dicio auferet' ſibi feudū in vita ſua ⁊ poſt mortem ei⁹ redi
bit ad eccl'iaꝫ arg. dicti. c. cū veniſſent. ita reſidet do. abb.
¶ Adde vnū ad id qḋ dixi. ē in gl. penul. illud qḋ volu
39 it gl. in c. ſepe. xxiij. q. viij. q̄ dicit† ꝙ ſi ep̄s eſt legat⁹ regis
appellabit' ad regem ⁊ ſic ad eum a quo hꝫ iuriſditiōem
ita dicam⁹ in caſu q̄ſtiōis huius gl. ¶ Scḋo adde in
quātū dn̄s abb. dicit limitando Inn. q̄ñ ꝓiudiciū eſt idi/
uiſibile. vt delictum prelati non noceat capl'o. ⁊ iō nō au
ferretur feudū. addo tex. multū ſingularem in. c. i. in ti. q̄

a¶ Tarditas eius. Debet ei ꝯcedere dilatio ꝓſtatio ſibi facta. vt tenet bar. in. l. dānū in fi. ff. de dā. infec. pro quo facit qḋ no. in. l. cū ſeruū. C. de ſ. fugi. ⁊ no. in l. argentarius. §. cū aūt. ff. de eden. ⁊ bal. i. c. iudices. iij. co. de pe. iura. ſr. vbi omnino videas.

40 dus mo.feu.ämi.p quem tex.dixit ibi bal.†feudū ē indi
uiſibile duo fratres habentes illud ſeruiendo dño feudi
in bello vnus defendit viriliter alter effeminate aufugit
decidit q delictum fratris ptumacis nō p̄iudicabit alte
ri.ꝛ ideo feudum nō aplicabit dño ꝛ idē dicit populus
peruſinus diuidit in nobiles ꝛ plebeos nobiles ꝯmittūt
felonia ꝯtra dñm feudi q nō nocebit plebeis non delin
quentib⁹ ꝛ ideo non applicabit feudū dño. ℭ Adduco
egregium dictum doctorꝫ relatū a dño abb.in.c.i.ꝟ.de p̄
ſcrip.vbi dicit res eſt cōis epiſcopo ꝛ caplo vacat epiſco
patus q p̄ſcriptio nō curret caplo per adiunctionē ep̄i
ſcopi cui non currit pſcriptio ſede vacēte.vt ibi.Et ad
duco gl.valde ſing.in.l.ſi C.de mune.ꝛ bono.non conti
41 †vbi ſocius meus omnium bonoꝝ habet vacationem a
muneribus ſꝫ ego nō nihilominus ne preiudicet ſibi ego
habebo vacationem a muneribus.ꝛ adduco text.valde
ſingu.ſm Dy.ꝛ bar.in.l.ſi is qui duos.ff.de liber.lega.
42 †vbi ſocius acquirit propter ſocium illud qd per ſe acqi
43 rere non pōt q inducunt ibi ad q̄ſtionem† ſpurius ꝯxit
mecum ſocietatem oium bonoꝝ pſ ſpuriū inſtituis me he
redem q ille conſequet dimidiam hereditatē pp me ad
duco tex.ſing.in.c.cum dilect⁹.de iure patro.ꝛ qd voluit
44 do.abb.in.c.ſi.eo.tit.†vbi hꝫ q legatus de latere poteſt
conferre eccleſiam patronalem clerici ſed non layci.pōe
q eſt cōis clerico ꝛ layco legatus de latere non poterit
eam ꝯferre.ꝛ adduco mirabilē caſum in.l.ſi cōem.ff.quē
45 admodum ſerui.ammittatur.†vbi pupillus ꝛ maior ha
bent ſeruitutem cōmunem indiuiſibilem q ſi non preſcri
bitur pupillo.quia in hoc eſt p̄uilegiat⁹ q non preſcribe
tur maiori ne preiudicetur pupillo ꝛ ſic maior conſequi
tur fauorem reſpectu adiūcti ſibi ꝛ adduco quod volu
46 it bar.in.l.precipimus ad ſi.C.de app.†clericus ꝛ layc⁹
habent rem cōem indiuiſibilem.ego volo conuenire eos
ad quem iudicem recurram decidit ad iudicē clerici co
ram quo etiam conuenietur laycus ꝛ mouetur per illā.
l.ſi cōem.facit quod idem bar.voluit in.l.ſolent.ff.de ali.
ꝛ ci.lega.ꝛ in.l.i.§.ſi quis in appellatione.ff.de appel.
Adduco etiam.c.Joānes.de teſtu.ꝛ quod ibi voluit do.
47 Cardi.†clericus inquit ꝛ laycus ſunt executores vni
us teſtamenti.decidit q epiſcopus ratione clerici adiun
cti compellet etiam laycum.Adduco ēt.c.ſi religioſus
48 de procura.ꝛ quod ibi voluit Petr.de ancha.†q ſi cau
ſa eſt cōis layco ꝛ religioſo q poterit religioſus eſſe pro
curator layci in illa cā.adduco qd voluit do.Cardi.in.c.
49 coraꝫ.de offi.dele.†vbi dixit q ſi perpetuata eſt iuriſ
dictio cū vno ppetuata eſt cū eius collega.facit qd volu
50 it Joan.de imol.poſt alios in.c.ſi.de poſtul.vbi dicit†q
ſacerdos pōt poſtulare in cā ſue eccleſie ꝛ etiā pro extra
neo ſi in illa cā eſt coniunct⁹.facit tex.valde ſing.ſm vnā
lec.in.c.ex pte decani.ꝺ.de reſcrip.ꝛ vide ibi do.abb.ꝛ fa
cit quod voluit Bal.in.l.imperialē.§.propterea de prohi.
alie.feu.p Fede.ꝛ ideo dixit idē bal.in.l.imperator.ff.de ſta
51 tu ho.†q ſi de eodē iſtro rogati ſunt duo tabelliones ꝛ
vnus eſt infamis ꝛ alter bone opinionis q nihilominus
ſuſtentabit inſtrumentū.facit tex.ſing.in.l.ſi qs ex argē
tarijs.§.ſꝫ ſi omnes.ff.de edendo.ꝛ quod ibi voluit bar.
poſt alios.ꝛ quod voluit ange.in ꝯſilio primo.ꝛ Saly.
in auc.hoc loco.C.ſi mulier.ſm nupſit.in ꝟ.iuxta p̄dicta
quero ꝛ adduco qd voluit.d.abb.in.c.ſignificaſti.ꝺ.eo.ꝛ
adduco quod voluit Lod.ro.ꝯſilio.xcij.ꝛ iſtud menti cō
52 menda.Et inquātum Inn.dixit†q ſi crimen obijcit cle
rico producto in teſtem coram layco poſſit layc⁹ cogno
ſcere.Hoſti.dicit imo hec cognitio erit dioceſano remit
tenda arg.c.nullus.ꝺ.eo.ꝛ.c.tuoꝫ.de ordine cognī.Nec
53 ob.d.l.nullum.vbi dicitur†q ſi teſtis aut ex iudicis offē
derit pōt p eum puniri nō obſtante quocūqꝫ p̄uilegio fo
ri qꝛ ſm hoſti.illa.l.non ꝯſtringit clericos teſtificantes
corā layco.ſꝫ gl.iuris ciuilis in.d.l.nullū.tꝫ q habent lo
cum in clerico.ꝛ eā ſequit ibi cy.ad qd facit dctū Federi
54 ci de ſenis ꝯſi.lxxxviij.vbi dicit†q licet clericus corā ſecu

lari nō poſſit accuſari agente tamē coraꝫ eo vel calūnio
ſe accuſantē vel varia teſtificantē clericum pōt ex officio
ſuo extraordinarie punire ita tū q executio talis pene ſi
enda in pſonā reſeruet epo.in bonis aūt poterit facere ſe
cularis diſtringēdo fideiuſſores clerici.allegat.d.l.nul
lam.ꝛ Arch.v.q.vi.c.nullū.d.ant.ſequit dctū hoſti.p id
qd habet in.c.vnico.de clicis coniuga.lib.vi.ꝛ in.c.i.de
mutuis petitio.ſed do.abb.remittit ſe ad dicta ſua i.c.at
ſi clerici.ꝺ.ri.i.nam ibi ꝛ in.d.c.i.de mutuis peti.ſꝫ Joā.
55 no.q de nullo crimine clerici iudex ſecularis cognoſcere
pōt nec directe nec indirecte ſiue agat crimi aliter ſiue ci
56 uiliter pro hoc alleg.d.abb.c.q̄ſiq̄ſ.xiiij.q.ii.†vbi in cā ci
a uili non dꝫ clicus teſtificari coram layco⁹ſꝫ corā epo vel
coram quo epo cōmittit.ſed ſatis putat dicendū q ſi epo
ꝯſentit q corā layco deponat pōt laycus de crimine ob
iecto cognoſcere qꝛ non cognoſcit vt puniat clicū.nec ad
hoc agit ſꝫ ci dicit tm agitari inter litigantes.p h̄ bonus
tex.in.l.ſolutus.in ſi.ff.de his qui no.infa.ſed nullo mo
do poterit clicum punire ēt ſi vacillat corā eo pro p̄ſata
liura per id qd voluit gl.i.d.c.q̄ſiq̄ſ.ꝛ hoc putat voluiſſe
Inno.hic.Nec obſtat.d.l.nullū.qꝛ nō pōt lex ciuilis di
ſtringere clicum.ꝛ qꝛ generaliter loquit non dꝫ extendē
da ad clicum q hꝫ ſpecificum p̄uilegiū.ꝛ ē proceſſus alie
ne iuriſdictiōis vt in regula generi p ſpeciē lib.vi.ꝛ h̄ du
cit procedere reſpectu facultatis cognoſcēdi.ita reſidet
hic do.abb.ſed do.car.reportat hic dictum Inn.fore ſin.
ꝛ allegat no.in.c.ij.de ordi.cogni.ꝛ in.c.teſtimonium.in
gl.ſi.de teſti.ꝛ cōcludit q quo ad effectū vt repellat a te
ſtimonio verius dicit Inn.qꝛ ex hoc non cognoſcit ipſe
laycus clicū ꝺ ipſius crimine ſꝫ ꝯtra producentē ſic ſm
p̄dicta ꝛ hoc niſi crimē eſſet eccleſiaſticū.ponit exēplum.
57 puta†opponit teſti q eſt vſurarius vt fuit dubitatū in fa
cto ſm cā.tunc.n.dꝫ remitti cognitio ad eccleſiaſticū.ar.
c.de diſpendioſis.de iudi.q aūt vſurarius nō poſſit eē te
ſtis.dicit ſe tangere in.c.inter.de exceſ.prelato.ꝛ vide q̄
ego dixi i repeti.c.teſtimoniū.de teſti.q iam anni.xvi.
elapſi ſunt qbus illud repeti.Si aūt querat de crimine
clerici producti in teſtē ad effectum vt puniat vf ſtandē
dctō Hoſti.qꝛ tunc cognoſcit de crimine ꝯ ipſum clericū
qd facere non poteſt laycus vt dictum eſt.ꝛ ita reſidet.
Sed Pe.de ancha.ſimplr refert dctū hoſtie.ꝛ Inno.ꝛ
aliud non dicit.Sed idē do.Pe.in repetitione.c.ea q̄.
de reg.iur.li.vi.in.xxij.q.refert Cy.in.d.l.nullum.ſequi
gl.illam ꝛ bal.ibi dicere eſſe ſpāle in caſu illo qꝛ delinq̄n
do in iudicio ſe aſtrinxit foro ſeculari.d.Pe.dicit q nō
eſt bona rō q delinquendo aſtringat ſe foro ſeculari.qꝛ
hoc non poſſet expreſſe coraꝫ iudice ſeculari facere ꝛ de
linquēdo bene aſtringit ſe foro eccleſiaſtico.c.poſtulaſti
ꝺ.eo.Refert poſtea Hoſti.hic.ꝛ Fede.in prefato ꝯſi.po
ſtea allegat glo.ꝛ archi.in contrarium ꝛ dicit q Lap.in
quadā ſua apoſtilla ad.d.c.at ſi clerici.reſidet cū opi.gl.
ꝛ Archi.ℭ Opponit tamen de dicto hoſt.ꝛ Joan.an.
hic.do.Pe.dicit ibi equam fore ꝯſiderationem Fede.de
ſenis vt de qua re iudex cognouit de eadem pronunciet.
c.cū ſup.de cā poſ.l.de qua re.ff.de iudi.ꝛ aliud non di
cit.d.Pe.ſed Saly.in.d.l.nullum.dicit ſe hēre pro ſda
bitato qſi coram iudice eccleſiaſtico teſtificat clericus ēt
ſi ſit exemptus tunc perdit priuilegium exemptionis vt
ibi.ꝛ quod habetur in.l.i.ff.ſi quis in ius voca.non ierit.
melius allegaſſet.l.ij.ꝛ quod voluit Innocen.in.c.ſi.de
dila.Sed vbi coram iudice ſeculari clericus delinquit
dicit ſe dubitare per.c.ſi diligenti.ꝺ.eo.ꝛ auc.clericus.C.
de epi.ꝛ cler.Poteſt dici ſm eū ſpeciale eſſe in iudicio
quando ibi delinquitur non tū poterit imponi pena cor
poralis clerico a iudice layco.vel dicit q in clerico delin
quente coram iudice ſeculari.d.l.nullū.eſt correcta q̄
tum ad penam imponendam p illum iudicem ſed remit
titur ad iudicem eccleſiaſticū.ꝛ ita reſidet ibi Saly.pro
certo de pilo facit trabē.Moderni tangunt i.c.i.de calū.
nihil tū noui afferunt.gl.in.c.i.de fal.allegat.d.l.nullū
Bar.in.l.

a ℭ Coraꝫ lay
co.Add° q illa
ꝯcluſio ma:ꝑe
verificat in cā
criminali.xꝫ tꝫ
ſpecu.in ti.de
te.§.i.vſi.Jtē
q ēt clericus
vbi ēt Jo.an.
in additio.pro
quo vide ſing
Inn.in.c.cuꝫ
p.de accu.qui
multa pulchra
dicit.

Bar.in.l.diuus.ff.de fal.querit ſi.d.l.nullũ habet locum
in iudice delegato de quo notaſ in.c.i.ď of.deleg. Jo. de
imo.i.c.ſuſpitionis querit ſi.d.l.nullũ.habet locũ coram
arbitrio iuris.vide que ibi dixi. Sed Bar.in.d.l.nullũ.
nõ facit aliquã mẽtionem de glo.ibi nec de Inno.⁊ aliis
doc.de qbus dcm̃ Relati ſunt ſcribẽtes circa hũc paſſũ
iudicio meo dubitabilẽ.eſſet nũc in me hec faba: cudẽda
ante oĩa pondera ꝙ lʒ do.Car.magnifaciat illud dictũ
Inno.vt ſtupendũ ⁊ ſingulare.nihilominus vĩ mihi re
prehẽſione dignũ qḋ oſtendo multipliciter.primo qꝛ. d.
l.nullus.loqtur in milite armate militie.⁊ loqtur in mã
penali.ergo nõ dʒ extendi ad militẽ celeſtis militie.Et ſi
qſpiam dixerit ꝙ.d.l.nullũ.loquaſ de milite armate mi
litie.nihilominus extẽdiſ ad militẽ celeſtis militie.⁊ ad
ducere põt glo.ſingularẽ in.l.ij.§.miles.ff.de his qui no
58 inf a.que voluit† ꝙ ſicut miles armate militie ꝓpter infa
miã eodẽ modo perdit militiã miles celeſtis militie. de
quo glo.exclamauit do.abb.in.c.querelã.de iureiur.⁊
adduci poſſet glo.in.l.miles.ff.ď re iudi.⁊ in.l.qui ſtipẽ
dia.ff.de procur.⁊ in.l.milites.C.loco.⁊ in.l. qui ſtipen
dia.C.de execu.rei iudi.⁊ i.c.ſtudeat.l.di.⁊ qḋ no.in.l.i.
.C.ď iur.⁊ fac.igno.qꝛ poſſet rñderi ꝙ inquãtũ ille gloſ
loquũſ in materia penali ꝙ nõ dicant verũ ſed inquãtũ
loquũtur in materia fauorabili dicunt verũ vt ſiat extẽſio
or.§.pena.ď peni.di.i.⁊.l.fauorabiliores.ff.ď reg.iu.Aſ
poſſet aliter reſpõderi ꝙ procedat quo ad ea que impo
nũtur a iudice eccleſiaſtico nõ aũt quo ad ea que iponũ
tur a iudice layco qui penitus eſt incõpetens ⁊ per pſe
quẽs nõ probaſ ibi dcm̃ Inno.⁊ cũ idem Inno.voluit ꝙ
iſto caſu nõ agiſ de pena clerici.ſed bñ agiſ ď pena layci
producentis illum clericũ.qꝛ nõ crederet clerico ad dãnũ
ipſius layci ꝓducẽtis qꝛ indubitãter Inn.errat ⁊ ſequa
ces eius ⁊ adduco in mediũ qḋ voluit Ugolinus de fon
tana doctor lombardus quẽ refert Cy.in.l. trãſigere.C.
ď trãſac.⁊ ẽt Bar.⁊ alij ꝙ ꝯdẽnare quẽ ď falſo vel vt ſibi
non credatur lʒ nõ perimat hominem vel penã ſanguis
nõ ingerat tamẽ eũ totaliter vitupat. qꝛ nõ eſt crimen in
mũdo ſʒ mores noſtros ita opprobrioſũ.iõ in eo ẽ quo
dãmodo eadẽ rõ que eſt in criminib' ingeremib' penã
capitalẽ.⁊ iõ pulchre dicebat aplus. Expedit mihi ma
gis mori qȝ vt qs gloriã meã euacuet.Ita dicamus in ꝓ
poſito noſtro licet agatur de cõmodo burſali.ꝓducentis
tñ agiſ de vitupio ⁊ infamia clerici vt repellaſ a teſtimo
nio.⁊ per ꝯſequẽs nõ eſt verũ dcm̃ Inno.ꝙ hic nõ agiſ ď
pena clerici arg.l.iulian'.ff.ſi qs omiſ.cã teſta.⁊ per ꝯſe
quẽs ex hoc infertur pena duobus ⁊ clerico ⁊ ꝓducenti.
¶ Et vlterius pondero dictã.l.nullũ.inquãtũ dicit de
nudatos priuilegio fori vel priuat exẽptos ⁊ eos ſubijcit
iuriſditioni eius corã quo teſtificãtur . ſʒ talis derogatio
59 facta a lege ſeculari nullo mõ cadit in clericũ† qꝛ ꝑuile
giũ quo clerici ſunt exempti habuerũt ab ipſo deo ſupp
mo vt eſt glo.ſingularis in.c.ſi impator.xcvi.di. ergo nõ
põt auferri eis ab alio niſi ab ipſo deo.⁊ ideo pulchre di
cebat dominica vitas.Nõ haberes aduerſus me. ꝑtatẽ
vllam niſi datũ eſſet tibi deſuper.Et miror vehementer
quare gloſe in.d.l.nullũ.poſuerunt exẽplum in clerico.
60 qꝛ illud qḋ nõ põt in ſpecie iuriſlator diſponere nõ preſu
mit voluiſſe diſponere in genere.vt in.c.cos. ď ſim.ec.li.
vi.c.tua.de decimis.c.a nobis.de ſen.excõ. Sed laycus
nõ põt in ſpecie per legem ſuã ligare clericũ vt in.c.eccle
ſia.de ꝯſti.ergo nõ preſumiſ ꝙ in genere voluerit illũ li
gare.Et ſi mihi dicaſ ꝙ cadat ab illo ꝑuilegio cleric'.ꝓ
pter demeritũ ipſius clerici.qꝛ ad hoc rñdeo ꝙ.d.l.nul
lũ.nõ loqtur de tali demerito vt habeſ in.c.cum non ab
hoie.ď de iudi.Cũ ergo nec vba nec mens nec poteſtas
illius legis hoc operetur vt cõprehẽdat clericũ.ergo ſeqſ
61 ꝙ nullo mõ cõprehendet clericũ.†qꝛ oẽs actus mali orĩ
a ginantur a duplici principio poteſtatiuo ⁊ volitiuo'.c. cũ
ſuper abbatia.de offi.deleg.teſte Boetio chriſtianiſſimo
philoſopho quẽ ibi referũt ſcribẽtes.⁊ voluit Bal.in.l.
l.C.cõis deleg.⁊ lʒ glo.auctoritas omnes alios anteceL
lat vt dixit Bal.in.l.hereditas.C. depoſiti. nihilominus
aliquãdo bonus dormitat Homerus.vt dixit gl.in.c. ne
quis.xxxij.q.vij.⁊ notaſ in.l.recuſare.ff.de acq.here. Itẽ
glo.illa nihil allegat pro dicto ſuo.⁊ ſic loqtur ſine lege.
l.illam.C.de collo.⁊ plus videſ mihi de iure dicẽdum ꝙ
dictũ Fede.de ſenis non ſit verũ qꝛ ex actu geſto per iudi
cem ſecularẽ cõtra clericũ nõ eſt clericus aliquatẽ cõdẽ
nandus a iudice ſuo eccleſiaſtico vt dixit tex. in.d.c. at ſi
clerici.ergo multo minus poterit iudex ſuus eccleſiaſti
cus exequi ſniam iudicis ſecularis latã cõtra clericum.
imo videſ ꝙ nõ ſit ſentẽtia vt ibi habeſ.⁊ iſta mẽti com
mẽda qꝛ ꝓ tu certo antiquorũ ingenia ita fuerũt illuſtria
ꝙ nullũ nobis relictũ eſt ociũ dicendi noua. deus tñ glo
rioſus ⁊ ſublimis nos fecit hec tẽpora fruſtra cui gloria
62 ſit ⁊ impiuni.† ¶ Querit etiã hic Inno. ď poteſtate exe
b quẽdi dicit ꝙ cũ dñs feudi ſit iudex ordinarius[b] poterit
ſuam ſniam mandare executioni etiã dominus laycus ꝯ
vaſallos licet clericos adeo ꝙ nõ incidit in excõmunica
tionẽ ſi eos reſiſtẽtes repellit.arg.c.olim.el.i.ď reſti.ſpo.
Sʒ Jo.and.dicit hoc dictũ Inno.cõiter nõ approbari
ꝙ paſtus hõ ⁊ forte ruſticus hẽat iuriſditiõẽ in pſonã
vt in cauſis feudalib' hẽat iuriſditiõẽ vt ſine pena excõi
catiõis poſſit iniĳcere manus ꝯ canonẽ ſiqs ſuadẽte.xvij.
q.iiij.do.anto.ſaluat dcm̃ Inn.itelligẽdo ꝙ poſſit repel
lere nõ tangẽdo pſonã ſed cõpellẽdo ex terrore armorũ
vel colonos tenẽtes ꝓ eis repellẽdo rõne feudi. qꝛ per h
nõ venit cõtra canonẽ ſi quis ſuadẽte.qſi velit ꝙ poſſint
facere executiõem realẽ nõ cogẽdo vel tãgẽdo pſonam.
Sed do.abb.dicit ꝙ lʒ iſte itellectus ſit in ſe verus nõ tñ
putat fuiſſe d̃mẽte Inno.cũ videat ponere h ſpãle in dñs
feudi maxime inquãtũ Inno. allegauit.d.c.oli.⁊ refert
do.Car.dicere ꝙ põt mittere manus nõ vt iudex ſʒ vt pa
defendẽdo ſuã iuriſditiõẽ.⁊ ſic itelligit dcm̃ Inno.Sed
do.abb.nõ putat h dcm̃ verũ.qꝛ ex quo clericus poſt pro
tiõem incũbit de ſcõ nõ diceret laycus illũ repellẽdo de
fendere ſuã iuriſditiõem quã pri' nõ hẽbat ſecus ſi pri'
habuiſſet poſſeſſiõẽ.⁊ clericus illũ de nouo turbaret.qꝛ
tũc ꝓprie diceret defendere iuriſditõẽ ⁊ poſſeſſiõẽ ſuã
allegat qḋ no.Inn.in.c.cũ noſtris.ď ꝯceſ.pbẽ.in illa qõ
ne an qs ꝓpria auctoritate poſſit exeq ſniam latam ꝑ ſe.
de quo ꝑ bar.in.l.ſi ſtaita.§.iulian'.ff.ď dã.ifec.⁊ qḋ in ſi
mili voluit Inno.in.c.ſup hoc.de renũ.⁊ ſequiſ do.abb.
opi.Jo.and.tanqȝ tutiorẽ ⁊ veriorẽ vt nõ poſſit laycus
exeq violẽtando pſonã ⁊ ſicut cognitio ď crimine ſit per
iudicẽ eccleſiaſticũ eodẽ mõ ⁊ cõpulſio.⁊ ita reſidet do.
Abb.hic. ¶ Tu pondera qꝛ ſi tenem' illã opi.quã ſupe
rius tenui ꝙ iſte tex.nõ loqͥ in clerico vaſallo. qꝛ cleric'
lʒ vaſallus nõ dʒ ꝯueniri corã layco dño feudi ſʒ corã iu
dice ſuo eccl'iaſtico vt voluit Gof.iſta qḋ nõ hʒ locũ. ſʒ ſe
quẽdo cõẽ itellectũ doctorũ ꝓcedit hec dubitatio.⁊ iõ cõ
ſidero ꝙ cũ dñs feudi ſit iudex ꝙ exeq poſſit ſniam ſuam
latam cõtra clericũ.⁊ adduco qḋ voluit Ange.i.l.ſi.C.ď
63 iudi.vbi dixit† ꝙ delegat' pape nõ põt mãdare ſuã ſniã
executiõi in rebus tẽporalib' iuriſditiõis.ꝓnit exẽplũ
in delegato ſuper dote quia nõ mittet in poſſeſſiõem rerũ
ꝯuẽti layci.⁊ dicit eſſe ſingularẽ dcm̃ Inn.h.⁊.c. ſignifi
caſti.l.c.qḋ limitat niſi papa hẽet iuriſditõẽ tpalẽ i illo.
Cũ ergo in ꝓpoſito nr̃o dñs feudi hẽat iuriſditõem ſup
feudo poſito ꝙ vaſallus ſit clericus poterit exeq ſuã ſniã
ꝯ clericum in feudo qꝛ illa executio ſit in re ſibi ſubiecta.
⁊ adduco qḋ voluit Jo.de imo.in.c.ſi.de mutu.peti.vbi
64 dixit† ꝙ eo caſu quo clericus recõuenit corã layco pote
rit iudex laycus exeq ſuã ſniam ꝯtra clericũ. ergo multo
fortius poterit exeq quãdo eſt vaſallus eius cũ ſit iudex
ordinari'.⁊ iſta eſt pura veritas.ſʒ cũ dixit Inno.ꝙ põt
dñs clericos reſiſtẽtes repellere ſine labe excõicatõis qḋ
ꝓcedit ſm̃.d.Car.ſi ď fendit vt ps nõ vt iudex.qḋ eſt ve
rũ ſm̃ do.Abba.ſi prius habuit dominus poſſeſſionem.
Ego ꝑ h adduco qḋ pulchre voluit Ang.in.l. vt vim.ff.

a ¶ Uoliſſimo. Adde.l.ſi filios. C.de do. ante nup.l.mutuũ. C.ſiqs alte.vl' ſi.do.abb.in.c. ſi ſacerdos. de offi.deleg.⁊ vi de phi.in.iij. ď anl. in multis locis. quos ſu pra in pleriſq; apoſtillis ãno tauimus.

b ¶ Ordinarius. Sʒ nunqd eſt ordinarius iudex in cã ꝓ pria.Dic ꝙ ſic vt tenet bal.in addi.ad ſpec.t ti.de feu.⁊.cõ tra vaſallũ.⁊ ad hoc vide eũ dem bal.in.c. ad hec.de pa. ſtura.fir. in vſi. feu.⁊ in.c. ſi.ſ ij.colũ.de phi. feu.⁊ vide do. Alex.ď imo.in l.ď iur.ad mu nicipales qui no.limitatiões ponit.

65 de iuſti.ꝛ iure.†vbi dicit priores huius ciuitatis conceſ-
ſerunt alicui eligere poteſtatē modo maior pars ꝯgre-
gata eſt in vno loco pro eligendo.ꝛ dū collega veniret vt
intraret in locū electionis ipſi claudunt hoſtium ꝛ non
ꝑmittūt intrare an iſte poterit intrare ꝑ vim ꝛ frangere
hoſtia. Refert Inno.dicere ꝙ nō. Nec obſtāt.l. vt vis ꝛ
ſimiles qꝛ intelligūtur cum violētia infertur circa rē poſ
ſeſſam ſꝫ hoc caſu infert̄ circa aliō.ergo nō pōt ꝑ vim exe
qui allegat Inno.in.c.i.de imu.ec.Et pro certo nō pote
rat allegari accōmodatius dictū ad illud qđ dixit domi.
Abb.ꝗꝫ iſtō dictū relatū ab angelo.deo noſtro ſit glīa.
Sꝫ clarū eſt ꝙ dn̄s feudi eſt in quaſi poſſeſſiōe iuriſdictio
nis ꝛ executio ſnie eſt pars iuriſdictiōis in ordinario.l. a
diuo pio.ff.de re iudi.ergo ſeqtur ꝙ poterit ſuam ſniam
exequi ēt per vim ꝛ repellere vaſallū reſiſtētē.lꝫ clericū
qꝛ videt̄ defendere rē ꝓpriā.ꝛ adduco.l.q reſtituere.in
ꝟ.manu militari.ff.de rei vendi.vbi fit reſtitutio cōtra re
ſiſtentē manu militari.ꝛ ibi dicit Ange.ꝙ talis executio
nō cōgruit niſi ordinario habēte imperium.allegat Inn.
66 in.c.tue.vt lit.nō cōteſt.ꝛ refert Inno.dicere†ꝙ pōt in-
dicere bellū ꝓlatus in ſubditos inobedientes ſi hēat
iuriſditionē tēporalē.ꝛ eodē mō dominus tēporalis.ꝛ
eſt tale belliū iuſtū nō tamē in illo capti efficiūtur ſerui vt
in.d.c.olim.qꝛ nō infert̄ vis ꝑſone ſed rei allegat Inn.i
c.ſicut.ꝺ iureiur.ex quo apparet ꝙ clericus reſiſtēdo exe
cutioni infert violētiā rei ipſius dn̄i.nō eſt ergo mirū ſi
dominus poſſit reſiſtētem clericū repellere.qꝛ ꝓ cōſerua
tiōe dominoꝝ tēporaliū licitū eſt nobis manus violētas
iniicere etiā in clericū vim inferētē ſine metu excōicatio
nis.c.delicto.ꝺ ſen.excō.li.vi.c.oliꝫ.el.i.de reſti.ſpo.ꝛ qđ
notat̄ in.c.ſuſcepimus.de homi.ꝛ in.c.ſi vero.de ſen.ex.
Cū ergo iſte clericus inferat violētiā rei.ergo eſt ſibi re-
ſiſtendū ſine metu excōicatiōis.ꝛ ꝑ iſta habeo defenſatā
doctrinā Inn.reprobatā a quocūqꝫ docēte.ꝛ iſta nō tra
das obliuioni. ¶ Et ad precedētes qōnes adde Bal.in
c.ſi clericus.de pace tenē.in vſibus feudoꝝ. vbi dicit per
67 illum tex.†ꝙ imꝑator poteſt ſtatuere contra clericos de
linquētes.ꝛ pōt eos de ſuo territorio bannire qꝛ dꝫ pur-
gare prouinciā malis hoībus.l.cōgruit.ff.de offi.pſi.
nec dꝫ eos iuuare priuilegiū ad releuationē ſcelerū alle-
gat dictā.l.nullū.C.ꝺ teſti.ꝛ ſtatuta ciuitatū hoc ſepe di
68 ſponūt†ꝙ clerici dlinquētes ſint extra protectionē com
munis qꝛ pōt ciuitas beneficium ſuū nō ꝯcedere. poſtea
dicit cuꝫ qꝛ in canonibus eſt ſtatutū ꝯtrariū qꝛ nec pro
rogando nec delinquēdo poſſunt foro ſuo derogare per
c.at ſi clerici.ꝺ iudi.ꝛ ſic Bal.tenet ꝙ dcā.l.nullū. nō ha
69 beat locū in clerico.tene menti predicta.† ¶ Querit hic

a ¶ Propria auctoritate ad de pro reſolutiōe huius elegantis.q.pe.ꝺ ſunct.in.l. pignoris.C.de pigno.actio.ꝛ facit qđ voluit Bar.ꝺpo.in ſingularibꝫ ſuis.vn.ii.qui ali ꝗ pulchra po ſt.

Inno.ſi baronia vel ꝑncipatus ꝯcedat̄ eccleſie in feudū.
decidit ꝙ appellabit̄ a tali ſeatentia ad ſuperiorē reſpe-
ctu feudi per.c.romana.§.dꝫ.de app.li.vi.de quo dixi ſu-
perius qđ intellige vt voluit Bar.in.l.i.§.ſi qs in appel-
70 latione.ff.de appel.vbi iā dixi ſuperius.† Sꝫ qd ſi baro
nia vel alie res ꝯcedunt̄ eccleſie non in feudū ſed ſimplr.
dicit Inno.ꝙ tūc eccleſia in nullo tenebit̄ donatori etiā
in aliis muneribus ad que ꝑus tenebat̄ baronia illa. vt
in.d.c.cum dilectus.de dona.Si aūt ſibi reſeruauit aliq̄
munera illa preſtabunt̄ dūmodo ſint honeſta.c.nō min⁹
de imu.ec.idem voluit Inno.in.c.ſolite.de mnio.ꝛ obe.
ꝛ facit qđ notat̄ in.c.i.ꝺ cēſi.ꝛ ſic quādo ꝯceſſio eſt facta
ſimpliciter appellabit̄ ad iudicē eccleſiaſticū. ꝛ ꝑ ꝯ in cō-
ſebit̄ iuriſditio eccleſiaſtica.Facit in argumētū.c.dilect⁹
el.iij.de preben.ꝛ quod notatur in.c.i.de iure pa.lib.vi.
bene facit qđ voluit Bar.in.d.l.i.§.ſi qs in appellatiōe
71 ꝛ qđ voluit Federi.de ſenis ꝯſilio.clxxviij.† Sꝫ qd ſi de
tur baronia vel alia res eccleſie cum hoc ꝙ ſi eccleſia nō
ſolueret onera impoſita ꝙ liceat layco donatori ſua ꝓpria
auctoritate illa bona capere. Inno.refert quoſdam tene
re ꝙ poſſit ꝓpria auctoritate cape.arg.c.vēꝝ.de cōdi.ap
poſi.ꝛ in.l.penul.C.de pigno.ac.ꝛ in.l.iij.C.de pigno.ſꝫ
ipſe tenet cōtrariū quia cū dominiū illarum rerū ſit quo
ſitum eccleſie eſt ſanctū ſanctorū domino ideo per nullū
capi poteſt niſi auctoritate iudicis eccleſiaſtici qꝛ ſacrile
giū in eis cōmittit̄.xij.q.ii.c.nulli liceat.ꝛ ſequēti. ꝛ in-
fra.c.ꝓximo.Si autē eſt ius feudale qꝛ dn̄iū nō eſt ſan-
ctum ſanctorū dn̄o cum illud remaneat dn̄o licet fructus
ꝛ alie vtilitates ſint vaſalli.x.q.i.c.ii.ꝛ.c.ſeq. videtur expſ
72 ſum ſm Inn.†ꝙ fructus rei feudalis poſtꝗ̄ recepti ſūt
ꝙ dominus nihil in eis habeat cū ſint ſanctum ſanctorū
domino. Poſt.dicit ꝙ in hac qōne primi melius ſentiūt
dicit ꝙ pro opione eoꝝ eſt caſus formalis.c.cum dilecti.
de dona.do.Anto.diſtinguit.ſi in traditiōe rerū domin⁹
reſeruat ſibi aliqđ ius tunc pōt pro illo iure vtēdo appo
nere manus ꝛ cape ſibi rem pro vtendo illo iure ad limi
tes ſuos.ꝛ ſic loqtur dictum.c.cū dilecti.Aut in traditio
ne reruꝫ apponit aliquā cōditionē extrinſecam trāſferē-
do ſub cōditione ſi tale ius ſeruet̄. ꝛ tunc ſi talis cōditio
eſt turpis vt qꝛ pro dote tradita imponit̄ aliq̄ impoſitio
muneris minus liciti. de quo notat̄ in.c.i.de cenſi.nō licꝫ
pro tali apponere manū quia reiecta cōditione vt turpi
res eſt facta pure ſanctū ſanctoruꝫ domino. ad hoc facit
dictū.c.i.de cenſi.ꝛ qđ ibi notatur.Aut cōditio eſt hone-
ſta ꝛ res eſt cōſecrata vt eccleſia vel cimiterium.tūc ex quo
tradens patitur eam cōſecrari tūc ꝯditio de manuū im-
poſitione ad illā eſt impoſſibilis quaſi factū ſit quia factū
eſt ſanctum ſanctoꝝ domino.nec pōt ad vſum dominis
reuerti.ꝛ hoc caſu procedat dictū Inno.facit.c.ad hec.
de religio.do.cū iam mutata ſit conditio rei. ꝛ hoc tenet
ibi preclarus doctor Io.de ligna.facit.c.nulli liceat.xii.
q.ii.ꝛ de conſecra.di.i.c.ligna.ſed melius facit.c. cōperi
73 mus.xiiij.q.vi.vbi patet†ꝙ ſi res aliena ꝯſecretur nō ta-
men erit reſtituēda domino licet faciēs illā cōſecrari te-
neat̄ ad intereſſe qđ intellige ſm notata in.c. frequēs.in
c.antiquis.liiij.di.c.queſti.xvij.q.iiij.Si vo res nō eſt cō
ſecrata tunc ſi ante purificationē cōditionis res nō ē tra
dita ꝛ nō implet̄ conditio licitū eſt manū apponere qꝛ
remanet in dn̄io ꝓprio.Si vo res nō eſt tradita ſub ꝯdi-
tione vel ſub mō q venit adimplēdus poſt traditionē vl
acqſitionē quo caſu res eſt effecta eccleſie.tūc ſatis putat
ꝙ ſi modus nō implet̄ ex plati negligētia ſit preiudiciū
eccleſie.ꝛ qꝛ cōditio ſeu modus ꝯſiſtebat i faciēdo ꝛ pre
latus deliquit in omittēdo.ꝛ hō nō qꝛ delictū prelati conſi
ſtēs in omittēdo ꝑiudicat eccleſie.vt no.in.c.delictū per-
ſone.ꝺ reg.iur.li.vi.Circa hō dicit.d.abb.melius eſſet di-
cere ꝙ in querēdis pōt procedere hec opio do.ant.ſecus
in queſitis ꝑdendis.qꝛ tūc factū ſolius prelati nō preiu-
dicat eccſie glo.xvi.q.vi.§.ſi. Inno.in.c.ij. ꝺ dona.docto
res in.c. breui.ꝺ iureiur.ꝛ in.c.verū.ꝺ ꝯdi.appo.vbi do.
74 Anto.videt̄ hoc ſentire.† Sꝫ an valeat pactum de appo
a nēdo manū ꝓpria auctoritate ad rem poſtꝗ̄ eſt tranſla
tum dn̄ium hoc pendet ab eo an defectus in eā faciat ceſ
ſare effectū ipſo iure an nō.ꝛ vitas eſt ꝙ nō reſoluit ipſo
iure licet poſſit agi ad ſoluendum allegat quod notatur
in.d.c.verum.ꝛ quod voluit Bart.in.l.i.ff.de donatio.
75 vbi dicit ſpeciale eſſe in pacto legis cōmiſſorie† ꝛ adie-
ctionis in diem vt ipſo iure transferatur dominium. ergo
ſecus in aliis quicquid ſenſerit Cy.in.l.i.C.de pactis.ꝛ
ſic etiam reſeruatio manuum propria auctoritate nō vi-
det̄ poſſibilis ex quo dominium remanet penes eccleſiā
agat ergo primo ad reſoluēdum ꝛ poſtea ꝯſequatur rē.
ꝛ hoc ſentiunt domini de rota deciſione. cxxxvi. Barto.
tenet cōtrarium.in.l.iij.C.de pigno.niſi ſit effecta ſacra.
tunc enim nō licet apponere manus.l.i.ff.vt in poſſeſ.le-
ga.ꝛ ibi per Barto.facit.l.ſi quis curialis.C.de epiſ.ꝛ
cleri.quia cōuētio legitima excuſat a ſacrilegio.Et hec
opinio.Barto.ſequitur hic domi.Anto.ꝓ qua facit di-
cta.l.iij.†vbi valet pactum vt quis propria auctoritate
poſſit apprehendere pignus.ſequitur hic opi. Io.ꝺ lig.
que limitatur dupliciter.primo vt apprehenſionem pre
cedat declaratio niſi autem poſſet inferri preiudiciū ec-
cleſie ꝑtextu modi nō ſeruati.c.cū ſm leges.de here.i.vi.
Secundo

Secũdo niſi inueniat reſiſtẽtiã de facto ita dixit Bar. in
d.l.iij.arg.l.cõuenire.ff.de pac.dota.& l. nõ eſt ſingulis.
ff.de reg.iur.preſtat eni partib⁹ materiã veniendi ad ar-
ma qđ nõ eſt licitũ.ita hic reſidet do.Abb. Sȝ do. Car.
dicit hic dictũ Inno.fore verius indiſtincte qȝ ex quo res
donata eſt eccleſie & dñium tranſiuit in ipſa etiaȝ ſi nõ ſit
facta ſacra ſi laycus vult ad ſe reuocare ꝓpter ꝯditioneȝ
ſeu modũ nõ ſeruatũ dbet d hoc cognoſci an ſit ſeruatus
vel nõ. & cognoſcet hoc coram iudice eccleſiaſtico cũ res
ſit eccleſiaſtica.c.ſane.& c.ſi clericus.ĩ.e.& c.decernimus
ſupra de iudi.Et ad.c.cum dilecti.rñde ꝙ dñi arat ꝓbat
ꝙ põt reuocari ſed nõ ꝓbat ꝙ ꝓpria auctoritate.dbet er-
go intelligi ꝙ auctoritate iudicis.refert tamen ſe audiuiſ-
ſe aliquos dicere ꝙ ſi apponit pactũ de reuocando & in
illuȝ caſuȝ eccleſia ex nũc ꝯſtituit ſe poſſidere precario ta-
lem rem poterit donator etiaȝ laycus ꝓpria auctoritate
reuocare & ita dicũt ꝓcedere dcta.c.cuȝ dilecti. & allegat
qđ habet in.l.ſi quis ſub hoc pacto.ff.d ꝯhen.emp. & qđ
notat Bar.in.l.qui abſenti.§.ſi quis poſſeſſione.ff. de acq.
poſ.Sed cõtra hoc allegat qȝ pri⁹ debet cognoſci an res
ſit facta eccleſiaſtica & ſtante hoc dubio nõ vr poſſe reuo-
cari ab eccleſia cũ etiã nõ poſſit alienari ſine ſolẽnitate.
xij.q.ij.c.ſine exceptione.c.ſi quis preſbyterox.de rebus
77 eccle.non aliena. Simile in rebus cõfiſcatis propter he-
a reſim que nõ poſſunt apphendi a iudice ſeculari^a niſi pri-
us declaretur per eccleſiaſticum iudicem illũ cui⁹ res fue-
runt fuiſſe hereticum per dictũ.c.cum ſecũdum leges.al-
legat ſimile qđ ipſe dixit in.c.cuȝ non ab hoie. de iudi.in
78 vi.qõne.†ꝙ clericus depoſitus nõ cõprimit per iudiceȝ
ſecularem niſi primo per eccleſiaſticuȝ declaret eſſe incor-
rigibilis.& ꝓ predictis dicit facere dictuȝ.c.dilecti.qȝ ibi
primo p iudicem eccleſiaſticum fuit diſcuſſuȝ an eſſet lo-
cus reuocationi cõmendat tamẽ cautelã predictaȝ de cõ-
ſtitutione precarij qȝ poteſt eſſe vtilis ad multa licet In-
no.hic diſtinguat inter bõa feudalia & nõ feudalia vr ta-
men ẽt ꝓcedere in feudalibus ꝙ nõ poterit reuocari niſi
premiſſa cognitione per iudicẽ eccleſiaſticum modo pre-
dicto.nam etiaȝ in feudalibus nõ habet dominus pote-
ſtatem niſi quatenus leges feudoruȝ permittũt. vt in.c.ce-
terum.ĩ.e.¶ Id opponit cõtra predicta do. Cardi. de eo
qđ habetur in.d.c.verũ.de condi.appo.vbi licituȝ eſt cui-
libet in traditione rei ſue apponere pactuȝ qđ vult. ergo
potuit apponere pactũ ꝙ liceat reuocare. Soluit ſtiduȝ
eſſe contrario niſi res ſacte ſint facte allegat Bar.in.d.l.
ſi.& dicta per ſe in.c.conſtitutus.de relig.dom. & tenẽdo
79 hoc ad id qđ dicebat†ꝙ res eccleſie nõ alienãtur ſine ſo-
lẽnitate canonica. Rñdet ꝙ hic nõ agit d rebus eccleſie
alienãdis ſed aduocãdis ab eccleſia deficiẽte modo. & eſt
perinde ac ſi tradite fuiſſent ad tẽpus.quo caſu poſt tem-
pus libere poſſũt reuocari. Nec videtur ratio quare nõ
poſſit donator libere reuocare ſi reſeruauit hoc in ſua li-
bertate. Cum ẽẽt locus reſeruationi hoc eſſet in ſua libe-
ra voluntate hoc aſſerẽdi alſ poſſet teneri qđ predixit ꝙ
per iudicẽ eccleſiaſticã debeat cognoſci an ſit locus reuo-
cationi. Ad illud de heretico reſpõdet ꝙ ibi alius caſus
eſt.ideo illud qȝ ille poterat nõ eſſe hereticus lȝ ſic aſſere-
retur.ſed in caſu premiſſo pactũ hoc operat cui videt ſtã-
dum per.d.l.iij.de pigno. In dubio tamẽ tutũ eſt ꝙ fiat
declaratio per iudicẽ eccleſiaſticũ.ita reſidet hic do. car-
di.nõ tamẽ expreſſe nominat illos q inuenerunt ꝓceden-
tem cautelaȝ in hac dubitabili qõne.ſȝ pro certo videtur
ꝙ fuerit dñs Pe.de ancha.vt patet hic in lectura ſua q
80 dicit ꝙ pro opi. Hoſti.facit.c.poſtulaſti.I.eo.†vbi diſpo-
ſitio que reſpicit rem ipſaȝ põt exerceri contra quẽcunqȝ
etiã non ſubditum facientẽ cõtra.onus eniȝ tributi afficit
rem ideo ad ipſum ſoluenduȝ tenetur eccleſia ſi res per-
uenit ad eaȝ.c.ſi tributum.xi.q.i.& tamẽ ille cui tributũ
ſoluit non habet dominiũ vtile vel directũ. vt in.c.conſti-
tutus.de relig.do.& l.imperatores.ff.de publica. ꝓ eo etiã
81 allegat†qȝ pactum appoſitũ in cõtractu cẽſetur eẽ pars
contractus.l.fundi partem.ff.de contrahẽ.emp.ſicut er-
go poſſent partes in totũ recedere a cõtractu aliquo nõ
ſeruato.ita & modificare.l.iuriſgẽtiũ.§.pretor ait.ff.d pa-
ctis. Et dicit hãc opinionẽ Hoſt.tenere Bar.i re que nõ
eſt effecta ſacra alias tenet opi. Inn.& adduco do. Pe.
82 rõnem.certum eſt enim †ꝙ per pactũ nõ retrofertur do-
miniũ.l.traditionib⁹.C.de pactis.fallit in certis caſibus
ibi notatis & in.l.i.C.de dona.que ſub modo. Si ergo ꝓ
nõ obſeruantiam promiſſorum dñium vel poſſeſſio que
ſit eccleſie nõ reuertitur ad priuatũ non videt ſibi licitum
inijcere manuȝ in ea pro hoc etiã allegat.l.i.ad ſi.& l.ſe-
83 quẽtem.ff.de rebus cox.†vbi ſi vendo rẽ minori & cõue-
nio ſecum vt ſit mihi obligata deinde trado ſibi nũquid
talis cõuẽtio valebit.dicitur ibi ꝙ nõ quia potẽtius agit
priuilegiũ & ius cõmune ꝙ̃ pactum circa res que iu ri-
uilegij munite ſunt vbi ergo pactũ cõciperet tale ꝙ poſ-
ſeſſio & dominiũ propter nõ obſeruãtiã promiſſox reuer-
teret ad primũ ipſo iure tunc proculdubio verã credit eẽ
opi. Hoſt. Sed quo mõ fiet hoc per pactũ ꝙ poſſeſſio &
dominiũ retransferat remittit ad nota.per Bar.in.l.quã
abſenti.§.ſi quis poſſeſſionẽ.ff.de acq.poſ.quibus ſic cõce-
ptis putat opionem Hoſti.veram alſ pro opione Inn.
multũ vrgent rõnes & iura pdicta.ita reſidet hic.d. Pe-
trus.& ſic ab eo tradita eſt cautela relata per do.Cardi.
Sed idem do.Car.in repetitione.c.ꝓpendimus.I.de ſen-
ten.excõ.in.xxvij.colũ.dicit ſe cõſuluiſſe in cõtingẽtia fa-
84 cti in ciuitate Piſtorij†vbi vigebat ſtatutuȝ ꝙ donatio
ſit ipſo iure nulla niſi fuerit denũciata infra mẽſem pote-
ſtati Piſtorij.fuit res donata eccleſie ſȝ nõ fuit denũcia-
ta poteſtati vt diſponit ſtatutum fuit dubitatũ ſi ligabat
eccleſiam.& dicit ſi pars poteſt apponere legeȝ rei ſue vt
in dicto.c.verũ.de cõdi.appoſi. nõne multofortius & ſta-
tutũ populi argumẽto auctẽ.multomagis.C. de ſac.ſan.
85 eccle.†qȝ qđqđ poteſt fieri p acto fortius poterit fieri ſta-
tuto vt eſt glo.ſingularis in rubrica.C.de decretis decu.
li.x.& tex.melior de iure in.l.generaliter.C.d fideiuſſo.&
eſt elegans extenſio ad dictum Inno. Hoſtiẽ.& ſequatiũ
86 vt illud qđ dicitur hic in pacto priuati hominis extẽda-
tur ad pactuȝ vniuerſale vt eſt ſtatutũ populi dicit ibi.d.
Cardi.ꝙ dctũ Inn.hic eſt valde ſingulare & refert hãc
cautelã dñi Petri nõ tamẽ noiatiȝ allegat nomẽ eius &
putat dctũ Inno.poſſe ſimpliciter defendi.nã forte eccle-
ſia negabat pactũ eẽ vel erat dubiũ de forma pacti qȝ di-
cit eccleſia ꝙ nõ eſt ſic late intelligẽduȝ vel ꝙ ei fuit renũ-
ciatum.& multa ſilia poſſunt opponi. Itẽ ex quo res eſt
facta eccleſiaſtica nõ debet i man⁹ layci reduci ſine aucto-
ritate iudicis eccleſiaſtici cũ res eccleſie nõ alienãtur ab
eccleſia ſine magna cã & cũ decreto.c.i.de rebus eccle.nõ
alie.li.vi. Hec aũt reuocatio & ſi nõ ſit ꝓprie alienatio ẽȝ
tñ inſtar alienationis. Pro hoc ẽt qȝ bona heretici que
ipſo iure ſunt confiſcata laycus iudex nõ apprehẽdit an-
te declarationẽ vt in dicto.c.cũ ſecũdum leges.dicit de lȝ
fore caſum ſingularem in.d.c.cũ dilecti.ibi eniȝ fuit ꝓpo-
ſitum extare caſum reuocationis anteꝗ̃ reuocatio fieret
fuit p̃mo deciſum per iudicẽ eccleſiaſtica qđ iuris. ſȝ illđ
de p̃cario dicit procedere in alio ꝗ̃ in eccleſia.& eſt vtile
valde ipſi tradẽti ſed in eccleſia nõ rationib⁹ p̃miſſis. Et
ſic lȝ hic.d.Cardi.trãſeat cũ cautela dñi Petri tñ in.d.
c.ꝓpendimus.tenuit cõtrarium.dicit tamẽ tenẽdo ꝙ te-
neat dctũ pactum precarij & quo ad eccleſiã modo p̃dcõ
ꝙ multofortius dȝ tenere ſtatutum dans formã traditio-
ni anteꝗ̃ res trãſeat ad eccleſiã.ſed etiã tenẽdo ꝙ requi-
rat iudicium eccleſie precedẽs dctũ Inno. putat fore ve-
rius rõnibus premiſſis. Dicit poſtea variãdo adhuc idẽ
qȝ ſufficit ꝙ habemus hoc ꝙ in traditione rei potuit ad-
duci certa forma per laycũ qđ expreſſe probãt.d.c.cũ di-
lecti.& c.verũ.nõ eni apparet q̃re nõ eodẽ mõ poſſit ſta-
tutum dare formam rei tradende in eccleſiam. Item ra-
tio que ſit de priuilegio eccleſie nihil videtur vrgere.non
eniȝ preiudicat ſtatutũ eccleſie in caſu prefate queſtionis

a ¶ Seculari. Iſta cõcluſio credo ꝙ habeat locũ in layco nõ aũt i clerico.nã clerici bõa ſecularia a ꝓhẽdere nõ põt argu.c. qȝ diuerſitatẽ i ꝯ. preter eius de cõc.f.ꝓbẽ. vbi ols videts ſcribẽtes ocs qui multa pulchra congerunt.

aec facit eccleſiā incapacē3.ſ3 potius laycos reddit inha
biles ad alienādum niſi ſeruata certa forma ⁊ ita reſidet
proˀcerto varius ⁊ mutabilis homo eſt. S3 bar. i. l. ſi qs
curialis. C. de epi. ⁊ cle. dicit ſe illu3 tex. allegaſſe in vbo
87 manus. motus ꝯ Inn. hic † ꝙ licet poſſeſſio trāſeat in ec
cleſiam tamē poteſt propria auctoritate īgredi poſſeſſio
nē per illu3 tex. ⁊ ſic probat ꝯtrariū eius qđ voluit Inno. ſ3
⁊ remittit ſe ad dcā ſua in. l. creditores. C. ꝺ pigno. ⁊ etiā
Bal. in. d. l. ſi qs curialis. dicit eē caſu3 ꝯtra Inno. hic ⁊
vlterius allegat ꝯ Inno. auc. de alienatione ⁊ emphi. §.
i. ⁊. c. cū dilecti. ꝺ dona. ⁊ ēt Saly. ibide3 tranſit ſimplici
ter cū dcō Hoſti. ⁊ Jo. an. hic dānato dcō Inno. ⁊ ide3
Saly. in. d. l. iij. C. de pigno. in. x. qōne tangit ⁊ refert di
ctum Inno. hic ⁊ opi. Hoſti. ⁊ Joā. an. ⁊ ꝯcordia3 datā
ibi per Bar. cum quo tranſit ſimpliciter vt relator ⁊ mē
dicus. ſed raphael fulgoſus in. d. l. ſi qs curialis. dicit ꝙ
illa lex non eſt cōtra Inno. qꝛ nō loquitur qñ res facta eſt
plene ipſius eccleſie ⁊ dñiu3 eius eſt tranſlatū vt eſt in ca
ſu Inno. ibi eni loquitur in curiali qui factus eſt clericus q̃
ordinatio nulla eſt ⁊ ſic nō eſt iſte tranſlatus in clericum
vt habet in auc. ſed nec curiale3. C. de epi. ⁊ cle. Ite3 tūc
demum licet manus iniicere cū deeſt copia ꝑſidis ita ibi
intelligit gl. ⁊ ad dictū. c. cu3 dilecti. reſpōdet Rapha. ꝙ
nihil facit ſecūdu3 qđ glo. ibi intelligit. ⁊ ad. §. i. in auc. ꝺ
aliena. ⁊ emphi. reſpōdet qꝛ loqꝛ quādo res nō erat ſcā
eccleſie. ⁊ ſic trāſiuit Raphael cū doctrina Inn. ſ3. S3 ꝓ
dcō Inno. nihil allegat. Mihi vī ꝙ opio Inno. ſit mul
tum rigoroſa ⁊ detrahat iuri dñoꝝ ⁊ det materia3 eccle
ſijs inhiandi ⁊ anhelādi ad iſta tēporalia miſerrima qđ
eſſe nō d3 vt in. c. ex pte. de cenſi. Et adduco cōtra Inn. ⁊
ſequaces eius. l. ſi qs ita. C. de pactis inter empto. ⁊ vē.
88 † vbi valet pactū ꝙ in fundo quē vēdo vel dono non ſiat
89 capella vel monumētum. ¶ Gl. ibi q̃rit † qđ ſi ſiat eccle
ſia vel monumētū ⁊ ſic deueniat cōtra pactū. dicit ꝙ te
nebit qđ ſit in ꝑſtinum ſed aget ad intereſſe. Bal. tñ ibi di
cit ꝙ eſt dare modū ⁊ viā vt nō valeat illđ qđ ſit ꝯ cōuen
tionem v3 ꝙ illa cōuentio ſiat corā iudice ⁊ iudex īterpo
nat decretu3 ⁊ decernat de partium volūtate irritū ⁊ inane
ſi in cōtrariū ſiat. l. ſi qs ſciens. ff. de cōtrahē. emp. Uel ſ3
ſiat cora3 ancianis ciuitatis ⁊ ipſi de volūtate partiū ſta
tuāt ⁊ inhibeāt arg. l. ſeruus hac lege. ff. de manumiſſio.
Ecce nūc ꝙ licet ſiat eccleſia in loco ꝓhibito ex cōuētiōe
ꝑtium tamē nō valet ſi in cōtrariu3 ſiat quādo a iudice ē
interdictū. ergo idem dicēdum quādo a pte ipſa interdi
cit apponēdo clauſula3 ꝙ ſi aliter ſiat poſſit ꝓpria aucto
ritate recuperare rē donator. ⁊ hoc caſu idē opabitur ex
preſſa cōuentio per illa3. l. ſi quis ita qđ operabit aucto
ritas ſupioris. ⁊ ſic vī ibi caſus cōfundēs doctrinā Inn.
⁊ ēt cōfundēs ꝯcordiā Bar. ¶ Et ſi qſpiā opponit ami
nice iſtud pactū eſt contra libertatē eccleſie ⁊ cōtra pu
blicū bonū. de primo eſt caſus in auc. caſſa ⁊ irrita. C. de
ſa. ſan. eccle. De ſecūdo eſt caſus in. l. i. §. ius publicū. ff. ꝺ
a 90 iuſti. ⁊ iur. † Cōſiſtit eni ius publicūˀ in ſacris ⁊ ſacerdo
tibus. quia ad hoc rñdeo ꝙ illa cōtraria habent locū in
ſtatutis vniuerſoꝝ ⁊ vniuerſaliter factis que preſumunt
facta in derogationē libertatis eccleſiaſtice ſecus in pa
ctis priuatorū. vt probatur in. d. l. ſi quis ita. ⁊ in. l. ſi ita
qs. §. ea lege. ff. de vb. oblig. ⁊ hec eſt belliſſima reſpōſio
data a domino Abb. in dicta. l. ſi quis ita. que eſt memo
ratu digna ad limitationē dicte auc. caſſa. ⁊ ſimilium iu
rium. Et per hanc rñſionem cōfunditur dictū dñi Cardi
na. de quo tantū gloriatus eſt in repetitiōe dicti. c. ꝓpēdi
ſtius. ſequātū vt ſuperiˀ rettuli voluit ꝙ ſi factu3 priuato
rū hoc facere pōt multofortius poterit facere ſtatutū po
puli argumēto eius qđ voluit gl. que reputat ſingularis
in rubrica. C. de decretis decurio. lib. x. ꝓ qua eſt tex. me
lior de iure in. l. generaliter. C. ꝺ fideiuſſo. qꝛ rñdeo licet
regula ſit ꝙ plus poſſit ſtatutum populi q̃ꝫ pactū priua
torum. nihilominus vbicūqꝫ ſtatutū tēdit ad derogatio
nem eccleſiaſtice libertatis nō tenet. ſed pactū priuatorū

a ¶ Jus publi
cū. Quot mo
dis ſit dicitur
ius publicū. vi
de p ſolēnē gl.
⁊ Bar. in d. ſ.
C. ꝺ ſacroſan.
eccle. bal. in. l.
i. eo. ti. ⁊ in. l.
i. ff. ſol. matri.
vbi olo videto.

in re ſua ꝓpria factū nō videtur tendere in derogatione3
eccleſiaſtice libertatis vt eſt caſus i. d. l. ſi quis ita. nec vī
caſus alibi ſimilis. ⁊ redditur ibi rō viua quare valeat. ⁊
ſic valet ⁊ tenet pactū vt res prophana nō exiſtat a iu
re humano vt ibi ē caſus. ergo nō poterit ibi fieri eccleſia
⁊ ſi fuit appoſitū pactū ꝙ caſu quo ꝯtrariū fieret poſſet res
recuperari ꝓpria auctoritate ⁊ ꝑ ꝯñs vī ibi caſus deſtruēs
ꝯcordiam bar. ⁊ ꝯfundēs illa3 doctrinā dñi Cardi. tene
menti qꝛ ꝑ aliquē ille tex. nō fuit allegatus ꝯ Inno. bar.
⁊ ſequaces ſed eſt mea inuentio. Et ꝯ Inno. ⁊ ſequaces
adduco in ſimili ſingularē tex. ſm lecturā3 piſanā in. l. ſi
creditor. §. ſi. ff. de diſtrac. pig. de quo tex. facit magnū fe
ſtū Bar. i. l. ſi ita qs. §. ea lege. ff. de vbo. ob. ⁊ in pluribus
alijs locis relatis a me in rubrica de rebˀ ecc. nō alie. vbi
ꝓbat ꝙ reſeruatio iuris quā quis facit ſibi in re quā vē
dit vel alr alienat facit rem inalienabilē. ergo code3 mō
dicamus ꝙ reſeruatio iuris quā quis facit in re quā do
nat eccleſie faciat rē inalienabilē. ⁊ ꝑ cōſequēs nō pote
rit fieri eccleſia ꝯſecrata vt dicebat bar. ⁊ qꝛ remanet ob
ligata illi donatori nō vī effecta ſanctū ſcrōꝝ dño vt dice
bat Inno. ⁊ ꝑ ꝯſequēs rōne illius iuris ⁊ rōne pacti de
ingrediēdo ꝓpria auctoritate poterit ꝓpria auctē capi li
q̃dato prius ꝙ res inciderit in cōmiſſu3. tene menti qꝛ ꝑ
certo graue ē his tēporibus adducere nouū in hoc pela
go cū iā veterius data ſint ingenia moderna. ¶ Addu
co vlterius ꝯ Inno. ⁊ ſequaces ſingu. ⁊ mirabilem tex. i
l. accepti. C. de vſur. vbi Bal. ⁊ Saly. dicūt poſt bar. illū
91 tex. fore ſing. † ꝙ l3 pecunia deponat apud aliquē ꝑꝑ de
fectū creditoris nō volētis recipe illā pecuniā ꝙ depoſi
tarius licite pōt deponēti reſtituere qđ ē verꝫ ſm bar. an
quā creditor petierit vel denunciauerit dpoſitario vt ſibi
ſoluat. qꝛ cū ius vtile ſibi cōpetat ſua denūciatio facit vt
alij deīceps ſoluere nō poſſit. ar. l. iij. C. ꝺ nona. ⁊ ſi de ſcō
debitor recupat ſingiſ nō depoſuiſſe. Multofortius in
caſu noſtro ſingiſ nō donaſſe qñ ſibi reſeruauit ius ꝑ iſtū
tex. cōiuncta. d. l. ſi creditor. §. ſi. Si ergo ſingiſ nō donaſ
ſe ſeqtur ꝙ ꝓpria auctoritate poterit recuperare re3 ſuā.
Et ꝑ iſta vī ꝙ Inno. nō bene dixerit. d3 tñ prius liq̃dari
pactū nō eſſe ſeruatū vt iā dictu3 eſt tene mēti iſta. qꝛ ſuo
tēpore dabūt tibi de lacte ⁊ lana. S3 quo ad illud cū di
cit ꝙ priˀ cognoſceſ ꝑ iudicē eccleſiaſticū ſi modus aut
ꝯditio ſeruatus fuerit. Circa hoc ego do vobis doctrinā
iudicio meo valde exq̃ſitā. iſtđ iudiciū ꝙ modus nō fue
rit ſeruatus eſt iudiciū preparatiuū ꝙ aūt ſequaſ poſtea
92 pētio eſt iudiciū ꝑparatū. Modo argꝰ ſic † ille q eſt iu
dex iudicij preparātis d3 eſſe iudex iudicij preparati. l. in
certi. C. de interdic. l. ordinarij. C. de rei vē. ⁊ iō pulchre
93 dixit ibi bal. † ꝙ ſi peto abſolutionē a iuramēto dicturˀ
poſtea inſtrm fore vſurarium ꝙ hēo petere abſolutio
nē a iuramēto corā illo iudice corā quo dicturus ſum in
ſtrumētum illud fore vſurariū. ⁊ facit qđ voluit Joā. cal
da. in cōſilijs ſuis in ti. de foro ꝯpe. conſi. q. Ita vī dicen
dū in ꝓpoſito ꝙ iſta declaratio eſt fienda ꝑ iudicē eccle
ſiaſticū qꝛ vī eē iudiciū preparās. ⁊ iō ſi nō fuiſſet appo
ſita illa clauſula auctoritatis ꝓprie fuiſſet habitus recur
ſus ad iudicē eccleſiaſticū in hoc iudicio ꝑparato belliſſi
94 ma ꝑ Jouem eſt cōcluſio hec. ¶ † Ultimo querit Ho
ſtien. vtrū vaſallus recognoſcēdo nō dñm ſuū dominū fa
ciat aliqđ preiudicium domino. cōcludit Hoſti. ſi certu3
eſt eccleſiā fore dominā de ſcō tamē vaſalli recognoſcūt
imꝑatorem in dñm vł aliū dñm ſecularē ſi recognoſcunt
ex malicia ⁊ ꝓbabiſ hoc ex fama loci argu. c. ꝑterea. ꝺ te
ſti. ꝙ talis recognitio nō preiudicat eccleſie alr in ptāte
vaſalli eſt ſubtrahere ſe dño qñ vellet vñ nō ꝑiudicabit
hec recognitio in ꝓprietate ⁊ hoc ē planū. c. cū ſup. ꝺ re
iudi. l. i. §. ſi qs. ff. ad carbo. Pro certo vī iſtđ fore mira
95 bile iudicio meo † qꝛ malicia ꝯſiſtit in animo q recte ꝓba
ri nō pōt ex regula verius. ff. de proba. inſtitu. de actio. §.
alie. in glo. ⁊ in. c. ſtatutum. §. aſſeſſorem. de reſcrip. in vi.
⁊ tamen per famam loci probatur malicia. Ego addu
co qđ pulchre

eo qd̄ pulchre voluit Bar.in.l.celſus.ff.de vſuca. vbi vo
a 96 luit † q̄ p famā ꝓbatur mala fides ͣ Bal.in.l.ſup longi.
.C.de preſcrip.long.tēp.ꝛ p dn̄m Abb.i.c.ſi diligenti.de
p̄ſcrip.ſ ʒ in poſſeſſiōe dicit Hoſti.q̄ nō p̄iudicat dn̄o hec
recognitio.ſʒ in aliq̄bus regionib⁹ ſtet recognitioni quo
ad poſſeſſiōeʒ.ſʒ primū eſt equi⁹ ꝛ iuſti⁹.q: q pdit poſſeſ-
ſionē aliquādo pdit inſimul ꝓprietatē.l.ſi.C.de rei vēdi.
l.ſi is q̄ ōſtituit.ff.eo.c.ſepe.de reſti.ſpo.qd̄ plʒ dn̄o An.
p.l.ſi.C.de acq.poſ.ꝛ q: patiētia poſſeſſi nō pōt creare q̄
ſi poſſeſſiōeʒ ad p̄iudiciū dn̄i niſi del patiētia poſſidentis
vt no.Inno.i.c.q.de in integ.reſti.ꝛ in.c.oliʒ.el.iij.ō reſti.
ſpo.ſʒ ſecus qn̄ agit̄ de acq̄rēda poſſeſſiōe corpali mera.
l.iij.§.ſeruus.ff.de acq.poſ.ꝛ qd̄ no.in.d.c.oli.ꝛ p hoc nō
p̄iudicat quo ad iuriſditionē q: ſeq̄t̄ poſſeſſiōem.c.cōſul
97 tationib⁹.de iure pa.c.ceterū.ē.de iudi.† Et ſi reuocet̄ in
dubiū an mala fide fecerit.ō hoc cognoſcet iudex ordina
rius.l.vt liberis.§.ſi qs ex ſeruitute.ff.de lib.cā.l. ꝛ ideo.l.
nec ſi volens.l.nec omiſſa.l.ea que.C.e.ꝛ.ff.de lib.agno.
l.ſi qs a liberis.Qñqʒ recognoſcit impatorē in dn̄m bōa
fide vtſi nō ab ep̄o ſed ab impatore aſſerat ſe tenere.Ho
ſti.dicit q̄ dato q̄ tūc recognoſcat feudū ab illo q tūc do
minus nō eſt quo ad poſſeſſiōem parat p̄iudiciū.l.i.§.iu
lianus.ff.ō libe.agno.l.ēt.ff.ō ꝓba.nō tn̄ p̄iudicabit quo
ad ꝓprietatē.l.nō audis.C.de ꝓba.hoc intellige dn̄o ſcie
te ꝛ patiente.Nec obſtāt no.in.c.q.de in integ.reſti.ꝛ.d.
c.oliʒ.el.iij.de reſti.ſpo.ꝛ hoc caſu ſi impator ē ī bona ſi
de exercitiū iuriſditiōis ſpectat ad eūdē tanq̄ ad bone ſi
dei ꝓſſeſſorē.c.ꝯſultationib⁹.de iure patro.c.q̄relaʒ.de
elec.c.in litis.de reſti.ſpo.c.cū eccleſia ſutrina.de cā poſ.ꝛ
ꝓpri.c.cum na eccl̄ia.de elec.c.ceteꝝ.de iudi. Idē eſſet
eē ſi vaſallus impatoris recognoſceret eccleſiaʒ in dn̄aʒ
ꝛ pōt eſſe caſus de hoc ſ̄m.d.ant.q: forte vacāte eccl̄ia
erat dubiū an bōa fide an mala fide recognoſceret.qñqʒ
eſt dubiū quē recognoſcat vel qs ſit dn̄s feudi. ꝛ gl.rela-
ta ad tex.vʒ dicere q̄ cognoſcet dn̄s ſeu eccleſia ō hoc du
bio qd̄ ē falſuʒ.c.ceteꝝ.ē.ti.i.ne ſit iudex ī cā ꝓpria cogno
ſcet ergo ordinari⁹ vel ꝯpetēs.nec tractabit̄ hec qd̄ vacā
te ſede ſed ea iſtituta.ꝛ ſi appareat q̄ recognoſcat in do-
minā vel ſit dn̄a vbi neuter recognoſcat ipſa recognoſcet
alias non.Et de hoc loquit̄ hec decretalis ſ̄m dn̄m An
to.q ita ꝯſcit.ſed do.Cardi.dicit hic q̄ verius videt̄ eē
98 † q̄ ſi vaſallus recognoſcit feuduʒ a nō dn̄o.dūmodo nō
agat infideliter ꝑuat dn̄m poſſeſſiōe feudi ꝛ remittit ad
dicta per ſe in.d.c.olim.el.iij.de reſtitu.ſpo.ꝛ ita reſidet.
¶ Tu vero pōdera q: tex.in.l.inuitus.cuʒ ſua glo.ff.de
fideicō.lib.ꝓbat q̄ ſubditus nō pōt per dn̄m alienari in
aliuʒ ipſo ſubdito inuito.ꝛ intelligit̄ tex quo ad proprie
tatē q̄ʒ quo ad poſſeſſiōem ex quo tex.cum glo.ſua videt̄
dicendū q̄ eodē modo nō poterit ſubditus dare ſe alteri
dn̄o ipſo ſuo naturali domino inuito.argu.illius tex. qa
dominus ꝛ vaſallus nō debēt ad imparis iudicari.c.i.ō
forma fidelitatis q: ſicut vaſallus debet eſſe fidelis dn̄o.
Ita ꝛ dominus dʒ eſſe fidelis vaſallo iuxta illud domitij
oratoris cur ieq̄t ego te habeam in pncipem cuʒ tu non
habes me in ſenatorē.c.eſto ſubiectis.xcv.di.Et adduco
qd̄ voluit Spe.de anch.in.c.ad q̄ōes.de reꝝ pmu.ꝛ qd̄
hʒ in.c.i.§ ſilr de lege coradi.in vſib⁹ feu.ꝛ qd̄ voluit dy.
in.l.ij.§.i.ff.ſo.ma.ꝛ ibi Bar.ꝛ alij.ꝛ Cy.in.l.i.C.de no
ua.ꝛ Bal.in.l.iperialeʒ.§.preterea.de probi.alie.feu.p
Fede.ꝛ in.c.i.§.i.in ti.quo tpe miles inueſti.pe.de.ꝛ i.d.
c.i.§.ſimiliter.ꝛ in.c.i.ō capi.q cur.vē. ꝛ iō dixit idē bal.
99 in.d.c.i.§.i.quo tpe miles † q̄ ſi dominus vult terrā ſuam
ſubijcere alteri domino admittetur cōtradictio hoīum ꝛ
maxime ſi dn̄s velit alienare partē ꝛ partē retinere.q: in
tereſt ſubditoꝝ nō habere tot dominos vel forte tot lu-
pos qui ſanguinē populoꝝ excoriāt. Et facit qd̄ voluit
bal.in.l.ij.C.de dona.ꝛ in cōmento.l.i.ff. de rerum diui.
100 q.xxxi.ꝛ ideo dixit Dy.in.d.l.ij.§.i.ff.ſolu.ma.† q̄ ſicut
dn̄s non pōt alienare ſubditos ipſis inuitis ita nō poteſt
vaſallus ſe dare alteri domino inuito.quimo plus videt̄

de iure dicēdū q̄ illo caſu vaſallus diceretur proditor p
elegātes tex.in.l.ſi.C de acq.poſ. Et adduco qd̄ pulchre
voluit Bal.in rub.de cā poſ.ꝛ ꝓprie.vbi dicit q̄ eſt repe
rire poſſeſſoriū in vaſallo ad dominū.ꝛ ecōtra.ꝛ ad hoc
allegat.c.i.ō forma fidelitatis. Et adduco qd̄ voluit idē
101 Bal.in.c.i.de reſti.ſpo.vbi † q̄rit vtrū baro poſſit ſuos ho
mines obligare vt aliqd̄ ius querat̄ in pſonis coꝝ ꝛ deci
dit q̄ nō p aota.in.l.inuit⁹.ff.de fideicō.liber. ꝛ p glo.in
auc.vt nō ſiant pignor. Sʒ pone inquit duo barones fa-
ciuat pacē ꝛ coꝝ hoīes cuʒ ipſis faciūt pacē pro ſe ꝛ ho
minibus ſuis.poſtea dūtaxat dn̄i fregerūt pacē.vtrū ho-
mines ipſoꝝ reincidant in guerrā.refert archi. in ſuo ro-
ſario tenere q̄ nō, ꝛ idē dicit eſſe in feudatarijs q per pa-
cem abſoluti ſunt argu.l.ſi.ff.de pac.l.cum hermes.C.lo
102 ca. ꝛ adduco bal.in.c.licet cām.de ꝓba.vbi dicit † q̄ non
pōt ſubditus cōfiteri ſe eſſe cēſualeʒ alterius.ſeq̄tur ergo
q̄ nō pōt recognoſcere aliū in dn̄m. Facit qd̄ voluit In
103 no.ꝛ alij in.c.ſi.de maio.ꝛ obe.vbi dicūt p illum tex. † q̄
ſuperior nō pōt facere cōpēſationē in preiudiciū ſui ſub-
diti ſine eius cōſenſu.ergo ita dicamus ecōtra q̄ nō poſ
ſit ſubditus facere cōpoſitionē in preiudicium dn̄i ſui.ꝛ
p ꝯſequēs multominus nō recognoſcere aliū in dn̄m. ꝛ
qd̄ voluit Inno.in.c.auditis.ō preſcrip. ꝛ iō dixit Bal.
104 pulchre in.l.nec ſi volens.C.de libe.cā.† q̄ ſi rex frācie fa
cit aliquā ciuitatē ꝯfiteri eē ſuā ꝛ ſibi fidelitatē iurare cū
ſua nō ſit q̄ talis cōfeſſio hominū ꝛ iuramētum nō valʒ.
ꝛ idem dicit in papa ꝛ imperatore q: reducunt̄ ad inſtar
105 tyrāni.ideo dixit † q̄ ſi ciuitas peruſina nō eſſet eccl̄ie ro.
oia inſtra in cōtrarium facta eſſent caſſa ꝛ irrita q̄ dixit
106 eē no.ergo eodē mō dicamus † q̄ ſi ciuitas ſubijcit ſe alio
dn̄o q̄ nō p̄iudicat dn̄o in petitorio vel poſſeſſorio. ꝛ ad
duco qd̄ voluit bal.in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.ꝛ iur.in.ij.
107 qō.† vbi querit an regē intolerabilē pp ſuas iniuſticias ꝛ
faciētem tyrānica ſubditi poſſint expellere.vʒ q̄ poſſint p
id qd̄ habet̄ in.l.ij.ff.de origi.iur.naʒ malus rex tyrānus
fit. Item vnuſqſqʒ pōt propriā ſalutē tueri.l.vt vim.ff.de
iuſti.ꝛ iur. Item a quo remouet̄ effect⁹ nois dʒ remoueri
ipſum nomē vt dignitas.facit.c.admouere.xxxiij.q.ij. ꝛ
ibi dicit glo.ſi te priueris nec nomē habere mereris.rex
tuus.ꝛ.oēm adimit honorē.l.quotiēs.C vbi ſena.vel cla-
ri.ꝯtrariuʒ dicit eſſe verius q̄ ſubditi nō poſſunt ōroga-
re iuri ſuperioris.ideo licet ō facto expellat̄ tamen ſupe-
rior nō amittit ꝓpriaʒ dignitatē.vt.l.moneor.C. ō ſer-
uis expd.q̄ tenebitis mēti ꝓpter multos inclytos reges
iuſtos ꝛ ſanctos expulſos ō proprijs regnis.vt nr̄o tem-
pore vidimus ꝛ p ꝯſequēs nō videtur recte loq̄ Hoſt.q:
ctiā nō perdunt poſſeſſioneʒ.ſʒ ō facto hoc venit ꝛ addu
co rōnem iudicio meo incōuincibilem quo ad dn̄m feu-
108 di.† nam vaſallus nō eſt ſubditus dn̄i reſpectu nudi exer-
citij iuriſditionis.vt ꝓbatur in.l.impialem.§.preterea.ō
probibi.alie.feu.per Fede.ꝛ plene p Bar.in.l.i.§.ꝛ p⁹
operis.ff.de ope.no.nuncia.ꝛ dictum fuit plene in.c.cete
rū.ē.de iudi.ꝛ in.c.ex tranſmiſſa.ē.eo. vnde poſito q̄ iu-
dex ratiōe nude iuriſditionis poſſit p̄iudicare ſuo ſupio-
ri quo caſu perdāt dicta Inn.q̄ no.Inn.in.c.ſuborta.ō
re iudi.nō tn̄ poterit ſubdit⁹ nō rōne nudi exercitij iuriſ-
ditionis.vt ē vaſallus reſpectu feudi. ꝛ lʒ Inno.in.d.c.
109 oli.dixit † q̄ ſi dn̄s ſciret nō ꝯdiceret q̄ ei⁹ vaſallus obedi
ret alij q̄ dn̄s p̄iudicaret ſibi niſi mulctaret vaſallū vl̄ alr̄
ꝓteſtaret̄ ō iure ſuo.arg.c.ſi iuſtus ac⁹.ō app.vij.q.i.c.
pōtifices.q: forte nō vʒ bn̄ dictū.nā dn̄s nō facit aliqueʒ
actū poſitiuū p quē videat̄ ſibi p̄iudicare. ǧ ſtamus in re
gula q̄ in actu preiudiciali ꝛ vituperoſo tacēs nō vʒ cō-
ſentire.vt dixit Inno.in.c.in geneſi.ō elec. ſʒ cadere a iu-
riſditiōe eſt dānū ꝛ ōtrimētū honoꝝ.hōnoꝝ.n. ē hic iuriſ
ditionē.c.vt ōbit⁹.ō app.l.oēʒ honorē.C.qñ.pūo.nō ē ne
110 ceſ.ꝛ lʒ Inno.quē oēs ſequūt̄ in.d.c.oli.el.iij.dixerit † q̄
vbicūqʒ ac⁹ ꝯſiſtit ī faciēdo faciēs p̄ſumit̄ facere aio obe
diēdi.ſec⁹ ſi ac⁹ ꝯſiſtit in nō faciēdo.q: nō p̄ſumit̄ anim⁹
obediēdi ſum quo dicto trāſcūt oēs vſqʒ ad hūc horam

a ¶ Mala fides. Adde q̄ ēt ꝓbatur dominiū publica fama ſi ō ea facta fuerit ſpecialis articul⁹ non generalis vt tenet butri. ſing.in.c.inter dilectos.de fi.inſtru.vbi tn̄ Hoſti.pro quo vid bal.i.l. nō audis.C.ō ꝓba. ꝛ Bar.in l.celſus.ō vſuca.ꝛ in.l.at q natura.§.cuʒ me abſente.ꝛ ibi glo.ſing.de nego.geſt.

Bal. tñ magnifaciēs hic doc. Inno. in. l. liberti. in. i. coll. C. de op. lib. auſus eſt limitare niſi mandans ꝓhibuiſſet q꞉ tūc pactū nō faciēdi vł pſtari obedientia ꝙ dcm̄ fuit incognitū oībus ſcribētibus modernis in. d. c. olim. ſed iſto mane legēs. d. c. oli. dixi ꝙ in. l. abſolutionem. C. ꝺ re iudi. in ṽ. quolibet mō erat tex. ꝓijciēs in ꝓfundū illud dcm̄ Inno. ibi. n. dł ꝙ quocūqꝫ mō obediat ſiue faciēdo ſiue nō faciēdo vł ꝯſentire. ꝙ tene menti q꞉ eſt nouū ⁊ eſt inuentio mea. Si aliqd boni diximus hic demus gl̄iam altiſſimo deo cui gl̄ia ſit ⁊ impiū. d. Andre. Barba.

Cum ſit generale.

Hoc in ſēdit ſꝫ do. Car. Perſone eccleſie malefactores ſuos tanq̄ꝫ ſacrilegos poſſunt vtroqꝫ foro cōuenire. h. d. Primo ponit̄ regula. Secūdo ponitur exceptio. ibi verū. ille aūt tres rōnes ponit pro exceptiōe. ſcd̄a ibi in fauorē. tertia ibi q ſacrilegi. ſꝫ do. Pc. d. Anto. ⁊ do. Abb. ſummat̄ ſic. Malefactores eccłiarꝫ pñt in vtroqꝫ foro cōueniri. h. d. Tu pondera pmo ꝙ do. Cardi. vł

1 impropriare iſtū tex. ex eo. q꞉ dicit ꝙ malefactores eccleſiarū ſunt tanq̄ꝫ ſacrilegi ſ̄nā dictio tanq̄ꝫ eſt dictio ipropꝛietatis. vt in. c. prout. de do. ⁊ ꝯtu. ⁊ in. c. ſepe. de reſti. ſpo. lꝫ improprie ſit nota veritatis ⁊ ꝓprietatis. vt ē glo.

2 magi̅a. in. c. parochianos. de decimis iuxta illud euāgelicū. quaſi genitus a patre. ſed ſurripiētes bona eccleſiarū vere ſunt ſacrilegi ⁊ etiā homicide. vt in. c. q xpi pecuniā aufert ſurripit aut intercipit. xij. q. i. ⁊ ēt iſte tex. reputat eos ſacrilegos. ergo vere ſunt ſacrilegi. ℭ Scd̄o pōdero ꝙ cōmune ſūmariū doctoꝝ nimis reſtringit iſtū tex. naꝫ reſtrigit illum ad eccleſias ⁊ nō bene q꞉ nō ſoluꝫ loqtur apte de eccleſiis ſed ēt de locis venerabilib⁹ vt ſūt publica hoſpitalia ⁊ ſimilia loca pia de qbus hi in. c. ſi. de teſta. ⁊ in. c. ij. de ꝯſuetu. vtrobiqꝫ videas que ibi dixi. Pꝛeꝫ iſte tex. loqtur in laycis ⁊ emanauit in odiuꝫ laycorū q꞉ cum male facerēt eccleſijs ⁊ pijs locis volebant cōueniri corā iudice corū layco. ⁊ iudex eoꝝ laycus erat negligēs in miniſtrādo iuſticiā rectorib⁹ eoꝝ ꝺ ipſis laycis ergo nō ꝺbuit ſūmari iſte tex. ita large q꞉ ex ſūmario ita largo ſequeret̄ ꝙ clerici malefactores eccleſiaꝝ poſſent ꝯueniri corā laycis ⁊ ſic in vtroqꝫ foro ꝙ eſſe nō dꝫ. ergo quo ad clericos nō ꝓcederet ſumariū cōe doctoꝝ ꝙ oſtē

3 do hoc modo.† Exceptio firꝫ regula. l. i. ff. de regu. iur. xxxij. q. vij. c. dñs. l. in his. ff. de legibus. cū ſi. ſed hic ponitur regula ꝙ reus cōueniat̄ corā ſuo iudice ⁊ ab ea ſit exceptio vt laycus malefactor eccleſie poſſit cōueniri corā iudice eccleſiaſtico. ergo regula eſt ꝙ debeat cōueniri corā iudice ſuo layco ⁊ ab ea ponit̄ exceptio ergo exceptio erit de layco. Minimo ex ſummario doctoꝝ videt̄ ꝙ ſimul poſſit cōueniri corā layco ⁊ corā eccleſiaſtico ꝙ nō eſt dicendū. Ideo eorū venia dixerim nō bn̄ ſūmarunt ⁊ ſi indignus iuris interpꝛes ſiꝫ. ergo debet ſūmari ſic videlicet layci malefactores eccleſiaꝝ ⁊ pioꝝ locoꝝ cū ſint ſacrilegi pñt conueniri corā quo iudice eoꝝ maluerīt re

3 ctores. ℭ Nota ibi cū ſit generale† q꞉ debꝫ exponi ideſt regulare quaſi dicat regula iuris diſponit ⁊ ſic ꝓbat iſte tex. ꝙ de eſſe regule eſt ꝙ ſit generalis facit. l. regula. ff. ꝺ iur. ⁊ fac. igno. l. i. ff. de legibus. iiij. di. §. erit autē lex. non enī de raro ꝯtīgentibus ſit regula. c. de ſyracuſano. xxviij. di. c. diuerſis fallacijs de clericis ꝯiugatis. l. nam ad ea. ff. de legibus. Et ſi qſpiam adducat in ꝯtrarium. c. litteras. de ſpon. impuberum. ⁊. c. ſctūm. de ꝯſecra. di. iiij. ⁊ c. in canonicis. xix. diſtin. ⁊. l. antiq. ff. ſi pars hereditatis petatur. ⁊. l. ſi pater. ff. ꝺ ſolutio. Solue ꝙ prima iura apponunt regulaꝫ. ſꝫ ſecūda iura apponunt fallētias. vide glo. meliorē de corpore iuris in. d. c. litteras. ℭ No. ibi

4 forū rei regulā† ꝙ actor ſeqtur forū rei ⁊ ad hoc quotidie allegat̄ iſte tex. ſm dñm Car. Facit. c. ſi clericus laycum. ꝺ. co. ⁊ ibi ponūtur ꝯcordātie. ⁊ in. l. iuris ordineꝫ. C. de iuriſdi. om. iu. ⁊ procedit hec regula ſm dñm Cardi. vbi de libertate vel fuga ſerui queritur. c. ij. de ſeruis non ordi. in gl. ii. Facit qꝺ habet̄ in. l. vis eius. C. de proba. ⁊ in. l. i. §. ſed per eum. ⁊. §. per ſeruū qui in fuga. ff. de acquiren. poſ. ⁊ qꝺ habet̄ in. c. ex trāſmiſſa. ⁊ in. c. ex parte. de reſti. ſpo. ⁊ in. l. i. C. vbi cauſa ſtatus. ⁊ refert ibi Jaco. butri. ſe vidiſſe illā. l. praticari in quodā canonico regulari qui ab ordine ſuo aufugerat. naꝫ eius prior dicebat ſe eū excōicaſſe ⁊ omnia feciſſe que poterat vnde impetrabat brachium ſeculare vt eum caperet nā ꝓpria auctoritate potuiſſet eū capere cū illuꝫ poſſidebat. l. quēadmodū. §. magiſtratus. ff. ad. l. aql. ⁊ q꞉ capit fugitiuuꝫ. l. ait pretor. §. ſi debitorē. ff. que in frau. credi. ⁊ q꞉ capit nō vt ſibi habeat ſed ad iudicē ducat. l. i. C. ſi qs decuriali vł coartali. ⁊ ſic ad iudicē ꝓpꝛium erit remittēdus qꝺ tene menti. ꝓ vxore fugitiua ⁊ pro filio fugitiuo. ⁊ adduco ad

5 ꝓdcā. c. Joānes. de regula. ℭ No. ibi ſepe† ꝙ iura adaptant̄ ad ea que ſepe ⁊ frequēter veniūt ⁊ nō ad ea que raro de quo dicēdū vt dixi. Facit pulchrū dictum Bar.

6 in. l. ſeyo. ff. de annuis lega. vbi dixit† ꝙ licet procurator poſſit facere ea que dominus facere cōſuenit. vt in. l. vel vniuerſorū. ff. de pigno. actio. tamē intelligit̄ de his que frequenter facere cōſueuerat. ſecus de his que mille vicibus vna vice faciebat. tex. eſt de hoc ſingularis. in. l. ſi ſtelias. §. frumēta. ff. de ꝯtrahen. emp. ⁊ facit qꝺ voluit bar. in. l. ſed ⁊ ſi qs. §. queſitū. ff. ſi qs cautio. ⁊ ex ꝺ no tibi nouam limitationē ad ſingulare dcm̄ Inno. in. c. gradu. ꝺ

7 ſupp. negli. pꝛela. li. vi. vbi dixit† ꝙ tutor illuſtris pupilli poteſt exercere liberalitates ſm qꝺ ꝯſueuit illuſtris dignitas pupilli. vt in. l. tutor ſecūdum dignitatē. ff. de adminiſtra. tuto. vt ꝓcedat in his que frequēter fieri ſolent ab exiſtētibus in illa dignitate. ſecus ſi raro. Et ex hoc ſe

8 quit̄ limitatio ad. c. ꝙ trāſlationē. ꝺ officio deleg.† vbi legatus de latere poteſt facere ea que papa ꝯſueuit cōmittere alijs legatis de latere vt intelligatur de his que frequēter cōmittere ſolet. ſecus de his que de raro. tene mē

9 ti hoc. ℭ Nota ibi ſunt remiſſi† ꝙ iudex in exhibēda iuſticia nō dꝫ eē negligēs. xxiij. q. ij. c. dñs noſter. de quo dicam in gl. ii. negligētia eniꝫ mala eſt ⁊ nociua. refert bel liſſime Bal. in. c. ſi. in. §. i. ꝺ. de elec. ꝙ in hoſtio camere in elyſi regis Roberti erant deſcripti iſti ꝟſus vulgares litteris aureis. Negligētia par ꝺ dāno ancho faro doman faro cauera altrui fora de guadagno. ⁊ ideo ſcribit̄ apꝺ Liuium de ſecūdo bello punico ꝙ mora vnius diei ſatis credit̄ ſaluti fuiſſe impio ita ꝙ ſi Hanibal carthaginenſis non fuiſſet negligēs per vnū dieꝫ ſubiugaſſet imperiū

10 romanū. Et ex hoc colligit hic dñs Cardi.† ꝙ iudex negligēs facere iuſticiaꝫ grauat partē ⁊ ſic appellare pōt ſm euꝫ a neglecta iuſticia. ⁊ refert ſe dixiſſe i. c. qualiter. ſupra de iudi. Ego adduco tex. cōtra eum in indiuiduo in. l. ſi. §. illud. C. de tempo. appel. in ver. tarditatem iudi

11 cis in querelam deducere. vbi eſt caſus peregrinus† ꝙ a tarditate iudicis nō appellatur ſm Bal. ibi. ſed dꝫ adiri ſuperior per ſimplicē querelam q꞉ differre ꝓprie nō eſt grauare. ⁊ allegat in argu. l. quoniam in priorib⁹. C. de inoffi. teſta. ⁊. c. i. de milite vaſa. qui cōtumax eſt in vſib⁹ feu. ⁊ idem voluit in. l. ſed ſi per pretoreꝫ. §. ait pretor. ff. ex quibus cau. maiores in integ. reſti. ⁊ refert hoc voluiſſe Guil. de cu. ibi. ⁊ idem voluit etiam idem Bal. in. c. pꝛ tuas. de teſti. ⁊ idē ſentit barto. in. l. quāuis. ff. de dā. infec.

12 † vbi dicit ꝙ propter iudicis negligētiā recurritur ad ei⁹

a ſuperiorē[a]. ⁊ pro iſta opi. allego caſum in indiuiduo in

13 c. ex conqueſtione. infra de reſtitu. ſpo.† vbi habet̄ ꝙ propter iudicis negligētiam fuit tranſmiſſus nūcius ad papam. ⁊ per cōſequēs probatur ibi ꝙ a tarditate iudicis nō appellat̄. Et ſi quiſpiam opponat ꝙ immo ibi appellauit ad papā. ego reſpōdeo ꝙ nō appellauit ex eo q꞉ negligebat ſꝫ appellauit ex eo q꞉ iudex ꝑuertebat ordinem ergo. Sed ꝯ iſta ego allego elegātem glo. in. c. i. de mutuis peti. que dicit ꝙ a negligētia iudicis appellatur. ⁊

14 ēt allego rōnem incōuincibilem hoc modo† vbicūqꝫ aliquis grauatur appellare poteſt. c. omnis oppꝛſus. ij. q. vi. ideo nimus

a ℭ Superiorem. Credo ꝙ itelligit̄ iſta cōcluſio in ſuperiore immediato qui ſupplet inferioris negligentiā vt ꝫ. d. cardi. in cle. i. vi. q. ꝺ ſupplē. negli. pꝛela. ix. q. iii. cū ſimus. c. cū in cūctis. ꝺ elec. vbi oēs ſcribētes tam priſci q̄ꝫ moderni.

vi.ideo dicimus appellatio eſt introducta aduerſus ini
quos grauamina.l.i.ff.de appellatio.ſed tarditas iudicis
inducit grauamen.iſte eſt caſus in.d.c.ex conqueſtione.
vbi grauabaſ ex eo quia iudex non reſtituebat ſibi mari
tum.ergo per hoc ꝯfunditur qđ voluit Petrus de an
cha.Guil.de cu.Barto.Bald. ſequaces.vide que dixi
in.c.qualiter.ꝰ.ii.i. iſta menti cõmenda.Et colligit hic
15 do.Petrus ex eiſdem verbis † negligẽtia iudicum ſe
cularium dedit cauſam huic priuilegio modificãdi regu
laʒ illaʒ actor ſequatur foruʒ rei. licet ceſſaret hodie
cauſa conſtitutõis.videlicet negligẽtia iudicis ſecularis
nõ tamẽ ceſſaret priuilegiũ vt in ſimili dicim⁹ đ calphur
nia turpiſſima femina que cauſaʒ dedit edicto.l.i.§.pue
ritiaʒ.ff.de poſtula. ¶ Nota ibi fauore eccleſie eſt intro
16 ductũ † fauendũ eſt eccleſijs.ſed do. Cardi.hic allegat
c.i. per totũ.ſupra đ in integ.reſti.ego allego.c. religio
ſam.xii.q.ii..c.ſi.de teſta..l.id qđ pauperib⁹.C.đ epi.
 cleri..c.ſuper prudentiã.xiiii.q.ii..l. ſunt pſone.ff.
de religio. ſump.funeruʒ.ego limito niſi ita fauereſ ec
cleſie alij parareſ iniuſticia qa tunc nõ eſſet eccleſie fa
uendum.Et adduco elegãteʒ tex.in.c.ex tenore. in verſi.
ita ſumus viduis pauperib⁹ in iuſticia đbitores aliis
iniuſticiaʒ facere nõ debemus infra eodeʒ qđ notabis cõ
tra multos obſtinatos religioſos inhiãtes temporalib⁹
quod eſſe nõ debet.vt in.c.ex pte.de cẽſib⁹. omnia vel
lent transferre in eccleſiam cõiactura pïudicio aliorũ.
 adduco tex.in.l.ſi qs preſbyter.C. de epiſco. cle. vbi
17 Bal.in tertio notabili colligit † eccleſia ẽ cultrix iuſti
cie non vult iuri alterius preiudicare. ideo dicit eſſe ar
18 gumen. eccleſia in preiudicium patroni layci nõ poſſit
erigi in collegiatum.facit.c.nobis.de iurepatro. ibi p
ſcribentes.facit tex.melior de corpe iuris in.c.i.§. diuer
ſaʒ.in ti.de alienatione feudi. qđ notaſ in.l. ſi ita quis.
§.ea lege.ff.de ṽbo.oblig. qđ voluit Bal.in.l. ſi ea le
ge.C.de ꝯditione ob cauſaʒ. ¶ Nota ibi in exhibẽda iu
19 ſticia † iudex debet eſſe patus exhibere iuſticiaʒ vnicui
qʒ.quid anteʒ operenſ illa ṽba peto mihi exhiberi iuſti
ciam.vide.c.cum dilectus. ibi dicta Joãnis caldari.in
fra de ordine cogni.vide.c.i.ſupra de officio delega. vbi
pleniſſime dixi. facit illud qđ ſuppremo gentiũ predica
tori Pau.venit in ore primo ad romanos.ceteris genti
bus grecis barbaris latinis ſapientibus atqʒ inſipienti
20 bus debitor ſum. ¶ No.ibi pſonis eccleſiaſticis † iu
dices ſeculares erãt remiſſi in exhibẽda iuſticia perſonis
eccleſiaſticis.qꝛ ego põdero vnum qđ tibi videbitur ad
miratione dignum.naʒ tex.iſte in principio loqtur large
de perſonis eccleſiaſticis. poſtea in cõcluſiõe loquitur
ſtricte de rectoribus eccleſiarũ venerabiliuʒ locorũ qa
iudicio meo eſt hic caſus nouus ſingularis ꝑ ſacri
legio cõmiſſo competit actio cuilibet de eccleſia. Et ad
hoc adduco peregrinũ tex.in.c.ſi quis preſbyterorũ.de
rebus eccle.non alie.in ṽ.quibuſcũqʒ eccleſiaſticis perſo
nis. facit.c.non liceat.xii.q.ii. qđ habetur in.c.conſti
21 tutus.xvi.q.i. † vbi quelibet perſona eccleſiaſtica põt recu
perare reʒ eccleſie male alienataʒ ergo multofortius po
terit impetere malefactoreʒ ſacrilegum eccleſie. ex hꝰ
infero tibi ad vnum inauditũ alias lʒ allegeſ glo. ſin
gularis in cle.i.de elec. tex.in.l.pater filiuʒ.§.fundum.
ff.de leg.iii. in.l.cuʒ pater.§.in dulciſſimis.ff. de leg.ii.
22 † diſpoſitũ legis ampliaſ extendiſ ex prohibito le
gis qꝛ indubitanter hic eſt caſus ad hoc allegatus a ne
mine.qꝛ in ꝓhemio loqtur in perſonis eccleſiaſticis in
23 ꝯcluſiõe loquiſ in rectoribus prelatis † nihilominus
ideʒ erit in qualibet pſona eccleſiaſtica. de hoc dabim⁹
24 gloriam deo principi noſtro. ¶ † Nota duas cauſas no
tabiles ſm dñm Anto.deferentes cauſaʒ ad iudicem ec
cleſiaſticũ etiã contra laycum ſuper re eccleſiaſtica. Pri
ma eſt qñ negligẽs eſt iudex ſecularis ſic imediate ec
cleſia ſupplet negligẽtiam iudicis ſecularis ſup re eccle
ſiaſtica ex hoc do tibi limitatiõeʒ aliaʒ inauditam ad
l.ſi.§.illud.C.de tẽpo.appel. ad multa dicta ſuperiora
 vbicũqʒ iudex eſt negligẽs recurriſ ad ſuperiorẽ eius
vt ibi habeſ.ſed in caſu huius.c.non recurriſ ad ſuperio
reʒ iudicis layci negligẽtis.ſed recurriſ ad iudiceʒ eccle
ſiaſticũ eſt mirabile ad limitationẽ illoꝝ iuriũ. ¶ Se
cũda cauſa eſt quãdo ita tractatur res eccleſiaſtica ſa
25 crilegiũ cõmittitur. ex hoc colligit hic dñs Ant. † ſa
a crilegiuʒ eſt crimẽ eccleſiaſticũ[a]. etiaʒ dicit eſt crimẽ
mixtuʒ dicit eſſe valde notãdũ patere quia talis cau
ſa poteſt tractari tam corã iudice ſeculari ꝙ̃ eccleſiaſtico
 ſic non eſt mere eccleſiaſticũ crimen ſacrilegij qꝛ tũc de
eo nõ poſſet cognoſcere iudex laycus.c.vt inqſitiõi.§.ꝓ
hibemus.de hereticis.lib.vi. ſic vt vterqʒ iudex cogno
ſcere põt ſm do.Abb.xxiii.q.v.c.ſunt quedã..l. placʒ.
.l.ſi quis in hoc genus.C.de epiſco. cleri.c.ſi. đ penis
in.vi.vbi ſm do.Abbatem punitus de ſacrilegio per iu
dicem eccleſiaſticũ poteſt puniri etiam per ſecularẽ ſaltẽ
in eo qđ excedit allegat qđ no.Jo.an.in.c.i. de vſur.lib.
26 vi. ¶ † Tu adde ſacrilegiũ ideʒ eſt ſacriledũ ideſt
ledere ſacrũ voluit Inno.in.c.cũ pro cauſa. de ſen.excõ.
 gl.in.l.ſi nõduʒ.C.de furtis. poſſit puniri a iudice
layco. per ꝯſequẽs ſit mixti fori.allego caſuʒ in.l.ſi cui.
27 §.ſacrilegiũ.ff.đ accuſa. ibi dixit Bar. † iudex layc⁹
põt cogno cere de delicto facto in eccleſia. adduco ele
28 ganteʒ doctrinã Bal.in.d.l.ſi nõdũ.C.de furtis. † ſi ſta
tutũ municipale faciat mẽtionẽ de ſacrilegio intelligitur
ſtricte ſm ius ciuile nõ large ſm ius canonicũ qꝛ ſta
tuta ciuitatis ſunt đ iure ciuili ideo debẽt itelligi ſm ius
ciuile a quo cõfirmantur.l.ii.C.de noxa. ſʒ ſi eſſet ꝯſtitu
tio epiſcopalis tũc intelligeretur ſecunduʒ ius canonicũ
a quo dependet.allegat quod in ſimili eſt in.l.ſi.C.đ ſuc
29 ceſſorio edicto.ibi aũt dicit † gradus cõſanguinitatis
b aliter capitur ſm ius canonicum[b] aliter ſm ius ciuile.
ideo ſtatutum ciuitatis diſponẽs de gradu intelligitur đ
gradu vt capitur a iure ciuili.Si autem exprimitur a cõ
ſtitutione eccleſiaſtica intelligiſ prout capitur a lege ca
nonica. adduco ego qđ pulchre voluit idẽ Bal.in.l.ſi
30 quãdo.C.de inof.teſtamẽ. † vbi dixit inhabilis efficiſ ha
bilis ad teſtandũ ex priuilegio ꝑncipis vtrum intelligaſ
 poſſit teſtari ſm ius ciuile an ſm ius canonicum hel
liſſime decidit aut illđ priuilegiũ cõferſ a papa tũc
intelligitur ſm ius canonicũ.aut indulgetur ab impera
tore. tũc intelligiſ ſm ius ciuile. ita debet intelligi ſi
cõcedaſ a ſtatuto populi.Et adduco peregrinũ dictum
31 eiuſdẽ Bal.i.l.i.C. q bonis cedere poſſunt. vbi dixit † in
ra voluit ſtatutum debeat reduci ad terminos iuris cõ
munis.l.ii.C.de noxa.c.cũ dilectus.de cõſue.an debeant
itelligi ſm ius cõmune ciuile an ſm ius canonicũ deci
dit ſi tale ſtatutũ ſit a populo ſubiecto impio reduceſ
ad terminos iuris ciuilis.Si autẽ ſit a pplo tẽporaliter
ſubiecto eccleſie tunc reduceſ ad terminos iuris canonĩ
ci ita belliſſime ibi voluit.ego adduco ad hoc meliorem
tex.qui reperiaſ in iure i.c.ex lr̃is.de cõſtitutio. vide pul
32 chra dicta q ibi retuli.Et ex iſtis apparet manifeſte † ſa
crilegiũ ẽ mixti fori.facit.l.ſacrilegiũ.ff.ad.l.iul. pecula
tus. ideo poterit puniri tam a iudice layco ꝙ̃ a iudice
33 eccleſiaſtico. † adduco elegantem qđ nem que antiqs
temporibus fuit in facti contingentia in ciuitate ceſene.
nã populo clero ꝓceſſionaliter congregatis dũ letanie
per ciuitatem ſolẽniter cantareſ qdam perfidus iudeus
de feneſtra inmunditiem proijciens deturpauit crucẽ piiſ
ſimi ſaluatoris noſtri quã qdã đportabat. quia iudeus
ille erat multũ dines iter iudicẽ ſecularẽ iudicẽ eccl̃icũ
orta fuit ꝯtẽtio ad quẽ ſpectabat cognitio punitio illi⁹
iudei.do. Pe.đ anch.i ſuis ꝯſilijs ꝯſi.xiiii.icipiẽte vſ pri
ma facie arguit ꝑma facie cognitõem punitõeʒ ſpecta
re ad forũ eccl̃icũ ꝯſtat enim delinquẽs in rem eccl̃icã
efficiſ de eꝰ foro ſicut ſi delinqueret in perſonã.ad vtroqʒ
caſu ſacrilegiũ cõmittit ẽ vt ſacrilegus puniẽd⁹ alle
gat iſtũ tex. .c.i ꝑmis.ii.q.i.vnde ſi iniuria irrogata in

a ¶ Eccleſiaſti
cũ.De hoc vi
de do. Cardi.
in cle.i.i.i. q.đ
pe.vbi põit qc
quid dici põt.

b ¶ Canonicũ
De hoc recur
re ad arborem
Jo.an.cui ni
hil vnquã po
tuit addi. ad
ſcribẽtes in ip
ſum. Et vide
ange. inſti. de
gradi.qui i rei
veritate optie
declarat. ad
q. quam tãgũt
do.and. hic vi
de pau. de ca.
i.l.iii.C.đ ſuc
ceſſo.edi. Jo
an.and.in ad
di.ad ſpecu.in
ti. de ſucceſ.q
hoc i terminis
tãgunt.

perſonam vel in rem eccleſiaſticam eſt de foro eccleſiaſti
co multofortius erit de foro eccleſiaſtico ſi in ipſum deū
ad cuius cultū ꝛ honorē omnia deputata ſunt. naꝫ ſi ꝓ
pter vnūquodqꝫ ꝛ illud magis. philoſophus in primo po
ſteriorū.c.cū in cūctis.de elec.auc.multomagis.C. de ſa.
ſan.ec.ꝛ auc. vt non luxurien.cōtra naturam.§.quoniaꝫ.
Iteꝫ non ſoluꝫ ratione criminis eccleſiaſtici. ſed etiaꝫ rō
ne perſone iſte iudeus tradi dꝫ ad foruꝫ eccleſie naꝫ iudei
ꝛ omnes infideles ſubſunt pape ꝛ ſupra eos iuriſditio
nē habet maxime cū delinquūt contra legem vt voluit
Inno.in.c.ꝙ ſup his de voto. ꝛ ſi probabiliter dici poſ
ſit ꝙ etiaꝫ iudex ſecularis poſſit ſe itromittere de illo cri
mine nō tamē videtur negandū quin etiam iudex eccle
ſiaſticus ſit cōpetens naꝫ ꝛ in ſimilibus cumulaꝫ forum
foro.vt hic ꝛ.c.ſi.I.eo.ꝛ.c.i.de vſur.lib.vi.Cū ergo in ca
ſu illo iudex eccleſiaſticus incepit procedere liqdo infertꝫ
ꝙ iuriſditio iudicis ſecularis nō ſit eidem preferenda ꝛ
per ꝯñs non poſſit ſe intromittere.l.i.ff.de officio ꝓconſu
lis ꝛ legati.ꝛ qđ no.Bar.in.l.ſi pluribus.de leg.i.In ꝯ
trarium arguit ꝙ offenſa que cedit in diuine maieſtatis of
fenſam vēdicari debet per iudiceꝫ ſecularē probatur le
gibus ꝛ canonibus.cōſtat enī ꝙ illi qui manufacta dei
templa fregerūt vel bona ipſius nocte tulerūt furca ſu
ſpēdunꝫ vel ad beſtias dānātur vt ſacrilegi.vt.l. ſacrile
34 gij.ff.ad.l.iul.pecu.† Item ſi qs venerabile ſignum cru
cis in marmore vel ſoluꝫ humi poſituꝫ dēpinxerit vel ſcul
a pſerit grauiſſima pena ideſt mortis puniꝫ.l.i.C.nemini
licere ſignum ſaluatoris.ꝛ ſimiliter qui iurat per capil
los dei vel aliter verecūde capitali pena puniꝫ.vt in.d.§.
hec omnia.ꝛ ſubdit ibi rationem qꝛ per patientiam con
tumelie creatoris reſpub.lediꝫ fames terremotus ꝛ pe
ſtilentie fiunt dum chriſti opprobria ſubſtinemꝰ.c.ꝛ ſi iu
deos infra de iudeis.vnde ꝛ priuato videꝫ cōpetere vin
dicta huius criminis.vt patet in malachia qui iudeum
idolis imolātē ſuper ara dñi trucidauit. vt legiꝫ macha
beoꝝ.c.ij.ꝛ vide plura exēpla recitatiōe digna que ego
poſui in quadaꝫ morali inuectiua quā feci de natiuitate
Franciſce filiole mee ſecundo genite.allegat ēt.d.l.ſi qs
in hoc genꝰ.ꝛ auc.de ſanctiſſimis epiſcopis.§.omnibus.
Ecce ergo plures leges puniētes iſtud crimē ꝛ offenſaꝫ
dei in terris pena grauiſſima ꝛ iuriſditioneꝫ concedētes
iudici ſeculari ꝛ dnegare videnꝫ iudici eccleſiaſtico.vt ꝓ
bari videꝫ in.d.l.ſi quis in hoc genus.Ecce etiam cano
nes confirmantes hoc ipſuꝫ tribuunt iuriſditionē iudici
ſeculari.qnimmo ſtatuūt ꝙ hoc crimē iudiceꝫ ad inſtar
criminis leſe maieſtatis.xvij.q.iiij.c.ſi quid.nec eſt mirū
qꝛ longe grauius eſt eternam qꝫ terrenaꝫ ledere maieſta
tem.ut in.c.vergentis.de hereti.ꝛ etiā ſacri canones ex
35 preſſe ſtatuūt † ꝙ iudei proſilientes in cōtumeliam crea
toris per iudices ſeculares cōdigna animaduerſione cō
peſcantur vt deciditꝫ in.c.in nōnullis.de iudeis in ꝟ. ani
maduerſione qꝛ aiaduertere eſt animatū corpus in totū
tollere vel in parte.l.imperiū.ff.de iuriſdi.om. iudi. hāc
autē penā nō imponit eccleſia.ſed ſi pro crimine eccleſia
ſtico eſt imponenda pena corpalis tradiꝫ iudici ſeculari
poſt degradationē.c.cum non ab homine de iudicijs. cū
autem pro iſto crimine infligenda ſit pena corporalis.vt
probant iura predicta imponeꝫ per iudicem ſecularem.
Preterea inqt poſito ꝙ eſſet impoſita pena pecuniaria
tamē debet applicari iudici ſeculari ſi eius ſubditus de
liquit cōtra perſonaꝫ eccleſiaſticaꝫ.vt in.c.poſtulaſti. in
36 fra eo.dicit etiam † ꝙ ſi laycus cōmittit crimē merc eccle
ſiaſticū vt hereſis punitur per iudicē eccleſiaſticū ſed cō
fiſcatio cedit ad cōmodū layci.c.cum ſecundum de here.
lib.vi.Et ſic concludit ꝙ pena fori penitentialis ſpectat
ad eccleſiaſticū ſꝫ pena corporalis ſpectat ad iudicē lay
cum.nec vna tollit alteraꝫ.c.de his. de accu.c. felicis. de
penis.in.vi.ꝛ ita quieuit in prefato conſilio do. Pe. ꝛ
idem voluit in repeti.c.ea que.de reg.iur.lib.vi.in. ai.q.
vbi nō dixit aliud niſi illud qđ ipſe poſuit in prefato ꝯſi

a ¶ Punitur. Adde Ioā.de pra.in.l. ſi pro curatorē.ij.co lū.de procura. pari mō ſi qs ipſaꝫ in terraꝫ proiecerit dbꝫ acriter puniri vt in.c. ſi cano nici.§.ſi.de of. ordi.in.vi. vbi dīno videto.

b ¶ A deo. Et merito qñ plꝰ peccat hereti cus qꝫ iudeus ꝛ ideo plus dꝫ puniri dꝫ vt tꝫ Ange.in.l. apō iulianū.§. con ſtat.in ſi.de le ga.i. de penis aūt hereticoꝝ. vide ſpec.in ti. de hereti.ꝓ to. vbi diſticte oīa habebis.

lio.Ego pondero vnū qđ videꝫ habere iuris neruū.iſtō
crimen eſt principaliter eccleſiaſticuꝫ ex quo ꝑncipaliter
offenditur diuina maieſtas ꝛ principaliter offenduntur
reo ſue.ergo per prius debet adiri iudex eccleſiaſticus ꝛ
per poſterius adiri iudex laycus.ꝛ ad hoc allego qđ ha
betur in auc.clericus qui.ꝛ quod voluit ibi bal.C.ꝺ epi
ſco.ꝛ cleri.ꝛ niſi emanaſſet iſte tex. dū dicit ſub quo ma
luerit rector videretur ſtanduꝫ huic dicto meo. quinimo
plus videretur ſubtiliter dicendū ex quo iſte tex. dicit fa
uore eccleſie introductum ꝙ ſi fauor eſſet eccleſie ꝙ per
prius adiretur iudex ſecularis.vel ecōtra nō ſtaretur ele
ctioni rectoris ſed ſtaretur ei qđ eſſet fauorabilius eccle
ſie argumen.l.ꝙ fauore.C.de legibus.ꝛ.c.quoniam.ob
gratiam.de reg.iur.lib.vi. ꝛ iſtud tene menti qꝛ nouum
ꝛ iudicio meo verum dictuꝫ eſt. Et adduco ad predicta
quod belliſſime Guil.de cu.venit in ordin.l.placet.C. de
37 ſacroſan.eccle.vbi pone inquit † ꝙ violans priuilegia ec
cleſie fuit accuſatus coram epiſcopo.ꝛ fuit excōmunica
tus.poſtea accuſatur coram poteſtate vt dponetur ipſe
dicit ꝙ fuit ſemel accuſatus de illo crimine ꝛ punitus iō
amplius accuſari ꝛ puniri nō poteſt.l. ſenatus cenſuit.
ff.de accuſa.vtrum bene dicat decidit ꝙ nō qꝛ illa lex in
telligitur de delicto ſimplici.ſed quādo nō eſt ſimplex de
lictum ſed qualificatum ꝛ ratione qualitatis offenditur
non ſolum iudex temporalis.ſed etiā ſpiritualis tūc vter
qꝫ iudex punire poteſt.allegat auc.ꝺ ſanctiſſimis epiſco
pis.§.ſi vero.ꝛ hanc doctrinā ſequitur Iaco.but. ibi ſed
alia ratione mouetur qꝛ.d.l. ſenatus. habet locum quā
do plures pene veniunt ex diuerſis legibus.ſꝫ quādo ve
niunt ex eadem lege omnes imponūtur vt ibi.Ego alle
38 go tex.in.l.nemo martyres.C de ſacroſanc.eccle.† Et ex
iſtis habes ꝙ pena temporalis non tollit ſpiritualē nec
econtra.vnde licet quis acceperit penaꝫ ſpiritualem de
delicto tamen non minus punietur in palatio poteſtatis
ſm Iaco.butri.ibi in lectura.ſequitur ibi Bal.ꝛ addu
co eūdem Guil.ꝛ Bald.in.l.officiales.C.ꝺ epiſco.ꝛ cle
ri.ꝛ adduco elegantem tex.in.l.cunctos populos.C. de
39 ſum.trini.ꝛ fide catho.† ubi heretici puniuntur a princi
b pe ꝛ etiam puniuntur a deoᵇ ꝛ ſic pena huius mūdi non
excludit penam dei.ꝛ ex iſtis ſequitur ꝙ fruſtra ꝛ in va
num dubitauit Bal.in.d.l.cunctos populos.n.ix.colū.
40 in ſi.modo circa hoc incidit talis queſtio de facto † qui
dam cōmiſit inceſtum ſiue adulterium cū conſanguinea
ꝛ nupta ꝙ crimen pertinet ad eccleſiaꝫ ſalteꝫ quo ad ec
cleſiaſticaꝫ penaꝫ.vt notatur in auc.clericus q.C.de epiſ.
ꝛ cle. Modo epiſcopus condēnauit iſtuꝫ ad perpetuos
carceres poteſtas eum vult decapitare.an poſſit videtur
ꝙ non.qꝛ condemnatio epiſcopi eſt terminus pene. In
ꝯtrarium arguit ꝙ imo poſſit punire qꝛ licet ſit terminꝰ
pene quo ad iuriſditionem epiſcopalem. tamen quo ad
iuriſdictionē poteſtatis nō eſt terminus pene qꝛ maiori
pena puniendus.ideo iudex ſecularis poteſt vti ſuo iure
in puniendo illum ſicut dignum eſt. nam pena epiſcopi
propter qualitatē iuriſditionis non correſpōdet exceſſui
ideo cum delictum non ſit plene punituꝫ debet plene pu
niri ꝛ in ratione ſui dicit fore caſum in.l.ij.C. de ſportuꝫ.
ꝛ aliter dicit ſe non decidere hoc ex eo qꝛ pendebat in fa
cto.Et adduco vlterius qđ pulchre voluit Angel.in re
41 petitione.l.ſi vacantis.C.de bonis vacan.lib.x.† vbi di
cit ſe obtinuiſſe de facto eugubij imponebaꝫ pena pecu
niaris pro homicidio ſed peruſij imponebaꝫ pena mor
tis occidēti peruſinum modo quidam eugubinus occidit
peruſinum fuit condēnatus eugubij pena pecuniaria.de
inde captus fuit peruſij dubitatū fuit qꝛ ex quo ſemel fue
rat accuſatus ꝛ punitus pro illo homicidio vtrū peruſij
poſſit accuſari ꝛ puniri.refert Ange. ſe obtinuiſſe ꝙ ſic
ꝑ.l.nullū.C.de teſti.ꝛ ita fuit decapitatus. Et adduco i
42 mediū qđ voluit Lapus in.c.i.de vſur.li.vi.vbi dixit † ꝙ
licet iudex eccleſiaſticus puniat vſurariuꝫ ſm leges ſuas
nihilominꝰ iudex laycus poterit illū punire in foro ſuo.
Facit quod

Facit quod voluit Jo.an.in.c.ij.ď conſti.li.vi.ꝛ ibi Do
minicus. Adduco ēt ſingula.tex.in.c.felicis in fi. ď penis
43 lib.vi.†vbi capiens cardinalem punitur in vtroqꝫ foro.
a ꝛ facit diſputatio quam ibi refert Jo.an.i nouella.ꝛ qđ
voluit Pe.de ancha.in.x.q.in.c.ea que ď regulis iur.li.
vi.ꝛ in.c.cōqueſtus.Leo.ꝛ in.c.ij.ď adulte.Et facit quod
habetur in.c.fi.de maleficis.ꝛ quod volunt moderni in
44 c.i.L.de falſis.Et ex iſtis habeo †ꝙ ex eodeꝫ delicto quis
punitur in vtroqꝫ foro.ꝛ per ꝯñs afflictio additur afflicto
tene menti.qꝛ auditu ꝛ recitatiōe digna ſunt.ſed iudicio
meo obſtat iſte tex.qui loquiť electiue cuꝫ dicit maluerit.
ſi ergo debet eligere coꝛam quo maluerit rectoꝛ conueni
re malefactoꝛem.ergo ſequitur ꝙ non coꝛam ambobus
poteſt illum ꝯuenire debet ergo eſſe ꝯtentus vno iudice
ꝛ per ꝯñs vnica pena ꝛ ſic iſte tex.videtur euertere in ꝓ
fundum omnia dicta ſuperioꝛa.Et adduco qđ voluit ſu
premus ꝛ ſubtilis doctoꝛ Hoſti.in.c.i.de offi.oꝛdi.quem
45 ſequiť grauiſſimus doc.Jo.an.ibi.ſentiunt.n.†ꝙ poſtq̄
iudex eccleſiaſticus puniuit delinquentem pena ſpiritua
li vel pena ad correctionem criminiſ.vt in.c.nouit ď iud.
non pōt iudex ſecularis tempoꝛaliter vł coꝛpoꝛaliter pu
nire ꝛ ideo hoc quia eccleſia dꝫ defendere penitentes.xi.
q.i.aliud.Et adduco qđ egregie voluit Bal.in.l. nullus
46 .C.de teſti.vbi querit †vtrum punitio facta a iudice pu
ſino excludat iudicem floꝛentinum nam iudex peruſinus
coꝛam quo mota erat q̄ſtio cōmiſit examinationē vnius
teſtis floꝛentini iudici floꝛentino qui depoſuit falſum,de
cidit ꝙ excluditur iudex floꝛentinus qꝛ ſemel puniť ſuffi
cit dūmodo pena ſit integra ꝛ allegat diſputationē Ja.
de bel.qui in ſimili ita diſputauit in diſputatione quā po
ſuit in.l.i.C.vbi de crimine agi opoꝛtet. Et ſi dicať ꝙ in
diuerſis territoꝛijs vnus iudex in alterū nihil pōt.vt.ff.ď
manumiſſionibus.l.apud eū.rñdet veruꝫ ē in territoꝛijs.
ſecus in iure cōi ꝙ diſponit vnā penā reſpectu vnius deli
cti.ꝛ ſicut non pōt fieri reus pluribus legibꝰ cōibus ita
non pōt fieri reus pluribus legibus municipalibꝰ. Et ſi
ꝯtingat ꝙ ſit ꝯdemnatus vtrobiqꝫ melioꝛ ē ꝯditio occu
pātis per executionē ſnīe ſm Jaco.de bel.in p̄fata diſpu
tatione ꝙ eſt ſūme no.ſm Bal.ibi.ꝛ ex iſtis vř dari con
grua rñſio ad oīa dicta allegata ſuperius in ꝯrium.vt ꝓ
cedant q̄ſt nō eſt integra pena delicti illa que imponitur
in vno foro.qꝛ poterit imponi alia pena i alio foro.ꝛ ad
duco illud qđ Ja.butri.venit in oꝛe in.l. ꝛ ſi ſeuerioꝛ.C.
ex qbus cau. inſa.irrogeť quē refert ꝛ ſequiť ibi bal.ſ.v.
47 col.†Scholaris iq̄t cōmiſit delictū Bonoñ.ꝛ Bonoñ.
eſt puniťꝰ pena pecuniaria ꝙ nō poterit ꝯueniri ad penā
pecuniariā vel coꝛpoꝛalē corā iudice oꝛiginis qꝛ cū p̄ma
pena fuerit terminus pene.ꝛ ſic ſatiſfactū ē nō ē vlterius
ď crimine cognoſcēdū ad lꝫ adducit qꝛ ex quo ſoluit hēť
ꝓ abſoluto.l.ſi qs cū totum.§.plane.ff.ď excep.rei iudi.ꝛ
ego allego ſingula.tex.in.l.ſed ſi vnius.§.ꝑtoꝛ.ff.ď iniur.
48 †vbi qdā nō potuit luere in ere ſed luit in pſonaꝫ.poſtea
venit ad pinguioꝛē foꝛtunā vř ibi ꝙ nō luet in ere ex quo
ſemel ſoluit in pſonā.Et adduco qđ in ꝯtingētia facti cō
ſuluit Ludo.ro.in pribꝰ alamanie in quodā ꝯſilio ſuo in
cipiēte in ꝓpoſita q̄ōne breuiter dicēdū ē. ꝛ in oꝛdine ē.
49 cccl.xvi.†monachus qdā tenuerat mulierē quādā ꝯiuga
tā fuit correctꝰ ꝛ punitus ab abbate ſuo.dubitabať vtrū
poſſet vlteriꝰ puniri ab ep̄o loci ꝛ decidit ꝙ correctio ꝛ
punitio p̄mo loco ſpectat ad abbatē ſuū.vt i.c. ea q̄ ď ſta.
re.niſi eēt pena depoſitiōis qꝛ tūc eſſet ab ep̄o deponen
dus.xvi.q.ij.c.viſis.mō ſi abbas ſufficiēter puniuit mōa
chū illū de p̄fecto crimine ꝙ p ep̄um amplius puniri nō
50 poterit.†qꝛ nemo dꝫ de eodē delicto bis iudicari.c.at ſi
clerici.in.§.ď adulterijs ď iudi.nēo.n.dꝫ duplici pena cō
teri.l.ſenatus cēſuit.ff.ď accuſa.cū ſimili.ſi ergo abbas ſi
ſufficienter puniuit monachū tūc puniet p ep̄um p tex.in
c.felicis.§.fi.de penis.lib.vi.ita q̄uit i p̄fato conſilio.iſta
ſunt auditu ꝛ recitatiōe digna ꝯ illā cōem concluſionem
docentiū.facit qđ voluit Hoſti.in.c.tua ď ꝓcur.vbi dicit

51 †ꝙ ſi factū ē per p̄mo in foro eccleſiaſtico de adulterio ſi
pōt poſtea agi in foro ciuili ne ď vnius hoīs delicto ſepe
q̄rať.l.i.§.ff.naut.caup.ſtab.ꝛ adduco qđ voluit Pan.ď
52 eliaꝫa.in cle.paſtoꝛalis.de re iudi.vbi dicit †ꝙ ſi ſtatutū
loci delicti ponit penā ipſo facto vel maioꝛē q̄ꝫ imponať
de iure cōi ꝙ nō poterit dioceſanus domicilij aliā penaꝫ
imponere ne ſemel punitus iteraro puniať. Adduco etiā
qꝛ ſpālr q̄uiť in.l.ꝑceptina vt licet ibi imponať pena coꝛpo
ralis vel tpalis tñ puniť pēa peccati moꝛtalis quo ad de
um ꝛ iō puniť ab ipſo principe deo ꝛ puniť a ſede apoſto
lica.ita ꝓbať in tex.elegāti.c.ꝑpetua.de elec.li.vi. ꝛ in.c.
cōmiſſa.eo.tit.ꝛ lib. Idē voluit glo.in.c. vt animarū. de
cōſti.lib.vi.ꝛ glo.in.c.qs aūt.x.di. Inno.in.c. ꝙ ſup his
de voto. Jo.an.in.c.relatū ne clerici vel mōachi.adduco
53 ēt qđ voluit Bal.in.l.nō eſt nouū.ff.de legibꝰ.vbi dixit †
ꝙ ſi ſtatutū apponit aliā penā quā imponať a iure cōi ꝙ
pena ſtatutaria ē ſequēda ꝛ nō pena iuris cōis.ꝛ ē ratio
qꝛ ptās iurat ſeruare ſtatuta ꝛ iuramētū obligat i foꝛma
ꝛ iō eſt ſeruādū oīno ꝛ p̄ciſe vt voluit glo. q̄ reputať ſin
gularis in.l.ſi pecuniā.ff.de condi.ob cāꝫ in prin. Addu
co ēt.d.l.ſenatus cenſuit.ff.ď accuſ.vbi recte ꝓbať ꝙ iſta
exceptio.fui ď hoc crimine accuſatꝰ ꝛ puniťꝰ vel abſolu
tus ip̄edit litis ingreſſuꝫ ꝛ dꝫ iudex ꝓnūciare tali excep
tione nō obſtāte nō eē ꝓcedendū ad vlterioꝛa ꝛ reū ab
ſolui ab obſeruatiōe iudicij ita dixit bar.in.d.l. ſenatꝰ.ꝛ
iō Ang.ibi ex illa.l.q de crimine.C.ď accu.aſſumit caute
54 lam †ꝙ incidens in crimē ꝙ pluribus legibus puniť dꝫ
adire iudicē q ingrat ſup mitioꝛi lege.qꝛ tūc nulla alia le
ge punieť.ꝛ iō bonū eſt hēre iudicē ꝓpiciū.qꝛ officiū eius
ē latiſſimū.l.i.ff.ď in.oni.iudi. Adduco ēt tex.in.d.c. feli
cis.§.fi.de peni.li.vi. quē ſic induco licet ſupius allegaue
rim illū ꝓ ꝯria pte.ibi.n.papa imponit penā capiēti car
dinalē.ꝛ dicit ꝙ p illā penā nō intendit adimere ptātem
iudici ſeculari quo minus ſecularis iudex poſſit ꝓcedere
ꝛ apponeť penā legalē ꝛ ſic poterit puniri p iudicē eccl̄ia
ſticū ꝛ laycū.nā ſi ď iure poterat imponi vtraqꝫ pena taꝫ
p iudicē eccl̄iaſticū q̄ꝫ p iudicē laycū ad quid papa reſer
55 nauit ptātem iudici layco.†nā in lege nō ē ponēda ſylla
ba ſupflua.vt voluit gl.ſingula.in.l.i.ff.ꝙ metus cā. ꝛ fa
56 cit qđ hř in.c.ſi romanoꝝ.xix.di.ex quo colligiť †ꝙ vbi
cunqꝫ pena nō reſeruať ꝙ nō poterit imponi in alio foro
ꝙ ꝓcedit niſi i vtroqꝫ foro eēnt nāles pene delicti. qꝛ tūc
vna impoſita imponereť alia ſecuꝫ ſi vna eēt nālis ꝛ alia
accidētalis.vt voluit Inno.in.c.cū dilectus de purga.ca
nonica.ꝛ.d.An.in.c.ď his ď accuſa.ꝛ iō cū vna pena im
ponať in foro ſeculari q̄ eſt nālis pena delicti.ꝛ alia ipo
nať in foro canonico q̄ ē nālis pena delicti vel in foro pe
nitētie ꝓ eodē delicto tūc impoſita vna imponeť alia. ꝛ
ēt eſt ponderāda diuerſitas foꝛi.ꝛ adꝰdictū Hoſtie.in.d.
c.i.de officio oꝛdi.ꝙ doctoꝛes cōiter ibi repꝛhendūt.ꝛ di
cūt nō eē verū pōt ſaluari ꝛ rñderi hoc mō ꝙ diuerſitas
foꝛi tollit ꝯrium.ꝛ pena i foro ciuili eſt nālis pena delicti
iō imponēda eſt ꝛ pena in foro penitētiali ē nālis pena ď
licti ꝛ iō ēt imponenda eſt. Nec ob.cū dicebat Hoſti.ꝙ
eccleſia dꝫ defendere penitētes qꝛ intelligiť quo ad ſuum
foꝝ penitentialē nō aūt ꝓcedit quo ad foꝝ ciuilem vel q̄
ad foꝝ ꝯtentioſum qꝛ nō pōt illi foro p̄iudicare p id qđ
pulchꝛe voluit Inno.in.c.inq̄ſitiōi.de ſen.excō. diſtincte
.n.ſunt ptātes.x.di.c.q̄m. Nec obſtat iſte text. qꝛ lꝫ dicat
corā quo maluerit.nō tñ pp hoc excludit penā foꝛi nō ele
cti primo p rectoꝛē qꝛ poterit accuſari ēt in foro ciuili.p
d.l.ſi qs i hoc genus.cū ſi.allegatis ſupius. Et ēt ad iſtū
tex.pondera qꝛ dicit in fauoꝛē eſt introductū.ꝛ ſic vꝫ idu
ctum priuilegiū in fauoꝛē eccleſie vltra ius.cōe.quo caſu
nō vř receſſum a iure cōi qꝛ lꝫ in fauoꝛē eccleſie venerabi
liū locoꝝ ſit inductū ꝙ poſſit trahi corā iudice eccleſiaſti
co.nō tñ pp hoc dici pōt ꝙ nō poterit puniri corā iudice
layco.non.n.eſt receſſum a iure cōi p hmōi priuilegiū.ꝛ
57 ſi alr diceret ſequiť †ꝙ illud qđ eēt introductū ad nocē
dū ꝓdeſſet ꝛ illud qđ eēt introductū ad fauendū noceret

a ℭ Foro. Ad de Joā. and. in additiōibꝰ ad ſpec. in tit. de lega.§.nūc dicamꝰ verſ. ſꝫ q̄rit. Et viđ de iſta mā ſir manuꝫ in ſuo aureo tractatu de ep̄o.iiij. libꝛo.q.clxvi. q tangit i hac ꝯcluſiōe quicqd dici ꝛ excogitari poteſt.

qđ eſſe nõ dʒ.c.q̃m ob gratiã de reg.iur.in.vi.l.qđ fauo
re.C.de legi.cũ ſi.ꝯcurrit ergo ius cõe ⁊ priuilegiũ qđ eſt
introductũ in auxiliũ remedij ordinarij.⁊ ſic vnũ nõ tol
lit aliud.l.in ꝓuinciali.§.i.ff.de ope.no.nũc.ſicut dicimuſ
in milite q põt teſtari ſm ius militare ⁊ ſm ius cõe.l.ſi
miles.ff.de teſta.mili.facit.l.ſenator.ff.de ſenato.⁊ qđ hꝫ
in ꝓhemio ff.in.§.pe.in.verſi.in veteri vo ciuitate.⁊ p
iſta reſtringe ſũmariũ datũ a me ſupius.ℭ Et ad pdcã
58 adduco qđ voluit Bar.in.l.i.ff.vi bonoꝝ rap.† vbi dixit
ꝙ per legẽ nouã nõ vr̃ ſublata pena iuris cõis niſi nomi
natim exprimat vt.l.fi.C.de nona. Idẽ dicit ſi appareat
aliqbus ꝓſumptionibus voluiſſe recedi a pena antiqua.
ſed poſtq̃ꝫ eſt impoſita pena ſtatim vr̃ ꝙ poſſit impoai pe
na iuris cõis.⁊ ĩ hoc dicit oẽs doc.eẽ ꝯcordes. ⁊ p iſtud
declarat dictũ Bal.in.d.l.nõ eſt nouũ.ff.đ legi. ⁊ p iſtud
dictũ Bar.vr̃ damnari doctrina Ang.in.d.l.ſi vacãtia.
niſi ſaluando dicas ꝙ dictum Ang.ꝓcedat in alieno ter
ritorio nõ aũt in ꝓprio territorio vñ non potuit ciuitas
Eugubij ꝓhidicare ciuitati Peruſine vt occidens peru
ſinũ puniat pena pecuniaria dcm̃ vo Bar.itelligat in eo
dem territorio vt p nouã penã poſſet recedi ab antiqua.
⁊ adduco elegantẽ gl.in.c.ij.de tempo.ordi.li.vi. q̃ dicit
ꝙ pena noua illius ꝯſtõnis vr̃ tollere antiquam. de mã
vide qđ voluit Cy.Saly.Ang.⁊ alij in.l. qui ſepulchra
.C.de ſepul.vio.Jo.an.in addi.ſpec.in rubrica de furtis.
Bal.in.l.ſi quis ab alio.ff.de calũnia.Dñicuꝫ ⁊ alios in
d.c.ij.de tempo.or.d.Pe.de ancha.in.c.i.de reg.iu.lib.
vi.⁊.c.i.de conſti.co.li.glo.in.c.olim.de accu.Ang.in.l.
quotiens.ff.de actio.⁊ ob.d.Abb.poſt alios in.c.de cau
ſis.đ offi.deleg.⁊ iſta mẽti cõmenda.ℭ No. ibi maleſa
59 ctores ſuos † ꝙ ꝑ delictũ in rem aliqñ efficiſ delinquẽs
de foro eius qui hꝫ rẽ ſubiectã ſicut ꝑ delictũ in loco quiſ
ſubijciſ iudici loci.c.fi.ꝯ.eo.ſic ꝑ delictũ exercitã ꝯ iuriſ
ditionẽ.c.i.⁊.c.ex lr̃is.de offi.deleg.ſic ꝑ delictũ i pſonã
.c.ſi cõcubine.de ſen.excõ.xxxij.di.cos. Arebi.iij.q.viij.in
ſũma.bar.in.l.cũctos ꝓplos.C.đ ſũ.tri. ⁊ fide ca.⁊ vid p
60 Inn.in.c.poſtulaſti.ꝯ.eo. ℭ No.ibi rectores.† ꝙ eo ipſo
ꝙ quis ẽ rector eccl'ie eo ipſo hꝫ ptãtẽ ꝓſeq̃ndi iura eccl'ie ⁊
iudicialr agẽdi.c.edoceri.đ reſcri. Tu põdera qꝛ iſte tex.
loqꝛ in recuperãdis reb9 eccleſie quo caſu quelibet pſona
eccleſiaſtica hoc facere põt vt in.c.ſi quis presbyteroꝝ.đ
rebus ec.nõ ali.⁊ ꝓbat iſte tex.ſupius inductus a me ⁊
iõ potius expſſit de rectore qꝛ erat magis frequẽtatũ ar.
eius qđ voluit in.cle.i.de reſcrip.⁊ in.c.ij. de cõſeſ.in.vi.
⁊ facit glo.in.l.tale pactũ.§.fi.ff.đ pac.Et plus dico ꝙ ẽt
p non habilẽ poſſet res eccleſie recuparı arg.l.i.C.ſi per
vim vel alio modo ⁊ ad hoc allego Bal.in.l. iubemus.
in.§.ſane.C.đ ſa.ſan.ec.⁊ per ꝯñs iſte tex. non dʒ reſtrin
gi ad rectores vt cõiter oẽs doc.reſtringunt.ℭ Not.ibi
61 venerabiliuꝫ locoꝝ.argu.† ꝙ crimen ſacrilegij q̊ ad ſub
mittẽdũ laycũ iuriſditiõi eccleſie ñ ſolũ cõmittiſ qñ deli
quiſ ꝯ eccl'iaꝫ ſꝫ ẽt ꝯ aliqđ venerabilẽ locũ.⁊ ſic ꝯ hoſpi
talia vel loca leproſoꝝ ⁊ ſimilia qđ eſt bene notandũ ſm
do.Anto.hic.⁊ hoc voluit Hoſti.in.c.cõqueſtus.ꝯ.eo.vt
ibi recitat Jo.an.⁊ hoc ſequuntur oẽs hic. Tu reſtringe
hãc doctrinã ⁊ hunc tex.qñ talia loca ſunt publica ⁊ fun
data ſunt auctoritate epi.⁊ hoc ꝓbat iſte tex. inquantuꝫ
dicit venerabiliũ locoꝝ qꝛ veneratio illa debeſ ex aucto
ritate pontificis.ſed ſi eẽt hoſpitale priuatũ non fabrica
tũ auctoritate epi vt ſepe numero faciant nobiles homi
nes in domibus ſuis nõ credo iſtũ tex.hr̃e locũ in talibus
locis p id qđ hr̃ in.c.quidã.xviij.q.ij. ⁊ ꝑ hoc limitaſ ⁊
reſtringiſ qđ hr̃ in.l. oĩa priuilegia.C. de epi. ⁊ cle.vide
pulchra dicta q̊ ego retuli in.c.ex lr̃is.de ꝯſue.⁊ in.c.ſi.ꝯ
de teſta.† Sed ſi rapent bona clerici verũ hẽat locum qđ
hic dicit. Pe.hiſpanus dicit hic ꝙ nõ qꝛ in fauorẽ eccle
ſie ẽ introductũ.fateſ tñ ꝙ de ꝯſuetudine ſeruaſ in rebus
clerici illud qđ dr̃ hic in rebus eccleſie.⁊ eſt rõ ſm Abb.
antiquũ qꝛ ſi vidua põt agere poſſeſſorio corã iudice ec
cleſiaſtico nõ obſtãte exceptiõe fori vt in.c.ex tenore.ꝯ.eo.

ergo fortius poterit clericus qꝛ bona clericoꝝ gaudent
eodẽ priuilegio quo gaudent bona eccleſie ſm Jo.an.in
.c.ſi.de vita ⁊ ho.cle.notat Inno.in.c.ceteꝝ.ꝯ.titu.i.⁊ re
fert do.Anto.ſe dixiſſe in.c.ſi clericus laycũ.ꝯ.eo.Sꝫ do.
Abb.dicit fore caſum in.c.ſilr.xvi.q.i.⁊ in.c.ſi quis đ po
tentib9.xxiiij.q.iij.ꝙ clerici gaudeant iſto priuilegio.Et
ad iſtũ tex.qui põderat fauorẽ eccleſie. Rñde qꝛ ſpoliãs
63 clericũ offendit eccleſiã † cũ bona clericoꝝ dicant eſſe ec
cleſie quo ad tuitionẽ ⁊ defenſionẽ qꝛ ſũt obligata eccl'ie
ꝓ mala adminiſtratiõe vt voluit glo.in.d.c.ſimiliter.⁊ i
c.ex lr̃is.de pigno.⁊ iniuria facta clerico dr̃ facta deo vł
xp̃o cuius legatione fungunſ.ij.q.vij.c.accuſatio. Idẽ dr̃
facta eccleſie.c.ij.ꝯ.eo.allegat ẽt.c.ſi clericus.ꝯ.eo. Item
non vr̃ ꝙ hoc.c.ſit noui iuris introductoriũ cũ ⁊ ante ſa
tis erat hoc ꝓuiſum.xvij.q.iiij.quaſi ꝑ totã.xij.q.ij.c.nul
li.⁊.c. quicũqꝫ militã.xvi.q.i.c. in canonibus.⁊.c.ſilr.ẽt
iſte tex.non dicit idaliſmus ſed dicit inductũ eſt ⁊ ſic in ꝓ
64 teritũ põt dici ſm do.Abb.† ꝙ ſi inuadunſ bona clerici
violẽtia tñ nõ inferſ pſone ꝙ lꝫ ex hoc ꝯcludaſ iuriſditio
iudicis eccleſiaſtici non tñ ꝯcludiſ ſacrilegiũ. ⁊ hoc caſu
põt ꝓcedere qđ voluit Archi.poſt Hugu.in.d.c.ſimilr.
ita pulchre reſidet hic do.Abb.Egidius tñ qui fuit doc.
bononienſis tꝫ hic ꝙ de iure hẽat locũ in bonis clericoꝝ
qꝛ bona clericoꝝ gaudẽt eodẽ priuilegio cũ bonis eccle
ſiaſticis ⁊ eũ ſequiſ do.Car.hic. ℭ Sꝫ ego adduco in ꝯ
rium qđ voluit Bar.in ſīgulib9 vbis i.l.i.C.de iur.⁊ fac.
ĩgno.vbi dixit ꝙ priuilegiũ illi9.l.i. datuꝫ militi terrene
65 militie ñ extẽdiſ ad militẽ celeſtis militie.† qꝛ ꝓuilegiũ p
ſonale nõ egrediſ pſonã.c.qꝛ pſonale.đ reg. iur.cũ ſi.ſꝫ ꝓ
uilegiũ de q̊ hic eſt indultũ eccleſie ⁊ venerabilib9 locis.
ergo non egrediſ eccleſiã ⁊ ipſa loca venerabilia.ℭ Se
cundo moueor ꝙ nõ eſt ita regłr vex ꝙ bona clericoruꝫ
gaudeant priuilegio eccleſiaꝝ imo ꝯtrariũ regłr eſt verius
vt nõ gaudeãt niſi in caſibus expſſis vt hꝫ in.c.poſſeſſio
nes.xvi.q.i.⁊ hoc voluit idẽ do.Abb.in.c.ſi diligenti.ꝯ.đ
preſcrip.Et ego vltra oẽs alios multũ luculenſ examiuã
iſtũ paſſum ſup glo.in.c.eccleſia ſcẽ marie.de ꝯſti.tñ non
ꝑ hoc ego diſcedo ab eo qđ tenui cũ multis laboribus
in.d.c.eccleſia ſancte marie. ergo ſi ſequiſ iſta rõ gñaliter
doctoꝝ ꝙ clericus i patrimonio gaudet beneficio iſtius.c.
ℭ Tertio moueor ex iſto tex:in vb̃i.qui ſacrilegi cenſen
di ſunt.qꝛ iõ ꝯueniri pñt corã iudice eccleſiaſtico.qꝛ com
mittũt ſacrilegiũ.ſed auferendo patrimonia clerici nõ cõ
mittiſ ſacrilegiũ qꝛ non auferũt ſacrũ ⁊ iõ dicebat Bar.
in.l.licitatio.§.qđ illicite.ff.de publica.allegando Inno.
66 in.c.nup.de ſen.excõ.† ꝙ qs tangẽdo res clerici nõ dr̃ tã
gere pſonã ipſi9 clerici niſi tãgeret res inherẽtes pſone ip
ſius clerici.qꝛ tũc dr̃ offendere ipſum clericũ. ⁊ per ꝯñs ſi
ceſſat priuilegiũ iſto caſu ceſſabit q̄litas deferens iuriſdi
tionẽ iudici eccleſiaſtico.nos.n.debẽt anhelare clerici ad
ſuffocãdã iuriſditionẽ laycoꝝ p id qđ voluit Ang.in.l.ſi
67 certis annis.C.de pactis. Et cũ dicebat do.Abb. † ꝙ in
iuria facta clerico dr̃ facta deo iuxta illud qđ dixit dñs a
ꝓſtolis.Qui vos ꝯtẽnit ⁊ me ꝯtẽnit.⁊ ẽt dr̃ fieri iniuria ec
cleſie qꝛ ego fateor ſꝫ non ſequiſ ergo iſta iniuria eſt vin
dicãda p iudicẽ eccleſiaſticũ qꝛ dꝫ diſtingui vtꝝ iniuria i
68 ferat pſone an rebus.† Item exceptio firmat regulã i ca
ſib9 nõ exceptis.c.in ãtã.đ ſepul.l.in his.ff. đ legi.l.i.ff.đ
reg.iur.ſꝫ hic poniſ regula ꝙ actor ſequaſ foꝝ rei a qua
ſit exceptio đ malefactoř eccleſie ⁊ reꝝ eccl'ie. ergo extra
iſtũ caſum exceptũ remanebim9 in regula.ſed ab iſta re
gula ñ excipiunſ hic bona clerici.ergo ⁊ ſi diceſ ꝙ p idẽ
ꝑitatẽ rõnis exceptio extendiſ ad ſimilẽ caſum.c.cũ dile
cta.de ꝯfir.vti.l.his ſolis.C.đ reuo.do.qꝛ rñdeo ꝙ non ẽ
eadẽ rõ qꝛ in bonis eccleſiaꝝ cõmittiſ ſacrilegiũ i pr̃imo
nialib9 clerici nõ. Nec ob.cũ dicebat.d.Abb.ꝙ iſta de
cre.nõ ponit ius nouũ ſit ita ꝙ non ponit ius nouũ nihil
omin9 ceſſat q̄litas đferẽs iuriſditionẽ iudicis eccleſiaſti
ci qꝛ ceſſat ſacrilegiũ.Et iſta pꝫ mihi vt de iure efficacior
quicquid dixerit cõmunis opi. ℭ Nota. ibi malueriſt
ꝙ qñ

69 ¶ ꝙ qñ corã plurib⁹ iud. agi pōt electio ē agētis.l.cū cleri
cis.i pn.C.ð epi.⁊ cle.l.veteranū⁹.C.ð epi.au. Fallit ſm
70 oēs doc.ĩi in caſu auc.bita.C.ne fil.p pa.¶ vbi ſcholares
pñt ɔueniri corã plurib⁹ iudicib⁹.⁊ nihilominus electio
iudicij eſt rei ɔuenti ⁊ non eſt actoris agētis.dicit tñ hic
Hoſti.ꝙ ſepenumero plenius ⁊ expeditius eccliaſtice p
ſone ɔſequunt̃ iuſtitiā p ſecularē iudicē ꝙ̃ p iudicē eccliã
ſtici. ¶ Tu pondera q2 doc.non videat̃ bñ dicere ex eo
q2 hodie vt videmus pp ſtatuta vniuerſitatum ſcholares
ſubijciūt ſe iuriſditioni rectoris p iuramentū ⁊ iurāt obe
dire ſibi qđ iuramētū obligat quē pciſe ad factū vt ē gl.
71 ſing.in.l.ſi pecuniā.ff.de ɔdi.ob cām ¶ ꝙ ſi ſcholaris con
uenit̃ corã rectore nō poterit declinare iuriſditionē ſuam
⁊ eligere ptorē vel doctorē ſuū.⁊ iſtud voluit Nic.ð ma.
in.d.auc.habita.quē refert ⁊ ſequit̃ Bal.ibi in.ix.col.vl
de q̃ dixi in.c.ex trãſmiſſa.ð.e. ⁊ iō cū venia dixerim pax
72 apẽſate locuti ſunt doctores noſtri. ¶ ¶ Ultimo not.ꝙ ſi
vltra ius cōe aliqđ ɔcedat̃ in priuilegiū nō vr̃ receſſum a
iure cōi lʒ in fauorē eccliẽ ⁊ pioꝝ locoꝝ ſit inductū ꝙ poſ
ſit trahere reum corãm iudice eccleſiaſtico tamen poteſt
eſſe corãm ſeculari de iure communi. ⁊ ſic concurrit ius
cōe ⁊ priuilegiū qđ eſt introductū in auxiliū remedij or
dinarij.⁊ ſic vnū nō tollit alterū.l. in ɔuincialis.§.i.ff.de
ope.no.nunc.ſm.d.Pe.de ancha.ibi. ¶ Oppo.ꝙ ma
leſactores laycos debēt eccliaſtice pſone ɔuenire corãm
layco.ð.eo.c.ſi clericus laycū. ¶ Sʒ.iſtud ɔtrū ſoluit̃ in
lra.ɔueniunt̃.n.iſti tanq̃ ſacrilegi corã eccliaſtico.⁊ red
dit rōnē glo.vltima hic.q2 ſacrilegiū eſt crimē eccleſiaſti
cū q2 eſt ſacrilegiū vt dictū fuit.Et ad.d.c.ſi clericus rñ
det Inno.ꝙ loquit̃ vbi agit̃ rei vēdicatione vel depoſiti
vel cōſimilibus actionib⁹ in qbus nullo iure ſpāli iuuat̃
ecclia de talib⁹.n.bñ cognoſcit ſecularis. ¶ Copto gl.i.
q̃ colligit ꝙ actor ſequit̃ foꝝ rei vt in.c.ſi clericus.ð.eo.⁊
ibi dixi ⁊ in.l.iuris ordinē.C.ð iuriſdi.om.iu.vbi p legi
73 ſtas.Sed qđ ſi ecclia ɔuenit malefactorem corã iudice ſe
culari ⁊ ille eſt negligēs in faciēdo iuſtitiā.gl.ꝗ.rñdet po
nendo duplex remediū. Primū eſt ꝙ pōt excōicari ⁊ p
excōicationē cōpelli.Secundū eſt ꝙ negligēdo facit litē
ſuā.xiij.q.ij.c.dño.⁊ ſic tenet̃ ad extimationē litis. Dñs
Abb.reſtringit hic iſtã glo.qñ iudex negligit interpella
tus a pte.Si.n.nō fuit a pte petitū non patit̃ aliquā penā
q2 nō tenet̃ impartiri officiū ſuā niſi petat̃ allegat glo.in.c.
ſi.de reſcrip.⁊ qđ voluit Bar.in.l.iij.§. hoc aūt iudiciū
74 .ff.de dam.infec.nam glo.illa voluit ¶ ꝙ lʒ iudex poſſit cō
dēnare in expēſis ex ſuo officio.tñ dʒ peti a pte vt ibi dēla
rat.l.ſancimus.C.de iudi.vide qđ plene dixi in.d.c.ſi.ad
duco qđ voluit do.Anto.in.c.venerabilis.de iudi.vbi di
75 xit ¶ ſtatuto cauet̃ ꝙ iudex teneat̃ ſub pena centū expedi
re cām ɔ.mēſam.qđ intellige ſi p ptē fuerit petitū alſ ſec⁹
q2 tūc negligētia attribuit̃ pti ⁊ nō iudici p glo.d.c.ſi.fu
cit.l.nō qcquid.ff.de iudi.vide q̃ dixi late in.d.c. venera
bilis.Et ego addo Bal.in.c.i.§.iudices.ð pace iura.fir.
76 in vſibus feu.vbi dixit ¶ ꝙ iudex non vr̃ negligere ſi ps ñ
petat.l.argentarius.§.cū aūt.ff.de eden. ⁊ allegat gl.i.l.
77 cū ſeruū.C.de ſer.fugi.q̃ dicit ¶ ꝙ iudex nō tenet̃ ponere
aliquē ad torturā niſi petat̃ p illū cuius intereſt ⁊ addu
co ꝙ voluit i.l.i.C.quo ⁊ qñ iudex vbi refert ſpec.dicētē
in tit.de diſp.⁊ allegat.d.§.ſi.dū.qđ ſi nolit ꝙ ſi iudex pt
ſupplere ⁊ nō ſupplet facit litē ſuā ad hoc dicit ſe allega
re illā.l.q̃ dicit ɔcedere qñ eſt merū ius ſecus ſi factū.fac̃
ſimile ꝙ voluit.d.Abb.in.c.auditis.de ɔcu.vbi dicit ꝙ
cautela eſt ꝙ expſſe petant̃ in libello.facit qđ voluit ſpe.
in ti.de offi.iudi.§.impedit.poſt pñ.⁊ qđ voluerūt dñi de
rota deciſio.cccxli.Ego addo ſimilē glo.in.c. excōicam⁹
§.q aūt.de here.q̃ idem dicit ꝙ facit litē ſuā.⁊ ſic puniet̃
legib⁹ dicētibus iudicē facere litē ſuā inſti.ð oblig.que ex
q̃ſi delic.naſcū.in pn.l.ſi iudex.ff.de varijs ⁊ extr.cogni.
l.ſi filius.ff.de iudi.ſed bar.i.d.l.ſi iudex.tʒ ɔtrū dicēs ꝙ
in multis caſibus reperiunt̃ ſpāles actiōes ɔ iudicē q ne
gligit facere id ad qđ tenet̃.q2 ſi nō dat tutorē tenetur ex

edicto.ff.de magi.ɔuen.Itē ɔ ptorē negligentē in cā dā
ni infecti dat̃ actio in factū ex illo edicto.l.iij.§.in eū.ff.ð
dam.infec.Itē ɔuidet̃ ɔ iudicē negligentē requirere ſer
uos ⁊ libertos rei publice.l.mancipia.C.de ſer.fugi.⁊ ɔ
iudicē negligentē recipere teſtes.l.ſi qñ.C.de teſti. alſ dr̃
putat ꝙ iudex regļr tenet̃ actiōe in factū ad intereſſe nō
p dicta iura q̃ loquunt̃ de iudice q facit litē ſuā.ſed q2 cer
tū eſt ꝙ iudex negligens pōt criminaliter accuſari vt in
78 auc.vt diffe.iudi.in glo.⁊ regula ſtat ¶ ꝙ vbicūq3 qs pōt
accuſari criminaliter ex eodē facto cōpetit actio ciuilis
ad intereſſe.l.q noie.ff.de fal.Et idē voluit idē Bar.in.l.
argentarius.§.cū aūt.ff.de eden. ⁊ in.l.i.C. quo ⁊ qñ iu.
79 ſed Ang.in.l.iij.C.de ſepul.vio.dicit ¶ ꝙ vbicūq3 eſt lege
expſſum q̃ pena puniat̃ iudex negligēs facere iuſtitiā pu
niat̃ illa pena.Sed vbi nō eſt lege expſſum tūc puniat̃ ex
ea pte iuris faciēdo litē ſuā allegat tex. in auc.vt diffe.iu
di.⁊ hoc mō iudex negligēs facit litē ſuā. ⁊ ita dicit ſe in
telligere.l.pe.C.de ſer.fugi.⁊ in.l.iij.§.in eū.ff.ð dā. iſec.
80 vbi dicit ¶ ꝙ ſi ɔ iudicē negligentē nō inuenit̃ pena ſtatu
ta pōt puniri criminaliter cū quo ɔcurrit actio ciuilis ad
reſtōnem damnoꝝ vt.l.q noie.ff.de fal.Nec ob. ſm eū.l.
ſi qñ.C.de teſti.⁊.l.ſi qs in ɔſcribendo.C.ð pactis. vbi iu
dices negligētes faciūt litē ſuā q2 ɔcedit ſed nō ex eodē p
te iuris ſed ex illo titulo vt differētes iudices.qñ nō eſt pe
na determinata.⁊ tūc cumulore pt iudiciū ciuile p qđ ſit
reſtitutio damnoꝝ.⁊ ita ēt vr̃ reſidere in.d.l.mācipia.⁊
81 ibi ſubdit ¶ ꝙ vbi iudex excōicat abſq3 maturitate intro
ducta a canone vt in.c.i.de ſen.excō.li.vi.vʒ talis excōica
tio ſʒ nō facit litē ſuā iō nō tenebit̃ ad oēs ſūpt⁹ dāna ⁊ in
tereſſe qđ dicit eē bñ no.Sed idē Ang.in lectura puſina
82 in.d.l.mancipia.dixit ¶ ꝙ officialis negligēs punit̃ non
actiōe deſcēdēte ex maleficio vel q̃ſi pp qđ officialis facit
litē ſuā ſed punit̃ cōditiōe ex illa lege.⁊ ſic vr̃ tenere opio
nē bar.⁊ idē vr̃ voluiſſe idē Ang.in.l ſi qñ.C. de teſti.d.
Pe.de ancha.in.c.i.ð re iudi.li.vi.tāgit ⁊ ſimplr ſequit̃
opionē bar.nō aūt attingit hāc ɔrietatē.ſed Jo.de imo.
in.d.l.iij.§. in eū.nō tangit iſtā ɔrietatē dicit tñ ꝙ iudex
negligens facit litē ſuā.Ludo.ro.ibi dicit ꝙ iſta opinio ē
verior ꝙ iudex negligens nō facit litē ſuā q2 tūc iudex fa
cit litē ſuā qñ male iudicat quo caſu ſi ex imperitia iudi
cat nō tñ ſupina dʒ libellari cū ɔdēnandū inquantū iudi
ci videbit̃ vt in.d.l.ſi filius.cū duab⁹.ll.ſequēt.ff. de iudi.
nō aūt ad damna ⁊ intereſſe vt.l.ſi.C.de pena iudi.q ma
83 le.iudi. ¶ Sed Bal.in.l.ſi qñ.C.de teſti.dicit ¶ ꝙ iudex
negligens in q̃libet pte litis facit ſuā litē allegat dictā.l.
ſi qs in ɔſcribēdo.⁊ idē bal.in.c.i.§.iudices.ð pace iura.
84 fir.dixit ꝙ iudex negligēs facit litē ſuā q̃tenus leſit ptem
⁊ dicit eē notabilē tex.ibi ad hoc.⁊ allegat auc. de q̃ſto
re.§.ſuper hoc.Et idē Bal.in rub.C.de pena iudi.q ma.
85 iudi.dixit ¶ ꝙ ſi iudex nō vult audire ptes ꝙ ex hoc dʒ pu
niri allat̃ dictā.l.ſi qs in ɔſcribēdo.⁊ dictā.l. argentari⁹
86 §.cū aūt. Et idē Bal.in.d.c.i.dicit ¶ ꝙ ſi iudex cū petitur
a iuſtitia nō rñdet ſed obmuteſcit ꝙ vr̃ denegare iuſtitiā⁹
pp qđ poterūt iudici reprehēſalie allat̃ Andre.ð iſer.ibi.
87 Et idē bal.in.d.l. mancipia. ¶ q̃rit de officiali negligēte
ſi pōt deponi ab officio.ſed quo ad iudicē dicit ꝙ iudici
extimationē litis ſoluēti nulliū ius acquirit̃. ⁊ eſt rō q2 q̃
ad iudicē eſt mera pena.qđ dicit eē menti tenendū.Et di
88 cit ¶ ꝙ iudex vr̃ negligere ſi noluit recipere libellū q̃rimo
niarū.⁊ dicit ſe vidiſſe ɔdēnari quēdā iudicē qui appor
tauit accuſationem ſibi productam ad cameram ſuam ⁊
noluit ſuper ea procedere. Idem ſi receſſit ⁊ noluit exa
minare teſtes productos allegat dictam.l. argentarius
§.cum aūt. Idem ſi non fecit reſtitui furtum damnū paſ
ſo.⁊ talis negligentia eſt lata culpa ſeu dolus pręſump
tus.iō tenet̃ inſolidū.⁊ aliud nō dicit tene menti iſta que
aperiunt intellectum huius tex.⁊ glo. Sed Ang.in.d.l.
argentarius.§.cum autem.adducit glo.ibi dicēs ꝙ illa
glo.non determinat ꝙ iudex negligens adminiſtrare iu
ſtitiam facit litem ſuam ſicut iudex male iudicās vt.d.l.

a ¶ Denegat̃ iuſtitia. Adde phillipū i.c.ex rōne.q.ij.ð ap pel.⁊ dic ꝙ eſt iſto cāu appellare poterit vt tʒ.d.abb.in.c. dilecto ð appel la.⁊ idē phili. in.c.ex pte eo. ii.pro quo vid .d.alex.ð imo. in.l. de qua ð iudi.q ɔtrium tenet̃ videtur.

ſi iudex. ⁊ ſic adiuuatur opi. Bal. hoc tenentis. lꝫ illá gl.
non allegat. ¶ Sed Bart. eſt in contraria opinione ꝙ
dicit ſe examinaſſe in. d. l. mácipia. vbi non allegauit gl.
d. §. cū aūt. ita ibi dicit Ang. Pro certo longe miror ꝙ
de pilo faciat trabē. ego allego ſibi gl. que hoc tenent vꝫ
glo. in. l. non quicquid. §. ſi. ff. de iudi. ⁊ in. d. l. ſiquádo ⁊
in. c. qm̄ ꝯ. de proba. ij. q. vi. §. hoc ēt. ⁊. dominus noſter.
xxiij. q. ij. Inno. in. c. ſepe. de appel. ⁊ in. c. cū cām. ð offi.
deleg. ⁊ hic ⁊ glo. in. c. excōicamus. de here. ⁊ facit qð
voluit idē Ang. in. l. ſi filius. ff. ð iudi. vbi querit vtrū iu-
dex negligendo faciat litem ſuá. refert fuiſſe cōtrouerſiá
inter Bal. ⁊ bar. ⁊ ſe dixiſſe in. d. l. mancipia. ⁊ adduco
quod voluit Bal. in. l. obſeruare. §. proficiſci. ff. de offi. ꝓ
89 conſu. in. xvij. qōne. vbi querit † vtrum iudex qui noluit
audire allegationes vel ꝓbationes ptis facit litem ſuam
decidit ꝙ ſic. ⁊ allegat dictam. l. argentarius. §. cum aūt.
Idem dicit ſi noluit audire allegationes iuridicas alle-
gat dictam. l. ſi quis in ꝯſcribendo. Saly. in. d. l. manci-
pia. vt merus ⁊ nudus relator refert dicta Bald. in. d. l.
mancipia. que ſuperius retuli ⁊ aliud nō dicit. Sꝫ in. d.
l. ſi quis in ꝯſcribendo. dixit aūt iudex negligēdo leſit ex
dolo. ⁊ tunc tenetur ad totale intereſſe. Aut leſit ex culpa
⁊ tunc tenetur dūtaxat ad id quod leſit. Et idem Saly.
90 in. l. ſi qñ. C. de teſti. in notabilibus dicit † ꝙ quando iu-
dicis negligentia abſorbet ius ptis. iudex ille tenet̃ ei ad
intereſſe vt ibi ⁊ in. d. l. ſi quis in ꝯſcribēdo. ⁊ quid hēat
probare petens intereſſe colligitur ex. l. argentarius. §.
cum aūt. ſed idem Saly. in. l. i. C. quō ⁊ qñ iud. refert di-
ctum Bart. ibi ⁊ cum eo tranſit vt nudus relator. Pro
certo ego miror de Ang. in quantū dicat ꝙ an iudex ne-
gligens faciat litē ſuá fuerit diſcordia inter Bal. ⁊ bar.
qꝛ potius vr̃ fuiſſe inter glo. vtriuſqꝫ cēſure ⁊ ipſum bar.
licet ſuper hoc fuit contentio inter Bar. ⁊ Bal. ¶ Itē
adduco ad predicta quod voluit Jo. an. in. c. cū eterni.
91 de re iudi. li. vi. vbi querit † an iudex qui non grauat ſed
obmittit aliquid quod facere debebat incidat in penam
dicti. c. cum eterni. ⁊ vr̃ dicendum ꝙ non qꝛ tex. ille dicit
fecit. ⁊ ſic vr̃ punire facientem ⁊ non omittentē ſeu negli-
gentem. ⁊ adducit quod notatur in glo. i. c. dilecti. de pri-
uilegi. ¶ Sed ꝯtrium notat Hoſti. in. c. legitima. de ap-
pella. li. vi. vt ibi notat̃ ſuper glo. in verbo caueant. ita re-
ſidet ibi Jo. and. ⁊ ſic perſiſtit in ꝯcluſione quod idē eſt
in iudice negligente quod eſt in iudice malefaciente po-
ſito ꝙ tex. puniat malefacientē ex quo apponit ruina ad
dictum ipſius Bar. volentis ꝙ tunc iudex facit litē ſuā
qñ male iudicat ſed nō qñ obmittit iudicare. Et eſt bene
ponderandū ꝙ iudex negligens incidat in penam dicto
. c. cū eterni. qꝛ loquitur de pena affectiua anime ſpiritua-
lis q̄ multo fortior eſt pena corporis. ¶ Sꝫ Dñicus ibi
dicit ꝙ ſi iudex obmittat per gratiá vel per ſordes vt ibi
dicit tex. ⁊ ex illa obmiſſione pars grauet̃ ꝙ incurrit pe-
nam dicti. c. cū eterni. ex eo qꝛ tex. ibi dič ſi in iudicio gra-
92 uāꝫ fecerit. † Sed ille dr̃ facere qui obmittit facere qð dꝫ
vt dixit glo. in. ð. ꝯtrium in. c. i. de vſur. lib. vi. ⁊ ꝓbat tex.
xxv. q. i. ideo ⁊ no. Jo. and. poſt Archi. in. c. gñali. de ele
ctio. li. vi. ⁊ illo nō ꝓcedat qð voluit Hoſti. ⁊ Jo. and.
Aut obmittit nō per gratiá vl̃ per ſordes vt ibi dicit tex.
⁊ tunc nō incurrit penam dicti. c. cū eterni. ⁊ ita reſidet.
¶ Sed Bar. in. d. l. ſi quid in ꝯſcribēdo. dicit ſe habet̃
illū tex. pro notabiliſſimo in quantū vtitur ꝟbo negligere
ꝙ negligere nō eſt aliud q̄ abſoluere ab obſeruatiōe iu-
dicij per priuilegiū fori cui renunciauerat. Dicas tū qñ
ſnia eſt nulla. ⁊ ſic nō facit preiudiciū pti iudex non facit
litē ſuá. ⁊ allegat qð notat̃ in. d. l. ſi iudex. ff. ð va. ⁊ extraor.
cogni. ſed in caſu iſto nō facit ꝑiudiciū parti in iure ſuo.
ergo idem dꝫ eē qñ ſnia lata eſt nulla. Quia ad hoc bar.
ipſe rñdet ꝙ ibi ſnia nulla nō facit ꝑiudiciū neqꝫ in iure
neqꝫ in inſtátia. qꝛ ex actis pōt ferri ſnia vt hr̃ in. l. ſi vt ꝓ
ponis. C. quō ⁊ qñ iudex. ſed in caſu dicte. l. ſi quis in cō-
ſcribendo. facit ꝑiudiciū in inſtantia. ⁊ ꝓꝑ hoc facit litē

a ¶ Eccleſiaſti-ci. Adde cum dč ang. i auc. vt cleri. apud ꝓp. epiſ. coll. vi. ⁊ dcs doc. in. c. p venerabilē qui fi. ſūt legit.

b ¶ Litē ſuá. Contrariū tñ vr̃ tenere bal. i. l. i. C. quo. ⁊ qñ iud. i. i. col. ⁊ in tit. ð allega. ⁊ diſpu. §. ff. ðr. qd ſi nolis qð credo ꝓcedere ſi ē uo verū ſecus ſi ē falſum vide p te.

ſuam. ⁊ tenet̃ perinde ac ſi ꝯ eum ꝓnunciaſſet ꝯ iuſtitiá in
eā principali. qð dicit ſe ꝓbare hoc modo videlicet ille q
impedit ꝓceſſum cauſe tenetur ad totale intereſſe totius
cauſe. hoc apparet in ſtipulatione de defendendo. l. cū q̄
rebatur. ff. iudi. ſol. hoc dicit apparere ex ti. ff. ne quis eū
qui in ius vocat̃ vi exima. Et iſta ſunt formalia ꝟba bar.
in. d. l. ſi quis in ꝯſcribēdo. ad ſi. Bal. tñ ibi ꝯdicit dicto
Bar. imo dicit ꝯdemnari debere in quantū bonū ⁊ equū
videbitur iudici vt inſti. de obligatiōibus que ex delicto
naſcunt̃ in ꝑn. ⁊ in. d. l. ſi. ff. de var. ⁊ extraor. cogni. non
autem arbitrabitur iudex equum extimationem totius
litis cū ipſi actori remaneat integra actio. ⁊ hanc ſniam
Bal. tanq̄ humaniorē ſequit̃ Raphael fulgoſius in. d.
l. ſi quis in ꝯſcribendo. Sed Ange. in auč. vt differentes
93 iudices. dicit † ꝙ ꝓꝑ denegatam iuſtitiam per iudicē ſe-
a culerem pōt quis adire iudicem eccleſiaſticū a nō obſtá-
te ꝙ cauſa ſit prophana ⁊ ambo litigātes ſint layci. ⁊ ad
hoc allegat iſtum textū. Sed idem Ang. in. l. ſiquādo. C.
de teſta. dicit fore ibi caſum ꝙ iudex negligens facit litē
ſuam allegat dictā. l. ſi quis in ꝯſcribendo. ⁊ refert dice-
re glo. ꝙ talis iudex tenet̃ actione in factū deſcendēte ex
quaſi maleficio. d. l. argentarius. §. cum autem. refert po-
ſtea Bar. d. l. ſi iudex. dicere ꝙ in certis cauſis introdu-
cte ſunt ſpeciales actiones ꝯ iudicem. ⁊ vnus eſt in. d. l. ſi
qñ. alius in. d. l. mancipia. alius eſt in. l. i. §. magiſtratib'
. ff. de magiſtratibus cōueni. In alijs autem caſibus in q
bus ſpāles actiones non ſunt prodite tenetur ad intereſſe
parti ex titulo vt differentes iudices. ſed non allegauit di-
ctam. l. ſi quis in conſcribendo. vbi tex. dicit ꝙ facit litē
ſuam. tñ opi. Bar. ſibi vr̃ fore vera licet alij dicant ꝯtrium
nam iudex ex negligentia ſemper tenetur parti leſe ad in-
tereſſe totale vt in omnibus legibus dicentibus iudicem
negligentē puniri. ſed quando iudex facit litem ſuā eo
ipſo eſt in dolo ſed tenet̃ catenus quatenus bono viro vr̃
vt. d. l. ſi iudex. ⁊ ſic pꝫ ꝙ iudex negligens ex iſta parte iu-
ris non tenet̃. ⁊ ita reſidet Ang. ⁊ ſic vr̃ approbaſſe opio-
nem Bar. Sed idem Ang. in. d. l. ſi quis in ꝯſcribendo.
colligit ꝙ iudex negligens facit litem ſuá. ſed ex quo ca-
pite faciat dicit ꝙ eſt altercatio inter modernos ⁊ refert
ſe dixiſſe ⁊ tenuiſſe opinionem do. Bar. in. d. l. ſi quádo.
⁊ ad illá. l. dicit poſſe rñderi ꝙ hic iudex proprie non fa-
cit litem ſuam negligendo ſed potius male iudicádo. nā
ſi amittit exceptionē fori. ergo ſoluit conuentū ab obſer-
uatione iudicij. ⁊ ſic male iudicat. ⁊ ideo nō mirū ſi litem
ſuam facit ita ibi reſidet. Sed bal. in. l. non quicquid. ff. ð
iudi. allegat Spec. in titulo de offi. iudi. §. impedit. verſi.
94 quid ſi iudex. vbi voluit † ꝙ vbicunqꝫ iudex pōt ſupplere
b ex officio ⁊ nō ſupplet non facit litem ſuá b nec pōt ab eo
appellari qꝛ licet iudex poſſit non tñ cogitur de neceſſita-
te. ⁊ ſic eſt dare caſum in quo iudex negligens nō facit li-
tem ſuam. Sed tu dicas ꝙ iſto caſu non eſt negligens ex
quo ad faciendū non compellit̃. Sed Ang. in. d. l. nō qc-
quid. §. i. colligit ꝙ iudex facit litem ſuam negligendo ſi-
cut male iudicando ⁊ remittit ſe ad dicta ſua in. d. l. má-
cipia. Sed idem Ange. in. l. i. C. quō ⁊ quando iu. dicit
ꝙ iudex compellitur cauſatiue iudicare qꝛ tenetur parti
leſe ad intereſſe ſed non ex ea parte iuris que dicit iudicē
male iudicantem facere litem ſuam allegat Bar. cui re-
fert Bal. ꝯdicere ⁊ remittit ſe pro cōcordia ad dicta ſua
in. d. l. mancipia. Sed Raphael fulgoſius in. d. l. argen-
tarius. §. cum autem. ff. de eden. tenet ꝙ iudex negligens
faciat litem ſuam ſed non allegat aliquid de nouo ⁊ idē
fecit Raphael cu. in. l. iiij. §. in eum. ff. de dam. infect. vbi
idem colligit ſed nihil de nouo affert in medium ⁊ pro
certo non admiratione dignum qꝛ ita euacuarunt fōtes
huius philoſophie antiqui ſcribētes vt miraculi loco vi-
deatur afferre noua in iure iuxta illud Virgilij in primo
eneydos Apparēt rari nātes in gurgite vaſto. Facit ad
predicta tex. in. c. pro humani in prin. ð homici. li. vi. vbi
arguitur contra iudices negligētes. ⁊ ibi arguit Hoſti.

contra

contra ſcholares negligentes. Et adduco ad pdicta tex.
95 valde ſingularē in.l.nulli.C.ne ſacrum baptiſma. † φ iu
dex qui obmiſit imponere penā delinquenti quā lex mā
dat imponi dicit φ eadem pena puniendus eſt ipſe iudex
ꝛ eſt mirabile pro certo iſtud qꝛ pone φ iſte delinquens
fuiſſet plebeius puniendus pena vili qua puniunt plebei
φ iudex puniret vt plebeius. tene menti hoc qꝛ ad iſtud
nō eſt ꝯſideratus ille tex. ab aliquo. ꝛ allegat illum text.
pro ſingulari do. Bal.in.c.i.de conſti. ꝛ Ludo.ro.in ſuis
notabilibus pro quo vide Hoſti.in.c.de cauſis. de offi. ð
lega. Relati ſunt ſcribentes circa iſtū dubitabilē paſſum
tempora ſunt nō mentior longa qbus ſummo deſiderio
ꝯcepit animus meus inter cōmētaria mea iſtum paſſum
enucleare ſed nō occurrit locus accōmodatus. hic aūt oc
currit pp hāc glo. que in terminis eſt ꝯ opionem Bar. de
quo ſcribentes ꝛ hic. ꝛ in alijs locis nullā faciūt mentio
nē. idō nephas eē duxi paſſum hūc nō enucleare. idō vt altiſ
ſimus princeps deus dabit nobis enucleabimus vt ſeruu
lus indigniſſimus licz hec decretalis ſit onerata ſatis i mā
ſua. ℭ Ante oīa ego pondero vnuz qð hꝫ in.l.fi.§. illud
96 .C.de tempo.appella. vbi dꝛ † φ qñ iudex eſt negligens
dꝫ adiri eius ſuperior voluit Bar.in.l. quādiu.ff.ð dam.
infec. ꝛ ſupius de hoc dixi. Tūc arguo ſic. vbicūqꝫ iudex
eſt negligens ꝛ quis pōt adire alium vt miniſtret ſibi iu
ſtitiam qꝛ forte eſt vicinus nunqꝫ agere pōt ꝯ primuz iu
dicē negligentē caſus eſt ſingularis ſm vnā lecturā in.l.
iiij.§.ſi tam vicinū.ff.de dam.infec. quā ſequit ibi Bar. ſꝫ
dato negligentia iudicis adiri pōt ſuperior vt iuſtitiā ad
miniſtret ergo data vicinitate ſuperiorū nō poterit agi ꝯ
iudicem negligentē qð tene menti qꝛ ad mām eſt mirabi
le nouū nō adductū ab aliquo in vtraqꝫ cenſura reſolu
to ꝛ per ꝯñs erit dare caſum in quo negligens nō facit li
tem ſuā vt voluerūt gl. nec punit ad intereſſe actiōe in fa
ctum vt voluit bar. ꝛ ſequaces. ℭ Secundo pondero di
ctam.l.ſi quis in ꝯſcribendo. inquantū in finalibus ṽbis
dicit et ſuā litem facere intelligat vbi illa dictio implica
tiua et infert φ punit vt negligēs ꝛ vltra hoc facit litem
ſuā reputat.n. cum male iudicantē argu.c.ij. de confeſ.in
97 vi. ꝛ.l.quādiu.ff.de acqui.here. † nam ſi per factum iudi
a cis iuſtitia ptis differt venit iudex puniendus ª in auc.ð
mādatis principū.§.ſi tibi. ꝛ.§.ſequenti in auc. vt iudices
ſine quoqꝫ ſuffragio in.§.i.ibi.n.dꝛ φ punit criminaliter
pena applicāda fiſco. ꝛ pp hoc nō niſi cum magno mini
ſterio. d.l.ſi quis in ꝯſcribēdo. dicit φ et facit litē ſuā qñ
voluerit φ punit criminaliter pena applicāda fiſco ꝛ et
facit litē ſuā ꝛ pp hoc tollit illa doctrina Bar. inquantū
dicebat idē eſt in pena applicanda pti ad intereſſe a quo
dat actio in factū deſcendēs ex quolibet crimine vt.l.qui
noīe.ff.de falſis. qꝛ iſtud vꝫ falſum ꝛ erroneum ꝯiungen
do.d.§.i.in auctē. vt iudices ſine quoqꝫ ſuffragio vbi pu
nit criminaliter pena applicanda fiſco ꝛ ꝯiuncta.d.l.ſi
quis in ꝯſcribendo. et punit qꝛ facit litē ſuā qꝛ cū habea
mus expreſſum nomen actionis qꝛ ex quaſi maleficio. er
go ſequit φ ceſſat actio in factū. ꝛ indubitanter deijcit in
pfundū opi. Bar. per iſtū modū argumentandi. ꝛ illud
qð voluit bar.in.d.l.ſi iudex. ꝛ in alijs locis ſuperius ad
ductis a me. Idem ipſe voluit in diſputatione ſua inci
piēte. A ſnīa iudicis qui per imprudentiam male iudica
uit in.iij.col.ad fi.in.v.argumento ſecunde partis ponde
ra accurate predicta. ℭ Tertio arguo ſic vbicūqꝫ iudex
ex officio ſuo nō ſupplet eſt negligens et ſi non interpelle
tur a pte licz ſuperius dixeriz ꝯriū poſt Speculato. ꝛ bar.
hoc decidit text.in.l.paulus. la prima in ṽſi. debere.ff.de
re iudi. φ importat neceſſitatē.l.iij.C.de pigno.c.i.in ṽſi.
debebat. de dolo ꝛ contu.c.intelleximus. de iudi.cle. atte
dentes. de ſtat.reg.in glo. Sed ſi non ſupplet ex ſuo offi
cio facit litē ſuā. ergo iudex negligens facit litē ſuā. ꝛ ad
hoc adduco Io.and.in addi.Spec.in titu.de allegatio
nibus ꝛ diſputationibus.§.ſatis.ṽ. qd de fructibus. vbi
dicit φ iudex non ſupplens ex officio ſuo dꝛ negligens ꝛ
facit litē ſuā. Et de illo dicto fecit feſtū Ang.in.d.l.pau
lus. ℭ Quarto arguo de.d.l.ſi quis in ꝯſcribendo. vbi
98 dꝛ † φ ſi iudex qualiſcūqꝫ fuerit neglexerit admittere ex
ceptionē parti de qua hic facit litē ſuā ex quo ergo reperi
tur tex. clarus ꝛ apertus. nec in ꝯriuм repit text. aliquis
ergo non debemus ab illo recedere.l.ille aut iſte.§.cū in
verbis. ꝛ.l.non aliter.ff.de leg.iij. ℭ Quinto adduco tex.
cū glo.ſua.in.l.itē iuris.in pn.ff.ad.l.acqui. ꝛ inſti.eo.ti.
.§.preterea. ꝛ.§.imperitia. nā cōiter gloſe arguūt de me
dico ad iudicē ꝛ ꝯº. ſed medicus eadē pena tenet pp ne
gligentiā ꝛ pp imperitiā vt i pfatis iuribus hꝫ. eodē mō
vꝫ dicendū in iudice vt ſiue ꝯtingat miniſtret iuſtitiā ſiue
impite adminiſtrat facit litē ſuā cū ſit eadez rō qꝛ vtrius
impitia ꝛ negligentia aſcribit culpe ex eo qꝛ quilibet vꝫ
aſſerere ſe peritū ꝛ ſolicitū. ſi ergo in medico eſt par deli
ctū negligentia ꝛ impitia. ergo in iudice erit par delictū
negligentia ꝛ impitia. nam iuris latores iudices ꝛ ſiſcos
equipant medicis.c.cetex.I.ð iura.calū. ℭ Sexto addu
co φ iſtud ſit regulare in qualibet mā vt impitia ꝛ negli
gentia piter puniat vt eſt tex.iū glo.in.l.qð ſi nolit.§.mā
cipiū. ꝛ.§.culpam.ff.de edil.edic. ꝛ hꝫ in.l. ab hoſtibꝰ.§.
ſi vir vxorē.ff.ſo.ma. ꝛ facit qð hꝫ in.l.ſi ſeruum.in pn.ff.ð
verb.ob. ꝛ in.l.necare.ff.de lib.agno. ꝛ in.l.indignū.ff.ð
99 his q.vt indig. ꝛ i.l.tutor quoqꝫ.§.ſi.ff.de ſuſpec.tu. † vbi
impitia ꝛ negligentia paribꝰ incedūt gradibus. ſi ergo
impitia aſcribit culpe qð eſt regulare.l.impitia.ff.ð reg.
iur.l.ſi quis fundū.§.cenſus. ꝛ.§.ſi quis titulos.l.item q
rit.§.ſi gēmā.ff.locati. ita ꝛ negligentia aſcribi dꝫ culpe
ꝛ piformiter punit. ℭ Septimo ſi quiſpiā dixerit iudex
qui facit litē ſuā eſt in dolo vel lata culpa. qꝛ ſi p iniquita
tē male iudicat tūc dꝛ eē in dolo.l.i.ff.de appel. ſed ſi per
100 impitiā male iudicat tūc eſt in lata culpa † qꝛ ignorare
ius eſt lata culpa.l.leges ſacratiſſime de legi.glo.in.l.li
berorū.§.notant.ff.de his qui no.infa.inſti.de ſuſpec.tu.§.
ſuſpectus. ꝛ pbat i.l.regula.§.penul.ff.ð iur. ꝛ fac.igno.
facit.l.ij.ff.φ quiſqꝫ iur. ſed durum vꝫ φ negligentia eq
pet dolo vl' late culpe nec reperit hoc iure cautū. ergo iu
dex negligens non facit litē ſuā. Quia ad hoc rñdeo ꝛ di
co dari poſſe inſtātiā in iure φ ille qui facit litē ſuā qñqꝫ
ſit in dolo qñqꝫ in lata culpa quādoqꝫ in leui quandoqꝫ
in leuiſſima. ꝛ dari pōt exemplū nā ſi euidēs arguat grā
vel inimicitia vel ſordes eius q male iudicauit tūc eſt in
dolo.l.ſi filius.ff.de iudi.c.cū eterni. de re iudi.li.vi. tunc
punit ad verā litis eſtimationē ꝛ erit infamis vt ibi ꝛ in
l.ſi.C.ð pena iudi. qui male iudi. Si aūt minus perite ma
le iudicauit. tūc ſi errauit in caſu legis. vel errauit in opio
ne approbata p oēs tūc eſt in lata culpa vt pbant iura p
fata ꝛ punict ad verā litis eſtimationē ꝛ ita bono viro
videri dꝫ ſꝫ nō erit infamis. Si aūt errauit in opione quā
mediocres doctores ignorant ꝛ ſoli excellentiſſimi ſciunt
tūc dꝛ eſſe in leuiſſima culpa ꝛ excuſat ſi non reperit q ſit
cōis opinio per id qð voluit glo.inſti.de obligationibus
que ex quaſi delicto naſcunt. ꝛ Bar.in.l.ſi.C.de pena iu
di. ꝛ pōt poni exēplū i eo qð hꝫ in.l. dos a patre.C.ſolu.
matri. ꝛ facit qð notat glo.in.§.qbus in prima ꝯſtitutio
101 ne.C. ꝛ adduco Bal.in.c.i.§. iudices. † de pace iuramē.
firma. vbi p verbū forte dicit φ iudex nō punit de leuiſ
ſima culpa ſicut nec arbiter allegat dictā.l.ſi qs in cōſcri
bēdo. nec tabellio. allegat.l.ſi.C.de magiſtratibꝰ cōueni.
nec tutor.l.ſi.C.ð nego.geſ. qꝛ neceſſitas officij excuſat.l.
ꝯquid.C.arbitrium tute. ſicut ergo diuerſimode punit
iudex qui male iudicauit. ita punit diuerſimode qui ne
glexit iudicare. qꝛ ſi arguat eius dolus euidens punict
ſicut ſi dolo malo iudicaſſet per ea q habent in.c.ab eo.ð
appel.li.vi. ꝛ in.c.ſi cōpromiſſarius. de electio.eo.li. ꝛ in
.l.ſi.C.de magiſtra.conueni. ꝛ in.l. ꝓperandū.§. ſin autē
alterutra.C.ð iudi. Ita ſi peto mihi miniſtrari ius ꝛ illð
eſt dubiū in iure qꝛ tunc erit idē vt in pcedenti mēbro di
ctū eſt ꝛ ſꝫ opinionē Bar. volētis φ tenet ad verū inter
eſſe poſſet ſequi incōueniens φ ita puniat qui fuit i dolo

a ℭ Puniendus de ð vid. d.alex.ð imo. in.l.iij.§. i eū ð dam.infec. ꝛ in.l.ſi iudex ð var cogni. an ge.in.l.ſi vacantia in. iuſ. ear.C. de bo. vac. vbi et poſteriores ſcribentes.

102 ⁊ lata culpa ſicut ille q fuit in leui ⁊ leuiſſima.†qꝛ pena
dꝫ eſſe conformis delicto.l.ſancimus.C.de pen.c.queſiuit
de his que fiunt a prela. Preterea poſſet dici ꝙ poſito p
conſtanti ꝙ ille q facit litē ſuā ſemp ſit i lata culpa ꝙ nō
erit abſurdū dicere ꝙ ſicut illa impitia aſcribit late cul/
pe ita ⁊ negligentia ex quo reperiunt in iure parificata
iſta duo impitia ⁊ negligētia. nā alibi dr ꝙ negligentia
eſt lata culpa.l.i.§.i.ff.ſi menſor fal.mo.dixe.imo reglr ita
diffinit vt pꝫ ex his q ſcribit Bart. in.l.ꝙ nerua.ff.d epo.
¶ Octauo faciat ille qui male iudicat differe facere iu/
ſtitiā qꝛ viſimile eſt ꝙ victus iniuſte ꝯdemnatus appella
bit arg.c.ſup hoc.de renūc. ⁊.l.cū de indebito.ff.de pba.
⁊ ſic facit vicū vagari p alia iudicia.ergo ſicut male iu
dicans facit litē ſuā.qꝛ vr negligere facere iuſtitiā. ergo
103 ita ⁊ negligens faciet litē ſuā. ¶ Nono faciat † vbi lex
gnāliter loquit ⁊ māifeſte nec p aliā legē diſtinguit nos
nō debemus illā diſtinguere.l.ꝓſpexit.ff.qui ⁊ a qbus.l.
i.§.gnāliter.ff.de le. preſtan.ſed.d.l.ſi qs in ꝯſcribēdo. a
pte ⁊ indiſtincte dicit iudicē negligentē facere litē ſuam
nec p aliā legem diſtinguit nec tollit.ergo ſeruanda eſt.
¶ Decimo nō dꝫ eē melioris ꝯditionis male iudicās q̄
negligens qꝛ delictū ꝯſiſtens in cōmittendo eſt grauius
q̄ delictū ꝯſiſtens in obmittēdo.l.auxiliū.ff.de mino.cō
104 iuncta glo.ſua ſingulari † vbi minor nō reſtituit aduer/
ſus delictū ꝯſiſtens in cōmittēdo ſed aduerſus delictum
ꝯſiſtens in obmittendo ſic vt ibi eſt glo.ſing. Et facit qđ
voluit gloſ. q̄ aurea lrīs ſcribenda eſt ſm̄ Bald.in.l.ſi
mora.ff.ſo.ma.ſed ſi iudex male iudicet peccat in cōmittē
do ⁊ tn̄ facit litē ſuā ſꝫ iudex negligens iuſtitiā facere pec
cat in obmittēdo.ergo multo fortius dꝫ facere litē ſuam
arg.c.cū in cunctis.de elec. ⁊ auc.multo magis.C.de ſac.
ſan.eccle. ⁊ adduco pulchꝛ dictū qđ voluit Spec.in ti.de
105 expenſis.§.poſtremo † ꝙ ſi iudex in ſindicatu fuit ꝯdem
natus ad reficiendū expenſas litis pti ex eo qꝛ fuit negli
gens in cōdemnatiōe fienda ſup tilio p.l.ꝓperandum.§.
ſin aūt alterutra.C.de iudi.ꝙ tūc poterit petere dictas ex
penſas ab illo q debuit ꝯdemnari p.l. miſſi opinatores
106 .C.de exacto.tribu.li.x.vbi dicit † ꝙ officialis pp negli/
gentiā ſuā ꝯdēnaſ ad ſoluēdū id qđ alius dꝫ.pōt tn̄ repe
tere ab illo debitore.p quo vide modernos in.l.ſi tertius
.§.ſi.ff.de aqua plu.arcē. ¶ Undecimo ꝓbaſ hec ps in
auc.de queſtore.in.§.ſuper hoc.ꝟ.de ſuo reddet ei qui ab
eo neglectus eſt.quē tex. ad hoc allegauit Bald.in.d.c.
i.§.iudices.de pace iur.firmā.⁊ ēt illū tex. allegat Guil.
de cunio in.l.nemo.C.de iuriſdi.om.iudic.⁊ Bal.in.l.ij.
107 .C.vt lite pen.†vbi querant ſi iudex poſt litē conteſtata ſi
vult facere aliquē actū in cā vtrū poſſit appellari ⁊ dicit
ibi Bal.ꝙ erat qđ in facto apud Tudertū tu dicas vt ſu
perius dixi. ⁊ dicit Jac.de bel.i dicta auc.de queſtore.ꝙ
108 ille tex.facit in argumentū † ꝙ ſi iudex inferior denegat
iuſticiā ſuis ſubditis ꝙ ſemp iuriſditio deuoluitur ad ſu
periorem [a] qđ perpetuo notabis ꝓ eo qđ dixi in pmo ar
gumento huius q̄ōnis vbi argui ꝙ nō poterit agi ꝯ iudi
cē negligentē qđ bene notabis. ⁊ ſic dictus.§. ſup hoc ꝓ/
bat negligentē facere litē ſuam. ¶ Duodecimo adduco
tex.in.§.volumus.in auc.vt iudices ſine quo. ſuffragio.
in.ꝟ.omne damnū.vbi Ang.colligit † ꝙ ſi iudex male iu
dicādo facit litē ſuā ⁊ oē damnū pti reſtituere tenet cum
ipſe indebite leſit ptem vt in.l.ſi filius.ff.de iudicijs. ⁊ in
.l.ſi iudex.ff.de varijs ⁊ ex̄or.cogniti. Ita qñ negligit fa/
cere iuſtitiā. ¶ Decimotertio facit glo.in.c.ea q̄ de offi/
cio archi.q̄ dicit ꝙ negligētia in ſupiore eſt peccatū ſꝫ iu
dex male iudicās dr peccare. vt ꝓbat tex.i.d.l.ſi iudex in
ꝟbo peccaſſe aliqd intelligit. ⁊ inſti.de obli.que ex quaſi
delicto naſcunt in pn̄.in ꝟbo peccaſſe aliqd ergo ſicut iu
dex male iudicans facit litē ſuā qꝛ peccat ergo eodē mō
iudex negligens facere iuſtitia facit litē ſuā qꝛ vr peccare
vt per glo.d.c.ea q̄. ¶ Decimoquarto ⁊ ſi quiſpiā addu
cat in medium illud qđ Senece venit in ore in prima ſua
epiſtola.vbi dicit magna ps vite labit male agentibus

[a] ¶ Superio/
rez. Credo ꝙ
iſta ꝯclo intel
ligat nō p viā
appellatōis ſꝫ
q̄rele vt tenet
bal.in.l.ſi.§.il
lud de tempo.
appel.⁊.alex. ⁊
de imo.in.l. de
pupillo.§.ſiqſ
ipſi.ff.de ope.
no. nunc. vbi
ponit quāplu
res limitationes
q̄s vide ex te.

[b] ¶ Impitia.
Et ex hmōi i/
peritia iudex
punitur arbi
traria pena vt
tꝫ bal.i.i.l.mā
cipia.C.de ſer.
fugi de dolo āt
tenet ad verū
intereſſe. ſeꝫ
ludā. vt not.tꝫ
d.alex.de imo.
in.l.iuſ.§.i eſt.
ff.de dā.infec.

maxime nihil agētibus. Ecce nūc q̄liter malus peccatus
hꝫ negligēs q̄ maleſaciēs.ergo nō ē mirū ſi in plus pu/
niatur iudex negligēs q̄ iudex male iudicans pena.n.cō
menſurat delicto.c.non afferamus.xxiij.q.i. ⁊ per ꝯñs
iudex negligēs puniet ad totale intereſſe.ſed male iudi/
cans quatenus iudicanti videbit. qꝛ ad hoc rñderi pōt
ꝙ poſito ꝙ negligēs plus peccet nihilominus facit litē
ſuā vt decidit tex.in.d.l.ſi qs i ꝯſcribēdo.nā puniet pena
applicāda fiſco ⁊ nihilomin[9] facit litē ſuā vt dixi ſupius.
Itē Seneca ibi loquit reſpectu ſui ipſius ⁊ non hūs re/
ſpectu ad aliū.vñ ille q male agit quantū in ſe ē magnā
vite ptē pdit ſed ille q negligit maximā vite ptē pdit quo
ad ſe ipſum ſed nos loqmur reſpectu tertij.vñ male iudi/
cans pjudicat tertio q ledit ex mala ſnīa ſua.ſed nō ē ita
in iudice negligēte miniſtrare iuſtitiā alteri qꝛ nihil tol/
lit de ſuo ⁊ ſepe pp tarditatē iudicis negligētis pars nō
dr grauata vt ē tex.in.l.ſi.§.illud.C.de tempo. app. ⁊ ſic
110 illa auctoritas Senece nō obſtat † hēt tn̄ ille epſe in mal
tis aliqñ ſcintillā ſpūſſancti. vr.n.poſuiſſe in ore Senece
multa q̄ ſunt ſanctimonia ⁊ veneratiōe digna.veritas.n.
a quocūqꝫ dicat a ſpū ſancto ē. ¶ Decimoqnto non ob
ſtat cū Bar.voluit ꝙ iudex negligens teneat actione i fa
ctū deſcendēti ex ꝟo maleficio nō q̄ſi ad verū intereſſe ⁊
ſic nō incōſiū religioni iudicātiū videbit qꝛ puniet p titu
lū in auc.vt differentes iudices. ⁊ iura q̄ dicūt iudicē face
re litē ſuā loquunt in male iudicāte.qꝛ rñdeo ꝙ imo ēt ē
dare legē loquētē in negligēte.vt in.d.l.ſi quis in cōſcri/
bēdo. Itē nego ꝙ iudex negligēs miniſtrare iuſtitiā poſ
ſit criminaliter accuſari p titulū vt differ.iudi. qꝛ illud ſi
ē ſolū ex eo qꝛ negligit pti miniſtrare iuſtitiā.ſed ēt ex eo
qꝛ cōtēnit pceptū aniuſtitis ciuitatis.nā ſi imperator vo/
luiſſet ꝙ eo ipo qđ negligit iuſtitiā miniſtrare poſſit cri/
minaliter accuſari fruſtra dixeſſet ꝙ pars cui denegat iu
ſtitia debeat adire epm̄ vel archiepum̄ ciuitatis qui man
det pſidi vt iuſtitiā faciat ⁊ ſi pſes ꝯtēnit tale pceptū tunc
pōt puniri criminaliter ꝙ pꝫ qꝛ nō credit pti ſine lrīs epi
vt ibi dr. Preterea eſt dare caſum in quo iudex q negli/
git ē in leui vel leuiſſima culpa.vt ſupius dixi.ergo nō pu
niet criminaliter vt dictū ē. Item dici pōt ꝙ nō ſeqtur ꝙ
q negligit puniſ p illū titulū vt differ.iudi. ergo nō facit
litē ſuā.nā dat inſtātia q̄ ſufficit ad tollēdū argu. a ſimili.
111 i.q.i.c.ſicut vrgeri†.nā ille q p iniqtatē male iudicat tene
tur lege iulia repetūdax crimine falſi crimine cōpulſiōis
ex edicto de calūniatoribus iuxta no.in.l.ſi.C.de pena iu
di.q male iudi. ⁊ tn̄ facit litē ſuā.vt ē tex. ⁊ glo.i.i. in pn̄.
ff.de app. ⁊ vr hoc voluiſſe tex.in.d.l.ſi qs in ꝯſcribēdo.
in quātū vtit illa dictiōe iplicatiua ēt vt ſupius iam indu
xi. ¶ Decimoſexto nō ob.ſi opponat ꝙ nō pariter punī
tur imperitia ⁊ negligētia imo plus puniſ negligētia.l.
i.§.i.ff.ſi menſor fal.mo.dixe. ergo ē mai[9] delictū ⁊ p ꝯñs
maiori pena eſt dignū.vt in.d.c. nō afferamus. rñdeo il
lud iō eſt qꝛ nō requirit tāta peritia in menſore q̄nta req
rit in iudice q ſolū pp peritiā iuris eligit vt in auc.de iudi
cibus.in pn̄. ⁊ facit.l.ij.ff.ꝙ qſqꝫ iuris.vbi ꝓbaſ multū ſin
112 gularit.†ꝙ vbicunqꝫ lex requirit dolū ⁊ iperitia iuris al
legari nō pōt vt ē in iudice q ꝓfitet ſe peritū tūc puniſ ac
ſi eēt in ꝟo dolo.⁊ p hoc Ang.in.d.l.ij.dicit limitari tex.
113 l.ſi qs id qđ.ff.de iuriſdi.om.iudi.† vbi ſi lex reqrit dolū
intelligit de ꝟo dolo. ⁊ iō ignorātia iuris nō eſt dolus ſꝫ
Jaco.but.ibi qꝛ ꝓcedit niſi qs aſſereret ſe iuris peritū qꝛ
tūc iperitia eēt dolus ⁊ per ꝯñs nō obſtat.d.l.i.§.i. Pre
terea ibi iperitia eſt impuniſbilis qꝛ imputet ſibi q talem
114 impitū menſorē elegit nō ſic ē in iudice † qꝛ iperitia [b] in iu/
b dice dr turpitudo.iuxta illud qđ hr̄ i.l.ij.ff.de origine iur.
turpe ē patritio viro ignorare ius in quo verſatur iuxta il
lud euāgelicū es magiſter i iſrael ⁊ hec ignoras dr ēt eē
115 ſtulticia in iudice.l.ſi p iprudētiā i pn̄.ff.de euict.†nā igno
rātes ius dicunt ſtulti.l.regula.§.pe.ff.de iuris ⁊ fa.igno.
⁊ iō dicebat glo.ſing.i.l.codicillis.i.§.ſi.ff.de lega.ij.audi
ſngt ſtultū teſtatorē non tn̄ ſibi ꝓdeſt ſtulticia ſua. Item
poſſet

poſſet adduci ille tex. in ↄ̃rium qꝛ punit negligentiã vt la ta culpa. ⁊ ſic ꝓprie eſt in iudice. ¶ Decimoſeptimo nõ obſtat ſi dicat vt dicebat Bar. ꝙ iudex aliter puniť q̃ꝫ ꝑ leges dicẽtes iudicẽ male iudicãtem facere litẽꝫ ſuã. vt pꝫ in. l. iij. §. in eũ. ff. de nom. infec. ⁊. l. i. ⁊ p totũ. ff. de magi ſtra. cõue. ⁊. l. ſi quos. C. ď officio ꝑfec. ꝑto. oriẽtis. ⁊. d. l. ꝓperari. §. ſin aũt alterutra. ⁊. d. l. ſi qñ. C. de teſtib. ⁊. d. l. mancipia. C. de ſerui. fugi. vbi expreſſe pꝫ ꝙ alr puniunť. rñdeo ꝙ lꝫ cuilibet ipſaꝝ legũ poſſit dari rñſio ſpãlis vt cuilibet intelligẽti apparere põt tñ gñaliter põt dari hec
116 rñſio vꝫ † ꝙ vbicunqꝫ reperiť in iure ſpãliter ꝓuiſum de ꝑticulari remedio ↄ̃ iudicem negligentẽꝫ ſtatur illi reme dio ꝑticulari. ſed vbi nõ reperiť ꝑticulariter ꝓuiſum tũc puniť per leges dicentes iudicẽꝫ facere litem ſuã. ⁊ ad h̄ facit. d. c. cũ eterni cõiuncta doctrina Jo. and. vbi voluit hẽre locũ in iudice negligente. Jtẽ põt dici ꝙ lꝫ reperiať ſpãliter ꝓuiſum in aliquibus caſibus ↄ̃ iudicem negligẽ tem miniſtrare iuſtitiã tñ in eis nõ negať quin faciat litẽ ſuã. Cũ ergo tex. in. d. l. ſi qs in cõſcribendo. dicat ꝙ ẽt fa cit litem ſuã ꝑſupponit ꝙ ẽt puniť alia pena ⁊ ſic in caſi bus ſpãliter nõ expſſis iudex negligens faciet litem ſuam vel ẽt vltra hoc faciet litem ſuã. ⁊ ad. d. l. lex iulia. §. ſi. ff. ad. l. iuliã repetundaꝝ quã allegant ſupius dicas ꝙ inter uenerũt duo vꝫ qꝛ male iudicauit ↄdẽnãdo illũ ad mortẽ ⁊ ẽt interuenit aliud qꝛ neglexit acceptare iuſtas defen ſiões rei. ⁊ ad dictã. l. nulli. C. ne ſacrũ baptiſma. rñde ꝙ ibi nõ interuenit obmiſſio. ſed interuenit factũ iudicis ↄ̃ legem. Et ex iſtis eliciť ↄcl'o ꝙ iudex negligens facit litẽ ſuã. ⁊ ex eis poteris facere elegãtem repetitionẽ. Et accẽ dor magis ad ſic ſcribendũꝫ vt videris exq̃ video pleroſ qꝫ claros ⁊ excellentes in vtraqꝫ cenſura viros pp innatã eoꝝ humanitatẽ cõmendare hec nr̃a debilia cõuiẽta. nã iſtis nouiſſimis dieb' trãſmiſſa mihi fuerũt ex vrbe Ro. quedam carmina q̃ ꝓclarus ⁊ excellentiſſimus in vtraqꝫ cẽſura doctoꝝ dñs Sebaſtian' meſſanẽſis compoſuit vꝫ.

¶ Si barbaꝫs valeo valeantqꝫ volumina digna.
¶ Hanc ſcribis tanto leta eſt meſſana decore.
¶ Meſſane genitum nunc ſacra Bononia ſeruat.
¶ Et legum flumen ſumit ab ore ſuo.
¶ Alter athenarum ſplendor praefulſit in illa.
¶ Hũ barbaꝫa docet ↄſulit ⁊ legitat.

¶ Per iſta hẽs hãc glo. declaratã. Et vide Bal. in rub. C. de pena iudi q
117 male iudica. vbi dicit † ꝙ iudex q nõ vult audire ptes pu niť. allat. l. argentarius. §. cũ aliter. ⁊ ſequr eũ Saly. in l. fina. C. de pena iudi. ſed nõ aperit que pena puniatur.
118 ¶ † Scdo q̃rit iſta glo. qd ſi iudex nõ negligit ſed iudi cat p dolũ gratiã vel inimicitiã rñdet ꝙ dꝫ ↄdẽnari in ve rã litis extimationẽ allat. d. l. ſi filius. ff. de iudi. vide. d. l. ſi iudex. ⁊. l. ſi. C. ď pena iudi. ⁊. l. i. C. de appel. ⁊ ibi ſcri bentes. ⁊ in. c. cũ eterni. de re iudi. lib. vi. ⁊ in. l. ſi. C. de pe na iudi. ⁊ Bar. in. d. l. ſi iudex. de varijs ⁊ ext̃. cogni. ⁊ in q̃ône incipiente a ſnia iudi. ⁊ Bal. in. l. obſeruare. §. ꝓ ficiſci. ff. de officio ꝓconſul. Sed ſtat dubitatio ſi indubio ꝑſumať dolus in iudice male iudicãte dicit ꝙ dolus non
119 ꝑſumať in iudice. ⁊ in. d. l. obſeruare. §. ꝓficiſci. dicit † ꝙ iudex male iudicãs ꝑſumiť iudicaſſe potius p ignorantiã q̃ꝫ per dolũ. allat. l. ſeruo inuito. §. cũ ꝑtor. ff. ad trebel. ⁊ ꝓbať hoc in. l. i. ff. de appel. ⁊. ij. q. vi. c. hoc ẽt placuit. Et idẽ voluit idẽ bal. in. d. l. ſi filius. ⁊ cõiter oẽs ita ſequun tur. ⁊ idẽ dicimus in notario vt nõ ꝑſumať dolus i eodẽ per. l. quotiẽs. §. i. ⁊ ibi per bar. ff. de here. inſti. ⁊ adduco
120 ego ſimile † ꝙ impetrãs reſcriptũ cũ ſugeſtiõe falſi qd ꝑ ſumiť ex facilitate ⁊ nõ ex dolo feciſſe ſing. ẽ glo. in. c. ſup litteris. ď reſcrip. ¶ Sed ego põdero vnũ qd deicit in ꝓſun dũ hãc cõeꝫ doctrinã docentũ. nã in. l. ij. ff. ꝙ quiſqꝫ iuris dr ꝙ iudex male iudicãs p impitiã vř eẽ in dolo. ergo ſẽ per iudex male iudicãs p impitiaꝫ vř eſſe in dolo qꝛ vř ꝓ fiteri peritiã. ergo doloſe ꝓfiteť ſi impite iudicet vbi. n. ali qs ſcit vř ſcire teneť ⁊ ignorãter facit dř eſſe in dolo. l. do lus. ff. mãdati. ⁊ facit qd hř in. c. innotuit. de elec. ergo iu dex impite iudicãs ꝑſumiť in dolo. ⁊ multo forti' ꝑſume tur in dolo ex enormi leſiõe. Et adduco pulchrũ dictum dñi Bal. in. c. i. §. hec ſacramẽta. de pace iura. fir. in vſi. fe. vbi dixit † ꝙ ſi aliqs ↄ̃xit cũ minore ⁊ ex eo ↄ̃ctu minor ẽ enormiter leſus ꝙ ꝑſumiť dolus in ↄ̃hente. ⁊ allat dictũ
121 bar. in. l. i. alls ſi. ff. de ꝑtoria ſtipul. vbi dixit † ꝙ pp enor mitatẽ leſiõis ꝑſumiť dolus in arbitro. ⁊ adduco elegãs dictũ bal. in rub. C. de pena iudicis q male iudica. qd re
122 fert ⁊ ſequiť Saly. i. l. ſi. eo. ti. † ꝙ iudex hñs arbitriũ i ar bitrãdo penã ꝑſumiť eẽ in dolo ſi enormiť leſit ⁊ iſta mẽ ti cõmenda. Et pondera ẽt qꝛ lꝫ iſta glo. dicat ꝙ punitur in verã extimationẽ litis. tu adde glo. in. l. ſi. C. de pena iu
123 di. q̃ dicit † ꝙ qñ iudex fuit in dolo puniť criminaliter ⁊ puniť pẽa falſi ẽt ſi cã fuit ciuilis. ſi iudex dolo iudicauit. ⁊ adde ẽt ꝙ vltra has penas puniť penis ↄtentis in. c. cũ eterni. de re iudi. li. vi. ⁊ id puniũť maiori pena q̃ꝫ ipſi le ſerint alios. Et adduci poſſet illud qd Senece tragico in ꝑma tragedia venit in ore. Judex inqt futurus ſãguie
124 humano abſtine ſcelera taxenť maiore veſtra † ſed pone ꝙ iudex ſi admiſit allegatiões ſtatutoꝝ puniet ne tãquã doloſus dic ꝙ ſic. ſingularis ẽ caſus i. l. lex iulia. §. hodie ff. ad. l. iuliã repetũdaꝝ. voluit bal. in rub. C. ď pena iudi. ⁊ Saly. in. l. ſi. eo. ti. qd limita niſi pp metũ tyrãni iudex tuliſſet ſniam iniquã ⁊ nõ voluiſſet audiř allegatiões qꝛ tũc excuſareť niſi a principio ſciuiſſet h̄ poſſe euenire cõſi derata cõditiõe ⁊ nã tyrãni qꝛ ſi debuit acceptare officiũ. ad qd poterat nõ accedere. arg. l. ſi bona. §. ď illo. ff. ď dã. infec. ⁊. l. ex ↄducto. §. i. ff. locati. ita dixit bal. in. l. ſi. C. de pena iudi. ad ſi. ⁊ ſeqť ibi Saly. ⁊ pp hoc bal. belliſſime
125 arguit in. d. l. ſi. in ꝑn. ↄ̃ ptãtes † q vadunt ad terras vbi ſũt diuiſiões ⁊ ꝑcialitates qꝛ tales nõ pñt ſalua ↄſciẽtia ptrãſire. ſed opꝫ eos ſeq ꝑciales reformatiões. nã iſti oẽs incidũt in penã. c. cũ eterni de re iudi. li. vi. qd in ventricu lo cordis repoite vos iuriſte q cũ eſtis in ſtudio cõnume ratis regulas dom' ⁊ caſtra facitis i aere ⁊ eſtis indocti ⁊ pp h̄ aſſumitis militiaꝫ vt ſcitis ptãtes terraꝝ ⁊ de gfs hẽtis ire in terras ꝑcialiũ ſepelimini. n. in iferno tutius ẽ incũbere legi ⁊ ex lege viuere. Et accedat ad ꝑdicta qd
126 voluit idẽ bal. in ꝑfata rub. ⁊ Saly. in. d. l. ſi. † ꝙ ſi ptãs
a fecit aliquẽ ď fcõ ſuſpẽdi ꝙ ipſe ẽt ſuſpendi dꝫ a p. d. l. lex iulia. §. hodie ad. l. iuliã repe. ⁊ id dicit ſaly. in. d. l. fin. co uenat ſibi Jo. de recaneto. qꝛ Johẽs focinus ſuus ſi cuaſit irã dei ⁊ iſta tene mẽti ꝓ enucleatiõe hui' gl. ¶ Quero cũ gl. iij. qꝛ hic accumulať loꝝ ↄ̃ malefactores eccl'iaꝝ q dicũtur hic malefactores eccl'iaꝝ gl. hic exponit. i. rapto res ⁊ inuaſores reꝝ eccle. nã iſti q ſic eripiũt bõa eccl'iaꝝ vt ſacrilegi puniũť idẽ ſẽit hic Jnno. in ꝑn. dicit. n. ꝙ id hoc caſu ptinet iuriſditio ad iudicẽ eccl'iaſticũ qꝛ iſti rap tores reꝝ eccl'ie ſũt ſacrilegi. xvi. q. iiij. c. ij. ⁊. c. ſicut cum multis capitulis illius qõnis. Et ↄcludiť h̄ caſu ſꝫ eũ iu riſditio ẽt ſi dubiũ ſit ẽt ſi negeť rapia qꝛ eccl'ia cognoſcit ẽt in h̄ dubio. xvi. q. i. c. in canonib'. ⁊ idẽ voluit Jnn. in c. cetez. ď de iudi. ⁊ dixi multũ late in. c. ſi cleric' laycũ. ď eo. ⁊ adduco Ang. ꝯſi. vij. vbi reputat hoc dcm̃ Jnno. ſin
127 gulare vnicũ † ꝙ vbi certa q̃litas ↄfert alicui iuriſditio nẽ dꝫ añ oia ď illa q̃litate ſibi ↄſtare ⁊ adduco eũdẽ ang.
128 in cõſi. xxvi. refert † ꝙ cũ qdã fuiſſet anchõe ď homicidio accuſat' ⁊ ꝓbareť ꝙ cõuerſabať anchone ⁊ ꝙ pp illã cõ uerſationẽ nõ debebat puniri de homicidio alibi fcõ. re fert fuiſſe articularũ ⁊ ꝓbatũ ꝙ p ãnos. x. ↄuerſat' fuerat anchone ⁊ debuit ſic articulari ⁊ ꝓbari qꝛ alr nõ cõpe tebat iuriſditio ptãti anchone. Jd articulãdũ ẽ iudici de eo. ꝙ eſt cã ſue iuriſditiõis ⁊ dicit eẽ ſingulare dictuꝫ Jn no. in hoc. c. cũ ſit gñale tene mẽti. Sed poſtea vř Jnno.
129 intelligere hoc magis late. dicit. n. valde elegãter † ꝙ nõ
b ſolũ iudex eccl'iaſticus cognoſcit ď rapina b ſed ẽt de qua cunqꝫ oppreſſiõe nõ ſolũ clericoꝝ ſed oiuꝫ pauperũ ⁊ idẽ dicit ſi fuit adhibita fraus in ↄ̃ctu eccle vel ẽt ſi nõ fuerit adhibita fraus ſed ↄ̃ctus initus cuꝫ eccleſia dicatur nul lus. xij. q. ij. c. apoſtolicos. ⁊. c. quicunqꝫ militum oportet

a ¶ Suſpẽdi dꝫ. Adde pe. ď ſñ. in. l. fin. C. de pe. iudic. q ma. iudica. la do. pon. ⁊. de. alexã de imo. ⁊ oẽs doct. in l. i. ff. ꝙ quiſqꝫ iu. pro quo vi de eũdem do. a ex. in. l. in le ge. ff de ſicca. vbi ↄ̃ctũ teneť vř quã q. no. qꝛ in ↄtingen tia facti quot tidie euenit. lꝫ ⁊ bone deus minime ſerue tur.

b ¶ De rapi na. Maxime locũ hꝫ iſta cõ cluſio in hõio clerici quoꝝ raptor vtroqꝫ foro puniť vt ẽ tex. xxiij. q. iij. ſi qs depo. qñqꝫ tñ ipſa rapina ẽt reli gioſis pmiſſa ẽ vt no. l. c. ſi fu rioſus de ho mici. ⁊ p car. in cle. i. xvij. q. de teſta. quez videaſ. qꝛ i mã teria pulchra docit.

130 tū † ꝙ ſemꝑ in petitione faciet quis mētionē de fraude vl
oppreſſione vel minus licito ꝯctu. ⁊ ēt ſup eā illa fundet
ſuā petitionē ⁊ ſi ps aduerſa neget nihilominus ꝓcedeł
in cauſa principali ⁊ ſi nō ꝓbauerit fraudē vel illicitū ꝯ-
ctū abſoluetur reus ex illa cā ſ; iterū poterit agere ex alia
cā.ſecus dicit ſi velit ꝓponere aliqd in libello ꝙ nō per-
tineat ad fraudē vel oppreſſionē vel ꝙ ꝯctus ſit minus le
gitimus puta ꝙ nō interuenit ꝑſentia aliquoꝝ canonicoꝝ
tunc.n.non auditur niſi in ꝑſentia iudicis ordinarij ipſi⁹
rei vt.ſ.eo.c.ſi clericus laycū.⁊ intellige hoc qñ ex non ꝑ
ſentia aliquoꝝ canonicoꝝ venit ꝯctus irritandus nō aūt
eſt irritus ipſo facto.alias.n. Inno.eſſet ſibi ꝯrius per ꝑ-
dicta ⁊ per id qđ ipſe poſtea dicit hic. Dicunt tñ quidā
⁊ nō male ſm eum ꝙ ēt ſi dicīł ꝯctum tenere ſed petitur
reſtitutio in integrū pōt ꝯueniri laycus corā iudice eccle
ſiaſtico qꝛ in hoc adiuuał eccłia ſpāli iure ſecus ſi eccłia
agendo nullo ſpāli iure adiuuareł ⁊ ſi agereł rei vendi-
catione vel actione depoſiti vel ſimilibus ex pte eccleſie ꝯ
laycū de talibus cognoſceret iudex ſecularis ⁊ ita loquł
tur.c.ſi clericus laycū. ſ.eo.ſm eū. Et ex iſtis dictis In
no.dicit do.Abb.poſſe colligi plura auditu ⁊ recitatio-
ne digna.primo infert ad no.intellectū huius.c. vt nō re
ſtringał ad rapinā tm̄.vt ſentit iſta glo.ſed gñaliter vbi-
cunq; ꝯcurrit aliq̄ de q̄litatib⁹ ꝑdictis vt ſi allegał fraus
vel dr̄ ꝯctus nullus qꝛ ꝯcurrēte aliq̄ de predictis q̄litati-
bus pōt dici largo mō eē cōmiſſū ſacrilegiū.qđ idē eſt ꝙ
ſacrilegiū.ið eccleſia vēdicat ſibi iuriſditionē ꝯcurrit tñ
fauor eccłie.vt dicit iſte tex.qꝛ ꝓprie ⁊ ſtricte iſto caſu nō
eſt ſacrilegiū.ad hoc.xiiij.q.iiij.ſacrilegiū.nā in hoc caſu
nō vr̄ eē priuilegiū eccłie imo hoc ſit ex gñali iure quo ec
cleſia defendit oēs oppreſſos.xxiij.dī.c.ſi qs oppreſſos.⁊
qđ no.Jo.de ligna.in.c.ſi clericus laycū.ſ.eod.⁊ Lapus
allegatiōne.xxxvij.al's.xlvij.⁊ dicit do.Abb.eſſe caſū hic
inq̄ſtū iſte tex.fundat ſe in fauorē eccłie.⁊ ita reſidet do.
Abb.Pro certo iſtud dictū Inn.ē valde equū ⁊ cōiter
doctōres ſequūtur illud.ſed mihi vr̄ ꝙ nō ꝓbeł in iſto tex.
fundat ſe qꝛ ſūt malefactores eccłie ſed ille qui opprimit
pauperes nō dr̄ malefactor eccłie niſi velimus dicere ꝙ
appellatione pauperū veniat eccłia.vt in.l.id qđ paupe-
ribus.C.de epiſ.⁊ cle.ſed capiēdo pauperes ꝓut ſūt aliđ
ab eccłia opprimens pauperes nō dr̄ malefactor eccłie.
131 Et eodē mō † faciens ꝯctum minus legitimū cū eccleſia
nō dr̄ malefactor eccleſie qꝛ illa v̄ba malefactores eccłie
inferunt crimen accuſatione ⁊ dānatione dignū factus ꝯ
eccleſiā hoc apparet in paſſione dominica dū pilatus di-
xit ad iudeos quā accuſationē affertis ꝯ hominē hūc.q
rñderūt ſi nō eſſet hic malefactor nō tibi tradidiſſemus
eū.ꝓbał ergo ꝙ maleficiū dr̄ accuſatione ⁊ damnatione
dignum.⁊ facit titulus de maleficis ⁊ mathematicis.ſed
fraudare eccleſiā in ꝯctu nō reperił iure cautū ꝙ ſit male
ficiū imo nāle eſt ꝯhentib⁹ ſe circumuenire.l. in cauſe.ff.đ
minor.c.⁊ q̄litas vicij.đ peniē.diſtin.v.cū ſimili. ¶ Itē
hic ponił regula ꝙ actor ſequał forꝝ rei.⁊ ab iſta regula
ſit exceptio in malefactoribus eccłie qui ſacrilegi ſunt vt
laycus ꝯueniał corā eccleſiaſtico ⁊ eſt introducta hec ex
ceptio fauore eccłie.ergo eā iſtā exceptionē debemus ſta
re ſub regula.l.in his.ff.de legibus.l.nā ꝙ.ff. de pe.lega.
c.in nr̄a.de ſepul.ſed opprimere pauperes nō eſt male fa
cere eccłie nō ē ſacrilegiū.ergo nō cōprehendił ſub exce
ptione hic poſita.⁊ cū dicit do.Abb.ꝙ eſt fauor eccleſie
ſub q̄ quo fundat ſe iſte tex.ne pauperes opprimanł.rñdeo
ꝙ imo eſt fauor ipſoꝝ pauperꝝ.⁊ ſi eſt fauor eccleſie eſt in
ꝯſequentiā.⁊ nō principaliter.ſed iſte tex.fundat ſe ſuper
principali fauore ergo.⁊ per ꝯñs vr̄ ꝙ iſtud dcm̄ Inno.
nō ſit ſine dubitatiōe maxima.Scđo colligit do.Abb.ex
132 dictis Inno.† ꝙ vbi allegał fraus eccleſia vendicat ſibi
iuriſditionē ꝯ laycū.⁊ ex hoc infeł ad deciſionē eius ꝙ
133 quotidie accidit † qđ clericus de pecunia eccleſie emit
ꝑdiū ⁊ fecit inſtrumentū cōcipi in ꝑſonā amici vel cōiun
cti certe ſi allegał hec fraus poterit eccleſia cognoſceł ꝙ

a ¶ Defenſiones. Adde do. alexā. de imo. ⁊ Ja. de may. in.l.vt vim.ff. đ iuſti.⁊ iu. ⁊ vide bar. in.l. furem noctur nū de ſicca.ſe-ly.in.c.dilecta in pe.col.đ exceptio.vbi de iſta.mā latiſſime.

iſti ſic fraudantes eccleſiā pñt dici malefactores eccleſie
ꝙ ēt dixit Lapus in ꝑfata ſua allegatione.⁊ ꝓ hoc addu
cit.c.inquirendū.de pecul.cleri.itē tales ſic fraudātes ec-
cleſiā anathematizanł.xij.q.ij.c.apoſtolicos.⁊.c.quicūq;
militū.ergo ſpectat iuriſditio ad eccleſiā qꝛ pp hoc infli-
gitur excōicatio.xxx.dī.c.ſi quis.⁊.c.quicunq;.⁊ qđ nor.
Jo.an.in.c.ea q̄ fiunt a iudice de reg.iur.li.vi.⁊ voluit ſ
134 Lapus vbi ſupra.⁊ eſt perpetuo notandū iſtud † ꝙ vbi
reperitur iudicem eccleſiaſticū poſſe excōicare concludi
tur ex hoc iuriſditio ſua in illo caſu qđ ſic corroborat .d.
Abbas.Excōmunicatio eſt pena.c.ſacro.de ſen.excōica.
qua nulla pena maior reperitur in eccleſia dei.xxxiij.q.
iij.c.corripiantur.⁊ pena non eſt alicui infligēda niſi per
iudicem.xxiij.q.ij.in hoc. Item ferri non debet ſine cauſe
cognitione.ij.q.i.c.nemo.⁊.c.i.de ſen.excōica.lib.vi.⁊ ꝑ
ſolum iudicem eſt ferenda . vt in.d.c.i. vbi ter repetitur
iſtud verbū.iudex facit.c.nouit. ſupra de iudi.vbi papa
procedebat ꝯ regem francie ad interdictū ⁊ excōicatio
nem.⁊ ſubijcit ibi ꝙ pp hoc ipſe non turbabat iuriſditio
nem alterius nec mittebat falcem in meſſem alienā qm̄
ad eū ſpectat iudicare de peccatis.Si ergo non ſpectaſſet
ad eū vt iudicē turbaſſet iuriſditionē alterius excōicādo
illū.⁊ ex iſtis v̄ificatur concluſio premiſſa.ſed ꝯ hoc forti
ter obſtat quia ſepenumero excōmunicatio fertur a iudi
ce non vt a iudice ſed vt a parte vt contingit quādoq; in
cauſa ꝓpria pro defenſione ſuis iuris vt eſt expꝛſſum in.c.
dilecto.de ſen.excom.li.vi.not.Inno.in.c. venerabili.đ
cenſibus.quo caſu excōmunicatio talis potius vr̄ eſſe ex
iudicialis cum non poſſit eſſe iudex in facto ꝓprio ⁊ ideꝫ
voluit Lapus allegatione.xxxix.⁊ no.do.Anto.in.c.cuꝫ
veniſſent.ſ.de iudi.ergo non concluditur iuriſdictio in ex
cōmunicatum vt poſſit quis exercere iuriſditionē cogni-
tionaliter ⁊ iudicialiter licet talis excōmunicatio extra-
iudicialis non poſſit exerceri niſi in ſubditū qꝛ alias non
ligaret.vt no.Jo.an.in.d.c.dilecto.non tamen cognitio
naliter ⁊ iudicialiter qꝛ non pōt eſſe iudex in facto pro-
prio.iij.q.iiij.c.i.l.vnica.C.ne quis in ſua cauſa.ſicut cō-
135 tingit in armis naturalibus † quibus quis poteſt vti ad
a defenſionem^a in facto ſuo ꝓprio.⁊ ex iſtis dicit.d. Abb.
ꝙ dictū Lapi non eſt indiſtincte verū.ſed reſtringi debet
qꝛ excōmunicare competit alicui vt iudici ⁊ nō vt parti.
Item qđ dixit ꝙ ex qualitate fraudis cōcluditur iuriſdi
tioneꝫ competere eccleſie. limitat Lapus qñ fraus aliqđ
circunfert ad ſubſtantiā eius de quo agitur.ſecus ſi non
circunfert.nā dato ꝙ libellus diceret in rei vendicatione
aduerſariū dolo vel fraude non reſtituere nō ſufficeret ni
ſi allegeł iniuſta occupatio vel detentio ⁊ hoc voluit La
pus allegatione.lxi.⁊ allegatione.lxvij.⁊ allegatione.ix
vij.vbi diffuſe tractat hanc materiā ⁊ ſequitur.d. Ant.
in.c.ſi clericus laycū.ſ.eo.ſed do. Abb.dicit ſe dubitare
136 † ꝙ qualitercūq; allegetur fraus dūmodo poſtea probe
tur fraus ſufficere debet qꝛ eccleſia vendicat ſibi iuriſdi-
tionem allegata cauſa quando concluditur mala deten-
tio ⁊ largo modo ſacrilegiū vt ſic detētor dicatur eē ma
lefactor eccleſie.nam non multum intereſt in effectu quo
ad periculum anime iniuſte detinere alienū.vt dixit tex.
in.c.ſepe.de reſti.ſpolia.ſicut enim concluditur iuriſditio
iudici eccleſiaſtico ex inuaſione rei eccleſiaſtice ita cōclu-
ditur iuriſditio iudici eccleſiaſtico ex mala ⁊ fraudulen-
ta detentatione rei eccleſiaſtice ⁊ iſta poteſt eſſe ratio ſꝫ
eum quare quando allegatur nullitas contractus conue
nitur laycus coram iudice eccleſiaſtico quia ex tali de-
tentatione ſine titulo vel titulo exiſtente nullo concludi-
tur leſio eccleſie.c.dudum.de deci.c.nulli liceat.c. quicun
q; militum ⁊ .c.apoſtolicos.xij.q.ij.ita reſidet hic domi-
nus Abbas circa hanc ſecundum doctrinam Inno.⁊ ꝓ
certo belliſſime loqtur.Sꝫ inq̄ſtum ipſe poſuit exēplū de
clerico emēte ꝑdia de pecunia eccłie ꝙ illa ꝑdia poſſint
repeti corā iudice eccleſiaſtico mihi videł ꝙ iſtud ſit idu
bitatū.⁊ allego caſum ad quem doctores cōiter nō ani-
maduertunt

maduertēt in.c.i.ꝟ. ð teſta.in vi. eccl'ie dn̄io ꝯſeruet. vbi
137 ꝓbaꝉ formalr̄ † res empta de pecunia eccl'ie remanet in
dn̄io eccl'ie.ergo ſeqꝉur ꝙ eccl'ie ↄpetit rei vendicatio qꝛ
illā petit vt ſuā ⁊ layc⁹ recuſando reſtituere.vꝫ eccleſiam
ſpoliare ⁊ effici malefactoꝛ eccleſie ⁊ incidere in penā.c.
qui xp̄i pecuniā.xv.q.i.⁊ lꝫ Hoſti.auſus fuerit dicere ꝙ
iure apto nō ꝓbaꝉ ꝙ res empta ð pecunia eccl'ie acqra
tur eccl'ie.ſꝫ magiſtroꝝ ⁊ doctoꝝ auctitas hoc diſpoſuit.
vt per gl.in.d.c.ingrēdum.⁊ per gl.multū eleganꝉ in.l.
vxoꝛ marito.ff.de donatio.inter virū ⁊ vxo.tn̄ Hoſti.nō
bene dixit qꝛ imo aperto iure ꝓbaꝉ in.d.c.i.⁊ ꝓbaꝉ in.c.
placuit.xij.q.v.⁊ in auct.licētiā.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ addu
co Bal.in.l.mācipia.C.ſi qs alteri vel ſibi.vbi dicit pla
tos incidere in illā.l.qꝛ freqn̄ter de pecunia eccl'ie emūt
ꝑdia ⁊ in inſtrumētis faciunt apponi nomē ↄſanguinei
ſui vt nō acquiraꝉ eccl'ie qꝛ ↄtra coꝝ fraudē ꝓuidit eccle
ſia qꝛ acquiriꝉ eccl'ie.allegat Inno.in.c.cū in officijs de
teſta.vide tex.i.c.in tn̄ de ſymo.⁊ que ibi dixi vide bal.
in.l.cū ipſe.C de ↄben.emp.⁊ in.l.ſi vt ꝓponis.C.de rei
vēdi.⁊ in.l.i.C.ſi ſeruus extero.⁊ in.c.eccl'ia.vt lite pen.
vide.c.i.de pecul.cleri.⁊ ſcribētes ibi.⁊ in.c.ingreduꝫ.
co.ti.⁊ ego dixi in.c.i.de teſta.⁊ in.d.c.i.⁊ in.d.c.ingren
dū.⁊ ꝑ ↄſequēs iſto caſu ꝓcedat illud qḋ voluit ibi dn̄s
Abbas.⁊ adduco ſile quod voluit Bal.in.l.nō dubiū.
138 .C.de legib⁹.† vbi dicit ſtatuto caueꝉ ꝙ magnas nō poſ
ſit emere imobilia in ciuitate ⁊ ipſe emit ⁊ in inſtrō em
ptionis facit apponi nomē famuli ſui ꝙ iſta diciꝉ fraus
de pſona ad pſonā pro quo vide glo.in.c.plerique.⁊ in.c.
putant qdā.xiiij.q.iij.⁊ cōmemoꝛauit Spe.de ancha.in
cōmēto.c.i.de ↄſti.⁊ ego dixi in cōmēto cle.i.de iureiur.
Idē tenuit Lapus allegōne.lxv.ſed mihi vꝫ ꝙ non poſ
ſit ſuſtētari illa doctrina per iſtū tex.ↄiuncta gl.ſua.Nā
hic tex.dicit ꝙ eccleſia cognoſcit ↄtra malefactores ſuos
⁊ gl.dicit ꝙ malefactores ſunt raptores ⁊ inuaſores re
ruꝫ eccleſie.Sed ille qui tenet rē emptā noie ſuo lꝫ de pe
cunia eccleſie nō eſt inuaſoꝛ nec raptoꝛ rei eccleſie ergo.
Itē nō eſt clarū ꝙ illa pecunia fuerit eccl'ie ergo oꝫ p̄us
declarari per iudicē laycū ꝙ illa pecunia fuerit eccleſie.
qꝛ iſta eſt queſtio facti.ergo iudex ſecularis dꝫ eē cogni
toꝛ.c.poſt miſerabilē.de vſur.Bar.in.l.ticia.ff.ſolu.ma.
ergo ſaltē debet p̄mo adiri iudex ſecularis vt cognoſcat
ſi de pecunia eccleſie emerit arg.c.cum ſecūdū leges.de
hereti.lib.vi.Item inqꝛruꝫ dn̄s Abbas dicit cōtra La
pum facere ꝙ qn̄ excōicatio fertur a iudice vt parte ⁊
quādoqꝫ vt a iudice qꝛ reſpōdeo ꝙ in dubio iudex eccle
ſiaſticus videꝉ ferre ſentētiā excōicationis vt iudex ⁊ nō
vt pars qꝛ excōicando firmioꝛ videꝉ actus exercitus ab
eo ⁊ ſic argu.allego tex.multū ſingularē in.l.iij.ff.de te
ſtamē.mili.⁊ in ſimili adduco ſtupendū dictū dn̄i Bal.
139 in rubrica.C.de fide inſtru.vbi dicit † notarius dixit ꝙ
ſcripſit chartam vt homo priuatus ⁊ vt amicus partiuꝫ
ſed pars pro qua facit ſcripta dicit ꝙ imo vt notarius
rogatus a partibus illā ſcripſit.decidit ibi Bal.ꝙ vt no
tarius videtur ſcripſiſſe.arg.d.l.iij.⁊ etiam adduci poſ
ſet ratio qꝛ videꝉ facere illud quod facere ↄſueuit.l.qui
ſemi ſtco.ff.de vſuris.l.vniuerſoꝝ.ff.de pigno.actio.l.ge
neraliter.C.de fideiuſſo.⁊ cōſuetudo vt ſcriptū eſt.eſt al
tera natura ⁊ ita teneas.Item inquātuꝫ do.Abb.dicit
ſufficere qualitercunqꝫ allegeꝉ fraus ſi tn̄ probeꝉ tu tene
Lapum per iſtū tex.nam tūc cōpetit iuriſditio eccl'iaſti
co iudici cōtra laycū quādo laycus verſaꝉ in tali fraude
ꝙ diciꝉ eccleſie malefactoꝛ.ergo nō ſufficit allegare qua
lēcūqꝫ fraudē ⁊ iſta nota.¶ Tertio nota ex dicꝉ Inno.
ꝙ eccleſia petit reſtitutionē in integrū coraꝫ iudice eccle
ſiaſtico etiā contra laycū.c.ad audiētiā.el.ij.de re.eccle.
nō alie.qꝛ eccleſia in hoc adiuuatur ſpāli iure vel priuile
140 gio ⁊ ex hoc dicto infert do.Abb.† ꝙ agens pro recu
peranda re eccleſie remedio.c.rei integrande.iij.q.i.pōt
ↄuenire laycū coraꝫ eccleſiaſticos iudice ⁊ mouet ilie ca
non inducit ſpāle priuilegiū eccleſie.vt not.Jo.cal.in.c.

cum ad ſedē.de reſti.ſpoli.⁊ ad hoc facit glo.in.c.cuꝫ di
lectus ꝙ me.cā que loquiꝉ de iſta reſtitutione in integꝝ.
do.Abb.dicit ſe adducere aliā rōneꝫ ꝙ̄ adducat Inno.
vꝫ ꝙ ideo pōt peti reſtitutio in integrū corā eccleſiaſtico
qꝛ in petitiōe reſtitutiōis i integrū allegaꝉ dolus ſeu de
ceptio ex propoſito vel re ipſa ⁊ iſta equiparanꝉ ad inui
cem.l.ſi quis cū aliter.ff.de verbo.ob.ſicut igiꝉ fundatur
dolus ⁊ deceptio ex ꝓpoſito vt dictū eſt ita ⁊ quādo in
141 terueniꝉ re ipſa.⁊ ex his refert do.Abb.ad qōnem † qd
ſi petiꝉ reductio ad arbitriū boni viri ad eccleſiaſtica co
a ram quo agi debet[a] cōtra laycū refert Fede.de ſenis cō
ſilio.lxxv.dicere ꝙ cū agiꝉ remedio cōi nō debet cū agi
tari corā eccleſiaſtico.hoc limitat verū.d.Anto.in.d.c.ſi
clericus laycū niſi vbi allegaꝉ fraus vel dolus arbitra
toris vel ꝑſumptus per ſupradicta.idē dicit do.Abbas.ſe
putare ſi allegeꝉ dolus re ipſa puta qn̄ eſt magna leſio ⁊
ꝙ poſſit recurri ad eccleſiā allar.c.expoſita.de arbi.⁊ ita
reſidet do.Abb.Ego vltra do.Anto.do.Abba.⁊ alios
allego ſing.⁊ peregrinū tex.in.c.ↄſti.de in integrū reſti.
142 † vbi probaꝉ ꝙ clericus in ſuis parochialibus petit re
ſtitutionē in integruꝫ corā iudice eccl'iaſtico ex quo ſeqꝉ
ꝙ multo fortius eccl'ia petens reſtōneꝫ in integrū pote
rit adire iudicē ſuū eccleſiaſticū ⁊ ē limitatio ſolēnis ad
.l.ij.C.vbi ⁊ apud quē.vbi reſtitutio in integrū petiꝉ co
raꝫ iudice illi⁹ in cuius ꝑiudiciū imploraꝉ.⁊ in caſu iſto
petiꝉ reſtitutio in integrū corā illo iudice in cui⁹ fauoreꝫ
imploraꝉ ⁊ plus dico ꝙ ex hoc daꝉ extēſio ad illud dcm̄
Inno.vt nō ſolū cōpetat clerico rōne rei eccleſiaſtice ſed
etiā rōne ſui patrimonij tenemēti qꝛ eſt auditu ⁊ recita
tione dignū.Sed pōdera vnū qḋ do.Anto.reputauit eē
mirabile in.d.c.ↄſtitutus ex quo colligit mirabilem do
143 ctrinā vꝫ † ꝙ vbi nō petiꝉ aliquid dari vel fieri ſed ſoluꝫ
imploraꝉ iudicis officiū lꝫ tendat in preiudiciū alicuius
nō fit corā iudice rei in cuius ꝑiudiciū imploraꝉ ſed corā
iudice ipſius iplorātis qḋ eſt mirabile tenēdo ergo iſtō
dictū per illū tex.nō vꝫ eſſe veꝝ dictū Inno.hic volentis
144 † ꝙ vbi eccl'ia adiuuaꝉ priuilegio ſpāli illud exercet co
ram.iudice ſuo qꝛ ſi ſubtiliꝉ ponderet iſta nō eſt bona rō
qꝛ in iſto tex.poniꝉ caſus ſpālis vt eccl'ia habeat regreſ
ſum corā iudice eccl'iaſtico.ergo reſpectu vnius ⁊ eiuſdē
nō debēt ↄcurrere duo ſpālia.l.i.C.de do.promiſ.licet ꝙ̄
eccleſia adiuueꝉ priuilegio ſpāli vt reſtituaꝉ in integruꝫ
ſequiꝉ ꝙ nō debet adiuuari alio priuilegio ſpāli vt illuꝫ
conueniat corā iudice non ſuo ⁊ ideo melioꝛ ratio eſt vt
dicamus ꝙ vbi nō petiꝉ aliquid dari vel fieri ſed ſolum
imploraꝉ iudicis officiū licet tendat in preiudicium ali
cuius nō fit coram iudice rei ſed actoris.Et ſi dicatur ꝙ
illud dictū do.Anto.confundiꝉ per.d.l.ij.C.vbi ⁊ apud
quē.⁊ ad.d.c.conſtitu.reſpondeatur ꝙ procedit fauore
eccleſie pro certo durus eſt ſermo ⁊ anguſtie videnꝉ eſſe
in hoc paſſu ⁊ nō videꝉ eſſe ſpāle priuilegiū eccleſie vt di
cebat Inno.quia imo ⁊ cōpetit clerico in ſuis patrimo
nialibus ⁊ regulariter clericus nō eſt priuilegiatus pa
riter in patrimonialibus ſicut in eccl'iaſticis.vt late ſcri
bit do.Abb.in.c.ſi diligenti.de preſcript.⁊ ego dixi la
tiſſime in.c.eccleſia ſancte Marie de ↄſtitu.Sꝫ pur.ob.
fortiſſime dicto domini Anto.in.d.c.ↄſtitutus prefata.
.l.ij.cui non video bene reſpōderi poſſe ad ſaluādum di
ctū.d.Anto.vt ex inferius dicendis apparebit.Sed do.
menus Jo.de imo.in.d.c.ↄſtitutus dicit nō eſſe verum ꝙ
clericus leſus in patrimonialib⁹ poſſit ↄſequi reſtitutio
nem ↄtra laycū corā iudice eccleſiaſtico imo adeundus
eſt iudex ipſius layci ↄtra quē petiꝉ reſtitutio ⁊ dicit eſſe
caſum in.d.l.ij.vbi ⁊ apud quē ad.d.c.ↄſtitutus.ꝙ illō
municipiū erat tpale ſubiectū eccl'ie ideo nō eſt admira
tiōe dignū ſi potuit adiri iudex eccl'iaſticus.c.ſi duobus
de app.⁊ facit gl.in.c.ij.de arbi.li.vi.que voluit ꝙ in ter
ris tpalr̄ ſubiectis eccleſie ſeruaꝉ ius canonicuꝫ in cauſis
etiā ꝓfanis.Pro certo iſta nō eſt bona riſio.nā dēs do
ctores i.c.eccleſia ſancte Marie.de ↄſtitu.⁊ in.l.cūctos

a ¶ Agi debet Adde oldra.in ↄſi.clvij.incipi.primuꝫ de quo queriꝉ petrum de ſan.in.l.ſci pimus.C.de appel.Zāfran.in tractatu de arbi.vij.parte.q.xliiij.⁊ Bn̄dictum capraꝫ in.c.quintaual lis verſi.circa quartuꝫ quem omnino video.quia egregie loquitur.

145 populos.C.de ſum.tri.allegant tex.d.c.ꝯſtitu. † ꝙ ꝯſue
tudo laycoꝝ cóprehédit clericos ⁊ ſic ſentiút ꝙ illó mu
nicipiú nó erat eccſie. Jtê iſta rñſio eſt ꝯ regularé diſpoſi
tioné iuris.eccleſia eni regularis nó hʒ iuriſditioné tem
poralé.c.nouit.de iudic. Ná pꝛiſſimus dñs nr̃ Jeſus xp̃s
ꝓhibuit petro ⁊ ſucceſſorib⁹ pene ingꝫ gladiú in vaginá.
⁊ per ꝯñs nó eſt bona rñſio. Jtem iſta rñſio eſt diuinato
ria que nó eſt teneda. vt eſt glo.ſingula.in.l.filiú qué ha
benté.C.fami.her. Dat ⁊ ſecundá ſolutioné vʒ ꝙ in illo
municipio erat ꝯſuetudo ꝙ ſi actoꝛ eét cleric⁹ poſſet tra
here reú laycú ad forú eccleſiaſticú ꝓut habeť in ſimili.i
c.ij.de arbi. Pꝛo certo nouiſſima hec ſua rñſio peioꝛ eſt
146 prioꝛi † cóſuetudo eni eſt facti ⁊ in facto cóſiſtit.l.de q
bus.ff.de leg.c.i.de ꝯſti.li.vi. ⁊ factú dʒ ꝓbari hoc nó ap
paret de ꝯſuetudine.ergo nó pſumeť qꝛ facta nó pſumú
tur. Jtê qꝛ actoꝛ dʒ ſequi foꝝ rei vt hic ⁊ ſic iſta ſecunda
rñſio diuinat ⁊ per ꝯñs.d.c.ꝯſtitutus. ⁊ .d.l.ij.aduerſan
tur adinuicé. Subdit ét ibi Jo.de imo. nó bñ dicere do.
Anto.ibi volété ꝙ vbi nó petiť dari vel fieri ⁊c̃. vt ſupe
rius eſt dictú qꝛ ob.ſcóm eú.d.l. ⁊ qꝛ ét ibi in effectu pe
tebať rem dari ſeu reſtitui ré alienatá.ſed tu potes defen
147 dere do.Anto.ab hoc morſu † qꝛ in libello attédiť illud
qó ſonant verba eius.l.cú quedá puella.ff.de iuriſd.om.
iudi. ⁊ ideo cóſideranť vba ⁊ nó effect⁹. Sed do. Abb.
in.d.c.cóſtitutus dicit dictú do. Anto.nó eſſe veꝝ ⁊ con
fundi per.d.l.ij. ⁊ ad dictú.c.rñdet ponere caſum ſpález
in eccſia ⁊ in eccleſiaſticis pſonis. ⁊ allegat dictú Jnno.
hic ⁊ hoc ió qꝛ eccſia in hoc eſt puilegiata puilegio ſpe
ciali. ⁊ allegat.d.c.ad audien.ſed reſpectu clericoꝝ dicit
ꝓbari in.d.c.cóſtitut⁹.quo ad patrimonialia eoꝝ nec é
admiratióe dignú ſcḋm eú qꝛ clerici i patrimonialib⁹ gau
dent puilegio eccſiaſtico in multis vt ꝓbat glo. in.c.ſi.de
vi. ⁊ ho.cleri. ⁊ i.c.ex litis.de pigno. ⁊ ita reſidet. Tu pó
dera qꝛ Jnno.hic nó loqť in clericis quo ad pͥmonia
lia eoꝝ. Scḋo.d.c.cóſtitut⁹ nó loquiť in eccleſia. Tertio
facilis eſt rñſio ⁊ laborís expulſiua dicere ſpále eſt ⁊ au
diui ꝙ ſolénis doctoꝛ Chriſtoforus de caſtellione par
ticipédebat in cathedra rñſiones doctorú dicétiú ſpále eé.
Sed do. Pe.de ancha.in.d.c. ꝯſtitut⁹ in pͥmo not.dicit
nó apparere ex illo tex.vtrú emptores fuerint clerici vel
layci. Si.n.fuiſſent layci ꝗ iure fuiſſent tracti corá papa
ſup cá reſtonis dicit ſe nó videť. ⁊ ió hʒ eú opʒ dicẽ ꝙ illi
emptores fuerút clerici ⁊ pp h̃ fuerút ꝯuẽti corá papa ní
ſi dicas ꝙ ⁊ clerici emétes bona teneanť ſuare ꝯſuetudi
né terre in relaxatióe ⁊ in recupatióe pcij. ſʒ veꝝ iſta ſunt
q̃ dubitauit do. Pe. ⁊ reliqt cogitádú. Tu vͦ pondera
qꝛ tex.in.d.c.cóſti.dicit qbuſdá vendidit ꝙ lʒ do. Pe.di
cat nó apparere ꝙ illi fuerút layci.ego dico ſalua ſua pa
ce nemo pſumiť cleric⁹ niſi exprimať.c. puenit de arbi.c.
ex litis.de traſac.accidit.n.clericat⁹ enti in actu cópleto.
⁊ ad hoc adduco glo.ſing.in.c.ſi forte.de elec.li.vi. ⁊ ió
148 dicebat phus Ariſtoteles in primo de anima^a † quicqd
a accidit enti ⁊ in actu eſt accidens ipſius.ergo eo ipſo ꝙ
nó exp̃miť ꝙ q̃s ſit clericus iudicať layc⁹ eſſe ⁊ eſt firmú
vt in firma petra.ḡ layci erát illi emptores. ⁊ per ꝯñs nó
recte loqť do. Pe. Sed do. Car.in.d.c.conſtitu.dicit ꝙ
emptores fuerút layci cum ibi nó dicať ꝙ fuerút clerici.
Poſſet tñ mordeci iſtud dictú eius ⁊ ét illó qó dixi ego
per.c.cú.c.layc⁹.de fo.cópe.li.vi.de quo dicédum vt ibi.
Subdit tñ do. Car. ꝙ ió ibi fuit actuʒ corá eccleſiaſtico
qꝛ petétes reſtitu.erát clerici ⁊ in arg.allegat tex.iſtú.po
ſtea dicit in ꝯͣriú facere qꝛ ex hoc nó inſerť ſacrilegiú qó
videť hic requi.poſtea ſoluit ſufficere ꝙ nó fuerit oppoſi
tú de incópetétia fori. ⁊ ita reſidet do. Cardi. ⁊ ſic ſtat in
hac cócluſione ꝙ cleric⁹ leſus in pͥmonialibus petit re
ſtitutioné ꝯ laycú corá iudice eccleſiaſtico.ſed ſi oppo.ex
ceptio incópetentie per ipm laycum recurreť ad iudicez
rei pro certo nó videť bona reſponſio qꝛ nó eſt veriſimile
ꝙ laycus ſi potuiſſet illá op. exceptionez non obmiſiſſet.
imo oppoſuiſſet per id qó habeť in.c.ſup hoc de renunc.

a ¶ Anima. Colligiť h̃ dictú allegato loco tex. ꝯmé.xj. ⁊ alibi vt.ſ. dixímus in pleriſqꝫ locis.

b ¶ Re eccleſiaſtica. De h̃ vide que diximus in ſcedéti apoſtilla numero.cxl. Sed quid ſi laudúz eſt iurati corá quo iudice reductio fieri dʒ. Hic róne iuramenti corá epiſcopo vt no.in c.cú laycus de fo.cópe. in .vj. ⁊ in.c.venerabilé de electio. ⁊ Butri. in.c. quintauall. de iureiur.

⁊ in.l.cú de indebito de ꝓba. Et ex iſtis iſte paſſus rema
manet dubitabilis ſatis ⁊ admiroꝛ vehemẽter iuris do
ctores maximos cómemorátes illá.l.ij.C.vbi ⁊ apud quem
nó cogitaſſe nec ponderaſſe.poſſet dici illud qó dicebat
dñs a veritas oculos habebitis ⁊ nó videtis. Bal.in.l.
cótra maioré.C.de inoffi.teſta. ⁊ in.l.dudúz.C.de ꝯhen.
emp. ⁊ in rub.C.res inť alios acta ⁊ in.l.i.C. cói diui. ⁊
in.l.cunctos populos.C.de ſum.tri.quí belliſſime allega
uit.d.c.cóſtitutus.ſed ad iſtud ꝓpoſitú nuſqꝫ operepre
cium erit videre veritaté glorioſus deus aperiat catara
ctas celi ⁊ fluat ⁊ pluat ymbrem ſpúalez. vt dicit Hiero
nymus relatus in.c.reuertimini.xvi.q.i. Et pondero qꝛ
d.c.cóſtitutus emanauit a Gregorio nono qui fuit ſum
mus iuriſta ⁊ admodú fuit ſibi cognita.d.l. ⁊ nihilominꝰ
nó iſta ſtatuit ⁊ ꝓpter hoc maioꝛ eſt dubitatio. Pon
dera etiá qꝛ ille tex.cóplectiť duo alternatiue vʒ petebať
reſtitui ꝯtum vel reſtitui in integrú. Pondera etiaz qꝛ
149 dari poſſet hec doctrina vʒ † ꝙ vbicúqꝫ petitur reſtitutio
aduerſus ꝯtum pót adiri quicunqꝫ iudex ſiue ſit iudex
rei ſiue ſit iudex actoris ⁊ ita videť hic caſus. hic eniʒ pe
tebatur reſciſſio ꝯtus vel reſtitutio in integrú aduerſus
ꝯtum venditionis ideo nó eſt mirú ſi potuit adire papá
⁊ iſtud voluit Jaco.de rané. vt refert Cy.in.d.l.ij. Sed
multú ob.tex.in.d.l.ij.in ꝟ.per quácunqꝫ aliá cám. ⁊ per
cóſequés nó eſt bona doctrina. Vbi videť ꝙ ſecurioꝛ
ſolutio eſt. vt dicamus ꝙ illa vba quibuſdá védidit itel
ligátur.ſ.clericis ad hoc ne offendanť oés regule iuris.
150 † nam per verba impropria iura iuribus concordentur
vt voluit glo.que reputať ſing. in auť.ex teſtaméto.C.de
colla. ⁊ tex.in.l.ſi ſerui veſtri.ff.de noxa. ⁊ .c.cú dilectus.
de ꝯſue. ⁊ .c.cauſamqꝫ de reſcrip. ⁊ iſta menti cómenda.
151 Jnfert do. Anto.ex pdictis ad qónem † quid ſi petiť re
b ductio ad arbitriú boní viri ſuper re eccleſiaſtica^b coraz
quo agí debeat ꝯ laycum.refert Federi.de ſenis cóſilio.
lxxv.tenere ꝙ cú agiť remedio cói dʒ cauſa agitari corá
eccleſiaſtico qó limitat do. An.in.d.c.ſi clericus laycum
niſi allegaretur fraus vel dolus arbitratoris verus vel
preſumptus per ſupradicta. Jdé dicit do. Abb. ſe puta
re ſi allegeť dolus re ipſa vt qꝛ leſio eſt magna ⁊ ꝙ poſ
ſit recurri ad eccleſiam.allegat.c.expoſita.de arbi. Pro
certo ego longe miroꝛ de dño Abbate ꝙ nó fecerit com
memoratioé de doctri. Bar.in.l.ij.C.vbi ⁊ apud quez.
⁊ ꝙ nó viderit do. Petrú de ancha.in ſua eleganti di
ſputatione que incipit cú. C. laycus ⁊ poſuit eá in.c. ea
que.de regu.iur.lib.vi.in.xvij.q. ⁊ fecit etiá cómemora
tionez in.d.l.ij. ⁊ ponit qónem ſub iſtis terminis.vʒ. C.
laycus dicebat. P.clericú fore ſuú debitoré. P.cleric⁹
negabat finaľr cópromiſerant in quédá cómunem ami
cum laycú finaľr ille laycus condénauit. P.clericú cle
ricus petijt laudú reduci ad arbitriú boni viri fuit dubi
tatio non mediocris corá quo deberet peti iſta reductio
an corá epo ſuo iudice an corá ſeculari iudice ipſius lay
ci arbitrantis an deberet peti corá iudice loci vbi nego
tiú agitať ⁊ argumétauit ibi.d. Petrus per octo argu.
ꝙ deberet adiri epo ⁊ ſic iudex ipſius clerici. Jtem argu
métauit ét.vij.argumétis ꝙ deberet adiri iudex ſecularis
qui eſt ſupioꝛ ipſius layci arbitrantis. Jté arguit ⁊ tri
bus medijs ꝙ iudex loci debuit adiri. Bar.in.d.l.ij.de
cidit vno mó. Federicus de ſenis decidit alio mó. Ang.
etiá decidit alio mó.do. Pe.diſtinguit ⁊ reducit oés ad
cócordiá poteris ibi videre qꝛ mã gloſaꝝ huius.c.eſt ni
mis onerata accómodatioꝛ loc⁹ enucleandi dabiť alibi.
152 ¶ Quarto nota ex dictis Jnno. † ꝙ ſi agiť rei védi.vel
actione depoſiti vel cóſilib⁹ actióib⁹ vbi nullo iure ſpále
adiuuať eccſia túc agédú é corá iudice rei ⁊ hoc vť eé ꝯ
illud qó voluit idé Jnno. in.c.ſi cleric⁹ laycú. Ceo.vbi ec
cleſia agit ꝯ laycú vti poſſidetis vt qꝛ dicit ſe turbari vꝫ
tractabiť cú corá eccſico Lap.allegónc.lij.lʒ ꝙ ſic qꝛ ex h̃
inducit iniuria violétia ⁊ moleſtia pro qbus qualitatib⁹
agi pót corá iudice eccſiaſtico allegat no.hic.ſequiť do.
Abb.lʒ

Abb.ꝫ do. Anto. limitauerit i.d.c.ſi clericus laycū. vide
153 que ibi dixi. † ¶ Ultimo ex dicto Inno. no. praticā p̄
nūciandi qñ iuriſdictio fundatur ſup aliq̄ qualitate que po
ſtea nō p̄bat̄ in p̄ceſſu.dꝫ.n.ſm iſtud dictū Inno. iudex
p̄nūciare abſoluēdo reū ex cā deducta. Goffre. in.d.c.ſi
cleric⁹.dicit ꝙ p̄mo dꝫ cogñſci ſūmarie de illa q̄litate fun
dante iuriſdictionēꝫ ſine p̄iudicio p̄cipalis q̄onis ar.l.ſi
qs a liberis.§.ſi vel parēs.ff.de libe.agno. ⁊ ſiue p̄ſtet de
q̄litate p̄cedat quo ad merita. Si aūt nō cōſtet remittet
illū ad ſuū iudicē. ⁊ ſic nō p̄nūciabit diffinitiue.alr̄ ſenſit
Uinc.i.c.p̄queſtus.Leo. ⁊ Jo.an.i.c.ſi cleric⁹ laycū.de q̄
hic p Abb.ego dixi multū extēſe in.d.c.ſi clericus laycū.
vide ibi dicta p eū. Jo.an.p̄dixit ſibi in eo qd̄ voluit i.d.
c.ſi clericus laycū. Sed do. Pe.de ancha.in repeti.c.ea
que.de reg.iur.in.vi.in hac q̄one dicit ꝙ verius dixit in
d.c.ſi cleric⁹ laycū q̄ꝫ hic ⁊ allegat p̄ eo ſic qd̄ h̄r in.c.i.
de here.li.vi.dicit etiā q̄ ſup q̄litatib⁹ p̄dictis fundat̄ iu
riſdictio iudicis eccl̄iaſtici.nā his ceſſantib⁹ agēduꝫ eſt p̄
laycū corā iudice ſuo ſeculari vt i.d.c.ſi clericus. Sicut ē
cū ſup q̄litate aliqua fundat̄ actio eſt p̄banda vt in.l.ha
bebat.ff.d inſtituto.l.ait p̄tor.§.docere.ff.vi bo.rap. Ita
cū ſup ea fundat̄ iuriſdictio ⁊ ſi p̄triū diceret̄ ſequeret̄ ꝙ
iudex p̄cederet ſup non liq̄do p̄.l.hec aūt.ff.ex qui.cā in
poſ.ea.⁊ in.l.multū.ff.d p̄di.⁊ de.⁊ qd̄ voluit bar.in.l.
p̄ſcriptiōe.C.ſi p̄ ius vel vti.publi. Ita quieuit do. Pet.
ibi.vide tñ p me in.d.c.ſi cleric⁹. ¶ Ulterius p̄ſequēdo
154 hāc glo. † q̄rit̄ quō cōpeſcant̄ iſti ſacrilegi. Dicit ꝙ pñt
excōicari vſq; ad p̄dignā ſatiſfactionē.xij.q.ij.c. nulli li
ceat.c.q̄cūq;.⁊.c.p̄dia.⁊ p̄bat̄ in.c.p̄queſtus.Leo.⁊ ſunt
quaſi homicide.xij.q.ij.qui abſtulit. ⁊ plus dicit tex.i.c.
qui xp̄i pecuniā aufert ſurripit aut intercipit iudicabitur
vt homicida i p̄ſpectu diuini tribunalis.xij.q.i.⁊ tēpera
tur iſtā glo.ꝙ dꝫ excōicari qñ eſt capax excōicatiōis ſec⁹
ſi nō eēt capax q̄ eēt p̄fidus iudeus. Nā act⁹ actiuoꝝ ſūt
in patiēte bene diſpoſito.c.venerabilē.de elec. Et ſubdit
iſta gl.ꝙ ſacrilegus punit̄ p iudicē eccl̄iaſticū q̄ crimē
eccl̄iaſticū eſt q̄nq; tñ punit̄ p iudicē ſecularē.l.ſi qs in h̄
genus.C.de epi.⁊ cle.⁊ alr̄ glo. hūc paſſuꝫ nō declarat.
¶ Hoſti.vr̄ velle ꝙ cū agit̄ ad penā corp̄alē recurritur
ad iudicē ſecularē.ſed cū agit̄ ad penā ſp̄ualem recurrit̄
ad iudicē eccleſiaſticū ſꝫ obmittit tertiū qñ agit̄ ciuilr̄ ad
reſtōneꝫ rei eccl̄iaſtice ſubtracte. Obmittit ēt quartū qñ
agit̄ criminalr̄ nō ad penā corp̄alē ſed ad penā pecunia
riā iuxta no.in.c.quiſqs.xvij.q.iiij.do. Abb. dicit ꝙ iſtis
duob⁹ vltimis caſib⁹ q̄ſq; iudex eſt cōpetēs ⁊ ē in electōe
eccleſie corā quo velit agere vt p̄bat̄ hic ⁊ in.c.felicis.in
prin.ſiicto.c.p hoc de pen.li.vi.⁊.c.p̄queſtus Leo. Et lꝫ
a olim p crimine ſacrilegij eēt certa pena pecuniaria⁹ ſta
tuta vt in.c.q̄ſqs.p̄allegato tñ hodie nō eſt vſa illo iure
lā diu p̄didiſſe ius exigēdi talē penā pecuniariā ita dic̄ gl.
pegrinus in.c.cū multe.xv.q.vij.do. Abb.dicit de h̄ dicto
dubitari poſſe q̄ p nō vſuꝫ nō introducit̄ p̄ſuetudo i his
que ſūt mere facultatis vt nota.in.c.ioānes.de cle.p̄iug.
⁊ in.l.ala⁹.C.d ſui.⁊ qd̄ voluit Cy.in.l.ij.C.q̄ ſit lōga
p̄ſue.vel ſaltem poterit puniri pena arbitraria arg.c.ſta
tuim⁹.xvi.q.i.⁊.d.c.felicis.de pe.lib.vi. ¶ Mihi vr̄ ꝙ
nō ſit dubitandū de hoc ⁊ adduco glo.valde eleganteꝫ i
.l.rē nō nouā.C.de iudi.vbi vr̄ ꝙ aduocati iurāt de calū
nia.⁊ gl.ibi dicit iure canet̄ ſed p̄ſuetudine non ſuat̄. Et
adduco glo.valde ſing.i.l.ſi loc⁹.ff.quēadmo.ſer. amit.
que dicit ꝙ ſi deuaſtata eſt via publica ibit̄ p agrū p̄ua
tū viciniū dato p̄cio dño agri a fiſco. Sed de p̄ſuetudine
inq̄t nō ſuat̄.⁊ adduco glo.in.c.i. de treuga ⁊ pa. ⁊ qd̄
h̄r in.c.cū olim de cler.p̄iug.⁊ in.c.volētes.d cele.miſſa.
⁊ gl.in.c.in cauſis de teſti.⁊ glo.in.c.ſi. de p̄ſcrip.⁊ Jo.
an.in.c.i.de mutu.peti.⁊ Bal.in.c.ſi.de p̄ſue. Et ex iſtis
155 glo.ſuſtēt̄ gl.in.d.c.cū multe. † ¶ Sed de vno poſſꝫ
q̄ſpiā dubitare ſi gl.dicūt hoc nō ſuat p̄ſuetudo.vel do
ctores dicunt hoc nō ſuat̄ de p̄ſuetudine ſtabit̄ ne aſſer
tioni coꝝ. Sepenumero ego p̄ſului ꝙ ſic niſi p̄baret̄ con
trariū ⁊ allegāti p̄triū incūbit onus p̄bādi. Et ſoleo ad
ducere doctrinā Bar.in.l.de q̄bus.ff.de legi.⁊ qd̄ voluit
glo.elegans.in.l.ticio fundū.ff.de p̄di.⁊ de.q̄ dicit ꝙ ſta
156 tur dcō boni viri.⁊ qd̄ h̄r apud p̄huꝫ p̄mo topicoꝝ † vni
cuiq; ex pto i arte ſua credēdū eſt.c.p̄poſuiſti.de p̄ba..l.
i.ff.de vē.inſpi.l.i.§.ſi.ff.de ib.ob.tene mēti q̄ ſepenume
ro tibi occurret. ¶ Et ex iſtis p̄cluſio eſt ꝙ ſacrilegiuꝫ ē
crimē mixtū rōne fori eccl̄iaſtici ⁊ rōne fori ſecl̄aris.ego
adduco qd̄ h̄r in.l.ſi nōdū.C.de furtis.vbi dicit ꝙ ſacri
legus punit̄ ſm ius ciuile ⁊ ſm ius canonicū.⁊ allegat.
d.l.ſi qs in hoc genus.⁊ illud dcm̄ Bar. cōmemorat.d.
157 Car.in.c.p̄queſt⁹ Leo. ¶ Ex hac doctria iferri pōt † ꝙ
ſtatutū p̄pl̄i poterit diſponere ſup pena ſacrilegi ⁊ eodē
mō p̄ſtō eccl̄iaſtica poterit diſponere de ſacrilego.⁊ etiā
158 iferr̄ † ꝙ ſtatutū laycoꝝ loq̄ns de ſacrilegio reſtrigit̄ p̄ut
capit̄ a iure ciuili ēt eodē mō qñ exp̄mit̄ a p̄ſtōne eccl̄ia
ſtica ſm Bal. in.d.l.ſi nōdū. vide q̄ plene ego dixi in.c.
159 ex iris.de p̄ſti. ¶ Itē nota ex eodē gl. † ꝙ ſunt alia cri
mina de q̄bus eccl̄ia cogñſcit p̄ laycos vt eſt crimē vſuraꝝ
hereſis ſymonie piurij adulterij ⁊ de quocūq; petō age
tur.c.nouit.de iudi.eſt ē diſcurrēdū p q̄libꝫ iſtoꝝ crimi
nū de p ſe ⁊ p̄mo circa crimē vſuraꝝ verū etiā layc⁹ poſ
ſit cogñſcere circa hoc ſunt due p̄cipales opiones. Una
eſt ꝙ q̄litercūq; agat̄ de vſuris ſiue dubitet̄ an p̄ctus ſit
vſurarius ſiue ſit certū ⁊ repetunt̄ ꝙ dūtaxat cognoſcet
iudex eccl̄iaſticus ⁊ repetent̄ corā eccleſiaſtico iudice.⁊
hāc opi.tꝫ gl.i cle.diſpēdioſaꝫ.de iudi.vide ibi plene mo
tiua.⁊ hāc ſequit̄ Lap.allegōne.lvij.⁊ ſequēti ⁊ allega
tiōe.lxxv.⁊ in cōtingētia facti dicit ſe ita obtinuiſſe ⁊ ita
ſuare curiā vt quecūq; diſputētur de vſuris nō pñt trac
tari corā iudice ſeculari ſꝫ dūtaxat corā eccl̄iaſtico alleg
glo.in.d.cle.diſpēdioſam.⁊ glo.in.c.ex iris. de iureiur.
que dicit ꝙ cā vſuraꝝ eſt ſp̄ualis ⁊ gl. hic q̄ dicit ꝙ vſu
ra eſt crimē eccleſiaſticū ⁊ in.c.i.de offi.or.⁊.xvi.q.i.i ſū
ma.⁊ tex.in.d.cle.diſpēdioſaꝫ.qui cōnumerat hanc cām
vſuraꝝ inter cauſas ſp̄uales ⁊ eccleſiaſticas ⁊ cle.i.§.ce
tex.de vſur.vbi cōpellit̄ vſurari⁹ ſeu heres eius p cēſuras
eccl̄iaſticā ad edēdū libros vt fiat reſtō vſuraꝝ. Secūda
p̄cipalis opio diſtinxit in mō agēdi videlꝫ aut dubitat̄
de p̄ctus ſubſtātia an ſit vſurarius vel nō ⁊ tūc ſolus iu
dex eccl̄iaſticus cognoſcit.q̄ hec eſt determinatio pecca
ti ⁊ p̄hibitio habuit ortū a iure diuino ⁊ canonico.c.ſu
per eo.de vſur. Aut nō dubitat̄ ꝙ p̄ctus ſit vſurarius ſꝫ
tñ iminet qd̄ facti quare petunt̄ vſure ſolute ⁊ ſic ſolꝫ
agit̄ ne vſuris ſolutis vel nō ſolutis vel an factus fuerit
p̄ctus an nō.vel agit̄ de ſimulatiōe p̄ctus q̄ ſimulate fa
cta fuit vēditio cū eēt p̄ctus pignoraticius ⁊ clare vult h̄
p̄bare p teſtes ita ꝙ nō p̄bat̄ vſura.⁊ tunc vterq; iudex
cognoſcere pōt.hāc opi.tenuit Pau.i cle.i.de vſur.bar.
in.l.ticia.ff.ſo.ma.⁊ in.l.ij.ff. de iuriſdi.om.iu. Ja.bu.in
.l.cū allegas.C.de vſur.ſentit Archi.poſt alios i.c.qd di
cā.xliij.q.iiij.do Anto.⁊ do.Cardi. hic ⁊ multi alij ita
ꝙ hec opio vr̄ eē cōis.ad hoc fac̄ qd̄ no. Jo.an.poſt bar.
⁊ Jo.mo.i.c.i.de vſur.in.vi.⁊ mouet̄ do. An.q̄ nō alio
reſpectu pōt dici hec cā ſp̄ualis niſi q̄ petm̄ hꝫ annexum
rea eni ſubiecta.i.vſura ſoluta p̄ctus ⁊ tota mā eſt tp̄alis
160 vñ videmus † ꝙ curia ſecularis adit̄ pro turpiter q̄ſitis
etiā cū dat̄ p̄curſus peccati dūmodo nō diſputet̄ de petō
p̄cipalr̄ vt pꝫ.ff.⁊.C.de p̄di.inde. ⁊ de p̄di. ob tur. cau.
qd̄ no.ca.de p̄di.fur.⁊ vi bo.rap.cū ſi.alr̄ eni in q̄libet
tp̄ali reqſito i quo verteret̄ petm̄ adiret̄ eccl̄iaſtic⁹ iudex
nā fere ex toto euacuaret̄ forus ſecularis p̄.c.nouit.d iu
di.⁊ h̄ ēt fuit de mēte Bar.⁊ alioꝝ hāc opi. ſequēt.ꝫ.⁊
dicit Abb.ꝙ hec opi.cōis placet ſibi. ⁊ adducit i ſiſt iu
dicē ſecularē poſſe cōpellere ad obſuātiā iuramēti ⁊ co
rā eo pōt opponi de iuramēto ſi nō vtit̄ in dubiū de vali
ditate iuramēti.c.lꝫ.de iureiur.li.vi.no. Jo.an.i.c.ſi.d fo.
cōpe. Item puniū piuros etiā de p̄ſenſu eccleſie.c. lex dꝫ
xxiij.q.v. Puniūt ēt ſacrilegos vt hic pꝫ.c. ſunt quedam
xxij.q.vij.c.felicis.de pen.li.vi. Ad hoc eni p̄cipes iuſ

a ¶ Pena pe
cuniaria. De
pena ſacrilegij
⁊ qualit̄ ſacri
legus punit̄,
vide dcs doc. i
.l.ſacrilegij in
p̄n.ff.ad.l. iul.
pecul. ⁊ in ru
bri.C.d crimi.
ſal. vbi Saly.i
ter dcs mirabi
lit̄ loq̄t pro q̄.
vide dcs cano
niſtas poſt nos
gl.in.c. ſi cano
nici.§.ſi.d offi.
ordi.in.vi. vbi
de hoc late.

di receperũt gladiũ vt ſcelera vindicẽt vt in.d.c.ſũt que/
dã. Sed ſi dubitaref de peccato tũc recurrif ad eccleſiaꝫ.
c.per venerabilẽ.qui fi.ſint legi.cle.i.de vſur.nõ enim vĩ
rõ vrgens quare ex quo ↄſtat de vſura nõ poſſit iudex ſe/
cularis cõpellere ad reſtõnes maxĩe tenẽdo opi. ꝙ repe/
tanf tanꝗ̃ indebite ſolute vt ꝑ gl. in.c.michael. de vſur.
ꝛ ius ciuile multũ verſaf circa repetitionẽ hmõi vt.ff. ꝛ
.C.de ↄdi.inde.nec eſt verum ꝙ illa cã ſit ſpũalis ſtricto
mõ.lꝫ eni hec glo.cõnumeret hãc cãm inter ſpũales vt in
c.ſi.de iudi.li.vi.tñ glo.in.c.ex lr̃is.de iureiur. dicit ꝙ eſt
quaſi ſpũalis ꝛ ſic large ex hoc pꝫ ꝙ ẽt vbi agif de pecca
to nõ põt dici talis cã ſpũlis ſtricte ſicut eſt cã bñficialis.
nã eccleſiaſticus cognoſcit vt qꝛ adeſt pctm̃ vel q̃ſi qꝛ cri
men vſuraꝝ eſt crimẽ ↄtra nãm qꝛ vſurarius abutif na/
tura rex iõ vicarius dei cognoſcit vt notat Jo.an.in.c.i.
de vſur.in.vi.ꝛ ſic nullo mõ põt dici ſpũalis ꝓprie forti°
nõ eſt ſpũalis q̃ſi ſolũ agif ad reſtõnes nec dubitaf ð pec
cato. Et ſi opponaf ꝙ cũ lex ciuilis indulgeat vſuras vt
pꝫ.ff.ꝛ.C.de vſur.vel ſaltẽ nõ imponat penã ꝛ tercẽti vſu
ras nec mãdet vſurã reſtitui nõ vĩ ꝙ poſſit repeti corã iu
dice ſeculari.qꝛ ad hoc rñdet do.Abb. dupl'r pmo tenẽ/
161 do cõem opi.† ꝙ vſure hodie etiã de iure ciuili ſunt ꝓhi/
bite vt notat glo.in.d.c.qd dicam.ꝛ in.c.qꝛ de vſur.ꝛ in
auct.ad hec.C.eo.ꝛ in auct.de eccle.titu.in pn. Mouen
tur pncipal'r qꝛ mãdat papa quattuor ↄcilia ſuari ſicut
leges ꝛ inter illa cõcilia eſt ↄciliũ nicenũ qð diſponit de
vſuris vt in.c.q̃m.xlvij.di.ergo hodie ẽt in iure ciuili ſũt
ꝓhibite vſure. Sed hec rõ nõ placet do.Abb.hic.qꝛ di/
ctũ.c.q̃m.tñ loquif de clericis.ergo nõ dꝫ extẽdi ad lay
cos. Sed ego memini alſ dixiſſe cũ ego legerẽ titulũ de
vſuris ꝙ do.Abb.in hoc nõ bene dicat qꝛ licet dictuꝫ.c.
q̃m.loqueref in clericis tñ ratio illius canonis erat gene
ralior dicto ꝛ diſpoſito ꝛ layci non cõprehenderent ſub
dicto tñ cõprehendunf ſub rõne ꝛ hoc ſufficit ꝛ fieri dꝫ ꝑ
id qð voluit glo.in cle.i.de elec.ꝛ tex.in.l. pater filiuꝫ.§.
fundũ.ff.de leg.iij.ꝛ in.l.cũ pater §.dulciſſimis.ff.ð leg.
ij. Et vlterius dicebã ni ſallor hoc ꝓbari in cle.i.de vſur.
vbi dĩ ꝙ ↄ̃ leges humanas eſt extorquere vſuras. ergo
ſequif ꝙ hodie de iure ciuili ſunt ꝓhibite. ꝛ ſtandũ eſt i/
terpretationi pape ibi ſicut dici ſolet ſtãdũ eſſe īnſpreta/
tioni magiſtroꝝ.c.i.de deci.ex infra dicẽdis clarius ap/
parebit veritas. Arguit ẽt do.Abb. ꝙ ipſemet impera/
tor in auct.de eccleſiaſti.titulis.§.ſin aũt diſtulerint. mã/
dat vſuras certo caſu ſolui. Itẽ permittit vſuras in auf.
de nauticis vſuris.vñ nõ eſt veriſimile ꝙ per iſta verba
generalia mãdando quattuor cõcilia ſeruari ꝛ per ea q̃
habenf in.l.i.C.de ſum.tri.ꝛ fide catho.voluerit ꝓhi/
bere vſuras. Nec ob.ꝙ in illis autenticis ponunf caſus
ſpãles vt in eis notaf qꝛ ſi impator habuiſſet reſpectũ ad
peccatũ vſurarũ nõ ꝑmiſiſſet etiã in illis caſibus qꝛ non
apparet in eis aliqua ſpũalitatis ratio ꝓpter quã euitef
peccatũ. ergo de intẽtiõe impatoris nunꝗ̃ fuit expſſe ꝓ/
hibere vſuras.ꝛ ſic rõ premiſſa nõ includit poſſe vſuras
repeti corã iudice ſeculari. iõ do.Abb. allegat aliã rõnẽ
162 ꝙ imo poſſent repeti corã ſeculari † qꝛ leges ſuꝑ vſuris
ꝓmulgate ſunt nullius momenti. ſunt eni ↄ̃ ius diuinum
a expreſſum° vt in.c. ſuꝑ eo.de vſur.ꝛ iuxta illud qð pſal/
miſta diuino cantauit ore Domine quis habitabit in ta
bernaculo tuo qui nõ dedit pecuniam ad vſuras. Et rex
noſter ſanctiſſim° Jeſus Matth.vi.c.dicebat Mutuuꝫ
dantes nihil inde ſperãtes. iõ legiſlator potius ↄuincitur
errare q̃ legẽ condere.xxv.q.i.c.ſunt qdã.tñ qꝛ ſunt con
tra ſubſtãtialis legis.iiij.di.§.erit aũt lex.dꝫ eni lex eẽ ſan
cta ꝛ honeſta qꝛ df diuinitus ꝓmulgata.viij.diſt.c. quo
iure.l.ſi.C.de pſcrip.lon.tẽp. Itẽ ſtatuit in materia pec/
cati que ad eccleſiã ꝛ nõ ad laycũ ſpectat.c.nouit. de iu/
di.c.ꝑ venerabilẽ.qui fi.ſint legi.ergo talis lex nulla ẽ.c.
ij.de ↄſti.li.vj.l.ſi.ff.de iuriſdi.om.iu.c.a nobis.de ſen.ex
cõ.talis.n.lex habef pro nõ ſcripta facit qð habef in.c.ij
de reg.iu.li.vi. Cũ ergo lex dicat ꝙ iura ciuilia nõ dedi/

a ℂ Expſſum
Sed q̃re eccle/
ſia tollerat eos
exercere iude/
os ex quo expſ
ſe a iure diuio
ſunt prohibite
vide nota.pan.
de conſt. in cõſi/
ecclxxxj. inci/
pien.quedã cõ
munitas et.d.
Alex.i.de imo.
in cõſi.cvij. ꝛ i
cõſi.cxliij. ꝛ.d.
Jaſo.may. la/
te in. l.i. ff. ij.
q̃ro.C. ð ſum.
tri. ꝛ ſi. catho.
qui omnia ac/
cumulat.

gnanf ſacros canones imitari in auct. vt clerici apud ꝓ
prios epos in prin.ꝛ in auct.de eccle.titu.in pn.c.clerici
de iudi.ꝛ iura canonica ſtricte ꝓhibebant vſuras ꝛ eas
extortas mãdent reſtitui.ergo ius ciuile vĩ velle idẽ ma
xime qꝛ vbi ↄcludif pctm̃ notoriũ iudex ſecularis nõ cõ
pellif ſuare ius ciuile.c.lꝫ.de iureiu. li.vi.ꝛ quare eccſia
ſe ipediat de hoc crimie quo ad laycos.tangit Jo.an.in
c.i.de vſur.in.vi. Et ex iſtis dicit do.Abb. haberi iſtum
tex.ſeu iſtũ paſſuꝫ declaratũ ꝛ iudicio meo adhuc gran/
dis reſtat via ad eũ enucleandũ. ꝛ iõ incepi a do.Abb.
tñꝗ̃ a moderniori pleni° loq̃nte. Supuenit ſolẽnis doc.
Lodo.ro.in.l.ticia.ff.ſol.ma.ꝛ qꝛ inter celebres moder/
nos modernior eſt iõ incipiã ab eo qꝛ moderna ꝛ nouiſ
ſima debuerũt eſſe ſibi cognita. Et audiui dũ legerẽ Fer
163 rarie a quodã preſtãti doc.ſeneñ.dicere † ꝙ cum do.Lo.
ro.legeret Senis.d.l.ticia.publicauit in plateis hãc cõ/
cluſionẽ ꝛ eã in cetu doctoꝝ mirũ in modũ ſubſtẽtauit
adeo vt ſtupor fuerit audire hoiem verba ſua reſonãtem
ſed iudicio meo in ſcriptis ſuis mancꝰ fuiſſe vĩ ẽt dfe
ctus i multis.ibi eni dicit fuiſſe duas opi.vnã Pan.quã
ſequif Bar.in.l.quotiẽs.ff.de iudi.ꝛ in.l.in oi nouatiõe
.C.de ſa.ſan.ec.ꝛ in.l.ij.ff.de iuriſ.om.iu.ꝛ in.d.l.ticia.ꝛ
etiã Fede.de ſenis in ↄſilijs ꝛ Archi.i.d.c.qd dicã.ꝛ do.
Anto.hic ꝛ Bal.in auct.ei qui iurat.C.de bo.auc.iudi.
poſ.ꝛ dicit hãc opi.ꝓbari pmo per.c.ad nr̃aꝫ.el.ij.de iu/
reiur.lꝫ glo.in.d.cle.diſpẽdioſam.rñdeat ad illuꝫ tex. ꝙ
ibi per papã narraf factũ.refert aũt iuramẽtũ partis ꝛ ex
narratiõe nõ reſultat iuris deciſio nihil tñ ad hoc allat.
ego allego Jo.an.in.c.dilecto.de prebẽ. ꝛ glo. vnicaꝫ ꝛ
ſingularẽ in.l.vnica.C.q̃ſi nõ petentiũ partes. ℂ Scðo
mouef iſta cã vſuraria nõ poteſt dici ſpũalis vel eccl'iaſti
ca niſi rõne peccati.qꝛ ipſa pecunia ſoluta ꝛ tota mã eſt
tpalis certũ eſt ꝙ pro extorſione rei turpiter acq̃ſite adi/
ri põt iudex ſecularis vt iã dixit ſupius do.Anto.ꝛ hanc
dicit primã opi ſore. Sed ſi re ṽa in h̃ nõ refert ſidelr qꝛ
imo pma opi.fuit ꝙ nõ poſſit iudex laycus ſe impedire
quocũqꝫ agaf de vſuris qð tenuit glo. iſta ꝛ ſilẽt. Sub
dit poſtea fuiſſe ſcðã opi. Bal.in auf.ad hec.C.ð lati.
liber.tol.ꝛ in.d.c.quotiẽs.ꝛ in.d.l.oi nouatiõe. ꝛ i.d.l.
ticia vbi dicit ꝙ ſiue ſit qð facti ſiue iuris nõ põt tracta/
ri corã ſeculari ex eo qꝛ cã eſt eccl'iaſtica. Et adducit gl.
quas adduxit ſupius do.Abb.adducit etiã Lap. i locis
allegatis ſupius ꝑ do.Abb.ꝛ ſubdit ꝙ cõſulendo ꝛ iu/
dicãdo ſecutus eſt opi.Bar.ꝛ Pan. per caſum expſſuꝫ
quẽ miraf a nemine fuiſſe põderatũ vſqꝫ ad tẽpora ſua
niſi a ſe videlꝫ.c.poſt miſerabilẽ.de vſur.vbi papa ꝑmit/
tit q̃buſcũqꝫ ſecularibus ptãteꝫ cõpellẽdi iudeos ad re/
ſtituẽdũ vſuras.ergo ex paritate rõnis vĩ idẽ in xp̃ianis
vſurarijs.ꝛ ſic vbi eſt qð facti ſuꝑ vſuris adiret iudex ſe/
cularis ꝛ dič ſe neſcire meliorẽ tex.illo. ℂ Mouef ẽt qꝛ
iudex ſecularis cõpellit ad obſeruantiã iuramẽti vt iam
ſupius dixit do.Anto. Mouef ẽt qꝛ iudex ſecularis cõ/
pellit laycũ recipiẽtẽ illicitũ iuramẽtũ ad illud relaxãdũ
vt voluit Fede.de ſenis cõſilio.cclxvi.refert do.Anto.in
c.i.ꝛ in.c.debitores de iureiur. Mouef ẽt qꝛ iudex ſecu/
laris punit periurũ de ꝑmiſſu eccleſie vt iã ſupius retulit
do.Abb.dicit tñ ſe facẽ pcipuũ fundamẽtũ ſuꝑ.d.c.poſt
miſerabilẽ. Dicit ẽt ꝙ cã vſuraꝝ ꝓprie nõ eſt cã eccl'iaſti
ca vt voluit gl.in.d.c.ex ſr̃is. Et iſta ſunt que Lodo.ro.i
mediũ attulit circa iſtũ paſſuꝫ in.d.l. ticia.ꝛ vt videt̃ ni/
hil noui adduxit. Ego.n.habeo i lec.bar.antiqua q̃ndã
apoſtillã factã antiq̃ꝫ in.d.l.oi nouatiõe. q̃ pro dcõ bar.
dicit eẽ caſum i.d.c.poſt miſerabilẽ. ꝛ ꝓ certo deteſtãda
fuit temeritas illa antiquoꝝ tacere noia ꝛ eoꝝ ſibi ap/
propriare ingenia. Nã ꝛ illuſtris doc. Jo.de iig.ꝛ antiq
oẽs allegarũt ad h̃ tex.in.d.c.poſt miſerabilẽ. Põdero
pmo ad illud.c.poſt miſerabilẽ.qꝛ ex pcepto pape pote/
ſtas ſecularis cõpellit iudeos ad remittẽdũ vſuras ergo
ſequif ꝙ ex ꝓpria poteſtate nõ poterat poteſtas layc°.q̃
probat ꝙ iudex ſecularis poſſit compellere laycum ad
indicãdũ

iudicandū ſuper vſuris ꝓut ſunt facti. Et ex hoc ſequit
vnū qḋ tibi videbit nouū videlꝫ ꝙ tenēdo opiones hui⁹
glo. ⁊ aliaꝝ ſequit ꝙ ibi ſit caſus ꝙ papa pōt cōmittere
cām ſpūalē ⁊ eccliaſticā layco vt voluit glo. in. c. mena.
ij. q. v. ⁊ in. c. bene qdē. xcvi. di. ⁊ in. c. pter hec. xxxij. di. ⁊
in. c. qſtio. de iudi. ¶ Itē pōdera ꝙ. d. c. poſt miſerabilē
164 pōt induci hoc mō. nā in. l. i. C. de ſac. ſan. ec. dicit † ꝙ li-
bere qlibet pōt legare eccleſie ⁊ tñ ante illā. l. qlibet pote
rat libere relinqre eccliē. ergo nihil noui inducit illa lex
hoc. ibi ſoluit ꝙ iō ita diſpoſuit impator qꝛ multi de ſcō
timebāt relinqre eccleſie iō nō inducit nouā libertatē le-
gandi ſed remouet illū facti timorē. ita dicamus in caſu
d. c. poſt miſerabilē. vt ante diſpōnē illius. c. poterāt iu-
dices ſeculares cōpellere iudeos ad remittēdū vſuras ſꝫ
qꝛ erāt negligētes. iō papa pcipit eis vt cōpellant ad re
mittēdū. ⁊ ſic nō apponit nomē poteſtatū ita poſſꝫ iduci
tex. ꝓ opione Pau. Bar. ⁊ ſequatiū. ¶ Itē pōdera qꝛ
ſi ſubtiliter pōderet ille tex. nō loqꝛ ꝙ iudex ſecularis co
gnoſcat ſi qs recepit vſuras ꝓut ꝯſiſtit in facto loqꝛ eni
ꝙ iudex ſeclaris cōpellit iudeos vt remittāt vſuras ⁊ ſic
165 nō petāt nō aūt loqꝛ vt receptas reſtituāt † vñ facili⁹ abij
cit a nobis ius querēdū ꝗ̄ ius queſitū. l. qḋ aūt. ff. que in
frau. credi. l. ſi ſpōſus. §. ſi maritus. ff. de dona. inter vi. ⁊
vxo. Inno. i. c. cū mouet. de renūc. Fede. d̄ ſe. ꝯſi. ix. ⁊ ſic nō
ꝓbat id ad qḋ allegaꝛ. ¶ Itē pōdera ille tex. loqꝛ quo
ad executionē nō aūt quo ad ꝯdēnationē hoc appꝫ i. v.
ꝯpellit. ⁊ aliud eſt iudicare ⁊ aliud eſt exequi. l. ab execu-
tore. ff. de ap. vñ nō ſeqꝛ ꝗ̄ ſnia lata ſup vſuris remittēdis
eſt tpalis ⁊ ꝓpbans qꝛ iſta ſtant ſimul ꝙ cā ſit ſpūalis vl̄
eccl'aſtica ⁊ ad pceptū iudicis eccl'aſtici mandet execu-
tioni p iudicē ſecularē vt i. c. i. de offi. or. ⁊ p ꝯñs nō ꝓbat
tex. id ad qḋ allegaꝛ. ¶ Pōdera ēt qꝛ loquit in iudeis
167 † qui ſunt ſui pncipis vt voluit Archi. in. c. qui ſincera.
xlv. di. ¶ Pōdera ēt qꝛ iudei peccātes ꝯ nām ſunt ſub
dnīi pape vt voluit Inno. i. c. qḋ ſup his. de voto. ⁊ no.
in. c. archiepatu. de rapto. ſꝫ iudei exercētes vſuras pec-
cant ꝯ nāꝫ abutētes nāli vſu pecunie. iō nō eſt admiratōe
dignū ſi papa mādet pncipib⁹ ꝯpellere iudeos. ¶ Pō-
dera ēt ꝙ ille tex. emanauit fauore xpianoꝝ ⁊ odio ipoꝝ
iudeoꝝ. ꝗ̄ nō dꝫ hr̄e locuꝫ in xpianos qꝛ quo ad xpianos
attēdet nā cāe. ¶ Pōdera ēt qꝛ imo papa ibi cōmittit
ptātē pncipib⁹ ⁊ ptātibus ſecularib⁹ cōpellēdi ⁊ nō or-
dinarijs locoꝝ pp faciliorē expeditionē. hñt eni familias
armataꝫ p quā facili⁹ fiet executio nō aūt eſt ſic in epis q
nō hñt familiā armatā. vide q̄ dixi in. c. i. de offi. ordi. ⁊ lꝫ
ſim indign⁹ iuris interpres tñ mihi vr̄ ꝙ defecerit illuſtre
ingeniū antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ quo ad. d. c. poſt miſera
bilē. ¶ Itē vt ad plenū fiat enucleatio hui⁹ dubitabilis
qōnis affero in mediū ſcribētes alios. Nam Bal. in. d. l.
quotiēs. tꝫ ꝙ indiſtincte ſpectet cognitio ad eccliaſticuꝫ
allegat no. in. c. tuā. de or. cogni. niſi eſſet qḋ de calculo.
Sed idē bal. i. d. l. ticia. dixit ꝙ ſi eſt qḋ meri facti cogno
ſcit laycus. Si vō hꝫ aliquā mixturaꝫ ſpūalitatis cogſcit
eccleſiaſticus qꝛ iſte cauſe ſunt inſepabiles qꝛ cā ſpūalis
trahit ad ſe ꝓpbanā ego allego i arg. ſing. tex. i. l. ſi cōeꝫ
ff. quēad. ſer. amit. Sꝫ idē Bal. in ti. de vſur. li. vi. in ſuis
ꝯcluſiōibus dicit ꝙ iudex eccliaſtic⁹ cognoſcit. ⁊ ꝙ Io.
mo. ſomniauerit cū ſua dialetica qꝛ nō ſequit iudex ſecu
laris cognoſcit de furto ꝗ̄ cognoſcit de vſura ⁊ remittit
ad Cy. in. l. ij. C. de ſpoꝛ. Sed idē bal. in. c. i. §. ſiſr. de cō-
tro. inueſti. dicit ꝙ qñ cā vſuraꝝ incidit actioni pignora
ticie pōt iudex ſecularis cognoſcere inter laycos d̄ actōe
pignoraticia ſecus ſi pncipalr ⁊ p ſe moueat qḋ vſuraria
168 ⁊ ibi qrit † ſi pplꝰ ſtatuere pōt ꝙ ſnia lata p iudicē ſecu-
larē ſup vſuris ſit ſeruāda iter ſe. ⁊ decidit ꝙ nō qꝛ eccle
ſia ſic reſeruauit ſibi iſtā cognitionē qꝛ layci ſunt nimis fa
uorabiles circa vſuras qꝛ caꝝ dulci fauore mūdus ſuſtē
taꝛ allega glo. in. l. ſi ꝯuenerit. ff. de pigno. actio. ¶ Cu
ꝯ hmōi ſtatutū allega tex. in cle. i. de vſuris. ſed idē Bal.
in. l. cos. §. ſi. de vſur. dicit ꝙ vſure pñt repeti p ꝯdinōem

ob turpem cām corā iudice ſeculari. Sed Angel. in. d. l.
quotiēs. remittit ſe ad Bar. in. d. l. ticia. Saly. in. d. l. q̄-
tiēs. dicit ꝙ cā vſuraria cognoſcit p iudicē eccleſiaſticuꝫ
ſed in. d. l. cos. §. ſi. dicit ꝙ antequā eēnt iura canonica iu-
dex ſecularis cognoſcebat de vſuris ſꝫ nō repiꝛ expſſe ꝓ-
hibitū de iure canonico. ꝗ̄ poterit iudex ſecularis cogno
ſcere. ⁊ iō in illis caſib⁹ in qbus de iure ciuili cenſeꝛ vſura
ſicut tūc iudex ſeculari cognoſcebat qñ vſura excedebat
modū ita cognoſcit ⁊ nūc. Et dicit p v̄bū forte ꝙ repetē-
tur data vt ſimplr data ob iniuſtā cām nō addēdo i libel
lo qḋ in piudiciuꝫ aie ſue laycus teneat data. ⁊ iſto caſu
pñt repeti corā iudice layco ſꝫ eū. Dicit tñ epos nolle h
capere vt ipleant ſuas curias. Et dicit ꝙ qdaꝫ canoniſte
vt fuit Io. de lig. ⁊ Io. cal. fecerūt fieri h Bononie qddā
ſtatutū ꝙ ſi opponiꝛ exceptio vſuraria corā iudice ſecula
ri ꝙ iudex ſecularis ipſam admittat ⁊ ſup ea teſtes reci-
piat ⁊ de ipſa cognoſcit vt plene ibi p eū quē videre po-
teris niſi cā vſuraria incepta fuiſſet prius corā epo. ⁊ ſic
voluit Io. de lig. ⁊ Io. cal. ꝙ iudex ſeculari poſſit cogno
ſcere de vſuris. ⁊ ita reſidet ibi Saly. Sed Io. de imo. i
d. l. ticia. dicit ꝙ qñ eſt qḋ facti an ꝯtrus ſit iniuſtus de du
plo vel ſortis cogſcit eccleſiaſtic⁹ ꝙ forte eccliaſticus ad-
mittit ꝓbatiōes q̄s nō admittit layc⁹. qꝛ de iure canoni-
co ꝯuinciꝛ vſurari⁹ p famā ⁊ argumēta. tñ Cy. in. d. l. q̄-
tiēs. dicit cano. ſibi facē iura p libito volūtatis faciēdo
ꝯtra illā legē. Sed Laurē. ⁊ Vgutio q̄s refert Archi. in
d. c. qḋ dicā. dicit ꝙ. d. c. poſt miſerabilē. recitat factū et
169 nō formā iuris qꝛ de facto ꝯtingit † ꝙ ſecularis non cō-
pellit vſurarios ad reſtōnem ⁊ maleficiūt qꝛ ſicut iudex
eccliaſticus cōpellit ita ⁊ ſecularis allegat. d. c. ad nřam el
ij. Et hāc opi. dicit Goffre. eē verā oib⁹ alijs reiectis qꝛ lꝫ
iſtud crimē ſit eccliaſticuꝫ tñ layci debēt ꝯueniri corā ſecu-
lari ⁊ clerici corā eccliaſtico vt ibi p Archi. Sed Io. de
fantu. in. d. c. qḋ dicā. tꝫ ꝙ iudex eccliaſticus dꝫ cognoſce
re. ⁊ rñdet ad iura allegata in ꝯtriuꝫ ⁊ allegat in ꝯtriū. d.
c. ex ijs. ⁊ iſtū tex. ſed Pau. in. d. cle. diſtiguit, vt dixi ſu-
perius. do. Pe. ſeqꝛ opi. bal. in. d. l. quotiēs Io. de imo.
in cle. diſpēdioſaꝫ. de iudi. retulit Pe. mutaſſe opi. vna
cū do. Gaſpa. de cal. ⁊ dicit Io. de imo. ꝙ illa diſtinctio
an ſit qḋ facti eēt vera p. d. c. ad nřaꝫ. ſed forte in pratica
ſuareꝛ opi. glo. pp ſuā antiātē. Sꝫ Guil. de mōte laudi
no quē refert ⁊ ſeqꝛ Io. d̄ imo. i. d. cle. i. de vſur. diſtiguit
ꝙ vſura redacta in pactū dꝫ repeti i foro canonico. ſi vō
eſt vſura ⁊ acceſſus ad ſortē an ē ſocietas tūc pōt petere
corā ſeculari. Si aūt ſint vſure ſolute vt i caſu. d. cle. i. tūc
cognitio ſpectat ad eccliaſticū iudicē ita trāſit ibi Io. de
imo. Sꝫ do. Car. in. xviij. q. dicit ꝙ ſi eſt qḋ an ꝯtrus ſit
vſurari⁹ cognitio ſpectat ad eccl'icū al'ai. c. illo vos. d̄ pi-
gno. c. ad nřaꝫ. de emp. ⁊ vēdi. ⁊ remittit ſe ad dicta ſua.
Sꝫ do. Domi. in. c. i. de vſur. li. vi. refert Bar. dicere ꝙ ē
crimē eccliaſticū ⁊ p eccleſiaſticū cognoſci dꝫ. Sed Io.
170 mo. ibi dicit in rubrica ꝙ vſura eſt furtū ⁊ rapina. † ⁊ de
furto ⁊ rapina cognoſcit layc⁹ ita ⁊ de vſuris. Sꝫ ipſe di
cit ꝙ imo cognoſcit eccleſiaſtic⁹ qꝛ qui facit vſurā abutiꝛ
vſu rei. ⁊ de iſto vſu cognoſcit dñs rei ⁊ ei⁹ vicari⁹. eſt. n.
dñs iuxta illud Domini eſt terra ⁊ plenitudo ei⁹. c. tua.
de deci. ⁊ dicit ꝙ iſta queſtio pēdet ab illa ſi vſure ſint ꝓ
hibite de iure ciuili quo caſu iudex ſecularis cognoſcit ſi
aūt nō ſunt ꝓhibite ſecus. Iſtud nō placet Io. de lig. ⁊
moueꝛ. crimē hereſis eſt prohibitū de iure ciuili. ⁊ tamē
de illo cognoſcit eccleſiaſticus. Sed ego dico ſalua pace
Io. de lig. iſtud non eſt bonū ſimile ex eo quia crimē he-
reſis eſt merū eccleſiaſticū ideo de illo non cognoſcit iu-
dex laycus. c. inquiſitionis. §. prohibemus. de hereti. in
vi. Sed vſura eſt crimen mixtuꝫ. ergo ꝙ aūt cōſuetudo
diſponit ꝙ ſolus eccleſiaſticus cognoſcat ⁊ tunc laycus
non poteſt per. c. ij. de conſue. lib. vi. Si autem conſuetu-
do nihil diſponit ſi eſt queſtio vſuraria ⁊ deducitur vt in
tereſſe. ⁊ tūc cognoſcit iudex ſeculari. Aut vt vſura ⁊ tūc
in foro penitētie cognoſcit eccleſiaſticus. Aut in foro cō-

tencioſo. ⁊ tunc ſi eſt queſtio de relicta pecunia vel nō ſo
luta cognoſcit laycus. de quo dicit eſſe caſuz in. d. c. poſt
miſerabilē. Aut eſt qō an ſit ꝯctus vſurarius tūc cogno-
ſcit eccl'icus. ⁊ ad hoc Jo. de lig. allat cle. i. §. ceterū. de
vſur. Lap. allegatiōe. lvi. dicit ꝙ opi. quā tȝ Archi. in. d.
c. qd dicā. nō ſuat in curia ſed ſuat opio glo. in. d. cle. dī
pendioſam. ⁊ ꝓ ea allegat qđ not. in. c. ſi. de iudi. lib. vi.
Idē voluit allegatiōe. lxx. Sed Jo. cal. in ti. de foro cō-
pe. ꝯſilio. xxx. tangit ⁊ nihil ꝯcludit. Sed Gaſpa. de cal.
cina genitus in quodā ꝯſilio poſito inter cōſilia Pe. de
ancha. in ordine. ccxxvi. tȝ ꝙ iudex eccl'icus nō pōt inhi-
bere iudici ſeculari per. l. vbi ceptū. ff. de iudi. ꝙ nullo iu
re ꝓbaſ ꝙ exceptio vſuraria impediat cognitionē iudi-
cis layci imo pōt de illa cognoſcere per dictā. l. quotiēs.
vñ ſicut iudex ſecularis cognoſcit de ſacrilegio vel periu
rio ⁊ ſimilibus ita de iſto ⁊ dicit ꝙ ita tenebat pr̄ ſu⁹. ⁊ ad
hoc allegabat dictū. c. poſt miſerabilē. ⁊ ꝯcludit ibi late
ꝙ nō pōt inhibere iudici layco cognitionē. Sȝ do. Lau.
de florentia in tractatu de vſuris. q. cxviij. dicit ſe vidiſſe
ꝯſiliū Jo. cal. in quo dicit nō valere ꝯſtitutiōēs epi vt lay
cus non poſſit cognoſcere de cā vſuraria. dicit tñ ꝙ opio
Bart. pōt ſuſtentari ſed opio Bal. eſt tutior. Sȝ idē do.
Lauren. q. cxxvi. ⁊. cxxxiij. dicit ꝙ pōt inhibere. ⁊ ad h̄
allegat Bal. in. l. ꝯſulta. C. de teſta. Sed Jo. de imo. hic
refert opionē do. Anto. dicētis ꝙ ſi appareat de hoc cō
ſuetudo illa ſeruet alꝰ ſit vera opio Bar. ⁊ Pau. Ipſe
vero dicit ꝙ ſi vſura eſt ſupra modū pōt repeti corā ſecu
lari alꝰ ſuadā ē opio ꝙ corā iudice eccl'iaſtico ⁊ ita reſi

a ℭ Secularis Adde i iſta mā lapum allegatiōe. lv. lvj. Federi. d̄ ſe. i ꝯſi. xcvj. Joā. mo. ⁊ alios in. c. i. de vſu. in. vi. Joā. cal. in ꝯſi. iij. ⁊ q̄plures Theologos in iii. ſen. qui de iſta mā multa tractant.

det. Sed Bal. in. l. i. C. de ope. liber. dicit ꝙ in ſpūalibus
eccleſia trahit aquā ad ſuū molendinū ⁊ dicit eſſe tutio-
rem opionē. ſed Lap. allegatiōe. xv. tȝ ꝙ laycus nō pōt
cognoſcere de vſura ita ⁊ arbiter laycus ſed Pe. ꝯſilio
xciij. ꝯſuluit ꝙ poſtq̄ latū eſt laudū non pōt opponi ex
ceptio ꝙ eſt ꝯctus vſurarius ad impediēdā executionē.
Sed Fede. de ſenis ꝯſilio. ccxl. ſequiſ opionē Pau. ſed
do. Pe. in repetitiōe. c. ea que de reg. iur. li. vi. in. q. q. di
cit ꝙ in hac varietate docentū tñ ſaluo iudicio meliꝰ ſen
tientis ſe tenere ꝙ principalr̄ peti pōt in foro ſeculari qđ
primo ꝓbat q2 tale crimē nō inducit aliquā ſpūalē ſicut
nec alia crimina vl'r excepto crimie ſymonie hereſis. hoc
enīȝ dicit tex. in. c. i inq̄ſitionis. de hereti. in. vi. ⁊ pōderat
ibi verbū mere eccleſiaſtico. ⁊ poſito ꝙ eſſet eccleſiaſticū
tñ nō eſt mere eccleſiaſticū per qđ verbū datur intelligi
ꝙ nō ſic ſunt alia crimina rōne ergo ſpūalitatis annexe
nō poteſt dici iſtud crimen eſſe de foro eccleſiaſtico ⁊ po
ſito ꝙ eſſet eccleſiaſticū tñ nō eſt mere eccleſiaſticū ideo
debet ꝑmitti cognitio iudici eccl'iaſtico ſicut in alijs cri-
minibus eccleſiaſticis que ſunt grauiora vt ſacrilegium
adulteriū de quibus hic ⁊ in. l. ſi qs in hoc genus. de epiſ.
⁊ cler. l. ſacrilegij. C. ad. l. iul. pecu. c. felicis. §. per hoc de
171 pe. li. vi. † ℭ De adulterio inceſtu ⁊ periurio pȝ. C. ⁊ ff.
de adul. ⁊. l. ſi quis maior. C. de trāſac. Si enim iuramē-
tum ⁊ alia ꝑdicta crimina nō eſſent de foro ſeculari non
eſſent tot leges edite ſup eis q̄ſi qui nō poſſet iudicare nō
poſſet ſtatuere. c. eccleſia. de ꝯſti. Si dicaſ ideo nō eſt de
foro ſeculari q2 leges ꝑmittunt vſuras. ipſe dicit hoc eſſe
falſuȝ allat Jo. an. in. c. pctū de reg. iur. in. vi. in. v. ar. q.
ℭ Itē poſito ꝙ de iure ciuili nō eſſent ꝓhibite tñ nō ſe-
quiſ ergo nō ſunt de foro ſuo. nam ⁊ vbi iudex ſecularis
nō pōt cognoſcere rōne defectus iuris litigatoris tamē
ſi canones ꝓuidēt aliter q̄ȝ leges iudex laycus erit cōpe-
tens ⁊ obmiſſis legibꝰ iudicabit ſm̄ canones vt. c. q̄uia
de pactis. li. vi. c. lȝ de iuretur. eo. li. c. cū ꝯtingat. eo. ti. idē
concludit ꝙ nō eſt adeo crimē eccleſiaſticū ꝙ iudex lay-
cus nō poſſit cognoſcere principalr̄ de eo. Et ſi dicaſ ꝙ
ideo eſt de foro eccleſie q2 includit peccatum ⁊ deuorat
sias vt in. c. i. de vſur. li. vi. rūdet ꝙ iſta ratio nō ꝯcludit.
172 † nam omne crimē rōne peccati eſt eccleſiaſticū vt notat
Archi. xi. q. i. in ſūma. ſed nō ſequiſ cōtinet in ſe peccatū.
ergo eſt de foro eccl'ie limitata enim rōne peccati cauſe.

deuoluunſ ad eccleſiā. c. nouit. de iudi. Ex iſtis infert ꝙ
nō ſolū principalr̄ poſſunt peti vſure in foro eccleſiaſtico
ſed etiā incidēter per modū exceptionis. Et ſi dicaſ ꝙ eſt
ꝯctus mutui vel alius ꝯctus vſurarius poterit cognoſce
re iudex ſecularis nec poterit iudex eccleſiaſticus ſibi in-
hibere ita dicit ſe ꝯſuluiſſe cū dño Gaſpa. de cal. ita bel-
liſſime dixit do. Pe. in. d. c. ea que. Sȝ do. Car. hic dixit
ꝙ tenēdo opinionē ꝙ vſure ſunt ꝓhibite de iure ciuili vt
no. in auct. ad hec. C. de vſur. ⁊ in gl. xiiij. q. iij. c. qd dicā
tñ eſt adhuc crimē eccleſiaſticū tm̄ nec pōt dici ſeculare
quo ad hoc iudex ſecularis cognoſcat. nā ꝓhibitio legis
cauſaſ a ꝑcedēti ꝓhibitiōe facta per canones qui ius di-
uinū in hoc interꝑtanſ ⁊ imitant. dſ ergo crimē eccleſia-
ſticū q2 ꝑ diſpōnem eccleſiaſticā canonū vſure facte ſunt
crimē cohercēdū ⁊ puniēdū. xlvij. di. c. q̄m. ⁊ lȝ ille canō
loquaſ in clericis tñ. xiiij. q. iij. c. ne in hoc. ⁊ tribꝰ capitu
lis ſequētibus ꝓhibenſ layci. Itē de iure ciuili nullū re-
mediū eſt introductū ad cohercēdū vſuras ſimpl'r lȝ bñ
eſt ꝯditū ad repetēdū vſuras ſolutas vltra legitimū mo
dū. l. eos. C. de vſur. quo caſu etiā ſecularis cog̃ſcere pōt
⁊ ſic ſimpl'r loq̄ndo crimē vſuraꝝ eſt eccl'iaſticū tñ ⁊ ſo-
lus eccleſiaſticus cognoſcit. ⁊ hec dicit fore notāda quia
nō tangunſ ꝑ ſcribētes ⁊ ita dicit ſe rn̄diſſe magno do-
ctori dicēti ſe de h̄ dubitare ita hic dicit do. Car. ℭ Re
lati ſunt ꝑces nr̄i varij ⁊ diuerſi inſ ſe temerariū fere ē ſci
re qs iuſtius dixerit q2 magno ſe iudice quiſq̄ȝ tueſ. ⁊ ēt
difficile eſt ſcire que eſt cōis opi. q2 moderni tenēt vnā ⁊
alij aduerſi ſequunſ aduerſā opi. ſtādū erit illi opi. quā
ſeruat ꝯſuetudo at. l. minime. ff. de leg. aperiat nobis ve
173 ritatē liberaliſſimus deus. † ℭ Mihi vr̄ ꝙ ſi ꝯuenitur
laycus ſuper vſuris ſiue ꝑncipalr̄ ſiue incidēter ꝙ poſſit
a adiri iudex ſecularis.ᵃ ⁊ arguo ſic vbicūq̄ȝ vnū ⁊ idē cri
men vniformiter dānaſ a lege ciuili ⁊ canonica tā ſecula
ris iudex q̄ȝ eccleſiaſticꝰ pōt in foro ſuo cognoſcere iſtud
ꝓbaſ in. l. ſi quis in hoc genus. C. de epi. ⁊ cleri. ſm̄ legē
ſui fori vt ſupius retuli referēdo ꝯſiliū do. Pe. factum
Ceſenne. ſed ita eſt ꝙ vſure dānate ſunt a lege ciuili ⁊ ca
nonica ⁊ diuina. ergo ſeqſ ꝙ de his pōt iudicare iudex
laycus ⁊ eccleſiaſticus ⁊ iudex fori ꝯſcie. aſſumptū deci-
dit tex. in cle. i. de vſur. in prin. in. v. ꝯ iura diuina pariter
⁊ humana. vbi ꝓbaſ formalr̄ ꝙ vſure ſunt ꝯ leges ciui-
les. ergo ſequiſ ꝙ ꝑ iudicē ſecularē pōt de eis iudicari.
ℭ Scđo aut dicimus eſſe ꝯ deū. aut dicimus ꝯ ꝓximū.
aut ꝯ leges vſuras qꝰcūq̄ȝ capiamꝰ ſumus in caſu victo
rie. Si enī dicamꝰ ꝙ vſure ſunt ꝯ deū vt ꝓbaſ in. d. cle. i.
certū eſt ꝙ offendēs deū tali exceſſu quē lex ciuilis punit
ꝙ iudex ſecularis pōt punire ita ꝓbaſ in. d. l. ſi qs in hoc
genꝰ. ſȝ lex ciuilis punit vſurarios vt ꝓbaſ in. d. cle. i. q2
offendit leges hūanas vt ibi dſ. ḡ ſeqſ ꝙ pōt iudex ſecu-
laris cognoſcere de vſuris ſicut dicimꝰ de eo qui blaſphe
mat ipm̄ deū. Si dicimꝰ ꝙ ſunt ꝯ ꝓximū vt eſt veritas ⁊
ꝓbaſ in. d. cle. i. eodē mō poterit cognoſcere iudex ſecu-
laris q2 ꝑ vſuras hoīes depauperanſ vt i. c. i. de vſur. Si di
cimꝰ vſuras eſſe ꝯ rē publicā ⁊ publicū bonū q2 expedit
rei publice hēre ſubditos diuites vt in auct. vt iudi. ſine
quoq̄ ſuffra. §. cogitatio. expedit enī rei publice ne qs re
ſua male vtaſ. ḡ inq̄ſtū inducūt ſubditos ad paupertatē po
terit iudex laycꝰ cōpellere vſurariū ad reſtōnē vſuraꝝ ⁊
ad remittēdū nō ſolutas ⁊ ad iudicāduȝ nō teneri. ⁊ iſta
ad hāc ptē ſūt nouiſſima motiua. ⁊ ꝑ ꝯñs illa opi. Gaſp.
de cal. ⁊ do. Pe. ⁊ Jo. cal. eſt veriſſima. ℭ Preterea ar-
guo ſic illō qđ pōt facē ꝑ ſuā ꝯſtōnē laycꝰ illō idē poteſt
per ſuā ſniā ſic illō qđ pōt ꝑ ſuā ſniā pōt ꝑ ſuā ꝯſtōnem
facē ita pulchre dic bal. i. l. aduerſus. C. ſi aduer. rē iudi.
faē ēt q2 ꝯdere ſtatutū eſt iuriſditiōis vt voluit gl. in. l. i.
ff. de iuriſ. o. iu. Inno. i. c. cū acceſſiſſent. de ꝯſti. Bar. i. l.
oēs ppli. ff. d̄ iuſti. ⁊ iur. ꝓbaſ in. l. nulli. C. d̄ ſen. ⁊ iterlo.
om. iu. Sȝ laycꝰ pōt ꝑ ſuā ꝯſtōnē diſponē ſup ꝓhibitiōe
vſuraꝝ vt eſt tex. formalis i. d. cle. i. d̄ vſur. ḡ ſeqſ ꝙ poteſt
ſniare ſup vſuris nō ſoluēdis aut reſtituēdis ſeu nō debē

dis ⁊

dis ⁊ ſuper eis cognoſcere. Preterea faciat in his que
ſunt mere eccleſiaſtica layc⁹ nullo mõ ſtatuere põt ẽt i ſa
uorẽ eccłie vt ꝓbaſ i.c.eccłia de ꝯſti. ⁊ in.c. bñ a zenone.
xvi.di. ⁊ i.c.eccłia.vt li.pẽdẽ.ſʒ laic⁹ põt ſtatuere ſup ꝓ
hibẽdis vſuris ꝓbaſ i.d.cle.i.ğ ſeqſ ꝙ crimẽ vſuraꝝ nõ
eſt mere eccłicuʒ. Preterea h̃ ꝓbaſ in.d.c. ad nr̃aʒ el.ij.
de iuſ iur. vbi iurauit dõbitor nõ mouere qõneʒ ſup vſurꝭ
corã iudice eccłiaſtico nec ſecłari.ğ ſecularis põt iudica
re ſup vſuris ibi ẽ caſus formalis ⁊ ſi dicaſ ꝙ ibi eſt nar
ratio facti vt dicũt tenẽtes ꝯriũ. Rñdeo ꝙ illa narratio
facti vr̃ approbata ꝑ papã. ⁊ ſi dicaſ ꝙ ille creditor erat
cleric⁹ iõ fuit cõpulſus ꝑ archiepm ſeu ꝑ papã. Ad h̃ rñ
deo iſtõ eẽ falſuʒ ex eo qꝛ clericatus eſt accidẽs ⁊ nõ pſu
miſ ineſſe niſi ꝓbeſ vt i.c.ex lr̃is.de trãſac.glo.in.c.ſi
forte de elec.li.vi. ¶ Et põdero ſubtilr̃ illum tex. ꝙ ille
Petr⁹ vſurari⁹ nõ exegiſſet ꝓmiſſionẽ cũ iuramẽto ꝙ nõ
moueret qõneʒ ſup vſuris corã iudice eccłiaſtico vel etiã
ſecłari ſi corã ſeculari nõ poterat moueri qꝛ vt dixit bal.
174 in rubrica.C.de ꝯdẽ.ẽp.in.ix.q.† ñnimã v̄bã appoſitũ
in ꝯctu vr̃ appoſitũ cũ miniſterio aliqd operandi ſi fieri pt
.l.ſi qñ de leg.i.ergo ꝓbaſ ibi ꝙ poterat moueri qõ corã
iudice ſeculari.ğ ſeqſ ꝙ iportat iuris miniſteriũ ⁊ ſic lay
cus põt cogſcere de vſuris. Preterea de illo crimine ſe
aliq̃ mõ nõ ipedit iudex ſecularis qõ eſt mer eccłiaſticũ.
iſtud ꝓbaſ in.c.ingſitiõis.§.ꝓhibem⁹.de heret.li.vi. Ex
quo ſeqſ ꝙ ſi nõ eſt mere eccleſiaſticũ ꝙ iudex ſecularis
põt ſe ipedire. ⁊ põt eſſe rõ qꝛ in crimie hereſis offendiſ
dũtaxat ipſe de⁹ iõ ſum⁹ iudex erit vicarius dei ⁊ ꝑ ꝯñs
nõ põt iudex ſecularis. Sed crimẽ vſurarũ non eſt mere
eccleſiaſticũ ex eo qꝛ nõ offendiſ ſolus de⁹.imo offendiſ
etiã ꝓxim⁹.ergo poterit iudex ſecularis cogſcere. Pre
terea adduco iſtũ tex.ſubtilr̃ ꝯſiderãdo hoc mõ hic dẽ ꝙ
ideo laycus occupãs rem eccłie ꝯueniri põt corã iudice
layco vel eccleſiaſtico vt maluerit rector qꝛ fauore eccle
ſie eſt introductũ qꝛ offendit eccleſiã.ſed ille qui facit vſu
ras offendit deuʒ vt in.d.cle.i.de vſuris.ergo ſi eſt fauor
dei vt ꝯueniaſ corã layco poterit laycus ꝯueniri coram
layco qꝛ nõ eſt crimẽ mere eccleſiaſticũ. ⁊ iſto mõ inducẽ
do eſt h̃ caſus ꝯ glo. ⁊ ſequaces.ergo multo forti⁹ pote
rit cognoſcere laycus qꝛ nõ ſolũ offendiſ deus ſed etiã ꝓ
xim⁹ vt in cle.i.de vſuris.tene mẽti qꝛ eſt noua inuẽtio. ⁊
ideo videnſ mihi v̄ba ad ephesios diſtinctio data ꝑ bar.
⁊ ſequaces. ⁊ miror ꝙ Lodo.dixerit ꝙ fuaſ opio Bar.
⁊ Lap.dixit ꝙ in curia romana fuaſ opi. Guil. ¶ Et
175 ex hoc nota † ꝙ nõ attẽdeſ vtrũ ꝯuẽtus ꝓ vſuris ſit lay
a cus qꝛ poterit ꝯueniri corã iudice eccleſiaſtico^a ſi fauor ẽ
eius a quo extorte fuer a quo debenſ vſure ꝑ iſtuʒ tex.qꝛ
ſi in fauorẽ eccłie eſt introductũ ex quo eſt leſa eccleſia vt
ꝯueniaſ corã quo maluerit rector eccleſie.eodeʒ mõ ex q̃
per vſurã lediſ deus ⁊ ꝓximus eſt in electiõe ꝓximi corã
quo malit ꝯuenire ipm vſurariũ ꝑ iſtũ tex. lʒ ſupius aliſ
dixerim ⁊ nõ bene. Et ex hoc naſ precipuũ lumẽ ad illõ
c.poſt miſerabilẽ. Nec obſtat cũ dicit do. Car. ꝙ crimẽ
vſuraꝝ ẽ eccleſiaſticũ qꝛ fateor mixtũ ⁊ nõ mex qõ rõne
inconuincibili oñdo.laycus cognoſcit de vſura ergo nõ
eſt merũ eccleſiaſticũ ita ꝓbaſ in.l.eos.C.de vſur. ⁊ vo
lunt Saly. ⁊ do. Car. vt ſupius rettuli. Scdõ ꝓbaſ in di
cto.c.vt ingſitiõi.§.ꝓhibemus. ⁊ ſic nõ obſtat dictũ do.
Cardi. ⁊ ꝓpter hoc glo.in.d.c.ex lr̃is. vſa eſt illo voca
bulo iproprie quaſi vt dicit glo.in.c.ꝑnt de dolo ⁊ cõtu.
vt dicaſ quaſi eccłiaſticũ. Nec ob.qõ dicit ꝙ ꝓhibitio le
gis ciuilis cauſaſ a ꝓcedẽti diſpõne facta per canones q
ius diuinũ interꝑtati ſunt. Quia ad hoc rñdeo ꝙ lʒ a iu
re diuino ſint ꝓhibite nõ tñ ſeqſ ꝙ ſit crimẽ mere eccłia
ſticũ. ⁊ eſſet inueſtigãdũ ſi deus ꝓhibuit vſuras ex eo qꝛ
principalr̃ offendiſ ipſe deus.an qꝛ principalr̃ offendiſ
ꝓxim⁹ ⁊ nõ deus ſed in ꝯſeqntiã ex eo qꝛ ꝓhibuit iudeis
ne fenerarenſ ſuo fratri ⁊ ſic in fauorẽ ꝓximi ꝓcipalr̃ ꝓ
hibuit vſuras. ⁊ apud pſalariſtã dɾ Qui ſtabit in monte
ſancto eius qui nõ dedit pecuniã ad vſuras. Ecce nũc ꝙ

vſura poti⁹ tẽdit ad ꝓiudiciũ ipſi⁹ vſurarij q̃ ad iniuriaʒ
dei ⁊ ita dʒ intelligi auctas Jeſu xp̃i mutuũ dãtes nihil
inde ſperãtes. ⁊ ad.d.cle.i.de vſuris.inq̃tũ dicit ꝙ eſt ꝯ
deũ. Rñdeo ſecũdario ſed ꝓncipalr̃ eſt ꝯ ꝓximũ ⁊ ꝯ ani
mã ipſi⁹ vſurarij qꝛ nõ paret deo nec hʒ charitatẽ ꝓximi
⁊ ſic liqde apparet ꝙ nõ eſt crimẽ mere eccleſiaſticuʒ vñ
fateor ꝙ ꝓhibitio vſurarũ facta a.l.ciuili habuerit ortũ
a ꝓcedẽti diſpõne canonũ ex qua lex ciuilis approbauit
ꝯtractꝰ ꝯcilia vt ꝓbaſ melius q̃ alibi in.d.cle.i. de vſur.
tñ crimẽ vſuraꝝ nũq̃ fuit mere eccłiaſticuʒ ⁊ vr̃ mihi ꝙ
gl.iſta ⁊ ſiles debẽt iꝓpriari ⁊ intelligi ꝙ ſit crimẽ q̃ſi
eccleſiaſticũ vt voluit glo.in.d.c.ex lr̃is. ⁊ plus dico ꝙ ſi
eſſet mere eccleſiaſticũ canones h̃ expꝛeſſiſſent ⁊ ꝓhibuiſ
ſent ꝙ quocũqʒ mõ ſe nõ impediret iudex ſecularis ſicut
fecerũt de crimine hereſis ⁊ rõ fuit iudicio meo qꝛ non
offendiſ ꝓncipalr̃ deus.nec obſtat cũ dicit do.Car. ꝙ h̃
iure ciuili ſunt ꝓhibite vſure tñ nõ ꝓditũ eſt illud ſpãle
remediũ. Sʒ de iure canonico ideo eſt introductuʒ ſpãle
remediũ qꝛ ad hoc dico ꝙ nõ ſeqſ ergo iudex layc⁹ non
poterit de illa cognoſcere.nã actus actiuor ſunt in pa
tiẽte bñ diſpoſito vt voluit phus. Sʒ iudex ſecularis eſt
capax cognoſcere de hmõi crimine vt in.l.eos. Itẽʒ mã
ſubiecta hoc patiſ qꝛ eſt pecunia vt iã dixit hic do. Ant.
nec erit alienũ a iuris cẽſura adiuuare ſuã cognitioneʒ ꝑ
iura canonica ſicut ecõtra ſepenumero facit iudex eccłia
ſticus q iudicat ꝑ leges caſus eccłiaſticos ſi nõ ſunt deci
ſi ꝑ canones. vt in.c.i.de ope.no.nũci. ⁊.x.di.c.ſi in adiu
toriũ.c.i.de offi.or. cũ ſimi. ⁊ i hoc imitabiſ ⁊ ſequeſ ca
no.iudex ſecłaris. Preterea facit ad ꝓdicta.l.potioris.
.C.de offi.rec.ꝓuin.vbi inferior iudex põt ꝓuenire ſupio
rẽ ad puniẽdũ delictũ qõ eſt ꝯ bonũ publicũ ita dicem⁹
de vſura que tẽdit ꝯ dei ⁊ ꝓximũ ⁊ ꝯtra nãm ⁊ ꝯtra pu
blicũ bonũ. Preterea faciat illud qõ quotidie videm⁹
fieri per ciuitates ⁊ per cõitates diſponẽtes ꝙ ꝓtãtes ter
raꝝ cõpellant chriſtianos ad vſuras ſoluẽdas iudeis ⁊
ẽt videm⁹ ꝙ deus ſuꝓem⁹ tolleraꝭ ꝙ iudei exerceãt vſu
ras ꝯtra chriſtianos. Preterea facit vbicũqʒ aliqõ ẽ ef
fectũ crimẽ tam a iure ciuili q̃ canonico tũc põt cogno
ſci per vtrũqʒ iudicẽ ⁊ eſt locus ꝓuentioni. arg.c. tue de
procur.ita dicit Pau.in.c.ij.de excep.li.vi. Sed ita eſt
in ꝓpoſito nr̃o ꝙ eſt effectũ crimen ex diſpõne canonis
⁊ legum per iura allegata ſupius ergo ſpectat cognitio
ad vtrũqʒ iudicẽ ⁊ locus ꝓuentioni ⁊ cũ dicit do. Card.
ſe dixiſſe nõ tacta ꝑ alios ex ꝓdictis poteris colligere ſi
ita eſt vt dicit ⁊ ſic ꝯcludo ꝙ principalr̃ ſup vſuris põt
adiri iudex laycus vel eccleſiaſticus ſi actor maluerit.ſi
qd eſt noui quod eſt cõſonuʒ iuri detis gloriã deo ſupre
mo. Si aũt mali imputeſ inſcitie mee qꝛ ſolus deus ve
rax omnis hõ mendax. Subijcio tñ me deciſioni ſacro
ſancte ro.eccleſie. Et ſi dicaſ ꝙ vſurarius offendit vſum
176 rei ⁊ ſic ledit nãm. ad hoc rñdeo † ꝙ deus eſt natura na
turans ſed nõ eſt natura naturata. eſt nã ipſius rei iõ ꝓn
cipaliter offendit naturã naturatã de qua glo. loquitur
in.l.reſpicieñ.ff.ſi cer.peta. Et etiã facit qꝛ in aliqbus ca
ſibus ꝑmittiſ vſura vt habeſ in.c.ab illo exige.xiiij.q.iiij.
⁊ not.in.c.cõqueſtus de vſur. ⁊ etiã qꝛ aliquo caſu papa
permittit vſuras vt hodie videmus in iudeis faciẽtibus
vſuras ex permiſſiõe pape ⁊ tũc ſuccedit illa regula q̃ȳl
lud qõ a iure diuino eſt ꝓhibitoriũ ⁊ punitorium ſi ali
quo caſu eſt permiſſuʒ per.l.humanã põt permitti.ſecus
ſi eſt prohibitoriũ ⁊ punitoriũ ⁊ aliquo caſu nõ ꝑmittiſ
vt eſt in illo ꝓcepto nõ mechaberis vt per Bal.in.l.ſi.C.
ſi cõtra ius vel vtilẽ.publi. Et ꝙ ſit cõtra proximũ.addu
co.c.poſt miſerabilẽ de vſuris.vbi cõpelliſ iudeus remit
tere vſuraſ chriſtianis certũ eſt ꝙ hoc nõ facit canon ad
fauorẽ anime iudei argu.c.gaudemus.de diuor. ſed fa
cit in fauorẽ chriſtiani ⁊ ſic in fauorẽ proximi ne depau
177 pereſ. † Eſt ⁊ alius caſus in crimie hereſis de hoc nõ eſt
dubitandũ qꝛ eſt mere eccleſiaſticũ itaqʒ iudex ſecularis
nullo mõ reſpectu cognitiõis poterit ſe intromittere ſed

a ¶ Eccleſiaſtico. Adde ꝙ talis cã quãdocũqʒ vertaſ coram iudice eccłiaſtico dʒ eẽ ſũmaria vt tenet do. Car. in c.ſalubriter de vſu.q.xxxiij. ⁊ q.xxxvj. in ſi. ſecus tñ ſi ventilleſ coram iudice layco vt ibidẽ. q.xxxiiij. vbi videas qꝛ i materia vſurarum mirabilis dicit.

a ¶ A lege. Que ē capital' de iure ciuili vt l. licentiā. C. d̄ hereti. iūcta. l. qui vltimo ſup plicio. ff. de pe. et pena ignis vt p3 ex ꝯſuetu dine. Que col ligiē ex verbis euāgelij Joā. c. xv. ſi quis in me nō māſerit mittet foras ſi cut palmes et areſcet. ⁊ colli gent eum ⁊ in ignē mittent ⁊ ardet ⁊ ad hoc vide. d. Abba. in. c. ad abolen dā de hereti. q̄ hoc ſinglr̄ no tat. ⁊ poſt ipm̄ iuniores ſcri bentes.

b ¶ Simonie. Adde ꝙ tale crimē eſt publi cū ⁊ equipa ratur etiam cri mini leſe maie ſtatis vt p3 bal. in. l. ſi quēcq̄3 in ſi. no. C. de epi. ⁊ cleri. ⁊ do. Alexā. de imo. in. l. i. ff. de pu bli. iudi. Nec mirū ſi ab vtro ꝗ foro d̄ eo co gnoſci poſſet.

tantum reſpectu executionis ad petitionē3 eccleſie vt eſt
caſus in. c. vt inqſitionis. §. ꝓhibem⁹ de here. lib. vi. Pu
tat tn̄ hic do. Anto. ꝙ ſecularis pōt nouas penas adde
re layco ⁊ illas imponere ſ3 declaratio hereſis ꝑtinet ſo
lū ad eccliam de quo do. Abb. dicit ſe dubitare qr̄ cū nō
poſſit ſe intromittere ⁊ ē mere eccl'iaſticū punitio nō ſpe
ctat ad eū ⁊ per ꝯñs nō valebit ſtatutū argu. c. ij. de ꝯſti.
lib. vi. ⁊ l. ſi. ff. de iuriſdi. om. iu. Sed mihi vr̄ ꝙ recte lo
quat̄ do. Ant. ⁊ moueor hoc mō. De iure ciuili poterat
laycus iudex punire hereticū penis impoſitis a lege^a vt
per totū titulū. C. de hereti. ⁊ certū eſt ꝙ lex iperialis lo
quēs in fauorē dei ⁊ eccleſie cenſet̄ approbata per eccle
ſiam ⁊ papā vt voluit Hoſtien. in. c. ſi. de ſolu. Sed ꝑ ius
canonicū nō eſt ſublata illa poteſtas imperatoris puniē
di laycū hereticū ſed dūtaxat eſt ſublata reſpectu cogni
tionis ⁊ reſpectu executionis vt ꝓbat̄ in. d. §. ꝓhibem⁹.
ergo ſequit̄ ꝙ iperator poterit augere per ſuā legē penā
imponēdā layco heretico ⁊ ſic quo ad ipſum iperatorē3
recte loquitur do. Anto. Si autē loqt̄ quo ad ipm̄ laycum
vtrū per ſuū ſtatutum poſſit augere penā heretico layco
iſtud eſt dubitabile ꝙ ſtatutum layci eccleſie fauorabile
nō videt̄ approbatū ab eccleſia vt ꝓbat̄ in. c. eccleſia de
ꝯſti. ⁊ voluit Hoſti. in. c. ſi. de ſolu. ergo vr̄ ꝙ cū nō poſ
ſit ſtatuere ꝙ nō poterit diſponere de pena qr̄ ſi non pōt
ſup principali. ergo nec ſup acceſſorio. Et pondera bene
hoc qr̄ iſta differētia vtr3 pena augeat̄ ab imperiali lege
vel municipali eſt valde elegans nec eā conſiderauit do.
Anto. nec do. Abb. nec alius qſpiā. Et adduco ego tex.
valde elegātem de hoc in. l. ſi diuina domus. ⁊ qđ ibi vo
luit Bart. C. de exacti. tribu. lib. x. ⁊ quod ibi voluit bal.
in. l. placet. C. de ſacroſanc. eccle. tn̄ puto ꝙ dñs Anto. re
cte loquat̄ etiā in inferiori ⁊ moueor per duas gl. ualde
elegātes in cle. ne romani de elec. ⁊. c. ij. de cōſti. lib. vi. q̄
178 dicūt † ꝙ epūs pōt adiuuare ius cōe ⁊ imponere maiorē
penā. ⁊ adduco vnū qđ videbit̄ tibi nouū de quo nemo
aiaduertit. Nā Guil. de cu. in. l. magiſtratib⁹. ff. de iuriſ
di. om. iu. quē refert Bar. ⁊ ſequit̄ in. l. diuus. ff. de cuſt.
reo. vbi dicit iudex inqſiuit ꝯ quēdam de hereſi ⁊ eū dā
nauit ⁊ eundē miſit ꝑtāti ſeculari cū ꝓceſſu iam facto vt
iponat penā iudex vero nō vult ſtare illi ꝓceſſui ſed vult
inchoare nouū ꝓceſſū ⁊ ex illo nouo ꝓceſſu cognoſce
re ⁊ iudicare dic̄ ꝙ poterit. allat. §. ſi do crimē. in auct. d̄
ſanctiſ. epiſco. Ecce nūc ꝙ laycus cognoſcit ⁊ iudicat de
crimine hereſis. Pro certo iſti moderni qui hic ſcripſe
runt deberēt verberari ⁊ acriter reprehēdi ex eo qr̄ non
adduxerūt iſtā doctrinam Bar. ⁊ Guil. Et plus dico ꝙ
Bal. in. l. magiſtratibus trāſit cū dicto Guil. ⁊ Bar. qđ
eſt quotidianū qr̄ iudex eccleſiaſticus apponit ſuā penā3
⁊ iudex ſecularis ēt apponit ſuā penā qr̄ poterit cogno
ſcere vt apponat ſuā penā ita ibi dicit Bal. ⁊ ſic Bal. in
indiuiduo tenet id qđ voluit do. Anto. ⁊ iſta fuerūt īco
gnita do. Abb. tn̄ dictū Bar. Guil. ⁊ Bal. videt̄ cōfun
di per. d. c. inqſitiōis. §. ꝓhibem⁹ de here. ⁊ per id qđ vo
luit do. Pe. de ancha. in. c. at ſi clerici. de iudciis. ⁊ ꝑ id
qđ voluit do. Angel. in. d. l. diu⁹. ⁊ in. d. l. mgr̄aſtibus. ⁊
per id qđ voluit idē do. Pe. in. c. i. de offi. or. ⁊ do. Abb.
in. c. ſi. de ſtatu mo. Ego iſtud nūc nō examino vide dcā
mea in. c. i. de offi. ordi. Eſt aliđ crimē de quo cognoſcit
ſolus iudex ecclicus vt eſt crimen ſymonie allegat Joā.
an. totū3 titulū de ſymonia ⁊ dicit do. Anto. ꝙ pōt dici
crimē mere eccleſiaſticū3 ⁊ idē dicit de eo qđ de crimine
vſurarū. mihi vr̄ ꝙ nō bene ꝯſideret qr̄ crimē vſurar3 nō
eſt mere eccleſiaſticū vt ēt ipſe voluit ⁊ ſuperi⁹ dixi. Sed
do. Abb. dicit ſe credere ꝙ ſit mere eccleſiaſticū ⁊ ſic ſecu
laris nō pōt ſe intromittere qr̄ ſymonia dicit̄ hereſis. v.
q. iij. c. altore. c. quotiēs de hereticis. Itē hoc crimen ori
ginalr̄ fuit ꝓhibitū ab eccleſia ⁊ ſm̄ inſtitutū eccleſie re
gulatur allegat quod habet̄. i. q. i. in ſūma. ita hic reſi
det do. Abb. Tu pōdera circa hoc crimē qr̄ ſi hērēmus
reſpectū ad ſuā diffinitionē qr̄ eſt cōmutatio ſpūalis rei

vel annexe ſpūali tpali qr̄ certo reſpectu videt̄ ꝙ non ſit
mere eccleſiaſticū qr̄ cū ſit interuētu rei tēporalis iſto re
ſpectu vr̄ ꝙ nō ſit crimē eccleſiaſticū ⁊ adduco tex. in. l.
ſi quēcq̄3. C. de epi. ⁊ cle. vbi punit̄ a lege ciuili ſymoniac⁹
b ergo iudex ſecularis poterit cog̃ſcere de crimie ſymonie^b
qr̄ qui pōt. l. condere pōt ferre ſniam. vt in. c. eccleſia. de
ꝯſti. ex quo ſeqt̄ ꝙ laycus qui cōmiſit ſymoniā pōt puni
ri a iudice eccleſiaſtico pena fori eccl'iaſtici aut a iudice
ſeculari pena legis ciuilis. ⁊ iđ pōt adduci illud qđ vo
luit do. Anto. in crimine hereſis qđ eſt mere eccl'iacū3 vt
laycus poſſit augere penā layco cōmittēte ſymoniā. Et
ad hoc adduco glo. ⁊ iura allegata ſupius in crimie he
reſis. Et plus dico ꝙ ſymonia eſt crimē publicū ⁊ cōpe
tit accuſatio publica qr̄ offendit̄ ſacroſancta maieſtas
dei ſupremi facit. d. l. ſi quēcq̄3. Et adduco vnū qđ tibi vi
180 debit̄ mirabile † quilibet inhabilis iudicat̄ habilis fa
uore reipublice iſte eſt tex. melior de iure in. l. ſi quis in
graui. §. hi quoq3. ff. ad ſilſ. ⁊ ibi per Bal. voluit Saly. i
. l. ſi ſerui veſtri. C. de noxa. ergo ita dicemus in crimine
ſymonie cū nō appareat expſſus tex. ꝙ ſit mere crimē ec
cleſiaſticū ꝙ poterit iudex laycus cognoſcere de crimie
ſymonie ex quo agit̄ de fauore publico. ⁊ facit. l. potio
ris. C. de offi. rec. ꝓuincie. ſicut ergo inhabilis accuſat ita
inhabilis iudicat data tn̄ auctoritate de publico ꝙ alſ
eſt iudex ex quo agit̄ de fauore ipſius dei ſupremi. Et ſi
dicat̄ ꝙ ab eccleſia fuit ꝓhibitū tale crimē poteſt dari i
ſtantia ꝙ adulteriū furtū3 ⁊ multa alia ſunt inuenta ab
ipſo iure diuino puta nō mechaberis non furtū facies ⁊
tn̄ etiā ſunt de foro ſeculari. nihilominus tene ꝙ layc⁹ nō
pōt cognoſcere de crimine ſymonie qr̄ eſt mere eccl'iaſti
cum qđ ꝓbo ex eo qr̄ offendit̄ ſolus deus ⁊ principalit̄
ideo cenſet̄ mere crimē eccleſiaſticū quo caſu nō pōt lay
cus quocūq3 modo cognoſcere. d. c. inqſitionis. §. probi
bemus. Nā ipſe deus puniuit giezi lepra qr̄ vendidit do
num dei pecunia ideo pena talis criminis imponet̄ per
eius vicariū qr̄ ex iudicio dei debet ꝓcedere noſtrū iudi
ciū. vt. c. i. vt eccleſiaſtica beneficia. Nec obſtat. §. vt3. qr̄
ꝓcedit data habilitate ſubiecti qui poſſ3 eſſe iudex ſi nō
eſſet inhabilitas publica qr̄ eſt infamis ſed laycus non
pōt eſſe iudex criminis mere eccleſiaſtici vt. d. §. probihe
mus. ego fateor tn̄ ꝙ ſi laycus eſt ſymoniacus ꝙ pote
rit iudex ſecularis per ſuā legē aſſumere ius canonicum
apponēdo ſeueriorē penā. ⁊ etiā ad predicta adduco qr̄
ſymonia cōſiſtit in ſpūalibus vel annexis ſpiritualibus
que per viros eccleſiaſticos cōferunt̄ ⁊ miniſtrant̄ ideo
ipſi eccleſiaſtici ſunt iudices tn̄ ⁊ non ſeculares ſiue p̄n
cipaliter quia dicat̄ ſymoniacus ſiue incidenter. facit qđ
voluit Jo. an. in. c. tua de ordi. cogni. ⁊ adduco quod vo
luit Pe. de ancha. in. c. ea que de reg. iur. li. vi. in. iij. q.
ad ſi. ⁊ iſta menti cōmēda. qr̄ alibi iſte paſſus nō eſt ita
bene enucleatus. Alius eſt caſus in periurio de quo re
mittit Jo. an. ad dicta ſua in. c. cū. c. laycus. de foro com
petenti lib. vi. Tangit hic do. Anto. Sed do. Abbas di
cit diſtinguēdo ⁊ ꝯſulēdo dicta Jo. an. ⁊ do. Anto. hoc
181 modo † aut cognoſcit̄ de iuramēto reſpectu fori penitē
tialis ⁊ nō impedit ſe iudex ſecularis qr̄ caret tali foro.
c. omnis. c. noua. de penitē. ⁊ remiſ. Aut agitur de remiſ
ſione vinculi iuramētalis ⁊ idē. nō enī ſe ipedit layc⁹ i re
mittēdo iuramētū niſi p̄ncipalr̄ ꝯcernat vtilitatē publi
cā3 vt notat̄ in. c. i. de iur. iur. ⁊. c. ij. de ſpon. imo dubitat̄
an papa vel epūs poſſit de quo in. c. debitores. ⁊ in. c. q̄ſto
de iur. iur. ꝑ Inno. in. c. cū p. de renūc. gl. xxvi. q. vi. c. au
ctoritatē. Aut dubitat̄ an iuramētū ſit licitū aut nō ⁊ ſic
an ſit ſuādū an nō ⁊ ſtam⁹ deciſioni eccl'ie. c. venerabilē
de electio. ⁊ iſtis tribus caſib⁹ ſtam⁹ foro eccl'ie. at ꝯſtat
iuramētū eē licitū ſ3 agit̄ de pena trāſgreſſionis ⁊ vterq3
ꝯſit eē iudex vt h̄r in. c. nouit de iudi. d̄ layco h̄r. xxij. q.
v. c. iz. Aut agit̄ vt iuramētū ſuet̄ vel de eo excipit̄ ⁊ tūc
ſi iuramētū ē validū ſ3 vtrūq3 ius ⁊ dat̄ actio ⁊ exceptio
vterq3 eſt iudex ⁊ accumulat̄ fo3 foro vt. d. c. cū. c. layc⁹.
⁊ in. c.

⁊ in.c.l3.de iu.iu.li.vi. aut iuramētū de quo agiť nō ꝓdu
cit actionē ꝺ iu.ciui.vel exceptionē.vt in caſib⁹ no.p bar.
in.l.ſi.p eo.ff.de fideiuſ.tūc iudex eccle.pōt cognoſcere cū
agiť de ſola aīe obligōne iuxta no.in.c.i.de pac.⁊ p Jo.
181 no.in.d.c.nouit.de iudi.†Sed an poſſit agi vel excipi in iu
dicio ſeculari eſt dubiū.⁊ vř ꝙ nō p.d.l.ſi qs p eo.⁊ hoc eſt
ver attēto rigore iu.ciui.ſed ꝯſiderādo ꝙ ius ciui.in con
cernentibus aiam ſequiť ius canonicū quo caſu attēdiť ca
nō.c.fi.de pſcri.ſatis pōt dici iudicē ſecularē ad hoc teneri.
⁊ poſſe p eccſiā ꝯpelli ar.c.l3.de iu.iur.li.vi.⁊ qđ no.in.c.
cu3.c.laycus pal.Dicit tñ.d.abb.ꝙ de facto iſtā dcīm nō
recipeť.ſ3 bñ deret recipi.⁊ ꝓcedūt iſta quatenus agiť ꝯ
ip3 iurantē.ſed ꝯ ipſius hrēdē verū rōne iuramēti pſtiti p
teſtatorē poſſit ꝯueniri corā eccſiaſtico heres iurātis Jo.
an.in.c.fi.de fur.13 ꝙ nō.ſequiť h.d.ant.l3.a.cognitio tran
ſeat in eū.nō tñ pōt cōueniri rōe iuram.pſtiti p defunctū
cū ſit pſonale mere nō aſtringiť hrs ad peccatū.c.verita
183 tis.de iu.iur.qđ dcīm nō putat ver ē indiſtincte.Licet.n.
eccſia ꝯpellit hrēdē ſatiſfacere aie defuncti.vt.d.c.fi.de ſe
pul.c.a nobis.de ſen.excō.eadē rōne vř ꝙ poſſit hrs con
a uenire rōne iuramēti⁹ corā eccliaſtico.vt ſatiſfaciat aie de
functi.putat tñ p⁹ꝯcordia poſſe diſtingui aut qs vult age
re directe ꝯ hrēdē actiōe pſonali corā eccliaſtico ⁊ nō pōt
qꝛ ceſſat rō ꝑncipalis tribuēs iuriſdi.Aut vult agere in
directe iplorādo iudicis offīm.vt ꝯpellat hrēdē ad ſatiſfa
ciendū ⁊ exonerandū aiam defuncti ⁊ pōt hoc.n.ſpectat
ad eius offīm p iura pal.alleg.not.p ſe in.d.c.fi.de ſepul.
⁊ in.c.cū ꝯtingat de iu.iur.⁊ in.c.ꝙ clericis.l.c.ita reſidet
hic.d.abb.Ego addo nd ꝑdicta Lud.ro.i ſuis no.cccc[illegible].
vbi dicit ita ego corā magnificis dñis ſenenſibus dixi ꝙ
do.rector erat iudex ꝯpetēs in declarando do.capitaneū
eſſe piurū.l3 aliq ignorātes dubitent.ſed nō dñt.pmo qꝛ
lex punit piurū.ẽ iudex ſecularis pōt declarare quē piu
184 rū.l.i.ad turpil.†Itē ꝓp piuriū puniť qs pena extordina
ria.l.de piurio ad.l.iul.pecul.Itē fuſtigeť.l.ſi duo pro
ui.in fi.ff.de iur.iur.Itē efficiť infamis.l.ſi qs maior.C.de
trāſac.gl.in.l.lucius.ff.de his q no.infa.doc.in.l.teſtimo
niū.C.de teſti.⁊ ſuſcipe unctos.Jo.an.in.c.cū.c.laycus.⁊
in.d.c.l3 mulieres.⁊ plenius dicit hic tāgere.d.ant.ꝙ ſe
cularis pōt punire piurū pena iur.ciui.⁊ iō dicit bal.ſm
eū ꝙ iurā.ti.nō eſt fori mutatiuum ſed accumulatiuū.vñ
vterqȝ iudex ſecularis ⁊ eccliaſticus pōt cognoſcere.⁊ h
dicit eē clarū.ſ3 ſi eēt dubiū de iura.an valeat.tūc ſpectat
ad iudicē ſecularē.alle.d.c.q̄to.⁊.d.c.venerabilē.⁊ ita
reſidet Lu.ibi.Sed Pe.de anc.in rub.c.eaꝗ.de reg.iu.
185 li.vi.in.iiij.q.†ꝗrit cū diſpō aliqua ē firmata iuramēto an
tūc ſit de fo.eccſico.vel ſeculari an coniunctim de vtroqȝ.
Et vř ꝙ ſiue agať de iuratū.et ſeruet ſiue ꝯ agētē de iura
mēto excipiať ip ſpectet cognitio ⁊ deciſio ad iudicem ec
cleſie.ꝺ cuius foro efficiť laycus rōne iuramēti.d.c.cū.c.
laycus.⁊.d.c.nouit.de iudi.Itē eius obſeruātia ⁊ traſ
greſſio cōcernit ſolū aiam ⁊ deū.Nā ſcriptū eſt reddite
dño iuramēta veſtra.c.⁊ ſi xp̄s.de iu.iur.curā aūt aiarū
ſpectat ad papā.⁊ tpaliū ad ipatorē.lxxxvi.di.c.cū ad ve
rū.c.duo.de maio.⁊ obe.⁊.c.ſolite.⁊ ēt hanc ptē videť
tenere Jo.mo.⁊ Archi.in.d.c.cū.c.laycus inq̄tū dñt ꝙ
adiectio iuramēti mutat forū ꝙ talis adiectio mutet for
Jo.an.ibi dicit alios tenere ꝙ nō mutet forū.ſ3 accumu
let forū foro.⁊ fateť iſti crimē piurij eſſe eccliaſticu3.ſed
nō eſt mere eccliaſticū.vt eſt ſymo.⁊ hrās.ſed eſt eccliaſ
ticū ſicut crimē vſure adulterij ⁊ ſi.Jo.an.ibi diſtinguit
inter for paiale ⁊ iudiciale.in pmo caſu ſit eccliaſticū.vt
dcīm eſt in ſcđo caſu ſi ꝯtēdiť an ſit licitū ſpectet ad eccliā
⁊ ſi ꝯtēdiť vt ſeruet erit iudex tā eccliaſticus q̄ ſecularis
Et rō quare eccleſiaſticus ſit ꝯpetēs eſt dei irreuerētia q̄
ꝓprie eſt xp̄iane religioni ꝯria.⁊ ꝙ laycus ſit ꝯpetēs eſt
tex.in.d.c.l3.dū dicit q̄uis ei cōſtet.⁊c.Et ex iſtis infert
186 Jo.an.in.d.c.cū.c.laycus.†ꝙ ſi ꝯ agentē corā ſeculari q̄
rať de iuramēto ipſe laycus cognoſcet ⁊ diffiniet in qua
cognitione ſeruare dz iura canonicū.⁊ ad hoc p eccleſia3
cogi pōt ⁊ ſic intelligiť.d.c.l3.⁊ ſic praticať.c.quāuis.de
pac.in.vi.⁊ in auc.ſacra puber.C.ſi aduerſus vēdi.l3 ho
ſti.dixerit ꝙ exceptio de piurio oppoſita corā ſeculari ſit
187 remittēda ad ep3 ⁊ nō bene.⁊ no.in.d.c.tuam.†Ex quo
infert.d.pet.ꝙ.ll.qñqȝ reprobāt certis caſibus iuramēta
qñqȝ remittūt.vt.d.l.adigere.§.q̄uis.ff.de iu.pa.vbi eſt
gl.fin.q̄ dicit ꝙ lex obtinet vim aplici.i.pape in remiſſiōe
iuramēti.l.q̄ ſub cōditōe.§.fi.de cōdi.inſti.l.nō dubiū.C.
de legi.Siſr lex ciuilis pōt interptari iuramētū ⁊ ſtatue
re ne extendat ſe nd caſus illicitos.d.l.nō dubiū.⁊.d.l.ſi
qs inqlinos.in fi.de lega.i.⁊ ēt in his caſib⁹ in qbus lex
pſumit ſimulationē ſiue fraudē nō eſt neceſſaria ꝓbō ſi
mulationis.qꝛ illo caſu iuramētū nihil opať.l.q teſtīn.ff.
de ꝓba.l.cū qs.§.ticia.ff.de lega.ij.l.fi.ff.ad municip.in
iſtis caſibus in qbus.l.reprobat iuramētū vel remittit ſi
ue pſumit fraudē vel ex cā cōceſſa deferit nō eſt neċe adi
re epm.d.l.ſi qs.§.fi.⁊.l.q iuramēto.ff.q ſatiſda.cog.no.
188 in.l.nec pſonas.C.de ope.libe.†Itē ſi ſtatutū ꝑcipit iura
mentū recipi ⁊ ſtari iuramēto nō pōt excipi ꝯ iuramētū
.l.inuitus.§.fi.ff.de reg iur.⁊ bal.in.l.pcīn.C.de colla.⁊
189 bar.in.l.ſi qs p eo.ff.de fideiuſ.†Ex iſtis dicit appere ꝙ
leges ⁊ ſtatuta diſponūt ſup iuramētis ſubditor.⁊ p ꝯñs
legis miniſter ſiue iudices ſeat in ipſis ꝯpetētes ad quor
offīm ſpectat leges ⁊ ſtatuta ſeruare ⁊ tueri.l.ij.§.poſt ori
ginē.ff.de ori.iur.ſicut nd offīm platorum ſpectat tueri cano
nes cōſtitutiones.c.fi.de offi.archipſ.ita reſidet.d.pet.de
anc.vide eūdē ꝯſi.cccl[illegible].incip.retento ordine dubior.
vbi dicit ꝙ iudex ſecularis nō pōt ſe ipedire an iuramē.
ſit ſeruandū alleg.Jo.an.d.c.cū.c.laycus.ſed ſi iudex ec
cleſiaſticus relaxauit iuramētū.⁊ fuit illa relaxatio eui
dēter nulla vř iniqua nō teneť ſeq talē relaxationē.vt ibi
190 p eū.†Tu pōdera qꝛ cū hodie i quolibet inſtrō apponať
iuramētū ſequiť ꝙ indiſtincte poterit adiri iudex eccliaſti
cus ꝯ laycū nō ſeruantē iuramētū nd faciendā executio
nē inſtri qđ vř mirabile ad eneruandū pene totā iuriſdi.
191 laycor.ſed bal.in.l.i.C.de ope.liber.dicit†ꝙ ſi iurať ſup
ꝯctu ſimulato dicit nō eſſe ꝓprie relaxatio.ſed declaratio
q̄ ſpectat ad iudicē cāe q nō h3 diſponere de iuramēto.ſ3
declarare.l.iij.C.plus valere qđ ngiť.l.fi.C.de nō nu.pe.
Et dicit ſe neſcire q̄re canoniſte vocauerint ad ſuū ipiu3 i
c.fi.de fo.ꝯp.li.vi.⁊ i3 epi ſuadeat ꝙ iſta cā ſit ſpūalis tñ
nō eſt ver.qꝛ iuramētū qđ nō h3 ꝯſenſum nō h3 ſpm ⁊ iu
dex ſecularis pōt cognoſcere ſup ꝯſenſu vel ꝯctu ⁊ ex ne
ceſſaria ꝯſtia ſup iuramēto.ſ3 canoniſte dñt ꝙ in dubijs
ſpūalib⁹ eccſia cognoſcit ⁊ qcqđ eſt dubiū trahūt ad ſuū
molēdinū ⁊ de facto deferť eccſie ⁊ ē potentior ſm eu3.ſ3
192 idē bal.in.l.i.C.de reb.cred.dicit.ꝙ ꝓp iuram.pſtitū ſup
b ꝯctu qs efficiť de foro eccſie.[b] vt in.c.fi.de fo.ꝯp.li.vi.tñ l3
hoc caſu iudex eccſia.audiat cōquerentē tñ nō pōt ingre
de ex ſuo offō.vt ibi no.dicit ēt in curia epi illo caſu ſerua
biť ius canonicū ⁊ nō ciuile alle.d.c.q̄uis.de pac.li.vi.⁊
d.c.l3 mulieres.de iu.iu.Sed idē bal.in tit.de pa.ꝯſtā.§.
193 vaſalli.dixit†ꝙ de piurio pōt cognoſcere tā iudex eccſia
ſticus q̄ laycus.qꝛ eſt mixti fori.alle.no.in.d.c.cū.c.lay
194 cus.ſed in.l.ordinarij.C.ꝺ rei vē.dixit†ꝙ iudex q cogno
ſcit de iudicio ꝑperante cognoſcit de iudicio ꝑparato.iō
ſi corā iudice ecc.peto abſolutionē a iura.pſtito ſup vſu
rario ꝯctu debeo petere abſolōnē ab eo corā quo ſum di
cturus de vſuraria prauitate.Sed idē bald.in auc.ſacra
195 puber.C.ſi aduerſus vē.in fina.ybis dicit†ꝙ rōne iura.
iurās cōueniť in fo.eccl.ſed heres nō.qꝛ iura.eſt pſonale
⁊ extinguiť extincta pſona.vt no.in.c.veritatis.de iu.iu.
idē voluit in.l.gnalr.in pn.C.de reb.cred.⁊ in.in.⁊ in.l.
iij.C.plus valere ꝙ agiť.⁊ alle.qđ no.in nouellā.in.d.c.
cū.c.laycus.⁊ iō pulchre dixit idē bal.in ꝓemio.ffor.in
196 v.col.†ꝙ l3 p iura.qs cogať ꝑciſe ad factū.vt eſt gl.ſing.
in.l.ſi pecuniā.ff.de cōdi.ob cām.qđ ꝑdit reſpcū ipſius
iurātis nō aūt reſpcū eius hrēdis q nō iurauit qđ eſt ſing.
notanđ.ad limitationē illi⁹ gl.⁊ iō dixit bar.in.d.l.gnalr
ꝙ aliud eſt iura.teſtātis aliud eſt iura.ſui heredis.⁊ pul

a ¶ Iuramēti.
adđ ꝙ hr ēt co
gnoſcere rōne
iuramēti cuiuſ
cūqȝ ꝯctus.vt
h3 bal.in.l.ordi
narij.ꝺ rei vē.
pe.de tan.in.l.
ſi de vi.ff.ꝺ in.
Jo.ꝺ pra.in.l.
q ꝓprio §.ites
grit de pcur.⁊
d.alex.de imo.
in.l ſi qs p eo.
ꝺ fideiuſ.⁊ bre
uiter rōne cu
iuſcūqȝ peccati
pōt epo eſſe iu
dex.vt.ñ.in.c.
nouit.de iudi.
dcīm fuit.⁊ hř
in.c.ij.ꝺ excep.
in.vi.⁊ i.c.mu
lieres.de iu.iu.
eo.lib.vbi dcō
videtis.

b ¶ De fo.ec
cleſie.Adđ ſpe
cu.in ti.ꝺ ꝯpe.
iudi.adi.verſi.
iuramētū quē
dā alex.ꝺ imo.
in.c.potuit.de
loc.Et iſta cō
cluſio h3 locu3
iter ꝯhētes nō
aūt inter eorū
heredes.vt 13
bal.i auc.ſacra
pube.C.ſi ad
uerſ.vēdi.alle.
in tex.quē vide
qꝛ in iſta mā la
te fimbrias ex
tendit.

197 chre dixit bal.in.l.ſ.C.ð pſſ.q filios diſtra.† q̄ iuramētū
patris pſtatū de fidelitate nō trāſit ad filiū.⁊ do.domi.in
c.ſi.trāſit cū dicto Jo.an.ibi. Sꝫ.d.pe.de anc.in.c.ſi.de ſe
pul.vbi abbas antiquus colligit q̄ heres dꝫ pueniri ibi
198 vbi poterat cōueniri teſtator qđ inducit ad qōnē † an he
res eius q ſup ꝯctū iurauit poſſit cōueniri corā eccleſiaſti
co.vr̄ q̄ ſic p illū tex.q2 ſi iurās potuit conueniri corā ec
cleſiaſtico rōne iuramenti.vt in.d.c.cū.c.laycus.ergo eo
mō eius heres.⁊ in argumen.adducit.c.dilecti.I.eo.⁊ di
cit ita olim fuiſſe in facto iudicatū ⁊ appellatū a ſnīa ⁊
tandē fuiſſe cōfirmatū.ſed ꝯtrū tꝫ Jo.an.p.d.c.cū.c.lay
cus.in ver.iuramētū a ſe pſtitū.tū q2 iuramētū eſt pſona
199 le vt eſt dcm̄.⁊ ad auc.q̄ obtinet.C.de pba.vbi dicit† q̄
heres tenet ſtare aſſertioni iuramēti ipſius teſtātis.q2 nō
p id arctat ad piuriū nec accumulat forū foro ⁊ dicit.d.
ant.ibi ſe cōfirmare dictū Jo.an.q2 heres nō ſortit forū
rōne piury.nec rōne pſone ſubiecte tpe ꝯctus.nec pp pec
catū rōe iuramēti nō ſeruati.q2 illō nō trāſit i hr̄dē.vt in
d.c.veritatis.⁊ ſic illō qđ hic dicit.d.abb.fuit dcm̄ abb.
antiqui.Relati ſunt ſcribētes ſup h̄ paſſu deus ſublimus
⁊ glioſus appiat nobis veritatē.Mibi videt q̄ prima
dubitatio erit† vtrū iuramētū ſit mixti fori.q2 ſi eſt mixti
fori qlibet poterit ſup iuramēto ꝓcedere cognoſcere iu
dicare ⁊ declarare.Si aūt eſt meri fori eccl'iaſtico erit ſe
cus.eſt pma dubitatio.Scđa dubitatio vtrū ſicut iurans
pōt rōne iuramēti cōueniri i a fo.eccle.an eodē mō pote
200 rit cōueniri eius heres.† Capio primū ⁊ vr̄ q̄ opi.archi.
⁊ Jo.mo.ſit verior ⁊ arguo ſic aut cōſideramus iuramē
tū reſpcū eius cui iurat.Aut cōſideramus iuramentū re
ſpectu ipſius vinculi ſi cōſideramus reſpcū eius cui iurat
videt q̄ vt cōpellat iurās ad obſeruationē iuramēti ſpe
ctat ad papā.⁊ ſic ad iudicē eccle.hoc mō iuramētū pſta
tur deo.c.⁊ ſi xp̄s.de iu.iur.ergo ſi nō ſeruatur ſit iniuria
deo.ergo ad eius vicariū ſpectat iudicare illaꝫ iniuriā.⁊
ſic ad iudicē eccl'iaſticū.q2 rōne eius cui iurat eſt ſpūale.
aut loqmur reſpectu ipſius iuramēti ⁊ claꝝ eſt q̄ eſt me
re eccl'iaſticū.q2 introductū eſt de iure diuino ⁊ iudicat
de eo ſicut de crimine hereſis p qđ offendit ipſe deus pp
nō obſeruātiā iuramēti offendit ipſe deus pncipalr.ergo
iudicat crimē mere eccl'iaſticū.nā ſi ſpūalia layci tracta
201 re nō pſſt.vt.c.q̄to.⁊.c.decernimus de iud.⁊.† ⁊ illud eſt
crimē ſp mere eccleſiaſticuꝫ p qđ pncipalr offendit ipſe
deus.vt in.c.inqſitiōis.§.phibemus.ð hereti.li.vi.ſed iu
ramētū eſt hmōi.ergo vr̄ verior opi.Jo.mo.Archi.nō p
rōnē ſuā inquātū dn̄t q̄ cōcernit pctm̄.q2 ideꝫ poſſꝫ dici
de adulterio furto ⁊ ſilibus q cōcernunt pctm̄.Sed mea
rō vr̄ efficatior.q2 pncipalr offendit ipſe deus cui dirigit
iuramētū iuxta illō qđ dixit ſecretarius dn̄icus libro ap
pocalipſis iurauit p viuentē in ſecula ſeculoꝝ.⁊ in ꝯſtitia
offendit ꝓximus in cuius fauorē iurat nec attendit illud
qđ ſit in ꝯſtād.vt.l.qđ dicimus.ff.de anc.tu.⁊ qđ hr̄ i a.c.
quāuis.ð pac.in.vi.Sed vnū eſt pp qđ mihi vr̄ dcm̄ Jo.
an.fore verū q̄ accumulet forū foro.q2 ſi papa voluiſſet
ſentire q̄ iuramētū nullo mō ſpectaret ad laycū expſſiſſꝫ
ſicut fecit de hereſi.vt in.d.c.inqſitionis.§.phibemus.ſꝫ
hoc nō fecit hic q̄ veriſilr feciſſet.ſi ita voluiſſet.c.ad au
dientiā de deci.cū ſi.accumulare foꝝ foro.vt obſeruet iu
ramētū eſt potius facti.⁊ cōſiſtit in facto quo caſu pote
rit ſecularis ſe impedire.vt dixi ſupius in qōne vſuraꝝ.⁊
ad hoc moueor ex eo qđ hr̄ in auc.vt nō luxuri.ꝯ naturā
202 † vbi qñ agit de honore ipſius dei pōt iudex laycus ſe im
pedire.ſed in caſu iſto agit de honore ipſius de cui pſtat
iuramētū.ergo moueor ēt ex.l.hereditas.ff.de peti.here.
203 † vbi iudex laycus pōt ſe ipedire vt legatuꝫ pium mandet
executioni.Adduco ēt qđ voluit bar.in.l.ne quicquā.§.
204 obſeruare.ff.de offi.procōſu.vbi dicit† q̄ iudex laycus pt
curare vt relicta pia exequant ſi heres eſt negligens vel
ep̄s.alle.§.ſin aūt.in auc.de eccle.titu.⁊ adduco qđ hr̄ in
205 .l.poſtores.C.de offi.rec.puin.† vbi quotiens agit de fa
uore publico minor iudex pōt puenire maiorē.ergo mul

to fortius in caſu iſto vbi agit ð honore ipſius dei ⁊ lay
cus eſt capax hui' cōpulſiōis poterit iudex laycus ꝯpel
lere ad obſeruandū iuramentū.Moueor ēt iſto tex.q2 ſi
in fauorē eccl'ie eſt introductū corā quo maluerit cōueni
re.ita dicamus q̄ in fauorē dei vr̄ introductū coraꝫ quo
iudice cōpellat an obſeruandū iuramētū.⁊ ſic veritas ē
q̄ accumulat foꝝ foro iuramētū quo ad eius obſeruātiā
⁊ vr̄ q̄ nō ſit apponere os ſupra celum dicere q̄ cōpetat
cuilibet de pplo iniſtare q̄ qlibet obſeruet iuramētū p id
qđ voluit bar.in.d.§.obſeruare.cū ille ſacratiſſimus ꝓph̄a
dixerit reddite iuramēta veſtra deo.ego ſum excuſatione
dignus.q2 p antiquos patres ita ſūt exhauſta oia.q2 dif
ficile eſt ⁊ hū impoſſe aliqd noui adducere.iō nate gliam
deo.Et plus mihi vr̄ dōm q̄ in iſta cōpulſiōe poterit lay
cus addere penā.vt ſupius dixi in heretico.⁊ p iſta ſit ex
206 pediuū primū dubiū. ¶ † Capio ſcđm dubiuꝫ vtrū rōne
iuramēti pſtiti a defuncto poſſit cōueniri heres corā iudi
ce eccle.d.abb.in.d.c.ſi.de ſepul.tꝫ id qđ tenuit hic.⁊ dic
q̄ moderni quaſi cōiter tenēt dcm̄ Jo.an.Tu pōdera q2
Jo.an.firmat ſuū dcm̄ p illū tex.inquātū dixit iuramētū
a ſe pſtitū.q2 ſi eſſet pſtitū ab alio nō eſſet pſtitū a ſe.⁊ ad
duco ſile qđ hr̄ in.l.p hāc.C.de ero.mili.an.li.xij.vbi illa
verba p ſe excludunt ſubſtitutū qđ bar.inducit ibi ad qđ
207 nē.adduco.c.in criminali.v.q.iij.† vbi dicit p ſe q̄ impoꝛ
tat induſtriā ꝓprie pſone nec poterit exerceri p ſubſtitutū
ſm̄ Dn̄icū ibi.adduco tex.in cle.i.de iu.iu.in ver.manus
veſtras.⁊ ibi.d.car.refert ſe in facto cōſuluiſſe.⁊ allegat
gl.ſin.in cle.i.de vi.⁊ ho.cler.facit.l.ſingulos.ff.de teſta.
in ver.ꝓprio cyrographo.⁊ gl.ſin.ibi dicit q̄ nō pōt qs
in teſtō ſubſcribere pro alio.facit qđ hr̄ in.l.ſepe audiui
ceſarē.ff.de offi.pſidis.⁊ adduco.c.cuꝫ dilecta de reſcrip.
208 vbi ꝓbat† q̄ qñ qs dꝫ facere actū pſonaliter nō pōt face
re p ſubſtitutū.idē ꝓbat in.c.ſi.de offi.dele.⁊ iō pulchre
209 dixit Jo.an.in.c.ſicut dignū.§.ſi.de homi.vbi dixit† ſta
tuto cauet q̄ ſi qs ſuis manibus occiderit aliquē puniat
certa pena q̄ nō habebit locū in occidente p aliū.idē vo
luit domi.in.c.ſi qs viduā.l.di.idē voluit bal.in.c.i.§.vel
furtū.de pa.iur.ſir.idē voluit Jaco.de bel.quē ibi refert
bal.⁊ adduco tex.in.c.i.in ver.ꝓprijs manibus.de ver.ſi
gni.li.vi.⁊ qđ ibi voluit.d.Domi.adduco.c.q2 fruſtra.
de vſur.in ver.ipſe reſtituat.⁊ qđ voluit.d.car.ibi vbi p
illū tex.dicit q̄ nō poterit fieri reſtitutio p iudicē ex quo
tex.atꝫ illo verbo ipſe.adduco tex.in.l.ꝓbatorias.C.de
210 diuer.offi.li.xij.⁊ ibi dicit bar.† ſtatuto cauet q̄ inſtrumē
tū ſcriptū manu publici notary habeat executionē para
tā q̄ nō hēbit locū in inſtro exēplato ab illo q̄ erat ſcri
ptū manu publici notarij.q2 importat induſtriaꝫ pſone.
adduco qđ pulchre voluit.d.abb.in ſuis cōſilijs.cōſi.cix.
211 iij.incip.q̄rit ſup vocatione data† vbi ſtatuto ſendū cauet
vt debitores cōis deſcribant p camerariū deputatum ad
hoc manu ꝓpria qdā reperit ſcriptus debitor.ſed nō ma
nu ꝓpria camerarij.ſed alterius cōſuluit q̄ talis ſcriptu
ra nō faciebat publicā fidē.⁊ mouet p gl.in.c.vt circa.ð
elec.li.vi.⁊ gl.in cle.i.de hereticis.alle.d.c.ſi.§.his aūt.ð
offi.dele.adduco qđ voluit abb.antiqu.quē refert ⁊ ſeqt
d.ant.in.c.lꝫ de teſti.vbi dicit p illū tex.in ver.ꝓprio iura
212 mēto† q̄ teſtis nō poterit iurare p ſubſtitutuꝫ.idē voluit
bar.in rub.ff.de iu.iur.Cū ergo in caſu.d.c.cū.c.laycus.
dicat tex.a ſe pſtitū iuramētū.ergo ſeqt q̄ excludit pſtitū
ab alio.Et iſta ſunt q poſſent adduci a quocūqꝫ ſpū in
gēti doc.ad tenēdū dictū Jo.an.⁊ dixi in.c.ſi.§.his aūt.
de offi.dele.⁊ in cle.paſtoris.de iude.ſed nō ita accumula
te vt dico hic.Mibi aūt videt q̄ abb.antiquus verius
dixerit q̄ lꝫ iuramētū fuerit pſtitū a teſtatore.tū eius he
res poterit vigore illius iuramēti cōueniri corā iudice ec
cleſiaſtico.adduco illud qđ hr̄ in auc.de iureiurā.a mor.
pſti.in pn̄.vbi dicit q̄ ſermo teſtatoris eſt ſermo heredis
ergo ſeqt q̄ iuramētū teſtatoris eſt ꝓpriū teſtiū heredis.
lꝫ ergo.d.c.cū.c.laycus.dicat iuramentū a ſe pſtitū fatis
dicit pſtitū ab herede poſtq̄ eſt pſtitū a ſuo teſtatore per
illū tex.

illū tex. qui iudicio meo apponit gladiū ad hanc dubita
tionē adduco qđ voluit Jo. an. in. c. vt circa. ð ele. li. vi. in
213 nouella. vbi dicit † ꝙ iuramētū teſtis pōt pſtari ꝑ ꝓcura
a torē.ᵃ ⁊ ad. d. c. l3. de teſti. in quātū dicit ꝓprio iuramento
nō valet. q2 ſi pōt pſtari ꝑ ꝓcuratorem ꝑ id qđ hr̄ in auc.
ꝑncipales. C. de iura. calū. ⁊ ꝑ id qđ hr̄ in. c. ſi. de iura. ca
lū. li. vi. Lud. ro. in ſuis nota. in. y. col. dixit ita fuiſſe in fa
cto deciſum ꝑ do. de rota. ꝙ pōt iuramētū teſtis pſtari ꝑ
ꝓcuratorē ⁊ ſi trāſcurris ꝑ oia iuramēta. vt ꝑ bar. in. l. q
bona. §. q alieno. ff. de dā. infec. pñt oia pſtari ꝑ ꝓcurato
rē. ita ibi dicit Lud. ro. multo fortius in caſu noſtro cū iu
ramētū pſtatur ꝑ teſtatorē. vt opeꝛ illū effectū quē opare
tur ſi fuiſſet pſtitū ꝑ ipm heredē. adduco in mediū qđ pul
214 chre voluit ang. in. l. i. ff. de his q̄ in teſta. delē. † Statuto
inq̄t caueꝛ ꝙ inſtr̄m dotis executionē mereaꝛ ꝯ debitorē
ꝙ ſilr̄ mulier poterit petere inſtr̄3 dotis mādari executio
ni ꝯ heredē debitoris. Ecce nunc qualr̄ ſtatutū loquēs ð
debitore h3 locū in eius herede. ita dicamus in iuramēto
a teſtatore pſtito quo ad ſortiendū effectū videaꝛ pſtitu3
ab herede teſtatoris. Et adduco vnā rōnē incōuincibilē
215 v3 † vbicūq3 ſumus in diſpōne iuris cōis ⁊ loquaꝛ ð defū
cto h3 locū in eius herede iſte tex. in. c. tua. de vſur. vbi pe
na. c. q2 in oibus. eo. titu. h3 locū in herede. ⁊ adduco. c. ſi
216 gnificauit. de reſcrip. † vbi reſcriptū impetratū ꝯ teſtato
rē porrigit vires ꝯ ſuū heredē. ⁊ certū eſt ꝙ reſcriptu3 eſt
ſtricti iuris. c. ſignificante. c. rodulphus. c. ti. ⁊ tñ cōphen
dit heredē. cū ergo. d. c. cū. c. laycus. loquaꝛ de diſpōne iu
ris cōis ne accumuleꝛ foꝝ foro ſequiꝛ ꝙ cōphendiꝛ eius
heres. adduco qđ voluit ang. in. l. poſtulante. ff. ad treb.
217 vbi dicit † ꝙ ſtatutū diſponēs ꝙ inſtr̄m hēat executiones
ꝯ debitorē ꝙ eodem modo habebit executionē ꝯ heredē
debitoris. Cū ergo in caſu iſto nō ſimus ꝯ diſpoſitione3
iuris cōis ſequiꝛ ꝙ ſicut poterat conueniri rōne iuramē
ti corā iudice eccleſiaſtico ipſe iurans eodē mō poterit cō
ueniri eius heres. q2 nō agiꝛ de vinculo aie. ſed de vincu
lo bonoꝝ. agiꝛ in qbus heres repſitat defunctū ⁊ cenſeꝛ
eſſe eadē pſona cu3 ipſo defuncto ⁊ maxime ꝑ regulā. d.
c. ſi. de ſepul. ⁊ ſic videꝛ ꝙ abb. antiquˢ dixerit verius ꝙ̄
Joā. an. ⁊ ſequaces. Et l3. d. car. ſit de illis ſequacibus in
d. c. ſi. tñ ſi occurreret qđ in facto cōſulerē ꝑ ſupradicta ꝯ
Jo. an. ⁊ ſequaces. Et ſi dicaꝛ ꝙ iuramentū eſt pſonale.
vt in. d. c. veritatis. de iur. iurā. Rñdeo ꝙ eſt pſonale quo
ad vinculū bonoꝝ. ⁊ ēt ad illud. c. veritatis. pondera ꝙ
qualr̄ ibi ꝓbaꝛ ꝙ ſit pſonale iuramētū. d. pet. ibi dicit ex
eo ꝓbari q2 heredes teneñꝛ iurare. ergo iuramentū pde
ceſſoris nō trāſit ad eos ita ꝓbaꝛ ibi. Sed ego pondero
vnū qđ vobis videbiꝛ nouū ꝙ nō ꝓbaꝛ ibi hec doctrina
cōis. ideo iudicio meo ibi ꝓbaꝛ ꝯtrū. nā gl. ibi dicit ꝙ cle
mēs tertius indulſit regi ſicilie remittēdo iuramētū fide
litatis hoc tñ adiectio ꝙ heredes ſui tenerenꝛ iurare fide
218 litatē pape ⁊ ſuccedētibus in papatu. † Ex quo inferꝛ ꝙ
ſi nō remiſiſſet papa iuramentū ꝙ nō tenerenꝛ iurare. q2
iuramētū tranſiſſet in ſucceſſores. ⁊ ꝑ ꝯñs iuramentū nō
eſt pſonale. q2 ſi iuramētū nō egrediebaꝛ pſonā iurantis
multo minus indulgentia non egrediꝛ pſonā indulti in
dulgēdo regi nō videꝛ indultū filijs. vt eſt tex. in. l. cū pa
tronus. §. i. ff. de leg. ij. ergo ille text. nō ꝓbat illud ad qđ
allegaꝛ cōiter. Et cū legere3 illud. c. ⁊ hic ⁊ ferrarie dixi
ꝙ mūdus errabat circa intellectū illius. c. vel ego non in
telligebā illud ꝑꝑ pauperiē ingenij dati mihi a deo, ꝑ nūc
aliter nō dico. ſ3 ſi vita comite legemus illđ. c. melius deo
fauēte dicemus tene mētē iſta. q2 ꝑ iſta debebit ſilere illa
humana bellua inquātū dicit nō debere ſcribi ſuꝑ iſto ſe
cūdo. q2. d. abb. plene ſcripſit. ❡ Itē enumerat gl. caſus
219 adulterij Jo. an. hic. ⁊ in. d. c. cū. c. laycus. dicit verū. † nā
ꝑꝑ adulteriū agiꝛ ad ſeparatione3 thori mr̄imonialis. c.
tue de ꝓcur. d. abb. latius diſtinguit ꝙ aut agiꝛ ad pena3
ſanguinis. ⁊ tūc laycus dūtaxat eſt iudex. arg. c. ſui3. ne
cle. vel mo. l. q̄uis. C. de adulte. c. tue. de ꝓcu. ⁊ ſic intel
lige. c. d3. xxxij. q. v. Si vero agiꝛ ad alia3 penā puta de

truſionis in monaſteriū. tunc certū eſt ꝙ ſecularis eſt iu
dex. vt in auc. ſed hodie. C. de adul. l3 executio ſpectet ad
eccleſiā cū ſecularis nō habeat monaſteriū argu. eius qđ
in ſilr̄ diciꝛ. ij. q. vi. §. biduū. verſi. ſi qdē. ⁊. ff. de interdic. ⁊
relega. l. inter penas. de eccleſiaſtico eſt dubiū ⁊ depēdet
ab intellectu. c. gaudemus de cōuer. cōiu. Et puto quate
nus agiꝛ ad aliā penā citra ſanguinē ipſe etiā ſit cōpetēs
ꝯ laycū. c. i. de offi. ord. xxxij. q. i. c. de benedicto cū gl. ſua.
220 Faciat ēt q2 ꝑ adulteriū peccaꝛ ꝯ mr̄imoniū † qđ eſt vnu3
b de ſeptē ſacrisᵇ eccleſie peccat ꝯ naturā ſicut in ſimili dici
mus in ſacrilegio ſymonia piurio. ⁊ ſilibus facit. d. l. q̄
221 uis. † vbi adulter appellaꝛ ſacrilegus ⁊ pōt eccl'ia pena3
imponere ignominioſam. vt incidere capillos ⁊ pannos
ante ⁊ retro. vt moris eſt in qbuſdā locis. ⁊ vide gl. ſing.
cū tex. in. d. c. de benedicto. facit. xxvi. q. i. c. epi. in prin. ita
reſidet hic. d. abb. Sed mirū eſt ꝙ. d. abb. attribuat hāc
doctri. Jo. an. q2 reuera fuit Inn. in. d. c. tue. de ꝓcu. vbi
dixit ꝙ aut mulier eſt de tpali fo. eccl'ie. ⁊ tūc pōt accuſa
ri corā iudice eccleſiaſtico qui poterit imponere penā de
truſionis ad monaſteriū vel aliā penā ſm̄ ꝙ videbiꝛ ſibi.
Si aūt eſt de foro ſeculari cōueniꝛ corā iudice eccleſiaſti
co ad ſeparationē thori ⁊ ſic illa diſtinctio Jo. an. fuit In
222 nocē. † ſed accidit ex modica diligentia moderna q̄ vigi
lias antiquoꝝ attribuit Joā. an. apud Cano. ⁊ vigilias
antiquoꝝ apud legiſtas attribuit bart. Modo nos ceci
ſequimur illū cōem errorem pro certo nō eſt bene factu3.
Eſt enim furtum antiquoꝝ tacere noia ⁊ eoꝝ ſibi appro
priare ingenia. vt voluit Poly. ⁊ ꝓbaꝛ in. l. hr̄ditatū. ff. ad
. l. fal. Jo. an. in ꝓemio ſexti in nouella. ⁊ bar. ⁊ in ꝓemio
feudoꝝ. ⁊ adde eūdē. d. abb. i. d. c. tue. ⁊ i. d. c. gaudemus.
Sed idē. d. abb. in. c. i. de offi. ordi. vbi epūs pōt inquirere
de adulterio dicit ſe allegaſſe ſepenumero illū tex. ꝙ epūs
pōt inquirere ꝯ laycū de crimine adulterij. q2 tex. ille nō
reſtringit ſe ad clericos. q2 de clericis nullū erat dubiu3.
ſed loquiꝛ gñaliter in tota dyoceſi. ⁊ ideo locus erit ꝑuē
tioni inter iudicē eccleſiaſticū ⁊ laycū. nā iudex ſecularis
pōt de crimine adulterij cognoſcere. l. quāuis. C. de adul
te. ⁊. d. c. tue. ⁊ dicit illū tex. cōfundere doctrinā Joā. an.
in. d. c. cū. c. laycus. ⁊ dicit ꝙ poſſet ſaluari dictū Jo. an.
qñ agiꝛ ad ſeparationē thori. q2 tunc eſt mere eccleſiaſti
cū ꝙ nullo mō pōt ſe impedire iudex ſecularis iſto caſu.
ſed qñ agiꝛ ad puniendū delictū adulterij. tunc nō eſt me
re eccleſiaſticū ſed mixtum. ⁊ remittit ſe ad ſua dicta hic.
Ego vehemēter admiratus ſu3 legens ⁊ cōmentās. d. c.
i. de offi. ordi. ꝙ. d. abb. nō ꝯſiderauerit ſubtilius tex. illiˢ
c. i. q2 nō eſt veriſimile ꝙ epūs impediaꝛ inquirere ð adul
terio cōtra ſuos clericos nec eſt veriſimile ꝙ ſit neceſſe i
plorare iudicis ſecularis ptātem vt epūs inquirat ꝯ ſuos
clericos. ideo videꝛ fuiſſe dubitatū ſi epūs poterat inquire
re de adulterio ⁊ ſceleribus ꝯ laycos poſtea dicit habe
ant liberā ptātē ſine impedimēto alicuius ⁊ ſi opus eſt i
plorēt brachiū ſeculare. ⁊ iſta eſt noua inductio ad text.
d. c. i. ⁊ ſm̄ hoc eſt ibi caſus quē reperio ſing. ꝯ Innoc. in
d. c. tue. ⁊ ꝯ Jo. an. in locis ſupius allegatis. dicit tñ In
223 no. in. d. c. i. † ꝙ epūs pōt inquirere de criminibus ꝯ laycꝰ
ex eo. q2 gñaliter loquiꝛ. d. c. i. ⁊ allegat. c. nouit. de iudi.
dūtamen ea ſuꝑ quibus inquirit ſint ſpūalia vel alias ꝑ
tineant ad iuriſditionē ſuā. idē ibi dicit Hoſt. qui ad hoc
allegat. c. at ſi clerici. de indi. c. ad petitionē. de accu. c. ad
noſtrā. el. ij. de iu. iur. nō tñ attingunt in ſpē an poſſit co
gnoſcere de adulterio inter laycu3 ⁊ nō fuit inuentio. d.
abb. ꝙ illud. c. loquaꝛ generaliter ⁊ indiſtincte. Et pon
dero gl. quādā que ad hoc nō fuit ponderata ꝑ aliquem
224 in. c. accidētibus. de exceſ. ꝑla. que dicit. † ꝙ cā mr̄imonia
lis de iure cōi ſpectat ad ſolū epm̄. ⁊ ad hoc alleg. d. c. i.
de offi. ordi. ⁊ tñ ille tex. loquiꝛ in adulterio ſimplr̄. ⁊ illa
gl. intelligit illū tex. in matrimonio. ⁊ ꝑ ꝯñs inuentio illiꝰ
225 ne gl. eſt. d. c. i. ꝓbare † ꝙ epūs ꝑncipalr̄ cognoſcit de ma
trimonio ⁊ incidenter de adulterio inter laycos qđ pon
dera bene. q2 nouū nec dictū nec ponderatū ab aliquo. ⁊

ᵃ ❡ Per ꝓcuratorē. vide ad hoc ſpec. in tit. de iuramē. de lan. in ſi. ⁊ vid docto. doct. in. l. iuſiurādū. §. ꝓcurator. ⁊ ibi bar. de iu. iurā. ⁊ bal. i rubz. ff. de iu. iurā. ⁊ in l. i. §. ne aūt. C. de cadu. toll. ⁊ bar. i. l. q bona. §. q alieno de dā. infec. vbi totū māз hēbis.

ᵇ ❡ Septē ſacramētis. An aūt mr̄imoniū ſit ſacr̄m vide gl. in. c. cū eccle ſia de ſymo. ⁊ i. c. debitū. de biga. ⁊ in. c. ꝑ venerabiles q ſi. ſint legi. ⁊ vid doctorē meum in. iiij. ſentē. di. xxvi. cū pluribus diſtin. ſeq. vbi de mr̄imonio mirabilia ⁊ a canoniſtis nunq̄ forte excogitata videbis.

ſm hoc vr̃ q̃ verius dixerit Inno. ⁊ Jo.an. q̃ inquirere
de adulterio inter laycos ſpectat ad laycu; niſi eſſent de
foro ſpali eccl̃ie vel ageret̃ ad ſeparationē. Et ad.d.c.i.
poſſet rn̄deri q̃ intelligat̃ quo ad cl̃icos vel quo ad lay-
cos. ⁊ incidēter adduco qđ voluit.d.pet.de anc.in reper.
226 c.en que.de reg.in.li.vi.in.iiij.q.†vbi dicit ſe vidiſſe in cō
tingētia facti dubitari ⁊ obtinuiſſe. agebat̃ dicit de adul
terio ad penā legalē corā iudico layco. negabat̃ m̃rimo-
niū fuiſſe inter eos ꝯtrū. fuit dubitatū ſi iudex laycus po
terat recipe ꝓbationē ſup matrimonio. ⁊ dicit q̃ ſic. q: ſi
iudex laycus nō poſſet recipe ꝓbationes vr̃ q̃ iudex ec-
cleſiaſticus nō poſſet eas recipe ad effectū pene corpalis
imponende ſic.n. facto ſuo hoc eſt ex ꝓbōibus hic exce-
ptis ⁊ remiſſis ad iudicē laycū illa pena ſanguinis puni
227 ret.†Idē ſi qs accuſaret̃ q̃ ꝯxit matrimoniū cū duabus
vel pluribus ad effectū pene capitis imponēde p.l.eu; q
duas.C.de adul. dicit ſe obtinuiſſe q̃ iudex laycus de his
cognouit nec remiſit ad iudicē eccl̃iaſticū nec fuiſſet tutū
iudici eccl̃iaſtico de his ꝓbōibus ſe intromittere pp pi-
culū irregularitatis ꝯtrahende.c.ſni am.ne cle.vel mo. ⁊ ſic
tz ibi.d. Pe. q̃ ad penā legalē cognoſcit iudex ſecularis
de adulterio. ergo nō cognoſcit iudex eccl̃icus. ⁊ plus dī
xit q̃ incidēter cognoſcit de matrimonio cognoſcēdo de
adulterio. Et ego ad hoc adduco duo dicta ſingularia.
Primū eſt bal.in.l.i.C.de ꝯfeſ.in.x.col. vbi dicit q̃ arbi
trator incidēter cognoſcit de cā ſpūali ⁊ dicit q̃ eſt dcm̄
ſuū nouū. Et adduco ſm qđ hr̃ in.l.cū ꝓponas.C.de re.
cre.ſm vnā lec.gl. vbi eſt caſus ſing. q̃ iudex laycus co-
gnoſcit de cā ſpūali incidēter. Ita dicamus ecōtra vt iu-
dex eccl̃iaſticus nō cognoſcat de adulterio niſi incidēter
cognoſcēdo d̃ matrimonio inter laycos. ⁊ ita ꝓcedat.d.
c.i.de offi.ord. ita intelligat̃ iſta gl. inquātū dicit de adul
terio. ſed ſi qs recte ponderet vr̃ q̃ iſte ſint diuinationes.
nā tex.in.c.i.de offi.or. dicit habeāt epi liberā ptātē adul-
teria inquire vlciſci ⁊ vēdicare alīs iudicare. reſtringit tn̄
ſe ſm q̃ canones mādāt ex quo ſequit̃ q̃ indiſtincte pōt
iudex eccl̃iaſticus inquirere de adulterio ipſoꝶ laycoꝶ ⁊
punire ſm q̃ ſacri canones pmittūt. nec pp hoc tollitur
ptās iudici layco inquirēdi ⁊ puniendi ipſos laycos de
adulterio iſtud vr̃ verius p iſtū tex. ſicut dicimus de inceſ-
228 ſtu.† q: iudex eccl̃iaſticus poterit cognoſcere de inceſtu ⁊
illud punire ſm legē ſuā canonicā. ⁊ iudex ſecularis po-
terit ēt illud punire ſm legē ſuā ciuilē. vt eſt tex.ſin.in rō-
ne ſui in.l.ij.C.de ſponſa. ⁊ vide.c.ꝯſuluit.de ap. vbi epūs
cognoſcit de adulterio. ⁊ vide ibi.d.abb. Adduco ēt qđ
voluit bal.in.l.cūctos ppl̃os.C.de ſum.tri. ⁊ fi.ca. ⁊ que
ego adduxi iā ſupius. ⁊ adduco qđ voluit gl.in.d.c.tue.
de ꝓcur. qcqd dixerint Inn. ⁊ Jo.an. ⁊ ſequaces. ⁊ ideo
bal.in.d.l.cunctos ppl̃os. dicit q̃ quo ad penā ciuilē eſt
crimen ciuile quo ad penā eccl̃iaſticā dr̃ eſſici eccl̃iaſticū
tn̄.d.Domi.in.d.c.cū.c.laycus trāſit ſimplr̄ vt merus re-
lator cū dcō In.an.ibi.ſz gl. Bernar.ſ.c.nos iter.de pur.
229 ca. dicit q̃†adulteriū dr̃ crimen eccl̃iaſticū inquātū in eo
ꝯſideratur̃ qddā ſpūale.ſ.m̃rimoniū. ⁊ iſtō dr̃ criſi eccl̃icū.
ſz gl.i auc.cl̃icus.C.de epi. ⁊ cle.tāgit. ⁊ bal.ibi dic̃ q̃ quā
tū ad penā canonicā eſt crimē canonicū. vt in.c.tue.de ꝓ-
cur. ſed q̄tū ad penā gladij eſt crimē ciuile. vt in.d.l.quā
uis.C.de adul. Sed certe hoc voluit gl.in.d.auct.cl̃icus.
230 que dicit.† q̃ quodlibet crimen canonicū eſt ciuile ſi agat̃
ad penā ciuilē ſi agat̃ ad penā eccl̃iaſticā dr̃ eccleſiaſticū
vt dicit ibi bal.de crimine piurij. vt dicat̃ ſeculare vel ec-
cleſiaſticū ex gñe pene. Ita dicamus in ꝓpoſito. ⁊ iſtud
forte voluit ſentire Inn. ⁊ Jo.an. vt pēdeat ex gñe pene
an dicat̃ crimen eccl̃iaſticū an ciuile ⁊ ſeculare. Et iſtud
adde ad ea que dixi in.d.c.i.de offi.or. ⁊ ad ſcribentes in
d.c.tue.de ꝓcur. ⁊ in.d.c.gaudemus de ꝯuer.ꝯiu. ⁊ lz.d.
car. remittat ſe ad ſua dcā in.d.c.gaudemus.in.i.q.tn̄ ibi
nihil boni dicit. fuit ei conſuetudo ſic facere iuxta illud ⁊
mons parturiēs. ⁊ ad illud dcm̄.d.pet.de anc.in.d.c.ea
que. adde rōnē hāc v; ad hoc vt vtamur pmiſſo nos vti-

mur ꝓhibito. ſin. eſt tex.in.l.ſi victū.ff.de re iudi. ſed ſi lay
cus nō pōt iudicare de adulterio niſi cognoſcat de matri
monio. dico q̃ poterit vti ꝓhibito. vt veniat ad pmiſſu;
iſta eſt rō viua habēs neruū. ¶ Ulterius dicit iſta gl. q̃
ſimilia delicta ſpectāt ad eccleſiā. ſed nō explicat q̄ dicat̃
ſimilia nec doc.alr̄ declarāt ſm.d.pe. ipſe aūt dicit q̃ for
te habuit reſpectū ad crimē falſi qđ cōmittit̃ ex l̃ris apo-
231 ſtolicis.c.ad falſarioꝶ.de cri.fal.†Sentiūt.n.doct.hic ⁊
bene q̃ ēt iudex ſecularis pōt ſe impedire quo ad pena;
ciuilē arg.c.i.ff.de fal. ⁊ qđ no.in.c.in memoria.xviij.diſ.
232 ¶†Itē pōt cōphendi crimen ꝯcubinatus. eſt.n.ſm gof
fre. hoc crimē eccl̃iaſticū. q: ſm leges nō eſt crimen.l.in
ꝯcubinatu.ff.de ꝯcubi. ⁊ ſentit goffr. q̃ de hoc tm̄ cogno
ſcit eccl̃iaſticus. ⁊ idē Fede.de ſenis.cōſi.clxij. q: habuit
originē ⁊ ꝓhibitionē ab eccleſia.xxxvi.q.iiij.c.nemo.ma
xime dicit hoc delictū ꝓcedere qñ mulier hoc delictū for
nicationis cōmittit cū clerico. nā rōe huius delicti efficit̃
de fo.eccle. ⁊ a ſolo eccl̃iaſtico puniri pōt ſm eū qđ bene
not. facit.c.eos.xxxij.di. Jo.an.in regula ſine culpa.li.vi.
in mercurialibus refert hoc dicere in ꝯcubinatu ꝓhibitū
⁊ dānatu; eſſe a lege ciuili adducit auc.de leno. ⁊ auc. vt
nō luxur.ꝯ natu. ⁊ q: leges caſtitatis ſunt amatrices. vt
233 in auc.qui.mo.na.eff.legi.§.illud.† ⁊ q: in peccatis cor-
rigēdis lex ſequit̃ canones vt in auc. vt clerici apud ꝓprios
epos. ⁊ in auc. vt eccle.titu. ⁊ hoc ꝓbat̃ in.c.lator. qui ſi.
ſint legi. ⁊ ſeqt̃ hic.d.ant. q: arguit̃ ex hoc manifeſtū pec
catū. iō lex credit canoni.c.ſi.de ꝯſcri. ergo ꝓhibere ꝯcu-
binatū poſſet indirecte ſic̃ in ſiti dcm̄ eſt d̃ vſuris. nō aūt
directe. nō.n. apparet q̃ p illa v̄ba gñalia voluit lex cor-
rigere multas alias leges loquentes de ꝯcubinatu.ff.de
234 ꝯcubi.p totū. ⁊ .l. ꝯcubinā.ff.de leg.iij.† Nā iura iuribus
ſunt ꝯcordāda.c.cū expediat.de ele.li.vi. de hoc nō vr̃ ne
ceſſe inſiſtere. q: vr̃ ſatis alienū ab iſto tit. ⁊ ēt ab iſta gl.
q: inquātū iſta gl. dicit ⁊ ſilia delicta. Mihi vr̃ q̃ volue
rit intelligere de cā natalitū ⁊ de cā m̃rimonij nō vr̃ q̃ vo
235 luerit intelligere de falſo cōmiſſo in l̃ris pape. ¶†Ad-
dit alius caſus v; de crimine ſortilegij ⁊ diuinationis. ⁊
dic̃.d.abb. ſe credere q̃ nō ſolū iudex eccl̃iaſticus. ſed ēt
ſecularis pōt iſtos tales punire p.l.iij.C.de maleſi. ⁊ ma
thema.xxvj.q.v.c.lex. ſed inqſitor heretice prauitatis de
his ſe impedire nō pōt niſi ſapiant hereſim manifeſtā. vt
in.c.accuſatus.§.ſane.de hꝛti.li.vi. ſed iuis iudicibus re-
linquēdū eſt. vt ſunt epi ⁊ legati. vt ibi no. Jo.an. Idē di
cit.d.abb. qñ delictū ꝯcernit fauorē totius xp̄ianitatis q
caſus ꝯprehēdit multos alios ſub ſe ad hoc alle. optimū
tex.in.c.i.de homici.li.vi. vbi papa ſtatuit tā ꝯ laycos q̄
ꝯ clericos faciētes interfici p aſſaſſinos. ⁊ rō eſt que fuit
dcā in.c.nouit.de iudi. Idē dicit.d.abb. cu; crimen layci
eſt cōmiſſum in eccl̃ia. vt voluit text.in.l.ꝓſiti.C.de his q
ad eccle.ꝯfu. Sed ꝯtrīū tz bar.in.l.ſicut.§.ſacrilegiū.ff.de
accu. qđ dcm̄.d.abb. putat verius arg.c.de imu.eccl. ⁊ .l.
236 ſi qs in hoc genus.C.de epi. ⁊ cle.† eccleſia.n.nō hz terri
toriū. iō nō ipedit ſe de delictis laycoꝶ ēt in eccl̃ia cōmiſ-
ſoꝶ. ¶ Nec ob. gl.in auc. nulla cōitas.C.de epiſ. ⁊ cle. q̄
dicit q̃ rōne delicti laycus eſt de fo.eccl̃ie. q: dz intelligi
qñ deliqt in eccl̃ia puta ipſam collectando vel eius bona
rapiēdo. tūc.n. puniat̃ rōne ſacrilegij. vt ibi dr̃. Idē.n. dic̃
rōne pacis fracte. vt iudex eccl̃iaſticus poſſit cognoſcere
inter laycos.c.i.de treu. ⁊ pa. facit.c.nouit.de iudi.c.pla
cuit.xc.di.cū ſua gl. Itē in defectū ſupioris. vt no. Jo.an.
in.d.c.cū.c.laycus. ⁊ ad hoc alleg.c.p venerabilem.q ſi.
ſint legi. vide que fuerūt dcā in.d.c.nouit. ⁊ in.c.cū veniſ-
ſent.de iud. ¶ Sed pondera vnū inquātū dic̃.d.abb. q̃
vbi eēt fauor totius xp̄ianitatis poſſet iudex eccl̃iaſticus
cognoſcere ⁊ iudicare inter laycos. q: iudicio meo vr̃ ca
ſus in ꝯtriū in.c.in archiepatu.de rapt. vbi ſaraceni rapie
bāt xp̄ianas feminas ⁊ pueros xp̄ianos ⁊ ēt eis abute-
bant̃. ⁊ tn̄ archiepūs hoc cognoſcebat ex delegatōe regis
ſicilie. Ecce nūc qualr̄ illud delictū erat ꝯ xp̄ianitate; q̃
ſaraceni raperēt feminas ⁊ pueros. ⁊ ēt q̃ eis abuterent̃

⁊ tn̄

& tñ archiepõ nõ cognoſcebat ex ſe ſed ex delegatione iudicis ſecularis. ergo non ex ppria & nãli ſua iuriſditione cognoſcebat. & p ɔñs nõ vendicat iudex eccl'iaſticus ſibi iuriſditionẽ iure pprio. ſed ex delegatione layci qḋ eſt ꝯ d. abb. hic. & hoc tenent oẽs doc. ibi. Et ſi adducat in mediũ elegans dcm̃ Jnn. in. c. ꝙ ſup his. de voto vbi voluit
137 ꝙ eo caſu quo infideles peccãt ꝯ naturã põt iudex eccleſiaſticus illos punire ſicut deus tales puniuit. vt gẽn. xix. c. ita vr̃ ꝙ poſſit vicarius ſuus eos punire & eodẽ mõ plati q vocati ſunt in ptẽ ſollicitudinis. & p ɔñs erit locus ɔuẽtioni. & i hoc poterit cognoſcere tã iudex ſecularis q̃ eccl'iaſticus. & facit. c. clerici. de excẽſ. pla. vbi eccl'ia mandat laycos pp hoc excõicari. ergo vẽdicat ſibi iuriſditionẽ illo caſu. ſed de facto nõ exercent plati hanc iuriſditionẽ. iõ forte recipiebãt delegationẽ a layco illo caſu poterant tñ vti iure pprio. ita formalr̃ dicit. d. abb. in. d. c. in archiepatu. ¶ Sed tu põdera. q2 tex. ibi non loq̃r dũtaxat de peccato ꝯ naturã. ſed loq̃r de ſaracenis rapientib9 xp̃ianas & pueros xp̃ianos. & aliq̃ñ occidebant. & ſic nõ ſolũ loq̃r de peccato homicidij & de crimine raptus. iõ lʒ dcm̃. d. abb. poſſet pcedere quo ad vitiũ ꝯ naturaꝫ nõ tñ ſatiſfacit oĩbus mẽbris illius tex. & tñ ꝙ ſaraceni rapiãt feminas & pueros xp̃ianos tẽdit ꝯ xp̃ianitatẽ. & tñ nõ eſt iudex epũs vt ibi pbat̃ niſi ex delegatione. ergo. d. abb. nõ dicit bñ. ¶ Ad. d. c. i. de homi. li. vi. põdera. q2 nõ bñ rñdet. & ẽt nõ bñ loq̃r. q2 lʒ illud. c. emanauerit fauore xp̃ianitatis & odio ſaracenoꝝ illa fuit cã impulſiua & nõ finalis. iõ nõ dʒ allegari ad cãm expulſiuã. vt. l. i. §. ſexũ. ff. de poſtu. Sed cã finalis illius fuit piculuꝫ aiaꝝ & correctio peccati frequẽtati pp hoc emanauit illud. c. & ſic nõ fuit fauore xp̃ianitatis. vt dicit. d. abb. q2 ꝯ eũ eſt caſus in. d. c. in archiepatu. ¶ Pondera ẽt. q2. d. abb. nõ bñ alle. c. clerici. de excẽſ. pla. q2 ſaraceni nõ ſunt capaces excõicationis. ¶ Pondera ẽt ſubtiliter. q2 ille tex. loq̃r in pena pecuniaria. & pena fuſtigatiõis. & tñ ſi iudex eccl'iaſticus põt hmõi penã imponere. nihilominus req̃rit̃ cõmiſſio fienda p iudicẽ laycũ. ideo ex toto vr̃ ꝙ ille tex. deſtruat dcm̃. d. abb. & alioꝝ lʒ ſepenumero trãſiuerim cũ iſto dcõ d. abb. & nõ bñ iudicio meo. Ex quo ad ipſos papę falſos ſi dicat̃ crimẽ eccleſiaſticũ. d. car. hic dicit ꝙ eſt eccl'iaſticum largo mõ. q2 ẽt eccl'iaſticus iudicat nõ aũt ſtricte q2 nõ tm̃ eccleſiaſticus. ſed ẽt ſecularis iudex iudicat & hoc quo ad laycos. ¶ Redeo nũc ad gl. que addit caſuꝫ vel de gñalem dicens. ꝙ de quolibet pctõ põt eccl'ia ſe impe
138 dire. vt. d. c. nouit. †Reſtringo gl. qñ rõne peccati agitur indirecte ad penã vel viã denũciationis iuxta not. in. d. c. nouit. alias gl. eſſet ſibi ꝯria excipiendo caſus & ſubijciẽdo in fi. ſecus eſſet in malefactoribus alioꝝ. & ꝙ fuerit d niente gl. pʒ in. c. ex tenore. Jeo. in gl. ij. in fi. vbi melius explicat intentionẽ ſuã q̃ hic. & hoc pbat iſte tex. vbi ponit ſpeciale priuilegiũ eccleſie. ergo ſecus in alijs. c. nõne. de pſcriptio. xxv. diſt. c. qualis. ¶ Ultimo gl. iſta in fi. dicit ꝙ de malefactoribus alioꝝ eccleſia ſe non impedit. vide gl. cũ ibi no. in. c. cũ inter. de par. ca. & intellexit hoſti. eandem huius gl. voluiſſe de pdonibus raptoribus inuaſoribus alioꝝ locoꝝ eccleſiam ſe non impedire. ſed dicit ꝙ de facto ſeruat̃ ꝯriũ. q2 a papa & a ſuis legatis ꝯ omnes raptores indiſtincte littere impetrant̃ qḋ ſm eum conſonat in. d. c. nouit. & in. c. i. de treu. & pa. & p totũ titu. de raptoribus. qḋ & placet. d. ant. q2 iſti ſunt pacis turbatores & ideo ꝯ eos & ꝯ piratas papa in certis ſolẽnitatibus promulgat ſuas cenſure. qḋ dicit nõ ꝯ iſtos raptores qui p modũ ſocietatis ſe ɔgregant ad rapiendũ ruſticos & ad capiendas ciuitates. poſſunt enim tales p eccleſiaꝫ ɔpelli q2 eoꝝ delicta notoria ſunt de quibus agit̃ corã eccleſiaſtico. vt no. in. d. c. nouit. & q2 p eos pax turbatur & quies xp̃ianoꝝ & pauperes multi opprimuntur & alie miſerabiles perſone quarũ cauſe ſpectant ad eccleſiam. ſed dicit ſaluando glo. vt intelligat̃ de inuaſoribus & raptoribus & malefactoribus certaꝝ perſonaꝝ de quibus eccleſia ſe nõ impedit niſi ſint perſone priuilegiate. xxiiij. q. iij. §. ſi qs de potẽtibus. lxxxvij. diſt. per totũ. ſed de alijs & inuaſoribus & raptoribus generaliter & indiſtincte procedit dcm̃ hoſti. ɔcernit enim ſtatũ & cõmodum totius xp̃ianitatis. ideo papa ex generali iuriſditiõe quã habet põt ſe impedire. vt eſt caſus in ſimili in. c. i. de homi. li. vi. & alleg. qḋ ipſe voluit in. d. c. nouit. & pcedit hoc dũ queritur de quibus caſibus ſe impediat ꝯ laycos. Nã de alijs caſibus ac criminibus. dic vt no. in. d. c. lʒ. & in. c. ex tenore. Jeo. & vide bonam glo. in ſumma. xi. q. i. & ita hic reſidet. d. abb. ¶ Porro certo ego nõ admiror de hoſtiẽ. & de abb. ſi fauent parteꝫ fouẽtẽ iuriſditioni eccleſie. q2 nãlr̃ anhelant clerici ad iuriſditionẽ. ideo dicit hoſt. hic ꝙ de facto ſeruat̃ ꝯriũ eius quod dicit iſta glo. & ɔſonat iuri iſta obſeruantia ſm hoſt. ſed. d. car. dicit pcedere qñ tendit ad correctionẽ ɔtractus qui etiã frangunt paceꝫ que debet eſſe inter xp̃ianos per iura preſcripta. ¶ Sed longe miror de d. ant. qui fuit laycus ꝙ ita reſtringat iuriſditionẽ layco
139 rum. †Et videt̃ mihi ꝙ iſta gl. dicat veritatẽ ꝙ in raptoribus alioꝝ bonoꝝ q̃ eccleſie debeat recurri ad iudicem laycũ. q2 ſua eſt iuriſditio vt hic. actor enim ſequit̃ forum rei. & probat̃ q2 iſte tex. fundat ſe quia ſacrilegi ſunt. ſed rapiẽdo bona laycoꝝ in genere vel certaꝝ pſonaꝝ nõ facit ſacrilegiũ. ergo nõ poſſunt ɔueniri coraꝫ iudice eccleſiaſtico. Et adduco tex. in. c. in archiepatu. de rapto. vbi erat fauor xp̃ianitatis. & tñ archiepõ accepit cõmiſſionẽ & delegationẽ a rege qḋ plus eſt delinquẽtes erãt ſaraceni & de archiepiſcopatu ſuo ſic nõ erãt perſone potẽtes q̃ veriſimiliter impedirẽt cognitionẽ iudicis eccleſiaſtici. & ſic indubitanter confundit ille tex. obſeruantiã & doctri. hoſtiẽ. & ſequatiũ. & ſic de crimine canonico ſe impedit iudex eccleſiaſticus alias poſſet ſibi vſurpare rõe criminis vel peccati totã iuriſditionẽ tpalem qḋ eſt falſum. vt voluit Pe. vltramontanus in auc. clericus qui. C. de epi. & cle. vnde poſſet procedere dcm̃ hoſti. qñ eſſet perſona miſerabilis que fuiſſet paſſa talem robariam. tunc enim poſſet adire iudicem eccleſiaſticũ. c. ſignificãtibus. de offi. dele. c. ex tenore. & c. ex parte. Jeo. vel qñ qa nõ poſſet ɔſequi iuſtitiã corã iudice ſeculari pp euidentẽ iniq̃tatẽ dñi illius terre vel ſtatuti ibidẽ vigẽtis. xxij. q. iiij. c. hoc videt̃ p ar
140 chidiaconũ. ¶ Et ad illud qḋ opponit̃ de piratis. †& q
a excõicant̃ a papa in die iouis ſancti. Ad illud dictũ põt rñderi vt pcedat. q2 nõ põt haberi iuſtitia de eis ſunt profugi nec ɔueniri nec capi põt. ideo papa in ſubſidiuꝫ eos excõicat. & adduco bal. in. d. auct. clericus qui. vbi refert Archi. dicere ꝙ nõ ois cauſa rõne peccati ſpectat ad eccleſiã. ſed aliq̃ñ ad iudicẽ laycũ. vt ibi p eũ poteris videre. Sed ſi crimẽ ſit eccleſiaſticũ vel ratione pacis vel iuramẽti vel ſi crimẽ ſit notoriuꝫ ſm quoſdã vel qñ nõ audit̃ in foro ſeculari. vt q2 obligatio eſt naturalis tm̃. vel qñ hic deponit perſona miſerabilis & depreſſa vel qñ quis iuſtitiã naturalẽ nõ põt ɔſequi coram iudice ſeculari pp euidẽtem iniquitatẽ dñi illius terre vel ſtatuti ibidem vi
141 gentis. vt. d. c. hoc iure. ¶ †Si quis aũt p ſniam iudicis patitur iniuſtitiaꝫ non auditur niſi appellet. q2 iura ciuile & canonicũ ɔcorditer ſic diſponunt. vt in. c. vltimo. de exceп. li. vi. que verba dicit fore menti tenenda. pro quo vide bal. in. c. ſi qs per. xxx. in titu. ſi de feu. defun. fue. ɔtro. in vſi. feu. & in auc. ad hec. C. de vſur. bar. in extrauga. ad reprimẽ. in verbo denũtiationi. vbi alr̃ loquit̃. vide. d. anto. & ibi dixi in. c. nouit. Et tm̃. i. d. abb. hic nulla facta mẽtione bar. archi. & alioꝝ in prefatis locis refert que crimina dicant̃ eccl'iaſtica & que dicant̃ ſecularia poſt Goff.
142 d. car. & alios ipſe diſtinguit hoc mõ dicẽs †quedam ſunt crimina mere eccl'iaſtica vel tm̃ eccl'iaſtica vel tm̃ ab eccl'ia ɔhibent̃ vt q2 layci de illis pp periculũ maximũ ſe impedire nõ poſſunt. exẽplũ in crimine vſuraꝝ qñ dubitatur de ſubſtantia vſure & in crimine hereſis. vt. d. c. inquiſitionis. §. phibemus. de hereti. in. vi. Quedã ſunt crimina eccleſiaſtica. ſed nõ mere vt q2 ẽt layci iudices põt ſe intro

a ¶ Jouis. adde hoſt. in ſumma de ſentẽ. excõ. q dicẽ ꝙ ter in anno ab ore ſũmi põtificis excõicant̃ nulla tñ ſup hoc vt ipſe dicit eſt cõſtitutio. lʒ in facto obſeruetur de piratis. vide multa in auctẽ. nauigia. C. de fur. & in. l. in rebus. ff. cõmo.

mittere de illis ſed eccleſia rōne illius qualitatis pōt etiā laycos punire vt in ſacrilegio diuinationibus ⁊ ſimilibus. Quedā ſunt crimina mixta. q̄ ꝓhibita p vtrūqʒ ius. ſed nō eſt aliqua qualitas tribuēs iuriſdictionē eccl'iaſtico iudici. ⁊ tunc layci puniunſ p iudicē ſuū ⁊ clerici p eccl'iaſticū. facit qd̄ no. gl. in. c. ij. de reg. iu. li. vi. ⁊ in. c. cauſam q̄. qui fi. ſint legi. Quedā ſunt crimina mere ſecularia vt q̄ a iure ciuili tm̄ inuenta illa delicta que ī ſe nō ſunt delicta. ⁊ de illis ſe impedit tm̄ ſecularis ⁊ dat regulā circa facultatem puniendi vʒ iudex ſecularis poteſt omne delictū laycoꝝ punire niſi vbi reperiſ crimen eſſe mere eccl'iaſticū. vt probaſ p locū a ſpeciali. vt in. d. §. ꝓhibemus. ⁊ ideo q̄ largo modo delictū ſm canones eſt delictum ſeu eſſe dʒ ſm leges. q̄ in iſtis ſpūalibus etiam ꝑtinentibus ſuo ciuile ſequiſ canonicū. Ad hoc enim imperator recepit gladiū. vt puniret delicta ⁊ adiuuaret eccl'iā reſpectu executionis fiende. xxiij. q. v. c. principes ſeculi. c. admini-

243 ſtratores. ⁊ c. lex dʒ. ⁊ c. ſunt quedam. ¶ †Alia regula eſt eccl'ia poteſt ſe impedire de criminibus laycoꝝ qñ crimina ſunt inuenta de iure canonico ſeu habent originariā probibitionē a canonibus ⁊ nō a legibus. vel vbi reperiſ impoſita pena etiā ſecularibus. vt in. c. ꝯ idolorū. xxvi. q. ē ſi ſit tm̄ excōicatio. ita hic reſidet. d. abb. Poſtremo. d. pe. de anc. hic dicit ſe tangere qōnē no. p alios nō tactā. iſte tex. loquiſ cū actor agere intendit q̄ ſequiſ forū rei. ſed q̄ reus pōt qñqʒ ꝑncipalr̄ petere ne ab actore inquieteſ vel vult teſtes examinare ad probandū ſuaſ exceptionē ad perpetuā rei memoriā ſm formā. c. ſignificauit. ⁊ c. albericus. de teſti. vel ſm. c. qm̄ ꝯ. de proba. coram quo hec petet an corā ſuo iudice corā quo actor deberet dirigere actionē vel coram iudice actoris ꝯ quē petitur. refert bar. dicere q̄ intētio rei ⁊ petitio ſup hoc eſt dirigenda coram quo ipſum actorem deberet conuenire

244 per. l. cū hi. §. tranſactione. ff. de tranſacti. †vbi ille iudex dʒ arbitrari ſup tranſactione q eſſet futurus iudex ſob illa lite. vnde ꝯcludit q̄ ſi actor ⁊ reus ſub diuerſa forma ⁊ reus velit dicere laudū arbitratoris iniquū q̄ hoc dicet corā ſuo iudice nō actoris nec ipſius arbitratoris probatur ē p. c. expoſita. de arbi. vbi papa cognoſcit de arbitramēto dato a iudice cum nō ſubeſſent partes illi tn̄ ſibi ſuberant allegat bart. in. l. ſi ſocietatem. §. arbitrorum. ff. pro ſocio. quod dicit eſſe valde not. ita reſidet hic. d. pet. Tu vide bar. in. d. §. tranſactione. vbi idem tenet argu. l. ij. C. de vſur. publi. ⁊ l. i. C. vbi ⁊ apud quem. vide domi. Anto. in. c. ſi clericus laycum. ꝯ eod. vbi idem tenet. licet de bart. nullam facit mentionem. vide Feder. de ſenis. cōſilio. ccxxx. domi. abb. in. c. i. de iureiurā. ⁊ in. c. ex parte. de reſtitu. ſpolia. ⁊ in. c. ſi quis contra clericum. ꝯ. c. ⁊ hanc partē ſequiſ ang. in. d. §. tranſactione. ⁊ limita niſi iuſta cā ſuadeat fieri corā alio iudice. q̄ tunc nō haberet locū doctrina iſta. ⁊ refert ſe vidiſſe de facto apud Pa-

245 duā. †vbi tpe guerre dñi paduani fuit vulneratus mortaliter quidā nobilis peruſinus in guerra qui fecit teſtamētum corā duobus teſtibus. ⁊ heres inſtitutus ab eo volebat illos teſtes examinari facere ad perpetuam rei memoriā ⁊ debebat adiri iudex. vt voluit bar. ſed pp piculū mortis ꝯſuluit angel. q̄ poterat adiri iudex paduanus. ⁊ ita fuit ſeruatum allegar. l. quidā. C. de naufrag. li. xi. ¶ Adde pro dicto do. pet. inquātū dicit q̄ reus pro exceptione ꝯpetente poſſet cōuenire actorē corā iudice rei q̄ eſt gl. que eſt ſin. in. l. ſi ꝯtēdat. ff. d fideiuſ. vide gl. in. l. aurelius. §. centū. ff. de liber. leg. pro qua eſt tex. in. l. ij. C. qui bo. ce. poſ. d. abb. in rub. de excep. d. ant. in. c. ſi autē. de reſcrip. ⁊ in. d. c. ſi clericus. bart. in. l. ſi contendat bal. in. l. i. §. ꝯtrarium. ff. de contra. tute. act. ⁊ in. l. iij. C. vt lite pend. ⁊ in. d. l. ij. C. qui bo. ce. poſ. ⁊ in. l. diffamari. C. de inge. ma. ⁊ ſaly. in. d. l. ij. ſed Jo. d imo. alr̄ loqſ in. d. l. ſi ꝯtēdat. vbi reprehendit illā gl. Ego ſatis loculenter examinaui iſtū paſſum in. d. c. ſi autē. de reſcrip. vide ibi diuo. Laus deo Andre. Barba.

¶ Cauſe clericoꝝ. Addō ad mam hui9 tex. bart. i. l. cūctos ppl'os. q. v. vij. col. C. d ſū. tri. ⁊ ſi. ca. ⁊ vi de Flor. in. l. vēditor. §. ſi cō ſtat. ff. comu. ꝑ dio. ⁊ d. car. in cle. i. xx. q. o cleus. ⁊ in cle. ij. in ſi. de reb. eccle. nō alie. vbi de hoc late.

Quod clericis.

Eſt pro certo famoſa h decretalis ⁊ ingenue lecta p doctores. ⁊ legi pōt duobus modis. ⁊ ſʒ primū modū intelligēdi eā ſic ſūmat abb. anti. Cauſe clericoꝝ ſm iura ⁊ nō ſm laycoꝝ ꝯſuetudinē terminanſ. h. d. Uel melius ſm. d. car. Cauſe pecuniarie clericoꝝ pariſius cōmorantiū decidunſ iure canonico. h. d. cū gl. ſed ſūmādo ſm aliū modū legendi hoc intendit. Cauſe ſcholariū pariſius cōmorantiū decidunſ iure canonico. h. d. Et diuidiſ. primo ponit factū deciſaʒ. ſcdo mandatū. ibi mādamus. Et pone caſum ſm Jo. an. q̄ ꝯſueti ſunt ſcholares pariſienſes q̄ qñ conueniebant alios vel conueniebanſ ab alijs nō recipiebant canones. ſed cōſuetudinē terre dictam pat ſup hoc ꝓuideſ eis. ¶ Tu pōdera q̄ abb. nimis large ſūmat iſtū tex. inquātū dicit q̄ ſm iura. Nā iſte tex. dicit iure canonico. nā ſummariū debuit cōcipi ſm iura ca-

1 nonica ⁊ nō ſimplr̄ ſm iura. †quia appellatione iuris venit ius ciuile inſti. de iure naturali. §. ſed quotiens. niſi dicaſ q̄ dʒ attendi ius a quo exprimatur. q̄ ſi exprimiſ a lege canonica cōprehendiſ ius canonicū. ideo dixit bal. in

2 . l. ſi qñ. C. de inoffi. teſta. †q̄ ſi papa ꝯcedit monacho priuilegiū teſtandi quod intelligiſ ſm ius canonicū. ⁊ idē

3 bal. in. l. i. C. qui bo. ce. poſ. dicit. †q̄ inquantum iura dicunt ſtatutū reduci debere ad terminos iuris cōis intelligenda ſunt q̄ ſi eſt ſtatutū laycoꝝ intelligitur de iure cōi ciuili. Si autem eſt conſtitutio eccleſiaſtica debet intelligi q̄ reducatur ad terminos iuris canonici. ⁊ qd̄ voluit

4 idē bal. in. l. ſi nōdū. C. de fur. vbi dixit †q̄ ſi ſtatutū loquitur de ſacrilegio editum a layco intelligiſ de ſacrilegio prout capitur a iure ciuili. Sed ſi editur ab eccleſiaſtico intelligiſ ꝓut capiſ n lege canonica. facit qd̄ pulchre voluit idem bal. in. l. i. alias. ij. C. de ſucceſ. edicto. vbi voluit

5 †q̄ ſi ſtatutū loquiſ de gradu ⁊ editur a layco intelligiſ de gradu ſm ius ciuile. Si aūt exprimiſ a cōſtitutione eccleſiaſtica intelligiſ prout capiſ gradus a iure canonico. facit. c. ex litis. de ꝯſti. Jta poſſet ſaluari ſūmariū abb. antiq. ¶ Pondera ēt inquātū. d. car. ampliat ſūmariū abbas. quo ad cās pecuniarias vſ q̄ nimis reſtringat illum tex. q̄ lʒ diſponat de cāis pecuniarijs. tn̄ idē erit de alijs nō. n. importat iuris miniſterium. ſed fuit maior facti frequētia. ar. eius qd̄ voluit gl. in cle. abbates. de reſcript. ⁊ in. c. ij. de ꝯceſ. li. vi. ⁊ in. c. dyaconi. xxvij. di. ⁊ in. l. tale pactū. §. ſi. ff. de pactis. ⁊ p ꝯñs videreſ q̄ melius ſūmauerit abb. anti. nō reſtringendo text. ad cās pecuniarias clericoꝝ. ¶ Pondera ēt quo ad ſm ſūmariū. q̄ loquiſ quo ad ſcholares cōmorātes pariſius. ⁊ clarū eſt q̄ pariſius ſicut ⁊ in alijs ſtudijs ⁊ maxime i ſtudijs noſtris italicis videmus ſcholares tā clericos q̄ laycos cōmorari. vt ſapienter ſcribit bar. in. l. ſi. ff. de colle. illici. quo caſu ſequiſ q̄ iſte tex. loqſ nō ſolū de clericis ſcholaribus cōmorantibus pariſius. ſed ēt de ſcholaribus laycis. ⁊ iſtud videſ inferri ex hoc ſcdo mō legendi iſtū tex. ſʒ indubitāter iſtō videſ repugnare huic tex. ex eo q̄ loquiſ de clericis pariſius cōmorantibus. vnde ſi voluiſſet loqui large de ſcholaribus laycis ⁊ clericis pariſius ꝯmorantibus verſimiliter hoc expreſſiſſet. c. ad audientiā. de deci. l. i. §. ſi autē. C. de cadu. tol. ſicut fecit in proemio gregorie. ⁊ in proemio ſexti. ⁊ clemētinaꝝ in ver. ſcholaribus bononie commorantibus. vñ nō reſtrinxit ſe ad ſcholares clericos. ſed tex. dicit hic clerici pariſius cōmorātes vſ ſe reſtringere ad ſcolares clericos. ⁊ p ꝯñs excludit laycos tāq̄ genus diuerſum. vt in. c. duo ſunt genera. xij. q. ij. Et ſi dicaſ q̄ ē vulgare apud canones. vt vocent clericos eos q lr̄ati ſūt

6 poſito q̄ ſint layci. †⁊ verba debent intelligi ſm vulgarē modū loquendi. c. ex litis. de ſponſa. ēt ſi exprimaſ a lege c. ꝓſiti. §. locū. de ꝓben. li. vi. gl. in. c. nōnulli. de reſcrip. cuʒ ſi. q̄ rñderi pōt q̄ imo iſtud verbuʒ clerici dʒ capi ꝓprie prout eſt diuerſum genus hoīum a laycis arg. l. i. §. q in

7 ꝑpetuū. ff. ſi ager vectiga. †Jtē q̄ verba ꝓlata a iuriſperito debent

ſito debent intelligi ſ; modū loquēdi iuriſpꝛitoꝝ. vt voluit gl. in. l. qui ſcire pōt. ff. de teſta. tutel. ſecus ſi pꝛoferātur ab imperitis. q: intelligunt̄ ſm̄ moꝛem imperitoꝝ. vt voluit glo. in. l. ij. ff. de oꝛig. iur. ⁊ in. l. ſtipulatio iſta. §. hi quoq;. de ver. ob. in. l. quoties. C. fami. hercil. Cū ergo hꝯ pꝛoferat̄ a ſuppꝛ̄mo iuriſlatoꝛe. ergo dꝫ capi in pꝛopꝛio ſignificato arg. eius qđ voluit gl. in. l. i. C. de vſur. ¶ Pōdera ēt q: ſm̄ ſūmariū gl. iſte tex. ſeruit nobis de indubitato. q: ois terra tpal'r ſubiecta eccleſie regulatur ſm̄ iura canonicū. vt in. c. ſi duobus. de ap. ⁊ p glo. in. c. ij. de arbi. li. vi. ergo multo foꝛtius cauſe ipſoꝝ clericoꝝ ꝯmoꝛantiū in terris ecclie dn̄t regulari ſm̄ iura canonica. ¶ Pondera ēt q: qñ papa loquit̄ de ſcholaribus vl' doctoꝛibus illud expꝛimit. vt ꝓbat̄ in. c. ex l'ris. ꝯiuncta ſupraſcriptione. ff. de ꝯſti. ⁊ in pꝛoemio gregoꝛi. ideo ſi voluiſſet loqui de ſcholaribus veriſi'r illud expꝛeſſiſſet argu. c. maioꝛes. de baptiſ. foꝛtaſſe veritas huius decretalis latet multos. Sed mihi vr̄ ꝙ iſte tex. ponat nouū caſuꝫ fauoꝛabilē laycis tā ſcholaribus q̄ꝫ doctoꝛibus ſtudentibus in terris tēpoꝛaliter ſubiectis ecclie. qđ oñdo vna rōne ſi diceremus ꝙ loquat̄ ꝓpꝛie in clericis nō induceret aliquid de nouo q: clerici ſiue ſtudeant ſiue nō. ſiue cōmoꝛent̄ in terris eccleſie ſiue nō ꝯueniēdi ſunt coꝛam ecclaſtico. ⁊ cauſe eoꝝ iure canonico decidende ſunt. ⁊ nō lege vel cōſuetudine laycoꝝ. vt in. c. ecclia ſancte marie. de ꝯſti. vt ergo impoꝛtet aliquid de nouo potius ēſt dr̄ꝫ ꝙ loquat̄ in laycis ſtudentibus pariſius. ⁊ ꝙ hoc ſit verū apparet. q: nō diſponit tex. iſte ſimpl'r ⁊ gnāliter ſed reſtringit ſe ad cās pecuniarias clericoꝝ. vt ergo iſta decretalis aliqđ noui inducat dꝫ intelligi in laycis ſtudētibus arg. c. ſi papa. de priuileg. li. vi. ⁊. l. ſi qñ. C. de inoffi. teſt. Et ſi dicat̄ ꝙ tex. vtit̄ verbo clerici qui ſūt aliud genus a laycis. pōt rñderi ꝙ papa ſepenumero apponit vulgaria locoꝝ. c. veſtro. ī loca-

8 to.† ⁊ ſm̄ vulgare gallicoꝝ litterati viri appellant̄ clerici. dicunt. n. iſte eſt bonus clericus. ¶ Et ſi dicat̄ quare nō expꝛeſſit de ſtudētibus. Rñdeo ꝙ ſatis expꝛ̄ſſit ex quo dixit de clericis cōmoꝛantibus pariſius. nec eſt veriſimile ꝙ loquat̄ de clericis pꝛopꝛie ſumptis. q: eoipſo ꝙ ſunt clerici eoꝝ cauſe decidunt̄ iure canonico. nec reſtrinxiſſet ſe text. ad cās pecuniarias clericoꝝ. nec eſt veriſile ꝙ papa clericos alienos cōmoꝛantes pariſius priuilegiaſſet. q: nō eſt dare cāꝫ vrgentē huius priuilegij. ¶ Itē papa nō aſſumpſiſſet iſtā curā de cis. vt ſcribit̄ in illo terētiano id ſcꝫ curat ꝑplus. ¶ Itē ex quo pariſius legunt̄ iura canonica ⁊ nō leges ciuiles. ⁊ tex. loqt̄ de clericis cōmoꝛātibus pariſius dꝫ intelligi in ſtudētibus in cenſura canonica que legit̄ pariſius arg. l. plenum. §. equity. ff. de vſu ⁊ habi. ¶ Item papa veriſil'r nō priuilegiaſſet clericos cōmoꝛantes pariſius niſi ſtuderent pariſius. ⁊ p ꝯñs videt̄ ꝙ ſtudentes in iure canonico in terris tpaliter ſubiectis eccleſie ſint ꝑuilegiati quo ad cās pecuniarias. vt cōueniant alios ⁊ cōueniant̄ ab alijs corā iudice ecclaſtico

9 ⁊ iure canonico decidant̄ eoꝝ cauſe pecuniarie. † Et non eſt admiratione dignū q: ſtudētes in cauſis pecuniarijs

a ⁊ in eoꝝ viatico ſunt priuilegiati[a] a iure ciuili. vt in. l. cū filius a. ff. ſi cer. pe. ergo nō eſt admiratione dignū ꝙ a cenſura canonica ēt ſint priuilegiati. Et plus videt̄ dn̄m ꝙ nō bene doctoꝛes reſtringunt iſtū text. ad ſcholares. imo multo foꝛtius dꝫ habere locuꝫ in doctoꝛibus legentibus iura canonicū pariſius vel in terris tpaliter ſubiectis ecclie arg. l. ſemper. §. negociatoꝛes. in ver. quādiu in eiuſmodi actu ſunt. ⁊. §. quibuſdaꝫ. in ver. artificibus. ff. de iur. immunitatis. ⁊ eo magis. quia papa pariter diligit doctoꝛes ⁊ ſcholares. vt apparet in pꝛoemio gregoꝛiano. in verſi. doctoꝛibus ⁊ ſcholaribus. ⁊ ideo ſi priuilegiati ſunt in hoc multo foꝛtius priuilegiati erunt doctoꝛes arg. auct. multo magis. C. de ſacroſanc. eccle. Et adduco in argumentū tex. ſing. in. c. cū p exceptionē. de priuile. li. vi. vbi ſi priuilegiati ſunt clerici multo magis videnꝫ priuilegiati canonici. Ita dicamus in ꝓpoſito ſi ꝑuilegiati ſunt ſcholares nōne foꝛtius priuilegiati cenſent̄ doctoꝛes qui aperiunt theſauros ⁊ illos cōferunt audiētibus. ⁊ dicit text. in pꝛima cōſtitutione ff'oꝝ. in ver. theſauros noſtros aperimus. alr̄ reſultaret abſurdū quoddaꝫ vt ſcholares priuilegiarent̄ ⁊ nō doctoꝛes contra dcm̄. c. cum per exemptionem. Et eoq; magis q: iſte tex. loquit̄ generaliter de clericis cōmoꝛantibus pariſius. ⁊ ideo debet aptari magis doctoꝛibus q̄ꝫ ſcholaribus. Et poſito ꝙ loqueret̄ de

10 ſcholaribus nihilominus cōpꝛehenderet doctoꝛes. † q: vbicūq; duo ſunt a lege antiqua equiparata lex noua diſponens de vno habet locū in reliquo in. l. ſi qꝯ ſeruo. C. de fur. Sed doctoꝛes ⁊ ſcholares equiparant̄ a lege antiqua. vt in pꝛoemio grego. ergo lex noua loquens de vno extendit̄ ad reliquū. Et p iſta auſus ſum dicere ꝙ doctoꝛes hic nō bene ſummant iſtā decretalē intelligendo eaꝫ in doctoꝛibus dūtaxat. Et ſi quiſpiā dixerit ꝙ hoſtié. hic dixit ꝙ hic includunt̄ dūtaxat ſcholares clerici ⁊ nō laycis. q: quo ad laycos nec in ꝑſonā nec in res intendit hec decretalis vſurpare. c. nouit. de iudi. c. venerabilē. de ele. ¶ Pꝛo certo mihi videt̄ ꝙ iſtud nō ſit bene dictū ex eo q: epiſ hꝫ iuriſditionē tpalem pariſius quo caſu layci habentes ibi domiciliū conueniendi ſunt corā epō. vt in. c. ſi duobus. de ap. ergo ꝑ hoc nō ꝑiudicatur regie coꝛone. ¶ Itē q: iſta decretalis nihil de nouo induceret qđ eſſe nō dꝫ. Nec eſt admirandū de hoſti. q: ſemꝑ fauit iuriſditioni regis. vt videri pōt ex dictis p eū in. c. p venerabilē. qui fi. ſint legi. vel dicit hoſt. ꝙ intelligit de clericis re vel ſpe. q. d. ſcholares qui veniūt ad ſtudiū vt ꝓmouent̄ ad clericatū ⁊ ſic ſpe vel cū deſtinatione. Mihi videt̄ ꝙ iſta ſit ſingularis diuinatio hoſt. ⁊ iō poſſꝫ ſic ſūmari. Cauſe pecuniarie ſtudentium in iure canonico ēt laycoꝝ in terris tpaliter ſubiectis eccleſie actiue vel paſſiue corā iudice ecclaſtico ſm̄ iura canonica decidant̄ ⁊ nō lege aut cōſuetudine laycoꝝ. hoc dicat. Et foꝛte in eoꝝ erit illuſtrioꝛ

11 iſte intellectus ⁊ capiet̄ a multis. ¶ † No. ꝙ clerici ſcholares cōmoꝛātes in loco nō ſubijciunt̄ iuriſditioni tpali illius loci. ſed eccliaſtice tm̄. ⁊ ſic rōne loci in quo degunt ſoꝛtiunt̄ foꝛū ⁊ in quo ꝯbunt ſm̄ qualitatē ꝑſone. vt ſi ſūt clerici eccliaſtico ſubmittent̄ iudici. ſi layci ſeculari ⁊ ſic auc. habita. C. ne fi. pro pa. inquantū dat iudicē laycū nō hꝫ locū in clericis. de quo p hoſti. in ſūma huius titu. §. i. ver. ſed nūquid clericus. ⁊ in. c. ſi diligenti. Jeo. ſm̄. d. an. hic. pꝛo certo iſtud ſūmariū eſt verū in ſe. nō tm̄ videt̄ applaudere textui inducendo. vt ſupius iam induxi q: clerici ſemper fuerunt ſub foꝛo eccliaſtico. Nec imperatoꝛ in auc. habita. habuit aīum ſubijcere clericos iudici layco. ⁊ ideo melius vr̄ dicere ꝙ iſte text. loquat̄ in doctoꝛibus ⁊ ſcholaribus ēt laycis impendentibus operā iuri cano-

12 nico. ¶ No. ex tex. ꝯiuncta poſitione caſus † ꝙ ꝯſuetudo laycoꝝ ſimpl'r ⁊ indeterminate loquēs nō ligat clericos

b in loco ēt in patrimonialibus[b] quatenus cā eorum tractanda veniat in tribunali eccliaſtico qđ eſt cōtra bar. in. l. cūctos ꝑplos. C. de ſum. tri. ⁊ fi. ca. vbi dicit ꝙ ſi lex vel ſtatutū laycoꝝ ſpecifice loquat̄ de clericis nō ligat clericos. Si autē loquatur generaliter ligat. q: hic eſt caſus. cōtra eū ſm̄. d. ant. ⁊. d. abb. concoꝛdat. c. eccleſia ſancte marie. de cōſtitu. c. eccleſia. vt lite penden. Et adduco di-

13 ctū Jo. mo. in. c. vt aīarum. de conſtitu. li. vi. † vbi dicit ꝙ ſtatutū laycoꝝ general'r loquēs nō cōpꝛehendit clericos ēt de mente ipſoꝛum ſtatuentiū qđ dictū refert. d. anto. in. d. c. eccleſia ſancte marie. Et adduco qđ pulchre voluit bal. in. l. fi. §. in computatione. C. de iure deli. ad fi. vbi di-

14 xit † ꝙ generalia verba ſtatutoꝝ nō adaptent̄ ad impoſſibilia ipſis ſtatuētibus puta ad ea que nō ſunt ſue iuriſditionis. arg. l. qui tabernas. ff. de contrahē. emp. ⁊ alleg. bar. in. l. ſi quis ſub conditione. de condit. inſtit. Et adduco eundē bal. in. l. fi. C. de ſac. ſanc. eccle. in. v. colū. vbi di-

15 cit † ſtatuto cauetur ꝙ alienatio rei immobilis nō poſſit fieri in foꝛenſem. ꝙ tale ſtatutū nō cōpꝛehendit eccleſias nec eccleſiaſticas ꝑſonas. Et facit qđ voluit idē bal. in. l.

a ¶ Priuilegiati. vīð ad h' no. in auc. habita. C. ne fi. ꝓ pa. ⁊ ibi doct. q: ō re ſua agitur late.

b ¶ In pꝛimonialibus. Sed qđ dicas de ſtatutis laycoꝛuꝫ. nūqd ſup bonis pꝛimonialibus clericoꝝ diſponere poſſint. vide ad h' ſely in. c. eccleſia ſctē marie ſ ꝑmū. col. in ver. ⁊ ſilr de cōſti. car. xlv. ⁊ i col. ꝓxim. ad fi. vbi ad mām multa pulchꝛa dicit.

oēs populi.ff.de iuſti.⁊ iu.vbi allegat bar.in.d.l.ſi quis
ſub conditione.Et adduco elegantē tex.in.c.ſi ꝙ genera
15 liter.el.i.de ſen.exco.⁊ ibi.d.abb.dixit.†diſponit ſtatutū
ꝙ declinans iuriſdictionē poteſtatis puniat ꝙ tale ſtatu
tū ita generaliter loquens non comprehendit clericos.
Et ſubdit ēt ꝙ ſi ſtatutū generaliter diſponat ꝙ vēditio
bonoꝝ imobiliū nō fiat nō ſubdito qđ nō comprehendit
clericos.Et adduco tex.in.c.ma.de deci.⁊ hoſtiē.ibi di
centē ꝙ illud qđ non poteſt ſtatuens facere in ſpecie non
preſumitur feciſſe in genere.Et adduco.c.ſi.de immuni.ec
17 cle.li.vi.⁊ ibi ſing.dicit Jo.an.†ꝙ licet generale ſtatutū
laycoꝝ non comprehendat clericos.tñ poteſt iudex eccle
ſiaſticus inſtare ꝙ ſtatuens laycus declaret ſtatutū illud
non comprehendere clericum ne forte de facto grauaret
intuitu illius ſtatuti.Et adduco qđ ſapienter voluit bal.
18 in.c.cū non ab homine.ẜ.eitu.i.†Statutum inquit diſpo
nit ꝙ cuſtos ville teneatur capere malefactorem in villa
ꝙ nō poterit capere clericū malefactorem in villa.quia
nō preſumitur velle ſtatuens in genere quod nō hʒ in ſpe
cie.¶Et adduco quod egregie dixit bal.in.l.ſi.ff.de iu
19 riſdi.om.iudi.†Statutū inquit loquēs ſimpliciter nō cō
prehendit ea que fiunt extra territorium.q2 non ſunt ſue
iuriſdictionis allegat bar.in.l.ſi.ff.de decre.ab ord.fa.Et
adduco bal.in.c.clerici.ẜ.de iudi.vbi more ſuo contradi
20 cit ſibi.dicit enim†diſponit ſtatutum laycorum in genere
ꝙ immobilia non poſſunt alienari in forenſeʒ ꝙ tale ſta
tutum comprehendit eccleſias.Refert obſeruande me
morie Signorolum mediolanenſeʒ ita conſuluiſſe.Ego
multum exquiſite dixi in repeti.rub.ẜ.de reb.eccl.nō alie.
vbi vide omnino.Et adduco quod voluit Petrus de an
cha.in repetitio.c.ea que.in.xxv.q.de regu.iur.lib.vi.vbi
dicit ꝙ aut ſit mentio ſpecialis de clerico.⁊ non valet ſta
tutum argumento aucten.caſſa.C.de ſac.ſanc.eccle.Aut
loquitur generaliter ⁊ non comprehendit clericos.arg.
c.eos.de imu.eccle.li.vi.⁊ iudex eccleſiaſticus poterit cō
pellere laycum.vt declaret ꝙ nō comprehendit clericum
ne forte de facto clericus impetat a layco.Et adduco qđ
voluit Lud.ro.in ſuis cōſil.ꝯſil.xlvij.incip.Inſpectis ſu
21 pra conſultis.†Conſtitutio inquit florentina diſponebat
ꝙ ad inſtantiā ciuis creditoris poſſit pcedi ꝯtra forenſeʒ
qđ dʒ intelligi de tali forenſi qui eſt ſortitus ibi forum rō
ne cōtractus vel domicilij vel delicti argu.l.heres abſēs
ff.de iudi.⁊.c.romana.§.cōtrahentes.de fo.competē.li.
22 vi.†generalis.n.diſpoſitio nō trahit ſm eum ad ea circa
que ſtatuētes nō habent ſpecialiter poteſtatē ſtatuēdi.l.
lucius.§.pen.ff.ad municip.Et adduci pōt rō q2 condere
ſtatutū eſt iuriſditionis.vt.d.c.eccleſia ſancte marie.ſed
layco ſupra clericū eſt interdicta ois iuriſditio.vt.in.d.
c.eccleſia.ergo eſt interdicta omnis poteſtas ſtatuēdi.vi
de que pulchre dixit ſaly.in.d.auc.caſſa.⁊ irrita.⁊ quod
pulchre voluit.d.Rich.de ſaly.in repeti.l.i.C.de ſa.ſan.
eccle.vide que ego dixi in prefata rub.de re.eccl.nō alie.
23 ¶No.ibi ſi quas cās pecuniarias ſm hoſtiē.ẜ.clericos
ſeculares fore priuilegiatos in cauſis pecuniarijs ſed nō
in realibus ⁊ feudalibus que ſm ꝯſuetudinē terre regia
terminant ⁊ ipſius regis ſeu alterius dñi feudi eſt cognī
tio.vt.c.verū.⁊.c.ex tranſmiſſa.ẜ.eo.c.ceteꝝ.ẜ.tim.i.c.cū
veniſſent.de eo qui mit.in poſ.⁊ idem dicit videri de tem
porali hereditate.c.lator.c.cauſamq3.el.ij.qui filij ſint le
git.Sed.d.cardi.dixit ꝙ forte ideo dixit de pecuniarijs
q2 in realibus nō vere quis ſortitur forū in loco vbi rea
ſita eſt.vt in.c.ſane.ẜ.eo.⁊ ſic ſcholares poterunt in loco
vbi eſt res conueniri.dicit etiam ꝙ hic preſupponitur ſʒ
Hoſtiē.ꝙ poterunt conueniri pariſius ⁊ tradit modus
recedendi.¶Tu adde ꝙ hoſtiē.nō bene videtur dicere
intelligendo ꝙ hic loquatur de clericis proprie ſumptis
quia nec in pecuniarijs cauſis nec in realibus poſſunt cō
ueniri coram layco.vt eſt tex.formalis in.c.qualiter.ẜ.de
iudi.forte Hoſtien.voluit adducere conſuetudinem que
ſeruatur in partibus francie.nam Guil.de cunio.in auc.

clericus qui.C.de epiſco.⁊ cleri.dicit ſeruari de conſuetu
14 dine in francia†ꝙ in actione reali clericus conuenitur co
ram preſide.Idem voluit in.l.de his.C.eo.⁊ cū eo tran
ſiuit bal.in.c.ij.ẜ.de iud.⁊ in.c.i.de controuer.apud par.
termi.in vſibus feu.⁊ in.c.iij.de eo qui.mit.in poſ.ſed in
d.auc.clericus q.dicit dictū Guil.fore falſum per.c.eccle
ſia ſancte marie.de conſti.⁊ auc.ſtatuimus.C.de epiſc.⁊
cleri.Et ego multū ſapienter reprobaui illaʒ doctrinam
Guil.⁊ Hoſtiē.in.d.c.qualiter.ẜ.tim.i.vide ibi oino.⁊
ideo melius dicas ꝙ papa hic priuilegiauit laycos im
pendentes operā ſtudio canonū in cauſis pecuniarijs.ſed
in realibus ſtabit iuri cōi.¶No.ibi clerici q2 ſm hoſt.
intelligit ḋ clericis vt ſingulis.de vniuerſitate aūt loquit
e.q2 in cauſis.de pcu.tñ hoſtiē.dicit idem eſſe in vniuer
ſitate pariſienſi vt in ea locum habeat qđ hic dicit.Pro
25 certo iſtud eſt verū dictuʒ.†q2 vniuerſitas dicit talis eſſe
qualis ſunt illi qui eam conſtituunt.vt p bart.in.l.ſi.ff.de
collegijs illicitis.⁊ plene dixi in.c.ex lris.ẜ.de cōſtit.vbi
26 oino videas.¶Not.ibi pariſius morantes†ꝙ clericus
trahens monachū extra locū ſui domicilij nō ſubijcit iu
riſditioni laycoꝝ ēt in pecuniarijs.ſed iuriſditioni epi ēt
ſi ſit ibi cā ſtudij.vt hic.⁊ in.c.ſi diligenti.ẜ.eo.intelligen
do iſtum tex.ſm cōmunem intellectum.¶Nota etiam
27 eodem ver.†ꝙ ad proficiendū in ſcientia requirit cōmo
ratio i ſtudio ⁊ tempus.hoc ſi melius colligitur in.c.cū
ex lris.de in integ.reſti.ſm.d.cardi.ibi in allega.c.ſic vi
ue.⁊ multo tempore addiſce.i.vſq3 ad decrepitam etatē
xvi.q.i.⁊ qđ habetur in.ſ.conſtitutio.ffoꝝ.vbi paruo tpe
pauca parari poſſunt.⁊ ideo gl.in proemio cle.nemo re
pente fit ſummus.iuxta illud ſcribimus indocti doctiq3
poemata paſſiʒ.⁊ facit qđ habetur in.c.ponderet quiſq3
.l.diſt.vbi glo.dicit tempore egemus.vt aliquid maturi
28 us agemus.†Et iſta limitari poſſunt nō procedere in eo
qui ſollicite ⁊ accurate ſtudet.quia in pauco tempore pre
ſumitur doctus ſingularis eſt glo.in.d.c.cum ex literis.
⁊ ideo text.multum peregrinus in.l.vniuſcuiuſq3.C.de pro
ximis ſacrorum ſcrinioꝝ.li.xij.dicit qui parum ſtudet pa
rum ſcit.⁊ ideo glo.in.l.i.C.de ſtudijs liberalibus vrbis
rome.li.xi.arguit contra ſcholares reſpicientes tegulas
domus.⁊ edificantes caſtra in aere.⁊ gl.multum ſingu.
19 in.l.i.C.de tyronibus.li.xij.dicit†ꝙ ſcholaris vagus nū
quam efficietur magiſter ⁊ ꝯ ſcholares impendētes ope
ram voluptati.vide gl.in.c.hodie dieci feſtiuitates ve
ſtras.xxiiij.q.i.⁊ quod habetur in.l.apud iul.ff.de fidei
cō.liber.¶Nota ex eodem verbo.q2 dicit cōmorantes
30 ⁊ non dicit ſtudentes†quia ſm do.cardi.comprehendit
non ſolum bene ſtudentes.ſed etiam ſcholares male ſtu
dentes.⁊ ſic videtur denotare ꝙ non omnes bene ſtudēt
imo aliqui parum aut nihil ſtudent quos tñ priuilegiat
⁊ remittit ad dicta per ſe.ẜ.in proemio grego.in.viij.op
poſitione.⁊ ſic exiſtens in ſtudio vel parum vel nihil ſtu
deat gaudet priuilegio ſtudij.⁊ idem voluit ibi do.anto.
⁊ facit glo.in verbo honoꝝ.⁊ idem voluit gl.ibi in proe
mio ſexti.in ver.commorantes.ſequitur ibi Joan.de ſan
tucijs.⁊ do.Dominicus qui temperat hoc dūmodo ſit
matriculatus argu.l.ſcriniarios.C.de teſta.milita.Ego
allego glo.ſingul.in.l.eos.C.de offi.magiſ.militum.dū
modo honeſte viuant.licet parum ⁊ nihil ſtudeant argu
men.l.perdit tempus.C.de decuri.lib.xij.⁊ ita voluit ex
cellens in omni philoſophia vir domi.Joan.de ligna.in
proemio clemē.facit quod voluit bar.in.l.i.C.de tyroni
bus.lib.xij.ſed bal.in aucten.habita.C.ne filius pro pa.
tenuit contrarium ꝙ non gaudet.⁊ ſequitur Petrus d
ancha.in proemio ſexti.⁊ idem voluit Andre.de yſer.in
vſib.feud.in corpore vnde ſummitur.d.aucē.⁊ idem vo
luit bal.⁊ Raphs.in.l.qui ſub pretextu.C.de ſa.ſan.ecc.
⁊ Barto.in.l.i.C.de ſum.⁊ ſuſcepto.lib.xi.Mihi vide
tur ꝙ iſta pars ſit pura veritas.⁊ adduco text.in.c.cum
ex eo de elec.li.vi.in ver.litteraꝝ ſtudio inſiſtentes.p quē
31 tex.ſoluitur ſuʒ dicere†ꝙ cū ciuitas meſſanēſis ſolita ſit do
nare ſex

nare ſex vncias cuilibet ciui ſuo annuati tradenti opam
ſtudio iuris ꝙ poterit ſibi denegare ſi in ſtudio negligen
32 ter ſe habeat ⁊ ſoleo ēt dicere p illū tex.† ꝙ epūs poterit re
uocare ſcholarē ad reſidendū. in beneficio ſi negligenter
ſe habeat in ſtudio ⁊ adduco tex.in.d.auc.habita in vſi.
ſe ipſos exinaniāt ⁊ tex.in.l.ſemp.§.negociatores in ver.
ꝗ̄diu in huiuſmodi actu ſunt.⁊.§.quibuſdā.ff.de iur.im
munita.⁊ adduco elegātē tex.in.l.ſi duas.§.marie verſi.
circa operationē diligēter ſe nō hēant.ff.de excu.tu.Et ex
33 iſtis iuribus appꝫ † ꝙ ſcholares ſtātes in ſtudio ſi negli
genter ſe hēant circa ſtudiū nō gaudent priuilegio ſtudij
per que iura aperto ore cōfūdit opi.ꝯtrarii.Et lꝫ iſte tex.
⁊ ſimiles dicant cōmorātes ⁊ nō ſtudētes debēt itelli de
cōmorantibus cū effectu vel debent reſtrigi per iſta iura
q̄ ego allegaui ⁊ iō dici poſſet illud qđ hꝫ in .c. grates.xij.
34 q.ij.non ſatis eſt Iheroſolimis vixiſſe ſed Iheroſolimis
bñ vixiſſe qđ no.ꝯ multos ſcholares deuios exītes in ſtu
dio ⁊ negligenter ſe hñtes qꝛ ſe ⁊ ſuos inanib⁹ expēſis ve
xant vt dicit hoſti.in.c.i.de officio pmicerij ⁊ iō dicit piſi⁹
ꝙ nō gaudēt iſto priuilegio ſtudētes in caſtris p ſcribēt
35 tes.ſ.i. pemio grego.† ⁊ itelliḡ cōmorātes oēs q ſūt pñtes
vel abſētes aīo redeūdi niſi eēnt abſētes p.v.annos vt ē ca
ſus in.l.ſi.C.de pmicerio.li.xij.voluit Bart.in .l.pe.ff.de
36 teſta.mili. ❡ No.arg.† ꝙ ex ſolo cōmorari in loco q̄ ꝯ
a hit ſaltē q̄ſi domiciliū [a] vt poſſit ibi cōueniri ēt ſi ſit cleri
cus.ꝯ hoc facit.c.ne romana.§.nec ēt eo.ti.li.vi. vbi tex.
inuit ꝯriū facit.c.ſi.J.e.vbi q̄s ſortiꝫ foꝝ certis ⁊ determi
natis mōis ⁊ inter illos modos nō ponit iſte modus ſ.ꝫ
.l.heres abſēs.ff.de iudi.ſꝫ hoſtiē.iſtat circa hoc ⁊ in effe
ctu itelligit iſtā lrāꝫ ꝙ cōmorātes in loco pñt cōueniri ſu
p ꝯtractibus vel quaſi ſup delictis vel quaſi in mora iuris ⁊
pōderat tex.inq̄ꝫtum dixit de cōmorantib⁹ qꝛ de viatori
bus ⁊ trāſeuntib⁹ eſt ſecus.qꝛ aſi ibi ꝯtrherēt nō cogeren
tur ibi rñdere vt.d.l.hēs abſēs.⁊ .d.c.romana.ſed ſup ꝯ
tribus in ptibus ſuis initis nō cōpellāt rñdere ⁊ rō ē ſꝫ
eum qꝛ in ptibus ſuis ſe defendere cōpellūt ⁊ ſi ꝓcurato
rem nō dimiſerūt iputabit eis.l.ergo.ff. ex quib⁹ ca.ma.
ſn integ.reſt.l.hec aūt.ff.ex quibus cauſis i poſ.eatur no.
in.c.cōſultationibus de offi.deleg.c.cūmqꝫ de dolo ⁊ cō
tu.vñ valde eſſet iniquū ꝙ ſe in duobus locis cōpelleren
tur defendere.c.ſi.de reſcrip.c.i.de ſequeſtra.l.nulli.C.de
iudi. ❡ Itē lꝫ cā ſtudendi q̄s ſe transferat nō tñ ibi videt
habere domiciliū.l.lex cornelia.§.domū de iniur.niſi poſt
morā.x.annoꝝ.l.ij.C.de icolis.li.x.iō ſi quis taliter ibi cō
uenīat nō cogiꝫ ibi rñdere niſi ꝓmiſerit ſe ibi ſoluturꝫ q̄ſ
tūc quātūcūqꝫ ſit extraneus poſſet ibi conueniri qꝛ videt
ibi ꝯtraxiſſe.c.dilecti.J.eo.l.cōtraxiſſe.ff.de actio.⁊ oblig.
37 Ex iſtis dictis Hoſti.duo colliguntur † primū ꝙ ex mora
in loco ſtudij per decēnium ſortiꝫ ſcholaris domiciliū.ſꝫ
quidā tenent ꝯriū ꝙ nullo tpe videat indubio cōtrahere
domiciliū ſcholaris in loco ſtudij.do.Abb.remittit ſe ad
dicta ſua in.c.ex pte.J.e.⁊ in proemio grego.in.viij.oppo
38 ſitione. ❡ † Secūdo colligit ꝙ ex ſolo cōmorari in certo
loco quis nō pōt cōueniri de alibi geſtis ſꝫ dūtaxat ſi ibi
ꝯtxit vel ibi deliquit qđ tꝫ bar.in.l.heres abſēs.ff. de iudi.
vbi dicit ꝙ ſcholaris nō pōt cōueniri in loco ſtudij de ꝯ
tribus alibi geſtis.Sꝫ idē bar.tꝫ ꝯriuꝫ in.l.ij.C.vbi ſena
tores vel clariſſimi als i.l.ij.C.vbi de cri.agi oportet.vbi
39 dicit † ꝙ mercatores florentini q ꝯuerſant in peruſio poſ
ſunt ibi cōueniri de geſtis alibi ⁊ hoc ſatis ꝓbaꝫ i. d.l.ij.
ſm vnū intellectū quē ſequit Inno.in.c.ex pte.J.eo.vbi tꝫ
ſufficere aſſidue cōuerſari in vno loco vt ibi poſſit cōueni
ri.⁊ facit ibi tex.vbi ponit verbū aſſidue cōuerſari tꝫ etiā
Io.an.in additio.Spe.in ti.de cōpe.iudi.adi.§.i.vſi. qui
dā rōne ꝯtrus.als eſt dcīn Spec.in vſi.ſi aliqs ſenenſis.⁊
do.Anto.hic ⁊ in.c.ſi.J.eo.facit qđ no.archi.in.c.ſi ꝯuenit
lxxi.di.⁊ hāc opi.ſequiꝫ hic do.Abb.vt ſi nō ꝯbat domi
ciliū vt in.d.l.lex cornelia.§.domū contrahat ſaltē q̄ſi do
miciliū vt ibi poſſit cōueniri qꝛ abſurdū vꝫ ꝙ in loco mo
retꝫ ⁊ ibi nō velit rñdeꝫ pro hoc allegat.d.l.ij.C.vbi ſena.
40 vel clariſſi.⁊ ꝙ in ſimili hꝫ in.l.ij.C.vbi de cri.agi oꝫ † vbi
de crimine alibi cōmiſſo pōt cōueniri vbi degit vel cōuer
ſaꝫ vt ſcholaris in loco ſtudij adducit tex. in.l. quiſqs.C.
ſi cer.pet.⁊.d.c.ex pte.J.e.⁊ ita reſidet do.abb. ❡ Tu ad
de ad ꝓmū de ſcholari.ꝙ Io.an.ſ.in proemio grego.di
41 cit † ꝙ ſi ꝯſtat de animo ſcholaris ꝙ nō moraꝫ ibi cā ſor
tiendi domiciliū ꝙ tunc ex curſu tpis nō cōtrahit domici
b lium [b] i quo requiriꝫ aīus.ſed in dubio preſumiꝫ ex curſu
tpis ꝙ velit ibi cōtrahere domiciliū.do.Anto. ibi dicit h̄
dcīn Io.an.ꝓcedere in alio.ſed nō in ſcholari qꝛ ſchola
ris vꝫ cōmorari gr̄a ſtudii do.abb.ibi dicit ꝙ ſm dcīn ꝓ
batur in.l.ii.C.de incolis.li.x.vbi loquiꝫ de cōmorantib⁹
cauſa ſtudii qꝛ tales nō ſortiunꝫ domicilium ibi ⁊ poſtea
42 ibi ſit exceptio niſi tranſactis .x.annis † ergo per lapſum
x.annoꝝ ſcholaris videꝫ habere animū ſortiendi domici
lium in loco ſtudii.Ad rōnem do.Anto.rñdet ꝙ tollitur
illa pſumptio ꝙ cū ſtudii ibi ſtet ex aliis iuris preſumptio
43 ne † qꝛ iura pſumūt quē debere eē ꝓuectū in ſcia canoni
ca in ſeptēnio ⁊ iure ciuili in quinquēnio vt in.c. cū ex eo
de elect.lib.vi.⁊ per glo.ibi que fuit extracta in proemio
ffoꝝ.vbi diciꝫ de quinquennio qđ videꝫ ꝓcedere olim qñ
non erāt tot ſcripta nec tot doctores ⁊ glo.ſed hodie ex
perientia docet ꝙ nō minus tpe requiriꝫ in iure ciuili q̄ꝫ
in iure canonico.Si ergo ſcholaris moraꝫ vltra decenni
um videꝫ ꝙ nō pncipaliter cauſa ſtudij moreꝫ.fateꝫ tñ ꝙ
poſſunt eſſe alie preſumptiones fortiores de animo ſcho
laris que haberent elidere hāc preſumptionē. illa tamen
lex.ij.optime probat primū dictum ⁊ ita ibi quieuit dom.
Abb.ſed do.Cardi.ibi tenet illud qđ voluit Bar.in.d.l.
44 lex cornelia.§.domū.vbi dixit † ꝙ ſi certū eſt ꝙ ſcholaris
habet animū redeūdi tūc ſi per mille annos ſteterit nō vi
deꝫ cōtrahere domiciliū ⁊ iſtud voluit Dy.⁊ adduci poſ
ſet illud qđ accidit tempibus meis in hoc ſtudio Bonon.
vbi erat quidā cōſiccnlus meus ſcholaris qui ſtetit vltra
xl.annos in ſtudio cum capa ⁊ ſtudebat ⁊ ſepenumero in
trabat ſcholas ⁊ de anno in annū parabat ſe reditturū ad
patriā ſꝫ patria ſua tandē fuit mors qꝛ fecit h̄ viaꝫ vniuer
ſe carnis ingreſſus qꝛ nō videꝫ ꝓpter tantū tps cōtraxiſ
ſe hic domiciliū.Si aūt cōſtat ꝙ nō habet aīum redeūdi
tunc videꝫ cōtrahere domiciliū in loco ſtudij. Si autem
non conſtat ſed eſt dubiū de aīo tunc per lapſum decennij
videtur ꝙ nullo modo velit inde recedere ſed ibi ꝯhere p
ſumitur domicilium ⁊ ita dicit ibi Barto.fore tenendum
cum quo dicto tranſit domi.Cardi.in proemio Grego.
⁊ idem voluit Barto.in.d.l.ij.C.de incolis ⁊ idem volu
it Gengeli.in.c.eos de tempori.ordi.li.vi. Quē ſequitur
ibi Dominicus ⁊ idem voluit Bal. in.in.l.i.C.vbi ꝺ cri.
agi oportet allegat glo.in.d.l.heres abſens.qꝛ nō cōtra
hit domiciliū ſm eū ⁊ hñ.nā nō ſit hic incola ante decen
nium qꝛ cōtinue videꝫ eſſe in via ſcholaris donec eſt i ſtu
dio.l.cū filius.ff.ſi cer.pe.⁊ idem voluit Angel.in.d.l. he
res abſēs ⁊ in.d.l.lex cornelia.§.domū.vbi diciꝫ ꝙ requi
45 riꝫ decēnium cōtinuatū nec ſufficit interpellatū † vñ nec
pater q vadit ad filiū viſitādū ⁊ ibi ſtabit p tps qđ nō vꝫ
ꝯhere domiciliū alleꝫ.d.l.ij.C.de incol.qđ dicit eē mēti
tenēdū.⁊ idē voluit Saly.i.l.ij.C.vbi ꝺ cri.agi oꝫ q dixit
ſcholaribus dari.x.annos.Idē voluit Bar.in.l.queſituꝫ
46 ff.de leg.iii.⁊ ſic cōmuniter doc.volunt iſtā ptem.† Ubi
hi videꝫ ꝙ poſito ꝙ ſcholaris in ſtudio ſit poſt.x. annos
aliqua pſūptione nō exiſte in cōtrariū ꝙ nō vꝫ ꝯtxiſſe do
miciliū ⁊ ad h̄ pōdero.d.l.ij.C.de incol.in.v.niſi.x.annis
traſactis eo loco ſedes ſibi cōſtituere. qui text.requirit
ad h̄ duo vt ſcholaris dicaꝫ cōſtituiſſe ſibi domicilium vꝫ
ꝙ ſint tranſacti .x.anni.⁊ ꝙ in eo loco ſedem ſibi cōſtitu
erit ergo non eſt ſatiſfactū iuri per ſolam habitationē ſed
requiriꝫ ꝙ cōſtituerit ſibi ſedē puta habendo ibi ptēꝫ bo
norum arg.c.ex parte.J.eo.⁊ ſic poſt lapſum.x. annorum
alio non apparente non videꝫ cōſtituere ſibi ſedē.ſufficie
bat.n.legem illam dicere dūtaxat tranſactis .x.ānis ⁊ fa
ciat rō ſcholaris ſemper diciꝫ eſſe viator ⁊ ſtare in motu

a ❡ Domicili
uꝫ ſcīo.l.c.qm̄
in princip. de
offi. ordi. qui
oēs .q. in hac
mā ꝯtingentes
late tāgit que
qꝫ neceſſaria
add. ndo que
vide per te.

b ❡ Domicili
uꝫ adđ. d.alex.
de imo.in.l.he
res.§.i.ff.ꝺ iu
di. ⁊ in.l. cum
filius.ff.ſi cer.
peta.q iſtā.q.
no.tangit ⁊ vi
de ſpe.in ti.de
cōpe.iudi.adi.
§.i.vſic.xlv. q
de hoc late.

vt.l.cum filius.ff.ſi cer.pet.ergo nō vꝫ cōſtituere ſibi do-
miciliū.facit ēt ſi conſideremus tēpa noſtra videnꝫ exte-
nuatur ingenia ꝛ in deterius res data eſt vnde declama-
tor aiebat optimus neſcio qua iniquitate nature eloquē-
tia ſe retrotulerit in deterius enim res nata eſt ꝛ vꝫ in.c.
47 fraternitatis.xxxiiij.diſti.† ſunt eniꝫ tpa vr̄a quibus nō ſo
lum merita ſed corpora ipſa hominū defecerunt[a] ꝛ facit
illud poeticum nos viles pulli nati infelicibus ouis. quo
caſu videꝫ fore neceſſe vt vltra decēnium ſtatueret ſchola
ribus tp̄s ſtudij eoꝝ magis qꝛ multiplicati ſunt ſcriben-
tes varij ſunt ꝛ adinuicē aduerſi nō pōt haberi vera do-
ctrina niſi cum longinquitate temporis vt in.i.cōſti.ff.oꝝ
ꝛ lex adaptari dꝫ tempori.c.nō debet de cōſangui.ꝛ affi.
Sicut.s.ꝓrogatuꝫ eſt tp̄s ipendendi operam iuri ciuili.vt
no.in.d.c.cū ex eo ita hodie augendū eēt tp̄s ꝛ ꝓ ꝯñs vi-
detur ꝙ tranſactis.x.annis ſcholares hodie nō pſumanꝫ
cōtraxiſſe domiciliū in loco ſtudij nā vna ꝛ eadē lex vno
tpe eſt equa ꝛ ſancta alio tpe non.c.pe.de cleri.non reſi.
c.ſuggeſtū de decimis.l.ex facto.ff.de vulg.ꝛ pupil.Fa-
ciat quod in ſimili voluit Bald.in rub.C.qui mit.ad bo.
poſ.poſ.ꝛ per cōſequēs nō videꝫ eē abſurdū vt dicamus
alio nō apparente poſt decenniū ſcholarē in ſtudio nō cō
trahere domiciliū ꝓ certo iſta mihi vꝫ pſtantior opi. Et
ad predicta vide glo.in.c.qꝛ ergo.xiij.q.ij.Bald.in.l.ex
facto.ff.de here.inſti.ꝛ per alios in clemē.cūm de clericis
48 ꝛ in.c.ſi.de parochijs. ℂ †Circa ſm̄ vers ex aſſidua con-
uerſatione quā qs facit in loco poſſit ibi cōueniri vide an
gel.ꝯſi.xxvi.vbi cōmemorat.q.que fuit de facto ā hone
ꝛ ibi ſeqꝛur opi.glo.ꝛ Cy.Saly.in.d.l.ij.C.vbi ſenato-
res vel clariſſimi dicit opi.Inno.ꝛ Bar.fore veriorē ſꝫ
nihil noui adducit ſed do.Abb.in.d.c.ex pte.Leo.dicit ꝓ
49 verbum forte † ꝙ ſi quis aſſidue cōuerſaꝫ in loco ꝛ in eo
dē loco habet certā ptem patrimonij tūc poſſit ibi cōueni
ri ꝛ iſto mō credit ſaluari poſſe opi.Inno.Bar. ꝛ ſequa
tium per tex.illū ſed ſi nihil habet in loco ꝛ aſſidue ibi cō
uerſetur nō poterit cōueniri ibi niſi illa cōuerſatio dura-
uerit per decēniū ꝛ ita ꝓcedat opi.glo.Cy.ꝛ ſequatiū ꝛ
ita reducit hanc litē docentū ad cōcordiā.Ego multū ſe-
rioſe tetigi iſtū paſſum in.d.c.dilectus.el.ij.de reſcriptis
ꝛ retuli opi.doctoꝝ poſtea deueni ad hāc concluſionē vꝫ
pōderabā iſtū tex.in ver.pariſius cōmorātes ꝛ tex.cōiun
cta ſuprāſcriptōe in.c.ex litteris de cōſti.ꝛ qđ habeꝫ in ꝓ
emio Grego.in verſi.cōmorātibus vbi ꝓbatur ꝙ ex mo
ra quā quis facit in loco cōuenit in loco ſed in.l.iij.C.de
50 incolis li.x.vꝫ † eos qui in territorio alterius cōmoranꝫ
velut incolas ad ſubeunda munera vel capeſcendos ho
nores nō aſtringi.ꝛ glo.in.l.ij.C.de incolis dicit ꝙ ille q
ſtat minori tpe.x.ānoꝝ in loco nō preſumiꝫ cōſtituiſſe do
miciliū ꝛ pro caſu allegat.d.l.iij.ſed.d.l.iij.loquiꝫ de cō
morantibus ergo itelligiꝫ de cōmorantibus ſpatio.x.an
norū ex quo tex.cōiuncta illa glo.datur preſtans intelle-
51 ctus ad iſtū tex.ꝛ ad alia ſimilia iura † ꝙ quis nō ſortiꝫ
foꝝ ad domiciliū niſi cōmoreꝫ.x.ānis ꝛ ꝓ ꝯñs dꝫ eē mora
x.ānoꝝ ꝛ ꝓ hoc daꝫ intellectus ad.d.l.ii.C.vbi ſenatores
vel clariſſimi ꝛ ex iſtis reddiꝫ dior opi.gloſ.d.c.dilectus
Cy.ꝛ alioꝝ ꝛ vltra alios doctores hoc induxi de nouo ibi
Sꝫ mō ꝯſidero aliud nā in.d.c.ex pte.L.e.vꝫ terrā ꝛ manſio
nē hñs in dioceſi andagauēſi in qua iterdū ꝯſueuerat mo
rari q tex.ꝓ certo vꝫ male intellectus vt habens partē ali
quā bonoꝝ in loco ꝛ ibi aſſidue cōuerſans poſſit ibi con
ueniri vt dic̄ do.abb.qꝛ tex.ibi nō loqꝫ de aſſidua cōuer-
ſatiōe ſꝫ loqꝫ de cōuerſatione facta interdū vñ ſi aliqs hꝫ
aliq̄ꝫ ptem patrimonij ꝛ aliqñ ibi cōuerſeꝫ poterit ibi cō
ueniri ſed nō dicit tex.ꝙ habens ptem patrimonij ꝛ aſſi
due ibi cōuerſans poſſit ibi cōueniri ꝛ ꝓ ꝯñs ille tex.nul
lā ponit cōcordiā inter doctores adinuicē aduerſos circa
iſtū paſſū.Et iō mihi vꝫ ꝙ ꝓ opi.Inno.ſit hic caſus itel-
ligendo de ſcholaribus doctoribus ſtudētibus pariſius
vt cōiter doctores intelligūt hic.ꝙ poſſint cōueniri pari
ſius clarū eſt ꝙ ſcholaris aſſidue cōuerſaꝫ in loco ſtudij

a ℂ Defecerunt. Cōtra iſtā ꝯcluſionē dñi andr. dꝫ: ñ credo ꝙ aſſertiue poſuerit cū ipſe pmo artibus deinde legibus vt fatꝫ operaꝫ nauauerit inſurgit philoſophia ꝛ dicens. Nam ſi hoc eēt veruꝫ ſeqretur ꝙ iſti hoies ꝛ illi dicerent equoce qđ eſt falſiſſimū Preterea forma arguit operationē ergo ꝛc. ꝛ ꝓ hoc vid Auerroyꝫ in.xxxvi.ꝯmē.iij.de ani.vbi ꝯ Alpharabiū Auempace ꝛ alios antiquos arabes vtitur iſtis rōnib' q̄ſ vide ꝑ te. Nō negabis tñ lꝫ nō credo ꝙ ſit articul' fidei quid ſ hac mā tenent theologi. quoꝝ rationes an ꝓcedāt cogita.

ꝛ debet intelligi ꝙ illa conuerſatio fiat tpe quo ſcholaris
dꝫ ꝓficiſci vt eſt ſeptēnium vt hꝫ in.d.cū ex eo de elec.lib.
vi.ꝛ cōuerſatio ſcholaris in loco ſtudij eſt aſſidua vt vi-
demus ḡ ſequiꝫ ꝙ hic eſt caſus ꝙ ꝓ aſſiduā ꝯuerſationē
.x.decēniū quā forenſis facit i loco poterit in illo loco cō
ueniri ꝛ per ꝯñs vꝫ hic caſus ab initio ſeculi ꝓbans do-
ctrinā Inno.ꝛ ſequatiū qcqd ego dixeriꝫ in.d.c.dilectus
ꝛ plus auſus ſum dicere ꝙ ſi recte pōdereꝫ.c.ex pte.L.eo.
ꝓbat opi.Inno.ibi eni iō cōueniꝫ in loco vbi hꝫ certā ptē
patrimonij qꝛ aliqñ ibi cōuerſaꝫ ḡ ſi nihil ibi hꝫ ꝛ aliqñ
ibi cōuerſat nō cōueniēꝫ ſed ſi nihil ibi habeat ꝛ aſſidue
conuerſeꝫ ibi ꝙ poterit ibi conueniri ꝛ ſic eſt ibi caſus a
ꝯrio ſenſu per doctrinā Inno.Et ad.d.l.iij.cōiuncta gl.
d.l.ii.C.de incolis.dari pōt rñſum vt loquaꝫ in muneri-
bus ſubeundis ꝛ ad illū caſum reſtringeꝫ ſed nō vt poſ-
ſit cōueniri ꝛ pro certo iſta mihi vꝫ opi.verior ꝛ ēt equi-
or licet docentes oēs iter ſe aduerſi fuerit ꝛ iſta adde ad
ea que dixi in.d.c.dilectus.el.ii.tene menti qꝛ noua ſunt
52 ℂ †Capio glo.opponiꝫ ꝯ text.in eo qđ dixit ſiue clerici
hēant cauſas ꝯ aliquos ſiue aliqui ꝯ eos dꝫ ſuari ius ca
nonicū.Nam ſi clerici agūt ꝯ clericos debent ſeq forum
laycoꝝ ꝛ ſic agere corā iudice ſeculari qꝛ actor ſequiꝫ fo-
rum rei.c.cum ſit generale.ꝯ.eo.ꝛ ſic ſeruabiꝫ ius ciuile
53 ꝛ ſtatutū ſeu cōſuetudo laycoꝝ † nō eni pōt papa tollere
ordinē iudiciariū quo ad forū laycoꝝ vt nota.glo.in cle.
54 diſpendioſaꝫ de iudi.† Et vbi eſt diuerſitas inter ius ci-
uile ꝛ canonicum ceſſante peccato lex ſeruatur i foro ſuo
ꝛ canon in foro ſuo.c.ii.de arbi.li.vi.c.fili'.ꝛ.c.cū eſſes
de teſta.per gl.in.c.ii.de reg.iur.li.vi.glo.iſta hic dicit fo
re ſpāle pariſius vbi epiſcopus habet tpalem iuriſdictio-
nem gerit enim vices comitis ꝛ banuū ibi nunciatur per
preconem nomine epi ꝛ regis.quaſi velit dicere gl.ꝙ ā ſi
layci cōueniuntur ibi corā epiſcopo ideo ſiue clerici con-
ueniāt ſiue cōueniant ſeruabiꝫ ius canonicū cū omnis cau
queſtio ventiletur corā eccleſiaſtico alias autem ſi forma
eſſet diuerſus layci conuenirētur corā iudice ſuo nec tra-
ctaretur cauſa ibi iure canonico ſꝫ ciuili vel municipali.ſi
vero cā agitareꝫ in iudicio eccleſiaſtico tūc tractareꝫ iure
canonico nō obſtāte cōſuetudine ꝯria laycoruꝫ.ꝛ dicit
Jo.and.ꝙ aduocati fori ciuilis multū allegant hanc gl.
ad ꝓbandū cauſas quas mouēt clerici ꝯ laycos in foro
ciuili non ſolū ſm̄ leges ſꝫ ēt ſm̄ ſtatuta vel cōſuetudineꝫ
ipſius fori tractandas ꝛ remittit ad ſo.ꝑ eū in addi.ſpe.
in ti.de cōſti.§.i.vſi.ꝛ no.ſed do.abb.hic dicit pōderāduꝫ
eē glo.iſtaꝫ q̄ dicit ꝙ in foro ciuili tractabiꝫ cauſa mota
per clericū iure ciuili ſeu municipali.nō tñ dicit ꝙ dꝫ de
cidi ſꝫ tractari ꝛ ſic ſeruabiꝫ ius ciuile reſpectu ordinatio
nis litis.ſed reſpectu deciſiōis gl.iſta nihil dicit ſꝫ.autē
hic loquiꝫ de deciſione vt decidaꝫ ſm̄ ius canonicū ꝛ ſic i
certo cāu dꝫ ſuari ius ciuile ſꝫ ius canonicū ſeruabiꝫ indi-
ſtincte ēt ſi cā ventileꝫ in foro ſeculari ꝛ forte hoc voluit
hoſti.qui dicit ſe nō facere vim in hac ſpālitate de quo in
55 prin.glo.† ſed idē hoſti.ſup tex.dicit ꝙ cāe reales ꝛ feu-
dales clericorū nō decidūtur ſm̄ ius canonicū ſed ſm̄ cō
ſuetudineꝫ.Ipſe tñ in ſūma de cōſuetudie.§.ſi.vſi.ſed po
ne dicit ꝙ ſi eſt cōſuetudo in curia ſeculari vt in pecunia-
rijs cauſis nō offeraꝫ libellus ſi clericus ibi litigat nō te
netur offerre libellū qꝛ cōſuetudo eſt in ꝯrium ſꝫ ſi layc'
cōuenit clericū corā iudice eccl'aſtico teneꝫ libellū offer-
re qꝛ ibi nō ē talꝫ cōſuetudo.Sꝫ idē hoſt.i ſūma d̄ teſ.§.q̄
56 liter cōficianꝫ.v.vers dicit † ꝙ ſi cā ſuper teſtō eſt corā iu-
dice eccl'aſtico ſuabiꝫ ius canonicū.ſi vō cleric' cōuenit
laycū in foro ſeculari ſup teſtō ſuabiꝫ lex humana ꝛ ſic
tūc reqriꝫ in teſtō oēs ſolēnitates iuris ciuilis vel iudica
biꝫ ꝯ clicū agentē ſecus dicit in relictis eccleſie qꝛ tunc in
vtroqꝫ foro ſuabiꝫ ius canonicū rōe pie cāe.c.relatuꝫ de
teſta.de quo per Jo.cal.in ſua diſputatōe incipiēte.Sta
tuto cauetur glo.in.c.illa.xii.di.qđ no.i.c.eccleſia ſancte
marie de cōſti. ℂ Circa iſtum paſſum do.abb.diſtiguit
hoc modo.aut queritur de ordināda lite aut d̄ decidēda.

ℂ Primo caſu

¶ Primo caſu doc. cõiter tenẽt vt ſeruent̃ cõſuetudines
ꝛ leges fori vbi ventilat̃ cã ſiue ſit queſtio inter duos lay-
cos eiuſdẽ fori ſiue diuerſi ſiue inter clericũ ꝛ laycũ qꝛ iſta
ſtatuta nõ cõcernũt perſonã ſed cãm que ſubycitur illi fo
ro. ꝛ idem voluit Jo. cald. in prefata queſtione vbi dicit
57 † ꝙ in foro ciuili perimitur inſtantia certo tpe vl̃ tenetur
dare fideiuſſorẽ cũ hec cõcernãt ordinationẽ litis ꝙ etiã
ſi cã eſt clerici recipiet perẽptionẽ inſtantie ꝛ tenebit̃ ad p̃-
ſtandã cautionẽ ꝛ idẽ dicit de libelli oblatione ꝛ ſimilib⁹
cõcernentibus ordinationẽ litis ꝛ hoc ẽt voluit Inno. in
58 c. ſi. de fer. in illa queſtione † an in ferys ſeruandis debe-
at attendi ↄſuetudo litigantiũ vel fori vbi agit̃ cã ꝛ idem
voluit glo. iſta ꝛ Bar. in. l. cũctos populos. C. de ſũ. tri. ꝛ
fi. catho. ꝛ eſt cõmunis dctã doctoꝝ ſm abb. allegãtẽ qđ
59 voluit archi. poſt Laurẽ. in. c. eo ite. ij. q. vi. † ꝙ ſi cleric⁹
litigat in foro ciuili nõ põt appellari ante ſniaꝫ niſi i caſi
bus in quibus põt appellare laycus ſed laycus litigans
in foro eccleſiaſtico põt appellare a quolibet grauamine
ſicut põt appellare clericus ꝛ ſic ſeruatur in foro eccleſia
ſtico. facit. c. ex parte de appel. l. ij. ff. de teſti. l. cũ clericis
. C. de epiſ. ꝛ cler. l. ij. C. quẽadmo. teſt. aperi. l. i. C. de emã.
libero. ¶ Scdo caſu cũ agit̃ de lite decidẽda dicit Jo.
cal. in p̃fata q̃one ꝙ aut agit̃ rõne ↄtractus ꝛ ↄſideratur
ius loci cõtractus. l. ſi fundus. ff. de euic. l. i. ff. de vſur. c. cõ
ſtitutus de in integ. reſti. ꝛ ſic põt intelli. c. cũ veniſſent de
eo qui mit. in poſ. Si vero agitur rõne delicti conſiderat̃
ius loci vbi delictũ cõmiſſum eſt. C. vbi de crimine agi oꝫ
auc. qua in ꝓuincia. l. ſcularij. §. ſunt quedã. ff. de vari. ꝛ
extraordi. co. ꝛ. c. a nobis de ſenten. excõi. Si aũt ius reſpi-
cit rẽ de qua litigat̃ tũc ſeruãda ſunt iura loci vbi res ſita
eſt. c. ex parte de teſt. l. an in totũ. C. de edificijs priua. iõ
ſi tractat̃ de honore rei attendit̃ locus vbi res ſita eſt arg.
l. ſi. C. de p̃dys naticulariorꝫ li. xi. de quo vide Jo. and. in
rub. ꝫ. de cõſue. vide que ibi dixi. Si ṽo ſtatutũ reſpicit p̃-
ſonã tunc nõ ſeruabit̃ quo ad perſonã clerici ſicut eni ↄſi-
derat̃ ius loci ↄtractus ꝛ rei ſuper qua eſt queſtio ꝛ perſone
qualitas ita inſpici oꝫ cũ de iure perſone principaliter q̃ri
tur ꝛ ſm illud iudicari oꝫ corã quocũqꝫ iudice agat̃. c.
60 i. de iure patro. li. vi. ſm vnam lectu. ꝛ per hoc decidit̃ † ꝙ
ſi ſtatuto laycoꝝ caueat̃ ſolutionẽ debũt ꝓbari nõ poſſe p̃
teſtes clericus illo ſtatuto nõ afficit̃ licꝫ litiget corã iudi-
ce ſeculari ↄ laycum ſed remanet ſibi ſaluũ ius ꝓbandi p̃
teſtes nã ꝓbatio ꝓprie perſonã reſpicit q̃ ꝓbationis onus
hꝫ ſubire. do. anto. hic aliter diſtinguit cũ queſtio eſt inter
laycum ꝛ clericũ ꝛ i effectu vult ꝙ ſi agit̃ cã cõtra clericũ
corã iudice eccleſiaſtico vbi cã ſpectat ad forũ eccleſiaſti-
cum tũc oꝫ iure canonico terminari vt hic eſt caſus facit
qđ no. in. c. i. de ↄſti. ꝛ in. c. ſi duobus de appel. fatet̃ tñ ꝙ
nihil in hoc ſentiunt ↄ̃riũ. Primũ membrũ eſt nimis
61 generale † quid enim ſi ſtatutũ inicit vinculũ ante cleri-
a caũ certe ẽt i foro eccleſiaſtico iudicabit̃ ſm legẽ humanã
c. ↄſtitu. de in integ. reſti. Itẽ quid ſi ſtatutũ dat ſolẽnita-
tem actuũ dicit verũ do. Anto. vt ſeruet̃ ius canonicũ co-
rom iudice eccleſiaſtico qñ cã ibi vertitur vel quia hꝫ ꝑpa-
lem iuriſditionem in loco vel ex natura cauſe ſecus ſi acci
dentaliter tractet̃ ibi cã vt puta vigore ꝓrogatiõis vel re-
cõuentionis tũc ſeruabit̃ lex fori naturalis ꝛ non lex fori d
accidẽtalis ꝛ hoc in his que cõcernũt deciſionẽ litis. l. q̃
haber. ff. de iud. ꝛ dicit fore dctã Spe. in ti. de cõſti. §.
i. verſ. ſi vero. Sed do. Abb. dicit hic ſpeculatorẽ ibi po-
tius ſentire oppoſitũ mouet̃ etiã do. ant. per. c. cuiuſ agẽ-
do. iij. q. viij. Sed do. abb. allegat hoſti. in ſũma teſta §.
62 qualiter cõficitur verſ. do. tenere ↄ̃riũ dicit enim † ꝙ
ſi layci litigant corã eccleſiaſtico ex ꝓrogata iuriſditione
iudicabit̃ ſcõm ius canonicũ qꝛ perinde eſt ac ſi haberet
iuriſditionẽ ordinariã ſup̃ eos ar. l. i. ꝛ. ij. ff. de iud. niſi fue-
rit dctũ ꝙ iudicaret dẽat ſm legẽ humanã adducit dom.
abb. glo. in. c. ven. ij. q. xxvi. de. que dicit ꝙ in cauſa recõuẽ-
tionis clericus ſubycitur diffinitionibus laycoꝝ ꝛ ſic nõ
attendit̃ forũ naturalis rei ſed de hoc dicit abb. ſe nõ mul

tum curare qꝛ iudex hꝫ ſeruare cõſuetudinẽ litigantium
ꝛ non ſuã. vt per Inno. Jo. an. ꝛ alios in rub. ꝫ. de conſue
tudi. ꝛ ſic do. abb. nõ tenet dctũ do. Anto. ꝛ eodẽ mõ Jo.
de imo. hic nõ tꝫ illud dctũ dicens illud nõ poni alios do
63 centes ꝛ ſic do. Anto. ſtat in hac concluſione † ꝙ ſi layci
ꝓrogent iuriſditionẽ epi ꝙ epus ſuabit legẽ ipſoꝝ laico
rum ꝛ nõ ipſius epi qꝛ potius attendit̃ lex naturalis fori
q̃ꝫ accidẽtalis fori. ego adduco ↄ dctũ do. Anton. qđ pul
chre voluit Bar. in. l. epiſcopale. C. de epiſ. audi. vbi dicit
64 † ꝙ in facultate appellandi a iudice ꝓrogato inſpicit̃ cõ
ſuetudo ꝛ dignitas ipſius iudicis nõ aũt iudicis ipſoꝝ ꝓ
rogantiũ ꝛ iõ ſi a iudice ꝓrogato nõ appellat̃ inter ſub-
ditos ſuos ita ꝛ eodẽ mõ nõ appellabit̃ ab iſtis ꝓrogan
tibus facit qđ no. glo. in. l. inter cõuenientes. ff. ad muni.
ꝛ lꝫ a ſniis epi poſſit appellari. vt in. c. paſtoralis de offic.
ordi. tñ iperator dedit ꝑuilegiũ epo vt in ſua iuriſditione
ꝓrogata non appellet̃ vt eſt caſus valde ſingu. in. d. l. epi
ſcopale qđ videt̃ ꝓcedere quo ad laycos nõ aũt quo ad
clericos qꝛ nõ potuit iperator derogare iuri cõi clericoꝝ
itaꝫ de iuri cõi appellari põt ab epo dũ cognoſcit inter cle
cos ergo fortius dũ cognoſcit inter nõ ſubditos ſuã iuriſ
ditionẽ ꝓrogantes facit ſimile qđ voluit Inno. in. c. nup̃
de teſti. ꝛ adduco qđ voluit glo. in. c. p. ꝛ. g. de offi. deleg.
ꝛ quod voluit Cy. in. l. ſi qui ex cõſenſu. C. de epiſ. audi.
65 † Nã idẽ iudiciũ habẽdum eſt de augmento dotis ꝙ de
ipſa dote. l. inter ſoceꝝ. §. cum inter. ff. de pac. dota. ꝛ ideo
eiuſdem nature erit iuriſditio ꝓrogata cum iuriſditiõe p̃-
ma ꝛ adduco qđ voluit Angel. in. l. i. ff. de iudi. ꝛ qđ vo-
luit glo. que reputat̃ ſing. in. c. hi qui aucẽre de prebẽ. lib.
vi. Et ſic cum reuerẽtia nõ videt̃ bene dixiſſe do. Anto. ꝛ
mirũ eſt ꝙ nullus iſtoꝝ patrũ adduxerit Bartol. in. d. l.
epale. vide tñ que luculenter dixi in cõmento. d. c. p. ꝛ. g.
vbi de hoc dicto dñi Anto. feci nõ mediocrẽ diſputatiõeꝫ
66 vide ibi omnino †. Et in ↄ̃trum ſupradictũ fuit ſcholarẽ ſorti
ri foꝝ rõne delicti Jo. de lig. limitat hoc hic ꝓcedet̃ quo
ad forũ cõtentioſum ſed nõ ꝓcedit in foro penitentiali qꝛ
in illo quis nõ ſortitur foꝝ ex delicto in loco cõmiſſo ꝛ h̃
voluit glo. ſing. in. c. placuit. xvi. q. i. ꝛ no. in. c. i. de rapt.
ꝛ rõ eſt qꝛ ratione fori cõtẽtioſi offendit iudicẽ loci ꝛ bo
num publicũ illius loci ideo punit̃ quis pena cõtentioſi
fori que pp hunc finẽ iponit̃. ſed penitẽtia in foro peniten
tiali iponitur ꝓpter offenſam dei ꝛ anime ꝓprie ergo illi
foro dũtaxat ſubycitur vbi iudex tenet locum dei ſed hu-
iuſmodi eſt proprius ſacerdos parochialis ergo. Itẽ iu-
ra parochialium nõ cõcernunt principaliter locum ſed p̃
ſonam ꝓpter locum ſecus in iuriſditione contentioſa quo
ad primũ facit. c. ſup̃ eo đ parochijs. quo ad ſecundũ fac̃
l. pupillus. §. territoriũ. ff. de verb. ſigni. ſm Jo. de ligna.
ſed Lapus de caſtellionchio. in. c. i. de rap. dãnat hãc rõ-
nem qꝛ penitentia iniungit̃ peccatori manifeſto. c. i. ꝛ fi.
de pe. ideo ad terrorẽ aliorũ foret iponẽda in loco delicti
ſed bona ratio reddi poteſt qꝛ principalis cauſa eſt ani-
me purgatio. alij dicunt ꝙ ratio eſt ꝙ ideo non iponitur
penitentia in loco delicti ne contingat peccantẽ cõfiteri p̃-
partes quia in loco delicti confitebitur de eo quod cõmi
ſit ibi ꝛ non de eo quod cõmiſit alibi. ſed Lapus reddit
aliam rõnem qꝛ intereſt ſui iudicis vt agnoſcat peccato-
rem per vultum prouerbiorum. c. xxvii. ꝛ de penitenẽ. ꝛ
remiſſio. c. omnis vtriuſqꝫ ſexus. c. ſi epiſcopus de penit.
67 lib. vi. ¶ Tu vero pondera qꝛ † recta ratio dãda eſt hec
vꝫ ꝙ iõ tenetur confiteri proprio ſacerdoti qꝛ proprius
ſacerdos p̃ſumit̃ hr̃e melius cognitã aiam ſui parochiani
ꝛ ꝓp hoc ſaniorẽ adhibebit medelã ꝛ in ar. adduco. c. cũ
eſſes. Jõ te. vbi ius canõicũ potius voluit adhiberi pniaꝫ
ꝓprii ſacerdotis ineſtõ ſui parochiani qꝛ hꝫ meli⁹ notã eũ
mã ſuã q̃ꝫ alius ſacerdos ꝛ voluit Spe. quẽ ibi referũt ſcri-
bentes hec vr̃ mihi vera rõ nõ illa ꝙ ꝓprius ſacerdos te-
neat locum dei quia eodeꝫ modo tenet locũ dei ſacerdos
vbi forenſis delinquit. Et põdero vnũ qđ tibi videbit̃ no-
uũ nã in ꝓhemio Grego. dat̃ ibi bñdictio ſcholarib⁹ Bo-

¶ Dimanũ adđ do. alex. in l. pen. ff. de iuriſ. om. iudi. qui ĩ hac materia plene. Quid aũt i cri minalibus vide per. Bal. in marga. in ṽbo laicus ꝛ card. in clemẽ. i. ix. q. de cenſi. ꝛ late etiaꝫ p oldr. in ↄſil. iii.

noſt.cómorátibus quo caſu nó ſortiunt̃ ibi ſcholares do-
micilium mó ſi aía nó ſubiecta loco recipit iuridictioné in il
lo loco quare nó oꝫ recipere abſolutionem peccati in illo
loco ꝯmiſſi. ¶ Jté róne peccati afficit̃ aía ꝛ ligat̃ in alie
na parochia.c.i.de rapto.ergo in illa parochia eſt recon-
68 ciliãda ꝛ abſoluenda † qꝛ que ſunt principia generãdi
a eadé ſunt principia corrũpendi ᵃ.c.omnia res de reg.iur.
l.nihil tam naturale.ff.eo.Si ergo ibi ligari poteſt ergo
ibi abſolui pót ¶ Jtẽ ſi diceremus cõtrariũ cõtingeret
vnũ valde incõuenient nam aía noſtra tanto infelicitat̃
quãto diutius tenet̃ in peccato .c.cum tanto de cóſue.Se
queret̃ eni q̃ ſi ſcolaris nõ curarat peccãs in alia parochia deberet
abſolui a proprio ſacerdote ſequeret̃ q̃ interiꝫ aía illius
detineret̃ ligata in peccato qꝛ in aliena parrochia nó ha-
beret copiã proprij ſacerdotis ꝛ ió vt euitetur iſtud incó
ueniens poterit confiteri in loco delicti. Et adduco in ar.
69 .l.potioris.C.de offi.recto.prouin.vbi ꝓbatur † q̃ iudex
inferior pót in puniendo preuenire iudicẽ maiorẽ ꝛ hoc
pp publicũ bonũ. Eodẽ mó dicemus pp bonũ aíe que ꝑ
ferenda eſt cũctis .c.cũ infirmitas de peni.ꝛ remiſ.l. ſan-
cimus.C.de ſacroſanc.eccle.ꝛ ſi bene ponderet̃ glo.in.d.
c.placuit.xvi.q.i.obſcure ꝛ intricate loqtur nec clare ape-
rit ſuã intentionẽ. Et ideo videt̃ q̃ ſcholaris peccans in
ſtudio poterit abſolui a pſbytero vbi deliquit. Nec ob.q̃
cõfeſſio fiat per partes qꝛ adduci poſſꝫ in argumẽtũ tex.
multũ ſing.in.l.ſi cõmunẽ.ff.quẽadmodũ ſeruitus amit.
q̃ fauore aíe ratione peccati cõmiſſi in loco confitebit̃ de
peccatis cõmiſſis alibi qꝛ iſtud peccatum attrahet ad ſe
alia per.d.l.ſi cõmunẽ.ꝛ ió confeſſio non fiet per ptes ſed
qꝛ heri hora.xvi.v.huiꝰ menſis februarij .M.cccclxviij.
quo feſtũ illuſtris virginis Agathe celebramus ſupremꝰ
ꝛ altiſſimus deus donauit mihi filiũ ex magnifica do-
mina Margharita pepula cũ bona eius valitudine non
potui in hac lectione magis. Subdit do.abb.hic quãdo
qꝫ agitur corã iudice ſeculari quo ad ordinatiõem iudicij
ꝫ tunc ſeruabit̃ ius fori vt eſt dcĩ ſi querit̃ de iuribus cõ
cernẽtibus deciſoria ſi cã eſt feudalis iudicabit̃ ſm cõſue
tudines feudi. Si vero eſt alia ꝛ tunc ſi eã eſt eccleſiaſtica
tractãda eſt ſm ius canonicũ etiam in foro ſeculari vt no
ta.in.d.c.i.de conſti.ꝛ in.c.eccleſi ſancte marie.e.ti.ꝛ eſt
caſus in auc.clericus qui.C.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ voluit Hoſt.
in ſũma in loco allegato ſuperius hoc limitat do. Anto.
qñ diſputatur de re iam corporata eccleſie. Si aũt petere
tur res nõdum incorporata ꝛ ageret̃ actione pſonali vt
qꝛ peteret legatã vel hereditatẽ ꝛ tũc eſt magis dubiũ iſti
dcĩ ſuũ putat verum do. Abb.q̃ inſtrumentum ſtatutũ diſcre-
pat a lege cõi ꝛ naturali qđ in caſibus ad piam cauſam diſ
poſitis iudicãda eſſet eccleſia ſm ius canonicũ .c.relatuꝫ
70 ꝛ.c.cũ eſſes.de teſta.per q̃ iura putat † q̃ ſtatuta loquen
tia de inſinuationibus aís relicta ãnullat vel ſtatuta req-
rentia in teſtamẽtis certas ſolẽnitates vel in cõtractibus
nõ debeant ſeruari ẽt in foro ciuili in cã eccleſie ſed tamẽ
ſit iudicãdum ſm ius canonicũ vt.d.c.relatũ.ꝛ.c.bene q-
dem .xcvi.di.c.ſi.de re.ecc.non alie. Inno.in.c.i.de oper.
no.nũ.ꝛ hoc ꝓcedit vbi diſponit̃ in piã cãm. In ꝯtribus
vero in quibus nulla eſt liberalitas ex parte layci ita q̃
nõ poteſt dici eſſe diſpoſitũ in piam cãm tũc idẽ eſt dicen-
dum q̃ in ſequẽti mẽbro. Aſiqꝫ agitur de re patrimonia
li ipſius clerici ſeu eius obligatione tũc ſi obligatio vł ius
agendi ſurgit ex facto clerici vel quaſi ꝛ tũc dicit q̃ ſi lex
vel ſtatutũ ſpecifice loquat̃ de clericis nõ ligat eos qꝛ di-
ſponit in perſonã nõ ſubditã ꝛ ſic nõ valet ſtatutũ ꝛ hoc
voluit Bar.in.l.cũctos populos.C.de ſum.tri. Sed ſi ſta
tutũ nõ loquitur ſpecialiter de clerico ſed generaliter di-
ſponit ſuper cõtractibus vel quaſi vel ſuper alijs actibus
hominũ vel ſuper litibus ordinandis vel decidẽdis bar.
71 in.d.l.cunctos populos dicit † q̃ ſiue agat̃ cõtra clericuꝫ
in foro eccleſiaſtico ſiue in foro ciuili talis lex ligat cleri-
cos ꝛ ſm illam.l.iudicãdũ eſt in vtroqꝫ foro dummodo
non nutriat peccatũ nec ſit irrationabilis nec ſit cõtra li-

a ¶ Corroſpon
dit adde philo
ſophum in ꝑ-
mo audiꝰ na
tural.in.ꝛ.iii.
ce.ꝛ mund.ꝛ
in.i ꝛ.ii.de ge
ner.ꝑ totũ vbi
paſſim ꝓpoſi-
tionẽ leges.

b ¶ Litiganti
um alias cre-
do q̃ ipſe tene
retur ar.auct.
iubemꝰ vbi ẽt
hoc.l.C.de iudi.
ꝛ in.l.ſi qs nõ
dicã rap.C.de
epiſ.ꝛ cle. vbi
videas moder-
nos qui multa
pulchra di-
cunt.

bertatẽ eccleſie allegat.c.cũ cãm de re iudi.c.cõſtitutus đ
in integ.reſt.c.cũ veniſſent de eo q̃ mit.in poſ. Ex per hoc
infert Bar.† q̃ ſtatuta loqñtia q̃ inſtrm cõfeſſionatũ ha
beat executionẽ paratã debent obſeruari ꝓ clerico cõtra
laycum in vtroqꝫ foro.dicit ẽt q̃ ſtatutũ diſponens teſtm̃
inſinuari q̃ dꝫat extendi ad clericos teſtantes inſtrũ nõ
relinquunt ad piam cãm qꝛ hunc actũ nõ habent ex pri-
legio ſed eis cõpetit de iure cõmuni tanq̃ cuilibet homi
ni ꝛ dicit debere ſeruari tale ſtatutũ vt voluit hoſt.in lo-
co allegato ſuperius vbi dicit hoc debere ſeruari qñ agit̃
tñ in foro ſeculari ꝛ ſequitur hic do. Anto.qꝛ cõtrahen
tes vel quaſi cum clerico ꝛ clerici cum alijs cõtrahendo
tacite videnť cõſentire legibus fori in quo cã agitãda ve-
nit ideo tale inſtrumẽtũ hꝫ executionẽ paratã in foro ſecu
lari ꝯ clericum ſed non in foro eccleſiaſtico qꝛ ñ videt̃ cõ
ſenſiſſe laycus ꝯtrahendo cum clerico ideꝫ putat in teſtõ
clerici.qꝛ inſtrũ cã diſcutit̃ in foro ſeculari iudicabit̃ ſm
iura ciuilia idẽ ſi eccleſia agat pro legatis contra eccleſiã
inſtitutã a clerico iudicabitur ſm ius canonicũ. Si vero
agat laycus contra laycuꝫ inſtitutũ a clerico i foro ſecula
ri iudicabitur ſm leges ſic.n.videtur conſenſiſſe ipſe cleri
cus teſtando vt eius teſtamentũ ſubijceret̃ legibꝰ fori vbi
cauſa agitanda venit. Et ſi dicatur quomodo ſtatuta lay
corũ ligent actus clericoꝝ. Rñdet quod non ligant acꝰ
clericoꝝ quos faciunt clerici vt clerici ſed vt alij homines
vt dixit Bar.in.d.l.cunctos populos .vel non ligant ac-
tus clericoꝝ imediate ſed ex legis diſpoſitione ſ. canoni-
ca que actum in executiendo foro ſeculari ſubijcitur etiaꝫ
legibus fori ex tacito etiã cõſenſu actum gerentis. Idem
putat in teſtamento layci inquãtum habet executioneꝫ ꝛ
agitur in foro eccleſiaſtico qđ ſubijcit̃ .ll. eccleſiaſticis ió
ſi laycus inſtituta eccleſia decedat legatarius ex teſtamẽ
to cum duobus teſtibus ꝛ ſine inſinuatione poterit pete-
re legata maxime qꝛ teſtamẽtũ nõ poteſt quo ad quid va
lere ꝛ quo ad quid non nec.audietur eccleſia allegans in
ſtantiã q̃ teſtamentũ valeat inſtrum inſtituta ꝛ non inſ-
trum legata relicta ſunt vt qꝛ tale legatum venit petendũ
in foro eccleſiaſtico hec putat vera inſtrum teſtamẽtũ in
totũ ſobijcitur legi eccleſiaſtice vt qꝛ principalis inſtitutio
eſt in piam cãm. Si aũt tale teſtm̃ ſubijciatur legi ſecula
ri quo ad laycum teſtantẽ ꝛ inſtituentẽ clericum nõ rõne
pie cauſe lꝫ legatarij habeãt petere legata in foro eccleſia
ſtico tñ teſtm̃ illud nõ iudicabit̃ ſm ius canonicũ quo ad
legata ne diuerſo iure cenſeat̃ ita hic dicit domi. anto.lꝫ
do.abb.dicit hec dcã do.anto.ex toto ſibi nõ placere ma-
xime quo ad ꝯhentes vt iudicet̃ ſm foꝝ vbi cã agit̃ lꝫ ſ
ſentiunt hoſti. Jo.an.ꝛ Jo.cal.ex eo qꝛ ſeqt̃ maxium ab
73 ſurdũ qꝛ idẽ ꝯctus in vno fore valebit ꝛ i alio nõ.† finge
eni ſtatutũ diſponere q̃ niſi ẽptor apprehẽderit poſſeſſio
nẽ rei ẽpte.ꝯ.anũ ꝯctus ſit nullus ſeu ꝑſumat̃ ſimulatꝰ ſm
theoricã ꝑdicta ſi laycus agit elapſo ãno ꝯ clericũ ad ꝑci
um in foro eccl'iaſtico nõ poterit allari iſtõ ſtatutũ ꝛ ſic ꝯ
ctus ibi erit validus. Si võ clericus prios agit ꝯ laycũ in
foro ſeculari ad traditiõeꝫ rei poterit illõ ſtatutũ allari ꝛ
ibi nõ tenebit ꝯctus ꝛ ſic videbit̃ ꝯ.l.ſi cuꝫ dies ꝟ. pen.ꝛ
qđ ibi no.ff.de arb.ꝛ in.l.i.C.đ reſcin.vẽ. ¶ Jtẽ iudex dꝫ
b iudicare ſm ꝯſuetudinẽ litigãtiũ ᵇ ꝛ ſm coꝝ ſtatuta ꝛ nõ
ſm ſuã legẽ vt no.in.c.illõ.xij.di.ꝛ ꝑ Inno.in rubri.đ cõ
ſue. Cy.in.l.ij.C.de ꝯſti.pec.ꝛ ꝓbat̃ in.c.iij.de eo q̃ mit.
in poſ.ꝛ nõ appetrõ q̃re ſi ꝯtentio eſt iter clericũ ꝛ laycũ
dꝫ iudex iudicare potius ſm iura clerici nec ẽ veꝝ q̃ icon
ueniendo eũ in foro ſeculari ſubieceris actũ ſtatuto illius
fori qꝛ hoc nõ ꝓcedit in deciſoriis lꝫ ꝓcedat i ordiatoriis
vt ꝑ Jnn.in ru.de ꝯſue.adu.n.ſecularẽ vt faciat ſibi ius
hꝫ ius cõe ñ hꝫ ius municipale qđ ñ hꝫ eũ ligare ſicut .n.đ
linquẽdo nõ ſortit̃ forũ ſecularẽ lꝫ epi loci ita ꝛ ꝯhẽdo vt
i.d.c.dilecti.đ.fo.ꝯpe.itẽ iudex eccl'iaſticꝰ ñ dꝫ iudicat̃ ſꝫ
74 to illo ſtatuto.† cũ laicꝰ ꝯcermittẽdo ſolẽnitatẽ rq̃ſitã a le
ge ſui ſuperioris peccet lꝫ ꝯperit cũ eccleſia ar.l.cũ lex.ff. de
75 fidei.ꝛ qđ voluit fed.ꝯſi.lxi.vi.† qđ.n.ſi ſtatutũ ꝯcernit ꝑ
ſonam

a ſonam dicemus ne cōprehendere clericū · lȝ agat in foro
ſeculari certe nō ſed do. Car. varie locutus eſt in diuerſis
locis in hac materia ſed nouiſſime in.c.ij. de eo qui mit.
in poſ. premiſſa prius diligenti & matura deliberatiōe ſic
76 diſtinxit † ꝙ ſemp in deciſorijs tam in foro eccleſiaſtico
ꝙ̄ ſeculari ſeruabit̃ ſtatutū ſeu ꝯſuetudo illius cōtra quē
inducit̃ exēplum ſi laycus rē petit a clerico in iudicio ec-
cleſiaſtico. & ipſe excipit ꝙ preſcripſit ſufficit preſcriptio
x.vel.xx.annoꝝ. Si aūt clericus ꝯ laycum & laycus exci-
pit de preſcriptiōe nō ſufficit ꝓbare pſcriptionē.x.vel.xx.
annoꝝ. ſed dūtaxat.xl.annoꝝ qꝛ preſcriptio quadragena
ria currit cōtra eccleſiā .c.de quarta.de preſcript. & iō qꝛ
clerici nō ligant̃ ſtatuto laycoꝝ nec econtra. Sed hec re-
gula nō eſt ſufficiens ſm do. Abb. Quid eni ſi ſtatutū cō
cernit rē ſubiectā layco dicemus ne ꝙ non poſſit allegari
cōtra laycū ad effectū cōcludēdi ꝯtum aliū. ¶ Itē qd
ſi cōcernat ſolēnitatē actus pōt tale exēplum do.car.cōſi
derari ꝙ pſcriptio.x.vel.xx.annoꝝ eſt cōis taȝ clericis ꝙ̄
laycis vt no. Io.an.in.c.qꝛ ad agendū de reg.iur. lib.vi.
Sed in fauorē eccleſie eſt introductū ab vtroqȝ iure vt nō
currat niſi preſcriptio.xl.ānoruȝ & ſic nō reperit̃ in eo di-
ſparitas iuriſ. Sed do. Abb. ita hic diſtinguit ſi ſtatutuȝ
ſeu cōſuetudo cōcernit ſolēnitatem actus ad habendū tē
pus cōtractus & tunc ſiue ſit ſtatutū clerici ſiue layci non
valebit actus niſi illa ſolemnitas fuerit obſeruata. & hoc
iō qꝛ nō poterit ſubditus cōtrahere ēt cū nō ſubdito ſpre
ta lege ſui ſuꝑioris imo peccaret.c.ij.de malo. & obe.l. ne-
mo pōt de leg.i.c.requiſiſti de teſt. Pro certo recte adde-
cere poterat qđ voluit Bart.in.l.ſi is cui.ff. de verb.obli.
& in.l.ſi quis pro eo .ff.de fideiuſ. & ſic nulla fuit cōtracta
obligō cū lex ſibi reſiſtat & inhabilitet cōſenſum ſuū.l.cū
lex.ff.de fideiuſ. & qđ no.in.c.ſi diligenti.ꝯ.eo. & in.c.cū cō-
tingat .de iureiur. & ſic ꝯtus potuit ex vna pte conſiſte-
re & ex alia nō qđ eſſe nō dȝ qꝛ ex vtraqȝ pte dȝ eſſe vltro
citroqȝ obligatorius .l.labeo.ff.de reg.iur.c. admonet. &
77 c.ꝙ in dubijs .de renūc. ſicut in ſimili videmus † ꝙ in do-
natione exigit̃ inſinuatio ſi excedit certā quātitatē a lege
prefixam qꝛ lȝ talis donatio fiat nō ſubdito ſi non eſt facta
inſinuatio nō valet.l.ſancimus .C.de dona. inficit eni po
teſtatē donādi ex cā & ſm hoc ſtatutū iudicat̃ in vtroqȝ fo
ro inter clericū & laycum qꝛ ſi cōtractus nō valuit nō dēt
ex eo ius reddi ad hoc qđ no.in.l.ij.C.de cōſti.pecu.dȝ.n.
iudex attendere ad ſtatuta & conſuetudines litigantium
vt ibi facit.c.cū veniſſent de eo qui mit.in poſ. Nec ꝑ hoc
ſtatutū ligatur clericus cū diſponat circa ſubditos ſuos
ad bonū finē. & clericus ſi vult illum obligare ſibi dȝ ob-
ſeruare oīa ſine quibus obligare non poteſt. facit qđ in ſi
78 mili voluit Fede. de ſenis. ꝯſi.lxxvij. vbi dicit † ſtatutum
diſponit nobilē nō poſſe recipere ceſſionē actionū contra
popularē non valebit ceſſio facta nobili ēt per eccleſiā qꝛ
ſtatutū diſponit in caſu licito & iter nō ſubditos nō i frau
dem. nec alio mō reſtringendo libertatē eccleſiaſticā per
79 hoc infertur † ꝙ laycus teſtādo dȝ adhibere oēs ſolēni-
tates legis ſiue alias teſtīū non tȝ lȝ inſtituit eccleſiā niſi h
fecerit pro aīa ſua qꝛ in diſpōnibus ad piam cām ſufficit
ſeruare ſolēnitatē iuriſgentiū .c.relatū de teſta. & ius ca-
nonicū preualet in cōcernētibus aiam in auctē. vt clerici
apud ꝓprios epos in prin. Quāqȝ ſtatutū cōcernit rē. exē-
plū ꝙ res dotalis nō poſſit alienari. & tūc putat do.abb.
ꝙ ſi clericus emerit rē dotalē nō valebit alienatio qꝛ mu
lier inhabilitat̃ ad alienādū iō non oritur obligō nālis.l.
cū lex.ff.de fideiuſ.l.nō dubiū.C.de legi.c.ij.de mal. & ob.
nec hoc ſtatutū dr̃ ligat̃ clericū ſed dūtaxat ſubditū & ipe
dit obligōnem oriri ex cōtractu et ſup re ſua quis ſtatue-
re pōt.l.in re mādata.C.mā. & qđ voluit Bar. in.l.ſeſcri
pto.ff.de mune. & hono. & ſȝ hāc legē iudicabit̃ in vtroqȝ
foro qꝛ ſi nō vȝ cōtract⁹ nō dȝ ex eo iudicari. Et iſtis duo
bus caſibus pōt opi. Bar. practicari quā poſuit i.d.l.cū-
ctos populos. Nec ꝓcedit opi. hoſti. Io.an. & do. Anto.
& forte nō cōſiderauerūt iſtos caſus qꝛ tūc aliter dixiſſēt

qñ ſtatutū cōcernit perſonam vt ꝙ aliquid facere debeat
poſt ꝯtum perfectū vt apprehendere poſſeſſionē rei em-
pte infra certū tpꝰ vel ꝓbare per tot teſtes tūc nō ligatur
clericus ēt in foro ſeculari. Idē dixit in layco reſpectu ſta
tuti ſpālis nō.n.pōt arctare extraneū ſed ſubditū ſtatuēs
hū cōprehendit vbicūqȝ litiget & iſtud putat do. abb. ver
in primo exēplo qñ aliqd venit explicandum ex iudicio
80 † qꝛ debet iudex eccleſiaſtic⁹ iudicare ſm legē ſuā vt no.
in.l.ij.C.de cōſti.pecu. Secus putat in ſecundo exēplo. ſi-
militer idē dicit qñ aliqd eſt explicādū per ptem in iudi-
cio qꝛ tūc nō arctat̃ iudex eccleſiaſticus iudicare ſm illā
legē qꝛ nō potuit ſtatutū dare modū ꝓbandi & ꝓcedēdi
81 in iudicio eccleſiaſtico. † Iō ſi ſtatuto laycoꝝ caueret̃ ꝙ
ꝓbatio mutui nō poſſit fieri ꝑ teſtes ſi laycꝰ litigat ꝯtra
clericū in foro eccleſiaſtico nō aſtringit̃ laycus illo ſtatu-
to ad hoc allegat qđ no.in.c.ij.de arbi.li.vi. & cū hoc tem
pamento pōt ſm eū ꝓcedere opi.do.car. & adducit qđ vo
82 luit Bar.in.d.l.cūctos populos vbi dixit † ꝙ ſtatutū cō
cernēs ꝑſonā nō cōprehendit forenſem ēt ſi hēat bona in
loco ſtatuti ēt ſi ſtatutū indirecte tāgat bona vt puta dic̃
ſtatutū ꝙ primogenitus ſuccedat ꝙ nō extēdit̃ ad foren
ſes lȝ ibi habeant bona ſecus ſi ꝑncipaliter cōcerneret bo
na vt qꝛ ſtatutū diceret ꝙ bona deferant̃ ad primogeni
tum vt in.l.i.ff.de tute. & ratio. diſtra. Et adducit qđ. di-
83 ſputatū per do. libertinū de ſaliniis in iſtis terminis † vi-
delicet ſtatuto Mutine cauet̃ ꝙ ſi aliqua res mobilis vl̃
īmobilis poſſeſſa ab aliquo euincat̃ ab eo ꝙ non teneat̃
poſſeſſor illā rē reſtituere niſi reſtituto ſibi precio quo oñ
deret ſe emiſſe. Modo bononienſis litigat Mutine ꝯtra
mutinenſes & obtinuit ſniam pro ſe. Querit̃ nūqd bonieñ
ſis vigore ſtatuti mutinenſis teneat̃ reſtituere preciū. pre-
fatus doc. determinauit ꝙ nō & hoc iō qꝛ illud ſtatutum
nō porrigit vires ſuas ad extraneos lȝ ibi litigēt. Ita di-
cendū eſt in clerico cū intelligat̃ extrane⁹ reſpectu ſtatuē-
tis ſeqtur hanc deciſionē do. Pe. de ancha.in cōmēto.c.
canonū de ꝯſti. Ex his īfert do. abb. ad no. qđ. Nā cōiter
84 † vbi ſunt iudei viget ſtatutū vt nō teneat̃ vſurarius re-
ſtituere pignus ei qui ſe ꝓbauerit dñm rei pignorate ni-
ſi prius reſtituto debito pro quo res fuit expoſita pigno-
ri mō res clerici vel extranei fuit pignorata dño iſcio vꝝ
teneat̃ reſtituere debitū ante reſtitutionē per ꝑdicta vr̃ di
cendum ꝙ nō qꝛ illud ſtatutuȝ nō potuit fieri in ꝑiudici-
um nō ſubditi maxīe clericoꝝ. nec pōt dici ꝙ ſtatutū con-
cernat rē qꝛ ſi res erat clerici nō ſubijcit̃ iuriſditioni lay-
coruȝ .c.ſi.de vi. & ho.cle. & idē ſi res erat layci extranei ſi
fuerit res delata ad locū furtiue & ꝯ volūtatem dñi. & ſic
nō pōt dici de iuriſditione ſtatuētis ſicut dicim⁹ de re mo
bili q̄ nō eſt ꝑ manſura in loco vt no.in.c.ſi.ꝯ.eo. & in.l.he
res abſens.ff.de iudi. & iſta dicit fore valde notāda ꝓpter
mīta. ¶ Quāqȝ ſtatutū dat modū decidēdi cāȝ & tūc ꝯſtrin
85 git legē iudici pone exēplū † Iudex i iudicādo teneat̃ ſeq
libros mercatoꝝ & tūc i iudicio ſeculari facit fidē i ꝑiudi
ciū ſubditi ſȝ in ꝑiudiciū clici nō allat iſtū text. itelligēdo
gñalit̃ & nō localiter pariſius vt voluit gl. iſta dicit.n.tex.
cās clicoꝝ decidēdas ſm ius canonicū cū agūt ꝯ litigan
tes laycos & ſic ēt ſi in foro ciuili vētilet̃ qđ ꝙ nō dȝ alla-
ri ſtatutū ꝯ nō ſubditū. ſatet̃ tñ ſi clicus vult recipe libꝝ ꝑ
ſe vigore dicti ſtatuti tenet̃ recipe ꝯ ſe ar.c.cū oli.ꝺ cēſi. &
c.ex eo.de reg.iur.li.vj. Sȝ in foro eccliaſtico iudex eccleſia
ſticus nō tenet̃ ſeq illđ ſtatutū ēt ꝯ laycū ibidē litigātē qꝛ
nō potuit ſtatutū ꝯſtrīgere legē iudici nō ſubiecto ſibi & h
caſu nō ꝓcederet opi.d.car. Sȝ ſi ſtatutū loqt̃ gñalit̃ puta
adhibeat̃ fides libris mercatoꝝ tūc putat ꝙ in vtroqȝ fo
ro hēbit̃ rō ſtatuti ꝯ laycū ſubiectū qꝛ lex ipſius pōt vbi-
cūqȝ allari ꝯ ſuū ſubditū ſȝ ꝯ clicū nō ex q̄ nō eſt ſubdit⁹
ſi recepit ꝑ ſe dȝ recipe ꝯ ſe & ꝑ h dicit gl. nō bñ dicere i.l.
86 ij.C.de cōſti.pecu. q̄ voluit † ꝙ ſi homies alicuius ꝓfeſſio-
nis hēant aliqđ ſtatutū deuiās a iure cōi ſȝ illđ iudicabit̃
ſi agat̃ corā ipſoꝝ iudice quē hēre poſſūt ſm diſpōnē .l.ſi.
.C.de iuriſ.om.iudi. & no. Inno.in.c.cū ab eccleſiarū pre

¶ Clericum adde i iſta materia inter oēs pau. de caſt. in l. oēs populi. ff.ꝺ iuſti. & iu. & i ꝯſil. cxcix. in cā ad ꝑmū q̄ ſurū flo. ra. l.l. venditor. §. ſi ꝯſtar. C. cōia ꝑ dio. d alex. de imo. i ꝯſ. ccix. & ſe. in. ij. pte & i. ꝯſ. xciij. & lx-xxvj. iij. parte vbi de hac materia nihil neceſſariū relinquitur.

latis de offi.ordi.ſecus dicit ſi agant corā alio puta coraʒ
poteſtate q2 dʒ ille iudicare ſm ius cōmune nō ſm ius p-
87 uatum ipſorū q2 vr̄ glo.illa male dicere † iudex enim dēt
iudicare ſecūdum legē litigantiū ⁊ nō ſecūdum legē pro-
priā .c.ex litteris.c.cū oēs vbi vr̄ caſus ꝯ illam glo.c.cum
m. ferrarieñ de cōſti.c.cōſtitutus de reſcript.c. dilecto.d
preben.⁊ facit.l.die ſabbati.C.de iude.⁊ allegat Cy.in
88 d.l.ij.reprehendētē glo.illā vbi dicit † ꝙ inter homines
eiuſdem ꝓfeſſionis valet ſtatutū ēt corā iudice totius ci-
uitatis q2 cōcernit deciſorium arg.l.ſi fundus.ff.de euict.
Sed inter perſonas alterius ꝓfeſſionis nō valeret q2 eſt
ius priuatū ipſorū de vniuerſitate.Et per hāc rōnem poſ
89 ſent limitari oia ſupius recitata ꝙ qñ eſt qō inter clericū
⁊ laycum eo caſu quo ſtatutū nō valet cōtra clericū non
valebit etiā in eius fauore cū ſtatutū editū fuerit vt eēt lex
cōis ipſis ſubditis litigantibus non aūt vt nō ſuppoſitus
iuriſditioni poſſit vti illo ſtatuto in eius fauorē cōtra ſub
ditum ⁊ non in eius preiudiciū.q2 hoc nō fuit de mente
ſtatuentis cum lex debeat eſſe cōis vt.iiij.di.§.erit aūt lex
l.i.ff.de legi.l.totiens.ff.de pollicitationibus.hoc tempe-
rat niſi eēt lex mere priuilegiatiua q2 tūc cōprehenderet
ēt non ſubditos facit.d.l.cūctos populos ⁊ qō no.in.c.ꝙ
in eccleſiaꝝ de cōſti.⁊ qō notat Inno.in.c.ſi.vt lite pēdē.
⁊ iſto caſu ſaluari poſſet glo.dicte.l.ij.⁊ procedūt hec qñ
ſtatutū iniecit vinculū poſt clericatū ⁊ ius agendi cauſaſ
ex facto clerici vel quaſi q2 cōtraxit vel quaſi cōtraxit.Sʒ
ſi iniecit vinculū ante clericatū ⁊ ius agendi cauſaſ ex fcō
clerici vel quaſi tūc ſtatutū vel conſuetudo laycoꝝ afficit
clericū vt ſm illud iudiceſ vt no. Jo.an.in.c.ſine culpa de
reg.iur.li.vi.⁊ Jo.cal.in prefata.q.⁊ ſic poſſet intelligi.
c.cōſtitutus.de in integ.reſtitu.⁊.c.cū veniſſent.de eo qui
90 mit.in poſ.⁊ poniſ exemplū † diſponit ſtatutū ꝙ primo-
genitus ſuccedat ꝙ lʒ ſecūdogenitus poſtea fiat clericꝰ ꝙ
ligabiſ iſta cōſuetudie q2 ante clericatū ſecūdogeniti ius
primogeniture erat affectū primogenito. iō nō dʒ tolli p
clericatū ſupuenientem. Et ideʒ eſt ſi ius agendi cauſaſ ex
facto clerici vel quaſi vt q2 cum eo fuerit celebratus con-
tractus vel quaſi ante clericatū ⁊ tūc ex quo ius agendi ē
ortū ante clericatū in vtroqʒ foro ſm illud ius iudicabiſ
vt.d.c.cōſtitutus.℄ Si aūt cōſuetudo vel ſtatutū traxit
originē poſt clericatū nō extendiſ ad clericū iō ſtatutū ꝙ
primogenitꝰ ſuccedat nō ꝑiudicat ſecūdogenito qui erat
effectus clericus ante ſtatutū q2 nō potuerūt layci ſtatue
re in preiudiciū clericoꝝ.c.bene quidē.xcvi.diſ.c.ſi.de re.
ecc.nō alie.c.eccleſia ſancte marie de cōſti. Jo.an.in regu
la ſine culpa Jo.cal.in prefata.q. Et iſta faciunt ad quot
91 tidianaʒ qōnem † ſtatuto caueſ ꝙ ſtantibus maſculis fe
mine nō ſuccedāt vtrū iſtud ſtatutū preiudicet feminis ef
fectis monialibus ⁊ religioſis .Et ex predictis cōcludiſ
ꝙ ſi aſſumpſit monachatū ante ꝑſatū ſtatutū non ꝑiudi-
cat ſibi ſecus ſi poſt ſtatutū. Et idem dicendū eſt genera-
liter in oibus ſtatutis inhabilitantibus quē ad ſucceden
dū ex cā vt no. Lap.allegatione.c.⁊.cvij.⁊ in facto cōſul
uit do. Anto.⁊ do. Petr.de ancha.⁊ adducit do . Abb.
qō voluit bar.in.l.reſcripto .ff.de mune.⁊ hono.⁊ archi.
92 in.c.ſi.de imu.eccl.li.vi.dicunt enim † ꝙ in rebus iaʒ trā-
a ſlatis in eccleſiā nō poſſunt iponi collecte [a] ſed aū trāſla-
tionē ſic vt cū illo onere trāſeant in eccleſiā.Et hec ſūt hn̄
notanda ſm Lap.qñ ſtatuta inferunt dānuʒ ſecus ſi infe
rant cōmodū ⁊ fauorē q2 tūc ꝯprehēdūt clericos ex quo
93 generaliter loquunſ ⁊ ꝓbaſ hoc in.d.c.dilecti.J.eo.† vbi
priuilegiū fuit cōceſſum anglicis ⁊ tñ cōprehendit cleri-
cos anglicos.⁊ ideo poterūt clerici vti illo ſtatuto tāqʒ
priuilegio ex eo q2 layci poſſunt priuilegiare clericos.c.
nouit.J.de iudi.Et hāc opi. Lap.ſequiſ do.anto.⁊ eaʒ vo
luit bal.in.l.i.C.de ſum.tri.⁊ fi.ca.Et cū hec qō in facto
occurriſſet in perſona Lapi abb.ꝑſtans doc. Jo. de lign.
ita cōſaluit vt refert Lap.in prefata allegatiōe vbi cōclu
94 dit † ꝙ ſtatutū excludēs feminas a ſucceſſione parētū ꝓ
pter exiſtētiā agnati vſqʒ ad tertiū gradū ꝙ ſi extat agna

a ℄ Collecte
adde bar.in.l.
placet in.i.col.
iiij.no.C.de ſa
croſan.ecc.⁊ i
quodā ſuo cō
ſilio inci. pun
ctus queſtiōis
⁊ bal. ad ple-
num in aucte.
itē nulla in.ij.
col.vi. deinde
querit .C. de
epiſ.⁊cle.⁊ſto
ria.in.l.cateri
ff. cōia pre-
dio.ꝓ quo vi-
de ſingulari-
ter pa.de caſ.i
l.inter debito-
rem.ff.de pac.
qui multa pul
chra ad mate-
riam ꝯgregat.

tus clericus vel monachus vſqʒ ad illū gradū excludunſ
femine ⁊ dicit do. Abb.hanc opi.vt verā eſſe tenēdā licet
do. Pet.de ancha.reprobet illam opi. Bart.in repeti.c.
canonū.de cōſti.per.c.eccleſia ſancte marie de conſtituti.
95 † vbi ſtatutū fauens eccleſijs nō tʒ niſi ſit approbatū per
eccleſiā.do. Abb.dicit do. Pe.non bene dicere ⁊ ad.d.c.
eccleſia ſancte marie.reſpondit illud intelligendū qñ ſpe
cifice loquiſ de clericis ſeu eccleſijs . tunc eniʒ nō valet ta
le ſtatutū ne noteſ ſuperioritas laycis ſuper clericos.⁊ h
voluit aperte tex.ibi in ſecūda rōne ſui.fatetur tñ ꝙ ꝑma
ratio ibi poſita in prin.procedit qñ ſtatutū loquiſ gñaliſ
prout diſponebat in caſu illius .c.Sed primā ꝓcedit qñ
ſtatutū nō affert cōmodū ſimplr̄ vt ibi pʒ.vel qñ loquiſ ꝑ
cipiendo vel ꝓhibendo qbus caſibus nō extendiſ ad cle
ricos q2 videreſ ſtatuentes habere poteſtatē in clericos
ergo ſecus ſi ſimpliciter inferat cōmodū ⁊ ꝓcedūt ꝑdicta
vt ſtatutū extendatur ad clericos qñ iniecit vinculū ante
clericatū ⁊ eſt rōnabile .Si vero eſt irrationabile nō ex-
tēditur etiā in fauorē ipſius clerici.ideo dicit Jo.an.in.c.
96 ſi.de excep.li.vi.† ꝙ ſtatutū diſponens creditorem nō de
bere audiri certo tpe elapſo poſt debitū cōtractū laycus
effectus clericus nō poteſt ſe ex illo ſtatuto iuuare q2 ta-
lis preſcriptio cum mala fide non dʒ iuuare clericū in fo
ro eccleſiaſtico arg.c.ſi.de preſcrip.quinimo nō valet i fo
ro ſeculari ⁊ inter laycos arg.d.c.ſi.ſm Jo.an.quem ſeq
tur hic do.anto.cōtra deciſionē Bart.in.l.ſequiſ.§.ſi via
.ff.de vſucap.vbi dicit ꝙ.c.ſi.de preſcrip.nō hʒ locū in ac-
tionibus preſcribendis.ſed pro Bar.facit qō voluit In-
nocē.in.c.q2 pleriqʒ de imu.ecc.℄ Do. Abb.concordat
hic opi.hoc mō ꝙ ſi debitor tenebaſ offerre debitū credi
tori ⁊ nō obtulit q2 tūc dr̄ eſſe in culpa nō offerēdo ⁊ iō
ꝑſcriptio nō iuuat eū ⁊ iſto mō nō ꝓcedat doctrina bar.
Aut debitor nō tenebaſ offerre creditori.ſed potius cre-
ditor tenebaſ ire ad domū debitoris ⁊ tunc ſecus ⁊ iſto
97 mō ꝓcedat doctrina Bar. Dicit etiā do.abb.† ꝙ ſi ſtatu
tum inducit ꝑſumptiōeʒ ſimulatiōis poſt certū tpe an va
leat tale ſtatutū q2 per viā indirectā vr̄ iduci ꝑſcriptio cū
mala fide. Aut ſtatutū habuit iuſtā cām ꝑſumendi ſimu-
lationē ſeu fraudē . Aut nō habuit iuſtā cām preſumendi
Primo caſu valeat.Secūdo caſu nō.refert ſe dixiſſe in ſi
98 mili in quadā qōne per eū diſputata q̄ incipit.† Statuto
ſenenſi caueſ in cōſimilibus ſtatutis ꝑſumētibus ſimula-
tionē ⁊ fraudē vt no.in.c.cū cōtingat de iureiurā.⁊ ita di
cit ſe limitare dctm̄ Bart.in.l.oēs populi.ff.de iuſti.⁊ iur.
99 † vbi tenuit valere ſtatutū qñ ꝑſamit fraudē.eſt tñ attēdē
dum ſm do. Abb.q2 qñ nō preſumit ſtatutum fraudem
Bar.videſ ſibi cōtrarius q2.d.l.ſequiſ.§.ſi vera dixit ſim
pliciter valere ſtatutū vt creditor excludaſ a petitiōe debi
ti poſt tempus cōprehenſaʒ a ſtatuto.Sed in.d.l.omnes
populi.tenuit tale ſtatutū nō valere rōne pacti niſi ꝑſume
ret fraudē vel dolū q2 tūc valeret ⁊ ita hic gerit do.abb.
⁊ ita ſinit Anchoras ſup cōmēto huius decretalis.Et iō
adduci poſſet illō qō Uirgilio noſtro in ſexto enydos ve
nit in ore .Sic fatur lachrimās claſſiqʒ immitit habenas
Et tandē euboicis cumaꝝ allabiſ oris.℄ Ego hāc maʒ
ſerioſe ⁊ data opa exiaui cū repetijſſeʒ rubricā de re.ec.ſi
alie.J.⁊ dicta bar.in.d.l.cūctos populos.J.allega.ſm qō
deus mihi cōceſſit ⁊ enucleaui arguēdo ad ptē vtranqʒ
⁊ dedi nouiſſimaſ ſolutiōes ad.c.ꝯſtitutꝰ ō in ite.reſt.⁊.c.
cū veniſſent de eo q mit.i poſ.⁊ .c.cū caʒ de re iudi.⁊ ēt di
xi i ꝯmēto .d.c. eccl̄ia ſancte marie de ꝯſti. nihilominus
vt i illo terētiano ꝑdeſ ſcribiſ . Nā iſtec tpa alios mores
aliā vitā expoſtulāt .Et optimꝰ aiebat ꝓha Junior fui ⁊
ſenui .Et ſupp̄remꝰ gētiū ꝑdicator dicē ꝯſueuit.Cū eraʒ
puulus loquebar vt paruulus ſapiebā vt puulus cogita-
bam vt parauulus ſed poſtqʒ vir factus ſum euacuaui ea
que ſunt paruuli.teſte Hieronymo in ꝓlogo biblie.Scri
mus idocti doctiqʒ poemata paſſiʒ.Jō opus i mediū ad
ducere aliqua nō ꝯtēnenda ſʒ auditu ⁊ recitatiōe digna ⁊
miror lōge ꝙ nō adduxerit dicta do.car.que in hac ma-
teria fuerunt

teria fuerunt noviſſima in repetitione.c. ꝑpendimus.de
ſenten.excõi.Ego tñ addidi in repetitione prefate rubri
ce de reb.eccle.nõ alie. ⁊ ante oĩa addo ꝙ inq̃tum dom.
Anto.do.Cardi. ⁊ do.Abb. ⁊ antiqua ⁊ moderna iuriſ
prudentia voluit ꝙ nec lex imperialis nec lex municipalis
apponẽs certam ſolẽnitatem in rebus ſubditoꝝ transfe-
rendis poteſt ligare ſubditum vt donet eccleſie abſqꝫ illa
ſolẽnitate valebit illa translatio circũſcripta ſolẽnitate il
la vt.d.c.relatũ.de teſta. ⁊.c.bene quidem.xcvi.di.cum ſi.
q2 viſqꝫquaqꝫ hec doctrina nõ videt̃ ꝓcedere.nam lex pn
cipis ſeu municipalis i rebus ſubditi refrenare poteſt po
teſtatẽ ſui ſubditi ẽt per reſpectũ ad pias cãs.Et ad hoc
100 adduco.l.illud.C.de ſa.ſan.ecc. ¶ †Secũdo portio de-
bita filio derogat relictis ad pias cãs vt i.c.quicũqꝫ.xvij.
q.iiij. ⁊ plene per Bar.in repetitione.l.i.C.de ſa.ſan.ecc.
Sed iſta portio cõpetit de iure ciuili.nam portio debita
filijs vel parentibus vel patruo vel curie principis debet̃
de iure ciuili ⁊ eſt ſtatuta de iure ciuili vt no.Dy.in.c. in
dultum.de reg.iur.in.vi. ⁊ Cy.in.l.ſancimus.C.de nup.
⁊ probat̃ in auc.de triente. ⁊ ſemiſſe.§.i.coniuncta.l.cũ q
ritur .C.de inoffi.teſta. ⁊ inſti.de ſucceſ.ab inteſt.§.ſed no
ſtra. ⁊.l.i. ⁊.ij.C.qñ ⁊ quibus quarta pars dẽtur. lib.x.
⁊ ſic ſtatutũ iuris ciuilis põt limitare ⁊ modificare reli-
cta ad pias cãs.nam ſicut ius ciuile mutauit in liberis q̃r
tam in tertiam vt in auc.noviſſima.C.de inoffic. teſta.ita
poſſet in aliam quotã maiorẽ vel minorem mutare.ergo
põt lex cõis modificare res ſubiectoꝝ ad relinquendũ in
pias cãs. ¶ Tertio impator poteſt iponere legẽ ſuis re-
bus.l.cũctos populos.C.d ſum.tri.l.ſi quis in principio
teſtamẽti.ff.de lega.iij.l.ob res.§.i.ff.de pac.dota. ergo ſe
quitur ꝙ per legẽ ſuã poterit modificare certo modo vt
per ſubditos ſuos transferat̃ res ſibi ſubdita in eccleſiam
vel in piam cãm.Adduco tex.valde ſingu.in.l.ſi quis ita
101 .C.de pac.inter emp. ⁊ ven.vbi habet̃ † ꝙ priuat⁹ homo
põt apponere legẽ rei ſue vt in illa nõ edificet̃ capella vl̃
emolumentũ ergo ſequit̃ ꝙ fortius poterit iſtõ facere lex
municipalis.vt arg.l.multo magis.C.de ſacroſan. eccle.
iuxta illud.Quid dñi faciẽt audent cũ talia fures.fortior
eſt enim poteſtas ſtatuti ꝙ̃ priuata vt eſt glo. ſingu.in ru
brica.C.de decre.decurio.nam ⁊ in acquiſitiõe fienda ec
cleſie de re priuato nõ eſt nouũ legẽ apponi ⁊ ipſam tene
re vt in auc.de non alie.§.ſanctiſſimas.quare ergo nõ po
terit lex imperialis ⁊ municipalis que poſſet ipſam rẽ au-
ferre .l.itẽ ſi verberatũ.ff.de rei vendi.l.lucius.ff.de euict.
⁊ ſic in totũ adimere pťatem priuato ergo multo fortius
poterit reformare pťatem illã certã legem apponendo.l.
itẽ ſi vnus.ff.de pac. ¶ Quito nõ eſt nouũ ꝙ res priuati
ꝓpter bana effectu cum ſua affectiõe transeat in eccleſiã vt
ꝓbat̃ in.l.ſi.C.de exacto.tribu.li.x. ¶ Sexto hoc vr̃ ſatiſ
approbare in ſimili qđ voluit Ia.butr.in auc.caſſa.C.de
102 ſa.ſan.ecc.vbi dixit † ſtatuto cauet̃ ꝙ ſi clericus declina-
uerit forũ poteſtatis ſit extra protectionẽ cõis ꝙ validus
eſt tale ſtatutũ.lex.n.municipalis reſtringit poteſtatẽ ſui
officialis.põt eniꝫ ſtatutũ populi diſponere ꝙ eccleſia nõ
habeat cõmoda ꝓuenientia ab ipſo ſtatuto ſm eũ ⁊ pro
batur in.l.ſi qs curialis.C.de epiſ. ⁊ cle.ergo eodẽ mõ po
terit refrenare pťatem ſui ſubditi vt certo mõ obſeruabi-
li transferat rẽ ſuã in eccleſiã. ¶ Septimo adduco.l.mu
nerũ.§.patrimonioꝝ.ff.de mune. ⁊ hono. ¶ Octauo fa-
cit ꝙ lꝫ iperator ſit ſeruus dei.C.de offi.prefe.preto.tñ ſer
uus in acquirendis põt refrenare pťatẽ dñi ſui in.l.ſi.C.
de acqr.poſ.l.gaius.ff.de manumiſ.no.in.l. ſeruus .C.de
pactis ⁊ in.l.iij.C.d here.inſti.ergo poterit impator p le
gẽ ſuã refrenare poteſtatẽ eccleſie.in acqrẽdo. ¶ Nono
103 faciat † ꝙ rõne publice vtilitatis ẽt eccleſie lege ipatoris
opprimunt̃.l.neminẽ.l.ad inſtructionẽ .l.iubemus.C.de
ſa.ſanc.ecc.l.nullus.C.de curſu publico.li.xij. ⁊ rõ eſt qa
de facili diuini numinis venia ipetratur ex quo multorũ
ſalus ꝓcuratur.l.prouinciaꝝ.C.de fer.ob publicaꝫ ergo
vtilitatem eſt introductũ vt hõn ſubditorũ certa lege traſ
104 ferantur.† intereſt eniꝫ rei publice locupletes habet̃ ſub
iectos in auct.vt iudices ſine quo.ſuffra.§.cogitatio. ⁊ in
ſti.de his qui ſut ſui vel alieni iuris.§.ſi.ergo põt pnceps
⁊ lex municipalis refrenare poteſtatẽ ſubditorũ vt certo
mõ relinquãt ad piam cãs. ⁊ illa lex ſeruabit̃ in quocũqꝫ
105 foro eccleſiaſtico ⁊ ſeculari. ¶ Decimo † princeps eſt ꝓ
poſitus rei publice vt poſſit oĩa que nouit emẽdare pone
re ⁊ modis ⁊ regulis cõpetentibus rendere .l.ij.§.ſed qa
.C.de vete.iur.enucle.ipator taliter faciendo vr̃ facere vi
ce ⁊ miniſterio ipſius dei.l.i.§.omnia.C.de vete.iur. enu-
cle.gl.in rubrica auct.de here. ⁊ fal ci.ergo. ⁊c. ¶ Unde
cimo non videt̃ dari modus legitimus quo priuatus hõ
poſſit rem ſuã cõferre in eccleſiã q2 cõferendo res erit de
pťate iuriſditionis tpalis vt auc.itẽ nulla cõmunitas.C.
de epiſ. ⁊ cler. ⁊ ſic generat̃ publicũ preiudiciũ qđ eſſe nõ
debet.l.ius publicum.l.iuris gentium.§.ſi paciſcar .ff.de
pac.ergo. ¶ Xij.non debet forma iuriſditionis imutari
l.ſi filia.ff.fami.hercil.niſi dicamus ꝙ hoc ꝓcedit de vo-
luntate pncipis .l.i. ⁊ .l.generali. ⁊ .l.iubemus.C.de ſac.
ſan.ec. ⁊ ſic nõ põt opponi de.l.cum donationis.C.de trã
fac. ⁊.l.in cõcedendo .ff.de aqua plu.arcen. ⁊ .c.porrectũ
⁊.c.ad apoſtolicã de regula.nam iſtud qđ eſt cõceſſum ꝑ
viam legis põt per viã legis adimi.l.nõ eſt nouũ .ff.de te
ſti.l.ſi quis in prin.teſta.ff.de leg.iij.ſed ſic eſt in propoſi-
106 to ergo. ¶ Xiij.† cuius fuit donare eius eſt adimere .l.
ſolent.§.ſicut.ff.de offi. procõſul.l.iudiciũ ſoluit .ff.de iu-
di.l.eius eſt velle.ff.de reg.iur.l.iij.§.aditio.ff.de adimen.
lega.ſed principis fuit legem condere per quã datur po-
teſtas relinquẽdi eccleſiis aliás nõ videret̃ ꝙ priuati ho
mines in preiudiciũ rei publice poſſent conferre eccleſie.
¶ Xiiij.ꝙ princeps ſuper his habeat pťatem ꝓbat̃ eui-
denter per.l.in cantũ §.ſacre.ff.de rer diui.l.ſi.ff. vt in poſ
ſeſ.leg.l.ſi.ff.de litigio. ¶ Item per hoc hr̃ ſtatutũ in in-
clyta vrbe Mediolani diſponẽs ne quis alienet rẽ ſuaꝫ
imobilẽ in nõ ſubditũ poteſtati ſiue ſit perſona eccleſiaſti
ca ſiue nõ niſi fuerit certa forma ſeruata. ¶ Et ſi qſpiam
dixerit hoc ſtatutũ eſſe cõtra libertatẽ eccleſie per.c.eos
de imu.eccle.li.vi.q2 rñdeo iſtud non fore verũ per id qđ
habetur in.l.i.C. non licere habitatoribus metro.lib.xi.
quã queſtionẽ refert ſubtiliſſimus doctor ⁊ ꝑclarus mi-
les do.Ricar.de ſaly.in ſua eleganti repetitione .l.i.C.d
ſac.ſanc.eccle.vbi ita tenet ⁊ refert ſe ita diſputaſſe Me
diolani vocato collegio mediolanenſi ⁊ alijs peritis exi
ſtentibus tunc Mediolani in ſala palatij illuſtriſſimi pn
cipis dñi Io. de vicecomitibus archiepi mediolanenſis
tempore eius vite prout plenius videre poteris i queſtio
nibus eiuſdem domi.Richar.quã queſtionem ego nõ vi
di tempore quo repetij rubricam de rebus eccleſi. nõ alie
nan. ¶ Decimoquinto ſi hoc faciat pnceps ratione du-
ctus non poteſt conqueri eccleſia licet priuetur cõmodo
alias peruenturo in ipſam a priuato ſecus ſi malicioſe fie
ret.l.prima.§.deniqꝫ.ff.de aqua plu.arcen.l.fluminum.ff.
de dam.infect. Ideo videtur dicendum ꝙ ſi princeps vel
lex municipalis moueatur ratione ad ſic ſtatuendum ꝙ
poſſit ita ſtatuere per predicta iura .ſi autem nõ apparet
de ratione .Et tunc quo ad ipſum principẽ ex quo cõdit
legem generalem preſumitur ꝙ ratione motus ſic ſtatu-
at per id qđ ſapienter voluit Inno.in.c.que in eccleſiarũ
de cõſti. ⁊ Cy.in.l.reſcripta.C.de preci.impe.offe. ⁊ in.l.
barbari⁹ philippus.ff.d offi.pto. ⁊ qđ habet̃ in tex.l.vni
ce.ff.de offi.prefec.preto.Et pp iſta admiror vehementer
ſubijciens tñ me decisioni ſacroſancte romane eccleſie ⁊
domini noſtri pape de eo quod voluit celeberrimus doc.
Ambroſius relatus a Gratiano in.c.ſunt qui opes.xvij.
107 qõ.iiij.vbi dicit Ambroſius † ꝙ ſi qs donauerit res ſuas
eccleſie calore iracundie ꝙ valet talis donatio. ꝓ certo nõ
poſſum nõ admirari per id ꝙ hr̃ in.l.quicquid calore.ff.
de reg.iur.vbi factum calore ire nõ tenet per id quod vo
luit glo.ſingularis in.c.dudum de conuer. cõiu.que dicit
108 † ꝙ ꝓfeſſio q̃ emanauit calore iracũdie ſi obligat ꝓfitẽtẽ

⁊ per id quod voluit glo.ſingula. in.c.ex litteris.que vo
109 lun † ꝙ votū emiſſū calore iracundie non obliget vouē
a tem ᵃ deus enim reſpicit cor hominis ⁊ nō manū.c.ſi qd
inueniſti.xiiij.q.v.libro Apocoliſis.Ego ſum ſcrutans
renes ⁊ corda.⁊ per id qđ hr̄ in.l.ij.ff.ad.l.iuliam maie.
⁊ ſic nō videt honeſtum ꝙ eccleſia acceptet diſpoſitionē
indeliberatā ab irato factā.Et ꝓpter hoc forte nō eſſet ꝑ
cipitādo ſua ſi lex iperialis vel municipalis ſtatuit ꝙ in
dōs a ioue i acta eccleſie per laycū interuenire debeat que
dam ſolēnitas honeſta tn̄ ⁊ obſeruabilis ⁊ alias donató
illa non teneat.Et pp hoc opportuna eſſet iudicio meo d
claratio ſūmi paſtoris ſubgtio tn̄ me deciſioni oīm noſtri
pape ⁊ ſacri collegij dn̄orum cardinaliū.Et adduco.c.
ex tenore.J.eo.vbi dicitur ꝙ ita ſumus viduis ⁊ pauperi
bus in iuſticia debitores ꝙ eis iniuſticiam facere non de
bemus ita eſt dicendū i ꝓpoſito ꝙ ita ſumus eccleſie ⁊ pie
cauſe fauorabiles ꝙ preiudiciū rei publice nō faciamus
aliter tn̄ tenui in.c.relatū.de teſta.⁊ aliter etiā tenuit do.
Cardi.in repetitione.c.perpendimus de ſenten.excōica.
¶ Et ex iſto infero ad queſtionē in qua conſului pridie.
110 † Statuto huius regie ciuitatis cauetur ꝙ in ꝯtractu do
nationis debeat interuenire certa ſolemnitas que obſer
uantia eſt facilis modo mulier quedā donauit certa bōa
cuidam clerico nec in ea donatiōe interuenit ſolennitas
ſtatuti fuit dubitatū vtrū talis donatio dicat nulla.dice
batur ꝙ nō qꝛ ſtatutū laycoꝝ non afficit clericos.ego cō
ſului cōtrariū per ſupradicta ⁊ adduxi do.Cardi.ita cō
ſuluiſſe in ſplendida vrbe piſtorienſi.vbi vigebat ſtatutū
ꝙ donatio nō inſinuata ꝑtori ifra menſez nō teneat. Et q
dam donauit clerico neqꝫ inſinnauit ꝑtori infra menſez d
cidit donationē nō tenuiſſe ⁊ lꝫ ſtatutū nō afficiat clericū
tn̄ afficit ſuum ſubdituꝫ ī tenemēti predicta. ¶ Secundo
adde inq̄ſitum ſupradictū eſt eſſe magis dubiū qñ res nō
eſſet incorporata eccleſie ⁊ ageret actionē perſonali vtꝫ
tunc deberet cā decidi iure canonico puta qꝛ peteret lega
tum vel hereditas.Mibi videt ꝙ retenta cōi opi.nulla
eſſet dubitatio ex eo qꝛ pro re legata ei cōpetit actio in rē
vt eſt tetus in.l.i.C.cōia delega.ex quo ſequit ꝙ petipōt
corā iudice eccleſiaſtico vt in.c.cum ſit generale.de.eo. ⁊ ꝑ
111 cōſequens dꝫ attēdi ius canonicū. ¶ † Tertio adde inq̄ſi
tum dcm̄ eſt valere ſtatutū ꝙ iudex teneat ſeq libros mer
b catorū ᵇ in iudicādo.Ego vidi ſepenumero dubitari ⁊ fie
ri diagnos rumores ⁊ allegari bal.in.l.cūctos populos
.C.de ſūma tri.⁊ fi.ca.ver.vlterius quero circa ſtatuto ꝑ
miſſoria.vbi dicit valere ſtatutū ꝙ ſcripture cāpſorū vel
mercatoꝝ ſtetur tāqꝫ publico inſtrumēto nā ſi homo pōt
hoc facere vt in.l.theopompus.ff.de dote prelega. ergo
multo fortius poterit lex.arg.eius qđ voluit glo. in rub.
.C.de decre.decuri.Et viget hoc ſtatutū hic bononie vbi
ſtatur libris mercatoꝝ ⁊ artificū que doctrina idiſtincte
nō vꝫ mihi vera qꝛ prona eſt ad malū ꝑſertim hodiernis
temporibus in quibus nō eſt q faciat bonū nō eſt vſqꝫ ad
vnū teſte Pſalmiſta.Et ſuppremus gentiū ꝑdicator ſa
pienter dicebat.Cautius ambulate qm̄ dies mali ſunt.nā
talis cōſuetudo preſtat viā falſitati.nā quotidie falſificā
tur libri mercatoꝝ ⁊ plebeiorū ⁊ iō illud eſt ex illo ſtatu
to indiſcreto ⁊ ex illa cōſuetudine indiſcreta vt indiſtin
cte ſtetur libris taliū.Et adduco Bal.in.l.vnica.C.de cō
112 feſſio.in.v.col.vbi dicit † ꝙ ſi cōſuetudo diſponat ꝙ ſtet
libris mercatoꝝ occurrente iudicis ꝯſcia vꝫ tale ſtatutuꝫ
Si aūt tale ſtatutū diſponeret ꝙ ſtetur indiſtincte omni
ſcripture mercatoꝝ vel campſoꝝ nō valet qꝛ eēt ꝓna ad
malū dicta cōſuetudo qꝛ ad falſum cōmittēdū.Et forma
modularis cōſuetudinis eſt rō.iij.diſt.erit aūt lex.Et ad
duco qđ voluit bal.in.c.cū dilecto.de fi.inſtr.vbi dicit ꝙ
nō credit ſcripturis mercatoꝝ per ſe.⁊ ſi ſtatutū illud di
ceret nihilominꝰ ꝓpter eoꝝ fidē ⁊ legalitatē faceret ma
gnā ꝑſūptionē pro ſe allegat bar.in.l.nuda ratio.ff.de do
natio.⁊ ita intelligat qđ voluit do.Abb.in.c.bone.el.ij.
de poſtu.prelato.bal.in.l.cōperationē.C.de fi.inſtr.⁊ in

ᵃ ¶ Vouentes adde ad materiā iſtius ꝯclu ſionis bar.l.i. ſcrit in.iiij.co. vſi. ⁊ qd de ag rē.here. ⁊ vid beatū tho.ii.ij. q.lxxxvij.arti. i.vbi q ad hoc ꝙ votum obli get mirabiliter dicit ⁊ ſugge rit q ⁊ quot re quirātur ⁊ vi de pano.in.c. ſtatū d eo.vbi etiā iuniores ſcribentes re ferūt ⁊ multa adducūt q vi de ex te.

ᵇ ¶ Mercatoꝝ.pro quo vi de et do. alex. de imo.in.l.q dam.§.numu larios de edē. ⁊ in ꝯſi.iiii.in i.pte vbi tenet ꝑtē affirmatiuam.

rubrica ſupra de cōſuetudi.⁊ in.l.i.C.de edē.in rub.C.d
fide inſtru.⁊ in rub.⁊ in.l.ſi.⁊ in auc.ibi poſita.C.de ꝯſti
ſti.pecu.⁊ bar.i.l.quedā.§.nūmularios.ff.de edē. ¶ Ad
de inq̄ſitū dictū eſt ꝙ ſtatutū excludēs feminas a ſucceſſio.
ne inuitaas agnatos maſculos cōprehēdi clericos agna
tos bal.in cōſilio incipiente Martinus Jo. de florentia
poſito inter cōſilia ang.⁊ eſt in ordie.lxvij.vbi idē firmat
Et dicit nō obſtare huic ſtatuto ꝙ qdaꝫ ſunt agnati maſ
culi in qbus nō verificat rō ꝑpetuationis ⁊ cōſeruatiōis
agnationis ⁊ familie que cōſeruat per ꝓductionē prolis
que quādoqꝫ in aliquibus deficit rōne vitij naturalis.qñ
113 qꝫ rōne alicuius accidētis.vel rōne voti cōtinētie † qꝛ dꝫ
attendi cōis natura hoīuꝫ nō alicuius ſpāle vitiū.⁊ huic
cōi oēs adherent iuriſlatores abſqꝫ exceptiōe vitij ſingu
laris.l.ſi qs poſthumos.in princ.ff.de libe.⁊ poſthu.l.iu
ſto.§.nō mutat.ff.de vſuca.⁊ in auc.rebiterices matres vl
credi.§.qꝛ vero.l.nā ad ea .ff.de legi.Et his rōnibus fun
dat cōis opinio doctoꝝ tenentiū mente ſtatuētiū ſtatutū
extendi ad ꝑſonas mares agnatoꝝ in quibus opatur effe
ctus dicti ſtatuti ⁊ iam ſunt.xv.anni quibus hec queſtio
viguit de facto in ciuitate Pergamēſi in quodā magno
religioſo ordinis maximi ac ſanctiſſimi patris Domini
ci pro quo conſului ꝙ lꝫ eſſet religioſus nihilominꝰ gau
debat diſpoſitione ſtatuti vt tanqꝫ agnatus excluderet fe
114 minas a ſucceſſione paterna.† Sed iſto anno fuit Senis
queſtio ⁊ Paduę ſtatutū excludit feminas filias ⁊ inclu
dit agnatos maſculos ⁊ conſului tale ſtatutū non valere
⁊ ēt ita tenui in rubrica infra de ſucceſ.ab inteſto. vbi vide
115 re poteris ⁊ in dictis duobus cōſilijs . ¶ † Sed vtrū iſtō
ſtatutū cōprehēdat clericos agnatos. Mihi videt de iuſ
dicēdū ꝙ nō ex eo qꝛ ſtatutū iſtud fundat ſuper eo quod
non cadit in clericū. Primo iſtud ſtatutū fundatur ſup q
dam recōpenſatione quia ſuperſtites agnati maſculi ſuc
cedunt oneribus defunctorū quārum ad propulſationeꝫ
iniuriaꝝ actiue ⁊ paſſiue ⁊ quo ad ſimilia multa onera ⁊
incōmoda.eſt ergo equum vt ibi collocent cōmoda ꝓue
nientia ex agnatione vbi collocātur incōmoda .l.i.§.ſi.ff.
de aqua plu.arcen. ¶ Secūdo ratione cuiuſdam publi
ce vtilitatis que expoſtulat facultates ſuas ſingulis agna
tionibus ꝯſeruari vt familiaris ſalua ſit dignitas ⁊ hone
ſtas que abſqꝫ diuitijs non conſeruatur.l.ab omnibꝰ cir
ca princip.ff.de leg.primo.l.i.§.ſi ſeruus.ff.de ven.inſpi.l.
pietatis .C.de ſuſpectis tutori.l.creditores.ff.de ꝑuilegi.
116 cred.† ꝙ honores ⁊ onera publica potioribꝰ ⁊ honeſtio
ribus indicenda ſunt.ff.de decu.l.honores.l.ad ſubeūda
.C.eo.li.x.qꝛ intereſt rei publice per ditiores ⁊ digniores
regi in auc.de defenſ.ciuitatum.in princi.§.i.⁊ in auc.vt
omnes obedi.iudi.prouinc.circa prin.igitur rei publice
intereſt ſubditos habundare facultatibus ſuis auc.vt iu
dices ſine quo.ſuffra.§.cogitatio.honores autem.⁊ one
ra publicoꝝ officiorū conſtat ad viros ⁊ non ad feminas
ſpectare.l.femine.ff.de reg.iur. ¶ Item per virilem ſex
um conſeruatur agnatio ⁊ non finitur memoria agnatio
nis.l.pronunciatio.§.familie.ff.de verbo. ſignifica.l.libe
rorum eo.tit.inſti.qui.mo.pa.po.ſol.§.i. Modo in pro
poſito noſtro iſte rationes mouentes modernos legiſlato
res ad ſic ſtatuendum ceſſant in clericis conſtitutis in ſa
cris. Non enim poſſunt habere officia publica nec porta
re onera rei publice.nec poſſunt perpetuare agnationem
nec memoriam agnationum.⁊ huiuſmodi ſtatuta ſunt ir
rationabilia ⁊ odioſa vt pulchre voluit Bar.in.l.cūctos
117 populos.C.de ſumma tri.⁊ fide catho.vbi dicit † ꝙ hu
iuſmodi ſtatuta vt odioſa non extenduntur ad bona ſita
in alieno territorio ⁊ probatur in.l.maximum vitium.C.
de liberis preteritis vbi dicitur ꝙ eſt accuſatoriū notare
tale ſtatutum ⁊ eſt iniquum.Et ſi dicatur ꝙ imo eſt equ
um vt probatur in.l.ſi defunctus.C.de ſuis ⁊ legi. hered.
Reſpondeo ꝙ eſt equum equitate impropria ⁊ abuſiua
118 † quia equitas proprie eſt illa que eſt vna ⁊ eadem ⁊ vbi
cunqꝫ permanet.ita pulchre dixit Bartolus in dicta.l.ſi
defunctus

a defunctus[a]. Et adduco.l.xij.tabularum.C.de legi.here.
119 vbi probat † ꝙ ſtatutum derogans feminis in ſucceden/
do eſt iniurioſũ. ⁊ faciat qđ voluit Bal.in.l.qcunqꝫ.C.ꝺ
120 ſuis fugi. † vbi dicit ſtatuto cauet ꝙ exiſtẽte paterno nõ
ſuccedat auus matern[us] ꝙ nihilomin[us] ſuccedat auia ma
terna.q2 iſtud ſtatutũ nõ eſt rõnabile.iõ maſculinũ non
concipit femininum argumento.l.ſi vero.ff.ſo.ma.⁊ p cõ/
ſequẽs vr ſatis abſurduꝫ ꝙ eccleſia q̃ eſt altrix.⁊ cultrix
honeſtatis ⁊ iuſtitie vt dicit tex.in.c.i.§.ſi diuerſuꝫ.ꝺ alie.
fe.recipiat iſtud ſtatutum irrationabile ⁊ iniurioſuꝫ. Et
cum dicebat Lap.⁊ alij ꝙ ſtatutuꝫ põt pͥuilegiare cleri/
cos ⁊ allegat.c.dilecti.J.e.Ego rñdeo negãdo iſtõ aſſum
ptum p tex.c.eccleſia ſcẽ marie.de ꝯſti. Nec obſtat dictũ.
c.dilecti.q2 loquit̃ i pͥuilegio idulto anglicis a papa nõ
aũt loquit̃ ꝺ ſtatuto laycoꝝ.ergo cũ rõ mouens illos ſic
ſtatuentes nõ hẽat locũ in clericis ergo nõ hẽbit locum
diſpoſitio ſtatuti arg.c.cũ ceſſante.de appellati.l.adige/
re.§.q̃uis.ff.de iure patro.cũ ſimi. ¶ Et ſi quiſpiã dixe/
rit ꝙ huiuſmodi ſtatutum ſi non comprehenderet cleri/
cos agnatos eſſet extra libertatem eccleſie dico iſtud fo/
re falſum q2 lꝫ ſtatutum nõ conferat clericis cõmoduꝫ p
ueniens ab ipſo ſtatuto nõ pp hoc dr̃ eẽ ꝯtra libertatem
eccleſie.Et adduco ad hoc qđ pulchre voluit Bal. poſt
121 alios in auc.caſſa.C.ꝺ ſacroſan.eccle.vbi dicit † diſponit
ſtatutum ꝙ clericus litigans in foro noſtro ſeculari ideꝫ
habeat ⁊ non plus qđ haberet laycus in foro eccleſiaſti
co modo querebat̃ q2 in ſeculari foro erant quedam ſta
tuta inter laycos fauorabilia quibus de facto nõ poſſũt
vti clerici pp ſtatutum verum iſtud ſtatutum dicatur con
tra libertatem eccleſie ⁊ dicit ꝙ non q2 ſtatutum reduce
bat clericos ad ſuum ius cõmune q2 iſtud priuilegium
ſtatuti non eſt priuilegium conceſſum per ſummum pon
tificem vel iperatorem.⁊ ideo non dicit̃ eſſe ꝯtra liberta
tem eccleſie iſtud voluit ibi Jaco.bu.qđ ſequit̃ ibi Bal.
Pro quo dicto allego tex.in.l.ſi quis curialis.C.ꝺ epiſ.
⁊ cle.hoc voluit ibi bal.iſtud voluit do.abb.in repetitio
ne.c.eccleſia ſancte marie.de conſti.d. Pe.de ancha.in
repetitione.c.i.eo.ti.Saly.in dicta auc.caſſa.⁊ qđ volu/
it Bal.in.l.i.ad ſi C.de ꝯtrahen.emp.Cum ergo in pro
poſito noſtro non ſit lege canonica aut pontificia aut im
periali expreſſum ꝙ maſculus excludat feminam ſequit̃
ꝙ non eſt contra libertateꝫ eccleſie ſi clericus non gaude
at beneficio ſtatuti layci ⁊ eſt bene ponderandum dictũ
Bal.in dicta auc.caſſa.inquantum dicit ꝙ beneficiũ ſta
tuti non eſt beneficium conceſſum per papam vel impe/
ratorem q2 ſentit illud qđ dixit ſuperius ꝙ ſtatutum lay
ci non priuilegiat clericos q2 ex quo eſt ſtatutum vr̃ im/
perioſe diſponere priuilegiando.ſed laycus non põt im
perare clericis.ergo ⁊ p ꝯñs vr̃ ꝙ nullo mõ cleric[us] agna
tus excludat feminã a ſucceſſione parentis neqꝫ ẽt dꝫ ac/
ceptare lucꝝ irrõnabile ⁊ iniurioſum vt hr̃ in.d.c.i.§.p
diuerſum.Eſt tñ verꝫ ꝙ Lod.ro.in ſuis notabilib[us].cccc.
122 xxiiij.refert ſe habuiſſe in facto † cardinalis nouarie.tunc
temporis mortuus fuerat Rome relictis filijs ⁊ filiab[us].
⁊ pp ſcieꝫ ſuã puenit ad cardinalatũ.ꝯſtitutio in ciuitate
Nouarie dictabat ꝙ ſtantib[us] maſculis nõ ſuccedãt femi
ne.dubitabat̃ an illa ꝯſtõ haberet locũ in ſucceſſiõe hui[us]
cardinalis.Tu diceres inqt ꝙ nõ p.c.eccleſia ſcẽ marie.
de ꝯſti.⁊ p.c.q̃ in eccleſiaꝝ.e.ti.⁊.c.bñ qdẽ.xcvi.di.Sꝫ ꝺ
iura nihil faciũt ſm eũ q2 ſtatutũ loquit̃ prohibẽdo pſo/
nã layci ſuccedere.⁊ dicit ſe multũ dubitare de hoc caſu.
123 ⁊ pollicet̃ ſe dicere aliq̃ pulchra iter q̃ dicit † ꝙ ſtatutum
laycoꝝ ſimplr̃ pmiſſiuũ ꝯprehendit clericũ in ei[us] fauorẽ.
⁊ allegat.d.c.cũ veniſſent.de eo q mit.i poſ.⁊.c.ꝯſtitut[us].
ꝺ i ite.reſti.⁊ allegat Lap.alſone cẽteſima ⁊ alſone.cvij.
Et ſic tꝫ do.Lod.ꝙ ſtatutũ inuitãs agnatos ad ſucceſſio
nem ꝯprehẽdit clericos agnatos.ſed nihilominus ꝯtra/
ria opi.vr̃ verior q2 mens ſtatuentium fuit illis qui ꝯſer
uant generationẽ ⁊ familiam ſꝫ per religioſum agnatuꝫ
non ſuat̃ ergo. Nec ob.cuꝫ dicit Bal.ꝙ dꝫ attendi cõis
natura hominũ ⁊ nõ ſpãle vitium q2 rñdeo ꝙ ſi ita eſſet
ſequeretur ꝙ monachus ⁊ ſimiles ſuccederent in feudũ
qđ tñ non eſt verum vt in.c.i.de milite vaſ.qui arma bel
li.depo.⁊ p gl.in.l.de quibus.ff.de legi. Preterea faci/
124 ant † generalia verba ſtatuti non aptant̃ ad impoſſibilia
b ſtatuentis[b] vt in.c.tua.de deci.Sed impoſſibile eſt laycũ
per ſuum ſtatutuꝫ diſponere de clerico in ſpecie ergo nõ
vr̃ in genere ſtatuiſſe.c.ſi.de immu.eccle.lib.vi.ergo ſeq/
tur ꝙ nõ cõplectit̃ clericos agnatos. Preterea adduco
ſingulare dictum hoſtien.in.c.ſi.de ſolu.vbi voluit ꝙ lex
imperialis diſponens fauorabiliter de eccleſiis ⁊ ꝺ eccle
ſiaſticis perſonis cenſet̃ approbata per papaꝫ.ſecus ſi eſ/
ſet ſtatutum municipale quantũcunqꝫ ſit fauorabile op[us]
eſt ꝙ approbet̃ ꝙ p papam.c.bñ qdẽ.xcvi.diſt. Et ſi di/
cat̃ vt dixit Lapus ꝙ iſtud ſtatutum eſt pͥuilegiatuꝫ ⁊ iõ
comprehendit clericum tex.eſt in.c.dilecti.J.e.q2 ad hoc
reſponderi poteſt ꝙ.d.c.dilecti loquit̃ in priuilegio idul
to a ſede apoſtolica iõ nõ eſt mirum ſi comprehendatur
clericus ergo.ſecus eſt in ſtatuto municipali.Et adduco
125 qđ pulchre dixit do.Anto.hic vꝫ † vbicunqꝫ ſtatutuꝫ lay
corum priuilegiat clericum nõ prodeſt clerico ſi tale ſta
tutũ eſt min[us] rõnabile.Sꝫ ſtatutuꝫ ſecludens feminas a
ſucceſſione ⁊ includens agnatos maſculos eſt minus ra
tionabile ergo ſequit̃ ꝙ clericus agnatus non includit̃
in tali ſtatuto.iſta minor probatur ex doctrina bar.in.l.
cunctos populos.C.de ſumma tri.⁊ fide ca.vbi dicit ꝙ
tale ſtatutum non extenditur extra territoriuꝫ q2 eſt irra
tionabile ergo.Et ſi quiſpiam dixerit imo tale ſtatutũ ẽ
irrationabile q2 eſt conforme legi diuine vt habet̃ nume
ri.xxiij.c.⁊ voluit ang.in diſputatione ſua incipiente no
bilis quidam genere.⁊ voluit Saly.in.l.cunctos popu
los.C.de ſumma trini.⁊ fide ca.dicens ꝙ imperator ma
le ꝯſiderauit in.l.maximum vitium.C.de liberis preteri
126 tis.ſꝫ pro certo Saly.minus perite loquit̃ † nã pcepta iu
dicialia veteris teſtamẽti nõ ligant hodie in nouo teſta/
c mento[c] Jeſu chriſti niſi quatenus approbata ſunt per ha
benteꝫ auctoritatẽ.l.condende.vt probat̃ in.c.tranſlato
de conſti.⁊ per beatum Thomã in pma ſecunde.q.ciiij.
ar.iii.Et tangit̃.vij.diſtin.c.is ita.⁊ in.c.ſi.de conſue.Et
p Jo.de imola in.l.teſtamenti factio.ff.de teſta.⁊ in.l. ſti
pulatio hoc mõ ꝯcepta de ver.ob.Et ſi occurreret in con
tingentia facti conſulerem contra Lapum Jo.de ligna.
do.ant.⁊ alios lꝫ alias conſulerim contrarium neqꝫ eſt
127 mirum † q2 pp diuerſa fantaſmata quottidie generantur
in nobis diuerſe intellectiões vt voluit phyloſophus in
d iij.de anima[d].gl.in.l.de tutela.C.de inte.reſti.mino.⁊ ibi
Bal.⁊ qđ voluit idẽ bal.in.l.i.C.ꝺ his qui ante apertas
tab.⁊ qđ habetur in.l.duo fratres.ff.de iure patro.ſcribi
mus indocti doctiqꝫ poemata paſſiꝫ.⁊ facit quod voluit
Jo.an.in procmio.vi.⁊ propheta.Junior fui ⁊ ſenui. ⁊
apoſtolus.Cum eram paruulus loquebar vt paruulus
⁊c.Sꝫ ꝙ ad illam conſtitutionẽ nouarie.generoſa eſt p
Jouem heſitatio ⁊ deciſione difficilis vtrum comprehen
dat defunctum clericum relictis filijs ⁊ filiab[us].Et addu
ci poſſet elegans doctor bal.in.c.cum veniſſent ꝺ eo qui
128 mit.in poſ. † vbi dicit ſtatuto cauet̃ ꝙ coniuncti litigan/
tes ad inuicem teneant̃ compromittere ꝙ tale ſtatutum
non compꝛhendit clericum coniunctuꝫ ẽt ꝯſtitutuꝫ in mi/
noribus ita dicam[us] in propoſita ꝯſtitutione.Sꝫ in ꝯtra/
rium adduci poſſet qđ ſapienter voluit Saly.in auc.caſ
129 ſa.C.de ſacroſan.eccle.in vltima columna. † vbi dicit ſta
tuto cauet̃ ꝙ in alienatiõe rei imobilis fienda per mino
rem debeat interuenire conſenſus agnatorum ⁊ clericus
minor donauit layco maiori ſine illa ſolẽnitate ꝙ nõ va
let talis donatio ⁊ ſic vult ꝙ ſtatutum laycorum diſpo/
nens pp publicum bonum compꝛhendit clericum. Cum
ergo illa ꝯſtitutio ꝙ agnati ſuccedant excluſis feminijs
concernat publicum bonum ſequit̃ ꝙ comprehendit cle
ricum ⁊ miruꝫ eſt ꝙ Lodo.ro.nõ allegauit prefatas do
ctrinas bar.⁊ Saly.adinuicem contrarias tamen mihi

a ¶ Defunct[us]. Ubi etiã vide Bal.ideꝫ aſſerentẽ qui multa pulchra addit. ⁊ vide eundem Bal.in.c. ad hec.in.vi. col.de pa.iur. ſir. ⁊ in.l.certũ C.de iu.do.q[ui]b[us] in locis multa de equitate colliges.

b ¶ Statuẽtis. Adde bal.in.l.ſi §.in cõputatione.C.de iure delibe.q in terminis iſtaꝫ q.tangit ⁊ facit qđ voluit Pau.de caſt.l ꝯſ.xli.incipiẽ.in cauſa capture q multa pulchra dicit.

c ¶ Nouo teſtamẽto. De teſtamẽto veteri ⁊ nouo ſeruãdo vide.c.ſctã romana.xv. diſtinc.vbi ſolẽnes glo. ⁊ vide ad materiã ſ̃ceptorẽ meuꝫ.in.iii.ſen.diſt.l.q.iii.vbi de lege nature euãgelica poſitiua multa pulchra dicit.

d ¶ De anima. Habetur ori.inaliter allegato loco tex.cõmẽ.xxx.ꝺ quo ſupra.

videtur ꝙ tale ſtatutū habeat locū in filijs ⁊ filiab⁹ legi
timis ex clerico decedēte ab inteſtato. Et moueor hac rō
ne ſtatutum iſtud diſponit eo caſu quo mortuus eſt ab in
teſtato quo tpe bona non ſunt clerici ſed ipſorū filioꝝ ⁊
filiaꝝ qui ſunt layci ⁊ ſubditi ſuperiori layco ſtatuēti. er
go potuit ſtatutum diſponere de bonis puentis ad ipſos
laycos ex diſpoſitione iuris cōis ⁊ per ɔñs non attendit
tps quo clericus viuebat ſꝫ attendit tempus quo ipſe nō
erat dñs rerum ⁊ in argu. adduco gl. valde ſing. in. l. illa
130 inſtitutio. ff. de here. inſti. que dicit ꝙ teſtator diſponit d
rebus tempore quo nō eſt futur⁹ dñs ⁊ adduco gl. xiij. q. ii.
§. ex his oībus. Et pro intellectu illaꝝ gloſaꝝ. vide que
ego dixi in rubri. C. de teſta. in lec. ⁊ per ɔñs maſculi exclu
dent feminas in iſto caſu. tene mēti hanc rōem q: ē nouiſſi
ma ⁊ forte in cū reddet ꝯſtantior. ⁋ Ultimo no. ex hac
131 gl. ſm do. anto. ꝙ in loco tpalis iuriſditionis eccl'ie ſer
uant canones in deciſionib⁹ cauſarū ⁊ non leges ciuiles
vel conſuetudines aut ɔſtitutiones particulares ciuitatū
contrariantes canonibus vel legibus cōibus probat in.
c. ſi duobus de app. faciat gloſ. in. c. ij. de arbi. lib. vi. facit
elegans dictum bal. in. l. i. C. qui bonis cedere poſſ. vbi di
cit ꝙ in terris ſubiectis eccleſie temporaliter ſtatutū in du
bium reducit vt concordet cum iure canonico ⁊ nō cū iu
re ciuili d ɔſuetudinib⁹ aut ſtatutis pticularib⁹ terre tpa
liter ſubiecte pape ē maior dubitatio tñ do. ant. tꝫ idē ꝙ
nō valeāt niſi ſint a ſupiore ɔfirmata lꝫ pmo aſpectu hoc
videatur durum vnde dicit ꝙ. l. oēs populi. ff. de iuſti. ⁊
iu. non habet locū in terris tpaliter ſubiectis eccleſie vt
poſſit ibi popul⁹ abſqꝫ lcia ſui ſupioris facere ſtatuta. do.
abb. dicit iſtā qōnē pendere ex intellectu. d. l. oēs popu
li. Nam ſi tenemus intellectū ad illā legē qꝫ ibi tꝫ bar. ꝙ
nō hēat locū in quolibet populo ſꝫ tm̄ in eo qui hꝫ iuriſ
ditionem a pncipe conceſſam per pſcriptionē acqſitam
tunc populus tpaliter ſubiectus eccleſie poterit ſi habet
ex pſcriptione vel ex bñficio pncipis alſ aūt nō valebūt
ſtatuta eoꝝ. Et ſic res clara eſt pro. quo dicto facit hꝫ do.
abb. q: ſi populus non hꝫ iuriſditionē imo tota eſt penes
ſupiores nō apparet rō quare poſſit facere ſtatuta ad de
ciſiones cauſaꝝ cū ɔdere ſtatutū ſit iuriſditionis. vt volu
it gl. in. l. i. ff. de iuriſditione om. iu. ⁊ Inn. in. c. cum acceſ
ſiſſent de conſti. li. vi. Sꝫ iſte intellectus nō plꝫ do. Anto.
hic nec in. c. ſi. d ɔſue. nec plꝫ do. abb. hic q: illa lex loqui
tur indiſtincte vt inſti. de iure. na. gē. ⁊ ciui. §. omnis vbi
132 habetur ꝙ quilibet populus pōt ſibi facere legem^a ⁊ p
bat in. c. ius ciuile. i. di. ⁊ vī habuiſſe popul⁹ ex beneficio
principis ſaltē ex tacito conſenſu. vt in. l. omnes populi.
ſ. dicta. ⁊ faciat q: ipſemet Bar. in. d. l. oēs populi vult
ꝙ ciuitas pōt tm̄ ſtatuere vbi ius ciuile nō reſiſtit expſſe
⁊ nō in reſeruatis pncipi ⁊ nō vbi agiſ ɔtra bonos mo
res ⁊ ſic in alijs ɔcernentib⁹ ipſos ſubditos potuerūt ſta
tuere q: qd ad pncipem cū nihil aliud intendat pnceps
niſi partes ipſas reducere ad concordiā. l. i. ff. de ope. no.
nun. l. iuriſgentiū. §. ſi paciſcar. ff. de pac. ⁊ ſm iſtū intelle
ctū ſatis pōt dici valere ſtatuta lꝫ ſint ɔ̄ canones exceptis
tm̄ caſib⁹ predictis q: ex quo d iure ciuili hoc competit ex
antiquiſſima conſuetudine nec de iure canonico reperiſ
ɔ̄trium ſatis poſſunt leges ciuiles obſeruari. Nec ob. c. i.
ſtitutionis. xxvi. q. ij. ⁊. c. ꝙ ſup his de voto cum ſimil. q:
loquunſ de ſtatutis edendis a clericis in ɔcernentib⁹ ſta
tum clericalem ſecus aūt in ɔcernentib⁹ ipſos laycos ⁊
non tangentib⁹ reſeruata pncipi vel bonos mores vel ni
ſi canon expreſſe non reſiſtit q: his caſib⁹ non valent ſta
tuta vt dcm̄ eſt pro quo adduco. d. abb. i. c. veniētes d iu.
iur. vbi ciuitas tudertina q̄ eſt ſuppoſita eccleſie fecit ſta
tuta ⁊ hēbat ɔſuetudines ſpāles nec papa ibi expſſe eas
reprobat niſi inquātum tangunt ius ⁊ honorē pncipis ⁊
ita reſidet. d. abb. h. Tu adde q: vt cōiter dr̄ iſta ciuitas
eſt tpaliter ſubiecta eccleſie ⁊ tñ hꝫ ſtatutū ꝙ cauſe profa
ne ciuium terminenſ iurib⁹ ciuilibus ⁊ nō canonicis qḋ
nō eſt ſine admiratione. Item ego vehementer admiror

a ⁋ Leges. In telligē tu generalem nō autē ſpālem. ſ. ɔtra certas pſonas l. ſi priuato. ⁊ l. totiēs. §. i. ff. de pollici. l. anthiochenſiū. d priuile. cred. ⁊ Barto. late in quodā cōſi. incipi. dubia occurrentis. pro quo vide ang. in. l. ſi vēditor. §. ſi conſtat. ff. cōmu. predio.

de do. abb. hic qui dicat ⁊ ſcribat ɔtra mentem ⁊ deſide
riū dñoꝝ clericoꝝ q ita anhellāt ad iuriſditionē hñdam
ſicut piſces anhellāt ad equora. Sꝫ ego adduco bal. i. c.
cum oēs ad fi. de ɔſti. vbi refert hoſti. dicere ꝙ hodie po
puli lꝫ pncipales ⁊ clariſſimi nō poſſent facere aliqḋ ſta
tutum niſi pnceps hoc eis expreſſe concedat vel ɔfirmet
⁊ probat ex eo q: populus ro. in quo ois populus inclu
ditur omne ſuū impiū tranſtulit in pncipē. ſed bal. ibi di
133 cit ꝙ ptās ſtatuendi ⁊ iuriſdictio ſunt ɔnexa ⁊ q hꝫ vnū
habet reliquū eiuſdē qualitatis neqꝫ aliqd vꝫ rō Hoſt.
q: d. l. oēs populi eſt approbata p Iuſtinianū ⁊ ſic per
Ceſarem iō dꝫ haberi pro ɔſtitutione imperiali pſertim
134 q: Iuſtinian⁹ fuit poſt Ceſarem auguſtum. vt no. in. l.
emilius largian⁹ ad fi. ff. de mino. iō dicit ſtatuta populo
rū valere niſi eis ſit expſſe inhibitū p pncipem eoꝝ. ſed ec
cleſia romana in ſuis terris vtiſ opi. hoſti. ſm qḋ nō ſim
pliciter q: vult nulla ſtatuta valere niſi a ſe ɔfirmenſ ne
populi ſubiecti valeant ɔtra libertatē eccleſie aliqḋ imo
ginari ſitiunt. n. iuriſditionē hꝫ eā ſicut ceruus deſiderat
fōtes aquaꝝ hꝫ quoſdā male tñ ſꝫ vere loq̄ntes d clericis
ita dixit bal. in. d. c. cū oēs de ɔſti. Sꝫ idē bal. in. c. i. de cō
ſti. ad fi. dicit ꝙ populus regiſ tribus modis. ſ. rege ⁊ ta
lis populus nihil pōt ſtatuere niſi nutu regis ɔcedente
q: nō pōt pl⁹ ſtatui. Scdo mō regiſ lege propria ſtatu
tis q̄qdem ſtatuta valent dūmodo ſint licita ⁊ honeſta.
Et his duob⁹ modis regiſ popul⁹ expſſe tñ ius ſupioris
nō pōt tangere. c. veniētes. de iu. iu. Tertio mō regiſ cō
ſuetudine ⁊ iſto mō regiſ tacite tñ ſi iſta ɔſuetudo tangit
regalia dꝫ eſſe d pncipis ɔſcia. vt no. Bal. in. l. ſi publica
nus. §. in vectigalib⁹. ff. de publicanis. Cōſuetudines aūt
fori iudicioꝝ nō dicunſ regalia neqꝫ requiriſ ɔſenſus pn
cipis romāoꝝ ſeu mediati ſupioris q: qcqd pōt popul⁹
expſſe ſtatuēdo pōt tacite inducēdo ɔſuetudinē. l. d qb⁹
ad fi. ff. de legi. Itē ſtatutū fit in inſtanti. ſꝫ ɔſuetudo itro
duciſ ſucceſſiue q̄re dꝫ eē pſcripta vt eſt gl. ſin. in. l. nemo.
§. temporalis. ff. de reg. iu. pro q̄ gl. ego allego caſū in. l.
fi. C. d ſerui. Sꝫ idē Bal. in. c. veniens de iu. iu. in vltimo
135 no. colligit ꝙ ciuitas tudertina lꝫ de ɔſuetudine eligat
ſibi ɔſules ⁊ iudices tñ eſt d tpali iuriſditiōe eccl'ie ⁊ ni
hil pōt ſtatuere niſi p iudiciū pape ⁊ oia eoꝝ ſtatuta q̄ ti
gent in derogatiōe eccl'ie ſunt nulla ipſo iure qcqd tuder
tini dixerint oia tñ mutarunt ⁊ victricib⁹ armis ceſſerūt
⁊ potius fuerūt martyres qꝫ ɔfeſſores. Et opponit ſi ci
uitas illa ē eccleſie romane ergo ɔſuetudo eoꝝ ē nulla ſi
ne ɔfirmatiōe papali. Sol. ꝙ papa voluit hāc ɔfirmatio
nē ɔtendere ſꝫ niti⁹ agere nō videre ſꝫ trāſitorie pcedere
in his q̄ nō ledebāt iuriſditionē eccl'ie. Ceteꝝ d rigore iu
ris nihil poſſūt ſtatuere niſi papa ɔfirmet allegat Ray
neriū de forli. in repetitiōe. d. l. oēs populi. ⁊ cy. ibi ⁊ qḋ
hr̄ in auc. de defenſorib⁹ ciuitatū. §. interſꝫ. Sꝫ idē bal. in
136 . l. ex placito. C. de re. pmu. dicit ꝙ ſi papa ɔfirmauit ſta
tuta ſpoletī illa ſtatuta dicunſ papalia ita ꝙ illoꝝ trāſ
greſſor puniatur vt ſtatutoꝝ papaliū tranſgreſſor. Aut
enim papa confirmat vt in cā vniuerſitatis ⁊ nō ſūt ſtatu
ta papalia. vt in. l. omnes populi. aut cā ſpecifice vt pura
confirmat ſtatutū vt ꝙ pater poſſit relinquere filio ſpu
rio ⁊ tale ſtatutū intelligiſ papale cū fauore populi il
lud cōfirmauerit iō populus poſſet penitere ⁊ redire ad
ius cōe ⁊ ſic bal. vī ſtare in hac ɔcluſione ꝙ ſi popul⁹ ec
cleſie facit ſtatuta quorum editio ſpectet ad populum vt
ſilis legibus iter ſe vtaſ ⁊ pōt ſtatuere. d. l. omnes popu
li. Si vō facit ſtatuta quoꝝ editio ſpectet ad populū tūc
requiriſ ɔfirmatio papalis ⁊ nō pōt populus facere ta
137 lis ſtatuta. Sed idē bal. in. l. ij. C. q bo. ce. po. dic ꝙ ſicut
promptum eſt leges legib⁹ ɔcordare ita ſtatuta munici
palia legib⁹ ɔcordare in terris eccleſie ɔcordando poti
us cū iure canonico ſi potero ɔcordaſ q: preualet papa
ſibi ipatori. ⁊ eꝫ i terris ipꝫ ɔcordabo mūicipales leges
cū ɔſtitutionib⁹ pncipum a qbus pmittunſ fieri nō atten
tis eccl'iaſticis decretis. ⁊ ſic bal. ibi tꝫ apto ore ꝙ pplus
in terris

in terris eccleſie pōt facere ſtatuta municipalia mihi vī
ꝙ iſta ſit pura veritas ⁊ ad hoc adduco caſū in terminis
ad quē antiqua ⁊ moderna iuris prudentia nō aīaduer
tūt. vt i.c. cū veniſſent ð eo q mit. in poſ. q̄ ſubtiliter ita in
duco ibi .n. delegat⁹ delegauit cām vt terminaret ſm ius
138 ⁊ bonā terre ɔſuetudinē † clarꝫ eſt ꝙ illud v̄bum ius pro
latū a legato vel papa itelligit̄ de iure eccleſiaſtico ⁊ ſic
de iure canonico q2 v̄ba intelligunt̄ ſm q̄litatē pſone vt
.l. ex militari. ff. de teſta. mili. l. plenū. §. equitij. ff. de vſu ⁊
139 habi. ⁊ ideo dicit bal. in. l. ſi q̄ C. de inoffi. te. † ꝙ ſi papa
ɔcedit monacho ꝙ poſſit teſtari ſm iuris diſpoſitionē in
telligit̄ ſcꝫ ius canonicū. Et pulchre dixit bal. in. d. c. cū
veniſſent ꝙ illō v̄bū ius prolatū ab ipatore intelligit̄ ſꝫ
ius ciuile impiale. ⁊ ꝓlatū a rege ſcꝫ ius regium. ⁊ ſic
regale. ⁊ ſic eo modo prolatū a papa intelligit̄ ſcꝫ ius
canonicū ſequit̄ ergo ꝙ intelligit̄ ſcdm ius canonicū cū
poſtea dicat i. d. c. cū veniſſent. ſcꝫ bonā terre ɔſuetudinē
clarum eſt ꝙ intelligit̄ de ɔſuetudine que eſt ɔtraria iu
ri canonico ⁊ nō de ea q̄ eſt ɔformis iuri canonico q2 ius
canonicū de ſe ſancitū eſt iuſtū bonū ⁊ equū in. §. erit aūt
lex. iiij. di. ſi ergo ɔſuetudo eſt laud abilis in terris eccl̄ie
ɔtraria iuri canonico q̄ eſt ɔformis moribus vtentiū ſeq
tur ꝙ talis populus pōt introducere talē ɔſuetudinē. er
go ibi eſt caſus ꝙ populus tpaliter ſubiectus eccl̄ie pōt
140 ɔdere ſtatutū ſicut pōt introducere ɔſuetudinē † q2 ſtatu
tū ⁊ ɔſuetudo nō differūt niſi ſicut tacitum ⁊ expreſſum.
l. de quibus. ff. de legi. cum ſimil. ¶ Scdo facit populus
ſubiectus impatori pōt ɔdere ſtatuti ergo multo forti⁹
poterit popul⁹ ſubiectus eccl̄ie. naꝫ melioris ɔditiōis dꝫ
eē popul⁹ eccl̄iaſtic⁹ q̄ꝫ popul⁹ impialis q2 ſubditus ful
get ex ſplendore dn̄i cui ſeruit. iuxta illō qð hꝫ in tex. val
de ſing. in. l. i. C. ð ꝓpo. ſa bo. li. xij. in v̄. quos lateris no
ſtri decus illuſtrat. ⁊ facit tex. valde ſing. in. l. hītatio. ff. ð
ven. in poſ. mit. in v̄. ſcꝫ dignitatem. vbi Nic. de nea. di
141 cit † ꝙ ſerui nobiliū ſiunt melioris ɔditōis q̄ꝫ ſint ſui ple
beorūꝫ ⁊ iō dicebat Bal. in. c. i. de fe. guardie ꝙ coquus
ꝑncipis dꝫ habere dignitatē. facit tex. i. l. ij. ff. de albo ſcri
142 ben. ⁊ ibi frāciſcus tigrini dicit † ꝙ miles effectus ab im
peratore ꝑfert̄ militi effecto a rege vel a barone ⁊ ſic ca
nonic⁹ effect⁹ a papa ꝑfert̄ canonico effecto ab epō. ⁊ iō
dicim⁹ ꝙ medic⁹ pape eq̄pat̄ comiti. vt. l. i. C. ð comitib⁹.
lib. xij. facit tex. in. c. mancipia. de rerꝫ permuta. vbi eē ſer
uūꝫ eccleſie ē dignitas. facit tex. in. l. i. C. de māda. ꝑn. vbi
eē notariū ꝑncipis ē dignitas. facit tex. in. l. ſꝫ ⁊ ſi q. §. i. ff.
143 de vſufru. ⁊ qð ibi no. bal. Et ex iſtis ɔſtat † ꝙ maioris ꝑ
ſtātie dꝫ eē popul⁹ ſubiect⁹ pape ⁊ eccl̄ie q̄ꝫ popul⁹ ſubie
ctus ipatori ⁊ regi q2 papa eſt ſūmus ꝑnceps iuxta illud
pſalmiſte. Oīa ſubieciſti ſub pedib⁹ ei⁹. ⁊ iuxta illud pſal
miſte. Minuiſti eū paulomin⁹ ab angelis. facit. c. nouit
ð iudi. vide dicta ibi p me. ergo ſeq̄t ꝙ ſi popul⁹ ſubiect⁹
ꝑncipi pōt ſtatuere ꝙ forti⁹ poterit ſtatuere popul⁹ eccle
ſie dūmodo rōcinabiliter ſtatuat. Preterea faciat an̄q̄ꝫ
popul⁹ trāſlatus eēt in eccl̄iaꝫ ⁊ o. ð quo hꝫ in cle. i. ð iu. iu.
⁊ plene hꝫ de donatiōe ipatoris p Jo. de imo. in rub. ff. ð
v̄bo. ob. popul⁹ poterat ſtatuere. vt in. d. l. oēs populi. er
go ſequit̄ ꝙ trāſiuit in eccleſiā cū illo iure vt no. gl. fin. in
l. incola. ff. ad munici. quā hic allegauit. d. abb. ſm quaꝫ
gl. ɔſuluit aage. ɔſilio. cciij. incipiente venio ad ꝑmū du
biū de q̄ gl. exclamat bal. in. l. placet. C. de ſa. ſan. eccle. q̄ꝫ
gl. no. ꝙ onus iam formatū ⁊ radicatū in re ſi illa trāſe
at in eccl̄iaꝫ tenebit̄ eccl̄ia ad illud on⁹ ita dicam⁹ in caſu
noſtro vt popul⁹ iam hn̄s ptātem ɔdendi ſtatuta ꝑticula
ria trāſiēs in eccl̄iaꝫ trāſeat cū illo honore. Et ſi q̄ſpiā op
ponat de eo qð voluit bar. in. d. l. ſi qð extraordinariam
144 . C. de leg. lib. x. vbi dicit † ꝙ ſtatuta que fiūt in marchia
vel in ducatu nō valent niſi ɔfirment̄ a ſupiore ⁊ dicit ibi
bar. ꝙ nō admittit̄ tale ſtatutū niſi approbet̄ p ſupiorem
⁊ plus dixit bal. in. d. l. oēs populi. referēs cōpoſtelanūꝫ
ꝙ nulla ciuitas pōt facere ſtatuta abſq̄ꝫ magiſtratu que
opi. eſt ſeuera ſm eū ⁊ tenaciter ſeruat̄ in terris eccl̄ie ad

eo vt ſi tota ꝓuincia marchie vel ducat⁹ faceret ſtatutum
nō admitteret̄ niſi probaret̄ p ſupiorem allegat bar. i. d.
l. ſi qð. ⁊ ſic bal. nō ſequit̄ opi. bar. idē voluit pe. ð anch.
in repetitiōe. c. canonū de ɔſti. in. viiij. q. pro certo ɔſun
dit̄ dcm̄ bar. p. d. l. oēs populi ɔiuncto. c. cū veniſſent de
eo qui mit. in poſ. nā in. d. l. oēs populi. dī ꝙ populi q le
gib⁹ ⁊ morib⁹ regunt̄ ptim ſuo iure ⁊c. vbi probat̄ ꝙ po
puli q viuunt ɔſuetudine pn̄t facere ɔſuetudinem ꝑticu
larem populo ſuo. Sed terre eccleſie ſubiecte tpaliter re
gunt̄ ɔſuetudīe. vt eſt tex. in. d. c. cū veniſſent. ergo ſequi
tur ꝙ bar. nō bn̄ loq̄t̄. ego ɔſului ſepenumero i ſtatutis
marchie ſꝫ nō vidi dubitari ſi talia ſtatuta id geant ɔfir
matiōe papali iō ſi nō tangūt ius ſupioris dico ꝙ valēt
⁊ ita ɔſulerē q̄cq̄d dixerit hoſt. ⁊ ſequaces. ⁊ inq̄ſitū ſupi
us eſt dcm̄ cās clericoꝝ decidi lege canonica ⁊ nō ciuili
145 anno ꝑterito fuit dubitatio apō parmā † vtꝝ diſpoſitio. l.
ſi. C. ð acq. poſ. hēret locū in clericis ⁊ q̄dā dicebat ⁊ ɔſu
lebat ꝙ nō p illā doc. hoſt. i. c. ſi. ð ſol. ⁊ Archi. i. c. lege. x.
di. ꝙ ab eccl̄ia ſūt approbate leges ipiales fauorabiles
clericis ſꝫ ſi ſunt onerofe itelligunt̄ reprobate. ego ɔſului
ꝙ hēat locū in clericis. ⁊ adducebā. c. q̄m. x. di. ⁊. c. cum
ad verꝫ. xcvi. di. vbi dī ꝙ pontifices pro curſu tpaliuꝫ legi
bus impialibus vtent̄ ⁊ qð hꝫ i. c. quo iure. viij. di. vbi dī
iure humano poſſeſſiōes poſſident̄. facit. c. ſi tributū ⁊. c.
magnū. xi. q. i. ⁊ adduxi do. Pe. de ancha. in repetitiōe.
c. canonū in. iiij. opp. His itaq̄ꝫ replicatis in. vi. certavbi
multū pulchre loq̄t̄. Et pōdera diligēter q2 inq̄ntū ſu
peri⁹ dixi ꝙ ſi ɔſtitutio impialis inducit certā ſolēnitatē
vt ſubdit⁹ transferat rē in eccleſiam vel clericuꝫ ꝙ valeat
ſatis vī probari p. d. c. cū ad verꝫ. ⁊. d. c. q̄m. vt pōtifices
pro curſu tpaliuꝫ vtant̄ legib⁹ tpalib⁹. ⁊ ad dcm̄ hoſt. in
d. c. ſi. de ſo. ⁊ Archy. i. d. c. quo iur. ⁊. d. c. lege. ego facio
hāc ɔſiderationē q2 aut. l. impialis loq̄t̄ in gn̄e ⁊ tūc lꝫ
ſit onerofa eccl̄ie tn̄ ligat eccl̄iaꝫ. q2 eccl̄ia vtit̄ legib⁹ im
pialibus pro curſu tpaliuꝫ. vt in. d. c. cum ad verum. ⁊ in
hoc nō bn̄ loq̄t̄ Inn. in. c. nouit de iudi. ⁊ hoſti. in. c. ſi.
de ſol. cū ſimil. Aut lex impialis loq̄t̄ ſpecifice de cleri
cis ⁊ eſt ɔtra ꝑuilegiū vel libertatē eccl̄ie ⁊ tūc cenſet̄ re
probata p. d. c. eccl̄ia. de ɔſti. c. i. ð ɔſue. Si v̄o nō ē liber
tatēꝫ eccl̄ie ſꝫ eſt onerofa aut illō onus ꝑncipaliter reſpi
cit ſubditum ſuū q2 artat ad certaꝫ ſolēnitatē obſeruabi
lē ⁊ factibilē ⁊ tunc vꝫ illa lex ⁊ lꝫ nō aſtringat eccl̄iam
aſtringit ſubditū ſuū q nō pōt diſponere de re ſua ſpreta
lege ſui ſupioris. aut ꝑncipaliter illō onus reſpicit eccl̄iā
vel clericos ⁊ tunc aut ē in rebus eccl̄ie q̄rētis ⁊ cenſet̄ re
probata illa. l. ⁊ nō vꝫ aut ē ſup rebus q̄rendis ⁊ tunc vī
ꝙ valeat ar. l. q̄d aūt. ff. que in frau. cre. vide q̄ pleniſſime
146 dixi in repetitiōe rub. de re. eccle. non alie. † Ultimo do.
Cardi. hic dicit clericus obligauit ſe ad obſeruāduꝫ ſta
tutū ciuitatis q conuenit̄ in foro eccl̄ie refert bal. ſe q̄ōne
facti conſuluiſſe ꝙ iudicabit̄ ſcdm ſtatutū ciuitatis nō ea
rōne ꝙ ſtatuta aſtringat clericū ſꝫ q2 cleric⁹ ad h̄ ſe po
ſt obligare q̄ſi vtit̄ ſuū itereē ⁊ nō eccl̄ie. Et p iſta ſit expe
dita hec decretalis. Si q̄d mali dixerim ſubycio corrigē
duꝫ iudicio doctoꝝ ⁊ ſcholariū. Si aūt aliquid boni di
xerim optimo ac ſanctiſſimo deo tribuat̄ cui ſit honor ⁊
gloria ⁊ imperium. Andreas Barbatia.

Icet ex ſuſcepto.

a Legit̄ varijs modis. hoc intendit Laycus[a] laycū ſup re ci
uili corā eccleſiaſtico iudice ɔuenire non pōt
niſi in defectum iuſticie ſecularis vel niſi ɔſuetudo illud
hēat. h. d. Primo ponit̄ dcm̄ cū ſua modificatiōe. Scdo
ibi lꝫ. ꝓuidet circa recuſationē coꝝ ſꝫ ſꝫ intellectū queꝫ
hic lꝫ do. car. ſūmat̄ ſic. lr̄e apoſtolice ipetrate a layco ɔ̄
laycū in loco in quo de ɔſuetudine p appellationē vel re
cuſationē de iudice ſeculari acceditur ad eccleſiaſticū ⁊ de
cernunt̄ irrite ⁊ nō tenet̄ donec iudex ſecularis exhibebit
iuſticiā. h. d. ſcꝫ cū. Primo ponit deciſū exordiū. Scdo
mādatū cū modificatiōe ibi mandam⁹. Tertio ꝓuidet ɔ̄

a ¶ Laycus. Adde ad materiā huius tex. ſpecu. in ti. de cōpe iudi. adi. §. i. per totum. ⁊ vide nouiſſimos ſ ribētes hic ⁊ oēs doctores in. c. ſi clericus laycū hoc eo. ti. ⁊ mlta q̄ ſupra dixi mus in q̄ſtionibus apoſtolis.

gran amiſſa pſulū ibi.liceat.Quarto puidet circa recuſa
tionē ipſoꝝ ibi.ſi vo. ¶ Tu pōdera quo ad cōe ſūmari
um doctoꝝ qꝛ mihi vr̄ cū bonoꝛificētia antique ⁊ moder
ne iuris prudētie ꝙ nō recte adaptet̃ ſūmariuꝫ iſtud ad
tex.ex eo qꝛ aliud ē agere corā eccleſiaſtico iudice ⁊ aliō
eſt ipetrare ad agendū iſte tex.multū pſtans.c.cāmqꝫ.ē.
de iud.vbi capl̃m pt ipetrare litteras ad agēdū ſine pſen
ſu plati.⁊ valent ⁊ tenēt tales litteꝛe ſꝫ agere nō pōt ſine
pſenſu plati ⁊ pulchre voluerūt dn̄i de rota in deciſiōibꝰ
1 nouis deciſiōe.clxxxiij.†ꝙ filiuſfamilias pōt impetrare
reſcriptū ſine pſenſu patris ſꝫ agere nō pt ſine pſenſu pa
tris,⁊ adduco gl.ſin.in.l.i.C.qui admit.q̄ voluit ꝙ filiuſ
fa:pōt impetrare iudicis offm̄ ſine pſenſu pr̄is ⁊ tn̄ ager
nō pōt ſine eiꝰ pſenſu.⁊ refert bal.ibi ſe in ptingentia fa
cti conſuluiſſe ꝙ filiuſfamilias cui fiebat donatio potuit
adire iudicē ⁊ ipetrare inſinuationē fieri.idē voluit bal.
in.l.ſi.§.neceſſitate.C.ō bo.q̄ liber.fact.l.ſeruus.ff.ō bo.
2 poſ.⁊ adduco gl.in.c.ſi.ō procu.q̄ voluit†ꝙ vnꝰ de eccle
ſia pōt ipetrare pro eccl̃a ſꝫ nō agere.⁊ adduco.c.dilecti
de excep.vbi excōicatꝰ in cā appellatōis pōt ipetrare ⁊
allego qō hr̄ in.c.qꝛ fruſtra ō vſur.cū ergo iſte tex.loqua
tur ō lr̄is ipetratis ⁊ ō agere nihil dicat ergo nō bn̄ ſūma
tur ſummādo illud quo ad materiā agēdi ⁊ pueniēdi ⁊
ex iſtis vi ꝙ nō bn̄ dixerit Inn.⁊ ſequaces inquātuꝫ vo
luit literas hic ipetratas fore ipo iur̄ nullas qꝛ p iura ſu
pradicta vi ꝙ iſta ipetratio de iure fieri poſſit ⁊ de iure
valeat. ¶ Pondera ēt qꝛ ſūmariuꝫ.d.car.vr̄ magis cō
gruere huic littere ex eo qꝛ iſta ipetratio facta p laycū co
ram iudice eccleſiaſtico habuit quēdā velatū colorē iuſti
cie qꝛ ex certo caſu iudex eccleſiaſticus vēdicabat ſibi iu
riſditionem ptra laycos ideo nō eſt admiratione dignuꝫ
ſi laycus ipetrauit ptra laycū in cā ciuili corā illo tali iu
dice eccleſiaſtico ⁊ tn̄ ipſe dicit ꝙ talis ipetratio nō tenu
it.qꝛ videret̃ dicendū p iura q̄ ego adduxi ſupiꝰ ꝙ multo
fortiꝰ ipetratio tenuit in caſu huiꝰ.c.qꝛ iudex eccleſiaſti
cus in alio caſu erat iudex coꝝ.⁊ p pn̄s non vr̄ bn̄ dicere
do.car. ¶ Pondera ēt qꝛ tenendo cōem lecturam do
ctorū ō probat̃ ꝙ lꝫ pſuetudo certo caſu pferat iuriſditio
nem iudici eccleſiaſtico ꝯ laycos tn̄ extra illū caſū nō ex
tendit̃ pſuetudo nō ſolū quo ad facultatē conueniendi ſꝫ
ēt quo ad facultatē impetrandi ſꝫ tunc obſtant iura alle
gata ſupiꝰ in ꝯriū.Et ſm hoc erit hicꝰcaſus pro eo qō di
3 xit bar.in aut.q rem.C.de ſa.ſan.eccle.†ꝙ pſuetudo exer
cita in vnū caſum nō extendit̃ ad aliū.l.i.§.iiij.ff.ō itinere
actuqꝫ puato,⁊ pro eo qō voluit cy.in.l.i.C.q̄ ſit lō.pſue.
in.iiij.oppo.Et ſapienter refert Pe.de ancha.in.c.cū ex
officij de preſcrip.Jo.de ligna.dicente ꝙ qdā archidiaco
nus pſueuit viſitare certam eccleſiā p ſe ipſum modo vo
lebat eandē viſitare p vicariū ſuū fuiſſe obtentū in cancel
laria pape ꝙ nō potuit qꝛ conſuetudo exercita in vna p
ſona nō poterat extendi ad aliā ⁊ ſingulariter dicit Inn.
4 in.c.in lr̄is.de reſti.ſpo.†Cōſuetudo eſt in eccl̃a ad hoc
vt qs acqrat poſſeſſiōeꝫ totiꝰ dignitatis iſtallet̃ in aliquo
loco ꝙ non extendet̃ ad alium locū ⁊ ſi bn̄ ponderet̃ ille
tex.iſta oia pfundunt̃ p iſtū tex.vel iſte tex.p iura pdicta.
Nā hic dī ꝙ ſi a ſnia cōſulū lata in cā laycoꝝ pſueuit ap
pellari ad epm̄ ꝙ appellat̃ ad epm̄ vel ad papam ⁊ ſic iſte
tex.pfundit dicta Inn.bar.cy.Jo.de ligna.⁊ fere omnis
ſeculiꝰ ⁊ cōquaſſabit capita i terra multoꝝ.Nec ē doctor
q aiaduertit illas doctrinas magnoꝝ viroꝝ pfūdi p iſtū
tex.q̄liter pcedat dignet̃ altiſſimꝰ deꝰ infertꝰ apire nobis
ſuā vitatē. ¶ Pōdera ēt aliud qꝛ poſito ꝙ pp̄ nō hēat
exercitum iuriſditiōis tpalis vt dicūt ħ doctores oēs qꝛ
xp̄s rex nr̄ prohibuit Petro exercitiū illud ⁊ ſic nō pōt
iudicare in cā layci ꝯ laycū regꝉr tn̄ nō ſeqt̃ q̄ nō poterit
pmittere cāꝫ vel pcedere lr̄as ipetrādas.Et ad ħ adduco
ſtupendū tex.in.c.paſtoralis ō reſcrip.cū gl.ſua vbi pba
5 tur formaliter†ꝙ illi q nō hn̄t exercitiū iuriſditiōis ſꝫ ha
bitum pñt tn̄ pmittere cāꝫ ⁊ ſic hn̄s iuriſditionē in habitu
⁊ nō in exercitio poterit pcedere lr̄as.⁊ ē rō qꝛ pcedēdo
lr̄as vel delegādo nō exercet iuriſditionē ⁊ p pn̄s nō dat
qō nō hꝫ.c.ꝙ aūt de iure pa.c.grā.i.q.i.⁊.c.dilectuꝫ q.
vij.Et adduco qō volunt oēs.⁊ ibi Dominicus in.c.ſi a
6 ſubdelegato ō offi.dele.li.vi. Ex q̄ ſequit̃†ꝙ ſi iudex lay
cus ad quē ſpectet iuriſditio ſit paratus reddere ius petēti
ſiue nō ꝙ littere ipetrate a pp̄ valebūt ⁊ potuit pp̄ pcede
re iſtas litteras lꝫ nō hēat iuriſditiōis laycoꝝ exercituꝫ
quo q̄ ſpiritu dicit ħ tex.lr̄as irritas ⁊ inanes pp paupe
rie igenij mei iſta fecerunt me hac nocte dubitare ſolus at
apollo ⁊ iō videt̃ poſſe ſic ſūmari.Carent effectu littere
ipetrate p laycū ptra laycū in cā ſeculari coraꝫ iudice ec
cleſiaſtico ⁊ i loco quo de pſuetudine appellat̃ ad iudicē
eccleſiaſticū niſi in defectū iuſtitie ſecularis vel niſi aliᷣ ſe
hēat pſuetudo.h.d.Et ſic iſte tex.inquātū dicit irritas de
cernimus ⁊ inanes dꝫ intelligi quo ad effectū qꝛ illaꝝ vi
gore nō pōt laycus pueniri corā iudice eccleſiaſtico ſim
pliciter tn̄ valent ⁊ tenent qꝛ lꝫ papa nō hēat exercitium
iuriſditiōis ſecularis tn̄ cōmittendo cām vel concedēdo
lr̄as nō vr̄ exercere iuriſditionē vt dcm̄ eſt. ¶ No.ſcōm
7 do.ant.†ꝙ ipſo iure nōꝫ reſcriptū delegatiōis pceſſum
ab eccleſia inter laycos in cā mere tpali ⁊ ad forū ciuile
ſpectantē⁊ ſic vr̄ oio deficere in habitu iuriſditionis ſecu
laris vel ſaltē in exercitio ligato.Et ſic ſolus defectꝰ exer
citij aliqñ reddit actum nullū.c.prudentiā in pncipio de
offi.dele.c.romana.§.i.de offi.or.li.vi.⁊ ex hoc pꝫ eccleſi
am iuriſditionis exercitium in laycuꝫ quo ad laycos cō
firmatā a deo.x.di.c.qm̄.xcvi.di.c.cū ad nr̄m nō poſſe a
layco reuocare p qō limitat̃.l.iudiciū ſoluit̃.ff.de iu.⁊ ſic
nō poterit hodie populꝰ romanꝰ reuocare iuriſditiōeꝫ a
populo traſlatā in ipm̄ ipatoreꝫ p.l.ij.§.deinde.ff.de ori.
iur.qꝛ illa eſt pfirmata p legē canonicā ⁊ p eccleſiaꝫ.c.p
venerabilē ō ele.ita colligit ħ do.ant.Sꝫ.d.abb.colligit
ex iſto tex.ꝙ licet ſꝫ cōem ſniam canoniſtaꝝ iuriſditio in
tpalibus ſit penes papam in habitu vt nota.in.c.nouit.
.ē.de iudi.⁊ in.c.cāmqꝫ.q ſi.ſint legi.tn̄ ipam iuriſditionē
8 in laycū exercere nō pōt†⁊ ſic nō pt papa pro libito vo
luntatis iuriſditionē ipatori pceſſā reuocare neqꝫ ipſā re
manentē apud ipatorem exercere.⁊ ex ħ infert ꝙ ipator
nō pōt dici ſimpliciter vicariꝰ pape cū vicariꝰ poſſit ad li
bitum reuocari vt i cle.⁊ ſi pncipalis.de reſcri.⁊ p Inn.
in.c.romana.de app.li.vi.nec ſimpliciter ipator hꝫ hanc
iuriſditionē a papa cū nō poſſit indiſtincte illā reuocare
⁊ ſic nō vendicat ſibi locū.l.iudiciū ſoluit̃.ff.de iu.⁊.c.ſu
per qſtionū.de offi.dele.⁊ ita reſidet hic.d.abb.Sed do.
Pe.de ancha.ħ colligit nō valere lr̄as apoſtolicas ipe
tratas ꝯ laycos ipſo iure ⁊ aliud nō dicit.l.neqꝫ canonē.
ad ħ allega.verecūdū profecto fuit doctori tā preclaro.
¶ Tu vō adde ꝙ do.ant.nō vr̄ bn̄ dicere qō in romano
pontifice deficiat habitus iuriſditiōis ſecularis imo peſ
ſime loquit̃ qꝛ penes eccleſiaꝫ ⁊ penes ipſū petꝝ ſūt duo
gladij.vt ſcribit̃ in paſſiōe dn̄ica.Et puriſſimꝰ dn̄s nr̄ Je
ſus nō prohibuit Petro habitū iuriſditiōis ſecularis ſꝫ
exercitiū dūtaxat.nā dicit petro pone gladiū tuū in locū
ſuū ⁊ in ħ do.ant.loquit̃ ꝯ cōem opi.oiūꝫ iterpretū i hac
cēſura pōtificia.vide q̄ dixi in.c.nouit.ē.de iudi.⁊ iō me
lius dixit cū voluit ꝙ ſaltē nō hꝫ exercitiū iuriſditiōis ſe
cularis. ¶ Scdō adde cū dicit ipſas lr̄as apoſtolicas eē
ipſo iure nullas ex quo nō hꝫ exercitiū iuriſditiōis ſecula
ris.Pro certo iſtud eſt reprehenſione dignū p gl.⁊ tex.in
c.paſtoralis.de reſcriptis.⁊ p idē qō no.in.c.ſi a ſub dele
gato ſt offi.dele.li.vi.Et p ea q̄ dixi ſupius ⁊ p pn̄s male
loquit̃ ⁊ do.Pe.de ancha.in hāc incidit labē.Itē cum
dicit ꝙ eccl̃a nō pōt reuocare exercitiū iuriſditiōis ſecu
laris quo ad imperatorem reſtringe iſtud dcm̄ pro libito
voluntatis ſꝫ ex iuſta cā pōt vt i.c.p venerabilē de elec.⁊
alſa priuauit regē frācie regno.vt hr̄.xv.q.vi.c.aliꝰ.Itēꝫ
cū dicit ꝙ hodie populꝰ romanꝰ nō pōt deueſtire ipato
rem p.l.ij.§.deinde.ff.de ori.iur.qꝛ iuriſditio illa eſt pfir
mata p eccl̃iam ⁊ ſic vr̄ ſentire ꝙ ſi iuriſditio ipatoris nō
eſſet pfirmata p.l.canonicam.⁊ p eccleſiaꝫ poſſet hodie
populus

populus romanus deſueſtire impatorē. Pro certo inio
cunda ꝛ min⁹ generoſa eſt hec doctrina ſua imo eſt erro
nea qꝛ hodie populus romanꝰ eſt tranſlatus in eccl'az ro
manā vt in.c.fūdamenta.de ele.li.vi. ꝛ nō hꝫ locū hodie.
9 l.romana.ff.ad munic.†Nec roma hodie eſt cōis pr̄ia⁹
ſꝫ curia romana. ꝛ iō populus romanus hodie non gau
det illa pſtantia.qua olim potitus extitit iuxta illud vir
gilianū. Nō ea vis aio nec tanta ſupbia victis. Et addu
ci poſſꝫ qđ ciceroni cōuenit in ore in inuectiuis. Fuit fu
it inquit iſta quōdā in hac republica virtus. Et adduco
illud qđ voluit.d.ant.in.c.ſi.ſ.eo.vbi dicit ꝙ hodie roma
nō eſt cōis pr̄ia ꝛ ſic nō hꝫ illā prerogatiuā q̄ hūit olim.
Et adduco eundē do.ant.in.c.trāſlato.ſ.de ꝯſti.vbi dicit
10 ſe crederet† ꝙ hodie populus romanus nō poſſet facere
legem pticularem abſqꝫ ꝯſenſu pncipis ꝛ ſic pape qꝛ ro
ma eſt in dn̄io beati Petri.vt in.d.c.fundamenta qđ bn̄
notabis pro his q̄ dicta ſunt in.c.pcedenti.in viri.q.neqꝫ
hꝫ hodie adminiſtrationē reipublice romanoꝝ. Sꝫ Guil.
de cu.quē refert ꝛ ſequit bar.in.l.nō ambigit.ff.de legi.
dicit ꝙ popul⁹ roman⁹ poſſet reuocare ptātem impato
ris p.l.i.§.ſi.ff.ō offici.ei⁹ cui mā.eſt iuriſdictio maxime cū
pmus impator cui fuit data illa ptās nō potuit q̄rere ſuc
ceſſori nā creatio ipatoris nō eſt ex ſucceſſiōe ſꝫ ex electio
ne. Nam iſte nō eſt de caſib⁹ in qbus q̄rit ius p aliū vt
no.in inſti.de inutili ſtip.§.alteri.qnimo plus dicit ꝙ po
pulus poſſet hodie eū degradare.allegat.c.i.in ti.ſi ō i
nueſti.inter dn̄ꝫ ꝛ vaſallos oriat ꝛ ita refidet ibi bar. Sꝫ p
certo Guil. ꝛ bar.male ꝯſiderarūt gl.fin. ꝛ vnicam in.d.
c.i.in ti.ſi de inueſti. Nā bal.ibi dicit eē gl.ſing.volentem
11 † ꝙ populus romanus poſſit hodie degradare impato
rem ꝛ ita ꝯſueuit allegari illa gl.vt voluit cy.in.d.l.non
ambigit. ſꝫ certe gl.illa dicit totū ꝯtriū qđ apparet i ſi.ſm
bal.ibi decidit enim plus poſſe impatorēꝫ q̄ populū qđ
eſt veꝝ ſꝫ bal.ibi qꝛ hoc dicit iuris ꝯſultus in.l.barbari
us philippus.ff.de offi.pto. vn̄ potuit olim hodie vo non
tex.eſt elegās in.l.ij.de adop.ſi bn̄ inſpiciat iō caueat po
pul⁹ roman⁹ a nouis opinionib⁹ ꝛ cogitationib⁹. ꝛ facit
qđ voluit bal.in.l.ſi.C.de legi.ꝙ popul⁹ roman⁹ nō pōt
facere legē hodie qꝛ ei⁹ ptās fuit trāſlata in pncipē ꝛ per
pncipem in papāꝫ iō falſa eſt ſm eū opi.dicentiuꝫ ꝙ po
pulus romanus poſſet deponere impatorēꝫ nā ad quem
nō pertinet creatio nō pertinet deſtitutio. ſol⁹ ergo papa
pōt deponere impatorē ꝛ nō ex oi cā ſed ſolum ex cā no
toria ex q̄ turbat vniuerſalis ſtatus xp̄ianitatis vel eccle
ſie.c.ad apoſtolice de re iudi.li.vi.facit qđ voluit glo.in
c.ali⁹.xv.q.vi.†Et ex hoc ſequit ꝙ poſito ꝙ imperator
nō fuiſſet confirmatus p papam nihilominus populus
romanus non poſſet degradare ipatorē. Et adduco qđ
12 voluit idem bal.in.l.ij C.de adop.vbi per illuꝫ tex.dicit
ꝙ apud ppl'm nō remanſit iuriſdictio ex quo a ſe abdica
uit illam. ꝛ innuit illa lſa ꝙ hodie apud populum nulla
remanſit iuriſdictio qđ dicit eſſe verum qꝛ remanſit apud
papā non de lege regia que ē de imperio locuta ſꝫ ex aſſi
gnatiōe quā fecit Conſtantinus pape Silueſtro de quo
p glo.in.d.auc.quomodo opꝫ epos.nam dicunt decreta
leo cum oibus ſatrapis ꝛ toto populo trāſtulit: volēt p
certo allegare.c.conſtāti.xcvi.di.ergo multo minus ho
die poterit eum deſueſtire cuꝫ hodie impator habeat po
teſtatem a papa ſed non habet a populo ꝛ ideo dicit do.
ant.in.d.c.trāſlato ꝙ hodie populus nō pōt facere legē
pticularem abſqꝫ ꝯſenſu pncipis qꝛ hꝫ pncipem ꝛ ſpecia
lem habentem iuriſdictionem ſpāliter in roma vel ſaltem
papam vt.d.c.fundamenta. vnde non pōt facere legem
abſqꝫ ꝯſenſu ipatoris vel pape tenendo ꝙ roma ſit in do
minio beati petri neqꝫ hꝫ populus romanus adminiſtra
tionem reipublice romanoꝝ imo illaꝫ habet imperator
vel papa. Ego miror ꝙ do.ant.loquat ita alternatiue
quaſi dubitare videat vtruꝫ roma ſit dn̄is pontificia. ego
in hoc teneo illud qđ tꝫ ſacro ſancta romana eccleſia in
hoc paſſu ꝛ in oibus alijs. ꝛ faciat ēt ꝙ popul⁹ nō poſſit
degradare impatorem. nā penes impatorē eſt plenitudo
imperij in qua nullus ei abſolute ꝯparari pōt.l.i.ff.ō cō
ſti.pn̄. Seruare ergo debet populus legem regiam que
de imperio loquuta eſt non enim eſt debitoris obrumpe
re vinculum obligationis ſꝫ ſoluere debitum . obligatio
enī paſſiua poteſtatiua nō eſt qꝛ vbi obligatio eſt ibi nō
eſt libertas inſti.de obl.in pn̄. Cum ergo populus nō ſit
liber ſed obligat⁹ imperatori nō poterit puare pncipem
13 ꝛ diſſoluere vinculuꝫ obligatōis.†nā ei⁹ cui⁹ eſt obſequi
nō eſt impare.c.eccl'ia ſcē marie.de ꝯſti.c. bn̄ qdeꝫ.xcvi.
di. Sꝫ populi eſt obſequi ꝛ pncipis eſt iperare.ergo.ad
duco quod pulchre voluit bal.in.c.i.vt lite pendē.vbi re
14 fert celebrem doctorē Auguſtinum dicenteꝫ† ꝙ magna
abuſio eſt dn̄am ancillari ꝛ ancillaꝫ dn̄ari ꝛ dicit facere
ꝯtra ſubditos captiuātes regē ſuū. ꝛ allegat.l. moneor.
.C.de his q expoſ.qđ eſt bn̄ ponderandū ꝯtra multos an
glicos captiuātes regē ſuū Hēricū. ꝛ allego qđ pulchre
15 voluit bal.in.l.ex hoc iure.ff.ō inſti. ꝛ iu.vbi dicit† ꝙ ſub
diti nō poſſunt expellere regē pp ſuas iniuſticias intolle
rabiles ꝛ faciēteꝫ tyrānidem qꝛ nō poſſunt derogari iuri
ſuperioris.ideo lꝫ de facto expellatur rex ſeu ſuperior nō
tn̄ amittit ſuam dignitatem. ꝛ allegat.d.l.moneor.quod
bn̄ notabis pro obſeruande memorie illuſtriſſimo pnci
pe Philippo maria duce mediolani vt ſemper retinue
rit dignitatē ducalē in īclita ciuitate Janue lꝫ eni ianuē
ſes demerint arma ducalia ꝛ expulerint officiales duca
les nihilominus retinuit nomen ducis ꝛ hec ſunt audiru
ꝛ recitatione digna. Sed inquantum do.abb.dicit ꝙ im
perator nō dr̄ vicarius pape lꝫ ꝯfirmet a papa in ipſo vi
de q̄ circa hoc dixi in.c.nouit.ſ.de iudi. ¶ Et pondera
ſi dici poſſet ꝙ illa ſit potius quedam approbatio q̄ cō
firmatio nā ptoris edictū ius ciuile approbat tn̄ nō pro
prie dr̄ ꝯfirmare vt no.in.l.i.ff.como. inſti.de actio.§.ſed
iſte. illud eni proprie dr̄ ꝯfirmari qđ īdiget ꝯfirmatiōe.l.
aurelius.§.teſtō.ff.de liber.lega.l.tribunus.§.vlt.ff.de te
ſta.mili.l.legata inutiliter.ff.de leg.i.l.qua in prouincia.
§.i.ff.de ritu nup.l.adoptio.ff.ō adop.auc.de defenſo.ci
ui.§.interim.l. ꝛ quia.ff.de iuriſdi.om.iudi.l.ſi quos.C.
de decurio.li.x.c.i.de ꝯfir.vtili vel inuti.c.i.de trāſac.cuꝫ
ſimilibus.ideo recurre ad cle.i.de iu.iur.cui⁹ deciſiōi me
in perpetuo euo ꝛ in omnibus lecturis ꝛ ꝯuentis meis
me ſubijcio ꝛ ſubmitto. ¶ No.ſm do. Petrum de an
16 cha.† ꝙ iudex q cognoſcit de iuribus litteraꝝ pncipaliū
pōt ipſas decernere irritas ꝛ inanes ō quo in.c.ſuper lit
teris de reſcrip.ita reſidet. ¶ Tu pōdera iſtū tex.in v.ō
cernim⁹ irritas vbi papa eſt q decernit irritas litteras ꝛ
inanes ꝛ nō iudex ꝛ ſic iſte tex.nō probat dcm̄ do.pe.p
quo dicendū vt in.d.c.ſup litteris. ꝛ adde vnū pro certo
belliſſimū ꝙ vltra hoc poterit iudex ꝯdēnare male impe
trantē in expenſis tex.eſt melior de iure in cle.i.de reſcri
ptis.no.in.c.ſi.eo.ti. ꝛ in.c.diſpendia.eo.ti.li.vi. No.ſm
17 do. Anto.† ꝙ littere pape inter puros laycos in cā tpalī
conceſſe ſunt ipſo iure nulle neqꝫ validant in caſu negli
gentie iudicis ſecularis ꝛ procedit iſtud ſꝫ vnā opi.ſꝫ ſꝫ
18 aliaꝫ opi.colligit ꝯtrariū† ex h̄ vi ꝙ imediate data negli
gentia iudicis ſecularis poſſit hēri recurſus ad iudicem
eccleſiaſticū de quo infra in gl.de hoc dicas vt dixi ſupe
19 rius circa ſūmariuꝫ.† ¶ No.tres caſus in qbus ſe intro
mittit papa Prim⁹ eſt in caſib⁹ negligētie iudicis ſecu
laris. Scđo eſt ſi h̄ hēat ꝯſuetudo. Terti⁹ eſt qñ ſubeſt de
fectus iudicis ſecularis. Et dicit h̄ do.abb.ꝙ eſt rōne ha
bitus iuriſdictiōis ſecularis q̄ eſt penes papaꝫ allegat qđ
hr̄ in.c.nouit.ſ.de iudi. ꝛ dicit ꝙ vniuerſaliter papa īpe
dit ſe de iuriſdictiōe ſeculari rōe ꝯſuetudinis.c.ſi clericus
layců.ſ.eo.c.ſi duob⁹.ſ.de appel.ſm do.abb. Tu ponde
ra ꝙ facile eſt hituꝫ reduci ad actū iō facile eſt iuriſdictio
20 nē ſecularē q̄ hꝫ papa in habitu reduci ad exercitiuꝫ† qꝛ
dicente phyloſopho in hūiub⁹ ſymbolū facilior eſt trāſit⁹
.l.ſi rē.§.itē q̄cunqꝫ.ff.de rei vē. Sꝫ vnū eſt qđ facit me du
bitare in h̄ ꝙ lꝫ papa hēat hitum huius iuriſdictionis ni

a ¶ Cōmunis patria. Cōtrariū videt tenere lex roma ad municipa.ōcs doct.in.l.ij.§.ōes.ff.de iudi. Spec.in ti.de leg.§.ſequitur videre poſt pn̄ ei.p quo vide d.alex.ō imo.i l.heres.§.pe.de iudi. ꝛ philip.in.c.meminerimus.ō appel. ꝛ Butri.i c.ſi.hoc eo.ti. ꝛ ſic mās hui⁹ cōcluſionis late habebis.

bilominꝰ deducēdo eā ad exercitiū turbaſ iuriſditio lay-
ci in.d.c.nouit.vbi papa dič ꝙ nō intendit ꝑturbare iuriſ
ditionē iudicis ſecularis ergo iſta ꝯſuetudo eſt ꝯtra ꝓhi
bitionē piiſſimi regis nr̄i Jeſu xp̄i prohibentis petro ta-
le exercitiū ergo talis ꝯſuetudo eſt ꝯ̄ euangelium ⁊ ſic
21 non tz† qꝛ neqꝫ poteſtas papalis neqꝫ ſpūalis pōt aliqd
facere ꝯ̄ euāgeliū vt in.c.dixit dn̄s.⁊ in.c.iulianus.⁊ in
c.in q̄ peſt.⁊ i.c.q̄ reſiſtit.xi.q.iij.Et pulchꝛe dicebat apo
ſtolus ꝙ ſi angelꝰ de celo aliter diceret q̄ʒ eēt in euāgelio
eēt anathema. ¶ Itē ſpāle eſt in ꝑſonis miſerabilibꝰ.c.
ex tenore.ꝗ.eo. Et ſi dicaſ oīs xp̄i actio nr̄a eſt iſtructio.c.
ſignificaſti.ꝺ ele.ſʒ xp̄s exercuit iuriſditionē tp̄alē ꝯ̄ lay-
cos qꝛ eiecit ementes ⁊ vendētes ꝺ templo. Nō eſt ergo
mirꝫ ſi ſtāte ꝯſuetudine poſſet ſucceſſoꝛ xp̄i exercere iuriſ-
ditiōēʒ ſecularē qꝛ ad hoc rn̄deri poſſet ꝙ illō fuit crimē
eccleſiaſticū qꝛ illi emētes ⁊ vēdētes abutebanſ ſacra dei
domo. Erat eniʒ domus oꝛatiōis ⁊ eā fecerāt ſpelūcā la-
22 tronū.† Nā vbicūqꝫ laycꝰ offēdit ſacra dei tēpla. ⁊ areas
puniri pōt ꝑ iudicē eccleſiaſticū vt in.l.ſi qs in hoc genꝰ
.C.de epi.⁊ cle. ⁊ ſi xp̄s v̄berauit laycos ⁊ eiecit eos ꝺlin
quētes de tēplo ac qꝫ iſtud notabile doctoꝝ recte ꝓbaſ h̄
qꝛ h̄ erat ꝯſuetudo ꝙ appellareſ a grauamine illato lay
cis a iudice ſeculari ad ep̄ʒ i terra q̄ʒ ep̄s hēbat in feudū.
vn̄ nō diſponebat ꝯſuetudo ſimpliciter ꝙ iudex eccleſia-
ſticꝰ hēret iuriſditionē ſecularē ſupꝛa laycos nihilominꝰ
23 tene cōem opi.fauentē eccleſie hac rōe† pp vnū qōqꝫ illō
maius phyloſophꝰ in ꝑmo poſterioꝝ h̄ī i.c.cū ī cūctis.ꝺ
ele.ſʒ ꝯſuetudo ꝯfert iuriſditiōēʒ homini ꝑuato.vt eſt gl.
ſing.in.l.iubemꝰ.C.de emancipa.liber.⁊ ē tex.melioꝛ de
coꝛpe iuris.in.c.cū ꝯtingat.ꝗ.eo.ergo multo fortꝰ dedu-
cet ꝯſuetudo ad exercitiū hūtꝫ iuriſditōis ſecularis iudi
ci eccleſiaſtico ⁊ lʒ altiſſimꝰ ieſus xp̄s prohibuerit exerci
tiū nō tn̄ prohibuit tāq̄ʒ irrōabile. Sʒ iō fecit vt dr̄ in euā
gelio q̄ ſūt Ceſaris reddite Ceſari.voluit.n.exercitiū eē
ceſaris. Si ergo layci patianſ ꝑ ꝯſuetudinē introduci vt
24 recurraſ ad iudicē eccleſiaſticū iputeſ eis† qlibet eniʒ pōt
renūciare iuri ſuo.l.ſi qs in ꝯſcribēdo.C.de pac.c.ꝑuer-
25 rectum.de regula. ¶ No.ibi pregrauari.† ꝙ pp grauā
men appellaſ licite.ij.q.vi.c.quotiēs.⁊.c.ad romanā ſe-
dē.qō eſt bn̄ notādū pp iudicis tarditatē a qua non ap-
pellaſ vt in.l.fi.§.illud.C.ꝺ tempo.ap.alibi hūc paſſum
26 luculenter exp̄ſſi. ¶ No.ibi ſuaſ† ꝙ ꝯſuetudo tribuit iu
riſditionē.l.viros.C.de diuer.offi.li.xij.c.cū ꝯtingat.ꝗ.eo.
Sʒ vbi tribuit iuriſditionē quo ad vnū gradū ſupioꝛita-
tis extendiſ ad aliū gradū ſupioꝛitatis vn̄ ſi facit iudi-
cem appellatiōis ep̄ʒ facit ēt iudicē papā. ⁊ ſic vbi ei ſub
mittiſ iuriſditiōi eccleſie quo ad iudicē ꝑncipalis cāe ſub
mittit ēt quo ad iudicem appellatiōis ſʒ do.anto.q alle
27 gat arg.ij.q.vi.nō ita. Sʒ do.car.hic colligit† ꝙ eo caſu
quo ꝯſuetudo dat ꝑtātē appellādi de iudice ſeculari ad
ep̄m pōt ⁊ appellari ad papā ⁊ ſic extendiſ ꝯſuetudo.⁊
ad h̄ iſtū tex.reputat ſin. ¶ Et ſi opponaſ ꝙ eccleſia nō
ſe debeat īpedire de iure ſeculari vt in.c.nouit.ſ.li.i. Rn̄
det ꝙ ep̄s hʒ hic ius i terra ꝙ appelleſ ad eū. Sʒ ad pa-
pā appellaſ iure ip̄ij ſʒ Inn.ſʒ hoſt.dicit ꝙ hic appellaſ
ad ep̄ʒ eſt ꝺ iure qꝛ eſt dn̄s ciuitatis q̄ʒ tʒ ab impatore in
feudū ⁊ dicit ſe vidiſſe a ꝑtāte ⁊ ꝯſulibꝰ appellari ad ep̄ʒ
dicit ēt ꝙ in h̄ poſſet facere ꝯſuetudo ꝙ obmiſſo ꝑtāte ⁊
ꝯſulibꝰ appelleſ ad ep̄ʒ ſicut.ꝗ.ꝺ ꝑbē.c.referēte.⁊.c.ſigni-
ficātibꝰ.de ope.no.nū.als de iure acdū ad papā.ſʒ ēt ad
archiep̄m appellaſ ab ipſo ep̄o.ꝺ q̄ dicēdā in.c.romana
§.dʒ de ap.li.vi.ita h̄ dicit hoſti.⁊ in hoc nō clare appꝫ
ſi vult dicere ꝙ ab ep̄o cognoſcēte de cā iuris feudi poſſit
appellari ad archiep̄ʒ vel ad papā.dic meliꝰ ſm̄ do.car.
ꝙ imo ad ipatorē vt dn̄m feudi niſi aliō ſit de ꝯſuetudine
vt in.d.ā.dʒ.vel ſʒ hoſti.illō procedit in ꝑſonalibꝰ h̄ aūt
procedit in realibus vt in.c.nouit.ā.ti. ꝓxio.voluit forte
dicere ꝙ.c.nouit.qn̄ ꝯueniſ laycꝰ actōe ꝑſonali qꝛ tūc ec
cleſia nō ſe itromittit ſecꝰ ī reali ſup re ſpectāte ad eccleſi
am vt.c.ſi clericꝰ laycū.ꝗ.e.dicit hoſt.ꝙ in h̄ opaſ ꝯſuetu

28 do† ꝙ ꝯſules recuſati nō ꝯmittūt negociū ſʒ hēnt recur
ſus ad ep̄m vel ad papā qꝛ ſic hactenꝰ obſuatuʒ eſt vule
dicere ꝙ ꝯſuetudo opaſ ꝙ poſſit appellari ad ep̄ʒ vel ad
papā ⁊ ad lr̄aʒ ibi ad nā ſupple ſicut hactenꝰ obſuatuʒ
eſt ꝺ ꝯſuetudine iſtud eſt violare lr̄aʒ nā illa v̄ba ſicut ha
ctenꝰ obſuatū eſt referunſ dūtaxat ad verbū nā.tn̄ ſatis
dici pōt ꝙ referanſ ad vtrūqꝫ qꝛ ſi ceſſaret h̄ ꝯſuetudo ēē
ꝑſuppoſito ꝙ appellareſ ad ep̄ʒ iure feudi non tn̄ ad pa
pā cū eēt feudū impiale. Sed ſi ꝺ ꝯſuetudine appellareſ
ad ep̄ʒ.vr̄ dicendū ꝙ ad papā poſſit appellari qꝛ ꝯſuetu
do intelligiſ iducta ſub q̄litate appellatiōis q̄ ſit ad iudi
cem eccleſiaſticū q̄ eſt talis nature vt ſit in optiōe appel-
lātis an i mediatū eccleſiaſticū an ad papā appelleſ ſm̄
29 do.car.h̄ q adducit ſimile de.c.vno.de in.pa.li.vi.† vbi ſi
a layco donaſ ius patronatꝰ eccleſie hʒ eccleſia ſex mēſes
ad ꝑntādū ſicut hʒ aliꝰ patronꝰ eccleſiaſticꝰ ⁊ tn̄ laycus
hēbit tm̄ q̄tuoꝛ mēſes.⁊ ſic illō qō trāſferſ in aliud aſſu
mit nām eius in quo trāſferſ qō eſt diligēter notandū ſʒ
do.car.⁊ idē dicit hic do.ant.ꝙ h̄ operaſ ꝯſuetudo defe
rens iuriſditionē ad tribunal eccleſiaſticū qꝛ cenſeſ ꝺfer-
ri ſʒ ꝯſuetudinē illiꝰ fori iō iuriſditio epi extendiſ ad pa-
pā iuris auc̄te ⁊ iō ſi pōt appellari ad ipſū ergo ſeqſ ꝙ
⁊ ad papā qꝛ iſta eſt nā fori eccleſiaſtici. Sʒ do.abb.nul-
lam faciēs mētionē de do.car.dicit nō placere ſibi hec di
cta do.anto.qꝛ ſi ſola ꝯſuetudo ꝺferat iuriſditionem epo
nō poteſt deferri alſs extēdi ad papā qꝛ ſʒ hoc nō ſerua-
reſ ipa ꝯſuetudo.⁊ ſequereſ vnū abſurdū ꝙ ꝑſcriptio ex
tendereſ ꝯtra nām ſuā vt in.c.cū ꝯtingat.de deci.⁊ addu
ci pōt qō voluit Inn.in.c.vlti.de offi.archi. Nec ob.iura
dicētia ꝙ poſſit appellari ad papā obmiſſo medio qꝛ lo
quunſ in iuriſditiōe mere eccleſiaſtica nō ſeculari q̄ iure
ſpāli deferſ ad ep̄ʒ vt ꝑuꝰ ⁊ ꝑ hāc rōnēʒ dicit tolli aliud
dcm̄ do.ant.h̄ dicētia ꝙ poterat appellari an̄ diffinitiuā
a iudice ſeculari ⁊ ꝙ dʒ attēdi ꝯſuetudo tribunalis ad q̄ʒ
iuriſditio trāſferſ qꝛ rn̄det do.abb.ꝙ ꝯſuetudo dʒ ſuari
30 in terminis ſuis. ¶ Itē quo ad ꝑparatoꝛia ⁊ ordinato
ria iudicij ſemp ſuamus ꝯſuetudinē ⁊ ſtatuta loci vbi ex
erceſ iuriſditio vt in.c.ꝙ clericis.ꝺ.e.⁊ ꝑ Inn.in rubrica
de ꝯſue.ſ.cū facultas appellādi an̄ ſniāʒ ꝯcernat ordina
31 ria iudicij vt voluit archi.in.c.nō ita.ij.q.vi.† qꝛ non pōt
appellari an̄ ſniāʒ a iudice ſeculari niſi in caſibꝰ a iure ex
p̄ſſis vt in.c.ſup eo.de ap. Et ad iſtū tex.rn̄det do.abb.
ꝙ hic hēbat ꝯſuetudo vt hic innuit lr̄a iſta.vel dʒ intelligi
qn̄ ſentiunt ſe grauari an̄ diffinitiuā ſniāʒ vel an̄ iterlocu-
toꝛiā in ciuitatibꝰ in qbus pōt ꝺ iure appellari ad papā.
⁊ ſic ſtat ꝯcluſio do.abb.h̄ ꝙ ꝯſuetudo in vno actu nō pōt
extendi ad aliū. Ego allego elegantē tex.in.c.ꝙ trāſlatō
nem.de offi.leg.vbi pōt abſoluere excōicatos q̄ ꝺ ꝯſuetu
dine ꝯpetit legatis apoſtolicis nō extendiſ ad ſimilē po
teſtatē de ꝯſuetudine. Et adduco illa pulchꝛa iura ⁊ dcā
q̄ ſupius allegaui in textualibꝰ.⁊ vide q̄ ego dixi in.d.c.
poſt trāſlationē. ¶ Sʒ opponere poſſet qſpiā ꝙ imo cō
ſuetudo extendaſ de eo qō voluit Archi.in.c.rectina ec-
32 cleſia.lxiij.di.vbi voluit† ꝯſuetudo diſpōit ꝙ moꝛtuo ꝑ-
lato denuncieſ moꝛs eiꝰ regi vt hēaſ eiꝰ ꝯſenſus ad eligē
dū ⁊ rex repiſ extra regnū nec cōmode hēri pōt ꝯſenſus
eius.decidit ꝙ recurreſ ad eiꝰ vicariū. Ecce nūc ꝙ ꝯſue-
tudo exercita in vna ꝑſona extēdiſ ad aliā.⁊ allegat iſtō
dcm̄ bal.in.c.cū venerabilis.de ꝯſue.⁊ tenebis illud mē
ti ꝑpetuo qꝛ eſt ꝯ̄ deciſiōēʒ cācellarie papalis ⁊ ꝯ̄ doctri
nā Jo.de lig.in.c.cū ex officij.de ꝑſcrip.qō ſupius retuli.
Nec h̄ qſpiā doctoꝝ aīaduertit de hoc.⁊ adduco qō vo
33 luit hoſti.i.c.cū eccleſia ſutrina.de cā poſ.⁊ ꝑ.vbi dič† ꝙ
ſi qs ꝑſcripſit ius poſtulādi vr̄ ꝑſcripſiſſe ius eligēdi.⁊ qō
34 voluit bal.in.l.ij.C.de ſuim.vbi dič† ꝙ ſi qs ꝑſcripſit ius
excōicādi vr̄ ꝑſcripſiſſe ius abſoluēdi ⁊ faciat gl.in.l.de
qbꝰ.ff.de legi.⁊ ꝑ ꝯns nō vr̄ abſurdū ꝙ ꝯſuetudo exerci-
ta i vno caſu extēdaſ ad ſimile qō eſt ꝯ̄.d.abb.tn̄ mihi vr̄
ꝙ nō ſit neceſſaria iſta inueſtigatio ex eo qꝛ doctrina.d.
ant.⁊ do.car.vr̄ mihi veriſſima ⁊ pro ea dico fore caſuʒ in
terminis

terminis i.l.epale.C.de epi.audi.vbi eſt caſus ꝙ ſi aliq̄
litiget corā aliquo prorogādo eiꝰ iuriſditionē ꝙ de ſnia
lata ab illo iudice iudicat ſicut de ſnia q̄ ip̄e dat vigore
proprie iuriſditiōis vt ſi ab eo alr appellari nō poſſit ꝙ
nō poterit mō appellari iō iudicat ſꝫ vires ⁊ ſimilitudi
nē iuriſditiōis prorogate qḋ eſt aīctī tenēdū ſm bar.ibi.
¶ Et mirū ē ꝙ tā magni doc.nō aduerterūt ad illā tex.
formaliter probantē doctrinam coꝝ.⁊ iō collige vt colli
35 git hic do.ant.†ꝙ ꝯſuetudo tribuēs iuriſditionē in cā ap
pellatiōis defert illā ſꝫ q̄litatē tribunalis cui defert non
ſm qualitatē tribunalis a quo defert.vñ defert ad eccle
ſiā vt appellari poſſit obmiſſo medio nō vt non poſſit ap
pellari ſꝫ q̄litatē tribunalis ſecularis vt.l.imꝑatores.ff.
de app.¶ Itē a quolibet grauamine ēt quo ſentit ſe
grauari non appellat quo ad tribunal ſeculare.⁊ tñ ap
pellabit cū tunc ſentit ſe grauari qḋ eſt notādū ſm eun.
¶ Et ex iſto tex.no.ibi ad epm vel ad papā de appella
tione alternatiua d' qua no.in.c.ſi duobus.de ap.Hic tñ
nō loquit de tali alternatiua appellatiōe vt patet in.ſi.
maluerit ꝙ ſequit ⁊ eſt ſenſus lr̄e ſm do.car.ꝙ poſſūt ap
pellare ad epm vel ſi maluerint obmiſſo epo p̄nt appel
36 lare ad papā.†¶ No.papā ſuccedere in iuriſditiōe im
perij vacāte ipio.⁊ ad hoc quotidie allegat ſm do.car.⁊
dicit h' do.ant.ꝙ alterat tūc iuriſditio vt appellet quoti
ens grauat.⁊ hoc q: iudicare tunc cenſet rōne habitꝰ iu
riſditiōis antique q: deficiente layco eccleſia naliter fit
iudex ex antiquo iure.ſecus putat ſi ſuccederet layco rō
ne pure deuolutionis.Sꝫ.d.car.hic.in.xiij.oppoſitiōe di
cit ꝙ licꝫ hec lr̄a allegēt per oēs ꝙ vacāte imꝑio ſuccedit
papa tñ hic ſolum dr̄ ꝙ vacāte ipio.q: nō ſubeſt alius iu
dex ſecularis ad quem poſſunt hi qui opprimunt in ſua
iuſticia habere recurſum pōt accedi ad papā ꝑ appella
tionem.ſecus vr̄ de cauſis agitandis ꝑncipalr corā imꝑa
tore q: in talibus cauſis expectādus eſt ſucceſſor in ipio.
Et hoc limitat niſi ſurgat magnū diſpendiū i expectatio
ne q: tūc ſupplebit papa vices iꝑatoris arg.huiꝰ lr̄e.alr
ceſſante diſpendio expectet ſucceſſor ne videatur eccleſia
viurpare iuriſditionē tꝑalem ſꝫ ſolū exerceat illā in ꝑciſū
in defectum iuſticie qḋ eſt bene notandū ſm eū.Ego ad
duco qḋ voluit bar.i.l.i.§.deniqꝫ.ff.de aq̄ plu.ar.vbi dic
ꝙ ſorte nulla ciuitas Italie preſcripſit merū vel mixtum
imꝑium q: nō ſunt vſe tali imꝑio ſciente ⁊ patiēte iꝑato
re q: iam eſt longum tꝑs ꝙ imꝑator non fuit in Italia.
⁊ ſubdit ꝙ vacāte imperio ſuccedit papa.Sꝫ verū iſto ca
ſu ſufficiat ſcientia pape reliquit cogitanduꝫ.Et ſic tenet
37 bar.ſuccedere papam imꝑio vacante.†¶ Sꝫ dubitat ſi
ſcia ⁊ patientia pape noceat futuro iꝑatori.Jo.de imo.
ibi dicit ꝙ vacāte imꝑio nō currit p̄ſcriptio ſicut non cur
rit eccleſie vacante ſede vt in.c.i.de p̄ſcrip.¶ Sed ꝯ iſtā
doctrinā ob.vnū q: cū ſuccedat papa imꝑio vacante ex
tat qui poſſit tueri ⁊ defendere iura imꝑerij q: ipſe papa
ſuccedit.Tñ ego teneo ꝙ nō preiudicet ſcia pape.⁊ mo
ueor ex quodā ſingulari dcō Jan.in.c.olim.el.i.de reſti.
38 ſpo.vbi dicit†ꝙ licꝫ vacāte ſede poſſit p̄latus ſupior agere
pro ipſa eccl'ia tñ nō currit p̄ſcriptio ex quo eccl'ia nō hꝫ
ꝓpriū ⁊ imediatū p̄latuꝫ.ita vr̄ dicendū imꝑio vacāte vt
nō noceat p̄ſcriptio vel patientia ⁊ taciturnitas alteriꝰ
ſupioris ex quo imꝑiuꝫ nō hꝫ propriuꝫ ⁊ imediatū paſto
rem.Tene menti q: ad hoc propoſitū eſt noua doctrina
⁊ eſt mea.⁊ iō dici poſſet illud Noſtra neqꝫ erubuit ſil
uas habitare talia.Virgilio teſte in.viii.egloga in buco
licis.Et do.vnū qḋ tibi videbit memoria dignū qḋ dicit
39 Hoſ.in.c.cū veniſſent.de eo q mit.in poſ.vꝫ†ꝙ in terris
imꝑij vacāte imꝑio ſuccedat papa vt hic.non tñ ſuccedit
eiꝰ legatꝰ.qḋ ē bñ notādū ad limitatiōes huiꝰ tex.⁊ doc.
⁊ hoc voluit Spe.in ti.ii.in.§.nūc oſtendendū.v.xix.⁊ ſic licꝫ
ad papā accedi poſſit vacāte imꝑio nō tñ accedi poterit
40 ad ſuū legatū.⁊ hoc iō eſt†q: legatꝰ hꝫ ptātē dūtaxat in
his q̄ ſpectāt ad papā de iure cōi nō aūt in his q̄ ſpectāt
ad papā de iure ſpāli ⁊ ita voluit do.car.in.d.c.cū veniſ

ſent.vide dcā in.c.ver.de.⁊ ex his dat ꝑcipuū lumen ad
41 iſtū tex.†ꝙ ex ꝑuilegio ſpāli vacāte imꝑio ſuccedit papa
⁊ nō de iure cōi.Sꝫ difficultas eſt ſi verū ſit indiſtincte ꝙ
vacāte imꝑio ſuccedat papa īdubitanter iſtud dcm̄ nō ꝓ
bat hic vbi dr̄ ꝑ̄ertiꝫ h' tꝑe quo vacāte imꝑio ad iudicem
ſecularē nequnt recurrere q a ſupiorib' in ſua iuſtitia op
primunt.⁊ ſic loquitur eo caſu quo opprimunt ſubditi va
cāte imꝑio reccurret ad papā.⁊ ſic loqt in caſu oppſſiōis.
ſꝫ eo caſu quo nō opprimūt nō loqt iſte tex.¶ Ego non
repio aliud ius expſſuꝫ ꝙ vacāte ipio ſuccedat pp̄.Vñ de
ret.n.dare mā vt diu uacaret imꝑiuꝫ qḋ eē nō dꝫ.ar.c.ne
pro defectu.de ele.¶ Pōdera tñ dcm̄ bar.in.l.vbi ab
42 ſunt.ff.de tuto.⁊ cur a.da.ab his†vbi dixit ꝙ vacāte ſede
papali appellat ad collegiū cardialiū vt ita dicamꝰ in ſi
milivt vacāte ipio ponꝰ ſuccedāt electores ipij.¶ Et pō
dera.c.nouit.de iudi.vbi papa nō intēdit īpedire ſe de iu
riſditiōe ſeculari.cū ergo hic nō exprimat ꝯtriū niſi in ca
ſu oppſſiōis.ergo nō vr̄ procedere ꝙ papa ſuccedat ipio
vacāte niſi i caſu oppſſiōis.⁊ iō expectabit ſucceſſor vr̄ re
curret ad electores imꝑij.ꝑ illud dcm̄ bar.in.d.l.vbi ab
ſunt.Ego tñ ſubmitto me deciſioni ſa.ſan.romane eccle
ſie.⁊ ēt pōdera ꝙ illud dcm̄ bar.in.d.l.vbi abſunt.in ſe
nō eſt verū.⁊ ꝯfundit ꝑ cle.ne romani.de ele.vide ibi dcā
43 mea.¶ No.ſm do.Pe.de ancha.†ꝙ pp negligētiam
iudicis ſecularis deuoluit iuriſditio ad iudicē eccleſiaſti
cū.oꝫ ergo negligētiā p̄cedere īpetratiōeꝫ alr ex neglige
tia ſubſeq̄nte poſt datā lr̄aꝝ nō recōualeſcit īpetratio ſꝫ
44 Inn.⁊ eſt rō†q: q̄litas q̄ requirit adeſſe ad ſubſtantiaꝫ
actꝰ dꝫ adeſſe a ꝑncipio nec ratificat qḋ a ꝑncipio nullū
eſt.c.ſi hoc tꝑe.de reſcrip.in.vi.l.in delictis.§.ſi extraneꝰ
ff.de noxa.Hinc eſt ꝙ iuriſditio ſupueniens in ꝑſonā iu
dicis nō ratificat retrogeſta q̄ fuerunt nulla rōe defectꝰ
iuriſditiōis.l.obſeruare.in fi.ff.d' offi.procō.q tex.ēt facit
ꝯtra Inn.in eo ꝙ tꝫ ꝯ hoſti.lr̄as nō ꝯualeſcere pp negli
gentiā iudicis ſubſeq̄ntē.facit ēt ꝯ eū i.l.i.C.q pro ſua iu
riſdi.vbi ſi vꝫ qḋ qs geſſit vt dlegatꝰ ꝑncipio ſi nō erat eti
poſtea dlegatio ſupueniat nō firmant geſta añ ſꝫ poſtea
45 geſta tenēt de hoc dicet hic in gl.†¶ No.ar.ꝙ de iure
cōi in ciuitate populari iuriſditio eſt penes ꝯſules ciuita
tis.i.penes maiores natu q eligunt a ppl'o vt p̄ſint ciuita
ti.c.cū oēs.⁊.c.cum acceſſiſſent.de ꝯſti.⁊ p̄nt recuſari tā
q̄ ſuſpecti qḋ fac ad illḋ ꝙ collegiū ſeu vniuerſitas poſ
ſit recuſari tāq̄ ſuſpecta.facit gl.i.c.in ſingulis.d' ſta.mo.
qḋ eſt ꝯ gl.c.i.d' de iudi.ſꝫ illa pōt intelligi de ꝯcilio gene
li ſꝫ do.abb.hic vbi p̄eſt papa ar.c.cūcta ꝑ mundu.ix.q.
iii.ſecus in aliis cle.paſtoralis.§.piſana quoqꝫ ciuitas.d'
46 re iudi.Tu vide q: exq̄ſite dixi in.d.c.i.d' de iu.†¶ No.
ꝙ vbi ſubditi opprimunt a ſupiorib' obuiandū eſt.l.iii.
ff.de alie.iudi.vbi dr̄ ꝙ potētiorib' pes eſſe nō poſſumꝰ.
facit.l.illicitas.§.ne potētiores.ff.de offi.p̄ſi.vide ibi bar.
poſt Guil.qḋ eſt bñ notādū ꝯ aliquos tyrānos q ſangui
nē populoꝝ exhauriūt ⁊ vix ꝑcariā dimittunt ſpiritū vt
dicit bal.in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.⁊ iure.¶ No.caſum
ſin.ſꝫ.d.car.in quo ordinarius ſecularis recuſat ꝯ.l.ap
tiſſimi.⁊.l.fi.C.d' iud.⁊.c.cū ſpāli de ap.⁊ iō dicit h' abb.
47 ſinquꝰ eē ar.†ꝙ vbi eccleſiaſticꝰ iudex hꝫ iuriſditionē tꝑa
lem iudicat ſꝫ canones ⁊ nō ſm leges.c.ſi duobꝰ.de ap.
⁊ iō colligit h' do.ant.ꝙ in ꝯferēda iuriſditiōe ꝑ ꝯſuetu
dinē quo ad actū recuſatiōis attēdit ritꝰ ſupioris ad quē
defert ⁊ nō ritꝰ iferioris a quo.Nā nō recuſat ordinariꝰ
in foro ciuili vt.d.l.aptiſſimi.⁊ tñ recuſat in foro canoni
co ⁊ hoc qñ ad tribunal eccleſiaſticū defert recuſatio iu
48 dicis layci.ꝑ q̄ ꝯcludunt h' doc.†ꝙ cā laycoꝝ dlata iudi
ci eccleſiaſtico tractat ſꝫ iura canonicā d.c.ſi duobꝰ.Ego
allego elegātem tex.in.l.epale C.de epi.aud.¶ No.ibi
a 49 ſuſpecti.†ꝙ ſuſpitio cāt recuſationē grauamēꝰ appel
lationē vt ibi ꝑgrauari.⁊ iō opprimit.facit.c.ad hec.de
50 appel.†¶ No.ꝙ cā recuſatiōis dꝫ probari eſſe iuſta ⁊
51 vera.c.ſcdō requis.⁊.c.cū ſpāli.de ap.†¶ No.ꝙ arbi
tri aſſumpti ſup cā recuſatiōis nō cognoſcūt de ꝑncipali

a ¶ Recuſatio
nem.Et ſemꝑ
alligari debet
ēt ſi ſit notoria
vt tenēt doc.i
c.ij.vt lit.non
ꝯte.⁊ no.pau.
in.cle.paſtora
lis.de re iu.⁊ i
cle.q: ꝯtingit.
de relig.do.ꝑ
quo vid philip.
in.c.ex ꝑte.de
app.qui multa
pulchra dicit.

negocio ſʒ ſupioꝛ qḋ eſt ꝯ illud qḋ voluit hoſti.in.c.ſuſpi
tionis.de offi.dele.ꝛ ſic eſt caſus aptus hic ſʒ do.an.ꝯtra
52 hoſti.in.d.c.ſcḋo regris. ℭ No.arg.† ꝙ ꝯſuetudo tribu
ens iuriſditionē in cā appellatōis extendit ad cāz recuſa
tōis.c.ſup eo.de ap.qꝛ talia regſr eqparant.de quo vid
Lap.allōne.i.Et ſic ſicut papa adit obmiſſo medio p vi
am appellōnis ita adit per viā recuſationis ſup negocio
53 pncipali agēdo.† ℭ Ultio no.ꝙ certificari poſſe qñqꝫ
p relationē ad aliud vt hic in.ṽ.ſicut ſupius eſt expſſum
qḋ inducit do.An.ad teſtes de qbus notariꝰ ſcribit ḋpo
ſuit vt pmus teſtis ꝛ remittit do.ant.ad.c.nihil de ṽ.ſig.
54 vbi dicit† ꝙ teſtes nō ſūt ſic exaiandi.reddunt.n.ſuſpecti
qꝛ vident eundē pmeditatū ſermonē dixiſſe qḋ eſſe nō dꝫ
.l.iij.§.i.ff.de teſti. ℭ Tu pōdera qꝛ pro certo iſtius doc.
defecit in ſuo ſalutari qꝛ nō probat h dcm̄ ſuū ꝛ male ap
plicat iſtū tex.ad dcā ſua ex eo qꝛ iſte tex.loquit de vno ꝛ
eodē deponēte.papa.n.refert hic ſe ad ſcriptū qꝛ dicit ſi
cut eſt expſſuʒ a nobis ꝛ loquit de actu quē imediate ip
ſe expſſit.vñ ſi vnus teſtis dicit vnū in vno articulo ꝛ poſ
ſtea iductus in teſtē ſup eodē articulo dicat depono vt iā
depoſui.hoc facere pōt ꝛ hoc probat iſte tex.neqꝫ oritur
pſumptio falſitatis vel ſubornatiōis ꝛ recipit iſta teſtifi
catio ad euitandā varietatē teſtis pp labilē hominū me
moriā.l.qdā tabulaꝝ.ff.ḋ fur.l.iij.§.duę cāc.ff.ad carbo.
55 Sꝫ d.an.iducit iſtū tex.aſr qꝛ dicit† ꝙ ſi teſtis dicat Ego
depono ita vt depoſuit talis teſtis.dico ꝙ hoc nō pbat h
neqꝫ bñ fecit ſic adducere iſtū tex.nec eſt admiratione di
gnū qꝛ adeo nutrit itellectꝰ ſpeculatiuꝰ ex nouis iuētio
nibus ꝙ ſepenumero doctōes vt aliqd noui afferāt dicūt
nō dicēda ꝛ ſic dormitauit do.an. Sꝫ quo ad diuerſos te
ſtes ita deponētes.vide bal.in ti.ḋ pace ꝯſtā.in.§.ſi.in.ij.
col.vbi tex.dic ſacrm̄ fecerūt vt pdicti rectores fecerūt p
56 quē tex.dicit ibi probari† ꝙ ſi tabellio ſcripſit pmo dcm̄
vniꝰ teſtis ꝛ poſtea ſcripſit idē p oia dic aliꝰ teſtis ſiue ſub
eadē die ſiue ſub alia nō eſt vis ꝙ talia ſcriptura pbet te
ſtes in vna ꝯſonātia ꝯcordaſſe lꝫ aliq dicāt ꝙ iſta ſcriptu
ra ſi valeat pp icertitudinē.aliq dicāt ꝙ ſi valeat qꝛ ſcḋo
profert eūdē pmeditatū ſermonē.ſꝫ nec pma rō vꝫ qꝛ to
tū vꝫ repetitū.nec ſcḋa qꝛ qḋ dr̄ ḋ eodē pmediato ſmone
hꝫ locū qñ teſtes ſūt ſuſpecti secꝰ ſi ſūt bōe fame.iō p hos
teſtes ſit pbatio ꝛ remittit ad no.i.d.c.nihil.i nouella.vi
57 de eūdē bal.in.l.i.C.de emē.inſti.codi.† vbi dic ꝙ in ſimi
litudie relinqt arbitrio iudicis q ex ꝯiecturis ꝯſiderabit
an teſtes videāt ſubornari p vnū eūdēqꝫ ſmonē pmedita
tū.De iſto paſſu ego remitto ad doctōes i.d.c.cāꝫ.ꝛ.c.ex
tenore.de teſti.ꝛ ad Spe.in ti.de teſte.§.nūc tractādū.ṽ.
cautū.ꝛ ad Bal.in.l.teſtiū.C.de teſti.ꝛ.l.ṽbū volo.C.de
ſideicō.ꝛ.l.ampliorē.§.in refutatoriis.C.de ap.alibi forte
dabit locꝰ dicēdi. ℭ Expedita ſūt textualia venio ad gl.
58 Et p enucleatiōe q̄ro† vtꝝ lr̄e ipetrate a papa iter puros
laycos ſint ipſo iure nulle abſqꝫ alio euētu. Gl.i.dicit ꝙ
ſūt in pēdēti an valeāt vſqꝫ ad ſniaꝫ mouet p iſtū tex.in ṽ.
dūmō.qꝛ vr̄ lr̄as euacuare ꝯdinōaliter vꝫ dcā negligētia
in admiſtrāda iuſticia.Si ḡ ꝯſules ſūt negligētes i pceſ
ſu vſqꝫ ad ſniaꝫ pñt iſti dlegati iuriſditionē aſſumere Et
iſte vr̄ itellectꝰ gl.vt itelligat de ſnia pferēda a iudice ſecu
lari.ꝛ ſic ēt vr̄ eā itelligere Joan.an.ꝛ eā ſeq vꝫ lꝫ referat
Jo.ꝛ Uin.tenuiſſe lꝫ ſub dubio forte lr̄as ſpiraſſe ichoa
to iudicio corā iudice ſeculari tūc.n.pt dici ꝯplemētū. Sꝫ
pma lꝫ Jo.an.ꝛ p h vr̄ velle ꝙ lr̄e nō ſūt ipſo iure nulle.ꝛ
ſeqt hoſti.ꝛ ad tex.q dr̄ irritas ꝛ inanes.rñdet debere in
telligi cū ſuppletiōe h mō ꝙ p tales lr̄as nō pōt pcedi ſi
ſūt pcedi nō poſſet ſi ꝯſtaret ipſas irritas ꝛc.q̄ſi velit ꝙ
nō ſecuta negligētia p iudiceꝫ eſt in effcū ac ſi eēnt irrite.
vel pōt itelligi ſꝫ eū ꝙ ſint irrite qñ expſſit falſitatē vt qꝛ
ipetrās ſuggeſſit i reſcripto ꝙ ꝯſules erāt negligētes.cūꝫ
tñ ſup h nō fuerint reqſiti.c.ſup lr̄is.de reſcrip.ꝛ ſꝫ h ſub
audit ad lr̄aꝫ nec aſr dēret ipetrari vel ad iudicē eccleſia
ſticū recurſū hēri.ꝛ ita itelligit tex.in.ṽ.dūmō.Sꝫ Inn.
aꝫ lr̄as ipſo iure fore nullas cū papa añ negligētiaꝫ non
hēat iuriſditionē ſupra eos.ꝛ ad tex.dū dic dūmō.rñdet
ꝙ ſenſus ē data negligētia pñt lr̄e ipetrari q̄ſi velit dicere
ꝙ lr̄e nō ſūt ſimplr̄ nulle.qꝛ data negligentia tpe ipetra
tōis lr̄e valēt.ꝛ quo ad iſtud.c.ide tꝫ.d.ant. Jo.cal.ꝛ.d.
car.i.c.ex tenore.ſ.e.ꝛ qꝛ.d.c.ex tenore.eſt ꝯtrū huic.c.d.
abb.hic dicat ſe dare q̄ſdam di.per enumerationē caſuū
in qbus papa adiri pōt a laycis.Sꝫ.d. Pet.de anch.tꝫ
vt rettuli ſupius in nota.mihi aūt vr̄ vt iam dixi circa ſū
mariū ꝙ lr̄e erāt valide.ꝛ ꝙ lꝫ papa nō hēat exercitium
iuriſditiōis ſecularis nihilominꝰ pōt ꝯcedere lr̄as ſꝫ non
data negligentia erant ſine effectu vt iam dixi.vide ibi.
59 † ℭ Et cū q̄rit an papa adiri poſſit a laycis.do.abb.h
ꝯnumerat plures caſus ꝙ ſic.pmus eſt qñ hoc hꝫ ꝯſuetu
do.c.ſi duobus.de ap.c.ſi clericus a laycū.ſ.e. Pro certo
iſtud nō vr̄ mihi ita abſolute veꝝ ex eo qꝛ dñs nr̄ Jeſus
xp̄s prohibuit Petro exercitium iuriſditiōis ſecularis.
60 † Ego neſcio videre rōneꝫ quō poſſit itroduci ꝯſuetudo
ꝯ prohibitionē ipſiꝰ dei iuxta no.in.c.ſi.de ꝯſue.ꝛ in cle.ſi
vna.de re.ec.nō ali.ꝛ in cle.ſtatutū.de ele.ꝛ in.l.dudūꝫ.
.C.de ꝯhē.emp.ꝛ lꝫ gl.cōiter dicāt ꝯriū forte egerat h de
claratiōe pōtificia.vide q̄ dixi i.d.c.ſi clericꝰ. ℭ Scḋs ca
ſus eſt ſꝫ abb.ſi ſumꝰ in terris tpalr̄ ſubiectis eccleſie quo
ad tpalē iuriſditionē qꝛ adit pp̄ vt pp̄ vt.d.c.ſi duobꝰ.ꝛ
c.ꝙ ſi clericis.ſ.e.ꝛ iſto caſu decidet eā ſm̄ leges canoni
cas faciat gl.in.c.ij.de arbi.li.vi.ꝛ h dicūt oēs ſcribētes.
Et egovt idignꝰ diſcipulꝰ coꝝ āplexꝰ veſtigia ita ſcripſi ꝛ
61 tenui.† ſꝫ mō ꝯſidero vnā ꝙ ad hāc materiā eſt nouiſſimū
vt attēdamꝰ ſi terra vel ciuitas ſubiecta tpalr̄ eccleſie ita
eſt icorporata i patrimonio eccleſie ꝙ p illa ciuitate eccle
ſia eſt mera dñs nec recognoſcit aliquē in dñiꝫ tpalē illiꝰ
ciuitatis.ꝛ iſto caſu iudex ecclīcꝰ ꝯgnoſcat vt eccleſiaſticꝰ
ꝛ decidat ſm̄ leges canonicas.ꝛ ſi appellat ab eo appel
labit ad ſupiorē eccleſiaſticū vt.c.romana.§.oꝫ de ap.li.
vi.ꝛ ita pcedat cōe dcm̄ doctoꝝ.Si ṽo ciuitas illa nō eſt
ita icorporata eccleſie nec ē penitꝰ libera a dñio tpali qꝛ
eccleſia cognoſcit ſupiorē laycū in dñiꝫ illiꝰ ciuitatis ꝛ tūc
lꝫ eccleſia cognoſcat nō tñ cognoſcet vt eccleſia ſꝫ vt vice
regēs layci.ꝛ ita vr̄ pcedere iſte tex.ꝛ vꝫ ꝙ iſto caſu iudi
cabit ſm̄ leges ꝛ nō ſꝫ canones.ꝛ iō ſi clericꝰ eſt ſcḋs re
ctor alicuiꝰ ciuitatis nō iudicat vt epūs ſeu clericꝰ ſed vt re
ctor talis ciuitatis.ꝛ ita vr̄ dicēdū ſi vaꝰ rex hēat aliq̄ ci
uitatē in comitatu vt inclytꝰ rex Jo.q eſt rex Aragonū ꝛ
comes Barcilone qꝛ iudicabit vt comes ꝛ non vt rex in
cāis Barcilone.Et ad ſic dicēdū iduxit me q̄dā celebris
diſtin.Bar.in.l.i.§.ſi qs in appellōne.ff.de app. ℭ Ter
tiꝰ caſus eſt ſi cā ſpectet ad foꝝ eccleſiaſticū vt qꝛ eſt ſpūa
lis vt.c.tua.de oꝛ.cog.c.lator.q ſi. ſint legi.c.tenor.de re
iudi.c.cū ſit generale.ſ.e. ℭ Quartus caſus ſꝫ eū qñ va
cat impiū ꝛ adit papa in rebꝰ ſpectātibꝰ ad impiuꝫ ut h.
Sꝫ idubitanter iſte tex.nō probat cōeꝫ doctrinā doctoꝝ
ut ſupius induxi. ℭ Quintꝰ caſus ē data negligētia pri
cipis ſecularis in admiſtranda iuſticia qḋ itellige ſꝫ do.
abb.vt.ſ.dicet. ℭ Sextus caſus eſt qñ impetrat a pſona
miſerabili ut.c.ſignificātibꝰ.ḋ offi.dele.c.ex pte.ſ.e.xxiij.
q.iij.c.ſi q ḋ potētibꝰ.hꝫ.n.eccl̄ia iſtas pſonas ſub ſua p
tectiōe.lxxvi.di.p totū.c.ſūt qbuſdā.ad ſi.ḋ ṽ.ſig. ℭ Ite
ſi ſint paupes lꝫ aliter nō appareat de oppreſſiōe vt pro
iuſticia ſua poſſint adire imediate iudicē eccleſiaſticū qꝛ
ſatis opprimūt paupertate ut ſentit Inno.in.c.ſignificāti
bus.de offi.dele.ubi probat in tex.ꝛ in.d.c.ſup qbuſdaꝫ.
Si ṽo ſunt alie miſerabiles pſone ſꝫ nō paupereſ nec op
preſſe ut qꝛ ſunt vidue uel orphani uel infirmi dicites tñ
tūc pñt imediate a adire eccleſiā ꝛ lr̄as ipetrare q̄ erūt in
pendēti in euētu negligentie iudicis ſecularis ut.ſ.e.c.ſe
quenti.ꝛ in h reſtringit gl.hic ꝛ hoc eſt uerūꝫ niſi lr̄e ſint
ſubreptitie ut puta facta eſt in eis falſa mentio de negli
gentia iudicis ſecularis.uel fuerūt ipetrate poſt inchoa
tū proceſſū corā iudice ſeculari nō facta mētione de tali
pceſſu tūc ſūt nulle ſaltē opponēdo exceptionē ar.c.ſup
lr̄is.ḋ reſcrip.ꝛ.c.iter monaſteriū.ḋ re iudi.facit.c.vt de
bitus.de app.

bitus. de app. in gl. ij. c. prudentiã. §. sexta. in gl. de of. dele.
& c. i. de rescrip. in gl. Si vo nõ sũt miserabiles psone tũc re
gulariter lĩe sunt nulle ipso iure vt hic. Rõ diuersitatis
est sm Jo. de lig. qz in nõ miserabili iudex ecclesiastic⁹ nõ
hz iurisditionẽ nec habitu nec actu. sz in miserabili hz in
habitu lz nõ in actu. sed h est falsũ sm do. Abb. qz in nõ
miserabili hz in hitu iurisditionẽ. vt in. c. nouit. de iudi. &
hoc idẽ voluit Jo. de lig. in cle. ad nr̃am. de here. Sz do.
Anto. dicit φ in miserabili psona ecclesiasticus hz exerci
tium interdictũ. Sz h rõ nõ satisfacit sm do. abb. qz si hz
illõ ligatũ nõ dz illõ posse aliquaten⁹ exercere durãte li
gamine. ar. c. romana. §. nec p eo. de offi. or. li. vi. l. obser
uare. ff. de of. pcõ. tũc ẽt qz h diuersitas iure nõ pbaẽ. In
62 no. in. c. i. J. prio dixit ꝙ papã hẽe iurisditiõis exercitiũ i p
sona miserabili lz ea nõ vtaẽ de gratia. Sz ꝯ h ocm̃ facit
ocm̃. c. J. prio. vbi dẽ φ faceret iniusticiã cõmittendo effe
ctualr ante negligẽtiã. si eni hoc posset de iure nõ diceret
facere iniusticiã qz nemini facit iniuriã q iure suo vtiẽ. c. cũ
ecclesia vulterana. de elec. l. gracch⁹. C. de adulte. & id. do.
Abb. reddit hãc rõnez diuersitatis vz qz in psonas mise
rabiles seu in eas delinquẽtes hz papa iurisditionẽ ma
gis latã q̃z in alios nõ miserabiles. nã miserabiles hz sub
ptectiõe. iõ cõmittẽdo vĩ exercere optuã ptectiõis q̃si cõ
mineẽ seculari si nõ pcesserit ipse qz pcedet p suũ delega
tũ sicut in sili papa dat ꝯseruatorẽ aũ iniuriã illatã. c. i. de
of. deleg. lib. vi. ¶ Itẽ sicut facit iudex in citatorio vel in
pemptoria. ff. de iudi. l. ad pemptionẽ. c. ex lr̃is. de in inte. re
sti. sz alios laycos nõ hz sic in ptectiõe. iõ nullo mõ cõmit
tit aũ negligẽtiã. vt. d. l. obsuare. & c. ij. prio. & ita hic re
sidet do. abb. Tu dicas φ si psona miserabilis oppmiẽ in
dubitatũ est posse adiri iudicẽ ecclesiasticũ. c. ex pte. h. J. e.
& est rõ qz iudex ecclesiasticus ẽ spãlis ptector eax. iõ poterit
adiri imediate. Et eodẽ mõ dico φ si psona miserabilis
est diues lz nõ oppmaẽ tñ poterit ipetrare lr̃as a iudice
ecclesiastico aũ rõe negligẽtie qz ex quo hz hitum iurisditiõis
lz nõ hẽat exercitiũ nihilomin⁹ pcedẽdo lr̃as nõ ni exer
cere iurisditionẽ vt est tex. sing. ꝯiuncta sua gl. i. c. pastora
lis. ij. de rescrip. & pp h nõ sunt spgẽda tot vba sup isto pas
su. ¶ Septimus casus ẽ cũ iudex secularis recusaẽ suspe
ctus. & hũc casũ ponit h doc. p istũ tex. & p auc. vt diffe
rẽtes iudices. §. si vo ꝯtigerit. & ponit gl. xvi. q. i. in sũma.
qd intellige qñ recusaẽ iudex q ẽ caput puincie & imedia
te subest ipatori. tũc. n. adiẽ ecclesiasticus. & ita loqẽ. d. §. si vo.
secus si in eadẽ puincia est supior qz tunc ille talis dz adiri
ita voluit Host. i. c. nouit. ij. de iudi. seqẽ h do. an. Nec ob
iste tex. qz hic vigebat cõsuetudo vt appet in lr̃a. vel non
erat ali⁹ supior in puincia. ¶ Ego põdero istũ tex. in vbo
si vo ꝯsules vbi tex. nõ refert se ad negligẽtiã vel suspitio
nẽ ꝯsulũ. ergo si ꝯsules sunt suspecti nõ recurreẽ ad alios
seculares supiores. & sic nõ bñ loqẽ hosti. & do. Ant. & ad
duco. c. ex tenore. J. e. i. v. p iudicẽ secularẽ vbi sufficit negli
gẽtia iudicis secularis. & sic loqẽ in singulari nũero. & p
ꝯñs sufficit negligẽtia vni⁹ & nõ pluriũ. & alio Inno. i. c.
significatib⁹. de of. dele. vbi hoc tenuit. nihilomin⁹ ego in
d. c. significatib⁹. tenui ꝯ Inno. vide ibi dcã p me & ẽ val
63 de pulchrũ h hodie † qz cũ q̃libet ciuitas sit hodie vna p
uicia vt dicit gl. sing. i. l. ñ. C. de pscrip. lõg. tẽp. & vnus dũ
taxat repiẽ supior in illa puincia qd tũc nõ hẽbit locũ di
ctũ Hosti. & do. ant. & do. abb. ¶ viij. casus ẽ i cã recõcilia
tiõis. ij. q. viij. cui⁹ in agẽdo. ego dixi plenissime in. c. at si
clerici. de iudi. ¶ ix. casus est i causis mortuariox & dispen
satiõis relictox in auc. de ecde. ti. §. sinaũt p redẽptiõe. ¶ x.
casus ẽ sm Inn. qñ ipator vl iudex secularis inocat bra
chiũ ecclesie. xxiij. q. v. c. administratores. xcvi. di. c. cũ ad ve
64 rũ. iõ singlr dicit Inn. † φ si ipator nõ ẽ negligẽs sz subdi
ti sũt sic iobediẽtes vt nõ possit facere iusticiã papa dz im
patorẽ iuuare & domare rebellionẽ subditorũ. sz dubiũ p
certo eẽt disputatiõe & inuestigatõe dignũ. si rex vt ẽ sere
nissim⁹ dñs me⁹ dñs Jo. rex aragonũ & sicilie q hz ciuita
tẽ subditã suã barsilonã idomitã p certo & rebellẽ vtꝫ san

ctissimus dñs nr̃ papa dẽret adiuuare regiã suã coronaz
ad domãdũ vrbẽ illã. & sic de alijs illustrissimis regib⁹ hñti
b⁹ ciuitates suas rebelles & idomitas. & vĩ dicẽdũ φ si qz
illõ qd scribiẽ de ipatore nõ hz locũ i regib⁹. vñ pulchre di
65 xit bal. i. l. si qs maior. C. de trãsac. † φ ipator ibi idignaẽ si
sup trãsactiõẽ iureẽ p nomẽ suũ & nõ hẽreẽ φ illõ nõ hz lo
cũ i regib⁹. & adduco qd voluit Bal. i. l. ij. C. de fni. vt di
cit φ statuiẽ i ipatore nõ hz locũ i regib⁹. faciat ẽt qz ma
ior ꝯiũctiõ ẽ iter papã & ipatorẽ q̃z iter papã & reges sic
66 vt in sili i. c. reqsisti. de testa. † & qz papa ipatorẽ exaltat &
a ꝯsecrat⁹ i cle. i. de iureiu. & ipator ẽ ei⁹ aduocat⁹ & ei iurat
& ab eo tz impiũ. c. venerabilẽ. de ele. nõ aũt sic est i regib⁹
& p ꝯñs nõ teneẽ papa domare rebelles regũ sicut teneẽ
domare rebelles sacri ipatoris. tñ ꝯriũ vĩ de iure veri⁹. &
adduco qd voluit bal. i. l. pe. C. de do. iter vi. & vx. vbi dicit
φ illõ qd statuiẽ ibi in ipatore & in ipatrice hz locũ i regi
b⁹ & reginis. & nihilomin⁹ illa lex ponit qddã pcipuũ spã
le in ipatore exorbitãs a legib⁹ cõib⁹. & tñ hz locũ i regi
b⁹. g̃ multo forti⁹ hẽbit locũ i regib⁹ qz ꝯcernit gerẽ regnũ
& dcorẽ regalẽ. & ẽ acr⁹ pissim⁹. & adduco qd voluit idez
67 bal. i. c. i. §. si. de pa. iur. fir. i vsib⁹ feu. vbi ẽ casus † φ i q̃li
bet iuramẽto itelligaẽ excepta maiestas ipatoris. extẽdit
illã tex. bal. ad reges vt i q̃cũqz iuramẽto pstito a subditis
itelligaẽ excepta maiestas regũ & maxie inqt de rege Frã
cie q iter alios reges ẽ sm eũ tãq̃z stella irradians matuti
na. Nã & saluator nr̃ pissim⁹ Jesus xp̃s approbauit re
ges vt hẽ Luce i passiõe sua reges igt gẽtiũ dñanẽ eox. &
i veteri testõ pmissa fuerũt regna & reges vt i Saul Da
uid Salomõe regib⁹. & i plurib⁹ alijs approbatis a deo
vt pz i. c. i. de sacra vnc. & dẽ puerbiox. viij. Per me reges
regnãt. & i psalmo Deus iudiciũ tuũ regi da. & i plurib⁹
sit mẽtio de regib⁹ i veteri testõ. & pe. aplox cephas i epl̃a
sua. deũ igr timete regẽ honorificate. & ẽt dic subditi esto
te oi ptãti siue regi tãq̃z pcellẽti. c. solite. de ma. & obe. Si g̃
papa adiuuare dz impatorẽ ad domãdũ subditos rebel
les. ergo eodẽ mõ & reges maxie qz de regib⁹ repiẽ expssa
mẽtio i veteri testõ & nouo. g̃ faciat ẽt qd voluit bal. i. c.
ceterũ. de iud. vbi vbũ regis hẽ p lege & allẽat. l. bñ a zenone
. C. de q̃dri. pscrip. & sic cũ illa lex loquaẽ pcipue de ipatore
vĩ hẽe locũ in rege. facit qd voluit And. de ysernia. i. c. i. q
feu. da. pos. vbi sapiẽter tetigit vẽx. l. cũ multa. loquẽs de
largitiõe facta p impatorẽ filiofamilias hẽat locũ i feu
do dõato a rege alicui filiofamilias. facit qd voluit bal.
in. c. cũ venissent. de eo q mit. in pos. vbi dicit φ rex in re
gno suo est monarcha suppmus. & faciat qd idez voluit
in. l. i. ff. de offi. pfec. pto. & in pma ꝯstõne. ffox. faciat qd
voluit do. Abb. in. c. pastoralis. in pn. de offi. dleg. vbi eq
parat dlegatũ a pncipe suppmo ad dlegatũ a rege quo
casu posset sic argui vbi duo regl̃r eqparanẽ ius loquẽs
de vno vẽificaẽ in reliquo ista est gl. sing. i. c. si postq̃z. §. fi.
de elec. lib. vi. Sz impator in vniuerso & rex in suo regno
eqparanẽ qz q̃libet est suppmus mõarcha i regno suo. er
go ius loquẽs de vno hz locũ in reliquo. Sicut g̃ papa dz
iuuare ipatorẽ ad domãdũ rebelles sibi ita teneẽ adiuua
re regẽ ad domãdũ subditos suos rebelles. & lz ego in. c.
ceterũ. ij. de iudi. argumẽtauerĩ nõ eẽ validũ argumẽtũ de
ipatore ad regẽ & refuauerĩz meĩ locũ dictux tñ h mihi
vĩ dicẽdũ φ de vno argui possz ad reliquũ & pp h si bñ vẽ
dixisse bal. i. d. l. si qs maior. C. de trãsac. & i. d. l. ij. C. de fni
bu. & iõ si subdit⁹ Jo. regis iuraret p splẽdidũ & gloriosũ
nomẽ ei⁹ i trãsactionẽ quã si obfuaret icideret p certo in
penã. d. l. si qs maior. ¶ Preterea faciat tex. iste vbi dẽ
φ layci oppssi a suis supiorib⁹ adiuuãdi sũt a pp̃ i sua iu
sticia. ꝯsertim eo tpe q vacat ipiũ. ergo forti⁹ dz adiuuarĩ
rex iniuste oppssus a suis subditis clemãtib⁹ calcaneũ suũ
ꝯ dñm vt dicit dñica veritas. Qui mãducat meũ panem
eleuat calcaneũ suũ ꝯ me. g̃. Itẽ faciat qd hẽ in libris re
gũ. Nã cũ Saul rex superatus fuisset a philisteis & per
cussus ad mortẽ mandaret seruo suo vt eum exanimaret
ne duceret in fortiam inimicorum qui exanimauit quem

a ¶ Exaltat & ꝯsecrat. Im
mo põt ipsum
eligere negligẽ
tibus vl' d. scor
dantib⁹ eis ad
quos pertinet
electio vt tenet
Bal. in. l. fi. in
ij. col. in fi. C. de
quadri. pscrip.
& in tit. de pa.
ꝯstã. §. in chari
tate. in. iij. col.
Cardi. in cle. i.
in fi. pn. de iu
reiur. q multa
dicit qd no. ca
nõiste p excel
lẽtia do. pape.

Dauid poſtea occidit improperãdo q in Chriſtuz dñi inieccerit manus. Si ergo rex vocat Chriſtus dñi et Dauid vindicauit necẽ eius. Nonne et multo fortius papa qui eſt vicarius xpi debet domare rebelles regis q dicit Chriſtus dñi. ¶ Preterea faciat ſi nos ꝯſideramus q ideo papa adiuuat imperatorẽ q: ſuccedit imperio vacante eadẽ rõ militat in rege vacãte regno. ſingulare dcm fuit hoſti. hic extẽdẽtis iſtum tex. loquẽtez de iperio ad regnuz. Sed certũ eſt q quo ad ſubditos rebelles regi quos rex domare nõ põt regnũ dicit vacare. Et ad hoc adduco in argumẽtuz glo. valde ſingularẽ i. l. plagiarij. C. de plagia
68 rijs. que voluit† q ſi mulier habeat maritũ inutilẽ[a] q di
a cit vidua quã gl. magnã facit ibi Bal. Si ergo rex eſt inutilis reſpectu rebelliũ regnũ dicit viduatũ quo ad rebelles. ergo papa ſuccedit ad adiuuãdum regẽ. faciat etiaz qd habet in. c. i. de offi. ordi. in. vi. cum opus fuerit publicũ conuocẽt auxiliũ. vbi iudex eccleſiaſticus põt iplorare brachiũ ſeculare. c. quoniã. eo. ti. c. cũ ad verũ. xcvi. di. cũ ſimilib[9]. q̃nq3 ecõtra iudex ſecularis inuocat auxiliũ brachij ſpiritualis. Et facit qd voluit Oldr. ꝯſi. lxxxix. et qd habet in. l. i. C. de his qui latrones occultant. et in. c. ij. de iudi. et in. c. pncipes ſeculi. xxiij. q. v. Cũ ergo in caſu iſto ſit opus auxilio pape debet papa impẽdere auxiliũ ſuuz ad domãdum rebelles regios. et ideo poterit eos excõicare et anathematizare et lz ſit maior ꝯiũctio inter papã et imperatorẽ vt in ſiñ dicim[9] i. c. regſiti. de teſta. q̃ inter papam et regẽ. tñ ex quo eadẽ rõ eſt ad iuuãdum vtrũq3 dz adiuuare vtrũq3. et p ꝯñs ſereniſſimus dñs meus rex poterit iplorare auxiliũ ſacre ſedis apoſtolice que ſp fuit leuamen et quies illuſtriſſimoꝝ regum et maxie ſacratiſſ regis Aragonũ. cuius inſignis p ornamẽto magno vtitur ſedes apoſtolica vt vidimus papã Piũ trãſeuntẽ p has vrbes. ¶ xi. caſus eſt rõne adminiſtratiõis quã aſſumit laycus de eccleſiaſticis. c. iudicatũ. lxxxix. di. vide que dixi in. c. ij. ſ. de iudi. ¶ xij. ſi ſerui eccleſie vel hoies eccleſie idebite fatigent a laycis auc. nulla cõicas. C. de epi. et cle. xv. q. ij. c. eccleſiaruz ſerui. ¶ xiij. ſi locus caret iudice vt q: in puincia nõ eſt ſupior laycus ideo tũc põt eps adiri
69 vt in auc. vt differẽtes. ſ. ſi vo ꝯtingit.† ¶ Circa hoc do. Abb. ꝯſiderat tres caſus. Primus eſt ſi vacat imperiuz tũc ſuccedat eccleſia vt dictũ eſt. Aliq̃z in puincia deeſt iudex ſecularis vt q: mortuus eſt vel qd ſimile. et tũc poteſt adiri eps vt. d. ſ. ſi vo ꝯtigit. Aliq̃z vacat totũ regnũ. Et hoc caſu Inno. ponit tres opi. Prima eſt q deuoluitur ad primũ ſupiorẽ nõ ad papã. Rõ eſt q: maior ꝯiunctio eſt inter papã et imperatorẽ q̃ inter papã et aliũ pncipẽ ſicut i ſimili di. d. c. regſiti. de teſt. et q: papa imperatorẽ examinat et ꝯſecrat et imperatorẽ ei[9] aduocat[9] et ei iurat et ab eo tz impiũ. c. venerabilẽ. de elec. ideo in iure qd tz ab eccia ſuccedit papa. Scdo dicit q ſi ẽ pnceps nõ recognoſcẽs ſupiorẽ ſuccedit papa ar. c. ali[9]. xv. q. vi. Sz hoc nõ ideo facit q: ab eo teneat regimẽ q: ab eo nõ tz ſz de plenitudine pñtis quã hz q: vicari[9] xpi eſt. Tertio dicit q vacãtibus regnis et pncipatib[9] nõ põt papa ſe itromittere niſi put hr in. c. nouit. de iudi. Sz hoſti. tz q in regnis vacãtibus et ſiſibus papa ſuccedit nõ ſolũ de plenitudine pñtis ſed ẽt de iure et ꝯſuetudine. et dicit q hoc ẽt ſentit Inno. in alia glo. do. Ant. h ſeqt. xij. opi. Inno. ſupra poſitã ne ꝯtigat pturbatio iuriſdictõis. d. Abb. tz vltimã opi. Inn. ſ. poſitã vt indiſtincte ſicut talis ſupior cognoſcat ſupiorẽ ſiue nõ ſuccedat ſiue nõ ſuccedat nõ põt ſe ipedire niſi occurreret aliqs arduus caſus quo poſſet ſe impedire ẽt regnis nõ vacãtibus ar. c. i. de homi. li. vi. et refert ſe dixiſſe i d. c. nouit. et mouet q: pncipalr exercitiũ iuriſdictionis ſecularis eſt interdcm dicẽte dño ad Petrũ mitte gladiũ tuũ in vaginã. Aut eni imperator nõ recognoſcit impiuz a papa. aut ſic. Primo caſu dz ſuccedere q: a deo pñtem obtinet in toto orbe in tpalib[9]. vt in. c. imperator. xcvi. di. et in. l. bene et a zenone. C. de quadri. pſcrip. vñ ſi vacat loc[9] dz ad eius iuriſdictionẽ redire q: res de facili reuertit ad ſuã naturã. l. firmus. ſ. pact[9] ne peteret. ff. de pac. xxxvi. di. c. ab exordio. et qd no. Inn. in. c. cum in a. de elec. aut recognoſcit impium a papa et idẽ dicẽdũ cũ ſimili rõne q: eadez ratio dz eſſe in pte que in toto. l. q de tota. ff. de rei vẽ. c. paſtoralis. de offi. deleg. ſicut. n. in tota iuriſdictiõe tpali ſpectante ad eccliam de plenitudine pñtis preeſt imperator ita eſt in hac pte que eodẽ iure deuoluit ad eccliam et nõ iure ſingulari. Et per hoc habes dclaratũ primũ caſuz exceptuz in glo. ij. ¶ Excipit ẽt ſcdm caſuz qñ iudex ſecularis eſt negligẽs in iuſticia adminiſtrãda et hũc caſuz
70 ſupra excepi. Sz p declaratiõe qrit† vtrũ iſte caſus pcedat indiſtincte vt data negligẽtia iudicis ſecularis recognoſcẽtis aliũ ſupiorem ſecularẽ poſſit adiri eccleſiaſticus et pretermiſſo ſuo ſupiore. Inno. et Hoſti. p oia videnẽ ſentire vt dixi in caſu vacationis. ſz do. Ant. diſtingit qñ negligẽs eſt iudex ſuperior aliũ nõ recognoſcẽs põt adiri papa in cauſa negligentie vel appellatiõis ad hoc adducit. c. p venerabilẽ. q ſi. ſint legi. vbi Hoſt. loqtur de rege francie et de multis ciuitatib[9] liberis ſicut ſunt in Italia q nõ recognoſcũt ſupiorẽ ſaltẽ de facto vt ſunt Veneti Florẽtini et ſiſes. Si iudicib[9] ſuis dant iudices appellationũ adiri põt papa negligẽtibus ſuis ſupiorib[9] argu. eoꝝ que notat hic Inn. et ego adduco qd pulchre voluit Bal. in. l. impialẽ. in. ſ. preterea. ei. ij. de phi. fe. alie. p Fe
71 deri. vbi dicit† q ſi dñs feudi non recognoſcit ſupiorẽ vt rex francie et ꝯtentio eſt cũ ipſo q cognoſcẽt pares curie. Et ſi forte pares curie eẽnt nimis fauorabiles vl nollent cognoſcere nec litigãtes vellent cõpromittere cognoſcet papa rõne peccati. vt in. d. c. nouit. et eo mõ dicit pp dſectũ iuſticie. c. ex trãſmiſſa. ſ. eo. c. ex tenore. ſ. eo. ſm Bal. ibi. idẽ dicit do. Ant. in iudice puincie vbi difficilis ẽ aditus ad imperatorẽ vt i auc. vt differẽtes iudices. ſ. ſi vo cõtigit. et no. Hoſt. i. d. c. nouit. Si vo recognoſcat talis negligẽs ſupiorẽ ſi perſona eſt miſerabilis p iuſticia vel negligẽtia ſtatim põt adiri papa vt dicit Inn. et Hoſti. in d. c. ex tenore. ſ. e. q: ſatis dicit oppſſa eo ipſo q negligit iuſticia vel opponit iniuſta ſnia. c. ex pte. b. ſ. eo. Idẽ putat ſi grauat pſona eccleſiaſtica. c. ſi. de iudi. ſ. cũ ſit generale. ſ. eo. hoc limitauit verũ in caſu negligẽtie ſed in caſu appellatiõis putat hoc veꝝ vt poſſit imediate appellari ad papã ſi cã eſt ecclie ſecus ſi cã eſt clerici. tũc. n. appellãduz eſt ad proximũ ſupiorez ipſius iudicis vt ſentit Archy. in. c. nõ ita. ii. q. vi. hec dcã nõ placẽt do. Abb. in duobus caſib[9] primo ſi nõ cognoſcit ſupiorẽ põt adiri papa imediate in cã negligẽtie imo dicit adeundũ eẽ imperatorẽ. Et mouet rõne q: iſti iferiores pſcribẽtes ẽt iuriſdictionem ꝯ ordinariũ loci dicunẽ hre eam in q̃ſitũ ſunt vigiles in adminiſtrãda iuſticia alis ſuperior põt ſe ipedire dicit eſſe elegantẽ tex. in. c. irrefragabili. ſ. exceſſus. de offi. or. fortius dz pcedere qñ iuriſdictio nõ eſt pſcripta per inferiorẽ ꝯ imperatorẽ ſed dũtaxat de facto nõ recognoſcit imperatorẽ ſicut eni dicit Inno. qñdo ſubditi volunt de fcõ obedire imperatori papa nõ ſuccedit dz adiuuare imperatorem eo mõ eſt dicẽdum qñ ille negligit facere iuſticiam et multo forti[9] q: hoc caſu nõ vult de facto obedire imperatori nec iuſticiã dbito mõ miniſtrare. ¶ Itẽ nõ placet ſibi dcm do. Anto. indiſtincte volẽtis q in cã miſerabilis pſone vl eccliaꝝ poſſet appellari imediate ad papã et nõ ad primũ ſupiorẽ ipſi[9] iudicis dicit. n. q h caſu appellatio dz fieri gradatim cũ nõ repiat in iure cõtrariuz ergo ſtabitur cõibus regulis. c. dilecti. et. c. duobus. de appel. vbi papa dicit ad ſe appellãdũ qñ loc[9] eſt de tpali iuriſdi
72 tiõe eccleſie nihil aũt dicit ſi pſona ẽ miſerabilis† nec per iterptationẽ dbem[9] recedere a cõibus reglis. c. ad audiẽtiã. de dci. l. pcipimus. C. de ap. maxie h pcedit attẽto q iudex nõ vl inferre violẽtiã ſeu opprimere qñ pcedit iudicialiter. et ſic ceſſat rõ do. Ant. allegat tex. et gl. i. c. pñtiũ. xij. q. i. et qd no. i. c. cõquerẽte. de reſti. ſpo. et qd no. Archy. in c. nõ ita. ij. q. vi. et h tenet expſſe Inn. in. c. ſignificatibus. de offi. dleg. vbi dicit q lz iudice ordinario negligẽte poſſit perſona

[a] ¶ Inutilez. Adde. d. alex. de imo. in. l. eleganter. ſ. q re probos. de pigno. actio. vbi idem autumat de patre qui dicitur orbatus filijs ẽt ſi hẽat inutilẽ filiuz p tex. et glo. allegatã i tex. quẽ oino videto. et ſigna p ſcolaribus inutilibus.

ſit pſona eccleſiaſtica imediate adire ordinariū eccleſia-
ſticū p.c.ex tenore.§.e.nō tñ pōt appellare de iudice ſecu-
lari ad eccleſiaſticū.ſʒ ad.pximū ſupiorē qꝛ gradatiʒ ē ap-
pellandū.ij.q.vi.anterior.Ibibi vī ꝙ do.Ant.melius
dixerit ⁊ moueor ex eo qđ hʒ i.l.i.C.qñ imparor inter pu-
73 pillos ⁊ viduas.†vbi pſona miſerabił nō pōt trahi ex.p
uinciā.ſʒ ipſa bñ pōt trahere alios ex ꝓuinciā corā impa-
tore ⁊ ē rō qꝛ impator ē ſpālis ꝓtector eaꝝ ſʒ papa ē ſpā-
lis ꝓtector miſerabiliū pſonaꝝ.vt in.c.ex pte.b.⁊ i.c.ex te
nore.§.e.⁊.d.c.ſignificãtib⁹.ergo.Itē vbi pſona miſerabi
lis opꝑmiť pōt adire imediate ipſuʒ papā.d.c.ex pte.bꝫ
⁊ in caſu iſto opꝑmiť p iniuſtā ſniaʒ ergo ſeqꝉ ꝙ imedia-
te poterit appellari ad papā.⁊ iſtđ puto de iure verius.
Addo ēt ad primū caſuʒ qñ rex vel ppłs nō recognoſcit
ſupiorē qꝛ i caſu negligētie vī recurrendū ad papā.ex eo
qꝛ vbi ppłs nō recognoſcit ſupiorē illud nō recognoſcer-
venit ꝓuatiue.nā ſi ꝓuatiue nō veniret ſeqreť ꝙ impator
poſſet mādare regi aut pplo libero.vt.§.certū terminum
exerceat iuſticiā vt ē caſus i.d.c.irrefragabili.§.exceſſus.
ſʒ hᷓ facere nō pōt qꝛ nullā hʒ iuriſdictionē.ſʒ i caſu.d.§.ex-
ceſſus.caput nō ꝓuauit oīno iuriſdictōe epm.ſʒ pplꝰ liber-
oīo ꝓuauit impatorē iuriſdictōe quo ad ſe ⁊ ſubditos ſu-
os ergo ſeqꝉ ꝙ imediate recurret ad papā et voluit bal.
i.d.l.ipialē.§.ꝓterea.⁊ p ꝯñs dcīn.d.ant.vī vi⁹. ¶ xiiij.
caſus eſt cū aliqđ ābiguū fuerit vł difficile ſup quo variāt
iudices qꝛ tūc recurret ad ſūmū paſtorē.c.p venerabileʒ.
§.rōnib⁹.q ſi.ſint legi.iſtū caſuʒ ponit gl.ēt faciat.c.ma-
iores.đ bap.faciat qđ voluit gl.i.c.ꝙ trāſlatiōeʒ.ē.đ offi.
leg.vide ibi dcīn qđ iduxit.d.Abb.ad qōnē đ duab⁹ qrū
dirabētus vt ſteť đclaratōi pape.c.raynuci⁹.đ teſta.qđ fa
cit ēt ad dciſionē.c.ſup lrīs.đ reſcrip.⁊ ad.c.lrās.de reſti.
ſpo.⁊ ſic dciſio ordui caſus ſiue ſit i a cēſura pōtificia ſiue
in ciuili ſpectabit ad papā. Sʒ ꝯ hᷓ facit.l.i.⁊.l.ſi.C.đ le.
ſolutio.p dubio legali recurrēdū eſt ad ꝓncipē.ſʒ ſi papa
illđ interptať ⁊ nō ꝓnceps ſtabiť iterptandi papali ⁊ i ſo
ro ceſario qꝛ vna ptās adiuuat aliā.c.cū ad vex.xcvi.di.
nā ſi ꝯſuetudo eſt optia iterpres legū.l.ſi de iterptatiōe.
ff.de leg.c.cū dilectus.đ ꝯſue.ergo multofortius poterit
papa hᷓ facere qꝛ ꝯditori canonis eſt ſubdita oīs creatu-
ra vt ſapiēter dicit Inn.i.c.i.đ ꝯſti.Nā vnū ē ouile ⁊ vn⁹
eſt paſtor.⁊ iđ Chriſtus in euāgelio dixit habeo oues q̄
ſunt de alio ouili ſʒ ſiet vnū ouile ⁊ vn⁹ paſtor.Et facit il
lud qđ cecinit puella hebrea apđ magnū Thomā apłm
vnus inqt ē deus iſrael.nō erit ergo admiratōe dignū ſi
iterptatio dubioꝝ ciuiliū ēt ſpectet ad papā nā ⁊ doctorꝭ
hʒ ptātē interptādi.vt i.l.i.C.đ pfeſſorib⁹ q i vrbe ꝯſtāti-
74 nopolitana lib.xij.†ſʒ papa ē doctor i vtroqʒ iur.vt eſt ca
ſus quē ita itelligit Bal.i.c.i.§.đ ꝯfeſſio qnimo plus dico
ꝙ iterptatio noui ⁊ veteris teſti ſpectat ad papā ē.n.do-
ctor in nouo ⁊ veteri teſtđ ita ꝓbaľ in.c.ſup eo.§.đ vſu.nō
tñ pp hᷓ tolliť iterptatio impialis q̄ ſuabiť in terris impe
rij ſʒ iterptatio pape ſuabiť in terris eccłie. ¶ xv.caſus
eſt qñ agił p via dnūciatiōis.c.nouit.§.đ iudi.vid ibi dcā.
¶ xvi.caſus ē rōne ꝯnexitatis ponit gl.exēplū in dote q̄
venit acceſſorie ad matrimoniū.c.đ prudētia.đ dona.in-
ter vi.⁊ vxo.⁊ ſic ſentit gl.ꝙ ſi ꝓncipalr dos petaľ dʒ pe
ti corā iudice ſeculari.Si aūt icidēter pōt peti corā eccle
ſiaſtico remittit ſe do.Abb.ad no.i.d.c.đ prudētia.⁊ dcā
p ſe in.c.nō ē.đ ſpō.gl.i.d.c.de prudētia.tenet vt hic quā
ſeqꝉ ibi do.anto.⁊ idē voluit in.c.ex lrīs.de pig.Idē vo-
luit Ange.in.l.i.ff.ſol.ma.⁊ Bar.in.l.in ꝯtrib⁹.ad ſi.C.
de nō nu.pe.Sed Inn.⁊ Hoſt.i.d.c.de prudētia.tenent
ꝯtriuʒ ꝙ imo idiſticte adiri pōt iudex eccłicus.⁊ dicit pe.
de ancha.in.c.ex lrīs.de pig.ſore ibi tex.p Inn.⁊ Hoſt.
⁊ idē voluit Io.de imo.in.l.i.ff.ſol.ma.loquiť tamē tex.
in muliere oppſſa iniuſte a iuſticiario ⁊ loqtur in dote re
cuperāda.Et adduci poſſet in argu.c.ex pte.b.§.eo.Ego
ſatis luculenter expſſi in.d.c.ex lrīs. Sʒ pondero ꝙ pro
75 opione gloſaꝝ noſtraꝝ eſt caſus in.c.ſi.de in.lib.vi.† vbi
filiuſfamilias pōt ſtare ſine ꝯſenſu patris in iudicio in ca

ſu mrīmoniali ⁊ in dependētibus ab eo gl.ibi exponiť đ
pēdentibus in dote ex quo ſeqꝉ ꝙ ita pōt peti dos coraʒ
eccleſiaſtico ſi icidit in mrīmonio.ergo de p ſe corā eccle-
ſiaſtico peti nō poterit aliter tñ alłaui.d.c.ſi.in.d.c.ex lit
teris.ſed iſtud vī veri⁹ egeret p certo dubitatio hᷓ genero
ſa pōtificis đclaratiōe. ¶ Sʒ ꝯ pdicta opponiť ꝙ papa
nō pōt ſe impedire in caſibus predictis đ iuriſdictiōe tpa
li ꝯ laycos nec vī ſibi credēdū cū hoc ſtatuerit i ſuū fauo
rē.l.i.ne qs in ſua cauſa.l.de etate.§.i.ff.đ iterro.act.Sol
uit Inn.ꝙ hi q dicūt ſi dſligēter attēdāt nō euadūt culpā
ſacrilegij ergo ⁊ ꝙ poſſet papa ſe ipedire de his caſibus
76 ꝓbat hoc mđ †a ꝓncipio creauit deus celū ⁊ terrā ⁊ oīa
que in eis ſunt angelicā ⁊ humanā naturā ſpūalia ⁊ tpa
lia que per ſeipſuʒ rexit ſicut factor rem ſuaʒ gubernare
ſolet ⁊ homini quā fecit precepta dedit ⁊ trāſgrediēti pe
nā ipoſuit geñ.c.ij.Ex oī ligno inqt comedetis ⁊c. Ipſis
enī peccantib⁹ penā ipoſuit p ſeipſum ade ⁊ eue.vt hꝫ ge
neſis.iij.⁊ p ſeipſuʒ puniuit Caym ⁊ lamech.⁊ quoſdaʒ
geñ.iiij.⁊ ſic legiť deū rexiſſe mundū vſqʒ ad noe.Tēpo-
re noe cepit deus creaturas ſuas regere p miſtros quoꝝ
ꝓmus fuit Noe ⁊ qđ fuerit rector populi ex eo appet qꝛ
ſibi deus gubernationē arce tradidit p quā ſignificaľ ec-
cleſia geñ.c.vi.⁊ ꝙ noe ⁊ filij ei⁹ rectorā dederit appet
geneſis.ix.c.vbi ēt lʒ nō appeat ꝙ Noe ſacerdos fuerit
tamē ſacerdotis officiū exercuit poſt egreſſum ab archa
anteqʒ leges pplo daret geñ.viij.edificauit aūt Noe ⁊c.
Officiū ſacerdotis ꝙ Abel ⁊ Caym ꝓmo fecerūt.in hac
aūt vicaria ſucceſſerūt patriarche iudices ⁊ reges ſacer
dotes ⁊ alij q.p tēpore ꝓfuerūt populo iudeoꝝ ⁊ ſic du-
rauit vſqʒ ad tpa xpi qui fuit naturalis rex noſter de quo
dicit pſalmiſta deus iudiciū tuū regi da. Et Iſayas.xxx
iij.c.dñs iudex noſter dux legis nr̄e rex noſter ecce.⁊ ad-
duci pōt qđ ſcribiť in euangelio.ecce rex tuus venit tibi
māſuetus ſedēs ſup aſinā ⁊ pullū.⁊ ipſe Ieſus xp̄s vica-
riū ꝯſtituit Petrū qñ ei dedit claues regni celoꝝ ⁊ dixit
paſce oues meas ⁊ lʒ in multis diſtincta ſint officia ⁊ re-
gimina mūdi tñ qñcūqʒ neceſſitas eſt recurriť ad papā ſi
ue ſit neceſſitas iuris puta qꝛ ē paſſus dubius nec eſt ali-
qs iudex ſupior ſiue ſit neceſſitas facti qꝛ de ſcđ minores
iudices nō pñt exeq ſuas ſnias vel negligūt vbi đbēt exer
cere iuſticiā.c.p venerabilē.§.rōnibus.q ſi.ſint legi.Et.p
pdictis facit.c.p humani.de ho.li.vi.ſm Inn.hᷓ. Et hec
dicta placēt Hoſti.que ꝯiungēda ſūt cū his q̄ dicta fue-
rūt in.c.nouit.§.đ iudi.ſm do.abb.⁊ ita trāſeūt doc.đcō
hᷓ.generoſa.p certo eſt hec ꝯcluſio Inno.excelſo ⁊ ſtupē-
do doctore digna ⁊ cū ea hic tranſeo.Sed vt đeť ꝓſtan-
tior inueſtigādi via vī non ꝓcedere.Nā xp̄s rex noſter lʒ
cōſtituerit Petrū vicariū ſuū ⁊ ſucceſſorē.pcedit in ſpi-
ritualibus qꝛ iā in tpalib⁹ ꝯſtitutus eſt ipator. vt in auc.
qūo oꝫ epos in ꝓn.⁊ ſcribiť lib.geñ.fecit deus duo lumi-
naria magna vt i.c.ſolite.đ maio.⁊ obe.p vnā importaľ
papa p reliquū iportaľ ipator ⁊ faciat qđ ſcribiť in euā
gelio.Que ſūt ceſaris reddite ceſari.Et ꝓhibuit xp̄s pe-
tro exercitiū tēporalis iuriſdictiōis dū dixit pone gladiū
tuū in vagina.ergo ſi papa exercet iuriſdictionē tpaleʒ in
terris imperij vī facere ꝯtra ꝓhibitioneʒ xpi nec legiť ꝙ
xp̄s exercuerit iuriſdictionē tpalem ideo oīs xpi actio nr̄a
fuit iſtructio.c.ſignificaſti.đ ele.⁊ lʒ eiecerit emētes ⁊ vē
dētes de tēplo illud fuit dlictū eccłiaſticū qꝛ domū dei fa
ciebāt ſpeluncā latronū quo caſu layci effecti ſunt đ iu-
riſdictiōe eccłiaſtica.l.ſi qs in hoc genus.C đ epi.⁊ cleri.
¶ Itē xp̄s voluit ꝯdēnare mulierez dephenſam in adul
terio qꝛ imo.Chriſtus dixit regnū ſuū nō eē de hoc mū-
do.⁊ lʒ pſalmiſta dixerit iudiciū tuū regi da.hᷓ tñ itelligiť
de iudicio ſpūali ⁊ eccłico ⁊ nō tpali.Et adduco illđ qđ
pſalmiſte venit i ore.Iudicabit i nationib⁹ iplebit ruinas
q̄ caſu capiť iudiciū circa aīas ad repellēdas ruinas āge-
loꝝ.Et iſto mđ vī itelligi qđ voluit pſalmiſta.Nō itrea
i iudiciū cū ſuo tuo.Et adduci pt qđ voluit old.i ſuis ꝯſi
lijs.ꝯſ.lxix.vbi loqns đ ipatorē dič ſi eē et edcñ.ſuis legib⁹

q: in ſacto ꝓprio loqtur in quo nullus eſt idoneus teſtis .l.nullus.ff.ð teſti. Et adduci poſſet ꝙ ſacro ſcriptũ ẽ euã gelio. Tu de te ipſo teſtimoniũ perhibes teſtimoniũ tuũ nõ eſt verũ. ⁊ multo minus crederet legib⁹ ⁊ ſcripturis ſu is. vt in.c.lz ex quadã. de teſti. nec in nouo nec in veteri re perit teſtamẽto ꝙ papa ſuccedat impio vacante. nec iſte tex. probat cõem doctrinã doctiuz nihilominus teneo illud indubitanter qð tenet ſacroſancta ro. eccleſia cui me humili corde ſubijcio. Et pondero vnũ iſte tex. loqtur im-
77 perio vacãte ⁊ verũ intelligat p oẽm modũ vacationis nõ ſolũ ſi impator eſt mortuus ſz ẽt ſi renũciauit vel eſt dpo ſitus dicas ꝙ ſic. Et adduco in mediũ glo. multũ ſing. in cle. ne romani.ð elec. vbi tex. loqt in papa mortuo ⁊ gl. extendit idẽ in papa renũciãte vel dpoſito. vide ibi quia multũ luculẽter materiã hanc ibi explicaui in repetitiõe mea. ¶ Venio nũc ad gl. ſi. ⁊ oppono cũ ea de tex. c. cuz ſpali. de app. ⁊. d.c. ſi qs ꝯ clericũ. ð. eo. vbi ordinarius re cuſatus cõmittit cauſaz ſz hic dr ꝙ recurrit ad ſupiorẽ er go ſolutio. Contrariũ ponit ius cõmune ſed iſtud ponit ius lo cale ſm glo. vel aliter ſm Goffre. hoc. c. põt intelligi qñ ſupior adit p appellationẽ puta q: ꝯſules recuſati nihil ominus ꝓcedebãt ⁊ hoc ꝓbat tex. in ṽ. ſicut ſupius qñ p ap pellationẽ. nã ð ea erat ſupius dictũ vel aliter ſm eũ põt intelligi ꝙ dicit recurrat. i. cõmittat vel ſm Vincẽ. ſuffi cit ꝙ iudex ſecularis nõ poſſit cãm cognoſcere ad hoc vt fiat tranſitus ad ecclãm vix. n. contingeret qn per aliuz cognoſcere poſſet. c. corã. de offi. deleg. q ſolutio nõ placz dño Abbati p ea que dicta ſunt per. d.c. ſi qs ꝯ clericum. Hoſti. dicit hoc ꝓcedere de ꝯſue. vel ſm eũ ꝓcedunt ꝯtria cũ eps recuſat hic aũt recuſat minor epo ⁊ hoc fauore di gnitatis pontificalis. ſz hec vltima ſo. multũ reſtrigit. d. c. cũ ſpale. vid q plene dixi in. d.c. ſi qs ꝯ clericũ. ¶ Extra gloſus opponit ⁊ vr ꝙ nõ poterat hic appellari neqz ad epm neqz ad papã a iudicib⁹ ſecularib⁹. c. ſi duob⁹. ð ap pel. Inno. ſoluit ꝙ ad epz poterat appellari de iure ſpe ciali habebat. n. hoc ius in illa terra ꝙ ad eum poſſit ap pellari ſed ad papam iure impij poterat appellari q: pa pa ſuccedit impio vacãte. Sed obſtat tex. iſte in ṽ. preſer tim. vbi ꝓſupponit ꝙ poterat appellari ad papã ẽt impe rio nõ vacãte ſo. tenẽdo hũc intellectũ ex poſitiõe. ṽ. pre ſertim. i. tñ. xij. di. c. illð. cũ ſuis ꝯcor. ſm Gof. ⁊ Vinc. ⁊ ſatis ſentit Inno. Sz tũc obſtat q: tñ poterat hic cogno ſcere loco ⁊ iure impatoris nõ dbebat ad eũ poſſe appel lari obmiſſis medijs ſicut nec ad ipm impatorẽ. l. impa tores. ff. de appel. Qui. n. ſuccedit loco alterius eodẽ iure vti dz in regula is qui in ius lib. vi. ⁊ cle. q: regulares. ð ſupp. negli. prela. ergo dbebat hic poti⁹ appellari ad ip ſum epm vercellẽſem. ſol. Vin. ⁊ Jo. intelligẽdo lraz qñ eps nõ exhibet iuſticiã timore ꝯſulũ vel ſm Vin. nõ oẽs cãe deferri poterãt ad epz p appellationẽ vt ſunt cãe gra uiores. c. vt debitus. ð appel. ideo dicit eas dferẽdas ad ſe vel ad epm q: cognoſcet qñ delegatus pape de illis de q bus prius cognoſcere nõ poterat. Sed do. Ant. aliter di cit vz ꝙ ex quo iuriſditio deuoluit ad forũ eccleſiaſticuz defert ſm qualitatẽ fori eccleſiaſtici ⁊ tunc dictio pſertiz ſtat ꝓprie ꝓ maxime ⁊ militat hec rõ impio nõ vacãte. Sed nõ placet iſtud dcm do. ant. do. abb. hq arguit ꝙ cõ ſuetudo dz ſuari in terminis ſuis ⁊ nõ extendi. Sz ꝯ do. Abb. ſupius ego allegaui. l. epale. C. de epi. audiẽ. Et id iſta nõ eſt extenſio ſed ẽ iuris diſpõ. ⁊ per pdicta dicit. do. abb. ſe ſoluere aliud ꝯtrium ꝙ põt hic formari p litteram.
78 Iudex eni ſecularis ⁊ ordinari⁹ nõ põt ptextu ſuſpitio nis in totũ remoueri a iudicãdo ſz dat ſibi adiunctus. vt no. in. l. apertiſſimi. cũ auc. ibi poſita. C. ð iudi. do. Anto.
79 hic dicit in notabilibus ⁊ ꝙ ꝯſuetudo tribuẽs iuriſditio nẽ in caſu appellationis extẽdit ad cãm recuſationis. c. ſup eo. de app. q: appellatio ⁊ recuſatio regulariter pa rificant. hoc reprobat hic do. Abb. q: preſcriptio tãqꝫ odioſa nõ dz extẽdi. nec ob. parificatio pdcã q: ꝓcedit in qbuſdam caſibus nõ in oĩbus. vt in tex. ⁊ glo. c. ſi ꝯ vnuz.

a ¶ Vidua. ad de ad materiã huius tex. do. abb. ⁊ nouiſſi mos ſcribẽtes in. c. ſignifican tibus. ð. de of. delega. ⁊ in. c. ſuper qbuſdã. in. i. col. in ſi. ṽ. no. in. §. cũ au tem. de ṽbo. ſi. ⁊ i. c. licet hoc eo. ti. vbi mate riam huius. c. late digerit.

de offi. dele. lib. vi. ⁊ etiã q: in parib⁹ nõ dz fieri extẽſio vl tra pſcriptiõez. c. cũ ꝯtingat. ð. eo. id aliter ipſe ſoluit ꝙ hic erat ꝯſuetudo. vt ẽt ſentit gl. q opabat nedũ ꝙ poſſint il li cõſules recuſari ſed etiã ꝙ nõ poſſent cõmittere. vel lo qtur qñ nõ volebãt admittere recuſationẽ aliquo mõ. ⁊ ſic fuit appellatũ vel ꝓcedit i loco ſubiecto eccl'ie quo ad tpalẽ iuriſditionẽ ſm lec. Hoſti. ⁊ ſm hoc colligit do. abb. ꝙ in terris eccleſie ſic ꝓcedit ad recuſationẽ ordinarij ſe cularis ſm canones. ⁊ nõ ſm leges. facit. c. ſi duobus. ð app. Illa tñ lectura ꝙ ciuitas erat de tẽporali iuriſditio ne eccleſie ex toto nõ placet do. abb. qui ita reſidet dicẽs exiſtis haberi expeditã materiam huius. c. ⁊. c. ſequẽtis. Pro certo do. Abb. nõ bñ loqtur ⁊ vior vẽ doctrina do.
80 ant. qð ſic oſtẽdo ⁊ vbicunqꝫ duo regulariter eqꝑant a iu re ⁊ eadẽ rõ eſt in vtroqꝫ tunc ius exorbitans loquẽs de vno hz locũ in reliquo iſta eſt gl. q cõiter reputat ſing. in c. ſi poſtqꝫ. §. ſi. de elec. li. vi. Sed bñ facit gl. in cle. i. de of fi. vica. ⁊ in cle. i. de reſcriptis. Sz appellatio ⁊ recuſatio regulariter eqꝑantur a iure. vt plene ſcribit Lapus in ſuis allegationibus allegatiõe pma vbi oĩno vide. ergo ſeqtur ꝙ cõſuetudo deferens appellationẽ ad epm vel ad papam videt differre recuſationẽ. Itẽ ⁊ poſito ꝙ re gulariter nõ eqꝑarẽtur nihilominus in hoc eqꝑant ⁊ in hoc eqꝑat ea tex. iſte quez ad hoc reputo ſingularẽ. in iure in ṽ. ad te vel ad vos ꝓ iuſticia recurrat ſicut ſupe rius expreſſuz eſt. Sz ſuperi⁹ expſſit quãdo appellatur ⁊. hic nõ exprimit qñ recuſatur. ergo ſi ꝯſuetudo defert ap pellationẽ ad epm vl ad papã eo modo defert recuſatio nẽ ⁊ p ꝯſequẽs iſta nõ eſt extẽſio hominis. vt dicebat do. Abb. ſed eſt extenſio legis. Et ad iſtũ tex. iſta ſunt noua. Si qd recte aut luculẽter dictũ eſt. Deus nobis hec ocia fecit pijſſimo Jeſu Chriſto medio. Sit ergo gloria ⁊ im perium patri ⁊ filio ⁊ ſpirituiſancto in ſecula ſempiter na. Amen. Andreas Barbatia.

a
e **X tenore.** Hoc intendit. vidu⁹ ꝯ laycum corã iudice ec cleſiaſtico conueniri nõ põt niſi ſup. cã eccle ſiaſtica vel in dfectu iudicis ſecularis. h. d. ſm oẽs. In pria ponit cõmitis qð. In ſcda pape ꝓuiſio ibi. nos igit q tria facit. cãm reddit ſupſederi mãdat. ⁊ duos caſus excipit. Ego aũt lz tenuis ⁊ indign⁹ iuris amator ſim. Mihi tñ nõ vr ẽe hic caſuz illũ quẽ doctores oẽs aſ ſerũt vz ꝙ lre ipetrate p laycũ a papa p miſerabilẽ pſo nã ad iudicẽ eccleſiaſticũ ſint in pẽdenti ſz mihi vr fore h caſum aptũ ꝯ Inn. ⁊ Hoſt. in. c. de prudẽtia. ð dote poſt diuor. reſti. ⁊ ꝯ Pe. de anch. ⁊ Jo. ð imo. ⁊ alios i. c. ex lris. ð pig. ⁊ ꝯ Raphaelẽ in auc. qð locũ. C. ð colla. ꝯ Jo. de imo. ⁊ ludo. ro. i. l. i. ff. ſo. ma. ⁊ ꝯ do. Abb. in. c. ð. pri
a mo. ⁊ i. d. c. ð prudẽtia. q dicũt ⁊ ꝙ iudex eccleſiaſticus põt adiri pncipaliter ⁊ immediate ꝓ cã dotis p. d. c. ex lris. ⁊ d. c. ð prudẽtia. nã hic erat qð dotis hui⁹ in lris vidue vt apparet in ṽ. p ſua hereditate ꝯuicta gl. h ⁊ ꝯiũcto. c. nu per. ð dote poſt diuor. reſti. vt itelligat iſte tex. ꝙ iſta mu lier repetebat dotẽ ⁊ iam dos dr pſimoniũ mulieris. vt in. l. põponius ſiladelphus. ff. fami. her. ⁊ in. l. iii. §. ſz vex ff. ð mino. ⁊ ſic ẽ h caſus ſing. ⁊ notandus ꝙ lz dos poſſit repeti in cõſequẽtiaz ⁊ incidẽter coraz iudice eccleſiaſti co. vt ꝓbat in. c. ſi. ð iudi. i. vi. ⁊ i. d. c. ð prudẽtia. tñ pnci paliter ⁊ imediate peti nõ põt imo dz recurri ad iudicẽ rei ⁊ ſic ad iudicẽ laycũ ⁊ p pñs eſt hic caſus ꝓ gloſis dãna tis a multis ⁊ imerito hoc. n. voluit gl. i. d. c. ex lris. ⁊ in d. c. de prudẽtia. ⁊ cũ ſit gñale. ð. eo. ⁊ ſeqt do. Anto. i. d. c. de prudẽtia. ⁊ Ang. in. l. i. ff. ſo. ma. ⁊ Bal. in. l. in ꝯtri bus. C. ð nõ nu. pecu. ad ſi. ⁊ id adduci põt qð ſcribit can ticoꝝ. v. q ſtabãt in porta aduerſuz me loquebãtur vulne rauerũt me ꝑcuſſerũt me. palliũ meũ tulerũt. ita dici põt de gloſis noſtris male repħẽſis ab his q eas tutari dẽrẽt ⁊ ideo poſſet ſic ſũmari. lre impetrate ſup dotẽ ad iudicẽ eccleſiaſticũ cõtra laycum per pſonam miſerabilem nõ tribuũt iuriſditionis exercitium niſi data iudicis ſecula ris negligẽtia

ris negligētia.h.d. ¶ Nota ibi ex tenore litterarū quia
1 ↄſueui allegare iſtū tex.ad hoc vȝ† ꝙ quale ſit reſcriptuȝ
recurrimus ad eius tenorē cōcordat.c. ex tenore ſ.ſaruȝ.
de reſcrip.ꝛ ſic adduci poſſunt oīa iura ꝑtinētia huīc mo
3 dū loquēdi.Et adduco elegāꝯ ſimile ꝙ quale ſit feudūȝ
recurrimus ad tenorē inueſtiture nec nō vim ṽboꝝ ꝛ ſen
ſuȝ ꝯhentiū intuētes quē tex.ad hoc adducit Bal.in plu
dus feudoꝝ.ꝛ allego.c.i.ꝺ duo.fratrib⁹ a capi.inueſti.quē
tex.Bal.ibi dicit eē egregiū ad h.Et adduco qꝺ idē bal.
voluit in.l.vnica.C.ꝺ lati.lib.tol.ꝛ qꝺ voluit Inn.in.c.i.
4 ne ſede vacā.Et adduco ſilē qꝺ dī de ꝑuilegio † qꝛ quale
ſit recurrimus ad ei⁹ tenorē.c.porro.c.ꝑcepim⁹.ꝺ ꝑuile.
5 ꝛ allego ſilē qꝺ dicim⁹ in emphiteoſi ȝ† vt qualis nature
videaſ recurrim⁹ ad ꝯctuȝ ēphiteoticū.l.i.C.de iure em/
phiteotico.ꝛ adduco tex.belliſſimū in.l.ad ꝓbationē.la
prima.C.ꝺ proba.in ṽſi.ſed quē tenor ſcripture deſignat
aduruit ꝑ quē tex.dicit Bal.in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.ꝛ
6 iur.in.ꝗ.col.ꝙ regnū apulie nō diſponiſ natura ſed pcō
qꝛ eſt feudū ꝛ legē trāſmiſſiōis aſſumit ex ꝯuētione.iō a
tenore īueſtiture recedere nō poſſum⁹ p.d.l.ad ꝓbatio/
neȝ.tene mēt̄ hec qꝛ p Ioueȝ pulchra ſunt. ¶ Nota ibi
comitis beſanie.qꝛ ꝓbaſ hic ꝙ iſte erat ꝓprie comes qa
7 erat ipȝ inueſtitus de comitatu † ergo ſine comitatu nō
dī qs comes ꝓprie ſȝ abuſiue ſicut ſunt comites ſacri pa/
latij q creant tabelliones dant tutores ꝛ alia faciūt que
in eoꝝ ꝑuilegijs cōtinenſ.vt no.in.l.i.ff.ꝺ tuto.ꝛ cur.da.
ab his.vide tex.ꝛ bal.ꝛ alios in.c.i.qs dicatur dux mar
chio ꝛ comes.qꝺ facit alibi de canonicis ſine ꝓbenda qꝛ
dicunſ canonici in herba ꝛ ꝑ multis epiſcopis nulla te/
nētibus qꝺ ēt notabis pro multis doctorib⁹ iuris ꝛ ma/
giſtris ſacre pagine cōuētuatis p bullam ꝛ ꝑ multis po/
pulis modernis q credunt ſe habere libertatē ꝛ dici po-
puli liberi ꝛ uera vt videm⁹ non ſunt.ꝛ ideo dicunſ hēre
libertatē abuſiuā ꝛ vmbratilē.Et adduci poſſet illꝺ qꝺ
Lucano noſtro venit in ore in tertio.Libertas inqt ꝑpli
quē regna coercēt libertate perit cui⁹ ſeruaueris vmbraȝ
8 ſi qcqd iubare velis. ¶ Nota ibi aurib⁹ noſtris † qꝛ vidi
ſemel quādā humanā beſtiā credētē profiteri leges par/
uipēdēt ē hec noſtra ſacra pōtificia iura vtētia ṽbis illis
auribus noſtris.Pro certo fatue loqbaſ qꝛ neduȝ ſacri
canones ſed ēt ſacrate leges ꝛ imꝑiales ꝛ ciuiles vtunſ
illo mō loquēdi.vt i.l.maximū vicū.C.ꝺ liberis ꝑteritis.
ꝛ in.l.fi.C.ꝺ acq.poſ.ꝛ in.l.ſi extraneus.ff.ꝺ iure do.qn
imo ſacro ſancta eccl̄ia in die veneris ſancta vtiſ illo mō
9 orādi.Inclina dn̄e aurem tue pietatis. ¶ † No.ꝙ vidua
lȝ ſit ſub protectiōe eccl̄ie.vt in.c.ſup qbuſdā.de ṽbo.ſig.
ꝛ in.c.ſignificantibus.de offi.dele.ꝛ.lxxxvij.di.p totū nō ta
mē pōt cōuenire laycū corā iudice eccleſiaſtico aīr nō da
ta negligētia iudicis ſecularis qꝺ eſt intelligēduȝ qn̄ eſt
dūtaxat vidua ſȝ ſi eſſet vidua ꝛ paup vel vidua oppreſſa
eſſet ſecus ꝛ ſic intellige qꝺ habeſ in.d.c.ſignificātibus.
10 ꝛ in.d.c.ſup qbuſdam.† ¶ No.ſm do.Anto.ꝙ ſupior
hñs iuriſditionē ꝛ aliaȝ ſuperioritatē pōt ꝑcipere ſubie/
ctis ne litigēt corā alio iudice illis nō cōpetente ꝛ ſic po
teſt ipedire ꝓrogationē iuriſditiōis.vt in.c.ex trāſmiſſa.
ſupra eodē.qꝺ eſt verū ſecūduȝ eū quādo alter ſubiectus
eſt ꝗ rōne nude iuriſditionis allegat Inno.in.c.ceteruȝ.
de iudi.ꝛ Bal.in.l.i.ꝗ.ꝛ poſt operis.ff.de ope.no.nun.ꝛ
in.l.i.ff.de iudi.niſi ex ꝯſuetudine adeaſ iudex eccleſiaſti/
cus.allegat ſpec.in ti.ꝺ cōpe.iudi.adi.in ṽ.ſed pone.ꝗ.i.
ſub ver.xxx.c.ꝗ.ṽſi.vij.Sed dn̄s Abbas qui videt fuiſſe
baculus reprehēſionis cōtra dn̄m Anto.dicit ꝙ iſte tex.
nō patiſ hanc reſtrictionē cū hic nō appareat iſtū comi/
tem habuiſſe aliā ꝓrogatiuā ꝑpter ius feudi vltra nudū
exercitiū iuriſditiōis nec hic dicit ꝙ ipediebat ꝓrogatio
nē qꝛ tantū vidua inſtabat vt iudicium agitareſ corā ec/
cleſiaſtico iudice iō mādatū fuit dūtaxat directum illi vi/
due vt pȝ in tex.ꝛ ex h colligit qꝺ videſ potius ſcm̄ in fa
uorem ꝯuenti q forte cōquerebaſ trahi corā iudice eccl̄ia
ſtico.ex tex.aūt dūtaxat colligiſ ꝙ dn̄s ad inſtātiā rei po-

teſt precipe actori ne trahat aduerſariū corā iudicē incō
petēti.Tu vo ꝯſidera ꝙ ſi ſubtiliꝰ pōderet iſte tex.lȝ expſ
ſe comes mādauerit mulieri ne litiget corā iudice eccl̄ia/
ſtico.vt apparet in ṽ.mulieri.tñ vī ꝙ mādauerit vtriqȝ ne
litigaret corā iudice eccl̄iaſtico qꝛ mādādo actori vel mā/
dare reo ne cōpareat coraȝ iudice eccl̄iaſtico ꝛ p ꝯñs vī
inhibuiſſe ꝓrogationē fieri p eos.Et hoc colligo.tex.iſte
dicit ꝙ vterqȝ ipſoꝝ erat de foro comitis.ad qd.n.ꝯſide/
raſſet tex.ꝙ vterqȝ eēt de foro ſuo iō mādando actori ne
agat vel mādari reo ne rn̄deat.Ex quo vterqȝ ē ꝺ foro ſuo
ꝛ lȝ ius exꝑmat vnū de correlatiuis tacite tñ vī exꝑmere
11 alterū.ar.tex.ꝛ gl.c.ij.de ꝯfeſ.li.vi.† vbi diſpō in vno ex
correlatiuis cōꝑhendit alteꝝ correlatiuū ꝛ p ꝯñs verius
vī dcm̄ do.Anto.eſt enim in ſe verū per nota.in.d.c.cete
rū.ꝛ etiaȝ quo ad iſtum tex.eſt verū.neqȝ ob.ꝙ nō appa/
reat hic ꝙ iſte comes vltra iuriſditione hūerit aliam ſu/
perioritatē qꝛ lȝ nō appareat quo ad corticē verboꝝ tñ
quo ad medullaȝ bene apparet ꝙ ꝓhibuerit vtriqȝ parti
cū ambo eſſent de foro ſuo ꝛ papa approbat illam ꝓhi
bitionē quā nō approbaſſȝ ſi dūtaxat reſpectu nudi exer
citij iuriſditionis eſſent de foro comitis.neqȝ eſt veriſimi
le ꝙ comes ꝓhibuiſſet niſi vltra iuriſditionē eēnt ſibi ſub
diti ꝛ per ꝯñs videſ ꝙ rōne comitatus erāt ſibi ſubiecti
hoc etiā apparet inq̄ȝtum hic tex.dicit litterarū comitis
beſanie vnde videbanſ ſubditi ratione comitatus.ꝛ in/
quantum Hoſti.hic colligit vt refert do.Car.ꝙ iudex ſe/
cularis pōt mādare ſubdito ne accedat ad iudicē eccl̄ia
ſticū ſed ad ſe pro ꝯſequēda iuſticia ꝛ dicit potuit māda
re ſub debito fidelitatis ſi erat de feudo ei⁹ vt notaſ in.c.
ex tranſmiſſa.ſ.e.Sed mihi vī ꝙ ex verbis poſitis h am/
bo erant ſubditi rōne comitatus ꝛ p ꝯñs dictū do.Ant.
eſt verius lȝ legendo ꝛ etiam in recollectis alis a me dic/
12 tis tenui cōtra do.Anto.ꝛ nō bene.† ¶ No.ꝙ talis de/
legatio cōtra laycum ad petitionē ꝑſone miſerabilis nō
oppreſſe neqȝ pauperis nō eſt ipſo iure nulla ſȝ eſt in de
pendēti vt aſſumat vires ſequuta negligētia iudicio ſecu
laris neqȝ reqritur neceſſario negligētiā ꝑcedere ſȝ ſuffi
cit ꝙ ſequaſ nec eſt neceſſe ꝙ recurraſ ad ſupiorē ipſius
iudicis ſȝ imediate pōt delegatus ꝑcedere qꝺ eſt ſecus in
delegatione facta ad petitionē miſerabilis ꝑſone oppreſ
ſe vel pauperis illa.n.icontinenti habet effectum licet nō
preceſſerit negligētia iudicis ſecularis.vt in.c.ſ̄.primo.
ita hic colligit do.abb.poſt alios.Ego de hoc ſatis ple/
ne dixi.ſ.c.primo.Sed pondera vnū qꝺ tibi videbiſ no/
uum ꝙ iſte tex.nō probat ſi ſubtiliter ponderet hāc cōeȝ
doctrinam doctorum ita ſimpliciter vt ipſi aſſerunt ex eo
qꝛ iſtud.c.loquiſ in cā dotis ꝛ per conſequēs in cauſa in
qua certo caſu iudex eccleſiaſticus habet exercitiuȝ iuriſ/
ditionis cōtra laycum nō data negligētia iudicis ſecula
ris.vt in.c.fi.de iudi.in.vi.ꝛ i.c.de prudētia.de dote poſt
13 diuoꝛ.reſti.† vbi poteſt iudex eccleſiaſticus incidenter co
n gnoſcere a de dote cōtra iudicem laycum ideo nō dȝ eſſe
admiratione dignū ſi littere impetrate ad iudicē eccleſia
ſticū ſuper dote adhuc nō data negligētia iudicis ſecula
ris ſtent in pēdenti ꝛ nō ſunt ipſo iure nulle qꝛ certo ca-
ſu hȝ exercitium iuriſditionis ſupra dotē ꝛ hoc ꝓbat iſte
tex.in ṽ.ſua hereditate cōiuncta gl.ergo ſeqſ ꝙ iſte tex.
nō ꝓbat ꝙ littere ipetrate ad iudicē eccleſiaſticuȝ ſunt in
pendēti ſuper re cuius exercitiū nō ſpectat ad iudicē ec/
cleſiaſticū.miſerabilis.n.perſona ſi nō oppreſſa nec pau
per nō poteſt cōuenire laycum corā iudice eccleſiaſtico.
vt plene dixi.ſ.c.primo.ergo iſte tex.nō ꝓbat illud ad qꝺ
cōiter allegatur.ꝛ eſt pro certo cōſideratio hec nō incū/
da. ¶ Nota ibi ita ſumus viduis in iuſticia debitores ꝙ
alijs iniuſticiam facere nō debemus ſapiētem ꝛ pulchrū
loquēdi modū ꝛ vide elegātioreȝ modū loquēdi ſuppre
.mi predicatoris ad ro.ꝑmo.Ceteris inquit gētibus gre
cis latinis barbaris ſapientib⁹ ꝛ inſipiētib⁹ doctor ſum.
14 ꝛ facit tex.i.c.deniqȝ.xiiij.q.ij.quā allꝫ hic do.Abb.† ꝛ
ſic nota ꝙ ad petitionē fauorabilis ꝑſone ꝛ miſerabilis

a ¶ Cognoſcere. Ratio huius concluſionis eſſe poteſt qꝛ dos ꝛ cauſa pia equꝑanſ vt tenet Bar. in.l.ij.ꝗ.ticio.de dona.ꝛ l.ſi ego.in prin.ꝗ.i.de iu.do.ꝛ bal.in.l.fi.C.ꝺ actio.ꝛ obli.ꝛ do.Alex.in.de ſmo.copteſeſi.l.cum ſe.ꝗ ſi mo ier.ff.ꝺ cōdi.indebi.

perſone non ꝺꝫ alicui miniſtrari iniuſticia. ⁊ ſic fauor al-
terius nō ꝺꝫ eſſe tantus ꝙ alteri preiudicet iniuſticia mi-
niſtrāda q: vñ iura emergūt nō ꝺꝫ oriri iniuria. c. q̄liter.
de accu. c. nōnulli. de reſcriptis. l. memineris. C. vñ vi. ſm
do. Car. hic. Ego adduco tex. ⁊ Bal. ibi in. l. ſi q̄s p̄ſby-
15 ter. C. ꝺ epi. ⁊ cle. vbi colligit † ꝙ eccleſia que eſt cultrix iu-
ſticie nō vult iuri alterius preiudicare ideo dicit nō poſ-
ſe eccliaꝫ p̄ꝛonalem erigi in eccleſiā collegiatā p̄ꝛono in-
uito. facit q̄ꝺ habet in. c. nobis. de iure pa. facit etiam q̄ꝺ
voluit Bal. in. l. ſi ea lege. C. de ꝯdi. ob cau. ⁊ q̄ꝺ hī in. l.
ſi ita q̄s. §. ea lege. ff. de v̄bo. obli. facit tex. ſingu. in. l. ſi q̄s
ſta. C. ꝺ pac. īter empto. ⁊ vēdi. faciat tex. peregrinus in
16 . l. ſi pars. ff. de inof. teſta. † vbi capit̄ ſnia q̄ fauet teſtamē-
to niſi apte eſſet iniqua ⁊ ſic lꝫ regulariter faueat̄ paupe-
ribus ⁊ eccl'ijs. c. ſi. de teſta. c. ſup prudētiā. xiiij. q. ij. c. re-
ligioſa. xij. q. ij. l. ſunt ⁊ pſone. ff. ꝺ religioſis ⁊ ſumpti. fu-
ne. nō tñ ꝺꝫ foueri cū iniuſticia alterius. facit. c. i. §. diuer-
17 ſiꝫ. in ti. de alie. feu. Et ꝯſului ſuperiorib' diebus † ſtatuto
Bononie cauet̄ ꝙ ſi ſubditus ſtamētis faciat donatio-
nē debēt adhiberi duo notarij al's donatio non teneat ⁊
ſubditus donauit clerico ⁊ nō interuenerunt duo notarij
ꝙ talis donatio nō tenuit q: nō ꝺꝫ fauere clerico vt iniu-
ſticia fiat alteri ⁊ allegaui iſtuꝫ tex. ⁊ adduxi do. Cardi.
in repetitōe. c. ꝑpēdim'. J. de ſen. excō. vide q̄ꝺ dixi in. c. ꝙ
clerici. Jeo. ⁊ ē elegās iſte tex. ad ſtatutū Bononie diſpo
18 nēs † ꝙ prās teneat̄ diſponere cām viduarū ſecūdū eq̄ta-
tem vt reſtrīgat̄ p iſtuꝫ tex. dūmodo illa eq̄tas nō pariat
iniuſticiā alteri. ⁊ pōdera accurate q: poſſet q̄ſpiā reſtri-
gere iſtū tex. vt intelligat̄ de viduis ⁊ ſſib' pſonis ꝙ pa-
pa nō debeat fauere viduis ꝙ faciat iniuſticiā alijs vidu-
is ⁊ hoc ꝓbat illa dictio iplicatiua alijs hic poſita. Et de
19 hoc ai aduertit nemo doctoꝝ hic tñ recte dici pōt † q̄ꝺ il-
la dictio alijs nō ſtet hic implicatiue ſꝫ copulet ad maio-
rē expſſio. vt dicit gl. in cle. i. de re iudi. ⁊ in cle. ne roma-
ni. de elec. iuxta illud euāgelicuꝫ ⁊ ſuſpēſi ſunt duo alij ne-
quā. vide ꝺ hac iplicatiua plene do. Jo. de imo. in. c. ſedes apo
ſtolica. de reſcrip. Quē aūt dicat̄ vidua. do. Cardi. h poſt
ꝓhilippū. dicit illa cui' marit' mortuus ē. faciat. §. vidua.
20 xxxiiij. di. Ego dico † ꝙ etiā dicit̄ vidua ea que hꝫ maritū
ſꝫ inutilē puta q̄ eſt ꝯdēnatus ad carceres ꝑpetuos iſte
eſt gl. vnica ⁊ ſing. in. l. plagiarij. C. de plagi. que vtilis ē
ad ſtatutū bononiē. diſponēs ꝙ in cauſis viduaꝝ ꝓcedat̄
de ſola eq̄tate vt etiā gaudeat bñficio ſtatuti mulier hñs
virū inutilē. qnimo plus videt̄ dicēdū ꝙ do. Car. ſit in er-
rore q: caſus eſt ſingularis in ꝯ̃riū quē ipſe non vidit in-
tra illō q̄ꝺ ſcribit̄ apō ꝓphetā. Oculos hñt ⁊ nō videbūt
21 q: in. l. malū. §. vidua. ff. de v̄bo. ſig. dicit̄ † ꝙ illa que nun-
quā habuit viꝝ dicit̄ vidua. ergo nō ſolū illa que habuit
viꝝ etiā mortuū. ergo nō recte loqt̄ tex. i. d. c. vidua. ⁊. d.
§. vidua. ⁊ facit q̄ꝺ habet̄ in. l. filius. §. vidua. ff. ad muni-
cipa. ⁊ in. l. quotiēs. C. ꝺ priuileg. ſcolariū. li. xij. poſſet di-
ci ꝙ illō. c. vidua. recipiat ſuppletionē. ex. d. l. malū. §. vi-
dua. vel poſſet dici ꝙ illa iura canonica procedūt ſm cō-
munē modū loquēdi. q: vidua dicit̄ ea que habuit viruꝫ
⁊ mortuus ē. ſed. l. malū. §. vidua. ꝓcedat ſm diſpoſitiōeꝫ
iuris. p quo vide ſcribētes quos hodie nō vidi i. c. ex pte.
22 b. J. e. vbi dicet̄. † ſꝫ ſtat difficultas pone ꝙ ſtatutū loquat̄
a de vidua'. Utrū intelligat̄ tñ de ea que habuit viꝝ ⁊ mor-
tuus eſt vel etiaꝫ de ea que nūquā habuit virū videtur di-
cendū ꝙ cum v̄ba ſtatuti debeant intelligi ſm cōmuneꝫ
modū loquēdi. vt. c. ex lris. de ſpō. l. liberoꝝ. §. ꝙ tñ caſſi'
ff. de leg. iij. ⁊ pulchre dixit Ja. de but. in p̄ma ꝯſti. ffoꝝ.
† ꝙ ꝓpter cōem modū loquēdi recedimus a ꝓprio ſigni-
ficato vocabuli. ⁊ in auc. ſacra. C. ſi aduerſus vendi. dicit
etiā ꝙ cōmunis vſus loquēdi dat v̄bis ꝓpriuꝫ ſignifica-
tū ⁊ q̄ꝺ voluit Bar. in rub. ff. de oper. no. nū. ⁊ in. l. i. C. ꝺ
iura. calū. ⁊ in. l. i. ff. ꝺ iuris ⁊ leg. ⁊ q̄ꝺ pulchre voluit Jo.
an. in. c. fundamēta. de elec. lib. vi. ⁊ do. Fran. de rāpo. in
quodā ꝯſilio ſuo poſito inter cōſilia Jo. cal. in ti. de teſta.
24 ⁊ ideo dicit Bal. i. §. ſnia. † ꝙ omnis intellectus q̄ nō cō-

a ¶ Uidua. ad de fel ẏ. in. c. ſi-gnificauit. in ſi. l. colū. de oſ. delega. qui in terminis iſtaſ q̄ō. tāgit ⁊ pulcẜ cherrime expe dit ꝺ mēte om nium doctoꝝ adducēdo qc quid dici ⁊ ex cogitari pōt.

ſonat auribus vulgi dicit̄ extraneus de quo dixi ad plo-
num in repe. rub. J. de fide inſtru. ⁊ p conſequēs poſito ꝙ
iſtud ſtatutū ederet̄ a iuriſperito tamen deberet intelligi
25 ſm vſuꝫ loquēdi cōem. † ¶ No. ꝙ ſuper cauſa ſpectante
ad foruꝫ eccleſiaſticū poteſt laycus cōtra laycū impetra-
26 re litteras apoſtolicas de quo dicet̄ in glo. † ¶ No. ꝙ iu-
dex eccleſiaſticus ſupplet negligētiaꝫ iudicis ſecularis ꝺ
27 quo in glo. ¶ Ultio no. ſm do. Anto. † ꝙ comes ⁊ dñs
eoipſo ꝙ eſt dñs habet iuriſditionē. c. ſi. ꝺ offi. archi. c. ni-
mis. de iureiur. c. cūmq̄ꝫ. ⁊. c. lator. qui fi. ſint legi. ⁊. c. ſta-
tutū. c. inq̄ſitionis. de hereti. lib. vi. ¶ Tu pōdera q: mi-
hi videt̄ ꝙ iſte tex. aliō ꝓbet vꝫ ꝙ eoipſo ꝙ quis ē comes
nō ſolum hꝫ iuriſditionē ſed etiā ſuperioritatē in ſuis ho-
minibus ſui comitatus ſi recte ponderet̄ iſte tex. hoc ſen-
tit eo q: eſt domin' ꝑpetuus pp hoc iſte comes ꝓhibuit
ne litigarēt corā iudice eccleſiaſtico ⁊ ex hoc iſte comes
ꝓhibuit ꝓrogationem iuriſditionis vt iā dixi. ¶ Oppo-
no papa mādat ſupſederi niſi cognitio ſpectet ad forum
eccleſiaſticuꝫ hoc eſt falſum q: hereditas eſt q̄d tēporale
nec pōt aliquo reſpectu ſubmitti iudici eccleſiaſtico. c. la-
tor. q̄ filij ſint legi. Solue ꝙ hic erat queſtio hereditatis
. i. rei hereditarie date in dote ⁊ ſic erat queſtio ꝺ dote q:
res erat ſibi in dote legata vel ex ſucceſſiōe ōbita que po-
teſt aliquo caſu deduci corā iudice eccleſiaſtico. l. ꝙ lega-
28 tur. ff. de iudi. † dos eni poteſt itelligi hereditas mulieris
q: ſuum p̄imonium appellat̄. l. pōponius ſiladelphus.
ff. fami. herciſ. l. iij. §. vtrū. ff. de mino. de qua poteſt ex cā
cognoſcere. c. de prudētia. de do. poſt diuortiū reſti. ma-
xime cū vidua repetit dotē. vt in. d. c. prudētia. ⁊ in. c. in
per. eo. ti. Et inquātuꝫ ſuperi' dixi ꝙ vidua dicit̄ que ha-
buit viꝝ ⁊ mortuus eſt. vt i. d. c. vidua. q: hoc ꝓcedit ſm
cōem vſum loquēdi q: iſtud dixit hic do. Abbas. p certo
heri ego nō viderā nō enim vellē incidere in penā iuris.
Sed poſſet q̄ſpiā dicere q̄s reuelauit ꝙ iſte eſt cōis vſus
loquēdi do. Abbati imo poti' dicēduꝫ ꝙ. d. c. vidua. ſup-
pleat̄ per. d. l. malū. §. vidua. tene menti. Itē pondera ac-
curate q: ex quo erat hic queſtio de dote videt̄ hic eſſe ca-
ſus ꝙ in cā dotis nō pōt adiri iudex eccleſiaſticus inter
laycos ꝑncipaliter ⁊ ſic eſt hic caſus cōtra Inno. Hoſti.
⁊ cōiter oēs ut ſupra dixi. dicit etiam do. Anto. ⁊ do. car-
di. poſt alios ꝙ ratione teſtamenti poteſt ſpectare ad ec-
29 cleſiam. c. tua. de teſta. quod dicit eſſe bene notandū † ꝙ
executio teſtamenti ſpectet ad eccleſiam inter puros lay-
cos nō ſolum quādo agit̄ de diſpoſitione legati ſed etiaꝫ
inſtitutionis ex quo tota hereditas defertur q̄ꝺ dicit eſſe
bene notandū domi. Abb. al's fatenduꝫ eſt ꝙ eccleſia nō
ſe intromittit regulariter de hereditate. vt in. c. lator niſi.
qui filij ſint legi. niſi ſit cauſa talis ſm Hoſti. ⁊ ſic poteſt
ad iudiceꝫ eccleſiaſticum pertinere de iure. Item poſſet
ad ipſum ptinere de conſuetudine ita hic dicit do. Anto.
poſt alios. Tu pondera quia ſi recte conſideret̄ iſte tex.
videtur decidere cōtrarium q: ſi ꝺ iſta hereditate poſſet
recurri ad iudicem eccleſiaſticuꝫ nō potuiſſet iſte comes
ꝓhibere nec fuiſſet opus ſpectare negligētiaꝫ iudicis ſe-
cularis vt hic dicitur ergo non ꝓbatur hic doctrina do-
ctoꝝ. Item pondera q: licet hic dicatur de heredita-
te ſua tamen proprie viuentis non eſt hereditas. l. fina.
. C. de pac. ⁊ ſic debet intelligi de patrimonio ſuo in quo
poteſt inſtituere heredē. vt. d. l. pomponius filadelphus
ergo diuinare ē dicere ꝙ h erat cauſa teſtamētaria. Iteꝫ
inquantū dicunt ꝙ eccleſiaſticus pōt exequi teſtamentū
inter puros laycos vide que late dixi in. c. Joannes. ⁊
in. c. tua. de teſta. ⁊ tex. ſingu. in. l. hereditas. ff. de peti. he-
redi. ¶ Opp. ꝙ immo princeps poteſt alteri inferre in-
iuſticiam. vt. l. quotiens. C. de preci. impera. offe. ⁊ in. c.
que in eccleſiarum. de conſtitu. ſolue ꝙ contrarium pro-
cedit quo ad leue preiudicium non anteꝫ quo ad graue.
c. ſuggeſtum. de deci. ſm Uincen. Philippum ⁊ Goſ-
fre. in vide Bald. in. l. prima. ff. de conſtitu. prin. vbi dicit
30 † ꝙ ſi princeps excedit iuſticiam partis nunquā videtur
excedere

excedere niſi modicū allegat.d.l.quotiēs.iō ꝑnceps ſin
eum vult oēs actū ſuū regulari a iuſticia fori ⁊ ppli.nec
iniuriā facim⁹ ꝑncipi ſi eū reputam⁹ bonū ⁊ equū qnim/
mo maieſtas ſua per iſta duo ſola ꝯſeruatur in eſſe.l.ex
facto.ff.de vulga.⁊ pu.⁊ ſi qd dicat vel ꝯfirmat ſimplici/
ter itelligit ſaluo iure alteri⁹.l.meminerit.C.vñ vi. ¶ Op
po.ꝙ nō imediate negligēte ſeculari vt comite recurraſ
ad papā qꝛ ꝑus dꝫ adiri impator.vt.ſ.c.ꝑxio.⁊.c.nouit.
.ſ.ti.i.So.Pe.⁊ abb.dicūt ꝙ tex.caute dicit p iudicē ſe
cularē ⁊ nō dicit p comitē qꝛ nō ſufficit negligētia comi/
tis dūtaxat ſꝫ exigit negligētia alioꝝ vt impatoris ⁊ cu/
iuſcūqꝫ alterius vt no.Archi.in.c.nō ita.ij.qō.vi.Et iō ſi
forte rex Francie eſt ei⁹ ſupior prior dꝫ adiri rex ꝙ̄ papa
vt i.c.ex traſmiſſa.ſ.e.Sꝫ do.Anto.dicit ſufficere neglige
tia miſtrale iuſticie qꝛ ſatis opprimit quo caſu pōt ime/
diate adiri papa.Itē dicit do.Car.rñdēs ad.d.c.ex traſ
miſſa.ꝙ pcedat in feudū.Tu vide q̄ dixi in.c.ſ.ꝑxio.⁊in
c.ſignificātib⁹.ꝺ offi.dleg. ¶ Opp.ſm gl.ij.ꝙ cā vidua/
rū imediate ſpectet ad eccliaꝫ.vt i.c.ex pte.b.īfra eo.c.ad
miſtratores.xxiij.q.v.Rñdet gl.ꝙ quo ad ꝓtectionē ſpe
ctat ad eccliaꝫ cā miſerabiliū pſonaꝝ.Idē quo ad ꝺfen/
ſionē.vt in.d.c.admiſtratores.ſꝫ quo ad iuriſdictiōes glo.
dicit ꝙ ſi pſona ē miſerabilis ⁊ oppſſa imediate ſpectat
ad eccliaꝫ.vt in.c.ex pte.b.ſ.eo.ꝙ ſi nō eſt oppſſa ſpectat
dūtaxat in ſubſidiū.Sꝫ ſi nō eſt miſerabilis cā nō ſpectat ad
eccleſiā inter laycos niſi in caſibus quos glo.iſta ponit.
31 †Sꝫ poſito ꝙ miſerabilis pſona imediate nō ſpectet ad
eccleſiaꝫ ſꝫ in ſubſidiū ſeqꝛ ꝙ miſerabilib⁹ pſonis nō erit
aliq̄ dīta cū hoc ſit cōe oibus vt negligēte ſeculari adeaſ
eccliaſticus vt.ſ.c.ꝑxi.⁊.d.c.ex traſmiſſa. Jo.an.remit/
tit ſe ad gl.in.c.cos.lxxvij.di.Sed do.anto.latiſſime ꝺ iſ
ſtis agit.Tu vide q̄ dixi.ſ.c.ꝑxi.Sed ego pōdero ꝺ vnū
qō adhuc nō eſt aladuerſuꝫ a noſtris maioribus.naꝫ iſta
gl.vꝫ ſentire illō qō voluit in.d.c.de prudētia.ꝺ dote poſt
diuor.reſti.⁊ in.c.ex liis.ꝺ pigno.in quātū allegat.c.vix.
de dote poſt diuor.reſti.vult eni ꝙ in cā dotis vidua non
pōt imediate adire iudicē eccliaſticū ꝯ laycū niſi ſit oppſ
ſa qō eſt ꝯ Inno.Hoſti.Pe.de ancha.Jo.de imo.i.d.c.
ex liis.de pig.vide q̄ ibi dixi ⁊ idubitāter ꝺ voluit glo.ꝺ
ad quā nullus aladuertit.⁊ p ea ē ꝺ caſus notus ⁊ ſing.
vt iaꝫ dixi ſupius.Glo.iij.ponit aliquos caſus ſpectātes
ad iuriſditionē eccliaſticā vt eſt cā natalui.cā iuriſpatro/
natus.cā decimaꝝ ⁊ ſimiliū.Tu vide glo.magiſtrā de ꝺ
in.c.cū ſit generale.ſ.e.vide ibi dcā. ¶ Opp.p concluſa/
tiōe gl.ſi.ꝙ negligēte iudice ſeculari nō reaſſumit iudex
eccleſiaſticus iuriſditionē ad petitionē pſone miſerabilis
qꝛ i reſcriptis attēdit tēpus date.c.cā te.ꝺ reſcrip.c.ſi eo
tpe.eo.ti.li.vi.cle.līas.eo.ti.c.cui de nō.de pben.li.vi.er/
go illo tpe ſūt nulle ex quo nō adeſt negligētia iudicis ſe
cularis vt in.c.ſ.ꝑxi.ergo ex poſt facto validari nō poſ/
ſunt vt regula nō firmat.li.vi.c.dudū.de elec.Soluit gl.
ſi.litteras datas ab eccleſia nō fore nullas iter laycos.ſꝫ
in pēdenti ad negligētiā iudicis ſecularis.⁊ ſic nō datur
totalis ꝺfectus iuriſditiōis ſed dormit interim iuriſditio
ſicut in iudice appellatiōis cuꝫ appellaſ a ſnia ſua.c.pa/
ſtoralis.ꝺ app.⁊ ꝯfirmat hoc p ſile qꝛ vꝫ data iuriſditio
ſub ꝯditiōe ſi negligat iudex ſecularis ſicut vꝫ data in cā
ꝑncipali iuriſditio quo ad illā iudici appellatiōis ſub cō
ditione ſi iuſtificet appellatio.c.vt debit⁹.de app.⁊ ꝙ re
ſcriptū poſſit ſtari in pēdēti hꝫ in.c.ſin aūt.c.plerūqꝫ.ꝺ re
ſcrip.Ad obiecta rñde aliud eſt actū oino non valere qꝛ
tūc nō ꝯualeſcit.⁊ aliud eſt valere ⁊ ſtare in pēdēti qꝛ cō
ualeſcit.Et hanc opi.gl.huius tenuit Hoſti.ſ.c.ꝑxio.vt
ēt inter puros laycos ēt nō miſerabiles valeat impetra/
tio reſcripti ſed ſtet in pēdenti ad negligētiā iudicis ſecu/
laris qꝛ inter puros laycos eccleſia hꝫ iuriſditionē in ha
32 bitu niſi ergo opponaſ vꝫ qō agiſ.†Sꝫ do.Anto.ꝺ dicit
ꝙ eccleſia in laycos puros nō miſerabiles nō hꝫ iuriſdi/
tionē habitu ſꝫ interdictū.vt in.c.cū ad ver.xcvi.di.ꝙ in
terdictū inficit ipo iure iuriſditionē ſicut in duobus dele/
gatis ſine clauſula.de offi.dele.c.prudentiā.de ꝺ ſatis ad
plenū facit dcm ⁊ relata fuerūt dca do.Anto.ꝺ in.c.ſ.ꝑ
ꝑximo.vide ibi oino.Suppremo optimo ⁊ maximo prin
cipi deo ſit gloria ⁊ imperium in ſecula ſempiterna.

Andreas Barbatia.

I diligenti. Famoſuꝫ profecto
eſt quotidianuꝫ ⁊
vtile capſm.⁊ hoc intendit.Clericus nō pōt
ꝯſtituere laycum in iudicē etiā ſi ꝓpiuꝫ iura
mētū ⁊ aduerſarij ꝯſenſus accedat.h.d.ſm oēs.Et diui/
dit in tres ptes.In pma ponit falſa opio archiepi piſa/
ni.Scdo ei⁹ opionis impugnatio.ibi imemor.Tertio po
nit ꝯcluſio.ibi manifeſte.Sꝫ do.Car.diuidit in.v.ptes.
Et ſic qrto ſoluit vnū obiectū.ibi cū nō ſit.Quinto aliud
obiectū.ibi iuramētū.tex.iſte ita ē clarus vt nulla idige/
at nouitate quo ad ſūmariuꝫ ⁊ p ꝯña nō pōt dari noua
inueſtigatio aut nouus modus legēdi.l.ille aut ille.§.cū
in vbis.⁊.l.nō oēs.ff.ꝺ leg.iij.⁊.l.q̄ ex relatiōibus.C.ꝺ le
gi.⁊.c.cū ꝯtingat.de reſcrip.⁊ facit illō qō hꝫ apō Oui/
diū dū inquit neqꝫ nūc hortamine longo tps ait vtēdum
ē.⁊ in illo Terētiano ita ingt apte locutus ē nulla circui/
tione vſus.⁊ laboraui ingenio hac nocte ⁊ aliqd noui in
uenire nequi.Sꝫ vnū occurrit qō profecto eſt admiratio
ne dignū.nā ꝙ clericus nō trahaſ corā layco ē ex ꝺclara
tione eccleſie nuſitātis vñ.c.inolita.⁊.c.placuit.xi.q.i.ſūt
iura ꝺclaratoria ⁊ nō ſunt iura diſpoſitoria.deus.n.ſan/
ctiſſimus ⁊ glorioſus fuit ille q exemit clericos a iuriſdi/
ctiōe laycoꝝ vt ꝓbaſ in.c.ſi impator.in.§.deus.xcvi.di. ⁊
a glo.ibi ſing.dicit †ꝙ ois ꝯſtō iuris poſitiui diſponēs cle/
ricū nō ſubijci iudici layco ē declaratoria iuris diuini.⁊
iaꝫ ille q ꝺclarat nihil ꝺ nouo iducit.c.i.ꝺ ſum.tri.⁊ ſi.ca
tho.li.vi.l.heredes palā.§.ſꝫ ſi vota.ff.ꝺ teſta.ergo papa
pot⁹ ꝺ ꝺbuit referre ſe ad legē optimi maximi dei ꝙ̄ ad
ꝯciliū martyrēſe ⁊ carthaginēſe.⁊ iō maximus iterpres
Hieronymus in ꝓlogo Biblie deridet eos q ꝑ Ieſu xpo
filio dei adducūt teſtē Uirgiliū dicētem nate mee vires
mea magna potētia ſolus nate pris ſūmi ⁊c.puerilia in
qt hec ſunt niſi ſaluādo dicas ꝙ ꝯſtō dei loqꝛ in genere.
Sꝫ ꝯſtō illoꝝ ꝯcilioꝝ loqꝛ magis ſpecifice ad caſuꝫ que
ſituꝫ. ¶ No.ibi aſſeruiſti.qꝛ loqꝛ archiepo piſaꝝ legum
doctori.ideo nō vꝫ fore admiratione dignū ſi ignorabat
iura ſacroꝝ ꝯcilioꝝ.nā vnuſqſqꝫ preſumiſ peritus in arte
a ſua vt ſcribiſ in pmo thopicoꝝ.†⁊ durū ē ꝓferri digne
vtrūqꝫ cēſuram.pauci eni ſunt quos optimus aurauit de
os ⁊ audiui aliās Saly.ſolitū dicere doctor vtriuſqꝫ er/
go nullius ⁊ hec poterit eſſe rō quare papa nō reprehē/
dit eum de inſufficiētia in.c.prudentiaꝫ.de of.deleg.⁊ in
.l.minus inſtructus ē.C.de acqui.poſ.⁊ in.l.labeo.ff.de
teſta. ¶ No.ibi vſqꝫ ad hec tēpora.quaſi dicat ſe eſſe pa
ratum corrigi ſi papa ꝯtrium ſtatuat aut aſſerat.nō enim
eſt pertinax in ſua opinione.c.dānamus.ad ſi.de ſumma
tri.clemē.i.in.§.pertinaciter.de hereti.c.per venerabilē.
qui ſi.ſint legi.l.ij.in ver.pertinaciter.C.ne quis decuria/
lis vel coarta.⁊ qō voluit ibi Barto.⁊ do.Cardi.in cle.i.
de ſumma trini.⁊ fide catho.⁊ Inno.in.c.cum magne.
5 eo.titu.de elec.† ¶ No.ibi tenuiſſe.i.in ea opi.fuiſſe ſm
Pe.⁊ ē modus loquēdi prout dicamus ita tenuit glo.
vel talis doctor.ſed rectior modus loquēdi ē.ego ſum in
tali opinione ſm Pe.ſequitur domi.Abb.⁊ do.Car/
dina.Sed tu pondera ꝙ imo videtur rectus modus lo/
quēdi dicere talis tenuit talem opinio.Et ad hoc addu/
co quod habetur in prima tragedia prope pnā.vbi dici
tur.Qui tempora nunq̄ reditura tenent ꝙ qs diciſ tene
re tempus bene operando ⁊ tamē tēpus fuit ergo recte
dicimus tenere talem opi.Item quia iuriſlator ⁊ maxi/
me ſuppremus vt eſt papa preſumitur recte ⁊ iure loq.
vt in.l.ſi dictum.in verſi.nō ita vt vulgus opinatur.ff.de
euic.⁊ facit gl.in.l.qd ſi nepotes.ff.de teſta.tute.⁊ p ꝯñs
eſt rect⁹ loquēdi modus quē papa hic ponit.Et adduco
c.illud.in §.tenere.de preſcrip.c.ſup eo.el.ij.de appel.in

ver.tenet.c.ij.de ꝯſir.vti.vel inuti.in ꝟ.tȝ.c.ꝯſuluit. ꝟ.qd
tenendū.de vſur.c.ꝙ graui.in.ꝟ.tenere.de cri.fal.faciat.
l.cū bi.§.mulier.in.ꝟ.in eadem ſu opione.ff.de condi.in/
4 de.†ℭ No.ordinē diſputandi ſeu ſcribendi vel recitan
di vt primo recitent falſe opi.Scdo ipugnēt.Tertio ap
ponat ꝟa ꝯcluſio ⁊ probet.Quarto reſpondeat ad ꝯͬia
formata ita ꝓcedit hic papa facit.c.lr̃as.de reſti.ſpo.c.ſu
per lr̃is.de reſcrip.ℭ No.ibi in tpalibus ꝙ nō ſoluȝ in
ſpūalibus ⁊ eccleſiaſticis ſȝ ēt in tpalibus clericus eſt cō
ueniendus corā iudice eccleſiaſtico ⁊ non corā ſeculari ⁊
dic in temporalibus.i.in cauſis in quibus litigat de tpa
libus ſm̄ Pe.⁊ Hoſ.ex hoc infert.d.abb.iſtū tex.proce
dere ſiue agat actiōe perſonali ſiue reali ⁊ remittit ſe ad
c.qualiter ſupra de iudi.Tu dicas per iſtum tex.confun
di dictum Guil.de.cu.in auc.cleric⁹ qui ⁊ in.l.de his.C.
5 de epi.⁊ cle.vbi tenuit†ꝙ in actione reali pōt clericus cō
ueniri coram layco.nam hic probat ꝯͬrium ⁊ ēt ꝯfundit
p iſtū tex.ꝯſuetudo q̄ eſt in regno Frācie ⁊ in regno Ara
gonie lȝ pro illa ꝯſuetudine allegari poſſet tex. melior ī
iuris corpe in.c.cū veniſſent iſra ī eo q mittit in poſ.vbi
Bal.tāgit iſtum paſſum ⁊ reuera variauit ⁊ ꝯͬrius fuit
ſibiipſi vide que belliſſime dixi in.d.c.qualiter.ꝫ de iudi.
6 †ℭ No.ꝙ pacto ꝑuatoꝝ iure publico nō ðrogat.l.ius
publicū.ff.de pac.⁊ ibi Bar.belliſſime iſtuȝ paſſum exa/
minauit.⁊ in.l.ſi quis in cōſcribēdo.C.de pac.⁊ per iſtum
tex.recte approbat gl.q̄ reputat ſing.in auc.matres ðbi
7 trices aut creditrices.§.q2 ꝟo†q̄ voluit nō valere pactuȝ
qḋ faciūt ðbitores ſuis creditoribus de nō ꝓbanda ſolu
tiōe vbi per inſtrumēta publica q2 vtilitas teſtificādi eſt
publica ⁊ cōmunis ergo pacto ꝑuatoꝝ nō eſt anguſtā
da.l.qm̄.C.de hereti.auc.de teſte.in ꝑn.⁊ hanc opi.dicit
hic do.meus Jo.de imo.fore cōem.⁊ cū ea trāſit hic Jo.
an.do.Anto.quidā tamē fuerūt in cōtrariam opi. quos
refert Specu.in ti.de ꝓba.§.vidēduȝ.ꝟ.ſed pone.q2 ſicut
in certis caſibus.l.vult actū approbari ꝑ ſcripturā.vt.l.
teſtiū.⁊ auc.niſi rogati.C.ð teſti.⁊.l.generaliter.C.ð nō
nume.pecu.ita pōt fieri pacto.⁊ dicit h.d.Jo.de imo.ꝙ
iſta opi.eſt defenſabilis q2 nō agit niſi de ꝑiudicio iſtius
renūciantis tñ doc.ſm̄ eū cōiter ſequūtur ꝑcedētem opi.
8 fuit ⁊ alia opi.vȝ†ꝙ ſi teſtes ſint legaliſſimi ꝙ nō obſtan
te pacto illo poterit fieri probatio ꝑ teſtes ꝙ̄ do. Anto.
in.c.ſicut.de ꝓba.dicit eē facis equa inſpecta equitate ca
nonica ne quis locupletet cū aliena iactura.l.nā hec na/
tura.ff.de ꝯdi.inde.⁊ hanc ſeqtur Specu.in ti.de proba.
§.ſi.ꝟ.ſȝ pone.ſed Jo.de imo.in.d.c.ſicut.ð ꝓba.dicit in
ꝯͬrium eſſe glo.ſing.in.d.§.q2 ꝟo.niſi tale pactū eēt iura/
mēto firmatū q2 tūc valeret ꝑ notata.in.c.cū cōtingat.ð
iureiur.q2 tale pactū eſt cōtra publicam vtilitatē ſecun/
dario ⁊ nō ꝑncipaliter dicit tamē Spec.ibidē ꝙ iſto ca
ſu iudex ex officio ſuo poterit recipere teſtes ꝓ veritate in
ueſtiganda licet pars repellat arg.c.ad noſtram.de iure
iur.quod dcm̄ eſt ſingulariter notādū ſm̄ Jo.de imo.in
d.c.ſicut.tñ ſm̄ eū.d.c.ad noſtrā.loqtur in iuramēto pre
ſtito ſup vſuris in quibus magis ꝟſatur periculū animaꝝ.
Tu dicas ꝙ pro iſto dicto Spec.Ego adduco ſolemne
9 dictum Inno.in.c.i.de proba.†vbi dicit ꝙ licet actor nō
poſſit cōpellere reum ad edēdum ſibi inſtrumēta tamen
iudex ex officio ſuo poterit cōpellere ne occultet veritas.
faciat in argu.qḋ voluit Hoſti.in.c.i.de teſti.cog.⁊ etiā
faciat q2 ad iudicē ſpectat inueſtigare ꝟitateȝ.l.is apud
quē.C.ð edē.⁊ faciat qḋ habet in.c.idēnitatibus.§.ſane.
10 de elec.lib.vj.⁊ facit glo.ſing.in.c.nulli.de accu.†vbi li/
cet reus ſit excluſus a iure opponēdi ꝯ teſtes nihilominꝰ
iudex ex officio ſuo repellere poteſt.⁊ facit qḋ voluit do.
Anto.in.c.cuȝ dilectus.de cōſuetu.Fuit ⁊ alia opi. quaȝ
tenuit Cy.Bal.Barto.in auc.iubemus.C ð iudi.vbi di
ſtinguūt aut iſta renūciatio fuit facta in iudicio.⁊ tūc te
neat renūciatio ⁊ procedat opinio ꝯͬria quā tenuit Ja.ð
are.ar.c.de teſtib⁹.l.ð teſti.veſtit enī calore iudici. ar.c.is
de iudi.⁊.l.cū pro quo.ff.de in ius vo.l.ſi cū oſtēdimus.

a ℭ Debitum. De iſta materia vide plene per Bar. in.l. ſcripturas ðſi. vnde cōqueritur C. qui potio.i pig.habe.⁊ in auc.⁊ ſi cōtra eius.C.de fi. iſtru. vbi in ru bri.d.titu. bal. mirabiliter loqtur. pro quo vide.d.alex.de imo.i.l.admonendi.de iureiurā. q omnia more ſuo aggregat.

§.ſi.ff.ð fideiuſ.tuto.aut illa renūciatio facta eſt extra iu/
diciū ⁊ tūc nō teneat vt voluit gl.in.d.§.q2 ꝟo.⁊ iō iſtru/
mēta facta extra iudiciū vt nō liceat ꝓbare ſolutionē niſi
per publicū inſtr̃m nō tenēt.Sed excellēs ⁊ ſubtilis doc.
Jo.de lig.in.d.c.ſicut.tenuit ꝙ talis renunciatio valeat
11 †q2 quilibet pōt renūciare ſuo fauori ⁊ poſſunt ptes fa/
cere ꝙ in actu regrat ſcriptura.vt in.l.ꝯtus.C.ð fide in
ſtru.⁊ ibi iſtud voluit Azo in ſūma.de teſte.⁊ Hoſtiē.in
ſumma.de renuncia.§.que poſſunt.ꝟ.quid ſi pacta.Sed
Ja.de belui.in.d.§.q2 ꝟo ſeqt glo.illā.Sȝ Jo. de imo.in
12 l.cuſtodias.§.⁊ feriatis.ff.ð publi.iudi.dicit†ꝙ nō eſt in
lege cautū ꝙ ꝓbatio ꝑ teſtes ſit inducta publico fauore
⁊ lȝ in.l.i.ff.ð teſti.dicat ꝙ ille titulus ſit frequēs ⁊ neceſ
ſarius nō tñ dicit ꝙ eſt publicus.vñ nō ſeqtur ergo ptes
nō poterūt renūciare.⁊ adducit ſimile.l.prime.ff.de ap.
13 †vbi vſus appellandi frequēs eſt ⁊ neceſſarius ⁊ tñ va/
let pactū de nō appellādo.l.ij.ff.a qbus app.nō lȝ.Sed
pe.de ancha.in cle.i.de excep.i.iuj.notabili refert diſtin
ctionē Cy.Bar.⁊ Bal.in.d.auc.iubemus.C.de iudi.vt
talis renūciatio facta in iudicio valeat qḋ limitat niſi in
cā criminali q2 nō valeret allegat glo.ſing. in.l. pactum
inter heredes.ff.de pac.⁊ qḋ hi in.l.nō tm̄.ff. de app.ſed
ang.in.d.l.pactuȝ.ſeqtur gl.i.d.§.q2 ꝟo.⁊ allegat Spe.
in.d.§.vidēdū.ꝟ.ſed pone refert idē tenuiſſe Albertū ga
leoti in ſua margarita in ti.de teſte.Sȝ Saly.i.d.auc.iu/
bemus.ꝙ ꝓbatiōib⁹ renūciari nō pōt allegat gl. in auc.
qui ſemel.C.de proba.⁊ gl.in auc.de teſte.§. q2 ꝟo.⁊ gl.
in auc.vt matres creditrices aut debitrices.§.q2 ꝟo.i gl.
magna q̄ dicit ꝙ talis renūciatio eſt ꝯ publicā vtilitateȝ
ſed in ꝯͬrium eſt gl.ſm̄ eū in corpe vnde ſumit.d. auc.iu/
bemus.⁊ iſtud dicit videri verius ꝑ regulam.l.ſi quis in
14 ꝯſcribēdo.C.de pac.Scdo†q2 inſtr̃o iam ꝓducto ꝗs re/
nūciare pōt.l.iij.C.de fide inſtru.ergo ⁊ eodem mō ⁊ in
inſtr̃o ꝓducendo.Tertio allegat tex.in.d.c.ð teſtibus.⁊
allegat Ja.de are.⁊ dicit ꝙ gl.in.d.§.q2 ꝟo.male expo-
nit illū tex.in ꝟ.ꝯcludēte.q2 exponit.i.renūciāte.⁊ iaȝ nō
loquit in renūciāte ⁊ dicit Saly.ꝙ renūciatio facta in iu
dicio tenet vt in.d.c.de teſtibus.ſȝ extra iudiciū factū nō
tenet q2 ꝯcernit futurū ius ⁊ incōpetēs de pn̄ti.l.q ſupſti
tis.ff.de inſti.here.Aut pactū eſt generale ad oēm ſpēm
ꝓbationis vt debitor nō poſſit ꝓbare ſolutionē debiti.⁊
tūc tale pactū nō valeat q2 mutat ðbitorē ad ðlinquēdū.
l.ſi vnus.§.illud.ff.de pac.l.ꝯuenire.ff.de pac.dota.l.ſiue
.ff.de neg.ge.Aut pactū eſt ſpāle puta vt non poſſit ꝓba
re ꝑ teſtes ſolutionē ⁊ tūc credit pactū valere q2 nō mu/
tat hoiem ad delinquēdum.⁊ ſic Saly.ſeqtur opi. Azo.
Hoſti.Ja.de are.Jo.de lig.⁊ ſeqnatiū.ſed Joā.de imo.
variauit circa hoc q2 i.d.c.ſicut.de ꝓba.⁊ hoc tenuit gl.i
d.§.q2 ꝟo.ſed in.d.§.⁊ feriatis.tenuit ꝯͬrium neqȝ refero
alios ſcribentes circa iſtū paſſum q2 habito vno vident
haberi oēs q2 nihil noui afferūt.Ego vidi celebrē docto
rē.d.Jo.ð ana.viꝝ ꝑfecto ꝓbate ⁊ ſancte vite legētē iſtō
c.⁊ tenētē ꝯ gl.d.c.q2 ꝟo.⁊ adducebat dcā Jo.de imo.
in.d.§.⁊ feriatis.ꝑn̄tibus multis curialibus inter quos
erat modernus papa ſanctiſſimus dñs Pau.ſcdo tūc in
minoribus ꝯſtitutus iā archidiaconus bononiēſis.Ego
poſt deſcēſum a cathedra exiſtēs ſcholaris ꝓꝑ paruitatē
meā ⁊ ꝓ doctrina adipiſcēda dicebā modernos grauiter
erraſſe negādo aſſumptū glo.dicentis ꝙ ꝓbatio ꝑ teſtes
erat inducta ꝓꝑ publicā vtilitatē ⁊ adducebā caſum po
nētem ſecurim ad arborē in.l.ſi.C.ſi cer.pe.v.pro cōi vti
a 15 litate†vbi cyrographū nō probat debituȝ a niſi ſit ſcriptū
tribus teſtibus bone opionis.⁊ ſic formaliter ꝓbat ꝙ ꝓ
batio per teſtes eſt introducta ob publicā vtilitatē.Et ſi
qſpiam reſpōderet ꝙ loqtur in ſcriptura priuata.ego fa
teor de plano ſi debēt interuēire teſtes ꝓ cōi vtilitate.ergo
ꝓbatio ꝑ teſtes itroducta eſt ꝓ publico bono ⁊ vt in eis
darēt audacia ꝟbis adducebā in mediū do.Bal. ibideȝ
16 colligētē ex tex.illo†ꝙ ſolēnitas ꝓbatoria ꝑ teſtes ē itro/
ducta ob publicā vtilitatē.⁊ iō dicit ptes nō poſſe renū/
ciare iuri

ciare iuri circa ſolẽnitatẽ ꝓbatoriã p teſtes ⁊ dicit facere
.l. nemo põt.ff.de lega.i.⁊.l.codicillis.§.fi.ff.de lega.ij.⁊
obmutuit vt agnus coram tondẽte ſe iacuit doctor ad il
lum text. qui ad hoc erat ſibi incognitus. ⁊ miror pro
certo qꝛ ipſe repetijt.l.ius publicum.ff.de pac.⁊ examina
uit maxĩm glo.d.§.qꝛ vero.⁊.l.illã non meminit allegarí
tene mẽti qꝛ cõquaſſabit capita i terra multoꝝ.⁊ ex hoc
infero male dixiſſe ſummos iuris doctos Cy.Bal.Bart.
Saly.Pe.de ancha.⁊ alios dicentes ꝙ renunciatio te
ſtium facta in iudicio valet ſed ſi ſiat extra iudicium non te
neat.nam ſi ob publicam vtilitatẽ introducta eſt vt dixi
⁊ non valet extra iudicium facta.ergo multo fortius nõ
valet in iudicio.qꝛ iudex dꝫ talem renunciationẽ expelle
re ex officio ſuo qꝛ ad publicã vtilitatẽ ſedet vt i.c. bone.
de poſtu.prela.in.l.iiij.§.hoc autem iudicium.ff.de dam.
infec.⁊ adduci poſſet ſimile qđ dicit Paulus apoſtolus
Pariec dealbate ſedens iudicare ſm legem ⁊ nõ iudicas
ita iudex ſtat ad iudicandũ publico bono ⁊ permittit fie
ri ꝯ publicum bonum.Et ad.c.de teſtibus.rñdeo ꝙ pro
cedit qđ iam fuerãt producti teſtes in negocio principa
li.vel reo erat notorio vel credebat aduerſarius ſe ꝓbaſ
ſe.⁊ iõ renunciauit.¶ Scđo moueor per text.in auctẽ.đ
teſtibus.in prin.vbi dicit vtilitas teſtium pp ꝓbationem
introducta eſt.ſed ꝓbatio eſt ad publicam vtilitatẽ intro
ducta.qꝛ ſi non eẽt ꝓbatio homines aſſererent falſum.er
go ꝓbatio per teſtes eſt pro publico fauore introducta.
17 ¶ Tertio † renunciare ꝓbationi[a] teſtium vr̃ eſſe contra
ius diuinũ ⁊ ꝯ ius gentiũ quibus cauetur ꝙ in ore duo
rum vel trium ſtet omne verbũ.c.licet vniuerſis.de teſti.
c.cum oẽs.de teſta.ergo ſi non põt renunciare iuri publi
co ⁊ fortius iuri diuino quod conſiſtit in euangelio ⁊ ꝓ
phetis ⁊ appellatur ius naturale vt in.c. humanum ge
nus.i.di.¶ Quarto adduco.l.i.in pñ.ff.de teſti.vbi dici
tur qꝛ ille timius eſt frequens ⁊ neceſſarius.ergo ſi eſt ne
ceſſarius non põt tolli renunciatione qꝛ neceſſitas exclu
dit omnem obligationem qꝛ non ſubijcitur legi nec cõuẽ
tioni cle.i.de homi.c.iij.de furtis.cũ ſimilibus. Nec ob.
cũ opponit de.l.i.ff.de op.cõtribu.l.i.ff.a qbus ap.non lꝫ
qꝛ arguit a ſeparatis quoꝝ rõ eſt diuerſa ⁊ iõ non infert
.l.papinianus.ff.de minor.cũ ſimilibus.nã appellationi
ideo renunciari põt qꝛ lex confidit ſe de miniſtro ſuo qui
eſt iudex ꝙ recte iudicabit vt in.c. piſana de reſti.ſpo.⁊
in.c.preſentia.de renunc.l.ij.C.de iuriſdi.om.iud.lꝫ ergo
vſus appellandi ſit frequens ⁊ neceſſarius tñ renunciari
põt qꝛ lex p̃ſumit iudicẽ iuſte iudicaturũ.⁊ ẽt lꝫ ptes renũ
ciẽt iuri appellandi nõ pp hoc eſt deſtitutus alijs reme
dijs puta querulandi ſupplicandi recurrendi ad ſuperio
rẽ p adminiſtranda iuſtitia vt no.in cle.i. de iurepatro.
⁊ in.c.qrelã.de pen.ſed nõ eſt ſic in teſtibus qꝛ ſi excluder
a ꝓbatione p teſtes ⁊ aliter nõ poſſim ꝓbare factũ meuꝫ
ſum deſtitutus oĩ alio remedio.Itẽ qꝛ lex nõ aſſumit bo
nam p̃ſumptionẽ de meo aduerſario imo ſiniſtrã.in.l.nul
18 lus.ff.de teſti.l.i.C.ne qs in ſua cã.¶ Quinto faciat † quo
ad ꝓbandũ teſtis ⁊ inſtrumẽta equipant.c.cũ Jo. here
mita.de fide inſtru.l.in exercendis.C.eo.ergo ſequit ꝙ ſi
valeret hmõi pactũ derogaret illis legibus.qđ nõ eſt di
cendũ.l.nemo põt.ff.de lega.i.c.reqſiti.de teſta. ¶ Sex
to faciat iõ creditur ſcripture qꝛ eſt teſtibus roborata.l.
fi.C.ſi cer.pe.ergo ſi nõ poſſet ꝓbare p teſtes nõ poſſet ꝓ
bari per ſcripturã.⁊ ſic videret q̃ſi ſublatũ oẽ genus pro
bandi.¶ Septimo ꝓbatio p teſtes eſt vt aſſiſtat lux ve
ritatis ⁊ euitetur falſitas.l.fi.C.de fideicõ.ergo ſequitur
ꝙ hmõi pactũ nõ valebit.⁊ iſta ps mihi vr̃ equoꝛ ⁊ pacti
excluſiua ⁊ de iure verior.⁊ vide Bal.in.c.ſolite.de ma
io.⁊ obe.vbi reputat gl.in.d.§.qꝛ vo.ſingularẽ.¶ No.
19 regulã † ꝙ licitũ eſt cuilibet ſuo iuri renũciare[b] ⁊ ꝙ renũ
b ciatio roborat ex ꝯſenſu eius ad cuius cõmodũ fit renũ
ciatio.⁊ hoc ideo qꝛ tranſit in vim pacti.facit qđ no.in.l.i.C.
de pactis.⁊ in.c.cũ pridẽ.de pactis.⁊ glo.in.l.fi.C.de tẽ
20 po.appel.¶ No.ibi priuatoꝝ.† ꝙ priuati ſm do.Abb.

dicunt ſingulares pſone.ſic.n.capitur hic alias.n.dr̃ pri
uatus qui nõ eſt in dignitate vt in.c.qui ꝯ pacẽ.xxiiij.q.i.
Nã ⁊ in dignitate ꝯſtituti nõ pñt paciſci vt litigent corã
ſeculari ſm do.Abb.hic. ¶ Sed tu pondera toqꝫ antũ
dicit ꝙ iſte archiepus piſanus doctor legũ erat imemor
l.ius publicũ.ff.de pactis.Et p certo admiratione dignũ
eſt ꝙ legẽ ita vulgo traditã nõ habuerit i memoria. erat
forte doctor gaudẽs vel legũ dolor vt dicit ang.in.l.i.§.
pueritiam.ff.de poſtu. ¶ Scđo pondero illud qđ voluit
21 bar.in.l.oẽs populi.ff.de iuſti.⁊ iur.in.iij.col.† vbi dicit
ꝙ p pactũ publicũ populi vel alicuius ville vel alterius
vniuerſitatis põt iuri publico derogari allegat glo.in.l.
neqꝫ ex ꝓuĩs.⁊ in.l.neqꝫ pignus.§.priuatoꝝ.ff.de regu.
iur.⁊ glo.in.l.ij.C.que ſit lon.ꝯſue.in magna glo.⁊ idẽ
22 voluit bar.in.l.nõ impoſſibile.ff.de pactis.ad fi.† vbi fa
cit differentiã inter pactũ publicũ ⁊ priuatũ ⁊ dicit ꝙ p
pactũ publicũ põt derogari iuri publico ſed nõ p pactuꝫ
priuatũ ex quo dat̃ precipuũ lumen ad iſtã tex.vt iõ dixe
rit pacto priuatoꝝ nõ derogari iuri publico qꝛ p pactuꝫ
publicũ derogari põt ergo cetus clericoꝝ poterit paciſci
vt clericus ꝯueniat̃ corã layco.⁊ vr̃ ꝓbare iſte tex.⁊ ꝯrio
ſenſu iſtud nõ vr̃ bene dcm̃ ex eo qꝛ derogaret iuri ipſius
dei qđ fieri nõ põt.⁊ iõ nos dicimus nõ valere argumen
tum a ꝯrio ſenſu vbi reſultat abſonus intellectus vt in.l.
ij.C.de condi.inſer.l.ꝯcuticula.C.de epi.⁊ cle.⁊ i.c.nul
lus.ſeo.Et miror vehementer ꝙ papa hic in finalib[us] v̾
bis replicat illa v̾ba pacto priuatoꝝ.qꝛ neqꝫ ẽt facto po
puli aut magiſtratus aut cetus clericoꝝ.⁊ per ꝯñs nõ vr̃
recte dictũ ꝙ pactũ factũ a magiſtratib[us] deroget iuri pu
blico.⁊ ad hoc allego.l.i.§.ſi inter.ff.đ magiſtra.conue.
p quã ꝯfundit doctrina bar.allegata ſupius.⁊ lꝫ ius pu
blicũ conſiſtat in magiſtratib[us] vt in.l.i.§.publicũ ius.ff.đ
iuſti.⁊ iur.⁊ pactũ factũ a magiſtratib[us] videret̃ debere
iudicari vt publicũ.tñ ille tex.ꝓbat ꝯrium.ergo ſicut pa
cto priuatoꝝ nõ derogat̃ iuri publico eo mõ nõ derogat̃
iuri publico pacto magiſtratus.Et iſtud tenebat p̃ſtans
doctor dñs meus Jo.de anania in repetitiõe dicte.l.ius
publicũ.Et põt rñderi inquãtũ tex.vtitur illo v̾bo pacto
priuatoꝝ eſt pp frequentiam facti.qꝛ potius iſti priuati
homines ⁊ plebei ⁊ ideote paciſcunt̃ ꝯ ius publicuꝫ.Et
pp hoc iura potius exprimunt de pacto priuatoꝝ.iõ idẽ
erit in pacto magiſtratus ⁊ ſimiliter arg.eius qđ voluit
glo.in cle.i.de reſcriptis.⁊ in.c.ij.de confeſ.li.vi.⁊ p ꝯñs
non vr̃ Bar.bene dicere.⁊ exponit hic Petrus ⁊ Abb.
antiquus verbũ priuatoꝝ.i.ſingulariũ perſonarũ alias
dicitur priuatus qui nõ eſt in dignitate conſtitutus alle
gat dictũ.c.qui ꝯ pacẽ.licet ſuperius hoc attribuerim.d.
23 Abb.qꝛ ipſe ſibi attribuit.⁊ iõ dicit Hoſti.† ꝙ ideo con
ductores vectigalium fiſci non admittuntur ad munera
municipalia ſubeunda.l.ſemper.§.conductores.ff.đ iur.
immuni.l.quos ꝓhibet.ff.de poſtu.c.exceptionem.de ex
ceptio.l.legatus.de offi.preſi.l.fi.C.de defenſo.ciuita.c.
veniens.de iureiuran.c.cum tempore.de arbi.auc.de de
24 fenſoribus ciuitatũ.§.interim. ¶ † No.ꝙ tale pactũ con
tra ius publicum non firmatur iuramẽto.Et ſic iuramẽ
tum preſtitum ꝯtra legem editam in fauore publico non
obligat iurantem.⁊ hoc ideo qꝛ iuramentum non ligat
ad illicita.c.veniens.⁊.quanto.de iureiur an.cũ ſimilib[us].
Ex pluſ dico ꝙ etiam non firmatur ſtipulatione.l.iuris
gentium.§.ſi paciſcar.ff.de pactis.⁊ ideo eſt quia lex reſi
ſtit.alias enim iuramentum deberet confirmare pactum
inualidum de quo in.l.cum pater.§.filius matrem.ff.de
lega.ij.c.ex reſcripto.de iureiuran.Bar.in.l.ſi quis p eo.
ff.de fideiuſſo. ¶ Et pondera quia iſte tex.referet ſe ad vi
ctam.l.ius publicum.ſed illa lex vtitur verbo niſi poteſt
ergo ita debet intelligi iſte tex.⁊ ideo hoc exprimitur hic
25 in fi.† ſed negatiua coniuncta ad verbum poteſt.indu
cit neceſſitatem preciſam vt eſt glo.in.c.i.de reg.iu.in.vi.
⁊ in cle.diſpendioſam.de iudi.⁊ in.l.gallus.in pñ.⁊ ibi
Bar.ff.de libe.⁊ poſthu.⁊ ſic pciſe non põt derogari iu-

Andr.ſicu.ſup.ij.Decre. V

a ¶ Probatõ
m teſtiũ. Adđ
ad hoc Bart.
bal.⁊ oẽs do
cto.in auctẽn.
iubemus in.ij.
col.vñ.qro dr̃
hic.C.de iud.
§.p.§.qꝛ vero
in auc.vt ſine
ꝓhibi.ma.de
bi.⁊ credi.pro
quo vide eundẽ
bal.in.l.ſi vn[us]
§.pactus.ff.đ
pac.⁊ bar.i.l.
ſi aduerſarius
in.i.col.de fi.i
ſtrum.⁊ nũqđ
talis renũtia
tio operet vid
plene p Inn.
in.c.cũ veniſ
ſet in gl.ſup v̾
bo renũciatuꝫ
de teſti.

b ¶ Renũtia
re.Adde bal.
in.l.cũ opꝫ.§.
cũ aũt vbi etiã
no.C.đ bo.qꝫ
libe.non tñ in
telligat iſtã cõ
cluſionẽ eẽ ve
rã i iure ꝓhibi
tiuo.cui renũ
tiare nõ pt vt
tꝫ.d.alexan.đ
imo.in.l.cum
aquilia đ traſ.
⁊ in.l.ſi ꝯſtan
te.§.quotiens
ſo.ma.⁊ pau.
de caſt.in ꝯſi.
cccli. incipiẽ.
viſa quadã ſe
curitate vbi đ
iſta materia la
te tractatur.

ri publico neqꝫ pacto priuatoꝝ neqꝫ pacto magiſtratus.
16 ¶ † No. ꝙ iudicia ſecularia dicunt publica qꝛ ſūt cōia
ſm Hoſti. hic de cōmu ſignificato hꝫ in. l. i. §. publicum
ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊ in. l. acceptā. C. de vſuris. ⁊ rubri. ff. de
publi. iudi. ¶ Itē pondera qꝛ papa hic dicit immemor
ꝯſtitutionis ⁊ ſic allegat dictā. l. i. in publicū. que loquit̄
in genere poſtea allegat conſiliū meluitanum ⁊ cartha-
ginenſe qḋ loquit̄ in ſpecie ibi ſpāliter. Ex quo colligo ꝙ
papa hic loquitur more phi. Dicit. n. phoꝝ facile pꝛ in-
17 cepᵒ Ariſtoteles in primo phyſicoꝝ ᵃ in pn. † ꝙ oīs nr̄a
cognitio icipit a genere. ingt. n. tūc opinamur vnūquod
qꝫ cognoſcere cum cauſas cognoſcimus primas ⁊ prin-
cipia prima vſqꝫ ad elementa. Itaqꝫ pueri oēs viros ap-
pellant patres ⁊ oēs feminas matres. poſterius determi-
nat vnūquodqꝫ. l. i. ff. ſi cer. pe. in verſi. nomen rei vt ge-
nerale pretoꝛ elegit in. l. i. in prin. ff. ḋ iuſti. ⁊ iur. ⁊ p Io.
an. poſt illos in rubrica. ḋ de pbatio. Et de iſtis conſilijs
hꝫ in. c. inoliū. c. placuit. xi. q. i. Eſt enim melitana inſula
ſubiecta potentiſſimo regno Sicilie vltra farum. in qua
fuit natus frater meus honorandus dn̄s Gridiſalmus
doctoꝛ excellens. ¶ No. ibi lex pꝛohabat. qꝛ iſtud verbū
ponit̄ in. d. c. inolita. ⁊ dr̄ trahi ad iudicium cum effectu
ita dicit glo. in auc̄. habita. C. ne filius ꝓ patre. ⁊ ibi vi-
de Bal. qui plene loquit̄. ⁊ vide tex. in. c. ex tranſmiſſa. ſu
pra eo. ⁊ in. c. ij. de eo qui mitt. in poſ. in verbo tracti. ⁊
in. c. ſi aūt. de reſcriptis. ⁊ in. c. dilectus. in verbo traxit
eo. ti. ⁊ in. c. paſtoralis. de cauſa poſ. ⁊ pꝛopꝛiet. ⁊ ibi per
do. Abb. facit. c. dilecti. ⁊. c. olim. ḋ de exceptio. ⁊. c. ij. de li
18 bel. oblatio. in verbo tracti. ¶ No. ibi cauſā ꝑdant † qꝛ
iſta ſunt verba ferende ſententie ⁊ non late de quo ꝑ gl.
in. l. in criminali. C. de iuriſditio. om. iudi. l. iubemus. §.
fane. C. ḋ ſacroſan. eccle. ⁊ in. l. cognonimus. ff. de here. ⁊
in auc̄. qui ſemel. C. quō ⁊ qn̄ iudex. ⁊ in. c. in penis. de re
gu. iur. li. vi. de quo dicetur in glo. ⁊ eo modo illa verba
a cōmunione habeantur alieni. qꝛ non eſt ipſo facto excō
municatus ſed requiritur ſnīa. ⁊ facit tex. in verbo admit
19 tant. ¶ No. ibi volente. † ꝙ in penis ē electio delinquē
tis. vide. l. quicūqꝫ. C. de ſeruis fugi. ⁊ per Cyn. ⁊ alios
ibi. glo. in. c. a crapula. de vita ⁊ honeſta. cle. ⁊ in. c. ſicut
de iudi. c. fraternitati. xxxiiij. di. xxi. q. iij. in ſumma. c. inter
ceteras. de reſcriptis. Bar. in. l. i. §. expillatores. ff. de fra-
cto. ⁊ expillato. glo. in. c. ſicut dignum. de homici. que ali-
20 ter ſequitur. ¶ No. manifeſte ibi collige † qꝛ probatur
hic ꝙ illud dicitur manifeſtum quod colligitur ex teno-
re legis. Ad hoc ego pondero iſtum tex. qꝛ in hoc ſolus
ſum adduco tex. in. c. accedens. in verbo manifeſte. vt lite
non conteſta. ⁊. l. i. §. i. ff. de ven. inſpi. xi. q. i. c. ꝑcipimus.
in verbo patenter. c. conſuluit. in verbo manifeſte cogno-
ſcit̄. c. in omni negocio. de teſti. in verbo patenter. c. ⁊ ſi
chriſtus. de iureiuran. in verbo patēter. ⁊ iḋ hoc mane ꝑ
quandā cedulam rn̄di domino vicario epiſcopi huius vr-
bis ꝙ exceptio vſurarie prauitatis reſultās ex tenore in-
21 ſtrumenti dr̄ manifeſta ideo † lꝫ ꝯſtitutio ſinodalis reijci
at exceptionē animo dilatandi negocium oppoſitam nō
hꝫ locum in exceptione que reſultat ex tenore inſtrumen
ti tene menti. Et adduco Bar. in. l. i. in pn̄c. ff. de ope. no.
nunc. vbi dr̄ exceptio manifeſta que reſultat ex inſpectio-
ne inſtrumenti ⁊ tex. in. c. qualiter. el. ij. in verbo euiden-
ter. de accuſa. ⁊ tex. in. c. licet. in verbo euidenter. de pba
tio. ⁊ qḋ ibi no. do. Abb. tex. in. c. cum bertholdus. de re
iudi. c. cum inter. de verbo. ſigni. c. inquiſitionis. de ſentē.
excō. c. cū inter. de re iudi. c. auditis. de in integ. reſtitu. ⁊
⁊ ibi do. Anto. c. cum tu. de vſuris. c. cum olim. in verbo
euidenter de cauſa poſ. ⁊ pꝛopꝛie. l. ſi locuples. ff. de ma-
numiſ. teſta. c. ij. de cogna. ſpiri. c. cum dilectus. de dona.
⁊ ibi do. Abb. l. licet imperatoꝛ. ff. de lega. i. Ang. in auc̄.
de here. ⁊ fal. §. ſi vo expreſſum. ⁊ in auc̄. de nupti. §. ſolu
to. tex. in. c. cum acceſſiſſent. de conſti. in verbo euidenter.
l. in codicillis. in verbo euidenter. C. de teſta. l. creditoꝛē.
ff. de lega. ij. c. euidentia. de accuſa. ⁊ ibi do. Abb. Io. de

ᵃ ¶ Phiſicorum. Originalis hꝫ iſtud dictū valde familiare. d. an. allegato loco tex. cōmen. i. vſqꝫ ad quintū qḋ vide.

ᵇ ¶ Immunitas intellige talē imūitatē eē duplicē. ſ. reſpectu fori ⁊ ꝑſōe vt no. 13. d. Cardi. in cle. i. de offi. ordi. ⁊ ibi poſt ipſum ſcribentes.

imo. in. l. queſitum. ff. de re iudi. Do. Anto. in. c. veſtra. ḋ
cohabi. cle. ⁊ muli. ⁊ facit. c. ij. de verbo. ſigni. ⁊. c. cū cō
tingat. de reſcrip. ⁊ qḋ notat Bar. in. l. ſi conſtante. ff. ſo.
ma. ⁊ quod voluit glo. in. l. i. §. hoc interdictū. ff. de tabu
32 lis exhibendis. que voluit † ꝙ ſi nō pōt opponi aliqua ex
ceptio ex forma ſtatuti pōt opponi illa que oculis vr̄. ⁊ il
lam glo. conſueuit allegare Oldra. in ſuis conſilijs vt re
fert Lo. roma. conſilio. xli. facit quod voluit Bal. in. l. ꝓ
dijs. C. de euic. ⁊ in. l. contra negantes. ad. l. acq. ⁊ quod
hꝫ in. l. ij. in verſi. atroꝛ aſpectu. ff. de ferijs. ⁊ in. l. minoꝛ.
xxv. ānis ex aſpectu. ff. de mino. iḋ dicit Raphael. in. l. i. in
33 pn̄. ff. de oper. no. nū. † ꝙ ſi non pōt opponi aliqua excep
tio ꝯ publicū inſtrumentū ex forma ſtatuti tn̄ pōt oppo
ni exceptio que reſultat ex facti euidentia. ⁊ ſic dr̄ mani-
feſtum illud quod reſultat ex tenore legis tene mētī qꝛ cū
labore permaximo iſta didiciſti. Laudet̄ deus qui in ce-
34 lis ē. ¶ † Not. penam clerici trahentis clericum coꝛam
iudice ſeculari quia in criminali debet deponi ſed in ciui
li debet perdere cauſam. hoc vltimum intellige quando
traxit clericum. ſecus ſi pꝛopꝛium epm̄ traxiſſet qꝛ tunc
dꝫ perdere beneficia ſi cā fuit ciuilis. c. graue. de exceſſi. ꝑ
la. Uel dic melius ꝙ dꝫ excōicari ⁊ perdere cām vt in. d.
c. inolita. xi. q. ij. Reus ꝟo voluntarius deponitur in cā
criminali ſed in ciuili dꝫ perdere qḋ euicit ſi nō vult depo
ni. Et idem dic in layco trahenti clericū corā iudice ſecu
lari vt in auc̄. ſtatuimus. C. de epi. ⁊ cle. etiam ſi eſſet con
iugatum ſm Spec. in ti. ḋ compe. iudi. adi. §. i. ꝟ. ſed nū
35 quid. ⁊. ꝟ. ſequenti. ¶ † Nota ꝙ immunitas ᵇ clericoꝝ ne
b trahat̄ ad iudicē ſecularem ē conceſſa toti collegio eccle
ſiaſtico. i. toti congregationi clericoꝝ. ⁊ eſt cōceſſa publi
ce. i. ad vtilitatem publicā non priuatā ḋ quo dicet̄ in gl.
36 Ex quo ſequitur † ꝙ ſi priuilegium ē ꝯceſſum alicui col-
legio vel vniuerſitati vnus ḋ collegio illi ꝑuilegio renū-
ciare nō pꝫ ēt inqꝫtū ꝑuilegio ſentiat cōmodū. qḋ ē bene
notandū ſm. d. Pe. ḋ ancha. hic. ſecus ſi cōſtitutio eſſet
edita in fauorē pſone qꝛ tūc poſſet renūciare. c. dilecti. ḋ
eo. c. pꝛotectū. c. ad apoſtolicā. de regulis. Et adduco. c. i.
37 ḋ loca. ⁊ ibi dicit. d. Pe. ḋ ancha. † ꝙ ſi conſtitutio pena
lis edit̄ in fauorem vnius nō incidit in penā ꝯfaciēs ſi il-
38 le in cuius fauore edit̄ ꝯcedit. Et faciat † ꝙ ſi epus man
dat ſub pena excōicationis vt ſoluat qs alteri. ḋ certū ipe
ꝙ nō incidit in penā creditoꝛe ꝓrogāte tp̄s bal. in. l. i. §.
⁊ poſt opis. ff. de ope. no. nū. ⁊ hꝫ per oēs. in. c. ꝑterea. ḋ
appel. ⁊ adduco Bal. in. l. maximū vitiū. C. ḋ libe. ꝑteri.
39 vbi dr̄ † ꝙ ſi ſtatuto cauet̄ ꝙ frater excludat ſoroꝛē i ſuc
cedēdo ꝙ pōt frater renunciare huic fauori. ¶ No. ibi
40 pacto priuatoꝝ † ꝙ clericus pacto priuatoꝝ nō pꝫ ſubij
ci iudici ſeculari qꝛ ex hoc decidit qḋ voluit Bal. in. l. ij.
41 . C. vt in poſſeſſio. lega. † vbi dicit teſtatoꝛ iſtituit clericū
⁊ grauat eū vt det Titio decē ſubijciens foro pretis ſecu
laris ꝙ nō poterit. idē dicit ſi ſubijceret alij foro incōpe-
tenti. ecōtra ſi diſponeret ꝙ ſub iudice cōpetēti cōqueri
nō poſſet qꝛ talis diſpoſitio teſtatoris nō valet qꝛ ē ꝯtra
ius publicū alleꝫ glo. in. l. nemo pōt. ff. ḋ lega. i. Et pō de
ra qꝛ ſicut pacto priuatoꝝ non pōt ſubijcere clericū iudi-
ci layco. ita neqꝫ pactū publicū vt dixi ſupius. ⁊ per pho
hic vr̄ caſus ꝙ nō valet ſtatutū laycoꝝ ſubijciens clericū
iudici ſeculari vel apponens penā ſi declinet qꝛ ſtatutum
ciuiū dr̄ pactū ipſoꝝ ciuiū vt. l. oēs populi. ff. ḋ iuſti. ⁊ iu
re. de quo vide bal. in. l. ab adminiſtratiōe. C. ḋ legi. vbi
42 colligit argumentū † ꝙ clericus declinatus ab epo non
dr̄ iuriſditionē declinare ſecularis iudicio. Idem dicit ſi
habitus ⁊ tonſura declinet in ipſo vt notat in. c. ſi iudex
laycus. de ſen. excō. li. vi. Non. n. tenet̄ dimittere habitū
⁊ tonſurā qꝛ eſſet quodāmodo apoſtatare. Idē ſi pater
declinet ꝑ filio ſuo clerico. l. ij. ⁊. iij. ff. ḋ libe. cā. Cōſuluit
tn̄ Bal. ꝙ ꝓteſtet̄ ꝙ nō intēdit declinare ⁊ tn̄ pp hoc iu
dex ſecularis nihil plus iuriſditionis habebit. lex. n. de-
clinat pro eo ēt inuito ⁊ factū legis nō obligat eū ad pe-
nā cū nō ſit in culpa ita dixit ibi Ja. bu. vide bal. in auc̄.
caſſa. C.

caſſa.C.de ſa.ſan.ecc.ꝛ in auc.ſtatuimus.C.de epi.ꝛ cle.
Ang.in.l.nolle.ff.ð acqui.here.vbi pleniſſime dixit vide
hic per oēs ſcribentes vt Bar.in conſilio incipiente Do
mini priores.ꝛ per do.Pe.de ancha.in.c.penul.c.ea q̄.
de reg.iur.li.vi.ꝛ per dn̄m Abb.in.c.eris.ð conſti.ꝛ per
do.Cardi.in repetitiōe.c.perpendimus.de ſen.excō.ꝛ in
43 ferius dicetur. ¶ No.ibi aeq̄ volēte.† ꝙ ſi clericus vo
catus nō veniat corā iudice ſeculari non tn̄ ſꝫ ꝓceſſus ꝯ
eū habitus.facit qđ notat in.l.i.C.vbi de cri.agi opor.ꝛ
in Spec.de cita.§.i.ꝛ in regula ſcienti.li.vi.in mercuria
libus.Bar.in.l.g.ff.ſi quis in ius voca.nō ierit. Et plus
dico ꝙ ēt ſi iudex laycus degradaret clericū vel duceret
eum cū turbis ꝑ plateas nō infamaret ita dicit Ang.i.l.
i.ꝑ illū tex.in pn̄.ff.de his q no.infa.Et adduco tex.in.l.
ſi quis filio exhrēdato.§.ꝙ ſi quis.ff.de iniuſto teſt.vbi dic
44 Bal.† ꝙ ſi iudex laycus mittit clericū ad furchas nō ꝑꝑ
hoc erit inteſtabilis.Ego limito iſtum tex.niſi iudex lay
cus citet iſtū clericū vt cōpareat ad videndū confici inuē
tariū vt in caſu.l.ſi.C.de iure delibe.qꝛ adhuc talis cita
tio nō pōt infligi vt ab incōpetenti facta ita dicit Ange.i
tractatu ſuo ð inuētario quē poſuit in.l.niſi.§.ſtipulatio.
ff.ſi plus q̄ per.l.falci. ¶ Jtē limita niſi clericus citaret
a layco q̄ mittit aliquis in poſſeſſione ex edicto.l.ſi.C.ð
edic.diui adri.tollen.qꝛ tunc ſi clericus erat creditor ꝛ ſi
poſſidebat potuit citari ita dicit Pe.de anch.in.c.ſigni
ficaſti.J.eo.conſuluiſſe quendā ſolēnem doctorē. Sꝫ idē
do.Pe.in repetitione.c.ea q̄ de regu.iur.li.vi.ꝛ in.xvij.
q̄one refert fuiſſe do.Raynerium de monte vbiano.ſed cer
te Bar.ita cōſuluit in ſuo conſilio incipiente Dyambra
porrexit.vide que dixi in rub.ð.eo.No.ibi ꝯ publicā vti
litatē.qꝛ bart.in.l.ſeius ꝛ angerius.ff.ad.l.falci.allegat
45 iſtum tex.† ꝙ q̄ pactū aut iuramētū eſt ꝯ publicā vtilita
a tem principaliter nō tꝫ.ᵃ ꝛ ita dicit eē caſum hic facit.l.
iuris gentiū.in.§.ſi paciſcar.ff.de pactis.ꝛ ſic loquit iſte
tex.de eo qđ eſt introductū principaliter ad fauorē publi
cum. ¶ Opponit ꝙ opinio archiepi piſani ſit vera qꝛ q
liber pōt renunciare ſuo fauori.c.ad apoſtolicā.de regu
la.Solutio ponit in lra.Et dic ꝙ idē qđ tenebat archi
epiſcopus clericū poſſe renūciare iuri ſuo ſi intelligit ſuo
.i.priuato verū eſt vt in ꝯtrium Si aūt intelligit ſuo idē
eccleſiaſtico ſecus.Et ſic intelligebat archiepus ꝙ cleri
cus poterat renunciare iuri ſuo conſentiendo in iudicem
laycū. ¶ Scđo oppo.ibi ꝑſertim.qꝛ vr̄ lra ſentire ꝙ cō
ſenſus aduerſarij aliqd opeſ in hoc huius ꝯtriū vr̄.J.So.
Gof.vr̄ hic ſentire ꝙ ꝯſenſus aduerſarij hoc opeſ.expo
46 nit.n.ꝑſertim.i.tn̄.ꝛ dicit † ꝙ ſi aduerſarius poſt renun
ciationē ꝯueniat clericū i foro eccleſiaſtico teneſ r̄ndere.
Hoſtien.dicit hoc ſe nō intellegere ꝙ quātū ad renūcia
tionem iuris vel ꝓrogationē iuriſdictionis cōſenſus ad
uerſarij aliquid opereſ hoc excepto ꝙ aduerſa pars non
teneſ litigare niſi ex ipſa ꝯſentiat corā eo tn̄eo iudice cuius
eſt iuriſdictio ꝓrogata.l.i.ꝛ.ij.ff.ð iud.Dic ꝙ dictio ꝑſer
tim dꝫ exponi pro maxime qꝛ ēt ſi accedat conſenſus ad
uerſarij non tn̄ pōt clericus paciſci ꝙ trahaſ corā layco.
ſed archiepus habuit reſpectū ꝙ clericus poſſet conſen
tire in laycum iudicē ꝑſertim q̄ conſenſus aduerſarij ac
cedebat quaſi tūc fieret ꝓrogatio.c.de cauſis.c.p.ꝛ.g.de
offi.deleg.l.i.ff.de iudi.ſed hic ſoluit in littera. ¶ Uenio
ad glo.ꝛ quedā gl.eſt elegans ꝛ magna in hac materia.
ꝛ eſt glo.melior de iure ciuili in auctenti.vt matres cre
ditrices ꝛ debitrices.§.qꝛ vero.ꝛ in.d.l.ius publicum.ff.
de pactis.ꝛ in.l.ſi quis in conſcribendo.C.eo.ꝛ i.l.regu
la.ff.de iuris ꝛ fac.igno. ¶ Oppo.ꝙ imo pacto ꝑuato
rum iuri publico derogaſ vt i.l.paciſci.ff.de pac.ibi arg.
contra ſolue vt in ea.quā diuide qꝛ primo allegat duode
cim concordantias qđ iuri publico non poſſit pacto pri
uatoꝝ derogari. ¶ Et ſic pondera bene qꝛ licet ſufficiat
allegare vnā legem pro concordantia vt.l.ita vulneratᵘˢ
ff.ad.l.aquil.ita dicebat Andreas de Piſis in.l.ſi quis
obrepſerit.ff.de fal.in.l.ſcire opꝫ.§.qui non iuſte.ff.de ex

cuſa.tuto.vt ibi refert Nico.de neap.in gl.ꝛ doc.plures
ꝛ quaſi infinitas allegat faciat.l.ſpadonem.§.qui iura
multa.ff.de excu.tuto.ideo nos non erimus indecores ſi
ſepenumero multa ſimilia multa dicta ad vnū ꝓpoſitū
accumulamus lꝫ nos multi detrībᵘ occultis mordere nitā
tur. ¶ Scđo ibi allegat.xi.ꝯcordātias ꝛ ſic glo.accumu
lat iura multa poſſet dici a boue maiori diſcat arare mi
nor. ¶ Tertio ibi ſup hac diſtinguit iter ius fauorabile
ꝛ odioſum. ¶ Quarto ibi ſicut pōt ponit exēplū de pro
xime dictis. ¶ Quinto ibi lꝫ ſic opponiſ ad proxime di
cta. ¶ Sexto ibi itē ꝛ alia ad hoc ꝙ clericus nō poſſit
conſentire in iudicē nō ſuum inducit quatuor rationes.
¶ Septimo ibi laycum vero dicit aliud de layco in ciui
li. ¶ Octauo ibi clerici dicit ēt aliud ð clerico q̄ ad cōſē
tiendū in arbitrum. ¶ Nono ibi itē quod ad idē dictū
eſt clericū nō poſſe renunciare ſuo priuilegio opponit ꝛ
ſoluit. ¶ Quātū aūt ad primū ꝯtriū de quo.ð.eo.ꝯtrio di
ſtinguit inter ius introductū fauore aliquoꝝ ꝛ introdu
ctum pro publica vtilitate fauore quorundā ꝛ odio alio
rum de primo dicit ꝙ pōt renunciare.de ſecundo ꝙ nō ꝛ
ponit exempla de velleyano cui renunciaſ ꝛ de macedo.
cui non renūciaſ ꝛ idē dicit de beneficio reſtitutionis in
integrum. ¶ No.gl.ibi.l.inter debitorē ꝛc.vt in.c.ple
riq̄ȝ de pac.ibi.l.quidā decedēs ibi ponitur caſus de tu
tore quem teſtator voluit eſſe immunem a ratione reddē
da qui tn̄ teneſ de dolo ibi.§.i.falcidiam detrahit heres
inuito teſtatore ibi.l.ij.cautio quā dꝫ habere non remitti
tur per teſtatorē ibi.§.ſed qꝛ iuramentum calumnie non
remittitur in.l.quod prohibet.vide.l.exceptionē de ex
cep.in vltima glo.in.l.paciſci valet pactū ne agat ēptor
de vicio vel pro morbo rei empte i.l.pactū nō pactū quo
legatarius remittit ſatiſdationē heredi ibi.l.i.§.i.renun a ¶ Nō tenet. Adde bar.i.l. ſi quis pro eo. ff.ð fideiuſſo. ꝛ i.l.ſeyus ad .l.falci.ꝛ in.l. ius publicum eod.titu.ꝛ ibi oēs doct.late.
ciant ptes appellationi in.l.i.renunciaſ ſeruꝭ fauore ho
minum inductis ibi.l.ſi quis in conſcribendo.C.de pac.
vel vbi dicit glo.in.l.ſi quis in conſcribendo.C.de epiſ.ꝛ
cler.vbi fuit pactum de non vtendo fori preſcriptione ēt
pretextu ſacerdotij.ſoluit ꝙ loquitur de quodā ſacerdo
tio ſeculari ſicut de abbate Januēſi ꝛ de prioribus florē
tie.Et forte in.d.l.erat dignitas cui conceſſum erat ꝙ
ſub vno tn̄ iudice deberet reſpōderi.Sed ex quo promi
ſit non excipere ſe non poterit excuſare reſpectu illius di
gnitatis ſecundum ab.antiquū ibi fuit factum pactū de
iudice ecc.neq̄ȝ illa.l.dicit ꝯtrium voluit.n.pactum cum
diſtinctione aut de iuriſdictione danda aut non declinan
da primo caſu aut cum licentia epi ꝛ valet.c.ſignificaſti
J.eo.ſi iuriſdictionē hꝫ ꝛ ſit prima eccleſiaſtica.vt in ſcđo ca
ſu nō vꝫ vt ēt ibi.ſi aūt fuit pactū ð iuriſdictione nō ðclinā
da ſi ꝓmiſit ſe ſoluturꝫ ꝛ reſponſurꝫ vꝫ.J.eo.c.dilecti.ſi ſim
pliciter reſponſurꝫ ante litē ꝯteſtatā pōt ꝯtēnere vt ibi de q̄
vide q̄ dixi i.c.i.ð.ð indi.ꝛ circa iſtā glo.do.ab.ſ allegat
diſtinctionē bar.q clericus vr̄ loq in.d.l.ius publicū ꝛ l
d.l.ſi qs in ꝯſcribēdo.aut ē ius nāle.aut poſitiuū.ꝑmo ca
ſu nō pt renunciari vt.l.ius agnationis.ff.de pact.l.ius
47 ſanguinis.ff.de regu.iur.hoc ideo † qꝛ iura nālia ſūt im
mutabilia.v.di.in pn̄.idē dicit de iure diuino de quo di
cendū vt in.c.ſi.de conſuetu.vi.di.§.ex his.pōt tn̄ quis re
nunciare iuri ſibi q̄ſito per ius gētiū nā pōt quis renun
ciare dominio rei ſue vt in.l.ſi quis.§.differentia.ff.de ac
qui.poſ.c.ſup hoc ð renun.per totū inult.C.ð repu.here.
niſi in caſu.c.q̄uis de pac.li.vi.Scđo caſu principali q̄
ē ius poſitiuū aut eſt ius qđ ſtatuit certā formā introdu
cendo in actibus hominū aut alio modo diſponit.ꝑmo
caſu ponit exemplū.lex diſponit ꝙ teſtamentū fiat cum
certo numero teſtium vel ꝙ pactū ſtipulatiōis fiat certo
mō ꝛ huic iuri nō pōt renunciari vt.l.nemo pōt.ff.de le
ga.i.c.qꝛ pp de elec.ſecundo caſu q̄ nō concernit ſolem
nitatem ſed alio modo diſponit aut eſt iuſ publicū.i.con
cernens publicā vtilitatē ꝛ ei non pōt quis renūciare vt
.l.ius publicū.ff.pac.vt hic vt clici oēs ſint intenti ad di
uina ꝛ vt vberius poſſint interceder pro peccatis populi

non debent aduocari corã iudice seculari aut est ius pri-
uatũ .i. ↄcernẽs vtilitatẽ priuatã ⁊ tũc illud qñq3 cõtinet
vtilitatẽ priuatã renũciãtis ⁊ publicã simul qñq3 ↄtinet
vtilitatẽ renunciantis ⁊ cuiusdã alterius priuati qñq3 cõ
tinet vtilitatẽ renunciãtis tm̃. pmo casu si vtilitas priuata
põt separari a publica v3 renũciatio quantũ ad priuatã
vtilitatẽ nõ quãtũ ad publicã vt nõ. in. l. ioris gentiũ. §. si
paciscar. ff. de pac. ⁊ in. c. cũ venissent de insti. si nõ põt se
parari tũc nõ v3 renũciatio. l. de dic. ff. de pac. dota. ↄiun-
cta. l. i. ff. so. ma. ⁊ qđ no. in. d. c. cũ venissent ⁊ in. c. sicut đ
iureiur. scđo casu qñ ↄcernit vtilitatẽ renũciantis ⁊ tertij
⁊ tũc idẽ vt in pcedẽti mẽbro q2 si põt separi valet renun
ciatio. c. ad apostolicã de regula. l. i. C. de cõmuniũ rerum
alie. sed si nõ põt separi nõ v3 renũciatio. l. ij. iij. ⁊. iiij. ff. đ
libera. cã. ⁊. d. c. cũ venissent de insti. tertio casu qñ ↄtinet
vtilitatẽ priuatã tm̃ tũc si ẽ introductũ pncipa͡lr i fauorẽ renũ
ciãtis q fauor respicit ibecillitatẽ renũciãtis ⁊ nõ v3 renũ
ciatio. l. si iudex circũdẽto. ff. đ mino. l. si mulier. C. ad vel
leyanũ. s3 si respicit aliud q̃3 ibecillitatẽ renũciãtis tũc si ta
lis renũciatio ẽ ↄ̃ bonos mores vel initat ad delinquendũ
non v3. l. alia. §. elegans. ff. so. ma. l. ↄuenire. ff. de pac. do-
ta. si at nõ ẽ ↄ̃ bonos mores vel nõ iducit quẽ ad delinquẽ
dũ tũc renũciatio v3. d. l. si qs in ↄscribẽdo ⁊. d. c. ad apl̃i
cã. si võ illud ẽ introductũ pncipa͡lr in odium alterius ⁊ fa-
[a] rio in fauorẽ renũciãtis tũc si de vno ẽ cã q̃re illud odium
cessat valebit renunciatio. l. fi. C. ad. mace. alr̃ nõ valeret
. l. tã ⁊ fi. ff. eo. ⁊ ita genit circa istũ passũ do. abb. referẽs
doctrinã bar. in. d. l. ius publicũ ⁊ in. d. l. si quis incõscri
bendo ⁊ inculcat dicta bar. solũ. n. refert bar. in. d. l. si qs
in ↄscribẽdo. s3 si bene põderes bar. variauit in. d. l. si qs
in cõscribendo. ab eo q2 ipse voluit in. d. l. ius pubĺicum
nec aliqs doc. de hoc fecit aiaduersionẽ ⁊ vehemẽter ad
miror de Jo. de ana. q in cẽsura ciuili pclarnit ⁊ tempo2
sue iuuẽtutis repetijt. d. l. ius publicũ. ⁊ de h̃ nõ aiaduer
tit sic. n. refert nã hominũ q2 sepe bõus dormitat homer9
. c. nego. xxxij. q. vij. l. recusari. ff. de acqui. here. solus deus
est verax omnis homo mendax optimo testãte pphetã
scđo. adde q̃ imo vĩ q̃ pacto priuato2 đrogari possit iu
ri nãli primeuo † nã3 defensio est de iure nãli primeuo vt
Roman9 orator voluit in pmo officio2 omni inquit gñi
aimantium est a natura tributum vt se corpusq3 tueatur
. l. i. §. ius nãle. i. vt vim. ff. de insti. ⁊ iure. l. i. §. arıcs. ff. si q̃
dru. pauperi. feci. dic. Sed nos videmus quem posse re-
nunciare sue đfensiõi in cã criminali ergo sequit̃ q̃ renũ
ciari possit iuri nãli hoc decidit glo. cum tex. in. l. non tm̃
ff. de app. vult. n. glo. illa q̃ si reus pseuerat se non defen
dendo q̃ patiet̃ iudiciũ. l. si non defendant̃. ff. de peni̇s. ⁊
p ↄñs põt qs in cã criminali ppr̃ie defensioni renũciare
⁊ sic iuri nãli. ⁊ si mihi dicatur amice iudex vł tertius pt
assumere pro eo defensionẽ vt in. d. l. nõ tm̃. ⁊. d. l. si non
defendant̃. ⁊ voluit bar. in. l. iiij. §. hoc aũt iudicium. ff. de
dam. infec. q2 ad hoc r̃nderi põt q̃ nihilominus stat fir-
ma ↄclusio q̃ q̃tenus in se est renunciat ppr̃ie defensioni l3
iudex illã assumere posset rõe publice vtilitatis vt. l. tres
fratres. ff. de pe. ⁊. d. l. si nõ defendat̃. põt cũ r̃nderi q̃ dõ
sequit̃ ista stant simul q̃ reus se nõ defendat ⁊ nihilomi
nus nõ videat̃ renunciare sue defensioni ita pbat̃ in. l. nõ
tm̃ allegata. vnde nõ valet argumentũ q̃ si perseuerat in
se nõ defendẽdo q̃ videat̃ renunciare ppr̃ie saluti actus
. n. actiuo2 sunt in patiẽte bene dispositio pbus in secũdo
de anima. ideo nõ psumit̃ tacite facere illud q̃ expresse face
re nõ posset. simile posset dici de clementissimo saluatore
domino nostro iesu christo de quo cãtauit Ysaias. c. liij.
⁊ obmutescet sicut agnus corã tondente ⁊ sicut ouis du
cetur ad occisionẽ licet xp̃s tacuerit nõ tñ renunciauit p
pr̃ie defensioni nisi dicas q̃ imo renunciauit qñ iussit pe-
tro vt gladiũ reponeret in vaginam ⁊ per ↄñs vera ẽ gl.
sing. ⁊ vnica in. l. pactũ inter heredes. ff. đ pactis. q̃ voluit
q̃ non põt reus renunciare ppr̃ie defensioni in cã crimi
nali. Scđo adduci posset glo. in. l. ij. ff. de fur. balneariis.

qua allegat pro sing. in. d. l. pactũ inter heredes. ⁊ ei cõ-
memorat lo. ro. in rub. ff. de arbi. que sentit q̃ quia renũ
ciare põt ppr̃ie defensioni in cã criminali. s3 r̃spõde qñ
est dubium vtrum habeat defensionẽ vel ne tũc. n. statur
assertioni sue dicendo se nõ habere defensionẽ. ideo illud
nõ est renunciare sed est potius declarare se nõ habere đ
fensionẽ. Tertio opponi posset de eo q̃ hr̃ in. c. pcio ⁊ se
cundo đ accusa. li. vi. ⁊ q̃ ibi voluit glo. tñ respondeo q̃ ẽ
quedã defensio tendens ad pbandam innocentiã ⁊ huic
defensioni renũciari nõ põt ⁊ de hac nõ loquũtur illa iu
ra si recte ponderent̃. est quedã defensio que datur ad im
pediendã accusationẽ vel ad obmissam solemnitatem ⁊
huic defensioni bene renũciari põt ⁊ ita pcedant iura il
la ⁊ ad hoc facit qđ voluit bal. in. l. si accusatoribus. ff. đ
accu. Quarto corporalis defensio tolli põt lege aut statu
to populi. l. ij. C. qñ liceat vnicuiq3 se sine iudicio vidicar̃
. l. si seruus. C. de his qui ad ecc. confu. l. milites agrũ. §.
irreuerens miles. ff. de re mili. bar. in. l. facultas. C. de iure
49 fis. li. x. bal. in. l. vt vim. ff. đ insti. ⁊ iure † s3 illud q̃ põt fie
ri lege põt fieri pacto vt per bar. in. l. non ipossibile. ff. de
[a] pac. l. oẽs populi eo. ti. r̃ñde illa iura pcedunt in odium
illo2 malefacto2 apponentis ius spãle ergo in cõtrario
erit ius cõmune. l. ius singulare. ff. de le. Item illud argu
mentũ q̃ põt fieri statuto põt fieri pacto non pcedit im
indistincte vt pulchre declarat bar. in. d. l. oẽs populi ⁊
in. d. l. nõ impossibile. ⁊ bal. in. l. de qbus. ff. de legi. ⁊ per
scriben. in. c. fi. đ. de consue. ergo non militat argomentum
⁊ quo ad istud hec sufficiunt. aliqua alia adducit in ↄ̃ [illegible]
Jo. đ ana. in. d. l. ius publicũ. sed iudicio meo nõ pungũt
ideo i mediũ nõ reffero. Et addi põt ad predicta elegãs
50 dubitatio † đ iure naturali secundario est introductũ vt
nullus locupletet̃ cum aliena iactura verũ tali iuri dero-
gari possit pacto priuato2 tangit hanc qõnem. d. Jo. de
ana. in repetitiõe. d. l. ius publicũ. ⁊ dicit nõ fuisse tactã
ab aliquo ⁊ est noua dubitatio ⁊ arguit q̃ derogari pt
per tex. l. rerum amotarũ in fi. ff. rerũ amotarum ↄ̃ [illegible]
. l. ius gentium. §. si paciscar. ff. de pac. ibi. n. vĩ q̃ mulier
que viro furtũ fecit tenet̃ ei iure nature q̃ alias of [illegible] gẽ
tium vt insti. de iure naturali. §. singulo2. ⁊ p glo. in. l. nã
hoc nã. ff. de condi. iodebi. sed p furto iam facto qs paci-
sci põt ⁊ valet pactum quo furtũ remittit̃ vt. d. §. si paci-
scar ergo dictum ius nãle pacto mutari põt. secũdo istud
ius parat soluenti ↄditionem indebiti vt. d. l. nã3 hoc nã
⁊. l. hec conditio. ff. de ↄdi. indebiti. clarum est quod ille
cui hec conditio cõpetit põt facere pactum de nõ peten-
do vt per totũ. ff. ⁊. C. de condi. indebi. q2 eo ipso qđ quis
retinet indebitũ de voluntate soluẽtis cessat ↄditio. l. i. ff.
de condi. inde. sensit bar. in. l. fi. §. idem quesijt. đ cõdi. in
debi. ergo. tertio adducit̃ glo. in. l. iur̃ nature. ff. de re. iu-
ris. que dicit q̃ l3 fiat cum aliena iactura non tñ fit cũ al-
terius iniuria cũ fiat legum auctẽ. Ad ⁊ in casu isto fit. l.
auctoritate. leges. n. permittunt pactum de non petendo
fieri posse ⁊ iuri pro se introducto renũciare. Preterea
iquit ista iactura nõ reputatur a iure fore iactura ex quo
voluntate paciscentis fit ⁊ imputet sibi paciscẽti. l. q̃
quid. ff. de re. iuris. ⁊. c. damnũ eo. ti. li. vi. ⁊ adduci pñt
51 iura dicentia † q̃ nemo vr̃ fraudare eos qui sciunt ⁊ con
sentiunt. l. nemo. ff. de re. iur. l. cum donationis. C. de tran-
sac. l. i. §. vsq3 adeo. ff. de iniur. c. scienti de re. iur. li. vi. ad
idem faciunt iura disponentia quem posse renunciare iu
ri pro se introducto vt. d. l. si quis in conscribendo. cum si
milibus allegatis hic in glo. nam istud ius nãle respicit
priuatam vtilitatem renunciantis ergo põt pacto priua
torum tolli. faciat quod voluit glo. in. c. locupletari đ re.
iuris. li. vi. q̃ dic̃ q̃ illa regula d3 intelligi cum alterius ia
ctura. s. enorme sed non põt dici enormis cum consentiat
is qui illam patitur. ¶ Preterea allegat quod not. in
l. pacius. cum ibi no. in glo. ff. de doli excep. vbi quis lo-
cupletatur cum aliena iactura de damno ex eo q2 excep
tio que potuit de iure opponi non fuit opposita ⁊ sic taci
te videt̃

a ¶ Pactio. Ubi vide late do. alexan. de imo. q hoc ingenue ↄstringit ⁊ adde gl. in. l. ij. C. q̃ sit longa ↄsuetu. quam omnino videto.

te vƺ remitti ꝛ per ꝯſis poterit ꝛ expreſſe argu.l.cū quid
.ff.ſi cer.pe. ¶ Preterea adducit qḋ voluit Dy.in regu
la poſſeſſor.li.vi.quā ſequitur Bar.in.d.l.nam hec natu
52 ra † ꝙ quotiens reperitur aliqua equitas gñalis ꝛ ī ge
nere ſcripta ꝑut eſt iſta ne quis locupletet̄ cū aliena ia
ctura ꝛ in ꝯriū reperit̄ in ſpecie rigor iuris ſcript⁹ iſte
rigor ꝑfert̄ tali equitati per regulā generi per ſpeciē lib.
vi.l.ſanctio legum.ff.de penis.ſed ſpāliter reperit̄ in iure
expreſſum ꝙ iuri pro ſe introducto poſſet quis renuncia
re vt in.d.l.ſi quis in conſcribendo cū ſimilibus. ergo ta
lis rigor ꝑfertur tali eq̄tati ſimile dicimus in vſucapione
in qua quis locupletatur cum aliena iactura. Itē nō ſeq
tur illa eſt equitas naturalis ne quis locupletet̄ cum alie
na iactura ergo pacto priuatoꝝ mutari non pōt nā quo
libet exceptio ē de equitate naturali vt notat̄ in.l.placuit
.C.de iudi.tñ mutari ꝛ tolli pōt pacto priuatoꝝ.vt.d.l.
paulus.cum ſimilibus allegatis in gloſ. Adducit etiam
53 † qꝛ actio depoſiti eſt inducta ab equitate naturali recte
fundem ne quis locupletet̄ cum aliena iactura vt ꝓbat̄
in.l.bona fides.ff.depoſiti.ſed iſta actio pōt pacto priua
toꝝ tolli ꝛ mutari.vt in.d.§.ſi paciſcar. Et ex iſtis cōclu
dit recte defendi poſſe ꝙ ius naturale diſponens nemi
nem debere locupletari cum aliena iactura poſſe pacto
priuatoꝝ tolli.licet Bar.in.d.l.ius publicum. ꝛ in.d.l.ſi
quis in conſcribēdo. ꝛ doc.ibi dixerint pacto priuatoꝝ ſi
poſſe derogari iuri gentiū ſeu iuri naturali.ſecūdario iſta
ſunt motiua tam preclari doctoris in.d.l.ius publicuȝ ꝗ
non reperitur penes aliquē illam.n.habeo manu ſua pro
pria ſcriptā quā mihi vt dilecto filio dedit voluit palam
illā hic patefacere vt videamus quāti fuerit integrum ſi
bi traditū a ſupremo deo iſtis noſtris temporibus. Exp
mo ergo maiorum nomina qꝛ eorū mihi non e proprio
ingenio.aeqꝫ vt furē diabolus me de hoc allignet ſcribit̄
.n.eccleſiaſtes.ij.c.homini bono in conſpectu ſuo deus ḋ
dit ſapientiā ſcientiā ꝛ letitiā. Sed mihi vƺ ſalua ſua bo
norificentia ꝙ hmōi pactum nullo modo valet quod ad
54 oculum ſic demonſtro † illud pactum per quod quis re
ducitur ad delictū non tenet⁹.l.conueniri.ff.de pac. dota
liū.l.ſine hereditaris.ff.de nego.ge. Sed per pactū vt lo
cupletetur cum aliena iactura imitat̄ quis ad delinquē
dum ergo ſequit̄ ꝙ non tenet.iſta minor ꝓbatur in text.
expreſſo in.l.ſi quis mancipijs.§.fina.ff.de inſtitutoria in
ver.videri me dolum malū facere qui ex aliena iactura
lucrum querā vbi ꝓbatur formaliter ꝙ volens lucrari
cū aliena iactura cōmittit dolū ergo delinquit. Et addu
co.l.iij.§.ſi ſeruus in ver.cuei dolo teneri.ff.de tributoria
ergo vt dicēdū eſt hmōi pactum non teneri. Secūdo nō
obſtat ſi mihi dicat̄ ꝙ ꝓcedit ī vſucapiōe vt voluit Dy.
in.d.regula poſſeſſor. ꝛ Bar.in.d.l.nā hec nā qꝛ reſpon
deo illud procedit rōne publice vtilitatis ne dña rerum
remaneant in incerto ꝛ vt negligentes puniant̄ iſtud.n.
eſt eq̄le punire negligentiā vt plene per Jo.an.in dicta re
gula poſſeſſor. Item illud ꝓcedit ex diſpoſitione legis ꝗ
potentior eſt pacto priuatoꝝ.vt per Bar.in.l. non poſſi
bile.ff.de pac. ꝛ in.l.oēs populi.ff.de iuſti. ꝛ iure. Bal.in
.l.de quibus.ff.de le. Tertio nemo locupletari pōt cū alie
na iactura ꝑꝑ priuatū bonum hoc decidit Dy. in dicta
regula poſſeſſor. ꝛ Bar.in.d.l.nam hec natura qꝛ dic
cunt illud eſſe ꝑꝑ publicum bonum ergo ſecutūs ſecus eſ
ſe ꝑꝑ priuatū bonum. Quarto vbicunqꝫ equitas reperit̄
ſcripta licet ſit in genere ꝛ in ꝯriū non appareat rigor ī
ſpē ſcript⁹ vt in.l.equitas preualet.l.placuit.C. de iudi.l.
i.C.de le.c.ſi.de tranſac. Sed non reperitur rigor expreſ
ſus in iure in ſpē ꝙ pactū teneat vt quis locupletetur cū
aliena iactura.ergo ſtabim⁹ equitati ſcripte. Nō obſtat
.l.paulus allegata ſuperius cuȝ ſimilibus notatis in gl.
qꝛ non interuenit ibi pactum expreſſum ꝙ quis locuple
taretur cum aliena iactura tacere non eſt paciſci.vt in.l.
i.ff.de pac.ergo. Quinto faciat.c.i.de iudi.in ver. nullus
ſibi cōmunicet.quem tex.ſic induco vbicūqꝫ dirigitur ꝓ

hibitio reo videtur dirigi ꝛ actori ꝛ econtra vt ſibi eſt ca
ſus. Sed in.d.l.nam hec natura dirigit̄ ꝓhibitio actori
qꝛ dƺ non dꝫ quis locupletari cum aliena iactura ergo ſe
quit̄ ꝙ eo modo dirigitur prohibitio reo vt non patiat̄
alium locupletari cū damno ſuo. Si ergo vterqꝫ eſt ꝓhi
bitus ergo nullus eoꝝ paciſci pōt vt in ſpē adduco pere
grinū tex.in.l.illicitas in prin.in ver.ne quis iniquuȝ lu
crum aut damnū ſentiat prohibeat preſes.ff.de offi.preſi.
vbi ad officium preſidis ſpectat ne quis conſequatur ini
quū lucrū aeqꝫ q̄ patiat̄ iniquū damnū Sꝫ lucrū ꝯ ius gē
tiū ē iniquū ꝑ legē ꝙ ad iudicē ſpectat reſcindere h̄ mō
pactū. ꝛ ſicut prohibet̄ quis lucrari ita prohibet̄ quis dā
55 nificari. † Sexto conſtitutioni prohibitorie non pñt par
tes renunciare hoc decidit glo. que cōiter reputat̄ ſingu
laris in.l.a diuo pio.ff.de ritu nup.licet multi vt ſuit An
ge.allegent glo.ſingulā.in.l.i.C.ne fideiuſſo. dotiū den.
Et facit glo.in.§.qꝛ vero in aut.vt matres debitrices vel
creditrices. ꝛ quod voluit Bal.in.l.quos prohibet.ff.de
poſt.referens Cy.tenere ꝙ iuri prohibitorio partes re
nunciare non pñt. Facit quod voluit Cyn. in.l.ſi mulier
.C.ad vellya. ꝛ Bar.in.l.ſi.C.de edicto di.adri.tollē. Sꝫ
conſtitutiones ſunt prohibitorie vt quis non locupletet̄
cum aliena iactura vt in iuribus preallegatis. Et probatur
tur in.l.cum hij.§.de alimen.in ver. non debet de alieno
damno eſſe locuples.ff.de tranſactio. Septimo adduco
caſum in.l.qdam in iure.ff.ne dona.in ver. aduerſus ius
gentium.vbi dƺ quod pactum contra ius gentium non tꝫ
Sed de iure gentium eſt introductū ne quis locupletet̄
cum aliena iactura.vt in.l.naturaliter. ꝛ in.l.iure natu
re.ff.de regu.iuris.ergo ſequit̄ ꝙ hmōi pactum nō tenet.
Pondera bene qꝛ iſte tex.appoſuit ſecuri ad arborē ex ꝗ
reddit̄ tot doctoris ꝯcluſio inanis ꝛ vacua.put ſuprem⁹
deus non facit hec tempora fruſtra cui imperiū ſit in eter
56 nus. ¶ Octauo † omne pactū quod eſt contra bonos
mores eſt nullum.l.alia.§.eleganter.ff.ſolu.ma.d.l.qui
dam in iure in ver.aduerſus bonos mores ideo dicimus
iuramentū preſtitum ꝯ bonos mores non tenere vt habe
tur in.c.non eſt obligatoriū de reg.iuris lib.vi.ergo mul
to fortius pactū factū contra bonos mores.ſed hmōi pa
ctum eſt ꝯ bonos mores qꝛ eſt ꝯ ius gentium fundatum
ſuper bonis moribus vt in.d.l. qdam in iure. ergo nō tꝫ
ꝛ ſi quiſpiā dixerit amice ſunt qdam boni mores nāles ꝛ
57 qdam boni mores ciuiles † iuramentum preſtitum con
tra bonos mores ciuiles valet.c. cum contingat de iur.
iur.c.q̄uis de pac.lib.vi. Sed ſi pſtetur ꝯ bonos mores
nāles nō tꝫ vt in.d.c.non eſt obligatoriū. ꝛ in.l. ſtipula
tio hoc mō.ff.de verbo.obli. Sed iſtud pactum eſt cōtra
bonos mores ciuiles.ergo tꝫ.qꝛ reſpondeo ergo eſt con
tra bonos mores nāles vel ſaltē eſt ꝯ ius gentiū qḋ ſemp
eſt bonū ꝛ equū ꝛ fundatū ſup bonis moribus nālibus.
vt.d.l.qdam in iure. ꝛ.l.fideiuſſor.§.quedam.ff.man. Et
ſi dicat̄ imo per tale pactū tollit̄ id quod eſt ꝯtra bonos
mores qꝛ tollitur iactura damnum ꝛ detrimentum.d.l.
cum donationis.C.de tranſac. cū ſimilibus.qꝛ ad hoc rñ
deo ꝙ licet ſcienti non inferat̄ dolus vt ibi habetur non
tñ tollitur dolus ex parte lucrantis cuȝ aliena iactura vt
in.d.l.ſi quis mancipijs.§.fi.neqꝫ.d.l.cū donationis ꝛ ſi
miles loquuntur in pacto contra bonos mores preſtito.
¶ Nono faciat iſta diſpoſitio iuris gentiū ſeu nālis ꝓn
cipaliter fuit inducta in odium volentis lucrari cum alie
na iactura.vt in.d.l.nā hec nā cum alijs iuribus preallegatis.
ſimile dicimus in macedoniano inducto in odium
creditoris ergo pacto mutari non pōt.vt in.l.tam ꝛ ſi.ff.
ad macedo.hoc voluit Bart. in.d.l. ius publicum. ꝛ in
d.l.ſi quis in conſcribendo ꝛ do. Abb.hic. ꝛ ſi reſpōdea
tur ꝙ valet renūciatio macedoniani eo caſu quo ceſſat il
lud odium iſtud voluit Bar.in.d.l.ſi quis in conſcriben
do.allegat.l.ſi.C.ad macedo.qꝛ odium macedoniani
conſiſtit in hoc ne filij inuitentur ad occidenduȝ patres.
Sed iſtud ceſſat eo qḋ pater cōſentit vel quicunqꝫ ſe ob

¶ Nō tenet. Adde cōſ doc. in.l.qdā decedens in pn.ff. de adminiſt.tu to. ꝛ pau.de ca. in.l.ſi vnus.§. illud nuda ff. de pac. ꝛ bar in te in.l.i.§.vſqꝫ de inaur.

64 maximũ viciũ.ff.de libe.preteritꝭ.† Statuto inquit cauet
vt frater excludat ſororẽ in ſucceſſione patris decidit ꝙ
frater poſſet renũciare huic ſtatuto ⁊ includere ſororem
ad ſuccedẽdũ qꝛ iuri municipali pro ſe introducto poteſt
quis renũciare allegat inſti.de here.quali.⁊ dif.§.ſꝫ his
permittit pretor nec creditores fratris poſſunt dicere ſe frau
datos ex hoc ⁊ clarũ eſt ꝙ hmõi ſtatutum emanauit pp
bonũ publicũ vt per Bal.in.l.ventũ.C.de in ius vocan.
in.l.cunctos populos.C.de ſumma tri.⁊ per ↄ̃ñs forme
tradite in actibus gerendis derogari põt ⁊ adduco qð
voluit Bal.in.l.cum oportet.§.ꝙ autem.C.de bonis qꝫ
65 liber.vbi dicit † ꝙ põt quis renunciare exceptioni quam
ſeruat ſibi ſtatutum ⁊ allego caſum in.c.nõnulli.de reſcri
ptiſ in principio vbi illa conſtitutio eſt prohibitoria ⁊ ta
men partes poſſunt renunciare illi ⁊ ibi Bald.colligit
poſſe renunciari conſtitutioni prohibitorie ⁊ reſpondet
ad.l.i.C.quando imperator inter pupillos ⁊ viduas qꝛ
ibi miſerationis cã fiebat prohibitio ſꝫ in.d.c.nõnulli fit
pp intereſſe pecuniariũ.Et adduco qð voluit Bal.in.c.
66 fi.§.is aũt de lega.vbi per illũ tex.dicit † ꝙ licet ſuperior
eligeret induſtriã delegati tñ ptes pñt conſentire vt ille
delegatus ſubdeleget alteri.Et adduco vber conſilium
67 Ludo.roma.conſi.cxlvij.† vbi conſuluit poſſe renũciari
ſtatuto ꝓhibitorio ⁊ per iſta ↄfundit cõis opinio docto
rum.ℭ Pondera ſi dici poſſit ꝙ tunc legi introducẽti
formam in actibus hominũ nõ põt renunciari qñ in ea ẽ
appoſitũ decretum decernens in irritum qcquid aliter fa
ctũ fuerit qꝛ pꝫ nunc nullo mõ poſſe derogari tali ↄſtitu
tioni.⁊ alſo glo.in.c.i.⁊.c.ſtatutũ.de reſcrip.lib.vi.⁊ in
cle.i.co.ti.⁊ in.c.dilecto.de ꝑben.⁊ in.c.ſi.de offi.dele.li.
vi.⁊ iõ ſapienter dixit Archi.in.c.cum beneficio.de ꝑbẽ.
68 lib.vi.ꝙ ſi papa conceſſit monachis ꝙ Abbas nõ poſſit
conferre certũ beneficiũ clerico ſeculari ⁊ appoſuit clau
ſulam decreti ꝙ licet Abbas longiſſimo tempore conſue
uerit clericis ſecularibus beneficium illud conferre ꝙ ex
hoc non oriſ conſuetudo ⁊ plene dixit Jo.de imo.in.l.ex
69 facto.ff.de vul.⁊ pup.† ꝙ ſi ſuperior confirmat ſtatutũ
factum ab inferiori apponendo clauſulã decreti ꝙ infe
rior non ſolum non põt reuocare illud ſtatutũ ſed neqꝫ in
terpretari.ita dicamus in caſu noſtro ꝙ ſi lex ſtatuit ⁊ de
cernit non poſſit tali conſtitutiõi pacto priuatoꝝ deroga
ri decretum.n.neceſſitatẽ facit.iiij.di.c.deniqꝫ in fin.ꝯ
ꝙbin niſi.l.vltra ꝓcederet ꝑmittendo iſte ẽ caſus multũ
ſingularis in.d.l.i.ff.de fer.vbi decernit actũ eſſe nullius
momenti niſi ptes conſentiant.aut lex introducit formã
⁊ non apponit decretũ ⁊ tunc pacto priuatoꝝ derogari
poſſit ⁊ iſto modo reducanſ ad concordiam iura ⁊ dicta
hinc inde ſuperius allegata ⁊ iſta non tradas obliuioni.
Et inquantũ ſuperius dictũ eſt per iſtũ tex.in pñ.ibi vſqꝫ
ad hec tempora tenuiſſe vbi damnando alios doctores
dixi ꝙ erat ꝓprius modus loquendi.ego nũc allego tex.
in auc.de nauti.vſur.prope fi.in ver.te per oẽ tpᷤ tenuiſ
ſe.Adde ẽt inquantũ Bar.vbi.ſ.voluit ꝙ ſi ius continet
priuatã vtilitatẽ renunciantis ⁊ publicã ſi priuata vtili
tas ſeparari põt a publica valet renũciatio quantũ ad ꝑ
uatã vtilitatẽ ſed non quantũ ad publicã.ſecꝰ ſi ſepara
ri non põt allegat.l.de dic.ff.de pac.dota.⁊.l.ij.⁊.l.quẽ
admodum.C.de agri.⁊ cenſi.lib.xi.ita dixit in.d.l.ſi quiſ
in conſcribendo.ſed in.d.l.ius publicũ.appoſuit aliũ mo
dũ loquẽdi.dicit.n.aut ius reſpicit publicã vtilitatẽ pnci
paliter ⁊ tunc non põt pacto derogari.aut cõcernit vtili
tatem priuatã principaliter ⁊ ſecũdario reſpicit publicã
⁊ tunc valeat pactũ vt in dictis legibus qꝛ vꝫ ꝙ iſta do
ctrina nõ ꝓcedat niſi ſi reſpicit priuatã vtilitatẽ principa
liter ⁊ ſario publicã põt pacto priuatoꝝ renunciari.naꝫ
regulariter iura diſponunt quelibet poſſe renunciari fa
uore pro ſe introducto.l.pnciſci.⁊.l.pactũ.ff.de pactis.l.
ſi quis in conſcribendo.C.eo.c.porrectũ.⁊.c.ad apoſtoli
70 cã.de regu.cum ſimil.allegatis hic in glo.† nam oẽs le
ges dicanſ condite cã publice vtilitatis vt in ꝓemio inſti

tutionũ in pñ.⁊ in.l.i.in pñ.C.de iuſtiniano cod.com
ponendo.tñ qꝛ ille leges de quibus.ſ.reſpiciunt priuatã
vtilitatem principaliter ſꝫ ſario concernũt publicam pñt
pacto priuatorũ mutari.ergo doc.Bar.⁊ ſequacium nõ
eſt vera.Secundo vꝫ caſus in indiuiduo i.l.i.ff.de fer.nã
cauſa introductiua illius.l.fuit publica vtilitas vt ibi dꝫ
tamen qꝛ principaliter reſpicit priuatã vtilitatem põt pa
cto priuatoꝝ tolli vt ibi eſt tex.⁊ facit.l.ſi feriatis.co.ti.
⁊ iſto modo intelligit illam.l.i.glo.que reperiſ ſingula
ris in auc.vt matres debitrices vel creditrices.§.quin do
71 †Tertio ex cauſa rei publice eſt introductum ne mulier
a pro alio intercedẽs effectualiter obligetur[a].l.i.⁊.ij.ff.ad
velleyanũ.nihilominus qꝛ principaliter reſpicit priuatã
vtilitatẽ mulierum qꝛ fauore earum eſt introductũ auxi
liũ velleyanũ.vt.l.qui exceptionẽ.ff.de condi.inde.iõ pa
cto priuatoꝝ derogaſ tali auxilio.vt hꝫ in.l.ſi.§.pe.ff.ad
velleyanum.Quarto faciat quod hꝫ inſti.de iuſti.⁊ iure
§.ſi.⁊ in.l.i.§.ius publicũ.ff.eo.Naꝫ eo ipſo ꝙ ius reſpi
cit priuatã vtilitatẽ principaliter.ergo concernit ⁊ publi
cam ſario vt dꝫ in dictis iuribus illud tunc ꝓprie dꝫ ius
priuatũ ergo põt pacto priuatoꝝ mutari per regulaꝫ tra
ditã a ↄ̃rio ſenſu nam ſemper reſpicitur illud quod prin
cipaliter agitur.⁊ nõ illud qð agiſ ſecundario.vt in.l.ſi
72 quis nec cãm ⁊ in.l.rogaſti.ff.ſi cer.pe.† Quinto ius ap
pellandi eſt introductũ pp publicã vtilitatẽ vel ex eo ne
quis re ſua male vtatur.vt inſti.de his q ſunt ſui vel alie.
iur.§.expedit.vel vt iniquitas male iudicantis emendeſ
.l.i.ff.de app.Sed iſtud fieri intereſt reipublice.l.ita vul
neratus.ff.ad.l.aq.⁊.c.vt fame.de ſen.exco.tñ qꝛ iſtud pn
cipaliter ↄcernit vtilitatẽ appellantis põt pacto priuato
rũ renũciari.c.i.§.fin.de tempo.appe.lib.vi.§.ſi quis.ff.a
quibus appel.nõ lꝫ.ℭ Sexto faciat gl.in.l.iuriſgentiũ.§.ſi
paciſcar.ff.de pac.Nã quãtum reſpicit priuatã vtilitatẽ
põt paciſci ⁊ valet pactũ ſi põt ſeparari a publica vtilita
te.vt voluit Bar.in.l.ſi quis inconſcribendo ꝓallegata
ſed ſi principaliter reſpicit priuatã vtilitatẽ põt ſeparari
a publica qꝛ attendiſ illud qð principaliter fit ⁊ nõ illud
qð ſario ⁊ in ↄſequẽtiã vt in.d.l.ſi quis nec cãꝫ.Et ad cõ
traria allegata per Bar.rñdeſ primo ad.d.l.de dic.ff.de
pac.dota.ꝙ pactũ ibi iõ reprobaſ ideo qꝛ concurrit vtili
tas publica ⁊ ꝑuata eque principaliter.vt ẽ tex.in.l.i.ff.ſol.
ma.vbi dꝫ expedit reipublice dotatas eẽ feminas ⁊ ſic pn
cipaliter eque reſpicit publicã vtilitatẽ ⁊ priuatam.⁊ fa
ciat glo.in.d.l.ſi quis in ↄſcribendo ⁊ gl.in.d.§.qꝛ do in
auc.vt matres debitrices vel creditrices.ꝙ dicũt ꝙ in.d.
l.de dic ẽ cõis vtilitas reipublice ⁊ mulieris.ergo oꝫ intelli
gi eque ꝑncipaliter.⁊ iſtud ſentit bar.in.d.l.i.in quarta
oppoſitione vel dicas ꝙ ibi ꝑuata vtilitas nõ põt ſepara
ri a publica ita voluit Bar.in.d.l.ſi quis in cõſcribẽdo.
Itẽ rñderi põt ad.l.ij.⁊ ad.l.quẽadmodũ.C.de agri.⁊
cenſi.ꝙ ibi ꝑncipaliter agiſ de publica vtilitate ideo ꝑua
ta pactione tolli nõ pñt.† Eſt.n.publica vtilitas vt agro
rum cultura nõ deſeraſ ⁊ fiat copia frugũ ⁊ iſtud videſ
velle glo.ibi in ver.vendi.⁊ ẽt qꝛ gl.inſti.de iuſti.⁊ iure
§.ſi.ſuper ver.iure ꝑuato.dicit ꝙ fere p oẽs illos tres li
bros codicis tractaſ de iure publico auctoritate ⁊ vtilita
te ſicut in ti.ff.⁊.C.de iure fiſci cũ ſimil.in quibus pacto ꝑ
uatoꝝ non derogaſ vt hic.⁊ ideo non eſt tõ ꝙ concernat
vtilitatẽ ꝑuatã principaliter ⁊ ſario publicã.⁊ ꝙ illud
ſit verũ ꝓbaſ ſic ſufficit rñdenti dare inſtantiã.i.q.i.c.ſi
cut vrgen.ſed daſ inſtãtia qꝛ illa diſpoſitio nõ reſpicit pri
uatã vtilitatẽ ergo.† Pone ẽt vt hꝫ in.d.l.ij.qs habebat
fundũ ſterilẽ ⁊ ſic inutilem in quo habebat ſeruos vtileſ
certe vtile fuiſſet ſibi vendere fundum ⁊ retinere ſeruos ⁊
ſic illud ius ſtatuẽs fundum ſine colonis vendi non poſ
ſe affert incõmodũ ⁊ damnũ huic poſſet dici ꝙ tunc re
ſpiciat vtilitatem emptoris cui eo ipſo ꝙ fundus eſt vendi
tus cenſentur ſerui venditi ⁊ ſic eſſet eꝰ ſi poneres in emp
tore ⁊ eſſet fundus ſterilis ⁊ ſerui inutiles ideo põt meliꝰ
us dari inſtantia in donatore put ẽt loquitur.d.l.ij.Naꝫ

[a] ℭ Obliget. Adde ꝙ nec ẽt ꝓ altero mã dare ꝙ intercedat vel fideiu beat.l.ſi mulier cõtra.§.i.ff.ad vellei.itẽ nec fideiuſſio ipſa ignorãte valet vt hꝫ.d.alexã.de imo.in.l.ſi conſtãte.§.qñ eno ſo.ma.

ſi quin poſſet fundū ſterilē p ſe donare iſte faceret qḋ fa cere nō vult ex quo opꝫ ēt ſeruos donare ⁊ iſto caſu vnl⸗ lius vtilitatē reſpicit cum illud dicat bonū ſine beneficiū qḋ mihi placet. l. ſi. ff. de vſu ⁊ hab. ⁊ ſatis lucrat qui im plet ſuā voluntatē vt voluit gl. in. l. pe. ff. de condi. ob cāꝫ. abſurdū. n. vr dici ꝙ illud reſpiciat meā vtilitatē qḋ non pmittit mihi de meis rebus diſponere put volo ⁊ p pña .d. l. de dic ⁊. d. l. ij. ⁊. d. l. quēadmodū q̄s bar. allegauit in. d. l. ius publicū. ⁊ in. d. l. ſi quis inconſcribendo. non obſtant huic ꝯcluſioni. ¶ Et ex iſtis elicitur ꝯcluſio ele⸗
73 gans † ꝙ vbi ius reſpicit priuatā vtilitatē pncipl̄r ⁊ ſa⸗ rio publicā pōt tali iuri priuatoꝝ pacto derogari qḋ eſt ꝯ antiquā ⁊ modernā iuris prudentiā in vtraqꝫ cenſura ⁊ eſt hec ꝯcluſio excellentis doctor. Jo. de ana. archidia coni bononieñs qui erga pauperes Jeſu Chriſti fuit li⸗ beraliſſimus ⁊ maxime erga eos qui gradū doctoratus ſumpturi erant nunquā. n. exceſſit dimidiā ptem ſue mer⸗ cedis ego vt ſuem bonos mores ⁊ laudē debitā tribuāꝫ merēti retuli vobis doctri. ſuā l. d. l. ius publicū. vt ſimili exemplo ducant poſteri ⁊ legentes ⁊ ſcribentes ita face re qḋ eſt ꝯ multos ideotas aſcendētes cathedras ⁊ attri buentes ſibi labores alienos vt videtis ꝓ quo liber illud dicere deus laudē meaꝫ ne tacueris. ſꝫ ego miror vehemē ter de do. Jo. de ana. qꝛ reffert Bar. allegare tria iura ⁊ ad illa tria rñdet. ſꝫ re vā bar. allegat. vi. iura vꝫ. l. quos ꝓhibet. ff. d poſtula. ⁊. l. nullus. §. veterani. ff. d ꝓcura. ⁊. l. ij. §. ſed qꝛ veremur. ꝟ. de iura. calum. ⁊ ad iſta iura nec ſte⸗ ꝫit aium neqꝫ oculos. ſimile faciebat do. meus Joan. de imo. reprehēdens aliqua dicta ang. ⁊ non referebat oēs leges quas angelus alſabat pro ſua opinione. ego cū cō tra eū arguebā ſumme ponderabā iura ad q̄ ipſe non rñ debat in ſua lectura d quo nō recipiebat honorē ſꝫ mihi vr ꝙ opi. bar. ⁊ cōis ſit para veritas ꝙ ad oculū oñdo ⁊ pondero ꝙ Jo. de ana. male ponderauit in ſua repetitio ne dicta bar. in. d. l. ius publicū. ideo dato malo pncipio malū datur fundamentū alr̄ ſequit. c. cū paulus. c. pnci⸗ patū. i. q. i. nā bar. in. d. l. ius publicū. dixit qñqꝫ aliquid ſtatuit ex cā publice vtilitatis licet illud reſpiciat pncipa liter ꝑuatā vtilitatē renunciari non pōt pacto priuatorū ⁊ allegat. d. l. de dic. ⁊ ſimilia iura ⁊ ſic lꝫ vt mulier ſit do tata reſpiciat principaliter ꝓpriam ⁊ priuatam vtilita⸗ tem cum pp publicū bonū introductū eſt. ergo ſequit ꝙ dꝫ attendi cā finalis introductura vt. l. cā quā. C. de fidei
74 cōmi. l. ſi pater. C. de here. inſtitué. † Nā finis eſt cā cauſa
a rum ⁊ omnes agens agit propter finē [a] ⁊ finis eſt q mouet agentē cā ergo pp publicā vtilitatē fuit introducta ergo publica vtilitas attēdi dꝫ. l. ſi quis nec cām. ff. ſi cer. pe. neqꝫ bar. vtit illis verbis ſecundario vt dicebat Joā. de ana. imo dicit ꝙ pp publicam vtilitatē leges introducte ſunt lꝫ ergo reſpiciat principaliter priuatā vtilitatē nihilomi⸗ nus attenditur cā pp quāꝫ. l. introducta eſt vnde iſta ſiſt ſimul ꝙ actus tendat principaliter ad priuatā vtilitateꝫ ⁊ tñ. l. fuit ſuper eo introducta ob publicā vtilitatē. prete rea arguo ſic vbicunqꝫ actus eſt mixtus ex duobus ⁊ eſt indiuiſibilis magis dignum attrahit ad ſe minus dignū tex. eſt ſing. in. l. ſi cōem. ff. quēadmodum ſerui. amit. ſed ita eſt in propoſito ꝙ iſtud ius eſt mixtum ex publica ⁊ priuata vtilitate ergo vtilitas publica attrahet ad ſe pri uatā ⁊ totū cenſet vtilitas publica ratione cōis vnionis ⁊ coniunctionis ergo non poterit pacto priuatoꝝ dero⸗ gari tene menti qꝛ hec ratio dicet in vniuerſo. ¶ Pre⸗ terea faciat vbicūqꝫ non poſſumus venire ad permiſſum nobis niſi aſſumamus prohibitum nobis licitum eſt ad hoc vt deueniamus ad permiſſum caſus eſt ſingularis in .l. ſi victum aut ſtratū. ff. de re iudi. ita dicemus ⁊ cōuerſo ad hoc vt non deueniamus ad prohibitū ceſſabimus a per⸗ miſſo ſi vtendo nobis permiſſo neceſſario deuenimus ad prohibitum ſed in propoſito noſtro renunciando priua te vtilitati renunciamus legi introducte ob publicaꝫ vti litatem ergo ceſſabimus a permiſſione per hoc deuenia⸗

a ¶ Propter finē. Jſtud au tē lꝫ vulgatū dictū hēt origi nalit pmo po ſte. tex. quinto vlti. cap. circa pn. ⁊ i. ij. audi tus nālis tex. cōmen. lxxiiij. ⁊ p io. ſibi cum paſſim iſtā cō cluſionē eliciet pro q vide etiā bar. in. l. prope randū. §. i. l. pn cip. C. de iudi.

mus ad ꝓhibitū. faciat ēt ſimile qḋ voluit do. abb. in. c. i. d ꝑſcrip. vbi dicit ꝙ ſi capitulū eſt negligēs iure cōi ſibi ⁊ epo ꝙ vacante ſede epali non currit ꝑſcrip. ēt epo ne⸗ gligēte ⁊ ſic ꝓpria negligētia nō nocet ſi ex eo infert ꝑiu diciū rei ꝓhibite ꝑindicari ⁊ alſat in argu. d. l. ſi cōeꝫ ⁊
75 adduco ꝙ do. idē. d. abb. in. c. ſi. de iure patro. † ꝙ ſi cleri cus ⁊ laycus habent ius patronatus inſimul legatus d latere non poterit illud ꝯferre lꝫ ſic dūtaxat ſpectaret ad clericū poſſet legat' de latere illud ꝯferre id ne deueniat ad ꝓhibitū ceſſabit a pmiſſo facit. c. cū dilect' de iure pa tro. facit qḋ voluit bar. i. c. i. qbus modis ſe. amit. ⁊ alibi iſtū paſſū ſapienter enucleaui ⁊ p ꝯña cōis opio reddit verior ex iſtis obmiſſis hic q̄ voluit optimus doctor Jo. de ana. in. d. repe. l. ius publicū. ⁊ ad ei' argumenta ſupi us formata ex ꝑdictis ſoꝛtis eſt rñſio tene mēti qꝛ hec nul la reſonāte ſcripture pceps ſi qḋ boni eſt laudet pr̄ nr̄ qui in celis eſt. ¶ Excipit hic Jo. cal. quattuor caſus in qui bus nō pōt renūciari iuri ꝓ ſe introducto. Primus ē in .l. ſi. C. de pac. pignoꝝ. Secūdus ē in. l. cū. hij. ff. de tran ſac. Tertius eſt in. l. cū ꝑcario. ff. de ꝑcario. quartus ē in .l. i hoc iudicio. ff. comu. diuidū. ¶ † Scḋo tāgit iſta gl. an mulier poſſet renūciare velleyano ꝯcludit ꝙ ſic qꝛ eſt introductū in merū fauorē mulierū idē voluit glo. in. l. ſi. ff. eo. Sꝫ Jaco. de are. pe. ⁊ ang. in. d. l. ſi qs in ꝯſcribēdo. tenēt ꝙ nō poſſit ēt ſi fuerit certificata de illo priuilegio ſpecifice ⁊ mouent qꝛ illud ꝑuilegiū fuit ꝯceſſū mulieri pp fragilitatē ſꝫ bar. in. l. gñali. C. ad vell. ſup hoc paſſu diſtiguit cuius diſtinctionē formaliter reffert hic. d. abb. ¶ Tu vide eundē bar. in. d. l. ius publicū ⁊ in. d. l. gña liter ⁊ in. l. ſi. §. pe. ff. ad vell. ⁊ in. l. ſciendū. ff. de ver. ob. ⁊ in. l. doli exceptio. §. diuerſo. ff. de noua. ⁊ in. l. ſit opus. §. ſi quis iurauerit ⁊ in. l. ſi duo patroni. §. idem iulian'. ff. de iur. iur. ⁊ plene per ſaly. in. d. l. ſi. §. pe. ⁊ cōis opi. ē ꝙ renunciari pōt vt hic per Jo. an. ⁊ do. ant. ⁊ faciat quod voluit ſed. de ſenis conſilio. ccxix. ⁊ qꝛ famo ē notiſſima leſbo optimo dicente poeta diſtinctionē bart. nō refero. ¶ Sed conſidero vnū ꝙ eſt nouū in hac mā ⁊ eſt inuen tio mea ꝙ hmōi renunciatio de iure non tenet quicquid dixerit cōmunis doctorum opi. quod ſic oſtēdo cuius re nunciatio que eſt contra bonos mores non lꝫ qꝛ bonis moribus priuatorum pacto nō derogatur. l. quidam in ſure. ff. de dona. ſed ꝯtra bonos mores eſt ꝙ mulier inter⸗ cedat pro alio ⁊ renūciet auxilio velleyano iſte ē forma lis in. l. i. in ver. bonis moribus. ff. ad velleyanū ergo ſeqt ꝙ renunciare non poteſt. quare ergo tantum laborauit antiquitas circa hoc. ⁊ ad illā tex. nō aiaduertit iuxta il lud oculos hūt ⁊ nō videbūt ⁊ ex hoc ꝯfunditur doctor. ⁊ cōmunis inquantum dicunt ꝙ ſi mulier iurat non ve⸗ nire contra interceſſionē lꝫ non ſpecificetur ſibi auxilium velleyanum ꝙ nihilominus iuramentum illud hꝫ virtutē clauſule ſpecificate plene hic per do. anto. allegat ſingu. tex. in glo. l. compat. §. filius matreꝫ. ff. de le. ij. pro qua do ctrina dico eſſe caſum meliorem de corpore iuris in. c. ex reſcripto de iur. iur. de q̄. p ſcribētes i. e. cū ꝯtingat eo. ti. nihilomin' dico cōfundi illā doctri. p illū tex. qꝛ iurm̄ ꝯ bonos mores nō obligat iurātē. c. nō ē obligatoriū de re. iur. lib. vi. datur tamen diſtinctio an ſint boni mores ciui les de quo dicendum vt ibi per doctores. ¶ Item adde inquantum dicunt ꝙ ſi mulier obligat ſe in iudicio pro alio veſtitur colore iudicij illa interceſſio. ⁊ tenet ⁊ dicunt eſſe caſum in. d. l. ſi. §. pe. ff. ad velleyanū ꝙ ſi recte ponde⸗ retur ille tex. non probat illud ad ꝙ communiter allega tur. ibi enim non dicit tex. ꝙ mulier interceſſerit pro alio in iudicio ſed ꝙ parata erat ſubire iudicium pro eo pro quo interceſſerat. vnde ſubſtentatur interceſſio ex aliqua iuſta cauſa non ex eo dumtaxat ꝙ facta fuit in iudicio ⁊ vidi quandam apoſtillam manu propria preſtantiſ. do⸗ cto. Joan. de ana. ad repetitionem. d. l. ius publicum.

¶ Colligit etiam glo. iſta ꝙ beneficio macedoniano re nūciare nō poteſt ⁊ cū hac gl. tranſeunt oēs nemine diſ⸗ crepante.

crepante. ¶ Tu pondera tex. in. l. i. ff. ad macedonianū
vbi dicit tex. dicit ꝙ eſt res peſſimi exēpli nō pōt pactum
priuatoꝝ inducere rem exempli peſſimi faciat. l. ſi qs ali
quid. §. qui abolitionis poculū. ff. de pen. in ver. res peſſi
mi exēpli eſt. nā ab omni eo ꝙ hꝫ ſpēm mali iuſſit apl'us
abſtineri. c. cū ab omni de vita ꝛ hone. cleri. dicit etiā ibi
tex. ꝙ ꝯtinet malos mores ꝛ per ꝯñs eſt contra bonos
mores ꝛ ideo pactū nō valet. d. l. quidā in iure. dicit etiā
ibi tex. ꝙ p̄ſtat cām peccandi ꝛ eſt cā ſceleris ergo ſequi
tur ꝙ nō valet tale pactū. l. conuenire. ff. de pac. dota. l.
ſiue hereditaria. ff. de nego. geſt. Bar. tñ in. l. ſi qs in con
ſcribēdo. C. de pac. dicit quod cū iſtud ius fuerit princi
paliter introductū in odiū creditoꝝ ſi renūciatio eſt cau
ſa vt ceſſet illud odiū tenebit talis renūciatio. l. fi. C. ad
macedo. alias ſecus. l. tam ꝛ fi. ff. eo. ¶ Et pondera quia
vbi eſſet tex. d. l. fi. C. ad macedonianū auderē dicere di
ctum Bar. ꝛ cōe fore reprehēſione dignū qꝛ cū hmōi re
nūciatio ſit res peſſimi exēpli ꝛ ſic cauſa ſceleris ꝛ p̄ſtet
mām peccandi ꝛ ſit fundata ſub malis moribus vt deci
dit tex. d. l. i. ſequit̃ neceſſario ꝙ illa renūciatio p̄ria non
tenet ꝛ ꝓpter paruitatē meā ego neſcio videre ſpiritū q̄
impator ita ſtatuit in. d. l. fi. cum illa remiſſio contineat
quattuor incōuenientiſſima quoꝝ q̄libet ſufficiens ē ad
eā infringēdam. ſed poſſet dici illud ꝙ apud Dantē ſcri
bitur voſi coſi quela doue ſepuote cio che ſe vole ꝛ piu
non domandare. l. i. ff. de ꝯſti. princi. pōdera tñ quia dici
poſſet ꝙ iꝫ macedonianū fuerit introductū in odiuꝫ cre
ditoꝝ tñ principalr̃ fuit introductū in fauorem patrū et
ideo attēdit̃ principalis cā fauoris ꝛ licet ſit res peſſimi
exēpli vt dictum eſt procedit res publica creditor. Et ſic
odiū ꝯñs ſuccūbit fauori principali ꝛ iſta videt̃ recta de
ciſio. d. l. fi. tene mēti qꝛ per alios nō ponit̃. ¶ Quarto
79 no. ex glo. † ꝙ minor nō pōt renūciare beneficio reſtitu
tionis in integrū qꝛ tam in fauorē minoris q̄ꝫ in odium
ꝯhentiuꝫ ſecū introductū eſt cōiter tamen tenet̃ ꝙ ex p̄ñs
minor renūciare nō pōt ſed factus maior bene pōt vide
hic ſcribentes ꝛ glo. in. c. i. eo. ti. li. vi. ꝛ in. l. ſi iudex cir
80 cūuētio. ff. de minor. glo. ij. † querit ſi layci poſſint ꝯſenti
re in iudicē alienū ꝛ r̄ndet ſic in ciuili cauſa nō criminali.
. l. in criminali. C. de iur. o. iudi. ſcribētes hec limitāt qñ
laycus eſſet ſubiectus rōne nude iuriſdictionis ſecus ſi ra
tione feudi vel alterius veſti. qꝛ tunc in cauſa ciuili non
poſſet in alienū iudicē ꝯſentire ꝓ quo vide Bar. in. l. i. §.
ꝛ poſt opis. ff. d̄ ope. no. nūc. ꝛ. l. i. ff. de iudi. late dixi de h̄
in. c. ceterum. ē. ti. i. vide. c. ex trāſmiſſa ꝛ ibi dicta. ē. eo.
¶ Et inq̄ſtum glo. dicit ſecus in criminali idem voluit
glo. in. c. inoliſa. xi. q. i. ſed glo. per ꝟ. forte tenuit ꝯtrium
dūmodo iudex in quē ſit ꝓrogatio habeat merū impiū
vt in. l. i. C. de iur. o. iudi. in glo. fi. de hoc dixi plene poſt
alios in. c. p. ꝛ. g. de offi. deleg. ꝛ vide Inno. in. c. de cau
ſis. eo. ti. vbi ēt dixi glo. ꝛ Bar. in. l. i. inter cōuenientes.
ff. ad municip. ſpec. in ti. de cōpetentis iudi. aditione. §.
i. ver. ſed nūqd ꝛ ꝯcludunt ꝙ nō pōt fieri ꝓrogatio ad
ſpēm oīno diuerſam ideo de mixto ad merū impiuꝫ non
ſit ꝓrogatio vide. Cy. i. d. l. i. ꝛ alios in. d. c. p. ꝛ. g. ꝛ. d.
c. de cauſis ꝓrogatio enī eſt extenſio. l. ſed ſuadente. ff. de
precario ideo illud ꝙ nō eſt extēdi nō pōt. c. ſignificaſti.
ē. eo. dicit tñ Guido de ſuzaria i. l. ſi ꝯuenerit. ff. de iur.
om. iudi. quē refert ꝛ ſequit̃ Io. an. in addi. ſpec. in loco
allegato ſupius ꝙ lꝫ qs ꝓroget̃ iuriſditionē cā criminali
tñ iudex ꝓprius poteſt inqrere ex ſuo ꝓprio officio in ca
ſibus in qbus pōt inqrere qꝛ per factū partis nō dꝫ im
81 pediri iuriſditio iudicis. † ¶ Querit ēt iſta glo. an cle
ricus poſſet cōpromittere in laycum vt in arbitrum ſine
a licentia ſui epi ꝛ decidit ꝙ ſic ꝙ procedit in bonis ſuis
p̄rimonialibus. ſed in reb' eccl'ie ꝛ. c. dic vt in. c. cum tpe
de arbi. ꝛ facit. c. expoſita ꝛ. c. dilecti de arbi. ꝛ a contra
rio ſenſu. c. ꝯtingit. eo. ti. ꝛ pōt eſſe ratio qꝛ iudex habet
iuriſditionē ideo per ꝓrogationē ſubijceret̃ clericus iu
riſditioni iudicis ſecularis qꝛ ꝓrogatio extendit iuriſdi
tionem in ꝓrogātēꝫ. l. i. ꝛ ij. ff. de iudi. qđ fieri non pōt cir
ca clericū qui nō pōt ſubijcere ſe iuriſditioni ſeculari ſed
arbiter nō hꝫ iuriſditionē ſed quandā notionē ꝛ ſtatur
dicto ſuo intuitu pene in cōpromiſſo appoſite. l. ait p̄tor
ff. de re iudi. c. dilecti de arbi. ꝛ preſertim procedit di
ctum huius glo. qñ cōpromittit̃ in laycū vt arbitrū ꝛ ar
bitratorē nā talis eſt qdā amicabilis cōpoſitor iter ptes
in auč. ſi vero ꝯtingerit. C. de iudi. ꝛ p Inno. in. c. quita
uallis de iureiur. ꝛ Bal. in. l. ſi ſocietatē. §. arbitratoruꝫ.
ff. pro ſo. ꝛ plus dič. o. Abb. i quodā ſuo elegāti ꝯſi. icip.
82 attigā ordinē ꝯſultatiōis ꝛ ē ꝯſi. cxxviij. vbi ꝯſuluit † ꝙ
clerici pñt in reb' p̄rimonialib' cōpromittere in laycū ꝛ
ſubijcere illā in cām ſtatutis mercātie q̄ ad ordinē ꝓceſ
ſus ꝛ quo ad deciſionē cāe nō tñ pñt excludere a ſe ꝓuile
giā imunitatis vel pſone indultū ipſis clericis qꝛ illa cō
ceſſa ſūt toti collegio clericali nō aūt ſingul' pſonis iō in
illis nō valet renūciatio ꝛ all'at iſtū tex. ꝛ. c. ꝯtigit de ſen.
excō. Nā ptes pñt inter ſe ꝯuenire vt certa ſnia feratr̃ per
iudicē ꝛ iudex in h̄ dꝫ ſeq ꝯuētiōeꝫ ptiū. l. ſi ꝯuenerit. ff. d̄
re iudi. Nā p̄tor ad aliō nō tēdit niſi vt ptes ad ꝯcordiā
deueniāt. l. i. §. vñ querit̃. ff. de opis. no. nun. ꝛ iō glo. i. c.
83 ſignificaſti. ē. eo. dicit † ꝙ clericus pōt approbare ſniam
latā a iudice nō ſuo ꝛ hēbit talis ſnia vim pacti vt ē tex.
cū gl. in. l. ij. C. cōia vtriuſqꝫ iudicij. ergo eodē mō pñt ſe
ſubijcere ſnie late ab alio iudice vt hēat vim pacti fač gl.
84 in. c. cū clericis de foro cōpe. † vbi cleric' litigās cū lay
co in foro layci tacite ſubijcit ſe ſtatutis ipſi' layci q̄ ad
ordinē iudicij voluit Io. cal. in q̄ōne ſua incipiēte ſtatu
to cauet̃. facit qđ voluit do. Anto. ꝛ late ibi dixi in. c. ꝙ
85 clerici. ē. eo. glo. in ver. ꝯtrahāt † querit qñ dr̃ cleric' ꝓ
trahi ad iudiciū ſeculare r̄ndet qñ trahit̃ inuit' ideo dič
ſpe. in ti. de cōpe. iudi. adi. §. i. ver. ſed q̄ro. ꝙ ad h̄ vt ap
pareat ꝙ inuit' fuit tractus tꝫ ꝓteſtari ſe clericū ꝛ non
dꝫ corā illo r̄ndere ꝛ ſi iudex ſibi pcipiat vt r̄ndeat tūc ꝓ
teſtet̃ hoc facē virib' p̄fecture. i. metu ipſi' iudicis h̄ etiā
vult hic Io. an. ꝙ ꝯſiliuꝫ ſm do. Abb. hic vtile eſt vt ipe
reus nō puniat̃. Nā quo ad hoc vt ipſe reus non puniat̃.
ꝛ vt conſequat̃ cōmodū pene vtilis eſt ꝓteſtatio iſta ſed
quo ad penā infligēdā litigatori nō eſt opus an inuitus
an ſponte clericus ibi litiget cū ēt ſponte hoc nō poſſit vt
in lr̃a pꝫ ſm do. Abb. mihi videt̃ dicēdū ꝙ iſta eſt cautel
la vtilis ꝛ nō neceſſaria qꝛ ſatis dr̃ inuitus ꝛ apparere
inuitus ex quo inſtante layco eſt citatus corā layco ꝛ al
lego ſing. dictū Hoſti. i. c. preterea de iure pa. ꝙ refert ibi
Io. an. ꝙ clericus ſemp dicit̃ inuitus ſoluere ſi p̄ceſſit pe
titio layci. Ita dicam' ꝙ ſi ad petitionē layci ꝓuocat'
eſt ad iudicē ſecularē clericus videat̃ inuit' litigare tene
86 mēti illud dictū pro q̄ōne in qua nūc ꝯſulo † ſi preceſſit
petitio p̄ris qui eſt p̄nceps indomitus ꝛ terribilis erga
filiū ordināđū ad ſacros repugnātēꝫ vt dicat̃ inuit' aſſu
mere ordines ꝛ non ſponte ex quo p̄ceſſit petitio patris.
¶ Glo. in ver. ꝑdant. format duas q̄ōnes. Primo an
iſti debeāt ꝑdere cām ipſo iure an per ſniaꝫ ꝛ ꝯcludit qđ
per ſniam hec opi. tenet̃ cōiter all'at Io. an. in arg. l. i. ad
fi. C. de aſſertione tollen. ꝛ. l. qcūqꝫ. C. de hereti. facit nō.
per glo. in regula in penis. li. vi. ꝛ in auct. habita. C. ne
87 filius pro patre ꝛ. l. in criminali. C. de iuriſ. o. iudi. † Nā
vbi pena imponit̃ per ꝟba futuri tpis ſunt canon ferēde
ſnie vt no. glo. in. c. qſqs de elec. ꝛ in. d. regl'a i penis. do.
Abb. poſt do. Anto. diſtinguit hoc mō qñqꝫ lex ꝓmul
gat̃ per ꝟbū p̄teriti tpis ꝛ regulariter eſt late ſnie. c. cu
pientes. §. ceteꝝ vbi gl. i ꝟ. ſuſpēſos de elec. li. vi. fač. c. iij. de
teſti. cog. gl. i. c. qcūqꝫ de heret̃. li. vi. q̄ dicit qđ p ꝟba iſta
ſit inodat' fert̃ excōicatio in ꝯtinēti idē ſentit glo. in. d. l.
in criminali. ꝛ hoc verꝝ niſi alio iure appareat ꝙ ſit ferē
de ſnie ꝛ ſic itellige ꝙ no. in. c. ij. ē. eo. qñqꝫ verba nō ꝓfe
runt̃ in p̄teritū ꝛ tūc ſi ſint declaratoria eſt canō late inie
ponit exēplū ſi dicat d̄cernim' viribus carere textꝫ. ꝛ gl.
in. c. nouit de his que ſiunt a p̄la. Si aūt ſunt ꝟba diſpo
ſitiua ꝛ tūc ſi ſonāt in futuꝝ ꝛ reſpiciāt actū iudicis puta

a ¶ Qꝙ ſic Pa
ri modo dicat
ſi fiat in extra
neuꝫ non ſub
ditum ꝛ incom
petentem qꝛ ēt
ſi p clericū fiat
ſine licētia ſui
epi valet vt te
net Bal. in. l. i.
§. ꝛ poſt. ff. de
ope. no. nunci.
ꝓbat̃ in. c. dile
cti de arbi. pro
quo vide Spe.
§. reſtat videre
verſ. nunquid
eo. titu.

puniaſ excõicetur cadat pdat ꝛ ſimilia ꝛ tunc in dubio eſt
canon ferẽde ſnie niſi addaſ aliquod verbũ p qḋ appeat
ꝙ ſit late ſnie puta ipſo facto eo ipſo ꝛ ſimilia facit glo.
in.d.regula in penis tex. ꝛ glo.i.c.ſi religioſus de elec.li.
vi.glo.in.d.c.qcũqꝫ de hereti.li.vi. ❡ Et ſi in lege appo
naſ hoc ṽbũ ſubiaceat excõicatiõi dicit ꝙ nõ reqriſ alia
ſnia alſ.c.ſiqs ſuadẽte.xvij.q.iiij. ꝛ ita limitanſ ea q̃ nõ.i
d.regula impẽſis.li.vi. ꝛ ita tenuit do. Abb.hic. ❡ In-
dubitãter paſſus iſte quottidian⁹ ꝛ freq̃ns ẽ ꝛ egeret in
ueſtigatiõe nõ mediocri latina tñ loquiſ hic do. Anto.
❡ Ego ante oĩa põdero tex.in.c.placuit.el.ij.xi.q.i.vbi
dixit tex.ꝓprio honore p̃uet quo caſu lꝫ illud ṽbũ ſit fu-
turi tpis nihilomin⁹ eſt canon late ſnie ꝛ nõ ferẽde iſte ẽ
tex.ꝯiũcta doctrina oĩuꝫ doc.i.l.ſi qs maior.C.de trãſac.
vbi dicũt iſtud ṽbũ priuet eẽ nãr priuatiuũ ꝛ pp hoc in
ducit canonẽ late ſnie ex quo ſeqſ vnũ qḋ videbiſ nonnꝫ
ꝙ glo. ꝛ doc.hic vehemẽter errãt qꝛ cũ iſte tex.extractus
ſit de.d.c.placuit ponẽte ꝯciliũ carthaginẽſe ergo dꝫ itel
ligi ſm diſpõnẽ illi⁹ arg.auc.de filijs ante dotalia iſtru.
natiſ.ee.l.nihil.ff.de ꝯiũgen.cũ emãci.liber. ❡ Et ſi quiſ
piã opponat de.c.placuit el.ij.xi.q.i.vbi poniſ ꝯciliũ car
thaginẽſe ꝛ tñ tex.vtiſ ṽbo pdãt ꝙ eſt canõ ferẽde ſentẽ-
tie q̃ dꝫ attẽdi ille tex. ꝛ nõ p̃mus tex. qꝛ indubitãter non
88 obſtat iſta rñſio † qꝛ poſteriora iura intelligẽda ſũt ſm
priora.l.ſꝫ ꝛ poſteriores.ff. de legi. ꝛ plus dico ꝙ illud
ṽbũ pdant eſt canõ late ſnie ꝛ intelligiſ ipſo iure qꝛ ð nã
ſui eſt p̃uatiuũ hñs annexã p̃uationẽ. Et adduco elegãs
ꝯſiliũ do. Pe.de ancha.ꝙ incipit ex incuria ꝛ negĺia ꝛ
in ordine eſt ſextũ poſitũ inter ꝯſilia Ioã.cal.vbi ꝯſuluit
qḋ lꝫ verba ſint futuri tpis tñ ſi ſunt ſui nã p̃uatiua ſunt
canon late ſnie ꝛ ponit exẽplũ de hoc ṽbo perdant ꝛ per
ꝯñs iſte tex.ponit canonẽ late ſnie tene menti qꝛ eſt mea
inuẽtio ꝯ oẽm iuria prudẽtiã. ❡ Scdo põdero qꝛ lꝫ lex
apponat penã p verba futuri tpis vꝫ ꝙ ſit canon late ſen
tẽtie. ꝛ nõ ferẽde ꝛ ad hoc adduco tex.ꝯiũcta glo.in.l.i.
probũ ſenus.C.ex qbus cau.infa.irrog.quẽ tex.didici in
quadã apoſtilla fcã manu Io.ð ana. in.l.i. criminali.C.
de iuriſ.o.iu. ꝛ adduco ego tex.in cle.ſepe. ad ſi.in ṽ. aḋ
erit irrit⁹ de ver.ſig.vbi eſt ṽbũ futuri tpis ꝛ tñ eſt canon
late ſnie adduco ẽt tex. ꝛ Bal.in.l.i.C.de ſecun.nup.vbi
per illa ṽba ſit hãnit⁹ inducit canon late ſnie ꝛ nihilomi
nus eſt futuri tpis ergo febricitat cõis doctrina docẽtũ.
ꝛ per illũ tex.ſubſtẽtaſ gl.in.c.qcũqꝫ de here.li. vi. ꝛ gl.
in.c.ſi qs clericis de vita ꝛ ho.cle.que voluit ꝙ ſi lex vtiſ
iſto ṽbo ſit ẽ canõ late ſnie dicit tñ ibi glo. ꝙ ſi lex vtitur
iſto ṽbo fiat eſt canon ferẽde ſnie ꝛ per ꝯñs nõ bñ dixit
glo.in.c.ij.ſ.eo.adde ẽt pro cõi doctrina doctoꝝ.l. iube-
mus.§.ſane.C.de ſa.ſan.ecle. ꝛ glo.in.l.i.C.ne liceat po-
ten. ꝛ in.c.cordi.de app.li.vi. ꝛ vide Bal.in.d.l.iubem⁹
§.ſane vbi dat lõgã ꝛ pulchrã diſtinctionẽ circa iſtũ paſ
ſum.adde ẽt inqſitũ dicũt doctores hic limitãdo cõeꝫ do
ctrinã niſi apponaſ ṽbũ de nã ſui priuatiuũ ꝙ lꝫ verbuꝫ
89 ſit futuri tpis eſt canon late ſnie pp illud ṽbũ. † ❡ Ego
addo ꝙ ſi apponaſ verbuꝫ ſpolieſ ꝙ intelligiſ ipſo iure
priuatus ſed p illud verbũ induciſ executio facti iſte eſt
tex.elegãs in.c.ſi.de poſtu.p quẽ tex.refertibi do. Anto.
ita fuiſſe in facto deciſum facit.c.ex tue. ꝛ.c.ſi.de cleri.nõ
reſidẽ.c.qꝛ layci de iur.patro.c.cũ clerici de pactis ꝛ ibi
Gaſpar de cald.c.fraternitati. ꝛ.c.poſtulaſti de cleri. ex
cõ.miniſ.c.pe.de colluſione detegen.c.cũ olim de rex p-
muta.c.de multa. de p̃bẽ.c.ꝙ in dubijs de renũc. Idem
dicas ſi apponaſ verbũ remoueaſ eſt eni canon late ſnie
c.querelã in verbo remouẽtes de iureiur.c.cũ dilecti i ṽ.
remouere.c.ad petitionẽ.c.qr el.ij.de accuſa.c. ad falſa-
rioꝝ de cri.fal.c.ex lrĩs de excel.prela.c.in nr̃a de procu.
auc.de defen.ciui.§.interim.l.i.§.remouet.ff.de poſtu.l.
impube.§.i.ff.de ſuſpec.tuto.ideꝫ ſi apponaſ dictio oĩno
glo.ſing.eſt in.l.i.§.ſi pecuniam.ff. depoſi.quã ſic allſanit
Lo.ro.in notabilib⁹ ſuis.in primo vide.c.volentes de of
ſi.deleg. ꝛ in.c.accepim⁹ de pactis ꝛ in.c.quaſr el.ij.ð ac

a ❡ Ipſo fꝫ.d.
De iſta dictiõe
vide in.l.vi.C.
loca. ꝛ per do.
Cardi in.c.cu-
pientes.viij.col.
de electio. lib.
vi. ꝛ in.c.cum
ꝯtingat de ſen.
excõ.in.gl.i.de
offi.deleg. ꝛ vi
de d.Alexã.de
imo.poſt bar.i
l.i.ff.ð his qui
nota. infa. vbi
mira bona ha
betis.

cuſa. ꝛ vide que dixi in.c.quaſr de iudi. Idem dicas ſi di
catur funditus.peregrina eſt glo.in.l.decernimus.C. de
ſa.ſan.ecle.de qua facit feſti Bar.in tractatu de tyran
no quẽ ad h̃ allſauit lo.ro.in p̃mo ſuo notabili ꝛ ego al-
90 lego caſuꝫ in.c.nullus el.p̃.ij.q.ij. † ❡ Idẽ ſi apponitur
verbũ careat qꝛ lꝫ ꝓferaſ in futuro tpe eſt tñ canon late
ſnie iſta eſt glo.ſing.ſm Ang.in.l.ꝓuidẽdũ.C.de poſtu.
per quẽ prebeſ preſtans lumen ad multa iura hincinde
ſparſa vtẽtia hoc verbo careat vt in.c.diſpẽdia in ver.ca
reat de reſcript.in.vi. ꝛ in.c.ſedes apoſtolica in verbo ca
reat impetratis. ꝛ adduco in teſtẽ Pe.de ancha.in cõſ
ſilio allegato ſupius vbi dicit ꝙ ſi vaſallus fuit negligẽs
circa feudũ cecidit a feudo ipſo iure ex eo qꝛ iura feuda-
lia exprimũt illud verbũ careat ꝛ allſat glo.in.d.l.proui
dendũ.ꝙ eſt ꝯ multas doctrinas Bal.erroneas datas qꝛ
nõ ponderauit naturã verbi careat. ꝛ idẽ dicit do. Pe.
de alijs verbis habẽtibus annexã naturã p̃uatiuã ꝛ po-
nit exẽplũ de verbo cadat ꝛ de verbo perdat tene menti
p̃dicta. ❡ Et pondera qꝛ ꝯ cõem opi. videſ tex.vulgar⁹
ſed ad h̃ ꝓpoſitũ ꝯſideratus a nemine in.l.prolatã.C. de
ſen. ꝛ interlo.o.iudi.in ver.auctitatẽ rei iudicate nõ obtine
91 bit vbi claꝝ eſt † ꝙ ſnia lata cã non cognita eſt ipſo iure
nulla vt p Bar. ꝛ alios ibi ꝛ ꝓbaſ in.c.cũ ex litis de in i-
teg.reſti. ꝛ nihilomin⁹ lex illa ꝯtinet verba futuri tẽpo-
ris tene mẽti qꝛ ꝯquaſſabit capita in terra multoꝝ. ꝛ idẽ
dicas ſi apponaſ verbuꝫ nudeſ qꝛ lꝫ ſit futuri tpis tñ eſt
canon late ſnie ita hac nocte legẽs archi.xciij.diſ.c.ſi qs
vidici.exponit eni verbũ nudeſ ipſo iure idẽ dicas ſi ap-
ponaſ hoc ṽbũ ꝓtin⁹ iſte ẽ caſus elegãs i.l.ij.C.vt lite pẽ.
ꝛ ibi vide Bal. ꝛ adduco tex.in.c. virginib⁹. xxvij.q. ij.
92 † ❡ Idẽ dicas ſi apponaſ verbũ penitus qꝛ eſt canon
late ſnie glo.eſt elegãs in.l. qui aduocati. ꝛ ibi per do.
Raphael.C.de poſtu.facit.c.ſedes appl̃s. in ver.penit⁹
de reſcriptis. ꝛ in.c.clerici in ver.penit⁹ de offi. deleg. ꝛ i
cle.paſtoralis.§.qm̃ de reſcriptis. ꝛ in.c.i.de poſtu. ꝑla.
93 li.vi. ꝛ in.c.cupiẽtes.§.ꝙ ſi p viginti de elec.li. vi. † Idẽ
dicas ſi apponaſ verbũ nullatenus qꝛ intelligiſ ipſo iure
iſta eſt glo.multũ ſing.in auc.ſi qua mulier.C. ad vellſ. ꝛ
de ea fecit feſtuꝫ do.Car.in.c. ſup lr̃is de reſcriptis facit
tex.in.c. ꝯſtituimus in ver. nullatenus.iij. q.v.c. illud in
ver.nullatenus de excelſ. prela.c.quia fruſtra.in ver.nul
latenus de vſur.glo. magiſtra in cle.i. de ſequeſt. poſ. ꝛ
94 fruc.† Idẽ dicas ſi in lege dicaſ nullas vires habeat qꝛ
lꝫ verbuꝫ ſit futuri tpis tñ eſt canon late ſnie adduco.c.ſi
motu ꝓprio in ver.nullas vires.C.qñ ꝓuo.nõ eſt neceſſe
ꝛ.c.ad aures in ver.nullas vires ſupra. de reſcriptis ꝛ i
auc. vt cũ de ap.cognoſcaſ.§. ſinaũt i ver.nullã vim ꝛ in
95 c.ex lr̃is in ver.nullã de offi.deleg. † Idẽ ſi apponaſ ver
bum vlteri⁹ tex.eſt in.c.cũ acceſſiſſent de ꝯſti. hoc voluit
96 ibi Bal. † Idẽ dicas ſi dicaſ annulleſ taliter ꝙ caſſeſ
qꝛ ſunt verba late ſnie ita dixit Bal.in ti.de pa.ꝯſtãtie.ꝑ
pe p̃n.in vſi.feu.refert hoc dictũ Lo.ro.in ſuis no.in p̃n.
97 † ❡ Idẽ ſi dicaſ oĩbus modis.glo.eſt in auc.vt defũcti
funera quã allſat pro ſing.Lo. ro.in ſuis no. in p̃n. Ego
98 allſo caſuꝫ in.c.ij.de cleri.excõ.miniſ.† Idẽ ſi dicaſ mox.
qꝛ intelligiſ ipſo iur.ſolẽnis eſt gl.i auc.de inceſt.nup.§.
99 ſancim⁹.idẽ ſi dicaſ eo ipſo.c.lꝫ canõ de elec.li.vi.† Idẽ
ſi dicaſ omni iure p̃uetſ ita ꝓbatur in auc.de litigioſis.§.
100 oẽm ita colligit ibi Ang.per illũ tex. † Idẽ ſi dicatur oĩ
101 cõmodo ita ꝓbatur in.c.ſup litteris de reſcriptis.† Idẽ
a ſi apponitur verbũ ipſo facto⁹ ita ꝓbatur in.c. ꝓ huma
102 ni de homi.li.vi. † Idẽ ſi apponatur verbũ libere qꝛ itel
ligiſ ipſo iure.l.imperialẽ §.callidis de ꝓhibita feu. alie.
per federicũ ita colligit ibi bal.ego allego cle.i. ð penis
in ver.libere reuertatur ꝛ in.c.i.de vſur.in ver. libere re
uertatur ꝛ in cle.ſi.de priuil.in ver.libere ꝛ in.c.i. ð reg.
li.vi.in ver.libere cũ ſi. ꝛ accedat ad predicta ꝙ ſingu-
103 lariter voluit Cy.i.l.ij.C.de legi.vbi voluit † ꝙ ſi lex ap
ponit penã infamie ꝛ ṽba ſũt p̃ntis tpis odio pene nõ ẽ
canon late ſentẽtie ſed ferẽde niſi apponeretur verbum
ipſo iure

ipſo iure ſequit Bal. ibi de quo dicto facit ſeſtū. d. Car.
in. c. ad audientiā de deci. ⁊ adduci poſſet tex. elegans
in. l. cum ancil. 10. C. de inceſtis nupt. ex quo tex. Bal. ibi
104 colligit † q̄ oīs pena reqrit ſniam iudicis. l. q̄ ad ſtatū
105 ff. de penis. †. Idē ſi apponat vbū fruſtra qr eſt canon
late ſnie. c. qr fruſtra de vſur. l. fruſtra. C. de nō nu. pecu.
vide qd̄ late ſcripſit Io. de imo. in cōmēto. l. pe. §. ad cri
106 mē de pub. iudi. † ⁊ idē dicas ſi apponat verbū abijcia-
tur tex. eſt elegās i. c. i. de clerico no ordinato. idē dicas
ſi apponat verbū euellat eſt canon late ſnie ſing. ē caſus
in. c. i. de homi. ⁊ vide tex. in. c. i. de vita ⁊ ho. cle. li. vi. et
ibi Domi. vbi pbat q̄ lz verbū ſit futuri tpis tn̄ ſi appo
nat ipſo iure eſt canon late ſnie. ¶ Et inſtruz ſuperius
dixi de ver. penit⁹ vide cle. ſi. de penis. c. olim de iniur. c.
cū ex iniuncto de oper. no. nūc. c. dilectus de exceſ. prela.
De verbo aullaten⁹ vide. c. lz eūm de pba. c. pe. de penis
c. pueri. i. q. i. c. illud. ⁊. c. i. de exceſ. pla. de vbo pſus vi-
de. c. pen. de penis ⁊ vide Aug. in. l. deniqz. §. tibi. ff. qui
pot. in pigno. hab. vbi dicit q̄ verbū mox eſt canon late
ſnie all'. gl. in. §. ſanccimꝰ in auē. de inceſt. nup. ⁊ ſubdit q̄
oīs canon qui eſt late ſnie dicit executor ſeu executio al-
legat. c. lz canō d̄ elec. li. vi. ⁊ iō nō erit neceſſaria ſnia al
legat glo. in. c. quā ſit de elec. li. vi. dicit tn̄ q̄ erit neceſſa-
ria ſnia declaratoria ⁊ all'at elegā. glo. in auē. de tabel.
§. pe. ⁊ all'at Bal. in. l. iubemꝰ. §. ſane. C. de ſa. ſan. eccl'.
¶ Et limitat niſi de hoc eſſet publica fama glo. dicit eē
ſing. in. l. cū lege. ff. de teſta. facit ſing. tex. de iſta ſnia decla
ratoria in. l. eius qui delatorē. ff. de iur. fiſci ⁊ q̄ voluit
ibi Bar. ⁊ idē Bart. in. l. manifeſte. ff. de iureiur. ⁊ in. l.
tutor ſi petit. ff. de tuto. ⁊ cura. da. ab his ⁊ in. l. imperator
ff. de iure fiſci. ⁊ gl. in. c. cū ſecūdū leges de here. lib. vi. ⁊
q̄ no. in. c. ij. de pſcrip. li. vi. ⁊ in cle. i. de cenſi. ⁊ in ſpe. de
petito. ⁊ poſ. §. qm̄ ⁊ p Io. an. ibi ⁊ per Bal. in. l. q̄ ſub
ꝯditione. §. ſi. ff. de ꝯdi. inſti. ⁊ in. c. i. §. vel filia in ti. qbus
mo. fe. amit. ⁊ plene p do. Pe. in. d. c. cū ſecundū leges.
¶ Sed pōdera vnū q̄ glo. in. c. cōmiſſa. de elec. li. vi. de
ſtruit oēm hāc doctrinā voluit. n. q̄ vbi iponit pena ipſo
iure ſit executio añ declarationem q̄ eſt mirabile ⁊ vide
107 Bal. in. c. i. in ti. q̃r dn̄s fe. pprie. pue. † vbi dicit q̄ licet
culpa ſit notoria n tn̄ reqrit ſcīa iudicis ſemp eſt neceſſa
ria ſnia ⁊ iō pulchre dixit idē Bal. in. l. cū fr̄em. C. d̄ his
qbus vt indig. q̄ notoriū nūqz hz vires ad deponēdum
aliquē vel ad puādū niſi ſequat ſnia depoſitiōis vel pua
tiois ⁊ iō lz aliqs platus ſit notorie criminoſus non tn̄ p
hoc eſt depoſitꝰ ipſo iure ēt ſi ſit homicida ⁊ dicit fuiſſe
pegrinū dictū Inno. in. c. cū vniū de ꝯceſ. pben. ⁊ iō dicit
108 † q̄ licet aliqs ſit notorie ꝯdignus tn̄ niſi ſit ab admiſtra
tione bonoꝝ depoſitꝰ p ſniam pōt ꝯtrahere. l. i. ff. de cur.
fur. no. in. l. ſo cū. ff. de vbo. obli. ⁊ in. l. ſo cū. ff. de teſta.
⁊ idē voluit Bal. in. l. ſi maritꝰ. C. de dona. inter virum ⁊
vxo. ⁊ pro iſto dicto Inno. ego all'o tex. in. c. veritatis de
dolo ⁊ ꝯtu. vbi hoc voluit Bal. qd̄ dictū vr̄ ꝓcedere qn̄
eſt tale delictū q̄ nō importat puationē ipſo iure vt eſt i
homicidio vt in. c. ex lr̄is de exceſ. pla. ⁊ iō nō recte ponit
exēplū i homicidio. Pōdera ēt qr gl. Io. an. in. c. in pe-
109 nis de reg. iur. li. vi. dicit q̄ iō eſt † q̄ ſi lex dicit mulctet̄
puiet̄ intelligit̄ per ſniam qr eſt introductū in odiuz pe
ne ex quo ſeqt̄ ſm̄ illā glo. qd̄ ſi cauſa eſt fauorabilis qr
ceſſabit odiū pene erit canon late ſnie ⁊ nō ferēde ſz me-
lior doctrina eſt vt attēdat an nā verbi ſit nāſr puatiua
vt dixi ſupꝰ ⁊ addo glo. ſing. in. l. ſi. C. de iur. emphi. vbi
tex. vtit̄ verbo futuri tpis cadat. tn̄ glo. ibi dicit ipſo iur.
multi eā reprehendūt vt ibi dicit Saly. tn̄ ipſe ibi ſequit̄
illā glo. ⁊ ēt ſequit̄ in. l. ij. ⁊ in. ij. q. c. ti. ſed tu dicas rōnē
fore ſormalē qr nā illiꝰ verbi cadat eſt nāſr priuatiua iō
nō eſt admiratiōe dignum ſi eſt canon late ſnie vt voluit
Pe. de ancha. in conſilio all'ato ſuperiꝰ tene mēti hec ⁊
vide Bal. in. c. i. §. vel ſi cū filia in ti. qbus mo. feu. amit.
110 vbi glo. colligit † q̄ pp culpam feuduz nō pdit ipſo iure
a ſed requirit ſententiaª. Bal. ibi dicit nō hr̄e locū in alie-
natione qr qñ vaſallus alienat feudū inconſulto dn̄o tūc
pdit feudū ipſo iure all'at Inno. in. c. ex parte de feudis
videt̄ eni tūc hr̄e feudū pro derelicto vide et ad pdicta
Bal. in. l. iprobū fenus. C. ex qbꝰ cauſis infamia irrogat̄
111 † vbi querit an vſurarij ſint infames ipſo facto ⁊ videtur
q̄ nō qr tex. ille vtit̄ vbo futuri tpis vz irrogāda tn̄ glo.
ibi dicit ꝯtrarium q̄ imo ipſo iure ⁊ eſt rō qr lex ē illa q in-
famat vſurariū ⁊ nō iudicis ſnia ⁊ pp hoc falſum eſt di-
cere q̄ iſta glo. ⁊ tex. ꝯfundat cōem opi. vt dicebat Io.
de ana. ⁊ nō bene qr lz verbū ſit futuri tpis nihilominus
attendit̄ nā ſubiecta. l. plenū. §. equitij. ff. de vſu. ⁊ habit
actus. n. actiuoꝝ ſunt in patiēte hn̄ diſpoſito vt ſcribitur
Ho. lib. de aīa ⁊ ad pdicta vide gl. c. ne liceat in. l. i. C. ne
liceat potētior. ⁊ i auē. qui ſemel. C. qūo ⁊ qn̄ iudex q̄ di-
cunt. idē q̄ alie glo. all'ate ſupius ⁊ p iſta dico iduci rui-
naz ad glo. her. in. c. ſi. ē. de iura. calū. vbi tex. dicit cadat
cā ⁊ glo. dicit p ſniam qr ſalua ſemp ſua honorificentia
male loquit̄ p ſupradicta. ¶ Et nouiſſimꝰ ego pondero
tex. in. l. ij. §. q̄ ſic actor in v. penitꝰ de iura. calū. vbi vide
tur caſus q̄ ipſo iure nō per ſniam. ¶ Item dico vobis
112 vnū qd̄ vobis videbit̄ nouū vz † q̄ lz in lege apponatur
vbū libere ⁊ intelligat̄ ipo iure vt voluit Bal. in. d. l. im
perialē. §. calidis de ꝓhi. alie. feu. per Fede. qr ego all'o
caſum in ꝯtrariū ⁊ ꝯiuncta quadā glo. reputo illū fore no-
uiſſimū. Nā in. c. dixit dn̄s. xxxij. q. i. in ver. libere vxor di
mittit̄ vbi pp notoriā fornicationē pōt maritꝰ libere di-
mittere vxorē ſed glo. in. c. ex pte d̄ ſpōſa. dicit q̄ lz noto-
ria ſit fornicatio tn̄ requirit̄ ſnia iudicis ⁊ eū illū allegat̄
ſeni ꝯ quēdā magnū aduocatū in iudicio cū legerē tera-
113 rie erubuit † per iſta poterit decidi cā quā vidi de facto
capitulū eccl'ie rauēnatis ꝑcipiebat certū canonē a quo-
dā nobili ferrarieñ qui nō ſoluit infra tpꝰ canonicū nul-
la pcedēte ſnia declaratoria capitulum ꝯtulit alteri fuit
obtētuz illā collationē nō tenuiſſe vide que dixi ego in. c.
ex pte ſ. de ſen. ⁊ p Lapū alſonc. cxxvij. ¶ Et iſtu menti
cōmēdo qr difficile valde eēt iſtū paſſuz ita examinatum
inuenire multi tn̄ pcipue legiſte attribuūt ſibi illa apud
leges. ¶ Scdo notat̄ pncipalr ex iſta glo. qd̄ pſuppoſi-
to q̄ iſta pena veniat per ſniam iponēda. ſed qn̄ cōmitte
tur iſta pena vario mō loquit̄ hec glo. dicit pmo eo ipſo
q̄ ad iudiciū vocat̄ ⁊ all'at iura. Scdo dicit q̄ eſt locus
pnie ante litē ꝯteſtatā ⁊ de hoc adducit iura. Tertio dic
q̄ eſt licitū punire vſqz ad ſniam tn̄ ponit opi. Hugu. q̄
nō ſit locꝰ pnie quā opi. dicit gl. iſta ꝓcedere de rigore ſz
de eqtate pōt penitere vſqz ad litē ꝯteſt. ſaluo caſu. c. gra
ue de exceſſi. pla. vbi punit̄ ex ſolo tractu ⁊ h̄ ideo qr cri-
men ibi erat grade qr cōmiſſum ꝯ ꝓpriū epm Hoſti. ſe-
quit̄ opi. Hug. ¶ Sed Io. an. dicit poſſe diſtīgui. iter
eū qui aſſumpſit pertinatiā cauſe licet nōdum ſit litē con
teſt. ⁊ eum qui pertinatiā nō aſſumpſit quali velit q̄ pri
mo caſu nō expectet̄ lit. cōteſt. ſcdo caſu ſic ⁊ qn̄ dicatur
pertinatiā aſſumere relinquit arbitrio boni viri ſicut no-
tat̄ in. c. de multa. de pben. ⁊ p glo. in auē. habita. C. ne
filius pro patre ꝓ hoc facit ſm̄ do. Abb. illa dictio p ap
poſita in tex. que auget ſignificatū vt in. l. ſi vrbana pdin
§. pernoctare. ff. de verbo. ſigni. ⁊ id quod iſta glo. tenet
glo. ⁊ Archi. in. c. inolita. xi. q. i. do. Car. hic ſequit̄ diſti
ctionē Io. an. hic pro qua diſtinctiōe ego adduco tex. iu
dicio meo accōmodatiſſimū in. c. ij. in ver. nimia proter-
uitas de offi. deleg. li. vi. ſed gl. in. l. i criminali. C. de iur.
om. iudi. tenet q̄ pōt penitere vſqz ad ſniam ⁊ ille tex. lo-
quit̄ ita vt loquit̄ iſte ⁊ hanc opi. ſequit̄ ibi Bar. dicens
quod in iſtis penis legalibus licitum eſt deſiſtere vſqz ad
ſniam per. l. qui cū maior. §. accuſaſſe ⁊. l. in ſeruitute. §. pe
tijſſe. ff. de bo. liberto. ⁊ hanc ſeqt̄ hic do. Abb. qui dicit
ſecus eſſe qn̄ verba proferunt̄ ab homine ⁊ ꝓcedit ſiue
ſit ſentētia diffinitiua ſiue habeat vim diffinitiue. do. An-
to. ⁊ do. Pe. de ancha. hic ſequuntur quandam diſtin-
ctionem antiquorum. Bal. in dicta. l. in criminali dicit
quod in iſtis iuribus allegatis per Bart. ideo expecta-

a ¶ Sentētia. Addi p vtroqz dicto. §. calidis allega. c. i. in ſi. eo. ti. ⁊ oēs do cto. in allegato. c. ex parte de feu. quā cōclu ſionem intelli ge verā ſi ſit fa cta traditio aliās non vt per ſcribētes ibi.

tur ſententia quia poteſt trahere ſecum effectum ſed hic
fruſtra b expectaret ſnia qꝛ eſſet nulla ꝓpter deffectū iu-
riſditiōis hic ꝙ ꝯſideraſ delictū aō attēto iuris effectū iō
penitētia nō hꝫ locū poſt litē ꝯteſtatā. Jo. de imo. ibi dic̄
qꝺ opi. iſtius glo. ſuaret in foro canonico ſed opi. gl. d.
.l. in criminali ſuaret in foro ciuili. ¶ Sed Jo. de ana.
114 pe. ⁊ Cy. in. d. l. in criminali dicūt † ꝙ in delictis ꝯſuma
tis nō eſt locus penitētie. l. qui ea mēte. ff. de fur. ſed deli
ctū eſt ꝯſumatū eo ipſo qꝺ trahiſ ad vetitū examē ergo
nō eſt locus pnie. ¶ Sed do. Raphael ibi dicit qꝺ ſnia
Bar. eſt ꝯ. l. pe. ⁊ fi. C. qui accu. nō poſ. ⁊ ad iura Bart.
rn̄det qꝺ loquunſ qn̄ puniſ accuſans per calūniā iō req
riſ tēpus ſnie vt videaſ calūnia. l. i. §. i. ff. de calū. Eodem
mō eſt in cā ciuili vt loqtur lex alia. C. de his qbus vt in
dig. ⁊. l. papinianꝰ. §. meminiſſe. ff. de inoffi. teſta. ſed qn̄
lex loquiſ ſimplr de accuſatore intelligiſ de eo qui exor-
diū tribuit niſi in caſu ſpāli. l. ſi quis per calūniā. C. de epi.
⁊ cleri. cū ergo lex puniat trahētē nec dicat ꝑ calūniā in
telligiſ eo ipſo qꝺ ꝓbet liti exordiū ⁊ allegat glo. iſtā ⁊
ita quieuit ibi Raphael. ¶ Sꝫ do. Ant. in. c. fi. de iura.
calū. ſeqſ opi. Bar. in. d. l. in criminali ⁊ dicit ꝙ ille qui
diſtulit iurare de calūnia pōt penitere vſqꝫ ad ſniam ⁊
facit qꝺ voluit Bal. in. l. alia. C. de his qbus vt indig. ⁊
in. l. ſi qs maior. C. de trāſac. ⁊ in. l. papinianꝰ. §. memi-
niſſe. ff. de inoffi. teſta. ⁊ facit ꝙ voluit Bart. in. l. ſi quis
115 maior. C. de trāſac. vbi dicit † ꝙ vbi agiſ ad penā legalē
admittiſ purgatio more vſqꝫ ad ſniam ⁊ ita rn̄det ad. §.
accuſaſſe ⁊ ſileo. ſed vbi agiſ ad penā ꝯuentionalē nō ex
pectaſ vſqꝫ ad ſniam ⁊ ſic aliter loquiſ do. Anto. hic et
aliter loquiſ in. d. c. fi. de iura. calū. ¶ Ego pōdero pri-
mo ꝙ do. Anto. quo ad caſum. d. c. fi. de iura. calū. non
bene loquiſ nec ēt glo. hic qꝛ illud v̄bū cadat eſt canon
late ſnie vt ſupius dixi ergo nō eſt locꝰ pnie ſꝫ executiōi.
¶ Scḋo ego pondero qꝺ. §. accuſaſſe ⁊ ſileo allegati ꝑ
doctores nō recte allegaſ ꝯ deciſionē iſtius glo. ex eo qꝛ
loquunſ in patrono qui accuſauit libertū ſuū vel illū pe
tijt reuocari in ſuitutē q̄ caſu lex de benignitate admit-
tit pniam patroni vſqꝫ ad ſniam hoc decidit tex. in. d. §.
accuſaſſe in ver. benignius. dicēdū eſt ⁊ ſic lex voluit de
ferre patrono qꝛ ſancta ⁊ honeſta videri oꝫ liberto pſo
na patroni. l. liberto. ff. de obſequijs ⁊ ꝑ ꝯn̄s illa iura nō
poſſunt adduci ꝯ iſtā glo. ⁊ ex illo tex. poſſet dari limita
116 tio ad hāc mām quā ego nouiſſimus ꝯſidero † qꝺ ſi epꝰ
clericū ſuū traxit ad vetitū examen qꝺ poterit penitere
vſqꝫ ad ſniā tene mēti qꝛ nouū dictū eſt ⁊ latuit antiq̄s
⁊ modernos in iure viros ſublimi deo ſu imperiū ſempi
ternū. ¶ Tertio pondero qꝺ iura iſta que ad hoc alle-
gata ſunt ꝑ doctores nō loquunſ vniformiter. Naꝫ. l. ſi
quis maior puniſ ſupplicantē vel interpellātē vel aō im
plētē ꝓmiſſa ⁊ loquiſ in pacto ⁊ trāſactionē quo caſu
ꝯtrauenies incidit in penā ipſo facto vñ aō eſt illa rō quā
dicit Bar. qꝛ pena eſt ꝯuētionalis ſed rō eſt qꝛ ipſo iure
cōmittiſ pena vñ idē eēt in pena legali ſi ipſo iure cōmit
tereſ qꝛ tūc eſſet neceſſaria executio ⁊ nō condēnatio qꝛ
ꝯdēnatꝰ eſt a lege ſufficeret eni declarare penā cōmiſſā
⁊ iſta videſ mihi ꝙ ſit rō habēs neruū in hac mā ꝙ ideo.
in. d. l. ſi quis maior nō hꝫ locū pnia qꝛ iure eſt ꝯdēnatꝰ.
¶ Quarto pōdero. d. l. in criminali vbi diciſ ꝙ vocās
aliquē ad vetitū examen ꝓpoſiti negotij actionē mulcteſ
⁊ ſic pena nō eſt ibi cōmiſſa ſed eſt cōmittēda ꝑ iudicis
ſniā ergo quādiu eſt ferēda ſnia licita erit penitētia niſi
aliud a iure exprimatur ⁊ per ꝯn̄s doctrina petri Cy. ⁊
alioꝝ ibi nō ꝓcedit. ¶ Et pōdero vnū in illa quod tibi
videbiſ nouū. Nā tex. ibi loquiſ in actiōe criminali ⁊ in
actione ciuili ⁊ tñ dicit tex. ꝓpoſiti negotij actiōe mulcte
tur ⁊ referſ illō v̄bū actionē ad accuſationē criminalē ⁊
117 ad actionē ciuilē ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝓbat † ꝙ idē v̄bū relatū ad di
uerſa determinat ea ſm̄ nām eoꝝ de quo eſt tex. in. c. cū
dilectꝰ de ꝯſue. ⁊ in. c. ab excōicato. ⁊ in. c. olim de reſcri-
ptis lꝫ. d. Car. qn̄ꝺ habet illoꝝ tex. ibi faciat ſingularem.

¶ Quinto pōdero ꝙ tota h difficultas pendet ex h ſo
lo vtꝝ iſte tex. ſit canon late ſnie. ⁊ tunc nō erit locus pe
nitētie. Aut eſt ferende ſnie. ⁊ tunc benignior via capien
da eſt vt ſit locus pnie. argumēto. d. §. accuſaſſe. operepre
cium eſt inducere ꝙ ſit canon late ſnie ⁊ pro certo mihi
vſ ꝙ ſic dixerint qcqd voluerint glo. ⁊ doc. ⁊ moueor ex
c. placuit. el. i. xi. q. i. in v̄. ꝓprio honore ꝑueſ. ⁊ ꝯfirmo il
lud qꝺ voluit Pe. de ancha. in ſupiori. vi. ꝯſilio allega-
118 to qꝺ eſt inter ꝯſilia Jo. cal. in ti. de feudis. vbi dixit † ꝙ
hoc verbū priueſ carcer radat ꝑdat ſunt v̄ba nāīr priua
tiua ⁊ in q̄cūqꝫ tpe ꝓferanſ ſunt canon late ſnie. ſed iſte
tex. refert ſe ad. c. placuit. ergo. Et ſi mihi dicaſ amice. c.
placuit. el. ij. xi. q. i. vtiſ v̄bo ꝑdat. ⁊ eodē verbo vtiſ iſte
tex. ſed eſt futuri tpis. ergo eſt canon ferende ſnie qꝛ ego
rn̄deo ꝙ nō attēdiſ tēpus in quo ꝓferaſ ſed attēdiſ na-
tura eius nāīr priuatiua vt in dcō ꝯſilio Pe. de ancha.
ergo nō eſt locꝰ pnie. ⁊ per ꝯn̄s falſuꝫ eſt dicere ꝙ eādē
iuriſdictionē ponit. d. l. in criminali. quā ponit iſte tex. qꝛ
ſalua honorificētia doctoꝝ ſit dicētiuꝫ. d. l. in criminali.
nō vtiſ verbo nāīr priuatiuo ſicut vtiſ iſte tex. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō
erit locus pnie ⁊ per ꝯn̄s aō bene faciunt doctores alle
gare glo. d. l. in criminali. ꝯ glo. iſtā qꝛ illa ꝓcedit in ca
ſu legis. ⁊ iſta in caſu iſtius decretalis. ⁊ ꝑ ꝯn̄s iſta glo.
dicit purā veritatē. Et niſi eſſet temeritas dicerē ſomnia
eſſe tot ſcripta doctoꝝ circa hūc paſſuꝫ. nec ſemꝑ verum
eſt ꝙ mitius agiſ cū lege q̄ꝫ cū hoie. qꝛ imo mitius agiſ
cū hoie q̄ꝫ agaſ cum lege. Et adduco qꝺ ſapiēter voluit
Andreas de yſerma. in. c. i. in ti. qui teſtes ſint neceſſarij
119 in cauſis feudoꝝ † ꝙ iudex pōt mādare ꝙ de ſolutione
ꝯſtet per inſtrm̄ ⁊ nō ꝑ teſtes vt ibi videre poteris ⁊ alle
go. c. Raynal. de teſta. vbi mitius agiſ cū lege q̄ꝫ cuꝫ ho
120 mine. iō pulchre dixit Bar. in. l. amplꝰ. ff. rē ra. ha. † ꝙ
alienatio facta in fraudē legis eſt ipſo iure nulla ſecus ſi
in fraudē hois. l. ſi libertus. ff. de iure patro. ⁊ idē ſentit
Inno. in. c. ſi. de accuſa. ⁊ adduco ſing. glo. in. l. ſuggerē
121 te. C. de offi. eius qui vicem alterꝰ gerit. qui dicit † ꝙ lo
cum tenēs a lege pōt imponere penā abſciſſionis mēbri.
ſecus ſi eſt ꝯſtitutus ab hoie voluit Bal. in auc. ſꝫ nouo
iure. C. de ſerui. ⁊ fugi. Nec obſtat cuꝫ dicebat Raphael
ꝙ in dictis legibꝰ puniſ inſtituens calūnioſaꝫ accuſatio
nem. iō oꝫ ꝯſtare per ſniam. qꝛ pro certo nō eſt illa rō ſꝫ
ratio eſt qꝛ nō incidit in penā ipſo facto ideo eſt locus pe
nitētie. ¶ Pondera etiā qꝛ in. d. c. inolita. xi. q. i. diciſ
aditū fecit vt ꝓtrahat ad iudicia ſecularia qꝛ ſi bene pō
dereſ nō punit ꝓtrahitionē ſed punit aditū vt protrahat
ad iudicia ſecularia. ergo nō eſt vera illa doctrina Jo.
an. dum dicebat attendi debere an ſit nimia ꝓteruia in
trahēdo quia ille tex. puniſ initiū ad pertrahendū. ergo
nō requiriſ ꝙ ſit pertractus. ergo ſi ſupplicauit ſuperio
ri incidit in penā per iſtū tex. ⁊ facit in argumētū. l. ſi qs
maior. C. de trāſac. ⁊ licet in. c. placuit. el. ij. xi. q. i. dicaſ
petierit dicas ꝙ denotat accidētiam facti qꝛ idem eſt ſi
aditum faciet per. d. c. inolita. tene menti hec noua ſunt.
122 † ¶ Sed qūo praticabiſ eo caſu quo ꝑ ſniam oꝫ ꝑdere
cām. So. pꝫ ex dictis glo. ⁊ Bar. in dicta. l. in criminali.
qꝛ duplex pratica colligi pōt. Primo vt in eadē inſtan-
tia petaſ vt mulctetur in amiſſione cauſe. naꝫ licet iudex
non habeat iuriſditionē ſuper ꝑncipali hꝫ tñ ſuper pe-
na imponēda argumēto. c. e. i. de reſcriptis. ¶ Secūda
pratica eſt vt inchoetur poſtea nouū iudicium ⁊ agatur
conditione ex iſtis iuribus argu. l. vnice. ff. de ꝯdit. ex le-
ge. ⁊ poterit agi etiam ad penā corā iudice eccleſiaſti
co vt nota. in Spec. de cōpe. iudi. adi. §. i. ver. ſed quero.
¶ Tertia pratica poteſt colligi ex doctrina Spec. in
loco preallegato vt poſſit ſe defendere reus per viam ex
ceptionis vt ſi actor agat poſtmodū corā iudice com-
petenti poſſis reus excipere tu me olim corā iudice ſecu-
lari traxiſti ideo cām amittere debes ⁊ ideo peto te con
dēnari ⁊ me abſolui ſup hoc qꝺ a me petis ⁊ tūc ferreſ
ſnia. ¶ Quarta pratica pōt colligi ex dictis Federici
de ſenis

de ſenis cõſilio.xlvij.vt ſtet in meris terminis exceptiõis dicẽdo nõ teneor tibi rñdere ſup hac cã qz olim traxiſti me ad vetitũ examen pp qḋ debeo pdere cãm. ⁊ hoc in ſimili ſentit glo.in.c.paſtoralis.de cã poſſ.⁊ ppric.⁊ ſubſtẽtari põt per regulã cui dam̃ actionẽ ergo ⁊ exceptionem.c.qui ad agẽ.de reg.iu.in.vi.l.cui damnus.ff.eo.facit ſimile qḋ voluit Inno.in.c.inter dilectos.de exceſſi.pla. Nã actio ⁊ exceptio ad eadẽ effectũ tendũt. iõ ſi actio cõpetit ad priuatiõez exceptio tendit ad ꝯſeruationem vt ibi voluit Inno.ſed tutius eſt ſm do.Abb.petere priuationẽ ita exqſite tenet hic do.Abb.Tu bene pondera qz prima pratica vĩ expeditior alie pratice deducerẽt rẽ in longius.iõ ſequẽda erit prima pratica ar.c.nõnulli.de reſcrip.⁊.c.cordi.de app.in.vi.Et pro prima pratica al-
123 legari põt.c.vt debit⁹.de app.† vbi iudex appellationis ab interlocutoria remittit pteu ad pmuz iudicem qñ eſt male appellatũ ⁊ poſtea ꝯdẽnat in expẽſis.ita dicamus in caſu nr̃o ꝙ lz ſit iudex incõpetẽs.tñ poterit mulctare qz in hoc eſt cõpetens.Et adduco.c.diſpẽdia.đ reſcrip. in.vi.⁊ gl.in.c.ſi.eo.ti.vide ibi dicta.Sz tenẽdo vt ſuperius tenui ꝙ ipſo iure incidit in penã non ſunt neceſſarie iſte pratice.qz ipſo facto dz declarari incidiſſe in penã et cogi ad ſolutionẽ pene.⁊ de hoc allego caſuz ſingularez
124 in.l.ij.C.vt lite pen.vbi ꝓbaſ formaſr † ꝙ quotiẽs qs in iudicio facit actũ ſibi penalẽ eo ipſo ſine alio proceſſu dz ꝯdẽnari ⁊ cogi ad ſolonez pene. ⁊ hoc ſignificat illa dictio ꝓtinus appoſita ibi.Cũ ergo in caſu nr̃o ita ſit ꝙ incidit in penã ipſo iure pditionis cauſe ſeqſ ꝙ icõtinẽti in eodẽ iudicio ſine alio ꝓceſſu dz declarari iſtũ incidiſſe in penã ⁊ pdidiſſe cãm.⁊ adduco qḋ voluit Bal.in.d.l. ij.vbi dicit idẽ eſſe in eo qui ꝓducit exceptionẽ penalem
125 vel articulos penales.† Et rõ eſt ſm eũ ꝙ pena ẽ emergens ⁊ in emergenti nõ requiriſ libellus vel litis ꝯteſtatio qz iſtud eſt notoriũ iudici vt iudici.arg.l.nullũ.C.de teſti.tene mẽti qz hec pratica eſt ꝓſtãtior ⁊ appoſuit ſecu-
126 rim ad arborẽ tot praticaꝝ. ℂ Glo.i v̾.a cõione.† q̄rit qd importẽt illa v̾ba a cõione habeanſ extranei. Rñdet dupſr primo qz in penã remouebunſ a ſacris ad tẽpus. Scḋo põt intelligi ꝙ priuabunſ officio ⁊ bñficio. ſz hec vltia ſolutio nõ placet glo.nec doc.qz eſt nimis rediga: ⁊ vĩ ꝯ tex.qui in cã ciuili ſaluat bñficia ſi vult pdere qḋ
127 euicit.iõ tene pmã † ex qua nota ꝙ cuã ab hoie põt ferri excõicatio minor qz priuari quẽ a ſacris nõ eſt aliud q̄ȝ ferre excõicationẽ minorẽ arg.c.a nobis.de excep.c.ſi celebrat.de cle.excõ.mini. ℂ Uel itellige ⁊ tertio ſz Hoſti.⁊ Io.an.ꝙ dz ſepari a coione.ſ.hoiȝ p excõicatõis ſniam quouſqȝ ſatiſfecerit nõ ſolũ tracto ſz ẽt eccłie cui in
128 iuriã irrogauit.c.ij.ꝺ eo. ℂ Tu põdera † ꝙ nõ eſt abſurdũ dicere ꝙ cõis modus loq̄ndi eſt ꝙ cõio idẽ eſt ꝙ participatio ſacroꝝ.nã dici ꝯſueuit crãs ibimus ad cõionẽ.i. ad pticipationẽ ſacroꝝ. ⁊ iõ iſta v̾ba intelligunſ ſz cõez modũ loq̄ndi vt in.c.ex lr̃a de ſpon. ℂ Nota ex gl. ibi voluerit.ꝙ puniaſ ꝯueniens ſponte corã ſeculari ſecus ſi coacte.c.at ſi clerici.de iudi.⁊ ſic ꝓcedit iſte tex.qñ ſpõte eligit ſecus ſi coacte.iõ cautela eſt vt reus ꝓteſteſ ꝙ non
129 intẽdit litigare corã nõ ſuo iudice.† ℂ Quero cũ glo.i v̾.p eis.dicit tex.ꝙ ẽt ſi pro clericis ſit lata ſnia ꝯ eos.ꝙ nõ valet tanq̄ȝ lata a nõ ſuo iudice ſed in odiũ illoꝝ puabiſ illa ſnia. Hoſti.dicit ꝙ ſiue ꝓ eis ſit lata ſiue ꝯ nõ valet ſed vtroqȝ caſu patieſ penã hic ꝯtentã vt dicit tex.⁊ ſi ꝓ eis q̄ſi dicat multo forti⁹ ſi ꝯ eos. dicit tñ ꝙ eo caſu q̄ cõtra eos ferſ coganſ tantũ de ſuo dare ac ſi valeret ſententia ſi penam depoſitionis euitare voluerit.⁊ cõcludit Hoſti.ꝙ in criminali dz deponi ẽt ſi pro eis ſit lata ſnia. In ciuili v̾o ſi voluerit euitare hãc penẽ debẽt pdere qḋ euincũt.ſz ſi ſuccubuerũt vt aliqd pdãt debẽt dare tãtundẽ de ſuo vt euitẽt penã depoſitionis.hoc vltimũ nõ placet do.Abb.qz ſiue ſit lata ꝓ eis ſiue ꝯ eos nõ tz a nõ ſuo iudice.iõ ſufficit ꝙ in penã pdat illã cãm. ⁊ ſatis pdũt lz habuerunt ſniam ſi illa nõ valuit.⁊ putat do.Abb.ꝙ intellect⁹.c.ſit iſte. Aut re⁹ traxit actorẽ in criminali.⁊ tũc indiſtincte dz deponi ſiue ſnia ſit lata ꝓ eo ſiue ꝯ eũ vt ꝓbat illa dictio implicatiua ẽt appoſita in tex.⁊ putat do. Abb.ꝙ remanebit cã in ꝑori ĉſe qz illa ſnia ꝓ vel ꝯ nihil valuit nec dz priuari in amiſſiõe cãe qz nõ dz duplicẽ penã ꝯteri ſentit hic Io.cal. Et ſubiectum iſte tex.infligit hãc penã amiſſiõis in cã ciuili. Aut traxit actorẽ in cã ciuili.⁊ tũc dz pdere ſiue vicerit ſiue ſuccubuerit.nã vtroqȝ caſu puniſ qz ſnia prius lata nõ tenuerit. ꝓ hoc facit.l.i criminali.C.de iuriſ.o.iu.que dicit reus dz haberi ꝓ cõdẽnato. ℂ Tu põdera qz ꝓprius intellect⁹ huius tex.ẽ ꝙ ſiue ſit epũs ſiue diaconus ſiue clericus ſi relicto iudice eccłico ſe purgare voluerit publicis iudicijs ẽt ſi lata fuerit ſnia pro eis locum ſuũ amittat. ℂ Ubi videſ ꝙ illa verba locum ſuũ amittant debet ſpecificare ⁊ determinare indiuidua ꝓcedẽtia ſm nõm ⁊ q̄litatẽ eoꝝ.c. olim qz lr̃a.⁊.c.ab excõicato.de reſcrip.cũ ſi.Et iõ ſi eſt clericus in minorib⁹ ꝯſtitut⁹ amittet ordines minores ⁊ ſic đ ſingulis.c.degradatio.de penis.⁊ qḋ voluit ibi Domi. c.cũ nõ ab hoie.⁊ qḋ voluit Hoſti.c.at ſi clerici ꝺ de iudi.⁊ vtrobiqȝ dixi.poſtea iſte tex.ſeipm limitat videlz in criminali ſed in ciuili pdũt qḋ euicerũt ſi hanc penã euitare volũt.ſz ſi ſuccũbãt iſte tex.non diſponit quo caſu vĩ
130 dicẽdũ † ꝙ vbi pena amiſſiõis nõ eſt appoſita a lege expreſſe nos illã apponere nõ debem⁹ auc.de nõ eligẽ.ſecunbẽ.ꝥ.cũ igiſ.v̾.nõ eſt lex tale qd dicco.⁊.l.ſz ⁊ ſi qs.ꝥ.diu⁹ in v̾.cũ in eũ pena ſtatuta nõ ſit.ff.de reli.⁊ ſũp.fu.⁊ facit gl.i.c.ſi.de iu.pa.⁊ illḋ qḋ lex nõ dicit nos dicẽ nõ debem⁹.l.ſi ſuũ v̾.nõ dixit ꝑtor.ff.de acq.he.ſz iſta pena iponiſ vincẽti.ſ̄ nõ extẽdiſ ad pdẽtez.pena.n.nõ dz extẽdere ꝓpriũ caſuz đ peni.di.i.ꝥ.pena.nec afflictio addi dz afflicto.l.diu⁹ ⁊ ibi in gl.ſunt ꝯcordãtie.ff.de off.pſi.⁊ ꝓpria vĩ ꝙ lz docti.doctoꝝ ſit valde gñoſa ⁊ celebris tñ vĩ ꝙ nõ ſit v̾a. ⁊ iõ mihi vĩ dicẽdũ ꝙ ſi i cã ciuili iſte ſuccubuit lz regſr ſnia lata a nõ ſuo iudice ſit ipſo iure nulla vt.c.at ſi clerici.ꝺ de iudi.cũ ſi. ⁊ ſic iſta ſnia deberet eſſe nulla nihilomin⁹ in odiũ ſui teneſ ipe ſuare iſtã ſniaz exẽcuſa huiꝰ legis ⁊ fac in ar.gl.ſing.i.l.ij.C.cõia vtri.iu. ⁊ qḋ hr̃ in.l.ſi ꝯuenerit.ff.de re iudi.⁊ fac iſte tex.i ar.qz ſi dz pdere qḋ euicit dz ſuare id in q̄ eſt ꝯdẽnat⁹ ne locuȝ
131 ſuũ amittat tene mẽti hec qz nõ ſunt ꝯtẽnẽda.† ℂ Queriſ in gl.qd ſiet de eo qḋ pdiſ in hoc iudicio in penã. rñdet ſi reus fuit i culpa dz pdere rẽ quã euicit.i.ſup q̄ fuit abſolut⁹ ⁊ dabiſ actori cui fcã ẽ iniuria ſi nõ fuit i culpa. ⁊ ſi diceres cũ actor ꝓuocauerit ad iudiciũ vetitũ q̄ñ põt eẽ extra culpã.rñdet ponẽdo exẽplũ ꝙ re⁹ erat ita potẽs ꝙ nõ patiebaſ ꝯueniri corã alio iudice. ⁊ actor eũ timebat vñ timore cõpulſus ꝯuenit eũ corã ſeculari inuit⁹ ⁊ coact⁹.vel pone alia exẽpla q̄ ponit hic.⁊ cy. i.d.l.i criminali.qz intẽdebat ꝯditionẽ.l.diffamari.C.de ige. manu.⁊ actor cogebaſ agere ꝯ eũ vel perijt vt ſibi ſtatuereſ ſmin⁹ ad agẽdũ.l.cũ ticia.ff.đ accu.⁊ ſic tñ re⁹ fuit i culpa iõ actori adiudicaſ illa res q̄ paſſus eſt re v̾a iniuriã. Si v̾o actor fuit i culpa ⁊ nõ re⁹ tunc actor dz pdere qḋ euicit ⁊ dabiſ reo. Si aũt vterqȝ fuit i culpa tũc res dz dari eccłie cui fcã fuit iniuria. ⁊ h̾ vez ſm gl.ſi reus erat ipi⁹ clerici.ſi v̾o erat eccłie nõ punieſ hac pena p.c.delictũ pſone.de reg.iu.li.vi.⁊ cũ hac gl.trãſeũt cõiſ doc.ad h̾ facit qḋ no.i.c.qſqs.xvij.q.iiij.⁊ i Spe.de ꝯpe.iudi.adi.ꝥ. i.v̾.ſz an.⁊.v̾.ſeq.do.Abb.dicit ſe putare ꝙ aut plat⁹ litigat nõ de re eccłie i iudicio vetito ⁊ punieſ pena amiſſionis loci.qz hec pena apponiſ ẽt i ciuili niſi velit pdere qḋ euicerit.Sz ſi res ẽ eccłie nõ põt illḋ velle.⁊ ſic remanet ꝓma pena vt diceſ i ſeq̄ntib⁹ gl.⁊ h̾ vez niſi velit tãtũdez de ſuo tradere ar.eoꝝ q̄ no.in.c.de mſta.de pbẽ. ⁊ qḋ ſuperi⁹ dixit do.Abb.poſt hoſti.⁊ idẽ põt dici i actore trahẽte clericuz ſup reb⁹ eccłie corã iudice ſeculari alſat qḋ no.i.c.placuit.xvi.q.vi. Si v̾o plat⁹ litigat cũ toto caplo qz dictũ plati cõicato caplo ꝓiudicat eccłie vt no.i.c.ij.đ eo.cog.⁊ in.c.delictũ pſone.de re.iur.li.vi.nõ hz locũ pe.

131 na. † de hoc tñ an prelati ⁊ capituli delictũ noceat eccle
ſie. vide ſcribẽtes in. c. i. de dolo ⁊ ↄtu. ſed vr̃ ꝙ indiſtĩcte
dʒ hr̃e locũ hec pena lʒ p̃latus ſolus litigauerit. q̃ deli
ctũ p̃elati cõmiſſuʒ in iudicio non nocet eccl̃ie vt voluit
glo. in. d. c. delictũ. ⁊ faciat tex. in. c. impatoꝛ. ꝓ. de iura. ca
lũ. ⁊. c. cũ olim. ꝓ. de cenſi. põt dici ꝙ hec gl. ꝓcedit qñ iu
diciũ nullo mõ tenuit ⁊ pena ipoñr in meꝝ odiũ delin
quẽtis. ſed glo. ↄ̃ria ꝓcedat qñ iudiciũ tenuit ⁊ pena im
poñr in mero odio delinquẽtis ⁊ aliqd ibi cõmiſſuʒ eſt
tũc fauore iudicioꝝ delictũ p̃elati ex quo hʒ adminiſtra
tionẽ agẽdi p̃iudicat eccleſie. ¶ In glo. in v̓. locũ q̃ lr̃a
dicit ꝙ in ciuili lʒ perdere qđ euincit ſi locũ ſuũ maluerit
133 obtinere † verũ ſit in optione ipſi⁹ clerici an ꝑdat cãm an
locuʒ r̃ſidet glo. ꝙ ſic qđ limitat dũmodo actoꝛ fuerit in
culpa cũ ſibi debeat applicari nõ põt eligere vt reus de
ponaṫ. Jo. an. dicit iſtũ nõ hr̃e hãc opionẽ ſed credit ꝙ
iſta verba ſunt cõminatorie dicta quaſi dicat ſi conten
derit hr̃e qđ euicit deponi poterit. ⁊ ſic dicit intelligere.
c. ij. lxxxviij. diſt. vbi dicit ꝙ dictio aut ponit ↄtinuatiue.
allegat. c. placuit. xi. q. i. Jo. cal. hic dicit ꝙ ſi ↄtendit re
tinere qđ vicit dʒ deponi. hic eñi eſt noua culpa que me
reṫ penã. ſed pp hoc nõ tolliṫ optio quã infert iſta lr̃a dũ
134 dicit maluerit † qđ verbũ p̃ſtat optionẽ ſm̃ ſuã ꝓpriã
ſignificationẽ a qua nõ eſt recedẽdũ niſi aliud appeat d̓
mẽte legis. l. nõ aliter. l. ille aut ille. ff. de leg. iij. c. ad au
diẽtiã. de decimis. Si ergo nõ vult ꝑdere qđ euicit. ſeqṫ
ꝙ eligit poti⁹ p̃iuari vel deponi. ⁊ ſic fieri dʒ. nec tñ ſm̃
eũ ſequiṫ ꝙ teneat ſnĩa ſi eligat deponi. vñ nihilominus
actoꝛ q nõ fuit i culpa poterit a reo petere id qđ petebat
¶ Nec obſtat ſibi ꝓdicta ſnĩa abſolutoria quia nõ tʒ ex
eo q̃ lata a iudice nõ ſuo vt in. c. at ſi clerici ꝓ. de iudi. et
per totũ titulũ. C. ſi a nõ cõpe. nec poterit dicere ꝙ reus
ſibi ↄdẽneṫ ex hac cã q̃ voluit litigare corã iudice ſecu
lari. ſufficit. n. ꝙ puniaṫ pena diſpõnis vt. d. c. at ſi clerici
Nec ob. l. in criminali. C. de iuriſd. o. iu. q̃ loquiṫ in lay
co cui oṁ dicta optio. nec põt dari cũ pena depoſitionis
nõ cadat in ipſo. ⁊ hec dcã dicit do. Abb. placere ſibi ⁊
ꝙ deṫ electia ipſi reo tʒ hic do. Anto. lʒ nõ alleget hic di
cta Jo. cal. Et limitat do. Abb. hãc glo. ſm̃ hec dicta vt
lʒ actoꝛ nõ fuerit in culpa tñ hec electio competit reo q̃
de cõmoditate actoꝛis nulla ſit mẽtio ſed dũtaxat de pe
na rei q̃ ſati ↄ puniṫ pena depõnis. ⁊ ita tʒ hic dñs Ab.
Sed do. Car. hic dicit ꝙ Jo. an. loquiṫ verius ꝑ glo. al
legatã ſupius. dicit tñ ꝙ in effectu hʒ electionẽ q̃ ſi vult
retinere locũ põt nõ p̃tẽdere de habendo qđ euicit. ⁊ ita
quieuit do. Car. hic. ¶ Mihi aũt vr̃ ꝙ Jo. an. hic ve
rius dixerit. ⁊ moueoꝛ hac rõne depoſitio hui⁹. c. ema
nauit in odiũ eius qui voluit ↄueniri corã layco. ideo ſi
ſtareṫ ſue optioni ſequereṫ valde incõueniẽs ꝙ de ſua ꝓ
teruia lucrareṫ q̃ ſatis vr̃ go lucrari q ſatiſfacit ſue volũ
tati. l. penul. ff. de ↄdi. ob cãm. ¶ Itẽ iſta ſnĩa eſt nulla ꝙ
vigore illius ſnĩe non põt retinere iõ vr̃ ꝙ hic ⁊ in aliis
ↄſiſibus iurib⁹ puniaṫ ꝓteruia eius vt ſi velit poti⁹ ꝑde
re ſuũ locũ qȝ nõ obtinere ꝙ ꝑdet locum ⁊ tñ nõ obtine
bit quaſi vr̃ cõmittere nouã culpã vtẽdo hac proteruia.
⁊ ſic nec obtinebit qđ euicit nec locum ſuum obtinebit.
¶ Pondera tñ ⁊ accurate ⁊ appẽſate ꝙ ꝓprius intel
lect⁹ huius decretalis eſt ꝙ ſiue ſit epõ ſiue diacon⁹ ſiue
clericus ſi relicto iudice eccl̃ico ſe purgare voluerit pu
blicis iudiciis etiã ſi lata fuerit ꝓ eis ſnĩa locũ ſuũ amit
tant quo caſu debent illa verba intelligi ſm̃ qualitatem
135 ipſoꝝ ex eo † q̃ idẽ verbũ relatũ ad diuerſa determinat.
illa ſm̃ nãm eoꝝ. c. olim ab excõicato. de reſcrip. c. cũ di
lectus. de ↄſue. c. auditis. de elec. ⁊. c. cũ ad ſedẽ. de reſti.
ſpo. ⁊ iõ ſi eſt cleric⁹ in minorib⁹ ꝑdet gradũ ſuũ q̃ i eũ
hʒ locũ degradatio. c. degradatio. de penis. in. vi. dixi in
c. cum nõ ab hoie. ⁊ in. c. at ſi clerici. ꝓ. de iudi. poſtea iſte
tex. ſcḋm limitat videlʒ in criminali ſʒ in ciuili ꝑdant qđ
euicerãt ſi volũt euitare hãc penã ſed ſi ſuccũbãt iſte tex.
nõ diſponit. ⁊ ſic cũ pena nõ iponaṫ niſi expſſe reꝑiaṫ im

poſita a lege vt eſt tex. multũ pẽgrinus in auct. de nõ ali
gen. ſcḋo nubẽtes. §. cũ igiṫ in v̓. nõ eſt lex tale qđ dicẽs.
⁊ ꝓbaṫ in. l. ſed ⁊ ſi qs. §. dui⁹. in v̓. cũ in eũ pena ſtatuta
nõ ſit. ff. de relig. ⁊ ſump. fune. ſed iſta pena iponiṫ vincẽ
136 ti ergo nõ dʒ extẽdi in ꝑdẽtẽ. † q̃ pena nõ dʒ excedere ꝓ
a priũ caſus⁹ de peni. di. i. §. pena. ⁊ ſatis eſt ꝙ perdiderit
cãm nec dʒ addi afflicto afflictio. l. diu⁹. ff. de offi. p̃ſi. cũ
ↄcordãtiis ibi poſitis. iõ vr̃ dicẽdũ ꝙ in p̃iudiciũ ſu. va
leat talis ſnĩa lata a nõ ſuo iudice ex diſpõne huius. c. ⁊
ſic ex diſpõne iuris canonici. q̃ ſi ꝑdit id qđ euicit vt hic
vr̃. eodẽ mõ ꝑdit id in quo fuit ↄdẽnatus ex quo ad eius
penã emanauit iſte tex. tene mẽti hãc ↄſiderationẽ q̃ nõ
eſt ↄtẽnẽda. ¶ Glo. penul. querit vt̃ hic ꝙ cleric⁹ nõ po
137 teſt renũciare ſuo fauori expſſe † vtꝝ poterit tacite renũ
ciare. arguit ꝙ ſic ſed ↄ̃rium tenuit videlʒ ꝙ nõ poſſit ſʒ
ꝙ poſſit tʒ hic Jo. ⁊ in. c. inoliti. xi. q. i. ſequiṫ ibi Bart.
Brixienſis ⁊ in. c. pulſatus. iij. q. vi. ſequiṫ Hoſti. ⁊ h̓ vr̃
verius ꝑ. c. in audiẽtia. c. ꝑpẽdim⁹. c. ↄtingit. de ſen. excõ.
138 ⁊ dicit Jo. in. d. c. inolita. † ꝙ ſi dicaṫ clericũ nõ poſſe ta
cite renũciare ſuo foro exſufflabiṫ p̃uilegiũ ſcholariuʒ
de pluribus iudicib⁹ adeũdis per auct. habita. C. ne fil.
pro pa. Goff. hic ⁊ in ſũma eo. ti. §. dubitari. dicit ꝙ illa
auct. nõ hʒ locũ in ſcholarib⁹ clericis vel ſi locũ hʒ in cle
ricis nõ tñ hʒ locũ in ſcholarib⁹ ciuib⁹ qui hñt ibi ꝓpriũ
epm̃ ſed locũ hʒ in alienigenis qui ibi proprium epm̃ nõ
habẽt. Sed Spec. in ti. de reo circa prin. format qõnes
circa dictã auct. ⁊ dicit ꝙ hec opi. placet Joãni ⁊ Uber
to de Bobio ⁊ credit hoc ꝙ in alienigenis ſcholaribus
diciṫ veꝝ eſſe quo ad magiſtros clericos. Sʒ ↄ̃riũ voluit
Hoſti. in. c. ſignificãtib⁹. de offi. deleg. ⁊ in ſũma eo. ti. §.
de qbus cauſis. v̓. ſed cũ illa. vbi tʒ ẽt in alienigenis cleri
cis ↄſtõnez dicte auct. habita locum nõ hẽe Jo. an. dicit
139 ꝙ opinio Joãnis vr̃ ſic concludi ari † certũ ẽ ꝙ impatoꝛ
nõ põt ſtatuere de eccleſiis ſine ↄſenſu pape iñ ſi per ſta
tuta oẽ p̃uilegia eccleſiis vel clericis dicim⁹ illa ſatis te
nere vt notaṫ. x. di. c. i. Cum ḡ dicta auct. habita. lar ziaṫ
priuilegiũ ſtudẽtibus ergo clericis cõpetit. ſed illo reſpe
ctu quo ꝑ illã lediṫ dioceſani iuriſdictio. qđ impatoꝛ facẽ
nõ põt. de rigore verioꝛ vr̃ opi. Gof. ita reſidet Jo. and.
Sed do. Cardi. dicit hic ꝙ opio Goff. v̓a eſt in ſcḋa pte
videlʒ ꝙ illa auct. locuʒ habeat in ſcholarib⁹ ⁊ clericis
nõ ciuib⁹. Naʒ illa auct. loquiṫ de his qui pegrinanṫ cã
ſtudioꝝ. nec in hoc ſit ↄ̃ canones. nã ibi oṫ priuilegium
ſcholariũ ꝙ in loco ſtudii hẽat plures iudices iter quos
poſſit eligere corã quo velit ↄueniri. ſ. epm̃ loci ⁊ docto
rẽ ſuũ. Et addit ibi glo. tertiũ iudicẽ. ſ. p̃ſidẽ. i. p̃torem
⁊ hodie de ↄſuetudine hʒ ẽt rectorẽ ſcholariũ quẽ eligit
vniuerſitas ſcholariũ. ⁊ hoc de p̃tõe vel doctore laycis
nõ ꝓcedit in ſcholari clerico per iſtud. c. ſec⁹ ſi ſunt cleri
ci. ſed ꝑ id qđ dixit Jo. an. ꝙ impatoꝛ non potuit ledere
iuriſdictionẽ dioceſani vr̃ ẽt ꝙ in alienigenis ſcholarib⁹
nõ hʒ locũ dcã auc. q̃ ſi talis ↄueniṫ in loco ſtudii rõne
ↄ̃ctus ibi initi per h̓ ſortiṫ foꝝ epi illi⁹ loci. c. fi. ꝓ. eo. c. ro
mana. §. ↄ̃hẽtes. eo. ti. lib. vi. ſʒ do. Car. dicit ꝙ ꝑ h̓ nõ p̃iu
dicaṫ iuriſdictioni epi ex q̃ nõ p̃ciſe ſubtrahiṫ ab ei⁹ iuriſ
dictione ſed ſolũ oṫ optio illi ſcholari ⁊ qcqd ſit de iure
ſaltẽ de obſuãtia ſtaṫ in auc. habita. ẽt quo ad clericos
alienigenas. ita hic ꝗeuit do. Car. Sed do. Anto. vr̃ va
riare. ſʒ ↄcludit dictã auc. habere locũ in alienigenis re
ſpectu iudicũ eccl̃icoꝝ. dicit tñ ꝙ ẽt in alienigenis nõ hʒ
locũ inq̃ȝtũ ſubmittit eos inferiori epõ ꝙ ſaltẽ detrahiṫ
honori ordinis clericalis inq̃ȝtum ſubmittitur inferiori
quod non potuit facere impatoꝛ. que rõ non placet do.
Abb. ar. c. ſignificaſti. ꝓ. eo. ergo nõ requiriṫ ꝙ iudex cu
ius iuriſdictio ꝓrogaṫ ꝑ clericũ ſit epõ ſufficit ꝙ ſit eccle
ſiaſtic⁹ ſi habuit licentiã veniendi ad ſtudiũ a ſuo epõ vi
deṫ oĩa ſibi p̃miſſa ſine qbus in ſtudio eſſe nõ põt arg.
c. preterea. de offi. deleg. ⁊ vt diſputatiue teneri poſſe ꝙ
illa auc. habeat locuʒ in alienigenis quo ad cauſas ci
uiles vt in fili ꝓbaṫ in cauſa feudali vt in. c. verum. ꝓ. eo.
Nam lex

a ¶ Propriuʒ caſum. Adde auct. oẽs ⁊ ibi Bal. no. in vlt. no. C. ne filius ꝓ pa. ⁊ ibi poſt ipſum ſcribentes.

Nam lex induxit illam ſpēm iuris ɔtra iuriſditionez ge
neraliter attributā ordinario vt in.l. impiales.de ꝓhibi.
feu.alie.per fede. ⁊ tñ vendicat ſibi locum in clericis nō
obſtāte iuriſditione ordinaria epoꝝ vt ꝓbaſ in.d.c.verū
qđ venit declaratiue ad ɔſultatiōez.ḡ nō fuit īductū iue
canonicū vt gl.in.c.ɔſultatiōez.de tēp.or.⁊ ſic pp legē ci
uilē nō reprobatā a papa ɔueniſ cleric⁹ corā iudice ſecu
lari vt eſt dño feudi.c.ſollitae.de maio.⁊ obe. Si ḡ lex tri
buens certā ſpēm iuriſditionis ꝑiudicat epo in ciuilib⁹
etiā ſi iuriſditio illa nō ſit introducta i fauorē clericoꝝ.ḡ
multo fortius dʒ ꝑiudicare in caſu illi⁹ auct.vbi iuriſdi
tio tribuiſ in fauorez clericoꝝ reſpectu ꝓfeſſionis licite.
¶ Itē ſi in alienigenis nullū preiudiciū ſit ꝓprio epo.⁊
in eis ceſſat ratio aſs ɔuiſio hui⁹ glo.ꝙ ſi oēs ſubditi re
linquerēt iudiciū epi.⁊ ſubdit do.Abb.ꝙ poſt diligētē
inueſtigationē viſuz eſt ſibi ſic fore diſtinguēdum videlʒ
aut vniuerſitas ſcholariū eſt eccleſiaſtica aut ſecularis. et
dŕ eccſica ſi maior pars ſit clericoꝝ.⁊ idē ſi tot ſint cleri
ci ſic ſunt layci qr magis dignū trahit ad ſe min⁹ dignū.
c.ꝙ in dubijs de ɔſecra.eccle.vel alia.l.cuʒ maior.ff.ad
munici.voluit Bar.i.l.ſi.ff.de colleg.illici. Si ḡ eſt eccle
ſiaſtica mō ꝓdicto tūc aut queriſ vtꝝ rector hēat iuriſdi
tionē in clericos ſcholares vigore.l.ſi.C.de iuriſ.om.iu.
ſicut hʒ quilibet rector in illos de collegio. Et ēt nota.p
Inno.in.c.cū ab eccliaꝝ.de offi.or.⁊ iſto caſu ɔcludit ꝙ
habeat iuriſditionē iuxta formā illius.l.ſi.vt habeat iu
riſditionē in ciuilibus nō tñ per h̄ excludiſ iuriſditio or
dinarij vt ibi. ¶ Aut eſt vniuerſitas ſcholariū laycoꝝ.
⁊ tūc dicit ꝙ nō erit idē ſi eſt eccleſiaſtica ⁊ rector ē ſecu
laris.⁊ ad hoc allegat nota.dictū Inno.in.d.c.cum ab
eccliaꝝ.de offi.or.vbi dicit oportere ꝙ vniuerſitas q̄ eli
git ſit clericoꝝ aut religioſoꝝ ad hoc vt clericus ſit cleri
cus vel religioſus qr ſi aliter eſſet nec vniuerſitas nec ele
ctus iuriſditionē ſpūalē recipe poſſet arg.c.ij.de iudi.qđ
140 dicit eē bñ notādū. † ¶ Sed vtrū incūbat onus ꝓbādi
a ſi ɔ electū in rectorē excipereſ ꝙ nō eſt clericus⁹ rem īttis
ſe do.Abb.ad Inno.in.c.ꝙ ſup his.de accuſa.⁊ ad gl.
ij.q.v.in ſūma.⁊ ad Fede.de ſenis cōſilio.xiij.⁊ adducit
tex.in.c.ſi iudex laycus de ſen.excō.li.vi. Aut querit vtꝝ
rector hēat iuriſditionē vel habere poſſit i ſcholares cle
ricos ex diſpōne.d.auct.habita.cuʒ videaſ hodie rector
ſubrogat⁹ loco pſidis. Et idē pōt queri de doctore.tunc
dicit.ꝙ aut eſt ſecularis ⁊ nō pōt.qr impator nō potuit
nec intēdebat dare iuriſditionē ſeculari in clericos arg.
auct.ſtatuim⁹.C.de epi.⁊ cle.⁊.c.eccliā ſancte Marie.
de ɔſti.⁊ in.c.bene qdē.xcvi.di. Nec ob. qđ ſuperius di
cebaſ de dño feudi qi pp illā iuriſditionē tacite appro
bauit. ¶ Itē qr dño feudi videſ iudicare ſup re quodā
modo ſua rōne directi domiiy qđ in ſe diciſ retinere epe
quo ɔcedit feudū qr hoc caſu eſt ſecus qr tūc nō iudica
ret ſup re ſua nec papa vſ approbare illud aliquo modo
imo ɔtrium vſ ꝓbari in.c.2.de cler.ɔiug.li.vi.⁊ in.c.ij.ſu
pra de iudi.vbi pʒ ꝙ de nullo crimine pōt iudex ſecularis
iudicare in pſona clerici nec cognoſcere qualecūqʒ ſit illō
crimē.ſed impator in dicta auct.habita.dat iuriſditiōez
etiā in criminali vt ibi habeſ. ⁊ ꝓ hoc optime facit iſte
tex.ſʒ cū vbi pʒ ꝙ ēt volūtarie nō pñt clerici paciſci vt li
tigent in foro ſeculari. Aut iſte rector ⁊ magiſter ſūt alſs
clerici.⁊ tūc etiā dicit ꝙ iuriſditionē ordinariaʒ nō hʒ in
clericos ſeculares qr nō potuit nec etiā intēdebat impa
tor dare iuriſditionē ordinariā alicui clericoꝝ in ꝑiudi
ciū epalis iuriſditiōis.⁊ maxie hoc ꝓcedit qñ ageret cri
minaliter cū de crimie clerici ſolus eps recognoſcat. xi.
q.i.c.de pſona.⁊ allegat qđ no.in.c.q̄ſto.⁊ in.c.cum ab
eccliaꝝ.de of.or.⁊ qđ voluit Io.de lig.in cle.de i agro.
de ſta.reg.ſʒ bñ potuerūt ꝓrogare iuriſditionē rectoris
⁊ ſic ɔſentire in cū dtate ꝓrogatiōis ſi alr in ſtudio eſſe
nō pōt.⁊ h̄ dicit ꝓcedere etiā in ciuilib⁹.hoc ēt limitat i
telligēdo ꝙ rector ſit cleric⁹ qr alſs nō pōt fieri ꝓrogatio
ēt expſſo ɔſenſu ſui epi vt in.c.ſignificaſti.Leo. Idē vi du
cendū ꝙ nō poſſit ſi eſt cleric⁹ ſed vniuerſitas eſt ſecula
ris qr i ſi cū nō hēat iuriſditionē ſpūalez ſeu eccſicā vt vo
luit Inno.nō pōt fieri ꝓrogatio cū nō poſſit fieri de cer
ta ſpē iuriſditionis ad aliā ſpēm oino ſepatez qr hec eēt
noua iuriſditionis collatio ⁊ nō ꝓrogatio. facit.c. at ſi
clerici de iudi.ſec⁹ dicit ſi ſtatutū ad hoc ꝓciſe non artat
ſecus ēt vbi optio dareſ ſeculari.tūc.n.dʒ cleric⁹ ciuis vſ
forēſis rñdere ſub epo cui⁹ foꝝ ſortiſ rōne delicti vel rei.
Sed vbi collegiū ſcholariū eſt eccſicuʒ ⁊ rector eſt cleri
cus vſ ex q̄dā eqtate ꝙ hēat iuriſditionē in ciuilibus ex
diſpōne ⁊ eqtate.l.ſi.C.de iuriſ o.iu. Ex quo eni faciunt
collegiū licitū ⁊ approbatū vt ſentit Bar.in.l.ſi.ff.ð col
le.illi.equū eſt vt rector clericus hēat iuriſditionē in ciui
libus maxie cū ꝓ hoc nō ꝑiudiceſ epo qr ſi dicim⁹ ꝙ cō
ueniaſ corā epo.non poterit declinare ei⁹ foꝝ ſicut in ſili
dŕ in.d.l.ſi.in iſtis alijs collegijs inferiorib⁹.⁊ ſicut non
ꝑiudicaſ epo reſpectu alioꝝ collegioꝝ quoꝝ clerici pñt i
ciuilib⁹ ɔueniri corā eoꝝ ꝓpoſito nec pñt declinare iuriſ
ditionē epi ſi corā eo ɔuenirenſ vt no.Inno.in.c.cuʒ ab
eccliaꝝ.de offi.or.⁊ adducit qđ voluit Inno.in.c.dilecti
de exceſ.pla.vbi indiſtincte loqſ de iſtis collegijs nec di
ſtinguit inter clericos ⁊ laycos imo poti⁹ vſ idē ſentire i
clericis applicādo ſuā gl.ad illū tex.⁊ adducit.n.Abb.
hic tex.quē reputat ad hoc ſing.in.c.ex litis.de ɔſti.intel
ligēdo ꝙ vniuerſitas magiſtroꝝ ibi erat eccſica alſs pa
pa ſe nō īpediuiſſet vbi vniuerſitas exerceret iuriſditiōez
in ciuilib⁹ in illos de collegio. Idē ergo in rectore eoꝝ
arg.illi⁹ no.l.ſi.alſa etiā.c.qr in cauſis.de ꝑcu.vbi papa
apte approbat collegiū ſcholariū pariſieñ qđ eſt eccſia
ſticū.⁊ hec oia ꝓcedūt in ciuilib⁹ ea rōne.⁊ dicit alibi ita
nō fuiſſe hoc ꝑ aliquē ita diſcuſſuz funditus vt hic ꝑ eū.
Ego miror ꝙ nō adduxerit aliqs iſtoꝝ modernoꝝ rela
ta per Bal.in.d.auct.habita.in.d.ij.quero an illa auct.
habeat locū in ſcholarib⁹ clericis hñtibus tonſurā ſi ta
lis ſcholaris ɔueniſ corā epo poſſit ſibi eligere pñtēz vſ
doctorē ſuū laycū.in hoc dicunt qdā ꝙ ſic qr indiſtincte
loquiſ illa auct. Alij dicūt ꝙ nō per tex.c.ſi diligēti. re
fert Nico.de matta.diſtinguere hoc mō.ꝙ aut ſcholaris
clericus eſt in ſtudio ex auctoritate iuris. aut ex licentia
pape.aut ex licētia data a ſuo plato.aut ſine licentia ſui
plati. De pmo ponit exēplū i eo q mittiſ ad ſtudiū theo
logie ſm formā.c.ſup ſpecula.de magiſtris. Idē ſo po
nit exēplū qñ ex diſpōne pape. De tertio in his q hñt li
cētiā a ſuo plato allegat.c.relatū.de cler.nō reſi. De q̄r
to pʒ de ſe. ¶ In pmis duob⁹ caſibus dicit ꝙ ſcholaris
cleric⁹ poſſit ſibi eligere iudicē ſʒ illā auct.ſiue ille iudex
clericus ſit ſiue layc⁹ qđ ꝓbat ex eo qr papa ⁊ canon pñt
diſpēſare ɔ iſtud.c.ſi diligēti.⁊ hec auct.eſt inducta ad
bñficiū ſcholariū. Cū ḡ ɔcedat eē in ſtudio ille q pōt di
ſpēſare vſ diſpēſare ſup his q̄ ſequunſ ad illud.l.qdā cō
ſulebat.ff.de re iudi.⁊.l.ſpialis.§.miles.C.de nup.ſic mo
nachus licētiat⁹ ad ſtudendū vſ hře licētiā ad agēduʒ ꝓ
factis ſtudi.l.i.ſi lōginq.§.ſi.ff.ð iudi. ¶ In tertio do ca
ſu qñ eſt i ſtudio de licētia ſui plati diſtinguit. aut eligit
iudicē eccſicum ⁊ hoc pp licētiā ſui plati ⁊ pōt.⁊ ſic po
terit eligere ſuū magiſtrū ſi eſt cleric⁹.ſed ſi eſt layc⁹ non
qr ius reſiſtit.c.ſignificaſti.Leo. ¶ In q̄rto do caſu qñ ē
ſine licētia ſui plati in ſtudio qr cū legē offendat non dʒ
hře priuilegiū ſcholaſticū auct.vt differentes iudices.§.
neqʒ.⁊.l.ſed ſi ſuſcepit.in pn.ff.ð iudi.allat no.p Inno.
in.c.cū inter.de re iudi.⁊ ꝑ Bar.in.l.qdā ɔſulebat.ff.eo.
⁊ ſic nō poterit doctorē ſuū etiā clericū ſibi eligere ſed cō
pelleſ neceſſario ſub epo rñdere.⁊ ita ɔtenit Bal.in illa
auct.habita. Sʒ Saly.ibi dicit ſe dubitare de duob⁹ pri
mis caſibus qr licentia ɔceſſa ad ſtudiū per papā nō in
cludit neceſſario hoc vt cū nō mādet ꝙ intret ſub iudice
laycos ⁊ remittit ſe ad dcm Io.an.hic.⁊ ita leuiter ſe expe
diuit do.Saly. Sed Ang.in.d.auct.habita.dicit ꝙ cle
rici nō pñt ſe ſubmittere iuriſditioni iudicis ſecularis vt
in auct.ſtatuimus.C.de epiſco.⁊ cleri.ideo non poterit

a ¶ Clericus.
Adde pro reſo
lutione huius.
q.⁊ precedētis
do. Alexan.de
imo.poſt Ang.
⁊ oēs fere do
cto.in.l.ſi.ff.ð
colleg.illici.q
hanc materiaz
late examināt.

ſcholaris clericus eligere ꝑtātē vel magiſtrū ſuū nō cle
ricū olim aūt poterat eligere qꝛ īꝑator olim hēbat iuriſ-
dictionē ſed hodie ſecus qꝛ a ſe abdicauit. ⁊ ita tenuit ibi
Ang. ⁊ pur leuiter ⁊ ſine ingenio. ¶ Relati ſuas ſcribē
tes ſuꝑ h dubitabili paſſu eget ꝓ certo inueſtigatiōe ma
gni doc. ſuꝑm⁹ de⁹ medio Jeſu ſaluatore hīo labia mea
apꝑiat qꝛ tenuis ⁊ pauꝑ ſuꝫ ego. Ego aūt oīa pōdero ꝙ
Nico. de mat. Bal. ⁊ ſeq̄ces dū dicūt ꝙ tacite vꝫ diſpēſa
tū ad ꝯſecutiua male pro certo ⁊ peſſime loquunt. ⁊ mo
142 ueor h mō † diſpēſatio ex pte diſpēſati ē ſtricti iuris adeo
ꝙ extēdi nō dꝫ etiā ad ꝯſecutiua. c. ꝙ dilectio. de ꝯſan. ⁊
affi. c. i. ⁊. ij. de fil. pſ by. li. vi. Sꝫ ex pte diſpēſantis nō eſt
ſtricti iuris imo extēdit. ſing. ē caſus in. c. ꝑ venerabilē. q
filij ſint legi. vbi papa arguit a maiori in materia diſpen
ſatiōis. Sꝫ in caſu iſto diſpēſatio extēdit ex pte diſpēſati
ergo nō poterit extēdi ēt ad ꝯſecutiua. ⁊ adduco gl. ſimul
cū ſing. in. c. qꝛ in tm̄. de pbē. que voluit ꝙ tūc diſpēſatio
extēdit ad ꝯſecutiua qñ diſpēſatio nō hēret effectū ſi nō
142 extēderet ad ꝯſecutiua. † puta diſpēſatū eſt cū aliquo vt
hēat duo bñficia regrētia reſidētiā ꝙ vꝫ diſpēſatuꝫ ꝙ in
vno poſſit reſidere ꝑ vicariū. qꝛ alias diſpēſatio nō ha
beret effectū. ſed nō ſic eſt in caſu. d. auct. habita. ergo ⁊
143 ꝑ ꝯñs male loquunt. † ¶ Vide mihi vꝫ ꝙ ſi ſcholaris
ſit in ſtudio de licētia iuris aut pape aut ꝑlati ſui ꝙ poſ-
ſit eligere ſibi doctorē ſuū ēt laicū. Et ꝓmitto ꝓ fūdamē
to potiſſime eccl̄ia indiget viris lr̄atis. c. cū ex eo de elec.
li. vi. ⁊ ibi dicebat Joā. mo. ꝙ eccl̄ia indiget viris lr̄atis
⁊ nō aſinis ferratis. ꝓbat in. c. de multa. de pbē. Eſt. n.
ordo doctoꝝ ꝑcipuus in eccl̄ia dei ita dixit tex. in. c. cū ex
iniūcto. de hēreticis. ⁊ facit tex. in. c. glorioſus de⁹ i ſctis ſuis.
de reli. ⁊ venerat. ſctōꝝ li. vi. vbi appellat doctores cāde-
las luminoſas ardētes ⁊ ſicut ſydus ſplēdeſcere vt pꝫ in
verſi. Quaſi luminoſas ardētes cādelas ſuꝑ cādelabruꝫ
poſitas vniuerſuꝫ corp⁹ orbis erroꝝ tenebris ꝓfugatis
velut ſydus irradiat matutinū. Et adduco tex. in. c. ſuꝑ
144 ſpecula. de mgr̄is in ꝟ. † doctores velut ſydus fulgēt fir
mamētū ⁊ velut ſtelle ſūt in eternitates ꝑpetuas ꝑmāſu-
ri cū plurimos valeāt erudire ꝟbo dñice ꝟitatis. ⁊ addu
co tex. i. c. multi. de pe. di. ij. vbi tex. appellat doctores ſo-
lis radios. ⁊. ij. q. vij. c. ſi qs ocꝫ. vbi ꝟtuoſi viri ſicut ſunt
doctores dicunt ſplēdeſcere ſicut luminare ⁊ vir deſide-
rioꝝ Daniel i ſua ſacratiſſima viſione refert ſe vidiſſe do
ctos ſcōs fulgere vt firmamētū. ⁊ iō dicebat Hierony. i
ꝓlogo biblie video ne q̄ſtum inter ſe iſta diſtent alij celo
alij ſtellis cōparant. tunc arguo ſic. d. auct. habita. ema-
nauit in fauorē vniuerſi orbis. ⁊ ſic in fauorē clericoꝝ ⁊
eccleſiaꝝ qꝛ ꝑ ſciam peritoꝝ illumiat mundus ita dixit
tex. in. d. auct. habita ⁊ per ꝯñs illuminat eccl̄ia ſcā dei.
⁊ ſic vt ſcholares hēant tres iudices emanauit in fauorē
coꝝ ſiue ſint clerici ſiue ſint layci. ⁊ facit tex. i. d. auct. ha-
bita in ꝟ. bñficiū. ⁊ ꝑ ꝯñs in fauorē eccleſiaꝝ ſiue ḡ ſcho-
lares ſint clerici ſiue layci poterūt eligere in coꝝ iudices
magiſtrū ſuū ſiue ſit clericus ſiue ſit laycus ⁊ h ex appro
145 batiōe papali. † nā lex īꝑialis cedēs in fauorē clerico-
rū vel eccleſiaꝝ cōprehēdit clericos vel eccl̄ias ex appro
batione pape qꝛ papa vꝫ approbare talē legē īpialeꝫ.
iſta fuit doctrina Hoſti. i. c. ſi. de ſolu. cū qua trāſeūt oēs
ſcribētes hic ⁊ ꝑ Archi. ⁊ Domi. x. di. c. lege. lꝫ ḡ īꝑator
nō potuerit ſubijcere clericū layco. ſic dicit gl. i. l. nemo
pōt. ff. de leg. i. quā allat ꝓ ſing. Bal. in. l. ij. C. vt in poſſ.
lega. ⁊ tñ ex approbatiōe pape potuit ſubijci. Et ſi qſpiā
dixerit mihi Tytire coge pecus. nā papa nō pōt ſubijce-
re clericū layco. qꝛ ꝑuilegiū hui⁹. c. ſi diligēti. clerici ha-
buerūt a deo ⁊ nō a papa vt eſt glo. ſing. in. c. ſi īꝑator
xcvi. di. Quia ad hoc r̄ndeo fatēdū aſſe eſt ꝙ papa nō
poſſet tollere ꝑuilegiū iſtud indultū clericis in totum. ⁊
ita ꝓcedat ꝯtū ſed certo caſu poſſet vt hꝫ in. c. cū nō ab
hoīe. ē. de iudi. ⁊ in ſiſi dicimus ꝙ lex ciuilis nō pōt tol-
lere ius nāle in totū ⁊ in ſua totalitate ſed in pte bñ pōt
vt dixit gl. in. l. ius ciuile. ff. de iuſti. ⁊ iure. Et adduco ſilē

a ¶ Doctores ſuū. Adde ſpe-
cu. in ti. de leg. §. ſuꝑeſt vide-
re vꝫ. quid de magro. ⁊ oēs
docto. in auct. habita allega-
ta in tex.

qꝺ hꝫ in tex. ⁊ glo. melior̄i de corpore iuris in. c. ꝑncipes
ſeculi. xxiij. q. v. vbi dꝫ ꝙ principes ſeculi certo caſu hñt
iuriſdictionē in clericis. Nō eſt ergo admiratiōe dignuꝫ
ſi iſto caſu clericus hēat in iudicē ſuū doctorē ſuū. Scdo
ego adduco tex. in. c. inolita ꝑſumptio ⁊ in ꝟ. auxim⁹. et
in ꝟ. de cetero nō ꝑſumat. ⁊ in ꝟ. ꝑſumpſerit. ex quo tex.
elicio nouiſſimā doctrinā lꝫ per oēs allegēt ille tex. in cō
146 trariū. † nā tunc dicimur ꝑſumere qñ ex ceruice noſtra ⁊
auctoritate nr̄a facim⁹ illud qꝺ facere debem⁹ auctītate
ſuꝑioris. iſte eſt caſus cū glo. ſua in. c. decernim⁹. ē. de iu
di. ⁊ in. c. i. in ꝟ. ꝑſumant. ⁊ in. c. monaſteria. de vi. ⁊ ho.
cle. ⁊ in. c. oīs. de peni. ⁊ remiſ. ⁊ vide que dixi in. d. c. de-
cernimus. ⁊ ſuꝑioribus diebus conſului apud Lucā ſuꝑ
quodā ſtatuto excuſando quēdā a poſſeſſione turbata ꝑ
verbū preſumat poſitū ibi in ſtatuto ex quo ſe quiſ ꝙ tūc
clericus puniatur eligens ſibi iudicē laycum qñ illud fa-
cit ex ſuo capite. ergo ſecus ſi facit auctoritate legis quia
tunc excuſatur hoc vꝫ decidere. d. c. inolita. ſed in caſu. d.
auct. habita. clericus eligit ſibi doctorē ſuū laycum nō
auctoritate ꝓpria ſed auctoritate illius ꝯſtitutionis ⁊ ex
approbatione papali. ergo ſequit ꝙ poterit eligere nec
punietur. ⁊ eſt iſtud bene notādū qꝛ limitat iſtū tex. ⁊ ſic eo
tene mēti qꝛ eſt nouū maxime ad illud. c. inolita. xi. q. ij.
¶ Tertio adduco glo. in. c. decernimus. ē. de iudi. que
147 dicit † ꝙ pōt eps cōmittere cām clericoꝝ iudici ſeculari.
ex quo ſequit ꝙ Nico. de matta. ⁊ Bal. male dixerūt in
d. auct. habita ꝙ ſi clericus vadat ad ſtudiū de licentia
epi ꝙ nō poterit eligere ſibi in iudicē ſuū magiſtrū lay-
cum. qꝛ eoꝝ pace ſalua dixerim nō dꝫ eſſe deterioris con
ditionis ille qui vadit ad ſtudiū de licentia epi q̄ ille q
vadit de licētia pape qꝛ eps habet a lege poteſtatē dan
di licentiā clerico ſe abſentandi a beneficio vt in. d. c. cuꝫ
ex eo. de elec. li. vi. ¶ Quarto adduco. l. vnū ex familia
148 §. ſi de falcidia. ff. de lega. ij. † vbi dꝫ ꝙ nominat⁹ ab eli
gente videt nominatus ab eo qui dedit poteſtatē eligen
di. ⁊ ideo dicūt ibi ſcribētes ꝙ poteſtas electus ab eo q
habuit licentiā eligendi a concilio generali ciuitatis vi-
det electus ab ipſo cōcilio generali. l. itē coruꝫ. §. ſi decu
riones. ff. ꝙ cuiuſqꝫ vniuer. no. Ita eſt dicēdū in caſu no-
ſtro iꝫ clericus eligat ſibi magiſtrū ſuū laycū tñ videtur
eligere papa a quo vꝫ habuiſſe iſtam poteſtatē eligendi
ex quo videt approbaſſe. d. auct. habita. ¶ Quinto ac-
cidens adueniens enti qualificat illud ⁊ vꝫ reponere in
diuerſa ſpē. ſing. eſt glo. in. c. ſtatutum. de elec. lib. vi. con
iuncto. c. licet canon. eo. ti. ⁊ li. vbi appellatione eccleſie
parochialis nō venit eccl̄ia parochialis collegiata. Si
mile dixit Egi. Jo. an. ⁊ alij ſupra in prohemio Grego.
149 † ꝙ appellatione ſcholaris nō venit rector qꝛ addit qli
tatem rectoratus. ⁊ eodē modo dicimus ꝙ appellatiōe
clerici nō venit canonicus qꝛ addit illam qualitateꝫ ca
nonie niſi ꝓpter euitādū abſurdū vt eſt caſus ſingu. in. c.
cum per exceptiōem. de priuile. in. vi. ¶ Modo licet do
ctor ſit laycus nihilomin⁹ ſibi accedit qualitas ſacerdo
talis vt ꝓbat in. l. i. in prin. ff. de iuſti. ⁊ iur. in ꝟ. cui⁹ me-
rito qs ſacerdotes nos appellat. lꝫ ergo non poſſet elige
re ſibi mere laycū nihilominus iuris doctorē poterit ſibi
eligere qꝛ addit illā qualitatē ſacerdotalē. Et ſi mihi dī
cat ob. huic. d. c. ſi. de re. eccle. nō alie. in ꝟ. laycis q̄ꝺꝫ re-
ligioſe viuētib⁹. ⁊ i. c. eccl̄ia. vt li. pē. ⁊ i. c. bene qdē. xcvj.
di. ⁊ in. c. eccl̄ia ſancte Marie. de ꝯſti. vbi layci religioſe
viuētes nō pñt tractare eccleſiaſtica. Quia ad hoc rūde
ri pōt ꝙ in caſu noſtro ꝯcurrit diſpō. d. auct. habita. ⁊
approbatio papalis ⁊ eo fortius qꝛ in. d. aut. habita. dꝫ
ꝙ diſpō illa tendit ad obediendū deo ⁊ per ꝯñs videt
ꝙ ſcholaris clericus poſſit eligere ſibi in iudicem do-
a ctorem ſuū⁹ lꝫ laycum. ⁊ vꝫ hoc procedere nō ſolum in
ſcholaribus clericis alienigenis ſed etiā in ſcholaribus
clericis ciuib⁹. Et tenendo illā opi. ꝙ certa ſpēs iuriſdi-
ctionis abſtracta ab vniuerſali iuriſditione venit priua-
tiue ⁊ non accumulatiue. de quo in. l. i. C. de offi. prefe.
pr̄eto.

ptexto.vrbis.⁊ dixi ad plenū in.c.ſtuduiſti de offi.leg.ſeq̄
ref qd ipſo clerico eligēte doctorē ſuū nō poſſit epūs ꝑpri
us ſe impedire ⁊ ita ꝯcludo tene mēti p̄dicta. ℂ Glo.
ſi.clara eſt ꝙ lʒ nō teneat p̄ncipale tñ tʒ iuramētū.c. debi
tores ⁊.c.cū ꝯtigat de iureiu.Soluo ꝙ ſi acceſſoriū ſi ſub
ſiſtit de ſe ſine p̄ncipali ꝓcedit regula vt ſublato p̄ncipali
nō ſubſiſtat acceſſoriuʒ.Sed ſi ſubſiſtit de per ſe tunc ſi ra
tio annullādi ꝯcurrit de per ſe ad vtrūqʒ procedit ꝯ̄riuʒ
Si aūt nō ꝯcludit ad vtrūqʒ valebit acceſſoriū licet p̄n
cipale nō teneat .c. acceſſoriū de reg.iur.in.vi. tractat hic
150 do Jo.de lig.† vtrū iuramentū confirmet ꝯtractū a iur.
a ꝓhibitū ᵃ refert dicta bar.in.l.ſi quis pro eo.ff.de fideiuſ.
de quo dicēdū vt p doctores ſcribētes in.c.cuʒ ꝯtingat de iur.
151 iur.Tangit ēt hic Jo.de lig.† ſtatuto cauet ꝙ clericus ꝯ
clinās iuriſdictionē iudicis ſecularis puniat qualiter dʒ fa
cere vt nō incidat in penā ſtatuti refert Ja.butr.dicere in
aūt ſtatuimus.C.de epiſ.⁊ cler.ꝙ nō dʒ declinare ſed dēt
dicere nō poſſum corā vobis r̄ndere qr habeo diſpōnē.c.
ſi diligenti ꝓhibeñ.ſed ipſe dicit ſtatutū nō valere ⁊ iō ſi
eē opus ibi illa cautella Ja.de but.qr aut ſtatutū facit ex
preſſam mentionē de clerico ⁊ nō tʒ qui exprimit de cleri
co ſed gn̄aliter loq̄ ⁊ tūc nō ꝯprehendit clericū ⁊.c.eos
de imu.eccl.li.vi.c.i.ꝯ iureiu.c.bn̄ qdē.xcvi.di.c.eccliſia ſā
cte marie de ꝯſti.nec forte cautella Ja.bu.prodeſſet cuʒ
p illa v̄ba effectualiter d̄clinet ⁊ r̄fert an v̄bo an facto oſ
datur voluntas .l.de quib⁹.ff.de leg.l.rephendenda.C.ꝯ
inſti.⁊ ſubſti.ſub ꝯdi.fa.c.ex parte de app.⁊.c.ex ore de his
que fi.a ma.par.ca.bar.in.l.pen.§.ad crimē.ff.de pub.iu
dicijs dat aliā practicā qd ipſe clericus nō declinet ſed ꝓ
ſuo intereſſe ꝯparet epūs ſuperior eius ⁊ illū repetat rōe
ſui intereſſe ſicut dicimus in ſeruo in feudatario ⁊ ſilibus
l.ſeruus.ff.de accuſa.c.ex tranſmiſſa.ꝯ eo.c.relatū de ſen.
excōi.c.i.de apoſta.c.ſacerdotibus ne cleri.vel mo.ita re
ſidet hic do.an.tu vide ang.in.l.iiij.ff.de acqr.here.vbi re
fert ſe habuiſſe de facto hanc qōnem ⁊ vide eūdem in.l.
ab adminiſtratione.C.de lega.⁊ ꝯſuluit in ꝯtingētia fa
cti vide eūdeʒ in ꝯſi.ſuo.xlviij.vide Jo.but.in auc.caſſa.
.C.de ſa.ſan.ecc.⁊ in.d.l.ab adminiſtratiōe ⁊ ꝙ ipſe vo
luit in.l.ab aſſiduis.C.qui potio.in pig.ha. do. card.hic
hor.in ꝯſilio icipiente potes ⁊ in.l.i.§.i.l.que honorande
.ff.quarū rex actio nō datur do.ab.in repetitione .c. eccle
ſia ſancte marie de ꝯſti.do.pe.de ancha. in repetitiōe.c.
ea que de reg.iur.li.vi.q.xxv.bal.in auct. caſſa.C. de ſac.
ſan.ecc.⁊ in.d.l.ab adminiſtratiōe ⁊ in.d.auct.ſtatuim⁹
⁊ dixi in.l.iiij.ff.de acquir.here.⁊ faciat ꝙ voluit do.ab.
hic qui tranſiuit cū dicto Jo.de lig.Extra gl.opponit de
.l.ſi quis in ꝯſcribendo.C.de pactis vbi ſacerdos renū
ciat priuilegio fori.ſoluo lex illa loquit̄ de quodā ſacerdo
tio temporali erat enī q̄dam dignitas ſic dicta in loco ſi
cut dicimus de abbate ianuenſi ⁊ de prioribus florētinis
q ſunt dn̄i ciuitatis vel ſi illa.l.itelligat̄ de ſacerdotio ſpi
rituali dicas ꝙ eſt correcta per iura allegata in iſto textu
vel dicas ꝙ ſi clericis eſſet ꝯceſſum priuilegiū vt poſſent
eligere vnū ex ſuis pluribus iudicibus ꝙ tūc poſſet renū
ciare huic electioni ſicut in ſimili dicimus in.c. dilectus.ꝯ
152 eo.ℂ †Querunt hic ſcribentes vtrū valeat proceſſus fa
b ctus per iudicē ſecularē ꝯ̄ clericū ᵇ citatū a layco qui non
ꝯparuit ad allegandū ſuum priuilegiū Jo.an.hic dicit
ꝙ nō valet talis ꝓceſſus de quo vide in ſpe.de citatiōe.§.
i.⁊ p gl.in.c. ꝯuenior.xxiii.q.viij.iij.q.ij.c.ſi epūs ⁊ i.c. ve
niens de accuſa.⁊ in.c.paſtoralis de reſcriptis arch.in.c.
placita ſecularia.xxv.q.iiij.Jo.an.in.c.ſcienti de reg.iu
ris li.vi.in mercurialib⁹ vbi ꝯcludit clericū non teneri
ad ꝯparendū ⁊ ꝯtra eū nō ꝯparendū non valere ꝓceſ
ſum nec in pena ꝯtumacie qr citans nullo mō pōt eē iu
dex nec in principali nec incidenti.ꝯ̄ nō arctatus citatus
ꝯparere.c.ſi iudex laycus de ſen.excōi.li.vi.hoſti.in ſum
ma huiuſ ti.§.i.in ver.itē rōne priuilegij ꝯcludit ꝙ ſi cā
feudalis allegēt vel ſimilis per quā clericus ſubijciat̄ iu
riſdictioni citantis teneat̄ ꝯparere clericus allegaturus

ſuum priuilegiū ſecus ſi in illa talis cauſa allegēt do.An
to.ſequit̄ Jo.an.indiſtincte licet enī iudex propter dubiū
allegate cāe poſſit cognoſcere an ſua ſit iuriſdictio per hoc
tñ nō ſubmittit̄ iudici ſeculari quo ad principalē ōīʒ nec
quo ad actū mulctādi ⁊ hoc iō qr ꝯtumacia eſt delictuʒ
⁊ pena eius eſt pena delicti vt no.in rub.C.de crimi.ſtel
lio.ergo nō pōt iudex ſecularis illā iponere vt nota.in.c.
vno de clericis ꝯiuga.li.vi.⁊ ex hoc datur elegās limita
tio ad.l.ſi quis ex aliena.ff.de iudic.⁊ ad.d.l.ii.ff.ſi qs in
ius voc.nō ie.inq̄tum volunt ꝙ iudex poſſit cognoſcere
an ſua ſit iuriſdictio ⁊ ita qeſcunt hic doctores.ℂ Ta ꝓ
illa doctrina hoſti.vide que celebri cōmento ſcripſi in.c.
qualiter.ꝯ de iudi.⁊ ad p̄dicta adduco.l.ſi quis filio ex
153 heredato.§.ſi quis.ff.de inuiſto teſtamēto vbi dixit †ꝙ
ſi de facto preſes ꝯdemp.clericū ⁊ eū mittit ad furcas nō
ꝓpterea facit eū inteſtabilē ⁊ idē bal.in.ii.ff.ſi quis i ius
voc.nō ie.queſiuit.iudex ſecularis ꝓceſſit ꝯ̄ clericū igno
rans illum clericū ⁊ poſuit eū in bānum vtrū teneat ꝓceſ
ſum decidit ꝙ nō qr quo ad clericū iudex ſecularis nullā
hʒ iuriſdictionē ideo ꝓceſſus eſt ipſo iure nullus.ℂ Nec
ob.d.l.ij.qr loquit̄ in tali ꝯtumace qui ſi ꝯparuiſſet po
tuiſſet ꝯſentire in iudicē ꝙ non eſt in clerico.ℂ Nā con
tumacia ⁊ ꝯparatio eqparant̄ vñ nō pōt plus contuma
tia operari quā ꝯſenſus ⁊ allegat iſtud .c. ſi diligenti.
ℂ Ego vidi in ciuitate meſſanēſi que eſt mihi patria du
os ſacerdotes qui capti fuerant a poteſtate tpe nocturno
mitti de die cū tubis ⁊ magna caterua puerorū ⁊ ſimiliū
ad curiā archiepi.dubitabat̄ ibi vtrū ꝓpter hoc incurrerēt
infamiā iuris eram tūc in tenerio ānis ⁊ dabam operam
poeſi quid decideret̄ ibi ignoro ſed adduco angel.in ter
minis in.l.i.in prin.ff.de his qui no.infa.vbi per illū tex.
dixit iudex ſecularis degradat clericū vel mittit clericuʒ
cū tubis per ciuitatē ⁊ refert ſe ſic fieri vidiſſe decidit qd
154 propter hoc non incurrit in famiā iuris.ℂ †Querit hic
do.pet.de ancha.an in caſu huius capituli quis poſſit ꝯ
ſequi priuationē iuris aduerſarii verbi gratia ſi clericus
ſic tractus excipiat corā iudice layco ꝙ debeat cadere ad
uerſarius ſuus a iure ſuo ⁊ petit ei imponi ſilentium an i
hac ꝓnunciatione ſuper priuatione iudex laycus cenſeat̄
capax ⁊ videt̄ ꝙ nō qr iſte iudex ſecularis nō ē iudex hu
ius cauſe nec perſone.refert federicū de ſenis ꝯſuluiſſe ꝯ
trariū ꝯſi.xlvii.quia nō refert an quis ſit de crimine dā
natus an per exceptionē conuincat̄.c.ſuper eo de teſtib⁹
hec qd non videt̄ ꝓcedere propter illos qui dicunt ꝙ hʒ
locum penitentia .Quia dicit actor nolo ꝓcedere in cā ⁊
ſic euadet penā amiſſionis ſui iuris vt.l.qui cuʒ maior.§.
accuſaſſe.ff.ꝯ bonis libertoꝝ ſed r̄ndetur ad.d.§. qui cū
maior ꝙ interdū imponit̄ pena pro iudicio attentato ⁊
non habet locū penitentia fallit in.l.quāuis .ff.de in ius
voc.interdum iponit̄ pena pro exceſſu in iudicio ꝯſuma
to tūc interim habet locū penitentia qr iudiciū non eſt fi
nitum ſed in caſu noſtro ꝯſtitutio iponit penam conſide
rando principiū proceſſus ⁊ non terminū litis ideo poſt
principiatū proceſſuʒ nō habet locū penitētia qr queſitū
eſt ius aduerſario .ℂ Non obſtat ꝙ iudex ſecularis di
citur incōpetens ad hanc penā infligendā qr iſtud nega
tur ꝓnūciat enim ſe iudicē incōpetētē ideo in hac decla
ratione eſt cōpetens ⁊ ſic ꝓnūciabit illum cecidiſſe a iure
ſuo ſicut in ſimili ꝯdēpnat in expenſis iudex qui pronun
ciat ſe nō iudicem quia in cognitione huius articuli ⁊ in
ꝯcōmitantiis eſt iudex competens ⁊ ita quieuit hic do.
Pe.de hoc vide que dixi in.c.ſi.ꝯ reſcriptis ⁊ pondera
qr in illa cle.i.ꝯ reſcri.iudex erat incōpetēs ex defectu ꝯ
miſſionis nō autē ex defectu pſone ſue ſʒ in caſu iſto non
eſt d̄fectus ex ꝯmiſſione ſed ē ex d̄fectu pſone iudicantis
ſicut ꝯ̄ nō pōt iudicare in principali eodē mō nō poterit
iudicare in ꝯcomitantijs ꝯ quo alibi dabitur locus dicē
di.Si quid boni dictuʒ eſt altiſſimo deo ⁊ ſaluatori nr̄o
Jeſu xp̄o ſit dec⁹ ⁊ gloria ⁊ iperiū .Si aūt iſufficiēt dixe
rim venia mihi debitur quia homo ſum ⁊ mendax.

ᵃ ℂ Prohibitus valet tñ ꝯtractus iurat⁹ omni meliori mō q̄ pōt vt tenēt doc. ⁊ bal. in.l.ſi quiſ maior in viii. col. de tranſactio. vide ad materiā pe.de caſt. in ꝯſ.c.ii.q mlta nota. dicit.

ᵇ ℂ Clericus vide p iſta.qd. alex. de imo.in l.ii.ff.de appe. recipi. ⁊ doc. poſt d.card.in cle.i.§.i. de ex ceſ.ſta .q iſtā q.i termin.ſ ſa gunt.

Cum contingat.

Famoſus pro certo
eſt ꝛ mirū īmodem enucleatū per doctores
ꝛ maxime per do.abb.cōſiecculū meum ꝛ vi
de alia capitula ſic incipientia. ꝛ .c. cū cōtin
gat de deci.c.cū cōtingat de reſcrip.c.cū cōtingat de offi.
de leg.c.cū cōtingat de iur.iur. ꝛ ſecūdum oēs ſūmaſ ſic
1 Clerici ſup exceſſibus corā ſuo epo cōueniri debent nō
corā his quibus ſeruiūt niſi cōſuetudo vel priuilegiū ali
ud inducat .h.d. ꝛ ſunt due partes cōſultatio ꝛ rñſio ſecū
da ibi.ſup quo. ¶ Ego longe admiror qr do.Abb.q mi
rum luculenter niſus eſt enucleare hāc decretalē nō vide
rit aliquā nouā inueſtigationē ad iſtū tex. ꝛ ad excitanda
ingenia poſterorum vt videaſ qđ ſublimus ꝛ glorioſus
deus nō fecerit hec tpa fruſtra.mihi aūt ſecūdū paruitatē
meaꝫ videſ ꝙ licet Jo.an. ꝛ oēs vſqꝫ ad tempora iſta di
xerint hic fore caſum ſing. ꝛ alibi nō repiri ꝙ cōſuetudo
dat iuriſditionē homini p̄uato al's nō habenti iuriſditio
nē de quo eſt glo.in.l.iubemus.C.de emāci.li.quā allega
uit pro ſing. Rog. in.l.imo.ff.de leg.videſ eni ꝙ iſte tex.ñ
pbet hāc doctrinā vt ex inferius dicēdis ad oculū oñdeſ
ideo aliter ſūmo ꝛ ſic.clerici corā ſuo epo pro ſuis exceſſi
bus cōueniēdi ſunt nō corā his quibus ſeruiūt al's iuriſ
ditionē habentibus niſi cōſuetudo vel priuilegiū aliud i
2 ducat.h.d. ¶ No.ibi cū cōtingat iterdū † ꝙ lꝫ lex debe
at adaptari ad ea q̄ frequēter veniūt.c.ſi racuſane .xxviij.
diſt.c.diuerſis fallacijs de clericis cōiuga.l.i.§.ſed ꝛ ſi qs
.C.de lati.libe.tol.xiiij.q.v.c.deniqꝫ.l.nā ad ea.ff. de legi.
inſti.de rerū diuiſione.§.illud.xviij.q.ij.c.due ſunt.iij.q.
v.c.accuſatoreſ.tñ i ꝯtrariū facit iſte tex.qr ad aptaſ ad ea
q̄ veniūt raro vel nūqꝫ.l.antiq.ff.ſi pe heredi. petat.xxi.
di.c.in canonicis.l.ea que raro.ff.de reg.iur.de cōſecrat.
diſti.iij.c.iaecto.l.ſi maior.C.de legi.here.li.diſ.c.qui in
aliquo.l.vltima.ff.d teſta.ho.c.litteras de deſpō .impub.
¶ Solue ꝙ iura primo loco allegata faciunt regulā ſed
iſte tex. ꝛ iura ſecūdo loco allegata ſunt caſualia que ne
gocijs nō coherent.ff.de reg.iur.l.ea que raro.iſta eſt gl.
magiſtra ꝛ melior de iur.c.litteras de deſpō. ipub. ꝛ vide
ſing.tex.in.l.fiſtulas.§.frumenta ff.de ꝯhē.emp.vbi dō vi
detur ꝯſideratus caſus inauditus pro quo vide q̄ dixi in
3 c.i.de cōmodato. ¶ † No.ibi clerici dputati ſeruitio.cle
ricos poſſe deputari ſeruitio ꝛ obſequio maiorū prelato
rum ꝛ colligit hic do.Anto.quod clerici poſſunt cōpelli
ſeruire maioribus in ordine vel in dignitate re vera iſte
tex.nō pbat hoc ſed reſpectu diuinoꝝ bene pcedit dictuꝫ
do.Anto.pro quo vide glo.mag.in.c.ſtatuim⁹ de maio.
ꝛ obe. ꝛ qđ hꝫ in.c.pe.ne prelati vices ſuas.vbi hꝫ de pla
tis cōſtituentibus vicarios ad ſeruiendū in eccleſijs corā
de quo per glo.in.c.precipimus.xxi.q.i. ꝛ adduco gl.val
3 de ſing.in.c.cū paſtoris.ij.q.vij.que dicit † ꝙ epus inuito
abbate pōt accipere monachū de monaſterio ꝛ facere ſu
um cubicularium.qđ tene menti qr obſeruande memorie
eugenius qu⁹ aſſumpſerat in ſuos cubicularios duos ve
nerandos monachos ſancti benedicti ꝛ pōdero iſtū tex.
in vñ.clericoꝝ qr cum miniſterio loqtur qr clericus in ſa
cris nō pōt eſſe famulus laycoꝝ vt eſt tex.in.c.ij. ne cleri.
vel mona. ꝛ facit.c.peruenit.lxxxvi.di. ꝛ ideo doctor ille
illuminatus Hieronymus de quo hꝫ in.c.diaconi .xciij.
di.dicebat mēdicat infelix in platea clericus ſuili opere
emancipatus qđ no.ꝯ multos clericos famulantes tiran
nis ad hoc vt habeant bñficia quod noto ꝯ multos epos
qui cōſtituūt vice reges in regnis regū de quibus dixi in
rub.de offic.delega. ¶ Nota ibi ſup exceſſibus cōiūcto
verbo cōſuetudine.vnū qđ ad iſtū tex. eſt inauditū ꝛ erit
mea inuentio. Nam hoſti.in.c.litteras de reſtitu.ſpo.fuit
uſus limitare omnia iura mūdi dicentia cōſuetudinē p̄
4 ſtare iuriſditionem † quod non procedūt quo ad ardua
in arduis enim conſuetudo non dat iuriſditionē quia cō
5 tra eum eſt caſus hic †. Nam appellatione exceſſus ve
nit crimen ꝛ delictum vt in .l.ſi quis in hoc genus.C. de
epiſ. ꝛ cleri. ꝛ hoc intelligit ibi bal. ꝛ facit rub.de exceſ.p
lato. ꝛ qđ pulchre voluit Cicero.in ſuis paradoxis i vl
tima vbi dicit ꝙ peccatū eſt excedere licitū ſed cōſuetudo
dat iuriſditionē ſup exceſſibus ergo dat ſuper arduis qa
cauſe criminales cenſenſ ardue arg.l.in ſeruoꝝ.ff.de pe.
ꝛ ideo dicimus crimina debere pbari per teſtes omni ex
ceptione maiores vt dixit glo.in.c.at ſi clerici in vñ.legi
tima pbatione.ff.de iudi. ꝛ facit.c. ad noſtrā de probe.in
vñ.fide dignos .c.ex litteris eo.tit.cū ſi.ergo iuriſditio in
arduis cōfertur ad cōſuetudinē. ꝛ tenēdo cōem doctrinā
6 doctoꝝ hic videſ caſus † ꝙ cōſuetudo tribuit iuriſditioēꝫ
homini priuati in arduis tene menti qr eſt noua cōſidera
tio. ¶ No.ibi capituli ꝛ alioꝝ clericoꝝ cōiuncto ver.cō
ſuetudine qr hic eſt caſus iudicio meo ſing. ꝛ nonus non
7 cōſideratus ab aliquo vſqꝫ ad hec tpa † ꝙ ad hoc vt con
ſuetudo det iuriſditionē alicui requiriſ ꝙ ille talis alias
habeat iuriſditionē qđ ad oculū oculū demōſtro hoc mō
capitulū eccleſie hꝫ iuriſditionē qr cōdere ſtatutū eſt iuriſ
ditionis vt in.l.nulli.C.de ſen. ꝛ interlo.om.iudi.c.vt ani
maꝝ de cōſti.li.vi.voluit Bar.in.l.oēs populi.ff.de iuſti.
ꝛ iur. Inno.in.c.cū acceſſiſſent de ꝯſti.glo.in.l.i.ff.de iur.
om.iudi.ſed capitulū hꝫ ptātem cōdendi ſtatutū vt volu
it glo.in.c.ij.de ver.ſig.li.vi.ergo capitulū hꝫ iuriſditionē
plene ſcripſit Petr.de anchа.in repetitiōe.c.cãs.ſta.de cō
ſti.ergo iſte tex.inq̄ʒtum loqtur ꝙ ꝯſuetudo cōferebat iu
riſditionē capitulo ecc.nō loquiſ de homine priuato nul
lam habente iuriſditionē ḡ nō probat cōem doctrinā do
centium cū aūt poſtea ſubdit vel alioꝝ clericoꝝ clarū eſt
8 † ꝙ illa dictio alius iplicat ad ſimiles pſonas expſſas nō
ad maiora vt hꝫ in.c.ſedes apoſtolica de reſcrip. ꝛ in cle.
abba.eo.ti. ꝛ in.l.ſi fugitiui.C.de ſeruis fu.vñ ſpeciale eſt
qñ dictio alius pfertur cum ſigno vli vt eſt glo.in cle.i.d
re.iu. ꝛ in cle.ne romani de elec.ergo ſeqtuř ꝙ hic nō pro
baſ ꝙ cōſuetudo det iuriſditionē homini p̄uato vllā iuriſ
ditionē habenti licet ḡ glo.ſing.in.l.iubemus.C.de ema
cipa.liber.dixerit ꝙ ꝯſuetudo det iuriſditionē homini p̄
uato. Jo.an.hic dicat melius pbari p iſtū tex.quā p aliū
in iure.pro certo iſte tex.nō pbat illā doctrinā adduci tñ
poſſet glo.melior de corpore inſ.in.l.i.ff.de tuto. ꝛ cura.
9 da.ab his .que voluit † ꝙ priuato homini pōt cōpetere
ius dandi tutores quā glo. Nico.de neap.ibi dicit eē vni
cam ꝛ ſing. ꝛ ēt dicit ꝙ eodē mō dicı̄ pōt ꝙ conſuetudo
poteſt cōferre ius dandi tutores ꝛ allegat.l.i. ꝛ .l.ſi.C.de
emāci.libe. ꝛ allegat ibi qđ voluit pe.vltramōtanus ꝛ ſic
ſentit ibi Nicho.de neapo.ꝙ cōſuetudo pōt cōferre ho
mini priuato ptātem dandi tutores tene mētī qr nūquaꝫ
auditū. ꝛ adduco tex.in.c.ex parte decani de reſcrip. vbi
ex priuilegio competit homini priuato ptās excōicādi ꝛ
iſta idubitanſ ſunt celebri doctore digna verū aūt hoc in
10 ſe ſit verum patebit inferius. ¶ No.ibi dioceſis † ꝙ ap
pellatione dioceſis venit ciuitas vide no.in.c.i.d offi.ord.
11 ꝛ que ibi dixi. ¶ † Nota ꝙ lꝫ prelati eccleſiaꝝ habeant
iuriſditionē vtin.c.cū ab eccleſiaꝝ de offi.ordi.tñ iſti iu
riſditionē nō exercent ſeruientes ꝛ familiares ſuos.iuriſ
ditio eni cōceſſa rectoribus collegioꝝ exerceſ dūtaxat cir
ca ipſos collegiatos ꝛ rebus exercentibus pertinētibus
ad exercitium eorū vnde miles de dilicto militari ꝯueni
tur corā magiſtro miliū ſed de delicto cōi corā poteſta
12 te.l.i.ſi ꝛ .l.magiſterie.C.d iuriſ.om.iudi. ¶ † Nota ꝙ ſo
la ratione ſeruitij non cōpetit iuriſditio dño in ſeruiētem
ēt ſi dñs habeat aliquā progatiuaꝫ vt in capitulo eccleſie
cathedralis.prout hic nō enim hꝫ iuriſditionē ſupra cle
ricos etiā ſubiectos rōne ſeruitij nec ēt in ſingulares cano
nicos niſi aliud habeat ꝯſuetudo.c.irrefragabili.§. exceſ
13 ſus de offi.ordi.ex quo infert do. Petr.de ancha.hic † ꝙ
ſi familiaris dñi poteſtatis delinquat nō pōt poteſtas co
gnoſcere niſi delictum eſſet notoriū lꝫ in cōtrariū vſ tex.in
d.l.ſi quis.§.ſi quos.ff.de pen. ꝛ in auc.d man.princi.§.i.
ꝛ in.l.oēs pͥuincias.C.d offi.recto.prouin.que iura om
nia faciebant pro iſtis de capitulo vendicantes ſibi iuriſ
ditionem

¶ Clerici ad
de ad materiā
huius tex.c.
dilectis de ap.
ꝛ .c. ſi iudex
laycus de ſen.
excōi.in. vi. ꝛ
per. de ſim.in
l.i.ff.de rei vē.
ꝛ vid.c. roma
na.§.i.de app.
in.vi. ꝛ ibi ſcri
bentes.

ditionē in huiuſmodi ſeruitēte ſicut in cānoos ⁊ iſta ca-
pitula eccleſiaꝝ collegiataꝝ nō habent territoriū vñ ar-
chidiaconus nō pōt punire delinquētem in ſuo archidia
conatu niſi alias ſit ſubditus eius. epūs aūt hꝫ territoriuꝫ
14 totā dioceſim .c.i. de offi. ordi. cū ſi. ⁊ ēt do. an. hic † infert
ꝙ capitulū de iure nō poſſit ammouere cappellanos in
titulatos ibidē nec illos aliter corrigere niſi vbi reperiř h
de cōſuetudine vel priuilegio permiſſuꝫ allegat .d.c. irre
fragabili. §. exceſſus de offi. ordi. ego adduco ꝙ pulchre
voluit do. Pe. de ancha. in .c. cū venerabilis de ꝯſue. vbi
15 dicit ſe habuiſſe de facto † quidā rector ville fecerat poni
multos in cippis fuit formata inquiſitio ꝯ eū de priuato
carcere. Refert fuiſſe ꝓbatū qꝛ eius pdeceſſor fuerat iſto
iure vſus lꝫ forte min⁹ iuſte tñ nō merabať iſte illā penā
⁊ ita dicit ſe obtinuiſſe ego allego eūdē ꝯſi. cclxxi. vbi in
hac qōne belliſſime cōſuluit ſed ꝯ iſta dcā do. pe. ⁊ do. an
to. facit qđ voluit archi. ⁊ Jo. an. in .c. cū epūs de offi. ord.
16 li. vi. vbi dicūt † ꝙ ex cōſuetudine pōt cōpetere archidia-
cono vel alteri inferiori plato ptās audiendi qaſcunqꝫ
cauſas in certa pte dioceſis facit .c. auditis ⁊ .c. cū oli de p
ſcrip. ⁊ .c. dilectus de offi. or. ⁊ .c. accedētibus de priuile.
17 † vbi ergo que ſunt meri vel mixti iperij poſſunt acqri p con
ſuetudinē ergo poterit platus inferior ſine capitulo ptātē
remouendi ⁊ ptātem carcerādi ⁊ ideo vř ꝙ nō bñ colli-
gat ex iſto tex. ꝙ prelatus inferior epiſcopo. nō poſſit acq
ri ptātem excōicādi vel cohercēdi ex cōſuetudine de quo
18 appebit inferius. ¶ No. ex implicatiua maxie † ꝙ ſubdi
tus delinquens extra territoriū ſubmittiť iuriſditiōi iudi
a cis domicilij ᵃ ⁊ ſic nō ſolū ſubijciť illi quo ad delicta cō-
miſſa in dioceſi ſed etiā extra dioceſim de quo in .c. vt ani-
rum de cōſti. li. vi. ⁊ in .c. ſi. Jeo. Cy. ⁊ bar. in .l. cūctos po
pulos. C. de ſum. tri. ⁊ ſi. catho. ¶ Not. ibi cōſuetudie qꝛ
19 iudicio meo vř hic caſus multū elegans † ꝙ appellatiōe
cōſuetudinis venit cōſuetudo pſcripta ꝙ ſic induco iuriſ
ditio cōtentioſa cōferť ex cōſuetudine pſcripta vt pſe ſcri
pſit Bal. in repetitione .l. i. C. de emācipa. libe. ſed hic con
ſuetudo cōfert iuriſditionē ꝫ hic ꝓbať ꝙ appellatiōe cō
ſuetudinis venit ꝯſuetudo pſcripta. adduco caſuꝫ in .c. cū
de bñficio de pben. in. vi. ⁊ in .c. cum ois eccſia de electio.
vbi Jo. an. dixit hoc ꝓbari melius quā in aliqua pte iu-
ris qđ limitauit ibi do. ant. niſi ad ſaluandū libellū quia
tūc appellatiōe ꝯſuetudinis nō veniret conſuetudo pſcri
pta facit etiā .c. i. §. pe. ⁊ ibi glo. de offi. or. li. vi. ⁊ gl. in .c.
romana. §. oꝫ de appe. eodē. ⁊ adduco .c. dilectus de offic.
ordi. in ver. ab antiquo. ⁊ qđ ibi voluit do. car. ⁊ adduco
tex. in ti. de pa. cōſtā. in prin. in ver. ſicut ab ātiquo vbi ſin
gulariter ꝓbať ꝙ appellatiōe ꝯſuetudinis venit antiqua
cōſuetudo ⁊ pp hoc vř ꝙ nō bene dixerit gl. in .c. cū i tua
de cōſue. lib. vi. ¶ No. ibi vel idulgentia qꝛ iudicio meo
hic eſt caſus ſing. ꝓ eo qđ voluit Jac. de are. quē refert ⁊
20 ſeqť bar. in prima cōſti. ffor. in. §. ſi. vbi dixit † ꝙ ſi ciuitaſ
nō hꝫ priuilegiū vt in ea legant iura ſi tñ hoc hēat ex con
ſuetudine ſufficit qꝛ cōſuetudo ⁊ lōgiſſimū priuilegiū eq
parant. l. hoc iure. §. ductus aque. ff. de aqua cotid. ⁊ eſti.
⁊ .l. qſquis. C. de epiſ. ⁊ cleri. c. ſup quibuſdā. §. preterea de
ver. ſig. p certo hic eſt caſus formalis equiperans priule-
giū ⁊ cōſuetudinē ego limito hoc data capacitate poſſi-
dentis tūc enī illud qđ eſt queſibile ex priuilegio eſt que
ſibile ex antiqua ꝯſuetudine vt .d. §. ductus aque ⁊ .d. §. p
terea. ſed nō data capacitate poſſidentis illud qđ eſt acq-
ſibile ex priuilegio nō eſt acquiſibile ex antiqua cōſuetu-
dine ad hoc allego caſuꝫ in .c. cāmqꝫ de preſcrip. ⁊ iō mul
tum ſing. dixit Jo. de imo. in .c. ij. de prebē. li. vi. quidā ſte
tit per .c. annos qbus nō ſoluit decimas qđ pp h nō pōt
allegare ſe exēptū qꝛ nō potuit poſſidere ius decimādi cū
ſit ſpūale ⁊ cōſuetudo tanti tpis non equerať priuilegio
vt in .c. cāmqꝫ ⁊ idē dicit in multis regibus cōferentibus
prebendas in regnis ſuis ex tpe cuius nō extat memoria
in ꝯtrium qꝛ ſi allegarent ꝯſuetudinē ſuccūberent ſecus ſi
allegarent priuilegiū ꝓprie dicēdo ꝙ per tā veſtutū tpa

cōtulerūt pbendas ꝓpria ſciente ⁊ nō ꝯdicente ⁊ pp hoc
dicerent ſe priuilegiatos de quo vide per bal. in .l. reſcri-
pta. C. de preci. ipera. offe. ⁊ per do. abb. i. c. cāmqꝫ de pre
ſcrip. ⁊ in .d. c. ſup quibuſdā. §. preterea de ver. ſig. ¶ Et
21 ex eiſdē vbis † nota duo ſigna ex quibus cōfertur iuriſ-
ditio ordinaria. ſ. priuilegiū ⁊ cōſuetudo .c. nouit de iudi.
c. duo ſimul de offi. ordi. c. accedētibus de priuile. ¶ Vl
timo no. ꝙ vbi cōſuetudo aut priuilegiū tribuunt iuriſdi
tionē inferiori ordinario videnť tribuere priuatiue exclu
ſo ſuperiore vñ qđ dicit eſſe veꝝ do. an. ſi lex ſpecifice aut
cōſuetudo hoc diſponat alias ſecus allegat .c. paſtoralis
cū gl. ⁊ .c. cū ab eccſiaꝝ ⁊ .c. irrefragabili. §. exceſſus ꝺ of
fi. ordi. ego dico ꝙ hec doctrina do. anto. cōfundiť p tex.
l. vlt. C. de canoñ. preſtationibus li. x. ⁊ ibi Angel. colli-
22 git p illū tex. † ꝙ ſi vn⁹ officialis eligiť ſpāliter ad offici
um cōtra bannitos qđ illa ſpecies iuriſditionis eſt abſtra
cta ab vniuerſali officiali ⁊ iō ꝯ bānitos quo ad illaꝫ ſpe
ciem iuriſditionis nō poterit ſe ipedire poteſtas nec capi
taneus. ego tetigi iſtum paſſum bene in .c. ſtuduiſti de of.
lega. vide ibi dicta ſed pro nūc habeatis remiſſiones An
ge. in .l. cū pretor. ff. de iudi. ⁊ in .l. cōſulem diualis. C. de te
ſta. ⁊ in .l. vnos. C. de diuerſis offi. li. xij. ⁊ in .l. i. C. vbi ⁊
apud quē. ⁊ do. pe. de ancha. in cōſilio. cliij. ⁊ in .c. ſtudui
ſti de offi. lega. ⁊ in .c. tibi qui de reſcriptis li. vi. ⁊ in .c. per
hoc de here. eo. li. archi. xvi. q. ij. in ſūma ⁊ in .c. viſis ⁊ in
c. cū epūs de offi. or. li. vi. Cy. ⁊ Bar. in .l. i. C. de offi. pfec.
vrbis Ja. de are. in .l. qđ in rex. §. ſi quis poſt. ff. de le. i. bñ
dictus de plōbino in .l. rhnps in. §. ſi. ff. de fideicō. li. Bal.
in auct. habita. C. ne filius pro pa. ⁊ in .l. i. ff. de offi. cōſu.
⁊ i .l. nulli. ff. quodcuiuſqꝫ vniuerſi nomine ⁊ in .c. vno de
legatorū de offi. deleg. ⁊ in .c. paſtoralis de offi. ordi. ⁊ in
.l. ſi in aliquā. §. ſi. ff. de offi. procōſul. Bar. in .l. ſemel. ff. ꝺ
muel. do. pe. de ancha. in .c. nouit de iudiciis do. Ant. in .c.
ceterū de iudi. do. abb. in .c. auditis de preſcrip. ⁊ in .d. c.
ceterū ⁊ in .d. c. irrefragabili. §. exceſſus. Jo. de imol. in .l.
ticie textores poſt alios. ff. de le. i. ¶ Venio ad gl. oppo.
23 pro eius enucleatione † iſta dictio maxie appoſita in iſto
tex. eſt implicatiua qꝛ iplicat idē in caſu contrario. c. cum
olim de teſti. c. auditis de elec. iſta allegant hic doctores
ego allego tibi preſtantiora iura .c. ad abolendā de filijs
preſbyter. c. illud .xii. di. c. tibi de reſcript. in. vi. cle. i. de iu
di. cle. i. de rerū permu. c. illo vos de pigno. c. ij. de maleſi
cis in extrauagāti ad reprimendā in ver. maxime ⁊ ibi
Bar. ⁊ adduco .c. oēs filij in ti. ſi de feudo defuncti fuerit
cōtrouerſia in vſib. feu. glo. in .c. auditis ꝺ elec. ſcribentes
oēs in .c. i. de excep. do. abb. i. c. ii. or. ꝺ cog. do. car. in .c. dā
24 namus de ſum. tri. ⁊ ſic inuenit iſte tex. † qđ epūs pōt puniř
re ſuū ſubditū delinquētem extra ſuam dioceſim. ſed in ꝯ
rium facit .c. placuit .vi. q. iii. ⁊ .c. i. de rapto. vbi quis pu
nitur ibi vbi delinquit. ¶ Glo. iſta ſoluit ꝯrium duob⁹
modis primo qđ iſta dictō maxie exponiť pro tātū ſed eſt
iproprie expoſitio qꝛ reſtringit illud verbū maxie cū ꝺ ꝓ
prio ſuo ſignificato ſit iplicatiuū per iura allegata ſupe-
rius ⁊ iſtud eſt bene notandū pp ſtatuta in quibus appo
nitur iſtud verbū maxie qꝛ dꝫ intelligi ꝓprie ⁊ ſic iplica-
tiue. ſimile dicimus de hoc verbo pſertim qꝛ ſua ꝓpria ex
poſitio eſt maxie ſed iproprie poniť pro tantū ꝺ quo in .l.
illud. ff. ad .l. aquil. ⁊ in .c. i. de excep. ⁊ eſt glo. in .c. per tu
as. J. de ſimo. quā allegat pro ſin. do. car. ⁊ ibi glo. in .c. il
lud ꝺ preſump. ⁊ ſic expoſitio iſtius glo. eſt violatio litte-
re debemus enim ſtare verbis legis nā cordis preco ver
ba ſunt vt dicit bal. in tractatu ſciſmatis ⁊ iperator lin-
25 gue cor eſt vt dicit bal. in .c. mandatū de reſcript. † voces
enim ſunt ſigna eorū que ſunt in aia paſſionuꝫ note teſte
b pho. ᵇ habeť in .l. labeo. §. idē tubero. ff. ꝺ ſupelecti. lega. ⁊
per ꝯñs debet ſtare in ſuo proprio ſignificato iſtud vbuꝫ
maxime ⁊ propter hoc glo. tranſit ad ſecūdam ſolutōeꝫ
vꝫ ꝙ ſi agitur ad penam excōicationis vel ꝺ beneficio ci
uiliter iuriſditio cōpetit iudici delicti ſed ſi agiť ad penā
dpoſitionis cognoſcit dūtaxat proprius epūs ⁊ ita proce

ᵃ ¶ Domicilij
adde bal. in .l.
ii. C. ꝺ eunuc.
⁊ .d. car. ⁊ oēs
doct. i cle. ij. §.
deniqꝫ. q. ij. de
re iudi. q istaꝫ
q. in terminis
tangiť.

ᵇ ¶ Philoſo-
pho. habetur
originaliter de
quo alibi in .l.
phier. in prin
cipio.

a ¶ Bal. iſ ho|m nibus adde d. car. in cle. i. de teſta. bal. in auc. q rogatuſ in fi. C. ad trebel. Canoniſtas in. c. i. de conceſſi. preben. vbi vide.

dit hoc capitulū. deponet ergo a proprio epiſcopo ⁊ iſtō
ſentiunt Jo. philip. vin. ⁊ Hoſt. quorū ſunt hec gl. ¶ Sꝫ
hoſti. tenet ɔ̄trium per. c. ſ. proximū ⁊ hoc vt verius ſequit
hic do. Car di. intelligendu tñ quod delinquens reperiat
in locu delicti cle. paſtoralis ver. quod ſi punitio de re iu-
di. ſed ſi ibi nō reperiſ nō pōt iudex delicti cōtra eū ꝓce-
dere niſi ſit citatus p iudicē territorij vbi degit ⁊ ad iſtas
iudicis dlicti vel de more ſit ad eū remiſſus vt in dicto. §.
quod ſi punitō ſi tamē haberet bōa i territorio delicti poſ
ſet ſuper illis bonis iudex delicti ꝓcedere cōtra eū non ci
tatum mō predicto nec remiſſum. de iudice vero domici-
lij dicit qō pōt cognoſcere de delictis ſuoꝝ clericoꝝ etiaꝫ
alibi cōmiſſis vt no. in. c. ſi. ſ. eo. ⁊ ita quieuit do. Car. hic
¶ Sed do. Anto. hic dicit quod. c. ſ. primū loquiſ in pe
na depoſitionis ⁊ ſiue veniat iponenda pena depoſitiōis
ſiue alia ordinarius iudex in aliquos nō ſubiectoſ cogno
ſcit de delictis cōmiſſis per ipſus nō ſubiectos exiſtentes
in dioceſi ⁊ non extra ⁊ ſic bona eſt expoſitio quod dictio
maxime ponaſ pro tantū. ſed in eos qui ſubiecti ſunt rō-
ne domicilij ſiue itra ſiue extra dioceſim pōt ipſos punire
ordinarius. l. i. ⁊ ij. ⁊ auct. qua in ꝓuincia. C. vbi de cri.
agi oportet ⁊. c. i. de rap. ⁊ qō no. in. c. ſi. ſ. eo. ita hic reſidꝫ
16 do. Anto. ſed do. abb. hic cōcludit aut queriſ † vtrū iudex
delicti poſſit deponere clericū delinquētem in ſua dioceſi
⁊ dicit quod ſic ſi ibi reperiaſ allegat. c. ſ. proximum iura
enim tribuunt iuriſditionē in perſonā delinquētis rōne ō
licti ſine aliqua diſtinctione vt habeſ in. c. ſi. ſ. eo. Si autẽ
ibi nō ineniatur nō habet iuriſditionē i perſonā vt in cle
men. paſtoralis de re iudica. ¶ Aut queriſ vtrū ꝓprius
epūs poſſit punire ſubditū ſuum de delicto cōmiſſu extra
ſuam dioceſim ⁊ videſ hic tex. quod ſic nō iproprīādo lit
teram ⁊ licet Jo. an. hic ſimpliciter tranſeat tñ hoc apte
voluit in. c. vt animarū periculis de cōſti. li. vi. quod ſiue
ſubditus delinquat extra dioceſim ſiue in loco exēpto dio
ceſis pōt rōe ſui ɔueniri corā iudice ſuo ⁊ idē tenuit Jo.
de ligna. in cle. paſtoralis de re iudi. vbi querit vtrū puni
et eū ſecūdū ſtatuta. ¶ Nec ob. d. c. vt nigrum vbi dicitur
quod delinquens extra dioceſim non ligaſ ſtatuto ſui epī
qꝛ loquiſ qñ pena iponiſ ipſo iure nō enim ligat qꝛ ſic li-
garet extra ſuam dioceſim ſecus ſi vult eum puniri in ſua
dioceſi ſecundum ius cōmune vel ſecundum ſtatuta ſua
nō iponentia penam ipſo facto tunc eni pōt pro hoc facit
tex. in. l. i. ⁊ ij. ⁊ iij. ⁊ auc. qua i ꝓuīcia. C. vbi ō cri. agi oꝫ
⁊ dicendu ɔ̄trium iſte forus ratione domicilij ſuperflueret
cū ſortiatur quia forū rōne contractus rei vel delicti iſte
ergo forus domicilij eſt generalior omnib⁹ alijs qꝛ ideo
poteſt ſubditus conueniri de cōtractu alibi facto vt not.
in. c. dilecti. ſ. eo. ⁊ ō re alibi ſita nota. in. l. fin. C. vbi i rē ac
tio. ⁊ de delictu alibi cōmiſſo habeſ in. c. ſi. ſ. e. ¶ Sꝫ Jo.
and. poſt odoff. in addi. ſpec. in ti. de compe. iudi. adi. §. i.
verſi. vi. rōne criminis ⁊ vſi. quod ſi cōueniſ. videſ hoc di-
ctum reſtringere vt procedat qñ ꝓceditur per viam accu
ſationis ſecus vbi ꝓceditur per viam inquiſitionis qꝛ tūc
iudex agit ad vindictā ⁊ ſua non intereſt ex quo nō deliqt
in ſuo territorio. Nam in locu domicilij pōt cōueniri nō
ex eo qꝛ delinquit ſed quia ibi ſortitur forum ⁊ ſic dꝫ au-
dire accuſantē ⁊ ex hoc capite poterit iſtum talē punire ſi
delictum fuerit ꝓbatum ſed inquiſitio delicti principaliſ
concernit delictū quod nō cōtingit iudicē ſi extra ſuū ter
ritorium fuit cōmiſſum ⁊ iura canonica que late permit
tunt inquiſitionē dicit ꝓcedere in ſuo foro ⁊ ſic videſ ſen
tire quod iſta limitatio procedit dūtaxat ſecundum iura
ciuilia. ¶ Sed ſecūdum iura canonica ſecūdum que pōt
iudex procedere tam per viam accuſationis quā per viā
inqſitionis erit ſecus ⁊ plus dicit Do. Anto. in. c. ſi. ſ. eod.
quod etiā de iure ciuili poſſet per viam inquiſitionis ꝓce
di. ¶ Nam cauſa quare in loco domicilij poteſt accuſa-
ri licet alibi deliquerit eſt qꝛ vbicunqꝫ delinquit ſubditus
ſubijcitur iudici domicilij ⁊ hoc etiā habet locum ſiue ꝓ
17 cedaſ per viā accuſationis ſiue inqſitionis. ¶ † Itē ſicut

intereſt iudicis delicti purgare prouinciā malis homini-
a bus⁹ vt. l. congruit. ff. de officio preſi. eodem mō intereſt
iudicis domicilij caſtigare ſubditos ſuos ⁊ prouinciam
ſuam mandare de talibus hominibus lꝫ alibi deliquerunt
vt in. d. l. congruit. ⁊ iſtud etiam voluit Cy. ⁊ Bart.
in. l. cūctos populos. C. de ſum. trin. vbi dicit ꝙ ſi ex ſtatu
to municipali poteſt procedi per viam inquiſitionis po-
terit procedi cōtra delinquentē ſubditū extra territoriū
⁊ placet hec doctrina do. Abb. hic. ¶ Ego addo eūdeꝫ
18 Do. abb. in ſuis conſilijs conſilio. xxv. † vbi refert fuiſſe
in facto dubitatū quidam habens domiciliū viterbij cū
eſſet corneti mandauit ibi occidi quēdam ciuem corneti
qui re vera fuit occiſus deide recedēte eo viterbio ⁊ rede
unte viterbium gubernator corneti ⁊ viterbij habens po
teſtatem legati delatere veniens corneti audita infamia
dicti homicidij dū veniret viterbium fecit illum mandā-
teꝫ capi ibi ⁊ poni in manibus poteſtatis viterbij fuit du
bitatum vtrū poſſet inquiri vel accuſari viterbij de crimi-
ne cōmiſſo corneti ⁊ conſuluit quod ſic ⁊ nō inducit aliō
i illo cōſilio niſi iura ⁊ rationes quas ⁊ que hic allega-
uit ⁊ ſuperi⁹ retuli. ¶ Ego lōge miror ō domi. Abb. qꝛ
cōſulendo cum maiori deliberatione debuit moueri nō
inueſtigauerit ⁊ adduxerit alia iura ⁊ inaſit iſte mos ce-
lebres ⁊ preſtantes viros vt fuit Bar. ⁊ multi alij qui ſi-
cut ſcripſerunt in lecturis cū occurreret poſtea queſtio in
facto nihil aliud de nouo adducebant niſi que olim in le
cturis ſcripſerant. ¶ Ego autem quāquaꝫ tenuis ⁊ par
per ſim Doctor tamen conſulendo adduco plura ⁊ ſub-
tiliora ⁊ preſtantiora quā ego fecerim in lecturis deo ſu-
19 premo ſit gloria ſempiterna †. Et etiam vehementer ad-
miror cū eſſet religioſus ⁊ abb. ⁊ ſummus canonum pꝰ
cōſuluerit in cauſa criminali vbi inquiſitus veniebat de
capitandus. ¶ Ego autem ſum laycus habens vxorem
⁊ filios diuina ſpirante ope. nūquam volui cōſulere vbi
ageretur de mutilatione capitis vel mēbri nihilominus
expedit reipublice vt maleficia non viuant ſuper terram
c. non eſt credēis. xxiij. q. v. c. vt fame de ſenten. exc. l. ita
vulneratus. ff. ad. l. acquil. ¶ Adde etiam qōem Cy. mi
rum in modum diſputauit hanc quod in ciuitate ſeneruꝫ
⁊ per varia ⁊ ſubtilia argumenta tenuit contra odoffre.
quod iudex domicilij poſſit procedere per viam inquiſi-
tionis vel accuſa. retuli ⁊ ſequutus eſt docto. ſupremus
Bar. in. l. cunctos populos. C. ō ſum. tri. ⁊ fi. ca. ſed Bal.
ibi ad fi. arguit contra Cy. ⁊ Bart. in verſi. iu conſidera
qō decernere actionem vel accuſationem non dicit ordo
iudicii ſed dicitur quid ſubſtantiale. l. i. C. de ordine iudi
ciorum ita decernere inquiſitionem ſeu inquirendi pote
ſtatem non eſt proprie ordo iudicii ſed ſicut ſe hꝫ accuſa-
tio ad eſſe cōdempnationiſ eodē modo ſe hꝫ ⁊ iquiſitio ō
apparet qꝛ ſi preſcribitur pena eneruaſ ia totū. l. querelā
. C. de ſal. Ex hoc apparet ſecūdum eum quod argumen-
tum ab ordine iudicii qō facit Cy. ⁊ Bar. non procedit
¶ Item non ꝓcedit argumētum de. l. ſi quis in hoc ge-
nus qꝛ licet locus non ſit ſubditus tamen eſt in circuitu ⁊
habitu iuriſditionis argu. l. in modicis. ff. de contrahen.
emp. ¶ Preterea inquit dicere quod iudex qui preciſe
iurauit ſeruare ſtatuta ⁊ nō imponere penā alienā quam
ſtatutorum in hoc caſu inquirit ⁊ aliter punit vñ non eſt
bene dictum inqſitum Cy. ⁊ Bart. voluit quod hoc caſu
iudex iponet penam iuris cōis vel ſtatuti loci in quo de-
linquit ⁊ non penā ſtatuti vigentis in loco domicilii qꝛ i
hoc non iurauit iudex in auct. iuſiurādū quod preſtaſ ab
his. fin aliter dicit ſe credere quod delictum ſequiſ caput
delinquentis quocūqꝫ vadit merito ergo poterit per pro-
prium iudicem puniri etiam inquirendo ⁊ non attenta q̄
litate loci ſed qualitate perſone que eſt affecta propter ō
lictum. ſicut enim in ciuilibus officium ſuum ex omni eſt
impartitur ita in criminalibus cum redigantur ad inſtar
ciuiliū procedendo arg. l. abſentem. ff. de penis ⁊ ita ge-
nit ibi Bal. ⁊ idem Bal. in. l. ſi. ff. ō iuriſ. om. iudi. ſequiſ
opi. Cy.

30 opi. Cy. ⁊ Bar. nullatenus motiuus facit. ¶ Addit iſ vnum quod delicta alibi cõmiſſa aggrauent delinquẽtẽ in domicilio ſuo vel alibi delinquẽtem allegat .l. ex ea. ff. de poſtu. ⁊ eſt dcm̃ valde peregrinũ ⁊ multos vidim⁹ in hac ciuitate delinquẽtes decapitari ꝓpter aggrauationẽ delictorũ que alibi fecerũt idẽ voluit idem Bal. in auc. ſz nouo iure. C. de ſeruis fugi. Bar. in .l. ſi cui. §. ſacrilegiũ ff. de accuſa. Saly. ce. in .l. ſeruos. C. ad .l. iul. de vi. pu. ⁊ d. auc. ſed nouo iur. vbi ẽt per Ang. ⁊ idẽ voluit Pe. de ancha. in .l. fi. ff. de iur. om. iudi. ⁊ in repe. c. i. de cõſti. do. abb. in. c. i. de pe. moderni in .c. i. de clerico percuſſore. ſed Saly. i. d. l. cũctos populos vt merus ⁊ nudus recitator tranſit cum dicto Cy. ⁊ Bar. ibi ſed Pe. de ancha. in repetitione .c. canonũ ſtatuta de cõſti. in .xij. queſtione ꝑnci pali tangit ⁊ dicit ſe reaſſumpſiſſe hanc qõnem in repe. c. poſtulaſti. J. eo. ſed pro certo idez do. Pe. in prefata ſua
31 repetitione attingit iſtũ caſum ſed dũtaxat tangit † vtruz iudex domicilij poſſit punire ſecundũ ſua ſtatuta delinquẽtem extra ſuam diocesim ſed nõ tangit iſtum paſſum verũ per viam inquiſitionis an per viam accuſationis poſſit ꝓcedere ⁊ eſt paſſus dubitabilis deus labia mea aperiat. Et videt quod iſte tex. probet quod per viaz accuſatõis vt apparet in ver. cõquerẽtes ad ordinariũ habere recurſum ⁊ ſic loquit tex. de accuſatore põt eni accuſari delinquens alibi corã iudice domicilij ⁊ per ↄ̃ñs ſequit ꝙ nõ poterit inquirere. ⁊ eodẽ mõ videt poſſe rñderi ad. c. ſi. J. eo. in ver. rite cõpelli potuit vt ibi aduerſarius rñderet ⁊ adduco rõnem forte incõuincibilem hoc mõ lz quis delinquat in vno loco tñ poſſibile eſt quod in alio loco virtuoſe viuat ⁊ maxime in loco ſui domicilij ⁊ adduco tex. valde ſing. in .l. ij. §. poſtea deinde. ff. de ori. iur. ⁊ ibi dicit Bal. per illum tex. quod bãniti de vna patria honorant in alia ⁊ hoc eſt ſecũdum eũ ibi quod bãniti nõ ſunt infames vt dixit glo. in .l. i. C. de modo multarum ⁊ in .l. ſi. C. de ſuſpec. tutorib. ⁊ in .l. iij. §. tutores. ff. eodem ⁊ per conſequens ceſſat ratio Cy. Bar. ⁊ aliorũ dicentiũ quod expedit rei publice purgare prouinciam delinquẽtibus qꝛ debet reſtringi ad delinquẽtes ibi. ſecus ſi alibi delinquerunt ⁊ in loco domicilij honeſte viuant ceſſat eniz tãc rõ inquirendi qꝛ ſufficit ꝙ iudex domicilij ſit parat⁹ reddere ius conquerentibus de illis talibus delinquentib⁹ ⁊ ꝑ hoc tollitur illud quod ſuperius dicebatur ꝙ cũ de iure canonico regulariter ſit permiſſa inquiſitio vt in .c. qualiter el. ij. de accuſa. ꝙ de iure canonico poterit inquiri ad purgandam ꝓuinciam delinquentibus ibi. ¶ Et ſi dicatur quod delictum ſequitur delinquentem quocunqz vadat ſicut obligatio ſequitur obligatum ⁊ lepra ſequit leproſum .c. cito turpem. i. q. i. gl. in .l. ex ea. ff. de poſtu. ⁊ in .l. frater a fratre. ff. de condi. inde. ⁊ ideo dixit Bart. in .l. cunctos populos. C. de ſum. tri. quod lz mulier ducta ad ꝓſtibulum fuiſſet erepata de manibus familie poteſtatis ⁊ aufugerit tñ quocũqz vadit nõ poterit facere teſtm̃ qꝛ poterit reſponderi quod inſequitur eam in loco domicilij ſi ibi accuſet ſed ſi nemo accuſat eam videt quod ordinarius nõ poterit inquirere ⁊ adduci poſſet ſimile quod fecit dominica veritas cui cum preſentata fuiſſet adultera dixit mulier vbi ſunt qui te accuſant q̃ rñdit nemo nec xp̃s voluit eam cõdẽpnare vt in .l. reſcripto. §. ſi qs accuſatorem. ff. de mune. ⁊ hono. ¶ Preterea facit † inquiſi
32 tio reſpicit principaliter iniuriã publicam ⁊ ſecũdario iniuriam priuatã ſed res publica nõ dicitur offenſa ex crimine alibi cõmiſſo ergo ſequit ꝙ iudex nõ poterit ex officio ſuo inquirere ⁊ ſic ceſſabit inquiſitio. ¶ Preterea ſufficit hoc nullo iure caueri qꝛ cum inquiſitiones ſint regulariter prohibite vt no. in .l. ii. §. ſi publico. ff. de adult. caſum obmiſſum relinquemus iuri communi ſufficit tertio ꝙ nulla lex dicat poſſe inquiri. d. l. reſcripto. §. ſi quis accuſatorẽ. ¶ Preterea faciat nõ extendit vlterius officium qꝫ extendat iuriſdictio vt no. in .l. i. ff. d iur. om. iudi. ſed iuriſdictio nõ extẽdit extra territoriũ vt in .l. fi. ff. de iu. om. iudi. ergo nõ extendit officium eius. Preterea adduco. c. deus omnipotens. ii. q. i. ⁊ .c. qualiter el. ii. de accuſ. quem tex. induco hoc mõ iudiciũ noſtrũ dz ſe cõformare iudicio dei vt. c. noſtrã vt eccleſiaſtica beneficia. Et ſimile dixit cicero in de ſenectute in hoc ſum⁹ ſapientes ꝙ naturam tãquã deum ſequimur. Sed deus ipſe qui eſt princeps ſupremus inquiſiuit ex officio ſuo cõtra delinquentes in territorio ſuo qꝛ dñi eſt terra ⁊ plenitudo eius optimo teſtante propheta ⁊ habet in .c. tua de decimis. Si ergo ſempiternus deus ex officio inquiſiuit cõtra delinquẽtem in territorio ſuo ergo multo fortius iudex terrenus debet inquirere de delicto cõmiſſo in territorio ſuo ⁊ non extra territoriũ ſuum. non enim apoſtolus erit ſupra eum qui miſit eum. Et vlterius adduco .l. congruit. ff. de offic. preſidis vbi dicitur congruit bono ⁊ graui preſidi vt pacata ⁊ quieta ſit prouincia quã regit ⁊ ſic loquit text. de prauis hominibus inquietãtibus ꝓuinciaz delinquẽdo ⁊ per cõſequens loqtur cõtra delinquẽtes in prouincia ergo ſecus erit ſi alibi delinquant quia ex tali delicto nõ efficitur ipacata ⁊ inquieta ꝓuincia domicilii. ergo recte intelligendo illũ tex. eſt ibi caſus cõtra Cy. ⁊ Bart. ⁊ ſequaces. ¶ Nec ob. cum Cyn. ⁊ Bar. dixerint ꝙ iudex domicilii de iure cõi hz iuriſdictionẽ cõtra ſubditũ delinquentẽ alibi vt hic ꝓbatur ergo poterit vti illa iuriſdictõne per viam inquiſitionis cũ qualitas de facili addatur
33 qꝛ rñdeo immo † qualitas facit diuerſificare ens ⁊ reponit illud in diuerſa ſpẽ vt dixit gl. fin. in .c. ſtatutũ de elec. li. vi. cõiuncto .c. lz canon. eo. tit. cũ ergo iſte tex. reſtringat hanc iuriſdictionẽ ad querelã aduerſarioꝝ. ergo nõ debemus extendere qñ nullus cõquerit. ¶ Nec obſtat cum arguit de rõne proprii itereſſe qꝛ expedit rei publice habere bonos ſubditos vt in auct. vt iudices ſine quoqz ſuffragio. §. cogitatio. Sed homines boni efficiũt ſi eis apponat pena ex ſuo facinore iuxta illud oderunt peccare boni virtutis amore. Oderũt peccare mali formidine pene. l. i. in princi. ff. de iuſti. ⁊ iur. qꝛ ad hoc poteſt rñderi ꝙ debeat attendi ad locũ in quo delinquentes deliquerunt vt eos puniat ex ſuo officio. Secus ſi in proprio domicilio nõ delinqerũt qꝛ ſatis dicũtur boni ex quo nõ delinquunt ⁊ ſatis eſt ꝙ poſſz eos punire ad querelaz accuſantium. ¶ Nec obſtat qñ dicit ꝙ inquiſitio ſuccedit in locum accuſationis qꝛ iſtud nõ procedit per oĩa. hinc eſt ꝙ ſuperueniente accuſatore ceſſat inquiſitio vt notatur per ſcribentes in dicto .c. qualiter ⁊ in .l. ea quidẽ. C. de accu. ⁊ ſatis eſt ꝙ poſſit puniri ad inſtantiã accuſatoris. Nec ꝓpter hoc dicit inquietari ꝓuincia. Et ita videt mihi de iure tenendũ vt voluit O doſſ. ⁊ Jo. an. ⁊ credo ꝙ de practica ſua teneatur opinio coꝝ tm̃ qꝛ eſt equior tũ qꝛ innitit
34 fortioribus rõnibus tene menti ꝑdicta. ¶ † Sed circa aliã dubitationẽ videndũ eſt vtrũ iudex domicilii poſſit punire deliquentẽ extra dyoceſim ſui domicilij. Pro certo qõ eſt multũ dubitabilis. Et qꝛ iſtud .c. eſt oneratũ nimis forte de ea dicetur in .c. ſequenti. vbi illam ad plenuz tetigit Pe. de anch. in ſua repetitiõe ⁊ Bar. in .d. l. cunctos populos. ⁊ Joã. cal. in repetitione .c. i. de rapto. vbi etiã per modernos ⁊ plene per Jo. de lig. in cle. paſtoral de re iudi. ⁊ per oẽs ſcribentes in .c. vt animarum de cõſti. li. vi. ⁊ per ſcribentes hic. ¶ Venio ad glo. ij. glo. iſta facit duo. Primo colligit ꝙ cõſuetudo dat iuriſdictionẽ vt in c. cõqueſtus .ix. q. iij. c. dilecti. de arbi. l. fi. C. de emã. libe. ⁊ .c. irrefragabili de offi. ordi. l. viros. C. de diuer. offi. li. xij. l. cum pretor. ff. de iudi. ¶ Secũdo opponit qualiter in hoc caſu poſſit conſuetudo vel priuilegiũ dare iuriſdictionez cum nemo ſibi vel ſuis ius dicere poſſit in .l. i. C. ne quis in ſua cã. l. qui iuriſdictioni. ff. de iuriſ. om. iudi. Soluit ꝙ dñs põt habere iuriſdictionẽ ordinariã ſup familiã ſuã ſicut magiſter hz iuriſdictionẽ ſupra ſuos diſcipulos vt in auc. habita. C. ne filius pro pa. Et ſicut eps̃ habet iuriſdictionem in canonicos ſuos ⁊ pater ſuper filiũ ſuũ. iij. q. vij. §. tria. ſed ſi fuerit recuſatus vt ſuſpectus dabitur ſibi

¶ Procedere. Vide ꝑ mã ⁊ reſolutione huius quotidiane q. in .l. i. ad ſi. C. vbi de cri. agi oꝫ ⁊ in .l. i. in ãñpe. eo. C. de ſum. tri. ang. in auc. vt lice. ma. ⁊ aui. §. fi. ⁊ bar. l. l. ſi cui. §. ſi. ð accuſa. inter qõ de iudice loci originis eſt magna altercatõ ex qua deciſione pendet reſolutio hui⁹ queſtio.

cõſuncius vel poterũt eligi arbitri. Pro enucleatiõe hu
ius glo.tria ſunt examinãda. Primũ eſt quã iuriſditio-
nem poſſunt iſti acquirere ex cõſuetudine. ¶ Secundo
an dñs magiſter parens z cõſimiles poſſint habere iu-
riſditionẽ in eos qui ſunt de ſamilia eorũ. ¶ Tertiũ erit
examinãdum quã iuriſditionẽ ſeu poteſtatẽ habeant iſti
35 prelati qui ſunt inferiores epõ. ¶ † Quo ad primũ quã
iuriſditionẽ tribuat cõſuetudo dicit dñs Abb. ꝙ ſimpli
cem iuriſditionẽ tribuit ſecũdum oẽs z eſt tex. hic aper-
tiſſimus z ꝓbatur ꝙ ẽt priuate pſone acquiri põt iuriſ-
ditio ſimplex ex cõſuetudine ꝙ alibi nõ eſt expreſſuz ſm
Jo.an.nam alia iura loquũtur in prelatis vel capl'is hã
tibus aliquã adminiſtrationẽ vt.c.accedẽtibus de exceſ.
prela.c.irrefragabili.§.exceſſus de offi.ordi.cũ oliz z.c.
auditis.d̃ preſcript. Sed i mero z mixto ipio ꝓbabiliter
dubitaſ z tenuit h̃ hoſti.ꝙ p cõſuetudinẽ nõ põt cõpetere
merũ vel mixtũ ipium z põderat iſtũ text.inq̃tum facit
mentionẽ de iuriſditione z nõ de mero vel mixto ipio. z
ita intelligit iſtũ tex. z.d.c.irrefragabili.§.exceſſus vt in
telligant de modica iuriſditione refert hic Jo.an. Frã.
accur.diſputaſſe hãc.q.ſed illã nõ determinauit ſʒ Ja.de
are.vt refert Cy.in.l.i.C.de emã.lib.tenuit merũ ipium
poſſe pſcribi etiã per tpſ cuius nõ extat memoria in ɔ̃triũ
cum illud hẽaſ a lege.l.i.ff.de offi.eius cui mã.eſt iuriſ.ſʒ
ex pſcriptione dicit ꝙ nõ acqriſ.l.ius emphiteoticũ.C.d̃
fun.ptimo.li.xi. Pet.z Cy.in.d.l.i.tenẽt ɔ̃trium qꝛ ſi ex
pꝛiuilegio cõpetere põt ergo ex cõſuetudine z in argu.fa-
cit iſte tex.eq̃parãs priuilegiũ z cõſuetudinẽ adinuicẽ tũ
qꝛ principes tacendo vſ pſentire vt tʒ Bar.in.l.i.ff.de aq̃
plu.arcẽ.dicit tñ cũ iſta icorporalia nõ poſſint pſcribi ni
ſi data patiẽtia eius de cuius pîndicio agiſ.l.ij.C.de ſer.
no. Inno.in.c.bone de poſtu.pla.z.c.cõquerente de offi.
ordi.nõ ꝓcedit pſcriptio niſi deſ ſcia pncipis cuius iura
pſcribunſ z.iõ refert ciuitates italie nõ potuiſſe hec iura
36 pſcribere cũ magno tpe ipator nõ fuerit in italia. † Sed
dubitaſ vtꝝ vacante iperio currat hec pſcriptio cũ papa
ſuccedat vacãte impio in iuriſditione vt in.c.lʒ.ñ.e.ſʒ non
decidit hãc dubitatiõnẽ ſed cogitãdum reliqt. Sʒ.d.ab.
hic dicit poſſe teneri ꝙ aut quis pſcribit ipiũ ɔ̃ ipatorez
z tũc cũ requiraſ ſcia iperatoris nõ curret pſcriptio va-
cante iperio qꝛ lʒ papa ſuccedat tũc tñ iperiũ caret deſen
ſore imediato. Et adducit elegans dcm̃ Innoc.in ſimili
37 in.c.olim de reſti.ſpo.vbi dixit † ꝙ cõtra eccleſiã inferio
rem vacantẽ nõ currit preſcriptio lʒ epõ pro ea agerẽ poſ
ſit z ſic ſuccedat in adminiſtratione eodẽ mõ in iperio lʒ
papa agere poſſit vacante iperio non tñ ſibi currit pſcri-
ptio. Et pro certo ad hoc ꝓpoſitũ eſt dictũ accõmodatiſ
ſimũ. Aut quis preſcribit merũ ipium ɔ̃ inferiorẽ cui il
lud cõpetit z tũc ſufficit eius ſcientia z allegat pulchrũ
ſimile dcm̃ a bar.in.l.ſi publicanus.§.in vectigalibus.ff.
38 de publica.vbi in effectu dixit † ꝙ ſi pſcribitur ius colli-
gendi paſſagiũ vel aliud vectigal ɔ̃ iperatorẽ requiriſ tẽ
pus cuius nõ extat memoria ɔ̃trium pro quo facit.c.ſup
quibuſdam.§.preterea de verb.ſig. Si vero preſcribit ɔ̃
inferiores a principe requiriſ minus tpſ. adducit ẽt do.
Abb.quod voluit Inno.in.c.cõquerente de offi.ordi.z
ꝙ merũ iperiũ cõſuetudine acquiri poſſit refert tenuiſſe
Archi.z Jo.an.in.c.cũ epũs de offi.ordi.li.vi.vbi dicunt
39 † ꝙ ex cõſuetudie põt cõpetere archidiacono ius audiẽ
di quaſcũq; cauſas in certa parte diocceſis ita ꝙ epũs nõ
poſſit ibi conſtituere officialẽ z ſic preſcribi põt iperiũ cuʒ
territorio. Idẽ voluerũt dñi de rota deciſione.cccxx.alle
gant.c.cũ olim.z.c.auditis de preſcrip.xvi.q.ó.iij.c.quĩ
cũq; de ordi.c.dilectus de exceſ.prela.c.accedentibus z
procedit hoc dcm̃ ẽt in eccleſia vt poſſit preſcribere ɔ̃ ca
nonicos ſingulares z alios bñficiatos vt poſſit eos cer
cerare excõicare z alia agere que ſunt meri ipeꝛij.c.dile
cti.c.ſignificauit de appel.c.dilecto.de ſen.excõi.lib.vi.z
40 ſic cõcludunt † ꝙ inferiores plati poſſunt pſcribere ea q̃
ſunt epãlis pñtis tam reſpectu legis dioceſane quam re

¶ Imperato rio adõ oẽs do cto.vltra bal.i auct.quas ac tio.C.de ſacro ſanc.eccl.z io. an.in additio. ad ſpe.in rub. de pſcrip. z vi de nouiſſimos ſcribentes hic vbi tamẽ in lo co ꝓprio iſtam materiam late examinant.

reſpectu legis iuriſditionis. z adducit hic do. Anto. qd
voluit do. Abb.allegatione.xcij.vbi cõcludit ciuitatem
Tuderti poſſe pſcribeſ merũ z mixtũ iperiũ quod hʒ ec
cleſia romana ibi z poſſe hanc iuriſditionẽ exercere i ſin
gulos z allegat quod voluit gl.in.l.nec nos.C.de diuer.
offi.li.xij.z in auc.de defenſ.ciui.in.l.nulla in gl.magna
z quod voluit bar.in.l.hoſtes.ff.de capti.z Hoſ.de lig.
in.c.cum nõ liceat.de preſcrip.z hanc cõcluſionem dicit
hic do.Abb.teneri per modernos que ꝓbatur in preſa-
tis iuribus z ideo ſic diſtinguit domi.Abb. quedã cõpe
tunt pncipi in ſignũ ſupreme ptãtis z iſtud nõ põt pſcri
bi.l.cõperit.C.de preſcript.xxx.anno. vbi nõ põt pſcribi
ɔ̃ ſolutionẽ debiti tributi quod debeſ principi in ſignuʒ
ſubiectionis reſpectu ptãtis ſupreme.nõ enim poſſet quiſ
preſcribere vt eſſet acephalus ideſt ſine capite.eſſet enim
hereticũ hoc ſentire quod ſm do. Abb.eſt indubitatum
reſpectu romani pontificis vt voluit Inno.in.c.cũ nõ li
ceat de preſcriptio.tex.z glo.in.c.nulla.xciij.diſt.glo.in
41 c.i.de clerico egro.li.vi. † Sed an ꝓcedat cõtra ſupremã
a poteſtatẽ iperatoris * vt quis poſſit preſcribere vt non ſit
ſubdit⁹ iperatori vt eſt rex Francie z aliqui populi Ita
lie remittit ad Bar.in.d.l.hoſtes.ff.de capti.z ad hoſti.
z alios in.c.per venerabilẽ.qui fil.ſint leg. Quedã ſũt re
ſeruata principi in ſignum cuiuſdã ꝓrogatiue de quib⁹
habeſ in.c.quod tranſlationẽ.de off.leg.z i.c.ſicut veniſ
de exceſſ.prelat.z iſta ſunt ipreſcriptibilia ſm do.anto.
pro quo facit glo.in.d.c.vnico.de clerico egro.li.vi. Sʒ
do.Abb.dicit ꝙ iſta poſſunt preſcribi interueniente ſcia
pape ſicut ex quadã ɔ̃ſuetudine proceſſit ꝙ legatus ab-
ſolueret ab excõicatione inflicta a canone ſi quis ſuadẽ
te.xvij.q.iiij.ſicut inuit tex.in dicto.c.quod tranſlationẽ
pro hoc dixit eſſe optimũ tex.do.abb.in.d.c.ſuper qbuſ
dam.§.preterea de verb.ſigni.vbi reſeruata principi poſ
ſunt preſcribi per tpſ cui⁹ initij nõ extat memoria p quẽ
42 tex.tenuit do. Ant.in.dicto.c.per venerabilẽ † ꝙ inferior
a principe põt querere ex preſcriptione poteſtatẽ legiti-
mandi z poteſtatẽ creandi tabelliones lʒ talis ptãs ſoli
principi cõpetat vt in.l.i.§.de aqua.ff.de poſtul.z quod
voluit Inno.in.c.cũ.p.tabellio.de ſi.inſtru. ¶ Quedaʒ
ſunt que cõpetũt rõne ordinis epãlis z iſta nõ poſſũt q̃-
ri ɔ̃ſuetudine per nõ habentẽ ordinẽ vt in.c.quãto de cõ
43 ſuetu.vñ dixit hoſt. † ꝙ iferiori nõ põt cõpetere poteſtaſ
deponendi quod eſt intelligendũ ſecũduʒ not.in.c.trãſ-
miſſa.de elec. Quedã ſunt meri vel mixti iperij vt eſt co-
gnitio cãrum criminaliũ ex officio publico ad finẽ publi
ce vtilitatis ſeu priuate z iſta poſſunt pſcribi vt dictuʒ eſt
44 † Que aũt dicanſ eſſe meri imperij vel mixti no.per bar
to.in.l.iperiũ.ff.de iuriſ.om.iudi.z habeſ in.c.quod ſe-
des d̃ offi.ordi. Et ad iſtũ tex.põt dici ꝙ nõ audebant co
hercere. ¶ Tu adde ꝙ inq̃tum Jo.an.z oẽs ſcribẽteſ
dicũt ꝙ cõſuetudo tribuat iuriſditonẽ homini pũato di
cas ꝙ iſte tex.hoc nõ probat vt ſuperius iam induxi z ſi
fiat diſcurſus per iura loquentia de cõferenda iuriſditio
ne per cõſuetudinẽ vt in.c.cũ olim z.c.auditis.de preſcri
ptio.z.d.c.accedẽtibus z.d.c.dilecti.nõ probat ꝙ con-
ſuetudo tribuat iuriſditionẽ alis non habenti z ſic recte
põdereſ glo.in.l.ſi.C.de emãcip.libe.quã miror a nemi-
ne hic fuiſſe allegatã nõ firmat hoc ſed loquiſ dubitati-
ue per verbum forte z bene merito dubitauit glo. ibi qa
non eſt dare caſum expreſſum legis de hoc niſi dicamus
45 † ꝙ vbi nõ eſt dare caſum legis ſufficit allegare auctori-
tatem maiorũ vt eſt tex.optimus z ibi ange.in.l.ſi idez
cum eodẽ.ff.de iuriſdi.om.iudi.z probaſ in.c.i.de deci-
mis.nihilominus oẽs fundãt ſe per iſtũ tex.z in hoc dor
mitauit illuſtre ingenium maiorum ¶ Secundo ad-
de inquantum dicit quod nõ currit preſcriptio vacante
imperio lʒ papa ſuccedat tamẽ nõ habeat proprium z
immediatum defenſorem. Ego adduco elegans cõſiliuʒ
do. Abbatis quod incipit videſ primo dicendũ ꝙ pſcri-
46 ptio.in ordine eſt.xxxiij.vbi ɔ̃ſuluit † fuit factũ quoddã
relictum

relictum eccleſie fratrū minorū ⁊ per octuaginta annos
non fuit petitū illud legatū ex parte eccleſie conſuluit ꝙ
eccleſia potuit reſtitui in integ. ⁊ mouet̃ q: non habebat
eccleſia illa ꝓpriū ⁊ ſpālem adminiſtratorē ⁊ ad hoc al
legat Inno. in. d. c. olim el pmo de reſti. ſpo. ¶ Et pon
dero occurrit q: videt̃ ſibi ꝯdicere. Hic enim dixit ꝙ nō
currit ex quo nō habet propriū ⁊ imediatū defenſorez ⁊
in illo cōſilio voluit ꝙ reſtituat̃ in integ. Et adduco vlte
rius pro hoc dicto Inno. caſum ad hoc valde ſingularē
in. c. primo de rebus eccle. nō alie. in. vi. vbi formaliter ꝓ
batur illud dictū. Et adduco qđ no. in. c. primo de pſcri.
47 † ꝙ lȝ vacante eccleſia conſtituat̃ yconomus qui agere
pōt pro eccleſia tñ eccleſia vacante nō currit preſcriptio
q: nō hȝ propriū prelatū. Et adduco ſimile ꝙ lȝ pupill⁹
hēat tutorē qui pro eo agere poſſit tñ ſibi nō currit pſcri
ptio. l. ſi. C. in quibus cauſis reſti. in integ. nō eſt neceſſa
ria. Et adduco quod voluit Bar. in. l. aliter. ff. de vſuc.
⁊ qđ voluit do. Abb. in. c. cū deputati de iudi. ⁊ in. c. cū
olim ⁊ in. c. i. de pſcrip. Et adduco rōnem habētem ner
uum iuris vbicūqȝ duo regulariter equiparantur a iure
lex loquens de vno habet locū in reliquo. Iſta eſt gl. ſin
gularis in. c. poſtquā. §. ſi. de elec. li. vi. Et facit gl. in cle.
i. de reſcrip. ⁊ in. c. ij. de cōfeſ. li. vi. ſed ipiuȝ ⁊ papatus re
gulariter equiparantur a iure vt eſt tex. multū ſing. in auc.
48 quō oportet epōs in princ. ergo ius diſponens † ꝙ vaca
te papatu nō currit preſcriptio eodē mō nō currit vacan
a te imperio * ⁊ per ꝯñs nō eſt opus recurrere ad illud di
ctum Inno. in. d. c. olim de quo do. Abb. ita glorioſe lo
quebat̃ q: iſta rō ſtringit ⁊ pungit q: lȝ papa ſuccedat i
perio vacante nihilominus impiuȝ vacabit. Et adduco
49 Bar. in. l. ſi publicanus in. §. ſi. ff. đ publica. vbi dicit † ꝙ
ciuitates Tuſcie nō pſcripſerūt ius exigendi vectigal ⁊
paſſagium longiſſimo tpe ⁊ mouet̃ q: ſicut non pſcribit̃
eccleſie vacanti ita nō preſcribit̃ imperio vacāti ⁊ nihilo
minus Bar. bene ſciebat ꝙ vacāte imperio ſuccedit pa
pa vt i. d. c. lȝ. ff. eo. ergo apte ꝯtra bar. ibi voluit ꝙ iperio
vacāte lȝ papa ſuccedat nō currit pſcriptio. Et ex hoc in
fero ad vnū qđ poſteris videbit̃ nouū ꝙ inq̄ſtum do. ab.
50 dicit eſſe indubitatū † ꝙ ꝯ papā nō preſcribit̃ vt quia ſit
acephalus tñ ꝯ imperatorē preſcribit̃ vt qđ nō cognoſ
cat eum in ſupiorē vt ſunt aliqui populi quos cōmemo
rare nō eſt meū ⁊ ēt aliqui reges quos ēt recenſet nō eſt
meū q: non vr̃ bene dcm̄. nā ſi papatus ⁊ imperiū regu
lariter equipant̃ vt in. d. auc. quō oȝ epōs. ergo ſicut non
pſcribitur vni eodē mō nō preſcribit̃ alteri. Multi erūt
qui nō capient hanc doctrinā fortaſſe in eorum erit illu
ſtrior pro iperio diuina aſpirante ope. ¶ Adde ēt inq̄ſ
51 tum dixit do. Abb. ꝙ † in eodē re minori tpe pſcribit̃ ꝯ i
feriorez a principe ꝙ̄ preſcribat̃ cōtra ipſum principē vt
per Barto. in. d. l. ſi publicanus. §. ſi. Pro illo dicto ego
adduco Bal. in. c. i. in titulo que ſint regalia in vſib. feu.
vbi rephendit Bar. inq̄ſtum voluit ꝙ ſi pſcribit̃ ꝯ tran
ſeuntes ꝙ requirit̃ tātuȝ tps ꝙ initij memoria nō exiſtat
¶ Et vlterius reqritur ſcia pncipis vel eius locū tenen
tis. iſtđ nō placet bal. q: ꝯſtat Imperatorē ſcire iſtos abu
ſus ⁊ q: non pſcribit̃ cōtra iperatorē vt in. d. l. cōperit. ⁊
ꝯ ſubditoꝝ libertatē ⁊ vtilitatē iđ cū nō tangat pncipez
eius ſpecialis ſcia nō requirit̃ per ea qđ no. Inn. in. c. cō
querente de offi. ordi. ¶ Tu tene dcm̄ Bart. q: per hoc
efficit̃ deterior ꝯditio pncipis. Et adduco ēt quod pul
chre voluit Bal. in. l. ij. C. de ſeruitu. in nona col. vbi dicit
52 † ꝙ princeps in legitimādo hȝ plenitudinē ptātis ⁊ pōt
auferre ius queſitum vni ⁊ cōferre alteri. Sed ſi commit
tat ius legitimandi comiti palatino non habebit ille co
mes palatinus plenitudinē ptātis in legitimando. Ecce
nunc ꝙ vnū ⁊ idē ius reſidens in principe ⁊ reſidens in
inferiori aliter iudicat̃ prout eſt in principe ⁊ aliter iudi
catur prout reſidet in inferiori. Et adduco eundē Bald.
53 ibi in octaua col. in. vij. qđ. vbi dicit † ꝙ ſi papa cōcedit
mihi aliquid de plenitudine poteſtatis an ꝯ me poſſit pſ

ſcribi dicit ꝙ ſic ⁊ allegat Inno. q: mea poſſeſſio nō eſt
papalis ſed eſt priuata ⁊ per mutationē perſone mutat̃
priuilegiū. l. ſed ſi reſtituat̃. §. i. ff. de iudi. l. paulus. ff. đ ac
quirē. here. ⁊ allegat Bar. in. d. l. publicanus. §. fin. Ad
duco glo. maiorē peregrinā in. c. volumus. xvi. q. iiij. ⁊ ar
54 chidia. ibi vbi volunt † ꝙ ꝯtra eccleſiā exemptā pſcribit̃
ſpacio quadraginta annoꝝ quatenus pīudicatur illi ec
cleſie ſed quatenus preiudicat̃ pape ſecus. Idem voluit
glo. in. c. dilectus de capel. mona. facit quod habet̃ in. c.
ad audientiā de preſcriptio. ⁊. c. cū dilecta de cōfirmat.
vti. vel inuti. ⁊ quod voluit do. abb. in. c. cū veniſſent de
iudi. ¶ Et inq̄ſtum ſuperius dcm̄ eſt ꝙ cōſuetudo con
fert iuriſditionez priuato homini alias nō habenti iuriſ
ditionē. Adde Lud. roma. in. l. i ſūma. §. deniqȝ. ff. de aq
plu. arcē. vbi allegat iſtū tex. ad hoc ⁊ pro eo dicit gl. eē
ſingularē in. l. latronē. C. quibus ad libertatē pclamare
nō lȝ. vbi vult ꝙ pro cōi doctrina doctoꝝ eſt glo. ibi. Sȝ
ſaluapace ſua dixeriȝ ibi nō ꝓbatur hoc nec gl. dixit ibi.
ibi enim dicit̃ ꝙ propter inſignē perfidiam aliquoruȝ la
tronū poteſt pnceps vel ꝓcurator fiſci mandare ꝙ qui
cunqȝ acceperit tales latrones ſit dominus eoꝝ que glo.
ſm Bal. ibi alibi nō reperit̃ q: hñitus captus debet iu
dici pſītari vt eſt tex. ſingularis ſm eum in. l. ſi. C. de ma
lefici. ⁊ mathe. ⁊ tñ pōt fieri capientis vt eſt tex. ⁊ gl. mi
rabilis ibi ſcōm eum ⁊ ſic non bene illam allegauit dñs
55 Ludo. ¶ Sed Archi. ix. q. iij. c. cōqueſtus † dicit per cō
ſuetudinē dari ordinariā iuriſditionē etiā priuate pſone
⁊ allegat tex. iſtū ⁊ Hoſti. ⁊ dicit ſe alibi non legiſſe ita
expreſſe de priuata perſona vt hic alia enim iura loquū
tur in abbatibus vel alijs prelatis ſeu collegijs vel alijs
aliquā tenentibus adminiſtratiōem. Pōdera bene q
oēs ſcribentes hic iſtū modū loquendi ꝙ alibi ita expſ
ſe non legimus dicunt fuiſſe dcm̄ Io. an. q: vt videtis ꝓ
prius illud modū loquēdi tradidit Arch. ibi. ego addu
co. l. cum pretor. §. is quoqȝ. ff. de iudi. in. ꝟ. more pp vi
56 impij vbi ꝓbatur † ꝙ per ꝯſuetudinē dari poteſt ptās đ
legandi ſicut per ꝯſuetudinē ꝯcedit̃ iuriſditio ⁊ imperiū
vt ibi videt̃ caſus ſm Ange. ex quo dat̃ limitatio ad. l. a
iudice. C. de iudi. que dicit delegatū inferioris nō delega
re nam ⁊ delegatus inferioris poterit ſi hoc hēat ꝯſuetu
do per illū tex. qui alibi nō reperit̃ ſm Angel. ibi tñ ille
tex. decidit ꝙ is poteſt qui alias habet iuriſditionē ⁊ ſic
ꝓbatur ibi ꝙ poteſtas delegandi cōpetit de conſuetudi
ne ei qui alś hȝ iuriſditionē. ⁊ ex illo tex. poteſt recte ar
gui ad illud quod ā. tenui ꝯ opin. hominū. nihilominus
ego ſequor cōem opi. ⁊ adduco vnū quod poſteris om
nibus videbit̃ nouiſſimū ⁊ eſt mea inuentio. ad in. d. l. cū
57 pretor in. §. ſi. in ꝟſ. moribus probat̃ † ꝙ ꝯſuetudo itro
duxit ꝙ mulier nō ſit iudex ergo a ꝯrio ꝯſuetudine indu
ci poteſt ꝙ mulier ſit iudex ⁊ habeat iuriſditionē. Et ad
duco in arg. l. captatorias ſaſtitutiones ſenatus ꝓbauit
58 ff. de here. inſti. per quē tex. dicit ibi Ang. † ꝙ poteſt con
ſuetudo ſeu ſtatutū introducere ꝙ inſtitutio captatoria
valeat ⁊ teneat. ⁊ adduco. l. moribus lacedomonioꝝ. ff.
de vulg. ⁊ pup. vbi ē ſubſtitutio moribus introducta ergo
ſequit̃ ꝙ moribus tolli potuit ⁊ allego text. ſ. l. more ciui
tatis noſtre. ff. de acqui. here. vbi conſuetudine introduci
poteſt ꝯriuȝ quod ibi dicit̃. Ex iſtis ſequit̃ ꝙ cum ſm re
gularem diſpōnem femine nō competat iuriſditio vt in
l. femine. ff. de reg. iur. ⁊ no. in. c. dilecti. de arb. ſed in. d.
l. cum pretor. §. ſi. dicit̃ ꝙ cōſuetudo introduxit ꝙ mulie
er non habeat iuriſditionē ⁊ ſic non ſit iudex ergo a ꝯrio
ſenſu poteſt conſuetudo inducere ꝙ mulier habeat iuriſ
ditionem ergo ſequit̃ neceſſario ꝙ conſuetudo confert
iuriſditionē perſone priuate alias non habenti iuriſditō
nē. ⁊ ſic ab initio ſeculi cōis opi. probatur ibi. ⁊ ideo di
ci illud qđ ſcriptum eſt a propheta oculos habēt ⁊ non
59 videbūt. ideo ſupremo pncipi ſit gloria ⁊ ipiū. ¶ † Ad
de etiam inq̄ſtum tangunt ſi merū ⁊ mixtum iperiū pſcri
batur longa pro certo materia eſt ⁊ vltra doc. ſuperius

a ¶ Vacante imperio, adde oēs doct. in. c. lȝ ex ſuſcepto. ff. eo. ⁊ in. l. na turaliter đ vſu cap. ⁊ bal. in. l. cum notiſſimi §. Immo de pſcriptio. pe nor. ⁊ oēs mo dernos in. c. i. đ preſcrip. vbi iſta materia la te tangit̃.

relatos mix in modū eam diſputauit Bart.in q̄ōne ſua
incipiente apulus.⁊ ēt ſapient̄ de ea dixit in.l.i.C.de emā
60 cipa.libe.ſed Bar.in.l.i.ff.de dam.infec.dicit ꝙ eſt † tri
plex ciuitas.quedā d̄r larga ciuitas ſicut eſt ꝓuīcia ⁊ iſta
vtit̄ mero ⁊ mixto imperio ⁊ in iſta nō opus q̄rere de ꝑ
ſcriptione.quedā ēt eſt larga ciuitas que ꝯſtituit ciuitatē
dūtaxat ⁊ iſta de iure cōi h̄z iuriſdictionē ſed merū ⁊ mix
tum iperiū nō h̄z vt in auc.de defen.ciui.§.inſinuandū.ſʒ
fallit hoc in ciuitate romana q̄ h̄z merū ⁊ mixtū iperiuʒ
.l.i.§.cum vrbem.ff.de offi.prefe.vrbis.Fallit etiā in ci
uitatibus Lōbardie quibus fuit cōceſſuʒ meꝝ ⁊ mixtuʒ
iperiuʒ ex priuilegio vel ex cōſuetudine legittima vel for
te vtuntur eo de facto ⁊ nō de iure.Sed idē bar.in.l.ipe
riū.ff.de iuriſ.om.iudi.dicit ꝙ cōpetit iperiū priuilegio
ꝯſuetudie vel preſcriptione.Et ex hac doctrina bar.ſeq̄t
61 vnū quod eſt preſtanti viro dignū † ꝙ cū hodie quelibʒ
ciuitas ſit ꝓuincia vt eſt glo.ſing.in.l.ſi.C.de preſcript.
lon.temp.ſeq̄tur ꝙ ptātes illaꝝ poſſūt exercere meꝝ ⁊
mixtū iperium ſicut p̄ſides olim miſſi ad regendas ꝓuin
cias exercebant meꝝ ⁊ mixtū imperiū.l.ſollicitas.§.qui
vniuerſas.ff.de offi.preſi.Sʒ idem bar.in.l.in ſūma.§.de
niqʒ.ff.de aqua plu.arcen.dixit ꝙ nulla ciuitas Italie p̄
ſcripſit merū ⁊ mixtū iperiū q2 in iſtis incorporalibus re
quirit̄ quaſi poſſeſſio ſciente ⁊ patiente aduerſario ſʒ tāʒ
eſt longū tp̄s ꝙ iperator non fuit in Italia ergo loquit̄
tantū dubitatiue per verbū forte.⁊ ſic videt̄ dicere cōtra
rium eius quod voluit in.d.l.iperiū ⁊ in.d.l.i.ff.d̄ dam.
62 infec.Sʒ idem Bar.in.l.hoſtes.ff.de capti.dixit † ꝙ rex
Francie anglie ⁊ ſimiles fatent̄ ipatorem eſſe dñm vni
uerſalem ſed ſeipſos eximunt ab vniuerſali dñio vel pri
uilegio vel p̄ſcriptione vel ſimili.Sed iſtud vt dixi nō vi
det̄ bene dcm̄ q2 ſicut ꝯ papam nō p̄ſcribit̄ vt ſic liberat̄
ab iperio ſuo codē mō nō preſcribit̄ ꝯ iperatorē vt quis
non recognoſcat eū in dñm q2 papatus ⁊ iperiū regula
riter equiparāt̄ vt in auc.q̄uo oportet epōs ⁊ ſubdit ibi
63 Bar.tñ per verbū forte † ꝙ ſi quis diceret iperatorem nō
eſſe dñm ⁊ monarchaʒ totius orbis eſſet hereticus q2 di
ceret ꝯ determinationē eccleſie ⁊ ꝯ tex.ſacri euāgelij duʒ
dixit exiuit edictū a Ceſare Auguſto vt deſcriberet̄ vni
uerſus orbis ⁊ h̄t luce.ij.c.⁊ ita ēt recognouit Chriſt⁹
iperatorem vt dñm q2 ſoluit tributuʒ ⁊ dixit que ſunt ce
ſaris reddite ceſari ⁊ que ſunt dei deo nihilominus ol
dra.ꝯſi.lxiij.multū belliſſime diſputat imperatorē nō eē
dñm vniuerſus orbis ⁊ ꝙ non reperit̄ exp̄ſſum in veteri
vel nouo teſtō ſed ĩs ſuis legibus quibus ita eſt ſtanduʒ
vt teſti teſtificanti ad cōmodū ſuū.ego teneo imperatorem
eſſe dñm vniuerſi ⁊ q2 nulla de hoc pōt eſſe dubitatio iō
nō indiget diſputatione.¶ Adde ēt ꝙ cōis ꝯcluſio eſt ꝙ
merū ⁊ mixtū iperiū preſcribi poſſit pro qua allego rō
64 nem incōuincibilē † illud ꝙ eſt queſibile priuilegio eſt q̄
ſibile cōſuetudine hoc probat iſte tex.formaliter in q̄ truʒ
eq̄parat priuilegiū ⁊ cōſuetudinē ⁊.c.⁊ ſup q̄buſdā.§.p̄
terea de ver.ſig.⁊.l.hoc iure.§.ductus aque.ff.de aqua
quoti.⁊ eſti.⁊ iō dixit bar.poſt Ja.de are.in.i.ꝯſtit.ſtoꝝ
65 in.§.ſi.† q̄ facultas legendi iura acquirit̄ priuilegio vt
ibi codē mō acquirit̄ longiſſima preſcriptiōe cuius ini
tij non extat memoria.ſʒ meꝝ ⁊ mixtū iperiū cōcedi poſ
ſunt priuilegio vt in.l.⁊ q2.ff.de iuriſ.om.iudi.ſʒ acq̄runt̄
66 p̄ſcriptiōe q̄nimo plus dico † ꝙ loca publica vt eſt mare
acq̄rit̄ tpe cui⁹ initij nō extat memoria vt.l.vſuʒ aq.⁊.l.
diligenter.C.d̄ aq̄du.li.xi.⁊ gl.in.l.ſane.ff.de iniur.⁊ mul
tū ſapiēter ibi dixit bar.ꝙ veneti ex lōga ꝯſuetudine di
cūt ſe h̄re iuriſdictōeʒ in mari ſuo q2 illō dcm̄ bar.dʒ itelli
ꝯ ꝯſuetudine adeo lōga vt eius initiʒ nō extet memoria
⁊ idē voluit ang.in.l.ſi.ff.de vſucap.vbi dixit ꝙ ianuen
ſes ⁊ veneti ex lōgiſſima p̄ſcriptiōe p̄ſcripſerūt mare q̄
eſt in gulfo eoꝝ ita ēt refert Jo.de plateis in.d.l.vſum
67 aque.⁊ vide bal.in.l.a ꝓcuratore.C.mā.† vbi refert ꝙ
q̄dā baro vēdidit certa p̄dia in q̄bus hēbat furchas ⁊ in
eis vtebat̄ mero ipio ꝙ poſito ꝙ merū ipiū poſſet vendi

¶ Parochiano. Sed nunquid rectores parochiarum quo ad ſacra parochiali eccleſie ſubiacent dic ꝙ nō vt ſʒ do. abb.i.c.ad audientiā de ecc. edifi.in fi. ⁊ ibi omnes ſcribētes.

eſt emptor ſi poterit tollere illas furchas ad hoc allegat
d.l.ſane.ff.de iniuri.⁊ iſta menti cōmenda.Et reperat p̄
dicta do.ab.hic poſt do.anto.dūmodo ille qui preſcribit
meꝝ imperiū alias habeat ſubiectos ſeu aliquā p̄eminē
tiam vt eſt capitulū ⁊ ſimilia vt voluit domi.Ant.ar.l.
non eſt ſingulis.ff.de reg.iur.⁊ hoc dicit verū do.Anto.
niſi ſimul acq̄reret ſubditos ⁊ ea que ſunt imperij vt no.
Innoc.in.c.dilectus de capel.mona.⁊ facit.c.dilecto de
ſen.excō.li.vi.⁊ eſt elegans limitatio ad illud q̄ ſup⁹
68 dictū eſt † ꝙ lʒ conſuetudo det iuriſdictionē homini pri
uato non tñ dat illi imperiū q̄ eſt bene notandū.¶ Ex
69 p̄dictis dicit hic Jo.an.poſt Hoſti.† ꝙ cōſuetudo non
pōt concedere priuate perſone ptātem excōicādi arg.eo
rum que not.in.c.cum ſatis eū.c.ſeq.de offic.archi.ſed in
prelato dicit eſſe ſecus vt in.c.vndū de elec.c.cū ab eccle
ſiaꝝ de offi.ordi.⁊ q̄ voluit Jo.an.in.c.cōquerente co.
70 ti.vbi dicit † ꝙ priuatus ſacerdos nō pōt per ꝯſuetudi
nem acquirere ptātem audiendi cōfeſſiones vl̄ exercēdi
ea que ſūt cure.ſʒ Inno.in.c.olim el.ij.de reſti.ſpo.dicit
ſimplicē clericū qui alias nō h̄z poteſtatē excōicādi poſ
ſe querere hoc ex cōſuetudie q2 ſicut epūs pōt hoc expreſ
ſe ſibi cōcedere ita ⁊ tacite per ꝑmittēdo ⁊ hanc opi.ſeq
tur do.Cardi.⁊ ad hūc tex.rñdet ꝙ hoc nō hēbat ꝯſue
tudo hic ſed bene potuiſſet de cōſuetudine itroduci.Sʒ
do.Anto.tenet ꝙ ſi p̄ſcribens h̄z prelationē vel p̄eminē
tiā aut iuriſdictionē vt capl̄m ⁊ tūc pōt acq̄rere per con
ſuetudinē ſecus ſi omnino eſt priuata perſona ⁊ ad hoc
allegat deciſionē dñorum de rota in loco allegato ſupe
rius.do.Abb.credit hoc fuiſſe de mente Inn.ex quo ad
hoc allegauit d.c.cū ab eccleſiaꝝ de offi.ordina.⁊.c.i.de
his que ſi.a maio.part.ca.do.Abb.ſic diſtinguit.ꝙ aut
quis vult querere ptātem nōie ſuo ⁊ prelature ſeu admi
niſtrationis ⁊ pōt lʒ de iure alias nō ar.c.dilecto de ap.
⁊.c.vndū el.ij.de elec.⁊.c.dilecti.de ſent.excō.li.vi.Aut
vult q̄rere nōie ꝓprio ⁊ nō pōt lʒ n.hēat ſubiectos cū tñ
pendeat a ptāte clauiū nō pōt hoc cōpetere nōie ꝓprio
arg.c.nouit ⁊.c.ois de pe.⁊ re.⁊.c.ij.eo.ti.li.vi.⁊ hoc eſt
q̄ voluit hoſti.⁊ Jo.an.hic ⁊ clarius voluit Jo.an.in
c.auaricie.de elec.li.vi.Et ſubdit Abb.hic ꝙ excōicatio
eſt meri iperij alle.Inno.in.c.tranſmiſſam de elect.aliq̄n
tñ eſt mixti iperij eum ꝯferat̄ q̄nqʒ ad ptis inſtantiam ⁊
ita reſidet.¶ Mihi aūt videt̄ dior ſit opi.ꝙ per ꝯſue
tudinē acq̄rit̄ ſacerdoti priuato ptās audiendi confeſſio
nes ⁊ poteſtas exercendi ea que ſunt cure.⁊ ad hoc ad
duco q̄ refert Arch.in.c.plectis.xxv.di.vbi refert hoſt.
71 alibi voluiſſe † ꝙ vbicūqʒ q̄s h̄z curā populi ⁊ pp multitu
dinē nō poteſt eos audire ꝙ pōt cōuocare ſacerdotē pri
uatum ⁊ ſibi cōmittere vt illos audiat ⁊ multo fortius
ſi epiſcopus dederit licentiaʒ illi ſacerdoti priuato vt au
72 diat cōfeſſiones alioꝝ ⁊ etiā voluit † ꝙ proprius ſacer
a dos poteſt dare licentiam ſuo parochiano ᵃ vt petat abſo
lutionem de peccatis ſuis ab alio ſacerdote ⁊ ſi dicat̄ ꝙ
ille ſacerdos nō debet eſſe priuatus ſacerdos ſed alas dʒ
habere curā aiaꝝ vt voluit glo.quā totus mundus ſeq̄
73 tur ſing.⁊ ſeq̄t in cle.i.de priui.q̄ voluit † ꝙ ꝓpri⁹ ſacer
dos pōt cōmittere ſacerdoti alo nō curato ſacra cure ſʒ
parochianus habēs licētiā a ſuo ſacerdote eligēdi ſibi cō
feſſorē nō pōt eligere ſibi ſacerdotē priuatū ſed dʒ habe
re curā aiarū ⁊ in hoc illa glo.eſt ſingu.⁊ peregrinas q2
ad eā apparebit rñſio ex infra dicēdis.tūc arguo forma
liter h̄ mō.illō q̄ eſt dlegabile ex cōmiſſiōe vel p̄uilegio
pōt acquiri tempore.c.ſup quibuſdā.§.p̄terea de verbo.
ſigni.l.hoc iure.§.ductus aque.ff.de aqua quot.⁊ eſti.ſʒ
ſacerdoti priuato alias non habenti curā pñt cōmitti ea
que ſunt cure ptr epm̄ ⁊ ēt per inferiorem ab epo ergo ſe
quitur ꝙ poterit acq̄ri tpe illō q̄ eſt cure ⁊ iudicio meo
eſt argumentū hoc incōuincibile.Et ad glo.d.clemē.i.
de priuile.poteſt dari reſponſio h̄is neruum.⁊ ex illa rñ
74 ſione dabitur obſtaculum cōi opin.ſcribentium † nā pa
pa nō habet iuriſdictionē temporalē in terris iperij actu
⁊ exercitio

⁊ exercitio ſed bene illā bꝫ in habitu ⁊ potentia vt not. ⁊
ibi dixi in.c.lꝫ de ſuſcepto.ꝯ.co. ⁊ tñ iuriſditio illa tēpora
lis quam bꝫ in habitu ⁊ potentia pōt deduci ad actuꝫ ⁊
exercitium ⁊ per ꝓrogationē ⁊ per conſuetudineꝫ vt ibi
pleniſſime dictum eſt. ⁊ ſic quo ad tēporalē iuriſditioneꝫ
cenſeſ priuatus homo qꝛ aliās nō bꝫ iuriſditionem tem
poralē in terris impꝗ. ⁊ bene facit dictū Inno. qꝺ cōiter
reputaſ ſingulare in.c.inquiſitioni.de ſen.excō. ſed ſacer
dos lꝫ ſit priuatus ⁊ curam non habeat animarū hoc eſt
ex eo qꝛ non habet eccleſiā parochialē qꝺ ꝓcedit in actu
⁊ exercitio ſed in habitu ⁊ potentia bene vꝫ habere curā
animarum. Recipit.n.ſacerdos cum ordinatur in ſacer
dotem pṫātem ligandi ⁊ ſoluendi.ſed exercitiū nō habet
ex defectu ſubiectoꝝ qꝛ ſubiectos non habet. ergo vbicū
qꝫ aliquis ſubijcit ſe ſacerdoti non habenti exercitiū cure
animarū vigore habitus ⁊ potentie pōt exercere curā qꝛ
habitus ⁊ potētia reducunſ ad actū ⁊ exercitiuꝫ. ⁊ ꝑ ꝯñu
oīa iura allſata ꝑ gl.d.cle.i.ꝺ priuile.loquunſ in eo q nullā
bꝫ penitus iuriſditionē vꝫ nec in hītu nec in actu. ⁊ idō nō
eē admiratiōe dignū ſi ſibi cōmitti ñ pōt eu q ſōt cure cū
nec in hītu nec ī actu curā bꝫ. ⁊ facit in ar.l. reperta.C.ꝺ
epi. ⁊ cle. ⁊ .l.conſulta diualia.C.de teſta. ſecus erit in eo
qui habet curam in habitu licet non habeat in exercitio.
⁊ adduco.l.i.ff.de iudi. ⁊ adduco eleganteꝫ doctrinam
Hoſti.in ſumma de pe. ⁊ re.§. cui ꝯfitendum.vbi aperto
ore tenet ꝯtrū eius qꝺ voluit glo. in.d.cle.i. de priuile. ⁊
opi. Hoſti.ſecutus eſt do. ⁊ conſiculus meus Abb.in.d.
cle.i.de priuile.in ſuis apoſtillis ⁊ cōiter ignoratur illud
dcm̄ Hoſti.tene menti qꝛ apud poſteros uirū in modū
75 cōmemorabiſ.† Et ex hoc infero ad multos epōs nullā
tenenſes qui habitu habent epatum ⁊ non actu ⁊ exerci
tio qꝫ lꝫ cenſeaſ priuatus tñ poterit ex tempore cuius nō
extat memoria in ꝯtriū acqrere merū ⁊ mixtū ipiū in alie
na dioceſi rōne potentie qꝛ de facili potētia reducitur ad
actū ⁊ in hac mā eſt nouiſſima ꝯſideratio ⁊ ex hoc ſequi
76 tur † qꝫ priuatus ſacerdos pōt ex tpe acquirere curā ſicut
ex cōmiſſione. ℭ Et ꝑ hoc poſſet dari noua ⁊ ſing.ꝯcor
dia habens neruū ad itē ⁊ diſcordiā maioꝝ noſtrū com
mitandā qꝫ aut quiſ nō bꝫ alīs impiū aut curā in potētia
⁊ in exercitio ⁊ ꝓcedunt vna opi. Aut bꝫ in potētia ⁊ nō
in exercitio ⁊ ꝓcedat ꝯtria opi.liberaliſſimus deus illu
77 minauit mētē noſtrā laudetur in ſecula. ℭ † Querit hic
do. Abb.vtrū ꝑlatus inferior epō poſſit ꝑſcribere meruꝫ
⁊ mixtū impium cū territorio. Refert Archi. ⁊ Jo.an.
ſentire qꝫ ſic in.c.cū epus.de offi.ordi.li.vi. Sꝫ Hoſti.hic
quē ſequiſ Jo.an.dicit qꝫ de iure cōi archidiaconus vel
alius ꝑlatus excepto epō nō pōt dici habere territoriuꝫ
nec cōſuetudo pōt cooperari quia in eadē ciuitate eſſent in
ſolidū duo capita qꝛ videreſ qſi monſtrum ⁊ remittit ad
no.in.d.c.quāto.de offi.or. ⁊ in.c.qm̄ eo.ti. ſunt tñ aliqui
abbates hoc habētes ex ꝑuilegio pape qui ſolus poteſt
ꝯcedere. Sed do. Anto.dicit hic qꝫ ſolus inferior ſi vult
ꝗrere territoriū ſeparatim ab epō q faciat capitulū in eadē
ciuitate ſeu dioceſi nō eſt poſſibile. Si aūt vult ꝗrere ſub
epō vt epus habeat vniuerſalē iuriſditionē ſaltē habitu
⁊ iſte ꝑlatus inferior habeat ſub eo lꝫ quo ad exercitiuꝫ
excludaſ epus. ⁊ hoc eſt poſſibile ſicut ꝯtingit in exemptis
78 q v̾ba placent do. Abb.hic. ℭ † Et ſi qſpiā dixerit quem
effectū opabiſ iſta reſeruatio iuriſditiōis q̄ reſeruaſ epo
dicit magnō effm̄ operaſ. Primo qꝫ recognoſciſ princi
paliter vnū caput in eadē dioceſi. Scđo qꝫ rōne eiuſdem
iuriſditionis vlīs poterit epō exercere iuriſditioneꝫ data
negligētia ꝑlati inferioris vt i.c.irrefragabili.§.exceſſus
de offi.or.c.ceterū.ꝺ indi. Itē vacante vel mortuo illo
ꝑlato inferiori epō exercebit iuriſditionē vt in.d.§.exceſ
ſus. ⁊ in.c.licet.ꝺ.c. Itē poterit appellare ab iſto inferio
ri ad ipſum epm̄ arg.c.romana.§.i.de app.li.vi.facit qꝺ
no. Inn.in.c.ſatis.ꝺ offi.archidi. ⁊ ita expediuit illud pri
mū queſitū do. Abb.hic. ℭ Mihi autem vꝫ de iure di
cendū qꝫ debeamus attendere ad ipſam cōſuetudinē qꝛ

uer ſit exercita qꝛ aut accumulatiue. ⁊ tūc ſit locus preuē
tioni.l.ſtudentibus.C.de offi.prefec.vrbis. Aut ſint exer
cita per modū prioritatis ⁊ tūc per ꝑus adeaſ archidi.
vel alius ꝑſcribens vt.d.c.irrefragabili.§.exceſſus. Si āt
ſint exercita priuatiue ita qꝫ inferiori ꝑſcribenti dūtaxat
cōperat. ⁊ tunc ſe nō impediet epus.iſte eſt caſus elegans
in.c.i.de offi.or.li.vi.poterit tñ epus cōuincere eum in ne
79 gligentia vt in.d.c.irrefragabili.§.exceſſus. ℭ † Capio
nunc ſm̄ in quo ſic ꝯcludit do. Abb.† Aut ꝗriſ vtrū dñs
rōe ſeruitij dūtaxat hēat iuriſditionē ordinariā in mercē
nario ſeruiente ſibi. ⁊ dicendū ē qꝫ nō pōt. ex cā tñ poteſt
eos leniter caſtigare.vt.l.reſpiciendū.ff.de pe.glo.in.c.ſi
cut alterius.vij.q.i. ℭ Itē in dño reſpectu ſerui lꝫ poſſit
a eum caſtigare [a] ⁊ ēt eum ponere in vincula nō tñ pōt in
eū ſeuire nec iudicialiter cognoſcere.C.de emen. ſeruo.l.
vnica.inſti.de his qui ſunt ſui vel alie.iuris.§.i. ℭ Ideꝫ
de marito reſpectu vxoris vt nō hēat iuriſditionē ordina
riā.ꝺ.cū nec hēat eā in pṫāte ſicut bꝫ filium vt no.in.l.ſi qs
vxorē.C.de condi.inſer.pōt tñ eā caſtigare ſed tñ nō pōt
verberare vt gl.voluit in.d.c.ſicut. Sꝫ Archi.ibi ꝯ. ⁊ ſcri
bētes in.c.quēadmodū.de iur.iur.dum tñ moderate v̾be
ret ⁊ non acriter. Nec ob.l.ex conſenſu.C.ꝺ repudijs. qꝛ
80 dꝫ intelligi qñ verberet ſine cā vel enormiter.† Sed an
poſſit eā incarcere vel recludere in aliquo loco.vide text.
in.c.placuit.xxxiij.q.ij. ℭ Idē dicit ꝺ patre reſpectu filij
qꝛ non bꝫ iuriſditionem ordinariā.ꝺ.cum pōt tñ euꝫ tra
dere iudici vt illum puniat ſm̄ ſuam voluntatē vt eſt tex.
in.l.iij.C.de pa.poteſta. ⁊ in.l.vnica.C.de emēda. ꝓpin.
81 ſm̄ do. Abb.hic. ℭ Tu vo adde † qꝫ iuriſditio eſt pṫās
a iure publico introducta cū neceſſitate ius dicendi ⁊ eq
tatis ſtatuēde a publica tñ ꝑſona ita dixit gl. elegans in
auc.de defenſo.ciui.§.iuſiurandū. ⁊ glo.in.l.i.ff. de iuriſ.
om.iu. ℭ Modo lꝫ tutor hēat aliquā pṫātem ſupra pu
pillum ⁊ pr̄ ſupra filiū ⁊ maritus ſupra vxorem ⁊ magi
ſter ſupra diſcipulū non tñ illam pṫātem habet tanꝗ pu
blica ꝑſona. ⁊ iſta eſt rō formalis quare huiuſmodi viri
non habent iuriſditionem ordinariā ſupra eos quos ha
bent in pṫāte.facit qꝺ voluit Bar.in.l.i.ff.de iuriſ.om.iu.
Adde etiam inquantum voluit do. Abb.qꝫ habent leuē
cohertionē.l.preceptoris.ff.ad.l.acqui. ⁊ quod belliſſi
me ſcribitur apud ſapientē percute inquit filiū virga ⁊ li
berabis animā eius. Refert celeberrim⁹ doctor Grego
rius in dialogo ſcōꝝ ſanctū Benedictū digniſſimū abba
tē quēdā mōachū virga ꝑcutiēdo ſaluaſſe quē crebra mo
nitiōe curare ñ potuit. ⁊ ſupmus princeps nr̄ Jeſus ꝓ
iecit vēdētes de tēplo flagello ſcō de funiculis.c. cū bea
82 tus.xlv.di. Mathei.xxi.ca. Marci.xi.ca.† qꝺ eſt bñ no
tādū ꝯ magiſtꝝ zanetū magiſtrū grāmatice q cū v̾beraſ
ſet quēdā puerulū diſcipulū ſuū ex illa verberatiōe puer il
le mortuus eſt qui ob hanc cauſā fuit decapitatus Pa
due ita refert ſe vidiſſe Saly.in.l. item queritur.§. idem
iulianus.ff.loca.dicit tamen Ange.in.l.vnica.C.de emē.
propin.qꝫ debet attēdi cōſuetudo quia mechanici ⁊ ma
giſtri primarum lraꝝ dūtaxat vtuntur iſto more corrigēdi
⁊ caſtigandi diſcipulos ſed non doctores legum aut ca
nonum ſub quoꝝ doctrina vt plurimum pueri non ſunt.
ℭ Mihi autē accidit Ferrarie legenti iura canonica q
dam ſcholaris ſatis diſcolus loquendo turbabat lectio
nem meum ⁊ cum minis nolebat deſiſtere imitaui alios
auditores vt leuarent ſibi pannos ad vapulandum. pro
mitto vobis qꝫ ille effectus eſt prudens ⁊ ꝑꝑ timorem il
lum deſtitit ab illis ſuis vociferationibus fuiſſet pro cer
to incepta ꝯſuetudo apud ſcholas canonum vapulandi
diſcolos. ⁊ iſta menti commenda. ℭ Aut queris vtrum
habens aliꝗ iuriſditionem poſſit eam exercere in caſu eo
rū qui ſunt ꝺ ſua familia. ⁊ iſta eſt queſtio noſtra in qua
principaliter reperiunſ quattuor opi. Pria eſt Gof.hic
83 dicēns † qꝫ ſi familia iudicis agit ꝯ alios coraꝫ ipſo iudi
ce dño ſuo poteſt repelli per exceptionē. Sꝫ ſi alij agūt ꝯ
eos ipſi non poſſunt recuſare dñm ſuuꝫ in iudicem. hanc

a ℭ Caſtigare. Adde inſti. de his q ſūt ſui vl̾ alie.iu.§. lꝫ ſꝫ tpe ⁊ ibi glo. ⁊ lꝫ gui. ⁊ bar. in.l.ꝑcuſſor.ff. ad ſylle. ⁊ in.l. reſpiciendū.§. furta.ff.de pe. vbi de iſta mā late.

doctrinã dãnat hic hoſti. ⁊ Jo.cald.tñ goffre.habuit bo
nũ intellectũ circa hoc q: qñ alij agunt nõ põt iudex a fa
milia ſua recuſari q: ipſe nõ eſt ſuſpectus familie ſue ſo
cit ꝙ no.in.c. inſinuante õ offi. deleg.ſ; qñ familia agit ꝯ
aliũ tũc merito dñs eſt ſuſpectus vt in.c. inſinuãte de offi.
deleg.c.accedens vt lite non ꝯteſta. Scḋa opi.ẽ in cã cri
minali nõ põt iudicare ſed in cã ciuili vt delegatus iudi
care põt nõ aũt vt ordinarius q: delegatus fungit̃ vice õ
legãtis iõ p̃ſumptio eſt ꝙ faciat illud qḋ faceret delegãs
hãc opi.voluit glo. in.d.l. qui iuriſditioni ⁊ in.l. quin ẽt
ff.de arbitriſ. ⁊ plus dicit ꝙ in ciuilibus põt eſſe ordina
rius vſq; ad ꝯteſtationẽ.l.ſenatus.ff.õ offi.preſi.hãc opi.
dãnat Jo.cal. ⁊ mouet̃ q: d.l.qui iuriſditioni nõ diſtin
guit inter cãm ciuilẽ ⁊ criminalẽ. ¶ Jtẽ ſequit̃ ꝙ ibi de
legatus nõ põt recuſari ꝙ nec ipſe delegatus poſſet recu
ſari ꝯ.c.iudex de offi.dele.li.vi. ⁊ .d.c. inſinuãte. eod.titu.
¶ Tertia opi.fuit glo.in.§.tria.iij.q.vij.vt i cã ciuili poſ
ſit eẽ ordinarius vſq; ad fi. vt in.d.l. quinẽt ⁊ ẽt in cã cri
minali tñ vſq; ad actum cõteſtationis vt in.d.l.ſenatus
ff.de offi.preſi.delegatus ṽo nõ põt eſſe nec i ciuili nec in
criminali vt in.c.poſtremo õ app.ſed ꝯ hãc opi.facit tex.
in.d.l.qui iuriſditioni q indiſtincte dicit ꝙ nõ põt dicere
ius nec ſibi nec ſuis. ¶ Quarta eſt opi. Jo.cal.qui i hoc
nullã facit dr̃iam inter ordinariũ ⁊ delegatũ nec in ciuili
nec in criminali ſed gñaliter dicit ꝙ nõ põt dicere ius ſi
bi nec ſuis. ⁊ ſic nec ordinarius nec delegatus ſi recuſet̃ ⁊
ſatis hoc ſentit iſta gl. ⁊ vr̃ opi.veriſſima q: ex quo h; iu
riſditionẽ põt eã dicere ſi nõ recuſet̃ ar.huius tex. ⁊.c.po
ſtremo de app. Do.ant.ampliat hanc opi.dicens qñ i cri
minali nõ põt eẽ iudex ſi opponat̃ nec exigitur recuſatio
q: lex ꝯcludit exercitium vt.d.l. q iuriſditioni ⁊.l.lex cor
nelia.ff.de iniurijs ſed in cã ciuili põt eẽ delegatus ⁊ ordi
narius altero agente ꝯ familiã vel ꝯ filium.ſi ṽo familia
vel filius agit põt in actione tp̃ali indiſtincte eẽ iudex vſ
q; ad actũ ꝯteſtationis litis vt actio ꝑpetuet̃ vt in.d.l.ſe
natus.ſi ṽo nõ recuſet̃ põt eẽ iudex vſq; ad finẽ idẽ ⁊ for
tius in actiõe ꝑpetua ⁊ nõ ſolũ põt recuſare dñs ⁊ pater
imo ⁊ ꝯſanguineus vſq; ad gradũ i quo ſuccedet̃ põt vt
no.bar.in.d.l. q iuriſditioni de quo dicendũ vt in.d.c.po
ſtremo de app.dz ergo ꝯſiderari q̃litas regionis nã i vno
loco magis attendit̃ affectio inter ꝯſanguineos quam in
alio iudex tñ volens euitare ſuſpicionẽ dz hoc cõmittere
vt.l.ꝑtor.ff.de iur.o.iudi. ⁊ ita recitatis opinionib⁹ rege
nit h̃ do.abb. ¶ Tu ṽo limita niſi iſti q iuriſditioni pre
eſt eſſet vir ꝓbate fidei ⁊ magne vite ꝯ quẽ nõ eſſet aliq̃
p̃ſumptio iniuſtitiã faciendi tunc ꝓ certo poſſet qui iuriſ
ditioni preeſt dicere ius ſuis ⁊ ad hoc adduco in argu.
mirabilẽ tex.in.c.ij.de ope.no.nunc. Et adduco.c. in nr̃a
de ꝓcura.in argu. tñ ẽ glo.in.c.expedit.xij.q.i. ⁊ .glo.i.l.
ticio fundus.ff.de cõdi. ⁊ demon.vbi p̃ſumitur pro bono
viro ꝙ veritatẽ dixerit ⁊ elegãtẽ tex. ⁊ ꝙ ibi voluit ang.
84 in.l.ſi n bone fidei.ff.de rei vendi. ¶ † Jura.n. deferunt
viro honeſto vt voluit glo.ſing.in.l.i.ff.de ripa muniẽda
q̃ dicit ꝙ honeſto viro remittit̃ onus cauẽdi ⁊ gl. ſingu.
in.l.ſemꝑ.ff.de.reg.iur.dicit ꝙ bonus vir neminẽ deci
pit[a]. ⁊ adduco ꝙ voluit hoſti.in.c.finẽ litibus de dolo ⁊
ꝯtu.vbi dicit ꝙ honeſtus vir nõ punit̃ in expenſis lz ha
buerit iniuſtã cãm litigandi q: p̃ſumptio eſt ꝙ aliquo iu
ſto colore motus fuit ad litigandũ ⁊ adduco ſing.doctri
85 nã do.anto.in.d.c.poſtremo vbi dicit † ꝙ lz ego poſſim re
cuſare iudicẽ ꝯſanguineum aduerſarij mei vt ibi tñ ſi ille
cõſanguineus eſt honeſtus ⁊ ſancte vite nõ poterit recu
ſari q: non eſt p̃ſumendũ ꝙ intuitu ſanguinis declinaret
a tramite iuſticie ita vr̃ mihi dicẽdũ in ꝓpoſito tene mẽti
hãc limitationẽ q: apud poſteros erit cõmemorãda. ¶ Li
mita ṽo.hoc niſi in cauſis breuiſſimis in qbus nõ eſt veri
ſimile aliquẽ trahi intuitu affectionis ad faciẽdũ iniuſti
tiã.l. ſenatus.ff. de offi.preſi. ar.l.leuia.ff.de accuſ.auc.ni
ſi breuiores ⁊ ꝙ ibi voluit Bart.C.de ſen. ex pericu.reci.
¶ Tertio fallit vſq; ad lit.ꝯteſt.vbi perpetuet̃ iuriſditio

[a] ¶ Decipit. Ergo nõ põt eẽ malus niſi aliquẽ decipiat negat ꝯmã ar. c. re ua. xxxij. q.v. dicas igit̃ cũ bal. ꝙ vir bonus dr̃ qui facit alteri id qḋ ſibi vellet fieri vt ꝫ ipſe i l.i.circa mediũ .C.de ſol. ⁊ h̃ hẽmus ex pre cepto. nature.

vt.d.l.ſenatus. ¶ Et ſi quiſpiã opp.ꝯ p̃mã limitationẽ
de eo ꝙ hr̃ in.c.i. vt lite pe. vbi archieps̃ Cãtuarienſis
qui fuit beatus thomas vir mirabilis ſanctitatis de quo
dicitur in legẽda ſua ꝙ cũ ſpũs cuiuſdã fuiſſet raptus in
celũ vidit quandã ſedẽ vacuã in medio apoſtoloꝝ ⁊ fuit
ſibi dc̃m ꝙ reſeruabat̃ magne ſacerdoti anglico qui re
vera fuit idẽ beatus thomas. ¶ Jmpetrauit.n.reſcriptũ
lite pẽdente ſanct⁹ iſte ⁊ tñ reſcriptũ nõ tenuit vt iniuſtũ
86 ex quo tex.colligit ibi bal. † ꝙ ſubreptitia impetratio nõ
tz ẽt ſi ſit ſanctus ille qui eã impetrauit q: ꝓꝑ meritũ vite
nõ eſt recedẽdũ a iur.diſpoſitione ita vr̃ dicendũ in ꝓpoſi
to ꝙ ꝓꝑ meritũ vite nõ eſt recedendũ a tramite legũ ⁊ ꝑ
illum tex.ꝯuicta doctrina Bal. vident̃ ꝯfundi oĩa iura
87 ⁊ omnia dicta doctoꝝ allata ſupius. † Nã per nullũ per
fectionis gradũ qs abſoluit̃ a preceptis ecc. ⁊ legũ ⁊ iõ
homo mira preditus ſanctimonia tenetur ſeruare ⁊ obe
dire inſtitutionibus ecc. ⁊ ipſis legibus licet.n.homo hn
beat perfectionẽ virtutũ in h̃ mundo tenet̃ tñ obedire ſu
periori. Nam ⁊ ſanctiſſimus dicebat aplũs caſtigo cor
pus meũ ⁊ i ſeruitutẽ redigo ne cũ alijs predicauerĩ ipſe
reprobus efficiar. fuit.n. aplũs perfectiſſimus. Nam ⁊
xp̃s dicens princeps nr̃ docuit ſanctiſſimos aplõs ſuos
orare ⁊ ideo in oratiõe petere ne nos inducas in tempta
tionẽ ꝫ ergo ſanctiſſimus tñ ſubijcit̃ inſtitutiõibus eccłie
⁊ ipſis legibus.facit ad hoc glo.ſing. ⁊ melior de corpo
re iur.in cle.ad noſtrã de hereti. Et ſi quis opponit õ eo
ꝙ ſacro ſcribit̃ euangelio vbi ſpũs dñi ibi libertas ergo
homo perfectus ⁊ ſanctus in iſto mundo fruitur liberta
te ⁊ per ꝯñs nõ ẽ ſub obediẽtia legũ q: ad hoc facile dat̃
rñſuz nõ.n.ita intelligit̃ iſta auctoritas ſed intelligit̃ qḋ
eſt liber a ſeruitute peccati nõ aũt eſt liber a ſeruitute qua
viri ſancti quãtũcũq; perfecti ſũt aſtricti prelatis eccłie ⁊
ſecularibus ꝑncipibus q: ſeruitus qua homo ſubijcit̃ ho
mini ad corpus ꝑtinet nõ quo ad aĩaz q: n defectib⁹ cor
poris nõ liberat̃ vt voluit gl.ſing.in.d.cle.ad nr̃az ⁊ per
ꝯñs lz homo ſũma polleat ſãctimõia nihilomin⁹ ſubijcit̃
legi ⁊ ſic dicta ſupioris vident̃ confundi.nihilominus rñ
deri põt fatendo ꝙ ſanctus ⁊ ꝑfectus homo ſubijcit̃ legi
iuxta illud beati immaculati in via q ambulant in lege dñi
nihilominus vbicũq; ius fundat ſe ſup p̃ſumptione affe
ctionis vel calumnie vr̃ ꝙ ꝑfectio ⁊ honeſtas viri faciat
ceſſare talẽ p̃ſumptionẽ. Vñ ſi preſumit ꝙ dñs nõ admi
niſtrabit ius aduerſus ſuos tñ ceſſabit illa p̃ſumptio pro
pter honeſtatẽ ⁊ ſanctimoniã iudicis iõ p̃ſumit̃ ꝙ admi
niſtrabit ius ita eſt dicẽdũ in dictis ſuperiorib⁹. ¶ Nec
ob.d.c.i.q: ĩpetratio õ qua ibi erat euidenter iniuſta ⁊ ꝑ
ſũptio ſanctitatis ĩpetrãtis nõ poterat tollere euidentiam
rei vt in.c.euidẽtia õ accuſa.q: i incertis ⁊ nõ certis loc⁹
eſt ꝯiecturis.l.cũ ticius.§.cũ ita.ff.õ ver.ob.l.ſi certũ ãnis
.C.õ pac. ⁊ ſic nec tex.d.c.i.nec doctrina do.bal.obſtãt di
ctis ſupiorib⁹ ⁊ iſta nõ tradas obliuioni. ¶ Lita ẽt niſi
illi q ꝯueniant̃ corã tali iudice patiãt̃ eũ ius dicere q: tũc
poſtu dicet̃ ius ſuiſ iſtud ꝓbat̃ i.l.q iuriſditiõi ſi recte itel
ligat̃. ¶ Fallit ẽt ſi ẽ delegatus ex eo q: põt recuſari per
ptẽ vt ſuſpectus ſi diſplicet ſic intelligit̃ lex ⁊ in ꝓuatis.ff.
de iudicijs. ¶ Limita etiam niſi liberi aut liberti ſeu fa
miliares inter ſe contendant q: tunc paritas affectionis
tollit omnem ſiniſtram ſuſpicionem.l. non ſolum.§. de
vno.ff. de ritu nup. ⁊ vnum menti cõmenda q: vbi taleſ
ſic conueniuntur poterit iudex non admittere querulan
tem ⁊ dicere vade ad alium iudicem tex. eſt multum ele
gans in.d.l. lex cornelia in prin.ff. de iiur.ita ang.in.d.l.
qui iuriſditioni.ff.õ iur.o.iudi. ¶ Limita etiaz niſi quis
notorie offendiſſet famulum eius qui preſit iuriſditioni
quia tunc talis iudex poterit dicere ius pro famulo ſuo
q: notorietas criminis oẽm abſtergit labem affectionis.
¶ Jta diſputãdo õterminauit doctor ſupmus Ja.õ are.
inſiquadã ſua qõe quã formalit̃ refert ⁊ ſeqt̃ Cy.de piſto
rio in.l.i.C.nequis in ſua cauſa. ⁊ ibi ſequitur Bartolo. ꝙ
etiã idem voluit in.l.ſi qs forte in.§.i.ff. de penis.tu intel
lige dictum

lige dictū coꝝ ꝓcedere qñ delictū eēt notoriū ⁊ pena eēt
a iure expressa tūc.n.iudex nō posset ledere criminosum
qꝛ delictū suū eū punit.l.imꝑator in ver.ipse te pene sub-
disti.ff. de iure fisci. ⁊ qđ hꝫ in.l.cū ꝓbatio.ff.de ꝓba. Sꝫ
vbicūqꝫ delictū eēt notoriū ⁊ pena veniret imponēda ar-
bitrio iudicis tūc nō posset ius dicere qꝛ ꝑsumptio eēt qꝛ
grauaret delinquentē in arbitrādo penā ita pulchre vo-
luit hosti.quē refert ⁊ sequit bal.in.l.apertissimi.C.de iudi.
tene menti ꝑdicta. Sed ego vltra oēs alios pondero.d.
l.qui iurisdictioni.vbi equipat ista dicere ius sibi filijs vxo-
ri ⁊ similibus tunc ego arguo sic iudiciū ꝯstare vꝫ ex tri-
bus iudice reo ⁊ actore vt in.c.forus de ver.sig.pro quo
vide dicta q̄ ego posui in rubrica.ff.de iudi.sed eo casu q̄
diceret ius sibi iudiciū careret in substātialibus ex quo se-
quitur ꝙ nō pōt eē dec ordinarius nec delegatus iudex
sibi ⁊ p ꝯña nec suis cōnumeratis in.d.l. q iurisdictiō. ⁊
eo fortius est qꝛ est valde iniquū ꝙ qs sit iudex in sua cau-
sa vt est casus in.l.i.C.nequis in sua cā.quē tex.soleo alle-
gare pōra bar.⁊ sequaces in.d.l.i.inquantū dicūt ꝙ ille
qui nō recognoscit superiorē pōt esse iudex in sua cā qꝛ il-
lud accedit ad magnā iniquitatē ⁊ ē iniquitas notoria
ergo nō tenebit iudiciū ar.c.inter ceteras de re iudi. ⁊ isto
88 vt noua nō trados obliuioni. ¶ †Mōo ad tertiū de ꝑlāte
ꝑlatoꝝ inferioꝝ ab ep̄o tractāt hic doctores sed nō plene
ſm do.abb.sꝫ ipse dicit se tractasse plene in repe.c.si quis
clericū.de fo.co.sed in lectura hanc mām non posuit ideo vt
melius accōmodatā hic ponit ⁊ prio pondera hunc tex.
dicentē recurrendū esse ad ep̄m de excessibus clericorum
verū sic idem sit si actio ciuilis vel criminalis mouēda sit
ꝯ clericū eccl̄ie collegiate vel ꝯ monachū alicuius mona-
sterij nō exempti audebat adiri prepositus seu plebanus
vel abbas ⁊ addacit glo.in.c.quanto de offi.ordi.referē
sē hugu.tenuisse ꝙ si agat in figura iudicij solus ep̄us d̄-
bet cognoscere de cā clerici.secus si agat ꝯ regulam clau-
stralē ⁊ loquit de monachis.all.xi.q.i.c. de ꝑsona.C.de
patria po.l.ij.C.de emenda.ꝓpinquoꝝ.l.i.sed glo.in.c.
cum ab ecclesiaꝝ.co.ti. tꝫ ꝑlati eccl̄ie collegiate habere
iurisdictionē cognoscēdi qꝛ est ordinarius iudex lꝫ subsit
ep̄o auc.de deffenso.ciui.§.ij.l.fi.C.de iur.o.iudi.auc.de-
cernimus.C.de iudi.c.cū in eccl̄ijs de maio.⁊ obe.c.sicut
de simo.in quibus iuribus pꝫ abbatē seu priorē posse mo-
nachū excōicare. ¶ Ita vꝫ tenere lauren. vincen. tācre.
goffre ⁊ gl.in.d.c.de ꝑsona ⁊ in.c.experientia.xi.q.i.alt-
89 tū vꝫ sētire gl.xviij.q.ij.c.in eo.que dicit† ꝙ si ordinario
iure agit ꝯ monachū est corā ep̄o agēdū secus si nō in
forma iudicij.c.reprehēsibilis de app.sed Innoc.in.d.c.
quāto distinguit in his que spectant ad regulā abbas ꝑ-
cedit ep̄ū qꝛ in illis monachus magis tenet obedire ab-
bati quā ep̄o idē voluit glo.in.c.qui resistet.xi.q.iij. ⁊ in
c.qui ꝯ.viij.di.cle.si.de penis que voluit ꝙ ſm regulam
a superiori approbatā puniet qꝛ si ſm illā ē reiciendus
reiciet eū qꝛ cū sapior ꝯfirmauit regulā vꝫ abbati dedis-
se ꝑtātē faciendi ea que ꝯtinent in regula. ¶ Si vō accu-
satur in iudicio ꝓcedet tūc sub ep̄o qꝛ minor ep̄o non co-
gnoscit de causis criminalibus.xviij.q.ij.c.monasteria.
¶ Si vō agit ciuiliter tūc qđ nō ꝓcedit in monacho sꝫ
eos cū monachus nihil habeat.c.nolo ⁊.c.non dicatis.
xij.q.i.sꝫ si abbas haberet clericos seculares sub se vel ēt
monachos sub se in alijs monasterijs a suo monasterio di-
uisos tūc poterit causas coꝝ ciuiles audire cū sit coꝝ or-
dinarius ⁊ hoc si actor vult apud abbatem q̄rimoniā de-
ponere nō.n.cogit quis eos sub abbate ꝯuenire imo pōt
ipsos ꝯuenire sub ep̄o ⁊ alijs ordinarijs nec poterunt ex-
cipere de foro.vꝫ ꝙ primo sub abbate sint ꝯueniēdi sicut
in alijs qui ꝯueniunt ab vniuersitatibus vt no. Inn.in.d.
c.qui ab ecclesiarū facit.l.fi.C.de iur.o.iud. ⁊ idē ꝙ dictū
est de abbatibꝰ tꝫ in plebanis ⁊ alijs ꝑlatis aliarū eccle-
siaꝝ collegiataꝝ in.d.c.quanto.refert tū quosdā tenere
abbatē posse punire ⁊ corrigēre monachū suū ēt in figu-
ra iudicij dūmodo nō agat ad depositionē ordinis ⁊ mo-

nent per.c.nullā.xviij.q.ij.vbi tex.dicit tota dispō nō spe-
ctat ad abbatē. ¶ Ad idē facit.c.abbates ca.cā ⁊.q. vbi
abbas hꝫ plenariā ꝑtātem in monachos. ¶ Itē qꝛ de iur-
cōi ꝑlatus ꝑficit p ecclesiasticū vt.d.c.cū ab ecclesiaꝝ sed
collectarius dicit verius esse ⁊ tutius sentire cū opi. In-
90 no.† qꝛ infimi iudices nō pñt cognoscere nisi in paruis ⁊
in duobus aureis punire.l.fi.C.de pedaneis iudicibus.ij.
q.vi.c.anterioꝝ. ⁊ remittit ad plene no.i spe.de iurisditio-
ne.o.iudi.quā qōnē quo ad monachos tetigit solemnis
91 Doc. Jo.de ligna.in cle.ne in agro de sta.regu.† vbi for-
mauit tale theoma vꝫ monachus ꝑ septa monasterij com-
misit homicidiū ⁊ ex septa monasterij cōmisit adulteriū
mō suus abbas hita informatiōe vult ingrere ꝯ eū de di-
ctis criminibus ⁊ ꝓcessum suū facere ꝯ eū deinde ꝓcede-
re ad canonicā punitionē per ipsam iuxta nocentiā vel in-
nocentiā ipsius monachi ex alia pte venit ep̄us in cuius
diocesi situ est monasterij volens idem facere ⁊ ꝓcedere
asserens ꝑdicta ptinere ad se ⁊ nō ad abbatē sed abbas
ꝯtrariū asserit dicens ad se vt ad abbatē nō ad ep̄um per-
tinere q̄ritur qđ iuris. ⁊ late ꝓsequit hāc qōnē sed cōclu-
dit spectare ad abbatē ⁊ allat.c.ad mām de appella. ⁊.c.
92 ea que de sta.mo.vbi vꝫ † ꝙ visitatores ḡnales capli su-
a os monachos delinquētes[a] per abbatē corrigi faciant
⁊ eisdem iniūgi penitentiam salutarē iuxta regulā beati
benedicti ⁊ applica statuta.c.rephēsibilis de app.xxiij.
q.iij.c.corripiant.c.cū ab ecclesiaꝝ ⁊.c. quāto ⁊.c.pe. de
offi.ordi.⁊ qđ no.archidi.in.c.cū aiaꝝ de ꝯsti.li.vi.⁊ i.c.
vnico de maio.⁊ obe.li.vi.vbi dicit ꝙ isti ꝑlati inferiores
habent iurisditionē ordinariā io pñt excōicare.idē ꝓbat
Jo.de ligna.p casus spāleꝝ quos expresse pꝫ abbates
posse punire suos monachos.c.sicut ex litteraꝝ de homi-
cidio vbi prior cognoscit ꝯ fres cartusiēses de homicidio
so allat.c.moniales de pur.ca.vbi moniales in suo mo-
nasterio delinquētes corrigunt. ¶ Tertio allat.c. signi-
ficasti el.ij.de homicidio vbi abbas de suo canonico re-
gulari ingsito de homicidio per eū cōmisso q̄rit a papa
ꝯsilium salutare non.n.ſm eū posset significare pape nisi
si diligenter inquisiuisset de eo saltem cū eodē canonico
qui primo est inquirendus.c.in primis.ij.q.i. ¶ Quar-
to inducit.c.suspectum de homici.vbi abbas sancti bene-
dicti inquirit de duobus suis monachis qui cōmiserant
homicidia illoꝝ duoꝝ latronū ⁊ erant mōachi illi i ma-
gna culpa vbi mādat papa ꝙ abbas eos puniat. Nā si
ad episcopum spectaret punitio ⁊ penitētia papa potius
remisisset eos ad episcopū ⁊ nō ad abbatē ar.c.ad audiē-
tiam de deci. ⁊ sic vꝫ ꝙ abbas possit inquirere ꝯ mōachū
ex q̄ punit ⁊ inquirit de homicidio ꝙ inter grauiora ⁊
horribiliora cōnumerat.c.quaesitū de tēpo.ordi.c.inqui-
93 sitionis ꝓ de accusa.c.miror.l.xi. ¶ †Itē monachi dēnt
corrigi p abbatē ſꝫ regulā sancti benedicti ⁊ ſm aplica
statuta vt hꝫ in.c.ea que de sta.regula. ⁊ ſm regulam al-
legat etiam quia in regula abbatis dignissimi benedicti
cauetur de penitentia iniungenda pro grauioribus cul-
pis in rub.qualis dēat eē abbas ⁊.xxi.di.c.de causis mo-
nachoꝝ vbi amouet decanos. ⁊.xxiij.cap.de excommu-
nicatione culpaꝝ ⁊.xxv.cap. de grauioribus culpis. ⁊
xxvi.cap.de his qui se plus emendare voluerunt vbi po-
nit expulsionem a monasterio ⁊ de punitiōe que fit in cor-
rigibili habetur in.c.cum non ab homine de iudicijs ⁊ d̄-
bis ⁊ similibus ⁊ de regula beati benedicti facit mentio-
nem Hostien.in.c.fi.de regu. ⁊ inducit etiam Joan.de li-
94 gna.cle.i.§.si qui vero de priuil.† vbi ꝑlatus regula-
ris punit inferiorem de grauioribus culpis ⁊ de crimini-
bus sapientibus furtum vel rapinam que de maioribus
⁊ grauioribus sunt vt habetur in.c.cum non ab homine
de iudi.xxv.di.§.nunc aūt.ergo abbas punit non solū mi-
nora crimina sed ēt maiora secundū regulā sed cum defi-
cit regula que penā non habet pro homicidio ⁊ de mul-
tis alijs de quibus nō facit mētionē expsse hꝫ eos puni-
re ſm canonica ⁊ applica statuta vt.d.c.ea q̄ de sta.mo.

[a] ¶ Delinquētes. visitatores qualit ⁊ de quibus inquirent vide p spec.in titu. de inqui.§. qm aūt vi.li.z ⁊ vide de hac mā Innoc.in.c.in singulis in gl. in vbo. denunciēt de sta. monach. ⁊ ibi oēs scribentes vbi de ista mā late.

⁊ ſic poteſt abbas imponere ſuis monachis pro crimini
bus penas iuris a ꝑdictis excipit vnū caſum in quo non
95 puniret abbas.†vʒ cū criminalr̄ agiſ ꝯ monachū de cri
mine degradationis penā regrēte.qꝛ tūc corā abbate nō
agereſ.ſed corā epo cuꝫ inferior epo degradare nō poſſit
ſiue degradatio ſit verbalis ſiue realis de quo in.c.degra
datio de penis.in.vi.⁊.c.trāſmiſſa de elec.ꝰ quo refert ſe
dixiſſe.d.abb.in.c.at ſi clerici.de iudi.⁊ iſtud ꝓbat ꝗ nō
q ſo pōt cognoſcere nō pōt iudicare nullis.ñ.regulr̄ co
gnoſcere pōt ex quo iudicare nō pōt.c.cū ſup.de cā poſ.
⁊ proprie.l.de qua re.ff.de iudi.ſed ꝙ de tali cā crimina
li nō poſſit iudicare inferior epiſcopo inducit Jo.de lig.
no.p Jnn.⁊ hoſti.in.c.tranſmiſſa de elec.⁊.c.quāto.de
offi.ord.⁊ hoc mō dʒ intelligi.c.nullā.⁊.c.abbates.xviij.
q.ij.¶ Ex predictis ꝯcludit ꝙ abbas dʒ cognoſcere de
crimine ſui monachi cū p eū ꝓceditur inquirendo vel de
nunciando qḋ intelligit veruꝫ eſſe niſi eſſet talis caſus in
quo fieret degradatio ēt ſi agereſ p viā inqſitionis.vt eſt
hereſis.c.ad abolendā de hereticis.quo caſu ꝑtinebit ad
epm̄ qualitercūqꝫ agaſ ēt ſi ſit exemptus.vt.d.c.ad abo
lendā.Jdē credit in falſario līaꝝ pape.⁊ in aliis caſibus
regrentibus degradationē qualitercūqꝫ agaſ.vt ad ſolū
epm̄ ſpectet cognitio.Si vero agaſ ꝯ monachū clauſtra
lē de pecunia vel alio ꝯctu ciuili vel aliqua querimonia
nō hʒ locū qḋ corā quo agi debeat cū monachus ſimplr̄
nō poſſit cōueniri ex quo nō hʒ ꝓpriuꝫ.c.nolo.⁊.c.nō di
catis.xij.q.i.imputet ergo ſibi qui cuꝫ eo ꝯtrꝫ ⁊ putat ꝗ
fore verū Jo.de lig.ēt ſi interueniſſet iuramētū in ꝯctu fa
96 cto cū monacho.†quia monachus nō pōt iurare ſine licē
tia abbatis.vt in.c.i.de iur.cal.⁊ in regula beati bñdicti
que ſuadet monacho.vt nō iuret.⁊ in rub.que ſūt iuſſa
opeꝝ.nec ēt monachus hʒ iuriſditionē ꝓprie voluntatis
c.ſi religioſus.de ele.li.vi.c.ij.de teſta.li.vi.⁊ p ꝯñs hr̄ ꝓ
nō iurato.x.di.c.video.l.nō dubiū.C.de legib⁹.Nec ob.
c.cū.c.laycus.de fo.ꝯpe.li.vi.vbi hr̄ ꝙ rōne iuramēti cō
ueniēdus eſt iurans corā iudice eccl'iaſtico.qꝛ cuꝫ abbas
ſit ſuus iudex eccl'iaſticus q excōicare cū pōt.c.cū in eccle
ſiis.de maio.⁊ obe.⁊ p ꝯñs poterit abbas de tali cā co
gnoſcere.ſi aūt monachus excōicatus de facto rōne talis
ꝯctus ꝯueniaſ corā abbate alle.no.in.d.c.quāto.⁊ in.c.
ex pte.de accu.⁊ hoc putat verū ꝙ nō poſſit agi ꝯ mona
97 chū clauſtralē.†niſi ſit in ſtudio cū abbatis licētia.qꝛ tūc
pōt agere ⁊ defendere ſe.⁊ facere oia ſine qbus in ſtudio
eē nō pōt.vt no.in.d.c.ex pte.⁊ in.c.vt piculoſa.ne cleri.
vel mona.li.vi.⁊ pōt vſqꝫ ad ꝓbabilē ſūaꝫ obligare mo
naſteriū ſuū ſup mutuo.vt no.in.d.c.nō dicatis.⁊ in.d.c.
vt piculoſa p archid.⁊ tūc ſi agaſ ꝯ monachū.qꝛ pt ago
re ⁊ defendere ſe.vt dcm̄ eſt ꝯueniaſ corā abbate ſm cū
p iura pſata ſi vero cōueniaſ monaſteriuꝫ in caſu in quo
pōt monaſteriū obligare.tunc agaſ corā epo cuꝫ habeat
abbas defendere monaſteriū.vt in.c.edoceri.de reſcript.
qꝛ nō pōt eſſe abbas pꝰ ⁊ iudex.vt.iij.q.ij.nullus.ſi aūt
monachus prior vel adminiſtrator cōueniaſ rōe ſui bñ
ficij ſup ꝯctu aliquo cū eo inito.qꝛ agere ⁊ defendere pōt
noie ſui bñficij.c.cū deputati.de iudi.c.olim.cū ſi.de reſti.
ſpo.credit Jo.de lig.ꝙ cōueniri dʒ corā abbate p gl.d.c.
quāto.cū gñalr̄ de monacho ꝯbēte loquaſ.⁊ alſ nullus
melius ꝯbit quā dictus adminiſtrator ⁊ ꝑdicta oia de cor
rectione criminū facienda p abbatē ⁊ cōuētione corā eo
facienda in ciuilibus qōnibus dicit vera eſſe ēt ſi mona
chus ꝯtrꝫ vel reſideat in alia dyoceſi quā vbi eſt ſuū mo
48 naſterij.†qꝛ monachus vbicūqꝫ fuerit ſp eſt ſub iuriſditio
ne abba.quē vice dei ſupra caput ſuū poſuit.c.ſi religio
ſus de elec.li.vi.⁊ monachus fictione iur.ſemp eſt in ſuo
clauſtro.vt no.Jnn.⁊ abb.in.c.cum illoꝝ.de ſen.excō.ar
chi.in.c.vt piculoſa ne cleri.vel mona.li.vi.ꝓbaſ in.d.c.
99 cum illoꝝ.†vbi ſi duo monachi diuerſoꝝ monaſterioꝝ ſe
adinuicē pcuſſerit ptinet ad vtrūqꝫ abb.abſolo.⁊ ita daſ
iuriſditio extra clauſtrū.qꝛ nō pt fieri ꝙ ambo monachi
eēnt in ꝓprijs mōaſterijs.ꝓbaſ ēt in.c.canonicatū.de ſen.
100 excō.†vbi pōr hoſpitaliū abſoluit fřes ſuos q nullaꝫ hñt
clauſtrū.⁊ ita ex clauſtrū vbiqꝫ iuriſditionē hʒ abb.ꝯ ſu
os monachos.dic tñ ꝙ ſi locus in q̄ monachus reſidet ⁊
ꝯtrꝫ eſt remotus ab abb.⁊ nō poteſt cōmode per actorē
adiri ꝙ poterit conueniri coraꝫ epo.Nec ob.exceptio ꝙ
primo ſit cōueniendus corā abbate ꝙ ſic probo.naꝫ mo
nialis ꝓpter abſentiam abbatiſſe que mortua eſt agit no
mine proprio reſtitutorio iudicio.c.cū dilecta.de reſcrip.
in fine.ꝙ non faceret ſi abbatiſſa viueret ſed ageret ab
batiſſa.vt no.in.c.parochianos.de ſen.excō.facit ꝙ not.
glo.in.c.nolo.⁊.c.nō dicatis.xij.q.i.que dicit monachuꝫ
non poſſe agere de iniuria ſibi illata ſi abbas eſt abſens
nec reliquit ꝓcuratorē ergo.ita ⁊ in caſu noſtro propter
abſentiam abbatis conuenietur monachus coram epo.
¶ Jteꝫ filiuſfa.agit ⁊ defendit ſe patre abſente.vt in.l.
ſi longius.ff.de iudi.⁊ nota.in.d.c.dilecta.de reſcriptis.
¶ Jtem cōmoditas mutat alicuius ſepulturaꝫ.c.qui de
ſepul.li.vi.⁊ etiā religioſo dat electionē ſepulture cuꝫ ad
monaſteriū cōmode portari nō poteſt.licet non habeat
velle aut nolle.c.ſi religioſus.de ſepul.⁊ ideo dicit Jo.de
ligna.ꝙ ſi ꝑdictus monachus diſtat ab abbate.vt dcm̄
eſt habebit actor electionē monachū ipſum cōuenire co
rā abbate ſuo vel corā epo.⁊ ſic ſm eū dʒ intelligi ⁊ ſal
uari opi.Jnno.hoſti.⁊ abbatis in loco alleg.ſuperius.
ſed pp negligentiam abbatis cum de ea apparuerit iuriſ
ditio ſpectabit ad epiſcopum.vt.d.c.quāto.⁊.c.grauem.
de offi.or.⁊ no.per archi.in.c.vno.de maio.⁊ obe.li.vi.
⁊ idem dicit eſſe vbi notoria ſunt crimina.qꝛ cum ꝗtim
abbas non corrigit poteſt epo corrigere.c.romana.§.no
toria.de cenſi.li.vi.⁊ poteſt merito dici negligens qḋ pro
cedit in notorio actus permanētis.c.cū tu.de vſur.c.ſuper
eo de coha.cleric.⁊ muli.ſecus in notorio actus trāſeun
tis item vbi appellatur ad eum.c.romana.§.i.de appel.
li.vi.⁊ ad.c.i.de priuil.eo.lib.ꝙ videtur obſtare in eo ꝙ
innuit ꝙ etiā exempti delinquētes extra locum exemptū
vel contrahentes poſſunt conueniri coram epiſcopo loci
rñdet Jo.de lig.ꝙ loquiſ quādo prelati inferiores ſunt
negligētes vel in notorijs vel vbi agiſ de accuſando vel
in caſu in quo debent degradari vt dictum eſt.alſ eſſent
omnia ſuperiora iura correcta per illud.c.i.vel ſm eum
loquitur quando ratione exemptionis non defenderen
tur quin puniantur per ordinarium ſi delinquant vel cō
trahant extra domicilium.ſed non negat quin poſſit de
fendere per anteriora iura que papa reuocare non inten
dit ar.c.eccleſia.de elec.ſed do.abb.putat melius poſſe di
ci ad illud.c.i.ꝙ loquatur de his exemptis qui ſunt im
mediate ſub ordinario loci.vt patet in prin.illius tex.ibi
ſuā in ipſis iuriſditionē prout ius exigit exerceri pōt.⁊ ſic
loquitur de principalibus perſonis ⁊ prelatis eccleſiaꝝ
exemptarū qui ceſſante exemptione conueniuntur ratio
ne delicti contractus vel alia ratione coraꝫ ordinario lo
ci.xvi.q.i.c.abbates.xi.q.i.c.de perſona cum ſi.non autē
loquitur de monachis qui etiā omni lege ceſſante diſcu
ti ⁊ puniri poſſunt per ſuum abbatem nec priuilegiū eis
debet eſſe damnoſum.c.in his de priuile.⁊ ita quiēuit re
uerendus do.abb.hic.¶ Et idem do.abb.repetens.c.ſi
quis contra clericum.de fo.codē modo tranſiuit.vt hic fe
cit more meri recitatoris.eſt pro certo admiratione dig.
ꝙ ita captiuauerit ingeniū ſuum tantus doctor.vt nihil
noui attulerit etate noſtra.cur o hanc paſſum qḋ pro cer
to alienū eſt a moribus ⁊ doctrina ſua.ego autē occupa
tus multis in tranſcurſu duaꝝ lectionum dictū vix conce
dit mihi ociū reſpirandi nihilominus aliqḋ afferā vt ſup
premas deus gratioſe dederit ⁊ vr̄ mihi ꝙ correctio mo
nachi idiſtincte ſpectet ad ſolū abbatē ⁊ nō ad epꝫ.⁊ ad
duco caſū ſin.⁊ notū ad ꝗ.c.nulla.xviij.q.ij.in ꝟ.ad quē
tota ptās ptinet.vbi ꝓbaſ ꝙ tota iuriſditio ſpectat ad ab
101 batē.⁊ p ꝯñs nō ſpectat ad epꝫ.†qꝛ gñatio vnius eſt cor
a ruptio alteri⁹ ⁊ īcluſio vni⁹ ē excluſio alteri⁹.v.de.c.q̄ſtio
ꝗ.nōne de preſump.l.maritus.C.de procurat.⁊ capiſ ibi
poteſtas

a ¶ Alterius. habet origina liter iſtud dcm̄ de quo.ꝗ.ſmo de gene.tex.cō men.xx.xx.⁊ xx.vbi vide.

ptãs pro iuriſditione. Et adduco illud qđ ſacrõ ſcriptũ
eſt euãgelio. nam ⁊ ego ſum in poteſtate conſtitutus. i. iu
riſditione. vt alle. oldr. lodenſis cõſi. xxxxiij. ⁊ voluit glo.
in. l. i. ff. de iuriſd. om. iudi. que dicit qđ iuriſditio eſt ptãs
vt ibi. ergo ſequit̃ ꝙ regulariter iuriſditio quo ad mona
chum pertinet ad abbatem ⁊ nõ ad epiſcopum regulari
ter niſi in caſibus expreſſis iuxta illud nõ illi imperiũ pel
lagi. ℭ Scđo arguo ſic. abbas ẽ maior epõ quo ad ſuũ
monachum aſſumptũ. iſtud probo deus maior eſt omni
epiſcopo iuxta illđ. nos aũt populus eius ⁊ oues paſcue
eius. ſed Abbas h̃z vices dei ſupremi ſupra monachos
ſuos. vt in. c. ſi religioſus. de elec. li. vi. ergo fungitur vice
dei. ⁊ ꝑ ꝯñs vt deus poterit abbas corrigere ſuos mona
chos excluſo epiſcopo. q2 ſubrogatũ ſapit naturam eius
in cuius locũ ſubrogatur. c. precipimus. lxxxxiij. diſt. c. ec
cleſia. vt lite pendẽ. l. ſi cũ. §. qui iniuriarũ. ff. ſi quis caut.
ℭ Tertio facit in omni adminiſtratione prelatus imme
diatus. l3 inferior preferẽ maiori prelato mediato habe
tur in. l. ſancimus. C. de ſa. ſan. eccle. ⁊ no. in. c. cũ deputa
ti. ꝺ tit. i. ⁊ cle. abbates. de reſcript. ſed clarũ eſt ꝙ abbas
eſt ꝑlatus immediatus quo ad ſuos monachos. ſed epũs
eſt mediatus ꝑlatus. ergo ſequit̃ qđ quo ad monachos
plus iuris h̃z abbas ꝙ̃ epiſcopus ⁊ plus mihi de iure vi
102 det dicendũ. †ꝙ poſito ꝙ monachus fecerit delictũ de
gradatione dig. ⁊ abbas nõ poſſit imponere penã degra
dationis. vt dictum eſt nihilominus poterit cognoſcere
a de delicto degradatione digno⁹ ⁊ ꝓnũciabit monachũ
degradatione dig. ⁊ epiſcopus poſtea illũ degradabit ꝑ
d. c. degradatio. de penis. in. vi. Et adduco ſimile qđ vo
luit gl. ij. q. vi. biduũ. ꝙ l3 conciliũ prouinciale nõ poſſit
deponere epiſcopum nihilominus poterit pronunciare
epm deponendũ. ſimile ẽt dicimus in ꝓſide qui l3 nõ poſ
ſit deportare aliquẽ. tñ poterit pronunciare aliquẽ de
portãdũ. l. i. §. deportatos. ff. de leg. iij. ita dicemus in ab
bate vt licet nõ poſſit degradare monachũ exigentibus
demeritis. tñ poterit pronunciare illum degradandum.
ℭ Quarto facit. c. ad noſtrã. de ap. in tex. ſubditoꝝ. vbi
monachus dicit̃ eſſe ſubditus abbatis. ergo intelligitur
ſubditus ratione iuriſditionis ꝑ id qđ no. in. c. ſi. l. eodẽ.
ℭ Quinto moueor ex. l. cõgruentius. C. de pa. po. vbi eſt
caſus multũ ſing. ꝙ cõgruẽtius ei decidit̃ intra domum
ſi que cõtrouerſie oriunt̃ inter patrẽ ⁊ filiũ ꝑ quẽ tex. ſunt
data ſũt ſtatuta italie quibus cauet̃ ꝙ cauſe more inter cõ
iunctos ꝓmitti debeant inter cõſanguineos ⁊ affines. de
quo tex. facit ſeſtũ ibi bal. qđ ẽ voluit io. l. q ſe ꝑſo. C. vñ
liber. ⁊ in. l. ſemel mora. ff. ſo. ma. ⁊ Ra. ro. ꝯſi. lxx. ⁊ qđ
ipſe ẽt voluit i. d. l. ſemel mora. eodẽ mõ debemus dicere ꝙ
fauore religionis melius ſit cũ monachi quecũqz ſit illa
ventilari ⁊ diſcuti corã ipſo abbate ꝙ̃ in tribunali epi ⁊
ꝯ. d. abb. reſpõdet ad. d. c. i. de ꝑuile. ꝙ nõ loquit̃ in mona
chis. ſed i ꝑlatis monachoꝝ. ℭ La põdera ꝙ te vero ille
le tex. in prin. logt̃ in exemptis ex priuilegio apoſtolico
⁊ tñ vult ꝙ ratione ꝯtus vel rei poſſint cõueniri coram
ordinarijs locoꝝ. ſed reſtringere illũ tex. ad prelatos dũ
taxat eſt ꝑ iouẽ colorata reſpõſio ⁊ poſſet ſuaderi hoc mõ
actus actiuoꝝ ſunt in paciẽte bene diſpoſito. vt dixit philo
ſophus in ſcđo de anima. ſed ille tex. logt̃ in re ſita in lo
co ſubiecto ordinarijs ſpectanti ad ipm qui cõuenit̃. licet
illud nõ põt cadere in monachis. eo q2 nihil h̃z. vt in. d.
c. nolo. ⁊ in. d. c. nõ dicatis. ergo illa verba nõ pñt cadere
in monachis. ℭ Itẽ ille tex. logt̃ de ꝯtu inito ꝑ exemptũ
in loco ſubiecto iudici ordinario. eodẽ mõ illđ nõ cadit
in monachũ. q2 nõ h̃z velle nec nolle. c. ſi religioſus. ꝺ ele
ctio. li. vi. ergo neceſſe eſt vt dicamus ꝙ cum verba illius
c. nõ adaptent̃ monachis. ergo nõ adaptabit̃ eius diſpo
ſitio. vt in. l. iiij. §. toties. vbi per bar. ff. de vẽ. inſe. ⁊ in. l. la
ſta aurẽ. vbi etiã per bar. ff. de admi. tut. c. indẽnitatibus.
§. ſed cũ eas de elec. li. vi. ergo intellectus. d. abb. vĩ verifi
ſimus ad illũ tex. ſed pro certo male loquitur. q2 poſito
ꝙ illa verba ratione contractus vel ratione rei non ada
ptent̃ monachis. tñ adaptent̃ monachis illa verba rõne
delicti ex quo ſeqt̃ ꝙ ad eũ caſum adaptet̃ diſpoſitio le
gis ad quẽ adaptãt̃ verba legis vt dictũ eſt. ⁊ q2 vnũ de
terminans ſequẽs plura determinabilia diuerſa illa de
terminat ſm naturam eoꝝ. ita probat̃ in. c. olim ex litte
ris. ⁊ in. c. ab excõicato. de reſcrip. ⁊ in. c. cũ dilectus. de
conſue. ⁊ ꝑ ꝯñs determinat ꝑlatos ⁊ monachos. ℭ Itẽ
cõfundit̃ reſpõſio. d. abb. per. d. c. i. §. in eos. vbi text. expreſſe
loquit̃ de monachis per quẽ tex. datur precipuũ lumen
ad principiũ illius. c. vt etiam loquat̃ de monachis. ⁊ idõ
tenenda eſt ſolutio Jo. de lig. vt dicamus ꝙ qñ abbates
eoꝝ ſunt negligẽtes poſſint epi cognoſcere de cauſis mo
nachoꝝ. vt dicimus in ſimili qñ prelatus immediatus ẽ
negligẽs agẽ ꝯtra eũ ſue ꝑlature. q2 tũc ꝑlat⁹ imediat⁹ q
dicit̃ eius ſupior poterit agere ꝓ mẽbro ſibi ſubiecto. vt
no. in cle. abbates. de reſcrip. ita eſt dõm in propoſito. vt
cũ abbas eſt negligens poterit agi corã epiſcopo. ⁊ iſta
103 nõ tradas obliuioni. ℭ †Sed quã formã ſeqt̃ abbas vl̃
ſuus cõmiſſarius ingrẽns ꝯ ſuũ monachũ de crimine ſe
quet̃ de formã iuris. ꝺ quo h̃r in. c. qualiter. §. dz. de accu.
vel ꝓcedet ſm ſtatuta regularia vel ꝓcedet ſimplr̃ ⁊ de
plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ſm formã que tradit̃
in. d. c. qualiter. §. dz. nec vocabit̃ ad videdũ iurare teſtes
q2 eſt de ordine iudiciario nec admittit̃ appellatio. c. ad
noſtrã. c. reꝑhẽſibilis. c. cũ ſpẽli. §. ſi. de ap. nec aliaꝝ iuriũ
ſolẽnitas obſeruet̃. ſed ꝓcedit̃ ſm obſeruãtias regulares
⁊ diuerſas obſeruantias religioſ ꝝ. de quo ꝑ Jo. mo. ⁊
alios. in. c. i. de reli. domi. li. vi. quã ergo formã de iſtis ſe
quet̃ abbas Jo. de lig. in loco ꝑalleg. dicit qđ põt ſequi
primã formã ꝑ. c. ea que. de ſtatu regu. ſed tutius eſt ꝓce
dere ſm ſcđam formã. q2 ſi iuxta primã formã ꝓcederet
deberet dicto monacho ꝓuidere de expenſis aduocatoꝝ
⁊ de alijs ſumptibus cũ nõ hẽat ꝓpriũ. c. ex parte. de ac
cu. ⁊ quia ipſo ingreſſu ſe ⁊ ſua dicauit monaſterio. vt in
auctẽ. ingreſſi. ⁊ autẽn. ſi qua mulier. C. de ſac. ſanc. eccl.
xix. q. vltima. c. ſi qua. ⁊. c. in preſentia. de probatio. ⁊ niſi
faciat expenſas ſibi ꝑuaret eum defenſione ſua que ex
104 cõmunicato† ⁊ etiam demoni ſi eſſet in iudicio non de
bet denegari. c. cum inter. de exceptio. xi. q. iij. coꝝ. ideo
tutius eſt ſm eam. vt procedat ſm ſcđam. Et ſi ſm illam
procedit non miniſtrabit ſibi expenſas. quia nec eas fa
cturus eſt nec admittet̃ ad eas. vt. d. c. reprehenſibilis. ⁊
d. c. cum ſpeciali. ℭ Item dicit ꝙ prima via electa ꝑ ab
batem poteſt redire ad ſcđam procedendo ſm regularia
inſtituta. quia proprie inter abbatẽ ⁊ monachos lis eſſe
non poteſt. l. lis nulla. ff. de iudicijs. c. vno. de ſyndico. ⁊
qualitercũqz abbas de ſalute ſui monachi querit. ille de
bet humiliter obedire. vt dicto. c. reprehenſibilis. Naz ſi
ue petendo ſiue cognoſcendo hoc ſolum bene agitur. vt
vita hominũ corrigatur. xxiij. q. v. prodeſſe. ⁊ vna actio
ne ſuſpenſa tranſit ad aliã. c. paſtoralis. de cauſa poſſeſ. ⁊
proprie. c. ſignificauerunt. de teſti. ⁊ nota. hoc in ſpeculo
de inquiſitione. §. fina. verſicu. item pone. ⁊ verſic. nunqd.
Nec obſtat. c. i. de poſtula. prelato. li. vi. ⁊. c. vt qui duas.
⁊. c. ab eo. de electio. eodem libro. vbi vna via electa non
poteſt rediri ad aliam cum damno alterius. Hic vero ſi
ne damno monachi ſit. quia facilius procedetur per ſecũ
dam quam per primam. vt ſupra probatum eſt. Hoc in
effectu voluit Joannes de ligna. qui non tangit de alijs
prelatis inferioribus. vt de propoſito plebano ⁊ ſimili
bus ſm dominum Abbatem. Sed Innocen. Hoſtien. ⁊
Joan. andre. in. c. ad hec. de officio archidyaco. conclu
dunt tales prelatos ⁊ dominos duntaxat habere iuriſ
105 ditionem non grauem. †Et appellant grauem iuriſditio
nem. vt eſt depoſitio clericorum. etiam in minoribus alle
gant notata in. c. tranſmiſſam. de electio. xv. q. vij. c. epiſco
pus. Idem de ſuſpenſione perpetua vel multum diutur
na. Idẽ de vnione. c. ſicut vnire. de exceſſibus ꝑlato. ſacit
cle. ne in agro. de ſta. monacho. Idẽ in ſuſpẽſione. c. ij. de
eo q furtiue ordines ſuſcepit. Idẽ de auctoritate interpo

a ℭ Digno. Quam iuriſditionẽ hẽat abbas in monachos ſuos. vid ꝑ ſpec. in tit. de arbi. § ſi. verſi. ſed quo. Inno. in. c. vt fame. i gl. in verbo ꝑlatoꝝ. de ſent. excom. ⁊ vide d. car. i cle. i. in ꝓn. iij. q. ꝺ ſta. monacho.

nenda alienationem rei eccleſiaſtice.xij.q.ij.c.ſicut exce/
ptione ⁊ qualiter omnia que expediant prelati ſine capi/
tulo.c.nouit.⁊.c.quãto.de his que fiũt ita plato. ¶ Jtẽ
iuriſditio in monaſterio.c.ſi.de offi.archid. ¶ Jtẽ cauſa
matrimonialis.c.accedẽtibus.de exceſ.plã. ¶ Jtẽ datio
dimiſſoriaꝝ.c.ſignificaſti.de offi.archid. ¶ Jtẽ cã crimi
nalis grauis.c.querelam.de pcur. ¶ Jtẽ oĩa q̃ ſunt epa
lia ordinis.de qbus in.c.qđ ſicut.⁊ in.c.tranſmiſſum.de
electio.lxviij.di.c.quãuis. ¶ Jtẽ dicunt qđ talis iuriſdi
tio nõ extendiť ad notabiles pſonas niſi de epo nuncient
vnde ſolum hꝫ ad parochiales eccleſias.⁊ quo ad mino
res titulos iuriſditionẽ archidiaconas. ¶ Jtẽ tales pla
ti inferiores pñt pp nõ reſidentiã priuare clericos titulis
ſuis.nec pp aliã cãm vt diſputauit Ja.bononieñ.vt refert
Jo.an.in.c.ſi.de offi.archid. Hoc et ſeqtť hic.d.anto.⁊
plus ꝙ vbi agiť in figura iudicij niſi aliud det cõſuetudo
iſti plati inferiores nõ hñt iuriſditionez.c.cũ ex iniuncto.
de hereti.c.de pſona.xi.q.i.⁊ fuit opi. Jac.bonomẽ.vt re
fert Jo.an.in.d.c.ſi.⁊ cũ hoc trãſeunt doct.dicit tñ.d.an.
iſtos platos inferiores habere iuriſditionẽ in eos qui il/
los elegerunt ⁊ dirigiť tunc iuriſditio plus ad certas p/
ſonas in loco q̃ ad locũ tñ.⁊ diciť ꝙ iſti recipiunt pote/
ſtatem quãdã excõicandi.⁊ habent iuriſditionẽ modicã
nõ cognitionalẽ ſic dꝫ intelligi ſm eũ.c.cũ ab eccleſiarũ.
de offi.or.⁊ qđ ibi no.patet et qđ ſubiectos ſeruientes in
eccleſia pñt pro eoꝝ culpis ⁊ negligentijs nõ cõtentioſe.
ſed correctionalr ad tẽpus priuare emolumẽtis eccleſie ⁊
diſtributionibus ⁊ alijs ſiſibus.ſed totalr ab eccleſia re/
mouere vel ad nõ modicuz tps ſuſpendere nõ poſſent.vt
dictũ eſt ſm Jnn. Hoſt.⁊ Jo.an.niſi forte ſm eũ habeãt
poteſtatẽ inſtituẽdi de cõſuetudine.qꝛ ⁊ pñter videnť ha
bere poteſtatẽ deſtituendi pro culpis ⁊ negligentijs. Si
tñ nõ ſint inſtituti ad curã.facit gl.in.d.c.i.⁊ ꝙ iſti ſupio
res habeant eccleſias pleno iure ⁊ ſic et habeant poteſta
tẽ deſtituendi de cõſuetudine poſſent deſtituere. ¶ Nec
obſtat tex.in eo qđ dicit de ꝯſuetudine vel ſtatuto qꝛ poſ/
ſet intelligi ſm eũ qñ cõſuetudo vel ſtatutũ diſponit ꝙ ta
les ſupiores poſſint deſtituere hos pſbyteros deputatos
ad curã.cũ tñ illi ſuperiores nec de cõſuetudine nec aliter
haberẽt ptãtẽ deſtituẽdi.⁊ hoc ſm eũ videť ſentire gl.in
d.c.i. Reliquit tñ hoc ſub dubio cogitandũ. Hoc dictuz
nõ plꝫ.d.abb.hic referenti pau.de liaza.in.d.clemẽ.ne in
106 agro.§.ceterũ.de ſta.mona.dicentẽ † prelatũ conuentua
lem habere iuriſditionẽ fori cõtentioſi rõne collegij ⁊ rõ
ne pſonaꝝ illius collegij alle.c.quãto.de offi.or.⁊.c.cũ in
eccleſijs.de maio.⁊ obe. ¶ Jtez dicit qđ talis platus nõ
hꝫ iuriſditionẽ fori ꝯtentioſi in parochianos.ſed tm̃ fori
penitẽtialis. Et ſic dꝫ intelligi qđ nota.in.d.c.cũ ab eccle
ſiarum. Sed do. Cardi.vt hic refert.d.abb.in.d.c.cuz ab
eccleſiarum.dicit ꝙ nullus habet iuriſditionem ordina/
riam de iure cõmuni in locum citra epiſcopum.ipſe enĩz
ſolus habet iuriſditionem ordinariam in ciuitate ⁊ dyo
ceſi. Jſti vero prelati inferiores qui preſidẽt collegio ha
bent ordinariam in illos de collegio.vt in.l.ſi.C.de iuriſ
107 ditio.omni.iudi. † Ex his infertur quod ſi prelatus infe/
rior epiſcopo habet iuriſditionẽ ordinariam in ſua dyo/
a ceſi vel in certa parte dyoceſis hoc eſt de iure ſpeciali ⁊
nõ de iure cõmuni. Pro hoc adducit not.per archidya.
xxiiij.q.i.§.auctoritatibus.⁊ qđ voluit Paulus in.d.cle.
108 ne in agro.§.ceterum. Et ex hoc dicit quod plebanus in
ſuo plebanatu nullam habet in plebanos iuriſditionem
reſpectu fori contentioſi de iure communi allegat.c.ij.cuz
ibi no.de exceſſib.prelato.vnde non dicitur habere terri/
torium quod habeat iuriſditionez.l.fina.ff.de iuriſditio.
omni.iudi.c.vt animarum.de conſtitu.li.vi. Et ex his in/
fertur ad intellectum.d.c.cum ab eccleſiarũ.quod vide
tur obuiare predictis.⁊ ſi illud.c.intelligatur de iuriſdi/
tione fori contentioſi oportet illud intelligere quatenus
debet de parochianis ſubiectis de iure ſpeciali vel de iu
re conſuetudinario.⁊ hec procedunt ſm eum de iuriſdi

a ¶ Spãli. Ad
de ad materiã
huius ꝯcluſio
nis.d.cardi.in
cle.ſi.§.ꝙ ſi de
pe. vbi multa
pulchra habe/
bis.

tione in loco.ſed quo ad iuriſditionem in perſonas dicit
ꝙ prelatus collegij habet ordinariam fori contentioſi in
illos de collegio.⁊ ſic poteſt cognoſcere inter eos de cau
ſis ciuilibus.⁊ licet hoc non videatur in vſu.tamen de iu
re procedit per dictã.l.finalẽ.C.de iuriſditio.omni.iudi.
¶ Jtem poteſt in ſingulos de collegio ferre ſententiam
cenſure.c.cum in eccleſijs.de maiorita.⁊ obedien. Et hec
ſunt ſm domi. Abb.que in hac materia reperiuntur ſcri/
pta.dicit tamen dom. Abb.ꝙ ex eis nõ eſt enucleata ma
teria iſtec.⁊ ideo ex varietate opinionum reſultat nodus
⁊ contrarietas ſm eum. Nam Jnno. Hoſti.⁊ Jo.an.in
dicto.c.quãto.dicũt ꝙ iſti prelati inferiores nequeunt de
109 cauſa cognoſcere in criminalibus. ¶ † Jtez in ciuilibus
non ſunt primo conueniendi corã ſuis prelatis.ſe potius
eſt in electione actoris. Jo.de lig.tenet ꝙ etiam de crimi/
ne cognoſcere poteſt dũmodo depoſitionem talia crimi/
na non expoſcant ⁊ ꝙ data commoditate debent primo
conueniri coram ſuis prelatis etiam de delictis alibi cõ/
miſſis.⁊ de contractibus alibi initis.loquitur tamen de
abbatibus non tamen de alijs prelatis inferioribus.ſed
Jnno. Joã.and.⁊ Hoſtiẽ.vt ſuperius dictum eſt dicunt
hos inferiores prelatos habere tm̃ iuriſditionem in leui/
bus.⁊ hanc opinio.ſequitur.vt dictum eſt domi. Anto.
ſed domi. Card.ſentit ꝙ in ciuilibus habent poteſtatem
cognoſcẽdi.⁊ ſic iuriſditionem contentioſam.ſed Pau.
ſentit ꝙ habent iuriſditionem fori penitentialis dumta/
xat. Sed domi. Abb.diſtinguit hoc modo. Aut queritur
vtrum iſti prelati inferiores habeant de iure territorium
proprie ⁊ ſtricte.ita ꝙ habeant iuriſditionem in eos qui
ibi delinquunt vel contrahunt.cõmuniter tenetur ꝙ non
licet Jnnocẽ.hic referat vnam opinionem in oppoſitum
que tamen non tenetur communiter.ſed ſolus epiſcopus
eſt ordinarius in tota dyoceſi ⁊ eſt ſibi territorium in ſpi
ritualibus.vt probatur in.c.i.de offic.ordina.⁊ in.c.cum
epiſcopus.eo.titu.lib.vi.xi.q.i.c.ſi quis cum clerico.⁊.c.
110 de perſona.vt hic. † ⁊ quid ſit territoriuz.⁊ vnde dicatur
hic vt in.l.pupillus.§.territorium.ff.de verbo.ſignifica.⁊
per glo.in.c.ij.de conſtitu.li.vi.⁊ de territorio ⁊ dyoceſi.
vide tex.in clemẽ.ne romani.de electio. Aut queratur an
iſti inferiores habeant territorium fori penitentialis.ita
ꝙ habeant iuriſditionem in foro penitentie.⁊ omnes ibi
habitantes.⁊ dicit ꝙ habent iuriſditionem in omnes de
collegio.vt.ſ.dixit Pau.⁊ facit.c.cum ab eccleſiarum.
tale tñ territorium non habent iſti inferiores vt faciant
quaſi caput.imo concurrunt in exercitio cum epiſcopo ⁊
habentur ſub epiſcopo ⁊ locus eſt preoccupationi ⁊ ſi cõ
currant ad curaꝫ prefertur epiſcopus ſuperior.vt in.c.ij.
de offi.archipſby.⁊ quod ibi not.⁊ in.c.omnis.de peni.
⁊ remiſ.⁊ glo.in.c.ij.eo.titu.li.vi.⁊ dicit ꝙ illud territo/
riũ fori penitentialis nõ per omnia equiperatur territo/
rio fori cõtentioſi.qꝛ forenſis delinquẽs in loco vel in ter
ritorio vnius iudicis ſortitur ibi forum illius quo ad con
tentioſam iuriſditionez.c.i.de raptoribus.iij.q.vi.c.i.ſed
in penitentiali foro ſortitur quis forum alterius ſacerdo
tis.vt voluit gl.ſingularis in.c.i.xvi.q.i.⁊ no.in.c.i.de ra
111 ptor.⁊ eſt ratio ſm Jo.de lig. † quare rõne fori cõtẽtioſi
forenſis ſubijciť ⁊ nõ rõne fori penitentialis.rationẽ eſſe
dicit.qꝛ pena cõtentioſi fori imponiť ex eo.qꝛ offendiť iu
dicẽ ⁊ bonũ publicuz.ideo dꝫ puniri in loco vbi deliquit
ſed penitẽtia imponiť propter offenſam dei ⁊ anime pro
prie.ergo illi ſoli ſubijciť quem hꝫ ſupra ſe loco dei.⁊ qꝛ
iudex eſt anime ſue. ¶ Jtẽ qꝛ parochialis nõ cõcernunt
principaliter locum.ſed perſonas propter locuz ſecus in
iuriſditione ꝯtentioſa.facit.c.ſuper eo.de parochijs.⁊.l.
pupillus.§.territorium.ff.de verbo.ſigni. Lapus damna
uit hanc rationem in cõmento.c.i.de rapto.qꝛ aliquãdo
imponiť pnĩa manifeſta ⁊ publica.vt in.c.i.de peni.⁊ re/
miſ. Et iõ ad exẽplũ alioꝝ delinquẽtium foret imponẽda
pnĩa in loco delicti.ſed hꝫ ipſe dãnet illaz rõnem.tñ ratio
in ſe bona eſt.qꝛ principalis cauſa eſt purgatio anime.

¶ Jtem

¶ Jtē aſſignat aliam rationē ne contingat conſiteri per
ptes.qꝛ de alibi cōmiſſis nō poſſet cōfiteri in loco delicti.
ergo p ptes cōfiteret qđ nō eſt dōm.c.nō tibi dico de pe.
di.i.de quo per Hoſtien.in ſumma.de peni.ꝛ remiſ.§.ſi
peccata.Hec ratio indiſtincte non ꝓcedit.ſed Lapus aſ
ſignat aliam rōnem videlꝫ intereſt enim ſui parochiani
vt cognoſcat vultū ſui peccatoris.vt nota.in.c.oīs.de pe
ni.ꝛ remiſ.ꝛ in.c.ij.eo.titu.li.vi.ꝛ lꝫ ſuperius dictū fuerit
ꝙ iſti inferiores nō habent iuriſditionē in ibidem delin-
quētes ꝛ in foro penitētie ſi ſunt forenſes.habent tñ iuriſ
ditionē in ibidē delinquētes in coꝝ parochia cōmorātes
lꝫ nō ꝯtraxerint ibi ppetuum domiciliū.vt ſunt ſcholares ꝛ
mercenarij ꝛ ſimiles.quoꝝ parochialis eſt ille in cuius
parochia inhabitant.vt eſt gl.fin.in cle.i.de priui.in ver.
parochialis.facit qđ not.in.c.oīs.de pe.ꝛ remiſ.ꝛ qđ in
ſimili voluit gl.in.l.i.C.vbi de cri.agi oꝫ.alſ.ij.que dicit
ꝙ pōt quis cōueniri ibi.vbi cōmoratꝰ ꝛ conuerſatꝰ.lꝫ ibi
nō habeat domiciliū.facit.l.quiſquis.C.ſi cer.pe.Quī
dā ſunt habentes territoriū parochiale.ꝛ coꝝ dignitas
ſonat in nomen ꝑlationis.vt ſunt inferiores ꝑlati haben-
tes certā parochiā ꝛ tales in tota parochia habēt curas.
¶ De abbatibus vero ꝛ alijs religioſis ꝑlatis dōm eſt
vt not.in.c.penul.de cap.mona.ꝛ p gl.in cle.ne in agro.
112 de ſta.mona.vbi not.†vtrum per ſe poſſint tales religioſi
exercere curā ſi habēt ppſm.ꝛ ibi ēt tangitur p ſcribētes
vtrū valeat conſuetudo.ꝛ refert.d.abb.ſe tenuiſſe ꝙ ſic i
d.c.i.¶ Jtē hñt iuriſditionē in illos q eos elegerunt ꝛ
dirigitur tūc iuriſditio plus ad pſonas certas in loco ꝙ̄
ad locū.vnde nō vendicat ſibi locū in ibidē delinquētes
vel habitantes vel ꝯbentes.ſed tñ in pſonas illoꝝ de col
legio.Et in iſtis.d.abb.dicit ſe diſtinguere inter abbates
ꝛ alios ꝑlatos ſeculares.vt ſunt prepoſiti plebani ꝛ ſimi
113 les.†vt abbates habeant iuriſditionem inter ſuos mona
chos vbicūqꝫ delinquant ꝯbant vel reſideant in cauſis ci
uilibus ꝛ criminalibus tā correctionalr̄ ꝙ̄ iudicialr̄ dū-
modo nō agatꝰ ad depoſitionē.Et ꝙ primo ſint cōueniē
di corā ſuis abbatibus ꝙ̄ coram epō.alias obſtabit exce
ptio fori.dūmodo cōmode poſſint adiri coꝝ abbates.ꝛ
pro hoc faciant ſm eū dcā Jo.de lig.ſupius ꝛ iura alleg.
p eū.ꝛ.c.ſicut.de ſymo.c.cū in eccleſijs.de maio.ꝛ obe.c.
in ſingulis.c.ea que.de ſta.mo.c.quāto.de offi.ordi.c.i.ꝛ
ij.xviij.di.Nā ſi habent iuriſditionē in monachos.vt ſupi
us probatū eſt ꝛ ꝓbatꝰ in regula coꝝ monachali appro-
ta p ſuperiorē nō apparet rō quare illam nequeat exerce
re in figura iudicij.qꝛ ordo iudiciarius nō ampliat iuriſ-
ditionē.ſed potius fuit inſtitutus in fauorem publicum.
ꝛ ne innocentia ex iudicis iniquitate ledatꝰ ꝛ opprimatꝰ
c.qm̄ ꝯ.de ꝓbat.ꝛ maxime probare vr̄ in.d.c.ea que.vbi
dr̄ ꝙ debent puniri ſm ſtatuta apoſtolica.ꝛ alle.ēt.d.c.
quāto.ꝛ.d.c.ſi religioſus.de elec.li.vi.ꝛ.d.c.ea que.ꝛ.d.
c.in ſingulis.vbi p̄mo dr̄ recurſus ad abbatē pro corre-
ctione monachi.ꝛ ſic velle nolle ipſius monachi depen-
det a voluntate abbatis.vt in iuribus allega.ſupius ſm
eū.Tu de hoc vide quinqꝫ argumenta q̄ ſupius formaui
habentia neruū vt p p̄ius recurratꝰ ad abbatē ꝙ̄ ad epū
etiā ſi talia ſint crimina que degradationē expectent.ſed
prelati inferiores ſeculares habent iuriſditionē in perſo
nas illoꝝ qui illos eligunt.videlꝫ in illos de collegio.ꝛ
hanc iuriſditionē habent nō tm̄ ꝯ in ciuilibus etiam in fi
gura iudicij.arg.l.ſi.C.de iuriſdi.om.iud.ꝛ arg.eius qđ
voluit Jnno.in.d.c.cū ab eccleſiaꝝ.ꝛ quod habetꝰ in.c.i.
xv.q.iij.ꝛ in.c.decernimus.de iud.ꝛ in iſtis ſecularibus
114 putat.d.abb.procedere dictum Jnnoc.in.d.c.quāto.†ꝙ
epoꝝ ſubditi poſſunt cōueniri coram epo vel ſolū ꝑlato
imediato.ita ꝙ ſit in electione actoris corā quo ipſos cō
uenire velit p id qđ voluit Jnno.in.d.c.cū ab eccleſiaꝝ.ꝛ
arg.l.ſi.C.de iuriſdi.om.iudi.Nam ſicut hi qui ſunt ali
cuius pfeſſionis licite ꝛ approbate faciūt aliqđ collegiū.
ꝛ poſſunt in ciuilibus cōueniri corā coꝝ epo.in crimina-
libus tñ nō poterunt conueniri corā coꝝ ꝑlato.arg.d.l.

ſi.ꝛ.xi.q.i.c.de pſona.Archi.tñ ibi indiſtincte tenet ꝙ co
rā epo tāqꝫ corā ordinario loci ſunt ꝯueniendi niſi aliud
hēat cōſuetudo vt hic.ꝛ in.c.audiſtis.ꝛ.c.cū olim.de pre
ſcrip.ꝛ in iſtis intellige dcm̄ Jnno.in.d.c.quāto.¶ Et ex
p̄dictis collige vnā dr̄iam inter iuriſditionē cōpetentem
115 abbatibus ꝛ alijs prelatis ſecularibus inferioribus.†Et
hanc dicit eſſe rōnē diuerſitatis videlꝫ.qꝛ magis ſunt ſub
iecti monachi ſuis abbatibus ꝙ̄ clerici ſeculares ſuis ꝑ-
latis inferioribus.qꝛ monachi poſuerūt ſupra caput ſuū
p̄ncipalr̄ abbatē vt deū ꝛ nō epm̄.c.ſi religioſi.de elec.li.
vi.Nā coꝝ velle ꝛ nolle pendet ex volūtate abbatis.vt in
d.c.nolo.ꝛ.c.nō dicatis.ꝛ ſic non ſunt monachi ſubiecti
ipſis abbatibus rōne nudi exercitij iuriſditionis.ſed cle-
rici ſeculares ſūt principalr̄ ſub epo.ꝛ ab eo recognoſcūt
ordines ꝛ beneficia ꝛ loco dei ſe dedicauerūt in aīa ꝛ in
corpe.xij.q.i.c.cui portio.ꝛ qđ no.Jo.de lig.in.c.ceterū
ꝯ.de iudi.ꝛ in.c.ſignificaſti.ꝯ.eo.ſed inferioribus ꝑlatis
ſunt ſubiecti clerici ſeculares ratione nudi exercitij iuriſ-
ditionis.iō cōiter dñt iura clericos inquirēdos cōueniē-
dos ꝛ puniendos p coꝝ epm̄.xi.q.i.quaſi ꝑ totū ꝛ in.c.i.
ꝛ.ij.ꝯ.eo.ꝛ.c.poſtulaſti.ꝯ.eo.ꝛ hic.ꝛ in.c.cū ex iniuncto.
ad fi.de hereti.ꝛ.c.plectis.xxv.di.De monachis vero di
cūt iura illos puniēdos cōiter p abbatē.vt dcm̄ eſt.facit
qđ voluit gl.in.c.cui reſiſtit.xi.q.iij.putat.d.abb.vt id vo
116 luerunt doctores ſuperius relati.†ꝙ poterunt ꝑlati inferio-
a res modice punire* laycos ſibi ſubiectos cū cauſe cogni-
tione pro negligentia ꝛ culpis ex quo hñt iuriſditionē in
pſonas coꝝ arg.c.ex lris.ꝛ.c.cū acceſſiſſent.de cōſti.Tn
ſunt qdā ꝑlati habētes ſub ſe ſubditos rōne ſeruitij tñ.ꝛ
cōſtat eos nō hēre territoriū.ꝛ tales nō hñt iuriſditionē
in pſonas illoꝝ qui ſeruiunt ipſis niſi illam vendicent ali
quo iure ſpeciali.vt hic probatꝰ.Quidā ſunt hñtes peni-
tentiale territoriū ꝛ nō cōtentioſuꝫ nec ſunt in aliqua ꝑ-
latione ſtricte ſumpto vocabulo ꝑlationis.vt ſunt ſacer-
dotes curati.ꝛ tales nō hñt aliquā poteſtatē in foro con
tentioſo ciuili aut criminali.vt ſupius dictū fuit.Sed an
poſſint excōicare multe ſunt opiniones.vt refert Jo.an.
in.c.ſi ſacerdos.ꝯ.de offi.ordi.ꝛ hr̄ per hoſtiē.in ſūma de
ſenten.excō.§.ſi qs poſſit excōicare ſub.§.nedū autē.ꝛ in
eodē.§.ver.ſi teneas.d.ant.hic.ſpe.in tit.de delegato.in
p̄n.ꝛ p.d.car.in.d.c.ſi ſacerdos.d.abb.hic refert varias
opi.Ego aūt ſup hoc tranſeo ſub ſilētio ex eo.qꝛ iſtū paſſū
ego melius examiui ꝙ̄ fuerit examinatus p aliquē vſqꝫ ad hō
ſecula.iō ſi plꝫ videre poteris in.d.c.ſi ſacerdos.qꝛ repe-
117 tij illud.ꝛ ex p̄dictis infertꝰ†ꝙ abbas ꝛ alij ꝑlati inferio-
res epo cū hēant iuriſditionē i illos de collegio pñt illos
excōicare.vt in iuribus alleg.ſupius.ꝛ no.gl.in.c.nemo.
ij.q.i.ꝛ in.c.cū ab eccliaꝝ.de of.or.facit qđ no.in.c.expe
118 riētia.xi.q.i.ꝛ in.c.ſignificaſti.ꝯ.e.¶ †Quidā ſunt archi
p̄ſbyteri rurales.vt in.c.ſi.de offi.archip̄ſby.ꝛ iſti in titu-
lis ſuis qualē habeant iuriſditionē ꝓſeqꝰ Jo.an.ibi poſt
Ja.bononien.qui dicit ꝙ in figura iudicij nullus cogno
ſcit nec pōt corrigēdo priuare quē titulo ſuo.nec pp non
119 reſidentiā ſuā.ſed hec oīa dꝫ referre.ad epm̄.¶ †De ar-
chidyacono vero eccl'ie cathedralis quā iuriſditionē ha
beat.d.abb.hic dicit ꝙ eius iuriſdictio plus dicitꝰ de iu-
re ſpāli ꝙ̄ de iure cōi.qꝛ de iure cōi ſolū hꝫ ea que habētꝰ
in.c.ad hec.de offi.archid.vñ dicit ibi Jo.an.ꝙ ea q̄ cō-
numerantꝰ ibi videntꝰ ſpectare ad archidyaconū.ſꝫ vltra
cōtenta ibi ſpectare ad archidyaconū de cōſuetudine te-
netꝰ probare actor alias aduerſarius cōuentus coram eo
abſoluetꝰ.c.vt noſtrū.vt eccle.benefi.¶ Predictis expe
ditis.d.abb.ſubijcit quaſdā queſtiones ad maiorem de-
clarationē predictoꝝ.ꝛ dicit†ꝙ ſi inferiores prelati pñt
de conſuetudine inſtituere ꝙ etiā poterunt deſtituere ſm
d.ant.hic.ſed Jo.an.ꝛ Ja.bononien.in loco alleg.ſupi-
us tenēt ꝯtriū ꝙ nullus citra epm̄ pōt quē priuare ſuo bñ
ficio pp nō reſidentiā.ꝛ refert ſe dñs abb.diſputaſſe iſtū
articulū in qōne incip.Duo clerici.ꝛ diſtinguit hoc mō.
Aut ad iſtos non ptinet inſtitutio.Et eodem modo non

a ¶ Modice punire. Adde dcā doct.in.c.cū ab eccl'a de offi.ordi.ꝛ.d.car.in cle.i.§.ſi.q.i.de celebra.miſſa.vbi expſſe tenꝫ per.c.ſicut de ſymo.vbi nouiſſimi multa dicunt.

cópetit eis deſtitutio.qꝛ regulr cui ↄpetit inſtitutio de iu
re cói ↄpetit eodé iure deſtitutio.c.cú ex iniúcto.de here.
ti. Aut ad ipſos ptinet inſtitutio.ꝛ túc aut illis ↄpetit de
iure cói ſm illá opi.q̃ bꝫ collationé bñficiú ſpectare ad p̃
latú ꝛ ſuú collegiú de quo no.in.c.cú eccła vulterana.d̃
elec.ꝛ in.c.poſtulaſti.de ↄceſ.pben.ꝛ túc putat ꝙ deſtitu
tio ſpectat ad eos.qꝛ ſi inſtó eis ↄpetit de iure cói.ẽ ꝛ de
ſtitutio.vt.d.c.cú ex iniúcto.ꝛ putat hoc ſore verú cú imi
net deſtitutio ſiẽda pp nó reſidétiá vel pp malá admiſtra
tioné.ſecus ſi pp aliud crimé.qꝛ de crimie clici nó cognu
ſcit aliqs citra epꝫ.vt ſupius dcm̃ fuit.facit.c.viſis.xvi.q.
ij.ꝛ qó no.in.c.in lateranéſi.de pbé. Aut cópetit de iure
ſpáli.ꝛ túc aut bñficiú ſpectat ad eos pleno iure.ꝛ túc po
terút deſtituere.ꝛ ſic intelligit.c.i.de cap.mo.li.vi.a ↄrio
ſenſu.ꝛ ad idé alle.d.c.in lateranéſi.ꝛ.c.cú ꝛ plátare.de
puil.ꝛ pñt remouere ex cá ꝛ cú cognitióe cáe ſm Inn.in
d.c.in laterané.vbi dicit ꝙ cám vel actioné crimialé h⁹
ſacerdotis nó audiet iſti inferiores.lꝫ pp malá admiſtra
tioné liceat amouere alle.d.c.viſis. Aut eccła vel bñficiú
ſpectat ad tales.qꝛ cóceſſa eſt in ↄprios viſus ꝛ ſolet ↄce
di religioſis pp ipſoꝝ paupertaté.vt in.c.paſtor.de puil.ꝛ
túc diſtinguédú eſt.vt diſtinxit Ioa.in.d.c.in lateraneſ.ꝛ
p alios in.d.c.de monachis.de pben. Aut ſpectat inſtó ad
eos alio iure.ꝛ túc aut ex ↄſuetudine vel pſcriptióe.ꝛ túc
ſi ex pſcriptióe vel ↄſuetudine inſtituút nó pñt deſtituere.
121 †qꝛ ↄſuetudo ꝛ pſcriptio ſtricte itelligi⁹ dñt cú odioſe ſint
a c.vigilanti.de pſcrip.ió pſcriptio inſtónis nó extédit ad de
ſtitutioné.c.ↄtingit.de deci.hoc vltimú tꝫ pau.in cle.i.de
renú.ꝛ ſentiút doct.in.d.c.cú ex iniúcto. Aut ſpectat ad
eos inſtitutio ex puilegio.ꝛ túc aut eſt ↄceſſa inſtó cú dé
ctióe taxatiua.ꝛ túc putat.d.abb.ꝙ nó tráſeat deſtitutio
qꝛ ↄſtat ó méte ↄcedétis ad hoc alle.qó no.xvi.q.ij.in ſũ
ma.ꝛ qó no.in.c.paſtoꝛa.de deci.ꝛ.c.nemo cogit.de ſuo
facere bñficiú.x.q.ij.c.pcarie.nec eſt recedédú a verbis ex
quu alr nó ↄſtat de méte.c.ꝑterea.ꝛ.c.ſi.de v̇.ſi.l.nó alr
.ff.de leg.iij. Aut in puilegiu ↄcedit inſtó ſimplr.ꝛ túc in
telligit ↄceſſa ét deſtitutio.ꝛ p ↄñs ptás recipiédi reſigna
tioné.ꝛ hoc vltimú ponit pau.in cle.vnica.de renú.ꝛ ſac
c.abbas.xviij.q.ij.ꝛ.c.cú ex iniúcto.de hereti.ꝛ.c.paſto.
cum gl.de dona.ꝛ bñ ꝓbat a ↄrio ſenſu in.c.vno.de cap.
mo.li.vi.vbi denegat deſtitutio inferiori.qꝛ inſtó eſt ſcá
p epm ꝛ qꝛ inſtó ꝛ deſtitutio ſút quodámó cónexa.vt vo
luit gl.in.d.c.cú ex iniúcto.ió ↄceſſa pncipalr inſtóne vr
cóceſſa deſtitutio arg.c.tráſlato.de cóſti.c.ex pte.de deci.
c.viſis.xvi.q.ij.qó ↄcedit qñ tédit ad deſtitutioné pp nó
reſidétiá vel pp malá admiſtrationé.ſecus ſi pp aliud cri
mé.vt.ſ.dcm̃ eſt.ꝛ ita ſenſit hic.d.abb.recitádo átiquos
ꝛ modernos canonú vertices deuo ſuppñius ſua aſpirá
te ope labia mea appiat vt aliqd p alios nó dcm̃ ſempi
terna dignú memoria adducere poſſim.eſt.n.ſciarú dñs.
vt hr.i.regú.c.ij. Et adde pmo inquátuꝫ dixit ꝙ pſcripta
inſtóne vel conſuetudine cócedéte inſtóni nó vr pſcripta
vel cóceſſa deſtitutio. Et addo qó voluit Io.an.in.c.ſu
122 ſceptú.de reſcrip.in.vi.†vbi dicit ꝙ caſus obmiſſus a le
ge vel a cóſuetudine vel a ſtatuto ét iurato hr ꝓ obmiſſo
l.an in totú.C.de edi.ſ.pua.c.in aſa.de iniur.refert.ꝛ ſeqt
hoc dcm̃ bal.in.l.iij.C.d̃ inſti.ꝛ ſubſti. Ita dicamus ſi cō
ſuetudo cóferi ius inſtituédi ꝛ demittit ius deſtituédi ꝙ
vr illá obmittere adeo ꝙ ad illá extédi nó dꝫ.ꝛ alleg.qó
pulchre voluit Io.an.in addi.ſpe.in rub.de feu.in.v.col.
123 vbi tágit.q.†diſponit cóſuetudo vt pmogenitus ſuccedat
in regno ꝛ viuo rege morit pmogenitus relicto ex eo fi
lio decidit ꝙ ſuccedit in regno ſecúdogenitus ꝛ nó venit
filius pmogeniti.ꝛ mouet qꝛ caſus nó expſſus a ↄhétib⁹.
vel a lege vel a puilegio vel a cóſuetudine hr pro obmiſ
ſo.ꝛ remittit ſe ad dcá ſua in.d.c.ſuſceptú.de reſcri.li.vi.
ꝛ adduco qó ſing.voluit bar.in auc.q ré.in ſi.ibis.C.de
124 ſa.ſan.ecc.†vbi dicit cóſuetudo eſt vt def emphiteoſis in
tertiá gñationé.modo data fuit in quartá gñationé vtrú
teneat talis datio.ꝛ decidit ꝙ nó ex eo qꝛ cóſuetudo ꝛ pſ

a ℂ Stricte in
telli. Adde In
no.in.c.tua.ad
ſi.de deci.bal.i
marga.verſi.p
ſcriptio. Flori.
in l.ſi quis diu
turno.ſi ſerui.
véd. Fely in.c.
ex pte.el.ij.cir
ca pnc.de offi.
deleg.

b ℂ Extendit.
Sed nunquid
extéditur ↄſue
tudo ex idépti
tate rationis ſi
ſit iuri ↄria.dic
ꝙ non.vt tꝫ.d.
alex.de imo.in
ↄſil.cxvi.in pri
ma pte.qué ol
no vide.

ſcriptio nó extédit ſe vltra id qó agit.l.i.§.iij.ff.de itinere
actuq; pua.ſed ↄſuetudo eſt vel pſcriptio.vt certo mó de
cur.ẽ alr vari nó poterit.adduco qó eleganter voluit cy.
in.l.ij.C.q ſit lon.cóſue.in.ij.oppo.ꝛ ió ſupioribus dieb⁹
125 cóſului †qdá hébat largú puilegiú ꝛ cóſueuit ex lógiſſi
mo tpe vti illo puilegio nimis ſtricte volebat mó vti illo
priuilegio large cóſului ꝙ nó poterat niſi ita vt vti ↄſue
uerat ꝛ alleg.tex.valde pegriné ꝛ bar.ibi dicenté hoc in
.l.viſum aque.C.de aque ducttu.li.xi. Et adduco qó volu
it Io.de lig.in.c.cú ex officij.de pſcrip.qué ibi refert pet.
126 de anc.†qdá pſcripſit ius viſitádi in aliqua eccła ꝛ ſemp
viſitauit p ſe ipꝫ poſtea impeditus vult viſitare p vicariú
vel ſubſtitutú fuit qó in facto vtrú poſſꝫ ꝛ fuit obtentú in
cancellaria pape ꝙ non potuit viſitare p vicariú ex eo qꝛ
conſuetudo aut pſcriptio nó extédit vltra q̃ꝫ exerceri con
ſueuit.ꝛ adduco qó voluit.d.abb.in.c.cú olim.de pſcrip.
127 †vbi dicit qdá pſcripſit ius excóicandi qó nó vr pſcripſiſ
ſe ius abſoluédi.nó.n.extédéda eſt talis pſcriptio. Ita di
camus in ꝓpoſito ſi qs pſcripſit ius inſtituédi nó vr pſcri
pſiſſe ius deſtituédi. Et adduco fin.tex.in.l.vim paſſa.in
128 .§.pſcriptione.ff.de adul.†vbi pſcriptio exercita in adulte
rio nó extédit ad adulteriú ꝛ inceſtú inſimul. Et adduco
gl.valde elegantē in.l.ſi.C.de edic.di.adri.tol. Et addu
co qó voluit.d.car.in.c.iꝫ de ſuſcepto.ſ.e.vbi dicit ꝙ ibi
129 ꝓbari vr†ꝙ cóſuetudo ↄferés iuriſditioné epo ſupra lay
cos extendit ad papá vt papa poſſit exercere illá iuriſdi
tioné ſupra laycos intuitu illius cóſuetudinis.qó dictus
d.car.ibi dicit nó eſſe verú.qꝛ cóſuetudo nó dꝫ extendi.ꝛ
ét dicit ꝙ nó ꝓbat hic.ꝛ adduco ſing.dcm̃ Inno.in.c.in
130 lris.de reſti.ſpo.vbi dicit†diſponit cóſuetudo vt qs inſtal
let in certo loco ad hoc vt acqrat poſſeſſioné totius digni
tatis.decidit ꝙ nó extédet illa cóſuetudo ad aliú locú ſa
cit qó voluit.d.abb.in.c.cú veniſſent.de reſti.ſpo. Et ad
131 duco.c.ꝙ tráſlationé.de of.le.†vbi ptás abſoluédi excói
catos que de cóſuetudine cópetit legatis nó extédit ad ſi
milé ptáté de cóſuetudine.facit ét qó voluit bal.in.c.i.in
pn.de feu.in ſi.verbi.vbi dicit ꝙ cóſuetudo é tacita ciuiú
pactio.l.de qbus.ff.de legi.ꝛ ió ſicut pactú nó extédit ad
aliá ré vel pſoná q̃ꝫ de qbus loqt.vt in.l.ſi vnus.§.aú ois
.ff.de pac.ita nec extédit ↄſuetudo.ꝛ ſic eſt ſtricti iuris qó
eſt bñ notá.ſm eú.ꝛ pulchra ſunt iſta ꝓ eo qó dixit Io.d̃
lig.in.c.cú ex officij.de pſcrip. Et p iſta ↄfundit doctri.d.
132 ant.†Et ex iſtis ſeqt cóclúſio ꝙ ſi p conſuetudiné vel p p̃
ſcriptioné cópetit alicui ius inſtituendi nó cópetit ius de
ſtituédi. ℂ Sed ſi qſpiá vellet ſaluare dctri.d.ant.poſſet
adducere in mediú celebré doctri.archi.in.c.reatina ec
133 cleſia.lxiij.di.†vbi dicit eſt ↄſuetudo in regno vt mortuo
plato denúciet regi ꝛ exigat cóſenſus regis ad eligendú
pla tú. Modo rex eſt extra regnú ꝛ dimiſit in regno ſuú
vicariú vtrú ſufficiat denúciare morté plati vicario regis
ꝛ impetrare licentiá ab eo eligédi platú.ꝛ decidit ꝙ ſic.
ecce nunc ꝙ cóſuetudo diſponés de pncipali extendit ad
eius vicariú ꝛ eſt de directo ↄ illaꝫ ſniam q̃ fuit obtéta in
cancellaria pape.ꝛ ó hoc dcó fecit feſtú bal.in.c.cú vene
rabilis.de cóſue. Scdo adduco qó voluit abb.in.c.tráſla
134 to.de cóſti.vbi dicit†ꝙ cóſuetudo ex idéptitate rónis ex
b tendit⁹ ad ſimiles caſus dúmodo illi caſus nó héant legé
ↄriaꝫ.ꝛ ita dicit debere intelligi.c.in nra.X.de iniur.ꝛ dá.
da. ℂ Tertio adduco gl.in.d.l.de qbus.ff.de legi.q̃ vo
135 luit†ꝙ cóſuetudo diſponés ꝙ canonicus regularis non
ſuccedat in feudo ꝙ talis cóſuetudo cóphédit aliſi habé
té ſimilé defectú.lꝫ nó ſit canonicus regularis.ꝛ ibi elegá
136 ter dicit bal.†ꝙ cóſuetudo extédit de pſona ad pſoná.vt
ſi diſponat de mutilato extédit ad habété mébrú penitus
inutile.qó eſt not.ſm eú ibi.ꝛ inducit ad.q.ſtatuti loqué
tis de excoclante vt cóphendat illú cuius rotúditas ocu
li remanet in ſuo concauo.ꝛ ſic licet penitus non ſit exo
culatus.ꝛ idem dicit eſſe in ſimilibus.qꝛ ſimilia malefi
cia ſimiles penas exigunt.l.illud.ff.ad.l.acquili.ꝛ idem
dicit ibi bal.de canonico regulari ad fratrem predicato
rem.†vt ſi

137 rem.†vt ſi ꝯſuetudo diſponit ꝺ canonico regulari extẽda
tur ad fratrem predicatorẽ.nõ.n.noia ſed fines nominũ
ꝯſideram⁹.Et idẽ dicit ibi bal.ſi ꝯſuetudo loquit̃ de ma
138 licre vt extendat̃ ad ꝗſi mulierẽ pꝫ a hermofroditã.†Et
idẽ dicit de patre ad matrẽ in materia feudoꝝ.vt ſi filius
ſuccedat patri in feudo de ꝯſuetudine qꝛ vigore eiuſdem
ꝯſuetudinis ſuccedet matri i feudo ꝙ rõ diuerſitatis red
di nõ põt.l.a ticio.ff.de vbo.ob.cũ enim plura hẽant ean
dẽ rõez lꝫ de vno fiat mẽtio vr̃ fieri exẽplariter ẽ nõ reſtri
ctiue.l.ſpiuz.ff.de iu.om.iu.eſt.n.eqtas vt fiat extẽſio con
ſuetudinis ad ſimilia p id qð hꝫ in.d.c.trãſlato.de ꝯſti.ẽ
ſõ multũ ſapiẽter declarat bal.in.l.ij.C.de inſti.ẽ ſubſti.
139 ſub ꝯdi.fa.†ꝙ quotiẽs eſt eadẽ eqtas ẽ oĩmoda ſimilitu
do fit extẽſio.l.ſi.C.de his q veniã eta.ipe.l.ſideicõmiſſũ
.ff.de ꝯdi.ẽ de.ẽ magno ſũt ꝯſiderãda aio hec ad limita
tionem.l.ſi ſeruum.§.nõ dixit ptor.ff.de acq.here.Et ad
duco gl.multũ ſing.in.l.plagiarij.aſe.l.ſi.C.de plagia
rijs.que dicit ꝙ vidua vr̃ q hꝫ viꝝ ſed ſterilẽ.qð eſt bñ no
140 tandũ pro ſtatuto hũi⁹ ciuitatis dicentis†ꝙ in cauſis vi
duaꝝ ſeruet̃ ſola equitas.ꝙ dicet̃ vidua habens virũ ſed
a ſterilez⁹nec poſſet allegari melius pro dcõ bal. allegato
ſupius de nõ vidente ſꝫ habẽte rotunditatẽ oculi in cõca
uo.ẽ adduco ad pdicta qð voluit bal.poſt cy.in .l.i.C.ꝺ
141 interdic.†vbi dicit ſtatutũ punit pcutientẽ aliquẽ in pla
tea qð extendet̃ ad pcutientẽ alibuẽ in pallatio dñorũ fa
142 cit gl.in.c.ſi poſtꝗ.§.ſi.de ele.li.vi.ẽ in.c.i.de tẽpo.or.ẽ
li.ẽ idem dixit ibi bal.†ſtatutum punit graui pena pcuti
entem aliquẽ in gula ꝙ extendet̃ ad pcutientez alium in
mamilla ſiniſtra ex quo eſt eadem rõ piculi ẽ p ꝯñs con
ſuetudo extendit̃ de vno ad ſimile.ẽ p ꝯñs acquiſito iu
re inſtituendi vr̃ acquiſituz ius deſtituendi.ẽ adduco qð
143 eleganter voluit bal.in.l.ꝙ vero.ff.de legi.vbi dicit†ſta
tutum excludit filiã dotatam vt nõ ſuccedat ꝙ extendet̃
ad neptem qꝛ eadem rõ ẽ maior eſt in nepte.Et idem vo
luit in.l.vnica.C.de in ius voc.ẽ ẽt dixit idẽ bal.in.d.l.
144 ꝙ vero.†diſponit ſtatutũ ꝙ frater excludat matrem in
ſucceſſione filij ꝙ eodem mõ excludit auiã ita dixit volu
iſſe Richar.malumbre.ẽ idẽ voluit bar.in.l.ij.§.viden
dum.ff.ad tertul.Et adduco qð voluit hoſti.in.c.cum ec
145 cleſia luttrina.ꝺ cã poſ.ẽ ꝓprie.vbi dixit†ꝙ ſi qs pſcripſit
ius poſtulãdi vr̃ pſcripſiſſe ius eligẽdi.ẽ ſic nõ ſolũ ꝯſue
tudo extendit̃ de ſimili ad ſimile ſed ẽt pſcriptio.ẽ addu
co tex.in.c.bone.de poſtu.ꝓla.vbi pſcripto iure eligendi
pſcribit̃ ius poſtulãdi.Et pro certo apponunt iſta ruinã
quandã ad illa pulchra dcã allegata ſupius pro parte ꝯ
ria.ẽ adduco qð voluit bal.in ꝯcienio.l.ij.C.de ſeruitu.
146 in.xiiii.col.i.v.†lꝫ nũqd q fecit vnũ actum acqrat poſſeſ
ſionẽ in oĩbus ſimilib⁹ actib⁹ ẽ arguit ꝙ nõ qꝛ lꝫ ꝯſuetu
do extẽdat̃ de ſimilib⁹ ad ſimilia.tñ ſec⁹ eſt in poſſeſſione
ẽtr̃.Jnn.in.c.dilecto.de offi.archi.Refert tñ Jnn.decide
re ꝯtrãm qꝛ oĩa capl̃a q ſunt eiuſdẽ rõis ẽ ꝯditiõis intelli
gunt̃ eſſe ꝯtigua ẽ apprehenſo vno fit extẽſio ad reliquũ
allegat Jnn.in.c.dilectus.ꝺ capel.mo.ſec⁹ ſi vnũ capitm
eẽt pure iuriſdictiõis ẽ aliud meri ipij.qꝛ in hñibus ſim
bolũ facilis eſt tranſit⁹.ſec⁹ dicit in his q nõ hñt ſimbolũ
ẽ aliter qð hꝫ.in.l.iter ꝯueniẽtes.ff.ad munic.Cũ ergo in
caſu nr̃o iſta ſint ꝯtigua ẽ vni⁹ q̃litatis.ſeq̃t ꝙ pſcripto
iure iſtituẽdi vr̃ deſcriptũ ius deſtituendi.ẽ multo forti⁹
cũ ꝺ ꝓcedit in ꝯſuetudine q regl̃r extẽdit̃ ad ſimilia.ẽ ad
duco tex.valde ſing.in.c.i.§.porro.in ti.q fuit pmã cã hñ
147 ſi.amit.in vſibus feudoꝝ.†vbi in penalibus procedit̃ ꝺ ſi
milibus ad ſimilia.ẽ ad maiora qꝛ poti⁹ dꝫ attendi rõ le
gis vel ꝯſuetudinis ꝙ grãmatica verboꝝ ſꝫ bal.ibi qui
dicit hoc eẽ veꝝ vbi ſtatutũ eſt ratio naturalis vel ciuilis
allegat bar.in.l.iiij.§.catho.ff.de vb.ob.ẽ in.l.i.ff.vti poſ
ſide.gl.ẽ cy.in.l.i.C.de iterdi.ẽ dicit ibi bal.ꝙ nõ eſt me
lior tex.illo in iure ꝙ in penalib⁹ ꝯſuetudinib⁹ ẽ ſtatutis
fit extenſio de ſimili ad ſimile allegat qð no.in.l.ſi qs ſer
uo.C.de fur.dicit tamen ꝙ hec doctrina nõ hꝫ locum qñ
pena imponitur habito reſpectu ad pꝛiuilegium alicuius

perſone qꝛ tunc nulla fit extenſio de ſimilibus perſonis
ad ſimiles perſonas ẽ de ſimilibus caſibus ad ſimiles
caſus.hanc dicit eſſe glo.ordinariam ẽ ſingu. inſtitu.de
actio.§.item mixta.in glo.que incipit ſi in iudicio.ẽ idez
etiam dicas vbi ſtatutum caret rõne qꝛ tunc non extende
retur de ſimili ad ſimile.†ideo ſi ꝯſuetudo vel ſtatutũ diſ
poneret ꝙ de oleo ſoluat̃ gabella non extendet̃ ad vinuz
vt no.in.l.i.C.que ſit lon.ꝯſue.ẽ facit qð voluit ibi bal.q
ponit exemplũ in ꝯſuetudine que nõ eſt ꝯ ius ſcriptuz tñ
fundatur rõne vel equitate qꝛ tunc extendetur.ponit ex
149 emplum†ſi ꝯſuetudo dictat ꝙ debilitatus in manu non
ſuccedat in feudo ꝙ extendet̃ ad eum qui alr̃s eſt debilita
tus lꝫ nõ in manu.ẽ ſi dictat ꝯſuetudo ꝙ monachus nõ
ſuccedat in feudũ eodem mõ non ſuccedet canonicus re
gularis lꝫ nõ ſit monachus ẽ ꝯ.Et intellige ſtatutũ ca
rere rõne tunc qñ alia rõ non aſſignat̃ niſi qꝛ placuit con
ditori vt dixit tex.in.l.i.§.pueritiam.in v.pretor rat⁹.ff.ꝺ
poſtula.c.ſi quando.de reſcrip.ẽ adduco bal.in.l.iii.C.
de iure doti.vbi dicit ꝙ qñ ſtatutum vel conſuetudo non
habet rationem niſi ꝙ ita placuit conditori non extende
tur de ſimili ad ſimile quod eſt preſtanti viro dignum.
Et adduco aliud ſempiterna dignum memoria.nã bal.
in.c.i.ad ſi.in ti.an agna.vel cogna.in vſibus feudoꝝ di
150 cit†ꝙ vbi ledit̃ ius naturale.tunc nũꝗ fit extẽſio de ſimi
li ad ſimile quod induco vobis ad ſtatutum diſponẽs ꝙ
vnus puniat̃ pro alio quia ledit̃ ius naturale.l.ſancim⁹.
.C.de penis.vt non extendat̃ de ſimili ad ſimile.Et ad p
dicta adduco tex.iudicio meo mirabilẽ in.c.i.de religio.
151 domi.vbi probat̃†ꝙ per exercitium vnius iuris ſeu vni⁹
articuli comprehenſi ſub vniuerſo referet̃ ad poſſeſſionez
toti⁹ iuris vniuerſalis.q tex.apponit ruinã ad no.in.c.au
ditis.ẽ in.c.cum olim.de pſcri.p quez tex.ꝯfundit̃ quod
dam ſing.dictum Archy.in.c.i.de iure patr.li.vi.vbi di
152 xit†quidaz laycus longiſſimo tempore fuit in quaſi poſ
ſeſſione iuris preſentandi rectorem in certa eccleſia tãꝗ
patron⁹nec probat ſe aliter eẽ patronũ.decidit ibi arch.
ꝙ per exercitium illi⁹ iuris preſentandi nõ intelligit̃ pre
ſcriptum totum ius patronatus.qꝛ per illud exercitium
pñtandi preſcripſit dũtaxat ius preſentandi.qð dictũ eſt
celebre pro his que dicta ſunt ſupra pro ꝯtraria parte.ẽ
tñ ꝯfundit̃ per.d.c.i.ẽ etiaz ꝯtra archy.tenuit Jo.an.in
c.ꝙ alicui.de re.iu.in.vi.ecce nunc ꝙ preſcriptio extendit̃ ꝺ
vno articulo ad alios.Et plus etiaz dico ꝙ per illud.c.
i.ꝯfundit̃ dcm̃ bar.in.l.i.§.ſi quis hoc interdicto.ff.de iti
153 ne.actuqꝫ priua.vbi per illuz tex.dicit†ꝙ ſi aliquis dicit
ſe preſcripſiſſe ius colligendi paſſagium ẽ probat ſe ſoli
tum colligere paſſagium de certis rebus ꝙ in illis dũta
xat videtur preſcripſiſſe paſſagium in quibus eſt ſolitus
colligere ẽ nõ in alijs.ẽ ẽt dicit ibi Bar.†ꝙ etiam ſi fra
tres erant artifices ẽ cõicant iter ſe lucꝝ illi⁹ artis dũta
xat ꝙ pſumit̃ ꝯtracta ſocietas quo ad lucruz illius artis
dũtaxat ẽ nõ in alijs in quo ꝯuenerũt cõicare.ẽ ita dicit
limitari qð voluit Cy.ẽ Oldra.Et plus etiam dico ꝙ
per illud.d.c.i.confundit̃ conſilium Fede.de ſenis conſu
luit enim conſilio.xxv.†quidam epiſcopus exercuit dum
taxat ius epãle in quodam hoſpitali.nec conſtat ꝙ tale
hoſpitale ſit religioſuz ꝙ per exercitium illius iuris epa
lis non poterit epũs exercere omnia alia iura epalia in di
cto hoſpitali qꝛ vr̃ dũtaxat preſcripſiſſe tantum quantuz
exercuit in illo hoſpitali ẽ nõ vltra qꝛ indubitanter.d.c.
i.deijcit in profundũ conſilium Fede.de ſe.ẽ etiam p.d.
c.i.voluunt terga tot elegantiſſima dicta allegata ſuperi
us pro parte ꝯtraria.Et adduco preterea elegantẽ tex.
in.c.cũ in tua.de deci.ſm vnam lec.que multuz ꝯgruit il
li lr̃e ẽ communiter tenet̃ ibi per ſcribentes vbi habetur
156 †ꝙ ſi preſcribens decimam in certa terra percepit ꝺ om
nibus fructibus inde ꝓuenientibus preterꝗ cereis ẽ fru
ctibus ibi annuatim perceptis ꝺ qbus nulla fuit decima
ſoluta ꝙ illoꝝ fructuũ decima debet̃ nõ eccleſie prochia
li ad quã de iure cõi ptinet decima illi⁹ terre ſꝫ debet̃ eccle

¶ Sꝫ ſterilẽ. Non tamẽ ſe cundũ com munem modũ loquendi.xxx iij.di.c.vidua.ẽ tenet panor. in.c.ex tenore. hoc co.titu.

ſic pſcribēti decimā in illo agro. ⁊ reddit ibi rō q: terra
illa ē decimalis. ⁊ vna ⁊ eadē res nō dʒ diuerſo iure cēſe
ri quaſi dicat ꝙ pcipiendi decimā aliquoꝝ fructuū ī vno
agro nemine pcipiente alioꝝ fructuū decimā vr̄ ius deci
mādi in totū acquiſitū ipſi pſcribenti. nō eniʒ vr̄ habuiſſe
reſpectū ad aliuʒ acqrendi ptem ſed totum ⁊ hoc pp vni
tatem ſubiecti. Si ergo pcipiens decimam aliquoꝝ fru
ctuū qui ibidem naſcunt̄ vr̄ preſcripſiſſe ius decimādi re
ſpectu totius agri lʒ nō pcepiſſet decimā omniū fructuuʒ
q ibi naſcunt̄ videat̄ pſcripſiſſe ius decimādi reſpectu to
ti agri. Ecce aſic caſū ibi formalē ꝙ lʒ pſcriptio ſit ſtricti
iuris. tñ extēdit̄ vt pſcripta pte videat̄ pſcriptū totū ita di
cam in caſu nr̄o vt pſcripto iure inſtituendi videat̄ pſcri
ptum ius deſtituēdi ⁊ p illū tex. pſuluit excellēs doc. do.
abb. pſicul me in ſuis pſi. clxvi. inci. vr̄ pma frōte dicen
dū ꝙ ſi qs pſcripſit ius decimādi agꝝ in pte culta ꝙ ētvr̄
pſcripſiſſe ius decimādi ēt pro pte inculta. ⁊ ſic in illa p
te incultas hʒ habitū ⁊ potētiā iuris decimādi ne vna ⁊ ea
dē res diuerſo iure cenſeat̄. l. cū q edes ff. de vſuca. ergo ſe
cus ſi eēt diuerſi iuris ⁊ p illū tex. nō eēt ponere os ſupra
celū ſi diceremꝰ ibi probari elegātē doctrinā bal. i. l. oēs
157 ppli. in. xv. col. ff. de iuſti. ⁊ iur. † vbi dicit ſtatuto caueī ꝙ
primogenitꝰ excludat oēs alios frēs in feudo ꝙ nō extē
dit̄ illud ſtatutū ad bona allodialia. ⁊ rō eſt q: ſūt diuer
ſi iuris feudalia ⁊ allodialia. ⁊ iō ſtatutū exorbitans lo
quens de vno nō extendit̄ ad reliquū. ⁊ ad hoc adduco.
158 c. cū ptigat. de deci. † vbi ſi qs pſcripſerit ius decimādi in
locū vbi ſūt diuerſi cāpi ⁊ culti ⁊ inculti ⁊ collegit in cul
tis ꝙ nō poterit poſtea colligere in cāpis q de nouo redu
cunt̄ ad culturā q: ſūt oīno diuerſi iuris ⁊ ſepati ⁊ ex vno
nō refert̄ ad reliquū. l. ſi maritꝰ. C. de do. iter vi. ⁊ vx. l. cū
actū. ff. de ne. ge. ⁊ p certo nō eſt melior tex. i iure pbās illā
doctrinā do. bal. iō nō tradas obliuiōi. Cū ḡ ius iſtituen
di ⁊ deſtituēdi nō ſint diuerſi iuris ⁊ qōāmodo ſūt corre
laria quoꝝ vno poſito ponit̄ reliquū. l. ſi. C. de iadi. vidui.
tollē. ⁊ vſant̄ circa vnū ⁊ idē ſubiectū. ergo. ⁊ adduco qd
voluit idē. d. abb. pſi. lxvi. icipiēte. Pone. de manumiſſis ci
uitatis Boholi. tex iſtis vr̄ ꝙ gl. in. c. dilectus. de capel.
mona. nō bñ dixerit. voluit eniʒ ꝙ exercēs aliq̄ iura epa
lia in aliquo loco ſolū poſſidet ⁊ pſcribit ea q̄ exercuit ⁊
nō alia. ¶ Et ex his q̄ allegaui pro pma pte ⁊ pro ſcda
pte ptrariꝫ poſſet formari elegans ⁊ vtilis diſputatio. ni
hilominus reduci poſſent oīa ad pcordiā hoc mōvt dica
mus. Aut nemo eſt in poſſeſſione illiꝰ iuris nō exercitꝫ a
159 preſcribente. † Pone exemplum quidam epus exercuit q̄
dam iura epiſcopalia in loco ſibi non ſubdito in quo ne
mo exercebat iura epalia nec aliquis erat in quaſi poſſeſ
ſione iurium epiſcopaliū ibi. ⁊ tunc pſcribendo vnuʒ ius
vr̄ pſcribere totum ius epale q: iura illa epalia ſunt vniꝰ
⁊ eiuſdē rōnis ⁊ pſcripto vno oia vident̄ pſcripta q: non
debent diuerſo iure cenſeri vt in. d. c. cum in tua. ⁊ ſic vr̄ p
ſcribere ea que ſunt eiuſdem rōnis. ⁊ iſte eſt caſus ſing. ⁊
formalis. in. c. i. de religio. do. Et iſto mō procedant oia
iura ⁊ oia dcā doc. q̄ ego allegaui p ſcda parte. Aut aliꝰ
eſt in poſſeſſione. ⁊ tunc pſcriptio exercita in vnum caſuʒ
non extenditur ad alios caſus etiā ſimiles ⁊ hoc probat̄
in. c. auditis. ⁊ in. c. cum olim. de preſcrip. ⁊ ita procedat
doctrina bar. in. l. i. §. ſiquis hoc interdicto. ff. de iti. actu
qʒ priua. ⁊ in auc. qui rem. C. de ſa. ſan. eccle. ⁊. qd voluit
Archy. ſede. de ſenis ⁊ multi illuſtres doc. quos ſuperi
us retuli. Et eodē mō vr̄ dicēdū eſſe in pſuetudine lʒ eniʒ
equitas dictet ꝙ pſuetudo extendat̄ d ſimili ad ſimile. ⁊
caſus expſſus in pſuetudie ponat̄ exemplarie ⁊ nō reſtri
ctiue q: exempla nō reſtrigant regulā vt in. l. dāni infe
cti ſtipulatio. ff. de dam. infe. l. ſcire oportet. §. non iuſte. ff.
de excu. tu. l. actionum. §. i. ff. de acti. ⁊ obli. c. cū plures. d
offi. dele. li. vi. c. ſi papa. de puile. eo. li. gl. in. l. i. §. qd vul
go. ff. de vi ⁊ vi arma. gl. in. c. i. ne cle. vel mo. quas gl. di
cit eſſe ſing. d. car. in. c. cū in iure peritus. de offi. deleg. ni
hilominꝰ vbicūqʒ alius eſſet in poſſeſſiōe illius iuris nec
pſuetudo nec preſcriptio extenderet̄ ad illū caſuʒ ⁊ ideo
160 † ſi aliqs per mille annos exercuiſſet ius iſtituēdi in ali
qua eccleſia. ⁊ proprius prelatus eēt in quaſi poſſ ſſione
iuris deſtituendi ꝙ pſcripto iure inſtituēdi nō videret̄ p
ſcriptum ius deſtituēdi. ſecꝰ ſi ius deſtituēdi nō eēt penes
aliquem q: tunc pſcripto iure vno videret̄ pſcriptum re
liquū per. d. c. i. ⁊ eſt pcordia multum elegans ⁊ hʒ iuris
neruum. ⁊ poterunt reduci ad pcordiā iſto modo oia iu
ra dicta ſuperius. ſi qd bñ dictuʒ eſt altiſſimo pncipi deo
ſit gloria ⁊ impium ſempiternū. Et vide ad predicta ele
gans pſiliuʒ Oldra. cxxxvii. quod incipit. Perlectis ⁊
161 diligenter attētis. vbi dicit † ꝙ ſi eſt conſuetudo in regno
ꝙ feuda diuidi poſſint iter filios ꝙ illa pſuetudo nō extē
dat̄ ꝙ pater poſſit plegare feudum vni filioꝝ q: in plega
tio ſit quedā diuiſio a teſtatore procedēs. l. parentibꝰ. C.
de inoffi. teſta. ⁊ ſic cum ſit eadē ratio in vtroqʒ ⁊ vtrun
qʒ eodem diuiſionis vocabulo extendat̄ pſuetudo etiā a
iure cōi exorbitans inducta in vno vt in altero vendicet ſi
bi locum. l. de pupillo. §. ſi quis riuos. ff. de ope. no. nun.
Contrarium decidit ibi Oldra. q: lex manet niſi quate
nus reperiatur eidem alia lege derogatum. l. ſancimus
C. de teſta. l. precipimus. C. de app. nec eſt veꝝ ꝙ eadem
rō ſit in vtroqʒ q: imo diuerſa. nam in plegato vnius nō
includitur voluntas alterius. ſʒ in diuiſione volūtaria ſe
cus iō vr̄ eē ibi q̄dam pmutatio vt. l. cum pater. §. hēdita
tem. ff. de le. ii. ⁊ iſta addē ad dcā ſuperiora. ¶ Itē inq̄
162 tum ſuperius dictum eſt † ꝙ dubium eſt vtrū clericus de
beat conueniri prius corā ſuo plato īferiori imediato an
corā epo. Mihi vr̄ qverior ſit opi. ꝙ prius pueniēdus ſit
corā ſuo epo. Et adduco vnā rōnem quā didici a bar. in
163 . l. i. §. ⁊ poſt operia. ff. de no. ope. nun. vbi dicit † ꝙ cuʒ cle
rici teneant eccleſias a ſuis epis nō poſſunt coram alius
iudicibus eccleſiaſticis litigare q: vident̄ vaſalli ⁊ tribu
tariꝫ quodāmō ipſoruʒ epoꝝ. ⁊ per pñs non poſſunt liti
gare corā alio q̄ coraʒ ſuo epo. ſicut vaſallus nō pōt liti
gare niſi corā dño ſuo ⁊ non coraʒ alio iudice vt no. in. l.
impialem. §. preterea. de probi. feu. alie. per fede. ergo ⁊
eodem modo erit in clerico. ⁊ idem voluit idem bar. in. l.
i. ff. de iudi. ⁊ idem dixit in. d. §. ⁊ poſt operis. in clericis
non habentibꝰ eccleſias ab epo. dicit tñ ꝙ tunc eſt differē
tia inter ius canonicū ⁊ ciuile. ſed ſalua reuerentia ſua lʒ
ſacerdos non habeat eccleſiam a ſuo epo nihilominus
ſatis dʒ hēre eccleſiā ab eo q: tenet̄ ſibi prouidere neceſſa
ria donec ſibi prouideat de pueniēti eccleſia. c. epiſcopꝰ
infra de preben. ergo ſequitur ꝙ ois clericus equipat̄
vaſallo. ⁊ per pñs non poterit litigare coram alio niſi co
ram ſuo epiſcopo per pus. ⁊ adduco tex. multum elegā
tem in. c. i. in. vi. non deſerat proprium epm ſi prius apd
ipſum actio ventilet̄. ᵭ eo. ergo p prius dʒ conueniri co
ram ſuo epo. ⁊ ſic nō erit in electione actoris an prius ve
lit eum conuenire coram ſuo prelato inferiori an coram
194 epiſcopo ſuo. † Et plus dico ꝙ ſi epo citat clericum ſuuʒ
⁊ prelatus inferior citat eundeʒ ꝙ prius debet preſenta
re ſe corā epo arg. eius quod voluit gl. ſing. in. c. i. in ti. de
inueſti. ad ma. fac. quaʒ gl. allegauit pro ſing. do. car. in
c. ſup litteris. de reſcrip. Et tenendo iſtam opi. cā recipi
et faciliorem expeditionē q: videmus epiſcopos habere
vicarios ⁊ curiam coꝝ ordinatā qd non eſt ſic in iſtis p
latis inferioribus vt ita dixerim pediſſequis. Et ad hāc
expeditionem pretendunt omnia iura pōtificia. c. cordi.
de app. li. vi. c. finem litibus. de dolo ⁊ ptu. cum ſi. ⁊ iſta
vt reor non ſunt contemnenda. † ¶ Ulterius querit̄ in
165 quo loco tales inferiores plati debent locare ſedes ſuas
in caſibus in quibus iudicialiter ⁊ in figura iudicii pro
cedūt ſiue hñt iuriſditionē de iure ſpāli ſiue de iure cōi
Inn. hic refert duas opi. Una eſt ꝙ vbiqʒ poſſūt cogno
ſcere ad inſtar arbitroꝝ ⁊ diffinire cās coꝝ q ſūt ſue iuriſ
ditiōis ſʒ nō pñt exeq ſñias latas a ſe ar. l. ſi. C. de in. om.
iudi. ¶ Scda opi. eſt ꝙ debent ſedere ibi vbi habent iu
riſditionem vel ex puilegio vel ex pſuetudine. Do. anto.
diſtinguit

diſtinguit hoc modo.qdā3 ſunt non habentes iuriſditio
nem ſed ſolam cohertionē vt ſunt qui rōne ptātis dome
ſtice vendicant ſibi locū & in illis nō eſt habēda ꝯſidera
tio loci ſ3 h3 locū illa doctrina vbi te inuenero ibi te iudi
cabo.l.ij.§.dico.ff.qo ordo in bo.po.ſuc.l.a procedēte.
.C.de dila.bñ facit.c.placuit.xxxiij.q.ij.qdā3 ſunt hñtes
iuriſditionem in hoīes abſq3 territorio & iſti debent ſede
re in loco vbi habitant ideo archy.& ſimiles ſedebunt in
loco ſui archydiaconat⁹. ¶ Quidā ſunt habentes terri
torium cū iuriſditiōe vt eſt iuriſditio fori penitentialis q̄
poterit vbicū3 exerceri iuxta illō vbi te inuenero ibi te iu
dicabo vnde putat ſacerdotē curatū ꝯfeſſionem ſui paro
chiani vbilibet poſſe audire vt no.in.c.nouit de offi.dele.
ſed ſi ſapit naturā ꝯtentioſe iuriſditionis exercebit illā in
loco pncipali vbi oꝝ iuriſditio p id ꝙ no.in.c.q̄ſto ð of.
or.in nouella vbi h̄ tenent doc.idem videt̄ tenere hoſt.in
c.ea que de ſta.regu.ſi tñ infra terminū territorij in quo
habet iuriſditionē locaret ſedem nō peccaret ſ3 eī equi
tas tñ eſt ꝙ in loco preheminēti vel vbi oꝝ iuriſditio lo
cet ſedem ſuā vbi āt plati hñt loca pticularia in diuerſis
dioceſib⁹ debent locare ſedē in pncipali platura nō aūt i
loco ꝑticulari niſi ipſe faciat de ꝯſenſu parochialis in lo
co vbi locat ſedē alleḡ no.p ſcribētes i.d.c.q̄ſto ð offi.or.
niſi alr̄ ſe haberet ꝯſuetudo vel ꝑuilegiū diſponat qꝛ tūc
i loco vbi maiores ꝯſueuerūt ſalua hōeſtate locabit ſedē
l.pe.ff.de inſti.& iur.ſ3 do.abb.dicit hic ꝙ reſpectu iuriſ
ditionis ꝯtētioſe ſic eſt diſtinguēdū ꝙ aut nō hñt territo
riū ſ3 dūtaxat iuriſditionē in pſonā vt abbates archidia
coni & ſimiles plati & putat poſſe cognoſcere ſicut dicim⁹
in arbitro.l.ſi cū dies.§.ſi arbi.ff.de arbi.& ſicut dicim⁹ ð
dño feudi reſpectu vaſſallorꝫ vt no.gl.in.l.ſpialē de phi.
alie.feu.p fed.& no.in.c.ceterꝫ.ē.de iudi.qꝛ ex quo eis cō
cedit̄ iuriſditio in territorio alteri⁹ in ꝯſiam ꝯcedit̄ illiꝰ
exercitiū ar.c.preterea.&.c.prudētiā de offi.dele.&.l.cui iu
riſditio.ff.de iu.om.iudi.l.ad legatū &.l.ad rē mobilē.ff.
de ꝓcur.nec cognoſcēdo extra locū prelati dicunt̄ violaꝛ
territoriū epi cū eoꝝ loca vt ſūt monaſteria ꝓpoſiture &
ſimilia non ſūt ſibi territoriū qꝛ territoriū eſt epi ex quo
non ſunt exēpti vñ ex quo poſſūt cognoſcere in monaſte
rijs & in eccleſijs ſuis poterunt ēt cognoſcere extra cum
cognoſcēdo & diffiniēdo nullis locis cognoſcit & diffini
ant i territorio alterius tñ eoꝝ iuriſditio ꝯcernit pſonas
& nō locū nec pōt dari rō vrgēs q̄re magis poſſit cogno
ſcere in illis locis quā extra illa loca facit in argumētum
optimū.c.cū illorꝫ.§.ſi vero clauſtralis de ſen.excō.fatet̄
tñ ꝙ honeſti⁹ eēt qō cognoſcerent in proprijs locis q̄3 ex
tra ſi aūt h3 iuriſditiōe3 cū territorio iure aliquo ſpāli tūc
d3 cognoſcere.J.territoriū nec d3 violare territoriū alteri
us & hoc caſu ceſſat rō alleḡta ſupius niſi locarēt ibi ſedē
de ꝯſēſu illi⁹ cui⁹ eſt territoriū.c.nouit de offi.leg.c.litigā
tes ð offi.or.li.vi.vi.q.iij.c.ſcriptū & putat ꝙ hoc caſu poſ
ſunt locare ſedē in qualibet pte territorij ſalua tñ hōeſta
te vt.d.l.pe.ff.de inſti.& iur.&.c.cū epūs de offi.or.li.vi.ſ3
ſi loquit̄ reſpectu iuriſditiōis penitētialis & tūc aut loqui
mur de ꝯfeſſore proprio aut de ꝯfeſſore extra ordinario
q̄les ſūt fres mēdicātes & tunc recte procedūt vbicū3 cō
miſſa audiūt ēt ſi extra territoriū cōmiſſa fuerint qꝛ illa
q̄ in foro anime exercent̄ ſūt iuriſditiōis volūtarie & hoc
quo ad ꝯfeſſorē extraordinariū. ¶ Si aūt loquit̄ de cō
feſſore proprio & ordinario & talis de quocū3 pacto ad
eū ſpectāte cōmiſſo īter vel extra territoriū abſoluere pt
ēt extra territoriū rō eſt qꝛ ea q̄ ſūt fori penitētialis exer
cent̄ ſub ſilentio vñ nulli⁹ territoriū ledit̄.d.c.nouit ð offi.
166 lega.facit.l.ij.ff.de offi.procōſul.† vbi illa q̄ ſūt iuriſditio
nis voluntarie poſſūt exerceri extra territoriū multo for
tius ſi ſunt fori penitētialis in quo ceſſat omnis ſtrepit⁹.
i.c.omnis de peni.& remiſ.hoc voluit guil.de mōte lau
de & Jo.de ligna.in cle.dudū de ſepul.& ex iſtis do.abb.
167 hic elicit aliquas ꝯcluſiōes † pma eſt ꝙ prelati inferiores
epiſcopo ēt hñtes collegiū l3 iuriſditionē in pſonas illorꝫ

de collegio vendicent de iure cōi territoriū tñ fori ꝯten
tioſi nō habent ſed tota dioceſis eſt territoriū epi ex quo
infertur ꝙ delinquentes vel ꝯhentes in mōaſterio abba
tis vel in eccle.alterius prelati non ſortiunt̄ forū ipſi⁹ ſed
dūtaxat forꝫ epi illius loci ēt ſi ratione alicuius ſeruitij ei
168 dem prelato ſubeſſe dicat̄.† ¶ Secunda ꝯcluſio delin
quens in alteri⁹ parochia ſeu territorio quo ad forꝫ peni
169 tētie illi nō ſubijcit̄ ēt ſi delictū ſit notoriū.† ¶ Tertia cō
cluſio.abb.ciuiliter & criminaliter in mōachos ſibi ſubie
a ctos ēt i figura iudicij iuriſditionē[a] exercere poterit adeo
ꝙ loci incōmoditate nō repugnante non pretermiſſo co
ram loci epiſcopo prius cōueniendi nō ſūt niſi talia non
ſint crimina que depoſitionē expoſcāt. ¶ Sed pro certo
ego multū loculēter ſupius tēui ꝯrariū ꝙ ēt ſi crimina ſint
depoſitiōe dig.poterit abb.cognoſcere & pronūciare mo
170 nachū deponēdū vel ðgradādū eē.† ¶ Quarta ꝯcluſio
ſeculares plati circa epꝫ de criminalib⁹ ſuorꝫ clericorꝫ ēt
ſi depoſitionē nō expoſcant cognoſcere iudicialiter nō va
lent ſ3 ciuilr̄ ēt cognitiōalr̄ in eos iuriſditionem exercere
poſſūt eis tñ ꝓtermiſſis corā ordinario loci ꝯueniri pote
171 rūt ex his duob⁹ ꝯcluſiōib⁹ infert̄ ſ3 do.abb.† ꝙ latiorē
iuriſditionē ſibi vendicant abb.in pſonas monachorꝫ q̄3
ſeculares plati in eorꝫ ſubditos ego āt ſupius tenui ꝙ in
cauſis ciuilibus nō eſt ꝓtereundus epiſcopus imo p pri
us d3 recurri ad epm q̄3 ad prelatū3 inferiorē l3 conueni
172 endus ſit ſubditus illi⁹ plati iferioris.† ¶ Quinta ꝯclu
ſio l3 ratione delicti vel ꝯtractus cleric⁹ ſecularis ſor
tiat̄ forꝫ nō ſui iudicis religioſus tñ corā nō ſuo abbate i
differenter ꝯueniendus eſt niſi viarꝫ longa diſtantia ali
173 ud inducat.† ¶ Sexta ꝯcluſio iuriſditionē fori peniten
tialis dūtaxat obtinētes excōicationem in parochianos
indeterminate proferre nequeūt in hñtibus vero iuriſ
ditionē ēt ſi epiſcopo inferiores exiſtant aliud eſt ſtatuē
174 dum † ex quo infert̄ excōmunicationem eſſe fori ꝯtentioſi
175 & actiue ēt cōpetere alijs prelatis citra epm.† ¶ Septi
ma ꝯcluſio inferiores prelati inſtitutionē3 beneficiorꝫ de
iure cōi vel ꝑuilegio ſpāli ſimplr̄ indulto obtinentes cle
ricos in eiſdem ꝯſtitutos pp ſimplicē defectū3 ſeu non re
ſidentiam in locū ſolitū & eſt ꝓ certo oppoſitio non cōtē
nēda ſtatuere poſſunt ac eorꝫ reſignationē recipere ſecus
ſi ex preſcriptiōe vel ex cōſuetudine eis ius inſtituendi cō
petat niſi bñficiū ſit eis pleno iure ſubiectū.circa hāc cō
cluſionē dicas melius vt dixi ſuperius qꝛ ſi ius ðſtituēdi
nō eſt penes aliū ſiue ex ꝯſuetudine ſiue ex p̄ſcriptiōe acq
ratur ius inſtituēdi ēt acq̄ſitū ius deſtituēdi.ar.d.c.cū3
in tua de decimis &.d.c.i.ð relig.domi.& ꝓ certo admirā
dum eſt vehemēter de bar.q in.d.auc.qui rē.de ſac.ſan.
eccl.C.eq̄parat ꝯſuetudinē & p̄ſcriptionē qꝛ vt ꝯſuetudo
extēdatur de ſimili ad ſimile h̄ dictat eq̄tas vt iam dixi ſu
pius ſ3 in p̄ſcriptione hoc dictat odiū3 & p ꝯño ſeparata
176 ſunt.† ¶ Octaua cōcluſio ꝙ obtinēs dūtaxat iuriſditio
nem ꝯtentioſam in pſonas illā exercere pōt.extra ꝓpria
loca ſecus ſi habeat iuriſdiōnē territorio limitatā iuriſdi
tionem aūt penitētialē extra territoriū exercere pōt ſm.
d.Abb.q ita ſenſit circa cōmētū huius famoſe ðcretalis.
¶ Ego addo qō voluit bal.in.l.ſpialē3 in.§.ſi.de ꝓhi.
177 alie.feu.per Fede.in vſibus feu.vbi dicit † ꝙ qñ iudices
ſpāles nō hñt locū ðterminatū ipſi ſibi poſſūt ſedē termi
nare q̄ loci deſignatio eſt quedā interlocutoria q̄3 im mu
tare poſſunt ſuo arbitrio dū tñ ptibus innoteſcat.l.ſi ut
proponis.C.quō & qñ iudex. ¶ Sūt inq̄t qdā3 iudices
ſeculares q nō hñt determinatū locū ideo ubi inueniunt
malefactorem ibi illum ſuſpendūt & iſti poſſunt executio
nē ſuā facere etiā nō ſedendo ꝓ tribunali ſi eni inueniunt
latronē in ſiluis ibi faciūt eū ſuſpēdi & eſt clarꝫ ꝙ ibi nō
eſt locus cōpetens tribunalis tñ ibi funguntur offō ſuo
extraordinario & de facto & ita ſeruat ꝯſuetudo. de iudi
cibus ſingularibus q hñt iuriſditionē ex p̄ſcriptiōe in cer
tas pſonas refert Inn.dicere ꝙ ſi p ꝯſuetudinem preſcri
ptā3 eſt eis ðterminatus locus nō pñt eū mutare ſupple

a ¶ Iuriſditio
nes. Adde In
no.i.c.vt fame
in glo.in v. pre
lato. de ſen.
exco. & ibi ſcri
bentes. & in c.
volētes. de pri
uileg. nō tamē
poteſt edictus
pōere in eccle
ſijs ſubditis.
ſed ſuſpēdere
ab officio & bñ
ficio vt 3 idē
Inno.in.c.di
lecta.in glo.in
verbo ſuſpen
dat. de maio. &
obe. vbi vide.

178 niſi de partium ꝯſenſu ⁊ volūtate † qꝛ ptes poſſūt prorogare iuriſditionē de loco ad locū ſine iniuria alteri⁹ iudicis ar. l. quero. ff. de ſolu. ego addo ſingularem caſuꝫ in. c. ſtatutū. §. in nullo ō reſcriptis li. vi. in ver. niſi ad id expſſus acceſſerit partiū ꝯſenſus quē tex. allegauit pro ſing. aug. in l. ſi. ff. de iu. om. iu. ꝙ iudex delegat⁹ ad certū locū nō pōt cognoſcere extra illū locū niſi expſſe partes cōſēſerint te ne menti. ¶ Subdit ēt bal. in. d. §. ſi. Jan. dicere hic ꝙ

179 experent arbitrio. † ſed qd in duob⁹ iudicibus hñtib⁹ cauſas coniugatas dicit ibi bal. ꝙ poſſunt ꝓcedere inſimul ſꝫ lata ſnīa nō dꝫ de delicto vnius hominis ſepius queri ⁊ ſic obſtat exceptio rei iudicate. c. per hoc in gl. de here

180 ti. li. vi. † ¶ In arbitrio aūt iuris qui ſuccedunt in iuriſditione iudicis ordinarij recuſari poſſet dubitari verum poſſet ſedere pro tribūali in audiētia illi⁹ iudicis vel dō putat eos eligere poſſe locū habilē ⁊ ideoneū ſicut arbitri ſimplices q nō hñt ptoriū. l. ſi locis. ff. ō iudicijs allat gl. in. l. cū ſnīa. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iudi. vbi dicit glo.

181 † ꝙ iudices boñ. ⁊ alij particulares iudices nō hñtes certam. ⁊ deputatā ſedē poſſunt ferre ſnīaꝫ in domib⁹ vel in alijs publicis ⁊ honeſtis locis ꝙ dic eē bñ no. iudices ēt deputati p cōe boñ. iter fiſcū ⁊ pu ati nō hñt q̄ſtue cer. q̄ſ ti. q̄dā ēt ſūt ciuitates q̄ nō hñt tribunal cāꝫ vt eſt ciuitas

181 lune in lōbardia. l. q̄ dua. §. decet. ff. de excu. tu. † Ciuitates enīꝫ ꝯſūpte armari vel alia ifectiōe hñt dignitatē ⁊ nomen dignitatis tamen de facto nō habent ſedem ſuorū antiquorum magiſtratuum ⁊ ita dixit Bald. in. d. §. ſi. ⁊ adduco ꝙ voluit Idem Bal. in. d. l. cum ſententiaꝫ. vbi

183 dicit poſt illam glo. † ꝙ cum locus non ſit ðputatus ad ponēdū ſedē relinquit eorum arbitrio dummodo locus ſit honeſtus ſm Jaco. butri. ⁊ ēt in domo ⁊ camera ſua ſm Cy. ſed iudices appellationū hō. q̄nq̄ ferunt in il lo loco q̄nq̄ in alio ferunt ſnīas qꝛ non hñt ordinatā ſedem. dicit tñ ꝙ ſi in loco quo ꝯſueuerunt ſedere ꝙ ille locus ꝯſuetus erit ſedes ⁊ adduco ꝙ voluit idē bal. i. l. pe.

184 ff. de iuſt. ⁊ iure. vbi dicit † ꝙ ſi iudex iudicat alibi q̄ꝫ in loco ſuoꝝ maioꝝ ſnīa eſt nulla ar. l. ſi ut proponis. C. q̄nō ⁊ q̄n iudex. ſꝫ ſi ptes ꝓrogant de loco ad locū ſnīa arg. d. l. q̄ro. ⁊ ſi ſecure nō pōt ibi ſedere feret ſnīaꝫ ſedendo ſuꝑ ra equū vt no. in. l. i. C. de ſen. ex pici. reci. ⁊ in. c. ſi. ō re.

185 iudi. li. vi. † Sꝫ quid ſi eſt officialis diſcurrēs p prouincias vt ſunt barixelli decidit ꝙ in agro poſſunt iudicare ſi forte reus non recipit dilationem qꝛ vbi te inuenero ibi te iudicabo ⁊ ita videt limitanda doctrina q̄ꝫ idē bal. dedit i

186 d. l. ꝯpiſlē. §. ſi. † Sꝫ qd in epiſoꝝ tenent ſuare. d. l. pe. decidit ꝙ nō pp ꝯplā dignitatē pōtificalē pmittit eis i q̄cūq̄ pte ſue dioceſis locare ſedes ſuas allat. d. c. cū epō de offi. or. li. vj. ¶ Tu limita iſtud dictū vt procedat in

187 epō hñte paruā dioceſim. † ¶ Sꝫ pone ꝙ epō hꝫ latiſſimā dioceſim q̄ durat p multas dietas vt in dioceſi archiepī meſſanenſis. Si enīꝫ vellet ponere ſedē ſuā i extrema pte dioceſis ⁊ litigantes a domicilijs ſuis diſtarēt p multas dietas a loco vbi poneret ſedē dico ꝙ inuiti non poſſent extrahi p tot dietas ⁊ ſi vellet epō i h̄ ꝑſiſtere poſſent appellare qꝛ deberet ꝯmittere aliū cā in loco viciniori vt parcat laborib⁹ ⁊ expēſis ſubditoꝝ ⁊ de hoc alſo caſū multū ſin. in. l. cū poſt ſnīaꝫ. C. de app. ⁊ h̄ voluit pe. ō ancha. in. c. fine litib⁹ de dolo ⁊ ꝯtu. ⁊. c. nōnulli ō reſcriptis ⁊ in. c. cū te de offi. dele. vide q̄ ego plene dixi in. d. c. nonnulli ⁊ in. d. c. cū te. ad h̄ enim tendūt iura vt pcat laboribus ⁊ expēſis partiū vt. d. c. nōnulli ⁊. c. cordi. de app. li. vi. ⁊. d. c. fine litib⁹ ſed in delegato ⁊ in arbitro dicit bal. in. d. l. pe. ꝙ ſufficit locus honeſtus. l. ſi cū dies. ff. de arb. ⁊ ita reſidet ibi bal. ¶ Sꝫ tu ꝯtra p̄dicta oppones hoc modo iuriſditio eſt publici iuris eſt enim ptās a iure publico itroducta vt hꝫ in. l. i. ff. de iu. om. iu. ergo ſequit ꝙ oēs homines poſſūt eā vbiq̄ implorare vt hꝫ in aut. de q̄ ſtore. §. ſup h̄ aūt circūſcribit loc⁹ ptibus ad petēdū iuſtitiā ſibi miniſtrari iplorātib⁹ ergo ptib⁹ iudex tenet iuſtitiā miſtrare ex natura iuriſditiōis cui⁹ iploratio ē publica oīuꝫ hoīum de mūdo ſicut ire ad flumē pro aq̄ legim⁹ enīꝫ pfidos illos iudeos mulierē dep̄hēſā in adulterio adduxiſſe ad Jeſū xpꝫ in loco vbi nō tenebat ſedē nec tribunal. ergo ſeq̄t ꝙ ptes nō artant petere iuſtitiā a iudice in loco ſolito maioꝝ ⁊ ꝑ ꝯñs nō artabit iudex venire ad locū ſolitum ⁊ eſt pro certo oppō nō ꝯtēnenda. ¶ Solue qꝛ iuriſditio hꝫ duo extrema vnū ꝙ reſidet in iudice ⁊ iſtud hꝫ ſuos limites ⁊ reſtringit ad ſuos terminos facit illō virgilianū in primo eneydos vias eure domos illa ſe iactet in aula. ⁊ hꝫ aliud extremū i partib⁹ nō extremū ꝙ eſt in iudice reſtringit extremū ꝙ eſt i partib⁹ ⁊ iō exēplū de flumine nō eſt bonū exēplū ⁊ illud exēplū de ſuppremo ꝑncipe Jeſu xpo nō vr̄ militare qꝛ ex ꝑfidia ⁊ calūnia iudei adduxerūt illā dep̄hēſā in adulterio ad ieſū xpꝫ vt calūniarent maieſtatē ieſu xpi. ⁊ adduco vnū ꝙ tibi videbit nouū inq̄ſtuꝫ doctores h̄ q̄runt de tribunali ipſius iudicis. pone caſū in auc. ſi q̄s vo. C. de iudi. vbi hꝫ

188 † ꝙ ſi ptās allegat ſuſpect⁹ dr̄ ibi ꝙ dꝫ aſſociari epō loci ⁊ ptās ⁊ epūs inſimul cām decident ſtante doctrina doctorū h̄ dubitari pt in quo loco ponent ſedē ibi tūc ptās ad tribunal epī an ē. nicho. de neap. in. l. pe. ff. de iuſti. ⁊ iure mouet hāc q̄ſtionē ⁊ nō fuit auſus eam decidere iō reliquit cogitandū vī de iure dicendū ꝙ ſi ex diſpoſitiōe ſtatuti aſſignatū eſt ptāti tribunal in palatio ſuo ꝙ nō poterit aliū locum eligere ⁊ per ꝯñs non poterit accedere ad tribunal epī ad hoc facit. d. l. pe. ⁊ p ꝯñs videt ꝙ epō debebit venire ad pallatiū ptātis. Nec pp hoc decoloratur honor epī qꝛ cum ille locus ſit in dioceſi ſua pōt eligere ſedē vt epō ibi ⁊ ſedebit vt maior ⁊ dignior alſo ptās debebit accedere ad tribunal epī qꝛ deferēdū eſt dignitati pōtificali. c. qꝛ piculoſum de ſen. excō. li. vi. qꝛ pontificali dignitate de offi. dele. e. li. ⁊ impator ſubiicit epō. c. nouit ſibi de iudicijs ergo ⁊ iſtud obliuiōi nō tradas. ¶ Item poſſet q̄ſpiā dubitari de qb⁹ exceſſib⁹ impetrant iſti de quibus h̄ rñdet Inc. hic exponēdo in ver. impetrant vt qꝛ ſeditionē fecerūt vel rixam vel aliquos verberauerint vel agit de caſtigatiōe ſuuentium ſm q̄ſdam ptes hiſpanie vbi dñi iudicat homines ſuos ꝙ de iure nō eſt ēt ſi eſſent ꝑſides. l. ene no. ff. de of. pſi. ⁊ ſubdit vincē. ſe audiuiſſe ꝙ pariſienſes canonici tenēt curiā de ꝯſuetudine. ¶ Itē

189 adduc inq̄ſtum do. abb. retulit ſupius bar. dubitaſſe † ſi vacante iperio currat pſcriptio cū tūc papa ſuccedat ⁊ ō terminauit ꝙ nō qꝛ tpe talis vacatiōis impiū nō hꝫ ꝑpriū ⁊ imediatū rectorē ⁊ p ꝯñs dr̄ vacare ipiū tūc ⁊ allegauit dcm̄ Inn. in. c. oliꝫ de reſti. ſpo. qꝛ vacāte dignitate nō currit pſcriptio. c. i. ⁊. c. ex tranſmiſſa. de pſcrip. eſſe nō ſufficit ſnīa pape ſuccedētis ipio vacāti. pro certo iſta dicta nō fuerāt do. abb. ſꝫ fuerūt do. card. hic q̄ tacito auctore attribuit ſibi. d. abb. ¶ Et ſubdit hic. d. car. ꝙ ea q̄ dicta ſunt de pſcribēdo iperio ſunt vera inter laycos ſꝫ iter eccleſiaſticas pſonas ēt ſine ſciā pape pſcribit merū impiū. Nā ⁊ ſubditus pōt pſcribere ꝯ epm̄. c. irrefragabili. §. exceſſus ō offi. or. dicat ēt ꝙ ciuitas pōt pſcribere merū imperiū in ſuos ciues ⁊ refert ita in cōtingentiā facti ꝯſuluiſſe Jo. de ligna. qꝛ ipſi ciues nō pſcribunt ſe ipſos qꝛ hoc eēt pſcribere ꝯtra obediētiā ꝙ nō eſt dicēdū qꝛ eſſet ꝯ id ꝙ habet in. c. cū nō liceat de pſcrip. ſed ipſa ciuitas ipſos preſcribit ⁊ ipſi pſcribunt ⁊ per ꝯñs preſcribit ꝯtra obediētiā paſſiue ⁊ lꝫ. c. ad audientiam ō pſcrip. aliter videat loqui i canonicis ō hoc eſt tex. formalis in. d. c. irrefragabili. §. exceſſus vbi ō ꝯſuetudine canonici hñt iuriſditionē in ſingulos de caplo ꝙ eſt bñ no. ¶ Itē in q̄ſtū hic dicit de ꝯſuetudine ſpāli dic h̄ frā. vercell. ꝙ iſte tex. nō intendit excludere generalē ꝯſuetudinē ſed iō ō illa nō dixit qꝛ de illa nō dubitabat per iura q̄ allegat gl. ij. hic. vl̄ dicit ꝙ iō hic dicit de ſpāli rōne iſtius ſpecie de qua querit lꝫ generaliter ēt id ſeruet in regno vel in prouincia. ¶ Sꝫ do. car. dicit ꝙ vbū ſpāli pōt referri ad id ꝙ dicit de indulgentia ⁊ ad id ꝙ dicō ꝯſuetudine ⁊ tūc indulgentia vel ꝯſuetudo dr̄ ſpāles qꝛ p eas ſpāliter vī

concedere

cócedere iuriſdictio iſtis ⁊ recedit a iure cói ſm qð alteri
190 cópetebat puta epo †.que aút dicat cóſuetudo genera-
a lis[a] ⁊ que dicat ſpãlis vide per ſcribentes in.c. ſi.ẽ.de có
ſuetu. ⁊ per do.car.ix.q.in.d.c.ſi.i.§.i.Et p iſta expedita
ſit hec famoſa dcre.ſi qd boni dcm̃ fuit attribuam⁹ ſupp
mo pncipi deo q nobis hec ocia fecit. Do. And. Barba.

p **Poſtulaſti.** Subtile ⁊ praticum eſt iſtud .c.ſm.d.car.
⁊ legitur duobus modis ⁊ ſecúdũ primum
b modũ hoc intendit. ¶ Sup[b] delicto cleri
ci epo delicti pmulgat ſniam ſʒ cũ exeqͥ nó
ipſe ſʒ epo bñficij priuando bñficio ſi delictũ hoc ex po-
ſcat .h.d.Sʒ ſʒ aliũ modũ ſũmat ſic. Cõtra clericũ deli
quẽtem pnunciat epus delicti puando bñficio alibi exi
ſtente ſʒ epo beneficij exequit auferẽdo bñficiũ quo ad
poſſeſſionẽ .h.d. ⁊ iſta ſcda lectura eſt cóior ſm do.car.
¶ Cóis diuiſio.ſcda ibi a quo. pót poni caſus ſm do.
Card. q forte inter parochianos ſuos iſte clericus viue
bat vt ſanctus pphets ſʒ in loco domicilij lorabat habe
nas ſm hoſti.q̃ſi velit q deliquit in loco domicilij ita ge
nit do.car.ſʒ do.anto.poſt Jo.an.ſic ſũmat.epo ↄdeponit
clericũ alibi bñficiatũ q in dioceſi ſua delıqͥt ⁊ epo bñfi-
cij ſniam latã exequit ſʒ do.abb.ſũmat hic vt ſũmauit.d.
car. ¶ Sed excellens doc. Pe.de ancha.ſatis áple ⁊ la
culenter hác decre.repetendo cõmẽtare inſtituit ⁊ conti
nuat rub.ſed qꝛ cũ ſuperius cõmentaſſem rub. ⁊ Pet.d
ancha.nó vidiſſem repetẽtem hác decre.nõ retuli ſuam
cótinuationẽ q̃ talis eſt.dcm̃ eſt ingr.ẽ.de iudi.verũ quia
dñia rerũ priuatoꝝ de iuris gentiũ ſunt diſtincta p pnci
patus ⁊ puincias ita ſunt diſtincta ſingulis ipſoꝝ iudici
cibus ſiue magiſtratibus ſup miniſtranda iuſticia depu-
tatis per quos iura regũt .l.ij.§.poſt originẽ.ff.de orig.
iur.iſtis qdẽ ſpecialiter phibet ne alterius iuriſditionẽ
vſurpent ſed ſuis terminis ⁊ limitibus ſint cótenti.c. ve-
nerabilẽ de elec.c.nouit de iudi.c.nullus.ẽ.eo. ⁊ in tm̃ p
hibent qð ſnie late a non ſuis iudicibus ſũt nulle .c. at ſi
clerici de iudi. ⁊ p totũ titulũ .C.ſi a nõ cópe.iudi.nec alı
qua tpis longinquitate firmãtur ⁊ q plus eſt inqd do.
1 pe.† q ois exceptio nullitatis aliq̃ ↄſtitutióe phibita nõ
ↄprehendit exceptionẽ incõpetentie iudicis vt eſt gl.ſin
gularis ſm eũ in cle.i.de ſequeſtra.poſ. ⁊ fruc. ¶ Tu vi
de d hoc tex.mirabiles quos allẽni i.d.c.at ſi clerici .Et
vide vltra.xxx.limitationes q̃s in vtraq ↄ cenſura ſparſas
adduxi in rub.ẽ.eo.q nó poſſit allẽri exceptio fori incõ-
petentia q̃s ſupioribus mẽſibus audiui ſuriue applica-
tas p aliq̃s miſeros in.l.de pupillo.§.q opul.ff.d operis
no.nũ.vnã cũ pſalmiſta dixeri deus labores meos ne ta
cueris. ¶ Cũ ĝ ad h vt iudiciũ valeat oʒ corã iudice cõ
petenti fundari iõ intentio iuriſlatoris ſub h titulo ad h
tendit de litigãtes adeát iudices incõpetẽtes ⁊ rei qñq
inuiti qñq volentes ad alia iudicia nó trahátur .c.ſi di-
ligenti. ⁊ .c.nullus.ẽ.eo. ¶ Tu aũt vide q̃ dixi.ẽ.e.in ru.
2 vbi melius ↄtiaui q̃ꝫ fecerit do.pet. ¶ † Queritr ẽt h do.
pe.ad quẽ ſinẽ iura ⁊ iuriſdictiões p pncipatus ⁊ regna
diuiſa ſunt.rñdit pp publicũ bonũ vt rõne officioꝝ do-
ret adminiſtratio ſingul qꝛ nec alit hũani generis ↄſer
uatio alia poſſet rõe ſubſiſtere ⁊ vt ordo ſeruet vt legit i
c.ad hec.lxxxviiij.di.Si eni quilibet iudex poſſet cogno
ſcere de oibus cauſis nó habita diſtinctóe pſone cauſe ⁊
locoꝝ reſultaret ad huiuſmodi iuriſdictiõem ↄfuſio ⁊ qꝛ
aliter orirent diſſenſiones ⁊ ſcandala q fieri nõ dʒ.xi.q.
i.c.pueniſt.iij.q.vi.c.puinciali .vi.q.iij.c.ſcriptũ ⁊ .c.ſcito
3 te. ¶ Jtẽ cóitas ſeu cóis ſolet ſuſcitare diſcordias .l.cũ
pr.§.dulciſſimus.ff.d le.ij. ⁊ negligi ſolet q a mltis poſſi
det vt dixit tex.in.l.i.C.qñ ⁊ qbus q̃rta ps debeat.li.x.
¶ Jtẽ ois iuriſdictõ eccleſiaſtica depẽdet a pp̃ ⁊ iuriſdi
tio ſecularis ab ipatore.c.mãdata de pſũp.l.ij.§.nouiſſi-
me.ff.de ori.iur.auc.qño oʒ epos in pn. Jſti vo duo ve-
lut magna luminaria pſidẽtes hũano generi vt hr in.c.
ſolite de ma. ⁊ obe.nõ poſſunt ſinguloꝝ cauſis intereſſe

vt in.c.pcipimus de app.iõ p diuerſa territoria orbẽ di-
uiſerũt ſicut pr diuidit familias ſundũ ⁊ pãmoniũ ſuũ
in plures agricolas rõe ſacilioris culture.l. gayus.ff.de
leg.ij. iſti autem vt ita dixerim agricole miniſtri iuſticie
vocati dicũtur in partẽ ſolicitudinis nó iplenitudinẽ pta
tis vt .d.c.mãdata. ſubiectos oʒ hr̃e iudices ſub quibus
ſua iura pſequãt ⁊ nó ius ſibi ppria auctoritate dicãt vt
4 l.null⁹ .C.de iudeis ⁊ .l. extat.ff.q me.ca. ¶ † Quid aũt
ſit for⁹ do.pe.remittit ad dicta Jo.an.hic in rub. ¶ Tu
vide que dixi in pſata rub .Expedit⁹ de ↄfirmatióe vẽit
ad diuiſionẽ ſũmarũ ⁊ intellectũ huius.c.poſtea ſũmat
vt ſũmauit Jo.an. ⁊ ponit caſum in terminis hoc modo
¶ Acceſſit iuuenis ad papã putauit nẽpe do.pe.ponere
caſuꝫ in legibus in qbus ita ↄſueuerũt pene oẽs in ciuili
cenſura viri apponere caſus q p certo nó videt pcedere
in cenſura eccleſiaſtica pótificia qꝛ eccle. ⁊ bñficia eccle.
potius cóferũt maiorib⁹ quaꝫ iuuenibus ar .coꝝ q̃ no.in
c.ſup inordinato de pbẽ. ⁊ in.c.ſi eo tpe de reſcrip. in.vi.
5 ¶ † Eſt eni ars regere alios ⁊ maxime aias alioꝝ vt in
c.cũ ſit ars de eta. ⁊ q̃lita. ⁊ iõ potius vr q hec ↄſultatio
fuerit epalis quã iuuenilis ⁊ corã eo talẽ pꝑoſuit qõneꝫ
pater ſancte qdam ſacerdos hẽbat eccleſiã in dioceſi pa
duana in qua reſidẽtiã ſaciebat ſʒ in dioceſi triuiſina ha
bebat domiciliũ pp pãmoniũ qð ibi hẽbat accedẽs illuc
delictũ cõmiſit ⁊ forte adeo atrox q poterat priuari bñ-
ficio vel officio.Queritur an epo in cuius dioceſi delictum
cõmiſit vel epo in cuius dioceſi bñficiũ poſſidet ⁊ reſidẽ-
tiã facit cõdẽnabit clericũ iſtũ de tali delicto.papa rñdet
q epo vbi deliqͥt ſniam pfert quã ſniam iudex vbi hʒ bñ
ficiũ q̃ ad illud bñficiũ exequet.Et ſũmat decretalẽ hoc
mõ.epo delicti deponit clericũ alibi bñficiatũ ⁊ epo bñfi
cij ſniaꝫ illã exequit.h.d. Uel aliter. Per epm i cui⁹ dio
ceſi qs deliquit eſt ↄ delinquẽtes ſnia ferẽda ⁊ p epm in
cuius dioceſi h bñficiũ eſt ſnia exequet ſup ipſo bñficio.
h.d.ſm eũ. ⁊ ſm iſta exẽpla vr q do.pet.legebat padue
qñ repetijt hác decretalẽ. ¶ Sʒ mihi vr q verus intel-
lectus huius decretal ẽ q epa bñficij erit dũtaxat execu-
tor ſnie late ab epo delicti ⁊ nó puabit illũ ſʒ eũdẽ iã pri-
uatũ ponet ex̃ bñficiũ exeqͥndo ſniam iudicis delicti. Et
ad ſic dicẽdũ moueor ex eo qꝛ iſte q̃rens voluit edoceri
ſi delinqͥns in loco domicilij dẽat iudicari ibi ⁊ ſic puari
ibi quo ad bñficiũ i alia dioceſi ſitũ ſi crimẽ ſit dignũ p-
uatióe.claruꝫ eſt q nulla dubitatio erat q iudex delicti
poſſet punire dlinqͥtẽ in ſuo territorio.ſʒ dubitatio erat
ſi delictũ erat puatióe dignũ ſi poſſet eũdẽ puare bñficio
alibi ſito ⁊ de h dubitauit iſte q̃rens qꝛ aliter papa obiur
gaſſet ſuã dubitationẽ vt i ſili hr in.c.cũ in iure pitus de
offi.dele. ⁊ i.c.cũ i iure pitus de elec. ⁊ in.l. domitius la
beo.ff.de teſta. ⁊ in.l. vt rſſum .C.de trãſac. ⁊ in.l. pcib⁹
.C.de ipub. ⁊ alijs ſubſti.fruſtra.n.dubitaſſet quo ad rẽ
ſitã i territorio ſuo ⁊ pꝑter h iſte q̃rens in ↄſultatióe ſua
narrat q delinqͥns habuit bñficiũ in alia dioceſi faciens
ibidẽ reſidẽtiã pp q videbat q deberet priuari bñficio
ab illo epo vbi bñficiat⁹ reſidebat.qꝛ ad quẽ ſpectat iſti
tutio ad eũdẽ ſpectat ⁊ deſtitutio ⁊ ſic videbat q iudex
delicti nó deberet ſe ipedire de bñficijs alibi poſitis.l.ex̃
territoriũ.ff.de iuriſ.om.iu.c.vt aiaꝝ de ↄſti.iõ ſi recte pó
deret illõ ỽbũ adiudicatũ ↄiũctis illis ỽbis expoſcat bñ
ficij puatióe. ⁊ illis ỽbis hñs in aliã dioceſiꝫ bñficiũ ⁊ ibi
dẽ reſidẽs hec ỽba idubitant ipoꝛtãt puationẽ ⁊ ſic epo
delicti puabit ⁊ ſola executio reſeruat epo loci vbi ſituꝫ
eſt bñficiũ ⁊ iſta vr pura ỽitas ⁊ pp iſta deberet poni ca
ſus melius q̃ꝫ fecit do.pe.h mõ vʒ. Pat ſancte clericus
hñs bñficiũ in vna dioceſi ⁊ ibi reſidẽs.deliqͥt in dioceſi
vbi hẽbat pãmoniũ vellẽ edoceri vtꝝ ſi dlictũ tſe exigat
puationẽ poſſit puari ab epo delicti bñficio alibi ſito vi-
debat dicẽdũ q nó qꝛ nõ dʒ epo ſe ipedire de bñficio ſito
ex̃ dioceſiꝫ ſuã.l.ſi.ff.de iuriſ.om.iudi.c.ij.de cõſtit.lib.vi.
6 papa hic decidit q pót ⁊ rõ decidẽdi vr ẽẽ † qꝛ crimẽ cõ
miſſum in vno loco efficit delinquẽtẽ in omni loco ⁊ pꝛi.

a ¶ Generalis Et iſta nõ idi-
gẽt aliqua pba
tione vt tʒ elle
gáter bal. in.l.
iij.in.l. col.ſi.
omẽde hic .C.
de ſerui.fugi.
ſed nũgd vtra
q .ſ. ſpãlis ⁊
generalis faci
at ius cõe dic
vt per .d.car.i
cle.ſi.de eta. ⁊
q̃li.vbi vide.

b ¶ Sup adde
ad mãm huius
tex.oẽs doc. ⁊
ibi.d.car.i cle.
ij.§.deniq .iſ.
q.in ſi. d re ſu.
vbi iſta mã ab
oibus late tã-
git.

u at eñ omni ſuo iure in oī loco.l.q vltimo.ff. de pe.⁊ qḋ
voluit ibi bar.⁊ quod voluit idē bar.in.l.cūctos popu-
los C.de ſum.tri.⁊ fi.ca.⁊ qḋ voluit gl.i.l.ex ea.ff.de po
ſtu.⁊ in.c.cito turpē.i.q.i.⁊ ꝙ voluit gl.in.l.frater a fra
tre.ff.de cōdi.indebi.ſed iudex bñficij exeqtur illā ſniam
ponēdo illū ex bñficiū ⁊ eſt rōnabilior hec lectura qꝛ ex
peditiorē exitū ⁊ faciliorē hēbit pena delinqntis q̄ʒ vt ꝑ
uel ꝑ ſniam iudicis quo ſcitū eſt bñficiū ar.l.ita vulnera
tus.ff.ad.l.acquil.c.vt fame de ſent.excōic.⁊ iſta iudicio
meo vr̄ pura vitas ⁊ iō poterit ſic ſūmari. ¶ Iudex de-
licti priuat delinquētē bñficio alibi ſito ſed iudex bñficij
exeqtur ꝑuationē ponēdo illū ex bñficiū.h.d.⁊ facit iſte
tex.inq̄ʒtum dicit poterit ſnia ab eo ꝓmulgari ꝯ delinqn
7 tē ſʒ exeqnda erit.⁊c. ¶ †Aliud eni eſt iudicare aliud eſt
exeq.l.a diuo pio.ff.de.re iudi.c.ſup qōnū de offi.deleg.
cle.auditor de reſcrip.⁊ vide do.ab.ꝯſi.lxxiij.vbi ꝯſuluit
ſup mā huius.c.venio ad notabilia. ¶ Not.ibi poſtula
8 ſti edoceri † ꝙ itellect⁹ hoīs dʒ informari ex iuris diſpo
9 ſitione ſicut.n.aīa informat corpus a vt in cle.i.de ſū.tri.
⁊ fi.ca.ita ſcia informat intellectū hoīs facit illḋ ꝙ ſcri-
bit ſeneca in ſnia epl̄is dū inqt cū te in vix ꝑhīa tranſferi
ꝑferit.⁊ iō belliſſime ſcripſit cicero in ꝑ officiorū multi ſūt
hoīes noīe ſʒ pauci re.ad denotādū ꝙ ignari nō merent
dici hoīes ſʒ potius qdā imagines hoium ſicut in ſili tex.
dicit.c.multi cathedrā aſcendūt.xl.di.ꝙ multi ſūt ſacer-
dotes ⁊ pauci ſunt ſacerdotes qḋ eſt bñ not.ꝑ ſcholari-
bus q iformari debēt a ſnis doctorib⁹ facit pulcher tex.
in.l.ſi arborē.ff.de ſui.vrba.ꝑdi.vbi tex.dicit locus opa
cus quondā ſolis cepit eē plen⁹.⁊ ibi ang.dicit ſe audiſ
ſe allari illū tex.i publica harēga cuiuſdā q doctorabat
ꝙ domo ꝑ iſtā ſciam dicebat repleri ſole ⁊ ſplēdore eius.
informat q̄ intellectus nr̄ hac iur. ſapia facit illḋ ꝙ ſcri
bit apud ſenecā in ſuis epl̄is ociū inqt ſine litteris mors
b eſt ⁊ q̄ſi viuū hoīs ſepultura.⁊ ariſto.i ꝑ metha.b oēs ho
mines nō ſcire deſiderāt.⁊ cicero in ꝑ officiorū trahūt iqd
oēs ad ſcie cupiditatē in q̄ excellere pulchrū putam⁹ la-
bi aut neſcire errare ⁊ decipi malū dicimus ⁊ ꝙ ꝑclare
ſcriptū eſt apud Terēciū dij inqt immortales hō hōi qd
ꝑſtat ſtulto.intelligēs ⁊ ſapiēter dixit philoſophus in ꝑ d
10 aīa c †differt h̄ ab hoc tāq̄ʒ ꝑpetuū a corruptibili facit.c.
glorioſus deus in ſanctis ſuis de reliquijs ⁊ veneratione
ſanctorū li.vi.⁊.c.ſup ſpecula de magiſtris. ¶ Et ad iſtū
tex.adduci poſſet ꝑ ꝯcordia.c.prudētiā in.ij. ſupplicas
informari.ē. de of.del.vide ibi dicta. ¶ Nō ibi ꝑ ſedē
11 apoſtolicā † ꝙ debem⁹ edoceri ſup dubio iur.a ꝑꝑ ⁊ ſic
ab eo q ſcit iura.c.edoceri a nobis ⁊.c.ſciſcitat⁹ es a no-
bis.ē.d reſcrip.⁊.c.ſrnitatis.ij.nos conſulere voluiſti.ē.
de teſti.iuxta illḋ catho.diſce ſʒ a doctis.⁊ facit gl. fin.in
c.cū beatiſſimus.xxiiij.q.i.q̄ colligit argumētū ꝑ ſchola-
ri vt eligat ſibi optimū magiſtz vt palā dicer poſſit q ab
eo didicit.legimus eni pleroſq̄ʒ celebres i oī philoſophia
viros omnē fere ꝑagraſſe orbē vt eos oculis corporis
corā vnoq̄ʒ viderēt quos ex libris nouerāt d archita ta
rentino magno pitagora appolonio platone ⁊ pleriſq̄ʒ
alijs quos in ꝓlogo biblie cōmemorat ab oī natiōe ce-
lebratos hiero.⁊ dicit hic pe.de anch. colligendo ꝑmū
12 notabile † ꝙ ad papā pro ꝯſilio recurrēdū ē ſup dubio
iur.c.per venerabilē.§.rōibus qui filij ſint legit. ¶ Tu
diligenter pondera illūz tex.qꝛ loquit in arduis ſup qui-
b⁹ ꝯſulendus ē papa ⁊ car.facit.c.ſuper litteris de reſcri
ptis.c.litteras de reſtitu.ſpoliato.c. raynucius ⁊.c.ray-
naldus de teſta.ꝙ dicit proceder ſup dubio iuris.ſnp fa-
cto aūt non ꝯſulit iuriſlator ſed iudex debet ſup hoc in-
formari vt ipſum diffiniat.l.in ipſe deſpice.C. de edē.di
cit tñ ꝙ iuriſlator q ſup dubio iuris conſulit factū in nu
be ꝑpoſitū dʒ euiſcerare quo ad ſingulos caſus q ſup il-
lo cōprehendi poſſent.l.vt rūſum.C.de tranſac.l.ꝑib⁹
.C.de ipub.⁊ ali.ſubſti.c.de muliere de ſpō.⁊ ꝑꝑ h̄ īfert
ſceuolā rephendiſſe gallū iuris cōſultū de inſufficientia
qꝛ nō aduertit ad caſus ſingulos q poterāt cōtingere de

a ¶ Informat corpus. iſtud ē dum fideli ⁊ ſecūdū fidē catholicaʒ nō tñ ſecūdū opi.theniſti Auerroys ⁊ aliorū peripateticorū cū ipſa tñ aſſiſtat hoīni ſicut nauta naui ⁊ motor mobili et ē videre in.iij.d aīa tex.cōmēt. v. ⁊ alibi late diximus defenſando Auerroym ꝯ quē do. and.ꝯ morē ſuum tanq̄ʒ pur⁹ hypocrita inſurrexerat proc quo vide bar. in.l. ſtipulationes nō diuidūtur de vb.obli. vbi ⁊ ſi philoſophie expers fuerit optime tāq̄ʒ bon⁹ theologus loqt ⁊ vide doctorem meū.iiij. ſent. diſt.xliij.qō.ij. vbi calcaribus ⁊ ſtimulis vrget Auerroym ſibi detrahēdo

b ¶ Metha. Hoc dcm̄ ē ꝑncipiū libri ⁊ totius operis.

c ¶ De anima habet hoc dictum in.ij. de ani.tex.ꝯmen. xxi.

facto ſuper eo ſuper quo interrogabatur vt habet in.l.
gall⁹.ff.de liber.⁊ poſthu.facit.l.eū qui temer.§.i.ff.de iu
di.c.ſicut ex litteris de ſponſa.⁊ ſic pro dubio iuris recur
rendū eſt ad iuriſlatorē iō aiebat cicero in libro de legi-
bus.memini ſūmos iur. publice viros qui iura interp-
tari ⁊ populo rſidere ſoliti ſūt.⁊ qḋ voluit idē cicero in
libro de oratore nocte iugt ⁊ die pʒ Ianua iuriſcōſul-
ti. ¶ No.ibi eccleſiā hñs in vna dioceſi ⁊ in eadē reſidʒ
13 ar.ſm eū † ꝙ ex poſſeſſione bñficij cū reſidētia nō ſortit
domiciliū in loco bñficij cū reſidētia. Uel verius no.hʒ
eū ꝙ in duplici loco ſortit domiciliū in loco bñficij cū re
ſidentia ⁊ in loco vbi hʒ maiorē ptē pſimonij ēt ſine reſi
dētia. ¶ Sʒ.d.pe.de anch.i ſua repetitōe colligit ꝑ iſtū
14 tex.in.ꝟ.reſides.† ꝙ ſacerdos dʒ in eccl̄ia reſidere allꝫat
totū titulū de clericis nō reſi.qꝛ quodlibet bñficiū in du
bio reqrit reſidnetiā niſi ꝓbet ꝯriū allꝫat Inno.in.c.ſi. d
cle.nō reſi. ¶ Colligit ēt ꝙ lʒ rōe bñficij reqrentis reſi-
dētiā ſortiat clericus forū tñ forus rōe domicilij nō pdi
tur qꝛ dignitas ſacerdotij ſupueniēs domicilij adiectio
nē dediſſe potius q̄ʒ pemiſſe videt.l.ſenatores.ff.d ſena.
vinc.tñ dicit clericū non poſſe haberi domiciliū niſi i lo
co vbi intitulatus eſt.c.ſanctorū.lxx.di.cuius ꝯriū tʒ hic
gof.⁊ poſt eū Io.an.q allꝫat.c.cū null⁹ de tēp.ordi.li.vi.
⁊.c.dilectus filius de reſcrip.⁊ remittit ad dicta ꝑ ſe ſup
glo.in.c.ſtatutū.§.cū do de reſcrip.li.vi.⁊ allꝫat ꝙ hr̄ in
c.ex ore de priui.ꝑ quorū opi.facit iſte tex.q expſſe dic do
miciliū do rōe pſimonij ⁊c. Ita genit do.pe.hic. Sʒ do.
15 car.colligit † ꝙ clericus pōt hr̄e in vno loco bñficiū ⁊ in
alio domiciliū. Sʒ q̄uo dicat qs hr̄e domiciliū declarat
hoſti.in ſū.domiciliū.dicens ꝙ forte ibi hēbat matrē ⁊
maiorē ptēʒ bonorū.l.ij C.vbi ſe.vel clariſſimi.refert do.
car.opi. vin.⁊ ꝯriā opi.⁊ Io.and.⁊ remittit ita vt fecit
do.pe.⁊ ſubdit ꝙ hic vr̄ ꝓbare ꝙ ēt ſi clericus reſideat
in bñficio nō tñ hʒ ibi domiciliū pōt tñ dici hʒ eū ꝙ iſte
hēbat duo domicilia ꝙ eē pōt vt in.c.ſeq.in.ij.glo.⁊ ſic
colligit do.car.ex hoc ⁊ ex iſto tex.in ſū.reſidet.ꝙ rōne
bñficij clericus nō ſortit hic domiciliū. Sʒ do.ant.h di-
ſtinguit ꝙ ſi clicus hʒ plura bñficia reqrentia reſidētiā
pōt hr̄e plura domicilia qꝛ i quolibet loco bñficiorū pōt
hr̄e domiciliū ⁊ hoc tʒ gl.in.c.ꝑmarcs.lxxi.di.⁊ in.c.qꝛ
in tātū de ꝑben.⁊ in.c.qm̄.xxi.q.ij.hoc dcm̄ limitat do.
ab.hic q̄n vult vtriq̄ʒ bñficio deſnire ꝑ ſe mō vni mō al
teri ita ꝙ eq̄liter q̄ſi ſe collocet ꝙ facere pōt vt voluit gl.
in.c.nō pōt de ꝑben.in.vi.tūc eni fatet iſtū hr̄e doiciliū i
vtroq̄ʒ ar.l.aſſūptio.§.viris prudētib⁹.ff.ad munic.c.i.d
ſepul.li.vi.ſi do deſeruit alteri tñ ꝑ ſe ⁊ alteri ꝑ vicari-
uʒ ꝙ pōt vt voluit gl.in.d.c.nō pōt ⁊ i.d.c.qꝛ in tātū.tūc
hʒ domiciliū vbi reſidet ⁊ nō in alio qꝛ reſidētia ē illa q̄
facit ꝯſtituē domiciliū ſeu neceſſitas reſidēdi.ſentit Inn.
in.d.c.ex ore de ꝑuil.⁊ facit.d.c.dilectus filius de reſcri.
⁊ cū iſto vr̄ diſpēſatū ſup reſidētia in altero vt not.i.d.c.
nō pōt.dicit tñ ꝙ rōne bñficij tenet rn̄dere ⁊ obedire illi
epō vbi ē ſituatū bñficiū allꝫat no.ꝑ inno.in.c.cū iā dudū
de ꝑbē.lʒ ſi hʒ vnicū bñficiū reqrens reſidētiā ⁊ tunc ſm
oēs hʒ ibi domiciliū vt hic ⁊ no. inn.i.d.c. ex ore.⁊ Io.
and.in.d.c.ſtatutū.§.cū do.ſʒ ꝑ hoc nō excludit qn alibi
poſſit hr̄e domiciliū rōe aliarū q̄litatū h iducētiū vñ pōt
domiciliū hr̄e vbi nat⁹ fuit qꝛ rōe originis qs ꝓpe ſorti
tur doiciliū vt in.c.cū nullus de tēpor.or.li.vi.cū gl. Itē
pōt hr̄e ibi vbi hʒ ſuū pſimoniū vl̄ maiorē ptē.l.ij.C.vbi
ſena.vel clariſſimi ⁊ no.in.d.c.cū nullus. Itē vbi fuit or
dinatus vt no.gl.in.l.heres abſēs.ff.d iu.ſentit Inn.i.d.
16 c.ex ore. Itē vbi hʒ hitationē.† Sʒ qd ſi in vno loco hʒ
bñficiū reqrens reſidētiā ⁊ in alio loco hʒ habitationeʒ
vtrū dicat hr̄e domiciliū in loco habitatōis do.an.credit
ꝙ nō qꝛ cū alibi quā in bñficio hitare nō poſſit iō nō vr̄
eē ibi cū hitatiōi ꝑpetua ſʒ momētanea ar.l.ex facto.§.
rex.ff.d here.inſti. ¶ Sʒ do.ab.putat ꝙ ſi poſt adeptum
bñficiū ꝯſtituit locū alibi vltra dcēniū ꝙ iudicat ibi per
petuo cōſtituiſſe doiciliū ar.l.ij.C.vbi ſena.vel clariſſi-
mi. Nec ob-

mi. Nec ob. q tenear alibi reſidere qꝛ nõ deberet eẽ me-
lior in cõditionis ſtuitus quã ſapiẽs iõ ſaltẽ in ſui pnidci
um vr hr̃e domiciliũ ar.c.cũ qui de pben.in.vi.⁊ ſic poti
us dꝫ ɔſiderari q ſit q̃ꝫ q fieri opꝫ de origine antẽ pr̃ns
vel amiſſa.dic vt no.in.l.aſſũptio.ff.ad munic. Et ex iſtis
17 cõcludit do.ab.† q clericus ſecularis põt hr̃e domiciliũ
in diuerſis locis ꝫ Principaliter ſit ibi vbi hꝫ bñficiũ
regrens reſidẽtiã ⁊ ſic videt Jo.an.intelligere Inn.i.d.
c.ex ore. abbas võ ſeu alius religioſus nõ põt hr̃e domi-
ciliũ niſi in clauſtro vbi hꝫ reſidere ſm Innoc.in.d.c.ex
ore.relati ſunt ſcribẽtes ſup hoc paſſu de⁹ clemẽtiſſimus
appiat nobis veritatẽ. Sꝫ mihi vr̃ ante oĩa q iſte tex.p
18 bet vnũ ad q ſi aiaduerterũt pᷓes ⁊ maiores nr̃i vꝫ † q
licitũ eſt clerico hr̃e bñficiũ regrens reſidẽtiã ⁊ pᷓimoni
um inſimul ⁊ p ɔñs poterit viuere de redditibus bñficij
licite ⁊ tenere ſuũ pᷓimoniũ facit.c.epõs.ij.de pben.⁊ per
ibi no.q cũ obſuãde memorie vrbanus qntus voluiſſet
ꝓmouere in car. Jo.de lig.ſi vxorẽ nõ hũiſſet qꝛ .d. Jo.
19 rñdit † q volebat potius viuere de ſudoribus ⁊ labori-
a bus ſuis q̃ꝫ de ſanguine martyrũ ᵃ ⁊ vrbanus rñdit q po
terat vtrũqꝫ hr̃e.ſ.bñficiũ ⁊ pᷓimoniũ.facit q ibi voluit
Inno.do. anto.do.car.⁊ hoſtiẽ.i.c. poſtulaſti de reſcri.
hugnc.⁊ archi.in.c.clericos.i.q.ij.⁊ do. Dominic.in.c.
illi aũt.xij.q.i.⁊ do.abb.in quadã ſua diſputatõe ego di
xi late in.c.per tuas de ſymo.⁊ i.d.c.poſtulaſti de reſcri.
vide ibi. ¶ Scdõ põdero q vin.dicit bñficiatus nõ põt
hr̃e domiciliũ niſi in loco in quo eſt intitulatus.gof. Jo.
an.⁊ cõiter doc.tenẽt hic ɔ̃rium.do.pe.de anch.⁊ dom.
car.dicũt hic fore cãuꝫ formalẽ ɔ̃ vinc. ¶ Mihi aũt vr̃
q nõ ita ſupine ⁊ vago ductus errore vin.itellexerit hũc
tex.qꝛ ꝓbaſ q põt hr̃e domiciliũ in loco pᷓimonij ⁊ do-
miciliũ in bñficio vbi reſidet ⁊ hoc ꝓbat iſte tex.quẽ ego
20 nouiſſimus ⁊ nullus alius iduco hoc mõ †. illa dictio
vero hic poſita eſt aduerſatiua ⁊ repetitiua pcedẽtiũ cũ
ſit ɔiunctio ar.eius qõ voluit gl.ſing.in.§.itẽ lapilli inſti.
de re iudi.iõ cũ dr̃ hic domiciliũ võ rõe pᷓimonij .vult di
ceſ qõ hẽbat domiciliũ bñficij vbi reſidebat ⁊ hẽbat do-
micilium rõne patrimonij ſed pncipaliter hẽbat domici
liũ in bñficio vbi reſidebat ⁊ ſecũdario hẽbat in loco pa
trimonij ⁊ ita ſubtiliter intelligaſ iſte tex.⁊ dcm̃ vinc.⁊
iõ nõ eſt credẽdũ q vinc.voluerit q clericus nõ hẽat do-
miciliũ rõne patrimonij qꝛ hoc eẽt apte ɔ̃ iſtũ tex.ſed vo
luit ſentire q pncipale domiciliũ clerici eſt locus bñficij
in quo reſidet.aliud võ pᷓimonij domiciliũ nõ eſt ita pn-
cipale ⁊ q iſta dictio võ ſit aduerſatiua repetens q̃lita-
tẽ pcedẽtiũ allego bal.in indiuiduo q refert ita fuiſſe cõ
ſultũ in.l.oẽs populi in.xi.col.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ adduco
ad pdicta ſingularẽ gl.in.c.ſtatutũ.§.cũ võ de reſcrip.in
vi.q̃ dicit q ꝓprie domiciliũ dr̃ habitatõis . Cũ ḡ vinc.
dicat q domiciliũ clerici eſt bñficiũ in quo reſidet intel-
lexit pncipale domiciliũ nõ tñ negauit qꝛ hẽbat domici
liũ rõe pᷓimonij ſꝫ ꝓprie domiciliũ ſuũ dr̃ bñficiũ i quo
reſidet. Et adduco ad hoc tex.valde ſing.ad hãc ɔcluſio
nẽ nõ ɔſideratũ ab aliquo ſcribẽte hic nec in locis allẽtꝫ
ſupius ⁊ mirũ eſt qõ latuerit magnos iure deos vꝫ in.l.
oẽs q.C.de epiſ.⁊ cle.vbi eſt text.formaſ q oẽs eccl̃ie de
ſui nã reqrunt reſidẽtiã cũ quotidie debeãt celebrari di-
uina. ſileãt ḡ fauces ⁊ antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ qui i hoc
allegãt Inn.in.c.ſi.de cleric.nõ reſi.vbi dixit qõ quodli
bet bñficiũ reqrit reſidẽtiã ⁊ in hoc quotidie honoriſi-
catur Inn.⁊ in ſcholis ⁊ in iudicijs qꝛ re vã tex.eſt for-
malis in.d.l.oẽs.⁊ iõ poſteri allẽabãt.l.illã ad hoc ⁊ nõ
dcm̃ Inno.⁊ in hoc defecit illuſtre ingeniũ doctoꝝ vnã
cũ pſalmiſta dici poſſet oculos habẽt ⁊ nõ videbũt. Se
cũdo dico fore hic caſum ſingulariſſimũ in vñ.in ſuis la
ribus ⁊ domicilijs vbi hr̃ q lares ⁊ domicilia ſunt in ec
cleſia i q̃ bñficiati debẽt reſidere ⁊ lares ⁊ domicilia ab
batũ ſũt i ꝓprio monaſterio iõ ibi citãdi ſũt ⁊ iõ inq̃ꝫtuꝫ
21 Inno.in.d.c.ex ore dicit† q abb.nõ põt hr̃e domicilium
niſi in monaſterio ꝓprio eſt verũ dictũ ſed deficit in ſuo
ſaluari fuit eni incognitus ſibi tex.d.l.oẽs.quẽ text.re-
perio allẽtũ p bal.in qbuſdã ſuis ſing.q̃ hẽo ɔnũerata i
quodã antiquo libro vbi dicit q nõ eſt melior tex.in iur
põtificio ⁊ in iure ciuili q̃ꝫ.d.l.oẽs.⁊ facit qõ voluit idẽ
22 Bald.in.d.l.oẽs. vbi colligit † q clerici vel monachi
nõ ſũt extrahẽdi ab eccleſijs ⁊ monaſterijs ſuis ad extra
nea iudicia ⁊ q lares ⁊ domicilia coꝝ ſunt eccleſie in q-
bus debẽt reſidere ⁊ p ɔñs ſeqſ q do.vin.firmat p.d.l.
oẽs vt in firma petra q domiciliũ pncipale non eſt niſi
in eccleſia vbi reſidet ꝫ alibi poſſit habere domiciliũ ori
ginis vel pᷓimonij qꝛ illud nõ dr̃ pncipale domiciliũ ⁊
iſto mõ ſaluari pt dcm̃ ſuũ cõiſ oĩno. p doctẽtes tñ ſi he
ne locutus ſum circa hunc paſſũ gloriã demus altiſſimo
23 pncipi deo. ¶ † No.q ſnia lata ɔ̃ pſonã extẽdiſ ad bõa
ſita ex̃ territoriũ iuſdicẽtis ⁊ cõtingit illa extẽſio auctori
tate iuris p quãdã ɔñam.hoc mõ.qꝛ cõdẽnatus de crimi
ne eſt infamis vt no.in.c.at ſi clerici de iudi.infames aũt
nõ pñt bñficia obtinere.c.inter dilectos de exceſ.pla.l.ſ.
.C.de dignita.li.xij.qꝛ ergo ifamia cõcernit ſtatũ pſone
ſeqtur cõdẽnatũ quocũqꝫ vadat ſicut lepra ſeqtur lepro
ſum.l.ex ca.ff.de poſtu. Ita dicit hic do. Petr. in ſua re
peti. Tu adde.l.q vltimo.ff.de pe.⁊ qõ voluit ibi bar.⁊
eũdẽ bar.in.l.cũctos populos .C.de ſũ.tri.⁊ ſi.ca.⁊ gl.i
c.cito turpẽ.i.q.i.⁊ glo.in.l.frater a fratre.ff.de cõdi.in
debi.⁊ qõ voluit ang.in.d.l.ex ca.⁊ ego cõſului hic bo-
24 nonie ſupioribus ãnis †. Quidã magnus cancellarius
fuit accuſatus de crimine bonoꝝ cõfiſcatione digno fuit
cõdẽnatus de illo crimine cõſului q illa cõfiſcatio extẽ
debat ſe ad bona hic ſita ꝫ alibi fuiſſet cõmiſſũ delictuꝫ
25 ⁊ in loco delicti cãcellari⁹ ille fuiſſet ſuſpẽſus. ¶ † No.
ẽt q delinquẽs in aliena dioceſi foꝝ ſortiſ illius epi vbi
deliqt ẽt ſi delictũ ſit tale q expoſcat puationeꝫ bñficij ⁊
26 officij. Ex quo inferſ ſm no.abb. † q nullus pᷓlatus infe
rior citra epm̃ hꝫ territoriũ in dioceſi epi ſed tota dioce-
ſis ẽ ipſi⁹ ⁊ territoriũ.c.i.de of.or.c.cũ epõ co.ti.li.vi. vidõ
q̃ dicta fuerũt ſ̃.eo.c.primo. ¶ No.ibi ad qõ breuiter
27 † q rñſio iuriſcõſulti dꝫ eẽ breuis facit.l.i.ff q me.cauſa
vbi no.q gaudẽt breuitate moderni. ⁊ q ſyllaba nõ dꝫ
ſupfluo in lege eẽ vt eſt glo.ibi ſing.⁊ facit illud qõ ſcri-
bitur apud ciceronẽ in prima paradoxa aiaduerte ingt
Brutꝫ catonẽ auũculũ tuũ cũꝫ in ſenatu ſniam diceret
⁊ graues locos ex phĩa tractaret abhorrens ab hoc vſu
publico ⁊ forẽſi.facit cle.vna vñ.nos itaqꝫ de iureiurã.
vbi dr̃ breuiſ fieri ꝫ multa dicãſ tãmõ breuiſ ſicut ⁊ alſ
multi dicũſ pauci habito reſpcũ ad plures.l.iij.C.ð bo.
vacã.li.x.c.latores de cle.excõi.miniſtrã.tñ iudicio meo
nõ deberet eẽ breuitas hec obſcura vt fecit ille ſaturnin⁹
28 Inno.† q in glo.ſuis ita breuiter ⁊ cũ obſcuritate pceſ-
ſit vt ſepenumero ignoremus qd voluerit ſentire ⁊ etiaꝫ
hoſti.⁊ Jo.an.potius abbreuiarũt dicta Inno.q̃ꝫ decla
rarũt ⁊ qõ peius eſt obſcuriores gl. Inno. reddiderũt ⁊
pcipue ipſe Jo.an.in recitãdis illis glo.nihil laborauit
ſed ea tenuit de verbo ad vbũ vt fecit Hoſt.⁊ iõ hodie
doctores legẽtes aut ſcribẽtes nõ pñt breuiſ ſe expedire
ſi obſcuras gl. Inn.declarare voluerint. Et adduco qõ
voluit reuerẽdus do.car.in.c.fraternitatis ð teſti.in vlti
ma.q.vbi dixit q fructus ẽ ſi minor vt facile patere põt
inſpicientibus ex eo pcipue qꝛ claritas tñ affert cõmo-
di vt facilius ſit cũ ſtudio duaꝝ vel triũ horarũ petiã in-
tegrã clari ſtili ꝫ longi ɔficere quã alterius dimidiã vel
quartã ẽ tñ breuitas laudabilis ita tñ qõ p cõpẽdiũ nõ
deueniaſ ad diſpẽdiũ vt.c.q̃liter ad finẽ el.ij. de accuſa.
Et in traditione doctrine nihil eſt diſpendioſius quã ob
ſcuritas ⁊ intricatio. Et hinc eſt qõ in decretalibus pa-
pa ſepenumero dicit ⁊ infra.⁊ ſic vt breuius rñdeat de
quo vide bar.in.l.gallus §.itẽ credẽ.ff.de lib.⁊ poſthu.
29 vbi loqſ ð decretalib⁹ ponẽtib⁹ illa vba ⁊ ifra. ¶ † No
ta qõ ad vnũ ſpectat deliquẽtis ɔdẽnatio ⁊ ad alterum
ſnie executõ ſed eſt aduertẽdũ ſꝫ.d.pe.qꝛ iſte tex.loqſ cũ
ſit executio ſup bñficio cũ võ ſit ſup bonis ꝓprijs venit

a ¶ Sangui-
ne martirũ no
taᷓ ɔ̃ miſeros
pᷓlatos nr̃i tpiſ
quoꝝ ꝓpago
veluti ceruleo
rum equoꝝ vt
in ꝓuerbio fer
tur diſpeat q
aequnt ſatura
ri bñficijs imo
inſulã beati pe
tri cũ qbuſcũ-
q̃ꝫ appẽdicijs
ſuis ſibi vẽdi-
caſ vellẽt. Ec
ce qd dicat tã-
tus doctor vi-
deſ manifeſte.
ipſi võ diripi-
unt lãcinãt.de
populãtur bo
na dñi ⁊ pau-
perũ.deoꝝ tẽ
pla euertũt.co
inquinãt ⁊ ꝓ-
phenãt.abeũ-
do clauſis ocu
lis in oẽ ſceluſ
ɔ̃ tñ ea que dei
ſũt nullius in
bonis ſũt inſti
tuta de re.diu.
Cõtra quoſ ex
clamabit dñs
redde rõeꝫ vil
licationis tue
ĩmodo.n.non
poteris villica
re ad q vlõ.d.
car.i cle.i.xxv.
q.de homi.⁊ ſ
cle.i.§.h. de iu
reiur.⁊ ſpe.in
ti.de pcu.§ ii.
vñ.itẽ q ẽ ɔſti
tutus ⁊ de in
ſtru.edi.§.ſi ð
ficulo pᷓelatus

30 ratione maleficij ꝓdēnandus † ſꝫ verū bōa talis applicē
tur epo in cuius dioceſi ſita ſunt An epo qui tulit ſniam cō
demnatoriā ꝓ ut pollicet̃ do.pe.hic ſe dicturū in.viij.q.Ego
ꝯſului hic bonon̄.ꝙ bōa delinquētis alibi applicata fue
31 runt camere Bonon̄.de quo dicet̃ inferius. ¶ † No. ꝙ
rōe delicti ſortit̃ qs forum .c.fi.J.eo.q̃ñqꝫ tñ ꝯtingit ꝙ po
32 teſt ꝓbabiliter dubitari † vbi dr̃ delictū eē cōmiſſum po
ne mādaui hic tiīo ꝙ hoiem occidat florentie an hic an
Florentie videor deliq̄ſſe vel hic habui ratū delictū noīe
meo cōmiſſum.vel ia vno territorio qs cepit hoiem ꝛ in
alio territorio interfecit vel eſt delictū cōmiſſū in cōfini
bus.vel ſi cū lancea vel ſagitta qs in vno territorio exi
ſtēs ſagittat aliquē exiſtentē in territorio vicino in oib⁹
iſtis pōt ꝓbabilr̃ dubitari ſꝫ cū vbi dicat̃ dlictū cōmiſſū
an vbi delictū eſt inchoatū an vbi eſt cōſumatū dicet̃ iſe
33 rius. ¶ No.ꝙ ſnia lata p vnū iudicē facit fidē corā alio
qui ipſam fidē exeq̄t̃ aliquo ꝓceſſu alr̃ nō diſcuſſo an ſit
iuſta an iniuſta qd̄ vltimū an ſit verū do.pe.hic remittit
ſe ad dicta p bar.in.l.diuus.ꝛ in.l.ſi cōfeſſus.ff.de cuſto.
reo.refert ſe dixiſſe in.c.at ſi clerici.§.de iudi.re vera bar.
ibi tenuit ꝙ nō tenet̃ ſtare illi ꝓceſſui.ꝛ loq̄t̃ de ꝓceſſu
facto ab inq̄ſitore heretice prauitatis.pro certo bar.ma
le loq̄t̃ ꝛ cōfundit̃ dctū eius p .c.vt inq̄ſitionis.§.ꝓhibe
mus de hereti.li.vi.vide ang.in.l.magiſtratibus .ff.ꝺ iu
riſ.om.iu.ꝛ ibi p alios ꝛ bal.in auc.dicta q.C.ꝺ epiſ.ꝛ
cle.d.ab.in.c.fi.de ſta.reg.ſaly.in.l.ea q̄dē.C.ꝺ accu.do.
pe.in.c.inq̄ſitiōis.§.ꝓhibem⁹ ꝛ.c.i.de oſ.or.ego dixi mī
34 tū late i.d.c.i.vbi oīno ibi. ¶ † Ultio no.actualē ꝛ realē
executionē iudex ñ facit ex̃ territoriū.l.ſi qs fugitiu⁹.ff.ꝺ
edili.edic.ꝛ qd̄ no.io.an.in.c.romana.§.ꝯtētes ꝺ fo.cō
pe.li.vi.vbalē ꝟo vt citare ſubditū vl̃ forēſeꝫ eo caſu quo
ſubycit̃ eius foro dubitat̃ ſꝫ.d.pe.cy.tꝫ ꝙ ſic p .l.oēs.§.ſi
ꝟo appitor.C.ꝺ epiſ.ꝛ cle.ꝺ quo hr̃ in cle. paſtoral̃ de re
iu.vide ibi p oēs vide bar.i.l.i.ff.de reg.re.bar. in.l.fi.ff.
de iuriſ.o.iu.glo.ꝛ bal.in.c.fi.de do.ꝛ ptu.ꝛ p eūdē bal.
i.d.l.oēs.§.ſi ꝟo appitor ꝛ vide ang.i.§.ſi qs ꝟo ꝯpꝛehē
ſoꝝ in auc.vt nulli iudicū vbi reꝑhendit papā in caſu.d.
cle.paſtoral̃ ꝛ vide eūdē in.l.fi.ff.de iur.om.iu.ꝛ in auc.
ſi ꝟo crimis.C.de adul.d.aat.d.ab.ꝛ alios in.c.ſi J.e.Ex
pedita ſūt nōbilia.venio ad gl.Oppo.dr̃ h ꝙ vn⁹ ꝯdem
nat ꝛ alr̃ exeq̄t̃ ſniam ſup bñficio qd̄ hꝫ i ſua dioceſi.ꝛ ſic
innuit ꝙ epo loci vbi deliq̄t tulit ſniam ꝑuatōis ſup bñfi
cio ſi ſito in ſua dioceſi.Sꝫ ꝯ̃ h oppōit̃ ſicut .n.in pſonis
nō ſubditis nō pōt iudex aliq̄d facere.c.vt aiaꝝ de ꝯſti.
li.vi.l.fi.ff.ꝺ iuriſ.o.iu.ita ēt nō vr̃ ꝙ poſſit ſtatuē ſup bñ
ficio ſiue rebus ex̃ ſuā dioceſim exiſtētibus.l.ſi vn⁹.§.ſi is
q.ff.de bo.auc.iu.poſ.ix.q.ij.c.i.ꝛ.ij.ſed hic vr̃ h facere p
ſuā ꝓnūciationē q̄re male.So.gl.i.ſentit ꝙ epo loci deli
cti pōt ferre ſniam ꝑuatōis ſup eccl̃ia alibi ſita ꝓnūcian
do ſup crīe ꝛ hec ſnia facit fidē ſup bñficio alibi ſito qd̄
pꝫ dū dicit facit fidē i alio iudicio.ꝛ ſic exigit nouū iudi
ciū.Sꝫ gl.ſeq̄ns innuit ꝯ̃riū dū dicit ꝙ epo cui ſubeſt ēt ꝑ
uabit illū p ſniam ab illo epo latā ꝛ hāc ſeq̄t̃ hic hoſti.q
dicit ꝙ iudex vbi deliq̄t ꝓnūciet ſup eccl̃ia ꝛ tꝫ gof.pet.
hiſpanus ab.ātiquus ꝛ Frā.verceī.p ipſis facit iſtd̄ .c.ſ
ꝑn.ꝛ in fi.in ꝑaci.n.fuit q̄ſitū de bñficio ꝛ in fine dicit ꝙ
p epm in cuius dioceſi eſt eccleſia erit faciēda executō qꝛ
nō ꝑuatio vel ꝓnūciatio ſꝫ mera executio ad eū ſpectat.
imo ēt cū iſtis ſentit nū dicit ꝙ epo delicti pōt eū ꝑpetuo
ſuſpendere ab eccl̃ia q̄ ſita eſt in alia dioceſi.ſꝫ do.pet.de
ancb.dicit ꝙ iſti canonū pr̄es nō ſane itelligūt nā firmāt
ꝙ epo q fert ſniam ꝑuatiōis ꝛ exꝑmat iu ea ꝙ ꝑuat talē
criminoſuꝫ bñficio alibi ſito nec ſine expſſio ꝑter ius vel
ꝯ̃ ius aliq̄d opat̃ ꝓ hoc all̃at rōnem qꝛ pena nō ē in prā
35 te iudicis ſꝫ in prāte iuris.l.i.§.i.ff.ad turpil.hic ē † ꝙ ſi
iudex in ſnia obmittat vel decernat alr̃ q̄ȝ ius cōe diſpo
nat lex ſupplet qd̄ ſnie iudicis deſt.l.iij.ꝛ.l.iiij.§.ſi qs cō
dēnatus ꝛ.l.miles.§.decet.ff.ꝺ re iu.l.ex diuerſo.§.ſi qs
in iudicio.ff.ſo.ma.Itē lex dicit ꝙ iudex dꝫ ꝓnūciat̃ ſup
crīe q̄ ad penā ꝟo iuris ptās ꝯſiderat̃ vt pēa quā lex ſup

delicto ipſo ſtatuit infligat̃ .l.i.ff.ad turpil.ꝛ hoc eſt qd̄
dicit hic Inno.ſatis eſt ꝙ iudex ꝓnūciet ꝛ declaret cleri
cum adulteriū vel homicidiū cōmiſiſſe ꝛ poſtmodū pe
ne executio ſit ſm canones qui ꝑcipiūt criminoſos cōdē
natos deponēdos ēē.xxvi.di.c.ꝑmū. ¶ Tertio adducit
pro do.Pet.tex.iſtū in princip.ꝛ in fin.in ꝑncip.n.dicit
ꝙ delicto ibi cōmiſſo dēat iudicari .ſed nō exprimit qua
pena ꝑuationis vel alia ſed ſimplr̃ ꝓ delicto iudicari.ꝛ
ſic ſup crīe tm̃ ꝓnunciari.In fine ēt dicit ꝙ erit quo ad
vnū executio faciēda quaſi nō priuatio vel cōdēnatio fa
cta fuerit ſup bñficio ſed tm̃modo executio ſnie ſup cri
mine tm̃ fuerit ꝓmulgata. ¶ Quarto ꝓ hoc all̃at ꝙ cū
quis cōdēnat̃ de tali crimine ꝙ bona ſua veniāt publi
canda ſententia lata contra pſonā extēdit̃ ad bona ſine
alia expreſſione vbicūqꝫ ſita fuerit talis bona qꝛ bōa ve
lut acceſſoria ſequūt̃ cōditionē pſone vt in auct. ingreſſi
.C.de ſa.ſan.ecc.l.ſi adoptauero.ff.de ꝑca.l.fi.C.ſi ap.pe.
mora interue.c.i.de iure patro.li.vi.Ex qbus concludit
36 do.pe.nō multū fore curādum † vtrū iudex in ſnia ꝑuatō
nis exprimat bñficia cōdemnati vel nō forte vnus cōdē
natus de crimine ꝙ ipſo iure priuationē inducit per iſta
tñ dicit do.Pe.nō eſſe rñſum ad.l.cum vnus.§.ſi is q.ff.
bo.aucto.iu.poſ.vbi pena iudicio ꝯ̃ cōtumacē nata ſup
poſſeſſiōis miſſione nō extēdit̃ ad bona extra territoriuꝫ
iuſdicētis ſed rñdet do.pe.ad illuꝫ tex.ꝙ ibi loq̄t̃ in ſnia
iterlocutoria iſtud.c.loq̄t̃ in ſnia diffinitiua illā tñ repro
bat hoſti.ꝛ poſt eum Jo.an.in.c.romana in ꝟſi.decernē
re.de fo.cōpe.li.vi.do.pe.dicit aut loquimur in diffiniti
ua ꝛ hꝫ locū iſte tex.ꝛ.l.a diuo pio .ff.de re iudi.Aut lo
quimur in iterlocutoria ꝛ tūc aut iudex ſimplr̃ ꝛ indiſti
cte ꝑcipit miſſionē fieri in rebus cōtumacis ꝛ nō extendi
tur ad bōa ſita extra ſuū territoriū vt.d.§.ſi is qui. q̃ñqꝫ
ſup talibus bonis ſitis extra territoriū expſſe diſponit ꝛ
tūc ad illa extēdit̃.d.c.romana.ſꝫ in iterlocutoria vt veni
ant ſita ex̃ territoriū iuſdicētis req̄rit̃ ꝙ fiat expſſio.In
diffinitiua vero nō req̄rit̃ ꝙ fiat expſſio qꝛ veniūt ad deli
ctū ꝛ ſequūt̃ cōditionē pſone ꝛ ita reſidet do.pe.hic.Sꝫ
do.Abb.cōcludit ꝙ vtraqꝫ lec.pōt praticari.nā iudex ꝺ
licti ꝓnunciare tenet̃ ſup delicto ꝛ imediate ſequit̃ pena
iuris.l.i.§.i.ff.ad turpil.ij.q.iij.§.notādū.no.archi.ꝛ Jo.
an.in.c.i.de homici.lib.vi.ꝛ iudex bñficij exequēdo ius
illum priuabit ſi delictū eſt ꝑuatione dignū ꝛ putat ꝙ ñ
req̄rat̃ noua ſnia ꝑuationis ſꝫ de facto ꝑuabit iponendo
penā iuris nā incōtinēti ſequit̃ poſt primā ſniam effect⁹
iuris priuatiu⁹ vt in iuribus ꝑallegatis.ꝛ forte pp hoc
dicit hic tex.ꝙ executio ſpectat ad iudicē bñficij hoc ſen
tit Spe.in ti.de execu.ſnie.§.nūc videndū ꝟſi.ſed pone iu
dex pariſius.ꝛ ſenſit ibi Specu.vtrūqꝫ intellectū lꝫ dicat
plus ſibi placere ſm intellectū ꝛ allegat do.abb.Inno.
in.c.inter dilectos de exceſ.pla.vbi ſentit ꝙ hec exceptio
Tu fuiſti cōdēnatus de crimine iducit ꝑuationē tituli ip
ſo facto ſed iſta via nō eſt multū tuta.qꝛ pōt dubitari de
pena cōdigna ꝛ de citatione ex alio ꝓceſſu poſtea ſiēdo
vā eſt vtile ſeruare ſecūdum lecturā vt epo delicti ſpecifi
ce ꝓnunciet ſup priuatione bñficij.nec ex hoc dr̃ appone
re manus in meſſem alienā cū reſideat in pſonam ipſius
delinquētis talis ꝑuatio ēt inhereat oſſibus ſuis ſicut di
cimus de alijs iurib⁹ icorporalib⁹ vt no.glo.in.l.iij.ff.ꝓ
ſo.iō ex quo rōne delicti perſona eſt ſibi ſubiecta pōt ius
inherēs pſone abdicare ab illa perſona ꝛ ſic nō dicit ius
in rem ſibi ſubiectā cū res poſtea remaneat ꝓ derelicta i
loco vbi eſt ꝛ executio facta ſit p iudicē bñficij.ꝛ ꝺ hoc vi
detur tex.aptiſſimus hic non cauillando lrām ſm euꝫ ꝛ
idē dicit in ſili in q̄ōne publicationis bonoꝝ q̄ fit de iure
cōi ratiōe delicti allegat Bar.in.l.cūctos populos.C.ꝺ
ſum.trini.ꝛ.c.cum ſm leges de hereti.libro.vi.ꝛ ita ge
nit domi.Abb.hic.Tu adde ꝙ domi.Pet.dixit ſuperi
us ꝙ iſti canonum patres non ſane intellexerūt.Ab ibi
videtur non eſſe apponere os ſupra celum dicere ꝙ do
mi.Petr.non ſane intellexit iſtum tex.quod ad oculum
demonſtro

demōſtro † vbicūqȝ in lege apponiť v̄bū ſapiēs executio
nē pſupponiť p̄uationē eē factā a iure. ⁊ ad hoc alleḡo tex.
multos ⁊ elegātes in.c.querelā.in v̄bo remouētes.ð iur.
iur.vbi illud v̄bū īportat facti executionē ⁊ pſupponit p̄
uationē factā eſſe a lege. ⁊ adduco.c.ex tue.ð cle.nō reſi.
in ver.ſpoliari.vbi ſi lex mādat aliquē ſpoliari intelligiť
exeq̄ndo de fcō q2 p̄uatio fcā ē a iure alleḡ.c.ſi. de poſtu.
vbi.d.Ant.ita dicit ſe de fcō pſultū rndiſſe.facit.c. q2 lay
ci.de iur patro.c.cū clerici.de pac.c.ex l̄ris. ð excel.pla.c.
ij.de reſcrip.c.in nr̄a.de p̄cu.c.de multa.de prebē.l.i.§.re
mouet.ff.de poſtu.c.cū dilecti. ⁊ c.ad petitionē. de accu.
c.iij.de vſur. ⁊ ibi.d.Abb.c.ad falſarioꝝ. de cri.fal.c.pe.
de colluſi.detegē.c.fraternitati. ⁊ c.poſtulaſti.de cle.exc.
minſ.c.i.in verſi.abyciaſ.de cle.de non oꝛ.miniſt.c. cum
olim.de reꝝ p̄mu.l.ſi q̄s maioꝛ.C.ð traſa. ⁊ qd ibi voluit
bar.bal. ⁊ gol.in.c.ex tua.ð cle.nō reſi.Stat ergo ex iſtis
iurib⁹ v̄a ⁊ idubitata pclō q̄ vbi lex apponit v̄bū execu
tiuū pſupponit priuationē factā eſſe a lege.ſȝ in caſu nro
iſte tex.vtiť v̄bo executiuo quo ad bn̄ficia alibi ſita ergo
ſequiť q̄ pſupponit filiū priuatū eſſe talib⁹ bn̄ficijs. ergo
ſi ſemel priuat⁹ eſt quō amplius priuari pōt eo qd nō hȝ
38 certe nō pōt † q2 priuatio pſupponit hituū.c.ad diſſoluen
dū.de deſpon.ipu.l.decē.ff.de ver.ob.Act⁹.n.actiuoꝝ ſūt
in patiēte bn̄ diſpoſito vt dixit pħus i.ij.de aīa. Cū ergo
hic dicaſ executionē faciēdā p iudicē bn̄ficij ergo priua
tio fcā ē ⁊ p pn̄s nō poſſit priuare q2 iā priuat⁹ eſt. ⁊ ſic ſi
recte logſ.d. Pe.nec ē vera lec.q̄ iudex bn̄ficij priuabit
tene mēti q2 i hoc doꝛmitauit illuſtre ingenium Pe.de
anch a. ¶ Scdo op.vr̄ hic q̄ alius ep̄us q̄ȝ ille in cuius
dioceſi ē cōmiſſum delictū ſniam exequiť. Sȝ p̄ ipſȝ oppo
niť ⁊ vr̄ q̄ ſemp ad iudicē delicti ſpectet executiōis p̄nun
ciatio p̄ delinq̄ntē vt.d.c.i.de rapto. ⁊ in auc. vt nulli iu
39 dicū.§.ſi q̄s v̄o.col.ix.Sol. gloſ.ij.q̄ p̄ria loquunſ.† qn̄
crimē eſt graue quo caſu ille ſniaȝ exequiť in cui⁹ dioceſi
crimē pp̄etratū eſt ſm glo.hāc qua relata ad tex.ſētit q̄
iudex domicilij ⁊ reſidētie nō poſſit in grauib⁹ crimini
bus ſe intromittere de executiōe.d.pet.de anch a. dicit h̄
ſe nō curare quo ad executionē ſup bn̄ficio ſpēm crimis.
ſi ſit graue vel leue.nā quodcūqȝ ſit crimen ex quo ſequiť
dȝ priuatio bn̄ficij ſit executio p ep̄m bn̄ficij vbi eſt ſitū ſȝ
q̄ȝtum ad pſonaꝝ penā vt puta degradationē fuſtigatio
nē vel ſimile hȝ locū glo.vt ſiat remiſſio ad iudicē delicti
vt i.d.§.ſi q̄s v̄o.qd dicit pcedere tn̄ p v̄bū forte qn̄ ē p̄ue
tus a iudice in cuius dioceſi eſt cōmiſſum delictū ad quē
40 ſi tulit ſniam ſup tali crimine eſt remiſſio faciēda.† Sȝ tu
dices q̄re magi ep̄o domicilij exequeť ſniam q̄ȝ exequaſ
p̄ pſonā alr̄ ſibi ſubiectā rōne bn̄ficij ⁊ reſidētie. Rn̄det
dicēs q̄ pdēnatus de graui crimine ē priuatus titulo bn̄
ficij ipſo iure p ipſaȝ ſniam. ad hoc alleḡ.c. q̄r ⁊ qn̄.ſ.de
accuſa.vn̄ ſicut p moꝛtē trāſlationē pmutationē vel alr̄ p̄
uaſ q̄s bn̄ficij poſſeſſiōe ad ipſū reuertiť diſpoſitio bn̄ficij
vt in.c.de multa.de p̄bē. ⁊ .c.lȝ ep̄us eo.ti.li.vi. Jta ēt re
uertiť cū poſſeſſoꝛ intitulatus per ſniam ē priuat⁹ vt hic
Cū aūt tractaſ de pmutatiōe pſone pp graue delictū ad
iudicē delicti q̄ p̄uenit in ſnia ⁊ pceſſu eſt remiſſio facien
da ſm iſtam glo.que ſic ſentit ex eo q2 alleḡ dctū.§.ſi quiſ
v̄o. ⁊ dictū.c.i.de raptoꝛib⁹.vr̄.n.velle illud qd volunt iu
ra allegata per eū vt pulchre voluit bar.in.l. nō ſolū.§.li
beratiōis.ff.de libe. ⁊ poſthu.Et eſt rō q2 vterqȝ ipſoꝝ p̄
delinq̄ntē poterit pcedere vt in.c.ſi.ſ.eo. Jlle ergo dȝ eē
41 potioꝛ q̄ p̄uenit.† Sȝ verū iſta remiſſio p iudicē domicilij
ad iudicē delicti hēat locū cū iudex domicilij nō fuerit p̄
uentus p ſniam vel pceſſum vr̄ eē dubitandū ⁊ q̄ p iudi
ce delicti i iſtis grauib⁹ ad eū dȝ fieri remiſſio adducit.d.
Pe.tex. ⁊ rōnes.nā tex.in.d.c.i.de rapto. ⁊ in.d.§. ſi q̄s
v̄o.dicunt ⁊ neceſſitatē īpoꝛtāt iudici vbi degit vt eū com
prehēdat ⁊ remittat vt.d.§.ſi q̄s v̄o vel eū recipiat vt.d.
c.i. Jt̄ ē dicit ibi tex.vindiceſ iniuria vbi plectibilis ē orta
pſumptio.xxiij.q.iiij.§.ſi illic. ⁊ alibi vbi pringit ideſt mo
riaſ.ij.q.i.c.ſi peccauerit. Preterea pſeq p̄uenit curare

vt malis hominibus p̄uincia careat.l.cōgruit.ff. de offi.
preſi.q2.n.pp delictū ſuū territoriū ⁊ ciuis res publica of
fendiť ad ipſuȝ ē remiſſio faciēda vt ceteri ad ipſū aſpiciē
tes abſtineāt ſe a delictis in auc.vt iud.ſine quoqȝ ſuffra.
§.ſi q̄s aūt. ⁊ .l.capitaliū.§.famoſos.ff.ð penis. vbi red
41 dit rō remiſſioīſ vt ceteri tereanſ. ¶ Ex iſtis pcludeť † q̄
a iudex dōicilij i grauib⁹ [a] teneaſ remittere delinq̄ntes ad
iudicē delicti.Sȝ.i p̄riū facit tex.in.c.ſi.ſ.e.vbi tex.ſimplr̄
dixit rōe domicilij pōt q̄s puniri ð delicto vbicūqȝ cōmiſ
ſo.facit ēt rō dicte.l.pgruit.q̄ pſiſtit in purgatiōe maloꝝ
hominū vt illis careat p̄uincia ⁊ q̄ſcat. ¶ Jtē rōe do
micilij.pōt q̄s pueniri ex p̄ctu alibi inito ⁊ ēt ad rē alibi
ſitā vt in.d.§.ſi.ſ.eo. ⁊ .l.vltima.C.vbi i rē actio. ⁊ .l.ſi.C.ð
lon.tēpo.pſcrip.Ergo ſimilr̄ p delicto alibi cōmiſſo.Nā
ſi ſemp in grauib⁹ eēt neceſſaria remiſſio fruſtra eēnt po
ſita iura de foro domicilij.Et h̄ tȝ accurſius in.l.i. ⁊ .ij.C.
vbi de crimi.agi opȝ.Et credit.d. Pe.eē veruȝ q̄ ſi p̄ue
nit in pceſſu q̄ nō teneaſ remitteť reū. Nec ob.dict⁹.§.ſi
q̄s v̄o.vbi iubet remiſſionē fieri q2 dȝ itelligi ſi deph̄ēſus
fuerit ſub alio iudice q̄ȝ ſub iudice domicilij. Non ob.c.i.
de raptori.vbi dr̄ q̄ pprius iudex nō dȝ euȝ recipere niſi
prius redeat ad iudicē delicti.ibi.n.pringit q̄ erat excō
catus per iudicē in cuius dioceſi delīq̄rat q2 a nullo dȝ re
cipi donec ſatiſfaciat ⁊ abſoluaſ a dicta ſua excōicatione
vt in.c.cū eccleſiaꝝ.de offi.oꝛdi.Et hoc tȝ Jo.cal.in repe
titiōe.d.c.i.in.vi.q.Si aūt iudex domicilij nondū p̄uenit
in pceſſo requiſit⁹ credit domi.petrus q̄ remittere tenea
tur p iura ⁊ rōnes factas.ſ.pro iudice domicilij ⁊ p̄ſerti
ſi teſtes p quos pōt pbari delictū nō eēnt de p̄uincia iu
dicis dōicilij nō pn̄t cogi ex ſuā p̄uinciā ferre teſtimoniū
.l.iij.§.ſi.ff.de teſti. Jtem nec poſſet iudex domicilij coꝛuȝ
examinationē alteri cōmittere vt in auc.apud elegantiſ
ſimū.C.de ſi.inſtru.propter que impedimēta ſi iudex do
micilij procederet remaneret crimen impunitum cum de
ficeret probatio ⁊ non ius. ⁊ illa ē potiſſima rō quare in
iſtis grauib⁹ delictis ſit remiſſio ad locum delicti.q2 cri
mina facilius pbabunſ. ⁊ hec rō colligiť i.§. ⁊ hoc ideo
pſiderantes in auc.vt nulli iudicum.q̄ rō multū vrget p̄
iudicem domicilij vt ſemp remittere teneatur qd equū eſt
dicere ſm do. Pe.vbi talis difficultas probandi crimē
imineret. ⁊ limitat do. Pe.illud qd p̄dixit q̄ p̄uentio lo
cum hēat cum iudex domicilij pbatiōes criminū ſe hēre
pſidit alias delinquentē remittit ſu fuerit per lr̄as requiſi
tus.Et diſtinguit do. Pe.vtrū iudex domicilij teneatur
remittere ſubditum ſuū ad locū delicti.quia aut loquimur
in leuioꝛib⁹ criminib⁹ ⁊ nō teneť.aut in grauioꝛib⁹ ⁊ tūc
aut iudex delicti p̄uenit pcedēdo. ⁊ dȝ fieri remiſſio. aut
neuter inchoauit proceſſum. ⁊ tunc an cogatur remitte
re dicit patēt ex ſupradictis.Extrane⁹ v̄o iudex an tenea
tur remittere ſi eſt vagabundus.dicit ſe dicturuȝ.ſ.in.iiij.
oppōne ita reſidet hic tant⁹ doctoꝛ. Pro certo do. Pe.
cum hodoꝛificentia ſua dixeriȝ defecit circa iſtū articulū.
fuerunt enim tres opiones que colliguns p gl. ⁊ doc.i.l.
i.C.vbi de cri.agi oȝ. ¶ Naȝ p̄ria opio ē q̄ tūc remiſſio
eſt fienda qn̄ iudex delicti hoc petit. alr̄ ſi hoc nō petit po
terit ð illo delicto alibi cognoſci. ⁊ eſt opi.ſatis equa ſm
ſcribentes in dicta.l.i. ¶ Secunda opi.eſt q̄ ad locū de
licti debet remitti puniēdus.ſed de illo poterit cognoſci
in pluribus locis. Bar.hanc opi.reprobat p tex.d.l.i.in
quantum dicit pfici debere. ⁊ ſic denotat complementuȝ
⁊ vſqȝ ad executionem. ¶ Tertia opi. eſt q̄ dȝ remiſſio
fieri ad poſtulationem iudicis delicti debet tamen ſum
matim cognoſci per iudicem loci a quo poſtulatur remiſ
ſio an iſte reus fuerit cōtumax in loco delicti. ⁊ iſta ē bo
na opi.piuncta prime ſm bar.in.d.l.i.vbi dicit q̄ lȝ iſta
opi.ſit v̄a i ſe nō tn̄ q̄ȝtuȝ ad illā.l.q̄ loquiť ð cognitiōe ⁊
punitiōe ⁊ nō de remiſſiōe. ¶ Saly.ibi dicit q̄ remiſſio
dȝ fieri ante condēnationē q2 pdēnatus non remittiť. ⁊
refert bal.in.l.executoꝛē.C.de execu. rei iudi. ita tenuiſſe
dy.per.l.relegatoꝝ.§.interdicere.ff. de interdi. ⁊ relega.

a ¶ Jn grauibus.Adde geminū.l.c. romana.§.p̄terea ð fo. cōpe.in. vi. lauren.ð pinano in.l.i. quoq̄ col.xxvij.ff.de pigno. ⁊ nouiſſimos ſcribentes hic.

a ¶ Cognoſcere. add. d. alex. de imo. p^o ang. in. l. heres. §. ſi quis ꝺ iudi. p .l. i. C. vbi cauſa ſta. z. d. car. i cle. ij. §. ꝺnicꝫ in fi. de re iud. ſꝫ an cognoſcatur p iudicē remittentes vide bar. in. l. nō dubito de cap. ⁊ i l. i. de ſum. tri. d. alex. ꝺ imo. in. l. ſi cui. §. fi. ff. de accu. pro quo vide ſpec. in tit. de remiſ. §. i. ij. iij. ⁊. iiij. per to.

Sed Ang. in auc. ſi ꝺo criminis. C. de adulte. que ſumit ex. d. §. ſi ꝺo quis. allegato in hac glo. dicit † ꝙ iudex an teq̄ꝫ remittat pōt cognoſcere^a an ille ſit culpabilis. nec ne qꝛ in criminalibus nō tenet iudex ſequi iniuſtos appetitus requirentiū ſed dūtaxat iuſtos appetitus. ⁊ allegat Inno. iſtud dicentē in. c. paſtoralis. de offi. dele. ⁊ ſubdit ꝙ hodie iſta remiſſio nō fit niſi in locis ſubiectis ꝟni preſidi puta in prouincia Marchie ⁊ Ducatus. Alie autē ciuitates habent ſingula regimina ſicut prouīcie vt vult glo. ſing. in. l. fin. C. de preſcrip. lon. temp. ⁊ iſta fuit opi. ꝺ doſ. que de ꝯſuetudine approbata eſt ſꝫ bal. in. l. i. C. vbi de cri. agi opꝫ. Sed Saly. in. d. auc. ſi ꝺo cris. refert quoſdā dicere ꝙ iudex domicilij nō neceſſitaſ remittere litteras iudicis delicti ad iudicē ipſum ſed tm̄ de vrbanitate. ſed non vꝫ verū p tex. in. d. §. ſi ꝺo quis. in ꝟbo iubemuſ. qḋ importat neceſſitatē. l. i. ⁊. ij. ff. quod iuſſu. p hoc facit tex. ibi in. ꝟ. imperata neglexerit. qḋ verbū importat neceſſitatē. vt in. c. qḋ pcipitur. xi. q. iij. ⁊ qꝛ negligens puniſ. ergo parere teneſ ar. l. graccus. C. ꝺ adul. Nō ob. ꝙ par in parē nō hꝫ impium vt in. c. innotuit. de electi. qꝛ factus eſt ſupior per illā legē quo ad hec ⁊ non quo ad alia. hāc opi. dicit teneri p Pe. ⁊ Cy. ⁊ ſequaces. ſꝫ bar. in. l. ſi cui. §. fi. ff. de accuſa. ⁊ꝫ glo. ibi ꝙ ex vrbanitate. ⁊ ſi nō fac habebiſ regreſſus ad impatorē qui ſibi mādabit. ⁊ ſi nō adimpleuerit puniet. ⁊ ſic ſi nō vult expectare iuſſum principis dꝫ facere ex vrbanitate. Sed ſaly. ibi dicit ꝙ ſibi nō vꝫ. vn̄ bar. probat hūc itellectū qꝛ tex. i illa auc. ⁊ in corpore vn̄ ſumiſ de iuſſu nouo impatoriſ nihil dicit iō ipſe credit ꝙ non poſſit iudex delicti ipſum preciſe de ſcō cōpellere vꝫ mulctare. qꝛ par in parē nō hꝫ impiū vt d. c. innotuit. ⁊ p tali coactione oporteret ad vtriuſqꝫ ſupiorē recurrere. ſed loquendo de coactione ⁊ neceſſitate iuris teneſ remitteſ illū ad ſ̄ras illius iudicis ⁊ ſi ꝯtēpſit ipſo iure incurrit penā triū librarꝫ auri vt ibi dicit tex. gl. autē in. d. l. ſi cui. §. fi. pōt ſaluari in caſu in quo per aliuꝫ iudicē ſ̄re nō fuerūt ſup remiſſiōe directe. nā tūc iudex cognito ꝙ alibi deliq̄rit ⁊ nō in ſua puīcia dꝫ ex vrbanitate remittere ad iudicē delicti vel vbi maius crimē cōmiſit vt ceteris ſit in exēplū ⁊ dicit iſta eē mētī tenēda qꝛ forte alſ nō audita. Subdit ēt ibi ꝙ iudex in lr̄is ſuis nō dꝫ dicere tibi impamus vel iubemus. qꝛ eēt iuboneſtū. ſꝫ dꝫ dicere nos requirimus rogamus ⁊ hortamur qꝛ p hoc erit ſatiſfactū legi. ⁊ ita tenuit ſaly i. d. auc. ſi ꝺo criminis. Sꝫ Gengel^o ⁊ Guil. de mōte lau. in cle. paſtoralis. de re iudi. dicunt ꝙ in leuibus nō fit remiſſio ſed in grauib^o ſi in loco ē ꝯſuetudo tūc ꝺ iure dꝫ fieri remiſſio. ¶ Sed pau. de liaza. ibi dicit ꝙ ꝯſiderato ꝙ q̄libet ciuitas hodie hꝫ merū imperiū vt in. l. fi. C. de pſcrip. lō. tēp. vana vꝫ mā remiſſionis. dicit tn̄ ꝙ ꝯ̄ iſtud facit qꝛ ēt ciuitates hn̄tes regalia dēnt neceſſarie ſeruare ius ciuile. vn̄ ſupioritas ſēp manet vna cōis oībus ipſum ius ſeruātib^o. Nec ob. ſi dicaſ ius ciuile ſi dēret ſeruari in foro eccleſie ⁊ a nō ſubditis qꝛ ibi ſeruaſ vt rōnabile ſi neceſſario vel pp approbationē iuris canonici. c. i. de op. no. nun. Et concludit ꝙ ſi remiſſio petiſ in foro eccl̄iaſtico ꝓcedit gl. d. cle. paſtoralis. ꝙ i oī graui delicto necīo ſiēda ē remiſſio ad iudicē ꝺlicti ⁊ alſ. p locū a ſpāli. c. i. de pni. in. vi. vbi ēſpāle in exēptis ꝙ p ordinariū remitti nō poſſint. ergo in ꝯ̄riū vꝫ eſſe ius cōe. l. ius ſingulare. l. ꝙ ꝺo. ff. ꝺ legi. qḋ di cit eē vex ſi petaſ a ſeculari ⁊ ēt in crimine hereſis ſm̄ Archi. in. c. cōmiſſi. de hereti. li. vi. lꝫ Ja. de raua. in crimine hereſis dicit ꝯ̄riū qꝛ heretic^o vbiqꝫ delīq̄t in mari in celo i terra. l. arriani. C. de heret. ergo dꝫ puniri vbiqꝫ. c. q̄ſq̄s. xxiiij. q. ij. Si ꝺo petiſ remiſſio in foro ſeculari. ⁊ tūc ſi petiſ de his locis q̄ ſub eodē dn̄io vel iuriſdictiōe ſunt ſiēda eſt remiſſio. Si aūt de diuerſis dominijs tūc putat ꝙ nō ſit ſiēda de neceſſitate remiſſio niſi ſit ꝯſuetudo. l. i. ff. de requi. reis. Sꝫ do. An. vt refert Jo. de imo. in dicta cle. paſtoralis tꝫ ꝙ ſiue loca ſint ſub vno dn̄o ſiue ſub diuerſis dꝫ fieri remiſſio de neceſſitate. ⁊ ad hoc dꝫ per ſupiorē cōpelli. ⁊ ſi de facto ꝑtendant ſe liberos tūc adhuc ꝺ iure fieri dꝫ remiſſio qꝛ ius eoſ neceſſitat ⁊ peccāt ſi ñ faciāt qꝛ ius qḋ eſt. Ĺoēs hoc iubet fieri eſt tn̄ vex ꝙ ſi voluerint ꝯ̄dicere de facto ſeruaſ opi. Pau. qꝛ nō eſt ſupior qui cōpellat ſꝫ male faciunt. ⁊ ita reſidet. Sed ego adduco illud qḋ voluit Jo. mo. Jo. an. Dñicus ⁊ alij in. c. romana. §. ꝯ̄hendentes. e. ti. li. vi. vbi liꝺt. Lōcū niſi ageref de crimine ciuiliſ tūc. n. ceſſaret hmōi remiſſio. ar. c. tue. de ꝓcu. relati ſunt ſcribētes circa hūc paſſuꝫ. Poſſet tn̄ adduci illud qḋ fecit pſcs de pijſſimo ſaluatore nr̄o ieſu xp̄o qꝛ cū cognouiſſet ꝙ ne Herodis ptāte eſſet remiſit illū ad Herodem vt ſcribit Lucas in paſſione dn̄ica. ꝛefert glo. iij. q. vi. c. i.

44 †Stat mō difficultas ſi crimē ſit graue an ſit locus remiſſioni. Et mihi vꝫ ꝙ ſi nos loq̄mur quo ad iudicē domicilij ꝙ quantūcunqꝫ crimen ſit graue ꝙ nō ſit loc^o remiſſioni ad locū maleficij ſi iudex domicilij paratus ſit facere iuſtitiā de delinquēte. Et moueor hoc mō iudex domicilij pōt cōmittere examinationē teſtiū in cā capitali iudici delicti vel iudici vbi degunt teſtes vel pōt illos facere venire corā ſe vt ibi deponant. nā remiſſio iō fit qꝛ nō poterat cōmitti examinatio teſtiū p crimine. nec poterant teſtes degentes ex̄ ꝓuinciā cōpelli venire ad teſtificandum corā iudice domicilij. Cū ergo ceſſent iſte rōnes introductorie remiſſionis ceſſabit ipſa remiſſio. ⁊ ad hoc adduco Archi. in. c. preſentiū de teſti. li. vi. quē ibi refert ⁊ ſeq̄tur do. Domi. ꝙ eſt in arbitrio iudicis vel cōmittere examinationē teſtiū iudici vbi degūt vel facere venire corā ſe in cā criminali. ⁊ adduco gl. i. c. cupiētes. §. ſi ꝺo. ꝺ elec. li. vi. vbi Domi. allāt archi. i. d. c. pñtiū. ⁊ iſtud ēt voluit do. Car. in cle. i. de offi. dele. ⁊ voluit Jo. ꝺ imo. in. l. ſiqs inſigne. ff. quēad. teſta. api. ⁊ dicit ſe ita de ſcō vidiſſe praticari. ⁊ voluit hoc Azo i ſūma de teſte. ⁊ idē voluit ang. in auc. de teſte. §. ⁊ qm̄. ⁊ iō dixit Nico. de mat. ꝙ pōt fieri dcā cōmiſſio pp neceſſitatē vel pp publicas occupationes. refert ⁊ ſeq̄ſ bal. in auc. apud eloquētiſſimū. C. de fi. inſtru. dicens ita praticari i cauſis capitalib^o. ⁊ dixi nulltū luculenſ in. c. ꝯſtitut^o. J. de fideiuſ. vbi dio videbis. Ad qd ergo ſiet iſta remiſſio ſi iudex domicilij ſit patus faceſ iuſtitiā. ⁊ pōt cōmittere exaīationē teſtiū i locu vbi degūt vel cōpellere eos ad iuſtificandū corā ſe. nā hmōi cā faciliorē hēbit expeditionē ex quo ē in manib^o ⁊ ptāte iudicis domicilij. ⁊ ſi ſubtiliſ ponderef tex. in. d. §. ſi qs ꝺo cōphenſox. in. ꝟ. ſi ꝺo cognoſcaſ. ꝙ in aliā ꝓuinciā degit ſi vꝫ loq de iudice domicilij. ſed loqſ qñ ſe abſētauit ad aliā ꝓuīciā quo caſu neceſſaria ē remiſſio ne delictū remāeat ipunitū. iō tex. mādat ibi pūiri iudicē negligētē in remittēdo in penā triū librax auri. ⁊ ſi pp lucrū nō capiat illū delinquētē aut captū nō remittat tūc puat eūdē iudicē ipſo iure cingulo dignitatis hoc apparet qꝛ vtiſ ꝟbo nāliſ priuatiuo. vtiſ. n. ꝟbo ſpoliat^o cingulo. ⁊ p ꝯ̄ñs vꝫ ꝙ nō loq̄ſ de iudice dōicilij ⁊ iō poſſet dari hec ꝯ̄cluſio vꝫ aut loq̄mur in iudice dōicilij ⁊ ꝓcedāt q̄ dcā ſūt. Aut loq̄mur i alio iudice in cui^o ꝓuinciā repiſ delinq̄ns ⁊ tūc ad lr̄as iudicis in quo re^o delīq̄t cogeſ remittere delinq̄ntē. Et ſi q̄ſpiā dixerit ꝙ gl. ſing. ⁊ vnica. in. l. apud eū. ff. de manu

45 miſ. ti. gñali q̄ dicit † ꝙ minor iudex in ſuo territorio maior ē quocūqꝫ alio. ⁊ ibi dixit ang. ꝙ q̄libet magiſtrāculus in ſuo territorio maior ē ptāte florētino. nihilominꝰ tenebiſ ad hoc parere. qꝛ ita diſponit cēſura legis vt ē caſus in. d. §. ſi qs ꝺo cōphēſox. ⁊ iō lꝫ par in parēꝫ nō hēat impiū tn̄ eo ipſo ꝙ ad eū lr̄as dirigit iudex delicti lex neceſſitat eū vt piculo ſuo ⁊ ſuox officialiū illū remittat ⁊ p ꝯ̄ñs lex ē illa q̄ impat ⁊ cōpellit eūdē ad obediēdū. ⁊ ita ꝓcedat tex. in. d. §. ſi qs ꝺo. in. ꝟ. impata neglexerit. ⁊ ſic i ꝺ caſu iudex delicti ē miniſter legis ⁊ p ꝯ̄ñs vt miniſter poterit eū cōpellere. nec aſtringiſ rogare vt dicebat Saly. niſi de vrbanitate hoc velit facere iuxta illud qḋ ſcribitur in illo terentiano Te rogo ⁊ ſi equuꝫ eſt te oro. Et iſta non tradas obliuioni. ⁊ vꝫ mihi ꝟior cōcluſio q̄ꝫ cōcluſio doctorum. ⁊ forte in euum hec doctrina erit illuſtrior.

46 ktrioꝛ.† Sed pulchꝛa p ſupremū deū inueſtigatio ē cuius expenſis fiet iſta remiſſio ad locū delicti qꝛ certū ē ꝙ ſub cuſtodibus ⁊ caute erit ducēdus Bal.in.c.nō nulli.ē.de reſcrip.in pn.dicit ſe fuiſſe interrogatū de hoc a iuſtitia/rio Appulie ⁊ dicit rn̄diſſe ꝙ hec remiſſio dꝫ fieri expenſis actoris petentis reū remitti. Ego adduco ad hoc qd̄ hr̄ in.l.gn̄aliter.§.penul.C.de re.cre.⁊ iur.iur.p quē tex. refert ibi bal.ꝙ cū quidā appellaſſet a ſnīa capitali a rege petebat ſe remitti ad curiā regiā ducendū ſub cuſtodibus.decidit ibi bal.expēſis petentis allegat.l. qm̄ liberi .C.de teſti.facit.c.fi.de ſequeſtra.⁊ qd̄ ibi ſcribit p ſcribētes.⁊ qd̄ voluit Domi.in.c.preſentiū.ō teſti.li.vi. dixi in c.paſtoralis.ē.de iudi.⁊ iſta ſunt vtilia ꝓ his qui impetrant priuilegia minus rōnabilia a papa qꝛ dēnt remitti cū ipſis priuilegijs ad papā vt in.c.cūmqꝫ.de teſti.⁊ in.c.ij.de reſcrip.vt ſciamus cuius expenſis fiat iſta remiſſio ⁊ cēt ſolēnis inueſtigatio vtrū iſta remiſſio hēret locū qn̄ iudex ꝓcedit p viā inquiſitionis. Ange. decidit ꝙ ſic in.l.ſi vacantia.in rubrica.C.de bonis vacan.li.x. Et iſta mētē cōmenda. ℭ Tertio opponit principalr̄ do. Pet.⁊ vr̄ ꝙ iudex in cuius dioceſi deliqt nō dēat delinquentē ꝯdemnare vt hic vr̄ imo dꝫ ꝯdēnari p iudicē domicilij.qꝛ ſi ſub iudice delicti ſed ſub iudice domicilij dꝫ ille qui deliqt rn̄dere.xvi.q.i.c.i. ℭ Sol.do. Pe.ꝙ ibi loquit̃ i foro penitētiali in quo vbicūqꝫ qs deliqt dꝫ adire ꝓpriū ſacerdotē ⁊ ille cognoſcit.ſꝫ iſte tex.⁊ ſimilia loquunt̃ in foro iudiciali.⁊ rō reddit̃ in glo.d.c.i.Sed do. Pe.dicit ſe addere aliā rōnem vꝫ ꝙ pena tēporalis infligit̃ ꝑ offenſā ⁊ ꝯtēptū maieſtatis iudicātis cuius territoriū ex delicto illius turbabit̃ vt.l.cōgruit.ff.de offi.pſi.l. ſi familia.ff. de iuriſ.o.iu.ergo iudex cuius res publica offendit̃ dꝫ punire delinquētē.ſed in foro pnīe agit̃ de offenſa ꝯcernente deū cuius ē terra ⁊ plenitudo eius pſalmo.xxiij.⁊.c.tua. de deci.⁊ ideo ſacerdos qui in cōfeſſione fungit̃ vice dei nō hꝫ territoriū limitatū ſicut nec ille a quo cām hꝫ.l.⁊.
47 qꝛ.ff.de iuriſ.om.iudi.⁊ ex hac rōe inducit ad qōnē † vtꝝ ſacerdos poſſit ex̄ ſuā parochiā vbicūqꝫ audire ſubditum ſuū ꝯfitentē ⁊ vr̄ ꝙ ſic qꝛ fungit̃ vice dei.c.ois.de pe.⁊ remiſ.⁊ ſic totus orbis quo ad hoc pōt dici ſuū territoriū qd̄ tꝫ Hoſti.Sꝫ in ꝯtrium dicit facere cle.dudū.de ſepul.vbi frēs pdicatores ⁊ minores ſm̄ formā ꝯſtitutiōis illius quo ad ōīdas pnīas ꝯfeſſores ſicut curati tn̄ ex̄ eundem locū nō pn̄t homines audire. De qua qōe remittit nd Archi.in.c.placuit.de peni.di.vi.⁊ qꝛ indulgentia ⁊ remiſſio peccatoꝝ videnf eſſe de foro pn̄iali ex eo qꝛ ſunt ſub titulo de peni.⁊ de his tractat̃ in ipſo titulo vt in.c. qd̄ aūt.de peni.⁊ remiſ.iō dꝫ intelligi ſꝫ titulū in quo ponit̃.l.imparatores.ff.de in diē adiec.⁊ qd̄ no.in.l.fi.ff.de cōdi.inde.⁊ ita reſidet do. Pet. Tu adde qd̄ de hac qōne dcm̄ eſt.ē.in.c.ꝓcedenti. Et nihilominus adde qd̄ eſt admiratiōe dignū qd̄ Pe.de ancha.hic attribuat ſibi illā rōnē qꝛ re vera doc.pene dēa illā aſſignent in.c.i.de raptu.Sed ꝓ certo vr̄ ꝓſtantioꝛ rō que colligi pōt ex.c.cum
48 eſſes.de teſta.iūcta doctrina doc.ibi vbi dicūt † ꝙ in teſtō dꝫ interuenire ꝓpꝛij preſbyteri pochialiſ pſentia ⁊ quare illius ⁊ nō alterius qꝛ pſbyter pꝛocbialis melius hꝫ cognitā ꝯſciam ſui pꝛocbiani ꝗ̄ alius.⁊ ꝑ hoc magis tenebit̃ ꝯfiteri ſuus pochialis ſibi ꝗ̄ alteri ſacerdoti in cuius pꝛocbia peccauit.⁊ ēt pſumit̃ maioꝛ erubeſcentia vt qs ꝯfiteaf ꝓprio ſacerdoti.⁊ facit qd̄ voluit do. Abb.in
49 ꝑallegato.c.i.de rapto. ℭ Quo ad aliā qōnē vꝫ vtrū † ꝓprius ſacerdos poſſit vbiqꝫ audire ſuū pochianū in confeſſiōe. Uide q̄ dcā fuerūt.ē.in.c. ꝓcedēti. Et ex iſtis iſert
50 do. Pe.ad qōnem multū elegantē † vtrū epūs poſſit cōcedere indulgētias ſuis ſubditis ꝓ ꝯſtruendo ope in alterius dioceſi abſqꝫ illi⁹ ꝯſenſu.⁊ vr̄ ꝙ ſic qꝛ dare indulgētias eſt quodāmō iuriſdictiōis volūtarie ⁊ talia pſit ex̄ territoriū exerceri.l.i.ff.de offi. ꝓcōſul.l.emācipati.ff.de adoptio.ergo. ℭ Scdō qꝛ vr̄ qdam donatio que ex̄ territoriū fieri pōt ſicut ⁊ bn̄ficioꝝ collatio.c.qua fronte. de appe.no.Inn.in.c.nouit.de offi.lega. ℭ Tertio hec eſt abſolutio a pena q̄ vr̄ poſſe fieri ex̄ territoriū.c.ſacro.de ſen. exco.c.nouit.de offi.leg. ℭ Quarto qꝛ poſtq̄ actus fuit p iudicē geſtus in loco habili dꝫ valere lꝫ executio conferat̃ in alterius territoriū vt pꝫ in citatione verbali quam iudex pōt facere de ſubdito cōmorante ex̄.l. oēs.§. ſi do nparitoꝛ.C.ō epi.⁊ cle. ℭ Quinto qꝛ iudex iōne pſone ſubiecte pōt ipſius pſone ꝯſideratiōe diſponere de re alibi exiſtente vn̄ ex decreto iudicis domicilij vēdunt̃ bona alibi ſita.l.magis puto.§.illud.ff.de rebus coꝝ.⁊ qd̄ no. Inno.in.c.paſtoralis.de priuile.facit qd̄ no. Ja.de are.i l.ſi pdiū.C.de pdi.minoꝛ.⁊ qd̄ hr̄.xvij.q.iiij.c.in vēditionibus.⁊ ꝯ͂ poſſeſſorē agi pōt rei vēdicatiōe i loco ſui domicilij lꝫ res alibi ſita ſit.l.fi.C.vbi i reꝫ actio.l.fi.ff.de dote pleg.⁊ ēt pꝫ qꝛ tutoꝛ i domicilio adminiſtrat bona ex̄ territoriū iudicis qui ſibi tutelā decreuit.l.ꝑ litem.ff.de excu.tuto.Ex iſtis ergo iurib⁹ vr̄ ꝙ talis indulgētia ꝓſit ſubditis cōcedentis lꝫ ſit locus ꝓ quo ꝯſtruēdo indulgētia eſt ꝯceſſa. ℭ Sexto ꝓbat̃ ſic iſte indulgentie ꝯcedūtur illis qui ad locū acceſſerūt ⁊ manus adiutrices porrexerūt.⁊ ſic ſub cōditiōe videnf ꝯceſſe.qꝛ relatiuū quis vel qui adiunctū vbo futuri tēporis facit cōditionē vt.l. ſtichus qui meus erit.ff.de lega.i. † Sed in diſpoſitionibus ꝯditionalibus vr̄ ꝙ debeamus attēdere tps ꝯditionis appoſite.l.i.§.biduū.ff.qn̄ app.ſit ⁊ exiſtētia ꝯditionis purificat actū.l.neceſſario.§.ꝙ ſi pēdēte.ff.de pericu.⁊ cōmo.rei vendi.⁊ operat̃ effectū ꝙ ſnīa trahit̃ ad pꝛincipium.l.pe.ff.de mortuo inferēdo.iuxta illud qd̄ dici ſolet a primordio tituli poſterioꝛ formaf euentus.l.i.C.de iponenda lucra.deſcrip.li.x.l.regula.§.licet.ꝟ.initiū conſtitutionis demōſtrat.ff.de iur.⁊ fac.igno. Idem vr̄ dicēdum de loco vt debeat attendi locus in quo cōditio fuit appoſita vel indulgentia fuit conceſſa.l.vinū.ff.ſi cer.pe.⁊ ſic attendaf locus in quo ⁊ nō locus in quē.l.ſi ita ſcriꝑſero.ff.de condi.⁊ demon.l.titiā ⁊ meuiū.§.terū.ff.ō admi.tu. Pꝛo hoc facit illud gn̄ale qd̄ dici ſolet ſpectādū eſſe initiū de quo hꝫ in.c.dudū.de elec.l.iij.§.ſcio.ff.de mi no.gloſ.optima in.l. minoꝛibus.C. de his qui.vt indig.
ℭ Septimo ꝓbat̃ qꝛ ille indulgētie ſunt de foro pnitentie qd̄ apparet ex eo qꝛ ō his tangit̃ in ti.ō peni. ⁊ remiſ. in.c.qd̄ aūt.ergo ad foꝝ penitentie accedunt qꝛ dꝫ intelligi ſm̄ titulū in quo apponunt̃.l.imparatores.ff.de in diem adiec.c.tibi qui.de reſcriptis in.vi.c.vt litigantes.de offi. oꝛ.co.li.Sed in foro penitentie nō ꝯſideramus locum in quo actus confert̃.ſed perſona cui pnīa iniūgit̃ an ſit ſubiecta vel nō.xvj.q.i.c.i.ergo idē debemus dicere in indulgentijs q̄ concernunt ſalutem animaꝝ ⁊ non locum qui non eſt capax. Actus.n.actiuoꝝ ſunt in paciente bene diſpoſito vt dicit philoſophus in ſecūdo ō anima. ℭ Octauo ⁊ vltimo pꝛobatur per id quod notat Archi.vi.q.iij. c.ſcriptum eſt.lꝫ.n.in alieno agro nō poſſit quis falcem i mittere tamen poteſt ſpicas manu conterere.i.aias a vitijs ⁊ peccatis purgare ⁊ eccleſie incoꝛpoꝛare.ergo non videtur pꝛohibitum imo videtur a iure conceſſum vt ibi patet.⁊ iſta ſunt pulchꝛa que pro hac parte adducuntur.
ℭ Sed in ꝯtrium arguit̃ ꝙ imo videtur ꝙ iſta indulgētia non pꝛoſit ſubdito ex eo quia indulgetur extra territorium ⁊ iuriſditio ius dicentis non ſe extendit extra territorium.ff.de iuriſditio.om.iudi.l.extra territoriuꝫ.c.vt
52 animarum peri.de conſti.li.vi.† vbi ſnīa lata intra territorium non ligat ſubditū delinquentē extra territoriū. qꝛ dꝫ conſiderari locus vbi actus exercetur.l.cōtraxiſſe. ff.de acti.⁊ obli. Et attenditur tempus in quo actus confirmatur.l.in tempus.ff.de here.inſti.c. abbate ſane.ō re iudi.li.vi.⁊ ſic ſicut attenditur tempus.ita ⁊ eodem mō
53 attenditur locus.† qꝛ validum eſt argumentū de tempore ad locum.l.vinum.ff. ſi cer.pe.facit cle.paſtoralis.ō re iudi.vbi non tenuit citatio imparatoris qꝛ collata fuit in locum in quem nō in quo actus gerit̃ quē inſpicere debemus. ℭ Scdō pro hac pte faciat qꝛ quo ad iuriſditionē

a ℭ Uide del. Adde do.abb. in.c.ſi ſacerdos de offi. ordi. ⁊ itellige iſtā cōcluſionē eē verā de hiſ q̄ ſibi dicta ſūt in cōfeſſione nō aūt de his q̄ narrata ſūt ei i pnīa cū iuramēto ō nō reuelādo q̄ caſu vt teſtis i pu ne reualere pōt vt tꝫ Inn. in.c. q̄r ⁊ qn̄ de accuſ.⁊ do. abb.allēto loco. pro q̄ vide ēt doctoꝛē meū in.iiij.ſen.diſt. xxi.q i. vbi legeo q̄ foꝛtaſſe apud canoniſtas nō vidiſſi nec audiſſi.

equaliter ꝓhibet̃ exceſſiua in quẽ quo ad rẽ ſicut quo ad
locũ vt pꝫ in.d.c.ſcriptũ eſt ⁊ in.d.c.vt animaꝝ de cõſti.
li.vi.ꝯiuncto.c.cũ olim abbas de offi.del. ℭ Sꝫ ille qui
excedit in rẽ q2 ꝯcedit indulgẽtiã q̃ſ in dulgere non põt
nihil vr̃ agere vt h̃r in.c.accedentib⁹ de exceſſ.prela. ⁊ p
ꝯñs idẽ erit quo ad locũ. ℭ Tertio hec pars ꝓbatur p
rõnem que tradita eſt in.c.ꝙ aũt ð peni.⁊ remiſ. dicitur
enim ibi ꝙ nõ ſubdito non põt dari indulgentia ⁊ reddi
turrõ habens neraũ q2 non põt eũ ſoluere vel ligare. Er
go qui ſoluere ſi poterit non poterit ligare vel poterit in
dulgentiam ꝯcedere. quinimo vr̃ ꝙ facilius eſt ligare q2
non ſubditus actuꝫ gerens in alieno territorio ligat̃ legi
bus illius territorij.l.iij.ff.de offi.preſi.c.romana.§.Iben
tes de fo.compe.li.vi. tñ ſi agit actum meritorium intra
talẽ locũ non põt iudex ille ſibi indulgentiã concedere vt
in.d.c.ꝙ aũt. ℭ Quarto facit.c.ſinaũt ⁊.c.nullus.viij.
q.iij.vbi ꝓhibet̃ acceſſus p̃lati ad alienã dioceſim ⁊ exer
citiũ ẽt quorundã actuũ.ſ.iudicandi ordinandi vl̃ aliqd
de rebus ſpectãtibus ad alium diſponendi per indulgen
tiã cum tñ non vr̃ dubiũ ꝙ diſponit de rebus ad alterius
ordinationẽ ſpectantibus q2 locus indulgẽtijs ⁊ preuil
legijs honorari ſpectare vr̃ ad ipſũ dioceſanũ vt in.c.oẽs
baſilice.xvi.q.vij.nom ⁊ iura ꝓhibent in aliena dioceſi p̃
dicare vel celebrare niſi fuerit inuitatus.c. epi.vij.q.i.c.
ſcriptum.vi.q.iij. ℭ Quinto facit pro hac pte.c. noſtro
54 de pe.⁊ remiſ.† vbi archiepõ conceditur p ꝓuinciã ꝯcede
re indulgẽtiã ⁊ ſic ex̃ ꝓuinciã vr̃ quodammodo denega
re arg.c.nonne de preſump.⁊.l.cũ pretor.ff.de iudicijs ſõ
pro er.a cõtrario ſenſu qð ẽ fortiſſimũ in inſ.l.i.§. huius
rei.ff.de offi.eius.l.qui teſta.§.mulier.ff.de teſta. ℭ Nãꝫ
in illo.c.fuit dubitatio rõne loci q2 epis conceſſuꝫ erat p
ſuas dioceſes dũtaxat ꝯcedere indulgẽtias vt i.d.c.ꝙ ãt
modo archiepus dubitauit an ſm̃ illam formã poſſet p
ꝓuintiam cõcedere q2 in ꝓuincia nõ eſt iudex inmediat⁹
ſꝫ mediat⁹ vñ q̃rit̃ ſi poſſit p ſuã ꝓuinciaꝫ ꝯcedere litteras
remiſſionis. Et papa r̃ñdet repetẽdo verba ꝙ tales litte
ras poterit per ſuã ꝓuinciã concedere ⁊ ſic diſponere de
loco licet quidã dixerint ꝙ nõ pt̃ diſponere ð perſonis q2
ſubditis duntaxat põt p̃latus litteras remiſſionis cõce
dere vt.d.c.qð aũt. poterat dubitari an archiepus ſubdi
tis ſuoꝝ ſuffraganeorum poterit hoc cõcedere q2 nõ ſũt
ſimpliciter ſubditi ſed ſm̃ quid vt in.c.romana eo.ti.lib.
vi.ideo papa r̃ñdet qð ſic ⁊ ſic illud.c.nõ vr̃ diſponere de
loco ſꝫ de pſonis.ſꝫ ille intellect⁹ nõ cõgruit illi littere q2
nec p v̊ba querẽtis nec r̃ñdentis poſſumus aliquid colli
gere de pſona ſed de loco dũtaxat ⁊ iõ nõ eſt recedendũ
a ꝓpria ſignificatione verboꝝ.l.ille.§.cũ in verbis.l. nõ
aliter.ff.de le.iij.maxime vbi verba pñt habere ꝓprius ⁊
ſanum intellectũ. quid dicendũ do.pe.refert hic ſe vidiſſe
hanc qõnem plene examinatã per do.oldra.qui dicit qð
dubium qõnis conſiſtit in hoc vtrũ illa indulgentia con
ceſſa ſubditis ex̃ locũ dioceſis ꝯcedeatꝫ videat̃ reſpicere
locũ vbi indulgentiã qs cõſequit̃ ⁊ tũc nõ valebit ⁊ pro
bat ipſe ꝙ videat̃ ꝯceſſa loco q2 iuriſte attribuũt rẽ cau
ſe ꝓxime ⁊ nõ cauſe remote.l.pe.ff.de condi. ob cãm.l.ſi
mulier.ff.rerũ amotarũ.c.ceterũ de homici. Videndũ eſt
igit̃ que fuit cã proxima ⁊ principalis ꝯceſſionis iſtaruꝫ
l̃rarũ ⁊ certe fauor eccleſie vt habeat vñ poſſit ſubſtenta
ri velut p frequẽtiã populi amplius honoret̃ vt dicit ex̃
nagans antiquoꝝ Boniſacij que loquit̃ in baſilica apo
ſtoloꝝ ergo debent attribui dicte cauſe ⁊ iõ dixit text.ꝙ
l̃re mei cã facte q̃dãmõ vident̃ eẽ mee vt.l.ꝓcor in pñ.ff.ð
eden. nec ob.ꝙ locus nõ ſit capax indulgentiarũ ſed per
ſone q2 attendit̃ cui littere ꝯcedunt̃ nõ curo quos ſequa
tur indulgẽ.vel quis ſit capax indulgẽtie ſꝫ ſufficit ꝙ lo
cus ſit capax illius cauſe pp quã littere p̃ncipaliter ſunt
conceſſe.ſ.illius elemoſine que datur i illius honorẽ hoc
dicit patere ex eo quia vr̃ eſſe relictũ ciuitati ſi legat̃ ad
ludos celebrãdos in ciuitate puta† teſtator legauit pras
diũ facientib⁹ ludũ in ciuitate romana lꝫ capax nõ erat
ciuitas illius legati nec bibit nec comedit ciuitas ſed lu
dentes q2 tñ eſt capax illius honoris.ſ. ludi qui fuit cã
ꝓxima talis legati ideo vr̃ relictũ ciuitati.l.ciuitatib⁹.ff.
de le.i. Simile dicimus ð immunitate conceſſa eccl̃ie vt
delinquẽtes qui ad eam ꝯfugiunt ſint ſecuri di.n.conce
di eccle.q2 lꝫ illi qui cõfugiunt ex hoc ſequunt̃ cõmodũ
vt patet in.c.inter alia de immunitã.eccle. Item concedi
tur priuilegiũ eccleſie vt clerici nõ poſſint excõicari tamẽ
eccleſia nõ eſt capax illius priuilegij cũ non poſſit excom
municari ⁊ nihilominus priuilegiũ eſt eccleſie q2 pp ho
norem eccleſie principaliter eſt cõceſſum.c. cũ capella de
priuile.c.pe.de ver.ſig.li.vi. ℭ Itẽ tota die videmus ꝙ
principes ⁊ cõmunitates vt inducant homines ad habi
tandũ in ſuis terris ⁊ ciuitatibus ꝯcedunt indulgentias
⁊ immunitates ne ſoluant tributa ⁊ tñ eſt priuilegiuꝫ ci
uitatis.l.forma.ff.de cenſi.expreſſio.n.perſone facit con
ceſſionem cenſeri eſſe pſonalẽ ⁊ q̃nq3 realẽ.l. iuriſgentiũ
§.ſi paciſcar.ff.de pac.l.obſeruare.§.hoc ẽt.ff.de offi.pro
conſul. vbi ſi preſes ingreditur ꝓuinciam per totã locum
eſt p̃uilegiũ reale ſicut conceſſio pſonalis per totũ locuꝫ
q̃nq3 loca pp perſonas.c. mandato de preſump.facit qð
no.bar.in.l.pater.ff.de ſeruitute legata. Cum ergo litte
indulgentiaꝝ de quibus dictum eſt cõcedunt̃ loco extra
ꝓuinciam non valebunt q2 priuilegium non põt dari lo
55 co non ſubdito.† Eſt.n.priuilegiuꝫ priuata lex⁹.q2 ad p̃
a uatam vtilitatem manet.iij.di. priuilegiũ.xxv.q.i.§.ſi. ⁊
differt a lege cõi ſicut ſpecies a ſuo genere ſed nõ eſt du
bium quod per legẽ non põt quis locũ ſibi nõ ſubditum
includere.l. cũctos populos.C.de ſum.tri.⁊ ſi.ca.l. poſt
liminium.ff.de cap.ergo nec per priuilegium.q2 a quo re
mouetur genus remouet̃ ⁊ quelibet ſpecies eiuſdem ge
neris.l.ſi filius.ff.de dona.⁊ ideo dixit Hoſti.in ſumma
in de priuile.§.cui.quod ille poteſt priuilegium concede
re qui in caſu illo poteſt legem condere. ideo dicunt iu
ra quod princeps non poteſt per legem vel priuilegium
eccleſiam includere etiam ſi ſit in fauorem eccleſie niſi ſit
per eccleſiam acceptata vt h̃r in.c.eccleſia ſancte Marie
de conſti. Nõ ob.ꝙ indulgẽtie ſint de voluntaria iuriſ
ditione. hoc non videtur ſi ita eſſet inter nõ ſubditos q2
exercere non poteſt talem indulgentiã vt in.c. ꝙ autẽ de
pe.⁊ remiſ. Non ob.q2 per hoc non paratur preiudiciuꝫ
illi epiſcopo.⁊ ſic videtur ꝙ poſſit fieri in aliena dioceſi
nam ordinare non eſt actus iuriſdictionis ⁊ tamen non
poteſt quis ſubditum ſuum ordinare in aliena dioceſi.c.
ex martini de auc.⁊ vſu palij.⁊ quia vt dictum eſt non ſo
lum iudicium eſt prohibendum imo diſpoſitio de rebus
alienis quod eſſet in iſto caſu.⁊ lꝫ mandetur ſnĩa execu
tioni in bonis extra territorium ð tñ ſit per iudicez illius
prouincie alias non vt dicunt dicta iura ⁊ ſic ſit de cõfeſ
ſa ſuo ꝙ hic non negatur poſſe fieri arg.cle.i.de fo.cõpe.
⁊ cle.paſtoralis de re iudi.⁊ ſic in loco domicilij conue
niatur quis pro re que eſt extra non tamen extra manda
bitur executioni niſi per illum iudicez qui eſt ibi. ℭ Nõ
56 ob.ꝙ vr̃ qð indulgẽtie ſũt de foro pñie† q2 duplex ẽ pñia
ſcilicet ſpãlis q̃ dat̃ a pſbytero cui cõmiſſũ eſt ſm̃ varios
modos ꝓuidendi peccatori ⁊ iſta eſt de foro pñie iõ nõ
põt concedi niſi a preſbytero q2 alius non hꝫ claues de
pe.di.i.c.multiplex.⁊.c.verbuꝫ. ℭ Alia eſt generalis.q̃
datur ab epis ⁊ iſta non eſt de foro penitentie imo de le
ge iuriſditionis vt in.c. accedentibus de exceſ. prela. vbi
dicitur ꝙ eſt epiſcopalis dignitatis ⁊ Iuriſditionis nõ
eſt ordinis.⁊ ideo beatus Thomas ⁊ omnes doc. dicit
b ꝙ clerici etiam diachoni poſſunt eas cõcedere[b] quia poſ
ſunt exercere ea que ſunt dignitatis epiſcopalis.c. tranſ.
miſſam de elec. Preterea dicere ea que ſunt de foro pe
nitentie poſſunt exerceri extra territoriũ licet hoc dixerit
hoſti.tñ oldra.non reputat iſtud bene clarũ nec expedi
tũ q2 hoſti.non probat hoc lege niſi q2 ſit voluntarie iu
riſditiõe ⁊ ad hoc r̃ñſum eſt.ꝫ.⁊ iõ archi.ð pe.di.i.c. pla
cuit recitat opi.hoſti.⁊ in ſi.dicit ꝙ vr̃ ꝯ per.c.ſup cathe
dram

a ℭ Lex. Adde do.bart.ſocci.i quodã ſuo ꝯſi. poſito i l̃ra qð icipit.viſis nu mero.xxxiij. ⁊ ſpec.in tit.ð in ſtru.edi.§.nũc aũt videndum in princip.

b ℭ Cõcedere. Adde oẽs doc. ⁊ ibi.d. car.in cle.i.§.i.de pri uileg.⁊ in cle. ij.§.i.de pe. ⁊ remiſ

dram. de ſepulturis. in clementinis vbi predicatores cō ſtituti ſm formā illius ↄſtitutionis ſunt quo ad audiendas cōfeſſiones ſicut curati tñ extra eūdem locū nō poſſunt hoīes illi⁹ loci audire ⁊ Jo. de monte laud. rñdet ꝙ fratres ſunt delegati preſ byteri ordinarij. Sȝ iſta rō nō bñ ſedet in aīo qꝛ ſicut delegat⁹ hȝ loci in quo ↄſtituit̄ ꝑ territorio. vt in. c. ſtatuti. §. is nullo. ḋ reſcriptis. in. vi. ſic preſ byter ſuā parochiā ⁊ epūs ſuā diocesim imo citius deberet hoc poſſe delegatus cū repreſentet ꝑſonā illius cui ſuus totus mundus eſt territorium vt papa vel imperator. Nō ob. d. l. aſſe toto. ff. de here. inſti. cū ſimilib⁹ iurib⁹ allegatis ſupius qꝛ in codicillis nihil dat̄ ſed ꝙ datū eſt in teſtamēto declarat̄ ⁊ nō inſpicimus locū nec tēpus declarationis qꝛ q declarat non dat. l. adeo. §. cū qd. ff. de acq. re. do. l. heres palā. §. i. ff. de teſta. l. terminato. C. ḋ fruc. ⁊ litis expē. c. nouit. de app. Nō ob. ꝙ dicit̄ de actu ↄditionali qꝛ illud eſt de fictione iuris. vt. l. in bello. ff. de captiuis fictio aūt in ſpiritualibus nō preiudicat veritati. vñ de fictione iuris iudicata ꝑ vītate excipiunt̄ nō tamē in ſpūalibus. xxxv. q. ix. §. ex illa. ⁊ qḋ no. ibi archi. is. c. i. de voto. li. vi. Iſta ſunt dicta oldradi que placuit ſic extēſe ponere qꝛ clara pulchra ⁊ vtilia ſunt ita dicit Phe. de ancha. hic in ſua repetitiōe. Nō tamen allegat locū in indiuiduo vbi oldradus poſuit hanc qōnem. Sȝ idem do. Phe. in. c. ꝙ autē. de pe. ⁊ remiſ. refert hanc. q. oldra. nullam de hoc oldrado faciens mētionē ⁊ ēt hic non poſuit omnia v̄ba oldra. Sȝ ego recitaui mera oldra. v̄ba q poſuit hāc qō. in ſuis ↄſilijs ↄſi. xxiij. incipi. q̄rit̄ ſi ꝑlatus cōcedit litteras. ego ꝓ certo vehemēter admiror ꝙ Gaſp. de Cald. doc. profecto excellēs repetēs multū copioſe. ḋ pe. ⁊ remiſ. c. nr̄a. in. ij. q. ꝑncipali. adducit qōnem iſtam ⁊ arguit pro ⁊ ↄ̄ ⁊ formaliter apponit dcā ⁊ v̄ba oldra. ⁊ tacito auctore ſibi attribuit. verecūduȝ ꝓ certo fuit maiorū appropriare igeniū ⁊ eorȝ tacere nomē qd ego fragilis tenuis ⁊ inſcius pene in hāc cēſura dixerim obmuteſcam vt agnus corāȝ tondente rari appent eni vantes in gurgite vaſto. ℂ Nihilominus dicā ꝙ ſentio ſm paruitatem datā nobis a deo ⁊ videt̄ ꝙ oldradus ⁊ cōiter

58 doc. nō bene ſenſerint ⁊ moueor hoc mō† indulgētia habet duo extrema. ꝑmū enim eſt ipſa ꝓmulgatio indulgentie que reſidet in iudice ⁊ promulgat̄ in loco ſue iuriſditionis quo caſu pōt ⁊ indulgere ⁊ ꝓnunciare ex quo ſit in territorio ſuo ⁊ a ſuo iudice ⁊ hoc ꝓbatur is. c. qḋ aūt. de peni. ⁊ remiſ. eſt aliud extremū vȝ executio illius indulgentie i ſtud extremū fieri pōt in alieno territorio quia eo nō v̄ſatur cauſe cognitio nec verſat̄ aliqs actus iudicialis imo verſatur actus pietatis que in quocūqȝ loco exerceri poterit iuxta illud ꝙ dixit dñica v̄itas pauperes vobiſcuȝ hēbitis itelligit̄ eni omni tēpore ⁊ omni loco ⁊ cū volueritis poteritis illis benefacere. Cū ergo primū extremū ſit licitū ꝙ eſt ꝑncipale ergo erit ſm extremū licitū ꝙ eſt illius ꝑmi extremi executiuū facit in arg. l. ſi. ff. ḋ decre. ab ordi. fa. ℂ Secūdo moueor ex quadā ſing. do-

59 ctrina Inno. in. c. ꝙ tranſlationē. de of. leg. vbi dixit† qḋ indulgentia ſemel cōceſſa notoria expirat morte ↄceden-

a tis⁹ ⁊ ꝑ ↄſ̄e durat eo mortuo ⁊ reſpōdet Inn. ad. l. ſi. ff. ḋ pe. vbi prohibitio expirat mortuo prohibēte qꝛ reſpōdet ꝙ illa lex ꝓcedit vbi actus requirit cāe cognitionē ſed ſecus eſt i idulgentia ergo conceſſio indulgētie nō requirit cāe cognitionē. Ex quo ſequitur vnuȝ ꝙ eſt mirabile ꝙ poterit ↄcedi in alieno territorio. Itē adduco gl. mul-

60 tum elegan. in. c. noſtra. de ſepul. que voluit† ꝙ lȝ archiepiſcopus non poſſit exercere iuriſditionē cōtentioſaȝ in ſubditos ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ. tamen volūtariaȝ poteſt ⁊ ſic ſentit ꝙ cōcedere indulgētias eſt volūtarie iuriſditionis ergo poterit exerceri extra territoriū ex quo eſt volūtaria. ideo eni dicitur iuriſditio volūtaria qꝛ non geritur inter inuitos ſed quo ad ipſuȝ iudicē ſi eſt intra territoriū eſt neceſſaria qꝛ puniēt iudex ſi nō expedit cauſam in auc. vt diffe. iudi. §. ſi vero ad hoc peruenit. ⁊ in auc. de quo-

ſtore. §. ſuper hoc. ex quo ſequit̄ ꝙ poterit exerceri in alieno territorio cōceſſa indulgentia ⁊ multofortius poterit ꝓmulgari in territorio ꝓprio ⁊ exeq in territorio alieno ex quo eſt voluntaria iuriſditio. Nā ⁊ archiepūs in dioceſi ſuffraganei nō hȝ iuriſditionē niſi in certis caſibus. vt in. c. paſtoralis. de offi. ordi. ⁊ tamē eo caſu quo nō hȝ iuriſditionē cōcedit indulgētiā ex eo quia eſt actus voluntarius nec eſt neceſſaria cauſe cognitio ergo pariformiter poterit in alia ꝓuincia ⁊ ꝑ hoc tollit̄ illud qḋ dicebat oldra. ⁊ ſequaces ꝙ ↄcedere indulgētiaȝ nō erat voluntarie iuriſditionis nec eſt veꝝ dicere vt dicebat oldra. ꝙ iſto caſu diſponit de rebus alienis qꝛ ſalua ſua pace imo diſponit ḋ rebus ſuoꝝ ſubditoꝝ ↄferētiū manos adiutrices de rebus ſuis ſicut ergo libere pōt archiepūs ↄcedere indulgentias in dioceſi ſuffraganei eodē nō poterit ↄcedere indulgentiā in dioceſi alterius qꝛ eadē rō eſt in vtroqꝫ. Itē adduco ad predicta qḋ in ſimili voluit Bal. in re-

61 pe. l. i. C. de dignita. li. xij. in. iiij. colū. v. † ſed dubitat̄. vbi dicit ꝙ ſi aliqs rex vel baro trāſiēs per alienas ptes vult creare milites arguit ꝙ nō pōt qꝛ eſt ibi vt ꝑuatus. l. vltima. ff. ḋ offi. prefe. vr. Sȝ poſtea dicit in ↄ̄rium fore veritatē qꝛ ea que ſunt iuriſditiōis voluntarie poſſunt exerceri extra territoriū ſuū dicētis. vt. d. l. ij. ff. de offi. ꝓcōſu. Itē adduco qḋ olim accidit in hac regia vrbe Bononie epiſcopus eſtenſis trāſiēs per hāc ciuitatem Bononie ordinauit ad primā tonſurā quoſdaȝ ſubditos ſuos hic ſtudētes ⁊ claꝝ eſt ꝙ ꝑ primā tonſurā cōfert̄ ordo clericalis. vt in. c. cū cōtingat. de eta. ⁊ quali. c. abbates. de ꝑuileg. in. vi. Et ex hoc tollit̄ illud ꝙ dicebat oldra. ꝙ in aliena dioceſi nō pōt epūs ſuoȝ ſubditū ordinare. ergo multofortius poterit in ſuo territorio cōcedere indulgentias volētibus exercere opus piūm in alio territorio. Itē adduco

62 glo. in. c. nouit. de offi. leg. que voluit† ꝙ legatus extra ſuam ꝓuinciā poteſt ↄferre bñficia ꝙ tȝ ibi Inn. q allat. c. quā frōte. de app. ⁊ iſtḋ ſequitur ibi Jo. an. ergo multofortius poterit ↄcedere indulgētias. Itē adduco ꝙ voluit

63 Bal. in. l. ij. ff. ḋ of. ꝓcō. † vbi dicit ꝙ epiſcopus extra ſuā dioceſim pōt ↄfirmare ꝑſitatū a ꝑono ⁊ tñ in ↄfirmatione vel inſtōne ꝑſitati debēt appōi edicta. vt in. c. ſi. ḋ elec. li. vi. lȝ do. Car. ↄſuluerit ↄ̄riū vt ipſe refert in. d. c. nouit. ergo multofortius poterit in ſuo territorio ↄcedere indulgentiā exequēdā in alieno territorio. Itē adduco qḋ vo-

64 luit Inno. in. d. c. nouit. vbi dicit† ꝙ legat⁹ ſi cognoſcit et caſſe abſoluet extra ꝓuinciaȝ illuȝ quē excōicauit ⁊

65 ibi ēt dicit Gof. † qḋ legatus extra ſuā ꝓuinciā pōt denūciare ſuū ſubditū eē excōicatū ⁊ clarū eſt qḋ talis actus exercet̄ a iudice ergo multofortius poterit idulgētia cōcedi i proprio territorio ⁊ exeq in alieno ⁊ ꝑ iſta ↄfundit̄ doctrina oldra. Et ad rōnes ſuas colligit̄ rñſio ex motiuis que ipſe ꝑmo loco fecit pro iſta pte ⁊ iſta nō tradas

66 obliuioni. ℂ Quarto ꝑncipaliter opponit do. Phe.† ꝙ nō ſolum in loco vbi qs deliqt ſed etiam vbicūqȝ cōmittēs delictū reperiat̄ poterit ↄdēnari iuxta illud vbi te inuenero ibi te iudicabo. l. i. ⁊ ij. C. vbi ḋ cri. agi oꝫ. ⁊ ſic iura loquētia de punitiōe in loco domicilij vel delicti vel ḋ remiſſiōe ad iudicē dlicti fruſtra v̄ſr oppoſita qꝛ nō vi eē neceſſaria remiſſio. lȝ tex. dicit ↄ̄riū in auc. vt nul. iudi. §. ſi go do cōprehēſorum qōs ergo rñdebit̄ ad illḋ dcm̄ vbi te inuenero ibi te iudicabo. refert accurſium dicere qḋ hȝ locū in vagabūdo vt ipe no. i. l. i. C. vbi ḋ cri. agi oꝫ. ⁊ idē ſentit gl. i. l. ſi cui. §. itē iperator. ff. ḋ accu. ⁊ no. in. c. i. ḋ ra-

67 pto. † ꝙ vagabūdi remittēdi ſunt ad locū delicti ſȝ glo. i l. heres abſēs. §. ꝓinde. dicit† ꝙ ſi vagabūdus velit conuenire qḋ rñdebit i loco domicilij nō cogit̄ rñdere i loco vbi reptus ē qꝛ ipoſſibile ē aliquē eē ſine domicilio facit qḋ no. gl. i. l. ciuis. §. celſus. ff. ad municip. ⁊ dicit Cy. i. l. i. eē notabile. qꝛ de multis nō ſcit̄ vbi habeāt domiciliū. ⁊ iḋ vbiqȝ pſit conueniri niſi caueant. ſed Jo. cal. in cōmento d. c. i. de rapto. tȝ dcm̄ Accurſij ꝙ vagabūdus q nullū hȝ domiciliū nō ſit remittēdus neceſſario ſȝ ē de foro cuiuſli-

a ℂ Morte cōcedentis. Sed dūquid papa mortuo indulgentie poſſint concedi ꝑ aliquē dic ꝙ non vt hȝ no. d. cardi. in cle. ij. §. irritum. q. iiij. de ele. vbi moderni ſcribētes referunt.

bet iudicis alias cōpetentis. ⁊ ſic poteſt per quēlibet pū
niri in loco vbi inuenit̄ ⁊ per ꝯſequēs ꝺ vagabūdo intel
ligit̄ illa auctoritas vbi te inuenero ibi te iudicabo ⁊ ꝺi
cit qꝺ illa.l.i.nō poteſt intelligi niſi ꝺe vagabūdo. Nam
ꝺe iudice ꝺelicti premiſerat qꝺ ergo ſubdit ibi repiantur
ſupplet̄ .ſ. vagabundi per illaȝ.l.i.vbi ꝺe cri.agi opȝ. nec
illud ꝟbum reperit̄ congrue exponit̄ exponendo ꝺe loco
ꝺomicilij qꝛ ꝟbum reperire ꝺenotat oēm locū ⁊ hāc opi.
ſeqtur Bar.in.d.l.heres abſens.§. prouide. q ꝺicit ꝙ p
illam.l.ſuſpēdunt̄ multi ribaldi in ciuitatibus ⁊ caſtris
cū non hēant alibi forū hanc.q.ponit ſpec.in ti.ꝺe cōpe.
iudi.adi.§.i.ꝟ.ſed qꝺ ſi ꝺbitoꝛ vagatur p mūdū ⁊ in ꝟ. ſe
quēti vbi arguit pꝛo ⁊ contra ⁊ nihil ꝺeterminat ſed.ꝺo.
Pe.hic ꝺicit ſe nō viderer ōnem quare vagabūdus nō
ꝺebeat remitti ad iudicē ꝺelicti maioꝛ eni eſt rō remittē
di vagabūdū per iudicē vbi tm̄modo eſt repertus ſi ibi
nō ꝺeliquit quā p iudicē ꝺomicilij q plus iuris pretendit
in ꝺelinquētem qꝛ eſt ꝺe eius foro ⁊ tamē qn̄qȝ remittit
in atrocibus vt ipſe ꝺicit in ſecūda oppoſitiōe. Seo. ſi eni
iudex ꝺomicilij cogit̄ remittere quādoqȝ m̄ltoforcius te
nebitur remittere iudex extraneus vagabūduȝ repꝰȝ in
ſuo territorio cū nō hēat ius ſuperioritatis i eo ſi in terri
torio ſuo nō ꝺeliquit ⁊ hāc opi. credit magis ꝺe iure pro
cedere qꝺ vagabūdus ſit in atrocibus remittendus p in
dicem extraneū qui innititur iuri puniēdi rōne ꝺelicti vel
rōne ꝺomicilij ſed tm̄modo ratione vagabūditatis ⁊
ſic ꝺici poſſet intelligi.d.§.ſi qs ꝟo cōpꝛehēſoꝝ ſed in cri
minibus nō atrocibus tenet opi. Accur. Jo.cal. ⁊ Bar.
⁊ ita reſidet ꝺo. Pe.hic ⁊ qꝺ per iudicē ꝺomicilij ꝺbeat
fieri remiſſio allat.d.c.i.ꝺ rapto. ⁊ .d.§.ſi qs ꝟo cōpꝛehē
ſorū.ſed Bal.in.l.i.C.vbi ꝺe cri.agi opȝ ſequit̄ opi. Cy.
qꝺ ſi velit ſatiſdare ꝺe ſtando iuri in ꝓpꝛio ꝺomicilio nō
poſſit vbiqȝ cōueniri ſed ang.ibi ſimplr̄ tenet gl. ꝙ poſſit
vbiqȝ cōueniri. Saly.ibi ꝺicit qꝺ vagabundus ꝺicitur ꝓ
pꝛie qui ꝺomū rōne ꝓpꝛie habitationis nō hȝ ex quo in
fert qꝺ volens ſatiſdare ꝺe reſpōdendo in loco ꝺomicilij
nō ꝺȝ audiri qꝛ ꝓpꝛiam ſedeȝ non hȝ ⁊ vbiqȝ ſortitur fo
rum ſi eni ꝯuenit̄ in loco ꝺomicilij habitationis nō ꝺbet
ꝺici vagabundus qꝛ tunc ibi bene ꝯueniretur ita reſidet
Saly. Sed ꝺo. Car.in.d.c.i.ꝺe rapto.ꝺicit qꝺ verius vi
detur ꝺe iure ꝺicēdum qꝺ etiā in vagabūdo hēat locū re
miſſio. ⁊ allat.d.§.ſi quis vero cōpꝛehenſorū. qui genera
liter ꝺicit ꝙ ꝺelinquēs eſt remittendus ⁊ ꝺȝ ad iudicē in
cuius loco ꝺeliquit remitti ⁊ allat in arg.c.ſi ꝺuobus.ꝺe
reſcriptis.in.vi.per quē tex.ꝺicit ꝙ tollit̄ ꝑplexitas que
poſſet occurrere qꝛ ſi vagabūdus cōmiſit crimina in plu
ribus ꝺiocēſibus ⁊ eodē tempore accuſat̄ ꝺe omnibꝰ cri
minibus ⁊ omnes iudices petūt illū remitti nō apparet
rō quare magis ꝺȝ remitti ad vnū quā ad aliuȝ. iō iudex
in cuius territorio reperit̄ poterit eū punire ſine aliq̄ re
miſſione vt euitet̄ illa perplexitas ita ꝺicit Jo.cal.i cōmē
to.d.c.i.ꝺe rap. Sed ꝺo. Car. ꝺicit qꝺ imo remittet̄ ſȝ ad
eum locū in quo ꝑmo ꝺeliquit ⁊ mouet̄ ar.d.c.ſi ꝺuobꝰ.
Sed ꝺo. Ant.in.c.ſi.J.eo.putat ꝺe iure ꝺicēdū qꝺ in atro
cibus poſſit fieri remiſſio ad locū ꝺelicti ſicut in aliis non
vagabūdis. ⁊ ſic tenet illud qꝺ voluit ꝺo. Pe.hic. Sed
ꝺo. Abb.i.c.ſi.J.eo.putat remiſſionē fiendā ſi petitur po
tius i vagabūdo quā in alio cū poſſit fieri ſine iniuria ali
cuius iudicis. Nam ſi fit remiſſio vbi habet ꝓpꝛiuȝ ⁊ ꝺe
terminatū iudicē fortius fiet vbi eſt vagabūdus. Jtē ſub
eſt ratio remiſſionis in eo ſicut in aliis ꝺelinquētibus vt
tollat̄ ſcādalū ꝺe loco ꝺelicti vt ſatiſfaciat illi reipublice
quā leſit vt ceteri terreant̄. Jtem tex.d.§.ſi qs vero cōpꝛe
henſoꝝ. ⁊ .d.c.i.ꝺe rapto.loquūtur indiſtincte nec ob.d.l.
i.C.vbi ꝺe cri.agi oȝ.qꝛ fatet̄ ꝺo. Abb. ꝙ poterūt ibi con
ueniri vbi inueniunt̄ nō tamē ſequit̄ propter hoc ꝙ nō ha
beat locuȝ remiſſio tolle ingt inſtantiam ꝺelinquēs pōt
puniri in loco ꝺomicilii.c.cū contigat.J.eo. ⁊ tn̄ hȝ locuȝ
remiſſio cū petitur. Nec ob.cū ꝺicitur ꝺe perplexitate qꝛ
tunc vel ipſe poterit punire rōne perplexitatis. Uel forte

a ¶ Repta eo.
Adde ꝟgilium
in bucholicis.
ii. bucholica.
Preterea ꝺuo
nec tuta mihi
valle repti Ca
preoli. Aliā tn̄
ſignificationeȝ
huius ꝟbi po
nit ꝺo. Cardi.
in cle.i.xiij.q.
ꝺe effi.leg. vbi
ēt ꝺe verbo cō
ſtare nōnulla
pulchꝛa hēs.

poſſet melius ꝺici ſm̄ eū qꝺ ꝺȝ fieri pꝛius remiſſio ad iu
dicem in cuius territorio pꝛius ꝺeliqt cuȝ ibi pꝛius ſe ob
ligauerit ex ꝺelicto.l.obligationū.ff.ꝺe actio. ⁊ obli. alle
gat qꝺ no. Inno.in.c.cū iam ꝺudū.ꝺe preben. ꝺe clerico
habente plura beneficia in ꝺiuerſis territoriis cōcurrēti
bus ꝺiuerſis mandatis eodē tpe ſatis ꝺebeat pꝛimo obe
dire ei cui ſe ꝑmo obligauit allat qꝺ habet̄ in.l.ſi cui.ff.ꝺ
accuſa. ⁊ ita reſidet ꝺo. Abb. Sed cū ſua honoꝛificentia
ꝺixerim iſtud fuit ꝺcm̄ ꝺo. Car.in.d.c.i.ꝺe rapto. Pon
dera tamen ſi circa hoc ꝺici poſſit ꝙ potius ſit attēdēdū
ꝙ ꝺelictum fuerit atrocius ⁊ magis hoꝛrenduȝ vt ꝓpter
ſuam hoꝛribilitatē potius remittat̄ pꝛimo ad illuȝ locū
ar.c.ꝺominus.ꝺ ver.ſig. ⁊ .c.tue.ꝺe peni. ⁊ .c.i.ꝺ homici.
Nam ꝓpter hoꝛribilitatē ꝺelicti licitū eſt iudici traſgre
di leges vt ſing. ꝺicit Inn.in.c.i.ꝺe cōſti.facit.c.felicis.ꝺ
pe.in.vi. Sed ꝺo. Car.in.c.ſi.J.eo.tangit hāc qōneȝ ⁊ re
mittit ſe ad ꝺicta ſua in.c.i.ꝺe rapto. Relati ſunt ſcriben
tes ſuper hoc paſſu ꝺubitabili. ⁊ ſic ꝺo. Cardi. voluit qꝺ
indiſtincte remittat̄ ſiue ꝺelictū ſit atrox ſiue non ſed ꝺo.pe.
⁊ ꝺo. Anto. ꝺiſtinguūt inter atrocia ⁊ nō atrocia ⁊ nos au
diuimus ſuperioꝛibus annis quēdam parmēſem feciſſe
immane ⁊ hoꝛrendum crimē. occidit. n. patruū filiam ⁊
vxorē patrui ꝺū ꝺoꝛmirēt in lecto ⁊ ſpoliauit camerā bo
nis ꝺeinde fuit repertus in territorio veneto ⁊ fuit remiſ
ſus per eū ꝺilaniandus. Audiuimus ēt ſuperioꝛibus an
nis cum qꝺaȝ ciues Romam cōiuraſſent aduerſus ꝺiui
num pontificem Nicolaum capti fuerunt Padue ⁊ re
miſſi ad ipſuȝ Nicolaū pontificē ſed re vera illi tales nō
69 erāt vagabūdi. ¶ Stat mō ꝺifficultas vtrū acceſſarie
vagabūdus ſit remittēdus ego pondero tex.in.d.l.i.C.
vbi ꝺe cri.agi opȝ. vbi tex. loqtur alternatiue vȝ vbi com
miſſe vel inchoate fuerunt vel vbi reperiūtur qui rei eſſe
ꝓhibentur. ⁊ ſic tex. alternatiue loqtur vt vel puniat̄ in lo
co vbi ꝺelictū cōmiſit ⁊ forte nō eſſet ponere ꝺe ſupra ce
lum reſtringere illū tex. inquātum ꝺicit vbi cōmiſit vt in
telligat̄ ſi ibi reperiat̄ niſi quatenus a iure prouiſuȝ ſit ꝺe
remiſſiōe vel vbi reperiūtur. Naȝ illū ꝟbū reperiūtur nō
videt̄ adaptari ad ſuū ꝺomiciliū impoꝛtat eni cū quis a
caſu reperit̄ in aliquo loco iuxta illud ꝙ ꝺici ſolet apud
a poetas m nō inuēta repta eꝰ ⁊ ꝑ pn̄s videt̄ ille tex. intel
ligendus ꝺe vagabūdo vt puniatur ibi vbi repertus eſt.
Nam ſi ibi puniri ꝺȝ ad qꝺ opus eſt ꝙ remittat̄ vnde ex
preſſio vnius ē excluſio alterius qꝛ ſi expꝛeſſe ibi ꝺicitur
ꝙ ꝺebeat puniri ibi vbi repertus eſt ergo ſequitur ꝙ nō
eſt locus remiſſioni ⁊ per cōſequēs nō bene ꝺicebat ꝺo.
Abb. ꝙ non ꝓpter hoc ſequitur ꝙ nō hēat locum remiſ
ſio. nam incluſio vnius eſt excluſio alterius. Nec ob. cum
ꝺo. Abb. ꝺicebat tolle inſtantiam ꝺelinquēs poteſt puni
ri in loco ꝺomicilij. vt in.c.cum contingat.J. eo. tamē hȝ
locum remiſſio cum petitur remitti qꝛ iſtud non eſt verū
vt ꝺemonſtraui ſuperius circa illum articulum remiſſio
nis fiende vide ibi ꝺicta. Jtem quod vagabundus ꝺebe
at puniri in loco vbi reperitur ⁊ nō remitti adduco tex.
cum glo.ſua.in.l.i.C.ſi quis ꝺecuriali vel coholtali ī ꝟ.
a iudice ⁊ glo.ibi ꝺicit a quolibet iudice qui oꝛdinarius
eſt in illo loco vbi compꝛehenſus eſt vagabundus ⁊ alle
gat glo. illa id quod ſepe ꝺictum eſt vbi te inuenero ibi te
iudicabo. ¶ Preterea contra cōmunem opinioneȝ ad
duco tex.in.l.iij.i.§.tranſfuga.in ver. vbicunqȝ inuenti fue
rint.ff.ꝺ ſicca.vbi eſt tex. quod illa ꝟba quod vbicūqȝ fue
rint inuenti puniantur excludunt remiſſionem qꝛ alias
facile fuiſſet iuriſlatori hoc exprimere. arg.c. ad audien
tiam. ꝺe ꝺcimis. ⁊ per illum tex. ꝺatur precipuus intelle
ctus ad.l.i.i ver. vel vbi reperiant̄.C.vbi ꝺ cri.agi oȝ. nec
ob.d.§.ſi qs ꝟo cōpꝛehenſorum. qꝛ nō loqtur in vagabū
do. ſed loquitur in eo qui ꝺegit in alia ꝓuincia. ¶ Pre
terea facit ſi nos volumus cōſiderare iura ⁊ gloſas que
loquūtur ꝺe vagabūdis ad oculū videbimus qꝛ exoꝛbi
tant actionibꝰ regulis. vnde tex. valde ſing.i.l. qꝺ niſi.§.
ſi.ꝟ.ceteruȝ.ſi vagari per oꝛbē terraꝝ vel.ff.ꝺe ope. liber.
ꝺicit qꝺ licet

dicit qd licet libertus teneat preſtare opas patrono nō tamē tenet preſtare pirono vagabūdo ⁊ p illum tex. dicit ibi Nico. de neapo. qd ſi colonus partiarius tenet portare portionē dñi ad dñm eius qd nō tenebitur ſi dñs eſt vagabundus ⁊ etiā dicit qd ſi villicus obligauit ſe preſtare certas opas dño ⁊ dñs incipit vagari p orbem ꝙ nō tenebitur ſeq eū. Et idem dicit de viro vagabundo vt vxor nō teneat eum ſequi de quo per eūdē in. l. iniuria. §. vxore. ff. de iniuis leg. de quo etiā ibi per Bar. ⁊ eſt gl. in. c. vnaqueq3 alias incipit ebzom. xiiij. q. ij. quā dicit eſſe ſingularem Jo. de imo. in. l. i. ff. ſolu. ma. facit glo. in. c. i. qui matri. accu. poſ. tibi. Et adduco glo. multum ſingu. in. c.
70 oportet. de conſe. di. vltima. que dicit † qd licet beneficiatus dum viuit nō deſinat hēc adminiſtrationē beneficij tñ ſi incepit vagari per mundū deſinit hēc adminiſtrationē beneficij pro qua adduco caſuz valde ſing. in. l. liberti peculij. ff. de pecu. facit ēt gl. in. c. ex tue. ⁊ in. c. ſi. de cle. nō reſi. facit gl. in. c. cum tu. de vſur. que voluit † ꝙ nō tenetur
71 vſurarius vagare ſi is cui tenetur reſtituere vſuras vagatur per mūdum ⁊ facit qd voluit Nico. de neapo. in. d. l.
72 ꝙ niſi. §. ſi. vbi dicit † ꝙ l3 debitor teneatur apportare debitū ad domū creditoris tñ nō tenet ſequi eum ſi ceperit vagari per orbem ⁊ iſta ſunt pulchra ⁊ addēda ſunt ad gloſas loquētes de vagabūdis vt ē gl. in. l. i. C. vbi de cri. agi opor. ⁊ in. l. i. C. vbi qs de curiali vel cortali. ⁊ in. l. eius. §. celſus. ff. ad munici. ⁊ in. l. ſi cui. §. item imperator. ff. accuſa. ⁊ gl. in. l. iiij. §. pretor ait. ff. de dā. infec. ⁊ in. l. heres abſens. §. proinde. ff. de iudi. Modo in ppoſito nro ſi regulariter iura exorbitāt in vagabūdis nōne eodē mō exorbitabunt in remiſſiōe fienda vt licet aliquo caſu remittat delinquēs ad locū delicti. vt. d. §. ſi vo cōprehenſorū. in auc. vt nulli iudi. non remittet vagabundus. Item iſta remiſſio vagabūdi nec neceſſaria nec vtilis ē faciliorem enī3 habebit executionē pena delicti ſi puniat vagabundus vbi repertus eſt ar. l. q eodē. ff. de ſiccarijs dilataretur enī nimis punitio vagabūdi poſſet enī eripi manibus cuſtodū ducentium. vt ſepenumero videm⁹ ideo cōſultius eſſet vt ſimiles ribaldi ſuſpēdant ibi vbi reperiūtur.
a 73 tur. † ¶ Fatēdū eſt tamē qd ſi eſſet aliqd delictum horribile ſeu qualificatū q2 eſſet homicidiū pditorie cū veneno vel eſſet paricidium ⁊ ſimilia horribilia delicta tūc ad maiorē terrorem eſſet fienda remiſſio q2 exorbitāt iura omnia in tam horribilibus delictis vt cōmemorat Pe. de ancha. in. c. cū nō ab homine. de iudicijs. ⁊ in. c. ea que. de reg. iur. li. vi. ⁊ in. c. i. J. de homi. ⁊ do. abb. in. c. at ſi clerici. ē. de iudicijs. vbi ego latiſſime dixi ⁊ iſto modo pcedat dictū do. pe. de anch. do. Car. ⁊ do. Abb. facit. l. ia. puniciali. C. de ſeruis. ⁊ l. iij. §. ſi. C. de epi. audi. ⁊ ita concludo in hoc dubitali paſſu. Item dicit hic do. Pe. qd ſequentum in ſecūda oppoſitione. Leo. dixit quod iudex domicilij potuiſſet punire delinquētem alibi opponit ⁊ videt qd nullo modo iudex domicilij poſſit ſe intromittere de delicto alibi cōmiſſo per ſuum ſubditum. l. ſi. ff. de iuriſdi. om. iudi. c. vt animarum. de conſti. li. vi. vbi ſubditi de delicto extra territorium cōmiſſo nō tenētur corā ſuo ordinario reſpondere. Solutio dicūt qdam quod illud qd dicitur delinquētem poſſe puniri in loco domicilij delicto alibi cōmiſſo h3 locū in pena iuris communis ſed. d. c. vt animarum. h3 locū in pena ſtatutaria contra ſubditos extra territorium delinquētes pro quo facit. c. a nobis. de ſen. exco. Nam ius cōmune vires ſuas extendit vbiq3 ⁊ debet ab oibus obſeruari. c. i. de conſti. l. omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. ſed diſpoſitio ſtatutaria nō extēdit extra territoriū ſtatuētis. refert Cy. dicere in repeti. d. l. ſi. ff. de iur. om. iu. quod aut ſtatutū addicit penā facto qd alias eſt delictum de iure cōmuni vt furtum homicidiū ⁊ ſimilia aut facto qd alias de iure cōmuni non eſt delictum vt vendere vinū carnes ſal. ⁊ ſimilia in locis non deputatis vel de nocte. primo caſu ſubditus delinquēs extra territoriū poterit puniri pena dicti ſtatuti ſ3 ſecūdo caſu nō poterit puniri. primū mēbrū dicit probari per. l. ſi qs in hoc genus. C. de epi. ⁊ cleri. vbi iudex ſecularis punit delinquentem in eccleſiam ſm ſuam legem l3 deliquerit extra locum ſue iuriſditionis. Secūdo probat hoc modo facilius addutur ⁊ imitat qualitas quā ſubſtātia. vt. l. in delictis. §. ſi detracta. ff. de noxa. ⁊ de iure cōmuni videt diſponi ſuper qualitate non ſuper ſubſtātia obligationis ſ3 in ſecūdo caſu ſtatutum facit cenſeri delictū qd non eſt delictū de iure cōmuni ergo videt diſponere ſup ſubſtantia cuius effectus nō extēditur ad ſubditum delinquētē extra territoriū. Non ob. dicit ipſe. d. c. vt animarum. q2 nihil eſt ſpeciale in ſententia excommunicationis vel non procedit de iure communi. ⁊ ſic probat. c. illō. ſicut reprobat multa alia que dicit emanaſſe per errorem canoniſtarum vt de citatione verbali de iure cōmuni conceſſa in alieno territorio cuius contrarium ſentit cle. paſtoralis. de re iudi. ⁊ ipſe quo ad hoc reprobat illā cle. in ſua diſputatione de incipiente rector ciuitatis ſenarum. ſimiliter cōtra canoniſtas exclamat in. l. ſi certis annis. C. de pac. ⁊ i. l. edita. C. de eden. ⁊ in multis locis quā Bar. reprehendit in extrauaganti ad reprimendum in ver. per edictum. nam maxime legiſte ſm do. Pe. ſunt ſemp adhibiti ſuper cōpillatiōe ⁊ editione iuris canonici vt p3 ex iuribus ſexti ⁊ clementinarū ſuper multis opinionibus legiſtarum ⁊ canoniſtarum. ⁊ ideo dicit do. Pe. quod procedit optime. d. c. vt animarum. diſponens quod ſubditus delinquēs extra territorium non ligetur ſtatuto ſui epiſcopi. Nam ex delicto cōmiſſo extra dioceſim obligat reus perſonaliter ad penam in quā delinquēdo cōſentire videt vt not. in l. i. §. beſtias. ff. de poſtula. punitio huius delicti ſpectat ad iudicē delicti ⁊ domicilij vt eſt dictum. ⁊ certū eſt ꝙ maior eſt offenſa iudicis delicti quā iudicis domicilij qs qñq3 ad eum fieri d3 remiſſio ſi petat vt dictū eſt. ergo eius
74 ſtatuta ſunt ſequenda † q2 ſemper actus q participat de natura duorum incōpoſſibilium ſumit ſibi naturā potētioris. l. querit. ff. de ſta. ho. c. ij. de iudi. c. qd in dubijs. de conſe. eccle. vel alta. ſed potentius agit ratio iudicis delicti quā domicilij. tū q2 ad eū ſit qñq3 remiſſio tū q2 eius territoriū ⁊ maieſtas magis offendit ex delicto cū ſua intereſſit hēre puinciā quietā. l. pgruit. ff. de of. pcōſu. ¶ Preterea ꝯtractus ⁊ delicta equparant vt in auc. vt oēs obediant iudicib⁹ puincia. §. ⁊ h ꝯſiderātes. ſ3 in ꝯtractib⁹ cū eſt decidendū ſm ꝯſuetudinē ⁊ ſtatuta loci vbi ꝯhit. l. ſi fundus. ff. de euic. ergo idē debemus dicere in delictis vt puniat qui delinquit penis ſtatutorum loci vbi deliqt nō domicilij q2 nō d3 plus extēdi ſtatutum quā auctoritas ſtatuētis. l. ſi. ff. de iur. om. iu. l. ſi vnus. §. ſi is q. ff. de bo. auc. iudi. poſ. Nō ob. l. ſi qs in hoc genus vbi iudex ſecularis punit delictū cōmiſſum in eccleſia ſm legē ſuā ⁊ tñ nō eſt cōmiſſum in territorio ſuo cū nō exēptus ſibi deliquit ſicut eccleſia exēpta remanet de dioceſi vt no. Jo. an. in. c. ſi. ppter tua debita. de reſcriptis in. vi. Uel aliter rñdet ꝙ exceptio inducta in fauorem eccleſie nō cōplectit eos q inter eccliam delinquūt vt in. c. iter alia. de immu. ec. l3 enī ꝯ tales poſſit ecc. pcedere tanq3 contra ſacrilegos. vt no. i. c. cōqueſtus. J. e. tñ rōne talis delicti ēt p ſuū iudicē ſunt puniēdi. Ita ꝙ ꝯ tales accumulabit forus foro ⁊ iure iurib⁹. vt in. c. cū ſit generale. ē. e. ⁊ ꝙ no. Jo. an. in. c. ꝗro. de iureiurā. Uel dicit ꝙ d. l. ſi qs in hoc genus. nō facit q2 nō loqt de puniēdo ſubditū penis ſtatuti ſ3 iuris cōis ⁊ h fatet ſubditū extra territoriū domicilij delinquētē puniri poſſe pena iuris cōis vel ſtatuti loci vbi deliqt vt no. Bar. in. l. cūctos pplos. C. de ſum. tri. ⁊ ſi. ca. in. viii. ⁊ ix. q. ⁊ Jo. cal. in cōmēto. c. i. de rapto. in. vi. q. Nō ob. Cy. ꝯſideratiōe quā dicit eē ſubtilē vt diſtinguat an ſtatutū diſponat ſup eo qd alīs eſt delictū de iure cōi ⁊ tūc videt diſponere ſup qualitate an ſuper eo qd nō ē delictū de iure cōi. ⁊ tūc vi3 diſponere ſuper ſubſtātia q2 do. pe. dicit ꝙ iſta ꝯſideratio vī3 eē ꝯ caſum in
75 l. ius ciuile. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊ vbi quotiēs iure ciuili addit vel detrahit p ſtatutū alteratur ipſa ſubſtantia ⁊ agit ex

¶ Reperiuntur. Adde oēs doct. i. l. i. ad ff. C. vbi de crimi. agi op. ⁊ ſpec. in ti. de cōpe. iu. adi. §. de vagabūdo. ⁊ nouiſſimos ſcriptores hic q multa congerunt.

ſtatutis ⁊ nõ ex lege vt ibi ſec vñ vex ꝙ noua pena appo ſita facto iam dãnato dicat qualitas nõ ſubſtãtie imo po ſubſtãtie dici dꝫ ⁊ nõ qualitas ẽt alterata facit. l. ſanctiſſi mus. C. õ pe. ⁊ ꝙ no. i. d. c. vt animaꝝ. ¶ Cõclude ergo ſm do. pe. ꝙ ſtatutis ciuitatis nõ ligatur ſubditus delin quẽs extra territoriũ niſi expreſſe diſponeret de dlicto cõ miſſo extra territoriũ. l. fi. ff. de decre. ab ordi. faci. ⁊ hãc opi. tꝫ Jo. an. in. d. c. ij. de ↄſti. li. vi. in ṽſi. furtum ⁊ Bar. in. l. cũctos populos. C. õ ſum. trini. ⁊ fi. catho. ad fi. dicit tñ ꝙ ſi iudex domicilij ꝓcedit ↄ̃ talem ꝓcedendo ſuabit ordinẽ iudicij ſm leges ſuas ſed ſm eas nõ õcidet qꝛ pe na ſtatutaria nõ dꝫ extendi extra territorium ius dicẽtis ẽt ↄ̃ ſubditũ pro opi. tñ Cy. multum faciunt no. p Bar.

76 poſt Jac. butri. in. l. fi. ff. de publi. iu. vbi dicit† ꝙ quãdo ſtatutũ diſponit de eo ꝙ alias eſt delictũ de iure cõi age tur de lege veteri nõ ex nouo ſtatuto ſꝫ verũ videt ꝙ ſi p ſtatutũ iponit pena pecuniaria ꝓ homicidio vt ẽ peruſij dicat agi iure cõi ꝙ imponit penã mortis. Naꝫ ſi ageret ex lege publici iudicij non poſſet interuenire procurator. l. pe. §. ad crimen. ff. de pub. iudi. ꝙ tñ poteſt vbi per ſta tutũ alteratur pena ⁊ ſic voluit idẽ Bar. in. l. pe. §. ad cri men preallegata ⁊ ex illa opi. de qua dictuꝫ eſt qꝺ ſubdi tus delinquẽs extra territorium nõ ligatur ſtatutis pñie

77 ifert do. Pe. qꝺ ſi ſtatuto epiſcopi cauetur qꝺ ſi clericus ↄuictus de adultero vel furto ſine ſpe diſpenſationis red datur inhabilis ad eccleſiaſtica beneficia obtinẽda ꝙ ta lis ↄſtitutio nõ extendit ſe ad beneficia ſita extra dioceſiꝫ ſtatuẽtis cum poſſit poſt peractaꝫ pñiam ſine diſpẽſatio

78 ne retinere. c. at ſi clerici. de iudi.† ¶ Itẽ ſi ↄſtitutio im ponit penam priuationis beneficioꝝ vltra qꝺ ſta. vel ius cõe nõ extendet ſe talis cõſtitutio ad beneficia que habe ret iſte delinquens in aliena dioceſi nec ille epiſcopus de beret ſniam talis priuationis executioni mãdare intelli git ergo illuꝫ tex. cũ dicit in cauſis beneficij vel officij que priuationẽ expoſcunt. ſ. de iure cõi ſecus ſi de iure conſti tutionis ſynodalis. ar. d. c. vt animaꝝ. ⁊ c. cũ olim. õ cle.

79 coniug. ⁊ hoc approbat etiã ratio naturalis. Nã ſicut cã

a finita nõ põt producere effectum infinitũ[a] ita iuriſdictio li mitata ad certum terminũ nõ poteſt ꝓducere effectus nõ limitatos. facit cle. paſtoralis. §. rurſus. õ re iu. ⁊ qꝺ no.

80 Pe. ⁊ Bal. in. l. eius. §. ſi cui. ff. de teſta.† de qõne banni ti ad mortẽ in abſentia vtrum poſſit condere teſtamẽtuꝫ ⁊ videtur quod ſic qꝛ ſtatutum nõ poteſt extra territoriũ delinquentem reddere inhabilem ad hũc actuꝫ ⁊ aduer tendum eſt ſm do. Pe. ad iſtud eius dictũ quia loquit cum non alteratur pena per ſtatutũ ſꝫ ordo procedendi vt verus contumax cõdẽnetur de crimine capitali in ab ſentia contra. l. abſentem. ff. de pe. Nã effectus proceſſus habiti ſecũdum illum ordinem nõ extenditur extra terri torium ſtatuentis quod eſt verũ quando ſnia lata ſecun dum ordinem illũ afficit ⁊ concernit ſtatum perſone ⁊ ẽt

81 credit do. Pe.† qꝺ ſententia lata ſecũdum ordinem q ſer uatur in loco iudicij ſortit effectum ſuũ ſm doctrinaꝫ tra ditam per doctores in. d. l. cunctos populos. de ſum. tri. ¶ Et ex ſupradictis diſtinguit do. Pe. hoc modo cum queritur vtrũ iudex domicilij poſſit punire pena iure cõ munis vel ſtatutorũ loci vbi deliquit ſubditus ſuus ⁊ di cit quod põt ⁊ ſic loquantur iura diſponẽtia delinquen tem poſſe puniri de delictis cõmiſſis alibi in loco domi cilij. aut queritur vtrum poſſit illũ punire ſm ſtatuta ſua ⁊ tunc aut loquitur quo ad ordineꝫ procedendi ⁊ tũc cõ ſiderant eius ſtatuta quia ſic eſt in cauſa ciuili vt no. per ſcribẽtes in. d. l. cũctos populos. aut quo ad pene impo ſitionẽ ⁊ tũc qñqꝫ expreſſe diſponit in ſtatuto de pena cõ tra ſubditum alibi delinquẽtem. ⁊ tũc ſeruã ſtatutũ qꝛ li gatur ſubditus. l. fi. ff. de here. ab or. faci. Aut ſtatutũ lo quitur ſimpliciter ⁊ tũc ſm Cy. diſtinguitur vtrũ diſpo nat de eo ꝙ eſt dlictum ſm ius cõe aut non. Sꝫ do. Pe. dicit ſe ſimpliciter tenere qꝺ non liget delinquentẽ extra territoriũ per. d. c. vt animaꝝ. ⁊ ad rõnes Cy. dicit ſe re ſpondere vt reſpõdit Bar. in. d. l. cũctos populos. ⁊ idẽ do. Pe. de ancha. in repetitione. c. canonũ. de ↄſti. in. xi. q. tenet idẽ qꝺ hic ⁊ allegat Jo. an. in addi. ſpecu. in ti. õ cõpe. iudi. addi. ⁊ dicit ſe reaſſumpſiſſe plenius hãc. q. ꝙ̃ alius hic. ſꝫ Bal. in. d. l. cũctos populos. in pe. carthe re fert dcã Cy. ⁊ arguit pro ⁊ ↄ̃ leuiter tamẽ ⁊ ſoluit diſtin guendo. ꝙ quedam ſunt pene que trahunt ſecũ executio nem. iõ nõ hꝫ locum in eo qꝺ ſit extra dioceſim qꝛ nec iu ris nec facti executio poteſt ibi celebrari. vt in. d. c. vt ani marũ. Quedam ſunt pene que requirũt ſniaꝫ hominis. ⁊ iſta põt infligi ſubdito extra territorium delinquẽti qꝛ ſuum effectũ exercet in territorio ⁊ de natura ſnie iudicis eſt ꝙ ꝓpoſſit ligare abſẽtem. Nã rõne cõtumacie fingitur pñs vt in auc. qua in ꝓuincia. ⁊ in corpe vñ ſumit. C. vbi de cri. agi oꝫ. ⁊ qꝺ no. in. l. amiſſione. §. q õficiunt. ff. õ ca pi. dimi. ⁊ in. l. ij. C. de nup. ⁊ i. l. mercatores. C. õ cõmer. ⁊ merca. Alij dicunt ꝙ eſt ſpãle in ſnia excõicationis ꝙ liget ſubditũ extra territoriũ delinquẽtis. ſecus in alijs ſentẽtijs tpalibus ſiue a lege ſiue ab hoie ꝓferant. Tertij diſtinguũt in ſentẽtijs temporalibus. qꝛ aut ſtatutũ expꝛſ ſe diſponit de ſubdito extra territoriũ delinquẽte. ⁊ tene tur ad penã ſtatuti. vt. d. l. fi. ff. de õcre. ab ordi. faci. Aut diſponit ſimplr nõ faciens mentionẽ de ſubdito extra ter ritorium delinquẽte. ⁊ tũc refert. aut iſtud eſt delictuꝫ de iure cõi ⁊ dꝫ puniri. d. l. mercatores. naꝫ ius cõe vbiqꝫ ex tendit ſuum vigorem. Aut nõ eſt delictuꝫ niſi de iure mu nicipali. ⁊ tunc nõ quis nõ cenſetur delictum dꝫ puniri. ⁊ tũc nõ ex quo fit in loco premiſſo vñ cũ rõne loci ⁊ tẽ poris licitum ſit ſic facere. ergo non dꝫ trahi ad penã qꝺ verum eſſe credit Bal. ſaluo ꝙ̃ in penis ſpũalibus ⁊ an nexis eis qꝛ dꝫ ſeruari. d. c. vt animaꝝ. de ↄſti. li. vi. Sed idem Bal. in. l. fi. ff. de iuriſdi. om. iudi. refert illaꝫ diſtin ctionem Cy. Nec ob. ſm eum. d. c. vt animarũ. quia exe cutio nos poteſt fieri extra territorium. ⁊ ita loqtur tex. ille. in pena trahente ſecum executionem. ſecus auteꝫ in pena que non trahit ſecum executionẽ licet pariat obli gationeꝫ. ⁊ ita reſpondet ibi Bal. ad. d. c. vt animarum. quã reſponſionẽ dicit non fuiſſe viſaꝫ a Cy. Sed contra hanc diſtinctionem videt expreſſum in dicta. l. fi. ff. de de cre. ab ordi. faci. Nam ibi per ſtatutũ inducebatur deli ctum de nouo. ⁊ tamẽ dicit tex. ꝙ ligat ſubditus exiſtẽs extra territorium reſpondet Bar. in. d. l. cunctos popu los. ꝙ illud eſt ideo qꝛ a ſtatuto hoc noiatim cauetur ſe cus ſi ſtatutũ loqueret ſimpliciter quia tunc nõ videtur diſponere de his que foris ſunt qꝺ dicit eſſe bene notan dum. ⁊ ita reſidet Bal. in. d. l. fi. ſed Ange. ibi refert illã doctrinam Bal. ⁊ ex ea infert ad vnum qꝺ eſt valde no

82 tandũ vꝫ† ꝙ ſtatutũ volens ſolui gabellam de omni con tractu non obligat ſubditos ↄ̃hentes extra territorium qꝺ eſt multũ vtile ſm euꝫ niſi ſtatutũ expreſſe diſponeret de actu qui fieret extra territoriuꝫ qꝛ tunc bene ligarent ſubditi vt eſt caſus in. d. l. fi. de decre. ab ordi. faci. refert poſtea Bal. mirari de predicta diſtinctione ſi ptãs ligan di extra territorium cõpetit ſtatuenti ſtatutũ ſimpliciter loquatur cum nõ cõprehendit illos qui ſunt extra cũ ſim pliciter ⁊ indiſtincte loquat. l. i. §. ⁊ generaliter. ff. de lega preſtan. ⁊ ideo dicit ſolum debere cõſiderare an ſtatutuꝫ diſponat ſuper eo quod ſecũ trahit executionem. ⁊ tunc nõ ligabit ſubditus agens extra territorium. d. c. vt ani marũ. Nam ibi ↄ̃ furantẽ ſtatutũ epiſcopi excõicans ſen tentiam imprimebat trahentẽ ſecum executionẽ. que execu tio ſumebat initium extra territoriũ imediate furto ↄ̃miſſo cõſtat autem extra territoriũ nõ poſſe incipere. d. l. extra territoriũ. ⁊ in legibus allegatis ibi in gl. ff. õ iuriſdi. om. iudi. ſed vbi ſecum non trahit executionẽ tunc bene ligat agens actu extra territorium. Nam in ptãte ius dicẽtis eſt imprimere caractereꝫ ſolius obligationis in ſubditũ extra territorium ⁊ hoc apparet in oibus ſententijs que inferunt cõtra abſñtes de quibus habetur in. l. abſñteꝫ. ff. de pe. ⁊ in. l. i. ff. õ requi. reis. ⁊ in. l. i. ff. an p aliuꝫ. ſed nõ hꝫ potentiam

[a] ¶ Infiniti. Iſta ꝓpoſitio ẽ phiſica ⁊ col ligit. a. i. ⁊. vij. auditus natu ralis ꝓuoc. ⁊ a mun. tex. com me. lxxiij. ⁊. pij. prime philoſo phie in pleriſ qꝫ locis vbi paſ ſim ipſaꝫ offen dos. ⁊ vide. l. cũ pater. §. dul ciſſimis. de le ga. ij. ⁊ ibi ſcri bentes.

bꝫ potentiam exequẽdi ipſã obligationẽ. ⁊ idõ dixit ang.
83 † ꝙ ſi ſtatutum epi diceret ꝙ cõmittẽs furtũ debeat excõ municari bene ligaret clericus furans extra territoꝛium ſed. d. c. vt aiaꝝ. dicit excõicatus ſit. ⁊ ita reſidet ang. i. d. l. ſi. ff. de iuriſ. om. iudi. Bar. aũt in. l. ſi. ff. de decre. ab oꝛ. faci. vr̃ firmare hãc doctrinã ex eo qꝛ remittit ſe ad dicta ſua in. d. l. cunctoſ pplos. ❡ Relati ſunt maximi in vtra qꝫ cenſura viri quid tenuis ego afferam in medium deus ſupremus labia mea aperiat. ⁊ ante oĩa pondero ꝙ oẽs doctores ſuperius relati dicunt ꝙ. d. c. vt animaꝝ. §. ſta tuto loquit̃ in pena. ego adduco ad dentes coꝝ elegãtẽ doctrinam Bar. in. l. ij. ff. de publi. iudi. vbi dicit ꝙ excõi catio nõ eſt pena. ſed eſt ſnia medicinalis. c. cũ medicina lis ſnia. de ſen. excõ. li. vi. qꝛ illa nõ iponit̃ ꝑpetuo ſꝫ vt a delicto deſiſtat ⁊ emẽdet q male fecit. Cum ergo. d. c. vt aiaꝝ. loquat̃ in excõicatiõe. ergo nõ loquit̃ i pena tenẽdo illã doctrinã bar. niſi dicamus vt voluit bar. in. l. diu⁹. ff. de ſicca. vbi facit dr̃iam inter penã ſpũalem ⁊ temporalẽ
84 vbi dicit † ꝙ in pena ſpũali vt eſt excõicatio attendimus animũ ⁊ cogitationẽ ſꝫ in tẽpoꝛali pena inſpicimus euẽ tũ. tene menti hec ad intelligendũ dictum bart. in. d. l. ij.
85 ❡ Scdõ pondero. d. c. vt aiaꝝ. §. ſtatuto. vbi dr̃ † ſtatuto epi quo in oẽs qui furtum cõmiſerint excõicationis ſnia promulgatur eius ſubditi extra ſuã dioceſim cõmittẽtes
a minime ligari noſcunt̃ cuꝫ⁹ extra territoꝛium ius dicẽtis non patiatur impune. iſta ſunt formalia verba illius tex.
86 quo caſu ego conſidero † ꝙ vbicũqꝫ rõ legis eſt gñalioꝛ dicto ⁊ diſpõne legis extendit̃ dictũ ⁊ diſpoſitum legis ad amplitudinem rõnis ipſius legis ita ꝓbat̃ in. l. pater filiũ. §. fundum. ff. de leg. iij. ⁊ in. l. cũ pater. §. dulciſſimis. ff. de leg. ij. ⁊ eſt gl. q̃ cõiter reputat̃ ſing. in cle. i. de elec. Modo rõ ſub qua fundat ſe. d. c. vt animaꝝ. §. ſtatuto. ẽ generalioꝛ dicto ⁊ diſpoſito ſuo. qꝛ dicit ꝙ ex̃ territoꝛiũ non parens iudici domicilij non punitur ſꝫ ergo loquat̃ ⁊ diſponat de excõmunicatione. nihilominus idem in q buſcũqꝫ alijs dictis ⁊ diſpoſitis ⁊ coꝝ acceſſorijs vt ẽ pe na qꝛ exempla non reſtringũt regulam. c. ſi papa. de pri uileg. li. vi. c. ſi canonici. de offi. oꝛ. eo. li. l. omnium. ff. de dã. infec. l. actione. ff. de actio. ⁊ obliga. ergo non eſt verum dicere ꝙ ſpeciale eſt in ſnia cenſure vel in ſententia q̃ tra hit ſecum executionem. qꝛ immo vr̃ eſſe idẽ in oĩbus alijs caſibus qualificatis cum quacũqꝫ pena qꝛ rõ illius. c. eſt generalioꝛ ad oẽs caſus qualificatos pẽla qꝛ ſicut ꝑpu ue non paretur quo ad penaꝫ excommunicationis eodẽ modo quo ad alias penas quia ratio ſub qua ſe fundat ille tex. eſt qꝛ non cogit̃ parere extra territoꝛiũ. ⁊ rõ eſſe põt qꝛ cõdere ſtatutũ eſt iuriſdictionis vt voluit glo. in. l. i. ff. de iuriſ. om. iudi. ⁊ Inno. in. c. cũ acceſſiſſent. ꝺ conſti. ⁊ bar. i. l. oẽs populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. ergo ſequit̃ ꝙ ſicut quis non habet iuriſdictionẽ extra ſuum territoꝛiũ ſupra ſubditũ eius ergo eodem modo non hꝫ ptãtem ſtatuẽdi ſupra ſubditũ eius in alieno territoꝛio ⁊ ſic non ligabat ſubditum ſtatuto ſuo delinquentem ex̃ territoꝛiũ ſuũ iſte eſt verus intellectus ad. d. c. vt aiaꝝ. quo caſu de directo
87 eſt ꝯ. d. l. ſi. ff. de decre. ab oꝛ. faci. † vbi ſtatutum municipij ligat ſuuꝫ ſubditũ ꝯhentẽ in alieno territoꝛio. ⁊ ſic vr̃ ꝙ formaliter. d. §. ſtatuto. ꝯdicit. d. l. fin. Et ſi mihi dicat̃ vt iã dicebat Bar. in. d. l. cũctos populos. ꝙ ſi ſtatutũ ex ꝑſſe diſpõat ꝺ ſubdito faciẽte actũ ex̃ territoꝛiũ tũc ligat eũ. ſecus ſi expſſe ñ diſpõat. ⁊ ita intelligat̃. d. l. ſi. vt ſupꝛ⁹ rentuli. qꝛ ad hoc rñdeo ꝙ rõ. d. c. vt aiarũ. tollit iſtud di ctum Bar. Nam ſi rõ quare ſtatutum non ligat ſuũ ſub ditum agentẽ actum extra territoꝛiũ eſt qꝛ non tenet̃ ſibi parere extra territoꝛiũ. iſta rõ hꝫ locũ ſiue exprimat expſ
88 ſe ſiue non † qꝛ illud qḋ põt ſtatutũ facere in ſpẽ vr̃ face re in genere. ⁊ illud qḋ nõ põt facere in ſpecie non vr̃ vel le facere in genere. Iſtud aſſumptũ probat̃ in. c. tua. ꝺ de cl. ergo hoc voluit ibi Hoſtien. Idem voluit Io. mo. in dicto. c. vt animarum. Idem voluit Barto. in. l. ſi quis ſub ꝯditione. ff. de cõdi. inſti. Bal. in. l. ſi. §. in cõputatiõe. C. de iur. delib. ⁊ in. l. ſi. C. de ſa. ſan. ecc. ⁊ in. l. oẽs ppli. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊. l. ſi. ff. de iuriſ. om. iudi. ⁊. c. cuꝫ non ab hoĩe. de iudi. Bar. in. l. ambitioſa. ff. de decre. ab oꝛ. faci. do. Anto. in. c. eccleſia. de cõſti. ⁊. c. ꝙ clericis. ſ eo. ⁊ in. c. tua. de deci. ⁊ probat̃ in. c. a nobis. de ſen. excõ. hoc vo luit do. Abb. ibi. ❡ Mõ in propoſito ſi ſtatutũ nõ põt diſponere de actu exercẽdo a ſuo ſubdito extra ſuũ terri toꝛiũ vt inde puniat̃ vt i. d. c. vt aiaꝝ. §. ſtatuto. vbi ſubdi tus non punit̃ non parendo. ergo ſequit̃ ꝙ nec in ſpẽ nec in genere vr̃ ſtatuentẽ poſſe hoc facere. qꝛ ſi rõ eſt ꝙ ſiue pena ſibi nõ paret̃ ſiue ergo exprimat expreſſe ſiue non ſi bi nõ parebit̃. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝯfundit̃ illa doctrina Bar. p. d. §. ſtatuto. ergo. d. §. ſtatuto. eſt de directo cõtra. d. l. ſi. ff. de decre. ab oꝛ. faci. ergo vr̃ ꝙ non ſit apponere os. ĩ. celum dicere ꝙ. d. c. vt aiaꝝ. §. ſtatuto. emanauerit ex errore qꝛ ꝺ directo ꝯdicit illi tex. d. l. ſi. de decre. ab oꝛ. faci. ❡ Nec ob. qḋ dixit do. Pe. ꝙ maximi legiſte ⁊ maximi canoni ſte adhibiti fuerunt in cõpillatiõe canonice cẽſure vt ap paret in ſexto ⁊ cle. qꝛ ego fateoꝛ de plano maximi pro fecto fuere in vtraqꝫ ceſura vertices. Nihilominus qñqꝫ bonus dormitat Homerus vt dicit glo. in. c. ne qo. xxxij. q. vij. ⁊ no. in. l. recuſare. ff. de acqui. here. ⁊ ideo iuris la toꝛ dixit ſꝫ magna ſit Tuberõis auctoritas. tñ a Seruio nõ recedo. l. labeo. §. idẽ tubero. ff. de ſupel. lega. ⁊ ſic vr̃ mihi apto iure dicendũ ꝙ errauerunt canoniſte in. d. c. vt aiaꝝ. §. ſtatuto. ⁊ ẽt errauerunt legiſte cũ dicunt ꝙ ſta tutũ põt expſſe ſed non tacite qꝛ ſi expſſe põt in ſpẽ viden tur facere tacitẽ in genere illud qḋ expreſſe potuit in ſpẽ niſi vellemus reſtringere. d. §. ſtatuto. ad penã ſpũalem. ⁊ ponere differentiaꝫ inter penã ſpũalẽ ⁊ temporalẽ vt po ſuit bar. in. l. diuus. ff. de ſicca. ⁊ ſit ego demonſtraui iſtũ errorem nedum q̃ fecerint Cy. ⁊ alij ſummi viri. Si qd boni dixi dem⁹ gloꝛiã ſupremo deo. ſi aũt mali attribua tur paruitati mee qꝛ oĩs hõ mendax. ❡ Sexto opponit do. Pe. vr̃ ꝙ iudex nõ poſſit punire delinquenteꝫ in ſuo territoꝛio. c. cuꝫ inferioꝛ. de maio. ⁊ obe. Soluit qñqꝫ in dioceſi delinquit cõmuniter ⁊ põt ibi puniri ceſſante omni ꝑ uilegio auc. qua in ꝓuincia. C. vbi de crimi. agi opꝫ. c. i. de rapto. Nñqꝫ deliquit ſupioꝛ ipſius iudicis vt ẽ archi epus. ⁊ tunc epus nõ põt procedere contra ſuum ſupio rem. ſed conuenit̃ iſto caſu archiepus corã ſuo patriar cha. xvi. q. i. c. frater. rõ colligitur ex. d. c. cum inferioꝛ. ⁊ dicit iſta facere ad qõnem. Pone ꝙ delegatus pape de linquat in cã ſibi cõmiſſa qꝛ forte corruptus pecunia tu lit ſniam vel per imperitiã male iudicauit vel abutit̃ iu riſditione an poterit puniri ab oꝛdinario. Do. Pet. hic refert opi. Pe. ⁊ Cy. in dicta auc. qua i ꝓuintia. ⁊ opi. Io. an. tñ non adducit aliquid nouũ. ego tetigi hãc qõnẽ in. c. ſi. ĩ. de reſcrip. vbi eſt de hoc glo. ſing. vide plene ibi dicta. ⁊ ꝑ oẽs ſcribentes in. c. cũ inferioꝛ. de maio. ⁊ obe. ⁊ Io. calde. in. c. i. de rapto. Bar. et alios poſt Cy. in. d.
89 auc. qua in ꝓuintia. † Sed qd ſi ñ eſt ſupioꝛ ſed collega q̃ i officio deliq̃t vl̃ collega hñs ſimilẽ iuriſditionẽ i loco ⁊ ibi deliquat an ſocius iuriſditiõis nõ delinq̃ns poterit ſibi ſociũ delinq̃ntẽ punire. Vr̃ dicẽdũ ꝙ nõ qꝛ eadẽ eſt ꝓ hibitio vt par non puniat parẽ que eſt de minori ad ma ioꝛem vt in. c. innotuit. de elec. Et in duobus procuratori bus datis inſolidũ vt vnus contra alium non agat. l. qui duos. ff. de ꝓcura. Nã ⁊ aſinus intumeſcit cum vidit ſe ꝑ cõparem capi. ⁊ dicit glo. in. l. heres per ſeruum. ff. de ac qui. here. ❡ Itẽ vbi ſunt duo pares ꝯtendẽtes ad inui cem recurritur ad principẽ. l. duo. ff. ꝺ re iudi. l. in offerẽ dis. C. de appel. Sed in ꝯtrium facit. l. i. C. ne liceat poten tioribus. ⁊ in auc. vt iudices ſine quoqꝫ ſuffra. §. nũc aũt. ſed ibi non erat par in adminiſtratione ſed in dignitate ⁊ qꝛ erat in ꝓuicia preſidis debebat ſibi obedire. l. nihil dino. C. de apparitoꝛibus ſacrarũ largi. li. xi. c. ad ſuppli cantẽ. de renunc. ❡ Nec obſtat ſi dicatur ꝙ Romulus puniuit Remulũ fratrem delinquentem qꝛ Romulus obti nuit dñium ꝑ ſortẽ. ⁊ hanc partẽ tenuit Bar. in. l. ſi quis

a ❡ Noſcunt. Uide ad hoc bar. l. l. cũctos populos. vij. q. xiij. col. C. ꝺ ſum. tri. ⁊ fi. catho. ⁊ vide Joã. de ligna. in tractatu de ſen. excõ. verſ. ꝯſequenter q̃ rit. ⁊ paul. de caſt. in. l. ſi. ff. ꝺ iuriſ. om. iudi. ⁊ Feder. ꝺ ſe. conſi. ij. ⁊ de. alex. an. ꝺ imo. in ꝯſi. iij. in. i. p te. vbi totã ma teriam late ha bes.

violauerit.ff. de re᷑ diui. ⁊ in.l.inter tutores.ff.de admi.
tuto.ita reſidet hic do.pe.de ancha. Reuera iſta fuit deci
ſio Guil.de cu.in.d.l.ſi qs violauerit.Ego addo Bar.in
.l.pomponius.als incipit ſi vni.ff.de re iudi. ⁊ qd voluit
idē Bar.in.l.ſi arbor.§. iudex.ff. cōi diuidun.Bal. in.l.
impiniē.§.preterea ducat⁹.de probi.alie.feu.pri Fede. ⁊ i
c.i.de no.for.fide.vbi cōmemorat doctrinā Bart. in.d.l.
inter tutores.⁊ do.Anto.do.Abb.⁊ Joan.de imo.in.c.
prudētiā de offi.del.⁊.d.Dñi.in.c.ij. de arbi.li.vi. ⁊ bal.
90 in.c.vno delegato᷑. de offi. dele.† Et ſi dicat mihi quis
puniet iſtū delinquētē.nā nos videm⁹ ꝙ frēs in vnio ca
pta cū vnus occidit aliū.nā ſi occiſus erat delinquens
nō poterit occidēs illū punire.qs ergo punire illū pote
rit dic ſuperior dñs.vñ ſi duo habēt terrā a papa ⁊ ſimul
ſunt dñi vtiliter ⁊ vn⁹ ibi delinquat.dicas ꝙ puniet a pa
pa ⁊ ſic a maiori dño co᷑.⁊ ꝓ ꝯſ frater collega non po
terit illū punire ⁊ multo minus iniuſte illū occidere quo
caſu ipſe puniet a papa de homicidio.ita videt decidi ex
doctrina Bar.in.d.l. inter tutores. ❡ Septimo oppo.
do.Pe.ꝙ inqſitū dcm̄ eſt ꝙ ꝯ delinquētē pōt procedi
per iudicē domicilij ⁊ iudicē delicti ex hoc ſequit ꝙ vnū
⁊ idem delictū numero varijs penis puniret vna ꝑ iudi
cem delicti ſm ſuā legē.alia per iudicē domicilij.ſ. pena
iuris cōis vt.d.l.ſi qs in hoc genus.de epiſ. ⁊ cleri. Hoc
aūt vr ꝯ caſum.c.at ſi clerici.§. de adulterijs. de iudi. vbi
qs nō dꝫ duplici pena conteri.l. ſenatus.ff. de accuſa. de
pe.di.i.§. hiis auctoribus.lxxxi.di.c.pſbiy.Sol.do.Pe.
91 aut queris † vtrū pro eodē delicto poſſit quis puniri va
rijs modis ⁊ diuerſis legibus. ⁊ tūc pōt vt in.c. ꝯqueſt⁹
infra eo. Aut queris vtrū pro eodē delicto poſſit qs corā
diuerſis iudicibus vel eodē iudice puniri nō dico puni
ri.⁊ hoc mō poſſunt ſꝫ leges plures ⁊ plures iudices cō
currere in punitione delicti. plura ergo iura pñt ꝯcurre
re in punitione delicti ⁊ in origine nō in effectu ⁊ maxie
in executiōe.Exempla collige ex allegatis per Inno. in
c.cum dilectus.de or.cog.⁊ per Cy.poſt glo.in.l.i.C. de
fur.⁊ per id qd hr̄ in.l.qd in heredē.§. elegere.ff. de tribu
toria.⁊ in.l.cū filius §.varijs.ff. de leg.ij.Ex quibus iuri
92 bus infert do.Pe.† ꝙ per penā interpoſitā ab alio ex ꝑ
dictis iudicibus tollit pena ⁊ poteſtas ꝓcedendi quo ad
reliquū.etiā quo ad eundē iudicē qui proceſſit ſi velit ex
alia lege ꝓcedere.hoc verū eſt regulariter. fallit tn̄ qñqꝫ
ſm ea que no.Bar.in.d.l.ſenatus.⁊ in.l.denūciaſſe.§.q
tamen.ff.de adul.⁊ per Cy.in repetitione.l.ſi.ff. de iuriſ.
om.iu.in.vi.q.Et diſtinguit hoc mō do.Pe.Aut queriſ
quo ad executionē ſnie faciendā ꝯ delinquentē. aut quo
ad eius cōdemnatiōem.Prio caſu ad quem ſpectat exe
cutio ꝯ delinquentē dcm̄ eſt.ſ.in primo ꝯrio.Scdo caſu
cū querit quo ad cōdēnationē.⁊ diſtiguit.aut qris de fo
ro penitentiali.aut de foro iudiciali.Sed ſi de foro peni
tentiali.dic vt plene dcm̄ fuit in tertio ꝯrio.Si aūt de iu
diciali.⁊ tunc aut queris de vagabundo delinquēte.aut
de aliquo non vagabundo.Si de vagabundo. dic vt.ſ.
dcm̄ fuit in quarto ꝯrio. Si aūt d aliquo nō vagabūdo.
⁊ tunc aut queri de ptāte ꝓcedendi ꝯ delinquentē.aut de
pene ipoſitiōe qua puniat.ſi de ptāte ꝓcedendi. ⁊ tūc taꝫ
epus domicilij qꝫ epus delicti ꝓcedere pōt vt dcm̄ eſt.ſ.
in.iiij.ꝯrio. ⁊ hoc verū eſt de iudice delicti niſi ei⁹ ſupior
deliquiſſet in territorio illius.qr illo caſu ꝯ eū ꝓcedere ñ
poſſet vt dcm̄ eſt.ſ.i. vi.ꝯrio.Si vo qrit q̄ lege veniat pu
niendus dcm̄ fuit in.v.⁊.vij.ꝯrijs.⁊ ita hic reſidet do.pe.
circa oppōnes quas fecit ꝯ hāc dcre. ❡ Mō aggredit.
qōnes.ego addo quod ſapienter voluit bal.in.l.cunctos
ꝓplos.C.de ſum.tri.⁊ ſi.ca.vbi refert fuiſſe.q.in ꝯtingen
93 tis facti.† Quidā cōmiſit adulteriū ⁊ inceſtū cū ꝯſangui
nea ſua nupta.qd crimen ſpectat ad eccleſiā ſaltē quo ad
penā eccleſiaſticā vt not.clericis.C.de epi.⁊ cle.epus cōdē
nauit talē ad penā ꝑpetui carceris.ptās vult eū decapita
re vtrū poſſit. ⁊ vr ꝙ nō qr cōdemnatio epi eſt terminus
pene. Cōtrariū arguit quaſi ſit terminus pene q̄ ad iuriſ

ditionē eꝑalē.tn̄ temporaliter maiori eſt plectēdus pena
⁊ iudex ſecularis ſuo iure vti pōt in puniēdo ſicut dignū
ē.Nā pena epi ꝓp qualitatē iuriſditionis nō correſpon
det exceſſui. idō cum delictum nō ſit plene punitum debet
plene puniri. ⁊ dicit eſſe caſum in ratione ſui in.l.ij.C.
de ſportu.dicit tn̄ ſe iſtū caſum nr̄ nō decidere qr pende
bat de facto.⁊ cū hac doctrina Bal.tranſiuit Pe.de an
cha.in repeti.c.ea que.de reg.iur.li.vi.Ecce nūc q̄liter ꝓ
vno ⁊ eodē delicto quis punit diuerſis penis a diuerſis
iudicibus.Ego ſupioribus ānis vidi d fcō hic Bononie
inqſitor ꝯdēnauerat quandā mulierem ad carceres ꝑpe
tuos ⁊ fuit carcerata ad carceres ptātis. nihilominus po
teſtas eā decapitauit.⁊ adduco qd voluit idē bal.in.l.of
94 ficiales.C.de epi.⁊ cle.vbi dicit † ꝙ iudex laycus ponit
vnā penā ⁊ iudex eccleſiaſticus ponit aliā penā ꝓ vno ⁊
eodē crimine.Et adduco qd voluit Jaco. butri.in lec.l.
placet.C.de ſa.ſanc.ecc.quē refert ⁊ ſequit Bal.ꝙ pena
tēporalis nō tollit penā ſpūalem nec ꝯ pena ſpūalis tol
lit penā tēporalē.vñ lꝫ qs acceperit penā ſpūalē d delicto
nihilomin⁹ puniet in palatio ptātis.⁊ adduco qd ſapiē
95 ter voluit Lapus in.c.i.de vſur.li.vi.vbi dicit † ꝙ lꝫ iudex
eccleſiaſticus punit vſurarium nihilominus iudex laycus
poterit eundē punire de vſuris. ⁊ adduco qd eleganter
voluit Ang.in repetiti.l.ſi vacan.C. de bo. vacā.li.x.vbi
96 dicit qdā Eugubinus fuit punit⁹ Eugubij pena pecunia
ria ex eo qr ibi occidit quēdā perufinū qr ita diſponebat
ſtatutū vt homicida puniret pena pecuniaria.deinde iſte
homicida fuit captus Peruſij fuit dubitatū vtrū ibi poſ
ſit puniri pena mortis.⁊ refert Ange.fuiſſe deciſū ꝙ ſic.
⁊ refert ⁊ ſeqt Pe.de ancha.in repetiti.c.ea que.de reg.
iur.l.vi.in.x.q.Et adduco qd voluit idē do.Pe.in.c.cō
97 queſtus ſ.eo.vbi dicit † ꝙ lꝫ epus ꝯdemnauerit aliquem
in inceſtu ad ꝑpetuos carceres.tn̄ ptās poterit illū deca
pitare allat.l.ij.C.de ſportu.⁊ allegat bal.in.d.l. cūctos
ꝓplos.⁊ adduco qd voluit idē do.pe.ꝯſi.xiiij.incip.Ut ꝓ
98 ma facie.vbi refert in facto ꝯtigiſſe.† quidā iudeus proie
cit imundiciem ſup crucē dñicā clerico ⁊ ꝓplo Ceſene ꝓ
ceſſionalr̄ incedente.fuit dubitatū vtrū punitio ſpectaret
ad iudicē eccleſiaſticū an ad ſecularē. ⁊ decidit ꝙ ad vtrū
qꝫ.quilibet.n.ponit penā in foro ſuo.l.ſi qs in hoc gen⁹.C.
de epi. ⁊ cle.⁊ adduco do.Ant.i.c.i.de offi.ord.vbi dicit
99 † ꝙ ſi iudex eccleſiaſticus impunit penā ſpūalē vel penitē
tiā ad correctionē criminis vt in.c.nouit.de iudi. pōt tn̄ iu
dex ſecularis imponere penā tēpalē.qr vna ꝑ aliā nō tol
lit alt.c.admonere .xxxiij.q.ij.gl.in.c.gaudemus. de di
uor.lꝫ hoſti.in.d.c.i.⁊.c.tue. de ꝓcu. dixerit ꝙ ſi ē punit⁹
pena ordinaria delicti in foro eccleſiaſtico nō puniet alia
pēa in foro ſeculari q̄ doctrīa cōiter dānat ꝑ doctores.fa
cit quod voluit do.Ant.in.c.d his d accuſatio.vbi voluit
100 † ꝙ lꝫ qs ſit abſolutus in foro penitētie tn̄ accuſari pōt in
foro cōtētioſo niſi pnia fuiſſet publica qr tūc vr ſubroga
ri in locū pene ꝯtentioſe.facit qd voluit idē do. Ant.in.c.
gaudemus.de diuor.Et adduco qd voluit bal.in.c.i. de
101 officio ordina.† vbi dicit ꝙ punitus a iudice eccleſiaſtico
ꝓ eodē delicto pōt puniri a iudice ſeculari ar.l.ſancimus
.C.de ſa.ſan.ec.⁊ adduco qōem quā habuit de facto bal.
102 † Epiſcopus inqſiuit ꝯ laycū q carnalr̄ cognouerat quā
dā monialē q layc⁹ cōparuit ⁊ maleficiū negauit nec po
tuit ꝯ eū ꝓbari fuit abſolutus.quo facto iudex ſecularis
cepit inqrere ꝯ eū q cōparuit ⁊ oppoſuit ſe fuiſſe abſolu
tū.fuit dubitatū vtrū poſſet ꝯ eū inqrere. ⁊ vr ꝙ nō qr ex
ceptio rei iudicate in foro eccleſiaſtico dꝫ admitti in foro
ſeculari.c.ſi.de excep.li.vi. ❡ Itē nō dꝫ de delicto vnius
hominis ſepius qri.l.lꝫ.ff.naute caupōes.nemo.n.dupli
ci pena dꝫ ꝯteri.c.at ſi clerici.§.ſi.d iudi. ❡ Preterea iu
dex nō pōt cognoſcere in cā monachi q̄ſi ſit ſpiritualis.c.
ſi iudex laycus.de ſen.excō.li.vi.imo dꝫ remitti ad epum
c.tuā.de or.cogn.ſed epus abſoluit eū facit in ar.l.ſi duo
patroni.ff.d iur.iu.ergo. ❡ Itē ſnia abſolutoria eſt ſimi
lis ſatiſfactioni ſecuta ꝯdēnatiōe.l.ſi qs cū totū.§. plane.
ff. de excep.

ff.de excep.rei iudi. Sʒ ſi ep̄us ꝯdemnaſſet ⁊ ꝯdēnatus
ſatiſfeciſſet nō potuiſſet vlterius puniri lʒ diuerſa eēt pe
na tēporalis ⁊ eccleſiaſtica q₂ cū q̄libet tendat ad vindi
ctā ſufficit vnā penā eē exactā. nihilomin⁹ in ꝯ̄riū arguit
q₂ ep̄s nō pōt auferre iudici ſeculari ſuā iuriſditionē nec
mādare ei de ſuo iure vtat̄. vt no. Inn. in. c. dilecto. d̄ ſen.
exco. li. vi. Idē eſt in oībus iudicibus. l. ſi cui. §. ſacrilegi
um. ff. ad. l. iul. repe. Itē dicit hoc eē expſſū in auc. de mā
da. princip. §. ſi v̄o canonicū. nec vnus iudex tenet̄ ſtare ꝓ
ceſſui alterius in auc. de ſanctiſſimis ep̄is. §. ſi v̄o crimen.
Guil. de cu. in. l. magiſtratibus. ff. de iuriſdictio. om. iudi.
¶ Itē cōſtitutio epiſcopi non artat iudicem ſecularem
vt eſt glo. ſing. in cle. diſpendioſam de iudi. ergo nec eius
ꝓceſſus hʒ impedire. Et hāc ptē dicit eē veriorē Phe. de
ancb. in. c. ea q̄. de reg. iur. in. vi. facit quod voluit Cy. in
. l. ſi. ff. de iuriſ. om. iudi. vbi dicit diuerſi iudices pſſt puni
re varijs penis delictū. iō q̄libet puniet lege ſua allʼat. d. l.
ſacrilegiū. Itē adduco caſuʒ meliorē de corpore iuris in
c. felicis. §. ſi. de pe. li. vi. vbi q̄libet iudex imponit penā in
foro ſuo. Et ſi rn̄deat̄ q̄ ibi ſit ſpāle in crimine horrendo.
⁊ hoc voluit gl. ibi ⁊ eodē mō poſſet rn̄deri ad. d. l. ſi q̄s
in hoc genus. C. de epi. ⁊ cle. vt loquat̄ in horrēdo crimi
ne q₂ offenditur directo maieſtas ſupremi principis dei
q₂ poſſet rn̄deri q̄ nō eſt illa rō ſed v̄a rō eſt q₂ nō eſt ſuf
ficient̄ punitus a iudice eccleſiaſtico. iō punit̄ a iudice ſecula
ri tanq̄ꝫ iudex eccleſiaſticus nō hēat penā ꝯdignā tali deli
cto iō ſupplet̄ p iudicē ſecularē. ⁊ ſic vr̄ caſus formalis in
d. c. felicis. §. ſi. ꝯ̄ diſtinctionē do. pe. hic. ⁊ iō lʒ aliq̄s rn̄
dere poſſet ad. l. fina. C. de ſpon. ſup qua Bald. fecit fun
damentū in. d. l. oēs populi. dicēdo q̄ vnus iudex punit
in ſuo foro vna pena ⁊ alius iudex punit in ſuo foro di
uerſa pena p. d. l. ſi. q₂ illa lex hoc nō probat loquitur. n.
de mulcta q̄ eſt pena ext̄ordinaria vt in. l. i. ff. ſi q̄s ius dicē.
nō obtēp. nō aūt loquit̄ in pena ordinaria. ⁊ p ꝯ̄ñs nul
lo mō adduci pōt ad deciſionē q̄ōnis tacite Bal. q₂ ipſe
loquit̄ in pena ordinaria quē nō impoſuit iudex eccleſia
ſticus. Itē ſi recte ponderet̄ illa lex loquit̄ in pena que ve
nit imponenda ex eadē lege ergo ſubtiliter intelligendo
illa lex nō ꝓbat doctrinā Bal. q₂ ipſe loquit̄ q̄ñ diuerſa
pena imponit̄ ex diuerſis legibus ⁊ q̄libet eſt pena ordi
naria in ſuo foro. Et pro certo inficiari nō pōt q̄ bal. nō
bene alleget illā. l. lʒ ſepenumero in cōmentis tranſiuerī
cū illa doctrina bal. ſed illa doctrina bal. ꝓbat̄ p. d. c. fe
licis. §. ſi. Et ex iſtis vr̄ ꝯfundi doctrina bal. in. l. ⁊ ſi ſeue
103 rior. C. ex q̄bus cau. infam. irroga. vbi dicit † q̄ ſi ſcholaſ
ris eſt hic punitus pena pecuniaria nō poterit puniri in
patria pēa pecuniaria vel corporali q₂ ex ſupradictis ma
le loquit̄. ⁊ adduco ad p̄dcā. c. ſi. de maleſi. vbi q̄libet iu
dex imponit penā ſuā. ⁊ ex iſtis vr̄ ꝯfundi q̄d voluit bal.
in. c. at ſi clerici. §. de adulteris. de iudi. Et pondero multū
elegāter tex. i. c. felicis §. p̄ſ quoq₃ ſecularib⁹ ptātib⁹ nō
adimim⁹ ptātē vtēdi legib⁹ ꝯ̄ tales d̄ pēis li. vi. vbi ꝓbat̄
104 formalr̄ † q̄ ſi vna pena iponit̄ i foro eccleſiaſtico ⁊ alia i
ponit̄ in foro ſeculari q̄ pp ipoſitionē pene i foro eccleſia
ſtico nō admittit̄ pēa fori ſecularis. ⁊ ſicʒ ille tex. loquit̄
i delicto atroci tn̄ nō eſt ſpāle imo ē ius cōe vt pena vnius
ſi ipediat̄ pēa alterius fori. ⁊ iſta vr̄ mihi pura ⁊ indubi
tata veritas. ¶ Expeditus do. Phe. d̄ oppōnibus venit
ad q̄ōnes aliquas q̄ ꝓ certo ſatis trite ſunt. ⁊ p doc. appo
nunt̄ in. l. cunctos ppl̄os. C. de ſum. tri. ⁊ ſi. ca. ⁊ in. c. vt
animarū. de ꝯſti. li. vi. ⁊ ipſe nihil noui affert in mediū. iō nō
refero q₂ tāgende ſunt in locis ſuis ꝓprijs. Sed idē do.
105 Phe. hic in. iij. q. q̄rit † an mutatione noui territorij oriat̄
noui delictū. pone inq̄t q̄ q̄dā cōmiſit furtū hic Bonōie
⁊ cū re furtiua acceſſit Mutinā vtrū ſi Mutine capiat̄
cū re furtiua poſſit Mutine puniri de furto. ⁊ allʼat bar.
dicentē q̄ ſic in. l. ſi dominiū. ff. d̄ fur. ⁊ dicit multos tene
re ꝯ̄ bar. ⁊ preſertim doctores bononienſes ⁊ dicit ſe au
diſſe. ⁊ allʼr hanc. q. nō decidit. Sʒ q₂ indubitāter q̄d eſt
elegās ⁊ quottidiana de ſcō ſepenumero occurrēs ⁊ iu

dicio meo egeret deciſione ſupremi ceſaris nec illam tetigi
in cōmētis meis operepciū eēt illā enodeare donec vita
li iſta aura fruimur deus ſupremus labia nobis apiat. Et q
106 dem bar. in. d. l. ſi dominium. ff. de fur. dicit. † ſeci furtum
Florentie ⁊ inuent⁹ ſuʒ hic cū re furtiua poteſt one puni
ri hic. ⁊ refert q̄ cōīter de iure diceretur q̄ nō q₂ aſſidua
ꝯtractione nō naſcit̄ actio furti. ſed ꝯ̄rium dicit eē verius
p. d. l. ſi dn̄ium. nā ſicut mutatione dn̄ij naſcit̄ noua actio
fori ſic mutatiōe t̄ritorij ⁊ iuriſditiōis noua naſcit̄ actio
furti ad vindictā publicā p illā. l. ad hoc multū celebreʒ.
¶ Et ſi quiſpiā opponit rei ſi poſſeſſe nō ſit furtū. ipſe rn̄
det q̄n̄q₃ q̄s nō poſſidet ſcd̄ furi. ⁊ tūc nō ipedit̄ actio fur
ti vt ibi ⁊. l. ſi abducta. C. d̄ furt. ⁊ q̄d ibi voluit gl. q̄n̄q₃
nūq̄ꝫ poſſedit ideo q₂ nō apprehendit abſq₃ facto furis
⁊ tūc nō naſcit̄ actio furti. ⁊ ita reſidet ibi bart. Sʒ Bal.
in. d. l. ſi adducta. dicit hoc nō videri verū. nā ſi hoc eſſet
nō deberet fieri remiſſio furis dep̄henſi cuʒ re furtiua ad
locū criminis p̄mo ꝑpetrati. eque. n. ⁊ pari rōe eēt iudex
vnus ſicut alius. ⁊ par pari nō tenet̄ cedere. imo q̄libet i
ſuo territorio maior eſt alleget. l. ſi cui. §. fin. ff. de accuſa.
poteret allegare glo. ſing. in. l. apud eū. ff. de manumiſſio
nibus alʼs de manumiſſis vindicta. ſed lex dicit ꝯ̄rium q̄
dʒ remitti ad locū in auc. vt nulli iudicū. §. ſi q̄s v̄o cōpre
henſoꝝ. Preterea inq̄t arguit̄ ꝯ̄ bar. ex ſua rōne. nam ſi
iuriſditio equiparatur dn̄o ex rōne noui dn̄ij nō dat̄ noua cō
ditio furtiua. ergo nec dat̄ ex noua iuriſditione. ſic ergo
aſſimilabo iuriſditionē magis ei q̄d d̄r de cōditiōe furti
ua q̄ꝫ de furti actione ⁊ maxie ſi velit p inq̄ſitionē ꝓcede
re cū talis ꝓceſſus ſit ext̄ordinarius ⁊ iō reſtringendus.
¶ Preterea maleficiū trahit̄ ad ſuū p̄ncipiū. ⁊ illud ē
inſpiciendū potius q̄ꝫ continuatio delicti vt no. in. l. cum
q. §. in popularibus. ff. de iureiurādo. ¶ Preterea inq̄t
ſeq̄ret̄ q̄ p quot loca traſiuerint tot furti actiones orirē
tur q₂ ex diuerſis cōcomitantijs inſurgunt diuerſa facta
vt no. in. c. abbate. de re iudi. li. vi. Et ſi per totū mundū
fur diſcurreret cū re furtiua poſſet talis fur de toto orbe
hēniri ⁊ in tot locis deberet ſe repreſentare ſi vellet ſe de
fendere ⁊ vr̄ abſurdū. arg. l. heres abſens. ff. de iud. Sol.
ibi Bal. q̄ vr̄ ſatis iuridicū ⁊ equitati ꝯſonū q̄ vbi fur
dep̄henderet̄ ibi dēat puniri vel ad p̄ncipalē locū deli
cti remitti ⁊ maxime q₂ ſic diſcurrens vr̄ vagabūdus. l.
i. C. vbi de cri. agi opʒ. Itē rē ſecū exportādo vr̄ iuriſditio
nē prorogare de loco ad locū. vn̄ nō hʒ locum p̄ñs. Nec
ob. q̄d ſupius dixit in ſcd̄a rōne q₂ iuriſditio equipat̄ do
minio vniuerſali ſʒ nō dn̄io ſingulari. l. ſi. C. vbi ⁊ apud
quē. ⁊ ita reſidet ibi Bal. ꝯ̄ doctrinā Bar. Et idē Bal. i
auc. ſed nouo iure. C. de ſeruis fugitiuis. dixit q̄ ſi vnā reʒ
quis ꝯ̄trectauit in diuerſis territorijs. nā in quolibet terri
rio dep̄hēſuſ poterit puniri ex quo ibi ꝯ̄trectauit allʼat bar.
in. d. l. ſi dominiū. dicit tn̄ q̄ ꝓprie nō ſunt plura furta. ſʒ
vnū ⁊ idē furtū ſepius repetitū. Sed idē bal. in. c. i. §. vel
107 furtū. de pace iura. fir. in vſi. feu. † q̄rit. aliq̄s cū armis fe
cit rapinā Perufij poſtea cū re capta repertus eſt Me
diolani vtrū dēat puniri tāq̄ꝫ latro an tanq̄ꝫ ſimplex fur
a cū ibi ſi fecerit rapinā an nullo mō ibi dēat puniri⁹ allʼat
bar. in. d. l. ſi dn̄iuʒ. q̄ dʒ puniri Mediolāi q₂ ꝯ̄trectat ſub
nouo dn̄o. nā dn̄ium equipat̄ iuriſditiōi vt. l. q̄ furere. ff. d̄
ſtatu homi. Sed p hoc nō apparet an dēat puniri tanq̄ꝫ
latro an tāq̄ꝫ fur ſimplex. ſed in Mediolāo reputat̄ ſim
plex ꝯ̄trectatio ⁊ nō vis armoꝝ q̄ ē inſepabilis a ſuo loco.
¶ In ꝯ̄riuʒ arguit̄ q₂ Mediolani capit̄ vt ꝓfugus. iō
aut dʒ remitti ad locū delicti. aut puniri ſʒ ſtatuta illius
loci in auc. vt nulli iudicū. §. ſi q̄s v̄o cōprehēſoꝝ. Alij di
cunt q̄ nō pōt puniri Mediolani q₂ ꝯ̄trectatio q̄ ſit ibi eſt
108 ꝯtinuatiua nō inchoatiua. † Eſt. n. furtū delictū actu per
manens ⁊ nō actu trāſiēs donec ſit vitiū purgatū. ⁊ hoc
q₂ vna res ē ⁊ vnus animus cōtinuatus. l. pe. ff. de actio.
⁊ obligat. l. inficiādo. §. inſans. ff. de furtis. Sed hec opi.
nō vr̄ v̄a ſaltem arg. l. ſi. C. de pſcrip. lon. tēp. ⁊ q₂ ſaltem
ex ḡnali arbitrio q̄d habent iudices per. l. congruit. ff. de

a ¶ Puniri. Vide ad mām ſpec. in ti. d̄ lo. §. vi. eſt. lxv. ⁊ oeſ doc. p⁹ bar. in. l. ii. ff. d̄ offi. pref. vbi d̄ iſta mā late. ⁊ vide multa q̄ ſupra diximus in pleriſq₃ apoſtillis.

officio preſidis.vʒ magiſtratus purgare prouinciam ma
lis hominibus vndecunqʒ ſint.l.congruit.ff.de offi.preſi.
⁊ qꝛ a iure cōi daſ eis hec iuriſditio.⁊ attribuiſ eis hoc
offm̄.videtur ꝙ debeant ſm̄ ius cōe punire qꝛ delictum
eſt commiſſum in romanum ſolium.l.ij.C.vbi ſenato.vel
clariſſi.⁊ ꝓceditur non per viam ſtatuti ſed ex generali
prouiſione legis vel poteſtate dicta.l.congruit.vel remit
tit ad ſua dicta in.l.cunctos populos.C.de ſum.tri. ⁊ fi
de cato.Sed idem Bal.in.d.l.qui furere.ff.de ſta.homi.
dicit ꝙ ſicut retinetur dn̄ium ita retinetur iuriſditio per
illum tex.⁊ per hoc refert Bar.dicere ꝙ contra fures tot
locis pōt procedi quot locis cū re furtiua facit reſidentiā
vnius diei quod dicit eſſe notandū.vnum tn̄ furtum ē.l.
ſi familia.ff.de iuriſdi.om.iudi.tn̄ non eſt mirum ſi vnum
delictum habeat plures iudices allegat.l.ij.C.de ſportu.
Sed idem bal.in.d.l.cunctos populos.circa finem dicit
ꝙ ſi fur caperetur cum re derobata ratione ꝯtrectatiōis rei
poſſet puniri in loco capture allegat Bar.in.d.l.ſi dn̄iuʒ
⁊ ſic trāſit cū dicto bar.nō tn̄ illud examinat.Sed.d.pe.
de ancha.in ſuis repoꝛtatis ad.d.l.qui furere.ſequiſ do
ctrinam bar.dicens ꝙ ꝯ̄ furez tot locis procedi pōt quot
locis cum re furtiua facit reſidentiā.⁊ ſic mutatione ter
ritoꝛij ſicut mutatione dominij inducitur noua actio fur
ti.Et idem do.Pe.in.c.fi.ꝫ.de fur.dicit ꝙ ſi rem ſubtra
ctam in vno territoꝛio fur contractat in alio territoꝛio ꝙ
poterit ibi ſuſpēdi lʒ ibi nō ſubtraxerit rē ⁊ allegat bar.
in.d.l.ſi dominum.⁊ ſic tranſit cū doctrina bar.Sed.d.
Abb.in.c.i.ꝫ.de rapto.dicit ꝙ vſqʒ ad tempoꝛa bar.cōis
fuit opi.ꝙ non poſſet fur furcis ſuſpendi p illū iudicem
in cuius territoꝛio fur inueniſ cum re furtiua.ſed ſupue
nit Bar.in.d.l.ſi dn̄ium.⁊ tenuit ꝯ̄riā ⁊ pp̄ eius opi. re
fert ibi do.Abb.plurimos ⁊ plurimos homines furcis
ſuſpendi.ſed refert do.Abb.ibi modernioꝛes dicere ꝙ d̄
ſtricto iure opi.bar.nō ꝓcedit nō tn̄ declarat qui ſint iſti
modernioꝛes refert ⁊ poſtea Fran.de alberg.ſecutū fuiſ
ſe opi.bar.⁊ dixiſſe foꝛe caſum pro bar.in.l.inficiēdo.§.
inſanus.ff.ð fur.ſed do.Abb.dicit ꝙ illa.l.neceſſario hoc
non ꝓbat ſed bene facit in arg.⁊ dicit ſe non velle vlteri
us ꝓcedere ſuper hoc.qꝛ opi.bar.eſt piculoſa.⁊ ita reſi
det.⁊ ſic pondera bene qꝛ bal.in.d.c.i.§.iniurie.de pac.
iura.fir.allegauit illā.l.inficiendo.§.inſanus.ff.de fur.ſed
indubitanſ fuit inactio Fran.ð albergo.Sʒ ang.in.d.l.
ſi dn̄ium.colligit p illū tex.ꝙ mutatione dn̄ij noua furti
actio naſciſ ex ꝯtinuata ꝯtrectatiōe.⁊ eadē rōne refert bar.
dicere mutatione territoꝛij.vt.d.l.qui furere.vbi equipa
ratur dn̄ium territoꝛio.⁊ dicit iſtud ibi Ange.ſe vidiſſe
obſeruari p quā plures aſſeſſoꝛes ⁊ obſeruātia illa vtilis
eſt rei publice tn̄ hec opi.bar.de rigoꝛe cōiter reprobaſ
ſm̄ eū.nam ſi per mutationē territoꝛij ⁊ ꝯtrectationem con
tinuatā cōmitteref nouū furtum variari poſſet ēt ex mu
tatione locoꝝ furti qualitas.⁊ ſic reſpectu vnius loci eēt
fur manifeſtus ſi ibi eſſet dephēbēſus ⁊ reſpectu alterius
loci nō eſſet fur manifeſtus qđ eſt fal.l.iij.§.fi.⁊cuʒ tribus
ſequentibus.ff.de fur.dicit tn̄ poſſe ſubſtineri opi.bar.eo
caſu quo cōditio furis interim mutata fuerit vt qꝛ de ſer
uo liber factus eſt in itinere.vel niſi dicas ꝙ in furti ini
tio furti actio nō eſt nata vt in ðcis iuribus.vel qꝛ in ipſo
iudicio fur fuit ei⁹ ꝓpoſiti vt in aliud territoꝛiū trāſferret
ſe cā ſecuritatis.exemplum pone in furibus ſubtrahenti
bus Bononie vt tranſferant ſe Ferrariā ibidē ergo ma
leficium conſummatū eſt.vnde ibi poterit puniri vt in dī
ctis iuribus ⁊ ideo eaſibus iſtis vera pōt eſſe opi.Bart.
Dicit etiaʒ poſſe iungi alium caſum ſm̄ ſuū genitoꝛē per
quē ſic ponendo poterit opi.Bar.ſeruari vt ſi furtū eſſet
factum Bononie alicui bannito qui ſm̄ foꝛmā ſtatuti li
cite pōt offendi.nā ſi fur ſe tranſtulit Ferrariā ibi poterit
puniri poſtqꝫ Bonōie puniri nō potuit obſtāte dicto ſta
tuto.qꝛ ibi dr̄ dictum maleficium cōſummatū per dictas
leges allegatas ſuperius.⁊ re vera iſte genitoꝛ ſuus fuit
bal.qui fuit frater ⁊ germanus ſuus.Sed pp̄ reuerentiā

109 etatis † vt ſicut Ang.appellauit Bal.eſſe ſuum genito
rem.⁊ bene merito fuit pro certo Bal.excellētiſſimus in
genio ⁊ doctrina doctoꝛ.Sed idē Ang.in.l.de his.C.de
fur.dicit ꝙ per ibi no.colligitur caſus per quē ſaluaſ opi
nio Bar.qđ in loco furti contracti nō potuit puniri fur
qꝛ foꝛte ſtatutū prohibebat puniri pp̄ conditionē pſone
vbi autem actio eſſet orta tempoꝛe furti.tunc mutatione
loci nō cōmittitur nouum furtum lʒ Bar.indiſtincte te
neat ꝯ̄rium.dicit tn̄ approbari opi.Bar.fauoꝛe publice
vtilitatis.Sed idē Ang.in.d.l.ſi abducta.C.ð fur.refert
aſſeſſoꝛes praticare ſm̄ doctrinā Bar.ſed male ſm̄ eum
nam ſi noua ꝯtrectatione oritur noua furti actio per nouaʒ
mutationem territoꝛij.ergo ſi in territoꝛio mutato appre
henderef fur cū furto ⁊ ad clamationē teneref furi furti
manifeſti tenendo ꝙ in illo nouo territoꝛio nouū ſit fur
tum cōmiſſum.⁊ tn̄ iſtud eſt falſum niſi cōditio furis ſit
mutata ita ꝙ intelligaſ alter homo vt qꝛ pꝛimo fuit ſer
uus nunc in nouo territoꝛio eſt liber allegat.l.qꝫuiſ.⁊.l.
ſi quis in ſeruitute.ff.de fur.Et ad iſtas leges dicit Bar.nō
animaduertiſſe.dicit tn̄ ibi ang.docendo aſſeſſoꝛem.cum
fueris aſſeſſoꝛ ⁊ videbis vtile eē rei publice furez puniri
ne damnū patiaris tempoꝛe ſindicatus facias notare qli
ter fur pꝛoꝛogat iuriſdictionē vel inquiras ꝯ̄ eum vt va
gabundū qui pōt vbiqʒ puniri allegat quod habeſ in.l.
quero.ff.de ſolu.⁊ dicit ꝙ pꝛoꝛogatio de loco ad locum
difficilius fit qꝫ de perſona ad perſonā allegat.l.i.cū ibi
nota.ff.de iudi.⁊.l.i.C.de iuriſdi.om.iudi.ita dicit ang.
in.d.l.ſi abducta.in lec.paduana.ſed in lec.puſina.d.l.ſi
abducta.dixit quidā furatus eſt equuʒ Floꝛentie ⁊ venit
Peruſium cū equo ⁊ ibi ipſum contractat qꝛ ſup eum
equitat ꝙ poterit ibi puniri allegat Bar.in.d.l.ſi domi
niuʒ.⁊ dixit ſe vidiſſe ſepenumero ita praticari ⁊ multos
ad furcas ſuſpendi.Sed Bar.in.d.l.ſi abducta.niſ ac
gl.in.l.ſʒ etſi legatarius.ff.de ꝯdi.furti.⁊ in.d.l.ſi dn̄ium
qꝛ ex noua ꝯtrectatione naſciſ noua actio furti qđ dicit eſſe
notandū qꝛ eadeʒ rōne mutatiōe noui territoꝛij noua na
ſcitur actio furti.⁊ ſic ille qui ſubtraxit reʒ hic Bononie
ſi reperiſ cum re ſubtracta Ferrarie poterit ibi puniri.⁊
remittit ad dcā ſua in.d.l.ſi dn̄ium.Et idem voluit idem
Bar.in.l.ſiue manifeſtus.§.tādiu.ff.de condi.fur.⁊ ideʒ
Bar.in.l.ei qui.ff.de furt.ad fi.dicit illā legem facere ad
qōnem.Quidā fecit furtum in ciuitate Floꝛentie ⁊ dep
hendiſ hic cum furto ꝙ hic nō poterit puniri qꝛ aſſidua
ꝯtrectatiōe actio furti nō naſciſ poſtqꝫ a principio lata fuit
remittit tn̄ ſe ad dicēda per eū in.d.l.ſi dn̄ium.⁊ ſic bar.
vr̄ cū magna deliberatione loquut⁹ eē circa hūc paſſum
ex quo in tot locis idem affirmauit argu.l.diui.ff.de iure
110 patro.Sed Bal.in.l.de his.C.de furtis dixit † ꝙ qn̄qʒ
vnum factum ꝯtinuatum eſt vnū ⁊ idem ſimplr̄ ⁊ reſpe
ctiue.l.inficiendo.§.inſanus.ff.de furtis.licet qn̄qʒ ſʒ quid
eſt vnū ⁊ ſm̄ quid ſunt plura qđ contingit mutatiōe dn̄ij
⁊ hoc quo ad partes.vel mutatione territoꝛij ⁊ hoc quo
ad iudicē.Sed idē Bal.in.l.vnica.C.de ꝯfeſ.in.viij.col.
dixit.Quidā fecit furtuʒ Bononie ⁊ fuit captus Papie
cū re furtiua an poterit Papie puniri ꝯcludit ꝙ ſic ſe
quendo doctrinā Bar.⁊ dicit ꝙ eſt equū ⁊ nā ſūa doctri
na ex quo reperiſ cū re furtiua.Sed ſi vēdidiſſet rem ali
bi ⁊ aſpoꝛtaſſet preciū Papie nō poſſet ibi puniri qꝛ p
ciū eſt effectū ſuū ⁊ rei ſue nemo furtū facit.l.pe.ff.de cō
di.ob cām.l.qui vas.§.ſi.ff.de fur.⁊ ita ibi reſidet.Sʒ cū
iſta qđ accidiſſet in contingentia facti in pſona cuiuſdaʒ
ſcholaris qui exiſtens Ferrarie ſubtraxit trecentū duca
tos ⁊ vnā taceam ⁊ vnū centurellam ⁊ oīa predicta poꝛ
tauit Bononiā ⁊ taceam ⁊ centurellā venales expoſuit
ad vendendū.captus fuit hic Bononie dubitabaſ an ꝓ
pter ꝯtrectationē hic Bonōie factā poterit puniri hic Bo
nonie de furto.⁊ reperiſ quoddam celebre ꝯſilium aſcri
ptū ſupꝛemo doctoꝛi Jo.ð lig.⁊ ſubſcripto per Bartho
lomeū de ſaly.⁊ Sanctū de dionyſijs ⁊ Antoniū de pꝛe
ſbyteris ⁊ Balthaſarē de caldarinis ⁊ Thomaſium de
agoncllis

agonellis cuiun ꝯſilij hec ſont verba formalia vꝫ ꝙ poſſit puniri de furto vt voluit Bar.in.d.l.ſi dñium.qꝛ iuriſditio ⁊ dñium equipnnt.l.qui fun é.ff.de ſtn.homi. ſed ex ꝯtatiõe facta noua dñij mutatiõe naſcit nouo dño actio furti.vt.d.l.ſi dñium.ergo ex ꝯtratione facta in noua iuriſditione orietur noua actio furti dño iuriſditiõis. ⁊ cõfirmaſ hoc qꝛ in loco prime ꝯtationis nõ põt puniri in effectu ex illa ꝯtatione qꝛ extra illum locũ eſt ergo in loco iſto ex noua ꝯtatione naſceſ actio furti. ⁊ per ꝯñs vꝫ poſſe ꝯueniri in loco vbi repitur cũ re furtiua arg.l.i.C. de noxa. Sed ꝯriã partem eligit vt veriorem primo p regulam dicentem ꝙ ex aſſidua ꝯtatione nõ naſcit actio furti vt.l.⁊ qui.ff.d fur. ¶ Scdo rõ quare dñio mutato ex noua ꝯtatiõe naſcit actio furti qꝛ põt in perſona dñi ꝯuenire diffinitio furti qua caueſ vt res aliẽa inuito dño ꝯtetur. ſed i caſo noſtro nõ ꝯtatur niſi dño priore inuito cui non poteſt naſci noua actio furti.d.l. ei qui.ergo.

iii ¶ Tertio qꝛ contra regulã non ſunt tradenda ſtatuta ad cõſequentia ⁊ maxime ad caſum in quo nõ eſt eadem

a ratio°.l.qđ vo.l.iun ſing.l.in his.ff.de le. Sꝫ ꝯtra regulã dictantẽ ꝙ ex aſſidua ꝯtatiõe non naſcatur actio furti ẽ pronifum qñ mutatum eſt dominium ergo mutato dñio ſtabimus in regula ergo caſus mutati dñij vt ſpẽlis ad caſum mutate iuriſditionis non dꝫ extendi vt canetur dictis.ll.iun ſingulare ⁊.l.ꝙ vero.qꝛ iſta extenſio eſt odioſa qꝛ de noua obligatione ⁊ penali inducẽda odia autẽ ſunt reſtringẽda.c.odia de re.iur.i.vi.l.cũ quidã.ff. de li. ⁊ poſth. ⁊ p hoc pꝫ non obſtare.d.l.qui furem alſa⁊ in ꝯriũ qꝛ ibi đ ſucceſſore tractatur qui conſiſtit in retinendo. ¶ Quarto pꝫ ex aſſidua ꝯtatiõe nõ deſ actio furti vt.d.l.ei qui ergo nec rei publice in qua fit noua ꝯtatio ꝯñs eſt bona qꝛ vbi parti non cõpetit ius querelandi de iniuria qua aſſerit cõmiſſaꝫ ergo nec cõpetit rei publice vt eſt tex.notabilis in.l.non ſolũ.§.quãquã.ff. đ iniur. ⁊ qđ ibi voluit Barto. ¶ Quinto probatur euidentius nam fur non viſus ſi peruenit ad locũ deſtinatũ eſt fur nõ manifeſtus ⁊ tñ ſi poſtea mutato ꝓpoſito vadat ad aliũ locum ⁊ in itinere deprehendatur cum furto non propterea efficitur fur manifeſtus ex illa noua ꝯtatiõe cum in prima contractatiõe deprehenſus fuiſſet fur manifeſtus vt probatur in.d.l.iij.ff.de fur.cuꝫ ſi.alleg.ſuperius ergo ſequit ꝙ noua ꝯtatio diuerſa a prima nihil innouat vꝫ diſponit ad.l.i.C.de noxa.ſncilit rñdetur ſm eum qꝛ ibi ex ꝯtatione primi nulla actio nata fuit ⁊ ita formalit cõſuluit Jo.de lig. ⁊ pondera bene qꝛ iſta vltima ratio fuit Jo.de lig.lꝫ angelus ſibi attribuat in locis allegatis ſuperius. ¶ Sed do.anto.in.c.ſi.de fur.ſequit opi. Bart. quã dicit eſſe bene notãdã. Sed in.c.i.đ raptori.dicit idẽ do. An.ꝙ ſuper hac qõne ſunt opi.inter legiſtas. ¶ Et pro opi.bar.adducit qꝛ in vtroqꝫ loco ꝯtando leditur res pub.ideo dũ noua ius agendi dicit tñ omnes modernos tenere ꝯtra bar.qꝛ ſolum in primo loco debet puniri.refert tñ Fran.de albergo.ſequutũ fuiſſe opi. Bart. per.l.infitiando.§.infans.ff.đ fur. Sed do. Pe.de anch. in quodam ſuo repertorio dicit Collegium Bononiẽſe conſuluiſſe ꝯ opi.bar. ¶ Sed Fran.tigr.de piſis in.d.l. ei qui.ff.de furtis dicit quod ſi quis furatur hic equũ ⁊ illum ducit florentiam non poterit ibi conueniri ciuiliter nec accuſari criminaliter qꝛ furtum ſemel factum non vꝫ de nouo fieri ex aſſidua ꝯtatione vt ibi.ergo florentie nõ poterit ibi ꝯueniri rõne furti qꝛ ibi nõ fuit furatus ibi.n. non fit furtum ſi erat foreñſis illius ciuitatis nec alias ſubditus rõne originis vel domicilij ⁊ idem ẽt voluit idẽ frãci.in.l.qui vas.§.ſi.ff.de furtis. ¶ Saly. in.d.l. ſi abducta in tertia colũm.ver. quero de qõne quottidiana refert dictum Bar.⁊ Bal.⁊ dicit qđ ratio Bal.de prorogatione iuriſditionis nihil valet qꝛ concludit ꝙ iuriſditio iudicis duorum territorꝫ puta florentini ſic prorogata vt Bononie cognoſcat iſta eſt truffa ſm eum.vel econtra quod iudex bononienſis de delicto commiſſo florẽtie cognoſcat quod ẽt eſt truffa. Quia iuriſditiones ſunt ſeparate nec dependent ab vno principe vt cle. paſtoralis de re iudi.in.l.omnes populi.C.de epi. ⁊ cleri. ⁊ etiam reprehendit rõnem bar.qꝛ per illã ceſſaret remiſſio ⁊ qꝛ pena furti poſſet multiplicari in infinitum ꝯ mentẽ legis inſti. de actionibus.§.omnis.vbi vꝫ qđ nulla pena põt excedere quadruplum. ¶ Jtẽ per regulã.d.l.ei qui.ꝯ quaꝫ eſt prouiſuꝫ cõmutato dñio noua oritur actio furti ſed dñio nõ mutato remanet regula firma qđ ex noua ꝯtatione nõ naſcit noua actio furti.l.in his cum ibi no.ff.de legi. Jtẽ arguitur ꝯ bar.qꝛ prouiſa ꝯ regulã iuris non ſunt extendẽda ad alios terminos ⁊ caſus differẽtes ab expreſſis.l.iun ſingulare.ff.de leg.ſed in caſu iſto ſunt differẽtes ab expreſſis ꝙ dicit patere ſi mutato dominio ſuperuẽit pſona cui ſit furtum cõgruit diffinitio furti qđ nõ eſt mutato ſolo territorio qꝛ tunc nõ ꝯtat vt aliena nec animo tũc lucrãdi ſed vt ſuum quod iã putat lucratuꝫ fuiſſe iꝫ iuſte ex tali ꝯtatione abdicat poſſeſſionẽ a dño qꝛ illã p diderat ⁊ priuatus erat ante ⁊ fur penes ſe hẽbat iõ tũc non vꝫ nouum furtũ cõmittere ſed anterius perſeuerare ⁊ illud cõtinuare. ⁊ rñdet ad.d.l.qui furem qꝛ ibi tractatur de fauore qꝛ de retinendo iuriſditionẽ ſicut dñiuꝫ hic de odio vel de noua obligatione inducẽda. ¶ Adducit ẽt ꝯ bar.l.iij.ff.de furtis adducit ẽt qꝛ in preſcribendo contra actionẽ furti inſpicimus primã ꝯtationẽ ⁊ aliã i nullo attendimus adeo ꝙ ſi aduerſus primã ſit preſcriptũ ẽt ſi poſtea ꝯtatur dño nõ mutato non fit furtũ tex.eſt no. in.l.i.§.nemo.C.de anna.excep.dum tex.ibi dicit non iteratio fabulis ⁊ hãc ptem dicit ſe tenere quã refert tenuiſſe dñm ſuum qui fuit Ricar.de ſaly.ex quo infert ꝙ ſicut parti non cõpetit ex hac noua contractatione noua actio furti ſic nec rei publice illius ciuitatis cõpetit ius puniẽdi illum vt probatur in.d.l.non ſolum.§.quãquã.ff.de in

iiii iur. † vbi actio iniuriarum que non dat immediato nõ dabitur mediato qꝛ ſi non datur vxori ergo nec marito qꝛ vbi nõ cõpetit actio ciuilis parti nec competit accuſatio criminalis ciuitati.l.reſpiciendũ.§.furta.ff.de penis.ideo dicit caueant ſibi iudices maleficiorum. ⁊ refert ſic fuiſſe conſultum per dñm ſuum richardũ ⁊ per Joã.de lig. ⁊ refert dñm ſuum dixiſſe ꝙ tempore quo ipſe fuit padue ita fuit ꝯſultum per collegium paduanuꝫ ꝯtra bar. dicit ẽt ſe cõpilaſſe illud cõſilium richardi.ego neſcio quid velit dicere an fuerit ſcriptor illius cõſilij an ex ſua officina emananerit ⁊ icipit illud ꝯſiliũ. Titius ſubtraxit pecuniã furto in Ciuitate neapolitana ⁊ ꝓ illa maiorẽ ptem expendit in equis deinde venit bononiã cũ pte dictus pecunie fuit dubitatũ vtrũ hic boñ.poſſet de hoc furto corporaliter puniri ⁊ pro pte affirmatiua adducebaſ doctrina bar.cũ rõne ſua ⁊ pp abſentiam ⁊ fugã in loco prime ꝯtationis nõ põt puniri ergo dꝫ poſſe puniri in loco ſcdo per id quod hꝫ in.l.i.C.đ noxa.vbi hꝫ qđ qñ ex prima cõtractatiõe nõ eſt nata actio furti naſcitur ex ſcda. ¶ In ꝯriũ allegantur omnia que ſuperius dicta fuerunt ⁊ plura dicunt ꝙ ꝓſuppoſito ꝙ opi.bar. eſſet vera oporteret ꝯſtare quot nũmi eſſẽt illi qui fuerũt ſubtracti. ¶ Et ex hoc poſſet aſſumi cautella in fauorẽ furis vt rem ſubtractã clã cambiet vel permutet ⁊ idem voluit ſaly. in.l. ſed nec legatarius.ff.de ꝯdi.fur.ſed dñs corteſius de padua in ſuo repertorio in verbo fur.in prin.dicit ꝙ ratione tenuit ꝯ bar.per id ꝙ hꝫ in.l.ij.ff.đ noxa.⁊ in.l.ſi.C. de fur.qꝛ ex quo ſemel natum eſt nõ dꝫ amplius dnſci.aliqui referunt ꝙ Ja.de are.tenuit ꝯtra hãc partẽ quaꝫ tenuit bar.vt poſſit puniri vtrobiqꝫ ⁊ per ꝯñs nõ fuit originaliter opi.bar.ſed fuit Ja.de are.in.d.l.ſi dñiũ. ¶ Paulus de ca.in.d.l.ſed nec legatarius in ſua reportatis ſeqſ opi.bar. ¶ Sed do. floria° doctor bonõieñ.i.d.l.ſi abducta.refert aſſeſſores tenere opi.bar. pro euangelio.ſed vltra dicta alioꝝ nihil allegat eſt dũtaxat merus recitator. ⁊ dicit ꝙ eſt dubium argumẽtale ⁊ ꝙ hic Bononie nunqꝫ cõſuleretur in cã criminali ad offenſã ⁊ ideo nũqꝫ

a ¶ Eadẽ rõ. Ergo vbi eſſet eadem rõ ⁊ caſus ſimilis poſſet ſtatutũ trahi modo đ eo ver ſimilr fuerit cogitatũ ad qđ vide pau.đ ca. ⁊ oẽs doct. i.l. tale.§.ſi.ff. de pac. ꝓ quo facit.l.ſi.c.fine° ff.de condi.ob cauſ.

tenere opi.bar.ſm eum hic Bononie ſi tñ eſt verū de⁹
ſcit dicit tñ ſe audyſſe φ in tuſcia qdā ꝯſuluit ad offenſaz
ſequēdo doctrinā bar. ¶ Sꝫ Rafael fulgo.in.d.l.ſi ab/
ducta ⁊ in.d.l.ſed nec legatarius refert hāc qōnem ꝺ fa
cto ꝯtigiſſe in ciuitate ſeleri ⁊ placuiſſe ꝯſilio illius ciuita
tis vt ipſe ꝯſuleret ⁊ ipſe reſcripſit eis litteras in qbus in
terclūſit conſiliū Jo. ꝺ lig. ſubſcriptū a ſeptē doctoribus
bononiēſib⁹.⁊ arguit do. Rafael pro opi.bar.qꝛ certum
eſt φ delictū habens ꝯtinuationē ⁊ nōdū eſt pfectuꝫ pōt
diuerſis tēporib⁹ cōmitti vt ꝓbatur in.l.inficiando.§.in
fans.ff.de fur.quē tex.inducit hoc modo arguendo de tē
113 pore ad locū † φ argumentū eſt licitū in iur ⁊ vt.l.vniū.
ff.ſi cer.pe.poterit puniri in diuerſis locis ſicut in diuerſis
tēporibus qꝛ ſortit̃ foꝝ vbi deliqt vt in.c.i. de raptori.c.
ſi.ꝗ.eo.⁊ dicit φ iſta opi.bar.ē humana qꝛ intereſt rei pu
blice vt delicta puniant̃ pro quo allegat elegans dictum
Cy.in.l.ij.C.de ſum.tri.dicentis φ vbicūqꝫ quis exercet
hereſim pōt ibi puniri deinde arguit ꝯtra opi.bart.qꝛ ſi
cius opi.eſſet vera ſeqretur φ quis poſſet pro eodē deli/
cto duplici pena puniri puta quidā cōmiſit furtū ferra/
rie vbi imponit̃ pena fuſtigationis ſi furtū eſt paruum ⁊
alibi poterit puniri pena mortis ſi pro illo furto imponi
tur pena mortis φ erit ꝯtra legē inficiādo.§. infans ⁊.l.
q̄uis.ff.de fur.⁊ adducit ēt φ quo ad foꝝ ſortiēdi.debe/
mus inſpicere initiū delicti pro quo adducit tex.in.l.oēꝫ
.ff.de iudicijs ⁊ ibi dum dicit vbicūqꝫ quis obligat̃ ibi ꝯ
bere vr̃ ⁊ certū ē φ ꝑmo furto fur obligat̃ in loco vbi pri
mo cōmittit furtū lꝫ poſtea cōtinuet delictū ⁊ ſic vr̃ φ de
beat puniri in ꝑmo loco ⁊ non in ſcðo loco. ⁊ rñdet ad
d.l.qui furem φ in aliquibus eſt ſimilitudo ⁊ in aliqui/
bus nō ⁊ ſubdit φ illud quod dr̃ φ per delictum ſepius
frequētatū res publica offēdit̃ vꝫ itelligi de re publica ro
manoꝝ.l.cum q vectigal.ff.de ver.ſig ideo ꝯcludit ibi ra
fael φ motus equita.e iuris ciuilis ꝯſuaſit illis a quibus
fuit cōſultus φ ſi pena eſt correſpondens delicto erit ſtā/
dū opi.bar.ſed ſi non erat correſpondēs puta qꝛ pro mo
dicis reb⁹ debebat furcha ſuſpendi φ tunc non ſeruaret̃
opi.bar.⁊ ita rñdet rafael i hoc paſſu quottidiāo. Pō/
dera bene hāc doctrinā qꝛ cōſueuit hic furās vltra valo/
rem.xxx.libraꝝ furcha ſuſpēdi. ¶ Et ex predictis pōt ꝺ
cidi qō que fuit in facto poſita cōi opi.in.c.ſi.de immu.ec
cle.φ illud.c.habeat locū in furto. ¶ † Quidaꝫ cōmiſit
furtū extra limites eccleſie deinde aufugit in eccleſia ap/
portando ſecū rem furtiuā ad eccl'iaꝫ ⁊ ſic eā ibi ꝯtracta
uit an dicat̃ ibi cōmittere nouū furtū ita qō nō gaudeat
immunitate eccleſie ⁊ poſſit extrahi de eccleſia ⁊ ſic ſicut
bar.vult φ mutatione iuriſditionis cōmittit̃ nouū furtū
ita in caſu iſto qꝛ furtū fuit cōmiſſuꝫ in iuriſditiōe ⁊ terri
torio ſeculari ⁊ noua ꝯtractatio fuit fcā i iuriſditiōe ⁊ terri
torio iudicis eccleſiaſtici ⁊ in facto ꝓſupponebat̃ φ ille
fur fuit extractus de eccleſia ⁊ ſuſpenſus ſed ille qui fecit
extrahi dubitauit in foro ꝯſciētie an poterit hoc facere in
re mediante quia de hoc fuit ſibi facta conſcientia a ſuo
confeſſore ita refert celebris vite ⁊ ꝓſtantiſſime doctrine
doc. Jo.de anania archidiaconus modernus bononiē
ſis mihi vt pater ⁊ dñs ſummo honore obſeruandus ita
rettulit i.c.ſi.ꝺ fur.vbi recitauit iſta p viā repertoꝛij ſꝫ nō
fuit auſus aperire viam ferro quis iuſtius dixerit in hac
varietate doc.hec pro certo eſt admiratione dignū appa
rēt.n.rari nātes in gurgite vaſto. Sed ſaly.in.l.i.C.ꝺ no/
115 xalib⁹ q̄rit † quid ſi in nouo territorio facta ſit noua con/
trectatio dñium tñ non eſt mutatū an naſcet̃ noua actio
furti ⁊ ibi poterit puniri de furto.refert hāc q̄ſtionē fuiſſe
de facto ⁊ dicit ſe illi q̄ſtioni rñſurū in.l.ſi abducta.C.de
fur. ¶ Relata eſt antiqua ⁊ moderna iuris prudentia
ſuper hac quottidiana ⁊ eleganti qōne qd ego tenuis ⁊
indigmus in tā fluctuāte pellago fari auſus deus ſupmus
quē humili corde inuoco dignet̃ de ſplendore ſui inclîti
ſpiritus illuminare mētē ⁊ ingeniū nr̃m. ¶ Eſt verum
φ pro tenēda opi.bar.ſumope cōplectēdū ingenio. Naꝫ

Bar.in eꝯneo loco vꝫ in.l.quēadmodū.C.de agri.⁊ cen
116 ſi.li.xi.dicit ex glo.ibi poſita patere † φ licet lex penalis
⁊ odioſa ex ſignificatū proprij nullatenus extendat̃.l.
cū quidā.ff.de lib.⁊ poſth.de pe.di.i.§.pena.tñ vbi exten
ſio tendit ad fauorē rei publice ita debemus eaꝫ extende
re ſicut legē fauorabilē ⁊ ideo dicit cū pertineat ad fauo
rē rei publice puniri maleficia ad hoc vt ꝓuincia quiete
permaneat.l.cōgruit.ff.de offi.preſi.l.ſi lōginꝰ.§.ſi filius
117 .ff.de iudi.† φ pena ſtatuti punientis facientē maleficiū
puniet̃ fieri faciens.l.ſi quis id qō.ff.ꝺ iuſ.o.iu.⁊ ſic ſtatu
tū penale loquēs de faciente extenditur ad mandātē.ex q̄
doctrina ſequit̃ φ lꝫ ſimus in mā penali tñ pena tēdit ad
fauorē rei publice vt malefactor puniatur.ergo ſequit̃ φ
lex loquens de pena furis auferentis rem inuito dño ex/
tendetur ad locū vbi fit noua ꝯtractatio eiuſdem rei ab eo/
dem fure ⁊ per ꝯñs lꝫ non puniatur tāquam nouus con
trectator tñ punietur vt ꝑmus auctor furti ad hoc vt iſte
nouus locus ſeu vbi fit iſta noua ꝯtrectatio qete perma/
neat. ¶ Itē accelerāda eſt mors delinquētiſ.l.qui cedē.
ff.de ſicar.l.qui prouinciarū.C.de fer.l.iij.C.ꝺ epi.audi.
⁊ euitandus eſt circuitus inutilis cle.auditor.de reſcrip/
tis cū ſi. ſed clarum eſt iſtum furem remittendū eſſe ad ꝑ
mum locuꝫ cōmiſſi furti vt in.d.§.ſi quis vero comprehē
ſoꝝ.ergo cōſultius eſt vt puniat̃ in loco in quo repertus
eſt cū re furtiua qꝛ iura oia tendunt ad hoc vt malefici
non viuāt ſuper terrā.c.non eſt crudelis ⁊.c.qui homici/
das.xxiij.q.v.c.vt fame ꝺ ſen.excō.l.ita vulneratus.ff.ad
l.aquil.ergo tenenda eſt opi.bar.qꝛ per illā crimina ha/
bent faciliorē executionē.nihilominus videt̃ φ ꝯtraria
opi.ſit de iure verior ⁊ pro eius enucleatiōe arguo hoc
modo fur dicit̃ ab auferēdo iſtud ꝓbat tex.in.l.i.ff.ꝺ fur.
ſed in nouo territorio iſte fur nihil aufert dño territorij
lꝫ ad illud territoriuꝫ afferat rem furtiuā ergo eſt fur. ⁊
per ꝯñs nō venit puniēdus ibi vt fur.qꝛ ſi te puniſ nec
nomen hēt decreto.xxxiij.q.ij.c.admouere in glo. ¶ Et
118 ſi quiſpiā dixerit † quod nō ꝓcedit argumētū ab ethimo
logia vocabuli qꝛ illud eſt verū qn̄ repugnat diffinitioni
ſed ſi nō repugnaret diffinitiōi validū eſt argumentū ab
ethimologia vocabuli vt plene p bar.in.l.i.ff.de teſta.⁊
i.l.i.ff.de teſtamētaria tutela ⁊ i.l.i.ff.ꝺ acqui.poſ.ſed fur
tū dr̃ ab auferendo nec repugnet diffinitioni ipſius furti
vt patet in.d.l.i.ff.de fur.ergo validū eſt argumentuꝫ ab
ethimologia vocabuli. ¶ Et ſi quiſpiā mihi dixerit vna
⁊ eadē res ſepe ꝯctat̃ de loco ad locū ⁊ ſic ſepe cōmittit̃
furtū vt i.l.quāuis.ff.de fur.ergo nō ſemp dr̃ furtū ab au
ferēdo qꝛ in loco ꝯtrectationis nihil aufert ergo iſta ſtant
ſimul φ dicat̃ furtū ⁊ nō dicat̃ ab auferendo ergo nō ꝓ/
cedit prima argumentatio qꝛ ad hoc facile dari pōt rñ/
ſum lꝫ.n.vna ⁊ eadē res ſepius poſſit ꝯtrectari ⁊ non dicat̃
ſemp ab auferēdo tñ ſaltē dr̃ ab auferendo ex quo ab ip
ſo initio fuit ablata ⁊ per ꝯñs attendit̃ ipſum initiū ⁊ ſi
ſequēs vr̃ ꝯtinuatio iſtud ꝓbat̃ in.d.l.q̄uis.ff.de fur.er/
go vnicū ē furtū ⁊ nō plura ⁊ iō tex.in.d.l.q̄uis dicit φ
lꝫ furtū ſepe cōmittat̃ ꝯtrectādo tñ initiū ſpectatur.ſimile di
cit glo.que reputat̃ ſingularis alie reperiantur ſimiles in.l.
119 minorib⁹.C.de his qui.ve.indig.† φ ſi mulier minor non
petierit tutorē dari filio lꝫ poſtea tempore mortis pupilli
efficiat̃ maior tñ reſtituit̃ in integrū tāquā minor qꝛ attē
dit̃ illud initiū ⁊ iudicio meo iſtud argumentuꝫ ſtringit
opi. Ja.de are.⁊ bar.illā deijcit in ꝓfundū. ¶ Scðo con
tra bar.arguo ſic aliud eſt facere furtū ⁊ aliud eſt ꝯtrectare
reꝫ furtiuā iſte ē caſus formalis in.d.l.q̄uis.ff.ꝺ fur. vbi
dr̃ lꝫ furtū ſepe fiat ꝯtrectando tñ faciēdi furtū ipſe cōſidera
ri vꝫ ⁊ ſic pena refert̃ ad furtū factū ⁊ nō ad nouā ꝯtra/
ctionē ⁊ ſic vr̃ ibi caſus formalis ꝯ doctrinā bar.φ locus
facti furti eſt inſpiciendus quo ad impoſitionē pene ⁊ lo
cus noue ꝯtrectationis. ¶ Et ſi quiſpiā dixerit amice iſta ſi
eſt inuētio tua qꝛ oēs doc.qui tenent ꝯ bar.allegant.d.l.
q̄uis lꝫ ego rñdeo qō nō inducunt ita vt induco ego ⁊ eſt
120 ſecretus leg.† ⁊ virtus legis ꝯſiſtit in inducendo ipſam.l.
vt eſt

vt eſt tex.ſing.in.l.nõ ſolũ.§.qui primipillum.ff. de excu.
tu.ideo induco ego illam legem qꝺ aliud eſt facere furtũ
aliud eſt ꝯtrectare quo ad penã imponendã iõ punit̃ factu
ra furti ⁊ nõ ꝯtractio ⁊ ad iſtud ꝓpoſitũ nemo allegat il
lũ tex.eſt ergo inuentio mea talis inductio. Tertio facit
furtũ ꝓut eſt nomẽ iuris nõ conſiſtit in ſola ꝯtractione ad
locũ qꝛ contractatio ꝯſiſtit in ſola mutatiõe loci ſed non
furtũ iſtud ꝓbat̃ in.l.i.ꝯiuncta.l.Quis.ff.de fur.ergo ſeq
tur qꝺ tunc eſt furtuꝫ qñ res aufert̃ dño inuito ⁊ ex hoc
tollitur qꝺ poſſet apponi furtũ eſt contractatio rei aliene
dño inuito qꝛ dꝫ intelligi non in ſola ꝯtractatione ſed in
ablatione. ¶ Quarto adduco in arg.c.ſicut dig.de pnc.
111 de homici. vbi dr̃ † ꝙ delictũ dr̃ maius reſpectu loci ⁊ tẽ
poris tñ vnũ delictũ eſt modo ſi fur cõmittit hic furtũ ⁊
cum re furtiua tranſit in alienum territoriũ licꝫ aggrauet̃
delictũ ex noua ꝯtractione tñ eſt vnũ furtũ ſed in noua cõ
tractatione nõ eſt furtũ ergo ſequit̃ qꝺ eſt furtũ vbi pͥmo
loco fuit factũ ⁊ per ꝯñs ibi dꝫ puniri. ¶ Quinto facit
tunc ex noua ꝯtractatiõe naſcit̃ actio furti qñ ab initio ñ
eſt nata actio furti ita ꝓbat̃ in.l.iij.ff.rerum amotaꝝ ⁊ i
l.ſi quis vxori.§.ſi quis iurauerit ⁊.l.ſui.ff.ꝺ fur. ⁊.l.i.C.
de noxa.ſed certũ eſt in caſu Bar.natã eẽ furti actionem
ex furto cõmiſſo in pͥmo loco ergo ſeqt̃ ꝙ ex cõtractatio
ne facta cũ re furtiua in ſcꝺo loco nõ naſcit̃ actio furti.nõ
ob.ſi allegetur.d.l.ſi dñiuꝫ vbi ex aſſidua ꝯtractatiõe na
ſcit̃ actio furti ſi ꝯtingat mutationẽ dñij nã ibi heres bo
noꝝ poſſeſſor legatari⁹ ⁊ pater adoptiuus habent duas
actiones furti pro eadem re vnã pro ꝯtractatione facta i
vita defuncti aliã pro ea que facta eſt poſtq̃ꝫ ad eũ per
uenit dñium illius rei ſubtracte qꝛ rñdeo iſtud ideo ẽ qꝛ
heres repreſentat pſonã teſtatoris.Et eſt vna ⁊ eadeꝫ in
portione hereditaria in auc.de inſ.iuſ.a moriente preſti
to ⁊ no.in.c.ſignificauit de reſcriptis.licet ergo mutetur
dñium tñ iſta mutatio verſatur circa eũ qui eſt idem cuꝫ
vero dño ipſius rei ſubtracte ⁊ qui hꝫ cãm ab iſto vero
dño ſꝫ iſtud nõ vendicat ſibi locũ in dño territorij q non
hꝫ cauſam a dño rei furte ſubtracte quo caſu nõ loquit̃.d.
l.ſi dñium imo plus dico qꝺ.d.l.ſi dñium dicit ꝙ dño fur
ti dat̃ actio furti ſi dñium eſt mutatũ Sed ille dr̃ dñs fur
ti cui furtũ factũ fuit vt probat̃ in.d.l.Quis.ff. de furtis i
ver.furti faciẽdi ſed dominus territorij non eſt dominus
furti ergo ſibi nõ cõpetit actio furti. ¶ Et ſi dicat̃ furtũ
nõ fuit factũ legatario nec heredi nec bonoꝝ poſſeſſori ⁊
tñ qꝛ ex poſt facto acquirit dñiuꝫ cõpetit ſibi actio ex no
ua ꝯtractatiõe.qꝛ reſpondeo illud ꝓcedere ex quo habet
cauſaꝫ a dño furti ⁊ repreſentat ipſum dñm furti ⁊ ideo
hr̃ perinde ac ſi ſibi fuiſſet factum furtũ qꝛ trahit̃ illa no
ua ꝯtractatio ad primã ⁊ veterem cõtractationẽ rei ſub
tracte ſed nõ eſt ſic in dño territorij qꝛ nõ eſt dñs rei ſub
late ergo ſibi nõ cõpetit actio furti quod ſic demõſtro ad
oculus furti actio datur dño furti per nouã cõtractatio
nem vt eſt caſus in.d.l.ſi dñium.ſed per nouaꝫ ꝯtractatio
nẽ in alieno territorio dñs territorij nõ eſt dñs furti qꝛ vt
dictuꝫ eſt furtum dr̃ ab auferendo ſed nihil aufertur dño
territorij ergo dñs territorij non dr̃ dñs furti ⁊ per ꝯñs
non competit ſibi actio furti. ¶ Nec ob.d.l.qui furere q̃
eſt fundamentum bar.ibi.n.dr̃ ꝙ furioſus retinet magi
ſtratum ſicut retinet dñium rei ſue ſed illud dr̃ ſuuꝫ cuius
dñium hꝫ.l.ij.§.in locũ.ff.de relig. ⁊ ſump.fu. ⁊ plus etiã
tex.ibi vtitur verbo retineri. Nã aliud eſt retinere ⁊ aliꝺ
eſt rẽ nouam acquirere vt ꝓbat̃ in.c.ſignificauit.J.ꝺ teſti.
ergo non refert ad nouam acquiſitionẽ vt voluit Jo. de
lig.in cõſilio ſuo all'.ſuperius.ergo ſequit̃ qꝺ non probat
dictum bar.qꝛ nõ dicitur dñs territorij retinere illud qꝺ
nũquã fuit ſuum ergo.d.l.qui furere non ꝓbat doctrinaꝫ
bar. ⁊ eſt ponderandũ dictũ bar.in.d.l.ſi dñium qꝛ dicit
ꝙ cõmunis opinio eſt in ꝯtrium ergo ſi cõmunis opi. eſt
in ꝯtrium eſſet iudicandũ ſm cõeꝫ opi.vt in.l.i.in ver.cre
brior apꝺ veteres opi.ff.de offi.q̃ſtoꝛ.in.c.candicis.xviij.
di.cum ſi.ergo aſſeſſores iudicant ꝯtra cõem opi.niſi di
cerẽs ꝙ vſqꝫ ad tempora bar.doc.cõiter tenuerunt cõtra
riuꝫ ſꝫ vt ex ſuperioribus dictis appet moderna iuris pru
dentia cõiter tenet ꝯtra bar. ¶ Sexto facit ꝯ Bar. tunc
mutatione dñij cõmittitur nouũ furtũ noua ꝯtactio ſecu
ta ⁊ nouo dño cõpetit actio furti qñ renouat̃ itereſſe qꝛ
aliud intereſſe fuit in pſona pͥmi dñi ⁊ aliud intereſſe fuit
in pſona ſcꝺi dñi que ratio ceſſat cũ locus mutat̃ ⁊ non
dñiũ qꝛ itereſſe nũq̃ꝫ renouat̃ circa rẽ ſubtractã ⁊ ex hoc
poſſet tũc ẽt dari alia doctrina quã ſupiuſ a me data fuit
ad.d.l.ſi dñium.vt dicamus qꝺ tũ datur noua actio furti
nouo dño vt eſt heres bonoꝝ poſſeſſor legatarius ⁊ ſimi
les qꝛ introducit̃ nouũ intereſſe nõ dño ſed cũ dño terri
torij nunq̃ꝫ habuit intereſſe circa rem furto ſubtractã er
go ſibi non cõpetit actio furti ⁊ ꝓbat̃ iſtud aſſumptũ in
l.ſi is qui rem.ff.ꝺ fur.vbi ad hoc vt competat actio furti
nouo dño opus eſt quod renouet̃ intereſſe ipſi dño ⁊ ad
hoc adduco ang.in.d.l.ſi is qui rem.vbi ita inducit illuꝫ
tex.ꝯtra bar. ¶ Septimo adduco rõnẽ iudicio meo in
conuincibilem ille põt agere furti cuius intereſt rem non
ſurripi ⁊ opꝫ ꝙ interſit rõne alicuius iuſ.real'.iſte eſt ca
ſus in.l.cuius intereſt cũ.ll.ſeq.ff.ꝺ fur.ſed dñs territorij
non hꝫ intereſſe rõe iuriſ realis ad rem furtiuaꝫ apporta
tam in ſuo territorio ergo ſibi nõ cõpetit actio furti lꝫ er
go dñs territorij hẽat intereſſe quo ad perſonã ipſius fu
ris vt purget ꝓuinciam prauis hominibus vt.l.cõgruit.
ff.de offi.pſi.tñ nõ hꝫ intereſſe ad ipſam rẽ ſubtractam
rõne iuris realis ergo nõ põt agere furti ſi vult expellere
fureꝫ de prouincia ſua qꝺ põt ad purgãduꝫ eã prauis ho
minibus. ¶ Octauo facit aſſidua ꝯtractione non cõmit
titur nouũ furtũ lꝫ rei qualitas mutetur tex.eſt in.l.inſi
ciando.§.infans.ff.de furtis ex quo ſequit̃ ꝙ nõ cõmittit̃
furtũ apportando reꝫ furtiuã ad aliud territoriũ. ¶ Et
ſi quiſpiã dixerit quod imo.in.d.§.iſans vr̃ caſus pro di
cta bar.quẽ ad hoc allegauit Fran.de albergottis ⁊ põt
112 induci ille tex.hoc modo ibi.n.dr̃ † ꝙ ſi quis furatur in
fantulũ qui poſtea efficitur adoleſcens ꝙ põt puniri fur
vt fur adoloſcentis ſed vnũ furtũ eſt qꝛ cõtinuatio furti ñ
dꝫ afferre meliorẽ ꝯditionẽ furi.mõ ſi reſpectu adueniẽtiſ
temporiſ punitur fur qꝛ adueniẽte nouo tp̃e punit̃ fur re
ſpectu noui tẽporis ergo eodẽ modo adueniẽte nouo lo
co dꝫ fur puniri rõne noui loci.de loco.n.ad tp̃s validum
eſt arg.l.vinum.ff.ſi cer.pe. ⁊ ita poſſet induci ille tex.pro
opi.bar.qꝛ ad hoc rñdeo ꝙ ſi recte ponderetur ille tex.ẽ
ꝯtra bar.qꝛ ideo ibi punit̃ vt fur adoleſcentis qꝛ vnicum
furtũ reputat̃ ⁊ pro vnico furto punit̃ ⁊ ideo capitur vi
deterior ipſi furi.facit in argu.l.actione.§.itẽ qui ſocieta
tẽ.ff.pro ſocio. ⁊.c.ij.ꝺ ꝯfeſ.in.vi. ⁊ ꝙ voluit bar.in.l.i.C.
113 de digni.li.xij.vbi dicit † ꝙ ſi quis propter facinora ſua p
dit nobilitatẽ ex diſpoſitione ſtatuti qꝺ intelligit̃ quo ad
a honores* ſed quo ad onera reputat̃ nobilis ⁊ ſic capit̃
vis ſibi deterior ita in caſu.d.§.infans cũ fur pro vno fur
to puniat̃ attendit̃ tp̃s punibilius. ¶ Si ergo vnicũ fur
tũ ⁊ vtrũqꝫ tp̃s ẽ punibile attẽdet̃ illud qꝺ eſt punibili⁹ ſꝫ
ĩ caſu bar.nõ ẽ vterqꝫ loc⁹ punibilis qꝛ punibilis ẽ pͥmus
locus facti furti ſed ſecundus locus ꝯtactionis nõ eſt pu
nibilis.vt ex ſupradictis liquide apparet ergo attẽdit̃ lo
cus punibilis ⁊ per ꝯñs ille tex.nõ põt adduci ad probã
dã doctrinã bar.Et ſi dareſ audacia verbis dicerẽ Fran.
de albergotis non bene induxiſſe illũ tex.nõ tñ vidi ſcrip
ta ſua vt viderẽ q̃liter induxerit. ¶ Et ſi mihi dicat̃ con
tinuatio furti nõ dꝫ afferre meliorẽ ꝯditioneꝫ furti vt in
d.§.inſans.qꝛ rñdeo poſito.n. ꝙ nõ cõpetat actio furti ĩ
loco retractationis nõ pp hoc ꝯditio furis efficit̃ melior
qꝛ non releuat̃ a pẽa cũ poſſit remitti ad locũ cõmiſſi cri
minis vt.d.§.ſi qs de cõphenſoꝝ. ¶ Nono faciat vbicũ
qꝫ fur diuerſis tẽporib⁹ idẽ furtum cõtinuet dũtaxat ſe
mel furti agi põt ꝯtra eum ⁊ ſemel puniri dꝫ.ita probat̃
in.d.l.inficiando.§.inſans.ff.de fur.ergo ſequit̃ qꝺ ſi cõti
nuat idem furtuꝫ in diuerſis territorijs ſemel dũtaxat dꝫ
puniri ſꝫ in loco continuationis nõ cõmittit furtuꝫ qꝛ ibi

¶ honores. Adde paul.de ca.ꝯſi.cxcvi.in doui.pon.i ſin gul. ſuis ff. inſauus.verſ. ẽro nũqd vbi de hoc late.

nihil aufert ergo punietur in loco cõmiſſi criminis qꝛ ibi
furtum fecit. ℂ Et ſi quiſpiã opponit ꝙ in tempore con
tinuatio nihil aufert ⁊ tñ pro illo tempore punitur vt in
d.§.inſuper ſicut ergo punitur in tempore ꝯtinuato ita er
go puniet̃ in loco cõtinuato qꝛ ad hec reſpondeo ꝙ ideo
punitur illo tpe qꝛ furtum idem durat licet qualificatuꝫ
⁊ quolibet tpe punibile ſed in diuerſo loco nõ continuat̃
idem furtum vtroqꝫ loco punibile. ergo nec ob. cum dr̃
qḋ ſequendo opi.bar.fur punietur qꝛ non ſequit̃ ergo nõ
punietur tenendo cõtra opi.bar.poterit.n.remitti ad lo
cum cõmiſſi furti vt dignas luat penas. Nec ob.cum dr̃
ꝙ lex penalis delinquenti eſt fauorabilis rei publice ⁊ ẽ
extendenda de ꝓprio ſignifi.ad improprium vt dixit bar.
in.d.l.quẽadmodũ.C.de agri.⁊ cenſi.li.xi.qꝛ ad hoc di
co ꝙ poſito ꝙ lex ſit fauorabilis tñ ſi apponit penã cenſe
tur odioſa ⁊ ideo nõ extendenda Ita probatur in auc.ꝺ
nos alie.§.qꝛ vero.ita pulchre dixit Bal.in.l.illud.C.de
ſa.ſan.eccle.ſed in caſu nr̃o non eſt opus hac extenſiõe ex
quo vnicũ eſt furtum ⁊ nõ plura. ℂ Nec ob.cum ſupe
rius dicebam ꝙ euitandus erat circuitus inutilis quia
hic non eſt inutilis circuitus imo ad maiorem terrorem re
mittetur puniendus ad locũ furti cõmiſſi per id quod hr̃
in.d.§.ſi quis vero cõprehenſorum. ℂ Nec ob. cuꝫ bar.
dicebat ꝙ ſicut mutatione dñij noua naſcit̃ actio furti no
uo dño vt.d.l.ſi dominiũ ita mutatione territorij ⁊ iuriſ
ditionis noua naſcitur actio furti ad publicam vindictã
qꝛ iſta ſimilitudo nõ ẽ vã ex eo qꝛ naſcit̃ nouo dño actio
furti rõne iuris realis vt.d.l.ſi is q rem.ff.ꝺ fur.ſed nouo
dño rõne iuriſditionis non naſcit̃ noua actio furti rõe iu
ris realis qꝛ nihil aufertur ab eo ergo ſibi non competit
actio furti ad vindictam ⁊ cum dicit ꝙ magiſtratus re
tinetur a furioſo ſicut retinetur dñium.rñdeo non tñ acq
ritur ſibi dominium rei furtiue ſed nouo dño acquirit̃ do
minium rõe noui intereſſe vt in.d.l.ſi dñiuꝫ. ℂ Nec ob.
cum dicit do.anto.in.c.i.de raptori.ꝙ in vtroqꝫ loco con
tractando leditur vtraqꝫ res publica qꝛ reſpondeo verũ
eſſe quod in primo loco facti furti leditur res publica qꝛ
ibi committitur furtum ſed in ſecundo loco nõ ſit furtuꝫ ex
delatione rei furtiue vt dictum eſt ergo non leditur res pu
blica illa cum ibi non delinquat. ℂ Nec obſtat cum di
cebat ibi bal.in.d.l.ſi abducta qḋ ſatis eſt equitati cõſo
num ꝙ vbi fur deprehendit̃ cum re furtiua ibi puniatur
ergo ſcirem libenter in quo conſiſtat ſua equitas vt quis
puniatur ibi vbi nõ deliquit imo videtur quedaꝫ doctri
na impia non.n.eſt abſurdum ꝙ vnus in vno territorio
ſit criminoſus.facinoroſus ⁊ in alio territorio canonice
viuat ⁊ honoret̃ vt eſt text.multum ſing.in.l.ij.§.poſtea.
ff.de ori.iur.vbi banniti de vna patria honorant̃ in alia
patria. ℂ Nec etiã ob.ꝙ dixit bal.in.d.l.ſi abducta ꝙ
apportando rẽ furtiuã ad aliũ territoriũ vꝫ prorogare iu
riſditionẽ iudicis illius territorij.qꝛ ſua honorificẽtia ſal
ua non bene dixit nã in ꝓrogatiõe requirit̃ ꝙ prorogãs
ſubijciat ſe ⁊ ꝯſentiat iſta duo verba copulatiue apponit
iuriſlator in.l.i.ff.de iudic.ꝙ licet ergo fur apportet rem
furtiuam ad aliud territoriũ nõ pp hoc ſe ſubijcit nec cõ
ſentit ⁊ adduco.l.ſi conuenerit.ff.de iur.o.iud.in ver.adea
tur vbi requiritur ꝙ ꝓrogans adeat iudicem in tribuna
li licet ergo fur apportet rẽ furtiuam in alio territorio ſi
pp hoc dicitur adire ipſum iudicẽ in iudicio alioquin ſe
queretur ꝙ ſi forenſis veniret ad hanc ciuitatẽ cum reb⁹
ſuis ꝙ ex hoc ſolo videretur prorogaſſe iuriſditionẽ po
teſtatis ꝙ nõ eſt dicendũ cũ lex requirat ꝙ ſubijciat ſe ⁊
conſentiat. ℂ Nec ob.cũ dixit bal.in.c.i.§. vel furtuꝫ de
pa.iura.fir.ꝙ ideo poterit dñs territorij punire furem re
pertum cũ furto in ſuo territorio quia debet purgare ſuã
prouinciam prauis hominibus qꝛ reſpondeo ſatis pur
gat ſuam prouinciam ſi non acceptat illum vt crimino
ſum in ſuo territorio vnde non eſt neceſſe vt pp hoc cum
puniat ⁊ adduco quod voluit bal.in.c.i.de for.fidelita.
vbi dicit qḋ dominus terre non põt expellere honeſtos

mercatores de territorio ſuo bene põt non acceptare eos
in ſuo territorio ſed poſtquã acceptati ſunt non põt eos
expellere ciuitas.n.replenda eſt diuerſis hominũ turbis
vt ẽ tex.ſing.in auc.de q̃ſtore in pn̄.ſꝫ facinoroſos bñ põt
expellere vt in auc.ꝺ leno.§.ſi.⁊ p ꝯñs poſit iſtũ furẽ non
acceptare in ſuo territorio. Nõ ob.cũ dixit bal.in.l.con
ctoꝛ ꝓpoſs qḋ vnū delictũ hꝫ plures iudices allat.l.ij. C.ꝺ
ſportulis.ꝙ illud ꝓcedit qñ illi plures iudices officij ſũt
ar.l.ſiqs in hꝫ genus.C.ꝺ epi.⁊ cle.⁊ i vno territorio plu
res iudices offendunt̃ ſꝫ iſte fur nõ offendit niſi iudicẽ lo
ci in quo furtũ cõmiſit ergo ⁊c. Nec ob.cũ dixit bal.i.d.
l.ſed nec legatarius de ꝯditiõe furtiua.ꝙ de dominio lici
ta eſt argumẽtatio ad iuriſditionẽ ⁊ remittit ad Jac. de
are.in.d.l.ſi dñium quaſi velit ꝙ originalr̃ fuit opi. Ja.
de are.⁊ nõ bar.qꝛ ad hãc argumentationẽ clara ẽ dera
riſio ex conſilio Jo.ꝺ lig.vt ſupius dcm̃ eſt. ℂ Nec.ob.
cũ dixit idẽ bal.in.l.vnica.C.ꝺ ꝯfeſ.qḋ opi.bar.ẽ equa.⁊
nãlis imo dicas ꝙ eſt impia applaudens vulgarib⁹ qui
125 gaudent ſparſione ſanguinis humani †videmus.n.iſtos
vulgares plebeos ſollicitos ad videdũ homines decapi
tari ⁊ ſuſpẽdi. ℂ Nec ob.cũ dicebat ang.in.d.l.ſi dñiuꝫ
qḋ Bononie de rigore iuris reprobat̃ opi.Bar.q̃ſi velit
dicere illã ꝓcedere de eqtate imo eſt peſſima iniqtas ſeq
opi.bar.fuit eũ Bar.ſepenumero iudex maleficiorũ ⁊ in
ſuis iuuẽtutib⁹ annis hẽbat illas rigoroſas ⁊ pẽales opi
niones q̃uis nos dimiſit in etate grãdiori iuxta illud qḋ
noua teſta capit inueterata ſapit. ℂ Nec ob. cum dicit
ang.ꝙ fauore publice vtilitatis approbat̃ opi.bar.quia
ſalua ſua pace nullus eſt fauor rei publice vt quis puni a
tur in loco vbi non deliquit imo fauor publicus eſſet vt
remittetur ad locũ delicti vt.d.§.ſi quis vero comprehen
ſorum. ℂ Item ſpeciale eſt in vagabundo vt puniat̃ in
loco in quo non deliquit vt ſuperius plene dictũ eſt ergo
in contrarium eſt ius cõmune.l. quod vero.l. ius ſingu
lare.ff.de legi. ℂ Nec ob.cum dicit ang.quod iudex de
beret curare quod fur purget ſuam iuriſditionẽ ⁊ ſic vi
detur ſentire ang.contrarium eius quod voluit Bal.in
d.l.ſi abducta inquãtũ dixit ꝙ videt̃ prorogare appor
tando rem in alieno territorio. ℂ Item iſtud conſilium
ang.iudicio meo eſt prauum vt quis puniat̃ in loco vbi
non deliquit ⁊ a iudice non ſuo ⁊ a iudice alterius terri
torij eſt prauuꝫ pro certo ad retribuendũ Ang. pro iſto
conſilio deberet eſſe pena magna ⁊ allego ſimile qḋ vo
luit Bal.in.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aqui.vbi dixit ꝺ qua
daꝫ aduocato dante prauũ conſiliũ qḋ premiũ ei⁹ debat
eẽ laqueus ad eum ſuſpendendum. Et etiã eſt prauū cau
tela ang.vt inquirat iudex contra iſtum fureꝫ vt vagabũ
dum cũ vagabũdus nõ ſit ẽt ideo cautella ſua eſt ad tru
cidandũ homines. ℂ Nec ob.cũ arguebat Raphe.ful
go.de dicto Cyn.in.l.ij.C.de ſum.tri.ꝙ hereticus poteſt
vbiqꝫ puniri qꝛ illud eſt ſpeciale odio heretice prauita
tis ⁊ fauore fidei ſicut alia multa ſpecialia ſunt fauore fi
dei.c.in fidei fauoreꝫ de hereticis.li.vi.⁊ quia ſemper of
fenſus eſt preſens offenditur.n.deus qui vbiqꝫ eſt⁹ iuxta
illud ſi deſcẽdero in infernuꝫ ad es. ℂ Nec ob. cum
dicebat̃ qḋ fur cum re furtiua fugerat ad eccleſiã qḋ fuit
extractus ab eccleſia ⁊ ſuſpenſus qꝛ pro certo iniuſte fuerat
extractus nec potuit ſuſpendi nõ.n.in eccleſia fecerat fur
tum per predicta. ℂ Nec obſtat cum dicit Raphael.qḋ
motus equitate iuris ciuilis conſuluit quod ſi pena erat
correſpondens furto in territorio contractationis quod
potuit ibi puniri qꝛ ſalua pace ſua dixeri imo equitas iu
ris ciuilis eſt vt ibi nõ puniat̃ ex quo ibi non delıqt maxi
me hodie qꝛ nos videm⁹ ſtatuta diſpõere ꝓ paruo furto
homines furcha ſuſpẽdi. ℂ Decimo adduco tex. huius
126 .c.poſtulaſti inquãtũ dicit qḋ † epõ in cui⁹ dioceſi delictũ
cõmiſſum ẽ punit delinqntẽ vt ita dicimus in ꝓpoſito debꝫ
punire furem iudex furti ꝯmiſſi. ℂ Vltimo adduco tex.
in.c.i.ꝺ raptoꝛ.vbi dr̃ qḋ vbi delinqns facit rapinã p iu
dicem illius dioceſis dꝫ excõmunicari.ergo nõ poterit ex
cõmunicari

a ℂ Vbiqꝫ eſt. Adde tex.not. i auc.quib. mo. natu.effi. legit i. ⁊ bal. in tra cta.ſcẜma. qḋ intelligẽ poten tialr̃. vt hꝫ dic cret me⁹ i.dſſ. ſen.in mã ꝺ ſa cra.ad qḋ ẽt vi de philo. viiſ. phi.pu.metha. ij.de gene.⁊ in libris methau rorũ.p q ẽt vi de macrobiuꝫ ponetẽ ridicu lũ cuiuſdã phi loſophi diffini tionẽ aſſerẽtis deũ eẽ punctũ. cuius circum ferentia vbiqꝫ eſt. ⁊ vide do. car.i cle.i.§.ꝭ eſt de relig. ⁊ vene.ſancto.

cōmunicari ꝑ iudicē loci ad quē fur apportauit rē furti uā. ẜ ſeqꝫ ꝙ ibi nō poterit ꝯdēnari nec puniri ꝑ certo ille tex. ſic iductus ꝯfundit opi. bar. ⁊ ꝑ ꝯñs bar. nō bñ dixit Et pōdera ſi adduci poſſet illō qd̄ refert Jo. an. ī addit. ſpe. in rub. de fur. vbi q̄rit q̄dā ſecit duo furta in duabꝰ ciuitatibus ſine pena tertium furtū ſecit in tertia ciuitate ⁊ ibi captus eſt ⁊ cōuictus vel confeſſus d̄ alijs furtis ſit dubium an debeat puniri vt famoſus per. l. capitaneum. §. famoſos. ff. de pe. ⁊ videt̄ quod non ied ferocos raptores eos furcis ſuſpendūt ⁊ quod voluit Bart. in. l. ſi cui §. ſacrilegiū. ff. de accuſ. Bal. ⁊ alij ⁊ anc. ſed nouo iure C. de ſerui. fugit. vt dicamus quod ſi fur veniat cū re furtiua ad aliud territorium ⁊ ibi faciat furtū ēt paruū ꝙ iſto caſu ꝓcedat doctrina Bar. ¶ Pōdera ēt ſi dici poſſet ꝙ illud territoriū ad ꝙ fur venit cū re furtiua eſſet tale ad ꝙ frequenter accedet ēt fures cū rebꝰ furtiuis vt propter illam frequētiam aggrauet̄ delictū ⁊ poterit ibi puniri ⁊ ita ꝓcedat doctrina Bar. arg. l. iij. C. de epi. audientia. ¶ Pondera ēt ſi poſſet ſaluari opin. Bar. eo caſu quo fur ſubtraxiſſet rē aliquā celebrem ⁊ precioſam q̄ derrabitur ſolemnitati legū ꝓpter arduitatē rei argumēto. c. per venerabilē. §. rōnibus infra qui filij ſint leg. ⁊ ita cōcludo ſuper hoc quottidiano ⁊ indubitabili paſſu. Si quid boni dixim⁹ deniꝰ gloriā ſupremo ꝓn cipi deo. Si autem male errauimus vt peccator ⁊ homo teſte propheta omnis homo mendax. ¶ Ultimo q̄rit hic domi. Pe. in. viij. q. de q̄ōne diſputata primo per
127 Nico. de matte. alij attribuūt Richardo malūbre † conſtitutio popularis iubet bona hereticorum diuidi in treſ partes vna ſit dominij epiſcopalis alia ſit officialiū inquiſitoris. Tertia ſit in ſubſidium terre ſancte. ¶ Modo quidam oriundus Bononie habens ibi poſſeſſiones ⁊ bona padue vbi domicilium habebat ⁊ morabat̄ fuit inquiſitum contra eum de heretica prauitate per inq̄ſitores paduanos ⁊ finaliter fuit condemnatus de hereſi dubitatio fuit non mediocris an bona ſita Bononie applicarentur camere bononienſi an camere paduane. Et arguit primo per quinqꝫ media quod debeāt applicari camere Bononienſi deinde arguit in cōtrarium per quinque alia media quod imo debeant applicari camere paduane. Jo. cal. diſputat hanc queſtionem ⁊ tenuit cōtrarium eius quod voluit Nicholaus de mattare. ¶ Ego ſuperioribus annis vidi iſtam q̄ōnem verſari hic Bononie quidam preſtans vir Ferrarienſis fuit accuſatus de crimine leſe maieſtatis principis ſui preſupponebat̄ confeſſum fuiſſe crimen illud tādem repertus ſtrangulatus eſt in carcere fuit lata ſententia contra hominem mortuum de crimine leſe maieſtatis ſui principis habebat bona ferrarie ⁊ etiam hēbat hic bononie fuit dubitatum vt bona que erant hic Bononie ꝯfiſcarent̄ camere Bononienſi. Ego conſului quod ſic. ⁊ ita fuit iudicatum longum eſſet diſcutere hanc q̄ōnem ſufficiant pro nūc remiſſiones. vide Jo. andr. in addi. Specu. in ti. de accuſa. §. ſequitur in. ix. col. in magna additione que incipit felicis Nico. de mattarel. q̄ incipit. vbi ad plenū refert illā q̄ōnem Jo. and. ⁊ ēt tetigit idem Jo. an. in. c. cum ſecundū leges de hereti. in. vi. Et tetigit Bar. in. l. cunctos populos. C. de ſum. trini. ⁊ fide catho. ad fi. vbi ſequēdo guil. de cunio longe aliter loquitur quā Nicola. de mattarel. Jo. an. ⁊ ſequaces ⁊ docto. Guil. ⁊ Bar. ſequit̄ Bal. in d. l. cunctos populos vbi tenet ꝙ applicent̄ fiſco in loco vbi bona ſita ſunt ⁊ idem voluit idē Bald. in. l. ex facto de here. inſti. ⁊ ſequitur ibi Joā. de imol. ⁊ idem voluit Bal. in. l. iuris peritos. §. i. ff. de excu. tut. idem voluit domi. Anto. hic qui allegat guil. de cu. Idē tenuit Jo. de lignano in. c. cū ſecundū de here. in. vi. idē voluit ibi petr. de anch. qui idē ſequit̄ in repeti. c. i. de cōſti. in. xij. q. principali vbi refert Jo. cal. dicēt̄ ꝯ diſputationē nico. de mattarellis ⁊ refert dicta per ſe in hac reſponſione. ⁊ idē voluit in repeti. c. ea que de reg. iur. li. vi. in. xxi. q. ⁊ q̄ voluit Bal. in. l. ij. C. ad. l. iuliā de vi publica. ⁊ q̄ voluit Alber. de roſa. in ſuo ſolemni tractatu ꝯ rumrent. ¶ Poſtremo induxit hāc litterā ab antiquis inſertam hic dicit̄ ꝙ eꝑs beneficij exequitur ſniam latā ab epiſcopo de acti.
128 † an epiſcopus exequatur ſniam latā per iudicē laycum in cauſa recōuentionis ꝯ clericum ⁊ dicit quod ſic. ⁊ do. Car. di. remittit ſe ad dicenda in. c. i. de mutu. peti. de quo dicendū vt ibi ⁊ per iſta ſit finis huius cōmenti. Supremo Deo ſit gloria ⁊ imperiū laus deo. Andreas Barba.

X parte. b.

Miſerabilis ꝑſona poteſt laycum interdicto vnde vi cōuenire coram eccleſiaſtico iudice ēt ſi rea ſit ſecularis. h. d. Et eſt po. c. ex pre de ſi. iſtr. ⁊ diuidit̄. ꝑmo ponit̄ q̄ ſecūdo iudicij inſtructio ibi mandamus ¶ Primo ſubdit̄ primo cauſe cōmiſſio ⁊ rei citatio ſcd̄a ibi dictus rei exceptio ⁊ actoris replicatio. Tertio ibi idē quoqꝫ alia rei exceptio ⁊ actoris ad illā replicatio. ¶ No. ibi. quōdā anglie regine argūm. ꝑ ⁊ ꝯ † ꝙ ꝑ mortē mariti extinguit̄ dignitas vxoris ſibi cōpetētis ex radijs ⁊ coruſcatione mariti hoc appet q̄ in ꝑncipio apponit̄ illud ꝟbum quōdā q̄ vr̄ remouere q̄litatē de p̄ñti ſꝫ in ꝯrium facit iſte tex. q in duobꝰ locis appellat eā reginā ſine illo verbo quōdā †. Nā dictio quondam pōt iportare tria tp̄a ſicut dictio olim ⁊ dictō dudū vt notat̄ in. c. cum olim de offic. delega. ⁊ hic ⁊ in glo. finali ⁊ bar. in. l. i. §. hoc ait edictū. ff. de op. no. nū. dicit ſe ſubſtinuiſſe inſtrumētū in quo dicebat̄ titius olim martinus ⁊ martinus iam viuebat q̄ dictio olim iportat ēt tp̄s p̄ñs vt notat̄ in. d. c. cum olim ⁊ no. in ſpec. de inſtrumē. edi. §. reſtat. ad finē ita hic reſidet do. Abb. non tñ clare aperit q̄d remēdū ſit. ſed do. ant. hic colligit mulierē morte viri perdere dignitatē quā hꝫ ex radijs mariti vñ nō vr̄ regina oli vxor regis. l. auguſte. ff. de leg. ij. ad hoc alle. c. cū ꝯ. de pigno. deinde refert glo. dicere ꝙ mulier retinet dignitatē a ꝑmo viro donec alteri nupſerit alle. glo. in cle. ne romani de elec. in ꝟſi. vacare ⁊ remittit ſe ad gl. ſi. hic ibi ꝟo dicit ꝙ retinet ꝑorē dignitatē donec plebeo ſit iūcta. l. filij. §. vidua. ff. ad munic. ⁊ lꝫ hic dicat̄ quōdā tñ nō negat̄ de p̄ñti p. l. nec ēprio ⁊ refert bar. dicere i. d. l. ſi. l. ij. §. vidua ꝙ vidua retinet domiciliū viri donec alteri ſit nupta. l. ſi. C. de bo. mater. no. in. l. i. §. exactio. C. de rei vx. act. ꝙ putat vex. d. ant. niſi actualiter tráſtulerit domiciliū ad aliū locū ⁊ ita reſidet hic. d. ant. ¶ Ego limito niſi vidua ihoneſte viueret q̄ tūc n̄ gauderet dignitate quōdā mariti vñ belliſſime dicebat bar. i. l. hiſ ſolis. C. de reuo. do. ꝙ oēs pene iducte ꝯ ſcd̄o nubētes habēt locū i vidua ihoneſte viuēte ⁊ eodē mō lito niſi aliq̄d eēt iductū ꝯ vxorē i odiū mariti q̄ tūc mortuo marito expirauit illa prohibitio odioſa contra vxorem. ponitꝰ exemplum † ſtatuto cauetur ꝙ marito effecto rebelli nō poſſit eius vxor ſtare in ciuitate ꝙ nihilominus mortuo marito rebello ceſſabit illud odium contra vxorē ⁊ ideo poterit vxor redire ad ciuitatem ⁊ ibi manere ita dixit bar. in. l. titia. §. vſuras. ff. d̄ le. ij. Ange. i. l. cui cor. ff. d̄ poſtu. bal. i. l. i. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ i. l. filiū diffinim⁹. ff. de his q ſūt ſui vel alie. iur. ⁊ ꝙ ipſe voluit i. l. volūtas ⁊ i. l. cū acutiſſimi. C. de fideicōmiſ. Itē pōdera q̄ forte iſta cōiſ doctrina doctoꝝ laborat morbo nā ꝓpriū ⁊ nāle ſignificatū huius dictiōis quōdā eſt iportare ꝓteritū ⁊ q̄litatē de ꝓterito ⁊ denegare q̄litatē de p̄ñti iuxta illō bellator Karol⁹ quōdā ſine cōpare ſolus ⁊ facit. c. accedens. c. ad petitōnē. c. ij. de accuſa. c. illud de clerico excō. miniſtrante. c. in p̄ſentia de proba. c. i. de iura. calum. c. ſi. de teſti. cogē. c. inter dilectos de fide inſtru. l. ij. C. de dona. cā mor. l. inſula. ff. de acquir. domi. ⁊ ibi bar. dixit illum tex. facere ꝑ inſtrumētis notarioꝝ in quibus dicit̄ talis filius quondam talis facit. l. diuortio. ff. de negociis geſtis ⁊ in. l. cius qui in prouincia. ff. ſi certum petatur. ⁊ q̄ ibi voluit.

a ¶ Miſerabilis adō. c. ſignificātē de fo. ſignt. ⁊ ſpe. in ti. de iuriſ om. iudi. § vlt. l ꝑn cip. ⁊ de cōpe. iud. adi. §. i. verſiculo. xix.

Bartolus.ergo ſequitur quod cum verba debeant capi in ꝓprio ſignificato vt in.c.in nr̄a de uſ.c.ſuſceptū de reſcrip.li.vi.ꝙ hic debet capi in proprio ſignificato ⁊ ꝑ cōſequens appellabitur quondã regina ⁊ non appellabitur ſimpliciter regina.⁊ lʒ tex.iſte in duobus locis dicat ex parte regine tamē debet ſuppleri dictio quōdam qꝛ v. ba illa referenda ſunt ad ꝓncipium iuxta illud a primordio tituli poſterior formatur euentus vt in.l.i.C.de ipo. lucra.deſcriptio.libro decimo.⁊ in.l.regula.§.licet verſicu.initium cōſtituit.demonſtrat.ff.de iuris ⁊ facti ignorantia ergo non poteſt appellari regina ſimpliciter vxor regis mortuo rege.ſed debet dici quondam regina .Et ad hoc adduco ſingularē ⁊ peregrinā gl.in.c.ſcripſit nobis.xxvij.q.ij.que dicit quod ſumitur argumentū ibi ſophiſtice quia illa ibi nō erat regina ſed qꝛ vxor regis fuit .Et per illam gloſam datur precipuum lumē ad iſtum textū ⁊ ſimiles vt non appellatur ſimpliciter regina ſed quōdam vnde non videtur tenere nomen regiū ſimpliciter. ¶ Nec obſtat lex filij.§.vidua.ff.ad municipales qꝛ loquitur in domicilio vt vxor relicta dicatur habere illō domiciliuʒ quod habuit maritus.Et eodem mō poſſet reſponderi ad.c.de vxore de ſepul.vbi vxor debet ſepeliri in ſepulchro mariti.vel poſſet dici quod retinet honorem mariti ſimpliciter in caſibus in iure expreſſis ⁊ ita ꝓcedat.l.quotiens.C.de priui.libro.xij.⁊ l.mulieres.C.ō dignita.codē libro.⁊ in.l.fi.C.ō incolis.libro decimo.⁊ in.l.cum te.C.de nuptijs. ¶ Et ſi opponitur de.l.femine.ff.de ſenatoribus vbi dicit ꝙ vxores gaudent dignitate ⁊ priuilegio maritorum poſt mortem viri donec nubāt alij inferioris gradus qꝛ poſito quod gaudeant dignitate virorum non tā debent appellari regine niſi apponatur dictio quondā.Et plus videtur dicēdum ꝙ ſi recte ponderatur ille tex.non probat illud ad quod allegatur cōiter ibi.n.dicitur ꝙ̄diu nupta eſt ſenatori vel clariſſimo dicitur clariſſima vl' ꝙ̄diu ſeparata eſt ab eo.⁊ ſic nō loquitur in muliere mortuo marito ſed loquitur in muliere ſepata a viro puta propter diuortiū ⁊ ſic lʒ Bar.⁊ alij dicāt illuʒ tex.loqui de vxore mortuo marito. Pro certo ille text. nō loquitur illo caſu ergo facit illud quod voluit glo.in.c. admonere.xxxiij.q.ij.ſi re priueris nec nomē habere mereris .Cum ergo ſit ſine regno ergo non dicetur regina niſi dicatur quōdā.⁊ iſta videtur veritas. ¶ No.ibi nobilē virū qꝛ iudicio meo dʒ exponi .i.adultum ⁊ ad hoc allego tex.cū glo.in.l.cū quis decedēs.§.codicillis.ff.de leg.iij.ibi cū dico virū intelligitur ō adulto.⁊ facit ꝙ dicit Seneca in ſuis epiſtolis prope principiū cū inqt.Tu i virum philoſophum trāſcripſerit .⁊ Cicero in de ſenectute in principio dū dicit vt ſumpta virili toga.alibi vero videtur ꝙ vir dicatur maritus alicuius .l.i.cū ſua glo.C.de di-4 gnita.li.xij.c.i.de or.cog.† Sed quid ſi iſta appellatio viri reperiatur in ſtatuto vel in dictis teſtiū vel in alia diſpoſitione qualiter accipiatur .Dic aut iſta appellatio viri ponitur ſimpliciter ſine aliq̄ determinatōe ⁊ tunc capitur pro adulto vt .d.§.codicillis cū ſua glo.facit illud euāgelicū viri galilei quid ſtatis aſpiciētes in celū iuxta illud quod ſepenumero ſolet dicere Petrus apoſtolus libro actuū viri fratres.qñq; exprimitur cū adiuncto qꝛ dr̄ vir alicuius mulieris ⁊ tūc intelligitur ō marito.ita intelligatur tex.in.c.i.de or.cog.⁊ in.d.l.i.C.ō digni.li.xij.voluit bar. in.d.§. codicillis tene mētī ꝑdicta.Et pōdera qꝛ bal.in.c.ꝯſtitutus.el.ij.ō teſtī.colligit ꝑ illū tex.ꝙ rex appellatur illuſtris marchiones ⁊ ſimiles appellantur nobiles quod dcm̄ ꝑcipuū eſt ad declaratione huius decretalis.Sed mihi videtur ꝙ nō recte dicat bal.ex eo qꝛ marchiōes duces ⁊ huiuſmodi habētes ꝓuincias appellantur illuſtres ⁊ iō comites ꝓuincie ⁊ dux appulie ſunt illuſtres ſm eūdē bal. in rubri.ff.de offi.proconſu.Et ad.d.c.ꝯſtitutus reſpondens Bal.male ponderaſſe illū tex.ex eo qꝛ ille tex. loquitur in denominatione que ſit a papa .Papa enim cōſueuit appellare reges illuſtres ſed inferiores a regibus cōſueuit appellare nobiles ⁊ per conſequens non bene loquitur Bal. ¶ No.ibi detentorem poſſeſſori vi recuperāde dari ad aduocandū nudam detentionē.de hoc habetur in.c. ſepe.de reſti.ſpolia.ſed cum ꝓſupponat ſe ſpoliatū dabitur

5 contra poſſeſſorem ⁊ illud verbum † detentatorem large intelligitur pro poſſeſſore iniuſto ⁊ ſic verba libelli latiſſime intelligenda ſunt vt valeant .c.cum eccleſia ſutrina de cā.poſ.⁊ pro.Ego allego ſimile qō voluit glo.ſingu. in.l.ſtipl'o iſta.§.hi quoqʒ.ff.de ver.ob.que voluit ſi ego volo probare poſſeſſionē ⁊ teſtes vtuntur iſto verbo tenere ꝙ nihilominus capitur pro poſſidere .ergo multo fortius erit in libello.⁊ adduco ſingu.tex.c.bone el.ij.de

6 poſtu.prelato.† vbi ſi quis dicat in libello ſe habere ius eligendi lʒ illa verba important proprietatem tamen vt libellus valeat illa verba cōprehendūt poſſeſſorium ꝙ alibi ita hoc non probatur ſm do.Abb.ibi. ſit ergo lata interpretatio libelli vt libellus concludat intentionē libellantis .c.cōſtitutus de relic.do.c.cum ad ſedem de reſti. ſpo.⁊ ibi glo.l.ſi quis intentione ambigua.ff.de iudic.c. cumana eccleſia de electio. ¶ Not. ibi ratione dotalitij

7 ꝑtinebat † ꝙ narratio proprietatis in libello ſuper poſſeſſorio non ampliat vires libelli nec aggrauat libellantem ad probandū ꝓprietatem etiam ſi expreſſit hoc in reſcripto delegatorio nec admittit partem aduerſam ad ꝓponendum aliquid cōcernens ꝓprietatem .c.cōqueſtus .J.eo.c.licet cauſam.de proba.debet ergo attēdi libellus circa concluſionem ⁊ non circa narrationem ⁊ itelligitur dotalitij.i.donationis ꝓpter nuptias vel qꝛ pacto vel cōſuetudine fuerat hec lucrata .c.ſi. de dona.inter virum ⁊ vxo.⁊ dic ꝙ regina narrauit hoc ad inſtructionem iudicis ⁊ ad colorandū poſſeſſorium facit clemē.i. de cauſa poſ.⁊ proprie.vnde non fuit neceſſe exprimere titulus in litteris ⁊ .c.item cum quis de reſti.ſpo.⁊ ſic bonuʒ eſt colorare titulum licet non ſit neceſſarium.⁊ vltra alios docto.allego duo optima iura.c.tam litīs in verſi.canonice ⁊ .c.veniens in ver.canonice.J.de teſti.⁊ ꝙ debeat attēdi cōcluſio in libello vide q̄ late dixi in.c.examinata.J.de iu-

8 di. ¶ No.ibi per eum vel eius complices † ꝙ admittitur

a libellus alternatiuus [a] qñ in vtraq; parte alternatiue cōcluditur itentio libellantis nec per hoc redditur incertꝰ ipſe reus naʒ poſſeſſio cōpetit ſiue quis ſpolietur ꝑ eūm ſiue per eius cōplices.c.ſepe ⁊ .c.cum ad ſedem de reſtit. ſpo.facit .c.ex parte.J.de reſcript.c.dudū.el.ij.de elect.c. ꝯſtitutus de in integ.reſti.c.ꝑ tuas qui ſi.ſint legi.qō eſt verum ſm do.Anto.qñ eadē cōcluditur intentio lʒ diuerſa ſpēs agendi nā ſpoliatio cōplicum cōcludit cōditiōeʒ c.ſepe.ō reſtit.ſpol.lʒ ſpoliatō ꝓprie ꝯcludit iterdictū vñ vi.dicto .c.cum ad ſedem ita eſt in probatione qꝛ licet ſit incerta ⁊ alternatiua concludens ad idem lʒ in diuerſa ſpecie quia cum vno non procedit cum altero aūt preſūptiue vt.d.c.per tuas ⁊ hoc ſufficit circa cauſe cōmiſſionem ſm do.Anto.hic .Sed do.Pet.de ancha. colligit ꝙ libellus pōt concipi alternatiue cōtra ſpoliatorē vl' cōplices ratio eſt ſm glo.quia in quolibet caſu tenetur vt i d.c.cum ad ſedem.ideo quilibet modus incluſus ſub alternatiua infert victoriam cauſe.Non ergo eſt curandū de forma petitionis dūmodo habeamus effectus.l. gallus.§.ſi eius.ff.de libe.⁊ poſthu.⁊ hoc inducit ad qōneʒ

9 ſtatuti † ego ago ꝯ ēphiteotam ad ꝑuationē emphiteoſis qꝛ non ſoluit debitum canonē infra tempus legittimū vel qꝛ alienauit rem emphiteoticam videtur enim iſte libellus procedere qꝛ quelibet pars alternatiue ſufficit ad victoriam cauſe ⁊ plures cauſe diuerſe poſſunt in eodeʒ libello accumulari vt per Dy.in.c.nullus pluribus de regulis iuris libro ſexto.Idē dicit in reſcriptis impetrandis accumulantur enim plures cauſe alternatiue ⁊ altera tm̄ obtinet .c.iter ceteras de reſcrip.refert poſtea dn̄ʒ ſuū Bal.in.d.l.gallꝰ.§.ſi eius.ff.de libe.⁊ poſthu.tenere ꝯrium.

10 † ambiguitas enim ⁊ alternatio parit obſcuritatem .l.ita fidei.ff.de iur.fiſci.⁊ libellus dʒ eſſe certꝰ.l.i.pomponius ſcribit

[a] ¶ Alternatiuus an ⁊ quādo ꝓcedat libellus alternatiuꝰ vidē ꝑ do. Iaſ.may .i.§. lʒ iſte num.lxxx.⁊ i.§. actionū num. lxxxx.vbi late tractat.

niuo ſcribit.§.ſi.ff.de rei ven. ⁊ ita reſidet bic do. Pet. re
vera Bald.in.§.ſi eius. dicit doctores inducere illū tex.
11 ad qōnem † ago contra emphiteotā volens ab eo aduo
care rem ſormo ſic libellum qꝛ emphiteota ceſſauit a ſo
lutione debiti canonis per triēnium vel alienauit rē; em
phiteoticam ideo repeto emphiteoſim opponit reus ꝙ
libellus nō procedit qꝛ eſt alternatiuus qꝛ ille text. eſt in
argumentum ꝙ procedat qꝛ quelibet pars alternatiua
concludit.l.ꝙ ſi dubitet.ff.de here.acqr. ⁊ hoc voluit cy.
in dicto.§.ſi eius quod Bal. non credit verum qꝛ in tali
libello eſt ambiguitas facti.ſed agens non debet ambi
guū factum narrare ſed debet edere reo factum certu; vt
no.in.d.l.pomponius.§.ſi. ⁊ .l.ſi in rem.ff.de rei vendic.
ideo non procedit libellus alternatiuus niſi ageret de al
ternatiuo contractu .l.non vtiq;.ff.de eo quod certo loco
12 ⁊ allego Inno.in.c.ex parte de reſcrip.† Ite; etia; dicit
quādo quis petit in libello reum puniri ſecundū ius vel
ſtatuta an procedat talis libellus hic enim narrat factu;
certum ſed alternatio cadit circa diſpoſitionē legalē hoc
caſu confitetur ꝙ ſi ius cōmune ⁊ ſtatutū vniformiter af
ferūt ꝯdemnationē quod procedat talis libellus per dic
tam .l.ſi eius qꝛ non intereſt rei aliter declarare libellu;
⁊ ita reſidet Bal.in.d.§.ſi eius. Mihi videt ꝙ dictu; cy.
ſit verius ⁊ ad hoc adduco caſum in.c.ex parte ade ō te
ſti. vbi admittetur reſcriptum alternatiuū.ergo ſequitur
ꝙ admittetur libellus alternatiuus per id qđ voluit In
no.in.c.ſuper litis de reſcrip.refert Bal.in.l.ꝑſcriptiōe.C.
ſi cōtra ius vel vtili.pub. ¶ Secūdo adduco.c.tertio lo
co.de proba.vbi dr̄ clādeſtinū vel furtiuū vbi libellus al
ternatiue cōceptus ſi in qualibet parte alternatiue ꝯclu
dit tenet. ¶ Tertio allego tex.in.c.l; cām.de proba.in ꝟ
ſicu.turbatius vel ingetarius . ¶ Quarto allego text.in
l.ſi pupilloꝝ.§.idem ſi pretor.ff.de re.coꝝ.vbi eſt tex.ſin.
ſm̄ Nico.de neapo.ꝙ decretū alternatiuū tenet ⁊ valet
ſi cōcludit in qualibet ſui parte. Adduco etiā text.in.c.
i.de libel.obla.in ver.habetis libellū reclamationis vel
poſtulationis ⁊ adduco.c.ſi.de iudi.in verſi.poſſeſſio vel
quaſi. ⁊ afferro in medium quod voluit Pet. ancha.in
13 c.cum contingat de offi.deleg.vbi dicit † ꝙ ſi quis in li
bello cōcipiat dico ſniam nullā vel iniuſtā ꝙ ꝓcedat tal
libellus qꝛ cōcludit in qualibet pte ſubalternatiue.⁊ ꝑ
iſta ſuſtentare poteſt doctrina Cyn.nihilominus mihi
videt ꝙ Bal.dixerit rectius. ⁊ moueor ad ſic dicēdu; ex
eleganti doctrina Bar.in.l.i.§.i.ff.quoꝝ legatoꝝ. vbi di
xit ꝙ qñ libellus agentis eſt incertus facto rei tunc licite
poteſt libellari ex parte rei alternatiue qꝛ non eſt in pote
ſtate actoris eligere.l.ij.C de reſcin.ven.c.cū pro cā.c.cū
dilectus de em. ⁊ ven. ⁊ ſubdit ibi Bar.ꝙ qñ quis nō eſt
incertus facto rei.tunc debet eligere actionē certā.l.cū ſi
lius.§.varius.ff.de legat.ij.quā regulā dicit eſſe menti te
nendā ad libellos qui ſiūt tota die ſed in ꝓpoſito nr̄o nō
eſt incertus actor facti rei quā electionē faciat vtꝝ qꝛ nō
ſoluit vel qꝛ alienauit ergo ſequit ꝙ debet eligere actor.
¶ Secundo adduco doctrinā Bar.in.l.vbi aūt nō ap
14 paret.§.qui id.ff.de verb.obli.vbi dicit † ꝙ ſi electio eſt
debitoris ꝓcedit libellus alternatiuus vt no.inſti.de ac
tio.§.curare. Si vero electio creditoris debet eligere cre
ditor ⁊ vnum petere vt ibi.l.ſi quis ſtipulatus ſit ſtichu;
ff.de verb.obli. ⁊ ideo dicit ꝙ qñ declaratio incertitudi
nis non eſt in eius poteſtate nō habet exprimere certum
in libello.l.i.§.i.ff.quoꝝ lega. ¶ Tertio adduco Io. de
imo.in.d.l.gallus.§.ſi eius.ff.de lib. ⁊ poſthu. Et ex iſtis
videtur ꝙ Cy.non bene dixit.debuit ergo eligere actor.
⁊ ad iſtum tex.rñderi poteſt ꝙ hic non reſultabat incer
titudo quo ad effectum reſtitutionis fiende qꝛ ſiue fuerit
ſpoliata a dño ſiue a cōplicibus reſtituta erat ſibi poſſeſ
ſio. Nec obſtant allegata ſuperius pro dicto Cyn. qꝛ ex
iſtis apparet reſponſum. Et pondera vnū ꝙ tibi videbi
tur nouum qꝛ hic videt caſus ꝙ delictum factū a famu
lo imputat dño ⁊ vr̄ factum opera ipſius domini quod

eſt cōtra.c.cū ad ſedem. ⁊ qđ voluit ibi Inno.de reſtitu.
ſpo. ⁊ quod voluit Bal.in.l.i.C.de ſer.fugi. ⁊ in.l.i.C.ð
epiſ. ⁊ cle. ⁊ in.l.i.C.ſi quacūq; preditus ptāte. ⁊ in.l.ad
inuidiam.C.ꝙ me.ca. ⁊ in.c.cōtingit.de dolo ⁊ ꝯtu.hoc
apparet qꝛ agebatur cōtra dñm ⁊ ſi meis uterer eode
cis verbis dicerem indubitanter glo.ibi male loqui inꝗ
tum ſupplet de mandato dñi qꝛ non eſt bona ſuppletio
⁊ ad.d.c.cum ad ſedem reſponderi poteſt ꝙ delictum
ibi tendebat ad cōmodū epātus ⁊ nō ad cōmodum epī
ſed hic iſta ſpoliatio tendebat ad cōmodu; domini tene
menti hanc ſolutionē vide que plene dixi in.c.i.ii. de offi.
deleg. ¶ Nota ibi cōtra iuſticiā fuerat ſpoliatus qꝛ in
15 dicio meo eſt hic caſus elegās † ꝙ in iudicio poſſeſſorio
ſufficit in libello dicere ſe eſſe ſpoliatū aliter non cōcludē
do. Adduco.c.i. ⁊ .c.item cum quis ⁊ .c.in litteris de reſti.
ſpol. ⁊ .c.paſtoralis.de cau.poſ. ⁊ proprie.hoc voluit in
ſūma de reſti.ſpo.§.a quo in ſi.§. ⁊ ꝓbatur i.c.qꝛ preſui
tus.i.q.iiij. ⁊ probatur in.c.norū.ij.q.i. ⁊ hoc voluit bal.
in.c.i.in.§.ſi.in ti.quo tempore miles inueſti. petere deb;
⁊ in.l.incerti.C.de interdictis. Et do. Anto.in dicto.c.i.
litteris ⁊ in dicto.c.item cum quis ⁊ in.c.i.de lit. cōteſt.
⁊ in dicto.c.paſtoralis de cauſa poſ. ⁊ propri.licet aliter
ibi dicat domi. Abb. ⁊ non bene. ¶ Not. ibi traxiſſe in
cām.qñ quis dicatur trahere cauſam vide.c.ex tranſmiſ
ſa ⁊ que late ibi dixi ſupra eo. ¶ No.ibi excipiēdo ꝓpo
16 ſuit praticam quādo reus excipit ſuam exceptionē † d;
nāq; dicere excipiendo propono adduco.c.dilect⁹.el.ij.
in verſi.excipiendo propoſuit ⁊ .c.ſignificauit ſupra ð re
ſcriptis.c.ſi.de dilatio.c.ii.de lib.oblat.c.ij.de ordi. cog.
c.ſignificantibus de offi.delega.in verſi.excipiendo ꝓpo
ſuit .c.dilecte de exceptio. Et per iſta iura videtur confū
di illud quod retulit Bar.in.l.i.ff.de excep.vbi dicit ſuf
ficere ꝙ reus proponat factum ex quo reſultat exceptio
licet non dicat excipio pro quo facit .c.ex parte ⁊ .c. ſin
autem de reſcrip. ⁊ hoc ſequit do.anto.in.d.c.ſinautē.vi
de que ibi dixi ⁊ in.c.cum cauſam. ⁊ in.c.cum ſuper ab
batia de offi.deleg.vbi plene dixi. ¶ Et ex iſtis apparet
ꝙ regina iſta erat agens ideo dicit Vincē.ꝙ fuit ſibi ſu
mendum in princip.cauſe.l.ſi qs intētione.ff. de indi.c.cū
17 ad ſedē ð reſti.ſpo. ¶ No.ibi vltra dietas duas †.ꝙ oli
valebat reſcriptū dās iudicē vltra duas dietas diſtātē
a loco ⁊ domicilio rei hodie vltra vnā.c.ſtatutū.§.cū aūt
de reſcrip.in.vi.in gla.q̄ incipit oli dicebam⁹ ⁊ cōputa
bant a loco rei ſite in reali ⁊ a loco cōtractus in perſona
li vt in.c.dilect⁹ fili⁹ el.i.ð.de reſcrip.ſ; hodie ē correctu;
vt in.d.c.ſtatutū.§.cū aūt in gl.q̄ incipit oli; dicebamus
⁊ ſic tpe hui⁹.c.qs erat ibi nō poterat vltra duas dietas ho
die vltra vnā. ¶ Not.ibi replicatū ſuit ex pte regine ⁊
ſic no.ꝙ actor agit reus excipit ⁊ actor replicat.c.a no
bis de except. ¶ No.ꝙ qs dr̄ ſortiri domiciliū in diuer
ſis locis de quo in.c.ꝙ clericis .ſ.e. ⁊ ibi dctū fuit ad ple
nū ⁊ hr̄ in.c.ſi.l.eo.ꝑ dēs ſcribētes ⁊ hr̄ hic in gl. ¶ No.
18 ibi idē quoq;.† ꝙ falſitas narrata circa merita negocij
ꝓncipaliſ diſcutiēdi i iudicio nō vitiat reſcriptū cū per h
non excludat intentio delegātis ad dādū iudicē q nō h;
ſpecialē mādatū ad ꝯcluſionē reſcripti ſ; ꝯditionatū ad ꝟi
tatē iuſticie ſi precce veritate nitant.c.ij.de reſcrip. ⁊ ex
cludit intētio ſaltē habēs iuſticiā reus vel actor ꝓ ſe ſ;
ꝟitatē ⁊ nō ſm narrata victoriā reportet facit in ar.l.iiij.
§.ibidē.ff.ad exhibē. ⁊ nō eē pōt qꝛ poſito ꝙ talis exce
ptio eēt ꝟa tñ nō ipediret qn ſpoliatus reſtitueret.c.ſi.ð
or.cog.c.litis. ⁊ .c.ex cōqōne de reſtit.ſpol. Et ex h inferē.
19 ꝙ poſſeſſoriū reſtituēdi ē ꝓuilegiatū vt non amittat ſiue
agēdo ſiue excipiēdo qōnē ꝓprietatis vt in.d.c.ſi.de or.
cog.cū ſi.ſ.all. ¶ No.ibi leucas de menſura diete. ⁊ dicit
20 Philip.† ꝙ leuca eſt ſpatium continens duo miliaria
Hoſtien. dicit ꝙ.xij.leuce continebant.xx.miliaris ⁊ ſic
erit vna dieta.l.prima.ff.ſi quis cau.l.tertia.ff.ð verborū
ſigni. ⁊ ſic tres faciūt.v. ⁊ dicit Frā.vercel.ꝙ leuce ſūt ma
gne i frācia maiores in burgūdia maxime in alamania

21 ¶ †No. ibi adiecit ꝙ ſi ꝓpoſitis exceptionibus ⁊ repli-
cationibus reus opponat aliqđ de nouo dicitur excipe-
re ⁊ non replicare ⁊ hoc ſi id quod opponit non concer
nit replicationes actoris de quo dic vt hꝫ in .c. a nobis. ď
22 excep. ¶ †No. ꝙ pōt fieri tranſitus de vna exceptione ď
clinatoria fori ad aliam vnde ſicut in pemptoriis nemo
poteſt pluribus exceptionibus vti vt in regula nullus li.
vi. ita in dilatoriis. vnde cū primo hic reus propoſuit ex
ceptionē ne pluribus dictis nūc opponit exceptionem ď
iudice feudi facit. c. ex parte decani de reſcrip. vbi poſt re
iectam primā exceptionē opponit alia. l. propter lites. ff.
de excu. tuto. Et qꝛ malicioſe poſſet excipiēs poſtq̄ ſuc-
cubuit in vna opponere aliam ⁊ ſic in infinitū procedere
poſſet prouiſū eſt a iure vt iudex ſtatuat terminū talib⁹
exceptionibus opponendis. c. paſtoralis de exceptio. vel
poteſt iudex cōmutare penā. facit quod notat Cy. in. l. i.
23 C. de excep. ⁊ qđ hꝫ in. c. quod ſicut de elec. ¶ †Not. ꝙ
data negligentia iudicis poteſt perſona miſerabilis adi
re iudicem eccleſiaſticum etiā ſi agatur petitorio. nec eſt
neceſſe ꝙ adeatur iudex ſuperior negligentis de quo in
24 c. ij. ſupra eo. vbi ad plenum dixi. ¶ †Not. eccleſiam te-
neri ad defenſionē viduarū ne opprimantur etiam ſi pa-
tiantur oppreſſionem circa rem feudalē vide que dixi in
25 c. ſignificantibus. de offi. deleg. † Ex quo colligitur hic
caſus ſing. ꝙ pōt adiri iudex eccleſiaſticus ſup re feuda-
li obmiſſo dn̄o feudi qn̄ per perſonam miſerabilē oppreſ
ſam agit iudicio poſſeſſorio ita probatur hic in verſi. ad
hec. ⁊ lꝫ fuerit allegatio partis tamen ſm̄ eum decidit
⁊ de hoc remittit Inno. ad. c. ceterū. ē. de indi. vide ibi di
26 cta. ¶ †Nota ꝙ falſitas expreſſa in reſcripto que cōcer
nit merita cauſe principalis poteſt opponi ꝯ̄ literas cū
agitur petitorio cuius cōtrariū tenuit Inno. in. c. ſup lit
teris. ē. de reſcrip. de quo dicendū vt ibi dixi. ¶ Not. ibi
a ¶ Traditiõe vide ad materiā. d. alleгā. de ſmo. in. l. papi. ff. de dona. iter vir. ⁊ vxo. vbi de iſta materia late.
17 aſſignatū † ꝙ donatio pp nuptias que nō icipit a tradi-
a tione a nō confirmatur morte cum enim cōſtante matri-
monio non fuerit aſſignata dicebat aduerſarius non va
lere de quo apud legiſtas allegatur tex. ſingu. in. l. papi
nianus. ff. de dona. inter virum ⁊ vxo. ¶ No. ibi māda-
mus ꝙ papa mandat tribus cōcurrentibus poſſe hunc
nobilem per litteras apoſtolicas ꝯueniri ꝙ habeat mā
ſionem in qua interdum conſueuit cōmorari. ⁊ ꝙ Turo
nia nō diſtabat vltra duas dietas ⁊ ꝙ res de q̄ cōtendit
ibi ſita ſit. ¶ Uenio ad glo. ⁊ pro enucleatione gl. i. op-
pono. mulier petebat dotalitiū certū eſt ꝙ mulier debet
petere illud qđ dedit viro. l. vnica in prin. C. de rei vxor.
actio. ſed ipſa dedit dotem ergo dotē repetere debebat ⁊
non dotalitium. Glo. i. rñdet ꝙ petit donationē propter
nuptias. Et ſic opponit ꝙ talis donatio debeat redire
ad virum ſoluto matrimonio vel ad heredes eius ſicut
dos reuertitur ad mulierē vt in. c. nuper. de dōa. inter vi
rum ⁊ vxo. ¶ Solue intelligendo ꝙ ex pacto vel cōſue
tudine fuit mulier lucrata illud caſtrum ſeu donationē
propter nuptias quod fieri poteſt vt in. l. ſi. C. de donati.
28 inter virum ⁊ vxo. Ex hoc infertur † ꝙ libellus nō vitia
tur licet non concludat de iure cōmuni vel municipali ſꝫ
aliquo tantum iure ſpeciali etiam non allegato dum tā
de eo fiat fides in proceſſu cauſe quod eſt valde nota. ſꝫ
do. Abb. tamen in cōtrariū allegat dcīſi Inno. in. c. i. de
offi. vica. ⁊ in. c. cum ſit generale. ē. eo. ſoluit do. Abb. ꝙ
a principio poteſt opponi contra talem libellum ⁊ reiici
vt in ꝯ̄rium. ſed ſi non opponit ſatis eſt vt poſtea iuſtifi-
cetur in meritis cauſe arg. l. ſi. C. de dua. excep. ⁊ allegat
id qđ voluit Inno. in. c. ij. de or. cognit. ⁊ in. c. ceterū de iu-
di. ⁊ refert do. Ab. ſe dixiſſe in. c. dilecti. ē. ti. i. Ego addu
co. l. ſed ⁊ ſi quis. §. queſitū. ff. ad exhiben. ⁊. l. vbi pactū
C. de tranſac. vbi procedit iudicium ſine actione ſi pars
aduerſa patiatur ⁊ adduco. l. cum putarē. ff. fa. hercíſ. ⁊
c. abbate ſane verſi. qm̄ de re iudi. lib. vi. Et allego illud
quod Bar. noſtro venit in ore in. l. titius ⁊ ſequē. ff. de ꝟ
bo. ob. vbi allegat iſta iura. Et adduco Ludo. roma. in
ſuis cōſiliis. ꝯſilio. cccxix. incip. Quo ad primū in quo q̄
rit in. ij. dubio illius cōſilij. Et propoſito ꝙ nō ꝯpeteret
ſibi actio de iure cōi vel de cōſuetudine ⁊ cōpeteret ſibi
ex facto tamen ſi ageret ⁊ non exprimeret eam ex qua ſi
bi debeatur ⁊ aduerſarius nō opponat imo patiatur ac
torem agere procedit libellus ⁊ cōdemnabit reus ex ꝓ
bationibus ex quibus apparet illū eſſe debitorē. Et ad
duco ſimile ꝙ habet ex tex. ſing. in. l. poſthumus. §. ſi qn
ex his. ff. de inoffi. teſta. ⁊ quod voluit Bald. in. l. ij. C. de
re iudi. ⁊ in. l. ſi. C. de fideicō. liber. Et tene menti qꝛ iſta
ſunt meliora iura ad propoſitum q̄ illa que allegat do.
Abb. ¶ Secundo oppo. ꝙ ex ſpoliatione complicū nō
cōpetit interdictum cōtra hunc nobilē cum nō competat
cōtra dn̄m ex ſpoliatione facta ab eius familia. Soluit
glo. ij. ꝙ ſi cōplices ſpoliarunt de mandato dn̄i vel eius
nomine factā ſpoliationē ratam habuit dn̄s competit in
terdictum vnde vi contra ipſum dn̄m vt in cōtrariis. Si
autem non interuenit mandatū nec ratificatio ſed rece-
pit rē a ſpoliatoribus ſcienter tenet poſſeſſorio iudicio
29 dn̄s. c. ſepe de reſti. ſpo. ¶ Ex hac ſolutione colligit † ꝙ
valet libellus alternatiuus quando talis alternatiua cō
cludit in qualibet ſui parte nec parit obſcuritatem ď quo
dixi ſupra in notabilibus licet nō oriat eadē ſpecies agē
di ſed diuerſa qꝛ ex ſpoliatione facta a domino competit
interdictū vnde vi. Si aūt eſt facta a complicibus ⁊ ſciē
ter dominus accipit illam rem cōpetit condictio. c. ſepe. ď
30 reſti. ſpoliat. quod eſt bene notādum. ¶ †Item ex hoc
collige miſerabilē perſonā habitā tantum poſſe agere ꝯ̄
laycum coram iudice eccleſiaſtico non ſolum cum ipſe
laycus ſpoliatur ſed etiam ſi ſcienter ſucceſſit in vitiū vt
hic ſm̄ iſtum intellectū facit ratio. d. c. ſepe. ſm̄ do. ab. ⁊
ita reſident oēs ſcribētes hic ſuper recitatōe huius glo.
Sed ego pondero ⁊ forte nō erit nec ſupina nec īdigna
cōſideratio ꝙ iſta glo. videat dicere contra caſum legis
vꝫ cōtra cle. cāni. §. i. de elec. ⁊ cōtra caſum. c. cōſtitut⁹ ſ.
de teſti. ⁊ cōtra caſum. c. petrus diaconus de homici. ⁊ ꝯ̄
eam videt tenere bar. in. d. l. de pupillo. §. ſi qs ipſi pre-
31 tori. ff. de no. op. nū. † vbi delictum factū a meis ad hono
rem vel cōmodum meū videt factū me mandāte. vn̄ poſi
to ꝙ nō appareret ꝙ de mādato dn̄i cōplices illi nō ſpo
liaſſent illam nobilē tn̄ ſatis vr̄ mandaſſe ex quo ſui cō-
plices ſpoliarunt ⁊ res ablata eſt penes ipſum dominū
ideo libellando ꝯ̄ dominū vel complices perinde eſt ac ſi
dūtaxat intentaſſet interdictū cōtra dn̄m qꝛ mandante
dn̄o videnſ ſpoliaſſe ideo cōtra dn̄m agi poteſt nec re-
ſultat obſcuritas nec incertitudo ex tali libello. ⁊ per cō
ſequens glo. iſta non bene dixit in q̄ſtiū ſupplet ad iſtum
tex. dn̄o mādante. ¶ Itē oppo. tertio ꝙ lꝫ iſte nobilis
haberet caſtra ⁊ redditus in loco non tn̄ pōt dici ex hoc
hr̄e ibi domiciliū ⁊ ſic nō dꝫ haberi reſpectus ad illā dio
ceſim qꝛ ſola poſſeſſio ſeu dom⁹ q̄ hꝫ in vna ciuitate non
fac domiciliū. l. libert⁹. §. ſola dom⁹. ff. ad muni. ¶ Gl.
ij. hic ſoluit ꝙ nō ſolū iſte hēbat ibi caſtra ⁊ reddit⁹ ſꝫ
ēt ibi habitabat vnde dr̄ in lr̄a ꝙ interdū ibi cōſueuerat
habitare ⁊ ſic habebat ibi domiciliū. Nā in diuerſis lo
cis pōt quis habere domiciliū. l. aſſumptio. §. itē ſi pru-
dentibus. ff. ad municipa. ¶ Et ex hac glo. colligit do.
32 Abb. † ꝙ ex aſſiduo ꝯuerſari in loco quis dr̄ ibi habere
domiciliū. Idem ⁊ clarius ſentit hic Inno. dicēs. ſ. quē
habere domiciliū vbi hꝫ maiorē partē bonoꝝ ſuoꝝ vel
vbi habet larem. i. familiā vel ſi nihil haberet ſufficit tn̄
aſſidue ibi conuerſari. l. ij. C. vbi ſena. vel clariſ. Et ſentit
ibi Cy. ꝙ ex ſolo cōuerſare in loco nō ſortit quis domi-
ciliū ⁊ dicit qꝛ in iſta. l. ij. eſt cōiunctio copulatiua ⁊ non
alternatiua. Aut eni dicit ibi cōis lr̄a hoc mō vbi larem
fouet vel vbi maiorem partem bonoꝝ poſſidet ⁊ aſſidue
ibi conuerſatur ibi reſpondebit. ⁊ ſic videt ille tex. regre
re duo copulatiue vꝫ ꝙ conuerſetur ibi aſſidue ⁊ habeat
ibi maiorem partem bonorum ſuorum. Berto. in. l. ij. C.
vbi de cri. agi oportet dicit. ꝙ ex continuo conuerſari in
loco

loco nō ſortietur quis domiciliū poteſt tñ quis ibi cōueniri. Sed do. Car. hic tenet ꝙ ex ſolo ꝯmorari quis ſortietur domiciliū vt in. l. eius. §. ſi qs. ff. ad munici. nūmo ex alijs cōiecturis non appareat eū de loco receſſuꝝ. Et ſic nō ob. c. is qui de ſepul. li. vi. do. Abb. dicit ſe credere ꝙ ex habitu totius patrimonij ſeu maioris partis quis habeat domiciliū in loco. c. poſtulaſti. Ꝉeo. hoſtié. tñ ibi intelligit cum ibi habitat qđ ſm abb. eſt diuinare ad illum tex. cum ibi nihil dicaſ de habitatione ſed tñ de patrimonio. ¶ Tu adde qōnem que fuit de facto tempoꝛ Angeli in ciuitate Anchone. quidam fuit accuſatus anchone de homicidio alibi cōmiſſo ex eo qꝛ aſſidue ꝯuerſabatur anchone fuit dubium vtrum poſſit ibi accuſari Conſuluit in hac queſtione ang. cōſi. xxvi. Ego tetuli iſtanc. q. late examinaui in. c. dilectus. el. ij. de reſcrip. vbi glo. vult ꝙ tex. d. l. ij. C. vbi ſena. vel clariſ. ſtet copulatiue ꝛ non diſiunctiue de quo dixi ibi. ꝛ etiam in. c. ꝙ clerici. Ꝉeo. ſed do. anto. refert ſe declaraſſe hoc in. c. clerici Ꝉeo. ibi vero ſequiſ dictū Bar. in. d. l. ij. C. vbi de cri. agi oportet ꝛ ad hoc allegat Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de cōpe. iudi. adi. §. i. verſi. quinto vero rōne cōtractus ſed idē do. Anto. in. d. c. dilectus. el. ij. de reſcrip. refert dictū Jnno. hic ꝛ dicit ſe dixiſſe de hoc in. c. dilecti ꝛ in. c. ſi. Ꝉeo. ꝛ hic. ꝛ ſubdit ibi ꝙ vbi habet larem ibi proprie hꝫ domicilium ꝛ perpetuā manſionem. ſed ſi aſſidue in vno loco ꝯuerſatur ꝓprie nō dr ibi ſortiri domiciliū vt ſcholares in ſtudio ꝛ mercatores qui mercantur in certo loco ad tempus qꝛ tales cenſentur ibi ſortiri forū adeo ꝙ etiam de contractibus alibi geſtis poſſunt ibi cōueniri allegat Bar. in. d. l. ij. vbi de crimine. do. Abb. in. d. c. dilectus ſapienter videſ reducere opi. ad cōcordiā hoc mō, vꝫ ſi qs aſſidue conuerſatur in loco ꝛ habeat ibi certam partem ſui patrimonij tunc bene ſortitur ibi domiciliū ꝛ poterit ibi cōueniri ſecus ſi nihil habeat ſed dūtaxat cōuerſetur aſſidue in loco. ꝛ ita reducit opi. ad concordiā vt primo caſu procedat doctrina Jnno. ꝛ aliorum. ſecundo caſu ꝓcedat doctrina gl. ꝛ ſequacium in. d. c. dilectus. ꝛ dicit ꝓbari hāc doctrinā hic. glorioſa pro certo ꝛ celebris videtur hec cōcordia. Ego dixi in. d. c. dilectus. ſed ſūt vltra decem anni elapſi quibus ego ſcripſi ibi tanqȝ indignus ꝛ paruulus iterpres vnde poſſet dici illud quod dicebat apoſtolus Cum eram puulus loquebar vt paruulus ſapiebā vt paruul⁹ cogitabā vt paruulus. vnde mihi videſ ꝙ illa doctrina Abb. cōfundatur per iſtum tex. naꝫ iſte tex. vult ad hoc vt quis ꝯueniaſ in loco ſufficit ꝙ aſſidue cōuerſeſ in loco. Si autem interdum cōuerſeſ ꝛ non aſſidue nō poteſt ibi cōueniri niſi habeat partē patrimonij ꝛ manſionē hoc probat iſte tex. formaliter qꝛ cuꝫ iſte cōuenitus vt dicit tex. habebat terrā ꝛ manſionē in dioceſi andagauenſi ꝛ interdū ibi conſueuerat cōmorari poteſt ibi conueniri ergo non eſt verum dicere ꝙ debet habere partem bonoꝝ ꝛ aſſidue ibi cōmorari qꝛ tex. iſte vtiſ illo verbo interdum cōmorari. vnde ſi habet partē bonoruꝫ ꝛ interdum ibi conuerſatur poteſt ibi conueniri. ergo ſequitur ꝙ ſi aſſidue cōuerſeſ in loco. ꝛ ibi nō habeat partem bonoꝝ poterit conueniri ꝛ hoc iudicio meo decidit iſte tex. ꝛ adduci poteſt tex. in. c. ex litteris iuncta ſuprſcriptione in verbo pariſius cōmorantibus ſupra de cōſtitu. ꝛ in. c. quod clericis. in verbo pariſius cōmorantes ꝛ in prohemio Gregorij. in verbo bononie cōmorātib⁹ vnde cum ſerioſe papa hic ponderet rarā cōuerſationeꝫ vt ex hoc non poſſit quis ibi conueniri ꝓpter rarā cōuerſationem ergo ſi eſt res frequens ꝛ aſſidua talis conuerſatio poterit ibi conueniri nec eſt neceſſe quod ibi habeat partem bonorum ꝛ per cōſequens videtur hic caſus ab initio ſeculi decidens hanc quottidianā dubitationeꝫ quod dicta. l. ij. C. vbi ſenatores vel clariſſimi non debet ſtare copulatiue vt voluit glo. in. d. c. dilectus. ſed debet ſtare diſiunctiue vt voluit Jnno. hic. ꝛ ita habeo in text. meo quod diſiunctiue ſtat ꝛ ita alios tex. reperi ſtare diſiunctiue ꝛ ſic ſiue habeat larem in loco aut maiorē ptē bonorum poſſideat. aut aſſidue ꝯuerſeſ poterit ibi cōueniri licet ergo aliquis conuerſeſ interdum in aliquo loco non tñ propter hoc habet ibi domicilium. l. quiſquis verſi. verſatus cōiuncta glo. C. ſi cer. pe. ideo lex requirit aſſiduam conuerſationē qꝛ videtur quaſi conſtituere domicilium per illam aſſiduitatem conuerſandi ꝛ ſic ſequitur ꝙ hic eſt caſus indubitatus ꝙ ꝓpter aſſiduam ꝯuerſationem dūtaxat in loco poteſt ibi cōueniri ſed ſi nō eſt aſſidua opus eſt ꝙ ibi habeat parteꝫ bonoꝝ ꝛ ita teneo quicquid ego dixerim in. c. dilectus ꝛ in. d. c. qđ clericis Ꝉeo. qꝛ videtur hic caſus ad quē maiores noſtri nō animaduerterunt ꝛ per conſequens probat hoc do. Angel. in prefato ſuo conſilio. ¶ Ulterius oppo. aut enim computatio dietarum ſit a loco domicilij vt voluit glo. in. c. ſtatutum in verſi. olim dicebamus de reſcrip. in. vi. ꝛ tūc fruſtra papa mandat exequi vel inquiri ꝙ ibi ſit res litigioſa. Aut computatio ſit a loco rei ſite prout olim communiter dicebant antiqui ꝛ tenuit hic Jnnocē. ꝛ hoſti. ꝙ tunc fruſtra exigitur ꝙ in illo loco habeat caſtra vbi interdum conſueuerit cōmorari. ¶ Solutio doctores communiter ſupplent ad tex. tenentes computationē debere fieri a loco rei ſite ꝛ dicunt ꝙ non eſt neceſſariuꝫ ꝙ hic haberet caſtrum. ſed hic oppoſitum fuit ꝛ allegatum per partē tenentes vero fieri computationē a loco domicilij. ꝛ ꝙ ex ſolo cōmorari iſte ſortiebatur hic domiciliū ſupplent ad litteram maxime inqſitam requirit rem litigioſam ibi eſſe ꝛ hoc tenuit ibi domi. Cardi. ꝛ ſecunduꝫ omnes doctores hec littera non poteſt intelligi proprie vt nihil ſuperfluat. Sed nullus iſtorum intellectuuꝫ placet domi. Abb. qꝛ non eſt veriſimile ꝙ papa voluerit aggrauare iſtam viduam ſuperfluis ꝓbationibus vnde licet vidua replicaſſet copulatiue tamen alterum ſufficiebat debebat papa faceſ inquiri alternatiue vt fecit. in. c. exhibita. de iudi. ꝛ in. c. cum iam dudū de preben. maxime in iſto articulo in quo ſunt probabiles dubitationes ideo non ſine miniſterio papa hic in commiſſione exigit vtrūqȝ. nam inherendo opin. quam refert domi. Abb. ſe tenuiſſe in. d. c. dilectus de reſcrip. ꝙ olim ꝛ hodie ſit cōputatio dietaꝝ a loco domicilij etiam vbi agitur reali. Concludit hoc modo. aut quia moratur in loco vbi eſt res ꝛ conuenitur coram ordinario loci. ꝛ tunc non habꝫ locum exceptio de duabus dietis quia iura dicunt indiſtincte queꝫ poſſe ibi conueniri vbi res eſt ſita. l. ſi. C. vbi in rem actio. c. ſin. a. Ꝉ. eodem. ſicut ꝛ ratiōe contractus vt in. c. dilecti Ꝉ. eodem. ꝛ hoc voluit glo. ſequens queꝫ no. ſecundum hunc intellectum de quo dictum eſt in. c. fane Ꝉeo. ¶ Aut conuenitur corā delegato ꝛ idem videtur dicendum vt ſenſit hic Jnno. ꝛ in. c. dilecti Ꝉ. eodem. nec habet locum exceptio de duabus dietis quia ex quo ſortitur forum ꝛ poteſt ibi conueniri coram ordinario eodem mō poterit cōueniri corā delegato qꝛ per hoc nō deterioraſ ꝯditio ſua nec ꝓprie dr̄ trahi arg. d. c. dilecti Ꝉ. e. vbi ꝯhēdo in certo loco vr̄ nedū ꝯſentire vt poſſit ibi cōueniri corā ordinario ſed ēt corā delegato et ibi lꝫ hoc videatur magis dubitabile qȝ primū dictū attamē vr̄ verū predictis rōnibus. ¶ Aut ꝯmiſſio ſit extra locū ſue dioceſis ꝛ tūc dꝫ fieri ꝯputatio qualitercūqȝ agaſ a loco domicilij vt ſi hꝫ plura domicilia dꝫ fieri a ꝓncipaliori ad hoc facit qđ dr̄ in dcā glo. oli dicebam⁹ faciat. §. ſꝫ quotiens ſiti. de iure nāli ꝛ tenet Jo. an. poſt hoſti. in. c. nōnulli. Ꝉ. de reſcrip. nā ide ꝓprie trahiſ vbi ꝓ maiori pte ſe locat ꝛ hꝫ domicilium principale ꝛ iura ꝯſiderarūt in hoc trahitionem ꝛ fatigationē reſpectu eius qui trahiſ vt in. d. c. dilectus. ꝛ iđ ſi res litigioſa nō fuiſſet in dioceſi andegauēſi non debuiſſꝫ fieri cōputatiō dietaꝝ qꝛ ſi hꝫ opi. ſupi⁹ recitatā ipſe hēret ibi domiciliū nō tñ erat ſuū domiciliū principale quia dūtaxat interdum ibi cōſueuerat habitare ſed vbi iſta duo ꝯiungunſ qđ ibi ſit res litigioſa ꝛ ꝙ ibi habeat domiciliū lꝫ nō ꝓncipale quo ad cāꝫ ſubiectā qꝛ

due cauſe vincunt vnā.⁊.l.de treu.⁊ pa.auc.itaq̃.C.cōīa
de ſucceſſi.Et iſte videt̃ ꝓprius ⁊ verus itellectus huiuſ
c.ſm quez nihil ſuperfluū in itſa.Et ex hoc datur elegās
limitatio ad iura multa allegata ſuperius. ¶ Et per
hoc etiam expedita eſt glo.iſta que in fine dicit ꝙ etiam
ratione rei mobilis quis ſortitur forū de quo in.c.ſi.ꝟ.e.
¶ Et inꝗ̃tum iſte tex.facit mētionez de duabus dietis
dic hoc ꝓceſſiſſe de iure antiquo ſed hodie nō pōt trahi
vltra vnā dietā vt in.d.c.ſtatutū.nec pōt delegatus vltra
vnā dietā ſe appropinquare ad locū rei vt in.c.ſtatutum
§.in nullo de reſcript.lib.vi. ¶ Et adde qꝛ inꝗ̃tum iſte
tex.dicit vltra duodecim leucas qꝛ iudicio meo iſta exce
ptio habebit locū etiam corā ordinario .Et moueor ad
ſic dicēdum per tex.meliorē de corpore iuris in.l.cū poſt
ſniam.C.de app.vbi ordinarius cōpellit̃ cōmittere cām
in loco viciniori ipſius rei ac per multas dietas extraha
tur a ſuo domicilio.Et adduco rōnez.c.nōnulli de reſcri
ptis inꝗ̃tum dicit ne reus fatigatus laboribus ⁊ expen
ſis liti cedere cōpellat̃ vbi eſt pſumptio iuris ꝙ reus fa⸗
tigatus laboribus cedet liti ⁊ dimittet factum ſuū indiſ
cuſſum.Et adduco quod voluit Pet.de anchs.in.c.cuz
te.de offi.deleg.⁊ in.c.finem litibus de dolo ⁊ ꝯtu.⁊ que
dixi in.c.ſane.ꝛeo.Et per iſta dico limitari quod habet̃
in.l.ſi.C.vbi in rem ac.Et iſta menti cōmēda. ¶ Adde
etiā ꝙ nō bene dixit do.Abb.idē eſſe ſi cōueniatur corā
delegato ex eo qꝛ iſta glo.ſi recte pōderet̃ ſentit ꝯriū.Fa
cit etiam qꝛ fauorabilior eſt iuriſdictio ordinaria ꝗ̃ dele
gata vt voluit glo.in.c.i.de reſcrip.li.vi.Ideo nō erit ad
miratione dignū ſi non erit idem iuris corā iudice dele⸗
gato ſicut corā iudice ordinario.Et inꝗ̃tum hic Hoſti.
dicit ꝙ duodeciz leuce ꝯtinēt vigīti miliaria per.l.i.ff.
ſi quis cautio.⁊.l.iij.ff.de verb.ſigni.⁊ eū ſequātur doct.
33 hic. ¶ Adde ꝙ eorū pace ſalua dixeriz † ꝙ appellatiōe
leucarū ſeu dietarum veniunt ieuce ſeu diete vulgares ⁊
a non legales[a].De hoc adduco gl. in.c.nōnulli. ſupra de
reſcrip.⁊ gl.in.c.ſtatutū.§.cū aūt eo.tit.li.vi.⁊ tex.melio
rem de iure in.c.preſenti.§.loca.de ꝓben.li.vi.Et hoc vo
luit glo.ibi ⁊ glo.in.c.cupientes primo reſponſo in ꝟbo
cōmode de electio.li.vi.Et facit in argumētum tex. mul
tum ſolēnis in.l.vxori.ff.de leg.iij.Et adduco dcm̄ Inn.
in.c.olim de verb.ſigni.⁊ quod voluit Bar.in.l.iiij.§.ſi
tam vicinū.ff.de dā.infec.vbi allegat dcm̄.c.ꝑñti.§.loca.
⁊ allego Hoſti.⁊ Jo.an.in.c.olim de except.⁊ ideo mul
34 tum eleganter dixit Ja.butr.in prima cōſti.flor.† ꝙ i ma
teria reſtringibili recedimuſ a ꝓprio ſignificato vocabu
li ⁊ recurrimus ad vulgarem ⁊ cōem modum loquēdi
¶ Adduco quod voluit idem Ja.but.in auc.ſacramen
35 ta puberum .C.ſi aduerſus vendi.vbi dicit † ꝙ cōmunis
⁊ vulgaris modus loquendi dat ꝓprium ſignificatū ꝟ⸗
his ⁊ adduco ꝙ pulchre voluit idem Ja.but.in.l.i.ff.d̄
fide inſtru.⁊ adduco quod elegāter voluit bar.in.l.i.C.
de iura. calum.vbi dicit ꝙ appellatione inſtrumenti ve⸗
nit ſcriptura priuata apodiſſa ſecūdum naturā vocabu⸗
li vt ibi ⁊ tñ ſtatutū loquens de inſtrumento non habet
locū in ſcriptura priuata ſecūdum vulgarez ⁊ cōem mo
dum loquendi nec etiā in apodiſſa. ⁊ ideo multū ſapiē
ter dixit Bal.in titulo de pace cōſtantie in .§. fine.quod
omis intellectus qui non cōſonat auribus vulgi dicitur
extraneus .c.ex litteris de ſpō.⁊ adduco ꝙ voluit bart.
36 in rub.ff.de no.op.nū.† ꝙ ſtatutū penale loquens de do
mo ſua ſecūdum cōem modū loquēdi verificat̃ in domo
nō ſua in qua habitat vt inquilinus facit ꝙ voluit Jod.
an.in.c.fundamēta de elec.li.vi.vbi dicit quod ſtatutuz
loquens de nepote intelligit̃ ſecūdum cōem ⁊ vulgarez
modū loquēdi facit ꝙ voluit Bar.i.l.i.ff.de ſuis ⁊ legi.
37 vbi dicit † ꝙ ſtatutū loquens de inteſtato verificat̃ ſecū⸗
dum cōem ⁊ vulgarē modū loquēdi.Et adduco gl.ſin⸗
gu.⁊ doctrinā bar.in.l.ſtipulatio iſta.§.hi quoqz.ff.de
38 verbo.oblig.vbi dicit † ꝙ verbū ꝓpriuz a teſte intelligit̃
ſecūdum cōem modū loquēdi voluit Inno.in.c.cū cla⸗
mor ⁊ in.c.cum cām de teſti.⁊ adduco ꝙ voluit franciſ.
de campo.in quodam ſuo conſilio poſito iter ꝯſilia Jo.
cal.in ti.de teſta.ad ſi.vbi dixit ꝙ licet ꝟba prolata a vi⸗
ris peritis debeant intelligi ſecūdum cōem modum lo⸗
quendi peritorum vt voluit glo.que ad hoc reputat̃ ſin
gularis in.l.quid ſi nepotes.ff.de teſta. tute.gl.in .l.i.C.
de vſur.tex.multū elegans in.l.ſi dictū in verſi. nō ita vt
vulgus opinat̃ .ff.de euic.nihilominus ſi aliter ſe habe⸗
at cōis ⁊ vulgaris modus loquēdi intelligitur ſecūdum
illum cōmunem vſum . adduco gloſ.in.l. quotiens.C.
fami.hercíſ.⁊ glo.in.l.ij.in principio.ff.de origi.iur.fa⸗
cit qd̄ ſapienter voluit do.anto.ꝟ.in prohemio greg.vbi
39 dicit quod appellatione ſtudentis ſecūdum proprium ſi
gnificatum vocabuli venit doctor ſed ſecundū modū lo⸗
quēdi veniūt ſcholares ⁊ non doctores ⁊ plus dicit ibi
40 do.anto.† ꝙ ſi ſtatutum diſponat ꝙ verba ipſius ſtatu⸗
ti debent intelligi ꝓut iacent ꝙ intelligētur ſecūdum cō
munem ⁊ vulgarem modum loquendi arg.c.ex litteris
de ſponſa.⁊.l.labeo.ff.de ſupellecti lega.Facit ꝙ voluit
Ja.butri.in quadam ſua diſputatione ꝗ̃ refert ⁊ ſequit̃
Bar.in.d.l.labeo ꝟ ſuppelecti.lega.ꝙ ſi ſtatutum dicat
ꝙ verba ſua debeant intelligi ſecundum proprium ſi
gnificatū quod tunc non habebit locuz cōmunis moduſ
loquendi.facit ꝙ voluit Bar.in.l.cum delanionis §.aſi
nam.ff.de func.inſtruc.⁊ ꝙ etiam voluit in.l. omnes po
puli de iuſti.⁊ iure. ¶ Merito ergo ex iſtis deducitur
in profundum prefata doctrina hoſti.⁊ ſequacium licet
enim iſte tex.loquatur de leucis ⁊ videatur debet̃ intelli
gi ꝟ leucis legalib[us] ⁊ non de leucis vulgarib[us] nihilomi
nus iura allegata ſuperius ⁊ gloſe multum elegātes ad
ducte ſuperius ⁊ varia illuſtriuz doctorū dicta ꝓbāt ad
oculum ꝙ debeant intelligi de leucis vulgaribus ⁊ non
legalibus hic eſt ꝙ ſupremus iuriſlator vt eſt papa ap⸗
ponit ſepenumero in decretalibus vulgaria prouinciarū
vt habetur in.c.veſtra de locato. ¶ Ex ex iſtis videt̃ ꝙ
non bene dixerit Hoſti.cōmenda memorie hec ⁊ vide q̄
dixi in.c.nōnulli.ꝟ.de reſcriptis. ¶ Capio glo.ſi.que in
ſuo principio exponit ⁊ declarat ſed poſtea format qua
tuor oppoſitiōes primo eniz opponit de .c.ex tranſmiſſa
41 .ꝟ.e.⁊.c.ex tenor̃ eo.ti.† vbi de feudo ita cognoſcit iudex
ordinarius ſi dominus feudi ſit negligēs.cū ergo hic nō
probetur quod dominus feudi fuerit negligens.ergo de
buit recurri ad eum ⁊ non ad ordinariū.ſoluit glo.in ꝓ
ma parte ꝙ illud procedit in iudicio petitorio ſed aliud
eſt in iudicio poſſeſſorio q̄ gl.poteſt intelligi dupliciter
vz qd̄ in poſſeſſorio a quocunqz ſit cōuentio nō eſt neceſ
ſe adire dominum feudi quaſi iſtud iudiciū poſſeſſoriuz
non tangat naturam feudi ſed iniuriā quādam ⁊ hoc te
nuerūt quidam vt refert Inno.in.c.ceterum.ꝟ.de iudic.
⁊ illud quod hic dicitur procedit ſpecialiter fauore vi⸗
duarū quas eccleſia defendit aduerſus ſuos ſpoliatores
etiam ſi eſſent vidue diuites nec reuocatur tale priuile⸗
giuz per iura feudalia generaliter loquentia.⁊ idem di
cit Inno.fore in eccleſijs ⁊ clericis ⁊ alijs miſerabilib[us]
perſonis vt poſſint cōuenire ſuoſ ſpoliatores coram iudi
ce eccl'iaſtico ēt ſi agat̃ de feudo qꝛ i eccleſijs ⁊ clericis cō
mittitur ſacrilegium cuius cognitio ſpectat ad eccleſiaz
vt in.c.canonicis.xvi.q.i.⁊ in clericis hoc tenuit Inno.
in.c.ceterū.ꝟ.ti.i. ¶ Secundo modo intelligi poteſt iſta
glo.vt ſentiat eſſe ſpeciale in poſſeſſorio reſpectu miſera
biliuz perſonarū ⁊ ita reſident ſcribentes hic ſuper hoc
contrario formato per hanc gloſ. ¶ Tu adde ꝙ ꝓmuz
dictum non videtur verum qꝛ ſiue agatur poſſeſſorio ſi
ue petitorio ſuper feudo ꝺbeat adiri dñs feudi ⁊ ad hoc
adduco glo.in.c.fin.ꝟ.de iudic.q̄ voluit ꝙ ſi de re ſpūali
agat̃ poſſeſſorio ꝙ aget̃ corā iudice eccl'iaſtico qꝛ eiuſdē
nature eſt poſſeſſio cuius eſt ꝓprietas ergo ſi ſup ꝓprie⸗
tate dz adiri dñs feudi eodē mō dz adiri ſuper poſſeſſio⸗
ne.Et adduco quod voluit beltrādus in cle.diſpendio
42 ſam de iudicijs.vbi dicit † quod ſi agitur poſſeſſorio de
beneficio

[a] ¶ Legales Adde doctor. poſt gloſ. in.c. nōnulli in ꝓn cipio.de reſcri ptis ⁊ doct.in l.i.ff.ſi qs.cau tio.⁊ Bart. ce po. i.l.ii tñeſ viii.q.ff.de ꝟb. ſig.vbi iſta mā late tangitur.

beneficio qꝛ beneficiatus dicit ſe eſſe ſpoliatū qꝛ talis eſt poſſeſſoriꝫ dicitur eē beneficialis ⁊ gaudet priuilegio.d. cle.diſpendioſam.ideo tenet facere fidem de titulo.c.i.vt lite pendē.lib.vi.c.ex tranſmiſſa de reſti.ſpoliato. Item agitur de intereſſe dñi feudi vt nēo q nō ſit vaſſallus vtator feudo facit ēt iudicium poſſeſſoriū eſt preparatoriuꝫ iudiciꝫ petitoriꝫ .l.ordinariꝫ .C.de rei vendi.ſed ille qui ē iudex iudiciꝫ ꝑparati eſt iudex iudiciꝫ ꝑparātis vt eſt ibi caſus valde elegans ergo ad dñm feudi recurreret in iudicio poſſeſſorio.facit ēt.cōnexoꝝ idē eſt iudiciū.c.trāslato ð cōſti.ſꝫ poſſeſſoriū eſt cōnexū petitorio vt ꝓbat in.l. nulli.C.de iudi.facit.l.iperialē.§.preterea de probibita ali.feu.per fed. ❡ Et ſi opponat ð eo quod voluit bal. in.c.quāto.ꝫ.de iudi.vbi dicit ꝙ iudex layc⁹ pōt cognoſcere de poſſeſſorio iuris patronatus ſꝫ non de petitorio qꝛ rñderi pōt qꝺ dictū eius cōfunditur per iſta iura.⁊ ſi opponit de glo.in.c.ceterū de iudi.⁊ de glo.in.c. ſi as de iure.calum.poteſt dici quod ꝯfunditur per iſta iura ⁊ ꝑ cōſequens iſte primus modus intelligendi dctū glo.nō videtur verus eſt tamē paſſus iudicio meo valde dubitabilis ⁊ egeret declaratione pontificia. quo aūt ad ſcōm modū intelligendi adde qꝛ ēt nō videt verus ex eo quia iura feudalia loquūtur indiſtincte vt recurratur ad dominū feudi vt in.d.l.iperialem.§.preterea ergo lex feudi ſeruanda eſt domino feudi. Naꝫ ſi perfidia iudeis ſeruanda eſt lex moſayca vt dicit in paſſione dñica nos legem habemus quaſi lex noſtra ſeruet nobis.ita expoſuit illā auctoritatē Io.cal.in quodā ſuo cōſilio poſito in titulo de teſta.e multo fortius idē erit dicendū in domino feudi coꝗ magis cum ſit dñs directo ergo nō dꝫ recurri ad iudicem eccleſiaſticū facit quod habet in.d.c. ceterū.maxime ne videāt domini clerici anhelare ad iuriſditionē ſicut piſces anhelant ad equorā ⁊ ſꝫ iura feudalia loquātur generalia tñ papa vult legem feudi ſeruari dño feudi in.c.verū.ꝫ.eo.⁊ in.c.ceterū .ꝫ.ti.i.nec eſt neceſſe intrare illū cōflictum diſputandi vtrū papa potuerit derogare legibus feudalibus cū diſtincte ſint ꝑtātes.x.di.c.qm̄ c.ſolite de maio.⁊ obe.iuxta illud nō illius imperiū pellagi ⁊ cetera. ❡ Et licet vidua ſit ſub protectione eccleſie non ꝓpter hoc illa protectio debet eſſe cū preiudicio dñi.c.ſuper eo.de offi.deleg.c.quāuis de reſcrip.in.vi.iō ſi dominus paratus eſt ſibi miniſtrare iuſticiam ⁊ poſſeſſo tenet agere corā eo.⁊ ad iſtum tex. pōt rñderi ꝙ hic agebat de dotalicio ipſius mulieris quo caſu adiri poterat iudex eccleſiaſtic⁹.c.de prudētia infra de dote poſt diuortium reſtituenda.⁊ iſta menti cōmenda. ❡ Secūdo gloſ.opponit contra in eo quod innuit iſte tex.quod in petitorio nō valet iperratio niſi detur prius negligentia iudicis ſecularis ⁊ ſic obſtat.c.ex tenore .ꝫ.eo.gl.i effectu cōcludit ꝙ littere ſont in ſuſpenſo ⁊ ſic quo ad effectum debet intelligi iſte tex.⁊ ꝫrio ſenſu tu de hoc vide q̄ plene dixi in.c.ſꝫ ex ſuſcepto.ꝫ.eo. ❡ Tertio oppo.glo. ⁊ videt ꝙ falſitas narrata in reſcripto habeat illō vicia reꝓbatur in.c.ſuper litteris de reſcriptis.⁊ ſic dꝫ obſtet illa exceptio ꝙ non ſpectabat ad eam contraꝫ illud ſicut expreſſit.Soluit duobus modis ꝑmo ꝙ iſta exceptio tāquā cōcernens proprietatis defectū nō dꝫ admitti in iudicio poſſeſſorio vt probat in.c.ſi.de or.cogni. ❡ Soluit ſecūdo ⁊ melius ꝙ falſitas narrata circa merita cauſe vnde ſurgit exceptio pemptoria nō habet viciat reſcriptum ſed eſt reſeruāda ad merita cauſe ſicut reſeruat ipſa exceptio perēptoria ſecus nūc eſt ſi cōmittit ſurreptio circa exceptione dilatoriā qꝛ niſi opponat in principio ſi poſſet opponi poſt litē cōteſta.vt habet in.c.inter monaſterium de re iudi.tñ hodie declaratū eſt vt in.c.i.de lit.
43 cōte.li.vi.vbi patet † ꝙ nō admittit exceptio taciturnitatis pemptorie qꝛ nihilominus romanus pontifex cōceſſiſſet reſcriptum vt ſaltem reus diffinitiue abſolueret cū nihil pereat ex hoc ex quo ſaluā maneat ſibi ſua exceptō pemptoria circa merita cauſe.vnde nō debet audiri excipiendo dilatorie facit quod no.in.c.cū ordinē ⁊ in.c. cōſtitutus ⁊ in.c.ſup litis de reſcrip.Vin.cū ſapientiſſim⁹ canoniſta videt hoc eggregie limitare.primo ſi actor exprimeret talem cauſam etiā ꝓprietatis que dō expreſſa non darent littere etiā ad poſſeſſoriū nō approbabit reſcriptum vt ſi poſſidens duas dignitates obycietur ab altera qꝛ non auditur volens ipetrare reſcriptum ex eo qꝛ non habebat diſpenſatione vel cōmendatione expoſuit ſe priuilegium ſuper hoc habuiſſe aliter ſpoliatur iō credit Vincen.ꝙ non valet reſcriptum licet queſtio priuilegiꝫ reſpiciat petitoriū .c.de multa.de preben.Ideo opus eſt vt ſaltem iuſtificet ſūmarie ſuum titulū. itaꝗ ſaltem ð ducatur in dubium.hoc dctū Vincen.adiuuari pōt ꝑ rationem pretendentia publicū itereſſe ne fiat intruſio ⁊ detur vitioſus ingreſſus cōtra.c.vnicum.de eo qui mitt.in poſſeſſio.li.vi.Iudex enim debet ex ſuo officio ſupplet.c. cum dilecti de electio.c.cōſtitutus de appella.⁊ ſic etiam parte non excipiente papa dediſſet reſcriptum. ❡ Item poteſt adiuuari alia rōne.ſi enim tenet duas dignitates notorie obſtat ſibi prima fronte defectus proprietatis ⁊ etiam poteſt obyci in vim dilatorie iuxta not. in.c.vnico de lit.cōteſta.li.vi.⁊ facit ꝙ in ſimili voluit Innoc.in.c. i.de offi.vica.⁊ facit tex.ſecūdum lecturaꝫ Azo.in .l.vbi pactum .C.de trnaſac.Nā agēti obſtat defectus proprietatis notorius vt in.c.ad decimas de reſti.ſpo. libro.vi. ⁊ ſic tacuit quod obſtabat proceſſui.⁊ per cōſequens inducitur ſurreptio vt in dicto.c.ſuper litteris de reſcript. ❡ Ponit idem Vincē.ſecūdam limitationem ſi exprimat notoriā falſitateꝫ vt puta ꝑ falſitatē dicat ſe eſſe clericum vel ciſtercienſeꝫ vt facilius habeat litteras quod dictum eſt valde notandum ſecūdum dñs hic. Et adducit dominus Abb.quod notat Io.an.in.c.i.de litis cōteſt. libro.vi.vbi dicit exceptionē perēptoriā poſſe obyci ante litem cōteſtatā.quādo eſt notoriū qꝛ ſi notorie conſtat de defectu iuris agentis non debet pati iudex eūm venire in iudiciū .c.quoniam de filijs preſbyte.⁊ euitandi ſunt circuitus inutiles cle.auditor de reſcript. ⁊ debet iudex ex officio ſuo ſupplere quando iudiciū futurū eſt fruſtratorium vt voluit glo.que reputat ſingularis in.c. primo in verſi.abſentia de electio.li.vi. Pro qua glo.ego allego caſum in.c.cūm que ſupra de iudi. ❡ Vltimo gl.opponit cōtra tex.qꝛ iſta domina nō debebat appellari regina ex eo qꝛ vir eius deceſſerat ⁊ hoc nomen regine habebat occaſionē regis.⁊ extincto principali extinguitur acceſſoriū.c.acceſſorium de reg.iur.li.vi. Iſtum poſſum luculenter examinaui.ſupremo ꝑncipi deo ſit decus ⁊ imperiū ſempiternū and. Bar.vtriuſꝗ iuris doc.⁊ miles.

a c **Onqueſtus.** Layci ᵃ vſurpātes iura eccleſie velut ſacrilegi per iudicem eccleſiaſticū cōpellāt.h.d.Et diuidit primo ponit querela.Secūdo iudicium dato ꝗ primō inſiſtat ibi.cum aūt .Simile habet ꝟm hoſti.in.c.plerīꝗ.ꝫ.ð pac.⁊ in.c.veniens.ꝫ.de tranſactio. Venio ad notabilia ❡ Nota ibi cōqueſtus.vtꝝ adaptet cauſe criminali an ciuili vide que plene dixi in.c.dilecti.ꝫ.de iudi.⁊ in.c.cōqueſtus.ꝫ.de vſur. ❡ No.ibi epo bononienſis.qꝛ Bal.
a in.l.i.§.huius ſtudiꝫ.ff.ð iuſti.⁊ iur.dicit † ꝙ ſicut appellatur epo bononienſis ita curia ſua appellat curia bononienſis.ad hoc allegat.c.cū eccleſia ſutrina de cā poſ.⁊ ꝓpte.quod eſt memoria dignum ad cōſtitutiones loquētes de curia bonon.vt etiā cōprehendat curia epi bononie.⁊ adduco ſingular.glo.in auctenti.que in ꝓuincis. C.vbi de cri.agi oꝫ.⁊ quod voluit ibi Iaco.butri. ⁊ ibi
n Bal.dicit † ſtatuto Florentie caueṫ ꝙ nullus florentin⁹ poſſit trahi niſi ad curiam florētinā ſub pena capitis mō florentinus trahitur ad curiam epiſcopi florentini qꝛ qualitas cauſe hoc patitur qꝛ eſt cā vſuraria vel alias eccleſiaſtica decidit ꝙ trahi pōt ſine pena illius ſtatuti qꝛ curia epi florentini dicit eē curia florentina ⁊ fori florētini.qꝺ

ᵃ ❡ Laycj adde ad materiā huius tex.eid. in ꝯſ.incī.querit an eccleſia ⁊ c̄ ꝯſ.lxxxvi.⁊ vide nouiſſimos ſcribentes hic.

eternaliter eſt tenēdum memorie. ⁊ adduco qḋ habetur
in.l.i.in pn.ff.de iuſti. ⁊ iur. vbi ius publicum cōſiſtit in
ſacris ſacerdotibus. ⁊ adduco caſum olim occurrētē in
3 facto. † Statuti Bononie loquebat̄ de officialibus cō-
munis Bononie fuit dubitatio nō mediocris vtrū ep̄us
Bonon̄. ⁊ ſui officiales dicerent̄ eſſe officiales cōmunis
Bononie. ⁊ belliſſime fuit ꝯſultū per Pe. de ancha. ꝙ
ſic ꝯſi.cccxxxviij.incipiēte Viſo themate predicto. ſed iu-
dicio meo defecit in ſalutari ſuo qꝛ leuiter ⁊ debiliter ex-
aminat. nec vidit preallegatas doctrinas do. Bald.
¶ Nota ibi poteſtas ⁊ cōmune Bononie ſm̄ do. Ant.
4 † ꝙ iuriſditio cōpetēs ciuitati in caſtro reſidet in cōitate
⁊ habēte iuriſditionem in ciuitate. ⁊ ſic caſtrū ſubiectuꝫ
ciuitati nullā habet iuriſditionē. ſed ciuitas ē illa que hꝫ
iuriſditionem in caſtro. l. qui eximit ff. ad municip. l. iiij.
C. de naturali. libe. l. nulli. §. ex vico. C. de epi. ⁊ cle. auc.
qbus modis natura. effi. ſui. §. ſi. ſecus ſi caſtrū nō ſubeſt
ciuitati qꝛ de iure vendicat ſibi iuriſditionem quā vendi-
cant ſibi alie ciuitates. ⁊ ad hoc allegat Bar. in. l. i. ff. de
dam. infec. ⁊ remittit ad dicta per ſe in. c. cum contingat
de reo. ⁊ ita etiā colligit hic do. Abb. tacito do. Ant. Tu
allege. c. nimis de iureiur. ⁊ glo. in. l. ex ea. ff. de poſtu. ⁊
plene dixi in. d. c. cum ꝯtingat. ⁊ vide do. Abb. ꝯſi. xcix.
⁊ conſi. clvij. ⁊ adde elegans dictū do. Bal. in. l. i. §. hu-
ius ſtudij. ff. de iuſti. ⁊ iur. vbi tradidit ſtupendaꝫ doctri-
nam. † cōitas dedit poteſtatē quibuſdam ciuibus pro-
uidendi ſuper bono ſtatu ciuitatis. ꝙ nihilominus pote-
runt ꝓuidere ſuper bono ſtatu caſtroꝝ que ſubiacent ci-
uitati ex cā probabili. arg. l. ſi hoiem. ff. manda. quod ꝓ
certo alta eſt reponendū memoria ad ea que voluit Bar.
in. l. ambitioſa. ff. de decret. ab or. faci. Et addite qḋ po-
ſteris videbit̄ nouiſſimū qꝛ Bar. in. d. l. i. ff. de dam. infec.
6 dicit † ꝙ ſi caſtrū ſubiacet ciuitati nō habet iuriſditionē
ſed iuriſditio eſt penes ciuitatem. ſed ſi caſtrū ſubiaceat
prouincie tunc caſtrū habet iuriſditionem qꝛ ex hoc ſe-
quitur ꝙ cum hodie quelibet ciuitas dicatur prouincia
vt eſt glo. ſingularis in. l. ſi. C. de preſcrip. lon. tempo. ſeq-
tur ꝙ omne caſtrū ſubiectum ciuitati habebit iuriſditio-
nem ⁊ ciuitas non habebit iuriſditionem in talibus ca-
ſtris. qḋ dictum apponit ruinam pene ad omnes ciuita-
tes Italie vt non habeant iuriſditionem in caſtris ſitis i
territorio ſuo quod iudicio meo eſt mirabile dictuꝫ nec
ſcriptum ab aliquo. ¶ Et inqūtum iſte tex. loquit̄ de po-
teſtate. vide que plene dixi in. c. ſi. ē. de iudi. Et pondera
vnum qḋ tibi videbitur nouiſſimū. cōiter enim dicimus
7 vt videmus † hanc regiam vrbē eſſe temporaliter ſubie-
ctaꝫ ſacroſancte romane eccleſie. ⁊ de ſubiectione ſua cō-
memorat Spec. in ti. de reſcrip. preſentatione in. §. ſi. v.
⁊ fuit tn̄ vide Jo. de imo. in rubrica. ff. de verb. obli. ⁊ in
c. i. de lora. in notabilibus. lꝫ Bal. in. c. i. de feu. marchie
dixerit ꝙ ciuitas Bononie eſt magis ciuium q̄ eccl̄ie.
nihilominus vt dixi eccleſie roma. eſt. nam ⁊ ſapientiſſi-
muꝫ hodiernis temporibus legatū tenet romana eccle-
ſia reuerendiſſimū do. Jo. baptiſtā illuſtriſſime domus
de ſabellis. nihilominus ſi recte ponderetur iſte tex. pōt
colligi ꝙ hec ciuitas non ſit tēporaliter eccleſie. quia ſi
temporaliter fuiſſet ſubiecta eccleſie ad quid p̄ſumebat
vſurpare caſtra epiſcopatus Bononie. vnde videbatur
cedere hoc ad cōmoditatē eius quia ſi ad cōmoditatem
eccleſie romane hoc feciſſet preſumendū eſt ꝙ nullo mo-
do conata fuiſſet vſurpare illa caſtra quia incidiſſet in
illud. Sic vos nō vobis vellera fertis oues. Non tamē
a dico hoc pertinaciter[a] ſed in tranſcurſu lecture. ⁊ ſubij-
cio me deciſioni ſacroſancte romane eccleſie. ¶ No. ibi
8 iuriſditioni quā in quibuſdā caſtris. † ꝙ eccleſia pōt ha-
bere ſub iuriſditione caſtra terras villas ⁊ ſimilia. c. ſi
duobus. J. de app. c. verū. ē. eo. c. ſi. ē. de iudi. c. ad audien-
tiam. ē. de reſcript. c. inter dilectos. de ſi. inſtru. ¶ No.
ibi pleno iure ſm̄ do. Anto. † ꝙ illa verba importāt iu-
riſditionem temporalem ⁊ ſpūalem. ⁊ hoc voluit g loſ

a ¶ Pertinaciter. O vtinaꝫ ita ſit Sed vereor ne do. Andre. vnū timore ignis ore diſſerit aliud vo corde ſimulauerit iuxta tex. in. l. obſeruandū. ff. de offi. preſi. vbi dicit Bononienſes vnuꝫ dicūt ore aliud corde ſimulant. Simile quoqꝫ obſeruant q̄plures philoſophi tēpeſtate noſtra qui multas hereſes de mente Ariſtotelis cuꝫ magna fidei ꝓteſtatiōe defendunt quas coꝝ de impertinaciter tenēt.

b ¶ Quondā De iſta dictiōe vide docto in l. ſi finita. ff. de dam. infec. vbi 9 multa notant̄.

hic ⁊ ideo ſi alicui conceditur iuriſditio cum pleno iure
venit tēporalis ſpū ⁊ alto. Tu adde quod habet̄ in. l. ſi
in aliquā. §. cū pleniſſimā. ⁊ l. cum pleniſſimā. ff. de off.
proconſu. vbi illa verba pleniſſimā iuriſditionem impor-
tant iuriſditionē merū ⁊ mixtū imperium. ſed illa verba
pleniorem iuriſditionem important iuriſditionē ⁊ mix-
tum impium. vt ibi eſt glo. multū elegans. ⁊ allego glo.
xij. di. c. ij. que dicit ꝙ iuriſditio pape eſt plena. modo in
iſto tex. dicit̄ ꝙ habebat iuriſditionem tēporalem cū ple-
no iure. vnde potius videt̄ referri ad merū ⁊ mixtuꝫ im-
perium. vnde aut illa caſtra erant de dioceſi Bononie.
⁊ tunc nulli dubium ꝙ ipſo iure habebat iuriſditionem
ſpūalem in illis qꝛ tota dioceſis dicitur parochia epiſ-
copi. c. preſbyter. de pecu. cle. ideo vana eſt illa expoſitio
⁊ ſuperflua. Si autem non erāt de dioceſi tunc verbū ple-
no iure nō poteſt adaptari ad iuriſditionem ſpūalem ex
duobus. Primo qꝛ agitur de preiudicio alterius epiſ-
copi. qḋ in dubio videtur reſeruatū vt in. c. ſup eo. de off.
deleg. tum qꝛ eſt res alterius generis iuxta not. p Inno.
in. c. ex litteris. de iure pa. ⁊ per conſequens glo. iſta nō
10 recte loquit̄. ¶ Not. ibi vſurpare preſumunt. † capitur
enim in malā partē verbum vſurpo. c. generali. de elec.
lib. vi. c. auguſtino. xij. q. ij. Simile dicimus de verbo ex-
torquere vt in. c. ad noſtrā. el. ij. de iureiur. ⁊ in. c. cū ni. de
vſur. ⁊ in. l. ſi ſeruo. ff. de here. inſti. ⁊ ibi Ang. dicit ſe vi-
diſſe de facto ſindicari quēdam poteſtatē qui tenebatur
de oibus extorſionibus qꝛ fuit ſindicatus de omnib⁹ in-
iuſtis ſenicorum executioni mandatis quod eſt bene no-
11 tanduꝫ. ¶ Et ex hoc tex. colligit do. Pe. † ꝙ cōitas ⁊
vniuerſitas pōt inferre vim turbatiuā. ⁊ ſic poteſt delin-
quere. c. dilectus de ſymo. quē paſſum ibi luculenter exa-
minaui notat Inno. in. c. graui. de ſen. excō. ¶ Not. ibi
12 in cuius quaſi poſſeſſione. † ꝙ incorporalia non poſſi-
dentur ſed quaſi facit. c. ſi. ē. de iudi. vide ibi dicta. ⁊ eſt
13 glo. hic. ¶ No. ibi fuiſſe ac eſſe caſum expreſſum † ꝙ in
terdicto vti poſſidetis debet agens narrare ſe fuiſſe i poſ-
ſeſſione vel quaſi tempore porrecti libelli ꝓbatur inſti. de
interdic. §. hodie. ⁊ §. retinēde. ⁊ in. l. i. §. interdictum. ff.
14 vti poſſidetis. † ¶ Sed ego pondero vnū quod ad iſtū
tex. eſt nouum ꝙ non eſt neceſſe ꝙ agens interdicto vti
poſſidetis debeat dicere in libello ſe poſſidere naturalit̄
aut ciuiliter ſufficit ſimiliter dicere ſe eſſe in poſſeſſione vel
quaſi. pro quo allego. d. l. i. §. interdictū. niſi rei intereſſꝫ
vt ibi per Bar. ¶ Colligunt etiā doc. hic ex eiſdem ver-
bis ꝙ non procederet libellus ſi diceret ſe fuiſſe in poſſeſ-
ſione qꝛ tacite videt̄ negare ſe eſſe in poſſeſſione de pñti.
de quo plene per Cy. ⁊ alios in. l. edita actio. C. de edē.
⁊ per glo. in. d. l. certum. §. i. ⁊ ibi Bar. ff. de ꝯfeſ. do. An-
to. in. c. examinata. ē. de iudi. ⁊ in. c. i. J. de libel. obla. ⁊ ꝓ
ꝯſequens vt̄ hic caſus de eo quod dicit glo. in. d. l. certū
§. i. ¶ Tu pondera. c. preterea. de tranſac. vbi apponi-
15 tur verbū quondam[b] † qḋ verbū recte eſt abnegatiuum
b de preſenti. ergo ſi non apponeret̄ dictio quondā nō vi-
deret̄ abnegare de preſenti. nam qui olim poſſedit p̄ſu-
mitur hodie poſſidere. l. ſine poſſidetis. C. de proba. ⁊ fa-
cit tex. in. l. ſi rem. ff. de rei vendi. vbi ſufficit dicere rē meā
lꝫ non dicatur de preſenti. ergo ſuperflue ponitur hic ⁊ cē.
Nihilominus durū eſſet cōtra ſtimulū calcitrare. qꝛ iſte
16 tex. ponit hanc praticam libellandi. † ⁊ vt videmus ius
canonicum eſt pratica iuris ciuilis. ⁊ ideo faciendū eſt
vt dicit iſte tex. iuxta illud A boue maiori diſcat arare
minor. ¶ Et pondera etiā qꝛ iſte tex. probat ꝙ iſte epiſ-
copus non fuit ſpoliatus qꝛ ſi ſpoliatus fuiſſet intentaſ-
ſet interdictum vnde vi quod datur ſpoliatis ⁊ eiectis
vt in. c. conſultationibus. de offi. deleg. ⁊ per totum de
reſti. ſpo. ⁊ ideo tex. hic dicit preſumunt vſurpare p vio-
lentiam quaſi per turbationē. ⁊ ideo non fuit ſpoliatus
epiſcopus ſed turbatus. Conuenitur tamen ad ſimilitu-
dinem inuaſoris corā iudice eccleſiaſtico ille qui turbat
17 poſſeſſionem eccleſie. † ¶ No. ibi admodū inīquū tex.

iudicio meo

iudicio meo terribilez oibus pontificibus epis et ceteris
plătis. probat enim eſſe magnam iniquitatem bona col-
lata eccleſijs deputare ad alium vſum eccleſiaꝝ ergo ſeq
tur ꝙ magna iniquitas exercetur. Adduci poteſt ſingu-
18 lare dcm̄ Hug. in. c. nō licet pape. xij. q. ij. vbi voluit † ꝙ
a papa peccat mortaliter ᵃ locupletando ſuos ꝯſanguine
os de bōis tpalibus eccleſie et facit ꝙ dixit Bal. in. l. ſi te
19 ſtamentū. C. de teſta. † vbi voluit ꝙ non lz pape alterare
ea que relicta ſunt per fideles pijs locis de potentia ab-
ſoluta poſſet alterare ad aliū vſum ꝗ piū vt in cle. q2 cō
tingit de religioſis domi. Et vide ſilem modū loquēdi in
. l. i. in ṽſi. admodū iniquū. C. ne quis i ſua cā. caneit ꝗ do
mini clerici ꝯputare talia bona ad alium vſuz. c. iniuſtū
de rez pmu. de cōſecra. di. i. c. ligna. et. c. veſtimēta. x. q. i.
c. q2 ſacerdotes. et. c. ſanctoꝝ. et facit pulcher tex. in. c. qui
pecuniā chriſti aufert intercipit aut ſurripit vt homici-
da apud tribunal iudicis deputabif. xij. queſti. ij. alias. i.
20 ¶ No. ibi pro remedio peccatoꝝ † ꝙ collata eccleſijs
titulo lucratiuo videnf collata pro aia et ad piā cām ſm
do. ant. ſed ego pōdero iſtū tex. ꝯ doctrinā bar. in repeti.
21 l. i. C. de ſac. ſanct. ecc. † vbi dicit ꝙ eccl̄ia nō dz acceptare
legatū eius quē cōſtat deceſſiſſe in peccato mortali vel ei
us qui deceſſit in notorio peccato mortali. c. q2 i oibus. ꝺ
vſur. c. placuit. xxiij. q. v. et quod voluit Inno. in. c. cū vo-
lūtate. de ſent. excōi. de quo dixi plene in. c. filius de teſta.
Nā ſi ꝓ remedio peccatoꝝ relinquūtur ergo lz cōſtet eē
in mortali peccato tñ redimit aīam ſuā ꝓpter huiuſmōi
relicta nā vř eſſe ſignū penitentie ex quo vult ſe redimere
a peccatis et ſic nō eſt ſine dubitatione illa doctrina bar.
22 ¶ Et pondera illud verbū collata vel relicta † q2 pmuz
verbū ꝯprehēdit actū inter viuos ſm verbū ꝯprehendit
vltimā volūtatem ſm Phili. et do. Card. qui allegāt. l. i.
ſ. ad ſi. ff. de tab. exhib. Ego allego. c. iij. de pecul. cle. vbi
dixi vide. l. iubemus. ſ. fi. C. de ſa. ſan. ecc. l. cū oportet. ſ.
fin autē. C. de bo. q2 lib. l. hoc ſermone. ff. ſi liber igenuus
eſſe dicaf. l. cū ante. C. de dona. ante nup. l. his verbis. ff.
de here. inſtit. auct. de here. et falci. ſ. exheredatos. glo. in
cle. i. alias. ii. de iur. patro. ¶ Nota ibi eccleſiis ſupplet
Hoſti. vel alijs pijs locis. c. officij. et. c. requiſiſti. de teſta.
Ego allego. c. i. et. c. ex litteris de conſue. et ibi do. Pet.
c. i. ſ. hec aūt de elec. li. vi. et ibi dininaui. c. generale. et. c.
ſciant. c. cupientes. ſ. i. eo. ti. li. vi. et. c. ij. de ſuppl. negl. p-
lato. eo. li. l. oia pvilegia. C. de epi. et cle. et ibi bar. Ex q̄
23 reſultat vnū quod tibi videbif nouū † ꝙ turbans poſſeſ
ſionem hoſpitaliū tāꝗ ſacrilegus eſt excōicandus et for
tius eſt excōicatus ſurripiens bona hoſpitaliū quod bñ
notabis cōtra multos laycos. ¶ No. ibi vel alijs iuſtis
modis q2 exponit hoſti. ēptione et pmutatione et vſuca-
pione inſti. de rez diuiſione. ſ. p traditionē. l. traditioni-
bus. C. de pactis. ſed do. car. dicit ꝙ generaliter cōprehē
dunf oēs iuſti modi acqrendi. Sed ego colligo ꝙ hic p
24 baf † ꝙ lex vel ſtatutū loquens de rebus acquirendis in
telligitur ſi iuſtis modis acquirenf alias ſecus facit. l. ꝙ
ſeruus. ff. de acquirē. poſ. l. cū oportet. C. de bo. q2 lib. l. ce
tere. ſ. mala medicamēta. ff. ſa. her. qđ eſt bñ notādum ꝯ
multos religioſos renūciātes tpalibuſ q conātur acqrere
25 ſuis monaſterijs p oēm iniuſtū modū. ¶ † No. ibi inua-
ſores. ꝙ inuaſores rerū eccleſie ſūt ſacrilegi ſm do. car.
alibi aūt appellātur homicide ſm philip. vt. d. c. q chri-
ſti pecuniā. Sz do. ant. melius colligit hic ꝙ ſacrilegiuz
cōmittif nō ſolū qñ res eccleſie occupātur ſz ēt qñ eccl̄ia
turbatur in ſua poſſeſſione et ſic cōpetit iuriſditio ꝯ lay-
cos nō ſolū ꝓpter vim expulſiuam ſed ēt ꝓpter vim tur-
26 batiuā et inquietatiuā † pōt ꝗ agi ꝯ laycū interdicto vti
poſſidetis in foro eccleſiaſtico. c. cum ſit generale. c. ſi cle
ricus laycū. ꝺ. eo. Et eodē mō detinentes bona eccleſie ſi
ne violētia tñ ꝯ voluntatē eccleſie dicūf ſacrilegi. xvi. q.
iiij. c. ſi quis mancipiū. xvij. q. iiij. c. attendendū. Et colli
git ēt do. Anto. ꝙ ſacrilegi nō ſunt ipſo iure excōicati ſz
excōicādi q2 iſte tex. dicit ſupponēdi ſunt anathemati. et

ita etiam colligit hic do. Abb. libet in medium afferre il
lud qđ ſcribitur in paſſione dominica vos neſcitiſ quicꝗ
Unde pondera. c. cū ſit generale. ꝺ. eod. vbi tex. dicit qui
27 ſacrilegi ſunt vbi text. dicit † ꝙ detentores rerū eccleſie
ſunt ꝓprie et vere ſacrilegi. Sz illi qui turbāt poſſeſſionē
eccl̄ie ſi ꝺiſr ēe ꝺe ſacrilegi ſz ſūt tāꝗ ſacrilegi et iſta dictio
tāꝗ ſi ē nota iꝓprietatis vt hř in. c. p vt. de dolo et cōtu.
et ſi aliqñ eſt nota ꝓprietatis illud eſt iꝓprie et contra
ſuā ꝓpriam nām vt per glo. in. c. parochianos de decim. in
ꝗto illud ꝙ ſacro ſcribif euangelio quaſi geniti a patre
cū ergo iſte text. appellet turbatores poſſeſſionū eccleſie
eſſe tanꝗ ſacrilegos. ergo proprie et ſtricte nō ſunt ſacri-
legi ſed tanꝗ. Et hoc eſt quod voluit recte intuenti de-
cidere iſte tex. Tene menti q2 eſt vera inuentio lz a tenui
28 et parū docto inuēta † et eſt vtile iſtud ꝓpter cōſtitutiōes
eccleſie penales apponentes penas ſacrilegis vt compre
hendanf inuaſores rerum eccleſie et nō turbatores reruz
eccleſie per iſtū tex. q2 ſtatuta penalia ſūt reſtringēda ad
caſuz propriū de peni. di. i. ſ. pene. l. ſi preſes. l. ſi de inter
pretatione. ff. de penis. et i caſu ꝓprio. c. ſuſceptū de reſcri
ptis in. vi. et in. c. in noſtrā de iniur. et dam. da. l. iij. ſ. hec
verba. ff. de nego. geſtis. l. qcquid aſtringende. ff. de verb.
obli. ¶ No. praticā cōcludēdi in interdicto vti poſſide-
tis agitur enim vt aduerſarius ceſſet a turbatione et ige
tatione et de in futurū turbet. l. barū. ff. ſi ſeruitus vendi-
cetur. c. lz cām de probat. ¶ Itē ad intereſſe de preterito
et ad omnia et iniurias et ſic in eodē libello pōt quis cō
ſequi iniurias et intereſſe et quod plus eſt ꝓbaf hic cleri
cū ēt noie eccleſie poſſe petere ſatiſfactiōez iniuriaꝝ facit
c. grauis de reſti. ſpo. c. olim de iniuri. c. ſi canonici. de of.
ordi. li. vi. et arguit do. pe. de anch. hic incꝗtum in libel-
lo pōt agi ad iniurias dāna et intereſſe. d. l. interdū. ff. de
publi. iudi. dič tñ ad hoc facere. l. interdū. ſ. q furez. ff. de
furtis. et aliter nō ſoluit. ¶ Tu dicas nō eſſe admiratō
ne dignū ꝙ ex eodē crimine cōpetat actio ad intereſſe et
accuſatio criminalis. l. q noie. ff. de fal. et. d. ſ. q furē et. c.
teſtimoniū infra de teſti. et qđ voluit ibi Bal. ſi mā ſubie
29 cta hoc patiaf. ¶ † No. ibi appellatione remota quod
interdicto vti poſſidens nō admittif appellatio de quo
et de alijs interdictis dic vt in. c. ii. de ope. no. nūc. et in. l.
30 i. C. ſi de momentanea poſ. fuerit appellatū. ¶ † Not. ꝙ
in iſtis criminalibus et caſibus in quibus laycus eſt de
foro eccleſie ſicut ad iudicē eccleſiaſticū ſpectat cognitio
b ita et executio ᵇ et ſubdit domi. Pet. ꝙ ſicut papa qui ē
lex animata in terris mādādo cognitionē cāe vř manda
re executionē vt in. c. ſignificaſti et in. c. querēti de offic. ꝺ
lega. Ita cū lex mortua ſiue cōſtitutio ꝯfert cognitionez
et deciſionē cāe videf mādare executionē ꝙ dicit eſſe me
moria dignū et refert oldr. cōſuluiſſe vrꝫ in cauſis eccl̄ia
ſticis criminalibus poſſit epſ capere laycū et incarceraf
et punire allat oldr. cōſi. xc. Tu vero pōdera q2 lz videa
tur cōmittere executionē tñ intelligif data capacitate iu
dicātis et exequētis. Nā vt ſapienter dixit phs in ſcđo ꝺ
31 aia quē refert bal. in cōmēto. l. vnice. C. de cōfeſ. † Actuſ
actiuoꝝ ſūt i patiente bñ diſpoſito. vñ delegat᷒ pape nō
pōt mādare ſniam executioni in reb᷒ tpalis iuriſditiōis
puta delegat᷒ ſup dote nō mittit in poſſeſſionē in rebus
tpalibus layci cōuenti nō ſubiecti eccleſie. Ita ſapienter
dicit ang. in. l. ſi. C. ꝺ iudi. referens fuiſſe dcm̄ ſuū Inn. i
c. vez. ꝺ. eo. ꝙ limita niſi haberet papa iuriſditionē tpa-
lem in loco. et ibi ang. facit memoriā de illo ſanctiſſimo
Egidio cardinali auctore ſacre dom᷒ dñoꝝ hyſpanorū
Et adduco ſingulare dcm̄ Inno. in. c. ſignificaſti ꝺ of. ꝺ
32 le. † vbi dixit ꝙ ſi ferf ſnia a iudice eccl̄iaſtico ꝯ laicū mā
dabif executōi p iudicē laycū nō p iudicē eccl̄iaſticū et
facit glo. ſing. in cle. i. ꝺ vſuris aſo in cle. diſpendioſaz ꝺ
iudi. q̄ dicit ꝙ pp̄ nō pōt tollere ordinē iudiciariū i foro
33 ceſareo iuxta illud virgilianuz illa ſe iactet in aula. † Et
id dicit petr. ꝺ ancha. in repeti. c. ea q̄ ꝺ reg. iu. in. vi. i. xi.
q. ꝙ iudex eccleſiaſtic᷒ nō pōt carcerare laycū crimino

a ¶ Peccat mortaliter. Ad de ꝓ iſta valdē notabili et q̄tidiana ꝯclu. vltra oēs ſcribentes tā antiquos ꝗ modernos ſcꝫ. in c. q̄ in eccl̄iaꝝ circa fi. xo. col. de ꝯſti. cart. xx vii. vid. bal. i. l. tutor petit᷒. ſ. i. in pnci. de ex cu. tuto. vbi cō ſtanter tz ꝙ ſi papa ꝓuideat ſuos ꝯſanguineos ad dignitates ꝓſtiuit facere inſtinctu carnis et ſāguinis nō aūt. ſ. ſeucti. et in. l. pen. C. ꝺ bo. q2 li. vbi hz hanc ſniam quā ponit. d. and. hic Cōtrariū tñ ꝺ facto ſeruaf. ñ dicam a ſūmo pōtifice q2 ois ipſius ptās a deo eſt vt tenz car. in cle. ſi. de eta. et q̄li. et in cle. paſtoralis de re iudi. qm̄ ſolus deus ipſuz corrigit vt tz bald. in tractatu ſciſmatis ſz ab inferioribus ab eo qui erogāt bōa dei in ſuos. et adducūt ꝓ ſe illđ Ihere᷒ ꝓphe. qđ nō itelligūt Cū videris nudū oꝑi eum et carnē tuam ne deſpexeris. videat deus quo pacto hec ſe habeant.

b ¶ Executio Que ſemp fieri dz cū cognita vt tz gl. in. l. intra vtile. ff. de mino. bar. i. l. meminerint vñ vi. nō tñ cōtra ꝯdēnatū vt tz elegāter ro. deciſio. cccclxx xiiij. lci. ſi ſuā. i nouis quaz vidêas.

legi non erant. Et pōdero. d.c. cū ſit generale vbi dicit̄ q̄
ſacrilegi ſunt ⁊ ſic ꝓbat tex. ibi q̄ maleſactores eccl'ie q̄
ſacrilegi ſunt cōueniunt̄ corā iudice eccleſiaſtico ergo ſe
quitur q̄ ſi non eſt ſacrilegus nō cōuenit̄ corā iudice ec-
cleſiaſtico ſed in caſu huius capl'i ſunt quaſi ſacrilegi ꝓ-
pter violentiā turbatiuā ſactā violenter. Cū ergo ex vio
lentia oriatur iſtud quaſi ſacrilegiū ergo neceſſe eſt vt ꝓ
betur violentia q2 alias ſtaremus ſub regula q̄ actor ſe-
quetur forum rei vt in. c. ſi clericus laycum ſupra eod. ⁊
40 per cōſequens verū eſt dctm̄ do. Ant. ⁊ ꝓbat̄ hic †. Quid
aūt ſit ſacrilegiū. dic q̄ eſt ſacre rei violatio vel vſurpatio
⁊ cōmittit̄ tribus modis cum ſacrum accipit̄ de ſacro vt
calix de eccleſia vel ſacrum de nō ſacro vel ecōtra: de quo
vide Bal. in. l. ſi mūdū C. de fur. quā allegat hic do. car.
⁊ dicit ibi bal. vnū quod eſt memoria dignū. Aliter capi
41 tur ſacrilegiū a lege ciuili ⁊ aliter a lege canonica † q̄ ſi
ſtatutū laycoꝝ loquat̄ de ſacrilegio intelligit̄ de ſacrile-
gio put capit̄ a lege ciuili. Si aūt eſt cōſtitutio edita ab
eccleſiaſtico ⁊ loquit̄ de ſacrilegio intelligit̄ put capitur
ſacrilegiū a lege canonica facit ſimile qđ voluit bal. i. l.
ſi qñ. C. de inoffi. teſta. de eo qui habuit priuilegiū teſtan
di a principe an intelligat̄ ſcḋm ius ciuile an canonicū. Et
42 faciat qđ voluit bal. in. l. i. C. q̄ bo. ce. po. vbi dicit † ſi ſta
tutum editū in terris tpaliter ſubiectis eccleſie in dubio re
ducit̄ ad terminos iuris canonici. Si aūt a pncipe redu-
citur ad terminos iuris ciuilis vide que dixi in. d. c. cum
43 ſit generale. ſ. eo. ¶ † Secūdo collige ex dicto Innoc. ⁊
Jo. an. q̄ fundans ſe in libello ſup certa qualitate ſi eaꝫ
nō probet ſuccūbit quod ſatis patet. nā ſi illa nō ꝓbet̄ nō
videt̄ illud factū deduci in iudicium. c. cū ſit generale. ſ.
44 eo. Ex. in. l. ij. C. de proba. vbi dicit † q̄ ſi ſit accuſatio vel
inquiſitio de inſultu cum armis cū ſanguinis effuſione ⁊ ꝓ
batur inſultus ſed nō ꝓbat̄ illa qualitas cū ſanguinis ef
fuſione qđ venit abſoluendus reus q2 nō videt̄ hoc factū
ꝓbatū deficiente qualitate allegat do. abb. c. ſi. de reſtit.
ſpo. vos habetis has remiſſiones bar. in. l. denūciaſſe. §.
quid tñ. ff. de adulte. vbi refert diſputationē Ja. de are. ⁊
plene de hoc loquit̄ ⁊ in cōſilio ſuo incipiente accuſatio
fuit inſtitutā Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de accuſa. in rubri.
plene bal. in. l. ij. C. de ꝓba. ⁊ in. c. cum cōtingat de reſcri
ptis do. abb. in. c. lꝫ cām de ꝓba. guil. de cu. ⁊ alios in. l.
quid ergo. §. pena grauior. ff. de his q̄ no. infa. ¶ Et pō
dero vnū quod tibi videbit̄ nouū q̄ imo accuſat⁹ venit
condēnandus iudicis officio q2 poſito q̄ pars aſtrinxe-
rit ſe ad ꝓbandū factū ⁊ qualitatē facti potuit ſe aſtrin
gere ad ꝑiudiciū propriū nō aūt ad preiudiciū reipubli
ce arg. c. bone de poſtu. prela. iō fauore reipublice poterit
iudex ex officio ſuo delinquentē ꝯdēnare. allego ad hoc
c. ex parte ⁊ quod ibi nota. per do. anto. ⁊ alios ſupra de
reſcrip. ⁊ in. c. lꝫ cām de proba. ⁊ bal. in. l. i. C. de cōdi. in
debi. In glo. ſ. iſta glo. facilis eſt in ſui principio poſtea
q̄rit an iſti ſint excōmunicati ipſo iure ⁊ dicit q̄ nō ſꝫ ex
cōicandi ſunt per ſniam donec ſatiſfecerint. Ex hac glo.
45 cū tex. collige q̄ ſacrilegus nō ē ipſo iur̄ excōicatus ſꝫ ve
nit excōicandus ſed in ꝯtrariū facit. c. nouimus de imu. ec
cle. c. cū pro cā de ſen. excō. xi. q. iij. c. canonica. xvij. q. iiij.
c. oēs Jo. an. hic recitat opi. quas do. anto. ⁊ alij ſcriben
tes cōmemorant. Et inq̄ſtum pet. yſpanus tenuit q̄ op-
primens aliquē in eccleſia vt in caſu. d. c. cū pro cā eſt ipo
iure excōicatus ſequit̄ do. anto. ſimpliciter q̄ ſentit idē in
uiolante imunitatē eccl. extrahēdo aliquem de eccleſia do.
abb. dicit q̄ nullo iure hoc ꝓbat̄ ⁊ refert colletariū tene
re hic q̄ ſi ſit excōicat⁹ ipſo iure allat. c. null⁹ ⁊ c. ſeq̄ns.
xvij. q. iiij. ⁊ cū eo tranſit do. Abb. ¶ Ego pōdero q̄. d.
c. nullus nō probat doctrinā collectarij nec do. Abb. q2
loqtur in eo qui diſtraxit ſeruū ſuū vel diſcipulū ſuū ab
eccleſia ſup quos hēbat ptātem ergo ſequit̄ ſecus eē ſi ex̄
tiſſent alios. ⁊ ad. c. ſequens reſponde q̄ loquitur in eo
qui extraxit ſeruū vel aliū inſequendo quo caſu vr̄ attē-
di pncipiū ꝓmiſſum ⁊ nō finis ꝓhibitus. Pōdera etiā
q2 iſte tex. loquit̄ in quaſi ſacrilego ⁊ nō loquit̄ in ꝓprie
ſacrilego vt dixi in notabilibus ⁊ iō non recte ꝓbat iſte
tex. q̄ ſacrilegus nō ſit ipſo iure excōicatus vñ videretur
dari regula q̄ cōmittens ꝓprie ſacrilegiū eſt ipſo iure ex
cōicatus ⁊ ideo doc. hic non bñ ponūt regulā q̄ ſacrile-
gus non ſit ipſo facto excōicatus. ⁊ ab illa regula exci-
piunt aliquas fallentias vt hic per do. anto. ⁊ allegat ca
ſum. c. generali de elec. li. vi. de occupante cuſtodiā eccle
ſie vacantis ⁊ vſurpante eius bona vt ipſo facto ſit excōi
catus ⁊ allegant quod voluit archi. in. c. q2 ſepe de elect.
li. vi. vbi loqtur in laycis occupātibus ⁊ vſurpantibus ſi
bi bona eccleſiaꝝ vacantiū vt ipſo facto ſint excōicati. c.
de laycis. xij. q. ij. Sed illa lr̄a in pncipio ꝓbat ꝯtrariū ſcḋm
do. abb. ⁊ ꝓpter hoc dctm̄. c. generali reqrit duo ad h
vt incidat in excōicationē ipſo facto vꝫ vt occupet cuſto-
diā ſeu guardiā eccleſie vacantis ⁊ eius bona. excōicatio
enī inq̄ſtum eſt fori cōtencioſi dꝫ ſtricte intelligi. vt not.
Inno. in. c. cū ta de teſti. ⁊ in. c. ad audictiam de homici
dio. Iſta qđ nō eſt examinādū hic ſed accōmodatus lo-
cus eſt in. c. cū pro cā ⁊ in. c. cōqueſti ⁊ in. c. tua de ſen. ex
cōi. iō dicēdum eſt vt ibi per ſcribentes. Supremo pnci-
pi deo ſedēti ſup trono ⁊ regno ſit ſalus ſempiterna amē
domi. Andreas Barbatia vtriuſq3 iuris doctor ⁊ miles
Mcccclxix. xv. nouemb.

Ilecti. Famoſa eſt ⁊ vtilis pro certo
decretalis hec ⁊ forte non eſt
d ex toto bñ intellecta. ⁊ hoc intēdit. Priui-
legiatus non tenet̄ rñdere niſi in certo loco
q̄ ſi in alio loco rñdere vel ſoluere ꝓmi-
ſit poterit ibi cōueniri ſcḋm Jo. an. ⁊ cōiter doc. vel ſic. pri
uilegiū alicui cōceſſum vt teneat̄ niſi in certo loco rñder̄
nō extendit̄ ad locū vbi ex aliqua cā de iure cōi cōuenire
pōt. h. d. ſꝫ do. abbas. Et diuidit̄ ꝑma pars. Primo pōit
querelā actoris q̄ ponit cauſe cōmiſſionē ⁊ rei exceptōes
Scḋa ponit mādatū factū reo cū cōminatiōe ⁊ puniſiōe
Et ꝑmitte ꝓ euidentiori dicendoꝝ declaratiōe papa vt
vniuerſuꝫ diſtringentē poſſet dare iudicē vbi velit ⁊ valet
dūmodo nō excedat aliquas dietas a loco rei ali. c. non
nulli de reſcri. hodie vnā dietā. c. ſtatutū cū aūt de reſcri.
1 in. vi. † Scḋo ꝑmitte puilegiū debē̄ aliqđ ꝯferre. l. i. ff. ad
munic. l. i. C. de theſaur. li. x. l. ſi qñ. C. de inoffi. teſta. c. i. de
reſcrip. oli de verb. ſigni. iō lꝫ ſtrictiſſime intelligat̄ tñ dꝫ
aliqđ operari ⁊ ſufficit quantūcūq3 modicū. Tertio pre-
2 mitte † q̄ vbi qs contraxit pōt ibi ꝯueniri q2 ibi ſortit̄ fo
rū. l. heres abſ. ff. de iudi. c. fi. ſ. eo. ⁊ dicit̄ qs ibi ꝯtraxiſ
ſe vbi deſtinauit ſoluere. l. ꝯtraxiſſe. ff. de actio. ⁊ obli. l. iiij.
ff. de bo. auc. iudi. po. l. quero. ff. de ſolu. l. ticiū aut meuiū
3 ff. de admini. tu. Quarto ꝑmitte † q̄ pactū de rñdēdo co
rā certo iudice ſi ꝓrogat iuriſditionē lꝫ tollat facultatē
declinādi ſuppoſita iuriſditiōe. l. ſi cōuenerit. ff. de iuriſ.
om. iudi. c. ſignificantibus de offi. deleg. c. i. de iudi. c. ſi di
ligenti. ſ. eo. ¶ Venio ad notabilia not. ibi ciues roma
4 ni † q̄ ꝓprie dicūt̄ ciues originarij ⁊ nō qui de foris ve
niunt glo. eſt multū ſolēnis in. l. ciues. C. de appe. Illi. n.
dicunt̄ incole quod facit ad repſalias conceſſas ꝯ ciues
meſſanēſ. vt alios q̄ꝫ originarios non cōprehēdant ſcḋm
Bal. ibi cum repreſalie ſint odioſiſſime ⁊ ſtrictius interꝑ
5 tande † nā ſicut nomine filioꝝ nō cōtinent̄ niſi natiui ⁊ nō
adoptiui ita hic nō cōtinent̄ niſi ciues nati ⁊ non ciues
adoptati. alij alia dicūt in. l. ciues. C. de incolis lib. x. q̄
pōt eē ſcḋm vbi agit̄ de fauore nō vbi agit̄ de odio ⁊ vide
ad predicta glo. in. c. ſtatutū in. §. cū aūt de reſcrip. in. vi.
⁊ in cle. i. de fo. cōpe. ⁊ bal. in. l. ſi rupbias. C. de teſta. mi
li. ⁊ in. l. ſi qs. C. de natu. lib. ⁊ in auc. habita. C. ne filius
pro pa. ⁊ in. l. quod fauor̄. C. de legi. ⁊ i. l. ex oratiōe. ff. de
excu. tuto. ⁊ in. l. ſiue poſſideris. C. de ꝓba. ⁊ in. l. ſi ea le-
ge. C. de cōdi. ob cām ⁊ in. l. ꝯſti. ſtoꝝ ⁊ in. l. oēs populi
de iuſti. ⁊ iur. ⁊ in. l. in vrbe. ff. de ſta. homi. ⁊ in additi.
quas fecit ad Spec. in ti. de cenſi. ⁊ refert Petr. de an
cha. in repetitio. c. canonum ſtatuta de conſti. Bald. con

6 ſuluiſſe † ꝙ ſi eſt cōceſſum ꝑuilegiū ciuitati ꝙ poſſit cognoſcere de cauſis ſuoꝝ ciuiū ꝙ tale priuilegiū extendit ad incolas habitantes in loco qꝛ quo ad legē fori cenſentur inde oriūdi ꝗ̄diu ibi habēt incolatū. allegat ad hoc iſtū tex. vide bar. in. l. ciues. C. de incolis li. x. ⁊ in. l. i. ff. ad municip. ⁊ in. l. ſi moritus in magiſtratu. §. lege. ff. de adult. ⁊ in. l. iij. §. ſi emancipatus. ff. ꝺ cōtratab. ⁊ in. l. ſi is qui pro emptio. ff. de vſucapio. ⁊ in ſuo ꝯſilio incipiē te punctus talis eſt ⁊ in cōſil. incipiente ciuitati camarineū. ⁊ refert Petr. de ancha. in cle. ꝙ circa de elec. ſe mi
7 rum dubitaſſe ⁊ cogitandū reliquit †. Domini veneti habent multa priuilegia fauorabilia ſuis ciuibus cū principibus ⁊ cum alijs adiacentibus eiō aliquis efficiſ ciuis venetus ex priuilegio vtrū gaudeat illis imunitatibus q̄ collate ſunt ciuibus venetis a regibus ꝑncipibus ⁊ ab alijs ſimilibus vide Saly. vbi pulchre loquiſ in rubrica ſſoꝝ. de proba. ⁊ in. d. l. ciues. C. de appel. ⁊ bal. in. l. municipes. §. inſtes. ff. ad munici. vbi dicit ꝙ doctor legens bononie diciſ ciuis bononiē. dum legit ibi ⁊ vide ſingu. tex. in au. c. de queſtore in princi. in ver. ciuitas noſtra populoſa diuerſoꝝ hominū turbis. vbi appellatione populi veniunt homines habentes incolatuꝫ in populo ⁊ iſta non tradas obliuioni. ℂ Nota ibi cōtra. n. ꝑdeceſſorem
8 † ꝙ contractus factus cuꝫ ꝑdeceſſore nomie eccleſie ⁊ ad vtilitatē eccleſie tranſit in ſucceſſorē prelature nō ſolum quo ad ſubſtantiā ſed ēt quo ad tacitā renūciationē pri-
9 uilegii ex quo infert † ꝙ prelatus pōt tacite renūciare ꝑuilegium cōpetens eccleſie quod facit nomine eccleſie ⁊ talis renūciatio preiudicat ſucceſſori. allegat dominum abba. Inno. in. c. accedentibus de priuileg. ⁊ glo. in. c. i. de in inte. reſti. li. vi. ſm do. abba. hic. Tu de primo dicto allega. c. i. de ſolu. ⁊ dicas ꝙ diciſ cōtractū pro vtilitate eccleſie qñ fuit cōtractū pro neceſſitate perſone rectoris eccleſie. iunc. n. diſ cōtraxiſſe ad eccleſie vtilitatē argu. c. de his de ecc. edifi. ⁊. c. i. de pig. Et pōdera qꝛ iſte tex. nō ꝓbat illud qđ dixit abb. hic cui nō fuit conceſſum priuilegiū eccleſijs ſed hñ ſuit cōceſſum oībus anglicis. ℂ No-
10 ta ex eiſdem verbis † ꝙ reſcriptum ipetratū ꝯtra ꝑdeceſſorem expreſſo ſuo nomine ꝓprio vt apparet ibi contra ꝑdeceſſorē trāſit in ſucceſſorē ꝓ certo admiratiōe dignū eſt qꝛ reſcripta ſunt ſtricti iuris ⁊ nō extendūtur ad pſonas in eis nō expreſſas. c. ſignificante. c. rodulphus de reſcriptis. c. cum olim de offi. deleg. ⁊ hic ipetratū noīe proprio cōtra ꝑdeceſſorē tranſit in ſucceſſorē dem tñ iſtō eſt verū ⁊ ꝓbatur in. c. ſignificauit de reſcrip. ⁊ in. c. qꝛ. el. ſupra de iudi. vide ibi dicta. ℂ Not. ibi in poſuiſti modum excipiendi. nā iſte erat reus ⁊ debuit ꝓponere ꝑ viā exceptionis ⁊ nō per viā ꝓpoſitionis tñ modus ſic opponendi validus eſt de iure vt ꝓbatur in. c. meminimus in verſi. ꝓponens de accu. ſm Joā. and. ibi qui dicit ꝑ exceptionē facit. c. ex litteris in verſi. ꝓpoſuit de excep. plato. c. dilecti in verſi. ꝓpoſuerūt de excep. c. oli in vſi. ꝓpoſuit de preſcrip. c. ex parte. ⁊. c. ſinauiē ꝺ reſcript. Sed i cōtrarium adduco. c. expoſuit de dilo. in ver. excipiēdo ꝓpoſuit. c. ij. de ordi. cogni. c. ſignificauit de reſcript. c. dilectus el. ij. co. tit. c. ſi. de iudi. c. ſi. de libel. obla. c. oli in vſic. excipiendo ꝓpoſuit de exceptio. c. ſignificantibus de offic. de leg. in verſi. excipendo propoſuit. Solue ꝙ ſufficiat narrare factū ex quo colligatur exceptio lꝫ reus nō dicat excipendo ꝓpono ⁊ ita ꝓbatur hic ⁊ in iuribus primo loco adductis ⁊ iſtud voluit bar. in. l. i. ff. de excepti. ⁊ do. anto. in. d. c. ex parte de reſcript. ⁊ dixi in. c. cū ſup abbatia de offi. deleg. ⁊ in. c. ex parte. ⁊ in. c. ſinauit de reſcrip. ⁊ vide Jo. de imo. in. l. quidā cōſulebat. ff. de re iudicata

a ℂ Reipublice. adde oldr. in ꝯſi. xxxii. inci. Queſtio eſt vtrum ſacerdos. qui multa notabilia dicit.

11 ℂ Nota ibi omnibus anglicis † ꝙ priuilegiū cōceſſum hominibus certe patrie ſub noīe appellatiuo trāſit i clericos quod maxie ꝓcedit qñ mā ſubiecta ⁊ perſona concedens pariter ꝓportionaſ vtriqꝫ ita hic colligit do. ab. Sed do. car. colligit ꝙ priuilegiū cōceſſū anglicis cōpetit etiam clericis ⁊ ſm abb. antiquū ꝓ quo allegat. c. ſi. de offi. dele. li. vi. in ver. diſtrictu. ⁊ qđ ibi no. Jo. an. ⁊ idē dicit do. car. ēē in cōſuetudine ꝙ priuilegiū largitū a cōſuetudine anglicis cōprehendit clericos anglicos. c. ad noſtrā de cōſuetu. ⁊ refert hoſti. hic dicere ſe vidiſſe priuilegiū de quo hic. ⁊ ꝙ in eo cōtinebaſ cā inimicitiaꝝ ⁊ ſic cuꝫ hodie ceſſet cā illa pace reformata inter reges ceſſabit priuilegiū. lxiij. diſti. §. verum ſi tñ aliquis haberet ſpeciales inimicitias adhuc beneficio iuris cōis ⁊ ſi nō priuilegij poterit ſe tueri vt in. c. accedens el. ij. vt lite nō cōteſt. c. ex parte de app. ⁊ ex eiſdem verbis nota ſm do. cardi. ꝙ clerici dicunſ ēt de prouincia. c. ſi. de offi. deleg. li. vi. ⁊ dicūtur eſſe ciues vbi habent bñficiū argu. c. dilectus. el. ij. de reſcripi. Sꝫ do. anto. hic colligit ꝙ priuilegium conceſſum anglicis ⁊ ſic certo generi perſonarum ſub nomine patrie vel ꝓuincie nō ſolum cōprehēdit laycos ſed etiā clericos quod per maxime putat verum qñ mā de qua queriſ vt plurimū ⁊ regulariter ꝓponeſ clericis ſicut eſt ꝙ ex delegatione pape qs cōueniaſ vel nō cōueniaſ vt in. c. lꝫ ⁊. c. ex tenore. ꝺ. co. per que cōiter dici
12 tur † ꝙ ſtatuta ēt laycoꝝ ſimplicia extendūſ ad laycos ⁊ clericos inq̄ntum priuilegiant vt in ſtatutis de inſtrumētis cōfeſſionatis exequendis ⁊ ſimilibus vt in. c. ſi clericus laycuꝫ ⁊. c. ꝙ clerici ſupra eo. ⁊. c. eccleſia ſancte marie de cōſti. ⁊ refert abb. antiquū dicere iſtū tex. faceſ ad qōnem montis peſulani. nā loco illi fuerat cōceſſuꝫ priuilegiū duraturū per triēniū ne traherent extra dioceſim ſuper rebus ꝑpatuis ꝙ illud ꝑuilegiū etiā cōprehen-
13 debat clericos †. Sed vtꝝ appellatione diſtrictualium veniant clerici. do. anto. alleſ Jo. and. in. d. c. ſi. dicere ꝙ ſic per illum tex. ⁊ per. d. c. accedens vt lit. nō coteſt. ⁊ ibi dit probari hic ꝙ papa poteſt cōtra ius cōe priuilegiaſ clericos ad ꝓiudiciū laycoꝝ inq̄ntum habeāt ꝓſequi coram iudice eccleſiaſtico ⁊ ſic cā laycoꝝ inq̄ntum tractaſ coram iudice eccleſiaſtico tractaſ ſtatutis ⁊ ꝑuilegijs eccleſiaꝝ. Sed do. pet. de ancha. colligit ꝙ priuilegiū cōceſſum certe nationi puta ſicculis cōprehendit clericos ſicculos allegat Jo. an. in. d. c. ſi. ego adduco Lapū allegatione. ioo. incipiente is queſtione ꝓpoſita de facto vi-
14 detur grande dubiū vbi dicit. † ꝙ ſi diſpoſitio municipalis cōcedit in modū cōceſſionis vel priuilegij cōprehendit bñficiatū ⁊ maxie ſi diſponit iperſonaliter tūc credit ꝙ ſtatutū cōcedendo vel priuilegiando ſi diſponit ꝑ verba generalis ꝙ clerici gaudent beneficio talis ſtatuti ⁊ ideo diē verba generalia que ex ſuo ſignificato clericos iteplicant vt cum diciſ oēs ſicculi ⁊ ſic de ſimilibus nominibus appellatiuis ⁊ loquitur de materia indifferenti ſicut dicimus de conceptione maſculini in feminino ꝯtra no. in. l. i. ff. de verbo. ſigni. ⁊ in. l. qcunqꝫ. C. de ſeruis fugitiuis. ⁊. c. ſi quis ſuadente. xvij. q. iiij. ⁊. c. generali ꝺ elec. lib. vi. ⁊ pro his dicit eſſe ſolum elegātem hic. ⁊ adduco quod voluit bal. in. l. i. §. huius ſtudij. ff. de iuſti. ⁊
15 iure. vbi dicit illum tex. eſſe in argumētum † ꝙ ſacerdo-
a tes ſūt pars rei publice[a] ⁊ ſūt de diſtrictu ciuitatis alleſ qđ hr̄ in nouella in. d. c. ſi. ꝺ offi. deleg. li. vi. ⁊ inducit ad qōnem ſtatuti diſponentis ꝙ nemo trahat aliquē peruſinum extra curiā peruſinā vt nō includat trahentē ad curiam ꝑpalem peruſinam qꝛ illa dicitur curia peruſina ſicut dicitur eccleſia peruſina allegat. c. cum eccleſia ſutrina de cau. poſ. ⁊ ꝓprie. ⁊ adduco do. car. in repeti. c. per-
16 pendimus de ſent. excō. ſe. viij. q. † ꝙ diſpoſitio laycorūꝫ diſponit non auctorizabiliter ⁊ preceptiue ſed ꝑuilegiatiue ⁊ permiſſiue vt qꝛ diſponit vt filius maſculus excludat filiam ⁊ ei preferaſ in ſucceſſione parentis ꝙ frater qui eſt clericus vel monachus gaudebit beneficio talis ſtatuti ⁊ dicit hanc. q. fuiſſe de facto in perſona. d. Lapi abbatis qui ſcripſit ſuper. vi. ⁊ cle. ⁊ fuit cōſultum per do. Jo. de ligno. francis. de albergo. lapū ꝺ caſtellióchio qui conſulerunt ꝙ gaudeat ex quo ſtatutū per verba generalia eſt priuilegiatiuū ⁊ ſuper actu indifferenti cadēte in clericos ⁊ ꝓ cōſilio eo allegerūt tex. iſtum. tñ dicit do. Cardi.

do. Cardi. ꝙ iſte tex. loquit̃ in priuilegio ꝯceſſo a papa
tñ dicit idem ꝙ predicti cõſulentes per regulã quã dicit
ſe tradidiſſe in eadẽ repeti. in. ij. q. vbi tradidit regulam
17 † ꝙ quilibet põt dare priuilegiũ eccleſie ſuper pertinẽti
bus ad ſe ⁊ ſtatuta ⁊ leges extendũtur ad nõ ſubditos
quatenus cõtinent eoꝝ fauores ergo dixi ad plenũ d hac
q̃one in. c. ꝙ clerici. ñeo. ⁊ ni fallor tenui cõtra Jo. de li
gna. ⁊ ſequaces poteris videre ibi. ⁊ longe miror ꝙ cõ
moda ꝓueniẽtia ex ſtatuto municipij ꝓueniãt ad nõ ſub
ditos qui nõ ſupportant onera municipij pace ſua ſalua
dixerim non bñ loquit̃ do. Card. vide que dixi in. d. c. ꝙ
clericis. Adduco ẽt quod voluit fede. ro. in ſuis ſingula
18 ribus in ordine meo. cccc. xxiij. incipi. † Habeo caſum in
facto cardinalis nouarienſis nuper mortu⁹ eſt rome re
lictis pluribus filijs ⁊ filiabus legitimis fuit eni ꝓpter
ſciam ſuã ꝓmotus ad dignitatẽ cardinalatus. cõſtitutio
nouarie ciuitatis dicebat ꝙ ſtantibus maſculis filie nõ
ſuccedant. an habeat locũ in ſucceſſiõe talis cardinalis
⁊ vr̃ ꝙ nõ per ea que habent̃ in. c. eccleſia ſancte marie. d
conſti. ⁊. c. bene quidẽ. xcvi. di. dicit ꝙ illa iura nihil faci
unt q2 ſtatutũ loquit̃ ꝓhibendo pſonam laycaꝫ ſuccede
re id dicit d iſto caſu dubitare dicit tñ allegare ſe aliqua
ꝙ appellatione populi nõ veniunt clerici allegat. c. ſi ſen
tentia de ſen. excõ. li. vi. melius allegaſſet. c. duo ſunt ge
nera. xij. q. i. ſed appellatione diſtrictualiũ bñ veniũt cle
rici. ⁊ ideo ſi conceſſum eſt priuilegiũ diſtrictualibus re
gis ꝙ veniunt clerici ſtãtes in diſtrictu regis. ⁊ dicit fuiſ
ſe ſingulare dctm̃ Jo. an. in. d. c. ſi. de offi. deleg. lib. vi. Et
id eſt q2 laycus princeps in aliquibus cauſis diſtringit
clericos vt hr̃ in. c. principes ſecull. xxiij. q. v. dicit tñ ꝙ
ꝯſtitutio layci permiſſiua cõprehẽdit clericos quo ad fa
uores ⁊ dicit ſe habuiſſe hoc a Lapo qui ad hoc allegauit
iſtum tex. Et adduco qd voluit do. anto. in. c. ſi. de vita ⁊
19 ho. cle. vbi dicit † ꝙ ſtatutũ layci ſi eſt priuilegiatiuũ lꝫ
loquat̃ generaliter cõprehendit clericos. ⁊ ad hoc alle
gat tex. iſtum ⁊ adduco ꝙ voluit Bald. in. l. cũctos po
pulos. C. de ſum. tri. ⁊ ſi. carbo. in. xi. col. vbi dicit aut lo
imur de ſtatuto fauorabili ⁊ de incluſione fauorabili. ⁊
tũc ſtatutũ laycoꝝ generalr̃ loquens includit ⁊ clericos
⁊ ad hoc allegat tex. iſtũ ⁊. c. in adiutoriũ. x. di. ⁊ addu
co Pau. de caſtr. in ſuis cõſilijs cõſi. ccxcvi. incipi. Ad pͥ
mũ queſitũ dicendũ eſt ꝙ clerici poſſunt vti ſtatutis lay
coꝝ ſicut alij layci q2 reputant̃ eſſe d vniuerſitate ſicut ec
cleſia allegat. l. i. §. ius publicũ. ff. de inſti. ⁊ iur. ⁊. l. pu
pillus. §. territoriũ. ff. de verb. ſig. ⁊ allegat oldr. cõſiliũ
xxxi. ⁊ bal. in. d. l. cũctos populos. lꝫ enim ſtatuta ſm̃ cõ
nõ ligent clericos ſm̃ cõem opi. tñ aliud eſt tractare de
fauorabili incluſione ⁊ aliud de odioſa primo caſu inclu
dant̃. ⁊ ad hoc allegat iſtum tex. ⁊ allegat Jo. an. in. c.
ſi. de offi. deleg. li. vi. Secundo caſu non includit. c. ſi ſnia
20 de ſen. excõ. li. vi. † vbi iterdicto populo nõ cenſet̃ iterdi
ctus cleꝰ. ⁊ lꝫ clici ad munera ciuilia nõ teneat̃ cũ ipſis
laycis. ⁊ ſic appellatione municipũ etiã quo ad fauores
nõ includant̃. ff. ad municip. l. i. in prin. q̃ ꝓcedit in oibꝰ
forenſibus a quibus layci nullum habẽt ſubſidiũ. vnde
nec debent gaudere bñficijs ⁊ cõmodis ſtatutoꝝ. Nos
loquimur in clericis a quibus layci habent ſubſidia ſpi
ritualia lꝫ nõ temporalia vñ non eſt iniuſtũ imo debituꝫ
ꝙ pro ſpũalibus metant temporalia vt dicunt canones
accipite pſalteriũ ⁊ date tympanũ. ⁊ pro certo eſt ratio
habens neruũ ⁊ celebri digna viro. ¶ Sꝫ do. meꝰ Jo.
de imo. dicit hic ꝙ iſte tex. nõ probat dctm̃ lapi ⁊ aliorũ
doctoꝝ ex eo q2 loquit̃ in priuilegio cõceſſo a papa ⁊ nõ
a populo. Iſta tñ rñſio fuit do. Car. in. d. c. perpendimꝰ
vt. ñ. retuli. ⁊ ſubdit ꝙ dctm̃ Jo. an. in. d. c. ſi. nõ ꝓbat̃ ibi
21 dixit enim Jo. an. ibi † pone ꝙ fiat pactuꝫ inter duos do
minos temporales de ſuis diſtrictualibus. vel cõcedunt
priuilegiũ ꝙ diſtrictuales ſui gaudeant certa immunitate
an includant̃ prelati ⁊ clerici ipſorum diſtrictuũ. ⁊ ille
tex. facit ꝙ ſic. vbi dĩ ꝙ clerici ⁊ prelati ſunt de diſtrictu
dñoꝝ temporaliũ quoꝝ eſt territoriũ vt in. d. c. accedens
⁊ ibi ſimile hr̃ in. c. dilecti. de for. cõpet. Sed. d. c. ſi. loqt̃
de conſeruatoribus datis a papa ⁊ nõ de pactis initis i
ter dominos tẽporales ergo nõ ꝓbat̃ ibi doctrina Jo.
an. ⁊ cõtra eum dicit facere. c. eccleſia de cõſti. Sꝫ tenen
do dctm̃ Jo. an. rñdet ad. c. eccleſia. q2 ille tex. loqtur ſpã
liter de clericis ſed eſt mala rñſio q2 imo loquit̃ genera
liter. dicit tñ ꝙ dictũ eoꝝ ſeruaret̃ in pratica pp eoꝝ au
ctoritatẽ ⁊ allegat qd no. Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de cõ
ſti. in. §. i. in verſi. ⁊ no. ⁊ ita hic reſidet. ſed in. d. c. ſi. vt re
fert ibi dñs. alr̃ rñdet Jo. de imo. ꝙ. d. c. eccleſia. loquitur
in ſtatuto edito ab inferiore. ſecus ſi ederet̃ a principe p
id qd voluit hoſti. in. c. ſi. de ſolu. vel forte illud ꝓcedit in
ſtatuto. ſed iſtud ꝓcedit in ꝑuilegio. ⁊ eſt rõ ne layci ſta
tuendo ſibi vſurpent iuriſditionẽ in clericos. Sed iſte ſo
lu. ſm̃ Domi. ibi non tollunt dctm̃ lapi. loquentis de ſta
tuto. id ſolue ſm̃ eum vt dixit lapus de caſtelliõchio ꝙ ꝯ
trium ꝓcedit in ſtatutis ꝑceptiuis ⁊ artatiuis vt nõ ligẽt
clericos ẽt ſi ſint fauorabilia. ſed nõ ꝓcedit qñ ſtatuta ſũt
mere ꝑuilegiatiua ⁊ cõceſſiua immunitatis ſi ꝓferant̃ per
nomina apta ex ꝓprio ſignificato includere clericos qa
illos cõprehẽdunt vt dicit lap. ⁊ ita quleuit do. Domi. i
d. c. ſi. de offi. deleg. li. vi. ¶ Mihi vr̃ de iure dicendũ ꝙ
lꝫ ſtatutũ laycoꝝ ſit fauorabile generale ⁊ ꝑuilegiatiuũ
⁊ emanet a laycis ꝙ nullo modo cõprehẽdat clericos. ⁊
22 arguo ſic † oẽs actus humani originant̃ a duplici princi
pio vꝫ volitiuo ⁊ poteſtatiuo ꝓbatur in. c. cũ ſup abba
tis. de offi. deleg. ⁊ voluit Boetius ſupra librũ topicorũ
quẽ referũt docentes in. d. c. cũ super. ⁊ ꝓbatur in. l. i. C.
cõis deleg. vbi hoc colligit bal. ⁊ ibi dicimꝰ ꝙ reſcripta
gratioſa bñficia ⁊ ſimilia ſortiunt̃ effectuꝫ de volũtate
ſcribentiũ vt dicit Inno. in. c. cũ eccleſiaſtice de excep. ret
tulit bal. in. l. ꝓſcriptione. C. ſi ꝯ ius vel vti. pu. gl. in. c. ſu
per eo. de offi. deleg. tex. in. c. cũ dilecta. ⁊ in. c. cum adeo
de reſcrip. ergo ſeqnit̃ ꝙ ad hoc vt ſtatutũ laycoꝝ cõpre
hẽdat clericos requirit̃ ptãs cõprehẽdẽdi ⁊ voluntas p
dicta iura. Sed nulli dubiũ eſſe põt quod layci qui nulli
ter ſunt infeſti clericis ⁊ qui non ſupportant onera mu
23 nicipij. ⁊ lex vult † ꝙ vbi ieſt periculũ ibi collocet̃ lucrũ
. l. manifeſtiſſimi. verſi. vbi periculũ. C. de furt. vñ nec vo
lũtas laycoꝝ vr̃ adeſſe nec rõ aliſis hoc dictat. Et ad iſtũ
tex. ſana eſt reſponſio vt dicamus ꝙ loquit̃ in priuilegio
cõceſſo a papa quo caſu potius vr̃ priuilegiare clericos
q̃ laycos iuxta illud Ciceronis in libro de amicitia. po
tiores inquit nobis ſunt ciues q̃ pegrini. ⁊ adduco con
tra antiquã ⁊ modernõ iuris prudẽtiam tex. ad hoc for
24 te elegantiſſimũ in. l. ligni. §. ſilius. ff. de leg. iij. † vbi lega
tis lignis in genere nõ veniũt ligna que ſpãli noie nũcu
pantur ⁊ maxie ſi ſunt ad aliquẽ vſum nobilẽ deſtinata
vt ad fumigationes medicinales vt in. l. carbonũ. ff. de v
bo. ſig. ſꝫ clici ꝓprio noie nũcupant̃ clerici ⁊ ſũt deputa
ti ad fumigationes altaris vt in. l. non diſtinguemus. §.
ſacerdotio. ff. de arbi. ſunt. n. genus regale vt dĩ in veteri
teſtã. ergo ſi ſtatutũ loqtur de meſſonenſibus lꝫ eos ꝑui
legiet nihilominus nõ cõprehendit clericos tanq̃ ſint al
tioris ſpẽi. ⁊ ſic clerici ⁊ layci habent ſe vt ſuperius ⁊ in
ferius ꝓbatur in. c. eccleſia. de cõſti. ⁊ in. c. bene quidem
xcvi. di. non mirꝫ ergo ſi appellatione anglicoꝝ veniunt
anglici layci ⁊ non anglici clerici. ¶ Et ſi opponat̃ de
25 c. cũ per ẽptionẽ. de priuile. li. vi. † vbi exẽptis clericis vi
dentur exempti canonici. ḡ exẽptis anglicis ſi ſunt exem
pti layci anglici fortius ⁊ clerici. ⁊ ad dentes omaliũ do
centium nõ poterat allari melius ⁊ accommodatius ad
iſtuꝫ tex. q̃ illud. c. Rñde ꝙ illud ꝓcedit ibi vt euitet̃ ab
ſurdũ. Hic ꝓcedit ibi q2 illud priuilegiũ emanauit ab ec
cleſiaſtico ſed iſtud ſtatutũ emanauit a layco. ergo. Fa
cit etiaꝫ accidens adueniens enti qualificat illud ⁊ re
ponit in diuerſam ſpẽm ſui eſt glo. in. c. ſtatutũ. de elect.
li. vi. ⁊ facit. c. duo ſunt genera. xij. q. i. ḡ qualitas clerica
tus diuerſificat illud verbũ anglicis ⁊ ꝓ pño appellatio

ne anglicoꝝ nó veniũt clerici anglici. ⁊ ideo ꝯſuluit pe.
26 de ancha. in ꝯſi. icip. regula cancellarie † ꝙ regula cácel
larie loquens de bñficio cóferendo clericis ſub certa ſo
lennitate nó hꝫ locũ in collatione facta cardinalibus. ⁊
fuit illa qõ in quodã cardinali de domo de branchatis.
Et admiror vehementer de vno iſtud priuilegiũ emana
uit a papa quo iure cóprehẽdit anglicos laycos ſi papa
nó hꝫ iuriſditioné tpalé in illo loco niſi dicamus ꝙ intel
ligaĩ qñ agentes erãt clerici. ⁊ ex iſtis vĩ ꝙ cóis doctris
27 doc. nó ſit va. ¶ † No. ꝙ ꝓuilegiũ tollens facultaté ꝯue
niendi in certo loco excludit facultaté conueniẽdi illũ qui
ibidé vnico tñ iure cõueniri pót nó aũt referĩ ad illũ q
ibidé pót duplici iure cõueniri. ⁊ ſic priuilegiũ dꝫ intelli
gi vt minus ꝙ̃ pót operet ⁊ vbi pót tollere ius reſpectu
vnius cauſe tñ ad illam reſtringiĩ ⁊ non ad illá in q̃ ius
pót ex duplici cá accumulare. arg. c. nó pót. de ꝓben. l. vi.
iõ pp priuilegiũ de nó cõueniendo quẽ in certo loco tol
litur facultas ꝯueniẽdi illũ q ibi pót iure delegato tñ cõ
ueniri nó illũ q ibi ⁊ delegato ⁊ ordinario iure ꝯueniri
poteſt. ⁊ ſic priuilegiũ tollens ius in aliquo verificabi
28 li ex pluribꝰ cauſis finiĩ eo verificato in vno cá. ¶ † No
ta ꝙ priuilegiũ cóceſſum alicui ne poſſit cõueniri referĩ
ad cám cõueniẽdi inuitũ nó ad cám q̃ trahit originẽ ab
29 actu voluntario. ¶ † No. valere pactũ de nó declinãdo
iudice alios habente iuriſditioné lꝫ exceptióe priuilegij
elidibilé ⁊ ꝑiudicat paciſcẽti irreuocabilr. c. i. d iudi. vid
30 ibi dicta. ¶ † No. ꝙ ꝓmittens certo loco ſoluere pót tã
quã ſortiens foꝝ in loco ſolutióis ꝯueniri. ⁊ ſic attendiĩ
locus deſtinate ſolutióis. l. cõtraxiſſe. ff. de actio. ⁊ ob. lꝫ
quo ad ſtatuta attendiĩ locus vbi ꝯtrahiĩ. l. ſi fundus. ff.
de euic. pleniſſime bar. in. l. i. C. de ſũ. tri. vide do. anto. ⁊
alios in. c. i. de ſponſal. Et idé in eo qui rñdere promiſit.
31 ¶ † No. ꝙ qs ſortiĩ foꝝ róne ꝯtrus nó ſolũ reſpectu ꝓn
cipalis obligatióis lꝫ ẽt reſpectu accidẽtalis obligatóis
ꝯuenientis ex poſt facto. ⁊ ſic teneĩ ad ſorté itereſſe ⁊ ex
32 penſas moderatas ceſſante tñ viuraria ꝓuitate. ¶ † No
a ta aliud eſt expenſa aliud dãnum. c. in noſtra de iniuri.
¶ Uenio ad glo. oppono ꝙ ex alio capite debuit iſtud
reſcriptũ nó cóprehẽdere ſucceſſoré fuit eni ipetratũ ex
preſſo noie ꝑdeceſſoris. g̃ fuit pſonale ⁊ non tranſiuit ad
ſucceſſoré. c. qñ ab. de offi. deleg. So. expreſſio nominis
ꝓpꝛij nó ob. qꝛ fuit ꝯtus initus noie eccleſie ⁊ ꝓ vtilita
te eccleſie iõ vĩ reſcriptũ ipetratũ noie eccleſie lꝫ ſit expſſũ
ꝓpꝛium nomé plati. Iſta ſolutio eſt méti tenéda vt i aiã
cógruenti dignitati nó curamꝰ an ſit expſſuꝫ propꝛiũ no
men an appellatiuũ iõ vtroqꝫ caſu ipetratio eſt realis. ⁊
ecótra eſt dicendũ i mã dũtaxat ſpectante ad pſoná vt nó
obſtáte expſſione noĩs appellatiui ipetratio cenſeaĩ real
facit. c. aduerſus de imu. ecc. ⁊. c. regſiti de teſta. tñ phili.
dicit hic ꝙ fuit ꝑpetuata iuriſditio ꝑ citationé ꝑdeceſſo
ris. ⁊ ad. c. ſignificauit. alĩatum hic per hác gloſ. rñde ꝙ
ibi ꝑdeceſſoꝛ fuerat expulſuſ ſub clauſula gñali. vide que
ibi dixi ad. c. qñ ab. rñde ꝙ loqĩ in iuriſditione ꝯferẽda
q̃ nó ſic reſpicit eccleſiã ſicut ꝯtus geſtus ad vtilitaté ec
cleſie vt hic fuit iõ opus eſt intelligere ꝙ hic fuit ꝯtꝰ ge
ſtus ad vtilitaté eccleſie qꝛ aĩr eccleſia obligari non po
tuiſſet. c. i. de ſolu. ita dicunt ſcribentes hic. ¶ Ego pon
dero vnũ ꝙ reſcriptũ eſt ſtricti iuris nec extendiĩ ad pſo
ná nó expſſam in eo. c. ſignificaſti. ⁊. c. rodulphꝰ de reſcri
ptis g̃ ſi in reſcripto fuit expſſum ſoluꝫ ꝓpꝛiũ nomé plati
ꝙ nó tranſibit tale reſcriptũ ad ſucceſſoré per illa iura.
Et ad hũc tex. poſſet dari hec rñſio vꝫ ꝙ nó fuit expſſum
dũtaxat nomé ꝓpꝛiũ lꝫ fuit expſſum nomé ꝓpꝛiũ ⁊ nomé
appellatiuũ quo caſu qñ expmiĩ inſimul eſt ad eccleſiã
tranſitoriũ. ⁊ ꝑ ꝯñs in ſucceſſoré vt hĩ in. c. regſiti de te
ſta. ⁊ iſte eſt verus intellectus ad iſtum tex. ⁊ diminore eſt
dicere ꝙ hic fuit facta citatio ꝑdeceſſoris vt dixit Phi
lippus. ¶ Oppo. ⁊ vĩ ꝙ ſi qs ꝓmittat ſoluere vel rñde
re in certo loco nó vĩ ſe obligare vt rñdeat corã delega
to ſed tñ corã ordinario qs ꝯhendo in certo loco videĩ

a ¶ Dãnũ vid ad h. d. alex. d imo. l. i. l. i. ff. de ali. iu. mu. ca: fac. bal. i. l. ter minatuꝫ. C. de fructi. ⁊ li. ex pen. ſpe. in ti. d fructi. ⁊ intereſſe. vbi hoc in terminis ha beo.

ſortiri forũ illius loci vbi ꝯxit. c. fi. ⁊ eo. c. romana. §. ꝯhen
tes. eo. ti. li. vi. g̃ nó renunciauit iſte platus idulgẽtie apo
ſtolice ſic ꝯhendo. ¶ Solu. dicit Innoc. ex quo qs ꝯhit
in territorio alterius nó ſolũ videĩ cõſentire ꝙ corã iudi
ce ordinario cõueniaĩ ſed ẽt corã iudice delegato vt h eſt
tex. valde ſolénis ex quo qdã ſumunt argumentũ ꝙ a lo
co ꝯtrus vĩ delicti cómiſſi ſũt cóputãde diete de quibꝰ i
c. nónulli de reſcrip. quod nó putat vex Inn. ſed tñ hoc
operaĩ ꝓmiſſio facta de ſoluẽdo in certo loco qꝛ vĩ renũ
ciare ꝓuilegio in oibus iudicibus ſiue corã ordinario cõ
ueniaĩ ſiue corã delegato qꝛ tali priuilegio tacite vel ex
preſſe renũciaĩ. ⁊ ſicut ꝑ ꝯtrum renũciaĩ foro ordinario
ita ẽt renũciaĩ ꝓuilegiato de quo in. c. dilectus. el. i. ã. de
reſcrip. ¶ Uex aũt ſi qs cõueniaĩ eẽ foꝝ ꝯtus ſi debeat
fieri cóputatio a loco delicti vel ꝯtus ſi conueniaĩ corã
delegato nó hꝫ locũ exceptio ꝙ oiſtat vltra duas dietas
pót eni cõueniri corã ordinario loci nó obſtáte hac exce
ptione ita corã dlegato pape. ¶ Sed ꝯ ꝑdicta opponi
tur g̃ iſtud priuilegiũ de quo hic erit vanũ cũ nó poſſit cõ
ueniri eẽ ſuũ domiciliũ niſi vbi ꝯtrerit vel deliquerit vel
róne rei. c. fi. ⁊ eo. Concurrente aliq̃ dictaꝝ cãrum pót ibi
cõueniri nó obſtante ꝓuilegio g̃ paꝝ ꝓdeſt priuilegium
¶ Soluit Inno. ꝙ iſtud ꝓuilegiũ operaĩ dũtaxat effe
ctum reſpectu cõuentióis fiende per lr̃as apoſtolicas vñ
dicit ꝙ hoc ꝓuilegiũ nó extendiĩ imo dꝫ reſtringi vt con
33 cordet cum iure cói. ⁊ tradidit hic Hoſt. regulã † ꝙ in
quocũqꝫ loco poſſit cõueniri corã ordinario de iure cói.
eodé nó poterit cõueniri corã delegato qꝛ in nullo gra
uaĩ cũ papa ſit ordinarius cũctoꝝ. ix. q. iij. c. cũcta ꝑ mũ
34 dum †. Et ex iſtis habes ꝙ ꝓuilegiũ cóceſſum vt qs nó
poſſit cõueniri in certo loco dꝫ reſtringi dũtaxat qñ con
currit vna cá nó aũt qñ cócurrunt plures. ⁊ ꝓbaĩ in. c. i.
35 §. in eos. de ꝓuile. li. vi. quod facit ad. q. † pro familia
ribus pape quibus cóceſſum eſt ꝓuilegiũ vt non poſſint
cõueniri corã ordinarijs locoꝝ ſine ſpáli licẽtia pape qꝛ
intelligeĩ tale ꝓuilegiũ qñ reſpectu domicilij tñ poterát
cõueniri corã ordinario ſecꝰ ſi alio iure poterãt ibi ꝯue
niri puta qꝛ deti aet ibi bñficium maxie ſi in eo reſideat.
Nã tũc vĩ ꝙ nó obſtante tali priuilegio poterit ibi ꝯue
niri arg. huius. c. ⁊. c. cũ capella. de ꝓuile. Et ꝓcedũ hoc
ẽt ſi diceret ꝙ ex quacũqꝫ cá nó poſſit ibi cõueniri. dꝫ er
go cõueniri de cá ſurgente róne domicilij dũtaxat ⁊ de h
videĩ calus hic ⁊ in. d. c. i. §. in eos. ita hic tenét oẽs. Sed
Io. de imo. hic dicit ꝙ ex quo indiſtincte ⁊ ſimpliciĩ di
citur in ꝓuilegio ꝙ nó poſſit conueniri eẽ ꝓuinciã ſequi
tur ꝙ nó poterit ꝯueniri ẽt in caſibus in quibus poterat
ꝯueniri ante priuilegiũ per id qõ no. in. c. cũ dilecti. d do
na. ¶ Tu pondera ſi dici poſſit ꝙ aut iſtud priuilegiuꝫ
emanauit motu ꝓpꝛio ꝓncipis. ⁊ tũc large intelligeĩ. ⁊
iſto mó ꝓcedat qõ dicit Io. de imo. Aut emanauit ad in
ſtantiã petentis ⁊ tũc ſecus ⁊ ꝓcedat cóis opi. doct. arg.
l. i. C. de peti. bonoꝝ ſubla. li. x. ⁊. c. ſi motu ꝓpꝛio de ꝓbé.
in. vi. ⁊ adduco ſimile qõ voluit Bal. in. l. fi. C. de fruc. ⁊
36 lit. expen. vbi dicit † pater hꝫ priuilegiuꝫ vt poſſit teſtari
nulla relicta legittima filio verũ filꝰ vteĩ eodé ꝓuilegio
vt poſſit teſtari nulla rlicta legittima pĩi. diſtiguit aut il
lud ꝓuilegiũ emanauit motu ꝓpꝛio ꝓncipis. ⁊ iſto cáu ſi
vteĩ eodé ꝓuilegio. Aut emanauit ad inſtantiã patris ⁊
tunc ſecus ⁊ vide ad ꝑdicta quod cóſuluit Gaſpar d cal
da. ⁊ Io. de ſantu. vt apparet in ti. de fo. cóꝑe. ꝯſi. xiij. Et
ꝓ intellectu. d. c. i. §. in eos. de priui. li. vi. eſt quoddã ele
gans cóſiliũ do. abb. quod alias vidi ſed hac nocte pro
pter peccata mea nó potui cómemorari. Et ꝑ iſta ſic expe
dita glo. ij. ¶ Glo. iij. colligit ꝙ in duplici loco pót con
ueniri vbi ꝓmiſit ⁊ vbi domiciliũ hꝫ. Sꝫ cui dabiĩ optio.
glo. iſta dicit actori. Idé voluit glo. in. c. ſtatutũ §. cũ vo
de reſcrip. in. vi. ⁊ in. l. fi. C. vbi i reꝫ actio. ⁊ ꝓbatur hic ⁊
in auc. habita per locũ a ſpáli. C. ne filius ꝑ pat. Et limi
ta hoc niſi in loco vbi promiſit detraheret a loco domici
lij per multas dietas qꝛ tũc vĩ ꝙ daret optio reo ad hoc
alleго. l.

allego.l.cū poſt ſalam.C.de app.vbi tenet preſes cōmit
tere cām ad locū viciniorē ne trahat reus ex domicilio
per plures dietas.⁊ illo mō ſaluo vobis opi.illoꝝ q con
tra iſtā glo.dixerunt q debeat optio reo ⁊ nō actori. dixit
tñ hoſti.⁊ Jo.an.q cauere dz actor ne primo eligat iu
dicē vnū ⁊ poſtea currat ad aliū qr caderet a cā.l.vnica
.C.de aſſertio.tollen.⁊ in hoc cū ſua honorificētia nō re
cte loqt qr illa.l.vnica ponit caſum ſpālē fauore liberta
tis vt voluit glo. bernardi ⁊ Innoc.in.c.ex tenore .ext.de
reſcript.vide que ibi late dixi. ¶ Item data negligētia
iudicis vel cōtumacia rei poſſet adiri alius iudex nec ob
ſtaret regula .l.vbi ceptū.ff.de iudi.Tu vide bar.in.l.q̄
uis.ff.de dam.infec.⁊ vide elegantē tex.in.l.fi.§. illo.C.de
temp.app.vbi pp negligentiā iudicis adit eius ſupior.
¶ In glo.fi.facit duo.pmo q̄rit quales erūt iſte expen
ſe.⁊ eſt clara.Secūdo dicit q pbabunt per iuramētū p
miſſa taxatiōe vt in iuribus allatis in ea.dāna vo ſi petā
tur rōne ꝯtus pbant p teſtes.Si vo accidūt ex dolo ⁊
violētia alterius pbant p iuramentū ptis cōſtito prius
de violentia.do.Petr.de ancha.limitat iſtā glo. vt pce
dat qñ agit ꝯ eū qui cōmiſit dolū ſed ſi pp̄ter dolū vni
us agat ꝯ tertiū puta ꝯ eccleſiā ex dolo plati vel ꝯ pupil
lū ex dolo tutoris.vel ꝯ pſem ex dolo filij vt ſunt ſtatuta
in pluribus partibus Italie vt pater teneat de robaria
facta per filiū tūc eni ꝯ patrē fiet pbatio per teſtes ⁊ nō
37 p iuramētū alr.l.i.ff.qñ ex facto tuto.† iō ſi villa tenetur
ad extimationē robarie facte per depredatores fiet pba
tio p teſtes alr.Cy.in.l.ſi qñ.C.vñ vi.⁊ Inno.in.c. ſi.qd
me.cā.Tu vide bar.in.l.nequid.ff.de icendio rui.⁊ nau
fra.⁊ in.l.i.ff.fur.aduer.nau.⁊ in.l.in actionib⁹.ff.de in
litē iurādo ⁊ in.l.i.ff.qñ ex facto tuto.Bal.in.c.i.§.vl.fur
tum.de pace iura.fir.⁊ in.d.l.ſi qñ.pe.de ancha.i.c.ſicut
el.ij.de iureiur.do.car.in.c.i.de reſti.ſpo.do.anto.in.c.ſi.
quod me.cā.Ludo.ro.in.l.admonendi.ff.de iureiurā.⁊
quod voluit glo.in.c.grauis de reſti.ſpo.⁊ in.c.pſentiuz
de teſti.⁊ cū hoc tranſit ois iuris prudentia. ¶ Sz ego
pōdero vnū q tibi erit nouū.veritatē iō paſſus violē
tiā pbat ſua dāna per iuramētū qr eſt difficultas pbādi
⁊ qr agit ꝯ doloſum.ita hꝫ in.c.ſi.q me.cā.⁊ ſic due cau
ſe ꝯcurrunt vt dāna pbent p iuramentū.Si ergo agit ꝯ
villā vel patrē ⁊ ſiſcs qui nō deliq̄rūt ⁊ ſtat difficultas p
bandi res amiſſas vr q poterunt pbare per iuramentū
38 † qr vbicūqꝫ cōcurrūt due cauſe ⁊ vna abeſt ⁊ altera ad
eſt tūc remanet diſpoſitio legis firma.i.ſi nō lex.ff.de he
redi.inſti.l.libelloꝝ.§.nōnl.ff.de his qui no.infa.inſtit.de
nupti.§.affinitatis.ergo ſeqt q poterūt pbare p iuramē
tū iene nictu qr eſt noua ꝯſideratio ⁊ inuētio.⁊ itellige de
expenſis factis in lite qr añ litē facte petunt vt intereſſe
ſm gof.Jo.an.⁊ alios.c.cōſtitut⁹.⁊.c.peruenit.de fide
iuſſori.⁊ Spec.in ti.de fructibus ⁊ intereſſe.§.fi.verſic.pe
nul.vide pulchra verba bar.in.l.nō ignorat.C.de fruct.
⁊ lit.expen.Et eſt intereſſe triplex vide bar.in.l.vnica.C.
de ſen.q̄ pro eo q intereſt pferunt.Et adde ad iſtos pa
39 tres † q ſi expenſe añ litē facte eēnt pparatorie ad litem
incñdā puta qr facit expenſas vt redimeret inſtrumētuz
a notario q tales expenſe peti poſſunt qr equiparant ex
penſis teſtiū vt.l.qm̄.C.de teſti.⁊ appellatiōe inſtrumē
toꝝ veniunt teſtes in.l.i.ff.de fide inſtru.iſtud dixit Bal.
in.d.l.nō ignorat.Et limito vobis iſtū tex.⁊ hāc māz qñ
pceſſit monitio qr creditor monuit creditorē ad ſoluēdū
anteq̄ iret ad iudicē qr ſi nō monuit nō poſſet petere il
las expenſas pparatorias litis per tex.l.quidā yberus.ff.
de ſerui.vrba.predio.in verſi.te queſo vt cuz ybero loqua
ris voluit ang.in.l.ſi manumiſſori.C.de obſequi.bal.i.l.
nō ignorat.C.de fructi.⁊ liti.expen.Bar.in.l.iij.C. de pi
gno.facit.c.nouit.ext.de iudi.vbi luculēter dixi.Itē reſtri
xit hāc glo.do.cardi.hic vt debeat intelligi de pbatione
poſſibili qr expenſe ⁊ dāna q̄ iſti paſſi ſunt in itineribus ⁊
in hoſpitijs ⁊ ſimilibus nō poſſunt pbari de facili p teſtes.
iō ſtabit iudicis arbitrio q̄ pbatio ſufficiat.c.vt pterite de

40 electio.Tu vide Bar.in.d.l.nō ignorat. ¶ † Itē q̄rit hic
do.Petr.de ancha.pone q iſti ciues fuerūt ſtipulati de
damnis ⁊ intereſſe ſtandū eſſe ſimplici dicto eoꝝ cū iura
mento an valeat huiuſmodi pactū ⁊ releuati erūt a pbā
do intereſſe per teſtes.⁊ decidit q ſic ⁊ ſi arbitrabunt vt
boni viri ſtabit dicto eoꝝ alr ſecus.recurret.n.ad arbi
triū boni viri.l.hec venditio.ff.de ꝯhen.emp.l.ſi libert⁹
iurauerit.ff.de ope.liber.Contrariū voluit Spe.in ti. de
pba.§.videndū verſi.ſed qd vr dicere q nihil operat talis
conuentio.Idē voluit Cy.in.l.ſi qs in cōſcribendo .C.de
epiſ.⁊ cle.qr per hoc pactū inuitat quis ad delinq̄ndū q
nō valet.l.ꝯuenire.ff.de pac.dota.remittit ad dicta bar.
in.l.ſi.ff.de pro.ſtipu.vbi ꝯcludit q anteq̄ iſti declarent
ego poſſum reuocare iſtud pactū.l.ſi qs iuſiurandū.C.de
rebus credi.Sed poſtq̄ declarauerūt iudiciū eoꝝ valet
eoꝝ declaratio.Sz ſi male arbitrati ſūt recurret ad arbi
triū boni viri per dictā.l.ſi libert⁹ iurauerit.⁊ cū hoc trā
ſit do.abb.hic.Tu vide Jo.an.in dicto ti.de pba.§.vidē
dū verſi.qd ſi debitor.ang.⁊ alios in.d.l.ſi.do.car.⁊ alios
in.c.fine ſimilibus de dolo ⁊ ꝯtu.vide q̄ dixi in.c.corā de of
ficio deleg. ¶ Et inq̄ſitum Petr.de ancha.hic queſiuit
41 † vtꝝ ſub illo verbo angliſcis appoſito hic cōprehēdant
perſone repreſentate puta collegia capitula ciuitates ⁊
ſimiles vt pro ſuis negocijs cōueniri nō poſſint dicit do.
Pe.q iſte tex.loquit de clericis ſingularibus.dicit tñ q
includunt per id quod hꝫ in.l.mortuo.ff.de fideiuſ. Ego
adduco ꝯ eū.c.i.§.cōuenticulas.in ti.de pace iura.fir. in
vſi.feud.in verſi.inter ciuitatē ⁊ ciuitatē ⁊ perſonā ⁊c. vbi
noīe perſone nō cōtinent ciuitas ⁊ hoc colligit ibi bal.⁊ ad
duco.c.graue.de pben.vbi do.anto.colligit ex illo text.
42 † q ſtatutū loquens de prelato nō hꝫ locū in capitulo vl
collegio.Et adduco.c.nouit de his q̄ fi.a plati ſine con
ſen.capi.Et ibi colligit do.Pe.de ancha.q ſub iſto verbo
ſi quis nō cōprehēdit vniuerſitas vel capitulū.Et ſi ſta
tutū loquit per verbum ſi qs nō cōprehēdit ciuitatē.Jo.
de imo.ibi intelligit qñ ſtatutū eēt exorbitans a iure cōi
ſecus ſi eēt pter ius.arg.l.i.§.lex falcidia.ff.ad.l.falc.Ad
duco quod voluit bal.in.c.ſedes apoſtolica.de reſcript.
43 vbi dicit † q ipetrans reſcriptū ꝯ titiū ⁊ quoſdā alios ſi
pōt cōuenire collegiū.⁊ ſic illud verbū quoſdā alios nō
cōprehēdit vniuerſitatē.Adduco.c.nimis.infra de exceſ
44 ſi.plat.vbi ſcribentes colligunt † q ſub verbo ſi qs non ve
nit capitulū vel ciuitas.Et adduco Bal.in.l.oēs popu
li.ff.de iuſti.⁊ iur.in penul.col.vbi dicit q per verbū ſi qſ
nō cōprehēdit collegiū nec hereditas iacens nec ciuitas
nec caſtrū qr ſunt pſone ficte allegat.l.mortuo.ff.de fide
iuſſor.qr verba ſtatuti nō debēt intelligi in caſu ficto.l.iij.
§.hec uerba.ff.de nego.geſt.nec cōprehēdit poſthumus
exiſtens in vtero ſecundū eum ibi.Adduco bar.in rubr.
45 .C.ad trebe.† promiſi inqt fidelitatē tibi ꝯ oēm pſonam
a mundi^a vtꝝ videar iurare ꝯ rē publicā.cōſtitui inqt pcu
ratorē ꝯ oēm pſonā mūdi an poterit experiri ꝯ collegiū
vr q ſic per.d.l.mortuo.In ꝯtrium allegat.l.metū.§.ſi/
aduertendū.ff.q me.cā.q dicit eē duos.Adduco qd vo
luit idē bal.in.l.ſi quis hac.§.q manumittit.ff.de in ius
voc.⁊ in auc.itē nulla cōitas.C.de epi.⁊ cle.⁊ in.d.l.me
tum.§.ſi aduertendū.⁊ in.l.eos.§.ſup.ff.de vſuris. ⁊ ad
46 duco bal.in.l.quicūqꝫ.C.de ſeruis fugit.† vbi dixit q ap
pellatione pſone venit maſculus ⁊ femina ⁊ nō vniuerſi
tas.facit qd voluit Ludo.ro.ꝯſi.xxiij.⁊ in.l.ij.in.§.i.ſtō
in princip.ff.de verb.obli.Et adduco duos tex.q ſūt inētio
mea iuxta illud inuentū eſt medicina meū in.c.qm̄.xlvij.
di.cōiuncto.c. cōqueſtus cū ſua ſupraſcriptione ubi ſub
illo verbo ſi quis cōprehēdit vniuerſitas.⁊ ſic pbant ꝯtra
oēm ⁊ antiq̄ ⁊ modernā iuris prudentiā deus ſuprem⁹
ſcit q nulla ſcriptura reſonante habui.Et p illa duo iu
ra dico pbari illud qd voluit Cy.in.l.metū.§.ſi aduer
tendū.ff.q me.cā.vbi dixit q per illud verbum ſi qs.cōpre
henditur uniuerſitas ciuitas ⁊ familia allegat.l. ergo.§.
ſi.⁊.l.item ait.in pnci.ff.ex quibus cau.maio.in integrū

a ¶ Adde ad de ant.ꝯ bal.in c.graue de pre be.⁊ ibi doc.⁊ vid late p do.alex.de imo.in l.mortuo.ff.de fideiuſſ.q hoc pulcherrime p ſtringit.

teſti. quē ſequit̃ ibi Bal. Et adduco glo. in. d. l. eos. §. ſu
47 per. C. de vſur. † vbi appellatione dominis cōtinet̃ fiſcus
et ſic cōprehendit̃ epūs. et allego. c. i. de maio. et obe. li. vi.
vbi appellatione dominis vel perſone venit epūs. et allo
tex. in. c. i. de clerico venatore in. c. i. xi. q. i. ideo dici pote-
rit q̄ in caſu huius. c. appellatione anglicoꝝ veniat ciui
tas anglicana collegiū anglicanū et ſimilia ex eo q2 act⁹
eſt fauorabilis et cā quare emanauerit iſtud priuilegium
ꝯcernit ciuitatē collegia et capitula ſicut ipſos anglicos
et ſic ſi ſtatutū eſſet fauorabile tūc cōprehenderet huiuſ-
modi pſonas fictas et repreſentatas. Si aūt eſſet odioſū
tunc eſſet ſecus niſi cēderet in fauorē anime vt in. d. c. qm̄
48 Et iſta menti cōmenda. ¶ † Sz vtꝝ ſub iſta generalita-
te vborum omnibus anglicis cōprehendant̃ anglici nō
in anglia habitantes vel ecōtra includant̃ foreſes habi
tantes in Anglia pone inquit pet. de ancha. conceſſe ſūt
repreſalie ꝯ florentinos an videant̃ ꝯceſſe in florentinos
nō Florentiā habitantes vel ecōtra in extraneos habitā
tes florentie fuit qō diſputata per do. Lambertū de ram-
ponibus refert bar. in. l. prouinciales. ff. de verbo. ſig. Ipſe
vero addit glo. in. c. ſtatutū. §. cū vero in glo. que incipit
dū dicebam⁹ de reſcript. li. vi. que dicit q̄ in dubio debe-
mus intelligere potius ratione domicilij q̄ ratione ori-
ginis refert ſe dixiſſe in. c. rodulphus. de reſcrip. Iſta qō
do. Pe. eſt aliena a faragine huiuſ. c. Ideo ſupremo pn
cipi deo ſit decus et imperiū. Andre. Barba.

Ignificaſti. Famoſa pro certo eſt et cōpendioſa
decretalis hec et eam allegauit glo. iuris ci
uilis in. l. pma. ff. de iudic. et rariſſimū eſt q̄
glo. iuris ciuilis allegent decretales lz raro
allegent canones. vide glo. in. l. diuus. ff. de offi. preſi. que
allegat canonea decreti. et hoc intendit. Clericus [a] ſine
licentia dioceſani epi iuriſditioni non ſui iudicis ſe ſubi-
icere nō pōt. hoc dicit cōmuniter. Uel ſic et latius ſm do.
abb. lz layci poſſint iuriſditionē nō ſui iudicis ꝓrogare
clerici tñ nō poſſunt niſi epi dioceſani ꝯſenſus accedat et
iudex cuius iuriſditionē ꝓrogare volunt ſit eccleſiaſtic⁹.
hoc dicit ſm do. abb. ¶ Tu pondera q2 primū ſūmari-
um nō congruit huic lr̃e q2 iſte text. loquit̃ de voluntate
1 dioceſani et doctores ſētiunt de licentia dioceſani. † nāz
licentia dz fieri verbis expreſſis vt ſingulariter dicit Io.
and. in. c. ſi abbatē de elec. li. vi. et voluntas ad ſui iterpo
ſitionē nō requirit expreſſionē verboꝝ. c. nōne. de pſump.
c. qui tacet. de reg. iur. in vi. ¶ Itez licentia debet prece
dere actū fiendū in auc. licentiā. C. de epi. et cleri. et quod
voluit Bar. in. l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. ff. de acqr.
here. ergo iſtud ſūmariū non congruit lr̃e. Sūmariū do.
abb. excedit vires ſūmarij et lōgi⁹ vz ipſe tex. lō poſſet ſic
ſūmari. Suo epo nō cōſentiente nō pōt clericus iuriſdi-
tioni alterius iudicis eccleſiaſtici lz religioſi ſe ſubijcere.
qō ſecus erit in layco. ¶ No. ibi. B. clericus q2 probat
2 † q̄ quis nō dicit̃ clericus niſi exprimat̃. c. ex iſtis. de tran
ſlatio. et rō eſt q2 eſt qualitas adueniens nobis ab extrin-
ſeco ideo non preſumitur ineſſe nobis niſi exprimatur.
facit glo. que reputat̃ multū ſing. in. c. ſi forte de electio.
li. vi. et qō in ſimili voluit glo. ſing. q̄ apud leges reputat̃
ſingularis i. l. ſi vo. §. q ꝓ rei qlitate. ff. qui ſati. cog. Et eo
dē iuō q2 nō preſumit̃ monachus niſi exꝓmat̃. ¶ Not.
ibi tue iuriſditioni ſe ſubiecit cōiuncta ſupraſcriptiōe di-
3 rigit̃ enim abbati ideo ꝓbat † q̄ abbas hz iuriſditionez
quod nō ꝓcedit de iure cōi ſecūdum hoſtiē. cū ſolus epūs
habeat iuriſditionē ordinariā in ſua dioceſi. c. cū ab ec-
cleſiaꝝ. de offi. ordi. vnde dicit hoſti. q̄ iſte abbas de con
ſuetudine habebat iuriſditionē ordinariā q2 delegata ꝓ
rogari nō pōt. c. p. et. g. de offi. deleg. Ita hic colligit do.
anto. do. pet. et do. card. quod tñ nō placet do. abb. q2
imo abb. habet iuriſditionē ordinariā refert ſe plene di-
xiſſe in. c. cum cōtingat. d. eo. et hoſti. diuinat ad iſtū tex.
ideo iſte tex. facit pro his que dicta fuerunt in. d. c. cū cō-

tingat. allegat qō voluit bar. in. l. i. ff. d iudic. vbi dicit q̄
iuriſditio eorum qui preſunt alicui collegio poteſt proro
gari per illam legem et ſm illā lecturam. Sed ſequendo
intellectum Hoſtien. hic colligitur q̄ non ſolum iuriſdi-
tio ordinaria pōt prorogari ſed et̄ illa que competit ex
conſuetudine et ſic iure ſpeciali pro hoc facit q2 iura nō
curant in hoc qualiter cōpetat iuriſditio dūmodo ſit or-
4 dinaria. ¶ Et ex eiſdē verbis no. † q̄ appellatione iuriſ
ditionis venit ordinaria ſm domi. Cardi. pro quo alle-
gat. l. i. ff. de iudi. et licet ille tex. dicat vel aliam tñ intelli-
gitur de ordinaria. et refert ſe dixiſſe in. c. quoniā abbas
5 de officio delega. in. xiij. q. et ſic voluit hoſti. † q̄ licet ab
bas habeat iuriſditionem ſupra monachos quo ad cor
rectionem non tamen habet quo ad extraneas perſonas
et de cauſa que non cadit ſuper eadem ſpecie et qualita-
te iuriſditionis non videtur poſſe cognoſcere per modū
prorogande iuriſditionis q2 prorogatio proprie ſumit̃
cum iuriſditio prorogatur ſuper eadem ſpecie iuriſditio
nis vt notatur in. l. prima. C. de iuriſd. om. iudi. et. l. teſta
menta. C. de teſtamen. ſecūdum domi. Pet. ¶ Tu pon
dera q2 papa hic impediuit iſtam ꝓrogationē q2 nō in-
teruenit cōſenſus ſui epiſcopi. ergo ſentit q̄ iuriſditio ab
batis potuit ꝓrogari. Sed certuz eſt q̄ prorogatio eſt ex
tenſio quedam vt in. c. p. et. g. de offi. delega. Si ergo iu-
riſditio abbatis extendit̃ in clericum ſequitur q̄ abbas
habet contentioſam iuriſditionem quia aliter non poſſz
extendi ad clericum non ſubiectum ſibi et per conſequēs
probatur hic q̄ abbas habet iuriſditionē fori contentio
ſi. ¶ Nec obſtat cum dicit Hoſti. q̄ de conſuetudine cō
petebat iuriſditio huic abbati quia non eſt benedictum.
conſuetudo enim eſt facti et in facto conſiſtit. l. de quib⁹
. ff. de legi. ſed factum non preſumit̃ niſi probet̃. ergo ab-
bas habet iuriſditionem ordinariam de iure cōmuni vt
de que late dixi in dicto. c. cum contingat. ¶ Nota ibi
C. mercatoris. q̄ iſte. C. erat mercator. vide elegātē tex.
in. l. ſemper. §. negociatores. ff. de iur. immunita. vbi ꝓba-
6 tur † q̄ ſingulariter immunitas conceſſa mercatoribus ha
bet locum in illo qui habet maiorem partem ſuarum fa-
cultatum in mercantijs vide. l. i. §. i. ff. de tributo. vide ibi
Barto. vbi proprie ille dicit̃ mercator qui plures nego-
ciationes exercet non vnam dūtaxat et vide tex. in. c. eij-
ciens. lxxxviij. diſtinctio. et vide eundem Barto. in. l. lega
tis. ff. de legatis tertio vbi eleganter loquitur. ¶ Nota
7 ſecundum domi. Anto. † q̄ licet pacto cum parte inito
non prorogetur iuriſditio iudicis irreuocabiliter vt. l. ſi
conuenerit. ff. de iuriſditio. om. iudic. tamen ſecus ſi fiat
iudice preſente. l. eſt receptū. ff. de iuriſdic. om. iudic. et. l.
de iudicijs. c. P. et. G. de offi. delega. c. vos incompetēt
prima queſtio. vij. Sed domi. Pet. de anchara. colligit
notata per locum a ſpeciali ſi iſte non fuiſſet clericus qui
promiſit teneret̃ ſtare iudicio eius cui ſe ſubiecit. ¶ Op
ponitur cōtra de. l. ſi conuenerit preallegata. et ſoluit q̄
illa lex loquitur quando promiſit parti ſecus ſi promiſit
iudici in iudicio q2 tunc ex illa promiſſione quaſi cōtra
hitur. l. tertia. §. idem ſcribit. ff. d peculio. Ualidior ergo
eſt promiſſio que fit coram iudice q̄ illa que fit extra iu-
diciū allegat q̄ notat Cyn. in. l. omnium. ff. de teſta. et di
cit hoc fore bene notandū. Idem colligit hic do. abb. di
cens q̄ ex pñtia et acceptatione iudicis nō pōt amplius
penitere et ſic requirit̃ acceptatio. et poſtea dicit iſtud ꝓ-
cedere ſiue fiat i iudicio actus ſiue extra iudiciuz ex quo
cōfertur in iudiciū. in his eni q̄ explicant̃ in iudicio qs cō
pellit̃ preciſe ad factū nec ſufficit ſolueri intereſſe allegat
glo. in. l. ſi filiusfamilias. §. ꝓcuratorē. ff. de ꝓcur. Tu pō
dera q̄ indubitanter iſtud nō probatur hic. Sed dictuz
eoꝝ procedit vbi iſta ꝓrogatio ſit in iudicio iudice pre-
ſente et nō ꝯdicente tunc eni veſtit colore iudicij argu. l.
cum oſtendimus. §. fin. ff. de fideiuſſo. tuto. et. l. manumiſ
ſio per litores. ff. de manumiſſ. vindic. et. l. cū pro quo. ff. d
in ius vocan. et. l. ſi quis vxori. §. ſi ſeruū fugitiuum. ff. de
furtis.

a ¶ Clericus addē ad materiam hui⁹ text. Bart. pau. de caſt. et nouiſſime. d. alexā. de imo. in. l. i. §. et poſt operis. ff. de no. op. nūc. q multas pulcherrimas limitatiōes tangunt.

ſortis.vnde non bene dixit do. Abb. ſi prorogatio fiat ex
iudicium q₂ actus refert ad iudiciū nihilominus non ve
ſtitur colore iudicij.⁊ iō requirit ꝙ iudicialiter fiat. vide
que dixi plene in.c.i.ē.de iudi. ¶ No.quem poſſe non ſo
lum de preſenti.⁊ pure iuriſditioni alterius prorogare vt
in.l.i.ff.de iudi.⁊ in.l.i.C.de iuriſdi.om.iudi.ſed etiā reſpe
ctu futuri temporis ⁊ ſub conditione dicendo ſi non ſatiſ
fecero.I.tali tempore ſubijcio me iuriſditioni talis iudicis.
8 ¶ † No.ꝙ priuatorum conſenſus non facit iudicē qui
nulli preeſt iuriſditioni.ergo a ɔ̄rio ſenſu prorogari pōt
illius qui iuriſditioni preeſt regulariter.quod eſt verum
ſm do. Pe.ſi preſit iuriſditioni ordinarie ſecus ſi delegā
te ⁊ remittit ad notata in.c.de cauſis.⁊ in.c.p.⁊.g.ō offi.
deleg. Et eſt rō q₂ magis cadit prorogatio in hūtem iuriſ
ditionem q̄₃ non hūtem.q₂ in habentibus ſymbolum.i.
ſimilitudinem facilior eſt tranſitus arg.l. ſed compara
tioni.ff.de contratab. Sed ſubtilior eſt rō ſm do. Pe.q₂
prorogatio preſupponit aliquid ſubſiſtere in eſſe. Idem
enim eſt prorogatio qḋ extenſio. Sed illud qḋ nihil eſt
9 extendi non pot.† vnde dicimus in ſimili ꝙ inſtitutio in
re certa alio coherede non dato trahitur ad totum. Sed
a exheredatio in pte ᵃ non trahitur ad totum quia exhere
datio nihil ponit ſed excludit.l. cum quidam.ff. de libe.
⁊ poſthu.vbi hanc rōnem ſubtilem aſſignauit Bart.ſm
do. Pe.qui allegat.l.ſed ſi manēte.ff.de precario. Et cū
hoc notabili tranſiuit hic do. Abb.ſed nō ita plene.dicit
tñ hoc procedere non ſolum in foro contentioſo ſed etiā
in foro penitentiali.licet enim quis habeat a prelato ſuo
licentiā confitendi alteri ſacerdoti tamen d₃ eligere ſacer
dotem habentem curam animarum habitu ⁊ actu ⁊ ſic
exercitio allegat glo. quam dicit ad hoc eſſe ſingularem
in cle.i.de priuile. Ex qua glo.colligit nō ſufficere ꝙ iu
dex habeat iuriſditionem in habitu niſi habeat in exerci
tio allegat quod notatur in.l.obſeruare.ff.de offi. procō
ſu. Eſt nō mētior elegans doctrina.⁊ ſepenumero occur
rit in facto q₂ parochiani petunt licentiam a proprio ſa
cerdote vt eligant ſibi confeſſorem ⁊ eligunt eū qui nul
lam h₃ eccleſiam ⁊ non poſſint.⁊ licet auctoritas illius
glo.ſit potiſſima ⁊ etiā auctoritas ſupremi doctoris domi.
Abb.tamen non vr̄ vera iʒ cū rubore animi ita dicā.⁊
deduco eam ad inconueniens hoc modo.papa ⁊ alij epī
hñt habitum iuriſditionis temporalis ſed non exercitiū
vt pbatur in.c.nouit.ē.de iudi.quod probatur ex prohi
bitione quam fecit pijſſimus ſaluator noſter Ieſus Chri
ſtus qui prohibuit Petro exercitium gladij tēpalis po
ne inquit gladium in vagina. ⁊ nihilominus iuriſditio
pape ⁊ epoꝝ prorogatur per laycos vt habetur in.c.ve
rum.⁊ in.c.licet.⁊ in.c.ex tranſmiſſa.ē.eod.⁊ in.c.nouit.
ſupra de iudi.ergo ſi illa gl.eſſet vera ſequeret ꝙ nō poſ
ſet prorogare q₂ habent iuriſditionem in habitu ⁊ non
i exercitio ⁊ actu ſed illud eſt falſum quia prorogatur ⁊
prorogari poteſt vt in dictis iuribus.ergo ſequitur ꝙ eo
dem modo poterit laycus prorogare iuriſditionē fori pe
nitentialis quam quilibet ſacerdos recipit in habitu licet
non habeat in actu eccleſiam parochialem. ⁊ per conſe
quēs licet habeat habitum ſine adminiſtratiōe.nihilomi
nus poterit prorogari ille habitus vt deducatur de poten
tia ad actū. ¶ Scḋo allego tex.cum glo.in.l.i.ff.de iud.
vbi prorogatur iuriſditio iudicis cartularij quā h₃ ſine
adminiſtratione.eodem mō ergo poterit prorogari iuriſ
ditio quā h₃ ſacerdos ſine adminiſtratione.tene ſixuʒ me
morie illum tex.cum gl.ad hoc ꝓpoſitum q₂ eſt peregri
na inuentio. ¶ Tertio adduco tex.in.c.paſtoralis.de re
ſcriptis.vbi ille qui h₃ iuriſditionem in habitu pōt dele
gare alteri.ergo non eſt ex toto inanis ⁊ vacua iuriſditio
quam quis h₃ in hitu.non erit ergo admiratione dignū
ſi prorogari poſſit. ¶ Quarto illud qḋ eſt extēdi pōt.l.ſʒ
ſi manente.ff.de precario. Sed in iſto ſacerdote ē iuriſdi
tio.ergo extendi poterit de facili.n.habitus deducuntur
ad actū vt dicunt phi. ¶ Quinto adduco ſtupendā do
ctrinā Hoſti.in ſumma de peni.⁊ remiſ.§.cui confitendū
vbi formaliter tʒ hanc partē ⁊ mirum eſt ꝙ tpe quo do.
Abb.compilauit hanc lecturā fuerit ſibi incognita hec
doctrina Hoſti.⁊ ne alienē laudis ſim temerarius vſur
pator vt dicit tex.in.l.hērditarū.ff.ad.l.falci.⁊ dixit bald.
in prohemio feudoꝝ.⁊ Io.an.in prohemio.vi.in nouel
la hanc doctrinā Hoſti.alleg.d. Abb.in apoſtillis quas
fecit ad gl.clementinaꝝ in concilio baſilienſi in dicta cle.
i.de priuile.vbi contra glo.illā allegauit Hoſti.nō tamē
allegauit rationes ⁊ argumenta que ſuperius cū laude
dei ego adduxi q̄ ſunt inuentio mea ⁊ ſunt tutella ⁊ deſē
ſio hoſti.tene mētē q₂ noua ſunt ⁊ in eū erūt illuſtriora.
10 ¶ No.ibi ad petitionē q₂ colligit hic Io. de imo.† ꝙ
citatio d₃ fieri ad petitionē partis alias non valet vt hic
pbatur a contrario ſenſu mouetur q₂ iudex nō d₃ impar
tiri officiū ſuū nō petitū.l.iiij.§.hoc autem iudicium.ff.de
dam.infec.allegat bar.in.l.ſi finita.§.iulianus.ff.ō dam.
infec. Tu allego tex.in.c.i.ē.de iudi.vide ibi pulchra dcā
circa hoc a me ſparſa. ¶ Et pondera q₂ lʒ iſtud dictum
ſit verū in ſe tñ cum honorificentia ſua fuit enim doctor
meus hoc nō colligit hic nec probat hic ex eo q₂ hic fuit
prorogata iuriſditio abbatis ad petitionē iſtius merca
toris. Si ergo abbas nō erat iudex cōpetēs iſtius clerici
credimus ne illū mercatorē feciſſe citari clericum a iudi
ce incompetenti. Credimus ne citatum a iudice incōpe
tenti comparere corā eo.pro certo nō per totū.C.ſi a nō
compe.iudi. Et ſic iſte tex.pbat ꝙ prorogatio fuit fcā non
ad petitionē mercatoris. ¶ Not.ibi forte.q₂ doctores
11 colligunt hic † ꝙ verbū forte ᵇ nō inducit incertitudinē
b ⁊ dubitationem.ego allego.c.ne.de procura.c.finē liti
bus.de dolo ⁊ ɔtu.c.accedens.cl.i.vt lite non conteſt.c.
teſtimoniū.I.de teſti.c.ſuper litis.de reſcriptis.l.gallus.§.
forſitan.ff.de libe.⁊ poſthu.l.in ſubſtitutioñe.ff.de vul.⁊
pup.l.i.§.i.ff.de rei vēdi. Et p iſta iura habeo ꝙ ſi iuriſla
tor rñdeat p verbū forte ꝙ ɔſilio ſua nō eſt dubia. Idem
12 dicit Ang.in.d.l.in ſubſtitutiōe.in doctore cōſulente † ꝙ
ſi rñdet per verbum forte ꝙ conſilium ſuum non eſt du
bium.⁊ adduco glo.in.l.ſi duo.ff.ō arbi.que dicit ꝙ per
verbū forte rñdent ſepe periti.⁊ glo.i.in.l.ſi.ff. de ſeruo.
⁊ in.l.mutuo.ff.de ꝓcura.⁊ in.l.in cōmodato.§. ſicut.ff.
comod.⁊ in.l.i.in.§.i.ff.de rei vendi.⁊ gl.in.c.ij.de teſte.
Et ſacro ſcribit euangelio Ioan. Si cognouiſſetis me
inquit dñica veritas forſan ⁊ patrē meū cognouiſſetis.
Tene iſta mēti. ¶ Not.ibi epi dioceſani.vnū caſū reſer
uatū epo dūtaxat vt ipſe hēat in hac prorogatiōe cōſentire
⁊ ſi alius iferior.vñ putat hic Egidius do.bononiēſis ꝙ
nō ſufficit ɔſenſus ſuperioris etiam qui poſſet de hac cau
ſa cognoſcere.⁊ ex hoc ⁊ ex tex.arguit do. Anto. epiſco
pum poſſe dare hanc licentiā etiā in preiudicium imediati
ſupioris ipſius clerici prorogare volentis quaſi poſſit eū ɔ
uenire in datiōe huius licētie arg.eoꝝ que notātur in.c.
quanto.⁊ in.c.cū ab eccleſiarum. de offi.ordi.qḋ dictum
do. Abb.putat eſſe veriſſimū.qñ vterq₃ habet iuriſditio
nē ꝓportionabilē ſue qualitati lʒ vnus habeat eam me
diate ⁊ alter habeat eam inmediate argu.eoꝝ que no
tantur in.c.ij.de peni.⁊ remiſ.lib.vi.ſecus putat ſi inferi
or epiſcopo haberet iuriſditionē quaſi epiſcopalem de iu
re ſpeciali.tunc enim putat ꝙ ad eum ⁊ non ad epiſcopū
ſpectat preſtare conſenſum.⁊ dicit eſſe argumentum op
timū per id qḋ voluit glo.in cle.i. ō reb⁹ ecc.nō alie.⁊ p
id quod voluit Inno.in.c.ij.de tranſa.⁊ in.c.relatum.de
cleri.non reſi.⁊ ita reſidet.d. Abb. Pro certo appoſuit
ſibi pēnas pauonis q₂ iſtud eſt dictum do. Car.hic in pe
nul.qōne ⁊ allegat glo.dicte cle.i.⁊ refert ſe dixiſſe in.c.
ij.de tranſa.in.ij.qōne.⁊ ibi refert ſe in ɔtingēti a facti cō
ſuluiſſe.⁊ ſic falce aliēa metit.d.abb.verecūdā certe fuit
tā illuſtri doctori. ¶ Mihi vr̄ ꝙ eoꝝ doctri.nō ꝓcedat
nā iuriſditio nālis ſeu nālit inherēs potētior eſt iuriſditio
ne accidentaliter inherente.l. qui habet.ff. de tutelis.c.
requiſiſti.de teſta.ſed iſte platus inferior per accidens h₃

a ¶ In parte: Adde ad mām hᵒ ɔclōnis bal. no.in.l.i.in.q. C.de lib.ꝑteri. ⁊ ibi poſt ipſū ſcribentes.

b ¶ Verbū forte. De iſta dictiōe vide ſaly. in.c. accedens vt li.nō cōteſt. qui multa pul chra dicit.

iſtam iuriſditionem quaſi epalem.ſed epus hʒ eam eſſen
tialiter ⁊ naturaliter.ergo. Actus.n.verus ⁊ proprius ꝑ
fertur ficto ⁊ improprio.l.iij.§. hec verba.ff.de neg. geſ.
¶ Item confunditur per iſtum tex.vbi requiritur volū
tas dioceſani.ſed ille inferior non eſt dioceſanus.ergo
¶ Nec ob.glo.in cle.i.de rebus eccle.non alie. qꝛ ſi ver
bis dare̅tur audacia vnus duciſ errore.⁊ ēt omnis an
tiquis ⁊ moderna iuris prudentia dicit.n.gl. illa ꝙ reb⁹
eccleſie ſubiecte abbati alienandis requiritur conſenſus
epi ⁊ non abbatis.ſed ſi abbas eſt exēptus ⁊ ſic cenſeaſ
habere iuriſditionem quaſi epalem.ꝙ ſufficit auctoritas
abbatis.qꝛ pro certo male loquiſ. ⁊ moueor hoc modo
in eccleſijs ſubiectis abbati abbas equipaſ epo tex.eſt in
.c.i.de rebus eccle.nō alie.vbi equiparatur poteſtas epi
⁊ abbatis in eccleſiis ſibi ſubiectis. Sicut ergo requiriſ
auctoritas epi in rebus eccleſie ſibi ſubiecte eodem mo
do requiraſ auctoritas abbatis in alienādis rebus eccle
ſie ſibi ſubiecte per illuʒ tex. ⁊ ne videar ſic dicere ſine ali
quo iuris clypeo adduco Bar.individuo ita tenenteʒ in
auc.hoc ius.C.de ſa.ſan.eccle.⁊ per ꝯñ errat omnis po
pulus ſequēs doctrinā glo.illius.⁊ ita tenui in.c.i.de re
bus ecc.non alie.tene menti pp temeritatē multoꝝ qui.in
cathedra appropriant ſibi tacito auctore.Et ex hoc infe
ro vobis vnum quod videbiſ nouiſſimum ꝙ ſi dctā do.
Car.⁊ do.abb.eſſet verum ſequereſ ꝙ non ſolū erit ideʒ
in habente iuriſditionē quaſi epalem.ſed idē erit in eo q
hʒ iuriſditionem inferiorē. Et admiror vehementer d.d.
Car.⁊ ſimilibus qꝛ glo.in.d.cle.i.⁊ Inno.in.d.c.ij.⁊ in
dicto.c.relatū.⁊ ēt in.c.ex ore.de priuile. loquitur in alie
natione rerū ſed nō loquunſ in alienatiōe perſone vt eſt
caſus noſter.vñ ſolēnitas maior dʒ interuenire qñ aliena
tur perſona ꝗ̃ qñ alienaſ res.arg.l.iuſtiſſime.ff. de edili.
edic.Eſt.n.Homo digniſſima creaturaꝝ⁹ iuxta illud vir
gilianuʒ in ſexto Eneydos Igneus eſt illis vigor ⁊ cele
ſtis origo.Et ſapienter ſcribitur apud Porphyriū in li
bro predicabilium.† Sumus.n.rōnales nos ⁊ dij.ſed ſi
mortales addiſ nobis ſeparat nos ab illis.Et in illo Oui
diano ſcribitur. Pronaqʒ cū ſpectent animalia cetera
terrā Os homini ſublime dedit.⁊ qd ſcripſit Eccleſiaſtes
primo.c.Sed pecunie ⁊ iſte res temporales viliſſime ſūt
⁊ inter viliſſima computande preclaro dicente poeta cor
tunenſi.ſ.Lucano in tertio.Sed pars viliſſima rerū cer
tamen mouiſtis opes.⁊ optimo ⁊ morali teſtante pho in
ſecunda epiſtola.Et tanta inquit eſt ſtultitia mortalium
vt ea que mortalia ⁊ reparabilia ſunt preferri ⁊c.Et Ci
cero in primo paradoxa. Neqʒ hercule ego pecūias iſto
rū nec tecta magnifica in bonis expectandis cōnumera
ui.vñ cum honorificentia do.Car.⁊ do.Abb.non bene
arguunt de alienatione pſone ad alienationē rei qꝛ pſtā
tior ⁊ maior dʒ interuenire auctoritas in alienanda per
ſona ꝗ̃ in alienanda re.Et ideo hoc fero in lectione quā
lego in voce in.c.ex litteris.de fide inſtru.dicebā.d. Abb.
vehementer ibi erraſſe.voluit.n.ꝙ.l.ꝓxime.ff.de his que
in teſta.delenſ.loquēs de legato libertatis relicte ſeruo ex
tendaſ ad legatū liberationis a debito.⁊ ita ēt ipſe cōſu
luit in quodā ſuo eleganti conſilio in ordine meo.x.qꝛ ꝓ
certo nec bene dixit in lectura nec ēt in illo conſilio qꝛ nō
eſt eadem rō extendendi libertatē ꝯ regulas iuris cōis ⁊
extendere legatū liberatiōis a debito ꝯ regulas iuris cō
munis. ¶ Minimo plus dicebā nec puto ꝙ ſit apponē
re vos ſupra celum ſi dicerem Bar.eodem modo vehemē
ter erraſſe in.d.l.ꝓxime.vbi extendit illum tex.loquentē
in libertate ad legata pia qꝛ ꝯ eum adduco text.in.l.pri
mo gradu.ff.que in frau.credi.vbi legatū libertatis reli
cte ſeruo nō reuocaſ a creditorib⁹ debitoris. ⁊ nihilomi
nus legatū alimentoꝝ reuocaſ vt ibi ē caſus nouiſſimus
⁊ clarum eſt ꝙ legatū alimentoꝝ dr̃ ad pias cauſas ſed
ratio eſt qꝛ celebriori ꝑuilegio ſiniſ libertas hominis ꝗ̃
legata pia.⁊ facit tex.in.l.papinianus.§.quoniam quar
ta.ff.de inoffi.teſta.iuncto.c.quicunqʒ.xvij.q.iiij. Iſta for

¶ Creatura-
rū.et colligit B
pulchrū dictuʒ
ex ſnia phi.l.i.§.13
de an.tex.ꝯtē.
lxxvi.⁊ in ple
riſqʒ alijs locis
eo.libro.ꝓ q̄ vi
de auc.de nup.
§.qꝛ ro hacte
nus.inſti.ð re.
diuiſi.§. prius
ancillaꝝ. ⁊ de
fu.natu.in fin.
illud āt porphi
rij habeſ origi
nalr̄ alle. loco
in.c.de dīſa cir
ca ſ. vt alibi an
notauimus.

taſſe capientur a poſteris vt illuſtria.ſi bene dictū eſt deo
ſedenti ſuper tronum ſit gloria ſempiterna. ¶ Sed eſt
aduertendū ad vnum quod poſuit hic Io.de ligna.qui
dixit ꝙ clericus ſubiectus abbati etiam vbi epiſcopus
non poteſt preuenire cum poteſt ꝓrogare iuriſditionem
epiſcopi ſui ⁊ forte ſine conſenſu abbatis.hoc idem vide
tur ſequi do.Anto.hic.quod dictum non putat veruʒ.d.
Abb.vt poſſit ſine conſenſu abbatis ſi vltra ſubiectionē
tenet ab eo beneficium qꝛ tunc eſt ſubiectus vltra aduʒ
exercitium iuriſditionis.⁊ idem ſi iſte abbas hʒ iuſtā iu
riſditionem quaſi epiſcopalem.tunc enim habet abbatē
ſupra caput ſuum loco dei qꝛ hic dñat dicit de ſubie
ctis epiſcoporum vt ſine conſenſu eorum nequeāt proro
gare iuriſditionem alterius iudicis ſm do. Abb. ¶ Ca
pondera quia Ioan.de ligna.non loquitur eo caſu quo
clericus habet beneficium ab abbate quia tunc videtur
ꝙ reſpectu illius beneficij nō poſſet prorogare iuriſditio
neʒ epiſcopi ne preiudicetur abbati. ⁊ adduco ſimile qd
dicimus de vaſallo qui reſpectu feudi non poteſt proro
gare iuriſditionem alterius inſcio domino feudi.l.impe
rialem.§.preterea.de prohi. alie.feu.per fede. tunc enim
non eſt ſubiectus ratione nudi miniſterij. Si autem ex
tra cauſam beneficij vellet prorogare iuriſditionem epī
copi videtur mihi dicendum ꝙ poſſit quia licet ſit ſubdi
tus abbatis quo ad quid nihilominus generaliter ē ſub
ditus epiſcopi.⁊ epiſcopus eſt iudex vniuerſalis. vide q̄
dixi in.c.cum ſit generale.⁊ eodem ⁊ in.c.ceterum.ſupra
14 de iudi. ¶ † Sed quid erit i ſuffraganeis archiepiſcopo
rum verum poſſint conſentire in alium iudicem eccleſia
ſticum ſine conſenſu ſuorum archiepiſcoporuʒ. Do.abb.
hic refert Hoſti.in.c.ad reprimendam.de offi. ordina.te
nere ꝙ nō.arg.huiuſ.c.quia ſicut epus eſt ordinarius ſuo
rum ſubditorū.ita etiam archiepiſcopus eſt ordinarius
ſuorum ſuffraganeorum.c.paſtoralis.de offi.ord. tuʒ qꝛ
eadem ratio eſt in vtroqʒ ergo idem ius.c. inter corpora
lia.de trāſla.prela.l.illud.ff.ad.l.aquil. Et cum hac do
ctrina tranſeunt oēs in dicto.c.ad reprimendaʒ. ¶ Mi
hi aūt videtur ꝙ non recte loquantur.⁊ ad hoc pōdero
ſubtiliter iſtum tex.dicit enim licet priuatorum cōſenſus
poſſit in iudicem conſentire.poſtea dicit clerici autem.vn
de illa dictio autem.eſt dictio aduerſatiua.pro quo vide
quod no.Bar.in.l.hoc amplius.ff.de dam.infec.vñ vult
iſte tex.ꝙ priuati layci prorogaſ poſſunt.ſed clerici licet
priuati ſint ꝓrogare non pñt.ergo ſequitur ꝙ loquiſ in
clericis priuatis.ſed epiſcopi non ſunt priuati homines
imo ſunt colūne eccleſie etiam ſanctiſſimi xpi legati ⁊ co
epi cū ipſo papa.cle.ſi qs ſuadēte.de pe. Cū ergo iſte tex.
reſtringat clericos priuatos ergo nō extēdeſ ad epos.iu
ra.n.deferunt pontificali dignitati vt.c.qꝛ pontificali di
gnitati.de offi.deleg.li.vi.⁊ in generali locutione non cō
ꝓhendunſ epi niſi ð eis ſpāliter fiat mētio.c.ꝗ̃ pіculoſuʒ.
de ſen.excō.li.vi. Nec eſt verū qd dicūt docētes ꝙ eadeʒ
rō eſt in vtroqʒ qꝛ epus regulariter hʒ iuriſditionē.⁊ cleri
cos ſuos.ſed archiepūs regſr nō hʒ niſi in certis caſib⁹ vt
hr̃ in.c.paſtoralis.de offi.ordi. ¶ Itē ſi canon voluiſſet
cōꝓhēdere epos diſſimiliſ expſſiſſet.c.maiores.de baptiſ.
c.ad audientiā.de deci.l.i.ff.ſi menſ.fal.modum dix.⁊ per
ꝯñs cū nō reperiatur epus prohibitus poterit prorogare
iuriſditionem alterius ſine conſenſu ſui metropolitani.
¶ Unū tñ dico ꝙ honeſte nō faceret ſi ꝓrogaret iuriſdi
tionē alterius epi vel iferioris ab epo.qꝛ deberet potius
ꝓrogare iuriſditionē alterius metropolitani aut prima
tis aut patriarche.Et moueor arg.eius quod hr̃ in.c.cū
cauſam.de offi.dele.vbi cā archiepi fuit commiſſa archi
epis.⁊ p.c.accedens.el.i.vt lite nō ꝯteſt. vbi cā archiepi
fuit cōmiſſa patriarchis.facit.c.cum clamor.de teſti.c.ij.
de calūniato.c.ſi.de colluſi.dete.c.cauſam matrimonij.ð
15 offi.deleg.⁊ ideo dicit dominus Ant.in.c.ſane.⁊ eo.† ꝙ
epus rōne rei ſite in dioceſi alteri⁹ epi nō pōt ꝯueniri corā
illo epo ſed debet conueniri coram primate.ita dicemus
in caſu

In caſu iſto vt poſſit prorogare iuriſditionē archiepi aut
primatis auctoritate patriarche. ⁊ ideo papa erubuit i
c.cum cām.de offi.dele.cōmittere cām archiepi inferiori
ſed cōmiſit archiepis. ⁊ ideo epūs non facit honeſte ſub
mittere ſe iuriſditioni alterius epi. ⁊ iſta menti cōmenda.
16 ¶ No. ibi priuatoꝝ conſenſus† laycos poſſe prorogare
a iuriſditionē alterius iudicis a ſine conſenſu ſui proprij iu
dicis.l.i.ff.de iudi.ſed clerici hoc nō pñt.ſed quare ſic ſta
tutū eſt in laycis ⁊ non ſic ſtatutū eſt in clericis.multi ml
ta dicunt de quo per Cy.l.ſi qui ex conſenſu.C.de epi.au
di.Do.Abb.hic poſt alios refert Bar.in l.i.ff.de iudi.
dixiſſe ꝙ id eſt ꝙ clerici nō pñt ꝓrogare ſine conſenſu ſui
epi qꝛ habent ab eis bñficia rōne quoꝝ tenet epūs ad ali
qua onera. ⁊ idē dicit eē in laycis. qꝛ ſi tenēt feudū a lay
co nō pñt prorogare iuriſditionē alterius.c.ceterū d̄ iud.
c.tranſmiſſa.ſ.eo. ⁊ ſic ſentit Bar. ꝙ nulla differentia eſt
inter clericos ⁊ laycos ſed idē Bar.in.l.i.§.⁊ poſt opis.
ff.de no.ope.nunc.dicit ꝙ multi ſunt clerici nō habentes
ab epis ſuis beneficia ⁊ tñ nō pñt ꝓrogare ſine licentia
ſui epi.ergo aliud eſt de iure ciuili ⁊ aliud de iure canoni
co niſi laycus haberet feudū qꝛ tunc inuito dño feudi pro
rogare nō pōt.l.imperialem.§.preterea.de prohi.feu.alie.
p fe.Sed do.Abb.hic dicit primū dcm Bar.fore verius
ꝙ nulla ſit differentia inter ius canonicū ⁊ ciuile qꝛ cleri
cus indiſtincte nō prorogat ſi nō hēat beneficiū a ſuo epo
qꝛ eſt ſubditus vltra nudū exercitiū iuriſditionis tum re
ſpectu ordinū quos ſibi contulit epo.tum qꝛ trāſtulit cor
pus ⁊ aiam in ſeruitiū dei.xij.q.i.c.cui portio.tū et qꝛ ſ.
ſuum caput hꝫ epm loco dei.c.clericos.xxi.di.c.cū ſꝫ apo
ſtolū.de pben.glo.tñ in.c.inolita.xi.q.i.reddit tres rōes
de qbus ibi ⁊ procedit et in exemptis quoꝝ papa eſt dio
ceſanus.c.auctoritate.de priuile.in.vi. ⁊ et epo nō pōt ꝓ
rogare iuriſditionē alterius ſine licentia pape vt no.Jo.
an.in.c.ſciendū.d̄ reg.iur.in.vi.in merc. ⁊ ita reſidet.d.
Abb.Jo.de imo. ⁊ Do.de ſcō gemi.in.c.i.eo.ti.li.vi.po
nunt rōnē. ⁊ Pe.de ancha.in.c.i.ſ.eod. ⁊ in.c.p.⁊.g.de
offi.deleg. ⁊ do.ant.in.c.ceterū.de iudi. ⁊ ſic varie loquū
tur ſcribentes ſuper hoc paſſu.ergo nō hr veritas qꝛ eius
qd multipliciter exponit veritas ignoratur.c.ſuper iſtis.de
reſcrip. ⁊ ideo veritas latuit maxios iuris doctores. ⁊ forte
pp peccata noſtra latebit ⁊ nos.nihilominus dicam qd
ſentio ſubyciēdo tñ me deciſioni ſacroſancte roma.eccle
ſie.Et conſidero primo ꝙ Bar.in.d.l.i.ff.de iudi.fundat
ſe qꝛ clerici habent beneficia ab epis ita ⁊ layci hñt feu
da a laycis.id nulla dña eſt.Sꝫ ſua honorificentia ſolus
feudū muniſ gſe ⁊ amori.dñs.n.largit ſua in feudū mo
tus beniuolentia gſa amore nullis ipulſus neceſſitate. ⁊
hinc eſt ꝙ feudū appellat beneficiū quaſi beniuola actio
gaudium tribuens capienti vt in rubrica de beneficio fe
mine. ⁊ in rubrica d̄ bñficio fratris in vſibus feu.ideo nō
pōt vaſallus ꝓrogare iuriſditionē alterius ſuper feudo.
ſed clerici nō hñt beneficia a ſuis epis gſa ⁊ amore imo
compellunt epi ꝯferre beneficia.hꝫ ergo illa collatio pn
17 cipium neceſſitatiuū.† argumentare ergo de actu libera
li ad actum neceſſitatis nō eſt bona argumentatio. facit
qd no.per doctores in.c.relatum de pben.ergo ſequitur
ꝙ nō ſūt ita aſtricti nec ita obligati clerici ſuis epis ſicut
layci vaſalli ſuis dñis.ergo non pōt argui de vno ad relī
quum.l.ſi maritus.C.de dona. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ per pñs
Bar.nō bene ſe fundat arg.in.d.l.i.nec.d.Abb.hic.Itē
inquantū Bar.in.d.l.i.§. ⁊ poſt opis.dicit ꝙ imo ē dña
pp multos clericos non hñtes beneficia a ſuis epis.ideo
non ſunt aſtricti ſuis epis.pro certo non loquitur ſapien
ter qꝛ licet epus ordinauerit aliquem ⁊ non cōtulerit ſi
bi beneficium.nihilominus tenet prouidere interim ſibi
de neceſſarijs ad vitā donec ꝓuiderit de beneficio.c.cum
ſm apoſtolū.de preben.Et ni fallor arbitror me fuiſſe ſe
cutum doctrinā Bar.in.c.i. ⁊ in.c.cū ſit generale.ſ.eo. ⁊
in.c.cetex.ſ.de iudi.Nihilominus vr ꝙ ſit dña inter ius
canonicum ⁊ ciuile qꝛ ius ciuile non curauit ſi ſubditus
velit prorogare iuriſditionem alterius iudicis ſine cōſen
ſu proprij iudicis.voluit.n.morem gerere voluntatibus
ſubditoꝝ ſicut in ſimili fecit impator.voluit.n. non poſſe
appellari ad impatorē dimiſſis medijs.l.impatores.ff.d
ap.Sꝫ ius canonicū pmiſit poſſe appellari imediate ad
papam obmiſſis medijs.c.dilecti filij prior.de appella.niſi
ſi conſuetudo vel priuilegium aliter diſponeret vt notat
in.c.referente.de preben.Specu.in tit. de appellatio.§.
nunc tractemus.c.ſi duobus de appellatio.c.ad romanā
ſedē.ij.q.vi.forte ita ſtatuit papa vt pp hoc haberet ma
iorem curiā de quo dixit Bar.in.l.i.§.ſi quis.ff.de appel
latio.de quo non curauit impator volēs parcere potius
laboribus ⁊ ſumptibus ſubditorum.Ideo dicit Specu.
18 in dicto.§.nūc tractemus.† Benedictus ſit ⁊ benedicat
ipſe impator qui noluit ad ipſum appellari obmiſſis me
dijs licet ſit dñs mundi vt.l.de precario.ff.ad.l.rodiā de
Jac.Et idē ſequitur Jo.de imo.in.d.l.impatores.ff.d
appellatio.Et adduco qd voluit Bal.in.c.cū dcū d ꝯſti.
vbi refert Hoſtie. dicere ꝙ populi tempoꝛ aliter ſubiecti
eccleſie non poſſunt ꝯdere ſtatuta. ⁊ eccleſia romana vi
tur opi.Hoſti.in terris ſuis qꝛ ſitiunt iuriſditionem ſicut
ceruus deſiderat ad fontes aquarum ſm quoſdam ma
le tamen ſed vere loquentes ſm eum.Ita videtur dicen
dum ꝙ ſicut ſtatuerunt ꝙ poſſit appellari ad papam ob
miſſis medijs. ⁊ ſic ſeruāt opi.Hoſti.ꝙ populi ſui nō pñt
facere ſtatuta ita ſtatuerunt ꝙ clerici non pñt prorogā
re iuriſditionem alterius iudicis ſine conſenſu dioceſani.
Et iſta videtur rō ſatis colorata. ⁊ per ꝯñs diuerſitas ē
inter ius canonicum ⁊ ciuile.Subycio tamen me deciſio
ni domini noſtri pape ⁊ dominoꝝ cardinalium. ¶ Itē
pondero vnum quod tibi videbitur nouum vr hic volū
19 tas dioceſani.† Pone quod aliquis eſt electus ⁊ confir
matus epūs ſed nō ꝯſecratus vtrū ſufficiat voluntas ſua
vr ꝙ nō ꝓ td qd voluit glo.ſing.in cle.ij.de celebra.miſ.ſꝫ
in ꝯtrium eſt glo.ſing.facit in cle.i.de fo.compe. que in ħ
caſu videnſ ꝯrie.dici pōt ꝙ in his que concernūt iuriſdi
tionē appellatione epi venit electus ⁊ cōfirmatus ⁊ ita
ꝓcedat glo.in cle.i.de fo.compe.Aut loquitur in his que
ꝯcernunt dignitatē pontificalē ⁊ tūc appellatione epi nō
venit electus ⁊ ꝯfirmatus. ⁊ ita ꝓcedat gl.in.d.cle.ij. ⁊
hoc voluit do.Abbas in ſuis apoſtillis in.d.cle.i. de foro
cōpe.lꝫ iſte tex.loquat in his que cōcernūt iuriſditionē ⁊
lꝫ loquat de dioceſano habebit locum in electo ⁊ confir
mato ⁊ iſta tene menti. ¶ Et inquantum iſte tex.loquit
20 de conſenſu ꝓrogantium.† Querit hic.d.Abb. vtrū ſuffi
ciat conſenſus tacitus refert Barto.dicere ꝙ ſic in.l.i.ff.
de iudi.qui ad hoc allegat Inno.in.c.cum veniſſent d in
inte.reſti.do.Abb. allegat Inno.in.c.ad petitionem de
accuſa. ⁊ de hoc allegat.l.i.C. de iuriſditione om.iudi. ⁊
glo.in.l.vnica.C.qui pro ſua iuriſdi. ⁊ glo.in.l.i.C.vbi d
cri.agi oportet.coniuncto tex.vbi eo ipſo ꝙ citatus co
ram iudice incompetenti non declinat eius forum cum
ſtat eſſe non ſuum iudicem videtur in eum conſentire ⁊
refert idem tenere doctores in.c.ſi clericus laycum ſupra
eodem. ¶ Et ex hoc infert ꝙ eodem modo ſufficiat taci
tus conſenſus epiſcopi. loquitur tamen dubitando per
verbum forte quia cum potuit prohibere ⁊ non prohi
buit tacite videtur conſentire.argu.c. nonne de preſump
tio. ⁊ quia hic ſufficit nudus conſenſus tum etiam fauo
re religionis ⁊ allegat etiam glo.in.c. delictum perſone
de re.iur.in vi. ⁊ quod in ſimili voluit Innocen.in.c.ex p
te decani de reſcriptis.tum etiam quia ſi quo ad ipſos
inferiores prorogantes ſufficit tacitus conſenſus ergo eo
dem modo ſufficiet tacitus conſenſus ipſius ſuperioris ⁊
ita reſidet.Et pro certo operepreciūm eſt inueſtigare ve
ritatē inclius ſpiritus dei ſapni apperiat nobis. ¶ Ego
cepto primum dictū domi.Abbatis ⁊ pro illo adduco
Bald.in.l.abducta.C. de furtis.vbi dicit ꝙ contrahens
rem alienam in alieno territorio vr ꝓrogare iuriſditio
nē illius iudicis ⁊ ſic ſētit duo ꝙ ſufficit tacitus ꝯſenſus

a ¶ Iudicis. Iſta concluſio credo ꝙ locū non habeat in iudice mercantie. Cuius iuriſdictio ad cās ſi mercantiles ꝓrogari nō pōt vt iꝫ not. ſaly. in l.ſi.C. de iuriſ om. iudi. ⁊ pau. de caſt. in ꝯſi. xxvi. q mul ta ſingularia dicit.

progantiu et tacitus ꝯſenſus iudicis prorogati et illud di-
cium Bal. nō eſt ad hoc allegari p aliquē vſqz ad ſecula
hec ad hoc ꝓpoſitū. lz iſtū paſſuz tetigerim in. c. p. et. g. de
offi. deleg. et aliquid dixi in. c. ceterum. ẜ. de iudi. tñ mihi
vr̄ ꝙ debeat eſſe expreſſus cōſenſus qcqd voluerit Inn.
Bar. no. Abb. glo. et doctores. et confunditur eoꝝ opi. p
tex. ad hoc formalem in. l. i. ff. de iudi. dum dicit ſi ſe ſubij
22 ciant et ꝯſentiant. nā illud verbū ſubijcere importat actū
ſubiectionis et ſic tacitum conſenſum reſultantem ex actu
a poſitiuoᵃ. arg. l. ſi filius. ff. ad maced. puſtea dicit ibi tex.
et conſentiant. ideo videtur ꝙ illud verbum importet cō-
ſenſum expreſſum qꝛ ad quid appoſitum fuiſſet illud ver
bum conſentiant ſi ſubijciendo ſe cōſentiebat. nā ſyllaba
non dꝫ apponi ſuperflue in lege vt dixit gl. i. l. i. ff. ꝙ me.
cauſa. Scdo allego tex. in. c. ſtatutum. ẜ. in nullo de reſcri
ptis li. vi. in ver. et ad id acceſſerit expreſſus conſenſus p-
tium vbi prorogatio que fit de loco ad locum requirit ex
preſſum conſenſum ptiū. ita dicit Anto. in propoſito. Ter-
tio adduco. l. ſi conuenerit. ff. de iuriſdictio. om. iudi. vbi
dicitur ſi conuenerit et adeatur et ſic eſt ibi caſus forma-
lis ꝙ in prorogatione requirunt verba et factum et per
iſta deiicit in profundū doctrina Inn. Bart. et ſequatiū.
et miror ꝙ Bart. ita leuiter exoneret ſe de. d. l. i. ff. d iudi.
dicendo ibi ꝙ eſt modus loquendi. nam ſi verū fateri vo
lumus ſyllaba nō ponitur ſuperflua in lege vt dicit gl. in
l. i. ff. ꝙ me. cauſa. et facit. c. ſi romanoꝝ. xix. di. et licet mul
ta verba apponunt in narratiōe nihilominus ea que ap
ponuntur in deciſione diſponūt et appoſita ſunt cū mini
ſterio operandi. Et lz cōmuniter conſueuerit allegari di-
ctum Io. an. de hoc in. c. dilecto de preben. tñ glo. eſt ſin-
gularis in. l. i. C. qñ nō pe. par. et ſi ceciteſ noſtra ſit vt nō
perpendamus tñ non officit legibus nr̄a inſcientia. Sūt
.n. factura ſpiritus ſancti. vt in. l. ſi. C. d pſcrip. lon. temp.
et longe miror de tanto doctore vt fuit do. Abb. allegan
te. l. i. C. de iuriſdi. om. iud. pro dicta hur. qꝛ apte decidit
ꝯtrium in ver. cuz in iudicem elegiſtis. Electio. n. fit voce
vt pꝫ in diffinitione electionis et per ꝯñs erit vera ꝯcluſio
ꝙ ꝯſenſum ꝓgantiū debeat eē expreſſus. ¶ Scdo ad
dite cū dixerit ſufficere ꝯſenſum epi tacitū. et auſus eſt di-
cere fore dcm̄ ſuum nouū. Ego venia mihi data adduco
And. de iſer. i. l. imperialē. ẜ. pterea d probi. feu. alie. per
Fed. vbi dicit † ꝙ ſi vaſallus adit aliū iudicē ꝙ̄ dominū
feudi ipſo domino feudi ſciente et patiente ꝙ ſufficit ille
tacitus ꝯſenſus ergo nō fuit dictū nouū celebris viri dn̄i
Abbatis. Et adduco. d. an. et alios in. c. p. et. g. de officio
delega. vbi dicit ꝙ ſi ptes prorogant iuriſditionē de loco
ad locū non ſue iuriſditionis ꝙ ſufficit tacitus ꝯſenſus iu
dicis illius loci ſi ſciat et taceat et ad hoc ꝓpoſitū fuerūt
hec oblita per abb. Nihilominus mihi vr̄ ꝙ debeat iter-
uenire expreſſa volūtas ꝓprij iudicis et moueor hoc mō
ſi de quo minus vr̄ ineſſe et ineſt ergo d quo magis. c. cū
in cunctis de elec. aut multo magis. C. de ſa. ſan. eccl. ſed
minus vr̄ ineſſe ꝙ non ſufficiat tacitus ꝯſenſus partiū ex
eo qꝛ nō agit de preiudicio et tñ requirit expreſſus con-
ſenſus ptium vt in pcedenti articulo dcm̄ eſt. ergo multo
fortius requirit expſſus ꝯſenſus dioceſani qꝛ agit d ſuo
pindicio. ergo iudicare eſt honor. c. vt debitus honor de
appella. l. oēm honorem. C. qñ ꝓuocare non eſt neceſſe.
Sed in actu honorabili et ꝯcupiſcibili tacens vr̄ conſen
tire ſed in actu vituperabili preſumit contradicere. ꝯſue-
uit allegari ſingulare dictum Inno. in. c. in geneſi. de ele
ctio. bene facit glo. in. l. qui potiur. ff. manda. Sed abdi
care a ſe iuriſditionem eſt abdicare honorem ergo tacē
do non videt conſentire qꝛ agitur de honore perdendo.
¶ Tertio adduco vnum quod non videbitur inſulſum.
Nam iſte tex. requirit voluntatem dioceſani quo caſu di
co quod vbicunqz conſenſus aut voluntas dꝫ preſtari ab
eo qui hꝫ publicū officiū ſemp pſtaſ p viam auctoritatis
iſtud eſt celebre dcm̄ relatū a bal. in. l. ſi. ẜ. neceſſitate. C. d
bo. qꝫ lib. alias ad hoc Archi. xviij. q. ij. c. quidā. Cū er-
go epus habeat publicū offm̄ maxime qꝛ ſuccedunt epi
in locuz apoſtoloꝝ. vt in. c. videtes. xij. q. i. et requirit eiᵘ
voluntas vt hic. ergo per viam auctoritatis auctoritas ē
preſtanda verbis expſſis vt eſt tex. melior de iureiu. l. i. ẜ.
initius. ff. de tutel. ergo et c. Quarto adduco tex. in. c. i. ẜ.
eo. in ver. ſine ꝯſilio epi. vbi vr̄ ꝯſiliuz epi adeſſe debere in
prorogatione fienda a ſubdito ſuo quo caſu capit pro licē
tia qꝛ eſt conſiliū neceſſitatis. Sed licētia dꝫ interuenire
verbis expſſis vt ſing. dicit Io. an. in. c. ſi abbatē de elect.
li. vi. Quinto adduco tex. in. c. nullus. ẜ. eo. in ver. ſine per
miſſu pontificis ergo requiritur licentia et per ꝯñs cōſen
ſus expreſſus. ergo cum venia dixerim. d. Abb. non recte
loquit. ¶ Nec ob. dictū And. de iſer. primo qꝛ non loq
tur in caſu nr̄o ſcdo qꝛ non eſt verū dictū ſuum et ꝯtrium
tenuit do. Ant. in. c. ceterū. ẜ. de iudi. tene iſta menti qꝛ ſi
vera ſunt deus nobis hec ocia fecit. Et pondera vnū qd
23 non erit ingenerosum † pone ꝙ layci ꝓgāt iuriſditio
nez epi vt quotidie fieri videmus erit ne iudiciū tale fcm̄
coram epo validum iſtud in hoc titulo ego nō tetigi nec
hic eſt tactum per aliquez. vr̄ ꝙ valeat iudicium et epus
pōt acceptare hmōi prorogationē factam a laycis. arg.
c. inter dilectos de fide inſtru. vbi archiepus accepit dele
gationem a layca et per. c. in archiepiū de rapto. et. c. ſe
pe. xxiij. q. vltima. et per id qd voluit Io. calde. in ſuis cō
ſilijs conſilio primo in tit. de offi. delega. vbi conſuluit epm
et prelatos religioſos poſſe accipere delegationez a lay
cis. Et adduco qd voluit do. Ant. in. c. ij. ẜ. de iudi. vbi di
xit ꝙ ſacerdotes epi et ſimiles pñt accipiare delegatiōes
a laycis et prorogationes laycoꝝ ſed inhoneſte faciunt
et peccant. Ego tenui ꝙ non pñt et iudiciū inde ſequutū
eſt nullum in rubrica de offi. delega. vide ibi omino. Et ad
. c. inter dilectos non rñdi ibi ex eo qꝛ videbit ꝙ nō erat
dignū rñſione qꝛ illa erat cā eccleſie et agebatur de re ec-
24 cleſie vt ibi eſt caſus. ¶ Vltimo no. ibi non pñt † ꝙ ne-
gatiua adiuncta verbo pōt. inducit neceſſitatē preciſaz et
aufert oēm potentiā. iſtud voluit gl. et Bar. in. l. gallus
in pn. ff. de lib. et poſth. glo. in. c. i. de reg. iur. in. vi. et i cle.
diſpendioſam de iudi. et idē dicas ſi negatiua adiungat
huic verbo dꝫ ita dixit do. Car. in. c. teſtimoniū. J. de teſti.
Et ex hoc dico probari h euidēter illud qd dixit Pe. d
25 anch. in. c. i. ẜ. e. † vbi dixit ꝙ ſi clericus litigauit corā iudi
ce eccleſiaſtico non ſuo non habens voluntatem proprij
epi ꝙ eſt nulla et per ꝯñs non poterit ratificari per pro-
prium epm etiam ſi ille index pdeceſſiſſet nomine ꝓprij
epi. allegat quod no. glo. et Inno. in. c. prudentiā de offi.
ordi. pro certo dictum eius probatur hic. aliter tñ loquit
glo. hic. dicetur ſuper eo. ¶ Opponitur ꝙ iſte clericus
potuerit ſe ſubijcere iuriſditioni abbatis cū abbas hēret
iuriſditionē et interuenerit ꝯſenſus partium. l. i. et. ij. ff. de
iudi. Sol. illud procedit in laycis quo ad tpalia ſm bo
ſti. Sed in ſpūalibus ſacramentis non pñt layci ſubijce-
b. re ſe alij ſacerdoti ꝙ̄ ſuo proprioᵇ. c. nullus d parochijs.
c. oīs de peni. et remiſ. c. ij. de deſpon. impub. c. placuit de
peni. di. vi. c. ſi. de temp. ordi. li. vi. et eſt elegans limitatio
ad iſtum tex. et procedit hoc in ſpūalibus ſacramentali-
bus ſed ſi non ſint ſacramentalia vt ius patronatus ius
decimarum et ſimilia Io. an. hic ſentit ſuper glo. ꝙ non
pōt ꝓrogari iuriſditio iudicis layci ſine auctoritate pa
pe niſi dei mixtura clericoꝝ. vñ ſi erūt clericus et laycus
iudices rōne talis mixture valebit et tenebit ꝓrogatio et.
remittit ad no. in. c. p tuas. et in. c. ꝯtingit de arbi. et cū h
dicto Io. an. trāſeūt hic oēs. Sz do. Abb. nō placuit hec
doctrina et rñdet ad. d. c. p tuas. et. d. c. ꝯtingit. ꝙ loquun
tur in arbitro qui nō hꝫ iuriſditionē ſꝫ dūtaxat hꝫ notio
nē. l. ait ptor. ff. de re iudi. c. dilecti. et. c. p tuas de arbitris
ſō nō eſt admiratione dignū ſi pp mixturaz clerici et lay
ci tolleretur iudicium et laudū. ſed ſecus ē in iudicibᵘ. vñ
nō poſſet eim cōmitti clerico et layco qꝛ laycus ē omni-
no incapax iuriſditionis eccleſiaſtice. c. decernimus d iu
di. et iuriſditio que cōpetit pluribus cōpetit inſolidum et
diuiſibiliter

ᵃ ¶ Actu poſi-
tiuo. Nam cō-
ſenſus tacitus
regulariter pre
iudicat ſolum
in eo actu ex q
reſultat vt te-
nent doc. i cle.
ſepe. de v. ſig.
in glo. ſed plu-
ra. et pau. d ca.
in ꝯſi. xxv. vbi
multa bona po-
nit.

ᵇ ¶ Suo pro-
prio. Iſta ꝯclo
eſt falſa in ꝯdē
nato ad mortē
nam talis vni
cuiqz ſacerdo-
ti ē ſi non ſit
ſuus ꝓpriᵘ pec
cata ſua ꝯfiteri
pōt vt no. lz. d.
Cardi. in cle. i.
ẜi. q. de peni-
ten. et remiſſ.
et habet l. c. pa
ſtoralis d offi.
ordi. vbi vide
oēs ſcribentes
ſed a tali priui
legio et imuni
tate liberet deᵘ
omnes affines
et familiares
meos nihil. n.
tā ꝯtriū nature
hois teſte phil.
ꝙ̄ mors violen
ta.

diuiſibiliter vt not. glo. in. c. prudentiã. de offi. deleg. ⁊ ſic mixtura inhabilis potius iſiceret habilẽ q̃ vt inhabilis tolleretur pp habilem. l. pedius. ff. de arbi. ⁊ regula vtile p inutile. lib. vi. ⁊ ſic fortius reſpectu layci nõ põt prorogare qꝛ de vna ſpẽ ad aliam penitus ſeparatam non põt fieri prorogatio. vt dicit lex. ſed ſi manente. ff. de precario qꝛ de iuriſdictiõe laycali nõ põt fieri prorogatio ad ſpũale. ⁊ ita reſidet hic do. Abb. Sed do. Pe. de anch. dicit vnũ hic qđ eſt recitatione dignum vʒ dicit ſe nõ dubitare quo ad pniam iniungendam ⁊ quo ad ordines ſuſcipiẽdos ⁊ ſimilia eccleſiaſtica ꝙ nõ põt prorogari iuriſdictio iudicis layci. vt. d. c. nullus cum ſimili. ſed dubitat in cauſis mere ciuilibus ſpectantibus ad forum eccleſiaſticum vt eſt cauſa vſurarũ ⁊ cauſa legitimitatis ⁊ ſimiliũ vtꝝ layci poſſint in nõ ſuũ iudicẽ eccleſiaſticũ conſentire ſine conſenſu proprij epi dicit ſe de hoc dubitare qꝛ iſta ſpãlitas de qua hic in clericis ſolum vꝫ cõuenire clericis ꝙ nõ poſſint vt ibi. ergo in alijs q̃ clericis ſtabitur regule gñali ⁊ pmiſſiue qꝛ oĩs prorogatio eſt permiſſa. l. i. ff. de iudi. ex quo ſequiẽ ꝙ ſi ẽ queſtio vſuraria iter duos laycos ipſi poterunt prorogare iuriſdictionem alterius epi ſine conſenſu epi bononienſis. Tu vero adde pmo ad dictũ do. Abb. ꝙ mihi vꝫ ꝙ doctrina Jo. an. ⁊ alioꝝ ſit verior ⁊ moueor p. d. c. p tuas ꝯiuncto. d. c. ꝯtingit arguendo hoc mõ ſicut laycus nõ põt eẽ iudex in cã eccleſiaſtica eodẽ mõ nõ poterit eẽ arbiter vt in dictis iuribus ꝯiuncto. c. dcernimus de iudi. Sed pp mixturã clerici põt eẽ arbiter ergo idẽ dicimus vt pp mixturã clerici poſſit eẽ iudex. ſicut. n. habilitaẽ pp mixturã clerici in arbitrando vt in dictis iuribus ita erit ⁊ ĩ iudicãdo arbitria. n. redacta ſũt ad inſtar iudicioꝝ. l. rem nõ nouã. C. de iudi. licet. n. maiorem ptãtem habeat iudex q̃ arbiter nihilominus ſicut prohibetur laycus iudicare in cã eccleſiaſtica eodem mõ ⁊ arbitrari. Nec ob. cum dicit ꝙ iuriſdictio eſt diuiſibilis qꝛ iſto caſu eſt effecta indiuiſibiliẽ ad hoc vt actus teneat ⁊ adduco in ſimili ſing. tex. in. l. ſi cõem. ff. quẽadmo. ſui.

26 amit. † vbi ſi ſeruitus ẽ cõmunis pupillo ⁊ maiori ꝙ maior ꝓuilegiatur pp mixturã pupilli ⁊ p illũ tex. dicit bar. in. l. precipimus alias in. l. in offerendis. C. de appella. ꝙ ſi clericus ⁊ laycus habent cãm cõẽʒ ꝙ dʒ adiri iudex eccleſiaſticus ⁊ nõ iudex laycus. ⁊ facit ꝙ idẽ Bar. voluit in. l. i. §. ſi quis in appellatione. C. de appella. ⁊ in. l. ſolet. ff. de ali. ⁊ ciba. lega. ⁊ ſic vbicũqꝫ ꝯcurrit mixtura duoꝝ habilitaẽ inhabilis pp habilẽ. ⁊ adduco. c. i. qui. mo. feu. amit. ⁊ quod ibi voluit bal. vbi dicit duo fratres hñt feudũ cõem vnus adiuuit dominũ feudi viriliter. alter vero aufugit ꝙ dominus nõ poterit ꝯfiſcare feudum qꝛ habilitatur ille cõtumax pp habilitatẽ fratris viriliter defendentis. ⁊ idem dicit ibi bal. Ciuitas peruſina diuidiẽ in nubiles ⁊ populares modo ciuitas hʒ feudũ a domino nobiles cõmittunt feloniam ꝯtra dominum ꝙ nihilominus nõ confiſcabitur feudum delinquentiũ pp non delinquentes. Et adduco qđ pulchre voluit do. Lar. in. c. Jo.

27 de teſti. per illum tex. † clericus inquit ⁊ laycus ſunt executores ad piam cãm decidit ꝙ iudex eccleſiaſticus propter mixturã clerici compellet laycũ. Et adduco qđ voluit do. Abb. poſt alios in. c. i. de preſcrip. vbi preſcriptio non currit eccleſie vacanti ſed capſo bene currit. Pone inquit ꝙ res ẽ cõis epo ⁊ capſo ⁊ eccleſia vacat decidit ꝙ preſcriptio nõ curret ẽt caplo qꝛ propter mixturã cõſequitur illud qđ alias nõ ꝯſequeretur. Et adduco. c. cũ

28 dilectus de iure patro. vbi ẽ tex. ſing. † clericus ⁊ laycus habent ius patronatus decidit ꝙ legatus de latere non poterit conferre illud beneficium patronale propter illã mixturam clerici ⁊ layci. Et adduco elegantem tex. in. l. ſi quis ex argentarijs. §. ſed ſi omnis. ff. de eden. vbi ꝓpter mixturam habilis ⁊ inhabilis ſubſtentaẽ actus tanquã factus ab habili. ⁊ per illum tex. conſuluit Ange. in ſuis conſilijs conſilio pumo qđ dictum domeſtici teſtis ſi eſt conforme dicto teſtium nõ domeſticoꝝ probat qꝛ habilitatur pp habilem ⁊ per illum tex. bal. dicit in. l. imperator.

29 ff. de lib. ho. † ꝙ ſi duo notarij ſint rogati de eodẽ inſtrumento ⁊ vnus eſt infamis ⁊ alter idoneus ⁊ conficiunt inſtrumentũ ꝙ ſubſtentabitur pp illum habilẽ. facit qđ voluit idem Bal. in. l. preſcriptione. C. ſi cõtra ius vel vtili. pub. Et adduco ſing. tex. ſʒ Dy. ⁊ Bart. in. l. ſi is qui

30 duos. ff. de liber. lega. vbi dicunt † ꝙ ſi baſtardus cõtrahat ſocietatem omnium bonoꝝ cum aliquo qui inſtituetur a patre illius baſtardi ꝙ pp mixturam illius baſtardi conſequetur dimidium illius hꝫditatis paterne ⁊ ſic mixtura operabitur habilitatem. ⁊ adduco glo. ſingula

31 rem in. l. ſi. C. de mu. ⁊ one. non continu. li. x. † ꝙ ſi ego nõ ſum immunis a collectis ⁊ contraho ſocietatem omniũ bonoꝝ cum ticio qui eſt imunis a collectis voluit ibi gl. ꝙ propter iſtam mixturã ego conſequor imunitatem. ⁊ adduco quod habetur in. c. multorum de iudeis vbi licet iudeus non poſſit habere chriſtianum ad ſeruiendũ ſibi nihilominus poteſt habere fundum in quo ſint chriſtiani cenſiti ⁊ agricole. propter illã mixturam. ita dicamus ĩ propoſito ꝙ propter iſtam mixturam ſubſtentaẽ inhabilitas layci propter habilitatem clerici. poſſet tamen dari hec concordia vt dicamus ꝙ ante factũ procedat doctrina Abb. vt non poſſit fieri prorogatio ſed poſt factum teneat doctrina Joan. and. ⁊ ſequacium vt ſi facta ſit prorogatio ⁊ factum iudicium ⁊ lata ſententia procedat dictum Joan. and. allego ſimile quod vult idẽ Joan. an. in. c. ij. de teſti. in. vi. ⁊ Fulgo. in auten. que ſupplicatio. C. de preci. impera. offe. ſed argumentare poteras domi. Abb. ꝯ Jo. an. de. c. maſſana eccleſia ⁊ de. c. ſacro ſancta

32 de electio. † vbi electio facta mixtim a laycis ⁊ clericis ẽ ipſo iure nulla ⁊ indubitanter non potuiſſet allegare. d. Abb. melius pro dicto ſuo q̃ illa duo iura. ⁊ adduco elegantem doctrinam relatam per Jo. an. in addi. Specu. in titu. de requiſitione conſilij in addi. que incipit. poni

33 tur preambulum. vbi dicit † ſtatuto cauebatur ꝙ officialis electio debebat fieri per artifices ⁊ non per nobiles accedit ꝙ electio fuit facta mixtim refert fuiſſe deciſum non valuiſſe. Et ita ꝓ certo ego adduco vobis in mediũ ſine reuolutione librorum ⁊ viſione alicuius note altiſſimus deuſ veraꝫ ſit mihi teſtis. Sed hodie vidi do. Abb. in repetitione. c. per tuas de arbi. in vltima carta vbi tãgit iſtum articulum ⁊ reprehendit Joan. an. nec allegat aliud niſi ꝙ laycus eſt incapax iuriſdictionis ſpiritualis ⁊ allegat. c. quanto de iudi. cum ſimil. ⁊ dicit ꝙ epiſcopus non poſſet committere cauſam ſpiritualem vel mixtam clerico ⁊ layco ſimul qꝛ ſicut non poteſt ſolus laycus eẽ iudex ita nec cũmixtus a clerici ⁊. h. d. fuiſſe de mẽte Jo. an. in. c. nobis de iure patro. ſʒ aliud ⁊ minus bene ſenſerit Jo. an. recitando dicta Jnno. in. c. eccleſia ſancte marie de conſti. facit ẽt qđ voluit idem do. abb. in. c. contingit de arbit. vbi ſʒ ꝯ Jo. an. ⁊ allegat contra eum. d. c. maſſana eccleſia. pro certo paſſus eſt dubius. ſʒ verior vꝫ doctrina vt tolleret talis ꝓrogatio ſeu cõmiſſio rõe mixture per ea que ſuperius dicta ſunt. Adde ſcđo quo ad do. Pe. ꝙ mihi vꝫ ꝙ iſte tex. probet ſuã doctrinã ꝯiuncto. c. irrefragabili. §. exceſſus de offi. ordi. vbi layci dicunẽ eſſe ſubditi epoꝝ ſed hic dꝛ ꝙ layci pñt relicto ſuo iudice adire aliũ iudicẽ. ergo poterunt relinquere ꝓpriũ epm ⁊ adire alium eccleſiaſticũ ⁊ ꝓrogare eius iuriſdictionẽ ex quo hic dꝛ ꝙ pñt relinquere ꝓpriũ iudicem ⁊ miror vehementer de do. Pe. qui dicit ſe dubitare de hoc qꝛ Jo. an. euidẽter iſtud decidit ex eo qꝛ voluit laycũ poſſe ꝓrogare iuriſdictionẽ clerici ⁊ layci iudiciũ inſimul ⁊ mixtũ ergo fortius poterit ꝯſentire in aliũ eccleſiaſticũ iudicem. ⁊ faciat rõ incõuincibilis qꝛ ĩ laycis ceſſat rõ ꝓhibitiua q̃ vẽdicat ſibi locũ ĩ clericis ⁊ ſic. d. pe. dꝑ pillo fecit ir abẽ.

¶ Accedo nũc ad gl. ⁊ ꝓ enucleatiõe gl. pmme oppono ſic ꝙ vltra conſenſum prorogantium aliud exigitur. glo. pma fatetur ꝯtrium ⁊ dicit ꝙ requiritur ꝙ non per errorem ſiat prorogatio. l. ſi per errorem. ff. de iuriſdictione

om.iudi.⁊ dicit hic Joan.an.ꝙ vt clericus proroget iu-
riſditionem requiruntur plura. Primo ꝙ conſentiat.
Scḋo ꝙ nõ per errorem. Tertio ꝙ non per metũ.l.ij.ff.d
iudi.⁊ eſt vnus de caſibus annullantibus actum geſtum
per metum ipſo iure. Alij caſus habentur in.c.abbas ꝙ
me.cauſa. Quarto ꝙ ſit pſona eccleſiaſtica.qꝛ ſi eſſet lay
cus nõ poſſet ẽt ſi eſſet conſuetudo ſm archi.in.c.i.de fo.
cõpe.li.vi. Quinto ꝙ ſit alius iudex. Sexto ꝙ ſit ordina
rius.c.p.⁊.g.de offi.deleg. Septimo ꝙ d̃ ꝯſenſu epi ⁊ cir
ca hoc pondero vnum ad qḋ miror preſtantem doctorẽ
do. Abb.non animaduertiſſe qꝛ glo.ij.hic dicit ꝙ de ex-
preſſo conſenſu epiſcopi fiet prorogatio ergo non ſufficit
tacitus. Sed do. Abb.tenuit contrarium ſed glo.iſtã nõ
ponderauit. Octauo requirit ꝙ re integra non peniteat
.l.ſi ꝯuenerit.ff.de iuriſdi.om.iudi. Nono ꝙ ſit talis cau
ſa que prorogationẽ recipiat. In glo.ij.in prin.ſui eſt fa
34 cilis.deinde querit † vtrum ſi clericus ꝓrogauit iuriſdi-
tionẽ alterius iudicis eccleſiaſtici ſine expreſſo conſenſu
ſui epi perdat cãm ſicut qñ litigat coram iudice ſeculari
⁊ decidit ꝙ non qꝛ non ita deliquit qñ litigat coram iu-
dice eccleſiaſtico alias non ſuo q̃ʒ qñ litigat coraʒ iudici
ſeculari qꝛ qñ litigat coram iudice eccleſiaſtico non ſuo
offendit ſpeciem iuriſditionis eccleſiaſtice ſed qñ litigat
coram iudice ſeculari offendit vniuerſalem iuriſditioneʒ
eccleſiaſticaʒ.⁊ facit quod habetur in.c.placuit.xi.q.i.⁊
in.c.cum apoſtolica de his que fiunt a plato.⁊ hãc ratio
nem aſſignat hic ſuppremus doctor Jo.an.⁊ cum eo trã
ſit antiqua ⁊ moderna iuris prudentia. Tu pondera qꝛ
poſſet reddi alia ratio ⁊ pro certo nõ ingeneroſa nec in
ſuauis vʒ cadere a cauſa eſt pena.l.ſi quis maior.C.d̃ trã
ſac. Sed vbi lex non imponit penam priuationis nos nõ
poſſumus illam imponere glo.in.c.ſi.de iure patro.quã
do. Abb.hic reputat ſingularem. Soleo tñ allegare ofs
in cõmẽtis meis ⁊ allegare caſum in auctent.de non eli-
gendo ſecũdo nubẽtes.§.cũ igit̃ in ṽbo nõ eſt lex tale qḋ
dicens quã allegat Bal.in auc.ex teſtamento de ſecũdis
nup.⁊ allegat tex.in.l.ſed ⁊ ſi quis.§.diuus in verbo vbi
in eum pena ſtatuta non ſit.ff.de relig.⁊ ſump.fune. Cũ
ergo in propoſito non ſit impoſita priuationis pena a
cauſa quando prorogat iuriſditionem iudicis eccleſia-
ſtici ſine cõſenſu proprij epiſcopi.ergo nos talem penam
priuationis imponere non poterimus.⁊ ſi dicatur mihi
quare hoc qꝛ cũ litigat coram iudice ſeculari cadit a cau
ſa vt in.d.c.ſi diligenti.⁊ cum litigat coram eccleſiaſtico
non.ego ſm paruitatem meã allego hanc rationeʒ vʒ ꝙ
qñ clericus adit iudicẽ ſecularẽ ⁊ corã eo litigat offẽdit
Jeſuʒ xp̃m.qꝛ offẽdit priuilegiũ natũ a xp̃o ⁊ ṽba ipſius
xp̃i priuilegiũ.n.c.ſi diligẽti habuerũt clerici ab ipſo deo
glo.eſt ſingularis in.c.ſi imperator.xcvi.di.⁊ in euange-
lio dixit chriſtus nolite tangere chriſtos meos.ſed cũ cle
cus adijt alium iudicem eccleſiaſticum q̃ʒ propriũ epum
ſine conſenſu epiſcopi ſui offendit legem poſitiuaʒ roma
norum pontificum.primo caſu offendit legem ipſius dei.
Non eſt ergo mirum ſi primo caſu cadit a cauſa ſecundo
nõ ⁊ iſta vr̃ mihi rõ demonſtrabilior ⁊ ſic aliſſimus de⁹
nõ facit hec tempora fruſtra dicit tñ iſta glo.ꝙ talis ſnia
lata a iudice ꝓrogato nõ tenet.ſed ſi proprius epiſcopus
velit habere illam ratam in odiuʒ ipſius clerici prorogã
tis põt.nam ipſe clericus non poteſt dicere illam nullam
quia quo ad eum vr̃ talis ſnia habere tacitũ pactũ de vl
terius nõ petẽdo ⁊ mouet̃ glo.ad inſtar acceptilationis
inutilis.l.ſi vnus.§.pe.ff.de pac.quod vltimum intelligit
Hoſti.fore verũ qñ acceptilatio ẽ inutilis rõne materie
ſecus ſi rõne forme de hoc dicendum vt per glo.⁊ doc.in
l.an inutilis.ff.de acceptilationibus.⁊ in.d.l.ſi vnus.§.
pe. Et ſic glo.iſta vult ꝙ ſnia non tʒ vt ſnia contra iſtum
clericũ ꝓrogantẽ ſed bene tʒ vt tacitũ pactum vt nõ poſ-
ſet ꝯuenire.idẽ tʒ hic Hoſti.qꝛ aut clericus fecit hec bõa
fide ⁊ tũc non vʒ alium decipere aut mala fide ⁊ tũc ma
la fides non vʒ eum releuare arg.c.ex tenore.⁊.c.ſedes d̃

reſcrip.⁊.l.i.ff.de dolo.† Circa hoc duo videnda ſunt ſʒ
do. Abb.hic primũ an ſnia lata a nõ ſuo iudice poſſit ha
beri rata per ꝓprium iudicem de quo per gl.ix.q.ij.in ſũ
ma ſed cõis opi.hʒ ꝙ nõ poſſit ratificari per idqḋ voluit
Inno.in.c.prudentiã de offi.delega.⁊ Joã.de lig.⁊ Jo.
an.in.c.ratũ de reg.iur.lib.vi. Nam ſnia iſta non ſolũ eſt
nulla ex defectu conſenſus proprij epi ſed ẽt ex defectu ſo
lemnitatũ que nõ potuerunt interuenire debuit ergo ois
ſolẽnitas interueniſſe ⁊ per ꝯñs vr̃ nulla ex defectu incõ
petentie iudicis ſecus ſi eſſet nulla ex defectu cõſenſus ip
ſius ratificantis.⁊ hoc tenent cõiter doc̃s.dici tñ.d.Car.
hic quẽ ſeq̃t Jo.de imo.ꝙ forte ſuus epus poterit ꝑcipe
re ſibi ſub pena vt pareat illi ſnie ⁊ iſto modo quo ad ef
fectum vr̃ ratificari talis ſnia. ¶ Tu aũt ꝯſidero qꝛ iſta
glo.vr̃ dicere veritatẽ ⁊ tollo illud fundamentũ ſup quo
fundat ſe ꝯ̃ria opi.qꝛ in hac ſnia non eſt defectus ꝑtãtis
nam iudex eccleſiaſticus lʒ alienus hʒ iuriſditionẽ in ha-
bitu quo ad clericos alienos qꝛ conſenſus proprij epi nõ
facit illum iudiceʒ ſed deducit iuriſditionẽ de habitu ad
actũ ⁊ de potẽtia ad exercitiũ.⁊ ideo dicimus ꝙ habens
iuriſditionẽ in potentia põt cõmittere vt in.c.paſtoralis
.ff.de reſcriptis ⁊ clarum eſt ꝙ de facili habitus reducit̃
ad actũ ⁊ potentia ad exercitiũ.vt in.c.lʒ.ſ.e.ergo nõ eſt
verũ ꝙ ſit defectus ꝑtãtis.⁊ ꝑ ꝯñs eſt defectus ꝯſenſus ꝓ
prij epi tũc arguo ſic.vbicumqʒ actus reddit̃ nullus pp d̃
fectũ ꝯſenſus alterius cõualidat̃ ſupueniente conſenſu il
lius.c.ſi qua de reb⁹.xii.q.i.ergo poterit ꝯualidari ꝑ cõ
ſenſum epi. ¶ Itẽ pondero ſubtiliter iſtũ text.in verbo
accedat volũtas epi vñ vult ꝙ vẽiat acceſſorie ſiue ergo
interueniat ante actum ſiue in ipſo actu ſiue poſt ipſum
actum ſufficit quia tex.requirit ꝙ accedat.⁊ per ꝯſequẽs
iſte tex.ꝯfundat cõem opi.⁊ plus mihi de iure videtur di
cendũ ꝙ nõ ẽ opus ꝙ hẽat ratã illã ſniaʒ qꝛ nõ lata noīe
ſuo vt reqrit ratihabitio ſufficit ꝙ ꝯſentiat ꝓrogatiõi te-
38 ne mẽti qꝛ nõ ẽ ſupina ꝯſideratio. † Scḋo eſt videndum
vtrũ ptes litigãtes coram iudice incõpetẽti poſſint venir̃
poſtea ꝯtra ſniam latã ab illo an teneant̃ ſtare ſaltem illi
ſnie in vim pacti taciti ⁊ ꝯcludit.d. Abb.aut partes ſcie
bant illum incõpetentẽ ⁊ poterant eius iuriſditionẽ ꝓro
gare ⁊ cũ adiuerũt tũc non pñt contrauenire qꝛ tunc ta-
cite vident̃ prorogaſſe vt ſuperius dictuʒ eſt.ſed tu circa
hoc conſidera vnuʒ qꝛ tex.in.l.i.ff.de iudi.dicit ſi ſe ſubij
ciant ⁊ conſentiant ergo requirit̃ ſubiectio ⁊ conſenſus
⁊ per conſequens nõ ſufficit tacita prorogatio. ¶ Põ
dero etiam.l.i.C.de iuriſditio.om.iudi.in ver.in iudices
eligiſtis ergo quo ad iſtud primũ membruʒ non recte cũ
ſua honorificẽtia loquitur do. Abb. Subdit poſtea aut
poterant prorogare ⁊ ignorabant eum eẽ incompetentẽ
⁊ tunc poſſunt contrauenire tanq̃ʒ error impediat proro
gationem ipſam.d.l.ſi per errorem.aut non poterant ꝓ
rogare vt in caſu nr̃o ⁊ tunc glo.iſta vult ꝙ talis ſnia va
leat vt tacitũ pactum ⁊ non vt ſententia videntur.n.par-
tes tacite paciſci de ſtando ſententie illius ⁊ hanc glo.di
cit eſſe celebri digna memoria.reſtringit tamen eam qñ
partes approbarunt ipſam ſententiam ſic latam tunc.n.
videntur ꝯtrahere ⁊ paciſci.vt eſt tex.⁊ gl.ſing.in.l.ii.C.
cõmunia vtriuſ.iudi.tunc enim non vt ſententia.ſʒ valet
vt pactũ voluit Cy.in.d.l.ii.⁊ quod voluit bar.in.l.i.C.
qui pro ſua iuriſditione.⁊ quod voluit bar.⁊ glo.in.l.lʒ
.ff.de iudi.ſecus ſi ex poſt facto ptes nõ approbarent tũc
enim ex ſolo acceſſu ad iudicem nõ inducit̃ tacitum pcũ
ſed potius vident̃ ptes accedere ad eum tanquam ad iu
dicem non ſuum ergo nõ eſt prorogata iuriſditio nec va
lebit iudicium ſm do. Anto.hic ⁊ eſt de mente littere.d.
l.ii.⁊ adducit do. Abb.l.i.C.de iuriſditio.om.iudi.⁊.l.
vnica.C.qui ꝓ ſua iuriſditione. Et ꝑ hoc dicit glo.nõ bñ
dicere in.c.ſtatutũ.ii.q.i.que voluit ꝙ appellans a ſnia
nulla illam confirmat per.l.iii.§.falſus.ff.rem ra.ha.qꝛ
quando ſententia eſt omnino nulla nõ poteſt ẽt expreſſe
ratificari vt valeat vt ſententia ſed bene põt vt valeat vt
pactum.

pactũ. Et ad.d.§.falſus reſpõdet q̃ nõ erat ipſo iure nul
la ꝛ ita reſidet hic do. Abb. ego addo eundez in conſilijs
37 ſuis conſilio.cxxviij. vbi conſuluit † q̃ ſi clericus compro
mittit in laycum poteſt ſe ſubijcere ſtatutis laycorũ ꝛ di
cit de hoc ſore glo. ſtupendam hic q̃ clericus põt appro
bare ſniam latam a iudice nõ ſuo ꝛ habebit talis appro
batio vim pacti. Et ſubdit vnũ quod eſt ſtupore dignũ
38 † q̃ clerici pñt ſe ſubijcere ſtatutis laycoꝝ quo ad deciſio
nem cauſarum vi pacti non aũt vi ſtatutoꝝ ꝛ per hoc dicit
ſaluari dictũ Bar. in.l.cunctos populos.C.de ſum.trini.
39 ꝛ fide catholica. vbi dicit † q̃ ſtatuta laycorũ honeſta cõ
a prehendunt clericos vt procedant vi pacti nõ vi ſtatuti
quod dictum eſt mihi nouum ꝛ addendũ ad ea que dixi
in.c. q̃ clericis.ex.eo. ꝛ in.c.eccleſia ſancte marie de conſti
tuti. ſꝫ ego neſcio videre quõ ipſe potuerit adducere pro
illo dicto tex. iſtum vel glo. illam quia ille tex. loquit̃ in
iudice eccleſiaſtico. ꝛ etiam gl. loquit̃ in iudice eccleſiaſti
co vt poſſit clericus prorogando iuriſditionẽ iudicis ec
cleſiaſtici ſine cõſenſu proprij epi ligari hac ſnia inde la
ta vi pacti ſed non loquit̃ in iudice ſeculari nec loquit̃ in
ſtatutis laycorũ. Extendere modo glo. iſtam loquentez
de ſnia lata a iudice eccleſiaſtico ad ſtatuta laycoꝝ ẽ ma
le dictum qꝛ ſicut non poteſt clericus ſe ſubmittere ſentẽ
tie iudicis layci ẽt vi pacti vt no. in.c.ſi diligenti.ex.eo. ita
non põt ſe ſubijcere ſtatutis laycoꝝ vi pacti. Et adduco
ſimile quod voluit Bal. in.l.ij.C.vt in poſ.lega. vbi dicit
40 † q̃ non põt teſtator legando clerico ſubijcere eũ iudici
ſeculari nec alij foro incõpetẽti ꝛ ẽt dicit q̃ non põt in te
ſtamento ſuo legando ſibi diſponere q̃ non cõueniatur
coram iudice ſuo cõpetenti. Et dicit eẽ gl. ſingula. de hoc
in.l.nemo põt.ff.de lega.i. Et ſi dictum do. Abb. eẽt verꝝ
ſequeretur q̃ per viam indirectã fieret illud qð fieri nõ
poſſet directe quod eẽ nõ debet.c.cũ quid vna via de reg.
iur.li.vi. ꝛ per ꝯñs non recte cõſuluit do. Abb. ꝛ incipit
illud conſilium eius attingam iuxta ordinez conſultatio
nis. ¶ Itẽ põdera vnum quod non eſt animaduerſum
ab aliquo ſcribẽte quia ſi ita eſt q̃ vigore taciti pacti va
leret ſnia lata contra vnum nonne ſequeret̃ vnum abſur
dum q̃ ille ꝑ quo lata eſt reportaret premiũ pro delicto
ſuo qð repugnat oĩ iuri ꝛ oĩ rõni.c.ex tenore. ꝛ.c.ſedes de
reſcriptis. ¶ Item poſſet dici huic glo. ſub qua lege vel
ſub qua ptãte hoc dicis vt perfidi aiebant iudei Chriſto
ſub qua ptãte hoc facis. vnde nõ ſufficit auctoritas loquẽ
tis ſed ratio adducta per eum.c.ego ſolis.ix. diſtin. Era
deſcimus ergo cum ſine.l.loquimur.l.illam.C.de colla.
ergo. Et ideo conſultius iudicio meo eſt dicere q̃ ſenten
tia nõ teneat ꝛ ſic fruſtratum ſit iudicium eoꝝ ꝛ ſatius vꝫ
inferri pena annullare ipſum iudiciuꝫ vt eſt pulcher tex.
in.c.ſi religioſus in verſi. in penam iuribus vacuetur ele
ctio de electio.lib.vi. ¶ Item cum dicit dominus Ant.
ꝛ do. Abb. reſtringendo hanc glo. procedere qñ partes
approbant expreſſe talem ſententiã per.l.ij.cũ ſua gl.C.
cõmunia vtriuſqꝫ iudi. pro qua glo. vide ibi Bar. ꝛ in.l.
i.C. qui pro ſua iuriſditione. ꝛ vide bal. in.l.ſi diuerſa.C.
de tranſac. ꝛ in.l.penul.C.de arbi. vbi allegat glo. illius.
41 l.ij. ꝛ Ang. in.l.ſi expreſſim.ff.de appellatio. vbi dicit † q̃
ſententia nulla ex alio defectu q̃ꝫ ex defectu conſenſus nõ
põt tacito vel expreſſo conſenſu confirmari niſi tranſeat
in contractum allegat glo.d.l.ij. Pro certo mihi videt̃
q̃ iſta limitatio ſit contra iſtam glo. que voluit q̃ adeun
do iudicem alienum videntur facere tacitum pactum de
ſeruando q̃ ille ſententiauerit ergo non requiritur con
ſenſus expreſſus. Nec obſtat.d.l.ij.cum ſua gl. qꝛ in alio
caſu loquuntur. ¶ Pondera ſi dici poſſet q̃ vtrum va
leat iſta ſententia vł ne pendet ex futuro euentu quia ſi ꝓ
prius epiſcopus in cuius contẽptum data eſt voluerit il
lam approbare valebit ꝛ tenebit. ¶ In eadem glo. ibi
c.pulſatus opponitur quod immo datur electio clerico
vocato corã iudice non ſuo. vt in.c.pulſatus allegato hic
in glo. Solue q̃ ex illo tex. non poteſt aſſumi argumen
tum a contrario ſenſu cum ſit expreſſum contrariũ in iu
42 re vt hic. † Et ex hoc glo. collige q̃ licet argumẽtũ a con
b trario [b] ſenſu ſit fortiſſimũ in iure vt in.l.i.§.huius rei ar.
ff.de offi.eius ꝛ.l.qui teſtã.§.mulier.ff.de teſta. tñ non ha
bet locum qñ reſultat ſenſus iuri ꝯrius. ꝛ allegat̃ ad hoc
iſta glo. quotidie facit glo. in.c.nullus.ex.eodez tex. in.l.
ij.C.de condi. inſertis. ꝛ.l.conuenticulaz.C.de epi. ꝛ cle.
vide que late dixi in.d.c.nullus.ex.eo. vel ſolue ſꝫ Jo. an.
vel ſolue vt in glo. q̃ clericus ibi non tenetur reſpondere
43 ſi nõ vult. ¶ † Ultimo glo. q̃rit vtrũ clericus poſſit ꝯſen
tire in laycũ iudicẽ cũ ꝯſenſu ſui epi. ꝛ decidit q̃ nõ nec pt
epus cõpellere ad hoc ſuũ clericũ qꝛ non põt diminuere
priuilegiũ clericoꝝ. tu vide qð voluit gl. multũ ſing. in.c.
ſi imperator.xcvi.di. Et ſic opponit̃ de eo qð hꝫ i.c.ij.ex.
de iudi. vbi epus põt delegare cãm ciuilẽ clericoꝝ layco.
Soluit Jo. an. q̃ hic loquitur in ꝓrogatione non in dele
gatione vt ibi ꝛ rõ eſt qꝛ ꝓrogando extenderet̃ illud qð
nõ eſt qð fieri non põt.l.ſed ſi manente.ff.de ꝓcario. cũ ſꝫ
laycus non hẽat iuriſditionem ſupra clericum. vt in.c.ec
cleſia.de ꝯſti. non poterit ꝓrogari nec ad voluntatẽ cleri
ci nec ad voluntatẽ epi. Et ſubdit belliſſime Inno. hic q̃
epus nõ põt ſubmittere clericũ inuitũ iuriſditioni alterius
iudicis eccleſiaſtici lꝫ cũꝫ clerici eo inuito poſſit alij cõmit
tere nec poſſet eundẽ cõpellere ad capiẽdũ ordines ſacros
ab alio epo.c.nullus.de pochijs. põt tñ cõmittere alij epo
vt eũ ordinet ipſo clerico inuito.c.q̃ ſedes de officio ordi.
44 Et glo. tetigit hic do. Ant. ꝛ plenius do. Abb. † vtrum
exẽpti poſſint abſolui ab epo ab excõicatiõe inflicta a ca
none ſine licẽtia pape. ꝛ qð Fede. de ſenten conſi.xliij. mul
tũ elegãter determinauit q̃ ſic per.c.luminoſo.xviij.q.ij.
vbi epus in loco exẽpto nihil põt niſi fuerit inuitatus idẽ
dicit eẽ in foro cõtẽtioſo reſpectu abſolutiõis. iſta in ꝗo ẽ
ſua ꝓcſo ꝛ tacito auctore arripuit ſibi iura ꝛ rõea Jo. de
lig. in cle.ne in agro de ſta.mona. illius tacens nomẽ ꝛ
ſibi attribuens ingeniũ. Sꝫ Jo. an. in rła ſcienti lib.vi. in
mercurialib⁹ tenuit ꝯrũ quẽ ſequit̃.d. Ant. hic addens
cle.pe.de ſen.excõ. vbi exẽpti abſoluunt̃ auctoritate apo
ſtolica. ſed rñderi põt illũ tex. nõ ꝓbare hãc doctrinaz ex
eo qꝛ papa ibi reſeruauit ſibi abſolutionẽ ergo eo caſu q̃
nõ reſeruaſſet ſibi abſolutionẽ videret̃ collata epis p tex.
valde ſing. in.c.nuper.i.de ſen.excõ. ꝛ per id qð Inn. nſo
venit in ore.c.dilectus de temp.ordi. vide iſtũ arti. cũ vber
tate ꝛ copia differẽdi diſputatũ p.d. Abb. in ſua elegãti
diſputatiõe inci. duo clerici. caractere inſigniti ꝛ qð ipſe
voluit in cle.pe.de ſen.excõ. ꝛ ẽt hic damnat opi. Fede. de
ſe. do. Car. do. Pe. de ancha. cemittũt ſe ad no. per Jo.
an. in.d.c.ſciẽti. iſte paſſus reqrit altiorẽ indaginẽ ꝛ qꝛ de
cretalis hec onerata fuit i mã iſtũ paſſũ hic ñ examino ni
hilominus ne elinguis tranſeaz ſuper eo ꝛ ne videar eui
tare labores mihi videtur q̃ opinio Feder. de ſenis ſit ve
rior ꝛ etiam fouet equitatem ꝛ opinio Joan. and. eſt ni
mis rigoroſa ꝛ videtur voluiſſe complacere romãis põ
tifi. ꝛ iudicio meo eſt contra mentem omnium eoruz qui
ſummo ſtudio ſtatuerunt parcendum eſſe laboribus ꝛ
ſumptibus ſubditorum.c.non nulli de reſcriptis. ꝛ facit
ratio. priuilegio pro ſe introducto quilibet renũciare po
teſt.c.cum acceſſiſſent de conſti.c.de terra.c.accedẽtibus
de priuil.c.cum.m.de conſti.vij.q.i.c.q̃ꝫ periculoſuz.c.ad
apoſtolicam de regula. ſed iſtud priuilegium emanauit
in fauorem ipſius exempti ergo renunciari poteſt. ꝛ ſi op
ponatur de tex. iſto vbi non poteſt proprius clericus adi
re alium iudicem eccleſiaſticum relicto proprio epiſcopo
quia reſpondeo non obſtare quia loquitur de eo qui de
iure communi non eſt ſubditus illi iudici quem elegit vn
de nullo vinculo eſt ſibi ſubiectus ſed in caſu noſtro iſte
adijt ꝓpriũ epiſcopum a quo licet ſit exemptus per priui
legium nihilominus de facili reus reducitur ad ſuam na
turã.c.ab exordio.xxxv.di.lꝫ.n. papa ſit ordinari⁹ iudex
exẽptoꝝ vt in.c.auctoritate de priuil.i.vi. nihilomin⁹ nõ
poteſt eẽ ita exẽptus quin maneant reliquie naturalis ꝛ

a ¶ Clericos. Uide de iſta mã preter dcĩ ſely. i.c.eccleſia ſancte Marie in ꝯſti. ꝛ .xxxiij. col. de ꝯſti. vbi dicit quicqd ex cogitari põt. ꝛ vide bal. i mar gi. eccleſia vſſi. i.pen. de co. in ꝯſi. ccxcix. incip. ad primũ queſitũ. d. Alexã. de imo. in ꝯſi. cc. ꝛ ſequẽ. ij. pte. ꝛ in ꝯſi. xii. in iiij. pte. vbi mł ta ad rẽ hebis.

b ¶ Cõtrario. Quõ aũt argumẽtũ a ꝯrio ſẽſu maxie in mã ſtatutoꝝ ſumi poſſet vide lu culẽter p ſely. in.c.eccłia ſancte Marie.xx vij. colũ. circa mediũ q mł ta pulchra expo ditur.

priſtine ſubiectionis arg.l.ſi.ff.de decurio.merito vigo re
illarum reliquiarum poterit adire proprium epum ⁊ iſ
do.Abb.hic ⁊ in dicta ſua diſputatione moueatur cōtra
Feder.per.d.c.auctoritate.§.inhibemus de priuile.in.vi.
45 †vbi exempti non pñt in loco exempto conſtituere eccle
ſiam cum licentia dioceſani ſed requirit auctoritas pape
vnde ſi non pōt epus impartiri ſuam auctoritatē rei exē
pte ergo fortius non poterit impartiri perſone.vij.q.i.c.
precipimus.qz reſpondeo ille caſus eſt ſeparatus ab iſto
qz iſtud abſoluere tendit ad lucrandā animam ⁊ ad obe
dientiā eccleſie romane quo caſu inferior iudex pōt ſicut
ſuperior arg.l.potioris.C.de offi.magi.militum. ¶ Itē
abſoluere non vr̄ proprie reſonare in iuriſditionem.⁊ ad
duco glo.iudicio meo mirabilē in auc.clericus.C.de epi.
45 ⁊ cle.que voluit † ꝙ iudex laycus pōt abſoluere clericū
lꝫ eū nō poſſit ꝯdemnare ita dicamus in ꝓpoſito noſtro
⁊ per ꝯñs opi.Fede.de ſenis vr̄ verior.⁊ licet do.Ant.⁊
Io.an.teneant ꝯ̄trium nihilominus Fede.de ſenis ⁊ Io.
de lig.illuſtres pro certo in hac cenſura viri tenent ꝯ̄triuꝫ
⁊ ſic quis iuſtius dixerit ſcire nephas vt ſcribit apud Lu
canum in primo.⁊ ideo do.Abb.in dicta ſua diſputatiōe
dubitauit vehementer de hac.q.forte conſultius eſſet ꝙ
ro.pontifex declararet hunc dubitabilem paſſuꝫ alibi ius
47 bit locus accōmodatior diuina ſpirāte ope. ¶ †Querit
hic do.Pe.de ancha.cōparuit quidā cum teſtō ⁊ fecit ſe
mitti in poſſeſſionē bonorum remedio.l.ſi.C.de edic.di.
adria.tollē.facta proclamatione ſi quis vellet ſe oppone
re compareat. Modo clericus quidā comparuit coram
iſto iudice ſeculari ⁊ oppoſuit ſe in contradictorē factis
probationibus ⁊ lit.conteſta.lata eſt ſnīa contra quem
oppo.de nullitate qz clericus nō potuit dicto mō litigarꝫ
coram iudice ſeculari querit qd iuris ⁊ vr̄ ꝙ nō valeat ex
eo qz clerico cōparente debuit offerri libellus ⁊ lis con
teſtari corā iudice cōpetenti vt eſt tex.in.d.l.ſi.C.de edic.
diui.⁊ qđ voluit ibi Accurſius i noua ſua additiōe ⁊ cōl
ter omnes doc.ibi tenent.debuit.n.contra iſtū clericum ſe
opponentē offerri libellus corā iudice eccleſiaſtico. Qđ
autem iſte clericus iſto caſu cenſeatur reus apparet quia
ipſe cōparuit ad defenſam.Et cū iſta queſtio occurreret
in facti contingentia refert do.Pe.quendam doctorem
ita tenuiſſe ſm do.Pe.eſt peruerſa deciſio. Et adducit
quod notat Inn.in.c.cum dilectus.de ordi.cogni.⁊ in.c.
cum eccleſia.de cauſa poſſeſſi.⁊ proprietatis. vbi voluit
quod cū producitur libellus contra perſonam incertam
vt eſt queſtio noſtra vel cum petitur electio cōfirmari cō
tra quā electionē multi pñt ſe opponere vt notat in.c.qđ
ſuper his.de accuſa.Vel cum minor petit ſe reſtitui ad
uerſus aditaꝫ hereditatē vbi ſufficit gñalis citatio ᵃ auc.
ſi oēs.C.ſi vt ſe ab heredi.abſti.quibus caſibus ſm Inn.
opponens ſe non pōt dici reus conuentus qz voluntarie
ſe opponit.ita dicit in hac qōne do.Pe.vt clericus ſe op
ponens non dicatur reus qz inuitus non trahitur.l.inter
ſtipulantem.§.ſi ſtichū.ff.de verbo.oblig.ergo magis dicitꝫ
actor ex quo voluntarie ſe opponit.c.exhibita.de iudic.
Preterea inquit ſm opi.illius doctoris ſi plures ſe op
ponunt qui ſint diuerſi fori corā vnoquoqꝫ oportebit illā
dare vnū libellum qđ eſt abſurdum ⁊ ꝯ̄ mentē iuris.vt.l.
i.ff.de qui.rebus ad eundē iudicē eatur. ¶ Poſſet tamē
dici pro concordia ſm eū ꝙ aut iſte clericus ſe opponēs
innititur ex poſſeſſione qz allegat ſe poſſidere.⁊ tunc ſit de
opi.illius doctoris. Aut non innititur ex poſſeſſione ſꝫ ex
pariſtate tituli qz aſſerit dictā hereditatē ad ſe ſpectare ⁊
potiorem eſſe.Et iſto caſu ſit vera opinio domini Petri
qui ita hic reſidet.Ego autem dum eſſem ſcholaris vidi
celebrem doctorem Ioan.de ana.legentem iſtud capitu
lum ⁊ extollentem laudibus vſqꝫ ad celum iſtud dictum
domini Petri tanquam nouiſſimū ⁊ aliud nō dicebat.
¶ Ego vehemēter admiror de do.Pe.quia ita incon
fuſe ⁊ non in indiuiduo allegauit illum doctoreꝫ. Certe
non congruit magno doctori tacerꝫ nomē auctoris.mos

ᵃ ¶ Generalis citatio. adde ad mām bal.in.l. certū.vi.col. ꝺ ſi. ex ſo ꝺ bonorū poſſeſſionibꝫ.C. vnde cognā. ⁊ in.l.fin. iiij.q.C. ꝺ edi. diui adria. tol len. ⁊ lud. pō. in ꝯſ. cccxxv. ⁊ in ꝯſ.lxx. ⁊ cccxxviij.q ml ta ꝺ iſta materia exponitur.

iſte multos iam fecit ideotas modernos aſcendētes cathe
dram ⁊ tacentes nomina preſtatiſſimorum virorū ⁊ ſibi
appropriantes ingenia nec in confuſo nec in diuiſo alle
gant nomina eoruꝫ. Pro certo iſte doctor fuit dominus
Reynerius de mōte vbiano aduocatus celebris qui ita
conſuluit in contingentia facti.⁊ cum allegauit idem do.
Pe.in repetitione.c.ea que.de regulis iur.li.vi.in.xvij.
qōne. Et pro certo fuit queſtio Barto. ꝙ̄ verecundum
fuit eis non allegaſſe in conſilio ſuo incipiēte Dyambra
porrexit.Et adduco ego preſtās dictum Ange.in.l.pri
48 ma.§.hec ſtipulatio.ff.ſi cui plus ꝙ̄ per.l.falci.†vbi que
rit vtrum poſſint requiri ſacerdotes ⁊ prelati quādo cō
ficitur inuentarium coram iudice layco.⁊ ꝯcludit quod
ſic p.§.ſancimus in auc.de heredi.⁊ falci. ⁊ poteſt illa re
quiſitio fieri per iudicem laycum quia fit ad finem vt ve
niant ſi velint ⁊ ſua putauerint intereſſe.⁊ allegat.c.ſi di
ligenti.ſupra eo. Fatetur tamen qđ ſi de facili poſſet ha
beri copia ſuperioris ipſius ꝑlati quod iudex laycus po
terit ſcribere illi ſuperiori admonendo illum prelatum ſi
bi ſubditum vt compareat coram iudice layco ſi ſua pu
tauerit intereſſe.Et hanc parteꝫ dicit Ang.fore tutiorē.
49 ¶ †Poſtremo querit hic Petrus de ancha. clericus
vendidit fundum layco ⁊ tradidit clarum eſt teneri de
fendere. Pone quod laycus emptor denunciat liteꝫ mo
tam huic clerico ⁊ petit vt veniat ad defendendum.cleri
cus comparet coram iudice layco.⁊ vult iudiciuꝫ deuol
ui coram epiſcopo. ⁊ ſic coram iudice ſuo. Videtur dicē
dum ꝙ ſic per.l.ſi venditor.ff.de iudi.⁊.l.i.C.vbi in rem
actio.nihilominus allegat in contrarium do.Pe.gl.in
c.clericum nullus.xi.q.i. Re vera iſte paſſus maioreꝫ re
quirit indaginem.nec eſt locus accōmodatus.vide bal.
in.l.emptori.C.de euicti.⁊ in.l.i.C.vbi in rem actio. Et
ſimilem queſtionem quam diſputauit Bar. in queſtione
ſua incipiente Conſilium ciuitatis Piſarum.⁊ per eun
dem in.l.procurator.ff.rem ratam habe.§.i.⁊ in.l.vendi
tor.ff.de iudi.Saly.in.l.i.C.vbi in rem actio.Do. Abb.
in.c.ſi.de emptio.⁊ vendi.Spec.in titulo de primo ⁊ ſe
cundo decreto.§.reſtat. verſi.quid ſi dñs.Archidi.i.d.c.
clericum nullus.Bal.in l.ſi quis.alias in.l. ſi iudex.ff.de
his qui ſunt ſui vel alie.iur. Rapha.in.l.venditor.ff.ꝺ iu
di. Pe.de anchara.in.c.ad audientiam. de preſcriptio.
Ange.in.l.qui abſentem.ff.de procura.⁊ in.l.ſi cui.§.pe
nul.ff.de accuſa.Do.Anto.Io.de imo.⁊ alios in.c.quo
niam frequenter.§.finali.vt lite non conteſt. ¶ Sed po
ne ꝙ clericus litigat coram alio iudice eccleſiaſtico ⁊ ꝓ
prius epiſcopus fideiubet de iudicato ſoluendo coram il
lo iudice nec aliter epiſcopus conſentit illi prorogationi
vtrum videatur cōſenſiſſe. Iſtud tangitur a nemine ⁊ vi
deatur ꝙ videtur conſentire ⁊ non dicitur conſenſus pro
prie tacitus quia per illum actum poſitiuuꝫ fideiubendi
iudex expreſſe conſentire videtur.Et ad hoc allego text.
meliorem ꝺ iure in.l.pomponius.§.ſi quis fideiubeat.ff.
in quibus cauſis pignus tacite contrahatur. facit quod
pulchre ibi notat Ange.facit tex.in.l.tirius.ff.quibꝰ mo.
pig.vel hypo.ſol.⁊ quod voluit ibi Ange.⁊ adduco ſimi
le quod voluit Io.an.in.c.nonne. de preſump. vbi dicit
capitulum non poteſt alienare niſi cum licentia ſui epi ꝙ
ſi capitulum vendat epiſcopo non requiritur ꝙ aliter ap
pareat de licentia.⁊ allego ſimile quod voluit do.Abb.
in.c.cum dilecti.de conſue.ꝙ ſi monachus eligitur in ab
batem monaſterij in quo degit ꝙ non aliter requiritur
licentia illius monaſterij.ſimile quod voluit Bald.in.l.
is qui.§.fin.ff.de acqui.heredi.ꝙ ſi pater vadit cum filio
ad iudicium ⁊ filius agit ꝙ aliter non requiritur conſen
ſus patris.Et adduco ſimile quod voluit Bal.⁊ Saly.
in.l.fin.C.ad maced.⁊ ſimile quod voluit Bart.in.l.cū
pater.§.libertis.ff.de lega.ij.Si quid boni diximus ma
ximo optimo principi deo ſedenti ſuper trono ⁊ agno ſit
imperium in ſecula ſempiterna. Do.Andreas Barba
tia vtriuſqꝫ iuris doctor ⁊ miles excellentiſſimus.

Propoſuiſti.

p

a **Ropoſuiſti.** Si citatus ad cau
ſam poſtea mutat
forum in cauſa illa coram primo iudice rñde
re cogetur. hoc dicit. Uel ſic ⁊ melius ſm do.
Abb. Legitime citatus tenet coraʒ iudice citante cauſaʒ
proſequi non obſtãte ꝙ poſt citationem mutauit forum
hoc dicu. Uel ſic ſm. d. Cardi. Si citatus ad cauſaʒ mu
tat forum non per hoc in illa cauſa iudicẽ declinabit. hoc
dicit. Cõmunis diuiſio. ſecunda ibi presbytero. Et pro
certo iſta ſummaria tendunt ad idem ⁊ membranas oc
cupant. ⁊ ponunt quidam caſum hic in layco facto cleri
co quod non procedunt ſm Philippum quem ſequun
tur doctores. Pro certo non bene dicit quia imo poteſt
poni caſus in layco. ⁊ moueor ad ſic dicendum quia tex.
iſte dicit ſubditus tuus ſed layci ſunt ſubditi epiſcoporũ
ſi ſunt de ſua dioceſi vt eſt tex. in. c. irrefragabili. §. exceſ
ſus. de offi. ordina. Cum ergo iſte tex. loquatur in ſub
dito. ergo adaptari poteſt in layco qui dicitur ſubditus
epiſcopi de layco effecto clerico pendente iudicio. vide p
Hoſti. Joan. and. ⁊ alios in. c. i. de obligatis ad ratioci
nia. Bar. in. l. i. §. ſi. ff. de pe. Bal. ⁊ alios in. l. ij. ff. ſi ex no
xa. cauſa agatur. Dyn. in. l. item vlpianus. ff. de excu. tut.
Ang. in. l. ſi quis poſtea. ff. de iudi. ℄ Item ponunt caſũ
in clerico qui tranſtulit ſe ad aliam eccleſiam. ℄ Item
ponunt caſum in clerico in minoribus ordinibus conſti
tuto qui poſtea duxit vxorem. Uel ponunt caſum in mu
liere que nupſit viro alterius fori vt. l. cum quedaʒ puel
la. ff. de iuriſdi. om. iudi. ⁊ ſic deſinit eſſe de foro originis
⁊ facta eſt de foro mariti. ⁊ hoc quo ad onera non autẽ
quo ad omnia. l. imperatores. §. idem reſcripſerunt. ff. ad
municip. ⁊ ita omnes doctores quieſcunt. Ego vero vt
dem poſteris cauſam melius inquirendi pondero vnuʒ
quod eſt nouiſſimum. Nam iſte tex. dicit quia cũ iſte ſub
ditus fuiſſet legitime citatus in cauſa poſtmodum ſe fe
1 cit alterius fori ſi recte ponderetur † iſtud verbum poſt
modum denotat longum interuallum vt eſt tex. in. l. mu
peregrinus in. l. ij. C. de cuſto. reo. quem cum magno inge
2 nio ponderauit Bar. in. l. i. ff. de queſtio. † Dixit enim ꝙ
ſi confeſſus maleficium in tormentis incontinenti ratifi
cat ad banchum iuris illam confeſſionem ꝙ talis ratifi
catio eſt nullius efficacie ex quo eſt facta incontinenti. de
bu pro certo fieri ex longo interuallo. ⁊ dicit eſſe caſuʒ
in. d. l. ij. de cuſto. reorum. in verſi. poſtmoduʒ. adduci poſ
ſet glo. in. l. cum fundum. ff. de vi ⁊ vi arma. ⁊ gl. in. l. pa
cta conuenta. ff. de contrahen. emp. que gl. volunt ꝙ iſta
dictio poſtmodum. denotat longum interuallum. ⁊ alle
go glo. in. c. cum vitonienſis. de electi. Et per iſta detur p
cipuus intellectus ad. c. i. quod met. cauſa. inquantum di
cit ꝙ metus perhabitus purgat ex actu voluntario poſt
modum geſto vt intelligatur ex interuallo ⁊ non ita in
continenti. ita conſului ſuperiori anno in cauſa illuſtris
domini Galeoti de malateſtis. ⁊ etiam iſtis diebus con
ſului in cauſa domini Hieronymi dalphino patricij ve
neti vt per actum deſponſationis ſecutum incontinenti
poſt metum adhibitum ꝙ non fuit purgatus metus. qꝛ
illa dictio poſtmodum exquirit longum interuallum. ⁊
adduco. c. in preſentia. de proba. vbi ingrediens religio
nem propter metum ſi poſtea exeat ⁊ iteruʒ ingrediatur
videtur purgatus metus ſi ex interuallo faciat. ita decidit
tex. d. c. in preſentia. in verſi. poſtmodum. ⁊ ideo datur ce
lebris intellectus ad. l. ſancimus. C. de iudic. inquantum
vtitur iſto verbo poſtea. vbi contumax non auditur niſi
ſoluat expenſas ſi poſtea in iudicio compareat. quia in
telligitur ſi ex lõgo interuallo compareat propter dictio
nem poſtea ibi poſitam. ergo ſecus ſi incontinẽti compa
reat quia tunc non punietur in expenſis. ⁊ eſt nouũ ⁊ in
auditum niſi a me ad illam. l. Et eodem modo dari po
teſt precipuus itellectus ad. l. ⁊ ſi poſt tres. ff. ſi quis cau
ti. vt volens purgare moram poſſit incontinenti ſecus ſi
ex interuallo. vide que dixi in repetitione. c. cum. Mo. fer
rarien. de conſti. per illuʒ tex. in ver. poſtmodũ. ℄ Mo
do ex iſtis ita ad inuicem accumulatis aperitur intelle
ctus ad hanc decretalem vt citatus ad cauſam tenea
tur eam proſequi coram iudice citante quando ex longo in
teruallo fecit ſe alterius fori. ſed ſi incontinenti facta cita
tione legitima fecit ſe alterius fori. tunc erit ſecus quia
non poterit compelli coram iudice citãte reſpondere. Et
ad hoc nouiſſimus pondero iſtum tex. inquantum vtitur
ṽbo poſtmodũ. Et ꝓ certo intellectus ad iſtuʒ tex. ẽ veriſ
ſimus ⁊ poſitus ad ruinã multoꝝ iuriũ. ⁊ in h defecit illu
ſtre ingenium antiquoꝝ ⁊ modernorum. nõ enim appo
nitur ſyllaba ſuperflua in lege. ex eoqʒ magis cum iſta
decretalis ſit ſupremi iuriſconſulti gregorij noni qui de
cretales ſuas cum tanto ingenio videtur fabricaſſe. vt eo
dem contextu ſummauerit ⁊ diuiſerit quod non accidit
ceteris romanis pontificibus. ideo cuʒ preſtantiori inge
nio contemplanda ſunt verba doctiſſimi viri. argu. eius
quod voluit glo. in. l. quid ſi nepotes. ff. de teſta. tute. ⁊ l.
i. C. de vſur. ⁊ tex. in. l. ſi dictum. ff. de euic. in verſi. non ita
vt vulgus opinatur. Et ideo nouum dari poteſt ſumma
rium hoc modo videlicet. Si citatus ad cauſam ex longo
interuallo mutat forum tenetur coram primo iudice ci
tante reſpondere. ſecus ſi incontinẽti. hoc dicit. Et eſt no
uus intellectus ſupremus deus laudeʒ in ſecula. ℄ Et
adduco ad predicta. l. ſi quis poſtea. ff. de iudi. de cuius
viſceribus extracta ẽ hec decretalis vbi iuriſlator vtitur
illo ṽbo poſtea. ⁊ ſic illa que dicta ſunt ſicut limitãt iſtũ
tex. ita limitant dictam. l. ſi quis poſtea. ℄ Uenio nunc
3 ad notabilia. No. ibi ſubditus tuus. † ꝙ ſuppoſitus ratio
ne iuriſditionis dicitur eſſe ſubditus vide ſingulareʒ gl.
in cle. i. de foro compe. q̃ declarat quis dicatur proprie
ſubditus. vide glo. in. c. nuper. de ſenten. excom. que dicit
ꝙ ratione delicti non dicitur quis proprie ſubditus ſed
largo modo facit tex. in. c. a nobis. de ſenten. excom. dicit
etiam ſubditus ratione originis. l. aſſumptio. ff. ad muni
cipa. c. ij. de tempo. ordina. lib. vi. Et ſic forenſis contra
hens hic licet ſubijciatur huic foro non tamen proprie di
citur ſubditus. quod eſt bene notandum propter ſtatuta
penalia loquentia de ſubditis. ℄ Iteʒ congruit iſte tex.
laycis qui ſunt de dioceſi ipſius epiſcopi. dicũtur enĩ ſub
diti ipſius epiſcopi. c. irrefragabili. §. exceſſus ſubditoruʒ
de offi. ordi. Sunt tamen magis aſtricti clerici ſuis epiſ
copis q̃ layci vt dicit Bart. in. l. i. ff. de iudi. ⁊ probatur
in. c. precedenti. ℄ Nota ibi de petitione ſui aduerſarij.
4 † ꝙ citatio eſt fienda ad petitionem partis. l. ad perem
ptoriuʒ. ff. de iud. c. i. ſupra titulo primo. vide que late ibi
5 dixi. ℄ † Nota etiam quod dicitur aduerſarius noſter
is cum quo contendimus in iudicio. concordat. c. i. ſu
pra de iudi. Uide que late dicta fuerunt ibi. ℄ Not. ibi
6 reatus † quod licet vbi timetur de fuga pars poſſit cape
re ſuum debitoreʒ propria auctoritate vt in. l. ait pretor
§. ſi debitorem. que in fran. credito. ⁊ etiam per procura
torem poteſt facere illum capere vt eſt glo. ſingularis in
l. i. C. vbi quis decuriali. vel cohorta. tamen non poteſt
citare illũ verbaliter ad preueniendã iuriſditionẽ facit. l.
ſi quis poſtea. ff. de iudici. ℄ Nota ibi legitime citatus.
7 † quod ad hoc vt per citationem ſit preuenta iuriſditio
neceſſe eſt vt citatio ſit legitima. ⁊ ſic per citationeʒ nul
lam non preuenitur iuriſditio. allego domi. Pet. domi.
Cardi. ⁊ domi. Abb. glo. in. c. cum plures de officio de
legati libro. vi. ſicut ergo citatio nulla non perpetuat iu
riſditionem eodem modo non preuenit iuriſditioneʒ ita
tenet hic Jo. and. ⁊ domi. Car. allegat quod habetur in
dicto. c. licet de offi. delega. ⁊ in. c. ij. de dilatio. ℄ Mi
rum eſt profecto quod patres iſti nõ allegauerit Archi.
in. c. non ita. ij. q. vi. vbi hanc partem tenuit. Et idem vo
luit Angel. in dicta. l. ſi quis poſtea. referens eundem ar
chidiaco. Ego cum laude Jeſu chriſti allego vobis tex.
multum elegantes quos nulla reſonantes ſcriptura per
cepi in. c. veritatis. in verbo legitima citatione vocatuſ.

a℄ Si citatus. Adde ad mãm hꝰ tex. d. alex. de imo. i. l. aſſũptio. §. filiꝰ. ff. ad municip. ⁊ vid nouiſſimos ſcribẽtes hic q oia neceſſaria late congerũt.

⁊.c.ij.in verbo legitime citatſ.de dolo ⁊ contuma.⁊ in
c.cū olim de teſtibus.⁊ in.c.tue de cleri.peregri.⁊ in.c.
cauſam que.de reſcriptis in verbo legitime proceſſaꝫ ⁊
in.c.cum olim in verbo citatus.de dolo ⁊ contuma.⁊ gl.
in.l.ſi pater.C.ne de ſta.deſun.que dicit quod conteſta-
tio non legitime facta non interrumpit preſcriptionem
⁊ ſic non perpetuat actum.⁊ adducit glo.xvi.q.iij.§.pōt
⁊ in.c.illud de preſumptio.⁊ in.c.vt debitus.de appella.
Bal.in.c.licet de offi.delega.⁊ ang.in.l.⁊ quia.ff.de iu-
riſdi.om.iudi.⁊ Joannes de imola in.c.conſtitutus.de
8 cleri.non reſiden.† Et plus dico ꝙ licet nō apponeretur
verbum legitime nihilominus ſufficeret quod lex dice-
ret citatus quia tunc intelligeretur d̄ citatione valida ⁊
legitima.iſte eſt tex.in.c.cum olim.de dolo ⁊ contuma.
9 in verbo citatus.⁊ faciūt illa iura vulgaria † paria ſūt
non facere ⁊ nulliter facere.l.quotiens.ff.qui ſatiſ.cogā.
cum ſimilibus.⁊ plus dicit Archidia.in dicto.c.non ita
10 .ij.q.vi.† quod ſicut citatio legitima ⁊ verbalis perpe-
tuat iuriſditionem.Ita ⁊ citatio realis legitima per ca
pturam perſone perpetuat iuriſditioneꝫ.⁊ ideo propter
capturam nullam non perpetuatur iuriſditio.Jta ſequi
tur ang.in dicta.l.ſi quis poſtea.¶ Pondera tamen ſi
dici poſſit ꝙ ideo iſte tex.vtitur illo verbo legitime vt in
telligamus debere eſſe vnicam citationem peremptoriā
vel trinam citationeꝫ ad hoc vt iuriſditio ſit preuēta ta
men contrarium tenuit archi.in dicto.c.non ita.ſequitur
Angel.in dicta.l.ſi quis poſtea.⁊ ſic ſufficit nuda cita-
11 tio.⁊ per iſtum tex.infertur† quod per ſolam libelli obla
tionem vel accuſationem porrectaꝫ iudici adhuc reo nō
citato nō dicitur eſſe preuenta iuriſditio.iſtud voluit gl.
in.l.i.ff.de in ius voc.⁊ probatur in.l.libertus.eodem ti-
tulo.voluit Ang.in dicta.l.ſi quis poſtea.⁊ plus voluit
ibi Ang.quod ſola citatio operatur preuentiōeꝫ ex quo
12 infert† quod ſi in aliqua ciuitate ſunt duo habentes me-
rum ⁊ mixtum imperiuꝫ vt eſt capitaneus ⁊ poteſtas ſe
nis qui facta citatione per vnum ſi alius procedit dicet
ſibi quod eius iuriſditio eſt preuenta.dicit tamen debe-
re eſſe cautum aduocatum in forma excipiendi vt non ex
cipiat de incompetētia iudicis quia inepte ⁊ incongrue
exciperet.cum ſit iudex competens.nec excipiat de pri-
uilegio fori petendo ſe remitti ad iudiceꝫ primum quia
ſimiliter inepte exciperet.non enim habet priuilegiuꝫ fo
ri ideo ſuccumberet propter ineptitudineꝫ.l.i.§.labeo.ff.
de flumi.Sed obyciat contra proceſſum eius allegando
preuentionem iuriſditionis.Et etiam dicit ibi ange.qḋ
licet preueniatur iuriſditio contra vnum non tamē eſt p̄-
uenta contra alios.Ponit exemplum impetraui reſcri
ptum contra Titium ⁊ quoſdam alios.feci citari Titiū
dicebat quod nihilominus non eſt preuenta quo ad ali
os iuriſditio niſi tempore citationis fuiſſet facta declara
tio quo ad alios.c.paſtoralis de reſcriptis.¶ Tu vero
pondera qꝛ nec iſte tex.nec tex.dicte.l.ſi quis poſtea.pro
bant doctrinam ang.Nam iſta iura loquūtur quando
quis tēpore citationis erat de foro ciuili citantis poſtea
autem tranſiuit ad alium forum.Sed dictum Angel.lo
quitur eo caſu quo eodem tempore poteſtas ⁊ capitane
us habebant merum imperium ſupra iſtuꝫ citatuꝫ.Ego
adduco quod voluit Bal.in.l.nolli.C.de iudi.⁊ in auc.
13 ſed nouo iure.C.de ſeruis fugit.vbi dicit † poteſtas inq-
rit contra vnum de maleficio.⁊ capitaneus inquirit con-
tra eundem de eodem maleficio.decidit ꝙ ſi preuenta eſt
iuriſditio opponat exceptionem p̄uentionis ſed ſi iuriſdi
tio non ſit preuenta quia ſimul ceperunt inquirere.tunc
poteſt exceptionem opponere vt ad vnū iudicem ſpectet
negocium ⁊ ſic ad vnum iudicem remittat per.l.fin.ff.de
pe.l.i.ff.de quibus rebus ad eun.iudic.ea.Hec fuit ele-
gans ⁊ ſingularis doctrina tradita ab Jnno.in.c.cū.m.
ferrarien.de conſti.vide ibi dicta.⁊ ſic limitatur ⁊ reſtri-
gitur dictum Ang.in dicta.l.ſi quis poſtea.ſed Bald.in
d.l.nolli nihil allegat ꝙ iuriſditio ſit p̄uenta.Ang.allegat
d.l.ſi quis poſtea.nec illa.l.nec iſte tex.adduci poſſūt p
doctrina ſua.vnde videretur potius eſſe dicendum vt op
ponatur de.d.l.i.ff.de qui.re.ad eū.in.eatur.⁊ iſta nō tra
14 das obliuioni.¶ Nota ſm do.Cardi.† ꝙ ſola citatio
facit cenſeri cauſam eſſe iniciatam.ad hoc allegat quod
habetur in clemē.ij.vt lit.pen.⁊ adducit nota.per glo.in
c.ſi diligenti.ℸeo.in verſi.ſed nunquid.⁊ ex hoc arguit
hic glo.ꝙ per citationem perpetuamus iuriſditionem
vide que dixi in.c.licet vndiqꝫ.⁊ in.c.relatum.ℸ de offic.
15 delega.¶ † Nota ꝙ ſubditus ratione domicilij dūtaxat
deſinit eſſe ſubditus ⁊ efficitur de iuriſditione alterius in
tranſlatione domicilij.⁊ ſic videtur eſſe in facultate ſub-
diti extinguere in ſe iuriſditionē ſui ſuperioris.xiij.q.ij.§.
item ſi quis de p̄uincia.voluit ſ̄ Jo.an.ſecus ſi eſſet ſub-
ditus origine propria vel paterna.tūc enim lꝫ mutet do
micilium non tamē per hoc deſinit eſſe ſubditus vt.l.ori
gine.C.de municipi.⁊ orig.libro decimo.l.aſſumptio.⁊
l.incolam.ff.ad municip.c.iij.de tempo.ordi.lib.vi.ideo
tenetur ſubire onera perſonalia ⁊ vbi habet domiciliūꝫ
⁊ vbi habet originem propriam vel paternum lꝫ inde re
ceſſit.⁊ hoc ſi ibi reperiatur de quo per Bart.in dicta.l.
16 aſſumptio.¶ Nota ibi tue prudentie † ꝙ quis preſumi
tur ſcire iura.l.leges.C.d̄ legi.Sed ego vehementer ad
miror de vno quia iſtud.c.eſt extractuꝫ a lege ciuili ⁊ cle
rici prohibentur audire leges ciuiles vnde eſt ꝙ papa ſ̄
preſumit iſtum epiſcopuꝫ ſcire iura ciuilia.¶ Nota ibi
17 in predicta cauſa † ꝙ limitata cauſa limitatum parit ef-
fectum.l.in agris.ff.de acquir.rerum domi.l.age cuꝫ ge
miniano.C.de tranſactio.¶ No.ibi quaſi.quia codeꝫ v̄
bo vtitur dicta.l.ſi quis poſtea.ego neſcio videre quare
vtatur iſto verbo importante proprietatem quaſi vere ſi
ſit preuentus per citationem ⁊ iſte tex.vtitur iſta dictiōe
18 iam † que ſignificat completionem actus ⁊ temporis vt
probatur in prima conſtitutione.ff.in p̄ncip.vbi dicitur
omnem iam ſanctionem peregrinus.¶ Mo ibi videtur
de iure dicendum ꝙ improprie dicitur preuentus per ci-
tationem qꝛ tunc proprie dicitur preuentus quando eſt
ſuſcepta cognitio.iſte eſt tex.in.l.cum quedam puella.i
verbo poſt ſuſceptam cognitionem.ff.de iuriſdi.om.iu-
di.tene menti quia per alios iſtud non fuit conſideratuꝫ
¶ Et limita iſtum tex.⁊ dictam.l.ſi quis poſtea.vt non
habeat locum in crimine hereſis quia fauore fidei non
habet locum preuentio tex.eſt in.c.vt officium.de heretici
cis in.vi.ita dicit Ang.in dicta.l.ſi quis poſtea.vbi mul
le inquiſitiones poſſunt formari contra infamatum d̄ he
19 reſi ſed vna cōdemnatoria fertur.¶ † Secundo ſi vnᵘˢ
clericus haberet duo beneficia curata in duabus dioce-
ſibus.tam per ordinariū cuiuſcunqꝫ dioceſis poterit cō
pelli ad oſtendendum tituluꝫ licet ſit preuentus ab alio
gl.in.c.ordinarij.in verbo ordinarioꝝ de offi.ordi.li.vi.
20 ¶ † Tertio niſi citatus coram vno eſſet contumax quia
tunc non poſſet allegari preuentio.⁊ ſic non habēt locū
preuentio.ita dicit ang.in.d.l.ſi quis poſtea.ad hoc al-
legat .l.euidenter.ff.de excep.rei iudica.⁊ qḋ ibi voluit
Bar.¶ Sed ego aduco Bar.vbi hoc dixit pleniſſime
in.l.ſepulchri.ff.d̄ ſepul.vio.qḋ dn̄s allegauit do.abb.
c.ex tenore de reſcri.vide q̄ ibi dixi vbi aliter locutus fui.
21 ¶ † Sed quid ſi quis contraxit in proprio domicilio po
ſtea vero mutauit proprium domicilium an poterit con
ueniri in primo domicilio.Spe.in tit.d̄ compe.iudi.adi.
§.i.verſi.quid ſi debitor.tenet ꝙ ſic quia licet mutet fo-
rus ratione domicilij non tamen mutatur forus ratione
contractus.ſequitur Barto.in.l.cum quedam puella.ff.
de iuriſdi.om.iudi.facit.l.iuris ordinem.C.de iuriſditi.
om.iudi.Et etiā plus dixit ibi Bart.ꝙ ratione cōtractᵘˢ
poteſt quis conueniri in loco domicilij quod habebat tē
pore contractus licet poſtea illud mutauerit.Sꝫ domi.
anto.dicit illud dictum eſſe contra iſtum tex.qui ponde-
rat preuentionem.Domi.Abb.dicit eſſe caſum apertiſ-
ſimum in dicta.l.iuris ordinem.C.de iuriſdi.om.iudic.

Et pro hoc allegat rationem nullam. Nam ſi cōtraxiſſet
alibi ꝙ̄ in loco domicilij poteſt ibi vbi contraxit inuitus
conueniri vt in.c.dilecti.§.eo.ergo fortius quando con
traxit in loco domicilij cum tempore contractus concur
rebant duo vincula ⁊ licet vnum deficiat non tamen defi
cit alterum. ⁊ ſic ſaltem virtute alterius poteſt ibi conue
niri argu.§.affinitatis.inſti.de nup. ¶ Quinimo plus di
xit Bar.in.d.l.iuris ordinem.ꝙ ratione contractus pōt
quis conueniri in loco vbi habebat domicilium tempo
re contractus licet inde deceſſerit. ⁊ hoc per illam.l. do.
Anto.hic dicit illud eſſe contra iſtum textum. Sed pro
Barto.multum facit illa littera que aperte videtur hoc
innuere.ibi etiam dicitur ꝙ etiam mutato domicilio po
teſt quis conueniri ibi vbi nunc habet domicilium. ⁊ ibi
vbi habuit tempore contractus. ¶ Item facit quia con
trahendo videtur ſe tacite obligare vbi habet domiciliū
⁊ vbi contrahit vt in.c.dilecti.§.e. ¶ Nō obſtat iſte tex.
quia poteſt intelligi quando non conuenitur ratione cō
tractus ſed forte ratione rei alibi ſite ſed qꝛ iſte tex.nimis
reſtringeretur cum loquatur indiſtincte. ⁊ tex. dicte.l.
ſi quis poſtea. ⁊ dicte.l.cum quedam puella.que iura lo
quuntur indiſtincte. ⁊ ponderant preuentionē.ſatis po
teſt dici dictum Barto.non procedere. Et ad dictam.l.
iuris ordinem.poteſt reſponderi ꝙ debet intelligi de do
micilio vbi contraxit.vnde habuit reſpectuꝫ ad id quod
cōmuniter accidit alias autem ſequeretur abſurdum ꝙ
reus non poſſet conueniri vbi contraxit. cum littera ibi
tantum faciat mentionem de domicilio puta de eo quod
habebat tempore contractus.cum tamen forus contra
ctus ſit principaliter reſpectu conuentionis. ¶ Item
multum deterioratur conditio rei quia poſſet conueni
ri vbi habet domicilium ⁊ vbi habuit tempore contra
ctus quod eſſe non debet argumē.c.tranſlato.de conſti.
facit.c.dilecti.§.eo. ⁊ forte dicit do.Abb.hoc fuit de men
te Bar.licit loquatur nimis generaliter. ⁊ per hoc alle
gat tex.l.ij.C.vbi de cri.agi opꝫ. Ideo concludit ꝙ ſi quis
geſſit negocium vt ſcholaris vel tanꝙ̄ mercator vel miles
licet deſinat eſſe talis tamen debet reſpondere coraꝫ prio
ri iudice ita hic reſidet do.Abb. ¶ Sed Jo.de imo.hic
dicit ꝙ Bar.in.l.iuris ordinem.per illum tex. dicit ꝙ li
cet quis mutauerit domicilium tamen poterit conueniri
vbi habuit domicilium tempore contractus. Et dicit eē
ſingulariter notandum.tamen do.Anto.ſentit cōtrariū.
⁊ videtur intellexiſſe illam.l. iuris ordinem.procedere
quando ibi contraxiſſet. ⁊ ſic videtur ibi intelligere Cy.
⁊ ſic ſm hoc littera ibi debuiſſet dicere ꝙ poteſt ꝯueniri
vbi habet domicilium vel vbi contraxit. ⁊ aliud nō dicit
22 hic Jo.de imo. ¶ † Sed ego addo Ang.in.l.heres ab
ſens.§.ſi qs tutelam.ff.de iudi.ver.querit.quid ſi tempore
contractus quis habebat domiciliuꝫ Meſſane ⁊ i Pa
normo habitabat deinde trāſtulit ſe Panormū ⁊ ibideꝫ
domicilium ſuum ſtatuit.an poterit conueniri Meſſane
ſi ibi reperiat.decidit ꝙ ſic qꝛ domicilium Meſſane nō
eſt mutatū per talem tranſlationē.puta quia erat cōtra
ctum rōne originis vt.l.aſſumptio.ff.ad municip. ⁊ dicit
probari hoc in.l.incola.eo.ti. ⁊ hoc tenet ſm eum Spe.
in preallegato.§.i.ver.quid ſi debitor tempore cōtractus
fecus aūt ſi domiciliū meſſanenſe fuerit ex toto mutatum
per talem tranſlationem niſi ante dictam mutationē de
bitor fuiſſet preuentus ſaltem per vnicā citationē.caſum
dicit eſſe de hoc in.d.l.cum quedā puella.per locum a cō
trario. In loco autem originis paterne vel auite ſi ibi qs
aliter domicilium nō ſortitur non pōt quis conueniri ni
ſi inueniatur ibidem ſm Dy.Jo.de are. ⁊ Bart.in.d.l.
aſſumptio.licet glo.ibi ponat opiniones ita dicit Ange.
⁊ ſic Ang.reducit iſtas contrarietates ad concordiam.
In loco aūt originis paterne vel auite ſi ibi quis aliter
domicilium nō ſortitur non pōt cōueniri niſi inueniatur
ibidē allegat Dy.Jo.de are. ⁊ Bar.in.d.l.aſſumptio.li
cet glo.ibi ponat opinionem. ⁊ Azo in ſumma de iuriſd.
om.iudi. ⁊ Spec.in dicto verſi.quid ergo ſi aliquis nar
bonenſis. ⁊ ita reſidet Ang. ¶ Ego pro certo longe ad
miror ꝙ Ang.non ponderauit dictum.l.iuris ordinem.
⁊ quod ibi volunt ſcribentes. ⁊ iudicio meo non bene lo
quitur qꝛ tex.dicte.l.iuris ordinem.deſtruit hanc ſuā di
ſtinctionem.dicit enim ꝙ poteſt conueniri vbi habet do
miciliuꝫ vel vbi habuit tempore ꝯtractus.ergo ſequitur
ꝙ de preſenti eſt penitus tranſlatum ad alium locum qđ
23 apparet qꝛ illud † verbum habuit [a] conceptuꝫ de preteri
a to tollit ⁊ abnegat tempus preſens.l.ſtatu liberū.§.pri
mo.ff.de lega.ij.c.preterea.de tranſactio. ⁊ quod voluit
Bar.in.l.certum.§.i.ff.de confeſſis. ⁊ per ꝯſis non recte
loquit Ang.Tene bene menti hanc cōſiderationē. Sed
Saly.in.d.l.iuris ordinem.dicit illum tex.debere intelli
gi de domicilio quod habuit tempore contractus ⁊ quā
do in illo domicilio contraxit.nam per contractuꝫ ibi quis
dicitur ſortiri forum.ſed ſi poſtea mutauit domiciliuꝫ an
poſſit conueniri in loco contractus ⁊ videtur ꝙ ſic vt in
dicta.l.iuris ordinem. ⁊ in.l.heres abſens.§.i.ff.de iudi.
quod indubitanter dicit eſſe verum ſi ibi inueniat. Sed
eo ibi non inuento ſtat dubium ſi poſſit conueniri in loco
domicilij ad quem ſe tranſtulit. ⁊ videtur ꝙ ſic per dictā
d.l.cum quedam puella. ⁊ dictā.l.ſi quis poſtea. ⁊ dictā
l.heres abſens.§.i.Et dicit ſe probare ratione. quia qui
certo loco dare promiſit.ibi contraxiſſe videtur.l.ꝯtraxiſ
ſe.ff.de ac. ⁊ obliga. ⁊ ibi cōueniri poteſt vt in.d.l. heres
abſens.§.i.Et ratio eſt qꝛ ad locum promiſſionis nō vel
let venire ideo eſt prouiſum ꝙ alibi conueniri poſſit.l.i.
ff.de eo quod cer.lo.ergo bene loquitur ꝙ in loco cōtra
ctus non poteſt conueniri niſi ibi inueniatur. Hanc par
tem dicit expreſſe tenere gloſ.in.l.i.ff.ſi quis in ius vocat.
non ierit. ⁊ etiam ſentit glo.in.l.cum quis.§.ſi quis.ff.de
ſolu. ⁊ hodie eſt caſus in.c.romana.§. contrahentes.co.
ti.li.vi. ¶ Nec ob.d.l.heres abſēs.§.i.qꝛ ibi in quaſi cō
tractu adminiſtrationis. ⁊ ſic in ratione reddēda.cuius he
tas alibi melius reddi non pōt.ideo illo caſu fit remiſſio
⁊ ita reſidet ibi Saly. Mihi autem vr̄ ꝙ iſtud voluit ſen
tire tex.in.d.l.iuris ordinem.vbi dicit poſſe conueniri vbi
habet domicilium vel habuit tempore contractus.vnde
poſito ꝙ alibi habeat poſtea domicilium non tñ poterit
ꝯueniri in domicilio qđ habuit tpe ꝯtc° niſi ibi inueniat
⁊ alr ſequeret ꝙ eēt locus remiſſiōi i cā ciuili qđ eē nō pt
vt in.c.romana.§.ꝯtrahētes. ⁊ ſic ſi ponderet iſte tex. ⁊.d.l.
ſi quis poſtea.non ſunt contra dictum Barto. ⁊ dicit do.
Anto.hic.nō conueniri oꝫ hic ⁊ non vbi habuit domici
liū ſi ibi nō inueniat niſi fuiſſet preuentus per citationeꝫ
puto qꝛ fuiſſet citatus ibi vbi domiciliū habuit tēpore cō
tractus. ¶ Et pondera diligenter qꝛ debet intelligi iſte
tex.qñ alibi habuit domicilium tempore ꝯtctus. ⁊ ibi cō
traxit ſm Saly.vt in.d.l.iuris ordinem. ¶ Pro certo
mihi vr̄ ꝙ nō recte intelligatur.d.l.iuris ordinem. ex eo
qꝛ tex.ibi dicit vbi hꝫ domiciliū tpe cōuentionis vel vbi
habuit tpe contractus ⁊ ſic vult ibi tex.ꝙ iꝫ alibi cōtra
xerit.tamen pōt conueniri in loco vbi habuit domiciliū
tpe contractus iꝫ alibi contraxerit. vñ non exigit ibi tex.
ꝙ cōtraxerit in domicilio vt dicit Saly. ⁊ iſte ē verus in
14 tellectus.l.† ⁊ ideo poteſt concludi ꝙ reus poteſt conue
niri vbi hꝫ domiciliū tpe ꝯuentionis. vł pōt cōueniri vbi
b habuit domiciliū tpe ꝯtctus[b] ſi ibi inueniatur. Si autēꝫ
ibi nō inueniat poterit conueniri vbi habet domicilium
de preſenti niſi fuerit p citationē preuentus vt hic ⁊ in.l.
15 ſi quis poſtea.ff.ð iudi.Et iſta menti cōmēda. ¶ † Quid
ſi citatus corā iudice delicti non cōparuit ⁊ inde deceſſit
alibi transferendo domiciliū vel accedens ad propꝛium
dum ibi conueniat excipit ꝙ de hoc fuit alibi conuentus.
⁊ ſic cā dꝫ ibidem finem accipere vt hic ⁊.d.l.ſi quis po
ſtea. ⁊.l.vbi ceptum.ff.de iudi.Bar.in.l.ꝙ̄uis.ff.ð dam.
infec. ⁊ in.l.ſepulchri.ff.de ſepul.vio. ⁊ Jo.an.in addi.
Spec.in ti.de compe.iudi.adi.§.i.vſi.ſed pone. ¶ Com
munis doctorum concluſio eſt ſecunduꝫ domi.Abb.hic.

a ¶ Habuit. De vi iſtius ꝟbi. ⁊ quomodo referat vide p bar.i.l. certum in ſi.C.de teſt. tut. ⁊ in.l.fidei comiſ.§. hec ꝟba de lega.iij. ⁊.d.alexan.de imo.in.l.centu rio de vulga. ⁊ pup. ⁊ vide ele gantē tex. inſti. de actio.§.ſi qs agens ⁊ alibi i infinitis locis q̄ vide ex te.

b ¶ Cōtract°. Vide ad mām vltra oēs doc. d.alex. ð imo. in.l.hēſ abſens .§.ſi qs tutelā .ff. de iudic. ⁊ bar.in.l.in cō tractib°.§.i ol bus.C. de nō nūe.pecu. ⁊ vi de oēs ſcriben tes in.c.poſtu laſti hoc eo.tit. vbi iuā mā hꝫ bes ⁊ multa q̄ ibi diximus in pleriſq apoſtil lis.

ꝙ non pōt ita excipere qꝛ cū ille talis contempſerit cita-
tionem non pōt ſe ex illa fundare.c. ex eo.ꝛ.c. fruſtra.de
reg.iur.lib.vi.c.olim de cenſi.quod procedit ēt ſi fuit bā
nitus per priorem iudicē qꝛ bannū nō eſt ſnia cōdemna-
toria nec abſolutoria.ex quo ergo nō fuit punitus ꝑ prio
rem iudicem pōt puniri per ſm etiam ſi ſecundus proce-
dat ex officio per inquiſitionem arg.l.i.ff.de offi.cōſu.qꝺ
eſt bene notandū ſm do.Abb.ad limitationē.d.l.vbi ce
ptum.Idē ēt dicit Bar.in.d.l.ꝗ̄uis.ſi feci citari adver-
ſariū meū corā vno iudice a quo nō potui hēre iua qꝛ po
tero habere recurſuꝫ ad aliū iudicē.nec pp hoc obſtabit
mihi.d.l.vbi ceptum.facit qꝺ no.Inn.in.c.ex cōqueſtio-
ne.de reſti.ſpo.ſm do.Abb.hic.Tu vide eundē.d.abb.
in.c.ex tenore.ꝯ.ō reſcriptis.vbi fecit feſtū de dicto Bar.
in.d.l.ſepulchri.vide que ego dixi ibi.❡ Sed vnū pon
dera qꝺ eſt magna dignū memoria.Bar.in.d.l.ꝗ̄uis.di
26 xit †reus contumax corā vno iudice citatus corā alio cō
paret.ꝛ dicit in effectu ego volo cōparere corā primo iu
dice citante ꝛ volo ſoluere expenſas ꝛ dare fideiuſſores
de iudicio ſiſti.Actor ꝯdicit ꝛ non vult.an poterit reus
inuito actore purgare illam moram ꝛ decidit ibi Bart.
ꝙ nō quod dcm̄ non tradas obliuioni.Sed ſi recte pon
derel iſte tex.deſtruit illā doctrinā Bart.hic.n.dr ꝙ p ci
tationē eſt preuenta iuriſdictio citantis.poſito ergo ꝙ ci
tatꝰ fuerit contumax.nihilominus remanet preuentio.
vñ videref ꝙ poſſet purgare illā morā etiā actore inuito
Ita voluit Ang.in.d.l.quāuis.ꝛ mouetur per.d.l.ſi qs
poſtea.ff.de iudi.ꝛ dicit hanc doctrinā voluiſſe Guil.de
cu.in.l.nemo.C.de iuriſdi.om.iudi.ꝛ Cy.in.l.nulli.ꝛ in
l.ſancimus.C.de iudi.ꝛ in.l.ꝛ ſi poſt tres.ff.ſi quis cauti.
❡ Sed Jo.de imo.in.d.l.ꝗ̄uis.tꝫ ꝯ doctrinā Ange.di
cens ꝙ.d.l.ſi quis poſtea.non loquif in contumace ꝛ eo
dem modo poterit rñderi ad iſtū tex.vt non loquatur in
contumace.Tu autem ſequere Ang.ꝛ mirum eſt ꝙ Jo.
de imo.hic non viderit Bar.nec ēt Ang.viderit Bar.in
27 d.l.ſepulchri.vbi Bar.dicit †ꝙ ſi cōtumax vult compa
re corā primo iudice ꝛ ſoluere expenſas ꝛ fideiubere de
iudicio ſiſti ꝙ poterit.ꝛ allegat.d.l.ſancimus.C.de iud.
ꝛ per ꝯña Bar.fuit ſibi ꝯrius.Et ēt facit ratio qꝛ per cō
tumaciam preiudicat primo iudici qꝛ deludif ſua citatio
vñ lꝫ nō poſſit lucrari ex ſua contumacia non tñ dꝫ preiu
dicare iudici qui citauit argu.c.quāuis.de reſcrip.in.vi.
Adde ēt quod Ang.in.d.l.quāuis adducit contra bar.
c.ſi a iudice.de appella.li.vi.vbi dicit eſſe caſum contra
Bar.ibi.n.dr ꝙ iudex qui grauauit ſi reuocat grauamē
appellans tenef redire ad ſuā iuriſditionem.ergo idez di
cemus ꝙ ſi primus iudex fuerit negligēs ꝛ poſtea eſt pa
ratus exercere iuſtitiam ꝙ tenebitur ad euꝫ redire.Et ſi
dicaf ꝙ.d.c.ſi a iudice.nō pōt allegari ꝯ bar.ex eo qꝛ lo
quif in alio caſu vꝫ in grauante ꝛ nos loqmur in negligē
te.ergo ex ſeparatis nō inferf.l.ſi maritus.C.de dona.inter
vi.ꝛ vxo.cū ſi.qꝛ ad hoc rñdeo ꝙ ſi eſt in iudice grauāte
ergo multo fortius idem erit in iudice negligente.nā ille
q negligit facere iuſtitiam nō dr aliquē grauare ideo ap
pellari non pōt a negligentia ſed bene pōt incuſari tardi
tas corā ſuo ſuperiore vt eſt elegās caſus in.l.ſi.§.illud.C.
de tempo.ap.Si ergo reuocando grauamen iudex recu
pat ſuam iuriſditionē.ergo multo fortius recupabit re-
uocando ſuā tarditatē.grauius.n.eſt conſiſtens in cōmit
tendo ꝗ̄ in obmittēdo vt ſunt glo.multū ſing.in.l.auxili
28 um.ff.ꝺ mino.ꝛ in.l.ſi mora.ff.ſo.ma.❡ †Queris hic.d.
Card.iſte tex.loquif in reo qd erit in actore ſi iudicio in
choato corā vno agit corā alio.Ipſe dicit idem qꝛ in in-
dicijs ſeruāda ē paritas.c.ij.de mutu.peti.c.in iudicijs.ꝺ
reg.iur.in.vi.ꝛ ſic obſtabit exceptio.d.l.vbi ceptum.ꝛ.c.
diſpendia.de reg.iur.in.vi.Ego adduco ſing.glo.in.c.ij.
de confeſ.in.vi.vbi tex.loquif in reo contumace reſponde
re poſitionibus ꝛ nō loquif in actore ꝛ eſt penalis gloſ.
ibi dicit idem erit in actore.ꝛ allego elegantē doctrinaꝫ
Bar.in.l.i.C.de iur.ꝛ fac.ign.vbi dicit ꝙ illud qꝺ ibi dr
in reo hꝫ locū in actore licet aliter dixerit ibi gl.tene hec
29 menti.❡ †Sed quid de exemplis huius.c.quidā ponūt
caſum in layco facto clerico poſt citationē quod nō pce
dit ſm philip.Tu de hoc vide Bar.in.l.i.ad ſi.ff.de pe.
ꝛ in.l.idē vlpianus.ꝛ ibi dy.ꝛ Barto.ff.de excu.tuto.
plene Jo.and.ꝛ alios in.c.i.de obligatis ad ratiocinia.
Bal.in.l.officiales.ꝛ in auc.cūm que ſit cum monachi
.C.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ in.l.i.C.an ſeruus ex ſuo facto.ꝛ in.l.
ij.ff.ſi ex noxali cā agaf.ꝛ per ſcribentes in cle.ij.de cenſi.
ꝛ hic per ang.in.l.ſi qs poſtea.ff.de iudi.Ponif ēt exem
plū in clerico qui tranſtulit ſe ad aliam eccleſiā.vel in cle
rico qui ꝯſtitutus in minoribus ꝯxit matrimoniū.vel in
muliere que nupſit viro alterius fori vt.d.l.cum quedaꝫ
puella.ff.de iuriſdic.om.iud.ꝛ hec definit eſſe de foro ori
ginis ꝛ ſit de foro mariti.ꝛ hoc quo ad onera ſꝫ nō qua
ad oia.l.iperator.§.idem reſcripſerunt.ff.ad munici.Ita
hic dicit do.Cardi.Ego allego caſuꝫ multū ſingulareꝫ
in.l.quoties ſm Barto.ibi.C.ꝺ priuilegi.ſcho.lib.xij.
30 †vbi quidā habuit priuilegiū pro ſe ꝛ filijs ſuis maſcul
ꝛ feminis deſcendētibus,pbaf ibi ꝙ nō veniūt filie mari
tate ex eo qꝛ trāſiuit ad aliaꝫ familiā facit.l.mulieres.C.
31 de digni.li.xij.Dixit etiam hic do.Car.†ſtatutū diſpōit
ꝙ filia non ſuccedat patri cū fratribus.an habeat locuꝫ
in filia nupta extra territoriū tāꝗ̄ nō exiſte de territorio
qꝛ ius dicenti extra territoriū īpune nō paref.l.extra ter
ritorium.ff.de iuriſ.om.iu.c.ij.de conſti.li.vi.ꝛ fuit hec
qꝺ in facti cōtingentia ſm eum in filia magni principis
❡ Tu vide que plene accumulat circa hoc do.pe.de an
cha.in repeti.c.canonū ſtatuta de ꝯſti.in.xij.q.principa
li.ꝛ per Bar.ꝛ alios in.l.cūctos populos.C.de ſū.tri.ꝛ
fi.catho.❡ Itē inducit do.Pe.de ancha.iſtum tex.ad
32 q.†impoſita eſt collecta incolis ꝛ adhuc non eſt exacta
incola tranſfert ſe ad aliud ouile vtrū teneaf ad collectā
ſoluendam.videf ꝙ ſic per iſtum tex.qꝛ dicitur ꝑuētus.
33 ❡ †Item inducit ad qōnem teſtator fecit teſtm̄ nulla ꝑ
ſtita cautione de reſtituendis vſuris ſm formam.c.ꝗ̄ꝗ̄
de vſur.in.vi.ſi poſt teſtm̄ caueat vtꝫ recōualeſcat teſtm̄.
Remittit ſe ad dicta ꝑ oēs in.d.c.ꝗ̄ꝗ̄.❡ Tu hēas has
remiſſiōes in hꝰ paſſu.Bar.in.l.filio preterito.ff.de iniuſto
teſta.ꝛ ibi Frā.de rāpo.in ſua repeti.ꝛ ꝑ Jo.de imol.ibi
in repeti.ꝛ ꝑ bal.i.l.poſthumo.C.de ꝯtrahu.ꝛ in.l.execu
tore.C.de execut.rei iudi.ꝛ in.l.i.ff.de leg.iij.ꝛ in.l.cum
ita.ff.de leg.ij.ꝛ in.l.vniuerſa.C.de pci.ipe.offe.ꝛ in.l.q
ſoluendo.ff.de heredi.iſti.ꝛ in.l.certū.C.vñ cogna.ꝛ in
auc.cui relictuꝫ.C.de indic.vidui.tol.ꝛ in ſuis apoſtillis
quas fecit ad ſextū decretaliū in titu.de vſur.ꝑſe per do.
ang.in diſputatiōe Aſtenſis miles ꝛ ꝑ pe.de ancha.i.c.
ſi eo tpe de reſcrip.in.vi.Jo.de imo.in.c.ꝯſultatiōibꝰ de
dona.Ego dixi multū late in.c.qꝛ in oibus de vſur.vide
per alios in ꝑallegatis locis.ꝛ per do.Domi.in.d.c.ꝗ̄ꝗ̄
ꝗ̄ dicit ēt hic do.per.iſtum tex.poſſe īduci ad alia multa
vbicūqꝫ ꝑſone vel rei cōditio variaf ꝛ querif de actu pē
dente ſcdm cuius tpis ꝯditionem dꝫat iudicari.allat gl.
multū ſingu.in cle.ſras.de reſcrip.❡ Itē inducif ēt iſte
34 tex.ad qōnem †vtrū bānum iudicis delicti excludat in
quiſitionē iudicis domicilij do.anto.allegat Jo.and.in
addi.ſpe.in ti.de ꝯpe.iudi.adi.§.i.ver.ſed pone vbi poſt
Jac.de beluiſio decidit ꝙ nō.cuius deciſionē refert hꝰ do
mi.ant.vide hic per eū.❡ Inducit ēt hic ad aliā qōneꝫ
35 †Viſitans mādauit priori certi loci vt pararet ſe ad viſi
tationē qꝛ ſtati volebat eū viſitare ꝛ mādauit ei ꝙ de lo
co illo nō diſcederet tādem a ſuo ſuperiori gñali ſuſcepit
mādatū ꝙ incōtinenti deberet ſe ꝑſentare corā eo dubi-
taf an per talē actum ſit ꝑuentus.refert hic do.anto.ꝑſi.
Feder.de ſe.vide hic ꝑ eū ꝛ per do.abb.❡ Itē ꝗ̄rit hic
36 do.abb.†qdam fuit excōicatus per iudicē domicilij ſub
ꝯditiōe.iſte talis ante euētum ꝯditionis tranſtulit ſe ad
alium domiciliū vtꝝ adueniente ꝯditiōe ſi non ſatiſfecit
vt in excōicatione exprimif ſit excōicatus.decidit ꝙ ſic.
allat Jo.an.vide hic ꝑ eū.glo.eſt clara colligens ꝙ per
citationem

citationē ꝑpetuaꝛ iuriſdictio tā iudicis ordinarij vt hic ꝙ iudicis delegati vt ꝓbaꝛ iuribus allegatis in ca. ſed q̄lis dꝫ eſſe iſta citatio vtrum ꝑ tria edicta ſeu vnicū perenptorium Guil. ⁊ Jo. an. concludunt vnicaꝫ ſufficere facit qꝺ notaꝛ in. c. licet de offi. dele. Pe. yſpanus tꝫ ꝯtrium. ſꝫ doctores cōiter ſequunꝛ primū. facit glo. in cle. i. de iud. ⁊ in ver. citationeꝫ. ⁊ in. cle. i. vt lit. pen. nā per citationē negocium nō eſt integrum. vt in. d. c. lꝫ. ⁊ citatio intelligiꝛ vnica niſi aliter exprimatur a lege vt voluit glo. in. c. de illicitis. xxiiij. q. iij. facit quod notatur in. c. ad petitionem de accu. ⁊ quod voluit Bart. in. l. ſi pluribus. ff. de lega. iij. Supremo deo ſit decus ⁊ gloria Amē. Andreas barbatia vtrinſqꝫ iuris doctor ⁊ miles.

1 **Jcet.** Utilis eſt ⁊ repetibilis hec decretalis ſm do. Cardi. ⁊ hoc intendit ſm oēs. Clerico in curia romana conuento non competit declinatoria fori. Poſſet tn̄ ſibi ex cā competere ius reuocandi domum. h. d. Uel ſic ⁊ magis ad lrāꝫ ſm do. Abb. Quiſqꝫ clericus[a] pōt in curia romana conueniri ⁊ lꝫ ſpecifice foꝝ ibi non ſortiatur hꝫ tn̄ ius reuocādi domū. h. d. ſm euꝫ. vel ſic. Clericus in curia romana inuentus pōt ꝯueniri de negotijs alibi geſtis ex cauſa tn̄ pōt allegare ius renocandi domū. h. d. ⁊ eſt magis ad litteram iſtud ſummariū ꝙ ſummarium. d. Abb. Et diuidiꝛ. primo ponitur dictum regulare. ſecūdo exceptio. tertio exceptiōis alia exceptio. ſecūda ibi. qꝛ tn̄. tertia ibi. nihilominus. quia auctor huius decretaliſ fuit Gregorius nonus campanus. ⁊ ſm Uincentiuꝫ fuit vir excellentiſſimi ingenij ⁊ eminentiſſime ſcientie in vtraqꝫ cenſura ita dicit Uincentius vt refert Jo. an. ſ. in ꝓemio grego. Et plus dicit philip. vt refert Jo. an. ibi ꝙ ſup cathedrā piſcatoris nō ſedit aliqs excellētioris ingenij. ſiſe dicit Archid. in proemio ſexti de bonifacio. viij. vt ſuper cathedram piſcatoris nō ſederit homo excellentioris ingenij deo iure optimo cogor innouare cōem intellectum doctorum ⁊ dare aliquid qꝺ nō fuerit nec viſum nec cogitatū ab antiqua ⁊ moderna iuris prudentia. Et ideo vr̄ mihi de iure dicendū ꝙ hec decretalis probet ꝙ non ſoluꝫ clerici ſed ēt layci reperti in curia romana poſſunt conueniri ꝺ delictis alibi ⁊ ꝺ cōtractibus alibi ⁊c̄. ⁊ per ꝯñs decretalis iſta loquatur vniuerſaliter reſpectu clericorum ⁊ laycoꝝ. ⁊ ad hoc oſtendendū aſſumo iſtud fun
2 damentum † vbicunqꝫ ratio legis eſt amplior ⁊ gn̄alior dicto ⁊ diſpoſito legis extenditur dictum ⁊ diſpoſitum legis ad amplitudinē rōnis. iſta eſt glo. quaꝫ oēs cōmendāt vt ſingularē in cle. i. de elec. probaꝛ in. l. patri filiū. §. fundum. ff. de lega. iij. ⁊ in. l. cum pater. §. dulciſſimis. ff. ꝺ lega. ij. Modo dictum ⁊ diſpoſitum iſtius decretalis eſt cōceptū in eꝑo ⁊ ſic in clerico ⁊ iō fuit qꝛ ita accidit in facto. ¶ Modo papa in deciſione allegat rōnem gn̄aliorem dicto ⁊ diſpoſito. ergo ſeqꝛtur ꝙ dictuꝫ ⁊ diſpoſitum extendetur ad amplitudinē rationis. ratio aūt quare ꝑt
3 eꝑus conueniri in eccleſia romana eſt † qꝛ eccleſia romana eſt mater ⁊ magiſtra omnium vnde nō ſolum eſt mater ⁊ magiſtra clericoꝝ ſed etiam laycoꝝ ergo ſequiꝛ ꝙ ſicut clericus ꝯueniri pōt in curia romana vndecūqꝫ veniat ita ⁊ laycus pōt cōueniri in curia romana vndecumqꝫ veniat. Et ſi dicatur diſtincte ſunt ꝑtāteo. x. di. c. qm̄. c. ſolite de maio. ⁊ obe. ergo ſeqꝛ ꝙ papa n̄ dꝫ cognoſcere de cā layci. qꝛ ad hoc rn̄deri pōt primo ꝙ cōditori canonis ſubdita eſt omnis creatura vt voluit Jnn. quē ſequūtur oēs in. c. i. de conſti. ſacro dicente euangelio fiat vnus paſtor ⁊ vnū ouile. Et ſi dicaꝛ ꝙ reſtringiꝛ quo ad ſpūalia ⁊ nō quo ad tꝑalia dari ꝑt alia rn̄ſio vꝫ ꝙ eccleſia romana eſt in hoc priuilegiata vt veniēteſ ad curiā ſiue ſint layci ſiue ſint clerici poſſint conueniri in curia romana. vn̄ potuit in ſua curia ita diſponere romanuſ pontifex ꝙ inuentus in curia ꝯueniri poſſit. nā ſi ratione cōfederationis inter duas ciuitates pōt quis ꝯueniri in ciuitate confederata de eo qꝺ alibi geſſit vt eſt caſus ſingularis in. l.

[a] ¶ Clericus. Adde oēſ doc. tā antiquos qꝫ modernos i. l. ij. §. de iudi. ⁊ i l. Roma. §. oēſ ad municip. ⁊ d. alex. de imo. in. l. hr̄s. §. pe. de iudi. qui ad māꝫ multa pulchra dicit ⁊ vide nouiſſimos ſcribentes hic oīa neceſſaria congerentes.

nō dubito. ff. de capti. ⁊ ponūt ſcribentes in. l. cunctos populos. C. de ſum. tri. ⁊ fi. catho. nōne ⁊ multo fortius poterit conueniri in curia romana q̄ eſt omniū mater ⁊ magiſtra vt hic dicit tex. Et adduco in mediuꝫ. l. roma. ff. ad municipa. Nā pagani illi antiqui qui Jeſum xp̄m nō cognouerūt nec venerati ſunt ſtatuerūt ꝙ in romana vrbe tanqꝫ in cōi patria quilibet poſſet conueniri de alibi geſtis ſeqꝛ ergo ꝙ multo fortius papa potuit priuilegiare eccleſiam romanam arguendo auc. multo magis. C. de ſa. ſan. ecc. cum ſit mater ⁊ magiſtra omnium. vnde lꝫ papa non hēat exercitium iuriſdictionis tꝑalis ſupra laycos in territorijs ipſoꝝ laycoꝝ nihilominuſ hꝫ ipſa eccl̄ia romana ex quo mater ē ⁊ magiſtra ſi reperianꝛ illi layci in curia romana. eſt enim eccleſia romana domina. lxxviij. di. c. oportebat. ⁊ ſic videꝛ habere quandā p̄latione. c. quānis. xxi. di. Si ergo roma erat cōis patria omnium nōne fortius dꝫ eſſe cōis patria omnium curia romana maxie qꝛ Gregorius nonus qui fuit ſupremus in iure vir appoſuit illam rōnem generalem hic licet. n. Bal. in. c. i. de for
4 ma fidelitatis in vſi. feu. dicat † ꝙ mundus eſt nobis cōmunis patria nihilominus curia romana ē mater ⁊ magiſtra ⁊ eſt intellectus ad hanc decretalem verus ⁊ nouiſſimus ⁊ forte in euum erit illuſtrior. ¶ Et ideo poſſet ſic ſummari. Quilibet in romana curia inuentus ſiue clericus ſiue laycus poteſt cōueniri de alibi geſtis ex cauſa tn̄ iuſta allegare pōt ius reuocandi domū. h. d. Et ex hoc ſequeꝛ mirabilis ampliatio curie romane tene menti. ve
5 nio ad notabilia. ¶ † No. primo ꝙ ratione delicti quis ſortiꝛ forum in loco vbi deliquit. c. i. de rapto. auc. qua in prouincia. C. vbi de cri. agi oꝫ. ⁊ ſi recte ponderet iſte tex. in verb. eꝑus ꝺo iuncto iſto principio ꝓbat ꝙ lꝫ quis ſit cōſtitutꝰ in dignitate ⁊ deliquat in loco pōt ibi puniri facit. l. iij. ff. de offi. preſi. ⁊ quod hr̄ per glo. in. c. i. iij. q. vi. ⁊ per Jo. an. in. c. cui licet. de reg. iur. in. vi. in mercuriali. ⁊ ꝑ Archi. in. c. ij. de conſti. lib. vi. ⁊ pleniſſime per Jo. cal. in repetitione. c. i. de rapto. ⁊ per bal. ⁊ alios in auc. qua in prouincia. C. vbi de cri. agi opꝫ. Et vide q̄ dixi in. c. fi. ſupra de reſcriptis. ⁊ dicas regulā iſtā ⁊ tex. iſtū habere locū in foro cōtentioſo non aūt in foro cōſcientie licet. n. quis delinquat in aliquo loco extra parochiam ſui p̄ſbyteri parochialis nihilominus non recipit de tali peccato penitentiā in foro illius parochie vbi deliquit. ſꝫ in foro ſue proprie parochie iſta eſt gl. ſing. ⁊ vnica in. c. placuit. xvi. q. i. ⁊ iſte eſt vnus modus ſorciendi foruꝫ in loco. alij quattuor modi ponunꝛ. J. qui examinandi ſunt cum glo. Eſt. n. hec decretalis cōpēdiū quoddaꝫ ⁊ tituloꝝ ⁊ legū iuris ciuilis. No. ibi ſiue ꝯtraſ ſcꝺꝫ modū ſorciēdi forum
6 † qꝛ quis ꝯueniꝛ in loco vbi ꝯxit. l. heres abſ. ff. ꝺ iud. c. dilecti. ſ. eod. ⁊ ēt vbi ficte ꝯxit. l. ꝯtraxiſſe. ff. de act. ⁊ obli. ¶ No. ibi aut domicilij. tertiū modū ꝯhendi foꝝ ratiōe
7 domicilij † vt quis ꝯueniaꝛ de negocijs alibi geſtis in lo
8 co vbi habitat. c. ex parte. h. ⁊. c. poſtulaſti. ſ. e. ¶ † No. ibi ſiue rei. quartū modū ꝯhendi foꝝ rōne rei ſite in loco
9 de qua ꝯtendiꝛ. l. fi. C. vbi i rem actio. ¶ † No. ibi apud ſedem apoſtolicā. quintū modū ſorciēdi foꝝ in curia romana ⁊ rō redditꝛ in lr̄a qꝛ eccleſia romana eſt omnium mater ⁊ magiſtra. ex quo inferꝛtur ꝙ ēt layci inuēti in curia romana ꝯueniri pn̄t qꝛ cū oēs dicit neminē excipit. c. ſi romanoꝝ. xix. di. l. a procura. C. manda. ⁊ ideo Ange. nō bene dixit in. l. ij. §. legatis. ff. ꝺ iudi. vbi dicit ꝙ ille. §. redditur valde vtilis pro clericis vel p̄latis vel laycis ſubiectis eccleſie vel imperio quantū ad tꝑalem iuriſdictionē vt cōuēiri poſſint in curia romana. qꝛ ſalua ſua honorificentia. imo oēs layci indiſtincte pn̄t cōueniri in cu
b ria romana[b] pro negocijs alibi geſtis vel pro criminibꝰ alibi cōmiſſis qꝛ cū eccleſia ſit mater omniū poterit corrigere oēs ⁊ in hoc tex. iſtum reputo ſingularē ⁊ ſolitariuꝫ in iure facit tex. in cle. i. de ſum. tri. ⁊ fi. catho. in ver. mater. vbi eccleſia romana mater eſt omniuꝫ. c. alma mater. de ſen. excō. lib. vi. c. baſilicas. de conſecra. di. i. xii. diſt. c. i.

[b] ¶ Romana. Uide oldra. in ꝯſi. lxxxv. inci. ſanctiſſime pater q oīa ipſius fere priuilegia ponit.

a ¶ Temporis. Adde Ioã. de por. in l. bñõi debé. obli. ꝛ d. archi. lxxij. diſt. c. ego ꝛ. d. alex. de imo. in l. in ſubſtitutione i ij. nota. de vul. ꝛ pup. ꝛ ſpec. in titu. ꝺ inſtr. edi. §. videndũ reſtat verſi. qd ſi velis. vbi de iſtius dictiõis natura multa videbis.

in auté. vt eccleſia romana gaudeat ſpacio centũ annoꝝ
in princi. l. fi. C. de ſum. tri. c. reuocantes. xxij. di. c. oĩnium
ad fi. de ſum. tri. ſuis nanqꝫ operibus nos nutrit. ij. q. vi.
ad romanã. ꝛ in ea renaſcunt per baptiſſimũ ꝛ ſacramen
tũ. xij. q. ij. c. q abſtulerit. xvi. q. i. c. nos aũt de cõſecra. di.
iiij. c. mater. xxx. q. iiij. c. recurrat de magiſtrio. c. i. Facit.
c. i. de ſum. tri. ꝛ ſi. catho. li. vi. vbi dicitur mater omniũ fi
delium ꝛ per illum tex. declarat vniuerſalitas iſtius tex.
in ver. omniũ. ſ. fidelium. ¶ Itez dr̃ caput ꝛ cardo. xxij.
di. c. ſacroſancte. xij. di. non decet in auc. de eccleſia. tit. §.
ſancimus. alio reſpectu dr̃ filia qꝛ ſicut nõ alienat ſine au
ctoritate patris ita nec ecclia ſine auctoritate plati. lxviij.
di. c. quoꝝ vices. vel poſſet dici ꝙ eccleſia vniuerſalis di
citur mater ſed eccleſia particularis dr̃ filia. ita dicit do.
Cardi. in cle. i. de ſum. trin. ꝛ fi. catho. ¶ Mihi videre
tur dicendum ꝙ vna eſt eccleſia omnium mater ꝛ magi
ſtra ꝛ licet ſint alie eccleſie inferiores nihilominus ſunt
tanquam rami ad truncum arboris. Arbor eniꝫ habet
multos ramos ſed vna eſt arbor ꝛ vnus eſt trũchus. Si
mile dicimus in ſole habet enim multos radios ſꝫ vnus
eſt ſol. ita dicamuſ ꝺ eccleſia. ita ſapiẽter dixit Cyprian⁹
relatus a Gratiano ſupremo doctore in. c. loquit. xxiiij.
q. i. dr̃ ẽt domina. lxxviij. di. c. oportebat. ¶ Pondera
10 etiam vnũ † ꝙ eccleſia romana dicatur mater infideliuꝫ
habitu ꝛ potentia non tamẽ exercitio. ꝛ per ꝯñs dicitur
domina ꝛ mater omnium ſed quo ad fideles actu ꝛ exer
citio ſed quo ad infideles habitu ꝛ potentia. ſubycio ta
men me deciſioni ſacroſancte romane eccleſie. ¶ Item
eccleſia romana recipit poteſtatem a deo relique vero ec
cleſie recipiunt ab ipſa de quo in. c. nouit. ꝫ de iudi. h vo
luit ius canonicũ in. d. c. renouãtes. ꝛ in. d. c. ſacroſancta.
ꝛ in. c. antiqua de priui. ꝛ hoc etiam voluit ius ciuile in
d. aucten. de eccleſiaſticis titulis. ꝛ in dicta auc. vt eccleſia
romana ſm̃ Hoſti. quem refert ꝛ ſequitur do. Car. hic.
¶ Ex iſtis ergo apparet ad oculuꝫ ꝙ romana curia eſt
vniuerſalis forus omnium ꝛ clericorum ꝛ laycorum.
11 ¶ No. ibi niſi pro alia iuſta ꝛ neceſſaria † ꝙ ille qui va
dit pro cauſa neceſſaria ad curiã romanã habet iuſ reuo
candi domum qḋ ius conſiſtit in hoc ſm̃ Hoſti. ꝙ conuẽ
ctus dicet coram iudice citante domine nos veni ad hoc
paratus remittatis me domũ vbi deliberabo ſed parum
prodeſt qꝛ qḋ offertur non auferſ ꝛ tenetur cauere ſaltẽ
de iudicio ſiſti ꝛ ad diem ſibi aſſignatam reuerti. l. ij. §. ſꝫ
ſi dubitet. ff. de iudi. ꝛ ſic inuenimus in curia romana. vnde
hꝫ facultateꝫ declinandi forum habet tñ ius reuocandi
domum eſt. n. dr̃ia inter ius reuocandi domum ꝛ ius de
clinãdi forum declinat. n. quia ſoꝝ is qui non eſt ſuppoſi
tus iuriſditioni alterius reuocat aũt domum ille qui eſt
ſuppoſitus iuriſditioni ſed ex aliqua cauſa legitima non
12 tenetur tunc rñdere ꝛ ex hoc ſequitur † ꝙ ambaſiatores
euntes in curiã romanã vel vocati ad curiã cauſa ferẽdi
teſtimonium vel cauſa iudicandi vel cauſa prouocatiõis
exercende non pñt ibi ꝯueniri nec ẽt capi pro repreheñſa
lijs. facit. l. ij. §. legatis. ff. de iudi. habet. n. ius reuocandi
domum qḋ eſt bene notandũ pro his q vadunt ad curiã
romanã cã viſitandi limina ſanctoꝝ hñt. n. ius reuocãdi
domũ vide Ang. in. d. l. ij. §. legati qḋ limita niſi eẽt actio
ꝑitura tpe puta qꝛ eẽt timor ne debitor fugiat qꝛ tũc po
terit capi ꝛ cõpelli vt caueat iſta eſt glo. ſing. in. l. fi. C. de
ferijs. ita dixit ang. in. l. ij. §. in oibus. ff. de iudi. limita ẽt ĩ
priuilegiatis ꝛ exẽptis a iudice ordinario quoꝝ papa ẽ
iudex. qꝛ ſi reperiant in romana curia ꝛ allegent ius re
uocandi domũ nõ debent audiri. ita dicit bal. in. d. l. ij. §.
legatis. allegat ad hoc no. per Archi. in. c. vocati. v. q. ij.
13 ¶ Vltimo no. ibi ſi tunc † ꝙ ſicut exceptio declinatoria
fori eſt dilatoria ꝛ dꝫ proponi ante litem conteſt. vt in. c.
inter monaſterium de re iudi. ꝛ. c. paſtoralis de excep. ita
ꝛ iſta exceptio allego ius reuocandi domum dꝫ opponi
ante litẽ conteſt. facit. l. fi. C. de excep. ita ſentit hic Inno.
refert ꝛ ſequitur do. Cardi. ꝛ do. Abb. ꝛ alij. ¶ Tu põ
14 dera † qꝛ iſtud verbũ tunc denotat extremitateꝫ tẽporis.
a c. paſtoralis de exceptio. c. finem litibus de dolo ꝛ cõtu.
c. ij. ꝛ. c. cum dilectus de accu. c. ij. de ſortileg. c. i. de libel
li oblatio. Ang. in. l. gallus in prin. ff. de liber. ꝛ poſth. ꝛ
in. l. i. C. de codicil. Bal. in auc. contra roga. C. ad trebel.
Lo. ro. conſilio. liiij. ꝛ conſilio. cxxxi. Poſſet nihilomin⁹
dici ꝙ verbum tunc poſitum hic importet tpſ legatiõis
vel alterius iuſte cauſe ꝛ ſic nõ denotet prin. citatiõis ſeu
actum gerendi ante litem conte. qꝛ lꝫ ſit dilatoria excep
tio ꝛ debeat opponi ante litem conteſt. vt in. c. inter mõa
ſterium de re iudi. ꝛ in. l. fi. C. de excep. nihilominus ẽ di
latoria habens cauſam ſucceſſiuam que omni tpe allega
ri poteſt iſta eſt glo. multum ſingula. in. l. i. ff. de ferijs. ꝙ
exceptio feriarum põt opponi in quocũqꝫ actu. ¶ Nec
obſtat ꝙ debuit opponi ante lit. cõteſt. qꝛ procedit reſpe
ctu actus cõſũmati non tñ reſpectu actus ꝯſũmandi ſm̃
Ang. ibi ꝛ ꝙ exceptio dilatoria habens cãm ſucceſſiuaꝫ
poſſit opponi poſt litem conteſtatam reſpectu actus con
ſũmandi tenuit do. Ant. in. c. exceptionẽ de exceptio. ꝛ in
c. dilectus filius de reſcriptis. Ja. bu. in. l. adultera. C. de
adulte. ꝛ in. l. eleganter. §. ſi quiſ poſt. ff. de condi. indebi.
Bal. in. c. de teſti. infra ꝺ teſti. ꝛ in. l. peremptorias. C. ſniaꝫ
reſcin. nõ poſſe. ꝛ in. c. paſtoralis. infra de excep. Bart.
ꝛ ang. in. l. vrãnius. ff. de fideiuſ. Ideꝫ Bal. in. d. l. elegã
ter. §. ſi qs poſt. Pe. de anch. in cle. cũm de elec. Archi. in
c. hortamur. iij. q. ix. ꝛ in ſumma. iiij. q. vij. ꝛ per cõſeqnẽs
ſemper poterit opponere exceptionẽ iuris reuocandi do
mum. ¶ Venio ad gloſas glo. i. colligit ꝙ ratione de
licti quis efficitur de iuriſditione alterius ꝛ colligit qua
tuor effectus. Primus eſt qꝛ delictum dat iuriſditioneꝫ
ei q alias nõ hꝫ iuriſditionẽ in delinquẽte. Scḋo tollit ꝑ
uilegiũ qꝛ nõ obſtante ꝑuilegio delinquẽs dꝫ puniri in
loco delicti auc. que in ꝓuincia. C. vbi de cri. agi opꝫ. Re
mittit tñ glo. ad no. in. c. ex tuaruꝫ de priuilegijs. Tertio
qꝛ pro delicto vbi hꝫ domicilium vł vbi inuenieſ. Quar
to ſi eſt crimen graue remittitur puniẽdus ad iudicẽ vbi
deliquit in auc. vt nulli iudicum. §. ſi quis ꝟo comprehen
15 ſoꝝ. ¶ † Circa primũ. qui iuriſditionẽ tribuit contra ꝺ
linquentem breuis eſt concluſio. ſi reperitur in loco deli
cti hꝫ iuriſditionẽ quo ad pſonã ꝛ ẽt quo ad bona. c. po
ſtulaſti. ꝫ eo. l. i. ꝛ auc. que in ꝓuincia. C. vbi de cri. agi
opꝫ. Si aũt delinquens eſt ex locũ delicti ꝛ iã fuit ꝓuent⁹
per citationẽ tũc põt ꝓcedi ꝯtra eum. c. ꝓpoſuiſti. ꝫ eo. c.
cum vt lit. nõ conteſt. Inno. in. c. pterea de dilatio. Jo. cal.
in reperi. c. i. de rapto. Si aũt nõ fuit ꝓuentus per citatio
nẽ ſtat dubitatio verũ iudex loci in quo deliqt poſſit cita
re delinquentẽ in alieno territorio difficultaſ eſt maxima
doctores ſunt varij ꝛ diſcordes ꝛ forte poſſet adduci il
lud ꝙ Lucano venit in ore qs iuſtius inducit arma ſcire
nephas victris cã deis placuit. ſed victa catoni. cõiter doc.
cẽiure ciuilis tenent ꝙ verbaliter citari poſſit in aliẽo ter
ritorio ſed canoniſte tenẽt ꝯriũ. latiſſime ponit hãc. q. do.
Abb. poſt alios hic. ego referã ſuccinte. ꝛ primo illã po
ſuit Cy. ꝛ Pe. in. l. oẽs. §. ſi ꝟo apparitor. C. ꝺ epi. ꝛ cle.
16 ꝛ eã diſputauit ſenio ꝛ ꝯcluſit † ꝙ ꝟbalis citatio vel per
edicta fieri põt in alieno territorio ſed nõ realis allat. l.
ij. C. de offi. prefec. vrbis. ꝛ. d. §. ſi ꝟo apparitor. ꝛ ad cle.
paſtoralis de re iudi. q decidit ꝯriũ dicit nõ poſſe dari
rñſum in pace ſed tranſeat cũ alijs erroribus canoniſtaꝝ
tetigit hanc. q. Bar. in ex̃uagan. ad reprimen. in ver. per
edictũ. ꝛ dicit Cy. male dicere ꝙ cle. paſtoralis emana
uerit per errorẽ qꝛ emanauit in ꝯcilio vñ vbi interuenit
copia intelligentiũ. ꝛ idẽ bar. in. l. i. ff. de requi. reis dicit
ꝙ cũ ipſe ſit de terris eccleſie romane ipſe ſequiſ hãc ptẽꝫ
ꝙ nõ poſſe fieri ꝟbaliter vel ꝑ edicta niſi ſm̃ ꝙ ibi belliſ
ſime diſtinguit. do. Abb. hic reprehẽdit illã ſuã diſtinctio
nẽ ꝛ aſr ſaluat. d. cle. paſtoralis. do. Pe. de anch. tetigit
in repe. c. poſtulaſti. ꝫ eo. Bal. in. l. fi. ff. de iuriſd. om. iud.
ꝛ in. d. l. oẽs. §. ſi ꝟo apparitor. Jo. an. in. c. romana. §. cõ
trahẽtes de fo. compe. li. vi. do. An. d. Car. ꝛ alij hic. Jo.

calda. in

caida.in repe.c.i.de rapto. Ang.in.l.ſi.ff.de iuriſdi.om.
iudi.dicit Pe.C.y.⁊ cõiter legiſtas tenere ↄ̃triũ in.d.cle.
paſtoralis.dicit tñ ſibi placere diſtinctionẽ Bart.in.d.l.
i.ff.de requi.reis.poſtea dicit egere deciſione ceſarea. Sꝫ
idem Ang.in auc.ſi vo criminis.C.de adul. conatus ẽ re
ducere ad ꝯcordiã ⁊ dicit ꝙ iudex nõ põt extra ſuũ terri
toriũ citare hoc ꝓcedit cũ citat per nunciũ vel per epiſto
lã ita vt virtus illius citationis ſumat initiũ ex ꝓuinciaꝫ
ſuã ſi aũt citat per edictũ poſitũ in albo ſui territorij tũc
incipit ſe extendere ex territoriũ ſicut infamia inchoata
in territorio iudicis infamantis extendiſ extra locum iu
dicantis qui infamiã irrogauit.⁊ ad hanc ꝯſonantiam
dicit ſe reducere dicta doctoꝝ ⁊ id qđ no.in.d.cle.paſto
ralis dicit ſalua ſanctitate dñi pape q declarauit regem
Robertũ nõ potuiſſe citari p impatorem Federicum ex
ſuum territoriuꝫ apulie qđ ẽ eccl̃ie non bñ dixit q᷑ Fede
ricus citauit regẽ Robertũ p edicta poſita in ſuo territo
rio quo caſu virtus illius citationis extẽdiſ ex territoriũ.
longe.n.differunt extẽdere ⁊ incipe ⁊ eſt pro certo cõcor
dia noua ſꝫ vĩ hr̃e fomẽtũ ex dictis bal.in.d.l.oẽs.§.ſi vo
apparitor.vbi ẽt dicit bal.ꝙ põt fieri in alieno territorio
ſi iudex illius territorij nõ prohibeat ſꝫ in.d.cle.paſtoral
papa prohibuit talẽ citationẽ fieri in ſuo territorio.Sed
17 idẽ bal.in.c.cũ olim de do.⁊ ꝯtuma. dicit † ꝙ iudex non
põt monere extra ſuũ territoriũ.ſed ſi ipſe iudex ſit intra
ſuũ territoriũ ⁊ vox eius audiaſ per citatũ extra territo
riũ exiſtẽtẽ dicit ꝙ vox eſt incorporea ⁊ iõ valebit citatio
arg.l.ſi.C.de pſcrip.longi tempo.ſꝫ ſi ſit citatio p nunciũ
ꝓcepto viue vocis ⁊ extra territoriũ non põt fieri q᷑ ẽ ex
auctoritatẽ ius dicentis vt in.c. romana.§.ↄ̃tentes ꝺ fo.
compe.⁊ refert ſe dixiſſe in.d.§.ſi vo apparitor ⁊ ꝯcludit
ꝙ citatio pſonaliter nõ põt fieri extra territoriũ ẽt nuda
18 voce.de reali vo certũ eſt fieri nõ poſſe † ⁊ iõ dicit ꝙ ſi exi
ſtens in territorio iudicis delicti arripuit fugam ⁊ fami
lia pꝛ̃tis inſequebaſ eũ qui fugiendo intrauit territoriuꝫ
alterius iudicis ⁊ familia ſequendo eum illũ accepit in
alieno territorio an dẽat inſpici principiũ pmiſſuꝫ. vr̃ ꝙ
ſic p id qđ hr̃ in.l.ꝙ ſic ait.§.ſi.ff.de adulte.Cõtrariũ di
cit eẽ verius q᷑ p fugã delinquẽtis nõ ꝓrogaſ iuriſdictio
in territoriũ alienũ ne fiat iniuria iudici illius territorij
qđ dictũ eſt bene notandũ.Ego vidi de facto anno ſupio
ri quidã mutinẽſ.bãnitus de territorio bononienſiũ dũ
veniſſet in territoriũ bonoñ.familia pꝛ̃tis bẽne noticiaꝫ
acceſſit ad eũ capiendũ ⁊ inſequẽdo eũ ingreſſus eſt ter
ritoriũ mutinẽſe familia accepit eũ in illo territorio ⁊ re
ductus eſt ad carceres bonoñ.ad mãdatũ dñoꝝ ſepdeꝫ
ꝯſiliũs qd iuris ꝯſului illũ relaxandũ ad petitionẽ iudi
cis mutineñ.vide tex.in.l.qđ ſit fugitiuus.§.ſi.ff.de edi
lici.edic.ponit hãc.q.Jo.an.in addi.Spec.in tit.ꝺ accu.
Sed Bar.in.d.l.i.ff.de requi.reis diſtinxit ꝙ qñ ſũt plu
res iudices habentes iuriſditiones ſeparatas ⁊ ſunt ſub
vno principe vt diuerſi pſides diuerſarũ ꝓuinciarũ cõſti
tuti ab vno rege vel ab vno principe ⁊ tũc vnus pſes poſ
ſit citare in ꝓuincia alterius preſidis ⁊ tunc ꝓcedat.d.l.
oẽs.§.ſi vo apparitor ad hoc allat.l.q̃ro.ff.de ſolu.⁊.l.ſi
cuius ⁊ mentũ.§.tutores.ff.de admi.tut. Quãdo hñt iuriſ
ditiones ſepatas ⁊ vna nõ dependet ab alia nec ſunt ſub
eodẽ dño vt papa ⁊ impator ⁊ tũc vnus nõ põt citare in
territorio alterius.⁊ ita ꝓcedat cle.paſtoralis.ꝺ re iud.
Sed dꝫ reqrere iudicẽ illius territorij vt illũ citet ⁊ ꝓce
dit hoc tenẽdo ꝙ impiuꝫ nõ ꝓcedit ab eccleſia vt tenuit
Dantes poeta in ſua monarchia.Sed tenẽdo ꝙ depen
det ab ecclia vt cõiter teneſ ⁊ p eccleſiaꝫ declaratũ eſt vĩ
det alio mõ ꝙ iudex põt citare in territorio alterius cui
nõ ſubeſt vt.d.§.ſi vo apparitor.ſꝫ in territorio alterius
iudicis a quo hꝫ iuriſditionẽ pp eius reuerentiã citari nõ
põt.l.iiij.§.ſi tñ vicinũ.ff.ꝺ dam.infec.⁊ ſic tꝫ vt in territo
rio equalis iudicis poſſit fieri citatio verbalis ẽt ad effm̃
ꝓcedẽdi ↄ̃ pſonã ſed in territorio maioris iudicis a quo
hꝫ iuriſditionẽ nõ põt.Sed hec ſolutio ſꝫ do.Abb.licet

videaſ demulcere aures tñ nõ ſatiſfacit ad.d.cle.paſtora
lis q᷑ papa ibi nõ firmat ſe ꝙ erat in territorio maioris
iudicis imo dicit ꝙ impator potuiſſet punire ſi fuiſſet in
uentus in ſuo diſtrictu vel ſi fuiſſet ad eum remiſſus ⁊ ſic
aperte ſentit iudicẽ delicti nõ hr̃e iuriſditionẽ in pſona
niſi reperiaſ in ſuo territorio nec hꝫ ꝑtãteꝫ citandi ſed dꝫ
requirere iudicẽ vbi degit vt eũ citet iõ dicit ꝙ citatio nõ
artabit conſtitutũ extra imperium nec fundat ſe ꝙ erat
in terrio eccleſie ſed gñaliter hoc diſponit ſꝫ poſtea dicat
eum nõ fuiſſe requiſitũ vt regem citaret.Et ex dicto bar.
19 ſequitur † ꝙ vnus epũs põt citare in dioceſi alterius ẽt
reſpectu pſone ⁊ eum excõicare cum vnus epũs nõ hẽat
iuriſditionẽ ſb alio cuius ↄ̃trium dicit.d.§.ↄ̃tentes vbi
dr̃ ꝙ nõ põt iudex ↄ̃ctus ↄ̃tentem alibi exiſtẽtem trahe
re inuitũ qđ tñ faceret ſi poſſet eũ excõicare vel alr̃ ꝓcede
re ↄ̃tra pſonã q᷑ indirecte hoc faceret vt dicit ibi Jo.an.
vnde tñ ibi permittitur ratione honoꝝ ⁊ ſic cõcludit.d.
Abb.ꝙ non poterit citari verbaliter extra ſuum territo
e rium. Ad.d.§.ſi vero apparitor.reſpondet ꝙ nõ loquiſ
in criminali nec quo ad effm̃ conſtringendi pſonã.Ad.l.
ij.C.de offi.prefec.vrbis.rñdet ꝙ loquiſ in hiſ que fuerũt
obiecta ſeditioſis ⁊ ſic in odiũ ſeditionis vel pſis intelligi
dicta iura vt fiat citatio ad effm̃ diſtringendi bona ſꝫ nõ
perſonã cũ habeamus tex.expreſſuꝫ in.d.cle. paſtoralis.
vel intelliguntur in iudice domicilij qui põt citare quo ad
oẽs effectus ſubditos ſuos licet ſint extra territoriũ ſꝫ iu
dex vnius prouincie nõ põt delinquentẽ citare in alia p
uincia cum iſte ſit forus accidentalis non dꝫ extendi ad
cõſtitutũ alibi niſi quatenus reperiaſ a iure permiſſuꝫ ⁊
ita reſidet do.Abb.Saly.in.d.l.oẽs.§.ſi vo apparitor ſe
quiſ illã diſtinctionem Bar.do.Pe.de ancha.in.d.c.ro
mana.§.ↄ̃tentes.refert motiua pauli ⁊ diſtinctionẽ bar.
⁊ Bal.vt merus recitator ⁊ vt agnus ſtetit coraꝫ tondẽ
te ſe.Et idẽ fecit in.d.cle.paſtoralis ſimile fecit dominus
Dominicus in.d.§.ↄ̃tentes.Sed do.Signorellus ꝺ ho
modeis de Medialano doctor vt refert antiquitas cele
bris dignus memorie repetij.l.ſi.ff.de iuriſ.om.iudi.⁊ i
pe.oppoſitione arguit de.d.l.oẽs.§.ſi vo apparitor.⁊ de
d.cle.paſtoralis.⁊ remittit ſe ad quendã dñm Jo. de ſex
to in.c.bone de elec.referentẽ variaſ doc.opi.⁊ aliud nõ
dixit. Reuera illa diſtinctio que attribuiſ Bart.in.d.l.i.
de requi.reis.ff.non fuit Bar.ſed fuit pauli de eliazariis
in.d.cle.paſtoralis in materia remiſſionis fiende.⁊ ſic cũ
ſua honorificẽtia nõ debuit tacere nomen auctoris ⁊ mi
ror de dño Abb.⁊ alijs attribuentib[9] Bar.⁊ refert do.
Car.in.d.cle.paſtoralis ver.illud.vide Oldra.conſilio.
ꝯliij.vbi loquiſ de dicta cle.paſtoralis ex eo q᷑ fuit edita
tpe ſuo do.Cardi.in.d.cle.paſtoralis in ver. illud refert
do.de rota in vltima deciſione vbi in effectu tenent ꝙ ci
tatio non poterit fieri in alieno territorio. Sꝫ Abb.anti
quus in.c.meminimus ꝺ appel.dicit ſe queſiſſe a curiali
20 bus † vtrum ordinarius poſſit citare ſubdituꝫ ſuũ vbiqꝫ
fuit reſponſum per curiales ꝙ nõ poſſet in curia ordina
rius citare ſuũ ſubditũ poſtea mutauit opinionẽ q᷑ mul
ti occultabant ſuos exceſſus ⁊ ſic dicit illo caſu fuiſſe ſer
uatum.Sꝫ Raphe.fulgo.in.d.l.oẽs.§.ſi vo apparitor di
cit qđ ille tex.nõ facit ad mãm q᷑ loquiſ in pfecto orictua
li qui hẽbat iuriſditionẽ ſuã ⁊ ſue iuriſditiõis erãt illi cle
rici in ꝓuincijs vt apparet ex gl.ibi in vbo ſuis.ſed nõ eſt
ↄ̃tnẽ examen ⁊ cognoſcit p delegatos dicit tñ cõeꝫ opi.
eſſe ꝙ poſſit citare in alieno territorio qđ dicit ſibi place
re ⁊ moueſ rõne q᷑ põt citare p edictũ eũ q nõ eſt ꝯſtitu
tus in iuriſdictiõe ſua.l.i.ff.ꝺ requi.reis.ſed q̃re hoc fuit in
ſtitutũ nõ vbi vt legẽtes iſtas ꝓpoſitiões edictoꝝ notifi
cent illi q eſt in alieno territorio.qd ergo differt an nunci
us mittaſ ad alienũ territoriũ an edictũ ꝓponaſ in terri
torio niſi ꝙ p edictũ videaſ ꝯſtituere oẽs gñaliter nũcios
⁊ vr̃ mãdare oĩbus vt vadant ⁊ nuncient delinqenti vt
veniat q ergo põt gñaliter miſſo forti[9] ⁊ ſpẽliter. ¶ Itẽ
21 moueſ Rapha.q᷑ actus qui eſt iuriſditionis p ipſum in

¶ Territori um. De iſta ſo lemni ⁊ ↄ̃tidi na.q. vidi pau. de ca.d. alex.ꝺ imo ⁊ oẽs do. in.l.ſi.ff.ꝺ iuriſ di.om.iud.bal. in marg.iudex ꝺ.l.ſi.lanfra.c. qñ ↄ̃tra.verſ. citationeſ de p ba.vbi iſta mã late diſcutiuntur.

dicem ſit in territorio ſuo ⁊ ipſa cõmiſſio eſt interlocutoria.l.cū clericis.C.de epi.⁊ cle.iudex hāc interlocutoriā facit in territorio ſuo nuncius aūt huius interlocutorie eſt nudus miniſter ⁊ nunciator.l.cū q̄ aūt.§.ſi. cum.l.ſeq.ff. de conſti.pecu.p liberā pſonā non põt queri actio alij vñ ſi dico vni vade ⁊ dicas ticio ſi vult emere librū pro.x.⁊ iſte vadit ⁊ refert ille rñdet ꝙ eſt ꝯtentus mihi eſt queſita actio ex vendito nõ per liberā pſonā ſed p meū ꝯctum cuius iſte nuncius eſt nudus miniſter ita in ꝓpoſito licet iſte nūcius vadat ⁊ referat ꝑceptū tñ iudex ipſe dr̄ feciſſe in territorio ſuo ſicut ſi iudex eēt i fine ſui territorij ita ꝙ citatus potuit eū audire uõce ⁊ ꝑcipere potuit certe ſic ita igit põt per nūcium cum nuncius nudū miniſterium exerceat ⁊ rõne vocis ⁊ ꝑcepti iudicis ſufficiat. ⁊ ſic iudex per nuncium tanquā per tubam mittit ꝑceptū ad illum delinquentem ſicut ⁊ hic per vocē. Ad cle. paſtoralis dicit reſpondendū eē vt per Bart. vel dicit ꝙ ꝓcedit in foro canonico vt ſeruet in illo foro ſꝫ cõis opi.ꝯria ſeruet in foro ciuili ⁊ ita dicit rñdiſſe Oldra.⁊ ita forte dicit intellixiſſe Bal.in.d.§.ſi vo apparitor vbi dicit ꝙ papa in.d.cle.paſtoralis.prohibuit de iure ſuo iō in ſuo foro ſtabimus ſue determinationi.dicit tñ Raphu.ꝙ re integra cõſuleret iudici vt ſeruet modū qui praticat vt iudex ſcribat iudici loci vbi degit delinquens vt debeat ei ꝑcipere quatenus cõpareat corā eo ⁊ ſic vr̄ reſponſū ad oia ſm Raph.⁊ ſic voluit ꝙ ante factū ſeruet opi.canoniſtaꝝ ſꝫ poſt factū ſeruet opi.legiſtarū. Relati ſunt ſcribētes ſup h̄ dubitabili paſſu alios modernos circa h̄ ſi fuit mihi cure igrere qꝛ vt videtis relatores ſūt ⁊ ex ſuo officina nihil noui afferūt i ꝓſpectu eēt nõ melior neccīa declaratio vel ſacri ĩperatoris vel ſupremi paſtoris vt hec nodo ſe tolleret̃ ambiguitas. Sed pro certo opi. Raphaelis ſeruit nobiſ ꝺ vento qꝛ citatio p edictū ꝯtra delinquentē exiſtentē in alieno territorio ſit vt afficiant̃ bona nõ aūt perſona.vt.d.l.i.ff.de requi.reis.⁊ ſic cū ſua honorificentia dixerim nõ bene mouetur. ¶ Itē nõ eſt verū dicere ꝙ aliquis priuatus ex ſe nõ ad mādatū iudicis deducat in noticiā ꝓpoſitum editū delinquenti exiſtenti in alieno territorio ⁊ ꝙ iudex mittat nuncium qꝛ primo caſu ille nõ nunciat de mādato iudicis ⁊ ſic factū illius non attribuit̃ iudici ſed ſi iudex mittat nunciū ad alienū territorium factū a nuncio vr̄ factum a iudice ⁊ ſic iudex ipſe vr̄ citare quia q̄ per aliū facit per ſe ipſum facere videtur.c. mulieres.de ſen.excom.c.qui per alium de re.iur.li.vi.⁊ ſic nõ bene mouetur. ¶ Itē iſta ratio ſua nõ eſt eius inuentio ſed fuit doctoꝝ antiquoꝝ pro quo vide bal.in.d. §.ſi vo appitor. ¶ Itē dicto rõ ꝯfundit̃ p.d.cle.paſtoralis. ¶ Itē dicere ꝙ ante factū ſeruet̃ opi. canoniſtarū ⁊ poſt factū opi.legiſtarū iſtud eſt nihil ⁊ non eſt decidere hunc paſſum dubitabilē ſed ē fugere rumorē. ex ſupradictis ergo eliciunt̃ multe ſolutiones ad.d.cle. paſtoralis. Prīa fuit Pe.⁊ Cy.ꝙ emanauerit ex errore ſimile dicit Saly.in auc.caſſa.C.de ſa.ſan.ecc. Pro certo lꝫ iſta ꝯcluſio damnet̃ cõiter tñ mihi videtur ſapere quēdam contemptum ſacroꝝ canonum ⁊ eſt periculoſa ⁊ vicina hereſi. Nam dicta cle.paſtoralis fuit edita in ſacro conſilio generali quo caſu inclitus ſupremi dei ſpiritus loquitur per ora eoꝝ qui in cõcilio conſtituti ſunt tex.eſt elegans in.c.ſi ille.l.diſtin.in ver.in quibus ſpūm ſanctum credimus loquutum.ergo contemnens canones editos in cõcilio generali contemnit ſpm̃ ſanctum.facit illud qḋ ſacro ſcribitur euangelio qui vos contemnit ⁊ me cõtēnit. ⁊ ideo tex.d.c.ſi ille dicit ꝙ eſt periculoſū.caueant ergo ꝓſumptuoſi contemnētes ſacros canones ⁊ licet rephēdatur Cy.a doctoribus non tñ reprehendit̃ ita elegāter. ¶ Daſ ⁊ ſecūda ſolutio ad.d.cle.paſtoralis vt fiat differentia inter ſubditū rõne originis ⁊ ſubditum ratione ꝯctus vel delicti qꝛ ſolum contraxit in loco vel deliquit in loco iſta ſolutio confunditur per.d.c.romana.§.cõtrahentes. ¶ Daſ ⁊ tertia ſolutio vt diſtinguatur inter penam pecuniariam ⁊ penam capitalē.⁊ ſic.d.cle.paſtoralis ꝓcedat in pena capitali tñ reprehenditur per Bald. in.d.§.ſi vero apparitor. ¶ Daſ ⁊ quarta ſolutio ⁊ fuit Ang.in.d.auc.ſi vo criminis.vt aut ſit p edicta ⁊ tūc afficit delinquentē in alieno territorio aut per nunciū ⁊ tūc ſecus tñ hec opinio eſt ꝯ caſū.d.cle.paſtoralis. ¶ Quinta ſolutio fuit Bar.in.d.l.i.de requi.reis vtrum prouincie ſint ſub vno rege ⁊ licet doctores tranſeant cū hac ſolutione tamen reprehenditur per dominum Abbatem. ¶ Datur ⁊ ſexta ſolutio ⁊ fuit Barto.in.d.l.i.vt diſtinguatur an vnus iudex debeat reuerentiā alteri ⁊ iſto caſu nõ poterit citare in territorio illius. Cū ergo imperator teneatur pape ad reuerentiā[a] quia imperiū recognoſcit ab eccleſia ergo nõ poterit citare in territorio pape ⁊ ita ſoluitur.d.cle.paſtoralis. ¶ Datur ⁊ ſeptima ſolutio ⁊ fuit bal.in.d.l.oēs.§.ſi vo appitor vbi dic̃ ꝙ ĩperator põt citare in territorio pape ſed papa ꝓhibere põt ⁊ iō in caſu.d.cle.paſtoralis papa ꝓhibuit. ¶ Ego aūt vt in principio ꝗꝫ in medio ꝗꝫ in fine humiliter ſubijcio me ⁊ humeros deciſioni ſacroſancte romane eccleſie cum qua ⁊ viuam ⁊ moriar. Tamen vt dem materiam cogitandi pondero vnum quod forte erit nouiſſimum in hac mā.nā eccleſia opida terras ⁊ territoria ciuitates ⁊ ſimilia habuit ab impio.c.ꝯſtantinus.xcvi.di. hr̄ in cle.i.ꝺ iureiur. in.c.fundamenta.de electio.li.vi.ergo apud impium remanſerunt reliquie antiqui dominij in illis terris ⁊ ciuitatibus ⁊ territorijs arg.l.ſi.in ver.re.i memoriam prioris dignitatis.ff.de decuri.ſequitur ꝙ reſpectu illarū reliquiaꝝ poterit imperator citare in terris eccleſie ro. Simile dixit Bal.in.c.quanto de iudi.† ꝙ ius patronatus eſt mixtum qꝛ partim eſt ſpirituale partim temporale.vt late ibi dixi ex eo qꝛ habuit originem a re prophana ipſius layci.ideo i memoriā priſtine tpalitatis dr̄ temporale ſic dicamus in caſu iſto vt ratione reliquiarū que remāſerunt i memoriā priſtini dominij non eſt abſurdū deferri imperatori vt citare poſſit in territorio eccleſie illū qui deliquit in territorio imperij. Et ſi quiſpiam opponat de eo qḋ voluit Bar.in.l.i.§.ſi quis in appellatione.ff.de appella.vbi dat doctrinā admodū ſapidam dicit.n. ꝙ ciuitates ⁊ cõmitatus ⁊ ducatus ita ſunt incorporati in patrimonium libere eccleſie vt pro illis terris nõ recognoſcant dñm tpalem.⁊ ideo a ſnia lata a iudicibus in illis terris appellabit̃ ad iudicē eccleſiaſticum.vt in.c.romana.§.dꝫ.de appella.li.vi.facit.c.cū Ioan.heremita.⁊ qḋ voluit glo.ibi de fide inſtru.Si vo recognoſcit dominum temporalem quia illas terras hꝫ in feudum tunc appellatur ad temporalem dominum directū illorū terrarum facit qḋ hr̄ in.c.ceterū de iudi.⁊ in.c.verū.de fo.co.ergo cum dicte terre trāſiuerint in liberū dominiū eccleſie ergo imperator nihil hꝫ in illis terris.ego fateor ꝙ ecclia hēat liberū dñiū ⁊ ſubditi recurrāt ad papā pro iuſticia nihilominus remāſerūt reliquie priſtini dñij vt ſaltē aliquātr deferat̃ imperatori.⁊ adduco ſimile qḋ hr̄ in text.valde ſingulari in.l.ij.C.de adop.vbi imperium tranſlatū fuit a populo in imperatorē ⁊ hꝫ imperator illud dñium qḋ antiquitus habuit populus ⁊ nihil remanſit populo. vt eſt tex.melior de iure ⁊ nihilominus defertur populo vt poſſit condere ꝓprias leges[b] ⁊ viuere proprijs legibus poſt poſitis legibus imperialibus.vt ꝓbat̃ in.l.oēs populi.ff.ꝺ iuſti.⁊ iure.⁊ hoc pp memoriā antiqui imperij ⁊ pactū dñij ⁊ pp hoc ceſſat prima ſolutio data a Bart.in.d.l.i. dicente ꝙ nõ ſunt ſub vno rege ꝓuincie que ſūt ſub papa ⁊ ꝓuincie que ſunt ſub imperatore qꝛ fateor hoc ſed nihilominus atentis reliquijs priſtini dominij non procedit doctrina Bar.⁊ per cõſequens citare poterit imperator in terris eccleſie ⁊ licet doctores cõmuniter tranſeant cū illa doctrina Barto.excepto do.Abb.tamen illa fuit diſtinctio pauli in.d.cle.paſtoralis in materia remiſſionis quam doctores cõmuniter ibi reprehendunt.⁊ ſic poſito ꝙ illa diſtinctio Barto.ſit vera tamen non inficit hanc meam

a ¶ Reuerentiā. Imo dicas ꝙ ſubeſt dño pape vt eſt elegans tex.xcvi.diſt.c.impatores.d. Abb.⁊ oēs ſcribentes in.c.nouit.ꝺ iudi.⁊ in.c.venerabilē ꝺ electio.vbi ꝺ hoc late.

b ¶ Leges. Ad de bart.in quodam ꝯſi.ſuo in ci.dubia occurrēte q̄ iſtā concluſione intelligit eē verā in legibꝰ vtilibꝰ nõ aūt periculoſibꝰ ꝓ q̄ vide doct.in.l.ſi priuato.⁊ l.i.antiochēſium de priuilegi.credito.

meam doctrinam. q2 ſi populo eſt reſeruatum vt poſſit vi uere ſuis legibus poſtpoſitis legibus imperialibus rõne priſtini dominij ergo multo fortius vr̃ reſeruari principi ius citandi delinquentẽ in ſuo territorio viuentẽ in terri torio pape. ⁊ cum Bar. in ſecunda ſolutiõe dicat ꝙ ideo eſt q2 imperator tenetur exbibere reuerentiã pape. ego fa teor ⁊ probatur in. c. nouit de iudi. vnde non pp hoc dȝ excludi ꝙ non poſſit citari in territorio pape pp memo riã antiq3 dominij nec propter hoc dȝ iudicari irreuerens ⁊ ſm hanc conſiderationem non eſt iuſtum dicere ꝙ illa cle. excludat imperatorem a iure citandi in territo eccleſie niſi dicamus ꝙ ita placuit ſupremo iuriſlatori. vt in. c. ſi quando de reſcriptis ⁊. l. i. §. pueritiam. in ver. pretor ra tus. ff. de poſtulan. ⁊ quod voluit ibi Reg. iuxta illud qđ poete celebri venit in ore. Volſe coſi cola doue ſi pote cio che ſi vuole e piu non domãdare. Ex quo ſequit̃ ꝙ ſerua bitur in foro ſuo. vt dixit Cy. Pe. ⁊ Raph. ☞ Uel poſ ſet dici ⁊ dari alia ſolutio vȝ queſtio poſita per doctores eſt quando ſubditus accidentaliter puta q2 iam non ſub ditus deliquit in territorio imperij pp quod efficitur ſub ditus accidentaliter deinde aufugit in territoriuȝ eccleſie opi. cõmunis eſt ꝙ poteſt ibi citari per imperatorem. ſed illa cle. loquitur in alio caſu dicit. n. rex Robertus nun quam receſſit de territorio eccleſie nec de ſuo domicilio. vt decidit tex. in. d. cle. in ver. extra diſtrictuȝ imperij in re gno ſicilie notorie ⁊ ꝯtinuo tempore ſupradicto morãte ⁊ in verſi. in eodẽ regno certũ continuum ⁊ notoriuȝ do miciliuȝ ſuũ habens. ⁊ in ver. extra diſtrictum imperij cõ ſiſtẽtem. ⁊ ſic papa vr̃ fundare ſe ꝙ rex nunquã receſſit de regno ſuo. ergo videtur dicendũ ſecus fuiſſe ſi rex relicto ſuo domicilio veniſſet ad terras imperij ⁊ ibi deliquiſſet ⁊ poſtea rediſſet ad proprium domicilium. tunc. n. vide tur dicendũ ꝙ potuerit ibi citari. ⁊ per ꝯñs ille tex. ꝯcor dat cum legibus ciuilibus ⁊ per conſequens nõ indiget alia ſolutione. ☞ Itẽ pondera etiam ſi dici poſſet ꝙ. d. cle. loquitur in rege vt ſit ſpeciale propter regiam dignĩ tatẽ vt non poſſit citari ab imperatore exiſtens extra ter ritorium imperij ⁊ hoc propter regiam dignitatem ⁊ in hoc deferatur regie maieſtati. arg. c. q2 pontificali đ offi. deleg. lib. vi. ⁊. l. ſi. C. de iniur. ⁊. l. quotiens. C. de digni tatibus. lib. xij. ⁊ facit ſimile quod no. in. c. quanto. de iu reiur. ⁊ in. c. venerabilem. de electio. vbi ſi dubitatur de ꝑ iurio regum ⁊ clariſſimarum perſonaꝝ dȝ cognoſcere pa pa ⁊ non inferior. ☞ Itẽ pondera ẽt ille tex. ponderat qualitateȝ perſone ⁊ ſic videtur velle ꝙ ſit ſpeciale ꝓpter regiam maieſtatem. ☞ Itẽ pondera ẽt q2 ille tex. in ꝑn. dicit velle obuiare ſcandalis ⁊ periculis ſubditorũ ⁊ po puli chriſtiani quaſi illa cle. ponat caſum ſpecialem qñ il la citatio eſt periculoſa ⁊ ſcandaloſa ſubditis regũ ⁊ pp obuiandum ſcandalis emanauit arg. c. nihil cũ ſcãdalo de preſcrip. ⁊. c. ſi qñ. ⁊. c. cum a deo đ reſcriptis. ⁊. c. cũ te neamur de ꝑben. ⁊ per ꝯñs ponit caſum ſpãlẽ ergo in cõ trarium eſt ius cõe. l. ius ſingulare. §. ꝙ vero. ff. de legi. ☞ Pondera etiam q2 tex. ibi in ꝑin. dicit quõdã Hen ricuȝ imperatorẽ. ⁊ ſic vr̃ ꝙ tpe quo emanauit. d. cle. erat mortuus impator. facile eſt ergo argumẽtare ꝯ iã defun ctos vt dicit romanus orator in eo libro queȝ de ſenectu te ſcripſit. Si quid boni diximus ſupremo principi deo ſedenti ſuper trono ⁊ agno ſit decus ⁊ gloria ſempi

13 terna. ☞ Secundo dicit iſta glo. † ꝙ per delictuȝ perdit delinquens priuilegiũ idẽ nõ obſtãte priuilegio punief in loco delicti. In ꝯtrium facit auc. clericus qui. C. de epi. ⁊ cle. ⁊. c. i. de priuile. li. vi. vbi priuilegiati delinquẽtes nõ perdunt priuilegiũ. Soluit glo. in auc. qua in prouincia. C. vbi de cri. agi op3 dupliciter. primo ꝙ per delictũ per ditur priuilegiũ fori nõ aũt priuilegiũ ſui iudicio ⁊ ſic fa cit ad. q. Pone ꝙ clericus deliquit hic bononie nõ põt declinare foꝝ hui9 ciuitatis. ⁊ p ꝯñs ꝯuenief corã ep̃o. ⁊ ſi ẽ laycus ꝯuenief corã ꝑtãte. vel ſoluit gl. ibi ⁊ ſcđo ꝙ ꝑ delictũ ꝑdit priuilegiũ nõ clauſũ in corpore iuris. ſecus

ſi eẽt clauſũ in corpore iuris. Ego adduco qđ pulchre vo
14 luit bar. in. l. hſs abſens. ff. de iudi. † vbi dixit ꝙ ſi cleric9 ſuccedit layco nõ ꝑdit priuilegiũ clauſũ in corpoꝛ iuris. ſec9 ſi eẽt ꝑuilegiũ ſibi indultũ ab ep̃o ꝑ illã gl. ⁊ refert i ꝯtingẽtia facti ita fuiſſe cõſultũ per Cy. ⁊ ſic facit ꝙ gñа lis caſſatio priuilegioꝝ intelligit̃ caſſar̃ priuilegia extra uagantia. facit glo. optima in. l. ij. §. legat9. ff. de iudi. Et
15 ex iſta glo. deciditur † ꝙ delegatus principis ſi in cã ſibi delegata delinquat facit litem ſuã ꝙ poterit ꝯueniri corã ordinario loci vbi deliquit q2 licet in ꝓcedendo in illa cã ſit maior ipſo ordinario tñ cũ delinquit ſubijcitur ordina rio ſm Pe. ⁊ Cy. in. d. auc. qua in ꝓuincia. pro quo di cto allego glo. que alibi nõ reperit̃ in. c. fin. de reſcriptis. vide q̃ ibi plene dicta fuerũt. ⁊ adduco ſingu. gl. ſȝ ang.
16 in. l. apud de manumiſ. ff. ti. gñali. q̃ dicit † ꝙ quilibet ma
a giſtrunculus in ſuo territorio maior eſt quocũq3 alio a ⁊ dicit ibi ang. ꝙ ꝑtãs florẽtin9 delinq̃ns puſi3 poſſit dãnari puſij a iudice dñoꝝ ſortoꝝ qđ licꝫ aliſi ꝑſona eximeret̃ a iuriſdictione alicuius q2 tunc propter delictum quod cõ mitteret in loco non perderet illud priuilegiũ. tex. eſt ſolẽ nis in. c. i. de priuilegi. in. vi. quod eſt bene notandũ pro iſtis capellanis ⁊ ſcriptoribus ⁊ familiarib9 ſedis apo ſtolice exemptis q2 ratione delicti non poſſunt puniri in loco vbi delinquunt per iudicem ordinarium illius loci ſed debent remitti ad iudicem contentũ in priuilegio. Et ſi forte timeretur de fuga delinquentis. q2 delictum fuiſ ſet atrox tunc poſſent carcerari per ordinarium iudicẽ ⁊ remitti ad eorum iudicem argumento. §. audient. in auc. de defenſori. ciuita. ⁊. c. vt fame. de ſenten. excom. ⁊ gl. l. nullus. C. de iudeis. ⁊ iſtud eſt vtile ad declarationem. l. i. C. ſi quacunq3 preditus poteſt. vbi in caſu illo eximitur quis a iuriſditione preſidis ꝙ nihilominus ſi ibi delin quat nõ poterit puniri a preſide ex quo eſt exemptus a iu riſditione illius ⁊ eſt tranſlatus in iuriſditionẽ alterius.
17 quod eſt bene notãdũ. † Sed ego dubito cuius expenſis mittetur iſte delinquens ad iudicem contentuȝ in priuile gio dic expenſis petẽtis per id qđ hr̃ in. l. gñalr̃. C. đ iure iurã. ⁊ i. l. qm̃ liberi. C. đ teſt. ⁊ in. l. cũ ſepe. C. de erroga. militari anno. li. xij. ⁊ refert bal. in. d. l. generalr̃. accidiſ ſe in facto quidam condemnatus pro maleficio appella uit ad regem petebat ſe mitti ad curiã regis ⁊ opus erat remittere cũ ſub cuſtodibus dicit ibi Bald. ꝙ debuit re mitti ſuis expenſis. Facit qđ voluit idẽ bal. in. c. nõnulli de reſcriptis. vbi refert ſe conſuluiſſe iuſticiario apulie ꝙ delinquens remittitur ad locuȝ vbi puniri dȝ expenſis pe tentis remitti. Et adde vnum qđ eſt celebri memoria ẽt dignum inquantum dicunt ſcribentes ꝙ iudex ordinari us ſi eſt timor de fuga poterit capere delinquentẽ exẽptũ vnũ qđ dixit Pe. de anch. conſi. clxxxiiij. perpulchras rõ
18 nes quas videre ibi poteris † ꝙ vbi eſt timor đ fuga nõ admittit̃ exceptio incõpetentie iudicis. vide q̃ dixi in ru brica. ẽo. ⁊ de hoc dicto ferit feſtũ Lud. ro. ꝯſi. cclxviij. Et ẽt adde vnũ qđ tibi videbit̃ nouũ inquantũ dictuȝ eſt de maiori delinquente in territorio minoris iudicis quia ang. in repetitiõe. l. ſi vacan. C. de bo. vacan. li. x. vbi dixit
19 † ꝙ ſi maior iudex deponit falſum teſtimoniũ coram mi nore ꝙ poterit ab eo puniri q2 eo ipſo qđ deponit coraȝ eo vr̃ ſubmittere ſe ſibi. ergo rõe ſubmiſſionis poſſit puniri. l. eſt receptũ. ff. de iuriſdi. om. iudi. qđ eſt ꝯ Ina. ⁊ alios in c. cũ inferior de maio. ⁊ obe. ☞ Et inquantuȝ doctores
20 hic † q̃rũt qdã exiſtẽs in loco exẽpto ſagittat aliquẽ in lo co nõ exẽpto vbi dicat̃ delinquere. effectus ẽ magnus pp imponendã penã. Jo. an. tãgit in regula in obſcuris. lib. vi. in mercurialibus ⁊ in. c. i. de priuilegi. li. vi. Cy. ⁊ alij in. l. i. C. vbi de cri. agi op3. ⁊ bar. in. l. libelloꝝ. ff. đ accuſ. Et ꝯcluſo eſt debere ꝯſiderari ṽba ſtatuti an loquant̃ de ſa gittãte an loquant̃ de ꝑcutiẽte. vñ ſi aliquis exiſtens i pla tea ſagittando percuſſerit aliquẽ exiſtentem ex̃ plateam. Nã ſi dixerit de ſagittante cõprehẽdit̃ exiſtens in platea. Si aũt dicat de ꝑcutiente attendet̃ locus extra plateam.

a☞ Quocũq3 alio. Adde ſolẽ nẽ gl. in. l. item magiſtri. ff. de pac. ⁊ bal. in. l. i. C. de emanci pa. lib. ⁊ facit qđ voluit do. alex. de imo. in l. cum q. ff. de iuriſ. om. iudi.

dicit tñ cautelã eſſe debere apponi in accuſatione vtriuſq;
locũ. Sed do. meus cuius anima requieſcat i ſũma pace
Jo. de ana. fecit aliq̃ reportata tpe ſue iuuẽtutis ad dictã
.l. libellor. ꝛ vr tenere ꝯtriũ qꝛ finis percutiẽdi hꝫ neceſſa
riã conſequentiã ad principiũ cogitãdi ergo cõſiderabi
mus iſtum finem tanquã de principio argumẽto. l. dam
ni. §. ſabini. ff. de dam. infec. l. ſi minor. ff. ð ſeruis exportã.
Nam in iſtis maleficijs inſpicimus voluntatẽ ꝛ nõ exitũ
l. diuus. ff. de ſicarijs. ❡ Item dictum Bar. poſſet proce
dere ſi ſtatutũ referret ſe ad pſonam percuſſi ꝛ nõ percu
tientis. ❡ Tu pondera qꝺ imo dꝫ attendi principium vt
31 eſt caſus in. l. qꝺ ait. §. ſi. ff. de adulte. ❡ † Querunt etiã
quid ſi delictum fuit factum in cõfinibus duarum ciuita
tum ꝯcludunt hic oẽs quod officialis vtriuſq; loci pote
rit punire ſed locus erit preuentioni poſſent tñ conuenire
iudices vt ſimul inquirant argumento. l. arbor. ff. cõmu.
diui. de quo per Cy. ꝛ alios in. l. i. C. vbi de cri. agi opꝫ. ꝛ
per Bal. in. l. iuris peritos. §. qui oriundus. ff. de excuſa
tio. tuto. facit qꝺ hꝛ in. c. iꝫ. xvi. q. iij. ꝛ quod hꝛ in. c. i. ð tẽ
po. ordi. libro. vi. ꝛ in. l. ſi predium. C. de predijs minorũ.
32 ❡ † Quid ſi exiſtens hic mandauit delictum committi
Florentie vbi dicatur cõmiſſum hic an Florentie. dicunt
Florentie per. l. ſi vt proponitur. ff. de fideiuſſor. ꝛ hoc vo
luit ibi Bar. per. l. quero. ff. de ſolutio. hoc voluit Jo. an.
in dicta regula in obſcuris. libro. vi. facit cle. paſtoralis.
de re iudi. ꝛ quod voluit Bar. in. l. non ſolum. §. ſi man
dato. ff. de iniuri. ꝛ quod voluit Pet. de ancha. in. c. po
ſtulaſti. ē eo. Uide elegantem tex. in. c. primo. de pſump.
33 ꝛ ibi per dominum Abb. ꝛ alios. ❡ † Sed pone ꝙ deli
ctum fuit factum Florentie. ſed ego habui ratũ hic Bo
nonie vbi dicat deliquiſſe bar. i. d. l. ſi ꝓponitur. dicit ꝙ
hic. pro quo dicto eſt glo. ſolẽnis in cle. i. vt lite pendente
Uide dominum Petrum in repetitione. c. poſtulaſti. ē
eo. ꝛ in. c. fina. de immuni. ecc. do. Abb. in dicto. c. primo
34 de preſumptio. ❡ † Quid ſi ciuitas hec mittit exercitũ
ſuum Mutinam ꝛ in illo exercitu quis delinquat cõclu
dunt quod ſortitur forum poteſtatis iſtius ciuitatis mit
tentis per tex. in. l. pupillus. §. territorium. ff. de verbo. ſi
gni. hoc voluit ibi Bar. Et idem voluit in. l. cunctos po
35 pulos. C. de ſumma trini. ꝛ fid. catho. ❡ † Quid ſi teſtis
examinatur hic per poteſtatem Bononienſem ad cõmiſ
ſionem iudicis Florentini coram quo ventilatur queſtio
ꝛ depoſuit falſum corã quo iudice punietur tetigit ſpec.
in titulo de teſte. §. primo verſi. quid ſi falſum. ꝛ dꝫ quod
punietur Florentie a iudice Florẽtino qꝛ effectus huius
delicti trahitur ad forum cauſe argumẽto. l. contraxiſſe.
ff. de actio. ꝛ obligatio. l. poſt legatum. ff. ð his qui. vt in
dig. aliter dixit Guilelmus de cu. in auc. apud eloquen
tiſſimum. C. de fide inſtrumen. Dominus Antonius hic
diſtinguit vtrum iſte teſtis deponens ſciebat eius dictũ
debere tranſmitti florentiã poſſet ibi puniri tanq̃ habue
rit animũ delinquendi Florentie ſicut eſt dictũ ſupra de fu
gitiuo. Si vero ignorauit tũc puniatur in loco vbi fuit
examinatus quod procedit vbi agitur de pena falſi. Si
autem ageret de pena vacillationis aut variationis tunc
attenderetur locus examinationis ꝛ punietur per iudicẽ
examinantem. l. nullum. C. de teſti. quod dictũ placet do
mino Abbati per clemen. paſtoralis. de re iudica. ꝛ per
. l. exigere dotem. ff. de iudi. vbi attenditur locus ad quẽ
effectus deſtinatur. Et per hoc decidi poteſt queſtio ð no
tario falſificante inſtrumentum producendum ad alium
locum. Et ex hoc ſm dominum Abb. apperitur via ad
multas alias q̃ones quis locus dẽat appõi in libello ac
cuſatorio cũ in vno loco icipiat delictũ fieri ꝛ i alio loco
36 pficiat remittit ad bar. i. d. l. libellor. ❡ † Tu adde bal.
in. d. l. nullum. vbi arguit pro ꝛ ꝯ in quo loco debeat pu
niri teſtis teſtificans falſum ꝛ finaliter decidit ꝙ iudex q
commiſit examinationem puniet eum etiam inquirendo
nã teſtimoniũ iſtius vr ẽt offendere aures iudicis cõmit
tentis examinationẽ qꝛ iudex examinans recipit vicẽ iu

a ❡ Uacillãtẽ: tunc. n. teſtis a quocũq; iudi ce torqueri põt pro veritate di ſcutienda vt lꝫ d. alex. de imo: in ꝯſi. lxij. in p̄ma pte. quo ſe ſtis falſari⁹ vel veritatẽ occultans puniatur vide p. d. alex. de imo. in. l. ar gentarius. §. fi. ff. de eden. vbi ẽt q̃pluris an tiquiores ſcri bẽtes.

dicis cõmittentis. ideo perinde eſt ac ſi iudex delegatus
reciperet ex commiſſione iudicis ordinarij quo caſu cer
tum eſt ꝙ ordinarius puniet auctenti. de teſte. §. ſi vero
ignoti. allegat Inno. in. c. dilectus de pe. ❡ Concludit
etiam Bal. ꝙ vterq; iudex puniet ex eo quia videtur de
liquiſſe loco in examinatiõis ꝛ ẽt in loco deciſionis. ſed
vnica punitione punietur quia pro eodem delicto dus de
bet quis duplici pena conteri. c. at ſi clerici. §. de adulte
rijs de iudi. l. ſenatus cenſuit. ff. de accuſa. Ita quieuit ibi
Bald. ꝛ cum hac doctrina tranſiuit ibi Saly. vt meus
relator. Sed Barto. in. l. diuus. la ſecunda. ff. de fal. dicit
ꝙ iudex quilibet coram quo fit talis falſitas poſſet puni
re teſtes. ꝛ allegat caſum. d. l. nullum. poſtea dicit in con
trarium fore tex. in. d. l. diuus. vbi ille demum poteſt de
falſitate punire qui alias habebat auctoritatem punien
di. alias debet remittere ad maiorem iudicem ꝛ hoc pu
tat eſſe verum. allegat quod habetur in auctenti. de teſte
in. ij. colum. ꝛ quod voluit Innocen. in. c. dilectus de pe
nis. Sed contra hanc doctrinam ꝙ iudex qui receperit
eum in teſtem non poſſit eum punire allego ſingulare di
37 ctum Innocen. in. c. peruenit de fideiuſſor. vbi dicit † ꝙ
delegatus non poteſt punire niſi puniat teſtem vacillan
a tem ᵃ aut variantem coram eo pena extraordinaria. ali
as non poterit punire ex officio ſuo. Cum ergo doctores
prefati dicant ꝙ iudex examinans eſt delegatus iudicis
committentis. ergo non poterit punire teſtem dicentem
falſum ꝛ iudicio meo videtur ꝙ Barto. errauerit cũ al
legat Innocen. in. d. c. dilectus. quia Innocẽ. ibi dicit ꝙ
punire poteſt ꝛ argumen. facit. c. i. de officio deleg. Sed
Innocen. in. d. c. peruenit dicit contrarium ꝙ delegatus
non poſſit punire. quid dicendum paſſus iudicio meo eſt
dubius. Dicas hoc modo aut iudex examinans iſtum te
ſtem eſt ſuus ordinarius ꝛ tunc poteſt eũ punire ex quo
teſtificatur falſum corã eo ſed eum puniet extra ordinẽ
ex officio ſuo. Et iſte eſt caſus in. d. l. nullum. C. de teſti. ꝛ
ſi allegetur in contrarium. l. diuus. ff. de fal. vbi remittit
illum talem ad ſuperiorem. reſponde ꝙ ideo eſt quia ibi
volebat ponere aliam penam quam penam ſtatutã per
. l. corneliam ꝛ hoc propter immanitatem criminis ideo
non potuit niſi reſcribat principi. ꝛ eſt ille text. mirabilis
ꝛ videtur deijcere in profundum quandam celebrem do
38 ctrinam Innoc. poſitam in. c. i. de conſtitutio. † vbi dixit
ꝙ propter immanitatem criminis poteſt iudex impone
re ſeueriorẽ penam q̃ imponatur a lege. ꝛ allegauit illũ
tex. Ange. in. l. nullum. C. de teſti. pro quo vide que late
dixi in. c. primo de conſtitu. vbi defendi Innocen. ab illo
text. ſed pena ordinaria punietur a iudice committente
examinationem argu. d. l. contraxiſſe. ff. de actio. ꝛ obli
ga. ❡ Nec obſtat ꝙ quis non debet duplici pena conte
ri quia intelligitur ð duplici pena ordinaria. ſecus ſi vna
eſt ordinaria ꝛ alia extraordinaria. quia tunc bene pote
rit puniri duplici pena probatur in dicta. l. nullum. con
iũcta dicta. l. diuus. ꝛ poteſt reddi ratio optima quod
vbicunque iudex habet baſſam iuriſdictionem nec poteſt
imponere penam condignam delicto imponet penam ſe
cundum metam ſue poteſtatis. ꝛ poſtea imponetur pe
na condigna per alium iudicem habentem ad hoc pote
ſtatem iſte eſt textus valde ſingularis in. l. ſecunda. C. de
ſportulis. facit quod in ſimili voluit Bald. in. l. cunctos
39 populos. C. de ſumma trinita. ꝛ fide catho. † vbi dixit ꝙ
condemnatus de inceſtu ad penam carceris perpetui po
terit puniri a poteſtate pena mortis. ꝛ ideo concluſio eſt
ꝙ ſi eſt delegatus non poterit punire. vt dixit Innocẽ.
in dicto. c. peruenit. niſi quatenus vacillauit ꝛ ita proce
dat quod voluit Innocen. in dicto. c. dilectus de peni.
Aut eſt ordinarius qui ad litteras committentis exa
minauit teſtẽ ſibi ſubditũ ꝛ tũc puniet eũ extraordinarie. vt
d. l. nullũ. ſed pena ordinaria puniet a iudice committen
te argu. d. l. cõtraxiſſe. ꝛ iſta videtur veritas obmiſſis di
ctis Bal. in. d. l. nullum. Et de iſtis priuilegijs delinquẽ
tium

ſtum.vide hic dom.Anto.quem non refero quia non eſt
opus additione.Et inquantum Petrus de anchar.hic
dixit q licet de delicto alibi cómiſſo nó poſſit delinquéſ
puniri tamen dicit q aggrauat delinquentez hic delictū
40 alibi cómiſſum ponite exemplū † ſtatuto cauetur q fur
non poſſit furcha ſuſpendi niſi furatus fuerit valorem cē
tum ipſe furatus eſt Bonon.decem poſtea acceſſit Mu
tinam ⁊ furatus eſt viginti.deinde acceſſit ferrariam ⁊
furatus eſt ſeptuaginta ⁊ ibi deprehenſus qui defendit
ſe q non poſſit furcha ſuſpendi.curia dicit contrariū qꝛ
furta alibi per eum cómiſſa aggrauant furtum iſtud.do
minus Petrus tenet hic hanc partem ⁊ allegat Bart.
in.l.ſi vni.§.cum ſacrilegium.ff.de accuſatio.vbi dicit q
ex furtis alibi cómiſſis ſi faciat furtum hic non dignum
furcha nihilominus ſuſpendeſ qꝛ furta alibi cómiſſa ag
grauant ⁊ faciunt eum famoſuz ergo vt famoſus furcha
ſuſpendeſ.l.capitaliū.§.famoſos.ff.de pe.l.iij.ad fi.C.de
epiſ.audi.l.i.ff.de iure patro.pendet iſta queſtio de facto
Ego non miror de iſto rigore bar.Illud qđ ibibimus in
ãnis iuuenilibus inſequiſ nos vſq ad candidam ſenectu
41 tē dicente poeta q noua teſta capit inueterata ſapiū † bar.
in annis iuuenilibus fuit iudex maleficioꝝ imbibit illaz
ſeueritatez condēnandi facinoroſos inſequiſ eum illa ſe
ueritas vt quos nó potuit perdere ore conatus eſt pdere
calamo quē hic ſequiſ Pe.de ancha.⁊ etiam ſequitur in
repetitio.c.canonum ſtatuta de conſti.⁊ in ſuis reporta
tis in.l.fi.ff.de iuriſdic.om.iudi.ſequitur Bald.in auctē.
ſed nouo iure.C.de ſer.fugi.vbi allegat Iaco.de belui.
in auc.vt nulli iudi.§.ſi quis vero cóprehenſorum ⁊ idez
voluit idez Bal.in auc.qui ſemel.C.quomodo ⁊ quādo
iudex angel.in.d.auc.ſed nouo iure.Saly.in.l.ſeruoſ.C.
ad.l.iul.de vi pub.⁊ in.d.auc.ſed nouo iure.idē do.Ab
bas in.c.i.de peni.moderni in.c.i.de clerico percuſſore.
Et poſſet allegari pro dicto Barto.dictum odoffre.Ni
cula.de matarel.⁊ C y.quos refert Bal.⁊ ſequitur.l.l.
41 apud antiquos.C.de furtis † vbi dicunt famulus tuus
furatur tibi hodie vnam rem vilem ⁊ cras aliam ⁊
poſt cras aliam q nó punietur pro furto domeſtico ſed
debet puniri pro magno furto ⁊ ita dicunt limitandam
eſſe.l.reſpicien.§.furta domeſtica.ff.de penis.⁊ ad hoc al
legant.d.l.iij.ad fi.C.de epiſ.audi.⁊.d.l.capitaliū.§.fa
moſos.⁊ §.craſſatores.ff.de penis.⁊ idem voluit Bald.
in.c.primo.§.furtum de pace iuramen.firma.in vſib⁹ feu
dorum in.c.de appella.infra dē appella.quod dictū fe
cit pro doctrina Barto.⁊ ideo dicit idem Bald.in auc.
qui ſemel in ſeptima colum.C.quomodo ⁊ quādo iudex
43 † Quidam pro primo homicidio ſoluit centum deinde
cómiſit aliud homicidiū an debeat decapitari ſtante ſta
tuto q qui fecerit duo homicidia decapiteſ videtur q ſi
debeat decapitari quia de primo homicidiū ſatiſfactum
eſt ergo non debet vlterius puniri.Nihilominus decidit
contrarium quia licet primū homicidiū ſit purgatum ta
men aggrauat ſecundum homicidium.¶ Idem dicit ſi
primum homicidium eſſet conſumptū preſcriptōe quod
nihilominus aggrauaret ſecundum.quod tene menti p
petuo ad limitationē illius ſingularis legis.l.lex iulia đ
repeten.§.finali.ff.ad.l.iul.repetū.quam Bald.reputat
ſingularem in.l.prima.C.de delic.defun.⁊ facit quod vo
luit Salyce.in.d.l.ſeruorum.C.ad.l.iul.de vi publ.vbi
44 dicit † ſtatuto cauetur quod ſi quis fecerit duo furta pu
niatur pena furcharum.modo quidam fecit furtum ex
tra territorium deinde fecit furtum in territorio decidit
q debet puniri pro hiis furto allegat dictam.l.iij.§.fin.
.C.de epiſco.audien.⁊ Bar.in.d.l.ſi cui.§.cum ſacrilegi
um.Nihilominus videtur quod aduerſa ſententia ſit de
iure verior.⁊ ante omnia adduco Tancre.in ſua compē
dioſa in octaua rubrica queſtiōe quarta.vbi refert Gui
do.de ſuza.tenuiſſe contrarium.motiua autem que ad ſ
faciant nó vidi.¶ Sed videtur pro hac parte tex.in au
cten.qua in prouincia.C.vbi de cri.agi oportet.vbi dici
tur quod nulla prouincia in qua delinquit illic iuri ſub
iaceat ergo a contrario ſenſu vbi nó deliquit iuri nó ſub
iaceat.ergo non debet puniri de delicto alibi commiſſo
⁊ ſatis diceretur puniri ſi delictum alibi cómiſſū aggra
uaret delinquentem hic.quod eſt contra tex.dicte auctē.
qua in prouincia.Et adduco ſimile quod habetur in.c.
at ſi clerici in principio ſupra de iudi.vbi clericuſ non eſt
aliqualiter condēnandus coram iudice ſuo de confeſſio
ne facta coram iudice layco.⁊ dicunt ibi doctores quod
non tenetur in illa perſeuerare coram iudice ſuo ex quo
aliquatenus non eſt pro illa cōdemnandus.Cum ergo
non debeat puniri quis de delicto alibi cómiſſo licet hic
delinquat ergo ſequitur quod aliquatenus nó eſt p illo
delicto cōdemnādus.hic ergo cum non aggrauabit tale
delictum.Et admiror vehementer de Barto.quia pro
dicto ſuo allegauit dictum §.famoſos.dicte.l.capita
lium.⁊ dictam.l.iij.C.de epiſco.audien.⁊ nihilominus
in dicto.§.famoſos.nihil de hoc dicit nec etiaz in.d.l.iij.
de epiſco.audien.¶ Adduco etiam contra Bart.quod
in materia penali multe ſumme date in diuerſis ſenten
tijs non cocerueantur vt faciant vnam ſūmaz ad hoc vt
quis puniatur pro illa ſumma ergo multo min⁹ cocer
uari ⁊ coaduuari debent plura furta ad hoc vt dicatur
feciſſe furtum dignum morte.vnde glo.multum ſingula
45 ris in.l.vbi fideiuſſor.ff.de ſolutionibus.vult † q ſi ſtatu
tum diſponat q condemnatus in centuz ponatur in bā
no ⁊ aliquis fuit cōdemnatus in quinquaginta per vnā
ſniam ⁊ per aliam ſniam fuit cōdemnatus in alijs quin
quaginta q nó poterūt coaduuari vt ponaſ in bāno per
inde ac ſi cōdemnatus fuiſſet in centū.⁊ ideo refert An
46 ge.in prima ɔſultatione ſloꝛ.Cyn.dicere † q ſtatuto ca
uebatur q ſi quis receptauerit bannitū uctu diebus po
natur in banno.Et quidā receptauit bannitū quinq die
bus poſtea receſſit.ſed deinde redijt ⁊ receptauit euz tri
bus diebus decidit q non poterit puniri pena ſtatuti qꝛ
illa tpa non debent cocerruari ad inuicē.⁊ allegat glo.
in.d.l.vbi fideiuſſor.facit q dixit idē Ang.in.l.ſi.§.quo
47 tiens.ff.de publica.† vbi dicit ſtatuto cauetur q ſi quis
ſteterit in carcere per annū relaxeſ.⁊ aliquis ſtetit in car
cere ſex menſibus ⁊ fuit liberatus.poſtea reduct⁹ eſt ad
carceres ⁊ ibi ſtetit ſex alijs menſibus q nó gaudet be
neficio ſtatuti qꝛ illa duo ſex meſtra nó debent coaduna
ri vt habeaſ pro anno.⁊ allegat glo.ſingularē.d.l.vbi
fideiuſſor.facit qđ voluit idē ang.in.l.ſi idem cū eodē.ff.
de iuriſdic.om.iudi.⁊ in.l.ij.§.ſed ſi duo.ff.de códi.inſti.
⁊ in.l.ſi plures.ff.de pac.⁊ in.l.inctus.§.q habebat.ff.ad
treb.vbi ponit pulchra dicta tenēdo ſemp glo.d.l.ſi.vbi
fideiuſſor.idem voluit Bal.in.c.in omni negocio.de te
ſti.⁊ in.c.capellanus.de ferijs.⁊ in.l.ij.§.ſed ſi duo.ff.de
48 condi.inſti.† Et adduci poſſet ſimile quādo ſunt plures
donationes q̄ inſinuate nó ſunt verum debeāt cocerua
ri ⁊ reputari vna donatio ad hoc vt dicatur non inſinua
ta ⁊ decidit q non facit quod voluit idem Bal.in.l.ſan
cimus.§.ſi quis autem.C.đ dona.⁊ quod voluit ibi bal.
⁊ quod voluit Ange.in.l.ſi plures.ff.de pac.⁊ Petr.de
ancha.⁊ Io.de imo.in.c.penul.de donatio.⁊ qđ voluit
bar.in.d.l.vbi fideiuſſor.⁊ in.d.l.ij.§.ſed ſi duo de ɔdit.
49 inſti.⁊ in.l.ſi.§.quotiēs.ff de publi.† vbi loquiſ đ mona
cho qui ſtetit per ſex mēſes in monaſterio ⁊ poſtea receſ
ſit ⁊ rediens ſtetit per alios ſex menſes vtrū cōiungātur
illa tempora vt videatur ſteтiſſe per annū ⁊ per Spe.de
ſtatu mona.§.primo verſi.xxxix.Archid.in.c.non ſolum
de regu.libro.vi.Ioan.de ligna.in clemen.cos.de regu
la.domi.abb.poſt alios in.c.ad apoſtolicam.de regula.
⁊ quod voluit Io.and.in.c.cum contumacia.de hereti.
libro ſexto.vbi loquiſ de eo qui ſtetit ɔtumax per ſex mē
ſes.⁊ poſtea per alios ſex menſes ſtetit contumax vtrum
illa tempora debeant cōiungi vt dicatur ſteтiſſe per an
num contumax.Et ſi quiſpiā opponat de eo quod habe
tur in.l.paulus.§.gay⁹.ff.de liber.cauſa.vbi inīūctū fui

50 ſeruo † quod ſi ſeruiret heredi per annum cõſequeretur
libertatem ipſe ſeruiuit per ſex menſes ⁊ receſſit deinde
rediit ⁊ ſeruiuit alijs ſex menſibus quod conſequit liber
tatem qꝛ illa tempora coadunant ad inuicem. ⁊ ſic vide
tur ibi probari doctrina Barto. qꝛ ad hoc reſpondeo il
lud eſſe ſpeciale fauore libertatis. ⁊ allegat illum text. ꝑ
ſingulari ange. in repetitione i. l. ſi inſulam. ff. de verb. ob
liga. ergo ſequitur ꝙ in ꝯtrium eſt ius cõmune. l. ius ſin
gulare. l. quod non. ff. de legi. ¶ Et ſi quiſpiam etiã op
poneret de tex. multum peregrino in. l. fina. ff. de abigeis.
51 † vbi dicitur ꝙ ſi quis furatur vnũ animal groſſum ho
die ⁊ cras furatur aliud ⁊ poſt cras aliud ꝙ punietur vt
abigeus. ⁊ ſic plura furta inſimul accumulantur ⁊ indi
cio meo non poſſet allegari tex. melior in iure pro opin.
Barto. ⁊ ſunt vltra annos. xxx. quibus illũ tex. didici a
quodam ſcholare licet ludo. roma. in. l. ſi idem cum eodẽ
ff. de iuriſdi. om. iudi. dicat illum tex. non fuiſſe allegatũ
ab aliquo niſi a ſe ⁊ per illum tex dicit confundi illas do
ctrinas doctorum ⁊ glo. in dicto. l. vbi fideiuſſor. ¶ Sꝫ
tu reſponde ad tex. illum non obſtare ex eo quia emana
uit ad tollendaꝫ fraudem que circa hoc fieri poterat qꝛ
vt quis non puniretur vt abigeus nõ furabat plura aia
lia inſimul ſed hodie furabatur vnum cras aliud idõ lex
ad tollendum iſtam fraudẽ diſpoſuit vt plura iſimul con
iungant licet interuallũ temporis interuenerit inter illa
furta. Sed in caſu noſtro ceſſat illa fraus. ideo non de
bent coadunari plura furta inſimul facta in diuerſis ter
ritorijs facit tex. in. c. i. de vita ⁊ hone. cle. lib. vi. vbi Do
52 minicus poſt Jo. and. dicit quod † vbi a lege apponit pe
na ⁊ tempus intelligitur de tempore continuo ⁊ nõ iter
perllato faciat qđ volũt ſcribentes in. c. cum dilectus. đ
cau. poſſ. ⁊ proprie. Nec obſtat. d. l. capitalium. §. famo
ſos. ff. de penis. qꝛ non dicit id ad quod eã allegauit bar
to. Primo loquitur in latronibus ⁊ nõ loquit in furi
bus ergo non debet extendi ad fures. Secundo dicit ibi
quod in his locis vbi graſſati ſunt furcha ſuſpendi. ⁊ ſic
referendo ſingula ſingulis ille tex. loquitur de latrone fa
ciente multa latrocinia in eodem loco qꝛ cum dicit ꝙ oꝫ
furcha ſuſpendi in loco vbi eſt graſſatus. loquitur de fa
ciente plura latrocinia in eodem loco nõ i diuerſis. Sed
caſus noſter eſt quando in diuerſis territorijs. ⁊ ſic ſequi
tur ꝙ ille tex. non probat doctrinam Bar. ¶ Et vnum
53 pondera ad illũ tex. ꝙ ibi videbit celebre † ꝙ latrones
a famoſi [a] debent furca ſuſpendi. ⁊ debent in furchis rema
nere. ⁊ non tolli de furchis. quod probat tex. ibi in verſi.
⁊ conſpectu eorum terrent ab eiſdemqꝫ facinoribus. ⁊ idõ
contra diſpoſitionẽ iuris eſt vt deponant a furchis. Et vi
de Bal. pro dicto. §. famoſos in. c. primo. §. iniurie. de pa
ce iura. fir. ⁊ do. Car. in. c. i. de rapto. ⁊ per ſcribentes in
c. inter alia de immu. eccleſia. ¶ Nec ob. l. iij. C. de epiſ.
audi. Primo loquitur in homicida in raptore virginũ
inceſtuoſo venefico ⁊ in reo criminis leſe maieſtatis ⁊ ſic
non loquit in fure. Secundo loquit in eo cui fuit conceſ
ſa indulgentia primi homicidij quo caſu ſi iterũ faciat ſi
mile ſcelus non proderit ſibi illa prima indulgentia nec
ſecunda idulgentia ſi non fuit facta mentio de pma idul
gentia videt enim habere cõſuetudinẽ faciendi ſimile đ
lictum. Sed iſte non eſt caſus noſter qꝛ licet fur aufuge
rit de vno territorio nõ ꝓpter hoc eſt ſibi remiſſum illud
furtũ vnde poterit de illo furto puniri eſt tñ. d. l. iij. mul
tum ſingularis ad reſtrictionẽ. l. lex iulia de repetendis
§. ſi. ff. ad. l. iul. repe. vbi ſi qs fecit homicidiũ ⁊ ex diſpoſi
tione ſtatuti elapſo certo tempore puniri non poſſit vt eſt
ſtatutũ hic bononie ꝙ nihilominus ſi facit ſimile delictũ
nocebit ſibi illud delictum iam preſcriptũ aggrauando
eum vt puniatur pro duplici homicidio. quod obliuioni
non tradas. ¶ Nec ob. l. i. ff. de iure patr. qꝛ nihil facit
⁊ ſic opi. Bar. non videt eſſe vera. Et ſi recte ponderetur
videt contra iſtum tex. hodie tñ poteſtates terrarum in
hiantes ſanguini humano puniunt furem pena furche ſi

[a] ¶ Famoſi ad
de. d. alexã. de
imo. in. l. capi
talium. §. famo
ſos allegato in
tex. ⁊ oẽs doc.
in l. nẽo. C. de
epiſ. audi. ⁊ in
auct. ſed nouo
iure. C. de ſer.
fugiti. vbi iſta
materia a no
uiſſimis late.
tractatur.

[b] ¶ Significa
tiõe. Ubi vide
bar. q hoc no.
dicit ⁊ moder
niores ipſum ſ
ſequẽtes ⁊ ſẽp
ꝓficit ꝯcluſio
ne iꝫ hinc ide
multa vba ſunt
habita vt. l. ſi
voluntate ⁊
ibi bal. ⁊ oẽs
C. de reſci. vẽ
di. vbi vide.

alibi fecerit alia furta quod facere non deberẽt. ⁊ meliꝰ
facerent abſtinere ſe a ſanguine humano. iuxta illud qđ
habetur in pma Tragedia Judex futurus ſanguine hu
mano abſtine ſcelera tractent maiore noſtra. Et inqꝫtaꝫ
ſuperius allegaui Jo. and. in dicto. c. in obſcuris. ⁊ in. d.
l. libellorum. adde Bal. in. l. ſi quis non dicam rapere. C.
de epiſco. ⁊ cleri. vbi ponit qõnem diſputatam per Jac.
54 butri. † Statuto cauetur ꝙ villa teneatur capere malefa
ctores ne fiant robarie modo quidam fuit captus ⁊ liga
tus ſuper equo in villa Onzolie ⁊ ductus ⁊ robatus in
villa Panicali dubitatũ fuit que villa teneret ad emen
dationem ⁊ decidit ꝙ vtraqꝫ villa tenetur qꝛ vtraqꝫ ẽ in
culpa ⁊ quodãmodo delictum cenſetur continuatum in
eodem territorio Bal. dicit ſe addere tex. ⁊ glo. vltra in
ra Jaco. butri. in. l. i. §. idem iulianus. ff. de vi ⁊ vi arma.
55 Inducit etiam ad aliã queſtionẽ † Puella quedam fu
it capta in territorio Bononie ⁊ ducta ⁊ cognita in ter
ritorio Mutinẽſi. decidit ꝙ in vtroqꝫ territorio poterit
puniri. ſed melior erit conditio preuenientis allegat Jo.
and. in dicto. c. in obſcuris. dicit tamẽ ꝙ iſtud non ſeruat
de conſuetudine imo vnuſquiſqꝫ punit qꝛ vnuſquiſqꝫ re
cepit iniuriam. ⁊ non eſt eadem burſa fiſcalis allegat. l.
eum qui nocentem. §. ſi nupta. ff. de iniuri. Tu allega op
timum ⁊ elegantem text. in. l. ſi quis in hoc genus. C. de
epiſc. ⁊ cleri. Et iſta menti cõmenda. ¶ Tertio collige
ex iſta glo. qđ ex delicto alibi cõmiſſo poſſit delinquens
conueniri in ſuo domicilio vel vbi inuenitur. quo ad pri
mum domicilium recte loquitur glo. de quo in. c. cum cõ
tingat. ſupra eodem vide que ibi dixi. Sed quo ad ſecũ
dum ꝙ poſſit cõueniri ibi vbi inuenit iſta ſunt verba tex.
l. i. C. vbi đ crimi. agi oportet. vbi tex. ita loquitur forma
liter. ſed exponitur dupliciter. Primo ſi inuenitur ibi
vbi habet domicilium. Alio modo exponitur vbi inueni
tur videlicet vagabũdus. ⁊ ſic reſtringit quo ad vaga
bundũ vt vagabundus poſſit cõueniri ibi vbi inuenit vt
habetur in auc. vt nulli iudicum. §. ſi quis vero cõprehẽ
ſorum. ⁊ de eo poteſt intelligi illa auctoritas vbi te inue
nero ibi te iudicabo. Uel poteſt intelligi in papa ⁊ impe
ratore qui habet iuriſdictionẽ per vniuerſuꝫ orbẽ. ix. q. iij.
c. cuncta per mundũ. xcvi. diſtinc. c. ſi imperator. ſecus in
alijs iudicibus quoꝝ iuriſdictio limitat territorio qui nõ
poſſunt punire delicta alibi cõmiſſa ex quo in eorum ter
56 ritorio non habent domicilia. ¶ † Quis aũt dicatur va
gabundus habetur per glo. in. l. iiij. §. pretor ait. ff. de dã.
infect. ⁊ in. l. eius. ff. ad municip. ⁊ in. l. ſi cui. ff. de accuſ.
⁊ in. l. heres abſens. §. i. ff. de iudi. vide q plene dixi in cõ
57 mento. c. poſtulaſti. ꝯ eo. ¶ No. etiam ex eadẽ gloſ. † ꝙ
in atrocioribus remittit delinquens ad locũ delicti. vide
que late dixi in. d. c. poſtulaſti. ¶ Expedita eſt gl. i. Ca
58 pio ſecundam que † qrit quõ capit hic contractus rõne
cuius quis ſortit forũ. Glo. dicit ꝙ capit largiſſime ſiue
ſit verus ꝯctus ſiue quaſi cõtractus vel aliud vñ obliga
tio naſcat. l. heres abſens. §. i. ⁊ . l. omnẽ obligationẽ. ff.
de iudi. nã proprie cõtractus dicit qñ hinc inde naſcitur
obligatio ex parte vtriuſqꝫ ꝯhẽtis vt in cõtractu emptio
nis. ⁊ vendinõis ⁊ in ꝯctu locatõis ⁊ cõductionis ⁊ ſiſi
b um tex. eſt melior de iure in. l. labeo. ff. de verb. ſigni. [b] tñ
quo ad ſortiendum forum nõ capitur ſic ſtricte hic. ſuffic
eni ꝙ naſcat aliqua obligatio ex parte vniꝰ ꝯtrahẽtis vt i
d. l. hẽs abſens. §. i. ⁊ in. d. l. oẽm obligatiões. Et aliđ nõ
dicũt doc. hic. Et pro certo gl. hãc reputo ſingu. ⁊ eſt am
pliatio obliuioni non tradenda ad. c. romana. §. ꝯhentes.
eo. ti. lib. vi. vt loquat in ꝯctu extendet ad qñ ꝯctũ ꝑ hãc
glo. Et hoc voluit Pe. de ancha. in. d. §. cõtrahentes. ⁊
adduco glo. in auc. ſacramenta puberũ. C. ſi aduer. ven
di. vbi illa auc. ponit caſum exorbitantem a iure ⁊ loqui
tur in cõtractu. ⁊ nihilominus glo. ibi extendit ad quaſi
ꝯctum ⁊ cum illa glo. tranſeunt ibi oẽs ⁊ dicunt illud
ꝓcedere fauore animę ⁊ cũ illa gl. tranſeũt docẽtes in. c.
cũ ꝯtingat. de iureiurã. ⁊ dicit illã eẽ ſingularẽ ⁊ vnicã

Sed

Sed iudicio meo male faciunt reſtringere illam glo. ad
fauorem anime quia hic non agitur de fauore anime. ⁊
nihilominus glo. vult ꝙ lex loquens de contractu exten
datur ad quaſi contractū. Et adduco glo. ſolemnem. l. i.
§. per contrarium. ff. de ꝯtria tutele actio. que dicit ꝙ di-
cta auctenti. ſacramenta puberū. loquens in contractu
habet locum in liberatione ſicut in vero contractu. Ex q̈
59 glo. ſequitur † ꝙ minor poterit renunciare ⁊ refutare cū
iuramento. quod eſt mirandum vt ius exorbitās loqns
in contractu habeat locum in refutatione hodie tamen
eſt caſus in. c. quāuis. de pactis in. vi. Et adduco etiam
glo. in. c. primo. §. hec autem ſacramenta. de pace iura. fir
mā. in vſibus feudorum que idem voluit. Et adduco gl.
multum ſingularem in. l. prima in gl. magna. ff. de actio.
60 ⁊ obligatio. q̄ voluit † ꝙ quodlibet pactum eſt cōtract⁹
ex quo ſequitur vnum ſempiterna memoria dignum ꝙ
dicta auctenti. ſacramenta puberum. ⁊ ſtatuta ⁊ ſimilia
loquentia de contractu habebunt locum in pacto ⁊ per
conſequens habebunt locum in quaſi contractu. Ad-
duco etiam ſingularem glo. in clemen. auditor. de reſcri
ptis vbi ille tex. loquitur in beneficio debito. ⁊ ponit illa
clemen. caſum exorbitantem a cōmunibus regulis. ⁊ ni
hilominus dicit ibi gloſa. ꝙ habet locum in beneficio q̄
ſi debito quod nota perpetuo quia non bene dixit gl. nec
Barto. in dicta auctenti. ſacramenta puberum inquan-
tum reſtringit tex. illum ad fauorem anime. Adduco ēt
elegantem doctrinam Barto. in. l. ſecūda. C. de litig. vbi
dicit ꝙ auctenti. litigioſa ibi poſita loquens de dominio
habet locum in quaſi dominio. ⁊ tamen illa auc. eſt cor
rectoria. ⁊ adduco quod Bal. noſtro venit in ore in ru-
61 brica. C. de pactis vbi dicit † ſtatuto cauetur ꝙ quis nō
poſſit contrahere ſine certa ſolemnitate verū poſſit renū
ciare vel paciſci ſine ſolemnitate decidit ꝙ ſic quia renū-
ciari ⁊ paciſci ſunt quaſi contractus ⁊ voluit quod ſtatu
tum loquens de contractu habeat locum in quaſi cōtra-
ctu. Et adduco quod ſapienter voluit Barto. in. l. more
62 ff. de acquiren. here. vbi dicit † ſtatutum prohibet vt mu
lier non poſſit contrahere ſine certa ſolēnitate. ⁊ ipſa vult
adire hereditatem ſine illa ſolennitate ꝙ nō poterit q2
adeundo videtur quaſi cōtrahere cum creditoribus ⁊ le
gatarijs hereditarijs. ideo requiritur illa ſolemnitas in
quaſi contractu licet aliter videatur voluiſſe idem Bar.
in. l. apud iulianum. §. finali. ff. ex quibus cau. in poſ. ea.
de quo vide ange. ⁊ alios in. l. nutum. §. i. ff. de acquiren.
heredi. Ludo. roma. ⁊ alios in dicta. l. more. domi. abb.
in. c. qua fronte. de appella. ⁊ per Albericum de roſa. in
tractatu ſtatutorum in prima parte qōne centeſimaqui-
ta ⁊ conſuluit Ange. in ciuitate Anchone vbi erat here-
ditas quedam opulenta qō potuit adire ſine illa ſolēni-
tate ex quo re vera non obligabat. vide in ſuis conſilijs
prope finem ⁊ ego dixi multum plene in. d. l. nutum. §. i.
ſunt iam anni. xxiiij. vide ibi oīno ſi habes. Et adduco ꝙ
voluit do. abb. in. c. poſt ceſſionem de probatio. vbi dicit
63 † ꝙ ſi nō creditur līe epiſcopi in quaſi contractu ꝙ non
credatur litteris epī in cōtractu ⁊ ſic arguit de vno ad re
liquū. glo. eſt que reputatur ſingularis in. c. decet. de im
mu. eccle. li. vi. dicit ꝙ ille tex. loquitur in iudicijs ⁊ ſic in
quaſi cōtractibus ꝙ non habet locum in cōtractib⁹. Sz
reſpondere poteſt ꝙ loquitur in materia penali q2 īnuli-
latio actus pena eſt. c. ſi religioſus in verſi. in penam iu-
64 ribus vacuet electio. de elec. li. vi. ¶ † Secūdo glo. quo-
rit verum ratione cōtractus poſſit quis cōueniri in loco
vbi cōtraxit. ⁊ decidit ꝙ ſic per iura allegata in ea. Sed
limita ſi de proximo non erat inde receſſurus vt quia ha
bebat ibi ſtationē. ſecus ſi contraxit vt viator quia tūc nō
poſſet conueniri in loco contractus ita probatur in. c. ro
mana. §. nec etiam. eo. titu. libro. vi. ⁊ in dicta. l. heres ab
ſens. §. ſi quis tutelam. niſi contrahens ignoraſſet iſtum
eſſe viatorem. ⁊ preſumitur ignoraſſe ſi incedebat vt vn⁹
ciuis argumento. l. ſi quis ignorans. ff. loca. ⁊. c. ſi vero ō

ſenten. excōmu. Ita elegāter dixit Bar. in dicta. l. heres
abſens. ⁊ cum hoc dicto tranſit hic domi. Ant. ⁊ alij. Sz
ego adduco contra hanc doctrinam Bal. in loco extra-
neo in repetitione rubrice. C. ō reuocan. his que in frau.
65 credito. in nona colum. vbi dixit † contraxi cum aduena
⁊ ſic ſcire debebam eum eſſe receſſurum nunquid eum re
cedentem poſſum capere. Refert Barto. dicere ꝙ nō q2
nihil mutatum eſt vt. l. ſi creditores de priuileg. credito.
⁊ ex prouiſo incidit in periculū non ex improuiſo. Item
perſonā eius approbaui ⁊ ideo niſi ex noua cauſa repro
bare non poſſum. l. arbitro. ff. qui ſatiſda. cogan. Bald.
ibi tenet contrarium ⁊ mouetur quia non debui credere
eum receſſurum anteq̄ꝫ mihi ſatiſfaceret niſi eſſet habita
fides de ſoluendo in domicilio ipſius debitoris. ⁊ hoc ne
detur materia aufugiendi cum re aliena. l. ſi legatiōis.
ff. de iudi. non eniꝫ videtur creditor cogitaſſe de fuga cū
re ſua quia id quod ſapit delictum nunquā includitur in
genere permiſſorum. Item cū verſetur turpitudo ex pte
ſolius debitoris non videtur hoc conceſſum licet eniꝫ ſo
lus receſſus non ſit turpis tamen recedere cum pecunia
que ad me ſpectat bene eſt turpe. l. prima. C. vt nemo in-
uitus. non enim debet quis furtiue recedere. ⁊ ita reſidet
damnato dicto Barto. Sz ludo. roma. in. l. ij. ff. ſolu. ma.
refert iſtud dictum Bal. contra doctrinam Barto. ⁊ di
cit ſibi placere ⁊ cogetur ſecundum eum iſte forenſis pre
ſtare nudam cautionem quia difficile erit ſibi reperire fi-
deiuſſores per id quod voluit glo. in. l. ij. §. ſed ſi dubitat
ff. de iudi. ideo dabit nudam cautionem. ¶ Tu ponde-
ra quia nuda cautio eſt ſine fideiuſſore vel pignore ⁊ nō
eſt nuda ab obligatione bonorum vt pulchre dixit Bar
to. in. l. ſi prius. ff. de oper. noui nuncia. Nec eſt nuda ab
impoſitione pene vt voluit gl. in dicto. §. ſed ſi dubitetur.
nihilominus non prouidetur indemnitati venditoris. ⁊
ſic non eſt tenenda iſta concordia ludo. ¶ Mihi videt
ꝙ de equitate procedat doctrina Bal. ſed de rigore pro
cedit doctrina Barto. ex quo ille contraxit in forma via
toris puta q2 habebat pileum in capite ⁊ ocreas in pedi
bus ⁊ calcaria debuit eſſe caut⁹ venditor predicere ſibi
de precio ſoluendo ibi. Et limita niſi veriſimiliter videa
tur eſſe actum quod cōtractus impleatur ſtatiꝫ quia emi
equum a viatore ⁊ ſolui precium quia veriſimiliter vide
tur actum quod incontinēti tradat mihi equū alias poſ
ſum eum conuenire hic ſecundū Bar. ibi. ⁊ ideo videtur
ſecūdū do. anto. ꝙ ſi cōduxi aduocatū hic bononie vt ve
niat florentiā ⁊ dic vt hic per eum. lz aliter dicat. d. §. nec
etiam. limitat etiam do. Anto. niſi viator eſſet ſubiectus
ratione iuriſditionis ſed ex iuribus priuilegij non poſſet
ibi cōueniri. q2 tunc ex contractu a tali tranſeunte ſacto
tollitur ius ꝑuilegij ⁊ allegat. l. ij. §. ſed ſi agāt. ⁊ bene fa
cit. §. oēs. ff. de iudi. ⁊ ita dicit ſe ampliare. c. i. de priui. in
ſexto. ⁊ ideo dicit quod ſi exemptus a iuriſditōe ordina-
rij iudicis ex ꝑuilegio vt viator in loco iudicis ordinarij
poterit ibi cōueniri q2 facilius tollit priuilegium q̄ꝫ cre-
atur habitus iuriſditōis. ꝙ nō placet do. abb. q2 ex quo
vt viator contraxit eſt contra rationem dicte. l. heres ab
ſens. vt ibi conueniatur. ⁊ contra rationem dicti. c. cōtra
66 hentes. §. nec etiam. Et mouetur. † maiorē poteſtatē ha-
a bet archieps in ſubditos ſuorum ſuffraganeorum ᵃ quā
habeat epiſcop⁹ in exemptos vt patet ex notatis in. c. pa
ſtoralis. de offi. ordi. ⁊ in. c. ſignificaſti. Eo. ⁊ tñ ſubdit⁹
ſuffraganei ꝯtens vt viator in loco metropolitani. non
pōt ibi ꝯueniri vt in. d. §. nec ēt ergo multo fortius exem
ptus ꝯtens vt viator nō poterit ibi cōueniri. ¶ Nec ob
ſtat. d. §. oēs ⁊. d. §. ſz ſi agant. l. ij. ff. de iudi. q2 loquūt in
eo qui eſt oīno ſubiectus. ⁊ qui poterat ibi cōueniri rōne
cōtractus licet habeat ius reuocandi domū quod ius re
uocādi ceſſet quādo voluntarie cōtraxit. ſecus eſt in exē
pto qui habet ius declinandi cāꝫ ſit ſubiectus. Et eſt dif-
ferentia inter ius reuocandi domum ⁊ ius declinandi fo
rū q2 primo caſu valet iudiciū ſi nō allegetur ius reuocādi.

a ¶ Suffraga
neos. Immo
ipſos punire
pōt vt z. d. ab.
in. c. ex pte. d̄ ſ
ſtit. ⁊ not. bal.
in marga. v. ar
chiepo de q̄ vi
de q̄ alibi. ā. di
ximus in plе-
riſq3 locis.

Sed ſecundo caſu in iure declinandi eſt ſecus qꝛ licet ex
emptus non opponat iure exemptionis non valet iudici-
um agitatum coram non ſuo iudice cum etiam expreſ-
ſe non poſſit renunciare iuri exemptionis .c.cum tempo-
re de arbitr. Joan. andre. in regula ſcienti libro ſexto in
mercurialibus dixit ſe dixiſſe ſupra eodem.c.ſignificaſti.
Mihi videtur ꝙ dictum domi. Anto. ſit verius qꝛ licet
exemptus non poſſit renunciare expreſſe iuri exemptiōis
tamen tacite videt renunciare argumento .d.c.ſignifica
ſti. Leo. ¶ Ité priuilegiū declinādi domū eſt priuilegiū
publico fauore introductum. ꝛ nihilominus perditur ꝯtra
hendo fortius debet perdi priuilegium declinandi ꝙ eſt
introductū fauore priuati. ¶ Limita ēt niſi cōtrahētes
accedant ad locū vt ibi ſortiant forum cōtrahendo qꝛ lꝫ
ſtatim ſint receſſuri nihilominus ſortiunt ibi forum ita
dixit Pet. in. l. i. ff. de in ius voc. quod eſt bene notandū
pro his qui vadunt ad aliena loca ad cōtrahendum vt
67 euitent gabellas. ¶ Ité nota ex iſta glo. † ꝙ hodie non
habet locū remiſſio in cauſis ciuilibus vt eſt tex. in.c.ro
mana. §. ꝯtrahentes eo. titulo. lib. vi. ¶ Tu limita niſi quiſ
renūciaſſet priuilegio fori quia tūc poſſet remitti ad lo-
cum vbi contraxit. iſta eſt glo. ſingularis in. l. i. ff. ſi quis
in ius voc. non ierit. quem ſequit ibi Bart. qui idem vo-
luit in dicta. l. heres abſens. §. primo. ff. de iudic. ¶ Se
cundo limita niſi quis iuraſſet ſe ſiſtere in iudicio quod
ſi poſtea a iudicio recedit poterit ratione periurij remit-
ti ad locum iudicij vnde receſſit. ita dixit Ang. in dicta
.l. heres abſens §. ſi quis tutelam. ꝛ allegat text. quem
dicit ad hoc eſſe ſingularem in auctentic. de exhibendis
reis. §. ſi vero ꝛ quidam iurent. ꝛ pro dicto. §. ſi vero ꝛ q
dam. vide doctores ꝛ ibi dixi in clemē. cauſa in. §. i. ꝛ ibi
dixi de elec. ꝛ vide bal. in. l. cōſentaneum. C. quomodo ꝛ
ꝛ quando iudex. vbi allegat pro ſingulari gl. in dicto. §.
ſi vero ꝛ quidam. ¶ Tertio limita niſi reus eſſet nimis
contumax quia tunc propter nimiam contumaciā loc⁹
eſſet remiſſioni etiam in cauſa ciuili tex. eſt in dicta. l. con
ſentaneum quem Bald. ibi ad hoc dicit eē ſingularem.
¶ Quarto limita niſi quis deberet reddere rationē ad
miniſtrationis quia tunc deberet remitti ad locum vbi
miniſtrauit tex. eſt in. l. i. C. vbi de cri. agi op.ᵃ ¶ Quinto
limita non habere locum in cauſa ſtatus puta ſeruus qui
fugit ꝛ dicit ſe liberum ꝙ debet remitti ad locū vbi aufu
git. l. primo. C. vbi cauſa ſtatus. per Cyn. ¶ Sexto li-
mita niſi perſona eſſet aſtricta collegio vel corpori ꝛ au
fugiſſet quia tunc poſſet remitti. l. pma. C. vbi quis decu
riali vel cohartali. ¶ Septimo limita niſi reus lateret
in alia ꝓuincia ꝛ in loco contractus nulla bona poſſide
ret quis iſtis duobus concurrentibus habet locum
remiſſio. facit quod voluit barto. in dicta. l. heres abſenſ
.§. ſi quis cautelam. ¶ Octauo limita niſi quis eſſet ob
ligatus per inſtrumentū cōfeſſionatū qꝛ tunc haberet lo
cum remiſſio. ad hoc adduco illud qd voluit Bal. in. l.
i. C. de ſenten. que pro eo quod intereſt. vbi dicit ꝙ obli-
gatus per inſtrumentū cōfeſſionatū tenetur preciſe. ꝛ iſta
menti cōmenda. ¶ Et inꝯtrum tex. iſte ꝛ gl. ꝛ doctores
dicunt quod attenditur locus vbi celebratus eſt contra-
ctus quo ad diſpoſitionem ſtatuti ꝛ nō attendit loc⁹ ad
quem contractus dirigitur. limitat do. Anto. ꝛ cōmuni
ter omnes doctores hic non habere locū in cōtractu ma
trimonij. vnde ſi bononienſis vadit Mutinā vt ꝯtrahat
ibi matrimoniū ducturus vxorē ſuam Bononiā ꝙ nō at
tenderetur locus Mutine ſed attendet locus Bononie ꝛ
ſic ſi ſtatutum mutinenſe confert lucrū totius dotis vxo
re predecedēte matrimonio. Sed ſtatutū bononiēſe cō
fert lucrum dimidie dotis. ꝙ attendetur ſtatutum bono
nienſe ꝛ non mutinenſe. ꝛ allegant caſū in. l. exigere do
tem. ff. de iudi. qui tex. ad hoc ſecundum Bald. hic eſt ſin
gularis. ¶ Circa hoc primo habeatis hanc remiſſiones
Bar. in. l. cunctos populos. C. de ſum. tri. ꝛ fide catbol.
ꝛ in dicta. l. exigere dotem. vbi tenet hanc partem Jo.

¶ Oportet 8
vt vide Bal.
no. ḃ affirmā-
tē ꝛ poſt ipſuꝫ
ſcribētes ꝛ vtrū
ſpe. in. d ſpe;
ſu. adi. i ſpn. v.
xxxix. q ḃ pul
cherrime dcla
rat.

and. in.c. primo de ſponſa. plene ibi per do. anto. ꝛ alios
ꝛ per Bald. in. l. finali. C. ſi a non competen. iudi. ꝛ in. c.
primo in. §. ſi. de inueſti. de re. alie. fac. in vſibus feudorū
ꝛ in dicto. l. cunctos populos. ꝛ in rubrica de conſuetu.
ꝛ in. l. cum quedam puella. ff. de iuriſdi. om. iudi. ꝛ in au
cten. omnes peregrini. C. cōia d ſucceſ. ꝛ in dicta. l. exige
re dotem. ꝛ in. l. vniuerſa. C. de precibus impera. offerē.
ꝛ in. c. inuenit. de probatio. ꝛ in. conſtitutus el. ij. de teſti.
ꝛ in. l. vxore. C. de conditio. inſertis. ꝛ in. l. voluntas. C.
de fideicōmiſ. ꝛ in rubrica. C. de reuocā. his que in frau.
credito. Petrus de ancha. in rubrica de conſuetudi. ꝛ i
repeti. c. canonum ſtatuta. de cōſtit. Et refert archi. fuiſſe
68 queſtionē de facto † Bononienſis accepit quādā in vxo
rem de regio ſtatuta erant diuerſa bononie ꝛ regij qd ſta
tutum deberet attendi. decidit ſtatutū domicilij viri ita
refert. xij. diſtin. c. illud. ¶ Et limita niſi vir cōtraheret
in domicilio vxoris ꝛ inde non receſſurus. qꝛ tūc attēde
retur domiciliū vxoris ꝛ non viri. Jta dixit bal. in. l. fin.
.C. ſi a non cōpe. iudi. allegat Jo. an. in .c. primo de ſpō.
qꝛ tunc potius vxor dicitur capere virū ꝙ ecōtra. ¶ Li
mita etiam niſi mulier cōtraxiſſet in domicilio ſuo intui
tu iuris cōmunis ignorans ſtatutum vigens in domici-
lio mariti per. l. regula. ff. de iuris ꝛ fac. ignorā. ꝛ in. l. cū
de indebito. ff. de probatio. tunc enim attenderetur locuſ
mulieris ꝛ non viri. Jta dixit Bal. in. c. primo. §. fina. de
inueſti. in marit. fac. ¶ Limita etiā niſi fuiſſet actū tem
pore contractus quod cōtrahebat ſecundū legem bono
nienſem qꝛ tunc attenderetur ſtatutum bononienſe ꝛ nō
ſtatutum vigens in domicilio viri. Jſte eſt caſus in. c. i.
de ſponſa. vbi francigena ꝯtrahit matrimonium cum q̄daꝫ
theutonica ſm legem Saxonia quod habebit locū Sa-
xonie ſtatutum ꝛ nō ſtatutū Francie quod eſt bñ notan
dū. qꝛ i ciuitate meſſanenſi viget ſtatutū ꝙ bona vbicū
qꝫ ꝓuenerūt ſint cōia viro ꝛ vxori. ꝛ eorū filijs qui ſepe-
numero cōtrahūt nō ſcdum legē meſſanenſeꝫ ſed ſm vſū
romanū qꝛ ꝓbatur in preallegato. c. i. ꝛ accōmodo ad ꝓ
dicta qōnem in qua ſuperioribus diebus conſului apud
69 Florentiam †. Quidam florentinus habitans hic bono
nie acceſſit florentiā ꝛ cōtraxit matrimoniū cū quadam
florentina ꝛ ꝯſumauit matrimoniū ibi deinde redierūt
bononiā ꝛ ob peſtē redierūt florentiā ꝛ ibi mortua eſt ſu
it dubitatū ſi deberet attendi ſtatutū florentinū an ſtatu-
tum bononienſe. Noua pro certo eſt dubitatio. ꝛ videt
ꝓmo dicendū ꝙ attendat domiciliū mariti ꝛ ſic ſtatutū
bononienſe per. d. l. exigere dotē. ꝛ per doctrinā doctoꝝ
oium traditā in locis allegatis ſuperius nihilomin⁹ cō-
ſului ꝯtrium ꝛ allegaui hanc rōnem quare eſt ꝙ in. d. l.
exigere dotē. dicat ꝙ inſpicit locus viri ꝛ nō locus mu-
lieris in quo vir cōtraxit eſt qꝛ vir videtur vt aduena ve-
niſſe ad domiciliū vxoris cā cōtrahendi matrimoniū ꝛ
recipere dotē in domicilio vxoris pauliſper remanſurus
ꝛ ſecū ducturus vxorē ad ſuū domiciliū. ſicut ergo adue
na nō cōuenit in loco ꝯtractus qꝛ videt deſtinaſſe ſolutiōeꝫ
ad locū ſui domicilij vt in. d. l. hes abñs. ff. de iu. Jta ē in
marito recipiente dotē in domiciliū vxoris vt aduena vſ
ꝓmittere ſe reſtituturū dotē adueniente caſu reſtitutōis.
Et iſta eſt rō habens neruū. ꝛ recte colligit ex. d. l. exige
re dotē. Et facit qd voluit ibi ang. Sed iſta rō ceſſat i flo
rentino habitante bononie ꝛ eunte florentiā ad ꝯtrahendū
cū florentina quo caſu non vadit vt aduena ꝛ per conſe
quens ceſſat diſpoſitio dicte. l. exigere dotem. ¶ Secun
do adduxi illud qd voluit do. ant. in. c. i. de ſpō. in. ij. no-
70 tabili. vbi dixit † ꝙ quādo cōtrahentes ſunt eiuſdē loci
dꝫ attendi locus vbi iudiciū mā ꝯtractus agitatur. Sed vbi
ſūt diuerſoꝝ locoꝝ attendit locus executōis. Uel eſt ſpā
le in dote. ꝛ ſic videtur decidere hunc caſum cum vir ꝛ
vxor ſint eiuſdem loci ergo attendet locus vbi iudiciū ma
teria contractus agitatur. tene menti. ¶ Adducebā ꝛ
tertio ꝙ in dubio quilibet videt velle illud ꝙ vult ſtatu-
tum ſue patrie. Jta ꝯſuluit Dy. quē refert ꝛ ſequit Bar.
Angel.

ange.⁊ alij in.l.heredes mei.§.cū ita.ff.ad treb.⁊ Pet.
de ancha.in.l.tres fratres.ff.de pac.cū ergo iſte eēt ſtorē
tinus videt̄ voluiſſe contrahere ſecundum legem ſue pa-
trie cui a iure gentium parere tenemur ⁊ ita conſului te-
71 ac menti predicta. ¶ In glo.ſine domicilij † nota ex eo
quod quis poteſt conueniri in domicilio licet alibi ꝯtra-
rit ⁊ pōt hr̄e plura domicilia vt in iuribus allegatis in
ea.vide que dicta fuerunt in.c.poſtulaſti.⁊ in.c.ex pte.ſ̄.
eo.Et adde ꝙ domiciliū ꝓprie eſt domiciliū habitatōis
glo.eſt multū ſing.in.c.ſtatutū.§.cū vero.de reſcrip.li.vi.
que dicit ꝙ ille dicit̄ de ciuitate qui hʒ domiciliū in ciui-
tate.Et ego dico fore caſum ſingularē de hoc in auct.de
queſtore in pn̄.in verſic. nr̄a ciuitas populoſa ex diuerſis
72 hominū turbis.Et ex illa gl.decidit̄ † ꝙ ſi ſtatutū diſpo
nit ꝙ nullus poſſit eſſe bidell' niſi ſit ciuis quod nihilo
minus habens domiciliū hic lʒ alibi fuerit oriundus dr̄
eſſe ciuis ⁊ poterit eſſe bidell' quod bn̄ notabis. Et ad
duco in ſimi glo.multū ſingu.in cle.i.de fo.cōpe.que dicit
ꝙ ꝓprie dr̄ ſubditus rōne habitationis ⁊ pōt iſte iudex
domicilij citare ſubditū ſuū exñtez in alieno territorio ad
finē excōicandi eū.c.cū ſit romana.de appell.c.ex tue.de
73 cle.nō reſi. ¶ In glo.ibi ſiue rei.† No.ex ea.ꝙ quiſ pōt
cōueniri vbi res ſita eſt. Idē ꝓbatur in.l.ſi.C.vbi i rez ac
tio.Et ꝓcedit hoc ſi cōueniatur actione reali vt ibi ꝓba
tur. ¶ Idē dic ſi ꝯueniat̄ actione mixta puta ſi per vio-
lentiā rē ſubtractā petierit vt in.l.i.C.vbi de poſſ.agi oʒ.
Secus ſi ageret̄ actione perſonali pro re hic ſita. qꝛ tūc
nō poſſet facit qḋ no.in.l.forma.ff.de cenſi.⁊ bar.in.d.l.
ſi.C.vbi in rē actio. ¶ Idē eſt dicendū de re mobili ſi eſt
pmanſura in loco. Ita intelligat̄ glo.iſta.⁊ glo.c.ex par
te.ſ̄.eo.Si vero nō eſt pmanſura in loco ſed ſtet ibi cau
ſa cuſtodie.vel eſt trāſitoria vt puta tranſit p hāc ciuita-
tem mulio.Ego dico ꝙ mulus quē ducit eſt meus ſcḋm
cōem opi.nō poſſum eū hic cōuenire qꝛ nō vr̄ eſſe hic ex
quo ad aliū locū vadit argumēto cle.ne romani §.ſane
de electio.⁊.l.ex facto.ff.de here.inſti.Et idē voluit Jo.
and.in addi.ſpe.in ti.de cōpe.iudi.adi.§.i.verſi.qd ſi quis
dicit tñ bal.in.l.ſi.C.vbi in rē actio.ꝙ poterit cōpelli ſa-
tiſdare aut ſequeſtrabit̄ ar.l.ſi fideiuſſor.§.ſi.ff.q ſatiſda.
a cogan.ᵃ ⁊.l.ſenatus.ff.de offi.preſi.qꝛ eſt ſuſpectus de re
ceſſu.Et idē voluit ſpe.in.d.§.i.verſi.qd ſi qs.⁊ in ti.de ſa-
tiſda.§.dico.in pn̄.vbi dicit ꝙ nō pōt ꝯueniri in loco per
quē trāſit.tenet̄ tñ ſatiſdare de re nō barattanda vel ad
alium locum tranſportanda ſed de ea exhibenda qñ erit
opus.Et ſic cōcluſio eſt ſm do.abb.ꝙ ſi nō eſt ſuſpectus
qꝛ in ſuo domicilio vel alibi poſſidet imobilia tūc nō fit
ſequeſtratio nec exigit̄ ſatiſdatio arg.l.ſciendū.ff.q ſatiſ.
cog.Sed ſi alias eſt ſuſpectus tūc fiet ſequeſtratio niſi p̄-
ſtetur cautio argumēto ſupradictoꝝ iurium ꝙ eſt bn̄ no
tandū hʒeā. ¶ Sed tu pōdera qꝛ Bal.in.d.l.ſi. dicit ꝙ
eſt ſuſpectus eoipſo ꝙ eſt receſſurus.⁊ adduci poſſet ꝙ
ipſemet bal.voluit in repti.rubrice.C.de reuo.his que in
frau.credi.quā ſupius in alia qōne allegaui vbi idē vo-
lunt ꝙ ſtatim ꝙ eſt receſſurus eſt in dolo.Sed pro certo
bal.in caſu iſto non bn̄ loquit̄.tūc enim p̄ſumit̄ eſſe ſuſpe
ctus ex receſſu qñ ibi cōtraxit vt viator tūc habeat locuz
ꝙ ipſe voluit in prefata rubrica.Sed in caſu nr̄o iſte eſt
in tranſitu nec aliquē ꝯtractum hic fecit ſed dūtaxat tranſ-
portat rē mobilē quo caſu attendi dʒ loc' ad quē res ap
portatur vel ꝯducit̄ vt in.d.l.ex facto.⁊ i.d.cle.ne roma
ni.§.ſane.ḡ nō pōt arreſtari in loco tranſitus.nec tenetur
ſubire iudiciū.Satis enim iniquū eſt ꝙ tranſiens ſi non
eſt vagabundus arreſtet̄ hic pro re mobili.⁊ eodeʒ mō
eſt iniquū cōpellere eū ad ſatiſdandū.nec ēt poterit fieri
ſequeſtratio.eſt enim regulariter ꝓhibita ſequeſtratio vt
in rub.de ꝓhi.ſeque.Sed nō reperit̄ permiſſa a iure iſto
caſu ergo ſtabimus in regula ꝓhibitiua. ¶ Et ſi dicat̄
vt dixit bal.ꝙ ſatis eſt ſuſpectus ex quo eſt receſſurus qꝛ
pace ſua ſalua dixerim iſte nō pōt dici receſſurus ꝓprie
ex quo eſt in tranſitu.vn̄ ſi veniſſent huc ad ꝯhēdū vt via
tor bn̄ poſſet dici receſſurus ⁊ ſi dicat̄ ꝙ timor dilapida
tionis operat̄ ſequeſtrationez fieri poſſe vt pulchre dixit
Inno.in.c.ſi.de ſequeſtratio.bar.in.l.īpatoris in.§.ſi.ff.
de appel.bal.in.c.i.§.ſancimus in ti.quo tpe miles inue-
ſtitu.pete.dʒ.⁊ ang.in.l.diuus.ff.de peti.hered.qꝛ rn̄deri
pōt ꝙ ex quo regula eſt ꝓhibitoria nō poſſit fieri ſeque-
ſtratio niſi fructus diſſipent̄.ita dicit tex.in.d.c.ſi. vel de
populent̄.ita dicit tex.i.l.īperatores.§.ſi.ḡ ex̄ illos caſus
remanebimus in regula ꝓhibitiua vt non poſſit fieri ſeq̄
ſtratio. ¶ Nec obſtat ſi dicat̄ ꝙ Inno.in.d.c.ſi.dixit mł
74 tum ſingulariter † ꝙ ſequeſtratio fieri pōt ſi reus expōat
fructus in ſuos vſus.⁊ voluit archi.in.c.qꝛ reſ.xi.q.i.⁊
bal.in.d.ſi.⁊ in.d.c.i.§.ſancimus.⁊ ang.in.d.l.diuus.qꝛ
rn̄deo ꝙ nō bn̄ dicunt ex eo qꝛ.d.c.ſi.loqt̄ in diſſipatiōe
ꝙ naturaliter ſonat in malā partem.Et adduci poſſet il
lud ꝙ ſcribitur Hieremie ꝓpe principiū Ecce inqt deus
ego conſtitui te ſup gentes ⁊ regna vt euelles ⁊ diſſipes
⁊ hr̄ in.c.legatos de offi.deleg.lib.vi.Et eodē mō verbū
depopulentur appoſitū in.d.§.ſi.ſonat in malā partē vt
hr̄ in.c.inter alia.in verbo depopulator.de imuni.eccle.
ergo extra illā malā partē remanemus in regula ꝓhibi-
tiua.Sed cōuertere ad vſus ꝓprios non ſonat in malaz
partē qꝛ ſi poſſeſſionē tenere pōt ergo ⁊ cōmodo poſſeſ-
ſionis gaudere poterit arg.l.ſciendū.§.penul.ff.qui ſatiſ
tiſda.cogā.ᵃ ⁊ ita ꝯſului heri apud curiā romanā. ¶ Ca
pio gl.ſi.dicit̄ hic epm potuiſſe cōueniri Rome lʒ ibi nō
75 hēat domiciliū nec ibi cōtraxerit † Querit gl.vn̄ ſurgit
hec facultas cōueniendi.Rn̄det ꝙ papa eſt iudex ordi-
narius ſinguloꝝ ideo nullus pōt declinare eius iudiciuz
ix.q.iij.c.per principalē.⁊.c.cūcta per mundum. Roma
enim cōmunis patria eſt niſi habeas ius reuocandi do-
mum vt in tex.⁊ glo.iſta. Naʒ vbi papa eſt ibi eſt roma
vt in.c.ego.N.de iureiurando ⁊ ita ēt capitur hic.Nā
conuentio iſta ſurgit qꝛ totus mundus eſt territoriū pa-
pe ⁊ eſt parochia pape.⁊ dicitur ordinarius omniū quo
ad cauſas ſpirituales vt apparet ex auctoritate domini
ca.Fiat vnus paſtor ⁊ vnum ouile.⁊ cum dixit Quod-
cunqʒ ligaueris ſuper terrā.xxiiij.queſtio.p̄ma.c.quocū
qʒ.Sicut eniʒ epiſcopus eſt ordinarius iudex in ſua dio
ceſi vt in.c.primo de officio ordinarij.⁊ in.c.cum epiſco-
pus.eodem titulo libro.vi.ita ⁊ papa eſt ordinarius to
tius orbis vt in dicto.c.per principalem ⁊ in.c.cuncta p
mundum.⁊ in.c.ſi imperator.⁊ in.c.duo ſunt.xcvi.diſti-
ctio.Fuit enim electus a Chriſto ad ſūmum pontificatū
vt preeſſet omnibus alijs.Facit illḋ pſalmiſte omnia ſub
ieciſti ſub pedibus eius.Alij autem fuerunt electi ab eo
in partem ſolicitudinis.xxi.diſtinctio.c.primo ⁊ ſecūdo
⁊ in.c.ad honorem de auctorita.⁊ vſu palij.ideo nemo
poteſt declinare tribunal pape qꝛ omnes ſumus de ſuo
territorio.⁊ ex hoc ſurgit hec facultas conueniendi Ro
me nō autem a ciuitate romana ſed a poteſtate papali.
Et idem dicendum eſt de imperatore dūmodo ſit in lo-
co ſibi ſubiecto.Nemo enim declinare poteſt ſuuʒ tribu-
nal vt in.c.duo ſunt.⁊ in.c.ſi imperator.xcvi.diſtinctio.
⁊.l.bene a zenone.C.de quadri.preſcrip.⁊ ita intelligat̄
.l.roma.ff.ad municipa.que dicit Romam eſſe commu
b nem patriam qꝛ olim Roma dominabatur toti orbi ᵇ ſʒ
hodie ſecus cum nullam habeat iuriſditionem ⁊ ſubie-
cta ſit domino pape.c.fundamēta.de electio.libro.ſexto
hinc eſt ꝙ omnes chriſtiani hodie dicūtur de populo ro
mano ſiue ſint clerici ſiue ſint layci de quo per Barto.in
l.hoſtes.ff.de capti.⁊ ſic tenet hic domi.Anton.⁊ domi.
Abb.ꝙ dicta.l.roma.habuit locum olim anteqꝫ illius
iuriſditio eſſet tranſlata in romanos pontifices.ideo ho
die non procedit ⁊ appellabitur cōmunis patria roma
na curia ſed non vrbs.Rome. ¶ Ego primo pondero
quod doctores iſti reſtringunt iſtum tex.quinimmo pro
bat quod layci extra cauſas eccleſiaſticas conueniri poſ
ſunt in curia romana vt late dixi ſuperius dando nouiſſi
mum ſummarium ⁊ nouiſſimum intellectū ad hunc tex.

a ¶ Cogā. vbi vide.d.alex.de imo.⁊ latius ſ iſta mā in ꝯſili. vi.in.iiij.pte ⁊ do.car.in cle.i. xxiij.⁊.xxvi.q. de ꝓhibi.ſeq. poſ.⁊ fruc.vbi oia late.

b ¶ Toti orbi hoc erroneum ē ſm hyſtoricos nā infinite natōes ſūt que nec ſigna romana videre nec ꝙ multo pl' ē romanorū audiuer nomen quod in contrariū vulgo dicat̄ lʒ ipſi romani virtutib' ipſis ꝓmeruer vt ē text. xxii.q.i.§.ex his ac ex hiiſqʒ domi foriſqʒ geſſer q̄nti fuere apparent de qbus vid tex. x.di.c.ſi in ad iutorium.

C Pondera ēt q: ego alias audiui quendam doctorē
dicentē. ⁊ ſi nō ſallor fuit celebris doctor Jo. de anne. ⁊
ſcientia ⁊ moribus preſtantiſſimus qui damnauit hanc
doctrinā do. Anto. leuiter tñ. dicebat enim ꝙ cū dicta. l.
roma. nō reperiat᷑ expreſſe correcta. ergo remanet diſpo
ſitio legis firma. arg. l. precipimus. C. de appel. ⁊ l. ſanci
mus. C. de teſta. Et licet ſilere ⁊ obmuteſcere vt agn⁹ co
ram tōdente ſe deberē tñ conceptū ſermonē qs refrenare
poſſet. Mihi videt᷑ ꝙ do. ant. ⁊ do. abb. non dicant ve
rum nā populus romanus tranſtulit iperium in Ceſarē
⁊ tñ d. l. roma. ad municipa. remanſit cōis patria nec le
ges nec plebiſcita fuerūt abolite niſi quatenus placuiſſet
Ceſari. l. ij. §. nouiſſime. ff. de ori. iur. Jō cum dicit᷑ nou⁹
rex nous lex ꝓcedit ſi mutet᷑ ſed ſi nō mutet᷑ antiq̄ lex re-
manebit ita dicam⁹ in caſu iſto vt Roma remāſerit cum
illa q̄litate in qua erat ⁊ ſic ſicut ante trāſlationē erat cō-
munis patria ita erit cōis patria poſt trāſlationē i Ceſa-
rē. ⁊ ita remanſit cōis patria poſt trāſlationē in romanū
pontificē tene mētē q: ad hāc mām eſt ꝯſideratio nouiſſi
ma. C Pondera ēt q: tpe quo trāſlata fuit Roma in
papā nō hēbat papa terras tpaliter ſubiectas ſibi ⁊ ſic
papa nō hēbat regnū tpale ex quo ſequit᷑ vnū ꝙ tibi vi-
debit᷑ nouū ꝙ niſi papa aliter ſtatuiſſet Roma regeret᷑
legibus romanis q: ſicut nō fuerūt abolite per trāſlatio
nem in ceſarē ita nō vident᷑ fuiſſe abolite per tranſlatōez
in papaꝫ. Et ſi dicat᷑ abolito titulo regis aboletur vigor
ſue legis. c. tranſlato de ꝯſti. ego rñdeo iſtud ꝓcedē qñ
ita placeret illi in queꝫ transfert᷑ iperium. ſed ſi aliter nō
haberet regnū ⁊ in eū eſſet tranſlatū regnū tunc illud re
gnū viueret ſuis ꝓprijs legibus. ⁊ ad p̄dicta adduci poſ
ſet ꝙ hr̄ per Jo. and. in addi. ſpe. in ti. de treug. ⁊ pace in
penul. q. in rub. ⁊ per guil. de cu. ⁊ bar. in. l. ſi ꝯuenerit. §.
nuda. ff. de pig. actio. ⁊ in. l. i. §. coheredē. per bart. ff. ad
. l. falci. ⁊ in. l. i. C. de metropoli. libro. x. ⁊ in tractatu ti
berͥadis in rub. de inſula ⁊ qḋ voluit Jnno. in. c. paſto-
ralis de priuileg. glo. in. c. i. ne ſede vacante. ⁊ in. c. reco-
lentes de ſta. mo. bal. in. l. ēt. C. de iure do. ⁊ in. l. qcquid
. C. de aduoca. diuerſo. iudicio. ⁊ in. l. i. C. de ſū. tri. ⁊ fi. ca
tho. ⁊ in. c. tranſlato de ꝯſti. ⁊ per ludo. ro. in ſuis ꝯſilijs
79 ⁊ iſta menti cōmenda. † Sed qñ cōpetit ius reuocandi
domū ꝯcludit hic Jnnoc. ex cā neceſſaria. puta q: venit
aliquis vt legatus ad curiā. l. ij. §. legatis. ff. de iudi. ⁊ ꝓ
cedit nō ſolū qñ legatus eſt ꝓ publica vtilitate ſed ēt i ꝓ
curatore ad cām ꝯſtituto ab eo qui hꝫ ptātem iperādi vt
ille talis nō coueniat᷑ in auc. de ſanctiſſimis epis. §. reue-
rendiſſimi. ꝓcuratores aūt ⁊ illi qui volūtarie veniūt nō
gaudent iſto p̄uilegio. l. penu. ff. ex qbus cau. maio. in in
tegrū reſti. Sꝫ vnū circa hoc occurrit mihi ſepenumero
vidi oratores cuiuſdā inclyti regis nō ita ornatos veſti
bus ⁊ familia vt oratores regios deceret ⁊ querens vñ
hoc. habui rñſum ſepenumero quod illi oratores ꝓcura
bant ⁊ ipetrabant pcibus inſtantiſſimis vt mitterēt᷑ le
gati ⁊ iō rex ille vel nihil vel paruꝫ dabat eis ex quo vo
luntarie ꝓcurabant illā legationē vñ nō videret᷑ inſuaue
dicere ꝙ iſte tex. ⁊. l. ij. §. legatus. ff. de iudi. limitaren᷑ vt
nō habeāt locū qñ ſimiles legati ꝓcurant ſibi legatiōeꝫ
dari ⁊ ad hoc adduco. l. ⁊ q data opa. ff. ex qui. cau. ma.
in integ. reſti. Et adduco i argumētū ſingularē dcm̄ bar. i
77 l. ſi ſeru⁹. §. ꝙ aūt. ff. de fur. vbi dixit † ābaſiator ꝓcurauit
ambaſiatā ⁊ in itinere fuit diſrobatus ꝙ cōitas nō tenet᷑
reficere ſibi damnū ex quo ꝓcurauit ābaſiatā. Et addu-
co ſile ꝙ voluit ſpecu. in ti. de iudi. ver. illō. quē refert do.
78 ant. in. c. ſignificante de pig. vbi dixit † ꝙ ſi nuncius fuit
captus in itinere ꝙ dñs mittens nō tenet᷑ eum rdimere ſi
volūtarie ſe ingeſſit. Jdeꝫ ēt dicit iui ad ſeruiendū alicui
cū armis ⁊ equis in exercitu ⁊ ꝑdidi arma ⁊ equos ꝙ
ſi data opa ⁊ ñ reqſit⁹ acceſſi ñ tenet᷑ dñs mihi reficē dā-
num. Et adduco qḋ voluit ſede. de ſe. ꝯſil. cxl. refert do.
anto. in. c. ꝓpoſuiſti. Ǝe. de eo q ꝓcurauit vocari a ſupio
re ⁊ hoc ideo vt nō viſitaret᷑ ꝙ nihilominus poterit viſi

a C Legatiōis
adō bar. l. i. l. ii.
§. legatis. ff. d
iu. ⁊ in. l. ſed ⁊
ſi reſtituat᷑ eo.
ti. ⁊ vid ſpe. in
ti. de actore. §.
ſtē illuſtris pro
quo vid not. p
abb. in rubr. d
ꝯſir. vti. vl' inn
nū. ⁊ in. c. ſup
hac de ſi. iſtru.

tari ⁊ nō ꝓderit ſibi illa vocatio ꝓcurata. Et adduco ꝙ
voluit dñs meus Jo. de imo. poſt alios in. c. de cetero de
79 cleri. nō reſidē. vbi dicit † ꝙ ille q ꝓcurat ſe mitti ꝓ nego
cijs ſui ꝓlati nō habet᷑ ꝓ reſidente ex quo ꝓcurat illā ab
ſentiā allegat. d. l. ⁊ qui data opa. facit gl. in. l. videam⁹
. ff. de nego. geſt. ⁊ qḋ habet᷑ in. c. paſtoralis. §. fi. de offi.
delega. ⁊ in. c. cū ad monaſteriū de ſta. mo. ⁊ in. l. ſpado
nem. §. fi. ff. de excu. tut. ⁊ in. l. ij. §. fi. ff. ſi qs cau. ⁊ iō ſapiē
80 ter dicit hoſti. in. c. cū clamor de teſti. † ꝙ ꝓmotor inqui
ſitionis qui ſponte ſe obtulit nō pōt poſt publicatū pro-
ceſſuꝫ ꝓducere teſtes ſecus ſi nō obtuliſſet. facit qḋ voluit
81 do. ant. in. c. oli de iniuri. vbi dixit multū ſingulr̄ † ꝙ inq
ſitio q̄ emanauit ad inſtantiā petentis dꝫ agitari lit. ꝯte.
alſ nō ꝯteſtat᷑ lis. c. qm̄ frequenter. §. qḋ aūt vt lit. nō cō-
teſta. facit ꝙ voluit Domini. in. c. ij. vt lit. pen. lib. vi. vbi
loquit᷑ de illo q ꝓcurauit ſe transferri ad aliud bñficium
Et ex iſtis videt᷑ limitari. c. iſtud ⁊ ſimilia iura vt nō ha
beat locū in legatione ꝓcurata. dic tñ de hoc vt in tex. ſin
gulari ⁊ vnico. l. vniuerſi. C. de lega. li. x. Jdē ēt dicit Jn
nocen. qñ qs venit romā ex cā q̄ſi neceſſaria vt in eo q vo
cat᷑ cā ferendi teſtimoniū vel iudicandū vel ſiſtiūm eſt tñ
dria ſm Jnno. inter eos q veniūt vt legati ⁊ iter eos q ſi
veniunt vt legati ex cā neceſſaria q: illi tenent᷑ rñdere de
oibus ꝯctibus initis extra locū vel ꝓuinciā. ꝯhentes eni
anteq̄ꝫ irent ad curiā tenent᷑ de illis ꝯctib⁹ nec habēt ius
reuocādi domū ſed legati habēt ius reuocādi dūmō nō
ꝯtraxerint tpe legatiōis. vt in. d. §. legatis. ⁊ idē ē ſi vadunt
ad curiā ꝓ cā quaſi neceſſaria puta ꝓ ꝓſeqnda appella-
tione ſicut dicimus in excōicato vt poſſit appellare ⁊ ap
pellationē ꝓſequi q: vr̄ potius ſe defendere. c. ſignifica-
uerūt. ⁊. c. dilecti de excep. ſed ſi venit ad curiā ex cā ꝓba
bili puta vt videat filium ſtudentē vel ex cā deuotiōis vł
voti vtꝝ habeat ius reuocandi. Jnn. dubitat. ſꝫ in pegri
nātibus bñ dicit ꝙ hꝫ ius reuocādi per. c. i. Ǝ. de pegri. Sꝫ
glo. in. d. l. ij. §. legatis. tꝫ ꝙ ex cā ꝓbabili gaudet iſto pri
uilegio ⁊ ponit exemplū in patre veniente ad videndū fi
liū in ſtudio ⁊ in peregrinantib⁹ ⁊ cā ſequit᷑ ibi bar. q al
legat auc. oēs peregrini. C. cōis de ſucceſſi. allegat ēt pro
patre auc. habita. C. ne filius ꝓ pa. ⁊ ita ſequūt᷑ oēs ſcri-
bentes ⁊ allegant rōnem q: pōt dicere nō veni paratus
⁊ ad iſtū tex. rñdent ꝙ loquit᷑ quo ad cauſaꝫ oino volūta
riam excludendā. Si aūt veniat ex cā oino voluntaria vt
puta cā ſolatij velut nūcius aut ꝓcurator eius cui non te
nebat᷑ parere. Sꝫ tu pondera q: mihi vr̄ intrepide poſſe
teneri ꝙ veniens ex cā ꝓbabili nō habeat ius reuocādi
⁊ arguo ſic. regula eſt permiſſiua ꝙ quilibet poſſit ꝯueni
ri in curia romana ab iſta regula ſit exceptio qñ pp iuſti
ciam ⁊ neceſſitatē ſed cā ꝓbabilis nō eſt neceſſaria ergo
ſtabimus ſub regula ꝑmiſſiua. C Jtē. d. l. ij. §. legat⁹ po
a nit ēt regulā ꝑmiſſiuā a q̄ excipit officiū legatōis ⁊ officiū
teſtificandi ⁊ officiū iudicandi ⁊ reddende rōnis admi-
niſtrate tutele oia iſta ſapiunt neceſſitatē vt in. l. munerū
. §. iudicandi. ff. de mune. ⁊ hono. ⁊ per totum titulū de le
gationibus. ⁊ de teſti. cogen. ⁊ de tutelis ⁊ ratiōi. diſtra.
Et lꝫ ille tex. cōnumeret ꝓſecutionē appellatiōis nihilo
min⁹ eſt cauſa q̄ſi neceſſaria. ergo extra illos caſus exce
ptos ſtabimus in regula. ⁊ per ꝯñs ſi pater venit ad vi-
dendū filiū in ſtudio nō gaudebit iſto priuilegio. q: non
ex cā neceſſaria nec quaſi. ⁊ lꝫ glo. ⁊ doc. tenuerint cōtra
riuꝫ nihilominus iudicio meo ſecerūt vt cōplaceāt ſcho
laribus ⁊ ſic caro ⁊ ſanguis reuelauit eos ⁊ nō ſpiritus
maxie q: filij reuerſuri ſunt ad patriā nec debem⁹ recedē
a tex. ⁊ regula pp opi. doct. vt dicit Bal. in. c. i. §. iudices
82 de pa. iura. fir. † Quo aūt ad perigrinātes ⁊ ad vouētes
⁊ ſiles ſequor opi. glo. ⁊ adduco rōnē nam ſi ꝓ rebus q̄
viliſſime ſunt vt preclare ſcribit Lucanus in tertio ſꝫ po
viliſſima rerū certamen mouiſtis opes. Seneca in ꝑma
epiſtola Cicero in prima paradoxa cōcedet᷑ iſtud ꝑuile
giū ergo mlto fortius fauore anime arg. c. cuꝫ iſirmitas
de peniten. ⁊ remiſ. ⁊. l. ſancimus. C de ſac. ſan. eccl. ⁊ ſic
concludo

concludo q̄ veniens ex cā ꝓbabili non habeat iſtud pri
83 uilegium. facit qḋ voluit hic Inno. † q̄ veniens ad curiā
petens reſtitutionem in integrū nō gaudet iſto ꝓuilegio
84 quō ſequuntur omnes † verū autē tenetur ſatiſdare de
reuertendo ad curiā vel de defendendo ſe corā ſuo iudi
ce ordinario. Inno. dicit q̄ corā ordinario. ſed Hoſti.
tenet contrarium q̄ imo in redeundo ad curiam. d. An.
concordat op. q̄ ſi cauſa eſt ardua vel iudicium erat in
ceptum ante legationem ꝓcedat dictum Hoſti. alias pro
cedat dictum Inno. ſed glo. ⁊ Bar. in. d. l. ij. §. ſed ſi du
bitetur tenent illud quod voluit Inno. qḋ eſt verius ſm
domi. Abbas. qꝛ tex. ibi dicit q̄ non cogitur ſubire iudi
cium. ego ſequor glo. ⁊ Inno. ⁊ moueor hac rōne mens
omnium iurium eſt parcere expenſis ⁊ laboribus ptium
c. nōnulli. de reſcrip. c. cordi. de appel. lib. vj. ſed reſpon
dendo coram iudice ſuo parcitur laboribus ⁊ expenſis.
ergo. ſecundo allego caſum ſingularē in. l. cum poſt ſen
tentiam. C. de appel. vbi argumento illius tex. probatur
dictum glo. ⁊ Inno. tene menti. ¶ Item dicit hic Inn.
iſtud ius reuocandi domum non habere locum in cauſis
que celeritatem deſiderant. vt ſunt cauſe electionis quod
dictum dicit non habere locū in electionibus canonico
rum. qꝛ in eis non vertitur tantum periculum quātum in
electionibus prelatoꝝ. Idem dicit in rebus tempore pi
turis. arg. c. l3. de ferijs. c. oblate. de appe. cum ſimilibus.
85 ¶ † Ultimo querit hic. d. Cardi. quid in concilio ꝓuin
ciali vel ſinodali an veniens ad illa concilia poſſit allega
re ius reuocandi domū. remittit ſe ad dicta ſua in. c. gra
ue de preben. de quo vide ibi Inno. d. Anto. ⁊ alios. ſed
ego pondero vnum ad qḋ nemo ibi aduertit. qꝛ Bar. in
d. l. ij. §. legatus. extendendo illum tex. ⁊ per ꝯſis iſtum
idem dicit eſſe qñ quis vocaī extra ſuam ꝓpriam ⁊ ſpālē
iuriſditionē. vnde ſi vnus de aliqua ciuitate marchie vł
ducatus vocaī in curia marchionia vel ducis ferēdi teſti
a moniū nō pōt ibi ꝯueniri [a]. Sed ſi vnus de comitatu iſti
us ciuitatis vocareī ad ciuitatē iſtam cā ferendi teſtimo
nium poſſet ibi capi per dictā. l. ij. §. aās. ⁊ hoc ꝓpter fo
rum qḋ ibi hꝫ vel ꝓpter iniuriam quam ibi cōmittit alīs
ſecus ſi alibi haberet forum ⁊ ibi exiſteret ex quo ſequiī
q̄ debet diſtingui an veniat ad concilium prouinciale
an veniat ad ſinodum tene menti. quia doctores ſunt ibi
contrarij inter ſe. quia per iſtam diſtinctionem datur
precipuū lumen ad ibi dicta. ¶ Modo his dictis ad
duci poſſet illud quod Uirgilio noſtro venit ore. Claſ
ſiqꝫ immittit habenas ⁊ tandem heuboicis cum arū al
labitur oris. ¶ Expedita eſt hec lectura periculoſa ꝓ
ſalute anime ⁊ corporis ſi quid bene dictum fuit deus
nobis hec ocia fecit. Si autem male dixerim datus ſum
non edipus tenuis ⁊ parum doctus. Supremo optimo
⁊ altiſſimo principi deo ⁊ pijſſimo Ieſu chriſto ⁊ libera
liſſimo ſpiritui ſancto ſit decus gloria ⁊ imperiū ſem pi
ternum Amen.

a ¶ Cōueniri: Adde Inno. i c. rōana ⁊ ibi doc. hoc eo. ti. ⁊ ang. not. l. l. heres abſens. §. i. uīj. col. de iudi. ⁊ facit in arg. a ꝯrio ſen ſu quod voluit bar. in. l. inter dā. §. ſenator. ff. de iudi. vbi ēt moder. ſcri bentes multa ꝯgerunt q̄ vi de ex te.

¶ Explicit lectura aurea ſūmi Utriuſqꝫ cenſure docto.
dñi Andree Barbatie Siculi. ſuper difficillimiſ titulis.
de iudicijs. ⁊ de foro competenti. ab ipſius originali de
prompta. Una cum appoſtillis demū per ipſum factis
Et in locis ſuis inſertis. Necnon cū pluribus alijs nouis
additiōibus. Naturalibus. Theologicis. ⁊ Legalibus
put materia ꝯgruebat. in margine appoſitis. Impreſſa
Uenetijs per Baptiſtam de tortis. Anno miſericordie.
M.cccccviij. die. vj. octobris.

1508

A B C D E F G H I K L M N
O P Q R S T U X Y Z AA BB.
Omnes ſunt quaterni. preter BB qui eſt quinternus.

VA 1 1533033